Валентына Пашкевіч

Англьска-беларускі СЛОЎНІК

English-Belarusian DICTIONARY

Беларускі Інстытут Навукі й Мастацтва
Belarusian Institute of Arts and Sciences

КОЛАС

БЕЛАРУСКІ ІНСТЫТУТ НАВУКІ Й МАСТАЦТВА

ВАЛЕНТЫНА ПАШКЕВІЧ

АНГЕЛЬСКА-БЕЛАРУСКІ СЛОЎНІК

BELARUSIAN INSTITUTE OF ARTS AND SCIENCES

VALENTYNA PASHKEVICH

ENGLISH-BELARUSIAN DICTIONARY

About 30,000 entries

Edited by Siarhiej SHUPA

Minsk
Kolas Publisher
2006

БЕЛАРУСКІ ІНСТЫТУТ НАВУКІ Й МАСТАЦТВА

ВАЛЕНТЫНА ПАШКЕВІЧ

АНГЕЛЬСКА-БЕЛАРУСКІ СЛОЎНІК

Каля 30 000 словаў

Пад рэдакцыяй Сяргея ШУПЫ

Менск
Выдавец Зьміцер Колас
2006

УДК 811.111'374=161.3
ББК 81.2 Англ-4
П 22

Editorial Staff:
Zora Kipel (head of the Editorial Board, until March 2003),
Jan Zaprudnik (head of the Editorial Board, after April 2003).
Members of the Editorial Board: Anthony Adamovich, Michael Bachar, Thomas E. Bird (English-language editor), Vitaut Kipel, George Repetski, Alla Romano, Vasil Rusak, Zmicier Sauka, Anton Shukieloyts, Siarhiej Shupa, Alexander Silwanowicz, George Stankevich, John Stanley, Alena Yurevich, Vera Zaprudnik.

Рэдакцыйная калегія:
Зора Кіпель (старшыня рэдкалегіі, да сакавіка 2003 г.),
Янка Запруднік (старшыня рэдкалегіі, ад красавіка 2003 г.).
Сябры рэдкалегіі: Антон Адамовіч, Міхась Бахар, Томас Бэрд (рэдактар ангельскай часткі), Вера Запруднік, Вітаўт Кіпель, Алла Романо, Васіль Русак, Юрка Рапецкі, Зьміцер Саўка, Аляксандар Сільвановіч, Юрка Станкевіч, Джон Стэнлі, Антон Шукелайць, Сяргей Шупа, Алена Юрэвіч.

Publication funded by the Piotra Kreceuski Foundation, Belarusian Institute of Arts and Sciences, Belarusian Charitable Fund (London, UK), the Belarusian Coordinating Committee of Canada, public subscription and donations.

Слоўнік створаны за кошт Фундацыі ймя Пётры Крэчэўскага, Беларускага Інстытуту Навукі й Мастацтва, Беларускага Харытатыўнага Фонду (Лёндан), Беларускага Каардынацыйнага Камітэту Канады, грамадзкае падпіскі й ахвяраваньняў.

ISBN 985-6783-15-1

© The Pashkevich Family; The Belarusian Institute of Arts and Sciences, 2006

FOREWORD

The availability of bilingual dictionaries testifies, as nothing else does, to the state of the language and culture of a country. It witnesses as well to the potential of the country to connect to the rest of the world.

Unfortunately, during the fifteen years of its independence as the Republic of Belarus, for various reasons, translation lexicography did not extend beyond small dictionaries for schools. As in previous years, the Belarusian-Russian and Russian-Belarusian dictionaries, and the recently published Polish-Belarusian dictionary, have been fortunate exceptions. The world's most widely used languages, however – such as English, French, or Spanish – have not been part of the Belarusian lexicograpahic process.

This dictionary is the first English-Belarusian reference work of such scope. It contains about 30,000 entries.

The dictionary is a result of many years of labor by Valentyna Pashkevich and certain members of the Belarusian Institute of Arts and Sciences in the United States and Canada.

The need for a substantial English-Belarusian dictionary is obvious – its absence hinders significantly the use of Belarusian language in international contacts, in teaching English, and in translating. Until now, Russian lexicographic aids had to be used in Belarus for such purposes. In translating, for example, from English into Belarusian, the use of Russian language as an intermediary was unavoidable. The goal of this dictionary is to free the Belarusian user from the need to use such an intermediary.

Unlike the Russian lexicographic tradition, familiar to the Belarusian user, this dictionary uses the American variant of English, as more widely accepted in the world. This relates to the spelling, pronunciation and semantics of words and phraseology. Spelling in the Belarusian section follows the rules of "tarashkevitsa" as normativized by The Belarusian Classical Spelling (Vilnius-Miensk, 2005).

The Editorial Board is aware of the pioneering nature of their work – to plow the first furrow on the uncultivated lexicographic field with limited resources was not easy. In such an effort, flaws may result. The Board will be grateful for critical response sent to:

Belarusian Institute of Arts and Sciences
164-34 Gothic Drive
Jamaica, NY 11432
USA

АД РЭДАКЦЫІ

Наяўнасьць перакладных дзьвюхмоўных слоўнікаў, бадай як нішто іншае сьведчыць пра стан нацыянальнай мовы і культуры ва ўмовах пашырэньня міжнародных кантактаў краіны. На жаль, з шэрагу розных прычынаў за пятнаццаць гадоў незалежнага існаваньня Рэспублікі Беларусь перакладная лексыкаграфія ў краіне не ўзьнялася вышэй за ўзровень маленькіх слоўнічкаў для школьнага ўжытку. Шчасьлівы вынятак складаюць, як і раней, беларуска-расейскія і расейска-беларускія слоўнікі, а таксама выдадзены нядаўна польска-беларускі слоўнік, аднак найбольш пашыраныя мовы сьвету – як прыкладам ангельская, французская, гішпанская – дагэтуль заставаліся не ахопленыя беларускім лексыкаграфічным працэсам.

Гэты слоўнік – першы ангельска-беларускі слоўнік такога памеру. У ім зьмешчана каля 30 тысячаў слоўнікавых артыкулаў.

Слоўнік стаўся вынікам шматгадовай працы Валентыны Пашкевіч ды групы супрацоўнікаў Беларускага Інстытуту Навукі і Мастацтва (БІНіМ) у ЗША і Канадзе.

Патрэба ў агульным ангельска-беларускім слоўніку большага памеру відавочная – адсутнасьць такога слоўніка значна абмяжоўвае ўжываньне беларускай мовы ў міжнародных кантактах, у працэсе навучаньня ангельскай мове, пры перакладах. Дагэтуль у Беларусі дзеля гэтых мэтаў даводзілася карыстацца расейскімі лексыкаграфічнымі дапаможнікамі, і пры перакладзе, напрыклад, з ангельскай мовы на беларускую, расейская мова непазьбежна выступала як мова-пасярэдніца. Мэта гэтага слоўніка – дапамагчы беларускаму карыстальніку пазбавіцца гэткага пасярэдніцтва.

У адрозьненьне ад звыклай для беларускага карыстальніка расейскай слоўнікавай традыцыі, у ангельскай частцы слоўніка ўжыты не брытанскі, а амэрыканскі варыянт ангельскай мовы як больш пашыраны ў сьвеце. Гэта датычыць асаблівасьцяў правапісу, вымаўленьня, сэмантыкі словаў і фразэалёгіі. У беларускай частцы ўжываецца "тарашкевіца" ў сучаснай нармалізаванай форме, замацаванай у зборы правілаў "Беларускі клясычны правапіс" (Вільня-Менск, 2005).

Рэдкалегія ўсьведамляла наватарскі характар сваёй працы – пракладаць абмежаванымі сіламі першыя барозны на няўробленай лексыкаграфічнай ніве было ня лёгка. Рэдкалегія будзе ўдзячная ўсім, хто прышле свае крытычныя водгукі і заўвагі на адрас:

Belarusian Institute of Arts and Sciences
166-34 Gothic Drive
Jamaica, NY 11432
USA

NOTES FOR THE USER

ENTRY STRUCTURE

The typical entry includes English word(s) (in bold type), pronunciation [in square brackets; according to the International Phonetic Alphabet], the designation(s) of part of speech, Belarusian equivalent(s) with indication of gender, and illustrating English phrase(s) with Belarusian rendition(s).

Belarusian synonyms are separated by a comma or semi-colon depending on the semantic proximity. Further lexic subdivisions are indicated by Arabic numbers and letters а), б), в), etc.

autonomy [ɔːˈtɑːnəmi] n., pl. **-mies** 1. аўтано́мія *f.*
а) самаўра́д -у *m.*, самакірава́ньне *n.*; незале́жнасьць *f.*
б) пра́ва на самакірава́ньне. 2. аўтано́мная дзяржа́ва.
3. самасто́йнасьць *f.*

ENTRY-WORD SPELLING, PRONUNCIATION, AND STRESSES

This dictionary follows American usage and spelling. For some words, British spelling is given preceded by the abbreviation "Brit." Alternative spelling variants within American transcription are also indicated.

In pronunciation, the mark [ˈ] indicates stress on the ensuing syllable: if placed above, the stress is primary, if below, the stress is secondary. Pronunciation is not provided for entries consisting of two or more components (as **absentee landlord** or **bill of exchange**). Their pronunciation is found under each word separately.

Round parentheses around a letter or a word (words) indicate alternative spelling or usage.

In all Belarusian words other than monosyllabic the stress is provided, with the exception of the letter -ё- which is always stressed.

HOMONYMS

Homonyms are marked by Roman numerals: I, II, etc.

mail I [meɪl] – n. 1. по́шта. 2. карэспандэ́нцыя *f.*
3. пашто́вы тра́нспарт...
mail II [meɪl] n. 1. кальчу́га *f.* 2. браня́ *f.*, па́нцыр -у *m.* ...

ALPHABETICAL ORDER OF ENTRY-WORDS

Entries comprising two or more words are alphabetized as if they were one word (letter by letter). For example, the entry **want ad** precedes the entry **wanting**.

SUBJECT AND STYLE INDICATORS

For clarity, subject and style indicators are provided.

Subject: **Bot.** (Botany), **Mus.** (Music), **Psych.** (Psychiatry).
Style: **Sl.** (Slang), **Figur.** (Figurative), **Obsol.** (Obsolete).

PARTS OF SPEECH DESIGNATORS

- adj. = adjective – прыметнік
- adv. = adverb – прыслоўе
- interj. = interjection – выклічнік
- n. = noun – назоўнік
- p.p. = past participle – дзеепрыметнік мінулага часу
- prep. = preposition – прыназоўнік
- pref. = prefix – прэфікс, прыстаўка
- pres. p. = present participle – дзеепрыметнік цяперашняга часу
- pron. = pronoun – займеньнік
- p.t. = past tense – мінулы час
- v. = verb – дзеяслоў
- v.i. = verb intransitive – непераходны дзеяслоў
- v.t. = verb transitive – пераходны дзеяслоў

GRAMMATICAL FORMS OF THE ENTRY-WORD

If an entry-word is used as, for example, noun, verb, and adjective, each part of speech is marked by a designator with a dash. For example:

master ['mæstər] – n. 1. а) гаспада́р -а́ *m.*, улада́льнік -а *m.*
б) капіта́н гандлёвага су́дна...
– adj. 1. галóўны: ***a master bedroom*** галóўная спа́льня.
2. высóкакваліфікава́ны...
– v.t. 1. адóльваць, асíльваць, апанóўваць, перамага́ць;
падпарадкóўваць сабе...

semiweekly [ˌsemi'wi:kli] – adj. паўтыднёвы
– adv. двойчы на ты́дзень
– n. паўтыднёвік -а *m.* (*ча́сапіс, газэ́та*)

NOUNS

Irregular nouns have their plural form indicated:

buddy ['bʌdi] n., pl. **-dies** Informal 1. блíзкі ся́бра, калéга -і *m.* 2...
buffalo ['bʌfəlou] – n., pl. **-loes, los** or esp. coll. **-lo** бу́йвал -а *m.*, бу́йваліца *f.*; амэрыка́нскі бізóн ...
goose [gu:s] n., pl. **geese** 1. гусь *f.* 2. Informal ду́рань -ня *m.*, дурнíца, разява́ка -і *m. & f.*
mouse [maʊs] – n., pl. **mice** [maɪs] 1. мыш, мы́шка *f.* 2. Comput. мыш *f.* 3. нясьме́лы, сарамлíвы чалаве́к...

The gender of Belarusian nouns is indicated by an italicized letter.

f. = feminine – жаночы
m. = masculine – мужчынскі
n. = neuter – ніякі

In Belarusian nouns of masculine gender the Genitive ending is given. (In rare cases the Genitive form is spelled out: акар *акра*, госьць *гасьця*, стол *стала*). The unchanging part of the word is separated from the changeable part by a bar:

walker ['wɔ:kər] n. 1. пешахóд -а *m.*, хадóк -акá *m.*...
wallet ['wɑ:lət] n. кашалёк -лькá *m.*, партмана́т -а *m.*

When Belarusian synonymous masculine nouns follow one another and have identical Genitive endings, then one ending is given for all of them at the end of the row:

clang [klæŋ] – n. ля́скат, бра́згат -у *m.*...
clatter ['klætər] – n. 1. стук, звон -у *m.*...
waiter ['weɪtər] n. 1. афіцыя́нт, ке́льнэр -а *m.*...

Also, when two or more synonymous nouns are of the same gender, then the gender (*m.*, *f.* or *n.*) is given for all of them at the end of the row:

abetment [ə'betmənt] n. падбіва́ньне; падбухто́рваньне; заахво́чваньне *n.*
accordance [ə'kɔ:rdəns] n. згóднасьць; адпаве́днасьць *f.*...
bulk [bʌlk] – n. 1. а) памéр, аб'ём -у *m.*...

Often the feminine form of the Belarusian equivalent is given:

settler ['setələr] n. 1. пасяле́нец -ца *m.*, пасяле́нка *f.*...
sewer II ['soʊər] n. швец -яцá *m.*, швáчка *f.*

ADJECTIVES

Irregular forms of comparative and superlative adjectives are indicated:

bad [bæd] – adj. **worse, worst** ...
good [gʊd] – adj. **better, best** ...

VERBS

Transitivity or intransitivity of verbs is indicated by letters v.t. or v.i., respectively. If the verb is used both as transitive and intransitive, it is marked by "v." only. In irregular verbs inflected forms are given:

abide [əˈbaɪd] v., **abode** or **abided, abiding** ...
bid [bɪd] – v.t., **bade, bid** or **bad, bidden** or **bid, bidding** ...
– v.i. ...

Doubling of the final consonant in a verb in past tense and participles is given in parentheses:

nab [næb] v. **(-bb-)** Sl. 1. злавíць...
nag [næg] v. **(-gg-)** 1. даймáць *каго́*, дапякáць *каму́* ...

ILLUSTRATING EXAMPLES, SYNONYMS, AND IDIOMS

In verbal illustrating phrases marked by the dot the infinitive indicator *to* is implied. Whereas undotted verbal phrases are preceded by *to*:

break I [breɪk] – v.t., **broke** or Archaic **brake, broken**
1. разьбівáць; ламáць, рвáць (*ні́тку*).
2. разьмéньваць (*гро́шы*). 3. шко́дзіць, ламáць:
to break the machine паламáць машы́ну; ***to break one's arm*** зламáць руку́. 4. парушáць, не датры́мваць:
to break the law пару́шыць зако́н ...
....
• ***break away*** а) адламáцца; адарвáцца...
• ***break down*** а) папсавáцца, зламáцца...
• ***break in*** а) аб'яжджáць (*маладо́га каня́*), навучáць ...

In many entries examples are used to better explain the meaning of an English word or idiom.

make [meɪk] – v.t., **made** 1. рабíць; будавáць, утвараць: ***to make a new dress*** пашы́ць но́вую сукéнку; ***to make a boat*** збудавáць чóвен; ***to make a bed*** паслáць лóжак; ***to make a fire*** раскласьці агóнь ...

In some entries idiomatic expressions are given to illustrate the meaning of the entry-word. Corresponding Belarusian idioms, if found, are used:

boat [boʊt] – n. 1. чóвен, чаўнá *m.*, лóдка *f.* 2. вадаплáўны -ва, карабéль -ля́ *m.*
– v.i. 1. сядáць у чóвен, на вадаплáў, плы́сьці чаўнóм *або́* вадаплáвам
– v.t. весláваць, перавóзіць чаўнóм
• ***burn one's boats*** спалíць за сабóю масты́
• ***in the same boat*** у такíм сáмым станóвішчы *або́* ўмóвах
• ***miss the boat,*** Informal прапусьцíць, празявáць нагóду
• ***rock the boat,*** Informal разгóйдваць чóвен, пару́шаць нармáльны парáдак

ЯК КАРЫСТАЦЦА СЛОЎНІКАМ

СКЛАД СЛОЎНІКА. ВЫМАЎЛЕНЬНЕ. ПРАВАПІС

Рэестар слоўніка складаецца з агульнаўжывальнай лексыкі ды найважнейшых геаграфічных назоваў.

У ангельскай частцы слоўніка ўжыты амэрыканскі правапіс. Для некаторых слоў падаецца таксама брытанскае напісаньне, адзначанае абрэвіятурай Brit. Калі амэрыканскае напісаньне мае два варыянты, падаюцца абодва, на першым месцы – варыянт, часьцей ужываны. Альтэрнатыўнае напісаньне адзначаецца круглымі дужкамі.

Парадак загалоўных словаў альфабэтны. Калі ў якасьці загалоўных словаў выступаюць словазлучэньні, якія складаюцца з двух або больш кампанэнтаў, то іх месца ў рэестры залежыць ад альфабэтнага парадку кожнага кампанэнту. Прыкладам, **want ad** стаіць перад **wanting**.

Пры наяўнасьці артаграфічных, акцэнтных ці словаўтваральных варыянтаў, адзін зь іх рэкамэндуецца як асноўны, унармаваны, а другі — як дапушчальны, варыянтны. Калі згодна з альфабэтным рэестрам яны стаяць побач, то падаюцца ў адным слоўнікавым артыкуле. Першым падаецца слова, якое лічыцца нормай, другім – ягоны варыянт. Калі варыянтныя словы займаюць розныя месцы адносна альфабэту, кожнае слова распрацоўваецца паасобку як загалоўнае.

Усе загалоўныя словы забясьпечаныя фанэтычнай транскрыпцыяй у квадратных дужках непасрэдна пасьля самога слова. Вымаўленьне даецца паводле сыстэмы Міжнароднай фанэтычнай транскрыпцыі. Націск у транскрыпцыі ставіцца перад націскным складам. Асноўны (першасны) націск абазначаецца знакам зьверху [ˈ...], дадатковы (другасны) – знакам зьнізу [ˌ...].

Вымаўленьне не адзначаецца, калі ў ролі загалоўнага слова выступае словазлучэньне, прыкладам, **absentee landlord** або **bill of exchange**. Вымаўленьне кожнага кампанэнта словазлучэньня паказанае ў альфабэтным рэестры слоўніка паасобку.

Усе словы беларускай часткі маюць націск, за выняткам аднаскладовых словаў і словаў зь літарай –ё-, якая заўсёды націскная.

УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭНЬНІ

У беларускай частцы слоўнікавага артыкулу блізказначныя словы адзначаюцца арабскімі лічбамі (1, 2, 3 і г .д.). Сынонімы ў межах асобнай лічбы – коскай або кропкай з коскай у залежнасьці ад сэмантычнай або стылістычнай блізкасьці. У чарговасьці сынонімаў перавага даецца спрадвечнабеларускім словам. Пры больш дакладнай сэмантычнай і стылістычнай градацыі ў межах лічбаў ужываюцца літары — а), б), в) і г.д.:

> **operation** [ˌɑ:pəˈreɪʃən] n. 1. дзе́яньне *n.*, пра́ца *f.*:
> ***to come into operation*** пача́ць працава́ць, дзе́яць;
> ***in operation*** а) у дзе́яньні, працу́е. б) у выкарыста́ньні, ва ўжы́тку. 2. кірава́ньне, абслугó́ўваньне *n.*:
> ***the operation of a machine*** абслугó́ўваньне машы́ны.
> 3. апэра́цыя *f.* ...

Амонімы абазначаюцца рымскімі лічбамі (I, II і г. д.)

> **mail I** [meɪl] – n. 1. по́шта. 2. карэспандэ́нцыя *f.*
> 3. пашто́вы тра́нспарт...
> **mail II** [meɪl] n. 1. кальчу́га *f.* 2. браня́ *f.*, па́нцыр -у *m.* ...

Кожнае загалоўнае ангельскае слова мае граматычную характарыстыку ў выглядзе абрэвіятуры:

- adj. = adjective – прыметнік
- adv. = adverb – прыслоўе
- interj. = interjection – выклічнік
- n. = noun – назоўнік
- p.p. = past participle – дзеепрыметнік мінулага часу
- prep. = preposition – прыназоўнік
- pref. = prefix – прэфікс, прыстаўка
- pres. p. = present participle – дзеепрыметнік цяперашняга часу
- pron. = pronoun – займеньнік

- p.t. = past tense – мінулы час
- v. = verb – дзеяслоў
- v.i. = verb intransitive – непераходны дзеяслоў
- v.t. = verb transitive – пераходны дзеяслоў

Граматычны род беларускага назоўніка абазначаецца літарамі:

f. = feminine – жаночы
m. = masculine – мужчынскі
n. = neuter – ніякі

Лічэбнікі (numerals) у ангельскай граматыцы залічаюцца да назоўнікаў або прыметнікаў у залежнасьці ад канктэксту.

Калі загалоўнае слова ўжываецца ў значэньні іншай часьціны мовы, яно памячаецца адпаведнай паметай з працяжнікам наперадзе (– n., – adj., – v.t. і г. д.):

master ['mæstər] – n. 1. а) гаспада́р -а́ *m.*, улада́льнік -а *m.*
б) капіта́н гандлёвага су́дна...
– adj. 1. галóўны: ***a master bedroom*** галóўная спа́льня.
2. высóкакваліфікава́ны...
– v.t. 1. адóльваць, асíльваць, апанóўваць, перамага́ць;
падпарадкóўваць сабе...

semiweekly [ˌsemi'wi:kli] – adj. паўтыднёвы
– adv. двойчы на ты́дзень
– n. паўтыднёвік -а *m.* (*ча́сапіс, газэ́та*)

Тэрміны й спэцыяльныя словы забясьпечваюцца, пры неабходнасьці, умоўнымі скаротамі, прыкладам **Bot.** (батаніка), **Mus.** (музыка), **Psych.** (псыхіятрыя), **Sl.** (жаргон), **Figur.** (пераноснае), **Obsol.** (састарэлае).

ГРАМАТЫЧНЫЯ КАТЭГОРЫІ ЧАСЬЦІН МОВЫ

НАЗОЎНІК

Рэгулярная форма множнага ліку ангельскага назоўніка (з канчаткам –s, далучаным да формы адзіночнага ліку) звычайна ў слоўніку не падаецца. Для назоўнікаў зь няправільнай формай множнага ліку падаюцца паказьнікі множнага ліку або цалкам слова ў форме множнага ліку:

buddy ['bʌdi] n., pl. **-dies** Informal 1. бліскі ся́бра,
кале́га -і *m.* 2...
buffalo ['bʌfəlou] – n., pl. **-loes, los** or esp. coll. **-lo**
бу́йла -ы, бу́йвал -а *m.*, бу́йваліца *f.*; амэрыка́нскі бізо́н ...
goose [gu:s] n., pl. **geese** 1. гусь *f.* 2. Informal ду́рань -ня *m.*,
дурні́ца, разява́кла -і *m. & f.*
mouse [maus] – n., pl. **mice** [mais] 1. мыш, мы́шка *f.*
2. Comput. мыш *f.* 3. нясьме́лы, сарамлі́вы чалаве́к...

У беларускіх назоўніках мужчынскага роду адзначаныя канчаткі роднага склону –а або –у. (У асобных выпадках слова ў форме роднага склону падаецца поўнасьцю: акар *акра*, госьць *гасьця*, стол *стала*). Нязьменная частка назоўніка аддзяляецца ад канчатка вэртыкальнай рысачкай:

walker ['wɔ:kər] n. 1. пешахо́д -а *m.*, ход|о́к -ака́ *m.*...
wallet ['wɑ:lət] n. каша|лёк -лька́ *m.*, партман э́т -а *m.*

Калі прыводзяцца адзін за адным некалькі сынанімічных назоўнікаў мужчынскага роду з аднолькавым канчаткам роднага склону, то канчатак паказваецца ў канцы шэрагу:

clang [klæŋ] – n. ля́скат, бра́згат -у *m.*...
clatter ['klætər] – n. 1. стук, звон -у *m.*...
waiter ['weitər] n. 1. афіцыя́нт, ке́льнэр -а *m.*...

У межах слоўнікавага артыкулу аналягічна абазначаецца род назоўнікаў (*m.*, *f.*, *n.*) аднаго сінанімічнага шэрагу:

abetment [əˈbetmənt] n. падбіва́ньне; падбухто́рваньне; заахво́чваньне *n.*
accordance [əˈkɔ:rdəns] n. зго́днасьць; адпаве́днасьць *f.*...
bulk [bʌlk] – n. 1. а) памёр. аб'ём -у *m.*...

У назоўніках, якія абазначаюць прафэсію, занятак, месца жыхарства асобы, падаюцца абедзьве формы – мужчынскага й жаночага роду:

settler [ˈsetələr] n. 1. пасяле́нец -ца *m.*, пасяле́нка *f.*...
sewer II [ˈsouər] n. шве́ц -яца́ *m.*, шва́чка *f.*

ПРЫМЕТНІК

Калі́ ў ангельскім прыметніку параўнальная й найвышэйшая ступені параўнаньня маюць няправільныя фо́рмы, яны пішуцца поўнасьцю:

bad [bæd] – adj. **worse, worst** ...
good [gud] – adj. **better, best** ...

ДЗЕЯСЛОЎ

Пераходнасьць або непераходнасьць дзеясловаў абазначаецца адпаведна абрэвіятурамі v.t. або v.i. Калі́ дзеяслоў ужываецца як пераходны й непераходны, ён пазначаецца літарай v.:

abide [əˈbaɪd] v., **abode** or **abided, abiding** ...
bid [bɪd] – v.t., **bade, bid** or **bad, bidden** or **bid, bidding** ...
– v.i. ...

Няправільныя формы ангельскага дзеяслова падаюцца непасрэдна пасьля граматычнай пометы:

eat [i:t] v.t., **ate, eaten, eating** ...
go [gou] v.i., **went, gone, going** ...

Падваеньне канцавога зычнага ў дзеясловах і дзеепрыметніках мінулага часу падаецца ў дужках:

nab [næb] v. **(-bb-)** Sl. 1. злаві́ць...
nag [næg] v. **(-gg-)** 1. даймáць *каго́*, дапякáць *каму́* ...

ІДЫЁМЫ

Ілюстрацыйныя фразэалягічныя выразы пазначаюцца спэцыяльным знакам (bullet). Па магчымасьці прыводзяцца беларускія адпаведнікі:

boat [bout] – n. 1. чо́вен, чаўна́ *m.*, ло́дка *f.* 2. вадапла́ўны -ва, карабе́ль -ля́ *m.*
– v.i. 1. сядáць у чо́вен, на вадапла́ў, плы́сьці чаўно́м *або́* вадапла́вам
– v.t. веславáць, перавó3іць чаўно́м
• ***burn one's boats*** спаліць за сабо́ю масты́
• ***in the same boat*** у такі́м са́мым стано́вішчы *або́* ўмо́вах
• ***miss the boat,*** Informal прапусьці́ць, празяваць наго́ду
• ***rock the boat,*** Informal разго́йдваць чо́вен, пару́шаць норма́льны пара́дак

ABBREVIATIONS USED IN THIS DICTIONARY
УМОЎНЫЯ СКАРОТЫ

abbr.	abbreviation	скарот
adj.	adjective	прыметнік
adv.	adverb	прыслоўе
Aeron.	Aeronautics	аэранаўтыка
Agric.	Agriculture	сельская гаспадарка
Anat.	Anatomy	анатомія
Arch.	Architecture	архітэктура
Astrol.	Astrology	астралёгія
Astron.	Astronomy	астраномія
Auto.	Automobile	аўтамабіль
Av.	Aviation	авіяцыя
Bibl.	Biblical	біблійнае
Biol.	Biology	біялёгія
Bookkeep.	Bookkeeping	бухгальтэрыя
Bot.	Botany	батаніка
Brit.	British	брытанскае
Can.	Canadian	канадзкае
Chem.	Chemistry	хімія
coll.	collective	зборнае
colloq.	colloquial	размоўнае
Comm.	Commerce	гандаль
compar.	comparative	вышэйшая ступень (прыметніка)
Comput.	Computer	кампутар
conj.	conjunction	злучнік
Constr.	Construction	будаўніцтва
demonstr.	demonstrative	паказальны (займеньнік)
dim.	diminutive	памяншальнае
Diplom.	Diplomacy	дыпляматыя
Eccl.	Ecclesiastical	царкоўнае
Econ.	Economics	эканоміка
Electr.	Electricity	электрычнасьць
emph.	emphatic	узмацняльнае
Engin.	Engineering	інжынэрыя
esp.	especially	асабліва
f.	feminine	жаночы род
Figur.	Figurative	пераноснае
Fr.	French	французская
Geogr.	Geography	геаграфія
Geol.	Geology	геалёгія
Geom.	Geometry	геамэтрыя
Gram.	Grammar	граматыка
Hist.	History	гісторыя
Hum.	Humor	гумар
impers.	impersonal	безасабовы
indecl.	indeclinable	нескланяльнае
interj.	interjection	выклічнік
Lat.	Latin	лацінскае
Ling.	Linguistics	мовaведа
Lit.	Literature	літаратура
m.	masculine	мужчынскі род
Math.	Mathematics	матэматыка
Med.	Medicine	мэдыцына
Meteor.	Meteorology	мэтэаралёгія
Milit.	Military	ваеннае, вайсковае
Min.	Mineralogy	мінэралёгія
Mus.	Music	музыка

Myth.	Mythology	міталёгія
n.	noun	назоўнік
n.	neutral	ніякі род
Naut.	Nautical	марское
obj.	objective	ускосны склон
Obsol.	Obsolete	састарэлае
pf.	perfective	закончаны лад
Pharm.	Pharmacology	фармакалёгія
Philos.	Philosophy	філязофія
Phon.	Phonetics	фанэтыка
Photogr.	Photography	фатаграфія
Phys.	Physics	фізыка
Physiol.	Physiology	фізыялёгія
pl.	plural	множны лік
Poet.	Poetic	паэтычнае
poss.	possessive	прыналежнае
p.p.	past participle	дзеепрыметнік мінулага часу
pref.	prefix	прыстаўка
prep.	preposition	прыназоўнік
pres. p.	present participle	дзеепрыметнік цяперашняга часу
Print.	Printing	друкарства
pron.	pronoun	займеньнік
Psych.	Psychology	псыхалёгія
p.t.	past tense	мінулы час
refl.	reflexive	зваротны стан
Relig.	Religion	рэлігія
Rhetor.	Rhetoric	рыторыка
Scot.	Scottish	шатляндзкае
sing.	singular	адзіночны лік
Sl.	Slang	жаргон, слэнг
superl.	superlative	найвышэйшая ступень (прыметніка)
Surg.	Surgery	хірургія
Tech.	Technical	тэхнічнае
Telev.	Television	тэлевізія
Theatr.	Theatrical	тэатральнае
Trig.	Trigonometry	трыганамэтрыя
U.S.	United States	Злучаныя Штаты
v.	verb	дзеяслоў
v.i.	verb intrasitive	непераходны дзеяслоў
v.t.	verb transitive	пераходны дзеяслоў
Vulg.	Vulgar	вульгарнае
Zool.	Zoology	заалёгія

асабл.	асабліва
гл.	глядзі
лац.	лацінскі выраз
напр.	напрыклад
тс.	таксама
фр.	французскі выраз

LEXICOGRAPHIC SOURCES
ЛЕКСЫКАГРАФІЧНЫЯ КРЫНІЦЫ

• The Amecian Heritage Dictionary. Fourth Edition. Random House: New York, 2001.

• Wielki Slownik Angielsko-Polski PWN-Oxford. Chief Editor: Prof. Jadwiga Linde-Usiekniewicz. Warszawa, 2002.

• English-Russian Dictionary. V. K. Mueller. 24th Revised Edition. Moscow. 1995.

• Oxford Russian Dictionary. English-Russian, edited by Paul Falla; Russian-English, edited by Marcus Wheeler and Boris Unbegaun. Revised and updated by Collin Howlett. Oxford – New York: Oxford University Press, 1997.

• The Oxford Dictionary of Current English. New Revised Edition. Edited by Della Thompson. London, 1998.

• Random House Webster's Unabridged Dictionary (Electronic Version). 1999.

• Longman Advanced American Dictionary of American English. Harlow, 2000.

• J.C.Wells. Longman Pronunciation Dictionary. Second Edition. Harlow, 2000.

• Слоўнік беларускай мовы. Пад рэдакцыяй М.В.Бірылы. Мінск, 1987.

• А.М.Булыка. Слоўнік іншамоўных слоў. У 2-х т. Мінск, 1999.

• Англа-беларускі слоўнік грамадска-палітычнай лексікі. Укладальнікі Л. Т. Карповіч і Л. А. Казыра. Мінск, 1993.

• Англо-український словник. Склали М. Л. Подвезько, М. І. Балла. Київ, 1974.

• Беларуска-расійскі (Вялікалітоўска-расійскі) слоўнік. Published by Lew Sapieha Greatlitvan (Byelorussian) Foundation. Укладальнік др. Я. Станкевіч. New York, [1989].

• Беларуска-рускі слоўнік у двух тамах. Рэдактар К. К. Атраховіч (Кандрат Крапіва). Выданне 2-е. Мінск, 1988, 1989.

• Польска-беларускі слоўнік. Укладальнікі Я. В. Волкава і В. Л. Авілава, пад рэд. Г. А. Цыхуна. Мінск, 2004.

• Расійска-крыўскі (Беларускі) слоўнік. Укладальнік В. Ластоўскі. Коўна, 1924.

• М.Байкоў, С.Некрашэвіч. Беларуска-расійскі слоўнік. Менск, 1926.

• С.Некрашэвіч, М.Байкоў. Расійска-беларускі слоўнік. Менск, 1928.

• Руска-беларускі слоўнік. Рэдактар К. К. Крапіва. Выданне 2-е. Мінск, 1982.

• Слоўнік беларускіх гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча ў пяці тамах. Рэдакцыйная калегія: Ю. Ф. Мацкевіч і інш. Мінск, 1979-1986.

• Тлумачальны слоўнік беларускай літаратурнай мовы. Пад рэд. М. Р. Судніка і М. Н. Крыўко. Выданне 2-е. Мінск, 1999.

• Тлумачальны слоўнік беларускай мовы ў пяці тамах. Пад агульнай рэдакцыяй акадэміка АН БССР К. К. Атраховіча (Кандрата Крапівы). Мінск, 1977-1984.

• Фразеалагічны слоўнік беларускай мовы ў двух тамах. Укладальнік І. Я. Лепешаў. Мінск, 1993.

ENGLISH ALPHABET
АНГЕЛЬСКІ АЛЬФАБЭТ

Aa	**Bb**	**Cc**	**Dd**	**Ee**	**Ff**
Gg	**Hh**	**Ii**	**Jj**	**Kk**	**Ll**
Mm	**Nn**	**Oo**	**Pp**	**Qq**	**Rr**
Ss	**Tt**	**Uu**	**Vv**	**Ww**	**Xx**
		Yy	**Zz**		

A

A [eɪ] n., pl. **As** or **A's** 1. *пе́ршая лі́тара анге́льскага альфабе́ту.* 2. найле́пшы, пе́ршы: ***Grade A eggs*** я́йкі найвышэ́йшага гату́нку; ***Company A in an infantry battalion*** пе́ршая ро́та пяхо́тнага батальёну. 3. выда́тна (*шко́льная адзна́ка*): ***to get an A in Belarusian*** атрыма́ць выда́тна зь белару́скае мо́вы. 4. Mus. ля

a, an [*unstressed* ə; *stressed* eɪ]. adj. or indefinite article 1. *неазнача́льны арты́кль (не перакла́дае́цца). "a" ста́віцца пе́рад зы́чнымі, апрача́ нямо́га "h", пе́рад "eu" ды "u": **a tree, a horse** "an" — пе́рад гало́снымі і нямы́м "h": **an apple, an heir*** 2. (*ча́ста пе́рад со́бскімі імёнамі*) такі́, гэ́ткі як: ***a Napoleon*** такі́ Напалео́н; ***He is a Cicero in eloquence*** Ён як Цыцэро́н у красамо́ўстве; ***She is a saint among women*** Яна́ як сьвята́я сяро́д жанчы́н. 3. адзі́н: ***to have a million dollars*** мець мільён даля́раў; ***not a*** ані́, ніякі. 4. ***a few*** не́калькі; ***a good many*** ве́льмі шмат; ***a little*** кры́шку. 5. *"a" звыча́йна ўжыва́ецца пасьля́:* ***all of, many of, many, such, what: all of a size*** усе́ тако́й са́май велічыні́; ***many a man*** шмат хто; ***such a*** такі́; ***what a bore*** што за нуда́. 6. *у некато́рых зваро́тах:* ***twice a day*** дво́йчы на дзень; ***once a week*** раз на ты́дзень; ***one cent a piece*** па цэ́нце за шту́ку; ***90 cents a dozen*** дзевяно́ста цэ́нтаў за ту́зін. 7. не́хта; ***a Mr. Henry Green*** не́йкі спада́р Гэ́нры Грын

aback [əˈbæk] adv. наза́д, ты́лам, уза́д, зза́ду: ***to stand aback from*** трыма́цца зза́ду, на адле́гласьці; ***to take aback*** зьбянтэ́жыць, засьпе́ць зьняна́цку

abacus [ˈæbəkəs] n. 1. лічы́льныя ко́сткі, лічы́льнікі *pl. only.* 2. Archit. аба́ка *f.* (*ве́рхняя ча́стка калёны*)

abaft [əˈbæft] – prep. зза́ду *чаго́*, за *чым.* – adv. Naut. зза́ду карабля́, на карме́; у бок кармы́

abandon [əˈbændən] – v.t. 1. пакіда́ць; адмаўля́цца: ***to abandon a career*** паки́нуць прафэ́сію; ***to abandon a custom*** адыйсьці́ ад звы́чаю; ***to abandon one's home*** паки́нуць (свой) дом. 2. адрака́цца; адмаўля́цца; адступа́ць: ***to abandon one's position*** адмо́віцца ад сваёй пазы́цыі, перакана́ньня. 3. парыва́ць; вырака́цца; пазбыва́цца: ***to abandon a habit*** пазбыва́цца звы́чкі. 4. аддава́цца; упада́ць: ***to abandon oneself to despair*** аддава́цца ро́спачы, упада́ць у ро́спач – n. 1. бестурбо́тнасьць *f.*: ***to dance with youthful abandon*** танцава́ць з маладо́й бестурбо́тнасьцю. 2. бесцырымо́ннасьць, нястры́манасьць *f.*

abandoned [əˈbændənd] adj. 1. паки́нуты, занядба́ны. 2. нястры́мны: ***abandoned laughter*** нястры́мны сьмех. 3. распу́сны

abandonment [əˈbændənmənt] n. 1. пакіда́ньне *n.* 2. адступле́ньне ад *чаго́*; зрачэ́ньне *n.*

abase [əˈbeɪs] v.t. 1. паніжа́ць (*ра́нгам*). 2. прыніжа́ць: ***to abase oneself*** прыніжа́цца; ***A man who betrays his country abases himself*** Чалаве́к, які́ здра́джвае сваю́ кра́ю, прыніжа́е само́га сябе́

abasement [əˈbeɪsmənt] n. прыніжэ́ньне *n.*; паніжэ́ньне ра́нгам

abash [əˈbæʃ] v. саро́міць; бянтэ́жыць: ***to be abashed*** саро́мецца; бянтэ́жыцца

abashment [əˈbæʃmənt] n. засаро́мленасьць, зьбянтэ́жанасьць *f.*

abate [əˈbeɪt] – v.i. сьціша́цца, усьцішацца; суніма́цца: ***The storm has abated*** Бу́ра сьці́шылася

– v.t. 1. сьцішаць; суніма́ць: ***Aspirin abated his pain*** Асьпірын сьці́шыў яму́ боль. 2. зьмяншаць; зьніжа́ць: ***abate a tax*** зьні́зіць пада́так. 3. Law касава́ць; анулява́ць

abatement [əˈbeɪtmənt] n. 1. спад -у *m.*, зьме́ншаньне *n.*; зьні́жка *f.*, зьніжэ́ньне *n.*: ***abatement of the prices*** зьні́жка цэ́наў. 2. Law скасава́ньне, анулява́ньне *n.*

abb [æb] n., Brit. уто́к *f.* (*у тка́цтве*)

abbacy [ˈæbəsi] n., pl. **-cies** 1. аба́цтва, ігу́менства *n.* 2. раён *або́* грамада́, кірава́ная аба́там

abbess [ˈæbes] n. абатыса, ігу́меньня *f.*

abbey [ˈæbi] v.t. аба́цтва *n.*, манасты́р -а́ *m.*

abbot [ˈæbət] n. аба́т -а, ігу́мен -а *m.*, кіраўні́к манастыра́

abbreviate [əˈbri:vieɪt] v. 1. скарача́ць. 2. скарача́цца

abbreviation [əˌbri:viˈeɪʃən] n. скарачэ́ньне *n.* (*сло́ва*); скаро́т -у *m.*

A.B.C. book лемантáр, буквáр -á *m.*

ABCs [ˌeibi:ˈsi:z] n. pl. 1. абэцэ́да *f.*, альфабэ́т -у *m.* 2. пачатко́выя ве́ды; асно́вы *pl.*: ***to master the ABC's of swimming*** апанава́ць асно́вы пла́ваньня

abdicate [ˈæbdɪkeɪt] v. 1. абдыкава́ць; адмаўля́цца: ***The king abdicated his throne*** Каро́ль адмо́віўся ад тро́ну. 2. адыхо́дзіць: ***Those who abdicate life socially, will soon abdicate from life itself*** Тыя́, што адыхо́дзяць ад грама́дзкага жыцьця́, ху́тка адыйду́ць ад само́га жыцьця́

abdication [ˌæbdɪˈkeɪʃən] n. абдыка́цыя *f.*; адмаўле́ньне ад паса́ды

abdomen [ˈæbdəmən] n. 1. Anat., Zool. чэ́рава, бру́ха *n.*; жывло́т -ата́ *m.* 2. брушна́я по́ласьць *f.* 3. бру́шка (*у чле́ністано́гіх*) *n.*

abdominal [æbˈdɑ:mɪnəl] adj. брушны́: ***the abdominal muscles*** брушны́я му́скулы

abdominous [æbˈdɑ:mɪnəs] adj. бруха́ты, пуза́ты

abduce [æbˈdu:s] v.t. адво́дзіць (*убо́к*)

abducent [æbˈdu:sənt] adj., Anat. адво́дны: ***abducent muscles*** адво́дныя му́скулы

abduct [æbˈdʌkt] v.t. выкрада́ць (*асо́бу*)

abduction [æbˈdʌkʃən] n. выкрада́ньне *n.*

abductor [æbˈdʌktər] n. 1. выкрада́льнік -а *m.* 2. адво́дны му́скул *m.*

abed [əˈbed] adv. у ло́жку

Abel [ˈeɪbəl] n., Bibl. Абэль (*2-гі́ сын Ада́ма й Евы*)

aberrance [æˈberəns] n. адхіле́ньне (*ад кіру́нку, но́рмы, пра́віла*)

aberrancy [æˈberənsi] n. = **aberrance**

aberrant [æˈberənt] – adj. адхі́лены ад но́рмы, ненарма́льны; няпра́вільны: ***a rocket on an aberrant course*** раке́та адхілі́лася ад ку́рсу; ***aberrant behavior*** ненарма́льныя паво́дзіны

– n. ненарма́льны -ага *m.*, ненарма́льная *f.*

aberration [ˌæbəˈreɪʃən] n. 1. адхіле́ньне, ухіле́ньне *n.* (*ад пра́вільнага шля́ху ці ку́рсу*): ***aberration of the mind*** замгле́ньне *n.* ро́зуму. 2. адхіле́ньне *n.* (*ад пра́віла, ты́пу, станда́рту*). 3. Astron. абэра́цыя *f.*, адхіле́ньне *n.*: ***aberration of the needle*** адхіле́ньне магні́тнае стрэ́лкі

abet [əˈbet] v.t. намаўля́ць, падбіва́ць, падбухто́рваць: ***to abet a crime*** падбухто́рыць да злачы́нства

abetment [əˈbetmənt] n. падбіва́ньне; падбухто́рваньне; заахво́чваньне *n.*

abetter or **abettor** [əˈbetər] n. падбухто́рнік -а, падмо́ўнік -а *m.*; падбухто́рніца, падмо́ўніца *f.*

abeyance [əˈbeɪəns] n. часо́вая бязьдзе́йнасьць *f.*, часо́вае неўжыва́ньне *n.*: ***The custom was revived after an abeyance of several centuries*** Звы́чай быў адно́ўлены пасьля́ не́калькіх стаго́дзьдзяў забыцьця́

• ***in abeyance*** а) у ча́се прыпыне́ньня дзе́йнасьці. б) Law у ча́се чака́ньня зако́ннага ўла́сьніка

abhor [æbˈhɔ:r] v.t. 1. гі́дзіцца, бры́дзіцца; ненаві́дзець: ***She abhors snakes*** Яна́ гі́дзіцца зьме́яў; ***to abhor cruelty*** мець агі́ду да лю́тасьці. 2. жаха́цца; уздры́гваць; калаці́цца: ***to abhor the idea of war*** жаха́цца ад аднае́ ду́мкі пра вайну́

abhorrence [æbˈhɔ:rəns] n. 1. агі́да, нянаві́сьць *f.* 2. што́сьці агі́днае

abhorrent [æbˈhɔ:rənt] adj. агі́дны, бры́длы, гі́дкі; жахлі́вы: ***abhorrent conduct*** агі́дныя паво́дзіны

• ***abhorrent to*** супярэ́чны, нязго́дны, несумяшча́льны зь не́чым: ***abhorrent to nature*** супярэ́чны прыро́дзе

abidance [əˈbaɪdəns] n. знахо́джаньне *n.*, ***abidance by*** прытры́маньне, выко́наньне *n.*: ***The coach demanded abidance by the rules of the game*** Трэ́нэр патрабава́ў прытры́маньня пра́вілаў гульні́

abide [əˈbaɪd] v., **abode** or **abided, abiding** 1. цярпе́ць; вытры́маць. 2. прытры́мацца, падпара́дкавацца; заставацца ве́рным: ***Abide by your word*** Трыма́й сваё сло́ва

ability [əˈbɪlətɪ] n., pl. **-ties** 1. здо́льнасьць, зда́тнасьць *f.*: ***the ability to think clearly*** здо́льнасьць я́сна ду́маць. 2. уме́льства *n.*, та́лент -у *m.*: ***ability of a carpenter*** сталя́рскае уме́льства

• ***abilities,*** pl. здо́льнасьці; разумо́выя здо́льнасьці: ***a man of abilities*** таленавіты чалаве́к

abject [ˈæbdʒekt] adj. 1. жа́ласны; мізэ́рны; убо́гі: ***in abject poverty*** у мізэ́рнай бядо́це. 2. нікчэ́мны, нягодны: ***an abject flatterer*** нікчэ́мны ліс ьліве́ц. 3. нявольніцкі: ***abject submission*** нявольніцкае падпара́дкаваньне

abjection [æbˈdʒekʃən] n. прыніжэ́ньне, гнібе́ньне *n.*

abjuration [ˌæbdʒəˈreɪʃən] n. адрачэ́ньне пад прыся́гай

abjure [æbˈdʒʊr] v.t. 1. адрака́цца, зрака́цца, адмаўля́цца: ***to abjure power*** адрачы́ся ад улады́, зрачы́ся ўлады́. 2. афіцыйна адступа́цца: ***to abjure one's religion*** адступі́цца ад ве́ры

ablation [æbˈleɪʃən] n. 1. Surg. выдале́ньне, выраза́ньне, адраза́ньне *n.* 2. Geol. размыва́ньне, выпятрэ́ньне (*ска́лаў*); зно́шваньне *n.* (*ледавіко́ў*). 3. Aeron. знос пярэ́дняй ча́сткі раке́ты пры ўвахо́дзе ў атмасфэ́ру

ablaze [əˈbleɪz] – adv. у по́лымі, у агні́

– adj. 1. бліскучы; я́ркі, зы́ркі. 2. узбу́джаны, распа́лены: ***to be ablaze*** пала́ць агнём, палымне́ць, гарэ́ць

able [ˈeɪbəl] adj. 1. які́ можа, які́ ўме́е ***to be able:*** быць у ста́не; магчы́: ***Most little children are able to walk before they are able to talk*** Бальшыня́ малы́х дзяце́й мо́гуць хадзі́ць ране́й як гаварыць; ***A cat is able to see in the dark*** Кот можа ба́чыць у це́мры. 2. здо́льны, таленавіты; зда́тны: ***She is an able teacher*** Яна́ зда́тная наста́ўніца. 3. кваліфікава́ны, спра́ўны: ***an able seaman*** спра́ўны мара́к

able-bodied [ˌeɪbəlˈbɑ:dɪd] adj. фізы́чна зда́тны; здаро́вы, мо́цны

ablet [ˈæblət] n. Zool. верхаво́дка *f.*

abloom [əˈblu:m] adv., adj. у цьве́це, у кве́цені; квітне́ючы, цьвіту́чы

ablush [əˈblʌʃ] – adv. пачырване́ўшы, засаро́млена

– adj. пачырване́лы

ablution [əˈblu:ʃən] n. 1. умыва́ньне *n.* 2. абмыва́ньне *n.* (*рэлігі́йнае ачышча́ньне*)

ably [ˈeɪblɪ] adv. спры́тна, спра́ўна; уме́ла

abnegate [ˈæbnɪˌgeɪt] v.t. адмаўля́ць сабе́; адмаўля́цца, выракáцца

abnegation [ˌæbnɪˈgeɪʃən] n. самаадрачэ́ньне, адмаўле́ньне; вырачэ́ньне *n.*

abnormal [æbˈnɔ:rməl] adj. ненармáльны; нязвычáйны, ненатурáльны; анамáльны; нетыпóвы, нестандáртны

abnormality [ˌæbnɔ:rˈmæləti] n., pl. **-ties** 1. ненармáльнасьць, анамáльнасьць; нязвы́чнасьць *f.* 2. нязвы́чная рэч *або́* здарэ́ньне

aboard [əˈbɔ:rd] adv. 1. а) на карабе́ль (*на борт*); на самалёт, цягні́к. б) на караблі́ (*на бо́рце*); у самалёце: ***to go aboard a train*** се́сьці ў цягні́к. 2. уздо́ўж (*карабля́ ці бе́рагу*)
• ***All aboard!*** а) Усе́ сядáць! б) Гато́ва! (усе́ се́лі)

abode I [əˈboʊd] n. жытло́ *n.*; сяліба *f.*

abode II [əˈboʊd] v., *p.t, p.p. of* **abide**

abolish [əˈbɑ:lɪʃ] v.t. касавáць, адмяня́ць: ***to abolish slavery*** скасавáць нявóльніцтва

abolishment [əˈbɑ:lɪʃmənt] n. скасавáньне *n.*

abolition [ˌæbəˈlɪʃən] n. 1. касавáньне *n.* 2. Hist. скасавáньне нявóльніцтва нэ́граў

abolitionist [ˌæbəˈlɪʃənɪst] n. прыхíльнік скасавáньня: ***abolitionist theories of capital punishment*** тэóрыі прыхíльнікаў скасавáньня кáры сьмéрці. 2. Hist. абаліцыяні́ст -а *m.*, прыхíльнік скасавáньня нявóльніцтва нэ́граў

A-bomb [ˈeɪbɑ:m] n. áтамная бóмба

abominable [əˈbɑ:mɪnəbəl] adj. агíдны, гíдкі: ***the abominable odor of rotting garbage*** агíдны смурóд гнілы́х адкíдаў

abominate [əˈbɑ:mɪneɪt] v.t. гíдзіцца; адчувáць агíду; ненавíдзець: ***to abominate unfairness*** ненавíдзець несправядлíвасьць. 2. не цярпéць, не вынóсіць: ***She abominates hot weather*** Янá ня цéрпіць гарачыні́

abomination [əˌbɑ:mɪˈneɪʃən] n. агíда, агíднасьць, мярзóта *f.*

aboriginal [ˌæbəˈrɪdʒənəl] adj. пракавéтны; тубы́льчы

aborigine [æbəˈrɪdʒəni] n. 1. аўтахтóн, абарыгéн, пракавéтнік -а *m.*; тубы́лец -льца *m.*, тубы́лька *f.*; тутэ́йшы -ага *m.* 2. абарыгéн -а *m.* (*у Аўстралíі*)
• ***aborigines*** pl. мясцóвая фáўна й флёра

abort [əˈbɔ:rt] – v.i. 1. неданасíць, спараніць; скíнуць (*пра жывёліну*). 2. Biol. спыні́цца ў разьвіцьцí; занíкнуць. 3. сарвáцца, ня ўдáцца
– v.t. 1. зрабíць абóрт, спарóн. 2. ня вы́канаць задáньня; не давéсьці да канцá (*дóсьлед, задáньне*)

abortion [əˈbɔ:rʃən] n. 1. спарóн -у, абóрт -у *m.* 2. пóўная няўдáча, раптóўны правáл. 3. Biol. а) недаразьвíцьцё óрганаў. б) недаразьвíты вóрган -а *m.*

abortionist [əˈbɔ:rʃənɪst] n. асóба, якáя рóбіць абóрты (*нелегальна*)

abortive [əˈbɔ:rtɪv] – adj. 1. заўчáсны. 2. няўдáлы; безвынікóвы, бясплённы: ***abortive effort*** дарэ́мныя намагáньні. 3. заўчáсна нарóджаны. 4. Biol. недаразьвíты, зачáткавы
– n. срóдак, які́ выклікáе спарóн

abound [əˈbaʊnd] v.i.1. быць у вялíкай кóлькасьці: ***Fish abound in the ocean*** У акія́не шмат ры́бы. 2. быць багáтым: ***The ocean abounds with fish*** Акія́н багáты ры́бай; ***abounding in water*** мнагавóдны, паўнавóдны

about [əˈbaʊt] – prep. 1. пра *кагó-што*; аб *кім-чым*: ***a book about Belarus*** кнíга пра Беларýсь; ***We talked about you*** Мы гаварылі пра цябé. 2. каля́, ля *чагó*: ***Come about three o'clock*** Прыйдзí каля́ трэ́цяй гадзíны. 3. навóкал *чагó*: ***a fence about the garden*** плот навóкал гарóду. 4. пры *кім-чым*. 5. па *кім-чым*: ***children's toys scattered about the room*** дзіця́чыя цáцкі параскідáныя па пакóі; ***The dog ran about the yard*** Сабáка бéгаў па двары́
– adv. 1. блізý; больш-менш: ***The bottle is about empty*** Пля́шка блізý

пустáя; ***He is about my size*** Ён больш-менш майгó рóсту. 2. навó-кал, наўкóла: ***to look about*** разглядáцца наўкóла; ***to turn about*** завярнýцца назáд. 3. зь мéсца на мéсца; туды́-сюды́: ***to shuffle papers about on a desk*** перакідáць зь мéсца на мéсца папéры на сталé. 4. у адварóтным кірýнку: ***to face about*** абярнýцца зáдам

• ***about to*** вось-вось, амáль

• ***up and about*** вярнýцца да звычáйных заняткаў (*пасьля́ хваробы*), быць акты́ўным

about-face [əˌbaʊtˈfeɪs] – n. паварóт на 180 грáдусаў: ***About face!*** Кругóм! (*вайскóвая камáнда*)

– v.i. павярнýцца на 180 грáдусаў, завярнýцца назáд

about-turn [əˌbaʊtˈtɜ:rn] n. паварóт назáд: ***The expected about-turn in U.S. policy*** Чакáны паварóт у палíтыцы ЗША

above [əˈbʌv] – adv. навéрх, угарý, угóру: ***stairs leading above*** схóды, што вядýць навéрх. 2. увéрсе, угары́. 3. ранéй; вышэ́й: ***from what was said above*** з тагó, што скáзана ранéй; ***as stated above*** як скáзана ранéй. 4. вышэ́йшы рáнгам, улáдай: ***to make an appeal to the court above*** апэлявáць да вышэ́йшага сýду

– prep. вышэ́й за, вышэ́й як: ***The elevator does not go above the third floor*** Ліфт ня йдзé вышэ́й за трэ́ці павéрх; ***above zero*** вышэ́й нуля́, над нулём. 2. над: ***a sword above his head*** меч над ягóнай галавóю; ***He kept his head above water*** Ён трымáў галаву́ над вадóю; ***A captain is above a sergeant*** Капітáн вышэ́йшы рáнгам за сяржáнта. 3. больш як, больш за што: ***Not above twenty dollars*** Ня больш, як двáццаць даля́раў. 4. панад, над *чым*: ***The president should not be above the law*** Прэзыдэ́нт не павíнен быць па-над закóнам

– adj. вышэ́йназвáны; вышэ́йгадáны; вышэ́й успóмнены: ***the above fact*** вышэ́йгадáны факт

– n. вышэ́й напíсанае, ранéй скáзанае

• ***above all*** перш за ўсё: ***above all things*** перадусíм

• ***from above*** зьвéрху: ***an order from above*** загáд зьвéрху

aboveboard [əˈbʌvbɔ:rd] – adv. адкры́та, сумлéнна

– adj. адкры́ты, сумлéнны

abrade [əˈbreɪd] v. 1. зьдзірáць; зьдзірáцца. 2. зразáць, сьцірáць, шліфавáць

abrasion [əˈbreɪʒən] n. 1. нацёртая рáна; задзíрына, намýліна *f.*: ***Abrasions of the skin sometimes heal slowly*** Задзíрыны чáсам гóяцца павóлі. 2. Geol. абрáзія *f.*; размы́тая вадóю глéба ці скалá

abrasive [əˈbreɪsɪv] – adj. 1. абразíўны; шліфавáльны. 2. рэ́зкі, грýбы: ***an abrasive voice*** рэ́зкі гóлас

– n. абразíў -ву *m.*, шліфавáльны матэрыя́л: ***Sandpaper is an abrasive*** Наждáчная папéра — абразíў

abreast [əˈbrest] adv., adj. пóплеч, пóруч: ***The soldiers marched four abreast*** Жаўнéры маршыравáлі па чацьвёра ў шэ́рагу; ***to keep abreast of/-with science*** ісьцí з пóступам навýкі; ***to keep abreast of the times*** ісьцí з дýхам чáсу, не адставáць ад жыцьця́

abridge [əˈbrɪdʒ] v.t. скарачáць: ***This long story can be abridged*** Гэ́тае даўгóе апавяда́ньне мóжна скараці́ць. 2. абмяжóўваць; зьмяншáць, памяншáць: ***The rights of citizens must not be abridged without proper cause*** Ня мóжна абмяжóўваць правóў грамадзя́наў без адпавéднае прычы́ны. 3. пазбаўля́ць (*пра́ва, прывілéю*)

abridged [əˈbrɪdʒd] adj. скарóчаны: ***This book appears in an abridged form*** Гэ́тая кнíга выхóдзіць у скарачэ́ньні

abridg(e)ment [əˈbrɪdʒmənt] n. 1. скарачэ́ньне *n.* 2. зьмéншаньне, абмежавáньне *n.*: ***an abridgment of liberties*** абмежавáньне свабóдаў

abroad [əˈbrɔ:d] – adv. 1. за мяжо́ю; за мяжу́: ***to go abroad for the summer*** паéхаць на лéта за мяжу́. 2. далёка, шыро́ка, ва ўсé бакí, у ро́зныя бакí: ***The news spread abroad*** вéстка разыйшлáся далёка
– n. замéжжа *n.*
• ***be all abroad*** а) быць далёкім ад спрáўднасьці. б) быць зьбянтэ́жаным
abrogate [ˈæbrəgeɪt] v.t. касавáць; адхіля́ць (*зако́н, звы́чай*)
abrogation [ˌæbrəˈgeɪʃən] n. скасавáньне, адхілéньне *n.* (*прáўным áктам*)
abrupt [əˈbrʌpt] adj. 1. раптóўны, нечакáны: ***He made an abrupt turn to avoid hitting another car*** Ён зрабíў раптóўны паварóт, каб ня ўдáрыць другóе áўта. 2. рэ́зкі: ***He had an abrupt way of speaking*** Ён меў рэ́зкую манéру гавары́ць. 3. урывíсты: ***an abrupt style*** урывíсты стыль. 4. вéльмі стрóмы, стрóмкі: ***The road made an abrupt rise up the hill*** Дарóга стрóмка падняла́ся на ўзгóрак
abruptly [əˈbrʌptli] adv. неспадзявáна, рáптам; рэ́зка; стрóмка
abscess [ˈæbses] – n. скулá *f.*, нары́лў -ва *m.*, абсцэ́с -са *m.*
– v.i. нарывáць
abscessed [ˈæbsest] adj. з нарывам: ***an abscessed tooth*** нары́ўны зýб
abscissa [æbˈsisə] n., Math. абсцы́са *f.*
abscission [æbˈsiʃən] n. 1. Surg. адрэ́заньне *n.*, ампутáцыя *f.* 2. Bot. ападáньне *n.* (*пладоў, лістоў*)
abscond [əbˈskɑ:nd] v.i. уцячы́ ад сьлéдзтва; зьнíкнуць, хавáцца ад закóну: ***The dishonest cashier absconded with the bank's money*** Несумлéнны касíр зьнік з грашы́ма з бáнку
abscondee [ˌæbskɑ:nˈdi:] n. той, хто хавáецца ад прáва; бяглíяк -якá *m.*, бяглячка *f.*
absence [ˈæbsəns] n. 1. адсýтнасьць *f.*: ***absence from work*** адсýтнасьць на прáцы, прагýл -у *m.*; ***leave of absence*** вóдпуск -у *m.* 2. пэры́яд адсýтнасьці: ***an absence of two weeks*** двутыднёвая адсýтнасьць. 3. недахóп -у *m.*, нястáча *f.*: ***Darkness is the absence of light*** Цéмра — гэ́та недахóп сьвятлá
• ***absence of mind*** няўвáга, няўвáжнасьць; расьсéянасьць, расьцярýшанасьць *f.*
absent [ˈæbsənt] – adj. 1. адсýтны: ***He is absent from school*** Ён прагуля́ў шкóлу. 2. няíсны. 3. бяздýмны, няўвáжлівы: ***absent look*** бяздýмны пóгляд
– v.t. [æbˈsent] быць непрысýтным; адсýтнічаць
absentee [ˌæbsənˈti:] n. 1. непрысýтны -ага *m.*, непрысýтная *f.* 2. прагýльнік -а *m.*
absentee landlord улáсьнік, якí жывé ў íншым мéсцы
absentee vote гóлас за непрысýтнага ў дзень вы́бараў
absenteeism [ˌæbsənˈti:ɪzəm] n. 1. абсэнтэíзм -у *m.*, чáстая адсýтнасьць *f.*. 2. прагýльніцтва *n.*
absently [ˈæbsəntli] adv. няўвáжліва, няўвáжна; расьцярýшана
absent-minded [ˌæbsəntˈmaɪndɪd] adj. няўвáжлівы, расьцярýшаны; бяздýмны; няпáмятлівы
absinth [ˈæbsinθ] n. Bot. палы́н -у *m.*
absinthe [ˈæbsinθ] n. палынóўка *f.*, палынóвая настóйка
absolute [ˈæbsəlu:t] – adj. 1. пóўны; безумóўны; абсалю́тны: ***absolute ignorance*** пóўнае нéвуцтва, цямнóта; ***absolute rest*** пóўны спакóй; ***absolute truth*** безумóўная прáўда. 2. неабмежавáны: ***absolute authority*** неабмежавáная ўлáда. 3. пэ́ўны; надзéйны: ***absolute proof*** пэ́ўны дóвад. 4. Chem. чы́сты, без прымéшкі: ***absolute alcohol*** чы́сты сьпірт. 5. абсалю́тны: ***absolute humidity*** абсалю́тная вóгкасьць; ***absolute majority*** абсалю́тная бальшыня́; ***absolute zero*** абсалю́тны нуль
– n. Philos. абсалю́т -у *m.*

absolutely [ˈæbsəlu:tli] adv. зусі́м; ца́лкам; абсалю́тна: ***Are you absolutely certain?*** Ці ты абсалю́тна пэ́ўны? 2. неабмежава́на; абсалю́тна: ***in an age when kings ruled absolutely*** у часо́х, калі́ каралі́ ме́лі неабмежава́ную ўла́ду

absolution [ˌæbsəˈlu:ʃən] n. 1. адпушчэ́нне; разграшэ́нне *n.*; абсалю́цыя *f.*: ***absolution of sins*** адпушчэ́нне грахо́ў. 2. дарава́нне *n.*: ***absolution from guilt*** дарава́нне ві́ны. 3. апраўда́нне *n.* (*ад ві́ны ці абві́нава́чаньня*). 4. звальне́нне *n.* (*ад абавя́зкаў ці абяца́ньня*)

absolutism [ˈæbsəlu:tɪzəm] n. абсалюты́зм -у *m.*

absolutist [ˈæbsəlu:tɪst] – n. абсалюты́ст -а *m.*; прыхі́льнік абсалюты́зму
– adj. дэспаты́чны

absolve [əbˈzɑ:lv] v.t. 1. апра́ўдваць (*ад ві́ны ці за́кіду*); звальня́ць ад ка́ры. 2. адпушча́ць грахі́. 3. вызваля́ць: ***absolve from promise, duty or obligation*** вы́звалiць ад абяца́ньня, абавя́зку або́ абавяза́ньня

absorb [əbˈzɔ:rb] v.t. 1. уця́гваць; убіра́ць; усмо́ктваць: ***A blotter absorbs ink*** Прамака́тка ўця́гвае чарні́ла; ***to absorb water*** убіра́ць ваду́. 2. асыміля́ваць; паглына́ць: ***The United States has absorbed millions of immigrants*** Аме́рыка асыміля́вала мільёны імігра́нтаў. 3. засво́йваць, разуме́ць: ***to absorb the full meaning of a remark*** зразуме́ць по́ўны сэнс заўва́гі. 4. захапля́ць усю́ ўва́гу, мо́цна ціка́віць: ***The circus absorbed the boys*** Цырк по́ўнасьцяй захапі́ў ува́гу хлапцо́ў. 5. паглына́ць: ***Anything black absorbs most of the light rays*** Усё чо́рнае паглына́е бальшыню́ сьветлавы́х про́мняў

absorbency [əbˈzɔ:rbənsi] n. паглына́льнасьць *f.*

absorbent [əbˈzɔ:rbənt] – adj. паглына́льны; прамака́льны, які́ ўсмо́ктвае: ***Absorbent paper is used to dry hands*** Прамака́льная папе́ра ўжыва́ецца да выціра́ньня рук
– n. паглына́льнік -а *m.*

absorber [əbˈzɔ:rbər] n. 1. паглына́льнік -а; абсо́рбэр -а *m.* 2. амартыза́тар -а *m.*: ***shock absorber*** амартыза́тар (*у машы́нах*)

absorption [əbˈzɔ:rpʃən] n. 1. абсо́рбцыя *f.*, паглына́ньне, усмо́ктваньне, уця́гваньне *n.*: ***absorption of light rays by black objects*** паглына́ньне сьветлавы́х про́мняў чо́рнымі прадме́тамі. 2. заглыбле́ньне *n. ў не́чым*; вялі́кае зацікаўле́ньне *n. не́чым*

absorptive [əbˈzɔ:rptɪv] adj. паглына́льны, абсарбцы́йны; прамака́льны

abstain [əbˈstem] v.i. (from) стры́мвацца, устрымва́цца; адмаўля́цца *ад чаго́*: ***to abstain from smoking (alcohol)*** стры́мвацца ад куро́ньня (алькаго́лю): ***When a vote was taken, several members abstained*** Калі галасава́лі, ко́лькі сяброў устрыма́лася

abstainer [əbˈstemər] n. абстыне́нт -а *m.*

abstemious [əbˈsti:miəs] adj. 1. стры́маны; памярко́ўны (*асабліва ў ядзе́ньні, піцьці*). 2. ве́льмі про́сты, абмежава́ны: ***an abstemious diet*** ве́льмі абмежава́ная дые́та

abstemiously [əbˈsti:miəsli] adv. стры́мана, памярко́ўна

abstention [abˈstenʃən] n. 1. устрыма́ньне *n.* (*ад яды́, куро́ньня*). 2. устрыма́ньне пры галасава́ньні: ***There were several abstentions from voting*** Было́ ко́лькі асо́баў, што ўстрыма́ліся пры галасава́ньні

abstinence [ˈæbstɪnəns] n. стры́манасьць *f.*, устрыма́ньне *n.*: ***abstinence from meat, sweets, or tobacco during Lent*** устры́маньне ад мя́са, ласу́нкаў або́ куро́ньня ў ча́се вялі́кага по́сту

abstinent [ˈæbstɪnənt] adj. стры́маны, памярко́ўны; які́ адмаўля́е сабе́

abstract [ˈæbstrækt] – adj. 1. абстра́ктны, адця́гнены: ***Sweetness is abstract; sugar is concrete*** Сало́дкасьць — паня́цьце абстра́ктнае; цу́кар — канкрэ́тнае; ***abstract noun*** Gram. абстра́ктны назо́ўнік; ***abstract number***

абстра́ктны лік. 2. ідэа́льны; тэарэты́чны. 3. Art абстра́ктны
– v.t. [æbˈstrækt] 1. абстрагава́ць. 2. скарача́ць, рабі́ць рэзюмэ́, рабі́ць вы́піскі. 3. выця́гваць, аддзяля́ць, вылуча́ць
– n. 1. вы́цяг -у *m.*, каро́ткі зьмест, рэзюмэ́ *n.* 2. абстра́ктны твор маста́цтва
• ***in the abstract*** у тэо́рыі (*а ня ў пра́ктыцы*)

abstracted [æbˈstræktɪd] adj. заду́маны, паглы́блены ў ду́мкі; расьцяру́шаны, няўва́жлівы

abstraction [æbˈstrækʃən] n. 1. абстра́кцыя *f.*; абстра́ктнае паня́цьце *n.*: ***Redness, courage, hope, sorrow and length are abstractions*** Чы́рвань, адва́га, надзе́я, боль і даўжыня́ — абстра́ктныя паня́цьці. 2. абстрагава́ньне *n.* 3. адня́цьце, аддзяле́ньне *n.*: ***the abstraction of iron from ore*** аддзяле́ньне жале́за ад руды́. 3. заду́манасьць *f.*, расьцяру́шанасьць *f.*: ***In a fit of abstraction, he misplaced his glasses*** Праз расьцяру́шанасьць, ён не́дзе паклі́нуў сваі́ акуля́ры. 4. твор абстра́ктнага маста́цтва

abstractionism [æbˈstrækʃənˌɪzəm] n. абстракцыяні́зм -у *m.*

abstruse [æbˈstru:s] adj. заблы́таны; няя́сны, цьмя́ны, незразуме́лы

absurd [əbˈsɜ:rd] adj. абсу́рдны, бессэнсо́ўны, недарэ́чны, бязглу́зды; неразу́мны, сьмяхо́тны

absurdity [əbˈsɜ:rdəti] n., pl. **-ties** 1. недарэ́чнасьць *f.*; абсу́рд -у *m.*, бязглу́здзіца; лухта́ *f.*: ***Your explanation is an absurdity*** Тваё тлумачэ́ньне зусі́м недарэ́чнае. 2. дурно́та; неразу́мнасьць, бязглу́здасьць, абсу́рднасьць *f.*: ***the absurdity of superstition*** неразу́мнасьць забабо́наў

abundance [əˈbʌndəns] n. 1. дастáт|ак -ку *m.*; багáцьце *n.* 2. вялі́кая ко́лькасьць; празьме́рнасьць *f.*, збы́т|ак -ку *m.*
• ***in abundance*** удо́сыць, мно́ства

abundant [əˈbʌndənt] adj. багáты, шчо́дры, вялі́кі: ***abundant harvest*** багáты ўраджáй

abuse [əˈbju:z] – v.t. 1. злоўжыва́ць: ***Do not abuse power*** Не злоўжывáй улáдай. 2. зьдзе́кавацца, дрэ́нна абыхо́дзіцца. 3. псава́ць: ***Don't abuse your eyes by reading in a bad light*** Ня псуй вачэ́й, чытáючы пры благі́м сьвятле́. 4. зьневажа́ць, абража́ць
– n. [əˈbju:s] 1. злоўжыва́ньне *n.* 2. абра́за; зьнява́га *f.* 3. зьдзе́кваньне *n.*; зьдзек -у *m.*:***abuse of a helpless prisoner*** зьдзек над бездапамо́жным вя́зьнем

abusive [əˈbju:sɪv] adj. 1. абра́зьлівы, зьнява́жлівы; ра́зкі: ***abusive words*** абра́зьлівыя сло́вы; ***abusive language*** ла́янка. 2. які́ дрэ́нна абыхо́дзіцца. 3. няпра́вільна ўжы́ты

abusiveness [əˈbju:sɪvnəs] n. абра́зьлівасьць, зьнява́жлівасьць *f.*

abut [əˈbʌt] v.i. 1. прытыка́цца; прыляга́ць: ***The sidewalk abuts on the street*** Хо́дзішча прытыка́ецца да ву́ліцы. 2. стыка́цца; межава́ць: ***His land abuts upon mine*** Яго́ная зямля́ мяжу́е з маёю

abutment [əˈbʌtmənt] n. 1. пятá *f.* (*апо́ра а́ркі або́ мо́сту*). 2. суты́к -у *m.*

abuttal [əˈbʌtəl] n. прытыка́ньне *n.*
• ***abuttals,*** pl. паграні́чная паласá, узьме́жжа *n.*, мяжá *f.*

abysm [əˈbɪzəm] n. *гл.* **abyss**

abysmal [əˈbɪzməl] adj. 1. бяздо́нны; ве́льмі глыбо́кі. 2. Informal жахлі́вы, права́льны: ***The system of teaching was abysmal*** Сыстэ́ма навуча́ньня была́ на ве́льмі нізкі́м узро́ўні

abyss [əˈbɪs] n. 1. прадо́ньне *n.*; бе́здань *f.*, бяздо́ньне *n.*; про́рва *f.* 2. Bibl. першабы́тны бязла́д

abyssal [əˈbɪsəl] adj. глыбі́нны; глыбакаво́дны: ***an abyssal mollusk*** глыбакаво́дны малю́ск

Abyssinian [ˌæbɪˈsiniən] – n. абісы́н|ец -ца *m.*, абісы́нка *f.*
– adj. абісы́нскі

acacia [əˈkeɪʃə] n., Bot. акáцыя *f.*

academic [ˌækəˈdemɪk] – adj. 1. акадэмíчны; навукóвы: ***academic research*** навукóвыя дасьлéдваньні. 2. тэарэтычны: ***an academic question*** тэарэтычнае пытáньне

– n. студэ́нт *або́* прафэ́сар універсытэ́ту

academician [əˌkædəˈmɪʃən] n. акадэ́мік -а *m.*, ся́бра акадэ́міі

academy [əˈkædəmi] n., pl. **-mies** 1. акадэ́мія *f.* 2. прыва́тная сярэ́дняя шко́ла. 3. спэцыялізава́ная навуча́льная ўстанова: ***military academy*** ваéнная акадэ́мія; ***academy of music*** музы́чная акадэ́мія

• ***the Academy*** сад блізу́ старажы́тных Атэ́наў, дзе вучы́ў Плятóн

accede [ækˈsi:d] v.i. 1. згаджа́цца; саступа́ць: ***Please accede to my request*** Калí ла́ска, згадзéцеся на маю́ прóсьбу. 2. (to) атрыма́ць (*улáду*, *пасáду*): ***When the king died, his oldest son acceded to the throne*** Калí карóль памёр, ягóны старэ́йшы сын заняў трон. 3. далуча́цца: ***Our government acceded to the treaty*** Наш ура́д далучы́ўся да дамóвы

accelerate [ækˈseləreɪt] – v.t. паскара́ць: ***to accelerate recovery*** паскóрыць выздараўлéньне

– v.i. павялíчваць хýткасьць: ***The train accelerated suddenly*** Цягнíк ра́птам павялíчыў хýткасьць

acceleration [ækˌseləˈreɪʃən] n. паскарэ́ньне *n.*

acceleration of gravity паскарэ́ньне зямны́м прыцягнéньнем

accelerative [ækˌseləˈreɪtɪv] adj. паскара́льны, прысьпяша́льны

accelerator [ækˈseləreɪtər] n. 1. паскара́льнік -а, аксэлера́тар -а *m.* (*у áўце*). 2. Chem. каталіза́тар -у *m.*

accent [ˈæksent] – n. 1. на́ціск -у *m.* 2. вымóва *f.*; акцэ́нт -у *m.*: ***He speaks English with a Belarusian accent*** Ён гавóрыць па-англéльску зь беларýскім акцэ́нтам

– v.t. [ækˈsent] 1. вымаўля́ць з на́ціскам. 2. ста́віць на́ціскі (*на пісьмé, у гýтарцы*). 3. падкрэ́сьліваць: ***Throughout his speech the President accented the gravity of the situation*** На працягý сваé прамóвы прэзыдэ́нт падкрэ́сьліваў пава́жнасьць сытуа́цыі

• ***accents***, pl. а) тон гóласу: ***She spoke in tender accents*** Яна́ гавары́ла далíкáтным гóласам. б) мóва *f.*, слóвы *pl.*

accentual [ækˈsentʃuəl] adj. 1. на́ціскавы. 2. танíчны: ***accentual poetry*** танíчная паэ́зія

accentuate [ækˈsentʃueɪt] v.t. 1. падкрэ́сьліваць: ***The girl's national costume accentuated her beauty*** Нарóдны строй дзяўчы́нкі падкрэ́сьліваў яé прыгажóсьць. 2. вымаўля́ць з на́ціскам. 3. ста́віць знáкі на́ціску. 4. ускладня́ць: ***The problem is accentuated by a shortage of teachers*** Праблéма ўскладня́ецца недахóпам настáўнікаў

accept [ækˈsept] – v.t. 1. прыма́ць: ***I accept your gift gratefully*** Прыма́ю ваш падарýнак з удзя́чнасьцяй. 2. згаджа́цца, пагаджа́цца: ***to accept a proposal*** згадзíцца на прапанóву; ***to accept the fact*** пагадзíцца з фáктам. 3. прызнава́ць праўдзívым, вéрыць: ***The teacher won't accept your excuse*** Настáўнік не павéрыць тваёй адгавóрцы; ***to accept a doctrine*** прызна́ць дактры́ну праўдзívай. 4. залічáць: ***The teacher has accepted my paper*** Настáўнік залічы́ў маю́ пра́цу. 5. акцэптава́ць (*падпíса́ць і згадзíцца заплаці́ць*) вэ́ксаль

– v.i. згаджа́цца *на што*: ***I was invited and I accepted*** Мянé запрасíлі, і я згадзíўся

acceptable [ækˈseptəbəl] adj. 1. прыма́льны, якí мóжна прыня́ць; адпавéдны, пажада́ны: ***Flowers are an acceptable gift to a sick person*** Квéткі — адпавéдны падарýнак для хвóрага. 2. нядрэ́нны: ***an acceptable performance*** нядрэ́нны вы́ступ

acceptance [əkˈseptəns] n. 1. прыма́ньне *n.* 2. згó да *f.* 3. прыхі́льнае прыймó. прызна́ньне, ухвале́ньне. 3. Com. а) акцэ́пт -у *m.* (*вэ́ксаля*). б) акцэптава́ны вэ́ксаль

acceptation [ˌæksepˈteɪʃən] n. 1. агу́льнапрыня́тае зна́чаньне, ужыва́ньне: ***It is more important to know the acceptation of a word than its derivation*** Важне́й ве́даць зна́чаньне сло́ва, як яго́нае пахо́джаньне. 2. ухвале́ньне *n.*

accepted [əkˈseptɪd] adj. агу́льнапрыня́ты, традыцы́йны

access [ˈækses] n. 1. до́ступ -у; дае́зд -у, падыхо́д -у *m.*; пра́ва на пад'е́зд, на ўвахо́д, на карыста́ньне: ***access to a mountain town*** до́ступ да го́рнага мястэ́чка. 2. спо́саб ці сро́дак до́ступу: ***A ladder provided the only access to the attic*** Драбі́на была́ адзі́ным сро́дкам до́ступу на гары́шча. 3. надыхо́д -у *m.*: ***the access of winter*** надыхо́д зімы́. 4. ата́ка *f.*, пры́ступ -у *m.*: ***the access of her asthma in the spring*** е́йныя пры́ступы а́стмы ў ве́сну. 5. Figur. вы́бух -у *m.* (*гне́ву, ша́лу, ра́дасьці*). 6. пабо́льшаньне *n.*; дада́так -ку *m.*

accessibility [əkˌsesəˈbɪlətɪ] n. дасту́пнасьць, успрыма́льнасьць *f.*

accessible [əkˈsesəbəl] adj. 1. дасту́пны. 2. лёгкадасту́пны; з до́брым дае́здам: ***Tools readily accessible on an open rack*** Прыла́ды лёгкадасту́пныя на адкры́тай пали́цы; ***a very accessible market*** ры́нак зь ве́льмі до́брым дае́здам. 3. наяўны, ве́дамы: ***Not many facts about the kidnapping were accessible*** Няшмат было́ ве́дамых фа́ктаў пра выкрадзе́ньне
• ***accessible to*** пада́тны на ўплы́ў, успрыйма́льны

accession [əkˈseʃən] n. 1. уступле́ньне *n.* (*на трон*), прыхо́д -у *m.* (*да ўла́ды*); атрыма́ньне *n.* (*стано́вішча, пра́цы*). 2. прыро́ст -у; дада́так -ку, набы́так -ку *m.*: ***new library accessions*** но́выя набы́ткі бібліятэ́кі. 3. до́ступ -у *m.*

accessory [əkˈsesərɪ] – n., pl. **-ries** 1. дада́так -ку *m.*; дапамо́жная рэч або́ дэта́ль, акцэсуа́р -у *m.*, прынале́жнасьць *f.*: ***A heater is a useful accessory to a car*** Абагрева́льнік — карысны дада́так у а́ўце; ***All the accessories to her costume — hat, gloves, shoes, and purse — were perfectly matched*** Усе́ дада́ткі да е́йнага гарні́тура — капялю́ш, пальча́ткі, чарави́кі й то́рбачка — былі́ даскана́ла падабра́ныя. 2. Law памага́ты ў злачы́нстве
– adj. дадатко́вы, дапамо́жны
• ***accessory after the fact*** уско́сны саўдзе́льнік (*які́ хава́е злачы́нца або́ дапамага́е ямý ўцячы́*)
• ***accessory before the fact*** непасро́дны саўдзе́льнік (*падбухто́рнік*)

accident [ˈæksɪdənt] n. 1. нешчасьлі́вы выпа́дак, здарэ́ньне *n.*: ***an automobile accident*** аўтамабі́льная ава́рыя. 2. нечака́ны выпа́дак: ***Their meeting was an accident*** Іхная сустрэ́ча была́ выпа́дкам
• ***by accident*** выпадко́ва, выпа́дкам: ***We met by accident*** Мы сустрэ́ліся выпадко́ва

accidental [ˌæksɪˈdentəl] adj. 1. выпадко́вы. 2. неісто́тны

accidentally [ˌæksɪˈdentəlɪ] adv. 1. выпа́дкам, выпадко́ва. 2. незнаро́к, міжво́льна, ненаўмы́сна

accipiter [ækˈsɪpətər] n. я́страб -а *m.*

acclaim [əˈkleɪm] – v.t. 1. віта́ць во́плескамі; мо́цна хвалі́ць. 2. абвяшча́ць
– v.i. ухваля́ць; бу́рна пля́скаць
– n. ухва́ла *f.*, во́плескі -аў *pl.*

acclamation [ˌæklə̀ˈmeɪʃən] n. аклямацыя *f.*, ухва́льныя во́клічы *pl.*: ***elected by acclamation*** вы́браны праз аклямацыю, без галасава́ньня

acclimate [ˈæklɪmeɪt] v. прыстасо́ўваць, прыстасо́ўвацца (*да но́вага кліма́ту, асяро́дзьдзя або́ ўмо́ваў*); акліматызава́ць, акліматызава́цца

acclimation [ˌæklɪˈmeɪʃən] n. акліматыза́цыя *f.*

acclimatization [əˌklaɪmətəˈzeɪʃən] n. акліматызава́ньне *n.* (*чалаве́кам*)

acclimatize [əˈklaɪmətaɪz] v. акліматызава́ць; акліматызава́цца

acclivity [əkˈlɪvəti] n., pl. **-ties** пад'ём -у *m.* (*даро́гі*)

accolade [ˈækəleɪd] n. 1. пахвала́ *f.* 2. Hist. пасьвячэ́ньне ў ры́цары

accommodate [əˈkɑ:mədeɪt] – v.t. 1. зьмяшча́ць; мець ме́сца: ***This plane is large enough to accommodate 120 passengers*** Гэ́ты самалёт дастаткова́ вялі́кі, каб зьмясьці́ць 120 пасажы́раў. 2. рабі́ць паслу́гу, прыслу́жвацца *каму́*. 3. дава́ць прыту́лак, разьмяшча́ць. 4. дава́ць пазы́ку. 5. дастасо́ўваць: ***We must accommodate ourselves to our changed circumstances*** Мы му́сім дастасава́цца да на́шых зьме́неных абста́вінаў. 6. сьці́ша́ць; суніма́ць: ***He tried to accommodate the dispute between the friends*** Ён стара́ўся суня́ць спрэ́чку паміж сябра́мі

– v.i. 1. дастасо́ўвацца. 2. пагаджа́цца; суніма́цца

accommodating [əˈkɑ:mədeɪtɪŋ] adj. прыслу́жлівы; згавО́рлівы

accommodation [əˌkɑ:məˈdeɪʃən] n. 1. паме́шканьне і (*ча́сам*) сталава́ньне. 2. дапамо́га; паслу́га; выго́да *f.* 3. прыстасава́ньне *n.*: ***The accommodation of our desires to a smaller income took some time*** Прыстасава́ньне на́шых жада́ньняў да ме́ншых прыбы́ткаў заняло́ пэ́ўны час. 4. узгадне́ньне, пагадне́ньне *n.*; кампрамі́с -у *m.*: ***The bankrupt and the men to whom he owed money arranged an accommodation*** Банкру́т і лю́дзі, каму́ ён быў ві́нен гро́шы, дайшлі́ да пагадне́ньня. 5. паслу́га *f.* 6. пазы́ка *f.* 7. Physiol. прыстасава́насьць *f.* (*напр. во́ка*)

accompaniment [əˈkʌmpənɪmənt] n. 1. дада́тlак -ку *m.*; суправаджэ́ньне *n.*, спадаро́жнік -а *m.*: ***Sour cream is a usual accompaniment to pancakes*** Смята́на звыча́йны дада́так да бліно́ў; ***Destruction and suffering are the accompaniments of war*** Разбурэ́ньне й цярпе́ньні — спадаро́жнікі вайны́. 2. Mus. акампанімэ́нт -у *m.*

accompanist [əˈkʌmpənɪst] n. акампаніст -а *m.*, акампані́стка *f.*

accompany [əˈkʌmpəni] v. **-nied, -nying** 1. суправаджа́ць; далуча́цца; правО́дзіць: ***May we accompany you on your walk?*** Ці мо́жам прайсьці́ся з ва́мі? Ці мо́жам далучы́цца да вас на праха́дку?; ***to accompany a friend to the airport*** праве́сьці сяброўку (сяб-ра) на лётнішча; ***Fire is accompanied by heat*** Аго́нь суправаджа́ецца гарачынёю. 2. Mus. акампаніява́ць

accomplice [əˈkɑ:mplәs] n. супо́льнік -а *m.*, саўдзе́льнік у злачы́нстве: ***an accomplice in the murder*** саўдзе́льнік у забо́йстве

accomplish [əˈkɑ:mplɪʃ] v.t. 1. дасяга́ць, выко́нваць (*абяца́ньне, плян*): ***Did you accomplish your purpose?*** Ці вы дасягну́лі сваёй мэ́ты? 2. рабі́ць; канча́ць: ***John can accomplish more in a day than any other boy in his class*** Янка за дзень мо́жа зрабі́ць больш, чым які́ і́ншы хлапе́ц у кля́се

accomplished [əˈkɑ:mplɪʃt] adj. 1. вы́кананы, зро́блены; зако́нчаны. 2. высо́какваліфікава́ны; выда́тны, таленавіты, дасканалы: ***an accomplished surgeon*** выда́тны хіру́рг. 3. до́бра вы́хаваны *або* адукава́ны: ***an accomplished host*** ве́тлівы гаспада́р

accomplishment [əˈkɑ:mplɪʃmənt] n. 1. дасягне́ньне, выкана́ньне, завяршэ́ньне *n.*: ***The teacher was proud of her pupils' accomplishments*** Наста́ўніца ганары́лася дасягне́ньнямі сваіх ву́чняў. 2. дасягне́ньне, зьдзе́йсьненьне *n.*: ***The accomplishment of his purpose took three months*** Дасягне́ньне мэ́ты заняло́ яму́ тры ме́сяцы

accord [əˈkɔ:rd] – v.i. быць у зго́дзе, згаджа́цца, пагаджа́цца: ***His account of the accident accords with yours***

Ягóны раскáз пра вы́падак згаджáецца з твaíм
– v.t. удзяля́ць; выкáзваць: ***to accord praise for good work*** вы́казаць пахвалу́ за дóбрую прáцу
– n. 1. згóда *f.*; сулáдзьдзе *n.*, сулáднасьць; сугу́чнасьць, гармóнія *f.* 2. умóва, дамóва *f.*, пагаднéньне *n.*: ***an accord with France*** умóва з Фрáнцыяй. 3. Law дабраахвóтнае пагаднéньне *m.*. 4. гармóнія *f.*, сулáдзьдзе кóлераў *абó* тóнаў
• ***in accord*** у згóдзе, згóдна: ***to live in accord*** жыць у згóдзе
• ***of one's own accord*** із свaé сóбскай вóлі, ахвóты
• ***with one accord*** аднадýмна, аднамы́сна

accordance [əˈkɔ:rdəns] n. згóднасьць; адпавéднасьць *f.*: ***in accordance with*** адпавéдна да чагó; згóдна з *чым*. 2. надáньне, дараванáньне *n.*: ***accordance of privilege*** надáньне прывілéю

accordant [əˈkɔ:rdənt] adj. згóдны *з чым*, адпавéдны *чамý*

according [əˈkɔ:rdɪŋ] adv. 1. а) павóдле *чагó*; згóдна *з чым*: ***according to the law*** згóдна з закóнам; ***according to this book*** павóдле гэ́тае кнíгі. 2. залéжна, як; накóлькі; адпавéдна да: ***according as we have the courage*** залéжна ад тагó, накóлькі ў нас адвáгі

accordingly [əˈkɔ:rdɪŋli] adv. адпавéдна; такíм чы́нам; дзéля гэ́тага: ***to act accordingly*** захóўвацца адпавéдна

accordion [əˈkɔ:rdiən] n. акардыён -а *m.*

accordionist [əˈkɔ:rdiənɪst] n. акардыяні́ст -а, гарманíст -а *m.*; акардыяні́стка, гарманíстка *f.*

accost [əˈkɔ:st] v.t. затры́мваць *кагó*, загавóрваць *да кагó*, прычапля́цца *да кагó*: ***I was accosted by a stranger*** Мянé зачапíў незнаёмы

accouche [əˈku:ʃ] v.i. прымáць рóды

accouchement [əˈku:ʃmɑ:nt] n. рóдлы -аў *pl. only*. 2. прыняцьцё рóдаў

account [əˈkaʊnt] – n. 1. раскáз -у *m.*, апісáньне *n.*; падрабя́зная справаздáча; тлумачэ́ньне *n.*: ***Please give me an account of everything*** Калí лáска, раскажэ́це мне пра ўсё; ***satisfactory account*** задавальня́ючае, дастаткóвае тлумачэ́ньне. 2. рахýнлак -ку *m.* (*у банку*): ***current account*** бягýчы рахýнак; ***joint account*** супóльны рахýнак. 3. лік -ку, падлíк -у, рахýнлак -ку *m.*, разрахýнлак -ку *m.*: ***to keep a written account of one's spending*** запíсваць свaé выдáткі. 4. вáжнасьць, вáртасьць; кары́сьць *f.*: ***of no account*** бяз знáчаньня (вáртасьці); ***to be of little account*** мець малýю вáртасьць; ***To turn one's time to good account*** Дóбра вы́карыстаць свой час.
– v.i. 1. (for) тлумáчыць: ***This accounts for his behavior*** Гэ́тым тлумáчацца ягóныя павóдзіны. 2. здавáць справаздáчу: ***You will have to account to the auditor*** Табé трэ́ба бýдзе даць справаздáчу аўды́тару
• ***bring to account*** паклíкаць да адкáзнасьці *кагó*
• ***by all accounts*** на агýльную дýмку
• ***call to account*** запатрабавáць тлумачэ́ньня
• ***give a good (bad) account of oneself*** дóбра (блáга) сябé зарэкамэндавáць
• ***keep account of*** вéсьці рахýнак
• ***of no account*** неістóтны
• ***of some account*** вáжны, істóтны, аўтарытэ́тны
• ***on account of*** з прычы́ны, дзéля *кагó-чагó*: ***The game was put off on account of rain*** Гульня́ былá адклáдзеная дзéля дажджý
• ***on my (his) account*** дзéля мянé (ягó): ***Don't stay home on my account*** Не сядзí дóма дзéля мянé
• ***on no account*** ні ў я́кім рáзе
• ***on one's own account*** на свaю́ ры́зыку на свaю́ адкáзнасьць
• ***take account of*** а) брaць пад увáгу *што*, лічы́цца *з чым*. б) заўважáць; улíчваць

• ***take into account*** лічы́цца з *кім-чым*, браць пад ува́гу
• ***turn to account*** павярну́ць на сваю́ кары́сьць

accountability [əˌkaʊntəˈbɪlətɪ] n. адка́знасьць, справаздача́снасьць *f.*

accountable [əˈkaʊntəbəl] adj. 1. адка́зны (*пе́рад кім за што*): ***Each person is accountable for his own work*** Ко́жны чалаве́к адка́зны за сваю́ пра́цу; ***He is accountable to his superior*** Ён адка́зны пе́рад сваі́м нача́льствам. 2. вытлумача́льны: ***His bad temper is easily accountable: he has had a toothache all day*** Ягоны благі́ настро́й лёгка вы́тлумачыць: уве́сь дзень яму́ бале́ў зуб

accountancy [əˈkaʊntənsɪ] n. пра́ца бухга́льтара, рахункаво́да; вядзе́ньне раху́нкаў, рахункаво́дзтва

accountant [əˈkaʊntənt] n. бухга́льтар, рахункаво́д -а *m.*

accounting [əˈkaʊntɪŋ] n. рахункаво́дзтва *n.*, бухга́льтарская спра́ва

accouter [əˈku:tər] v.t. экіпава́ць, надзя-ля́ць рышту́нкам: ***Knights were accoutered in armor*** Ры́цары насі́лі па́нцыр

accouterments [əˈku:tərmənts] n., pl. 1. жаўне́рскі рышту́нlак -ку *m.* (*за вы́няткам збро́і й адзе́ньня*): ***A belt, blanket and knapsack are parts of a soldier's accouterments*** Папру́га, ко́ўдра й напле́чнік — ча́сткі жаўне́рскага рышту́нку. 2. асаблівыя рэ́чы *pl.*

accredit [əˈkredɪt] v.t. 1. (with) прыпі́сваць *каму́ што*; прызнава́ць: ***I accredited him with more sense than he deserves*** Я прызна́ў яму́ больш глу́зду, чым ён заслугоўвае; ***We accredit the invention of the telephone to Alexander Graham Bell*** Вынахо́дзтва тэлефо́ну мы прыпі́сваем Аляксандру Грэ́ему Бэ́лу. 2. упаўнава́жваць, прызнача́ць: ***The president of the club will accredit you as his assistant*** Старшыня́ клю́бу прызна́чыць Вас сваі́м засту́пнікам. 3. акрэдытава́ць, прызнача́ць дыпляматы́чным прадстаўні́ко́м: ***An ambassador is accredited as the representative of his country in a foreign land*** Амбаса́дар прызнача́ецца дыпляматы́чным прадстаўні́ко́м сваé дзяржа́вы ў заме́жным кра́і. 4. прыма́ць за праўдзі́вае; дава́ць ве́ру; давяра́ць. 5. агу́льна *або́* афіцы́йна прыма́ць, рэкамэндава́ць

accreditation [əˌkredɪˈteɪʃən] n. акрэдыта́цыя *f.*

accredited [əˈkredɪtɪd] adj. агу́льна *або́* афіцы́йна прызна́ны: ***an accredited authority in mathematics*** агу́льнапрызна́ны аўтарыте́т у матэма́тыцы: ***accredited school*** шко́ла прызна́ная адпаве́днымі ўла́дамі

accrete [əˈkri:t] – v.i. 1. зраста́цца. 2. нараста́ць. 3. выклі́ка́ць зраста́ньне
– adj. Bot. зро́слы

accretion [əˈkri:ʃən] n. 1. нараста́ньне *n.*; прыро́ст -у *m.*, павелічэ́ньне паме́рам. 2. зраста́ньне *n.* 3. прыро́ст -у; дада́тlак -ку *m.* 4. Geol. нано́с зямлі́

accrual [əˈkru:əl] n. нараста́ньне *n.*; прыро́ст -у *m.*: ***Money left in a savings bank increases by the accrual of interest*** Гро́шы, пакла́дзеныя ў банк, расту́ць у вы́ніку нараста́ньня працэ́нтаў

accrue [əˈkru:] v.i. 1. выраста́ць; бо́льшыцца. 2. нараста́ць (*пра працэ́нты*)
• ***accrued income*** зарóблены, але́ не атрыма́ны прыбы́так
• ***accrued interest*** наро́слыя, але́ ня вы́плачаныя працэ́нты

acculturation [əˌkʌltʃəˈreɪʃən] n. акульту-ра́цыя *f.*, засваéньне і́ншай культу́ры

accumulate [əˈkju:mjəleɪt] – v.t. 1. зьбі-ра́ць; назапа́шваць; набыва́ць; памнажа́ць: ***He accumulated a fortune by hard work*** Цяжко́ю пра́цаю ён сабра́ў бага́цьце
– v.i. набіра́цца; нагрува́шчвацца; зьбіра́цца: ***Dust and cobwebs accu-***

mulated in the empty house Пыл і павуці́ньне назьбіра́ліся ў пусты́м до́ме

accumulation [əˌkju:mjəˈleɪʃən] n. 1. нагрува́шчаньне; назапа́шваньне, зьбіра́ньне, памнажэ́ньне; набіра́ньне *n.* 2. прыро́ст -у *m.* (*капіта́лу*)

accumulative [əˈkju:mjəleɪtɪv] adj. нараста́льны

accumulator [əˈkju:mjəleɪtər] n. акумуля́тар-а *m.*

accuracy [ˈækjərəsi] n. акура́тнасьць, дакла́днасьць *f.*

accurate [ˈækjərət] adj. акура́тны, дакла́дны: ***You must be accurate in arithmetic*** У арытмэ́тыцы трэ́ба быць дакла́дным

accursed [əˈkɜ:rst] adj. 1. пракля́ты. 2. асу́джаны, зганьбава́ны

accusal [əˈkju:zəl] n. абвінава́чаньне *n.*

accusation [ˌækjuˈzeɪʃən] n. 1. абвінава́чаньне *n.* 2. за́кід -у *m.*: ***What is the accusation against me?*** Якó́е супро́ць мяне́ абвінава́чаньне?

accusative [əˈkju:zətɪv] n., Gram. вінава́льны склон

accusatory [əˈkju:zətɔ:ri] adj. вінава́льны, вінава́ўчы, абвінава́ўчы: ***an accusatory glance*** вінава́ўчы по́зірк

accuse [əˈkju:z] v.t. 1. абвінава́чваць, вінава́ціць: ***to accuse a person of theft*** абвінава́ціць чалаве́ка ў зладзе́йстве. 2. зва́льваць віну, вінава́ціць

accused [əˈkju:zd] adj. абвінава́чаны -ага *m.*, абвінава́чаная *f.*

accuser [əˈkju:zər] n. абвінава́ўца *m. & f.*

accustom [əˈkʌstəm] v.t. (to) прызвыча́йваць, прывуча́ць

accustomed [əˈkʌstəmd] adj. прывы́клы, звыча́йны: ***Take your accustomed place*** Займі́ сваё звыча́йнае ме́сца

• ***accustomed to*** прызвыча́ены *да чаго́*: ***He was accustomed to hard work*** Ён быў прызвыча́ены да цяжко́е пра́цы

ace [eɪs] – n. 1. во́чка *n.* (*у гульні́*). 2. туз -за́ *m.* (*ка́рта*). 3. неадбі́ўная пада́ча (*у тэ́ніce*). 4. ас -а *m.*, ма́йстар -ра *m.* (*асабл. лётчык*). 5. Figur. кры́ха *f.*: ***not an ace*** ані́ кры́хі; ***within an ace*** на валасо́к ад, ледзь не

– v.t. зарабі́ць пункт у гульні́

acerbate [ˈæsərˈbeɪt] v.t. 1. рабі́ць кі́слым, да́ўка-кі́слым, го́ркім. 2. Figur. злава́ць; раздражня́ць; выклі́ка́ць го́рыч

acerbic [əˈsɜ:rbɪk] adj. 1. кі́слы, да́ўкі: ***an acerbic substance*** кі́слае рэ́чыва. 2. Figur. рэ́зкі, зье́длівы

acerbity [əˈsɜ:rbəti] n., pl. **-ties** 1. гаркава́тая кісьліня́; да́ўкасьць *f.* 2. Figur. зье́длівасьць, рэ́зкасьць *f.*

acetate [ˈæsəteɪt] n. 1. Chem. ацэта́т -у *m.* 2. ацэта́тнае валакно́ *n.*

acetic [əˈsi:tɪk] adj. Chem. во́цатны: ***acetic acid*** во́цатная кіслата́

acetification [əˌsɪtɪfəˈkeɪʃən] n. ператвара́ньне ў во́цат *або́* во́цатную кіслату́

acetify [əˈsetɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** Chem. ператвара́ць ў во́цат або́ во́цатную кіслату́

acetone [ˈæsətoʊn] n. ацэто́н -у *m.*

acetous [ˈæsətəs] adj. 1. во́цатны. 2. кі́слы

acetylene [əˈsetəli:n] n. ацэтыле́н -у *m.*

Achaean [əˈki:ən] – adj. ахе́йскі

– n. ахе́лец -йца *m.* (*грэк*)

ache [eɪk] – n. бо́ль (*праця́жны, тупы́*): ***I have a stomach ache*** мне бале́ць жывóт

– v.i. 1. боле́ць; тужы́ць, шчыме́ць бо́лем (*сэ́рца, душа́*): ***My back aches*** Мне бале́ць сьпі́на. 2. Informal пра́гнуць; мо́цна хаце́ць: ***During the hot days we ached to go swimming*** Гара́чымі дня́мі нам мо́цна хаце́лася ісьці́ пла́ваць; ***She aches for home*** Яна́ мо́цна сумуе́ па ха́це

• ***aches and pains*** бо́лі й недамага́ньні

achieve [əˈtʃi:v] v.t. 1. рабі́ць; выко́нваць: ***Did you achieve all that you expected to today?*** Ці ты зрабі́ў сёньня ўсё то́е, што спадзява́ўся? 2. дасяга́ць; здабыва́ць: ***He achieved fame as a swimmer*** Ён здабы́ў сла́ву плыўца́

achievement [əˈtʃi:vmənt] n. 1. дасягне́ньне *n.*: ***the achievement of one's***

aim дасягне́ньне сваé мэ́ты. 2. здабы́так -ку; по́сьпех -у *m.*: ***It was a great achievement*** Гэ́та было́ вялі́кім здабы́ткам; ***achievement test*** экза́мен пасьпяхо́васьці

Achillean [ˌækɪˈliːən] adj. Myth. Ахілéсаў

Achilles [əˈkɪliːz] n. Ахілéс -а *m.*; ***Achilles' heel*** ахілéсава пятá

aching [ˈeɪkɪŋ] adj. балю́чы, шчымлі́вы

achromatic [ˌækrəˈmætɪk] adj. 1. ахраматы́чны. 2. бяскó́лерны

achromatism [eɪˈkroʊməˌtɪzəm] n. 1. ахраматы́зм -у *m.* 2. бяскó́лернасьць *f.*

achy [ˈeɪkɪ] adj. балю́чы, по́ўны бо́лю

acid [ˈæsɪd] – n. 1. кі́сьліна *f.*; кі́слае рэ́чыва *n.*. 2. Chem. кіслатá *f.*

– adj. 1. кі́слы; сквáшаны; во́йстры: ***Lemon is an acid fruit*** Лімон — кі́слы фрукт. 2. Figur. зло́сны, во́йстры, зьдзе́кліві: ***an acid tongue*** во́йстры язы́к; ***acid looks*** кі́слая мі́на. 3. Chem. кісло́тны; кі́слы: ***acid radical*** кісло́тны радыка́л

acidness [ˈæsɪdnəs] n. кісло́тнасьць, кісьліня́ *f.*

acid-fast [ˌæsɪdˈfæst] adj. кісло́тнатрыва́лы (*ко́лер*)

acidic [əˈsɪdɪk] adj. 1. кісло́тны: ***acidic ions*** кісло́тныя іёны. 2. кі́слы: ***acidic rock*** кі́слая паро́да

acidify [əˈsɪdɪfaɪ] – v.t. **-fied, -fying** 1. ква́сіць, заква́шваць. 2. ператвара́ць (-ца) ў кі́сьліну

– v.i. кі́снуць

acidity [əˈsɪdɪtɪ] n., pl. **-ties** 1. кісьліня́ *f.* 2. кісло́тнасьць *f.*; кісьлі́ннасьць *f.*: ***the acidity of a soil*** кісьлі́ннасьць гле́бы.

acidophilous milk [æsɪˈdɑːfɪləs] ацыдафілі́н -у *m.*

acid-proof [ˈæsɪdpruːf] adj. кісло́татрывáлы, кісьлі́натрывáлы

acid-tongued [ˈæsɪdtʌŋd] adj. зье́длівы, ірані́чны, саркасты́чны

acknowledge [əkˈnɑːlɪdʒ] v.t. 1. прызнава́ць: ***to acknowledge defeat*** прызна́ць пара́зу. 2. пацьвярджа́ць (*атрыма́ньне*). 3. выка́заць удзя́чнасьць: ***Mary acknowledged the gift with a pleasant letter*** Марыя адгукну́лася на падару́нак прыéмным лісто́м. 4. адказа́ць: ***He acknowledged the greeting with a nod*** На прывіта́ньне ён адказа́ў ківо́м галавы́. 5. Law прызнава́ць праўдзі́вым; засьве́дчваць, пасьве́дчваць; зацьвярджа́ць: ***to acknowledge a deed before the notary public*** зацьве́рдзіць ку́пчую ў ната́рыюса

acknowledg(e)ment [əkˈnɑːlɪdʒmənt] n. 1. пацьве́рджаньне *n.*: ***A receipt is an acknowledgment that a bill has been paid*** Паквітава́ньне ёсьць пацьве́рджаньнем, што раху́нак запла́чаны. 2. падзя́ка *f.*, выказа́ньне падзя́кі: ***acknowledgment of her kindness*** падзя́ка за яé ве́тлівасьць. 3. прызна́ньне *n.*: ***acknowledgment of a mistake*** прызна́ньне памы́лкі

aclinic [əˈklɪnɪk] adj. без магні́тнага нахі́лу: ***aclinic line*** магні́тны эква́тар, аклінічная крыва́я

acme [ˈækmi] n. верх -у *m* .; вяршы́ня *f.*, зэні́т -у *m.*: ***the acme of the development*** вяршы́ня разьвіцьця́; ***the acme of the skill*** верх спра́ўнасьці

acne [ˈækni] n. 1. прышчы́ *pl.*. 2. Med. запале́ньне тлу́шчавых зало́заў

acock [əˈkɑːk] – adj. ссу́нуты набо́к

– adv. набáкір, на́бак, набо́к: ***to put a hat acock*** надзе́ць капялю́ш набáкір

acolyte [ˈækəlaɪt] n. 1. Relig. прыслу́жнік -а, псало́мшчык -а *m.* 2. асыстэ́нт -а; памага́тыы -ага *m.*

aconite [ˈækənaɪt] n. 1. Bot. мардо́ўнік -у *m.* 2. аканíт -у *m.* (*атру́тны лек для зьнячу́льваньня бо́лю*)

acorn [ˈeɪkɔːrn] n. жо́луд -а *m.*, *pl.* жалуды́

acoustic [əˈkuːstɪk] adj. 1. акусты́чны. 2. слыхавы́: ***acoustic nerve*** слыхавы́ нэрв. 3. гукавы́. 4. гуканепранікáльны: ***acoustic plaster*** гуканепранікáльны тынк

acoustic mine акусты́чная мі́на (*яка́я разрыва́ецца ад гу́ку*)

acoustic waves гукавы́я хвáлі

acoustics [əˈku:stɪks] n., pl. 1. акýстыка, акустычнасьць *f.*: ***The acoustics were so good that people in the last row could hear the speaker well*** Акýстыка былá такáя дóбрая, што людзі ў апóшнім рáдзе маглí дóбра чуць прамóўцу. 2. акýстыка *f.* (*навýка пра гýкі*)

acquaint [əˈkweɪnt] v.t. знаёміць; інфармаваць: ***Let me acquaint you with your new duties*** Дазвóльце пазнаёміць вас з вáшымі нóвымі абавязкамі; ***Acquaint him with your scheme*** Паінфармýйце ягó, якí ваш плян

• ***be acquainted with*** 1. быць знаёмым *з кім-чым*. 2. вéдаць пра *што*; быць азнаёмленым: ***I am acquainted with his plans*** Я вéдаю пра ягóныя плянý;

• ***become acquainted with*** пазнаёміцца *з кім-чым*

acquaintance [əˈkweɪntəns] n., pl. **-ances** 1. знаёмы -ага *m.*, знаёмая *f.*: ***He had many acquaintances but few friends*** Ён меў шмат знаёмых, áле мáла прыяцеляў. 2. знаёмства; вéданьне *n.*: ***I have some acquaintance with French, but I do not know it well*** Я крыху́ знаёмы з францýскай мóвай, але ня вéдаю яé дóбра; ***a man of wide acquaintance*** чалавéк з шырóкімі знаёмствамі

• ***cultivate the acquaintance of someone*** старáцца пазнáць кагóсь дóбра

• ***make the acquaintance of*** пазнаёміцца *з кім-чым*; пазнáць *кагó-што*

acquaintanceship [əˈkweɪntənsʃɪp] n. знаёмства, вéданьне *n.*: ***Their acquaintanceship lasted many years*** Іхнае знаёмства трывáла шмат гадóў

acquiesce [ˌækwiˈes] v.i. пагаджáцца; згаджáцца (*моўчкі або неахвотна*): ***We acquiesced in their plan because we could not suggest a better one*** Мы пагадзíліся зь íхным плянам, бо не маглí запрапанавáць лéпшага

acquiescence [ˌækwiˈesəns] n. маўклíвая згóда *f.*

acqiescent [ˌækwiˈesənt] adj. згóдны; устýплівы; згавóрлівы

acquire [əˈkwaɪr] v.t. 1. набывáць; нажывáць, прыдбáць: ***to acquire land*** набы́ць зямлю́. 2. здабывáць: ***He acquired an education*** Ён здабы́ў асьвéту

acquirement [əˈkwaɪrmənt] n. 1. набыццё, здабыццё *n.*: ***the acquirement of wealth*** здабыццё багáцьця. 2. дасягнéньне *n.*: ***Her musical acquirements are remarkable*** Ейныя дасягнéньні ў галінé мýзыкі незвычáйныя

acquisition [ˌækwɪˈzɪʃən] n. 1. набыццё *n.*; кýпля *f.*; прыдбáньне *n.*: ***With the acquisition of ten rare books, the collection is unmatched*** Пасьля́ набыцця́ дзесяцёх рэ́дкіх кнíгаў гэ́тая калéкцыя ня мáе сабé рóўнай. 2. набы́так -ку *m.*: ***The latest acquisition is a painting by Rubens*** Апóшнім набы́ткам ёсьць карцíна Рýбэнса

acquisitive [əˈkwɪzətɪv] adj. прáгны, прагавíты: ***A miser is acquisitive of money*** Скнáра прáгны на грóшы

acquit [əˈkwɪt] v.t. **-quitted, -quitting** 1. апрáўдваць; прызнавáць невінавáтым: ***The jury acquitted the innocent man*** Прысяжны́я апраўдáлі невінавáтага чалавéка. 2. сплóчваць: ***to acquit a debt*** сплаціць доўг. 3. звальня́ць ад абавя́зку, забавя́заньня; ***to acquit oneself*** справíцца; даць рáды

acquittance [əˈkwɪtəns] n. 1. сплáта дóўгу, выканáньне забавязáньня. 2. звальнéньне ад дóўгу *ці* забавязáньня. 3. паквітавáньне на вы́плачаную сýму

acre [ˈeɪkər] n. ákap, ákра *m.*

• ***acres*** , pl. а) абшáры, зямéльная сóбскасьць. б) Informal вялíкая кóлькасьць: ***acres of money*** шмат грóшай

• ***God's acre*** мóгілкі -аў *pl. only.*, цьвінтáр -á *m.*

acreage [ˈeɪkərɪdʒ] n. 1. плóшча ў ákрах: ***The acreage in square miles is 640 acres*** Плóшча квадрáтнай мíлі — 640 ákраў. 2. парцэляцыйны абшáр

acrid [ˈækrɪd] adj. 1. е́дкі; во́йстры; го́ркі. 2. Figur. зье́длівы; ро́зкі: ***an acrid disposition*** зье́длівая нату́ра

acridity [əˈkrɪdəti] n., pl. **-ties** 1. е́дкая го́рыч. 2. зье́длівасьць *f.*; зье́длівая нату́ра

acrimonious [ˌækrɪˈmoʊniəs] adj. во́йстры; ро́зкі, зье́длівы: ***acrimonious words*** во́йстрыя сло́вы

acrimony [ˈækrəmoʊni] n., pl. **-nies** зье́длівасьць, ро́зкасьць *f.* (*у сло́вах, мане́рах*)

acrobat [ˈækrəbæt] n. акраба́т -а *m.*, акраба́тка *f.*

acrobatic [ˌækrəˈbætɪk] adj. акрабаты́чны

acrobatics [ˌækrəˈbætɪks] n., pl. 1. акраба́тыка *f.*, акрабаты́чныя вы́круты; акрабаты́чная гімна́стыка *f.*: ***The children were delighted by the monkey's acrobatics*** Дзе́ці захапля́ліся вы́крутамі ма́лпы

acronym [ˈækrənɪm] n. акро́нім -у *m.*

acrophobia [ˌækrəˈfoːbɪə] n. акрафо́бія *f.* (*страх пе́рад вышынёю*)

acropolis [əˈkrɑːpəlɪs] n. акро́пал|ь -ю *m.*

across [əˈkrɔːs] – prep. праз, це́раз, на другі́ бок: ***A bridge was laid across the river*** Праз раку́ пабудава́лі мост. 2. за; на другі́м баку́: ***lands across the sea*** замо́рскія краі́

– adv. 1. ад аднаго́ бо́ку да другі́га; упо́перак, насу́праць: ***What is the distance across?*** Яка́я адле́гласьць ад аднаго́ кра́ю да другі́га? 2. на́крыж: ***with arms across*** з рука́мі на́крыж; ***across the country*** праз усю́ краіну; ***to go across the country*** падаро́жнічаць па краі́не

• ***come/run across*** а) натра́піць, нечака́на сустрэ́ць: ***I ran across an old friend in the city yesterday*** Я нечака́на сустрэ́ў старо́га ся́бру ў́чо́ра ў го́радзе. б) дахо́дзіць, даво́дзіць: ***His ideas didn't come across to the students*** Яго́ныя ду́мкі не дайшлі́ да студэ́нтаў

acrostic [əˈkrɔːstɪk] n. акраве́рш -у *m.*

acrylic [əˈkrɪlɪk] – n. акры́лік -у *m.*, акры́лавая сынтэты́чная ма́са; акры́лавая ткані́на

– adj. 1. акры́лавы. 2. атрыма́ны з акры́лавае кіслаты́

acrylic acid акры́лавая кіслата́

acrylic fiber акры́лавае валакно́

acrylic resins акры́лавыя смо́лы

act [ækt] – n. 1. учы́нак -ку *m.*: ***an act of kindness*** учы́нак міласэ́рнасьці. 2. працэ́с -у *m.*: ***in the act of*** у працэ́се *чаго́*; ***in the very act of writing these words*** якра́з калі́ пісаліся гэ́тыя сло́вы. 3. а) дзе́я *f.*, акт -у *m.* б) ну́мар у цы́рку, вар'етэ́ *n.* 4. пастано́ва парля́мэнту, акт -у; дакумэ́нт -у *m.*: ***Independence Act*** Акт Незале́жнасьці. 5. удава́ньне *n.*: ***to put on an act*** удава́ць; рабі́ць вы́гляд

– v.i. 1. дзе́яць: ***to act promptly*** дзе́яць неадкла́дна. 2. трыма́цца: ***She acts as if she were tired*** Яна́ захо́ўваецца, ні́быта была́ зму́чаная. 3. удава́ць; прыкі́двацца, прыкіда́цца: ***Her anger is not genuine; she is acting*** Злосьць е́йная не сапра́ўдная, яна́ то́лькі так прыкіда́ецца. 4. гра́ць на сцэ́не: ***He acts very well*** Ён ве́льмі до́бра гра́е

– v.t. гра́ць ро́лю: ***to act Macbeth*** гра́ць ро́лю Макбэ́та

• ***act as*** выко́нваць фу́нкцыю

• ***act for*** заступа́ць *каго́*, дзе́яць ад не́чыйга імя

• ***act on (upon)*** а) дзе́яць *паво́дле чаго*; б) дзе́яць *на што*: ***Yeast acts on dough and makes it rise*** Дро́жджы дзе́юць на це́ста, і це́ста падыхо́дзіць

• ***act up,*** Informal а) дрэ́нна захо́ўвацца. б) свавóліць, капры́сіць

acting [ˈæktɪŋ] adj. выкана́льнік абавя́зкаў: ***acting chief*** выкана́льнік абавя́зкаў кіраўніка́

action [ˈækʃən] n. 1. дзе́яньне *n.*; за́хады *pl.*: ***a machine in action*** машы́на працу́е; дзе́е; ***to take prompt action*** зрабі́ць ху́ткія за́хады. 2. дзе́йнасьць *f.*: ***a man of action*** энэргі́чны чалаве́к.

3. учы́нlак -ку *m.*:***a kind action*** до́бры ўчы́нак. 4. узьдзе́яньне *n.* 5. болй -ю *m.*, бітва́ *f.*; змага́ньне *n.*: ***to be wounded in action*** быць ра́неным у баі. 6. суд о́вая спра́ва, суд -у *m.*; хо́даньне *n.*: ***to bring an action against*** пада́ць каго́ на суд; судзі́цца *з кім.* 7. дзе́яньне п'е́сы, рама́ну

• ***actions*** учы́нкі *pl.*; трыма́ньне *n.*, паво́дзіны *pl.*: ***Actions speak louder than words*** Учы́нкі мацне́йшыя за сло́вы

• ***out of action*** нядзе́йны, сапсава́ны

• ***put out of action*** вы́весьці са стро́ю, зь дзе́йнасьці; пашко́дзіць; сапсава́ць

• ***see action*** браць удзе́л у бі́тве

• ***take action*** а) стаць дзе́йным. б) пача́ць працава́ць. в) пача́ць судзі́цца, пада́ць на суд

actionless [ˈækʃənləs] adj. бязьдзе́йны; нерухо́мы; інэ́ртны

activate [ˈæktɪveɪt] v.t. 1. актывізава́ць. 2. Phys. рабі́ць ра́дыяакты́ўным. 3. Chem. актывізава́ць (*рэа́кцыю*)

activator [ˈæktɪveɪtər], n. стымуля́тар -а, узбуджа́льнік -а *m.*

active [ˈæktɪv] – adj. 1. руха́вы, жва́вы; энэргі́чны; непасе́длівы. 2. акты́ўны, ажы́ўлены: ***an active market*** ажы́ўлены ры́нак. 3. дзе́йны; акты́ўны: ***an active volcano*** дзе́йны вулька́н; ***to take an active part*** браць дзе́йны ўдзе́л; ***on active duty*** на дзе́йнай слу́жбе. 4. Gram. ***active voice*** дзе́йны стан

– n. 1. дзе́йны стан. 2. актыві́ст -а, акты́лў -ву *m.*

activism [ˈæktɪˌvɪzəm] n. актывізм -у *m.*

activist [ˈæktɪvɪst] n. 1. актывіст -а *m.* 2. прыхі́льнік тэо́рыі актывізму

activity [ækˈtɪvəti] n., pl. **-ties** 1. дзе́йнасьць, акты́ўнасьць *f.*; рух -у *m.*: ***no activity in the market*** засто́й на ры́нку. 2. дзе́яньне *n.*, дзе́йнасьць *f.*: ***the activities of enemy spies*** дзе́йнасьць варо́жых шпіёнаў

• ***activities,*** pl. заня́ткі, дзе́йнасьць: ***student's outside activities*** пазашко́льная дзе́йнасьць ву́чня; ***social activities*** грама́дзкая дзе́йнасьць

actor [ˈæktər] n. 1. акто́р -а, арты́ст -а *m.* 2. дзе́йнік -а *m.*

actress [ˈæktrəs], n. акто́рка, арты́стка *f.*

actual [ˈæktʃuəl] adj. 1. сапра́ўдны, рэчаі́сны, фактычны: ***an actual happening*** сапра́ўднае здарэ́ньне. 2. цяпе́рашні, суча́сны: ***the actual state of affairs*** цяпе́рашні стан спра́ваў

actuality [ˌæktʃuˈæləti] n., pl. **-ties** 1. рэчаі́снасьць, рэа́льнасьць *f.* 2. рэа́льная рэч, факт -у *m.*

actualize [ˈæktʃuəlaɪz] v.t. зьдзяйсьня́ць, рэалізава́ць

actually [ˈæktʃuəli] adv. сапраўды́, фактычна; у сапра́ўднасьці: ***Are you actually going to Belarus?*** Ці вы напра́ўду е́дзеце ў Белару́сь?

actuate [ˈæktʃueɪt] v.t. 1. ру́хаць, пушча́ць у ход: ***The pump is actuated by an electric motor*** По́мпу ру́хае электры́чны мато́р. 2. падахво́чваць, схіля́ць; стымулява́ць да дзе́яньня, узбуджа́ць, уплыва́ць

acuity [əˈkju:əti] n. вастрыня́ *f.*: ***acuity of hearing*** вастрыня́ слы́ху.

acumen [ˈækjʊmən] n. ке́млівасьць, ця́млівасьць, прані́клівасьць *f.*

acuminate [əˌkju:mɪnət] – adj. во́йстры, во́йстраканцо́вы, заво́йстраны; сьпічаста́: ***a leaf with an acuminate tip*** ліст з во́йстрым ко́нчыкам

– v. [əˈkju:mɪneɪt] завайстра́ць

acupuncture [ˈækjəˌpʌŋktʃər] n. акупункту́ра *f.*, лячэ́ньне го́лкамі

acute [əˈkju:t] adj. 1. во́йстры; мо́цны, прані́зьлівы: ***acute pain*** прані́зьлівы боль; ***acute sight*** во́йстры зрок; ***an acute sense of smell*** во́йстрае чуцьцё нюху. 2. прані́клівы, назіра́льны; ке́млівы: ***an acute observer*** прані́клівы назіра́льнік. 3. ве́льмі высо́кі; прані́зьлівы: ***acute sounds*** прані́зьліва высо́кія гу́кі. 4. крыты́чны, пагража́льны: ***an acute fuel shortage*** крыты́чны недахо́п па́ліва. 5. Geom. во́йстры: ***acute angle*** во́йстры кут

• ***acute accent*** акýт -у *m.*, прáвы нáціск (´)

ad [æd] n., Informal рэкля́мная абве́стка

A.D. or AD [ˌeɪˈdi:] *гл.* **anno Domini**

adage [ˈædɪdʒ] n. пры́казка *f.*, выслóўе *n.*

Adam [ˈædəm] n. Адáм -а *m.* (*пе́ршы чалаве́к*)

• ***Adam's apple*** Адáмаў я́блык, гарля́к -á, кады́к -а *m.*

• ***the old Adam*** людзкáя схíльнасьць да грахý

adamant [ˈædəmənt] – adj. 1. непахíсны, нязлóмны, мóцны. 2. вéльмі цьвярды́, непарýшны

– n. вéльмі цьвярдóе цéла, рэ́чыва

adamantine [ˌædəˈmænti:n] adj. вéльмі цьвярды́, стóйкі

adapt [əˈdæpt] v. 1. прыстасóўваць; прыла́джваць, падганя́ць: ***to adapt oneself to the new job (environment)*** прыстасава́цца да нóвае прáцы (асярóдзьдзя). 2. адаптава́ць; перарабля́ць: ***to adapt a novel*** перарабíць раман (*у п'éсу абó ў фíльм*)

adaptation [ˌædæpˈteɪʃən] n. 1. прыстасава́ньне *n.*; адапта́цыя *f.*: ***the adaptation of the eye*** адапта́цыя вóка; ***Wings are adaptations of upper limbs for flight*** Кры́лы — гэ́та вéрхнія канéчнасьці, прыстасава́ныя да лёту. 2. перарóбка *f.*: ***A motion picture is often an adaptation of a novel*** Фíльм чáста бывáе адапта́цыяй рама́ну

adapter or **adaptor** [əˈdæptər] n. 1. прыстасава́льная прыла́да. 2. Mech. ада́птэр -а, перахаднíк -á *m.*

adaptive [əˈdæptɪv] adj. прыстасава́льны

add [æd] – v.t. 1. дадава́ць: ***to add taste*** дада́ць сма́ку. 2. дакладáць, падкладáць: ***Add more wood to the fire*** Падкладзí больш дрóваў на агóнь. 3. даліва́ць, падліва́ць; далíць, падлíць: ***Add some milk*** Далí малакá. 4. дасыпáць, падсыпáць: ***to add some sugar*** падсы́паць цýкру. 5. дапíсваць: ***to add a few lines*** дапісáць кóлькі радкóў. 6. Math. складáць, дадава́ць

– v.i. 1. дадава́ць: ***The fine day added to the pleasure of the picnic*** Прыгóжы дзень дадáў прыéмнасьці да пíкніку. 2. складáць: ***to learn to add and subtract*** вучы́цца дадава́ць і адыма́ць

• ***add in*** улучáць (-ца); зьмяшчáць (-ца)

• ***add up*** знайсьцí сýму (*кóлькіх лíкаў*)

• ***add up to***, Informal дава́ць у сýме, раўня́цца

addendum [əˈdendəm] n., pl. **-da** l. дадáтак -ку *m.*

adder I [ˈædər] n. гад -а *m.*, гáдзіна, гадзю́ка *f.*

adder II [ˈædər] n. машы́на да складáньня, лічы́льная машы́на

adder's-mouth [ˈædərzmaʊθ] n. 1. Bot. рóзныя паўнóчна-амэрыкáнскія архідэ́і. 2. ятры́шнік -у *m.*

adder's-tongue [ˈædərstʌŋ] n. Bot. ві́ды папарáці

addict [ˈædɪkt] – n. 1. наркама́н -а; алькагóлік -а *m.*: ***cocaine addict*** какаíніст -а *m.*, какаíністка *f.* 2. Fig. фана́т -а *m.*

– v.i. [əˈdɪkt] уця́гвацца, захапля́цца (*звычáйна нечым благíм*); аддава́цца (*звы́чцы*)

addicted [əˈdɪktɪd] adj. мóцна ўця́гнуты, залéжны: ***to be addicted to the use of tobacco*** уцягнýцца ў курэ́ньне

addiction [əˈdɪkʃən] n. 1. моцны нахíл, звы́чка *f.*, ця́га да нéчага. 2. наркама́нія, залéжнасьць *f.* (*ад наркотыку, кýрыва*)

addition [əˈdɪʃən] n. 1. складáньне *n.* 2. дада́ньне, дадава́ньне *n.*: ***The addition of flour will thicken gravy*** Ад дада́ньня мукí пагусьцéе падлíўка. 3. дадáтак -ку *m.* 4. Chem. прымéшка, дамéшка *f.* 5. прыбудóва *f.*

• ***in addition to*** у дадáтак да, апрачá таго́

additional [əˈdɪʃənəl] adj. дадаткóвы

addle [ˈædəl] – v.t. 1. блы́таць, зьбівáць з панталы́ку, бянтэ́жыць. 2. псавáцца, тýхнуць (*пра яйкá*)

– adj. 1. збаламу́чаны; зблы́таны. 2. сапсава́ны, ту́хлы

addlebrained ['ædəl,breɪnd] adj. 1. бязмо́згі, тупы́. 2. зьбянтэ́жаны

address [ə'dres] – n. 1. а́драс -у *m.* 2. зваро́т -у *m.*, прамо́ва *f.* (*асабл. афіцы́йная*): ***The President made an address to the nation on television*** Прэзыдэ́нт вы́ступіў са зваро́там да наро́ду ў тэлеві́зіі. 3. мане́ра гаварыць, гаво́рка *f.*: ***His address was abrupt*** Яго гаво́рка была́ рэ́зкая. 4. афіцы́йная про́сьба да ўла́даў. 5. Gram. зваро́тлак -ку *m.*

– v.t. 1. адрасава́ць (*ліст, пасы́лку*). 2. скіро́ўваць: ***to address a formal request to a government*** скірава́ць афіцы́йную про́сьбу да ўра́ду. 3. прамаўля́ць; зварача́цца: ***He addressed himself to the chairman*** Ён зьвярну́ўся да старшыні́. 4. тытулава́ць: ***How do you address a mayor?*** Як тытулава́ць мэ́ра?

address book а́драсная кні́жка

addressee [ˌædres'i:] n. адраса́т -а *m.*

adenoids [ˌædənɔɪdz] n., pl. Med. адэно́іды *pl.*, міндаліны, мігдаліны *f.*

adept – n. ['ædept] зна́ўца -ы, зна́лвец -ўца., экспэ́рт -а *m.*

– adj. [ə'dept] спрактыкава́ны, дасьве́дчаны, спры́тны: ***an adept tennis player*** спрактыкава́ны, дасьве́дчаны гуле́ц у тэ́ніс; ***She is adept in getting her own way*** Яна́ спры́тная настаяць на сваім

adequacy ['ædɪkwəsi] n. адпавёднасьць, адэква́тнасьць *f.*

adequate ['ædɪkwət] adj. 1. дастаткóвы: ***His wages are adequate to support his family*** Яго́ны зарабо́так дастаткóвы, каб утры́мваць сям'ю́. 2. адпавёдны, кампэтэ́нтны: ***a person is adequate for the job*** асо́ба адпавёдная для гэ́тае пра́цы

adhere [əd'hɪr] v.i. 1. трыма́цца, прыліпа́ць; прыстава́ць; ліпнуць, прыліпа́ць: ***Paint adheres best to a clean surface*** Фа́рба найле́пш прыстае́ да чы́стае паве́рхні. 2. трыма́цца, става́цца ве́рным: ***to adhere to a plan*** трыма́цца пля́ну; ***to adhere to the church of one's parents*** заставацца ве́рным царкве́ сваіх бацько́ў

adherence [əd'hɪrəns] n. ве́рнасьць, прывя́занасьць, ля́льнасьць *f.* 2. прытры́маньне *n.*; дакла́днае выко́ньне: ***rigid adherence to the rules*** стро́гае прытры́маньне пра́вілаў

adherent [əd'hɪrənt] – n. прыхі́льнік -а *m.*; прыхі́льніца *f.*; пасьлядо́ўнік -а *m.*, пасьлядо́ўніца *f.*

– adj. 1. лі́пкі, які прыстае́. 2. Bot. прыро́слы

adhesion [əd'hi:ʒən] n. 1. прыстава́ньне, прыліпа́ньне *n.* 2. прывя́занасьць, ве́рнасьць, ля́льнасьць *f.* 3. Phys. малекуля́рнае прыцяга́ньне. 4. Med. зрост -у *m.* (*тка́нак*)

adhesive [əd'hi:sɪv] – adj. 1. які́ лёгка прыстае́. 2. лі́пкі, кле́йкі, ліпу́чы: ***adhesive tape*** пля́стыр

– n. клей -ю *m.*

adhesiveness [əd'hi:sɪvnəs] n. кле́йкасьць, ліпу́часьць *f.*

ad hoc ['æd'hɑ:k] Latin спэцыя́льны, адмысло́вы: ***an ad hoc committee*** адмысло́вы камітэ́т

adieu [ə'dju:] – interj. быва́й, быва́йце

– n., pl. **adieus, adieux** разьвіта́ньне *n.* • ***make one's adieux*** разьвіта́цца

adipose ['ædɪpous] – adj. 1. тлу́шчавы, то́ўшчавы. 2. тлу́сты

– n. жывёльны тлу́шч: ***adipose tissue*** а) жывёльны тлу́шч. б) злучальная тка́нка пад ску́рай і навóкал ны́рак

adiposity [ˌædɪ'pɑ:səti] n. 1. атлусьце́нне *n.* 2. схі́льнасьць да паўна́ты

adit ['ædɪt] n. 1. увахо́д -у, праход -у *m.* 2. падыхо́д -у., до́ступ -у *m.* 3. што́льня *f.* (*увахо́д у ша́хту*)

adjacency [ə'dʒeɪsənsi] n., pl. **-cies** 1. прыляга́ньне, прымыка́ньне *n.* 2. суме́жнасьць *f.*, суседзтва *n.*

adjacencies, pl. навако́льная мясцо́васьць

adjacent [əˈdʒeɪsənt] adj. 1. блізкі́; прыле́глы; суседні; суме́жны: ***The farm adjacent to ours has been sold*** Сусе́дняя да нас фа́рма прада́дзеная
adjacent angles, Geom. суме́жныя куты́
adjectival [ˌædʒɪkˈtaɪvəl] adj. прыме́тнікавы: ***an adjectival suffix*** прыме́тнікавы су́фікс
adjective [ˈædʒɪktɪv] – n. Gram. прыме́тнік -а *m.*
– adj. 1. прыме́тнікавы, ужы́ты як прыме́тнік. 2. зале́жны, несамасто́йны. 3. Law працэду́рны, дапамо́жны. 4. нетрыва́лы, без замацава́льніка (*пра фа́рбу*)
adjoin [əˈdʒɔɪn] – v.t. прымыка́ць; прыляга́ць; межава́ць: ***Canada adjoins the United States*** Кана́да мяжу́е са Злу́чанымі Шта́тамі; ***Our garden adjoins the house*** Наш сад каля до́му
– v.i. межава́ць: ***Belarus and Poland adjoin*** Белару́сь і По́льшча мяжу́юць
adjoining [əˈdʒɔɪnɪŋ] adj. суме́жны; суседні: ***adjoining rooms*** суседнія, суме́жныя пако́і
adjourn [əˈdʒɜ:rn] – v.t. 1. адкладаць на пасьля́; адтэрмінова́ць: ***to adjourn a meeting*** адкла́сьці насе́джаньне. 2. спыня́ць: ***to adjourn the court for two hours*** спыні́ць насе́джаньне су́ду на дзьве гадзі́ны. 3. адця́гваць,
– v.i. 1. абвяшча́ць перапы́нак (*у пра́цы*), рабі́ць пярэ́рву: ***The court adjourned from Friday until Monday*** Суд абвясьці́ў перапы́нак ад пя́тніцы да панядзе́лка. 2. перахо́дзіць; перабіра́цца: ***The committee adjourned to a larger hall*** Камітэ́т перанёс насе́джаньне ў бо́льшую за́лю
adjournment [əˈdʒɜ:rnmənt] n. 1. адтэрмінава́ньне *n.*, адкла́д -у *m.* 2. перапы́нак -ку *m.*
adjudge [əˈdʒʌdʒ] v.t. 1. прыгаво́рваць; прызнава́ць: ***He was adjudged guilty*** Ён быў прызна́ны вінава́тым. 2. засуджа́ць: ***The thief was adjudged to prison for two years*** Зло́дзей быў засу́джаны на два гады́ турмы́. 3. разгляда́ць (*у судзе́*). 4. прысуджа́ць: ***The property was adjudged to the rightful owner*** Маёмасьць была́ прызна́ная пра́ўнаму ўла́сьніку
adjudicate [əˈdʒu:dɪkeɪt] – v.t. судзі́ць; ула́джваць спра́ву зго́дна з зако́нам
– v.i. прыйма́ць пастано́ву: ***The court adjudicated on the case*** Суд прыня́ў пастано́ву ў спра́ве
adjudication [əˈdʒu:dɪkeɪʃən] n. 1. прысу́д -у *m.* 2. пастано́ва су́ду
adjunct [ˈædʒʌŋkt] n. 1. дада́так -ку *m.*. 2. памо́чнік -а; асыстэ́нт -а; ад'юта́нт -а *m.* 3. паясьня́льныя сло́вы ў ска́зе (*азначэ́ньні, дапаўне́ньні, акалі́часьці*)
adjuration [ˌædʒuˈreɪʃən] n. 1. нака́з -у, зага́д -у *m.*: ***a strong adjuration to the witness to tell the whole truth*** мо́цны нака́з сьве́дку, каб каза́ў пра́ўду. 2. заклі́наньне *n.*; прыся́га *f.*
adjure [əˈdʒʊr] v.t. 1. дава́ць нака́з; падво́дзіць пад прыся́гу. 2. заклі́наць; мані́ць; упро́шваць, упраша́ць: ***I adjure you to speak the truth*** Я заклі́на́ю вас, гаварэ́це пра́ўду
adjust [əˈdʒʌst] – v.t. 1. дапасо́ўваць, дастасо́ўваць. 2. папраўля́ць; упарадко́ўваць; настаўля́ць; урэгулёўваць: ***to adjust a radio dial*** наста́віць радыё. 3. пагаджа́ць; зала́джваць: ***to adjust a difference of opinion*** пагадзі́ць спрэ́чку. 4. ацэ́ньваць (*шко́ду, страты*)
– v.i. 1. прызвыча́йвацца; дастасо́ўвацца: ***Freshmen soon adjust to school life*** Навічкі́ ху́тка прывыка́юць да шко́льнага жыцьця́
adjustable [əˈdʒʌstəbəl] adj. 1. дапасава́льны. 2. рухо́мы: ***an adjustable bookshelf*** рухо́мая кні́жная палі́ца
adjustment [əˈdʒʌstmənt] n. 1. датарнава́ньне, дастасава́ньне *n.*: ***an adjustment to village life*** дастасава́ньне да жыцьця́ на ве́сцы. 2. рэгуля́цыя *f.*: ***a tone adjustment on the radio*** рэгуля́цыя то́ну ў ра́дыё. 3. ула́джаньне,

пагаднéньне *n.*: ***an out-of-court adjustment of a claim for damages*** палюбóўнае ўлáджаньне прэтэ́нзіі за шкóду. 4. дапасавáньне цаны́, зьні́жка *f.*

adjutancy [ˈædʒʊtənsi] n. ад'ютáнцтва *n.* (*рáнг абó пасáда ад'ютáнта*)

adjutant [ˈædʒʊtənt] n. 1. ад'ютáнт -а *m.*. 2. асыстэ́нт -а, застýпнік -а, памагáты|ы -ага *m.*

adjutant general 1. начáльнік адміністрацы́йнай упрáвы сухазéмных вóйскаў. 2. Brit. генэрáл адміністрацы́йнай слýжбы

admeasure [ædˈmeʒər] v.t. адмéрваць, выдзяля́ць

administer [ədˈmɪnɪstər] – v.t. 1. вéсьці (*спрáвы*), кіраваáць, загáдваць, адміністраваáць: ***to administer one's household*** вéсьці сваю́ хáтнюю гаспадáрку. 2. даваáць, выдаваáць, раздаваáць: ***The doctor administered an anesthetic to the patient*** Дóктар даў пацыéнту абязбóльвальны срóдак. 3. кантраляваáць, стабілізаваáць цэ́ны абó зарабóткі

– v.i. Law выкóнваць абавя́зкі адміністрáтара *або* апякунá

• ***administer an oath*** падвóдзіць пад прыся́гу

administration [ədˌmɪnɪˈstreɪʃən] n. 1. загáдваньне, вядзéньне; кіраваáньне *n.* 2. кіраўні́цтва *n.*, адміністрáцыя *f.* 3. даваáньне, удзяля́ньне *n.*: ***the administration of aid to refugees*** даваáньне дапамóгі ўцекачáм

• ***the Administration*** а) прэзыдэ́нт і ягóны ўрад; б) Brit. прэм'éр і кабінэ́т

administrative [ədˈmɪnɪstreɪtɪv] adj. 1. адміністрацы́йны; выканáўчы: ***administrative abilities*** адміністрацы́йныя здóльнасьці; ***administrative policies*** палі́тыка адміністрáцыі

administrator [ədˈmɪnɪstreɪtər] n. 1. адміністрáтар -а, кіраўні́к -á, арганізáтар -а, урадóвец -ўца *m.* 2. Law адміністрáтар -а, выканáльнік тэстамэ́нту, павéрнік -а *m.*

administratrix [ədˈmɪnɪstreɪtrɪks] n., pl. **-trixes, -trices** Law адміністрáтарка *f.*, выканáльніца тэстамэ́нту, павéрніца *f.*

admirable [ˈædmərəbəl] adj. 1. дзівóсны, захапля́льны; цудóўны, чарóўны. 2. дасканáлы, вéльмі дóбры

admirably [ˈædmərəbli] adv. захапля́льна, чарóўна, цудóўна; дасканáла

admiral [ˈædmərəl] n. 1. адмірáл -а *m.* 2. камáндуючы рыбáцкае абó гандлёвае флятыліі. 3. Zool. адмірáл -а *m.* (*маты́ль*)

admiralty [ˈædmərəlti] n., pl. **-ties** 1. марскáя адміністрáцыя. 2. адмірáльства *n.* (*рáнг і пасáда адмірáла*)

admiration [ˌædməˈreɪʃən] n. 1. захапле́ньне *n.*: ***with admiration*** з захапле́ньнем, захóплена. 2. прадмéт захапле́ньня

admire [ədˈmaɪr] v.t. 1. захапля́цца. 2. дзіваваáцца, дзíву даваáцца: ***I admire your bravery*** Захапля́юся тваёй адвáгай

admirer [ədˈmaɪrər] n. 1. паклóньнік -а *m.*, паклóньніца *f.* 2. закаханы -ага *m.*

admissible [ədˈmɪsəbəl] adj. 1. дапушчáльны; дазвóлены: ***Is it admissible to smoke here?*** Ці дазвóлена тут куры́ць? 2. дарэ́чны: ***an admissible suggestion*** дарэ́чная прапанóва. 3. Law дапушчáльны (*як прáўны дóвад*). 4. прымáльны: ***Only adults are admissible to this club*** Тóлькі дарóслыя мóгуць быць прынятыя ў гэ́ты клюб

admission [ədˈmɪʃən] n. 1. прыняцьцё, дапушчэ́ньне, залічэ́ньне *n.*: ***admission to the university*** залічэ́ньне ва ўнівэрсытэ́т; ***admission into a hospital*** прыняцьцё ў шпіталь. 2. а) дазвóл на ўвахóд: ***admission by ticket*** увахóд павóдле білéтаў; б) цанá ўвахóду: ***The admission was four dollars*** Цанá ўвахóду былá чаты́ры даля́ры. 3. прызнáньне *n.*: ***an admission of guilt*** прызнáньне віны́. 4. прызначэ́ньне *n.*, дазвóл -у *m.*: ***admission to the bar*** дазвóл практыкаваáць прáва

• ***admission fee*** уступнáя плáта

admit [ədˈmɪt] – v.t. 1. прызнаваáць; прызнаваáцца ў *чым*: ***to admit one's mis-***

take or guilt прызна́ць сваю́ памы́лку або́ віну́. 2. дапушча́ць: ***It is necessary to admit the possibility of error*** Неабхо́дна дапушча́ць магчы́масьць памы́лкі. 3. упушча́ць: ***Windows admit light and air to the room*** Во́кны ўпушча́юць у пако́й сьвятло́ й пове́тра. 4. дава́ць пра́ва на ўсту́п: ***This ticket admits one person*** Гэ́ты біле́т на адну́ асо́бу. 5. прыма́ць: ***I was admitted to this club last year*** Мяне́ прынялі́ ў гэ́ты клюб у мину́лым го́дзе. 6. зьмяшча́ць

• ***admit of*** дапушча́ць, дазваля́ць: ***The question admits of no delay*** Пыта́ньне ня це́рпіць адкла́ду

admittance [ədˈmɪtəns] n. 1. до́ступ -у, увахо́д -у; дазво́л -у *m.* (*пра́ва ўвахо́ду ці ўсту́пу*): ***No admittance*** Увахо́д забаро́нены. 2. прыём -у *m.*, прыймо (*ва ўстано́ву*) *n.* 3. Electr. по́ўная прово́днасьць

admittedly [ədˈmɪtədli] adv. дапушча́льна; агульнапрызна́на; бясспрэ́чна; ма́быць, му́сіць

admix [ədˈmɪks] v.t. дамеша́ць, прыме́шваць

admixture [ədˈmɪkstʃər] n. прыме́сь, дамеша́ *f.*

admonish [ədˈmɑ:nɪʃ] v.t. 1. перасьцерага́ць. 2. ушчува́ць, дакара́ць, рабіць заўва́гу *або́* вымо́ву: ***The teacher admonished the student for his careless work*** Настаўні́к зрабіў ву́чню заўва́гу за нядба́йную пра́цу. 3. ра́дзіць, павуча́ць: ***Their guide admonished the mountain climbers to follow him carefully*** Правадні́к павуча́ў альпіні́стаў, каб яны́ асьцяро́жна ішлі́ за ім. 4. нага́дваць: ***She admonished him of his obligation*** Яна́ нагада́ла яму́ пра ягО́нае абавяза́ньне

admonition [ˌædməˈnɪʃən] n. 1. перасьцяро́га, заўва́га *f.*; ушчува́ньне *n.*, вымо́ва *f* .; павуча́ньне *n.*, напамі́нак -ку *m.* 2. пара́да, рэкамэнда́цыя *f.*

admonitory [ədˈmɑ:nətɔ:ri] adj. павуча́льны, перасьцерага́льны, ушчува́льны

ad nauseam [ˌædˈnɔ:ziəm] Latin празь ме́ру, да мо́таштасьці

adobe [əˈdoubi] – n. 1. цэ́гла, су́шаная на со́нцы. 2. сама́н -у *m.* 3. будыні́на з сама́ну

– adj. пабудава́ны зь неапа́ленае цэ́глы, сама́навы

• ***adobe house*** сама́навы дом

adolescence [ˌædəˈlesəns] n. юна́цтва *n.*: ***years of adolescence*** юна́цкія гады́

adolescent [ˌædəˈlesənt] – adj. 1. юна́цкі; дзявО́чы: ***adolescent friendship*** сяброўства зь юна́цкіх часо́ў. 2. недасьпе́лы: ***He behaves like an adolescent*** Ён павО́дзіць сябе́ як хлапчу́к

– n. юна́к -а́ *m.*, юна́чка *f.*; падле́т|ак -ка *m. & f.*

adopt [əˈdɑ:pt] v.t. 1. усынаўля́ць; удачара́ць: ***an adopted child*** прыёмнае дзіця́. 2. прыма́ць: ***The committee adopted the resolution*** Камітэ́т прыня́ў рэзалю́цыю. 3. запазыча́ць

adoption [əˈdɑ:pʃən] n. 1. прыма́ньне, прыня́цьце *n.*: ***the adoption of some new rules*** прыня́цьце некато́рых но́вых пра́вілаў. 2. усынаўле́ньне; удачарэ́ньне *n.*

adoptive [əˈdɑ:ptɪv] adj. 1. прыёмны, прыймО́вы, усынО́ўлены. 2. схі́льны да прыйма́

adorable [əˈdɔ:rəbəl] adj. 1. цудО́ўны, чарО́ўны. 2. абагаўля́ны

adoration [ˌædəˈreɪʃən] n. 1. прыхі́льнасьць, пашА́на *f.*. 2. пакланÉньне *n.*, Relig. адара́цыя *f.*, абагаўле́ньне *n.*

adore [əˈdɔ:r] v.t. 1. го́рача любіць; шанава́ць: ***She adores her mother*** Яна́ го́рача лю́біць і шану́е сваю́ ма́ці. 2. пакланя́цца. 3. Informal захапля́цца: ***I just adore that hat*** Я про́ста захО́пленая гэ́тым капелюшО́м

adorer [əˈdɔ:rər] n. гара́чы прыхі́льнік

adorn [əˈdɔ:rn] v.t. 1. упрыго́жваць; аздабля́ць: ***a table adorned with flowers*** стол упрыго́жаны кве́ткамі. 2. дава́ць бля́ску, го́нару або́ ва́жнасьці

adornment [əˈdɔ:rnmənt] n., pl. **-s** 1. аздо́ба *f.*, арнамэ́нт -у *m.*, дэкара́цыя *f.*;

Christmas tree adornments ца́цкі на яліну. 2. упрыго́жваньне; дэкарава́ньне *n.*: ***the adornment of the room*** дэкарава́ньне пако́ю

adown [əˈdaʊn] prep., adv., Poet. уніз: ***adown the stream*** уніз па рэ́чцы

adrenal [əˈdri:nəl] – adj. прыны́ркавы; надны́ркавы
– n. надны́ркавая зало́за

adrenalin [əˈdrenəlɪn] n. адрэналі́н -у *m.*

adrift [əˈdrɪft] adv., adj. на плыні бяз стырна́; на ла́сцы лёсу: ***Our boat is adrift on the lake*** Наш чо́вен во́льна пла́вае на во́зеры

adroit [əˈdrɔɪt] adj. спра́ўны, уме́лы: ***He is an adroit climber*** Ён спра́ўны лазу́н

adsorb [ædˈsɔ:rb] v.t. адсарбава́ць, прыця́гваць, затры́мваць (*газ, ва́дкасьць*): ***Dyes are adsorbed by the fibers of cloth*** Фарбава́льнікі адсарбу́юцца вало́кнамі тканіны

adsorption [ədˈsɔ:rpʃən] n. адсо́рбцыя *f.*

adulate [ˈædʒəleɪt] v.t. ліслі́віць; падлі́звацца, падла́шчвацца

adulation [ˌædʒəˈleɪʃən] n. ліслі́васьць *f.*; падлі́званьне, падла́шчваньне *n.*

adulatory [ˈædʒələtɔ:ri] adj. ліслі́вы, падлі́зьлівы

adulator [ˈædʒəleɪtər] n. ліслі́вец -ўца *m.*, падлі́за *m. & f.*, падлі́зьнік -а *m.*

adult [əˈdʌlt] – n. 1. дарослы -ага *m.*, даро́слая *f.*; паўнале́тні -яга *m.*, паўнале́тняя *f.* 2. даро́слая жывёліна ці расьлі́на
– adj. 1. даро́слы; ста́лы: ***an adult person*** паўнале́тняя, даро́слая асо́ба; ***adult notions*** ста́лыя ду́мкі. 2. для даро́слых: ***adult education*** адука́цыя для даро́слых

adulterate [əˈdʌltəreɪt] – v.t. падме́шваць; фальшава́ць (*няя́каснымі дaméшкамі*); разво́дзіць: ***adulterate milk with water*** разьве́сьці малако́ вадо́ю
– adj. [əˈdʌltərət] падро́блены, сфальшава́ны

adulteration [əˌdʌltəˈreɪʃən] n. 1. падрабля́ньне, падме́шваньне, фальшава́ньне *n.* 2. падро́бка *f.*

adulterator [əˈdʌltəreɪtər] n. фальсыфіка́тар, падро́бнік -а *m.*

adulterer [əˈdʌltərər] n. блудадзе́й -я *m.*

adulteress [əˈdʌltərəs] n. блудадзе́йка *f.*

adulterous [əˈdʌltərəs] adj. 1. блудадзе́йны. 2. вінава́ты ў блудадзе́йстве

adultery [əˈdʌltəri] n., pl. **-teries** блудадзе́йства *n.*, жані́мская здра́да

adulthood [əˈdʌlthʊd] n. 1. даро́слы век. 2. даро́сласьць *f.*

advance [ədˈvæns] – v.t. ру́хаць напе́рад, дапамага́ць, спрыя́ць: ***to advance the cause of peace*** спрыя́ць спра́ве мі́ру. 2. дава́ць, прыво́дзіць (*аргумэ́нт*). 3. плаці́ць пе́рад тэ́мінам; дава́ць ава́нс; дава́ць за́гадзя: ***to advance a loan*** дава́ць пазы́ку. 4. прысьпяша́ць: ***to advance the date of the wedding*** прысьпе́шыць да́ту вясе́льля. 5. павыша́ць ра́нг; аванса-ва́ць: ***to advance his rank from lieutenant to captain*** павы́сіць яго́ зь лейтэна́нта ў ра́нг капіта́на
– v.i. 1. ісьці́; ру́хацца напе́рад: ***The troops advanced*** Во́йска пайшло́ ў на́ступ. 2. рабі́ць по́ступ, удаскана́львацца: ***to advance in skill*** рабі́ць по́ступы ў сваёй спэцыя́льнасьці. 3. павыша́цца ў цане́: ***The stock advanced three points*** Акцыі падняліся на тры пу́нкты
– n. 1. рух напе́рад, пасо́ўваньне напе́рад: ***The army's advance was very slow*** Пасо́ўваньне во́йска было́ ве́льмі паво́льнае. 2. про́йдзеная адле́гласьць *f.* 3. по́ступ -у *m.*: ***the advance of knowledge*** по́ступ ве́ды. 4. ро́ст ко́лькасьці, ва́ртасьці або́ цаны́; падвы́шка *f.* 5. ава́нс -у, зада́так -ку *m.*; пазы́ка *f.*
– adj. 1. пярэ́дні, перадавы́: ***advance party of the expedition*** перадава́я гру́па экспэды́цыі. 2. заўча́сны, сыгна́льны: ***an advance copy of the book*** сыгна́льны экзэмпля́р кні́гі
• ***advances*** заляца́ньне
• ***go in advance*** а) ісьці́ напе́радзе. б) быць больш разьві́тым

• ***in advance*** а) за́гадзя. б) сьпе́раду, напе́радзе
• ***in advance of*** упе́радзе *ці* ране́й *каго́-чаго́*

advanced [ədˈvænst] adj. 1. пярэ́дні: ***an advanced patrol*** пярэ́дні патру́ль. 2. перадавы́: ***advanced political ideas*** перадавы́я палітычныя ідэ́і. 3. найнавэ́йшы: ***an aircraft of an advanced design*** самалёт найнавэ́йшае мадэ́лі. 4. далёка пасу́нуты (*до́сьлед, хвароба*): ***advanced age*** глыбо́кі век. 5. павы́шаны, пабо́льшаны

advance guard аванга́рд -у *m.*

advancement [ədˈvænsmənt] n. 1. рух напе́рад, прасо́ўваньне *n.* 2. по́ступ -у *m.*, удасканале́ньне *n.* 3. павышэ́ньне *n.*: ***His new position is a great advancement*** Ягóнае но́вае стано́вішча — вялі́кае павышэ́ньне

advantage [ədˈvæntɪdʒ] – n. 1. перава́га *f.*, верх -у *m.*, карысьне́йшае стано́вішча; кары́сьць; вы́гада *f.*, прывіле́й -ю *m.*: ***to gain an advantage over*** здабы́ць перава́гу. 2. спрыя́льныя, абста́віны, уда́ча *f.*, шча́сьце *n.*; дапамо́га *f.*
– v.t. 1. быць на руку́ або́ кары́сным; дава́ць кары́сьць. 2. падтры́мваць, спрычыня́цца да по́ступу
• ***take advantage of a person*** вы́карыстаць, ашука́ць чалаве́ка
• ***take advantage of an opportunity*** скарыста́ць з нагоды

advantageous [ˌædvænˈteɪdʒəs] adj. кары́сны, выго́дны

advection [ədˈvekʃən] n. рух -у *m.* (*цяпла́, паве́тра, вады́*)

advent [ˈædvent], n. пры́йсьце *n.*, прыхо́д -у *m.*

Advent [ˈædvent] n. 1. адвэ́нт -у *m.*, перадкаля́дная пара́; пост -у *m.* (*пе́рад Каля́дамі*), Піліпаўка *f.* 2. пры́йсьце Хрыста́ на зямлю́. 3. надыхо́д -у *m.*

Adventist [ˈædventɪst] – n. адвэнты́ст -а *m.*, адвэнты́стка *f.*
– adj. адвэнты́сцкі

adventure [ədˈventʃər] – n. 1. прыго́да, авантю́ра *f.*: ***the spirit of adventure*** прыго́дніцкі дух. 2. рызыко́ўная спра́ва, ры́зыка *f.*; адва́жнае пачынна́ньне: ***the daring adventure of man rocketing into outer space*** адва́жны палёт чалаве́ка ў ко́смас
– v.i. 1. забіра́цца: ***Now he adventured on a shore unknown*** Цяпе́р забра́ўся ён на бе́раг невядо́мы. 2. адва́жвацца; нава́жвацца, асьме́львацца: ***She could not adventure to do so*** Яна́ не магла́ асьме́ліцца зрабіць гэ́так. 3. рызыкава́ць

adventurer [ədˈventʃərər] n. 1. шука́льнік прыго́даў, рызыка́нт -а *m.* 2. авантю́рнік -а *m.*

adventuresome [ədˈventʃərsʌm] adj. 1. прыго́дніцкі. 2. адва́жны

advanturess [ədˈventʃərəs] n. 1. шука́льніца прыго́даў, рызыка́нтка *f.* 2. авантю́рніца *f.*

adventurous [ədˈventʃərəs] adj. 1. авантю́рны; прыго́дніцкі; ху́ткі да ры́зыкі; адва́жны: ***a bold adventurous explorer*** адва́жны прыго́днік, разьве́днік. 2. рызыко́ўны: ***an adventurous undertaking*** рызыко́ўнае й небясьпе́чнае пачына́ньне

adverb [ˈædvɜːrb] n., Gram. прысло́ўе *n.*

adverbial [ədˈvɜːrbiəl] adj., Gram. прысло́ўны: ***an adverbial suffix*** прысло́ўны су́фікс

adversary [ˈædvərseri] – n., pl. **-saries** 1. супраці́ўнік -а, во́раг -а *m.* 2. спабо́рнік, супе́рнік -а *m.*: ***Who is our adversary in this week's soccer game?*** Хто бу́дзе на́шым спабо́рнікам у футбо́льнай гульні́ на гэ́тым ты́дні?
– adj. 1. варо́жы, непрыя́зны, антаганісты́чны: ***The hearings are not to be adversary in character*** Слу́ханьні не паві́нны мець варо́жы хара́ктар

adverse [ædˈvɜːrs] adj. 1. непрыя́зны, варо́жы, нязго́дны з *чым*: ***His adverse criticisms discouraged me*** Ягóная варо́жая кры́тыка зьнеахво́ціла мяне́. 2. некары́сны, шко́дны: ***adverse circumstances*** некары́сныя абста́віны. 3. супраці́ўны: ***adverse***

winds супраці́ўныя вятры́. 4. супрацьле́жны

adversity [æd'vɜ:rsəti] n., pl. **-ties** нядо́ля *f.*, няшча́сьце *n.*, бяда́, нягода́ *f.*: ***to experience adversity*** пазна́ць бяду́

advert [æd'vɜ:rt] v.i. зварача́ць; пакліка́цца *на што*: ***to advert to other matters*** зьвярну́ць ува́гу на і́ншыя спра́вы

advertent [æd'vɜ:rtənt] adj. ува́жны, спасьцерага́льны

advertise ['ædvərtaɪz] – v.t. 1. рэкламава́ць: ***Manufacturers advertise their products widely*** Вытво́рцы рэкламу́юць сваі́ тава́ры. 2. паведамля́ць, інфармава́ць, падава́ць да ве́дама. 3. абвяшча́ць, дава́ць абве́стку: ***to advertise in the newspaper*** абвяшча́ць у газе́це; ***He advertised for a job*** Ён даў абве́стку пра по́шукі пра́цы

advertisement [ˌædvər'taɪzmənt] n. абве́стка, рэкля́ма *f.*

advertising ['ædvərtaɪzɪŋ] n. рэкламава́ньне, абвяшча́ньне *n.*

advice [əd'vaɪs] n. пара́да, ра́да *f.*: ***doctor's advice*** ле́карская пара́да; ***to ask someone's advice*** пыта́цца ў не́кага пара́ды; ***to take someone's advice*** паслу́хацца не́чае ра́ды

advisability [ədˌvaɪzə'bɪlətɪ] n. мэтазго́днасьць, слу́шнасьць *f.*

advisable [əd'vaɪzəbəl] adj. адпаве́дны, мэтазго́дны, пажада́ны; разу́мны

advise [əd'vaɪz] – v.t. 1. ра́іць, перасьцерага́ць. 2. рэкамэндава́ць; прапі́сваць: ***His doctor advised complete rest*** Ягоны ле́кар прапіса́ў яму́ по́ўны адпачы́нак. 3. пава́дамі́ць, паінфармава́ць, даць інфарма́цыю: ***to advise of the date of delivery*** пава́дамі́ць да́ту даста́ўкі

– v.i. 1. ра́іць: ***I shall do as you advise*** Я зраблю́, як ты ра́іш

advised [əd'vaɪzd] adj. 1. узва́жаны, абду́маны: ***an ill-advised remark*** неабду́маная *або́* неразва́жная заўва́га. 2. паінфармава́ны: ***keep me advised*** інфарму́йце мяне́

advisedly [əd'vaɪzɪdlɪ] adv. наўмы́сна

adviser or **advisor** [əd'vaɪzər] n. 1. дара́днік -а, дара́дца|а -ы; кансульта́нт -а *m.*: ***a political adviser*** палітычны дара́днік. 2. кансульта́нт -а *m.*

advisory [əd'vaɪzərɪ] – adj. дара́дны, кансультацыйны: ***an advisory committee*** дара́дны камітэ́т

– n., pl. **-ries** афіцыйнае паведамле́ньне *n.* (*найчасьце́й перасьцяро́га*)

advocacy ['ædvəkəsɪ] n. 1. засту́пніцтва *n.*; падтры́мка; прапага́нда *f.* 2. адвака́цтва *n.*

advocate ['ædvəkət] – n. 1. адвака́т -а *m.* 2. засту́пнік -а *m.*, засту́пніца *f.* 3. прыхі́льнік -а; абаро́нц|а -ы *m.*, абаро́ньніца *f.*: ***an advocate of independence*** абаро́нца незале́жнасьці

– v.t. ['ædvəkeɪt] 1. абараня́ць, падтры́мваць, адсто́йваць. 2. прапагандава́ць

adz or **adze** [ædz] – n. струг -а *m.*, ско́бля *f.* (*для абчэ́сваньня бярвёнаў*)

– v.t. часа́ць бярвёны, струга́ць

aegis ['i:dʒɪs] n. 1. Greek Myth. эгі́да *f.* (*шчыт Зэ́ўса або́ Атэ́ны*). 2. ахо́ва *f.*: ***the aegis of the law*** пра́ўная ахо́ва. 3. засту́пніцтва, кіраўні́цтва, апяку́нства *n.*; эгі́да *f.*: ***a conference under the aegis of the United Nations*** канфэрэ́нцыя пад эгі́дай Аб'е́днаных На́цыяў

aeon or **eon** ['i:ən] n. 1. ве́чнасьць *f.* 2. Geol. ты́сяча мільёнаў гадо́ў

aerate [er'eɪt] v.t. 1. праве́трываць, вэнтылява́ць. 2. насыча́ць га́зам, газава́ць. 3. насыча́ць кісларо́дам: ***Blood is aerated in the lungs*** Кроў у лёгкіх насыча́ецца кісларо́дам

aeration [er'eɪʃən] n. 1. праве́траньне *n.*; насычэ́ньне праве́трам; аэра́цыя *f.*: ***aeration of the soil or water*** аэра́цыя гле́бы або́ вадаёму. 2. насычэ́ньне га́зам

aerial ['eriəl] – n. антэ́на *f.*

– adj. 1. праве́траны; авіяцы́йны: ***aerial spraying*** авіяцы́йнае распы́рскваньне 2. атмасфэры́чны, праве́траны. 3. надзе́мны, праве́траны. 4. бяс-

плóтны, эфíрны; уя́ўны, незямны́; нябе́сны

• ***aerial photograph*** аэрафотаздымка

aerialist [ˈeriəlɪst] n. акрабáт -а *m.*, акрабáтка *f.* (*на трапэ́цыі*)

aerie or **aërie** [ˈeri] n. 1. вышы́ннае птушы́нае гняздó. 2. птушаня́ты ў такíм гнязьдзе́. 3. дом *або* зáмак у ця́жка-дастýпных гарáх

aerification [ˌerɪfɪˈkeɪʃən] n. насычэ́нне павéтрам

aerify [ˈerəfaɪ] v.t. 1. насычáць павéтрам. 2. ператвáрáць у пáру або́ газ

aerobatics [ˌerəˈbætɪks] n. вышэ́йшы пілятáж, фігýрныя палёты

aerobics [eˈroʊbɪks] n. аэрóбіка *f.*: ***aerobics improves one's physical condition*** аэрóбіка паляпшáе фізы́чны стан чалавéка

aerodrome [ˈerədroʊm] n. esp. Brit. лётнішча *n.*, аэрадрóм -у *m.*

aerodynamics [ˌeroʊdaɪˈnæmɪks] n. аэрадынáмікa *f.*

aerogram [ˈerəgræm] n. 1. радыёграмá *f.* 2. ліст павéтранай пóштай

aeronaut [ˈerənɔːt] n. аэранáўт -а *m.* (*пілёт або́ пасажы́р самалёту, балёну*)

aeronautics [ˌerəˈnɔːtɪks] n. аэранáўтыка *f.*, навýка лётаў

aeroplane [ˈerəpleɪn] n., esp. Brit. самалёт -а *m.*

aerosol [ˈerəsɑːl] n. аэразóль -ю *m.*

aerospace [ˈeroʊspeɪs] n. касьмíчная прастóра, кóсмас -у *m.*

aerostat [ˈeroʊstæt] n. аэрастáт -а *m.*

aerostatics [ˌeroʊˈstætɪks] n. аэрастáтыка *f.*

aeruginous [ɪˈruːdʒɪnəs] adj. сіне-зялёны (*кóлеру медзянóй іржы́*)

aerugo [ɪˈruːgoʊ] n. медзянáя іржá *f.*

aery or **aëry** [ˈeri] – adj., Poet. лёгкі, як павéтра; эфíрны, бесьцялéсны, незямны́

– n., pl. **aeries**, *гл.* **aerie**

Aeschylus [ˈeskələs] n. Эсхíл -а *m.*

Aeschylean [ˌeskəˈliːən] adj. Эсхíлаў

Aesculapius [ˌeskjəˈleɪpɪəs] n. 1. Эскуля́п -а *m.* (*рымскі бог мэдыцы́ны й лячэ́ньня*). 2. мэ́дык -а *m.*

Aesop [ˈiːsɑːp] n. Эзóп -а *m.*

Aesopian [ˌiːˈsoʊpiən] adj. Эзóпаў, эзóпаўскі: ***a fable in the Aesopian style*** бáйка ў эзóпаўскім стылі

aesthete [ˈesθiːt] n., *такс.* **esthete** эстэ́т -а *m.*, амáтар красы́

aesthetic [esˈθetɪk] adj., *такс.* **esthetic(al)** 1. эстэты́чны. 2. (*пра асóбу*) чýлы на красý. 3. (*пра рэ́чы*) у дóбрым гýсьце, артыстычны, прыéмны для вóка

aesthetician [ˌesθeˈtɪʃən] n. эстэ́тык -а *m.*, знáўца *або́* студэ́нт эстэ́тыкі

aestheticism or **estheticism** [esˈθetɪˌsɪzəm] n. эстэты́зм -у *m.*, эстэ́цтва *n.*

aesthetics [esˈθetɪks] n. эстэ́тыка *f.*

aetiology [ˌiːtɪˈɑːlədʒi] n. *гл.* **etiology**

afar [əˈfɑːr] adv. далёка, удалечынí

• ***from afar*** здалёк: ***He saw me from afar*** Ён пабáчыў мянé здалёк

affability [ˌæfəˈbɪlətɪ] n. абыхóдлівасьць, вéтласьць; далікáтнасьць; прыя́знасьць *f.*

affable [ˈæfəbəl] adj. 1. вéтлы; абыхóдлівы: ***a very friendly and affable man*** вéльмі прыя́зны й абыхóдлівы чалавéк. 2. прыéмны, далікáтны: ***an affable smile*** прыéмная ўсьмéшка

affably [ˈæfəblɪ] adv. вéтла, вéтліва, абыхóдліва; прыя́зна

affair [əˈfer] n. 1. спрáва *f.*: ***He has many affairs to look after*** Ён мýсіць займáцца шмат якíмі спрáвамі; ***That's my affair*** Гэ́та мая́ спрáва. 2. падзéя *f.*: ***a social affair*** грамáдзкая падзéя. 3. сýвязь *f.*: ***a love affair*** раман, любóўная сýвязь. 4. Figur. штýка *f.*: ***a complicated affair*** складáная, скамплікавáная штýка

affect I [əˈfekt] v.t. 1. дзéяць; уплывáць; мяня́ць, зьмяня́ць: ***The disease affected his mind*** Хварóба падзéяла на ягóны рóзум. 2. хваляваць; звару-шáць; краналь сэ́рца, закранáць: ***The news affected him*** Навíна ўсхвалявáла ягó; ***Nothing could affect him*** Нішто́ не краналá ягó

affect II [əˈfekt] v.t. 1. удавáць, прыкíдвацца: ***affect ignorance*** удавáць ня-

ве́даньне. 2. дава́ць перава́гу. 3. удава́ць; напуска́ць вы́гляд: ***He affects carelessness in dress*** Ён нядба́йна адзяе́цца

affectation [ˌæfekˈteɪʃən] n. 1. удава́ньне *n.* 2. по́за, ненатура́льнасьць, мане́рнасьць *f.*: ***Her little affectations seem silly*** Ейная мане́рнасьць выглада́е сьме́шна

affected I [əˈfektɪd] adj. 1. кра́нуты, закра́нуты. 2. Med. пашко́джаны (*хваро́бай*). 3. усхваля́ваны, узру́шаны; схі́льны, настро́ены: ***to be well affected towards*** быць прыхі́льна настро́еным *да каго́-чаго́*

affected II [əˈfektɪd] adj. 1. удава́ны, ненатура́льны, шту́чны: ***an affected manner*** крыўля́ньне *n.*, мане́рнасьць *f.*: ***an affected tone of voice*** ненатура́льны тон го́ласу. 2. які́ трыма́ецца ненатура́льна: ***He is too affected*** Ён зана́дта ненатура́льны, шту́чны

affecting [əˈfektɪŋ] adj. звару́шлівы, крана́льны: ***an affecting story of hunger and suffering*** звару́шлівы апо́вед пра го́лад і цярпе́ньні

affection [əˈfekʃən] n. 1. прыхі́льнасьць *f.*, падаба́ньне *n.*, лю́басьць, пяшчо́тнасьць, любо́ў *f.*: ***the affection of a mother for her child*** ма́тчына лю́басьць да дзіця́ці. 2. пачуцьцё *n.*, схі́льнасьць *f.* 3. боль -ю *m.*; хваро́ба *f.*: ***an affection of the ear*** боль ву́ха

affectional [əˈfekʃənəl] adj. пачуцьцёвы

affectionate [əˈfekʃənət] adj. ласка́вы, пяшчо́тны, чу́льлі́вы, чу́лы; прыхі́льны, лю́басны: ***an affectionate child*** ла́скавае, пяшчо́тнае дзіця́; ***an affectionate farewell*** чу́лае разьві́ньне

affectionately [əˈfekʃənətli] adv. ла́скава, лю́басна; зь лю́басьцяй

affective [æˈfektɪv] adj. пачуцьцёвы, эмацыяна́льны

afferent [ˈæfərənt] adj. цэнтраімкло́ўвы: ***afferent nerves*** цэнтраімкло́ўвыя (*пачуцьцёвыя*) но́рвы

affiance [əˈfaɪəns] – v. заручы́ць, заручы́цца – n. зару́чыны *pl.*

affidavit [ˌæfɪˈdeɪvɪt] n. афідэ́віт -у *m.* (*пісьмо́вая заява́ пад прыся́гай*)

affiliate [əˈfɪlieɪt] – v.t. 1. далучы́ць, аб'яднаво́ўваць, зьліва́ць, улучы́ць у сыстэ́му. 2. усынаўля́ць
– v.i. далуча́цца як ся́бра, запі́свацца: ***to affiliate with a political party*** уступі́ць у палітычную па́ртыю
– n. [əˈfɪliət] 1. аддзе́л -у *m.*, фі́лія *f.* 2. арганіза́цыя-кампаньён

affiliation [əˌfɪliˈeɪʃən] n. 1. спалучэ́ньне *n.*, су́вязь *f.* 2. партыі́йная прынале́жнасьць

affined [əˈfaɪnd] adj. 1. сваяцкі, спарадне́ны. 2. зьвя́заны, злу́чаны

affinity [əˈfɪnəti] n., pl. **-ties** 1. сымпа́тыя *f.*, нахі́л -у *m.*:, ця́га *f.*: ***an affinity for dancing*** нахі́л да та́нцаў. 2. сымпа́тыя *f.* (*асо́ба*). 3. сваяцтва *n.*, ро́днасьць *f.* 4. падабе́нства *n.*, бліскасьць *f.*: ***the affinity of culture, language*** бліскасьць культу́ры, мо́вы. 5. Biol. сямейнае падабе́нства. 6. Chem. хімі́чная ро́днасьць

affirm [əˈfɛ:rm] – v.t. 1. сьцьвярджа́ць, запэ́ўніваць, перако́нваць. 2. пацьвярджа́ць: ***to affirm the decision*** пацьве́рдзіць пастано́ву
– v.i. руча́цца, цьве́рдзіць

affirmation [ˌæfərˈmeɪʃən] n. 1. сьцьве́рджаньне, упэ́ўненьне *n.* 2. пацьве́рджаньне *n.*, урачы́стае запэ́ўненьне

affirmative [əˈfɛ:rmətɪv] – adj. сьцьвярджа́льны: ***an affirmative answer*** сьцьвярджа́льны адка́з
– n. сьцьве́рджаньне *n.*: ***to reply in the affirmative*** адказа́ць сьцьвярджа́льна

affix [əˈfɪks] – v.t. 1. прымацо́ўваць, наляпля́ць, накле́йваць: ***to affix a stamp to a letter*** накле́іць ма́рку на ліст. 2. дадава́ць, далуча́ць: ***to affix one's signature (to a letter)*** падпіса́цца (*у канцы́ ліста́*). 3. ста́віць; прыклада́ць: ***to affix a seal*** паста́віць пяча́тку. 4. Figur. прыпі́сваць: ***to affix blame*** прыпіса́ць каму́ віну́

– n. [ˈæfɪks] дада́тлак -ку *m.* 2. Gram. а́фікс -у *m.* (*прыста́ўка або́ су́фікс*)

afflict [əˈflɪkt] v.t. спрычыня́ць боль, му́чыць; засмуча́ць, непако́іць; турбава́ць; гры́зьці: ***The pangs of conscience afflicted him*** Яго́ му́чылі дако́ры сумле́ньня

affliction [əˈflɪkʃən] n. 1. больь -ю *m.*; згрызо́та, паку́та *f.* 2. го́ра *n.*, бядá *f.*; няшча́сьце *n.*: ***the bread of affliction*** го́ркі хлеб

afflictive [əˈflɪktɪv] adj. балю́чы; прыгнята́льны

affluence [ˈæfluəns] n. 1. бага́ццьце *n.*; дастáтлак -ку *m.*, дастáча *f.*: ***a country of great affluence*** ве́льмі бага́ты край. 2. вялíкая ко́лькасьць, мно́ства *n.*: ***winter with its affluence of snows*** зімá зь вялíкімі сьняга́мі

affluent [ˈæfluənt] – adj. 1. замо́жны, бага́ты: ***an affluent person*** бага́ты, замо́жны чалаве́к. 2. Figur. дастáтны, шчо́дры: ***affluent harvest*** шчо́дры ўраджáй

– n. прыто́к -а *m.* (*рэ́чкі*)

afflux [ˈæflʌks] n. прыто́к -у, наплы́ў -ву *m.*

afford [əˈfɔːrd] v.t. 1. магчы́, мець магчы́масьць, дазваля́ць сабе́: ***We can't afford a new car*** У нас нямá гро́шай на но́вае áўта; ***A busy man can't afford a delay*** Заня́ты чалаве́к ня мо́жа чака́ць. 2. дава́ць, забясьпе́чваць, прыно́сіць, радзíць: ***Our garden affords a good supply of fresh vegetables*** Наш гаро́д даé до́брыя збо́ры сьвéжае гаро́дніны; ***Reading affords pleasure*** Чыта́ньне даé прыéмнасьць

afforest [əˈfɔːrəst] v.t. садзíць лес; заса́джваць ле́сам

afforestation [əˌfɔːrəsˈteɪʃən] n. 1. паса́дка ле́су, аблясе́ньне *n.* 2. пло́шча, заса́джаная ле́сам

affray [əˈfreɪ] n. сва́рка, бо́йка *f.*, парушэ́ньне публíчнага пара́дку

affreightment [əˈfreɪtmənt] n. фрахтава́ньне *n.*

affricate [ˈæfrɪkət] – n., Gram. афрыка́та *f.*

– adj. афрыкаты́ўны, шчы́лінны

affront [əˈfrʌnt] – n. абра́за *f.*, зьнява́га *f.*, афро́нт -у *m.*

– v.t. 1. публíчна абража́ць, зьневажа́ць. 2. глядзе́ць у тва́р (*небясьпе́цы, сьме́рці*)

affusion [əˈfjuːʒən] n. абліва́ньне *n.* (*ваго́й*)

Afghan [ˈæfgən] – n. 1. афга́нец -ца *m.*, афга́нка *f.* 2. пушту́ (*адна́ зь дзьвю́х гало́ўных мо́ваў Афганіста́ну*)

– adj. афга́нскі

• ***Afghan hound*** афга́нскі хорт

afghan [ˈæfgən] n. пле́цены ваўня́ны шаль *або́* по́сьцілка

afield [əˈfiːld] adv. 1. далёка ад до́му: ***far afield in foreign lands*** далёка ад ха́ты ў чужы́х краёх. 2. далёка ўбок: ***to go far afield*** зьбíцца з даро́гі. 3. на по́лі бíтвы: ***to put an army afield*** вы́весьці во́йска на по́ле бíтвы

afire [əˈfaɪər] adv., adj. 1. у агні́: ***to be afire*** гарэ́ць, пала́ць агнём. 2. энтузіяста́ычна, з запа́лам

aflame [əˈfleɪm] adv., adj. 1. у по́лымі, у агні́. 2. Figur. палымя́ны: ***to be aflame with eagerness*** гарэ́ць ад нецярплíвасьці

afloat [əˈfloʊt] – adv. 1. на вадзе́, на мо́ры; на мо́рскай слу́жбе. 2. у дзе́яньні. 3. пры грашо́х

– adj. 1. які́ плыве́, трыма́ецца на вадзе́ ці ў паве́тры. 2. залíты, зато́плены: ***After the rain the whole cellar was afloat*** Пасьля́ дажджу́ ўве́сь падва́л быў залíты вадо́ю. 3. Figur. пашы́раны: ***Rumors of a revolt were afloat*** Хадзíлі чу́ткі пра бунт

afoot [əˈfʊt] adv., adj. 1. пехато́ю; пе́ша: ***Did you come all the way afoot?*** Ці вы ўсю́ даро́гу йшлí пехато́ю? 2. на нага́х; у ру́ху, у пра́цы: ***Not a person in the house was yet afoot*** Ніхто́ яшчэ́ ў ха́це ня быў уста́ўшы; ***Preparations for dinner were afoot in the kitchen*** У ку́хні йшла́ падрыхто́ўка да абе́ду

aforementioned [əˌfɔːrˈmentʃənd] adj. *гл.* **aforesaid**

aforesaid [əˈfɔːrsed] adj. вышэ́йска́заны; вышэ́йпада́дзены; вышэ́йназва́ны
aforethought [əˈfɔːrθɔːt] adj. 1. абду́маны, сьвядо́мы. 2. наўмы́сны
aforetime [əˈfɔːrtaɪm] – adv. кали́сьці, кали́сь, не́калі; быва́ла
– adj. ко́лішні; да́ўні
afraid [əˈfreɪd] adj. баязьлі́вы: ***I am afraid*** баю́ся; ***She is afraid of the dark*** Яна́ баі́цца це́мры
• ***be afraid*** бая́цца (*адчува́ць шкада-ва́ньне, неахво́ту не́шта сказа́ць*) ***I'm afraid you are wrong*** Баю́ся, вы памыля́ецеся; ***I'm afraid I'm late*** Баю́ся, я спазьні́ўся
afresh [əˈfreʃ] adv. нано́ва, яшчэ́ раз; ізно́ў
African [ˈæfrɪkən] – adj. афрыка́нскі
– n. афрыка́нец -а *m.*, афрыка́нка *f.*
Afrikaans [ˌæfrɪˈkɑːns] n. афрыка́нс (*мо́ва*)
Afrikander [ˌæfrɪˈkɑːndər] n. 1. *гл.* **Afrikaner.** 2. паўдзённа-афрыка́нская паро́да аве́чак
Afrikaner [ˌæfrɪˈkɑːnər] n. афрыка́нэр -а *m.* (*нашча́дак галя́ндзкіх каляні́за-тараў у Паўдзённай Афрыцы*)
aft [æft] – adv., Naut. на карме́, у бок кармы́: ***fore and aft*** ад но́са да кармы́, на ўсю́ даўжыню́ (*карабля́*)
– adj. кармавы́, за́дні
after [ˈæftər] – prep. 1. па *чым*; праз *што* ***after supper*** па вячэ́ры; ***after his arrival*** па яго́ным прые́зьдзе; ***after an hour*** праз гадзі́ну. 2. за *кім-чым*: ***day after day*** дзень за днём; ***They walked in line one after another*** Яны́ йшлі́ адзі́н за адны́м; ***Run after him*** Бяжы́ за і́м. 3. пра *каго́*: ***to ask after someone*** пыта́цца, дава́ць ве́дваць пра не́кага. 4. пасьля́, дзе́ля: ***After all the lies she told, who could trust her?*** Пасьля́ ўсяе́ маны́, што яна́ нагаварыла, хто мо́жа ёй ве́рыць? 5. нягле́дзячы на *што*: ***After all my trouble he has learned nothing*** Нягле́дзячы на ўсе́ маё стара́ньні, ён нічо́га не навучы́ўся. 6. паво́дле *чаго*, зго́дна з *чым*; у сты́лі, на мане́р, на ўзо́р *чаго́*: ***after the same pattern*** паво́дле таго́ са́мага ўзо́ру; ***after the latest fashion*** зго́дна з найнаве́йшай мо́дай. 7. па, у го́нар: ***He was named after his father*** Яго́ назва́лі па ба́цьку
– adv. 1. зза́ду, уза́дзе: ***to follow after*** ісьці́ зза́ду. 2. пасьля́, пазьне́й: ***three hours after*** тры гадзі́ны пазьне́й
– adj. пазьне́йшы, насту́пны: ***In after years he regretted the mistakes of his boyhood*** У пазьне́йшыя гады́ ён шкадава́ў памы́лкі свайго́ юна́цтва. 2. за́дні; бліжэ́йшы да кармы́: ***the after sails*** за́днія ветразі
– conj. калі́; пасьля́ таго́, як: ***Soon after he arrived he began to work*** Ху́тка пасьля́ таго́, як ён прые́хаў, ён пача́ў працава́ць
• ***after all*** усё ж, урэ́шце
• ***After you*** То́лькі пасьля́ Вас!
• ***look after somebody*** дагляда́ць *каго́*
• ***What is he after?*** Чаго́ ямў трэ́ба?; Што ён хо́ча?
afterbirth [ˈæftərbɜːrθ] n. Anat. пасьле́д -у *m.*, пляцэ́нта *f.*
aftercrop [ˈæftərkrɑːp] n. другі́ ўраджа́й; ата́ва *f.*
afterdark [ˈæftərdɑːrk] adj. вячэ́рні, начны́: ***afterdark runs of the buses*** вячэ́рняе курсава́ньне аўто́бусаў
afterdinner [ˈæftərˌdɪnər] adj. паабе́дні, пасьля́ абе́ду: ***an afterdinner speech*** паабе́дняя прамо́ва; ***afterdinner coffee*** паабе́дняя ка́ва
after-effect [ˈæftərɪˌfekt] n. 1. пазьне́йшы вы́нік. 2. пабо́чнае дзе́яньне (*нарко́тыку, хваро́бы*)
afterglow [ˈæftərgloʊ] n. 1. за́рыва па за́хадзе со́нца. 2. Figur. прые́мны ўспамі́н
after-grass [ˈæftərgræs], n. ата́ва *f.*, трава́ на по́жні
after-image [ˈæftərˌɪmɪdʒ] n. Psych. аста́ткавы во́браз
afterlife [ˈæftərlaɪf] n. 1. замагі́льнае, тагасьве́тнае жыцьцё. 2. пазьне́йшае жыцьцё

aftermath ['æftərmæθ] n. насту́пствы *pl.* (*звычайна непрые́мныя*): ***The aftermath of war is hunger and disease*** Насту́пствы вайны́ — го́лад і хваро́бы

aftermost ['æftərmoust] adj. 1. апо́шні, са́мы за́дні. 2. Naut. найбліжэ́йшы да кармы́

afternoon [ˌæftər'nu:n] – n. 1. час пасьля́ по́ўдня: ***in the afternoon*** папо́ўдні. 2. Figur. старэ́йшы век: ***in the afternoon of one's life*** пад ста́расьць, у гадо́х – adj. пасьляпаўднёвы

afterpains ['æftərpeɪnz] n., pl. пасьляро́давыя бо́лі *pl.*

aftertaste ['æftərteɪst] n. пры́смак -у *m.*

afterthought ['æftərθɔ:t] n. 1. запо́зьненая ду́мка. 2. ро́здум -у *m.*: ***in afterthought*** пасьля́ ро́здуму

aftertime ['æftərtaɪm] n. бу́дучыня *f.*

afterwards ['æftərwərdz] adv. пасьля́, по́тым

again [ə'gen] adv. 1. ізно́ў, яшчэ́ раз: ***Try again*** Спрабу́й яшчэ́. 2. апрача́ таго́, прыты́м; да таго́: ***And then again, what do his fine words amount to?*** А прыты́м, да чаго́ ж зво́дзяцца яго́ныя прыго́жыя сло́вы? 3. з другога́ бо́ку, ізно́ў: ***These again are more expensive*** Гэ́тыя, ізно́ў жа — даражэ́йшыя

• ***again and again (time and again)*** ча́ста, няра́з

• ***as much again*** яшчэ́ раз гэ́тулькі

against [ə'genst] prep. 1. супро́ць, су́праць; насупро́ць: ***against the law*** супро́ць зако́ну; ***against the wind*** супро́ць ве́тру. 2. па: ***Rain beats against the window*** Дождж б'е па вакне́. 3. да, на: ***over against the wall*** зьве́рнуты тва́рам да сьцяны́; ***against a background*** на фо́не; ***to save money against a rainy day*** ашчаджа́ць гро́шы на чо́рны дзень; ***to store up food against the winter*** запаса́цца е́жай на зіму́; ***to run against*** натыкну́цца на не́шта. 4. аб, на, да: ***She leaned against the fence*** Яна́ прыхіну́лася да пло́ту; ***a ladder leaning against the wall*** драбі́на, абапе́ртая на сьцяну́. 5. ад: ***protection against fire*** ахо́ва ад пажа́ру

agamic [ə'gæmɪk] adj. Biol. ага́мны, бяспо́лы

agape [ə'geɪp] – adv. разя́віўшыся (*ад зьдзіўле́ньня ці нечака́насьці*)

– adj. шыро́ка адкры́ты, разя́ўлены: ***with mouth agape*** з разя́ўленым ро́там

agate ['ægət] n. 1. ага́т -у *m.* 2. прыла́да да палірава́ньня. 3. Print. ага́т -у *m.* (*паме́р друка́рскага шры́фту*)

agateware ['ægətwer] n. эмалява́нае судзьдзё

agaze [ə'geɪz] – adv. утаро́піўшы во́чы

– adj. з утаро́пленымі вачы́ма

age [eɪdʒ] – n. 1. век -у *m.* (*жыцьця́*): ***His age was 14*** Ямў было́ 14 гадо́ў; ***The age of a horse is 24 to 30 years*** Ко́ні жыву́ць да 24 да 30 гадо́ў. 2. пэры́яд жыцьця́: ***old age*** стары́ век, ста́расьць. 3. эпо́ха *f.*: ***Galileo was in advance of his age*** Галіле́й вы́перадзіў сваю́ эпо́ху. 4. пакале́ньне *n.* 5. век -у *m.* (*пэры́яд у гісто́рыі*): ***the Middle Ages*** сярэдняве́чча *n.*: ***the atomic age*** а́тамны век. 6. э́ра *f.* (*пэры́яд у гісто́рыі зямлі*): ***the Ice Age*** ледавіко́вы пэры́яд, ледавіко́вая э́ра

– v.t. 1. рабі́ць стары́м, стары́ць: ***Worry ages a man*** Згрызо́ты ста́раць чалаве́ка. 2. высьпяля́ць, вы́сьпеліць, рабі́ць гато́вым для ўжыва́ньня: ***to age cheese for a year*** уле́жваць, высьпяля́ць сыр цэ́лы год

– v.i. 1. старэ́ць: ***He aged rapidly*** Ён ху́тка пастарэ́ў. 2. выстро́йваць: ***The wine is put into oak casks to age*** Віно́ зьлівáюць у дубо́выя бо́чкі для выстро́йваньня

• ***ages,*** pl. вякі́

• ***be (come) of age*** быць (ста́ць) даро́слым

• ***for ages*** ве́льмі даўно́: ***I haven't seen you for ages*** Ве́льмі даўно́ цябе́ ня ба́чыў

aged ['eɪdʒɪd] – adj. 1. стары́: ***the aged woman*** стара́я жанчы́на. 2. старэ́чы.

3. [ˈeɪdʒd] вы́сьпелы, уляжа́лы: ***aged cheese*** вы́сьпелы сыр. 4. [ˈeɪdʒd] у ве́ку: ***aged 50*** у ве́ку пяцьдзяся́т гадо́ў

– n. ***the aged*** [ˈeɪdʒɪd] старэ́йшыя лю́дзі, стары́я *pl.*: ***a home for the aged*** дом для стары́х; ***care for the aged*** дагля́д стары́х

ageless [ˈeɪdʒləs] adj. 1. які́ не старэ́е. 2. ве́чны, пракаве́тны, адве́чны: ***the ageless wisdom*** адве́чная му́драсьць

agelong [ˈeɪdʒlɔ:ŋ] adj. спрадве́чны, пракаве́тны, векавы́: ***agelong legend*** спрадве́чная леге́нда

agency [ˈeɪdʒənsi] n., pl. **-cies** 1. аге́нцтва *n.*: ***employment agencies*** аге́нцтвы пра́цы. 2. стара́ньне, пасярэ́дніцтва *n.*, дапамо́га *f.*: ***by the agency*** or ***through the agency*** пры дапамо́зе, дзя́куючы стара́ньням. 3. бюро́

agenda [əˈdʒendə] n. пара́дак дня

agent [ˈeɪdʒənt] n. 1. аге́нт -а, прадстаўні́к -а́, упаўнава́жан|ы -ага, адміністра́тар -а *m.* 2. та́йны аге́нт. 3. пасярэ́днік -а; фа́ктар -у, узбуджа́льнік -а *m.*: ***some mosquitos are agents of malaria*** некато́рыя камары́ — разно́сьнікі маляры́і. 4. Chem. рэ́чыва *n.*: ***a catalytic agent*** каталіза́тар. 5. сро́д|ак -ку *m.*: ***lubrication agent*** зма́звальны сро́дак

agglomerate [əˈglɑ:mərеɪt] – v.t. 1. зьбіра́ць у ку́чы, ма́су; нагрува́шчваць

– v.i. зьбіра́цца (*у ку́чу, ма́су*)

– adj. [əˈglɑ:mərət] сабра́ны, згрува́шчаны

– n. Geol. аглямэра́т -у *m.*

agglomeration [əˌglɑ:məˈreɪʃən] n. 1. а) нагрува́шчаньне *n.* б) нагрува́шчваньне *n.* 2. ма́са нагрува́шчаных рэ́чаў

agglutinate [əˈglu:tɪneɪt] – v.t. зьле́пліваць, скле́йваць

– v.i. 1. зьле́плівацца, скле́йвацца. 2. ператвара́цца ў клей

– adj. [əˈglu:tɪnət] 1. зьле́плены, скле́ены. 2. зьлі́ты: ***an agglutinate word (e.g. never-to-be-forgotten)*** зьлі́тае сло́ва

agglutination [əˌglu:tɪˈneɪʃən] n. 1. зьле́пліваньне, скле́йваньне *n.* 2. зьле́пленая ма́са. 3. аглютына́цыя *f.* (*тварэ́ньне сло́ва злучэ́ньнем ко́лькіх сло́ваў*)

agglutinative [əˈglu:tənеɪtɪv] adj. 1. кле́йкі: ***Glue is an agglutinative substance*** Клей — рэ́чыва, яко́е зьле́плівае. 2. (*пра мо́ву*) аглютынаты́ўная

aggrandize [əˈgrændaɪz] v.t. 1. павялі́чваць, пабо́льшваць (*у́лада́ду, сі́лу, бага́ццьце*), павыша́ць ра́нг. 2. узвыша́ць

aggrandizement [əˈgrændɪzmənt] n. узьвялічэ́ньне, узвышэ́ньне *n.*

aggravate [ˈægrəveɪt] v.t. 1. паго́ршваць, узмацня́ць: ***His bad temper was aggravated by a headache*** Ягоны благі́ настро́й пагоршыўся ад бо́лю галавы́. 2. Informal злава́ць, раздражня́ць, дражні́ць

aggravation [ˌægrəˈveɪʃən] n. 1. паго́ршаньне, абвастрэ́ньне, узмо́цненьне *n.* 2. Law пагаршальныя абста́віны. 3. злосьць *f.*, раздра́жненьне *n.*

aggregate [ˈægrɪgət] – n. 1. агу́льная ко́лькасьць, су́ма *f.* 2. аб'ядна́ная ма́са́, суку́пнасьць *f.*: ***in the aggregate*** ра́зам; у цэ́лым, суку́пна. 3. Geol. ска́ла-зро́стак, агрэга́т -у *m.*

– adj. 1. супо́льны, агу́льны: ***aggregate income*** супо́льны прыбы́так. 2. агрэга́тны, складны́

– v.t. [ˈægrɪgeɪt] злуча́ць, задзіно́чваць, аб'яднó́ўваць

– v.i. злуча́цца, задзіно́чвацца, аб'яднó́ўвацца

aggregation [ˌægrɪˈgeɪʃən] n. злучэ́ньне, задзіно́чаньне, аб'ядна́ньне *n.*

aggress [əˈgres] v.i. 1. напада́ць. 2. пачына́ць сва́рку

aggression [əˈgreʃən] n. 1. напа́д -у *m.*, агрэ́сія *f.* 2. агрэсі́ўнасьць *f.* 3. замáх -у *m.*: ***aggression upon their liberties*** замáх на íхныя свабо́ды

aggressive [əˈgresɪv] adj. 1. захо́пніцкі, агрэсі́ўны; задзі́рлівы. 2. энэргі́чны, насто́йлівы: ***an aggressive campaign*** энэргі́чная кампа́нія; ***an aggressive person*** насто́йлівы чалаве́к

aggressor [əˈgresər] n. захо́пнік -а, агрэ́сар -а *m.*

aggrieve [əˈgri:v] v.t. засмуча́ць; прыгнята́ць, крыўдзіць

aggrieved [əˈgri:vd] adj. скрыўджаны; засму́чаны

aghast [əˈgæst] adj. спало́ханы; аслупяне́лы

agile [ˈædʒəl] adj. 1. жва́вы, рухавы; спрыт ны: ***An acrobat has to be agile*** Акраба́т павінен быць спрытны. 2. Figur. ке́млівы: ***an agile mind*** спрытны ро́зум

agility [əˈdʒɪlətɪ] n. 1. жва́васьць, рухава́васьць, спрытнасьць, спра́ўнасьць *f.*: ***the agility of a monkey*** спрытны, як ма́лпа. 2. Figur. гну́ткасьць *f.*, спрыт -у *m.*: ***a great mental agility*** вялі́кая гну́ткасьць ро́зуму

aging [ˈeɪdʒɪŋ] n. 1. старэ́ньне *n.*; працэ́с высьпе́льваньня: ***the aging of meat (cheese)*** высьпе́льваньне мя́са (сы́ру)

agitate [ˈædʒɪteɪt] v.t. 1. ру́хаць; узварушы́ць, устраса́ць. 2. хвалява́ць, трыво́жыць; непако́іць: ***to be agitated by the bad news*** усхвалява́цца благо́ю ве́сткаю. 3. публі́чна дыскутава́ць; агітава́ць: ***to agitate for a shorter working day*** агітава́ць за карацэ́йшы працо́ўны дзень

agitation [ˌædʒɪˈteɪʃən] n. 1. хвалява́ньне, узбуджэ́ньне *n.* 2. хвалява́ньне *n.*, узбушава́насьць *f.*: ***the agitation of the sea*** узбушава́насьць мо́ра. 3. агіта́цыя *f.*, публі́чныя дыску́сіі, спрэ́чкі

agitator [ˈædʒɪteɪtər] n. 1. падбухто́рнік -а, агіта́тар -а *m.* 2. Tech. мяша́лка *f.*

agleam [əˈgli:m] – adv. бліскатлі́ва, паблі́скваючы; зіхо́тка
– adj. бліскатлі́вы, зіхатлі́вы, зіхо́ткі: ***Christmas tree agleam with lights*** Яло́нка паблі́сквала агня́мі

aglet [ˈæglət] n. бля́шка на канцы́ матузка́

aglimmer [əˈglɪmər] – adv. мігатлі́ва
– adj. мігатлі́вы

aglitter [əˈglɪtər] – adv. у бля́ску, у зьзя́ньні
– adj. бліску́чы, блішча́сты

aglow [əˈgloʊ] – adv. у палымя́ным бля́ску
– adj. 1. палымя́на-бліску́чы. 2. распа́лены дачы́рвана *або́* дабяла́

agnostic [ægˈnɑ:stɪk] – n. агно́стык -а *m.*
– adj. агнастычны

agnosticism [ægˈnɑ:stɪˌsɪzəm] n. агнастыцы́зм -у *m.*

ago [əˈgoʊ] adj., adv. таму́: ***two years ago*** два гады́ таму́; ***long ago*** даўно́

agog [əˈgɑ:g] – adj. нецярпли́вы, па́лкі; усхвалява́ны, праня́ты: ***They were all agog to see her*** Ім не цярпе́лася паба́чыць яе
– adv. нецярпли́ва; зь вялі́кім жада́ньнем, ціка́васьцяй; узбу́джана

agonize [ˈægənaɪz] – v.i. 1. аганізава́ць, мо́цна паку́таваць, цярпе́ць (*фізы́чна або́ мара́льна*). 2. Figur. ро́спачна імкну́цца, змага́цца, му́чыцца: ***to agonize over a problem*** му́чыцца над праблёмай; бі́цца, як ры́ба аб лёд
– v.t. му́чыць, зьдзе́кавацца

agony [ˈægənɪ] n., pl. **-nies** 1. вялі́кія пакуты, цярпе́ньні *pl.* (*духо́выя або́ фізы́чныя*), ро́спач *f.*: ***the agony of defeat*** ро́спач стра́ты
• ***the agonies*** аго́нія *f.*, перадсьмяро́тныя пакуты

agoraphobia [ˌægərəˈfoʊbiə] n. агарафо́бія *f.*, бо́язь адкры́тай праст о́ры

agrarian [əˈgreriən] – adj.1. агра́рны, зямэ́льны: ***agrarian laws*** зямэ́льныя зако́ны; ***an agrarian movement*** агра́рны рух (*у падтры́мку землярабаў або́ за разьвіцьцё землярабства*). 2. земляро́бскі. 3. (*пра расьлі́ны*) дзікі́, палявы́
– n. прыхі́льнік агра́рнае рэфо́рмы

agree [əˈgri:] v.i. 1. згаджа́цца: ***I agree with you*** Я згаджа́юся з ва́мі (табо́ю). 2. супада́ць, быць адно́лькавым: ***Your story agrees with mine*** Твой ро́спавед супада́е з маі́м. 3. жыць у зго́дзе, ла́дзіць: ***They agree well*** Яны́ до́бра ла́дзяць. 4. дамаўля́цца: ***at the agreed time*** у дамо́ўленым ча́се. 5. згаджа-

цца: ***to agree on the terms*** згадзі́цца на ўмо́вы. 6. Gram. дапасо́ўвацца: ***Verbs agree with nouns*** Дзеясло́вы дапасо́ўваюцца да назо́ўнікаў
– v.t. прызнава́ць, дапушча́ць: ***John agreed that he had been wrong*** Янка прызна́ў, што ён памыля́ўся
• ***agree with*** быць карысным, ісьці́ на здаро́ўе: ***Wine does not agree with me*** Ад віна́ мне быва́е нядо́бра

agreeable [əˈgri:əbəl] adj. 1. прые́мны: ***a charming and agreeable young man*** мі́лы й прые́мны малады́ чалаве́к. 2. згаво́рлівы; памяркко́ўны; зго́дны: ***agreeable to the suggestion*** зго́дны на прапано́ву. 3. адпаве́дны: ***music agreeable to the occasion*** му́зыка, адпаве́дная для наго́ды

agreeably [əˈgri:əbli] adv. 1. прые́мна. 2. адпаве́дна

agreed [əˈgri:d] adj. зго́дны; дамо́ўлены за агу́льнай зго́дай: ***Are you all agreed?*** Ці вы ўсе́ зго́дныя?; ***to pay the agreed price*** заплаці́ць дамо́ўленую цану́

agreement [əˈgri:mənt] n. 1. зго́да, зго́днасьць *f.* 2. умо́ва *f.*, пагадне́ньне *n.*: ***trade agreement*** гандлёвае пагадне́ньне; ***to remove any obstacle to an agreement*** адхілі́ць уся́кую перашко́ду да пагадне́ньня. 3. Gram. дапасава́ньне *n.* 4. сугу́чнасьць, гармо́нія, адпаве́днасьць *f.*

agricultural [ˌægriˈkʌltʃərəl] adj. земляро́бскі; сельскагаспада́рчы: ***an agricultural region*** земляро́бскі раён; ***an agricultural college*** сельскагаспада́рчы кале́дж

agriculture [ˈægrɪˌkʌltʃər] n. 1. земляро́бства *n.* 2. се́льская гаспада́рка

agriculturist [ˌˈægrɪˈkʌltʃərɪst] n. 1. земляро́б -а *m.* 2. агроно́м -а *m.*

agrimony [ˈægrəmouni] n., pl. **-nies,** Bot. дзяды́, дзядкі́ *pl.*

agronomical [ˌægrəˈnɑ:mɪkəl] adj. агранамі́чны

agronomics [ˌægrəˈnɑ:mɪks] n. аграно́мія *f.*

agronomist [əˈgrɑ:nəmɪst] n. агроно́м -а *m.*, студэ́нт агроно́міі

agronomy [əˈgrɑ:nəmi] n. агроно́мія *f.*

aground [əˈgraund] adv., adj. на мелі́ну́; на мелі́не́: ***The ship ran aground*** Карабе́ль сеў на мелі́ну́

ague [ˈeɪgju:] n. 1. малярыя́, бало́тная ліхама́нка *f.* 2. тра́сца *f.*, дрыжыкі *pl.*

aguish [ˈeɪgjuɪʃ] adj. 1. малярыйны. 2. ліхама́нкавы. 3. дрыго́ткі

ah [ɑ:] interj. a! ах !

aha [ɑ:ˈhɑ:] interj. ага́ !

ahead [əˈhed] adv. сьпе́раду, напе́радзе; пе́рад: ***Walk ahead of me*** Ідзі́ сьпе́раду мяне́
• ***get ahead*** Informal вы́сунуцца напе́рад, зрабіць кар'е́ру
• ***get ahead of*** перагна́ць; вы́перадзіць
• ***Go ahead!*** а) Напе́рад. б) Праця́гвайце, рабе́це; Ідзе́це; Гаварэ́це дале́й: ***Go ahead with this work*** Праця́гвайце гэ́тую пра́цу дале́й

aheap [əˈhi:p] – adj. зава́лены: ***a room aheap with books*** пако́й, зава́лены кні́гамі
– adv. у ку́чы, ку́чай

ahem [əˈhem] interj. кхэ-кхэ (*пака́шліваньне, каб прыцягну́ць ува́гу*)

aid [eɪd] – v. 1. дапамага́ць; падтрымо́ўваць: ***to aid flood victims*** дапамага́ць ахвя́рам павóдкі
– n. 1. дапамо́га *f.* 2. памага́тыы -ага; памо́чнік -а *m.*, памо́чніца *f.* 3. а) ад'ютáнт -а *m.* б) Brit. асыстэ́нт -а *m.*; асыстэ́нтка *f.*
• ***in aid of*** у падтры́мку *каго-чаго*

aide-de-camp [ˌeɪddəˈkæmp] n., pl. **aides-** 1. ад'ютáнт -а *m.* 2. Brit., Informal асыстэ́нт (*у ча́се спэцыя́льнай нагóды*)

aide [eɪd] n. 1. ад'ютáнт -а *m.* 2. асыстэ́нт, дара́днік-а *m.*: ***a presidential aide*** дара́днік прэзыдэ́нта

AIDS [eɪdz] n. СНІД -у *m.*

aigrette [ˈeɪgrət] n. плюма́ж -ý, султáн -у *m.* (*аздóба на галаву́*)

aiguille [ˈeɪgwi:l] n. сьпічáстая верхаві́на, гóрскі пік

ail [eɪl] v. 1. балéць, далягáць: ***What ails you ?*** а) Што табé далягáе? б) У чым

спра́ва? 2. цярпе́ць, быць хво́рым, хварэ́ць, недамага́ць: ***She ailed for years*** Яна́ недамага́ла гада́мі

aileron ['eɪlərɑ:n] n. элеро́н -а *m.* (*рухо́мая ча́стка крыла́ самалёта*)

ailing ['eɪlɪŋ] adj. 1. хво́ры. 2. хвараві́ты

ailment ['eɪlmənt] n. недамага́ньне *n.*, хво́расьць, не́мач *f.*

aim [eɪm] – v.t. 1. прыцэ́льваць, накіро́ўваць, скіро́ўваць: ***to aim a gun*** прыцэ́льваць гарма́ту; ***to aim a talk (speech) at*** скірава́ць гу́тарку да *кагó*, гаварыць да *кагó*

– v.i. 1. цэ́ліцца, прыцэ́львацца. 2. імкну́цца да чагó; стара́цца: ***She aims for perfection*** Яна́ імкне́цца да даскана́ласьці; ***We aim to please*** Мы стара́емся дагадзіць. 3. Informal намéрвацца, мець намéр; зьбіра́цца: ***I aim to go*** Зьбіра́юся пайсьці́

– n. 1. прыцэ́льваньне *n.* 2. прыцэ́л -у *m.*: ***to take aim (at)*** браць на прыцэ́л, прыцэ́львацца, нацэ́ліцца *на кагó-што.* 3. мэ́та *f.*; намéр -у *m.*

• ***take aim*** цэ́ліцца, прыцэ́львацца

aimless ['eɪmləs] adj. бязмэ́тны; пусты́: ***aimless talk*** пуста́я гу́тарка

ain't [eɪnt] Nonstandard or dialect. *сьця́гнутая фóрма ад* 1. ***am not, is not***. 2. *ад* ***are not***. 3. ад ***have not, has not***

air [er] – n. 1. павéтра *n.*; атмасфэ́ра *f.*; нéба *n.*: ***Birds fly in the air*** Птýшкі лётаюць у павéтры. 2. рух павéтра, вéтрык -а *m.*: ***a hot day without a breath of air*** гара́чы дзень без найме́ншага павéву вéтрыку. 3. этэ́р -у *m.*: ***to be/go on the air*** быць у этэ́ры. 4. Figur. публі́чнае выка́званьне: ***He gave air to his opinions*** Ён публі́чна вы́казаў сваю́ сваé пагля́ды. 5. вы́гляд -у *m.*; мі́на, по́за; манéра *f.*: ***to assume solemn air*** прыня́ць урачы́сты вы́гляд. 6. мэлёдыя *f.*: ***a traditional air*** стара́я мэлёдыя

– v.t. 1. правéтрываць, прасýшваць: ***to air a room*** правéтрыць пако́й. 2. выка́зваць, абвяшча́ць: ***Do not air your troubles*** Не агало́швай сваíх бéдаў. 3. вéсьці на прагуля́нку. 4. Informal перадава́ць у ра́дыё або́ тэлевíзіі

– v.i. правéтрыцца; прайсьці́ся, праéхацца

– adj. 1. авіяцы́йны; з самалёту: ***air photography*** аэрафотаздымка *f.* 2. павéтраны, у павéтры: ***air dominance*** перава́га ў павéтры; ***air alert*** павéтраная трывóга

• ***airs*** , pl. манéрнасьць *f.*, задава́ньне *n.*: ***to put on/give oneself airs*** задзіра́ць нос, фанабэ́рыцца; ***air and graces*** фанабэ́рыі

• ***by air*** самалётам

• ***clear the air*** вы́сьветліць пыта́ньне, зала́дзіць праблéму

• ***get the air***, Sl. а) быць звóльненым з пра́цы. б) быць адкі́нутым (*пры сва́таньні*)

• ***give the air***, Sl. вы́кінуць з пра́цы

• ***in the air*** а) пашы́раны: ***Wild rumors were in the air*** Шы́рыліся дзíкія чýткі. б) няпэ́ўны; ***Our plans are still up in the air*** На́шыя пля́ны яшчэ́ ў павéтры

• ***off the air*** а) не ў эфíры. б) не працава́ць (*пра радыёста́нцыю*)

• ***on the air*** быць у эфíры, перадава́ць: ***Is that show still on the air?*** Ці гэ́тая праграма яшчэ́ перадаéцца?

• ***take the air*** а) вы́йсьці на сьвéжае павéтра. б) пача́ць перадава́ць па ра́дыё

• ***up in the air*** a) Informal няпэ́ўны, няўла́джаны. б) Informal вéльмі злóсны, ўсхвалява́ны

• ***walk on air*** быць на сёмым нéбе

air bag авары́йная паду́шка (*у аўтамабілі*)

air base авіяба́за *f.*

airborne ['erbɔ:rn] adj. 1. а) узьня́ты ў павéтра. б) перавóжаны самалётам: ***airborne troops*** вóйска, перавóжанае самалётам. в) паветрана-дэса́нтны. 2. перанóшаны павéтрам: ***airborne seeds*** насéньне, перанóшанае вéтрам

air brake пнэўматы́чны тóрмаз

airbrush ['erbrʌʃ] n. распыля́льнік фа́рбы (*для малява́ньня*)

air compressor кампрэ́сар -а *m.*
aircondition ['erkən,dɪʃən] v.t. 1. ста́віць кандыцыянэ́р. 2. кандыцыянава́ць паве́тра
airconditioned [,erkən'dɪʃənd] adj. кандыцыянава́ны, які́ ма́е кандыцыянэ́р
air conditioner кандыцыянэ́р -а *m.*
air conditioning кандыцыянава́ньне паве́тра
air-cool ['erku:l] v.t. ахало́джваць паве́трам
aircraft ['erkræft] n., pl. **aircraft** лята́льны апара́т, самалёт; авія́цыя
aircraft carrier авіяно́сьбіт -а *m.*
aircrew ['erkru:] n. экіпа́ж самалёта
air cushion надзіма́ная паду́шка
air defense супрацьпаве́траная абаро́на
air-driven ['erdrɪvən] adj. пнэ́ўматы́чны: ***an air-driven dental drill*** пнэ́ўматы́чны зубны́ сьве́рдзел
airfare ['erfer] цана́ самалётнага біле́ту
airfield ['erfi:ld] n. лётнішча, лётнае по́ле *n.*
airflow ['erflou] n. пато́к паве́тра
air force вае́нна-паве́траныя сілы, вае́нная авія́цыя
air gun 1. пнэ́ўматы́чная стрэ́льба. 2. пульвэрыза́тар -а *m.*
airhole ['erhoul] n. 1. праду́ха *f.*, душні́к -а́ *m.* 2. пало́нка *f.*, про́луба *f.* 3. паве́траная я́ма
airing ['erɪŋ] n. 1. праве́трыванье *n.*, вэнтыля́цыя *f.*: ***She gave the rug a thorough airing*** Яна́ до́бра праве́трыла дыва́н. 2. прагуля́нка на сьве́жым паве́тры. 3. Figur. пада́ньне да агу́льнага ве́дама, публі́чная дыскуся́: ***The whole matter is due for an airing*** Уся́ спра́ва ма́е быць пада́дзеная да агу́льнага ве́дама
air lane авіятра́са, рэгуля́рны маршру́т самалёта
airless ['erləs] adj. 1. бяз сьве́жага паве́тра; ду́шны. 2. бязьве́траны, спако́йны
airlift ['erlɪft] n. паве́траны мост; пераки́дка паве́трам
airline ['erlam] n., or **air line** 1. сыстэ́ма паве́транага тра́нспарту. 2. авіякампа́нія
airliner ['erlaɪnər] n. пасажы́рскі самалёт
air mail ['ermeɪl] n. паве́траная по́шта, авіяпо́шта
air-mail ['ermeɪl] – v.t. пасыла́ць паве́транай по́штай
– adj. а́віяпо́штавы: ***airmail letter*** ліст паве́транай по́штай
airman ['ermən] n., pl. **-men** 1. авія́тар -а, лётчык -а *m.* 2. радавы́ ў авія́цыі
airplane ['erpleɪn] n. самалёт -а *m.*
air pocket паве́траная я́ма
air pollution забру́джанасьць паве́тра
airport ['erpɔ:rt] n. лётнішча *n.*
air post ['erpoust] n., Brit. авіяпо́шта *f.*
air pressure 1. ціск паве́тра. 2. атмасфэры́чны ціск
airproof ['erpruf] – adj. гэрмэты́чны, паве́транепранікальны
– v.t. гэрмэтызава́ць, выка́чваць паве́тра
air pump паве́траная по́мпа
air raid паве́траны налёт
air-raid alarm паве́траная трывога
air-raid shelter бамбасхо́вішча *n.*
air rifle *гл.* **air gun**
airscrew ['erskru:] n., Brit. прапэ́лер -а *m.* (*самалёта*)
air shaft вэнтыляцыйная ша́хта
airship ['erʃɪp] n. дырыжа́бль -я *m.*, паве́траны карабе́ль
air shuttle чаўно́чныя авіярэ́йсы
airsick ['ersɪk] adj. загайда́ны, які́ це́рпіць паве́траную хваро́бу
airspace паве́траная прасто́ра
air speed ху́ткасьць у паве́тры
airstrip ['erstrɪp] n. узьлётна-паса́дачная паласа́
airtight ['ertaɪt] adj. 1. шчы́льны, гэрмэты́чны. 2. Figur. пэ́ўны, до́бра забясьпе́чаны, без слабы́х пу́нктаў, непрабі́ўны, «жале́зны»: ***an airtight defense*** до́бра забясьпе́чаная абаро́на
airway ['erweɪ] n. паве́траная лі́нія, авіятра́са *f.*

airworthy [ˈerˌwɜ:rðɪ] adj. здáтны для палёту

airy [ˈeri] adj. 1. вéтраны, з правéвам: ***a large airy room*** вялíкі пакóй з правéвам. 2. лёгкі; далікáтны: ***an airy tune*** лёгкая мэлёдыя. 3. уя́ўны, нерэáльны: ***airy phantoms of the mind*** уя́ўныя прывíды фантáзіі. 4. бестурбóтны; вясёлы: ***airy laughter*** бестурбóтны сьмех. 5. Figur. ненатурáльны, прытвóрны: ***an airy tone of voice*** ненатурáльны тон гóласу. 6. ганары́сты, фанабэ́рысты

aisle [aɪl] n. 1. прахóд -у *m.* (*паміж радáмі крэ́слаў*). 2. прыдзéл -а *m.*, бакавы́ нэф (*царквы́*)

ajar I [əˈdʒɑ:r] adj., adv. прачы́нены (*праз дзьвéры*)

ajar II [əˈdʒɑ:r] adv. бязлáдна

a.k.a. or **aka (also known as)** [ˌeɪˌkeɪˈeɪ] таксáма вéдамы як (*пра мянýшку*)

akimbo [əˈkɪmboʊ], adj., adv. узя́ўшыся ўбóкі: ***to stand with arms akimbo*** стая́ць узя́ўшыся ўбóкі

akin [əˈkɪn] adj. 1. свая́цкі; рóдны. 2. падóбны. 3. Gram. аднакарэ́нныя слóвы

alabaster [ˈæləbæstər] – n. алябáстар -у, гíпс -у *m.*

– adj. 1. алябáстравы: ***an alabaster vase*** алябáстравая вáза. 2. Figur. алябáстравы, глáдка-бéлы

alabastrine [ˌæləˈbæstrɪn] adj. алябáстравы

alacrity [əˈlækrətɪ] n. 1. жвáвасьць *f.*: ***to move with alacrity*** жвáва рýхацца. 2. ахвóтнасьць, гатóвасьць *f.*

Aladdin's lamp [əˈlædɪnz læmp] n. чарадзéйная Алядзíнава лáмпа

alarm [əˈlɑ:rm] – n. 1. пярэ́палах -у, перапýд -у *m.*; пáніка *f.*: ***to dart off in alarm*** кíнуцца наўцёкі зь перапýду. 2. трывóга *f.* 3. сыгнáл трывóгі: ***a burglar alarm*** супрацькрадзéжная сыгналізáцыя. 4. зáклік да збрóі

– v.t. 1. палóхаць, непакóіць: ***to be alarmed*** палóхацца, непакóіцца. 2. падымáць трывóгу, перасьцерагáць аб небясьпéцы

• ***alarm clock*** будзíльнік -а, бýднік -а *m.*

alarmist [əˈlɑ:rmɪst] n. панікёр -а *m.*

alary [ˈeɪlərɪ] adj. крылападóбны; у фóрме крылá

alas [əˈlæs] interj. нажáль; авóхці: ***but alas*** ды дзе там; áле нажáль

alb [ælb] n. Relig. áльба *f.*

albacore [ˈælbəkɔ:r] n., pl. **-cores** альбакóр -а *m.* (*вялíкая марскáя рыбá з рóду тунцóў*)

Albanian [ælˈbeɪnɪən] – adj. альбáнскі

– n. 1. альбáнец -ца *m.*, -ка *f.* 2. альбáнская мóва

albatross [ˈælbətrɑ:s] n., pl. **-trosses** or (collectively) **-tross** альбатрóс -а *m.*

albeit [ɔ:lˈbi:ɪt] conj. хоць

albescent [ælˈbesənt] adj. белавáты, выбелены (*на сóнцы*)

albino [ælˈbaɪnoʊ] n., pl. **albinos** альбінóс - а *m.*

Albion [ˈælbɪən] n., Poet. Альбіён, Англéльшчына *f.*

album [ˈælbəm] n. 1. альбóм -у *m.* 2. альбóм, кружэ́лка

albumen [ælbˈju:mən] n. 1. бялóк яйкá. 2. Chem. альбýмін -а *m.*, бялóк -кá *m.*, бялкóвае рэ́чыва

albumin [ælbˈju:mən] n. Chem. альбумíн -у *m.*

albuminize [ælbˈju:mɪnaɪz] v.t. 1. ператвараáць у альбýмін. 2. пакрываáць бялкóвым растворам

albuminous [ælbˈju:mɪnəs] adj. or **albuminose** [-noʊz] бялкóвы, альбýмінавы

alchemic [ælˈkemɪk] adj. алькімíчны

alchemist [ˈælkəmɪst] n. алькíмік -а *m.*

alchemy [ˈælkəmi] n. 1. алькíмія *f.* 2. Figur. магíчная сíла

alcohol [ˈælkəhɔ:l] n. 1. алькагóль -ю; сьпірт -у *m.*: ***wood alcohol*** драўля́ны сьпірт. 2. алькагóльны напóй

alcoholic [ˌælkəˈhɑ:lɪk] – adj. з алькагóлю, алькагóльны: ***alcoholic fumes*** пáра з алькагóлю; ***alcoholic drinks*** алькагóльныя напóі

– n. алькагóлік-а *m.*, алькагалíчка *f.*, п'я́ніца -ы *m. & f.*

alcoholism [ˈælkəhɑːˌlɪzəm] n. алькагалі́зм -у *m.*

Alcoran [ˌælkoˈræn] n. Кара́н -у *m.*

alcove [ˈælkouv] n. мала́я камо́рка; алько́лў -ва *m.*, ні́ша *f.*

alder [ˈɔːldər] – n. во́льха, але́шына *f.*: ***alder grove*** але́шнік -а *m.*
– adj. альхо́вы, але́шнікавы

alderman [ˈɔːldərmən] n., pl. **-men** 1. радзкі́ ра́дны, о́лдэрмэн. 2. Brit. наме́сьнік бурмі́стра

ale [eɪl] n. э́ль -ю (*мо́цнае пі́ва*)

aleak [əˈliːk] adv., adj. дзіра́вы, які́ працяка́е: ***the roof is aleak*** страха́ працяка́е

aleatory [ˈeɪlɪətərɪ] adj. выпадко́вы, рызыко́ўны

alehouse [ˈeɪlhaus] n. піўна́я *f.*, бар -у *m.*

alert [əˈlɜːrt] – adj. 1. пі́льны, чу́йны. 2. жва́вы, шпа́ркі, паваро́тлівы
– n. 1. сыгна́л трывогі. 2. час трывогі. 3. Milit. сыгна́л гато́васьці да бо́ю
– v.t. 1. перасьцерага́ць. 2. прыво́дзіць (*во́йска*) ў стан гато́васьці
• ***be on the alert*** быць напагато́ве
• ***keep on the alert*** трыма́ць напагато́ве

Aleut [əˈluːt] n. 1. алеу́т -а *m.*, жыха́р Алеу́цкіх абто́каў. 2. алеу́цкая мо́ва

Aleutian [əˈluːʃən] adj. алеу́цкі

Aleutian Islands Алеу́ты

alewife [ˈeɪlwaɪf] n., pl. **-wives** карчма́рка *f.*

alexandrine [ˌælɪgˈzændraɪn] n. алекса́ндрыйскі верш (*шасьці́сто́пны я́мб з цэзу́рай пасьля́ трэ́цяй стапы́*)

alfalfa [ælˈfælfə] n., Bot. люцэ́рна *f.*

alga [ˈælgə] n., pl. **algae** [ˈældʒiː] во́дарасьць *f.*

algebra [ˈældʒɪbrə] n. а́льгебра *f.*

algebraic [ˌældʒɪˈbreɪɪk] adj. альгебраі́чны: ***algebraic expression*** альгебраі́чная фо́рмула

Algerian [ælˈdʒɪrɪən] – adj. альжы́рскі
– n. альжы́рлац -ца *m.*, альжы́рка *f.*

algorithm [ˈælgəˌrɪðəm] n. альгары́тм -у *m.*

algorithmic [ˌælgəˈrɪðmɪk] adj. альгарытмі́чны

alias [ˈeɪlɪəs] – n., pl. **-ases** мяну́шка *f.*, псэўдані́м -у *m.*
– adv. іна́кш ка́жучы, або́

alibi [ˈæləbaɪ] n., pl. **-bis** 1. Law а́лібі *indecl.* 2. Informal адгаво́рка *f.*, вы́крут -у *m.*

alien [ˈeɪlɪən] – n. 1. іншазе́мец, чужазе́мец, чужы́нец -ца *m.* 2. прыха́дзень з ко́смасу
– adj. 1. чужы́, заме́жны.: ***an alien language*** чужа́я мо́ва; ***alien domination*** чужа́я ўла́да, чужо́е панава́нне. 2. неўласьці́вы, нязвы́чны: ***Unkindness is alien to her nature*** Нявле́тласьць неўласьцівая ёй. 3. іншасьве́тны, іншаплянэ́тны

alienable [ˈeɪlɪənəbəl] adj., Law адчу́жаны, які́ перада́ецца і́ншаму ўла́сьніку

alienate [ˈeɪlɪəneɪt] v.t. 1. адчужа́ць, адштурха́ць, аддаля́ць ад сябе́; настро́йваць, настаўля́ць супро́ць сябе́: ***to alienate public opinion*** наста́віць публі́чную ду́мку су́праць сябе́. 2. перада́ць пра́ва ўла́снасьці

alienation [ˌeɪlɪəˈneɪʃən] n. 1. адчу́жаньне; ахаладжэ́ньне *n.* (*пачуцьця́*). 2. Law перада́ньне пра́ва на ўла́снасьць. 3. Med. вар'я́цтва; памяша́ньне

alienee [ˌeɪlɪəˈniː] n., Law асо́ба, яко́й перада́ецца майно́

alienist [ˈeɪlɪənɪst] n. судо́вы псыхія́тар

alight I [əˈlaɪt] v.i. 1. зыхо́дзіць; зла́зіць: ***to alight from a horse*** саско́чыць з каня́. 2. спуска́цца, садзі́цца (*пра пту́шку*): ***The bird alighted on our window sill*** Пту́шка се́ла на на́ша падвако́ньне. 3. нечака́на натра́піць: ***I alighted on just the book I needed*** Я нечака́на натра́піў на кні́гу, яка́я якра́з мне была́ патрэ́бная

alight II [əˈlaɪt] adv., adj. 1. запа́лены, у вагні́. 2. Figur. асьве́тлены: ***alight with happiness*** сьвяці́цца ад шча́сьця

align or **aline** [əˈlaɪn] – v.t. 1. ста́віць у лі́нію. 2. выраўно́ўваць, падраўно́ўваць: ***to align the wheels of a car*** падраўно́ўваць ко́лы на аўтамабі́лі
– v.i. 1. раўня́цца; утвара́ць лі́нію.

2. прылуча́цца, далуча́цца. 3. злуча́цца ў адно́

alignment or **alinement** [əˈlaɪnmənt] n. 1. уста́ўленьне ў про́стую лі́нію; выраўна́ньне *n.* 2. Milit. лі́нія стро́ю. 3. злучэ́ньне для супо́льных мэ́таў; супо́льнасьць *f.*: ***a new European alignment*** но́вая эўрапе́йская супо́льнасьць. 4. Engin. гарызанта́льная праце́кцыя

alike [əˈlaɪk] – adv. 1. падо́бна. 2. адно́лькава, таксама́

– adj. адно́лькавы, падо́бны: ***These twins are very much alike*** Гэ́тыя блізьня́ты ве́льмі падо́бныя

aliment [ˈælɪmənt] – n. 1. е́жа, пажы́ва *f.* (*таксама духо́вая*). 2. Figur. матэрыя́льная й мара́льная падтры́мка; утрыма́ньне *n.*

– v.t. карміць; жывіць; падтры́мваць, утры́мваць

alimentary [ælɪˈmentəri] adj. 1. харчо́вы; спажы́ўны. 2. які́ ко́рміць, падтры́мвае *або́* ўтры́мвае

• ***alimentary canal*** страва́льны тракт

alimentation [ˌælɪmənˈteɪʃən] n. 1. харчава́ньне, кармле́ньне *n.* 2. утрыма́ньне *n.*: ***the alimentation of poor children*** утрыма́ньне бе́дных дзяцей

alimony [ˈælɪmoʊni] n. 1. алімэ́нты *pl. only.* 2. забясьпе́чаньне сро́дкамі да жыцьця́, утрыма́ньне *n.*

aline [əˈlaɪn] v. *гл.* **align**

aliphatic [ˌælɪˈfætɪk] adj., Chem. алі-фаты́чны,

aliquot [ˈælɪkwɑːt] adj., n. дзе́льнік натура́льнага лі́ку

alive [əˈlaɪv] adj. 1. жывы́: ***Was the snake alive or dead?*** Ці вужа́ка была́ жыва́я ці мёртвая? 2. по́ўны эне́ргіі, дзе́йны, бадзёры. 3. Electr. злу́чаны з крыні́цай то́ку; улу́чаны, дзе́йны

• ***alive to*** сьвядомы *чаго*

• ***alive with*** по́ўны *чаго́*: ***The streets were alive with people*** На ву́ліцах было́ по́ўна людзе́й

• ***keep alive*** падтрымо́ўваць (*агонь, зацікаўле́ньне*)

• ***Look alive!*** Варушы́ся! Жы́ва!

• ***the happiest man alive*** найшчасьлівэ́йшы чалаве́к на сьве́це

alizarine [əˈlɪzərɪn] n. алізары́н -у *m.* (*чырво́ная фа́рба*)

alkali [ˈælkəlaɪ] – n., pl. **-lis** or **-lies** 1. Chem. шчо́лач *f.* 2. саланчако́вая гле́ба, саланчакі́

– adj. шчо́лачны: ***alkali soils*** саланчакі́

alkalize [ˈælkəlaɪz] v. шчалачы́ць; шчалачы́цца

alkaloid [ˈælkəlɔɪd] n. алькалёйд -у *m.*

all [ɔːl] – adj. 1. уве́сь, уся́, усё *(pl.)* ***all Europe*** уся́ Эўро́па; ***all the nation*** уве́сь наро́д. 2. усяля́кі, ко́жны: ***beyond all doubt*** безь ніякага сумле́ву; ***in all respects*** з ко́жнага гле́дзішча. 3. по́ўны: ***with all speed*** на по́ўнай ху́ткасьці. 4. то́лькі, адны́: ***all words and no thoughts*** адны́ то́лькі сло́вы, а ду́мкі нямá

– pron. 1. уве́сь, усе́: ***All of us are going*** Мы ўсе́ ідзём; ***all of the bread*** уве́сь хлеб; ***all the time*** уве́сь час

– n. цэ́ласьць *f.*, усё; усе́: ***all agree*** усе́ згаджа́юцца

– adv. зусім: ***all alone*** зусім сам, сам адзі́н; самасто́йна; ***all tired out*** зусім змо́раны; ***It is all the same to me*** Мне ўсяро́ўна

• ***above all*** перш за ўсё, у пе́ршую чаргу́

• ***after all*** урэ́шце, нарэ́шце; нягле́дзячы на; аднáк

• ***all along*** уве́сь час, ад само́га пача́тку

• ***all but*** блізу́, амáль: ***She is all but nine years old*** Ёй блізу́ дзе́вяць гадо́ў

• ***all in*** Informal замýчаны, загнáны: ***The horse was all in*** Конь быў зусім загнáны

• ***all in all*** а) улічы́ўшы ўсё. б) цáлкам, по́ўнасьцю, зусім: ***to trust all in all*** по́ўнасьцю дава́ць ве́ры каму́

• ***all of*** уве́сь, усю́, усё, усе́, цэ́лы: ***all of fifteen minutes*** усе́ пятнáццаць

хві́лі́наў; ***all of half a page*** цэ́лую паўбачы́ны
• ***all of a sudden*** ра́птам, ні стуль ні сьсюль
• ***all over*** а) усю́ды: ***He looked all over*** Ён шука́ў усю́ды. б) ско́нчаны: ***The game is all over*** Гульня́ ско́нчаная
• ***all right*** до́бра; усё ў пара́дку
• ***all the better*** тым ле́пей
• ***all the same*** а ўсё ж, тым ня менш
• ***all too soon*** зара́на
• ***at all*** наагу́л, нао́гул; цалко́м, зусі́м: ***not at all*** ані́, зусі́м: ***He was not at all disturbed*** Ён зусі́м не пераймо́ўся
• ***for all (that)*** нягле́дзячы *на што*
• ***in all*** усяго́, ра́зам: ***100 men in all*** усяго́ 100 чалаве́к
• ***that is all*** гэ́та ўсё

Allah [ˈælə] n. Алáг, Алáх -а *m.*

all-American [ˌɔ:ləˈmerɪkən] adj. усеамэры-ка́нскі, агульнаамэры-ка́нскі; ты-по́ва амэры-ка́нскі

all-around [ˌɔ:ləˈraʊnd] adj. 1. усебако́вы; здо́льны, зда́тны. 2. універса́льны

allay [əˈleɪ] v.t. 1. суні-ма́ць, суці-ша́ць, супако́йваць: ***to allay all fears*** суці́шыць усю́ трыво́гу. 2. памяншá́ць; аслабля́ць

all-Belarusian [ˌɔ:lbelə ˈru:s(ɪ)ən] adj. усе-белару́скі

all-Canadian [ˌɔ:lkəˈneɪdiən] adj. усека-нады́йскі

all clear [ɔ:lˈklir] n. адбо́й (*пове́транае трыво́гі ці і́ншае небясьпе́кі*)

allegation [ˌæləˈgeɪʃən] n. 1. недака́занае цьве́рджаньне. 2. за́кід *m.*, абві-нава́-чаньне *n.* (*асабл. пе́рад суд о́м*)

allege [əˈledʒ] v.t. 1. цьве́рдзіць, сьцьвяр-джа́ць. 2. сьцьвярджа́ць бяз до́вадаў. 3. спасыла́цца *на што* (*як прычы́ну, до́вад або́ адгаво́рку*): ***to allege illness*** спасыла́цца на хваро́бу

alleged [əˈledʒd] adj. уя́ўны, вы́думаны, меркава́ны, сьцьвярджа́ны (*бяз до́вадаў*): ***The alleged theft never really happened*** Сьцьвярджа́нага крадзяжу́ ў сапра́ўднасьці нікó́лі не было́

allegedly [əˈledʒɪdli] adv. нібы́, нібы́та; бы́ццам, як бы́ццам

allegiance [əˈli:dʒəns] n. 1. ляя́льнасьць, ве́рнасьць *f.* 2. адда́насьць *f.*

allegorical [ˌælə ˈgɔ:rikəl] adj. алегары́чны, іншаказа́льны

allegorize [ˈæləgəraɪz] – v.t. прадстаў-ля́ць алегары́чна
– v.i. гаварыць алего́рыямі

allegory [ˈæləgɔ:ri] n., pl. **-ries** алего́рыя *f.*

alleluia or **alleluiah** [ˌælə ˈlu:jə] interj. алі-лу́я, алелю́я

allergenic [ˌælərˈdʒenɪk] adj. алерге́нны, алергі́чны

allergic [əˈlɜ:rdʒɪk] adj. 1. алергі́чны: ***an allergic reaction*** алергі́чная рэа́кцыя; ***to be allergic to*** мець але́ргію *да чаго́*. 2. Sl. які́ мо́цна ня лю́біць: ***to be allergic to work*** ня любі́ць працава́ць, быць гультаём

allergy [ˈælərdʒi] n., pl. **-gies** 1. але́ргія *f.*, павы́шаная адчува́льнасьць, ура́жлі-васьць *f.* 2. Sl. антыпа́тыя *f.*

alleviate [əˈli:vieɪt] v.t. 1. зьмяншá́ць. 2. лаго́дзіць, аблягча́ць, сьці-ша́ць, су-німа́ць

alleviation [əˌli:viˈeɪʃən] n. аблягча́ньне, зьмякча́ньне, зьме́ншаньне *n.*

alleviative [əˈli:vieɪtɪv] adj. суніма́льны, злаго́джвальны

alley [ˈæli] n., pl. **-leys** 1. вузка́я за́дняя ву́лка; прахо́д між будынкамі. 2. але́я *f.*, прыса́ды *pl. only.* 3. кегельба́н -у *m.*, ке́глевая даро́жка

All Fools' Day Дзень Ду́рняў, пры́ма апры́ліс (*1 красавіка*)

alliance [əˈlaɪəns] n. 1. згуртава́ньне, за-дзіно́чаньне *n.*; хаўру́с, саю́з -у *m.* 2. саю́зьнікі *pl.* 3. сваяцтва *n.*

allied [ˈælaɪd] adj. 1. блізкі́; суме́жны: ***allied sciences*** суме́жныя галі́ны навýкі. 2. саю́зьніцкі, саю́зны: ***allied nations (armies)*** саю́зьніцкія наро́ды (а́рміі); аліяны. 3. спалу́чаны: ***allied banks*** спалу́чаныя ба́нкі

alligator [ˈælɪgeɪtər] n. 1. Zool. аліга́тар -а *m.* 2. ску́ра з аліга́тара
• ***alligator shoes*** чаравікі з аліга́та-равай скýры

• ***alligator wrench*** ключ з зубáмі (*для трýбаў*)

alliterate [əˈlɪtəreɪt] – v.i. ужывáць алітэрáцыю

– v.t. гаварыць *абó* пісáць з алітэрáцыяй

alliteration [əˌlɪtəˈreɪʃən] n. алітэрáцыя *f.*

allocate [ˈæləkeɪt] v.t. 1. выдзяля́ць, разьмяркóўваць, асыгнóўваць: ***millions of dollars allocated among many colleges and hospitals*** мільёны даля́раў асыгнавáныя на шмат якíя кóледжы й шпіталí. 2. выяўля́ць месцазнахóджаньне

allocation [ˌæləˈkeɪʃən] n. 1. разьмеркавáньне, выдзялéньне, асыгнавáньне *n.* 2. датáцыя *f.*

allot [əˈlɑːt] v.t. 1. разьдзяля́ць, прыдзяля́ць: ***to allot profits equally*** разьдзялíць прыбы́ткі парóўну. 2. давáць: ***to allot a task*** даць задáньне

allotment [əˈlɑːtmənt] n. 1. надзялéньне, разьмеркавáньне *n.* 2. вы́дзеленая налéжная чáстка, пóрцыя, дóля

allover [ˌɔːlˈoʊvər] adj. паўсюдны; які́ пакрывáе ўсю́ павéрхню

allow [əˈlaʊ] v.t. 1. дазваля́ць: ***Dogs are not allowed here*** З сабáкамі тут не дазвóлена. 2. выдавáць, выдзяля́ць: ***His father allows him $2 a week*** Бáцька даé ямý 2 даля́ры на ты́дзень. 3. дапускáць, прымáць: ***The judge allowed the claim of the man*** Судзьдзя́ прыня́ў скáргу чалавéка. 4. улíчваць, браць пад увáгу; дапушчáць: ***to allow a car to be stolen*** дапусьцíць, каб áўта скрáлі

• ***allow for*** узя́ць пад увáгу, напусьцíць: ***to allow for shrinking*** напусьцíць на зьбяганьне

allowable [əˈlaʊəbəl] – adj. дазвóлены, дапушчáльны

– n. дазвóленае, дапушчáльнае

allowance [əˈlaʊəns] n. 1. кішэ́нныя грóшы. 2. дапамóга *f.*, дадáтак -ку *m.*: ***family allowance*** грашóвая дапамóга сéм'ям. 3. адлічэ́ньне *n.*, скíдка *f.*: ***an allowance of $500 on the old car*** скíдка 500 даля́раў за стары́ аўтамабíль. 4. талераванье *n.*: ***allowance of slavery*** талераванье нявóльніцтва

• ***make allowance (for)*** браць пад увáгу, лічы́цца з чым: ***to make allowance for the wishes of others*** лічы́цца з жадáньнем íншых

alloy [ˈælɔɪ] – n. 1. сплаў -ву *m.* 2. дамéшка *f.*

– v.t. [əˈlɔɪ] 1. сплаўля́ць. 2. мяшáць. 3. Figur. паніжáць гатýнак *абó* вáртасьць (*тáннымі дамéшкамі*)

all-powerful [ˌɔːlˈpaʊərfəl] adj. усяўлáдны, усемагýтны

all-purpose [ˌɔːlˈpɜːrpəs] adj. універсáльны, да ўсягó: ***an all-purpose flour*** мукá для рóзнага ўжы́тку

all-right [ɔːlˈraɪt] adj. 1. сумлéнны, добрасумлéнны. 2. вéльмі дóбры. 3. здарóвы: ***I was ill, but I'm all right now*** Я хварэ́ў, але цяпéр ужó здарóвы. 4. задавальня́льны, зусíм дóбры, прымáльны

all right, adv. 1. прáвільна. 2. алé, няхáй; дóбра: ***All right, I'll come*** Дóбра, я прыйдý. 3. без сумнéву, напэ́ўна

all-round [ˌɔːlˈraʊnd] adj. усебакóвы, універсáльны

all-rounder n., esp. Brit. чалавéк з рознабакóвымі здóльнасьцямі

All Saints' Day Дзень Усíх Сьвяты́х

all-spice [ˈɔːlspaɪs] n. 1. пімэ́нт -у *m.* (*прыпрáва*). 2. ямáйскі пéрац; пахýчы пéрац

all-star [ˌɔːlˈstɑːr] adj. зóркавы, вы́браны: ***all-star team*** вы́браная камáнда, камáнда ўсіх зóрак

allude [əˈluːd] v.i. рабíць намíнку, намёк; спасылáцца

allure [əˈlʊr] – v.t. 1. нáдзіць, вáбіць, спакушáць: ***The circus so allured him that he wished to join it*** Цырк так ягó нáдзіў, што ён хацéў далучы́цца да ягó. 2. захапля́ць, прыця́гваць, ачарóўваць

– v.i. быць чарóўным, панáдным

– n. панáднасьць, прынáднасьць, спакýса *f.*

allurement [əˈlʊrmənt] n. 1. чар -у *m.*, захапле́ньне *n.* 2. прына́джваньне, спаку́шваньне *n.* 3. прына́да, спаку́са *f.*

alluring [əˈlʊrɪŋ] adj. 1. прына́дны, пана́дны, спаку́сьлівы: ***alluring terms*** прына́дныя ўмо́вы. 2. чаро́ўны; захапля́льны

allusion [əˈlu:ʒən] n. намі́нка *f.*, намёк -у *m.*

allusive [əˈlu:sɪv] adj. з намі́нкай, по́ўны намі́нак

alluvial [əˈlu:viəl] – adj., Geol. 1. нанесены, намы́ты, алювія́льны. 2. нано́сны: ***alluvial deposit*** намы́тыя вадо́ю нано́сы

– n. нано́сная гле́ба

alluvion [əˈlu:viən] n. 1. нано́с -у, намы́ў -ву. 2. павО́дка *f.*, развО́дзьдзе *n.*

alluvium [əˈlu:viəm] n., pl. **-viums, -via** намы́ты мул, зямля́

ally I [əˈlaɪ] – v.t. **-lied, -lying** 1. злуча́ць: ***to ally oneself*** уступа́ць у хаўру́с, саю́з; заключа́ць умо́ву. 2. Pass. быць зьвя́заным: ***Norwegian is nearly allied to Danish*** Нарвэ́ская мо́ва ве́льмі бл і́зкая да да́цкае

– v.i. заключа́ць хаўру́с, саю́з: ***to ally against the common enemy*** заключы́ць саю́з супро́ць супо́льнага во́рага

ally II [ˈælaɪ] n., pl. **-lies** 1. хаўру́сьнік -а, саю́зьнік -а *m.* 2. памага́тЫы -ага; памо́чнік -а *m.*, памо́чніца *f.*; прыхі́льнік -а *m.*

almanac [ˈɔ:lmənæk] n. 1. альмана́х -у *m.* 2. каляндА́р календара́ *m.* (*з астранамі́чнымі і і́ншымі да́дзенымі*)

almandine [ˈælməndi:n] n., Min. альманды́н -у *m.*, чырво́ны грана́т

almightiness [ɔ:lˈmaɪtinəs] n. усемагу́тнасьць *f.*

almighty [ɔ:lˈmaɪti] – adj. 1. усемагу́тны: ***God Almighty!*** Усемагу́тны Бо́жа! 2. усяўла́дны

– adv. незвыча́йна: ***an almighty fine girl*** незвыча́йна прыго́жая дзяўчы́на

• ***the Almighty*** Бог, Бо́ства

almond [ˈɑ:mənd] n. мігда́лы *pl.*; мінда́ль -ю *m.*

almost [ˈɔ:lmoʊst] adv. амА́ль, бл і́зу́, ма́ла не, бяз ма́ла, бл і́зка што, ле́дзь не: ***I almost got lost in the forest*** Я ма́ла не заблудзіўся ў ле́се; ***almost never*** амА́ль нікО́лі: ***She has almost no hope*** Яна́ амА́ль ня ма́е ніякае надзе́і

alms [ɑ:mz] n., sing. or pl. мі́ласьць, мі́ласьціна *f.*

almshouse [ˈɑ:mzhaʊs] n. багадзе́льня *f.*, прыту́лак для бе́дных

aloe [ˈæloʊ] n., pl. **-oes,** Bot. альЯ́с, альва́с -у *m.*: ***American aloe*** стале́тнік -у *m.*

• ***aloes*** [ˈælouz] n. pl. (*ужыва́ецца ў адз. лі́ку*) прачышча́льны сродак, праймА́льны срО́дак

aloft [əˈlɑ:ft] adv., adj. 1. высО́ка над зямлёю, высО́ка. 2. Naut. высО́ка над па́лубаю, угарЫ

aloha [əˈlouhɑ:] interj. 1. алО́га (*гава́йскае прывіта́ньне*). 2. быва́й, да пабачЭ́ньня

alone [əˈloʊn] – adj. 1. адзі́н, адна́: ***She was alone*** Яна́ была́ адна́. 2. сам, сама́, самО́: ***One boy alone can do it*** Адзі́н хлапе́ц гЭ́та мО́жа зрабіць сам

– adv. а) аднаму́, аднО́й: ***walk (live) alone*** хадзіць (жыць) аднаму́ абО́ аднО́й. б) тО́лькі, вылу́чна: ***He alone can know it*** ТО́лькі ён мО́жа гЭ́та ве́даць

• ***go it alone*** дзе́йнічаць самастО́йна

• ***leave alone*** не турбава́ць, пакі́нуць у спакО́і; не чапА́ць

• ***let alone*** а) пакі́нуць у супакО́і, не чапА́ць. б) ня ка́жучы ўжО́ пра: ***It would have been a hot day for July, let alone early May*** ГЭ́та быў бы гарА́чы дзень для лі́пеня, ня ка́жучы ўжО́ пра пача́так тра́ўня

• ***Let well enough alone*** Няха́й ужО́ бу́дзе так, як ёсьць

along [əˈlɔ:ŋ] – prep. паўз, уздО́ўж: ***walk along a river*** сьце́жка паўз раку́

– adv. 1. з канца́ ў кане́ц, праз усю́ даўжыню́; уздО́ўж: ***Cars parked along by the station*** З канца́ ў кане́ц уздО́ўж ста́нцыі стаялі аўтамабілі. 2. напе́рад, але́й: ***Let us walk along***

хадзе́м дале́й. 3. ра́зам: ***I'll go along with you*** Я пайду́ з ва́мі ра́зам; ***Take some drink along with the food*** Вазьме́це яко́га напо́ю ра́зам зь е́жай
• ***all along*** усю́ по́ру, уве́сь час
• ***be along*** вярну́цца
• ***get along,*** Informal а) дава́ць ра́ды; до́бра ме́цца. б) ла́дзіць з *кім*, жыць у зго́дзе: ***They get along well as partners*** Яны́ до́бра ла́дзяць як супо́льнікі
• ***go along for the ride*** пайсьці́ за кампа́нію
• ***right along*** без затры́мак: ***The traffic moved right along*** Даро́жны рух ішо́ў без затры́мак
• ***take along*** узя́ць з сабо́ю: ***He took his dog along*** Ён узя́ў з сабо́ю сваёй го́ сраба́ку

alongshore [əˈlɔ:ŋʃɔ:r] adv. 1. уздо́ўж бе́рагу. 2. на бе́разе

alongside [əˈlɔ:ŋsaɪd] – adv. збо́ку, ка́ля бо́ку; бок у бок, по́бач, плячо́ ў плячо́: ***alongside of*** по́бач
– prep. ту́т жа, ка́ля *каго́-чаго́*: ***Park alongside of curb*** Пастаў а́ўта ка́ля бардзю́ра

aloof [əˈlu:f] – adv. здалёк, згары́, збо́ку: ***to stand aloof (from)*** трыма́цца здалёк *ад каго́-чаго́*; цура́цца, ухіля́цца
– adj. адчу́жаны, адда́лены; неспага́длівы, замкнёны ў сабе́; нетава́рыскі, стры́маны

aloofness [əˈlu:fnəs] n. стры́манасьць; неспага́длівасьць, хало́днасьць; нетава́рыскасьць *f.*

aloud [əˈlaʊd] adv. уго́лас; го́ласна: ***to read aloud*** чыта́ць уго́лас; ***to speak aloud*** гаварыць го́ласна

alp [ælp] n. 1. высо́кая гара́. 2. высакагóрная па́ша

alpaca [ælˈpækə] n. 1. Zool. альпа́ка *f.* 2. во́ўна з альпа́кі. 3. альпа́ка (*сукно́*) *f.*

alpenglow [ˈælpəngloʊ] n. альпі́йскае зьзя́ньне

alpenstock [ˈælpənstɑ:k] n. альпэншто́к -а *m.*, альпі́йскі кі́й

alpha [ˈælfə] n. 1. а́льфа *f.* (*пе́ршая лі́тара грэ́цкага альфабе́ту*). 2. пача́так -ку *m.*

alphabet [ˈælfəbet] n. альфабе́т -у *m.*

alphabetical [ˌælfəˈbetɪkəl] adj. альфабе́тны: ***out of alphabetical order*** не ў альфабе́тным пара́дку

alpine [ˈælpaɪn] adj. 1. альпі́йскі. 2. высакагóрны

already [ɔ:lˈredi] adv. ужо́

Alsatian [ælˈseɪʃən] – adj. эльза́скі
– n. жыха́р Эльзасу, эльза́лец -ца *m.*

also [ˈɔ:lsoʊ] adv. таксама́

alt [ælt] adj., Mus. альт -у *m.*

Altaic [ælˈteɪɪk] adj. алта́йскі

altar [ˈɔ:ltər] n. алта́р -а́ *m.*
• ***lead to the altar*** ве́сьці пад вянец

altar boy прыслу́жнік -а *m.* (*у царкве́, касьце́ле*)

altarpiece [ˈɔ:ltərpi:s] n., Relig. запрасто́льная ікона *f.* , разьба́ *f.*

alter [ˈɔ:ltər] – v.t. 1. зьмяня́ць, перарабля́ць; папраўля́ць: ***to alter a coat*** дапасава́ць палітó: ***to alter one's mind*** зьмяні́ць ду́мку. 2. (*пра жывёлу*) а) лягча́ць, пакладаць (*самца́*). б) рабі́ць бясплóднай (*са́мку*)
– v.i. зьмяня́цца

alterable [ˈɔ:ltərəbəl] adj. зьмяня́льны, дапасава́льны

alteration [ˌɔ:ltəˈreɪʃən] n. 1. зьме́на *f.* 2. перарóбка, папра́ўка *f.*

alterative [ˈɔ:ltərətɪv] adj. які́ выклікáе зьме́ну, зьменатво́рны (*лек, рэжы́м*)

altercate [ˈɔ:ltərkeɪt] v.i. спрача́цца, сварыцца

altercation [ˌɔ:ltərˈkeɪʃən] n. сва́рка, спрэ́чка *f.*

alternate [ˈɔ:ltərneɪt] – v.i. 1. чаргава́цца, зьмяня́цца (*па чарзе́*). 2. пераплята́цца: ***Red and black alternate often in Belarusian design*** Чырво́ны і чо́рны ко́леры ча́ста пераплята́юцца ў белару́скіх узо́рах
– v.t. чаргава́ць: ***to alternate work and pleasure*** чаргава́ць пра́цу з прые́мнасьцю

– adj. [ɔ:lˈtərnət] 1. перамéнны. 2. кóжны другí, праз адзíн: ***on alternate days*** празь дзень
– n. застýпнік, замяшчáльнік -а *m.*
• ***alternate angles*** процілéглыя куты́

alternately [ˈɔ:ltərnətli] adv. упераме́шку, напераме́нку

alternating current Electr. перамéнны ток

alternation [ˌɔ:ltərˈneɪʃən] n. чаргава́ньне *n.*, зьмéна *f.*

alternative – adj. [ɔ:lˈtɜ:rnətɪv] 1. альтэрнаты́ўны, другí (*з двух магчымых*). 2. альтэрнаты́ўны, нетрадыцы́йны
– n. 1. альтэрнаты́ва *f.* 2. вы́бар -у *m.*

alternator [ˈɔ:ltərˌneɪtər] n. альтэрна́тар -а *m.*, генэра́тар перамéннага тóку

although [ɔ:lˈðoʊ] conj. хоць, хаця́

altimeter [ælˈtɪmətər] n. альтымэ́тар -ра *m.*

altitude [ˈæltɪtu:d] n. 1. вышыня́ *f.*; вышыня́ над узрóўнем мóра. 2. высóкае мéсца *n.*. 3. Astron. вышыня́ зóркі над гарызóнтам

alto [ˈæltoʊ] – n., pl. **-tos,** Mus. 1. альт -а *m.* 2. сьпява́чка з а́льтам. 3. па́ртыя а́льта. 4. інструмэ́нт для а́льта
– adj. а́льтавы

altogether [ˌɔ:ltəˈgeðər] – adv. 1. зусíм, цалкóм. 2. беручы́ ўсё пад ува́гу. 3. усяго́ ра́зам: ***Altogether there were 10 books*** Усяго́ ра́зам было́ 10 кні́г
– n. цэ́ласьць *f.*
• ***in the altogether*** Informal го́лы

altruism [ˈæltruˌɪzəm] n. альтруі́зм -у *m.*

altruist [ˈæltruɪst] n. альтруі́ст -а *m.*

altruistic [ˌæltruˈɪstɪk] adj. альтруі́стычны

alumina [əˈlu:mɪnə] n. гліназём -у *m.*

aluminium [ˌæləˈmɪniəm] n., esp. Br. алюмíній -ю *m.*

aluminous [əˈlu:mɪnəs] adj. 1. алюмíніевы. 2. гліназе́мны

aluminum [əˈlu:mɪnəm] n. алюмíній -ю *m.*

alumna [əˈlʌmnə] n., pl. **-nae** [əˈlʌmni:] была́я гадава́нка, выпускні́ца *f.* (*навуча́льнай устано́вы*)

alumnus [əˈlʌmnəs] n., pl. **-ni** [əˈlʌmnaɪ] былы́ гадуне́ц, выпускні́к -а́ *m.* (*навуча́льнай устано́вы*)

always [ˈɔ:lweɪz] adv. заўсёды, заўжды́

am [æm, *unstressed* əm] v. *пе́ршая асо́ба адз. лíку ад "to be"*: ***I am*** Я ёсьць

a.m. [ˌeɪˈem] *гл.* **ante meridiem**

amain [əˈmeɪn] adv. 1. з усíх сіл, гвалто́ўна. 2. по́ўным хо́дам. 3. пасьпе́шна

amalgam [əˈmælgəm] n. 1. Chem. амальга́м -у *m.* (*сплаў ірту́ці зь іншым мэта́лам*). 2. Figur. мешані́на *f.*: ***an amalgam of good and evil*** мешані́на дабра́ й зла

amalgamate [əˈmælgəmeɪt] – v. 1. злуча́ць, злуча́цца; зьлівáць, зьлівáцца: ***to amalgamate two competing companies*** злучы́ць дзьве канкурэ́нтныя кампа́ніі. 2. злуча́ць ірту́ць зь і́ншым мэта́лам
– adj. спалу́чаны, злу́чаны, зьлі́ты

amalgamation [əˌmælgəˈmeɪʃən] n. 1. амальгама́цыя *f.*, амальгамава́ньне *n.* 2. мяша́ньне *n.*, мешані́на *f.* 3. злуча́ньне, задзіно́чаньне, зьліцьцё *n.*

amaranth [ˈæmərænθ] n. 1. Bot. амара́нт -у, аксамі́тнік -у *m.* 2. амара́нтавы, барвóвы кóлер -у *m.* 3. Poetic неўвяда́льная кве́тка *f.*

amaranthine [ˌæməˈrænθaɪn] adj. 1. пурпурóвы. 2. неўвяда́льны; неўміру́чы, несьмяро́тны

amass [əˈmæs] v.t. зьбіра́ць; назапа́шваць: ***to amass a fortune*** нажы́ць бага́ццьце

amassment [əˈmæsmənt] n. назапа́шваньне, зьбіра́ньне *n.*

amateur [ˈæmətʃʊr] – n. ама́тар -а, ахво́тнік -а *m.*
– adj. ама́тарскі, непрафэсíйны: ***an amateur orchestra*** ама́тарскі аркéстар

amateurish [ˌæməˈtʊrɪʃ] adj. 1. ама́тарскі, непрафэсíйны. 2. няўме́лы: ***an amateurish attempt*** няўме́лая спро́ба

amateurism [ˈæmətʃʊrˌɪzəm] n. ама́тарства *n.*

amatory [ˈæmətɔ:ri] adj. любóўны; любóсны: ***amatory verses*** любóўныя ве-

ршы; ***an amatory look*** любо́сны по́зірк

amaze [əˈmeɪz] v.t. зьдзіўля́ць, дзівіць: ***amazed look*** зьдзі́ўлены по́зірк: ***to be amazed*** зьдзіўля́цца, дзіва́цца

amazement [əˈmeɪzmənt] n. зьдзіўле́нье *n.*

amazing [əˈmeɪzɪŋ] adj. дзіўны́; дзіво́сны; цудо́ўны; зьдзіўля́льны, надзвыча́йны

ambassador [æmˈbæsədər] n. 1. амбаса́дар -а, пас|о́л -ла́ *m.* 2. прадстаўні́к -а́ *m.*

ambassador-at-large, n., pl. **-dors-at-large** пасо́л для асабліўых даручэ́ньняў, адмыслóвы прадстаўні́к

ambassador extraordinary надзвыча́йны пасо́л

ambassadorial [æmˌbæsəˈdɔːriəl] adj. пасо́льскі, амбаса́дарскі

ambassador plenipotentiary паўнамо́цны пасо́л

amber [ˈæmbər] – n. 1. бурштын -у *m.* 2. бурштынавы, жо́ўты ко́лер – adj. бурштынавы, жо́ўты, жо́ўтарудзі́

ambidexterity [ˌæmbɪdeksˈterətɪ] n. 1. двуру́чнасьць *f.* 2. вялі́кая спра́ўнасьць. 3. Fig. двуду́шнасьць *f.*

ambidextrous [ˌæmbɪˈdekstrəs] adj. 1. двуру́чны. 2. ве́льмі спра́ўны. 3. Fig. двуду́шны

ambience [ˈæmbiəns] n. асяро́дзьдзе *n.*; дух -у *m.*, атмасфэ́ра *f.*

ambient [ˈæmbiənt] adj. навако́льны: ***ambient temperature*** навако́льная тэмпэрату́ра

ambiguity [ˌæmbɪˈgjuːətɪ] n., pl. **-ties** 1. двухсэнсо́ўнасьць, двухзна́чнасьць, няя́снасьць *f.* 2. шматзна́чнасьць *f.*

ambiguous [æmˈbɪgjuəs] adj. 1. двухсэнсо́ўны, неадназна́чны, няя́сны. 2. шматзна́чны

ambit [ˈæmbɪt] n. ме́жы *pl.*, дыяпазо́н -у *m.* 2. прасто́р -у *m.*, сфэ́ра *f.*, по́ле *n.* (*дзе́яньня*). 3. акру́жнасьць *f.*

ambition [æmˈbɪʃən] n. 1. амбі́цыя *f.*, сла́валю́бства *n.*; імкне́ньне да пашаны́ (сла́вы, ула́ды). 2. прадме́т жада́ньня: ***His ambition was to become a writer*** Яго́ным імкне́ньнем было́ стаць пісьме́ньнікам

ambitious [æmˈbɪʃəs] adj. 1. славалю́бны, амбі́тны: ***an ambitious man*** амбі́тны чалаве́к. 2. пра́гны: ***ambitious of power*** пра́гны да ўла́ды. 3. прэтэнзі́йны: ***an ambitious style*** прэтэнзі́йны стыль

ambivalence [æmˈbɪvələns] n. супярэ́чнасьць пачу́ццяў

ambivalent [æmˈbɪvələnt] adj. супярэ́члівы, раздво́ены (*пра пачу́цьці*)

amble [ˈæmbəl] – n. 1. і́нахадзь *f.* (*ко́нскі бег*). 2. павóльны крок *m.*
– v.i. 1. бе́гчы і́нахадзьдзю (*пра каня́*). 2. павóльна кро́чыць

ambo [ˈæmboʊ] n., pl. **-bos** амбо́н -а *m.*

ambrosia [æmˈbroʊʒə] n. 1.Myth. амбро́зія *f.*, е́жа й пітво́ багóў. 2. крыні́ца асало́ды

ambrosial [æmˈbroʊʒəl] adj. 1. асабліва прые́мны. 2. Figur. бо́скі, ва́рты багóў

ambulance [ˈæmbjələns] – n. 1. ху́ткая дапамóга, амбуля́нс -у *m.*, 2. палявы́ шпіта́ль -лю
– adj. санітáрны: ***ambulance airplane*** санітáрны самалёт
• ***ambulance chaser,*** Informal назóльны адвака́т

ambulatory [ˈæmbjələtɔːrɪ] adj. хадзя́чы (*пра хворага, старога*)

ambuscade [ˈæmbəskeɪd] n., v. *гл.* **ambush**

ambush [ˈæmbʊʃ] – n. залóга; заса́да *f.* (*лю́дзі або́ ме́сца*): ***to lie in ambush*** засе́сьці ў заса́ду
– v.t. 1. напада́ць з заса́ды. 2. рабіць залóгу
– v.i. ляжа́ць у заса́дзе; прытóйвацца

ameba [əˈmiːbə] n., pl. **-bas, -bae**, *гл.* **amoeba**

ameliorate [əˈmiːljəreɪt] v. паляпша́ць, паляпша́цца, удасканáльваць, удасканáльвацца

amelioration [əˌmiːljəˈreɪʃən] n. палéпшаньне *n.*

ameliorative [əˈmi:ljəreɪtɪv] adj. паляпшáльны

amen [ˌeɪˈmen] – interj. 1. амíн (*у канцы́ малі́твы*). 2. Informal вы́раз ухвалéньня
– adv., Archaic прáвільна, запраўды́: ***to say "amen" to*** а) ухвалíць. б) закóнчыць, скóнчыць

amenability [əˌmi:nəˈbɪləti] n. 1. падáтнасьць *f.* 2. адкáзнасьць *f.* (*перад закóнам*)

amenable [əˈmi:nəbəl] adj. 1. паслухмя́ны; падаўкí: ***He is amenable to persuasion*** Ягó мóжна пераканáць. 2. адкáзны: ***amenable to the law*** адкáзны перад закóнам

amend [əˈmend] v.t. 1. рабíць папрáўкі (*у закóне, прапанóве*). 2. папраўля́ць, паляпшáць. 3. выпраўля́ць (*памы́лкі*), карэгавáць

amendment [əˈmendmənt] n. 1. папрáўка *f.* (*у закóне, устáве*). 2. папрáва *f.*, удасканалéньне *n.* 3. карэ́кта *f.*

amends [əˈmendz] n., sing. or pl. кампэнсáцыя *f.*; задавальнéньне *n.*; пакрыцьцё *n.*, зварóт -у *m.* (*стрáты*): ***to make amends for*** кампэнсавáць (*кры́ўду*), пакры́ць, вярнýць (*стрáту*)

amenity [əˈmi:nəti] n., pl. **-ties,** 1. вéтлівасьць, далікáтнасьць *f.* 2. уцéха, прыéмнасьць *f.*: ***amenities of home life*** уцéхі сямéйнага жыцьця́
• ***amenities*** выгóды *pl.*

amentia [eɪˈmenʃə] n. недаразьвíтасьць *f.*

amerce [əˈmɜ:rs] v.t. 1. штрафавáць. 2. карáць

American [əˈmerɪkən] – n. амэрыкáнец -ца *m.*, амэрыкáнка *f.*
– adj. амэрыкáнскі: ***American eagle*** амэрыкáнскі арóл (*гэрб ЗША*)

Americanism [əˈmerɪkənˌɪzəm] n. амэрыканíзм -у *m.*

Americanize [əˈmerɪkənaɪz] v.t. амэрыканізавáць, амэрыканізавáцца

amethyst [ˈæməθɪst] n. 1. амэты́ст -у *m.* 2. фіялéтавы кóлер

amethystine [ˌæməˈθɪstən] adj. 1. фіялéтавы. 2. амэты́ставы

Amharic [æmˈhærɪk] adj., n. амхáрская мóва *f.* (*у Этыёпіі*)

amiability [ˌeɪmiəˈbɪləti] n. 1. прыя́знасьць, вéтлівасьць *f.* 2. прывáбнасьць *f.* 3. дабрадýшнасьць, лагóднасьць *f.*

amiable [ˈeɪmiəbəl] adj. 1. ласкáвы. 2. мíлы. 3. дабрадýшны, прыя́зны

amicability [ˌæmɪkəˈbɪləti] n. прыя́знасьць, міралю́бнасьць *f.*

amicable [ˈæmɪkəbəl] adj. прыя́зны, міралю́бны; палюбóўны, мíрны: ***to settle a quarrel in an amicable way*** залáдзіць свáрку палюбóўна

amicably [ˈæmɪkəbli] adv. прыя́зна, палюбóўна; мíрна

amid [əˈmɪd] prep. сярóд, памíж, пасярэ́дзіне: ***amid the ruins*** сярóд руíнаў

amidship(s) [əˈmɪdʃɪps] adv. пасярэ́дзіне карабля́

amidst [əˈmɪdst] prep. сярóд: ***amidst enemies*** сярóд вóрагаў

amiss [əˈmɪs] – adv. недалáду; няпрáвільна, ня так, як трэ́ба, ня ў час: ***something is amiss*** нéшта недалáду
– adj. няла́дны; неадпавéдны; не такí, як трэ́ба; няпрáвільны
• ***go/happen amiss*** не ўдавáцца: ***your work is going amiss today*** табé прáца сёньня не ўдаéцца
• ***take/think amiss*** блáга зразумéць; абрáзіцца, чýцца абрáжаным

amity [ˈæməti] n., pl. **-ties** пры́язьнь *f.*, прыя́зныя дачынéньні

ammonia [əˈmouniə] n., Chem. 1. амія́к -у *m.* 2. нашаты́рны сьпірт

ammoniac [əˈmouniək] adj. аміячны

ammonium [əˈmouniəm] n. амóній -ю *m.*

ammonium chloride нашаты́рны сьпірт, нашаты́р -ý *m.*, хлёрысты амóній

ammunition [ˌæmjuˈnɪʃən] n. 1. амуні́цыя *f.* 2. баявы́я прыпáсы

amnesia n. [æmˈni:ʒə] амнэ́зія *f.*, стрáта пáмяці

amnesty [ˈæmnəsti] – n., pl. **-ties** амні́стыя *f.*, памíлаваньне, дарава́ньне *n.*
– v.t. абвясьцíць амні́стыю, памíлаваць

amniocentesis [ˌæmnioosenˈti:sɪs] n., Med. прóба каляплóдных вóдаў

amoeba or **ameba** [əˈmi:bə] n. **-bas, -bae**, Zool. амёба *f.*

amoebic or **amebic** [əˈmi:bɪk] adj. амёбавы, амёбны: ***amoebic dysentery*** амёбная дызэнтэ́рыя

amok [əˈmʌk] – adj., adv. *таксама* **amuck** ашале́лы, вар'я́цкі

– n. шале́нства, гвалто́ўная нэрво́вая хвароба

• ***run amok*** ашале́ць, звар'яце́ць

among [əˈmʌŋ] prep. 1. сяро́д, памі́ж: ***among the trees*** сяро́д дрэ́ваў; ***to divide among the boys*** падзяліць памі́ж хлапцо́ў. 2. з: ***one among many*** адзі́н з мно́гіх. 3. ра́зам, супо́льна: ***Among them they have spoiled the child*** Яны́ ра́зам разбэ́сьцілі дзіця́

• ***among ourselves, yourselves, themselves*** памі́ж сабо́ю

amongst [əˈmʌŋst] prep., esp. Brit., *гл.* **among**

amoral [ˌeɪˈmɔ:rəl] adj. амара́льны.

amorally [ˌeɪˈmɔ:rəli] adv. амара́льна

amorous [ˈæmərəs] adj. 1. улю́бліві. 2. закаха́ны. 3. любо́ўны: ***amorous songs*** пе́сьні каха́ньня

amorousness [ˈæmərəsnəs] n. 1. улю́бліваць *f.* 2. закаха́насьць *f.*

amorphism [əˈmɔ:rfɪzəm] n. 1. бясфо́рмнасьць *f.* 2. Min. амарфі́чнасьць, некрышталі́чнасьць *f.*

amorphous [əˈmɔ:rfəs] adj. 1. бясфо́рмны: ***An amoeba is amorphous*** Амёба бясфо́рмная. 2. няпэ́ўны, невыра́зны. 3. Min. некрышталі́чны, амо́рфны

amortization [ˌæmərtəˈzeɪʃən] n. амартыза́цыя *f.*, пагашэ́ньне *n.* (*до́ўгу*)

amortize [ˈæmərtaɪz] v.t. 1. амартызава́ць, пагаша́ць доўг. 2. Law. перадава́ць ула́снасьць юрыды́чнай асо́бе

amount [əˈmaʊnt] – n. 1. су́ма *f.*: ***What is the amount of the bill?*** Яка́я су́ма раху́нку? 2. ко́лькасьць *f.*: ***a great amount of intelligence*** высо́кі інтэле́кт. 3. ва́ртасьць, ва́жнасьць *f.* 4. агу́льная су́ма пазы́кі й працэ́нтаў

– v.i. 1. склада́ць. 2. дахо́дзіць: ***The loss from the flood amounts to ...*** Стра́ты ад паво́дкі дахо́дзяць да ... 3. быць раўназна́чным: ***This amounts to a refusal*** Гэ́та раўназна́чна адмо́ве

amour [əˈmʊr] n. 1. амо́ры, та́йнае недазво́ленае каха́ньне. 2. непава́жны раман

amperage [ˈæmpərɪdʒ] n. сі́ла то́ку (*у ампэ́рах*)

ampere [ˈæmpɪr] n. ампэ́р -а *m.*

ampere-hour [ˈæmpɪrˌaʊər] n. ампэр-гадзі́на *f.*

amperemeter [ˈæmpɪrˌmi:tər] n. ампэрмэ́тар -ра *m.*

ampere-turn [ˈæmpɪrˌtɜ:rn] n. ампэр-віто́к -тку́ *m.*

ampersand [ˈæmpərsænd] n. знак "&" (*зна́чыць* ***and***)

amphetamine [æmˈfetəmi:n] n. амфэтамі́н -у *m.*

amphibia [æmˈfɪbiə] n., pl., Zool. амфі́біі, земнаво́дныя *pl.*

amphibian [æmˈfɪbiən] n., pl. **-ians, -ia** 1. Zool. земнаво́днае *n.* (*зьвер або́ расьлі́на*), амфі́бія *f.* 2. Tech. самалёт-амфі́бія, танк-амфі́бія

amphibious [æmˈfɪbiəs] adj. 1. земнаво́дны: ***Frogs are amphibious*** Жа́бы — земнаво́дныя ствара́ньні. 2. які́ ру́хаецца па вадзе́ і су́шы

amphibrach [ˈæmfɪbræk] n. амфібра́х -у *m.*

amphitheater [ˈæmfɪˌθɪətər] n., Brit. **amphitheatre** амфітэа́тар -ру *m.*

amphora [ˈæmfərə] n., pl. **-phorae** [ˈæmfəri:] а́мфара *f.*

ample [ˈæmpəl] adj. **-pler, -plest** 1. вялі́кі, прасто́рны, абшы́рны: ***an ample closet*** вялі́кая ша́фа. 2. шчо́дры, неабмежава́ны: ***to give ample praise*** разьліва́цца ў пахва́лах. 3. дастатко́вы, по́ўны: ***an ample supply of food*** дастатко́вы запа́с е́жы; ***ample justice*** по́ўная справядлі́васьць

amplification [ˌæmplɪfɪˈkeɪʃən] n. 1. пабо́льшаньне, пашырэ́ньне, узмо́цненьне *n.* 2. дада́ткі, прыклады ў ро́спаведзе. 3. пашы́раны ро́спавед. 4. узмо́цненьне сі́лы электры́чнага то́ку

amplifier [ˈæmplɪfaɪər] n. 1. узмацня́льнік -а *m.* (*у ра́дыё*). 2. гу́чнагаварыцель -я, рэпрадукта́р -а *m.*

amplify [ˈæmplɪfaɪ] – v.t. пабо́льшваць, узмацня́ць: ***to amplify the demand for a product*** пабо́льшыць по́пыт на прадукт. 2. дапаўня́ць; пашыра́ць: ***to amplify a description*** дапо́ўніць апіса́ньне. 3. перабо́льшваць: ***Don't amplify the difficulties*** Не перабо́льшвай ця́жкасьцяў. 4. узмацня́ць (*гук*) – v.i. піса́ць *ці* гаварыць до́ўга, у дэта́лях

amplitude [ˈæmplɪtu:d] n. 1. вялікасьць, шырыня́ *f.*; разма́х -у *m.*; памер -у *m.* 2. мно́ства, бага́ццце *n.*, даста́тлак -ку *m.*: ***an amplitude of money*** мно́ства гро́шай. 3. шырыня́ кругагля́ду. 4. Phys. амплітуда *f.*

amplitude modulation амплітудная мадуля́цыя (*у ра́дыё*)

amply [ˈæmpli] adv. 1. прасто́рна, шыро́ка, раско́шна. 2. дастатко́ва; бага́та, шчо́дра: ***to be amply supplied*** быць дастатко́ва забясьпе́чаным

amp(o)ule [ˈæmpu:l] n. а́мпула *f.*

amputate [ˈæmpjəteɪt] v.t. 1. ампутава́ць; адраза́ць. 2. абраза́ць

amputation [ˌæmpjəˈteɪʃən] n. ампута́цыя *f.*, адраза́ньне *n.*

amputee [ˌæmpjəˈti:] n. чалаве́к з ампутава́най нагі́й *ці* руко́й, кале́кla -i *m. & f.*

amuck [əˈmʌk] adv., adj., *такс.* **amok** ашале́лы

• ***run/go amuck*** ашале́ць, звар'яце́ць

amulet [ˈæmjələt] n. амуле́т -а. талісма́н -а *m.*

amuse [əˈmju:z] v.t. 1. забаўля́ць, весялі́ць. 2. займа́ць: ***The new toys amused the children*** Но́выя ца́цкі забаўля́лі дзяце́й. 3. сьмяшы́ць: ***You amuse me*** Вы сьме́шыце мяне́

amused [əˈmju:zd] adj. зацікáўлены; забáўлены, разьвясе́лены

amusement [əˈmju:zmənt] n. 1. весялó́сьць, забáўнасьць *f.*: ***The clown's antics caused much amusement*** Кло́ўнавы крыўля́ньні выклікáлі вялі́кую весялóсьць. 2. забáва; уце́ха *f.*, гýлі *pl.*

amusement arcade за́ля гульнёвых аўтама́таў

amusement park парк для забáваў

amusing [əˈmju:zɪŋ] adj. 1. сьме́шны, забáўны, паце́шны: ***amusing jokes*** сьме́шныя жáрты. 2. цікáвы, займáльны: ***an amusing book*** займáльная кні́га

amyl [ˈæməl] n., Chem. амі́л -у *m.*

an (æn; *unstressed* ən), adj. or indef. article, *гл.* **a (an)**

ana [ˈɑ:nə] n. 1. збо́рнік выка́званьняў (*на не́йкую асо́бную тэ́му*). 2. выка́званьне (*з гэ́ткага збо́рніка*)

anabaptism [ˌænəˈbæptɪzəm] n. анабаптызм -у *m.*

anachronism [əˈnækrəˌnɪzəm] n. анахранізм -у *m.*

anachronistic [əˌnækrəˈnɪstɪk] adj. анахранічны

anaconda [ˌænəˈkɑ:ndə] n., Zool. анако́нда *f.*

anaemia [əˈni:miə] n., esp. Brit. гл. **anemia**

anaerobe [ˈænəroʊb] n., Biol. анаэро́б -а *m.* (*бактэ́рыя*)

anaerobic [ˌæneˈroʊbɪk] adj. анаэро́бны

anaesthesia [ˌænəsˈθi:ʒə] n., esp. Brit. *гл.* **anesthesia**

anaglyph [ˈænəglɪf] n. анагліф -у *m.* (*выпу́клая гравю́ра*)

anagram [ˈænəgræm] n. анагра́ма *f.*

anal [ˈeɪnəl] adj. (of **anus**), Anat. за́днепрахо́дны, ана́льны

analecta [ˌænəˈlektə] n., pl. or **analects** [ˈænəlekts] аналéкты (*збо́рнік фрагме́нтаў з тво́раў*)

analeptic [ˌænəˈleptɪk] – adj. умацава́льны, ачуня́льны

– n. аналéптык -а *m.*

analgesia [ˌænəlˈdʒi:zɪə] n. неадчува́льнасьць бо́лю, нячу́ласьць на боль

analgesic [ˌænəlˈdʒi:zɪk] – adj. болесуцяша́льны

– n. болесуцяша́льны сро́дак, аналге́тык -у *m.*

analog [ˈænəˌlɑ:g] – n. ана́ляг -у; эквівале́нт -у *m.*
– adj. ана́лягавы
analogical [ˌænəˈlɑ:dʒɪkəl] adj. аналягі́чны
analogize [əˈnælədʒaɪz] v.t. рабі́ць аналёгію, аналягізава́ць
analogous [əˈnæləgəs] adj. аналягі́чны, падо́бны
analogy [əˈnælədʒi] n., pl. **-gies** 1. падабе́нства *n.* 2. аналёгія *f.* 3. Math. прапо́рцыя *f.*, дачыне́ньне *n.*
analyse [ˈænəlaɪz] v.t., esp. Brit. *гл.* **analyze**
analysis [əˈnæləsɪs] n., pl. **-lyses** [əˈnæləsi:z] 1. ана́ліз -у *m.*; дасьле́даваньне *n.* 2, Gram. разбо́р -у *m.*: ***sentence analysis*** сынтаксы́чны разбо́р ска́зу. 3. Chem. ана́ліз -у *m.*, раскладáньне *n.*
• ***in the last analysis*** у су́тнасьці, у канчатко́вым вы́ніку
analyst [ˈænəlɪst] n. 1. аналі́тык -а *m.* 2. лябара́нт-хі́мік -а *m.* 3. псыхааналі́тык -а *m.*
analytic(al) [ˌænəˈlɪtɪkəl] adj. аналіты́чны
analytics [ˌænəˈlɪtɪks] n. Math. аналі́тыка *f.*
analyze [ˈænəlaɪz] v.t. 1. аналізава́ць; разгляда́ць: ***to analyze the situation*** разгле́дзець сытуа́цыю. 2. Chem. аналізава́ць, раскладáць. 3. разьбіра́ць: ***to analyze a sentence grammatically*** зрабі́ць граматы́чны разбо́р ска́зу
anamnesis [ˌænæmˈni:sɪs] n. 1. прыпамінáньне *n.* (*мінýлага*). 2. Med. анамне́зія *f.*
anamorphosis [ˌænəˈmɔ:rfəsɪs] n., pl. **-ses** [-si:z] анамарфо́з -у *m.* (*зьме́неная канфігура́цыя аб'е́кта*)
anap(a)est [ˈænəpest] n. Lit. ана́пэст -у *m.*
anarch [ˈænɑ:rk] n. анархі́ст -а *m.*, бунтаўні́к -á *m.*
anarchic [əˈnɑ:rkɪk] adj. безула́дны, анархі́чны
anarchism [ˈænərˌkɪzəm] n. 1. анархі́зм -у *m.* 2. бязла́дзьдзе *n.*
anarchist [ˈænərkɪst] n. анархі́ст -а *m.*, анархі́стка *f.*
anarchistic [ˌænərˈkɪstɪk] adj. анархі́чны
anarchy [ˈænərki] n. 1. ана́рхія *f.*, безула́дзьдзе *n.* 2. бязла́дзьдзе *n.*
anathema [əˈnæθəmə] n., pl. **-mas** 1. адлучэ́ньне ад царквы́, ана́тэма *f.* 2. праклён -у *m.* 3. вы́клятая рэч *ці* асо́ба
anathematize [əˈnæθəmətaɪz] – v.t. 1. выкліна́ць, адлуча́ць ад царквы́. 2. праклі́на́ць
– v.i. абвяшча́ць ана́тэму
anatomical [ˌænəˈtɑ:mɪkəl] adj. анатамі́чны
anatomist [əˈnætəmɪst] n. 1. ана́там -а *m.*, спэцыяліст у галіне́ анато́міі. 2. Figur. кры́тык -а *m.*, аналі́тык -а *m.*
anatomize [əˈnætəmaɪz] v.t. 1. дзяліць на ча́сткі (*жывёліну ці расьлі́ну*); рабі́ць дысэ́кцыю (*тру́па*). 2. Figur. аналізава́ць
anatomy [əˈnætəmi] n., pl. **-mies** 1. анато́мія *f.*: ***human, plant anatomy*** анато́мія чалаве́ка, расьлі́ны. 2. анатамі́чны разрэ́з -у *m.* 3. ана́ліз -у, разбо́р -у *m.*
ancestor [ˈænsestər] n. 1. пра́шчур -а, прарóдзіч -а, прóдлак -ка, дзед -а *m.* 2. папярэ́днік -а *m.* 3. Law спадка-да́ўца *m.*
ancestral [ænˈsestrəl] adj. 1. пра́шчураў, ро́давы. 2. спа́дчынны: ***an ancestral trait in the family*** спа́дчынная ры́са ў сям'і́
ancestry [ˈænsestri] n., pl. **-tries** 1. пра́шчуры *pl.*, дзяды́ й пра́дзеды. 2. радавó́д -у *m.*, радавóдная *f.*, генэалёгія ро́ду. 3. сла́ўнае пахóджаньне
anchor [ˈæŋkər] – n. 1. я́кар -а *m.* 2. Tech. скаба́ *f.*; а́нкер -а *m.*, заця́жка *f.*
– v.t. 1. ста́віць на я́кар: ***to anchor a ship*** паста́віць карабе́ль на я́кар. 2. прымацо́ўваць: ***to anchor a tent to the ground*** прымацава́ць намёт да зямлі́. 3. ве́сьці перада́чу (*зь не́калькімі ўдзе́льнікамі*)
– v.i. 1. стая́ць на я́карах. 2. умацо́ўвацца
• ***at anchor*** на я́карах
• ***cast anchor, come to an anchor*** кі́нуць я́кар, стаць на я́кар

• ***ride at anchor*** стаяць на я́кары
• ***weigh anchor*** а) здыма́цца зь я́кара. б) пакіда́ць стаянку, рыхтава́цца вы́ехаць

anchorage ['æŋkərɪdʒ] n. 1. я́карная стаянка. 2. пла́та за пра́ва стаянь на я́кары. 3. стаянье на я́кары. 4. Figur. апо́ра *f.*; апо́шні сро́дак ратунку, апо́шняя надзе́я

anchoretic [ˌæŋkə'retɪk] adj. пусте́льніцкі

anchorite ['æŋkəraɪt] n. 1. пусте́льнік -а *m.* 2. само́тнік -а *m.*

anchorman ['æŋkərmæn] n., pl. **-men** 1. удзе́льнік апо́шняга эта́пу эстафе́ты. 2. Radio, TV. каардына́тар, вядучы перада́чы

anchovy ['æntʃouvi] n., pl. **-vies** камса́ *f.*, анчо́ўс -а *m.*

ancient ['eɪnʃənt] – adj. 1. старове́чны, старажы́тны: ***ancient history*** старажы́тная гісто́рыя: ***ancient times*** старада́ўнасьць *f.* 2. старада́ўны: ***an ancient temple*** старада́ўняя сьвятыня. 3. ве́льмі стары́: ***an ancient city*** ве́льмі старо́е ме́ста. 4. старамо́дны
– n. ве́льмі стары́ чалаве́к, галава́ ро́ду; заснава́льнік ро́ду
• ***the ancients*** старажы́тныя наро́ды (*грэ́кі, ры́мляне*)

ancillary ['ænsəleri] adj. 1. падпара́дкаваны; зале́жны. 2. дапамо́жны; запасны́: ***an ancillary engine in the boat*** запасны́ мато́р у ло́дцы

ancon ['æŋkən] n., pl. **ancones** ['æŋkounz] Arch. кранштэ́йн -у *m.*; кансо́ль *f.*

and [ænd; *unstressed* ənd] conj. 1. і (й), ды: ***girls and boys*** дзяўча́ты й хлапцы́. 2. ды, дада́ць: ***4 and 2 makes 6*** Чаты́ры ды два — шэсьць. 3. Informal каб (*пасьля́ try, come, go*): ***Try and do better*** Паспрабу́й зрабіць ле́пей; ***Come and see us*** Прыйдзі́ адве́даць нас. 4. а, але: ***I shall go and you stay here*** Я пайду́, а ты заста́ньcя тут
• ***and/or*** і/або́ (*або́два або́ адзі́н з двух*): ***income from stocks and/or bonds*** дахо́д ад а́кцыяў і/або абліга́цыяў
• ***and so on*** і да таго́ падо́бнае, і гэ́так дале́й

Andalusian [ˌændə'lu:ʒən] – adj. андалюзі́йскі
– n. 1. андалюзі́ец -йца *m.*. 2. паро́да сво́йскае пту́шкі

Andean [æn'di:ən] adj. андыйскі

andesite ['ændɪzaɪt] n., Min. андэзі́т -у *m.*

andiron ['ænd,aɪrn] n. жале́зныя ко́зьлікі для дро́ваў (*у каміне*)

androgynous [æn'drɑ:dʒənəs] adj. 1. гэрмафрады́тны, адначасна мужчы́нскі й жано́цкі. 2. Bot. двупо́лы

androgyny [æn'drɑ:dʒəni] n. гэрмафрадыты́зм -у *m.*

android ['ændrɔɪd] n. андро́ід -а *m.*, чалаве́кападобны ро́бат

anecdotal [ˌænɪk'doutəl] adj. анэкдаты́чны, як анэкдо́т; по́ўны анэкдо́таў

anecdote ['ænɪkdout] n. 1. здара́ньне з жыцьця́. 2. анэкдо́т -у *m.* (*ціка́вая падрабя́знасьць з прыва́тнага жыцьця́ гістары́чных асо́баў*)
• ***anecdotes*** та́йныя, прыва́тныя або́ ране́й не публіка́ва́ныя эпізо́ды з гісто́рыі ці біягра́фіі

anecdotic(al) [ˌænɪk'doutɪkəl] adj. анэкдаты́чны

anemia [ə'ni:miə] or esp. Brit. **anaemia**, n. малакро́ўе *n.*, ана́мія *f.*

anemic [ə'ni:mik] adj. 1. малакро́ўны, анэмі́чны: ***an anemic child*** малакро́ўнае дзіця́. 2. Figur. слаbý, падупа́лы: ***an anemic economy*** падупа́лая эканоміка

anemometer [ˌænɪ'mɑ:mətər] n. ветрамэ́тар, анемамэ́тар -ра *m.*

anemone [ə'neməni] n. 1. Bot. красьле́п -у *m.*, анэмо́на *f.* 2. Zool. марска́я анэмо́на (*кветкападо́бны палі́п*)

anemophilous [ˌænɪ'mɑ:fɪləs] adj., Bot. ветраапыля́льны

aneroid ['ænərɔɪd] adj. бязва́дкасны (*баромэтар*)

aneroid barometer баро́мэтар-анэро́ід

anesthesia [ˌænəs'θi:ʒə] n. or esp. Brit. **anaesthesia** анэстэ́зія *f.*, нарко́з -у *m.*, абязбо́льваньне *n.*

anesthetic [ˌænəsˈθetɪk] – n. or esp. Brit. **anaesthetic** сро́дак на абязбо́льванне, нарко́тык -у *m.*
– adj. 1. які абязбо́львае, анэстэзі́йны. 2. абязбо́лены, нячу́лы
anesthetist n. [əˈnesθətɪst] анэстэзі́ст -а *m.*
anesthetize [əˈnesθetaɪz] v.t. абязбо́льваць, рабі́ць нячу́лым, дава́ць нарко́з
aneurysm or **-rism** [ˈænjəˌrɪzəm] n., Med. анэўры́зм -у *m.*
anew [əˈnu:] adv. нано́ва, на́нава
angel [ˈemdʒəl] n. 1. анёл -а *m.* 2. Poet. вясту́н -а́ *m.*: ***the angels of spring*** вестуны́ вясны́. 3. дух (*до́бры або́ злы*): ***Every man has a good and a bad angel*** Ко́жны чалаве́к ма́е сваёйго́ до́брага й зло́га ду́ха. 4. Figur. анёлак -ка *m.*: ***She is an angel*** Яна́ —сапра́ўдны анёлак
angel cake сьве́тлы бісквіт
angelic [ænˈdʒelɪk] adj. 1. анёльскі, нябесны: ***angelic messengers*** пасла́нцы зь не́ба. 2. як анёл, чы́сты, няві́нны; бязьві́нны; до́бры й мі́лы: ***an angel woman*** жанчы́на як анёл
angelica [ænˈdʒelɪkə] n., Bot. дзя́гілль -ю *m.*
Angelus [ˈændʒələs] n. 1. малі́тва «Анёл па́нскі». 2. звон на «Анёл па́нскі»
angel visits, Brit., Informal каро́ткія й ро́дкія візы́ты
anger [ˈæŋgər] – n. злосьць *f.*, гнеў -ву *m.*: ***with anger*** са зло́сьцю, сярдзі́та
– v.t. злава́ць, гнява́ць
– v.i. гне́вацца, злава́цца
angina [ænˈdʒaɪnə] n. 1. стэнакардыя, грудна́я жа́ба *f.* 2. анґі́на *f.*
angle I [ˈæŋgəl] – n. 1. кут -а́ *m.*: ***acute (right, obtuse) angle*** во́йстры (про́сты, тупы́) кут; ***at an angle of 45 degrees*** пад кутко́м 45 гра́дусаў. 2. рог -у *m.*: ***angle of the church*** ро́г царквы́. 3. Informal а) гле́дзішча *n.*: ***to treat the problem from a new angle*** падыхо́дзіць да пыта́ньня з но́вага гле́дзішча. б) бок -у *m.*, аспэ́кт -у *m.*: ***There are many angles to this question*** Гэ́тае пыта́ньне ма́е шмат бако́ў
– v.i. 1. перахо́дзіць наўско́с (*даро́гу*). 2. зваро́чваць, паваро́чваць: ***The road here angles to the right*** Даро́га тут зваро́чвае напра́ва
– v.t., Informal прадстаўля́ць спра́ву неаб'ектыўна, перакру́чваць
angle II [ˈæŋgəl] v.i. 1. ву́дзіць. 2. Figur. закіда́ць ву́ду
angler [ˈæŋglər] n. 1. вуда́р -а́, ву́даль -я *m.*, рыба́к, што ло́віць ры́бу ву́дай. 2. хітру́н -а́, інтрыга́н -а *m.* 3. Zool. марскі́ чорт (*драпе́жная ры́ба*)
Anglican [ˈæŋglɪkən] – adj. англіка́нскі
– n. англіка́нін -а *m.*, ся́бра англіка́нскае царквы́
Anglicanism [ˈæŋglɪkəˌnɪzəm] n. англікані́зм -у *m.*
Anglicism [ˈæŋglɪˌsɪzəm] n. 1. анге́льскасьць *f.*, англіцы́зм *m.*, анге́льшчына *f.* (*звы́чаі, звы́чкі*). 2. сло́ва ужыва́нае ў Анге́льшчыне; брытані́зм -у *m.*
Anglicist [ˈæŋglɪsɪst] n. англіцы́ст -а *m.* (*студэ́нт або́ спэцыяліст у галіне́ анге́льскае лінгві́стыкі або́ агу́льнае ве́ды пра Анге́льшчыну*)
anglicize or **anglicise** [ˈæŋglɪsaɪz] v. англізава́ць; англізава́цца
angling [ˈæŋglɪŋ] n. вуджэ́ньне *n.* (*ры́бы*)
Anglistics [ˌæŋgˈlɪstɪks] n. анге́льская лінгві́стыка
Anglo-American [ˌæŋgloʊəˈmerɪkən] – adj. а́нгла-амэрыка́нскі
– n. амэрыка́нец, амэрыка́нка анге́льскага пахо́джаньня
Anglo-Canadian [ˌæŋgloʊkəˈneɪdiən] – adj. а́нгла-канады́йскі
– n. 1. канады́ец, канады́йка анге́льскага пахо́джаньня. 2. англамо́ўны канады́ец
Anglo-Catholic [ˌæŋgloʊˈkæθlɪk] – adj. англіка́нска-каталі́цкі
– n. а́нгла-каталі́к
Anglo-French [ˌæŋgloʊˈfrentʃ] – adj. а́нгла-францу́скі
– n. францу́ская мо́ва, ужыва́ная ў сярэдняве́чнай Анге́льшчыне

Anglo-Indian [ˌæŋgloʊˈɪndiən] – adj. áнгла-індыйскі
– n. 1. анге́лец, які́ до́ўга жыў у Індыі. 2. дыяле́кт анге́льскае мо́вы з дaméшкай сло́ў з гі́нду. 3. грамадзяні́н Індыі мяша́нага брыта́нска-індыйскага паходжаньня

Anglomania [ˌæŋgloʊˈmeɪniə] n. англама́нія *f.*

Anglophile [ˈæŋgləfaɪl] n. англафі́л -а *m.*

Anglophilic [ˌæŋgləˈfɪlɪk] adj. англафі́льскі

Anglophobe [ˈæŋgləˌfoʊb] n. англафо́б -а *m.*

Anglophobia [ˌæŋgləˈfoʊbiə] n. англафо́бія *f.*

Anglophone [ˈæŋgləfoʊn] n. англамо́ўны -ага *m.*

Anglo-Saxon [ˌæŋgloʊˈsæksən] – n. 1. англаса́кс -а *m.* 2. англасаксо́нская (стараанге́льская) мо́ва
– adj. англасаксо́нскі

Angora [æŋˈgɔːrə] n. 1. анго́рскі кот, трус. 2. анго́рская каза́. 3. тканіна з анго́рскае во́ўны

angora анго́рская во́ўна, тканіна з гэтае во́ўны

angrily [ˈæŋgrɪli] adv. зло́сна; са зло́сьцю, сярдзі́та

angry [ˈæŋgri] adj. **-grier, -griest** 1. зло́сны, гне́ўны; раззлава́ны: ***I was very angry*** Я быў ве́льмі раззлава́ны: ***to be angry at (about)*** злава́цца *за не́шта або́ дзе́ля не́чага*: ***to be angry at (with) somebody*** быць зло́сным на не́кага; ***to get angry*** зазлава́цца, узлава́цца. 2. гне́ўны, бурлі́вы: ***an angry sea*** бурлі́вае мо́ра; ***an angry sky*** пахму́рнае не́ба. 3. са зло́сьцю: ***angry words*** ска́заныя са зло́сьцю сло́вы

angstrom or **Angstrom unit** [ˈæŋkstrəm] n., Phys. ангстро́м -а *m.* (*адзі́нка ме́раньня сьветлавы́х хва́ляў*)

anguine [ˈæŋgwɪn] adj. 1. зьмяі́ны. 2. зьмеепадо́бны: ***an anguine lizard*** зьмеепадо́бная я́шчарка

anguish [ˈæŋgwɪʃ] – n. му́ка, паку́та *f.*, бо́ль -ю *m.*: ***anguish of body and mind*** фізы́чныя й мара́льныя паку́ты
– v.t. му́чыць,спрычыня́ць паку́ты
– v.i. паку́таваць, цярпе́ць; му́чыцца

angular [ˈæŋgjələr] adj. 1. гранёны, кантава́ты. 2. кутавы́. 3. ме́раны кутóм. 4. хударля́вы; кашча́вы. ***He has a tall angular body*** Ён высо́кі й хударля́вы. 5. нехлямя́жы, нязгра́бны; рэ́зкі: ***angular movements*** нязгра́бныя ру́хі

angularity [ˌæŋgjəˈlærəti] n., pl. **-ties** 1. кантава́тасьць, вуглава́тасьць *f.* 2. нехлямя́жасьць, нязгра́бнасьць *f.* 3. худзіна́, хударля́васьць *f.*
• ***angularities*** , pl. во́йстрыя ка́нты

angular velocity кутава́я ху́ткасьць

anhydride [ˌænˈhaɪdraɪd] n. Chem. ангідры́д -у *m.*

anhydrite [ˌænˈhaɪdraɪt] n. Min. ангідры́т -у *m.*

anhydrous [ˌænˈhaɪdrəs] adj. Chem. бязво́дны

anile [ˈænaɪl] adj. старэ́чы

aniline [ˈænəlɪn] – n. Chem. аніліна́ -у *m.*
– adj. аніліна́вы: ***aniline dye*** а) аніліна́вы фарбава́льнік. б) сынтэты́чны фарбава́льнік

anility [əˈnɪləti] n., pl. **-ties** 1. састарэ́ласьць, старэ́часьць; струхле́ласьць *f.* 2. старэ́чае зьдзеціне́ньне

animadversion [ˌænɪməˈdvɜːrʒən] n. асуджэ́ньне *n.*, крытыцы́зм -у *m.*; ганьбава́ньне, га́неньне *n.*

animadvert [ˌænɪmædˈvɜːrt] v. асуджа́ць, крытыкава́ць; ганьбава́ць

animal [ˈænɪməl] – n. 1. жыва́я істо́та. 2. жывёліна, жывёла *f.*: ***pigs, cows, geese and various other animals*** сьві́ньні, каро́вы, гу́сі ды ро́зная і́ншая жывёла. 3. зьвер, жывёліна (*пра чалаве́ка*)
– adj. 1. жывёльны, зьвяры́ны. 2. цялесны, фізы́чны
• ***a little animal*** зьвярло́к -ка́ *m.*
• ***a young wild animal*** зьверанё *n.*
• ***wild animal*** зьвер зьвяра́ *m.*, зьвяр'ё *n., coll.*

animalcule [ˌænɪˈmælkjuːl] n. жывёлінка *f.*, мікраскапі́чная істо́та

animal husbandry жывёлагадо́ўля *f.*
animalism [ˈænɪməlˌɪzəm] n. 1. зьвяры́насьць, жывёльнасьць *f.* 2. юрлі́васьць *f.* 3. Philos. анімалі́зм -у *m.*
animality [ˌænɪˈmælətɪ] n. 1. жывёльнасьць, зьвяры́насьць у чалаве́ку. 2. зьвяры́нае жыцьцё. 3. жывёльны сьвет
animal kingdom жывёльны сьвет
animally [ˈænɪməlɪ] adv. фізы́чна
animal spirits натура́льная жы́васьць; здаро́вая жыцьця́да́снасьць
animate [ˈænɪmeɪt] v.t. 1. ажыўля́ць, бадзёрыць. 2. падбадзёрваць, узбуджа́ць. 3. натхня́ць, дава́ць натхне́нье; заахво́чваць. 4. ру́хаць : ***Windmills are animated by the wind*** Ветракі́ ру́хаюцца ве́трам
animate [ˈænɪmət] adj. ажы́ўлены; жывы́: ***animate being*** жыва́я істо́та
animated [ˈænɪmeɪtɪd] adj. ажы́ўлены, жывы́: ***an animated discussion*** жыва́я дыску́сія. 2. вясёлы, ра́дасны: ***an animated smile*** вясёлая ўсьме́шка
animated cartoon мультыплікацы́йны фі́льм
animation [ˌænɪˈmeɪʃən] n. 1. адухаўле́ньне; ажы́ўленьне *n.* 2. жыцьцё *n.*, жы́васьць *f.* 3. уздым -у *m.*; натхне́ньне *n.*: ***to talk with great animation*** гаварыць зь вялі́кім уздымам. 4. мультыпліка́цыя *f.*
animator [ˈænɪmeɪtər] n. 1. натхня́льнік -а *m.* 2. мультыплікатар -а *m.*
animism [ˈænɪˌmɪzəm] n., Philos. анімі́зм -у *m.* (*ве́ра ў дух і душу́ ў ко́жнай рэ́чы*)
animist [ˈænɪmɪst] n. анімі́ст -а *m.*
animistic [ˌænɪˈmɪstɪk] adj. анімісты́чны
animosity [ˌænɪˈmɑːsətɪ] n., pl. **-ties** варо́жасьць, нядо́бразы́члівасьць *f.*
anion [ˈænˌaɪən] n. аніён -а *m.*
anise [ˈænɪs] n. ані́с -у *m.*
aniseed [ˈænɪsiːd] n. ані́савае зе́рне
anisette [ˌænɪˈzet] n. ані́савы лікёр, ані́саўка *f.*
ankle [ˈæŋkəl] n. шчы́калатка *f.*
anklet [ˈæŋklət] n. 1. каро́ткая шкарпэ́тка. 2. ланцужо́к на назе́
ankylosis [ˌæŋkɪˈlousɪs] n., *гл.* **anchylosis**
annalist [ˈænəlɪst] n. летапі́слец -ца *m.*, гісто́рык -а *m.*
annalistic [ˌænəˈlɪstɪk] adj. летапі́сны
annals [ˈænəlz] n., pl. 1. ле́тапіс -у *m.*, хро́ніка *f.* 2. гісто́рыя *f.*, гістары́чны гадаві́к, гадавікі́. 3. за́пісы *pl.*, апавяда́ньне *n.*
anneal [əˈniːl] v.t. 1. гартава́ць: ***to anneal nails*** гартава́ць цьвікі́. 2. абпа́льваць (*шкло, кера́міку*). 3. Figur. гартава́ць (*во́лю*)
annex [ænˈeks] – v.t. 1. далуча́ць, анэксава́ць. 2. дадава́ць: ***to annex a clause to a contract*** дада́ць пункт да кантра́кту; ***a reader with a vocabulary annexed*** чыта́нка з дада́дзеным сло́ўнікам
– n. [ˈæneks] 1. прыбудо́ва *f.*, крыло́ *n.* 2. дада́так -ку *m.*, дапаўне́ньне *n.*, залу́чнік -а *m.* (*да дакумэ́нту*)
annexation [ˌænekˈseɪʃən] n. 1. далучэ́ньне *n.*, анэ́ксія *f.* 2. не́шта далу́чанае
annihilate [əˈnaɪəleɪt] v.t. 1. зьнішта-жа́ць, зьнішча́ць, разбура́ць: ***The flood annihilated over thirty villages*** Павóдка зьні́шчыла больш за трыццаць вёсак. 2. разьбіва́ць: ***to annihilate an army*** разьбі́ць во́йска
annihilation [əˌnaɪəˈleɪʃən] n. зьніштóжаньне, зьнішчэ́ньне *n.*
anniversary [ˌænɪˈvɜːrsərɪ] – n., pl. **-ries** 1. уго́дкі *pl. only.* 2. юбіле́й -ю *m.*
– adj. уго́дкавы, юбіле́йны
anno Domini [ˌænoʊ ˈdɑːmənɪˌ] Lat. **A.D.** у го́дзе па нараджэ́ньні Хрыста́; на́шай э́ры
annotate [ˈænəteɪt] v. анатава́ць, дава́ць заўва́гі *або́* камэнта́рыі (*да тэ́ксту*); устаўля́ць заўва́гі
annotation [ˌænəˈteɪʃən] n. 1. анатава́ньне *f.* 2. крытычная заўва́га; тлумачэ́ньне *n.*
announce [əˈnaʊns] v.t. 1. абвяшча́ць, паведамля́ць, падава́ць да ве́дама: ***to***

announce to the students павéдаміць вýчням; ***to announce the names of the members of the new cabinet*** падáць да вéдама прóзьвішчы сяброў нóвага кабінэ́ту. 2. абвяшчáць (*нумары́ праграмы́*)

announcement [əˈnaʊnsmənt] n. паведамлéньне, абвéшчаньне *n.*, абвéстка *f.*, апавéшчаньне *n.*: ***announcement of a marriage*** апавéшчаньне жанíмства

announcer [əˈnaʊnsər] n. 1. апавяшчáльнік праграмы. 2. Radio дыктар -а *m.*

annoy [əˈnɔɪ] v.t. 1. злавáць, раздражня́ць: ***It annoys me*** Гэ́та мянé раздражня́е; ***to be annoyed*** быць раззлавáным, незадавóленым, злавáцца. 2. турбавáць; дакучáць, назаля́ць, дапякáць; дадзявáць

annoyance [əˈnɔɪəns] n. 1. незадавóленасьць, раздражнёнасьць *f.*: ***an annoyance at the delay*** незадавóленасьць з прычы́ны затры́мкі. 2. дакýка, назóла *f.*; пры́красьць, непрыéмнасьць *f.*: ***The heavy traffic on our street is an annoyance*** Вялíкі рух на нáшай вýліцы мóцна дакучáе

annoying [əˈnɔɪɪŋ] – adj. 1. які́ раздражня́е. 2. дакýчлівы, назóйлівы, пры́кры

– n. 1. назаля́ньне, дакучáньне *n.* 2. злавáньне *n.*

annual [ˈænjuəl] – adj. 1. гадавы́; штогадóвы: ***an annual salary*** гадавáя зарабóтная плáта. 2. аднагадóвы: ***an annual plant*** аднагадóвая расьлíна

– n. 1. гадавíк -á *m.* 2. Bot. аднагадóвая расьлíна

annually [ˈænjuəli] adv. штогóду; раз на год; кóжны год

annuitant [əˈnuːətənt] n. атрымáльнік рэ́нты, пэ́нсіі, пэнсіянэ́р -а *m.*, пэнсіянэ́рка *f.*

annuity [əˈnuːəti] n., pl. **-ties** рэ́нта *f.*, гадавáя вы́плата

annul [əˈnʌl] v.t. касавáць, рабіць нявáжным, анулявáць: ***to annul the contract*** анулявáць кантрáкт

annular [ˈænjələr] adj. кальцападóбны, кальцавы́

annulate [ˈænjəleɪt] adj. кóльчаты, з кóлцаў (*пра ланцýг*)

annulet [ˈænjələt] n. 1. кóлца *n.* 2 Arch. шы́йка (*калёны*)

annulment [əˈnʌlmənt] n. скасавáньне, анулявáньне *n.*

annunciate [əˈnʌnsieɪt] v.t. апавяшчáць; вяшчáць, прадкáзваць, праро́чыць

annunciation [əˌnʌnsiˈeɪʃən] n. абвéшчаньне *n.*

• ***the Annunciation*** Relig. Дабравéшчаньне *n.*

annunciator [əˈnʌnsieɪtər] n. 1. апавяшчáльнік -а *m.* 2. Electr. сыгнáльны індыкáтар

anode [ˈænoʊd] n. анóд -а *m.*

anodyne [ˈænoʊdaɪn] – adj. суцяшáльны, супакая́льны

– n. болесуцішáльны, супакая́льны срóдак

anoint [əˈnɔɪnt] v.t. 1. мáзаць мáсьцю. 2. мірапамáзваць: ***The bishop anointed the new king*** Бíскуп мірапамáзаў нóвага караля́

anointment [əˈnɔɪntmənt] n. 1. мáзаньне, націráньне мáсьцю. 2. памáзаньне *n.*

anomalous [əˈnɑːmələs] adj. 1. ненармáльны, няпрáвільны. 2. Gram. няпрáвільны, нерэгуля́рны: ***an anomalous inflection*** няпрáвільная флéксія, рóзнаскланя́льнасьць *f.*

anomaly [əˈnɑːməli] n., pl. **-lies** 1. ненармáльнасьць, няпрáвільнасьць *f.*, адхілéньне *n.* 2. Astron. анамáлія *f.*

anonym [ˈænənɪm] n. 1. ананíм -а *m.* 2. ананíмка *f.* 2. псэўданíм -а *m.*

anonymity [ˌænəˈnɪməti] n. 1. ананíмнасьць *f.* 2. безымéннасьць *f.*

anonymous [əˈnɑːnɪməs] adj. ананíмны, безымéнны

anopheles [əˈnɑːfəliːz] n., pl. **-les** анóфэлес -а *m.*, маляры́йны камáр

anorexia [ˌænəˈreksiə] n. анарэ́ксія *f.* (*стрáта апэты́ту*)

anosmia [əˈnɑːzmiə] n. стрáта пачуцьця́ нюху

another [əˈnʌðər] – adj. 1. íншы: ***That is quite another matter*** Гэ́та зусíм ін-

шая спра́ва; ***another time*** і́ншым ра́зам. 2. яшчэ́ адзі́н: ***Have another glass of milk*** Вы́пі яшчэ́ адну́ шкля́нку малака́; ***in another five minutes*** за які́я пяць мінýт. 3. другі́: ***another Kupala*** другі́ Купа́ла
– pron. 1. яшчэ́ адзі́н, і́ншы, другі́: ***His father was a poet, and he is another*** Яго́ны ба́цька быў паэ́там, а ён — яшчэ́ адзі́н. 2. і́ншы: ***I don't like this book, give me another*** Мне не падаба́ецца гэ́тая кні́га, да́йце мне і́ншую
• ***one after another*** адзі́н за адны́м

anserine [ˈænsəraɪn] adj. 1. гусі́ны. 2. дурны́, як гусь

answer [ˈænsər] – n. 1. адка́з -у *m.* 2. Math. разьвя́зка *f.*, рашэ́ньне *n.*: ***answer to a problem*** разьвя́зка зада́чы. 3. рэа́кцыя *f.*: ***A nod was her only answer*** Ківо́к галавы́ быў е́йным адзі́ным адка́зам
– v.t. 1. адка́зваць: ***to answer one's question*** адказа́ць *каму́* на пыта́ньне. 2. адгука́цца: а) ***to answer the door*** адчыні́ць дзьве́ры (*на стук*); б) ***to answer the phone*** адказа́ць па тэлефо́не; ***to answer the call*** адгукну́цца на кліч. 3. адпавяда́ць (*патрэ́бам, вымо́гам*), быць адпаве́дным: ***to answer the purpose*** адпавяда́ць мэ́це
– v.i. 1. адка́зваць, адгука́цца: ***He will not answer*** Ён не адкажа. 2. не́сьці адка́знасьць, быць адка́зным: ***to answer for a crime*** не́сьці адка́знасьць за злачы́нства; ***to answer for one's safety*** быць адка́зным за не́чую бясьпе́ку
• ***answer back,*** Informal няве́тліва адказа́ць, адгрыза́цца
• ***know all the answers,*** Informal а) быць ве́льмі до́бра паінфармава́ным. б) мець на ўсё свой адка́з

answerable [ˈænsərəbəl] adj. 1. адка́зны: ***You are answerable to him for it*** Вы адказны перад і́м за гэ́та. 2. на які́ магчы́ма адказа́ць: ***That question is easily answerable*** На тако́е пыта́ньне лёгка адказа́ць. 3. адпаве́дны

answering machine аўтаадка́зьнік

answering service камэрцы́йная слу́жба, яка́я адка́звае на тэлефо́ны

ant [ænt] n. мура́шка *f.*

antacid [ˌæntˈæsɪd] n. Chem. антыкісло́тны сро́дак: ***Baking soda is an antacid*** Со́да — сро́дак, які́ нэўтралізу́е кіслату́

antagonism [ænˈtægəˌnɪzəm] *n.* антагані́зм -у *m.*, варо́жасьць *f.*; супраці́ў -ву *m.*

antagonist [ænˈtægənɪst] n. 1. супраці́ўнік -а *m.*, супраці́ўніца *f.*; антаганіст -а *m.* 2. Anat. супрацьдзе́йны му́скул

antagonistic [ænˌtægəˈnɪstɪk] adj. 1. варо́жы, антаганісты́чны. 2. нязго́дны, супраці́ўны. 3. супрацьдзе́йны

antagonize [ænˈtægənaɪz] – v.t. 1. антаганізава́ць, узбуджа́ць варо́жасьць, настро́йваць супро́ць сябе́. 2. варо́жа супрацьстаўля́цца. 3. супрацьдзе́яць
– v.i. дзе́яць у апазы́цыі *або́* варо́жа

antarctic [ænˈɑːrktɪk] adj. антарктычны, паўдзённапаля́рны
• ***The Antarctic*** Анта́рктыка *f.*

Antarctic Circle Паўдзённы паля́рны круг

Antarctic Zone Паўдзённая паля́рная зо́на

ante [ˈænti] – n. 1. ста́ўка *f.* (*у покеры*). 2. пачатко́вы ўклад
– v.i. 1. рабі́ць ста́ўку (*у покеры*). 2. закладаць, укладаць гро́шы

anteater [ˈæntˌiːtər] n. мурашкае́д -а *m.*

antebellum [ˌæntiˈbeləm] adj. 1. даваенны, перадваенны. 2. перад амэрыка́нскай грамадзя́нскай вайно́й

antecedence [ˌæntəˈsiːdəns] n. 1. першынство́, старшынство́ *n.*, прыярытэ́т -у *m.* 2. Astron. уя́ўны рух плянэ́ты з усхо́ду на за́хад

antecedent [ˌæntəˈsiːdənt] – n. 1. папярэ́днее. 2. Math. антэцэдэ́нт -а *m.* а) папярэ́дні член адно́сінаў. б) пе́ршы або́ трэ́ці член прапо́рцыі
• ***antecedents*** а) мінýлае (*чалаве́ка*). б) праро́дзічы, пра́шчуры
– adj. папярэ́дні

antecedently [ˌæntəˈsi:dəntli] adv. ранéй, упéрад, папярэ́дне
antecessor [ˌæntiˈsesər] n. папярэ́днік -а *m.*
antechamber [ˈænti˩tʃeimbər] n., *r.l.* **anteroom**
antedate [ˈæntɪdeɪt] – v.t. 1. папярэ́днічаць: ***Radio antedates television*** Рáдыё папярэ́днічае тэлебáчаньню. 2. датавáць ранéйшай дáтай
– n. ранéйшая дáта
antediluvian [ˌæntidɪˈlu:viən] – adj. 1. дапатóпны (*перад патóпам*). 2. старамóдны, састарэ́лы
– n. вéльмі стары́ *абó* старамóдны чалавéк
antelope [ˈæntəloʊp] n. 1. антылёпа *f.* 2. скýра з антылёпы
ante meridiem [ˌæntiməˈrɪdiəm] adv., Lat. abbrev.: ***a.m.*** *or* ***A.M.*** перад паўднём
antenatal [ˌæntiˈneɪtəl] adj. перадрóдавы
antenna [ænˈtenə] n., pl. **-tennae** [ænˈteni:] 1. Zool., Bot. вýсік -а *m.*; ражлóк -кá *m.*, шчýпень -я *m.* 2. Radio pl. **-tennas** антэ́на *f.*
antepenultimate [ˌæntipɪˈnʌltɪmət] adj. трэ́ці ад канцá
anterior [ænˈtɪriər] adj. 1. пярэ́дні. 2. папярэ́дні, ранéйшы: ***an anterior event*** папярэ́дняе здарэ́ньне
anteroom [ˈæntiru:m] n. перадпакóй *m.*; пачакáльня *f.*
anthem [ˈænθəm] n. 1. гімн -у *m.* 2. антыфóн -у *m.*
anther [ˈænθər] n. Bot. пы́льнік -у *m.*
anthill [ˈænthɪl] n. мурáшнік -а *m.*
anthology [ænˈθɑ:lədʒi] n., pl. **-gies** анталёгія *f.*
anthracene [ˈænθrəsi:n] n. Chem. антрацэ́н -у *m.*
anthracite [ˈænθrəsaɪt] n., Min. антрацы́т -у *m.*
anthracitic [ˌænθrəˈsɪtɪk] adj. антрацы́тавы
anthrax [ˈænθræks] n., pl. **-thraces** 1. сібі́рская я́зва (*хварóба жывёлы*). 2. скýла *f.* 3. карбункýл -у *m.*
anthropocentric [ˌænθrəpəˈsentrɪk] adj. антрапацэнтры́чны
anthropoid [ˈænθrəpɔɪd] – adj. чалавé-кападóбны
– n. чалавéкападóбная мáлпа
anthropological [ˌænθrəpəˈlɑ:dʒɪkəl] adj. антрапалагі́чны
anthropologist [ˌænθrəˈpɑ:lədʒɪst] n. антрапóляг -а *m. & f.*
anthropology [ˌænθrəˈpɑ:lədʒi] n. антрапалёгія *f.*
anthropometry [ˌænθrəˈpɑ:metri] n. антрапамэ́трыя *f.*
anthropomorphic [ˌænθrəpəˈmɔ:rfɪk] adj. антрапамарфі́чны
anthropomorphism [ˌænθrəpəˈmɔ:rfɪzəm] n. антрапамарфі́зм -у *m.*
anthropophagus [ˌænθrəˈpɑ:fəgəs] n., pl. **-agi** [-ədʒaɪ] людаéд -а, канібáл -а *m.*, людаéдка *f.*
anthropophagy [ˌænθrəˈpɑ:fədʒi] n. людаéдзтва *n.*, канібалі́зм -у *m.*
anti [ˌænti] – n., pl. **-tis,** Informal апанэ́нт -а, супраці́ўнік -а *m.*, áнты *indecl.*
– adj. супраці́ўны, апазыцы́йны
– prep. супрóць: ***anti everything new*** супрóць усягó нóвага
anti-, pref. 1. супрóць, сýпраць, áнты-, супраці́ўны: ***antiadministration*** супраці́ўны адміністрáцыі. 2. не-, супрацьлéжны: ***antisocial*** неграмáдзкі. 3. які́ супрацьдзéе, прадухіля́е абó лéчыць
antiabortion [ˌæntiəˈbɔ:rʃən] adj. супроцьабóртны: ***antiabortion laws*** закóны супрóць абóртаў
antiaircraft [ˌæntiˈerkræft] – adj. супрóцьпавéтраны; зэні́тны
– n. зэні́тная збрóя
antialcoholic [ˌæntiælkəˈhɑ:lɪk] adj. антыалькагóльны, сýпрацьалькагóльны
anti-American [ˌæntiəˈmerɪkən] adj. антыамэрыкáнскі
antibiotic [ˌæntibaɪˈɑ:tɪk] – n., adj., Med. антыбіётык -у *m.*
– adj. антыбіяты́чны: ***antibiotic treatment*** лячэ́ньне антыбіётыкам
antic [ˈæntɪk] – n., often **antics** pl. крыўля́ньне *n.*, грымáса *f.*; блазнóта *f.*, свавóльства *n.*: ***the clown's antics*** клóўнавы крыўля́ньні

– adj. дзіва́цкі, блазе́нскі

Antichrist ['æntɪkraɪst] n. анты́хрыст -а *m.*

anticipate [æn'tɪsɪpeɪt] – v.t. 1. прадба-ча́ць, прадчува́ць. 2. спадзява́цца, ча-ка́ць: ***We anticipated a good time at the party*** Мы спадзява́ліся, што ве́-села правядзём час на вечары́не. 3. апярэ́джваць, выпярэ́джваць: ***The Chinese anticipated the European discovery of gunpowder*** Кіта́йцы апярэ́-дзілі Эўро́пу ў адкрыцьці́ по́раху. 4. прысьпяша́ць, набліжа́ць. 5. рабі́ць датэрмі́нова. 6. перавыдатко́ўваць – v.i. забяга́ць напе́рад; апярэ́джваць фа́кты: ***We must not anticipate*** Мы не паві́нны забяга́ць напе́рад

anticipation [æn,tɪsɪ'peɪʃən] n. 1. прадчу-ва́ньне, прадба́чаньне, чака́ньне, спа-дзява́ньне *n.*: ***in anticipation of something*** чака́ючы не́чага, прадба-ча́ючы не́шта. 2. апярэ́джваньне *n.*: ***thanking you in anticipation*** напе́рад вам удзя́чны

anticipatory [æn'tɪsəpətɔ:ri] adj. 1. папя-рэ́дні. 2. заўча́сны. 3. прадба́члівы

anticlerical [,ænti'klerɪkəl] adj. антыкле-рыка́льны

anticlimax [,ænti'klaɪmæks] n. 1. рэ́зкі спад (*пачуцьця́, зацікаўле́ньня*). 2. расчара-ва́ньне, распру́жаньне *n.*

anticlockwise [,ænti'klɑ:kwaɪz] adj., adv. супро́ць гадзі́ньнікавае стрэ́лкі

anticoagulant [,æntikoʊ'ægjələnt] n. ан-тыкаагуля́нт -у *m.*, супрацьзгуш-ча́льны сро́дак

anticommunism [,ænti'kɑ:mjʊnɪzəm] n. антыкамуні́зм -у *m.*

anticorrosive [,æntikə'roʊsɪv] n. сро́дак супро́ць каро́зіі, супро́ць разьяда́ньня

anticyclone [,ænti'saɪkloʊn] n. антыцы-клён -у *m.*

antidepressant [,æntidɪ'presənt] n. анты-дэпрэса́нт -у *m.*, сро́дак ад дэпрэ́сіі

antidote ['æntɪdoʊt] n. 1. проція́дзьдзе, супрацья́дзьдзе *n.* 2. Figur. сро́дак су-про́ць непажада́нага *або́* шко́днага

antifreeze ['æntifri:z] n. антыфры́з -у *m.*

antigen ['æntɪdʒən] n. антыге́н -у *m.*

antigovernment [,ænti'gʌvərnmənt] adj. антыўра́давы; супрацьдзяржа́ўны

antihero ['ænti,hɪroʊ] n. антыгэро́й -я *m.*, адмо́ўны гэро́й

antihistamine [,ænti'hɪstəmi:n] n. анты-гістамі́н -у *m.*

anti-imperialistic [,æntɪɪm,pɪrɪə'lɪstɪk] adj. антыімпэрыялісты́чны

antiknock [,ænti'nɑ:k] n., Tech. антыдэ-тана́тар -а *m.*

anti-lock [,ænti'lɑ:k] n. антыблякіро́ўка *f.*

antilogarithm [,ænti'lɔ:gərɪðəm] n. анты-лагары́тм -у *m.*

antimacassar [,æntɪmə'kæsər] n. сурвэ́т-ка *f.*, по́сьцілка на крэ́сьле, фатэ́лі

antimagnetic [,æntɪmæg'netɪk] adj. су-працьмагні́тны

antimalarial [,æntɪmə'leriəl] adj. су-працьмалары́йны

antimatter ['æntɪ,mætər] n. антырэ́чыва *n.*, антыматэ́рыя *f.*

antimilitarism [,ænti'mɪlɪtərɪzəm] n. ан-тымілітары́зм -у *m.*

antimissile [,ænti'mɪsəl] n. супрацьра-ке́тны

antimony ['æntəmoʊni] n., Chem. сурма́ *f.*

antinational [,ænti'næʃənəl] adj. антына-ро́дны, супрацьнаро́дны, супрацьна-цыяна́льны

antinomy [æn'tɪnəmi] n. антыно́мія, су-пярэ́чнасьць *f.*, парадокс -у *m.*

antinovel ['æntɪ,nɑ:vəl] n. антырама́н -у *m.*

anti-nuclear [,ænti'nu:klɪr] n. супраць-я́дзерны

antiparticle ['æntɪ,pɑ:rtɪkəl] n. антычась-ці́нка *f.*

antipathetic [,æntɪpə'θetɪk] adj. 1. які́ ма́е антыпа́тыю. 2. які выкліка́е антыпа́-тыю; непрые́мны, антыпаты́чны

antipathy [æn'tɪpəθi] n., pl. **-thies** 1. ан-тыпа́тыя *f.*, пачуцьцё непрыя́знасьці, агі́ды: ***antipathy to snakes*** агі́да да зьме́яў. 2. прадме́т антыпа́тыі

antipersonnel [,æntɪ,pɜ:rsə'nel] adj., Milit. супрацьпяхо́тны, скіраваны супро́ць людзе́й (*пра бо́мбу, мі́ну*)

antiperspirant [,ænti'pɜ:rspərənt] n. дэа-дара́нт, сро́дак супро́ць паце́ньня

antipodes [æn'tɪpədi:z] n. дыямэтра́льная супрацьле́гласьць, антыпо́д -а *m.* 2. а) ме́сцы на супрацьле́глых канцо́х зямлі́. б) дзьве супрацьле́гласьці: ***Hate and love are antipodes*** Нянáвісьць і любóў — дзьве супрацьле́гласьці

antipole ['æntipoʊl] n. супрацьле́глы по́люс

antipyretic [ˌæntipaɪ'retɪk] – adj. гарачкапаніжа́льны
– n. гарачкапаніжа́льны лек, гарачкапаніжа́льнае *n.*

antipyrine ['æntipaɪri:n] n. антыпіры́н -у *m.*

antiquarian [ˌæntə'kweriən] – adj. антыква́рны
– n. антыква́р -а *m.*

antiquarianism [ˌæntə'kweriənˌɪzəm] n. 1. антыква́рства (*прафэ́сія*). 2. любóў, зацікаўле́ньне да старажы́тнасьцяў

antiquary ['æntəkweri] n., pl. **-quaries** антыква́р -а *m.*

antiquate ['æntəkweɪt] v.t. рабіць старамо́дным; надава́ць старасьве́цкі вы́гляд

antiquated ['æntəkweɪtɪd] adj. састарэ́лы; старамо́дны

antique [æn'ti:k] – adj. 1. старасьве́цкі: ***an antique chair*** старасьве́цкае крэ́сла: ***an antique shop*** антыква́рыят -у *m.* 2. старажы́тны, анты́чны
– n. 1. старасьве́цкая *або́* анты́чная рэч. 2. анты́чны стыль. 3. анты́ква *f.* (*друка́рскі стыль*)

antiquity [æn'tɪkwəti] n., pl. **-ties** 1. ста́расьць; старада́ўнасьць *f.* 2. клясы́чная старажы́тнасьць, анты́чнасьць *f.*: ***the nations of antiquity*** старажы́тныя наро́ды

antirust ['æntirʌst] – adj. які́ прадухіля́е ад іржы́
– n. рэ́чыва, яко́е прадухіля́е іржаве́ньне

antiscorbutic [ˌæntiskɔ:r'bju:tɪk] – adj. супрацьцынго́тны
– n. лек су́праць цынгі́: ***antiscorbutic acid, ascorbic acid*** аскарбі́навая кіслата́, вітамі́н «С»

anti-semite [ˌænti'semaɪt] n. антысэмі́т -а *m.*, антысэмі́тка *f.*

anti-Semitic [ˌæntisə'mɪtɪk] adj. антысэмі́цкі

anti-Semitism [ˌænti'semətˌɪzəm] n. антысэмі́тызм -у *m.*

antisepsis [ˌæntə'sepsɪs] n. антысэ́птыка *f.*

antiseptic [ˌæntə'septɪk] – adj. які́ прадухіля́е зараже́ньне, антысэптычны
– n. сро́дак, які́ прадухіля́е зараже́ньне, антысэ́птык -а *m.*

antisocial [ˌænti'soʊʃəl] adj. 1. антыграма́дзкі, супрацьграма́дзкі: ***antisocial acts*** антыграма́дзкія ўчы́нкі. 2. нетава́рыскі

antispasmodic [ˌæntispæz'mɑ:dɪk] – adj. супрацьсу́таргавы
– n. супрацьсу́таргавы сро́дак

antistatic [ˌænti'stætɪk] adj. антыстаты́чны

anti-tank [ˌænti'tæŋk] adj. супрацьта́нкавы

antitetanus [ˌænti'tetənəs] adj. супрацьслупняко́вы

antithesis [ˌæn'tɪθəsɪs] n., pl. **-ses** [-si:z] 1. супрацьле́жнасьць *f.*, кантра́ст -у *m.*, антытэ́за *f.* 2. супярэ́чнасьць *f.*: ***antithesis of theory and fact*** супярэ́чнасьць памі́ж тэо́рыяй і фа́ктам

antitoxic [ˌænti'tɑ:ksɪk] adj. антытаксі́ны, супрацья́дзьдзевы

antitoxin [ˌænti'tɑ:ksən] n. антытаксі́н -у *m.*, супрацья́дзьдзе *n.*

antitrades ['æntiˌtreɪdz] n., pl. антыпаса́ты (*вятры́ ў тро́піках*)

antitrust [ˌænti'trʌst] adj. антытрэ́ставы

antiviral [ˌænti'vaiərəl] adj. супрацьві́русны

antiwar ['æntiwɔ:r] adj. антывае́нны, супрацьваенны

antler ['æntlər] n. але́ні рог

antonym ['æntənɪm] n. анто́нім -а *m.*

anus ['eɪnəs] n., Anat. за́дні прахо́д

anvil ['ænvɪl] n. 1. кава́дла *n.* 2. Anat. кава́длачка *n.* (*ко́стка ў сярэ́днім ву́ху*)

anxiety [æŋˈzaɪəti] n., pl. **-ties** 1. трывóга *f.*, непакóлй -ю *m.*, асьцярóга, бóязь, пáнікa *f.* 2. мóцнае жадáньне. 3. Psych. хваравíты стан бóязі й непакóю

anxious [ˈæŋkʃəs] adj. 1. неспакóйны, трывóжны: ***anxious times*** неспакóйныя часы́: ***to be/feel anxious about someone*** непакóіцца за *кагó*, трэ́сьціся над *кім*. 2. нецярплíвы: ***He is anxious for her news*** Ямý вéльмі хóчацца атрымáць ад яе вéстку́. 3. старáнны, пóўны жадáньня: ***She was anxious to please her mother*** Янá старáлася дагадзíць сваёй мáці

any [ˈeni] – adj. 1. а) якí-хаця́, хоць-якí, якí-нéбудзь, якí-кóлечы; абы́-якí; хто-кóлечы: ***Give me any book*** Дай мне хоць-якýю кнíгу. б) (*у пытáньні*) якí? *абó не тлумáчыцца*: ***Do any spots show?*** Ці відáць якíя плямы? ***Have you any money?*** Ці ў цябé ёсьць грóшы? Ці мáеш грóшы? 2. кóжны, усякí: ***at any cost*** за ўсякую цанý; ***Any child knows that*** Кóжнае дзіця́ гэ́та вéдае

– pron. ніхтó, нішто́: ***Take the cake; I don't want any*** Вазьмí пірóг; я зусíм не хачý

– adv. крыхý, хаця́ крыху, анí крыхý, зусíм не; ***Is he any better?*** Ці ямý хаця́ крыхý лéпей? ***He had hardly any money*** Ён амáль ня меў грóшай

anybody [ˈenibɑ:di] pron., n., pl. **-bodies** 1. хоць хто, а) (*у пытáньні абó запярэ́чаньні*) нéхта, хто-нéбудзь, хтóсьці: ***Did anybody come?*** Ці нéхта прыйшóў? б) ніхтó, нішто́: ***I haven't seen anybody*** Я нікóга ня бáчыў. 2. вáжная асóба: ***Is he anybody?*** Ці ён нéхта вáжны?

• ***anybody's*** нéчы

anyhow [ˈenihaʊ] adv. 1. як ні, ніяк: ***The answer is wrong anyhow you look at it*** Адкáз памылкóвы, як ні правярáй; ***I could not get in anyhow*** Я ніяк ня мог увайсьцí. 2. ува ўсякім рáзе, ні ў якім рáзе: ***You won't be late anyhow*** Ні ў якім рáзе вы ня спóзьніцеся. 3. абы-як: ***to dump anyhow*** паскідáць абы-як

anymore [ˌeniˈmɔ:r] 1. больш: ***I don't want anymore*** Я бóльш не хачý. 2. ужó больш: ***I don't smoke anymore*** Я ўжó больш не курý

anyone [ˈeniwʌn] pron. 1. нéхта, хто-нéбудзь, хто-кóлечы; ніхтó: ***Did anyone come?*** Ці хто-нéбудзь прыйшóў? 2. усякí, кóжны; усé: ***Anyone may come*** Кóжны мóжа прыйсьцí

any one кажнúткі, кóжны: ***in any one city*** у кажнúткім мéсьце

anyplace [ˈenipleɪs] adv. хоць-дзе; дзе заўгóдна

anything [ˈenɪθɪŋ] – pron. што-нéбудзь; штось; нéшта, усё; што-хаця́, нічóга: ***Did you see anything?*** Ці вы бáчылі што-нéбудзь?; ***Have you lost anything?*** Ці вы нéшта згубíлі?; ***I would give anything*** Я ўсё аддáў бы: ***He hasn't found anything*** Ён нічóга не знайшóў

– adv. хаця́ крыхý, наагýл: ***Is he anything like his father?*** Ці ён хаця́ чым падóбны да бáцькі?

• ***anything at all*** хоць што, хоць штонéбудзь

• ***anything but*** зусíм не: ***He is anything but a coward*** Ён зусíм не баязьлíвец

• ***anything goes*** усё дазвóлена

anytime [ˈenitaɪm] adv. хоць-калí; бяз рóзьніцы калí

anyway [ˈeniweɪ] adv. так ці інáкш; ува ўсякім рáзе; усё рóўна: ***I am coming anyway*** Я ўсё рóўна прыйдý; ***Anyway I try, it comes out wrong*** Як я ні спрабýю, выхóдзіць няпрáвільна. 2. абы-як. 3. карацéй, карацéй кáжучы, адны́м слóвам

anywhere [ˈeniwer] adv. хоць-дзе; дзе тóлькі; усюды: ***I'll meet you anywhere you say*** Я сустрэ́ну цябé, дзе тóлькі скáжаш

• ***anywhere from ... to*** нéдзе ад ... да: ***It will take anywhere from two to three hours to drive there*** Заéхаць туды́

зо́йме не́дзе ад дзьвюх да трох гадзі́наў

• ***get anywhere*** не́шта асягну́ць; быць бага́тым *або́* пасьпяхо́вым у жыцьці́

anywise ['eniwaɪz] adv. не́як; не́йкім спо́сабам

aorta [eɪ'ɔ:rtə] n., pl. **-tas, -tae**, Anat. ао́рта *f.*

apace [ə'peɪs] adv. бо́рзда, ху́тка, шпа́рка: ***Ill news comes apace*** Блага́я ве́стка ху́тка разыхо́дзіцца

apart [ə'pɑ:rt] adv. асо́бна; паасо́бку; збо́ку: ***Keep the dogs apart*** Трыма́й саба́к паасо́бку; ***to stand apart from the others*** стая́ць наўздалёк ад і́ншых; ***to live apart from one's family*** жыць асо́бна ад сям'і́

• ***All joking apart!*** Бяз жа́ртаў!

• ***apart from that*** незале́жна ад гэ́тага, апрача́ гэ́тага

• ***fall apart*** распада́цца, разва́львацца

• ***set some money apart for*** адклада́ць гро́шы на не́шта

• ***take apart*** разабра́ць на ча́сткі

apartheid [ə'pɑ:rteɪt] n. апа́ртэйд -у *m.*, ра́савая сэгрэга́цыя

apartment [ə'pɑ:rtmənt] n. паме́шканьне *n.*, гаспо́да; кватэ́ра *f.*

apartment house шматкватэ́рны дом

apathetic [ˌæpə'θetɪk] adj. абыя́кавы, апаты́чны

apathy ['æpəθi] n. апа́тыя, абыя́кавасьць *f.*

apatite ['æpətaɪt] n. Min. апаты́т -у *m.*

ape [eɪp] n. 1. ма́лпа *f.* (*чалавекападо́бная*). 2. Figur. імітатар -а *m.* 3. ду́рань -ня *m.*; нехлямя́жы грубія́н: ***to play the ape*** малпава́ць, удава́ць ду́рня

• ***go ape*** разьюшыцца, звар'яце́ць ад зло́сьці

apeak [ə'pi:k] – adv., Naut. адве́сна, вэртыка́льна, тарчма́

– adj. вэртыка́льны

apelike ['eɪplaɪk] adj. малпападо́бны

aperient [ə'pɪriənt] – adj., Med. слабі́цельны, які́ прачышча́е

– n. сро́дак на прачышчэ́ньне; слабі́цельнае *n.*

aperitif [əˌperə'ti:f] n. апэрыты́ў -ву *m.*

aperture ['æpərtʃʊr] n. 1. адту́ліна, дзі́рка, шчы́ліна *f.* 2. апэрту́ра *f.*

apery ['eɪpəri] n., pl. **-eries** 1. малпава́ньне *n.* 2. ма́лпіная вы́хадка; дурны́ ўчы́нак, дурны́я крыўля́ньні

apex ['eɪpeks] n., pl. **apexes, apices** 1. верхаві́на, вяршы́ня, вяршы́ня (*дрэ́ва*); вільча́к -а́ *m.* (*страхі́*): ***the apex of a triangle*** вяршы́ня трохку́тніка. 2. Figur. верх -у *m.*, вяршы́ня *f.*: ***at the apex of one's power*** на вяршы́ні сваі́ магу́тнасьці

aphasia [ə'feɪʒə] n., Med. афа́зія *f.*

aphorism ['æfəˌrɪzəm] n. афары́зм -у *m.*, сэнтэ́нцыя *f.*, выслоўе *n.*

aphoristic [ˌæfə'rɪstɪk] adj. афарысты́чны; павуча́льны

aphrodisiac [ˌæfrə'dɪziæk] – n. узбуджа́льнік -у *m.* (*сро́дак, які́ ўзбуджа́е пала́вую ця́гу*)

– adj. узбуджа́льны

apian ['eɪpiən] adj. пчалі́ны

apiarian [ˌeɪpi'æriən] adj. пчаля́рскі

apiarist ['eɪpierɪst] n. пчаля́р -а́ *m.*

apiary ['eɪpieri] n., pl. **-ries** пчальні́к -а́ *m.*

apical ['æpɪkəl] adj. верхаві́нны; верхавы́

apiculture ['eɪpɪˌkʌltʃər] n. пчаля́рства *n.*

apiece [ə'pi:s] adv. ад шту́кі; за шту́ку; шту́ка, на асо́бу; на галаву́: ***ten cents apiece*** па дзе́сяць цэ́нтаў шту́ка; ***They had five dollars apiece*** Ко́жны зь іх меў па пяць даля́раў

apish ['eɪpɪʃ] adj. 1. ма́лпін(ы), як ма́лпа. 2. які́ перайма́е, малпу́е

aplenty [ə'plenti] adv. мно́ства *n.*

aplomb [ə'plɑ:m] n. аплёмб -у *m.*, самаўпэ́ўненасьць *f.*, пэ́ўнасьць сябе́

apocalypse [ə'pɑ:kəlɪps] n. апака́ліпсіс -у *m.*, адкрыцьцё *n.*

apocalyptic [əˌpɑ:kə'lɪptɪk] adj. апакаліптычны

Apocrypha [ə'pɑ:krəfə] n., pl. 1. Апо́крыфы. 2. апо́крыф -а *m.*

apocryphal [ə'pɑ:krəfəl] adj. апакрыфі́чны

apogee ['æpədʒi:] n. апагей -ю *m.*

apolitical [ˌeɪpə'lɪtɪkəl] adj. апалітычны

apologetic [əˌpɑ:ləˈdʒetɪk] – adj. выбача́льны, які́ прызнае́ сваю́ ві́ну́: ***He spoke in an apologetic tone*** Ён гаварыў выбача́льным то́нам
– n. апалёгія; абаро́на *f.*

apologist [əˈpɑ:lədʒɪst] n. апаляге́т -а *m.*, абаро́нца -ы *m. & f.* (*ве́ры, ідэ́і*)

apologize [əˈpɑ:lədʒaɪz] v.i. 1. перапрашы́ць *за не́шта*; выбача́цца. 2. абараня́ць (*ідэ́ю*)

apologue [ˈæpəlɔ:g] n. павуча́льная ка́зка

apology [əˈpɑ:lədʒi] n., pl. **-gies** 1. выбачэ́ньне *n.*: ***to make an apology*** прасі́ць выбачэ́ньня. 2. апалёгія *f.*; абаро́на *f.* 3. Figur. убо́гае падабе́нства, мізэ́рная заме́на: ***a mere apology for a politician*** го́ра-пале́тык

apoplectic [ˌæpəˈplektɪk] adj. апаплексі́чны

apoplexy [ˈæpəpleksi] n. апаплексія *f.*, апаплексі́чны ўда́р

aport [əˈpɔ:rt] n. Naut. да ле́вага бо́рту, нале́ва

apostasy [əˈpɑ:stəsi] n., pl. **-sies** адсту́пніцтва, адшчапе́нства *n.*; здра́да *f.*

apostate [əˈpɑ:steɪt] – n. 1. адсту́пнік -а *m.*, адсту́пніца *f.*; адшчапе́нец -ца *m.*, адшчапе́нка *f.*
– adj. адсту́пніцкі, адшчапе́нскі, нявэ́рны сваёй па́ртыі, рэлі́гіі

apostatize [əˈpɑ:stətaɪz] v.i. адступа́цца

apostle or **Apostle** [əˈpɑ:səl] n. апо́стал -а, богапасла́ньнік -а *m.*: ***Apostles' Creed*** Сы́мбаль Ве́ры

apostolic or **Apostolic** [ˌæpəˈstɑ:lɪk] adj. 1. апо́стальскі. 2. па́пскі

apostrophe [əˈpɑ:strəfi] n. 1. апо́страф -а *m.* 2. апастро́фа *f.*, зваро́т -у *m.*

apothecary [əˈpɑ:θəkeri] n., pl. **-caries** 1. аптэ́кар, фармацэ́ўт -а *m.* 2. аптэ́ка *f.*

apotheosis [əˌpɑ:θiˈousəs] n., pl. **-ses** 1. апатэо́з -у *m.*, абагаўле́ньне *n.* 2. услаўле́ньне, ушанава́ньне *n.*

apotheosize [əˌpɑ:θiˈousaɪz] v.t. 1. праслаўля́ць. 2. абагаўля́ць

appall [əˈpɔ:l] v.t. **-palled, -palling** пало́хаць; жаха́ць; трывожыць

appalling [əˈpɔ:lɪŋ] adj. страшны́; жахлі́вы; трывожны

apparatus [ˌæpəˈrætəs] n. апара́т -а *m.*, прыла́да *f.*

apparel [əˈpærəl] – n. во́пратка *f.*, убо́р -у *m.*; убра́ньне, адзе́ньне *n.*: ***sporting apparel*** спартО́вае адзе́ньне
– v.t. 1. адзява́ць. 2. убіра́ць

apparent [əˈpærənt] adj. 1. я́ўны, відо́чны, бясспрэ́чны; зразуме́лы: ***It is apparent that*** Відаво́чна, што. 2. ба́чны, прыкме́тны: ***to become apparent*** станові́цца ба́чным. 3. уя́ўны, несапра́ўдны

apparently [əˈpærəntli] adv. 1. я́ўна, прыкме́тна; вы́разна; бясспрэ́чна. 2. відаво́чна; відаць, як відаць

apparition [ˌæpəˈrɪʃən] n. 1. здань *f.*, прывід -у *m.*; праява *f.* 2. дух -а *m.* 3. зьяўле́ньне *n.*

appeal [əˈpi:l] – v.i. 1. зварача́цца. 2. Law апэлява́ць, падава́ць на апэля́цыю. 3. падаба́цца, крана́ць: ***These pictures do not appeal to me*** Гэ́тыя абразы́ мяне́ не крана́юць
– n. 1. зваро́т -у, за́клік -у *m.*, гара́чая про́сьба. 2. апэля́цыя: ***to make an appeal to*** апэлява́ць да *каго́-чаго́*. 3. Law апэля́цыя *f.*: ***Court of Appeal*** Апэляцы́йны Суд; ***on appeal*** у апэля́цыі. 4. папуля́рнасьць; атра́кцыя *f.*, зацікаўле́ньне *n.*: ***Television has a great appeal for most young people*** Тэлеба́чаньне карыста́ецца вялі́кай папуля́рнасьцю ў бальшыні́ мо́ладзі

appealing [əˈpi:lɪŋ] adj. 1. прыго́жы, прына́дны. 2. які́ крана́е сэ́рца; умо́льны, упраша́льны

appear [əˈpɪr] v.i. 1. зьяўля́цца, пака́звацца: ***One by one the stars appear*** Адна́ па адно́й пака́зваюцца зо́ркі. 2. здава́цца; выглада́ць: ***it appears*** выглада́е. 3. выступа́ць: ***to appear in a concert*** выступа́ць на канцэ́рце. 4. выхо́дзіць з дру́ку, быць вы́дадзеным: ***His book appeared a year ago*** Яго́ная кні́га вы́йшла з дру́ку год таму́. 5. выяўля́цца, праяўля́цца.

6. зьяўля́цца *на што*, става́ць *пе́рад чым*: ***to appear before the court*** зьяві́цца на суд, стаць пе́рад судо́м

appearance [əˈpɪrəns] n. 1. во́нкавы вы́гляд. 2. выступле́ньне *n.*: ***to make an appearance in a concert*** вы́ступіць на канцэ́рце; ***first appearance*** дэбю́т -у *m.* 3. паяўле́ньне, зьяўле́ньне *n.* 4. вы́хад з дру́ку. 5. прая́ва, здань *f.*, прыві́д -у *m.*

• ***by all appearances*** мяркую́чы па ўсі́м

• ***judge by appearances*** меркава́ць з вы́гляду

• ***keep up appearances*** рабі́ць вы́гляд

• ***put in an appearance*** паказа́цца на каро́ткі час

appease [əˈpiːz] v.t. 1. заспако́йваць (*апэты́т, жада́ньне*). 2. супако́йваць, суці́ша́ць, суні́ма́ць (*гнеў*). 3. саступа́ць (*дамага́ньням*). 4. улаго́джваць

appeasement [əˈpiːzmənt] n. 1. супако́еньне, улаго́джаньне *n.*: ***policy of appeasement*** пали́тыка ўлаго́джаньня. 2. суня́цьце, заспакае́ньне *n.*

appellant [əˈpelənt] – n. апэля́нт -а *m.* (*асабліва ў судзе́*)

– adj. які́ апэлюе, апэляцы́йны

appellate [əˈpelət] adj. апэляцы́йны: ***appellate court (judge)*** апэляцы́йны суд (судзьдзя́)

appellation [ˌæpəˈleɪʃən] n. 1. імя́ *n.* 2. ты́тул -у, эпі́тэ́т -у *m.*

appellative [əˈpelətɪv] – n. 1. апіса́льнае імя́, назо́ў -ву *m.* 2. Gram. агу́льнае імя́

– adj. агу́льны

append [əˈpend] v.t. далуча́ць (*як дада́так*); дадава́ць

appendage [əˈpendɪdʒ] n. 1. дада́так -ку *m.* 2. Biol. кане́чнасьці: ***Arms, legs, tails, fins are appendages*** Ру́кі, но́гі, хвасты́, пла́ўні кі — кане́чнасьці це́ла

appendant or **appendent** [əˈpendənt] – adj. 1. дада́дзены; прычэ́плены. 2. Law дапамо́жны, субсыдыя́рны

– n. 1. дада́так -ку *m.* 2. дапамо́жнае пра́ва

appendectomy [ˌæpənˈdektəmi] n., pl. **-mies** апэра́цыя апэндыцы́ту

appendicitis [əˌpendəˈsaɪtəs] n. апэндыцы́т -у *m.*, запале́ньне сьляпо́е кі́шкі

appendix [əˈpendɪks] n., pl. **-dixes, -dices** 1. дада́так (*да кні́гі, дакумэ́нту*). 2. Anat. адро́стак сьляпо́е кі́шкі

apperception [ˌæpərˈsepʃən] n. 1. я́снае ўсьведамле́ньне; по́ўнае разуме́ньне. 2. Psych. апэрцэ́пцыя *f.*

appertain [ˌæpərˈteɪn] v.i. нале́жаць, быць ча́сткай, мець дачыне́ньне

appetence [ˈæpɪtəns] n. or **appetency** [-si] 1. пра́га; сма́га *f.*, апэты́т -у *m.* 2. інстынкты́ўны нахі́л, схі́льнасьць *f.* 3. узае́мная ця́га, прыця́гненьне *n.*

appetite [ˈæpɪtaɪt] n. 1. апэты́т -у *m.* 2. ця́га *f.*; жада́ньне *n.*: ***appetite for excitement and amusement*** жада́ньне прые́мнасьці й заба́ваў

appetizer [ˈæpɪtaɪzər] n. заку́ска *f.*

appetizing [ˈæpɪtaɪzɪŋ] adj. апэты́тны; які́ ўзбуджа́е апэты́т

applaud [əˈplɔːd] – v.i. пля́скаць, віта́ць во́плескамі

– v.t. апрабава́ць; ухваля́ць: ***He applauded my decision*** Ён ухвалі́ў маю́ пастано́ву.

applause [əˈplɔːz] n. 1. во́плескі *pl.*: ***There was loud applause for the actor*** Акто́ру го́ласна пля́скалі. 2. ухвале́ньне *n.*, пахва́ла *f.*

apple [ˈæpəl] n. я́блык -а *m.*

• ***apple of discord*** я́блык нязго́ды

• ***apple of the eye*** не́хта ве́льмі дарагі́, улюбёнец -ца *m.*, улюбёнка *f.*

apple-cheeked [ˌæpəlˈtʃiːkt] adj. чырванашчо́кі

applejack [ˈæpəldʒæk] n. гара́лка зь я́блычнага со́ку

apple-pie [ˌæpəlˈpaɪ] n. я́блычны піро́г

apple-polisher [ˌæpəlˈpɑːlɪʃər] v.t., Informal падлі́зла -ы *m.*

applesauce [ˌæpəlˈsɔːs] я́блычнае пюрэ́

apple tree я́блыня *f.*

applewood я́блыневая драўні́на

appliance [əˈplaɪəns] n. 1. прыла́да *f.*, прыстасава́ньне *n.*; апара́т -у *m.* (*для*

ўжы́тку ў ха́тняй гаспада́рцы). 2. ужыва́ньне *n.*, ужы́тлак -ку *m.*

applicable [ˈaplɪkəbəl] adj. го́дны для ўжы́тку; адпаве́дны, які́ мае дачыне́ньне, датычны

applicant [ˈæplɪkənt] n. 1. про́сьбіт -а *m.* (*на пра́цу, пазы́ку*). 2. кандыда́т -а *m.*, кандыда́тка *f.* (*на пра́цу*)

application [ˌæplɪˈkeɪʃən] n. 1. ужыва́ньне, скарыста́ньне, дастасава́ньне *n.*: ***the application of your knowledge*** дастасава́ньне ва́шых ве́даў. 2. ма́заньне *n.*: ***application of an ointment to a chapped skin*** ма́заньне патрэ́сканае ску́ры ма́сьцю. 3. ужыва́ньне *n.*: ***a word of wide application*** сло́ва шыро́кага ўжыва́ньня. 4. заява *f.*: ***application for the position*** заява на пасаду. 5. стара́ннасьць, рупліва́сьць, адда́насьць *f.*: ***By application to his work he got a better position*** У выніку рупліва́сьці на пра́цы ён дста́ў ле́пшае стано́вішча. 6. кампу́тарная праграма

applicator [ˈæplɪkeɪtər] n. аплікатар -а *m.*

applied [əˈplaɪd] adj. прыкладны́, ужыткова́, які́ выкарыстоўваецца на пра́ктыцы: ***applied sciences*** прыкладны́я навукі; ***applied medicine*** прыкладна́я мэдыцы́на

appliqué [ˌæpləˈkeɪ] – n. аплікацыя *f.*, нашы́тая аздо́ба

– v.t. нашыва́ць, аплікава́ць

– adj. аплікава́ны, нашыва́ны, нашы́ты

apply [əˈplaɪ] – v.t. 1. накла́даць, пакрыва́ць, ма́заць: ***to apply varnish*** пакрыва́ць ла́кам. 2. ужыва́ць, тарнава́ць: ***to apply the rule*** тарнава́ць пра́віла. 3. аддава́цца *чаму́*; стара́цца, бра́цца: ***He applied himself to learning French*** Ён узя́ўся за вывучэ́ньне францу́скае мо́вы

– v.i. 1. тарнава́цца. 2. датычыць: ***This rule applies to all*** Гэ́тае пра́віла датычыць ўсіх. 3. падава́ць заяву; прасіць: ***to apply for a job*** пада́ць заяву на пра́цу; ***They applied for help*** Яны́ прасі́лі дапамо́гі

appoint [əˈpɔɪnt] v.t. 1. прызнача́ць. 2. усталёўваць, вызнача́ць: ***A day was appointed for a meeting*** Быў вы́значаны дзень на сход. 3. аснашча́ць, забясьпе́чваць: ***well (badly) appointed*** до́бра (бла́га) асна́шчаны

appointee [əˌpɔɪnˈtiː] n. прызна́чаная асо́ба

appointive [əˈpɔɪntɪv] adj. прызна́чаны

appointment [əˈpɔɪntmənt] n. 1. прызначэ́ньне *n.* (*на пра́цу, стано́вішча*); стано́вішча, ме́сца *n.* 2. прызначэ́ньне ча́су; дамо́ўленае спатка́ньне; візы́та *f.*: ***We made an appointment for tomorrow*** Мы дамо́віліся сустрэ́цца за́ўтра; ***I have an appointment to see the doctor*** У мяне́ прызна́чаны візы́т да ле́кара; ***to break an appointment*** не прыйсьці́ на прызна́чанае спатка́ньне • ***appointments*** мэ́бля *f.*; абсталява́ньне *n.*

apportion [əˈpɔːrʃən] v.t. надзяля́ць, разьдзяля́ць

apportionment [əˈpɔːrʃənmənt] n. падзе́л -у *m.*, дзяле́ньне *n.*

apposite [ˈæpəzɪt] adj. адпаве́дны; тра́пны

apposition [ˌæpəˈzɪʃən] n. 1. прыкладка́ньне *n.*: ***apposition of a seal*** прыкладка́ньне пячаткі. 2. Gram. прыда́тлак -ку *m.*

appraisal [əˈpreɪzəl] n. ацэ́нка; ацэ́на *f.*

appraise [əˈpreɪz] v.t. 1. ацэ́ньваць: ***to appraise your ability*** ацані́ць ва́шыя здо́льнасьці. 2. расцэ́ньваць, ацэ́ньваць: ***Property is appraised for taxation*** Маёмасьць ацэ́неная для пада́ткаў

appraisement [əˈpreɪzmənt] n., *гл.* **appraisal**

appreciable [əˈpriːʃəbəl] adj. зна́чны; адчува́льны, заўва́жны, прыкме́тны

appreciate [əˈpriːʃɪeɪt] – v.t. 1. цані́ць; любі́ць; ацэ́ньваць: ***to appreciate classical music*** любі́ць клясы́чную му́зыку. 2. быць удзя́чным: ***We appreciate your help*** Мы ўдзя́чныя вам за дапамо́гу. 3. адчува́ць, адро́зьніваць: ***to appreciate even a very small differ-***

ence in sounds адро́зьніваць на́ват найме́ншую ро́зьніцу ў гу́ках. 4. павыша́ць цану́

– v.i. павыша́цца ў цане́

appreciation [əˌpri:ʃi'eɪʃən] n. 1. ацэ́нка *f.* 2. высо́кая ацэ́нка; але́жнае прызна́ньне; разуме́ньне *n.* (*прыкл. му́зыкі*), удзя́чнасьць *f.* 3. дада́тная рэцэ́нзія, прыхі́льны во́дгук. 4. рост ва́ртасьці

appreciative [ə'pri:ʃətɪv] adj. які́ ўме́е ацані́ць, вы́явіць прызна́ньне

apprehend [ˌæprɪ'hend] v.t. 1. лавіць, арышто́ўваць (*зло́дзея*). 2. трыво́жыцца. 3. разуме́ць

apprehensible [ˌæprɪ'hensəbəl] adj. зразуме́лы, дахо́длівы, даступны (*для ро́зуму*); успрыма́льны

apprehension [ˌæprɪ'henʃən] n. 1. асьцяро́га *f.* 2. затрыма́ньне *n.*: ***the apprehension of a thief*** затрыма́ньне, арыштава́ньне зло́дзея. 3. разуме́ньне *n.*: ***It is beyond my apprehension*** Гэ́та вышэ́й за маё разуме́ньне

apprehensive [ˌæprɪ'hensɪv] adj. 1. насьцяро́жаны, по́ўны трыво́гі, дрэ́ннага прадчува́ньня. 2. ке́млівы, здо́льны вучы́цца. 3. успрыма́льны

apprentice [ə'prentɪs] – n. 1. чаля́днік -а *m.*, ву́чань рамёсьніка *або́* мастака́. 2. навічо́к -ка́, пачатко́вец -ўца *m.*

– v.t. аддава́ць *або́* прыма́ць у наву́ку: ***They apprenticed their son to a blacksmith*** Яны́ аддалі́ свайго́ сы́на ў наву́ку да каваля́

apprenticeship [ə'prentəsʃɪp] n. 1. вучнёўства, вучэ́ньне *n.* 2. тэ́рмін навуча́ньня

apprise [ə'praɪz] v.t., *так с.* **apprize** паведамля́ць; нака́зваць, інфарма́ваць: ***We apprised him of the change of date*** Мы паведамі́лі яго́ аб зьме́не да́ты

approach [ə'proʊtʃ] – v.t. 1. падыхо́дзіць, набліжа́цца; пад'яжджа́ць; падступа́ць: ***Troops approached the town*** Во́йскі падступі́лі да го́раду; ***to approach a problem*** падыйсьці да пыта́ньня. 2. быць падо́бным, быць набліжаным *да чаго́*: ***The wind is approaching a gale*** Ве́цер перахо́дзіць у бу́ру. 3. рабіць прапано́ву, пачына́ць перамо́вы: ***to approach someone with a suggestion*** зрабіць не́каму прапано́ву

– v.i. 1. збліжа́цца, надыхо́дзіць: ***Winter approaches*** Надыхо́дзіць зіма́. 2. насо́ўвацца. 3. падступа́цца

– n. 1. надыхо́д -у *m.*, набліжэ́ньне *n.*: ***the approach of night*** надыхо́д но́чы. 2. до́ступ -у *да каго́-чаго́*, падыхо́д -у *m.*: ***The approach to the house was a narrow path*** Падыхо́д да ха́ты быў па вузко́й сьце́жцы. 3. прыбліжэ́ньне, набліжэ́ньне *n.* 4. падыхо́д -у, мэ́тад -у *m.*

• ***approaches,*** pl. пе́ршыя кро́кі (*да пагадне́ньня*), спро́бы -аў *pl.*

approachable [ə'proʊtʃəbəl] adj. 1. даступны (*пра ме́сца*). 2. лёгкадаступны: ***an approachable person*** лёгкадаступны чалаве́к, згаво́рлівы чалаве́к

approbate ['æprəbeɪt] v.t. ухваля́ць, апрабо́ўваць; зацьвярджа́ць

approbation [ˌæprə'beɪʃən] n. 1. ухва́ла *f.*, прыхі́льная ду́мка. 2. зацьве́рджаньне *n.*, са́нкцыя, зго́да *f.*: ***by approbation*** са зго́ды

approbative ['æprəbeɪtɪv] or **approbatory** [ə'proʊbətɔ:ri] adj. 1. які́ зацьвярджа́е, афіцы́йна прыйма́е. 2. які́ выка́звае згоду, ухва́лу

appropriate [ə'proʊpriət] adj. адпаве́дны, але́жны, мэтазго́дны

appropriate [ə'proʊprieɪt] v.t. 1. прызнача́ць (*для спэцыя́льнае мэ́ты*), асыгно́ўваць. 2. прысво́йваць, прысабе́чваць

appropriately [ə'proʊpriətli] adv. але́жна, адпаве́дна

appropriation [əˌproʊpri'eɪʃən] n. 1. прызначэ́ньне, асыгнава́ньне *n.* (*гро́шай*). 2. прысво́йваньне, прысабе́чаньне *n.*

approval [ə'pru:vəl] n. 1. ухвале́ньне *n.*; прыхі́льная ду́мка: ***He gave his approval to our plan*** Ён ухвалі́ў наш

плян. 2. згóда *f.*; зацьвéрджаньне *n.*: ***on approval*** на згóду, на зацьвéрджаньне. 3. разгля́д -у *m.*, ацэ́нка *f.*: ***to submit for approval*** падáць на разгля́д

approve [əˈpru:v] – v.t.1. ухваля́ць. 2. згаджáцца, санкцыянавáць, зацьвярджáць: ***Congress approved the bill*** Кангрэ́с зацьвéрдзіў закóнапраéкт. 3. пакáзваць, выяўля́ць. 4. пацьвярджáць, падмацóўваць. 5. хвалíць, захвáльваць, рэкамэндавáць

– v.i. ухваля́ць: ***I approve of what you want to do*** Я ўхваля́ю тóе, што ты хóчаш рабíць

approximate [əˈprɑ:ksɪmət] adj. 1. прыблíзны: ***the approximate length*** прыблíзная даўжыня́. 2. вéльмі блізкí. 3. вéльмі падóбны

approximate [əˈprɑ:ksɪmeit] v. 1. набліжáцьць (-ца) да нéчага, блізу́ адпавядáць. 2. прыблíзна раўня́цца

approximately [əˈprɑ:ksɪmətli] adv. блізу́; каля́; прыблíзна

approximation [əˌprɑ:ksɪˈmeɪʃən] n. 1. набліжэ́ньне *n.*: ***an approximation to the truth*** набліжэ́ньне да пра́ўды. 2. прыблíзная велічыня́ (*су́ма, лік*)

approximative [əˈprɑ:ksəmeɪtɪv] adv. прыблíзны, якí набліжáе

appurtenance [əˈpɜ:rtənəns] n. прыналéжнасьць *f.*; дадáтак -ку *m.*

• ***appurtenances*** а) прыналéжнасьці. б) апарáт -у, мэханíзм -у *m.*: ***the appurtenances of war*** мэханíзм вайны́

appurtenant [əˈpɜ:rtənənt] – adj. прыналéжны

– n. прыналéжная рэч, дадáтак -ку *m.*

apricot [ˈeɪprɪkɑ:t] – n. 1. абрыкóс -а *m.* 2. абрыкóсавае дрэ́ва

– adj. абрыкóсавы (*пра кóлер*)

April [ˈeɪprəl] – n. красавíк -á *m.*

– adj. красавікóвы: ***April weather*** то дождж, то сóнца; Figur. то сьмех, то сьлёзы

April Fools' Day Прыíма Апрыíліс, дзень дýрняў

a priori [ˌɑ:prɪˈɔ:rɪ] – adj. апрыёрны

– adv. апрыёры

apron [ˈeɪprən] – n. 1. фартýх, хвартýх -á *m.* 2. запóна *f.* (*у брычцы*). 3. Theatr. авансцэ́на *f.* 4. пляцóўка пéрад ангáрам

– v. адзявáць фартýх

apron strings завя́зкі ў фартуху́

• ***be tied to one's mother's apron strings*** трымáцца мáтчынай спадні́цы

apropos [ˌæprəˈpoʊ] – adv. 1. дарэ́чы. 2. між íншым: ***apropos of*** што да

– adj. свóечасóвы, адпавéдны, слýшны, дарэ́чны: ***an apropos remark*** слýшная заўвáга, заўвáга дарэ́чы

apse [æps] n. Arch. апсы́да *f.*

apt [æpt] adj. 1. адпавéдны, трáпны: ***his apt reply*** ягóны трáпны адкáз; ***an apt quotation*** удáлая цытáта. 2. схíльны: ***apt to do*** схíльны нéшта рабíць. 3. здóльны, здáтны, умéлы: ***Some pupils are more apt than others*** Некатóрыя вýчні здальнéйшыя за íншых. 4. магчы́мы: ***Difficulties are more apt to occur*** Хутчэ́й за ўсё, мóгуць паўстáць цяжкасьці

aptitude [ˈæptɪtu:d] n. 1. натурáльная схíльнасьць, тáлент -у *m.*; здáтнасьць *f.* 2. здóльнасьць *f.*

aptitude test тэст, экзáмэн на здóльнасьць

aqualung [ˈɑ:kwəlʌŋ] – n. акваláнг -а

aquamarine [ˌɑ:kwəməˈri:n] – n. 1. аквамары́н -у *m.* (*кáмень сінявáта-зялёнага кóлеру*). 2. сінявáта-зялёны кóлер

– adj. сінявáта-зялёны, аквамары́навы

aquaplane [ˈɑ:kwəpleɪn] – n. 1. аквапля́н -у *m.* (*дóшка для яздóй па вадзé*)

– v. éздзіць на аквапля́не

aqua regia [ˌɑ:kwəˈri:dʒiə] n., Chem. цáрская вадá (*распускáе зóлата й платы́ну*)

aquarelle [ˌɑ:kwəˈrel] n. акварэ́ль *f.*

aquarium [əˈkweriəm] n., pl. **-iums, -ia** аквáрыюм -а *m.*

aquatic [əˈkwɑ:tɪk] – adj. вóдны, вадзяны́: ***aquatic plants*** вадзяны́я расьлíны

– n. вадзяна́я расьлі́на *або́* жывёліна
aquatics вадзяны́ спорт
aqua vitae [ˌɑ:kwə ˈvaɪti] n. 1. гарэ́лка *f.*, канья́к -у *m.*, брэ́нды *indecl.* 2. алькаго́ль -ю *m.*
aqueduct [ˈækwɪdʌkt] n. 1. аквэду́к -а *m.* 2. Anat. кана́л, праток, прахо́д -у *m.*
aquiline [ˈækwɪlaɪn] adj. 1. арлі́ны. 2. крывы́ (*як арлі́ная дзю́ба*): ***an aquiline nose*** арлі́ны нос.
Arab [ˈærəb] – n. 1. ара́б -а *m.*; ара́бка *f.* 2. ара́б (*ко́нская паро́да*)
– adj. ара́бскі
arabesque [ˌærəˈbesk] – n. 1. арабэ́ска *f.* (*арна́мэнт*). 2. арабэ́ска (*по́за ў бале́це*). 3. музы́чны твор
– adj. 1. арабэ́скавы. 2. вы́танчаны, вы́штукаваны
Arabian [əˈreɪbiən] – adj. ара́бскі
– n. 1. ара́б -а *m.*; ара́бка *f.* 2. конь ара́бскае паро́ды, ара́бскі конь
• ***Arabian camel*** драмадэ́р (*ара́бскі аднаго́рбы вярблю́д*)
• ***The Arabian Nights*** ка́зкі «Ты́сячы й аднаé но́чы»
Arabic [ˈærəbɪk] – adj. ара́бскі: ***Arabic architecture*** ара́бская архітэкту́ра
– n. ара́бская мо́ва
Arabic numerals or **figures** ара́бскія лічбы (1, 2, 3 і г.д.)
arable [ˈærəbəl] – adj. во́рны: ***arable land*** во́рная зямля́; ***arable strip of land*** го́ні *pl. only.*
– n. во́рная зямля́
arachnid [əˈræknɪd] n. павукападо́бная кузу́рка
arachnoid [əˈræknɔɪd] – adj. павуці́ністы, павуці́нны
– n. Anat. павуці́нная абало́нка (*мо́згу*)
Aramaic [ˌærəˈmeɪɪk] – n. арамэ́йская мо́ва
– adj. арамэ́йскі
arbiter [ˈɑ:rbətər] n. 1. арбі́тар -ра *m.*; пасярэ́днік -а *m.* 2. трацэ́йскі судзьдзя́; арбі́тар -ра *m.*
arbitrage [ˈɑ:rbɪtrɑ:ʒ] n. арбітра́ж -у *m.* (*на бі́ржы*)
arbitral [ˈɑ:rbɪtrəl] adj. палюбо́ўны, арбітра́жны, трацэ́йскі: ***an arbitral decision*** палюбо́ўнае пагадне́ньне
arbitrament [ˌɑ:rˈbɪtrəmənt] n. 1. арбітра́жная пастано́ва. 2. арбітра́ж -у *m.* (*пра́ва судзі́ць, рабі́ць пастано́вы*). 3. арбітра́цыя *f.*
arbitrary [ˈɑ:rbətreri] adj. 1. самаво́льны, адво́льны: ***arbitrary decisions*** адво́льныя пастано́вы. 2. капры́зны, няпэ́ўны; зьме́нлівы: ***an arbitrary character*** капры́зны хара́ктар. 3. дэспаты́чны: ***an arbitrary king*** дэспаты́чны каро́ль
arbitrate [ˈɑ:rbɪtreɪt] – v.i. 1. быць трацэ́йскім судзьдзёю, пасярэ́днічаць. 2. падава́ць на арбітра́цыю (*спра́ву*)
– v.t. ула́дзіць спра́ву шля́хам арбітра́цыі
arbitration [ˌɑ:rbɪˈtreɪʃən] n. арбітра́цыя *f.*, вырашэ́ньне спрэ́чкі
arbitrator [ˈɑ:rbətreɪtər] n. арбі́тар -ра *m.*, трацэ́йскі судзьдзя́
arbor I, Brit. **arbour** [ˈɑ:rbər] n. жыва́я альта́нка
• ***Arbor Day*** Дзень дрэ́ўцаў
arbor II [ˈɑ:rbər] n., Tech. вал -у *m.*, вось *f.*, шпі́ндэль машы́ны
arboreal [ɑ:rˈbɔ:riəl] adj. 1. які́ жыве́ на дрэ́вах, сяро́д дрэ́ваў: ***A squirrel is an arboreal animal*** Вавёрка — зьвяро́к, які́ жыве́ на дрэ́вах. 2. дрэвападо́бны; з дрэ́ва, дрэ́вавы
arboreous [ɑ:rˈbɔ:riəs] adj. 1. заса́джаны дрэ́вамі, зале́сены. 2. дрэ́ўны
arborescent [ˌɑ:rbəˈresənt] adj. дрэ́вападо́бны; дрэ́вавы
arboretum [ˌɑ:rbəˈri:təm] n., pl. **-tums, -ta** [-tə] дрэ́вагадава́льнік -у *m.*
arboriculture [ˈɑ:rbəriˌkʌltʃər] n. гадо́ўля дрэ́ваў і куста́ў, лесаво́дзтва *n.*
arbour [ˈɑ:rbər] n., *гл.* **arbor I**
arc [ɑ:rk] – n. дуга́ *f.*
– adj. дугавы́: ***arc lamp*** дугава́я ля́мпа
– v. ру́хацца дуго́ю
arcade [ɑ:rˈkeɪd] n. 1. Arch. арка́да *f.* 2. гандлёвыя рады́. 3. за́ля для ві́дэагу́льняў

Arcadian [ɑ:rˈkeɪdiən] – adj. 1. аркады́йскі. 2. ідылі́чны
– n. 1. жыха́р Арка́дыі. 2. чалаве́к з про́стымі гу́стамі
arcane [ɑ:rˈkeɪn] adj. тае́мны, таямні́чы
arch I [ɑ:rtʃ] – n. 1. а́рка *f.* 2. Anat. пад'ём -у *m.* (*нагі́*)
– v.t. 1. сагну́ць у дугу́: ***A cat arched its back*** Кот вы́гнуў сьпіну дуго́ю. 2. тварыць дугу́: ***A bridge arched the stream*** Мост дугой узно́сіўся над ра́чкай
– v.i. выгіна́цца дугой
arch II [ɑ:rtʃ] adj. гара́зьлівы, гара́зны, гульлі́вы; хітрава́ты: ***an arch look*** гульлі́вы по́зірк
arch- pref. 1. гало́ўны, ста́ршы: ***archenemy*** гало́ўны во́раг. 2. заўзя́ты, страшэ́нны, ве́льмі вялі́кі: ***arch-liar*** страшэ́нны манюка; ***archconservative*** ве́льмі кансэрваты́ўны, рэакцы́йны
archaic [ɑ:rˈkeɪnk] adj. 1. архаі́чны. 2. старасьве́цкі; старамо́дны, перастаре́лы. 3. старажы́тны
archaism [ˈɑ:rkiˌɪzəm] n. архаі́зм -у *m.*
archangel [ˈɑ:rkˌeɪndʒəl] n. 1. архáнгел, арханёл -а *m.* 2. Bot. дзя́гільль -ю *m.*
archbishop [ˌɑ:rtʃˈbɪʃəp] n. арцыбі́скуп -а *m.* (*каталі́цкі*), архіяпі́скап -а *m.* (*праваслáўны*)
archdeacon [ˌɑ:rtʃˈdi:kən] n. архідыя́кан -а *m.*
archdiocese [ˌɑ:rtʃˈdaɪəsəs] n. япáрхія архіяпі́скапа, архідыяцэ́зія *f.*
archducal [ˌɑ:rtʃˈdu:kəl] adj. эрцгэ́рцагскі
archduchess [ˌɑ:rtʃˈdʌtʃɪs] n. эрцгэрцагі́ня *f.*
archduchy [ˌɑ:rtʃˈdʌtʃi] n., pl. **-duchies** эрцгэ́рцагства *n.*
archduke [ˌɑ:rtʃˈdu:k] n. эрцгэ́рцаг -а *m.*
archeological [ˌɑ:rkiəˈlɑ:dʒɪkəl] adj. археалягі́чны
archelogist [ˌɑ:rkiˈɑ:lədʒɪst] n. археóляг -а *m.*
archeology [ˌɑ:rkiˈɑ:lədʒi] n. археалёгія *f.*
archer [ˈɑ:rtʃər] n. лу́чнік -а *m.*, стралóк з лу́ка
Archer [ˈɑ:rtʃər] n. Стралéц -ьцá *m.* (*знак задыя́ку*)
archery [ˈɑ:rtʃəri] n. 1. лу́чніцтва *n.* 2. лу́чнікі *pl.* 3. збро́я лу́чнікаў
archetype [ˈɑ:rkitaɪp] n. прататы́п -у, архетып -у *m.*
archimandrite [ˌɑ:rkəˈmændraɪt] n. архімандры́т -а *m.*
Archimedean [ˌɑ:rkɪˈmi:diən] adj. архімэ́даў: ***Archimedean screw*** архімэ́дава шру́ба
Archimedes [ˌɑ:rkɪˈmi:di:z] n. Архімэ́д -а *m.*
archipelago [ˌɑ:rkəˈpeləgoʊ] n., pl. **-gos** or **-goes** архіпэля́г -у *m.*, гру́па абто́каў
architect [ˈɑ:rkɪtekt] n. 1. архітэ́ктар -а *m.* 2. Figur. твóрца -ы *m. & f.*: ***Everyman is the architect of his own destiny*** Ко́жны чалаве́к — будаўні́к свайго́ лёсу
architectonic [ˌɑ:rkətəkˈtɑ:nɪk] adj. архітэктані́чны, архітэкту́рны
architectonics [ˌɑ:rkətəkˈtɑ:nɪks] n. архітэктóніка *f.*
architectural [ˌɑ:rkɪˈtektʃərəl] adj. архітэкту́рны
architecture [ˈɑ:rkətektʃər] n. 1. архітэктýра *f.* 2. стыль будава́ньня. 3. пабудóва *f.* 4. будынак -ку *m.*, будыніна *f.*; збудава́ньне *n.*
archival [ɑ:rˈkaɪvəl] adj. 1. архíўны. 2. сабра́ны ў архíў, зьме́шчаны ў архíве
archive [ˈɑ:rkaɪv], *usually* **archives** [ˈɑ:rkaɪvz] – n. 1. архíлў -ву *m.*, архíўная калéкцыя. 2. архíлў -ву *m.* (*ме́сца*)
– v.t. 1. зьбіра́ць у архіў. 2. Comput. архівава́ць
archivist [ˈɑ:rkɪvɪst] n. архівíст -а *m.*, супрацóўнік архíву
archway [ˈɑ:rtʃweɪ] n. прахóд пад а́ркай. 2. а́рка *f.*
Arctic [ˈɑ:rktɪk] – adj. 1. арктычны, паля́рны, паўно́чны: ***the Arctic fox*** паля́рны ліс. 2. арктычны, сьцюдзёны
– n. ***the Arctic*** Арктыка *f.*
Arctic Circle Паля́рны круг
ardency [ˈɑ:rdənsi] n. 1. запа́л -у *m.*, па́лкасьць *f.* 2. стара́ннасьць, шчы́расьць *f.* (*у пра́цы*)

ardent [ˈɑ:rdənt] adj. 1. по́ўны запа́лу, энтузія́стычны; па́лкі; стара́нны, шчы́ры: ***an ardent student of history*** стара́нны студэ́нт гісто́рыі; ***ardent speech*** па́лкая прамо́ва. 2. гару́чы, пяку́чы; агні́сты; палымя́ны; гара́чы • ***ardent spirits*** мо́цныя алькаго́льныя напо́і

ardently [ˈɑ:rdəntli] adv. го́рача, з запа́лам, энтузія́стычна

ardor, Brit. **ardour** [ˈɑ:rdər] n. пал, запа́л -у *m.*; ця́га *f.*, вялі́кі энтузія́зм: ***patriotic ardor*** патрыятычны запа́л

arduous [ˈɑ:rdʒuəs] adj. 1. цяжкі́ для выкана́ньня, стамля́льны: ***an arduous lesson*** цяжка́я ле́кцыя. 2. стро́мкі: ***an arduous hill*** стро́мкі ўзго́рак

are I [ɑ:r; unstressed ər] v. *мно́жны лік дзеясло́ва* to be: ***you are*** вы ёсьць; ***we are*** мы ёсьць

are II [er] n. ар -а *m.* 100 м² (*ме́ра зяме́льнай пло́шчы*)

area [ˈeriə] n. 1. пло́шча *f.*: ***area of a triangle*** пло́шча трыку́тніка. 2. по́ле дзе́яньня, прасто́ра *f.*, абся́г -у *m.*, сфэ́ра *f.*; галіна́ *f.*: ***the area of physics, chemistry*** галіна́ фі́зыкі, хі́міі. 3. раён -у *m.*, зо́на, мясцо́васьць, вако́ліца *f.*, краі́й -ю *m.*, абша́р -у *m.*: ***residential area*** жылы́ раён. 4. пляц -у *m.*, пляцо́ўка, дзяля́нка *f.*: ***playground area*** дзіця́чая пляцо́ўка

area code тэлефо́нны код

area rug дыванло́к -ка́ *m.*

arena [əˈri:nə] n. 1. арэ́на (*цыркава́я, спарто́вая*) *f.*: ***boxing arena*** рынг -у *m.* 2. ме́сца дзе́яньня; ***political arena*** палітычная арэ́на

arenaceous [ˌærɪˈneɪʃəs] adj. пяшча́ны

aren't [ɑ:rnt] *скаро́чанае* **are not**

areology [ˌærɪˈɑ:lədʒi] n. марсазна́ўства *n.* (*вывучэ́ньне плянэ́ты Марс*)

arete [əˈreɪt] n. грэ́бень гары́

argentiferous [ˌɑ:rdʒənˈtɪfərəs] adj. срэбрано́сны: ***an argentiferous ore*** срэ́бная руда́

Argentinian [ˌɑ:rdʒənˈtɪniən] – adj. аргенты́нскі – n. аргентыне́ц -ца *m.*, аргентыне́нка *f.*

argentine [ˈɑ:rdʒəntaɪn] – adj. 1. сре́бны. 2. серабры́сты – n. 1. сре́бра *n.* 2. серабры́сты мэта́л *або́* ре́чыва

argil [ˈɑ:rdʒɪl] n. гліна *f.*

argillaceous [ˌɑ:rdʒɪˈleɪʃəs] adj. гліні́сты

argon [ˈɑ:rgɑ:n] n., Chem. аргон -у *m.*

argosy [ˈɑ:rgəsi] n., pl. **-sies**, Poet. 1. гандлёвы карабе́ль. 2. флёт з такі́х караблёў

argot [ˈɑ:rgoʊ] n. 1. жарго́н -у *m.*, арго́ *n., indecl.*: ***prisoners' argot*** турэмны жарго́н

arguable [ˈɑ:rgju:əbəl] – adj. 1. спрэ́чны. 2. магчы́мы, дапушча́льны

arguably [ˈɑ:rgju:əbli] – adv. магчы́ма, дапушча́льна

argue [ˈɑ:rgju:] – v.i. 1. спрача́цца. 2. дава́дзіць: ***He argued for independence*** Ён дава́дзіў патрэ́бу незале́жнасьці – v.t. 1. разгляда́ць: ***to argue a question*** разгляда́ць пыта́ньне. 2. перако́нваць, дава́дзіць; цьве́рдзіць: ***Columbus argued that the world was round*** Калю́мб цьве́рдзіў, што сьвет кру́глы

argument [ˈɑ:rgjəmənt] n. 1. спрэ́чка *f.*: ***to win the argument*** вы́йграць спрэ́чку. 2. дава́ньне до́вадаў, аргумэнта́цыя *f.*, спрэ́чкі *pl.*: ***to waste time in argument*** тра́ціць час на спрэ́чкі. 3. до́вад, аргумэ́нт -у *m.*

argumentation [ˌɑ:rgjəmənˈteɪʃən] n. 1. аргумэнта́цыя *f.*, разважа́ньне *n.* 2. спрэ́чкі *pl.*, дыскусія *f.*

argumentative [ˌɑ:rgjəˈmentətɪv] adj. 1. які́ лю́біць спрача́цца, дыскутава́ць: ***an argumentative disposition*** схі́льны да спрэ́чак. 2. спрэ́чны

aria [ˈɑ:riə] n. а́рыя *f.*

arid [ˈærɪd] adj. 1. сухі́, перасо́хлы; вы́сушаны; засу́шлівы; бязво́дны, я́лавы; неўрадлі́вы: ***arid region*** неўрадлі́вы раён. 2. ну́дны, неціка́вы: ***an arid field of study*** суха́я галі́на навуко́

aright [əˈraɪt] adv. пра́вільна, до́бра

arise [əˈraɪz] v.i. **arose, arisen, arising** 1. устава́ць. 2. падыма́цца, узно́сіцца:

Smoke arises from the chimney З ко́міна падыма́ецца дым. 3. паўстава́ць; узьніка́ць: ***if the need should arise*** калі́ ўзьні́кне патрэ́ба. 4. вынікá́ць *з чаго́*, быць вы́нікам *чаго́*: ***Accidents arise from carelessness*** Вы́падкі ёсьць вы́нікам неасьцяро́жнасьці. 5. уваскраса́ць

arista [əˈrɪstə] n. **-tae**, Bot. асьцю́к -а́ *m.*

aristocracy [ˌærɪˈstɑ:krəsi] n., pl. **-cies** арыстакра́тыя *f.*

aristocrat [əˈrɪstəkræt] n. арыстакра́т -а *m.*, арыстакра́тка *f.*

aristocratic [əˌrɪstəˈkrætɪk] adj. арыстакраты́чны

Aristotelian [ˌærɪstəˈti:liən] – adj. арысто́тэлеўскі

– n. пасьлядо́ўнік Арысто́тэля *або́* яго́нае філязо́фіі

Aristotle [ˈærɪstɑ:təl] n. Арысто́тэл|ь -я *m.*

arithmetic [əˈrɪθmətɪk] – n. арытмэ́тыка *f.*, лічэ́ньне *n.*

– adj. [ˌærɪθˈmetɪk] арытмэты́чны

arithmetical [ˌærɪθˈmetɪkəl] adj. 1. арытмэты́чны. 2. зго́дны з пра́вілами арытмэ́тыкі: ***arithmetical mean*** сярэ́дняе арытмэты́чнае; ***arithmetical progression*** арытмэты́чная прагрэ́сія

arithmetician [əˌrɪθməˈtɪʃən] n. арытмэ́тык -а *m. & f.*

ark [ɑ:rk] n. Bibl. а́рка *f.*, вялі́кі карабе́ль: ***Noah's ark*** Но́ева а́рка

arm I [ɑ:rm] n. 1. рука́ *f.*; (*перадплéчча*): ***infant in her arms*** дзіця́ ў яе́ на рука́х. 2. рукаво́, крыло́ *n.*: ***arm of a coat*** рукаво́ палітá. 3. сі́ла *f.*; ула́да *f.*: ***the long arm of the law*** уседася́жная сі́ла зако́ну. 4. вялі́кая галіна́ (*дрэ́ва*). 5. по́руч|ань -ня *m.*, по́ручні, парэ́нчы *pl.* (*крэ́сла*)

• ***arm in arm (with)*** рука́ ў руку́, пад ру́ку

• ***at arm's length*** здалёк ад сябе́, на адле́гласьці

• ***twist one's arm*** выкру́чваць ру́кі, прымуша́ць

• ***with open arms*** шчы́ра, адкры́та, з распасьце́ртымі рука́мі

arm II [ɑ:rm] – n. 1. зброя *f.* 2. род во́йска (*а́рмія, флёт ці лётніцтва*): ***air arm*** паве́траная зброя

– v.t. 1. узбро́йваць, збро́іць: ***to arm a vessel*** узбро́іць карабе́ль. 2. пакрыва́ць бранёю. 3. настаўля́ць (*запа́л*)

– v.i. 1. узбро́йвацца, збро́іцца. 2. рыхтава́цца; запаса́цца: ***to be armed with patience*** запасьці́ся цярпліва́сьцю

armada [ɑ:rˈmɑ:də] n. 1. флёт вае́нных караблёў. 2. флёт самалётаў

armament [ˈɑ:rməmənt] n. 1. узбрае́ньне *n.* 2. збро́йныя сі́лы (*а́рмія, флёт*). 3. узбрае́ньні *pl.*

armature [ˈɑ:rmətʃʊr] n. 1. Elec. а) я́кар -у *m.* б) браня́ *f.* (*ка́бэля*). 2. Art армату́ра *f.* 3. Zool., Bot. абаро́нны панцы́р

armband [ˈɑ:rmbænd] n. нарука́ўная павя́зка

armchair [ˈɑ:rmtʃer] – n. фатэ́ль -я *m.*

– adj. 1. Figur. тэарэты́чны, кабінэ́тны (*не практы́чны*): ***an armchair strategist*** стратэ́г-тэарэ́тык

armed [ɑ:rmd] adj. узбро́ены, збро́йны: ***armed forces*** збройныя сі́лы (*а́рмія, флёт, лётніцтва*): ***armed robbery*** збройны рабу́нак

Armenian [ɑ:rˈmi:niən] – adj. армя́нскі

– n. 1. армяні́н -а *m.*, армя́нка *f.* 2. армя́нская мо́ва.

armful [ˈɑ:rmful] n. бярэ́мя *n.*

armhole [ˈɑ:rmhoul] n. вы́раз на руку́ *або́* рукаво́

armiger [ˈɑ:rmɪdʒər] n. 1. гэ́рбавы шля́хціц. 2. збраяно́сец -ца *m.*

arming [ˈɑ:rmɪŋ] n. збро́еньне *n.*, баёвая падрыхто́ўка

armistice [ˈɑ:rmɪstɪs] n. замірэ́ньне, перамі́р'е *n.*

armless I [ˈɑ:rmləs] adj. 1. бязру́кі. 2. без галі́наў

armless II бяз зброі; безабаро́нны

armlet [ˈɑ:rmlət] n. 1. нарука́ўная павя́зка. 2. залі́лў -ву *m.*, зато́ка *f.*

armor, Brit. **armour** [ˈɑ:rmər] – n. 1. па́нцыр -а *m.* 2. браня́ *f.* (*карабля́, та́нка*). 3. бранясі́лы, па́нцырныя

сі́лы. 4. браня́ ка́бэлю; скафа́нд|ар -ра *m.* 5. па́нцыр -а *m.* *(чарапа́хі)*
– v. пакрыва́ць бранёю, узбро́йваць

armorer [ˈɑ:rmərər] n. збро́йнік -а, збраяро́б -а *m.*

armored, Brit. **armoured** [ˈɑ:rmərd] adj. 1. пакры́ты бранёю. 2. бранята́нкавы: ***an armored division*** бранята́нкавая дывізія
• ***armored cable*** забясьпе́чаны электры́чны ка́бель
• ***armored car*** бранявік, бронеаўтамабі́ль
• ***armored force*** бранясі́лы

armorial [ɑ:rˈmɔ:riəl] adj. гэральды́чны; гэ́рбавы

armory [ˈɑ:rməri] n., pl. **-ries** 1. арсэна́л -у *m.* 2. збро́евая майстэ́рня, збро́евы заво́д. 3. будынак для муштры́ вайско́ўцаў. 4. гэра́льдыка *f.*

armpit [ˈɑ:rmpɪt] n. па́ха *f.*, па́хавая я́мка

armrest [ˈɑ:rmrest] n. падлако́тнік -а *m.*

arms [ˈɑ:rmz] n. 1. збро́я *f.* 2. змага́ньне *n.* 3. гэрб -у *m.*
• ***arms control*** кантро́ль над узбрае́ньнямі
• ***arms race*** го́нка ўзбрае́ньняў
• ***bear arms*** а) служы́ць у во́йску. б) мець гэрб
• ***lay down arms*** скла́сьці зброю́
• ***take up arms*** узьня́ць зброю́
• ***to arms!*** да зброі!

arm-wrestling [ˈɑ:rmˌrestlɪŋ] n. ду́жаньне на рука́х

army [ˈɑ:rmi] n., pl. **-mies** 1. а́рмія *f.*; во́йска *n.* 2. Figur. мно́ства *n.*, вялі́кая ко́лькасьць: ***an army of ants*** мно́ства мура́шак

arnica [ˈɑ:rnɪkə] n. Bot., Med. 1. а́рніка *f.* (*расьлі́на*). 2. Med. ле́кавая ва́дкасьць з а́рнікі

aroma [əˈroʊmə] n. во́дар, пах -у *m.*; духмя́насьць *f.*, арама́т -у *m.*, спэцыфі́чны пах: ***the aroma of freshly ground coffee*** пах сьве́жазмо́латае ка́вы

aromatic [ˌærəˈmætɪk] adj. 1. во́дарны, паху́чы, духмя́ны. 2. араматы́чны

around [əˈraʊnd] – prep. 1. вако́л; навако́л, наўко́л(а), з усіх бако́ў: ***around the garden*** навако́л гаро́ду; ***a coat around her shoulders*** палітó, накі́нутае на пле́чы. 2. Informal па: ***to walk around the town*** хадзі́ць па го́радзе. 3. Informal бліза, каля́: ***Please stay around the house*** Калі́ ла́ска, бу́дзьце бліза до́му. 4. каля́, прыбліза: ***around five dollars*** каля́ пяцёх даля́раў; ***around three o'clock*** каля́ трэ́йцяе гадзі́ны. 5. за: ***around the corner*** за ро́гам; за рог
– adv. 1. наўко́ла, круго́м, навако́л: ***to spin around*** круці́цца навако́л. 2. у абхва́це: ***The tree measures five meters around*** Дрэ́ва ма́е пяць мэ́траў у абхва́це. 3. усю́ды, навако́л: ***A dense fog lay around*** Усю́ды была́ імгла́. 4. Informal тут, непадалёку: ***Wait around awhile*** Пачака́йце тут не́дзе хві́лі́ну. 5. наза́д: ***Turn around!*** Павярні́ся наза́д; ***I'll see you around*** Паба́чымся

around-the-clock [əˌraʊndðəˈklɑ:k] adj. безупы́нны, празь дзень і ноч

arousal [əˈraʊzəl] n. прабуджэ́ньне *n.*; узбуджэ́ньне *n.*

arouse [əˈraʊz] – v.t. 1. будзі́ць: ***The noise aroused him*** Го́ман разбудзі́ў яго́. 2. узбуджа́ць: ***to arouse suspicion*** узбуджа́ць, выкліка́ць падазрэ́ньне. 3. пабуджа́ць, уздыма́ць: ***to arouse to action*** пабуджа́ць да дзе́яньня
– v.i. прачына́цца; прабуджа́ца, узбуджа́цца (*пра пачуцьцё*)

arrack [ˈærək] n. ара́к -у *m.* (*алькаго́льны напо́й*)

arraign [əˈreɪn] v.t. 1. прыця́гваць да су́дова́й адка́знасьці. 2. абвінава́чваць

arraignment [əˈreɪnmənt] n. 1. прыцягне́ньне да суда́ вай адка́знасьці. 2. абвінава́чваньне, вінава́чаньне *n.*

arrange [əˈreɪndʒ] – v.t. 1. уклада́ць; расстаўля́ць, разьмяшча́ць; ула́джваць: ***to arrange books on a shelf*** укла́сьці кні́гі на палі́цы; ***to arrange in alphabetical order*** разьмясьці́ць у альфа-

бэ́тным пара́дку. 2. плянава́ць, рыхтава́ць: ***We arranged the meeting*** Мы падрыхтава́лі пасе́джаньне. 3. узгадня́ць: ***He arranged it with her*** Ён узгадні́ў гэ́та зь ёю. 4. Music. прыстасо́ўваць; пераклада́ць, аранжава́ць: ***This music for violin is also arranged for piano*** Гэ́тыя но́ты для скры́пкі аранжава́ныя таксама для піяні́на
– v.i. 1. ула́джваць, ула́джвацца: ***Can you arrange to see him tomorrow?*** Ці вы змо́жаце ўла́дзіць, каб паба́чыцца зь ім за́ўтра?; ***to arrange for a taxi*** замо́віць таксі́. 2. пагаджа́цца; умаўля́цца: ***We arranged to meet at six*** Мы ўмо́вілі ся сустрэ́цца а шо́стай

arrangement [ə'reɪndʒmənt] n. 1. укладда́ньне, (у)пара́дкаваньне, разьмяшчэ́ньне, разьмеркава́ньне *n.* 2. плян -у *m.*, камбіна́цыя *f.* 3. ула́джаньне, пагадне́ньне *n.*; дамо́ўленасьць *f.*: ***They came to an arrangement*** яны́ дамо́ві́ліся. 4. перапро́бка, адапта́цыя *f.*; прыстасава́ньне *n.* 5. Music. аранжыро́ўка *f.*
• ***arrangements***, pl. пля́ны, падрыхтава́ньні: ***to make arrangements for a journey*** падрыхтава́цца да падаро́жжа

arrant ['ærənt] adj. відаво́чны, і́сны, жахлі́вы: ***an arrant liar*** відаво́чны маню́ка; ***arrant nonsense*** і́снае глу́пства, і́сная лухта́

array [ə'reɪ] – n. 1. строй -ю *m.*: ***battle array*** баявы́ строй. 2. пака́з -у *m.*, выста́ва, кале́кцыя *f.*; збор -у *m.*: ***an array of wedding gifts*** збор вясе́льных падару́нкаў. 3. убра́ньне *n.*, строй для ўрачы́стае нагоды: ***bridal array*** убра́ньне маладу́хі. 4. Comput. масі́лў -ву *m.*
– v.t. 1. выстро́йваць, ста́віць стро́ем (*жаўне́раў*). 2. прыстро́йваць; апрана́ць, убіра́ць

arrears [ə'rɪərz] n., pl. 1. адстава́ньне, запазьне́ньне *n.*: ***His work is in arrears*** Ён адста́ў у пра́цы. 2. даўгі́ *pl.*, запазы́чанасьць *f.*

arrest [ə'rest] – v.t. 1. арышто́ўваць. 2. затры́мваць; спыня́ць: ***arrested development*** затрыма́нае разьві́цьцё. 3. зьвярта́ць, захапля́ць, прыко́ўваць: ***to arrest someone's attention*** захапі́ць не́чыю ўва́гу
– n. 1. а́рышт -у *m.*; зьняво́леньне *n.* 2. спыне́ньне, затрыма́ньне *n.*

arris ['ærɪs] n. во́йстрая грань, во́йстры ка́нт

arrival [ə'raɪvəl] n. 1. прые́зд, прыхо́д -у *m.*, прыбыцьцё *n.*; надыхо́д -у *m.* 2. прышэ́лец -ьца *m.*, пры́шлы -ага *m.*; новапрыбы́лы -ага *m.*: ***The new arrival is a boy*** Нованаро́джаны — хло́пчык

arrive [ə'raɪv] v.i. 1. прыбыва́ць; прыхо́дзіць; прыяжджа́ць: ***to arrive by air*** прыляце́ць. 2. надыхо́дзіць, прыхо́дзіць, наставаць: ***The time has arrived*** Наста́ў час. 3. рабі́ць кар'е́ру; праслаўля́цца, рабі́цца вядо́мым: ***to arrive as an actor*** здабы́ць сла́ву акто́ра. 4. нарадзі́цца
• ***arrive at a conclusion*** прыйсьці́ да высно́вы
• ***arrive at a decision*** прыня́ць пастано́ву

arrogance ['ærəgəns] n. ганары́стасьць *f.*; напы́шлівасьць, пы́ха *f.*; наха́бства *n.*, фанабэ́рыстасьць *f.*

arrogant ['ærəgənt] adj. 1. празьме́рна ганары́сты, фанабэ́рысты; пыхлі́вы, наха́бны. 2. саманадзе́йны

arrogate ['ærəgeɪt] v.t. 1. беспадста́ўна прысво́йваць, бяспра́ўна забіра́ць, прысабе́чваць: ***to arrogate a privilege*** прысво́йваць прывіле́і. 2. мець беспадста́ўныя прэтэ́нзіі

arrow ['ærou] n. 1. страла́ *f.*: ***bow and arrow*** лук і страла́. 2. стрэ́лка *f.* (*што пака́звае кіру́нак*)

arrowhead ['ærouhed] n. наканцо́ўе *n.*, вастрыё стралы́

arsenal ['ɑ:rsənəl] n. арсэна́л -у *m.*, склад зброі і вае́ннай амуні́цыі

arsenic ['ɑ:rsənɪk] – n. мыш'я́к -ю́ *m.*
– adj. мыш'яко́вы

arson ['ɑ:rsən] n. падпа́л -у *m.* (*умы́сны, злачы́нны*)

art I [ɑ:rt] – n. 1. маста́цтва *n.*: ***fine arts*** прыго́жыя маста́цтвы. 2. ***arts,*** pl. галі́на навуча́ньня: ***the faculty of arts*** факультэ́т гуманіта́рных наву́каў. 3. рамяство́ *n.*: ***the industrial arts*** рамёствы. 4. майстро́ўства *n.*: ***art of printing*** майстро́ўства дру́ку. 5. спры́тнасьць *f.*, спрыт -у *m.*; уме́льства *n.*: ***the art of making friends*** уме́льства здабыва́ньня сяброў
– adj. маста́цкі

art II [ɑ:rt] v., Archaic = **are** (*used only with* **thou**): ***thou art*** ты ёсьць

artefact, *гл.* **artifact**

Artemis [ˈɑ:rtɪmɪs] n., Myth. Артэмі́да *f.*, багі́ня палява́ньня

arterial [ɑ:rˈtɪriəl] adj. артэрыя́льны: ***the arterial walls*** сьце́нкі арта́рыяў. 2. магістра́льны, гало́ўны: ***an arterial highway*** магістра́льная аўтастра́да

arteriosclerosis [ɑ:rˌtɪrioʊsklə'roʊsəs] n. артэрыясклеро́з -у *m.*

artery [ˈɑ:rtəri] n., pl. **-teries** 1. арта́рыя *f.* 2. магістра́ль *f.*, гало́ўны шлях

artesian [ɑ:rˈti:ʒən] adj. артэзія́нскі

artful [ˈɑ:rtfəl] adj. 1. спра́ўны, разу́мны: ***artful handling of a situation*** разу́мнае вядзе́ньне спра́вы. 2. хі́тры; круце́льскі, махля́рскі. 3. шту́чны

arthritic [ɑ:rˈθrɪtɪk] – adj. артрыты́чны
– n. артры́тык -а *m.*, атрыты́чка *f.*

arthritis [ɑ:rˈθraɪtəs] n. артры́т -у *m.*

artichoke [ˈɑ:rtətʃoʊk] n. артышо́к -у *m.*

article [ˈɑ:rtɪkəl] n. 1. прадме́т -у *m.*, рэч *f.*, прадукт, вы́раб, тава́р -у *m.*: ***article of food*** прадукт харчава́ньня; ***article of furniture*** прадме́т мэ́блі, мэ́баль. 2. арты́кул -у *m.* 3. пункт -у *m.* (*ко́дэксу, умо́вы*): ***leading article*** перадавіца. 4. Gram. арты́кль -я *m.*: ***Belarus(i)an nouns have no articles*** Беларускія назо́ўнікі ня ма́юць арты́кляў

articular [ɑ:rˈtɪkjələr] adj. суста́ўны: ***Arthritis is an articular disease*** Артры́т — хваро́ба суста́ваў

articulate [ɑ:rˈtɪkjələt] – adj. 1. вырази́ста вымаўля́ны: ***articulate speech*** вырази́стая вымо́ва. 2. здо́льны я́сна выка́звацца. 3. вырази́сты, я́сна вы́казаны. 4. кале́нчаты; суста́ўчаты; чле́ністы: ***The backbone is an articulate structure*** Съпі́нны хрыбе́т ма́е чле́ністую буда́ву
– v.t. [ɑ:rˈtɪkjəleɪt] вырази́ста вымаўля́ць
– v.i. вырази́ста гаварыць

articulated [ɑ:rˈtɪkjəleɪtəd] кале́нчаты; суста́ўчаты; шарні́рны

articulation [ɑ:rˌtɪkjəˈleɪʃən] n. 1. вымаўле́ньне *n.*, артыкуля́цыя *f.* 2. суста́лў -ва *m.* 3. спалучэ́ньне суста́вамі, сучлянёньне *n.*

artifact [ˈɑ:rtɪfækt] n. артыфа́кт -у *m.*, ручны́ вы́раб

artifice [ˈɑ:rtɪfɪs] n. 1. спры́тная вы́думка, хі́трыкі *pl.* 2. ашука́нства *n.*, падма́н -у *m.*

artificer [ɑ:rˈtɪfəsər] n. 1. ма́йстра -ы *m.*, рамёсьнік -а *m.*; кваліфікава́ны рабо́тнік. 2. вынахо́днік -а *m.*

artificial [ˌɑ:rtɪˈfɪʃəl] adj. 1. шту́чны, ненатура́льны: ***artificial flowers*** шту́чныя кве́ткі. 2. няшчы́ры, фальшы́вы

artificially [ˌɑ:rtɪˈfɪʃəli] adv. 1. шту́чна, ненатура́льна. 2. няшчы́ра, фальшы́ва

artificiality [ˌɑ:rtəˌfɪʃiˈælәti] n., pl. **-ties** 1. шту́чнасьць, ненатура́льнасьць *f.* 2. прытво́рнасьць, фальшы́васьць *f.*

artillery [ɑ:rˈtɪləri] *n.* артыле́рыя *f.*

artilleryman [ɑ:rˈtɪlərimæn] n., pl. **-men** артылерыст -а, кананір -а *m.*

artisan [ˈɑ:rtəzən] n. рамёсьнік -а *m.*, рамёсьніца *f.*, ма́йстрla -ы *m.*

artist [ˈɑ:rtəst] n. 1. маста́к -а́ *m.*, маста́чка *f.* 2. арты́ст -а *m.*, арты́стка *f.*

artiste [ɑ:rˈti:st] n. 1. эстра́дны арты́ст. 2. ма́йстра сваё спра́вы

artistic [ɑ:rˈtɪstɪk] adj. артысты́чны; маста́цкі

artistry [ˈɑ:rtɪstri] n., pl. **-ries** артысты́зм -у *m.*, артысты́чныя здо́льнасьці, майстэ́рства *n.*

artless [ˈɑ:rtləs] adj. 1. неартысты́чны; неабву́чаны, некваліфікава́ны. 2. нявінны, адкры́ты, няхі́тры, про́сты, на-

ію́ны. 3. натура́льны, няшту́чны: ***artless beauty*** натура́льная прыгажо́сьць

artsy ['ɑ:rtsi] adj., Informal з прэтэ́нзіяй на маста́цкасьць

Aryan ['eriən] – adj. арыі́йскі, індаэўрапе́йскі

– n. арыі́лец -йца *m.*, арыі́йка *f.*

as [æz; *unstressed* əz] – conj. 1. каб: ***He came early so as to meet us*** Ён прыйшо́ў рана, каб паба́чыцца з на́мі. 2. хоць, як ні, які́ б ні: ***Cunning as he is, he won't deceive me*** Які́ ён ні хі́тры, мяне́ ён не ашука́е. 3. як; так, як: ***do as you are told*** рабе́це, як вам ска́зана; ***white as snow*** бе́лы, як сьнег. 4. як; у ро́лі; у я́касьці: ***as friends*** як сябры́; ***to appear as Hamlet*** выступа́ць у ро́лі Га́млета; ***to work as a teacher*** працава́ць наста́ўнікам; ***to die as a slave*** памёрці няво́льнікам. 5. калі́, у той час, як: ***He came in as I was speaking*** Ён увайшо́ў, калі́ я прамаўля́ў. 6. бо: ***He could not stay, as it was late*** Ён ня мог заста́цца, бо было́ по́зна. 7. як напры́клад: ***some animals, as the fox and the wolf*** некато́рыя зьвяры́, як напры́клад лісі́ца й воўк

– pron. 1. што, які́, як: ***I had the same trouble as you*** Я меў той са́мы кло́пат, што й ты; ***He is a writer, as is his wife*** Ён пісьме́ньнік, як і яго́ная жо́нка. 2. як, што: ***He lost, as you know*** Ён прайграў, як вы ве́даеце.

• ***as... as*** такса́ма як: ***He is as tall as you are*** Ён тако́га са́мага ро́сту, як і вы

• ***as far as*** да; нако́лькі; яшчэ́: ***as far as I know*** нако́лькі я ве́даю; ***as far as 1920*** яшчэ́ ў 1920 го́дзе; ***as soon as you can*** як то́лькі змо́жаце

• ***as for*** што датычыць

• ***as from*** пачына́ючы ад

• ***as good as*** фактычна; бліз ў́; усё ро́ўна што: ***The work is as good as done*** Рабо́та фактычна зако́нчаная

• ***as if*** як бы́ццам, ні́быта, ні́бы, як

• ***as is*** як ёсьць, у цяпе́рашнім ста́не

• ***as it were*** так сказа́ўшы

• ***as much*** так і; гэ́так і: ***I thought as much*** Я гэ́так і ду́маў

• ***as regards*** што да, што датычыць

• ***as soon as*** як то́лькі

• ***as though = as if*** бы́ццам

• ***as to*** каб: ***as to impress*** каб зрабіць ура́жаньне

• ***as well*** такса́ма: ***I can do it as well*** Я такса́ма магу́ гэ́та зрабіць

• ***as well as*** у дада́так; а такса́ма: ***The room is light as well as airy*** Пако́й сьве́тлы, а такса́ма до́бра праве́траны

• ***as yet*** дагэ́туль, паку́ль што: ***Nothing has been done as yet*** Дагэ́туль нічо́га ня зро́блена

asbestos [æs'bestəs] – n. асбэ́ст-у *m.*

– adj. асбэ́ставы: ***asbestos gloves*** асбэ́ставыя рукаві́цы

ascend [ə'send] – v.i. паднім а́цца, узнім а́цца, уздым а́цца; узыхо́дзіць (*пра со́нца*): ***The airplane ascended higher and higher*** Самалёт узнім а́ўся вышэ́й і вышэ́й; ***The sun ascended slowly*** Со́нца павóлі ўзыхо́дзіла. 2. Mus. павыш а́цца (*пра тон*)

– v.t. 1. узла́зіць, узнім а́цца, уздым а́цца (*на гару́*): ***to ascend Mount Everest*** узьня́цца на гару́ Эвэрэст. 2. узыхо́дзіць (*на пас а́д*). 3. ісьці́ ўверх (*па рацэ́*)

ascendancy [ə'sendənsi] n. перава́га *f.*; дамінýючая пазы́цыя; панава́ньне *n.*

ascendant or **-ent** [ə'sendənt] – adj. 1. які́ дамінýе, панýе: ***ascendant position in world politics*** дамінýючае стано́вішча ў сусьве́тнай пали́тыцы. 2. узыхо́дны, які́ ўзыхо́дзіць *(пра зо́рку, со́нца)*

– n. 1. перава́га *f.*; дамінýючая пазы́цыя: ***to be in the ascendant*** мець перава́гу; узыхо́дзіць. 2. пра́шчур -а *m.*

ascension [ə'senʃən] n. 1. узыхо́джаньне, уздым а́ньне *n.*; узьня́цьце *n.* 2. усхо́д -у *m.* (*нябе́снага це́ла*)

Ascension Day, Relig. Узьнясе́ньне Гаспо́дняе, Ушэ́сьце *n.*

ascensive [ə'sensiv] adj. 1. узыхо́дны (*у гару́*). 2. Gram. павелічáльны; узмацня́льны (*напр. су́фікс*)

ascent [əˈsent] n. 1. узьбіра́ньне (*на гару́*). 2. узыхо́джаньне, узьніма́ньне, падня́цьце *n.*, узьлёт -у *m.*: ***the ascent of the airplane*** узьлёт самалёта. 3. стро́мкасьць *f.*, градые́нт -а *m.*: ***an ascent of ten degrees*** стро́мкасьць на 10 гра́дусаў

ascertain [ˌæsərˈteɪn] v.t. канстатава́ць; выясьня́ць; устанаўля́ць; сьцьвярджа́ць, пацьвярджа́ць; упэ́ўнівацца: ***to ascertain the situation*** вы́ясьніць абста́віны

ascertainment [ˌæsərˈteɪnmənt] n. сьцьве́рджаньне, устанаўле́ньне, выясьне́ньне *n.*

ascetic [əˈsetɪk] – n. аске́т -а *m.*, аске́тка *f.* – adj. аскеты́чны; стры́маны

asceticism [əˈsetɪsɪzəm] n. аскетызм -у *m.*, самаадмаўле́ньне -я *n.*

ascorbic [əˈskɔːrbɪk] adj. аскарбі́навы. ***ascorbic acid*** аскарбі́навая кіслата́, вітамі́н С

ascribe [əˈskraɪb] v.t. прыпі́сваць

asepsis [ˌeɪˈsepsɪs] n. асэ́птыка *f.*

aseptic [ˌeɪˈseptɪk] adj. асэптычны (*абязара́жаны*), дэзынфіка ва́ны

asexual [ˌeɪˈsekʃuəl] adj., Bot. бяспо́лы

ash I [æʃ] – n. 1. по́пел -у *m.*: ***Ash Wednesday*** Папяльцо́вая Серада́. 2. ко́лер по́пелу
– v.i. спапяля́цца
• ***ashes*** 1. по́пел -у *m.*: ***hot ashes*** пры́сак -у *m.* 2. це́ла нябо́жчыка, аста́нкі, парэ́шткі *pl. only*; тло *n.*, прах -у *m.*; пыл -у *m.*: ***to turn to dust and ashes*** рассы́пацца ў пыл, спарахне́ць. 3. ру́іны *pl.*

ash II [æʃ] n. я́сень -я *m.*

ashamed [əˈʃeɪmd] adj. засаро́млены: ***to be ashamed of something*** саро́мецца *чаго́*; ***to be ashamed for someone*** саро́мецца за *каго́*; ***He was ashamed to tell the truth*** Яму́ было́ со́рамна сказа́ць пра́ўду; ***He became ashamed*** Яму́ ста́ла со́рамна

ashcan [ˈæʃkæn] n. вядро́ на сьмяцьцё, по́пел

ashen I [ˈæʃən] adj. 1. папяліс́ты; бляды́, бле́дны як сьме́рць. 2. по́пельны; з по́пелу

ashen II [ˈæʃən] adj. я́сеневы; зь я́сеню

ashlar [ˈæʃlər] n. 1. каме́нныя блёкі для будава́ньня. 2. будыніна з тако́га ка́меню

ashore [əˈʃɔːr] adv. 1. да бе́рагу, на бе́раг. 2. на бе́разе; на су́шы

ashtray [ˈæʃtreɪ] n. по́пельніца, по́пелка *f.*

ashy [ˈæʃi] adj. 1. папяліс́ты, бле́дны як по́пел. 2. з по́пелу; по́пельны. 3. пакры́ты по́пелам

Asian [ˈeɪʒən] – adj. азія́цкі: ***Asian flu*** азія́цкі грып– n. азія́т -а *m.*, азія́тка *f.*

Asiatic [ˌeɪʒiˈætɪk] adj. азія́цкі

aside [əˈsaɪd] – adv. 1. набо́к; убо́к; збо́ку: ***to put aside*** адкла́сьці набо́к; ***Move the table aside*** Адсу́нуць стол набо́к; ***to stand aside*** стая́ць збо́ку
– n. 1. заўва́га, ска́заная напаўго́ласа: ***His low aside was overheard*** Яго́ заўва́га, ска́заная напаўго́ласа, была́ ўсё ж пачу́тая. 2. сло́вы, гаво́раныя акто́рам убо́к
• ***aside from*** асо́бна; апрача́, акрамя́

asinine [ˈæsɪnaɪn] adj. 1. асьлі́ны, як асёл. 2. дурны́, упа́рты

ask [æsk] – v.t. 1. пыта́ць, пыта́цца: ***to ask the way*** пыта́цца даро́гі; ***Ask him how old he is*** Спыта́йцеся ў яго́, ко́лькі яму́ гадо́ў. 2. прасі́ць: ***to ask permission*** прасі́ць дазво́лу. 3. запро́шваць, дамага́цца: ***to ask too high a price*** запро́шваць зана́дта высо́кую цану́. 4. запраша́ць; зваць: ***She asked her friends to come to her house*** Яна́ запрасі́ла сваіх сяброў да сябе. 5. вымага́ць, патрабава́ць: ***This job asks hard work*** Гэ́тая праца́ вымага́е цяжкае пра́цы; ***It asks for attention*** Гэ́та вымага́е ўва́гі
– v.i. 1. прасі́ць: ***to ask for help*** прасі́ць дапамо́гі. 2. пыта́цца, дае́дваца: ***Did anyone ask for me?*** Ці не́хта пыта́ўся пра мяне́?
• ***ask a riddle*** зага́дваць, задава́ць зага́дку

• ***ask for it = to ask for trouble*** шука́ць бяды́; ле́зьці на ражо́н
• ***ask out*** запраша́ць не́кага (*на спатка́ньне*)

askance [əˈskæns] adv. недаве́рліва, незадаво́лена, падазро́на, ско́са: ***to look askance at someone*** глядзе́ць на не́кага ско́са

askew [əˈskju:] – adv. ко́са, кры́ва: ***The picture is hanging askew*** Карці́на вісі́ць кры́ва
– adj. крывы́, ко́сы, касы́

aslant [əˈslænt] – adv. укóсна, ко́са; наўскася́к, наўскасы́, наўко́с
– prep. упо́перак, наўко́с
– adj. укóсны

asleep [əˈsli:p] adj., adv. 1. сьпя́чы: ***to fall asleep*** засына́ць, засну́ць. 2. няўва́жны; вя́лы, нясьве́дамы: ***He is asleep to the danger*** Ён нясьве́дамы небясьпе́кі. 3. тупы́: ***His mind is asleep*** У яго́ тупы́ ро́зум. 4. здранцьве́лы, зьняме́лы: ***My arm is asleep*** У мяне́ здранцьве́ла рука́. 5. мёртвы

aslope [əˈsloʊp] – adv. пахі́ла, пахі́лена; ко́са; на схі́ле, на спа́дзе
– adj. пахі́лы, ко́сы

asocial [əˈsoʊʃəl] adj. 1. неграма́дзкі. 2. нетава́рыскі

asp [æsp] n. ядаві́тая зьмяя́

asparagus [əˈspærəgəs] n. Bot. спа́ржа *f.*

aspect [ˈæspekt] n. 1. гле́дзішча *n.*; бок -у *m.*; аспэ́кт -у *m.*: ***to consider a question in all aspects*** разгляда́ць пыта́ньне з усі́х бако́ў. 2. вы́раз тва́ру, вы́гляд, пагля́д -у *m.* 3. від *m.* (*у пэ́ўным кіру́нку*). 4. бок -у *m.*: ***the western aspect of the house*** захо́дні бок до́му. 5. Gram. трыва́ньне *n.*: ***imperfective aspect*** незако́нчанае трыва́ньне. 6. Astrol. фа́за *f.*

aspen [ˈæspən] – n. аси́на *f.*
– adj. 1. аси́навы: ***to tremble like an aspen leaf*** дрыжэ́ць, як аси́навы ліст. 2. Figur. дрыго́ткі

asperge [əˈspɜ:rdʒ] v.t. пы́рскаць, крапі́ць

aspergilum [ˌæspərˈdʒɪləm] n., pl. **-gilla** or **-lums** крапі́ла *n.*

asperity [æˈsperəti] n., pl. **-ties** 1. няро́ўнасьць, шурпа́тасьць, шо́рсткасьць *f.* 2. рэ́зкасьць, грубія́нскасьць, неачэ́санасьць *f.*: ***the asperity in his voice*** рэ́зкасьць у яго́ным го́ласе. 3. суро́васьць, во́йстрасьць *f.*: ***the asperities of a very cold winter*** суро́васьць сьцюдзёнай зімы́

asperse [əˈspɜ:rs] v.t. 1. крапі́ць; пы́рскаць. 2. рабі́ць паклёпы *на каго́*, га́ньбіць, ганьбава́ць, няслáвіць, зьнеслаўля́ць

aspersion [əˈspɜ:rʒən] n. 1. краплéньне (*вадо́ю*), пы́рсканьне *n.* 2. паклёп -у *m.*: ***You should not cast aspersions upon an innocent man*** Ты не павінен кі́даць паклёпы на невінава́тага чалаве́ка. 3. паклёпнічаньне *n.*

asphalt [ˈæsfɔ:lt] – n. асфа́льт -у *m.*
– v. асфальтава́ць– adj. асфа́льтавы: ***an asphalt highway*** асфа́льтавая аўтастра́да; ***asphalt jungle,*** Informal асфа́льтавыя джу́нглі, ча́стка го́раду, у яко́й учыня́ецца шмат злачы́нстваў

asphodel [ˈæsfədəl] n., Bot. 1. асфадэ́ль -ю *m.*; нарцы́з -у *m.* 2. Myth. неўміру́чая кве́тка з палёў Элізэ́йскіх

asphyxia [æsˈfɪksiə] n. Med. удушэ́ньне ад нястачы кісларо́ду, асфі́ксыя *f.*

asphyxiate [əsˈfɪksieɪt] v. душы́ць|ь (-ца) (*ад недахо́пу кісларо́ду*)

aspirant [ˈæspərənt] – n. кандыда́т -а *m.*; прэтэндэ́нт -а *m.*, прэтэндэ́нтка *f.*: ***aspirants for the office of mayor*** прэтэндэ́нты на паса́ду мэ́ра
– adj. які́ імкне́цца *да чаго́*, прэтэндуе на *што*

aspirate [ˈæspəreɪt] – v.t. 1. вымаўля́ць з прыдыха́ньнем. 2. Med. выдаля́ць ва́дкасьць высо́сваньнем (*з по́ласьці це́ла*)
– n. [ˈæspərət] прыдыха́льны гук
– adj. прыдыха́льны

aspiration [ˌæspəˈreɪʃən] n. 1. імкне́ньне *n.*, мо́цнае жада́ньне; амбі́цыя *f.* 2. удыха́ньне *n.*; удых -у *m.*, дыха́ньне *n.* 3. прыдыха́ньне *n.*, прыдыха́льны гук. 4. Med. асьпіра́цыя *f.*, высо́сваньне ва́д-

касьці ці павéтра з пóласьці цéла. 5. усмóктваньне, прысмóктваньне, ссáньне *n.*

aspire [əˈspaɪər] v.i. 1. імкнýцца *да чагó*; мець мóцнае жадáньне. 2. узнóсіцца

aspirin [ˈæsprɪn] n. асьпіры́н -у *m.*

aspiring [əˈspaɪərɪŋ] adj. 1. прáгны да пашáны (*слáвы, улáды*), амбíтны. 2. які́ ўздымáецца

asquint [əˈskwɪnt] adv. а) кóса, скóса: ***to look asquint*** глядзéць скóса. б) Figur. глядзéць кóса, падазрóна

ass [æs] n. 1. асёл, аслá *m.* 2. дýрлань -ня *m.*, дурны́ *абó* упáрты чалавéк. 3. Sl. зáдніца *f.*

• ***kick smb's ass*** Sl. задáць ды́хту

• ***sit on your ass*** Sl. сядзéць кýчай

assail [əˈseɪəl] v.t. 1. нападáць, атакавáць: ***to assail a fortress*** напáсьці на крэпасьць. 2. апанóўвець, ахапля́ць: ***I was assailed with doubts*** Мяне́ апанавáлі сумнéвы. 3. рэ́зка крытыкавáць; закідáць: ***I was assailed with questions*** Мяне́ закі́далі пытáньнямі

assailable [əˈseɪləbəl] adj. адкры́ты для напáдаў, слабы́, прыстýпны

assailant [əˈseɪlənt] n. напáднік *m.*, хто нападáе абó атакýе

assassin [əˈsæsɪn] n. забóйца -ы *m. & f.*

assassinate [əˈsæsɪneɪt] v.t. 1. забівáць. 2. Figur. зьнеслаўля́ць: ***assassinate someone's name*** зьняслáвіць нéчае імя́ паклёпамі

assassination [əˌsæsɪˈneɪʃən] n. забóйства *n.*

assault [əˈsɔ:lt] – n. 1. напáд -у *m.*; атáка *f.*, штурм -у *m.*; пры́ступ -у *m.*: ***to take by assault*** узя́ць штýрмам. 2. Law слóўная абрáза, пагрóза фізы́чнага гвáлту: ***assault and battery*** напáд са зьбіцьцём. 3. згвалтавáньне *n.* 4. Milit. вы́садка дэсáнту з бóем

– adj. штурмавы́: ***assault troops*** штурмавы́я аддзéлы

– v.t. 1. атакавáць, штурмавáць. 2. нападáць, накідáцца. 3. гвáлціць

assay [əˈseɪ] – v. 1. прабавáць, выпрабóўваць; дасьлéдаваць, спраўджáць, правяráць. 2. аналізавáць сплаў ці рудý: ***This ore assays high in gold*** Гэ́тая рудá багáтая зóлатам

– n. 1. аналíз -у *m.*, прóба *f.* 2. выпрабавáньне *n.*; дóсьлед -у, тэст -у, экзáмэн -у *m.* 3. аналізавáнае рэ́чыва

assemblage [əˈsemblɪdʒ] n. 1. збор -у, зьéзд-у *m.*, збóрышча *n.*: ***an assemblage of all religions and races*** збор усíх рэлíгіяў і рáсаў. 2. награмáджаньне *n.*; калéкцыя, грýпа *f.* 3. схóдка, збóрка *f.*, збор -у *m.* 4. збóрка *f.*, мантáж -ý *m.*: ***the assemblage of parts of a machine*** збóрка чáстак машы́ны

assemble [əˈsembəl] – v.t. 1. зьбіráць. 2. складáць: ***to assemble a watch*** склáсьці гадзíньнік. 3. склікáць

– v.i. зьбіráцца, зьяжджáцца; сыхóдзіцца: ***Parliament assembles in October*** Парля́мэнт зьбіráецца ў кастры́чніку

assembly [əˈsembli] n., pl. **-blies** 1. асамблéя *f.*, лю́дзі, што сабráліся; схóд -у *m.*; пасéджаньне *n.* 2. устанóўчы сход; заканадáўчы óрган, сойм -у *m.* 3. збóрка *f.* (*чáстак мэханíзму*). 4. набóр, камплéкт, агрэгáт -у *m.* 5. Milit. сыгнáл на збор. 6. схóдка *f.*: ***unlawful assembly*** нелегáльная схóдка

assembly line збóрачны канвэ́р

assembly plant збóрачны цэх

assent [əˈsent] – v.i. выкáзваць згóду, згаджáцца, пагаджáцца: ***He assented to our proposal*** Ён згадзíўся на нáшую прапанóву

– n. згóда *f.*; прыняцьцё прапанóвы

assentation [ˌæsenˈteɪʃən] n. 1. выказáньне згóды. 2. угóдніцтва *n.*, лíсьлівае падтáкваньне

assert [əˈsɜ:rt] v.t. 1. сьцьвярджáць, упэ́ўніваць, казáць. 2. настóйваць (*на сваíх правóх*); баранíць: ***Assert your independence*** Баранí сваю́ самастóйнасьць

• ***assert oneself*** настóйваць на сваíм

assertion [əˈsɜ:rʃən] n. 1. сьцьвéрджаньне, упэ́ўніваньне *n.*, упэ́ўненасьць *f.* 2. настóйваньне на сваім прáве; напалягáньне *n.*; дамагáньне *n.*

assertive [əˈsɜ:rtɪv] adj. 1. напо́рысты, саманадзе́йны, самаўпэ́ўнены. 2. Gram. апавяда́льны: ***an assertive sentence*** апавяда́льны сказ

assess [əˈses] v.t. 1. ацэ́ньваць. 2. вызнача́ць су́му *(пада́тку, ка́ры)*; аблічаць, ацэ́ньваць: ***Damages have been assessed at $2000*** Шко́да была́ ацэ́нена на дзьве ты́сячы даля́раў. 3. вызнача́ць ва́ртасьць. 4. абмярко́ўваць: ***to assess a situation*** абмеркава́ць сытуа́цыю

assessment [əˈsesmənt] n. 1. ацэ́нка *f.*, ацэ́ньваньне *n.*, атэста́цыя *f.* 2. вы́значаная су́ма пла́ты

assessor [əˈsesər] n. асэ́сар -а *m.* а) пада́ткавы ўрадо́вец. б) кансульта́нт пры судзьдзі́

asset [ˈæset] n. 1. каштоўнасьць, ва́ртасьць *f.* 2. ко́зыр -а *m.*

assets [ˈæsets] n., pl. маёмасьць: ***personal assets*** рухо́мая маёмасьць. 2. Bookkeep. акты́ў -ву *m.*, акты́вы: ***assets and liabilities*** акты́ў і пасі́ў

asseverate [əˈsevəreɪt] v.t. урачы́ста абвяшча́ць, заяўля́ць

assiduity [ˌæsɪˈdu:əti] n., pl. **-ties** 1. стара́ннасьць, шчы́расьць у пра́цы, пі́льнасьць, ру́плівасьць *f.* 2. ста́лы ру́плівы дагля́д, дагаджа́ньне *n.*

assiduous [əˈsɪdʒuəs] adj. 1. стара́нны, шчы́ры ў пра́цы. 2. ру́плівы; ува́жны

assign [əˈsaɪn] v.t. 1. назнача́ць, прызнача́ць: ***The judge assigned a day for the trial*** Судзьдзя́ прызна́чыў дзень суду́. 2. дава́ць, задава́ць: ***to assign homework*** зада́ць ха́тнюю пра́цу. 3. устанаўля́ць, выяўля́ць: ***No cause could be assigned to the fire*** Не маглі́ вы́явіць прычы́ны пажа́ру. 4. перадава́ць (*маёмасьць, правы́*)

assignation [ˌæsɪgˈneɪʃən] n. 1. прызначэ́ньне *n.* 2. патае́мнае спатка́ньне, дамо́ўленьне на спатка́ньне

assignee [əˌsaɪˈni:] n. зако́нны спадкае́мца, перае́мнік правоў. 2. упаўнава́жаны

assignment [əˈsaɪnmənt] n. 1. вы́значанае зада́ньне; мі́сія *f.*, даручэ́ньне *n.*: ***assignment in arithmetic*** зада́ньне з арытмэ́тыкі. 2. прызначэ́ньне *n.*, намі́нацыя *f.* 3. а) зако́нная перада́ча маёмасьці. б) дакумэ́нт, на падста́ве яко́га ро́біцца перада́ча

assimilate [əˈsɪməleɪt] – v.t. 1. асымілява́ць, упадабня́ць: ***to assimilate immigrants*** асымілява́ць імігра́нтаў. 2. засво́йваць: ***You read so much that you do not assimilate it all*** Ты чыта́еш так шмат, што ўсяго́ не засво́йваеш. 3. Biol. засво́йваць

– v.i. асымілява́цца, упадабня́цца

assimilation [əˌsɪməˈleɪʃən] n. 1. асымілява́ньне *n.*, асыміля́цыя *f.* 2. засвае́ньне *n.*; паглына́ньне *n.* 3. Gram. прыпадабне́ньне *n.*, асыміля́цыя *f.* (*гу́каў*). 4. Biol. засвае́ньне *n.*

assimilative [əˈsɪməleɪtɪv] adj. 1. асымілятыўны. 2. засваяльны; асыміляцыйны

assist [əˈsɪst] – v.t. дапамага́ць, падтрымо́ўваць, супрацо́ўнічаць

– v.i. (in) бра́ць удзе́л *у чым*, (at) прысу́тнічаць: ***He assisted at a meeting*** Ён бра́ў удзе́л у збо́рцы

– n. дапамо́га, падтры́мка *f.*

assistance [əˈsɪstəns] n. дапамо́га, падтры́мка *f.*: ***Can I be of assistance?*** Ці магу́ я дапамагчы́?

assistant [əˈsɪstənt] – n. памо́чнік -а *m.*, памо́чніца *f.*; памага́тыы -ага *m.*, памага́тая *f.*; асыстэ́нт -а *m.*, асыстэ́нтка *f.*

– adj. дапамо́жны; які́ дапамага́е

associate [əˈsouʃieɪt] – v.t. 1. асацыява́ць, спалуча́ць, злуча́ць (*у ду́мках*). 2. далуча́цца да су́палкі ці фі́рмы: ***to be associated with*** быць зьвя́заным з *кім-чым*: ***Her name is associated with the women's rights movement*** Яе́ імя́ зьвя́занае з жано́чым ру́хам. 3. злуча́ць ра́зам; задзіно́чваць, аб'яднаўваць, гурта-ва́ць

– v.i. 1. сябрава́ць, ве́сьці знаёмства з *кім*. 2. гуртава́цца, задзіно́чвацца

– adj. [əˈsouʃiət] аб'ядна́ны; зьвяза́ны

– n. 1. ся́бра -ы *m.*, сяброў́ка *f.*, калéга -і *m.*, супрацоў́нік -а *m.* 2. супóльнік -а *m.*, супóльніца *f.*; партнэ́р -а *m.* • ***an associate member*** ся́бра арганізáцыі зь няпóўнымі правáмі • ***associate editor*** памóчнік рэдáктара

association [əˌsoʊsiˈeɪʃən] n. 1. сýвязь *f.*: дачынéньні *pl. only*; бліжэ́йшае знáёмства. 2. аб'яднáньне, згуртавáньне *n.*; хаўрýс -у *m.*, тавáрыства *n.*, асацыя́цыя *f.*: ***the young people's association*** згуртавáньне мóладзі. 3. сяброўства, партнэ́рства *n.*, сýпалка, сýвязь, асацыя́цыя *f.*: ***association of ideas*** сýвязь дýмак

associative [əˈsoʊʃieɪtɪv] adj. асацыяты́ўны; схíльны да гуртавáньня

assonance [ˈæsənəns] n. асанáнс -у *m.*, недакладная рыфма

assonant [ˈæsənənt] – adj. асанáнсны, сугýчны – n. асанáнс -у *m.*, сугýчча *n.*

assort [əˈsɔːrt] – v.t. сартавáць; разьмяркóўваць; разьбірáць; групавáць, клясыфікавáць: ***to assort books alphabetically*** групавáць кнíгі ў альфабэ́тным парáдку – v.i. падыхóдзіць, пасавáць: ***to assort well*** дóбра пасавáць

assorted [əˈsɔːrtəd] adj. 1. пасартавáны; выбраны; разнаякí, мéшаны, мяшáны: ***assorted candies*** мéшаныя цукéркі. 2. падабрáны; клясыфікавáны

assortment [əˈsɔːrtmənt] n. 1. сартавáньне *n.*, клясыфікáцыя *f.* 2. выбар -у *m.*; падбóр -у *m.*, асартымэ́нт -у *m.*

assuage [əˈsweɪdʒ] v.t. 1. зьмякчáць. палягчáць (*гóра, боль*). 2. наталя́ць, заспакóйваць, задавóльваць, суцішáць: ***to assuage hunger*** суцíшыць гóлад

assuagement [əˈsweɪdʒmənt] n. 1. зьмякчэ́ньне, палягчэ́ньне *n.* 2. наталéньне, заспакаéньне, суцішэ́ньне *n.*

assume [əˈsuːm] – v.t. 1. прымáць, браць: ***He assumed a new name*** Ён узя́ў сабé íншае імя́; ***to assume control*** браць кіраўнíцтва; ***to assume an air of innocence*** прыня́ць бязьвíнны вы́гляд. 2. прысвóйваць; узурпавáць. 3. удавáць; прыкідáцца: ***to assume ignorance*** удавáць нявéданьне – v.i. меркавáць; дапушчáць: ***I assume that...*** я дапушчáю, што...

assumed [əˈsuːmd] adj. 1. удавáны; прыня́ты, незапрáўдны, фíкцыйны, вы́думаны: ***an assumed name*** прыня́тае ймя́. 2. дапушчáльны; меркавáны. 3. узурпавáны, бяспрáўна захóплены

assuming [əˈsuːmɪŋ] adj. 1. занáдта ўпэ́ўнены, нахáбны

assumption [əˈsʌmpʃən] n. 1. прысваéньне, захаплéньне *n.* (*улáды*); прыня́цьце *n.* (*абавя́зку*). 2. дапушчэ́ньне, меркавáньне *n.*: ***You are making a dangerous assumption*** Вы робіце небясьпéчнае дапушчэ́ньне. 3. нахáбства *n.*

Assumption Усьпéньне Бóжае Máці

assurance [əˈʃʊrəns] n. 1. запэ́ўненьне, упэ́ўненьне *n.*: ***to give one's assurance*** запэ́ўніць. 2. страхóўка *f.*, страхавáньне *n.* 3. пэ́ўнасьць, перакананасьць *f.*; цьвёрдая ўпэ́ўненасьць: ***We have the assurance of final victory*** Нас запэ́ўнілі ў канчатковай перамóзе. 4. самапэ́ўнасьць, самаўпэ́ўненасьць *f.*

assure [əˈʃʊr] v.t. 1. упэ́ўніваць, пераконваць. 2. запэ́ўніваць: ***I can assure you*** Я магу́ вас запэ́ўніць. 3. забясьпéчваць, гарантавáць. 4. страхавáць: ***to assure one's life*** застрахавáць жыцьцё. 5. падбадзёрваць, дадавáць сьмéласьці: ***to assure a frightened child*** падбадзёрыць спалóханае дзіця́

assured [əˈʃʊrd] – adj. 1. пэ́ўны, запэ́ўнены: ***Success is assured*** Удáча запэ́ўненая. 2. пэ́ўны сябé; адвáжны. 3. застрахавáны – n. застрахавáны -ага *m.*

assuredly [əˈʃʊrɪdli] adv. 1. напэ́ўна; вядóма; безумóўна. 2. пэ́ўна, адвáжна, я́сна

assuredness [əˈʃʊrɪdnəs] n. 1. пэ́ўнасьць *f.* 2. самапэ́ўнасьць *f.*
astatic [əˈstætɪk] adj. нястáлы; хíсткі
aster [ˈæstər] n. Bot. áстра *f.*
asterisk [ˈæstərɪsk] – n. зóрачка *f.*, знак знóскі (*у дрýку ці пісьмé*)
– v.t. пазначáць зóрачкай
asteroid [ˈæstərɔɪd] – n. 1. Astron. астэрóйд -а *m.* 2. Zool. марскáя зóрка
asteroidal [ˌæstəˈrɔɪdəl] adj. астэрóйдавы
asthenia [æsˈθi:nɪə] n. астэ́нія, квóласьць *f.*, бясьсíльле *n.*
asthenic [æsˈθenɪk] adj. астэнíчны
asthma [ˈæzmə] n. áстма, дыíхавіца *f.*; задыíшка *f.*
asthmatic [æzˈmætɪk], – adj. астматы́чны, дыíхавічны
– n. хвóры на áстму, астмáтык -а *m.*, астматы́чка *f.*
astigmatic [ˌæstɪgˈmætɪk] adj. 1. астыгматы́чны. 2. Figur. вы́крыўлены (*паглядз*)
astigmatism [əˈstɪgməˌtɪzəm] n. астыгматы́зм -у *m.*
astir [əˈstɜ:r] adv., adj. у рýху; узбýджаны
astonish [əˈstɑ:nɪʃ] v.t. зьдзіўля́ць, дзівíць
astonishing [əˈstɑ:nɪʃɪŋ] adj. неспадзявáны, нечакáны; якíдзíвіць
astonished [əˈstɑ:nɪʃt] adj. зьдзíўлены
astonishment [əˈstɑ:nɪʃmənt] n. зьдзіўлéньне *n.*: ***to my astonishment*** на маё зьдзіўлéньне
astound [əˈstaʊnd] v.t. мóцна зьдзіўля́ць, дзівíць. 2. уражáць
astraddle [əˈstrædəl] adv., adj., *гл.* **astride**
astrakhan [ˌæstrəˈkæn] n. 1. вóўна з астраханскіх авéчак. 2. карáкульь -ю *m.*
astral [ˈæstrəl] adj. зóркавы; зóрны, астрáльны
astray [əˈstreɪ] – adv. зьбíцца з дарóгі: ***to go astray*** заблудзíць; зьбíцца з дарóгі. ***to lead astray*** зьбівáць з дарóгі
– adj. якí зьбíўся з дарóгі, якí заблудзíў
astrict [əˈstrɪkt] v.t. 1. зьвя́зваць, стрымваць. 2. марáльна абавя́зваць, зьвя́зваць. 3. абмяжóўваць
astride [əˈstraɪd] – adj. з расстáўленымі нагáмі
– adv., prep. 1. вéрхам; расстáвіўшы нóгі: ***He sits astride on his horse*** Ён сядзíць вéрхам на канí. 2. паабáпал, уздóўж: ***astride of the road*** паабáпал дарóгі
astringent [əˈstrɪndʒənt] – adj. 1. вя́жучы. 2. сурóвы; стрóгі (*стыль*). 3. éдкі
– n. рэ́чыва, якóе звужáе ткáнкі
astrologer [əˈstrɑ:lədʒər] n. астрóляг -а *m. & f.*, зьвяздáр зьвездарá *m. & f.*
astrological [ˌæstrəˈlɑ:dʒɪkəl] adj. астралягíчны
astrology [əˈstrɑ:lədʒi] n. астралёгія *f.*
astronaut [ˈæstrənɔ:t] n. астранáўт -а *m.*, астранáўтка *f.*; касманáўт -а *m.*
astronautics [ˌæstrəˈnɔ:tɪks] n. астранáўтыка *f.*
astronomer [əˈstrɑ:nəmər] n. астранóм -а *m. & f.*
astronomic(al) [ˌæstrəˈnɑ:mɪkəl] adj. 1. астранамíчны. 2. вéльмі вялíкі, велічэ́зны: ***astronomical sums of money*** велічэ́зныя сýмы грóшай
astronomy [əˈstrɑ:nəmi] n. астранóмія *f.*
astrophysics [ˌæstrəˈfɪzɪks] n. астрафíзыка *f.*
astute [əˈstu:t] adj. 1. праніклівы, празóрлівы; спрытны: ***an astute diplomat*** празóрлівы дыплямáт. 2. хíтры, лóўкі; кéмлівы
asunder [əˈsʌndər] adv. 1. па-рóзнаму; асóбна; у рóзныя бакí: ***to rush asunder*** кíнуцца ў рóзныя бакí. 2. надвóе; на кавáлкі, на чáсткі
• ***split asunder*** расшчапíць на чáсткі
• ***tear asunder*** разарвáць на кавáлкі
asylum [əˈsaɪləm] n. 1. прытýлак -ку *m.* 2. прыстáнішча *n.*, дом для псыхíчна хвóрых. 3. прытýлак *m.*, схóвішча *n.*, азы́лль -ю *m.*: ***political asylum*** палітычны прытýлак
asymmetrical [ˌeɪsɪˈmetrɪkəl] adj. асымэтрычны, несымэтрычны
asymmetry [eɪˈsɪmətri] n. асымэтрыя, несымэтрычнасьць *f.*
asymptote [ˈæsɪmtoʊt] n., Math. асымптóта *f.*

at [æt; *unstressed* ət] prep. 1. ля, у; на; блі́зка *чаго́*: ***at the door*** ля дзьвярэ́й, пры дзьвяра́х; ***at home*** до́ма: ***at school*** у шко́ле; ***at a meeting*** на пасе́джаньні. 2. (*у кірýнку*) у, на, за: ***to aim at the mark*** цэ́ліць у мэ́ту; ***Look at me*** Глядзі́ на мяне́; ***sit down at the table*** се́сьці за стол. 3. пад; у ста́не; на: ***at right angles*** пад про́стым ку-то́м; ***at war*** у ста́не вайны́; ***at anchor*** на я́кары; ***at peace*** у супако́і; ***at your discretion*** пад тваю́ разва́гу, на тваё вырашэ́ньне; ***at first sight*** на пе́ршы пагля́д; ***delighted at*** захо́плены *чым*. 4. (*пра час*) а, у, на, пад: ***at midnight*** апо́ўначы; пад по́ўнач; ***at five o'clock*** а пя́тай гадзіне; ***at the end of the lesson*** у канцы́ ле́кцыі; ***at dawn*** на сьві-та́нку; ***at night*** уначы́, уно́чы; ***at present*** цяпе́р. 5. праз: ***Enter at the back door*** Захо́дзь праз за́днія дзьве́ры. 6. да, за: ***at work*** за пра́цай; ***good at languages*** здо́льны да мо́ваў. 7. з прычы́ны, па: ***to be happy at something*** це́шыцца з прычы́ны не́чага

ataractic [ˌætəˈræktɪk] – adj. супако́йвальны: ***ataractic medicines*** супако́йвальныя ле́кі
– n. супако́йвальны лек

ataraxy [ˈætəˌræksi] n. Med. умыслó́вы й духовы супако́й; стаíчная абыяка-васьць

atavism [ˈætəˌvɪzəm] n. атавíзм -у *m.*, падабе́нства да далёкага про́дка

atavistic [ˌætəˈvɪstɪk] adj. атавісты́чны

ate [eɪt] v., *p.t. of* **eat**

atelier [ˌætəlˈjeɪ] n. майстэ́рня, сту́дыя *f.*, атэльé, *indecl., n.*

atheism [ˈeɪθiˌɪzəm] n. бязбо́жніцтва *n.*, атэíзм -у *m.*

atheist [ˈeɪθiɪst] n. 1. бязбо́жнік -а *m.*, бязбо́жніца *f.*; атэíст -а *m.*, атэíстка *f.*

atheistic [ˌeɪθiˈɪstɪk] adj. бязбо́жніцкі; атэістычны

Athena [əˈθi:nə] n., Myth. Атэ́на *f.*, багíня му́драсьці

athenaeum or **atheneum** [ˌæθɪˈni:əm] n. 1. навуко́вы *або́* літаратýрны клюб. 2. чыта́льня, бібліятэ́ка *f.*

Athenian [əˈθi:niən] – adj. атэ́нскі
– n. жыха́р(ка) Атэ́наў

athlete [ˈæθli:t] n. атле́т -а *m.*; спартóл-вец -ўца *m.*, спартóўка *f.*

athlete's foot, Med грыбко́вая хвароба на нага́х

athletic [æθˈletɪk] adj. 1. атлетычны; спартóвы: ***an athletic field*** спартóвы пляц. 2. руха́вы, энэргíчны

athleticism [æθˈletɪˌsɪzəm] n. захапле́нье спóртам, любóў да спóрту; здóльнасьць да спóрту

athletics [æθˈletɪks] n. 1. (usually pl.) спартóвыя гýльні. 2. (usually sing.) атле́тыка *f.*; фізкультýра *f.*, спорт -у *m.*: ***track and field athletics*** лёгкая атле́тыка

at-home [ətˈhoum] – n., *такс.* **at home** неафіцы́йнае прыняцьцё
– adj. ха́тні; неафіцы́йны: ***at-home clothes*** ха́тняя во́пратка
• ***feel at home*** чýцца ўтýльна, па-ха́тняму

athwart [əˈθwɔ:rt] – adv. на́крыж; упóперак, наўскóс
– prep. 1. упóперак; праз: ***to throw a bridge athwart a river*** перакíнуць мост праз ракý. 2. сýпраць, супрóць; насýперак, насупóр: ***athwart his plans*** насýперак ягóным пля́нам

atilt [əˈtɪlt] adj., adv. 1. перахíлены; набáкір (*пра ша́пку, капялю́ш*). 2. Milit. наперавéс

atlantes [ətˈlænti:z] n. pl., sing. **atlas** Arch. атля́нты, падпóрныя калёны

Atlantic [ətˈlæntɪk] – adj. атлянты́чны, трансатлянты́чны
– n. Атля́нтык -а *m.*, Атлянты́чны акія́н

atlas [ˈætləs] n. атля́с -у *m.*

atmosphere [ˈætməsfɪr] n. 1. атмасфэ́ра *f.* 2. Figur. навакóльнае асяродзьдзе, абстáвіны *pl.*, атмасфэ́ра *f.* 3. Phys. атмасфэ́ра *f.* (*адзíнка атмасфэ́рнага ціску*)

atmospheric [ˌætməsˈferɪk] adj. атмасфэ́рны: ***atmospherical pressure*** атмасфэ́рны ціск

atmospherics [ˌætməsˈferɪks] n. атмасфэ́рныя перашко́ды (*ра́дыё*)
atoll [ˈætɔ:l] n. ато́л -а *m.*
atom [ˈætəm] n. 1. а́там -а *m.* 2. малéнькая ча́стачка; кры́ха *f.*: ***there is not an atom of evidence*** нямá анí кры́хі до́ваду
atom bomb or **atomic bomb** а́тамная бо́мба
atomic [əˈtɑ:mɪk] adj. 1. а́тамны: ***atomic research*** а́тамнае дасьлéдаваньне. 2. прывóджаны ў рух а́тамнай энэ́ргіяй
atomic age а́тамны век, сучáсная эпóха
atomic energy а́тамная энэ́ргія
atomic fallout = nuclear fallout ра́дыяакты́ўныя апа́дкі
atomic heat а́тамнае цяплó
atomic number а́тамны пара́дкавы лік
atomic warfare а́тамная вайнá
atomic weight а́тамная вагá
atomization [ˌætəmɪˈzeɪʃən] n. 1. распы́льваньне *n.* 2. разьбівáньне на а́тамы. 3. раздрабнéньне на ча́стачкі
atomize [ˈætəmaɪz] v.t. 1. распыля́ць. 2. раздрабня́ць, (*на ча́стачкі*). 3. разьбівáць на а́тамы. 4. зьнішчáць а́тамным вы́бухам
atomizer [ˈætəmaɪzər] n. распыля́льнік -а *m.* (*для ва́дкасьці*)
atone [əˈtoʊn] v.i. 1. загла́джваць: ***to atone for one's unkindness*** загла́дзіць сваю́ недабрату́. 2. пакрывáць, варóчаць, кампэнсавáць (*стра́ты*). 3. лагóдзіць, злагóджваць
atonement [əˈtoʊnmənt] n. 1. загла́джаньне, выкупле́ньне *n.* (*віны́, крыўды*). 2. пакрыцьцё *n.*, зварóт -у *m.*, кампэнса́та *f.* (*за стра́ты*)
atonic [eɪˈtɑ:nɪk] – adj. 1. Gram. ненаці́сьнены. 2. Phon. глухі́
– n. 1. Gram. ненаціскны́ склад. 2. Phon. глухі́ зы́чны, гук
atop [əˈtɑ:p] – adv. наве́рсе; на вяршáлі́не, на верхаві́не
– prep. над; паўзьве́рх
atremble [əˈtrembəl] – adj. дрыгóткі
– adv. дрыжучы́

atrocious [əˈtroʊʃəs] adj. 1. лю́ты; зьве́рскі; бязьлі́тасны; дзікі́. 2. Informal жахлі́вы; страшэ́нны; гі́дкі, ве́льмі пры́кры: ***atrocious weather*** жахлі́вае надво́р'е
atrocity [əˈtrɑ:səti] n., pl. **-ties** 1. лю́тасьць, зьве́рскасьць *f.* 2. лю́ты ўчы́нак; зьве́рства *n.* 3. Informal страхо́цьце *n.*, жахлі́васьць *f.*, про́мах -у *m.*
atrophied [ˈætrəfɪd] adj. 1. атрафава́ны. 2. адме́рлы, заме́рлы; заняпа́лы; вы́сахлы
atrophy [ˈætrəfi] – n. 1. адмірáньне, завяда́ньне *n.*, атро́фія *f.*: ***muscular atrophy*** атро́фія му́скулаў. 2. спыне́ньне ро́сту
– v.i. адмірáць
– v.t. атупля́ць (*ро́зум*), давóдзіць да атро́фіі
attach [əˈtætʃ] – v.t. 1. далучáць, прымацо́ўваць, прычапля́ць, прывя́зваць: ***to attach a rope to smth*** прывязáць вярво́ўку *да чаго.* 2. прыкладáць (*ма́рку*). 3. надавáць, прыпíсваць: ***to attach importance to*** надавáць знáчаньне *чаму́*. 4. накладáць а́рышт (*на маёмасьць*)
– v.i. 1. прывя́зваюся. 2. далучáцца: ***He has attached himself to us*** Ён прывязáўся да нас
attaché [ˌætəˈʃeɪ] n. аташэ́, *indecl., m.*: ***military attaché*** ваéнны аташэ́
attaché case дыплямáт (*партфэ́ль*)
attachment [əˈtætʃmənt] n. 1. прывя́званьне *n.*; прымацава́ньне *n.* 2. прывя́занасьць, адда́насьць *f.* 3. дада́так -ку *m.*; прыстасава́ньне *n.*, прыла́да *f.* 4. накладáньне а́рышту (*на маёмасьць*). 5. прыкамандава́ньне *n.* 6. залу́чнік -а *m.* (*у электро́ннай по́шце*)
attack [əˈtæk] – v.t. 1. напада́ць, атакава́ць: ***to attack an enemy*** напáсьці на во́рага. 2. энэргíчна бра́цца за *што*: ***to attack a task*** шчы́ра ўзя́цца за спра́ву; нава́львацца (*на е́жу*), накіда́цца. 3. апано́ўваць, напада́ць: ***Locusts attacked the crops*** На пасе́вы

напа́ла саранча́. 4. напада́ць, крытыкава́ць
– v.i. напада́ць: ***The enemy attacked at dawn*** Во́раг напа́ў на сьвіта́ньні
– n. 1. ата́ка *f.*; наступле́ньне *n.*, напа́д -у *m.* 2. прыступ -у *m.*, прыпа́дак -ку *m.* (*хваро́бы, зло́сьці*). 3. напа́сьць *f.*; напа́дкі *pl. only*: ***to be under violent attack*** быць прадме́там гвалто́ўнага напа́сьці, напа́дак

attain [əˈteɪn] v.t. 1. дасяга́ць: ***to attain the age of 90*** дажы́ць да дзевяно́ста гадо́ў. 2. здабыва́ць, (д)асяга́ць; дабіва́цца: ***to attain a goal*** (д)асягну́ць мэ́ты
• ***attain to*** дайсьці́ да не́чага: ***to attain to a position of great influence*** дайсьці́ да ве́льмі ўплыво́вага стано́вішча

attainable [əˈteɪnəbəl] adj. дасяга́льны

attainder [əˈteɪndər] n., Law стра́та правво́ў і маёмасьці

attainment [əˈteɪnmənt], n. 1. дасягне́ньне *n.* 2. здо́льнасьць *f.*, уме́льства *n.*: ***a man of varied attainments*** чалаве́к з ро́знымі здо́льнасьцямі

attaint [əˈteɪnt] – v.t. 1. пазбаўля́ць правво́ў. 2. Figur. зьнеслаўля́ць. 3. га́ньбіць
– n. га́ньба *f.*

attempt [əˈtempt] – v.t. 1. прабава́ць; намага́цца, стара́цца; сі́ліцца: ***to attempt to get better marks*** стара́цца атрыма́ць ле́пшыя адзна́кі. 2. рабі́ць замя́х: ***to make an attempt on somebody's life*** рабі́ць замя́х на не́чае жыцьцё
– n. 1. спро́ба *f.*; намага́ньне *n.* 2. замя́х -у *m.*
• ***make an attempt*** рабі́ць намага́ньне, спро́бу

attend [əˈtend] – v.t. 1. быць прысу́тным; наве́дваць: ***to attend school*** хадзі́ць у шко́лу, наве́дваць шко́лу. 2. суправаджа́ць, асыстава́ць: ***to attend the queen*** асыстава́ць каралёве. 3. даглядáць (*хво́рага*), прыслугóўваць *каму́*. 4. даглядáць, дапільно́ваць: ***Your orders will be attended to*** Ва́шыя зага́ды бу́дуць вы́кананыя
– v.i. 1. прыкладáцца да *чаго́*: ***to attend to one's work*** быць стара́нным у пра́цы. 2. быць прысу́тным (*на ле́кцыі*). 3. быць ува́жным: ***Attend to my story*** Слу́хайце ўва́жліва, што я вам раскажу́: ***to attend to someone's need*** быць ува́жным да не́чыіх патрэ́баў. 4. ру́піцца; дба́ць; пільнава́ць: ***to attend to the education of one's children*** дбаць пра адука́цыю сваіх дзяце́й. 5. прыслугóўваць, абслугóўваць

attendance [əˈtendəns] n. 1. наве́дваньне *n.*: ***Our class has good attendance*** На́шая кля́са ма́е до́брае наве́дваньне. 2. прысу́тныя *pl.*, пу́бліка *f.*, слухачы́ *pl.*: ***The attendance at the meeting was over 200*** На схо́дзе было́ больш за 200 прысу́тных. 3. апе́ка *f.*; абслу́га *f.*; паслу́га *f.*; суправаджэ́ньне *n.*
• ***dance attendance on*** хадзі́ць за *кім*, быць празьме́рна ве́тлівым, паслу́жлівым; танцава́ць вако́л *каго́*
• ***in attendance*** на слу́жбе: ***the physician in attendance*** ле́кар на дыжу́ры
• ***take attendance*** спраўджа́ць прысу́тнасьць

attendant [əˈtendənt] – adj. 1. які́ абслугóўвае, дапамага́е *або́* асысту́е: ***an attendant nurse*** сястра́, яка́я асысту́е. 2. спадаро́жны; суправаджа́льны: ***attendant circumstances*** суправаджа́льныя абста́віны. 3. прысу́тны
– n. 1. прысу́тны -ага *m.* 2. слуга́ -і́ *m. & f.*; пасьлядо́ўнік -а *m.*, пасьлядо́ўніца *f.*; суправаджа́льнік -а *m.*

attention [əˈtenʃən] n. 1. ува́га *f.*: ***to pay attention*** уважа́ць, слу́хацца: ***to give attention to the teacher*** слу́хаць ува́жна наста́ўніка; ***to call attention to something*** зьвярну́ць ува́гу на *што*, прыцягну́ць ува́гу да *чаго́*. 2. турбо́та, ру́плівасьць *f.*; ува́га *f.*, дагля́д -у *m.*: ***to show much attention*** выяўля́ць шмат ува́гі, ру́плівасьці; ***Your letter will receive early***

attention Ваш ліст бу́дзе ху́тка разгле́джаны
• ***Attention!*** interj. Зважа́й! (*кама́нда*):
• ***stand at attention*** стая́ць на зважа́й

attentive [əˈtentɪv] adj. 1. ува́жны; назіра́льны. 2. ве́тлівы, ве́тлы. 3. ува́жлівы

attentively [əˈtentɪvli] adv. 1. ува́жна, уні́кліва. 2. ве́тліва

attenuate [əˈtenjueɪt] – v.t. 1. аслабля́ць (*сі́лу*), зьмянша́ць (*ко́лькасьць, ва́ртасьць*). 2. развО́дзіць; разрэ́джваць, разбаўля́ць. 3. рабіць то́нкім: ***He was attenuated by hunger*** Ад го́ладу ён схудне́ў
– v.i. худне́ць

attenuation [əˌtenjuˈeɪʃən] n. 1. пахуда́ньне, схудне́ньне, зьнясі́леньне *n.* 2. разрэ́джаньне, развО́джаньне *n.*

attest [əˈtest] v. 1. сьве́дчыць; быць до́вадам. 2. пасьве́дчваць, засьве́дчваць; пацьвярджа́ць, сьцьвярджа́ць: ***to attest a signature*** засьве́дчыць по́дпіс. 3. прывЕ́сьці да прыся́гі

attestation [ˌæteˈsteɪʃən] n. 1. сьве́дчаньне *n.* 2. до́вад -у *m.*; пацьве́рджаньне, пасьве́дчаньне *n.* 3. засьве́дчаньне *n.* (*прыся́гай або́ по́дпісам*)

attestor [əˈtestər] n., Law сьве́дка -і *m. & f.*

Attic [ˈætɪk] – adj. 1. аты́цкі. 2. клясы́чны (*стыль*)
– n. жыха́р Аты́кі; аты́цкі дыяле́кт

attic [ˈætɪk] n. 1. гара́ *f.*; гары́шча, падстрэ́шша *n.*; пако́й на падстрэ́шшы, мансА́рда *f.* 2. Archit. а́тыка *f.*

attire [əˈtaɪər] – n. во́пратка *f.*; убо́р -у *m.*, убра́ньне *n.*: ***Earth in her rich attire*** Зямля́ ў сваім бага́тым убра́ньні
– v.t. апрана́ць (-ца), убіра́ць (-ца); стро́іць, выстро́йваць: ***attired in velvet*** апра́нуты ў аксамі́т

attitude [ˈætətu:d] n. 1. ста́ўленьне *n.*, падыхо́д -у *m.*: ***attitude toward school*** ста́ўленьне да шко́лы. 2. паста́ва, по́за *f.*: ***the attitude of a boxer ready to fight*** паста́ва баксёра, гато́вага да бо́ю
• ***strike an attitude*** прыма́ць тэатра́льную по́зу

attorney [əˈtɜ:rni] n. 1. паве́раны -ага *m.* 2. пра́ўнік -а *m.*: ***attorney at law*** пра́ўнік, адвака́т -а *m.*

Attorney General, pl. **attorneys general** or **attorney generals**, генэра́льны пракуро́р, міні́стар юсты́цыі (*у ЗША*)

attract [əˈtrækt] – v.t. 1. прыця́гваць, прыцяга́ць: ***A magnet attracts iron*** Магні́т прыця́гвае жале́за. 2. прыця́гваць да сябе́, на́дзіць, паланіць; захапля́ць: ***to attract away (from)*** адця́гваць, адцягну́ць ад *кагО́-чагО́*
– v.i. прыцяга́ць, быць прыва́бным

attraction [əˈtrækʃən] n. 1. прыця́гваньне, прыцягне́ньне *n.* 2. ця́га, пана́днасьць, прыва́бнасьць *f.*: ***Wealth had no attraction for him*** Бага́цьце ня ме́ла ніякай прыва́бнасьці для яго́. 3. эфэ́ктны ну́мар праграмы; атракцыя *f.*

attractive [əˈtræktɪv] adj. пана́дны, прыва́бны, прые́мны (*з вы́гляду*)

attribute [əˈtrɪbjət] – v.t. надава́ць, прыпі́сваць
– n. [ˈætrɪbju:t] 1. азна́ка, прыкме́та, уласьці́васьць *f.*, характэ́рная ры́са; атрыбу́т -у *m.*; сы́мбаль -ю *m.* 2. Gram. азначэ́ньне *n.*

attribution [ˌætrɪˈbju:ʃən] n. 1. прыпіса́ньне, прыдава́ньне, надава́ньне *n.* 2. прыпі́сваная рэч *або́* я́касьць, прыкме́та *f.*, атрыбу́т -у *m.*

attributive [əˈtrɪbjətɪv] – adj. 1. Gram. азнача́льны. 2. які́ азнача́е я́касьць *або́* прыкме́ту
– n. азнача́льнае сло́ва, азначэ́ньне

attrited [əˈtrɪtɪd] adj. сьце́рты, зно́шаны

attrition [əˈtrɪʃən] n. 1. сьціра́ньне, зно́шваньне. 2. Figur. зьнямо́жаньне, зьнясі́леньне *n.*: ***a war of attrition*** вайна́, разьлі́чаная на зьнясі́леньне супраці́ўніка. 3. Figur. вычарпа́ньне *n.*: ***reducing staff by attrition*** зьмяншэ́ньне ка́драў праз непапаўне́ньне

attune [əˈtu:n] – v.t. настро́йваць, ла́дзіць, прывО́дзіць у сугу́чнасьць
– v.i. прыстасо́ўвацца: ***Ears attune to the noise of a big city*** Ву́шы прыстасо́ўваюцца да шу́му вялікага го́раду

auberge [ˌoʊˈbeərʒ] n., Fr. заéзны двор, карчмá *f.*
auburn [ˈɔ:bərn] adj. каштáнавы; руды́, чырвóна-кары́чневы
auction [ˈɔ:kʃən] – n. аўкцыён -у *m.*
– v.t. прадавáць з таргóў
auction bridge брыдж з таргавáньнем
auctioneer [ˌɔ:kʃəˈnɪr] – n. аўкцыяні́ст -а *m.*
– v.t. прадавáць з аўкцыёну
audacious [ɔ:ˈdeɪʃəs] adj. 1. адвáжны: ***an audacious pilot*** адвáжны пілёт. 2. нахáбны; бессарóмны
audacity [ɔ:ˈdæsəti] n., pl. **-ties** 1. вялі́кая адвáга, сьмéласьць *f.* 2. нахáбства *n.*
audibility [ˌɔ:dəˈbɪləti] n. 1. чýтнасьць *f.* 2. гýчнасьць *f.*
audible [ˈɔ:dəbəl] adj. чýтны
audience [ˈɔ:diəns] n. 1. аўдытóрыя *f.*, слухачы́, гледачы́; пýбліка *f.* 2. слýханьне (*спрáвы*). 3. аўдыéнцыя *f.*
audio frequency гукавáя частатá
audiovisual [ˌɔ:dioʊˈvɪʒuəl] adj. зрóкава-слыхавы́, аўдыявізуáльны: ***audio-visual aids*** аўдыявізуáльныя дапамóжнікі
audit [ˈɔ:dət] – v.t. 1. правярáць, рэвізавáць. 2. быць вóльным слухачóм (*у калéджы, ва ўнівэрсытэ́це*)
– n. аўды́т -у *m.*, рэві́зія *f.*
audition [ɔ:ˈdɪʃən] – n. 1. праслухóўваньне *n.* (*сьпевакá, музыкáнта, актóра*). 2. слýханьне *n.*
– v.t. 1. праслухóўваць. 2. спрабавáць (*арты́ста*)
– v.i. праслухóўвацца (*пра сьпевакá, актóра для рóлі*)
auditor [ˈɔ:dətər] n. 1. аўды́тар -а, рэвізóр -а *m.*, фінáнсавы кантралёр. 2. слухáч -á *m.* 3. вóльны слухáч на ўнівэрсытэ́це
auditorium [ˌɔ:dɪˈtɔ:riəm] n. вялі́кая зáля, аўдытóрыя *f.*
auditory [ˈɔ:dətɔ:ri] – adj. слыхавы́: ***the auditory nerve*** слыхавы́ нэрв
– n. 1. слухачы́ *pl.* 2. зáля, аўдытóрыя *f.*

auger [ˈɔ:gər] – n. 1. сьвярдзёлак -ка *m.*, сьві́дар -ра *m.*
– v.t. сьвідравáць
augment [ɔ:gˈment] – v.t. пабóльшваць, павялі́чваць, узмацня́ць
– v.i. пабóльшвацца, павялі́чвацца; расьці́ (*памéрам*), узмацня́цца
augmentation [ˌɔ:gmenˈteɪʃən] n. 1. пабóльшваньне *n.* 2. пабóльшаньне *n.*, прырóст -у *m.*, дадáтак -ку *m.*
augur [ˈɔ:gər] – n. 1. аўгýр (*у стары́м Ры́ме*). 2. праróк -а *m.*; прадказáльнік -а *m.*
– v.t. прадкáзваць, прадвяшчáць
– v.i. 1. прадкáзваць, прадбáчваць, праróчыць, прадвяшчáць: ***It augurs well*** Гэ́та дóбрая прыкмéта
augury [ˈɔ:gjəri] n., pl. **-ries** 1. прадказáньне; прадвéсьце *n.*; прыкмéта *f.*, знак -у *m.* 2. абрáд прадказáньня
august [ɔ:ˈgʌst] adj. вéлічны; маестатычны; глыбóка паважáны
August [ˈɔ:gəst] – n. жні́вень -ўня *m.*
– adj. жні́веньскі
Augustan [ɔ:ˈgʌstən] adj. аўгустóўскі: ***Augustan age*** а) эпóха Аўгуста, эпóха рóсквіту літаратýры ў Ры́ме. б) эпóха найбóльшага рóсквіту
auk [ɔ:k] n. гагáра *f.* (*марскáя арктычная птýшка*)
aunt [ænt] n. цётка *f.*
aunty or **auntie** [ˈænti] n., pl. **aunties** цётачка, цёця *f.*
aura [ˈɔ:rə] n., pl. **auras, aurae** 1. áўра *f.* 2. атмасфэ́ра *f.* 3. эманáцыя *f.*: ***an aura of holiness*** эманáцыя сьвя́тасьці
aural [ˈɔ:rəl] adj. 1. слыхавы́. 2. вушны́
aureate [ˈɔ:rieɪt] adj. залаты́; залачóны; залацісты
aureole [ˈɔ:rɪoʊl] n. 1. зьзя́ньне *n.*, арэóл -у *m.*; німб -а *m.* (*на галóвах сьвяты́х*). 2. круг зьзя́ньня навакóл мéсяца, сóнца
auricle [ˈɔ:rɪkəl] n. 1. вóнкавае вýха. 2. перадсэ́рдзе *n.*
auricular [ɔ:ˈrɪkjələr] adj. 1. вушны́. 2. сказáны на вýха: ***auricular confession***

ці́хая спо́ведзь. 3. у фо́рме ву́ха, вушкава́ты. 4. перадсардэ́чны

auriferous [ɔːˈrɪfərəs] adj. які́ ма́е ў сабе́ зо́лата, залатано́сны

aurochs [ˈɔːrɑːks] n., pl. **-rochs** 1. зу́бр -ра *m.* 2. вы́мерлы эўрапе́йскі тур

Aurora [əˈrɔːrə] n., Myth. Аўро́ра *f.*, багі́ня сьвіта́ньня

aurora [əˈrɔːrə] n., pl. **-ras, -rae** ра́ньняя зара́, зо́л|ак -ку *m.*, до́сьвіт|ак -ку *m.*, сьвіта́ньне *n.*

• ***aurora australis*** [ɔːˈstreɪləs] паўдзённае зьзя́ньне

• ***aurora borealis*** [bɔːriˈælәs] паўно́чнае зьзя́ньне

auscultate [ˈɔːskəlteɪt] v. праслу́хоўваць (*хво́рага*)

auscultation [ˌɔːskəlˈteɪʃən] n. 1. праслухо́ўваньне *n.* 2. выслухо́ўваньне пацые́нта

auspices [ˈɔːspɪsɪz] n., pl. 1. спрыя́льныя ўмо́вы, адзна́ка ўда́чы. 2. прыкме́ты, прадказа́ньні *pl.* 3. апе́ка, ахо́ва *f.*: ***under the auspices of*** пад апе́кай *каго́*

auspicious [ɔːˈspɪʃəs] adj. 1. спрыя́льны, уда́лы, памы́сны: ***an auspicious beginning*** памы́сны пача́так. 2. ра́дасны: ***auspicious occasion*** ра́дасная нагода

austere [ɔːˈstɪr] adj. 1. суро́вы, стро́гі. 2. аскеты́чны, патрабава́льны да сябе́. 3. про́сты (*пра стыль*): ***an austere beauty*** про́стая прыгажо́сьць. 4. ава́жны; цьвяро́зы

austerity [ɔːˈsterəti] n., pl. **-ties** 1. стро́гасьць, суро́васьць *f.* 2. суро́вы спо́саб жыцьця́: ***program of austerity*** програ́ма ашча́днасьці

austral [ˈɔːstrəl] adj. паўдзённы

Australian [ɔːˈstreɪlɪən] – adj. аўстралі́йскі – n. аўстралі́ец -йца *m.*, аўстралі́йка *f.*

Austrian [ˈɔːstrɪən] – adj. аўстры́йскі – n. аўстры́ец -йца *m.*, аўстры́йка, аўстрыя́чка *f.*

Austro-Hungarian [ˌɔːstrouhʌŋˈgeriən] adj. аўстра-вуго́рскі

autarchy [ˈɔːtɑːrki] n., pl. **-chies** 1. аўтакра́тыя, абсалю́тная ўла́да, самаўла́дзтва *n.*; дэспаты́зм -у *m.*

autarky [ˈɔːtɑːrki] n., pl. **-kies** аўта́ркія *f.*, эканамі́чная самазабясьпе́чанасьць; эканамі́чная незале́жнасьць

authentic [ɔːˈθentɪk] adj. 1. арыгіна́льны, сапра́ўдны, аўтэнты́чны: ***an authentic account*** аўтэнты́чны дакумэ́нт. 2. верагодны, пэ́ўны; праўдзівы, пра́вільны

authentically [ɔːˈθentɪkəli] adv. 1. верагодна, праўдзі́ва. 2. арыгіна́льна; аўтэнты́чна

authenticate [ɔːˈθentɪkeɪt] v.t. 1. заве́рваць. 2. пака́зваць сапра́ўднасьць, аўтэнты́чнасьць

authenticity [ˌɔːθenˈtɪsəti] n. 1. верагодна́сьць, пэ́ўнасьць *f.* 2. аўтэнты́чнасьць; сапра́ўднасьць *f.*

author [ˈɔːθər] n. 1. а́ўтар -а *m.*, пісьме́ньнік -а *m.*: ***Have you read this author?*** Ці вы чыта́лі гэ́тага а́ўтара? 2. твóрц|а -ы *m. & f.*, ініцыя́тар -а *m.*

authoritarian [ɔːˌθɔːrəˈteriən] adj. аўтарыта́рны, недэмакраты́чны

authoritative [əˈθɔːrəteɪtɪv] adj. 1. аўтарытэ́тны, уплывóвы. 2. ула́дны: ***in authoritative tone*** ула́дным то́нам. 3. верагóдны, ва́рты дове́ру: ***authoritative source*** ва́ртая дове́ру крыні́ца

authority [əˈθɔːrəti] n., pl. **-ties** 1. аўтарытэ́т -у *m.* 2. ула́да, моц *f.*; упра́ва *f.* 3. уплы́ў -ву *m.*, зна́чаньне, значэ́ньне *n.* 4. аўтарытэ́тная крыні́ца інфарма́цыі. 5. зна|ве́ц, зна́|ўца *m.*, экспэ́рт -а *m.* 6. пра́ва, паўнамо́цтва *n.*: ***authority to sign*** пра́ва по́дпісу; ***to have authority*** мець паўнамо́цтва

• ***the authorities*** ула́ды

authorization [ˌɔːθərəˈzeɪʃən] n. 1. упаўнава́жаньне *n.*, афіцы́йны дазво́л, пра́ва *n.* 2.зацьве́рджаньне *n.*; са́нкцыя *f.*

authorize [ˈɔːθəraɪz] v.t. 1. упаўнава́жваць. 2. санкцыянава́ць, зацьвярджа́ць, рабі́ць правамо́цным. 3. дава́ць пра́ва; даруча́ць, дапушча́ць; дазваля́ць. 4. паруча́цца *за каго́*

authorship [ˈɔ:θərʃɪp] n. áўтарства *n.*
auto [ˈɔ:tou] n. áўта *n.*, аўтамабі́ль -я *m.*
auto- pref. сáма-, áўта-: ***autohypnosis*** самагіпно́з, аўтагіпно́з -у *m.*
autobiographer [ˌɔ:təbaɪˈɑ:grəfər] n. аўтабіёграф -а *m.*
autobiographical [ˌɔ:təˌbaɪəˈgræfikəl] adj. аўтабіяграфі́чны
autobiography [ˌɔ:təbaɪˈɑ:grəfi] n., pl. **-phies** аўтабіяграфі́я *f.*
autocephalic [ˌɔ:təsəˈfælɪk] adj., *гл.* **autocephalous**
autocephalous [ˌɔ:təˈsefələs] adj. аўтакефа́льны, самастóйны, самаўла́дны: ***Belarus(i)an Autocephalous Church*** Беларýская Аўтакефа́льная Царква́
autochthon [ɔ:ˈtɑ:kθən] n., pl. **-thons, -thones** 1. аўтахто́н -а *m.*; тубы́лец -ьца *m.*, тубы́лка *f.*; карэ́нны спрадве́чны жыха́р. 2. мясцо́вая арыгіна́льная жывёліна *ці* расьлі́на
autochthonic [ˌɔ:təkˈθɑ:nɪk] adj., *гл.* **autochthonous**
autochthonism [ɔ:ˈtɑ:kθəˌnɪzəm] n. аўтахто́ннае пахо́джаньне; першапача́тныя ўмо́вы, аўтахтані́зм -у *m.*
autochthonous [ɔ:ˈtɑ:kθənəs] adj. аўтахто́нны; мясцо́вы, першапача́тны, карэ́нны
autoclave [ˈɔ:toʊkleɪv] – n. аўтакля́ў -ва *m.*
– v. стэрылізава́ць *або́* вары́ць у аўтакля́ве
autocracy [ɔ:ˈtɑ:krəsi] n., pl. **-cies** 1. самаўла́дзтва *n.*, аўтакра́тыя *f.*, абсалю́тная ўла́да. 2. аўтакраты́чная краі́на
autocrat [ˈɔ:təkræt] n. 1. самадзе́ржац -ца *m.*, самаўла́днік -а, аўтакра́т -а, мана́рх -а *m.* 2. дэспаты́чны чалаве́к
autocratic [ˌɔ:təˈkrætɪk] adj. самаўла́дны, самадзяржа́ўны, дэспаты́чны
auto da fé [ˌɔ:toʊdəˈfeɪ] n. аўтадафэ́, *indecl*
autogamy [ɔ:ˈtɑ:gəmɪ] n. Bot. самаапыле́ньне -я *n.*
autograph [ˈɔ:təgræf] – n. по́дпіс -у *m.*, аўто́граф -у *m.*
– v.t. 1. падпі́сваць: ***autographed book*** кні́га з аўто́графам. 2. уласнару́чна пісáць
autographical [ˌɔ:təˈgræfikəl] adj. аўтаграфі́чны
automat [ˈɔ:təmæt] n. 1. аўтама́т -у *m.* 2. рэстара́н-аўтама́т
automatic [ˌɔ:təˈmætɪk] – adj. 1. аўтаматы́чны: ***an automatic lock*** аўтаматы́чны замо́к. 2. несьвядо́мы, міжво́льны, машына́льны
– n. 1. аўтаматы́чная збро́я. 2. машы́на з аўтаматы́чнай трансьмі́сіяй
automatically [ˌɑ:təˈmætɪkəli] adv. 1. аўтаматы́чна. 2. міжво́льна; нясьве́дама; машына́льна
automation [ˌɔ:təˈmeɪʃən] n. аўтаматыза́цыя *f.*
automobile [ˈɔ:təmoʊˌbi:əl] – n. аўтамабі́ль -я *m.*, аўтамашы́на -ы *f.*, áўта *n.*
– adj. аўтамабі́льны: ***an automobile engine*** аўтамабі́льны рухавік або́ мато́р; ***an automobile tire*** аўтамабі́льная шы́на
automotive [ˌɔ:təˈmoʊtɪv] adj. 1. аўтамабі́льны: ***automotive industry*** аўтамабі́льная прамыслóвасьць. 2. самахо́дны, самару́хаючы
autonomic [ˌɔ:təˈnɑ:mɪk] adj. аўтано́мны
autonomous [ɔ:ˈtɑ:nəməs] adj. 1. аўтано́мны, самаўра́давы, самакірава́льны. 2. самастóйны
autonomy [ɔ:ˈtɑ:nəmi] n., pl. **-mies** 1. аўтано́мія *f.* а) самаўра́д -у *m.*, самакірава́ньне *n.*; незале́жнасьць *f.* б) пра́ва на самакірава́ньне. 2. аўтано́мная дзяржа́ва. 3. самастóйнасьць *f.*
autopsy [ˈɔ:tɑ:psi] n., pl. **-sies** анатамава́ньне *n.*, разрэ́званьне, сэ́кцыя тру́па
autumn [ˈɔ:təm] n. во́сень *f.*
– adj. во́сеньскі, асе́ньні
autumnal [ɔ:ˈtʌmnəl] adj. во́сеньскі, асе́ньні
auxiliary [ɔ:gˈzɪliəri] – adj. 1. дапамо́жны: ***auxiliary verb*** дапамо́жны дзеяслóў; ***auxiliary troops*** дапамо́жныя во́йскі. 2. дадатко́вы; запасны́: ***an auxiliary lighting system*** запасна́я сыстэ́ма асьвятле́ньня

– n. 1. памага́тлы -ага *m.*, памо́чнік -а *m.*, памо́чніца *f.* 2. Gram. дапамо́жны дзеясло́ў. 3. дапамо́жная гру́па: ***a women's auxiliary*** дапамо́жная жано́цкая гру́па

avail [əˈveɪl] – v.i. 1. быць карысным, ва́ртасным, прыда́тным. 2. дапамага́ць. 3. карыста́цца: ***to avail oneself of*** скарыста́ць з *чаго́*, вы́карыстаць *што*
– n. ужы́так -ку *m.*; карысьць, дапамо́га, прыда́тнасьць *f.*: ***of avail*** карысны, прыда́тны, зда́тны; ***of no avail*** бескары́сны, непрыда́тны

availability [əˌveɪləˈbɪləti] n., pl. **-ties** 1. даступнасьць *f.*; наяўнасьць *f.*

available [əˈveɪləbəl] adj. 1. наяўны, даступны: ***all available funds*** усе́ наяўныя грашо́выя сро́дкі: ***by available means*** усі́мі даступнымі сро́дкамі; ***This book is not available*** Гэ́тае кні́гі не́льга дста́ць. 2. даступны, незаня́ты

avalanche [ˈævəlæntʃ] – n. 1. лаві́на *f.* 2. Figur. ма́са *f.*, пато́к -у *m.*: ***an avalanche of questions*** пато́к пыта́ньняў

avarice [ˈævərɪs] n. прагаві́тасьць, пра́гнасьць, хці́васьць *f.*; скна́расьць, ску́пасьць *f.*

avaricious [ˌævəˈrɪʃəs] adj. прагаві́ты; хці́вы; скна́рлівы; скупы́

ave [ˈɑːveɪ] interj. вітáй, будзь прывіта́ны, быва́й

Ave Maria «Прывіта́ная будзь, Марыя» (*мали́тва і пе́сьня*)

avenge [əˈvendʒ] – v.t. по́мсьціць
– v.i. по́мсьціцца, памсьці́цца, адпла́чваць, по́мсьціць

avenger [əˈvendʒər] n. мсьці́вец -ўца *m.*, мсьці́віца *f.*

avenue [ˈævənuː] n. 1. авэню́, праспэ́кт -у *m.* 2. але́я *f.* 3. шлях -у *m.*: ***avenues to fame*** шляхі́ да сла́вы

aver [əˈvɜːr] v.t. сьцьвярджа́ць, каза́ць, упэ́ўніваць, запэ́ўніваць

average [ˈævərɪdʒ] – n. 1. сярэ́дняя велічыня́; сярэ́дняе *n.*: ***below average*** ніжэ́й за сярэ́дняе; ***on an average*** у сярэ́днім
– adj. 1. сярэ́дні. 2. звыча́йны, норма́льны, сярэ́дні: ***average intelligence*** сярэ́дні інтэле́кт; ***average height*** сярэ́дні рост
– v.t. 1. вывóдзіць сярэ́дні лік. 2. дасяга́ць у сярэ́днім: ***We averaged sixty miles an hour*** Мы е́халі ў сярэ́днім 60 мі́ляў на гадзі́ну

averse [əˈvɜːrs] adj. супраці́ўны, непрыхі́льны, неахво́тны: ***to feel averse to something*** мець неахво́ту да *чаго́*

aversion [əˈvɜːrʒən] n. агі́да, антыпа́тыя *f.*: ***an aversion to shrimp*** агі́да да крэвэ́так. 2. прадме́т антыпа́тыі, агі́ды: ***Politics is his pet aversion*** Да палі́тыкі ў яго́ асабліва́я антыпа́тыя. 3. неахво́та *f.*; непрыхі́льнасьць *f.*

avert [əˈvɜːrt] v.t. 1. адхіля́ць, прадухіля́ць: ***He averted an accident*** Ён прадухілі́ў катастро́фу. 2. адво́дзіць; адвaро́чваць: ***to avert one's glance*** адве́сьці во́чы

avian [ˈeɪviən] adj. птушы́ны

aviary [ˈeɪvieri] n., pl. **-ries** пту́шнік -а *m.*

aviation [ˌeɪviˈeɪʃən] n. авія́цыя *f.*, лётніцтва *n.*

aviator [ˈeɪvieɪtər] n. пілёт, авія́тар, лётнік -а *m.*

avid [ˈævid] adj. 1. хці́вы, прагаві́ты. 2. заўзя́ты: ***an avid reader*** заўзя́ты чыта́ч

avidity [əˈvɪdəti] n. 1. хці́васьць, пра́га *f.* 2. запа́л -у *m.*, стра́снасьць, заўзя́тасьць *f.*

avitaminosis [eɪˌvɪtəməˈnoʊsɪs] n. авітамінóз -у *m.*, недахóп вітамі́наў

avocado [ˌævəˈkɑːdoʊ] n. авака́да *n.*

avocation [ˌævəˈkeɪʃən] n. 1. пабóчны заня́так. 2. паклiка́ньне *n.*, галóўны заня́так. 3. разры́ўка *f.*

avocet [ˈævəset] n. шыладзю́б -а *m.*

avoid [əˈvɔɪd] v.t. 1. уніка́ць, пазьбяга́ць, ухіля́цца, высьцерага́цца, абміна́ць: ***to avoid crowds*** пазьбяга́ць натóўпу. 2. Law касава́ць, анулява́ць, рабі́ць нява́жным

avoidable [əˈvɔɪdəbəl] adj. пазьбяга́льны, які́ мóжна пазьбе́гнуць, абміну́ць: ***Delays are avoidable*** Адкла́даў мóжна пазьбе́гнуць

avoidance [əˈvɔɪdəns] n. 1. уніка́ньне, абміна́ньне *n.*, уцяка́ньне, ухіле́ньне *n.* 2. Law скасава́ньне, анулява́ньне *n.*

avoirdupois [ˌævərdəˈpɔɪz] n. анге́льская сістэ́ма ме́раў вагі́

avouch [əˈvaʊtʃ] v.t. 1. сьцьвярджа́ць; упэ́ўні́ваць. 2. гарантава́ць, руча́цца. 3. прызнава́ць; пацьвярджа́ць

avouchment [əˈvaʊtʃmənt] n. 1. сьцьве́рджаньне *n.* 2. запэ́ўненьне *n.*, гара́нтыя *f.* 3. прызна́ньне, пацьве́рджаньне *n.*

avow [əˈvaʊ] v.t. прызнава́цца, шчы́ра каза́ць

avowal [əˈvaʊəl] n. прызна́ньне *n.*

avowed [əˈvaʊd] adj. адкры́та прызна́ны

avuncular [əˈvʌŋkjələr] adj. 1. дзя́дзькаў. 2. Figur. сардэ́чны, як дзя́дзька

await [əˈweɪt] v.t. чака́ць: ***Many pleasures await you*** Шмат прые́мнага чака́е цябе́

awake [əˈweɪk] **awoke** or **awaked** – v.i. прачына́цца

– v.t. 1. будзі́ць: ***Awake me at six o'clock*** Пабудзе́це мяне́ а шо́стай. 2. абуджа́ць; узбуджа́ць (*зацікаўле́ньне*)

– adj. 1. прачну́ўшыся: ***to be awake*** ня спаць; ***wide awake*** зусім прачну́ўшыся. 2. пі́льны; сьве́дамы: ***to be awake to opportunities*** быць сьве́дамым, я́сна разуме́ць магчы́масьці

• ***awake to smth*** усьведамі́ць, адчыні́ць во́чы на не́шта

awaken [əˈweɪkən] – v.i. прачына́цца, прачну́цца

– v.t. 1. абуджа́ць; узбуджа́ць. 2. узбуджа́ць: ***to awaken compassion*** узбудзі́ць спачува́ньне

awakening [əˈweɪkənɪŋ] n. абуджэ́ньне *n.*

• ***rude awakening*** го́ркае расчарава́ньне

award [əˈwɔːrd] – v.t. 1. узнагаро́джваць. 2. прысуджа́ць, вызнача́ць: ***The court awarded $5,000 to the injured man*** Суд прысудзі́ў пакале́чанаму чалаве́ку 5000 даля́раў

– n. 1. узнагаро́да *f.* 2. прысу́джанае адшкадава́ньне

aware [əˈwer] adj. сьве́дамы: ***He is aware of danger*** Ён сьве́дамы небя́сьпе́кі; ***I am aware that ...*** Я ве́даю, што...

awareness [əˈwernəs] n. усьведамле́ньне *n.*: ***awareness of danger*** усьведамле́ньне небя́сьпе́кі

awash [əˈwɔːʃ] adv., adj. 1. пакры́ты вадо́ю. 2. не́сены вадо́ю, кі́даны хва́лямі. 3. Figur. напо́ўнены, перапо́ўнены, які́ перажыва́ецца: ***The music was awash with melancholy*** Му́зыка была́ напо́ўненая мэлянхо́ліяй

away [əˈweɪ] adv. 1. дале́й: ***Get away from the fire*** Адыдзі́ся дале́й ад агню́. 2. далёка: ***far away from home*** далёка ад до́му; ***a mile away*** за мі́лю адгэ́туль. 3. *абазнача́е рух, аддале́ньне*: ***to go away*** адыйсьці́ся; пайсьці́: ***He is away*** Нямá яго́; ***throw away*** вы́кінуць; ***to turn away*** адвярну́цца; ***to give away*** адда́ць. 4. *абазнача́е заніка́ньне, зьнішчэ́ньне*: ***The sounds died away*** Гу́кі заме́рлі; ***to boil away*** выкіпа́ць; ***waste away*** со́хнуць, занепада́ць здаро́ўем. 5. бесьперста́нку, безупы́нна: ***to work away*** безупы́нна працава́ць. 6. адра́зу ж, за́раз жа: ***Fire away!*** За́раз жа страля́й!

• ***Away with him*** Далóў яго́!

• ***do away with*** а) пако́нчыць з *чым*; пазбы́цца *каго́-чаго́*. б) забі́ць *каго́*

awe [ɔː] – n. вялі́кі страх і зьдзіўле́ньне, страх і глыбо́кая паша́на, захапле́ньне *n.*: ***to be in awe of*** мець глыбо́кую пашáну да *каго́*, быць у захапле́ньні

– v.t. напаўня́ць стра́хам і глыбо́кай пашáнай

awesome [ˈɔːsəm] adj. 1. жахлі́вы: ***A great fire is an awesome sight*** Вялі́кі пажа́р — жахлі́вае відо́вішча. 2. по́ўны пашáны: ***awesome admiration*** захапле́ньне по́ўнае глыбо́кае пашáны

awe-stricken [ˈɔːˌstrɪkən] adj. ахо́плены стра́хам і глыбо́кай пашáнай

awe-struck [ˈɔːstrʌk] adj. *гл.* **awe-stricken**

awful [ˈɔːfəl] adj. 1. жахлі́вы; стра́шны, страшэ́нны: ***an awful storm*** страшэ́нная навальні́ца. 2. Informal надзвы-

ча́йны, жу́дасны; ве́льмі благі́, брыдкі́: ***His room was an awful mess*** Ягóны пакóй быў у жу́дасным беспара́дку. 3. го́дны глыбóкае пашáны, дастóйны; ве́лічны, імпаза́нтны: ***the awful power of God*** ве́лічная сі́ла Бóжая

awfully ['ɔ:fli] adv. 1. стра́шна; страшэ́нна. 2. Informal ве́льмі, мóцна: ***I'm awfully sorry*** Я мóцна выбача́юся; ***awfully good of you*** ве́льмі мі́ла з ва́шага бóку

awhile [ə'hwaıəl] adv. часі́нку; хвілі́нку; нядóўга; крыху́: ***Wait awhile*** Пачака́й крыху́

awkward ['ɔ:kwərd] adj. 1. нязгра́бны; нехлямя́жы; няўда́лы, непаваро́тлівы: ***an awkward person*** целяпе́нь. 2. нязру́чны; невыго́дны. 3. цяжкі́, цяжкава́ты. 4. няёмкі: ***an awkward situation*** няёмкае стано́вішча

awkwardly ['ɔ:kwərdli] adv. нязгра́бна, нехлямя́жа; *гл.* **awkward**

awl [ɔ:l] n. шы́ла *n.*

awn [ɔ:n] n. асьцюк -á *m.* (*на каласóх*)

awning ['ɔ:nıŋ] n. маркі́за *f.*, навéс -а *m.* (*над вакнóм, дзьвяры́ма*)

awoke [ə'wouk] v., *p.t. and p.p. of* **awake**

awry [ə'raı] – adv. 1. кры́ва, набóк: ***His tie is awry*** Ягóны га́льштук зьéхаў набóк. 2. Figur. няпра́вільна, наадваро́т, бла́га: ***Our plans have gone awry*** На́шыя пля́ны пераблы́таліся

– adj. 1. крывы́, перакры́ўлены: ***a face awry with pain*** твар, перакры́ўлены ад бóлю. 2. няпра́вільны, пераблы́таны

ax or **axe** [æks] – n., pl. **axes** 1. сякéра *f.* 2. старада́ўная баява́я збро́я

– v.t. 1. сячы (*дрóвы*); цяса́ць (*сякéрай*). 2. Informal звальня́ць, скарача́ць. 3. абрэ́заць, рэдукава́ць; мóцна абніжа́ць: ***ax the budget*** зрэ́заць, абрэ́заць бюджэ́т

• ***get the ax*** быць звóльненым *абó* адкі́нутым

axial ['æksiəl] adj. вóсевы; уздóўж, на абó каля́ вóсі

axiom ['æksiəm] n. 1. аксіёма *f.* 2. усталява́ны пры́нцып

axiomatic [ˌæksiə'mætık] adj. аксіяматы́чны, самавідавóчны, бясспрэ́чны

axis ['æksıs] n., pl. **axes** вось *f.*: ***the earth's axis*** зямна́я вось

axle ['æksəl] n. вось кóла

aye [aı] – adv. = **yes** так, алé

– n. гóлас за: ***The ayes have it*** Бальшыня́ галасóў за

azalea [ə'zeılıə] n., Bot. аза́лія *f.*

Azerbaijani [ˌɑ:zərbaı'dʒɑ:ni] – n. 1. азэрбайджа́нская мóва. 2. азэрбайджа́нец -ца *m.*, азэрбайджа́нка *f.*

– adj. азэрбайджа́нскі

azimuth ['æzıməθ] n., Astron. а́зімут -у *m.*

azote [ə'zout] n. азóт -у *m.*

azure ['æʒər] – n. блакі́т -у *m.*, сьвéтласі́ні кóлер

– adj. блакі́тны

B

B, b [bi:] n. **B's, b's** 1. *другáя лíтара англéльскага альфабэ́ту*. 2. другí гатýнак: ***grade B apples*** я́блыкі другóга гатýнку. 3. шкóльная адзнáка «дóбра»: ***to get a B in Belarusian*** атрымáць дóбра зь беларýскае мóвы. 4. Mus. сі (*нóта*)

B.A. or **BA** [ˌbi:ˈeɪ] *гл.* **Bachelor of Arts**

baa [bæ] – n., pl. **baas** бляя́ньне *n.*
– v.i. **baaed, baaing** бляя́ць

babbitt [ˈbæbɪt] – n. бабíт -у *m.* (*сплаў*)
– v. заліва́ць бабíтам

babble [ˈbæbəl] – v.i. 1. лепята́ць (*як дзіця́*). 2. лапата́ць, балбата́ць; прабалбата́цца
– v.t. разбалбата́ць: ***to babble a secret*** разбалбата́ць таямні́цу
– n. лепята́ньне *n.* (*дзіця́ці*), балбата́ньне, лапата́ньне *n.*, балбатня́ *f.* 2. бýлькат -у *m.* (*вады́*), цурчэ́ньне *n.* (*струмяня́*)

babbler [ˈbæblər] n. балбату́н -á, лапату́н -á, марнаслóлў -ва, гавару́н -á *m.*

babe [beɪb] n. 1. дзіця́тка, дзіця́ *n.* 2. нявíнная *абó* недасьве́дчаная асóба. 3. Sl. прыгóжая дзяўчы́на
• ***babes and sucklings*** навíчкі, недасьве́дчаныя лю́дзі
• ***babe in the wood(s)*** даве́рлівы чалаве́к, сьвятáя наíўнасьць

baboon [bəˈbu:n] n. 1. павія́н -а *m.* (*ма́лпа*). 2. грубія́н -а *m.*; нехлямя́жы чалаве́к

baby [ˈbeɪbi] – n., pl. **-bies** 1. дзіця́, дзіця́ня́; дзіця́тка, немаўля́тка *n.* 2. найманадзе́йшы зь дзяце́й у сям'í. 3. Figur. дзе́цішча *n.*, улюбёны заня́так, ідэ́я: ***This project was his baby*** Гэ́ты праéкт быў ягóным дзе́цішчам
– adj. 1. дзіця́чы. 2. малады́: ***a baby lamb*** маладáя бараніна. 3. малы́: ***a baby car*** малóе áўта. 3. дзяці́ны, непава́жны
• ***baby boom*** вы́бух нараджáльнасьці
• ***baby boomer*** асóба, нарóджаная падчáс узды́му нараджáльнасьці
• ***baby carriage*** дзіця́чы вазóк
• ***baby food*** дзіця́чая éжа, дзіця́чае харчава́ньне

babyhood [ˈbeɪbɪhʊd] n. 1. малéнства *n.* (*парá*). 2. немаўля́ты *pl.*

babyish [ˈbeɪbiɪʃ] adj. як дзіця́, дзяці́ны; дурасьлíвы

Babylon [ˈbæbəlɑ:n] n. Бабілён -у *m.*

Babylonian [ˌbæbɪˈlounɪən] – adj. бабілёнскі
– n. бабілёнец -ца *m.*, бабілёнка *f.*

babysit [ˈbeɪbisɪt] v.i., **-sat, -sitting** даглядáць дзяцéй (*часóва*), сядзéць зь дзéцьмі

babysitter ня́нька *f.*

babysitting [ˈbeɪbisɪtɪŋ] n. даглядáньне дзяцéй, сядзéньне зь дзéцьмі

baby talk дзіця́чае лепятáньне

babywatch [ˈbeɪbiwɔ:tʃ] esp. Brit. *гл.* **babysit**

babywear [ˈbeɪbiwer] n., esp. Brit. дзіця́чае адзе́ньне

baccalaureate [ˌbækəˈlɔ:riət] n. бакаляў-рэа́т -у *m.*, ступе́нь бакаля́ўра (*пе́ршая навуко́вая ступе́нь*)

Bacchus [ˈbækəs] n. 1. Myth. Ба́хус -а *m.* (*бог віна́*). 2. віно́ *n. або́* гарэ́лка *f.*

bacciferous [ˌbækˈsifərəs] adj. я́гадано́сны, я́гадны

baccivorous [ˌbækˈsivərəs] adj. я́гадае́дны, я́гадажэ́рны

bachelor [ˈbætʃələr] n. нежана́тлы -ага, кавале́р -а, дзяцю́к дзецюка́ *m.*

Bachelor n. 1. бакаля́ўр -а *m.* 2. ступе́нь бакаля́ўра

bachelorhood [ˈbætʃələrhʊd] n. кавале́рства *n.*

Bachelor of Arts бакаля́ўр гуманіта́рных навýкаў

Bachelor of Science бакаля́ўр дакла́дных навýкаў

bacillar [bəˈsɪlər] adj. бацы́лавы, бацыля́рны; па́лачкападо́бны

bacillary [ˈbæsəleri] adj., *гл.* **bacillar**

bacillus [bəˈsɪləs] n., pl. **bacilli** бацы́ла, бактэ́рыя *f.*

back [bæk] – n. 1. сьпі́на *f.*; плéчы *pl. only*, хрыбле́т -та́ *m.* 2. Anat. хрыбле́т -та́ *m.*: ***a broken back*** зламáны хрыбе́т. 3. зад -у, тыл -у *m.*; аза́дак -ка *m.*: ***the back of the head*** паты́ліца *f.*; ***the back of the room*** тыл пако́ю. 4. сьпі́нка *f.* (*крэ́сла*). 5. адваро́тны *або́* ле́вы бок: ***the back of a rug (fabric)*** ле́вы бок дывана́ (*тканíны*), спод -у *m.*

– v.t. 1. падтры́мваць (*ду́мку, плян*); дапамага́ць. 2. рабíць ста́ўку, ста́віць (*на каня́*). 3. дава́ць фон, быць фо́нам. 4. адступа́цца *ад чаго́*, пада-ва́цца наза́д (*на аўтамабíлі*), тыла-ва́ць. 5. прыбыва́ць, падыма́цца (*пра вяду́*)

– adj. 1. за́дні ; далёкі, глухí: ***the back seat of a car*** за́дняе сядзе́ньне ў аўтамабíлі; ***back street*** глуха́я ву́ліца. 2. спо́зьнены, пратэрмінава́ны: ***back pay*** спо́зьненая апла́та; ***back bills*** пратэрмінава́ныя рахýнкі. 3. стары́, ранéйшы: ***the back issues of this magazine*** ранéйшыя нýмары гэ́тага ча́сапісу. 4. адваро́тны, супрацьле́глы

– adv. 1. наза́д: ***to be back*** вярну́цца наза́д. 2. у запа́се, у рэзэ́рве: ***to keep back enough money*** трыма́ць у запа́се дастатко́ва гро́шай

• ***a stab in the back*** нож у сьпíну

• ***back and forth*** туды́-сюды́, уза́д і ўпе́рад

• ***back down*** адыхо́дзіць, адмаўля́цца ад *чаго́*

• ***back from the road*** далéй ад даро́гі

• ***back of*** зза́ду *чаго́*, за *чым*

• ***back out (of)*** пару́шыць абяца́ньне, адступíць ад *чаго́*

• ***back up*** а) пада́цца ўты́л, уза́д, тылава́ць: ***to back a car up*** тылава́ць, пада́ваць аўтамабíль наза́д. б) падтрыма́ць *каго́-што*; дапамагчы́ *каму́*

• ***behind one's back*** за во́чы; упо́тай ад *каго́*; за сьпíнай у *каго́*

• ***get one's back up*** а) узлава́ць, раз-злава́ць *каго́*. б) раззлава́цца, узла-ва́цца; в) упіра́цца, упе́рціся на сваім

• ***hold back the crowd*** паўстры́мваць нато́ўп

• ***look back*** прыпаміна́ць міну́лае

• ***on one's back*** а) бездапамо́жны. б) хво́ры

• ***talk back*** няве́тліва адка́зваць; пярэ́чыць, агрыза́цца

• ***turn one's back on*** пакíнуць *каго́-што*

• ***with one's back to the wall*** прыпёрты да сьцяны́; пазба́ўлены магчы́масьці адмаўля́цца

backache [ˈbækeɪk] n. боль у сьпíне (у сярэ́дзіне, у крыжы́)

backbencher [bækˈbentʃər] n., Brit. дэпутáт «з задняй лавы» (*шарагóвы дэпутат у парлямэ́нце*)

backbite [ˈbækbaɪt] v. **-bit, -bitten** абгавó́рваць за плячы́ма, паклёпнічаць

backbone [ˈbækboʊn] n. 1. сьпíнны хрыбе́т. 2. Figur. хрыбле́т -та́ *m.* (*цьвёрдасьць хара́ктару*), адва́га, рашу́часьць *f.* 3. галóўная апóра; аснóва, су́тнасьць *f.*

backboneless [ˈbækbounləs] adj. бесхрыбе́тны; без мара́льных пры́нцыпаў; нерашу́чы

back burner за́дняя фае́рка; другара́днае ме́сца: ***on the back burner*** адсу́нуты на за́дняе, другара́днае месца

backcountry [ˈbækˌkʌntri] adj. вяскóвы, маланасе́лены (*раён*), правінцы́йны

back door 1. за́дні *або́* чóрны ход. 2. Figur. інтры́гі, падкóпы *pl.*

backdoor [ˌbækˈdɔ:r] adj. неафіцы́йны, закулі́сны; та́йны, патае́мны; прыхава́ны, несумле́нны, хі́тры

backfire – n. [ˈbækˌfaɪr] 1. адварóтны вы́бух, запа́л. 2. адварóтны вы́нік
– v. [ˌbækˈfaɪr] Figur. мець адварóтны вы́нік

background [ˈbækgraund] n. 1. фон -у *m.*, тло *n.*, за́дні плян. 2. гістóрыя *f.* (*абста́вінаў або́ падзе́яў*). 3. зыхóдныя зьве́сткі (*пахóджаньне, адука́цыя, кваліфіка́цыя*). 4. музы́чны акампаніямэ́нт, гукавы́я эфэ́кты
• ***stay/be in the background*** заставáцца незаўвáжным

backhand [ˈbækhænd] – n. 1. удáр наўзмáх. 2. пóчырк зь ле́вым нахі́лам
– v. бі́ць наўзмáх

backing [ˈbækɪŋ] n. 1. падтры́мка, дапамóга *f.* 2. фінáнсавая падтры́мка. 3. прыхі́льнікі, памагáтыя *pl.* 4. падпóра, падпóрка *f.*

backlog [ˈbæklɔ:g] n. адставáньне *n.*, запазы́чанасьць *f.* (*у пра́цы*)

backmost [ˈbækmoust] adj. сáмы за́дні

backpack [ˈbækpæk] n. 1. заплéчнік -а, рукзáк -á *m.* 2. пакýнак на сьпíне

back road глухáя дарóга, бóчная дарóга, сьцéжка *f.*

backseat driver Informal 1. пасажы́р, які́ вýчыць *або́* крытыкýе. 2. крытыкáн -а *m.*

backset [ˈbækset] n. 1. няўдáча; затры́мка, замíнка *f.* 2. малы́ вір, вірлóк -кá *m.*, супраці́ўная плынь

backside [ˈbæksaɪd] n. 1. зад -у *m.*; за́дні бок. 2. Informal за́д -а *m.*, аза́длак -ка *m.*, задлóк -кá *m.*

backslapper [ˈbækˌslæpər] n. той, хто паля́пвае па плячы́; той, хто перабóльшвае ў камплімэ́нтах

backslide [ˈbækslaɪd] v.i. **-slid, -slidden** варóчацца да благóе звы́чкі (*напр. да п'я́нства*)

backstage [ˈbæksteɪdʒ] – adv. 1. за кулі́самі. 2. за сцэ́най
– adj. 1. закулі́сны. 2. сакрэ́тны, канфідэнцы́йны

backstitch [ˈbækstɪtʃ] – n. шво «за ігóлку» (*род вы́шыўкі*)
– v.i. вышывáць «за ігóлку»

backstroke [ˈbækstrouk] n., Sport плáваньне на сьпíне

back-to-back adj. аднóзаадным, аднóпры адны́м

backup [ˈbækʌp] – n. 1. падмéна, замéна, падтры́мка *f.* 2. затóр -у *m.*: ***a backup of traffic*** затóр дарóжнага рýху
– adj. падмéнны, замéнны, запасны́

backward [ˈbækwərd] – adv. узáд; назáд; за́дам: ***to look backward*** азірáцца назáд; ***to walk backward*** ісьцí за́дам; ***to read backward*** чытáць наадварóт
– adj. 1. зьвéрнуты назáд. 2. у адварóтным кірýнку: ***a backward process*** адварóтны працэ́с. 3. паварóтны: ***a backward movement*** рух у адварóтным кірýнку. 4. тупы́, адстáлы. 5. запóзьнены, прыпóзьнены. 6. нясьмéлы, сарамлíвы

backwards [ˈbækwərdz] adv., *гл.* **backward**, adv.

backwater [ˈbækˌwɔ:tər] n. 1. зáвадзь *f.*, запрýджаная вадá. 2. Figur. глухí закýтак, глухмéнь, глуш *f.*

bacon [ˈbeɪkən] n. сóленая й вэ́нджаная грудзíнка; бэкóн -у *m.*, бачлóк -кá *m.*: ***bacon and eggs*** яéчня (*на саланíне*); ***scrap of bacon*** сквáрка *f.*
• ***bring home the bacon*** а) мець удáчу, дасягнýць мэ́ты; здабы́ць узнагарóду. б) зарабля́ць на пражыцьцё

bacteria [bækˈtɪriə] n., pl. of **bacterium** бактэ́рыі

bactericidal [bæk,tɪrə'saɪdəl] adj. бактэрыябо́йчы, бактэрыцы́дны

bacteriologist [bæk,tɪri'ɑ:lədʒɪst] n. бактэрыёляг -а *m.*

bacteriology [bæk,tɪri'ɑ:lədʒi] n. бактэрыялёгія *f.*

bacterium [bæk'tɪriəm] n., pl. **-ria** бактэ́рыя *f.*

bad [bæd] – adj. **worse, worst** 1. дрэ́нны, нядо́бры, благі́; ке́пскі: ***He came at a bad time*** Ён прыйшо́ў нядо́брым ча́сам; ***to see in a bad light*** ба́чыць у дрэ́нным сьвятле́. 2. няго́дны, ліхі́: ***a bad man*** злы чалаве́к; ***bad temper*** дрэ́нны настро́й. 3. шко́дны. 4. хво́ры, балю́чы: ***a bad leg*** хво́рая нага́. 5. фальшы́вы, бязва́ртасны: ***a bad check*** бязва́ртасны чэк. 6. дрэ́нны, няпра́вільны: ***bad French*** няпра́вільная францу́ская мо́ва. 7. гнілы́, сапсава́ны: ***bad egg*** а) сапсава́нае я́йка. б) дрэ́нны чалаве́к, няго́днік. 8. мо́цны: ***a bad cold*** мо́цная засту́да. 9. Law нява́жны: ***a bad claim*** нява́жная прэтэ́нзія
– n. благі́ -о́га *m.*, блага́я *f.*, благо́е *n.*: ***Exchange the bad for better*** Замяні́ць благо́е на ле́пшае
• ***be in bad*** быць у няла́сцы ў *каго́*
• ***be to the bad*** быць вінава́тым, запазыча́цца: ***He is now $100 to the bad*** Ён цяпе́р вінава́ты 100 даля́раў
• ***go to the bad*** ісьці́ да руі́ны
• ***I feel bad about*** мне непрые́мна, што
• ***not bad*** неблагі́, нядрэ́нны, нішто́ сабе́
• ***not half bad*** нішто́ сабе́, до́сыць до́бры
• ***not so bad*** до́сыць до́бры, не такі́ ўжо́ й дрэ́нны

bad blood узае́мная варо́жасьць *або́* няна́вісьць

bade [bæd] *p.t. of* **bid**: ***They bade us farewell*** Яны́ разьвіта́ліся з на́мі

bad faith злы намер

badge [bædʒ] – n. 1. адзна́ка, значло́к -ка́ *m.* 2. Figur. сы́мбаль -ю *m.*: ***Chains are a badge of slavery*** Кайданы́ — сы́мбаль няво́льніцтва
– v.t. дава́ць адзна́ку; адзнача́ць

badger ['bædʒər] – n. 1. барсу́к -а́ *m.* 2. барсуко́вае фу́тра. 3. мяккі́ пэндзаль з барсуко́вае ша́рсьці
– v.t. 1. дражні́ць, дакуча́ць, назаля́ць. 2. му́чыць, заму́чваць (*пыта́ннямі ці про́сьбамі*)

badinage ['bædɪnɑ:ʒ] – n. сяброўскія жа́рты
– v.t. паджартоўваць, перакіда́цца жа́ртамі

badly ['bædli] adv. 1. бла́га, ке́пска, дрэ́нна, нядо́бра: ***to behave badly*** бла́га захо́ўваецца. 2. Informal мо́цна; гане́бна: ***to be badly in need*** мо́цна патрабава́ць; ***badly beaten*** гане́бна пабі́ты

bad-tempered [,bæd'tempərd] adj. 1. з пры́крым хара́ктарам; зласьлі́вы, ху́ткі да зло́сьці. 2. у дрэ́нным гумо́ры; не ў гумо́ры; сярдзі́ты

baffle ['bæfəl] – v.t. 1. ста́віць у тупі́к, бянтэ́жыць: ***This puzzle baffles me*** Гэ́тая зага́дка ста́віць мяне́ ў тупі́к. 2. замі́на́ць, перашкаджа́ць
– v.i. бянтэ́жыцца

baffling ['bæflɪŋ] adj. цяжкі́, склада́ны: ***a baffling problem*** склада́нае зада́ньне

bag ['bæg] – n. 1. то́рба, то́рбачка *f.*, мяшло́к -ка́, мех, мяха́, мяшэ́чlак -ка *m.* 2. чамада́н -а *m.*, валі́зка *f.*, куфэ́рlак -ка *m.* 3. pl. мяшкі́ пад вачы́ма
– v.t. **(-gg-)** 1. кла́сьці ў мяшкі́. 2. Sl. ухапі́ць, укра́сьці
– v.i. 1. выпу́чвацца; надзіма́цца (*пра ветразі́*). 2. вісе́ць мяшко́м: ***His trousers always bag at the knees*** По́ркі ў яго́ заўсёды вісяць мяшко́м на кале́нях
• ***bag and baggage*** з усі́м майно́м
• ***hold the bag*** , Informal а) заста́цца з пусты́мі рука́мі. б) заста́цца вінава́тым *або́* адка́зным
• ***it's in the bag***, Informal спра́ва зро́бленая

bagatelle [,bægə'tel] n. 1. драбні́ца *f.*, глу́пства *n.* 2. род більярду. 3. каро́ткі музы́чны твор лёгкага жа́нру

bagel ['beɪgəl] n. абара́нlак -ка *m.*

baggage ['bægɪdʒ] n. 1. бага́ж -у́ *m.* 2. Milit. вае́нны або́з. 3. Informal но́ша *f.*, цяжа́р -у, бага́ж -у́, до́сьвед -у *m.*: ***His political baggage*** яго́ны палі́ты́чны до́сьвед

baggage car бага́жны вагО́н

bagging ['bægɪŋ] n. радно́ *n.*

baggy ['bægi] adj. 1. мешкава́ты, абві́слы. 2. напы́шлівы

bag of bones ску́ра й ко́сьці, ве́льмі худы́

bagpipe ['bægpaɪp] n., *often* **bagpipes** дуда́ *f.*

bagpiper ['bægpaɪpər] n. дуда́р -а́ *m.*

bail I [beɪl] – n. 1. грашо́вы заклА́д, пару́ка *f.*, пару́кі *pl.* 2. су́ма заклА́ду, заклА́дзеная су́ма. 3. паручы́целlь -я *m.*, паручы́целька *f.*

– v.t. браць на пару́кі

• ***bail out*** а) даць заклА́д, вы́купіць. б) дапамагчы́ *каму́*

bail II [beɪl] n. ду́жка вядра́ *ці* ча́йніка

bail III [beɪl] v. вычэ́рпваць (*ваду́ з ло́дкі*)

bailee [ˌbeɪ'li:] n. асо́ба, яка́я бярэ́ рэ́чы на перахо́ўваньне

bailey ['beɪli] n., pl. **-eys** 1. муры́ навО́кал за́мку. 2. за́мкавы двор, абве́дзены мура́мі

• ***Old Bailey*** ГалО́ўны Суд для крымінА́льных спра́ваў у Лёндане

bailiff ['beɪlɪf] n. судО́вы клерк

bailiwick ['beɪlɪwɪk] n. по́ле ве́даньня, зацікаўле́ньня

bailment ['beɪlmənt] n. 1. адда́ньне рэ́чаў на перахо́ўваньне. 2. бра́ньне абвінава́чанага на пару́кі

bait [beɪt] – n. 1. прына́да *f.* (*на ры́бу*). 2. спаку́са *f.* 3. а) папА́с -у *m.*; е́жа *f.* б) прыпы́нlак -ку *m.* (*для адпачы́нку й яды́*)

– v.t. 1. заклада́ць прына́ду. 2. спакуша́ць; прына́джваць. 3. цкава́ць саба́к

– v.i. затрымвацца, каб адпачы́ць

baize [beɪz] n. ба́йка *f.* (*ткані́на*)

bake [beɪk] – v.t. 1. пячы́. 2. абпа́льваць: ***to bake bricks or china*** абпа́льваць цэ́глу *або́* по́суд

– v.i. пячы́ся: ***Cookies bake quickly*** Пе́чыва ху́тка пячэ́цца

– n. пячэ́ньне *n.*

bakehouse ['beɪkhaʊz] n. пяка́рня *f.*

baker ['beɪkər] n. пе́кар -а *m.*

baker's dozen чО́ртаў ту́зін, трына́ццаць

bakery ['beɪkəri] n., pl. **-eries** пяка́рня *f.*

baking ['beɪkɪŋ] n. 1. пячэ́ньне *n.* 2. выпа́льваньне *n.*, высу́шваньне (*на со́нцы*). 3. упёк -у *m.*

baking powder парашО́к для пе́чыва, пяка́рскі парашО́к (*з со́дай*)

baking sheet or **tin** бля́ха *f.* (*для пячэ́ньня*)

baking soda со́да для пе́чыва

balance ['bæləns] – n. 1. вага́ *f.* (*прыла́да*): ***quick*** or ***Roman balance*** бязьме́н -а *m.*, спружы́нная вага́. 2. раўнава́га *f.*, ураўнава́жваньне *n.*: ***balance of forces*** раўнава́га сі́лаў; ***to lose one's balance*** стра́ціць раўнава́гу. а) упА́сьці. б) раззлава́цца. 3. духО́ўная раўнава́га, супакО́й -ю *m.*: ***to keep one's balance*** а) захава́ць раўнава́гу. б) захава́ць супакО́й, быць спакО́йным. 4. супрацьва́га *f.* 5. балянс -у *m.*, ро́зьніца паміж крэ́дытам і дэ́бэтам. 6. Informal рэ́шта; аста́ча *f.*; канлец -ца́ *m.*: ***for the balance of the week*** да канца́ ты́дня, на працягу рэ́шты ты́дня

– v.t. 1. захО́ўваць раўнава́гу. 2. ураўнава́жваць, рабі́ць ро́ўным, аднО́лькавым. 3. падвО́дзіць балянс

• ***balance due*** пасі́ўны балянс

• ***balance of payments*** плацёжны балянс

• ***balance on hand*** акты́ўны балянс, са́льда

• ***in the balance*** зь няпэ́ўным вы́нікам; няпэ́ўны

balance of power ваенна-палітычная раўнава́га (*між дзяржа́вамі*)

balcony ['bælkəni] n., pl. **-nies** балькО́н -у *m.* (*у до́ме, у тэа́тры*)

bald [bɔ:ld] adj. 1. лы́сы: ***bald spot*** лы́сіна *f.* 2. агО́лены; пазба́ўлены расьлі́ннасьці, го́лы (*пра мясцо́васьць*). 3. відавО́чны, го́лы: ***the bald truth*** го́лая пра́ўда

baldachin or **baldaquin** [ˈbɔ:ldəkɪn] n. балдахі́н -а *m.*

balderdash [ˈbɔ:ldərdæʃ] n. бязглу́зьдзіца, лухта́ *f.*; недарэ́чнасьць *f.*

baldhead [ˈbɔ:ldhed] n. 1. лы́сы чалаве́к. 2. пту́шка *або* жывёліна зь бе́лай пля́май на галаве́

baldheaded [ˌbɔ:ldˈhedɪd] – adj. лы́сы
– adv. напрало́м, неразва́жна: ***to go baldheaded into something*** ісьці́ напрало́м, рызыкава́ць усі́м

baldly [ˈbɔ:ldli] adv. адкры́та; про́ста; бясстра́шна

bale [beɪl] – n. пак -а *m.*; цюк, стос -а *m.* вя́зка *f.* (*запакава́ных прадме́таў ці тава́ру*): ***a bale of cotton*** пак бавоўны
– v. зьвя́зваць у па́кі, цюкава́ць

baleen [bəˈli:n] n. кітовы вус

balefire [ˈbeɪlfaɪr] n. 1. вялі́кае во́гнішча. 2. сыгна́льны аго́нь. 3. пахава́льнае во́гнішча

baleful [ˈbeɪlfəl] adj. злаве́сны, пагі́бельны: ***a baleful glance*** по́зірк, по́ўны зло́сьці

balk [bɔ:k] – n. 1. перашко́да *f.*; замі́нка, затры́мка *f.* 2. грэ́бень баразны́; мяжа́ *f.* 3. бэ́лька *f.*
– v.i. 1. упіра́цца, наравіцца, нату́рыцца (*пра каня́*). 2. спыня́цца; вага́цца; хіста́цца; зьнеахво́чвацца
– v.t. 1. перашкаджа́ць, разла́джваць, перабіва́ць (*пля́ны*). 2. не скарыста́ць, прапусьці́ць (*нагоду*)

Balkan [ˈbɔ:lkən] – adj. балка́нскі
– n. жыха́р Балка́наў

balky [ˈbɔ:ki] adj., **balkier, balkiest** нату́рысты, наравісты, упа́рты

balkiness [ˈbɔ:kɪnəs] n. нату́рыстасьць, наравістасьць *f.*

ball I [bɔ:l] – n. 1. мяч -а́ *m.*; мя́чык -а *m.* 2. клубло́к -ка́ *m.* 3. ку́ля *f.*, ядро́ *n.* 4. га́лка *f.*
– v.t. змо́тваць у клубо́к
• ***ball up***, Sl. паблы́таць, зрабіць балага́н
• ***be on the ball*** быць пі́льным, дапі́льно́ўваць
• ***keep the ball rolling*** ру́хаць спра́ву
• ***start the ball rolling*** распачына́ць, пача́ць пра́цу, пушча́ць спра́ву ў ход

ball II [bɔ:l] n. 1. бал|ь -ю *m.* 2. пацэ́ха, заба́ва *f.*: ***to have a ball*** ве́села ба́віць час, до́бра це́шыцца, забаўля́цца

ballad [ˈbæləd] – n. баля́да *f.*
– v.i. склада́ць баля́ды

ballast [ˈbæləst] – n. 1. баля́ст -у *m.* 2. сро́дак *або* сі́ла, яка́я ўраўнава́жвае. 3. гра́вілй -ю *m.*, жвір -у *m.*
– v.t. 1. абцяжа́рваць баля́стам. 2. рабіць усто́йлівым, ураўнава́жваць. 3. высыпа́ць жві́рам (*даро́гу*)

ballerina [ˌbæləˈri:nə] n., pl. **-nas** балеры́на *f.*

ballet [bæˈleɪ] n. бале́т -у *m.*

ballet slippers 1. бале́тныя та́пачкі. 2. бале́ткі *pl.*

balletomane [bæˈletəmeɪn] n. балетама́н -а *m.*, ама́тар бале́ту

ballgown [bɔ:lgaʊn] n. ба́льная су́кня

ballistic [bəˈlɪstɪk] adj. балісты́чны

ballistic missile балісты́чная раке́та

ballistics [bəˈlɪstɪks] n. бали́стыка *f.* (*наву́ка*)

balloon [bəˈlu:n] – n. аэраста́т -а *m.*, паве́траны шар, балён -а *m.*
– v.i. 1. ляце́ць балёнам, аэраста́там. 2. раптО́ўна расьці́, паднім|а́цца: ***Prices are ballooning*** Цэ́ны раптО́ўна й мо́цна расту́ць
– v.t. надзіма́ць

balloonist [bəˈlu:nɪst] n. пілёт дырыжа́бля, аэраста́та

ballot [ˈbælət] – n. 1. бюлетэ́нь для галасава́ньня. 2. агу́льны лік аддада́зеных галасо́ў. 3. (*тае́мнае*) галасава́ньне
– v.i. 1. галасава́ць (*тае́мна*): ***to ballot for*** выбіра́ць тае́мным галасава́ньнем. 2. кі́даць жэ́рабя
– v.t. выбіра́ць кі́даньнем жэ́рабя
• ***be on the ballot*** быць у сьпі́се кандыда́таў ці ў вы́барчым бюлетэ́ні

ballot box вы́барчая скры́ня
• ***stuff the ballot box*** кіда́ць у вы́барчую скры́ню падро́бленыя бюлетэ́ні

ball-point or **ballpoint pen** [ˈbɔ:lpɔɪnt] n. ша́рыкавае пяро́

ballroom [ˈbɔ:lru:m] n. танцава́льная за́ля, танцпляцо́ўка

ballyhoo [ˈbælihu:] – n., pl. **-hoos** шумі́ха *f.*; шум-гам, шу́му-га́му *m.*, крык -у *m.*
– v., **-hooed, -hooing** 1. узьнімáць шумі́ху. 2. перабо́льшваць

balm [bɑ:m] n. 1. бальза́м -у *m.* 2. гаю́чы сро́дак. 3. прые́мны пах

balmy I [ˈbɑ:mi] adj. **balmier, balmiest** 1. лаго́дны, далікáтны; аблягчáльны, суцішáльны: ***a balmy breeze*** лаго́дны ве́трык. 2. пахýчы, духмя́ны

balmy II [ˈbɑ:mi] adj., Brit., Sl. дурны́, вар'я́цкі

baloney [bəˈlouni] n. Sl. лухтá *f.*, глýпства *n.*

balsam [ˈbɔ:lsəm] n. 1. бальзáм -у *m.* (*дрэ́ва, пахýчая смалá, масьць*). 2. бальзамíн -у *m.* (*расьлíна*)

balsam fir бальзамíчная пíхта

balsamic [bɔ:lˈsæmɪk] adj. бальзамíчны

Baltic [ˈbɔ:ltɪk] – adj. 1. балты́йскі: ***Baltic Sea*** Балты́йскае мóра; ***the Baltic coast*** Балты́йскае ўзьбярэ́жжа. 2. бáлцкі: ***Baltic languages (tribes)*** бáлцкія мóвы (плямёны)
– n. бáлцкая мóўная грýпа

baluster [ˈbæləstər] n. баля́са *f.*

ballustrade [ˈbæləstreɪd] n. балюстрáда *f.*, баля́сы з парэ́нчамі

bamboo [ˌbæmˈbu:] – n., pl. **-boos** бамбýк -у *m.*
– adj. бамбýкавы

bamboozle [bæmˈbu:zəl] v.t. 1. Informal ашýкваць, абдýрваць. 2. інтрыгавáць; зьдзіўля́ць; ашаламля́ць

ban [bæn] – v.t., **banned, banning** 1. забараня́ць. 2. праклінáць; кíдаць кля́тву на *каго́*
– n. 1. забаро́на *f.* 2. царкóўны праклён, анáтэма *f.* 3. прысýд на выгнáньне, пазбаўлéньне правóў

banal [bəˈnɑ:l] adj. банáльны; зьбíты, шаблённы

banality [bəˈnæləti] n., pl. **-ties** 1. банáльнасьць *f.* 2. банáльны, зьбíты вы́раз; штамп -а *m.*

banana [bəˈnænə] n. 1. банáн -а *m.* (*плод і расьлíна*). 2. сьветла-крэ́мавы абó бэ́жавы кóлер

banana republic банáнавая рэспýбліка

banana split банáн з марóзівам (*дэсэ́рт*)

band I [bænd] – n. 1. грýпа *f.* (*людзе́й*); бáнда, шáйка *f.*: ***a band of robbers*** бáнда рабаўнікóў. 2. згрáя *f.*: ***a band of wild dogs*** згрáя дзікíх сабáкаў. 3. аркéстра *f.* (*асабліва духавáя*), гурт -á *m.* 4. стáтlак -ку *m.*, чарадá *f.*
– v. зьбірáць у грýпу

band II [bænd] – n. 1. стýжка *f.*, тáсьма, тасёмка *f.*, паясlóк -кá *m.* 2. павя́зка *f.*; абрýч -а *m.* 3. паласá, зóна *f.* 4. бераžlóк, шлячlóк -кá *m.*: ***a white cup with a gold band*** бéлы кýбак з залаты́м бераžкóм. 5. пярсьцёнlак -ка *m.* (*шлюбны*)
– v.t. перавязáць; бінтавáць

bandage [ˈbændɪdʒ] – n. бінт -á *m.*; бандáж -á *m.*; павя́зка *f.* (*на вóка*)
– v.t. завя́зваць, перавязáць, бінтавáць

banderol [ˈbændəroul] n. вы́мпел -а *m.*; сьцяжóк на мáчце

bandit [ˈbændɪt] n., pl. **-s** or **banditti** разбóйнік -а, рабаўнíк -á, банды́т -а *m.*

banditry [ˈbændɪtri] n. 1. бандыты́зм -у *m.* 2. банды́ты *pl.*

bandleader [ˈbændˌli:dər] n. дырыжóр -а *m.* (*аркéстры*), капэльмáйстlар -ра *m.*

bandmaster [ˈbændˌmæstər] n. капэльмáйстlар -ра *m.*

bandoleer or **bandolier** [ˌbændəˈlɪr], n. патрантáш-а *m.*

band shell кры́тая канцэ́ртная эстрáда

bandsman [ˈbændzmən] n., pl. **-men** аркестрáнт -а, музы́кlа -і *m.*

bandstand [ˈbændstænd] n. пляцóўка для аркéстры

bandwagon [ˈbændˌwægən] n. 1. фургóн з аркéстрай. 2. Informal папуля́рны, мóдны рух, грýпа ці плынь: ***to join the bandwagon*** далучы́цца да перамóжнага бóку

bandy [ˈbændi] adj. крывы́; вы́гнуты навóнкі: ***bandy legs*** крывы́я нóгі

bandylegged [ˌbændiˈlegd] adj. крывано́гі

bane [beɪn] n. 1. пракля́цьце *n.* 2. згу́ба, бядá *f.*, няшчáсьце *n.*: ***He is the bane of my life*** Ён атру́ціў мне жыцьцё

baneful [ˈbeɪnfəl] adj. 1. сьмяро́тны: ***a baneful poison*** сьмяро́тная атру́та. 2. шко́дны, згу́бны

bang I [bæŋ] – n. 1. вы́бух -у *m.*: ***the bang of a gun*** гарма́тны вы́бух. 2. уда́р, гру́кат -у *m.* 3. Informal сі́ла, энэ́ргія *f.*, імпэ́т -у *m.*

– v. 1. гру́каць; сту́каць, гры́мнуць. 2. бра́згаць: ***to bang a door*** бра́знуць дзьвяры́ма

– adv. 1. мо́цна, зь ля́скатам. 2. ра́птам, нечака́на. 3. якра́з, про́ста: ***It hit me bang in the eye*** Уда́рыла мне про́ста ў во́ка

– interj. бум! бразь! бах! баба́х! трах!

• ***bang up*** пашко́дзіць, пакале́чыць (*уда́рам*)

bangle [ˈbæŋgəl] n. бранзале́т -а *m.*

bang(s) II [bæŋz] – n. гры́ўка *f.*

– v.t. 1. падраза́ць пад гры́ўку. 2. падраза́ць ко́нскі хвост

banish [ˈbænɪʃ] v.t. 1. засуджа́ць на выгна́ньне, ссыла́ць. 2. праганя́ць, адганя́ць

banishment [ˈbænɪʃmənt] n. 1. выгна́ньне *n.* 2. выгна́ньніцтва *n.*

banister [ˈbænɪstər] n., also **bannister** баля́са *f.*

• ***banisters*** баля́сы з парэ́нчамі (*у схо́дах*)

banjo [ˈbændʒoʊ] – n., pl. **-jos** or **-joes** ба́нджа *n.*

– v.i. гра́ць на ба́нджа

bank I [bæŋk] – n. 1. на́сып, вал -у *m.* 2. бе́раг -а *m.* (*ракі́, во́зера*). 3. мелі́на́ *f.*; рыф -а *m.* 4. схон, схіл, нахі́л -у *m.* 5. крэн -у *m.* (*нахі́л самалёта пры паваро́це*)

– v.t. 1. рабіць на́сып, насыпа́ць валы́, абво́дзіць на́сыпам. 2. скіда́ць, нава́льваць у ку́чу, нагрува́шчваць. 3. нахіля́ць (*самалёт пры паваро́це*). 4. прысыпа́ць аго́нь по́пелам

bank II [bæŋk] – n. 1. банк -у *m.* 2. банк -у *m.* (*у гульні́ ў ка́рты*)

– v.i. 1. ве́сьці банк, быць банкі́рам; трыма́ць банк у гульні́. 2. трыма́ць гро́шы ў ба́нку, мець ба́нкаўскі раху́нак

– v.t. кла́сьці гро́шы ў банк

• ***bank on***, Informal паляга́ць на *каго́-што*, быць пэ́ўным *чаго́*

bank III [bæŋk] – n. 1. рад, шэ́раг -у *m.*: ***bank of keys*** клявіяту́ра (*арга́наў, друкава́льнай машы́нкі, кампу́тара*). 2. а) ла́ўка на гале́ры. б) весьляры́ на гэ́тай ла́ўцы. в) рад вёслаў

– v.t. уклада́ць, стаўля́ць у рады́

bank account ба́нкаўскі раху́нак

bankbook [ˈbæŋkbʊk] ба́нкавая кні́жка

banker [ˈbæŋkər] n. 1. банкі́р -а *m.* (*і ў гульні́ ў ка́рты*). 2. працаўні́к ба́нку

bank note банкно́т -а *m.*

bankrupt [ˈbæŋkrʌpt] – n. 1. банкру́т -а *m.*, неплатаздо́льны даўжні́к. 2. ідэ́йны банкру́т

– adj. неплатаздо́льны; няздо́льны спла́чваць сваé даўгі́, збанкрутава́ны

– v.t. дово́дзіць да банкру́цтва, да матэрыя́льнае руі́ны

bankruptcy [ˈbæŋkrʌptsi] n., pl. **-cies** 1. банкру́цтва *n.* 2. заняпа́д -у *m.*, стра́та рэпута́цыі

banner [ˈbænər] – n. 1. сьцяг -у *m.* 2. транспара́нт -у *m.* 3. ша́пка (*у газэ́це*)

– adj. 1. перадавы́. 2. ве́льмі ўда́лы, рэко́рдны: ***a banner year for sales and earnings*** ве́льмі ўда́лы год для про́дажу й прыбы́ткаў

banns or **bans** [ˈbænz] n., pl. за́паведзі *pl. only* (*паведамле́ньне аб жані́мстве*): ***to ask the bans*** дава́ць на за́паведзі; ***to call the bans*** абвяшча́ць за́паведзі

banquet [ˈbænkwət] – n. банке́т -у *m.*, афіцы́йны абе́д з прамо́вамі

– v.t. ла́дзіць банке́т: ***to banquet the famous visitors*** ла́дзіць банке́т у го́нар сла́ўных гасьце́й

– v.i. банкетава́ць

banter [ˈbæntər] – n. паджарто́ўваньне

– v. па-сяброўску паджартоўваць, перакідáцца жáртамі, пасьміхáцца, пакéпліваць

baptism [ˈbæptˌɪzəm] n. 1. хрост -у *m.*, хрышчэ́ньне *n.* 2. цяжкóе выпрабава́ньне: ***baptism of/by fire*** баявóе хрышчэ́ньне. 3. пакýтніцтва *n.*

Baptist [ˈbæptɪst] – n. 1. бапты́ст -а *m.*, -ка *f.* 2. хрысьці́цель -я *m.*: ***John the Baptist*** Ян Хрысьці́цель

– adj. бапты́сцкі

baptize [ˈbæptaɪz] v., **-tized, -tizing** 1. хрысьці́ць. 2. ачышчáць (*духóва*). 3. давáць імя́

bar I [bɑ:r] n. 1. брусóк -кá *m.*, зьлі́так -ку *m.*, плі́тка *f.*, кавáлак -ка *m.*: ***a bar of iron*** брусóк жалéза; ***a bar of gold*** зьлі́так зóлата; ***a bar of chocolate*** плі́тка шакаля́ду; ***a bar of soap*** кавáлак мы́ла. 2. жэ́рдка *f.*; кол, калá *m.*; штáба, зáсаўка, завáла, запрýда *f.* 3. а) перашкóда *f.* б) нанóс пяскý, мелінá пры вýсьці ракí. 4. паласá сьвятлá *абó* кóлеру. 5. Mus. тáктавая рыса ; такт -а *m.* 6. бар -у *m.* 7. а) адвакáцкая прафэ́сія. б) адвакáты, праўнікі. в) мéсца ў судзé для адвакáта *абó* абвінавáчанага. 8. суд -у *m.* 9. Law спынéньне судóвага працэ́су

bar II [bɑ:r] **barred, barring**, – v.t. 1. засóўваць; закладáць штáбай, жэ́рдкай. 2. зачыня́ць (-ца). 3. спыня́ць, перашкаджáць, загараджáць. 4. забараня́ць: ***to bar from*** не дапушчáць да *кагó-чагó*. 5. пазначáць каляровымі палóскамі

– prep. за вы́няткам, апрачá: ***bar one*** за вы́няткам аднагó; ***bar none*** бяз вы́нятку

barb [bɑ:rb] n. 1. калю́чка *f.*, зубле́ц -цá *m.* (*на кручкý, стралé*). 2. зьéдлівае слóва, зьéдлівасьць *f.*: ***the stinging barb of sarcasm*** пякýчая зьéдлівасьць саркáзму. 3. Bot. асьцю́к -á *m.* 4. Zool. вýсікі (*у ры́баў*); калю́чкі

barbarian [bɑ:rˈberiən] – n. бáрбар -а *m.*; дзікýн -á *m.*

– adj. 1. бáрбарскі, нецывілізавáны; дзікýнскі

barbaric [bɑ:rˈbærɪk] adj. 1. бáрбарскі, дзікýнскі. 2. прыміты́ўны, першабы́тны

barbarism [ˈbɑ:rbəˌrɪzəm] n. 1. бáрбарства, дзікýнства *n.*, нецывілізавáнасьць *f.* 2. барбары́зм -у *m.* (*мóўны*)

barbarity [bɑ:rˈbærəti] n., pl. **-ties** 1. брутáльная лю́тасьць, нечалавéчнасьць, бесчалавéчнасьць *f.* 2. лю́ты ўчы́нак. 3. прыміты́ўнасьць *f.* (*стылю, гýсту*)

barbarous [ˈbɑ:rbərəs] adj. 1. нецывілізавáны, дзікýнскі. 2. грубія́нскі. 3. брутáльны

barbate [ˈbɑ:rbeɪt] adj., Zool. вусáты, барадáты; Bot. асьцюкавáты

barbecue [ˈbɑ:rbɪkju:] – n. 1. смáжаніна на сьвéжым павéтры; пі́кнік са смáжанінай. 2. жарóўня *f.*

– v.t. 1. смáжыць цэ́лую жывёліну ці кавáлкі мя́са на адкры́тым агні́. 2. смáжыць мя́са ці ры́бу ў вóйстрым сóўсе

barbed [ˈbɑ:rbd] adj. 1. з калю́чкамі, калю́чы: ***barbed wire*** калю́чы дрот. 2. зьéдлівы, саркасты́чны: ***a barbed comment*** саркасты́чная заўвáга

barber [ˈbɑ:rbər] – n. цырýльнік -а *m.*

– v.t. 1. стры́гчы. 2. галі́ць

barberry [ˈbɑ:rˌberi] n., pl. **-ries** барбары́с -у *m.* (*куст абó я́гада*)

barbershop [ˈbɑ:rbərʃɑ:p] n. цырýльня *f.*

bard [ˈbɑ:rd] n. 1. бард -а *m.*, сьпявáк-паэ́т. 2. Poet. паэ́т -а *m.*, пясьня́р, песьняра́ *m.*: ***Bard of Avon*** Ві́льям Шэ́кспір; ***Bards of Belarus*** песьняры́ Беларýсі; Янка Купáла й Якýб Кóлас

bare [ber] – adj. **barer, barest** 1. гóлы; нічы́м не пакры́ты, агóлены. 2. нехавáны, адкры́ты: ***the bare truth*** шчы́рая прáўда. 3. пусты́: ***The room was bare of furniture*** Пакóй быў пусты́, бяз мэ́блі. 4. прóсты, неўпрыгóжаны. 5. знóшаны, вы́церты. 6. як тóлькі; якрáз: ***He earns a bare living*** Ён зарабля́е як тóлькі пражы́ць

– v.t. 1. раскрываáць, выкрываáць (*прáўду*). 2. агаля́ць

• ***lay bare*** раскрыва́ць, выкрыва́ць

bareback ['berbæk] adv., adj. безь сядла́ (*е́хаць*), неасядла́ны (*конь*)

bareboned ['berbound] adj. худы́, схудне́лы

bare-bones ['berbounz] – n. ве́льмі худы́ чалаве́к, ску́ра й ко́сьці
– adj. мізэ́рны; худы́

barefaced [ˌber'feɪst] adj. 1. з адкры́тым тва́рам, бяз ма́скі. 2. наха́бны, бессаро́мны

barefoot ['berfʊt] adv., adj. бо́сы; басано́ж

barefooted ['berfʊtɪd] adj. бо́сы

barehanded [ˌber'hændɪd] adj., adv. 1. з го́лымі рука́мі. 2. сваі́мі ўла́снымі рука́мі. 3. з пусты́мі рука́мі

bareheaded [ˌber'hedɪd] adj., adv. бяз ша́пкі, з адкры́тай галаво́ю

barelegged [ˌber'legd] – adj. з го́лымі нага́мі, без панчо́хаў
– adv. басано́ж

barely ['berli] adv. 1. ледзь, то́лькі як: ***barely enough*** якра́з до́сыць. 2. адкры́та, про́ста. 3. бе́дна, сьці́пла

bareness ['bernəs] n. галізна́, аго́ленасьць *f.*; пу́стасьць *f.*

bargain ['bɑ:gɪn] – n. 1. торг -у *m.*, гандлёвае пагадне́ньне. 2. та́нна прада́дзеная *або́* ку́пленая рэч. 3. ку́пля *f.*: ***a good (bad) bargain*** до́брая (блага́я) ку́пля
– v.i. таргава́цца
– v.t. гандлява́ць
• ***bargain for*** быць прыгатава́ным да *чаго́*, спадзява́цца *чаго́*
• ***in/into the bargain*** да таго́ ж, у да да́так
• ***strike a bargain*** старгава́цца

bargaining ['bɑ:gɪnɪŋ] – n. 1. таргава́ньне *n.* (*за цану́*). 2. перамо́вы *pl. only.*
– adj. які́ вядзе́ перамо́вы, які́ таргу́ецца

barge [bɑ:dʒ] – n. 1. ба́ржа, ба́рка *f.* 2. двухпавярхо́вая ба́ржа для экску́рсіяў *або́* пара́даў. 3. адмірáльскі ка́тэр
– v.t. ве́зьці, перавóзіць ба́ржай
– v.i. урыва́цца, ува́львацца: ***Don't barge where you're not wanted*** Ня пха́йся, куды́ цябе́ ня про́сяць

barish ['bærɪʃ] adj. пуставáты

baritone ['bærətoun] – n. барытóн -у *m.* (*го́лас, аcóба, інстру́мант*)
– adj. барытóнавы, барытóнны (*па́ртыя*)

barium ['beriəm] n., Chem. ба́рыій -ю *m.*

bark I [bɑ:rk] – n. 1. брэх -у *m.*, бражáньне *n.* 2. Informal ка́шлаль -лю *m.*
– v.i. бражáць
– v.t. га́ркаць
• ***bark at the moon*** крычэ́ць, агітава́ць упусту́ю
• ***bark up the wrong tree*** ісьці́ фальшы́вым шляхам, памыля́цца

bark II [bɑ:rk] – n. 1. кара́, карыца *f.*, лы́ка *n.* 2. гарба́рная кара́, дубі́льная кара́. 3. хі́нная кара́, хі́на *f.*
– v.t. 1. абдзіра́ць кару́, ако́рваць. 2. кальцава́ць. 3. дубі́ць ску́ры (*дубо́ваю каро́ю*)

bark III [bɑ:rk] n. барк -а *m.* (*трохма́чтавы карабе́ль*)

barkeeper ['bɑ:rki:pər] n. 1. ула́сьнік ба́ру, шынка́р -а́ *m.* 2. буфэ́тчык -а *m.*, буфэ́тчыца *f.*

barley ['bɑ:rli] n. ячме́нь -ю *m.*

barm [bɑ:rm] n. пі́ўны́я дро́жджы *pl.*

barmaid ['bɑ:rmeɪd] n. буфэ́тчыца *f.*

barman ['bɑ:rmən] n., pl. **-men** буфэ́тчык -а *m.*

barmy ['bɑ:rmi] adj. **-ier, -iest** 1. які́ фэрмэнту́е, пе́ністы. 2. Informal прыду́ркаваты, дурны́

barn ['bɑ:rn] n. 1. гумно́ *n.*, пу́ня *f.*, адры́на *f.* 2. хлеў -явá *m.*, ста́йня *f.* 3. барн -а *m.* (*адзі́нка ме́ры*)

barn owl сіпу́ха (*род савы́*)

barometer [bə'rɑ:mətər] n. бaро́мэтлар -ра *m.*

barometric [ˌbærə'metrɪk] adj. барамэтры́чны

baron ['bærən] n. 1. барóн -а *m.* (*ты́тул*). 2. Informal магна́т -а *m.*, бу́йны прамысло́вец: ***a coal (beef) baron*** ву́гальны (мясны́) магна́т

baronage ['bærənɪdʒ] n. 1. баро́ны *pl.* 2. баро́нства *n.* (*го́днасьць і ты́тул баро́на*)

baroness ['bærənəs] n. баранэ́са *f.*

baroque [bə'rouk] – n. баро́ка, *indecl.* – adj. 1. баро́кавы (*стыль*). 2. негусто́ўны, вы́чварны

barrack ['bærək] – n., pl. or sing. 1. каша́ры *pl.*, каза́рма *f.* 2. бара́кі *pl.* – v.t. разьмяшча́ць у каза́рме – v.i. жыць у каза́рме

barrage [bə'rɑ:ʒ] – n., esp. Brit., Milit. 1. бара́ж -у́ *m.*, сканцэнтрава́ны абстрэ́л, кананада *f.* 2. ['bɑ:rɪdʒ] гаць *f.* (*у рацэ́*) – v.t. баражы́раваць, абстрэ́льваць з артыле́рыі – v.i. быць пад артылерыйскім агнём

barracuda [ˌbærə'ku:də] n. баракуда *f.*, марскі́ шчупа́к

barrel ['bærəl] n. 1. бо́чка *f.* 2. бо́чка (*ме́ра*). 3. ду́ла *n.*, ствол, ствала́ *m.*, ру́ля *f.* (*па́льнае зброі*). 4. Tech. вал -а *m.*, цыліндар -ра *m.*, бараба́н -а *m.* • ***money on the barrel*** гро́шы на бо́чку • ***over a barrel*** прыці́снуць да сьце́нкі • ***scrape the (bottom of the) barrel*** выпаражня́ць кішэ́ні

barrelhead ['bærəlhed] n. ве́ка бо́чкі

barrelhouse ['bærəlhaʊz] n. 1. джа́завы стыль зь ве́льмі ху́ткім тэ́мпам. 2. карчма́ *f.*, шынко́к -ку́ *m.*

barren ['bærən] adj. 1. няпло́дны, неўрадлі́вы, неўраджа́йны. 2. бясплодны, няпло́дны; я́лавы: ***barren flower*** пустацьве́т. 3. Figur. неціка́вы, ну́дны. 4. бескары́сны; дарэ́мны; непрыбытко́вы, нерэнта́бэльны

barrens ['bærənz] n., pl. аблого́а *f.*; пусте́ча *f.*

barricade ['bærəkeɪd] – n. 1. барыка́да *f.* 2. перашко́да – v. забарыкадо́ўваць (-ца)

barrier ['bæriər] – n. 1. бар'е́р -а *m.*; ста́ва, перашко́да, замі́нка *f.* 2. бар'е́р на ста́рце – v.t. адгараджа́ць бар'е́рам

barrier reef кара́лавы рыф

barring ['bɑ:rɪŋ] prep. за вы́няткам; апрача́, акрамя́: ***barring you and me*** за вы́няткам цябе́ й мяне́

barrister ['bæristər] n. ба́рыстэр, адвака́т -а *m.*

barrow I ['bærou] n. 1. та́чка *f.* 2. насі́лкі *pl. only*, но́шы *pl. only.* 3. Brit. та́чка на двух ко́лах

barrow II ['bærou] n. 1. курга́н -а́ *m.*, магі́льны на́сып, капе́ц -ца́ *m.*

bartender ['bɑ:rˌtendər] n. барме́н -а, буфэ́тчык -а *m.*

barter ['bɑ:rtər] – v. мяня́ць, абме́ньваць, выме́ньваць, ве́сьці менавы́ га́ндаль – n. 1. ме́навы га́ндаль, ба́ртэр -у *m.* 2. абме́н тава́рамі, тавараабме́н -у *m.* 3. абме́ньваны тава́р • ***barter away*** прагандлява́ць ці адда́ць са стра́таю: ***to barter away one's soul for wealth*** прада́ць душу́ за бага́цьце (*ці і́ншыя прывіле́і ў жыцьці*)

barytone ['bærɪtoun] n., adj., *гл.* **baritone**

basal ['beɪsəl] adj. асно́ўны, фундамэнта́льны

basalt [bə'sɔ:lt] n. база́льт -у *m.* (*мінэра́л*)

basaltic [bə'sɔ:ltɪk] adj. база́льтавы: ***basaltic lava*** база́льтавая ля́ва

bascule ['bæskju:l] n. пад'ёмнае прыстасава́ньне: ***bascule bridge*** пад'ёмны мост

base I [beɪs] – n. 1. падста́ўка *f.*; ба́за *f.*, падно́жжа *n.* (*гары́*). 2. Tech. станіна *f.* 3. асно́ва *f.*, галоўны прынцып, зыхо́дны пункт: ***to assume as a base*** прыня́ць за асно́ву. 4. Arch. п'едэста́л -у *m.*, цо́каль -ю *m.*; ба́зіс -у *m.* (*калёны*); фунда́мэнт -у *m.*, падму́рак -ку *m.* (*будыні́ны*). 5. Chem. асно́ва *f.* 6. (*у бэйсбо́ле*) ба́за *f.*, «дом». 7. Milit. апэрацыйная ба́за. 8. Geom. асно́ва *f.* (*трохку́тніка*) – adj. галоўны, асно́ўны – v.t. 1. рабіць фунда́мэнт, ствара́ць асно́вы. 2. базава́цца, абапіра́цца: ***to be based on*** абапіра́цца на *што*

• ***get to first base***, Informal удáла пачáць
• ***off base***, adv., Informal няпрáвільны, памылкóвы
• ***touch base with*** паразумéцца, налáдзіць сýвязь

base II [beɪs] – adj. 1. нíзкі; нікчэ́мны. 2. прóстага пахóджаньня. 3. невысакарóдны (*пра жалéза, медзь*). 4. неліратýрны; неклясы́чны, вульгáрны: ***base Latin*** вульгáрная лацíна. 5. непаўнавáртасны: ***base coin*** фальшы́вая, падрóбленая манэ́та. 6. басавíты (*гóлас*)
– n. а) бас -а *m.* (*гóлас*). б) сьпявáк

baseball ['beɪsbɔ:l] n. 1. бэйсбóл -а *m.* 2. бэйсбóльны мя́ч

baseboard ['beɪsbɔ:rd] n. лíштва *f.*

baseborn [ˌbeɪs'bɔ:rn] adj. 1. прóстага пахóджаньня. 2. пазашлю́бны

baseless ['beɪsləs] adj. беспадстáўны, неабгрунтавáны

basely ['beɪsli] adv. нíзка, пóдла, ганéбна; беспрынцыпóва

basement ['beɪsmənt] n. 1. падвáл -у *m.*, паўпадвáл -у *m.*; сутарэ́ньне *n.*, склеп -у *m.* 2. падмýрлак -ка *m.*

base metal 1. невысакарóдны мэтáл. 2. галóўны мэталíчны элемэ́нт у сплáве

baseness ['beɪsnəs] n. нíзкасьць, пóдласьць *f.*; нікчэ́мнасьць *f.*

bashful ['bæʃfəl] n. сарамлíвы, сарамя́жлівы, нясьмéлы

bashfulness ['bæʃfəlnəs] n. сарамлíвасьць, сарамя́жлівасьць, нясьмéласьць *f.*

basic ['beɪsɪk] – adj. 1. галóўны; аснóўны; пачаткóвы. 2. Chem. аснóўны
– n. галóўная чáстка; аснóўны прынцып, аснóўнае прáвіла

basically ['beɪsɪkli] adv. у аснóўным; у агýльных рысах; у галóўным

basicity [beɪ'sɪsəti] n., Chem. шчóлачнасьць *f.*

basil ['beɪzəl] n., базы́лік -а *m.* (*кулінáрная прыпрáва*)

basilica [bə'sɪlɪkə] n., Bot. базы́ліка *f.*

basilisk ['bæzəlɪsk] n. 1. васілíск, базылíшак (*я́шчарка*). 2. Zool. род я́шчаркі

basin ['beɪsən] n. 1. мядніца *f.*, таз -а *m.* (*для мыцьця́*). 2. басэ́йн -у *m.*: ***river basin*** вадазбóр, басэ́йн ракí. 3. бýхта *f.*: ***a yacht basin*** бýхта, дзе стая́ць я́хты. 4. упáдзіна, запáдзіна *f.*, лог -у *m.*, лагчы́на *f.*

basis ['beɪsɪs] n., pl. **bases** 1. галóўная чáстка, аснóва *f.* 2. аснóўны прынцып, падстáва *f.* 3. галóўны элемэ́нт. 4. Rare зыхóдны пункт; ваéнная бáза

bask [bæsk] v.i. 1. грэ́цца, выграваццá (*на сóнцы, ля агню́*). 2. Figur. цéшыцца шчáсьцем, мець асалóду

basket ['bæskət] n. кош, кашá *m.*, кóшык -а *m.*

basketball ['bæskətbɔ:l] n. баскетбóл -у *m.*

basket chair плéценае крэ́сла

basketry ['bæskɪtri] n. 1. плéценыя вырабы, пляцёнкі. 2. прафэ́сія кашарá

Basque [bæsk] – n. 1. баск -а *m.* 2. бáсконская мóва
– adj. бáсконскі

bas-relief [ˌbɑ:rɪ'li:f] n. барэльéф -а *m.*

bass I [bæs] n., pl. **basses** or coll. **bass** 1. акýнь

bass II [bæs] n. 1. амэрыкáнская лíпа. 2. лы́ка *n.*

bass III [beɪs] – n., pl. **basses** 1. бас -а *m.* (*гóлас і сьпявáк*). 2. басэ́тля *f.* (*інструмэ́нт*)
– adj. басóвы; нíзкі (*пра гóлас*)

bass clef басóвы ключ

bass drum басóвы бýбен, барабáн

bass guitar бас-гітáра

basset ['bæsɪt] n. тáкса *f.* (*сабáка*)

bassinet [ˌbæsɪ'net] n. люлька, калы́ска *f.*

bassoon [bə'su:n] n. фагóт -а *m.*

bast [bæst] n. лы́ка *n.*: ***bast-shoe*** лáпаць -ця *m.* (*лы́кавы*)

bastard ['bæstərd] – n. 1. пазашлю́бнае дзіця́; Vulg. байструк -á *m.* 2. нéшта ніжэ́йшае, гóршае; падрóбка *f.*
– adj. 1. пазашлю́бна рóджаны. 2. несапрáўдны; падрóблены, падрóбны

baste [beɪst] v.t. 1. фастрыгава́ць. 2. паліва́ць смажані́ну (*сваі́м со́кам, тлу́шчам*). 3. лупі́ць, лупцава́ць, мала́ці́ць

bastille or **bastile** [ˌbæˈsti:l] n. астро́г -у *m.*; цытадэ́ль *f.*

basting [ˈbeɪstɪŋ] n. паліва́ньне мя́са ў ча́се сма́жаньня

bastings [ˈbeɪstɪŋz] n., pl. 1. фастрыга-ва́ньне *n.* 2. фастры́га *f.*

bastion [ˈbæstʃən] n. бастыён -у *m.*

bat I [bæt] n. кажа́н -а́ *m.*

• ***blind as a bat*** зусі́м сьляпы́, сляпы́ як крот

bat II [bæt] n. бі́та *f.* (*у бэ́йсболе*); раке́тка *f.* (*у тэ́нісе*)

bat III [bæt] n. уюк -а́ *m.* (*сядло́ або́ пакла́дзены ў яго́ груз*)

batch [bætʃ] – n. 1. ко́лькасьць *f.*, па́ртыя *f.* (*вы́рабаў*); упёк -у *m.*: ***This batch of cookies was better than the last one*** Гэ́ты ўпёк пе́чыва быў ле́пшы за папярэ́дні. 2. пач|о́к -ка́ *m.*; жме́ня *f.*, ку́ча *f.*: ***to pay a batch of bills*** заплаці́ць ку́чу раху́нкаў. 3. па́ртыя, гру́па *f.*: ***the first batch of students*** пе́ршая па́ртыя студэ́нтаў. 4. заме́с -у *m.* (*бэто́ну*)

– v.t. зьбіра́ць, групава́ць

bate I [beɪt] v.t. спыня́ць; зьмянша́ць; стры́мваць: ***with bated breath*** затаі́ўшы дух

bate II [beɪt] v.t. маха́ць кры́ламі

bath [bæθ] – n., pl. **baths** 1. купа́ньне *n.*: ***to take/have a bath*** купа́цца. 2. ва́нна *f.* 3. ва́нны пако́й. 4. ла́зьня *f.* ***baths*** куро́рт зь мінэра́льнымі во́дамі

– v. купа́ць; мыць у ва́ньне; купа́цца

bathe [beɪð] – v.t. 1. купа́ць. 2. прамыва́ць: ***to bathe the eyes*** прамыва́ць во́чы. 3. Figur. заліва́ць, напаўня́ць: ***bathed in sunlight*** зали́ты со́нцам

– v.i. 1. купа́цца. 2. пла́ваць, плёхацца, акуна́цца

bather [ˈbeɪðər] n. 1. купа́ньнік -а *m.*, купа́ньніца *f.* 2. плы|ве́ц -ўца́ *m.*, плыві́ца *f.*

bathhouse [ˈbæθhaʊz] n. 1. ла́зьня *f.* 2. разьдзява́льня *f.* (*на пля́жы*)

bathing cap гумо́вая ша́пка для пла́ваньня

bathing costume, Brit. = **bathing suit** купа́льнік -а *m.*

bath mat дыван о́к для ва́нны

bathrobe [ˈbæθroʊb] n. купа́льны хала́т

bathroom [ˈbæθru:m] n. 1. ва́нны пако́й. 2. прыбіра́льня *f.*

bathtub [ˈbæθtʌb] n. ва́нна *f.*

batiste [bæˈti:st] – n. батыі́ст -у *m.* (*тканіна́*)

– adj. батыі́ставы

batman [ˈbætmən] n., pl. **-men**, Brit. ардынар|ац -ца *m.*, пасыльн|ы́ -о́га *m.*, вестав|ы́ -о́га *m.*

baton [bəˈtɑ:n] n. 1. булава́ *f.* 2. дырыжо́рская па́лачка. 3. эстафэ́та *f.*

battalion [bəˈtæljən] n. 1. батальён -у *m.* 2. а́рмія *f.*

• ***battalions*** ваі́ско́выя сі́лы; а́рміі

batten [ˈbætən] v.i. 1. адпа́свацца, тлусьце́ць. 2. разжыва́цца (*ко́штам і́ншых*)

batter I [ˈbætər] – v. 1. бі́ць; лупі́ць; лупцава́ць; калаці́ць. 2. лама́ць; разьбіва́ць ушчэ́нт. 3. зно́шваць, трапа́ць: ***battered old hat*** стары́ зно́шаны капялю́ш

– v.i. лама́цца: ***to batter away at a door*** лама́цца ў дзьве́ры

batter II [ˈbætər] – n. це́ста *n.*

– v.t. мясі́ць це́ста

batter III [ˈbætər] – n., Constr. схіл, на́хіл -у *m.*

– v.t. нахіля́ць, пахіля́ць

– v.i. нахіля́цца, пахіля́цца, каслі́цца (*пра сьцяну́*)

battery [ˈbætəri] n., pl. **-teries** 1. батаре́я *f.*: ***to charge the battery*** зараджа́ць батаре́ю; ***a flash light battery*** батаре́я для ліхта́рыка. 2. камплє́кт, рад -у *m.* 3. Law пабо́і *pl. only*: ***assault and battery*** напа́д з пабо́ямі. 4. уда́рныя музы́чныя інструме́нты

batting [ˈbætɪŋ] n. 1. Sport. пада́ча (*у бэ́йсбо́ле*) *n.* 2. падкла́дка (*ва́тная*)

battle [ˈbætəl] – n. 1. бі́тва́, сутычка *f.*, бо|йня́ -ю *m.* 2. змага́ньне *n.*: ***a battle of words*** спрэ́чка, палеміка *f.*

– v.i. браць удзе́л у суты́чцы, змага́ц-ца за *што*: ***to battle for justice*** змага́цца за справядлі́васьць
– v.t. змага́цца супро́ць *кагó-чагó*: ***to battle a strong current*** змага́цца з мо́цнай плы́няй

battle cruiser крэ́йсэр -а *m.*

battlefield ['bætəlfi:ld] n. по́ле бітвы́

battleground ['bætəlgraund] n., *гл.* **battlefield**

battlement ['bætəlmənt] n. зубча́тая сьцяна́; зубцы́ байні́цы (*для абаро́нных мэ́таў*)

battleplane ['bætəlplem] n. баявы́, штурмавы́ самалёт, зьнішча́льнік -а *m.*

battue [bæ'tu:] n. 1. абла́ва *f.* 2. палява́ньне з абла́вай. 3. бо́йня *f.*; ма́савая разьня́

baulk [bɔ:k] n., v. *гл.* **balk**

bauxite ['bɔ:ksaɪt], n. баксі́т -у *m.*, алюмі́ніевая руда́

Bavarian [bə'veriən] – adj. бава́рскі
– n. 1. бава́рлац -ца *m.*, бава́рка *f.* 2. бава́рскі дыяле́кт

bawd [bɔ:d] n. 1. зво́дніца *f.* 2. гаспады́ня публі́чнага до́му. 3. распу́сьніца *f.*, распу́сьнік -а *m.*

bawdry ['bɔ:dri] n. 1. непрысто́йнасьць, бессаро́мнасьць *f.* 2. распу́ста, разбэ́шчанасьць *f.*

bawl [bɔ:l] – v.i. 1. крыча́ць, гарлапа́ніць, гарла́ніць; раўці́ (*пра жывёлу*). 2. го́ласна пла́каць, раўці́
– v.t. 1. заклі́ка́ць, захваля́ць свой тава́р кры́кам
• ***bawl out*** насвары́цца, накрычэ́ць, зрабі́ць вымо́ву
– n. 1. крык-у *m.* 2. ла́янка *f.*

bay I [beɪ] n. 1. зато́ка, бу́хта *f.* 2. раўні́нная прага́ліна ў го́рах. 3. ча́стка прэ́рыі, яка́я ўрэ́зваецца ў лес

bay II [beɪ] n. 1. ні́ша *f.* 2. вы́ступ у сьцяне́ з вакно́м. 3. камо́ра, бако́ўка *f.* 4. прыстаран|ак -ку *m.* (*у пу́ні*)
• ***horse bay*** сто́йла, за́гарадка для каня́
• ***sick bay*** шпіта́льная пала́та

bay III [beɪ] – n. зая́длы брэх, браха́ньне, га́ўканьне *n.*
– v.i. браха́ць, га́ўкаць, выць
– v.t. 1. браха́ць (*на кагó-што*): ***to bay the moon*** браха́ць, выць на ме́сяц. 2. гна́цца *за кім* з брэ́хам
• ***bring to bay*** загна́ць у безвыхо́днае стано́вішча, заганя́ць у тупі́к; абкружы́ць, асадзі́ць
• ***hold (keep) at bay*** а) трыма́ць на адле́гласьці, здалёк. б) пасьпяхо́ва адбіва́цца, адгрыза́цца. в) стры́мліваць: ***Drugs kept the fever at bay*** Лек стрыма́ў гара́чку
• ***stand at bay*** барані́цца ў тупіку́

bay IV [beɪ] n. 1. ляўро́вы ліст. 2. паўно́чнаамэрыка́нская магно́лія. 3. бако́вае дрэ́ва
• ***bays*** 1. ля́ўры, ляўро́вы вянок. 2. Figur. го́нар, сла́ва

bay V [beɪ] – n. 1. цёмна-ры́жы ко́лер. 2. гняды́ конь
– adj. цёмна-ры́жы, руды́, гняды́, гне́ды

bay VI [beɪ] n. гаці́на *f.*

bay leaf ляўро́вы ліст

bayonet ['beɪənət] – n. штых -á *m.*
– v.t. кало́ць, прабіва́ць штыхо́м

bay window э́ркер -у *m.*, выпу́клае акно́

bazaar or **bazar** [bə'za:r] n. 1. усхо́дні кірма́ш. 2. кірма́ш. 3. база́р -у *m.* (*дабрачы́нны*)

BC or **B.C.** [ˌbi:'si:] (**Before Christ**) да Хрыста́, да нараджэ́ньня Хрысто́вага, да на́шае э́ры

BDR [ˌbi:ˌdi:'a:r] (**Belarusian Democratic Republic**) БНР

be [bi:] v.i. (Pres. sing. **am, are, is**; pl. **are**; past sing. **was, were, was**, pl. **were**; pr. p. **being**, p.p. **been**) 1. быць (pres. ёсьць; past sing. быў, была́, было́; pl. былі́), існава́ць: ***To be or not to be*** Быць ці ня быць; ***that may be*** гэ́та мо́жа быць, гэ́та магчы́ма; ***however that may be*** Як бы там ні было́. 2. жыць; знахо́дзіцца, быва́ць: ***They are no more*** Іх ужо́ нямá; ***Where are my books?*** Дзе маé кні́гі? 3. каштава́ць: ***How much is it?*** Ко́льк-

кі гэ́та каштуе́? 4. чу́цца, ме́цца: ***How is he?*** Як ён ма́ецца? 5. *у скла-да́ным выка́зьніку зьяўля́ецца зьвя́зкай.* ***She is a secretary*** Яна́ — сакрата́рка; ***He is sick*** Ён хво́ры. 6. *ужыва́ецца як дапамо́жны дзеясло́ў для ўтварэ́ньня: а) праця́глае фо́рмы на* **-ing**: ***I am reading*** Я чыта́ю; ***He was reading*** Ён чыта́ў. *б) у залежным ста́не:* ***I am asked*** Мяне́ пыта́юцца; ***You will be asked*** Цябе́ бу́дуць пыта́цца; ***She was asked*** Яе́ пыта́ліся. *в) каб вы́разіць абавя́зак, наме́р, магчы́масьць:* ***He is to be there now*** Ён му́сіць там быць цяпе́р. *г) для ўтварэ́ньня міну́лага зако́нчанага трыва́ньня (perfect tense) ад некато́рых неперахо́дных дзеясло́ваў:* ***The sun is set*** Со́нца ўжо́ зайшло́

• ***be about*** а) зьбіра́цца: ***He is about to go*** Ён зьбіра́ецца ісьці́. б) займа́цца не́чым, рабі́ць: ***What are you about ?*** Што ро́біш?

• ***be away*** вы́ехаць, адсу́тнічаць

• ***be for*** быць за

• ***Be gone!*** Ідзі́ адсю́ль ! Прэч!

• ***Be that as it may*** Хай бу́дзе як бу́дзе

• ***Let it be*** Хай бу́дзе; Паклі́нь у спако́і

• ***to be*** бу́дучы: ***the doctor to be*** бу́дучы ле́кар

beach [bi:tʃ] – n. 1. бе́раг мо́ра. 2. пляж -у *m.*

– v.t. падплыва́ць да бе́рагу

• ***on the beach*** а) Naut. на су́шы. б). Sl. бяз пра́цы

beachcomber ['bi:tʃ,koumər] n. 1. надмо́рскі бадзя́га. 2. акія́нская хва́ля, што набяга́е на бе́раг

beachhead ['bi:tʃhed], n. берагавы́ пляцда́рм (*пры вы́садцы дэса́нту*)

beacon ['bi:kən] – n. 1. сыгна́льны аго́нь. 2. сьве́тач -а *m.*, мая́к -а́ *m.*, бу|й -я *m.*, сыгна́льная ве́жа. 3. радыёмая́к -а́ *m.*

– v.t. 1. асьвятля́ць сыгна́льнымі агня́мі. 2. перасьцерага́ць. 3. ста́віць маякі, дава́ць сьветлавы́я сыгна́лы

– v.i. сьвяці́ць, асьвятля́ць даро́гу; перасьцерага́ць

bead [bi:d] – n. 1. па́церка *f.* 2. кро́пля, кро́пелька *f.* : ***beads of sweat*** кро́плі по́ту. 3. Milit. му́шка *f.*: ***to draw a bead on*** прыцэ́ліцца, узя́ць на му́шку. 4. а) бу́рбалкі ў шыпу́чых ві́нах. б) пе́на на пі́ве

– v.t. 1. адзява́ць па́церкі, прыбіра́ць па́церкамі. 2. нані́зваць як па́церкі

– v.i. бурбо́ліць (*пра ва́дкасьць*)

• ***beads*** а) па́церкі *pl.* б) ружа́н|ец -ца *m.*

beaded ['bi:dɪd] adj. 1. прыбра́ны па́церкамі. 2. падо́бны да па́церкі, кро́пелькі

beagle ['bi:gəl] – n. ганча́к -а́ *m.* (*паляўні́чы саба́ка*)

– v.i. 1. палява́ць з ганчака́мі. 2. Sl. падгляда́ць, ціка́ва́ць, сачы́ць

beak [bi:k] n. дзю́ба *f.*

beaker ['bi:kər] n. 1. ке́ліх -а *m.*, ча́ра *f.* (*для віна́*). 2. лябарато́рная шкля́нка, прабі́рка *f.*

be-all and end-all [,bi:ɔ:lən'endɔ:l] n. уве́сь гало́ўны зьмест, уся і́снасьць; усё *n.*

beam [bi:m] – n. 1. бервяно́ *n., coll.* бярве́ньне; бэ́лька *f.*, брус -а *m., pl.* бру́сы; перакла́дзіна, папяро́чка *f.* 2. ды́ша|ль -ля *m.* (*у плу́зе*). 3 а) каро́мысла ша́ляў. б) ша́лі *pl. only.* 4. праме́нь, про́мня *m.*, праме́нчык -а *m.* 5. Figur. усьме́шка *f.*: ***There was a beam on her face*** Яе́ твар сьвяці́ўся ўсьме́шкай. 6. навó|й -я *m.* (*у кро́снах*). 7. радыёсыгна́л (*для самалёта або вадапла́ва*)

– v.t. 1. прамяні́ць, вылуча́ць праме́ньні, выпраме́ньваць. 2. перада-ва́ць радыёпраграмы

– v.i. зьзяць; бліш|чэ́ць; (*пра асо́бу*) шчасьлі́ва ўсьміха́цца

• ***off the beam*** а) (*пра самалёт*), адхі́лены ад ку́рсу. б) Sl. (*пра чалаве́ка*) на блу́дным шляху́, мыля́цца

• ***on the beam*** на пра́вільным ку́рсе, зусі́м пра́вільны

beaming ['bi:miŋ] adj. 1. зіхо́ткі, сьве́тлы, прамяні́сты. 2. са сьве́тлай усьме́шкай; ра́дасны

bean [bi:n] n. 1. фасо́ля *f.*, боб -у *m.* 2. зе́рне (*ка́вы*). 3. Sl. галава́ *f.* 4. Slang грош -а *m.*: ***not a bean*** ні граша́

• ***full of beans,*** Sl. жывы́, энэргі́чны; у вясёлым настро́і

• ***old bean,*** Brit. стары́

• ***spill the beans*** прагаварыцца, вы́даць сакре́т

beanpole ['bi:npoul] n. 1. ты́чка *f.* (*для гаро́ху, вінагра́ду*). 2. Sl. ты́чка *f.* (*пра высо́кага худо́га чалаве́ка*)

beanstalk ['bi:nstɔ:k] n. сьцябліна фасо́лі

bear I [ber] **bore,** Archaic **bare, borne** or **born**, – v.t. 1. не́сьці; перано́сіць. 2. трыма́ць, вы́трымаць; трыма́ць на сабе́ цяжа́р: ***Will the ice bear your weight?*** Ці вы́трымае лёд ва́шу вагу́? 3. зно́сіць, зьне́сьці; цярпе́ць (*боль, шум*). 4. нараджа́ць, нарадзі́ць: ***to bear a child*** нарадзі́ць дзіця́. 5. трыма́цца: ***He bore himself with dignity*** Ён трыма́ўся з го́днасьцяй, пава́жна. 6. адчува́ць: ***to bear affection*** адчува́ць лю́басьць. 7. наси́ць (*імя́, ты́тул*); мець сла́ву *каго́-чаго́*; мець (*абавя́зак, пра́ва, сі́лу, ула́ду*): ***to bear sway*** трыма́ць ула́ду

– v.i. 1. радзі́ць, дава́ць плод. 2. мець су́вязь, уплы́ў або́ дачыне́ньне. 3. наці́ска́ць, апіра́цца на *што.* 4. ру́хацца, трыма́цца; і́сьці: ***The ship bore north*** Карабе́ль ішо́ў на по́ўнач. 5. знахо́дзіцца, ляжа́ць: ***to bear due north of smth*** ляжа́ць про́ста на по́ўнач ад *чаго́*

• ***bear a hand*** пада́ць руку́ дапамо́гі, дапамагчы́; прычыні́цца да агу́льнае спра́вы

• ***bear in mind*** мець на ўва́зе

• ***bear on*** а) мець дачыне́ньне да *чаго́*, даты́чыць, б) ру́хацца ў да́дзеным кіру́нку

• ***bear out*** падтрыма́ць, пацьвярджа́ць; прызна́ць (*пра́ўду*): ***The facts bore him out*** Фа́кты пацьве́рдзілі яго́ную слу́шнасьць

• ***bear the cost*** пакрыва́ць ко́шты

• ***bear the responsibility*** не́сьці адка́знасьць

• ***bear up*** трыма́цца, ня па́даць ду́хам

• ***bear witness*** быць сьве́дкам, сьве́дчыць

bear II [ber] – n., pl. **bears** or coll. **bear** 1. мядзьве́дзь -я *або́* медзьвядзя́, *pl.* мядзьве́дзі *або́* медзьвядзі́. 2. грубія́нскі, бурклі́вы чалаве́к. 3. бі́ржавы спэкуля́нт

– adj. мядзьве́джы (*сьлед, паход*)

• ***the Great (Little) Bear*** Вялі́кі (Малы́) Воз (*сузо́р'е*)

bearable ['berəbəl] adj. цярпі́мы, дапушча́льны

beard [bɪrd] – n. 1. барада́, боро́дка *f., dim.* 2. асьцюкі́ *pl.*, ву́сы ко́ласа

– v.t. 1. адва́жна выступа́ць су́праць. 2. браць за бараду́

bearded ['bɪrdəd] adj. 1. барада́ты. 2. уса́ты, асьцюкава́ты: ***bearded wheat*** асьцюкава́тая пшані́ца

bearer ['berər] n. 1. но́сьбіт, но́счык -а *m.* 2. прад'яўні́к -а́ *m.*, прад'яўні́ца *f.* 3. пладано́сная расьлі́на: ***This apple tree is a good bearer*** Гэ́тая я́блыня до́бра ро́дзіць. 4. асо́ба з ра́нгам

bearing ['berɪŋ] n. 1. трыма́ньне *n.*, паво́дзіны, мане́ры *pl.*, паста́ва *f.* 2. дачыне́ньне *n.*, су́вязь *f.* 3. апо́ра *f.* 4. Tech. падшы́пнік -а *m.* 5. а) пло́днасьць *f.* б) плод -у *m.*; ураджа́й -ю *m.* 6. цярпе́ньне *n.*: ***beyond bearing*** нясьце́рпна, нязно́сна

• ***bearings*** кіру́нак -ку *m.*: ***to lose one's bearings*** заблудзі́ць, стра́ціць арыента́цыю

bearish ['berɪʃ] adj. 1. мядзьве́джы, як мядзьве́дзь; грубія́нскі, нявы́тлівы, пану́ры, зло́сны. 2. які́ выклі́кае зьні́жэ́ньне ку́рсу а́кцыяў. 3. Figur. пэсымісты́чны, няпэ́ўны: ***to be bearish on something*** быць няпэ́ўным, глядзе́ць пэсымісты́чна на *што*

bearskin ['berskɪn] n. 1. мядзьве́джая шку́ра. 2. ша́пка зь мядзьве́джай шку́ры (*анге́льскіх гвардзе́йцаў*). 3. таўста́я, касма́тая, ваўня́ная тканіна

beast [bi:st] n. 1. зьвер, зьвяра́ *m.*; зьвяру́га *f.* (*і пра чалаве́ка*). 2. грубія́н -а *m.*, наха́бнік -а *m.*

• ***beast of burden*** цяглавая, уючная жывёліна

• ***beast of prey*** драпе́жнік -а *m.*, драпе́жная жывёла

beastliness ['bi:stlɪnəs] n. 1. зьве́рства *n.*, кра́йняя лю́тасьць. 2. сьві́нства, наха́бства *n.* 3. быдля́чыя абста́віны

beastly ['bi:stlɪ] – adj. 1. зьве́рскі, лю́ты; злы, мярзо́тны. 2. Informal ве́льмі дрэ́нны, даку́члівы, непрые́мны, пяке́льны: ***a beastly headache*** пяке́льны боль галавы́

– adv., Informal ве́льмі; непрые́мна, даку́чліва

beat [bi:t] – **beat, beaten**, v.t. 1. біць, удара́ць. 2. зьбіва́ць, узьбіва́ць (*я́йка*). 3. перамага́ць, бі́ць, перавыша́ць: ***This beats me*** Гэ́та мне не пад сі́лу, гэ́таму ня дам ра́ды. 4. Informal ашу́кваць, махлява́ць; скру́чваць (*гро́шы, нале́жную ча́стку*). 5. кава́ць (*зо́лата*); выто́птваць (*сьце́жку*). 6. лапата́ць (*кры́ламі*). 7. адбіва́ць: ***to beat time*** адбіва́ць такт, дырыгава́ць

– v.i. 1. біць у *што* (*як до́ждж*); бі́цца: ***Her heart beats fast with joy*** Ейнае сэ́рца ху́тка б'е́цца ад ра́дасьці. 2. Informal выйграва́ць

• ***beat back*** зму́сіць адступі́цца наза́д, адапхну́ць

• ***beat down*** зьбіць (*цану́*), вы́таргаваць

• ***beat off*** адбі́ць сі́лаю (*ата́ку*)

beat [bi:t] – n. 1. уда́р -у *m.*, біцьцё *n.* 2. такт -у *m.* (*у му́зыцы*), адбіва́ньне та́кту. 3. абыхо́д -у *m.* (*вартаўні́ка́ ці паліцыя́нта*): ***to be on the beat*** рабі́ць абыхо́д. 4. Sl. бі́тнік -а *m. & f.*; стыля́га *m. & f.*

– adj. 1. Informal мо́цна сто́млены, змо́раны, зьнясі́лены, змардава́ны. 2. Informal ашало́млены ад зьдзіўле́ньня. 3. Sl. бі́тніцкі

• ***off one's beat*** не на сваёй звыча́йнай пра́цы

beaten ['bi:tən] adj. 1. пабі́ты; перамо́жаны: ***a beaten dog*** пабі́ты саба́ка; ***a beaten army*** перамо́жаная а́рмія. 2. ко́ваны, кава́ны; кляпа́ны, раскле́паны. 3. а) вы́таптаны (*сьце́жка*), прае́жджаны (*даро́га*). б) звыча́йны, зьбі́ты, шаблённы. 4. зьбі́ты на пе́ну: ***beaten egg whites*** зьбі́тыя бялкі́. 5. зьнясі́лены, вы́біты зь сі́лаў, змардава́ны

beater ['bi:tər] n. 1. трапа́ла *n.*, пра́нік -а *m.*, бі́ч -а́ *m.* 2. заго́ншчык -а *m.* (*на палява́ньні*). 3. калато́ўка, прыла́да для зьбіва́ньня (*я́ек, сьмята́ны*): ***an electric beater*** электры́чная калато́ўка

beatific [ˌbi:ə'tɪfɪk] adj. ве́льмі шчасьлі́вы, шча́сны; блажэ́нны

beatify [bi'ætɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** 1. рабі́ць ве́льмі шчасьлі́вым, ашчасьлі́ўліваць; дабраслаўля́ць. 2. кананізава́ць

beating ['bi:tɪŋ] n. 1. біцьцё *n.*, лупцо́ўка *f.* 2. разгро́м -у *m.* 3. біцьцё *n.* (*сэ́рца*). 4. лапата́ньне (*кры́ламі*)

• ***take a beating*** а) быць мо́цна пабі́тым (*за ка́ру*). б) пане́сьці вялі́кія стра́ты

beatnik ['bi:tnɪk] n. бі́тнік -а *m. & f.*, стыля́га -і *m. & f.*

beau [bou] n., pl. **beaus** or **beaux** [bouz] 1. кавале́р -а *m.*, залётнік -а *m.* 2. фарсу́н -а́ *m.*, франт -а *m.*

beautician [bju:'tɪʃən] n. касмэ́тык -а *m.*, касмэты́чка *f.*

beautification [ˌbju:tɪfɪ'keɪʃən] n. упрыго́жваньне, аздабле́ньне *n.*

beautiful ['bju:təfəl] – adj. прыго́жы, харо́шы, цудо́ўны

– n. прыго́жае *n.*

beautifully ['bju:təflɪ] adv. хо́раша, прыго́жа, го́жа, цудо́ўна

beautify ['bju:tɪfaɪ] – v.t. **-fied, -fying** упрыго́жваць

– v.i. прыгажэ́ць

beauty ['bju:ti] n., pl. **-ties** 1. красá *f.*; прыгаствó, харастwó *n.*; прыгажóсьць, прыгóжасьць *f.* 2. красýнія, прыгажýня, харашýха *f.*

• ***the beauty of it ...*** і сáмае цікáвае ...

beauty contest кóнкурс прыгажóсьці

beauty shop, parlor or **salon** касмэты́чны кабінэ́т

beauty sleep, Informal ráньні сон; сон удзень

beauty spot мýшка *f.* (*на твáры*)

beaver I ['bi:vər] n. 1. бабёр -рá *m.* 2. бабрóвае фýтра *абó* капялюш. 3. Sl. барадá *f.*; барадáч -á *m.*

beaver II ['bi:vər] n. забрáла *n.* (*у шалóме*)

became [bɪ'keɪm] v., *p.t. of* **become**

because [bɪ'kʌz] conj. бо; тамý што

• ***because of*** з прычы́ны *чагó*; праз, дзéля *кагó*: ***Because of you we were late*** Празь цябé мы спазьні́ліся

bechance [bɪ'tʃæns] – v.i. здарáцца

– v.t. трапля́цца *камý*, здарáцца

becharm [bɪ'tʃɑ:rm] v.t. зачарóўваць; ачараваць

beck [bek] – n. кіўý -ву *m.*, кіўóк -ўкá *m.*

– v. ківаць *камý* галавóю ці рукóю

• ***be at one's beck and call*** быць у нéчым пóўным распараджэ́ньні, быць цáлкам залéжным ад *кагó*

beckon ['bekən] – v. ківаць галавóю *ці* рукóю, даваць знак: ***He beckoned me to follow him*** Ён кіўнýў, каб я йшоў за ім: ***He beckoned to her*** Ён даў ёй знак

– n. кіўý -ву *m.*, кіўóк -ўкá *m.*

becloud [bɪ'klaʊd] v.t. 1. захмáрваць; рабіць хмýрным; зацямня́ць, затумáньваць. 2. хавáць, закрывáць, прыкрывáць: ***These big words becloud unpleasant facts*** Гэ́тыя прыгóжыя слóвы прыкрывáюць непрыéмныя фáкты

become [bɪ'kʌm] **-came, -come,** – v.i. рабіцца; ставáцца

– v.t. 1. выпадáць, адпавядáць, падыхóдзіць: ***It does not become me*** Гэ́та мне не выпадáе. 2. пасавáць, быць да твáру: ***This dress becomes her*** Гэ́тая сукéнка ёй да твáру

• ***become of (to)*** стáцца з *кім-чым*: ***What will become of her?*** Што стáнецца зь ёю?

becoming [bɪ'kʌmɪŋ] – adj. 1. адпавéдны, налéжны. 2. да твáру: ***a very becoming dress*** сукéнка вéльмі да твáру

– n., Philos. 1. станаўлéньне *n.* 2. перахóд з аднагó стáну ў íншы

bed [bed] – n. 1. лóжак -ка *m.*; пасьцéль *f.*; лóгава, лóгвішча *n.* (*зьвяры́нае*). 2. Tech. станíна *f.* (*машы́ны*); фундáмэнт -а *m.*, падмýрак -ка *m.*: ***a bed of concrete*** бэтóнны падмýрак. 3. дно (*ракí*, *мóра*), рэ́чышча *n.* 4. грáдка, грáда *f.* 5. Geol. пласт -á *m.*, напластаváньне *n.*, фармáцыя *f.*: ***a bed of coal*** пласт вугалю́. 6. нáсып -у *m.* (*чыгýнкі*), палатнó *n.*

– v.t. 1. клáсьці спаць, слáць: ***bed down horses with straw*** падсьцілáць кóням нáнач салóму. 2. укладáць; устаўля́ць; умурóўваць. 3. саджáць, высáджваць (*на грáдку*). 4. укладáць пластáмі, клáсьці плáзам

– v.i. 1. клáсьціся спаць; начавáць. 2. утвараáць пласт; залягáць

• ***go to bed*** клáсьціся спаць

• ***make the bed*** слáць лóжак: ***As you make your bed, so you must lie in it*** Як пасьцéлесься, так і вы́сьпіся

• ***put to bed*** а) клáсьці спаць б) Sl. рыхтавáць да дрýку (*газэ́ту*, *чáсапіс*)

• ***take to one's bed*** зьлéгчы, захварэ́ць

bedabble [bɪ'dæbəl] v.t. запы́рскваць, запля́мваць (*нéчым брýдным*)

bed and board а) прытýлак -ку (*мéсца спаць і харчы́*). б) дом

bedarken [bɪ'dɑ:rkən] v.t. зацямня́ць цáлкам

bedbug ['bedbʌg] n. клоп клапá *m.*, блашчы́ца *f.*

bedchamber ['bed,tʃeɪmbər] n. спáльня *f.*, спáльны пакóй

bedclothes ['bedklouz] n., pl. пасьцéль *f.*, *гл.* **bedding**

bedding ['bedɪŋ] n. 1. пасьцéль *f.* (*кóўдры, пóсьцілкі*), пасьцéльная бялíзна. 2. пóдсьціл -у *m.*, пóдсьцілка *f.* (*для жывёлы*). 3. фундáмэнт -а *m.*, нíжні пласт. 4. Geol. напластавáньне *n.*, паклáд -у *m.* 5. саджáньне квéтак у грáдкі

bedeck [bɪ'dek] v.t. убірáць, упрыгóжваць

bedevil [bɪ'devəl] v.t. **-il(l)ed, -il(l)ing** 1. замýчваць, мóцна дакучáць, назаляць. 2. зусíм зьбівáць з панталы́ку. 3. зачарóўваць, кíдаць чáры

bedew [bɪ'du:] v.t. зрашáць, арашáць, пакрывáць расóю: ***Tears bedewed her cheeks*** Сьлёзы зрасíлі ёй шчóкі

bedfast ['bedfæst] adj. цяжка хвóры, прыкавáны да лóжка

bedfellow ['bed,felou] n. 1. хто дзéліць лóжак з сябрам, калéга, кумпáн па лóжку. 2. супóльнік -а *m.*, партнэ́р -а *m.*: ***strange bedfellow*** выпадкóвы партнэ́р

bedgown ['bedgaun] n. жанóчая начнáя кашýля

bedim [bɪ'dɪm] v.t. зацямняць, затумáньваць

bed jacket начны́ кафтáнік, жакéцік

bedlam ['bedləm] – n. 1. замяшáньне *n.*, крыкі *pl.*, балагáн -у *m.* 2. Archaic дом вар'я́таў
– adj. як з дóму вар'я́таў, вар'я́цкі (*пра дом*); звар'яцéлы (*пра чалавéка*)

Bedouin ['beduɪn] – n. 1. бэдуíн -а *m.* 2. качэ́ўнік, вандрóўнік -а *m.*
– adj. бэдуíнскі, вандрóўны, качавы́

bedpan ['bedpæn] n. 1. начны́ гаршчóк (*для хвóрага*). 2. грэ́лка *f.* (*для награвáньня пасьцéлі*)

bedrabble [bɪ'dræbəl] **-bled, -bling**, v.t. абпы́рскваць, аблівáць; захлю́пваць

bedraggle [bɪ'drægəl] **-gled, -gling,** v.t. запэ́цкваць, забры́ндваць (*грáзяй, вадóю*)

bedrail ['bedreɪl] n. 1. бакавáя дóшка ў лóжку. 2. пóручня ў шпітáльным лóжку

bedridden ['bed,rɪdən] adj. прыкавáны да лóжка (*хварóбай*)

bedrock ['bedrɑ:k] – n. 1. Geol. карэ́нная парóда, скалá. 2. Figur. мóцныя падстáвы, грунт. 3. Figur. найніжэ́йшы ўзрóвень, дно *n.* 4. галóўны пры́нцып: ***Honesty was the bedrock of his life*** Сумлéннасьць былá галóўным пры́нцыпам у яго́ным жыцьцí
– adj. аснóўны, фундамэнтáльны

bedroom ['bedru:m] n. спáльня *f.*, спáльны пакóй

bedside ['bedsaɪd] n. бок лóжка, пры лóжку: ***at someone's bedside*** пры чы́мсьці лóжку, ля хвóрага; ***to sit at someone's bedside*** даглядáць хвóрага

bed-sitting room [,bed'sɪtɪŋru:m] Brit. аднапакаёвая кватэ́ра

bedsore ['bedsɔ:r] n. пролéжань -ня *m.*

bedspread ['bedspred] n. пакрывáла на лóжак, кáпа *f.*

bedtime ['bedtaɪm] n. парá спаць

bee [bi:] n. 1. пчалá *f.*, *coll.* пчóлы: ***honey-bee*** пчóлка-рабóтніца: ***queen bee*** мáтка. 2. прáца талакóй, супóльнае гуля́ньне
• ***have a bee in one's bonnet*** or ***one's head*** а) забíць сабе цьвік у галаву́. б) мець патаéмную дýмку. в) зьéхаць з глýзду

beebread ['bi:bred] n. éжа для пчóлаў

beech [bi:tʃ] – n., Bot. бук -а *m.* (*дрэ́ва*); бук -у *m.* (*матэрыя́л*)
– adj. бýкавы, з бýку

beechnut ['bi:tʃnʌt] n. бýкавы арэ́шак

beef [bi:f] – n., pl. **beeves** 1. я́лавіца *f.*; малады́ бычóк *ці* вол. 2. я́лавічына *f.* (*мя́са*). 3. Informal сíла *f.*, мýскул -а *m.*; дýжасьць *f.* 4. Informal вагá, цяжкасьць *f.* 5. Sl. жальбá, скáрга *f.*; нараканьне *n.*
– v.i., Sl. гóласна нарака́ць
– v.t. выкóрмваць *абó* забівáць на мя́са ***to beef up*** узмацня́ць, павялíчваць

beefsteak ['bi:fsteɪk] n. біфштэ́кс -а *m.*

beefy ['bi:fi] adj. 1. я́лавічны, мясны́. 2. мóцны, дýжы; мускулíсты; мясíсты

beehive [ˈbi:haɪv] n. 1. вулéй -ьля́ *m.*; калóда *f.* 2. мéсца, пóўнае рýху, мітусьні́, дзéйнасьці

beekeeper [ˈbi:ˌki:pər] n. пчаля́р -á *m.*

beekeeping [ˈbi:ˌki:pɪŋ] n. пчаля́рства *n.*

beeline [ˈbi:laɪn] n. прóстая лі́нія, найпрасьцéйшая дарóга

• ***make a beeline for*** сьпяшáцца напрасткí *куды́-н.*

beemaster [ˈbi:ˌmæstər] n. пчаля́р -а *m.*

been [bɪn] *p.p. of* **be**

beep [bi:p] – n. 1. карóткі сыгнáл у радыёперадавáньні. 2. сыгнáл (*напр. аўтамабíля*)

– v.t. давáць карóткія сыгнáлы

beer [bɪr] n. пíва *n.*

beery [ˈbɪri] adj. 1. піўны́; ад пíва: ***beery good humor*** дóбры настрóй ад пíва. 2. п'яны́

beestings [ˈbi:stɪŋz] n., pl. малóдзіва *n.*

beeswax [ˈbi:zwæks] – n. пчалíны воск

– v.t. васкавáць

beet [bi:t] n. бурáк -á *m.*: ***white beets*** бéлыя цукрóвыя буракí

• ***beet greens*** бацьвíньне

beetle I [ˈbi:təl] – n. жук -á *m.*; хрушч -á *m.*: ***Colorado beetle*** калярáдзкі жук (*у бýльбе*)

– v.i., Informal хýтка рýхацца, бéгаць дрóбным крóкам

beetle II [ˈbi:təl] – n. 1. Tech. бáба *f.* (*для забівáньня пáляў*), каплёр -рá, кáпар -а *m.* (*машы́на*). 2. таўкáч -á *m.*, таўкáчык -а *m.* 3. машы́на для ўбівáньня палатнá й паркáлю

– v.t. трамбавáць, біць (*камéньне*)

beetle-browed [ˈbi:təlbraʊd], adj. 1. з навíслымі брóвамі. 2. панýры, хмýрны; насýплены, надзьмýты

beetlehead [ˈbi:təlhed] n. дýрань -ня *m.*, бóўдзіла -ы *m. & f.*

befall [bɪˈfɔ:l] **-fell, -fallen, -falling** – v.i. здарáцца; трапля́цца: ***it so befalls*** гэ́так здарáецца

– v.t. 1. здарáцца з *кім*; напаткáць *кагó*: ***No harm befalls him*** Нічóга благóга зь ім ня здáрыцца; ***A strange fate befell him*** Дзіўнáя дóля ягó напаткáла

befit [bɪˈfɪt] v.t., **-fitted, -fitting** быць адпавéдным, падыхóдзіць

befitting [bɪˈfɪtɪŋ] adj. адпавéдны; гóдны

befog [bɪˈfɔ:g] v.t. **-fogged, -fogging** 1. затумáньваць, ахýтваць імглóю. 2. замарóчваць; бянтэ́жыць; ашаламля́ць

befool [bɪˈfu:l] v.t. 1. абдýрваць, ашýкваць. 2. а) рабíць з *кагó* дýрня. б) абзывáць *кагó* дýрнем

before [bɪˈfɔ:r] – prep. 1. пéрад: ***before five o'clock*** пéрад пя́тай гадзíнай; ***before long*** неўзабáве, у хýткім чáсе. 2. пéрад(а): ***She walks before me*** Янá йдзе пéрада мнóю. 3. у прысýтнасьці, на вачóх: ***before the king*** у прысýтнасьці караля́

– adv. 1. сьпéраду; папéрадзе; напéрад. 2. ранéй, пéрад гэ́тым; даўнéй; дагэ́туль; зáгадзя: ***I didn't know that before*** Я ня вéдаў гэ́тага ранéй

– conj. пéрад тым, як; хутчэ́й, як: ***Before she goes, I would like to talk to her*** Пéрад тым, як янá пóйдзе, я хацéў бы пагýтарыць зь ёю; ***I will die before I give in*** Я хутчэ́й памрý, як здáмся

beforehand [bɪˈfɔ:rhænd] adv., adj. зáгадзя, напéрад; заўчáсна, зарáна, ранавáта: ***Are you not a little beforehand with this request for payment?*** Ці вы не зарáна дамагáецеся гэ́тае плáты?

befoul [bɪˈfaʊl] v.t. 1. пэ́цкаць; пагáніць. 2. заблы́тваць, ублы́тваць

befriend [bɪˈfrend] v.t. стáвіцца па-сяброўску, дапамагáць; запрыя́зьнівацца

beg [beg] **begged, -gging** – v.t. 1. прасíць (*дапамóгі, мíласьціны*). 2. упрóшваць, малíць: ***He begged his mother*** Ён упрóшваў сваю́ мáці. 3. вéтліва прасíць: ***I beg your pardon*** Выбачáйце; Прашý выбачэ́ньня

– v.i. прасíцца; падавáць прóсьбу: ***to beg for mercy*** прасíць лíтасьці

• ***beg off*** адпрасíцца, атрымáць дараванáньне кáры

began [bɪˈgæn] v., *p.t. of* **begin**

beget [bɪˈget] v.t. **-got, -gotten, -getting** 1. спараджáць, давáць жыцьцё. 2. Figur.

выклікáць, спараджáць: ***Hate begets hate*** Нянáвісьць спараджáе нянáвісьць

begetter [bɪˈgetər] n. 1. бáцькa -і *m.* 2. пачынáльнік -а *m.*

beggar [ˈbegər] – n. 1. жабрáк -á *m.*, жабрáчка *f.* 2. бядняк, беднякá *m.* 3. істóта *f.*, чалавéк -а *m.*: ***insolent beggar*** нахáбa -ы *m. & f.*; ***poor beggar*** бядáк, бедакá *m.*, нябóгa, небарáкa -і *m. & f.*; ***dull beggar*** занýдa -ы *m. & f.*: ***little beggars*** (*пра дзяцéй і звяроýў*) малóцтва, малéча *n.*

– v.t. 1. рабíць жабракóм, пускáць з тóрбай, руйнавáць. 2. зьбядняць: ***It beggars all description*** Гэ́та цяжка апісáць

beggarly [ˈbegərli] adj. жабрáцкі, бéдны

beggar's lice, n., pl. дзяды́, *pl. only* (*калю́чкі асату́*)

beggary [ˈbegəri] n., pl. **-garies** галітá *f.*, жабрáцтва *n.*

begin [bɪˈgɪn] – v.i. **-gan, -gun, -ginning** 1. пачынáць(-ца); наставáць: ***We will begin work soon*** Мы неўзабáве пачнём працавáць; ***to begin at the beginning*** пачáць ад сáмага пачáтку; ***to begin with the hardest problem*** пачынáць ад найцяжэ́йшае праблéмы. 2. пачынáць існаванне, быць арганізавáным: ***The club began two years ago*** Клюб быў арганізавáны два гады́ тамý

– v.t. 1. пачынáць: ***He began reading this book*** Ён пачáў чытáць гэ́тую кнíгу. 2. ствараць; арганізóўваць: ***to begin the club*** арганізавáць клюб

• ***to begin with*** перш-нáперш

beginner [bɪˈgɪnər] n. 1. пачаткóвец -ўца *m.*; навічóк -кá *m.* 2. пачынáльнік -а *m.*, пачынáльніца *f.*; заснавáльнік -а *m.*, заснавáльніца *f.*

beginning [bɪˈgɪnɪŋ] – n. 1. пачáтак -ку *m.*: ***in the beginning*** напачáтку. 2. крыніца *f.*, першапачáтак -ку *m.*

– adj. які́ пачынáе

begird [bɪˈgɜ:rd] v.t. **-girt** or **-girded, girding** 1. апяразваць. 2. абвóдзіць; абкружáць

begone [bɪˈgɔ:n] interj. прэч; пайшóў, вон, вон адсю́ль

begrime [bɪˈgraɪm] v.t. пэ́цкаць, бру́дзіць, чарні́ць

begrudge [bɪˈgrʌdʒ], v.t. 1. шкадавáць, скупíцца (*на éжу, пачасту́нак*). 2. зайздрóсьціць: ***They begrudge us*** Яны́ зайздрóсьцяць нам. 3. наракáць, бурчэ́ць

beguile [bɪˈgaɪl] v.t. 1. ашу́кваць; звóдзіць; падмáнваць: ***to beguile someone into doing something*** ашукáнствам змýсіць нéкага зрабíць штось. 2. вы́маніць хíтрасьцю. 3. забаўля́ць, займáць, весялíць. 4. бáвіць, правóдзіць час: ***to beguile the tedious hours*** бáвіць маркóтныя гадзíны

beguilement [bɪˈgaɪlmənt] n. 1. ашукáнства *n.*, падмáн -у *m.* 2. забáва *f.*

beguiling [bɪˈgaɪlɪŋ] adj. 1. падмáнлівы, звóдны. 2. цікáвы, займáльны

behalf [bɪˈhæf] n. застýпніцтва *n.*; інтарэ́с -у *m.*, кары́сьць *f.*: ***to act in his behalf*** дзéяць за ягó, дзéяць на ягóную кары́сьць

• ***in behalf of*** для *кагó-чагó*, у нéчым інтарэ́се

• ***on behalf of*** а) ад нéчага імя́, як прадстаўнíк. б) на нéчаю кары́сьць

behave [bɪˈheɪv] v.i. 1. трымáцца, павóдзіць сябé. 2. дóбра сябé павóдзіць, налéжна трымáцца: ***Did you behave today?*** Ці ты быў дóбры сёньня?

behavior, Brit. **behaviour** [bɪˈheɪvjər], n. 1. трымáньне *n.* 2. павóдзіны *pl. only*: ***proper behavior*** прыстóйныя павóдзіны. 3. манéры *pl.*

behead [bɪˈhed] v.t. сьцінáць, сьсякáць галаву́ (*як пакараньне*)

beheadal [bɪˈhedəl] n. сьцяцьце галавы́

beheld [bɪˈheld] v., *гл.* **behold**

behemoth [bɪˈhi:mɑ:θ] n. бэгэмóт -а *m.* а) бібліíйная пачвáра. б) вялíкі мóцны зьвер, нéшта вялíкае й мóцнае

behest [bɪˈhest] n. накáз, загáд -у *m.*: ***at the behest*** на загáд

behind [bɪˈhaɪnd] – prep. 1. ззáду; за, пáза: ***behind the door*** за дзьвяры́ма;

behind the hill за, па-за ўзго́ркам; ***behind the house*** за до́мам, ззаду до́му; ***He is behind the others in his class*** Ён го́ршы, слабе́йшы за і́ншых у кля́се; ***behind time, schedule*** спо́зьнены; ***to be behind time*** пазьні́цца 2. па: ***to leave behind oneself*** паки́нуць па сабе́ (*пасьля́ сьме́рці*). 3. за: ***His friends are behind him*** Яго́ныя сябры́ стаяць за яго́

– adv. 1. ззаду; спо́зьнена: ***to be far behind*** быць, заста́цца далёка ззаду. 2. у рэзэ́рве, у запа́се: ***More supplies are behind*** У рэзэ́рве ёсьць больш прыпа́саў. 3. по́зна, ня ў час: а) ***The train is behind today*** Цягні́к сёньня по́зьніцца. б) ***to be behind with/in one's work*** пазьні́цца з рабо́тай, зацягну́ць з рабо́тай. в) ***to be behind with one's rent*** пратэрмінава́ць кватэ́рную пла́ту

• ***behind the times*** адста́лы, састарэ́лы

behindhand [bɪ'haɪndhænd] adj. 1. по́зьні, спо́зьнены. 2. які́ адстае́; адста́лы. 3. задо́ўжаны; вінава́ты, у даўгу́

behold [bɪ'hoʊld] – v., **-held, -holding** агляда́ць; назіра́ць, ба́чыць

– interj. глядзі́! вось!

beholden [bɪ'hoʊldən] adj. абавя́заны, удзя́чны; у даўгу́

behoove, Brit. **behove** [bɪ'hu:v] v. нале́жацца, быць неабхо́дным: ***it behooves you*** табе́ неабхо́дна, ты му́сіш

beige [beɪʒ] – adj. бэ́жавы

– n. 1. бэ́жавы ко́лер. 2. лёгкі баваўня́ны матэрыя́л

being ['bi:ɪŋ] – n. 1. быццё *n.*; існава́ньне, жыццё *n.*: ***A new era came into being*** Пачала́ся но́вая э́ра. 2. нату́ра, істо́та *f.* 3. асо́ба *f.*, жывы́е стварэ́ньне

– adj. цяпе́рашні, суча́сны: ***for the time being*** а) у гэ́ты мо́мант, цяпе́р. б) паку́ль што

– v., pres. p. of **be**: ***The dog is being fed*** Цяпе́р якра́з ко́рмяць саба́ку

bejewel [bɪ'dʒu:əl] v.t. прыбіра́ць каштто́ўнымі каме́ньнямі

belabor, Brit. **belabour** [bɪ'leɪbər] v.t. 1. мо́цна біць, лупцава́ць. 2. зьдзе́квацца з *кагó-чагó*, зьдзе́кліва насьміха́цца з *кагó-чагó*, над *кім-чым*

Belarusan [ˌbelə'ru:sən] *гл.* **Belarusian**

Belarusian [ˌbelə'ru:siən] – adj. белару́скі

– n. 1. белару́с -а *m.*, белару́ска *f.* 2. белару́ская мо́ва: ***Belarusian-English dictionary*** Белару́ска-анге́льскі сло́ўнік; ***Belarusian Democratic Republic*** Белару́ская Наро́дная Рэспу́бліка (БНР)

– adv. па-белару́ску: ***to speak Belarusian*** гаварыць, гу́тарыць, размаўля́ць па-белару́ску

belated [bɪ'leɪtɪd] adj. 1. запо́зьнены: ***belated thanks*** запо́зьненая падзя́ка. 2. які́ спазьні́ўся, захо́плены но́ччу: ***belated traveler*** падаро́жнік, захо́плены но́ччу ў даро́зе

belaud [bɪ'lɔ:d] v.t. мо́цна хвалі́ць, абсыпа́ць пахвала́мі

belch [beltʃ] – v.i. 1. адрыга́цца. 2. (*пра гарма́ту*) страля́ць, абсыпа́ць агнём

– v.t. выкіда́ць: ***to belch fire*** шуга́ць агнём; ***to belch smoke*** валіць дымам: ***The vulcano belched fire and smoke*** З вулька́ну шуга́ў аго́нь і валі́ў дым

beleaguer [bɪ'li:gər] v.t. 1. аблажыць, аса́джваць, абкружа́ць во́йскам: ***the beleaguered town*** аса́джаны го́рад. 2. апано́ўваць, авало́дваць: ***to be beleaguered by problems*** апанава́ны кло́патамі

belfry ['belfri] n., pl. **-fries** званіца *f.* (*ве́жа для званоў*)

Belgian ['beldʒən] – adj. бэльгі́йскі

– n. бэльгі́ец -йца *m.*, бэльгі́йка *f.*

belie [bɪ'laɪ] v.t. **-lied, -lying** ашу́кваць, падма́нваць; пярэ́чыць: ***Her actions belied her words*** Яе́ дзе́яньні пярэ́чылі е́йным сло́вам; ***to belie hopes*** расчарава́ць, падману́ць надзе́і

belief [bɪ'li:f] n. 1. ве́ра *f.*, перакана́ньне *n.*; ду́мка *f.*, апі́нія *f.*: ***It is my belief that he is lying*** Я перако́наны, што ён

маніць; ***to the best of my belief*** павóдле майгó перакана́ньня, накóлькі мне ве́дама. 2. даве́р -у *m.*; перакóнанасьць *f.*: ***He expressed his belief in the boy's honesty*** Ён вы́казаў сваё перакана́ньне ў сумле́ннасьці хлапцá. 3. ве́раваньне *n.*, рэлігійная ве́ра

believable [bɪ'li:vəbəl] adj. праўдападóбны, магчы́мы, верагóдны, імаве́рны

believe [bɪ'li:v] – v.t. 1. ве́рыць: ***to believe in something*** ве́рыць у не́шта. 2. дава́ць ве́ры: ***We believe him*** Мы ямý ве́рым; ***Would you believe?*** Дасьцё ве́ры? 3. дýмаць; меркава́ць: ***I believe so, but...*** Мяркýю, што так, але́... (*у адка́зе*)

– v.i. 1. давяра́ць; ве́рыць: ***We believe in our friends*** Мы давяра́ем на́шым прыя́целям. 2. ве́рыць у Бóга; ***to believe in*** быць перакана́ным у *чым*: ***I believe in early rising*** Лічý кары́сным ра́на ўстава́ць; ***She believes in charity*** Яна́ перакана́ная ў патрэ́бе дабрачы́ннасьці, яна́ ве́рыць у гэ́та

• ***make believe*** удава́ць, рабíць вы́гляд

believer [bɪ'li:vər] n. 1. асóба, яка́я ве́рыць. 2. ве́рнік -а *m.*, ве́рніца *f.* 3. пасьлядóўнік -а *m.*, пасьлядóўніца *f.* (*не́йкае ідэ́і*)

belittle [bɪ'lɪtəl] v.t. прымяншáць, зьмяншáць (*зна́чаньне*), прыніжáць; перамяншáць

bell I [bel] – n. 1. звон, звана́ *m., pl.* званы́; званóк -ка́ *m.* 2. гул -у *m.*, бой звана́, званка́ ці гадзíньніка, які́ выбíва́е гадзíны. 3. кля́нка *f.* (*званóк на караблí*). 4. Bot. падвянóчлак -ка *m.*, кве́ткі ў фóрме званóчка

– v.t. ве́шаць званы́

– v.i. званíць

– adj. звóнападóбны: ***bell sleeves*** рукавы́ ўнíзе шырэ́йшыя

• ***bell the cat*** бра́цца за не́шта рызыкóўнае, рабíць не́шта небясьпе́чнае

• ***ring a bell,*** Informal узбуджáць успамíны, прыпамінáць

• ***saved by the bell*** своечасóва пазьбе́гнуць праблéмы

bell II [bel] – v.i. рыкáць, раўцí

– n. крык, роў алéня

bellboy ['belbɔɪ] n. пасыльны́ -óга, калідóрны -ага *m.* (*у гатэ́лі*)

bell buoy бáкен і бáкан -а *m.* (*паплавóк са звóнам*)

belle [bel] n. прыгажýня, красýня *f.*

belles-lettres [ˌbel'letrə] n., pl. мастáцкая літаратýра, паэ́зія *f.*, бэлетры́стыка *f.*

belletrist [be'letrɪst] n. бэлетры́ст -а *m.*

belletristic [belə'trɪstɪk] adj. бэлетрыстычны

bellflower ['belˌflaʊr] n., Bot. званóчлак -ка *m.* (*кве́тка*)

bellicose ['belɪkoʊs] adj. ваяўнíчы; задзíрысты, сварлíвы

belligerence [bə'lɪdʒərəns] n. 1. ваяўнíчасьць *f.* 2. змагáньне *n.*

belligerent [bə'lɪdʒərənt] – adj. 1. ваяўнíчы; задзíрысты. 2. які́ вядзе́ вайнý, які́ ваюе

– n. край, нарóд, які́ вядзе́ вайнý

bell jar шкляны́ слóік

bellman ['belmən] n., pl. **-men** гарадзкí вястýн

bell metal сплаў, ужывáны для вылівáньня званóў

bellow ['beloʊ] – v.i. 1. рыкаць, як вол; раўцí (*ад злóсьці ці бóлю*). 2. бушавáць (*пра бýру*)

– v.t. гóласна крычáць: ***to bellow an order*** вы́крыкнуць загáд

– n. рык -у, роў -ву *m.*

bellows ['belouz] n. sing or pl. 1. мех (*кавáльскі, акардыёну*). 2. Figur. лёгкія *pl. only*

bell ringer званáр -á *m.*

bell tower званíца *f.*

bellweather ['belˌweðər] n. 1. барáн (*са званкóм*), правадні́к стáда. 2. завадáталй -я *m.*, завадáтар -а *m.*

belly ['beli] – n., pl. **-lies** 1. брýха, пýза *n.*, жывóт, жыватá *m.* 2. (*у жывёлы*) чэ́рава *n.* 3. страўнік -а *m.* 4. выпýклая ча́стка не́чага: ***the belly of a ship (of a pot)*** найшырэ́йшая ча́стка карабля́ (гаршка́)

– v.t. надзімáць (*ве́тразі*)

– v.i. надзіма́цца

bellyache ['belieɪk] – n. 1. боль жыватá. 2. Sl. прычы́на для нараканьня; крыўда *f.*, жаліць -ю *m.*

– v.i. бурча́ць, нарака́ць, ска́рдзіцца

bellyacher ['belieɪkər] n. хны́кала -а *m. & f.*, ны́шчык, нарака́льнік -а *m.*

bellyband ['belɪbænd] n. папру́га *f.*

bellybutton ['beliˌbʌtən] n., Informal пупло́к -ка́ *m.*, пуп -а́ *m.*

belly dance та́нец жыватá

bellyful ['belifʊl] n., pl. **-fuls,** Informal 1. сы́тасьць; перасы́чанасьць *f.* 2. надме́р -у *m. чаго́*

bellygod ['beligɑ:d] n. абжо́рла -ы *m. & f.*

belly laugh, Informal сардэ́чны нястры́мны вы́бух сьме́ху (*аж за жывот бра́цца*)

belong [bɪ'lɔ:ŋ] v.i. нале́жаць: ***to belong to*** а) быць не́чаю ўла́снасьцю: ***it belongs to me*** гэ́та маё. б) быць ча́сткай, ся́брам *чаго́*

belongings [bɪ'lɔ:ŋɪŋz] n., pl. маёмасьць *f.*, добро́ *n.*; пажы́ткі *pl. only*

beloved [bɪ'lʌvɪd] n. каха́ны, лю́бы, мі́лы, ро́дны -ага *m.*, каха́ная, лю́бая, мі́лая, ро́дная *f.*

• ***Beloved Disciple (= Saint John)*** апо́стал Ян

• ***Beloved Physician*** Сьвяты́ Лука́

below [bɪ'lou] – adv. 1. (*дзе*) надо́ле; уні́зе. 2. (*куды́*) далу́ў; уні́з. 3. на зямлі́, до́ле. 4. ніжэ́й; дале́й: ***See the note below*** Глядзі́ заўва́гу ўні́зе. 5. у ніжэ́йшым ра́нгу, у ніжэ́йшай кля́се. 6. у пе́кле

– prep. ніжэ́й, ні́жай, пад: ***below the third floor*** ніжэ́й трэ́цяга паве́рху; ***below zero*** ніжэ́й нуля́; ***below (the) average*** ніжэ́й сярэ́дняга; ***below contempt*** ніжэ́й уся́кай пага́рды

belt [belt] – n. 1. дзя́га *f.*, паяс -а *m.* по́яс -а *m., pl.* паясы́ ; рэ́мень, рэ́мня *m.* 2. паласа́, зо́на *f.*: ***a snow belt*** сьнегава́я зо́на. 3. канвэ́ер -а *m.*, пас -а *m.* (*у машы́не*). 4. ву́зкі праліў. 5. Sl. а) уда́р -у *m.* б) ча́рка (*гарэ́лкі*). в) прыёмнасьць *f.*

– v.t. 1. падпяра́зваць по́ясам *або́* дзя́гай. 2. абво́дзіць ко́лцам. 3. а) біць дзя́гай, по́ясам. б) Sl. біць, нано́сіць уда́ры (*пр. у бо́ксе*)

• ***below the belt*** ніжэ́й по́яса, не па пра́вілах

• ***tighten one's belt*** падцягну́ць дзя́гу, быць ашчаднейшым

belvedere ['belvədɪr] n. бэльвэдэ́р -а *m.* (*невялі́кая ве́жа*)

bemean [bɪ'mi:n] v.t. га́ньбіць, прыніжа́ць

bemire [bɪ'maɪr] v.t. 1. пы́рскаць, пэ́цкаць гра́зяй. 2. гра́знуць (*у бало́це*)

bemist [bɪ'mɪst] v.t. 1. затума́ньваць, імгліць. 2. рабіць няя́сным

bemoan [bɪ'moun] – v.t. апла́кваць, пла́каць па *кім-чым*

– v.i. быць у жало́бе, насіць жало́бу

bench [bentʃ] – n. 1. услон -а *m.*; ла́ва; ла́ўка *f.* 2. варшта́т -у *m.* (*сталяра́*). 3. Law ме́сца судзьдзі́; паса́да судзьдзі́: ***He was appointed to the bench*** Яго́ прызна́чылі на паса́ду судзьдзі́. 4. су́дзьдзі ў судзе́, трыбуна́л -у, суд -у́ *m.* 5. Sport запасны́я гульцы́ й ла́ўка, на яко́й яны́ сядзя́ць

– v.t. 1. ста́віць ла́вы. 2. вызнача́ць ганаро́вае ме́сца. 3. Sport забіра́ць часо́ва гульца́ з гульні́

bend [bend] – v.t. **bent** or **bended, bending** 1. згіна́ць; перагіна́ць; нагіна́ць (*расьлі́ну*); загіна́ць; нахіля́ць: ***to bend a nail*** загну́ць цьвік;***to bend one's head*** нахілі́ць галаву́. 2. нахіля́ць, накіро́ўваць:***She bent her mind to the new work*** Яна́ накірава́ла ўва́гу на но́вую пра́цу. 3. змуша́ць падда́цца. 4. прывя́зваць (*ве́тразь, вяро́ўку*). 5. напіна́ць (*лук*)

– v.i. 1. схіля́цца; згіна́цца; загіна́цца (*пра цьвік*). 2. нахіля́цца; нагіна́цца. 3. паддава́цца: ***He bent to her will*** Ён падда́ўся е́йнай во́лі. 4. а) зваро́чваць (*упра́ва, на за́хад*). б) накіро́ўваць (*ува́гу*). 5. налага́ць, прыкладда́ць усе́ сі́лы: ***Bending to our oars, we reached shore before the storm***

broke Налягáючы на вёслы, мы прыплылí да бéрагу перад пачáткам бýры

– n. 1. вы́гін -у *m.* (*дарóгі*); лука́ *f.*, зало́м -у *m.* (*ракí*); згін -у *m.* (*рукí, папéры*). 2. згóрбленасьць, сутýласьць *f.*; паклóн -у *m.* 3. Naut. вýзел -ла́ *m.*

• ***bend over backward*** а) перастара́ць-ца. б) вéльмі стара́цца

beneath [bɪˈni:θ] – adv. дóле; унíзе

– prep. 1. ніжэ́й, пад: ***beneath the tree*** пад дрэ́вам; ***to be beneath contempt*** быць нява́ртым на́ват пага́рды; ***beneath him*** а) ніжэ́йшы за яго́ (*станóвішчам ці ста́нам*). б) ніжэ́й за яго́: ***This job is beneath him*** Гэтая пра́ца ніжэ́й за яго́ныя патрабава́ньні 2. пад цяжа́рам; пад ці́скам або́ ўплы́вам: ***to sink beneath a burden*** затану́ць ад перагру́жанасьці

benediction [ˌbenɪˈdɪkʃən] n. а) дабраслаўлéньне, бласлаўлéньне *n.* б) малі́тва падзя́кі. в) ла́ска дабраслаўлéньня

benefaction [ˌbenɪˈfækʃən] n. 1. дабрадзéйства, дабро́ *n.*, до́бры ўчы́нак. 2. дар, ахвя́ра на до́брую мэ́ту

benefactor [ˈbenɪfæktər] n. дабрадзе́й -я *m.*, дабрачы́нлец -ца *m.*, патро́н -а *m.*

benefactress [ˈbenɪfæktrəs] n. дабрадзе́йка, дабрачы́ньніца *f.*

beneficence [bəˈnefɪsəns] n. 1. дабрачы́ннасьць, дабрадзе́йнасьць, мі́ласьцівасць *f.* 2. до́бры мі́ласьцівы ўчы́нак, дабро́ *n.*, дар -у *m.*

beneficent [bəˈnefɪsənt] adj. дабрачы́нны; дабрадзе́йны: ***a beneficent person*** дабрачы́нная, ахвя́рная асо́ба; ***beneficent acts*** дабрадзе́йныя ўчы́нкі

beneficial [ˌbenɪˈfɪʃəl] adj. 1. спрыя́льны, кары́сны; дабратво́рны: ***Sunshine and moisture are beneficial to plants*** Со́нца й ві́льгаць спрыя́льныя для расьлі́наў. 2. Law які́ даé пра́ва карыста́ньня

beneficiary [ˌbenɪˈfɪʃieri] – n., pl. **-iaries** 1. карыста́льнік з вы́гады. 2. Law спадкаéмнік -а *m.*, -éмніца *f.*

– adj. ле́нны; бэнэфіцы́йны

benefit [ˈbenɪfɪt] – n. 1. кары́сьць *f.*, пажы́так -ку *m.*, выго́да *f.*: ***to the benefit*** на кары́сьць, дзе́ля дабра́. 2. пэ́нсія *f.*; страхава́я дапамо́га: ***unemployment benefit*** дапамо́га па беспрацо́ўю; ***sick benefit*** дапамо́га па хваро́бе. 3. бэнэфíс -у *m.*, імпрэ́за на дабрачы́нную мэ́ту

– v.t. дапамага́ць, быць кары́сным

– v.i. скарыстó́ўваць, атры́мваць карысьць: ***He benefited from the medicine*** Яму́ дапамóг лек

• ***give somebody benefit of the doubt*** павéрыць нéкаму на слóва

benefit society or **association** самадапамагóвае таварыства

benevolence [bəˈnevələns] n. 1. добразычлíвасьць, прыхíльнасьць *f.* 2. зрóбленае дабрó, шчóдры падару́нак

benevolent [bəˈnevələnt] adj. 1. добразычлíвы. 2. дабрадзéйны

Bengal [ˌbenˈgɔ:l] adj. бэнга́льскі

Bengal fire or **light** бэнга́льскі агóнь

Bengali [benˈgɔ:li] – n., pl. **-lis** 1. бэнга́лец -ьца *m.*, бэнга́лька *f.* 2. бэнга́льская мóва

– adj. бэнга́льскі

benighted [bɪˈnaɪtɪd] adj. 1. цёмны, неадукава́ны. 2. захóплены нóччу (*у дарóзе*)

benign [bəˈnaɪn] adj. 1. дабрадýшны; мíласьцівы; ласкáвы, лагóдны: ***a benign disposition*** лагóдны настрóй. 2. мяккí; лагóдны: ***a benign climate*** лагóдны клíмат. 3. Med. дабраякасны, у лёгкай фóрме: ***a benign swelling*** or ***tumor*** дабраякасная пухлíна

benignancy [bəˈnɪgnənsi] n. 1. дабрадýшнасьць, ласкáвасьць, дабрыня́ *f.* 2. лагóднасьць, далікáтнасьць *f.* 3. Med. дабраякаснасьць *f.*

benignant [bəˈnɪgnənt] adj. 1. мíласьцівы; добразычлíвы, лагóдны. 2. спрыя́льны, дабратво́рны. 3. Med. дабраякасны

benignity [bəˈnɪgnəti] n., pl. **-ties** 1. дабрыня́, мíласьцівасьць *f.* 2. паслýга *f.*

bent I [bent] – v., *p.t. and p.p. of* **bend**
– adj. 1. сагну́ты, крывы́; нагну́ты, пахі́лены. 2. Figur. накіраваны, наважаны; зь вялі́кім нахі́лам: ***He is bent on going home*** Ён накіраваўся е́хаць дамо́ў
– n. 1. нахі́л -у *m.*, цяга, схі́льнасьць *f.*

bent II [bent] n. 1. мятлі́ца *f.* (*трава́*). 2. пы́рнік -а *m.* 3. сьцябло́ травы́. 4. Archaic верасавіньне *n.*, пусто́ча *f.*

benthos ['benθɑ:s] n. 1. флёра й фа́ўна марско́га дна. 2. дно акія́ну

benumb [bɪ'nʌm] v.t. 1. рабі́ць неадчувальным, адубяня́ць (*пра хо́лад*). 2. атупля́ць, параліжава́ць (*энэ́ргію, ду́мкі, дзе́яньне*)

benumbed [bɪ'nʌmd] v., *p.p. of* **benumb**
adj. 1. адубе́лы (*ад хо́ладу*). 2. прыту́плены (*пра пачу́ьці*)

benzene ['benzi:n] n. бэнзо́л -у *m.*

benzine ['benzi:n] n. бэнзы́н -у *m.*

benzoic [ben'zouɪk] adj. бэнзо́лавы

benzoin ['benzouɪn] n. бэнзо́лавая смала

bequeath [bɪ'kwi:ð] v.t. 1. запі́сваць. 2. Figur. перадава́ць: ***to bequeath a knowledge*** перадава́ць ве́ду

bequest [bɪ'kwest] n. 1. запі́санае ў спа́дчыну. 2. за́піс -у *m.* (*дакумэ́нт пра спа́дчыну*)

berate [bɪ'reɪt] v.t. мо́цна га́ніць, сварыцца; дава́ць наганя́й

bereave [bɪ'ri:v] v.t. **-reaved** or **-reft, -reaving** адбіра́ць, пазбаўля́ць *чаго́*: ***bereft of hope*** пазба́ўлены надзе́і; ***children bereaved of their mother*** дзе́ці, пазба́ўленыя ма́ці; асіро́чаныя дзе́ці; ***the bereaved parents*** асіро́чаныя бацькі́

bereavement [bɪ'ri:vmənt] n. 1. асіраце́ласьць *f.* 2. цяжка́я стра́та. 3. жало́ба *f.*

bereft [bɪ'reft] adj. 1. пазба́ўлены. 2. усі́мі пакі́нуты, адзіно́кі: ***bereft of hope and friends*** пазба́ўлены надзе́і й сяброў

beret [bə'reɪ] n. бэрэ́т -а *m.*

berg [bɜ:rg] n. а́йсбэрг -у *m.*

beriberi [ˌberɪ'beri] n. бэ́ры-бэ́ры (*трапі́чная хваро́ба*)

Bermuda shorts каро́ткія штаны́, бэрму́ды

Bermudan [bər'mju:dən] – adj. бэрму́дзкі
– n. жыха́р ці жыха́рка Бэрму́ды

berry ['beri] – n. pl. **-ries** 1. я́года *f.*, *dim.*, я́гадка *f.* 2. зе́рне *n.*, крупі́нка *f.*
– v.t. 1. зьбіра́ць я́гады. 2. радзі́ць я́гады

berserk [bər'sɜ:rk] – adj. ашале́лы, разью́шаны
– adv. ашале́ла, разью́шана: ***to go berserk*** разью́шыцца, ашале́ць
– n. шалёны чалаве́к

berth [bɜ:rθ] – n. 1. ло́жак -ка *m.*, палі́ца для спа́ньня. 2. я́карная стая́нка ў по́рце, ме́сца прыстава́ньня. 3. во́льная прасто́ра для манэ́ўрава́ньня вадапла́вам. 4. каю́ты на караблі́
– v.t. 1. дава́ць ме́сца спаць. 2. ста́віць вадапла́ў на я́кар
– v.i. прывя́зваць (*ло́дку на я́кар*), прыста́ць
• ***give a wide berth*** трыма́цца на адле́гласьці, даць шмат ме́сца, уніка́ць

beryl ['berəl] n. бэ́рыл -у *m.* (*мінэра́л*)

beseech [bɪ'si:tʃ] v.t. **-sought** or **-seeched, -seeching** го́рача прасі́ць; упро́шваць, малі́ць

beseeching [bɪ'si:tsʃɪŋ] adj. умо́льны (*пра по́зірк, тон*)

beset [bɪ'set] v.t. **-set, -setting** 1. атакава́ць, апано́ўваць: ***to be beset by mosquitoes*** быць апанава́ным камара́мі. 2. выклада́ць, убіра́ць (*каштто́ўнымі камяня́мі*)
• ***besetting sin***, галóўная зага́на, заўсёдная спаку́са

besetment [bɪ'setmənt] n. 1. апанава́ньне *n.*, абкру́жаньне (*з усі́х бако́ў*). 2. а) апанава́насьць *f.* б) закаране́ласьць *f.*

beside [bɪ'saɪd] prep. 1. каля́, ля; по́бач, паўз, збо́ку: ***beside the river*** каля́ ракі́. 2. апрача́, у дада́так: ***Other people beside ourselves were helping*** Апрача́ нас самі́х дапамага́лі і і́ншыя

лю́дзі. 3. у параўна́ньні: ***She seems dull beside her sister*** У параўна́ньні са сваёй сястро́й яна́ выдае́цца нецікава́й. 4. мі́ма, паўз: ***beside the mark*** мі́ма цэ́лі; ***beside the point*** недарэ́чы, не на тэ́му

• ***beside oneself with delight*** не ў сабе́, сам ня свой ад захапле́ньня

besides [bɪˈsaɪdz] – adv. 1. апрача́ таго́; да таго́ таксама́; больш таго́. 2. у дада́так. 3. іна́кш, іна́чай

– prep. 1. у дада́так да; апрача́. 2. за вы́няткам

besiege [bɪˈsi:dʒ] v.t. 1. Milit. аблажы́ць, аса́джваць. 2. абкружа́ць, абступа́ць. 3. закіда́ць пыта́ньнямі, про́сьбамі

beslobber [bɪˈslɑ:bər] v.t. засьлі́ньваць (*як дзіця́*)

besmear [bɪˈsmɪr] v.t. 1. разма́зваць; запэ́цкваць. 2. Figur. зьнеслаўля́ць

besmirch [bɪˈsmɜ:rtʃ] v.t. 1. запэ́цкваць, забру́джваць. 2. Figur. ачарня́ць, заплямаваць *(чыё імя́)*, зьнеслаўля́ць

besom [ˈbi:zəm] – n. мятла́ *f.*, ве́нік -а *m.*

– v.t. замята́ць; ме́сьці

besot [bɪˈsɑ:t] v.t. **-sotted, -sotting** 1. рабі́ць дурны́м. 2. ачмура́ць, замаро́чваць. 3. ап'яня́ць

besotted [bɪˈsɑ:təd] adj. 1. неразу́мны; засьле́плены. 2. ачмурэ́лы; замаро́чаны. 3. ап'яне́лы

bespatter [bɪˈspætər] v.t. 1. запы́рскваць (*гра́зьзю*). 2. пакрыва́ць: ***bespattered with rubies*** пакры́ты рубі́намі. 3. Figur. ачарня́ць *каго́*, кі́даць паклёп

bespeak [bɪˈspi:k] v.t. **-spoke, -spoken** or **-spoke** 1. замаўля́ць, зака́зваць: ***to bespeak two tickets*** замо́віць два біле́ты. 2. пака́зваць, прадка́зваць

bespectacled [bɪˈspektəkəld] adj. у акуля́рах

besprinkle [bɪˈsprɪŋkəl] v.t. 1. акропліваць, крапі́ць; апы́рскваць. 2. абсыпа́ць, усе́йваць *чым*

Bessarabian [ˌbesəˈreɪbiən] – adj. бэсараба́бскі

– n. бэсараба́|ец -ца *m.*, бэсараба́бка *f.*

best [best] – adj. 1. найле́пшы. 2. найбо́льшы: ***the best part of the day*** найбо́льшую ча́стку дня. 3. асно́ўны: ***our best hope*** на́шая асно́ўная надзе́я

– adv. найле́пш: ***Who reads best?*** Хто найле́пш чыта́е?

– v.t. Informal 1. перамага́ць. 2. перахітра́ць

– n. 1. найле́пш|ы -ага *m.*, найле́пшае *n.*: ***He is the best in the class*** Ён найле́пшы ву́чань у кля́се. 2. усе́ старана́ньні, сі́лы

• ***all for the best*** усё бу́дзе до́бра, ня так бла́га, як здае́цца

• ***as best one can*** як мага́ ле́пей

• ***at best*** у найле́пшым ра́зе

• ***at one's best*** у найле́пшым здаро́ўі, у найле́пшай фо́рме

• ***do one's best*** прыкла́сьці ўсе́ сі́лы (*старана́ньні*)

• ***dressed in Sunday best*** апра́нуты па-сьвято́чнаму

• ***get the best of*** перахітры́ць

• ***had best*** ле́пей, разу́мна было́ б: ***You had best leave before the storm breaks*** Лепш вы ідзе́це, пакуль не пачне́цца навальні́ца

• ***have the best of*** узя́ць верх (*у дыскуся́ці*)

• ***make the best of*** зрабі́ць як мага́ лепш

• ***the best of*** як найле́пш

• ***with the best*** ня горш за і́ншых

bestial [ˈbestʃəl] adj. 1. а) зьве́рскі, лю́ты. б) юрлі́вы. 2. зьвяры́ны, жывёльны

bestiality [ˌbestʃiˈæləti] n., pl. **-ties** 1. а) зьве́рскасьць, лю́тасьць *f.* б) разбэ́шчанасьць, распу́снасьць *f.* 2. зьве́рства *n.*, распу́ста *f.*

bestir [bɪˈstɜ:r] v., **-stirred, -stirring** узварухну́цца; разварушы́цца; энэргі́чна ўзя́цца за спра́ву: ***Bestir yourself!*** Варушы́ся!

best man гало́ўны дружба́нт, ша́фер (*на вясе́льлі*)

bestow [bɪˈstou] v.t. 1. дарава́ць; аддава́ць: ***to bestow honors*** аддава́ць па-

ша́ну, ушано́ўваць. 2. надава́ць: ***to bestow attention*** надава́ць ува́гу *чаму́*; ***to bestow time*** прысьвяча́ць час на *што*. 3. аддава́ць за́муж

bestowal [bɪˈstouəl] n. 1. абдарава́ньне *n.* 2. адда́ньне за́муж

bestrid [bɪˈstrɪd] v., *pt. and p.p. of* **bestride**

bestridden [bɪˈstrɪdən] v., *p.p. of* **bestride**

bestride [bɪˈstraɪd] v.t. **-strode** or **-strid, -stridden** or **-strid, -striding** 1. сяда́ць вярхо́м. 2. пераступа́ць

bestrode [bɪˈstroud] v., *pt. of* **bestride**

bestseller [ˌbestˈselər] 1. бэстсэ́лер -у *m.* (*не́шта ве́льмі хо́дкае, асабліва кні́га*). 2. а́ўтар тако́е кні́гі

bet [bet] – v.t., **bet** or **betted, betting** 1. закла́дацца: ***I bet a dollar you will be too late*** Закла́даюся на даля́р, што ты спо́зьнісься. 2. руча́цца, быць пэ́ўным: ***I bet you are wrong*** Я пэ́ўны, што ты памыля́есься

– v.i. закла́дацца: ***bet on the horses*** за кладацца на ко́нскіх бягах; ***you bet*** Informal напэ́ўна; бу́дзьце пэ́ўныя; вядо́ма: ***Are you going? You bet!*** Ці вы по́йдзеце? Напэ́ўна!

– n. 1. закла́д -у *m.*: ***to make a bet*** пайсьці́ ў закла́д

beta [ˈbeɪtə] n. 1. бэ́та, другая́ лі́тара грэ́цкага альфабэ́ту. 2. часьці́нка *f.*

beta particle бэ́та-часьці́нка

beta rays бэ́та-прамяні́

betake [bɪˈteɪk] v., **-took, -taken, -taking** 1. бра́цца за што, распачына́ць: ***He betook himself to study*** Ён узя́ўся за вучо́бу. 2. выпраўля́цца: ***to betake oneself to the*** **mountains** пае́хаць у го́ры

bethel [ˈbeθəl] n. 1. сьвятло́е ме́сца (*біблійнае*). 2. царква́, капліца

bethink [bɪˈθɪŋk] v.t. **-thought, -thinking** прыпамінаць: ***to bethink oneself of*** паду́маць пра *што*

bethought [bɪˈθɔ:t] v., *p.t., p.p. of* **bethink**

betide [bɪˈtaɪd] – v.i. **-tided, -tiding** здара́цца: ***no matter what betides*** што б ні здарылася

– v.t.: ***Woe betide you, if you betray us*** Го́ра табе́, калі́ ты здра́дзіш

betoken [bɪˈtoukən] v.t. 1. азнача́ць, ака́зваць, быць прыкме́тай: ***Dark clouds betoken a storm*** Цёмныя хма́ры пака́зваюць на навальні́цу

betook [bɪˈtuk] v., *p.t. of* **betake**

betray [bɪˈtreɪ] v.t. 1. здраджа́ць. 2. падво́дзіць: ***She betrayed her friends*** Яна́ падвяла́ сяброўак. 3. увóдзіць у зман, ашу́кваць. 4. выдава́ць: ***The child's eyes betrayed her fear*** Дзіця́чыя во́чы вы́далі е́йны страх. 5. выяўля́ць, праяўля́ць: ***His mistakes betrayed his lack of education*** Яго́ныя памы́лкі вы́явілі недахо́п адука́цыі

betrayal [bɪˈtreɪəl] n. 1. здра́дніцтва, прада́жніцтва *n.*, здра́да *f.* 2. выяўле́ньне *n.*: ***His statement was a betrayal of his ignorance on the subject*** Яго́нае цьве́рджаньне вы́явіла по́ўнае няве́даньне спра́вы

betrayer [bɪˈtreɪər] n. здра́днік -а *m.*, здра́дніца *f.*

betroth [bɪˈtrouð] v.t. заруча́ць, сва́таць

betrothal [bɪˈtrouðəl] n. зару́чыны *pl. only*

better I [ˈbetər] – adj. 1. ле́пшы: ***a better plan*** ле́пшы плян. 2. здарове́йшы: ***I am better today*** Сёньня я ле́пей чу́юся. 3. бо́льшы: ***the better part*** бо́льшая ча́стка, бальшыня́ *f.*

– adv. 1. лепш, ле́пей, ляпе́й. 2. бо́льш: ***better than a mile*** бо́льш за ми́лю

– v.t. 1. паляпша́ць, папраўля́ць. 2. пераганя́ць; перавыша́ць

– v.i. паляпша́цца; папраўля́цца

– n. ле́пш|ы -ага *m.*, ле́пшая *f.*, ле́пшае *n.*: ***the better of two roads*** ле́пшая зь дзьвюх даро́г

• ***better off*** у ле́пшым стано́вішчы: ***You will be better off*** Выгадне́й бу́дзе вам

• ***better oneself*** пале́пшыць сваё стано́вішча

• ***betters,*** pl. вышэ́йшыя, нача́льства

• ***for better for worse*** на до́брае й благо́е, на до́лю й нядо́лю

• ***for the better*** да палéпшаньня, удасканалéньня ці выздараўлéньня: ***He took a turn for the better*** Ён пачáў ачýньваць
• ***get/have the better of*** перамагчы́, узя́ць верх, перава́жыць
• ***had better*** павíнен; разýмна былó б, каб: ***I had better stay*** Я павíнен застáцца
• ***think better of*** а) перадýмаць. б) дýмаць лепш: ***Now I think better of him*** Цяпéр я аб ім лепш дýмаю

better II ['betər] n. асóба, якáя йдзе ў заклáд

better half, Informal лéпшая палóва, жóнка *f.*, *радзей* муж -а *m.*

betterment ['betərmənt] n. палéпшаньне; удасканалéньне *n.*

betting ['betɪŋ] n. заклáд -у *m.* (*на грóшы*)

between [bɪ'twi:n] – prep. 1. між, памíж. 2. міжсóбку, супóльна: ***They own the land between them*** Яны́ супóльна ўладáюць зямлёю. 3. адно́ з двух: ***to choose between the two books*** вы́браць адну́ зь дзьвюх кнíгаў
– adv. памíж, пасярóд
• ***between ourselves*** між нáмі
• ***between you and me*** між нáмі кáжучы
• ***in between*** пасярóд, у сярэ́дзіне

betweentimes [bɪ'twi:ntaɪmz] adv., *гл.* **betweenwhiles**

betweenwhiles [bɪ'twi:nhwaɪlz] adv. часчасóм, час ад чáсу, ад чáсу да чáсу

beverage ['bevərɪdʒ] n. напóй -ю, напíтак -ку, трýнак -ку *m.*, алькагóльны напíтак.

bevy ['bevi] n., pl. **bevies** 1. малáя грýпа, чарóдка, грамáдка *f.*: а) ***a bevy of quail*** чарóдка перапёлак. б) ***a bevy of girls*** чарóдка, грамáдка дзяўчáт. 2. таварыства *n.*; збор -у *m.*: ***the whole bevy of renegades*** цэ́лы збор рэнэгáтаў

bewail [bɪ'weɪl] – v.t. аплáкваць, галасíць
– v.i. мóцна плáкаць, тужы́ць

beware [bɪ'wer] v.i. быць асьцярóжным, сьцерагчы́ся: ***Beware! Danger is here*** Асьцярóжна! Тут небясьпéчна; ***Beware (of) the dog!*** Сьцеражэ́цеся сабáкі!

bewilder [bɪ'wɪldər] v.t. 1. ашаламля́ць, бянтэ́жыць; сумéць. 2. зьбівáць з панталы́ку

bewildered [bɪ'wɪldərd] adj. зьбянтэ́жаны; зьбíты з панталы́ку

bewilderment [bɪ'wɪldərmənt] n. 1. зьбянтэ́жанасьць *f.* 2. блытанíна *f.*; замяшáньне *n.*

bewitch [bɪ'wɪtʃ] v.t. 1. зачарóўваць; заварóжваць. 2. Figur. зачарóўваць; захапля́ць: ***The little girl bewitched us all*** Дзяўчы́нка зачаравáла нас усíх

bewitchment [bɪ'wɪtʃmənt] n. 1. чáры *pl. only*; чараўнíцтва *n.* 2. зачараваньне, ачараваньне *n.* 3. чарóўнасьць *f.*: ***the bewitchment of the midnight hour*** чарóўнасьць паўнóчнае пары́

beyond [bi'ɑ:nd] – prep. 1. за, па-за, з-за: ***beyond the sea*** за мóрам. 2. пазьнéй, як; пасьля́: ***beyond the time set*** пазьнéй вы́значанага чáсу. 3. вышэ́й за: ***It is beyond my power*** Гэ́та мне не пад сíлу
– adv. далéй; далёка, вóддаль: ***Beyond were the hills*** Далéй былí ўзгóркі
– n.: ***the beyond*** or ***the great beyond*** замагíльнае жыцьцё, тагасьвéтнае жыцьцё

bi- , prefix двóйчы, два разы́, кóжныя два: ***biannual*** двóйчы ў год; ***bimonthly*** кóжныя два мéсяцы. 2. падвóйна. 3. з двума, двух-: ***biped*** двухнóгі

biannual [ˌbaɪ'ænjuəl] adj. двухгадóвы

bias ['baɪəs] – n., pl. **-ases** 1. пахíлая *абó* ўскóсная лíнія: ***cut on the bias*** рэзаць наўкóс *абó* наўскóс. 2. настрóенасьць *абó* пераканáнасьць зáгадзя; прадузя́тасьць *f.*
– v.t. блáга ўплываць, настрóйваць сýпраць
– adj. укóсны, ускóсны: ***bias band*** укóсная палóска

– adv. 1. наўскó́с, па дыяганáлі. 2. кó́са; няпрáвільна

biased ['baɪəst] adj. прадузя́ты, небесстаро́нні, неаб'ектыўны: ***a biased opinion*** неаб'ектыўны пагля́д, неаб'ектыўная ду́мка

biaxial [ˌbaɪ'æksiəl] adj. двухво́севы: ***a biaxial crystal*** двухво́севы крышта́ль

bib [bɪb] – n. 1. сьліня́ўка *f.*, дзіця́чы нагру́днік, нагру́днічак. 2. ча́стка фартуха́ *ці* камбінэзо́на вышэ́й по́яса

– v. шмат піць, выпіва́ць

• ***bib and tucker,*** Informal во́пратка, адзе́ньне

Bible ['baɪbəl] n. Бі́блія *f.*

Biblical or **biblical** ['bɪblɪkəl] adj. бібліі́йны, бібле́йскі

bibliographer [ˌbɪbli'ɑ:grəfər] n. бібліёграф -а *m.*

bibliographical [ˌbɪbliə'græfɪkəl] adj. бібліяграфі́чны

bibliography [ˌbɪbli'ɑ:grəfi] n., pl. **-phies** бібліягра́фія f.

bibliomania [ˌbɪbliə'meɪniə] n. бібліяма́нія f.

bibliophile ['bɪbliəfaɪl] n. кнігалю́б -а, бібліяфі́л -а m.

bibliophilism [ˌbɪbli'ɑ:fɪˌlɪzəm] n. кнігалю́бства, бібліяфі́льства n.

bibliopole [ˌbɪbliə'poʊl] n. антыква́р -а m. (*які́ гандлю́е рэ́дкімі кні́гамі*)

bicameral [baɪ'kæmərəl] adj. двухпала́тны (*парля́мэнт*)

bicarbonate [baɪ'kɑ:rbənet] – n., Chem. двухвуглякі́слая соль

– adj. двухвуглякі́слы

bicentenary [ˌbaɪsen'tenəri] – n., pl. **-naries** 1. двухсотго́дзьдзе n. 2. двухсотгадо́выя ўго́дкі

– adj. двухсотгадо́вы

bicentennial [ˌbaɪsen'teniəl] – adj. 1. двухсотгадо́вы. 2. які́ паўтара́ецца ко́жныя 200 гадо́ў

– n. 1. двухсотгадо́выя ўго́дкі. 2. сьвяткава́ньне гэ́тых уго́дкаў

bicephalous [ˌbaɪ'sefələs] adj. двухгало́вы

biceps ['baɪseps] n. 1. біцэ́пс -а *m.* (*му́скул*). 2. Informal разьві́тыя му́скулы

bicker [ˌbɪkər] – v.i. 1. спрача́цца; ва́дзіцца, сварыцца. 2. мармыта́ць

– n. 1. сва́рка, зва́дка *f.* 2. мармыта́ньне *n.*

bicolored or **bicoloured** [ˌbaɪ'kʌlərd] adj. двухко́лерны

biconcave [ˌbaɪ'kɑ:nkeɪv] adj. двая́каўвагну́ты

biconvex [ˌbaɪ'kɑ:nveks] adj. дваякавы́пуклы

bicycle ['baɪsɪkəl] – n. веласіпэ́д -а *m.*, ро́вар -а *m.*

– v.i. е́хаць веласіпэ́дам

bicycle rack бага́жнік на веласіпэ́дзе

bicyclist ['baɪsɪklɪst] n. веласіпэдыст -а *m.*, веласіпэды́стка *f.*

bid [bɪd] **bade, bid** or **bad, bidden** or **bid, bidding** – v.t. 1. зага́дваць, нака́зваць: ***Do as I bid you*** Рабі́, як я табе́ нака́зваю. 2. віта́ць, каза́ць: ***to bid good night*** пажада́ць до́брае но́чы; ***His friends came to bid him good-bye*** Яго́ныя сябры́ прыйшлі́ разьвіта́цца зь ім. 3. (*p.t. and p.p. of* **bid**) прапано́ўваць: ***She bid five dollars for the table*** Яна́ прапанава́ла пяць даля́раў за стол. 4. аб'яўля́ць; абвяшча́ць: ***to bid defiance*** абве́сьціць непаслухмя́нства, непадпра́дкавацца. 5. запраша́ць

– v.i. прапано́ўваць, дава́ць цану́: ***to bid at an auction*** прапанава́ць цану́ на таргóх

– n. 1. прапанава́ньне, зага́дваньне *n.* 2. прапанава́ная су́ма. 3. заяўка, ста́ўка *f.* (*у ка́ртах*)

• ***bid for*** стара́цца забясьпе́чыцца (*у канкурэ́нцыі*)

• ***bid up*** падбіва́ць цану́ на ліцыта́цыі

bidarka [baɪ'dɑ:rkə] n. байда́рка *f.*

biddable ['bɪdəbəl] adj. 1. паслухмя́ны. 2. мо́цная, вы́йгрышная (*ка́рта для ста́ўкі*)

bidder ['bɪdər] n. асо́ба, яка́я прапану́е цэ́ны на ліцыта́цыі, паку́пнік на ліцыта́цыі

bidding ['bɪdɪŋ] n. 1. нака́з -у *m.*, кама́нда *f.* 2. запро́сіны *pl. only.* 3. прапано́вы на ліцыта́цыі. 4. заяўка, ста́ўка *f.* (*у ка́ртах*)
• ***at the bidding of*** пад не́чай кама́ндай; на чыёсь запатрабава́ньне
• ***do one's bidding*** падпара́дкавацца

biennial [baɪ'eniəl] – adj. 1. двухгадо́вы. 2. які́ адбыва́ецца раз на два гады́ – n. 1. Bot. двугадо́вая расьлі́на. 2. двухго́дзьдзьле -я *n.*

bier [bɪr] n. 1. пахава́льныя насі́лкі, катафа́льк -у *m.* 2. грабні́ца *f.*, мурава́ны дол

biferous [baɪ'ferəs] adj., Bot. які́ цьвіце́ *або́* ро́дзіць дво́йчы ў год

bifid ['baɪfɪd] adj. раздво́ены; разгалінава́ны

bifocal [ˌbaɪ'foʊkəl] – adj. двухфо́кусны – n. двухфо́кусная лі́нза
• ***bifocals*** двухфо́кусныя акуля́ры

bifoliate [ˌbaɪ'foʊliət] adj. двулі́сны, з двума́ ліста́мі

biforked ['baɪfɔ:rkt] adj. раздво́ены, разьві́лісты

bifurcate ['baɪfɜ:rkeɪt] – v. разгаліно́ўвацца – [ˌ'baɪ'fɜ:rkeɪt] adj. раздво́ены; разьві́лісты

bifurcation [ˌbaɪfər'keɪʃən] n. 1. раздвае́ньне *n.* 2. разьві́ліна *f.*

big I [bɪg] adj. **bigger, biggest** 1. вялі́кі, абшы́рны; буйны́: ***big business*** буйны́ капіта́л. 2. даро́слы, вы́раслы: ***You are a big girl now*** Ты ўжо́ даро́слая дзяўчы́на. 3. Informal ва́жны, выда́тны: ***This is big news*** Гэ́та ва́жная навіна́; ***He is a big man*** Ён — выда́тны чалаве́к. 4. а) по́ўны, мо́цны: ***a big voice*** по́ўны, мо́цны го́лас. 5. по́ўны самахва́льства: ***big talk*** самахва́льства. 6. цяжа́рная
• ***big deal***, Informal вялі́кае дзі́ва

big II or **bigg** [bɪg] n. род ячме́ню

bigamy ['bɪgəmi] n., pl. **-mies** дваяжэ́нства, дваямужжа *n.*, бігамія *f.*

bigheaded [ˌbɪg'hedɪd] adj. самапэ́ўны, упа́рты

bighearted [ˌbɪg'hɑ:rtɪd] adj. велікаду́шны; міласэ́рны; шчо́дры

bight [baɪt] n. 1. вы́гін (*ракі́*). 2. зато́ка, бу́хта *f.* 3. згін, вы́гін -у *m.*; кут -а́ *m.*; рог -у *m.*

bigness ['bɪgnəs] n. 1. велічыня́ *f.* 2. ме́р -у *m.* 3. ва́жнасьць, ве́ліч *f.*

bigot ['bɪgət] n. неталера́нтная асо́ба; фана́тык -а *m.*, фанаты́чка *f.*

bigoted ['bɪgətɪd] adj. няпрыце́рплівы; неталера́нтны; фанаты́чны

bigotry ['bɪgətri] n., pl. **-ries** фанаты́зм -у *m.*, няпрыце́рплівасьць, неталера́нтнасьць *f.*

big shot, n. Sl. ва́жная асо́ба, вялі́кая шы́шка

big stick эфэ́ктны, мо́цны сро́дак

big wheel Sl. уплыво́вая, аўтарытэ́тная або́ ва́жная асо́ба

bijouterie [bi:'ʒu:təri] n. бі́жутэ́рыя *f.*

bike I [baɪk] n., Informal веласіпэ́д, ро́вар -а *m.*

bike II [baɪk] n., Scot. 1. аси́нае гняздо́, гняздо́ шэ́ршняў *або́* дзі́кіх пчо́лаў. 2. Figur. по́лй -ю *m.*, нато́ўп -у *m.*

bikini [bɪ'ki:ni] n. бікі́ні, *n., indecl.* (*жано́чы купа́льнік*)

bilabial [baɪ'leɪbiəl] – adj., Bot. двугу́бны – n. губны́ зы́чны

bilateral [baɪ'lætərəl] adj. 1. з двума́ сымэтры́чнымі бака́мі. 2. двухбако́вы; узае́мны: ***a bilateral treaty*** двухбако́вае пагадне́ньне

bilberry ['bɪlˌberi] n., pl. **-ries** я́гада, падо́бная да чарні́цы

bile [baɪl] n. 1. жо́ўць *f.* 2. Figur. зье́дліваcьць, злосьць *f.*

bile acid жо́ўцевая кіслата́

bile duct жо́ўцевая прато́ка

bilestone ['baɪlstoʊn] n. = **gallstone** жо́ўцевы ка́мень

biliary ['bɪlieri] adj. жо́ўцевы

bilingual [baɪ'lɪŋgwəl] adj. двухмо́ўны

bilious ['bɪliəs] adj. 1. жо́ўцевы. 2. хво́ры на жоўць ці пе́чань. 3. Figur. буркліві, зласьліві; зло́сны, у злым гумо́ры

bilk [bɪlk] – v.t. 1. ухіля́цца, выкру́чвацца (*ад спла́ты до́ўгу*). 2. ашу́кваць. 3. ухіля́цца; уцяка́ць
– n. 1. дро́бны круце́ль; ашука́н|ец -ца *m.* 2. ашука́нства *n.*

bill I [bɪl] n. 1. раху́н|ак -ку *m.* 2. банкно́т -у *m.*: ***a dollar bill*** даляро́вы банкно́т 3. абве́стка *f.*: ***Post no bills*** Не накле́йвайце абве́стак. 4. сьпіс прадме́таў, інвэнта́р -ю́ *m.* 5. тэатра́льная програ́ма. 6. зако́напрае́кт -у, бі|ль -ю *m.* 7. вэ́ксал|ь -ю *m.*, чэк -у *m.* 8. Law пісьмо́вая зая́ва ў суд, судо́вая по́звa
–v.t. 1. пасыла́ць раху́нак. 2. уно́сіць у раху́нак. 3. накле́йваць афішы, заклеі́ваць афі́шамі. 4. абвяшча́ць, падава́ць да ве́дама. 5. уно́сіць, упі́сваць у накладну́ю
• ***fill the bill,*** Informal задаво́ліць вымо́гі, зрабі́ць усё, што трэ́ба
• ***foot the bill,*** Informal заплаці́ць, залаго́дзіць раху́нак

bill II [bɪl] – n. дзю́ба *f.*: ***the bill of a duck*** дзю́ба ка́чкі; ***the bill of a turtle*** во́стры нос чарапа́хі
– v.i. 1. цалава́цца дзю́бкамі (*пра галубо́ў*). 2. пе́сьціцца
• ***bill and coo*** пе́сьціцца; буркава́ць, як галубкі́

billboard ['bɪlbɔ:rd] n. до́шка для абве́стак *або́* рэкля́мы

billet I ['bɪlɪt] – n. 1. о́рдэр для посто́ю (*жаўне́ра*). 2. кватэ́ра *f.* (*для посто́ю*). 3. прызначэ́ньне *n.*, пост паста́ *m.*, стано́вішча *n.*
– v.t. 1. закватаро́ўваць (*во́йска*). 2. дава́ць кватэ́ры для посто́ю

billet II ['bɪlɪt] n. 1. то́ўстае поле́на *n.* 2. шта́ба жале́за або́ ста́лі

billfold ['bɪlfoʊld] n. бума́жнік -а, партманэ́т -а *m.* (*на папяро́выя гро́шы*)

billhead ['bɪlhed] n. 1. фірмо́вы блянк (*для раху́нкаў*). 2. ша́пка (*фірмы, арганіза́цыі*)

billiard ['bɪljərd] adj. білья́рдны: ***billiard ball*** білья́рдная ку́ля

billiards білья́рд -а *m.* (*гульня́*)

billion ['bɪljən] – n. 1. (in the U.S., Canada) мілья́рд -у *m.* (*ты́сяча мільёнаў*). 2. Brit. більён -у *m.* (*ты́сяча мілья́рдаў*)
– adj. мілья́рдны, Brit. більённы

billionaire [ˌbɪljə'ner] n. мільярдэ́р -а *m.*

bill of entry мы́тная дэкляра́цыя

bill of fare мэню́ *n.*, сьпіс стра́ваў

bill of exchange вэ́ксал|ь -ю *m.*; перавóдны вэ́ксаль, тра́та *f.*

bill of goods сьпіс тавара́ў (*пры перасы́лцы*)

bill of health даве́дка пра здаро́ўе.
• ***clean bill of health*** а) даве́дка пра адсу́тнасьць хваро́бы. б) до́брая рэкамэнда́цыя

bill of rights акт пра грамадзя́нскія правы́

bill of sale акт, дакумэ́нт про́дажу

billon ['bɪlən] n. 1. білён -у *m.*, залаты́ *або́* сэ́бны сплаў. 2. манэ́та зь білёну

billow ['bɪloʊ] – n. 1. марскі́ вал, вялі́кая хва́ля. 2. клубы́ (*ды́му, пы́лу*)
– v.i. мо́цна хвалява́цца, бурыцца, клубі́цца, перава́львацца. 2. надзіма́цца (*ад ве́тру*), узьдзіма́цца

billowy ['bɪloʊi] adj. **-lowier, -lowiest** 1. узбу́раны вялі́кімі хва́лямі. 2. узьдзьму́ты, надзьму́ты

billposter ['bɪlˌpoʊstər] n. чалаве́к, які́ раскле́йвае афі́шы

billsticker ['bɪlˌstɪkər] n., *гл.* **billposter**

billy goat, Informal казёл -ла́ *m.*

bimanal [baɪ'meɪnəl] or **bimanous** [baɪ'mænəs] adj., Zool. двухру́кі

bimane [baɪ'meɪn] n., Zool. двухру́кая жывёла

bimetallic [ˌbaɪme'tælɪk] adj. 1. з двух мэта́лаў. 2. Econ. бімэталі́чны

bimetalism [baɪ'metəlˌɪzəm] n. бімэталі́зм -у *m.*

bimonthly [ˌbaɪ'mʌnθli] – adj. 1. двухме́сячны. 2. паўме́сячны
– adv. 1. двухме́сячна; раз на два ме́сяцы. 2. паўме́сячна, два разы́ на ме́сяц
– n., pl. **-lies** двухме́сячнік -а *m.*

bin [bɪn] – n. 1. скры́ня *f.*, засе́к -у *m.* (*для збо́жжа, ву́гальля*). 2. Brit. скры́нка для сьме́цьця

– v.t. скідáць у скрыні
bin-, prefix *фóрма "bi-" у пазыцыі перад галóснымі*
binary ['baɪnəri] adj. падвóйны, двайны́; бінáрны, двáічны; пáрны
binational [ˌbaɪ'næʃənəl] adj. двухнацыянáльны
bind [baɪnd] – v.t., **-bound, binding** 1. вязáць (*рáзам*); зьвя́зваць: ***She bound the package with a ribbon*** Янá зьвязáла пакýнак істýжкай. 2. трымáць рáзам, склéйваць, змацóўваць: ***Tar will bind gravel*** Смалá змацýе жвір. 3. забавя́зваць, прымушáць: ***to bind by a promise*** зьвя́зваць абяцáньнем, абавя́зкамі. 4. апярáзваць; адзявáць павя́зку, вянóк. 5. абівáць, абшываць берагí. 6. пераплятáць кнíгу. 7. Med. выклікáць запóр
– v.i. 1. прыліпáць, трымáцца рáзам. 2. забавя́зваць, зьвя́зваць:***A contract always binds*** Кантрáкт забавя́звае
– n. 1. сýвязь *f.* 2. Mus. сынкóпа *f.*
• ***bind oneself to*** згадзíцца на нéшта, зьвязáцца з *кім-чым*
binder ['baɪndər] n. 1. пераплётчык -а *m.*, пераплётчыца *f.* 2. а) рэ́чыва, якóе зьвя́звае, склéйвае (*клей, цэмэ́нт*). б) снопавязáлка *f.* (*машы́на*). 3. пáпка *f.*, скóрасшывáльнік -а *m.* 4. пíсаная ýмóва, грашóвы заклáд
bindery ['baɪndəri] n., pl. **-eries** пераплётная майстэ́рня
binding ['baɪndɪŋ] – n. 1. пераплёт -у *m.* 2. абшы́ўка, аблямóўка *f.*
– adj. 1. які́ зьвя́звае, злучáе. 2. які́ забавя́звае
bindweed ['baɪndwi:d] n., Bot. павітýха *f.*
bine [baɪn] n. 1. сьцябліна паўзýчае расьлíны. 2. уся́кі род павітýхі ці павóю. 3. Bot. уся́кі род хмéлю
binge [bɪndʒ] – n. 1. п'я́нка, папóйка *f.* 2. задавальнéньне сваíх жадáньняў (*паéсьці, папíць*)
– v.i. гульнýць; дóбра паéсьці
bingo ['bɪŋgoʊ] n. бíнга, *indecl.* (*гульня́*)
binoculars [bɪ'nɑ:kjələrz] n., pl. бінóкль -я *m.*; двайны́ тэлескóп *або* мікраскóп
binomial [ˌbaɪ'noʊmɪəl] – n. 1. Math. двухчлéн, бінóм -а *m.* 2. падвóйны тэ́рмін
– adj. 1. які́ складáецца з двух тэ́рмінаў, падвóйны. 2. двухчлéнны, бінóмны
binomial theorem бінóм Ньютана
binominal [ˌbaɪ'nɑ:mənəl] adj. двухназóўны
biochemical [ˌbaɪoʊ'kemɪkəl] adj. біяхíмічны
biochemist [ˌbaɪoʊ'kemɪst] n. біяхíмік -а *m. & f.*
biochemistry [ˌbaɪoʊ'kemɪstri] n. біяхíмія *f.*
biogenesis [ˌbaɪoʊ'dʒenəsɪs] n. 1. біягенэ́зіс -у *m.* 2. гістóрыя эвалю́цыі жывы́х арганíзмаў
biographer [ˌbaɪ'ɑ:grəfər] n. біёграф -а *m.*, жыцьцяпíсец -ца *m. & f.*
biography [ˌbaɪ'ɑ:grəfi] n., pl. **-phies** жыцьцяпíс -у *m.*, біяграфія *f.*
biological [ˌbaɪə'lɑ:dʒɪkəl] adj. біялагíчны
biological warfare бактэрыялагíчная вайнá
biologist [baɪ'ɑ:lədʒɪst] n. біёляг -а *m. & f.*, прыродазнáвец -ўца *m. & f.*
biology [baɪ'ɑ:lədʒi] n. біялёгія *f.*, прыро́дазнáўства *n.*
biolysis [baɪ'ɑ:ləsɪs] n. распáд арганíчнага рэ́чыва (*жывóе істóты*); сьмерць *f.*
biometrical [ˌbaɪoʊ'metrɪkəl] adj. біямэтрычны
biometrics [ˌbaɪoʊ'metrɪks] n. = **biometry**
biometrist [ˌbaɪoʊ'metrɪst] n. біямэтры́ст -а *m.*
biometry [baɪ'ɑ:metri], біямэ́трыя *f.*
bionics [baɪ'ɑ:nɪks] n. біёніка *f.*
biophysicist [ˌbaɪoʊ'fɪzɪsɪst] n. біяфíзык -а *m.*
biophysics [ˌbaɪoʊ'fɪzɪks] n. біяфíзыка *f.*
bioplasm [ˌbaɪoʊ'plæzəm] n., Biol. біяпля́зма, пратапля́зма *f.*
biopsy ['baɪɑ:psi] n. біяпсíя *f.*
biota [baɪ'oʊtə] n. фáўна й флёра
bipartisan [ˌbaɪ'pɑ:rtəzən] adj. двухпарты́йны
biped ['baɪped] – n. двухнóгая істóта

– adj. двухно́гі

bipedal [baɪˈpi:dəl] adj. двухно́гі

bipetalous [ˌbaɪˈpetələs] adj. двухпялёсткавы

biplane [ˈbaɪpleɪn] n. біпля́н -а *m.*

bipolar [ˌbaɪˈpoʊlər] adj. 1. двухпо́люсны; на двух по́люсах. 2. супраць-ле́жны, адваро́тны; супярэ́чны

biquadrate [ˌbaɪˈkwɑ:dreit] n., Math. чацьве́ртая ступе́нь, квадра́т квадра́та

biquadratic [ˌbaɪkwaˈdrætɪk] – adj.,Math. чацьве́ртае ступе́ні, біквадра́тны

– n. 1. чацьве́ртая ступе́нь лі́ку. 2. раўна́ньне чацьве́ртае ступе́ні, біквадра́тнае раўна́ньне

birch [bɜ:rtʃ] – n. бярэ́зіна, бярэ́зінка *f., dim.*, бяро́за, бяро́зка *f.*

– adj. бяро́завы: ***birch rod*** ро́зга *f.*, дубле́ц -ца́ *m.*; ***birch sap*** бяро́завік -у *m.*, бяро́завы сок

– v.t. лупі́ць, лупцава́ць ро́згаю

birchbark [ˈbɜ:rtʃbɑ:rk] n. бяро́ста *f.*

birch grove бярэ́зьнік -у *m.*

bird [bɜ:rd] – n. 1. пту́шка *f.*, птах -а *m.*: ***game birds*** дзі́кія пту́шкі (*на паля-ва́ньне*). 2. Sl. чалаве́к -а *m.*: ***He's an odd bird*** Ён — дзіўны́ чалаве́к; ***old bird*** стары́ прайдзісьве́т, страля́ная пту́шка

– v.i. 1. лавіць *або́* страля́ць пту́шак. 2. назіра́ць пту́шак

• ***A little bird told me*** Не́хта мне сказа́ў; Каза́лі мне

• ***bird in (the) hand*** пту́шка ў руцэ́, не́шта рэа́льнае

• ***eat like a bird*** е́сьці, як пту́шка (*ма́ла*)

• ***for the birds,*** Sl. бязва́ртасны, нява́жны

• ***get the bird*** быць вы́сьвістаным (*пра акто́ра*)

• ***give the bird to someone*** вы́сьвістаць *каго́*

• ***kill two birds with one stone*** забіць двух за́йцаў адны́м стрэ́лам

birdbrain [ˈbɜ:rdbreɪn] n., Sl. птушы́ны ро́зум, пуста́я галава́

bird cage кле́тка *f.* (*для пту́шкі*)

bird call 1. гук, сьпеў пту́шак. 2. ва́бік -а *m.* (*сьві́сто́к для прына́ды пту́шак*)

bird-cherry tree чаро́мха *f.*

bird feeder карму́шка для пту́шак

birdie [ˈbɜ:di] n. 1. пту́шачка *f.* 2. валя́н -а *m.*, пту́шка *f.* (*у бадмінто́не*)

birdling [ˈbɜ:rdlɪŋ] n. птушаня́ *n.*

birdman [ˈbɜ:rdmən] n.,pl. **-men** 1. пту́шнік -а *m.*, птушкало́ў -ва *m.* 2. арні-то́ляг -а *m. & f.* 3. таксыдэрмі́ст -а *m.*, чу́чальнік -а *m.* 4. Informal авія́тар -а *m.*

birdnest [ˈbɜ:rdnest] or **bird's-nest**, v.i. шука́ць гнёздаў, палява́ць на гнёзды

bird of paradise ра́йская пту́шка

bird of passage 1. пералётная пту́шка. 2. Informal чалаве́к, які́ ча́ста мяня́е ме́сца по́быту

bird of peace го́луб -а *m.*, *pl.* галубы́

bird of prey драпе́жная пту́шка

birdseed [ˈbɜ:rdsi:d] n. корм для пту́шак

bird's-eye [ˈbɜ:rdzaɪ] – adj. з птушы́нага палёту: ***a bird's-eye view*** від з вышыні́ птушы́нага палёту

– n. гату́нак парка́лю

birds of a feather з аднаго́ гняздо́ пту́шкі, лю́дзі аднаго́ ро́ду

birth [bɜ:rθ] – n. 1. нараджэ́ньне *n.*, наро́дзіны *pl. only*; ро́ды *pl. only*: ***to give birth to*** нарадзі́ць; даць не́чаму пача́так. 2. пача́так -ку *m.*; пахо́джаньне *n.*; род -у *m.*: ***the birth of a nation*** пача́ткі на́цыі: ***the land of our birth*** край, зь яко́га мы пахо́дзім, на́шая ба́цькаўшчына: ***a man of humble birth*** чалаве́к бе́днага ро́ду. 3. прыро́джаны та́лент: ***a poet by birth*** паэ́т з прыро́джаным та́лентам. 4. зна́тны, славу́ты род, зна́тнае пахо́джаньне: ***a man of birth*** чалаве́к зна́тнага пахо́джаньня, выда́тнага ро́ду

– v.t. нараджа́ць, радзі́ць

birth control 1. кантралява́ньне нараджа́льнасьці. 2. супро́цьзача́ткавыя сро́дкі

birthday [ˈbɜ:rθdeɪ] n. дзень наро́дзінаў: ***birthday cake*** торт на дзень наро́дзі-

наў; ***birthday card*** віншава́льная ка́ртка на дзень наро́дзінаў
• ***in a birthday suit*** го́лы, як ма́ма нарадзі́ла

birthless ['bɜ:rθləs] adj. 1. ні́зкі; про́сты. 2. дарэ́мны; бескары́сны. 3. про́стага паха́джаньня

birthmark ['bɜ:rθmɑ:rk] n. радзі́мы знак, радзі́мка *f.*

birthplace ['bɜ:rθpleɪs] n. ме́сца нараджэ́ньня, ме́сца паха́джаньня, радзі́ма *f.*

birth rate нараджа́льнасьць *f.*

birthright ['bɜ:rθraɪt] n. 1. пра́ва першаро́дзтва. 2. пра́ва нараджэ́ньня ў да́дзенай краі́не

biscuit ['bɪskɪt] n., pl. **-cuits** or **-cuit** 1. малы́я бу́лачкі. 2. esp. Brit. суха́рык, бісквіт -а *m.* 3. сьветла-руды́ ко́лер; ко́лер зага́ру. 4. непаліва́ная парцаля́на

bisect [baɪ'sekt] v.t. 1. падзяля́ць, разраза́ць на дзьве ча́сткі. 2. разьдзяля́ць, разраза́ць напала́м, надво́е, распалавіньваць

bisection [ˌbaɪ'sekʃən] n. 1. дзяле́ньне напала́м, распалавіне́ньне *n.* 2. ме́сца падзе́лу напала́м. 3. адна́ зь дзьвюх пало́ваў

bisector [ˌbaɪ'sektər] n. лі́нія падзе́лу

bisexual [ˌbaɪ'sekʃuəl] – adj. двухпо́лы
– n. 1. двухпо́лая жывёла ці расьлі́на. 2. гэрмафрады́т -а *m.*, гэрмафрады́тка *f.*

bishop ['bɪʃəp] – n. 1. бі́скуп -а *m.* (*у каталі́цкім касьцёле*); япі́скап -а *m.* (*у праваслаўнай царкве́*). 2. слон слана́ *m.* (*у ша́хматах*)
– v.t. прызнача́ць бі́скупам
– v.i. быць бі́скупам

bishopric ['bɪʃəprɪk] n. 1. сан, стано́вішча бі́скупа. 2. япа́рхія *f.*

bisk [bɪsk] n., *гл.* **bisque**

bismuth ['bɪzməθ] n., Chem. бісму́т -у *m.*

bison ['baɪsən] n. бізо́н -а *m.*

bisque [bɪsk] n. 1. густы́ суп (*з ракападо́бных або́ дзічы́ны*). 2. суп-пюрэ́. 3. маро́зіва з арэ́хамі

bissextile [bɪ'sekstaɪl] – adj. пераступны́, высако́сны: ***February is the bissextile month*** Лю́ты — пераступны́ ме́сяц; ***February 29 is a bissextile day*** 29 лю́тага — пераступны́ дзень
– n. пераступны́ год, высако́сны год

bister *or* **bistre** ['bɪstər] n. 1. цёмна-руды́ пігмэ́нт. 2. цёмна-руды́ ко́лер

bit I [bɪt] n. 1. кава́лачак -ка *m.*; драбі́нка *f.* 2. Informal 12 1/2 цэ́нтаў: ***two bits*** 25 цэ́нтаў; ***six bits*** 75 цэ́нтаў; ***a bit*** кры́ху, крыху́
• ***a bit of a bore*** нуднава́ты
• ***bit by bit*** пакрысе́, паступо́ва
• ***bits and pieces*** аста́ткі, рэ́шткі
• ***do one's bit*** уне́сьці свой укла́д; дапамагчы́
• ***every bit*** цалко́м, ца́лкам; зусі́м
• ***not a bit*** ані кры́ху

bit II [bɪt] – n. 1. ке́лзы *pl. only*; цу́гля *f.*, *часьце́й* цу́глі *pl. only.* 2. лязо́ нажа́, вастрыё сьвярдзёлка. 3. сьве́рдзел -ла *m.*, ручны́ сьвярдзёлак -ка *m.* 4. цы́пель ключа́, во́стры вы́ступ у ключа́
– v.t. 1. цугля́ць, кілза́ць (*каня́*). 2. утаймо́ўваць, паўстры́мваць
• ***take the bit in one's teeth*** а) ісьці́ напралóм, дзе́йнічаць без агля́дкі, ні з чым ня лі́чачыся. б) (*пра каня́*) закусі́ць цу́глі, занату́рыцца

bit III [bɪt] v., p.t. and p.p. of **bite**

bitch [bɪtʃ] n. 1. су́ка, су́чка *f.*; ваўчы́ца, лісá *f.* 2. Sl. а) распу́сьніца *f.* б) зье́длівая зло́сная жанчы́на

bite [baɪt] – v.t., **bit, bitten** or **bit, biting** 1. куса́ць: ***She bit an apple*** Яна́ ўкусі́ла я́блык. 2. куса́ць (*пра саба́ку*), джгаць, джа́ліць (*пра пчалу́*): ***A mosquito bit me*** Мяне́ ўкусі́ў кама́р. 3. (*пра маро́з*) шчыпа́ць, маро́зіць. 4. кало́ць, прабіва́ць (*ша́бляй*). 5. разьяда́ць
– v.i. 1. бра́цца; лавіцца: ***The fish are biting well*** Ры́ба до́бра бярэ́цца. 2. куса́цца, джгацьь(-ца) (*пра пчалу́*)
– n. 1. адку́шаны кава́лак; кава́лак на раз узя́ць у рот. 2. е́жа, перакýска

f.: ***Have a bite with me*** Перакусе́це са мно́ю. 3. уку́с -у *m.*, ра́на *f.* (*ад уку́су*): ***snake bite*** уку́с вужа́кі. 4. куса́ньне, шчыпа́ньне *n.*: ***the bite of a cold wind*** шчыпа́ньне сьцюдзёнага ве́тру. 5. е́дкасьць *f.*, джа́ла *n.*: ***the bite of his sarcasm*** е́дкасьць яго́нага саркази́му. 6. прыку́с -у *m.* (*зубо́ў*)
• ***bite back*** паўстрыма́цца ад адка́зу, закусі́ць гу́бы
• ***bite off*** адкусі́ць
• ***bite off more than one can chew*** узя́цца за непасі́льную спра́ву, перацэ́ньваць сваé магчы́масьці

biting ['baɪtɪŋ] adj. 1. во́стры; прані́зьлівы; прані́клівы: **a biting wind** во́стры, прані́зьлівы ве́цер; **a biting cold** прані́зьлівая сьцю́жа. 2. Figur. зье́длівы, саркасты́чны: **a biting remark** зье́длівая заўва́га

bitten ['bɪtən] v., *p.p. of* **bite**

bitter ['bɪtər] – adj. 1. го́ркі. 2. балю́чы; по́ўны го́рычы: **a bitter loss** балю́чая стра́та; **bitter tears** го́ркія сьлёзы; **a bitter cry** душаразьдзіра́льны крык. 3. ро́зкі, во́стры; прані́зьлівы, лю́ты: **bitter words** ро́зкія сло́вы; **a bitter wind** прані́зьлівы ве́цер. 4. заўзя́ты; лю́ты, заця́ты: **a bitter quarrel** заўзя́тая сва́рка; **bitter enemy** заця́ты во́раг
– n. 1. го́ркае n.; го́рыч f. 2. го́ркі лек (*напр. хіні́н*). 3. го́ркі смак. 4. esp. Brit. го́ркае цёмнае пі́ва
– v.t. 1. рабі́ць го́ркім. 2. Figur. атру́чваць (не́каму жыцьцё)

bitter end са́мы кане́ц (*у цяжко́й або́ непрые́мнай сытуа́цыі*): ***to the bitter end*** а) да са́мага канца́. б) да сьме́рці

bitterish ['bɪtərɪʃ] adj. гаркава́ты, гаркі́вы

bitterly ['bɪtərli] adv. го́рка

bittern I ['bɪtərn] n. бугай -я́ *m.* (*пту́шка*)

bittern II ['bɪtərn] n. го́ркая ва́дкасьць пасьля́ крышталіза́цыі марско́е вады́; ма́тачны раство́р у салява́рні

bitterness ['bɪtərnəs] n. 1. гарчыня́, гаркаты́, го́ркасьць *f.*: ***bitterness of wormwood*** го́ркасьць палыну́. 2. го́рыч *f.*

bitumen [bə'tu:mən] n. бі́тум -у *m.*

bivalent [ˌbaɪ'veɪlənt] adj. двухва́ртасны, двухвале́нтны

bivalve ['baɪvælv] – n. 1. двухство́рны малю́ск. 2. насе́нны стручо́к (*як гаро́х*)
– adj. двухство́ркавы

bivouac ['bɪvuæk] – n. бівáк -á *m.*
– v.i. стаяць бівако́м

biweekly [baɪ'wi:kli] – adj. 1. двухтыднёвы. 2. выдава́ны раз на два ты́дні
– n., pl. **-lies** двухтыднёвая газэ́та, двухтыднёвік -а *m.*
– adv. 1. двухтыднёва, раз на два ты́дні. 2. два разы́, дво́йчы на ты́дзень

biyearly [baɪ'jɪrli] adj., adv. паўгадавы́, два разы́ на год

bizarre [bɪ'zɑ:r] adj. дзі́ўны; дзіва́чны, вы́чварны; эксцэнтры́чны

blab [blæb] **-blabbed, -bbing** – v. выдава́ць сакрэ́т, балбата́ць, мало́ць языко́м
– n. 1. балбатня́ *f.*, пустасло́ўе *n.* 2. балбату́н -á *m.*, балбату́ха *f.*

blabber ['blæbər] *гл.* **blab**

black [blæk] – adj. 1. чо́рны; ве́льмі цёмны: ***to turn black*** чарне́ць, счарне́ць. 2. чорнаску́ры, цёмнаску́ры, нэгрыця́нскі. 3. бру́дны, карэ́лы: ***black hands*** карэ́лыя ру́кі. 4. апрану́ты ў чо́рнае: ***black monks*** чо́рныя мана́хі, мана́хі ў чо́рным. 5. пану́ры, безнадзе́йны: ***black despair*** чо́рная ро́спач
– n. 1. чо́рны ко́лер, чарната́ *f.*; чэрнь *f.* 2. чо́рная во́пратка, жало́ба *f.* 3. цёмнаску́р|ы -ага *m.*, цёмнаску́рая *f.*; нэгр -а *m.*, нэгрыця́нка *f.*
– v.t. 1. чарні́ць, фарбава́ць на чо́рны ко́лер. 2. ваксава́ць (*чаравікі*)
– v.i. 1. чарне́ць
• ***black out*** а) часо́ва стра́ціць зрок *або́* прыто́мнасьць. б) пагасі́ць *або́* зацямні́ць усё сьвятло́
• ***in the black*** Bookkeep. з прыбы́ткам

black-and-blue adj. пасіня́чаны, у сіняка́х; чорна-сі́ні

black and white, n. 1. пісьмо́ *n.*; друк -у *m.*: ***in black and white*** у пісьмо́вай

фо́рме, чо́рным па бе́ламу. 2. малю́нак, скеч у чо́рных і бе́лых ко́лерах

black beetle чо́рны прусА́к, тарака́н -а *m.*

blackberry ['blæk,beri] n., pl. **-ries** (*я́года або́ куст*) ажы́на *f.*

blackbird ['blækbɜ:rd] n. чо́рны дрозд

blackboard ['blækbɔ:rd] n. шко́льная до́шка

black book чо́рны сьпіс: ***to be in one's black book*** быць у чо́рным сьпі́се; быць у няла́сцы

black box чо́рная скры́нка (*у самалёце*)

blackcap ['blækkæp] n. 1. валася́нка, чорнагало́ўка *f.* (*пту́шка*). 2. род чо́рных малі́наў. 3. Brit. чо́рная ша́пачка, адзява́ная судзьдзёю пры прысу́дзе на сьмерць

blackcock ['blækkɑ:k] n. цяце́ра *f.*, цецяру́к -а́ *m.*

black currant чо́рная парэ́чка

Black Death «чо́рная сьмерць», чума́

blacken ['blækən] **-ened, -ening**, – v.t. 1. чарні́ць, цямні́ць, прыцямня́ць :***to be blackened with smoke*** закуры́цца, пачарне́ць ад ды́му. 2. ачарня́ць (*не́чае імя́*)
– v.i. чарне́ць

blackened ['blækənd] adj. пачарне́лы

black eye 1. сіня́к пад во́кам, падбі́тае во́ка. 2. Informal а) мо́цны ўда́р. б) га́ньба, зьнява́га *f.*

black-eyed [,blæk'aɪd] adj. 1. чарнаво́кі. 2. з падбі́тым во́кам

black flag піра́цкі сьцяг

Black Friday кры́зысны дзень на бі́ржы

blackguard ['blægɑ:rd] – n. нягóднік -а *m.*, падлю́г|а -і *m. & f.*
– v.t. ла́яцца непрыстóйнымі сло́вамі
– v.i. трыма́цца як нягóднік

blackguardly ['blægɑ:rdli] – adj. по́длы, нягóдніцкі
– adv. по́дла; па-нягóдніцку

blackhead ['blækhed] n. 1. вугóр -а *m.* (*на ску́ры*). 2. пту́шка з чо́рнаю галаво́ю

black humor чо́рны, магі́льны гу́мар

blackish ['blækɪʃ] adj. чарня́вы; чарнава́ты

blacking ['blækɪŋ] n. чо́рная ва́кса; чо́рная палітУ́ра

blackjack ['blækdʒæk] – n. 1. дубі́нка *f.* 2. піра́цкі чо́рны сьцяг. 3. ачко́ *n.* (*аза́ртная гульня́*)
– v.t. біць дубі́нкай; вымуша́ць: ***to blackjack someone into submission*** вы́мусіць не́кага падпара́дкавацца

black letter 1. го́тык -у *m.* (*друк*). 2. друк таўсты́мі лі́тарамі

black list чо́рны сьпіс

blacklist ['blæklɪst] v.t. зано́сіць у чо́рны сьпіс

black magic чо́рная ма́гія

blackmail ['blækmeɪl] – n. 1. шанта́ж -ý *m.* 2. гро́шы, вы́мушаныя шантажо́м
– v.t. 1. шантажава́ць. 2. вымага́ць гро́шы пагро́замі

blackmailer ['blæmeɪlər] n. шантажы́ст -а *m.*, шантажы́стка *f.*; вымага́льнік -а *m.*, вымага́льніца *f.*

black market чо́рны ры́нак

black marketeer спэкуля́нт -а *m.*, спэкуля́нтка *f.*

blackness ['blæknəs] n. 1. чо́рнасьць *f.* 2. це́мра *f.*

blackout ['blækaʊt] n. 1. зацямне́ньне (*у су́вязі з супрацьпаве́транай абаро́наю*). 2. часо́вае асьляпле́ньне *або́* абамле́ньне. 3. часо́вая стра́та па́мяці. 4. часо́вая адсу́тнасьць электры́чнага то́ку, радыёпрыёму. 5. Theatr. пагашэ́ньне сьвятла́ на сцэ́не. 6. засакрэ́чаньне інфарма́цыі

black pepper чо́рны пе́рац

black pudding крывя́нка *f.*

black sheep 1. вы́радак (*у сям'і́*) -а *m.*. 2. нягóднік -а *m.*

Black Shirt чо́рнакашу́льнік -а, фашы́ст-а *m.*

blacksmith ['blæksmɪθ] n. кава́ль -я́ *m.*

blacksmithing ['blæksmɪθɪŋ] n. кава́льства *n.*, кава́льская спра́ва

black tie 1. чо́рная му́шка. 2. мужчы́нскі вечаро́вы ўбо́р

blacktop ['blæktɑ:p] – n. 1. асфа́льт -у *m.* 2. асфа́льтная даро́га
– v.t. асфальтава́ць
black widow ядавіты чо́рны паву́к
bladder ['blædər] n. 1. Anat. мачавы́ пухі́р. 2. пузы́р -á *m.*
blade [bleɪd] n. 1. лязо́ *n.* (*нажа́, мяча́*), палатно́ пілы́. 2. меч, мяча́ *m.* 3. трава́інкla, былі́нка *f.* 4. ліст (*расьлі́ны*). 5. ло́пасьць вясла́. 6. лапа́тка (*шыро́кая пляска́тая ко́стка*); лапа́тка прапэ́лера
blah [blɑ:] n., Sl. лухта́ , бяссэ́нсіца *f.*
• ***the blahs*** дрэ́нны, непрые́мны настро́й
blain [bleɪn] n. пухі́р -á *m.*, нарыlў -ва *m.*, прышч -á *m.*
blame [bleɪm] – v.t. 1. вінава́ціць: ***he is to blame*** ён вінава́ты. 2. га́ніць
– n. 1. віна́ *f.* 2. нага́на *f.*; вымо́ва *f.*
blameless ['bleɪmləs] adj. бездако́рны, беззага́нны
blameworthy ['bleɪmˌwɜ:rðɪ] adj. ва́рты нага́ны
blanch [blæntʃ] – v.t. 1. бяліць, выбе́льваць (*на со́нцы*). 2. рабіць бле́дным, пазбаўля́ць ко́леру: ***Fear blanched her lips*** Ад стра́ху ў яе́ зьбяле́лі ву́сны. 3. бляншава́ць гаро́дніну
– v.i. бялі́цца; бляднéць; бля́кнуць
• ***blanch over,*** Brit. падава́ць у карыстным сьвятле́; абаля́ць
bland [blænd] adj. 1. далика́тны, лагодны: ***a bland speech*** далика́тная прамо́ва; ***a bland smile*** лагодная ўсьме́шка. 2. мяккі́, далика́тны, прые́мны: ***a bland summer breeze*** далика́тны ле́тні ве́трык. 3. бяз сма́ку (*пра е́жу*), без вастрыні́, на́ціску (*пра прамо́ву, артыкул*)
blandish ['blændɪʃ] v.t. 1. угаво́рваць; задо́брываць, уце́шваць: ***She blandished him*** Яна́ задо́брыла яго. 2. ліся́ліві́ць, падла́шчвацца
blandishment ['blændɪʃmənt] n. 1. падлі́званьне, падла́шчваньне *n.* 2. лёсткі *pl. only*, ухвале́ньні *pl.*
blank [blæŋk] – n. 1. пусто́е месца. 2. блянк -у *m.*: ***application blank*** блянк для заявы. 3. пу́стка *f.* (*духоўная*): ***My mind is a complete blank*** Я нічо́га ня памята́ю. 4. пусты́ лятарэ́йны біле́т. 5. працяжнік (*замі́ж прапу́шчанага сло́ва*)
– adj. 1. пусты́; чы́сты, нясьпі́саны: ***sheets of blank paper*** лісты́ чы́стае папе́ры. 2. незапо́ўнены: ***a blank form*** незапо́ўнены блянк. 3. пусты́: ***a blank stare*** пусты́, утаро́плены по́зірк; ***a blank outlook for the future*** без надзе́і на бу́дучыню. 4. бязду́мны, тупы́: ***There was a blank look on his face*** У яго́ быў тупы́ вы́раз тва́ру. 5. по́ўны, абсалю́тны: ***blank silence*** по́ўная ціша; ***blank stupidity*** абсалю́тная дурно́та. 6. халасты́, сьляпы́: ***a blank cartridge*** халасты́ патро́н. 7. суцэ́льны, глухі́: ***a blank wall*** глуха́я сьця́на́
– v.t. абыгра́ць «усуху́ю»
• ***draw a blank*** пацярпе́ць няўда́чу ў намага́ньні зрабіць *што*
• ***in blank*** надрукава́ны з про́пускамі, як блянк
blank check а) непадпіса́ны адкры́ты чэк. б) по́ўная свабо́да дзе́яньня
blanket ['blæŋkɪt] – n. 1. ко́ўдра *f.*, плед -а *m.*: ***homewoven blanket*** дзяру́жка, по́сьцілка *f.* 2. по́крыва *n.*: ***a blanket of snow*** сьне́жнае по́крыва
– v.t. 1. засьціла́ць. 2. пакрыва́ць. 3. перашкаджа́ць, заглуша́ць, глушы́ць (*радыёперада́чу*)
– adj. агу́льны, по́ўны, усеабдымны: ***a blanket guarantee*** агу́льная, по́ўная гара́нтыя
blank verse бе́лы верш
blare [bler] – v.i. трубіць
– v.t. го́ласна крычэ́ць, раўсьці́, раўці́
– n. 1. гу́кі трубы́, трубе́ньне *n.* 2. асьляпля́льны бляск
blarney ['blɑ:rnɪ] – n. лісьлі́васьць *f.*
– v. лісьлі́ва ўгаво́рваць; перабо́льшваць
blasé [ˌblɑ:'zeɪ] adj. абыя́кавы, перасы́чаны, зьнеахво́чаны (*ад збы́тку*): ***blasé attitude*** абыя́кавае ста́ўленьне

blaspheme [ˌblæsˈfi:m] v. 1. зьневажáць (*Бóга*), блюзьнéрыць. 2. праклінáць, клясьцí; лáяць, зьневажáць

blasphemer [ˌblæsˈfi:mər] n. блюзьнéр -а *m.*, блюзьнéрка *f.*; богазьневажáльнік -а *m.*, богазьневажáльніца *f.*

blasphemous [ˈblæsfəməs] adj. блюзьнéрскі, богазьневажáльны

blasphemy [ˈblæsfəmi] n., pl. **-mies** блюзьнéрства *n.*, богазьневажáньне *n.*

blast [blæst] – n. 1. парыўлў, павéлў -ву *m.*: ***the icy blasts of winter*** марóзныя зімóвыя павéвы. 2. а) трубéньне *n.* (*на гóрне*). б) гук трýбаў. 3. струмéнь павéтра пры плаўлéньні жалéза. 4. а) выбух -у *m.*; падрыўлў -ву *m.* 5. зарáд для падрыву
– v.t. 1. падрываць (*дынамітам*). 2. зьнішчáць; руйнаваць: ***A disease has blasted our grapes*** Хваробa панішчыла наш вінагрáд; ***to blast one's reputation (plans)*** зруйнаваць сваю рэпутáцыю (разбурыць пляны). 3. сыгналіць (*у аўтамабілі*)
– v.i. сóхнуць (*пра расьлíны*); рабіцца бескарысным
• ***blast off*** узьлёт
• ***full blast*** пóўным хóдам

blasted [ˈblæstəd] adj. 1. пашкóджаны, зруйнаваны, зьнішчаны: ***blasted by forest fires*** зьнішчаны лясны́мі пажáрамі. 2. Sl. праклятый

blast furnace дóмна *f.*

blasting [ˈblæstɪŋ] n. падрываньне *n.* (*скáлаў*)

blastoderm [ˈblæstədɜ:rm] n., Biol. зарóдкавая абалóнка

blast shelter схóвішча ад выбухаў

blat [blæt] – v.i. бляяць (*як авéчка*)
– v.t. казáць нéшта недарэчы; прагавóрвацца

blatancy [ˈbleɪtənsi] n., pl. **-cies** крыклівасьць, вульгáрнасьць *f.*: ***the blatancy of modern advertising*** крыклівасьць сучáснае рэкля́мы

blatant [ˈbleɪtənt] adj. 1. крыклівы; гарлапáнскі. 2. паказны́, напакáз, разьлічаны на эфэкт: ***blatant prosperity*** багáцтва напакáз. 3. страшэ́нны, абурáльны: ***a blatant lie*** абурáльная манá

blather [ˈblæðər] – n. лухтá, балбатня́ *f.*
– v. плéсьці лухтý, балбатáць

blatherskite [ˈblæðərskaɪt] n.,Informal пустамéлля -і *m. & f.*

blaze I [bleɪz] – n. 1. пóлымя *n.*, агóнь -ню́ *m.*: ***in a blaze*** у агні́. 2. бляск -у *m.*, рэ́зкае сьвятлó. 3. выбух -у *m.*: ***a blaze of temper*** выбух злóсьці
– v.i. 1. палáць, палымнéць; гарэ́ць. 2. сьвяціцца (*ад агню́, сьвятлá*); зьзяць, блішчэ́ць, зіхацéць. 3. а) успалыхваць, шугáць, загарáцца (*пóлымем*). б) выбухáць (*ад злóсьці, рáдасьці*)
– v.t. асьвятля́ць, кíдаць сьвятлó
• ***blaze away,*** Informal а) бесьперапы́нна страля́ць. б) натхнёна працаваць *абó* гаварыць
• ***Go to blazes!*** Ідзí ў пéкла!
• ***the blazes,*** Sl. пякéльны агóнь, пéкла *n.*

blaze II [bleɪz] n. 1. знак -у *m.*, засéчка *f.* (*на дрэ́ве*). 2. бéлая пля́мка (*на лóбе жывёлы*)

blaze III [bleɪz] v.t. разгалашáць

blazer [ˈbleɪzər] n. спартóвы пінжáк

blazing [ˈbleɪzɪŋ] adj. 1. я́ркі, зы́ркі: ***blazing flame*** зы́ркае пóлымя; ***glance blazing with rage*** пóзірк, што гарэ́ў злосьцю. 2. зы́ркі, я́ркі, асьляпля́льны, сьляпýчы: ***a blazing sun*** зы́ркае сóнца

blazon [ˈbleɪzən] – v.t. 1. апавяшчáць, абвяшчáць. 2. прыбірáць, упрыгóжваць: ***meadows blazoned with flowers*** лугí, упрыгóжаныя крáскамі . 3. апíсваць *абó* маляваць гэрб
– n. герб -у *m.*

bleach [bli:tʃ] – v.t. бялíць; выбéльваць
– v.i. 1. выбéльвацца. 2. бялéць, бляк-нуць, блéкнуць. 3. выгарáць; ліняць. выцьвітáць (*на сóнцы*)
– n. 1. хлёрка *f.* 2. бялéньне *n.*

bleacher [ˈbli:tʃər] n. 1. бялíльшчык -а *m.*, бялíльшчыца *f.* (*тканíнаў*). 2. срóдак для бялéньня

bleachers [ˈbli:tʃərz] n. pl. лáўкі (*на спартóвых пляцóўках*)

bleak I [bli:k] adj. 1. адкры́ты, незахі́нены ад ве́тру; го́лы, незаро́слы расьлі́намі: ***bleak, gray mountains*** го́лыя шэ́рыя го́ры. 2. сьцюдзёны: ***a bleak wind*** сьцюдзёны ве́цер. 3. Figur. хму́рны, змро́чны, безнадзе́йны, чо́рны: ***a bleak future*** змро́чная бу́дучыня

bleak II [bli:k] n., Zool. верхаво́дка *f.* (*ры́ба*)

blear [blɪr] – adj. затума́нены; му́тны, каламу́тны; няя́сны, невыра́зны
– v.t. затума́ньваць; каламу́ціць; рабі́ць невыра́зным

bleary ['blɪri] adj. **blearier, bleariest** 1. затума́нены, цьмя́ны: ***eyes bleary with weeping*** во́чы, затума́неныя ад пла́чу

bleat [bli:t] – n. 1. бляя́ньне *n.* (*ове́чкі, казы́*), мы́каньне *n.* (*цяля́ці*). 2. скуго́леньне, нарака́ньне *n.*
– v.i. 1. бляя́ць, мы́каць, мыча́ць. 2. нарака́ць, скуго́ліць

bleb [bleb] n. 1. пухі́р -а́ *m.* (*на це́ле*). 2. бу́рбалка *f.*

blebby ['blebi] adj. 1. пухі́рысты, пакры́ты пухіра́мі. 2. по́ўны бу́рбалак

bleed [bli:d] **bled, bled** – v.i. 1. крыва́віць, сьцяка́ць крывёю, праліва́ць кроў: ***He bled to death*** Ён сьцёк крывёю й памёр; ***He fought and bled for his country*** Ён змага́ўся й праліва́ў кроў за свой край. 2. сачы́цца, тра́ціць сок (*пра пашко́джанае дрэ́ва*). 3. Figur. крывёю абліва́цца, шкадава́ць, перажыва́ць: ***Our hearts bleed for you*** На́шыя сэ́рцы за цябе́ крывёю абліва́юцца. 4. Print. выхо́дзіць за палі́, не пакіда́ць палёў
– v.t. 1. пуска́ць кроў, браць кроў. 2. пуска́ць сок з дрэ́ваў. 3. Informal вымага́ць (*гро́шы*). 4. Print. друкава́ць да канцо́ў бачы́ны (*не пакіда́ючы палёў*). 5. паво́лі спуска́ць ваду́
– n. 1. тэкст ці ілюстра́цыя ў кні́зе, што дахо́дзіць да краёў бачы́ны. 2. Tech. кла́пан -а *m.*, вэ́нтыль -я *m.*
• ***bleed white*** абяскро́віць (*забра́ць усе́ гро́шы й сі́лы*), спусто́шыць

bleeder ['bli:dər] n. 1. гэмафі́лік -а *m.* 2. Tech. засьцерага́льны кла́пан -а *m.*, вэ́нтыль -я *m.* 3. Sl. паразі́т -а *m.*

bleeding ['bli:dɪŋ] n. 1. крыва́цёк -у *m.* 2. крывапуска́ньне *n.*

bleeding heart – n. Bot. дыцэ́нтра *f.*, разьбі́тае сэ́рца
– adj. мя́ккасардэ́чны: ***bleeding heart liberal*** мяккацэ́лы лібэра́л

blemish ['blemɪʃ] – n. 1. знак, пля́ма (*на це́ле*). 2. недахо́п, недагля́д -у *m.*; хі́ба *f.* 3. пля́ма *f.* (*мара́льная*), га́ньба *f.*
– v.t. 1. пакрыва́ць шна́рамі, пакіда́ць зна́кі. 2. псава́ць, пля́міць, га́ньбіць (*рэпута́цыю*)

blemishment ['blemɪʃmənt] n. пашко́джаньне *n.*; скале́чаньне *n.*; пля́ма, хі́ба *f.*; недагля́д -у *m.*

blench I [blentʃ] – v.i. адступа́ць, адступа́цца
– v.t. уніка́ць

blench II [blentʃ] v.i. бяле́ць; блядне́ць: ***He blenched with terror*** Ён зьбяле́ў ад стра́ху

blend [blend] **blended** or poetic **blent** – v.t. 1. зьме́шваць. 2. спалуча́ць
– v.i. 1. зьме́швацца: ***Oil and water will not blend*** Але́й з вадо́ю ня зьме́шваюцца. 2. спалуча́цца, зьліва́цца, гарманізава́ць
– n. 1. спалучэ́ньне *n.* 2. мешані́на, су́месь *f.*

blende [blend] n. бле́нда *f.* (*цы́нкавая руда́*)

blended whiskey ме́шанае ві́скі

blender [blendər] n. мяша́лка *f.*

bless [bles] **blessed** or **blest,** v.t. 1. благаслаўля́ць, бласлаўля́ць; сьвяці́ць (*ваду́, е́жу*), высьве́чваць. 3. жада́ць дабра́, чу́цца ўдзя́чным: ***God bless him for his kindness*** Дай, Бо́жа, ямў здаро́ўя за яго́ную ве́тласьць. 4. рабі́ць шчасьлі́вым, ашчасьлі́ўліваць. 5. добраслаўля́ць, услаўля́ць, усхваля́ць: ***Bless the Lord, O my soul*** Блаславі́, душа́ мая́, Го́спада
• ***Bless!*** Хай Бог лю́біць!
• ***Bless me!*** (*выкліч нік зьдзіўле́ньня*) О, Бо́жа!

• ***bless oneself*** хрысьці́цца, жагна́цца
• ***Bless you!*** На здаро́ўе! (*пажада́нье таму́, хто чыхну́ў*)

blessed [blest or 'blesɪd] adj. 1. сьвяты́: ***the Blessed Trinity*** сьвята́я Тро́йца. 2. благасла́ўлены. 3. шчасьлі́вы, шча́сны, блажэ́нны: ***Blessed are the pure in heart*** Шчасьлі́выя чы́стыя сэ́рцам. 4. ра́дасны. 5. Informal праклі́яты: ***I can't get this blessed car to start*** Не магу́ заве́сьці гэ́ты праклі́яты аўтамабі́ль

blessing ['blesɪŋ] n. 1. благаславе́нства *n.*; дабрадзе́йства *n.*, дар -у *m.*: ***the blessings of nature*** дары́ прыро́ды. 2. ухвале́ньне *n.*, са́нкцыя *f.*
• ***blessing in disguise*** шча́сьце ў няшча́сьці

blew [blu:] v., *p.t. of* **blow I** and **blow II**

blight [blaɪt] – n. 1. по́шасьць, хваро́ба, шко́днік (*расьлі́наў*). 2. Figur. расчарава́ньне *n.*, уда́р -у *m.* 3. занепада́ньне *n.*, заняпа́д -у *m.*: ***urban blight*** гарадзкі́ заняпа́д
– v.t. 1. выклі́ка́ць хваро́бу расьлі́наў; шко́дзіць. 2. разьбіва́ць, руйнава́ць (*надзе́ю, пля́ны*)

blind [blaɪnd] – adj. 1. сьляпы́. 2. ледзь ба́чны, схава́ны: ***a blind curve on a highway*** ледзь ба́чны вы́гін аўтастра́ды. 3. ледзь зна́чны, непрыкме́тны, сьляпы́: ***blind path*** ледзь заўва́жная сьце́жка. 4. засьле́плены: ***blind fury*** сьляпа́я злосьць. 5. сьляпы́ (*без вако́н*): ***a blind wall*** сьляпа́я сьцяна́
– v.t. 1. сьляпі́ць; асьляпля́ць: ***blinding light*** сьляпу́чае сьвятло́. 2. зацямня́ць, зацьмява́ць; закрыва́ць; маскава́ць. 3. засьляпля́ць, асьляпля́ць: ***affection blinds reason*** пачуцьцё асьляпля́е ро́зум
– n 1. што́ра, акані́ца *f.*; засло́нка *f.*: ***Venetian blind*** жалюзі́ *Indecl., n.* 2. Figur. вы́думаная прычы́на, адгаво́рка *f.* 3. аса́да *f.* (*для паляўні́чага*)
• ***be blind to*** недацэ́ньваць, не заўважа́ць *чаго́*
• ***blind street*** тупі́к -а́ *m.*

blindage ['blaɪndɪdʒ] n. бліндаж -а́ *m.*

blind date 1. нала́джаная сустрэ́ча незнаёмых мужчы́ны й жанчы́ны. 2. адна́ з асо́баў, які́я так сустрака́юцца

blinder [blaɪndər] n. навочнік -а *m.* (*у палахлі́вага каня́*)

blindfold ['blaɪndfould] – v.t. 1. завя́зваць во́чы. 2. Figur. зацямня́ць: ***Prejudice blindfolds the mind*** Прадузя́тасьць зацямня́е ро́зум
– adj. 1. з завя́занымі вачы́ма. 2. Figur. неразва́жны, неразва́жлівы; неасьцяро́жны
– n. павя́зка *f.* (*на во́чы*)

blind gut сьляпа́я кі́шка

blindingly ['blaɪndɪŋli] adv. асьляпля́льна

blindly ['blaɪndli] adv. 1. сьле́па; неразу́мна, неразва́жна; наўздага́д. 2. во́бмацкам (*як сьляпы́*)

blindman's bluff гульня́ ў «сьляпу́ю ба́бу»

blindman's holiday ша́рая гадзі́на, суто́ньне *n.*

blindness ['blaɪndnəs] n. 1. сьлепата́ *f.* 2. асьляпле́ньне *n.*

blind spot 1. сьляпа́я пля́ма на сятча́тцы во́ка. 2. слабо́е ме́сца ў не́чым разуме́ньні *або́* ве́дах. 3. ме́сца слабо́е ба́чнасьці (*пры язьдзе́ ў аўтамабі́лі*)

blindworm ['blaɪndwɜ:rm] n., Zool. вераце́ньніца *f.* (*род я́шчаркі*)

blink [blɪŋk] – v.i. 1. мо́ргаць, мірга́ць: ***We blink every few seconds*** Мы міргае́м ко́жныя не́калькі сэку́ндаў. 2. плю́шчыць во́чы, жму́рыцца: ***to blink at the sudden light*** зажмуры́ца ад нечака́нага сьвятла́. 3. мига́ць, мігце́ць, мігце́цца; мірга́ць (*пра ля́мпу*)
– v.t. 1. ігнарава́ць, заплю́шчваць во́чы на *што*: ***don't blink the fact that...*** не заплю́шчвай во́чы на той факт, што... 2. асьляпля́ць: ***The sun is blinking my eyes*** Со́нца сьле́піць мне во́чы
– n. 1. міргА́ньне, падмі́ргваньне *n.* 2. вокамгне́ньне *n.*, каро́ткі бляск (*сьвятла́*), каро́ткі по́зірк

• ***blink at*** заплю́шчваць во́чы на *што*
• ***blink one's eyes*** мірга́ць вачы́ма
• ***in a blink*** во́бміргам
• ***on the blink*** няспра́ўны, не працу́е

blinker ['blɪŋkər] n. 1. сыгна́л мірга́ннем сьвятла́. 2. ко́нскі навано́чнік. 3. Sl. а) во́ка *n.*, сьлепакі́ *pl. only*. б) падбі́тае во́ка, сіня́к пад во́кам

bliss [blɪs] n. 1. вялі́кае шча́сьце, вялі́кая ра́дасьць. 2. раско́ша, асало́да *f.*; шча́сьце *n.*, шча́снасьць *f.*

blissful ['blɪsfəl] adj. ве́льмі шчасьлі́вы, шча́сны; ра́дасны: ***a blissful reunion*** ра́дасная сустрэ́ча; ***blissful memories*** ра́дасныя ўспамі́ны

blissfully ['blɪsfəli] adv. ра́дасна

blissfulness ['blɪsfəlnəs] n. шча́снасьць, ра́даснасьць *f.*

blister ['blɪstər] – n. 1. пухі́р -а́ *m.* (*на це́ле*). 2. пухіро́к, пухі́р на расьлі́не. 3. Med. выцяжны́ пля́стыр
– v.t. 1. выклі́каць пухіры́ на це́ле. 2. Figur. напада́ць, атакава́ць во́стрымі сло́вамі
– v.i. пакрыва́цца пухіра́мі *або́* прышча́мі

blister gas атру́тны газ, які́ выклі́кае пухіры́

blithe [blaɪð] adj. шчасьлі́вы, вясёлы

blither ['blɪðər] n. лухта́ *f.*; недарэ́чнасьць, дурні́на *f.*

blithering ['blɪðərɪŋ] adj. балбатлі́вы

blitz [blɪts] – n. 1. бліцкры́г -у *m.*, мала́нкавая вайна́. 2. нечака́ны гвалто́ўны напа́д (*самалётамі або́ та́нкамі*)
– v.t. рапто́ўна, гвалто́ўна напада́ць, атакава́ць або́ перамага́ць

blizzard ['blɪzərd] n. сьне́жная заве́я, мяце́ліца, завіру́ха *f.*

bloat [bloʊt] – v.t. 1. надзіма́ць. 2. саліць і вэ́ндзіць селядцы́
– v.i. надзіма́цца, пу́хнуць
– n. 1. уздуцьцё *n.* (*жыват*а́). 2. Informal павелічэ́ньне шта́ту або́ выда́ткаў

bloated ['bloʊtəd] adj. 1. напу́хлы, азы́злы: ***bloated faces*** азы́злыя тва́ры. 2. ду́тыя; ве́льмі вялі́кія: ***bloated armaments*** празьме́рнае ўзбрае́ньне

• ***bloated herring*** вэ́нджаны, маласо́лены селядзе́ц

bloater ['bloʊtər] n. маласо́лены, вэ́нджаны селядзе́ц

blob [blɑ:b] – n. 1. кро́пля *f.*: ***a blob of syrup*** кро́пля сыро́пу. 2. маленькі камя́к (*зямлі́, гліны*). 3. каляро́вая пля́мка або́ пы́рска (*фа́рбы*)
– v.t. пэ́цкаць, пля́міць; запы́рскваць, заплёхваць: ***to blob paint on the wall*** запы́рскаць сьцяну́ фа́рбай

bloc [blɑ:k] n. блёк -у *m.*; аб'е́днаньне *n.* (*дзяржа́ваў, палітычных па́ртыяў*)

block [blɑ:k] – n. 1. а) кало́да *f.* (*дрэ́ва*), цу́рка *f.* (*мэта́лу*), глы́ба *f.* (*камє́нная*), блёк -у *m.* (*бэто́ну*); б) ку́бік -а *m.* (*дзе́цям для гульні́*). 2. перашко́да *f.*, зато́р -у *m.*: ***a traffic block*** зато́р у ру́ху. 3. кварта́л у го́радзе: ***one block east*** адзі́н кварта́л на ўсхо́д. 4. а) жыльлёвы ко́рпус. б) гандлёвыя ряды́. 5. блёк -а *m.* (*бі́лета́ў*). 6. перагро́н -у *m.* (*на чыгу́нцы*). 7. Sl. даўбе́шка *m.* & *f.*, до́ўбня *m.*& *f.* (*галава́*). 8. пла́ха *f.* (*для пакара́ньня сьме́рцю*). 9. Tech. блёк -у *m.*, лябёдка *f.* 10. Figur. перашко́да *f.*, ця́жкасьці: ***to have a mental block about spelling*** мець асаблі́выя ця́жкасьці ў вывуча́ньні пра́вапісу
– v.t. 1. блякава́ць, зачыня́ць; затры́мваць: ***to block the access*** зачыні́ць до́ступ; ***to block the progress*** затрыма́ць по́ступ. 2. перашкаджа́ць. 3. фармава́ць: ***Felt hats are blocked*** Фэтравы́я капялю́шы фарму́юць
• ***block in/out*** наки́нуць плян або́ чарнові́к
• ***block off*** перакры́ць (*даро́гу*)
• ***blocked up*** зава́лены
• ***go to the block*** а) ісьці́ на пла́ху (*эшафо́т*). б) ісьці́ на про́даж (*асаблі́ва празь ліцыта́цыю*)
• ***on the block*** а) на про́даж. б) на ліцыта́цыю

blockade [blɑ:'keɪd] – n. 1. бляка́да *f.* 2. бляка́дны флёт *або́* а́рмія

– v.t. 1. накладáць блякáду. 2. выклікáць затóр (*на дарóзе*); заступáць (*дарóгу*); перашкаджáць
• ***raise the blockade*** зьняць блякáду
• ***run the blockade*** праскóчыць праз блякáду

blockade runner карабéль абó чалавéк, якí прарываецца праз блякáду

blockbuster ['blɑ:kˌbʌstər] n. 1. павéтраная бóмба вялíкага калíбру. 2. фільм, зрóблены вялíкім кóштам. 3. Figur. нéшта вялíкае, грандыёзнае

block faulting or **fault,** Geol. блёкавыя зрушэ́ньні, скід -у *m.*

blockhead ['blɑ:khed] n. дýрань -ня *m.*, дуры́лa -ы *m. & f.*, ёлупень -ня *m.*

blockish ['blɑ:kɪʃ] adj. дурны́; тупы́

block letter друкавáная вялíкая лíтара

blog [blɑ:g] v. вéсьці блог (*дзёньнік у Інтэрнэ́це*)

blogger ['blɑ:gər] n. блóгер -а *m.* (*чалавéк, якí вядзé дзёньнік у Інтэрнэ́це*)

blond [blɑ:nd] – adj. 1. бяля́вы; сьвéтлавалóсы. 2. вéльмі сьвéтлага кóлеру: ***blond oak*** сьвéтлы дуб
– n. блянды́н -а *m.*

blonde [blɑ:nd] – n. блянды́нка *f.*
– v.t. фарбавáць валасы́ на сьвéтлы кóлер

blood [blʌd] n. 1. кроў, крывí *f.* 2. род -у *m.*, радня́ *f.*, сваяцтва, пахóджаньне *n.*: ***my own flesh and blood*** мая́ рóдная кроў і кóстка; ***It runs in his blood*** Гэ́та ў яго́ ў крывí. 3. забóйства, крывапралíцьце *n.* 4. высóкае радаслóўе: ***a prince of the blood*** князь з каралéўскага рóду. 5. парóдзістасьць *f.*, дóбрая парóда; рáса *f.*: ***full blood*** конь чы́стае парóды, парóдзісты конь
• ***Blood is thicker than water*** Крóўная сýвязь мацнéйшая за сяброўства
• ***in cold blood*** а) люта. б) сумы́сьля, знарóк; сьвéдама
• ***make one's blood boil*** раззлавáць нéкага
• ***make one's blood run cold*** мóцна напалóхаць нéкага
• ***make one's blood stir*** узбудзíць у нéкім гарáчае пачуцьцё ці захаплéньне
• ***shed blood*** ліць, праліваць кроў

blood [blʌd] v.t. 1. прывучáць паляўнíчых сабáк да крывí. 2. правóдзіць баявóе хрышчэ́ньне

blood bank банк крывí

blood brother рóдны брат

blood cancer рак крывí

bloodcurdling ['blʌdkɜ:rdlɪŋ] adj. жахлíвы, ад якóга кроў сты́не ў жы́лах

blooded ['blʌdɪd] adj. дóбрай парóды, парóдзісты: ***blooded horses*** парóдзістыя кóні, кóні дóбрае парóды
• ***cold-blooded*** халóднакрóўны
• ***warm-blooded*** цеплакрóўны

blood feud варóжасьць паміж рóдамі (*з праліцьцём крывí*)

blood group грýпа крывí

bloodhound ['blʌdhaund] n. 1. сабáка-вывéднік. 2. Sl. шпік -á *m.*, агéнт вы́шуку, дэтэкты́ў -ва *m.*

bloodless ['blʌdles] adj. 1. бяскрóўны; блядзь: ***a bloodless victory*** перамóга без праліцьця́ крывí. 2. без энэ́ргіі, вя́лы, без жыцьця́. 3. бяздýшны, халóдны; нячýлы

bloodletting ['blʌdˌletɪŋ] n. 1. кровапускáньне *n.* 2. праліцьцё крывí, кровапралíцьцё *n.*, бóйня *f.*

bloodline радаслóўная

blood poisoning заражэ́ньне крывí

blood pressure крывяны́ ціск, ціск крывí

blood pudding or **sausage** крывянáя каўбасá, крывя́нка *f.*

bloodshed ['blʌdʃed] n. праліцьцё крывí; бóйня *f.*

bloodstained ['blʌdsteɪnd] adj. 1. заплямлены крывёю. 2. вінавáты ў забóйстве *абó* праліцьці крывí: ***a bloodstained conscience*** сумлéньне, заплямленае крывёю

bloodshot ['blʌdʃɑ:t] adj. налíты крывёю (*пра вóчы*)

bloodstock ['blʌdstɑ:k] n. жывёла чы́стае парóды (*асаблíва пра кóней*)

bloodsucker ['blʌdˌsʌkər] n. 1. п'яўка *f.*, крывасмо́к -а *m.* 2. Figur. абдзіра́ла -ы *m. & f.*; крывасмо́к -а *m. & f.*, эксплюата́тар -а *m.*

blood test ана́ліз крыві́

bloodthirstiness ['blʌdˌθɜ:rstinəs] n. крыважэ́рнасьць, лю́тасьць, жо́рсткасьць *f.*

bloodthirsty ['blʌdˌθɜ:rsti] adj. крыважэ́рны; схі́льны да забо́йстваў; жо́рсткі, лю́ты

blood transfusion пераліва́ньне крыві́, трансфу́зія *f.*

blood vessel крывяно́сны сасу́д

bloodworm чырво́ны дажджавы́ чарвя́к

bloody ['blʌdi] adj. **-bloodier -iest** 1. крыва́вы, які́ крыва́віць: ***a bloody nose*** крыва́вы нос. 2. скрыва́ўлены, запэцканы крывёю. 3. крыва́вы: ***a bloody battle*** крыва́вая бітва́. 4. крыважэ́рны, лю́ты. 5. чырво́ны, як кроў: ***the bloody sun*** чырво́нае, як кроў, со́нца. 6. Brit., Sl. (*ла́янка*) пракля́ты, хале́рны: ***He's a bloody fool*** Ён набі́ты ду́рань

bloody ['blʌdi] v.t. 1. ра́ніць да крыві́, скрыва́ўліваць. 2. пля́міць, пэ́цкаць крывёю

Bloody Mary «крывавая Мэры» (*гарэ́лка з памідо́равым со́кам*)

bloom [blu:m] – n. 1. кра́ска, кве́тка *f.*; цьвет -у *m.*, кве́цень *f.*: ***in bloom*** у цьве́це, у кве́цені. 2. цьвіце́ньне, красава́ньне *n.* (*пра збажыну́*). 3. ро́сквіт -у *m.*: ***in the bloom of youth*** у ро́сквіце маладо́сьці. 4. румя́нец -ца *m.*: ***the bloom of health and happiness*** румя́нцы здаро́ўя й шча́сьця. 5. пушло́к -ка́ *m.* (*на фру́ктах, лісто́х*)

– v.i. 1. цьвісьці́, квітне́ць; красава́ць (*пра збажыну́, траву́*); расьцьвіта́ць: ***the flowers that bloom in the spring*** кра́скі, што цьвітуць увесну; ***when rye bloomed*** калі́ жы́та красава́ла. 2. квітне́ць, разьвіва́цца, быць у найле́пшых сі́лах і здаро́ўі. 3. прамяне́ць здаро́ўем і красо́ю – v.t. 1. ажыўля́ць, спрычыня́цца да ро́сквіту: ***Only water can make the desert bloom*** То́лькі вада́ можа ажыві́ць пусты́ню. 2. зарумя́ніцца

bloomer ['blu:mər] n., Brit., Sl. вялі́кая памы́лка, про́мах -у *m.*

bloomers ['blu:mərz] n., pl. шыро́кія спо́днія по́ркі

blooming ['blu:mɪŋ] adj. 1. у цьве́це, у кве́цені: ***blooming shrubs*** кусты́ ў цьве́це. 2. квітне́ючы, у ро́сквіце; які́ даé вялі́кія прыбы́ткі: ***blooming market*** ры́нак у ро́сквіце, мо́цна ажы́ўлены ры́нак

bloomy ['blu:mi] adj. пакры́ты пылко́м (*як сьлі́ўка*)

blooper ['blu:pər] n., Sl. дурна́я памы́лка

blossom ['blɑ:səm] – n. цьвет -у *m.*, кве́цень *f.*: ***apple blossom*** я́блынавы цьвет; ***a cherry tree in blossom*** ві́шня ў кве́цені

– v.i. цьвісьці́, зацьвіта́ць, расьцьвіта́ць: ***All the orchards blossom in the spring*** Усе́ сады́ цьвітуць увесну. 2. разьвіва́цца, разьві́цца: ***Her musical talent blossomed early*** Ейны музы́чны тале́нт ра́на разьві́ўся

blossomy ['blɑ:səmi] adj., Poet. увесь у кве́цені

blot [blɑ:t] – v.t. 1. пля́міць, запля́мваць чарні́лам, садзі́ць кля́ксу. 2. прамака́ць, сушы́ць прамака́ткай. 3. Figur. пля́міць, га́ньбіць

– v.i. пля́міцца

– n. кля́кса *f.*; пля́ма *f.*; хі́ба, га́ньба *f.* • ***blot out*** а) хава́ць; зата́іць. б) зацьмі́ць: ***A cloud has blotted out the moon*** Хма́ра зацьмі́ла ме́сяц. в) вы́церці, сьце́рці; зьні́шчыць

blotch [blɑ:tʃ] – n. 1. вялі́кая пля́ма. 2. прышч -а́ *m.*

– v.t. 1. пля́міць. 2. абсыпа́ць прышча́мі

blotchy ['blɑ:tʃi] adj. прышчава́ты, які́ ма́е прышчы́

blotter ['blɑ:tər] n. 1. прамака́тка *f.* 2. запісна́я кні́жка, ната́тнік -а *m.*

blotting paper ['blɑ:tɪŋ] n. прамака́льная папе́ра, прамака́тка *f.*

blouse [blaʊs] n. 1. жано́чая блю́зка. 2. вайско́вая *або́* рабо́чая блю́за

blow I [bloʊ] n. 1. уда́р -у *m.*: ***a blow with a fist (hammer)*** уда́р кулако́м (малатко́м). 2. няшча́сьце *n.*, уда́р -у *m.* (*лёсу*). 3. раптО́ўны напа́д (*на во́рага*)

• ***at one blow*** адра́зу; адны́м ма́хам

• ***come to blows*** пача́ць біцца

• ***strike a blow for*** заступі́цца за *каго́-што*, стаць на абаро́ну *каго́-чаго́*

blow II [bloʊ] v., **blew, blown, blowing** – v.i. 1. дзьмуць, дзьму́хаць; ве́яць (*пра ве́цер*). 2. не́сьціся: ***Dust blew across the road*** Праз даро́гу нёсься пыл. 3. граць на духавы́м інструмэнце; сьвістА́ць, гудзе́ць: ***The whistle blows at noon*** Сьвісто́к сьві́шча апаўдні́. 4. сапці́, ця́жка ды́хаць. 5. Informal хвалі́цца, выхваля́цца. 6. перагара́ць (*пра электры́чны ко́рак, засьцераго́льнік*) – v.t. 1. хіста́ць: ***The wind blew the curtains*** Ве́цер хіста́ў фіра́нкі. 2. разьдзіма́ць: ***to blow the fire into flame*** разьдьму́ць аго́нь. 3. прадзіма́ць. 4. выдзіма́ць: ***to blow glass*** выдзіма́ць шкляны́я вы́рабы. 5. падрыва́ць. 6. пла́віць. 7. Sl. а) раскіда́ць, ма́рна тра́ціць, марнатра́віць (*гро́шы*). б) выдава́ць гро́шы на *каго́*: ***I'll blow you to dinner tonight*** Я сёньня зафунду́ю табе́ абе́д. 8. Sl. партО́ліць; блы́таць: ***The actress blew her lines*** Акто́рка паблы́тала сваі́ сло́вы

– n. 1. по́дых -у *m.*; паве́ў -ву *m.* (*ве́тру*). 2. дзьму́ханьне *n.* 3. віху́ра *f.*: ***Last night's big blow did a lot of damage*** Учо́рашняя вялі́кая віху́ра нарабі́ла шмат шко́ды. 4. хвальба́ *f.*, самахва́льства *n.*

• ***blow hot and cold*** вага́цца, быць то за, то су́праць

• ***blow in,*** Sl. а) нечака́на прые́хаць, зьяві́цца *або́* заско́чыць да *каго́*. б) марнатра́віць гро́шы

• ***blow off*** выпуска́ць па́ру; вы́лецець (*пра па́ру*)

• ***blow on,*** Brit., Informal засьвіста́ць у сьвісто́к

• ***blow one's nose*** вы́смаркаць нос, вы́смаркацца

• ***blow out*** а) задзьму́ць, згаси́ць сьве́чку: ***Please blow out the candle*** Калі́ ла́ска, згасі́ сьве́чку. б) ло́пнуць, трэ́снуць: ***The worn tire blew out*** Зно́шаная шы́на ло́пнула; ***to blow out one's brains*** пусьці́ць сабе́ ку́лю ў лоб

• ***blow over*** суніма́цца, прахо́дзіць, міна́ць: ***The storm has blown over*** Навальні́ца суняла́ся

• ***blow the whistle*** вы́крыць ненарма́льнасьці *або́* парушэ́ньні ў арганіза́цыі, устано́ве

• ***blow up*** а) падарва́цца; вы́бухнуць; падарва́ць. б) надзьму́ць пав е́трам: ***to blow up a tire*** надзьму́ць шы́ну. в) Informal мо́цна ўзлава́цца. г) Informal крыча́ць і сварыцца на *каго́*: ***to blow up at the class*** крыча́ць на кля́су. д) пабо́льшаць, памацне́ць: ***A storm suddenly blew up*** Навальні́ца ра́птам памацне́ла. е) пабо́льшыць, павялі́чыць (*фатагра́фію*)

• ***blown with pride*** по́ўны го́нару, ганарлі́васьці

blow III [bloʊ] – n. 1. цьвіце́ньне, квітне́ньне *n.* 2. цьвет -у *m.*

– v.i. **blew, blown** распуска́цца, зацьві та́ць; цьвісьці́, квітне́ць

blow-by-blow крок за кро́кам, дэталёва

blow dryer сушы́лка гара́чым паве́трам

blower ['bloʊər] n. 1. а) надзіма́льная прыла́да. б) выдзіма́льнік -а *m.*, выдзіма́льніца *f.*: ***a glass blower*** выдзіма́льнік шкляны́х вы́рабаў. 2. вэнтыля́тар -а *m.* 3. Brit., Sl. тэлефо́н -а *m.*

blowfly ['bloʊflaɪ] n., pl. **-flies** мясна́я му́ха

blowhole ['bloʊhoʊl] n. 1. вэнтыля́тар -а *m.* (*у тунэ́лі*). 2. ды́хальца *n.*, ды́хальныя адту́ліны. 3. пало́нкі ў лёдзе. 4. брак у мэта́ле ў фо́рме бу́рбалкі

blown I [bloun] – adj. 1. засо́пшыся, які́ ця́жка ды́хае: ***He was blown after climbing the steep hill*** Ён засо́пся, паку́ль забра́ўся на стро́мкі ўзго́рак: ***a blown horse*** загна́ны конь. 2. запэ́цканы му́хамі; засе́джаны му́хамі (*мя́са*). 3. выдзіма́ны, дзьму́ты: ***blown glass*** дзьму́тае шкло. 4. успу́хлы (*пра жывёліну*), абжэ́рлы
– v., the p.p. of **blow I** and **blow II**

blown II [bloun] – v., *p.p. of* **blow III**
– adj. у цьве́це; ца́лкам расьцьві́лы: ***a full blown rose*** расьцьві́лая ружа

blowoff ['blouɔ:f] n. 1. выпуска́ньне *n.* 2. апара́т для выпуска́ньня па́ры. 3. Informal вы́бух гне́ву, набале́лага пачуцця́. 4. Sl. хвалькло́ -а́ *m.*, самахва́л -а *m.*

blowout ['blouaut] n. 1. ло́паньне ка́мэры (*ў ко́ле*). 2. прары́лў -ву *m.* (*плаці́ны*). 3. перагара́ньне, распла́ўленьне (*электры́чнага засьцерага́льніка, ко́рка*). 4. Sl. вялі́кае ігры́шча, гуля́нка *f.*

blowpipe ['bloupaip] n. пая́льная тру́бка

blowtorch ['bloutɔ:rtʃ] n. 1. пая́льная ля́мпа. 2. Sl. а) рэакты́ўны самалёт. б) рэакты́ўны рухані́к

blowup ['blouʌp] n. 1. а) вы́бух -у *m.* б) сва́рка, спрэ́чка *f.* 2. Informal вы́бух гне́ву. 3. а) пабо́льшаны фатаздымак. б) пашы́раная вэ́рсія фі́льму. 4. банкру́цтва *n.*

blowy ['blouі] adj. **blowier, -iest** ве́траны: ***a blowy day*** ве́траны дзень

blowzed [blouzd] or **blowzy** ['blouzi] adj. 1. неаха́йны; раскудла́чаны: ***blowzy hair*** раскудла́чаныя валасы́. 2. чырванашчо́кі, грубы́

blub [blʌb] v. **blubbed, blubbing**, *гл.* **blubber**, v.t.

blubber ['blʌbər] – n. 1. во́рвань *f.*, тлушч з марскі́х жывёлаў. 2. мо́цны плач, полў -ву *m.*
– v.i. раўсьці́, го́ласна пла́каць, лямантава́ць
– v.t. гаварыць з пла́чам

blubbery ['blʌbəri] adj. 1. таўсты́, адтапы́раны: ***blubbery lips*** адтапы́раныя ву́сны. 2. тлу́сты

bludgeon ['blʌdʒən] – n. дубі́на *f.*
– v.t. 1. біць дубі́наю. 2. пагража́ць, застра́шваць, стра́шыць

blue [blu:] – n. 1. блакі́т -у *m.*; сі́ні ко́лер. 2. а) сі́няя фа́рба. б) сі́нька *f.* 3. Informal «сі́няя панчо́ха». 4. Informal сі́няя сту́жка (*знак высо́кага вызначэ́ньня*)
– adj. 1. сі́ні, сі́ненькі; блакі́тны. 2. пасіне́лы, сьсіне́лы: ***blue with cold*** пасіне́лы ад хо́ладу. 3. су́мны; хму́рны; зьнеахво́чаны: ***to look blue*** мець су́мны вы́гляд; ***to feel blue*** чу́ць прыгне́чаным. 4. бязра́дасны, змро́чны, прыгнята́льны. 5. esp. Brit. непрысто́йны, салёны: ***a blue joke*** салёны жарт. 6. блю́завы
– v.t. сініць (*сі́нькай*)
• ***into the blue*** далёка з вачэ́й; у забыцьцё
• ***out of the blue*** зьняна́цку, зусі́м нечака́на
• ***the blue*** а) не́ба *n.* б) мо́ра *n.*
• ***the Blue and the Gray*** сі́нія й шэ́рыя (*паўно́чная й паўдзённая а́рміі ў амэры́ка́нскую грамадзя́нскую вайну́*)

blue baby дзіця́, наро́джанае зь сі́няй ску́рай (*сінюхай*)

bluebell ['blu:bel] n. сі́нія званочкі (*кве́ткі*)

blueberry ['blu:ˌberi] – n., pl. **-ries** чарні́цы *pl. only* (*я́гада і куст*)
– v.t. зьбіра́ць чарні́цы

blue-black цёмна-сі́ні

blue blood шляхо́тнае пахо́джаньне

bluebonnet ['blu:ˌbɑ:net] n. 1. сі́ні лю́бін. 2. шко́цкі сі́ні капту́р
• ***Blue Bonnet*** шкот -а *m.*

blue book кні́га *або́* сьпі́с ва́жных урадо́ўцаў, дыплама́таў

blue-collar worker чо́рнарабо́чы

bluecoat ['blu:kout] n. паліцыя́нт -а *m.*

blue-eyed сінявокі

blue-grass 1. род травы́. 2. блю-гра́с (*стыль му́зыкі ка́нтры*)

• ***Bluegrass State*** мяну́шка шта́ту Кента́кі

blue-green сі́не-зялёны

bluejacket ['blu:ˌdʒækɪt] n. мара́к вае́ннага флёту

blue jeans or **bluejeans** ['blu:dʒi:nz] n., pl. джы́нсы *pl.*

bluejay ['blu:dʒeɪ] n. чуба́тая со́йка

blue Monday Informal цяжкі́ панядзе́лак; дзень вярта́ньня да пра́цы

blue moon: ***once in a blue moon*** ама́ль нікó́лі, ве́льмі рэ́дка, гады́ ў рады́

bluenose ['blu:nouz] n., Informal 1. сьвята́ша -ы *m. & f.* 2. пурыта́нін -а *m.*, пурыта́нка *f.*

blue-pencil [ˌblu:'pensəl] v.t. 1. рэдагава́ць; выкрэ́сьліваць, папраўля́ць (*памы́лкі*) сі́нім алавіко́м. 2. цэнзурава́ць

blueprint ['blu:prɪnt] – n. 1. сьветлако́пія. 2. плян, прае́кт -у *m.*

– v.t. 1. рабі́ць сьве́тлапіс, сьветлако́пію. 2. рабі́ць дакла́дны плян

bluestocking ['blu:stɑ:kɪŋ] n. «сі́няя панчо́ха», інтэлектуа́лка *f.*

bluestone ['blu:stoun] n. 1. сі́не-шэ́ры пяшча́нік. 2. ме́дны купарва́с, сі́ні ка́мень: ***blue vitriol*** ме́дны купарва́с

bluff I [blʌf] – n. 1. высо́кі абры́вісты бе́раг *або́* скала́; стро́ма *f.* 2. гру́па дрэ́ваў, куста́ў сяро́д прэ́рыі

– adj. стро́мкі, абры́вісты. 2. рэ́зкі, бесцырымо́нны; адкры́ты й дабраду́шны

bluff II [blʌf] – n. блеф -у *m.*, вы́думка *f.*, падма́н -у *m.*, ашука́нства, запало́хваньне *n.*

– v.t. ашу́кваць, застра́шваць, ужыва́ць бле́ф

• ***call the bluff*** не паддава́цца бле́фу, запало́хваньню

bluish ['blu:ɪʃ] adj. сінява́ты

blunder ['blʌndər] – n. дурна́я памы́лка; хі́ба *f.*

– v.i. 1. схі́біць, зрабі́ць дурну́ю памы́лку. 2. брысьці́, блука́ць

– v.t. 1. рабі́ць няпра́вільна; парта́чыць, рабі́ць брак. 2. вы́казаць глу́пства

blunge [blʌndʒ] v.t. мяша́ць з вадо́ю (*напр. гліну*), замяша́ць

blunger ['blʌndʒər] n. 1. мэхані́чная мяша́лка. 2. чалаве́к, які́ працу́е пры мяша́лцы

blunt [blʌnt] – adj. 1. тупы́: ***a blunt knife*** тупы́ нож. 2. адкры́ты, бесцырымо́нны; рэ́зкі: ***a blunt answer to a silly question*** бесцырымо́нны адка́з на дурно́е пыта́ньне. 3. Figur. няке́млівы, тупы́

– v.t. 1. тупі́ць (*нож*). 2. атупля́ць; прытупля́ць (*пачу́ьці, энэ́ргію*)

– v.i. 1. тупе́ць, тупі́цца. 2. Figur. тупе́ць (*пра чалаве́ка*)

bluntly ['blʌntli] adv. адкры́та, бесцырымо́нна; про́ста з мо́ста

blur [blɜ:r] – v.t. **blurred, -rring** 1. рабі́ць няя́сным; затума́ньваць: ***Mist blurred the hills*** Імгла́ затума́ніла ўзго́ркі. 2. зацьмява́ць: ***Tears blurred my eyes*** Сьлёзы зацьмі́лі мне во́чы. 3. пэ́цкаць, ста́віць кля́ксы; пля́міць. 4. Figur. пля́міць: ***to blur one's character*** запля́міць сваю́ рэпута́цыю

– v.i. зацьмява́цца, рабі́цца няя́сным

– n. 1. цьмя́насьць, невыра́знасьць *f.* 2. цьмя́ная пля́ма. 3. пля́ма, кля́кса *f.* 4. пля́ма, зага́на *f.* (*на хара́ктары ці рэпута́цыі*)

blurb [blɜ:rb] Informal, – n. каро́ткая даве́дка (*пра кні́гу, фільм*)

– v.t. апавяшча́ць, дава́ць абве́стку

blurry ['blɜ:ri] adj. **-rier, -riest** 1. цьмя́ны; невыра́зны. 2. папэ́цканы; папля́млены кля́ксамі: ***a blurry copy*** папля́млены асо́бнік

blurt [blɜ:rt] – v.t. прагаво́рвацца, вы́пальваць, ля́паць (*каза́ць не падумаўшы*): ***In his anger he blurted out the secret*** У зло́сьці ён ля́пнуў пра сакрэ́т

– n. імпульсі́ўнае выка́званьне

blush [blʌʃ] – n. 1. пачырване́ньне *n.* (*ад со́раму*), румя́нец -ца *m.*: ***to put to the blush*** засаро́міць, зму́сіць чырване́ць. 2. чы́рвань *f.*; зара́ *f.*, во́дбліск -у *m.*; за́рава *n.* (*пажа́ру*)

– v.i. 1. чырване́ць. 2. саро́мецца
– v.t. чырвані́ць
• ***at first blush*** зь пе́ршага по́зірку; на пе́ршую ду́мку

blushful ['blʌʃfəl] adj. 1. съці́плы; сарамлі́вы. 2. пачырване́лы, румя́ны

blushless ['blʌʃləs] adj. без румя́нцаў; які́ не чырване́е; бессаро́мны

bluster ['blʌstər] – v.i. 1. бушава́ць, раўсьці́ (*пра бу́ру*). 2. го́ласна крыча́ць (*пагража́ючы*)
– v.t. пагража́ць
– n. 1. по́ўў -ву *m.*, завыва́ньне, бушава́ньне *n.* (*ве́тру*). 2. пусты́я пагро́зы: ***boastful bluster*** крыкліва́е самахва́льства

boa ['bouə] n., pl. **boas** Zool. 1. бо́а, *indecl.* уда́ў -ва *m.* 2. бо́а, жано́чы шаль

boa constrictor уда́ў

boar [bɔ:r] n. 1. кныр -а́ *m.* 2. дзік -а́ *m.*

board [bɔ:rd] – n. 1. до́шка *f.*: ***an ironing board*** до́шка для прасава́ньня; ***chess board*** ша́хматная до́шка. 2. стол (*асабліва для е́жы*). 3. пале́ціа *f.* 4. харчава́ньне, сталава́ньне *n.*; стол, стала́ *m.*: ***board and lodging*** кватэ́ра й сталава́ньне. 5. цьвярда́я во́кладка для кні́гі. 6. упра́ва, ра́да *f.*; праўле́ньне *n.*: ***a school board*** шко́льная ра́да; ***a board of directors*** упра́ва дырэ́ктараў. 7. борт -а *m.* (*карабля́*). 8. карні́з -а *m.*
– v.t. 1. кла́сьці падло́гу; забіва́ць до́шкамі, абшалёўваць. 2. сталава́ць, выдава́ць абе́ды. 3. сяда́ць на карабе́ль (*цягні́к, самалёт*)
– v.i. 1. сталава́цца *або́* быць на кватэ́ры са сталава́ньнем. 2. Naut. лявірава́ць (*супро́ць ве́тру*)
• ***board on board*** по́бач, бок пры бо́ку
• ***control board*** пульт кірава́ньня
• ***go by the board*** а) упа́сьці з па́лубы ў ваду́. б) не зварача́ць ўва́гі на *што*, махну́ць руко́ю на *што*: ***Formalities went by the board*** На фарма́льнасьці не зварача́лі ўва́гі
• ***on board*** на бо́рце, у вадапла́ве, цягніку́, самалёце
• ***the boards*** сцэ́на ў тэа́тры
• ***thread the boards*** граць на сцэ́не

boarder ['bɔ:rdər] n. 1. сталаўні́к -а́ *m. & f.*, госьць у пансіяна́це. 2. ву́чань, які́ жыве́ ў інтэрна́це

boarding ['bɔ:rdiŋ] n. 1. до́шкі *coll.* 2. за́гарадка *f.*, парка́н -у *m.*

boarding house пансіён -у *m.*

boarding school шко́ла зь інтэрна́там

board of health аддзе́л публі́чнага здаро́ўя пры мясцо́вай ула́дзе

boardwalk ['bɔ:rdwɔ:k] n. 1. дашча́ны на́сьціл на набярэ́жнай. 2. хо́днік -а *m.* (*з до́шак*)

boast I [boust] – v. 1. хвалі́цца, выхваля́цца. 2. ганары́цца: ***Our town boasts many fine parks*** Наш го́рад ганары́ца прыго́жымі па́ркамі
– n. 1. самахва́льства *n.*, хвальба́ *f.*, выхваля́ньне *n.*: ***I don't believe his boasting*** Я не даю́ ве́ры яго́ным выхваля́ньням. 2. не́шта, чым мо́жна ганары́цца

boast II [boust] v.t. збо́льшага абчаса́ць

boaster I ['boustər] n. хвалькло́ -а́ *m. & f.*

boaster II ['boustər] n. шыро́кае разьбя́рскае до́лата, разле́ц -ца́ *m.*

boastful ['boustfəl] adj. выхва́льны, самахва́льны: ***a boastful story*** самахва́льнае апавяда́ньне; ***a boastful man*** хвальклó -а́ *m.*

boastfully ['boustfəli] adv. з выхваля́ньнем

boat [bout] – n. 1. чо́вен, чаўна́ *m.*, ло́дка *f.* 2. вадапла́ў -ва *m.*, карабе́ль -ля́ *m.*
– v.i. 1. сяда́ць у чо́вен, на вадапла́ў, плы́сьці чаўно́м *або́* вадапла́вам
– v.t. весławáць, перавозіць чаўно́м
• ***burn one's boats*** спаліць за сабо́ю масты́
• ***in the same boat*** у такі́м са́мым ста но́вішчы *або́* ўмо́вах
• ***miss the boat,*** Informal прапусьці́ць, празява́ць нагоду
• ***rock the boat,*** Informal разго́йдваць чо́вен, пару́шаць норма́льны пара́дак

boatable ['bouṭəbəl] adj. суднахо́дны: ***The canal will be boatable*** Кана́л бу́дзе суднахо́дны

boatage ['bouṭɪdʒ] n. 1. перавоз во́дным шля́хам. 2. пла́та за таки́ перавоз

boater ['bouṭər] n. 1. ло́дачнік -а *m.*, вясьля́р весьляра́ *m.* 2. саламя́ны пляска́ты капялю́ш з паля́мі

boat hook бусак -а́ *m.*

boating ['bouṭɪŋ] n. ло́дачны спорт

boat house пры́стань для чаўно́ў

boatman ['bouṭmən] n., pl. **-men** 1. ло́дачнік -а *m.* 2. пла́тны вясьля́р. 3. рабо́тнік на караблі́

boatrace ['bouṭreɪs] n. спабо́рніцтвы ло́дак, рэга́та *f.*

boatswain ['bousən] n. бо́цман -а *m.*

boat train цягні́к, узго́днены з раскла́дам параплава́ў

bob I [bɑ:b] v. **bobbed, -bbing** 1. сту́каць. 2. раптоўна схіля́цца: ***He bobbed suddenly and avoided the blow*** Ён ра́птам схіліўся, каб пазьбе́гнуць уда́ру

• ***bob up*** нечака́на зьяві́цца, вы́плысьці

bob II [bɑ:b] – n. 1. ко́ратка падстры́жаныя валасы́ (*у жанчы́ны ці дзіця́ці*). 2. вузел -ла́, зьвя́зак -ка, пук пука́ *m.*. 3. падрэ́заны хвост. 4. падве́ска *f.*, адве́с -а *m.*. 5. плаўво́к, паплаўво́к -ўка́ *m.* 6. са́ні *pl.* 7. мадуля́цыя *f.*

– v.t. 1. стры́гчы ко́ратка валасы́. 2. падраза́ць хвост (*каню́ ці саба́ку*)

bob III [bɑ:b] – n. лёгкі штуршо́к, уда́р; лёгкае сту́каньне

– v.t. **bobbed, -bbing** 1. лёгка штурха́ць, шлёпаць. 2. сту́каць

bob IV [bɑ:b] n., pl. **bob**, Brit., Sl. шы́лінг -а *m.*

bobbed [bɑ:bd] adj. 1. ко́ратка падстры́жаны. 2. ко́ратка абрэ́заны

bobbin ['bɑ:bən] n. 1. шпу́ля, шпу́лька *f.* 2. верацяно́ *n.* 3. чаўнло́к -ака́ *m.* (*для тка́ньня*), чаўначло́к -ка́ *m.* (*для краве́цкай машы́ны*)

bobby ['bɑ:bi] n., pl. **-bies,** Brit., Sl. паліцыя́нт -а *m.*

bobby pin прыко́лка, зако́лка *f.* (*для валасо́ў*)

bobbysocks or **-sox** ['bɑ:bɪsɑ:ks] n. Informal дзявочыя каро́ткія шкарпэ́ткі

bobbysoxer ['bɑ:bɪsɑ:ksər] n., Informal дзяўчы́на-падле́так, яка́я захапля́ецца навінкамі

bobcat ['bɑ:bkæt] n. амэрыка́нская рысь

bobsled ['bɑ:bsled] or **bobsleigh** ['bɑ:bsleɪ] n. 1. бабслэ́й -ю *m.* 2. са́ні для перавозкі бярвёньня

bobtail ['bɑ:bteɪl] – n. 1. каро́ткі хвост *або́* ко́ратка падрэ́заны хвост. 2. конь *або́* саба́ка з абрэ́заным хвасто́м

– adj. 1. куртаты, з каро́ткім хвасто́м. 2. Figur. няпо́ўны, скаро́чаны

– v.t. 1. ко́ратка абраза́ць хвост. 2. Figur. скарача́ць

bobwhite ['bɑ:bhwaɪt] n. амэрыка́нская перапёлка

Boche or **boche** [bɑ:ʃ] n. 1. нямецкі жаўне́р. 2. не́мец -ца *m.*, не́мка *f.* (*зьневажа́льна*)

bock beer or **bock** [bɑ:k] мо́цнае цёмнае пі́ва

bode I [boud] v. прадвяшча́ць, праро́чыць

• ***bode ill*** быць благі́м зна́кам

• ***bode well*** быць до́брым зна́кам

bode II n., *p.t. of* **bide**

bodeful ['boudfəl] adj. прадвяшча́льны; праро́чы

bodice ['bɑ:dɪs] n. 1. ста́нік -а *m.*, стан -у *m.* (*суке́нкі*). 2. гарсэ́т -у *m.*, шнуро́ўка *f.*

bodiless ['bɑ:dɪləs] adj. бесьцяле́сны, бясьце́лы

bodily ['bɑ:dəli] – adj. 1. цяле́сны, фізы́чны: ***bodily pain*** фізы́чны боль; ***bodily strength*** фізы́чная сі́ла. 2. цяле́сны, матэрыя́льны: ***our bodily life*** існава́ньне, жыцьцё на́шага це́ла, на́шае фізы́чнае існава́ньне

– adv. 1. асабі́ста, ва ўла́снай асо́бе: ***He came bodily*** Ён прыйшо́ў асабі́ста. 2. пагало́ўна; усе́ ра́зам; як адзі́н: ***The audience rose bodily*** Гледачы́ ўсе́ ўста́лі, як адзі́н

boding ['bəʊdɪŋ] – n. перасьцярóга *f.*; прадвяшчáньне *n.*, прыкмéта *f.*, знак -у *m.*, прадвéсьце *n.*: ***a boding of disaster*** прадвéсьце няшчáсьця
– adj. прадвяшчáльны, праро́цкі

bodkin ['bɑ:dkɪn] n. 1. вялíкая тупáя гóлка. 2. шпíлька для валасóў. 3. шы́ла *n.* 4. Print. прылáда да выбірáньня лíтараў

body ['bɑ:di] – n., pl. **bodies** 1. цéла *n.* 2. ту́лава *n.*, ту́ша *f.* (*жывёлы*). 3. галóўная чáстка. 4. ку́заў аўтамашы́ны. 5. фюзэля́ж -у *m.* (*самалёта*). 6. гру́па *f.*; о́рган -у *m.*; збор -у *m.*: ***a body of troops*** атрáд вóйскаў; ***a legislative body*** закóнадáўчы вóрган; ***a body of laws*** збор закóнаў. 7. Informal чалавéк -а *m.*: ***a good sort of body*** дóбры чалавéк. 8. труп -а *m.*, цéла мёртвага чалавéка. 9. мáса *f.*; масíў -ву *m.*, чáстка матэ́рыі: ***body of water*** вóдны масíў; ***The moon, the sun, and the stars are heavenly bodies*** Мéсяц, сóнца й зóркі — нябéсныя цéлы. 10. гушчыня́; кансыстэ́нцыя *f.*: ***wine of good body*** дóбрае вінó (*дóбрай кансыстэ́нцыі*). 11. вéрхняя чáстка адзéжыны, стáнік -а *m.*
– v.t. 1. надавáць фóрму *чаму́*. 2. ажыццяўля́ць
• ***in a body*** усé, як адзíн, пагалóўна
• ***keep body and soul together*** трымáцца жывы́м, падтры́мваць існавáньне

body clock біялагíчны гадзíньнік

body count падлíк забíтых

bodyguard ['bɑ:dgɑ:rd] n. 1. целаахóўнік -а *m.* 2. сьвíта *f.*, эскóрт -у *m.*

body language мóва ру́хаў і жэ́стаў

Boer [bɔ:r] – n. бур -а *m.*
– adj. бу́рскі: ***Boer War*** бу́рская вайнá

bog [bɑ:g] – n. балóта *n.*; дры́гва *f.*: ***peat bog*** імшáра, амшáра *f.*; тарфя́нік -у *m.*, тарфя́нішча *n.*
– v. **bogged, -gging** тапíцца; правáльвацца ў балóце *абó* як у балóце
• ***bog down*** загрáзнуць, як у балóце: ***He bogged down in the middle of his speech*** Ён загрáз у сярэ́дзіне сваéй прамóвы

bogberry ['bɑ:gˌberi] n., pl. **-ries** журавíны *pl. only*

bogeyman ['bəʊgimæn] n. дамавíк -á *m.*

boggish ['bɑ:gɪʃ] adj. амшáрысты; балацяны, балóцісты

boggle ['bɑ:gəl] – v.i. 1. паўстры́мвацца, вагáцца. 2. палóхацца, жахáцца. 3. быць агалóмшаным
– v.t. партáчыць, рабíць брак
– n. памы́лка *f.*; нячы́стая партáцкая рабóта

boggy ['bɑ:gi] adj. **-gier, -giest** тóпкі; балóцісты; дрыгвяны́

bogie I ['bəʊgi] n. 1. дамавíк -á *m.*, нячы́сьцік -а *m.* 2. Sl. неапазнáны самалёт

bogie II ['bəʊgi] n. двухвóсевыя павóзкі (*паравóзу*)

bog oak or **wood** мóраны дуб

bogus ['bəʊgəs] adj., падрóблены, фальшы́вы, фікцы́йны: ***a bogus cheque (check)*** падрóблены чэк

bogy I ['bəʊgi] n., pl. **-gies** 1. дамавíк -á *m.*, нячы́стая сíла. 2. пу́дзіла *n.*; нéхта, каго́ ўсе баяцца, гразá *f.*

bogy II ['bəʊgi] n., pl. **-gies** 1. вазлóк -кá *m.* 2. двухвóсевыя павóзкі

bohemia [bəʊ'hi:miə] n. багэ́ма *f.* а) свабóдны й вóльны спóсаб жыцьця́. б) мéсца, дзе мастакí й пісьмéньнікі вядýць такóе жыцьцё

Bohemian or **bohemian** [bəʊ'hi:miən] – adj. 1. багэ́мскі (*чэ́скі*). 2. чэ́ская мóва. 3. багэ́мны
– n. 1. багэ́мец -ца *m.* 2. прадстаўнíк багэ́мы

boil [bɔɪl] – v.i. 1. кіпéць; гатавáцца: ***The eggs are boiling*** Яйкі гатýюцца. 2. Figur. быць узбýраным, злóсным; злавáцца: ***to boil with anger*** кіпéць ад злóсьці. 3. бушавáць (*пра натóўп*)
– v.t. 1. кіпяцíць, вары́ць; гатавáць, пáрыць (*малакó*). 2. стэрылізавáць
– n. кіпéньне *n.*
• ***boil away*** вы́кіпець

• ***boil down*** а) выкіпа́ць; згушча́ць кіпячэ́ннем. б) скарача́ць, выкіда́ючы нява́жнае
• ***boil over*** а) пабе́гчы (*пры кіпе́ньні*). б) не панава́ць над сабо́ю, вы́бухнуць: ***to come to a boil*** закіпе́ць

boil II [bɔil] n. ску́ла *f.*, нары́лў -ва *m.*

boiled [bɔild] adj. ва́раны; кіпячо́ны, гатава́ны (*пра ваду́*); па́раны (*пра мако́*)

boiled oil пако́ст -у *m.*

boiler ['bɔilər] n. 1. паравы́ кацёл, каза́н -а́ *m.* 2. кіпяці́льнік -а *m.*

boiler plate 1. каце́льнае жале́за (*прызна́чанае для вы́рабу катло́ў або́ каце́льны ліст*). 2. шаблённая мо́ва

boilermaker ['bɔilərmeikər] n. каце́льнік -а *m.*

boiler room каце́льня *f.*

boiling ['bɔiliŋ] – n. 1. кіпе́ньне *n.* 2. кіпячэ́ньне *n.*
– adj. кіпу́чы

boiling point тэмпэрату́ра кіпе́ньня

boiling water вар -у *m.*

boisterous ['bɔistərəs] adj. 1. шу́мна вясёлы: ***boisterous laughter*** гу́чны вясёлы сьмех. 2. гвалто́ўны, бу́рны; неспако́йны: ***a boisterous wind*** гвалто́ўны ве́цер; ***a boisterous child*** неспако́йнае дзіця́, распу́сьнік

bold [bould] – adj. 1. адважны, сьме́лы, дзёрзкі: ***a bold explorer*** адва́жны дасьле́днік; ***a bold plan*** адважны плян. 2. наха́бны, бессаро́мны; бесцырымо́нны. 3. выра́зны (*пра по́чырк*). 4. стро́мкі, стро́мы; рэ́зкі: ***bold cliffs*** стро́мыя ска́лы, стро́мы. 5. то́ўсты, тлу́сты
– n., Print тлу́сты шрыфт
• ***make bold*** дазво́ліць сабе́; адва́жыцца

bold-faced ['bouldfeist] adj. 1. наха́бны; бессаро́мны: ***a bold-faced lie*** бессаро́мная хлусьня́. 2. а) тлу́сты (*пра шрыфт*). б) набра́ны тлу́стым шры́фтам

boldly ['bouldli] adv. 1. адва́жна. 2. наха́бна, бессаро́мна

boldness ['bouldnəs] n. 1. адва́га *f.* 2. наха́бства *n.*, бесцырымо́ннасьць *f.*

bole [boul] n. камле́ль -ля́ *m.* (*дрэ́ва*)

bolero [bə'lerou] n., pl. **-ros** а) балеро́ (*гішпа́нскі та́нец і му́зыка*). б) каро́ткі жаке́цік

boll [boul] n., Bot. насе́нная гало́ўка (*лёну або́ бавоўны*)

bologna [bə'lounjə] n. балёнская каўбаса́

boloney [bə'louni] n., esp. Brit. *гл.* **baloney**

Bolshevik or **bolshevik** ['boulʃəvik] – n. бальшаві́к -а́ *m.*
– adj. бальшаві́цкі

Bolshevism ['boulʃəvizəm] n. 1. бальшаві́зм -у *m.* 2. кра́йні радыкалі́зм -у *m.*

bolt I [boult] – n. 1. шво́ран -а *m.*, болт балта́ *m.*, ніт -а́ *m.* 2. а) за́саўка, зава́ла *f.* (*на дзьвяра́х*). б) замо́к (*у па́льнай зброі*). 3. се́рца *n.*, язы́к -а́ *m.* (*у замку́*). 4. страла́ *f.* 5. мала́нка *f.* 6. уцёкі *pl.*, раптоўны зрыў: ***to make a bolt (for)*** кі́нуцца на ўцёкі, уцячы́. 7. сувой палатна́ *або́* шпале́раў
– v.t. 1. зачыня́ць на за́саўку (*дзьве́ры*); нітава́ць, браць на ніт. 2. вы́паліць, сказа́ць насьпе́х, ля́пнуць. 3. глыта́ць не пражава́ўшы, е́сьці насьпе́х. 4. скру́чваць тканіну (шпале́ры) у сувой
– v.i. 1. кі́дацца на ўцёкі, рва́цца; зрыва́цца: ***The horse bolted*** Конь рвану́ўся. 2. ху́тка йсьці́ ў стаўпа́к (*пра насе́ньне ці расьлі́ну*)
– adv. раптоўна
• ***bolt from the blue*** гром зь я́снага не́ба; нечака́нае здарэ́ньне; неспадзе́ўка
• ***bolt upright*** про́ста, як стралою́, угару́

bolt II [boult] v.t. 1. се́яць (*сі́там*), расе́йваць. 2. Figur. дакла́дна правяра́ць, аддзяля́ць

boltage ['boultidʒ] n. расе́йваньне *n.* (*мукі́*)

bolter I ['boultər] n. 1. зьбе́глы конь. 2. чалаве́к, які́ адыйшо́ў ад сваі́ па́ртыі

bolter II ['boultər] n. сі́та -а *n.*, машы́на для прасе́йваньня

bomb [bɑ:m] – n. 1. бо́мба *f.* 2. Figur. нечака́нае здарэ́ньне, пры́края неспадзе́ўка. 3. Geol. вялі́кая ма́са ля́вы, вы́кінутая з вулка́ну
– v. бамбі́ць, бамбава́ць, кі́даць бо́мбы

bombard [bɑ:m'bɑ:rd] – v.t. 1. мо́цна абстрэ́льваць з гарма́таў, бамбарава́ць. 2. скіда́ць з самалёта бо́мбы, бамбі́ць, бамбава́ць. 3. Figur. мо́цна атакава́ць пыта́ньнямі, за́кідамі
– n. ['bɑ:mbærd] 1. бамба́рда *f.* 2. бамбаві́к -а́ *m.* (*самалёт*)

bombardier [ˌbɑ:mbər'dɪr] n. 1. бамбаві́к -а́ *m.* (*лётнік*). 2. Brit. капра́л у брыта́нскай артыле́рыі, ста́ршы канані́р

bombardment [ˌbɑ:m'bɑ:rdmənt] n. абстрэ́л -у *m.* (*з гарма́таў*); бамбава́ньне *n.*

bombardon [ˌbɑ:m'bɑ:rdən] n. бамбардо́н -у *m.* (*музы́чны духавы́ інструме́нт*)

bombast ['bɑ:mbæst] n. 1. а) напы́шлівая мо́ва, высакамо́ўнасьць *f.* б) перабо́льшаньне *n.* 2. ва́та для падкла́дкі (*да во́праткі*)

bombastic [bɑ:m'bæstɪk] adj. высакамо́ўны, напы́шлівы, рытары́чны

bombazine [ˌbɑ:mbə'zi:n] n. бамбазі́н -у *m.* (*тканіна*)

bomber ['bɑ:mər] n. 1. бамбавоз -у *m.*, бамбаві́к -а́ *m.* 2. бамбаві́к (*лётнік*)

bombproof ['bɑ:mpru:f] – adj. непрабіва́льны бо́мбамі *або́* снара́дамі
– n. бамбасхо́вішча *n.*

bombshell ['bɑ:mʃel] n. 1. бо́мба *f.* 2. Figur. нечака́нае здарэ́ньне, непрые́мная неспадзе́ўка

bombshelter ['bɑ:mʃeltər] n. бамбасхо́вішча *n.*

bona fide [ˌbounə'faɪdi] adj. з до́брай ве́рай, дабраду́шны; праўдзі́вы

bonanza [bə'nænzə] n. 1. бага́тыя за́лежы руды́ ў ша́хце. 2. Informal крыні́ца вялі́кіх прыбы́ткаў

bond I [bɑ:nd] – n. 1. су́вязь *f.*; по́вязі *pl. only*: ***a bond of friendship*** мо́цная сяброўская по́вязь; ***a bond of blood*** кро́ўныя по́вязі. 2. аблі́га́цыя *f.*, бо́ны *pl. only*. 3. піса́нае абавяза́ньне; умо́ва *f.* 4. паручы́цель -я *m.*, паручы́целька *f.* 5. вя́жучае рэ́чыва: ***Cement is the bond in concrete*** Цэме́нт — вя́жучае рэ́чыва ў бэто́не
– v.t. 1. а) выпуска́ць бо́ны. 2. закла́дваць ма́емасьць. 3. зьвя́зваць, спалуча́ць
• ***bonds*** а) пу́ты *pl.*; ланцугі́; кайданы́, ако́вы *pl. only*. б) вастро́г -у *m.*, зьняво́леньне *n.*
• ***in bond*** затрыма́ны да апла́ты мы́та (*пра тавар*)

bond II [bɑ:nd] n., Archaic прыго́нны -ага *m.*; прыго́нная *f.*

bondage ['bɑ:ndɪdʒ] n. 1. няво́ля *f.*, прыго́н -у *m.* 2. зале́жнасьць *f.*: ***The drunkard is in bondage to alcohol*** П'я́ніца — няво́льнік алькаго́лю

bonded ['bɑ:ndɪd] adj. 1. забясьпе́чаны бо́намі (*пра доўг*). 2. затрыма́ны да ўпла́ты мы́та: ***bonded goods*** тавар, затрыма́ны на мы́тні да ўпла́ты мы́та

bonded warehouse мы́тны склад

bondholder ['bɑ:ndhouldər] n. трыма́льнік аблі́га́цыяў, бо́наў

bondmaid ['bɑ:ndmeɪd] n. няво́льніца *f.*; прыго́ньніца *f.*

bond(s)man ['bɑ:ndmən] n., pl. **-men** 1. няво́льнік -а *m.* 2. прыго́нны -ага *m.*

bone [boun] – n. 1. косьць *f.* 2. слано́вая косьць, кіто́вы вус. 3. прадме́т з ко́сьці, слано́вае ко́сьці, кіто́вага ву́са
– v.t. 1. выма́ць ко́сьці (*зь мя́са ці ры́бы*). 2. ужыва́ць ко́сткі (*ў гарсэ́це*)
– v.i., Sl. мо́цна вучы́цца, зубры́ць: ***to bone up on algebra*** зубры́ць а́льгебру; до́бра апанава́ць а́льгебру
• ***feel in one's bones*** мець пэ́ўнае прадчува́ньне, быць пэ́ўным *чаго́*
• ***have a bone to pick*** мець прычы́ну спрача́цца *або́* нарака́ць
• ***near the bone*** а) ве́льмі патрабава́льны. б) ама́ль непрысто́йны
• ***throw a bone*** кі́нуць ко́стку, заспако́іць

• ***to the bone*** а) да ко́сьці. б) да мі́німуму: ***to cut prices to the bone*** зьні́зіць цэ́ны да мі́німуму

bone china парцаля́на *f.*

bone-dry ['bounˌdraɪ] adj. ве́льмі сухі́

bonehead ['bounhed] n., Sl. ду́рань -ня *m.*, тупі́ца -ы *m. & f.*

boneless ['bounləs] adj. 1. без касьце́й. 2. бесхара́ктарны, бесхрыбе́тны; слабы́; баязьлі́вы, трусьлі́вы

bone of contention прычы́на сва́ркі, разла́ду; я́блык разла́ду

bone powder касьцяна́я мука́ (*для ўгнае́ньня*)

boner ['bounər] n., Sl. дурна́я памы́лка

bonfire ['bɑ:nˌfaɪr] n. во́гнішча *n.*; аго́нь, агню́ *m.*; цяпло́, цяпе́льца *n.*

bonnet ['bɑ:nɪt] – n. 1. капту́р -а́ *m.*, капту́рок -ка́ *m.* (*дзіця́чы або́ жано́чы*). 2. мужчы́нская шко́цкая ша́пачка. 3. індыя́нскі галаўны́ ўбо́р зь пёраў. 4. esp. Brit. капо́т -а *m.* (*машы́ны*)
– v.t. надзява́ць ша́пку

bon ton [bɑ:n'tɔ:n] n., French до́бры тон

bonus ['bounəs] n. 1. дада́так -ку *m.* (*асабліва да зарпла́ты*). 2. прэ́мія *f.*

bony ['bouni] adj. **-ier, -iest** 1. касьцяны́; касьці́сты: ***bony fish*** касьці́стая ры́ба. 2. худы́

boo [bu:] – n., interj. во́кліч неўхвале́ньня, асуджэ́ньня, непрыхі́льнасьці
– v.i. кі́даць во́клічы асуджэ́ньня
– v.t. асьві́ставаць

booby trap 1. падкла́дзеная мі́на *або́* бо́мба. 2. па́стка *f.*; падстро́еная шту́чка

boodle ['bu:dəl] – n., Sl., 1. ха́барніцтва *n.*, ха́бар -у *m.*; по́дкуп -у *m.* 2. нато́ўп -у *m.*, збо́рышча *n.*
– v. браць ха́бар; дава́ць ха́бар; падкупля́ць

book [buk] – n. 1. кні́га, кні́жка *f.*; кні́га для вядзе́ньня раху́нкаў. 2. том -у *m.*; ча́стка *f.* (*кні́гі*): ***the books of the Bible*** кні́гі Бі́бліі. 3. а) лібрэ́та, *indecl., n.* (*сло́ўны тэкст о́пэры, апэрэ́ты*). б) тэкст п'е́сы. 4. за́пісы закла́даў (*на ко́нскіх ска́чках*). 5. кні́жачка *f.*: ***a book of tickets*** кні́жачка біле́таў
– v.t. 1. запі́сваць у кні́гу, у сьпіс. 2. замаўля́ць, запі́сваць: ***to book a seat on the plane*** заказа́ць ме́сца (*у самалёце*); ***to book a passenger*** запіса́ць у сьпіс пасажы́раў. 3. ангажава́ць: ***The lecturer is booked for two nights*** Ле́ктар запро́шаны на два вечары́
– adj. кніжны: ***book learning*** кні́жныя ве́ды

• ***book in*** упіса́цца ў кні́гу

• ***bring to book*** а) дамага́цца тлумачэ́ньня. б) дава́ць нага́ну

• ***by the book*** па ўсіх пра́вілах

• ***close the books*** а) закры́ць раху́нак; падве́сьці канчатко́вы баля́нс. б) зако́нчыць, даве́сьці да канца

• ***in one's book,*** Informal павóдле не́чае ду́мкі: ***in one's bad (good) books*** мець у не́кага благу́ю (до́брую) рэпута́цыю, быць у няла́сцы (у ла́сцы)

• ***keep a book*** ве́сьці раху́нкі закла́даў (*асабліва на ко́ней*)

• ***keep books*** ве́сьці кні́гі раху́нкаў

• ***like a book*** дакла́дна; навылёт; наскро́зь: ***I know him like a book*** Я зна́ю яго́ ве́льмі до́бра

• ***on the books*** у сьпі́се

• ***the Book*** Бі́блія *f.*

• ***throw the book at,*** Sl. прысудзі́ць найвышэ́йшую ка́ру

• ***without book*** а) напа́мяць, без чыта́ньня, без папе́ркі

bookbinder ['bukˌbaɪndər] n. 1. пераплётнік -а *m.*, пераплётніца *f.* 2. ско́расшыва́льнік -а *m.* (*па́пка*)

bookbindery ['bukˌbaɪndəri] n., pl. **-eries** пераплётная майстэ́рня

bookbinding ['bukˌbaɪndɪŋ] n. пераплята́ньне *n.*; пераплётніцкая вытво́рчасьць, пераплётніцкая спра́ва

bookcase ['bukkeɪs] n. кні́жная ша́фа, этажэ́рка *f.*

book club кні́жны клюб

booked [bukt] adj. 1. заказа́ны, замо́ўлены. 2. заня́ты

bookends канцавы́я падпо́ркі для кні́г

booking ['bukɪŋ] n. 1. закантрактава́ньне *n.* (*арты́ста*). 2. зака́з на ме́сца на самалёт, у гатэ́лі

booking agent 1. білéтны агéнт. 2. агéнт, адміністрáтар артыстаў
book label кнíжны знак, эксліброс -у *m.*
booklearned ['bʊklɜ:rnəd] adj. кнíжны, вýчаны па кнíгах
book jacket супэрвóкладка *f.*
bookkeeper ['bʊkˌki:pər] n. рахункавóд, бухгáльтар -а *m.*
bookkeeping ['bʊkˌki:pɪŋ] n. рахункавóдзтва *n.*, бухгáльтарскі ýлíк
bookless ['bʊkləs] adj. 1. бяз кнíгі, бяз кнíгаў: ***A bookless house isn't a real home*** Дом бяз кнíгаў ня ёсьць сапрáўдным дóмам. 2. неасьвéчаны, неадукавáны
booklet ['bʊklət] n. брашýра, кнíжачка *f.*
bookman ['bʊkmən] n., pl. **-men** 1. літарáтар -а *m.*; вучóны -ага *m.*; студэ́нт -а *m.* 2. Informal кнігапрадаўвéц -ýцá *m.*; рэдáктар -а, выдаўвéц -ýцá *m.*
bookmark ['bʊkmɑ:rk] n. закладáдка *f.* (*у кнíзе*)
book matches запáлкі ў кардóннай вóкладцы
book review рэцэ́нзія на кнíгу
book reviewer рэцэнзэ́нт -а *m.*
bookseller ['bʊkˌselər] n. кнігáр -á *m.*, кнігапрадаўвéц -ýцá *m.*
bookshelf ['bʊkʃelf] n., pl. **-shelves** кнíжная палíца
bookshop ['bʊkʃɑ:p] n. кнігáрня *f.*
bookstack ['bʊkstæk] n. кніжны стэлáж (*у бібліятэ́цы*)
bookstall ['bʊkstɔ:l] n. кніжны шáпік
bookstore ['bʊkstɔ:r] n. кнігáрня *f.*
bookworm ['bʊkwɜ:rm] n. 1. «кнігаéд», чалавéк, які́ любíць чытáць, кнíжнік -а *m.* 2. кнíжная моль
boom [bu:m] – n. 1. гул -у *m.* (*стрэ́лу, званóў*). 2. эканамíчны ýздым, бум -у *m.*; раптóўны рост, разьвіцьцё. 3. узрóст папуля́рнасьці
– v.i. 1. гудзéць, грымéць. 2. хýтка расьці́, разьвівáцца; перажываць уздым: ***Business is booming*** Гáндаль раптóўна разьвівáецца
• ***boom-and-bust*** [ˌbu:mənˈbʌst] Informal ненармáльна хýткі рост, па якíм прыхóдзіць спад
• ***boom times*** часы́ ўздыму й рóсквіту
boomerang ['bu:məræŋ] n. бумэрáнг -а *m.*
boon I [bu:n] n. дар -у *m.*; выгада, карысьць *f.*
boon II [bu:n] adj. 1. вясёлы. 2. Poet. блíзкі па душы́, вéльмі мíлы, прыéмны, вéтлы: ***a boon companion*** вясёлы кампаньён, ся́бра
boon III [bu:n] n. кастры́ца *f.* (*лёну*)
boor [bʊr] n. грубія́н -а *m.*, грубія́нка *f.*; некультýрны, нявы́хаваны чалавéк
boorish ['bʊrɪʃ] adj. 1. некультýрны; прóсты; грубія́нскі. 2. нехлямя́жы
boost [bu:st] – n. 1. рэклямавáньне *n.*, агітáцыя за *каго́*, падтры́мка *f.* 2. павышэ́ньне *n.*: ***a boost in prices*** павышэ́ньне цэ́наў
– v.t. 1. паднімáць; падпіхáць. 2. падтры́мваць, агітавáць за: ***to boost a candidate*** агітавáць за кандыдáта. 3. збóльшваць, павышáць: ***to boost sales*** павы́сіць прóдаж тавáру
– v.i. давáць падтры́мку
booster [bu:stər] n. 1. Electr. дадаткóвы генэрáтар. 2. Informal энтузіястычны прыхíльнік
• ***booster shot*** паўтóрная ін'ёкцыя
boot [bu:t] – n. 1. бот -а *m.*, чóбат -а *m.*, чаравíк вышэ́й кóсткі. 2. калóдкі *pl.* (*прылáда катавáньня*). 3. Brit. багáжнік -а *m.* (*у áўце*). 4. запóна *f.*
– v.t. 1. абувáць (*бóты*). 2. Sl. давáць высьпя́тка (*нагóю*). 3. а) Baseball прамахнýцца. б) Sl. празявáць нагóду. 4. Informal пазбывáцца; звальня́ць. 5. Comput. запускáць, загружáць
• ***bet your boots*** будзь пэ́ўны
• ***die with one's boots on*** памéрці ў баí, на вáрце
• ***lick the boots of*** лізáць бóты, падлíзвацца
• ***the boot,*** Sl. звальнéньне *n.*
• ***to boot*** на дадáтак; апрачá
bootblack ['bu:tblæk] n. чысьцíльнік бóтаў

bootee [bu:ˈti:] n. 1. дзіця́чы бо́цік (*ча́ста плі́цены*). 2. да́мскі каро́ткі бот

booth [bu:θ] n., pl. **booths** 1. ша́пік -а, кіёск -а, латло́к -ка́ *m.* 2. тэлефо́нная бу́дка. 3. кабі́на для галасава́ньня. 4. асо́бная адгаро́дка (*у рэстара́не*)

bootjack [ˈbu:tdʒæk] n. прыла́да да сьця́гваньня бо́таў

bootlace [ˈbu:tleɪs], n. матузы́ ў чарані́ках

bootleg [ˈbu:tleg] – v. гнаць самаго́нку
– adj. нелега́льна ро́блены, прадава́ны, самаго́нны
– n. самаго́нка *f.*

bootlegger [ˈbu:tlegər] n. чалаве́к, які́ го́ніць самаго́нку

bootless I [ˈbu:tləs] adj. бяз бо́таў, бо́сы

bootless II [ˈbu:tləs] adj. бескары́сны, непрыда́тны; няўда́лы: ***bootless effort*** бескары́сныя нату́гі

bootlick [ˈbu:tlɪk] Sl., v.t. падлі́звацца, падхалі́мнічаць

bootlicker [ˈbu:tlɪkər] n., Sl. падхалі́м -а *m.*, падлі́за *m. & f.*

boots [bu:ts] n., Brit. хлапе́ц на паслу́гах у гатэ́лі

boots and saddles сыгна́л сяда́ць на каня́

bootmaker [ˈbu:tmeɪkər] n. шаве́ц -ўца́ *m.*

booty [ˈbu:ti] n., pl. **-ties** 1. вае́нная здабы́ча, трафэ́й -ю *m.* 2. кра́дзеныя гро́шы *або́* рэ́чы; нарабава́нае *n.*

boozy [ˈbu:zi] adj., Informal 1. п'я́ны. 2. які́ лю́біць ча́ста выпіва́ць

booze [bu:z] – n., Informal 1. алькаго́ль -ю *m.* 2. п'я́нства *n.*; папо́йка *f.*
– v.i. мо́цна піць, напіва́цца

boracic [bəˈræsɪk] adj. *гл.* **boric**

borax [ˈbɔ:ræks] n., Chem. бура́кс -у *m.*

Bordeaux [bɔ:rˈdou] n. бардо́, *indecl., n.*

bordello [bɔ:rˈdelou] n. публі́чны дом

border [ˈbɔ:rdər] – n. 1. мяжа́, грані́ца *f.* 2. краі́й -ю *m., dim.*, краёчлак -ка *m.*, бе́раг, бок -у *m.*: узьбярэ́жжа *n.*: ***on the border of a lake*** на бе́разе во́зера. 3. шляк -а́ *m.*, шлячло́к -ка́ *m., dim.*; беражло́к -ка́ *m.*; аблямо́ўка *f.*
– v.t. 1. абрамля́ць, абкружа́ць; аблямо́ўваць, абшыва́ць; абса́джваць: ***We have bordered our lawn with shrubs*** Мы абсадзі́лі наш двор куста́мі. 2. абво́дзіць мяжо́ю
• ***border on/upon*** а) межава́ць, быць на мяжы́ *чаго́* б) быць бліскім да *чаго́*: ***to border on the ridiculous*** быць на мяжы́ сьме́шнага, дахо́дзіць да сьме́шнага
• ***the border*** паграні́чная паласа́ паміж Злу́чанымі Шта́тамі і Кана́дай *або́* Мэ́ксыкай

borderland [ˈbɔ:rdərlænd] n. 1. паграні́чная паласа́. 2. паласа́ няпэ́ўнасьці, прамэ́жкавая зо́на

borderless [ˈbɔ:rdərləs] adj. бязь ме́жаў; бязьме́жны

borderline [ˈbɔ:rdərlaɪn] – n. мяжа́ *f.*; лі́нія, яка́я разьдзяля́е; лі́нія падзе́лу
– adj. 1. на мяжы́, суме́жны. 2. прамэ́жкавы

bore I [bɔ:r] – v.i. 1. сьвідрава́ць, перакру́чваць. 2. быць пада́тным на сьвідрава́ньне: ***This wood bores well*** Гэ́тае дрэ́ва лёгка сьвідру́ецца. 3. прабіва́ць, прапіха́ць напе́рад
– v.t. 1. сьвідрава́ць дзі́рку. 2. пако́пваць; прабіва́ць (*тунэ́ль*). 3. бурыць, сьвідрава́ць углы́б, прабіва́ць грунт. 4. прапіха́ць, прабіва́ць сабе́ даро́гу
– n. прасьвідрава́ная адту́ліна, дзі́рка

bore II [bɔ:r] – v.t. 1. апры́краць, надаку́чваць: ***He bores me to death*** Ён надаку́чыў мне да сьме́рці; ***I am bored*** Мне ну́дна
– n. ну́дны, надаку́члівы чалаве́к *або́* заня́так

bore III [bɔ:r] v., p.t. of **bear I**

bore IV [bɔ:r] n. мо́цны акія́нскі прылі́ў

boredom [ˈbɔ:rdəm] n. нуда́, нудо́та, туга́ *f.*

borer [ˈbɔ:rər] n. 1. сьве́рдзел -а *m.*, бур -а *m.*, сьвярдзёлак -ка *m.* 2. бор -а *m.*, зубны́ сьве́рдзел. 3. сьвідро́ўнік -а *m.*, бурави́к -а́ *m.* 4. ша́шаль -я

boresome [ˈbɔ:rsʌm] adj. ну́дны, надаку́члівы

boric [ˈbɔ:rɪk] adj. бо́рны

boric acid бо́рная кіслата́

boring I ['bɔ:rɪŋ] n. 1. прабіва́ньне, сьвідрава́ньне, бурэ́ньне *n.* 2. бурава́я шчы́ліна
• ***borings*** стру́жка пры сьвідрава́ньні
boring II ['bɔ:rɪŋ] adj. ну́дны, надаку́члівы, сто́мны
born [bɔ:rn] – adj. 1. наро́джаны. 2. прыро́джаны (*тале́нт, паэ́т*), прыро́дны: ***a born poet*** прыро́джаны паэ́т
– v., p.p. of **bear**
borne [bɔ:rn] v., *p.p. of* **bear I**: ***I have borne it as long as I can*** Я цярпе́ла гэ́та, пакуль магла́; ***She had borne five children*** Яна́ нарадзі́ла пяцяры́х дзяце́й
boron ['bɔ:rɑ:n] n., Chem. бор -у *m.*
borough ['bɜ:roʊ] n. 1. го́рад (*з по́ўным самаўра́дам*). 2. гарадскі́ раён. 3. малы́ го́рад, мястэ́чка
borrow ['bɔ:roʊ] v.t. 1. пазыча́ць: ***to borrow money*** пазыча́ць гро́шы; ***to borrow books from the library*** пазыча́ць зь бібліятэ́кі кні́гі. 2. запазыча́ць, перайма́ць: ***Rome borrowed many ideas from Greece*** Рым запазы́чыў шмат ідэ́яў ад Грэ́цыі. 3. Math. (*пры адні́ма́ньні*) пазыча́ць
• ***borrow trouble*** перайма́цца за́гадзя
borrowable ['bɔ:roʊəbəl] adj. пазыча́льны, пазыко́вы: ***borrowable fund*** пазыко́вы фонд
borrower ['bɔ:roʊər] n. 1. чалаве́к, які́ пазыча́е. 2. плягія́тар -а *m.*
borrowing ['bɔ:roʊɪŋ] n. 1. пазыча́ньне *n.* 2. запазы́чваньне, перайма́ньне *n.* 3. запазы́чаньне *n.*
bort [bɔ:rt] n. другара́дны гату́нак дыяма́нту; абрэ́зкі пры рэ́заньні дыяма́нту
borzoi ['bɔ:rzɔɪ] n. хорт харта́ *m.* (*паляўні́чы саба́ка*)
boscage ['bɑ:skɪdʒ] n., Poet. за́расьнік, гушча́р -у, гаі́й -ю *m.*
bosh [bɑ:ʃ] n., interj., Informal лухта́; глу́пства
bosk [bɑ:sk] n. гаі́й -ю *m.*; малы́ лясо́к; за́расьнік -у *m.*
bosky ['bɑ:ski] adj. 1. заро́слы дрэ́вамі, куста́мі; лясі́сты. 2. Poet. цяні́сты

Bosnian ['bɑ:zniən] – adj. басьні́йскі – n. жыха́р Бо́сьніі, басьні́ец -йца *m.*, басьні́йка *f.*
bosom ['bʊzəm] – n. 1. гру́дзі, *pl. only*; ло́на *n.* 2. грудзі́на *f.* (*кашу́лі, блю́зкі*). 3. па́зуха *f.*: ***in one's bosom*** за па́зухай (*трыма́ць*), за па́зуху (*кла́сьці*). 4. ло́на *n.*: ***in the bosom of one's family*** у ко́ле сваé сям'і́. 5. сэ́рцыа *n.*, ду́мкі, пачу́цьці *pl.* 6. абды́мкі *pl. only.*
– adj. сардэ́чны: ***bosom friend*** сардэ́чны, неразлу́чны ся́бра
– v.t. 1. прытуля́ць да ўло́ньня, прыла́шчваць, прыгалу́бваць; абдыма́ць. 2. пяле́гаваць; пе́сьціць, хава́ць у сэ́рцы (*надзе́ю*)
bosomy ['bʊzəmi] adj. зь вялі́кімі грудзьмі́
boss I [bɔ:s] – n. 1. гаспада́р -а́, нагля́дчык -а *m.*, старэ́йшы працаўні́к; ма́йстрыа -ы *m.* 2. нача́льнік, бос -а *m.*
– v.t. быць гаспадаро́м; кірава́ць, загада́ваць
– adj. 1. галоўны; вядучы; кіру́ючы
boss II [bɔ:s] – n. 1. рэльэ́фны арна́мэнт са сэ́бра, слано́вае ко́сьці. 2. гуз -а *m.*; вы́пукласьць *f.* 3. Geol. ку́пальная структу́ра
– v.t. упрыго́жваць рэльэ́фным арнамэ́нтам
bossy I ['bɔ:si] adj. **bossier, -iest,** Informal уладалю́бны; які́ лю́біць загада́ваць; ула́дны, дэспаты́чны
bossy II ['bɔ:si] adj. 1. удэкарава́ны рэльэ́фнымі аздо́бамі. 2. вы́пуклы, як гуз; гузава́ты
botanic [bə'tænɪk] or **botanical** [bə'tænɪkəl] – adj. батані́чны
– n. зёлкавы лек
botanical garden батані́чны сад
botanist ['bɑ:tənəst] n. бата́нік -а *m.*
botany ['bɑ:təni] n., pl. **-nies** бата́ніка *f.* 2. расьлі́ннасьць *f.*: ***the botany of Palessie*** расьлі́ннасьць Пале́сься
botch [bɑ:tʃ] – v.t. 1. парта́чыць, псава́ць. 2. неакура́тна ла́таць *або́* зашыва́ць
– n. 1. бла́га вы́кананая рабо́та. 2. ла́та *f.*

botfly ['bɑ:tflaɪ] n., pl. **-flies** авадзе́нь -дня́ *m.*

both [bəʊθ] – adj., pron. або́два -ух *m. & n.*; абе́дзьве *f.*, або́е, абаі́х: ***both houses*** або́два дамы́; ***both brothers*** або́два браты́; ***both sisters*** абе́дзьве сястры́; ***they both (brother and sister)*** яны́ або́е; ***Both of them are doctors*** Або́два яны́ — дактары́
– adv. ра́зам, гэ́так жа: ***He fears and hopes both at once*** Ён баі́цца й аднача́сна спадзяе́цца
– conj. як... так і; да таго́ ж, і... і: ***He is both tired and hungry*** Ён і змарыўся і галодны

bother ['bɑ:ðər] – n. 1. турбо́та *f.*; кло́пат -у *m.*, даку́ка *f.* 2. назо́ла *f.* (*пра чалаве́ка*)
– v.t. 1. дакуча́ць; дурыць галаву́; назаля́ць, турбава́ць. 2. непако́іць, хвалява́ць
– v.i. турбава́цца, непако́іцца

bothering ['bɑ:ðərɪŋ] adj. турбо́тны; даку́члівы

bothersome ['bɑ:ðərsʌm] adj. турбо́тны; даку́члівы; назо́льны

bott [bɑ:t] n. ля́рва авадня́

bottle ['bɑ:təl] – n. пля́шка, буты́лька *f.*
– v.t. налива́ць у буты́льку, трыма́ць у буты́льках
• ***bottle up*** паўстрыма́ць, апанава́ць: ***to bottle up one's anger*** апанава́ць сваю́ злосьць
• ***hit the bottle,*** Sl. а) піць гары́лку. б) напіва́цца
• ***the bottle*** буты́лька алкаго́льнага напо́ю

bottlebrush ['bɑ:təlbrʌʃ] n., Bot. хвошч, хвашчу́ *m.*

bottleneck ['bɑ:təlnek] n. 1. ры́льца буты́лькі. 2. ву́зкі прахо́д *або́* ву́ліца. 3. зато́р -у *m.*; перашко́да *f.*

bottom ['bɑ:təm] – n. 1. дно *n.*, спод -у *m.*; дні́шча *n.*: ***at the bottom of the basket*** на спо́дзе ко́шыка; ***the bottom of the sea (river)*** марско́е дно (дно ракі́). 2. ***bottoms*** нізы́, нізі́на *або́* лагчы́на паўз раку́. 3. сядзе́ньне (*крэ́сла*). 4. падста́ва *f.*, фунда́мэнт -у *m.*; крыні́ца *f.*; су́тнасьць *f.*: ***We must get to the bottom of the mystery*** Мы му́сім раскры́ць таямні́цу. 5. Informal аза́дак -ка *m.* 6. кіль -я *m.*
– v.t. 1. устаўля́ць сядзе́ньне (*у крэ́сла*). 2. устаўля́ць дно, задні́ць (*бо́чку*). 3. дайсьці́ да дна; ца́лкам зразуме́ць. 4. будава́ць, ста́віць на падму́рку; апіра́ць на *чым*
– v.i. 1. стая́ць на падму́рку; абапіра́цца. 2. дакрана́цца да дна
– adj. 1. найніжэ́йшы; апо́шні: ***bottom prices*** найніжэ́йшыя цэ́ны; ***He spent his bottom dollar*** Ён вы́даў свой апо́шні даля́р. 2. фундамэнта́льны. 3. до́нны: ***bottom life in the ocean*** жыцьцё на дне акія́ну
• ***at bottom*** у асно́ўным; па су́тнасьці
• ***be at the bottom of*** быць запра́ўднай крыні́цай *або́* прычы́най *чаго́*
• ***bottom up*** дагары́ нага́мі
• ***Bottoms up!*** Informal Да дна! (*вы́піць*)
• ***knock the bottom out of*** зрабі́ць непрыда́тным; зьнішто́жыць
• ***scrape the bottom of the barrel*** дайсьці́ да дна

bottomless ['bɑ:təmləs] adj. 1. а) бяз дна *ці* сядзе́ньня. б) Figur. беспадста́ўны, неабгрунтава́ны. 2. а) непаме́рна глыбо́кі, бязло́нны. б) Figur. недаступны для ро́зуму, невытлумача́льны

botulism ['bɑ:tʃəˌlɪzəm] n. батулі́зм -у *m.*

boudoir ['bu:dwɑ:r] n. будуа́р -а *m.*

bough [baʊ] n. галі́на *f.*, сук -а́ *m.*

bought I [bɔ:t] n. 1. згін -у *m.*, крывізна́ *f.*, зьві́ліна *f.* 2. пятля́ (*зь вяро́ўкі*), скру́так (*вяро́ўкі, сьпіра́лі*)

bought II [bɔ:t] v., *p.t. and p.p. of* **buy**

bouillon ['bʊljɑ:n] n. булён -у *m.*: ***bouillon cubes*** булённыя ку́бікі

boulder ['bəʊldər] n. валу́н -а́ *m.*

boulevard ['bʊləvɑ:rd] n. бульва́р -у *m.*

bounce [baʊns] – v.i. 1. падско́кваць (*як мя́чык*), адбіва́цца, адско́кваць. 2.

ускóкваць: ***bounce into the room*** ускóчыць, уляцéць у пакóй. 3. падскóкваць, скакáць. 4. Sl. (*пра чэк*) быць вéрнутым бáнкам дзéля недахóпу пакрыцьця́
– v.t. 1. падбівáць (*мя́чык, каб скакáў*); гóцаць, падкідáць (*дзіця́*). 2. Sl. выкідáць, звальня́ць з прáцы
– n. 1. падскóк -у *m.*, адбіцьцё *n.*, падскóкваньне *n.* 2. выхваля́ньне *n.*, хвальбá *f.*, самахвáльства *n.* 3. Informal жыцьцяздóльнасьць, энэ́ргія *f.*: ***to be full of bounce*** быць пóўным жыцьця́ й энэ́ргіі. 4. Sl. звальнéньне з прáцы: ***to get the bounce*** быць звóльненым з прáцы. 5. цяжкí ўдáр
• ***bounce back*** пачáць нáнава пасьля́ няўдáчы

bouncer ['baunsər] n. 1. скакýн -á *m.* 2. нéшта вéльмі вялíкае. 3. Informal хвалькló -а *m. & f.*; самахвáл -а *m.*, самахвáлка *f.* 4. плáтны выкідáла -ы *m.* (*у бáры, гатэ́лі*). 5. Brit., Informal бессарóмная хлусьня́

bouncing ['baunsiŋ] adj. 1. які́ падскóквае. 2. дýжы, здарóвы, энэргíчны: ***a bouncing baby*** здарóвае дзіця́тка; ***bouncing economy*** здарóвая эканóміка

bound I [baund] v., *p.t. and p.p. of* **bind.** adj. 1. пераплéцены, сшы́ты: ***a bound book*** пераплéценая кнíга. 2. зьвя́заны, абавя́заны; змýшаны: ***to be bound by one's promise*** быць зьвя́заным абяцáньнем. 3. Informal рашýчы, станаўкí: ***to be bound to go*** навáжыцца ісьцí
• ***bound up in or with*** а) цéсна зьвя́заны з *чым* б) вéльмі аддáны *камý-чамý*

bound II [baund] – v.i. 1. падскóкваць; скакáць, бéгчы пóдскакам. 2. адбівáцца, адскóкваць
– v.t. падбівáць (*напр. мя́чык*)
– n. адскóк -у *m.*, скачóк упéрад; падскóк -у *m.*: ***With one bound the deer went into the woods*** Адны́м скачкóм казýля шмы́гнула ў лес

bound III [baund] – n. мяжá *f.*, мéжы *pl.*: ***bounds*** а) мéжы. б) абшáр, абня́ты мéжамі: ***out of bounds*** за мяжóю *абó* за лíніяй спартóвай пляцóўкі
– v.t. 1. правóдзіць мяжý, абмяжóўваць. 2. Obsol. абыймáць, улучáць
– v.i. межавáцца
• ***hold within bounds*** трымáць у дысцыплíне
• ***within the bounds of possibility*** у мéжах магчы́масьці

bound IV [baund] adj. 1. у дарóзе; у кірýнку: ***I am bound for home*** Я éду дамóў; ***a train bound for Miensk*** цягнíк на Менск

boundary ['baundəri] n., pl. **-ries** дзяржáўная мяжá; мéжы *pl.*

bounden ['baundən] – adj. вымагáны, абавязкóвы; канéчны: ***one's bounden duty*** канéчны абавя́зак
– v. *p.p. of* **bind** абавя́заны

boundless ['baundləs] adj. бязмéжны; неабмежавáны; бяскрáйні, неабся́жны

boundlessness ['baundləsnəs] n. бязмéжнасьць, бяскрáйнасьць, неабся́жнасьць *f.*

bounteous ['bauntiəs] adj. *гл.* **bountiful**

bountiful ['bauntifəl] adj. 1. шчóдры; нескупы́, ахвя́рны. 2. багáты, дастáтны

bounty ['baunti] n., pl. **-ties** 1. шчóдрасьць *f.* 2. шчóдры дар. 3. узнагарóда *f.*

bouquet [bu'kei] n. 1. букéт -а *m.* (*квéтак*). 2. [bou'kei] пах, вóдар -у *m.* (*віна́*)

bourgeois ['burʒwɑ:] – n., pl. **-geois** мешчанíн -а *m.*, прадстаўнíк сярэ́дняе кля́сы: ***the bourgeois*** сярэ́дняя кля́са, мяшчáнства *n.*, буржуазíя *f.*
– adj. 1. мяшчáнскі, буржуáзны. 2. мяшчáнскі, звычáйны; прóсты: ***bourgeois attitude*** мяшчáнскі падыхóд; ***bourgeois taste*** дрóбнамяшчáнскі густ

bourgeoisie [ˌburʒwɑ:'zi:] n. сярэ́дняя кля́са, буржуазíя *f.*

bourse [burs] n. бíржа *f.*

bout [baut] n. 1. суты́чка *f.*, спабóрніцтва *n.*, дýжаньне *n.*: ***boxing bout*** спа-

бо́рніцтва ў бо́ксе. 2. прыступ -у *m.*: ***a bout of illness*** прыступ хваро́бы; ***drinking bout*** запо́й

boutique [bu:ˈti:k] n. мо́дная кра́мка

boutonniere [ˌbu:tənˈɪr] n. кве́тка ў пяцёльцы

bovine [ˈbouvaɪn] – adj. 1. вало́вы; каро́він. 2. Figur. як вол *ці* каро́ва, а) павольны, тупы́: ***a bovine stare*** тупы́ по́зірк. б) абыя́кавы, флегматы́чны: ***a bovine nature*** флегматы́чная нату́ра

– n. вол *або́* каро́ва

bow I [baʊ] – v.i. 1. кла́няцца: ***He smiled and bowed*** Ён усьміхну́ўся й паклані́ўся. 2. схіля́цца; падпарадко́ўвацца: ***The boy bowed to his parents' wishes*** Хлапе́ц падпара́дкаваўся жада́ньню бацько́ў

– v.t. 1. схіля́ць (*галаву́*): ***to bow one's thanks*** падзя́каваць паклано́нам. 3. віта́ць паклано́нам. 4. згіна́ць; го́рбіць: ***The man was bowed by old age*** Ста́расьць згго́рбіла чалаве́ка

– n. паклон -у *m.*, кіў галавы́

• ***bow and scrape*** быць зана́дта ве́тлівым, уго́длівым, гну́цца ў паклано́нах

• ***bow out*** вы́йсьці, разьвіта́цца

• ***take a bow*** прыня́ць паклано́нам пахвалу́, во́плескі

bow II [bou] – n. 1. лук -а *m.* (*зброя́*). 2. смык -а́ *m.* 3. ву́зел (*ба́нтам*): ***a bow of ribbon*** бант са сту́жкі, ба́нцік -а *m.* 4. дуга́ *f.*, вы́гін -у *m.*

– adj. дугавы́, дугападо́бны; сагну́ты (*у дугу́*), згго́рблены

– v.t. 1. выгіна́ць; згіна́ць (*у дугу́*). 2. ігра́ць на смыкавы́м інструме́нце

– v.i. 1. выгіна́цца, згіна́цца. 2. вадзі́ць смыко́м па стру́нах

• ***have two strings to one's bow*** мець вы́бар не́калькіх магчы́масьцяў для дзе́яньня

bow IV [baʊ] n. нос карабля́, чаўна́ ці самалёту

bow compass кронцы́ркуль -я *m.*

bowdlerize [ˈbaʊdləraɪz] v.t. выкіда́ць з напі́санага непрысто́йныя ўры́ўкі, сло́вы

bowel [ˈbaʊəl] – n. кі́шка *f.*; вантро́бы *pl. only.*

– v.t. патрашы́ць, выма́ць вантро́бы

bowel movement спараже́ньне, пра́ца кішэ́чніка

bowels [ˈbaʊəlz] n., pl. 1. кі́шкі *pl.* 2. Informal то́ўстая кі́шка: ***to move one's bowels*** спаражні́цца. 3. не́тры: ***the bowels of the earth*** не́тры зямлі́

bower I [ˈbaʊər] – n. 1. альта́нка *f.* 2. ле́тнік -у *m.*, ле́цішча *n.*, ха́тка *f.*

– v.t. абса́джваць дрэ́вамі, рабі́ць за́сень

bower II [ˈbaʊər] n. чалаве́к, які́ кланя́ецца *або́* го́рбіцца

bowery I [ˈbaʊəri] adj., Poet. пакры́ты лі́сьцем, ліставы́; лі́сьцевы, лісьцёвы; цяні́сты

bowery II [ˈbaʊəri] n., pl. **-eries** ху́тар -а *m.*

bowie knife [ˈboʊi] паляўні́чы нож

bowing [ˈbaʊɪŋ] **acquaintance** ша́пачнае знаёмства

bowl I [boʊl] n. 1. мі́са *f.*; мі́ска *f.*, мі́сачка *f.*: ***a mixing bowl*** мі́са для мяша́ньня (*це́ста*); ***a bowl of soup*** мі́ска су́пу; ***a bowl of flowers*** ва́за з кве́ткамі. 2. заглыбле́ньне *n.*: ***the bowl of a spoon*** заглыбле́ньне лы́жкі. 3. амфітэа́тар -ра *m.*, стадыён -а *m.* 4. Archaic ча́ша *f.*

bowl II [boʊl] – n. 1. ку́ля (*для гульні́*). 2. Tech. ро́лік -а *m.* , блёк -а *m.*

– v.i. 1. гу́ляць у бо́ўлінг. 2. каці́ць ку́лю. 3. Informal ху́тка й гла́дка пасо́ўвацца напе́рад, каці́ць; ху́тка е́хаць

– v.t. 1. каці́ць ку́лю. 2. кача́ць (*абру́чы*)

• ***bowl down*** зьбі́ць, звалі́ць

• ***bowl over*** а) перакулі́ць. б) Informal зьбянтэ́жыць

bowlegged [ˌboʊˈlegɪd] adj. крывано́гі

bowler [ˈboʊlər] n. 1. гуле́ц у бо́ўлінг. 2. капялю́ш-кацялко́к

bowling [ˈboʊlɪŋ] n. 1. гульня́ бо́ўлінг. 2. гуля́ньне ў ку́лі

bowling alley будзі́нак для гульні́ ў бо́ўлінг; кегельба́н -у *m.*

bowman I ['bəʊmən] n., pl. **-men** лу́чнік -а *m.*, стралóк з лу́ку

bowman II ['bəʊmən] n., pl. **-men** пярэ́дні вясьля́р

bowshot ['bəʊʃɑ:t] n. 1. стрэл з лу́ку. 2. далёкасьць лёту стралы́

bowstring ['bəʊstrɪŋ] n. цецівá лу́ку

bow tie му́шка *f.* (*на шы́ю*)

bow-wow [ˌbaʊ'waʊ] – n. 1. брэх сабáкі, гаў-гаў. 2. сабáчка (*у дзіця́чых апавяда́ньнях*)
– adj., Sl. брахлі́вы; задзі́рлівы
– v.i. брахáць

box I [bɑ:ks] – n. 1. скры́нка, скры́ня *f.*, куфэ́рак-ка *m.*; пáчак -ка *m.*; пу́шка *f.*: ***a box of matches*** пáчак запáлак. 2. лёжа *f.* (*у тэáтры*). 3. бу́дка *f.*: ***a sentry box*** а) вартаўні́чая бу́дка. б) малáя хáтка. 4. кóзлы *pl.* (*сядзе́ньне для фу́рмана*)
– v.t. 1. пакавáць у скры́нкі *або́* пáчкі: ***to box cigars*** укладáць цыгáры ў скры́начкі. 2. Print. выдзяля́ць рáмкамі. 3. баксавáць, біць кулакóм
• ***boxes*** гледачы́ ў лёжы
• ***box up*** запакавáць; трымáць замкну́тым, абмежавáць
• ***Christmas box,*** Brit. каля́дны падару́нак
• ***in a box,*** Informal у цяжкі́м станóвішчы
• ***shooting box,*** Brit. малы́ дóмік для паляўні́чых ці рыбакóў
• ***the box,*** Informal тэлевíзар -а *m.*

box II [bɑ:ks] – n. аплявýха *f.* (*удáр*)
– v.t. даць аплявýху
– v.i. баксавáць з *кім*

box calf хрóмавая цяля́чая скýра

boxcar ['bɑ:ksˌkɑ:r] n. тавáрны вагóн

boxer ['bɑ:ksər] n. 1. пакавáльнік (*у скры́ні*). 2. баксёр -а *m.* (*спартóвец*). 3. баксёр -а *m.* (*парóда сабáкі*)

boxing ['bɑ:ksɪŋ] n. 1. бокс (*спорт*). 2. пакавáльны матэрыя́л. 3. пакавáньне ў скры́нкі. 4. шуфля́да *f.* (*вакнá*)

boxing gloves баксёрскія рукавíцы

box office тэатрáльная кáса

box-office ['bɑ:ksˌɑ:fəs] adj. папуля́рны, прыбыткóвы: ***This concert is a box-office success*** Гэ́ты канцэ́рт прыбыткóвы

box pleat or **plait** падвóйная склáдка (*у спадні́цы*)

box spring рáма са спружы́намі (*у лóжку*)

boy [bɔɪ] – n. 1. хлаплéц -цá *m.*, хлóпlец -ца *m.*, хлóпчык -а *m.*; сын -а *m.* 2. рабóтнік *m.* (*слугá*). 3. маладзён -а *m.* (*пагáрдліва*)
– interj., Informal (*вы́крык зьдзіўлéньня, трывóгі*): ***Boy, isn't it hot!*** Ну ж і гарачыня́!
• ***good boy*** малайчы́на
• ***My boy!*** Хлóпча! Чалавéча!
• ***the boys*** а) сыны́ *pl.* б) мужчы́нскае тавáрыства

boyar [bəʊ'jɑ:r] n. бая́рын -а *m.*, *pl.* бая́ры, радавíты дваранíн

boycott ['bɔɪkɑ:t] – v. байкатавáць
– n. байкóт -у *m.*

boyfriend ['bɔɪfrend] n. 1. кавалéр -а *m.* (*дзяўчы́ны*); блíзкі ся́бра (*хлапцá*). 2. Informal сымпáтыя *f.*

boyhood ['bɔɪhʊd] n. 1. хлапéчыя гады́, малéнства. 2. хлапцы́ *coll.*

boyish ['bɔɪɪʃ] adj. 1. хлапéцкі, хлапéчы, падлéткавы: ***boyish ambition*** хлапéцкія амбíцыі. 2. як хлапéц, як у хлапцá: ***The girl was boyish in her choice of games*** Дзяўчы́на былá як хлапéц у сваíм вы́бары гýльняў. 3. блáзенскі, хлапéчы

Boy Scout скаўт -а *m.*

Boy Scouts скáўцкая арганізáцыя (*для хлапцóў*), скáўтынг -у *m.* (*хлапéцкі*)

bra [brɑ:] n. *гл.* **brassiere**

brace [breɪs] – n. 1. змацавáньне *n.*, скрэ́па *f.*; клямlар -ра *m.*; падпóрка *f.* 2. пáра *f.* (*асабліва дзíчы*): ***a brace of ducks*** качы́ная пáра. 3. кóльба *f.* (*ру́чка сьвярдзёлка*). 4. фігýрная дýжка
– v.t. 1. падмацóўваць; падпірáць. 2. упірáць у *што*. 3. нацягваць, зацiскáць. 4. брáць у фігýрныя дýжкі. 5. ***to brace oneself*** напрýжыць усé сваé сíлы; мужáцца, паддáць сабé адвáгі; ***to brace oneself up to fear*** старáцца перамагчы́ страх

• ***braces*** 1. мэталёвая сьця́жка (*для раўня́ньня зубо́ў*). 2. шле́йкі, падця́жкі *pl. only*
• ***brace up,*** Informal браць сябе́ ў рукі: ***Brace up and begin studying*** Вазьмі́ сябе́ ў ру́кі і пачні́ вучы́цца

bracelet ['breɪslət] n. 1. бранзале́тка *f.*, бранзале́т -а *m.* 2. Sl. кайданы́ *pl. only*

bracing ['breɪsɪŋ] adj. ажыўля́льны, асьвяжа́льны: ***The mountain air was bracing*** Го́рнае паве́тра асьвяжа́ла

bracket ['brækɪt] – n. 1. падпо́рка, падста́ўка *f.* 2. ду́жка *f.* 3. гру́па, катэго́рыя *f.*: ***the lowest income bracket*** гру́па з найніжэ́йшымі дахо́дамі. 4. кансо́ль *f.*
– v.t. 1. падпіра́ць кансо́ляй. 2. браць у ду́жкі. 3. спалуча́ць скрэ́пай. 4. падво́дзіць пад адну́ катэго́рыю: ***Don't brace me with him*** Ня ста́ў мяне зь і́м у адну́ катэго́рыю

brackish ['brækɪʃ] adj. 1. саланава́ты (*вада́*). 2. нясма́чны, непрые́мны

bracteal ['brækti:l] adj. прыкве́ткавы

brad [bræd] n. то́нкі цьвічо́к, штыфцік -а *m.*: ***shoe brads*** цьвічкі́ да бо́таў

bradawl ['brædɔ:l] n. шы́ла *n.*

brag [bræg] – v., **bragged -ging** хваліцца, выхваля́цца: ***to brag of a good car*** хваліцца до́брым самахо́дам
– n. 1. хвальба́ *f.*, самахва́льства *n.* 2. хвалькло́ -а́ *m.*

braggart ['brægərt] – n. 1. выхваля́кла -і *m.*, хвалькло́ -а́ *m.*; самахва́л -а *m.*, самахва́лка *f.*
– adj. які́ выхваля́ецца

braid [breɪd] – n. каса́ *f.* (*з валасо́ў*). 2. та́сьма *f.*, тасёмка *f.* 3. касьні́к -а́ *m.*, сту́жка *f.* (*да валасо́ў*)
– v.t. 1. пле́сьці, заплята́ць (*валасы́*): ***to braid rugs*** пле́сьці дываны́. 2. абшыва́ць та́сьмай. 3. зьвя́зваць сту́жкай

braided ['breɪdɪd] adj. 1. пле́цены, спле́цены; запле́цены; перапле́цены. 2. абшы́ты та́сьмай

Braille or braille [breɪl] n. шрыфт Бра́йля (*для сьляпы́х*)

brain [breɪn] n. 1. мозг -у *m.*, *pl.* мазгі́. 2. ро́зум -у *m.*, інтэліге́нцыя *f.*, разуме́выя здо́льнасьці
• ***beat one's brains*** лама́ць сабе́ галаву́, стара́цца прыпо́мніць
• ***have something on the brain,*** Informal мо́цна не́чым захапі́цца
• ***pick the brain of*** выця́гваць ад не́кага кары́сную інфарма́цыю

brain drain уце́чка мазго́ў

brainless ['breɪnləs] adj. дурны́, бязглу́зды

brainpan ['breɪnpæn] n. ча́рап -а *m.*

brainstorm ['breɪnstɔ:rm] n. 1. раптО́ўнае натхне́ньне. 2. «мазгава́я ата́ка»

brain trust мазгавы́ тра́ст

brainwash ['breɪnwɔ:ʃ] v.t., Informal прамыва́ць мазгі́

brainy ['breɪni] adj. **-er, -est,** Informal мазгаві́ты, разу́мны, інтэліге́нтны

braise [breɪz] v.t. тушы́ць (*мя́са*)

brake I [breɪk] – n. 1. то́рмаз -а *m.* 2. Figur. перашко́да *f.*
– v.t. тармазі́ць: ***to brake an automobile*** затармазі́ць аўтамабі́ль

brake II [breɪk] – n. 1. це́рніца *f.* (*для лёну або́ канапе́лі*). 2. цяжка́я бара́на. 3. цестамясі́лка *f.*
– v.t. це́рці *або́* трапа́ць лён (*кано́плі*)

brake III [breɪk] n. гушча́р -у *m.*

brake IV [breɪk] n. or **bracken** па́параць *f.*

brakeage ['breɪkɪdʒ] n. 1. тармажэ́ньне *n.* 2. тармазы́ *pl.*

brake pedal пэда́ль то́рмаза

braky ['breɪki] adj. заро́слы куста́мі, гушча́рам

bramble ['bræmbəl] n. 1. калю́чы куст (*ажы́ны, мали́ны*). 2. ажы́на *f.*

bran [bræn] n. во́труб'е *n.*, вы́сеўкі *pl.*, мякі́на *f.*

brancard ['brænkərd] n. насі́лкі *pl. only*

branch [brænʧ] – n. 1. галі́на *f.*, галі́нка *f.*, сук -а́ *m.* 2. лі́нія (*сямёйная*); пры́тока *f.*, рукаво́ *n.* (*ракі́*). 3. аддзе́л -у *m.*, ча́стка *f.*, галіна́ *f.*: ***a branch of learning*** галіна́ нау́кі; ***a branch of a bank*** аддзе́л ба́нку. 4. пададдзе́л, гру́па (*мо́ўная*)

– v.i. пушча́ць галі́ны, разгалі́но́ўвацца, адгалі́но́ўвацца
– v.t. дзяліць на аддзе́лы (*устано́ву, арганіза́цыю*)
• ***branch off*** аддзяліцца, адгалінава́цца
• ***branch out*** а) разгалінава́цца. б) пашы́рыць (*прадпрые́мства, зацікаўле́ньні*)

branchia [ˈbrænkiə] n. жа́бры, шчэ́лепы *pl.*

branchial [ˈbrænkiəl] adj. жа́бравы, шчэ́лепавы

branchy [ˈbræntʃi] adj. 1. разло́жысты, галіна́сты; разьві́слы, разьве́сісты. 2. які́ разгалі́но́ўваецца

brand [brænd] – n. 1. гату́нак -ку *m.*: ***a good brand of butter*** до́бры гату́нак ма́сла. 2. гандлёвая ма́рка: ***of the best brand*** найле́пшае ма́ркі. 3. кляймо́ *n.* 4. Figur. пля́ма га́ньбы, кляймо́. 5. галаве́шка *f.* 6. са́жа *f.* (*хваро́ба збо́жжавых расьлі́наў*). 7. Poet. меч, мяча́ *m.*
– v.t. 1. кляймі́ць. 2. а) клеймава́ць, кляймі́ць: ***He has been branded as a traitor*** Яго́ закляймі́лі як здра́дніка. 3. вылуча́ць, адро́зьніваць, рабі́ць: ***Her hairstyle brands her as oldfashioned*** Ейная фрызу́ра ро́біць яе́ старамо́днай. 4. Figur. урэ́звацца (*ў па́мяць*), рабі́ць вялі́кае ўра́жаньне: ***events branded on one's memory*** падзе́і ўрэ́заліся ў па́мяць

brandish [ˈbrændɪʃ] – v.t. 1. маха́ць, размаха́ць; замаха́цца. 2. выстаўля́ць напака́з
– n. пагражальнае маха́ньне (*мячо́м, кі́ем*)

brand-new [ˌbrændˈnu:] adj. навю́ткі, навю́сенькі; зусі́м но́вы; з го́лачкі

brandy [ˈbrændi] – n., pl. **-dies** канья́к -ю́ *m.*, брэ́нды *indecl.*
– v.t. мяша́ць з брэ́нды, насто́йваць на брэ́нды

brash I [bræʃ] – adj. 1. наха́бны, непачці́вы, дзёрзкі: ***a very brash young man*** ве́льмі непачці́вы малады́ чалавек. 2. пасьпе́шлівы, неабду́маны; неразва́жлівы, неразва́жны: ***a brash act*** неабду́маны крок
– n. 1. пры́ступ хваро́бы. 2. вы́сыпка *f.* 3. пяко́тка *f.* 4. раптоўны ве́цер з дажджо́м

brash II [bræʃ] n. ку́ча аблóмкаў

brashy [ˈbræʃi] adj. паламаны, аблама́ны, пакры́шаны

brass [bræs] – n. 1. лату́нь *f.*, мо́сяж -у *m.* (*сплаў ме́дзі й цы́нку*). 2. рэч з лату́ні: ***to polish all brasses*** пачы́сьціць усе́ рэ́чы з мо́сяжу. 3. Mus. also **brasses** духавы́я інструме́нты. 4. Brit., Sl. гро́шы *pl.* 5. Informal бессаро́мнасьць *f.*, наха́бства *n.* 6. Informal афіцэ́ры *або́* ўрадо́ўцы высо́кага ра́нгу. 7. а) цьвёрдасьць *f.*; трыва́ласьць, непару́шнасьць *f.* б) нячу́ласьць, бяздушнасьць *f.*
– adj. масяжо́вы, ме́дны: ***brass candlesticks*** ме́дныя падсьве́чнікі
– v.t. пакрыва́ць мо́сяжам

brass band духавы́ аркестар, вайско́вы аркестар

brass hat, Sl. 1. вышэ́йшы афіцэ́р. 2. сано́ўнік -а *m.*, высо́кі ўрадо́вец

brassiere [brəˈzɪr] n. ста́нік, бюстга́льтар -а *m.*

brassy [ˈbræsi] adj. 1. ме́дны, масяжо́вы. 2. Figur. гу́чны й рэ́зкі: ***a brassy voice*** рэ́зкі, гу́чны го́лас. 3. Informal бессаро́мны, наха́бны: ***a brassy manner*** бессаро́мныя, раьвя́зныя мане́ры

brat [bræt] n. капры́знае, разбэ́шчанае дзіця́

brattice [ˈbrætɪs] – n. вэнтыляцы́йны шчыт (*у ша́хце*)
– v.t. ста́віць вэнтыляцы́йныя шчыты́

bravado [brəˈvɑ:dou] n., pl. **-does** or **-dos** брава́да, зухава́тасьць *f.*

brave [breɪv] – adj. **braver, -est** 1. адва́жны, му́жны: ***brave knights*** адва́жныя ры́цары. 2. пы́шны, велікапы́шны. 3. Archaic даскана́лы, перадавы́: ***brave new world*** даскана́лы но́вы сьвет
– n. 1. адва́жны чалаве́к. 2. індыя́нскі ваяка

– v.t. 1. бясстра́шна сустрака́ць (*не-бясьпе́ку*), не бая́цца. 2. супрацьста-я́ць

bravely ['breɪvli] adv. му́жна, адва́жна

bravery ['breɪvəri] n., pl. **-eries** бясстра́шнасьць, адва́га *f.*

bravo I ['brɑ:vou] interj., n. бра́ва!

bravo II ['brɑ:vou] n., pl. **-voes** or **-vos** наня́ты забо́йца, банды́т -а *m.*

brawl [brɔ:l] – n. 1. сва́рка, спрэ́чка *f.* 2. а) цурчэ́ньне, бульката́ньне *n.* (*вады́*). б) го́ман -у *m.*, кры́кі *pl.*

– v. 1. спрача́цца, ва́дзіцца. 2. журчэ́ць, цурчэ́ць. 3. буя́ніць

brawn [brɔ:n] n. 1. му́скул -а *m.*; цьвярды́я му́скулы. 2. му́скульная сі́ла

brawny ['brɔ:nɪ] adj. **-ier, -est** мо́цны; мускулі́сты: ***brawny arms*** мускулі́стыя ру́кі

bray I [breɪ] – n. рык -у *m.* (*асла́, тру́бы*)

– v.i. раўці́: ***The trumpets brayed*** Раўлі́ тру́бы

– v.t. крычэ́ць, зло́сна прыкры́кваць, га́ркаць, гы́ркаць

bray II [breɪ] v.t. расьці́ра́ць на парашо́к

braze [breɪz] v.t. літава́ць, паяць

brazen ['breɪzən] adj. 1. бессаро́мны, наха́бны. 2. го́ласны й рэ́зкі. 3. мо́сяжны, медзяны́. 4. медзяно́га ко́леру

brazenly ['breɪzənli] adv. наха́бна, бессаро́мна

brazier I ['breɪʒər] n. жарні́ца *f.*, жарво́ўня *f.* (*на гара́чае вуго́льле*)

brazier II ['breɪʒər] n. ме́днік -а *m.*

Brazilian [brə'zɪlɪən] – adj. бразы́льскі

– n. бразы́лец -льца *m.*, бразылья́нка *f.*

breach [bri:tʃ] – n. 1. прало́м -у *m.*; дзі́рка *f.*; адту́ліна *f.*: ***the breach in the hedge*** дзі́рка ў жываплёце. 2. парушэ́ньне, зламáньне, занядба́ньне *n.*: ***a breach of law*** парушэ́ньне зако́ну; ***a breach of duty*** занядба́ньне абавя́зку. 3. разры́ў -ву *m.* (*сяброўскіх дачыне́ньняў, дру́жбы*); сва́рка *f.* 4. а) разьбіва́ньне хва́ляў. б) хва́лі *pl.*

– v.t. прарыва́ць; рабі́ць прало́м

– v.i. выны́рваць (*з вады́ — пра кіта́*)

breach of contract недатрыма́ньне кантра́кту

breach of peace парушэ́ньне грама́дзкага пара́дку, забурэ́ньні, хвалява́ньні

breach of promise парушэ́ньне абяца́ньня

bread [bred] – n. 1. хлеб -а *m.* 2. утрыма́ньне *n.*, сро́дкі на пражыцьцё, пражы́так -ку *m.*: ***How will you earn your daily bread?*** Як бу́дзеш зарабля́ць на пражыцьцё? 3. про́сьвіра, прасфо́рка *f.*

– v.t. абка́чваць у цёртым сухары́

• ***bread buttered on both sides*** вялі́кае бага́цьце, шчасьлі́выя абста́віны

• ***break bread*** а) падзяліцца е́жай. б) дава́ць *або́* прыма́ць каму́нію

• ***daily bread*** штодзённы хлеб

bread and butter 1. хлеб з ма́слам. 2. сро́дкі для існава́ньня

breadbasket ['bred,bæskət] n. 1. хле́бніца *f.*, ко́шычак для хле́ба. 2. Figur. хлебаро́дны раён

breadboard ['bredbɔ:rd] n. 1. до́шка для рэ́заньня хле́ба, стальні́ца *f.* 2. Tech. про́бная мадэ́ль прае́кту

breadbox ['bredbɑ:ks], n. скры́нка для хле́ба, хле́бніца *f.*

breadcrumb ['bredkrʌm] – n. 1. кры́шкі хле́ба; цёрты сухáр. 2. мя́кіш -у *m.*

– v.t. пасыпа́ць, абка́чваць у цёртым сухары́

breadless ['bredləs] adj. 1. бяз хле́ба, бясхле́бны: ***a breadless diet*** бясхле́бная дые́та; ***breadless refugees*** уцекачы́, які́я ня ма́юць чаго́ е́сьці

bread line чарга́ па е́жу

bread mold хле́бная цьвіль

breadstuff ['bredstʌf] n. 1. зе́рне, мука́ на хлеб. 2. хлеб -а *m.*

breadth [bredθ] n. 1. шырыня́ *f.*: ***the breadth of the road*** шырыня́ даро́гі. 2. глыбіня́ *f.*: ***breadth of mind*** глыбіня́ ро́зуму, шырыня́ кругагля́ду; ***breadth of understanding*** глыбіня́ зразуме́ньня. 3. абся́г, размáх -у *m.*: ***the breadth of his knowledge*** абся́г яго́ ве́даў

• ***by a hair's breadth*** на валасо́к, ве́льмі бліз́ка

breadthways ['bredθweɪz] or **breathwise** ['bretθwaɪz] adv. ушыркі́, упо́перак

breadwinner ['bred,wɪnər] n. гаспада́р сям'і́; кармі́цель -я *m.*, кармі́целька *f.*

break I [breɪk] **broke** or Archaic **brake, broken** – v.t. 1. разьбіва́ць; лама́ць, рва́ць (*ні́тку*). 2. разьме́ньваць (*гро́шы*). 3. шко́дзіць, лама́ць: ***to break the machine*** паламаць машы́ну; ***to break one's arm*** зламаць руку́. 4. парушаць, не датры́мваць: ***to break the law*** пару́шыць зако́н; ***to break the step*** зьбі́цца з нагі́; ***to break a promise*** не датрыма́ць абяца́ньня. 5. зьмяншаць, аслабля́ць, разьбіва́ць; ***The trees break the wind*** Дрэ́вы аслабля́юць сі́лу ве́тру. 6. спыня́ць, перапыня́ць, перарыва́ць; перабіва́ць: ***to break a journey*** прыпыні́ць падаро́жжа; ***to break the boredom*** перабі́ць нуду́; ***to break silence*** пару́шыць маўча́ньне. 7. уцяка́ць, вырыва́цца, вызваля́цца: ***to break jail*** уцячы́ з вастро́гу. 8. прывуча́ць; аб'яжджа́ць; асво́йваць. 9. бі́ць: ***to break all records*** пабі́ць усе́ рэко́рды. 10. каза́ць, паведамля́ць: ***to break the news*** пове́даміць навіну́. 11. расшыфро́ўваць; разьбіра́ць; разьвя́зваць: ***to break a code*** раскры́ць шыфр. 12. руйнава́ць

– v.i. 1. трэ́скацца, разьбіва́цца, расшчапля́цца. 2. вырыва́цца (*з вастро́гу*); прабіва́цца, прарыва́цца: ***The police broke through the crowd*** Пале́ыя прарва́лася праз нато́ўп. 3. раптоўна зрыва́цца, выбуха́ць. 4. зало́мваццa: ***His voice broke with emotion*** У яго́ го́лас задрыжа́ў ад хвалява́ньня. 5. банкрутава́ць

– n. 1. прары́ў -ву *m.*, расшчэ́піна, шчы́ліна *f.* 2. злама́ньне, пабіцьцё, расшчапле́ньне *n.* 3. уцёкі *pl. only*: ***to make a break for freedom*** уцячы́ на во́лю. 4. а) раптоўная перамена, зьме́на *f.*: ***a break in the weather*** раптоўная зьме́на ў надво́р'і. б) пача́так дня, сьвіта́ньне *n.*, зо́лак -ку *m.*: ***by the break of day*** до́сьвіткам, на зо́лку, на сьвіта́ньні. 5. перапы́нак -ку *m.*, па́ўза *f.*; адпачы́нак -ку *m.*: ***a five-minute break*** адпачы́нак на пяць хвілі́наў. 6. нагода *f.*; ша́нец -цу *m.*: ***a lucky break*** до́брая нагода, шчасьлі́вы ша́нец, вы́падак. 7. раптоўнае зьніжэ́ньне цэ́наў. 8. а) пусты́ радо́к памі́ж пара́графамі. б) шматкро́п'е *n.*

• ***break away*** а) адлама́цца; адарва́цца. б) уцячы́, вы́звалі́цца; аддзяліцца; адпа́сьці. в) Sport стартава́ць пе́рад сыгна́лам

• ***break down*** а) папсава́цца, злама́цца: ***The car's engine broke down*** У а́ўце папсава́ўся мато́р. б) разва́льваць; разбура́ць; лама́ць: ***to break down a wall*** развалі́ць сьцяну́; ***to break down all opposition*** злама́ць усю́ апазы́цыю. в) падупада́ць, занепада́ць: ***His health broke down*** Ён занядужаў. г) падзяліць (*на гру́пы*), разьдзяліць. д) пача́ць пла́каць. е) разьдзяліцца; раскладацца (*такса́ма хімі́чна*)

• ***break in*** а) аб'яжджа́ць (*маладо́га каня́*), навуча́ць: ***to break in an office boy*** навучы́ць пра́цы пасыльно́га. б) разно́шваць (*чаравікі*). в) перапыня́ць; уме́швацца (*у гу́тарку*). г) урыва́цца (*сі́лаю*)

• ***break into*** а) уварва́цца: ***A robber broke into the house*** Зло́дзей уварва́ўся ў ха́ту. б) сарва́цца: ***to break into a run*** кі́нуцца бе́гчы; ***to break into a song*** запяя́ць

• ***break loose*** а) адарва́цца. б) вы́звалі́цца, уцячы́

• ***break off*** а) абло́мваць, аблама́ць; адлама́цца: ***to break off a twig*** аблама́ць галі́нку. б) перапыня́ць, спыня́ць: ***The conferences were broken off*** Канфэрэ́нцыі былі́ спы́неныя. в) парва́ць сяброўства

• ***break out*** а) раптоўна выбуха́ць, пачына́цца (*пра ваі́ну́, пажа́р, эпідэ́мію*). б) мець вы́сыпку, высыпа́ць: ***The child broke out with measles*** У дзіця́ці вы́сыпаў адзёр; ***A rash broke***

out Пайшлá вы́сыпка (*на цéле*). в) падня́цца, вы́бухнуць: ***Cries of horror broke out*** Узьняліся крыкі перапу́ду • ***break up (with)*** а) разыхо́дзіцца (*і пра жані́мства*): ***A fog breaks up*** Разыхо́дзіцца імглá. б) ***to break up business*** зьліквідава́ць прадпрыéмства: ***to break up a meeting*** зако́нчыць пасéджаньне; ***A meeting broke up*** Пасéджаньне ско́нчылася • ***break with*** парыва́ць, разрыва́ць з *кім-чым* (*сяброўства*), пасварыцца • ***break with the past*** парыва́ць зь мінýлым • ***fever broke*** гара́чка апáла • ***frost breaks*** маро́з адпушчáе • ***The day is breaking*** Днéе

break II [breɪk] n. 1. пусты́ воз для аб'яжджáньня маладо́га каня́. 2. брычка *f.*, брэг -у *m.*

breakable ['breɪkəbəl] adj. ло́мкі, кро́хкі

breakables ['breɪkəbəlz] n., pl. прадмéты, якíя лёгка б'ю́цца

breakage ['breɪkɪdʒ] n. 1. пералóм, ло́м -у *m.*; разьбіва́ньне, лама́ньне *n.* 2. шко́да *або́* стрáта ад паламáньня, пабіцьця́; паламáныя, пабíтыя прадмéты: ***a high rate of breakage*** вялíкі працэ́нт пашко́джаньня; ***The breakage was excessive*** Пабíтага было́ празьмéрна шмат. 3. кампэнса́цыя за пашко́джаныя тавáры

breakdown ['breɪkdaʊn] – n. 1. а) сапсуцьцё *n.*, злом -у, пало́м -у *m.*, авáрыя *f.*: ***breakdown of the car engine*** злом мато́ра ў áўце. 2. заняпáд -у *m.*; упáдак -ку *m.*; заняпáд сíлаў; зьнясíленьне *n.*: ***a nervous breakdown*** нэрво́вы зрыў. 3. разьмеркава́ньне *n.*; разьдзялéньне на катэго́рыі; клясыфіка́цыя *f*; схéма арганіза́цыі. 4. хімíчны расклáд, анáліз -у *m.*
– adj. рамóнтны, аварыйны: ***a breakdown crew*** рамóнтная брыгáда

breaker I ['breɪkər] n. 1. буру́н -á *m.*, пéністая хвáля. 2. драбíлка *f.* (*машы́на*). 3 разьбівáльнік -а *m.*: ***a breaker of promises*** той, хто ня стрымвае абяцáньняў; ***a breaker of hearts*** сэрцаéд -а *m.*

breaker II ['breɪkər] n. бóчка для вады́

breakfast ['brekfəst] – n. сьнéданьне *n.*, сьнядáнак -ку *m.*
– v.i. сьнéдаць

breakfront ['breɪkfrʌnt] n. 1. буфэ́т -у *m.* (*для пóсуду*). 2. шáфа (*для кні́жак*)

breaking point пералóмны мóмант

breakneck ['breɪknek] adj. рызыкóўны; небясьпéчны; каркалóмны: ***at breakneck speed*** стрымгалóў, з каркалóмнай хýткасьцю, на злом галавы́

break of day сьвітáнак -ку *m.*, сьвітáньне *n.*, зóлак -ку *m.*

breakthrough ['breɪkθru:] n. 1. Milit. прары́ў -ву *m.* 2. дасягнéньне *n.*; пералóм -у *m.*

breakup ['breɪkʌp] n. 1. развáл -у *m.*; распáд -у *m.* : ***the breakup of a marriage*** жані́мства распáлася. 2. разьбіцьцё *n.*: ***the breakup of all one's hopes*** стрáта ўсíх надзéяў. 3. упáдак -ку, расклáд -у *m.*

breakwater ['breɪkˌwɔ:tər] n. хвалялóм -а *m.*; мол -а *m.*

bream [bri:m] n., pl. **breams** or coll. **bream** лешч, ляшчá *m.* (*ры́ба*)

breast [brest] – n. 1. грýдзі *pl.*, грудна́я клéтка. 2. грудзíна *f.* (*адзéжы*), пéрад -у *m.* 3. пярэ́дняя чáстка; фронт -у *m.* 4. грудна́я (малóчная) залóза. 5. Figur. сэ́рца *n.*, душá *f.*; пачýцьці *pl.* 6. Mining забóй -ю *m.*, штóльня *f.* 7. палíца *f.* (*у плýзе*)
– v.t. супраціўля́цца, змагáцца; супрацьстаяць • ***beat one's breast*** бíцца ў грýдзі • ***make a clean breast of*** шчы́ра прызнáцца ў *чым*

breastbone ['brestboʊn] n., Anat. грудзíна *f.* (*грудна́я косьць*)

breast-fed ['brestfed] adj. кóрмлены грудзьмí (*пра дзіця́*)

breast-feed ['brestfi:d] v. **-fed** кармíць грудзьмí

breast-high ['bresthaɪ] adj., adv. па грýдзі

breaststroke ['breststroʊk] n. брас -у *m.*

breastwork ['brestwɜ:rk] n. бру́ствэр -у *m.*

breath [breθ] n. 1. дых, дух -у *m.*; дыха́ньне *n.*, удыха́ньне й выдыха́ньне пове́тра: ***to lose one's breath*** засапсьці́ся, задыхацца. 2. а) удых -у *m.*: ***Take a breath and hold it*** Удыхні́ глыбо́ка й затрыма́й пове́тра. б) уздых -у *m.*: ***to the last breath*** да апо́шняга ўздыху. 3. перадышка *f.*, час во́льна дыхну́ць: ***Give me some breathing room*** Дай мне крыху перадыхну́ць. 4. жыццё *n.* 5. по́дых -у *m.*, павеўў -ву *m.*: ***soft as the breath of evening*** мя́ккі, як вячэ́рні по́дых. 6. цень -ю *m.*: ***the breath of suspicion*** цень падазрэ́ньня

• ***catch one's breath*** а) перадыхну́ць, перавёсьці дух. б) затаіць дух (*ад хвалява́ньня, стра́ху*)

• ***hold one's breath*** затрыма́ць дыха́ньне: ***in the same breath*** адны́м ду́хам, у той са́мы час

• ***out of breath*** засо́пшыся, задыхаўшыся

• ***save one's breath*** замаўча́ць

• ***take one's breath away*** заня́ць дух, зьдзівіць, шакава́ць

• ***under one's breath*** шэ́птам, ці́ха

• ***waste one's breath*** гаварыць у пове́тра; дарма́ марнава́ць сло́вы

breathe [bri:ð] – v.i. 1. ды́хаць. 2. перадыхну́ць, адсапсьці́ся, адпачы́ць: ***At last there is time to breathe*** Нарэ́шце знайшо́ўся час перадыхну́ць. 3. лёгка дзьмуць, ве́яць (*пра ве́цер*). 4. жыць, быць жывы́м

– v.t. 1. удыха́ць, ды́хаць: ***to breathe poisonous fumes*** удыха́ць атру́тныя выпарэ́ньні. 2. дава́ць адпачы́ць: ***The rider breathed his horse*** Ко́ньнік даў адпачы́ць каню́. 3. шапта́ць; каза́ць: ***not to breathe a word*** не прагаварыцца ні сло́вам, ня пі́скнуць ні сло́ва, трыма́ць у сакрэ́це. 4. перадава́ць; ды́хаць *чым*. 5. Figur. удыха́ць, натхня́ць: ***to breathe new life into an organization*** ажывіць арганіза́цыю

• ***breathe a vein*** пусьці́ць кроў

• ***breathe easy*** уздыхну́ць з палёгкай

breather ['bri:ðər] n. 1. перапы́нак, адпачы́нак -ку *m.*: ***to take a breather*** зрабіць перадых. 2. праду́ха, адду́ха, адду́шына *f.*

breathing ['bri:ðɪŋ] – n. 1. дыха́ньне *n.*: ***labored breathing*** цяжко́е дыха́ньне. 2. дых -у *m.*; ве́льмі каро́ткі час: ***for the breathing of a second*** на ча́стачку сэку́нды. 3. перадышка *f.*; адпачы́нак -ку *m.* 4. лёгкі ве́трык. 5. Gram. прыдыха́ньне *n.*

– adj. жывы́, які́ ды́хае

breathing space ме́сца, час, каб во́льна ўздыхну́ць; нагода адпачыць, перадыхну́ць

breathing spell перапы́нак, перадых, час адпачы́нку

breathless ['breθləs] adj. 1. бяз ду́ху; засо́пшыся. 2. без дыха́ньня, мёртвы, нежывы́. 3. бязьве́траны, спако́йны, бяз ру́ху

breathtaking ['breθˌteɪkɪŋ] adj. які́ займа́е дух

breath test праве́рка на алькаго́ль

breech [bri:tʃ] n. зад -у *m.*, аза́дак -ку *m.*, я́гадзіца *f.*

breeches ['brɪtʃɪz] n. нагавіцы, по́ркі *pl.*

breed [bri:d] v., **bred, breeding** – v.t. 1 а) пладзіць; выво́дзіць, высе́джваць (*птушаня́т*). б) выро́шчваць расьлі́ны, развóдзіць. 2. а) гадава́ць (*паро́дзістую жывёлу, ко́ней*). 3. Figur. развóдзіць, спрычыня́цца, выкліка́ць: ***Dirt breeds germs*** У бру́дзе развóдзяцца бактэ́рыі; ***Careless driving breeds accidents*** Няўва́жная язда́ вядзе́ да ава́рыяў. 4. узгадо́ўваць; вучы́ць, навуча́ць: ***He was bred to be a sailor*** Яго́ вы́вучылі на марака́

– v.i. 1. радзіцца, распло́джвацца. 2. паўстава́ць; разьвіва́цца

– n. 1. паро́да *f.*; завóд -у *m.*, ра́са *f.*: ***breeds of cattle*** паро́ды жывёлы. 2. гату́нак -ку *m.*; тып -у *m.*: ***a fighting breed of men*** ваяўні́чы тып людзе́й.

3. U.S., Sl. ра́савы мяша́нец (*цяпе́р абра́зьлівае*)
• ***breed in*** жаніцца ўнутры сям'і (*з раднёю*)
• ***breed out*** адсе́йваць (*непажада́нае*), рабіць адбо́р

breeder ['bri:dər] n. 1. той. хто гаду́е: ***a cattle breeder*** жывёлагадо́лвец -ўца *m.*; ***a dog breeder*** сабакагадо́лвец -ўца *m.*. 2. самлёц -ца́, вытво́рнік -а *m.* 3. Figur. крыніца, прычы́на *f.*

breeding ['bri:dɪŋ] n. 1. размно́жаньне, размнажэ́ньне, распло́джваньне *n.* 2. развóджаньне но́вых пале́пшаных гату́нкаў. 3. узгадава́ньне, выхава́ньне *n.*; узгадава́насьць *f.*: ***Courtesy is a sign of good breeding*** Ве́тлівасьць — азна́ка до́брага выхава́ньня

breeze [bri:z] – n 1. лёгкі ве́трык, брыз -у *m.*; ве́цер, павéлў -ву, по́дых -у *m.* 2. Brit. Informal замяша́ньне *n.*, непара́длак -ку *m.*; сва́рка *f.* 3. ве́стка, чу́тка *f.* 4. Informal не́шта, што лёгка зрабіць – v.i. 1. ху́тка прахо́дзіць, прано́сіцца. 2. лёгка ве́яць *або́* дзьмуць
• ***breeze in*** уляце́ць, уско́чыць (*у пако́й*)
• ***breeze up*** мацне́ць, бо́льшаць (*пра ве́цер*)
• ***in a breeze,*** Informal лёгка, без нату́гі

breezy [bri:zi] adj. **-zier, -ziest** 1. ве́траны; сьве́жы, халаднава́ты: ***a breezy day*** ве́траны дзень. 2. праве́ўны: ***a breezy porch*** праве́ўны га́нак

brethren ['breðrən] n. 1. бра́цтва (*царко́ўнае*). 2. мана́хі *pl.*, браты́ *pl.*

breve [bri:v] n. 1. значо́к каро́ткасьці гало́сных. 2. музы́чная но́та ро́ўная дзьвюм цэ́лым но́там

breviary ['breviəri] n., pl. **-aries** часасло́лў -ва *m.* (*малітоўнік*)

brevier [bre'vɪr] n., Print. пэты́т -у *m.*

brevity ['brevəti] n., pl. **-ties** каро́ткасьць, сьці́сласьць *f.*

brew [bru:] – v.t. 1. вары́ць (*пі́ва*). 2. ава́рваць, (*гарба́ту, ка́ву*); рабіць нава́р, насто́йку, насто́йваць. 3. заду́мваць, наду́мваць: ***to brew mischief*** заду́маць шко́ду
– v.i. вары́цца (*пра пі́ва*), зава́рвацца (*пра гарба́ту*); зьбіра́цца: ***A storm is brewing*** Зьбіра́ецца на навальні́цу
– n. 1. зава́раны напо́й (*напі́так*), узва́р -у *m.*, насто́йка *f.*, пі́ва, ва́рыва *n.* 2. варэ́ньне, зава́рваньне *n.*

brewage ['bru:ɪdʒ] n. 1. зва́раны напо́й, нава́р -у *m.*, насто́лй -ю *m.*, насто́йка *f.* 2. варэ́ньне, зава́рваньне, насто́йваньне *n.*

brewer ['bru:ər] n. півава́р -а *m.*

brewer's yeast піўны́я дро́жджы

brewery ['bru:əri] n., pl. **-eries** бро́вар -у *m.*, півава́рня *f.*

brewhouse ['bru:haʊs] n. бро́вар -у *m.*, півава́рня *f.*, півава́рны заво́д

briar [braɪr] n., *гл.* **brier**

bribe [braɪb] – n. 1. ха́бар, по́дкуп -у *m.* – v.t. падкупля́ць; дава́ць *або́* прапанава́ць ха́бар

briber ['braɪbər] n. ха́барнік -а *m.*

bribery ['braɪbəri] n., pl. **-eries** по́дкуп -у *m.*; ха́барніцтва *n.*; а) прапанава́ньне *або́* дава́ньне ха́бару. б) бра́ньне ха́бару

brick [brɪk] – n., pl. **bricks** or coll. **brick** 1. цэ́гла *f.*; цагліна *f.* 2. брусло́к -ка́ *m.* 3. Informal маладзе́ц, малайца́ *m.*, малайчы́нla -ы *m.*
– adj. цагля́ны, цаге́льны

brick [brɪk] v.t. мурава́ць з цэ́глы, масьці́ць, брукава́ць цэ́глай
• ***brick in/up*** замурава́ць цэ́глай

brickbat ['brɪkbæt] n. 1. кава́лак цэ́глы. 2. Figur. абра́за *f.*

brick field цаге́льня *f.*

brickkiln ['brɪkkɪln] n. печ для абпа́льваньня цэ́глы

bricklayer ['brɪkˌleɪər] n. муля́р -а́ *m.*

brickmaker ['brɪkmeɪkər] n. цагля́р -а́ *m.*, цаге́льнік -а *m.*, рабо́тнік на цаге́льні

brick-red [ˌbrɪk'red] adj. цагля́ны, жо́ўта- *або́* ру́да-чырво́ны

brickwork ['brɪkwɜ:rk] n. 1. мур -у *m.* 2. мурава́ньне, муля́рства *n.*

brickyard ['brɪkjɑ:rd] n. цаге́льня *f.*

bridal ['braɪdəl] – adj. вясе́льны, шлю́бны: ***a bridal veil*** шлю́бны вэ́люм – n. шлюб -у *m.*, вясе́льле *n.*

bride [braɪd] n. маладá́я, маладу́ха *f.*

bridecake ['braɪdkeɪk] n. карава́й -я *m.*

bridegroom ['braɪdgru:m] n. малады́ -о́га *m.* (*на вясе́льлі*), жані́х -а́ *m.*

bridesmaid ['braɪdzmeɪd] n. дру́жка *f.* (*на вясе́льлі*), бая́рка *f.*

bridesman ['braɪdzmən] n., pl. **-men** дружба́нт, ша́фер -а *m.*

bridewell ['braɪdwel] n. папра́ўчы дом; астро́г -у *m.*

bridge [brɪdʒ] – n. 1. мост -у *m.*, мастло́к -ка́ *m.* 2. капіта́нскі масто́к. 3. перано́сьсе *n.* 4. мастло́к -ка́ *m.* (*зу́бы*)
– v.t. 1. спалуча́ць, злуча́ць: ***to bridge the generations*** злучы́ць пакале́ньні. 2. будава́ць мост. 3. пераакро́чваць, пераступа́ць: ***to bridge over the difficulties*** пераадо́лець ця́жкасьці
• ***burn one's bridges*** спалі́ць за сабо́ю масты́

bridge II [brɪdʒ] n. брыдж -у *m.* (*картачная гульня́*)

bridgehead ['brɪdʒhed] n., Milit. 1. пляцда́рм -у *m.* 2. перадмасто́вае ўмацава́ньне. 3. адзі́н з канцо́ў маста́

bridle ['braɪdəl] – n. 1. вуздэ́чка, абро́ць *f.*
– v.t. 1. надзява́ць абро́ць (*вуздэ́чку*). 2. Figur. утаймо́ўваць, паўстрымо́ўваць

bridle path or **road** сьце́жка, даро́га для ко́ньнікаў

brief [bri:f] – adj. 1. каро́ткі; бе́глы, мімалётны (*пра по́гляд*): ***a brief announcement*** каро́ткае паведамле́ньне. 2. сьці́слы; зьмясто́ўны, каро́ткі й я́сны
– n. 1. каро́ткае асьве́дчаньне, паведамле́ньне, рэзюмэ́. 2. Law каро́ткі вы́клад спра́вы. 3. по́зва ў суд. 4. інстру́кцыя *f.*
– v.t. 1. рабі́ць каро́ткае рэзюмэ́, падсумо́ўваць. 2. дава́ць інстру́кцыю
• ***briefs*** трусы́, тру́сікі *pl.*
• ***hold a brief for*** падтры́мваць, барані́ць *каго́*
• ***in brief*** ко́ратка ка́жучы, у не́калькіх сло́вах

briefcase партфэ́ль -я *m.*

briefing ['bri:fɪŋ] n. 1. інструкта́ж -у *m.* 2. бры́фінг -у *m.*, інструкцы́йная нара́да

briefless ['bri:fləs] adj. 1. без манда́ту, неўпава́жнены. 2. які́ ня ма́е кліе́нтаў (*пра адвака́та*)

brier I [braɪr] n., also **briar** 1. калю́чы куст (*напр. шыпшы́на, ажы́ньнік*). 2. за́расьнік -у *m.* (*з такі́х куста́ў*)

brier II [braɪr] n. 1. э́рыка *f.* (*бе́лае дрэ́ўца*). 2. лю́лька для курэ́ньня (*з ко́раня э́рыкі*)

briery ['braɪrɪ] adj. цярні́сты; зь це́рнем, калю́чы

brig [brɪg] n. 1. брыг -а *m.*, двухма́чтавы карабе́ль. 2. вастро́г на вае́нным караблі́

brigade [brɪ'geɪd] – n. 1. брыга́да *f.* 2. кама́нда, дружы́на *f.*
– v.t. 1. фармава́ць брыга́ду. 2. групава́ць у дружы́ны

brigadier [ˌbrɪgə'dɪr] n. 1. брыга́дны генэра́л. 2. камандзі́р брыга́ды

brigand ['brɪgənd] n. разбо́йнік -а, бандыт -а *m.*

brigandage ['brɪgəndɪdʒ] n. 1. разбо́й -ю, бандыты́зм -у *m.* 2. банды́ты *pl.*

bright [braɪt] adj. 1. сьве́тлы, я́сны; паго́дны: ***a bright moon*** я́сны ме́сяц; ***a bright day*** пагодны дзень. 2. ке́млівы, ця́мкі, ця́млівы; разу́мны; здо́льны: ***a bright answer*** разу́мны адка́з; ***a bright boy*** ке́млівы, здо́льны хло́пец. 3. жывы́, зы́ркі, асьляпля́льны, я́ркі: ***a bright fire*** асьляпля́льны аго́нь; ***bright colors*** жывы́я ко́леры. 4. аптымісты́чны, жыцьцярада́сны, сьве́тлы: ***a bright outlook for the future*** аптымісты́чны пагля́д на бу́дучыню; ***bright hopes*** сьве́тлыя надзе́і

brighten ['braɪtən] – v.i. 1. праясьня́цца, разьясьня́цца; ясьне́ць; распаго́джвацца, выпаго́джвацца (*пра не́ба*). 2. праясьня́цца; ясьне́ць; весяле́ць (*пра твар, по́зірк*)

– v.t. праясьня́ць; ажыўля́ць,

brightish ['braɪtɪʃ] adj. сьветлава́ты, до́сыць сьве́тлы

brightness ['braɪtnəs] n. 1. я́снасьць, я́ркасьць *f.*; жы́васьць (*ко́лераў*), зы́ркасьць *f.* (*по́лымя*). 2. ке́млівасьць, здо́льнасьць *f.*

brill [brɪl] n., pl. **brills** or coll. **brill** ка́мбала *f.* (*ры́ба*)

brilliance ['brɪljəns] n. 1. зы́ркасьць *f.* (*по́лымя*); бляск -у *m.*, прамяні́стасьць *f.* 2. бліскýчасьць *f.* (*ро́зуму, дасягне́ньняў*); выда́тнасьць, генія́льнасьць *f.*

brilliant ['brɪljənt] adj. 1. зы́ркі; бліскýчы. 2. Figur. пы́шны, велікапы́шны; цудо́ўны, надзвыча́йны. 3. ве́льмі здо́льны, выда́тны (*хіру́рг, матэма́тык*), генія́льны (*плян*)

brilliantine ['brɪljənti:n] n. брыльянты́н -у *m.* (*для валасо́ў*)

brim [brɪm] – n. 1. верх -у *m.* (*ку́бка, мі́скі*), краі́й -ю *m.*, бераж|о́к -ку́ *m.*: ***to fill to the brim*** наліць ро́ўна зь бераж|ка́мі, по́ўна да ве́рху. 2. палі́ капелюша́

– v.i. быць ро́ўным зь берага́мі: ***The pond is brimming with water*** У са́жалцы вады́ ро́ўна зь берага́мі; ***brimming with patriotism*** перапо́ўнены патрыятызмам, ве́льмі патрыятычны; ***her eyes brimming with tears*** е́йныя во́чы по́ўныя сьлёз

– v.t. налі́ва́ць да ве́рху, ро́ўна зь бераж|ка́мі

• ***brim over*** пералі́ць, налі́ць праз верх

brimful [ˌbrɪm'fʊl] adj. по́ўны да ве́рху *або́* да бераж|ко́ў, паўню́ткі: ***a glass brimful of wine*** паўню́ткая ча́рка віна́

brimless ['brɪmləs] adj. без палёў (*капялю́ш*)

brimmer ['brɪmər] n. по́ўная ча́ша, по́ўны ку́бак

brimstone ['brɪmstoʊn] n. се́ра, се́рка *f.*

brindled ['brɪndəld] adj. рабы́, паласа́ты (*пра жывёлу*)

brine [braɪn] – n. 1. расо́л -у, ляк -у *m.* (*расо́л ад селядцо́ў*), сало́ная вада́. 2. сало́нае во́зера, мо́ра *або́* акія́н

– v.t. салі́ць, залі́ва́ць расо́лам

bring [brɪŋ] v.t. **brought, bringing** 1. а) прыно́сіць. б) прывóзіць. 2. прывóдзіць. 3. перако́нваць: ***He was brought to agree to our position*** Ён быў вы́мушаны пагадзі́цца з на́шым по́глядам

• ***bring about*** ажыцьцяўля́ць, прычыня́цца, выклі́ка́ць

• ***bring around*** а) прывóдзіць да прыто́мнасьці. б) перако́нваць, угавóрваць

• ***bring back*** а) прыно́сіць (прывóзіць, прывóдзіць) наза́д, вярта́ць. б) аднаўля́ць, успаміна́ць

• ***bring down*** а) спуска́ць; зва́льваць, валі́ць; скіда́ць (*ула́ду*); накла́да́ць ка́ру. б) прыніжа́ць. в) зьбіва́ць, падстрэ́льваць. г). зьніжа́ць, памянша́ць, спуска́ць (*цану́*)

• ***bring forth*** а) радзі́ць, нараджа́ць. б) раскрыва́ць, пака́зваць. в) Obsol. гадава́ць, развóдзіць парóдзістую жывёлу

• ***bring forward*** а) выяўля́ць, пака́зваць. б) прывóдзіць: ***to bring forward proof*** прывéсьці дóвад. в) Account. перано́сіць су́му на другую бачы́ну

• ***bring in*** а) увóдзіць. б) дава́ць прыбы́так. в) афіцы́йна паведамля́ць, абвяшча́ць: ***to bring in a verdict*** абвясьці́ць прысу́д. г) здабыва́ць на́фту. д) арыштóўваць

• ***bring into the world*** нарадзі́ць (*на гэ́ты сьвет*)

• ***bring off*** прычыні́цца да зьдзяйсьне́ньня, дасе́сьці да памы́снага канца́

• ***bring on*** выклі́ка́ць

• ***bring out*** а) выка́зваць (*по́гляд*), выяўляць: ***to bring out into the open*** вывóдзіць на чы́стую ваду́, высьвятля́ць. б) публікава́ць, выдава́ць (*кні́гу*), ста́віць (*п'е́су, о́пэру*). в) выстаўля́ць на выста́ве

• ***bring over*** перако́нваць; перацяга́ць на свой бок

• ***bring through*** лячы́ць, ратава́ць (*хвóрага*)

• ***bring to*** прывóдзіць да прытóмнасьці
• ***bring under*** падпарáдкаваць
• ***bring up*** а) гадавáць (*дзяцéй*); узгадóўваць. б) выхóўваць; адукóўваць; навучáць. в) прапанавáць (*плян*) для дыскýсіі. г) стáвіць на вышэ́йшае станóвішча; падымáць, узвóдзіць угóру

brink [brɪŋk] n. 1. бéраг -у *m.*, крaй -ю *m.*, краёчлак -ка *m.* (*стрóмы, прадóньня*): ***the brink of the cliff*** край скáлы. 2. Figur. мяжá *f.*: ***on the brink of ruin*** на мяжы́ руíны

briny ['braɪnɪ] adj. **-ier, -iest** рассóльны; салёны

briquette or **briquet** [brɪ'ket] n. брыкéт -а, -у *m.*

brisk [brɪsk] – adj. 1. хýткі, шпáркі, бóрзды: ***a brisk walk*** шпáркая хадá. 2. вóстры, рэ́зкі: ***brisk weather*** рэ́зкае надвóр'е; ***a brisk manner*** рэ́зкія манéры. 3. мóцны, шыпýчы напой. 4. вóстры: ***a brisk flavor*** вóстры смак 5. халóдны, сьцюдзёны: ***a brisk breeze*** сьцюдзёны вéцер
– v. ажыўля́ць(-ца), асьвяжáць (-ца); паскарáць: ***to brisk up one's pace*** паскóрыць крок

briskly ['brɪskli] adv. хýтка, шпáрка, бóрзда

brisket ['brɪskɪt] n. грудзíнка *f.*

bristle ['brɪsəl] – n. 1. шчацíньне *n.*, шчэць *f.* 2. штýчнае шчацíньне: ***a brush with nylon bristles*** шчóтка з нэйлёнавай шчацíнаю
– v.i. 1. ашчацíньвацца, натапы́рвацца, станавíцца дýбам: ***Dog's hair bristled*** Шэрсьць у сабáкі стáла дýбам (*натапы́рылася*); ***The dog bristled*** Сабáка ашчацíніўся. 2. выкáзваць злосьць, раздражнéньне
– v.t. 1. пакрывáць шчацíньнем. 2. тапы́рыць

bristled ['brɪsəld] adj. 1. шчацíністы. 2. натапы́раны, ашчацíнены

bristly ['brɪsəlɪ] adj. **-tlier, -tliest** 1. шчацíністы, шóрсткі, калю́чы: ***a bristly chin*** калю́чая барадá. 2. зьéдлівы: ***a bristly temper*** зьéдлівы харáктар; ***a bristly mood*** задзíрлівы настрóй

British ['brɪtɪʃ] – adj. брытáнскі; вялікабрытáнскі
– n. 1. ***the British*** брытáнцы. 2. мóва стары́х брытáнцаў. 3. англéльская мóва

British Empire Брытáнская Імпэ́рыя

Britisher ['brɪtɪʃər] n., esp. англéлец -ьца *m.*, англéлька *f.*; брытáнскі грамадзянíн

British thermal unit (BTU) брытáнская адзíнка цяплá

Briton ['brɪtən] n. 1. старажы́тны брыт. 2. брытáнец -ца *m.*

brittle ['brɪtəl] adj. крóхкі, лóмкі

broach [broʊtʃ] – n. 1. ражóн -нá *m.* (*для смáжаньня мя́са*), пóжаг -а *m.* 2. сьвéрдзел для адкрывáньня бóчак. 3. бróшка *f.* 4. каменячасáльная прылáда
– v.t. 1. сьвідравáць адтýліну. 2. пачынáць гýтарку, адкрывáць дыскýсію. 3. часáць кáмень

broad [brɔ:d] – adj. 1. шырóкі. 2. абшы́рны, прастóрны. 3. шырóкага кругагля́ду, лібэрáльны; талерáнтны: ***broad ideas*** лібэрáльныя ідэ́і; ***a broad mind*** рóзум шырóкага кругагля́ду. 4. агýльны: ***broad literary outline*** агýльны літаратýрны нáрыс. 5. адкры́ты (*пра гук*)
– adv. 1. шырóка; свабóдна; адкры́та: ***to speak broad*** гавары́ць адкры́та. 2. зусíм, цáлкам: ***broad awake*** зусíм прачнýўшыся; ***broad-blown*** цáлкам расьцьвíўшы
– n., U.S., Sl. жанчы́на, дзяўчы́на *f.* (*абрáзьлівы тэ́рмін*)
• ***in broad daylight*** сярóд бéлага дня

broadcast ['brɔ:dkæst] **-cast** or **-casted, -casting,** – v.t. 1. перадавáць па рáдыё *або́* тэлебáчаньні. 2. шырóка распаўсю́джваць, пашырáць: ***to broadcast news, ideas, gossip*** распаўсю́джваць навíны, ідэ́і, плёткі. 3. раскідáць, расьсявáць (*насéньне*)

– v.i. перадава́ць, мець радыёперада́чы: ***to broadcast 24 hours a day*** мець ра́дыёперада́чы 24 гадзі́ны на дзень
– n. перада́ча *f.*, вяшча́ньне *n.* 2. расьсява́ньне *n.* (*насе́ньня*)

broadcaster ['brɔ:dkæstər] n. 1. радыёабо тэлежурналі́ст -а *m.* 2. перада́тчык -а *m.*

broadcasting ['brɔ:dkæstɪŋ] n. радыёперада́ча *f.*, радыёвяшча́ньне *n.*; тран-сьля́цыя *f.*

broadcloth ['brɔ:dklɔ:θ] n. палатно́ *n.*: ***woolen broadcloth*** то́нкае сукно́

broaden ['brɔ:dən] – v.t. пашыра́ць
– v.i. пашыра́цца

broad-gauge ['brɔ:dgeɪdʒ] adj. 1. шыро́какале́йны. 2. Figur. шыро́кіх погля́даў, лібэра́льны

broad jump, Brit. **long jump** скачо́к у даўжыню́

broadloom ['brɔ:dlʊm] adj. тка́ны на шыро́кіх кро́снах: ***a broadloom carpet*** дыва́н, тка́ны на шыро́кіх кро́снах

broad-minded [ˌbrɔ:d'maɪndɪd] adj. шыро́кіх погля́даў, талера́нтны

broadmindedness [ˌbrɔ:d'maɪndɪdnəs] n. талера́нтнасьць, лібэра́льнасьць *f.*

broadsheet ['brɔ:dʃi:t] n. вялі́кая афі́ша *f.*

broadside ['brɔ:dsaɪd] n. 1. борт -у *m.* (*карабля́*). 2. бок -у *m.* 3. афі́ша *f.*

broadsword ['brɔ:dsɔ:rd] n. пала́ш -а́ *m.*

broadway ['brɔ:dweɪ] n. шыро́кая даро́га, аўтастра́да *f.*

broadways ['brɔ:dweɪz] adv. упо́перак, ушы́ркі

broadwise ['brɔ:dwaɪz] adv. *гл.* **broadways**

brocade [broʊ'keɪd] n. парча́ *f.*

brocaded [broʊ'keɪdɪd] adj. парчо́вы

brochure [broʊ'ʃʊr] n. брашу́ра *f.*

brogue I [broʊg] n. гру́бы чарові́к

brogue II ірля́ндзкі акцэ́нт у англе́льскай мо́ве

broil I [brɔɪl] – v.t. 1. сма́жыць, пячы́. 2. пале́ць (*ску́ру*)
– v.i. 1. пале́цца, сма́жыцца, пячы́ся на со́нцы. 2. Figur. кіпе́ць ад зло́сьці, за́йздрасьці; гарэ́ць ад нецярпле́васьці

– n. 1. мя́са, сма́жанае на агні́. 2. Figur. кіпе́ньне *n.*: ***to be in a broil of indignation*** кіпе́ць ад абурэ́ньня

broil II [brɔɪl] – n. сва́рка, бо́йка *f.*; крык, га́лас -у *m.*
– v.i. сварыцца, ва́дзіцца

broiler ['brɔɪlər] n. 1. сма́жальніца *f.*. 2. маладая ку́рка для сма́жаньня. 3. Informal сьпяко́тны дзень

broke I [broʊk] – v., *p.t. of* **break**
– adj., Sl. а) фіна́нсава зруйнава́ны. б) бяз гро́шай, бяз гро́ша

broke II [broʊk] v.i. займа́цца ма́клерствам

broken ['broʊkən] v., *p.p. of* **break,** adj. 1. разьбі́ты, пабі́ты: ***a broken cup*** пабі́ты ку́бак. 2. патрэ́сканы, разьдзе́рты: ***broken skin*** патрэ́сканая ску́ра. 3. зама́ны; аслабле́ны: ***broken health*** падупа́лае здаро́ўе. 4. няро́ўны, надарва́ны; перасе́чаны, узара́ны: ***broken ground*** няро́ўная мясцо́васьць; ***to say in a broken voice*** сказа́ць надарва́ным го́ласам. 5. зама́ны, нястры́маны: ***a broken promise*** нястры́манае абяца́ньне. 6. лама́ны: ***broken English*** лама́ная англе́льская мо́ва. 8. збанкрутава́ны, зруйнава́ны: ***a broken man*** збанкрутава́ны чалаве́к. 9. перапы́нены: ***broken sleep*** перапы́нены сон

broken-down [ˌbroʊkən'daʊn] n. 1. разьбі́ты, сапсава́ны, сапсу́ты, зруйнава́ны: ***broken-down health*** сапсава́нае здаро́ўе. 2. зьні́шчаны, палама́ны, непрыда́тны для ўжы́тку; развалі́ны: ***broken-down furniture*** палама́ная мэ́бля

broken-hearted [ˌbroʊkən'hɑ:rtɪd] adj. прыбі́ты го́рам, з разьбі́тым сэ́рцам

broken wind ды́хавіца *f.* (*у ко́ней*)

broken-winded [ˌbroʊkən'wɪndɪd] adj. 1. ды́хавічны (*пра каня́*). 2. бяз ду́ху

broker ['broʊkər] n. 1. ма́клер, бро́кер -а *m.*; камісіянэ́р -а *m.*, біржавік -а́ *m.* 2. Brit. гандля́р ужыва́нымі рэ́чамі

brokerage ['broʊkərɪdʒ] n. 1. ма́клерства *n.* 2. камісо́выя ко́шты за пасярэ́дніцтва (*камісіянэ́ра*)

bronchi ['brɑ:ŋkaɪ] n., *pl. of* **bronchus** бро́нхі, *pl. of* бро́нха *f.*

bronchia ['brɑ:ŋkiə] n., pl. другара́дныя бро́нхі

bronchial ['brɑ:ŋkiəl] adj. бранхія́льны

bronchitic [brɑ:ŋ'kɪtɪk] adj. бранхі́тавы

bronchitis [brɑ:ŋ'kaɪtəs] n. бранхі́т -у *m.*

bronze [brɑ:nz] – n. 1. бро́нза *f.* 2. вы́рабы з бро́нзы; мэда́ль *f.* 3. жо́ўта-руды́ *або́* чырванава́та-руды́ ко́лер

– adj. 1. бро́нзавы, як бро́нза: ***a bronze bell*** бро́нзавы звон. 2. жо́ўта-руды́ *або́* чырванава́та-руды́

– v.t. бранзава́ць

– v.i. бранзаве́ць (*пра загара́*)

Bronze Age бро́нзавы век

brooch [broʊtʃ] n. бро́шка *f.*

brood [bru:d] – n. 1. вы́вад|ак -ку *m.* (*птушаня́таў*), птушаня́ты *pl.* 2. а) малады́я жывёлы, дзе́ці аднае́ ма́ткі. б) грама́дка, чарада́, чаро́дка *f.*: ***a widow with a brood of daughters*** удава́ з чаро́дкай дачо́к. 3. заво́д -у *m.*; адбо́рная паро́да

– v.t. 1. высе́джваць (*кураня́т*). 2. а) ду́маць, разду́мваць. б) выно́шваць (*но́выя ідэ́і, по́мсту*). 3. ахо́ўваць; трыма́ць пад кры́ламі

– v.i. 1. сядзе́ць на я́йках, квакта́ць. 2. непако́іцца, клапаці́цца; перажыва́ць: ***The boy brooded about his lost dog*** Хло́пчык непако́іўся пра згу́бленага саба́ку

• ***brood on/over*** а) перажыва́ць. б) Figur. павісну́ць над *чым* (*пра хма́ры*)

brooder ['bru:dər] n. 1. інкуба́тар -а *m.* 2. пану́ры чалаве́к. 3. квакту́ха *f.*

brood mare племянна́я кабы́ла

brook I [brʊk] n. руча́й -ю́ *m.*, ручалёк -йка́ *m., dim.*

brook II [brʊk] v.t. цярпе́ць; талерава́ць; перано́сіць: ***I cannot brook such conduct*** Не магу́ перано́сіць такі́х паво́дзінаў

brooklet [brʊklət] n. ручалёк -йка́ *m.*, ручаі́на, ручаі́нка *f.*

broom [bru:m] – n. 1. ве́нік -а *m.*, мятла́ *f., pl.* мётлы; шчо́тка (*для замята́нья*). 2. ракі́та *f.*: ***broom grove*** ракі́тнік -а *m.*, ракі́та *f.*

– v.t. замята́ць ве́нікам, мятло́ю

• ***a new broom*** но́вая мятла́; но́вы, энтузіясты́чны нача́льнік

broomstick ['bru:mstɪk] n. даўга́я ру́чка, кій мятлы́

broomy ['bru:mi] adj. 1. паро́слы ракі́тнікам, лазо́ю. 2. як мятла́

broth [brɔ:θ] n. булён -у *m.*, мясны́ на-ва́р

brothel ['brɑ:θəl] n. публі́чны дом

brother ['brʌðər] – n., pl. **brothers** or Archaic **brethren** 1. брат -а *m.* 2. а) блі́зкі ся́бра. б) суро́дзіч -а, зямля́к земляка́ *m.* 3. брат -а *m.* (*ся́бра таі́ са́мае царквы́, тава́рыства, бра́цтва*). 4. міра́нін -а *m.* (*у рэлігі́йным о́рдэне*)

– v.t. 1. ста́віцца па-бра́цку; заваць бра́там

brotherhood ['brʌðərhʊd] n. 1. братэ́рства *n.* 2. бра́цтва *n.*

brother-in-law ['brʌðərɪnˌlɔ:] n., pl. **brothers-in-law** 1. шва́гlер -ра *m.*, шва́грla -ы *m.* (*жо́нчын брат*). 2. дзе́вер -а *m.* (*му́жаў брат*)

brotherless ['brʌðərləs] adj. бяз бра́та, які́ ня ма́е бра́та

brotherly ['brʌðərli] – adj. 1. бра́тні; братэ́рскі: ***brotherly affection*** бра́тняя любо́ў, бра́тняе пачуццё. 2. бра́цкі; шчы́ры, тава́рыскі, сяброўскі: ***in a brotherly way*** па-бра́цку, шчы́ра, па-сяброўску

– adv. па-бра́цку, шчы́ра

brow [braʊ] n. 1. брыво́ *n., pl.* бро́вы, бро́ваў. 2. лоб, лба *або́* ілба́ *m., pl.* ілбы́: ***a wrinkled brow*** памо́ршчаны лоб

browbeat ['braʊbi:t] v.t. **-beat, -beaten** запу́жваць; запало́хваць; ні́шчыць, забіва́ць по́зіркам

brown [braʊn] – adj. 1. руды́, бу́ры; карычне́вы: ***brown hair*** руды́я валасы́. 2. смугля́вы, загарэ́лы. 3. ка́ры: ***brown eyes*** ка́рыя во́чы. 4. пану́ры: пава́жны

– n. руды́ ко́лер
– v. 1. рабі́ць (рабі́цца) рудым, рудзе́ць. 2. загара́ць (*на со́нцы*)
• ***brown out*** зацьмі́ць, пагасі́ць сьвятло́

brown bread 1. цёмны хлеб. 2. чо́рны хлеб

brown coal бу́ры ву́галь

brown rice нешатрава́ны рыс

Brown Shirt «бу́ракашу́льнік», нацы́ст -а *m.*

brown sugar нерафінава́ны цу́кар

brownie ['brauni] n. 1. дамаві́к -а́ *m.*, кару́зьлік -а *m.* 2. шакаля́дны ко́ржык з арэ́хамі

Brownie мало́дшая ска́ўтка, прале́ска *f.*

brownish ['brauniʃ] adj. рудава́ты, рудава́ценькі: ***brownish-yellow*** бу́ра-жо́ўты

brownout ['braunaut] n. зацямне́ньне, прыцямне́ньне *n.*

browse [brauz] – v.t. па́сьвіць
– v.i. 1. жыві́цца траво́ю, па́сьвіцца. 2. Figur. гарта́ць, пераглада́ць кні́гі
– n. малады́я па́расткі, галі́нкі, зялёная па́ша

bruise [bru:z] – n. 1. пабі́тае ме́сца, ра́нка *f.* 2. сіня́к -а́ *m.* 3. увагну́тае *або́* ўбі́тае ме́сца
– v.t. набіва́ць сіня́к; абабіва́ць, пабі́ць (*фрукт*). 2. Figur. ра́ніць, зьневажа́ць, абража́ць (*пачу́цьці*). 3. таўчы́; расьціра́ць на парашо́к

bruiser ['bru:zər] n. 1. прафэсі́йны баксёр. 2. Informal задзі́рла -ы *m. & f.*, галаварэ́з -а *m.*

brumal ['bru:məl] adj. зімо́вы

brunch [brʌntʃ] n., Informal по́зьняе сьне́даньне, спалу́чанае з по́луднем

brunet [bru'net] – n. брунэ́т -а *m.*
– adj. цёмнавало́сы

brunette [bru'net] – n. брунэ́тка *f.*
– adj. цёмнавало́сая

brunt [brʌnt] n. 1. гало́ўная сі́ла; гало́ўны ўда́р *або́* цяжа́р: ***the brunt of the hurricane*** гало́ўная сі́ла ўрага́ну; ***to bear the brunt of the battle*** прыня́ць на сябе́ гало́ўны цяжа́р бі́твы

brush I [brʌʃ] – n. 1. шчо́тка, шчо́тачка *f., dim.*; пэ́ндзаль -ля *m.* (*для малява́ньня*); памазло́к -ка́ *m.* (*для гале́ньня*). 2. чышчэ́ньне, часа́ньне шчо́ткаю: ***to give a good brush*** до́бра паскрэ́бсьці. 3. сутычка *f.*; сва́рка *f.*: ***a brush with the enemy*** сутычка з во́рагам. 4. пушы́сты хвост
– v. 1. чы́сьціць, зьмята́ць, часа́ць шчо́ткаю; малява́ць пэ́ндзлем. 2. абці́ра́ць, зма́хваць (*сьлёзы*). 3. лёгка дакрана́цца
• ***brush aside/away*** адкі́нуць, ня ўзя́ць пад ува́гу
• ***brush off*** а) счы́сьціць, згарну́ць. б) Informal адхілі́ць, адкі́нуць як нява́жнае; абрэ́заць
• ***brush up/up on*** а) пачы́сьціць, прывёсьці ў пара́дак. б) асьвяжы́ць у па́мяці (*ве́ды*), паўтары́ць

brush II [brʌʃ] n. 1. лама́чча *n.* 2. густы́ за́расьнік, хмызьня́к -у́ *m.* 3. рэ́дка насе́лены абша́р; глуш, глухме́нь *f.*

brushwood ['brʌʃwud] n. 1. сьсе́чанае гальлё *n., coll.*, лама́чча *n.* 2. густы́ за́расьнік, хмызьня́к -у́ *m.*

brushy I ['brʌʃi] adj. **-shier, -shiest** як шчо́тка, шчаці́ністы

brushy II ['brʌʃi] adj. **-shier, -shiest** паро́слы куста́мі, густо́ўем

brusque [brʌsk] adj. гру́бы, рэ́зкі (*у мане́рах, гу́тарцы*), бесцырымо́нны

brut [bru:t] adj. 1. ве́льмі сухо́е (*віно́*). 2. не шліфава́ны (*каштоўны ка́мень*)

brutal ['bru:təl] adj. сібе́рны, бязьлі́тасны, лю́ты; брута́льны, жо́рсткі, гру́бы: ***a brutal remark*** гру́бая заўва́га; ***a brutal attack*** брута́льны напа́д

brutally ['bru:təli] adv. дзі́ка, лю́та; нахабна; брута́льна

brutality [bru'tæləti] n., pl. **-ties** 1. лю́тасьць, сібе́рнасьць, бязьлі́таснасьць, жо́рсткасьць *f.* 2. лю́ты ўчы́нак; гру́басьць *f.*

brutalize ['bru:təlaiz] – v.t. зьдзе́кваць
– v.i. лю́таваць

brute [bru:t] – n. 1. жывёліна *f.* 2. неачэ́саны, лю́ты чалаве́к

– adj. 1. брута́льны; жывёльны. 2. неачэ́саны; лю́ты; юрлі́вы

brutish ['bru:tɪʃ] adj. 1. жывёльны, як у жывёлы; быдля́чы. 2. тупы́, дурны́; неачэ́саны; дзікі́, дзіку́нскі

BSSR [ˌbi:eses'ɑ:r] (**Belarusian Soviet Socialist Republic**) БССР

bubble ['bʌbəl] – n. 1. бу́рбалка, бу́рбалачка *f., dim.*: ***soap bubbles*** мы́льныя бу́рбалкі. 2. пузы́р -á, пузыр|о́к -ка́ *m.* 3. бу́льканьне, бульката́ньне *n.* 4. ду́ты плян; ду́тая спра́ва

– v.i. 1. пуска́ць бу́рбалкі; бурлі́ць (-ца) 2. бульката́ць, бу́лькаць (*пра кіпя́чую ваду́*), цурчэ́ць, журчэ́ць (*пра ваду́, ручаі́*)

• ***bubble bath*** купа́ньне ў мы́льнай пе́не

• ***bubble gum*** жу́йка *f.*

• ***bubble over*** а) пералі́ва́цца. б) мо́цна ра́давацца

bubbly ['bʌbəli] adj. з бу́рбалкамі; шыпу́чы n., Sl. шампа́нскае віно́

buccaneer [ˌbʌkə'nɪr] – n. піра́т -а *m.*

– v.i. займа́цца мо́рскім рабу́нкам, быць піра́там

buck I [bʌk] – n., pl. **bucks** or (coll) **buck** 1. самле́ц -ца́ *m.*; але́нь -я *m.*; казлёл -ла́ *m.*, бара́н -а́ *m.* 2. малады́ франт. 3. Informal мужчы́на -ы *m.*

– adj. мужчы́нскі: ***a buck rabbit*** саме́ц трусá

buck II [bʌk] v. а) Informal упа́рта супраціўля́цца, упа́рціцца. б). (*пра каня́*) става́ць ду́ба, брыка́цца

• ***buck for,*** Informal мо́цна дамага́цца, імкну́цца да *чаго́*

buck III [bʌk] n. 1. ко́злы (*для піла-ва́ньня*), сталю́га *f.* 2. казлёл -ла́ *m.* (*для гімна́стыкі*)

buck IV [bʌk] n., Sl. даля́р -а, бакс -а *m.*

• ***pass the buck*** Informal сапхну́ць адка́знасьць

bucket ['bʌkɪt] – n. 1. вядро́ *n.* 2. а) чарпа́к -а́ *m.* (*землячарпа́лкі ці збо́жжавага элева́тара*). б) чарпа́к на вадзяны́м ко́ле, лапа́тка турбі́ны. 3. по́ршань по́мпы. 4. Sl. карыта *n.*, ма́чына *f.*, драндуле́т -а *m.* (*стары́, павольны карабе́ль, аўтамабі́ль*)

– v.t. 1. чарпа́ць, насі́ць ваду́ вядро́м. 2. гнаць каня́, е́хаць на злом галавы́

• ***kick the bucket,*** Sl. памёрці, вы́цягнуць но́гі

buckhorn ['bʌkhɔ:rn] n. але́ні рог

buckle ['bʌkəl] – n. 1. спра́жка *f.* 2. вы́пукліна *f.*

– v.t. 1. зашпіля́ць спра́жкай. 2. пу́чваць, змо́ршчваць (*пад ці́скам*)

– v.i. 1. выгіна́цца, згіна́цца (пра ко́ла); вытву́чвацца (*пад ці́скам*). 2. Figur. схапля́цца, счапля́цца (*з супраці́ўнікам*)

• ***buckle down to*** ця́жка, шчы́ра працава́ць над *чым*

bucksaw ['bʌksɔ:] n. лучко́вая піла́

buckskin ['bʌkskɪn] n. але́невая ску́ра (*вы́рабленая*)

buckskins, pl. нагаві́цы з але́невай ску́ры

Buckskin ['bʌkskɪn] n. амэрыка́нскі жаўне́р часо́ў рэвалю́цыі

buckthorn ['bʌkθɔ:rn]n., Bot. крушы́на *f.*

bucktooth [ˌbʌk'tu:θ] n., pl. **-teeth** зуб, які́ вытыркáецца

buckwheat ['bʌkhwi:t] – n. грэ́чка *f.*

– adj. грача́ны, грэ́цкі: ***buckwheat cake*** грача́ны блін, грача́нік

bud [bʌd] – n. 1. пупы́шка (*кве́ткі або́ лісткá*), по́каўка *f.* (*лісткá*). 2. кве́тка, яка́я распускáецца. 3. дзіця́ *n.*; маладáя дзяўчы́на

– v.i. 1. пушча́ць пупы́шкі, расткі́. 2. налі́ва́цца (*пра пупы́шкі*). 3. пачына́ць расьці́, разьві́ва́цца

– v.t. прышчапля́ць пупы́шкі

• ***in bud*** у ча́се пушча́ньня пупы́шак: ***The apple tree is in bud*** Яблыня пушчáе пупы́шкі

• ***nip in the bud*** спыні́ць, здушы́ць у зача́тку, зьні́шчыць у ко́рані

Buddha ['budə] n. Бу́дда -ы *m.*

Buddhism ['budɪzəm] n. будды́зм -у *m.*

Buddhist ['budɪst] – adj. будды́сцкі (*храм, рэлі́гія*)

– n. будды́ст -а *m.*, будды́стка *f.*

buddy ['bʌdi] n., pl. **-dies** Informal 1. блі́зкі ся́бра, кале́гa -і *m.* 2. Sl. хло́пча, бра́це, бра́тка, чалаве́ча (*як зваро́т*)

budge [bʌdʒ] – v.i. ру́хацца, крана́цца зь ме́сца, зварухну́цца: ***He did not budge*** Ён і не зварухну́ўся.
– v.t. зру́шваць, скрана́ць зь ме́сца (*не́шта ця́жкае*)

budget ['bʌdʒɪt] – n. 1. бюджэ́т -у *m.* 2. фіна́нсавы каштары́с. 3. запа́с -у *m.*; набо́р -у *m.*: ***a budget of news*** набо́р наві́наў
– v.t. 1. а) зрабі́ць плян выда́ткаў. б) разьмеркава́ць свой час. 2. уне́сьці ў бюджэ́т
– v.i. (for) асыгнава́ць, вы́дзяліць на выда́ткі

budgetary ['bʌdʒəteri] adj. бюджэ́тны

buff [bʌf] n. 1. бізо́нава або́ бу́йвалава ску́ра. 2. цьмя́на-жо́ўты ко́лер. 3. Informal го́лае це́ла: ***to appear in the buff*** паказа́цца, зьяві́цца го́лым

buffalo ['bʌfəlou] – n., pl. **-loes, los** or esp. coll. **-lo** бу́йла -ы, бу́йвал -а *m.*, бу́йваліца *f.*; амэрыка́нскі бізо́н
– v.t., Sl. а) запало́хваць, застра́шваць; б) наўмы́сна ўво́дзіць у зман; зьбіва́ць з тро́пу: ***Don't let them buffalo you*** Не дава́йся, каб яны́ зьвялі́ цябе́

buffer I ['bʌfər] – n. бу́фэр -а *m.*
– adj. бу́фэрны

buffer II ['bʌfər] n. 1. ану́чка для навóджаньня гля́нцу. 2. той, хто глянцу́е

buffer state бу́фэрная дзяржа́ва (*паміж дзьвюма́ варо́жымі*)

buffet I ['bʌfɪt] – n. уда́р -у *m.*
– v.t. 1. уда́рыць, вы́цяць. 2. кі́даць: ***The waves buffeted the boat*** Хва́лі кі́далі ло́дку. 3. змага́цца з *чым*
– v.i. 1. змага́цца, бі́цца. 2. праштурхо́ўвацца, прабіва́цца

buffet II [bə'feɪ] n. 1. буфэ́т -а *m.* (*для по́суду*). 2. буфэ́т -а *m.*, буфэ́тная сто́йка
• ***buffet car*** вагóн-рэстара́н
• ***buffet lunch, supper*** по́лудзень, вячэ́ра ў буфэ́це

buffoon [bə'fu:n] – n. бла́зан -на *m.*, кло́ўн -а *m.*
– v.i. блазнава́ць

buffoonery [bə'fu:nəri] n., pl. **-eries** 1. блазнава́ньне *n.*; кло́ўнавы шту́чкі й жа́рты. 2. непрысто́йныя, гру́быя жа́рты

bug [bʌg] – n. 1. казя́ўка, кузу́рка *f.* 2. блашчы́ца *f.*; клоп, клапа́ *m.* 3. Informal хваробатво́рная бактэ́рыя, бацы́ла *f.* 4. а) вялі́кая заціка́ўленасьць, апанта́насьць *f.* б) вялі́кі ама́тар: ***the travel bug*** вялі́кі ама́тар падаро́жжаў. 5. Sl. жучло́к -ка́ (*прыла́да для падслухо́ўваньня*)
– v.t. 1. Sl. уста́віць мікрафо́н для падслухо́ўваньня. 2. Sl. дакуча́ць, дурыць галаву́, назаля́ць
• ***bug off,*** Sl. уцяка́ць
• ***bug out,*** Informal (of the eyes) вы́тарашчыць во́чы (*ад зьдзіўле́ньня ці ўзбуджэ́ньня*)

bugaboo ['bʌgəbu:] n., pl. **-boos** пу́дзіла *n.*, стра́хі *pl.*

buggy ['bʌgi] n., pl. **-gies** 1. бры́чка *f.*, лёгкі двухме́сны вазо́к. 2. дзіця́чы вазо́к

bugle ['bju:gəl] – n. 1. горн -а *m.*: ***bugle call*** сыгна́л го́рна. 2. паляўні́чы рог, ражло́к -ка́ *m.*
– v. трубі́ць у рог

bugler ['bju:glər] n. трубáч -а́, гарні́ст -а *m.*

build [bɪld] – v., **built,** v.t. 1. будава́ць. 2. разбудо́ўваць, разьвіва́ць. 3. Figur. грунтава́ць, абгрунто́ўваць: ***to build a case on facts*** абгрунтава́ць на фа́ктах
– v.i. 1. будава́цца; віць, рабі́ць гняздо́. 2. грунтава́цца
– n. 1. буда́ва *f.*; фо́рма *f.*; канструкцыя *f.* (*карабля́, аўтамашы́ны*). 2. склад це́ла, структу́ра, буда́ва *f.* (*чалаве́ка, жывёлы*)
• ***build in*** аббудава́ць, абкружы́ць будынкамі
• ***build into*** убудава́ць
• ***build on*** дабудава́ць

• ***build up*** а) забудава́ць. б) пабо́льшыць, узмо́цніць

builder [ˈbɪldər] n. будаўні́к -а́ *m.*, падра́дчык -а *m.*

building [ˈbɪldɪŋ] n. 1. будыні́на *f.* (*вялі́кі будына́к*), будыні́ак -ку *m.*, будо́ва *f.* 2. будава́ньне *n.*, будо́ўля, пабудо́ва *f.*, будаўні́цтва *n.*: ***building material*** будаўні́чы матэрыя́л

build-up [ˈbɪldʌp] n. 1. узро́ст сі́лы, узмацне́ньне *n.* 2. пабо́льшаньне *n.*: ***a build-up of pressure*** павышэ́ньне ці́ску. 3. ціск на грама́дзтва

built [bɪlt] v., *p.t. and p.p. of* **build**

built-in 1. убудава́ны. 2. прыро́джаны: ***a built-in sense of humor*** прыро́днае пачуццё гу́мару

bulb [bʌlb] n. 1. цыбу́ліна *f.*; галó́ўка, цыбу́лька *f.*: ***bulb of onion*** галó́ўка цыбу́лі. 2. электры́чная ля́мпачка

bulbed [bʌlbd] adj. цыбу́льны; цыбу́лісты

bulbiform [ˈbʌlbɪfɔ:rm] adj. у фо́рме цыбу́лі; цыбу́ліcты

bulbous [ˈbʌlbəs] adj. 1. цыбу́льны: ***bulbous plants*** цыбу́льныя расьлі́ны. 2. цыбу́лісты: ***bulbous nose*** нос, як бу́льбіна

Bulgarian [bʌlˈgeriən] – adj. баўга́рскі
– n. 1. баўга́рын -а *m.*, баўга́рка *f.* 2. баўга́рская мо́ва

bulge [bʌldʒ] – v.i. выпу́чвацца, узьдзіма́цца, выпіна́цца
– v.t. выпу́чваць, выпіна́ць
– n. 1. вы́пучына, вы́пукліна *f.* 2. Figur. часо́вае пабо́льшаньне, падняцьцё *n.*: ***a bulge in prices*** рост цэ́наў

bulgy [ˈbʌldʒi] adj. 1. вы́пучаны, вы́пуклы. 2. распу́хлы; напу́хлы

bulk [bʌlk] – n. 1. а) памёр, аб'ём -у *m.*; ко́лькасьць *f.*: ***a vast bulk*** вялі́кая ко́лькасьць. б) велічэ́зны памёр. 2. бо́льшая ча́стка; галó́ўная ма́са. 3. груз -у *m.*, пакла́жа *f.* (*карабля́*)
– v.i. 1. быць важкі́м, мець вялі́кае значэ́ньне. 2. пабо́льшвацца, расьці́ (*пра су́му гро́шай*)
• ***break bulk*** пачына́ць разгру́зку
• ***in bulk*** а) не ў па́чках. б) вялі́кімі ко́лькасьцямі

bulky [ˈbʌlki] adj. , **-ier, -iest** 1. аб'ёмісты, вялі́кі, грува́сткі, масі́ўны. 2. нязру́чны, непаваро́тлівы, нехлямя́жы

bull I [bʊl] – n. 1. бык -а́ *m.* , бага́лій -я́ *m.*, бу́йла -ы *m.* 2. саме́ц вялі́кіх жывёлаў. 3. гру́зны чалаве́к. 4. спэкуля́нт на бі́ржы. 5. бульдо́г -а *m.* (*саба́ка*)
– adj. бычы́ны, мо́цны, як у быка́
– v.t. 1. купля́ць а́кцыі з мэ́тай спэкуля́цыі. 2. Informal сі́лай прабіра́цца, прапі́хвацца: ***to bull one's way through the crowd*** сі́лай прапхну́цца праз нато́ўп
– v.i. спэкулява́ць на бі́ржы
• ***take the bull by the horns*** узя́ць быка́ за ро́гі, пача́ць дзе́йнічаць энэргі́чна, рашу́ча

bull II [bʊl] n. 1. па́пская бу́ла, па́пская пяча́тка. 2. афіцы́йны ліст, эдыкт -у *m.*

bull calf бычло́к -ка́ *m.*

bulldog [ˈbʊldɔ:g] n. 1. бульдо́г -а *m.* (*саба́ка*). 2. караткаство́льны рэвальвэ́р

bulldoze [ˈbʊldoʊz] v.t. 1. бурыць, расчышча́ць бульдо́зэрам. 2. сі́лаю правóдзіць (*сваю́ ду́мку*). 3. мо́цна сьцяба́ць, лупцава́ць, бі́ць

bulldozer [ˈbʊlˌdoʊzər] n. 1. бульдо́зэр -а *m.* 2. Sl. вялі́кі пістале́т

bullet [ˈbʊlɪt] n. ку́ля *f.*
• ***bite the bullet*** сьме́ла гля́нуць у твар ця́жкасьцям; быць адва́жным

bulletin [ˈbʊlətɪn] – n. 1. бюлетэ́нь -ю *m.*, паведамле́ньне *n.* 2. ча́сапіс -у *m.*
– v.t. паведамля́ць бюлетэ́нем

bulletin board до́шка для абве́стак

bulletproof [ˈbʊlɪtpru:f] adj. куленепрабіва́льны

bullfight [ˈbʊlfaɪt] n. 1. бой з быко́м. 2. бой быко́ў на арэ́не

bullfighter [ˈbʊlfaɪtər] n. тарэадо́р -а *m.*

bullion [ˈbʊliən] n. 1. зьлі́так зо́лата *або́* сро́бра. 2. фрэ́ндзлі з залаты́х *або́* сро́бных ні́так

bull's-eye or **bullseye** ['bʊlzaɪ] n. 1. я́блыка мішэ́ні. 2. мэ́та прыцэ́лу

bullish ['bʊlɪʃ] adj. 1. упа́рты, як бык. 2. упэ́ўнены, самапэ́ўны: ***bullish market*** фінансавы рынак з хуткім ростам цэ́наў

bully ['bʊli] – n. 1. задзі́ра -ы *m.*, хулі́ган -а *m.*

– v.t. 1. зьдзе́кавацца, тыра́ніць. 2. застра́шваць, змуша́ць: ***to bully into submission*** сі́лай падпарадко́ўваць

– adj. 1. Informal першара́дны, даскана́лы. 2. жартаўлі́вы; вясёлы; дабрадуши́ны

– interj. Бра́ва! До́бра!

bulwark ['bʊlwərk] – n. 1. абаро́на, ахо́ва *f.*, падтры́мка *f.* 2. абаро́нны вал *або́* мур. 3. мол -у *m.*, хвалялю́м, хвалярэ́з -у *m.*

– v.t. 1. абараня́ць, ахо́ўваць. 2. умацо́ўваць абаро́нным ва́лам, му́рам

• ***bulwarks*** барты́ вадаплáва

bum I [bʌm] – n., Sl. 1. абібо́к -а *m.*, валацу́га, бадзя́га -і *m. & f.*, гульта́й -я́ *m.* 2. п'я́ніца -ы *m. & f.* 3. папо́йка, гуля́нка *f.*

– v.t. жабрава́ць, прасі́ць

– v.i. 1. цяга́цца (*бязмэ́тна*), абіва́цца; гультая́ваць, гульта́іць

– adj. малава́ртасны; дрэ́нны; бязва́ртасны; фальшы́вы: ***bum cheque*** чэк без пакрыцьця́

• ***on the bum*** нядзе́йны, не ў пара́дку

bum II [bʌm] n. аза́дак -ка *m.* (*у чалавéка*)

bumblebee ['bʌmbəlbi:] n. чмель, чмяля́ *m.*

bump [bʌmp] – v.t. удара́ць, штурха́ць: ***That truck bumped our car*** Грузавік удáрыў нáшае áўта

– v.i. удáрыцца, вы́цяцца

– n. 1. глухі́ ўда́р. 2. апу́хласьць, пухлі́на ад удáру. 3. гуз -а *m.*; калдо́бі́на (*на даро́зе*). 4. павéтраная я́ма

• ***bump into,*** Informal натыкну́цца на *каго́*; неспадзява́на сустрэ́ць

• ***bump off,*** Sl. забі́ць

bumper ['bʌmpər] – n. 1. ба́мпэр -а *m.* (*а́ўта*). 2. напо́ўненая шкля́нка *або́* кýбак. 3. нéшта незвычáйна вялíкае.

– adj., Informal багáты, шчóдры: ***a bumper crop*** багáты ўраджáй збóжжа

– v.t. налíць рóўна зь берагáмі

bumptious ['bʌmpʃəs] adj. самапэ́ўны, саманадзéйны; нахáбны; сварлíвы

bumpy ['bʌmpi] adj. калдóбісты

bun [bʌn] n. 1. бýлка, бýлачка *f.*, *dim.* 2. кýкла *f.* (*з валасóў*)

bunch [bʌntʃ] – n. 1. грóнка *f.*: ***bunch of grapes*** грóнка вінагрáду. 2. Informal грýпа *f.*; мнóства *n.*, зьвя́зlак -ку *m.*: ***a bunch of thieves*** шáйка зладзéяў; ***a bunch of brothers*** мнóства братóў; ***a bunch of keys*** зьвя́зак ключóў. 3. гуз -а *m.*; пухлíна *f.*

– v.t. 1. вязáць, зьвя́зваць у пучкí, вя́зкі. 2. фалдавáць, мóршчыць (*сукéнку*)

– v.i. зьбірáцца, зьбівáцца ў кýпу

bunchy ['bʌntʃi] adj. 1. які́ мáе грóнкі, які́ расьцé грóнкамі *або́* пукáмі. 2. вы́пуклы

bundle ['bʌndəl] – n. 1. вя́зка *f.* ; зьвя́зlак -ку *m.*, нóшка *f.*: ***a bundle of firewood*** вя́зка, нóшка дрóваў. 2. пáчlак -ка, клýнlак -ка *m.* 3. пук -á *m.*, пучlóк -кá *m.*: ***a bundle of nerves*** клубóк нэ́рваў (*пра нэрвóвага чалавéка*)

– v.t. 1. вязáць, зьвя́зваць у вя́зкі, клýнкі. 2. адсылáць, адпраўля́ць сьпéхам: ***They bundled me off to the hospital*** Яны́ сьпéхам адпрáвілі мянé ў шпіталь

– v.i. вы́йсьці *або́* вы́ехаць сьпéхам

• ***bundle up*** цёпла апрануцца, ахýтаць, захýтаць (*напр. дзіця́*)

bung [bʌŋ] – n. 1.затычка, зáтычка *f.*, вялíкі кóрак. 2. адтýліна ў бóчцы

– v.t. затыкáць

• ***bung up*** заткнýць бóчку затычкай

bungalow ['bʌŋgəlou] n. бýнгала *n.*, лéтнік -у *m.*

bungle ['bʌŋgəl] – v.t. 1. рабíць няўмéла, недакладна, абыя́к. 2. партáчыць. 3. псавáць рабóту

– v.i. няўмéла працавáць; рабíць памы́лкі

– n. дрэ́нная рабо́та, парта́цтва *n.*

bungler ['bʌŋglər] n. дрэ́нны рабо́тнік; бракаро́б -а, парта́ч -а́ *m.*, парта́чка *f.*

bunk [bʌŋk] – n. вузкі́ ло́жак (*ча́ста двух'я́русны*); палі́ок -ка́ *m.*
– v.i., Informal 1. спаць на вузкі́м ло́жку. 2. спаць абы-дзе́: ***We bunked in a barn*** Мы спа́лі ў пу́ні. 3. Informal жыць у падсусе́дзях: ***You can bunk with me*** Мо́жаць паспа́ць у мяне́

bunk beds двух'я́русны ло́жак, на́ры *pl. only*

bunker ['bʌŋkər] n. 1. абаро́нны бу́нкер, бамбасхо́вішча *n.* 2. склад *або́* скры́ня для вугля́

bunny ['bʌni] n. pl. **-ies**, Informal тру́сік, за́йчык -а *m.*

bunt I [bʌnt] v. удара́ць, штурха́ць (*галаво́ю, рага́мі*); басьці́(ся)

bunt II [bʌnt] n. са́жа *f.* (*хваро́ба збо́жжа*)

bunting I ['bʌntɪŋ] n. 1. матэрыя́л на сьцягі́. 2. сьцяг -а *m.*, сьцягі́. 3. канвэ́рт -у *m.* (*дзіця́чая ко́ўдра*)

bunting II ['bʌntɪŋ] n. аўся́нка *f.* (*пту́шка*)

buoy ['bu:i] – n. 1. буй, бу́я *m.*; вяха́ *f.*, *pl.* ве́хі (*на вадзе́*). 2. выратава́льная ку́ртка, выратава́льны по́яс *або́* круг
– v.t. 1. абазнача́ць буя́мі. 2. трыма́ць на паве́рхні
– v.i. трыма́цца на вадзе́: ***to buoy up*** а) трыма́цца на паве́рхні вады́, не тану́ць. б) падтры́мваць, падыма́ць дух, падбадзёрваць: ***She buoyed up his hopes with promises*** Яна́ падтры́мвала у ім надзе́ю абяца́нкамі

buoyancy ['bɔiənsi] n. 1. плыву́часьць *f.* 2. Figur. жыццяра́даснасьць, бестурбо́тнасьць *f.* 3. стра́та вагі́ це́ла ў ва́дкасьці

buoyant ['bɔiənt] adj. 1. плыву́чы. 2. Figur. жыццяра́дасны, по́ўны надзе́і, бестурбо́тны

bur [bɜ:r] n. 1. церне *n.*, калю́чка *f.*, дзяды́ *pl.* (*лапуху́*). 2. калю́чая расьлі́на. 3. Figur. назо́ла -ы *m. & f.* (*пра чалаве́ка*). 4. бор-машы́на *f.*, зубны́ сьве́рдзел

burden I ['bɜ:rdən] – n. 1. груз -у *m.*; цяжа́р -у *m.* 2. цяжка́я но́ша, ця́жкасьці *pl.* 3. вага́ гру́зу (*карабля́*), грузападыма́льнасьць *f.*
– v.t. грузі́ць, нагружа́ць. 2. абцяжа́рваць

burden II ['bɜ:rdən] n. 1. тэ́ма *f.*, гало́ўная ду́мка. 2. прыпе́лў -ву *m.*, рэфрэ́н -у *m.*

burdensome ['bɜ:rdənsəm] adj. ве́льмі цяжкі́; ва́жкі

burdock ['bɜ:rdɑ:k] n. лапу́х -а́ *m.*

bureau ['bjʊrou] n., pl. **bureaus** or **-reaux** ['bjʊrouz] 1. канцыля́рыя *f.* 2. ура́давы аддзе́л, бюро́ *n.*: ***The Weather Bureau*** мэтэаралягі́чная ста́нцыя. 3. Brit. пісьмо́вы стол. 4. камо́да *f.*

bureaucracy [bjʊ'rɑ:krəsi] n., pl. **-cies** 1. бюракра́тыя *f.*; адміністрацыйныя чыно́ўнікі, урадо́ўцы; бюракраты́зм -у *m.* 2. фармалі́стыка, канцыля́ршчына *f.*

bureaucrat ['bjʊrəkræt] n. 1. бюракра́т -а *m.* 2. фармалі́ст, валаво́днік -а *m.*

bureaucratic [ˌbjʊrə'krætɪk] adj. бюракраты́чны

bureaucratism [bjʊ'rɑ:krətˌɪzəm] n. бюракраты́зм -у *m.*

burgeon ['bɜ:rdʒən] – n. пупы́шка *f.*; па́растлак -ка *m.*
– v.i. пушча́ць пупы́шкі, па́расткі; распуска́цца, разраста́цца

burger ['bɜ:rgər] n., Informal = **hamburger** 1. катле́та *f.* 2. га́мбургер -а *m.*

burgher ['bɜ:rgər] n. 1. гараджа́нін -ніна *m.*,*pl.* -не, гараджа́нка *f.* 2. грамадзяні́н -ні́на *m.*, *pl.* -не, грамадзя́нка *f.*

burglar ['bɜ:rglər] n. узло́мшчык -а *m.*

burglar alarm сыгналіза́цыя *f.*

burglary ['bɜ:rgləri] n., pl. **-glaries** 1. крадзе́ж з узло́мам. 2. рабу́нак -ку *m.*, граблёж -яжу́ *m.*

Burgundy ['bɜ:rgəndi] adj. чырво́нае бургу́ндзкае віно́

burial ['beriəl] n. 1. пахава́ньне *n.*, пахо́віны *pl. only.* 2. магі́ла *f.*, ме́сца пахава́ньняў

burial ground мо́гілкі, мо́гільнік -у *m.*

burial mound курга́н -а́ *m.*

buried ['berɪd] adj. пахава́ны; апу́шчаны пад ваду́, закапа́ны ў зямлю́: ***buried treasure*** закапа́ны *або́* зато́плены скарб

burin ['bjʊrɪn] n. разе́ц гравёра

burke [bɜ:rk] v.t. 1. душы́ць. 2. Figur. замя́ць (*спра́ву*); забараніць, зарэ́заць (*кні́гу*) пе́рад вы́хадам

burlap ['bɜ:rlæp] n. грубая́ тканіна; мешкаві́на *f.*

burlesque [bɜ:r'lesk] – n. 1. бурле́ска *f.* 2. паро́дыя, карыкату́ра *f.*
– v.t, v.i. высьме́йваць, рабіць паро́дыю
– adj. камічны, жарто́ўны

burly ['bɜ:rli] adj. **-lier, -liest** 1.вялі́кі, ду́жы. 2. рэ́зкі, бесцырымо́нны

Burmese [ˌbɜ:r'mi:z] – n. 1. бірма́нец -ца *m.*, бірма́нка *f.* 2. бірма́нская мо́ва
– adj. бірма́нскі

burn I [bɜ:rn] – v., **burned** or **burnt, burning,** v.i. 1. гарэ́ць. 2. апяка́цца. 3. адчува́ць гарачыню́, гарэ́ць: ***to burn with fever*** гарэ́ць у ліхама́нцы. 4. Figur. адчува́ць запа́л: ***to burn with enthusiasm*** гарэ́ць натхне́ньнем. 5. дава́ць сьвятло́: ***lamps were burning*** гарэ́лі ля́мпы. 6. мо́цна загарэ́ць, сьпячы́ся на со́нцы. 7. Chem. гара́ць; акісьля́цца. 8. Phys. выкарыста́ўваць я́дзерную энэ́ргію
– v.t. 1. пале́ць. 2. апяка́ць, апяка́цца апа́рвацца: ***He burned his hand*** Ён апёк руку́. 3. выпа́льваць (*узо́р*). 4. пячы́: ***Mustard and pepper burn the tongue*** Гарчы́ца й пе́рац пяку́ць язы́к. 5. абпа́льваць (*цэ́глу, гаршкі*). 6. пале́ць на вагні́ (*як пакара́ньне*)
– n. 1. апёк -у *m.* 2. а) ме́сца, пашко́джанае апёкам. б) вы́паленая дзі́рка. 3. мо́цны загар -у *m.*
• ***burn away*** а) спа́льваць. б) згара́ць
• ***burn down*** спале́ць *або́* згарэ́ць дашчэ́нту
• ***burn into*** прае́сьці: ***the acid has burned into the metal*** кіслата́ прае́ла мэта́л
• ***burn oneself out*** згарэ́ць, зьнясі́ліцца, вы́нішчыцца; ***he burned himself out by hard work*** ён зьнясі́ліўся ад цяжко́й пра́цы
• ***burn out*** а) спале́ць. б) перагарэ́ць, вы́гарэць; дагарэ́ць: ***The candle has burnt out*** Сьве́чка дагарэ́ла
• ***burn up*** а) згарэ́ць, спале́ць. б) спале́ць: ***the car burned up the gasoline*** машы́на спале́ла ўве́сь бэнзы́н

burn II [bɜ:rn] n. малы́ струме́нь, ручаёк -йка́ *m.*

burner ['bɜ:rnər] n. гарэ́лка *f.* (*у ля́мпе, га́завай пліце́*)

burning ['bɜ:rnɪŋ] adj. 1. пяку́чы; сьпяко́тны, гара́чы: ***burning sun*** сьпяко́тнае, гара́чае со́нца. 2. Figur. пяку́чы, гара́чы, па́лкі, жахлі́вы: ***a burning question*** пі́льнае пыта́ньне. 3. страшэ́нны, вялі́кі: ***a burning disgrace*** жахлі́вая га́ньба
• ***burning glass*** запа́льнае шкло (*увагну́тая лі́нза*)

burnish ['bɜ:rnɪʃ] – v.t. паліраваць (*мэ́блю*); чы́сьціць, глянцава́ць: ***to burnish copper*** чы́сьціць медзь
– v.i. бліскучэ́ць, рабіцца гла́дкім, бліскучым
– n. 1. палірову́ка *f.*, паліраванье *n.* 2. гля́нец -цу, бляск -у *m.*

burnisher ['bɜ:rnɪʃər] n. 1. паліра́льнік -а *m.* (*інструме́нт*). 2. палірова́льнік -а *m.* (*чалаве́к*), палірова́льшчыца *f.*

burnoose or **burnous** [bɜ:r'nu:s] n. бурно́с з башлыко́м, бу́рка *f.*

burnsides ['bɜ:rnsaɪdz] n., pl. бакенба́рды, ба́кі *pl.*

burnt [bɜ:rnt] v. *p.t. and p.p. of* **burn I** спа́лены; абгарэ́лы; абпа́лены: ***burnt trees*** абгарэ́лыя дрэ́вы

burnt-out [ˌbɜ:rnt'aut] adj. змо́раны, зму́чаны, сто́млены, зьнясі́лены, змардава́ны

burp [bɜ:rp] – n., Informal адры́жка *f.*
– v.i. адрыга́цца
– v.t. адрыгну́ць дзіця́

burr [bɜ:r] n. 1. це́рне *n.*; калю́чка *f.* 2. бор-машы́на *f.*, зубны́ сьве́рдзел. 3.

гартáннае вымаўлéньне гýку «р»: ***to speak with a burr*** картáвіць

burrow [ˈbɜːroʊ] – n. нарá *f.*
– v. 1. капáць, рыць нарý. 2. зарывáцца: ***to burrow under the blankets*** зарыцца пад кóўдры. 3. жыць у нары́. 4. хавáцца, закóпвацца, зашывáцца. 5. капáцца, рыцца

bursar [ˈbɜːrsər] n. скáрбнік -а *m.* (*навукóвае ўстанóвы*)

bursary [ˈbɜːrsəri] n, pl. **-ries** 1. канцыля́рыя скáрбніка. 2. Brit. стыпэ́ндыя *f.*

bursitis [bərˈsaɪtɪs] n. запалéньне сустáўнай сýмкі

burst [bɜːrst] – v., **burst, -ing**, v.i. 1. лóпаць; узрывáцца; выбухáць; прарывáцца (*пра нары́ў, гаці́ну*): ***The balloon burst*** Балён лóпнуў; ***The boiler burst*** Кацёл вы́бухнуў. 2. урывáцца, увáльвацца: ***to burst into a room*** уварвáцца ў пакóй. 3. расчыня́цца, разгóртвацца: ***to burst into bloom*** раптóўна расьцьвісьці́: ***The door burst open*** Дзьвéры рáптам расчыні́ліся. 4. Figur. выбухáць, успы́хваць: ***to burst into loud laughter, tears*** вы́бухнуць, залі́цца сьмéхам, сьлязьмі. 5. шугáць: ***to burst into flame*** шуганýць пóлымем
– v.t. 1. рвáць, прарывáць: ***to burst a blood vessel*** вы́клікаць разры́ў крывяно́снае судзі́ны; ***to burst chains*** парвáць ланцугі́. 2. узлóмваць (*замóк, сэ́йф*), вылóмваць (*дзьвéры*)
– n. 1. вы́бух -у *m.* (*сьмéху, пачуцця́*); спáзма *f.* (*кáшлю*); пары́лў -ву *m.* (*рáдасьці, злóсьці*). 2. прары́лў -ву *m.*: ***a burst of sunlight*** раптóўна прарвáлася сóнца. 3. вы́бух (*бóмбы*); залп -у *m.*
• ***burst in*** а) уварвáцца, раптóўна зьявíцца. б) перапыня́ць, умéшвацца
• ***burst out*** вы́крыкнуць, закрычáць

bury [ˈberi] v.t. **-ied, -ying** 1. хавáць (*памéрлага*). 2. прыкрывáць, хавáць; закóпваць, закóпваць: ***to bury one's face in one's hands*** закры́ць твар рукáмі. 3. Figur. закóпвацца, зарывáцца: ***to bury oneself in studies*** закапáцца ў вучóбе

burying ground мóгілкі, магі́лкі, клады́ *pl. only*

bus [bʌs] – n., pl. **-ses** or **-sses** аўтóбус -а *m.*
– v. вазíць *абó* éздзіць аўтóбусам

bus boy памагáты *абó* падрýчны афіцыя́нта

bush [bʊʃ] – n. 1. куст -á *m.* 2. дзíкі зарасьнік, хмызьня́к -ý, гушчáр -у *m.* 3. а) густáя чупры́на. б) лісíны хвост
– v.t. 1. абсáджваць *абó* засáджваць кустáмі. 2. Sl. стамíць, змардавáць, вы́матаць, змары́ць: ***I am bushed*** Я вы́матаная
– v.i. гýста разрастáцца
• ***beat around the bush*** абыхóдзіць вакóл пытáньня, круці́ць

bushed [bʊʃt] adj. 1. Informal змардавáны, вы́бітый зь сі́лаў . 2. які́ заблукáў у гушчары́. 3. ашалóмлены, зьбíты з панталы́ку

bushel I [ˈbʊʃəl] n. 1. бýшаль -ля *m.*, (*мéра ёмістасці*). 2. кош, кашá *m.* 3. Informal вялíкая кóлькасьць, мéрка *f.*

bushel II [ˈbʊʃəl] v. лáтаць, перашывáць вóпратку

bushy [ˈbʊʃi] adj. 1. касмáты, кудлáты, густы́ (*пра валасы, бróвы*). 2. зарóслы кустáмі, хмы́зам

business [ˈbɪznəs] n.1.заня́так -ку *m.*; прáца, рабóта *f.*; рамяствó *n.*; спрáва *f.*: ***Business comes before pleasure*** Прáца пéрад забáвай. 2. гáндаль -лю *m.*, гандлёвы абарóт: ***Big stores must do big business*** Вялíкія крáмы робяць вялíкі абарóт. 3. бíзнэс -у; гандлёвае прадпрыéмства, крáма *f.*, прамысловая фíрма: ***a bakery business*** пякáрня *f.* 4. спрáва, рэч *f.*: ***That's not your business*** Гэ́та ня вáшая спрáва; ***I am sick of the whole business*** Мне ўся́ гэ́тая гістóрыя абры́дла; ***to do business as usual*** прадаўжáць дзéяць, ня глéдзячы на перашкóды
• ***business is business*** спрáва спрáваї
• ***get down to business*** да спрáвы, узя́цца за спрáвы

• ***have no business*** не тваѝ спра́ва: ***You have no business doing this*** Не тваѝ спра́ва займа́цца гэ́тым
• ***Mind your own business*** Не твайго́ ро́зуму спра́ва; Ня сунь нос не ў сваю́ спра́ву
• ***on business*** па спра́вах
• ***We mean business*** Мы падыхо́дзім сур'ёзна да спра́вы

business college гандлёвая шко́ла
business hours гадзі́ны прыйма́; службо́выя гадзі́ны; гадзі́ны га́ндлю
businesslike дзелавы́; практы́чны
businessman ['bɪznɪsmæn] n., pl. **-men** бізнэсо́вец -ўца *m.*, камэрса́нт -а *m.*, прадпрыма́льнік -а *m.*
busman ['bʌsmən] n., pl. **-men** шафёр, кіро́ўца аўто́буса
bust [bʌst] n. 1. бюст -а *m.* (*скульпту́ра*). 2. гру́дзі *pl.* 3. жано́чыя гру́дзі
bustle ['bʌsəl] – v.i. мітусі́цца, сьпяша́цца
– v.t. падганя́ць
– n. мітусьня́, беганіна, сумятня́ *f.*
bustling ['bʌslɪŋ] adj. сумятлі́вы
busy ['bɪzi] – adj. **-sier, -siest** 1. працо́ўны, дзе́йны, заня́ты: ***a busy person*** чалаве́к, заня́ты пра́цай; ***a busy day*** заня́ты дзень; ***a busy street*** заня́тая шу́мная ву́ліца зь вялі́кім ру́хам. 2. (*пра тэлефо́н*) заня́ты. 3. які́ суе́ нос не ў сваё: ***busy body*** мітусьлі́вы. 4. Informal крыкля́вы, страка́ты: ***a busy wallpaper*** крыкля́выя шпале́ры
– v.t. **busied, busying** даць рабо́ту, заня́так
– v.i. займа́цца, быць заня́тым
busyness ['bɪzinəs] n. заня́тасьць *f.*
but [bʌt] – conj. 1. а, а́ле, адна́к: ***It rained but he went anyway*** Быў дождж, а́ле ён усё ро́ўна пайшо́ў. 2. хіба́ то́лькі; як не: ***What can I do but confess*** Што я магу́ зрабі́ць, як не прызна́цца. 3. што: ***I don't doubt but he will come*** Я не сумняю́ся, што ён прыйдзе
– prep. за вы́няткам, апрача́, то́лькі не: ***all but one*** усе́ апрача́ аднаго́
– pron. хто б не: ***There is no one but knows it*** Нама́ ніко́га, хто б ня ве́даў гэ́тага
– adv. то́лькі, усяго́, ня больш як: ***He saw him but today*** Ён ба́чыў яго́ то́лькі сёньня; ***She is but five years old*** Ёй усяго́ пяць гадо́ў
• ***all but*** ама́ль, бліз́у: ***He all but died*** Ён ледзь не памёр
• ***but for*** за вы́няткам, апрача́

butcher ['bʊtʃər] – n. 1. мясні́к -а́ *m.*; разні́к -а́ *m.* 2. брута́льны забо́йца
– v.t. 1. забіва́ць, ра́заць (*на мя́са*): ***a butchered animal*** зара́заная жывёліна. 2. брута́льна забіва́ць. 3. псава́ць, парта́чыць: ***The tailor has butchered his suit*** Краве́ц спарта́чыў яго́ны гарні́тур
butcher knife во́стры нож для мя́са
butcherly ['bʊtʃərli] – adj. разьні́цкі
– adv. па-зьве́рску, лю́та
butcher shop мясна́я кра́ма
butchery ['bʊtʃəri] n., pl. **-eries** 1. разьня́, ма́савыя забо́йствы. 2. а) бо́йня *f.* б) мясна́я кра́ма. 3. ра́заньне, забіва́ньне жывёлы
butler ['bʌtlər] n. лёкаій -я *m.*, прыслу́жнік -а *m.*
butt I [bʌt] n. 1. таўсьце́йшы канец (*прыла́ды*), прыкла́д -а *m.* (*збро́і*), камле́ль -ля́ *m.* (*дра́ва*). 2. канле́ц -ца́ *m.*, аста́тлак -ку *m.*; недаку́рлак -ка *m.* 3. Sl. цыгара́та *f.* 4. Sl. аза́длак -ка *m.* (*у чалаве́ка*); зад -а *m.* (*у жывёлы*)
butt II [bʌt] – n. 1. прадме́т кпі́наў, пасьме́шышча *n.* 2. мішэнь, ма́та *f.* (*для страля́ньня*). 3. стык, прыты́к -у *m.* (*до́шак ці бэ́лек*). 4. заве́са *f.* (*у дзьвяра́х, во́кнах*)
– v. сутыка́ць, прытыка́ць
• ***the butts*** стра́льбішча *n.*
butt III [bʌt] – v.t. 1. басьці́, піха́ць, біць ло́бам, як каза́. 2. абра́зваць няро́ўныя канцы́
– v.i. 1. баро́цца, басьці́ся, бі́цца ло́бам *або́* рага́мі: ***a goat butts*** каза́ бадзе́цца. 2. выступа́ць, высо́ўвацца, вытыркацца

– n. удáр рагáмі
• ***butt in,*** Sl. сóвацца, сýнуцца (*не ў сваё*); замінáць; улáзіць

butt IV [bʌt] n. 1. бóчка (*для віна́ ці пі́ва*) 2. бóчка (*адзі́нка ме́ры*)

butter ['bʌtər] – n. 1. мáсла *n.* 2. густóе павíдла: ***apple butter*** я́блычнае павíдла
– v.t. 1. мáзаць мáслам, мáсьліць. 2. Informal мóцна падлíзвацца
• ***butter up*** падмáзвацца, падлíзвацца да *каго́*

buttercup ['bʌtərkʌp] n. казялéц -ьцá *m.*, куры́ная сьлепатá

butterfly ['bʌtərflaɪ] n., pl. **-flies** маты́ль -я́ *m.*, матылёк -ькá *m.*

buttermilk ['bʌtərmɪlk] n. масьля́нка *f.*

butterscotch ['bʌtərskɑ:tʃ], n. карамэ́лька *f.* (*цукéрка*)

buttery I ['bʌtəri] adj. 1. мáсьлены; памáзаны мáслам. 2. Informal падлíзьніцкі: ***buttery manners*** падлíзьніцкія манéры

buttery II ['bʌtəri] n., pl. **-teries** кладóўка *f.*

buttock ['bʌtək] n., Anat. я́гадзіца *f.*

buttocks ['bʌtəks] n., pl. я́гадзіцы *pl.*, азáдак -ка *m.*

button ['bʌtən] – n. 1. гýзік -а *m.* 2. пупы́шка *f.* (*квéткі*), малады́ грыбóк. 3. значóк -кá *m.*
– v.t. 1. зашпіля́ць на гýзікі. 2. прышываць гýзікі. 3. (*у фэхтава́ньні*) дакранáцца канцóм шпáгі. 4. Informal зачыня́ць, заціскáць шчы́льна: ***I buttoned my mouth and did not reply*** Я сьці́снуў вýсны і не адказáў
• ***button up,*** Informal давéсьці справу да канцá, здавальня́юча ўлáдзіць
• ***on the button,*** Informal дакладна, якрáз

buttonhole ['bʌtənhoʊl] – n. 1. пятля́ *f.*, *pl.* пéтлі, пяцéлька *f.* 2. Brit., Informal квéтка ў пятлíцы, бутаньéрка *f.*
– v.t. рабíць пяцéлькі

buttonless ['bʌtənləs] adj. бяз гýзіка(ў)

buxom ['bʌksəm] adj. здарóвы, дзябёлы

buy [baɪ] – v., **bought, buying** 1. купля́ць. 2. падкупля́ць: ***Two members of the jury had been bought*** Два прысяжны́я былí падкýпленыя. 3. адкупля́ць, купля́ць. 4. Sl. прымáць за праўдзívае, вéрыць: ***I've heard but I don't buy it*** Я чуў пра гэ́та, але я ня вéру
– n., Informal пакýпка *f.*, набы́т|ак -ку *m.* 2. Informal недарагáя кýпля: ***It's a real buy*** Гэ́та сапраўды́ дóбрая пакýпка
• ***buy off*** адкупíць, адкупíцца
• ***buy out*** перакупíць; вы́купіць, вы́купіцца
• ***buy over*** падкупíць
• ***buy up*** скупíць

buyer ['baɪər] n. пакýпнік -á *m.*, пакýпніца *f.*; пакупл|éц -цá *m.*; скýпнік -а *m.*

buyer's market ры́нак, запóўнены тавáрамі зь нíзкімі цэ́намі

buzz [bʌz] – n. 1. бзы́каньне *n.*, бзык -у *m.*, гудзéньне *n.* (*камарóў*). 2. гул, гóман -у *m.* (*людзкíх галасóў*). 3. чýтка *f.*; шэпт -у *m.*, пóгаласкі *pl.* 4. Informal тэлефóнны званóк: ***Give me a buzz*** Патэлефануй мне.
– v.i. 1. бзы́каць, бзычэ́ць (*пра му́ху*); гудзéць (*пра камарóў*); шумéць, гаманíць (*пра людзéй*). 2. завіхáцца; круцíцца, мітусíцца. 3. плятка́рыць
– v.t. 1. перакáзваць плёткі, пушчáць пагалóскі. 2. Informal званíць па тэлефóне; выклікáць званкóм: ***He buzzed his secretary*** Ён вы́клікаў сваю́ сакратáрку
• ***buzz about*** круцíцца, увіхáцца каля *каго́*

buzzard ['bʌzərd] n. кáня *f.* (*птýшка*)

buzz bomb лятýчая бóмба, бóмба-рóбат

buzzer ['bʌzər] n. 1. званóк -кá *m.* 2. сыгнáл -у *m.*

by [baɪ] – prep. 1. а) блíзка; пóбач, ля: ***by a river*** каля рэ́чкі, блíзка рэ́чкі; ***Sit by me*** Сядзь каля́ мянé. б) паўз, мíма; за: ***a path by the river*** сьцéжка паўз рэ́чку; ***We went by the house***

Мы прайшлі мі́ма до́му. 2. па, праз: ***by the way*** а) па даро́зе. б). між і́ншым; ***to go by the bridge*** е́хаць (ісьці́) праз мост. 3. (*тво́рны скло́н без прыназо́ўніка*) а): ***to destroy by fire*** зьні́шчыць агнём. б) ***to travel by train*** падаро́жнічаць цягніко́м. 4. на, а) (*пры мно́жаньні, дзяле́ньні або́ падава́ньні памера́ў*): ***multiply by two*** памно́жыць на два: ***a room five by six metres*** пако́й пяць мэ́траў на шэсьць. б) ***to sell by the pound*** прада́ваць на фу́нты. в) ***taller by a head*** вышэ́йшы на галаву́; ***larger by half*** бо́льшы на пало́ву. 5. зго́дна з *чым*: ***by agreement*** зго́дна з умо́вай; ***by law*** зго́дна з зако́нам. 6. каля, не пазьне́й, як: ***be there by nine o'clock*** будзь там каля́ дзявя́тае гадзі́ны. 7. у, у ча́се: ***by day*** удзе́нь; ***by night*** уно́чы. 8. па: ***step by step*** крок па кро́ку, паступо́ва; ***little by little*** патро́шку, паступо́ва; ***little by little*** пакрысе́

– adv. 1. тут жа, каля́: ***near by*** бліз-ка. 2. мі́ма, паўз: ***days gone by*** мінýлі дні; ***A car dashed by*** Пранёсся а́ўта. 3. набо́к, збо́ку; недалёка: ***to put something by*** пакла́сьці не́шта збо́ку

• ***by all means*** а) усяля́кімі спо́сабамі. б) (*у адка́зе на пыта́ньне*): калі́ ла́ска, безумо́ўна

• ***by and by*** неўзаба́ве, у хýткім ча́се, за́раз

• ***by and large*** наагýл, агýлам, агýльна

• ***by chance*** выпадко́ва

• ***by oneself*** а) адзі́н; сам. б) сам па сабе́, безь нічыёй дапамо́гі (*зрабі́ць што*)

• ***by the by*** 1. дарэ́чы; між і́ншым. 2. выпа́дкам, выпадко́ва

• ***by the way*** а) на краі́ даро́гі; на або́чыне: ***We stopped by the way to eat*** Мы спыні́ліся па даро́зе, каб пад'е́сьці. б) дарэ́чы; між і́ншым

by-bidder ['baɪbɪdər] n. асо́ба, яка́я падбіва́е цэ́ны (*на ліцыта́цыі*)

by-blow ['baɪbloʊ] n. 1. уда́р у бок; выпадко́вы ўда́р. 2. няшлю́бнае дзіця́

bye-bye [baɪ'baɪ] interj., Informal = **good-bye** быва́й

by-election ['baɪˌlekʃən] n. дадатко́выя вы́бары, давы́бары

Byelavezha forest Белаве́ская пу́шча

Byelorussian [bɪˌeloʊ'ru:ʃən] adj., *гл.* **Belarus(i)an**

bygone ['baɪgɔ:n] – adj. мінýлы; да́ўні, даўне́йшы, былы́: ***bygone centuries*** мінýлыя, да́ўнія стаго́дзьдзі

– n. 1. не́шта мінýлае, было́е. 2. мінýўшчына *f.*

• ***let bygones be bygones*** дарава́ць і забы́цца (*старо́е*)

bylaw ['baɪlɔ:] n. 1. статýт арганіза́цыі. 2. пабо́чны, другара́дны зако́н *або́* пра́віла. 3. Brit. зако́н, уве́дзены мясцо́вымі ўла́дамі

by-name ['baɪneɪm] n. мянýшка *f.*

by-pass ['baɪpæs] – n. 1. аб'е́зд -у *m.*, аб'е́зная даро́га. 2. Med. шунт -а *m.*, абыхо́д каранарных сасýдаў. 3. Electr. адгалі́нава́ньне (*электры́чнага ка́бэля, то́ку*), шунт -а *m.*

– v.t. 1. абыхо́дзіць, аб'яжджа́ць. 2. абміна́ць. 3. не зварача́ць ува́гі, ігнарава́ць

by-path ['baɪpæθ] n. бо́чная сьце́жка, даро́жка *f.*

by-product ['baɪˌprɑ:dəkt] n. пабо́чны прадýкт

by-road ['baɪroʊd] n. бо́чная даро́га

bystander ['baɪˌstændər] n. старо́ньні, выпадко́вы назіра́льнік *або́* глядач

by-street ['baɪstri:t] n. бо́чная вýліца

byway or **by-way** ['baɪweɪ] n. бо́чная даро́га *або́* сьце́жка; глуха́я даро́га

by-word ['baɪwɜ:rd] n. 1.прыма́ўка, прыка́зка *f.* 2. увасабле́ньне *n.*, прыклад: ***a by-word of inequity*** увасабле́ньне несправядлі́васьці

Byzantian [bɪ'zæntiən] or **Byzantine** [bɪ'zæntaɪn] – adj. бізанты́йскі

– n. бізанты́ец -йца *m.*, бізанты́йка *f.*

C

C, c [si:] n., pl. **C's, c's** 1. *трэ́цяя лі́тара англе́льскага альфабэ́ту.* 2. трэ́ці гату́нак: ***grade C canned fish*** рыбныя кансэ́рвы 3-га гату́нку. 3. пасрэ́дна (*шко́льная адзна́ка*). 4. Mus. до (*но́та*)

cab [kæb] n. 1. такс**і́** *n., indecl.* 2. дро́жкі *pl. only.* 3. бу́дка машыні́ста *або́* шафёра

cabal [kə'bɑ:l] – n. 1. палітычная кліка. 2. та́йныя пля́ны, змо́ва, інтрыга *f.*
– v.i. тварыць кліку, рабіць змо́ву

caballer [kə'bɑ:lər] n. інтрыга́н -а *m.*

cabana [kə'bænə] n. 1. кабі́нка на пля́жы. 2. бу́дка, ха́тка *f.*

cabaret ['kæbəreɪ] n. кабарэ́ *n., indecl.* а) рэстара́н з эстра́днымі вы́ступамі. б) эстра́дны вы́ступ у кабарэ́

cabbage I ['kæbɪdʒ] – n. капу́ста *f.*
– adj. капу́сны

cabbage II ['kæbɪdʒ] – n., Brit., Sl. падрадко́ўнік -у *m.*, шпарга́лка *f.*
– v.t. Informal сьцягну́ць, сьві́снуць (*укра́сьці*)

cabbagehead ['kæbɪdʒhed] n. 1. качан капу́сты. 2. Informal вялі́кая кру́глая галава́. 3. Informal бязмо́зглая галава́, тупі́ца

cabbages and kings гаро́х з капу́стай

cabby or **cabbie** ['kæbi] n., pl. **-bies** 1. такс**і́**ст -а *m.* 2. рамі́зьнік - а *m.*

cabin ['kæbɪn] – n. 1. хаці́на *f.*; ха́тка, бу́дка *f.*; бара́к -а *m.*: ***a summer cabin*** ле́тнік -у *m.*, да́ча *f.* 2. кабі́на *f.* (*у самалёце*). 3. каю́та *f.* (*на караблі́*)
– v.i. жыць у бара́ку, бу́дцы

cabin boy ю́нга -і *m.* (*на караблі́*)

cabinet ['kæbɪnət] n. ша́фка *f.*: ***a kitchen cabinet*** кухо́нная ша́фка

Cabinet, Brit. кабі́нэ́т міні́страў

cabinetmaker ['kæbɪnətˌmeɪkər] n. мэ́блевы сталя́р

Cabinet meeting пасе́джаньне кабінэ́ту

Cabinet minister ся́бра брыта́нскага кабінэ́ту

cabinetwork ['kæbɪnətwɜ:rk] n. то́нкая сталя́рская рабо́та

cable ['keɪbəl] – n. 1. кана́т -а *m.* 2. я́карны ланцу́г *або́* кана́т. 3. ка́бель -я *m.* (*электры́чны — падво́дны, назе́мны*). 4. тэлегра́ма *f.*
– v.t. 1. зьвя́зваць, прывя́зваць кана́там. 2. тэлеграфава́ць

cablegram ['keɪbəlgræm] n. тэлегра́ма *f.*

cable railway (road) фунікулёр -а *m.*

cabman ['kæbmæn] n., pl. **-men** рамі́зьнік -а *m.*; шафёр такс**і́**, такс**і́**ст -а *m.*

caboose [kə'bu:s] n. 1. службо́вы ваго́н у тава́рным цягні́ку́. 2. ку́хня *f.* (*на па́лубе караблі́*)

cab rank (stand) стая́нка такс**і́** *або́* рамі́зьнікаў

cacao [kə'kaʊ] n., pl. **-caos** какава́, *indecl.*

cache [kæʃ] – n. 1. схо́ванка *f.*, схо́вішча *n.*, схо́вань *f.* 2. схава́ныя запа́сы
– v.t. кла́сьці, склада́ць у схо́вішча, хава́ць
– v.i. сядзе́ць у схо́ванцы; хава́цца

cackle [ˈkækəl] – v.i. 1. куда́хтаць (*пра ку́рыцу*). 2. хіхі́каць. 3. балбата́ць – n. 1. куда́хтаньне *n.* 2. хіхі́каньне *n.* 3. гамана́, балбатня́ *f.*

cacophonous [kæˈkɑ:fənəs] adj. какафані́чны, непрые́мны для слы́ху, немілагу́чны

cacophony [kæˈkɑ:fəni] n., pl. **-nies** какафо́нія *f.*, негармані́чнае спалуча́ньне музы́чных гу́каў

cactaceous [kækˈteɪʃəs] adj. ка́ктусавы

cactus [ˈkæktəs] n., pl. **-tuses, -ti** ка́ктус -а *m.*

cad [kæd] n. грубія́н -а *m.*

cadaver [kəˈdævər] n. труп -а *m.*

cadence [ˈkeɪdəns] n. 1. рытм, такт -у *m.* (*у му́зыцы*). 2. зьніжэ́ньне го́ласу. 3. мадуля́цыя *f.* 4. Mus. кадэ́нцыя *f.* 5. інтана́цыя *f.*

cadet [kəˈdet] n. 1. кадэ́т -а *m.* (*вайско́вы*). 2. студэ́нт вае́ннае акадэ́міі. б) Brit. студэ́нт вае́ннага кале́джу. 3. а) мало́дшы сын *або́* брат. б) наймало́дшы сын

cadge [kædʒ] – v.t. жабрава́ць, выкле́нчваць – v.i. жабрава́ць, папраша́йнічаць, ка́ньканаць

cadger [ˈkædʒər] n. папраша́йка -і *m.*

cadre [ˈkædri] n. 1. ка́дры *pl.* (*вайско́выя або́ рабо́тніцкія*). 2. схе́ма *f.*; касьця́к -а́ *m.*

caducity [kəˈdu:səti] n. 1. старэ́чая кво́ласьць, ляда́шчасьць, састарэ́ласьць. 2. нетрыва́ласьць, тле́ннасьць

Caesar [ˈsi:zər] n. 1. а) Цэ́зар (*імя́*). б) цэ́зар -а *m.* (*ты́тул*). 2. імпэра́тар -а, ке́сар -а *m.* 3. аўтакра́т -а, дыкта́тар -а *m.*

Caesarean or **Caesarian** [sɪˈzeriən] adj. 1. Цэ́зараў. 2. цэ́сарскі: ***the Caesarean succession*** цэ́сарскае насту́пства паса́ду

Caesarean operation or **section** ке́сарава сячэ́ньне

cafe [kæˈfeɪ] n. 1. невялі́кі рэстара́н -у *m.* 2. бар -у *m.* 3. кавя́рня *f.*

cafeteria [ˌkæfəˈtɪriə] n. кафэтэ́рыі -ю *m.*, стало́вая *f.*, стало́ўка з сыстэ́май самаабслуго́ўваньня

caffein(e) [ˈkæfi:n] n. кафэ́ін -у *m.*

cage [keɪdʒ] – n. 1. кле́тка *f.* (*для зьвяро́ў, пту́шак*). 2. вастро́г -у *m.* 3. пад'ёмная кле́тка ў ліфце. 4. бра́мка ў хаке́і – v.t. садзі́ць у кле́тку, трыма́ць у кле́тцы

cajole [kəˈdʒoʊl] – v.t. ла́шчыцца, ліслі́віць. 2. задо́брываць, зьмякча́ць: ***to cajole someone into doing something*** падгаварыць *ка́го* зрабі́ць *што* – v.i. паддо́брывацца, падла́шчвацца, падлі́звацца

cake [keɪk] n. 1. піро́г -ага́, торт -а *m.* 2. бліна́ -ы́ *m.* 3. ала́дка, катле́та *f.*: ***a fish cake*** рыбна́я катле́та

• ***a cake of soap*** кава́лак мы́ла

• ***a piece of cake*** не́шта, што лёгка зрабі́ць ці атрыма́ць

• ***take the cake,*** Sl. а) узя́ць пе́ршую ўзнагаро́ду. б) перавы́сіць усі́х

cake mix парашо́к для піра́га

cake and ale до́брыя рэ́чы, прые́мнасьці жыцьця́

calamitous [kəˈlæmətəs] adj. згу́бны, пагі́бельны, катастрафі́чны

calamity [kəˈlæməti] n., pl. **-ties** 1. вялі́кае няшча́сьце, бяда́ *f.* 2. катастро́фа *f.*

calamity howler ны́цік, пэсымі́ст -а *m.*, пэсымі́стка *f.*

calcareous [kælˈkeriəs] adj. 1. ва́пнавы. 2. ка́льцыевы

calciferous [kælˈsɪfərəs] adj. 1. які́ ма́е ў сабе́ кальцыт. 2. які́ ўтвара́е ка́льцыевыя со́лі

calcify [ˈkælsɪfaɪ] v.t., v.i. ператвара́ць (-ца) ў ва́пну, цьвярдзе́ць

calcite [ˈkælsaɪt] n. кальцы́т -у *m.*

calcium [ˈkælsiəm] n., Chem. ка́льцыі -ю *m.*

calculable [ˈkælkjələbəl] adj. 1. вылічальны, які́ мо́жна падлічы́ць. 2. пэ́ўны, надзе́йны, на які́ мо́жна разьлі́чваць

calculate ['kælkjəleɪt] – v.t. вылічáць, падлічáць, калькуляваць
– v.i. спадзявáцца, разьлíчваць
calculating ['kælkjəleɪtɪŋ] adj. 1. лічы́льны, падлікóвы. 2. асьцярóжны, празóрлівы. 3. схíльны да інтрыгаў; эгаістычны, карысьлівы
calculating machine лічы́льная машы́на
calculation [ˌkælkjə'leʃən] n. 1. лічэ́ньне, вылíчваньне *n.*, калькуля́цыя *f.* 2. вылічэ́ньні *pl.* 3. прадбáчлівае плянаванáньне *n.*
calculator ['kælkjəleɪtər] n. 1. вылічáльнік -а *m.* (*асóба абó апарáт*). 2. калькуля́тар -а *m.*
calculus ['kælkjələs] n., pl. **-li** 1. кáмень (*у ны́рках*). 2. pl. **-luses,** Math. дыфэрэнцыя́льнае і інтэгрáльнае вылічэ́ньне
caldron or **cauldron** ['kɔ:ldrən] n. вялíкі казáн, кацёл
Caledonian [ˌkælɪ'douniən] – adj., Poet. шкóцкі
– n. шкот -а *m.*
calendar ['kæləndər] – n.1. каляндáр -лендарá *m.* 2. пералíк спрáваў для разгля́ду ў судзе́. 3. вучэ́бны плян *абó* праграмá ўнівэрсытэ́цкага гóду
– v.t. упíсваць у каляндáр; каталягаванáць у храналягíчным парáдку (*дакумэ́нты*) ***calendar month (year)*** каляндáрны мéсяц (год)
calf I [kæf] n., pl. **calves** [kævz] 1. цялё *n.* (*карóвы*). 2. малы́ кіт; фóкla -i *m.*; сланянё *n.* 3. цяля́чая скýра. 4. Informal цялё (*пра няўдáлага хлапцá ці дзецюкá*). 5. áйсбэрг -у *m.*, крыга *f.*
• ***in/with calf*** цéльная карóва
calf II [kæf] n., pl. **calves** лы́тка *f.*
calf love, Informal дзіця́чае, падлéткавае каханьне
calfskin ['kæfskm] n. цяля́чая скýра (*і вы́рабленая*)
caliber ['kæləbər] n. or **calibre** 1. калíбар -ру *m.* 2. я́касьці, здóльнасьці *pl.*: ***men of caliber*** здóльныя лю́дзі
calibrate ['kæləbreɪt] v.t. 1. калібраваць. 2. вызначáць калíбар
calico ['kælɪkou] – n., pl. **-coes** or **-coes** набіваны паркáль
– adj. 1. паркалёвы. 2. рабы́, пярэ́сты: ***a calico mare*** пярэ́стая кабы́ла
caliph ['keɪlɪf] n. калíф -а *m.*
caliphate ['kælɪfeɪt] n. калíфат -у *m.*
calk I [kɔ:k] v.t. замáзваць (*расшчэ́піну, злучэ́ньне*)
calk II [kɔ:k] – n. 1. гак, гáка *m.* (*на кóнскай падкóве*). 2. падкóўка *f.* (*на абýтку*)
– v.t. 1. падкаваць (*каня́*). 2. падбíць падкóўкі (*на абцáсе*)
calk III [kɔ:k] v.t. калькаваць, здымáць кóпію
call [kɔ:l] – v.t. 1. клíкаць, заклікáць, загáдваць: ***He called us to help him*** Ён паклíкаў нас, каб дапамаглí ямý; ***He called a cab*** Ён вы́клікаў таксí; ***to call to order*** заклікáць да парáдку. 2. а) склікáць, даваць сыгнáл. б) вабіць, прынáджваць (*зьвярá*). 3. выклікáць: ***to call the roll of the class*** правярáць прысýтнасьць вýчняў. 4. будзíць. 5. заць, называ́ць: ***They called him George*** а) Ягó назвáлі Юркам. б) Ягó звáлі Юркам; ***to be called*** звáцца, называ́цца; ***the so-called*** гэ́так звáны. 6. тэлефанаваць, званíць. 7. лічы́ць, уважáць: ***I call this a good house*** Я лічý, што гэ́та дóбры дом. 8. дамагáцца, жадáць: ***The bank called my loan*** Банк зажадáў пóўнае сплáты маёй пазы́кі. 9. абвяшчáць, прадказваць, прадбáчваць: ***The forecast calls for rain*** Прагнóз надвóр'я прадказвае дождж
– v.i. 1. гóласна гаварыць, крычáць; гукáць: ***He called from outside*** Ён гукнýў звóнку. 2. навéдваць: ***to call on a sick friend*** навéдаць хвóрага сябру
– n. 1. гукáньне *n.*, крык -у *m.* 2. гукавáя прынáда (*на зьвярá, птýшку*). 3. сыгнáл трубы́ (*у вóйску*). 4. заклік, зварóт -у *m.*, клíканьне *n.*; за-

про́сіны *pl. only.* 5. дзелавы́ візы́т; наве́даньне хво́рага ле́карам. 6. каро́ткія адве́дкі. 7. тэлефо́нны званок: ***There is a call for you*** Цябе́ про́сяць да тэлефо́на

• ***be on/at call*** а) быць гато́вым на ко́жны вы́клік (зага́д). б) быць на дыжу́ры

• ***call back*** а) кліка́ць наза́д, адкліка́ць; адтэлефанава́ць *каму́*. б) узя́ць наза́д: ***to call back one's words*** узя́ць сваé сло́вы наза́д

• ***call down*** зга́ніць, нага́ніць

• ***call in*** а) запрасі́ць, паклі́каць. б) патрабава́ць, дамага́цца вярта́ньня (*до́ўгу*). в) здыма́ць з ужы́тку: ***call in a book*** сканфіскава́ць кні́гу, зьняць з про́дажу

• ***call into being, existence*** паклі́каць да жыцьця́, ажыцьцяві́ць

• ***call off*** а) адкліка́ць. б) забра́ць: ***Call off your dog*** Забяры́це свайго́ саба́ку

• ***call on*** зайсьці́ся да *каго́*, адве́даць *каго́*

• ***call out*** а) кры́кнуць, гукну́ць. б) выкліка́ць во́йска (*на дапамо́гу цывільным ула́дам*)

• ***call up*** а) выкліка́ць успамі́ны, прыпо́мніць. б) патэлефанава́ць *каму́*, пазвані́ць *каму́*. в) прызыва́ць у во́йска

• ***within call*** бліза́ка, паблі́зу

caller ['kɔ:lər] n. госьць, гасьця́ *m.*, го́сьця *f.*; наве́днік -а *m.*

calligrapher [kə'lɪgrəfər] n. 1. чалаве́к з прыго́жым по́чыркам, калігра́ф -а *m.* 2. перапі́счык ру́капісаў

calligraphic [ˌkælɪ'græfɪk] adj. каліграфі́чны

calligraphy [kə'lɪgrəfi] n. 1. по́чырк -у *m.*, прыго́жы по́чырк. 2. калігра́фія *f.*

calling ['kɔ:lɪŋ] n. 1. заня́т|ак -ку *m.*, прафэ́сія *f.* 2. заклі́каньне, кліканьне *n.*, запро́сіны *pl.only*: ***the calling of the bells to prayer*** заклі́каньне званоў на малі́тву. 3. паклі́каньне *n.*

callosity [kə'lɑ:səti] n., pl. **-ties** 1. зацьвярдзе́ньне на ску́ры; мазо́ль -аля́ *m.* 2. бяздушнасьць, таўстаску́расьць *f.*

callous ['kæləs] adj. 1. цьвярды́, зацьвярдзе́лы, мазалі́сты. 2. нячу́лы, бяздушны, таўстаску́ры

callow ['kælou] adj. 1. малады́ й недасьве́дчаны, неспрактыкава́ны, зялёны. 2. не зусі́м разьві́ты. 3. бясьпёры (*пра птушак*)

call slip блянк для замо́вы кні́гі ў бібліятэ́цы

calm [kɑ:m] – adj. 1. ці́хі, спако́йны; заці́шны: ***a calm evening*** ці́хі ве́чар; ***a calm sea*** спако́йнае мо́ра. 2. спако́йны, ураўнава́жаны

– n. 1. спако́й -ю *m.*, ці́ша *f.*; заці́шша *n.* 2. супако́й -ю *m.*, ціхамі́рнасьць *f.*

– v.t. 1. суніма́цца, суці́швацца. 2. суці́швацца: ***The sea calmed*** Мо́ра суці́шылася. 3. супако́йвацца, ціша́ць, астыва́ць (*ад гне́ву*)

calmly ['kɑ:mli] adv. спако́йна, стры́мана, вы́трымана

calmness ['kɑ:mnəs] n. ці́ша, ці́шыня́ *f.*, спако́й -ю *m.*

caloric [kə'lɔ:rɪk] – n. цеплыня́ *f.*

– adj. цеплавы́, каляры́йны

calorie ['kæləri] or **calory** n., pl. **-ries** калёрыя *f.*

calorific [ˌkælə'rɪfɪk] adj. цеплатво́рны

calorimeter [ˌkælə'rɪmətər] n. калярыма́т|ар -ра *m.*

calumniate [kə'lʌmnieɪt] v.t. паклёпнічаць, ачарня́ць, чарні́ць; абылга́ць

calumniation [kəˌlʌmni'eɪʃən] n. 1. паклёпнічаньне *n.*, зло́снае зьнеслаўле́ньне. 2. паклёп -у *m.*, зло́сны абгаво́р

calumniator [kə'lʌmnieɪtər] n. паклёпнік -а *m.*, паклёпніца *f.*

calumnious [kə'lʌmniəs] adj. паклёпніцкі

calumny ['kæləmni] n., pl. **-ies** паклёп -у *m.*, паклёпніцкія вы́думкі

Calvary ['kælvəri] n. Гальго́та *f.*

calvary ['kælvəri] n. 1. Гальго́та *f.* (*выя́ва расьпя́цьця*). 2. вялі́кія асабі́стыя цярпе́ньні *або́* ця́жкасьці

calve [kæv] – v.i. цяліцца

– v.t. нарадзі́ць (*цялё*)

calves I [kævz] n. pl. цяля́ты

calves II [kævz] n. pl. лы́ткі

calyx ['keılıks] n., pl. **calyxes** or **-ces** 1. Bot. падвяно́члак -ка *m.* (*кве́ткі*). 2. Anat., Zool. рэ́пка

Cambodian [kæm'boudiən] – adj. камбаджы́йскі
– n. жыха́р Камбо́джы

cambric ['keımbrık] n. батыст -у *m.* (*тканіна*)

camel ['kæməl] n. вярблю́д -а *m.*

camelback ['kæməlbæk] n. горб вярблю́да

cameleer [ˌkæmə'lır] n. 1. паганя́ты вярблю́даў. 2. жаўне́р на вярблю́дзе

camellia n. [kə'mi:liə] камэ́лія *f.* (*дрэ́ва й кве́тка*)

camel's hair вярблю́джая шэрсьць *або́* падме́на яе́ (*напр. з вавёрчынага хваста́*)

camelhair ['kæməlher] adj. зро́блены зь вярблю́джае шэ́рсьці

cameo ['kæmiou] n., pl. **-eos** камэ́я *f.*

camera ['kæmərə] n., pl. **-eras** 1. фатаграфічны апара́т. 2. pl. **-erae** кабінэ́т судзьдзі́
• ***in camera*** а) у судзьдзёўскім прыва́тным кабінэ́це. б) асабі́ста, прыва́тна: ***to tell in camera*** сказа́ць прыва́тна
• ***on camera*** ужыву́ю пе́рад тэлека́мэрай

cameraman ['kæmrəmæn] n., pl. **-men** фотарэпартэ́р, кінаапэра́тар -а *m.*, тэлевізійны апэра́тар

camomile ['kæməmaıl] n. румя́нак -ку *m.*

camouflage ['kæməflɑ:ʒ] – n. 1. камуфля́ж -у *m.*, маскава́ньне *n.*, маскіро́ўка *f.* 2. хі́трасьць *f.*, хі́трыкі для адво́ду вачэ́й
– v.t. маскава́ць
– v.i. маскава́цца

camp [kæmp] – n. 1. ля́гер -у *m.* 2. намёт, бу́дка для часо́вага жыцьця́. 3. жыцьцё ў намёце, шалашы́. 4. ля́гер -у *m.* (*грама́дзка-палі́тычны*)
– v.i стая́ць, разьмяшча́цца ля́герам
– v.t. разьмяшча́ць у ля́геры
– adj. ля́герны
• ***be in the same camp*** быць у зго́дзе, супрацо́ўнічаць
• ***break camp*** разьбіра́ць ля́гер
• ***camp out*** начава́ць пад адкры́тым не́бам

campaign [kæm'pem] – n. 1. пахо́д -у *m.*, а́кцыя *f.* 2. кампа́нія *f.*: ***a campaign to raise money*** кампа́нія збо́ру гро́шай; ***a campaign to elect someone*** агітацы́йная кампа́нія, каб вы́браць *кага́*
– v.i. 1. браць удзе́л у пахо́дзе. 2. агітава́ць, правóдзіць кампа́нію

campaigner [kæm'pemər] n. удзе́льнік кампа́ніі *або́* пахо́ду

camp bed раскладны́ ло́жак

camp chair раскладно́е крэ́сельца

camphor ['kæmfər] n. камфо́ра *f.*

camphorated ['kæmfəreıtıd] adj. прася́кнуты камфо́рай: ***camphorated oil*** камфо́рны але́й

campus ['kæmpəs] n. універсытэ́цкі гарадо́к

can I [kæn] v., p.t. **could** 1. а) магчы́. б) быць у ста́не. в) мець магчы́масьць. г) умець: ***I can speak French*** Я ўме́ю гаварыць па-францу́ску. 2. магчы́; мець пра́ва, дазво́л, ахво́ту: ***You can go*** Вы мо́жаце йсьці́; ***You can take the test again*** Вы мо́жаце йзно́ў здава́ць экза́мэн

can II [kæn] n. 1. кансэ́рвавая бляша́нка *f.*: ***can of peas*** бляша́нка гаро́ху. 2. бітóн -у *m.*, бак: ***a milk can*** бітóн для малака́; ***a garbage can*** вядро́, бак, скры́нка для съмяцьця́
– v.t. 1. уклада́ць у бляша́нкі, кансэрава́ць у бляша́нках *або́* сло́іках: ***to can fruit*** рабіць кансэ́рвы з садаві́ны. 2. Sl. зво́льніць з пра́цы, вы́кінуць, вы́гнаць са шко́лы; пазбы́цца чаго́-н. 3. Sl. спыні́ць: ***can the chatter*** спыні́ць пусту́ю гу́тарку. 4. пасадзі́ць у турму́

Canadian [kə'neıdiən] – adj. канады́йскі, кана́дзкі
– n. канады́ец -йца, кана́дзец -ца *m.*

Canadiana [kəˌneıdı'ænə] n. канадыя́на *f.*

Canadian English англе́льская мо́ва канады́йцаў

Canadian French 1. канады́йцы францу́скага пахо́джаньня. 2. францу́ская мо́ва канады́йцаў

canal [kəˈnæl] – n. 1. кана́л -у *m.*: ***irrigation canal*** арашальны кана́л, трубаправо́д -у *m.* 2. Anat. кана́л (*напр. страваваль́ны, кішэ́чны*)
– v.t. капа́ць кана́л, правоздзіць кана́лы

canalization [ˌkænələˈzeɪʃən] n. 1. каналіза́цыя *f.* 2. сыстэ́ма кана́лаў; каналізацы́йная се́тка

canalize [ˈkænəlaɪz] v.t. правоздзіць кана́лы, каналізава́ць

canary [kəˈneri] n., pl. **-naries** 1. канарэ́йка *f.* 2. я́рка-жо́ўты ко́лер

cancan n. [ˈkænkæn] канка́н -а *m.* (*та́нец*)

cancel [ˈkænsəl] v.t. **-cel(l)ed, -cel(l)ing** 1. адкладаць: ***to cancel a trip*** адкліка́ць падаро́жжа. 2. рабіць нява́жным, касава́ць, анулява́ць. 3. а) вычы́ркваць, выкрэ́сьліваць. б) пагаша́ць: ***to cancel stamps*** пагаша́ць ма́ркі. 4. Math. скарача́ць. 5. Print выкіда́ць набра́нае

cancellation [ˌkænsəlˈeɪʃən] n. 1. адме́на *f.*, скасава́ньне *n.*, ануля́цыя *f.* 2. вычыркне́ньне, выкрасьле́ньне *n.* 3. пагашэ́ньне *n.* (*ма́рак*). 4. Math. скарача́ньне *n.*

cancellous [ˈkænsələs] adj., Anat. рашэ́ціста: ***cancellous bone*** рашэ́цістая косьць

cancer [ˈkænsər] n. 1. Med. рак -у *m.* 2. Figur. по́шасьць *f.*; зло *n.*, бядá *f.*

Cancer [ˈkænsər] n. 1. Тро́пік Ра́ка. 2. сузо́р'е Ра́ка

cancerous [ˈkænsərəs] adj. ра́кавы

cancroid [ˌkæŋˈkroɪd] – adj. 1. ракападо́бны: ***a cancroid tumor*** ракападо́бная пухлі́на. 2. ракападо́бны
– n. род ра́ку ску́ры

candid [ˈkændɪd] adj. 1. а) шчы́ры, адкры́ты: ***a candid reply*** шчы́ры адка́з. 2. справядлі́вы, бесстаро́нньні, аб'ектыўны

candidacy [ˈkændɪdəsi] n. кандыдату́ра *f.*

candidate [ˈkændɪdeɪt] n. кандыда́т -а *m.*, кандыда́тка *f.*: ***candidate for president*** кандыда́т на прэзыдэ́нта

candidature [ˈkændədətʃʊr] n., esp. Brit. кандыдату́ра *f.*

candied [ˈkændid] adj. 1. зацукрава́ны, у цу́кры: ***candied fruit*** садаві́на ў цу́кры. 2. сало́дкі, саладжа́вы: ***candied words of praise*** сало́дкія сло́вы пахвалы́

candle [ˈkændəl] n. 1. сьве́чка *f.* 2. сьве́чка (*адзі́нка вымярэ́ньня сі́лы сьвятла́*)

candle-end [ˈkændəlˌend] n. агáрак -ка *m.*

Candlemas (Day) [ˈkændəlməs] n. грамні́цы *pl. only*

candlestick [ˈkændəlstɪk] n. падсьве́чнік -а *m.*

candlewick [ˈkændəlwɪk] n. кнот -а *m.* (*сьве́чкі*)

candock [ˈkændək] n., Bot. гарла́чык -а *m.*

candor, Brit. **candour** [ˈkændər] n. 1. шчы́расьць, адкры́тасьць, сумле́насьць *f.* 2. справядлі́васьць, бесстаро́ннасьць *f.* 3. бездако́рнасьць, беззага́ннасьць *f.* (*хара́ктару*), чысьціня́ *f.*

candy [ˈkændi] – n., pl. **-ies** цукéрка *f.*
– v.t. цукрава́ць

cane [keɪn] – n. 1. па́лка, па́лачка *f.*, трысьці́нка *f.*, кіл й -я, кілёк -йка́ *m.* 2. прут -а́ *m.* 3. трысьнёг -ягу́ *m.*, трысьцё *n.*: ***sugar cane*** цукро́вы трысьнёг
– v.t. 1. бі́ць кі́ем. 2. пле́сьці з трысьнягу́

canebrake [ˈkeɪnbreɪk] n. трысьнягóвы гушчар

cane chair пле́ценае крэ́сла з трысьнягу́

cane field по́ле цукро́вага трысьнягу́

canine [ˈkeɪnaɪn] – adj. 1. саба́чы. 2. драпе́жны
– n. 1. саба́ка -і *m.*; зьвер зь сям'і́ мясажэ́рных. 2. ікло́л -ла́ *m.* (*зуб*)

canine tooth ікло́л -ла́, клык -а́ *m.*

canister [ˈkænɪstər] n. 1. мала́я бляша́нка. 2. каро́бка праціваго́зу

• ***canister shot*** карце́ча *f.*

canker ['kæŋkər] – n. 1. я́зва *f.* 2. хваро́ба — рак пладо́вых дрэ́ваў. 3. зло *n.*; я́зва *f.* 4. Zool. ву́сень -я *m.*
– v.t., v.i. зараж**а́**ць, зараж**а́**цца, быць зара́жаным; разьяда́ць, псава́цца; гні́ць

cankerworm ['kæŋkərwɜ:rm] n. ву́сень -я *m.*

cannabis ['kænəbɪs] n. 1. індыі́йскія канóплі. 2. гашы́ш -у *m.*, марыхуа́на *f.*

canned [kænd] adj. 1. кансэрва**ва́**ны. 2. Sl. запіса́ны на сту́жку: ***canned music*** му́зыка, запі́саная на сту́жку. 3. Informal п'яны́

cannery ['kænəri] n., pl. **-ies** канс**э́**рвавы завóд

cannibal ['kænɪbəl] – n. 1. людае́д, канібá́л -а *m.* 2. зьвер-канібá́л
– adj. людае́дзкі, канібáльскі

cannibalism ['kænɪbəˌlɪzəm] n. людае́дзтва *n.*, канібалі́зм у зьвярóў

cannonade [ˌkænə'neɪd] – n. 1. кананáда *f.* 2. Informal слóўныя напáдкі, лáянне *n.*
– v. безупы́нна бі́ць з гармáтаў

cannon ['kænən] – n., pl. **-nons** or coll. **-non** 1. гармáта *f.* 2. галёначная косьць (*у каня́*)
– v.i. 1. бі́ць, страляць з гармáты. 2. сту́кацца, удара́цца

cannon ball снара́д -а *m.*

cannon bone галёначная косьць

cannon fodder 1. Figur. гармáтнае мя́са. 2. збóжжа для памóлу (*у млы́не*)

cannot ['kænɑ:t] v. = **can not**

canny ['kæni] adj. **-nier,-niest** 1. хі́тры, абярэ́жлівы. 2. ашча́дны, гаспада́рны: ***a canny housewife*** ашча́дная гаспадыня. 3. развáжны, развáжлівы; ке́млівы: ***a canny lad*** ке́млівы хлапе́ц

canoe [kə'nu:] – n. канóэ *n.*, *Indecl.*, індыя́нскі чóвен
– v.i. веслава́ць, плысьці́ чаўнóм
– v.t. перавóзіць чаўнóм
• ***paddle one's own canoe,*** Informal самóму прабіва́ цца праз жыцьцё

canon I ['kænən] n. 1. царкóўны закóн, канóн -у *m.* 2. прáвіла *n.*, станда́рт-у *m.*: ***the canons of good taste*** прáвілы дóбрага гу́сту. 3. афіцыйны сьпíс кні́гаў Бі́бліі. 4. сьпíс сьвяты́х. 5. Print канóн (*вялі́кі шрыфт — 48 пу́нктаў*)

canon II ['kænən] n. канóнік -а *m.*

canonical [kə'nɑ:nɪkəl] adj. 1. кананíчны. 2. зацьве́рджаны, прыня́ты

canonicals царкóўнае адзе́ньне, ры́зы *pl.*

canonicity [ˌkænə'nɪsəti] n. кананíчнасьць, артадаксáльнасьць *f.*

canonization [ˌkænənə'zeɪʃən] n. кананізáцыя *f.* (*у сьвяты́я*)

canonize ['kænənaɪz] v.t. 1. кананізава́ць. 2. прызнава́ць кананíчным. 3. зацьвярджáць, санкцыянава́ць, рабíць правамóцным

can opener адкрыва́чка *f.* (*кансэ́рвавых бляша́нак*)

canopy ['kænəpi] – n., pl. **-pies** 1. балдахíн -а *m.* (*над тро́нам, ло́жкам*). 2. наве́с, пóлаг -у *m.*: ***under the canopy of the trees*** пад зáсеньню дрэ́ваў. 3. не́ба *n.*, ку́пал не́ба. 4. ку́пал парашу́та
– v.t. прыкрыва́ць балдахíнам, наве́сам

cant I [kænt] – n. 1. няшчы́рая гу́тарка, гіпакры́зія *f.*, крываду́шнасьць *f.* 2. зьбíтыя, шаблённыя фрáзы (*палітычныя, рэлігíйныя*). 3. а) своеасаблíвая прафэсíйная мóва (*напр. юрыстаў, мэ́дыкаў*). б) жаргóн
– adj.1. няшчы́ры, крываду́шны, пабóжны на пакáз. 2. жаргóнны

cant II [kænt] n. 1. нахіле́ньне, перахіле́ньне *n.* 2. раптóўны абó мóцны ўдáр (*які́ зьбіва́е з ног*). 3. кóсая лíнія *абó* плошчасхóн, схíл -у *m.*: ***up the cant of the rock face*** увé́рх па схóне скалы́

can't [kænt] v. *скарóчанае* **can not**

cantaloup(e) ['kæntəlu:p] n. ды́ня *f.*

cantankerous [kæn'tæŋkərəs] adj. сварлíвы

canteen [kæn'ti:n] n. 1. бікла́га, пля́шка *f.* 2. вайско́вая кра́ма. 3. жаўне́рскі клюб. 4. стало́ўка *f.*, буфэ́т -у *m.* (*у шко́ле, на фа́брыцы*). 5. пахо́дная скры́ня з кухо́нным по́судам

canter I ['kæntər] – v.t., v.i. е́хаць на кані́, е́хаць лёгкім галёпам *або́* трушко́м, тру́хаць

– n. трушло́к -ка́ *m.*, лёгкі галёп

canter II ['kæntər] n. жабра́к -а́ *m.*, папраша́йкla -i *m.*

canton ['kæntɑ:n] – n. канто́н -у *m.* (*у Швэйца́рыі*)

– v.t. 1. дзяліць на ча́сткі. 2. раскватаро́ўваць во́йска

cantonment [kæn'tɑ:nmənt] n. 1. вайско́выя кватэ́ры, каза́рмы, стая́нкі. 2. раскватарава́ньне во́йска

cantor ['kæntər] n. 1. ка́нтар -а *m.* 2. ка́нтар, салі́ст у сынаго́зе

Canuck [kə'nʌk] n., Sl. 1. канады́ец -ца *m.* 2. канады́ец францу́скага пахо́джаньня

canvas ['kænvəs] – n. 1. парусі́на *f.*; бры-зэ́нт -у *m.* 2. ве́тразь -я *m.*; па́рус -а *m.* 3. палатно́ *n.* (*для малява́ньня*). 4. ка́нва *f.* (*для вышыва́ньня*)

– v.t. накрыва́ць парусі́наю

– adj. палатня́ны, парусі́навы; бры-зэ́нтавы

canvass ['kænvəs] – v.t. 1. зьбіра́ць падпі́счыкаў, ахвя́ры *або́* галасы́, вэрбава́ць прыхі́льнікаў. 2. дакла́дна пераглядаць. 3. падлі́чваць галасы́ (*пры галасава́ньні*)

– n. 1. вэрбава́ньне прыхі́льнікаў: вы́барчая кампа́нія. 2. хаджэ́ньне ад ха́ты да ха́ты

canvasser ['kænvəsər] n. 1. асо́ба, яка́я вэрбу́е, апы́твальнік -а *m.* 2. падлі-ча́льнік галасо́ў

cany ['kemi] adj. трысьняго́вы, як трысьнёг

canyon ['kænjən] n. цясьні́на *f.*, каньён -а *m.*

caoutchouc ['kautʃuk] n. 1. каўчу́к -у *m.* 2. гу́ма *f.*

cap [kæp] – n. 1. ша́пка *f.*; ша́пачка *f.*; ке́пка *f.*, чапле́ц -ца́, каўпа́к -а́ *m.* (*ху-ха́рскі*). 2. ша́пка *f.* (*гры́ба*). 3. ве́чка *n.*, на́крыўка *f.* (*для сло́іка*), ко́рlак -ка, каўпачло́к -ка *m.* (*ад буты́лькі*)

– v.t. 1. надзява́ць ша́пку. 2. кла́сьці наве́рх; закрыва́ць, закарко́ўваць

• ***cap in hand*** з ша́пкай у рука́х (*прыні́жана*)

capability [ˌkeɪpə'bɪlətɪ] n., pl.**-ties** 1. здо́льнасьць *f.* 2. магчы́масьць *f.*

capable ['keɪpəbəl] adj. здо́льны, зда́тны, спра́ўны, кампэтэ́нтны: ***a capable teacher*** здо́льны наста́ўнік

• ***capable of*** здо́льны, зда́тны да *чаго́*

capacious [kə'peɪʃəs] adj. прасто́рны, вялі́кі, ёмісты, умяшча́льны: ***a capacious hall*** прасто́рная зала; ***a capacious bag*** умяшча́льная то́рбачка

capacitate [kə'pæsɪteɪt] v.t. 1. рабіць здо́льным, адпаве́дным да *чаго́*. 2. рабіць правамо́цным

capacity [kə'pæsətɪ] n., pl. **-ties** 1. а) умяшча́льнасьць, ёмістасьць *f.*: ***a capacity of 4 litres*** ёмістасьць 4 лі́тры. б) здо́льнасьць, магчы́масьць *f.*: ***the capacity to withstand heat*** трыва́ласьць на гарачыню́. 2. магу́тнасьць, прадукцы́йнасьць *f.* 3. здо́льнасьці *pl.*: ***a mind of great capacity*** вялі́кі ро́зум. 4. я́касьць, ро́ля *f.*: ***to act in the capacity of a guardian*** дзе́яць у я́касьці апекуна́

cape I [keɪp] n. наки́дка *f.* (*шыро́кая, без рукаво́ў*), пэлерына *f.*

cape II [keɪp] n. мыс -у *m.*: ***Cape of Good Hope*** Мыс До́брае Надзе́і

caper I ['keɪpər] – v.i. гу́льліва падско́кваць, выдурня́цца

– n. 1. вясёлы падско́к. 2. Figur. шту́ка *f.*; вы́брык -у *m.*

• ***cut a caper (capers)*** а) выраблі́ць шту́кі. б) дурасьлі́ва, гу́льліва скака́ць. в) падстро́іць шту́ку

caper II ['keɪpər] n. 1. ка́пэр -а *m.* (*вадаплаву́*). 2. капіта́н вадапла́ву

capercaillie [ˌkæpər'keɪlɪ] n. глушлэ́ц -ца́ *m.* (*птушка*)

capillarity [ˌkæpɪ'lærətɪ] n. валосна́сьць, капіля́рнасьць *f.*

capillary ['kæpəleri] – adj. 1. як валасо́к, ве́льмі то́нкі. 2. капіля́рны
– n. капіля́р -а *m.*, капіля́рная тру́бка
capital ['kæpətəl] – n. 1. сталі́ца *f.* 2. вялі́кая лі́тара. 3. капіта́л -у *m.* 4. рэсу́рсы *pl.*, рэсу́рс -у *m.* 5. ма́емасьць *f.*, бага́цьце *n.* 6. капіталі́сты *pl.* 7. капіта́ль *f.*
– adj. 1. капіта́льны: ***capital expansion plans*** пля́ны пабо́льшаньня капіта́лу. 2. ва́жны, вядо́мы. 3. гало́ўны, істо́тны, капіта́льны. 4. першара́дны, даскана́лы: ***capital speech*** першара́дная прамо́ва. 5. Law кара́ны сьме́рцю (*пра злачы́нства*): ***capital sentence*** сьмяро́тны прысу́д; ***capital punishment*** ка́ра сьме́рці, сьмяро́тная ка́ра
capitalism ['kæpətəl,ɪzəm] n. капіталі́зм -у *m.*
capitalist ['kæpətələst] – n. 1. капіталі́ст -а *m.* 2. бага́ты чалаве́к. 3. прыхі́льнік капіталі́зму
– adj. капіталісты́чны
capitalistic [,kæpətəl'ɪstɪk] adj. капіталісты́чны: ***the capitalistic system*** капіталісты́чны лад
capitalize ['kæpətəlaɪz] – v.t. 1. піса́ць *або́* друкава́ць вялі́кімі лі́тарамі. 2. ператвары́ць у капіта́л. 3. фінансава́ць
– v.i. карыста́ць, выкарыстоўваць
capital letter вялі́кая лі́тара
capitally ['kæpɪtəli] adv. 1. ве́льмі до́бра, выда́тна. 2. на сьмерць: ***to punish capitally*** пакара́ць сьме́рцю
Capitol ['kæpɪtəl] n. капіто́лі -ю *m.* а) будынак Канґрэ́су ў Вашынгто́не; будынак шта́тнай легісьлятуры. б) сьвятыня Юпі́тэра на Капіталі́йскім узвы́шшы ў старажы́тным Ры́ме
capitulate [kə'pɪtʃəleɪt] v.i. капітулява́ць; здава́цца
capitulation [kə,pɪtʃə'leʃən] n. капітуля́цыя *f.*, умо́вы капітуля́цыі
caprice [kə'pri:s] n. 1. капры́с, капры́з -у *m.*, пры́хамаць *f.* 2. зьме́нлівасьць *f.* 3. капры́чыё, *n, indecl.* (*музы́чны тво́р*)
capricious [kə'prɪʃəs] adj. капры́сьлівы, зьме́нлівы
capsizal ['kæpsaɪzəl] n. парушэ́ньне *n.*, разла́д -у *m.*
capsize ['kæpsaɪz] v.t., v.i. перакуль-ваць, перакуль-вацца; перакіда́ць, перакіда́цца
capsule ['kæpsəl] – n. 1. Med. ка́псула *f.* 2. Bot. насе́нная каро́бачка. 3. Anat. абало́нка (*напр. рагава́я, сьлізі́стая*)
– adj. сьці́слы, скаро́чаны: ***a capsule history of Miensk*** сьці́слая гісто́рыя Ме́нску
– v.t. зьмяшча́ць у ка́псулы
capsular ['kæpsələr] adj. 1. ка́псульны. 2. у фо́рме ка́псулы
captain ['kæptən] – n. 1. капіта́н -а *m.* (*карабля́*). 2. капіта́н -а *m.* (*у во́йску*). 3. правады́р -а́ *m.*; палкаво́дзец -ца *m.* 4. Sport капіта́н -а *m.* (*дружы́ны, кама́нды*)
– v.t. кірава́ць, кама́ндаваць
captaincy ['kæptənsi] n., pl. **-ies** ранг капіта́на
captainship ['kæptənʃɪp] n. 1. ты́тул капіта́на. 2. кіраўні́чыя здо́льнасьці, палкаво́дзкае майстэ́рства
caption ['kæpʃən] n. 1. а) загало́вак -ўку *m.* б) по́дпіс -у *m.* (*пад здымкам*). 2. (*у фі́льме*) на́дпіс -у *m.*, субты́тар -ру *m.*
captious ['kæpʃəs] adj. 1. прычэ́пісты, прыдзі́рлівы. 2. падсту́пны
captivate ['kæptɪveɪt] v.t. паланіць; зачаро́ўваць, чарава́ць; ва́біць, прыва́бліваць; захапля́ць
captivation [,kæptɪ'veɪʃən] n. 1. зачараванне, паланенне, захапленне. 2. чар -у *m.*, прыва́бнасьць *f.*
captive ['kæptɪv] – n. 1. зьняво́лены -ага *m.*, вя́зень -ьня *m.*, пало́ньнік -а *m.*
– adj. 1. зьняво́лены, паланёны: ***a captive soldier*** пало́нны -ага *m.* 2. зачарава́ны (*каха́ньнем*)
captivity [kæp'tɪvəti] n., pl. **-ties** 1. пало́н -у *m.* 2. паланенне, зьняво́ленне *n.*
captor ['kæptər] n. захо́пнік -а *m.*, той, хто пало́ніць *або́* трыма́е ў пало́не

capture ['kæptʃər] – v.t. захо́пліваць (*сі-лаю*), лавіць, бра́ць у палó́н
– n. 1. захо́п -у *m.* 2. захо́пленае, трафэ́й -ю *m.*, здабы́ча *f.*
car [kɑ:r] n. 1. аўтамабі́ль -я *m.*, а́ўта *n.*, машы́на *f.* 2. ваганэ́тка, павóзка *f.* 3. вагóн -а *m.* (*цягні́ка́*), трамва́й -я *m.* 4. кле́тка ліфта
caracul ['kærəkʌl] n. кара́куль -ю *m.*
carafe [kə'ræf] n. графі́н -а *m.*
caramel ['kærəməl] n. карамэ́ль *f.*
carapace ['kærəpeɪs] n. па́нцыр -а *m.* (*чарапа́хі, сьлімака́*)
carat ['kærət] n. кара́т -а *m.*
caravan ['kærəvæn] n. 1. карава́н -у *m.* 2. кры́ты грузаві́к, фургóн -а *m.* 3. Brit. дом-аўтапрычэ́п
caraway ['kærəweɪ] n. кмен, кмін -у *m.*
carbide ['kɑ:rbaɪd] n., Chem. 1. карбі́д -у *m.* 2. карбі́д ка́льцыю
carbine ['kɑ:rbi:n] n. карабі́н -а *m.*
carbohydrate [ˌkɑ:rboʊ'haɪdreɪt] n. вуглявóд -у *m*
carbolic [kɑ:r'bɑ:lɪk] adj. ***carbolic acid*** карбóлавая кіслата́, карбóлка
carbon ['kɑ:rbən] n. 1. Chem. вугляро́д -у *m.* 2. Electr. ву́галь -ю *m.*, ву́гальны электро́д
carbonaceous [ˌkɑ:rbə'neɪʃəs] adj. 1. вугляро́дзісты, вугляро́дны: ***carbonaceous compound*** вугляро́днае злучэ́ньне. 2. ву́гальны
carbonate ['kɑ:rbəneɪt] – n. карбана́т -у *m.*, вуглякі́слая соль
– v.t. а) ператвара́ць у карбана́т. б) карбанізава́ць. в) насыча́ць вуглякі́слымі га́замі (*напі́так*)
carbon black са́жа *f.*
carbon copy 1. ко́пія, зро́бленая праз капі́рку. 2. ка́лька, ко́пія *f.*
carbon dioxide вуглекіслата́, вугляки́слы газ
carboniferous [ˌkɑ:rbə'nɪfərəs] adj. 1. вугляно́сны (*пра скалу́*). 2. вугляро́дны
Carboniferous [ˌkɑ:rbə'nɪfərəs] n. 1. каме́ннавугальны (*пэрыя́д*). 2. каме́ннавугальныя фарма́цыі й пакла́ды
carbonization [ˌkɑ:rbənə'zeɪʃən] n. 1. карбанізáцыя *f.* 2. каксава́ньне *n.*
carbonize ['kɑ:rbənaɪz] v.t. 1. абвугліваць, каксава́ць. 2. пакрыва́ць *або́* спалуча́ць з вугляро́дам, карбанізава́ць
carbon monoxide ча́дны газ, чад -у *m.*
carbon paper капіравáльная папе́ра, капі́рка
carbuncle ['kɑ:rbʌŋkəl] n. а) карбу́нкул -а *m.* б) цёмна-чырвóны каштóўны ка́мень
carburator ['kɑ:rbəretər] n. карбюра́тар -а *m.*
carcass or **carcase** ['kɑ:rkəs] n. 1. ту́ша *f.* 2. каркáс -а *m.*, касьця́к -а́ *m.* (*будóвы, вадаплáва*)
card I [kɑ:rd] – n. 1. ка́ртка *f.*: ***postal card*** паштóвая ка́ртка, паштóўка *f.*; ***Christmas card*** калядная паштóўка; ***birthday card*** віншавáльная паштóўка з днём нарóдзінаў. 2. ка́рта для гульні́
– v.t. раздава́ць ка́рты, картава́ць
• ***card up one's sleeve*** мець у запáсе, мець запасны́ кóзыр
• ***cards*** а) гульня́ ў ка́рты. б) ка́рты
• ***hold all the cards*** мець перава́гу, пóўны кантрóль над *чым*
• ***in the cards*** наканава́на; прадба́чана, магчы́ма
• ***put one's cards on the table*** выкладáць ка́рты на стол, адкры́ць сваé ка́рты: ***to show one's cards*** раскры́ць ка́рты
card II [kɑ:rd] – n. драцяна́я шчóтка для часáньня лёну, вóўны, часáлка *f.*
– v.t. часáць (*лён, вóўну*)
cardboard ['kɑ:rdbɔ:rd] – n. кардóн -у *m.*
– adj. кардóнны: ***a cardboard box*** кардóнка *f.*
card catalogue картатэ́ка, ка́ртачны каталёг
carder ['kɑ:rdər] n. 1. часáльнік -а *m.*, часáльніца *f.* 2. часáльная машы́на, воўначасáлка, ільначасáлка *f.*
cardiac ['kɑ:rdiæk] – adj. 1. сардэ́чны: ***cardiac artheries*** сардэ́чныя артэ́рыі;

cardiac muscle сардэ́чны му́скул. 2. ве́рхнястра́ўнікавы
– n.1. сардэ́чнік -а *m.* (*хво́ры на сэ́рца*). 2. лек на сэ́рца. 3. стра́ўнікавы лек

cardigan ['kɑ:rdɪgən] n. свэ́тар -ра *m.*

cardinal ['kɑ:rdɪnəl] – adj. 1. гало́ўны, са́мы істо́тны, кардына́льны: ***the cardinal merit*** гало́ўная заслу́га. 2. я́рка-чырво́ны. 3. кардына́льскі
– n. 1. кардына́л -а *m.* (*царко́ўны*). 2. кардына́л -а *m.* (*пту́шка*). 3. я́рка-чырво́ны ко́лер. 4. Math. ко́лькасны лічэ́бнік

cardinalate ['kɑ:rdənəleɪt] n. 1. стано́вішча, сан кардына́ла, кардына́льства *n.* 2. кардына́льская кале́гія

cardinally ['kɑ:rdɪnəli] adv. гало́ўным, карэ́нным чы́нам; кардына́льна

card index картатэ́ка

cardiology [ˌkɑ:rdi'ɑ:lədʒi] n. кардыялёгія *f.*

care [ker] – n. 1. турбо́та, руплі́васьць, ува́га *f.* 2. апе́ка *f.*; нагля́д -у *m.*: ***under a doctor's care*** пад ле́карскім нагля́дам; ***in her sister's care*** пад апе́кай сваё сястры́. 3. згрызо́та, турбо́та *f.*, кло́пат -у, неспако́й -ю *m.*: ***Few people are free from care*** Няшма́т людзе́й жыве́ бяз кло́пату. 4. дба́ньне, стара́ньне *n.*: ***care for a common good*** дба́ньне дзе́ля агу́льнага дабрабы́ту
– v.i. 1. турбава́цца, ціка́віцца: ***He cares about music*** Ён ціка́віцца му́зыкай. 2. дбаць: ***I don't care what they say*** Я ня дба́ю, што яны́ ка́жуць. 3. хаце́ць; жада́ць: ***Would you care to see him?*** Ці Вы хацелі-б яго́ ба́чыць?
• ***care for*** а) ру́ніцца, дбаць пра *каго́-што*; забясьпе́чваць *каго́*. б) любі́ць: ***I don't care for it*** Я не люблю́ гэ́тага
• ***have a care*** будзь асьцяро́жны, ува́жлівы
• ***(in) care of (c/o)*** пад гэ́ткім а́драсам
• ***Take care!*** Будзь асьцяро́жны! Бераж ы́ся!
• ***take care of*** дбаць, ру́ніцца пра *каго́*; утры́мваць *каго́*: ***to take care of children*** дагляда́ць дзяце́й, утры́мваць дзяце́й

career [kə'rɪr] – n. 1. а) заня́тлак -ку *m.*, прафэ́сія *f.* б) кар'е́ра *f.* 2. ху́ткасьць *f.*, по́ўны ход: ***They rode in full career*** Яны́ е́халі по́ўным хо́дам
– adj. прафэсі́йны: ***career personnel*** прафэсі́йны пэрсана́л, працаўні́кі: ***career woman*** жанчы́на, яка́я прафэсі́йна працу́е, ро́біць кар'е́ру

carefree ['kerfri:] adj. бестурбо́тны, шчасьлі́вы

careful ['kerfəl] adj. 1. ува́жны, ува́жлівы, асьцяро́жны: ***to be careful of sweets*** асьцераго́цца сало́дкага. 2. стара́нны, дакла́дны: ***careful examination of the question*** дакла́дны і ўва́жны разгля́д пыта́ньня. 3. руплі́вы, клапатлі́вы; ува́жлівы: ***Be careful of the horses!*** Асьцяро́жна абыхо́дзься з ко́ньмі!

carefully ['kerfəli] adv. 1. асьцяро́жна; ува́жна, дакла́дна. 2. руплі́ва

careless ['kerləs] adj. 1. нядба́лы, нядба́йны; нерупліві: ***a careless person*** нядба́йла, нядба́йнік, нядба́йніца. 2. бестурбо́тны, абыя́кавы: ***careless of danger*** які́ ня дба́е, ня ду́мае пра небясьпе́ку

carelessly ['kerləsli] adv. 1. няўва́жна, неасьцяро́жна. 2. нядба́ла, нестара́нна, абы-я́к. 3. абыя́кава, ня ду́маючы

carelessness ['kerləsnəs] n. 1. нядба́льства, нядба́йства *n.* 2. нядба́йнасьць, нядба́ласьць, няўва́жнасьць *f.*

caress [kə'res] – n. ла́ска *f.*, абдымкі *pl. only*, пацалу́нак -ку *m.*
– v.t. гла́дзіць, ла́шчыць, пе́сьціць

caret ['kærɪt] n. знак уста́ўкі (^)

caretaker ['kerˌteɪkər] – n. 1. дагля́дчык -а *m.*, дагля́дчыца *f.* 2. вартаўні́к -а́ *m.*
– adj. тымчасо́вы: ***caretaker government*** тымчасо́вы ўра́д

careworn ['kerwɔ:rn] adj. зьнямо́жаны згрызо́тамі *або́* турбо́тамі

carfare ['kɑ:rfer] n. апла́та за язду́ (*трамва́ем, аўто́бусам*)

cargo [ˈkɑ:rgou] n., pl. **-goes** or **-gos** груз -у *m.*, пакла́жа *f.* (*вадаплáва, самалёта*); цяжа́р -у *m.*

caribou [ˈkærəbu:] n., pl. **-bous** or coll. **-bou** паля́рны але́нь

caricature [ˈkærɪkətʃʊr] – n. карыкату́ра *f.* – v.t. прадстаўля́ць у карыкату́рным вы́глядзе

caricaturist [ˈkærɪkətʃʊrəst] n. карыкатурыст -а *m.*, карыкатурыстка *f.*

caries [ˈkeri:z] n. псава́ньне, гніцьцё *n.* (*зубо́ў*), кастае́да *f.*, ка́рыес -у *m.*

carious [ˈkeriz] adj. ка́рыесны, карыёзны (*пра зуб*), які́ псуе́цца, гніе́

carking [ˈkɑ:rkɪŋ] adj. гнятлі́вы, турбо́тны

carload [ˈkɑ:rloud] n. вагóн гру́зу

Carmelite [ˈkɑ:rməlaɪt] – n. 1. кармэлі́т -а *m.* (*мана́х*). 2. то́нкая ваўня́ная тканіна

– adj. кармэлі́цкі

carmine [ˈkɑ:rmaɪn] – n. карміна -у *m.* (*ко́лер*)

– adj. карміна́вы, сьве́тла-барво́вы

carnage [ˈkɑ:rnɪdʒ] n. ма́савае забіва́ньне людзе́й, разьня́, бо́йня *f.*

carnal [ˈkɑ:rnəl] adj. 1. а) цяле́сны. б) палавы́, пачуцьцёвы, сэксуа́льны: ***carnal desire*** юр -у *m.*, пажа́длівасьць *f.* 2. сьве́цкі, зямны́, не духо́ўны

carnality [kɑ:rˈnæləti] n., pl. **-ties** 1. цяле́снасць *f.* 2. сьве́цкасьць *f.* 3. юрлі́васьць, пачуцьцёвасьць *f.*

carnation [kɑ:rˈneɪʃən] – n. 1. гвазьдзі́к -а́ *m.* 2. ружо́вы ко́лер

– adj. ружо́вы

carnival [ˈkɑ:rnɪvəl] n. 1. ма́сьленіца *f.* 2. карнава́л -у *m.*

carnivore [ˈkɑ:rnəvɔ:r] n. 1. драпе́жны зьвер. 2. насяко́мае́дная расьлі́на

carnivorous [kɑ:rˈnɪvərəs] adj. 1. драпе́жны. 2. насяко́мае́дны

carol [ˈkærəl] – n. 1. ра́дасная пе́сьня. 2. сьвятóчны гімн: ***Christmas carols*** каля́дкі. 3. карагóд зь пе́сьнямі

– v.i. 1. сьпява́ць. 2. калядава́ць

– v.t. сла́віць каля́дкамі

carol(l)er [ˈkærələr] n. каля́днік -а, калядо́ўшчык -а *m.*

carotid [kəˈrɑ:tɪd] n. со́нная арты́рыя

carousal [keˈraʊzəl] n. шу́мная гуля́нка, папóйка *f.*

carousel [ˌkærəˈsel] n. карусэ́ль *f.*

carp I [kɑ:rp] v.i. крытыкава́ць, знахо́дзіць недахо́пы, чапля́цца

carp II [kɑ:rp] n., pl. **carps** or coll. **carp** карп -а *m.*

carpal [ˈkɑ:rpəl] – adj., Anat. кі́сьцевы: ***carpal bones*** кі́сьцевыя ко́сьці; ***carpal joint*** кі́сьцевы суста́ў

– n. кі́сьцевая косьць

• ***carpal tunnel syndrome*** запя́сьцевы тунэ́льны сындро́м (*напру́жаньне запя́сьця ад до́ўгай пра́цы на кампу́тары*)

car park аўтамабі́льная стаянка

carpel [ˈkɑ:rpəl] n., Bot. пладалі́сьцік -а *m.*

carpenter [ˈkɑ:rpəntər] – n. 1. цясьля́р, цесьляра́ *m.*; це́сьлія -і *m.* 2. сталя́р -а́ *m.*

– v.i. займа́цца цясьля́рствам, сталя́рствам, цясьля́рыць, сталя́рыць

carpenter bee ша́шаль

carpentry [ˈkɑ:rpəntri] n., pl. **-tries** цясьля́рства, сталя́рства *n.*; цясьля́рка, сталя́рка *f.*

carpet [ˈkɑ:rpət] – n. 1. дыва́н -а́ *m.*, кілі́м -а *m.* (*на сьцяну́*) 2. пакрыцьцё кве́так

– v.t. пакрыва́ць, засьціла́ць дыванóм

• ***call on the carpet*** выклі́ка́ць «на дыва́н»

• ***sweep under the carpet*** хава́ць, адклада́ць пад сукно́

carpetbagger [ˈkɑ:rpətˌbægər] n. 1. кампаняжо́р -а *m.* 2. палітычны авантю́рнік

carpeting [ˈkɑ:rpɪtɪŋ] n. 1. матэрыя́л на дываны́. 2. по́крыва *n.*: ***a carpeting of fresh snow*** по́крыва сьве́жага сьне́гу

carpet rods мэталёвыя пруткі́ для ўмацава́ньня дывана́ на схо́дах

carping [ˈkɑ:rpɪŋ] adj. празьме́рна крытычны, прычэпісты

car port наве́тка для а́ўтаў

carpus ['kɑ:rpəs] n., pl. **-pi** запя́сьце *n.*; ко́сьці запя́сьця

carriage ['kærɪdʒ] n. 1. воз -а *m.*; бры́чка *f.*: ***carriage and four horses*** бры́чка, запрэ́жаная чатырма́ ко́ньмі. 2. каро́тка *f.* (*друкава́льнай машы́нкі*). 3. а) перавоз -у *m.*, тра́нспарт -у *m.* б) ко́шты перавозу, перасы́лкі

carrier ['kærɪər] n. 1. а) насі́льшчык -а *m.* б) пасланне́ц -ца́, пасыльны́ -о́га, вясту́н вестуна́ *m.*: ***carrier of news*** вясту́н навінаў; ***letter carrier*** пашта́р -а́, лістано́ша -ы *m.* 2. бацыланосьбіт -а *m.* 3. бага́жнік -а *m.* (*на самака́це*). 4. тра́нспартная кампа́нія. 5. адво́дны кана́л, кана́ва *f.* 6. авіяно́сьбіт -а *m.* 7. пашто́вы го́луб

carrion ['kærɪən] – n. 1. па́дла *f., n.*, мярцьвя́чына *f.* 2. гні́ль *f.*; бруд -у *m.*
– adj. 1. мярцьвя́цкі. 2. які́ жы́віцца па́длаю. 3. гнілы́, бру́дны

carrion crow чо́рная варо́на

carrot ['kærət] n. мо́рква *f.*

carrot weed марко́ўнік -у *m.*

carroty ['kærətɪ] adj. 1. марко́ўнага ко́леру. 2. ры́жы

carrousal [ˌkærə'sel] n., *такс.* **carousel** карусэ́ль *f.*, бага́жны круг (*на лётніш-чы*)

carry I ['kærɪ] – v.t. **-ried, -rying** 1. насі́ць; не́сьці: ***He is carrying two books*** Ён нясе́ дзьве кні́жкі. 2. вазі́ць; ве́зьці: ***A ship carries cargo*** Вадапла́ў вязе́ груз. 3. а) захапля́ць: ***to carry the enemy's position*** захапі́ць варо́жую пазы́цыю. б) правёсьці (*пастано́ву*). в) падпіра́ць, трыма́ць на сабе́ цяжа́р. г) мець зна́чаньне, уплы́ў: ***His judgment carries great weight*** Ягона́ ду́мка ма́е вялі́кую вагу́. 4. трыма́цца: ***to carry oneself with dignity*** трыма́цца з го́днасьцю. 5. зьмяшча́ць: ***to carry a review*** зьмясьці́ць агля́д. 6. гандлява́ць, прадава́ць, трыма́ць: ***to carry clothing for men*** гандлява́ць мужчы́нскай во́праткай
– v.i. 1. разыхо́дзіцца (*пра гук*), разно́сіцца, сяга́ць. 2. трыма́цца: ***This horse carries high*** Гэ́ты конь высо́ка трыма́е галаву́
• ***carry away*** а) адно́сіць (*пра хва́лю, ве́цер*). б) захапля́ць, натхня́ць: ***to be carried away*** захапля́цца, перайма́цца не́чым
• ***carry in (into)*** уно́сіць
• ***carry forward*** а) рабі́ць по́ступ, ісьці́ за не́чым напе́рад. б) перано́сіць на другу́ю бачы́ну ці ў другі́ слупо́к
• ***carry off*** вы́йграць, здабы́ць (*узнагаро́ду*)
• ***carry on*** а) не затры́мвацца, праця́гваць (-цца): ***The conversation was carried on*** Гу́таркі йшлі́ дале́й. б) дале́й ве́сьці, кірава́ць (*спра́ву, заня́ткі*)
• ***carry out*** выко́нваць (*зага́ды, інстру́кцыі*), зрабі́ць, зако́нчыць, правёсьці (*плян, до́сьлед*)
• ***carry over*** а) затрыма́ць, атрыма́ць зь міну́лага. б) перано́сіць (*сло́ва*). в) праця́гваць, адкладаць: ***to carry an account over to the next month*** адкла́сьці разраху́нак на насту́пны ме́сяц
• ***carry through*** а) вы́весьці, дапамагчы́ вы́йсьці (*зь ця́жкасьцяў*). б) дове́сьці да канца́, зако́нчыць, дасягну́ць

carry II ['kærɪ] n., pl. **-ries** 1. дальнабо́йнасьць *f.* (*збро́і*). 2. во́лак -у *m.* (*чаўна́*). 3. далёкасьць палёту (*снара́да, мяча́ ў го́льфе*)

carsickness ['kɑ:rsɪknəs] n. мо́таснасьць ад ру́ху (*у аўтамабі́лі, цягніку́*)

cart [kɑ:rt] – n. 1. воз -а *m.*; калёсы *pl. only*, драбі́ны *pl. only.* 2. двуко́лка *f.* 3. ручны́ вазо́к
– v.t., v.i. вазі́ць, або́ е́хаць (*калёсамі*)
• ***put the cart before the horse*** пачына́ць ад канца́, рабі́ць шы́варат-навы́варат

cartage ['kɑ:rtɪdʒ] n. 1. гужава́я перавозка, гужавы́ тра́нспарт. 2. ко́шты гужаво́е перавозкі

cartel [kɑ:r'tel] n. 1. картэ́ль -ю *m.* 2. піса́ная ўмо́ва між ваю́ючымі дзяржа́вамі (*напр. пра абме́н палонных*). 3. пісьмо́вы вы́клік на дуэ́ль

cartelize [ˈkɑ:rtəlaɪz] – v.t. спалуча́ць у карто́ль
– v.i. спалуча́цца ў карто́ль
carter [ˈkɑ:rtər] n. хурма́н, фурма́н -а́ *m.*
cartilage [ˈkɑrtəlɪdʒ] n. хрост|о́к -ка́ *m.*
cartilaginous [ˌkɑ:rtəlˈædʒənəs] adj. 1. хрaсткóвы. 2. з хрaсткóвым шкілéтам: ***Many fishes are cartilaginous*** Шмат якія ры́бы ма́юць хрaсткóвы шкілéт
cartload [ˈkɑ:rtloud] n. по́ўны воз; воз -у *m.* (*як ме́ра гру́зу*)
cartogram [ˈkɑ:rtəgræm] n. картагра́ма *f.*
cartographer [kɑ:rˈtɑ:grəfər] n. карто́граф -а *m.*
cartographic [ˌkɑ:rtəˈgræfɪk] adj. картаграфі́чны
cartography [kɑ:rˈtɑ:grəfi] n. картагра́фія *f.*
carton [ˈkɑ:rtən] n. 1. карто́н -у *m.* 2. карто́нка *f.* (*карто́нная скры́нка*)
cartoon [kɑ:rˈtu:n] – n. 1. каміічны малю́нак, карыкату́ра *f.* 2. ко́мікс -у *m.*: ***animated cartoon*** мультыплікацы́йны фі́льм. 3. карто́н -у *m.* (*на́кід карці́ны, узо́р фрэ́скаў*)
– v.t. 1. малява́ць карыкату́ры. 2. рабі́ць карто́ны
cartoonist [kɑ:rˈtu:nɪst] n. 1. малява́льнік (*фі́льму, карто́наў*). 2. карыкатуры́ст -а *m.*
cartridge [ˈkɑ:rtrɪdʒ] n. 1. а) патро́н -а *m.* б) зара́д -а *m.*: ***blank cartridge*** халасты́ патро́н. 2. ***cartridge paper*** таўста́я шо́рсткая папе́ра (*для малява́ньня*). 3. Phot. шпу́лька з фатаграфі́чнай стужкай. 4. чарні́льны запа́с (*для аўтаматы́чнае ру́чкі*)
cartway [ˈkɑ:rtweɪ] n. ву́зкая даро́га
carve [kɑ:rv] v.t. 1. рэ́заць (*мя́са*). 2. а) выраза́ць (*з дрэ́ва, ко́сьці*). б) высяка́ць; цяса́ць (*ста́тую*). в) разьбя́рыць, гравірава́ць
carved [kɑ:rvd] adj. 1. парэ́заны. 2. выразьблёны, разьблёны, вы́сечаны. 3. гравірава́ны
carver [ˈkɑ:rvər] n. 1. разьбя́р -а́ *m.*; рэ́зчык -а *m.* 2. нож для рэ́заньня мя́са
carving [ˈkɑ:rvɪŋ] n. разьба́ *f.* (*дзе́яньне і твор*); рэ́заньне *n.*
• ***carving knife*** нож на мя́са
caryatid [ˌkæriˈætəd] n., pl. **-ids, -ides** карыяты́да *f.* (*калёна ў фо́рме жано́чае ста́туі*)
cascade [kæˈskeɪd] – n. малы́ вадаспа́д; каска́д -у *m.*
– v.i. па́даць, спада́ць каска́дам
case I [keɪs] n. 1. вы́пад|ак -ку *m.*; пры́клад -у *m.*; абста́віны *pl.*, стан -у *m.*; спра́ва *f.*: ***a case for the police*** спра́ва для паліцыі. 2. Med. а) вы́падак хваро́бы, захво́рваньне *n.*: ***case of measles*** выпа́дак во́дры. б) хво́р|ы -ага, пацые́нт -а, пара́ен|ы -ага *m.* 3. Law судо́вая спра́ва; прэцэдэ́нт -у *m.*, до́вады *pl.*: ***to state one's case*** прадста́віць спра́ву. 4. Gram. склон -у *m.* (*назо́ўніка, займе́ньніка, прыме́тніка*)
• ***in any case*** ува ўся́кім вы́падку
• ***in case*** на выпа́дак, у вы́падку; калі́ б
• ***in no case*** ні ў я́кім вы́падку
• ***just in case*** на ўся́кі вы́падак
case II [keɪs] – n. 1. а) футара́л -а *m.*; но́жны *pl. only* (*для ша́блі*), чахо́л -ла́ *m.*, по́крыўка *f.*: ***a typewriter case*** футара́л для машы́нкі; ***a cigarette case*** партсіга́р -а *m.* б) Anat. абало́нка *f.* 2. скры́ня, скры́нка *f.*; вялі́кі кош. 3. ра́ма *f.* (*ако́нная, дзьвярна́я*). 4. Print набо́рная ка́са: ***upper case*** вялі́кія лі́тары; ***lower case*** малы́я лі́тары. 5. вітры́на *f.* 6. цьвярда́я во́кладка
– v.t. укла́сьці ў футара́л, но́жны
caseharden [ˈkeɪsˌhɑ:rdən] v.t. 1. Tech. гартава́ць пове́рхню ста́лі. 2. Figur. зьнячу́льваць
casein [ˈkeɪsiɪn] n. казэ́ін -у *m.*, бял|о́к -ку́ *m.*
caseous [ˈkeɪsiəs] adj. сы́рны, твaро́жны, твaро́жысты (*пра аса́дак*)
casern(e) n. [kəˈzɜ:rn] каза́рма *f.*, бара́кі *pl.*
cash [kæʃ] – n. гато́ўка *f.*; наяўныя гро́шы; маны́ты й банкно́ты: ***to be out of cash*** ня мець гато́ўкі, гро́шай

– v.t. 1. выме́ньваць (*чэк на гро́шы*). 2. плаці́ць наяўнымі грашы́ма

cashable ['kæʃəbəl] adj. грошаабме́нны

cash-and-carry [ˌkæʃən'kæri] adj. про́даж за гато́ўку без даста́ўкі

cashew ['kæʃu:] n. 1. каш'ю́ (*трапі́чны арэ́х*). 2. Bot. анака́рдыя захо́дняя

cashier [kæ'ʃɪr] n. каси́р -а *m.*

cashmere ['kæʒmɪr] n. 1. кашмі́р -у *m.* 2. кашмі́ро́вы шаль. 3. мяккое́ сукно́

cash on delivery апла́та пры даста́ўцы, накладны́ плацёж

cash register ка́савы апара́т

casing ['keɪsɪŋ] n. 1. а) абало́нка, апра́ва, ка́мера *f.* (*шы́ны*). 2. ра́ма *f.* (*напр. ако́нная*). 3. кі́шкі для каўба́саў, ску́рка ад каўбасы́

cask [kæsk] n. мала́я бо́чка, бо́чачка *f.*

casket ['kæskət] n. 1. шкату́лка *f.* 2. труна́ *f.*

casking ['kæskɪŋ] n. 1. налі́ва́ньне віна́ ў бо́чкі. 2. віно́ ў бо́чках

casque [kæsk] n. шлем -а *m.*, шышак -а́ *m.*

cassation [kæ'seɪʃən] n. скасава́ньне, анулява́ньне *n.*, каса́цыя *f.*

cassia ['kæʃə] n., Bot. 1. ка́сія *f.* 2. кара́ ка́сіі

cassock ['kæsək] n. сута́на *f.*

cast [kæst] – v.t. **cast, -ing** 1. кі́даць, а) шпурля́ць: ***to cast a stone*** шпурну́ць ка́мень; ***to cast lots*** кі́даць жэ́рабя; ***to cast a vote*** адда́ць го́лас, галасава́ць. б) ***to cast a glance*** кі́нуць по́зірк, кі́нуць во́кам; ***to cast a fish-line*** закі́нуць ву́ду; ***to cast a shadow*** кі́даць цень. 2. скіда́ць: ***to cast feathers*** скіда́ць пе́р'е; ***to cast horns*** мяня́ць ро́гі; ***to cast skin*** скіда́ць ску́ру: ***A snake casts its skin*** Вужа́ка скіда́е ску́ру; ***to cast hair*** лі́ня́ць (*пра жывёлу*). 3. склада́ць, падлічы́ць. 4. разьдзяля́ць ро́лі, вызнача́ць акто́раў для ро́ляў. 5. Tech. адліва́ць (*з мэта́лу*): ***to cast a statue in bronze*** адлі́ць ста́тую з бро́нзы

– n. 1. кі́даньне *n.*; кідо́к (*мяча́*), далёкасьць кідка́. 2. закіда́ньне (*ву́ды, се́ці*). 3. акто́рскі скла́д (*у п'е́се, фі́льме*): ***The cast is complete*** Разьмеркава́ньне ро́ляў зако́нчанае. 4. а) адлі́ўка *f.*, ліцьцё *n.* (*дзе́йнасьць і вы́раб*). б) ліце́йная фо́рма. 5. хірургі́чная павя́зка: ***plaster cast*** гі́псавая павя́зка. 6. адце́ньне *n.*: ***with a pink cast*** з ружо́вым адце́ньнем

• ***cast around*** разглядацца, шука́ць, вынюхваць сьлед (*пра саба́ку́*)

• ***cast aside*** а) адкла́сьці. б) адкі́нуць, вы́кінуць

• ***cast away*** а) паки́нуць, закі́нуць: ***to cast away a project*** а) паки́нуць, адкі́нуць плян. б) пацярпе́ць круше́ньне (*пра вадапла́ў*)

• ***cast down*** а) апуска́ць (*во́чы*). б) засмуці́ць, абезнадзе́іць

• ***cast off*** а) адвяза́ць, вы́звалiць. б) зако́нчыць апо́шні радо́к у вяза́ньні, зьняць з прутка́

• ***cast on*** набіра́ць пе́ршы радо́к у вяза́ньні пруткі́

• ***cast one's ballot*** галасава́ць

• ***cast out*** а) выганя́ць (*з краі́ны*), высяля́ць. б) выкіда́ць (*з кра́ю, з тава́рыства*)

• ***cast up*** склада́ць; дадава́ць

castanet n. [ˌkæstə'net] кастане́т -а *m.*

castaway ['kæstəˌweɪ] n. 1. чалаве́к, які́ пацярпе́ў крушэ́ньне (*вадапла́ва*). 2. Figur. вы́рад|ак -ка *m.*; адры́нуты, адкі́нуты (*з грамады́*)

caste [kæst] n. 1. ка́ста *f.* (*сацыя́льная кля́са*). 2. ка́ставасьць *f.*: ***to lose caste*** стра́ціць сацыя́льны ранг *або́* стано́вішча

caster or **castor** ['kæstər] n. 1. ко́лца, ро́лік (*на но́жках мэ́блі*). 2. сальні́ца, пе́рачніца *f.*

castigate ['kæstɪgeɪt] v.t. 1. суро́ва крытыкава́ць, прабіра́ць. 2. кара́ць, дысцыплінава́ць

castigation [ˌkæstɪ'geɪʃən] n. 1. суро́вая кры́тыка; дакара́ньне *n.* 2. пакара́ньне (*асабл. цяле́снае*), бі́цьцё *n.*, луцо́ўка *f.*

Castilian [kæ'stɪliən] – adj. кастыльскі

– n. 1. гішпа́нская мо́ва. б) касты́льскі дыялёкт. 2. касты́лец -ьца *m.*, касты́лійка *f.*

casting ['kæstɪŋ] n. 1. вылі́ва́ньне *n.* (*напр. з бро́нзы*). 2. адлі́ўка *f.*, адлі́ты прадме́т. 3. разда́ча ро́ляў. 4. закі́да́ньне ву́ды з прына́дай

• ***casting vote or voice*** го́лас старшыні́, што дае́ перава́гу

cast iron чыгу́н -у́ *m.*

cast-iron [ˌkæst'aɪrn] adj. 1. чыгу́нны: ***cast-iron pot*** чыгу́н, сага́н. 2. Figur. цьвярды́, нягну́ткі, непада́тлівы: ***a cast-iron policy*** нягну́ткая пали́тыка. 3. Figur. мо́цны, ду́жы: ***a cast-iron constitution*** мо́цная буда́ва (*це́ла*)

castle ['kæsəl] – n. 1. цьвярды́ня, крэпасьць, цытадэ́ль *f.* 2. за́мак -ку, ла́ц -у *m.* 3. ладзьдзя́, тура́ *f.* (*у ша́хматах*)

– v.t. 1. умясьці́ць у цьвярды́ню. 2. рабі́ць ракіро́ўку (*у ша́хматах*)

castle-builder летуце́ньнік -а *m.*, летуце́ньніца *f.*

castor ['kæstər] n. 1. бабро́вы струме́нь. 2. бабро́вы капялю́ш. 3. бабёр -ра́ *m.*

castor oil рыцы́на *f.*

castor-oil plant клешчаві́на

castrate [kæ'streɪt] v.t. лягча́ць, пакла́да́ць (*жывёліну*), кастрава́ць (*чалаве́ка*)

castration [kæ'streɪʃən] n. лягча́ньне, пакла́да́ньне, кастрава́ньне *n.*, кастра́цыя *f.*

casual ['kæʒuəl] – adj. 1. выпадко́вы, непрадба́чаны, мімаба́е́глы: ***a casual meeting*** выпадко́вае спатка́ньне; ***a casual glance*** мімаба́е́глы по́зірк. 2. про́сты, бесцырымо́нны: ***casual manners*** про́стыя мане́ры. 3. часо́вы, ста́лы: ***casual laborer*** рабо́тнік, які́ ня ма́е ста́лае пра́цы. 4. про́сты, выго́дны: ***casual clothing*** выго́дная во́пратка

– n. часо́вы рабо́тнік

casually ['kæʒuəli] adv. мімаба́е́гла, выпадко́ва

casualty ['kæʒuəlti] n., pl. **-ties** 1. ахвя́ра вы́падку. 2. вае́нныя стра́ты (*забі́тымі, пара́ненымі*). 3. нешчасьлі́вы вы́падак, катастро́фа *f.*; няўда́ча *f.*, няшча́сьце *n.*

cat I [kæt] – n. 1. кот ката́ *m.*, ко́тка *f.* 2. жывёліна зь сям'і́ кашэ́чых (*рысь, тыгр*). 3. зье́длівая, зло́сная жанчы́на. 4. Naut. снасьць для падыма́ньня я́кара. 6. бізу́н -а́ *m.*

– v.t. 1. бі́ць, лупцава́ць бізуно́м. 2. падыма́ць я́кар

– adj. кашэ́чы, каці́ны

• ***It rains cats and dogs*** Лі́е, як зь вядра́

• ***let the cat out of the bag*** прагаварыцца, вы́даць сакре́т

• ***When the cat's away the mice will play*** Ко́тка з ха́ты, мы́шы на по́куць

cat II [kæt] n., Informal гу́сенічны тра́ктар

cataclysm ['kætəˌklɪzəm] n. 1. катакли́зм -у *m.* (*пато́п, землятру́с*). 2. гвалто́ўная зьме́на

cataclysmal or **cataclysmic** [ˌkætə'klɪzmɪk] adj. як катакли́зм, ве́льмі гвалто́ўны й нечака́ны, рапто́ўны

catacomb ['kætəkoʊm] n., usual **catacombs** катако́мбы *pl.*

catafalque ['kætəfɔ:k] n. катафа́лк -а *m.*

catalog or **catalogue** ['kætəlɔ:g] – n. 1. каталёг -у *m.* 2. рад -у *m.*; сэ́рыя *f.*: ***a catalog of misfortunes*** рад, сэ́рыя няўда́чаў. 3. праграма *f.*, навуча́льны плян (*універсытэ́цкі*)

– v.t. 1. рабі́ць каталёг. 2. упі́сваць, уно́сіць у каталёг

catalysis [kə'tæləsɪs] n., pl. **-ses** ката́ліз -у *m.*

catalyst ['kætəlɪst] n. каталіза́тар -а *m.*

catalyze ['kætəlaɪz] v.t. каталізава́ць

catalyzer ['kætəlaɪzər] n. каталіза́тар -а *m.*

cataract ['kætərækt] n. 1. катара́кта *f.* (*на во́ку*). 2. а) вялі́кі стро́мы вадаспа́д. б) гвалто́ўнае цячэ́ньне вады́; паво́дка *f.*

catarrh [kə'tɑ:r] n. ка́тар -у *m.*, засту́да, прасту́да *f.*

catastrophe [kə'tæstrəfi] n. 1. катастро́фа *f*, стыхі́йнае бе́дзтва, вялі́кая ня-

ўда́ча, няшча́сьце *n.* 2. катастрафі́чны кане́ц; пагі́бель, руі́на *f.*

catastrophic [ˌkætəˈstrɑ:fik] adj. катастрафі́чны

catbird [ˈkætbɜ:rd] n. дрозд, дразда́ *m.*

catcall [ˈkætkɔ:l] – n. 1. сьві́ст -у *m.* (*у тэа́тры*). 2. сьвістО́к -ка́ *m.*
– v.i. сьвіста́ць
– v.t. абсьві́ствацьь

catch [kætʃ] – v.t. **caught, catching** 1. лавіць; хапа́ць: ***They caught the thief*** Яны́ злавілі зло́дзея; ***to catch a ball*** лавіць мя́чык; ***to catch hold of something*** ухапіць за *што*. 2. засьпява́ць; лавіць; захапля́ць зьняна́цку: ***to catch a train*** пасьпе́ць на цягні́к. 4. схо́пліваць, захо́пліваць: ***to catch fire easily*** лёгка схапіцца агнём, запа́львацца, загара́цца. 6. зачапляць: ***A nail caught her dress*** Яна́ зачапі́лася суке́нкай за цьві́к; ***The boat was caught in the reeds*** Чо́вен зачапі́ўся ў чаро́це
– v.i. 1. зачапля́цца, усчапля́цца; застрава́ць. 2. загара́цца, гарэ́ць
– n. 1. лаўле́ньне *n.*, захо́п -у *m.* 2. кля́мка (*у дзьвяра́х*), спуск -у *m.*, абаро́т у замку́. 3. улО́лў -ву *m.*; здабы́ча *f.* 4. пажада́ная асо́ба для жані́мства: ***It's no catch*** Невялі́кая здабы́ча. 5. хі́трык -у *m.*, па́стка *f.*
– adj. 1. які́ прыця́гвае ўва́гу, зацікаўле́ньне. 2. хі́тры, падсту́пны: ***a catch question*** падсту́пнае пыта́ньне
• ***catch a cold*** застудзі́цца
• ***catch at*** а) хапа́цца. б) схапі́цца (*за прапано́ву*)
• ***catch it,*** Informal быць пакара́ным, атрыма́ць наганя́й: ***I caught it*** Мне ўляце́ла за гэ́та
• ***catch one's breath*** злавіць дых
• ***catch up*** даганя́ць: ***to catch up in school*** падцягну́цца ў нав у́цы

catching [ˈkætʃɪŋ] adj. 1. зара́зьлівы (*пра сьмех*), зара́зны (*пра хваро́бу*). 2. захапля́льны, чаро́ўны; ціка́вы

catchup or **ketchup** [ˈketʃʌp] n. падлі́ўка *f.*: ***tomato catchup*** ке́чуп -у *m.*

catchword [ˈkætʃwɜ:rd] n. 1. мо́днае, тра́пнае сло́ўца. 2. а) загало́ўнае сло́ва ў сло́ўніку. б) калёнтытул. 3. ключаво́е сло́ва

catchy [ˈkætʃi] adj. **-ier, -iest** 1. лёгказапамінальны. 2. прыцяга́льны. 3. падма́нлівы: ***One question on the test was catchy; everyone answered it wrong*** Адно́ пыта́ньне было́ падма́нлівае — усе́ памыліліся ў адка́зе

catechism [ˈkætəˌkɪzəm] n. 1. катэхі́зм -у *m.* 2. рад пыта́ньняў *або́* кні́жка пыта́ньняў і адка́заў яко́га-н. прадме́ту

categorical [ˌkætəˈgɔ:rɪkəl] adj. безумо́ўны; пэ́ўны, катэгары́чны

categorize [ˈkætɪgəraɪz] v.t. клясыфікава́ць, разьдзяля́ць на катэго́рыі

category [ˈkætəgɔ:ri] n., pl. **-ies** катэго́рыя, кля́са, гру́па *f.*

catenate [ˈkætəneɪt] – v. спалуча́ць(ца) у ланцу́г, сэ́рыі
– adj. ланцуго́вы

cater [ˈkeɪtər] v.i., v.t. 1. дастача́ць е́жу (*для засто́льля*). 2. дагаджа́ць, рабі́ць прые́мнасьць

caterer [ˈkeɪtərər] n. даста́ўнік е́жы й абслу́гі

catering [ˈkeɪtərɪŋ] n. абслу́га е́жай, засто́льле

caterpillar [ˈkætərpɪlər] – n. 1. ву́сень -я *m.* (*матыля́*). 2. Tech. гу́сеніца *f.*
– adj. 1. Zool. ву́сеневы. 2. гу́сені́чны: ***caterpillar tractor*** гу́сені́чны тра́ктар

cat-eyed [ˈkætaɪd] adj. 1. здо́льны ба́чыць пацёмку. 2. з кашэ́чымі вачы́ма

catfish [ˈkætfɪʃ] n., pl. **-fishes** or coll **-fish** сом -а *m.*

catgut [ˈkætgʌt] n. 1. струна́ *f.* (*для скры́пкі або́ тэ́нісных раке́так*). 2. Med. ке́тгут (*для зашыва́ньня ра́наў*)

cathedral [kəˈθi:drəl] – n. ка́тэдра *f.*, катэдра́льны сабо́р
– adj. сабо́рны, катэдра́льны

catheter [ˈkæθətər] n., Med. катэ́тэр -а *m.*

cathode [ˈkæθoʊd] n. като́д -а *m.*

catholic [ˈkæθlɪk] adj. 1. а) шыро́кі, усёахо́пны, усеагу́льны. б) агу́льнахрысьціянскі, экумэні́чны

Catholic [ˈkæθlɪk] – adj. 1. каталі́цкі (*пра царкву́, ве́ру*). 2. які́ датычыць старахрысьціянскае непадзе́льнае царквы
– n. каталі́к -á *m.*, каталі́чка *f.*

Catholicism [kəˈθɑ:ləˌsɪzəm] n. каталіцы́зм -у *m.*, каталі́цтва *n.*

catholicity [ˌkæθəˈlɪsəti] n., pl. **-ties** 1. талера́нтнасць, лібэра́льнасьць *f.* 2. усеагу́льнасьць, пашы́ранасьць *f.*

cation [ˈkætˌaɪən] n. катыён -а *m.*, дада́тны іён

catnap [ˈkætnæp] – n. каро́ткі сон
– v. уздрамну́ць, задрама́ць

cat-o'-nine-tails бізу́н

cat's-foot [ˈkætsfʊt] n., Bot. блю́шчык, расхо́днік -а *m.*

catskinner [ˈkætskɪnər] n. or **cat skinner**, Sl. трактары́ст -а *m.*, трактары́стка *f.*

catsup *гл.* **catchup**

cattail [ˈkætteɪl] n., Bot. 1. рагоз -у *m.* 2. каткі́ (*на вярбе́, лазе́*)

cattle [ˈkætəl] n. а) рага́тая жывёла, ста́так -ку *m.*, бы́дла *n.*, скаці́на *f.* б) сво́йская жывёла, пагало́ўе *n.*, жывы́ інвэнта́р

cattle feeder ула́джаньне для падава́ньня ко́рму жывёле

cattleman [ˈkætəlmæn] n., pl. **-men** 1. жывёлагадо́вец -ўца *m.* 2. ула́сьнік жывёлы. 3. пасту́х -á *m.*

cattle pen за́гарадка для жывёлы

cattle run вы́ган -у *m.* (*па́сьбішча*)

cattle rustler жывёлакра́д -а *m.*

cattle show пака́з рага́тае жывёлы

catty [ˈkæti] adj. 1. зло́сны, зье́длівы. 2. кашэ́чы, каця́чы

catwalk [ˈkætwɔ:k] n. 1. ву́зкі прахо́д, мо́сьцік -а *m.* 2. памо́ст -а (*для пака́зу мо́даў*)

Caucasian [kɔ:ˈkeɪʒən] – adj. 1. які́ ма́е дачыне́ньне да бе́лае ра́сы. 2. каўка́скі
– n. 1. асо́ба бе́лае ра́сы. 2. каўка́зец -ца *m.*

caucus [ˈkɔ:kəs] – n. партыйная нара́да
– v.i. прово́дзіць партыйнае насе́джаньне

caudal [ˈkɔ:dəl] adj. за́дні, бліскі да хваста́

caught [kɔ:t] v., *p.t. and p.p. of* **catch**

cauldron [ˈkɔ:ldrən] n. вялі́кі каза́н, кацёл -тла́ *m.*

cauliflower [ˈkɑ:lɪˌflaʊr] n. каляфіёр -у *m.*, цьвятна́я капу́ста

caulk [kɔ:k] v. затыка́ць, замазваць (*дзі́ркі*), канапа́ціць

causal [ˈkɔ:zəl] adj. прычы́нны: ***causal conjunctions*** прычы́нныя злу́чнікі

causality [kɔ:ˈzæləti] n., pl. **-ties** прычы́ннасьць *f.*, прычы́нная су́вязь

causative [ˈkɔ:zətɪv] adj. 1. які́ спрычыня́е *або́* выклі́ка́е што-н. 2. Gram. прычы́нны

cause [kɔ:z] – n. 1. прычы́на *f.* 2. нагода *f.*: ***a cause for celebration*** нагода для сьвяткава́ньня, падста́ва *f.* 3. спра́ва *f.*: ***common cause*** агу́льная спра́ва. 4. судо́вая спра́ва, судо́вы працэ́с
– v.t. спрычыня́ць, быць прычы́най, выклі́каць: ***to cause joy*** ра́даваць. це́шыць
• ***make common cause with*** далуча́ц-ца да каго́-н. для агу́льнае спра́вы

causeway [ˈkɔ:zweɪ] – n. 1. грэ́бля *f.*, даро́га на падвышэ́ньні. 2. брук -у *m.* (*даро́га*)
– v.t. 1. наслаць грэ́блю, праве́сьці даро́гу. 2. брукава́ць

caustic [ˈkɔ:st ɪk] – adj. 1. е́дкі, які́ разьяда́е, каўсты́чны: ***caustic soda*** каўсты́чная со́да. 2. е́дкі, зье́длівы, калю́чы, саркасты́чны: ***caustic remarks*** зье́длівыя заўва́гі
– n. е́дкае рэ́чыва

cauterization [ˌkɔ:tərəˈzeɪʃən] n., Med. прыпяка́ньне *n.*

cauterize [ˈkɔ:təraɪz] v.t. 1. прыпяка́ць (*ра́ну*). 2. рабіць нячу́лым

caution [ˈkɔ:ʃən] – n. 1. асьцяро́жнасьць, аба́члівасьць *f.* 2. перасьцяро́га *f.*
– v.t. перасьцерага́ць

cautionary [ˈkɔ:ʃəneri] adj. перасьцерага́льны

cautious [ˈkɔ:ʃəs] adj. асьцяро́жны, аба́члівы

cautiously ['kɔ:ʃəsli] adv. асьцяро́жна
cavalcade [ˌkævəl'keɪd] n. кавалька́да *f.*, групава́я прагу́лка на ко́нях
cavalier [ˌkævə'lɪr] – n. 1. ко́ньнік -а, кавалеры́ст -а, ры́цар -а *m.* 2. кавале́р, джэнтэльмэ́н -а *m.*
– adj. фанабэ́рысты, ганары́сты, ганарлі́вы
cavalry ['kævəlri] n., pl. **-ies,** Milit. 1. ко́ньніца, кавале́рыя *f.* 2. ко́ньнікі *pl.*, ко́ні *pl.*
cavalryman ['kævəlrɪmən] n., pl. **-men** кавалеры́ст -а *m.*
cave [keɪv] – n. 1. пячо́ра *f.* 2. запа́дзіна *f.*
– v.t. капа́ць пячо́ру
• ***cave in*** а) запада́ць (-ца). б) зава́льваць (-ца), завалі́ць (-ца). в) Informal паддава́цца, здава́цца
cave dweller пячо́рны жыха́р
cave-in ['keɪvɪn] n. запа́дзіна, упа́дзіна *f.*; абва́л -у *m.*
cave man пячо́рны чалаве́к
cavern ['kævərn] – n. вялі́кая пячо́ра
– v.t. 1. схава́ць, як у пячо́ру. 2. вы́капаць, пракапа́ць (*скалу́*)
cavernous ['kævərnəs] adj. 1. вялі́кі й пусты́. 2. пячо́рны, магі́льны: ***cavernous darkness*** магі́льная це́мра. 3. пячо́рысты: ***cavernous mountains*** пячо́рыстыя го́ры. 4. по́рысты
caviar ['kævɪɑ:r] n. ікра́ *f.* (*рыбная*)
cavil ['kævəl] – v.i. чапля́цца; дашу́кваца недахо́паў
– n. прыдзі́рка *f.*; чапля́ньне *n.*
cavity ['kævəti] n., pl. **-ties** 1. дзі́рка *f.* (*у зу́бе*). 2. по́ласьць *f.*: ***abdominal cavity*** брушна́я по́ласьць
cavort [kə'vɔ:rt] v.i. бе́гаць, гарцава́ць (*пра ко́ней, дзяце́й*), скака́ць
caw [kɔ:] – n. ка́рканьне *n.*
– v.i. ка́ркаць
cayenne [keɪ'en] n. or **cayenne pepper** чырво́ны стручко́вы пе́рац; парашо́к з гэ́тага пе́рцу
cease [si:s] v. 1. спыня́ць(ь) (-ца); перастава́ць. 2. Obsol. памёрці. 3. затры́мваць: ***Cease fire!*** Спыні́ць страляні́ну!
• ***without cease*** без канца́, несьціха́на; бяскро́нца
cease-fire ['si:sˌfaɪr] n. спыне́ньне ваенных дзе́яньняў, замірэ́ньне *n.*
ceaseless ['si:sləs] adj. безупы́нны: ***ceaseless effort*** безупы́нныя намага́ньні
cedar ['si:dər] – n. 1. ке́д|ар -ра *m.* (*дрэ́ва*). 2. ке́д|ар -ру *m.* (*драўні́на*)
– adj. ке́дравы
cede [si:d] v. 1. перадава́ць (*тэрыто́рыю*). 2. саступа́ць
ceiling ['si:lɪŋ] n. 1. а) столь *f.* б) перакрыва́ньне, тынкава́ньне сто́лі. 2. Aeron. столь *f.*: ***absolute ceiling*** грані́чная вышыня́. 3. ма́ксымум -у *m.*, мяжа́ *f.* (*цэ́наў, заро́бкаў*)
• ***hit the ceiling,*** Sl. шале́ць ад зло́сьці
celebrate ['seləbreɪt] v.i. 1. сьвяткава́ць, урачы́ста адзнача́ць, спраўля́ць. 2. адпраўля́ць, служы́ць (*імшу́, абе́дню*). 3. сла́віць, апява́ць, праслаўля́ць
celebrated ['seləbreɪtɪd] adj. сла́ўны; агу́льнавядо́мы, славу́ты, праслаўле́ны
celebration [ˌselə'breɪʃən] n. 1. святкава́ньне *n.*, урачы́стае адзначэ́ньне, ушанава́ньне *n.* 2. адпраўля́ньне, служэ́ньне (*імшы́, абе́дні*)
celebrity [sə'lebrəti] n., pl. **-ties** 1. вядо́мы, праслаўле́ны чалаве́к. 2. славу́тасьць *f.*, шыро́кая папуля́рнасьць
celerity [sə'lerəti] n. шпа́ркасьць, імкліва́сьць; ху́ткасьць *f.* (*ру́ху*)
celery ['seləri] n., Bot. сале́ра *f.*, сельдэрэ́й -ю *m.*
celestial [sə'lestʃəl] – adj. 1. нябе́сны: ***celestial bodies*** нябе́сныя це́лы. 2. ве́льмі до́бры, прыго́жы, пы́шны, раско́шны
– n. Figur. жыха́р не́ба
celibacy ['seləbəsi] n., pl. **-cies** 1. бясшлю́бнасьць *f.* 2. цэліба́т -у *m.* (*стан*)
celibate ['seləbət] – n. 1. нежана́т|ы -ага *m.*, халаст|ы́ -о́га *m.*; незаму́жняя *f.* 2. цэліба́т -а *m.* (*асо́ба*)
– adj. нежана́ты, незаму́жняя, бясшлю́бны: ***celibate life*** а) бясшлю́бнае жыцьцё. б) жыцьцё ў цэліба́це

cell [sel] n. 1. Biol. кле́тка *f.* 2. ячэ́йка *f.*, палітычная гру́па. 3. а) турэ́мная ка́мера. б) ке́льля ў манастыры́. 4. Electr. элемэ́нт -у *m.*

cellar ['selər] – n. 1. склеп -у *m.* а) для гаро́дніны, дро́ваў. б) вінны́ склеп: ***an abundant cellar*** бага́тыя запа́сы віна́. 2. падва́л -у *m.*, сутарэ́ньне *n.*
– v. складаць, хава́ць у склеп

cello ['tʃelou] n. (*скаро́чанае ад* **violoncello**) віялянчэ́ль *f.*

cellophane ['seləfeɪn] – n. цэляфа́н -у *m.*
– adj. цэляфа́навы

cellular ['seljələr] adj. 1. кле́тачны. 2. які́ складаецца з кле́так

cellular phone or **telephone** со́тавы тэлефо́н; со́тавік, мабі́льнік -а *m.*

cellulation [ˌseljə'leɪʃən] n. паўстава́ньне кле́так

cellule ['selju:l] n., dim. мала́я кле́тачка

celluloid ['seljəlɔɪd] – n. цэлюлёйд -у *m.*
– adj. цэлюлёйдавы, цэлюлёйдны

cellulose ['seljəlous] n. цэлюлёза *f.*

Celt [kelt] n. кельт -а *m.*

Celtic ['keltɪk] – adj. ке́льцкі
– n. ке́льцкая мо́ва

cement [sə'ment] – n. 1. цэмэ́нт -у *m.* 2. вя́жучае рэ́чыва. 3. Figur. су́вязь *f.*, злуча́льная сі́ла
– v. 1. цэмэнтава́ць. 2. скле́йваць. 3. замацо́ўваць (*пры́язьнь, су́вязь*)

cement mixer цэмэ́нтамяша́лка *f.*

cemetery ['semәteri] n., pl. **-ries** мо́гілкі *pl. only*

cense [sens] v. кадзі́ць

censer ['sensər] n. кадзі́ла *n.*

censor ['sensər] – n. 1. цэ́нзар -а *m.* 2. прыдзі́рлівы кры́тык; ахо́ўнік -а *m.* (*пра́вілаў, но́раваў*)
– v.t. цэнзурава́ць, правóдзіць цэнзу́ру

censorial [sen'sɔ:riəl] adj. цэ́нзарскі

censorious [sen'sɔ:riəs] adj. празьме́рна крыты́чны, прыдзі́рлівы

censorship ['sensərʃɪp] n. 1. цэнзу́ра *f.* 2. паса́да цэ́нзара, цэ́нзарства *n.*

censure ['senʃər] – n. ганьбава́ньне *n.*, вымо́ва *f.*, асуджэ́ньне *n.*, кры́тыка *f.*
– v. 1. га́ніць, знахо́дзіць зага́ны, недахо́пы. 2. крытыкава́ць

census ['sensəs] n. пе́рапіс -у *m.*

cent [sent] n. 1. цэнт -а *m.* 2. сто; со́тня *f.*: ***per cent*** працэ́нт -а *m.*; ***ten per cent*** дзе́сяць працэ́нтаў

centaur ['sentɔ:r] n. цэнта́ўр -а *m.*

Centaur сузо́р'е Цэнта́ўра

centenarian [ˌsentən'eriən] n. які́ ма́е сто гадо́ў, стогадо́вы -ага *m.*, стогадо́вая *f.*

centenary [sen'tenəri] – n., pl. **-naries** 1. стагóдзьдзе *n.* (*угóдкі*). 2. адзначэ́ньне стагóдзьдзя. 3. стагóдзьдзе *n.*, век -у *m.*
– adj. стогадо́вы

centennial [sen'teniəl] – n. 1. стагóдзьдзе *n.*, со́тыя ўго́дкі. 2. сьвяткава́ньне стагóдзьдзя
– adj. стогадо́вы (*чалаве́к*)

center ['sentər] – n. 1. цэ́нтар -ру *m.*, сярэ́дзіна *f.*: ***center of the solar system*** цэнтар со́нечнае сыстэ́мы; ***the center of a room*** сярэ́дзіна пако́ю; ***center of attraction*** а) цэ́нтар прыцягне́ньня. б) цэ́нтар ува́гі. 2. цэ́нтар -ру, асяро́дак -ку *m.* (*ме́сца, устано́ва*): ***a center of trade*** гандлёвы цэнтр. 3. гру́па ці асо́бы з уме́ранымі паглядамі: ***left of center*** ле́вы (*пра паглядзы*). 4. Sport цэнтар -ра *m.*, асно́ўны гуле́ц
– v.t. 1. зьмяшча́ць (-ца) ў сярэ́дзіне. 2. цэнтрава́ць

center of gravity цэ́нтар цяжа́ру

centerpiece ['sentərpi:s] n. аздо́ба на сярэ́дзіне стала́

centigrade ['sentəgreɪd] adj. стагра́дусны, падзе́лены на 100 ча́стак

centigrade thermometer тэрмо́мэтар Цэ́льсія

centigram, Brit. **centigramme** ['sentəgræm] n. сантыгра́м -а *m.*

centime ['sɑ:nti:m] n. сантым -а *m.* (*1/100 фра́нка*)

centimeter ['sentəˌmi:tər] n. or **centimetre**, Can., Brit. сантымэ́тар -ра *m.*

centipede ['sentəpi:d] n. стано́жка *f.*

centner ['sentnər] n. цэ́нтнэр -а *m.*

central ['sentrəl] – adj. 1. сярэ́дні, цэнтра́льны, які́ знахо́дзіцца ў сярэ́дзіне, у цэ́нтры: ***the central railroad station*** цэнтра́льная ста́нцыя. 2. гало́ўны, кіру́ючы, вяду́чы: ***the central library*** гало́ўная бібліятэ́ка; ***the central idea in the story*** гало́ўная ду́мка ў апавяда́ньні
– n. цэнтра́льная тэлефо́нная ста́нцыя
Central American з Цэнтра́льнае Аме́рыкі, жыха́р Цэнтра́льнае Аме́рыкі
central heating цэнтра́льнае ацяпле́ньне
centralism ['sentrəˌlɪzəm] n. цэнтралі́зм -у *m.*
centralization [ˌsentrələ'zeɪʃən] n. цэнтралізацы́я *f.*, кірава́ньне з це́нтру
centralize ['sentrəlaɪz] v.t. цэнтралізава́ць|ь (-ца), канцэнтрава́ць у адны́м це́нтры, аб'ядно́ўваць у адны́м ме́сцы, у адны́х рука́х
centrifugal [ˌsentrɪ'fju:gəl] adj. 1. цэнтрабе́жны. 2. Physiol. які́ адво́дзіць ад це́нтру (*пра не́рвы, крывяно́сныя суды́*)
centrifugal force цэнтрабе́жная сі́ла
centrifuge ['sentrɪfju:dʒ] – n. цэнтрыфу́га *f.* (*для малака́, мёду*)
– v.t. адцэ́нтрываць цэнтрыфу́гай
centripetal [sen'trɪpətəl] adj. цэнтраімкліві́вы: ***centripetal force*** цэнтрамкліві́вая сі́ла
centuple [sen'tu:pəl] – adj. сторазо́вы
– v.t. памно́жыць на сто, пабо́льшыць у сто разо́ў
century ['sentʃəri] n., pl. **-ries** 1. стагго́дзьдзе *n.*, век -у *m.*: ***of many centuries*** шматвяко́вы. 2. сто гадо́ў. 3. со́тня *f.*
century plant мэксыка́нская ага́ва
cephalic [sə'fælɪk] adj., Anat. галаўны́, на *або́* ў галаве́
cephalopod(s) ['sefələpɑ:d] n., Zool. галавано́гія (*марскія малю́скі*)
ceramic [sə'ræmɪk] – adj., *такс.* **keramic** ганча́рны, ганча́рскі
– n. ганча́рны *або́* парцаля́навы вы́раб
ceramics [sə'ræmɪks] n., pl. 1. ганча́рная вытво́рчасьць, кера́міка *f.* 2. гліня́ныя *або́* парцаля́навыя вы́рабы
ceramist [sə'ræmɪst] n. 1. ганча́р -а́ *m.* 2. зна́ўца кера́мікі
cereal ['sɪrɪəl] n. 1. збо́жжавыя расьлі́ны, збажына́ *f.* 2. кру́пы *pl.* 3. ка́ша, аўся́нка, ма́нна *f.* 4. шматкі́ *pl.* (*круп*): ***corn cereal*** кукуру́зныя шматкі́
cerebellum [ˌserə'beləm] n., pl. **-s, -bella** [-'belə] Anat. мазжачо́к -ка́ *m.* (*аддзе́л мо́згу*)
cerebral ['serəbrəl] adj., Anat. мазгавы́: ***cerebral hemispheres*** мазгавы́я паўку́лі; ***a cerebral hemorrhage*** крывазьлі́цьцё ў мозг
cerebrum [sə'ri:brəm] n., pl. **-s, -bra** галаўны́я мазгі́
ceremonial [ˌserə'mouniəl] – adj. 1. фарма́льны. 2. абра́давы, рытуа́льны
– n. 1. цырыманія́л -у *m.* 2. абра́д, рытуа́л -у *m.*
ceremonious [ˌserə'mouniəs] adj. 1. цырыманія́льны. 2. ве́льмі фарма́льны, цырымо́нны, празьме́рна ве́тлівы
ceremony ['serəmouni] n., pl. **-nies** 1. абра́д -у *m.* (*вясе́льны, царко́ўны*). 2. цырымо́нія, ве́тлівасьць *f.* 3. пуста́я фарма́льнасьць
• ***stand on ceremony*** трыма́цца зана́дта фарма́льна, зана́дта ве́тліва
cerise [sə'ri:z] n. вішнёвы ко́лер, ві́шня *f.*
certain ['sɜ:rtən] adj. 1. пэ́ўны, перакана́ны: ***He is certain to come*** Ён напэ́ўна прыйдзе. 2. вы́значаны, усталява́ны: ***at a certain hour*** а вы́значанай гадзі́не. 3. пэ́ўны, надзе́йны, бясспрэ́чны, верагодны: ***a certain information*** верагодная інфарма́цыя. 4. адзі́н, пэ́ўны, не́йкі; некато́ры: ***certain nations*** некато́рыя наро́ды; ***of a certain age*** у пэ́ўным ве́ку; ***a certain person*** не́йкая асо́ба
• ***for certain*** напэ́ўна
certainly ['sɜ:rtənli] adv. 1. напэ́ўна, пэ́ўна. 2. бес сумне́ву, бясспрэ́чна
certainty ['sɜ:rtənti] n., pl. **-ties** 1. пэ́ўнасьць, перакана́насьць *f.* 2. пэ́ўны, бясспрэ́чны факт

certificate [sərˈtɪfɪkət] – n. пасьве́дчаньне *n.*, дове́дка *f.*: ***birth certificate*** пасьве́дчаньне аб нараджэ́ньні, мэ́трыка *f.*; ***health certificate*** дове́дка аб ста́не здаро́ўя, мэдычнае пасьве́дчаньне
– v.t. пісьмо́ва пасьве́дчыць, вы́даць пасьве́дчаньне

certification [ˌsɜːrtɪfɪˈkeɪʃən] n. 1. заве́раньне, засьве́дчаньне *n.* 2. вы́дача дыплёмаў

certified [ˈsɜːrtɪfaɪd] adj. 1. гарантава́ны. 2. заве́раны: ***certified check*** заве́раны чэк. 3. дыплямава́ны, з дыплёмам: ***a certified teacher*** дыплямава́ны наста́ўнік

certify [ˈsɜːrtɪfaɪ] v.t. 1. засьве́дчваць, завяра́ць (*по́дпісам і пячаткай*). 2. пасьве́дчваць, пацьвярджа́ць (*пра́вільнасьць, праўдзівасьць*). 3. гарантава́ць (*цану́, я́касьць*)

certitude [ˈsɜːrtətuːd] n. пэ́ўнасьць, перакана́насьць *f.*

cerulean [səˈruːliən] adj. блакі́тны, васі́лько́вы

cerumen [səˈruːmen] n. вушны́ воск

cervical [ˈsɜːrvɪkəl] adj. шы́йны, паты́лічны: ***cervical vertebrae*** шы́йныя пазванкі

cervix [ˈsɜːrvɪks] n., pl. **-vixes** or **-vices** 1. паты́ліца *f.*, зад шы́і. 2. шы́йка *f.* (*ма́ткі*)

cessation [sesˈeɪʃən] n. 1. спыне́ньне *n.*, прыпы́нак -ку *m.*: ***a cessation of hostilities*** спыне́ньне ваенных дзе́яньняў, замірэ́ньне *n.* 2. перапы́нак -ку *m.*

cession [ˈseʃən] n. перада́ча *f.* (*правоў*); састу́пка *f.*

cesspit [ˈsespɪt] n. зва́лка *f.*

cesspool [ˈsespuːl] n. 1. каналізацы́йная я́ма, каналіза́цыя *f.* 2. Figur. бруд -у *m.*, падо́нкі, нізы́ *pl.*

cestoid [ˈsestɔɪd] adj., Zool. салітэ́р -а *m.*

cevitamic acid вітамі́н С

Ceylonese [ˌseləˈniːz] – adj. цэйлёнскі
– n. цэйлёнец -ца *m.*, цэйлёнка *f.*

chafe [tʃeɪf] – v.t. 1. націра́ць (*ра́ну, мазо́ль*), намну́льваць. 2. расьціра́ць (*каб сагрэ́ць*). 3. праціра́ць, прашаро́ўваць (*дзі́рку*). 4. Figur. злава́ць, раздражня́ць. 5. Obsol. грэць, разаграва́ць
– v.i. 1. праціра́цца, прашаро́ўвацца (*пра во́пратку*). 2. (*пра мо́ра*) бурлі́ць, бурлі́цца, пе́ніцца, бушава́ць
– n. 1. раздражне́ньне *n.*, злосьць *f.* 2. трэ́ньне, шарава́ньне, націра́ньне *n.* 3. нацёртая, намну́леная ра́нка

chaff I [tʃæf] n. 1. мякі́на *f.* 2. се́чка *f.* (*на корм*): ***chaff cutter*** сячка́рня *f.*

chaff II [tʃæf] – v., Informal кпі́ць, паджарто́ўваць
– n. паджарто́ўваньне *n.*

chaffer [ˈtʃæfər] – n. таргава́ньне *n.* (*пра цану́*)
– v. 1. таргава́цца. 2. перапрадава́ць; мяня́ць. 3. Figur. перакі́двацца сло́вамі

chaffinch [ˈtʃæfɪntʃ] n. берасьця́нка *f.* (*пту́шка*)

chaffy [ˈtʃæfi] adj. 1. зь мякі́най; мякі́нны. 2. Figur. бязва́ртасны

chagrin [ʃəˈgrɪn] – n. расчарава́ньне, засмучэ́ньне *n.*
– v. засмуча́ць; расчаро́ўваць; дайма́ць (*да жыво́га*); дапяка́ць

chain [tʃeɪn] – n. 1. ланцу́г -а́ *m.*, ланцужо́к -ка́ *m.* 2. по́вязь *f.*, ланцу́г -а́ *m.*: ***a mountain chain*** го́рны ланцу́г. 3. а) пу́ты, кайданы́ *pl. only.* 4. Figur. по́вязь *f.*; ву́зы, пу́ты *pl. only*: ***chains of love*** пу́ты каха́ньня; ***chains of duty*** по́вязі абавя́зку. 5. Figur. пасьлядо́ўнасьць *f.*: ***chain of events*** пасьлядо́ўнасьць падзе́яў
– v. 1. зьвя́зваць ланцуго́м. 2. ско́ўваць, прыко́ўваць. 3. паняво́ліць, заку́ць у кайданы́
– adj. ланцуго́вы: ***chain bridge*** ланцуго́вы мост
• ***chain letters*** піраміда́льныя лісты́ (*рассыла́юцца паво́дле пры́нцыпу «піраміды»*)
• ***chain mail*** кальчу́га
• ***chain of command*** ле́сьвічная сыстэ́ма падпара́дкаваньня, ле́сьвіца кірава́ньня

• ***chain reaction*** ланцугóвая рэáкцыя
• ***chain saw*** ланцугóвая пілá
• ***chain smoke*** курыць безупынна
chainlet ['tʃeɪnlɪt] n. ланцужлóк -кá *m.*
chain-stitch ['tʃeɪnstɪtʃ] v. 1. вышывáць ланцужкóм. 2. вязáць ланцужкóм (*вóчка ў вóчка*)
chain stores крáмы аднагó тыпу й аднаé фірмы; сéтка крáмаў
chair [tʃer] – n. 1. крэ́сла *n.* 2. кáтэдра *f.*, пасáда прафэ́сара, прафэсýра *f.* (*ва ўнівэрсытэ́це*). 3. старшынлю́ -і́ *m. & f.*: ***to address the chair*** зварачáцца да старшынí. 4. палáнкін -а *m.* 5. электрычнае крэ́сла
– v. 1. старшынявáць: ***to chair a meeting*** вéсьці сход. 2. давáць *камý* вáжнае станóвішча. 3. садзíць у крэ́сла
• ***get the chair,*** Informal быць засýджаным на сьмерць на электрычным крэ́сьле
• ***take the chair*** а) пачáць сход, пасéджаньне. б) старшынявáць на схóдзе
chairman ['tʃermən] – n., pl. **-men** старшынлю́ -і́ *m.*
– v. быць старшынём, старшынявáць
chairmanship ['tʃermənʃɪp] n. старшынявáньне, старшы́нства *n.*, станóвішча *абó* абавя́зкі старшыні
chairwoman ['tʃer,wʊmən] – n., pl. **-women** старшыня́ *f.* (*жанчы́на*)
chaise [ʃeɪz] n. 1. фаэтóн -а *m.* 2. партшэ́з -а *m.*
chalet [ʃæ'leɪ] n.1. хáтка *абó* бýдка ў швэйцáрскіх гóрах. 2. швэйцáрскі дом, дом у швэйцáрскім стылі
chalice ['tʃælɪs] n. 1. чáра *f.*, кéліх -а *m.* 2. чáша *f.* (*для прычáсьця*). 3. квéтка ў фóрме кéліха
chalk [tʃɔ:k] – n. 1.крэ́йда *f.*, мел -у *m.*: ***chalk bed*** зáлежы крэ́йды. 2. крэ́йда *f.* (*для пісáньня*). 3. павéр -у *m.*, доўг, дóўгу *m.* (*асабл. у карчмé*)
– v. 1. пісáць, малявáць крэ́йдаю. 2. цéрці, чы́сьціць крэ́йдаю. 3. угнóйваць глéбу вáпнаю
– adj. крэ́йдавы: ***chalk lime*** крэ́йдавая вáпна
• ***chalk one up*** здабы́ць перавáгу
• ***chalk out*** накíдаць плян
• ***chalk up*** запісáць; зрабíць натáтку
chalky ['tʃɔ:ki] adj. **-ier, -iest** 1. крэ́йдавы. 2. як з крэ́йды, бéлы як крэ́йда
challenge ['tʃælɪndʒ] – v. 1. выклікáць (*на спабóрніцтва, дуэ́ль*). 2. аклíкнуць, затрымáць (*каб папытáць прóпуск*). 3. аспрэ́чваць; паддавáць сумнéву. 4. Law аспрэ́чваць прыся́жных
– n. 1. вы́клік -у *m.* (*на спабóрніцтва, дуэ́ль*). 2. вóклік вартавóга «хто ідзé?»
chamber ['tʃeɪmbər] – n. 1. пакóлй -ю (*у дóме*), спáльня, зáля *f.* (*у палáцы*). 2. палáта (*у парля́мэнце*), мéсца пасéджаньняў
– adj. кáмэрная, пакаёвая: ***chamber music*** кáмэрная мýзыка
chamber concert кáмэрны канцэ́рт
chamber maid пакаёўка *f.*
chamber of commerce гандлёвая палáта
chameleon or **chamaeleon** [kə'mi:liən] n.1. хамэлеóн -а *m.* (*я́шчарка*). 2. чалавéк-прыстасавáнец
champ I [tʃæmp] – v. 1. чáўкаць, чвя́каць, гóласна жавáць. 2. кусáць кéлзы (*пра каня́*)
– n. чвя́каньне *n.*
champ II [tʃæmp] n, Informal чэмпіён -а *m.*
champagne [ʃæm'peɪn] – n. 1. шампáнскае вінó. 2. сьвéтла-жóўты кóлер
– adj. сьвéтла-жóўты
champaign ['tʃæmpeɪn] n. шырóкая раўнíна
champion ['tʃæmpjən] – n. 1. чэмпіён -а *m.*, чэмпіёнка *f.* 2. змагáр -á *m.*, змагáрка *f.*; абарóнц|а -ы *m.*, прыхíльнік -а *m.*: ***a great champion of peace*** вялíкі змагáр за мір *абó* прыхíльнік мíру
– adj. першарáдны, які́ ўзя́ў пéршае мéсца
– v. змагáцца за *што*, баранíць, падтры́мваць
championship ['tʃæmpjənʃɪp] n. 1. чэмпіянáт -у *m.*; пéршае мéсца, першын-

ство́ *n.* 2. абаро́на, падтры́мка *f.*: ***He took over the championship of our cause*** Ён пераня́ў абаро́ну на́шай агу́льнай спра́вы

chance [tʃæns] – n. 1. нагво́да *f.*, шанс, ша́нец -цу *m.*: ***It's his last chance*** Гэ́та ягво́ны апо́шні ша́нец. 2. магчы́масьць, праўдападо́бнасьць *f.* 3. лёс -у *m.*, уда́ча *f.*, шча́сьце *n.* 4. здарэ́нне *n.*, вы́падак -ку *m.* 5. ры́зыка *f.*, аза́рт -у *m.*: ***to take a chance*** рызыкава́ць

– v. 1. зда́рыцца выпадко́ва: ***I chanced to meet an old friend today*** Я выпадко́ва спатка́ў сёньня старо́га ся́бру. 2. выпа́дко́ва дове́дацца: ***He chanced to know*** Ён выпадко́ва дове́даўся

– adj. выпадко́вы: ***a chance visit*** выпадко́вы ві́зыт

• ***by chance*** выпадко́ва

• ***chance upon*** выпадко́ва натра́піць на *каго́-што*

• ***on the chance*** наўда́чу, спадзеючы́ся

• ***stand a chance*** мець ша́нцы, надзе́ю

• ***the chances are*** праўдападо́бна

• ***the main chance*** бага́ццьце

chancellery ['tʃænsələri] n., pl. **-leries** 1. ка́нцлерства *n.* (*паса́да й будынак*). 2. сядзі́ба амбаса́ды

chancellor ['tʃænsələr] n. 1. ка́нцлер -а *m.*: ***Chancellor of the Exchequer*** міні́стар фіна́нсаў у Вялікабрыта́нii; ***Lord High Chancellor*** лёрд-канцле́р (*найвышэ́йшы судзьдзя́ Вялікабрыта́нii*). 2. вярхо́ўны судзьдзя́. 3. ка́нцлер (*у Аўстрыі, Нямéччыне*). 4. прэзыдэ́нт унівэрсытэ́ту

chandelier [ʃændəl'ɪr] n. жырандо́ль *f.*

change [tʃeɪndʒ] – v. 1. зьмяня́ць(-ца). 2. мяня́ць, перамяня́ць: ***to change seats*** памяня́ць ме́сцы, памяня́цца ме́сцамі); ***to change trains*** перасе́сьці, зрабі́ць перася́дку; ***to change a ten-dollar bill*** разьмяня́ць дзесяцідаляро́вы банкно́т; ***to change dollars into pounds*** вы́меняць даля́ры на фу́нты. 3. пераапрана́цца. 4. мяня́ць ква́дру (*пра ме́сяц*)

– n. 1. зьме́на, пераме́на *f.*: ***for a change*** для разнаста́йнасьці. 2. зьме́на во́праткі. 3. рэ́шта *f.* (*гро́шай*). 4. дро́бныя гро́шы. 5. зьме́на ква́дры (*ме́сяца*)

change of life клімактэры́чны пэры́яд

changeable ['tʃeɪndʒəbəl] adj. 1. перамéнлівы, зьмéнны (*які́ мо́жна зьмяні́ць*), нястáлы, няўстóйлівы. 2. зьмéнлівы: ***changeable hue*** зьмéнлівае адцéньне

changeful ['tʃeɪndʒfəl] adj. зьмéнлівы, по́ўны зьмéнаў

changeless ['tʃeɪndʒləs] adj. нязьмéнны, ста́лы, які́ не мяня́ецца

changeover ['tʃeɪndʒˌoʊvər] n. 1. пераключэ́ньне *n.* 2. зьме́на *f.*: ***changeover in editors*** зьме́на рэда́ктараў

channel ['tʃænəl] – n.1. праліў -ву *m.* 2. кана́л -у *m.*, рэ́чышча *n.* 3. сьцёк -у *m.*, сьцёкавы роў, шлях -у *m.* 4. крыні́ца *f.*: ***channels of information*** крыні́цы, шляхі́ інфарма́цыі. 5. Radio гукавы́ тракт. 6. тэлевізы́йны кана́л

– v.t. 1. прарэ́зваць кана́л (*пра раку́*). 2. перавó зіць кана́лам. 3. накірóўваць

chant [tʃænt] – n. 1. пéсьня *f.*; мэлёдыя *f.*, сьпеўў -ву *m.* 2. працяжнае пяяньне *або́* чыта́ньне (*у царкве́*), песнапéньне *n.* 3. сьпéўная інтана́цыя (*у гýтарцы*)

– v.1. пяя́ць; працяжна пяя́ць. 2. чыта́ць, гаварыць нарасьпéў. 3. Poet. апява́ць

chanterelle [ʃæntə'rel] n. лісічка *f.* (*грыб*)

chaos ['keɪɑ:s] n. хаóс, бязла́д -у, беспара́дак -ку *m.*, блытані́на *f.*

chaotic [keɪ'ɑ:tɪk] adj. хаатычны

chap I [tʃæp] – v. трэ́скацца, сівярэ́ць (*пра ру́кі на ве́тры*)

– n. трэ́шчына *f.* (*у ску́ры*); расшчэ́піна *f.*

chap II [tʃæp] n., Informal чалаве́к -а *m.*; хлапе́ц -ца́ *m.*, хлапчы́на -ы *m.*

chapel ['tʃæpəl] n. 1. капліца, каплічка *f.* 2. капэла *f.* 3. малельня *f.*

chaplain ['tʃæplɪn] n. капэлян -а *m.*

chapter ['tʃæptər] – n. 1. разьдзел -у *m.* (*кнігі*). 2. аддзел -у *m.* (*арганізацыі, клюбу*). 3. Eccl. капітула *f.*, нарада вышэйшых духаўнікоў. 3. Figur. старонка *f.*, пэрыяд -у *m.*: ***new chapter in history*** новая старонка гісторыі
– v. дзяліць на разьдзелы

chapter and verse 1. разьдзел і верш (*Бібліі*). 2. Figur. дакладная, падрабязная інфармацыя

char I [tʃɑ:r] – v. спальваць (*на вугольле*). 2. абпальваць, абвугліваць, абсмальваць. 3. абгарэць, абсмаліцца, абвуглiцца: ***charred*** абгарэлы, абсмалены, абвуглены
– n. 1. абгарэлае, абпаленае рэчыва. 2. вугольле *n.*

char II [tʃɑ:r] – n., esp. Brit. 1. служанка *f.*, хатняя работніца. 2. падзённая хатняя работа
– v.падзённічаць; прыслугоўваць

char III [tʃɑ:r] n. ручайная стронга

character ['kærəktər] n.1. характар -у *m.*; натура *f.*: ***a man of character*** чалавек з характарам; ***a shallow, changeable character*** плыткі, нястабілы характар. 2. маральная сіла, самаапанаванасьць, сумленнасьць *f.* 3. рэпутацыя *f.*; добрая рэпутацыя. 4. а) рыса, асаблівасьць *f.* 5. пазыцыя, якасьць, функцыя *f.*: ***to serve in the character of secretary*** выконваць функцыю сакратара. 6. герой -я *m.*, роля *f.*; дзейная асоба; актор -а *m.*, акторка *f.* 7. а) асобіа -ы *m. & f.*, індывідуальнасьць *f.* б) дзівак -а *m.*,тып -а *m.*: ***a bad character*** цёмны тып. 8. знак -а *m.*, літара, лічба *f.*; гіерогліф -а *m.* 9. почырк -у *m.* 10. стылі друку *або* пісьма (*напр. кірыліца, лацінка*). 11. а) характарыстыка *f.* б) пісьмовая рэкамэндацыя
• ***in character*** натуральна, звычайна, адпаведна
• ***out of character*** незвычайна, неадпаведна

characteristic [ˌkærəktə'rɪstɪk] – adj. характэрны
– n. характэрная рыса, уласьцівасьць, асаблівасьць *f.*; характар -у *m.*: ***characteristic of the locality*** характар мясцовасьці

characterize ['kærəktəraɪz] – v.t. характарызаваць, апісваць, клясыфікаваць
– v.i. характарызавацца, адзначацца

characterless ['kærəktərləs] adj. 1. бесхарактарны, слабы. 2. які нічым не адзначаецца, нецікавы

charcoal ['tʃɑ:rkoul] – n.1. вугаль -ю *m.* (*драўняны*), *pl.* вуглі, вугалі, *coll.* вугольле *n.* 2. вугальны алавік, вугаль для маляваньня
– v.i. пісаць *або* маляваць вугалем

charge [tʃɑ:rdʒ] – v.t. 1. зараджаць (*гарматy, батарэю*). 2. даручаць; абавязваць. 3. цаніць; ацэньваць: ***What do you charge for it?*** Колькі Вы за гэта просіце? Колькі гэта каштуе? 4. даваць указаньні; загадваць, патрабаваць, вымагаць; дамагацца: ***He charged us to keep the plan secret*** Ён загадаў нам трымаць плян у сакрэце. 5. Milit. нападаць, атакаваць. 6. а) запісваць у доўг. б) даваць на павер: ***Charge it please!*** Калі ласка, на павер! 7. абвінавачваць, вінаваціць: ***to charge with murder*** абвінаваціць у забойстве. 8. наладоўваць
– n. 1. зарад -у *m.*; набоій -ю *m.* 2. а) заданьне *n.*; абавязлак -ку *m.*, адказнасьць *f.*: ***to be in charge*** быць адказным. б) цяжар -у *m.*: ***to be a charge on someone*** быць цяжарам для *кагo.* 3. загад -у *m.*, прадпісаньне *n.* 4. дагляд-у *m.*, апека *f.* 5. абвінавачаньне *n.* 6. кошт -у *m.*, выдаткі *pl.* 7. Milit. атака *f.*
• ***charge off*** а) съпісаць як згубу. б) съпісаць на некага, на нешта. в) хутка паімчацца
• ***charge oneself with*** набраць на сябе
• ***charge up*** съпісаць: ***I charged it up to inexperience*** Я съпісаў гэта на неспрактыкаванасьць

chariot ['tʃæriət] n. 1.калясьні́ца *f.* 2. карэ́та *f.* 3. Sl. старо́е, вялі́кае а́ўта

charitable ['tʃærətəbəl] adj. 1. міласэ́рны, літасьці́вы. 2. дабрачы́нны. 3. памяркоўны, пабла́жлівы

charity ['tʃærəti] n., pl. **-ties** 1. дапамо́га бе́дным, мі́ласьць *f.* 2. міласэ́рнасьць *n.*, мі́ласьцівасьць. 3. а) дабрачы́ннасьць, дабрадзе́йнасьць *f.* б) дабрачы́нная ўстано́ва: ***Charity begins at home*** Дабрачы́ннасьць трэ́ба пачына́ць ад сябе́

charlatan ['ʃɑ:rlətən] – n. шарлата́н -а, знаха́р -а́ *m.*
– adj. шарлата́нскі, знаха́рскі

charm [tʃɑ:rm] – n. 1. чаро́ўнасьць, прыва́бнасьць *f.*, шарм -у *m.*; уцехі *pl.*: ***charms of country life*** прыва́бнасьць жыцьця́ на вёсцы. 2. гра́цыя, прые́мнасьць *f.* 3. мініяту́рная падве́сачка (*на бранзале́це*). 4. а) ча́ры *pl.*, замо́вы *pl.* (*знаха́рскія*). б) амуле́т -а *m.*
– v. 1. чарава́ць; захапля́ць, прына́джваць. 2. зачаро́ўваць, кі́даць ча́ры, вядзьма́рыць

charming ['tʃɑ:rmiŋ] adj. пана́дны, чаро́ўны, мі́лы

chart [tʃɑ:rt] – n. 1. а) марска́я ка́рта. б) мэтэаралягі́чная ка́рта. 2.табліца *f.*, сьпі́с -у *m.* 3. гра́фік -у *m.*: ***a temperature chart*** гра́фік тэмпэрату́раў
– v.t. 1. рабі́ць ка́рту, табліцу, гра́фік. 2. дакла́дна плянава́ць

charter ['tʃɑ:rtər] – n. 1. ка́рта *f.*; гра́мата *f.*; стату́т -у *m.*; канстыту́цыя *f.*; прывіле́й -ю *m.* 2. ***immunity charter*** прывіле́йная гра́мата. 3. а) наня́ты аўто́бус, самалёт, карабе́ль. б) кантра́кт на наём
– v. 1. заснó ўваць, рэгістрава́ць (*арганіза́цыю, фі́рму*). 2. найма́ць (*аўто́бус, самалёт*)

charter member ся́бра-заснава́льнік (*тава́рыства, клю́бу*)

charwoman ['tʃɑ:rˌwumən] n., pl. **-men** падзёншчыца, прыбіра́льніца *f.*

chary ['tʃeri] adj. 1. асьцярóжны. 2. сарамлі́вы. 3. скупы́, ашча́дны

chase I [tʃeɪs] – v.t. 1. гнаць (-ца); ганя́ць-ца. 2. праганя́ць
– n. 1. пагóня *f.* 2. палява́ньне *n.*, ло́вы *pl.* 3. то́е, за чым го́няцца, здабы́ча *f.* 4. го́нка *f.* 5. тэрыто́рыя для палява́ньня
• ***give chase*** гна́цца за *кім*, палява́ць

chase II [tʃeɪs] v. гравірава́ць на мэта́ле, аздабля́ць рэльефам

chase III [tʃeɪs] n. жалаб|о́к -ка́ *m.*, паглыбле́ньне *n.*; разóра *f.*; пол|ў -ву *m.*

chasm ['kæzəm] n. 1. прóрва *f.*; расшчэ́піна, адту́ліна *f.*; праломм -у *m.* 2. разыхóджаньне ў пагля́дах, прага́л -у *m.* 3. перары́|ў -ву *m.*, прага́л -у *m.*

chaste [tʃeɪst] adj. 1. цнóтны, цнатлі́вы, нявíнны; чы́сты, чэ́сны. 2. прыстóйны, сьці́плы. 3. Figur. прóсты (*у стылі, гу́сьце*), няшма́т аздóблены

chastise [tʃæ'staɪz] v.t. 1. кара́ць. 2. крытыкава́ць

chastity ['tʃæstəti] n. 1. нявíннасьць, цнатлі́васьць, цнóта *f.*; чысьціня́ *f.* 2. прыстóйнасьць, сьці́пласьць *f.* 3. Figur. чысьціня́ (*стылю або́ гу́сту*)

chat [tʃæt] – n. сяброўская гу́тарка, гамана́ *f.*, балбатня́ *f.*
– v. гаварыць, гаманíць

chatter ['tʃætər] – v.i, v.t. 1. балбата́ць, трашчэ́ць, малóць языкóм. 2. шчабята́ць. 3. ля́скаць (*зуба́мі*)
– n. 1. балбатня́ *f.* 2. шчэ́бет -у *m.* (*пту́шкі, дзіця́ці*), шчабята́ньне *n.*

chatterbox ['tʃætərbɑ:ks] n. дзіця́-шчабяту́н; балбату́н -а́ *m.* (*пра дарóслага*), лапату́н -а́ *m.*

chatty ['tʃæti] adj. гаваркí, балбатлі́вы: ***a chatty conversation*** сяброўскія гу́таркі, балбатня́

chauffeur [ʃoʊ'fɜ:r] n. шафёр -а *m.*

chauvinism ['ʃoʊvəˌnɪzəm] n. шавіні́зм -у *m.*

chauvinist ['ʃoʊvənɪst] n. шавіні́ст -а *m.*, шавіні́стка *f.*

chauvinistic [ˌʃoʊvə'nɪstɪk] n. шавіністы́чны

cheap [tʃi:p] – adj.1. та́нны. 2. малава́ртасны; дрэ́нны, мізэ́рны; нікчэ́мны

– adv. та́нна
• ***feel cheap*** чу́цца засаро́мленым
• ***hold cheap*** не шанава́ць, грэ́баваць
• ***on the cheap*** та́нна

cheaply ['tʃi:pli] adv. та́нна, та́нным ко́штам

cheat [tʃi:t] – v. ашу́кваць, абду́рваць: ***to cheat out of five dollars*** абдуры́ць на пяць даля́раў
– n. 1. махля́р -а́ *m.*, ашука́нец -ца *m.*; круц|е́ль -яля́ *m.*, круце́лька *f.* 2. махля́рства, ашука́нства, круце́льства *n.*

check [tʃek] – v. 1. раптО́ўна спыня́ць, затры́мваць. 2. паўстры́мваць (*гнеў, сьмех*). 3. адбіва́ць ата́ку (*во́рага*). 4. параўно́ўваць, спраўджа́ць. 5. здава́ць у разьдзява́льні (*палітО́, капялю́ш*). 6. шахава́ць (*у ша́хматах*)
– n. 1. раху́нак, вы́стаўлены афіцыя́нтам. 2. чэк -у (*ба́нкавы*) *m.*: ***to draw a check*** выпі́сваць, выстаўля́ць чэк; ***to cash a check*** вы́мяняць чэк. 3. перашко́да, замі́нка *f.*; кантро́л|ь -ю *m.*, нагля́д -у *m.*; абмежава́ньне *n.*: ***to keep a check on the child*** трыма́ць дзіця́ пад нагля́дам. 4. спраўджа́ньне, праве́рка *n.* 5. бага́жная квіта́нцыя, кантрама́рка *f.* (*у тэа́тры, кіно́*), нумаро́к (*у разьдзява́льні*). 6. затры́мка *f.* 7. кра́ткі *pl.*, тканіна ў кра́ткі. 8. шах -у *m.* (*у ша́хматах*)
• ***check in*** а) зарэгістрава́цца. б) Sl. памЕ́рці
• ***check off*** адзна́чыць пту́шачкай
• ***check out*** а) вы́пісацца з гатэ́лю. б) правЕ́рыць, спра́ўдзіць. в) Sl. памЕ́рці
• ***check up*** правЕ́рыць, спра́ўдзіць
• ***in check*** пад кантро́лем

check book n. or **cheque book** чэ́кавая кні́жка

checked [tʃekt] adj. 1. у кра́ткі (*напр. тканіна*). 2. Gram. а) закры́ты (*пра склад*). б) у закры́тым скла́дзе (*пра гало́сны*)

checker ['tʃekər] n. 1. кантралёр -а *m.*, кантралёрка *f.* 2. гардэро́бшчык -а *m.*, гардэро́бшчыца *f.* 3. касІр у кра́ме з самаабслу́гай

checkerboard ['tʃekərbɔ:rd] n. ша́хматная до́шка

checkered ['tʃekərd] adj. *такс.* **chequered** 1. кле́тчаты. 2. Figur. зьме́нлівы, разнаста́йны, пярэ́сты: ***a checkered career*** пярэ́стая кар'е́ра

checkers ['tʃekərz] n. *такс.* **chequers** ша́шкі *pl.* (*гульня́*)

checking account ба́нкавы раху́нак для чэ́каў

checkmate ['tʃekmeɪt] – v. 1. паста́віць ма́т (*у ша́хматах*). 2. ца́лкам перамагчы́; параліжава́ць праці́ўніка
– n. мат -у *m.* (*у ша́хматах*). 2. по́ўная пара́за

checkoff ['tʃekɔ:f] n. 1. гардэро́б -у *m.* (*напр. у тэа́тры*). 2. адцяго́ваньне прафсаю́зных скла́дак праз працада́ўцу

checkout ['tʃekaʊt] n. 1. правЕ́рка *f.* 2. пла́та за тава́р пры ка́се

checkout counter ка́савы прыла́вак

checkroom ['tʃekru:m] n. ка́мэра для перахава́ньня (*на ста́нцыі, у гатэ́лі*), багажО́ўня *f.*

checkup ['tʃekʌp] – n. 1. ле́карскі агля́д. 2. правЕ́рка *f.*, кантро́л|ь -ю *m.*, рэві́зія *f.*
– adj. спраўджа́льны, правЕ́рачны, кантро́льны, рэвізі́йны: ***checkup committee*** рэвізі́йная камі́сія

cheek [tʃi:k] n. 1. шчака́ *f.* 2. Informal наха́бства *n.*: ***to have the cheek to say that to me*** мець наха́бства мне гэ́та сказа́ць

cheekbone ['tʃi:kboʊn] n. ску́ла *f.*: ***with high cheekbones*** скула́сты

cheeky ['tʃi:ki] adj. наха́бны, бессаро́мны

cheep [tʃi:p] – v. пішчэ́ць
– n. пі́ск -у *m.* (*птушаня́ці, мы́шы*)

cheeper ['tʃi:pər] n. 1. пі́ску́н -а́ *m.*, пі́ску́ха *f.* (*пра птушаня́, мы́ш*). 2. птушаня́ *n.*

cheer [tʃɪr] – n. 1. во́кліч заахво́чаньня. 2. до́бры настрО́й: ***to be of good cheer*** быць у до́брым настрО́і. 3. ве-

сялóсьць, бадзёрасьць, задавóленасьць, рáдасьць *f.*
– v. 1. падбадзёрваць, заахвóчваць, весялíць; разьвесяля́ць, пацяша́ць. 2. вітáць, заахвóчваць прыя́знымі вóклічамі
• ***cheer up*** падбадзёрваць, разьвесяля́ць; суцяша́ць, усьцéшваць, падтры́мваць на дýху
• ***cheer up!*** не сумýй!

cheerful [ˈtʃɪrfəl] adj. 1. вясёлы, бадзёры, задавóлены, у дóбрым настрóі. 2. прыéмны, сьвéтлы (*пакóй*). 3. ахвóчы, шчóдры

cheerfully [ˈtʃɪrfəli] adv. 1. вясёла, бадзёра. 2. ахвóча, з задавальнéньнем

cheerless [ˈtʃɪrləs] adj. 1. маркóтны, тужлíвы, сýмны. 2. змрóчны, цёмны, панýры, хмýрны, непрывéтны: ***cheerless landscape*** панýры, непрывéтны краявíд

cheerlessness [ˈtʃɪrləsnəs] n. 1. маркóта *f.*, сум -у *m.* 2. панýрасьць *f.*

cheery [ˈtʃɪri] adj. **-rier, -riest** вясёлы, бадзёры; прыéмны; сьвéтлы; рáдасны

cheese [tʃi:z] n. сыр -у *m.*

cheeseburger [ˈtʃi:zˌbɜ:rgər] n. чы́збургер -а *m.*

cheesecake or **cheesecake** [ˈtʃi:zkeɪk] n. сы́рны пірóг *абó* торт

cheesemonger [ˈtʃi:zmʌŋgər] n. гандля́р сырáмі

cheesecloth [ˈtʃi:zklɔ:θ] n. мáрля *f.*

chemical [ˈkemɪkəl] – adj. хімíчны: ***chemical research*** хімíчныя дóсьледы; ***a chemical formula*** хімíчная фóрмула
– n. **chemicals** 1. хімікáліі *pl.* 2. Sl. наркóтыкі *pl.*

chemical bomb хімíчная бóмба

chemical warfare хімíчная вайнá

chemise [ʃəˈmi:z] n. 1. жанóчая кашýлька. 2. шырóкая сукéнка бяз пóяса. 3. блю́за *f.*

chemist [ˈkemɪst] n. 1. хíмік -а *m.* 2. Brit. аптэ́кар -а *m.* 3. Obsol. альхíмік -а *m.*

chemistry [ˈkemɪstri] n., pl. **-tries** хíмія *f.*

chemotherapy [ˌki:mouˈθerəpi] n. хіматэрáпія *f.*

cheque or **check** [tʃek] – n. чэк -а *m.* (*бáнкаўскі*)
– adj. чэ́кавы: ***cheque book*** чэ́кавая кнíжка

cherish [ˈtʃerɪʃ] v.t. 1. пéсьціць, мілавáць, пяшчóтна любíць. 2. трымáць, хавáць у сэ́рцы, пáмяці: ***to cherish memories*** хавáць у сэ́рцы ўспамíны

cherry [ˈtʃeri] – n., pl.**-ries** 1. вíшня *f.* (*плод, дрэ́ва і матэрыя́л*). 2. вішнёвы кóлер
– adj. вішнёвы, а) зь вішнёвага дрэ́ва. б) вішнёвага кóлеру

cherry brandy вішнёўка *f.*, вішнёвы лікёр

cherry pie 1. пірóг зь вíшнямі. 2. Bot. гэліятрóп -у *m.* (*дэкараты́ўная расьлíна*)

cherry stone вішнёвая кóстка

cherub [ˈtʃerəb] n., pl. **cherubim** херувíм -а *m.*

chess [tʃes] n. шáхматы *pl. only*: ***to play chess*** гуля́ць у шáхматы

chessboard [ˈtʃesbɔ:rd] n. шáхматная дóшка

chessman [ˈtʃesmæn] n., pl. **-men** шáхматная фігýра

chest [tʃest] n. 1. грýдзі *pl. only*, грýдная клéтка. 2. кýфлар -ра *m.*, скры́ня, скры́нка *f.*: ***a linen chest*** кýфар на хýсьце; ***a tool chest*** скры́нка на прылáды. 3. камóда *f.*: ***a chest of drawers*** камóда з шуфля́дамі. 4. кáса *f.*; казнá *f.*

chesterfield [ˈtʃestərfi:ld] n. 1. канáпа *f.* 2. род мужчы́нскага плашчá

chestnut [ˈtʃesnʌt] – n. 1. каштáн -а *m.* 2. каштáнавы кóлер
– adj. каштáнавы, чырванáва-руды́

chew [tʃu:] – v. 1. жваць, жавáць: ***to chew the cud*** жвáць жвáчку. 2. Figur. перажóўваць (*нéйкую спрáву*), абдýмваць, раздумóўваць. 3. жваць табáку
– n. 1. жýйка, жвáка, жвáчка *f.*; жаванíньне *n.* 2. табáка *абó* гýмка для жаванíньня

chewer [ˈtʃu:ər] n. 1. той, хто жве гу́мку, таба́ку, е́жу. 2. жва́чная жывёла (*каро́ва, аве́чка, каза́*)

chewing gum жава́льная гу́мка, Informal жу́йка *f.*

chic [ʃi:k] – n. шык -у *m.*, элега́нтны стыль

– adj. шыко́ўны, стылёвы

chicanery [ʃɪˈkeɪnəri] n., pl. **-eries** махля́рства, круце́льства, ашука́нства *n.*; хі́трыкі, вы́круты *pl.*: ***a legal chicanery*** вы́круты зако́ну

chick [tʃɪk] n.1.куранё, кураня́ *n.* 2. птушанё *n.* 3. дзіця́ *n.* 4. Sl. дзяўчы́на *f.*

chickadee [ˈtʃɪkədi:] n. род сіні́цы (*пту́шка*)

chicken [ˈtʃɪkɪn] – n. 1. ку́рыца *f.* 2. кура́ціна *f.* 3. маладая́ пту́шка. 4. Sl. маладая́ жанчы́на *або́* дзяўчы́на. 5. Sl. баягу́з -а *m.*

– adj. 1. курыны. 2. малады́: ***she is no spring chicken*** яна́ не маладая́. 3. Sl. баязьлі́вы

• ***chicken out*** збая́цца

chicken feed 1. корм для куро́й. 2. Sl. нязна́чная су́ма

chicken hawk я́страб -а, шуля́к -а́ *m.*

chicken pox ве́траная во́спа, вятра́нка *f.*

chicken-hearted [ˌtʃɪkɪnˈhɑ:rtəd] adj. баязьлі́вы, палахлі́вы, нясьме́лы; маладу́шны

chicory [ˈtʃɪkəri] n., pl. **-ries,** Bot. цыко́рыя *f.*

chide [tʃaɪd] v., **chided** or **chid** сварыцца, дакара́ць

chief [tʃi:f] – n. шэф -а *m.*, галава́ *f.*; правады́р -а́, кіраўні́к -а́, лі́дэр -а *m.*

– adj. гало́ўны, вярхо́ўны, найвышэ́йшы, найважне́йшы; вядо́мы, кіру́ючы; асно́ўны: ***chief advantage*** гало́ўная перава́га; ***chief thing to do*** гало́ўнае, што трэ́ба зрабіць

• ***in chief*** на чале́, гало́ўны, вярхо́ўны: ***commander in chief*** гало́ўнакама́ндуючы

• ***tribal chief*** правады́р пле́мя

chief executive дырэ́ктар, прэзыдэ́нт (*кампа́ніі*)

Chief Executive 1. Прэзыдэ́нт Злу́чаных Шта́таў Аме́рыкі. 2. галава́ ўра́ду

chiefly [ˈtʃi:fli] adv. 1. гало́ўна, гало́ўным чы́нам; перава́жна, асно́ўна. 2. перш за ўсё, у пе́ршую чаргу́

chieftain [ˈtʃi:ftən] n.1. правады́р пле́мя *або́* ро́ду. 2. лі́дэр -а *m.*; атама́н -а *m.*

child [tʃaɪld] n., pl. **children** дзіця́, дзіцё *n., pl.* дзе́ці, *dim.* дзіця́тка *n.*, дзе́тка -і *m. & f.*: ***with child*** у цяжку́, цяжа́рная; ***children of Charnobyl*** дзе́ці Чарно́быля

childbirth [ˈtʃaɪldbɜ:rθ] n. ро́ды *pl. only*

childhood [ˈtʃaɪldhʊd] n.мале́нства, дзяці́нства *n.*: ***from childhood*** зма́лку

childish [ˈtʃaɪldɪʃ] adj. 1. дзіця́чы. 2. дзяці́нны, як дзіця́, нястара́лы, непава́жны. 3. наі́ўны, неразу́мны: ***childish question*** наі́ўнае пыта́ньне

childishly [ˈtʃaɪldɪʃli] adv. 1. па-дзіця́чаму. 2. наі́ўна

childless [ˈtʃaɪldləs] adj. бязьдзе́тны

childlike [ˈtʃaɪldlaɪk] adj. няві́нны, шчыры, про́сты, як дзіця́

child's play лёгкае зада́ньне, нява́жная спра́ва; драбні́ца *f.*, глу́пства *n.*

chili (pepper) [ˈtʃɪli] пе́рац чы́лі, стручко́вы пе́рац

chill [tʃɪl] – n. 1. хо́лад -у *m.* 2. засту́да *f.*; дры́жыкі ад хо́ладу. 3. хало́днасьць, абыя́кавасьць *f.*: ***there is a chill in her voice*** у яе́ го́ласе адчува́ецца хало́днасьць. 4. Figur. прыгне́чанасьць, зьнеахво́чанасьць *f.*

– adj. 1. сьцюдзёны. 2. хало́дны, няве́тлы. 3. гнятлі́вы, які́ адбіва́е ахво́ту

– v. 1. астуджа́ць; ахало́джваць (-ца). 2. ме́рзнуць, зя́бнуць. 3. прыгнята́ць, адбіва́ць ахво́ту

• ***Chill out!*** Супако́йся!

chilly [ˈtʃɪli] adj. 1. хало́дны. 2. Figur. хало́дны, няве́тлы: ***a chilly greeting*** хало́днае прывіта́ньне

chime [tʃaɪm] – n. 1. звон, перазво́н -у *m.* 2. звон гадзі́ньні́ка. 3. сугу́чнасьць; сула́днасьць *f.*; гармо́нія *f.*

– v.i., v.t. 1. зваці́ць, вызво́ньваць. 2. быць сугу́чным, быць сула́дным. 3.

выбіва́ць гадзі́ны. 4. згаджа́цца, гарманізава́ць

• ***chime in,*** Informal уме́швацца ў гу́тарку

chimney ['tʃɪmni] n., pl. **-neys** 1. ко́мін -а *m.* 2. шкло ад ля́мпы

chimney sweep а) камінáр -á *m.* б) памялó для чышчэ́ньня ко́мінаў

chimp, chimpanzee [tʃɪmp] n. шымпанзэ́ *m., indecl.*

chin [tʃɪn] n. падбаро́д|ак -ка *m.*, падбаро́дзьдзе *n.*, барада́ *f.*

• ***keep one's chin up*** трыма́ць высо́ка галаву́, не паддава́цца ро́спачы

china ['tʃaɪnə] – n. 1. парцаля́на *f.*, фарфо́р -у *m.* 2. судзьдзё *n.*, по́суд -у *f.*

– adj. парцаля́навы: ***china clay*** парцаля́навая гліна, каалі́н -у *m.*

Chinaman ['tʃaɪnəmən] n., pl. **-men** 1. кітáлец -йца *m.* (*у абра́зьлівым ужы́тку*). 2. асо́ба кітáйскага пахо́джаньня

Chinatown ['tʃaɪnətaʊn] n. кітáйскі кварта́л

chinaware ['tʃaɪnəwer] n. парцаля́на, парцаля́навыя вы́рабы

chinchilla [tʃɪn'tʃɪlə] n. шыншы́ла *f.*

Chinese [ˌtʃaɪ'ni:z] – n. 1. кітáлец -йца *m.*, кітáйка *f.* 2. кітáйская мо́ва

– adj. кітáйскі

chink I [tʃɪŋk] – n. 1. шчы́ліна, расшчэ́піна. 2. слабо́е ме́сца, слабы́ бок

– v.t. зама́зваць, затыка́ць шчы́ліны

– v.i. трэ́скацца, расшчэ́пвацца

chink II [tʃɪŋk] – n. 1. бра́згат -у *m.* (*жале́за, манэ́ты*). 2. Informal манэ́ты; гато́ўка *f.*

– v.i. бра́згаць, пабра́згваць

chintz [tʃɪnts] n. паркáль -ю *m.*

chip [tʃɪp] – n. 1. трэ́ска *f.*; стру́жка *f.*, аблóмак, аскóлак -ка *m.*, адбíты кавáлак. 2. шчарбíна, драпíна *f.*: ***the dish has a chip*** талéрка пашчэ́рбленая. 3. чып -а *m.*, мікрасхéма *f.*

– v. 1. стругáць, абчэ́сваць, абскладо́ўваць, адко́лваць. 2. адбівáць, вышчэ́рбваць. 3. лу́шчыцца

• ***chip in,*** Informal а) далучы́цца да склáдчыны. б) умяшáцца ў гу́тарку. в) зрабíць стáўку (*у по́керы*)

• ***chip off the old block*** вы́літы бáцька

• ***have a chip on the shoulder*** а) быць задзíрам. б) хýтка крыўдзіцца. в) быць ду́мным

• ***in the chips,*** Sl. багáты, замо́жны

• ***potato chips*** смáжаныя скрылёчкі бу́льбы

chipmunk ['tʃɪpmʌŋk] n., Zool. бурундýк -á *m.*

chipper ['tʃɪpər] – adj. вясёлы, у до́брым настро́і; бадзёры

– n. балбатáньне, шчабятáньне *n.*

chiropractics ['kaɪrəˌpræktɪks] n. хірапрáктыка *f.*

chiropractor ['kaɪrəˌpræktər] n. хірапрáктык -а *m. & f.*

chirp [tʃɜ:rp] – v. 1. чырыкаць; цьвíркаць. 2. шчабятáць

– n. чырыканьне, цьвíрканьне *n.*, шчэ́бет -у *m.*

chirr [tʃɜ:r] – v.i. стракатáць

– n. стракатáньне *n.*, стрóкат -у *m.*, стракатня́ *f.*

chisel ['tʃɪzəl] – n. 1. разлéц -цá *m.* 2. до́лата, до́латца *n.*, стамéска *f.*, зубíла *n.*, чакáн -á *m.*

– v.t. 1. выразáць, высякáць, рабíць скульпту́ру. 2. выдо́ўбваць, чакáніць. 3. Sl. ашу́кваць, махляваць, дурыць

chiseled ['tʃɪzəld] adj. 1. вы́сечаны. 2. вы́тачаны: ***finely chiseled facial features*** выразныя ры́сы твáру

chit-chat ['tʃɪttʃæt] n. сяброўская гу́тарка, балбатня́ *f.*

chivalrous ['ʃɪvəlrəs] adj. 1. ры́царскі. 2. галя́нтны

chivalry ['ʃɪvəlri] n. 1. ры́царскасьць *f.*; ры́царства *n.* 2. галя́нтнасьць *f.*

chive [tʃaɪv] n. зялёная цыбу́ля, пёры цыбу́лі

chlorate ['klɔ:reɪt] n., Chem. хлярáт -у *m.*

chloride ['klɔ:raɪd] n., Chem. хлары́д -у *m.*

chlorinate ['klɔ:rɪneɪt] v.t. хлёрыць, падхлёрваць: ***to chlorinate the swimming pool*** падхлёрваць басэ́йн

chlorine ['klɔ:ri:n] n. хлёр -у *m.*

chloroform ['klɔ:rəfɔ:rm] n. хлярафо́рм -у *m.*

chlorophyl ['klɔ:rəfil] n. хлярафі́л -у *m.*

chock [tʃɑ:k] n. падпо́рка *f.*, тармазна́я кало́дка, клін -а *m.*

chock-full [ˌtʃɑ:k'fʊl] adj. по́ўны, бітко́м набі́ты; напха́ны

chocolate ['tʃɔ:klət] – n. 1. шакаля́д -у *m.* 2. шакаля́дны ко́лер
– adj. шакаля́дны; цёмна-руды́

choice [tʃɔɪs] – n. 1. вы́бар -у *m.*, выбіра́ньне *n.*: ***I have no choice*** Я ня ма́ю вы́бару. 2. ре́чы на вы́бар. 3. выбра́ньнік, абра́ньнік -а *m.*, выбра́ньніца, абра́ньніца *f.*: ***the girl of one's choice*** выбра́ньніца се́рца. 4. альтэрнаты́ва *f.*
– adj. адбо́рны, вы́браны
• ***make a choice*** выбіра́ць
• ***take one's choice*** зрабі́ць вы́бар
• ***wide choice*** вялі́кі вы́бар

choir ['kwaɪr] n. 1. хор -у *m.* 2. хо́ры *pl. only* (*у царкве́*), кліра́с -у *m.*

choke [tʃoʊk] – v. 1. душы́ць(ь) (-ца), задыха́цца. 2. гасі́ць; глушы́ць, затры́мваць: ***to choke back the tears*** затрыма́ць сьлёзы; ***to choke progress*** затрыма́ць по́ступ
– n. 1. задзы́шка *f.*, ды́хавіца *f.* 2. тка́нае ме́сца; дро́сэль *f.*
• ***choke down*** а) праглыну́ць насі́лу. б) насі́лу стрыма́ць усхвалява́ньне
• ***choke up*** а) заткну́ць. б) Figur. перапо́ўніцца пачу́цьцямі. в) Informal здрэ́йфіць

cholera ['kɑ:lərə] n. хале́ра *f.*

cholesterol [kə'lesteroʊl] n. халестэры́н, халестэро́л -у *m.*

choose [tʃu:z] v., **chose, chosen** 1. выбіра́ць. 2. аддава́ць перава́гу. 3. хаце́ць: ***do what you choose*** рабі́ што хо́чаш

chooser ['tʃu:zər] n. той, хто выбіра́е

choosy ['tʃu:zi] adj. перабо́рлівы

chop I [tʃɑ:p] – v. **(-pp-)** 1. сячы́: ***to chop wood*** сячы́ дро́вы. 2. раптоўна перапыня́ць
– n. 1. сячэ́ньне *n.* 2. бітло́к -ка́ *m.*, адбіўна́я катле́та
• ***chop off*** адсячы́, адрэ́заць
• ***chop through*** прасячы́
• ***chop up*** сячы́, крышы́ць

chop II [tʃɑ:p] n. скі́віца *f.*

chopper ['tʃɑ:pər] n. 1. вялі́кі нож, сяке́ра *f.* 2. той, хто сячэ́, рэ́жа. 3. Sl. верталёт -а *m.*, гэлікоптар -а *m.*

choppy ['tʃɑ:pi] adj. 1. адры́вісты, су́таргавы. 2. зы́бкі (*пра ваду́*), неспако́йны. 3. патрэ́сканы. 4. які́ ча́ста зьмяня́ецца, зьме́нны

chopsticks ['tʃɑ:pstɪks] n., pl. па́лачкі да е́жы (*у кіта́йцаў, япо́нцаў*)

choral ['kɔ:rəl] adj. харавы́

chorale [kə'ræl] n. хара́л -у *m.*, царко́ўны гімн

chord I [kɔ:rd] n., Mus. ако́рд -у *m.*

chord II [kɔ:rd] n. 1. струна́ *f.* 2. Anat. а) зьвя́зка *f.*: ***vocal chords*** галасавы́я зьвя́зкі. б) сьцягно́ *n.* 3. Geom. хо́рда *f.*

chore [tʃɔ:r] n. 1. дро́бныя заня́ткі, дро́бная рабо́та. 2. цяжка́я, ну́дная *або́* непрые́мная рабо́та

chorus ['kɔ:rəs] – n., pl. **-ruses** 1. хор -у *m.* 2. музы́чная кампазы́цыя для хо́ру. 3. прыпе́(ў -ву, рэфрэ́н -у *m.*
– v.t. 1. пяя́ць, гаварыць у адзі́н го́лас. 2. выка́зваць зго́ду
• ***in chorus*** а) хо́рам. б) зго́дна

chow [tʃaʊ] n., Sl. е́жа, ядá, е́міна *f.*

chowder ['tʃaʊdər] n. густы́ суп з ры́бы, малю́скаў

Christ [kraɪst] n. Хрыстло́с -á *m.*; ***Christ is risen!*** Хрысто́с уваскро́с!

Christendom ['krɪsəndəm] n. 1. хрысьціяне́кі сьвет. 2. хрысьціяне

Christian ['krɪstʃən] – adj. хрысьціяне́кі: ***Christian Orthodox*** праваслаўны
– n. хрысьціяні́н -а *m., pl.* хрысьціяне

Christianity [ˌkrɪstʃi'ænəti] n. хрысьціяне́тва *n.*

Christmas ['krɪsməs] n. Каля́ды *pl. only*, нараджэ́ньне Хрысто́ва

Christmas Eve Куцьця́, Каляда́, каля́дны ве́чар

Christmas tree каля́дная ялі́нка

chromatic [krou'mætɪk] adj. 1. ко́лерны. 2. Mus. храматы́чны

chromosome ['kroʊməsoʊm] n. храмасо́ма *f.*

chronic ['krɑ:nɪk] adj. 1. зацяжны́, хране́чны (*пра хваро́бу*): ***a chronic disease*** зацяжна́я хваро́ба. 2. ста́лы, ве́чны, заўсёдны: ***a chronic liar*** ве́чны манюка

chronically ['krɑ:nɪklɪ] adv. 1. хране́чна. 2. застарэ́ла, задаўне́ла

chronicle ['krɑ:nɪkəl] – n. ле́тапіс -у *m.*, хро́ніка *f.*, за́піс падзе́яў; раска́з -у *m.*, справазда́ча *f.*

– v.t. 1. запі́сваць у ле́тапіс. 2. рэгістрава́ць, запі́сваць, ве́сьці хро́ніку

chronological [ˌkrɑ:nəl'ɑ:dʒɪkəl] adj. храналягі́чны

chronology [krə'nɑ:lədʒi] n. храналёгія *f.*

chub [tʃʌb] n., pl. **-s** or coll. **chub** гала|ве́нь -ўня́ *m.*

chubby ['tʃʌbi] adj. **-bier, -biest** 1. пуча́ты: ***chubby cheeks*** пуча́тыя шчо́кі. 2. по́ўны, кругле́нькі, таўсьце́нькі: ***a chubby boy*** таўсьце́нькі хло́пчык

chuck I [tʃʌk] v.t. 1. лагодна паляпаць, пала́шчыць. 2. кі́нуць, шпурну́ць: ***to chuck out*** вы́кінуць

chuck II [tʃʌk] n. вало́вая *або́* бара́няя каркаві́на

chuck III [tʃʌk] n. ква́ктаньне, куда́хтаньне *n.*

chuckle ['tʃʌkəl] – v.i. хіхі́каць, задаво́лена пасьміха́цца

– n. хіхі́каньне *n.*

chum [tʃʌm] n. 1. ся́бра -ы *m.* 2. ся́бра па пако́і

chummy ['tʃʌmi] adj. сяброўскі, тава́рыскі

chump [tʃʌmp] n., Informal 1. ду́рань -ня, ёлупень -ня *m.* 2. кало́дка *f.*

• ***off one's chump*** з глу́зду зье́хаць

chunk [tʃʌŋk] n., Informal 1. кава́лак -ка, камя́к -а́ *m.*: ***chunk of wood*** кало́да *f.* 2. прыса́дзісты чалаве́к *або́* жывёліна

chunky ['tʃʌŋkɪ] adj. 1. кускава́ты. 2. карана́сты, прыса́дзісты. 3. з камякамі

church [tʃɜ:rtʃ] n. 1. царква́ *f.*, касьцёл -а *m.*, сьвятыня *f.* 2. царква *f.* (*хрысьціяне аднаго́ веравызна́ньня*): ***The Orthodox Church*** праваслаўная царква́

church tower царкоўная ве́жа, ваніца *f.*

Church Slavonic царкоўнаславя́нская мо́ва

churchman ['tʃɜ:rtʃmən] n., pl. **-men** 1. духаўні́к -а́ *m.* 2. царкоўнік -а, ве́рнік -а *m.*

churchwarden ['tʃɜ:rtʃ,wɔ:rdən] n. царкоўны ста́раста

churchyard ['tʃɜ:rtʃjɑ:rd] n. 1. цьвінта́р -а́ *m.* 2. мо́гілкі, клады́ *pl. only*

churlish ['tʃɜ:rlɪʃ] adj. 1. грубія́нскі, ха́мскі. 2. цяжкі́ для апрацо́ўкі

churn [tʃɜ:rn] – n. 1. маслабо́йка *f.* 2. Brit. бітон на малако́

– v. 1. бі́ць ма́сла. 2. узьбіва́ць, усьпе́ньваць. 3. пе́ніцца, бурлі́ць

chute I [ʃu:t] – n. 1. стро́ма *f.*, стро́мкі прахо́д; спуск -у *m.* 2. спускна́я тру́ба

– v.t. спуска́ць, спушча́ць

chute II [ʃu:t] – n., Informal парашу́т -а *m.*

– v.i. спуска́цца на парашу́це

cicada [sɪ'keɪdə] n. цыка́да *f.*

cicatrice ['sɪkətrɪs] n. or **cicatrix** рубе́ц -ца́ *m.*, шрам -у, шнар -у *m.*

cicatrize ['sɪkətraɪz] v. гаі́цца; зарубцо́ўвацца

cider ['saɪdər] n. сідр, сок -у *m.*

cigar [sɪ'gɑ:r] n. цыга́ра *f.*

cigarette or **cigaret** ['sɪgəret] n. папяро́са, цыгары́та *f.*: ***cigarette case*** папяро́сьніца *f.*

cilia ['sɪlɪə] n., pl. of **cilium** 1. ве́йкі *pl.* 2. расьні́чкі *pl.* 3. валаскі́ *pl.*

cinch [sɪntʃ] n.1. папру́га *f.* (*на кані*). 2. Figur. мо́цнае сьціска́ньне. 3. Sl. не́шта лёгкае, про́стае, пэ́ўнае: ***It's a cinch*** пэ́ўная спра́ва

cinchona [sɪŋ'koʊnə] n.1. хі́нная кара́. 2. хі́ннае дрэ́ва

cinder ['sɪndər] – n. 1. гара́чае вуго́льле; вуго́льле *n.* 2. по́пел -у *m.* 3. шлак -у *m.* 4. Geol вулькані́чны шлак

– v. спа́льваць на шлак

Cinderella [ˌsɪndəˈrelə] n. Папялу́шка *f.*

cinema [ˈsɪnəmə] n., Brit. кінатэа́тар -ру *m.*, кіно́ *n.*

cinematograph [ˌsɪnəˈmætəgræf] – n. Brit., *тс.* **kinematograph** 1. кінэматО́граф -у. 2. кінаапара́т -а *m.*
– v. фільмава́ць, дэманстрава́ць кінафі́льм

cinerama [ˌsɪnəˈrɑ:mə] n. сінэра́ма *f.*

cineration [sɪnəˈreɪʃən] n. спа́льваньне *n.*

cinerator [ˈsɪnəreɪtər] n. 1. печ для спа́льваньня сьме́цьця. 2. крэмато́рый -ю *m.*

cinnamon [ˈsɪnəmən] n. 1. карыца *f.*, цынамо́н -у *m.* 2. сьветла-бу́ры ко́лер

cipher [ˈsaɪfər] – n. 1. лі́чба *f.* 2. шыфр -у *m.*, код -у *m.* 3. ключ для шы́фру. 4. нуль -я́ *m.* 5. манагра́ма *f.*
– v. 1. вылічы́ць, разьвя́зваць арытмэты́чныя зада́чы. 2. зашыфро́ўваць, шыфрава́ць

circa [ˈsɜ:rkə] prep., adv. прыбліза́на, каля́

circle [ˈsɜ:rkəl] – n. 1. ко́ла *n.*, круг -а *m.* 2. Math. акру́жнасьць *f.* 3. Theatr. балько́н -а, я́рус -а *m.* 4. кругавано́т -у *m.*, цы́кл -у *m.* 5. ко́ла *n.* (*сяме́йнае, сяброўскае*), гурто́к -ка́ *m.*: ***literary circle*** літаратУ́рны гурто́к. 7. сфэ́ра *f.* (*дзе́яньня, уплы́ваў*)
– v. 1. абкружа́ць. 2. круці́цца навО́кал, абыхо́дзіць круго́м
• ***go around in circles*** таптА́цца, круці́цца на ме́сцы
• ***vicious circle*** зачарава́нае ко́ла, зага́ннае ко́ла

circuit [ˈsɜ:rkət] – n. 1. кругаабаро́т -у *m.* 2. аб'е́зд -у, маршру́т -у *m.* 3. судо́вая акру́га: ***circuit court*** акруго́вы суд. 4. Math. акру́жнасьць *f.* 5. Electr. ток -у *m.*: ***short circuit*** каро́ткае замыка́ньне
– v.i. круці́цца навО́кал, рабі́ць кругаабаро́т

circuit breaker рубі́льнік -а *m.*

circuitous [sərˈkju:ətəs] adj. акружны́; навако́льны: ***to take a circuitous route*** зрабі́ць аб'е́зд, аб'е́хаць круго́м

circuitry [ˈsɜ:rkətri] n. элеме́нты, кампане́нты электры́чнае се́ткі

circular [ˈsɜ:rkjələr] – adj. 1. кру́глы. 2. кругавы́, які́ ру́хаецца па ко́ле. 3. цыркуля́рны. 4. акружны́
– n. цыркуля́р -у *m.*

circular saw цыркуля́рная піла́

circulate [ˈsɜ:rkjəleɪt] – v.i. 1. кружы́ць, абарача́цца. 2. пашыра́цца, разыхо́дзіцца. 3. ру́хацца, цыркулява́ць (*пра кроў*)
– v.t. 1. пашыра́ць, распаўсю́джваць. 2. перадава́ць

circulation [ˌsɜ:rkjəˈleɪʃən] n. 1. цыркуля́цыя *f.*, кругаваро́т, абаро́т -у *m.* 2. пашыра́ньне, распаўсю́джваньне *n.* 3. валю́та *f.*, гро́шы ў абаро́це

circulation of blood кровазваро́т -у *m.*, цыркуля́цыя крыві́

circumcision [ˌsɜ:rkəmˈsɪʒən] n. абраза́ньне *n.*

circumference [sərˈkʌmfərəns] n. акру́жнасьць *f.*

circumflex [ˈsɜ:rkəmfleks] n. цыркумфле́кс -у *m.* (*дыякрыты́чны знак*)

circumlocution [ˌsɜ:rkəmloʊˈkju:ʃən] n. шматсло́ўе, мнагасло́ўе *n.*

circumnavigate [ˌsɜ:rkəmˈnævɪgeɪt] v.t. плысьці́ навО́кал: ***to circumnavigate the earth*** плысьці́ вако́л зямлі́

circumscribe [ˈsɜ:rkəmskraɪb] v.t. 1. апі́сваць; абво́дзіць лі́ніяй. 2. абкружа́ць. 3. абмяжо́ўваць, вызнача́ць ме́жы

circumspect [ˈsɜ:rkəmspekt] adj. аба́члівы, асьцяро́жны

circumstance [ˈsɜ:rkəmstæns] n. 1. акалі́чнасьць *f.*, вы́падак -ку *m.*; абста́віны *pl.*: ***under no circumstances*** ні ў я́кім вы́падку; ***under the circumstances*** у да́дзеных абста́вінах. 2. падрабя́знасьць, дэта́ль *f.* 3. цырымО́нія *f.*: ***with pomp and circumstance*** зь вялі́кім шы́кам. 4. матэрыя́льнае стано́вішча: ***in easy circumstances*** у до́брым матэрыя́льным стано́вішчы

circumstantial [sɜ:rkəmˈstænʃəl] adj. 1. зале́жны ад абста́вінаў. 2. выпадко́-

вы, ускóсны: ***circumstantial evidence*** ускóсныя дóказы. 3. падрабя́зны

circumvent [ˌsɜ:rkəmˈvent] v. 1. абыхóдзіць, абміна́ць: ***to circumvent the town*** абмінýць гóрад. 2. перахітрыць; ашука́ць

circus [ˈsɜ:rkəs] n. 1. цырк -у *m.* 2. Figur. сьме́шная сытуа́цыя, балага́н -у *m.* 3. амфітэа́тар -ру *m.* 4. кру́глы пляц

cirrus [ˈsɪrəs] n., pl. **cirri** пе́рыстыя аблóкі

cistern [ˈsɪstərn] n. цыстэ́рна *f.*, бак -а *m.*; рэзэрвуа́р -а *m.*

citadel [ˈsɪtədəl] n. 1. крэ́пасьць, цытадэ́ль *f.* 2. цьвярды́ня *f.*, мóцная апóра

citation [saɪˈteɪʃən] n. 1. а) цыта́та, спасы́лка *f.* б) цытава́ньне, спасыла́ньне *n.* 2. Milit. пахва́льная зга́дка, адзна́ка. 3. Law а) вы́клік у суд. б) павéстка ў суд, пóзва *f.*

cite [saɪt] v. 1. цытава́ць. 2. спасыла́цца, падава́ць як пры́клад. 3. пахва́льна зга́дваць. 4. выклі́ка́ць у суд

citizen [ˈsɪtəzən] n. 1. грамадзя́нін -а *m.*, грамадзя́нка *f.* 2. гараджа́нін -а *m.*; мяшча́нін -а *m.*, мяшча́нка *f.*

citizen of the world касмапалíт -а *m.*, касмапалíтка *f.*

citizenship [ˈsɪtɪzənʃɪp] n. 1. грамадзя́нства, падда́нства *n.* 2. абавя́зкі, правы́ й прывілéі грамадзя́ніна

citreous [ˈsɪtriəs] adj. жóўтага кóлеру

citric [ˈsɪtrɪk] adj. цытры́навы

citrine [ˈsɪtrɪn] – adj. сьвéтла-жóўты, зеленава́та-жóўты

– n. Min. цытры́н -у *m.*, залацíсты тапа́з

citron [ˈsɪtrən] n. цытрóн -у, -а *m.* (*дрэ́ва й плод*)

citrus [ˈsɪtrəs] – n. цы́трус -у, -а *m.* (*дрэ́ва й плод*)

– adj. цы́трусавы

city [ˈsɪti] – n., pl. **cities** гóрад -у *m.*, мéста *n.*

– adj. гарадзкí

city council гарадзка́я ра́да

city hall 1. ра́туша *f.* 2. гарадзка́я ўпра́ва

civic [ˈsɪvɪk] adj. 1. гарадзкí, муніцыпа́льны. 2. грамадзя́нскі: ***civic duties*** грамадзя́нскія абавя́зкі; ***civic courage*** грамадзя́нская му́жнасьць. 3. цывíльны; сьвéцкі

civic-minded [ˈsɪvɪkˌmaɪndɪd] adj. грама́дзкі, з пачуцьцём грама́дзкага абавя́зку

civics [ˈsɪvɪks] n. навýка пра абавя́зкі, правы́ й прывілéі грамадзя́наў

civil [ˈsɪvəl] adj. 1. грамадзя́нскі: ***civil liberties*** грамадзя́нскія свабóды. 2. грама́дзкі. 3. ура́давы, дзяржа́ўны: ***civil servant*** ура́давец дзяржа́ўнае адміністра́цыі; ***civil service*** дзяржа́ўная слýжба. 4. цывíльны, грамадзя́нскі (*не царкóўны, не вайскóвы*). 5. цывілізава́ны. 6. вéтлівы, дóбра вы́хаваны: ***civil person*** вéтлівы чалавéк

• ***civil authorities*** цывíльная ўла́да

• ***civil law*** грамадзя́нскае пра́ва

• ***civil marriage*** грамадзя́нскі шлюб

• ***civil rights*** правы́ асабíстае свабóды

• ***civil society*** грамадзя́нская супóльнасьць

• ***civil war*** грамадзя́нская вайна

civilian [səˈvɪlɪən] – n. цывíльны -ага *m.* (*не вайскóвы*)

– adj. цывíльны, невайскóвы

civility [səˈvɪlətɪ] n., pl. **-ties** вéтлівасьць, далікáтнасьць, вы́хаванасьць *f.*

civilization [ˌsɪvələˈzeɪʃən] n. цывіліза́цыя *f.*, цывілізава́насьць *f.*

civilize [ˈsɪvəlaɪz] v. 1. цывілізава́ць (-ца). 2. адукóўваць

civilized [ˈsɪvəlaɪzd] adj. цывілізава́ны, культýрны

clack [klæk] – v. 1. ля́скаць, трашчэ́ць. 2. балбата́ць, траската́ць. 3. кудáхтаць

– n. ля́скат -у *m.*, траскатня́ *f.* 2. балбатня́ *f.*

clad [klæd] adj. апра́нуты

claim [kleɪm] – v. 1. заяўля́ць прэтэ́нзію, прэтэндава́ць. 2. дамага́цца: ***to claim one's right*** дамага́цца свайго́ пра́ва. 3. сьцьвярджа́ць, упэ́ўніваць:

to claim victory заяўля́ць пра сваю́ перамо́гу. 4. вымага́ць, патрабава́ць – n. 1. а) дамага́ньне, патрабава́ньне *n.*: ***an insurance claim*** дамага́ньне адшкадава́ньня. б) зая́ва на страхо́ўку. 2. прадме́т дамага́ньня, прэтэ́нзіі. 3. цьве́рджаньне *n.*

• ***lay claim to*** заяві́ць сваё пра́ва на *што*

claimant ['kleɪmənt] n. прэтэндэ́нт -а *m.*

clairvoyance [kler'vɔɪəns] n. яснабача́ньне *n.*, празо́рлівасьць *f.*

clairvoyant [kler'vɔɪənt] – n. празо́рца -ы *m. & f.*

– adj. празо́рлівы

clam [klæm] – n. 1. двухра́кавінкавы марскі́ малю́ск. 2. Figur. негаваркі́ чалаве́к, маўчу́н -а́ *m.*

– v. выко́пваць зь пяску́ малю́скаў

clamber ['klæmbər] – v.i. кара́скацца, ле́зьці

– n. кара́сканьне *n.*

clammy ['klæmi] adj. **-mier, -miest** хало́дны й во́гкі, во́гкі й лі́пкі

clamor, Brit. **clamour** ['klæmər] – n. 1. а) крык, га́лас -у *m.* б) го́ман, шум -у *m.* 2. крыкліві́выя дамага́ньні, гу́чныя пратэ́сты

– v. 1. крычэ́ць, падыма́ць га́лас. 2. крыкліва дамага́цца, пратэставаць

clamorous ['klæmərəs] adj. гаманкі́, крыкліві́вы

clamp I [klæmp] – n., Tech. заціска́чка *f.*, кля́мар -а *m.*

– v. зашчамля́ць; заціска́ць, сьця́гваць, змыка́ць

clamp II [klæmp] n. 1. ку́ча *f.* 2. капе́ц -ца́ *m.*

clampdown ['klæmpdaun] n., Informal стро́гія абмежава́ньні, зашчамле́ньне *n.*, забаро́на *f.*

clamshell ['klæmʃel] n. ра́кавінка малю́ска

clan [klæn] n.1. род, клян -у *m.*, пле́мя *n.* 2. кліка *f.*, гру́па *f.*

clandestine [klæn'destɪn] adj. патае́мны, тае́мны, та́йны, прыхава́ны; падпо́льны

clang [klæŋ] – n. ля́скат, бра́згат -у *m.*

– v. ля́скаць, бра́згаць

clangorous ['klæŋərəs] adj. бразгатлі́вы

clank [klæŋk] – n. бра́згат, скры́гат -у *m.*

– v. бра́згаць, бразгацэ́ць; грукацэ́ць, ля́скаць; скрыгата́ць

clap I [klæp] – n. 1. грук, гру́кат -у *m.*; пля́скат -у *m.* (*дало́няў*). 2. во́плескі *pl.* 3. ля́паньне *n.*: ***a clap on the shoulder*** ля́паньне па плячы́

– v. 1. пля́скаць. 2. ля́паць. 3. лапата́ць (*кры́ламі*)

clap II [klæp] n., Sl. ганарэ́я *f.*, тры́пэр -у *m.*

clapper ['klæpər] n. 1. се́рца звана́. 2. бразго́тка, траско́тка *f.*; ляско́тка *f.* 3. Informal даўгі́ язы́к (*гаваруна́*)

claptrap ['klæptræp] n. та́нны эфэ́кт

claret ['klærət] – n. 1. клярэ́т -у *m.* (*чырво́нае віно́*). 2. цёмна-чырво́ны, барво́вы ко́лер

– adj. барво́вы

clarification [ˌklærəfɪ'keɪʃən] n. высьвятле́ньне, паясьне́ньне, вытлумачэ́ньне, растлумачэ́ньне *n.* 2. ачышчэ́ньне ад аса́дку

clarify ['klærəfaɪ] v. **-fied, -fying** 1. высьвятля́ць; растлума́чваць; паясьня́ць. 2. ачышча́ць ад аса́дку. 3. ачышча́цца. 4. рабі́ць я́сным, зразуме́лым

clarinet [ˌklærə'net] n. клярнэ́т -а *m.*

clarity ['klærəti] n. чы́стасьць; я́снасьць *f.*

clash [klæʃ] – n. 1. ля́скат, бра́згат -у *m.* 2. а) сутыкне́ньне *n.*, варо́жая сутычка. б) мо́цнае разыхо́джаньне, супярэ́чнасьць *f.*, канфлі́кт -у *m.*: ***a clash of opinions*** разыхо́джаньне ў пагля́дах

– v. 1. ля́скаць, бры́нкаць, бра́згаць. 2. канфлікта́ваць, не згаджа́цца, сварыцца. 3. не пасава́ць, не гарманізава́ць: ***the colors clash*** ко́леры не пасу́юць

clasp [klæsp] – n. 1. за́сьцежка, спра́жка, спра́жачка *f.* 2. по́ціск -у *m.* (*рукі́*), абды́мкі *pl. only*

– v. 1. зашпіля́ць. 2. абхапі́ць, схапі́ць

clasp knife складáны нóжык, складáнчык -а *m.*

class [klæs] – n. 1. клáса, катэгóрыя, грýпа *f.*: ***He flew first class*** Ён ляцéў пéршай клáсай. 2. гатýнак -ку *m.*, áкасьць *f.* 3. клáса ў шкóле, лéкцыя *f.*; курс -у *m.*: ***the French class*** лéкцыя францýскае мóвы; ***to attend classes*** бы́ць прысýтным на лéкцыях; ***to take classes in chemistry*** прахóдзіць курс хíміі. 4. сацыя́льная клáса: ***the middle class*** сярэ́дняя клáса; ***the working class*** рабóчая клáса; ***the upper class*** вышэ́йшая клáса

– adj. клáсавы, клáсны

– v. 1. клясыфікавáць, дзялíць на грýпы. 2. налéжаць да грýпы

classmate ['klæʃmeɪt] n. аднаклáсьнік -а *m.*, аднаклáсьніца *f.*

class struggle клáсавая барацьбá

classic ['klæsɪk] – adj. 1. клясы́чны. 2. найлéпшы, найбóльшы, дасканáлы, выдáтны

– n. 1. клáсык -а *m.* 2. спэцыялíст у клясы́чнай філялёгіі. 3. твор высóкай áкасьці

• ***the classics*** клясы́чная літаратýра

classical adj. *гл.* **classic**

classicism ['klæsɪˌsɪzəm] n. клясыцы́зм -у *m.*

classification [ˌklæsɪfɪ'keɪʃən] n. клясыфікáцыя *f.*

classified ['klæsɪfaɪd] adj. 1. падзéлены на клáсы, грýпы. 2. тáйны, сакрэ́тны: ***classified documents*** сакрэ́тныя дакумэ́нты

classified ad газэ́тная абвéстка ў аддзéле пóпыту

classify ['klæsɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** 1. клясыфікавáць. 2. сартавáць. 3. сакрэ́чваць

classless ['klæsləs] adj. 1. бясклáсавы: ***clasless society*** бясклáсавае грамáдзтва. 2. безгустóўны

classroom ['klæsru:m] n. **schoolroom** клáса *f.* (*пакóй*)

classy ['klæsi] adj., Sl. 1. першаклáсны, выдáтны. 2. шыкóўны, густóўны

clatter ['klætər] – n. 1. стук, звон -у *m.*, траскатня́ *f.* 2. гáлас -у *m.*, балбатня́ *f.* 3. тýпат -у *m.*

– v.i. брáзгаць, бразгатáць, лáскаць

clause [klɔ:z] n.1.Gram. чáстка складáнага скáзу. 2. клáўзула, агавóрка *f.*

claustrophobia [ˌklɔ:strə'foʊbiə] n. клаўстрафóбія *f.*, страх замкнýтага мéсца

clavicle ['klævɪkəl] n. ключы́ца *f.*

claw [klɔ:] – n. 1. капцюр, кіпцюр -á *m.* 2. лáпа зь кіпцюрóм, клю́шня *f.*

– v.t. 1. драпáць; драць, дзéрці, разьдзіраць. 2. схапíць *або* цягнýць лáпамі. 3. скрэ́бці

claw hammer малатóк-цьвікадзёр

clay [kleɪ] n.1. глíна *f.* 2. Bibl. чалавéчае цéла

clayey ['kleɪi] adj. 1. глíністы: ***clayey soil*** суглíнак. 2. абмáзаны глíнай

clean [kli:n] – adj. 1. чы́сты, незапэ́цканы. 2. нявíнны. 3. ахáйны. 4. рóўны; глáдкі; я́сны, выразны: ***a clean copy*** выразная кóпія. 5. чы́сты, а) без прымéшкі. б) без памы́лак

– adv. 1.чы́ста. 2. зусíм, цáлкам

– v.t. чы́сьціць, прыбірáць

• ***clean living*** маráльнае жыцьцё

• ***clean out*** вычышчáць, а) апаражня́ць; спаражня́ць. б) ужывáць, вычэ́рпваць

• ***clean up*** прыбірáць, ачышчáць, парáдкаваць: ***to clean up the table*** прыбráць са сталá

• ***come clean*** прызнáцца, сказáць прáўду

clean-cut [ˌkli:n'kʌt] adj. 1. з выразным абры́сам. 2. ахáйны. 3. я́сны; азначаны, выразны

cleaner ['kli:nər] n. 1. прыбірáльшчык -а *m.*, прыбірáльшчыца *f.* 2. чы́стка *f.* 3. срóдак для чы́сткі

cleaning ['kli:nɪŋ] n. чы́стка *f.*, чышчэ́ньне *n.*

cleaning woman прыбірáльшчыца

cleanliness ['klenlɪnəs] n.1. чысьцінá *f.* 2. ахáйнасьць *f.*

cleanly ['kli:nli] adv. чы́ста, выразна; акурáтна, дакладна

cleanse [klenz] v.t. ачышча́ць, рабі́ць чы́стым

cleanser [ˈklenzər] n.1. прыла́да для чы́сткі. 2. сро́дак для чы́сткі

clean-shaven [ˌkli:nˈʃeɪvən] adj. чы́ста пагО́лены

clear [klɪr] – adj. 1. свяе́тлы, я́сны, бяз хма́раў: ***clear day*** свяе́тлы дзень. 2. празры́сты, бліскў́чы. 3. я́сна чў́тны, я́сна ба́чны; выра́зны; зразуме́лы: ***a clear voice*** выра́зны го́лас. 4. невінава́ты, безь віны́: ***clear conscience*** чы́стае сумле́ньне. 5. во́льны, адкры́ты: ***a clear view*** адкры́ты від. 6. во́льны ад до́ўгу, бяз до́ўгу, чы́сты: ***clear profit*** чы́сты прыбы́так; ***clear of debt*** бяз до́ўгу. 7. апаро́жнены, разгру́жаны

– adv. я́сна; зусі́м, ца́лкам

– v.t. 1. чы́сьціць. 2. рабі́ць празры́стым. 3. выясьня́ць. 4. Law а) апра́ўдваць, прызнава́ць невінава́тым. б) прызнава́ць надзе́йным. 5. расчыша́ць: ***to clear the land of the trees*** вы́карчаваць

• ***all clear*** а) усё ў пара́дку. б) «адбо́й»

• ***clear away*** адкі́нуць, расчы́сьціць, ліквідава́ць

• ***clear off*** счы́сьціць

• ***clear the way*** разрадзі́ць атмасфэ́ру, адхілі́ць непаразуме́ньне

• ***clear up*** а) праясьні́цца, распагО́дзіцца. б) вы́тлумачыць, вы́ясьніць

• ***it is clear*** відаво́чна

• ***keep clear of*** трыма́цца здалёк, асьце рага́цца

• ***out of a clear blue sky*** неспадзява́на, раптО́ўна

clearance [ˈklɪrəns] n.1. паля́нка *f.*, ля́да *n.* 2. пацьве́рджаньне *n.* 3. дазво́л -у, до́пуск -у *m.*: ***He passed the security clearance*** Ён атрыма́ў до́пуск да сакрэ́тнай пра́цы. 4. запа́с -у *m.*, во́льны прасто́р: ***The car had a clearance of one meter on each side of the gate*** Між бра́май і а́ўтам быў мэ́тар запа́су з ко́жнага бо́ку

clearance sale распро́даж тава́ру па зьні́жаных цэ́нах

clear-cut [ˌklɪrˈkʌt] adj. я́сны, пэ́ўны, выра́зны

clear-headed [ˌklɪrˈhedɪd] n. свяе́тлы ро́зум, я́сная галава́

clearing [ˈklɪrɪŋ] n. 1. ачышчэ́ньне; праясьне́ньне *n.* 2. вы́сечаная паля́на, прага́ліна *f.*

clearing house разьлікО́вая пала́та

clearly [ˈklɪrli] adv. выра́зна, я́сна

clearness [ˈklɪrnəs] n. я́снасьць, выра́знасьць *f.*

clear-sighted [ˌklɪrˈsaɪtəd] adj. 1. здО́льны я́сна ба́чыць. 2. здО́льны я́сна разуме́ць *або́* ду́маць

cleavage [ˈkli:vɪdʒ] n. 1. раскО́л -у *m.*, разыхО́джаньне *n.* 2. дэкальтэ́ *n.*, *indecl.*

cleave I [kli:v] v.t. **cleft** or **cleaved** or **clove** 1. расшчапля́ць, раскО́лваць. 2. прасяка́ць. 3. расьсяка́ць

cleave II [kli:v] v.t. **cleaved** мО́цна трыма́цца; ліпнуць; быць ве́рным, адда́ным: ***He cleaves to his friends*** Ён адда́ны сябром

cleaver [ˈkli:vər] n. шырО́кі разьні́цкі нож

clef [klef] n., Mus. ключ -а́ *m.*

cleft I [kleft] n. расшчэ́піна, шчы́ліна, раскО́ліна *f.*; цясьні́на *f.*

cleft II [kleft] *p.t. and p.p. of* **cleave**

clemency [ˈklemənsi] n., pl. **-cies** 1. міласэ́рнасьць, спага́длівасьць *f.*; памі́лаваньне *n.* 2. лагО́днасьць *f.*

clement [ˈklemənt] adj. лагО́дны, міласэ́рны; памяркО́ўны

clench [klentʃ] – v.t. 1. сьціска́ць, заціска́ць. 2. мО́цна схапі́ць, зацісну́ць у руцэ́

– n. мО́цны сьці́ск (*кулака́, зубО́ў*)

clergy [ˈklɜ:rdʒi] n., pl. **-gies** духаве́нства *n.*

clergyman [ˈklɜ:rdʒimən] n., pl. **-men** духО́ўны -ага, сьвята́р -а́, па́стар -а *m.*

cleric [ˈklerɪk] – n. клерыка́л -а, царкО́ўнік -а *m.*

– adj. царкО́ўны

clerical ['klerɪkəl] – adj. 1. духо́ўны, клерыка́льны. 2. пі́сарскі, канцыля́рскі, ура́дніцкі
– n. 1. духаўні́к -а́ *m.* 2. клерыка́л -а *m.*
clericals духо́ўніцкая во́пратка
clericalism ['klerɪkəˌlɪzəm] n. клерыкалі́зм -у *m.*
clerk [klɜ:rk] n.1. канцылярыст -а *m.*, канцылярыстка *f.*; сакрата́р -а́ *m.* 2. чыно́ўні́к, працаўні́к, адміністра́тар -а *m.*: ***bank clerk*** ба́нкаўскі працаўні́к. 3. прада|ве́ц -ўца́, кра́мнік -а *m.*, прадаўшчы́ца, кра́мніца *f.*
clever ['klevər] adj. 1. разу́мны, здо́льны. 2. уме́лы, зда́тны, спра́ўны: ***a clever carpenter*** зда́тны сталя́р. 3. спры́тны, разу́мны: ***a clever trick*** спры́тная шту́чка; ***a clever answer*** разу́мны адка́з
cleverness ['klevərnəs] n. 1. разу́мнасьць, здо́льнасьць *f.* 2. спрыт -у *m.*, зда́тнасьць *f.*
clew [klu:] n. клубло́к -ка́, клубо́чак -ка *m.*
cliché [kli:'ʃeɪ] n. кліша́ *n., indecl.*; шаблён -у *m.*, зьбі́тая фра́за
click [klɪk] – n. шчо́ўканьне *n.* (*замка́, затво́ра*)
– v. 1. шчо́ўкаць: ***The latch clicked*** Шчо́ўкнула за́саўка. 2. прыцо́кваць, прыцмо́кваць: ***The soldier clicked his heels*** Жаўне́р прыцо́кнуў абца́самі; ***to click one's tongue*** прыцмо́кваць языко́м. 3. Comput. шчо́ўкаць мы́шкай
client ['klaɪənt] n. 1. кліе́нт -а *m.* 2. пакупні́к -а́ *m.*, пакупні́ца *f.*
clientele [ˌklaɪən'tel] n. кліе́нты *pl.*; пасьлядо́ўнікі *coll.*; кліенту́ра *f.*
cliff [klɪf] n. скала́, стро́ма *f.*; абры́лў -ву *m.*
cliff dweller 1. жыха́р пячо́ры. 2. жыха́р шматпавярхо́вага до́му
cliff hanger, Sl. напру́жанае чака́ньне разьвя́зкі (*у апавяда́ньні, кіно́*)
climacteric [klaɪ'mæktərɪk] n. 1. крыты́чны пэры́яд. 2. клімактэры́чны пэры́яд; мэнапа́ўза
climate ['klaɪmət] n. 1. кліма́т -у *m.* 2. атмасфэ́ра *f.*: ***political climate*** палі́ты́чная атмасфэ́ра
climax ['klaɪmæks] – n. 1. кульмінацы́йны пункт. 2. найвышэ́йшы пункт; пункт найбо́льшага зацікаўле́ньня; найбо́льш хвалю́ючая ча́стка. 3. арга́зм -у *m.*
– v. 1. дасе́сьці да кульмінацы́йнага пу́нкту. 2. быць у найвышэ́йшай ступе́ні. 3. бы́ць кульмінацы́йным пу́нктам
climb [klaɪm] – v. 1. узла́зіць; ле́зьці; кара́скацца. 2. узьніма́цца ўго́ру, уздыма́цца; паднима́цца. 3. ві́цца (*пра расьлі́ны*). 4. падыма́цца, расьці́ (*пра цэ́ны*)
– n. 1. пад'ём -у *m.*, падыма́ньне *n.* 2. узыхо́джаньне, узла́жаньне *n.*: ***a long climb to the top*** до́ўгае ўзыхо́джаньне на вяршы́ню. 3. уздым, узро́ст -у *m.*: ***climb of the plane*** уздым самалёта
climber ['klaɪmər] n. 1. верхала́з -а *m.*; альпіні́ст -а *m.*; альпіні́стка *f.* 2. кар'ерыст -а *m.*, чалаве́к, які́ пне́цца ўго́ру. 3. паво́йная расьлі́на
clinch [klɪntʃ] – v.t. 1. заклёпваць; защіска́ць, сьціска́ць; зьвя́зваць. 2. канчатко́ва вырашаць, дамаўля́цца: ***to clinch a bargain*** старгава́цца; ***to clinch the matter*** вы́рашыць спра́ву
– n. 1. за́шіск -у *m.*; заклёпка *f.* 2. абды́м -у *m.*; захва́т, кліnч -у *m.* (*у бо́ксе*). 3. вырашальнае зала́джаньне *n.*; пацьве́рджаньне, падмацава́ньне *n.*
cling [klɪŋ] v. **clung, clinging** 1. прыліпа́ць, прычапля́цца, прыстава́ць: ***The boy clung to his mother*** Хло́пчык прылі́п да ма́ці. 2. трыма́цца, быць ве́рным: ***to cling together*** трыма́цца ра́зам; ***to cling to one's beliefs*** заставацца ве́рным сабе́, трыма́цца сваіх пагля́даў. 3. хілі́цца, тулі́цца да *кагó*. 4. чапля́цца; мо́цна трыма́цца *чагó*, лі́пнуць: ***to cling to hope*** пе́сьціць надзе́ю. 5. заставацца ў па́мяці (*пра сло́вы*)

clinging [klɪŋɪŋ] adj. лі́пкі, ліпу́чы; учэ́пісты: ***clinging dress*** абліпла́я сукéнка

clinic ['klɪnɪk] n. клі́ніка *f.*

clinical ['klɪnɪkəl] adj. клі́нічны

clink I [klɪŋk] – n. лёгкі звон, дзы́нканьне *n.*

– v.i. зьвінéць; званíць. 2. дзы́нкаць

clink II [klɪŋk] n.,Sl. турмá *f.*

clip I [klɪp] – v. **(-pp)** 1. стрыгáць, абстрыгáць: ***clip a hedge*** падстры́гчы жывапло́т. 2. выразáць: ***clip an article from the newspaper*** вы́разаць артыкул з газэ́ты. 3. абразáць, скарачáць. 4. Informal мóцна ўдáрыць. 5. Informal ашукáць

– n. 1. стры́жка *f.* 2. адрэ́зак -ка, кліп -а *m.*: ***a film clip*** адрэ́зак кінастýжкі. 3. Informal рэ́зкі ўдáр. 4. хýткасьць *f.*: ***at a fast clip*** вéльмі хýтка. 6. Informal адзíн раз, адзíная нагóда: ***at one clip*** за адзíн раз

clip II [klɪp] – v. **(-pp-)** 1. зацiскáць, сашчапля́ць. 2. абкружáць. 3. шчыпáць

– n. сашчэ́пка *f.*: ***paper clip*** сашчэ́пка для папéраў

clipper ['klɪpər] n. 1. той, хто стрыжэ́. 2. прылáда да адразáньня (*нажні́цы, кусáчыкі*). 3. шпáркі конь. 4. клíпэр -а *m.*, скарахóдны карабéль; шпáркі самалёт

clipping ['klɪpɪŋ] n. 1. рэ́заньне, стрыжэ́ньне *n.* 2. вы́разка, абрэ́зак -ка *m.*

clique [klik] n. клíка *f.*

cloak [klouk] – n. 1. плашч -á *m.*, мáнтыя *f.* 2. пóкрыва *n.*: ***cloak of snow*** пóкрыва сьнéгу; ***under the cloak of loyalty*** пад мáскай ляя́льнасьці

– v.t. прыкрывáць, хавáць; маскавáць

cloakroom ['kloukru:m] n. разьдзявáльня *f.*, гардэрóбная *f.*

clobber ['klɑ:bər] v., Sl. 1. бíць; лупцавáць. 2. разьбівáць; перамагáць

clock [klɑ:k] – n. гадзíньнік -а *m.*

– v. мéраць час; вымярáць, засякáць час

• ***around the clock*** крýглыя сýткі: ***He works around the clock*** Ён працýе крýглыя сýткі

• ***race against the clock*** сьпяшáцца скóнчыць у час

• ***turn the clock back*** вярнýцца да старóга

clockmaker ['klɑ:kmeɪkər] n. гадзíншчык -а *m.*, мáйстар гадзíньнікаў

clockwise ['klɑ:kwaɪz] adj. у кірýнку рýху гадзíньнікавай стрэ́лкі

clockwork ['klɑ:kwɜ:rk] n. гадзíньнікавы мэханíзм: ***like clockwork*** вéльмі дакладна (*з дакладнасьцю гадзíньніка*)

clod [klɑ:d] n. 1. грýда, грýдка *f.* 2. зямля́, глéба *f.* 3. дýрлань, ёлупень -ня *m.*, расьця́пла -ы, разявáкла -і *m. & f.*

cloddish ['klɑ:dɪʃ] adj. нехлямя́жы, неабчэ́саны

clog [klɑ:g] – v. **(-gg-)** 1. затыкáць (-ца), запíхваць (-ца), запрýджваць: ***Grease clogged the drain*** Тлушч заткнýў сьцёкавую трубý. 2. замінáць

– n. 1. перашкóда *f.* 2. калóдка *f.*, драўля́ныя кайданы́. 3. чаравíкі з драўля́най падэ́швай

cloister ['klɔɪstər] – n. 1. манасты́р -á *m.* 2. манасты́рскае жыцьцё. 3. крыта́я аркáда

– v. замкнýцца ў манасты́р *або́* ў адасóбленае мéсца

close I [klouz] – v.t. 1. зачыня́ць, замыкáць, заплю́шчваць. 2. затыкáць; замáзваць: ***to close a crack in the wall*** замáзаць шчы́лiну ў сьцянé. 3. канчáць, спыня́ць: ***He closed with these words*** Ён закóнчыў гэ́ткімі слóвамі. 4. счапля́ць; злучáць, зьяднóўваць, змыкáць: ***to close ranks*** змыкáць рады́

– v.i. 1. зачыня́цца, замыкáцца: ***The door closed*** Дзьвéры зачынíліся. 2. заканчвацца; спыня́цца: ***School will close early today*** Заня́ткі сёньня закóнчацца рáна. 3. злучáцца, зьяднóўвацца: ***Two fractions closed to form a united front*** Дзьве фрáкцыі злучы́ліся ў адзíны фронт

– n. канéц -цá *m.*, заканчэ́ньне *n.*: ***at the close of a day*** напрыканцы́ дня; ***bring to a close*** давéсьці да канцá

• ***close down*** а) зачыні́ць. б) забарані́ць, зьлікві́дава́ць
• ***close in*** прыбліжа́цца, падступі́ць: ***The enemy closed in*** Во́раг падступі́ў
• ***close out*** вы́прадаць, ліквідава́ць: ***The store closed out the old models*** Кра́ма вы́прадала стары́я мадэ́лі
• ***close up*** а) зачыня́ць, ліквідава́ць. б) сьцягну́цца, згаі́цца: ***The wound closed up*** Ра́нка загаі́лася

close II [klous] – adj. 1. бліскі: ***a close friend*** бліскі ся́бра. 2. шчы́льны, ву́зкі, це́сны. 3. густы́: ***close texture*** густа́я тканіна. 4. дакла́дны, бліскі: ***a close translation*** дакла́дны пераклад. 5. скры́тны, замкнёны: ***He is very close about himself*** Ён ве́льмі скры́тны. 6. абмежава́ны, забаро́нены: ***a closed corporation*** карпара́цыя з абмежава́ным удзе́лам
– adv. 1. бліска. 2. шчы́льна
• ***close on*** ама́ль, блізу́
• ***close to*** бліска да: ***He is close to a genius*** Ён бліскі да ге́нія
• ***close vote*** блізу́ ро́ўны падзе́л галасо́ў
• ***pay close attention*** до́бра ўважа́ць

close-by ['klous,bai] adv. паблізу
close call ама́ль, ледзь не ста́лася; бліска небясьпе́кі
closed circuit, Electr. каро́ткае замыка́ньне
closed season пара́ го́ду, калі́ забаро́нена палява́ньне
closed syllable закры́ты склад
closefisted [,klous'fistid] adj. скупы́, скна́рлівы
close-fitting [,klous'fitiŋ] adj. які́ гла́дка прыляга́е, у абліпку
closely ['klousli] adv. 1. шчы́льна, це́сна: ***to work closely*** це́сна супрацо́ўнічаць. 2. ува́жна, дакла́дна: ***watch closely*** глядзі́ ўва́жна
closeness ['klousnəs] n. 1. бліскасьць, блізіня́ *f.* 2. шчы́льнасьць *f.*
closet ['klɑ:zət] n. 1. камо́рка *f.* 2. сьцянна́я ша́фа. 3. ша́фка *f.*: ***china closet*** буфэ́т *m.* 4. клязэ́т -у *m.*, прыбіра́льня *f.*

close-up ['klousʌp] adv. збліза
closure ['klouʒər] n.1. зачыне́ньне *n.* 2. заканчэ́ньне *n.*
clot [klɑ:t] – n. 1. камя́к -а́ *m.*, камячло́к -ка́ *m.*, *dim.*; згу́стак-ка *m.* 2. Med. тромб -а *m.*: ***a blood clot*** згу́стак крыві
– v.i. 1. згуса́ць, сьсяда́ць (*пра малако́*). 2. згорта́цца; згушча́цца (*пра кроў*)
cloth [klɔ:θ] – n. 1. сукно́ *n.*, тканіна, матэ́рыя *f.*, палатно́ *n.*: ***a dish cloth*** ану́чка для по́суду; ***a table cloth*** насто́льнік -а *m.*, абру́с -а́ *m.* 2. ры́зы *pl.*: ***man of the cloth*** духо́вая асо́ба
– adj. палатня́ны, зро́блены з матэ́рыі
clothe [klouð] – v.t. **clothed** or **clad** 1. апрана́ць, адзява́ць. 2. выка́зваць, выяўля́ць: ***Her ideas are clothed in simple words*** Яна́ вы́казала сваі́ ду́мкі про́стымі сло́вамі
– v.i. апрана́цца, адзява́цца
clothes [klouz] n., pl. 1. во́пратка *f.*, адзе́ньне *n.*, адзе́жа *f.* 2. пакрыва́лы *pl.*, ху́сьце *n.*
clothes line вяро́ўка для сушэ́ньня бялі́зны
clothes pin за́шчапка для бялі́зны
clothes tree вяша́к для во́праткі й капелюшо́ў
clothing ['klouðiŋ] n. адзе́ньне *n.*
cloture ['kloutʃər] n. спыне́ньне дэба́таў у парля́мэнце
cloud [klaud] – n. 1. хма́ра *f.*, во́блака *n.* 2. клуб -у *m.* (*пы́лу, ды́му*). 3. Figur. мно́ства *n.*; про́цьма *f.*: ***cloud of birds in flight*** про́цьма пту́шак у паве́тры. 4. затума́неньне *n.*, пля́ма *f.*
– v. 1. заця́гваць абло́камі, нахма́рвацца. 2. зацямня́ць, азмро́чваць. 3. ачарня́ць, запля́мваць, муці́ць: ***to cloud the issue*** заблы́таць спра́ву

cloudiness ['klaudinəs] n. 1. хма́рнасьць *f.* 2. захму́ранасьць *f.* 3. невыра́знасьць, няя́снасьць *f.*
cloudless ['klaudləs] adj. бязво́блачны, бясхма́рны

cloudy ['klaudi] adj. **-dier, -diest** 1. хма́рны, пахму́рны: ***a cloudy sky*** хма́рнае не́ба; ***a cloudy day*** пахму́рны дзень. 2. затума́нены, му́тны, каламу́тны. 3. цёмны, невыра́зны. 4. змро́чны, невыра́зны

clough [klʌf] n. ву́зкая дали́на, права́ліна

clout [klaut] n. 1. Informal мо́цны ўда́р. 2. Informal уплы́ў -ву *m.*, палітычная сі́ла, аўтарытэ́т -у *m.*

clove I [klouv] n. гвазьдзі́к -а́ *m.*

clove II [klouv] n. зубло́к -ка́: ***a clove of garlic*** зубо́к часныку́

clover ['klouvər] n. канюшы́на *f.*: ***white clover*** дзя́целіна

• ***be/live in clover*** пла́ваць, як сыр у ма́сьле

clown [klaun] – n. 1. клоўн -а *m.*, бла́зен -на *m.*, штука́р -а́ *m.*; камэдыя́нт -а *m.* 2. нехлямя́жы дзіва́к, праста́к -а́ *m.*

– v.i. трыма́цца як бла́зен; блазнава́ць; стро́іць ду́рня

clownery ['klaunəri] n. блазе́нства *n.*, клаўна́да *f.*

cloy [klɔi] v. 1. перанасыча́ць(ца) (-ца). 2. ну́дзіць(ца) (-ца)

club [klʌb] – n. 1. дубі́на *f.* 2. Sport клю́шка *f.*, бі́та, лапта́ *f.* 3. клюб -у *m.* 4. трэ́фа *f.* (*ка́рта*)

– v.t. 1. бі́ць дубі́наю; бі́ць прыкла́дам вінто́ўкі: ***The demonstrator was clubbed*** Дэманстра́нт быў зьбі́ты. 3. склада́цца, зрабі́ць скла́дчыну: ***People clubbed together to pay the fine*** Лю́дзі ски́нуліся, каб заплаці́ць штраф

club moss дзераза́ *f.*

cluck [klʌk] – v.i. квакта́ць

– n. квакта́ньне *n.*

clue [klu:] n.1. ні́тка *f.* 2. ключ да разьвя́зкі: ***the clue to the mystery*** ключ да таямні́цы. 3. уяўле́ньне *n.*: ***I haven't got a clue*** Я ня ма́ю ўяўле́ньня. 3. клубло́к -ка́ *m.*

clump [klʌmp] – n. 1. зьле́пак-ку *m.*, камлы́га *f.*, камя́к-а́ *m.*: ***a clump of ice*** камлы́га лёду; ***a clump of earth*** камя́к зямлі́. 2. гра́нка *f.*, пук -а́ *m.*; мала́я це́сная ку́чка: ***a clump of trees*** ку́пка дрэ́ваў. 3. ту́пат -у *m.*, бо́ўтаньне нага́мі

– v.i. 1. зьбіра́цца ў гру́пу, утвара́ць зьле́пак. 2. ця́жка хадзі́ць, ступа́ць з гру́катам, бо́ўсаць чарові́камі. 3. садзі́ць гру́памі

clumsily ['klʌmzili] adv. нязгра́бна, нехлямя́жа

clumsiness ['klʌmzinəs] n. нязгра́бнасьць, нехлямя́жасьць *f.*

clumsy ['klʌmzi] adj. няспра́ўны, нязгра́бны, нехлямя́жы, непаваро́тлівы

cluster ['klʌstər] – n. 1. гро́нка *f.*, пучло́к -ка́ *m.*: ***a cluster of grapes*** гро́нка вінагра́ду; ***a cluster of cherries*** пучо́к ві́шняў. 2. гру́па, ку́чка *f.*: ***a little cluster of houses*** мала́я гру́пка дамо́ў. 3. поlй -ю (*пчо́лаў*). 4. Gram. зьбег зы́чных

– v. 1. расьці́ гро́нкамі. 2. зьбіра́цца гру́памі, то́ўпіцца; стая́ць нато́ўпам, ці́снуцца, ці́скацца. 3. зьбіра́ць у гру́пы *або́* пучкі́

clutch I [klʌtʃ] – v.t. 1. хапа́ць: ***A drowning man will clutch a straw*** Калі́ то́піцься, і за сало́міну схо́піцься. 2. сьціска́ць, прыціска́ць да сябе́; хапа́ць: ***He clutched the ball and ran*** Ён ухапі́ў мя́чык і пабе́г

– v.i. хапа́цца, чапля́цца

– n. 1. хва́тка *f.*, мо́цны сьці́ск; хапа́ньне *n.* 2. му́фта, счапле́ньне *n.*

• ***clutches*** а) хапа́льныя капцюры́. б) кантро́ль -ю *m.*, ула́да *f.*: ***in the clutches of the police*** ува ўла́дных рука́х пале́ицыі

• ***in the clutch*** у крыты́чным мамэ́нце

clutch II [klʌtʃ] n. 1. я́йкі для вы́ваду. 2. вы́вад -у *m.* (*куранята́ў, гусяня́таў*)

clutter ['klʌtər] – n. непара́дак, беспара́дак -ку *m.*, бязла́дзьдзе *n.*

– v.t. 1. загрува́шчваць, раскіда́ць у беспара́дку: ***to clutter the room*** загрува́сьціць пако́й. 2. нава́льваць, наки́дваць

– v.i. 1. мітусі́цца. 2. падыма́ць га́лас

clyster ['klɪstər] n. кліза́ма *f.*

c.o. or **c/o**, скаро́т фра́заў: 1. **in care of** праз *каго́*, пад апе́кай. 2. **carried over** перане́сена

co-, prefix са-, су- (*у складаны́х сло́вах абазнача́е суме́снасьць, супрацо́ўніцтва, супо́льнасьць, адно́лькавасьць*): ***to cooperate*** супрацо́ўнічаць; ***coauthor*** суа́ўтар -а *m.*

coach [koʊtʃ] – n. 1. карэ́та *f.* 2. а) пасажы́рскі вагон. б) турысты́чны аўто́бус. в) турысты́чная кля́са (*на самалёце*). 3. трэ́нэр -а, інстру́ктар -а, рэпэты́тар -а *m.*: ***a drama coach*** тэатра́льны інстру́ктар; ***a music coach*** музы́чны інстру́ктар
– v.1. трэніраваць. 2. навуча́ць

coach man во́зьнік -а, фу́рман -а *m.*

coadjust [koʊə'dʒʌst] v. дастасо́ўвацца

coagulant [koʊ'ægjələnt] n. згушча́льнік -у, каагуля́нт -у *m.*

coagulate [koʊ'ægjəleɪt] v. 1. згуса́ць, згушча́ць. 2. (*пра малако́*) абрызга́ць; скіса́ць,; сьсяда́цца, сса́джвацца

coagulation [koʊˌægjə'leɪʃən] n. 1. каагуля́цыя *f.* 2. згушча́ньне *n.*

coal [koʊl] n. а) каме́нны ву́галь. б) бу́ры ву́галь, антрацы́т -у *m.*, ву́галь -ю *m.*, *coll.* вуго́льле, вуга́льле *n.*

coal-black ['koʊlblæk] adj. чо́рны як ву́галь, ве́льмі чо́рны

coalesce [ˌkoʊə'les] v.i. 1. спалуча́цца, аб'яднО́ўвацца; зраста́цца. 2. увахо́дзіць у саю́з, рабі́ць каалі́цыю

coal field каменнаву́гальны басэ́йн

coalition [ˌkoʊə'lɪʃən] n. злучэ́ньне *n.*, каалі́цыя *f.*

coal mine ву́гальная капа́льня

coal mining n. здабыва́ньне вуга́лю

coal oil 1. га́за *f.* 2. ву́гальная на́фта

coal pit ву́гальная ша́хта

coalyard ['koʊljɑ:rd] n. склад вуго́льля

coarse [kɔ:rs] adj.1. буйны́: ***coarse salt*** буйна́я соль; ***coarse sand*** буйны́ пясо́к. 2. грубы́, неапрацава́ны: ***coarse cloth*** грубо́е палатно́. 3. про́сты; благо́га гату́нку. 4. недалікатны, грубы́, прымітыўны, вульга́рны: ***coarse manners*** грубы́я мане́ры; ***coarse features*** недалікатныя ры́сы

coarse-grained ['kɔ:rsgreɪnd] adj. бу́йна-зярні́сты; бу́йна-валакні́сты

coast [koʊst] – n. 1. марско́е ўзьбярэ́жжа. 2. спуска́ньне згары́
– v. 1. плысьці ўздо́ўж узьбярэ́жжа. 2. каці́цца; спуска́цца. 3. ру́хацца бязь вялі́кага вы́сілку
• ***from coast to coast*** ад мо́ра да мо́ра
• ***the Coast*** у Кана́дзе і З.Ш.А. — узьбярэ́жжа Атлянты́чнага *або́* Ці́хага акія́ну
• ***The coast is clear*** Даро́га во́льная; небясьпе́кі ня́ма

coastal ['koʊstəl] adj. узьбярэ́жны, прыбярэ́жны

coast guard узьбярэ́жная, берагава́я ахо́ва

coast line берагава́я лі́нія

coast-to-coast [ˌkoʊsttə'koʊst] adj.1. ад мо́ра да мо́ра. 2. U. S. ад Атлянты́чнага да Ці́хага акія́ну

coastward ['koʊstwərd] adv. у кіру́нку ўзьбярэ́жжа

coastwise ['koʊstwaɪz] adv. уздо́ўж узьбярэ́жжа

coat [koʊt] – n. 1. палі́то *n.*; пінжа́к -а́, сурду́т -а *m.* 2. а) шэрсьць *f.*, фу́тра *n.* (*жывёліны*). б) лупі́на, ску́рка, абало́нка *f.*: ***a coat of bark*** кара́ (*дрэ́ва*). 3. пласт -у *m.*, слой-ю *m.*: ***a coat of paint*** слой фа́рбы
– v.t. пакрыва́ць

coat hanger вяша́к, вешака́ *m.*

coating ['koʊtɪŋ] n. пласт -ý, слой -ю *m.*

coat of arms гэрб -у *m.*; шчыт з гэ́рбам

coax [koʊks] v. упро́шваць; угаво́рваць: ***The mother coaxed the child to take the medicine*** Ма́ці ўгаварыла дзіця́ прыня́ць ле́кі

cob [kɑ:b] n.1. сярэ́дняя ча́стка ко́ласа *або́* катаха́ (*кукуру́зы*). 2. селязе́нь -зьня́ *m.*, ле́бедзь-саме́ц. 3. мо́цны конь з каро́ткімі нага́мі. 4. гліна, зьме́шаная з жві́рам і сало́май для буда́вы сьце́наў

cobble I ['kɑ:bəl] v.t.1. ла́дзіць, ла́таць, рамантава́ць. 2. зьбіва́ць насьпе́х, рабіць абы-я́к

cobble II ['kɑ:bəl] – n. 1. ка́мень -я *m.*, каме́ньне *n.*, *coll.* для брукава́ньня. 2. кава́лкі вуго́льля

– v.t. брукава́ць

cobbler ['kɑ:blər] n.1. шавец -ўца́ *m.* 2. напо́й зь віна́, со́ку й лёду. 3. садавінны піро́г

cobra ['koubrə] n. ко́бра *f.*

cobweb ['kɑ:bweb] n. 1. павуці́ньне, павучы́ньне *n.*, *coll.* павуці́на *f.* 2. па́стка *f.*

cobwebbed ['kɑ:bwebd] adj. 1. пакры́ты павуці́ньнем. 2. застарэ́лы; стары́, адста́лы

coca ['koukə] n. ко́ка *f.* (*дрэ́ва й ліс́ьце*)

cocaine or **cocain** [kou'kein] n. какаі́н -у *m.*

coccus ['kɑ:kəs] n., pl. **-ci** кок -а *m.* (*бактэ́рыя*)

coccyx ['kɑ:ksiks] n., pl.**-cyges** хвасьцец -ца́ *m.*

cochlea ['koukliə] n., pl. **-leae** улі́тка *f.* (*нутрано́га ву́ха*)

cock I [kɑ:k] – n. 1. пе́вень -ўня *m.* 2. саме́ц і́ншых пту́шак. 3. кран -а *m.* 4. курло́к -ка́ *m.* 5. гало́ўны заправі́ла, верхаво́д -а *m.* 6. Archaic пе́ршыя, другі́я пе́ўні (*ра́ньні час*)

– v. узво́дзіць куро́к (*пістале́та*)

cock II [kɑ:k] v. 1. ста́віцца задзі́рліва. 2. насо́ўваць набя́кір: ***to cock a hat*** заламя́ць ша́пку набя́кір. 3. напы́жвацца, задзіра́ць нос

cock III [kɑ:k] – n. капа́, ко́пка *f.*

– v.t. склада́ць у ко́пкі

cockade [kɑ:'keid] n. кука́рда, цэ́шка *f.*

cockchafer ['kɑ:k,tʃeifər] n. хрушч -а́ *m.*

cockcrow ['kɑ:kkrou] n. 1. кукарэ́каньне *n.* 2. сьвіта́нак, зо́лак -ку *m.*

cocker ['kɑ:kər] v.t. пе́сьціць; ба́лаваць; патура́ць

cock-eyed [,kɑ:k'aid] adj.1. касаво́кі. 2. касы́, няро́ўны. 3. Sl. дурны́, неразу́мны, абсу́рдны: ***This is a cock-eyed notion*** Гэ́та абсу́рдная, дурна́я ду́мка

cockle I ['kɑ:kəl] n. 1. Zool. сэрцападо́бнік -а *m.* (*малю́ск*). 2. малы́, плы́ткі чо́вен. 3. выпукле́ньне паве́рхні; змо́ршчына *f.*

cockle II ['kɑ:kəl] n. кукО́ль -ю *m.*

cockney ['kɑ:kni] n., pl.**-neys** а) ко́кні (*жы́хар усхо́дняй ча́сткі Лёндану*). б) дыяле́кт ко́кні

cockroach ['kɑ:routʃ] n. прусА́к -а́, тарака́н -а *m.*

cockscomb ['kɑ:kskoum] n. 1. грэ́бень у пе́ўня. 2. Bot. званле́ц -ца́ *m.* (*кве́ткі*)

cocktail ['kɑ:kteil] n. 1. кактэ́йль -ю *m.* 2. мешані́на *f.*: ***fruit cocktail*** садавінная сала́тка. 3. Figur. мешані́на *f.*

coco ['koukou] – n. 1. како́савая па́льма. 2. како́савы гарэ́х

– adj. како́савы: ***cocoa butter*** како́савы але́й

cocoa ['koukou] – n. кака́ва (*парашо́к і напо́й*)

– adj. кака́вавы: ***cocoa bean*** кака́вавае зе́рне

coconut ['koukənʌt] n. како́савы арэ́х

cocoon [kə'ku:n] – n. ко́кан -а *m.*

– v.t. ахіна́ць, ахо́ўтваць, заго́ртваць

cod I [kɑ:d] n., pl. **cods** or coll. **cod** траска́ *f.* (*ры́ба*)

cod II [kɑ:d] n. 1. Anat. машо́нка *f.* 2. струк -а́ *m.*

coddle ['kɑ:dəl] v.t. 1. пяшчо́тна даглядА́ць, пе́сьціць. 2. вары́ць на малы́м агні́

code [koud] – n. 1. ко́дэкс -у *m.*: ***code of laws*** збор зако́наў; ***civil code*** цыві́льны ко́дэкс; ***criminal code*** крымі́нальны ко́дэкс. 2. код -у *m.*, сыгналізацы́йная сыстэ́ма: ***the Morse code*** код Мо́рзэ. 3. шыфр -у *m.*; умо́ўныя знакі́

– v.t. шыфрава́ць, перадава́ць ко́дам

codeine ['koudi:n] n. кадэі́н -у *m.*

codex ['koudeks] n., pl. **codices** 1. ко́дэкс -у *n.*, ру́капіс Сьвято́га Пісьма́ *або́* старада́ўнягага клясы́чнага тво́ру. 2. збор ру́капісаў

codger ['kɑ:dʒər] n., Informal дзіва́к -а́ *m.*

codify ['kɑ:difai] v.t. клясыфікава́ць

cod-liver oil ['kɑ:dlivər ˌɔɪl] n. рыбны тлушч

coed or **co-ed** ['koued] n., Informal 1. сістэма супольнага навучання. 2. вучні школы супольнага навучання

coeducation [ˌkouˌedʒə'keɪʃən] n. супольнае навучанне

coeducational [ˌkouˌedʒə'keɪʃənəl] adj. коадукацыйны, супольнага навучання

coefficient [ˌkouɪ'fɪʃənt] n., Math., Phys. каэфіцыент -а *m.*: ***coefficient of efficiency*** каэфіцыент карыснага дзеяньня

coelenterate [sɪ'lentəreɪt] n., Zool. кішачна-поласьцевы -ага *m.* (*як гідра, медуза*)

coeliac ['si:liæk] adj., Physiol. брушны

coerce [kou'ɜ:rs] v.t. змушаць, прымушаць: ***to coerce into agreement*** прымусіць пагадзіцца

coercion [kou'ɜ:rʃən] n. 1. прымус -у, уціск -у *m.* 2. улада моцнае рукі

coercive [kou'ɜ:rsɪv] adj. 1. прымусовы. 2. прыгнятальны

coeval [kou'i:vəl] – adj. 1. сучасны. 2. такога самага веку, такое самае даты, такога самага часу трываньня
– n. сучасьнік -а *m.*

coexecutor [ˌkouɪg'zekjətər] n. сувыканальнік -а *m.*

coexist [ˌkouɪg'zɪst] v.i. суіснаваць

coexistence [ˌkouɪg'zɪstəns] n. суіснаваньне *n.*: ***peaceful coexistence*** мірнае суіснаваньне

coexistent [ˌkouɪg'zɪstənt] adj. суіснуючы; суіснавальны

coffee ['kɔ:fi] – n. 1. кава *f.* (*напой, зерне*). 2. таварыская сустрэча з кавай. 3. кававы колер цёмна-рудый
– adj. кававы

coffee break перапынак на каву

coffee grinder кавамлын -а *m.*

coeffee house кавярня *f.*

coffeemaker ['kɔ:fimeɪkər] n. кафунік -а *m.*

coffee pot кафунік -а *m.*

coffin ['kɔ:fən] – n. труна *f.*
– v. класьці ў труну

cog [kɑ:g] n. 1. зуб на зубчастым коле. 2. шасьцярня *f.*; зубчастая перадача

cogency ['koudʒənsi] n. 1. перакананьчасць, бясспрэчнасьць *f.*

cogent ['koudʒənt] adj. перакананьчы, перакананальны

cogitate ['kɑ:dʒɪteɪt] v. раздумоўваць, абдумоўваць, разважаць, думаць

cognac ['kounjæk] n. каньяк -ý *m.*

cognate ['kɑ:gneɪt] – adj. родны, сваяцкі: ***cognate words*** словы аднаго кораня, аднаго паходжаньня
– n. 1. сваяк -á *m.*, сваячка *f.* 2. сваяцкія мовы, аднакарэнныя словы

cognition [kɑ:g'nɪʃən] n. 1. ведa *f.*; пазнаваньне, веданьне, успрыманьне *n.* 2. пазнаньне, запазнанае, усьвядомленае *n.*

cognizable [ˌkɑ:g'naɪzəbəl] adj. пазнавальны, распазнавальны; даступны пазнаньню, успрыманьню

cognizance ['kɑ:gnɪzəns] n. 1. веданьне *n.*; усьведамленьне, разуменьне *n.*: ***to have cognizance of plots*** ведаць пра змовы. 2. юрысдыкцыя, адказнасьць *f.*

cognomen [ˌkɑ:g'noumən] n. 1. прозьвішча *n.* 2. мянушка *f.*

cogwheel ['kɑ:ghwi:l] n., Tech. зубчастае кола; шасьцярня *f.*, зубчастая перадача

cohabit [kou'hæbət] v.i. жыць супольна

cohabitation [kouˌhæbɪ'teɪʃən] n. супольнае жыцьцё (*па-за шлюбам*)

coheir [kou'er] n. суспадчыньнік -а *m.*

cohere [kou'hɪr] v.i. 1. злучацца, зьлівацца, счапляцца. 2. лучыцца лягічна, быць пасьлядоўным

coherence [kou'hɪrəns] n. or **coherency** 1. зьлітнасьць, злучнасьць *f.* 2. лягічная сувязь, пасьлядоўнасьць *f.*

coherent [kou'hɪrənt] adj. 1. лягічны, лягічна павязаны; пасьлядоўна збудаваны, выказаны. 2. зьлеплены, счэплены; які трымаецца разам

cohesion [kou'hi:ʒən] n. 1. счапленьне, счэпліваньне *n.*; злучэньне *n.*, імкненьне трымацца разам. 2. Phys. гезія *f.*, сіла счапленьня

cohesive [kou'hi:sɪv] adj. шчыльны; зьяднаны; счапляльны

coiffeur [kwɑ:ˈfɜ:r] n. цыру́льнік -а *m.*, цыру́льніца *f.*

coiffure [kwɑ:ˈfjʊr] n. 1. фрызу́ра, прычо́ска *f.* 2. галаўны́ ўбо́р

coil [kɔɪl] – n. 1. скру́тлак -ка *m.*, вітло́к -ка́ *m.* 2. драцяна́я сьпіра́ль. 3. Electr. шпу́ля, шпу́лька *f.*

– v.t. скру́чваць віткі́ ́мі, сьпіра́лямі

coin [kɔɪn] – n. манэ́та *f.*

– v.t. 1. чака́ніць (*манэ́ту*). 2. ствара́ць; назапа́шваць: ***to coin a phrase*** стварыць тра́пны вы́раз

• ***coin money*** разбагаце́ць, мець дахо́днае прадпрые́мства

• ***pay back in his own coin*** адплаці́ць той са́май манэ́тай

• ***the other side of the coin*** адваро́тны бок манэ́ты

coinage [ˈkɔɪnɪdʒ] n. 1. чака́нка манэ́таў. 2. манэ́ты *pl.* 3. манэ́тная сыстэ́ма. 4. а) ствара́ньне *n.* б) но́вае сло́ва, наватво́р -у *m.*: ***a word of his own coinage*** ство́ранае ім сло́ва

coincide [ˌkoʊnˈsaɪd] v.i. 1. супада́ць, адбыва́цца ў тым са́мым ча́се. 2. адпавяда́ць дакла́дна; згаджа́цца

coincidence [koʊˈɪnsɪdəns] n. 1. супадзе́ньне *n.*, зьбег абста́вінаў. 2. дакла́дная адпаве́днасьць, зго́днасьць *f.*

coincident [koʊˈɪnsɪdənt] adj. 1. які́ супада́е. 2. які́ адпавяда́е

coincidental [koʊˌɪnsəˈdentəl] adj. 1. выпадко́вы. 2. супада́льны

coiner [ˈkɔɪnər] n. 1. а) чака́ншчык манэ́таў. б) фальшы́ваманэ́тчык. 2. ствара́льнік, вынахо́днік -а *m.*

coinheritance [koʊɪnˈherɪtəns] n. 1. супо́льнае пра́ва на спа́дчыну. 2. супо́льная спа́дчына

coke I [koʊk] n. кокс -у *m.* (*ву́галь*)

coke II [koʊk] n., Sl. какаі́н -у *m.*

colander [ˈkʌləndər] n. друшля́к-а́ *m.*, цадзі́лка *f.*

colchicum [ˈkɑ:ltʃɪkəm] n., Bot. 1. познацьве́т -у *m.* 2. лек з познацьве́ту

cold [koʊld] – adj. 1. хало́дны; сьцюдзёны: ***I am cold*** Мне хало́дна; ***This coffee is cold*** Гэ́тая ка́ва хало́дная; ***to get cold*** астыва́ць; ***to get colder*** халадне́ць. 2. хало́дны, нячу́лы, беспачуцьцёвы: ***a cold greeting*** хало́днае прывіта́ньне. 3. абыя́кавы, без запа́лу: ***a cold nature*** абыя́кавая нату́ра. 4. бесстаро́нны, аб'екты́ўны. 5. слабы́, кво́лы: ***cold comfort*** слаба́я ўце́ха; ***cold scent of the fox*** ледзь чу́тны лісі́ны пах. 6. хало́дны (*пра ко́лер*)

– n. 1. хо́лад -у *m.*, сьцюжа *f.*; стынь *f.* 2. засту́да *f.*; ка́тар -у *m.*

• ***catch cold*** застудзі́цца

• ***in cold blood*** халаднакро́ўна

• ***in the cold*** зусі́м адзі́н, занядба́ны, заки́нуты

• ***pour/throw cold water on*** лі́нуць вядро́ хало́днай вады́, ахаладзі́ць запа́л, ацьверазі́ць, зьнеахво́ціць

cold-blooded [ˌkoʊldˈblʌdɪd] adj. 1. хало́днакро́ўны (*як жа́ба, вужа́кі*). 2. зя́бкі, адчува́льны да хо́ладу. 3. лю́ты, без чуцьця́, сухі́

cold cuts парэ́заныя мясны́я вы́рабы, каўба́сы, хало́дныя заку́скі

cold fact, Informal абсалю́тны, аб'екты́ўны факт

cold-hearted [ˌkoʊldˈhɑ:rtəd] adj. хало́дны, нячу́лы; бяз сэ́рца, няве́тлы

coldly [ˈkoʊldlɪ] adv. сьцюдзёна, хало́дна; су́ха, няве́тла; без энтузія́зму

coldness [ˈkoʊldnəs] n. 1. хо́лад -у *m.* 2. хало́днасьць, сьцюдзёнасьць *f.*; няве́тласьць *f.*; абыя́кавасьць *f.*

cold storage 1. хало́днае ме́сца, халадзі́льнік. 2. перахава́ньне ў хало́дным ме́сцы

cole [koʊl] n. кальра́бі *indecl.*, *f.*; капу́ста *f.*

coleslaw [ˈkoʊlslɔ:] n. капу́сны сала́т

colic [ˈkɑ:lɪk] n. ко́лікі *pl.*, рэ́зкі боль (*у жываце́*)

coliseum [ˌkɑ:ləˈsi:əm] n. стадыён -у *m.*, спарто́вы будынак

collaborate [kəˈlæbəreɪt] v.i. 1. супрацо́ўнічаць. 2. супрацо́ўнічаць з во́рагам

collaboration [kəˌlæbəˈreɪʃən] n. 1. супрацо́ўніцтва *n.* 2. калябара́цыя *f.* (*з во́рагам*)

collaborator [kə'læbəreɪtər] n. 1. супрацо́ўнік -а *m.*, супрацо́ўніца *f.* 2. калябара́нт -а *m.*, калябара́нтка *f.*

collapse [kə'læps] – v. 1. а) права́львацца; зава́львацца. б) ло́паць (*пра балён*). 2. склада́цца, склада́ць (*крэ́сла*). 3. зало́мвацца; занепада́ць (*пра здаро́ўе*), зрыва́цца (*пра перамо́вы*)
– n. 1. развал -у *m.*; зава́льваньне *n.* (*мо́сту, пля́наў*). 2. упа́дак -ку *m.* (*сі́лаў, прадпрые́мства*). 3. заламáньне *n.*, фізы́чнае *або́* нэрво́вае зьнясі́леньне

collapsible [kə'læpsəbəl] adj. 1. склада́ны, раскладны́ (*крэ́сла*): ***collapsible baby stroller*** склада́ны дзіця́чы вазо́к. 2. збо́рны. 3. адкідны́: ***collapsible seat*** адкідно́е сядзе́ньне

collar ['kɑ:lər] – n. 1. каўнíер -ярá *m.* 2. нашы́йнік -а *m.*, абро́жак-ка *m.* (*для саба́кі*). 3. хаму́т -á *m.*
– v.t. 1. надзе́ць каўне́р (*ашы́йнік, хаму́т*). 2. схапíць за каўне́р

collarbone ['kɑ:lərboun] n. ключы́ца *f.*

collateral [kə'lætərəl] – adj. 1. паралéльны, пабо́чны. 2. другара́дны, дадатко́вы. 3. з бакавóе лíніі (*пра пахо́джаньне*). 4. забясьпе́чаны (*для пазы́кі*)
– n. 1. сваяк з бакавóе лíніі (*напр. кузы́н*). 2. забясьпе́чаньне, заклáд за пазы́ку

colleague ['kɑ:li:g] n. калéга -і *m.*, ся́бра (*па слу́жбе, па шко́ле*)

collect [kə'lekt] v. 1. зьбірáць. 2. спаганя́ць, сы́скваць, сьця́гваць (*пада́ткі*). 3. засяро́джвацца, канцэнтрава́цца: ***to collect oneself*** схамяну́цца, апáмятацца, прыйсьці да сябе́. 4. калекцыянава́ць

collected [kə'lektɪd] adj. 1. сабра́ны: ***collected works*** сабра́ныя твóры, збор твóраў. 2. спако́йны, вы́трыманы

collection [kə'lekʃən] n. 1. зьбіра́ньне *n.* 2. сабра́ныя гро́шы. 3. калéкцыя *f.*

collective [kə'lektɪv] – adj. 1. супóльны; агу́льны, збóрны: ***the collective wisdom of Congress*** супóльная му́драсьць Кангрэ́су; ***collective number*** збóрны лічэ́бнік. 2. калекты́ўны: ***collective farming*** калекты́ўная гаспада́рка
– n. 1. збóрны назóўнік. 2. су́ма *f.*, збор -у *m.* 3. калекты́ўнае прадпрыéмства, калга́с -у *m.*

collective bargaining перамóвы рабóтнікаў з працада́ўцам

collectively [kə'lektɪvli] adv. калекты́ўна; як гру́па, усé ра́зам

collectivize [kə'lektɪvaɪz] v. калектывізава́ць

collectivization [kəˌlektɪvə'zeɪʃən] n. калектывіза́цыя *f.*

collector [kə'lektər] n. 1. зьбіра́льнік, калекцыянэ́р -а *m.* 2. збóршчык -а *m.* (*пада́ткаў, даўго́ў*). 3. Tech. калéктар -а *m.*

college ['kɑ:lɪdʒ] n. 1. універсытэ́цкі калéдж: ***college of medicine*** мэды́чны калéдж. 2. невялíкі ўнівэрсытэ́т. 3. калéгія *f.* 4. (*у Фра́нцыі*) сярэ́дняя шко́ла

collegian [kə'li:dʒiən] n. 1. студэ́нт -а *m.*, студэ́нтка *f.* 2. ся́бра калéгіі

collegiate [kə'li:dʒiət] – adj. 1. універсытэ́цкі, акадэмíчны: ***collegiate life*** студэ́нцкае жыцьцё. 2. маладня́цкі, як студэ́нт, юна́к: ***collegiate irresponsibility*** маладня́цкая безадка́знасьць
– n. сярэ́дняя шко́ла

collide [kə'laɪd] v.i. 1. сутыка́цца, сту́кацца: ***The cars collided*** Аўтамабíлі сту́кнуліся. 2. не пагаджа́цца, спрача́цца; супярэ́чыць

collie ['kɑ:li] n. шко́цкая аўча́рка

collier ['kɑ:ljər] n., esp. Brit. 1. вуглякóп -а *m.* 2. вадаплáў для перавóзкі вугóльля

colliery ['kɑ:ljəri] n., pl. **-lieries** каме́нна-ву́гальная капа́льня

collision [kə'lɪʒən] n.1. сутыкне́ньне *n.* (*цягнікóў, áўтаў*). 2. супярэ́чнасьць *f.*: ***to be in collision*** быць у супярэ́чнасьці; ***to come into collision*** тра́піць у супярэ́чнасьць. 3. канфлíкт -у *m.*

colloquial [kəˈloukwiəl] adj. гутарко́вы, размо́ўны: ***colloquial language*** гутарко́вая мо́ва

colloquialism [kəˈloukwiəˌlizəm] n. размо́ўнае, гутарко́вае сло́ва, выра́з

colloquy [ˈkɑ:ləkwi] n., pl. **-quies** 1. гу́тарка *f.*; канфэрэ́нцыя *f.* 2. пі́саны дыялёг -у *m.*

collude [kəˈlu:d] v.i. згаво́рвацца; змаўля́цца (*пата́емна*)

colon I [ˈkoulən] n. двухкро́п'е *n.*, два пу́нкты

colon II [ˈkoulən] n., pl. **-lons, -la** то́ўстая кі́шка

colonel [ˈkɜ:rnəl] n. палко́ўнік -а *m.*

colonial [kəˈlouniəl] – adj. каланія́льны: ***colonial policy*** каланія́льная палі́тыка; ***colonial skirmishes with the Indians*** сутычкі калані́за́тараў зь інды́я́намі; ***colonial furniture*** мэ́бля сты́лю каланія́льнага пэры́яду
– n. жыха́р калёніі

Colonies [ˈkɑ:ləniz] n., pl. **the Colonies** трына́ццаць брыта́нскіх калёніяў, які́я ста́ліся Злу́чанымі Шта́тамі

colonist [ˈkɑ:lənɪst] n. 1. каланіст -а *m.*, перасяле́нец, асяле́нец -ца *m.*, перасяле́нка, высяле́нка, асяле́нка *f.*; аса́днік -а *m.* 2. жыха́р калёніі

colonization [ˌkɑ:lənəˈzeʃən] n. каланіза́цыя *f.*

colonize [ˈkɑ:lənaɪz] v.t. 1. каланізава́ць. 2. утвара́ць калёнію, асяля́цца ў калёніі

colonizer [ˈkɑ:lənaɪzər] n. каланіза́тар -а *m.*

colonnade [ˌkɑ:ləˈneɪd] n. каляна́да *f.*

colony [ˈkɑ:ləni] n., pl. **-nies** 1. калёнія *f.* 2. гру́па асяле́нцаў. 3. гру́па людзе́й аднае́ прафэ́сіі: ***artists' colony*** калёнія мастако́ў. 4. Biol. жывёльнае або́ расьлі́ннае ску́пішча: ***a colony of ants*** мура́шнік -а *m.*

color, Brit. **colour** [ˈkʌlər] – n. 1. ко́лер -у *m.*, адце́ньне *n.* 2. афарбо́ўка, масьць *f.* (*пра жывёліну*). 3. фа́рба *f.*; фарбава́льнік -а *m.* (*для тканіны*). 3. ко́лер тва́ру (*румя́нец, бле́днасьць*): ***to lose color*** пабляднець, паблекнуць, зьбялець. 4. ко́лер ску́ры. 5. каляры́т -у *m.*, жы́васьць *f.*
– v. 1. фарбава́ць, малява́ць. 2. Figur. прадстаўля́ць у фальшы́вым сьвятле́, перакру́чваць; афарбо́ўваць (-ца)
• ***change color*** а) пабляднець. б) пачырванець
• ***colors*** адзна́ка, во́пратка (*арганіза́цыі, па́ртыі*)
• ***give or lend color to*** дада́ць праўдападо́бнасьць *чаму́*
• ***show one's colors*** а) паказа́ць сябе́ такі́м, які́м ёсьць. б) раскры́ць сваі́ пагля́ды ці пля́ны
• ***the colors*** а) сьцяг нацыяна́льны, вайско́вы. б) цырымо́ніі падыма́ньня й апуска́ньня сьця́га
• ***with flying colors*** пасьпяхо́ва, зь перамо́жнымі адзна́камі

color-blind [ˈkʌlərblaɪnd] adj. дальтані́чны

colorfast [ˈkʌlərfæst] adj. колератрыва́лы

color film каляро́вая сту́жка

colorful [ˈkʌlərfəl] adj. 1. каляро́вы, ко́лерны. 2. маляўні́чы: ***a colorful description*** маляўні́чае апіса́ньне

coloring [ˈkʌlərɪŋ] n. 1. афарбо́ўка *f.* 2. фа́рба *f.*, пігмэ́нт -у *m.*

colorless [ˈkʌlərləs] adj 1. бяско́лерны. 2. блядзі́, бле́дны: ***a colorless complexion*** бле́дны ко́лер тва́ру. 3. неціка́вы: ***a colorless person*** неціка́вы чалаве́к

colt [koult] n. 1. жарабя́, асьляня́ *n.* 2. малады́ недасьве́дчаны чалаве́к, навічо́к -ка́ *m.*

column [ˈkɑ:ləm] n. 1. калёна *f.*, абэлі́ск -а *m.* слупо́к -ка́ *m.*, калёнка *f.* (*газэ́тная*): ***a column of smoke*** слуп ды́му; ***the spinal column*** хрыбе́т -та́, пазвано́чнік -а *m.* 3. а) аддзе́л -у *m.* (*у газэ́це*): ***a financial column*** фіна́нсавы аддзе́л. б) арты́кул у гэ́тым аддзе́ле. 4. калёна *f.* (*жаўне́раў*), аўтакалёна

columnist [ˈkɑ:ləmnɪst] n. камэнта́тар -а *m.* (*газэ́тны*); фэльетані́ст -а *m.*, фэльетані́стка *f.*

coma I [ˈkoumə] n. ко́ма *f.*, бяспа́мяцтва *n.*

coma II [ˈkoumə] n., pl. **comae** абало́нка камэ́ты

comb [koum] – n. 1. грэ́бень -я *m.* (*і ў пе́ўня*). 2. скрэ́бла *n.*; шчо́тка для часа́ньня, часа́лка *f.* 3. со́ты *pl.*, вашчы́на *f.* 4. грэ́бні хва́ляў

– v.t. 1.часа́ць: ***to comb one's hair*** прычэ́сваца. 2. чы́сьціць скрэ́блам (*каня́*). 3. абшу́кваць (усю́ды), ператраса́ць, прачэ́сваць: ***We had to comb the whole city to find our dog*** Мы абшука́лі ўвесь го́рад, пакуль знайшлі́ свайго́ саба́ку

combat [ˈkɑ:mbæt] – n. 1. бой -ю *m.*, бі́тва *f.*: ***a single combat*** двубо́й -ю *m.*

– adj. баявы́, пахо́дны, страявы́: ***combat company*** а) ро́та ў баявы́м пара́дку. б) сапёрная ро́та; ***combat boots*** пахо́дныя бо́ты

– v. [kəmˈbæt] бі́цца; ваява́ць; змага́ць-ца

combatant [kəmˈbætənt] n. змага́р -а́ *m.*, балє́ц -йца́ *m.*, камбата́нт -а *m.*

combative [kəmˈbætɪv] adj.1. баявы́, ваяўні́чы. 2. задзі́рысты, лёгкі да бо́йкі ці сва́ркі

combed [koumd] adj. прычэ́саны; чэ́саны: ***combed yarn*** чэ́саная пра́жа

combination [ˌkɑ:mbɪˈneɪʃən] n. 1. злучэ́ньне, адзіно́чаньне *n.* 2. задзіно́чаньне, спалучэ́ньне *n.*, сындыка́т -у *m.* 3. камбіна́цыя *f.*: ***a combination lock*** сакрэ́тны замо́к; ***the combination of a safe*** камбіна́цыя сэ́йфу. 4. камбінэзо́н -а *m.* (*ве́рхні або́ спо́дні*). 5. Chem. спалучэ́ньне *n.*

combine [kəmˈbaɪn] – v. 1. лучы́цца, злуча́цца, задзіно́чваць(ь (-ца). 2. Chem. спалуча́ць у хімі́чныя элемэ́нты. 3. жаць і малаці́ць камба́йнам

– n. 1. камбіна́т -у *m.*: ***publishing combine*** выдаве́цкі камбіна́т. 2. камба́йн -а *m.*

combined [kəmˈbaɪnd] adj. 1. спалу́чаны, злу́чаны. 2. супо́льны

combustible [kəmˈbʌstəbəl] – adj. 1. запа́льны, гару́чы; лёгкі на загара́ньне. 2. па́лкі, гара́чы; запа́льчывы

– n. гару́чае, па́ліва *n.*, узгара́льнае рэ́чыва

combustibility [kəmˌbʌstəˈbɪlətɪ] n. запа́льнасьць, гару́часьць *f.*

combustion [kəmˈbʌstʃən] n. 1. гарэ́ньне, згара́ньне, спа́льваньне *n.* 2. Chem. акісьле́ньне *n.* 3. Figur. хвалява́ньні *pl. only*, замяша́ньне *n.*

come [kʌm] v.i. **came, come** 1. а) прыхо́дзіць: ***Come here!*** Хадзі́ сюды́; ***to come flying!*** прылята́ць; ***to come running*** прыбяга́ць. б) прыяжджа́ць; прылята́ць: ***to come by car*** прые́хаць машы́наю. в) прыбыва́ць: ***They will come home tomorrow*** Яны́ прые́дуць за́ўтра. 2. наставáць, прыхо́дзіць: ***Summer came*** Наста́ла ле́та. 3. дара́цца: ***How did it come that...*** Як так ста́лася, што... 4. браць пача́так, пахо́дзіць: ***These words came from Latin*** Гэ́тыя сло́вы прыйшлі́ з лаці́ны; ***to come of a poor family*** пахо́дзіць зь бе́днае сям'і́; ***No good will come of it*** Нічо́га до́брага з гэ́тага ня вы́йдзе

• ***come about*** а) зда́рыцца, адбы́цца. б) завярну́цца, зьмяні́ць кіру́нак

• ***come across*** а) напатка́ць, сустрэ́ца; спатыка́цца. б). Sl. дава́ць, плаці́ць

• ***come at*** а) дайсьці́ да *чаго́*, дабра́цца. б) кі́нуцца на *каго́*, заатакава́ць

• ***come back*** а) варо́чацца, вярта́цца. б) по́мсьціць

• ***come between*** разьдзяля́ць; разлуча́ць, уме́швацца

• ***come by*** атрыма́ць; набы́ць; нажы́ць: ***to come by the money*** нажы́ць гро́шы, дайсьці́ да гро́шай

• ***come down*** а) зыхо́дзіць; зьяжджа́ць, зла́зіць. б) перадава́цца, перахо́дзіць з пакале́ньня ў пакале́ньне (*па традыцыі*). в) стра́ціць ра́нг, стано́вішча, гро́шы

• ***come forward*** а) вы́йсьці, вы́ступіць (*напе́рад*). б) прапанава́ць дапамо́гу, ісьці́ насу́страч

• ***come in*** а) увахо́дзіць: ***Come in!*** Увахо́дзьце! б) прыхо́дзіць, прыбыва́ць (*пра цягні́к, вадапла́ў*)
• ***come in to*** атры́мваць; набыва́ць
• ***come in handy*** прыда́цца
• ***come in sight*** паказа́цца
• ***come in time*** падасьпе́ць, пасьпе́ць
• ***come in to*** атрыма́ць (*гро́шы*): ***to come into one's own*** атрыма́ць належнае; ***to come into being*** паўстава́ць; узьніка́ць (*нараджа́цца*)
• ***come off*** а) адбы́цца, ста́цца. б) вы́явіцца. в) вы́йсьці (*з спабо́рніцтва, спрэ́чкі*). г) адарва́цца (*пра гу́зік*), адкле́йвацца, адстава́ць
• ***Come off it!*** До́сыць ужо́!
• ***come on*** а) сустрэ́ць выпадко́ва. б) рабі́ць по́ступ (*у нову́цы*), разьвіва́ца (*пра хваро́бу*), набліжа́цца (*пра бу́ру*). в) выхо́дзіць на сцэ́ну
• ***Come on!*** За мно́ю! Хадзе́м хутчэ́й! Калі́ ла́ска (*про́сячы*); А ну! Ды ну!
• ***come out*** а) выхо́дзіць (*з пако́ю, з дру́ку — пра кні́гу*). б) зако́нчыцца, вы́йсьці. в) раскры́цца, вы́явіцца: ***The truth will come out*** Пра́ўда вы́явіцца; ***The secret came out*** Сакрэ́т раскры́ўся. г) дэбютава́ць. д) распуска́цца (*пра лісты́, кра́скі*). е) выво́дзіцца (*пра пля́мы*)
• ***come over*** а) апанава́ць, агарну́ць: ***A fear came over me*** Мяне́ агарну́ў страх. б) ста́цца: ***What's come over him?*** Што зь ім ста́лася?
• ***come to*** а) прыйсьці́ да прыто́мнасьці: ***to come to oneself*** а) ачуня́ць. б) каштава́ць, дахо́дзіць: ***The bill came to $10*** Раху́нак дайшо́ў да 10 даля́раў
• ***come to blows*** пабі́цца, дайсьці да кулако́ў
• ***come to one's senses*** апа́мятацца
• ***come to terms*** прыйсьці да пагадне́ньня
• ***come together*** зыхо́дзіцца, зьяжджа́цца
• ***come true*** збы́цца, спра́ўдзіцца, зьдзе́йсьніцца
• ***come up*** узыхо́дзіць
• ***come up with a solution*** знайсьці разьвя́зку
• ***come what may...*** што бу́дзе, тое бу́дзе; а ўжо́ ж што бу́дзе
• ***How come?*** Чаму́ так?
• ***if worst comes to worst*** у найго́ршым выпа́дку

comedian [kə'mi:diən] n. 1. ко́мік -а *m.* (*акто́р*). 2. камэдыя́нт -а *m.* 3. сьме́шны, заба́ўны, дасьці́пны чалаве́к

comedienne [kəˌmi:di'en] n. камэдыя́нтка *f.*

comedown ['kʌmdaʊn] n. 1. Informal заняпа́д -у *m.*, зьбяднє́ньне *n.* 2. стра́та стано́вішча або́ ра́нгу, дэграда́цыя *f.*

comedy ['kɑ:mədi] n., pl. **-dies** 1. камэ́дыя *f.* 2. заба́ўнае здарэ́ньне *або́* вы́падак

comely ['kʌmli] adj. **-lier, -liest** 1. прыва́бны, прые́мны з вы́гляду; мі́лы, ста́тны: ***rather comely than beautiful*** хутчэ́й прыва́бная, чым прыго́жая. 2. адпаве́дны, прыго́дны

comet ['kɑ:mɪt] n. камэ́та *f.*

comfort ['kʌmfərt] – v. 1. суцяша́ць; разва́жваць. 2. падбадзёрваць. 3. рабі́ць выго́дным. 4. Archaic дапамага́ць, падтры́мваць
– n. 1. суцяшэ́ньне *n.* 2. уцє́ха, ра́дасьць, асало́да *f.*; падтры́мка *f.*: ***Social security is a comfort to retired persons*** Сацыя́льнае забесьпячэ́ньне — падтры́мка для пэнсіянэ́раў. 3. а) выго́да *f.*; зру́чнасьць *f.* б) выго́ды жыцьця́, камфо́рт -у *m.*

comfortable ['kʌmpftəbəl] adj. 1. выго́дны, зру́чны: ***This chair is comfortable*** Гэ́тае крэ́сла выго́днае. 2. ёмкі, уту́льны. 3. супако́йны, спако́йны, бестурбо́тны: ***a comfortable sleep*** спако́йны сон; ***to feel comfortable*** чу́цца спако́йным, задаво́леным. 4. Informal дастатко́вы, ла́дны (*заро́бак*); зна́чны, перава́жны (*бальшыня́ галасо́ў*)

comfortably ['kʌmpftəbli] adv. выго́дна, уту́льна; зру́чна, ёмка

comforter ['kʌmfərtər] n. 1. суцяша́льнік -а *m.* 2. сьцёганая ко́ўдра. 3. даўгі́ ваўня́ны шаль. 4. со́ска-пусты́шка

comfortless ['kʌmfərtləs] adj. 1. су́мны (*пра сло́вы*), няўце́шны (*боль*). 2. няўту́льны; невыго́дны, без выго́даў

comic ['kɑ:mɪk] – adj. 1. кам|і́чны, гумарысты́чны, сьме́шны, заба́ўны. 2. камэды́йны: ***comic opera*** апэра́тка

– n. ко́мік -а *m.* (*акто́р*). 2. кінакамэ́дыя *f.*, мультыплікацы́йны фі́льм. 3. кам|і́зм -у *m.* 4. Informal ко́мікс -а *m.*

comics ко́міксы, сэры́йныя малю́нкі

comical ['kɑ:mɪkəl] adj. 1. заба́ўны, паце́шны, сьме́шны, кам|і́чны. 2. Informal дзіўны́, дзіва́чны, дзівакава́ты

coming ['kʌmɪŋ] – n. 1. надыхо́д -у *m.* 2. прыхо́д -у *m.* (*цягні́ка*), прые́зд -у *m.*

– adj. насту́пны, надыхо́дзячы

comity ['kɑ:mətɪ] n., pl. **-ties** ве́тлівасьць, цывілізава́насьць *f.*

comity of nations узае́мнае прызна́нье зако́наў і звы́чаяў і́ншых на́родаў

comma ['kɑ:mə] n. ко́ска *f.*

command [kə'mænd] – v.t. 1. зага́дваць: ***to command the men to fire*** загада́ць жаўне́рам страля́ць. 2. кама́ндаваць; кірава́ць: ***The captain commands his ship*** Капіта́н кіру́е караблём. 3. панава́ць, мець кантро́ль: ***to command the seas*** панава́ць на мо́рах. 4. вы́сіцца, мець угля́д

– n. 1. зага́дваньне, кама́ндаваньне *n.* 2. зага́д, нака́з- у *m.*; інстру́кцыя *f.*; указа́ньне *n.* 3. Milit. кама́нда *f.*, кама́ндаваньне *n.*: ***to be in command of a regiment*** кама́ндаваць палко́м; ***under command*** пад кама́ндаваньнем; ***at command*** у распараджэ́ньні. 4. аўтарытэ́т -у *m.*, ула́да *f.* 5. вало́даньне *n.*, бе́гласьць *f.* (*мо́вы*)

commandant ['kɑ:məndænt] n. 1. нача́льнік -а *m.* (*вае́ннай акадэ́міі або́ шко́лы*), камандзі́р -а *m.* 2. камэнда́нт (*крэ́пасьці*)

commandeer [ˌkɑ:mən'dɪr] v.t. 1. рэквізава́ць (*прыва́тнае майно́*). 2. прымусо́ва набіра́ць у во́йска

commander [kə'mændər] n. 1. зага́дчык, нача́льнік -а, правады́р -а́ *m.* 2. кама́ндуюч|ы -ага *m.* 3. капіта́н -а *m.*

commander-in-chief, pl. **commanders-in-chief** галó́ўнакама́ндуючы

commanding [kə'mændɪŋ] adj. 1. кама́ндуючы (*афіцэ́р*). 2. кіру́ючы; ула́дны, мо́цны: ***commanding influences*** мо́цныя ўплы́вы. 3. аўтарытэ́тны; які́ імпану́е, ро́біць ура́жаньне: ***a commanding voice*** аўтарытэ́тны го́лас. 4. які́ дамінуе або́ ўзвыша́ецца (*напр. узго́рак*)

commandment [kə'mændmənt] n. 1. запаве́т -у *m.* (*адзі́н зь дзесяцёх*). 2. зага́д -у *m.*, дырэктыва *f.*, зако́н -у *m.*

commando [kə'mændou] n. спэцыя́льны аддзе́л (*во́йска, мілі́цыі*)

command post галó́ўная кватэ́ра

commemorate [kə'meməreɪt] v.t. 1. ушано́ўваць, адзнача́ць па́мяць *або́* ўго́дкі. 2. захо́ўваць па́мяць, увекаве́чваць

commemoration [kəˌmemə'reɪʃən] n. 1. адзначэ́ньне, сьвяткава́ньне *n.* 2. слу́жба, урачы́стасьць (*у па́мяць*): ***in commemoration of*** каб ушанава́ць па́мяць *каго́-чаго́*

commemorative [kə'memərətɪv] adj. мэмарыя́льны

commence [kə'mens] v. 1. пачына́цца. 2. пачына́ць

commencement [kə'mensmənt] n. 1. пача́т|ак -ку *m.* 2. выпускны́ дзень у школе ці ўнівэрсытэ́це. 3. урачы́стасьць у гэ́ты дзень

commend [kə'mend] v. 1. хвалі́ць. 2. рэкамэндава́ць; сулі́ць. 3. аддава́ць пад не́чую апе́ку

commendable [kə'mendəbəl] adj. пахва́льны, ва́рты пахвалы́

commendation [ˌkɑ:men'deɪʃən] n. 1. ухвале́ньне *n.*; пахвала́ *f.* 2. рэкамэнда́ваньне *n.*, рэкамэнда́цыя *f.* 3. даве́раньне, даручэ́ньне *n.*; перада́ча пад апе́ку *або́* на захава́ньне

commendatory [kə'mendətɔ:rɪ] adj. рэкамэндацы́йны (*ліст*)

commensurable [kəˈmensərəbəl] adj. 1. сувымéрны. 2. адпавéдны (*памéрам, кóлькасьцю*), прапарцыйны

commensurate [kəˈmensərət] adj. 1. у адпавéднай прапóрцыі, прапарцыйна аднóлькавы. 2. рóўны (*памéрамі, вышынёю*). 3. сувымéрны

comment [ˈkɑ:ment] – n. 1. тлумачэ́ньне *n.*, заўвáга *f.*, камэнтáр -á *m.* 2. зáцемка *f.*, выкáзваньне *n.* 3. гýтарка *f.*, абгавóр -у *m.*

– v.i. 1. пісáць паясьняльныя *абó* крытычныя зáцемкі. 2. выкáзвацца, рабіць заўвáгі. 3. абгавóрваць

commentary [ˈkɑ:menteri] n., pl. **-ries** 1. тлумачáльныя зáцемкі, паясьнéньні. 2. тлумачáльны нáрыс. 3. камэнтáр (*у рáдыё, тэлевíзіі*)

commerce [ˈkɑ:mɜ:rs] n. гáндаль -лю *m.*, камэ́рцыя *f.*

commercial [kəˈmɜ:rʃəl] – adj. гандлёвы, камэрцыйны

– n. гандлёвая рэкля́ма, абвéстка (*у рáдыё, тэлевíзіі*)

commercial bank камэрцыйны банк

commingle [kəˈmɪŋgəl] v.t. зьмéшваць(ь) (-ца), мяшáць(ь) (-ца); зьліваць(ь) (-ца) (*пра галасы́*)

comminute [ˈkɑ:mənu:t] v.t. 1. таўчы́, расьціpáць (*на парашóк*). 2. крышы́ць, драбíць

comminution [ˌkɑ:məˈnu:ʃən] n.1. ператварэ́ньне ў парашóк, раздрабнéньне. 2. Surg. злом кóсьці на нéкалькі кавáлкаў

commiserate [kəˈmɪzəreɪt] v.t. 1. спачуваць. 2. лíтавацца над *кім*, шкадаваць

commissar [ˈkɑ:məsɑ:r] n. камісáр -а *m.*

commissariat [ˌkɑ:məˈseriət] n. 1. а) інтэндáнцтва *n.* б) інтэндáнт -а *m.* 2. дастáўка харчóў. 3. камісарыя́т -у *m.*

commissary [ˈkɑ:məseri] n., pl. **-saries** 1. крáма ў вайскóвым ля́геры. 2. інтэндáнт -а *m.* 3. дэпутáт -а, прадстаўнíк -á *m.* 4. камісáр -а *m.*

commission [kəˈmɪʃən] – n. 1. даручэ́ньне *n.*; паўнамóцтва *n.*, мандáт -у *m.* 2. а) загáд пра надáньне вайскóвага рáнгу. б) надáдзены ранг: ***to get a commission*** атрымáць афіцэ́рскі ранг; ***to resign one's commission*** звóльніцца з вайскóвае слýжбы. 3. камíсія *f.*, камітэ́т-у *m.* 4. камісíйная плáта

– v.t. 1. прызначáць на станóвішча; дэлегавáць; давáць паўнамóцтвы. 2. даручáць, давáць замóву (*мастаку́ на карці́ну*). 3. рыхтавáць да дзéяньня

• ***in commission*** а) на слýжбе; у карыстáньні. б) гатóвы да слýжбы *абó* ўжывáньня; у спрáўнасьці

• ***out of commission*** а) у адстáўцы. б) не гатóвы для ўжывáньня; няспрáўны

commissioner [kəˈmɪʃənər] n. 1. ся́бра камісíі (*асабл. урáдавае*). 2. камісáр -а *m.*: ***the commissioner of public health*** камісáр ахóвы здарóўя

commit [kəˈmɪt] v.t. 1. рабíць, учыня́ць: ***to commit adultery*** учыніць жанíмскую здрáду; ***to commit an error*** зрабíць памы́лку. 2. аддавáць: ***to commit to an asylum*** аддáць у шпітáль для псыхíчна хвóрых; ***to commit the body to earth (the grave)*** хавáць цéла, аддавáць зямлі; ***to commit to fire*** спалíць. 3. зьнявóліць. 4. абавязáць(ь) (-ца): ***It does not commit me to anything*** Гэ́та мянé да нічóга не абавя́звае; ***He would not commit himself in any way*** Ён нічы́м не забавязáўся

• ***commit to memory*** навучы́цца напáмяць

• ***commit to paper or writing*** запісáць, давéрыць паперы

commitment [kəˈmɪtmənt] n. 1. абяцáньне, забавязáньне *n.* 2. прысýд, загáд пасадзíць у астрóг *абó* паслáць у дом для псыхíчна хвóрых. 3. даручэ́ньне *n.*, перадáча *f.*

committee [kəˈmɪti] n. камітэ́т -у *m.*, камíсія *f.*: ***standing committee*** стáлая камíсія (*парлямэ́нту ці арганізáцыі*)

committeeman [kəˈmɪtimən] n., pl. **-men** ся́бра камíсіі *m. & f.*

commode [kəˈmoud] n. 1. камóда *f.* 2. стульчáк (*у прыбіpáльні*)

commodious [kəˈmoudiəs] adj. 1. абшы́рны. 2. зру́чны, выго́дны: ***a commodious location*** зру́чнае разьмяшчэ́ньне

commodity [kəˈmɑ:dəti] n., pl. **-ties** 1. тава́р, вы́раб -у *m.* 2. прадме́т ужы́тку

common [ˈkɑ:mən] – adj. 1. супо́льны: ***common interest*** супо́льныя зацікаўле́ньні. 2. агу́льны, агу́льнапрыня́ты: ***by common consent*** за агу́льнай зго́дай; ***common knowledge*** агу́льнае ве́дама. 3. грама́дзкі, публі́чны: ***common land*** грама́дзкая насе́ка. 4. звыча́йны, про́сты, паспалі́ты: ***common man*** звыча́йны, про́сты чалаве́к. 5. про́сты, грубы́: ***common speech*** про́стая, груба́я мо́ва. 6. Gram. а) агу́льны: ***common gender*** агу́льны род; ***common noun*** агу́льны назо́ўнік

– n. 1. супо́льнае *n.* 2. звы́чайнае *n.*: ***to have nothing in common*** ня мець нічо́га супо́льнага

• ***commons*** 1. агу́льнаграма́дзкая зямля́. 2. про́стыя лю́дзі. 3. агу́льная стало́ўка (*для студэ́нтаў*)

• ***the Commons = the House of Commons*** ні́жняя пала́та брыта́нскага й канады́йскага парлямэ́нту

common denominator агу́льны назо́ўнік (*дро́баў*)

common divisor (or **factor**) агу́льны дзе́льнік (*мно́жнік*)

common fraction про́сты дроб

common law 1. звычаёвае пра́ва. 2. няпі́саны зако́н

• ***common law marriage*** фактычнае жані́мства (*бяз шлю́бу*), жыцьцё на веру

common logarithm, Math. дзесятко́вы лягары́тм

common measure (time), Mus. па́рны такт (*на два або́ чаты́ры*)

commonly [ˈkɑ:mənli] adv. звыча́йна; агу́льна

common market агу́льны ры́нак

Common Market Агу́льны Ры́нак

commonplace [ˈkɑ:mənpleɪs] – n. а) звыча́йная, штодзённая рэч. б) бана́льнасьць *f.*

– adj. стары́, неціка́вы; зьбі́ты (*жарт*); бана́льны, штодзённы, звыча́йны

common sense здаро́вы ро́зум

commonweal [ˈkɑ:mənwi:l] n. агу́льнае дабро́

commonwealth [ˈkɑ:mənwelθ] n. 1. наро́д -у *m.*, грамадзя́не аднае́ дзяржа́вы. 2. дэмакраты́чная дзяржа́ва; супо́льнасьць, садру́жнасьць *f.*

• ***Commonwealth of Independent States (CIS)*** Супо́льнасьць Незале́жных Дзяржа́ваў (СНД)

• ***the Commonwealth of Nations = the British Commonwealth of Nations*** Брыта́нская супо́льнасьць наро́даў

commotion [kəˈmouʃən] n. 1. мітусьня́, бегатня́, сумятня́ *f.*; хвалява́ньне *n.* 2. публі́чныя хвалява́ньні, забурэ́ньні. 3. гвалто́ўны рух; бу́рныя ўда́ры (*ве́тру, бу́ры*), бурле́ньне: ***commotion of the waves*** бу́рныя ўда́ры хва́ляў

communal [kəˈmju:nəl] adj. 1. абшчы́нны: ***communal ownership of land*** абшчы́ннае земляўлада́ньне. 2. калекты́ўны, камуна́льны; грама́дзкі

communicate [kəˈmju:nɪkeɪt] v. 1. перада ва́ць. 2. паведамля́ць, каза́ць: ***to communicate news*** пове́даміць навіну. 3. паразумява́цца, дамаўля́цца. 4. спалуча́цца, быць спалу́чаным (*пако́і*). 5. прычашча́цца

communication [kəˌmju:nɪˈkeɪʃən] n. 1. перадава́ньне інфарма́цыі. 2. зно́сіны *pl.*, камуніка́цыя *f.* 3. ліст -а́ *m.*, ве́стка *f.*; паведамле́ньне *n.* 4. а) шляхі́ зно́сінаў. б) палучэ́ньне *n.*, прахо́д -у *m.* (*з пако́ю ў пако́й*)

• ***communications*** лі́ніі, сыстэ́ма су́вязі

communicative [kəˈmju:nɪkətɪv] adj. 1. тава́рыскі, гаваркі́. 2. камунікаты́ўны

communion [kəˈmju:niən] n. 1. супо́льнасьць (*зацікаўле́ньняў*). 2. бліская духо́вая су́вязь, сяброўства *n.* 3.

гру́па людзе́й адно́лькавага веравызна́ньня
• ***(Holy) Communion*** прыча́сьце *n.*

communiqué [kəˈmju:nɪkeɪ] n. ура́давы камуніка́т, камюніке́ *n., indecl.*

communism [ˈkɑ:mjəˌnɪzəm] n. камуні́зм -у *m.*

communist [ˈkɑ:mjənəst] – n. камуні́ст -а *m.*, камуні́стка *f.*
– adj. камуністы́чны: ***Communist party*** камуністы́чная па́ртыя

community [kəˈmju:nəti] – n., pl. **-ties** 1. грамада́ *f.* 2. грама́дзкасьць *f.* 3. супо́льнасьць *f.*, супо́льнасьць навуко́ўцаў: ***community of ideas*** супо́льнасьць пагля́даў. 4. супо́льнае ўлада́ньне: ***community property*** супо́льная ўла́снасьць, маёмасьць *f.* 5. падабе́нства *n.*, падо́бнасьць, то́еснасьць *f.* (*зацікаўле́ньняў*)
– adj. 1. грама́дзкі: ***a community playground*** грама́дзкая пляцо́ўка для гу́льняў; ***community center*** грама́дзкі цэ́нтар
• ***community college*** двухгадо́вы кале́дж, утрымо́ўваны мясцо́вай шко́льнай сыстэ́май

commutate [ˈkɑ:mjəteɪt] v. 1. Electr. пералуча́ць (*ток*). 2. замяня́ць ток (*перамо́нны на ста́лы*)

commutation [ˌkɑ:mjəˈteɪʃən] n. 1. заме́на *f.* 2. зьме́ншаньне ка́ры. 3. е́жджаньне на пра́цу (*цягніко́м, аўто́бусам*). 4. Electr. пералуча́ньне то́ку камута́тарам, камута́цыя *f.*
• ***commutation ticket*** сэзо́нны біле́т (*для прае́зду*)

commutator [ˈkɑ:mjəteɪtər] n., Electr. пераключа́льнік (*то́ку*), камута́тар -а *m.*

commute [kəˈmju:t] v. 1. замяня́ць (*забавяза́ньне*). 2. зьмянша́ць ка́ру. 3. пералуча́ць (*кіру́нак то́ку*). 4. е́зьдзіць на пра́цу (*цягніко́м, аўто́бусам*)

commuter [kəˈmju:tər] n. асо́ба, што рэгуля́рна курсу́е, дае́зьнік -а *m.*

compact I [kəmˈpækt] – adj. 1. тугі́, шчы́льны, шчы́тны. 2. кампа́ктны. 3. сьці́слы (*стыль*), каро́ткі
– v. ту́га пакава́ць; шчы́льна зьвя́зваць, сьціска́ць
– n. [ˈkɑ:mpækt] 1. малы́ аўтамабі́ль. 2. пу́драніца *f.*

compact II [ˈkɑ:mpækt] n. умо́ва, зго́да *f.*; кантра́кт -у *m.* (*між бака́мі*)

companion [kəmˈpænjən] – n. 1. ся́бра -ы *m.*, сяброў́ка *f.*, тава́рыш -а *m.* 2. кампаньён -а *m.*
– v.t. суправаджа́ць, спадаро́жнічаць

companionship [kəmˈpænjənʃɪp] n. сяброў́ства *n.*

company [ˈkʌmpəni] n., pl. **-nies** 1. кампа́нія *f.* (*гандлёвая*); тава́рыства *n.* 2. кампа́нія *f.* (*тава́рыская*): ***to behave well in company*** до́бра трыма́цца ў кампа́ніі. 3. Informal госьць -я *m.*, го́сьця *f.* 4. тава́рыства, сяброў́ства *n.* 5. Milit. ро́та *f.*
• ***bear company*** трыма́цца, быць у кампа́ніі
• ***keep company*** ве́сьці знаёмства, быць у кампа́ніі
• ***part company*** а) разыйсьці́ся. б) парва́ць знаёмства

comparable [ˈkɑ:mpərəbəl] adj. параўна́льны, падо́бны

comparative [kəmˈpærətɪv] – adj. 1. параўна́льны. 2. адно́сны, параўна́льны (*карысьць, лёгкасьць*). 3. Gram. параўна́льны (*злу́чнік*)
– n. вышэ́йшая ступе́нь (*прыме́тніка, прысло́ўя*)

comparatively [kəmˈpærətɪvli] adv. параўна́льна

compare [kəmˈper] – v. 1. (with) а) раўнава́ць, параўно́ўваць. б) зраўно́ўвацца: ***not to be compared with*** а) непараўна́ны, ве́льмі ро́зны. б) далёка не такі́ до́бры. 2. лічы́ць падо́бным. 3. Gram. утвара́ць ступе́ні параўна́ньня (*прыме́тнікаў, прысло́ўяў*)
– n. параўна́ньне *n.*: ***beyond compare*** без параўна́ньня, непараўна́льны

comparison [kəmˈpærɪsən] n. 1. параўна́ньне *n.*: ***There is no comparison between them*** Між і́мі ня мо́жа быць ніякага параўна́ньня. 2. пада-

бе́нства *n.* 3. Gram. зьме́на па ступе́нях параўна́ньня (*прыме́тнікаў*)

compartment [kəmˈpɑ:rtmənt] n. асо́бнае аддзяле́ньне *n.*, купэ́ *n., indecl.*

compass [ˈkʌmpəs] – n. 1. ко́мпас -а *m.* 2. ме́жы *pl.*, абся́г -у *m.* 3. дыяпазо́н -у *m.* 4. Figur. стрыма́насьць *f.*: ***to keep one's desire within compass*** стры́мваць, абмяжо́ўваць сваé жада́ньні. 5. *такс.* **compasses** цы́ркуль -я *m.*

– v.i. 1. і́сьці навóкал, абыхо́дзіць. 2. абкружа́ць; абступа́ць. 3. дасяга́ць: ***to compass one's purpose*** дасягну́ць сваé мэ́ты. 4. рабі́ць змо́ву, заду́мваць (*інтры́гу*). 5. спасьціга́ць, цалкам разуме́ць

– adj. акру́жны, кругападо́бны

compassion [kəmˈpæʃən] – n. спага́да *f.*, спачува́ньне *n.*

– v. спагада́ць, спачува́ць, шкадава́ць

compass plane банда́рскі струг, гэ́блік з паўкру́глым лязо́м

compassionate [kəmˈpæʃənət] adj. спачува́льны, спага́длівы; жа́ласьлівы

compatibility [kəmˌpætəˈbɪləti] n. 1. сумяшча́льнасьць *f.* 2. зго́днасьць, сула́днасьць *f.*, зго́днае сужыцьцё

compatible [kəmˈpætəbəl] adj. сумяшча́льны, сула́дны

compatriot [kəmˈpætriət] n. суайчы́ннік -а *m.*, зямля́к, земляка́ *m.*, зямля́чка *f.*

compel [kəmˈpel] v.t.(**-ll-**) 1. змуша́ць, прымуша́ць, вымуша́ць. 2. дабіва́цца; дамага́цца. 3. зганя́ць (*у грамаду́, да ку́чы*)

compendious [kəmˈpendiəs] adj. каро́ткі, сьці́слы

compendium [kəmˈpendiəm] n., pl. **-diums, -dia** каро́ткі перака́з; рэзюмэ́ *n., indecl.*; скарачэ́ньне *n.* (*кні́гі*)

compensate [ˈkɑ:mpənseɪt] v. 1. пакрыва́ць; варо́чаць, вяртáць (*стра́ты*). 2. кампэнсава́ць, наганя́ць (*стра́чаны час*). 3. апла́чваць, плаці́ць: ***to compensate for extra work*** заплаці́ць за дадатко́вую пра́цу. 4. Tech. балянсава́ць, ураўно́ўваць

compensation [ˌkɑ:mpənˈseɪʃən] n. 1. узнагаро́джаньне, кампэнсава́ньне *n.* 2. узнагаро́да *f.*; адшкадава́ньне *n.*, кампэнса́цыя *f.* (*за стра́ты, скале́чаньне*). 3. пэ́нсія *f.*, пла́та за пра́цу: ***equal compensation for men and women for equal work*** адно́лькавая пла́та для мужчы́наў і жанчы́наў за адно́лькавую пра́цу. 4. Tech. балянсава́ньне, ураўно́ўваньне *n.*

compete [kəmˈpi:t] v.i. 1. спабо́рнічаць, спаду́жнічаць; змага́цца. 2. прыма́ць удзе́л у спабо́рніцтве. 3. канкурава́ць

competence [ˈkɑ:mpətəns] n. or **-cy** 1. здо́льнасьць, зда́тнасьць., кампэтэ́нтнасьць, кваліфіка́цыя *f.* 2. Law правамо́цтва *n.*, кампэтэ́нцыя *f.* (*су́ду*). 3. даста́тлак -ку *m.*, замо́жнасьць *f.*

competent [ˈkɑ:mpətənt] adj. 1. кваліфікава́ны, здо́льны, падрыхтава́ны; адпаве́дны, кампэтэ́нтны. 2. Law правамо́цны, раўнапра́ўны

competition [ˌkɑ:mpəˈtɪʃən] n. 1. спаду́жніцтва *n.*, канкурэ́нцыя *f.* (*гандлёвая*). 2. спабо́рніцтва *n.*, вы́перадкі *pl.* (*у бе́гу*); ко́нкурс -у *m.*: ***chess competition*** ша́хматны турні́р

competitive [kəmˈpetətɪv] adj. 1. ко́нкурсны: ***competitive examination*** ко́нкурсны экза́мэн, ко́нкурс -у *m.* 2. канкурэнцы́йны (*цана́*), спабо́рны (*пра дружы́ны*)

competitor [kəmˈpetətər] n. спаду́жнік, спабо́рнік -а *m.*; канкурэ́нт -а *m.*

compilation [ˌkɑ:mpɪˈleɪʃən] n. 1. зьбіра́ньне *n.* (*матэрыя́лу, фа́ктаў*). 2. кампіля́цыя *f.*

compile [kəmˈpaɪl] v.t. 1. склада́ць: ***to compile a dictionary*** склада́ць сло́ўнік. 2. зьбіра́ць; кампілява́ць

compiler [kəmˈpaɪlər] n. склада́льнік -а *m.*, склада́льніца *f.*; кампіля́тар -а *m.*

complacency [kəmˈpleɪsənsi] n., pl. **-cies** 1. самазадавóленасьць *f.*, самазадаво́леньне *n.* 2. здаво́ленасьць, задаво́ленасьць *f.*

complacent [kəmˈpleɪsənt] adj. самаздаво́лены, задаво́лены

complain [kəmˈplem] v. 1. жа́ліцца, нарака́ць: ***to complain of a headache*** нарака́ць на боль галавы́. 2. ска́рдзіцца

complaint [kəmˈplemt] n. 1. жа́льба *f.*, нарака́ньне *n.*: ***I have no complaint to make*** Мне нямá на што нарака́ць. 2. незадавальне́ньне *n.* 3. фізы́чнае недамага́ньне, хвароба *f.*: ***A cold is a very common complaint*** Засту́да ве́льмі распаўсю́джанае недамага́ньне. 4. абвінава́чваньне *f.*, судо́вая ска́рга: ***to lodge/make a complaint*** пада́ць ска́ргу

complaisance [kəmˈpleɪsəns] n.1. лагóднасьць, паслу́жлівасьць *f.*; ве́тлівасьць *f.* 2. усту́пчывасьць *f.*

complaisant [kəmˈpleɪsənt] adj. 1. прывéтлівы, ласка́вы, паслу́жлівы; рахма́ны. 2. усту́пчывы, пада́тлівы

complement [ˈkɑ:mpləmənt] – n. 1. дапаўне́ньне *n.* 2. Gram. выказа́льнае сло́ва (*у выка́зьніку*). 3. Geom. дапаўне́ньне (*да про́стага кута́*). 4. камплéкт -у *m.*: ***The factory has a complement of workers*** Фа́брыка ма́е по́ўны штат працаўнікóў

– v.t. дапаўня́ць, укамплекто́ўваць

complete [kəmˈpli:t] – adj. 1. по́ўны, цэ́лы: ***complete set of works*** по́ўны збор тво́раў. 2. уве́сь, уся́, усё; цэ́лы: ***to devote a complete day to studies*** прысьвяці́ць цэ́лы дзень нову́цы. 3. ско́нчаны, зро́блены. 4. по́ўны, абсалю́тны: ***a complete surprise (happiness)*** по́ўная неспадзе́ўка

– v.t. 1. зако́нчыць, ско́нчыць, завяршы́ць. 2. допо́ўніць, укамплекта́ваць

completely [kəmˈpli:tli] adv. 1. зусі́м. 2. цалко́м, ца́лкам, по́ўнасьцю; да-шчэ́нту

complex – adj. [ˌkɑ:mˈpleks] 1. скамплікава́ны. 2. склада́ны

– n. [ˈkɑ:mpleks] 1. ко́мплекс, гру́па будынкаў. 2. Psych. ко́мплекс -у *m.*: ***inferiority complex*** камплéкс непаўнава́ртасьці

complexion [kəmˈplekʃən] n. 1. ко́лер тва́ру. 2. агу́льны вы́гляд; хара́ктар -у *m.*

complexity [kəmˈpleksəti] n., pl. **-ties** 1. склада́насьць, заблы́танасьць *f.* 2. склада́ны прадме́т

compliance [kəmˈplaɪəns] n. 1. усту́пчывасьць, пада́тлівасьць, пако́рлівасьць *f.* 2. выкана́ньне *n.* (*жада́ньня, зага́ду*); падпара́дкаваньне *n.*: ***in compliance with his orders*** згóдна, адпавéдна зь яго́ным зага́дам

compliant [kəmˈplaɪənt] adj. усту́пчывы, пада́тлівы, згавóрлівы

complicate [ˈkɑ:mpləkeɪt] v.t. 1. ускладня́ць; блы́таць. 2. пагóршваць, пагаршáць

complicated [ˈkɑ:mpləkeɪtəd] adj. складáны; цяжкí; заблы́таны: ***a complicated design*** складáны ўзóр; ***complicated negotiations*** складáныя перамóвы

complication [ˌkɑ:mpləˈkeɪʃən] n. 1. складáнасьць *f.* 2. ускладнéньне *n.*

complicity [kəmˈplɪsəti] – n., pl. **-ties** саўдзéл -у *m.*

compliment [ˈkɑ:mpləmənt] n. камплімэ́нт -у *m.*, пахвалá *f.*: ***to pay a compliment*** зрабíць камплімэ́нт, пахвалíць; ***to fish for compliments*** напрóшвацца на камплімэ́нты

– v. 1. хвалíць; вітáць, віншавáць. 2. дараваць (*з прызнáньнем*)

complimentary [ˌkɑ:mpləˈmentəri] adj. 1. пахвáльны; прывітáльны. 2. дáдзены бясплáтна (*кнíга, білéт*)

comply [kəmˈplaɪ] v.i. 1. згаджáцца; падпарадкóўвацца. 2. трымáцца фóрмаў вéтлівасьці

component [kəmˈpoʊnənt] – n. кампанэ́нт -а *m.*, складóвая чáстка; элемэ́нт -а *m.*

– adj. складóвы

compose [kəmˈpoʊz] v. 1. складáць. 2. складáць (*верш, плян*), кампанавáць (*мýзыку*). 3. Print., Brit. набірáць (*тэкст*). 4. супакóйвацца: ***Compose yourself!*** Супакóйся! Трымáй сябé ў рукáх!

composed [kəmˈpoʊzd] adj. супакóйны; цíхі; стрыманы

composer [kəmˈpouzər] n. 1. складáльнік -а *m.* 2. кампазы́тар -а *m.* 3. áўтар -а *m.*

composing machine, Brit. набóрная машы́на

composing room, Brit. набóрны цэх

composite [kəmˈpɑ:zət] – adj. 1. склáдзены з рóзных чáстак; складáны. 2. Bot. складáнацьвéтны
– n. сýмесь *f.*
• ***composite number*** складáны лік

composition [ˌkɑ:mpəˈzɪʃən] n. 1. укладáньне *n.*; твóрапіс, твор -у *m.* 2. кампазы́цыя *f.* 3. пабудóва *f.*, складáньне *n.* 4. склад -у *m.*

compositor [kəmˈpɑ:zətər] n., Brit. набóршчык -а *m.*

compost [ˈkɑ:mpoʊst] – n. кампóст -у *m.*
– v.t. 1. рабíць кампóст. 2. угнóйваць кампóстам

composure [kəmˈpouʒər] n. 1. стры́манасьць *f.*, самавалóданьне *n.* 2. спакóйнасьць *f.*

compote [ˈkɑ:mpoʊt] n. 1. кампóт -у *m.* 2. вáзачка на садавíну, цукéркі

compound I [ˈkɑ:mpaʊnd] – adj. 1. складáны. 2. Gram. а) складáнае слóва. б) складáна-злýчаны сказ
– n. 1. сýмесь *f.* 2. Chem. злучэ́ньне *n.* 3. складáнае слóва
– v. 1. злучáць. 2. ускладня́ць: ***to compound the problem*** ускладнíць праблéму

compound II [ˈkɑ:mpaʊnd] n. грýпа буды́нкаў, кóмплекс -у *m.*

comprehend [ˌkɑ:mprɪˈhend] v. 1. разумéць; ця́міць, кéміць. 2. абымáць (*абшáр*); зьмяшчáць

comprehensibility [ˌkɑ:mprɪˌhensəˈbɪləti] n. зразумéласьць, я́снасьць *f.*

comprehensible [ˌkɑ:mprɪˈhensəbəl] adj. зразумéлы

comprehension [ˌkɑ:mprɪˈhenʃən] n. 1. разумéньне *n.*; кéмлівасьць, кéмкасьць, ця́млівасьць *f.* 2. ахóпліваньне, улучэ́ньне, уключэ́ньне *n.*

comprehensive [ˌkɑ:mprɪˈhensɪv] adj. 1. шырóкі, вялíкі, вялíкага аб'ёму; вычарпáльны, усебакóвы, пóўны: ***a comprehensive review*** вычарпáльны агля́д. 2. ця́млівы, кéмлівы, кéмны (*чалавéк*); праніклівы (*рóзум*)

compress [kəmˈpres] v. 1. сьціскáць. 2. згушчáць пад ціскам, кандэнсавáць

compressed [kəmˈprest] adj. сьціснуты; зьмéншаны пад ціскам, згýшчаны

compressed air згýшчанае павéтра

compressibility [kəmˌpresəˈbɪləti] n. сьціскáльнасьць *f.*

compressible [kəmˈpresəbəl] adj. які́ мóжна сьціснуць

compression [kəmˈpreʃən] n. сьціскáньне *n.*, сьціск -у *m.*

comprise [kəmˈpraɪz] v. зьмяшчáць у сабé, уключáць, складáцца з; абдымáць

compromise [ˈkɑ:mprəmaɪz] – n. 1. кампрамíс -у *m.*, састýпка *f.* 2. кампрамітáцыя *f.*
– v. 1. ісьцí на кампрамíс. 2. кампрамітавáць, стáвіць пад падóзраньне; рызыкавáць
– adj. кампрамíсны; згóдніцкі, прымірэ́нчы

comptroller [kənˈtroʊlər] n. урáдавы фінáнсавы кантралёр

compulsion [kəmˈpʌlʃən] n. 1. пóцяг -у *m.* 2. прынýка *f.*: ***under compulsion*** пад прынýкай, вы́мушаны

compulsory [kəmˈpʌlsəri] adj. 1. прымусóвы, абавя́зкавы: ***compulsory education*** абавя́зкавае навучáньне. 2. накíнуты, навя́заны сíлаю

compunction [kəmˈpʌŋkʃən] n. 1. дакóры сумлéньня. 2. шкадавáньне *n.*, жалíь -ю *m.*; спагáда *f.*: ***without compunction*** бяз жáлю, без спагáды

computation [kɑ:mpjəˈteɪʃən] n. 1. вылічáнь не, падлічáньне, лічэ́ньне *n.*: ***Addition and subtraction are forms of computation*** Складáньне й адымáньне — ві́ды вылічэ́ньня. 2. падлíк, лік -у *m.*

compute [kəmˈpju:t] v. 1. падлíчваць; вылічáць. 2. лічы́ць

computer [kəmˈpju:tər] n. электрóнная вылічáльная машы́на; кампýтар, камп'ю́тар -а *m.*

comrade [ˈkɑ:mræd] n. 1. тава́рыш -а *m.*; ся́бра -ы *m.* 2. напа́рнік -а *m.*, ся́бра, кале́га па пра́цы

comradeship [ˈkɑ:mrædʃɪp] n. сяброў-ства *n.*, прыя́зьнь *f.*, тава́рыскія да-чыне́ньні

con I [kɑ:n] adv. супро́ць: ***pro and con*** за й супро́ць

con II [kɑ:n] v. стара́нна вывуча́ць, зуб-ры́ць

con III [kɑ:n] v., Sl. ашу́кваць, махля-ва́ць

concave [kɑ:nˈkeɪv] – adj. увагну́ты, угну́ты: ***a concave lens*** увагну́тая лі́нза

– v.t. угіна́ць

concavity [kɑ:nˈkævəti] n., pl. **-ties** 1. увагну́тасьць, угну́тасьць *f.* 2. увагну́тая паве́рхня, упа́дзіна *f.*

concavo-concave [kɑ:nˌkeɪvoʊkɑ:nˈkeɪv] adj. увагну́ты з або́двух бако́ў (*лі́нза*)

concavo-convex [kɑ:nˌkeɪvoʊkɑ:nˈveks] adj. увагну́та-выпу́клы (*лі́нза*)

conceal [kənˈsi:l] v. хава́ць, прыхо́ўваць. 2. уто́йваць (-ца); таі́ць (-ца)

concealed [kənˈsi:ld] adj. 1. схава́ны, прыхава́ны. 2. уто́ены, зато́ены. 3. та́йны

concealment [kənˈsi:lmənt] n. 1. хава́ньне, уто́йваньне, зато́йваньне *n.* 2. пата-е́мнае ме́сца, та́йнік -а *m.*; схо́ванка *f.*

concede [kənˈsi:d] v. 1. саступа́ць, прызнава́ць: ***I conceded that I have made a mistake*** Я прызна́ў, што зрабі́ў памы́лку. 2. саступа́ць, дазваля́ць, здава́ць; прызнава́ць: ***to concede the game*** здаць гульню́, прызна́ць пара́зу; ***The candidate conceded the election*** Кандыда́т прызна́ў пара́зу ў вы-барах

concededly [kənˈsi:dɪdli] adv. папра́ўдзе, пра́ўду ка́жучы; сапраўды́

conceit [kənˈsi:t] n. 1. зазна́йства *n.*, саманадзе́йнасьць, самаздаво́ленасьць, пы́ха *f.*: ***He is full of conceit*** Ён зало́шне самаздаво́лены. 2. капры́з -у *m.*

conceited [kənˈsi:tɪd] adj. саманадзе́йны, самапэ́ўны, самаўпэ́ўнены, самаздаво́лены

conceivable [kənˈsi:vəbəl] adj. дасту́пны ро́зуму, зразуме́лы, магчы́мы: ***every conceivable precaution against fire*** уся́кая магчы́мая засьцяро́га ад пажа́ру

conceive [kənˈsi:v] v. 1. прыду́мваць, заду́мваць: ***a well conceived scheme*** до́бра заду́маны плян. 2. уяўля́ць, ду́маць. 3. выка́зваць, перада-ва́ць сло́вамі. 4. зацяжа́рваць, зачына́ць

concentrate [ˈkɑ:nsəntreɪt] – v. 1. зьбі-ра́ць, засяро́джваць, канцэнтрава́ць. 2. згушча́ць, насыча́ць раство́ры, випа́рваць. 3. ачышча́ць руду́ ад пяску́, каме́ньня, абагача́ць (*руду́*). 4. (on, upon) засяро́джвацца, скан-цэнтро́ўвацца (*ду́мкай*)

– n. канцэнтра́т -у *m.*

concentration [ˌkɑ:nsənˈtreɪʃən] n. 1. засяро́джаньне *n.* (*сі́лаў, намага́ньняў*), канцэнтра́цыя *f.*; абагача́ньне (*руды́*). 2. засяро́джаная ўва́га. 3. моц *f.*, мацу́нак -ку *m.* (*раство́ру*). 4. Milit. групо́ўка *f.*, канцэнтрава́ньне збройных сі́лаў

• ***concentration camp*** канцэнтрацы́йны ля́гер

concentric or **concentrical** [kənˈsentrɪk] adj. канцэнтры́чны: ***concentric circles*** ко́лы, акру́жнасьці, які́я ма́юць супо́льны цэ́нтар

concept [ˈkɑ:nsept] n. агу́льнае паня́ць-це, паймо́ *n.*; ідэ́я *f.*; уяўле́ньне *n.*: ***the concept of equality*** паня́цьце ро́ўнасьці

conception [kənˈsepʃən] n. 1. разуме́нь-не *n.*: ***It is beyond my conception*** Гэ́та вышэ́й за маё разуме́ньне. 2. ду́мка, канцэ́пцыя *f.* 3. Philos. агу́льнае паня́цьце, ідэ́я *f.* 4. плян, прае́кт -у *m.*, за́дума *f.* 5. зача́цьце, апладне́нь-не *n.*

conceptional [kənˈsepʃənəl] adj. канцэп-туа́льны, паня́цьцевы

concern [kənˈsɜ:rn] – v. 1. даты́чыць, мець дачыне́ньне: ***It concerns nobody but me*** Гэ́та апрача́ мяне́ ніко́га не даты́чыць. 2. ру́піцца; турбава́цца, не-

пакóіцца: ***to be concerned about the future*** дбаць пра бýдучыню; ***as far as I am concerned*** што да мянé

– n. 1. спрáва, якáя нéкага датычыцца: ***It is none of my concern*** Гэ́та не маё спрáва. 2. дачынéньне *n.*: ***have little concern with something*** мець мáла дачынéньня да *чагó*. 3. непакóй -ю *m.*, турбóта, трывóга *f.*, хваляванне *n.* 4. канцэ́рн -у *m.*, гандлёвая фірма, кампáнія, прадпрыёмства *n.*

• ***concern oneself in*** цікáвіцца *чым*; займáцца *чым*

• ***concern oneself about*** турбавáцца аб *кім-чым*, непакóіцца, хваляванне

• ***of concern*** вялікай вáжнасьці: ***matter of great concern*** вéльмі вáжная спрáва

concerned [kənˈsɜ:rnd] adj. 1. зьвязáны, занятý; зацікáўлены: ***concerned parties*** зацікáўленыя бакí. 2. заклапóчаны

concerning [kənˈsɜ:rnɪŋ] prep. пра *кагó-што*, што да *кагó-чагó*, у дачынéньні да *кагó-чагó*: ***concerning me*** што тычыцца мянé

concert [ˈkɑ:nsərt] – n. 1. канцэ́рт -у *m.* 2. згóда *f.*; пагадненьне *n.*; дамóўленасьць *f.*: ***in concert with the associates*** у дамóўленасьці з супóльнікамі; ***in concert*** усé рáзам, супóльна, згóдна з дамóўленасьцю. 3. злáджанасьць *f.*, сулáднасьць музычных гýкаў

– adj. 1. канцэ́ртны (*зáля*): ***a concert pianist*** піяні́ст, які́ даé канцэ́рты

– v. [kənˈsɜ:rt] 1. дамаўля́цца, пагаджáцца. 2. супóльна плянавáць *абó* выкóнваць нéшта

concerted [kənˈsɜ:rtɪd] adj. 1. узаéмна ўзгóднены, дапасавáны. 2. супóльна плянавáны *абó* зрóблены; спалýчаны: ***a concerted attack*** атáка спалýчанымі сíламі. 3. Mus. падзéлены на кóлькі галасóў *абó* інструмэ́нтаў

concession [kənˈseʃən] n. 1. састýпка *f.*: ***make concessions*** íсьці на састýпкі. 2. канцэ́сія *f.*

concessive [kənˈsesɪv] adj. 1. канцэсíйны. 2. устýплівы, падáтлівы; прымірэ́нчы (*тон*). 3. Gram. уступáльны: ***"though" is a concessive word*** «хоць» — уступáльнае слóва

conch [kɑ:ŋk] n., pl. **conchs** or **conches** 1. Zool. сьлізьня́к -á *m.*; малю́ск -а *m.* 2. рáкавіна *f.* 3. Arch. а) скляпéньне кýпала. б) абсы́да *f.*

concha [ˈkɑ:ŋkə] n., pl. **-chae** Anat. вушнáя рáкавіна

conciliar [kənˈsɪliər] adj. сабóрны

conciliate [kənˈsɪlieɪt] v. 1. прымірáць, улагóджваць. 2. дабівáцца прабачэ́ньня, здабывáць, заваёўваць прыхíльнасьць, пашáну. 3. пагаджáць (*рóзныя пагля́ды*)

conciliation [kənˌsɪliˈeɪʃən] n. пагадненьне, прымірэ́ньне *n.*

conciliatory [kənˈsɪliətɔ:ri] adj. прымірэ́нчы (*тон, настрóй*)

concise [kənˈsaɪs] adj. 1. сьцíслы, карóткі. 2. выразны, дакладны

conciseness [kənˈsaɪsnəs] n. сьцíсласьць *f.*; дакладнасьць *f.*

conclave [ˈkɑ:nkleɪv] n. 1. закрытае *абó* таéмнае пасéджаньне. 2. канклявý -ву *m.*

conclude [kənˈklu:d] v. 1. канчáць, закóнчваць (*пасéджаньне, прамóву*). 2. заключáць (*умóву, мір*), рабíць высновý. 3. пастанаўля́ць, вырашáць ***I concluded not to go*** Я пастанáвіў ня йсьці. 4. канчáцца, закóнчвацца: ***The book concluded happily*** Кнíга закóнчылася шчасьлíва: ***to conclude*** такíм чы́нам (*у канцы́ прамóвы*)

concluding [kənˈklu:dɪŋ] adj. апóшні, заключны (*канцэ́рт, слóва*)

conclusion [kənˈklu:ʒən] n. 1. канéц -цá *m.*, заканчэ́ньне *n.*; апóшняя чáстка. 2. заключная чáстка (*твóру, прамóвы*). 3. вы́нік -у *m.* 4. заключэ́ньне *n.* (*умóвы, мíру*). 5. высновá, пастановá *f.*: ***to jump to a conclusion*** рабíць пасьпéшную высновý, забягáць напéрад

• ***in conclusion*** у заключэ́ньні, на-

рэ́шце

conclusive [kən'klu:sɪv] adj. заклю́чны; вырашáльны; пераканáўчы (*до́каз*)

concomitant [kən'kɑ:mətənt] – adj. суправаджа́льны, спадаро́жны: ***a concomitant result*** суправаджа́льны вы́нік

– n. суправаджа́льныя акалі́чнасьці

concord ['kɑ:nkɔ:rd] n. 1. згóда *f.*; лад -у *m.*, сулáдзьдзе *n.* 2. палітычная ўмо́ва, тракта́т -у *m.* 3. Mus. сулáднасьць *f.*, кансана́нс -у *m.*, гармо́нія *f.* 4. Gram. дапасава́ньне *n.*

concordance [kən'kɔ:rdəns] n. 1. згóднасьць, згóда *f.* 2. канкарда́нс -у *m.*, слóўнік (*а́ўтара, твóру*)

concordant [kən'kɔ:rdənt] adj. згóдны, супада́льны; сулáдны, гарманічны

concourse ['kɑ:nkɔ:rs] n. натóўп, гурт -ý *m.*, гýрба *f.* 2. зьліцьцё *n.*, злучэ́ньне ў адно́ цэ́лае: ***at the concourse of two rivers*** пры зьлі́цьці дзьвюх рэ́чак. 3. пляц -у *m.*, плóшча *f.* 4. галóўны вэстыбю́ль вакза́лу. 5. пад'е́зд -у *m.*, дарóга (*пад ха́ту*), бульва́р -у *m.*

concrescence [ˌkɑ:n'kresəns] n. зрастáньне *n.*, зрост -у *m.*

concrete ['kɑ:nkri:t] – adj. 1. канкрэ́тны, рэчаі́сны; рэа́льны. 2. цьвярды́, зацьвярдзе́лы (*рэ́чыва*) 3. [kɑ:n'kri:t] бэтóнны: ***a concrete sidewalk*** бэтóнны хóднік.

– n. 1. бэтóн -у *m.* 2. канкрэ́тнае паня́цьце, ідэ́я *абó* тэ́рмін

– v.t. залівáць бэтóнам, пакрывáць бэтóнам

– v.i. 1. цьвярдзе́ць. 2. застывáць. 3. бэтанава́ць

concrete mixer бэтонамяшáлка *f.*

concretion [kən'kri:ʃən] n. 1. зацьвярдзе́ньне, застыва́ньне, згуса́ньне *n.* 2. Med. камянí (*у ны́рках, жóўцевыя*)

concubine ['kɑ:ŋkjubaɪn] n. налóжніца, палюбóўніца *f.*

concupiscence [kɑ:n'kju:pɪsəns] n. юрлі́васьць, пажáдлівасьць, жадóба *f.*, юр -у *m.*

concupiscent [kɑ:n'kju:pɪsənt] adj. юрлі́вы, пажáдлівы

concur [kən'kɜ:r] v. 1. супадáць, прыхóдзіць ра́зам. 2. згаджáцца, быць таé сáмае ду́мкі. 3. спрыя́ць (*пра абста́віны*)

concurrence [kən'kɜ:rəns] n. 1. згóднасьць *f.* 2. супадзе́ньне *n.* (*у ча́се, пагля́дах*). 3. спрыя́ньне *n.*

concurrent [kən'kɜ:rənt] – adj. 1. супада́льны, адначáсны. 2. спрыя́льны. 3. Geom. якíя сыхóдзяцца ў адны́м пу́нкце. 4. згóдны (*у пагля́дзе*)

– n. 1. адначáсная падзе́я. 2. канкурэ́нт -а *m.*

concuss [kən'kʌs] v. 1. трэ́сьці, страcáць. 2. выклікáць зрушэ́ньне мазго́ў

concussion [kən'kʌʃən] n. 1. раптóўнае страсе́ньне. 2. зрушэ́ньне мазго́ў, кантýзія *f.*

condemn [kən'dem] v.t. 1. асуджáць; ганьбава́ць, га́ніць. 2. прызнава́ць вінава́тым. 3. прысуджáць, выно́сіць прысýд, засуджáць: ***to condemn to death*** засуджáць на сьмерць. 4. бракава́ць; прызнава́ць непрыда́тным (*будынак, мост*)

condemnation [ˌkɑ:ndəm'neɪʃən] n. 1. прысýд -у *m.*; асуджэ́ньне *n.* 2. прызна́ньне непрыда́тным, зага́нным

condemnatory [kən'demnətɔ:rɪ] adj. абвінава́ўчы (*прысýд, прамóва*); асуджáльны (*по́зірк*)

condemned [kən'demd] adj. прызна́ны вінава́тым; засýджаны, асýджаны

condensability n. згушча́льнасьць *f.*

condensation [ˌkɑ:nden'seɪʃən] n. 1. згушча́ньне, ушчыльня́ньне *n.*, кандэнcáцыя *f.* 2. згушчэ́ньне, ушчыльне́ньне *n.* 3. згýшчаная ма́са

condense [kən'dens] v.t. 1. згушча́ць(ца), ушыльня́ць(ца); кандэнсава́ць. 2. сьці́сла выка́заць ду́мку, скарача́ць: ***He condensed the paragraph into one sentence*** Ён пераказа́ў пара́граф адны́м ска́зам. 3. ператвара́ць газ *абó* па́ру ў ва́дкасьць; ператвара́цца ў ва́дкасьць, кандэнсава́цца

condensed [kənˈdenst] adj. 1. сьці́сла вы́казаны, скаро́чаны: ***condensed story*** скаро́чанае апавяда́ньне. 2. згу́шчаны: ***condensed milk*** згу́шчанае малако́. 3. ператво́раны ў ва́дкасьць

condenser [kənˈdensər] n. кандэнса́тар -а *m.*

condescend [ˌkɑ:ndɪˈsend] v.i. 1. ста́віцца пабла́жліва, рабі́ць ла́ску. 2. удасто́іць (*ласка́вым сло́вам*), ласка́ва дазво́ліць. 3. прыніжа́цца (*да благо́га ўчы́нку*)

condescendence [ˌkɑ:ndɪˈsendəns] n. пабла́жка *f.*; ла́ска *f.*

condescending [ˌkɑ:ndɪˈsendɪŋ] adj. 1. пабла́жлівы. 2. апяку́нскі (*тон*)

condescension [ˌkɑ:ndɪˈsenʃən] n. 1. пабла́жлівасьць (*да ніжэ́йшых*), пабла́жка *f.* 2. апяку́нскае ста́ўленьне

condign [kənˈdaɪn] adj. заслу́жаны, адпаве́дны: ***condign punishment*** заслу́жаная ка́ра

condition [kənˈdɪʃən] – n. 1. стан -у *m.*: ***in poor condition*** у благі́м ста́не. 2. Sport фо́рма *f.*: ***in (out of) condition*** у до́брай (благо́й) фо́рме. 3. прыда́тнасьць (*да пра́цы, про́дажу*). 4. сацыя́льнае стано́вішча; ранг -у *m.*: ***a man of humble condition*** чалаве́к сьці́плага паха́джаньня. 5. абста́віны *pl.* 6. умо́ва *f.*; акалі́чнасьць *f.*
– v.1. прыво́дзіць у до́бры стан, у до́брую фо́рму. 2. быць умо́вай. 3. абумо́ўліваць
• ***on condition that*** пад умо́вай, што; калі́
• ***under a condition*** умо́ўна

conditional [kənˈdɪʃənəl] – adj. умо́ўны; зале́жны (*ад не́чага*)
– n., Gram. умо́ўны сказ, лад або́ злу́чнік

conditioned [kənˈdɪʃənd] adj. 1. умо́ўны, абумо́ўлены, зале́жны ад *чаго́*: ***conditioned reflex*** умо́ўны рэфле́кс. 2. адпаве́дны но́рмам

conditionally [kənˈdɪʃənəli] adv. умо́ўна, з умо́вай

conditioner [kənˈdɪʃənər] n. 1. сро́дак для пале́пшаньня, аздараўле́ньня: ***a hair conditioner*** сро́дак для аздараўле́ньня валасо́ў. 2. Informal кандыцыянэ́р пове́тра

condole [kənˈdoʊl] v.i. спачува́ць; выка́зваць спачува́ньні

condolence [kənˈdoʊləns] n. спачува́ньні *pl.*

condominium [ˌkɑ:ndəˈmɪniəm] n. 1. кандамі́ніюм -у *m.* 2. ула́сная кватэ́ра ў агу́льнай будыні́не

condonation [ˌkɑ:ndəˈneɪʃən] n. прабачэ́ньне, дарава́ньне *n.*

condone [kənˈdoʊn] v.t. 1. прабача́ць, забыва́ць (правіну, абра́зу), дарава́ць (*правіну*). 3. Law прабача́ць (*парушэ́ньне жані́мскае прыся́гі*)

conduce [kənˈdu:s] v.i. садзе́йнічаць; спрыя́ць

conducive [kənˈdu:sɪv] adj. 1. карысны, спрыя́льны: ***to be conducive to good health*** быць карысным для здаро́ўя. 2. які́ вядзе́ да не́чага

conduct [ˈkɑ:ndʌkt] – n. 1. трыма́ньне *n.*, паво́дзіны *pl. only.* 2. кірава́ньне, вядзе́ньне *n.* (*спра́ваў*). 3. настаўле́ньне, указа́ньне *n.*, нака́з -у *m.*
– v.t. [kənˈdʌkt] 1. трыма́цца. 2. кірава́ць (*устано́вай*); дырыгава́ць (*аркестрам*). 3. паво́дзіць, суправаджа́ць. 4. быць праваднікóм (*для экску́рсіі*). 5. Phys. служы́ць праваднікóм, паво́дзіць (*цеплыню́, эле́ктрыку*)

conduction [kənˈdʌkʃən] n. 1. Phys. а) паво́джаньне (*цеплыні́, то́ку*). б) паво́днасьць *f.* 2. прапушча́ньне (*напр. вады́ праз трубу́*), рух (*вады́ па трубе́*)

conductor [kənˈdʌktər] n. 1. праваднік -á *m.* (*на чыгу́нцы*); канду́ктар -а *m.* (*на аўто́бусе, трамва́і*); кіраўні́к -á, праваднік -á *m.*: ***the conductor of a tour*** кіраўні́к падаро́жжа, экскурсаво́д. 2. дырыге́нт -а *m.*, дырыжо́р -а *m.* (*аркестру*), капэльма́йстар -ра *m.* 3. Phys. праваднік -á *m.* (*цяпла́, электры́чнага то́ку*)

conduit ['kɑ:nduət] n. 1. канáл -у *m.*; трубаправóд; вадаправóд -у *m.*, аквэдýк -у *m.* 2. ізаляцыйная трýбка

cone [koun] – n. 1. кóнус -а *m.* 2. Bot. шышка *f.*
– v. надавáць фóрму кóнуса

coney ['kouni] n., pl. **-neys** *гл.* **cony**

confection [kən'fekʃən] n. 1. салóдкія (кандытарскія) выробы (*цукéркі, канфітýры*). 2. канфэкцыя *f.*, гатóвае жанóчае адзéньне

confectioner [kən'fekʃənər] n. цукéрнік -а, кандытар -а *m.*: ***confectioner's sugar*** цукрóвы парашóк

confectionery [kən'fekʃəneri] n., pl. **-eries** 1. кандытарскія вырáбы. 2. кандытэрыя, цукéрня *f.*

confederacy [kən'fedərəsi] n., pl. **-cies** 1. канфэдэрáцыя *f.* (*дзяржáваў абó асóбаў*). 2. кансьпірáцыя, змóва *f.* 3. згуртавáньне *n.*, саюз -у *m.*, лíга *f.*
• ***the Confederacy*** грýпа адзінаццацёх паўдзённых штáтаў, якія ў 1860-61 гг. адлучыліся ад ЗША

confederate [kən'fedərət] – adj. саюзьніцкі, фэдэрáльны
– n. 1. саюзьнік -а *m.* 2. саўдзéльнік (*у злачынстве*)
– v. [kən'fedəreɪt] злучáцца ў канфэдэрáцыю

confederation [kənˌfedə'reɪʃən] n. 1. а) задзінóчваньне, лучэ́ньне ў лíгу. б) фэдэрáцыя *f.* 2. лíга *f.*, саюз -у *m.*, канфэдэрáцыя *f.*
• ***Confederation*** Канадыйская Канфэдэрáцыя (*задзінóчаньне Антáрыё, Квэбэ́ку, Нóвай Шкóцыі й Нью Брáнсýіку, якóе далó пачáтак Канáдзе*)
• ***the Confederation*** задзінóчаньне трынаццацёх амэрыкáнскіх штатáў павóдле Палажэ́ньняў 1781-89 гг.

confer [kən'fɜ:r] – v.i. **-ferred, -ferring** рáіцца, рáдзіцца, мець нарáду, вéсьці кансультáцыі
– v.t. давáць (*мэдáль*); надавáць, прысуджáць (*ступéнь, узнагарóду*)

conferee [ˌkɑ:nfə'ri:] n. 1. удзéльнік канфэрэ́нцыі. 2. асóба, якóй даéцца ўзнагарóда, ступéнь

conference ['kɑ:nfərəns] n. нарáда, канфэрэ́нцыя *f.*

confess [kən'fes] v. 1. прызнавáць (*віну́, слáбасьць*); выдавáць (*сакрэ́т*). 2. спавядáцца (*сьвятару́*). 3. спавядáць (*пра сьвятарá*)

confession [kən'feʃən] n. 1. прызнáньне *n.* (*віны́*). 2. спóведзь *f.* 3. веравызнáньне *n.*

confessor [kən'fesər] n. 1. спавядáльнік -а *m.* (*сьвятáр*). 2. спавéднік -а *m.*, асóба, якáя прызнаéцца. 3 пасьлядóўнік якóе-н. вéры

confetti [kən'feti] n. канфэці́, *n., indecl.*

confidant ['kɑ:nfɪdænt] n. 1. давéраная асóба. 2. сардэ́чны ся́бра

confidante ['kɑ:nfɪdænt] n. сардэ́чная сяброўка

confide [kən'faɪd] v. 1. давяráць, адкрывáцца, дзялíцца (*сакрэ́там, клóпатамі*). 2. даручáць, аддавáць пад апéку

confidence ['kɑ:nfɪdəns] n. 1. вéра, упэ́ўненасьць *f.*; давéр -у *m.*: ***with full confidence in victory*** з пóўнай вéрай у перамóгу. 2. самапэ́ўнасьць *f.* 3. адвáга *f.*; зухвáльства *n.*
• ***take into one's confidence*** увéсьці нéкага ў давéр

confident ['kɑ:nfɪdənt] – adj. 1. пэ́ўны, перакананы. 2. саманадзéйны. 3. занáдта пэ́ўны, зухвáлы
– n. блíзкі, давéраны ся́бра; блíзкая сяброўка

confidential [ˌkɑ:nfɪ'denʃəl] adj. 1. сакрэ́тны, канфідэнцыйны: ***a confidential report*** сакрэ́тная справаздáча. 2. пэ́ўны. 3. давéраны, які́ карыстáецца давéрам: ***a confidential secretary*** давéраны сакратáр

confidentiality [ˌkɑ:nfəˌdenʃi'æləti] n. сакрэ́тнасьць, канфідэнцыйнасьць *f.*

confidentially [ˌkɑ:nfɪ'dentʃəli] adv. пад сакрэ́там, канфідэнцыйна

confiding [kən'faɪdɪŋ] adj. давéрлівы

configuration [kənˌfɪgjə'reɪʃən] n. 1. канфігурáцыя, структýра *f.*; фóрма *f.*, абрыс -у *m.* 2. сыстэ́ма (*нябéсных цéлаў*)

confine [kənˈfaɪn] – v.t. 1. абмяжо́ўваць, абмяжо́ўвацца. 2. трыма́ць унутры́: ***A cold confined him to the house*** Прасту́да трыма́е яго́ ў ха́це; ***to be confined to bed*** быць прыкава́ным да ло́жка. 3. саджа́ць у турму́, зьняво́льваць
– n. often ***confines*** ме́жы; дзяржа́ўная мяжа́

confined [kənˈfaɪnd] adj. 1. зьняво́лены, пало́нены. 2. абмежава́ны

confinement [kənˈfaɪnmənt] n. 1. абмежава́ньне *n.* 2. зьняво́леньне *n.*; а́рышт -у *m.* 3. ро́ды *pl. only*

confirm [kənˈfɜ:rm] v.t. 1. пацьвярджа́ць, сьцьвярджа́ць. 2. ратыфіка́ваць (*умо́ву*). 3. падмацо́ўваць, падтры́мваць. 4. Relig. канфірмава́ць

confirmation [ˌkɑ:nfərˈmeɪʃən] n. 1. пацьве́рджаньне *n.* 2. умацава́ньне, замацава́ньне *n.* 3. ратыфіка́цыя *f.* (*умо́вы*). 4. Relig. канфірма́цыя *f.*

confirmative [kənˈfɜ:rmətɪv] adj. пацьвярджа́льны

confirmed [kənˈfɜ:rmd] adj. 1. пацьве́рджаны, дове́дзены, абгрунтава́ны. 2. закаране́лы (*манью́ка*), заўзя́ты (*п'я́ніца*). 3. храні́чны: ***a confirmed invalid*** храні́чны кале́ка

confiscate [ˈkɑ:nfɪskeɪt] v.t. канфіскава́ць, рэквізава́ць

confiscation [ˌkɑ:nfɪsˈkeɪʃən] n. канфіска́цыя, рэквізы́цыя *f.*

conflagrate [ˈkɑ:nfləgreɪt] – v.i. загара́цца, выбуха́ць агнём, гара́ць
– v.t. падпа́льваць, спа́льваць

conflagration [ˌkɑ:nfləgˈreɪʃən] n. вялі́кі пажа́р, пажа́рышча *n.*

conflict [ˈkɑ:nflɪkt] – n. 1. змага́ньне *n.*, канфлі́кт -у *m.* 2. разыхо́джаньне *n.*, супярэ́чнасьць *f.*, калі́зія *f.*: ***conflict of opinions*** супярэ́чнасьць пагля́даў
– v.i. [kənˈflɪkt] 1. быць у супярэ́чнасьці, пярэ́чыць; разыхо́дзіцца (*у ду́мках*). 2. змага́цца

conflicting [kənˈflɪktɪŋ] adj. нязго́дны, супярэ́члівы: ***conflicting evidence*** супярэ́члівыя сьве́дчаньні

confluence [ˈkɑ:nfluəns] n. 1. зьліцьцё *n.* (*рэ́чак*). 2. суто́к -у *m.* (*ме́сца зьліцьця́*). 3. зьбег -у *m.* (*акалі́чнасьцяў*). 4. збор -у, сьціск -у, наплы́ў -ву *m.* (*людзе́й*), нато́ўп -у *m.*

confluent [ˈkɑ:nfluənt] – adj. які́я зьліва́юцца ў адно́
– n. прыто́к -у *m.*

conform [kənˈfɔ:rm] – v.i. 1. прыстасо́ўвацца. 2. адпавяда́ць зако́ну. 3. прыпадабня́цца фо́рмай, хара́ктарам
– v.t. 1. прыпадабня́ць фо́рмай, хара́ктарам. 2. прыстасо́ўваць

conformability [kənˌfɔ:rməˈbɪlətɪ] n. 1. падабе́нства *n.* 2. прыстасава́ньне *n.* (*да но́рмаў*). 3. пада́тлівасьць, пако́рлівасьць *f.*

conformable [kənˈfɔ:rməbəl] adj. 1. адпаве́дны, падо́бны. 2. дастасава́ны. 3. пада́тлівы

conformation [ˌkɑ:nfɔ:rˈmeɪʃən] n. 1. фо́рма, структу́ра *f.* 2. сымэтры́чны ўкла́д ча́стак. 3. а) датарнава́ньне, прыпадабне́ньне *n.* б) прыстасава́ньне да агу́льных но́рмаў

conformist [kənˈfɔ:rmɪst] n. 1. канфарми́ст -а, прыстасава́нец -ца *m.* 2. Hist. пасьлядо́ўнік Англіка́нскае царквы́

conformity [kənˈfɔ:rmətɪ] n., pl. **-ties** 1. падабе́нства *n.*; зго́днасьць; адпаве́днасьць *f.*: ***in conformity with*** зго́дна з *чым*. 2. а) падпара́дкаваньне фо́рмам. б) прыстасава́нства *n.* 3. паслухмя́насьць, пада́тлівасьць, пако́рнасьць *f.*

confound [kənˈfaʊnd] v.t. 1. бянтэ́жыць. 2. блы́таць, зблы́тваць. 3. зьдзіўля́ць; зьбіва́ць з тро́пу; разла́джваць, псава́ць
• ***Confound it (him)*** Хай яго́ лі́ха; Лі́ха на яго́

confounded [kənˈfaʊndɪd] adj. 1. зьбянтэ́жаны; разгу́блены. 2. агі́дны: ***He is a confounded liar*** Ён агі́дны хлус

confraternity [ˌkɑ:nfrəˈtɜ:rnətɪ] n., pl. **-ties** 1. братэ́рства *n.* 2. бра́цтва *n.*

confront [kənˈfrʌnt] v.t. 1. стаяць твар у твар, стаяць насупро́ць. 2. супраціў-

ля́цца, супрацьстая́ць. 3. рабі́ць во́чную ста́ўку

confrontation [ˌkɑ:nfrʌnˈteɪʃən] n.1. канфрантáцыя *f.*, во́чная ста́ўка. 2. супастаўле́нье *n.* 3. супраціўле́нье *n.*

confuse [kənˈfju:z] v. 1. мяша́ць, заблы́тваць, рабі́ць замяша́ньне. 2. не адро́зьніваць (*адзі́н ад аднаго́*), пераблы́тваць. 3. саро́міць, бянтэ́жыць. 4. ашаламля́ць; уво́дзіць у разгу́бленасьць

confused [kənˈfju:zd] adj. 1. зьбянтэ́жаны, разгу́блены, засаро́мленыя: ***to be confused*** засаро́міцца, зьбянтэ́жыцца, суме́цца. 2. заблы́таны, бязла́дны: ***confused answer*** блы́таны адка́з

confusedly [kənˈfju:zɪdli] adv. 1. зьбянтэ́жана, засаро́млена, разгу́блена. 2. бязла́дна, хааты́чна

confusion [kənˈfju:ʒən] n. 1. блытані́на *f.*, блы́таньне *n.* 2. замяша́ньне *n.*, непара́д|ак -ку *m.* 3. разгу́бленасьць, ашало́мленасьць *f.* 4. зьбянтэ́жанасьць, засаро́мленасьць *f.*

confutation [ˈkɑ:nfjuˈteɪʃən] n. запярэ́чаньне *n.*

confute [kənˈfju:t] v.t. запярэ́чваць, абвяргáць

congeal [kənˈdʒi:l] v. 1. замаро́жваць (*ва́дкасьць*). 2. цьвярдзе́ць; застыва́ць (*ква́шаніна*); згушча́ц|ь (-ца); тужэ́ць

congenial [kənˈdʒi:niəl] adj. кангеніяльны, адпаве́дны паводле ду́ху

congenital [kənˈdʒenɪtəl] adj. прыро́джаны, прыро́дны

congest [kənˈdʒest] v. 1. перапаўня́ць (*людзьмі́, аўтамаба́ілямі*). 2. закупо́рваццa

congestion [kənˈdʒestʃən] n. 1. перапо́ўненасьць, перанасе́ленасьць *f.* 2. перагру́жанасьць *f.*, зато́р -у *m.* (*ву́ліч-нага ру́ху*). 3. Med. закупо́рка *f.*, засто́й -ю *m.*: ***venous congestion*** згушчэ́ньне крыві́ ў ве́нах

conglobate [ˈkɑ:ngləbeɪt] – adj. кулі́сты, шарападо́бны, сфэры́чны

– v. надава́ць кулі́стую фо́рму; прыма́ць кулі́стую фо́рму

conglomerate [kənˈglɑ:mərət] – adj. 1. сабра́ны ў ма́су. 2. зьле́плены, спалу́чаны з чаго́-н. разнаро́днага. 3. Geol. канглямэра́тны

– n. 1. зьле́пішча *n.* 2. канглямэра́т -у *m.* 3. Geol. аса́дкавая го́рная поро́да

– v. [kənˈglɑ:mereɪt] 1. зьбіра́ц|ь (-ца), сканцэнтро́ўваць (-ца). 2. ператвара́ц|ь (-ца) у зьлі́тную ма́су

conglomeration [kənˌglɑ:məˈreɪʃən] n. 1. злучэ́ньне *n.*, зьліцьцё ў ма́су. 2. канглямэра́цыя *f.* ; мешані́на *f.*

conglutinate [kənˈglu:tɪneɪt] – v. зьле́пліваць (-ца); зьліпа́цца

– adj. зьле́плены, зьлі́плы, скле́ены

conglutination [kənˌglu:tɪˈneɪʃən] n. 1. зьле́пваньне, зьліпа́ньне *n.* 2. зрост -у *m.*

congratulant [kənˈgrætʃələnt] – adj. прывіта́льны, віншава́льны

– n. той, хто віта́е; віншава́льнік -а *m.*, віншава́льніца *f.*

congratulate [kənˈgrædʒəleɪt] v. 1. віта́ць; віншава́ць: ***I congratulate you on your success*** Віншу́ю вас з по́сьпехам; ***to congratulate someone on his birthday*** віншава́ць *каго́* з днём наро́дзінаў

congratulation [kənˌgrætʃəˈleɪʃən] n. віта́ньне, зычэ́ньне *n.*

• ***congratulations*** прывіта́ньні, віншава́ньні

congregate [ˈkɑ:ŋgrɪgeɪt] – v.i. зьбіра́цца (*у ку́чу, грамаду́*): ***All the children congregated around the Christmas tree*** Усе́ дзе́ці сабра́ліся каля ялі́нкі

– v.t. зьбіра́ць

– adj. [ˈkɑ:ŋgrɪgət] 1. сабра́ны, сканцэнтрава́ны. 2. збо́рны

congregation [ˌkɑ:ŋgrɪˈgeɪʃən] n. 1. зьбіра́ньне *n.*, зыхо́джаньне ў грамаду́. 2. збо́рышча *n.* (*людзе́й*), сход -у *m.*; зьезд -у *m.* 3. Relig. пара́фія *f.*, прыхо́д -у *m.*; парафія́не, прыхаджа́не *pl. only.* 4. рэлігі́йнае тава́рыства, супо́лка, кангрэга́цыя *f.*

congress ['kɑ:ŋgres] n. 1. кангрэ́с -у *m.* (*заканада́ўчы во́рган у дзяржа́ве*). 2. зьезд -у *m.*, сустрэ́ча *f.*, кангрэ́с -у *m.*: ***a writers' congress*** зьезд пісьме́ньнікаў
• ***Congress*** Кангрэ́с ЗША (*які́ складае́цца з Сэна́ту й Пала́ты Прадстаўні́ко́ў*)
congressional [kəŋ'greʃənəl] adj. кангрэ́савы: ***Congressional election*** вы́бары Кангрэ́су
congressman ['kɑ:ŋgresmən] n., pl.-**men** кангрэсмэ́н -а *m.* (*ся́бра Кангрэ́су ЗША, асабліва пала́ты прадстаўні́ко́ў*)
conic ['kɑ:nɪk] adj. *гл.* **conical**
conical ['kɑ:nɪkəl] adj. кані́чны; ко́нусападо́бны
conic section Math. кані́чнае сячэ́ньне
conifer ['kɑ:nəfər] n. хваёвае дрэ́ва, хваёвы куст
coniferous [kou'nɪfərəs] adj. 1. які́ ма́е шы́шкі. 2. хваёвы: ***a coniferous forest*** хваёвы лес
conjectural [kən'dʒektʃərəl] adj. прыпушча́льны, абапе́рты на меркава́ньні
conjecture [kən'dʒektʃər] – n. 1. меркава́ньне, дапушча́ньне *n.* 2. здага́дка *f.*, здо́гад -у *m.*, дапушчэ́ньне *n.*
– v. здага́двацца, дапушча́ць
conjoin [kən'dʒɔɪn] v. лучы́ць(ь) (-ца); спалуча́ць(ь) (-ца)
conjoint [kən'dʒɔɪnt] adj. злу́чаны, спалу́чаны; супо́льны
conjugal ['kɑ:ndʒəgəl] adj. жані́мскі, шлю́бны
conjugate ['kɑ:ndʒəgeɪt] – v.t. 1. Gram. спрага́ць. 2. спалуча́ць (*па́рамі*)
– v.i. 1. Gram. спрага́цца. 2. Biol. спалуча́цца (*па́рамі*), прахо́дзіць капуля́цыю
– adj. ['kɑ:ndʒəgət] 1. па́рны, спалу́чаны па́рамі. 2. Gram. аднакарэ́нны. 3. Math. спалу́чаны: ***conjugate angles*** спалу́чаныя куты́
conjugation [kɑ:ndʒə'geɪʃən] n. 1. Gram. а) спрага́ньне *n.* б) спражэ́ньне *n.* 2. спалучэ́ньне *n.* 3. Biol. капуля́цыя *f.*

conjunct ['kɑ:ndʒʌŋkt] adj. спалу́чаны; супо́льны; зьвяза́ны
conjunction [kən'dʒʌŋkʃən] n. 1. су́вязь *f.*, спалучэ́ньне *n.*, камбіна́цыя *f.*: ***in conjunction*** у спалучэ́ньні, ра́зам, супо́льна. 2. зьбег -у *m.* (*падзе́яў, акалі́чнасьцяў*), супадзе́ньне *n.* 3. Gram. злу́чнік -а *m.*
conjunctiva [ˌkɑ:ndʒʌŋk'taɪvə] n., pl. **-vas, -vae,** Anat. каньюнкты́ва (*сьлі́зістая абало́нка во́ка*)
conjunctive [kən'dʒʌŋktɪv] – adj. 1. злуча́льны. 2. злу́чаны, спалу́чаны. 3. Gram. злу́чнікавы
– n. злуча́льнае сло́ва, злу́чнік -а *m.*
conjure ['kɑ:ndʒər] – v. 1. закліна́ць (*чарадзе́йнымі сло́вамі*). 2. вядзьма́рыць, чарава́ць. 3. [kən'dʒʊr] прасі́ць; упро́шваць; закліна́ць
– v.i. 1. выклі́ка́ць ду́хаў. 2. пака́зваць фо́кусы, займа́цца штука́рствам
conjurer or **conjuror** ['kɑ:ndʒərər] n. 1. штука́р -а́, фо́кусьнік -а *m.* 2. чараўні́к -а́, чарадзе́й -я *m.*; чараўні́ца, чарадзе́йка *f.*
conk [kɑ:ŋk] – n. 1. Brit., Sl. нос -а *m.* 2. Sl. галава́ *f.* 3. уда́р у галаву́
– v.t. уда́рыць, саўгану́ць (*асабл. у галаву́*)
• ***conk out*** перастава́ць працава́ць, лама́цца, псава́цца (*асабл. пра мато́р*)
connate ['kɑ:neɪt] adj. 1. прыро́джаны, прыро́дны. 2. аднача́сна наро́джаны, паўста́лы. 3. сваяцкі, падо́бны (*нату́раю*). 4. Biol. зро́слы
connect [kə'nekt] – v.t. 1. прылуча́ць; спалуча́ць; зьвя́зваць. 2. злуча́ць (*тэлефані́чна*). 3. лучы́ць (*у ду́мках*), асацыява́ць. 4. далуча́цца. 5. Electr. далуча́ць, злуча́ць
– v.i. 1. лучы́цца, быць палу́чаным. 2. мець спалучэ́ньне (*пра цягнікі́*)
connection, Brit. **connexion** [kə'nekʃən] n. 1. су́вязь *f.*; прынале́жнасьць *f.*: ***to have connection with*** мець су́вязь з чым; ***connection with the church*** прынале́жнасьць да царквы́. 2.

дачыне́ньне *n.* 3. а) сваяк -а́ *m.*, свая́чка *f.* б) сваяцтва *n.* 4. спалуча́ньне цягнікóм

• ***connections*** су́вязі з уплывóвымі людзьмі́

• ***in connection with*** а) ра́зам, у су́вязі з *чым.* б) што датычыць *чаго́*

connective [kə'nektɪv] – adj. злуча́льны: ***connective tissue*** злуча́льная тка́нка; ***connective word*** злуча́льнае сло́ва

– n. Gram. злуча́льнае сло́ва

connivance [kə'naɪvəns] n. маўкліва́я згóда

connive [kə'naɪv] v.i. 1. патура́ць, гляджзе́ць праз па́льцы. 2. та́йна супрацо́ўнічаць (*напр. з во́рагам*)

connoisseur [ˌkɑ:nə'sɜ:r] n. знаўцé- ўца́ *m.* (*асабл. у маста́цтве*)

connotation [ˌkɑ:nə'teɪʃən] n. падразуме́ньне *n.*, канота́цыя *f.*

connote [kə'noʊt] v. падразумява́ць

conquer ['kɑ:ŋkər] – v.t. 1. заваёўваць (*край*). 2. перамага́ць, пераадо́льваць (*во́рага, сон, страх*). 3. перасíльваць, перадо́льваць: ***to conquer a bad habit*** перадо́лець благу́ю звы́чку. 4. перамóжна ўзьбіра́цца на го́рныя вяршы́ні, здабыва́ць го́рныя вяршы́ні

– v.i. быць перамóжцам, рабíць заваява́ньні, перамага́ць: ***to conquer or die*** перамагчы́ або́ памéрці

conqueress ['kɑ:ŋkərəs] n. перамóжніца *f.*

conqueringly ['kɑ:ŋkərɪŋli] adv. перамóжна

conqueror ['kɑ:ŋkərər] n. перамóжлац -ца *m.*

conquest ['kɑ:nkwest] n. 1. заваява́ньне *n.*, перамóга *f.* 2. здабы́ты край (*лю́дзі*). 3. заваёва *f.* (*таксáма ў каха́ньні*). 4. здабы́тлак -ку *m.*, дасягне́ньні -яў *pl.*: ***conquests of science*** здабы́ткі навýкі. 5. Figur. сэ́рца, здабы́тае прыхíльнасьцю

consanguine [kən'sæŋgwɪn] adj. крóўны, крэ́ўны, ро́дны па крывí

consanguinity [ˌkɑ:nsæŋ'gwɪnəti] n. сваяцтва *n.*; ро́днасьць, адзінакро́ўнасьць *f.*

conscience ['kɑ:nʃəns] n. 1. сумле́ньне *n.*: ***clear conscience*** чы́стае сумле́ньне. 2. сьве́дамасьць *f.*

• ***in all conscience*** па пра́ўдзе, пра́ўду ка́жучы; вядóма, зразуме́ла; бясспрэ́чна

conscienceless ['kɑ:nʃənsləs] adj. несумле́нны, беспрынцы́пны, без усяля́кага со́раму

conscience-stricken ['kɑ:nʃənsˌstrɪkən] adj. му́чаны дако́рамі сумле́ньня

conscientious [ˌkɑ:nʃi'enʃəs] adj. добрасумле́нны, акура́тны: ***conscientious work*** сумле́нная пра́ца

conscientious objector адмаўле́нлец -ца *m.* (*які́ зь перакана́ньня не жада́е служы́ць у во́йску*)

conscious ['kɑ:nʃəs] adj. 1. сьве́дамы, сьвядо́мы *чаго́*, які́ разуме́е, усьведамля́е. 2. сьве́дамы, прыто́мны: ***to become conscious*** прыйсьці́ да прыто́мнасьці, апрыто́мнець. 3. адчу́ты, адчува́ны: ***conscious guilt*** адчува́нае пачуцьцё ві́ны. 4. наўмы́сны, абду́маны, сьве́дамы: ***a conscious lie*** сьвядо́мая мана́. 5. няёмкі; сарамлíвы: ***She was a little conscious in her manner because of her oldfashioned dress*** Яна́ чу́лася крыху́ няёмка дзе́ля сваé старамóднае сукéнкі

• ***the conscious,*** Psychol. сьве́дамасьць *f.*

consciously ['kɑ:nʃəsli] adv. 1. сьве́дама, сьвядо́ма. 2. наўмы́сна, абду́мана

consciousness ['kɑ:nʃəsnəs] n. 1. сьве́дамасьць, сьвядо́масьць *f.* 2. прыто́мнасьць *f.*: ***to lose consciousness*** стра́ціць прыто́мнасьць

conscribe [kən'skraɪb] v.t. набіра́ць, прызыва́ць у во́йска

conscript [kən'skrɪpt] – v.t. 1. набіра́ць (*у во́йска*). 2. канфіскава́ць (*для дзяржа́ўнага ўжы́тку*)

– adj. прызва́ны (*у во́йска*)

– n. ['kɑ:nskrɪpt] прызыўні́к -á *m.*, прызыўны́ -о́га *m.*; навабра́нлец -ца, рэ́крут -а *m.*

conscript fathers 1. сэна́тары, а) у старажы́тным Ры́ме. б) у сярэдняве́чнай Вэнэ́цыі. 2. сэна́тары, паслы́

conscription [kənˈskrɪpʃən] n. 1. прызы́ў, набо́р у во́йска. 2. вайско́вая паві́ннасьць (*грашы́ма, пра́цай*)

consecrate [ˈkɑ:nsəkreɪt] – v.t. 1. высьвяча́ць (*царкву́, на сьвятара́*). 2. асьвяча́ць, рабі́ць сьвя́тасьцю. 3. прысьвяча́ць сябе́

– adj., Archaic пасьве́чаны, вы́сьвечаны

consecration [ˌkɑ:nsəˈkreɪʃən] n. 1. асьвячэ́ньне, сьвячэ́ньне *n.* 2. высьве́чваньне *n.* 3. рукапалажэ́ньне *n.* (*у духо́ўны сан*), кансэкра́цыя *f.*

consecution [ˌkɑ:nsɪˈkju:ʃən] n. 1. пасьлядо́ўнасьць, чарго́васьць *f.* 2. лагі́чная пасьлядо́ўнасьць. 3. Gram. пасьлядо́ўнасьць (часо́ў)

consecutive [kənˈsekjətɪv] adj. пасьлядо́ўны, чарго́вы

consensus [kənˈsensəs] n. агу́льная зго́днасьць (*ду́мкі, пагля́даў*), кансэ́нсус -у *m.*

consent [kənˈsent] – v.i. 1. згаджа́цца

– n. зго́да *f.*, дазво́л -у *m.*: ***common consent*** агу́льная зго́да

consentaneous [ˌkɑ:nsənˈteɪniəs] adj. 1. узго́днены, адпаве́дны. 2. адзінаду́шны

consequence [ˈkɑ:nsəkwəns] n. 1. вы́нік -у *m.*, насту́пства *n.* 2. вы́вад -у *m.*, лагі́чная высно́ва. 3. зна́чаньне, значэ́ньне *n.*; вага́ *f.*: ***of no consequence*** нява́жны; ***of great consequence*** вялі́кае вагі́. 4. уплыво́васьць, ва́жнасьць *f.*: ***person of consequence*** чалаве́к з уплы́вамі, ва́жны чалаве́к

• ***in consequence*** як вы́нік

• ***in consequence of*** у вы́ніку

• ***take the consequences*** узя́ць на сябе́ адка́знасьць за насту́пствы

consequent [ˈkɑ:nsəkwənt] – adj. 1. вы́нікліы (*зь не́чага*). 2. лагі́чна пасьлядо́ўны

– n. 1. вы́нік -у *m.*, пасьлядо́ўнае здарэ́ньне. 2. Gram. другі́ член умо́ўнага ска́зу. 3. Math. другі́ член прапо́рцыі (*дачыне́ньня*)

consequential [ˌkɑ:nsɪˈkwenʃəl] adj. 1. які́ лагі́чна, пасьлядо́ўна выніка́е. 2. які́ лі́чыць сябе́ ва́жным. 3. ва́жны

consequently [ˈkɑ:nsɪkwəntli] adv. затым; такі́м пара́дкам; таму́, у вы́ніку

conservation [ˌkɑ:nsərˈveɪʃən] n.1. захава́ньне *n.*: ***conservation of energy*** захава́ньне энэ́ргіі. 2. ахо́ва (*лясо́ў, рэчак*). 3. запаве́днік -у *m.*

conservationist [ˌkɑ:nsərˈveɪʃənɪst] – n. ахо́ўнік *або́* прыхі́льнік ахо́вы прыро́ды

– adj. ахо́ўны, які́ датычыць ахо́вы прыро́ды

conservatism [kənˈsɜ:rvəˌtɪzəm] n. кансэрваты́зм -у *m.*

conservatist [kənˈsɜ:rvətɪst] n. *гл.* **conservative,** n.

conservative [kənˈsɜ:rvətɪv] – adj. 1. кансэрваты́ўны, супраці́ўны зьме́нам. 2. асьцяро́жны, памярко́ўны, умерка ва́ны; скро́мны, сьці́плы: ***a conservative estimate*** скро́мная ацэ́нка. 3. які́ захо́ўвае ад псава́ньня, які́ кансэрву́е; засьцераго́льны

– n. 1. кансэрва́тар -а *m.* 2. рэакцыянэ́р -а *m.*, рэакцыянэ́рка *f.*

conservator [kənˈsɜ:rvətər] n. 1. ахо́ўнік -а *m.*, апяку́н апекуна́ *m.*, кансэрва́тар -а *m.* 2. Brit. ахо́ўнік фо́ндаў музэ́ю

conservatory [kənˈsɜ:rvətɔ:ri] – n., pl. **-ries** 1. музы́чная кансэрвато́рыя. 2. цяпліца, аранжарэ́я *f.* 3. Obsol. склад -у *m.*; схо́лы -ву *m.*

– adj. які́ захо́ўвае *або́* кансэрву́е

conserve [kənˈsɜ:rv] – v.t. 1. захо́ўваць (*ад псава́ньня, разбурэ́ньня*), захава́ць . 2. ашчаджа́ць, зьберага́ць. 3. кансэрвава́ць: ***to conserve meat*** рабі́ць мясны́я кансэ́рвы

– n. [ˈkɑ:nsɜ:rv] often ***conserves*** фрукто́выя кансэ́рвы, варэ́ньне

consider [kənˈsɪdər] v.t. 1. абду́мваць, разглядаць, абмяркоўваць, заду́мвацца над *чым*. 2. прызнава́ць, лі-

чы́ць: ***He considers them (to be) innocent*** Ён лі́чыць іх невінава́тымі; ***to consider it necessary*** прызнава́ць патрэ́бным. 3. ду́маць, уважа́ць. 4. лічы́цца з *кім*, шанава́ць (*пагля́ды, пачу́цьці*). 5. браць пад ува́гу, улі́чваць: ***all things considered*** узя́ўшы ўсё пад ува́гу. 6. цані́ць; мо́цна паважа́ць. 7. разважа́ць, меркава́ць

considerable [kənˈsɪdərəbəl] – adj. 1. зна́чны, істо́тны, ва́жны; ва́рты ўва́гі: ***a considerable responsibility*** ва́жная адка́знасьць. 2. ла́дны, до́сыць вялі́кі: ***a considerable sum of money*** ла́дная су́ма гро́шаў

– adv. ла́дна, до́сыць

considerably [kənˈsɪdərəbli] adv. ла́дна; шмат

considerate [kənˈsɪdərət] adj. 1. ува́жны, ува́жлівы. 2. стара́нны, ува́жны

consideration [kənˌsɪdəˈreɪʃən] n. 1. разгля́д -у *m.*, абмеркава́ньне *n.*: ***to give careful consideration to this question*** дакла́дна абмеркава́ць гэ́тае пыта́ньне; ***to submit for consideration*** адда́ць на разгля́д. 2. меркава́ньне *n.*, ду́мка *f.*, пагля́д -у *m.*: ***That is a consideration*** Мо́жна гэ́так меркава́ць; Гэ́та до́бры пагля́д. 3. ува́га, ува́жлівасьць; пашана́, пава́га *f.*: ***an author worthy of consideration*** а́ўтар ва́рты ўва́гі. 4. адпла́та *f.*; узае́мная паслу́га; кампэнса́цыя *f.*, узнагаро́джаньне *n.*; пла́та *f.*

• ***be under consideration*** разглядáцца, абмярко́ўвацца

• ***in consideration of*** а) дзе́ля таго́. б) у адпла́ту за *што*

• ***take into consideration*** браць пад ува́гу

• ***under consideration*** на разгля́дзе, разглядáны

considered [kənˈsɪdərd] adj. 1. ува́жліва прадзу́маны, абду́маны: ***This is my considered opinion*** Гэ́та мой ува́жна прадзу́маны пагля́д. 2. паважа́ны; шанава́ны

considering [kənˈsɪdərɪŋ] – prep. беручы́ пад ува́гу, ма́ючы на ўва́зе

– adv. беручы́ пад ува́гу абста́віны; адно́сна

consign [kənˈsaɪn] v.t. 1. аддава́ць пад апе́ку; даруча́ць. 2. прызнача́ць. 3. дастача́ць, перасыла́ць, пасыла́ць (*тава́р*)

consignment [kənˈsaɪnmənt] n. 1. прызначэ́ньне, перадава́ньне *n.*, перасы́лка *f.*: ***the consignment of surplus food to the stricken areas*** прызначэ́ньне лі́шку харчо́ў у пацярпе́лы раён. 2. прызна́чаная па́ртыя тава́ру, груз -у *m.*

• ***on consignment*** (*тава́р*) у кансыгна́цыі (*пла́тны пасьля́ про́дажу*)

consist [kənˈsɪst] v.i. 1. склада́цца, заключа́цца, зьмяшча́цца: ***A week consists of seven days*** Ты́дзень склада́ецца зь сямі́ дзён. 2. згаджа́цца, супада́ць: ***It consists with my thoughts*** Гэ́та супада́е з маімі ду́мкамі. 3 Archaic суіснава́ць, сумяшча́ць

• ***consist in*** заключа́цца ў

consistence = consistency [kənˈsɪstənsi] n.,pl. **-cies** 1. гушчыня́ *f.*; цьвёрдасьць, ту́гасьць *f.* 2. пасьлядо́ўнасьць *f.* 3. адпаве́днасьць, зго́днасьць, нязьме́ннасьць, вы́трыманасьць *f.*: ***consistency in writing style*** вы́трыманасьць у сты́лі пісáньня. 4. Obsol. густо́е рэ́чыва

consistent [kənˈsɪstənt] adj. 1. пасьлядо́ўны. 2. сумяшча́льны, сула́дны. 3. цьвярды́, салі́дны

consolation [kɑːnsəˈleɪʃən] – n. 1. суце́шваньне, суцяшэ́ньне *n.*, уце́ха *f.*, рэч, што прыно́сіць суцяшэ́ньне

– adj. суцяша́льны

consolation prize суцяша́льная ўзнагаро́да

console I [kənˈsoʊl] v.t. 1. суцяша́ць; супако́йваць. 2. разважа́ць (*го́ра, сму́так*)

console II [ˈkɑːnsoʊl] n. 1. ша́фа, кансо́ль *f.* 2. Archit. вы́ступ у сьцяне́, падпо́рка *f.* (*пад карні́з, балько́н*). 3. прыбо́рная до́шка, кантро́льная панэ́ль

consolidate [kənˈsɑ:lɪdeɪt] v. 1. кансалі-дава́ць, злуча́ць(ь) (-ца) ў адно́, задзіно́чваць(ь) (-ца). 2. цьвярдзе́ць, узмацня́цца. 3. умацо́ўваць(ь) (-ца)

consolidated [kənˈsɑ:lɪdeɪtɪd] adj. задзіно́чаны; спалу́чаны, супо́льны: ***consolidated efforts*** спалу́чаныя нама-га́ньні

consoling [kənˈsoʊlɪŋ] adj. суцяша́льны, пацяша́льны: ***consoling thought*** пацяша́льная ду́мка

consommé [ˌkɑ:nsəˈmeɪ] n. мо́цны расо́л, булён -у *m.*

consonance [ˈkɑ:nsənəns] n. 1. зго́днасьць *f.*; гармо́нія *f.* (*пагля́даў*). 2. сугу́чнасьць, сула́днасьць *f.*, гармо́нія гу́каў. 3. Mus. кансана́нс -у *m.* 4. Phys. рэзана́нс -у *m.*

consonancy n., *гл.* **consonance**

consonant [ˈkɑ:nsənənt] – n. Phon. а) зы́чны гук. б) лі́тара, яка́я абазнача́е зы́чны гук

– adj. 1. зго́дны з *чым*. 2. сугу́чны (*то́нам ці гу́кам*). 3. Phys. рэзана́нсны

consort [ˈkɑ:nsɔ:rt] – n. 1. муж -а *m.*; жо́нка *f.*: ***queen consort*** жо́нка карала́; ***king consort*** муж карале́вы. 2. вадапла́ў, які́ суправаджа́е другі́. 3. супо́льнік -а *m.*; кампаньён -а *m.*; тава́рыш -а *m.*

– v.i. [kənˈsɔ:rt] 1. вадзі́цца, ве́сьці знаёмства, мець зно́сіны. 2. згаджа́цца, супада́ць, гарманізава́ць

– v.t. лучы́цца, вяза́цца; нала́джваць су́вязь

consort II [ˈkɑ:nsɔ:rt] n. 1. пагаднёньне *n.*, зго́да *f.* 2. сугу́чнасьць, гармо́нія *f.*

conspicuous [kənˈspɪkjuəs] adj. 1. зна́чны (*до́бра ба́чны*), які́ кі́даецца ў во́чы; выра́зны. 2. асабліві, незвыча́йны, які́ прыця́гвае ўва́гу: ***an actress of conspicuous charm*** акто́рка з надзвыча́йнай прыва́бнасьцю. 3. го́дны ўва́гі; ве́льмі до́бры, выда́тны. 4. паказны́, прэтэнзі́йны

conspiracy [kənˈspɪrəsi] n.,pl. **-cies** 1. змо́ва *f.*; кансьпіра́цыя *f.* 2. гру́па змо́ўнікаў, кансьпіра́тараў

conspirator [kənˈspɪrətər] n. змо́ўнік, кансьпіра́тар -а *m.*

conspiratorial [kənˌspɪrəˈtɔ:rɪəl] adj. змо́ўніцкі, кансьпірацы́йны

conspire [kənˈspaɪr] – v.i. 1. быць у змо́ве. 2. ра́зам дзе́яць; садзе́йнічаць, спрыя́ць

– v.t. ла́дзіць змо́ву, кансьпірава́ць

constable [ˈkɑ:nstəbəl] n. паліцыя́нт -а *m.*, камэндант крэпасьці *або́* пала́цу

constancy [ˈkɑ:nstənsi] n., pl. **-cies** 1. непахіснасьць *f.*; насто́йлівасьць *f.* 2. ве́рнасьць, ляя́льнасьць *f.* 3. нязьме́ннасьць *f.*; ста́ласьць *f.*

constant [ˈkɑ:nstənt] – adj. 1. ста́лы, заўсёдны, нязьме́нны. 2. ця́глы, безупы́нны; насты́рны: ***constant rain*** безупы́нны дождж. 3. ве́рны, нязьме́нны, ляя́льны; вы́трыманы, непахі́сны. 4. Math, Phys. ста́лы: ***a constant force*** ста́лая сі́ла

– n. 1. ста́лае, заўсёднае *n.* 2. Math., Phys. пастая́нная вялічыня́, канста́нта *f.*

constantly [ˈkɑ:nstəntli] adv. 1. заўсёды; нязьме́нна: ***constantly complaining*** заўсёды незадаво́лены. 2. безупы́нна. 3. ча́ста, няра́з; усё, уве́сь час

constellation [ˌkɑ:nstəˈleɪʃən] n. 1. Astr. сузо́р'е *n.* 2. плея́да *f.*: ***a constellation of scholars*** плея́да вуче́ных

constipate [ˈkɑ:nstɪpeɪt] v.t. скрапля́ць, выклі́ка́ць запо́р

constipated [ˈkɑ:nstɪpeɪtɪd] adj. хво́ры на запо́р

constipation [ˌkɑ:nstɪˈpeɪʃən] n. запо́р -у *m.*

consternate [ˈkɑ:nstərneɪt] v.t. зьдзіўля́ць, пало́хаць; непако́іць, трыво́жыць

consternation [ˌkɑ:nstərˈneɪʃən] n. перапало́х, жах -у *m.*

constituency [kənˈstɪtʃuənsi] n., pl. **-cies** 1. вы́барнікі, вы́барцы *pl.* 2. вы́барчая акру́га. 3. пакупнікі́, падпі́счыкі *pl.*; кліенту́ра *f.*

constituent [kənˈstɪtʃuənt] – adj. 1. які́ зьяўля́ецца ча́сткай цэ́лага; скла-

до́вы. 2. вы́барчы; які́ прызнача́е. 3. устано́ўчы; правамо́цны: ***a constituent assembly*** устано́ўчы сход
– n. 1. кампане́нт -а *m.* 2. вы́барц|а -ы, вы́барнік -а *m.*, вы́барніца *f.*; дае́рнік -а *m.*

constitute ['kɑ:nstətu:t] v.t. 1. утвара́ць; склада́ць. 2. пастанаўля́ць, уво́дзіць (*зако́н*). 3. арганізава́ць; засно́ўваць. 4. пра́ўна афармля́ць. 5. прызнача́ць; выбіра́ць

constitution [ˌkɑ:nstə'tu:ʃən] n. 1. канстыту́цыя *f.*, гало́ўны зако́н. 2. склад це́ла (*ро́зуму*), целаскла́д -у *m.*: ***the constitution of one's mind*** склад ро́зуму. 3. ула́джаньне *n.*, структу́ра *f.*; су́тнасьць, і́снасьць *f.*: ***the constitution of life*** су́тнасьць жыцця́. 4. прызначэ́ньне *n.*, стварэ́ньне, фармава́ньне, залажэ́ньне *n.* (*не́чага*). 5. зако́н, дэкрэ́т -у *m.*; прыня́ты звы́чай

constitutional [ˌkɑ:nstə'tu:ʃənəl] – adj. 1. канстытуцы́йны. 2. кары́сны для здаро́ўя: ***constitutional exercises*** практыкава́ньні, кары́сныя для здаро́ўя. 3. істо́тны, гало́ўны
– n. практыкава́ньні, прахо́дка для здаро́ўя, мацыён -у *m.*

constrain [kən'streɪn] v.t. 1. змуша́ць, вымуша́ць, прымуша́ць. 2. абмяжо́ўваць свабо́ду, зьняво́льваць, садзі́ць у турму́. 3. стры́мва|ць (-ца)

constrained [kən'streɪnd] adj. 1. зму́шаны, прыму́шаны. 2. вы́мушаны; стрыма́ны; напру́жаны: ***a constrained smile*** шту́чная, вы́мушаная ўсьме́шка. 3. абмежава́ны

constraint [kən'streɪnt] n. 1. абмежава́ньне свабо́ды. 2. зьняво́леньне астро́гам. 3. вы́мушанасьць, напру́жанасьць, нясьме́ласьць *f.*: ***We felt a little constraint with the new teacher*** Мы чу́ліся крыху́ нясьме́лымі пры но́вым наста́ўніку. 4. прыму́с -у *m.*, прыну́ка *f.*

constrict [kən'strɪkt] v.t. сьціска́ць, сьця́гваць; змыка́ць, звужа́ць (*напр. крывяно́сныя сасу́ды*)

constriction [kən'strɪkʃən] n. сьця́гваньне, звужа́ньне, сьціска́ньне *n.*: ***a constriction in one's chest*** сьціска́е ў грудзёх

constrictor [kən'strɪktər] n. 1. душы́цель -я *m.* (*напр. зьмяя́*); сьціска́ч -а́ *m.* 2. му́скул, які́ сьціска́е: ***constrictors of the eyelids*** му́скул, які́ заплю́шчвае во́чы

construct [kən'strʌkt] – v.t. 1. канструява́ць, будава́ць. 2. склада́ць, ствара́ць (*фа́булу для фі́льму, рама́ну*)
– n. ['kɑ:nstrʌkt] абстра́кт -у *m.*, адця́гненае паня́ціце

construction [kən'strʌkʃən] n.1. будава́ньне *n.*, будо́ўля *f.*; будаўні́цтва *n.* 2. будын|ак -ка *m.*, будо́ўля *f.*, збудава́ньне *n.*

constructive [kən'strʌktɪv] adj. 1. тво́рчы, ствара́льны. 2. канструкты́ўны (*крытыцы́зм, прапано́ва*). 3. будаўні́чы

construe, esp. Brit. [kən'stru:] – v.t. 1. тлума́чыць сэнс, інтэрпрэтава́ць; растлума́чваць: ***His statement can be construed in many ways*** Яго́ную зая́ву мо́жна інтэрпрэтава́ць па-ро́знаму. 2. перадава́ць, пераклада́ць
– n. 1. будо́ва *f.* (*ска́заў*). 2. інтэрпрэта́цыя *f.*, перакладан́ьне *n.*, перакла́д -у *m.*

consul ['kɑ:nsəl] n. ко́нсул -а *m.*: ***consul general*** генэра́льны ко́нсул

consular ['kɑ:nsələr] adj. ко́нсульскі

consulate ['kɑ:nsələt] n. 1. кансуля́т -у *m.* 2. ко́нсульства *n.*

consulship ['kɑ:nsəlʃɪp] n. 1. ко́нсульства *n.* 2. кадэ́нцыя ко́нсула

consult [kən'sʌlt] – v.t. 1. ра́іцца, шука́ць інфарма́цыі: ***to consult a dictionary*** зазірну́ць у сло́ўнік; ***to consult a doctor*** пара́іцца з до́ктарам. 2. лі-чы́цца з *чым*
– v.i. ра́іцца з *кім*, кансультава́цца, абгаво́рваць спра́ву: ***He is consulting with his lawyer*** Ён ра́іцца са сваі́м адвака́там

consultant [kən'sʌltənt] n. 1. асо́ба, яка́я ра́іцца. 2. дара́днік -а, кансульта́нт -а *m.*

consultation [ˌkɑ:nsəlˈteɪʃən] n. кансульта́цыя *f.*; нара́да *f.*, абмеркава́ньне *n.*; кансы́ліюм -у *m.*

consultative [kənˈsʌltətɪv] adj. кансультацыі́йны, дара́дчы

consulting [kənˈsʌltɪŋ] adj.1. які́ ра́іць, кансульту́е: ***a consulting physician*** ле́кар-кансульта́нт. 2. для кансульта́цыі: ***consulting hours*** гадзі́ны прыйма́; ***consulting room*** кабіне́т для кансульта́цыі

consume [kənˈsu:m] v.t. 1. спажыва́ць; е́сьці; зьяда́ць. 2. расхо́даваць, выдатко́ўваць; тра́ціць, марнава́ць: ***He consumed his time talking, not studying*** Ён змарнава́ў час на размо́вы заме́ст вучы́цца. 3. зьнішча́ць, пали́ць: ***consumed by fire*** зьні́шчаны агнём
• ***consumed with*** ахо́плены, напо́ўнены не́чым: ***consumed with love*** ахо́плены па́лкім каха́ньнем; ***consumed with anger*** напо́ўнены зло́сьцю

consumer [kənˈsu:mər] – n. спажы|ве́ц -ўца́ *m.*
– adj. спажыве́цкі: ***consumer (or consumer's) goods*** спажыве́цкія тава́ры

consummate [ˈkɑ:nsəmeɪt] – v.t. 1. дако́нчыць, ско́нчыць. 2. дакана́ць, зьдзе́йсьніць; ажыцьцяві́ць: ***consummate the marriage*** дакана́ць жані́мства (*палавы́м а́ктам*). 3. Obsol. удакана́льваць
– v.i. зьдзяйсьня́цца, удакана́львацца
– adj. [ˈkɑ:nsəmət] зако́нчаны, дакана́лы: ***consummate skill*** дакана́лае майстэ́рства; ***a consummate artist*** дакана́лы маста́к

consummation [ˌkɑ:nsəˈmeɪʃən] n. 1. заканчэ́ньне *n.*, кан|е́ц -ца́ *m.* 2. зьдзяйсьне́ньне *n.*; дасягне́ньне *n.* (*мэ́ты*). 3. дакана́ласьць *f.*

consumption [kənˈsʌmpʃən] n. 1. спажыва́ньне, спажыцьцё, харчава́ньне *n.*: ***consumption of fuel*** спажыва́ньне па́ліва. 2. сухо́ты *pl. only*

consumptive [kənˈsʌmptɪv] adj. 1. зьнішча́льны, разбура́льны. 2. тубэркулёзны, сухо́тны
– n. сухо́тнік -а *m.*; сухо́тн|ы -ага *m.*, сухо́тная *f.*

contact [ˈkɑ:ntækt] – n. 1. сутыка́ньне *n.*, канта́кт -у *m.*: ***to be in contact*** сутыка́цца, быць у канта́кце; ***to come into contact*** а) сутыкну́цца. б) увайсьці́ ў канта́кт. 2. а) су́вязь *f.*, знаёмства *n.* б) кары́сныя знаёмствы. в) сувязн|ы́ -о́га *m.* (*аса́ба*). 3. Electr. а) спалуча́ньне: ***to make (to break) contact*** улучы́ць (вы́лучыць) ток. б) лу́чнік, уключа́льнік -а *m.* (*электры́чны*)
– adj. канта́ктны, датыка́льны, сувязны́
– v.t. спалуча́ць, сутыка́ць
– v.i. 1. сутыка́цца. 2. нала́джваць су́вязь

contact lens канта́ктная ли́нза

contagion [kənˈteɪdʒən] n. 1. заразьлівасьць *f.* 2. зара́за *f.*, зара́зная *або́* інфэкцы́йная хвароба. 3. Figur. благі́ ўплы́ў; узьдзе́яньне; перада́ваньне *n.*: ***Parents fear the contagion of television*** Бацькі́ бая́цца благо́га ўплы́ву тэлеві́зіі

contagious [kənˈteɪdʒəs] adj. 1. зара́зны: ***colds are contagious*** засту́да — зара́зная хвароба. 2. зара́зны (*хво́ры*). 3. заразьлівы: ***yawning is often contagious*** пазяха́ньне ча́ста быва́е заразьлі́вае

contagiousness [kənˈteɪdʒəsnəs] n. зара́знасьць, заразьлі́васьць *f.*

contain [kənˈteɪn] – v.t. 1. зьмяшча́ць, а) ***Books contain information*** Кні́гі зьмяшча́юць інфарма́цыю. б) ***This pitcher will contain a quart of milk*** Гэ́ты збано́к зьме́сьціць лі́тар малака́. 2. мець у сабе́: ***One meter contains 100 centimeters*** Адзі́н мэ́тар ма́е 100 цэнтымэ́траў. 3. стры́мваць: ***to contain oneself*** стры́мвацца, вало́даць сабо́ю. 4. Milit. стры́мваць, затры́мваць, акружа́ць (*во́рага*). 5. Math. дзяліцца: ***10 contains 2 and 5*** Дзе́сяць дзе́ліцца на два й пяць
– v.i. стры́мвацца

container [kənˈteɪnər] n. 1. скры́ня, скры́нка *f.*; пасу́дзіна *f.* 2. ёмішча *n.*, кантэ́йнэр -а *m.*

contaminate [kənˈtæmɪneɪt] – v. забру́джваць (*ваду́, павéтра*); зага́джваць – adj. забру́джаны, зага́джаны

contamination [kənˌtæmɪˈneɪʃən] n. 1. забру́джаньне *n.*; забру́джанасьць *f.* (*павéтра*); зара́жанасьць *f.* 2. бруд -у *m.*, зара́за *f.*

contemn [kənˈtem] v.t. 1. пагарджа́ць, ста́віцца з пага́рдай; грэ́баваць. 2. не паважа́ць, не надава́ць вагі; не звача́ць ува́гі; ста́віцца абыя́кава

contemplate [ˈkɑ:ntəmpleit] v.1. разважа́ць, раздýмваць; аддава́цца ўспамі́нам. 2. узіра́цца, глядзéць, сузіра́ць: ***to contemplate waves at seashore*** сузіра́ць хва́лі на ўзьбярэ́жжы мо́ра. 3. мець намéр, намéрвацца; маніцца

contemplation [ˌkɑ:ntəmˈpleiʃən] n. 1. сузіра́ньне, разважа́ньне *n.*, разва́га *f.* 2. задýманьне *n.*; ро́здум -у *m.*, паглы́бленьне ў дýмкі. 3. прадба́чаньне, спадзява́ньне *n.*: ***The squirrels store food in contemplation of a long cold winter*** Вавёркі запаса́юцца éжай у прадба́чаньні даўго́й хало́днай зімы́

contemplative [kənˈtemplətɪv] adj. 1. задýманы, задумéнны; сузіра́льны; схі́льны да ро́здуму, ро́здумны. 2. паглы́блены: ***a contemplative life*** жыцьцё паглы́бленае ў ро́здум аб рэлі́гіі, малітóўнае жыцьцё

contemplativeness [kənˈtemplətɪvnəs] n. ро́здумнасьць *f.*

contemporary [kənˈtəmpərəri] – n., pl. **-raries** суча́сьнік -а *m.*
– adj. суча́сны

contempt [kənˈtempt] n. 1. пага́рда *f.*, пагарджа́ньне *n.* 2. га́ньба *f.*: ***to be held in contempt*** быць ганьбава́ным. 3. Law зьнява́га, непадпара́дкаваньне: ***contempt of court*** зьнява́га су́ду, непаша́на да пастано́вы су́ду, непадпара́дкаваньне пастано́ве су́ду

contemptible [kənˈtemptəbəl] adj. ва́рты пага́рды, пагарджа́ны; по́длы, нікчэ́мны, пага́рдлівы: ***Liars and thieves are contemptible*** Манюкі й зладзéі — нікчэ́мныя, пага́рдлівыя лю́дзі

contemptuous [kənˈtemptʃuəs] adj. пага́рдлівы: ***a contemptuous look*** пага́рдлівы по́зірк

contemptuousness [kənˈtemptʃuəsnəs] n. пага́рдлівасьць *f.*

contemptuously [kənˈtemptʃuəsli] adv. пага́рдліва, грэ́бліва

contend [kənˈtend] v. 1. змага́цца, перамага́ць: ***the refugees had to contend with sickness and lack of food*** уцекачы́ му́сілі змага́цца з хваро́бамі і нястача́й харчо́ў. 2. спаду́жнічаць, спабо́рнічаць. 3. спрача́цца. 4. аспрэ́чваць, сьцьвярджа́ць; заяўля́ць

contender [kənˈtendər] n. 1. удзе́льнік спабо́рніцтва, супе́рнік -а *m.* 2. кандыда́т на стано́вішча ці паса́ду, спабо́рнік -а *m.* 3. дыспута́нт -а *m.*

content I [ˈkɑ:ntent] n., often **contents** 1. зьмест -у *m.*; зьме́сьціва *n.*: ***the contents of a room*** зьме́сьціва пако́ю; ***content of a book*** зьмест кні́гі; ***table of contents*** зьмест (*кні́гі, ча́сапісу*). 2. ёмістасьць *f.* (*пасу́дзіны*), умяшча́льнасьць *f.*; аб'ём -у *m.* 3. ко́лькасьць, наяўнасьць *f.*: ***Cottage cheese has a high protein content*** Твaро́г ма́е вялі́кую ко́лькасьць бялко́ў. 4. сэнс, зьмест -у *m.*: ***the content of a speech*** зьмест прамо́вы

content II [kənˈtent] – v.t. 1. задавальня́ць: ***Nothing contents him*** Ніштó яго́ не задавальня́е; ***to content oneself*** задаво́ліцца
– adj.1. задаво́лены. 2. зго́дны; гато́вы: ***Will you be content to wait until tomorrow?*** Ці вы зго́дны пачака́ць да за́ўтра?
– n. 1. задавальне́ньне *n.*, задаво́ленасьць *f.* 2. Brit. го́лас «за» ў пала́це ло́рдаў
• ***one's heart's content*** уво́лю; усма́к

contented [kənˈtentəd] adj. задавóлены: ***a contented smile*** задавóленая ўсьмéшка

contention [kənˈtenʃən] n. 1. спрэ́чка *f.*, дыспут -у *m.*; свáрка *f.*, разлáд -у *m.*; спрачáньне *n.* 2. асьвéдчаньне *n.*, спрэ́чнае пытáньне. 3. змагáньне, спадýжніцтва *n.*

contentious [kənˈtenʃəs] adj. 1. сварлíвы, звáдлівы. 2. пóўны спрэ́чак, заўзя́тасьці; задзíрлівы: ***a contentious campaign*** заўзя́тая кампáнія

contentment [kənˈtentmənt] n. задавóленасьць *f.*, задавальнéньне *n.*

conterminous [kənˈtɜ:rmɪnəs] adj., *тс.* **coterminous** 1. які́ мáе супóльную мяжý; сумéжны. 2. супадáльны, сутрывáльны: ***The terms of office of the president and his chief advisor are conterminous*** Час улáды прэзыдэ́нта і яго́ галóўнага дарáдніка супадáюць

contest [ˈkɑ:ntest] – n. 1. спабóрніцтва, спадýжніцтва *n.*, кóнкурс -у *m.*: ***a swimming contest*** плывéцкае спабóрніцтва; ***a beauty contest*** кóнкурс прыгажóсьці. 2. болй -ю *m.*, змагáньне *n.* 3. спрэ́чка, дыскýсія *f.*
– v. [kənˈtest] 1. спабóрнічаць, змагáцца. 2. зьбівáць (*аргумэ́нты, дóвады*); выступáць супрóць, аспрэ́чваць. 3. стáвіць пад сумнéў

contestable [kənˈtestəbəl] adj. спрэ́чны; сумнéўны

contestant [kənˈtestənt] n. спабóрнік -а *m.*; канкурэ́нт -а *m.*

context [ˈkɑ:ntekst] n. кантэ́кст -у *m.*

contiguity [ˌkɑ:ntəˈgju:əti] n., pl. **-ties** 1. сумéжнасьць, блíзкасьць *f.* 2. кантáкт -у *m.* 3. суцэ́льная мáса: ***a contiguity of water*** суцэ́льная вадзянáя прастóра

contiguous [kənˈtɪgjuəs] adj. 1. сумéжны, прылéглы: ***to be contiguous*** межавáцца. 2. Geom. прылéглы: ***contiguous angles*** прылéглыя куты́. 3. блíзкі, сусéдні

continence [ˈkɑ:ntənens] n. 1. стрымáнасьць *f.*, устрымáньне *n.*; умеркавáнасьць, памяркóўнасьць *f.* 2. нявíннасьць, цнатлíвасьць *f.*

continent I [ˈkɑ:ntənent] n. 1. кантынэ́нт -у *m.* 2. вялíкі вóстраў сярóд грýпы мéншых
• ***the Continent*** Эўрóпа (*без Брытáнскіх астравóў*)

continent II [ˈkɑ:ntənent] adj. 1. стрымáны. 2. нявíнны, цнатлíвы

continental [ˌkɑ:ntənˈentəl] – adj. кантынэнтáльны
– n. жыхáр кантынэ́нту

Continental [ˌkɑ:ntənˈentəl] adj. 1. эўрапейскі. 2. калянія́льны: ***the Continental Army*** калянія́льнае вóйска

contingency [kənˈtɪndʒənsi] n., pl. **-cies** непрадбáчаная акалíчнасьць: ***for every contingency*** на ўсяля́кі вы́падак

contingent [kənˈtɪndʒənt] – adj. непрадбáчаны: ***contingent expenses*** непрадбáчаныя, магчы́мыя выдáткі; ***contingent meeting*** непрадбáчанае пасéджаньне
– n. 1. кантынгéнт -у *m.* (*вóйска, рабóчае сíлы*). 2. пададдзéл -у *m.* 3. чáстка спáдчыны. 4. нечакáнасьць *f.*

continual [kənˈtɪnjuəl] adj. 1. бесьперапы́нны, стáлы: ***the continual wash of the tides*** заўсёдныя прылíвы й адлíвы. 2. раз-пóраз, паўтóрны

continually [kənˈtɪnjuəli] adv. 1. заўсёды; стáла; увéсь час; бесьперапы́нна. 2. раз-пóраз; вéльмі чáста

continuation [kənˌtɪnjuˈeɪʃən] n. 1. працяг -у *m.*, узнаўлéньне *n.* 2. праця́г -у *m.* (*апавядáньня*)

continuation school дадатковая шкóла, вячэ́рняя шкóла

continuator [kənˌtɪnjuˈeɪtər] n. прадаўжáльнік -а *m.*, прадаўжáльніца *f.*

continue [kənˈtɪnju:] – v.i. 1. цягнýцца. 2. праця́гваць; прадаўжáць; узнаўля́ць пасьля́ перапы́нку. 3. трывáць. 4. заставáцца; прабывáць
– v.t. 1. праця́гваць, прадаўжáць. 2. падаўжáць. 3. падтры́мваць, захóўваць (*трады́цыі*). 4. затры́мваць, пакідáць (*на станóвішчы*). 5. адкла-

да́ць, перано́сіць на пазьне́йшы час, адтэмі́но́ваць: ***to be continued*** праця́г бу́дзе

continuity [ˌkɑ:ntənˈu:əti] n., pl. **-ties** 1. праця́гласьць *f.*; суцэ́льнасьць, неразры́ўнасьць *f.* 2. пасьлядо́ўнасьць *f.*

continuous [kənˈtɪnjuəs] adj. 1. ця́глы, праця́глы; безупы́нны, бесьперапы́нны, несьціха́ны: ***continuous work*** безупы́нная пра́ца. 2. заўсёдны (*вятры́, зьме́ны*)

continuously [kənˈtɪnjuəsli] adv. бесьпераста́нку, ця́гла, безупы́нна, бесьперапы́нна

contort [kənˈtɔ:rt] v.t. 1. выгіна́ць, скру́чваць; крыўля́ць, перакрыўля́ць; перако́шваць: ***The clown contorted his face*** Клоўн крыўля́ў твар. 2. скажа́ць; перакру́чваць (*тэкст*)

contortion [kənˈtɔ:rʃən] n. 1. крыўля́ньне, перако́шваньне *n.* 2. перакру́чваньне, скажа́ньне *n.* (*фа́ктаў*)

contour [ˈkɑ:ntʊr] – n. 1. абры́с -у *m.*; ко́нтур -у *m.*

– adj. 1. ко́нтурны: ***contour map*** ко́нтурная ка́рта

– v.t. 1. будава́ць зго́дна з ко́нтурам. 2. рабі́ць абры́с

contra [ˈkɑ:ntrə] n. не́шта супрацьле́глае

contraband [ˈkɑ:ntrəbænd] – n. 1. кантраба́нда *f.*, нелега́льны га́ндаль. 2. кантраба́ндны тава́р. 3. вае́нная кантраба́нда

– adj. кантраба́ндны, нелега́льны

contrabandist [ˌkɑ:ntrəˈbændɪst] n. кантрабандыі́ст -а *m.*, кантрабандыі́стка *f.*

contraception [ˌkɑ:ntrəˈsepʃən] n. прадухіле́ньне зача́цьця, кантрацэ́пцыя *f.*

contraceptive [ˌkɑ:ntrəˈseptɪv] – adj. су́працьзача́ткавы, про́ціза-ча́ткавы

– n. су́працьзача́ткавы сро́дак

contract [ˈkɑ:ntrækt] – n. умо́ва *f.*, кантра́кт -у *m.*

– v.t. [kənˈtrækt] 1. сьця́гваць, звужа́ць; сьціска́ць; абмяжо́ўваць, зьмянша́ць: ***to contract efforts*** зьмянша́ць намага́ньні. 2. заключа́ць умо́ву, кантра́кт. 3. схапі́ць (*хваро́бу*). 4. Gram. скарача́ць, сьця́гваць сло́вы: ***do not = don't***

– v.i. 1. сьця́гвацца, звужа́цца, зьмянша́цца; сьціска́цца. 2. падпі́сваць кантра́кт, абавяза́цца

contraction [kənˈtrækʃən] n. 1. сьціска́ньне *n.*; скарачэ́ньне, звужа́ньне, звужэ́ньне *n.*: ***Cold causes the contraction of liquids*** Хо́лад выклі́кае сьціска́ньне ва́дкасьцяў. 2. Gram. скарачэ́ньне, сьця́гваньне *n.*: ***"Can't" is a contraction of "cannot"*** ***"Can't"*** ёсьць сьця́гненай фо́рмай сло́ва ***"cannot"*** 3. Anat. су́тарга *f.* (*му́скула*), сьціск -у *m.* (*тка́нкі, су́дзіны*)

contractor [kənˈtræktər] n. 1. падра́дчык -а *m.*, прадпрые́мец -ца *m.*: ***building contractor*** будаўні́к-падра́дчык, будаўнічы прадпрые́мец. 2. Anat. сьця-жны́ му́скул

contradict [ˌkɑ:ntrəˈdɪkt] v.t. 1. пярэ́чыць, запярэ́чваць. 2. супярэ́чыць

contradicting [ˌkɑ:ntrəˈdɪktɪŋ] adj. супярэ́чны, супярэ́члівы

contradiction [ˌkɑ:ntrəˈdɪkʃən] n. 1. пярэ́чаньне, аспрэ́чваньне *n.* 2. супярэ́чнасьць *f.*, супярэ́чаньне *n.*; адмаўле́ньне *n.* 3. супрацьле́гласьць *f.* 4. непасьлядо́ўнасьць, нязго́днасьць *f.*

contradictious [kɑ:ntrəˈdɪkʃəs] adj. які́ пярэ́чыць; перако́рлівы, сварлі́вы

contradictive adj. *гл.* **contradictory**

contradictory [ˌkɑ:ntrəˈdɪktəri] adj. 1. супярэ́чны, супярэ́члівы, нязго́дны: ***the contradictory report*** супярэ́члівыя паведамле́ньні. 2. які́ пярэ́чыць, перако́рлівы

contraposition [ˌkɑ:ntrəpəˈzɪʃən] n. супрацьста́ўленьне *n.*

contrariety [ˌkɑ:ntrəˈraɪəti] n., pl. **-ties** 1. супярэ́чнасьць *f.*; разыхо́джаньне *n.*; рознагало́сьце *n.*: ***the contrariety of the points of view*** разыхо́джаньне ў пагля́дах. 2. супрацьле́глы факт *або́* цьве́рджаньне

contrary [ˈkɑ:ntrəri] – adj. 1. супрацьле́глы; зусі́м ро́зны. 2. неспрыя́льны: ***a contrary wind*** ве́цер у во́чы. 3.

[kən'treri] які́ супраці́віцца, упа́рты; незгаво́рлівы, капры́зны
– n. супрацьле́гласьць: ***on the contrary*** наадвaро́т; ***to the contrary*** іна́кш, у адваро́тным сэ́нсе
– adv., prep. насу́перак; наперако́р

contrast ['kɑ:ntræst] – n. 1. супрацьле́гласьць *f.*, кантра́ст -у *m.*: ***in contrast with something*** а) у супрацьле́гласьць да не́чага. б) параўна́льна зь не́чым
– v. [kən'træst] 1. параўно́ўваць. 2. кантраставáць, быць кантра́стным, супрацьле́глым

contravene [ˌkɑ:ntrə'vi:n] v.t. 1. супярэ́чыць, ісьці́ ў разрэ́з. 2. адмаўля́ць, не згаджа́цца. 3. парушáць (*зако́н, умо́ву*); дзе́яць насу́перак

contravention [ˌkɑ:ntrə'venʃən] n. 1. супярэ́чаньне. 2. парушэ́ньне (*зако́ну*)

contribute [kən'trɪbjət] v. 1. дапамагáць; спрыя́ць; прычыня́цца; давáць грашо́вую ахвя́ру; плаці́ць. 2. дапі́сваць, рабі́ць до́піс (*у ча́сапіс, газэ́ту*)
• ***contribute to*** спрыя́ць не́чаму, дапамагáць асягну́ць не́шта

contribution [ˌkɑ:ntrɪ'bju:ʃən] n. 1. садзе́йнічаньне, спрыя́ньне *n.*, дапамо́га *f.* 2. уклáд -у *m.*; ахвя́ра *f.*, падару́нак -ку *m.* 3. артыкул, до́піс -у *m.* (*у газэ́ту*). 4. падáтак -ку *m.*

contributor [kən'trɪbjətər] n. 1. саўдзе́льнік-а *m.*, памагáты -ага *m.*, ахвярадáвец -ўца *m.* 2. дапі́счык -а *m.*, літаратýрны супрацо́ўнік (*газэ́ты, ча́сапі́су*)

contributory [kən'trɪbjətɔ:ri] adj. які́ спрычыня́ецца; спрыя́льны

contributory negligence, Law неасьцяро́жнасьць з бо́ку ахвя́ры вы́падку

contrite [kən'traɪt] – v.i. ка́яцца
– adj. пакая́льны

contrition [kən'trɪʃən] n. пакая́ньне *n.*

contrivance [kən'traɪvəns] n. 1. вынахо́дка *f.*; мэхані́зм -у *m.*, апарáт -у *m.* 2. вынахо́дніцтва *n.* 3. вынахо́длівасьць *f.*, вынахо́дніцкія здо́льнасьці. 4. плян -у *m.*

contrive [kən'traɪv] v. 1. вынахо́дзіць; рабі́ць прае́кт, мадэ́ль. 2. заду́мваць; плянавáць, праектавáць. 3. схітрáцца, умудрáцца

contriver [kən'traɪvər] n. 1. той, хто пляну́е. 2. вынахо́дца -ы, вынахо́днік -а *m.*, вынахо́дніца *f.*

control [kən'troul] – v.t. 1. мець улáду; кіравáць. 2. валодаць, стры́мваць: ***to control one's emotions*** валодаць сабо́й, стры́мваць сваé пачýцьці. 3. рэгуляваáць, кантраляваáць. 4. спраўджáць; правяраáць
– n. 1. кантро́ль -ю, нагля́д -у *m.*; кіраванáньне *n.*: ***to bring under control*** падпарáдкаваць. 2. самавало́даньне, апанаванáньне *n.* 3. Tech. кіраванáньне, рэгуляванáньне *n.*
– adj. кантро́льны: ***control panel*** пульт кіраванáньня
• ***controls*** рычагí кіраванáньня

controllable [kən'trouləbəl] adj. кіравáльны, кантраляваáльны

controller [kən'troulər] n. 1. кантралёр -а *m.*; рэвізо́р -а *m.*; інспэ́ктар -а *m.* 2. Tech. рэгуля́тар -а *m.*

controlless [kən'trouləs] adj. бескантро́льны

controlling [kən'troulɪŋ] adj. кіру́ючы; улáдны

controversial [ˌkɑ:ntrə'vɜ:rʃəl] adj. 1. супярэ́члівы, спрэ́чны, кантравэрсі́йны; дыскусі́йны. 2. які́ лю́біць спрэ́чкі

controversy ['kɑ:ntrəvɜ:rsi] n., pl. **-sies** 1. спрэ́чнае пытáньне; спрэ́чка, дыскýсія, палéміка. 2. сваркa *f.*

controvert ['kɑ:ntrəvɜ:rt] v. 1. спрачáцца; пярэ́чыць; супро́цьстáвіцца. 2. дыскутаваáць, вéсьці дыспýт

contumacious [ˌkɑ:ntə'meɪʃəs] adj. непако́рны, бунтáрны, які́ не падпарáдкуецца; непаслухмя́ны, упо́рысты, упáрты

contumelious [ˌkɑ:ntə'mi:liəs] adj. нахáбны; зьнявáжлівы, абрáзьлівы

contuse [kən'tu:z] v.t. удáрыць, набі́ць сіня́к

contusion [kən'tu:ʒən] n. 1. удáр -у *m.*; сіня́к -á *m.* 2. Figur. зьнявáга *f.*

conundrum [kəˈnʌndrəm] n. галавало́мка *f.*

convalesce [ˌkɑ:nvəˈles] v. ачу́ньваць (*пасьля́ хваро́бы*), папраўля́цца

convalescence [kɑ:nvəˈlesəns] n. выздараўле́ньне *n.*, папра́ўка *f.*

convection [kənˈvekʃən] n. 1. перада-ва́ньне *n.* 2. Phys. канвэ́кцыя *f.*

convene [kənˈvi:n] – v.i. зьбіра́цца, зьяжджа́цца

– v.t. 1. скліка́ць сход, пасе́джаньне. 2. выкліка́ць (*у суд*)

convenience [kənˈvi:niəns] n. 1. зру́чнасьць *f.*; выго́да *f.*; нагода *f.*: ***at your earliest convenience*** пры найбліжэ́йшай нагоды; ***at your convenience*** калі́ вам бу́дзе зру́чна. 2. даступнасьць *f.* 3. Brit. прыбіра́льня *f.*

convenient [kənˈvi:niənt] adj. 1. зру́чны, выго́дны. 2. даступны

• ***convenient to***, Informal бліскі да *чаго́*

convent [ˈkɑ:nvent] n. жано́чы манасты́р

convention [kənˈvenʃən] n. 1. сход -у *m.*; зьезд -у *m.* 2. дамо́ва, зго́да *f.* 3. звы-чаль -ю *m.*

conventional [kənˈvenʃənəl] adj. 1. звы-ча́йны, агу́льнапрыня́ты. 2. умо́ўны: ***conventional sign*** умо́ўны знак. 3. традыцы́йны. 4. станда́ртны

conventual [kənˈventʃuəl] adj. манасты́рскі, мана́скі: ***conventual dress*** мана́скі ўбо́р

converge [kənˈvɜ:rdʒ] – v.i. 1. сыхо́дзіцца. 2. зьбіра́цца

– v.t. зьбіра́ць у адзі́н пункт

convergence [kənˈvɜ:rdʒəns] n., pl. **-cies** 1. зьбег -у *m.*, зьбе́жнасьць *f.* 2. пункт зьбе́жнасьці

convergent [kənˈvɜ:rdʒənt] adj. зьбе́жны

conversable [kənˈvɜ:rsəbəl] adj. 1. гаваркі́; до́бры суразмоўца. 2. тава́рыскі; грамадзе́йскі

conversant [kənˈvɜ:rsənt] adj. азнаёмлены; знаёмы; дасьве́дчаны

conversational [ˌkɑ:nvərˈseɪʃənəl] adj. 1. размо́ўны, гутарко́вы, ужыва́ны ў штодзённай гу́тарцы. 2. гаваркі́

conversation [ˌkɑ:nvərˈseɪʃən] n. 1. сяброўская гу́тарка, размо́ва *f.* 2. перамо́вы *pl.*

converse I [kənˈvɜ:rs] – v. гу́тарыць, размаўля́ць

– n. гу́тарка, размо́ва *f.*

converse II [kənˈvɜ:rs] – adj. 1. супраць-ле́глы, проціле́глы. 2. адваро́тны, перавёрнуты

– n. адваро́тнае цьве́рджаньне

conversely [kənˈvɜ:rsli] adv. наадваро́т

conversion [kənˈvɜ:rʒən] n. 1. ператва-рэ́ньне *n.*, перахо́д, перево́д -у *m.* (*з аднаго́ ў і́ншае*). 2. перахо́д (*у і́ншую ве́ру, па́ртыю*), наве́рненьне *n.* 3. Math. ператвара́ньне звыча́йных дро́баў у дзесятко́выя

convert [kənˈvɜ:rt] – v. 1. ператвара́ць; перарабля́ць. 2. наваро́чваць (*на ве́ру*), навярта́ць; прыахво́чваць да *чаго́*; пераваро́чваць; абярта́ць. 3. перево́дзіць

– n. пярэ́хрыст -а *m.*, пярэ́хрыстка *f.*; нэафі́т -а *m.*, нэафі́тка *f.*

converter [kənˈvɜ:rtər] n. Electr. канвэ́ртар, трансфарма́тар -а *m.*

convex [ˌkɑ:nˈveks] – adj. вы́пуклы, вы́гнуты

– n. вы́пуклая паве́рхня

convexion [kənˈvekʃən] n. вы́пукласьць *f.*

convexo-concave [kənˌveksoʊˈkɑ:nkeɪv] adj. вы́пукла-ўвагну́ты (*пра лі́нзу*)

convexo-convex [kənˌveksoʊkɑ:nˈveks] adj. дваяка-вы́пуклы

convey [kənˌveɪ] v.t. 1. перево́зіць; перано́сіць; перадава́ць (*ве́сткі, прывіта́ньні*). 2. прово́дзіць: ***a wire conveys an electric current*** дрот прово́дзіць электры́чны ток. 3. выка́зваць, гаварыць, паведамля́ць: ***to convey one's condolences*** вы́казаць спачува́ньні. 4. Law апі́сваць, перадава́ць: ***The farmer conveyed his farm to his son*** Селяні́н перадаў сваю́ гаспада́рку сы́ну

conveyance [kənˌveɪəns] n. 1. перево́з -у *m.*, транспарта́цыя *f.*, прово́джаньне *n.* 2. сро́дак перево́зу. 3. перадава́нь-

не *n.* 4. Law перада́ча пра́ва на ўла́снасьць

conveyer or **conveyor** [kənˈveɪər] n. транспартэ́р, канвэ́ер -а *m.*
• ***conveyer belt*** канвэ́рны пас

convict [kənˈvɪkt] – v.t. 1. прызнава́ць вінава́тым; засуджа́ць; прысуджа́ць, прыгавО́рваць. 2. перакО́нваць (*у памы́лцы, віне́*)
– n. [ˈkɑ:nvɪkt] а) асу́джаны. б) вя́зень -ьня *m. & f.*, ка́таржнік -а *m.*

convicted [kənˈvɪktɪd] adj. асу́джаны, прызна́ны вінава́тым; прыгавО́раны

conviction [kənˈvɪkʃən] n. 1. асуджэ́ньне *n.*, прысу́д -у *m.*; прызна́ньне вінава́тым: ***The trial resulted in the conviction of the guilty man*** Суд скО́нчыўся прысу́дам вінава́тага. 2. перакана́ньне *n.*, упэ́ўненасьць *f.*: ***a person of conviction*** чалаве́к зь перакана́ньнямі

convictive [kənˈvɪktɪv] adj. перакана́льны, перакана́ўчы

convince [kənˈvɪns] v.t. 1. перакО́нваць, запэ́ўніваць: ***to convince of one's innocence*** перакана́ць аб не́чай невіна́тасьці. 2. Obsol. прызнава́ць вінава́тым, засуджа́ць

convincement [kənˈvɪnsmənt] n. 1. перакО́нваньне, перакана́ньне *n.*; упэ́ўненасьць *f.* 2. (of) усьведамле́ньне, уразуме́ньне (*граху́*)

convincible [kənˈvɪnsəbəl] adj. які́ дае сябе́ перакана́ць

convincing [kənˈvɪnsɪŋ] adj. перакана́льны, перакана́ўчы

convivial [kənˈvɪviəl] adj. 1. вясёлы, тава́рыскі, грамадзе́йскі, кампане́йскі. 2. сьвятО́чны, урачы́сты

convocation [ˌkɑ:nvəˈkeɪʃən] n. 1. склі́ка́ньне *n.* 2. сход, зьезд -у *m.* 3. уні-вэрсытэ́цкая выпускна́я ўрачы́стасьць. 4. сынО́д, сабО́р -у *m.*

convoke [kənˈvouk] v.t. 1. склі́ка́ць. 2. зьбіра́ць

convolute [ˈkɑ:nvəlu:t] – adj. скру́чаны, зьві́ты сьпіра́ляй; заблы́таны
– v. скру́чваць (*сьпіра́ляй*), скру́чвацца сьпіра́ляй

convolution [ˌkɑ:nvəˈlu:ʃən] n. 1. скру́чанасьць *f.* 2. вітО́к -ка́ *m.* (*сьпіра́лі*). 3. зьві́ліна *f.* (*мазгава́я*)

convoy [ˈkɑ:nvɔɪ] – v.t. суправаджа́ць, ахО́ўваць, ве́сьці пад канвО́ем
– n. 1. канвО́й -ю *m.*, ахО́ва *f.* 2. суправаджэ́ньне *n.*, эскО́рт -у *m.*

convulse [kənˈvʌls] v. 1. тО́ргацца, дрыжэ́ць: ***An earthquake convulsed the island*** АбтО́к дрыжэ́ў ад землятру́су. 2. выклі́ка́ць канву́льсіі. 3. трэ́сьціся (*ад сьме́ху*)

convulsion [kənˈvʌlʃən] n. 1. су́таргa *f.*, су́таргі *pl.*, канву́льсіі *pl.* 2. рО́гат, сьмех да ўпа́ду. 3. Figur. гвалтО́ўныя хвалява́ньні (*палітычныя, грама́дзкія*), эканамі́чныя хвалява́ньні

convulsive [kənˈvʌlsɪv] adj. су́таргавы, які́ выклі́ка́е су́таргі; канвульсі́йны

cony [ˈkouni] n., pl. **-nies** 1. трус -а́ *m.* 2. ску́рка з трусА́

coo [ku:] – n. буркава́ньне *n.*
– v.i. 1. буркава́ць. 2. пяшчО́тна гаварыць

cook [kuk] – v.t. 1. варыць , гатава́ць. 2. Informal фальшава́ць, падрабля́ць (*дакумэ́нты*)
– v.i. 1. вары́цца. 2. працава́ць ку́харам
– n. ку́хар -а *m.*, кухА́рка *f.*
• ***cook up*** а) падрыхтава́ць; прыду́маць. б) рабіць камбіна́цыі *абО́* круце́льствы: ***What's cooking?*** Што тут рО́біцца?

cookbook [ˈkukbuk] n. кухА́рская кні́га

cookery [ˈkukəri] n. кулінА́рыя *f.*

cooky or **cookie** [ˈkuki] n., pl. **cookies** кО́ржык, пе́рнік -а *m.*

cooky cutter фО́рмачка для кО́ржыкаў

cool [ku:l] – adj. 1. прахалО́дны, халадна́ты, негара́чы. 2. стры́маны; спакО́йны, абыя́кавы. 3. без энтузія́зму; халО́дны: ***cool reception*** халО́днае прыня́цьце 4. *Inform.* фА́йны
– n. халадО́к -ка́ *m.*
– v. 1. ахалО́джвацца, ахалО́джваць; астуджА́цца, астуджА́ць. 2. астыва́ць (*пасьля́ ўзбу́ранасьці*), супакО́йвацца. 3. зьнеахвО́чваць, зьнеахвО́чвацца

• ***cool colors (blue, green or gray)*** халóдныя кóлеры (*сíні, зялёны, шэ́ры*)

cooler ['ku:lər] n. 1. халадзíльнік, ахаладжáльнік -а *m.* 2. Sl. турмá *f.*

coolie ['ku:li] n., pl. **-lies** кулí, *indecl.*

coolish ['ku:lɪʃ] adj. халаднавáты

coolly ['ku:lli] adv. 1. хóладна. 2. стрымана, спакóйна; абыякава. 2. без запáлу; без сардэ́чнасьці

coolness ['ku:lnəs] n. 1. халадóк -кá *m.* 2. стрымáнасьць, ураўнавáжанасьць *f.* 3. абыякавасьць *f.*

coop I [ku:p] – n. 1. клéтка для курэ́й, трусóў. 2. Sl. турмá *f.*

– v.t. 1. трымáць у клéтцы. 2. трымáць у хáце (*дзяцéй*)

• ***fly the coop*** уцякáць

coop II or **co-op** ['kouɑ:p] n., Informal кааператы́ўная крáма, кааператы́ўны будынак

cooper ['ku:pər] – n. бóндар -а *m.*

– v.t. рабíць *абó* лáдзіць бóчкі, цэ́бры

– v.i. займáцца бандáркай, бандáрыць

cooperage ['ku:pərɪdʒ] n. 1. бóндарства *n.*, бандáрка *f.* 2. бандáрня *f.*

cooperate [kou'ɑ:pəreɪt] v.i. супрацóўнічаць, садзéйнічаць

cooperation [kouˌɑ:pə'reɪʃən] n. 1. супрáца *f.*, супрацóўніцтва *n.*, садзéйнічаньне *n.* 2. кааперáцыя *f.*

cooperative [kou'ɑ:pərətɪv] – adj. 1. які́ супрацóўнічае *абó* садзéйнічае. 2. ахвóчы супрацóўнічаць, паслухмя́ны. 3. кааператы́ўны, супóльны

– n. 1. кааператы́ў -ву *m.* 2. а) жыльлёвы кааператы́ў. б) памéшканьне ў такíм кааператы́ве

cooperator [kou'ɑ:pəreɪtər] n. 1. супрацóўнік -а *m.*, супрацóўніца *f.* 2. кааперáтар -а *m.*

coopt [kou'ɑ:pt] v.t. кааптавáць

coordinate [kou'ɔ:rdənət] – adj. 1. каардынавáны, дапасавáны. 2. аднóлькава вáжны. 3. Math. каардынáтны (*кут*). 4. Gram. злýчаны (*сказ*); злучáльны (*злýчнік*)

– n.,Math. каардынáты, вóсі каардынáтаў

– v. [kou'ɔ:rdəneɪt] 1. каардынавáць (ца), дапасóўваць, узгадня́ць (-ца), пагаджáць. 3. утвараць сыстэ́му

coordinate clause склáданазлýчаны сказ

coordinate conjunction злучáльны злýчнік

coordinateness [kou'ɔ:rdənətnəs] n. скаардынавáнасьць, дапасавáнасьць *f.*; рóўнасьць *f.*

coordination [kouˌɔ:rdən'eɪʃən] n. 1. дапасавáньне *n.*, узгóдненасьць *f.*; каардынáцыя *f.*, гарманíйнае супрацóўніцтва. 2. прывóджаньне ў такí сáмы парáдак *абó* ранг

coordinative [kou'ɔ:rdənətɪv] or **coordinating** [kou'ɔ:rdəneɪtɪŋ] adj. каардынацы́йны

cop I [kɑ:p] n., Informal паліцыя́нт -а, мент мянтá *m.*

cop II [kɑ:p] v.t., Sl. 1. крáсьці. 2. лавíць, хапáць; хапанýць, цáпнуць (*арыштавáць*)

copartner [ˌkou'pɑ:rtnər] n.1. кампаньён -а *m.*; пáйшчык -а *m.*; супóльнік -а *m.*, супóльніца *f.* 2. саўдзéльнік -а *m.*, саўдзéльніца *f.*

copartnership [ˌkou'pɑ:rtnərʃɪp] n. 1. саўдзéл -у *m.*, саўдзéльніцтва *n.* 2. супóлка *f.*

cope I ['koup] v.i. 1. спраўля́цца, управля́цца. 2. лáдзіць

cope II ['koup] – n. 1. ры́за *f.* 2. пóкрыва *n.*; кýпал -у *m.*: ***the cope of heaven*** кýпал нéба; ***the cope of night*** пóкрыва нóчы

– v.t. пакрывáць

copeck ['koupek] n. капéйка *f.*

copilot ['kouˌpaɪlət] n. намéсьнік пілёта

copious ['koupiəs] n. 1. багáты, шчóдры: ***a copious crop*** шчóдры ўраджáй; ***copious tears*** шмат сьлёзаў. 2 а) шырóкі, зьмястóўны; пóўны інфармáцыі. б) шматслóўны, расьця́гнуты: ***copious vocabulary*** багáты слóўны запáс

copiousness ['koupiəsnəs] n. 1. мнóства *n.*, багáцьце *n.*, дастáтак -ку *m.* 2. вы́чарпанасьць *f.*

copper ['kɑ:pər] – n. 1. медзь *f.* 2. ме́дная *або́* бро́нзавая мане́та. 3. ме́дны кацёл. 4. чырво́на-руды́ ко́лер
– v.t. пакрыва́ць ме́дзьдзю
– adj.1. ме́дны, мядзя́ны. 2. чырво́на-руда́га ко́леру

copperhead ['kɑ:pərhed] n. мядзя́нка *f.* (*зьмяя́*)

coppice ['kɑ:pəs] n. *гл.* **copse**

copse ['kɑ:ps] n. перале́сак -ку *m.*

copula ['kɑ:pjələ] n., pl. **-las, -lae** 1. Gram., Anat. зьвя́зка *f.* 2. су́вязь *f.* 3. дачыне́ньне *n.*

copulate ['kɑ:pjəleɪt] v.i., Biol. спару́ўвацца

copy ['kɑ:pi] – n., pl. **copies** 1. ко́пія *f.*, рэпрадукцыя *f.* 2. узо́р -у *m.* (*для капія́ва́ньня*). 3. асо́бнік -а *m.*, экзэмпля́р -а *m.* 4. ру́капіс -у *m.*, матэрыя́л для дру́ку
– v. 1. перапі́сваць; рабі́ць ко́пію *або́* рэпрадукцыю (*калькава́ць*). 2. насьле́даваць, імітава́ць; пераймаць; браць прыклад

copybook ['kɑ:pibuk] – n. 1. сшытло́к -ка́, сшы́тлак -ка *m.* 2. па́пка для ко́піяў (*дакумэ́нтаў, ліст о́ў, раху́нкаў*)
– adj. звыча́йны, штодзённы; шаблённы: ***He was no copybook hero*** Ён ня быў звыча́йным гэро́ем

copy desk рэда́ктарскі стол

copyreader ['kɑ:pi,ri:dər] n. карэ́ктар -а *m.*

copyright ['kɑ:piraɪt] – n. а́ўтарскае пра́ва
– v.t. забясьпе́чваць а́ўтарскае пра́ва
– adj. ахо́ўваны а́ўтарскім пра́вам

coquet [kou'ket] v.i. 1. каке́тнічаць; фліртава́ць. 2. Figur. забаўля́цца, гуля́ць

coquetry ['koukɪtri] n., pl. **-ries** 1. каке́цтва *n.* 2. Figur. гульня́ *f.*, забаўле́ньне *n.*: ***a political coquetry*** палітычная гульня́

coquette [kou'ket] n. каке́тка *f.*

coquettishly [kou'ketɪʃli] adv. каке́тліва

coral ['kɔ:rəl] – n. 1. кара́л -у *m.* 2. кара́лава-чырво́ны ко́лер
– adj. кара́лавы: ***a coral necklace*** кара́лі. 2. кара́лавага ко́леру, чырво́ны

coral reef кара́лавы рыф

corbel ['kɔ:rbəl] n. 1. Arch. вы́ступ -у *m.*, ні́ша *f.* 2. Tech. падпо́рка, апо́ра *f.*; кранштэ́йн -а *m.*

cord [kɔ:rd] n. 1. шнур -а́ *m.*, шнурло́к -ка́ *f.*, шпага́т -у *m.*; то́нкая вяро́ўка. 2. зьвя́зка *f.*: ***vocal cord*** галасава́я зьвя́зка. 3. са́жань -ня *m.* (*ме́ра дро́ваў*)
– v.t. 1. зьвяза́ць вяро́ўкай. 2. склада́ць дро́вы ў са́жні

corded ['kɔ:rdɪd] adj. 1. рубча́сты (*напр. матэрыя́л*). 2. зьвяза́ны шнурко́м. 3. скру́чаны са шнурко́ў. 4. скла́дзены ў са́жні (*дро́вы*)

cordial ['kɔ:rdʒəl] – adj. 1. сардэ́чны, шчы́ры, прыя́зны, цёплы. 2. узмацня́льны, які́ стымулю́е
– n. 1. то́е, што ўзмацня́е або́ стымулю́е. 2. лікёр -у *m.*

cordiality [,kɔ:rdʒi'ælәti] n. сардэ́чнасьць *f.*

cordially ['kɔ:rdʒəli] adv. сардэ́чна, шчы́ра, цёпла

cordon ['kɔ:rdən] – n. 1. кардо́н -у *m.* (*вайско́вы, паліцэ́йскі*). 2. о́рдэнская стужка
– v.t. загараджа́ць, акружа́ць або́ адраза́ць кардо́нам

corduroy ['kɔ:rdərɔɪ] – n. 1. рубча́сты пліс, вэльвэ́т -у *m.* 2. грэ́бля, насьці́л *або́* мост зь бярвёньня
– v.t. масьці́ць даро́гу, грэ́блю ці мост (*бярвёньнем*)
• ***corduroy road*** даро́га, вы́машчаная бярвёньнем

corduroys пліса́выя *або́* вэльвэ́тавыя нагаві́цы

core [kɔ:r] – n. 1. агры́зак, асяро́дак -ка *m.* (*сярэ́дняя ча́стка*). 2. цэ́нтар -ру *m.*, се́рца *n.*, стры́жань -ня *m.* 3. су́тнасьць *f.* 4. Electr. жы́ла ка́бэлю. 5. Geol. зямны́я не́тры
– v.t. вырэ́зваць, вы́разаць (*сярэ́дзіну я́блыка*); выма́ць ко́стачкі з фру́ктаў

corespondent [ˌkouri'spɑ:ndənt] n., Law суадка́зьнік -а *m.*, суадка́зьніца *f.*

cork [kɔ:rk] – n. 1. ко́рlак -ку *m.*, кара́ ко́ркавага ду́бу. 2. за́тычка *f.* 3. ко́ркавы дуб, ко́ркавае дрэ́ва
– v.t. 1. закарко́ўваць (*пля́шку, бу́тлю*). 2. затыка́ць за́тычкай. 3. Figur. апано́ўваць, стры́мваць, зато́йваць (*пачу́цьці*). 4. чарні́ць падгарэ́лым ко́ркам

corked [kɔ:rkt] adj. 1. заткну́ты; пазатыка́ны; закаркава́ны; зашпунтава́ны (*пра бо́чку*). 2. (*пра віно́*) яко́е тхне ко́ркам, сапсава́нае благі́м ко́ркам

corkscrew ['kɔ:rkskru:] – n. што́пар -а, ко́ркацяг -а *m.*
– adj. сьпіра́льны

corn I [kɔ:rn] – n. 1. кукуру́за *f.* (*расьлі́на й зе́рне*). 2. зе́рне (*збажыны́*). 3. Brit. збо́жжа *n.* 4. Scot., Irish авёс, аўса́ *m.* 5. пясчы́нка, салі́нка *f.* (*зе́рнетка со́лі*). 6. Informal кукуру́зная гарэ́лка
– v.t. 1. салі́ць: ***corned beef*** пасо́леная я́лавічына. 2. карміць жывёлу кукуру́зай ці збо́жжам. 3. засе́яць збо́жжам *або́* кукуру́зай

corn II [kɔ:rn] n. мазло́ль -аля́ *m.*

corncob ['kɔ:rnkɑ:b] n. кукуру́зны ката́х

corn cockle Bot. куко́лль -ю *m.*

cornea ['kɔ:rniə] n. рагава́я абало́нка (*во́ка*) або́ рагаві́ца *f.*

corneous ['kɔ:rniəs] adj. рагавы́ (*грэ́бень*)

corner ['kɔ:rnər] – n. 1. кутлО́к -ка́ *m.* 2. кут -а́ *m.*, ву́гlал -ла́ *m.*: ***to stand in the corner*** стая́ць у куце́. 3. рог -у *m.* (*ву́ліцы*): ***on the corner of two streets*** на рагу́ дзьвюх ву́ліцаў. 4. заку́тlак -ка *m.* 5. безвыхо́днае стано́вішча: ***to drive into a corner*** загна́ць у кут. 6. манапо́лія *f.*
– adj. рагавы́, ку́тні: ***a corner house*** рагавы́ дом; ***a corner table*** ку́тні стол
– v.t. 1. а) ста́віць у кут. б) прыпе́рці да сьцяны́. 2. завярну́ць за рог. 3. скупля́ць тава́ры з мэ́тай спэкуля́цыі

• ***around the corner*** а) за ро́гам. б) бліzка, ху́тка
• ***cut corners*** а) зраза́ць куты́. б) ашчаджа́ць
• ***paint oneself into a corner*** апыну́цца ў безвыхо́дным стано́вішчы
• ***the four corners of the world*** край сьве́ту

cornerstone ['kɔ:rnərstoun] n. 1. наро́жны ка́мень. 2. Figur. фунда́мэнт -у, падму́рlак -ку, грунт -у *m.*, асно́ва *f.*

cornet I [kɔ:r'net] n.1. Mus. карнэ́т -а *m.* 2. папяро́вы мяшэ́чак-кліно́к

cornet II ['kɔ:rnɪt] n. чапе́ц мана́шкі

cornfield ['kɔ:rnfi:ld] n. кукуру́зная ні́ва

cornflower ['kɔ:rnˌflaʊr] n. васілёк -ька́ *m.*, вало́шка *f.*

cornice ['kɔ:rnəs] n. карні́з -у *m.*

corn meal кукуру́зная мука́

cornucopia [ˌkɔ:rnə'koupiə] n. рог даста́тку

corolla [kə'roulə] n., Bot. вяно́чlак -ка *m.*, ве́нчык -а *m.* (*кве́ткі*), пялёсткі *pl.*

corollary ['kɔ:rəleri] n., pl. **-ries** 1. вы́вад -у *m.*; вы́нік -у *m.* 2. пасьлядо́ўнасьць *f.*

corporal I ['kɔ:rpərəl] adj. 1. цяле́сны, фізы́чны: ***corporal punishment*** цялесная ка́ра; ***corporal soundness*** фізы́чнае здаро́ўе. 2. асабі́сты: ***corporal possession*** рэ́чы асабі́стага ўжы́тку, асабі́стая ўла́снасьць

corporal II ['kɔ:rpərəl] n. капра́л -а *m.*

corporal III ['kɔ:rpərəl] n., Relig. антымі́нс -у *m.*

corporate ['kɔ:rpərət] adj. 1. карпарацы́йны, а) які́ ўтвара́е карпара́цыю, б) які́ нале́жыць да карпара́цыі. 2. супо́льны, збо́рны; калекты́ўны

corporation [ˌkɔ:rpə'reɪʃən] n. 1. карпара́цыя *f.*, тава́рыства (*прамысло́вае або́ гандлёвае*). 2. Sl. бру́ха *n.*

corporator ['kɔ:rpəreɪtər] n. ся́бра карпара́цыі

corporeal [kɔ:r'pɔ:riəl] adj. 1. для це́ла, цяле́сны. 2. матэрыя́льны

corps [kɔ:r] n., pl. **corps** 1. ко́рпус -у *m.* 2. галіна́ слу́жбы: ***Signal Corps*** ад-

дзе́лы су́вязі; ***press corps*** прэ́савая слу́жба; ***diplomatic corps*** дыпламаты́чны ко́рпус. 3. студэ́нцкая карпара́цыя *f.*

corpse [kɔ:rps] n. труп -а *m.*

corpulence ['kɔ:rpjələns] n. сы́тасьць, тлу́стасьць *f.*

corpulent ['kɔ:rpjələnt] adj. то́ўсты, тлу́сты; мажны́

corpuscle ['kɔ:rpʌsəl] n. 1. часьці́нка *f.* 2. крывяны́ ша́рык, малекула *f.*: ***red (white) corpuscles*** чырво́ныя (бе́лыя) крывяны́я ша́рыкі

corpuscular [kɔ:r'pʌskjələr] adj. 1. ша́рыкавы. 2. часьці́нкавы

correct [kə'rekt] – v.t. 1. пра́віць, папраўля́ць (*памы́лкі*), выпраўля́ць; рабі́ць заўва́гу. 2. стрыма́ць, утаймо́ўваць, суніма́ць. 3. кара́ць. 4. рэгулява́ць
– adj. 1. пра́вільны, слу́шны. 2. адпаве́дны: ***correct dress*** адпаве́днае адзе́ньне

correctable [kə'rektəbəl] adj. папра́ўны

correction [kə'rekʃən] n. 1. выпраўле́ньне *n.*, папра́ўка *f.*, карэ́кта *f.* 3. пакара́ньне *n.*, нага́на *f.* 4. супрацьдзе́яньне, нэўтралізава́ньне *n.*

corrective [kə'rektɪv] – adj. папра́ўчы
– n. карэктыўны -ву *m.*, (*папра́ўчыя ме́ры*)

correctly [kə'rektli] adv. пра́вільна, без памы́лак

correlate ['kɔ:rəleɪt] – v.t. устанаўля́ць суадно́сіны
– v.i. суадно́сіцца, быць у суадно́сінах

correlation [ˌkɔ:rə'leɪʃən] n. суадно́сіны *pl.*, дачыне́ньне *n.*; су́вязь *f.*

correlative [kə'relətɪv] adj. 1. суадно́сны, узае́мна зьвяза́ны. 2. Gram. карэлятыўны, па́рны (*злу́чнікі, сло́вы*): ***"either... or"*** або́. . . або́

correspond [ˌkɔ:rə'spɑ:nd] v.i. 1. адпавяда́ць; быць адпаве́дным, аналягі́чным; пагаджа́цца з *чым*. 2. ліставаццa, перапі́свацца

correspondence [ˌkɔ:rə'spɑ:ndəns] n. 1. падабе́нства *n.*, адпаве́днасьць *f.* 2. зго́днасьць *f.* 3. ліставáньне *n.*, ліста́ньне лісто́ў. 4. лісты́ *pl.*, карэспандэ́нцыя *f.*, до́пісы ў газэ́ту

correspondence course заво́чны курс

correspondent [ˌkɔ:rə'spɑ:ndənt] n. 1. асо́ба, яка́я лісту́ецца. 2. карэспандэ́нт -а *m.* (*газэ́тны*)

corresponding [kɔ:rə'spɑ:ndɪŋ] adj. 1. зго́дны, падо́бны; адпаве́дны. 2. які́ пі́ша лісты́: ***a corresponding secretary*** сакрата́р, які́ вядзе́ ліставáньне

correspondingly [ˌkɔ:rə'spɑ:ndɪŋli] adv. адпаве́дна

corridor ['kɔ:rədər] n. калідо́р -у *m.*

corrigible ['kɔ:rɪdʒɪbəl] adj. папра́ўны; які́ мо́жна папра́віць

corroborate [kə'rɑ:bəreɪt] v. пацьвярджа́ць, падмацо́ўваць, падтры́мваць

corroboration [kəˌrɑ:bə'reɪʃən] n. 1. пацьве́рджаньне -я *n.* 2. дадатко́вы до́вад

corroborative [kə'rɑ:bəreɪtɪv] adj. пацьвярджа́льны

corrode [kə'roʊd] – v.t. разьяда́ць (*іржо́ю*); випа́льваць (*кіслато́ю*)
– v.i. іржаве́ць

corrosion [kə'roʊʒən] n. 1. каро́зія *f.*; разьяда́ньне *n.* 2. іржаве́ньне *n.*

corrosive [kə'roʊsɪv] – adj. 1. е́дкі, які́ разьяда́е. 2. які́ падто́чвае (*здаро́ўе*)
– n. е́дкае рэ́чыва

corrugate ['kɔ:rəgeɪt] – v. змо́ршчваць(ь) (-ца), змо́ршчыць(ь) (-ца); гафры́раваць, фалдава́ць(ь) (-ца)
– adj. ['kɔ:rəgət] 1. змо́ршчаны, гафры́раваны, пафалдава́ны; ры́флены: ***corrugated iron*** ры́фленае жале́за; ***corrugated paper*** ры́фленая папе́ра, ры́флены карто́н

corrupt [kə'rʌpt] – adj. 1. сапсу́ты, скарумпава́ны, прада́жны, несумле́нны (*чалаве́к*). 2. сапсу́ты папра́ўкамі, зьме́намі. 3. гнілы́, сапсу́ты
– v. 1. псава́ць, разбэ́шчваць. 2. падкупля́ць. 3. перакру́чваць. 4. гніць, псава́цца

corruption [kə'rʌpʃən] n. 1. кару́пцыя *f.*; несумле́ннасьць *f.* 2. разбэ́шчанасьць, сапсава́насьць *f.* (*мара́льная*). 3. пера-

кру́чваньне, скрыўле́ньне, скажэ́ньне *n.* 4. псава́ньне *n.*, гніцьцё *n.*

corruptionist [kəˈrʌpʃənist] n. супо́льнік у кару́пцыі

corset [ˈkɔ:rsət] n. карсэ́т -у *m.*; шнуро́ўка *f.*, гарсэ́т -у *m.*

cortex [ˈkɔ:rteks] n., pl. **-tices** 1. Bot. кара́ *f.* 2. паве́рхневы пласт во́рганаў

cosecant [ˌkouˈsi:kənt] n., Math. касэканс -у *m.*

cosher I [ˈkɔ:ʃər] v.t. пе́сьціць, расьпе́шчваць

cosher II [ˈkɔ:ʃər] v.i. жыць на чужы́ кошт, быць нахле́бнікам

cosignatory [ˌkouˈsɪgnətɔ:ri] n. той, хто супо́льна падпі́свае

cosily [ˈkouzɪli] adv. утульна, выго́дна

cosine [ˈkousaɪn] n., Math. ко́сынус -а *m.*

cosmetic [kɑ:zˈmetɪk] – n. касмэ́тыка *f.* – adj. касмэты́чны

cosmic [ˈkɑ:zmɪk] adj. 1. сусьве́тны, касьмі́чны. 2. велічэ́зны, веліза́рны, усеабдымны: ***a cosmic explosion*** велічэ́зны вы́бух

cosmic dust касьмі́чны пыл

cosmic rays касьмі́чныя прамяні́

cosmic speed касьмі́чная ху́ткасьць

cosmopolitan [ˌkɑ:zməˈpɑ:lətən] – adj. 1. касмапаліты́чны. 2. шыро́ка распаўсю́джаны

– n. касмапалі́т -а *m.*, касмапалі́тка *f.*

cosmopolitanism [ˌkɑ:zməˈpɑ:lətənˌɪzəm] n. касмапаліты́чнасьць *f.*

cosmopolite [kəzˈmɑ:pəlaɪt] n. касмапалі́т -а *m.*

cosmopolitism [ˌkɑ:zməˈpɑ:ləˌtɪzəm] n. касмапаліты́зм -у *m.*

cosmos [ˈkɑ:zməs] n. сусьве́т, ко́смас -у *m.*, прасто́ра *f.*

Cossack [ˈkɑ:sæk] – n. каза́к -а́ *m.*: ***Cossack's way of life*** каза́ччына *f.*

– adj. каза́цкі

cost [kɔ:st] – n. 1. кошт -у *m.* 2. цана́ *f.*; выда́тлак -ку *m.*; стра́ты, ахвя́ры *pl.*: ***the cost in lives*** стра́ты ў лю́дзях; ***cost of living*** ко́шты ўтрыма́ньня; ***high cost of living*** дарагоўля, дарагы́ня

– v. 1. каштава́ць. 2. вылі́чваць ко́шты (*прадукцыі, пра́цы*)

• ***at all costs*** or ***at any cost*** што б там ні было́, за ўся́кую цану́

• ***at cost*** па сабе́кошце

• ***at the cost of*** за кошт *чаго́*, цано́й *чаго́*

costermonger [ˈkɔ:stərˌmʌŋgər] n., esp. Brit. ву́лічны гандля́р

costive [ˈkɑ:stɪv] adj. 1. які́ хвары́ць на запо́р. 2. які́ выклі́кае запо́р. 3. павольны, мару́дны. 4. скупы́, скна́рлівы

costly [ˈkɔ:stli] adj. 1. дарагі́, каштоўны. 2. які́ до́рага абыхо́дзіцца

costume [ˈkɑ:stu:m] n. гарніту́р -у, строй -ю *m.*, прынаго́дная во́пратка: ***Belarusian folk costume*** белару́скі наро́дны строй

costume ball баль-маскара́д

cosy [ˈkouzi] adj. *гл.* **cozy**

cot I [kɑ:t] n. 1. ву́зкі ло́жак, раскладу́шка *f.* 2. Brit. дзіця́чы ло́жачак. 3. гама́к -а́ *m.*, падве́сны ло́жак

cot II [kɑ:t] n. 1. ха́тка *f.*, катэ́дж -у *m.* 2. хлеў, хлява́ *m.*

cotangent [kouˈtændʒənt] n., Math. катанге́нс -а *m.*

cotemporary [kouˈtempərərɪ] adj. *гл.* **contemporary**

cottage [ˈkɑ:tɪdʒ] n. 1. ха́тка *f.* 2. катэ́дж -у *m.*

cottage cheese тва|ро́г -рагу́ *m.*

cotton [ˈkɑ:tən] – n. 1. бавоўнік -а *m.*, бавоўна *f.* 2. паркал|ь -ю *m.*

– adj. бавоўнавы (*але́й*), баваўня́ны (*пра́жа, прамысло́васьць*): ***cotton dress*** паркалёвая суке́нка

– v.i. 1. Informal пасябрава́ць, палюбі́ць; пагадзі́цца: ***cotton to an idea*** пагадзі́цца зь ідэ́яй

cotton gin бавоўнаачышча́льная машы́на

cottonseed oil бавоўнавы але́й

cotton wool 1. бавоўна-сыро́ц. 2. ва́та *f.*

couch I [kaʊ tʃ] – n. 1. кана́па *f.* 2. ло́гава *n.*, ло́ж|лак -ка *m.* 3. нара́ *f.*, ло́гава, бярло́га *f.* 4. пласт (*фа́рбы, ля́ку*)

– v. 1. ле́гчы, прыле́гчы на кана́пу. 2. выкладаць, выка́заць: ***His thoughts were couched in beautiful language*** Яго́ныя ду́мкі былі́ выкла́дзеныя прыго́жымі сло́вамі. 3. прыто́йвацца, сядзе́ць у заса́дзе

couch II or **couch grass** пы́рнік -у *m.*

cougar ['ku:gər] n. кугуа́р -а *m.*, пу́ма *f.*

cough [kɔ:f] – v.i. ка́шляць

– n. ка́шляньне *n.*, ка́шлаль -лю *m.*

• ***cough up*** адка́шляць

cough drop табле́тка ад ка́шлю

coughing ['kɔ:fɪŋ] n. ка́шляньне *n.*

coulisse ['ku:lɪs] n. 1. паз -у *m.* 2. кулі́са *f.*

coulomb ['ku:lɑ:m] n., Electr. кулён -а *m.*

council ['kaʊnsəl] n. 1. ра́да *f.*: ***a city council*** гарадзка́я ра́да. 2. нара́да, кансы́ліюм -у *m.*: ***council of physicians*** ле́карскі кансы́ліюм. 3. царко́ўны сабо́р. 4. гэбра́йскі сынэдрыён

council board пасе́джаньне ра́ды

council(l)or ['kaʊnsələr] n. ся́бра ра́ды; ра́дны -ага *m.*, ра́дная *f.*

counsel ['kaʊnsəl] – n. 1. нара́ды *pl.*, су-по́льнае абмеркава́ньне. 2. пара́да, прапано́ва *f.*: ***to give good counsel*** даць до́брую пара́ду. 3. намер -у *m.*, пля́ны *pl.* 4. адвака́т -а *m.*, гру́па адвака́таў

– v.t. ра́іць, рэкамэндава́ць

– v.i. ра́іцца, супо́льна абмярко́ўваць, ве́сьці нара́ду

• ***keep one's counsel*** маўча́ць, не гаварыць пра сваé пля́ны; трыма́ць у сакра́це

• ***take counsel*** ра́іцца, супо́льна абмярко́ўваць

counselor ['kaʊnsələr] n. 1. дара́днік -а *m.* 2. адвака́т -а *m.* 3. юрыскано́нсульт -а *m.* (*амбаса́ды*). 4. інстру́ктар, правадні́к (*у ле́тнім ля́геры*)

count I [kaʊnt] – v.t. а) лічы́ць, зьлі́чваць; падлі́чваць: ***to count one's profits*** падлічáць сваé прыбы́ткі. б) налі́чваць, далі́чваць: ***to count to one hundred*** далічы́ць да ста. 2. улучáць у лік, браць пад уваґу: ***There are ten of us counting the children*** Ра́зам зь дзе́цьмі нас дзесяцёра. 3. уважа́ць, лічы́ць за не́шта

– v.i. 1. лічы́ць: ***He can read, write and count*** Ён мо́жа чыта́ць, пісáць і лічы́ць. 2. разьлі́чваць. 3 лічы́цца: ***It won't count*** Гэ́та ня бу́дзе лічы́цца. 4. мець уплы́ў; мець значэ́ньне: ***Every little bit counts*** Найме́ншая драбні́ца ма́е значэ́ньне. 5. налі́чваць: ***The army counts two million*** Во́йска налі́чвае два мільёны

– n. 1. лік -у *m.*: ***to lose count*** зьбі́цца зь лі́ку. 2. лічэ́ньне *n.*

• ***count anew*** пералічáць

• ***count for*** мець значэ́ньне, быць ва́ртым, зна́чыць

• ***count for much*** мець вялі́кае значэ́ньне

• ***count out*** а) перамагчы́ (*кандыда́та*) фальшы́вым падлі́кам галасо́ў. б) не разьлі́чваць на *каго́* в) перамагчы́

count II [kaʊnt] n. граф -а *m.*

countdown ['kaʊntdaʊn] n. адлічэ́ньне, адлі́к ча́су (*да пача́тку не́чага*)

countenance ['kaʊntənəns] – n. 1. вы́раз тва́ру. 2. твар -у *m.*; ры́сы тва́ру. 3. ухвале́ньне *n.*, мара́льная падтры́мка, заахво́чваньне, падбадзёрваньне *n.* 4. супако́йнасьць, стры́манасьць, пэ́ўнасьць *f.*: ***to keep one's countenance*** быць спако́йным, вало́даць сабо́ю; ***to lose countenance*** усхваля-ва́цца; ***to put out of countenance*** зьбянтэ́жыць, суме́ць, засаро́міць

– v.t. усхваля́ць, заахво́чваць; падтры́мваць: ***I will not countenance such a plan*** Я ня бу́ду падтры́мваць гэ́ткі плян

counter I ['kaʊntər] n. прыла́вак -ўка *m.* 2. буфэ́тная сто́йка, буфэ́тны прыла́вак

counter II ['kaʊntər] n. 1. лічы́льнік -а *m.* (*асо́ба*). 2. лічы́льнік, лі́чнік -а *m.* (*апара́т*)

counter III ['kaʊntər] – adv. наза́д; у адваро́тным кіру́нку; насупро́ць

– adj. супрацьле́глы, адваро́тны; зусі́м ро́зны

– v.t. 1. супрацьста́віць . 2. адка́заць (*на ўда́р*)
– v.i. супярэ́чыць, выступа́ць супро́ць, разьбіва́ць до́вады. 2. адбіва́ць уда́р
– n. 1. проціле́глае, адваро́тнае *n.* 2. адбіццё ўда́ру, сустрэ́чны ўда́р. 3. за́днік -а *m.* (*бо́та, чараві́ка*)

counter- ['kaʊntər] pref. 1. супро́ць; у супрацьле́гласьці да *чаго́*; контар-: ***counteract*** супрацьдзе́яць. 2. які́ дапаўня́е: ***counterpart*** дапаўня́льнік -а *m.*

counterattack ['kaʊntərəˌtæk] – n. контрата́ка
– v. контратакава́ць

counterattraction [ˌkaʊntərə'trækʃən] n. адваро́тнае прыцягне́ньне

counterbalance [ˌkaʊntər'bæləns] n. супрацьва́га, проціва́га *f.*

counterblow ['kaʊntərbloʊ] n. сустрэ́чны ўда́р, контарўда́р -у *m.*

countercharge ['kaʊntərtʃɑ:rdʒ] – n. 1. контрата́ка *f.* 2. сустрэ́чнае абвінава́чаньне супро́ць абвінава́ўцы
– v.i. 1. контратакава́ць. 2. абвінава́чваць абвінава́ўцу

counterclockwise [ˌkaʊntər'klɑ:kwaɪz] adj., adv. супро́ць гадзі́ньнікавае стрэ́лкі

counterfeit ['kaʊntərfɪt] – adj. 1. падро́блены; несапра́ўдны; фальшы́вы: ***counterfeit coin*** фальшы́вая манэ́та. 2. удава́ны, няшчы́ры
– n. 1. падро́бка *f.*; ашука́нства *n.* 2. ко́пія *f.*, падабе́нства *n.*
– v.t. 1. падрабля́ць, фальшава́ць: ***to counterfeit a five-dollar bill*** падрабі́ць пяці́даляро́ўку. 2. удава́ць

counterfoil ['kaʊntərfɔɪl] n. кантро́льны карэ́ньчык (*біле́та, чэ́ка*)

countermand ['kaʊntərmænd] – v.t. адкліка́ць, касава́ць (*зага́д, замо́ву*)
– n. адкліка́ньне папярэ́дняга зага́ду

counteroffensive ['kaʊntərəˌfensɪv] n. контрнаступ -у *m.*

counterpart ['kaʊntərpɑ:rt] n. 1. адпаве́днік -а *m.* 2. дапаўне́ньне *n.*: ***Night is the counterpart of day*** Ноч — гэта дапаўне́ньне дня. 3. ко́пія *f.*, дубліка́т -у *m.*

counterpoise ['kaʊntərpɔɪz] – n. 1. раўнава́га *f.* 2. супрацьва́га, проціва́га *f.*
– v.t. ураўнава́жваць, супрацьва́жыць

counterrevolution [ˌkaʊntərˌrevə'lu:ʃən] n. контррэвалю́цыя *f.*

countersign ['kaʊntərsaɪn] n. 1. Milit. ка́з -у *m.* (*на паро́ль*). 2. по́дпіс, які́ пацьвярджа́е другі

countess ['kaʊntəs] n. графі́ня *f.*

countless ['kaʊntləs] adj. незьлічо́ны; шматлі́кі

country ['kʌntri] n., pl. **-tries** 1. краі́на *f.*, кра́й -ю *m.*; ба́цькаўшчына *f.* 2. мясцо́васьць *f.*, раён -у *m.*, вако́ліца *f.* 3. се́льскі раён, вёска *f.*: ***in the country*** на вёсцы
– adj. 1. вяско́вы, селавы́: ***country food*** вяско́вая е́жа. 2. ро́дны

countryman ['kʌntrɪmən] n., pl. **-men** 1. суайчы́ньнік -а, зямля́к, земляка́ *m.* 2. селяні́н -а *m.*; вяско́вец -ўца *m.*

countryside ['kʌntrɪsaɪd] n. 1. вяско́вая мясцо́васьць. 2. вако́ліца *f.*

countrywoman ['kʌntrɪˌwʊmən] n., pl. **-women** 1. суайчы́ньніца, зямля́чка *f.* 2. вяско́вая жанчы́на

county ['kaʊnti] n., pl. **-ties** 1. акру́га *f.* (*у шта́це*). 2. Brit. гра́фства *n.*

coup [ku:] n.1. бліскучы ўчы́нак, нечака́ны ўда́лы ход. 2. перавара́т -у *m.*: ***coup d'etat*** дзяржа́ўны перавара́т

couple ['kʌpəl] – n. 1. па́ра *f.*, два, дзьве. 2. па́ра *f.*, муж і жо́нка, нарачо́ныя *pl.*, партнэ́ры. 3. Mech. па́ра сі́лаў. 4. Electr. элемэ́нт -у *m.*
– v.t. 1. зьвя́зваць, спалуча́ць ра́зам, злуча́ць па́рамі, счэ́пліваць (*вагоны*). 2. жані́ць
– v.i. 1. спара́ўвацца (*пра жывёлу*). 2. злуча́цца па́рамі

couplet ['kʌplət] n. рыфмава́нае двухрадко́ўе

coupling ['kʌplɪŋ] n.1. спалуча́ньне *n.*; спара́ўваньне *n.* (*пра жывёлу*). 2. Tech. сьця́жка *f.*; счэп -у *m.* (*паміж ваго́намі*)

coupon ['ku:pɑ:n] n. 1. купо́н -а *m.* 2. талё́н -а *m.*

courage ['kʒ:rɪdʒ] n. адва́га, сьме́ласьць, му́жнасьць *f.*

courageous [kə'reɪdʒəs] adj. адва́жны, сьме́лы, бясстра́шны

courier ['kʒ:riər] n. 1. пасьпе́шны пасланне́ц, кур'е́р -а *m.* 2. сакра́тны аге́нт

course [kɔ:rs] – n. 1. хада́ *f.*, ход -у *m.*: ***the course of events*** хада́ падзе́яў. 2. курс -у *m.* (*карабля́*), кіру́нак -ку *m.* 3. шлях -у *m.*; цячэ́ньне ракі́; рэ́чышча *n.*, лі́нія дзе́яньня. 4. звыча́йны пара́дак, чарго́васьць, пасьлядо́ўнасьць вы́падкаў, падзе́яў: ***the course of nature*** натура́льны пара́дак рэ́чаў. 5. а) курс (*ле́кцыяў, навуча́ньня*). б) адзі́н прадме́т. 6. стра́ва *f.*: ***Soup was the first course*** Суп быў пе́ршай стра́вай

– v.t. перасьле́даваць, гна́цца па пя́тах; гна́цца за зьве́рам (*з ганчака́мі*)

– v.i. 1. бе́гчы. 2. цячы́. 3.курсава́ць: ***Airplanes course the area daily*** Самалёты курсу́юць у гэ́тай зо́не штодня́

• ***courses*** ме́сячныя *pl. only*, мэнстру́ацыя *f.*

• ***in due course*** у адпаве́дным ча́се; крыху́ пазьне́й, неўзаба́ве

• ***in the course of*** у ча́се *чаго́*

• ***of course*** 1. ве́дама, пэ́ўна. 2. натура́льна, як і трэ́ба было́ чака́ць

• ***race course*** трэк -у *m.*

court [kɔ:rt] n. 1. двор, двара́ *m.* 2. пляцо́ўка для гу́льняў, корт -у *m.* (*тэ́нісны*). 3. а) карале́ўскі двор, пала́ц. б) сям'я́ й прыдво́рныя. 4. суд -у́ *m.* (*будзі́нак, судзьдзя́ або́ су́дзьдзі*): ***Supreme Court*** Вярхо́ўны Суд

• ***court disaster*** наклі́ка́ць няшча́сьце, бяду́

• ***out of court*** па-за-судо́м: ***settle out of court*** пагадзі́цца без суду́

• ***pay court to*** 1. шука́ць прыхі́льнасьці ў *каго́*, стара́цца дагадзі́ць *каму́*. 2. заляца́цца да *каго́*

courteous ['kʒ:rtiəs] adj. ве́тлівы; далікатны, пачці́вы

courteously ['kʒ:rtiəsli] adv. ве́тліва; паслу́жліва; пачці́ва

courtesy ['kʒ:rtəsi] n., pl. **-sies** 1. ве́тлівасьць *f.*, ува́жлівасьць да другі́х. 2. ласка́васьць, ла́ска *f.*; паслу́га *f.* 3. рэвэра́нс -у *m.*

• ***of/by courtesy*** празь ве́тлівасьць, дзя́куючы ве́тлівасьці

courtier ['kɔ:rtiər] n. прыдво́рны -ага *m.*, прыдво́рная *f.*

courtship ['kɔ:rtʃɪp] n. 1. заляца́ньне *n.*, залёты *pl. only.* 2. шука́ньне прыхі́льнасьці

courtyard ['kɔ:rtjɑ:rd] n. двор, двара́ *m.* (*пры до́ме*), панадво́рак -ка *m.*, дзядзі́нец -ца *m.* (*пры за́мку*)

cousin ['kʌzən] n. 1. браце́нік -а *m.*, стрые́чны брат, кузэ́н -а *m.* 2. стрые́чная сястра́, кузы́на *f.*: ***second cousin*** 1. брат *або́* сястра́ трэ́цяе стрэ́чы; траю́радны брат, траю́радная сястра́. 2. далёкая радня́; суро́дзіч -а *m.*, суро́дзічка *f.*

cove [kouv] n. 1. мала́я бу́хта, бу́хтачка *f.* 2. заку́так -ка *m.*, заці́шны куто́к. 3. Arch. скляпе́ньне *n.*

covenant ['kʌvənənt] n. 1. пагадне́ньне *n.* 2. Law умо́ва *f.*

cover ['kʌvər] – n. 1. во́кладка *f.* (*кні́гі*); на́крыўка *f.* (*гаршка́, сло́іка*). 2. прыкрыццё, по́крыва *n.*; за́сьціл -у *m.*: ***under the cover of night*** пад по́крывам но́чы. 3. ахо́ва *f.*; схо́вішча *n.*, укрыццё *n.* 4. за́расьнік -у *m.* 5. прыбо́р -у *m.* (*на стале́ для ядзі́*). 6. канвэ́рт -а *m.*

– v.t. 1. закрыва́ць; пакрыва́ць; засьціла́ць (*стол*): ***Snow covered the ground*** Сьнег пакры́ў зямлю́. 2. апрана́ць(-ца); адзява́ць(-ца); наці́ць; надзе́ць ша́пку на галаву́. 3. (*пра птушку*) сядзе́ць на я́йках. 4. (*пра самца́*) пакрыва́ць (*са́мку*). 5. засланя́ць (*ад ве́тру*); закрыва́ць; ахо́ўваць. 6. хава́ць, скрыва́ць, уто́йваць (*пачу́цьці, памы́лку*). 7. ахапля́ць (*тэ́му, матэрыя́л*). 8. займа́ць (*прасто́ру*), расьця́гвацца. 9. пра-

е́хаць, зрабі́ць: ***to cover a distance*** прае́хаць адле́гласьць. 10. пакрыва́ць (*выда́ткі*). 11. піса́ць рэпарта́ж, фатаграфава́ць (*для прэ́сы*)

• ***break cover*** вы́йсьці са схо́вішча

• ***cover up*** 1. прыкрыва́ць, пакрыва́ць, а) абклада́ць (*пра хма́ры*). б) прысыпа́ць, засыпа́ць. в) абху́тваць, захху́тваць. 2. хава́ць, адмаўля́цца сказа́ць *або́* паказа́ць

• ***run for cover*** шука́ць схо́вішча, хава́цца

• ***under cover*** схава́ны, та́йны, замаскава́ны

coverage ['kʌvərɪdʒ] n. 1. ахо́п -у *m.* 2. пакрыцьцё *n.* 3. зо́на дзе́яньня. 4. апіса́ньне, насьвятле́ньне ў прэ́се

covered ['kʌvərd] adj. пакры́ты, накры́ты

covering ['kʌvərɪŋ] n. по́крыва *n.*, во́пратка *f.*

covert ['kouvɜ:rt] – adj. скры́ты, скры́тны (*хара́ктар*), схава́ны, прыхава́ны, замаскава́ны: ***covert glances*** по́зіркі крадко́м

– n. 1. патае́мнае ме́сца. 2. за́расьнік -у *m.* 3. апярэ́ньне *n.*

cover-up ['kʌvərʌp] n. хава́ньне *n.* (*зага́ны, злачы́нства*)

covet ['kʌvət] v.t. 1. жада́ць, пра́гнуць (*недасяга́льнага*). 2. зайздро́сьціць

covetous ['kʌvətəs] adj. 1. прагаві́ты, хці́вы. 2. зайздро́сны, зайздро́сьлівы

covetousness ['kʌvətəsnəs] n. ску́пасьць, жа́длівасьць, пра́гнасьць *f.* 2. зайздро́снасьць *f.*

covey ['kʌvi] n., pl. **-eys** 1. вы́вад|ак -ку *m.* (*птушаня́т*). 2. дзе́ці аднае́ ма́ткі (*бацько́ў*); чарада́, гру́па, сям'я́ *f.*

cow I [kau] n.,pl. **cows** or Archaic **kine** 1. каро́ва *f.* 2. са́мка слана́, насаро́га, кіта́, цюле́ня

cow II [kau] v.t. запало́хваць

cow barn, esp. Brit. каро́ўнік -а *m.*, або́ра *f.*

coward ['kauərd] – n. баязьлі́вец -ўца *m.*, баязьлі́ўка *f.*, трус -а́ *m.*

– adj. баязьлі́вы, трусьлі́вы

cowardice ['kauərdɪs] n. баязьлі́васьць, трусьлі́васьць *f.*

cowardly ['kauərdli] – adj. баязьлі́вы

– adv. баязьлі́ва, трусьлі́ва

cowboy ['kaubɔɪ] n. каўбо́й -я *m.*, пастух -а́ *m.* (*ко́нны*)

cower ['kauər] v.i. ку́рчыцца (*ад стра́ху, хо́ладу*); хіста́цца; згіна́цца

cowherd ['kauhɜ:rd] n. пастух -а́ *m.*

cowhide ['kauhaɪd] – n. 1. каро́віна ску́ра. 2. пу́га *f.*, бізу́н -а́ *m.*

– v.t. сьцяба́ць пу́гай, біць бізуно́м

cowl [kaul] n. 1. ра́са *f.*, мана́ская сута́на з капюшо́нам; капюшо́н -а *m.* 2. каўпа́к над ко́мінам. 3. Tech. капо́т мато́ра

coxcomb ['kɑ:kskoum] n. 1. зазна́йка *f.*, пусты́, самазадаво́лены чалаве́к. 2. а) пе́ўнеў грэ́бень. б) Bot. пе́ўнеў грабе́нчык

coxcombry ['kɑ:kskoumri] n. зазна́йства, самазадаво́ленасьць

coy [kɔɪ] adj. 1. сарамлі́вы; нясьме́лы, палахлі́вы, сьці́плы, скро́мны. 2. які́ прыкі́дваецца сарамлі́вым, каке́тлі́ва стры́маны

cozy ['kouzi] adj. утульны

crab I [kræb] – n. 1. Zool. краб -а *m.* 2. буркліві чалаве́к. 3. Tech. лябёдка *f.* (*машы́на для падыма́ньня гру́зу*)

– v.i. 1. лавіць кра́баў. 2. Informal чапля́цца, шука́ць дзі́ркі ў цэ́лым

crab II [kræb] n. 1. дзі́кі я́блык. 2. дзі́кая я́блыня

crack [kræk] – n. 1. раскó́ліна, расшчэ́піна, шчы́ліна *f.* 2. ля́скат -у *m.* (*бізуна́*). 3. імгне́ньне *n.*, мо́мант -у *m.* 4. Sl. зье́длівая заўва́га. 5. Sl. а) крадзе́ж з узло́мам. б) зло́дзей-узло́мшчык

– adj., Informal надзвыча́йны, знакамі́ты

– v.t. 1. раскó́лваць. 2. лу́шчыць (*арэ́хі*). 3. ля́скаць (*пу́гаю*). 4. Informal мо́цна ўдара́ць. 5. псава́ць не́чую рэпута́цыю. 6. Informal расшыфро́ўваць. 7. Chem. раскладáць, разьдзяля́ць на скла́днікі

– v.i. 1. расшчапля́цца. 2. трэ́скацца. 3. лама́цца, не вытры́мваць, зрыва́цца (*пра го́лас*): ***He cracked under the strain*** Ён залама́ўся пад ці́скам
• ***crack down*** ужы́ць пава́жныя за́хады, наці́снуць
• ***crack one's whip*** ля́снуць пу́гаю

cracked [krækt] adj. 1. расшчэ́плены, трэ́снуты. 2. сі́плы, хрыпа́ты, перары́вісты (*го́лас*). 3. пахі́снуты (*даве́р, рэпута́цыя*).4. Informal звар'яце́лы, разумо́ва хво́ры

cracker ['krækər] n. то́нкі хру́сткі сухары́к, крэ́кер -а *m.*

crackle ['krækəl] – v.i. 1. трашчэ́ць, патрэ́скваць (*пра аго́нь*). 2. трэ́скацца (*пра шкло*)
– n. трэ́шчына, расшчэ́піна *f.*; патрэ́скваньне *n.*, трэск -у *m.*

crackling ['kræklɪŋ] n. 1. сква́рка *f.* 2. патрэ́скваньне *n.*: ***crackle of a fire*** патрэ́скваньне агню́

cradle ['kreɪdəl] – n. 1. калы́ска *f.* 2. Figur. мале́нства *n.* 3. выто́кі *pl.*, асно́ва *f.* 4. Tech. ра́ма, апо́ра *f.*
– v.t. 1.калыха́ць. 2. узгадо́ўваць з мале́нства

craft [kræft] – n. 1. спра́ўнасьць *f.*, уме́льства, маста́цтва *n.* 2. рамяство́ *n.* 3. цэх -у *m.* 4. хі́трасьць *f.*, ашука́нства, махля́рства *n.* 5. су́дна *n.*, вадапла́ў -ва *m.*, самалёт -а *m.*: ***Construction of aircraft and spacecraft requires great knowledge*** Пабудо́ва самалётаў і касьмі́чных караблёў вымага́е вялі́кіх ве́даў
– v.t. працава́ць *або́* рабі́ць не́шта прафэсі́йна

craftily ['kræftɪli] adv. 1. хі́тра; па-махля́рску. 2. Archaic уме́ла

craftiness ['kræftɪnəs] n. хі́трасьць *f.*, хі́трыкі *pl.*; вераломства *n.*, по́дступ -у *m.*

craftsman ['kræftsmən] n., pl. **-men** 1. ма́йстар -ра, раме́сьнік -а *m.* 2. маста́к -а́, ма́йстра -ы *m.*

craftsmanship ['kræftsmənʃɪp] n. майстэ́рства, майстро́ўства *n.*

crafty ['kræfti] adj. хі́тры, падсту́пны: ***a crafty fox*** хі́трая лісі́ца; ***a crafty villain*** падсту́пны няго́днік

crag [kræg] n. стро́мкая скала́, стро́ма

craggy ['krægi] adj. скалі́сты, няро́ўны

cram [kræm] – v.t. 1. упі́хваць (*рэ́чы*). 2. набіва́ць бітко́м, перапаўня́ць. 3. напіха́ць (-ца) (*е́жаю*), адко́рмліваць (*жывёлу*). 4. Informal убіва́ць не́каму ве́ды. 5. Sl. раска́зваць не́былі, перабо́льшваць
– v.i. 1. аб'яда́цца, ху́тка е́сьці. 2. зубры́ць (*асабл. пе́рад экза́мэнамі*)
– n. 1. цясно́та *f.*; сьціск -у *m.*, таўку́чка *f.* 2. зубрэ́ньне матэрыя́лу
• ***crammed full*** перапо́ўнены, бітко́м набі́ты; запха́ны, напха́ны

cramp I [kræmp] – n. курч -у *m.*, су́таргa *f.*
– v.t. вы́клікаць *або́* мець спа́зму, курч
• ***cramps*** спа́змы ў жываце́

cramp II [kræmp] – n. 1. заціска́чка *f.*, кля́мар -ра *m.* 2. зьвя́занасьць *f.*, абмежава́ньне *n.*
– v.t. 1. змацо́ўваць, сашчапля́ць. 2. зьвя́зваць, сьціска́ць. 3. перашкаджа́ць (*разьвіцьцю*); абмяжо́ўваць

cramped [kræmpt] adj. 1. скру́чаны су́таргай. 2. сьці́снуты, абмежава́ны (*у прасто́ры*). 3. неразбо́рлівы (*по́чырк*)

cranberry ['kræn,beri] n., pl. **-ries** журавіны *pl.*

cranberry jelly журавінnае жэле́

cranberry sauce журавінавае павідла

crane [kreɪn] – n. 1. Zool. журавель -ўля́ *m.*, жо́раў -ава *m.* 2. пад'ёмны кран
– v.t. 1. выця́гваць шыю (*каб пабачыць не́шта*). 2. падыма́ць, перано́сіць кра́нам

cranial ['kreɪniəl] adj. чарапны́: ***cranial nerves*** нэ́рвы чэ́рапу, чарапны́я нэ́рвы

cranium ['kreɪniəm] n., pl. **-niums, -nia** 1. чэ́рап -а *m.* (*ко́сьці галавы́*). 2. мазгава́я ча́стка чэ́рапу

crank I [kræŋk] – n. 1. Tech. крывашы́п -а *m.*, кале́на *n.*; завадна́я ру́чка. 2.

дзіва́цтва *n.*; капры́з -у *m.*; фанта́зія *f.*
3. Brit. слабы́, кво́лы; хвараві́ты; ненарма́льны
– v.t. 1. заво́дзіць (*мэхані́зм*) ру́чкаю. 2. прысьпяша́ць, падганя́ць: ***to crank up production*** прысьпе́шыць вытво́рчасьць

crank II [kræŋk] adj. 1. хі́сткі, расхі́станы. 2. Figur. дзіва́цкі: ***a crank telephone call*** дзіва́цкі тэлефо́нны званó́к. 3. Brit. нестабі́льны

crankshaft ['kræŋkʃæft] n. кале́нчаты вал

cranky ['kræŋki] adj. 1. капры́зны (*пра дзіця́*), злы; зло́сны, лёгка раздражня́льны; ро́зкі. 2. дзівакава́ты, эксцэнтры́чны. 3. хі́сткі, расшэ́йданы, няспра́ўны (*аб мэхані́зьме*)

cranny ['kræni] n., pl. **-nies** расшчэ́піна *f.*; раско́ліна, шчы́ліна *f.*

crash I [kræʃ] – n. 1. трэск -у *m.*; гру́кат, грук -у *m.* 2. крах -у *m.*, банкру́цтва *n.* 3. а) ава́рыя *f.* б) няўда́лая паса́дка самалёта
– v.t. 1. уда́рыць *або́* разьбі́ць з трэ́скам. 2. Informal: ***to crash the party*** прыйсьці́ на вечары́ну незапро́шаным. 3. разьбі́ць, зьбіць (*самалёт*)
– v.i. 1. пабі́цца. 2. трэ́скаць (*як пяру́н*). 3. а) разьбі́цца(*пра самалёт*). б) сту́кнуцца (*пра аўтамабі́лі*). 4. пацярпе́ць крах, збанкрутава́ць
• ***crash the gate*** прале́зьці безь біле́ту

crash II [kræʃ] n. сурaво́е палатно́

crass [kræs] adj. 1. по́ўны; канчатко́вы, абсалю́тны: ***crass ignorance*** по́ўнае не́вуцтва. 2. про́сты, недаліка́тны, грубія́нскі

crassitude ['kræsɪtu:d] n. 1. кра́йняя ту́пасьць, дурно́та, бязглу́здасьць. 2. грубія́нскасьць *f.*; недаліка́тнасьць *f.*

crate [kreɪt] – n. вялі́кая скры́ня-ра́ма, кош каша́ *m.* (*для перавó́зу*)
– v.t. упако́ўваць у скры́ні

cravat [krə'væt] n. га́льштук -а *m.* 2. шаль -я *m.*, ша́лік -а *m.*

crave [kreɪv] v.t. 1. пра́гнуць, жада́ць, мо́цна хаце́ць: ***The thirsty man craved water*** Сасма́глы чалаве́к пра́гнуў вады́; ***to crave affection*** пра́гнуць ла́скі. 2. мо́цна прасíць, упро́шваць: ***to crave a favor*** прасíць паслу́гі. 3. вымага́ць, патрабава́ць

craven ['kreɪvən] – adj. баязьлі́вы; маладу́шны
– n. баязьлі́вец -ўца *m.*
• ***cry craven*** зда́цца, збая́цца

craving ['kreɪvɪŋ] n. мо́цнае жада́ньне, пра́га, ця́га *f.*: ***craving for food*** мо́цны го́лад: ***craving for knowledge*** пра́га ве́ды, ця́га да ве́даў

crawfish ['krɔ:fɪʃ] – n., pl. **-fishes** or coll. **-fish** малы́ прэснаво́дны рак -а *m.*
– v.i. падава́цца наза́д, адступа́цца, адмаўля́цца

crawl [krɔ:l] – v.i. 1. по́ўзаць, паўзьці́. 2. Figur. цягну́цца, паво́льна ру́хацца: ***The traffic crawled*** Аўты ледзь паўзьлі́. 3. кішэ́ць (*ад мура́шак*). 4. адчува́ць мура́шак па сьпіне́; чуць дрыжыкі ад стра́ху. 5. паўзьці́ (*пра расьлі́ны*)
– n. 1. по́ўзаньне *n.* 2. стыль ху́ткага пла́ваньня, кроль -ю *m.*

crayfish ['kreɪfɪʃ] n., pl. **-fishes, -fish** прэснаво́дны рак

crayon ['kreɪɑ:n] – n. 1. каляро́вы алавíк, каляро́вая крэ́йда. 2. малю́нак, зро́блены каляро́вымі алавіка́мі *ці* крэ́йдай
– v. малява́ць каляро́вымі алавіка́мі, каляро́вай крэ́йдай

craze [kreɪz] – n. 1. (for) ма́нія *f.*; нястры́мнае захапле́ньне не́чым. 2. вар'я́цтва *n.*, памяша́ньне ро́зуму
– v.t. даво́дзіць да ненарма́льнасьці
– v.i. вар'яце́ць, шале́ць, тра́ціць ро́зум

crazy ['kreɪzi] adj. 1. звар'яце́лы, псыхі́чна хво́ры, ненарма́льны. 2. вар'я́цкі (*напр. ду́мка, ўчы́нак*), шалёны, неразу́мны; дзі́кі. 3. Informal ве́льмі энтузіясты́чны, захо́плены *чым*: ***She is crazy about modern art*** Яна́ захо́пленая мадэ́рным маста́цтвам. 4. нямо́цны, кво́лы; нездаро́вы, хі́сткі

crazy quilt 1. ко́ўдра, пашы́тая з ро́зных кава́лкаў ткані́ны. 2. не́шта ла́танае, бязла́днае

creak [kri:k] – v. рыпе́ць (*пра дзьве́ры*) – n. 1. рыпе́ньне, скрыпе́ньне *n.* (*дзе́яньне*). 2. рып, скрып -у *m.* (*гук*)

creakingly [ˈkri:kɪŋli] adv. рыпу́ча; з ры́пам, са скры́пам

creaky [ˈkri:ki] adj. рыпу́чы, скрыпу́чы

cream [kri:m] – n. 1. сьмята́нка *f.*, вяршкі́ *pl.*: ***whipped cream*** зьбі́тыя вяршкі́. 2. крэм -у *m.* (*касмэты́чная мазь, і для абу́тку*). 3. Figur. найле́пшая ча́стка не́чага, сьмята́нка *f.*: ***cream of the class*** вяршкі́ кля́сы, найле́пшыя ву́чні. 4. крэ́мавы ко́лер

– v.t. 1. здыма́ць сьмята́ну (*з малака́*). 2. расьці́ра́ць (*на гла́дкую ма́су*). 3. забе́льваць (*ка́ву*). 4. выбі́ра́ць найле́пшае

– v.i. 1. адсто́йвацца (*пра сьмята́ну*). 2. пе́ніцца

– adj. 1. сьмята́нкавы; для сьмята́ны: ***a cream pitcher*** збано́чак на сьмята́ну. 2. крэ́мавы, з крэ́мам. 3. крэ́мавы, крэ́мавага ко́леру

• ***cream cheese*** сьмята́нкавы сыр

cream-colored [ˈkri:mˌkʌlərd] adj. крэ́мавы, жаўтля́ва-бе́лы

creamer [ˈkri:mər] n.1. збано́чак для сьмята́ны. 2. цэнтрыфу́га *f.* (*для адго́ну сьмята́ны*). 3. парашо́к-забе́лка

creamery [ˈkri:məri] n. 1. маслабо́йня *f.* 2. малача́рня *f.*

crease [kri:s] – n. 1. фа́лда, змо́ршчына *f.* (*у во́пратцы*), кант -у *m.* (*на нагаві́цах*). 2. лі́нія (*у спарто́вых гу́льнях*)

– v.t. 1. рабі́ць фа́лду, скла́дкі, кант (*на по́ртках*), пакаме́чыць (*суке́нку*). 2. падстрэ́ліць (*зьвяра́*)

– v.i. пакамя́чыцца

crease-resistant [ˈkri:srɪˌzɪstənt] adj. які́ не каме́чыцца *або́* ма́ла каме́чыцца, няко́мкі, нямну́ткі

creasy [ˈkri:si] adj. фалдава́ны; памя́ты, пакаме́чаны (*спадні́ца*), пакараба́чаны (*а́ркуш папе́ры*)

create [kriˈeɪt] v.t. 1. ствара́ць, тварыць. 2. рабі́ць; выклі́ка́ць, спрычыня́ць: ***Do not create a disturbance*** Не рабе́це замяша́ньня. 3. надава́ць зва́ньне, ты́тул: ***to create someone an earl*** нада́ць не́каму ты́тул гра́фа

creation [kriˈeɪʃən] n. 1. тварэ́ньне, ствара́ньне *n.* 2. ство́раны сьвет, уся́кае ствары́ньне. 3. твор -у *m.* (*літарату́рны, маста́цкі ці музы́чны*)

• ***the Creation*** ствары́ньне сусьве́ту Бо́гам

creative [kriˈeɪtɪv] adj. тво́рчы

creator [kriˈeɪtər] n. 1. тво́рца -ы *m.* 2. ствара́льнік -а *m.*

• ***the Creator*** Бог

creature [ˈkri:tʃər] n. 1. істо́та *f.*, ствара́ньне *n.* 2. ста́ўленік -а *m.*, крэату́ра *f.*: ***He was a creature of his supervisor*** Ён быў ста́ўленікам свайго́ нача́льніка

creature comforts жыцьцёвыя выго́ды

credence [ˈkri:dəns] n. 1. ве́ра *f.*, даве́р -у *m.* 2. рэкамэнда́цыя *f.*: ***a letter of credence*** рэкамэндацы́йны ліст

credential [krəˈdentʃəl] n. манда́т -у *m.*, пасьве́дчаньне асо́бы; рэкамэнда́цыя *f.*

• ***credentials*** даве́рчыя лісты́

credible [ˈkredəbəl] adj. яко́му мо́жна ве́рыць; вераго́дны

credit [ˈkredət] – n. 1. ве́ра *f.*, даве́р -у *m.*: ***to give credit to something*** даць ве́ры не́чаму, паве́рыць. 2. паве́р -у, крэ́дыт -у *m.*; доўг, даўгу́ *m.* 3. а) су́ма, запі́саная на прыбы́так. б) пра́вы бок бухга́льтарскае кні́гі. 4. вераго́днасьць *f.*; до́брая рэпута́цыя, до́брае імя́: ***a citizen of credit*** грамадзя́нін з до́брай рэпута́цыяй. 5. прызна́ньне *n.*: ***She gets no credit for her work*** Яна́ ня ма́е прызна́ньня за сваю́ пра́цу. 6. то́е, што прыно́сіць го́нар, пахвалу́: ***The boy is a credit to his family*** Хло́пчык — го́нар яго́нае сям'і. 7. залічэ́ньне ку́рсу, зали́к -у *m.*, зали́чаны прадме́т

– v.t. 1. дава́ць ве́ры, давяра́ць *каму́-чаму́*. 2. крэдытава́ць. 3. залічы́ць ву́чню прадме́т *або́* курс. 4. прыпі́сваць, прызнава́ць

• ***do credit to*** прынóсіць гóнар *камý*
• ***give (a person) credit for*** прызнáць *камý* заслýгу: ***to give him credit for his achievement*** прызнáць ягóнае дасягнéньне
• ***on credit*** напавéр, у доўг, у крэдыт

creditable ['kredətəbəl] adj. 1. які́ прынóсіць гóнар, слáву. 2. пахвáльны

creditor ['kredətər] n. 1. крэдытóр -а *m.* 2. крэдытны бок у бухгáльтарскай кні́зе

credo ['kreɪdoʊ] n. 1. вéраваньне *n.*, перакананасьць *f.*, крэ́да *n.*, *indecl.* 2. сы́мбаль вéры (*у хрысьці́янаў*)

credulity [krə'du:ləti] n. лёгкавéрнасьць *f.*

credulous ['kredjʊləs] adj. лёгкавéрны, давéрлівы

creed [kri:d] n. 1. веравучэ́ньне *n.* 2. крэ́да *n.*, *indecl.*
• ***the Creed*** сы́мбаль вéры

creek [kri:k] n. 1. руча|ёк -йка́, прытóк -а *m.* 2. Brit. зáвадзь, затóка *f.*
• ***up the creek,*** Sl. у клóпаце, у бядзé

creel [kri:l] n. 1. кош на ры́бу. 2. рáмка (*для шпýлькі*)

creep [kri:p] – v.i. **crept, creeping** 1. пóўзаць, паўзьці́. 2. Figur. павóльна рýхацца, паўзьці́. 3. падкрадáцца: ***to creep into someone's favor*** уцéрціся ў нéчую лáску; прыніжáцца пéрад кім. 4. слáцца (*па зямлі́, пра паўзýчыя расьлі́ны*). 5. уздры́гваць, чуць мурáшкі на цéле: ***It made my flesh creep*** У мянé ад гэ́тага мурáшкі на цéле
– n. 1. паўзéньне, пóўзаньне *n.* 2. Geol. абвáл -у *m.*, апóўзень -зьня *m.* 3. Phys. паўзýчасьць (*павóльная дэфармáцыя*). 5. Sl. нікчэ́мны чалавéк

creeper ['kri:pər] n. 1. паўзýн -á *m.* (*дзіця́*), паўзýха *f.* 2. паўзýчая расьлі́на; жывёліна з паўзунóў. 3. Tech. дрáга *f.*; паўзýн -á *m.*
• ***creepers*** 1. паўзунóк -кá *m.* (*дзіця́чы камбі́нэзóнчык*). 2. кóшкі, кóшак *pl.* (*на падэ́шве*)

creepy ['kri:pi] adj. 1. стрáшны, агі́дны. 2. паўзýчы

cremate [krɪ'meɪt] v. спáльваць (*труп*)

cremation [krɪ'meɪʃən] n. спáльваньне трýпаў, крэмáцыя *f.*

crematory ['kri:mətɔ:ri] n., pl. **-ries** 1. печ для крэмáцыі. 2. крэматóрый -ю *m.*

crescent ['kresənt] – n. серп мéсяца; паўмéсяц -а *m.*; маладзі́к -á *m.*
– adj. 1. серпападóбны. 2. які́ падрастáе; які́ ўзрастáе; які́ разьвівáецца

crest [krest] – n. 1. грэ́бень -я *m.* (*у пéўня*), чубóк -кá *m.* (*у птýшкі ці жывёліны*); гры́ва *f.* 2. нашы́ўная эмблéма, адзнáка спартóвае *абó* іншае арганізáцыі. 3. плюмáж шлéма. 4. грэ́бень -я *m.*, вéрхні крáй (*лéсу, хвáлі, гары́*), вяршыня́ *f.*
– v. 1. вянчáць, увéнчваць, дасягáць вяршы́ні. 2. уздымáцца (*пра хвáлі*)

crestfallen ['krest,fɔ:lən] adj. з апýшчанай галавóю, прыгнéчаны, абезнадзéены, зьнявéраны

cretin ['kri:tən] n. крэты́н -а *m.*

cretinism ['kri:tən,ɪzəm] n. крэты́нізм -у *m.*

cretinous ['kri:tənəs] adj. недаразьві́ты, прыдýркаваты

crevice ['krevɪs] n. вузкáя расшчэ́піна, шчы́ліна *f.*

crew I [kru:] n. 1. экіпáж -у *m.*, камáнда *f.* 2. брыгáда, зьмéна *f.*; арцéль рабóтнікаў. 3. шáйка, бáнда *f.*; гýрба *f.*; збóрышча *n.*

crew II [kru:] v., *p.t. of* **crow I**

crib [krɪb] – n. 1. дзіця́чы лóжачак. 2. жóлаб -а *m.*; стóйла *n.* 2. драўля́нае ўмацаваньне ў шáхце. 4. Informal пля-гія́т -у *m.* 5. Informal шпаргáлка *f.* (*шкóьная*) . 6. Informal малáя хáтка, канýрка *f.* 7. сьві́plan -на *m.*, скры́ня *f.*; засéк -у *m.*
– v. 1. рабі́ць умацаваньне (*у шáхце*). 2. Informal сьпі́сваць

cricket I ['krɪkət] n. цвыркýн -á *m.*

cricket II ['krɪkət] – n. 1. крыкет -у *m.* (*гульня́*). 2. Informal сумлéнная гульня́; сумлéннасьць, шчы́расьць, адкры́тасьць *f.*: ***it is not cricket*** не па прáвілах, несумлéнна, нí́зка

– adj. згóдна з прáвіламі, сумлéнны
– v.i. гуляць у крыкет

crier ['kraɪər] n. 1. крыкýн -á *m.*, крыкý-ха *f.* 2. вяшчýн вешчунá, вястýн вестунá *m.*

crime [kraɪm] n. 1. злачы́нства *n.*, крымінáл -у *m.*; парушэ́ньне закóну. 2. грэх, грахý *m.*, дрэ́нны ўчы́нак

criminal ['krɪmɪnəl] – n. злачы́нец -ца *m.*
– adj. злачы́нны, крымінáльны: ***criminal law*** крымінáльнае прáва; ***criminal action*** крымінáльная спрáва

criminality [ˌkrɪmɪ'nælətɪ] n., pl. **-ties** 1. злачы́ннасьць *f.* 2. злачы́нства *n.*

criminate ['krɪmɪneɪt] v.t. 1. абвінавáчваць, вінавáціць. 2. інкрымінавáць

crimp [krɪmp] – v.t. гафры́раваць; завіваць (*валасы́*)
– adj. хвáлісты

crimpy ['krɪmpi] adj. хвáлісты, у склáдку

crimson ['krɪmzən] – n. бáрва *f.*, густа-чырвóны кóлер
– adj. барвóвы
– v. мóцна чырванéць (*ад сóраму*)

cringe [krɪndʒ] – v.i. 1. кýрчыцца, гнýцца (*ад стрáху, бóлю*). 2. выдыгáць, прыніжана клáняцца
– n. рáбскае прыніжэ́ньне, выдыгáньне, нізкапаклóнства

cripple ['krɪpəl] – n. 1. калéка -і *m.& f.*, кульгáвы -ага *m.* 2. густы́ зáрасьнік на багні́стай мясцóвасьці
– adj. абязьвéчаны, зьнявéчаны, скалéчаны; кульгáвы
– v.t. 1. калéчыць, рабіць кульгáвым. 2. шкóдзіць, псавáць

crisis ['kraɪsɪs] n., pl. **-ses** ['kraɪsi:z] 1. крызіс -у *m.* 2. пералóм -у *m.* (*у падзéях*)

crisp [krɪsp] – adj. 1. крóхкі, лóмкі; хрýсткі. 2. сьвéжы, асьвяжáльны (*пра павéтра*). 3. жывы́, я́сны, выразны (*пра стыль*). 4. памóршчаны, усхваляваны (*мóра*). 5. кучарáвы
– v.i. завівáцца; хрусьцéць

crisscross ['krɪskrɔ:s] – adj. 1. які́ перакрыжóўваецца. 2. перакрыжаваны (*дóпыт*)
– adv. 1. крыж-нáкрыж, упóперак. 2. крывá, кóса, няпрáвільна
– v.t. перакрыжóўваць, аплятáць нéшта крыж-нáкрыж
– n. дзіця́чая гульня́ ў крыжыкі

criterion [kraɪ'tɪrɪən] n., pl. **-ria** or **-rions** прáвіла *n.*, мéрка *f.*, крытэ́рый -ю *m.*

critic ['krɪtɪk] n. 1. крытык -а *m.* 2. крытыкáн -а *m.*

critical ['krɪtɪkəl] adj. 1. а) крытычны. б) прыдзі́рлівы, крытыкáнскі: ***a critical judgment*** крытычны пагля́д; ***a critical disposition*** прыдзі́рлівае стáўленьне. 2. крытычны, небясьпéчны: ***His delay was critical*** Ягóная затры́мка былá небясьпéчная. 3. неабхóдны

criticize, Brit. **criticise** ['krɪtɪsaɪz] v. крытыкавáць

criticism ['krɪtɪˌsɪzəm] n. 1. крытыка *f.* 2. крытыцы́зм -у *m.*, крытычнае стáўленьне да *чагó*

critique [krɪ'ti:k] n. 1. крытыка *f.* (*літаратýрная, мастáцкая*). 2. крытычны агля́д, артыкул

croak [krouk] – n. 1. квáканьне *n.* (*жáбаў*), кáрканьне *n.* (*варóны, крумкачá*)
– v.i. 1. квáкаць, кáркаць. 2. бурчэ́ць, нараканаць, праро́чыць бядý, крáкаць. 3. Sl. памéрці

Croat ['krouæt] or **Croatian** [krou'eɪʃən] n. 1. харвáт -а *m.*, харвáтка *f.* 2. харвáцкая мóва

crochet [krou'ʃeɪ] v. вязáць кручкóм

crock I [krɑ:k] n. глінянны гаршчóк, збанóк -кá, глады́ш -á *m.*

crock II [krɑ:k] n. 1. старáя авéчка, стары́ конь (*кля́ча*), здыхля́ціна *f.* 2. стары́ лядáшчы чалавéк

crockery ['krɑ:kəri] n. ганчáрскія вырабы (*пóсуд*), фаянсавы пóсуд

crocodile ['krɑ:kədaɪl] – n. кракадзíл -а *m.*
– adj. кракадзíлавы (*сьлёзы*)

croissant [kwa'sɑ̃:] n. рагáлік -а *m.* (*бýлачка*)

crony ['krouni] n., pl. **-nies** неразлýчны, шчы́ры ся́бра

cronyism ['krounɪˌzəm] n. кумаўства́ *n.*, блат -у *m.*

crook [kruk] – n. 1. крук -а́ *m.* 2. вы́гін -у *m.*, вы́гіб -у *m.* (*у рацэ́*), загі́б -у *m.*, лука́ *f.* 3. згіб -у *m.* (*рукі́ ў ло́кці*). 4. Informal круцёль -яля́, махля́р -а́ *m.*; зло́дзей -я *m.*
– v.i. закру́чваць(ся) (-ца), загіна́ць(ся) (-ца)

crooked ['krukɪd] adj. 1. крывы́, загну́ты, скру́чаны. 2. несумле́нны, круцёльскі; няпра́вільны

croon [kru:n] – v.t. напява́ць, ціхенька пяя́ць, цурчэ́ць (*пра ручая́*)
– n. а) ці́хае напява́ньне. б) цурчэ́ньне (*ручаю́*), го́ман (*ле́су*)

crop [krɑ:p] – n. 1. Agric. культу́ра *f.* (*збо́жжа, бу́льба*). 2. ураджа́й -ю, збор -у *m.* 3. ко́ратка падстры́жаныя валасы́. 4. вальлё -я́ *n.*, вальля́к -а́ *m.* (*у птушак*). 5. пугаўё *n.*; хлыст -а́ *m.*
– v.t. **crop, cropped, cropping** 1. абрэ́заць, абраза́ць (*берагі́ кні́гі*); стры́гчы (*валасы́*), падрэ́заць (*ву́ха, хвост*). 2. (*пра жывёлу*) шчыпа́ць, скубсьці́ (*траву́*), аб'яда́ць (*галі́нкі*). 3. засява́ць, гадава́ць. 4. дава́ць ураджа́й; радзі́ць
• ***crop up, crop out*** нечака́на зьяві́ца, раптоўна паказа́цца

cropper ['krɑ:pər] n. 1. касе́ц -ца́ *m.*; жнец, жняца́ *m.* 2. каса́лка, жняя́рка *f.* 3. здо́льнік (*у баваўня́ных раёнах*). 4. Informal ця́жкае падзе́ньне; правава́л, крах -у *m.*

cross [krɔ:s] – n. 1. крыж -а *m*: ***to make a (the) sign of the cross*** хрысьці́ца, жагна́цца. 2. перахо́д -у *m.*, ме́сца для перахо́ду; перакрыжава́ньне *n.* (*ву́ліцаў*). 3. цярпе́ньні, цяжа́р абавя́зку; няшча́сьці *pl.*, крыж -а́ *m.*: ***to bear one's cross without complaining*** не́сьці свой крыж без нарака́ньня. 4. Biol. гібры́д -а *m.*, скрыжава́ньне (*ра́саў*), прадукт скрыжава́ньня. 5. Sl. ашука́нства
– v. 1. перахо́дзіць, пераяжджа́ць не́шта ўпо́перак: ***cross the street*** перайсьці́ на другі́ бок ву́ліцы; ***cross the ocean*** перапра́віцца праз акія́н. 2. склада́ць на́крыж (*ру́кі*): ***to cross one's legs*** пакла́сьці нагу́ за нагу́. 3. перасяка́ць(ся) (-ца) (*пра даро́гі, ву́лі-цы*), скрыжо́ўвацца. 4. перано́сіць, перавво́зіць праз *што*. 5. міна́ць(ся) (-ца), разьміна́цца: ***Our letters have crossed*** На́шыя лісты́ разьміну́ліся. 6. супраці́віцца не́чай во́лі, пярэ́чыць *каму́*, перашкаджа́ць *каму́*
– adj. 1. папярэ́чны, перасе́чны, перасяка́льны, які́ крыжу́ецца: ***cross streets*** перасе́чныя ву́ліцы. 2. зло́сны, рэ́зкі: ***I have never heard a cross word from him*** Я ніко́лі ня чуў ад яго́ благо́га сло́ва. 3. супрацьле́глы (*ве́цер, ду́мка*), супраці́ўны. 4. скрыжава́ны (*з ро́зных паро́даў, гату́нкаў*)
• ***cross off*** адзна́чыць кры́жыкам, вы́карасьліць
• ***cross one's heart*** пабажы́цца
• ***cross one's mind*** прыйсьці́ не́каму на ду́мку
• ***cross one's path*** сустрэ́цца *або́* разьмину́цца з *кім*
• ***cross oneself*** перахрысьці́цца, пераражагна́цца
• ***cross out*** вы́карасьліць: ***cross out the wrong word*** вы́карасьліць няпра́вільнае сло́ва

crossbred ['krɔ:sbred] – adj. скрыжава́ны
– n. по́месь *f.*; гібры́д -а *m.*

crossbreeding ['krɔ:sbri:dɪŋ] n. скрыжо́ўваньне паро́даў, гату́нкаў

cross-country [ˌkrɔ:s'kʌntri] adj. 1. які́ прахо́дзіць па перасе́чанай мясцо́васьці; нацянькі́ (*не па даро́зе*): ***a cross-country race*** крос -у *m.*; спабо́рніцтвы ў бе́гу па перасе́чанай мясцо́васьці. 2. праз уве́сь край: ***a cross-country tour*** падаро́жжа праз уве́сь край

crosscut ['krɔ:skʌt] – adj. 1. які́ рэ́жа, разрэ́заны ўпо́перак: ***a crosscut saw*** папяро́чная пі́ла́
– n. 1. папяро́чная пі́ла. 2. папяро́чны разрэ́з
– v.t. рэ́заць упо́перак

cross-examination [ˌkrɔ:sɪgˌzæməˈneɪʃən] n. 1. перакрыжава́ны до́пыт. 2. дакла́днае распы́тваньне

cross-examine [ˌkrɔ:səgˈzæmɪn] v.t. 1. ве́сьці перакрыжава́ны до́пыт. 2. дакла́дна распы́тваць

cross-eye [ˈkrɔ:saɪ] n. касаво́касьць *f.*

cross-eyed [ˈkrɔ:saɪd] adj. касаво́кі

crossing [ˈkrɔ:sɪŋ] n. 1. скрыжава́ньне *n.* (*пункт, ме́сца*). 2. ме́сца перахо́ду *або́* перае́зду (*ву́ліцы, чыгу́нкі*); перапра́ва *f.* (*праз раку́*). 3. Biol. крыжава́ньне *n.*

crossness [ˈkrɔ:snəs] n. раздражня́льнасьць, зласьлі́васьць, сварлі́васьць *f.*

crossroad [ˈkrɔ:sroʊd] n. 1. перасе́чная даро́га. 2. даро́га, яка́я спалуча́е галло́ўныя даро́гі

crossroads [ˈkrɔ:sroʊdz] n. скрыжава́ньне *n.* (*даро́г*), ростань *f.*

• ***at the crossroads*** на раздаро́жжы, на ро́станях

cross-stitch [ˈkrɔ:sstɪtʃ] – n. 1. кры́жык -а *m.* (*у вы́шыўцы*). 2. вы́шыўка кры́жыкам

– v. вышыва́ць кры́жыкам

crosstown [ˌkrɔ:sˈtaʊn] adj. да другі́га канца́ го́раду, праз уве́сь го́рад (*напр. аўто́бус*)

crosswalk [ˈkrɔ:swɔ:k] n. перахо́д (*праз ву́ліцу*)

crossway [ˈkrɔ:sweɪ] n., **crossways** *гл.* **crossroad(s)**

crosswind [ˈkrɔ:swɪnd] n. сустрэ́чны ве́цер

crosswise [ˈkrɔ:swaɪz] adv. 1. упо́перак, на́крыж. 2. у фо́рме кры́жа. 3. Figur. няпра́вільна, наадваро́т

crossword [ˈkrɔ:swɜ:rd] n. крыжава́нка *f.*, красво́рд -а *m.*

crotch [krɑ:tʃ] n. 1. разгалінава́ньне *n.*, разьві́ліна *f.*, раздво́ены ствол дрэ́ва. 2. Anat. прамéжнасьць *f.* 3. кастыль -я́ *m.*, мы́ліца *f.*

crotchet [ˈkrɑ:tʃət] n. 1. дзіва́цтва *n.*, капры́з -у *m.* 2. кручло́к -ка́ *m.* 3. Mus. чвэрць но́ты, чвэ́ртка *f.*

crotchety [ˈkrɑ:tʃəti] adj. дзівакава́ты, капры́зны

crouch [kraʊtʃ] – v.i. 1. прысяда́ць, прыпада́ць (*да зямлі́*). 2. гну́цца (*раба́лепна, прыні́жана*), сагну́цца; ку́рчыцца (*ад хо́ладу ці стра́ху*)

– v.t. ні́зка гну́ць (*сьпі́ну*), схіля́ць

croup I [kru:p] n. круп -у *m.*

croup II [kru:p] n., Anat. крыж -а́ *m.*

crow I [kroʊ] n. 1. варо́на *f.* 2. лом -у *m.*

• ***as the crow flies*** па про́стай лініі, напрасткі

• ***crows,*** coll. вараньнё *n.*

crow II [kroʊ] – n. 1. сьпеў пе́ўня, кукарэ́каньне *n.* 2. ра́дасны піск дзіця́ці

– v. 1. пяя́ць як пе́вень, кукарэ́каць. 2. ра́дасна пішчэ́ць (*пра дзіця́*). 3. Figur. ра́давацца; трыюмфава́ць; хвалі́цца

crowbar [ˈkroʊbɑ:r] n. лом -а *m.*

crowd [kraʊd] – n. 1. гурт -у *m.*, гу́рба *f.*, нато́ўп -у *m.* 2. ма́сы *pl.*: ***to appeal to the crowd*** падаба́цца ма́сам. 3. вялі́кая ко́лькасьць, мно́ства *n.* 4. Informal гру́па *f.*, тава́рыства *n.*

– v.t. 1. сьціска́ць, шту́рхаць, прыціска́ць у цеснаце́. 2. напаўня́ць, набіва́ць бітко́м (*аўто́бус*). 3. Informal аблага́ць (*не́кага*) з дамага́ньнямі (*пра крэдыто́раў*)

crowded [ˈkraʊdɪd] adj. 1. напо́ўнены (*людзьмі́ або́ рэ́чамі*); шматлю́дны: ***crowded meeting*** шматлю́дны сход. 2. по́ўны, набі́ты бітко́м. 3. насе́яны загу́ста (*пра расьлі́ны*)

crowfoot [ˈkroʊfʊt] n., pl. **-foots,** Bot. казялле́ц -ьцу́ *m.*

crowfoot family казяльцо́выя *pl.*

crowing [ˈkroʊɪŋ] n. сьпеў пе́ўня, кукарэ́каньне *n.*

crown [kraʊn] – n. 1. 1. а) каро́на *f.* б) карале́ўская ўла́да. в) каро́ль каралю́ *m.*, каралева *f.* 2. вянло́к -ка́ *m.* (*з кра́сак*); вянле́ц -ца́ *m.* 3. го́нар -у *m.*, узнагаро́да. 4. галава́ *f.* 5. кро́на дрэ́ва, верхаві́на ўзго́рка, гары́. 6. каро́нка *f.* (*зу́ба*)

– v. 1. каранава́ць. 2. стаяць на вяршы́ні *чаго́*. 3. вянча́ць, уве́нчваць. 4. ста́віць каро́нку

– adj. каро́нны; ура́давы
• ***the Crown*** каралёўская ўла́да

crow's foot ['krouzfut] n., pl. **-feet** варо́ніны ла́пкі (*маршчы́ны*)

crow's-nest 1. варо́ніна гняздо́. 2. назіра́льная пляцо́ўка (*на ма́чце*)

crucial ['kru:ʃəl] adj. 1. неабхо́дны, ве́льмі ва́жны, вырашáльны (*мо́мант, до́сьлед*); крыты́чны (*пэры́яд*). 2. Anat. крыжападо́бны

crucible ['kru:səbəl] n. 1. ты́гель -я *m.* (*для пла́ўленьня мэта́лаў*). 2. суро́вае выпрабава́ньне

crucifix ['kru:səfiks] n. 1. расьпя́цьце *n.* 2. крыж (*як сы́мбаль хрысьція́нства*)

crucifixion [ˌkru:sə'fikʃən] n. укрыжава́ньне, расьпя́цьце *n.*

crucify ['kru:sifai] v. 1. укрыжо́ўваць. 2. зьдзе́кавацца, катава́ць, перасьле́даваць; вінава́ціць *або́* кара́ць за чужы́я памы́лкі

crude [kru:d] – adj. 1. прыблі́зны, неапрацава́ны, сыры́: ***a crude data*** сыры́я да́дзеныя. 2. про́сты, прымі́ты́ўны: ***a crude log cabin*** про́стая бу́дка зь бярве́ньня. 3. прыблі́зны: ***a crude marriage rate*** прыблі́зны працэ́нт жані́мстваў (*у статы́стыцы*). 4. нячэ́саны, гру́бы (*мане́ры*); безгусто́ўны: ***a crude remark*** гру́бая заўва́га
– n. неачы́шчаная на́фта

crude oil на́фта *f.*

cruel ['kru:əl] adj. 1. лю́ты; сі́беры. 2. жо́рсткі, разьлютава́ны, неміласэ́рны (*учы́нак*): ***a cruel war*** жо́рсткая вайна́

cruelty ['kru:əlti] n., pl. **-ties** лю́тасьць, жо́рсткасьць *f.*

cruet ['kru:it] n. малы́ графі́нчык (*для во́цату або́ але́ю*)

cruise [kru:z] – v. 1. разьязджа́ць, падаро́жнічаць (*без азна́чанага кіру́нку ці мэ́ты*). 2. рабіць рэйс; курсава́ць, кружы́ць: ***Taxis cruise looking for fares*** Таксі́ кру́жаць, шука́ючы пасажы́раў
– n. марско́е падаро́жжа, экску́рсія *f.*

crumb [krʌm] – n. 1. кро́шка *f.* 2. мя́кіш -у *m.* (*хле́ба, бу́лкі*). 3. Figur. кры́шку, крыху́: ***a crumb of comfort*** крыху́ выго́ды
– v.t. 1. крышы́ць. 2. абсыпа́ць кро́шкамі, ука́чваць у кро́шках. 3. Informal зьмята́ць кро́шкі
– v.i. крышы́цца, распада́цца

crumble ['krʌmbəl] – v.t. 1. крышы́ць, раскрышваць, расьціра́ць на дро́бныя кава́лкі, раздрабля́ць. 2. разбура́ць, разьбіва́ць, ні́шчыць
– v.i. 1. крышы́цца. 2. абсыпа́цца. 3. распада́цца, разва́львацца (*пра мур*)

crumple ['krʌmpəl] – v. 1. ко́мчыць; каме́чыць, камячы́ць. 2. камячы́цца, ко́мчыцца. 3. па́даць, зьнемага́цца
– n. камя́к -а́ *m.*, камячо́к -ка́ *m.*

crunch [krʌntʃ] – v.t. хрумста́ць; раздуўшваць (*з трэ́скам*)
– v.i. хрусьце́ць; рыпе́ць: ***The snow crunched under our feet*** Сьнег хрусьце́ў пад нага́мі
– n. 1. хрумста́ньне *n.* 2. рыпе́ньне *n.* 3. Sl. вырашáльная ста́дыя

crusade [kru:'seid] – n. 1. крыжо́вы паха́д. 2. Figur. паха́д -у *m.*, кампа́нія *f.*: ***the crusade against cancer*** кампа́нія змага́ньня з ра́кам
– v.i. браць удзе́л у паха́дзе

crusader [kru:'seidər] n. 1. крыжано́сец -ца, крыжа́к -а́ *m.* 2. удзе́льнік кампа́ніі, паха́ду

crush [krʌʃ] – v.t. 1. лама́ць; крышы́ць; разьбіва́ць. 2. ко́мчыць, каме́чыць; мяць: ***to crush together*** скаме́чыць, ско́мчыць. 3. таўчы; драбіць; расьціра́ць. 4. а) душы́ць (*супрацíў*). б) занявóльваць. 5. выціска́ць
– v.i. лама́цца; крышы́цца
– n. 1. раздуўшваньне, расьціска́ньне *n.*, разгро́м -у *m.* 2. ціскані́на, штурхані́на, таўкатня́ *f.* 3. а) захапле́ньне *n.*, глыбо́кая сымпа́тыя: ***have a crush on someone*** быць мо́цна закаха́ным у не́кага, чуць сымпа́тыю да не́кага. б) аб'е́кт сымпа́тыі

crust [krʌst] – n. 1. скарыі́нка *f.*, акра́лец -йца *m.* 2. а) зацьвярдзе́лы пласт

(*шкарлу́пінка*). б) ра́кавінка *f.* (*ра́ка, кра́ба*), панцы́р чарапа́хі. 3. Geol. зямна́я кара́. 4. струп -а *m.* (*на ра́не*). 4. аса́д|ак -ку *m.* (*віна́*)
– v. пакры́ць (-ца) скары́нкаю, каро́ю

crustacean or **crustaceous** [krʌˈsteɪʃən]
– adj., Zool. ракападо́бны
– n. ракападо́бн|ы -ага *m.*

crutch [krʌtʃ] n. 1. мы́ліца *f.* 2. Figur. апо́ра, падтры́мка *f.*

cry [kraɪ] – v., **cried, crying** 1. пла́каць. 2. крыча́ць; го́ласна кліка́ць (*на дапамо́гу*)
– n. 1. плач, ля́мант -у *m.* 2. крык -у *m.*, кліка́ньне *m.* (*на дапамо́гу*). 3. за́клік, кліч -у *m.*; во́кліч, вы́крык -у *m.* 4. Figur. агу́льная ду́мка, дамага́ньне. 5. про́сьба *f.*, малі́ньне *n.*
• ***cry down*** прымянша́ць; прыніжа́ць, абніжа́ць ва́ртасьць, крытыкава́ць
• ***cry for*** прасі́ць, дамага́цца чаго́
• ***cry off*** зрыва́ць умо́ву; адступі́цца
• ***cry one's heart*** or ***eyes out*** го́рка пла́каць, вы́плакаць во́чы
• ***cry out*** а) го́ласна кры́кнуць. б) нака́ць
• ***cry up*** хвалі́ць, праслаўля́ць
• ***in full cry*** у бліскім перасьле́дзе

crybaby [ˈkraɪˌbeɪbi] n., pl. **-bies** пла́кса -ы *m. & f.*, плаксу́ха *f.*, плаксу́н -а́ *m.*

crying [ˈkraɪɪŋ] adj. 1. які́ пла́ча, крычы́ць. 2. які́ выкліка́е ля́мант, абура́льны: ***a crying evil*** недапушча́льнае зло

crypt [krɪpt] n. скле́п -у *m.*; кры́пта *f.*

crystal [ˈkrɪstəl] – n. 1. крышта́л|ь -я́ *m.* 2. крышта́л|ь -ю́, хруста́л|ь -ю́ *m.* а) крышта́льнае шкло. б) вы́рабы з крышталю́. 3. шке́льца, шкло (*для ручно́га гадзі́ньніка*). 4. Radio крышта́лік -а *m.*
– adj.1. крышталёвы, крышта́льны, хруста́льны: ***a crystal vase*** крышталёвая ва́за. 2. чы́сты, празры́сты (*як крышта́ль*)

crystalline [ˈkrɪstələn] adj. 1. крышта́лічны (*напр. паро́да*). 2. крышта́льны. 3. сьве́тлы, чы́сты, празры́сты

crystalline lens крышта́лік (*во́ка*)

crystallize or **crystallise** [ˈkrɪstəlaɪz] v. 1. крышталізава́ць (-ца). 2. зацу́кры|ваць (-ца), зацукрава́ць (-ца). 3. крышталізава́цца (*пра ду́мку, ідэ́ю*)

cub [kʌb] n. 1. маладо́е медзьвядзянё, ваўчанё; шчанё дзі́кага зьве́ра. 2. Figur. малакасо́с -а *m.*; шчанюк -а́ *m.*
• ***cub reporter*** недасьве́дчаны рэпарцёр
• ***cub scout*** ваўчо́к (*у ска́ўтынгу*)

cube [kju:b] – n., Math. 1. куб -а *m.* (*геамэтры́чная фігу́ра*). 2. куб -а *m.*, трэ́цяя ступе́нь: ***The cube of 4 is 64*** 4 у ку́бе ёсьць 64
– v.t. 1. рэ́заць на ку́бікі (*бу́льбу, бура́к*). 2. узво́дзіць у трэ́цюю ступе́нь. 3. вылічы́ць кубату́ру

cubic [ˈkju:bɪk] or **cubical,** adj. кубі́чны

cubism [ˈkju:bˌɪzəm] n. кубі́зм -у *m.* (*стыль у маста́цтве*)

cuckoo [ˈku:ku:] – n. зязю́ля *f.*
– adj.,Sl. ненарма́льны; неразу́мны, дуракава́ты
– v. кукава́ць

cucumber [ˈkju:kʌmbər] n. 1. гурбо́к -ка́ *m., pl.* 2. гуро́чнік -у *m.*
• ***cool as a cucumber*** а) халодны. б) зусі́м спако́йны, апанава́ны

cud [kʌd] n. жва́чка, жу́йка *f.*

cuddle [ˈkʌdəl] – v.t. 1. тулі́ць, прытуля́ць. 2. пяшчо́тна абдыма́ць
– v.i. прытуля́цца, прымо́шчвацца
– n. абды́мкі *pl. only*

cudgel [ˈkʌdʒəl] n. дубі́нка *f.*

cue I [kju:] – n. 1. Theatr. рэ́пліка *f.* 2. намёк -у *m.*, падка́зка *f.*
– v., Sl. дава́ць намёк, намяка́ць

cue II [kju:] n. кій -я *m.* (*білья́рдны*)

cuff I [kʌf] n. 1. манжэ́т -а *m.* 2. адваро́ты *pl.* (*на нагави́цах*). 3. кайданы́ *pl.*
• ***off the cuff*** без падрыхто́ўкі, экспро́мптам
• ***on the cuff*** у доўг, на крэ́дыт, напаве́р

cuff II [kʌf] – n. уда́р руко́ю
– v.t. удара́ць руко́ю

cuff link за́пінка *f.* (*да манжэ́таў*)

cuisine [kwɪˈziːn] n. ку́хня *f.*, кухáрства *n.*, стыль éжы: ***Belarusian cuisine*** белару́ская ку́хня

culinary [ˈkʌlənerɪ] adj. 1. кулінáрны; кухóнны. 2. кухáрскі

cull [kʌl] – v.t. 1. выбірáць, адбірáць (*лéпшае*). 2. а) перабірáць. б) адкідáць (*гóршае*)

– n. нéшта забракавáнае

cullender [ˈkʌləndər] n. *гл.* **colander**

culminate [ˈkʌlmɪneɪt] v. дасягáць найвышэ́йшага пу́нкту, узды́му

culmination [ˌkʌlmɪˈneɪʃən] n. найвышэ́йшы пункт, кульмінáцыя *f.*

culpability [kʌlpəˈbɪlətɪ] n. вінавáтасьць *f.*

culpable [ˈkʌlpəbəl] adj. вінавáты, які́ заслугóўвае нагáны

cult [kʌlt] n. культ -у *m.*

cultivate [ˈkʌltɪveɪt] v.t. 1. апрацóўваць, абрабля́ць (*зямлю́*). 2. гадавáць, вырóшчваць (*расьлíны*). 3. падтры́мваць (*знаёмства*). 4. удасканáльваць; разьвівáць: ***to cultivate one's mind*** разьвівáць рóзум

cultivation [ˌkʌltɪˈveɪʃən] n. 1. апрацóўка *f.*, абрабля́ньне *n.* (*зямлí*). 2. удасканáленьне *n.*; разьвіцьцё *n.* 3. удасканáльваньне, разьвівáньне *n.* 4. развóджаньне *n.* (*лéпшых гату́нкаў*)

cultivator [ˈkʌltɪveɪtər] n. 1. земляpóб -а *m.* 2. культывáтар -а *m.* (*машы́на*)

cultural [ˈkʌltʃərəl] adj. культу́рны

culture [ˈkʌltʃər] n. 1. культу́ра *f.* 2. разьвіцьцё духóвае *абó* фізы́чнае. 3. а) апрацóўка зямлí; развóджаньне, вырóшчваньне *n.*, гадóўля *f.*: ***the culture of vine*** вінагрáдарства *n.*; ***bee culture*** пчаля́рства. б) сэлéкцыя *f.* 4. Biol. культу́ра *f.*, вырóшчваньне бактэ́рыяў (*для дóсьледаў*)

cultured [ˈkʌltʃərd] adj. 1. культу́рны (*чалавéк*). 2. гадавáны, культывавáны: ***cultured pearls*** гадавáныя пэ́рлы

culvert [ˈkʌlvərt] n. вадасьцёчная трубá; адвóдная канáва

cumber [ˈkʌmbər] – v.t. 1. абцяжáрваць; турбавáць. 2. замінáць, перашкаджáць

– n. замíнка, перашкóда *f.*; цяжáр -у *m.*

cumbersome [ˈkʌmbərsəm] or **cumbrous** [ˈkʌmbrəs] adj. 1. нехлямя́жы, нязру́чны, грувáсткі. 2. невыгóдны; няёмкі; цяжкавáты, цяжкí

cumin [ˈkʌmɪn] n. кмен кмену *m.* (*расьлíна й зéрне*)

cumquat [ˈkʌmkwɑːt] n., *гл.* **kumquat**

cumulation [ˌkjuːmjəˈleɪʃən] n. 1. нагрáмаджваньне, нагрувáшчваньне, назапáшваньне, зьбірáньне *n.* 2. ку́ча, мáса *f.*

cumulate [ˈkjuːmjəleɪt] v. зьбірáць; назапáшваць (*вялíкія кóлькасьці*); нагрáмаджваць

cumulative [ˈkjuːmjələtɪv] adj. назьбірáны, сабрáны, назапáшаны; нагрáмаджаны

cumulative dividend складáныя працэ́нты

cunning [ˈkʌnɪŋ] – adj. 1. хíтры. 2. умéлы, спрáўны. 3. US., Informal прывáбны: ***a cunning smile*** прывáбная ўсьмéшка

– n. 1. хíтрасьць *f.*, спры́т -у *m.* 2. спры́тнасьць *f.*; умéльства *n.*

cup [kʌp] n. 1. ку́бlак -ка *m.* 2. чáрка *f.* 3. чáша *f.* 4. падвянóчlак -ка *m.* (*квéткі*). 5. Sport перахóдны ку́бак • ***in one's cups*** п'яны́

cupboard [ˈkʌbərd] n. буфэ́т -а *m.*, шáфа на пóсуд, прадýкты

cupful [ˈkʌpfʊl] n., pl. **-fuls** пóўны ку́бак (*як мéрка*)

cupid [ˈkjuːpɪd] n. купідóн, амýр -а *m.*

cupidity [kjuˈpɪdətɪ] n. прáга, прагавíтасьць *f.*; хцівасьць *f.*

cupola [ˈkjuːpələ] n. 1. ку́пал -а *m.* 2. грáнка *f.* (*печ для плáўкі чыгýну*)

cupreous [ˈkjuːprɪəs] adj. 1. медзяны́, мéдны. 2. медзянíстага, чырвóна-рудóга кóлеру

curability [ˌkjʊərəˈbɪlətɪ] n. вылéчнасьць *f.* (*хварóбы*)

curable [ˈkjʊərəbəl] adj. вылéчны

curate [ˈkjʊərət] n., esp. Brit. намéсьнік прыхóдзкага сьвятарá, вікáрый -я *m.*

curative ['kjʊrətɪv] adj. 1. гаю́чы, які́ аздараўля́е (*пра пове́тра*). 2. лячэ́бны

curator [kjʊ'reɪtər] n. 1. захава́льнік -а *m.* (*музе́я, бібліятэ́кі, галерэ́і*), захава́льніца *f.* 2. зага́дчык -а *m.*, зага́дчыца *f.*; нагля́дчык -а *m.*, нагля́дчыца *f.* 3. Law апяку́н -а́ *m.*, апяку́нка *f.*

curb [kɜ:rb] – n. 1. або́чына (*хо́дніка*), бро́ўка *f.*, рабравік -а́ *m.* 2. кало́дзежны зруб. 3. абро́ць *f.*; вуздэ́чка *f.*: ***to put a curb on*** утаймава́ць (*каня́, злосьць*)

– v. 1. утаймо́ўваць. 2. а) надзява́ць абро́ць. б) трыма́ць на абро́ці, у паслушэ́нстве

curd [kɜ:rd] – n. тва|ро́г -рагу́ *m.*

– v. абрызга́ць, ськіса́цца (*пра малако́*)

curdle ['kɜ:rdəl] v.i. 1. (*пра малако́*) абрызга́ць, ськіса́цца; адкіпа́ць (*пры кіпячэ́ньні*). 2. згуса́ць, зваро́чвацца

• ***curdle the blood*** мо́цна перапало́хаць

cure [kjʊr] – v.t. 1. лячы́ць, вылéчваць. 2. пазбыва́цца (*благо́е звы́чкі*). 3. кансэрвава́ць

– n. 1. сро́д|ак -ку *m.*: ***a rest cure*** лячэ́ньне адпачы́нкам. 2. лек -у m.; ле́кі *pl.*: ***There can be no cure*** На гэ́та нямá ле́каў

cure-all ['kjʊrɔ:l] n. панацэ́я, лек ад усіх хваро́баў

curfew ['kɜ:rfju:] n. 1. камэндáнцкая, паліцэ́йская гадзі́на. 2. забаро́неная гадзі́на

curiosity [ˌkjʊri'ɑ:səti] n., pl. **-ties** 1. цікáўнасьць *f.* 2. дапы́тлівасьць, дасу́жасьць *f.* 3. дзі́ўная *або́* рэ́дкая рэч; дзі́ва *n.*, наві́нка *f.* 4. дзі́ўнасьць, ціка́васьць *f.*; незвыча́йнасьць, рэ́дкаснасьць *f.*: ***the curiosity of the place*** незвыча́йнасьць ме́сца

curious ['kjʊriəs] adj. 1. цікáўны. 2. дзі́ўны, незвыча́йны. 3. Informal эксцэнтры́чны

curl [kɜ:rl] – v. 1. завіва́ць (*валасы́*). 2. завіва́цца; кучара́віцца (*пра валасы́*). 3. ві́цца (*пра дым*). 4. скру́чвацца

– n. 1. ку́дзер -а *m.*, па́сма *f.* (*валасо́ў*), ло́кан -а *m.* 2. сьпіра́ль *f.*, ко́лца (*ды́му*). 3. завíўка *f.*

• ***curl up*** а) скру́чвацца (*пра вужа́ку*). б) се́сьці, падко́рчыўшы но́гі. в) Informal заляма́цца, зда́цца, адступíцца ад *чаго́*

• ***in curl*** кучара́вы, завíты

curly ['kɜ:rli] adj. кучара́вы, пакруча́сты; хва́лісты (*пра ліні́ю*)

currant ['kɜ:rənt] n. парэ́чка *f.* (*куст і я́гада*)

currency ['kɜ:rənsi] n., pl. **-cies** 1. валю́та *f.*, гро́шы *pl. only.* 2. распаўсю́джаньне *n.*: ***to give currency to something*** пушча́ць не́шта ў рух, распаўсю́джваць. 3. агу́льная ўжыва́льнасьць, ужы́т|ак -ку *m.*, папуля́рнасьць *f.*: ***to have little currency*** быць ма́ла ўжыва́льным (*пра сло́ва*), ма́ла папуля́рным (*пра пагля́д*)

current ['kɜ:rənt] – n. 1. плынь *f.*; струме́н|ь -я *m.*, пато́к -у *m.*: ***river current*** рачна́я плынь; ***air current*** пове́траная плынь, пове́траны струме́нь. 2. Electr. ток -у *m.* 3. курс, ход -у *m.*, агу́льны кірýнак, накіраванасьць *f.*: ***the current of public opinion*** накіраванасьць публíчнай ду́мкі

– adj. 1. бягу́чы, цяпе́рашні: ***current events*** бягу́чыя падзе́і; ***current account*** бягу́чы раху́нак. 2. хадзя́чы (*анэкдо́т, ве́стка*). 3. агу́льнаўжывáльны (*вы́раз*); агу́льнапрыня́ты, агу́льнапашы́раны (*пагля́д*)

curriculum [kə'rɪkjələm] n., pl. **-lums, -la** курс, плян навуча́ньня; праграма (*універсытэ́ту, каледжу*)

curriculum vitae [kəˌrɪkjələm'vaɪti:] n. жы́ццяпіс -у *m.*, бія́графія *f.*

currier ['kɜ:riər] n. гарба́р -а́ *m.*

curriery ['kɜ:riəri] n., pl. **-eries** 1. гарба́рства *n.* 2. гарба́рня *f.*, гарба́рны завóд

curry I ['kɜ:ri] v.t. **-ried, -rying** 1. чы́сьціць, скрэ́бсьці (*каня́*). 2. дубíць ску́ру. 3. біць, лупцава́ць

curry II ['kɜ:ri] n., *pl.* **-ries** 1. ка́ры (*прыпра́ва*). 2. стра́ва з прыпра́ўкай ка́ры

currycomb ['kɜ:rikoum] – n. скрэ́бла *n.*
– v.t. чы́сьціць, часа́ць (*каня́*) скрэ́блам

curse [kɜ:rs] – v.t. **cursed** or **curst, cursing** 1. праклі́на́ць. 2. кля́сьці, ла́яцца. 3. вы́клясьці; адлучы́ць ад царквы́
– v.i. ла́яцца, клясьціся; блюзьне́рыць
• ***be cursed with*** цярпе́ць ад не́чага, мець не́йкую ва́ду

curse [kɜ:rs] n. 1. праклён -у *m.* 2. праклятая рэч. 3. адлучэ́ньне ад царквы́. 4. а) кля́тва *f.* б) кляцьба́ *f.* 5. праклёны *n.*: ***His father's curse hung over him*** Над ім вісе́ла ба́цькава праклёны

cursed [kɜ:rst] adj. 1. закля́ты, праклёны. 2. агі́дны, ненавісны

cursive [kɜ:rsiv] – adj. скорапісны, курсіўны, піса́ны курсівам
– n. курсі́ў -ву *m.*

cursory ['kɜ:rsəri] adj. бе́глы, павярхо́ўны, зро́блены на ско́рую руку́

curst [kɜ:rst] – adj. 1. праклёны. 2. сварлівы, неапанава́ны
– v., *p.t. and p.p. of* **curse**

curt [kɜ:rt] adj. 1. каро́ткі; урывісты. 2. съці́слы

curtail [kər'teil] v. абрэ́зваць, уразаць, зьмяншаць; скарача́ць

curtailment [kər'teilmənt] n. зьмяншэ́ньне, скарачэ́ньне *n.*

curtain ['kɜ:rtən] – n. фіра́нка *f.*; заслона́ *f.* (*у тэа́тры*)
– v.t. 1. ве́шаць фіра́нкі, заве́шваць (*фіра́нкай*). 2. закрыва́ць , за́сьціць
• ***bring down the curtain on*** паклася́ці кане́ц *чаму́*
• ***curtain call*** вы́клік арты́ста на сцэ́ну
• ***curtain fire*** агнява́я заслона́
• ***curtain off*** аддзяля́ць заслона́й
• ***curtain time*** час пача́тку п'е́сы, канцэ́рту
• ***draw the curtain over*** or ***on*** утойваць
• ***raise the curtain on*** прыўзьня́ць заслону́; раскры́ць таямні́цу
• ***the Iron Curtain*** Жале́зная Заслона́

curts(e)y ['kɜ:rtsi] – n., pl. **-sies** рэвэра́нс -у *m.*
– v.i. рабі́ць рэвэра́нс

curvature ['kɜ:rvətʃur] n. 1. згіб -у *m.* 2. вы́гіб -у *m.*, вы́гін -у *m.* (*рэ́чкі, даро́гі*); выпу́класьць *f.*, скрыўле́ньне *n.*: ***a curvature of the spine*** скрыўле́ньне пазвано́чніка. 3. крывізна́ *f.*, крыва́я лі́нія

curve ['kɜ:rv] – n. 1. крыва́я лінія, крыва́я *f.* 2. вы́гін, вы́гіб -у *m.* (*рэ́чкі, даро́гі*), крывізна́ *f.* 3. Math. крыва́я *f.* 4. дыяграма *f.* (*у статы́стыцы*). 5. лека́ла *n.*, фігу́рная лине́йка
– v. 1. гнуць, згіна́ць, выгіна́ць. 2. згіна́цца; выгіна́цца. 3. загіна́цца; заваро́чвацца, закру́чвацца (*пра даро́гу*)
– adj. сагну́ты; загну́ты, вы́гнуты

cushion ['kuʃən] – n. 1. паду́шка, паду́шачка *f.* (*на кана́пу*). 2. Tech. паду́шка, падкла́дка *f.*
– v. зьмякча́ць: ***to cushion a shock*** зьмякчы́ць уда́р

custard ['kʌstərd] n. пу́дынг -у *m.*

custodian [kʌ'stoudiən] n. 1. захава́льнік -а *m.*, дырэ́ктар музэ́ю (*бібліятэ́кі*). 2. апяку́н апекуна́ *m.*, апяку́нка *f.* 3. вартаўні́к -а́ *m.*: ***a school custodian*** шко́льны вартаўні́к

custody ['kʌstədi] n., pl. **-dies** 1. нагля́д -у *m.*: ***to be in the custody*** быць пад наглядам. 2. турэ́мнае зьняво́леньне
• ***in custody*** пад ва́ртай палі́цыі, у астро́зе
• ***take into custody*** арыштава́ць

custom ['kʌstəm] – n. 1. звы́чка *f.*, на́вык -у *m.*: ***custom to rise early*** звы́чка ра́на ўстава́ць. 2. звы́чай -ю *m.* 3. кліенту́ра *f.* 4. мы́та *n.* (*на і́мпарт*).
– adj. 1. зро́блены на замо́ву: ***custom clothes*** во́пратка, шы́тая на замо́ву. 2. які́ ро́біць на замо́ву: ***custom tailor*** краве́ц, які́ шые на замо́ву

customary ['kʌstəmeri] adj. 1. зго́дны са звы́чаем; звычаёвы: ***a customary celebration*** традыцы́йнае сьвяткава́ньне

customary law звычаёвае пра́ва
customer ['kʌstəmər] n. купл|е́ц -ца́ *m.*, пакупні́к -а́ *m.*; кліе́нт -а *m.*, кліе́нтка *f.*
custom house мы́тня, тамо́жня *f.*
custom made adj. зро́блены на замо́ву
customs ['kʌstəmz] n., pl. 1. мы́та, пада́так за ўво́з. 2. мы́тня, тамо́жня *f.*
customs duties мы́та *n.*, мы́тны збор
cut [kʌt] – v. 1. рэ́заць, разраза́ць; ***to cut meat*** рэ́заць мя́са; ***to cut one's finger*** парэ́заць па́лец. 2. падстрыга́ць (*валасы́*), стры́гчы, абстрыга́ць, абраза́ць: ***to cut a hedge*** абстры́гчы жывапло́т. 3. пілава́ць: ***to cut timber*** пілава́ць бярвёньне. 4. каслі́ць; жаць: ***to cut grass*** каслі́ць траву́. 5. краі́ць (*адзе́ньне*). 6. сячы́ (*з ка́меня*), рэ́заць (*з дрэ́ва*), шліфава́ць, грані́ць (*каштто́ўныя камяні́*). 7. абраза́ць, скарача́ць: ***to cut expenses*** скараці́ць выда́ткі. 8. перасяка́ць, прараза́ць: ***The brook cuts the field*** Ручаёк перасяка́е по́ле; ***to cut a road through the forest*** церабі́ць даро́гу праз лес. 9. праставáць, ісьці́ напрасткі́. 10. прарэ́зваццa (*пра зу́бы*). 11. уда́рыць, секану́ць (*пу́гаю*). 12. Figur. ра́ніць не́чыя пачу́цьці, укало́ць: ***The mean remark cut me*** Зло́сная заўва́га ўкало́ла мяне́. 13. распушча́ць: ***Gasoline cuts grease and tar*** Бэнзы́н распушча́е зма́зку і смалу́; ***to cut a drink*** разьве́сьці напо́й. 14. перараза́ць, вылуча́ць: ***to cut an engine*** вы́лучыць мато́р
– adj.1. парэ́заны, скро́ены. 2. разьбя́ны, разьблёны, гранёны (*шкло, крышта́ль*). 3. зьні́жаны, зьме́ншаны: ***cut rate*** зьні́жаная цана́. 4. скаро́чаны, перагле́джаны
– n. 1. парэ́з, разрэ́з -у *m.*, разрэ́заная ра́на. 2. даро́га напрасткі́, скаро́т. 3. кава́лак, адрэ́з|ак -ка *m.* 4. фасо́н -у *m.*: ***the cut of a coat*** крой палі́та. 5. зьніжэ́ньне *n.* (*цэ́наў*), скарачэ́ньне *n.* (*выда́ткаў*). 6. уда́р -у *m.* (*бі́зуно́м*). 7. падраза́ньне *n.* (*мячо́м*). 8. про́пуск -у *m.*, вы́разанае ме́сца (*у кні́зе, фільме*). 9. гравю́ра *f.*
• ***cut across*** праставáць
• ***cut down*** 1. зраза́ць, вали́ць (*лес, дрэ́вы*). 2. скарача́ць, зьмяншáць (*выда́ткі*)
• ***cut in*** а) умяшáцца ў гу́тарку; перапыні́ць. б) адбі́ць партнэ́ра ў та́нцы. в) урэ́зацца (*а́ўтам*)
• ***Cut it out!*** Сьці́хні! До́сыць! Перастáнь!
• ***cut off*** а) адрэ́заць (*падво́з*). б) абрэ́заць, адсячы́ (*галі́ну*). в) вы́лучыць (*эле́ктрыку, газ*). г) пазбáвіць спáдчыны: ***to cut off all hope*** пазбáвіць надзе́і
• ***cut out*** а) выкідáць (*ча́стку*). б) вырэ́зваць, вы́разаць; выкро́йваць: ***to cut out a dress*** скраі́ць суке́нку. в) быць ство́раным для *чаго́*. г) Sl. зрэ́заць (*з ужы́тку*): ***to cut out candy*** перастáць е́сьці цуке́ркі
• ***cut up*** а) парэ́заць на кавáлкі. б) Informal абрáзіць, скры́ўдзіць
cute [kju:t] adj., Informal. мі́лы; прые́мны; прывáбны; прыго́жанькі
cutlery ['kʌtləri] n.1. нажы́, нажні́цы (*прылáды рэ́заньня*). 2. сталóвыя нажы́, відэ́льцы, лы́жкі. 3. рамяство́ нажо́ўшчыка
cutlet ['kʌtlət] n. 1. бі́т|о́к -ка́ *m.* 2. катле́та *f.*
cutout ['kʌtaʊt] n. 1. вы́раз|ак -ка *m.* (*з папе́ры, матэ́рыі*). 2. Electr. выключáльнік, рубі́льнік -а *m.*
cutter ['kʌtər] n. 1. закро́йшчык -а *m.*, закро́йшчыца *f.* 2. разáк -а́ *m.*, разл|е́ц -ца́ *m.* 3. ка́тэр -а *m.*
cutthroat ['kʌtθroʊt] – adj. 1. забо́йчы. 2. бязьлі́тасны, жо́рсткі, суро́вы: ***cutthroat competition*** бязьлі́тасная канкурэ́нцыя
– n. забо́йц|а -ы *m. & f.*, бандыт -а *m.*
cutting ['kʌtɪŋ] – n. 1. адрэ́заны па́растак, чаранló́к -ка́ *m.* 2. вы́цінка з газэ́ты. 3. рэ́заньне, вырэ́званьне *n.*
– adj.1. балю́чы, во́стры, кры́ўдны, ко́лкі, зье́длівы: ***a cutting remark***

крыўдная заўва́га. 2. пранізьлівы (*ве́цер*). 3. дасьці́пны, тра́пны, ко́лкі (*заўва́га*)
• ***cuttings*** Brit. газэ́тныя вы́цінкі

cyanic [saɪˈænɪk] adj. цыя́навы

cyanide [ˈsaɪənaɪd] n. цыяні́д -у *m.*

cycle [ˈsaɪkəl] – n. 1. пэры́яд -у *m.*; круг -у *m.*; цыкль -ю *m.* 2. по́ўны збор (*напр. тво́раў*). 3. даўгі́ пэры́яд ча́су, век -у *m.* 4. самака́т, ро́вар -а *m.*
– v. 1. прахо́дзіць праз фа́зы, пэрыядычна паўтара́цца. 2. е́зьдзіць ро́варам

cycler [ˈsaɪklər] or **cyclist,** n., esp. Brit веласіпэдыст, раварыст -а *m.*

cyclone [ˈsaɪkloʊn] n. цыклён -у *m.*

cyclopedia or **cyclopaedia** [ˌsaɪkləˈpi:diə] n. энцыкляпэ́дыя *f.*

cylinder [ˈsɪlɪndər] n. 1. Geom. цыліндар -ра *m.* 2. Tech. цыліндар -ра *m.*; валёк -ка́ *m.*, ва́лік -а *m.* 3. бараба́н рэвальвэ́ра

cylindrical [səˈlɪndrɪkəl] adj. 1. цыліндравы. 2. цыліндрычны (*пра фо́рму*)

cymbalist [ˈsɪmbəlɪst] n. 1. цымбалі́ст -а *m.*, цымбалі́стка *f.* 2. той, хто гра́е на тале́рках

cymbalom [ˈsɪmbələm] n. цымба́лы *pl.* (*музы́чны інструме́нт*)

cymbals [ˈsɪmbəlz] n. тале́ркі *pl.* (*удар-ны музы́чны інструме́нт*)

cynic [ˈsɪnɪk] – n. цы́нік -а *m.*
– adj. цыні́чны

cynicalness [ˈsɪnɪkəlnəs] n.цыні́чнасьць *f.*

cynical [ˈsɪnɪkəl] adj. 1. цыні́чны. 2. насьме́шлівы, саркасты́чны

cynicism [ˈsɪnɪˌsɪzəm] n. 1. цыні́зм -у *m.* 2. цыні́чная заўва́га

cypher [ˈsaɪfər] n., *гл.* **cipher**

cypress [ˈsaɪprəs] n. кіпары́с -а *m.* (*дрэва*), кіпары́с -у *m.* (*галі́нкі як сы́мбаль жало́бы*)

Cyrillic [səˈrɪlɪk] adj. кірылічны

cyst [sɪst] n., Med. кістá *f.*

czar [zɑ:r] n. цар -á *m.*

czardom [ˈzɑ:rdəm] n. 1. ца́рская ўла́да. 2. ца́рства *n.*

Czech [tʃek] – n. 1. чэх -а *m.*, ча́шка *f.* 2. ча́ская мо́ва
– adj. ча́скі

Czechoslovakian or **Czecho-Slovakian** [ˌtʃekoʊsloʊˈvɑ:kiən] – adj. чэхаславáцкі
– n. жыхáр Чэхаславáччыны

D

D, d [di:] n., pl. **D's** [di:z] **d's** 1. *чацьве́ртая лі́тара англе́льскага альфабе́ту*. 2. Mus. рэ (*но́та*)

dab [dæb] **-bbed, -bbing**, – v. 1. а) лёгка дакрана́цца (*мяккі́м або́ во́гкім*). б) прыклада́ць мазь лёгкімі до́тыкамі. 2. дзяўбці́, дзёўбаць, біць, удара́ць дзю́баю. 3. пакрыва́ць лёгкімі мазка́мі
– n. 1. лёгкі до́тык *або́* ўда́р. 2. дзяўба́ньне *n.* 3. мазло́к -ка́ *m.*, пля́мка *f.* (*фа́рбы*): ***dabs of butter on the plates*** мазкі́ ма́сла на тале́рках. 2. кры́шачку: ***just a dab of something*** то́лькі кры́шачку чаго́-н.

dabble ['dæbəl] v. 1. мача́ць, занура́ць (*ру́кі, но́гі ў ваду́ ці ва́дкасьць*), абпы́рскваць, аблі́ва́ць. 2. плю́хацца, бо́рсацца (*у вадзе́*). 3. займа́цца па-ама́тарску: ***to dabble at painting*** маля́ва́ць па-ама́тарску

dabbler ['dæblər] n. дылета́нт, ама́тар -а *m.*

dad [dæd] n., Informal та́тка -ы *m.*

daddy ['dædi] n., pl. **-dies** Informal тату́лька, тату́лька, та́тачка -і *m.*

daffodil ['dæfədɪl] n. жо́ўты нарцы́с

dagger ['dægər] – n. 1. кінжа́л -а *m.* 2. Print кры́жык -а *m.* (*знак спасы́лкі*)
– v. 1. прабіва́ць кінжа́лам. 2. абазнача́ць кры́жыкам-спасы́лкай
• ***at daggers drawn*** варо́жы, гато́вы ваява́ць
• ***look daggers (at)*** глядзе́ць, пазіра́ць на *каго́* зь няна́вісьцю

daily ['deɪli] – adj. штодзённы, надзённы: ***daily paper*** штодзённая газэ́та; ***daily bread*** надзённы хлеб
– adv. штодня́, штодзе́нь
– n., pl. **-lies** штодзённая газэ́та

dainty ['deɪnti] – adj. 1. далі́ка́тна прыго́жы. 2. з вы́танчаным гу́стам *або́* сма́кам; патрабава́льны
– n., pl. **-ies** ласу́нлак -ку *m.*; прысма́кі *pl. only*

dairy ['deri] n., pl. **-ries** 1. малача́рня *f.* 2. мало́чная кра́ма. 3. мало́чная фэ́рма; мало́чная гаспада́рка: ***dairy cattle*** мало́чны ста́так

dairying ['derɪŋ] n. 1. мало́чная гаспада́рка. 2. мало́чная спра́ва

dairymaid ['dermeɪd] n. 1. дая́рка *f.* 2. мало́чніца *f.*

dairyman ['derɪmən] n., pl. **-men** мало́чнік -а *m.*, ула́сьнік мало́чнай кра́мы; прадаве́ц у мало́чнай кра́ме

dais ['deɪɪs] n. плятфо́рма *f.*, памо́ст -а *m.* (*для прамо́ўцы або́ прэзы́дыюму*)

daisy ['deɪzi] – n., pl. **-sies** 1. маргары́тка *f.*, рамо́нлак -ку *m.* 2. Sl. першакля́сная рэч
– adj. Sl. першакля́сны, выда́тны

dale [deɪl] n. далі́на *f.*

dam [dæm] – n. 1. зага́та, гаць, грэ́бля *f.* 2. зага́чаная вада́
– v.t. 1. гаці́ць. 2. затры́мваць, заблякó́ўваць (*спра́ву*)

damage ['dæmɪdʒ] – n. 1. шко́да *f.*, пашко́джаньне, пакале́чаньне *n.* 2. Informal кошт -у *m.*, выда́так, стра́та *f.*
– v.t. шко́дзіць; псава́ць; кале́чыць
– v.i. псава́цца, быць пашко́джаным
• ***damages*** стра́ты; пакрыцьцё стра́таў, кампэнса́цыя *f.*

damask ['dæməsk] n. 1. адама́шка *f.* 2. адама́шкавае палатно́ (*на абрусы́*). 3. дама́ская сталь

damn [dæm] – v. 1. асуджа́ць. 2. праклі́на́ць. 3. клясьці́
– adj. праклі́ты
– n. 1. кляцьба́ *f.*; праклён -у *m.*

damnation [dæm'neɪʃən] n. 1. праклі́ццё *n.*, праклён -у *m.* 2. ганьбава́ньне, асуджэ́ньне *n.*

damned [dæmd] – adj. 1. асу́джаны, скрытыкава́ны, зганьбава́ны. 2. праклі́ты. 3. ве́льмі благі́; страшэ́нны, пяке́льны
– adv., Informal ве́льмі, стра́шна: ***it is damned hot*** пяке́льна го́рача
– n. ***the damned*** ду́шы ў пе́кле

damp [dæmp] – adj. 1. во́гкі, вільго́тны, сыры́: ***damp basement*** сыры́ падва́л. 2. Archaic прыгне́чаны, прыбі́ты (*го́рам*)
– adv. во́гка, вільго́тна, сы́ра
– n. 1. во́гкасьць, ві́льгаць, сы́расьць *f.* 2. марко́та, журба́ *f.* 3. руднико́вы газ
– v.t. 1. намо́чваць, зьвільгатня́ць, рабі́ць вільго́тным. 2. прыгнята́ць; прыбіва́ць, адбіва́ць ахво́ту. 3. тушы́ць, гасі́ць (*аго́нь*). 4. Physics зьмянша́ць амплі́ту́ду хіста́ньняў (*або́ хва́ляў*), заглуша́ць (*гу́кі*)
• ***damp off*** тлець, трухле́ць; гнісьці́, гніць (*ад ві́льгаці*)

dampen ['dæmpən] v. 1. рабі́ць вільго́тным. 2. аслабля́ць, заглуша́ць. 3. прыгнята́ць, засмуча́ць; прыбіва́ць (*мара́льна*), адбіва́ць ахво́ту. 4. мо́кнуць, вільгатне́ць

dance [dæns] – v. танцава́ць, та́нчыць, скака́ць
– n. 1. та́нец -цу *m.*, ско́кі *pl. only.* 2. вечары́на *f.*, ве́чар з та́нцамі
– adj. танцава́льны (*му́зыка, гурто́к*)

dancer ['dænsər] n. 1. танцо́р -а *m.*, танцо́рка *f.* 2. балеры́на *f.*

dandelion ['dændəlaɪən] n. малача́лй -ю *m.*, дзьмухаве́ц -ўца́ *m.*

dandle ['dændəl] v.t. 1. гу́шкаць, го́йдаць (*дзіця́ на рука́х ці на кале́нях*). 2. пе́сьціць

dandruff ['dændrəf] n. пе́рхаць *f.*

dandy ['dændi] – n. 1. франт -а, фарсу́н -а́ *m.*, дэ́ндзі *m., indecl.* 2. Informal дасканалая, першакля́сная рэч
– adj. 1. франтава́ты, фарсі́сты. 2. Informal дасканалы, першакля́сны

Dane [deɪn] n. датча́нін -а *m.*, датча́нка *f.*, датча́не *pl.*

danger ['deɪndʒər] n. 1. небясьпе́ка *f.*: ***in danger*** у небясьпе́цы; ***out of danger*** у бясьпе́чным стано́вішчы, па-за́ небясьпе́кай. 2. пагро́за *f.*

dangerous ['deɪndʒərəs] adj. небясьпе́чны

dangle ['dæŋgəl] v. 1. целяпа́цца, матля́цца, во́льна зьвіса́ць. 2. Figur. ці́цца каля *каго́*; упада́ць, уляга́ць за *кім*. 3. целяпа́ць *чым*, матля́ць *чым*

Danish ['deɪnɪʃ] – adj. да́цкі
– n. 1. да́цкая мо́ва. 2. да́цкае пе́чыва

dank [dæŋk] adj. вільго́тны, мо́кры, сыры́

dapper ['dæpər] adj. 1. аха́йны, акура́тны, элега́нтны. 2. жва́венькі, непасе́длівы

dapple ['dæpəl] – adj. 1. пля́місты, пярэ́сты: ***a dapple horse*** пярэ́сты конь
– n. 1. пярэ́стасьць *f.* 2. пярэ́стая *або́* рабая жывёліна
– v. пярэ́сьціцца (-ца), сьпярэ́шчваць (*пля́мамі*)

dappled ['dæpəld] adj. сьпярэ́шчаны, рабы́

dare [der] – v. 1. насьме́львацца, наважвацца; адважвацца: ***He won't dare to deny it*** Ён не наважыцца запярэ́чыць гэ́таму. 2. рызыкава́ць, не баяцца: ***to dare the dangers*** не баяцца небясьпе́кі. 3. кі́даць вы́клік: ***I dare you to jump*** А ну, ско́кні

– n. вы́клік -у *m.*
• ***I dare say*** праўдападо́бна

daredevil ['der,devəl] – n. 1. сьмяльча́к -а́ *m.*; ві́сус -а *m.*
– adj. 1. зухава́ты. 2. безразва́жны

daring ['derɪŋ] – adj. 1. сьме́лы, адва́жны. 2. зухава́ты.
– n. 1. адва́га, бо́йкасьць *f.*

dark [dɑ:rk] – adj. 1. цёмны: ***a dark night*** цёмная ноч; ***dark red*** цёмна-чырво́ны. 2. сму́глы, чарня́вы, цёмнавало́сы: ***a dark complexion*** сму́глы ко́лер тва́ру. 3. Figur. няя́сны, незразуме́лы: ***a dark chapter in a book*** незразуме́лы разьдзе́л у кні́зе. 4. та́йны, сакрэ́тны: ***a dark plan*** та́йны плян. 5. Figur. цёмны, неадукава́ны; бескульту́рны. 6. злы, ліхі́, дрэ́нны; агі́дны: ***a dark deed*** агі́дны ўчы́нак. 7. пану́ры, су́мны, невясёлы: ***a dark look*** пану́ры вы́гляд *або́* по́зірк
– n. 1. це́мра *f.*; це́мень, це́мрадзь *f.* 2. змрок -у *m.* 3. цёмны ко́лер
• ***after dark*** як зьме́ркнецца, пацямне́е
• ***in the dark*** у няве́даньні, безь інфарма́цыі, безь ніякіх ве́стак
• ***keep dark*** уто́йваць

Dark Ages сярэдняве́чча, сярэ́днія вякі

darken ['dɑ:rkən] v.t. 1. зацямня́ць, зацьмява́ць. 2. цямне́ць, чарне́ць

darkened ['dɑ:rkənd] adj. пацямне́лы, пачарне́лы, счарне́лы

darkness ['dɑ:rknəs] n. 1. це́мра, це́мень, цямно́та, це́мрадзь *f.* 2. пану́расьць *f.*; го́ра *n.*, сум -у *m.*, бяда́ *f.* 3. невядо́масьць, сакрэ́тнасьць *f.* 4. не́вуцтва *n.*, цямно́та *f.*

darkroom ['dɑ:rkru:m] n. цёмны пако́й, цямні́ца *f.* (*пако́й для праяўле́ньня сту́жкі*)

darling ['dɑ:rlɪŋ] – n. 1. лю́бы -ага *m.*, лю́бая *f.*; каха́ны -ага *m.*, каха́ная *f.* 2. улюбёнец -ца *m.*, улюбёнка *f.*; пасту́н пестуна́ *m.*, пасту́ха *f.*
– adj. 1. лю́бы, мі́лы, каха́ны. 2. улюбёны: ***darling son*** улюбёны сын

darn I [dɑ:rn] – v. цыраваць, зацыро́ўваць
– n. 1. цыраваньне *n.* 2. цыро́ўка *f.* (*зацыраваное ме́сца*)

darn II [dɑ:rn] Informal, – v. праклінаць
– adv. ве́льмі; надзвыча́йна: ***a darn attractive girl*** ве́льмі прыва́бная дзяўчы́на
– adj. праклёны

darning ['dɑ:rnɪŋ] – n. 1. цыраваньне *n.* 2. ро́чы для цыраваньня
– adj. цыравальны

darning needle 1. цыравальная го́лка. 2. страказа́ *f.*

dart [dɑ:rt] – n. 1. дзі́дка, дро́ціk -а *m.* 2. раптоўны імкліvы рух. 3. джа́ла *n.* 4. вы́тачка *f.* (*у суке́нцы*). 5. во́стры по́зірк, сло́вы
– v. імча́цца (*стралою́*), шмыгану́ць, шмы́гнуць. 2. кіда́ць стрэ́лы (*дзі́ды*). 3. рабіць вы́тачкі

Darwinism ['dɑ:rwɪn,ɪzəm] n. дарві́нізм -у *m.*

dash [dæʃ] – v.t. 1. шпурля́ць. 2. аблі-ва́ць, абдава́ць (*вадо́ю*). 3. плю́хаць: ***She dashed some paint on the paper and called it a tree*** Яна́ плю́хнула фа́рбы на папе́ру і назва́ла гэ́та дрэ́вам. 4. прыгнята́ць, зьнеахво́чваць
– v.i. сьпяша́цца, імча́цца: ***They dashed by in a car*** Яны́ пране́сьліся а́ўтам
– n. 1. плёскат, усплёск -у *m.* (*вады́, хва́ляў*). 2. уцёкі *pl. only* : ***to make a dash for safety*** уцячы́ ў бясьпе́чнае ме́сца. 3. уда́р -у *m.* 4. драб|о́к -ка́ *m.*: ***a dash of pepper*** драбо́к пе́рцу. 5. бег на каро́ткую адле́гласьць. 6. штрых -а́ *m.* (*пяра́*), маз|о́к -ка́ *m.* (*пэ́ндзля*). 7. працяжнік -а *m.* (*знак прыпы́нку*). 8. энэ́ргія *f.*, запа́л -у *m.*, жва́васьць *f.*
• ***dash off*** зрабіць, накі́нуць, напіса́ць што-н. сьпе́хам

dashboard ['dæʃbɔ:rd] n. панэ́ль прыла́даў (*у а́ўце, самале́це*)

dashing ['dæʃɪŋ] adj. 1. по́ўны энэ́ргіі, запа́лу; жва́вы. 2. мо́дны; хва́цкі; пы́шны

dastard ['dæstərd] – n. нікчэ́мны баязьлі́вец

– adj. нікчэ́мны й баязьлі́вы

data ['deɪtə] n., pl. of **datum** да́дзеныя *pl.*, інфарма́цыя *f.*, фа́кты *pl.*; вымяро́ньні *pl.*

date I [deɪt] – n. 1. да́та *f.*; тэ́рмін -у *m.* 2. пэры́яд ча́су: ***at that date*** тады́, у тым ча́се. 3. Informal а) сустрэ́ча, спатка́ньне. б) асо́ба, зь яко́й ма́ецца спатка́ньне

– v. 1. ста́віць да́ту; усталёўваць да́ту *чаго́*. 2. мець да́ту, быць датава́ным, датава́цца; адно́сіцца (*да пэ́ўнага ча́су*). 3. Informal хадзі́ць на спатка́ньні: ***date someone*** хадзі́ць зь не́кім

• ***out of date*** старамо́дны, неўжыва́ны

• ***to date*** да гэ́тага ча́су; яшчэ́

• ***up to date*** а) да цяпе́рашняга ча́су. б) суча́сны; мо́дны

date II [deɪt] n. 1. фі́нік -а *m.* 2. фі́ніка-вая па́льма

dated ['deɪtəd] adj. 1. датава́ны, які́ ма́е да́ту. 2. састарэ́лы; нямо́дны

dateless ['deɪtləs] adj. 1. бяз да́ты, недатава́ны. 2. бяско́нцы; бязьме́жны. 3. спрадве́чны, адве́чны, да́ўны, да́ўні: ***from dateless usage*** адве́чна ўжыва́ны. 4. заўсёды актуа́льны

dative ['deɪtɪv] n. 1. дава́льны склон. 2. сло́ва ў дава́льным скло́не

daub [dɔ:b] – v. 1. абма́зваць не́чым; тынкава́ць. 2. ма́заць, нама́зваць (*кле́ем*). 3. пэ́цкаць; бру́дзіць, пля́міць. 4. пэ́цкаць; няўме́ла малява́ць

– n. 1. бла́га намалява́ная карці́на; мазані́на, мазьня́, пэцкані́на *f.*

dauber ['dɔ:bər] n. 1. пэ́ндзаль -ля *m.* 2. благі́ маста́к, мазі́льа -ы *m.*, пэ́цкальь -я *m.*

daughter ['dɔ:tər] n. дачка́ *f.*

daughter-in-law ['dɔ:tərɪnˌlɔ:] n., pl. **daughters-in-law** няве́стка *f.*

daunt [dɔ:nt] v.t. 1. стра́шыць; запало́хваць. 2. адбіва́ць ахво́ту; адпу́жваць

dauntless ['dɔ:ntləs] adj. бясстра́шны; адва́жны, сьме́лы; му́жны

davenport ['dævənpɔ:rt] n. 1. від до́ўгае кана́пы. 2. esp. Brit. пісьмо́вы стол з шуфля́дамі

daw [dɔ:] n. га́лка *f.* (*пту́шка*)

dawdle ['dɔ:dəl] v. марнава́ць час; мару́дзіць; гультаява́ць, гульта́іць, біць бі́бікі: ***dawdle away a whole day*** змарнава́ць уве́сь дзень

dawdler ['dɔ:dlər] n. гульта́йй -я́ *m.*, гульта́йка *f.*; мару́дла -ы *m. & f.*

dawn [dɔ:n] – n. 1. зо́лак -у й зо́лку *m.*, сьвіта́ньне *n.*, сьвіта́нлак -ку, до́сьвітлак -ку *m.*: ***at (the) dawn*** на сьвіта́ньні, до́сьвіткам, на зо́лку. 2. пача́тлак -ку *m.*; зача́ткі *pl.* (*культу́ры*)

– v.i. 1. сьвіта́ць; днець (impers.); відне́ць; разьвідня́цца (impers.). 2. рабі́цца я́сным (*для во́ка ці ро́зуму*). 3. пачына́цца, надыхо́дзіць: ***A new era is dawning*** Надыхо́дзіць но́вая э́ра

day [deɪ] n. 1. дзень дня *m.*, *pl.* дні дзён: ***all the day*** уве́сь дзень; ***all day long*** цалю́ткі дзень; ***on that day*** таго́ дня; ***every other day*** празь дзень; ***the day after tomorrow*** паза́ўтра, пасьляза́ўтра; ***the day before yesterday*** заўчо́ра, пазаўчо́ра; ***by day*** удзе́нь; ***one day*** адно́йчы; ***some day*** не́калі, калі́-не́будзь, калі́сьці; ***the other day*** дня́мі, няда́ўна; ***day by day*** дзень у дзень. 2. пара́ *f.*, су́ткі *pl.* (*24 гадзі́ны*). 3. час -у *m.*: ***the present day*** сяго́ньня, цяпе́р; ***in days of old*** даўне́й, калі́сьці; быва́ла; ***in days to come*** у бу́дучыні

• ***any day*** у любы́ час

• ***call it a day*** на ся́ньня ско́нчана

• ***day after day*** дзень за днём

• ***day in, day out*** дзень пры дні, бесьперапы́нна

• ***day off*** выхадны́ дзень

• ***from day to day*** з дня на дзень

• ***the day is ours*** мы перамаглі́ (*у бітве́*)

daybreak ['deɪbreɪk] n. *гл.* **dawn I**

daydream ['deɪdri:m] – n. 1. летуце́ньне *n.*, мро́я, ма́ра *f.* 2. пуста́я ма́ра

– v. мро́іць, летуце́ць; ма́рыць

daydreamer ['deɪdri:mər] n. летуце́ньнік -а *m.*, летуце́ньніца *f.*

day labor падзённая рабо́та, падзённшчына *f.*

day laborer падзёньнік, падзёншчык -а *m.*; падзёньніца *f.*

daylight ['deɪlaɪt] n. 1. дзённае сьвятло́. 2. зо́лак -у *і* зо́лку, до́сьвіт|ак -ку *m.*: ***He was up at daylight*** Ён уста́ў на до́сьвітку. 3. Figur. шыро́кая вядо́масьць, выкрыцьцё *n.*: ***to bring into daylight*** пада́ць да агу́льнага ве́дама, апублікава́ць, насьвятлі́ць

daylight-saving time ['deɪlaɪtˌseɪvɪŋ] ле́тні час (*перавод гадзіньніка на адну́ гадзі́ну напе́рад*)

daylong ['deɪlɔ:ŋ] – adv. уве́сь дзень
– adj. які́ трыва́е ўвесь дзень

day nursery я́сьлі *pl. only*

daytime ['deɪtaɪm] n. дзённы час, дзень: ***in the daytime*** удзе́нь

daze [deɪz] – v. 1. ашаламля́ць; бянтэ́жыць; зьдзіўля́ць. 2. ураж|а́ць, ура́жваць
– n. ашаламле́ньне *n.*, разгу́бленасьць *f.*

dazzle ['dæzəl] – v. 1. асьляпля́ць. 2. рабі́ць вялі́кае ўра́жаньне, ура́жваць
– n. асьляпле́ньне *n.*, бляск -у *m.*

deacon ['di:kən] n. 1. дыя́кан -а *m.* 2. ста́раст|а -ы *m.* (*у некато́рых це́рквах*)

deactivate [di'æktɪveɪt] v.t. абязьдзе́йваць, дэзактыво́ўваць

dead [ded] – adj. 1. мёртвы, памёрлы. 2. нежывы́. 3. які́ не дае́ прыбы́тку, нерэнта́бэльны, непрадукцы́йны: ***dead season (capital)*** мёртвы сэзо́н (*капіта́л*). 4. з вы́лучаным то́кам: ***The telephone is dead*** Тэлефо́нная лі́нія мёртвая. 5. замёрлы, вы́мерлы: ***dead languages*** мёртвыя мо́вы
– adv. 1. зусі́м, ца́лкам, абсалю́тна: ***dead tired*** зусі́м сто́млены. 2. про́ста: ***dead ahead*** про́ста перад на́мі
– n. 1. памёрл|ы -ага *m.*, памёрлая *f.*, памёрлыя *pl.* 2. глухі́ час: ***the dead of night*** глуха́я ноч; ***in the dead of winter*** глыбо́кай зімо́ю

dead center or **centre** 1. дакла́дная сярэ́дзіна. 2. мёртвы пункт

dead end тупі́к -а́ *m.* (*і пра ву́ліцу ці заву́лак*)

deaden ['dedən] – v.t. 1. аслабля́ць, заглуша́ць; прытупля́ць (*боль*). 2. рабі́ць гуканепранікальным
– v.i. абміра́ць, заміра́ць; прытупля́цца; слабе́ць

deadline ['dedlaɪn] n. 1. ры́са, яку́ю не́льга пераступі́ць. 2. апо́шні тэ́рмін

deadlock ['dedlɑ:k] n. тупі́к (*у спабо́рніцтвах, перамо́вах*): ***at a deadlock*** у тупіку́; ні ўзад, ні ўпе́рад

deadly ['dedlɪ] – adj. **-lier, -liest** 1. сьмяро́тны, фата́льны: ***a deadly wound (disease)*** сьмяро́тная ра́на (хваро́ба). 2. сьмяро́тны, сьмяртэ́льны: ***deadly paleness*** сьмяртэ́льная бле́днасьць. 3. заця́ты да сьме́рці, страшэ́нны: ***a deadly enemy*** сьмяро́тны во́раг. 4. Informal скра́йне напру́жаны, стра́шны: ***in deadly haste*** у стра́шным пасьпе́ху
– adv. 1. як сьмерць: ***deadly pale*** бле́дны, як сьмерць. 2. як нежывы́. 3. надзвы́чай, скра́йне: ***deadly dull*** скра́йне ну́дны
• ***a deadly sin*** сьмяро́тны грэх

deaf [def] adj. 1. глухі́; глухава́ты. 2. безува́жны, неспага́длівы, нячу́лы, глухі́ (*да про́сьбаў*)

deaf and dumb глуханям|ы́ -о́га *m.*

deafen ['defən] v.t. 1. аглуша́ць; рабіць глухі́м. 2. заглуша́ць. 3. рабі́ць гуканепранікальным

deaf-mute [ˌdef'mju:t] n. глуханям|ы́ -о́га *m.*, глуханямá́я *f.*

deal [di:l] – v., **dealt, dealing** – v.i. 1. мець спра́ву, дачыне́ньне: ***Arithmetic deals with numbers*** Арытмэ́тыка займа́ецца лі́камі. 2. ста́віцца, адно́сіцца: ***to deal fairly with everyone*** ста́віцца да ўсі́х справядлі́ва. 3. гандля́ваць: ***a butcher deals in meat*** мясьні́к гандлю́е мя́сам. 4. нано́сіць (*уда́р*). 5. раздава́ць, разьдзяля́ць
– v.t. 1. разьдзяля́ць. 2. раздава́ць ка́рты (*у гульні́*)
– n. 1. Informal пагадне́ньне *n.*, умо́ва *f.*, гандлёвая зьдзе́лка: ***to make a deal with someone*** дамо́віцца, стар-

гава́цца; ***It is a deal*** Дамо́ўлена. 2. Informal праграма́ *f.*; плян, лад -у *m.*: ***a new deal*** но́вая праграма́

• ***a good/great deal*** шмат, цімна́ла: ***he smokes a great deal*** ён шмат ку́рыць

dealer ['di:lər] n. 1. гандля́р -а́ *m.*, гандля́рка *f.*: ***a car dealer*** гандля́р а́ўтамі, а́гент па про́дажы а́ўтаў. 2. той, хто раздае́ ка́рты (*у гульні́*)

dealership ['di:ləʃɪp] n. гандля́рства *n.*, гандля́рская спра́ва

dealing ['di:lɪŋ] n. 1. спо́саб дзе́яньня, ста́ўленьне *n.*, падыхо́д -у *m.* (*да і́ншых*): ***fair dealing*** справядлі́вае захава́ньне. 2. раздава́ньне ка́ртаў

• ***dealings*** гандлёвыя дачыне́ньні, сяброўскія дачыне́ньні

dean [di:n] n. 1. дэка́н -а *m.* (*кале́джу, універсыте́ту або́ факульте́ту*). 2. дэка́н -а *m.*, настая́цель царквы́. 3. найстарэ́йшы ся́бра клю́бу *або́* гру́пы

deanery ['di:nəri] n., pl. **-eries** 1. дэкана́т -у *m.* 2. а) дом дэка́на *або́* настая́ля. б) царко́ўная акру́га

dear [dɪr] – adj. 1. дарагі́; лю́бы; мі́лы. 2. паважа́ны: ***Dear Sir (Madam)*** Паважа́ны спада́р, -ая спада́рыня. 3. дарагі́; каштóўны; высо́кі (*цано́ю*): ***Fruit is still too dear*** Садаві́на яшчэ́ задарага́я

– n. дарагі́ -о́га *m.*, дарага́я *f.*; лю́бы -ага *m.*, лю́бая *f.*; даражэ́нькі -ага *m.*, даражэ́нькая *f.*

– adv. до́рага. а) ***to hold dear the memories of one's childhood*** до́рага цані́ць успамі́ны з свайго́ мале́нства. б) ***to sell dear*** до́рага прадава́ць

– Interj. (*выка́звае зьдзіўле́ньне, шкава́ньне, нецярпліва́сьць*): ***Oh dear! My head aches!*** Бо́жа, як мне бані́ць галава!

dearly ['dɪrli] adv. 1. до́рага. 2. сардэ́чна, лю́ба

dearth [dɜ:rθ] n. 1. неста́ча *f.*, недахо́п -у *m.*: ***a dearth of affection*** неста́ча ла́скі. 2. го́лад -у *m.*: ***in time of dearth*** у ча́се го́ладу

death [deθ] n. 1. сьмерць *f.*, скон -у *m.* 2. канец -ца́ *m.*; пагі́бель *f.*

• ***at death's door*** пры сьме́рці

• ***be bored to death*** занудзі́цца да сьмерці

• ***cause of death*** прычы́на сьме́рці

• ***put to death*** а) забі́ць, пакара́ць сьме́рцю. б) забі́ты

• ***to the death*** на вынішчэ́ньне, на сьмерць, да канца́

deathbed ['deθbed] n. 1. сьмяро́тнае ло́жа. 2. апо́шнія гадзі́ны жыцьця́: ***a deathbed confession*** спо́ведзь у апо́шнюю гадзі́ну жыцьця́

deathblow ['deθblou] n. сьмяро́тны ўда́р

death certificate пасьве́дчаньне аб сьме́рці

deathless ['deθləs] adj. несьмяро́тны; ве́чны, неўміру́чы

deathly ['deθli] – adj. сьмяро́тны, сьмяртэ́льны: ***a deathly pallor*** сьмяро́тная бле́днасьць

– adv. 1. сьмяро́тна, сьмяртэ́льна. 2. мо́цна: ***deathly ill*** мо́цна, сьмяро́тна хво́ры

death penalty сьмяро́тная ка́ра, пакара́ньне сьме́рцю

death rate сьмяро́тнасьць *f.*

debacle [deɪ'bɑ:kəl] n. 1. пара́за *n.*, по́ўны разгро́м, крах -у *m.* 2. крыгало́м -у *m.*

debar [dɪ'bɑ:r] v.t. **(-rr-)** не дапушча́ць, не дапуска́ць; выключа́ць; забараня́ць

debark I [dɪ'bɑ:rk] – v.i. выса́джвацца; сыхо́дзіць на зямлю́ (*з вадапла́ва, ваго́на, самалёта*); выгружа́цца

– v.t. выса́джваць (*пасажы́раў*); выгружа́ць

debark II [ˌdi:'bɑ:rk] v. зьдзіра́ць кару́ з дрэ́ва

debarkation [ˌdi:bɑ:r'keɪʃən] n. вы́садка *f.* (*з карабля́, ваго́на, самалёта*), вы́грузка *f.*

debase [dɪ'beɪs] v. прыніжа́ць; зьніжа́ць, паніжа́ць, (*ва́ртасьць, я́касьць*)

debasement [dɪ'beɪsmənt] n. 1. паніжэ́ньне *n.* (*сябе́ благі́мі ўчы́нкамі*). 2. зьніжэ́ньне ва́ртасьці, я́касьці

debatable [dɪˈbeɪtəbəl] adj. спрэ́чны: ***debatable land*** спрэ́чная тэрыто́рыя

debate [dɪˈbeɪt] – n. 1. дэба́ты *pl. only.* 2. дыскýсія, спрэ́чка *f.*, абмеркава́ньне *n.*
– v.t. 1. ве́сьці спрэ́чку, дыскутава́ць. 2. разгляда́ць, абмяркóўваць спра́ву (*на афіцы́йным насе́джаньні*). 3. разважа́ць, меркава́ць

debater [dɪˈbeɪtər] n. дыспута́нт -а *m.*, дыспута́нтка *f.*; удзе́льнік дэба́таў

debauch [dɪˈbɔ:tʃ] – v.t. 1. псава́ць, дрэ́нна ўплыва́ць; звóдзіць: ***Bad companions have debauched the boy*** Блага́я кампа́нія зьвяла́ хлапца́. 2. псава́ць мара́льна, разбэ́шчваць; спакуша́ць. 3. займа́цца распýстай *або́* абжэ́рствам, п'я́нствам
– n. 1. распýста *f.*, абжэ́рства, п'я́нства *n.* 2. п'я́нка *f.* 3. óргія *f.*

debauchery [dɪˈbɔ:tʃəri] n. **-ries** 1. распýста *f.* 2. распýснае жыцьцё. 3. óргія *f.*

debilitate [dɪˈbɪlɪteɪt] v. абясьсíльваць; аслабля́ць, рабíць квóлым *або́* нядýжым

debility [dɪˈbɪlətɪ] n., pl. **-ties** квóласьць, бясьсíльнасьць, нядýжасьць *f.*

debit [ˈdebɪt] – n., Bookkeep. дэ́біт -у *m.*
– v. запіса́ць у дэ́біт

debrief [ˌdi:ˈbri:f] v.t. распы́тваць, вы-пы́тваць

debris *or* **débris** [dəˈbri:] n. 1. абло́мкі, руíны *pl.*; друз -у *m.* 2. Geol. абло́мкі парóды, нанóсная парóда; дэтры́т -у *m.*

debt [det] n. 1. доўг, дóўгу; *pl.* даўгí: ***get/run into debt*** зале́зьці ў даўгí; ***be in debt*** быць вінава́тым *каму́*. 2. правíна *f.*

debtor [ˈdetər] n. даўжнíк -á *m. & f.*

debug [ˌdi:ˈbʌg] v.t. **-bugged, -bugging** 1. папраўля́ць дэфэ́кт. 2. папраўля́ць зага́ну. 3. разблы́тваць

decade [ˈdekeɪd] n. 1. дзе́сяць гадóў, дзесяцігóдзьдзе -я *n.* 2. дзяся́тка *f.*

decadence [ˈdekədəns] n. 1. заняпа́д -у *m.* 2. пагóршаньне *n.* 3. дэкадэ́нцтва *n.*, дэкада́нс -у *m.*

decadent [ˈdekədənt] – adj. дэкадэ́нцкі, упа́дніцкі, заняпа́лы, падупа́лы
– n. дэкадэ́нт -а *m.*

decaf [ˈdi:kæf] Informal *гл.* **decaffeinated**

decaffeinated [ˌdi:ˈkæfɪneɪtɪd] adj. бескафэíнны

decal [ˈdi:kæl] n. перавóдны малю́нак

decamp [dɪˈkæmp] v. 1. пакідáць ля́гер. 2. выхóдзіць насьпéх *або́* цішкóм; уцячы́

decanter [dɪˈkæntər] n. графíн -а *m.*

decapitate [dɪˈkæpɪteɪt] v. абезгалóвіць, адсячы́ галаву́ (*як пакара́ньне*)

decay [dɪˈkeɪ] – v. 1. гніць; псава́цца (*пра зýбы*). 2. развáльвацца. 3. занепада́ць
– n. 1. гніцьцё, псава́ньне *n.* 2. занепада́ньне *n.*, заняпа́д -у *m.*

decease [dɪˈsi:s] n. сьмерць *f.*; скон -у *m.*
– v.i. памéрці, скана́ць

deceased [dɪˈsi:st] – adj. памéрлы
– n. памéрлы -ага *m.*, памéрлыя *pl.*; нябóжчык -а *m.*, нябóжчыца *f.*

deceit [dɪˈsi:t] n. 1. ашýкваньне, махлява́ньне, падма́ньваньне *n.* 2. ашука́нства *n.*; падма́н -у *m.*, круцéльства *n.*

deceitful [dɪˈsi:tfəl] adj. 1. хлусьлíвы. 2. падма́нлівы, падма́нны, ашука́нскі

deceitfully [dɪˈsi:tfəlɪ] adv. пóдступам, круцéльствам; ашука́нствам

deceive [dɪˈsi:v] v.t. 1. ашýкваць; падма́нваць. 2. махлява́ць

deceiver [dɪˈsi:vər] n. ашука́нец -ца *m.*, махля́р -á *m.*, махля́рка *f.*; круцéль -яля́ *m.*, круцéлька *f.*

December [dɪˈsembər] n. сьнéжань -ня *m.*

decency [ˈdi:sənsɪ] n., pl. **-cies** 1. прыстóйнасьць *f.* 2. вéтлівасьць *f.*

decent [ˈdi:sənt] adj. 1. прыстóйны. 2. вéтлівы. 3. дóсыць дóбры, неблагí, нядрэ́нны: ***decent marks*** дóсыць дóбрыя адзнáкі; ***to earn a decent living*** няблáга зарабля́ць. 4. налéжна апрáнуты: ***Are you decent?*** Ці ты апрáнуты?

decentralize [di:ˈsentrəlaɪz] v.t. дэцэнтралізава́ць

deception [dɪˈsepʃən] n. 1. ашýкваньне *n.*, махлява́ньне *n.* 2. падма́н -у *m.*;

зман, фальш -у *m.*; ілю́зія *f.* 3. ашука́нства, махля́рства *n.*, хі́трасьць *f.*

deceptive [dɪ'septɪv] adj. 1. зма́нлівы; ашука́нскі: ***deceptive calm*** зма́нлівая ці́шыня́. 2. фальшы́вы, падма́нлівы, падма́нны: ***deceptive glances*** падма́нныя по́зіркі

decide [dɪ'saɪd] v. 1. пастана́ўля́ць, прыма́ць пастано́ву. 2. нава́жвацца, ду́мвацца. 3. вырашы́ць (*спро́чку, пыта́ньне*)

decided [dɪ'saɪdɪd] adj. 1. выра́зны, пэ́ўны, бясспро́чны: ***a decided advantage*** бясспро́чная перава́га. 2. мо́цны, цьвёрды (*хара́ктар*), катэгары́чны: ***a man of decided opinions*** чалаве́к катэгары́чных погля́даў

decidedly [dɪ'saɪdɪdlɪ] adv. 1. выра́зна, бясспро́чна. 2. мо́цна; цьвёрда, рашу́ча, нава́жана, катэгары́чна

deciduous [dɪ'sɪdʒuəs] adj. 1. лістапа́дны (*дро́ва, лес*). 2. які́ пэрыяды́чна апада́е (*ліст*) або́ спада́е (*ро́гі*); мало́чны (*зуб*). 3. мімалётны, няста́лы

decimal ['desəməl] adj. дзесятко́вы: ***decimal fraction*** дзесятко́вы дроб; ***decimal point*** кро́пка, яка́я аддзяля́е це́ласьць ад дро́бу

decimate ['desəmeɪt] v.t. 1. вынішча́ць, спусташа́ць; забіва́ць у вялі́кай ко́лькасьці; губі́ць, каслць, зьнішча́ць: ***cholera decimated the population*** хале́ра каслла жы́харства. 2. кара́ць сьме́рцю ко́жнага дзяся́тага. 3. забіра́ць *або́* зьнішча́ць дзяся́тую ча́стку

decimeter or **decimetre** ['desəˌmi:tər] n. дэцыме́тар -ра *m.* (*1/10 ме́тра*)

decipher [dɪ'saɪfər] v.t. 1. расшыфро́ўваць. 2. разьбіра́ць (*не́шта невыра́знае*).

decision [dɪ'sɪʒən] n. 1. рашэ́ньне *n.*, пастано́ва *f.*: ***The judge gives a decision*** Судзьдзя́ выно́сіць пастано́ву. 2. стано́ўкасьць, нава́жанасьць, сто́йкасьць *f.*: ***a man of decision*** рашу́чы чалаве́к

decisive [dɪ'saɪsɪv] adj. 1. нава́жаны, рашу́чы, стано́ўкі. 2. вырашы́льны: ***a decisive victory*** вырашы́льная перамо́га. 3. крыты́чна ва́жны: ***a decisive moment*** крыты́чная часі́на

deck [dek] – n. 1. па́луба *f.* 2. памо́ст, насьці́л -у *m.* (*з до́шак*). 3. кало́да *f.* (*ка́ртаў*)

– v.t. 1. насьціла́ць па́лубу, памо́ст; рабі́ць насьці́л. 2. а) прыбіра́ць; упрыго́жваць (*кве́ткамі*). б) апрана́ць

• ***on deck*** прысу́тны

declaim [dɪ'kleɪm] v. 1. прамаўля́ць напы́шліва, гаварыць з па́тасам. 2. дэкламава́ць, публі́чна прамаўля́ць

declamation [ˌdekləˈmeɪʃən] n. 1. дэкляма́цыя *f.*, выступа́ньне з прамо́ваю, прамаўля́ньне *n.* 2. вы́браная паэ́зія, про́за для дэкляма́цыі; урачы́стая прамо́ва

declaration [ˌdekləˈreɪʃən] n. 1. абве́шчаньне *n.*: ***declaration of independence*** абве́шчаньне незале́жнасьці. 2. заява, дэкляра́цыя *f.*: ***Declaration of Human Rights*** Дэкляра́цыя Правоў Чалаве́ка. 3. дэкляра́цыя (*ро́чаў, тава́ру, абкла́дзеных мы́там*)

declare [dɪ'kler] – v.t. 1. абвяшча́ць: ***to declare war*** абве́сьціць вайну́. 2. заяўля́ць. 3. дэкляраваць (*тава́ры, абкла́дзеныя мы́там*)

– v.i. выка́звацца (*за, супро́ць*)

declassify [ˌdi:'klæsɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** рассакрэ́чваць (*дакумэ́нты*)

declension [dɪ'klenʃən] n. 1. схіл, спад, спуск -у *m.*: ***the declension of the sun toward the west*** спуск со́нца на за́хад. 2. Gram. скланёньне *n.* 3. заняпа́д -у *m.* 4. адступлёньне *n.* (*ад ве́ры, погля́даў, тэ́ксту*). 5. адхілёньне *n.* (*прапано́вы*), ве́тлівая адмо́ва

declinable [dɪ'klaɪnəbəl] adj. 1. Gram. скланя́льны: ***declinable parts of speech*** скланя́льныя часьці́ны мо́вы. 2. ад яко́га мо́жна адмо́віцца

declination [ˌdeklɪ'neɪʃən] n. 1. нахі́л -у *m.*; схіл, спад -у *m.*, адхілёньне *n.* 2. ве́тлівая адмо́ва. 3. дэкліна́цыя *f.*

decline [dɪ'klaɪn] – v. 1. адмаўля́ць: ***He declined to do what he was told*** Ён

адмо́вiўся рабiць то́е, што ямý было́ ска́зана. 2. адхіля́ць: ***to decline an offer*** адхілíць прапано́ву. 3. Gram. скланя́ць. 4. хілíцца; спуска́цца. 5. слабе́ць, занепада́ць
– n. 1. па́даньне *n.* 2. заняпа́д -у *m.* 3. сход, схíл -у *m.* 4. спад, спуск -у *m.*: ***a steep decline*** стро́мкі сход *або́* спуск

declivity [dɪˈklɪvəti] n., pl. **-ties** стро́мкі нахíл, схíл, спуск, адхо́н -у *m.*: ***The declivity of the mountain pass was very steep*** Спуск го́рнага праха́ду быў ве́льмі стро́мкі

decode [ˌdi:ˈkoʊd] v.t. расшыфро́ўваць

decollate [ˌdi:kəˈleɪt] v.t. абезгало́ўліваць

decolonize [di:ˈkɑ:lənaɪz] v.t. 1. дэкалянізава́ць. 2. пазбаўля́ць калёніі

decompose [ˌdi:kəmˈpoʊz] v. 1. гнісьцí, гніць. 2. расклада́ць (*на ча́сткі*). 3. расклада́цца

decomposition [ˌdi:ˌkɑ:mpəˈzɪʃən] n. 1. расклада́ньне *n.*, распа́д -у *m.* 2. гніцьцё *n.*

decompress [ˌdi:kəmˈpres] v.t. зьмяша́ць ціск

decongestant [ˌdi:kənˈdʒestənt] n. разгушча́льнік -у *m.*, сро́дак ад закупо́ркі (*насаво́й по́ласьці*)

decontaminate [ˌdi:kənˈtæmɪneɪt] v.t. 1. абеззара́жваць, ачышча́ць ад шко́дных рэ́чываў. 2. правóдзіць дэкантамінáцыю

decontamination [ˌdi:kənˌtæmɪˈneɪʃən] n. 1. абеззара́жваньне *n.* 2. ачышчэ́ньне *n.* (*ад шко́дных рэ́чываў*). 2. дэкантамінáцыя *f.*

decorate [ˈdekəreɪt] v.t. 1. упрыго́жваць, прыбіра́ць; аздабля́ць. 2. дэкарава́ць. 3. узнагаро́джваць (*мэдалём, о́рдэнам*)

decorated [ˈdekəreɪtɪd] adj. 1. аздо́блены. 2. удэкарава́ны. 3. узнагаро́джаны

decoration [ˌdekəˈreɪʃən] n. 1. упрыго́жаньне, прыбіра́ньне, аздабле́ньне *n.* 2. аздо́ба *f.*, арна́мэнт -у *m.*, дэкара́цыя *f.* 3. узнагаро́да (*мэда́ль, о́рдэн*)

decorative [ˈdekərətɪv] adj. дэкараты́ўны (*кусты́, тканíна*); упрыго́жвальны

decorator [ˈdekəreɪtər] n. дэкара́тар -а *m.*

decorum [dɪˈkɔ:rəm] n. дэко́рум -у *m.*, во́нкавая прысто́йнасьць, ве́тлівае захава́ньне

decoy [dɪˈkɔɪ] – v.t. на́дзіць, прына́джваць, зана́джваць; зава́бліваць
– n. [ˈdi:kɔɪ] 1. прына́да, прыма́нка *f.* 2. па́стка *f.*

decrease [di:ˈkri:s] – v. памянша́ць (-ца), зьмянша́ць (-ца)
– n. [ˈdi:kri:s] 1. паме́ншаньне, зьме́ншаньне *n.* 2. спад -у *m.*: ***The decrease in temperature was ten degrees*** Тэмпэрату́ра спа́ла на дзе́сяць гра́дусаў

decree [dɪˈkri:] – n. 1. дэкрэ́т -у *m.*, ура́давая пастано́ва, ука́з -у *m.* 3. Law суда́вая пастано́ва (*аб развóдзе і пад.*)
– v.t. 1. зага́дваць, дэкрэтава́ць. 2. вырашáць

decrement [ˈdekrɪmənt] n. зьме́ншаньне, зьмяншэ́ньне *n.*; ступе́нь зьмяншэ́ньня

decrepit [dɪˈkrepɪt] adj. кво́лы, хíлы, няду́жы (*ад ста́расьці*); разва́лены

decrepitude [dɪˈkrepɪtu:d] n. кво́ласьць, састарэ́ласьць, няду́жасьць *f.*

decry [dɪˈkraɪ] v., **-cried, -crying** 1. га́ніць, ганьбава́ць; асуджáць. 2. прыніжáць, перaméншваць (*значэ́ньне чаго́-н.*). 3. выка́звацца су́праць

dedicate [ˈdedɪkeɪt] v.t. 1. прысьвячáць (*кнíгу, твор*). 2. прызначáць (*па́мяці каго́-чаго́*). 3. урачы́ста адкрывáць (*мост, буды́нак*)

dedicated [ˈdedɪkeɪtɪd] adj. 1. адда́ны. 2. які́ прысьвяціў сябе́: ***to be dedicated to the cause*** прысьвяці́ць сябе́ спра́ве

dedication [ˌdedɪˈkeɪʃən] n. 1. пасьвячэ́ньне *n.* 2. урачы́стае адкрыцьцё (*устано́вы, схо́ду*): ***the dedication of a new library*** адкрыцьцё но́вае бібліятэ́кі. 3. прысьвячэ́ньне *n.*, адда́насьць *f.* (*спра́ве*). 4. дэдыка́цыя, сло́вы прысьвячэ́ньня (*кнíгі, тво́ру*)

deduce [dɪˈdu:s] v. 1. вывóдзіць (*з агу́льнага пра́вiла*); дахо́дзіць, дадýмваццa, рабіць высно́ву. 2. прасо́чваць (*пахо́джаньне або́ пача́ткі*)

deduct [dɪˈdʌkt] v. 1. адыйма́ць. 2. вылічá́ць (*з запла́ты*)

deductible [dɪˈdʌktəbəl] adj. які́ адыйма́ецца, адлічáецца

deduction [dɪˈdʌkʃən] n. 1. адыйма́ньне *n.*, вылічэ́ньне *n.*: ***deduction in pay*** вылічэ́ньне з запла́ты. 2. вы́лічаная су́ма. 3. Logic. дэду́кцыя *f.* 4. высно́ва *f.*, вы́вад -у *m.*

deed [di:d] – n. 1. учы́нlак -ку, чын -у *m.* 2. умо́ва, дакумэ́нт, акт -у *m.*; ку́пчая *f.*: ***the deed to our house*** ку́пчая на на́шу ха́ту
– v. перадава́ць а́ктам

deem [di:m] v. ду́маць, лічы́ць, уважа́ць: ***I deem it important*** я лічу́, што гэ́та ва́жна

deep [di:p] – adj. 1. глыбо́кі. 2. густы́, мо́цны: ***a deep red color*** цёмна-чырво́ны ко́лер. 3. далёкі (*углы́бкі*). 4. ні́зкі: ***a deep voice*** ні́зкі го́лас. 5. ава́жны, непавярхо́ўны, з глыбо́кім сэ́нсам: ***a speech of deep importance*** ава́жная прамо́ва 6. Figur. цяжкі́ для разуме́ньня. 7. разу́мны, му́дры: ***a deep scholar*** му́дры навуко́вец
– adv. 1. глыбо́ка, глы́бака. 2. по́зна (*пра час*): ***He studied deep into the night*** Ён вучы́ўся да по́зьняе но́чы
– n. глыб *f.*; глыбіня́ *f.*
• ***deep in debt*** па ву́шы ў даўга́х
• ***the deep*** Poet. мо́ра *n.*, акія́н -у *m.*

deepen [ˈdi:pən] v. 1. паглыбля́ць. 2. паглыбля́цца, заглыбля́цца. 3. паніжа́ць (*пра тон*)

deep-freeze [ˈdi:pfri:z] – n. маразі́льнік -а *m.*
– v. замаро́жваць (*прадукты дзе́ля захава́ньня*)

deep-fry [ˌdi:pˈfraɪ] v. варыць у тлу́шчы

deeply [ˈdi:pli] adv. глы́бака, глыбо́ка: ***She feels deeply about it*** Яна́ гэ́та прыма́е глыбо́ка да сэ́рца

deep-rooted [ˌdi:pˈru:tɪd] adj. 1. з глыбо́кім карэ́ньнем. 2. укаране́лы (*тра-ды́цыі, варо́жасьць*)

deep-set [ˌdi:pˈset] adj. 1. глыбо́кі (*пра во́чы*). 2. укаране́лы (*звы́чай, апі́нія*)

deer [dɪr] n. 1. але́нь -я *m.* 2. ла́нь *f.*; казу́ля *f.*, дзікая каза́

deerskin [ˈdɪrskɪn] n. 1. ску́ра але́ня, лася́, казу́лі. 2. а) за́мша *f.*, замш -у *m.* б) во́пратка з за́мшу

deface [dɪˈfeɪs] v.t. 1. псава́ць вы́гляд, бры́дзіць. 2. рабі́ць неразбо́рлівым, нечытэ́льным

defalcate [dɪˈfælkeɪt] v.i. кра́сьці *або́* злоўжыва́ць дове́ранымі грашмі́; рабі́ць растра́ту

defalcation [ˌdi:fælˈkeɪʃən] n. 1. крадзе́ж *або́* злоўжыва́ньне грашмі́, растра́та *f.* 2. скра́дзеная *або́* растра́чаная су́ма. 3. прысво́йваньне чужо́га

defamation [ˌdefəˈmeɪʃən] n. 1. зьняслаўле́ньне, абняслаўле́ньне *n.*, дэфама́цыя *f.* 2. паклёп -у *m.*: ***defamation of character*** кампрамі́та́цыя асо́бы

defamatory [dɪˈfæmətɔ:rɪ] adj. зьнеслаўля́льны, паклёпніцкі

defame [dɪˈfeɪm] v.t. га́ньбіць, зьнеслаўля́ць *каго́*; псава́ць рэпута́цыю *каму́*

default [dɪˈfɔ:lt] – n. 1. недахо́п, недагля́д -у *m.*, незьяўле́ньне ў час: ***lose by default*** прайгра́ць з прычы́ны незьяўле́ньня. 2. нясплачванье *n.*: ***a default on an installment payment*** няспла́та ра́ты даўгу́ ў час. 3. Law незьяўле́ньне ў суд: ***in default of*** дзе́ля адсу́тнасьці *каго́*; дзе́ля нястачы *чаго́*
– v. 1. не зьяві́цца *куды́-не́будзь*. 2. не заплаціць даўгу́ ў час. 3. Law а) не зьяві́цца ў суд. б) прайгра́ць спра́ву дзе́ля незьяўле́ньня ў суд

defeat [dɪˈfi:t] – v.t. 1. пабі́ць, пара́зіць, перамагчы́. 2. разла́дзіць, зрабіць дарэ́мным (*пля́ны*). 3. Law скасава́ць, зрабі́ць нява́жным, анулява́ць
– n. 1. пара́за *f.*; паражэ́ньне *n.*, разгро́м -у *m.*, няўда́ча *f.* 2. разла́джаньне *n.* (*не́чых наме́раў*)

defeatist [dɪˈfi:tɪst] – n. паражэ́нlец -ца *m.*, капітуля́нт -а *m.*
– adj. паражэ́нскі, капітуля́нцкі: ***defeatist attitude*** паражэ́нскае ста́ўленьне

defecate [ˈdefəkeɪt] v. 1. спаражня́цца (*ад ка́лу*). 2. ачышча́цlь (-ца)

defect [ˈdi:fekt] – n. 1. загáна, хíба *f.*, дэфэ́кт, брак -у *m.* 2. нястáча *f.*, недахóп -у *m.*
– v. [dɪˈfekt] пакідáць (*сваю́ краі́ну*), перахóдзіць, перабягáць (*у і́ншую па́ртыю, гру́пу*); уцякáць у і́ншую краі́ну

defection [dɪˈfekʃən] n. 1. дэзэртэ́рства *n.*; ухілéньне ад выканáньня абавя́зкаў. 2. адсту́пніцтва *n.* (*ад пагля́даў, рэлі́гіі, краі́ны*)

defective [dɪˈfektɪv] adj. 1. недасканáлы, няпóўны. 2. благí, слабы́ (*слух, па́мяць*)

defector [dɪˈfektər] n. перабéжчык -а *m.*

defence *гл.* **defense**

defend [dɪˈfend] v. 1. ахóўваць, бараніць: ***to defend oneself*** бараніцца. 2. адстóйваць, дзéяць у падтры́мку. 3. Law а) абараня́ць (*у су́дзе*). б) запярэ́чваць абвінавáчаньням

defendant [dɪˈfendənt] n. абвінавáчаны -ага *m.*; падсу́дны -ага *m.*, падсу́дная *f.*; адкáзьнік -а *m.*

defender [dɪˈfendər] n. абаро́нца -ы *m.*; ахóўнік -а *m.*, ахóўніца *f.*

defense [dɪˈfens] n. 1. абаро́на *f.* 2. ахóва *f.*: ***a defense against cold weather*** ахóва ад хóладу. 3. абаро́нны бок у судóвым працэ́се, у гульні́: ***in defense of*** у абаро́ну кагóсь

defenseless [dɪˈfensləs] adj. безабаро́нны; неабараня́льны: ***defenseless position*** неабараня́льная пазы́цыя

defensive [dɪˈfensɪv] – adj. абаро́нчы; абаро́нны, прызнáчаны для абаро́ны – n. абаро́нная пазы́цыя; абаро́на *f.*

defer I [dɪˈfɜ:r] v., **-ferred, -ferring** адкладáць (*на пасьля́*); адтэрмінóўваць; адця́гваць(ь (-ца)

defer II [dɪˈfɜ:r] v., **-ferred, -ferring** 1. саступáць, лічы́цца з *кім-чым*; падпарáдкавацца; слу́хацца: ***Children should defer to their parents' wishes*** Дзéці павíнны слу́хацца бацькóў

deference [ˈdefərəns] n. 1. паслухмя́насьць *f.*; павáга *f.* 2. пашáна *f.*: ***in deference to ...*** з пашáны да; ***to pay/show deference to*** стáвіцца да *кагó* з пачцíвасьцю, пашáнай

deferential [ˌdefəˈrenʃəl] adj. пóўны павáгі й пашáны; пачцíвы

deferment [dɪˈfɜ:rmənt] n. адклáд -у *m.*, затры́мка *f.*

defiance [dɪˈfaɪəns] n. 1. я́ўны супраці́ў (*аўтарытэ́ту*), непадпарáдкаваньне *n.*, непаслухмя́насьць *f.*: ***in defiance of*** без увáгі на *кагó-што*, насу́перак *каму́-чаму́*. 2. вы́клік -у *m.* (*да бóю, спрэ́чкі*)

defiant [dɪˈfaɪənt] adj. непаслухмя́ны; збунтавáны; задзíрлівы

deficiency [dɪˈfɪʃənsi] n., pl. **-cies** 1. нястáча, адсу́тнасьць *f.* (*патрэ́бнага*). 2. недахóп, дэфіцы́т -у *m.*

deficient [dɪˈfɪʃənt] adj. 1. няпóўны, слабы́: ***deficient in arithmetic*** слабы́ ў арытмэ́тыцы. 2. недастаткóвы; незадавальня́льны: ***deficient in protein*** які́ ня мáе дастаткóва бялку́; ***mentally deficient*** разумóва недаразьві́ты

deficit [ˈdefəsɪt] n. нястáча *f.*, недахóп (*асабл. гро́шай*), дэфіцы́т -у *m.*

defier [dɪˈfaɪər] n. хто кíдае вы́клік; задзíрла -ы *m.*

defile I [dɪˈfaɪl] v. 1. пэ́цкаць, забру́джваць, загáджваць. 2. разбэ́шчваць, псавáць марáльна. 3. апагáньваць, прафанавáць (*сьвятыню́*). 4. ганьбавáць, зьнеслаўля́ць (*рэпутáцыю*)

defile II [dɪˈfaɪl] – n. вузкí прахóд (*у гóрах*), цясьнíна *f.*
– v. ісьцí гуськом, адзíн за адны́м; маршыравáць шарэ́нгай

defilement [dɪˈfaɪlmənt] n. 1. забру́джаньне, загáджаньне *n.* 2. апагáньваньне *n.*, прафанáцыя *f.* 3. тóе, што апагáньвае, прынóсіць гáньбу, нясла́ву

define [dɪˈfaɪn] v. 1. растлумáчваць, пасьня́ць (*сэнс слóва*). 2. азначáць *што*. 3. вызначáць; устанаўля́ць (*правы́, мéжы*). 4. акрэ́сьліваць (*фóрму*). 5. характарызавáць, быць характэ́рнай *абó* істóтнай ры́сай *чагó*

definite [ˈdefənət] adj. 1. выра́зны, я́сны, дакла́дны: ***definite proof*** выра́зны до́каз; ***definite answer*** я́сны адка́з. 2. вы́значаны, акрэ́сьлены. 3. Gram. азнача́льны

definitely [ˈdefənətli] adv. 1. дакла́дна, выра́зна, я́сна. 2. напэ́ўна: ***we will definitely come*** мы напэ́ўна прыйдзем

definition [ˌdefəˈnɪʃən] n. 1. дэфіні́цыя *f.*, азначэ́ньне *n.* 2. азна́чваньне, акрэ́сьліваньне *n.* 3. я́снасьць, выра́знасьць *f.*: ***Good photographs have definition*** До́брыя здымкі — выра́зныя. 4. дакла́днасьць, выра́знасьць *f.*

definitive [dɪˈfɪnətɪv] adj. 1. заключны; канча́льны, канчатко́вы: ***definitive word*** канчатко́вае, апо́шняе сло́ва. 2. а) азнача́льны. б) устано́ўлены, вы́значаны. 3. найбо́льш по́ўны *або́* верагодны: ***a definitive edition*** найбо́льш по́ўнае выда́ньне

definitively [dɪˈfɪnətɪvli] adv. канча́льна, канчатко́ва; напэ́ўна; акрэ́сьлена, я́сна, выра́зна

deflate [ˌdiːˈfleɪt] v. 1. выпушча́ць павет́ра, газ (*з балёну*). 2. зьмяншаць ва́ртасьць, зьніжа́ць: ***deflate prices*** зьніжа́ць цэ́ны. 3. зьмяншацца, зьніжа́цца (*пра цэ́ны*). 4. асаджа́ць: ***deflate his ego*** асадзіць яго́ ганарлівасьць

deflation [dɪˈfleɪʃən] n. 1. выпушча́ньне павет́ра (*зь мя́ча, ка́мэры*). 2. зьніжэ́ньне *n.* 3. дэфля́цыя *f.* (*грашо́вая, геалягі́чная*)

deflect [dɪˈflekt] v. адхіля́ць(ь) (-ца) (*ад про́стага кіру́нку*), згіна́ць(ь) (-ца), зьмяня́ць кіру́нак

deflection or **deflexion** [dɪˈflekʃən] n. 1. а) адхіле́ньне *n.* (*убо́к*). б) велічыня́ (*кут*) адхіле́ньня. 2. адхіле́ньне (*магні́тнай стрэ́лкі*)

deform [dɪˈfɔːrm] v.t. 1. дэфармава́ць, псава́ць фо́рму. 2. га́дзіць, бры́дзіць; нявет́чыць, калет́чыць

deformation [ˌdiːfɔːrˈmeɪʃən] n. дэфармава́ньне, зьмяня́ньне *n.*, дэфарма́цыя *f.*, скажэ́ньне *n.* (*фо́рмы, вы́гляду*)

deformed [dɪˈfɔːrmd] adj. 1. зьнявет́чаны, скалет́чаны, выро́длівы: ***deformed foot*** зьнявет́чаная, выро́длівая нага́. 2. здэфармава́ны

deformity [dɪˈfɔːrməti] n., pl. **-ties** 1. выро́длівасьць, дэфармава́насьць *f.*, ненарма́льная фо́рма: ***Doctors can now cure many deformities*** Лекары́ цяпе́р вылет́чваюць шмат які́я ненарма́льнасьці. 2. а) зьнявет́чаны чалавет́к *або́* жывёліна. б) дэфармава́ная рэч. 3. пачва́рнасьць, бры́дкасьць *f.* (*фізы́чная*)

defraud [dɪˈfrɔːd] v.t. 1. ашу́кваць. 2. ашука́нствам пазбаўля́ць (*гро́шай, правво́ў*)

defray [dɪˈfreɪ] v.t. апла́чваць (*ко́шты або́ выда́ткі*)

defrayal [dɪˈfreɪəl] n. апла́чваньне *n.*, апла́та *f.*

defrost [ˌdiːˈfrɔːst] v.t. адмаро́жваць (*мя́са, ры́бу*), адто́пліваць

deft [deft] adj. 1. умет́лы; спры́тны; спра́ўны; майстэ́рскі. 2. увішны́, жва́вы; гі́бкі, гну́ткі (*пра ро́зум*)

deftly [ˈdeftli] adv. ёмка, спра́ўна, умет́ла; ува́ішна, спры́тна

defunct [dɪˈfʌŋkt] adj. 1. мёртвы, мяртвы́. 2. вы́мерлы. 3. памет́рлы, ужо́ няі́сны: ***a defunct newspaper*** ужо́ няі́сная газэ́та

defuse [ˌdiːˈfjuːz] v.t. 1. разраджа́ць (*мі́ну, бо́мбу*). 2. Figur. разраджа́ць (*сыту́ацыю*)

defy [dɪˈfaɪ] v.t. 1. супраціўля́цца, не падпара́дкавацца; супраці́віцца: ***to defy the law*** не падпара́дкавацца зако́ну. 2. дамага́цца; рабі́ць вы́клік: ***I defy you to prove it*** А ну, дакажы́

degeneracy [dɪˈdʒenərəsi] n. 1. дэгенэра́цыя *f.*, выраджэ́ньне *n.* 2. дэгенэраты́ўнасьць *f.* (*наяўнасьць адзна́каў выраджэ́ньня*)

degenerate [dɪˈdʒenəreɪt] – v. 1. выраджа́цца; занепада́ць (*фізы́чна й мара́льна*); дэгенэрава́ць. 2. Biol. тра́ціць норма́льныя ўла́сьцівасьці

– adj. [dɪˈdʒenərət] выро́дны: ***a degenerate member of a fine family*** вы́радак до́брае сям'і
– n. [dɪˈdʒenərət] 1. вы́радлак -ка *m.*; дэгенэра́т -а *m.* 2. вы́людлак -ка *m.*

degeneration [dɪˌdʒenəˈreɪʃən] n. 1. выраджэ́ньне *n.* (*працэ́с*), дэгенэра́цыя *f.* 2. дэгенэраты́ўнасьць *f.* 3. Biol. выраджэ́ньне *n.*, рэгрэ́с -у *m.*

degradation [ˌdegrəˈdeɪʃən] n. 1. паніжэ́ньне, прыніжэ́ньне *n.* (*мара́льнае*): ***to live in degradation*** жыць у прыніжэ́ньні. 2. аслабле́ньне *n.* (*здаро́ўя*); дэграда́цыя *f.*; заняпа́д -у *m.* (*культу́ры*). 3. Geol. дэграда́цыя *f.* (*гле́бы*)

degrade [dɪˈgreɪd] v.t. 1. паніжа́ць (*ра́нгам*). 2. прыніжа́ць сябе́ (*благі́м учы́нкам*). 3. памянша́ць (*ва́ртасьць*), аслабля́ць (*сі́лу*), пагарша́ць

degrading [dɪˈgreɪdɪŋ] adj. які́ прыніжа́е (*го́днасьць*), прыніжа́льны, зьневажа́льны

degree [dɪˈgri:] n. 1. ступе́нь *f.*: ***to a degree*** да пэ́ўнай ме́ры, у пэ́ўнай ступе́ні; ***by degrees*** паступо́ва. 2. гра́дус -а *m.*, адзі́нка ме́раньня а) тэмпэрату́ры. б) кута́ *або́* дугі́. в) геаграфі́чнае даўжыні́, шырыні́

dehumanize [ˌdi:ˈhju:mənaɪz] v.t. рабі́ць нечалаве́чным, бесчалаве́чным, ба́рбарскім

dehumidify [ˌdi:hjuˈmɪdɪfaɪ] v.t. выця́гваць во́гкасьць (*з паве́тра*), высуша́ць

dehydrate [ˌdi:ˈhaɪdreɪt] v.t. 1. абязво́джваць. 2. сушы́ць: ***to dehydrate vegetables*** сушы́ць гаро́дніну

dehydrated [ˌdi:ˈhaɪdreɪtɪd] adj. 1. абязво́джаны: ***dehydrated milk*** сухо́е малако́. 2. су́шаны (*пра садаві́ну, гаро́дніну*)

dehydration [ˌdi:haɪˈdreɪʃən] n. абязво́джваньне, абязво́джаньне *n.* 2. сушэ́ньне *n.*

deification [ˌdeɪfɪˈkeɪʃən] n. абагаўля́ньне, абагаўле́ньне *n.*

deify [ˈdeɪfaɪ] v.t. абагаўля́ць: ***some deify wealth, others power*** адны́ абагаўля́юць бага́ццьце, другі́я ўла́ду

deign [deɪn] v. рабі́ць ла́ску, лічы́ць патрэ́бным: ***He did not deign to answer us*** Ён не палічы́ў патрэ́бным нам адказа́ць

deity [ˈdi:əti] n., pl. **-ties** 1. бо́ства *n.*, бог -а *m.*, багі́ня *f.* 2. бо́скасьць *f.*

deject [ˈdɪdʒekt] v. гнясьці́; прыгнята́ць, прыгне́чваць; засмуча́ць

dejected [dɪˈdʒektɪd] adj. прыгне́чаны, су́мны; прыбі́ты (*го́рам*); абезнадзе́ены

dejection [dɪˈdʒekʃən] n. прыгне́чанасьць *f.*; марко́та *f.*, сум -у *m.*, абезнадзе́яньне *n.*

delay [dɪˈleɪ] – v.t. 1. адкладза́ць. 2. замару́джваць, затры́мваць: ***The accident delayed the train for two hours*** У вы́ніку выпа́дку цягні́к затрыма́ўся на дзьве гадзі́ны. 3. пазьні́цца; мару́дзіць; забаві́цца
– n. 1. адкладза́ньне, адця́гваньне, заця́гваньне *n.*; адкла́д -у *m.* 2. затры́мка *f.*; адтэрмінова́ўка *f.*: ***without delay*** безадкла́дна

delegate [ˈdelɪgət] – n. дэлега́т -а *m.*, дэлега́тка *f.*; прадстаўні́к -а́ *m.*, прадстаўні́ца *f.*
– v. [ˈdelɪgeɪt] пасыла́ць *або́* прызнача́ць *каго́* дэлега́там, дэлегава́ць. 2. перадава́ць паўнамо́цтвы. 3. даруча́ць

delegation [ˌdelɪˈgeɪʃən] n. 1. дэлега́цыя *f.* 2. дэлегава́ньне *n.*

delete [dɪˈli:t] v. 1. выкрэ́сьліваць, вычы́ркваць. 2. сьціра́ць

deleterious [ˌdelɪˈtɪrɪəs] adj. шкадлі́вы, шко́дны

deletion [dɪˈli:ʃən] n. выкрэ́сьліваньне, сьціра́ньне *n.*

deliberate [dɪˈlɪbərət] – adj. 1. сумы́сны, наўмы́сны; сьве́дамы, абду́маны: ***a deliberate lie*** наўмы́сная хлусьня́. 2. асьцяро́жны, аба́члівы
– v.i. [dɪˈlɪbəreɪt] меркава́ць, ду́маць; разважа́ць, раздýмваць

– v.t. [dɪˈlɪbəreɪt] абмяркóўваць, разглядáць: ***to deliberate over the question*** абмяркóўваць пытáньне

deliberately [dɪˈlɪbərətli] adv. сьвéдама, з намéрам, знарóк; сумы́сьля

deliberation [dɪˌlɪbəˈreɪʃən] n. 1. рóздум -у *m.*, развáга *f.*, развáжаньне *n.*: ***after long deliberation*** пасьля дóўгай развáгі. 2. абмяркóўваньне *n.*; нарáды *pl.*; дыскýсія *f.* 3. асьцярóжнасьць, абáчлівасьць *f.* 4. павóльнасьць *f.*

deliberative [dɪˈlɪbəreɪtɪv] adj. абмеркавáльны (*сход*)

delicacy [ˈdelɪkəsi] n., pl. **-cies** 1. далікáтнасьць, грáцыя *f.* 2. тóнкасьць, чýйнасьць *f.* (*слы́ху й адчувáньня*). 3. чýласьць, урáзьлівасьць, чýльлівасьць *f.* 4. квóласьць *f.* 5. ласýнак -ку, дэлікатэ́с -у *m.*, прысмáкі *pl. only*

delicate [ˈdelɪkət] adj. 1. далікáтны, лагóдны: ***delicate colors*** мя́ккія кóлеры; ***a delicate situation*** далікáтнае станóвішча. 2. тóнкі, цéнкі. 3. крóхкі, лóмкі. 4. адчувáльны, чýльлівы, чýлы (*інструмэ́нт*), тóнкі. 5. квóлы

delicatessen [ˌdelɪkəˈtesən] n. 1. гастранóм -а *m.* 2. дэлікатэ́сы *pl.* (*прадýкты*)

delicious [dɪˈlɪʃəs] adj. 1. вéльмі смáчны, духмя́ны, прыéмны. 2. чарóўны, захапля́льны

delict [dɪˈlɪkt] n., Law правапарушэ́ньне *n.*; злачы́нства *n.*

delight [dɪˈlaɪt] – n. асалóда *f.*, вялíкая прыéмнасьць; уцéха *f.*; рáдасьць *f.*; раскóша *f.*

– v. 1. вéльмі цéшыць(ца), падабáцца, рáдаваць(ца), захапля́ць(ца): ***to take delight in music*** нацéшвацца мýзыкай. 2. давáць вялíкую асалóду

delighted [dɪˈlaɪtəd] adj. захóплены; рáдасны; вéльмі задавóлены: ***I am delighted to meet you*** Мне вéльмі прыéмна з Вáмі пазнаёміцца

delightful [dɪˈlaɪtfəl] adj. вéльмі прыéмны, цудóўны

delimit [ˌdiːˈlɪmɪt] v.t. вызначáць мяжý, разьмяжóўваць

delimitation [dɪˌlɪmɪˈteɪʃən] n. разьмяжóўваньне *n.*, вызначэ́ньне мéжаў

delinquency [dɪˈlɪŋkwənsi] n., pl. **-cies** 1. правíннасьць, віна́ *f.*; прастýпства *n.* 2. правапарушэ́ньне *n.* 3. пратэрмінавáны доўг

delinquent [dɪˈlɪŋkwənt] – adj. 1. які́ парушáе закóн; злачы́нны. 2. неаплáчаны; пратэрмінавáны (*доўг, падáтак*): ***delinquent taxes*** неаплáчаныя падáткі

– n. злачы́нец -ца *m.*, злачы́нка *f.*: ***juvenile delinquent*** непаўналéтні злачы́нец

delirious [dɪˈlɪrɪəs] adj. 1. у стáне трызнéньня, галюцынáцыі; непрытóмны: ***to be delirious*** трызьніць. 2. ашалéлы (*ад рáдасьці*); разьюшаны: ***to be delirious with joy*** ашалéць ад рáдасьці

delirium tremens бéлая гарáчка

deliver [dɪˈlɪvər] v.t. 1. вызваля́ць; збаўля́ць ад *кагó-чагó*: ***"Deliver us from evil"*** «Збаў нас ад злóга». 2. дастачáць, дастаўля́ць; разнóсіць (*пóшту*). 3. перадавáць: ***to deliver a message*** перадáць вéстку. 4. абвяшчáць (*прысýд*); гаварыць (*прамóву*); чытáць (*лéкцыю*). 5. прымáць рóды. 6. выкóнваць абяцáньне: ***The politician did not deliver on his promises*** Палíтык ня выканаў сваíх абяцáньняў

deliverance [dɪˈlɪvərəns] n. 1. вызвалéньне, збавéньне, выратавáньне *n.* 2. прысýд -у *m.*, пастанóва *f.*

deliverer [dɪˈlɪvərər] n. 1. вызвóльнік -а, вызваліцель -я *m.*; выратавáльнік -а *m.*; выбавіцель -я *m.* 2. дастаўнік -а *m.*

delivery [dɪˈlɪvəri] n., pl. **-ries** 1. дастáва, дастáўка *f.*; разнóс -у *m.*: ***special delivery*** тэрмінóвая дастáўка. 2. здáча *f.* (*гóраду вóрагу*), перадáча. 3. а) манéра гýтаркі, маўлéньня. б) спóсаб падáчы (*мячá*). 4. вызвалéньне, выбаўлéньне *n.* 5. рóды *pl. only.* 6. тавáр, які́ мáе быць дастáўлены

dell [del] n. лясíстая лагчы́на

delude [dɪ'lu:d] v.t. увóдзіць у зман, ашýкваць: ***to delude oneself*** ашýкваць сябé, цéшыць (*надзéяй, дýмкай*)

deluge ['delju:dʒ] – n. 1. патóп -у *m.* 2. улéва, залéва *f.*; лíвень -ўня *m.* 3. Figur. патóк -у *m.* (*слóваў*), град -у *m.* (*пытáньняў*); навáл -у *m.* (*закáзаў*), натóўпы *pl.* (*пакупнікóў*)
– v. заліваць; затапля́ць, засыпáць: ***to deluge with invitations*** засы́паць запрóсінамі
• ***the Deluge*** бíблéйскі сусьвéтны патóп

delusion [dɪ'lu:ʒən] n. 1. зман -у *m.*; памы́лка *f.* 2. памылкóвая дýмка, памылкóвы пагля́д. 3. ілюзія, галюцынáцыя *f.* 4. мáнія *f.*: ***delusion of grandeur*** мáнія вéлічы

delusive [dɪ'lu:sɪv] adj. падмáнлівы, падмáнны; фальшы́вы

de luxe or **deluxe** [də'lʌks] adj. раскóшны, элегáнтны

delve [delv] v. 1. капáць. 2. капáцца, кóрпацца (*у кнíгах, дакумэ́нтах*); заглыбля́цца

demagogic [ˌdemə'gɑ:gɪk] adj. дэмагагíчны

demagoguery ['deməgɑ:gəri] n. дэмагóгія *f.*

demand [dɪ'mænd] – n. 1. патрабавáньне *n.*; вымóга *f.*, вымагáньне, дамагáньне *n.* 2. патрэ́ба *f.*: ***I have many demands on my time*** У мянé шмат спрáваў. 3. Econ. пóпыт, зáпыт -у *m.*, запатрабавáньне *n.*: ***to be in great demand*** быць у вялíкім пóпыце; ***This article is in demand*** на гэ́ты тавáр ёсьць пóпыт: ***demand and supply*** пóпыт і прапанóва
– v. 1. дамагáцца; патрабавáць. 2. вымагáць, патрабавáць. 3. выклікáць

demarcation [ˌdi:mɑ:r'keɪʃən] n. 1. дэмаркáцыя *f.*, адмежавáньне, разьмежавáньне *n.* 2. аддзялéньне; адрóзьненьне *n.*

demean I [dɪ'mi:n] v.t. (oneself) прыніжáць сябé, прыніжáцца

demean II [dɪ'mi:n] v.t. павóдзіць сябé, трымáцца, трымáць сябé

demeanor, Brit. **demeanour** [dɪ'mi:nər] n. павóдзіны *pl.*, трымáньне *n.*; вы́гляд -у *m.*; манéры *pl.*: ***a quiet, modest demeanor*** ціхія, сьціплыя павóдзіны

dement [dɪ'ment] v.t. давóдзіць да вар'яцтва

demented [dɪ'mentəd] adj. звар'яцéлы; вар'я́цкі; ненармáльны

dementia [dɪ'menʃə] n. вар'я́цтва *n.*

demerit [ˌdɪ':merɪt] n. 1. вáда *f.*; загáна *f.*; недахóп -у *m.* 2. зáкід -у *m.*; благáя ацэ́нка

demilitarization [ˌdi:ˌmɪlɪtərə'zeiʃən] n. дэмілітарызáцыя *f.*, раззбраéньне *n.*

demilitarize [ˌdi:'mɪlɪtəraɪz] v.t. 1. правóдзіць дэмілітарызáцыю, дэмілітарызавáць. 2. увóдзіць цывíльную ўлáду зáміж ваéннае

demise [dɪ'maɪz] – v.t. Law a) перадавáць у спáдчыну. б) перадавáць (*каралéўскую ўлáду пасьля́ сьмéрці ці зрачэ́ньня*)
– v.i. 1. перахóдзіць у спáдчыну. 2. памірáць
– n. 1. сьмерць *f.*, скананьне *n.* 2. Law перадáча маёмасьці ў спáдчыну. 3. перадáча каралéўскае ўлáды, карóны

demission [dɪ'mɪʃən] n. 1. дэмíсія, адстáўка *f.* 2. адмаўлéньне *n.*, абдыкáцыя *f.*

demobilization [dɪˌmoʊbələ'zeɪʃən] n. дэмабілізáцыя *f.*

demobilize [dɪ'moʊbəlaɪz] v.t. дэмабілізавáць

democracy [dɪ'mɑ:krəsi] n., pl. **-cies** дэмакрáтыя *f.*

democrat ['deməkræt] n. дэмакрáт -а *m.*, дэмакрáтка *f.*
• ***Democrat*** ся́брa Дэмакраты́чнае пáртыі ў ЗША

democratic [ˌdemə'krætɪk] adj. дэмакраты́чны

democratization [dɪˌmɑ:krətə'zeɪʃən] n. дэмакратызáцыя *f.*

democratize [dɪˈmɑ:krətaɪz] – v.t. дэмакратызава́ць
– v.i. дэмакратызава́цца

demodulate [ˌdi:ˈmɑ:dʒəleɪt] v.t., Electronics выпрамля́ць

demography [dɪˈmɑ:grəfi] n. дэмагра́фія *f.*

demolish [dɪˈmɑ:lɪʃ] v.t. 1. зно́сіць (*дом*); раскіда́ць (*мост*); разьбіра́ць (*ха́ту*); бурыць, разбура́ць. 2. зьнішча́ць

demolition [ˌdemə'lɪʃən] n. 1. разбура́нье, разбурэ́ньне *n.*, знос (*будынкаў*). 2. нішчэ́ньне, руйнава́ньне *n.*

demon [ˈdi:mən] n. 1. д'я́бал -ла *m.*, нячы́стая сі́ла; злы дух; 2. ліхадзе́й -я *m.*, лю́ты чалаве́к, зьвяру́га *f.* 3. Figur. чалаве́к зь вялі́кай энэ́ргіяй або́ вытрыва́ласьцю: ***He is a demon for work*** Ён працу́е як д'я́бал. 4. Greek Myth. дэ́ман -а *m.*

demonic [dɪˈmɑ:nɪk] or **demonical** [dɪˈmɑ:nɪkəl] adj. 1. д'я́бальскі, дэмані́чны; лю́ты, нечалаве́чы. 2. злы; шалёны, разью́шаны. 3. апанта́ны, апанава́ны злым ду́хам

demonstrate [ˈdemənstreɪt] – v.t. 1. давэ́дзіць, дака́зваць. 2. ілюстрава́ць; дэманстрава́ць. 3. я́ўна выяўля́ць (*пачу́ьці*)
– v.i. прыма́ць удзе́л у дэманстра́цыі, дэманстрава́ць

demonstration [ˌdemənˈstreɪʃən] n. 1. дэманстра́цыя *f.*, пака́з -у *m.* 2. до́каз, тлумачэ́ньне (*пры дапамо́зе прыкладаў або́ экспэрыме́нтаў*). 3. выяўле́ньне -я *n.* (*пачу́ьцяў, ра́дасьці*)

demonstrational [ˌdemənˈstreɪʃənəl] adj. дэманстрацы́йны

demonstrative [dɪˈmɑ:nstrətɪv] adj. 1. нагля́дны; тлумача́льны, паказа́льны. 2. нестрыма́ны; дэманстрацы́йны. 3. Gram. паказа́льны, указа́льны: ***demonstrative pronouns*** паказа́льныя, указа́льныя займе́ньнікі

demonstrator [ˈdemənstreɪtər] n. 1. дэманстра́тар, пака́звальнік -а *m.*. 2. дэманстра́нт -а *m.*, дэманстра́нтка *f.*

demoralization [dɪˈmɔ:rələˈzeɪʃən] n. дэмаралізацыя *f.*; заняпа́д но́раваў, ду́ху або́ дысцыпліны

demoralize [dɪˈmɔ:rəlaɪz] v.t. 1. псава́ць мара́льна, дэмаралізава́ць. 2. аслабля́ць дух, запа́л; падрыва́ць дысцыпліну. 3. прыво́дзіць у замяша́ньне й бязла́д

demote [ˌdi:ˈmoʊt] v.t. пані́зіць (*ра́нгам або́ пазы́цыяй*)

demotion [ˌdi:ˈmoʊʃən] n. паніжэ́ньне *n.* (*ра́нгам, на слу́жбе*)

demur [dɪˈmɜ:r] **-murred, -murring** – v.i. вага́цца, хіста́цца; мару́дзіць
– n. 1. адкла́д -у *m.*, вага́ньне *n.* 2.пярэ́чаньне *n.*

demure [dɪˈmjʊr] adj. 1. сарамлі́вы, сьці́плы; какэ́тліва стры́маны. 2. пава́жны, развáжны; цьвяро́зы

den [den] n. 1. бярло́га *f.*, ло́гава *n.* 2. пячо́ра *f.* 3. Informal прыто́н -у *m.* (*гульнёвы, зладзе́йскі*). 4. пако́й для чыта́ньня, адпачы́нку

denationalize [ˌdi:ˈnæʃənəlaɪz] v.t. 1. пазбаўля́ць нацыяна́льных правоў, хара́ктару. 2. дэнацыяналізава́ць (*індустрыю, ба́нкі*)

denaturalize [ˌdi:ˈnætʃərəlaɪz] v.t. 1. рабі́ць ненатура́льным, шту́чным. 2. пазбаўля́ць ране́й да́дзенага грамадзя́нства

denature [di:ˈneɪtʃər] v.t. 1. зьмяня́ць натура́льныя асабліва́сьці, сво́масьці. 2. дэнатурава́ць (*сьпірт*)

denial [dɪˈnaɪəl] n. 1. пярэ́чаньне, адмаўле́ньне *n.*, адмо́ва *f.* 2. абвяржэ́ньне *n.* 3. вырачэ́ньне *n.*: ***Peter's denial of Christ*** Пятро́ва вырачэ́ньне Хрыста́; адмаўле́ньне ад асабі́стых выго́даў

denigrate [ˈdenɪgreɪt] v.t. чарні́ць (*хара́ктар, рэпута́цыю*); паніжа́ць

denizen [ˈdenɪzən] n. 1. жы́хар -а́, насе́льнік -а *m.*: ***Fish are denizens of the sea*** Ры́бы — насе́льнікі мо́ра. 2. чужы́нец, яко́му нада́дзеныя пэ́ўныя правы́. 3. запазы́чанае сло́ва. 4. акліматызава́ная расьлі́на, зьвер, пту́шка

denominate [dɪˈnɑ:mɪneɪt] – v. даваць назо́ў *чаму́*, называ́ць, абазнача́ць
– adj. [dɪˈnɑ:mɪnət] наймéнны (*лік*)
denomination [dɪˌnɑ:mɪˈneɪʃən] n. 1. на́зва *f.*, назо́ў -ву *m.* 2. наймéньне *n.*: ***to reduce kilograms and grams to the same denomination*** вы́разіць кілагра́мы й гра́мы ў адны́м наймéньні. 3. веравызна́ньне *n.*, сэ́кта *f.*
denominator [dɪˈnɑ:mənеɪtər] n. 1. Math. назо́ўнік -а *m.* (*дро́бу*), дзе́льнік -а *m.*: ***to reduce to a common denominator*** прывéсьці да агу́льнага назо́ўніка
denote [dɪˈnoʊt] v.t. 1. зна́чыць; абазнача́ць, азнача́ць. 2. пака́зваць
denounce [dɪˈnaʊns] v.t. 1. асуджа́ць, га́ніць, ганьбава́ць, публі́чна крытыкава́ць. 2. выдава́ць; дано́сіць; абвінава́чваць. 3. дэнансава́ць (*умо́ву*)
denouncement [dɪˈnaʊnsmənt] n. *гл.* **denunciation**
dense [dens] adj. 1. густы́: ***a dense fog*** густы́ тума́н; ***a dense forest*** пагуда́стая пу́шча. 2. глыбо́кі; вялі́кі; непрасяка́льны (*матэрыя́л*), непранікальны, непрахо́дны. 3. шчы́льны, кампа́ктны: ***dense texture*** густа́я тканіна. 4. Figur. тупы́, прыту́плены: ***He is dense today*** Ён прыту́плены сёньня
densely [ˈdensli] adv. гу́ста; шчы́льна: ***a densely populated area*** гу́ста насе́леная мясцо́васьць
density [ˈdensəti] n., pl. **-ties** 1. гушчыня́ *f.*; шчы́льнасьць *f.*: ***population density*** шчы́льнасьць насе́льніцтва, насе́ленасьць *f.* 2. Phys. удзе́льная вага́
dent I [dent] – n. 1. вы́емка, запа́дзіна *f.*, уру́б -у *f.* (*ад уда́ру не́чым тупы́м*); выбо́іна *f.*; увагну́тае ме́сца. 2. слабо́е ме́сца; перало́м -у *m.*
– v.t. угіна́ць
– v.i. угіна́цца
dent II [dent] n. 1. зу́бы ў ко́ле, грэ́бні. 2. насе́чка, зару́бка *f.*; зару́біна *f.*; ме́тка *f.*, знак, сьлед -у *m.*
dental [ˈdentəl] – adj. 1. зубны́: ***dental technician*** зубны́ тэ́хнік. 2. Phon. зубны́
– n. зубны́ зы́чны: ***"T" and "d" are dentals*** «Т» і «д» — зубны́я зы́чныя
dented [ˈdentɪd] adj. шчарба́ты, увагну́ты, уці́снуты
dentifrice [ˈdentəfrɪs] n. зубна́я па́ста, зубны́ парашо́к
dentin [ˈdentɪn] n. дэнты́н -у *m.* (*касьці́стая ча́стка зу́ба*)
dentist [ˈdentəst] n. зубны́ ле́кар, дантыст -а *m.*, дантыстка *f.*
dentistry [ˈdentɪstri] n. зубалячэ́ньне *n.*, прафэ́сія зубно́га ле́кара
dentition [denˈtɪʃən] n. 1. прарэ́званьне зубо́ў. 2. фо́рма і разьмяшчэ́ньне зубо́ў: ***Dogs and wolves have the same dentition*** Саба́кі й ваўкі ма́юць такія са́мыя зу́бы. 3. зу́бы *pl.*
denture [ˈdentʃər] n. зубны́ пратэ́з
denude [dɪˈnu:d] v.t. агаля́ць, зьдзіра́ць, абдзіра́ць, здыма́ць (*дагала́*): ***denuded trees*** аго́леныя дрэ́вы (*бязь ліста́ў*)
denunciate [dɪˈnʌnsieɪt] v.t. *гл.* **denounce**
denunciation [dɪˌnʌnsiˈeɪʃən] n. 1. публі́чнае асуджэ́ньне, абвінава́чаньне, дано́с. 2. дэнансава́ньне *n.*, дэнанса́цыя *f.*
denunciator [dɪˈnʌnsieɪtər] n. абвінава́ўца -ы, дака́зчык, дано́счык -а *m.*, дано́счыца *f.*
deny [dɪˈnaɪ] v.t. **-nied, -nying** 1. пярэ́чыць. 2. адмаўля́ць: ***to deny someone the favor*** адмо́віць каму́-н. у паслу́зе. 3. адмаўля́цца; адпіра́цца; адрака́цца: ***to deny oneself something*** адмаўля́ць сабе́ ў чым-н.
deodorant [diˈoʊdərənt] – n. дэзадара́нт -у *m.*
– adj. які́ забіва́е па́хі
deodorize or **deodorise** [diˈoʊdəraɪz] v. забіва́ць пах, пазбаўля́ць па́ху, дэзадарава́ць
deoxidize or **deoxidise** [diˈɑ:ksɪdaɪz] v. раскісьля́ць, адыма́ць кісларо́д
depart [dɪˈpɑ:rt] v.i. 1. ад'яжджа́ць, адыхо́дзіць; выхо́дзіць: ***to depart*** (from) адхіля́цца (*ад но́рмы*). 2. памéрці

departed [dɪˈpɑːrtəd] – n., sing. and pl. памéрлы -ага *m.*, памéрлая *f.*, памéрлыя *pl.*
– adj. памéрлы, мінýлы

department [dɪˈpɑːrtmənt] n. 1. аддзéл -у *m.*; галінá *f.* 2. дэпартáмэнт -у *m.*, міністэ́рствa -а *n.*: ***the Department of Justice*** Міністэ́рства юстыцыі; ***the State Department*** Дзяржáўны Дэпартáмэнт (*Міністэ́рства замéжных спрáваў ЗША*)

department store універсáльная крáма, універмáг -а *m.*

departure [dɪˈpɑːrtʃər] n. 1. ад'éзд, адыхóд -у *m.* 2. адступлéньне *n.* (*ад старыя́х но́рмаў*). 3. но́вае зыхóднае ста-но́вішча (*дзéяньня*): ***new departures*** но́выя шляхí (*дзéяньня, ду́маньня*). 3. сьмерць *f.*

depend [dɪˈpend] v.t. 1. (upon) залéжаць ад *чаго́*: ***to depend on the weather*** залéжаць ад надво́р'я. 2. (on) здавáцца на *каго́-што*; давяpáцца, быць пэ́ўным у *кім-чым*. 3. (on) быць на ўтрымáньні. 4. зьвісáць

dependable [dɪˈpendəbəl] adj. пэ́ўны, надзéйны, верагóдны, на якóга мóжна спадзявáцца: ***dependable news*** верагóдныя вéсткі

dependance [dɪˈpendəns] n. *гл.* **dependence**

dependancy [dɪˈpendənsi] n. *гл.* **dependency**

dependant [dɪˈpendənt] n. *гл.* **dependent**

dependence [dɪˈpendəns] or **dependance** 1. (on) залéжнасьць *f.* 2. давéр -у *m.*: ***to put dependence in someone*** давяpáць камý-н. 3. апóра *f.*

dependency [dɪˈpendənsi] n. or **dependancy**, n., pl. **-cies** 1. край *або́* тэрытóрыя, залéжныя ад іншае дзяржáвы. 2. залéжнасьць, падпарáдкаванасьць, падлéгласьць *f.* 3. прыбудóва *f.*, крылó *n.* (*будыні́ны*)

dependent [dɪˈpendənt] – adj. 1. залéжны. 2. на ўтрымáньні. 3. Gram. дадáны: ***a dependent clause*** дадáны сказ. 4. павíслы: ***dependent clusters of cherries*** павíслыя пучкí вíшань.
– n. утрымáнlец -ца *m.*, утрымáнка *f.*

depict [dɪˈpɪkt] v.t. апíсваць; перадавáць (*малю́нкам, сло́вамі, му́зыкай*)

deplete [dɪˈpliːt] v.t. вычэ́рпваць (*запáсы, сíлы*)

deplorable [dɪˈplɔːrəbəl] adj. 1. жáласны, жалюгóдны; пры́кры, ганéбны: ***a deplorable accident*** пры́кры вы́падак; ***a deplorable misuse of money*** вáртае жáлю злоўжываньне грашы́ма. 2. вéльмі благí, ганéбны: ***deplorable living conditions*** мізэ́рныя ўмóвы жыцьця́

deplore [dɪˈplɔːr] v.t. шкадавáць; аплáкваць

deploy [dɪˈplɔɪ] – v.t. разьмяшчáць, разгóртваць; пашырáць; дысьлякóўваць: ***to deploy the military troops*** разгóртваць, разьмяшчáць вайскóвыя аддзéлы
– v.i. разьмяшчáцца; дысьлякóўвацца

deployment [dɪˈplɔɪmənt] n. разьмяшчэ́ньне *n.*; разгóртваньне *n.*, дысьлякáцыя *f.*

depone [dɪˈpoʊn] v. сьвéдчыць пад прыся́гай

deponent [dɪˈpoʊnənt] n. сьвéдка пад прыся́гай

depopulate [ˌdiːˈpɑːpjəleɪt] v.t. 1. абязьлю́джваць. 2. Obsol. спусташáць (*край*)

depopulated [ˌdiːˈpɑːpjəleɪtəd] adj. абязьлю́дзелы, абязьлю́днены, абязьлю́джаны

depopulation [ˌdiːˌpɑːpjəˈleɪʃən] n. абязьлю́дніваньне, абязьлю́дзеньне *n.*

deport [dɪˈpɔːrt] v.t. 1. высылáць, сылáць (*у выгнáньне*). 2. (oneself) захóўвацца, трымáцца, трымáць сябé

deportation [ˌdɪpɔːrˈteɪʃən] n. вы́сылка, ссы́лка *f.*; выгнáньне *n.*, дэпартáцыя *f.*

deportment [dɪˈpɔːrtmənt] n. захаванне, трымáньне *n.*, павóдзіны *pl. only*: ***gentlemanly deportment*** джэнтльмэ́нскія павóдзіны

depose [dɪˈpouz] v.t. 1. здыма́ць; скі-да́ць (*з паса́ды, тро́ну*). 2. сьве́дчыць
deposit [dɪˈpɑ:zət] – v. 1. кла́сьці (*на стол, у банк*). 2. дава́ць зада́так. 3. адкладáць, нано́сіць: ***The flood deposited a layer of mud*** Павóдка нанéсла пласт гра́зі. 4. аддава́ць у схóвішча. 5. Geol. ***to be deposited*** залега́ць (*пра соль, мінэра́лы*). 6. адстóйвацца; ася-да́ць, дава́ць адстóй, аса́дак
– n. 1. укла́д -у *m.* (*у банк*). 2. зада́т|ак -ку *m.*; дэпазы́т -у *m.*; закла́д, залóг -у *m.* 3. адкла́ды *pl. only* (*пяску́, гра́зі*); аса́д|ак -ку *m.*; аса́дкі *pl.* 4. Geol. пакла́ды, за́лежы *pl.*: ***deposits of coal*** пакла́ды каме́ннага ву́галю
• ***on deposit*** а) у ба́нку. б) на захава́ньні
depositary [dɪˈpɑ:zəteri] n., pl. **-taries** 1. дове́раная асóба *ці* фі́рма. 2. склад -у *m.*, схóвішча -а *n.*
deposition [ˌdepəˈzɪʃən] n. 1. звальне́нье, зьня́цьце, зьвяржэ́ньне *n.* (*з паса́ды, з тро́ну*). 2. Law дэкляра́цыя *f.*, сьве́дчаньне пад прыся́гай, паказа́ньне *n.* 3. адстóйваньне *n.* (*аса́дку, адстóю*), адстóй -ю *m.*, аса́д|ак -ку *m.*
depositor [dɪˈpɑ:zətər] n. 1. укла́днік -а *m.*, уклада́льнік (*грашóвага ўкла́ду*), укла́дніца *f.*
depository [dɪˈpɑ:zətɔ:ri] n., pl. **-ries** склад -у *m.*, схóвішча -а *n.*
depot [ˈdi:pou] n. 1. склад -у *m.*, дэпó *n.*, *indecl.* 2. дэпó *n.*, *indecl.*, чыгу́начны *абó* аўтóбусны парк
deprave [dɪˈpreɪv] v.t. 1. разбэ́шчваць. 2. Obsol. га́ньбіць, зьнеслаўля́ць (*дóбрае ймя*)
depraved [dɪˈpreɪvd] adj. мара́льна сапсу́ты; разбэ́шчаны, распу́сны
depravity [dɪˈprævəti] n., pl. **-ties** 1. мара́льная сапсу́тасьць, разбэ́шчанасьць, распу́снасьць, распу́ста *f.* 2. злы́я немара́льныя ўчы́нкі
deprecate [ˈdeprəkeɪt] v. асуджа́ць; вóстра выступа́ць супрóць; пратэставáць супрóць *кагó-чагó*
depreciate [dɪˈpri:ʃieɪt] v.t. 1. зьмяншáць, зьніжáць (*ва́ртасьць абó цану́*). 2. абясцэ́ньваць, гаварыць пага́рдліва, без пава́гі, прымяншáць (*зна́чаньне*)
depreciation [dɪˌpri:ʃiˈeɪʃən] n. паніжэ́ньне, зьмяншэ́ньне (*ва́ртасьці*)
depredation [ˌdeprəˈdeɪʃən] n. 1. разбóй -ю *m.*, рабу́н|ак -ку *m.* 2. спусташэ́ньне *n.*, шкóда *f.*
depress [dɪˈpres] v.t. 1. гнéсьці, прыгнятáць. 2. прыбівáць (*мара́льна*); засмучáць. 3. націскáць, прыціскáць. 4. зьніжáць (*цану́*). 5. аслабля́ць
depressant [dɪˈpresənt] – n. 1. супакая́льнае *n.* (лек). 2. стры́мваньне *n.*: ***appetite depressant*** срóдак для стры́мваньня апэты́ту
– adj. супакая́льны, стры́мвальны
depressed [dɪˈprest] adj. 1. су́мны; змрóчны, прыгнéчаны (*су́мам, гóрам*). 2. прыціснуты; зьні́жаны. 3. кра́нуты эканамі́чнай дэпрэ́сіяй: ***depressed area*** раён, дзе шмат беспрацóўных і бéдных
depression [dɪˈpreʃən] n. 1. прыгнéчанасьць, зьнéмарашчаньне *n.*, маркóта *f.* 2. зьніжэ́ньне *n.* (*ці́ску*) 3. Economics застóй -ю *m.*, дэпрэ́сія *f.* 4. запа́дзіна *f.*, лог -у *m.*, лагчы́на *f.* 5. Meteor. зóна нí́зкага атмасфэ́рнага ці́ску
deprivation [ˌdeprɪˈveɪʃən] n. 1. пазбаўлéньне *n.*: ***a deprivation of civil rights*** пазбаўлéньне правóў асóбы. 2. страта *f.*; нягóды *pl.*, матэрыя́льная нястáча: ***to suffer great deprivation*** цярпéць вялі́кую нястáчу
deprive [dɪˈpraɪv] v.t. 1. пазбаўля́ць. 2. адбірáць: ***to deprive of one's human rights*** адбірáць чалавéчыя правы́
depth [depθ] n. глыбіня́, глыб *f.*: ***the depth of the river*** глыбіня́ рэ́чкі; ***at a depth of 5 feet*** на глыбіні́ пяці́ фу́таў; ***the depth of a forest*** глыб лéсу; ***depth of thought*** глыбіня́ ду́мкі
• ***in depth*** грунтóўна: ***to study in depth*** грунтóўна вывучáць
depthless [ˈdepθləs] adj. 1. плы́ткі. 2. павярхóўны. 3. бяздóнны, непамéрна глыбóкі: ***the depthless ocean*** бяздóнны акія́н

deputation [ˌdepjəˈteɪʃən] n. дэлега́цыя, дэпута́цыя *f.*

depute [dɪˈpju:t] v.t. 1. прызнача́ць сваім наме́сьнікам. 2. дэлегава́ць, даруча́ць

deputy [ˈdepjəti] n., pl. **-ies** 1. наме́сьнік, засту́пнік -а *m.* 2. дэлега́т, дэпута́т -а *m.*, дэпута́тка *f.*

derail [di:ˈreɪl] – v.t. 1. пуска́ць пад адхо́н. 2. Figur. выбіва́ць з каляі́ны – v.i. сыхо́дзіць з ро́ек (*пра цягні́к*)

derailment [di:ˈreɪlmənt] n. крушэ́ньне *n.* (*цягніка́*), сход з ро́ек

derange [dɪˈreɪndʒ] v.t. 1. разла́джваць, раскі́дваць (*пля́ны*), паруша́ць пара́дак. 2. дово́дзіць да вар'я́цтва

deranged [dɪˈreɪndʒd] adj. 1. бязла́дны, пераблы́таны. 2. ненарма́льны, звар'яце́лы

derby [ˈdɜ:rbi] n., pl. **-bies** 1. спабо́рніцтва, спаду́жніцтва, го́нкі: ***a fishing derby*** рыба́цкае спаду́жніцтва. 2. а) дэ́рбі. б) наагу́л ска́чкі на ко́нях. 3. кацял|о́к -ка́ *m.* (*капялю́ш*) • ***Derby*** парцаля́на, выраблянаяў Дэ́рбі

derelict [ˈderəlɪkt] – adj. 1. кінуты, паки́нуты: ***a derelict ship*** паки́нуты карабе́ль. 2. які́ занядбо́ўвае сваё абавя́зкі; нядба́лы, нядба́йны – n. 1. усі́мі паки́нуты чалаве́к. 2. сухазе́м'е, утво́ранае ў вы́ніку адступле́ньня мо́ра ці раки́

dereliction [ˌderəˈlɪkʃən] n. 1. нядба́йства *n.*, недагля́д -у *m.* 2. пакіда́ньне без ува́гі, до́гляду. 3. адступле́ньне мо́ра ад бе́рагу; паки́нутая вадо́ю пласа́

deride [ˈdɪraɪd] v.t. высьме́йваць; абсьме́йваць; насьміха́цца з *каго́*

derision [dɪˈrɪʒən] n. 1. высьме́йваньне *n.* 2. пасьме́шышча *n.*: ***to be a derision to all*** быць пасьме́шышчам для ўсі́х

derisive [dɪˈraɪsɪv] or **derisory** [dɪˈraɪsəri] adj. 1. насьме́шлівы. 2. сьме́ху ва́рты

derivation [ˌderɪˈveɪʃən] n. 1. паходжа́ньне *n.* 2. крыні́ца *f.*; пача́т|ак -ку *m.* 3. дэрыва́цыя *f.* (*утварэ́ньне но́вых сло́ваў ад сло́ва-асно́вы*). 4. этымалёгія сло́ва

derivative [dɪˈrɪvətɪv] – adj. 1. Ling. вытво́рны (*сло́ва*). 2. Math. вытво́рны (*фу́нкцыя*). 3. неарыгіна́льны – n. вытво́рнае ад агу́льнага, дэрыва́т -у *m.* (*сло́ва, хімі́чнае рэ́чыва*)

derive [dɪˈraɪv] v.t. 1. атры́мваць; здабыва́ць; чэ́рпаць: ***to derive pleasure from*** атрыма́ць прые́мнасьць ад. 2. выво́дзіць з *чаго́*, вызнача́ць. 3. паходзіць, праcóчваць паходжаньне ці пача́ткі: ***words derived from Latin*** сло́вы лаці́нскага паходжаньня. 4. рабі́ць высно́ву шля́хам дэду́кцыі

derm [dɜ:rm] or **derma** [ˈdɜ:rmə] n. ску́ра *f.*

dermal [ˈdɜ:rməl] adj. ску́рны, наскурны

dermatitis [ˌdɜ:rməˈtaɪtəs] n. запале́ньне ску́ры, дэрматы́т -у *m.*

dermatologist [ˌdɜ:rməˈtɑ:lədʒɪst] n. дэрмато́ляг -а *m.*

dermatology [ˌdɜ:rməˈtɑ:lədʒi] n. дэрматало́гія *f.*

derogate [ˈderəgeɪt] v. 1. (from) памяншаць, зьмяншаць, аднімаць (*правы́, ула́ду*): ***to derogate from his authority*** паме́ншыць яго́ ўла́ду. 2. рабі́цца го́ршым, апуска́цца мара́льна

derogatory [dɪˈrɑ:gətɔ:ri] adj. 1. прыніжа́льны, зьневажа́льны; непрыхі́льны: ***derogatory remark*** зьневажа́льная заўва́га. 2. які́ памяншае ва́ртасьць

derrick [ˈderɪk] n. 1. пад'ёмны кран -а *m.* 2. бурава́я вы́шка *f.*

derringer [ˈderɪŋdʒər] n. дэ́рынджэр -а *m.* (*пістале́т*)

desalinate [ˌdi:ˈsælɪneɪt] v.t. рабі́ць прэ́сным, аднімаць соль

descant [dɪsˈkænt] v. 1. расьпява́ць мэлёдыю на галасы́. 2. до́ўга раскáзваць, расьця́гваць (*гу́тарку*)

descant [ˈdeskænt] n. 1. а) мэлёдыя, раскла́дзеная на галасы́. б) дыскант (*го́лас*). 2. мэлядычная пе́сьня. 3. до́ўгі ро́спавед

descend [dɪ'send] v.i. 1. зыхо́дзіць, спушча́цца, спуска́цца: ***He descended in a parachute*** Ён спусьці́ўся на парашу́це. 2. напада́ць, наско́кваць, накіда́цца. 3. перадава́цца ў спа́дчыне. 4. пахо́дзіць. 5. зьніжа́цца, апуска́цца (*да ні́зкага ўчы́нку*)

descendant [dɪ'sendənt] n. нашча́дак -ка *m. & f.*

descent [dɪ'sent] n. 1. зыхо́джаньне *n.*, зыхо́д, спуск -у *m.* 2. схон, схіл -у *m.*: ***a steep descent*** стро́мкі схон, стро́ма *f.* 3. перадава́ньне ў спа́дчыне. 4. пахо́джаньне *n.*, спа́дчыннасьць *f.*: ***of Belarusian descent*** белару́скага пахо́джаньня. 5. зьніжэ́ньне *n.*, заняпа́д -у, упа́дак -ку *m.* 6. раптоўны напа́д, налёт -у *m.*

describe [dɪ'skraɪb] v.t. апі́сваць, падрабя́зна раска́зваць пра *каго́-што*. 2. акрэ́сьліваць, апі́сваць. 3. характарызава́ць

described [dɪ'skraɪbd] adj. апіса́ны, ахарактарызава́ны

description [dɪ'skrɪpʃən] n. 1. апіса́ньне, прадстаўле́ньне *n.*: ***beyond description*** неапіса́льны. 2. гату́нак -ку *m.*, тып -у *m.*: ***of the worst description*** найго́ршага гату́нку

descriptive [dɪ'skrɪptɪv] adj. 1. апіса́льны; во́бразны. 2. Gram. апіса́льны: ***a descriptive adjective*** апіса́льны прыме́тнік

descry [dɪ'skraɪ] v.t. **-scried, -scrying** заўважа́ць, згле́джваць, угле́джваць: ***to descry a way out of one's troubles*** знайсьці́ вы́йсьце з сваі́х кло́патаў

desecrate ['desɪkreɪt] v.t. зьнеслаўля́ць, зьневажа́ць, прафанава́ць

desecration [ˌdesɪ'kreɪʃən] n. прафана́цыя *f.*, зьнеслаўле́ньне *n.*, зьнява́га *f.*

desert I ['dezərt] – n. пусты́ня, пусты́ня, пустэ́льня *f.*, незасе́лены абша́р

– adj. 1. сухі́, пусты́нны, пустэ́льны; неўрадлі́вы. 2. незасе́лены, бязьлю́дны: ***a desert island*** бязьлю́дны абто́к

desert II [dɪ'zɜ:rt] v. 1. пакіда́ць. 2. дэзэртава́ць (*з во́йска*)

desert III [dɪ'zɜ:rt] n. usually **deserts** заслу́га *f.*, заслу́жанае *n.*: ***He got his deserts*** Ён атрыма́ў па заслу́гах

deserter [dɪ'zɜ:rtər] n. уцяка́ч уцекача́ *m.*; уцяка́чка *f.* 2. дэзэртэ́р -а *m.*

desertion [dɪ'zɜ:rʃən] n. 1. пакіда́ньне, занядба́ньне *n.* 2. ухіле́ньне ад абавя́зку. 3. дэзэртэ́рства *n.*

deserve [dɪ'zɜ:rv] v. заслугу́ваць, быць ва́ртым *чаго́*: ***He deserves it*** а) Ён гэ́тага заслугу́вае. б) Так яму́ й тро́ба

deserved [dɪ'zɜ:rvd] adj. заслу́жаны, зарабо́блены; ва́рты

deservedly [dɪ'zɜ:rvɪdlɪ] adv. заслу́жана, слу́шна, пра́вільна

deserving [dɪ'zɜ:rvɪŋ] adj. які́ заслугу́вае; ва́рты, дасто́йны

desiccate ['desɪkeɪt] v. 1. со́хнуць, высыха́ць. 2. сушы́ць, высу́шваць

desiccator ['desɪkeɪtər] n. сушы́лка *f.*, сушы́льнік -а *m.*

desiderate [dɪ'zɪdəreɪt] v.t. пра́гнуць, хаце́ць дасягну́ць, жада́ць

desiderative [dɪ'zɪdəreɪtɪv] adj. які́ выка́звае жада́ньне

design [dɪ'zaɪn] – n. 1. на́кід -у *m.*, красьлю́нак -ка, чарцёж -ажа́, рысу́нак -ку, пля́н -у *m.*; узо́р -у *m.*: ***Belarusian embroidery design*** белару́скі ўзо́р для вышыва́ньня. 2. прае́кт -у *m.*, канстру́кцыя, мадэ́ль *f.*, дыза́йн -у *m.* 3. заду́ма *f.*; прае́кт -у *m.* 4. мэ́та *f.*, намо́р -у *m.*: ***by accident or design*** выпадко́ва ці знаро́к

– v.t. 1. крэ́сьліць, праекта́ваць, пляна́ваць: ***to design a dress*** накрэ́сьліць фасо́н суке́нкі; ***to design a bridge*** праекта́ваць мост. 2. абду́мваць, накіда́ць (*фа́булу рама́ну*). 3. прызнача́ць для *чаго́*

designate ['dezɪgneɪt] – v.t. 1. прызнача́ць (*на паса́ду*). 2. абазнача́ць, ука́зваць на *што*. 3. называ́ць *каго́*: ***to be designated*** быць назва́ным

– adj. ['dezɪgnət] прызна́чаны, вы́браны

designation [ˌdezɪg'neɪʃən] n. 1. прызначэ́ньне *n.* (*на паса́ду, пост*). 2. абазначэ́ньне *n.* 3. ты́тул -у *m.*, імя́ *n.*

designed [dɪˈzaɪnd] adj. 1. заплянава́ны, спраекта́ва́ны. 2. прызна́чаны

designedly [dɪˈzaɪnɪdlɪ] adv. з наме́рам, наўмы́сна, зна́рок

designer [dɪˈzaɪnər] n. 1. канстру́ктар -а, чарцёжнік -а, красьля́р -ра́ *m.*. 2. дыза́йнэр -а *m.*: ***fashion designer*** дыза́йнэр мо́днага адзе́ньня. 3. маста́к-дэкара́тар

desirable [dɪˈzaɪrəbəl] adj. жада́ны, пажада́ны; прые́мны, до́бры

desire [dɪˈzaɪr] – v. 1. жада́ць, хаце́ць; пра́гнуць. 2. патрабава́ць
– n. 1. жада́ньне *n.*; пра́га *f.* 2. прадме́т жада́ньня. 3. пажа́длівасьць *f.* (*у сэксуа́льным сэ́нсе*), жадо́ба *f.*

desirous [dɪˈzaɪrəs] adj. які́ жада́е, які́ хо́ча; які́ пра́гне

desist [dɪˈzɪst] v.i. спыня́цца, устры́мвацца; адмаўля́цца: ***desist from attempts*** адмо́віцца ад спро́баў

desk [desk] – n. 1. пісьмо́вы стол. 2. шко́льная ла́ўка, па́рта *f.* 3. а) Church а) анало́й -я *m.* б) каза́льніца *f.*, амбо́н -у *m.* 4. аддзяле́ньне, се́ктар (*устано́вы*): ***information desk*** даве́дачны стол, інфарма́цыя *f.*: ***copy desk*** стол рэда́ктара ў рэда́кцыі газэ́ты
– adj. насто́льны, пісьмо́вы: ***a desk calendar*** насто́льны калянда́р; ***desk set*** пісьмо́выя прыла́ды

desolate [ˈdesələt] – adj. 1. запу́шчаны, занядба́ны, закі́нуты; спусто́шаны: ***desolate land*** спусто́шаная зямля́. 2. пакі́нуты, пусты́; нежылы́ (*пра дом*). 3. само́тны, адзіно́кі, усі́мі пакі́нуты. 4. няшча́сны, ва́рты жа́лю. 5. змро́чны; цяжкі́, бязра́дасны (*жыцьцё*)
– v.i. 1. спусташа́ць; разбура́ць. 2. абязьлю́джваць. 3. засмуча́ць, пакіда́ць у адзіно́це, рабі́ць няшча́сным

desolation [ˌdesəlˈeɪʃən] n. 1. спусто́шанасьць, запу́шчанасьць, занядба́насьць *f.* 2. пусто́та *f.*; адзіно́та *f.*

despair [dɪˈsper] – n. адча́йваньне *n.*, кра́йняя безнадзе́йнасьць, ро́спач *f.*
– v.i. тра́ціць надзе́ю, ня мець надзе́і: ***The doctors despaired of saving the sick man's life*** Ле́кары стра́цілі надзе́ю, што ўрату́юць хво́рага

desperate [ˈdespərət] adj. 1. ро́спачны, адча́йны, по́ўны адча́ю: ***a desperate robber*** адча́йны рабаўні́к; ***a desperate act*** ро́спачны ўчы́нак. 2. ве́льмі пава́жны або́ небясьпе́чны (*пра хваро́бу*). 3. безнадзе́йны; кра́йні, кра́йне благі́ (*пра абста́віны*): ***desperate remedy*** кра́йнія ме́ры

desparation [ˌdespəˈreɪʃən] n. адча́йваньне *n.*, ро́спач *f.*

despicable [dɪˈspɪkəbəl] adj. агі́дны, нікчэ́мны, по́длы; грэ́баваны

despise [dɪˈspaɪz] v.t. пагарджа́ць, грэ́баваць; ненавідзець

despite [dɪˈspaɪt] – prep. нягле́дзячы на, насу́перак, насупо́р
– n. 1. абра́за, кры́ўда *f.* 2. Archaic пага́рда *f.*

despoil [dɪˈspɔɪl] v.t. рабава́ць; гра́біць; спусташа́ць

despond [dɪˈspɑ:nd] v. па́даць ду́хам, тра́ціць надзе́ю

despondency [dɪˈspɑ:ndənsi] n. упа́дак ду́ху, адча́йваньне *n.*, прыгне́чанасьць *n.*

despondent [dɪˈspɑ:ndənt] adj. прыгне́чаны, абезнадзе́ены

despot [ˈdespɑ:t] n. 1. тыра́н, дэ́спат -а *m.*; прыгнята́льнік -а *m.* 2. лю́ты нара́рх, улада́р зь неабмежава́най ула́дай. 3. (*у грэ́цкай царкве́*) япіскап, патрыя́рх -а *m.*

despotic [dɪˈspɑ:tɪk] adj. дэспаты́чны; зь неабмежава́най ула́дай; самаўла́дны (*хара́ктар*)

dessert [dɪˈzɜ:rt] n. дэсэ́рт -у *m.*: **dessert spoon** дэсэ́ртная лы́жка

destabilize [ˌdi:ˈsteɪbəlaɪz] v.t. паруша́ць раўнава́гу, дэстабілізава́ць

destination [ˌdestɪˈneɪʃən] n. ме́сца прызначэ́ньня. 2. прызначэ́ньне *n.*, кіру́нак -ку *m.*, канчатко́вая мэ́та

destiny [ˈdestənɪ] n., pl. **-nies** кон, лёс -у *m.*, до́ля *f.*

destitute [ˈdestɪtu:t] – adj. 1. убо́гі, бе́дны, які́ жыве́ ў няста́чы. 2. Obsol. пакі́нуты ўсі́мі

– n. чалаве́к, што жыве́ ў гале́чы; бядняк бедняка́ *m.*; бязло́мны -ага *m.*, бязло́мная *f.*, беспрыту́льны -ага *m.*

destitution [ˌdestɪˈtu:ʃən] n. 1. няста́ча *f.* 2. бе́днасьць, гале́ча *f.*

destroy [dɪˈstrɔɪ] v.t. 1. зьнішча́ць; разбура́ць, раскі́дваць: ***to destroy all hope*** разьбі́ць усе́ спадзява́ньні. 2. касава́ць: ***The exceptions do not destroy the authority of the rule*** Вы́няткі не касу́юць слу́шнасьці пра́віла. 3. забіва́ць: ***The horse had to be destroyed*** Каня́ тра́ба было́ забі́ць

destroyer [dɪˈstrɔɪər] n. 1. зьнішча́льнік -а *m.* 2. мінано́сец, эсьмі́нец -ца *m.*, баявы́ самалёт

destroying [dɪˈstrɔɪɪŋ] adj. зьнішча́льны

destruction [dɪˈstrʌkʃən] n. 1. зьнішча́ньне *n.* 3. руі́на, пагі́бель, згу́ба *f.*: ***overconfidence was his destruction*** празьме́рная самаўпэ́ўненасьць загубі́ла яго́. 2. разбурэ́ньне, бурэ́ньне *n.* (*будыі́нка*)

destructive [dɪˈstrʌktɪv] adj. 1. зьнішча́льны, разбура́льны; дэструкты́ўны. 2. шко́дны, дэструкты́ўны: ***destructive criticism*** дэструкты́ўная кры́тыка

destructive distillation, Chem. сухая́ перагóнка

desultory [ˈdesəltɔ:rɪ] adj. бязла́дны, нясла́дны, нязьвя́зны; бессыстэ́мны, урыўкавы: ***desultory conversation*** бязла́дная гу́тарка; ***desultory reading*** бессыстэ́мнае чыта́ньне

detach [dɪˈtætʃ] v.t. 1. адлуча́ць, адчэ́пліваць; адвя́зваць, аддзяля́ць. 2. пасыла́ць (*на спэцыя́льнае зада́ньне*)

detachable [dɪˈtætʃəbəl] adj. адрыўны́; адразны́; які́ здыма́ецца, аднім**а́**ецца

detached [dɪˈtætʃt] adj. 1. асо́бны: ***a detached house*** асабня́к -а́ *m.* 2. адлу́чаны, незале́жны, бесстаро́нны, аб'ектыўны; непрадузя́ты. 3. абыя́кавы

detachment [dɪˈtætʃmənt] n. 1. адлучэ́ньне, разлучэ́ньне, аддзяле́ньне *n.* 2. адлу́чанасьць, адчу́жанасьць; абыя́кавасьць *f.* 3. Milit. гру́па жаўне́раў або́ караблёў, та́нкаў, пасла́ная на спэцыя́льнае зада́ньне. 4. бесстаро́ннасьць, аб'ектыўнасьць *f.*

detail [ˈdi:teɪl] – n. 1. падрабя́знасьць, дэта́ль, ча́стка *f.*: ***to go into details*** а) паглыбля́цца ў падрабя́знасьці. б) грунто́ўна разгляда́ць. 2. падрабя́зная справазда́ча; дэталіза́цыя *f.*: ***in detail*** падрабя́зна. 3. Milit. нарад -у *m.*, кама́нда *f.*

– v.t. 1. падрабя́зна раска́заваць, увахо́дзіць у падрабя́знасьці. 2. Milit. пасыла́ць, прызнача́ць у нара́д, кама́нду

detailed [ˈdi:teɪld] adj. 1. падрабя́зны. 2. дакла́дны

detain [dɪˈteɪn] v.t. 1. затры́мваць: ***I was detained*** Мяне́ затрыма́лі. 2. трыма́ць пад ва́ртай

detect [dɪˈtekt] v.t. 1. выкрыва́ць. 2. выяўля́ць; адкрыва́ць; адчува́ць, чу́ць, заўважа́ць: ***to detect odor*** адчу́ць пах

detective [dɪˈtektɪv] n. шпік -а́ *m.*, а́гент вы́шуку; та́йнік -а *m.*, дэтэкты́ў -ва *m. & f.*

– adj. дэтэкты́ўны: ***a detective novel*** дэтэкты́ўны рама́н

detection [dɪˈtekʃən] n. 1. раскрыцьцё, выкрыцьцё *n.* 2. ро́сшук -у *m.*

detente [deɪˈtɑ:nt] n. адпру́жаньне (*палітычнае*)

detention [dɪˈtenʃən] n. 1. затрыма́ньне *n.* 2. пакіда́ньне ву́чня пасьля́ ле́кцыяў. 3. прымусо́вая затры́мка, трыма́ньне пад нагля́дам

deter [dɪˈtɜ:r] v.t. **-terred, -terring** 1. паўстры́мваць; адпу́жваць. 2. адгаво́рваць. 3. перашкаджа́ць

detergent [dɪˈtɜ:rdʒənt] – adj. ачышча́льны

– n. дэтэргент -у *m.*, пра́льны парашо́к, пра́льны сыпу́н

deteriorate [dɪˈtɪrɪəreɪt] v. 1. псава́ць, пагаршáць. 2. псава́цца, занепада́ць; тра́ціць ва́ртасьць *або́* цану́

deterioration [dɪˌtɪrɪəˈreɪʃən] n. пагó ршаньне, псуцьцё, псава́ньне *n.*

determinant [dɪˈtɜ:rmɪnənt] – n. вызначáльны, вырашáльны фáктар
– adj. вырашáльны, рашáючы; галóўны

determinate [dɪˈtɜ:rmɪnət] adj. 1. вы́значаны, акрэ́сьлены; азнáчаны. 2. усталяванны: ***a determinate rule*** усталяванае прáвіла. 3. павáжны, станаўкí, рашýчы

determinately [dɪˈtɜ:rmɪnətli] adv. непахíсна, навáжана, рашýча

determination [dɪˌtɜ:rmɪˈneɪʃən] n. 1. вырашэ́ньне, усталяванне *n.* (*мéжаў, цаны́*). 2. высновá *f.*, вы́вад -у *m.* 3. пастановá *f.*, заключэ́ньне *n.* 4. рашýчасьць, становýкасьць *f.*

determinative [dɪˈtɜ:rmɪnətɪv] – adj. вызначáльны, вырашáльны
– n. вырашáльны фáктар

determine [dɪˈtɜ:rmɪn] v. 1. мóцна навáжвацца, надýмвацца, пастанаўля́ць. 2. дакладна вызначáць. 3. вырашáць, акрэ́сьліваць, устанаўля́ць, прадвызначáць. 4. накірóўваць, схіля́ць да *чагó*. 5. закáнчваць *што*, скóнчвацца (*тэ́рмін*). 7. азначáць, азначáцца

determined [dɪˈtɜ:rmɪnd] adj. 1. непахíсны; навáжаны, станаўкí (*чалавéк*): ***determined character*** цьвёрды характáр

deterrent [dɪˈterənt] – adj. стрымвальны; які́ адпýжвае ад *чагó*
– n. тóе, што стрымвае; тóе, што адпýжвае

detest [dɪˈtest] v.t. ненавíдзець, чуць агíду да *кагó*; гáдзіцца; грэ́баваць

detestable [dɪˈtestəbəl] adj. ненавíсны; агíдны; гíдкі

dethrone [dɪˈθroʊn] v.t. скідáць з трóну; пазбаўля́ць улáды

detonate [ˈdetəneɪt] v. падрывáць, узрывáць

detour [ˈdi:tʊr] – n. аб'éзд, абхóд -у *m.*
– v. 1. рабíць аб'éзд, абыхóдзіць. 2. скірóўваць на аб'éзд

detract [dɪˈtrækt] v. 1. зьмяншáць (*красýь, вáртасьць*). 2. ганьбавáць, гáніць; нясláвіць

detractive [dɪˈtræktɪv] adj. 1. які́ зьмяншáе (*красýь, вáртасьць*). 2. які́ прымяншáе, зьніжáе (*вáртасьць*), ганьбýе *абó* паклёпнічае

detrain [ˌdi:ˈtreɪn] v. 1. выйíсьці, выcадзіцца зь цягнікá. 2. разгружáць вагóны

detriment [ˈdetrɪmənt] n. пашкóджанье, пакалéчаньне *n.*; шкóда *f.*; стрáта *f.*: ***without detriment to*** бяз шкóды, стрáты для *чагó*

detrimental [ˌdetrɪˈmentəl] adj. шкóдны; стрáтны

deuce I [du:s] n. 1. двóйка *f.*, два ачкí (*у кáртах ці даміно́*). 2. рóўны лік (*у тэ́нісе*)

deuce II [du:s] n., Informal (*вы́крык незадавóленьня*) — што за лíха? што за чорт?: ***What the deuce do you mean?*** Што за лíха Вы máеце на ўвáзе?

devaluate [ˌdi:ˈvæljueɪt] v.t. 1. зьмяншáць вáртасьць. 2. паніжáць вáртасьць (*грашóвае адзíнкі*)

devaluation [ˌdi:ˌvælju'eɪʃən] n. дэвальвáцыя *f.*

devastate [ˈdevəsteɪt] v. спусташáць; зьнішчáць; разбурáць; руйнавáць

devastated [ˈdevəsteɪtɪd] adj. спустóшаны, разбýраны, зруйнавáны

devastating [ˈdevəsteɪtɪŋ] adj. спусташáльны, разбурáльны

devastation [ˌdevəˈsteɪʃən] n. 1. спустóшанасьць *f.*, зьнішчэ́ньне *n.*; руíны *pl.* 2. спусташэ́ньне, нішчэ́ньне, руйнава́ньне *n.*

develop [dɪˈveləp] v. 1. разьвівáць. 2. распрацóўваць (*плян*), разбудóўваць. 3. праяўля́ць (*нэгаты́ў*); выяўля́ць. 4. разьвівáцца

developed [dɪˈveləpt] adj. 1. разьвíты. 2. разбудавáны. 3. Phot. прая́ўлены

developer [dɪˈveləpər] n. 1. забудóўвальнік, забудóўнік, будаўні́к-прадпрымáльнік -а *m.*; распрацóўнік -а *m.* 2. Phot. праяўля́льнік -у *m.*

development [dɪˈveləpmənt] n. 1. разьвіцьцё *n.* 2. працэ́с разьвіцьця́; рост -у *m.* 3. разбудóва *f.* 4. а) пасёлак -ка

m. б) гру́па новазбудава́ных дамо́ў 5. падзе́я, вы́нік: ***the latest developments in world affairs*** апо́шнія падзе́і ў сьве́це. 5. Phot. праяўле́ньне *n.*

deviant ['di:viənt] n. адхіле́нlец, збачэ́нlец -ца *m.*: ***sexual deviant*** сэксуа́льны збачэ́нец

deviate ['di:vieɪt] v. 1. адыхо́дзіць, адхіля́цца (*ад кіру́нку, пра́ўды*). 2. адступа́цца (*ад пля́ну, пра́віла*). 3. заваро́чваць (*з даро́гі*); адхіля́ць

deviation [ˌdi:vi'eɪʃən] n. 1. адхіле́ньне (*ад кіру́нку, пра́віла*), збачэ́ньне. 2. адступле́ньне *n.* (*ад пля́ну, пра́ўды*)

device [dɪ'vaɪs] n. 1. плян, спо́саб -у *m.*, шту́чка *f.* 2. апара́т -у *m.*; прыстасава́ньне, сна́дзіва *n.*, прыла́да *f.* 3. эмбле́ма *f.*

devil ['devəl] – n. 1. д'я́бlал -ла *m.*; чорт чарта́, нячы́сьцік -а, злы дух, нячы́стая сі́ла, лі́ха *n.* 2. злы, лю́ты чалаве́к

– v.t. 1. Informal дакуча́ць, дражні́ць. 2. зьдзе́кавацца з *каго́*. 3. во́стра прыпраўля́ць: ***to devil ham*** прыпраўля́ць кумпя́к во́стрымі прыпра́вамі

• ***a lucky devil*** шчасьлі́вец

• ***devil of a fellow*** ве́льмі спры́тны, энэргі́чны або́ адча́йны чалаве́к

• ***go to the devil*** руйнава́цца, гі́нуць, ісьці́ на пагі́бель

• ***poor devil*** нябо́га, небара́ка

devilish ['devəlɪʃ] – adj. 1. д'я́бальскі, чарто́ўскі; сатані́чны, пяке́льны. 2. гарэ́зьлівы, гульлі́вы; хітрава́ты

– adv. пяке́льна, страшэ́нна; як чо́рт

devious ['di:viəs] adj. вако́льны, кружны́ (*даро́га*); абхо́дны, пакруча́сты. 2. хі́тры, няшчы́ры; несумле́нны

devise [dɪ'vaɪz] – v.i. 1. прыду́мваць, плянава́ць. 2. вынахо́дзіць. 3. Law адпі́сваць маёмасьць у спа́дчыну

– n. 1. запіса́ная спа́дчына. 2. тэстамэ́нт -у *m.*

devisor [dɪ'vaɪzər] n. асо́ба, яка́я адпі́свае тэстамэ́нтам маёмасьць

devoid [dɪ'vɔɪd] adj. пазба́ўлены, зусі́м без: ***a well devoid of water*** кало́дзеж без вады́; ***devoid of fear*** зусі́м бяз стра́ху

devolution [ˌdi:və'lu:ʃən] n. 1. перада́ча, дэлега́цыя ўла́ды. 2. перахо́д маёмасьці ў спа́дчыне. 3. Biol. выраджэ́ньне *n.*, дэгенэра́цыя *f.*

devolve [dɪ'vɑ:lv] v.t. 1. перадава́ць. 2. перадава́цца: ***The responsibility devolved on me*** Адка́знасьць звалі́лася на мяне́

devote [dɪ'voʊt] v.1. а) прысьвяча́ць сябе́ (*Бо́гу, спра́ве*), прысьвяча́цьlь (-ца). б) ***devote oneself*** аддава́цца, прысьвяча́цца: ***The museum devotes one wing to modern art*** Музэ́й адно́ крыло́ прысьвяча́е сучасна́му маста́цтву. 2. аддава́ць; надава́ць: ***to devote much time to studies*** аддава́ць шмат ча́су наву́цы

devoted [dɪ'voʊtəd] adj. адда́ны, ве́рны, ляя́льны: ***a devoted mother*** адда́ная ма́ці; ***He is devoted to sports*** Ён адда́ны спо́рту. 2. прысьве́чаны, прызна́чаны

devotee [ˌdevə'ti:] n. 1. энтузія́ст сваі́ спра́вы; прыхі́льнік -а *m.*, адда́ны пасьлядо́ўнік. 2. сьвято́шlа -ы *m. & f.*

devotion [dɪ'voʊʃən] n. 1. адда́насьць, прывя́занасьць *f.* 2. прысьвячэ́ньне, аддава́ньне. 3. набо́жнасьць *f.*

• ***devotions*** , pl. набажэ́нства *n.*; малі́ньне *n.*

devour [dɪ'vaʊr] v. 1. пра́гна е́сьці; зьяда́ць; жэ́рці (*пра жывёліну*), пажыра́ць. 2. зьнішча́ць (*пра аго́нь, пажа́р*). 3. глыта́ць, праглына́ць: ***to devour novel after novel*** праглына́ць раман за рама́нам; ***He devoured every word*** Ён пра́гна лавіў ко́жнае сло́ва

devout [dɪ'vaʊt] adj. 1. набо́жны, пабо́жны, рэлігі́йны. 2. по́ўны глыбо́кай пашаны́ або́ пава́гі. 3. шчы́ры, адда́ны: ***devout thanks*** шчы́рая падзя́ка: ***a devout follower*** адда́ны пасьлядо́ўнік

dew [du:] – n. 1. раса́ *f.*; расі́на, расі́нка *f.* 2. сьляза́ *f.*; кро́пля по́ту

– v. расі́ць; зраша́ць, абраша́ць; змо́чваць расо́ю *ці* як расо́ю

dewdrop ['du:drɑ:p] n. расі́на, расі́нка *f.*; кро́пля расы́
dewlap ['du:læp] n. 1. падгру́дак -ка *m.* 2. Figur. другі́ падбаро́дак
dewy ['du:i] adj. 1. ро́сны, расі́сты, пакры́ты расо́ю. 2. як раса́ асьвяжа́льны; бліску́чы
dewy-eyed [ˌdu:i'aɪd] adj. 1. сэнтымэнта́льны. 2. няві́нны, прастаду́шны
dexter ['dekstər] adj. пра́вы, з пра́вага бо́ку
dexterity [dek'sterəti] n. 1. спра́ўнасьць, спры́тнасьць, паваро́тлівасьць *f.* 2. здо́льнасьць *f.*
dexterous ['dekstərəs] adj. спра́ўны, спры́тны
diabetes [ˌdaɪə'bi:təs] n. дыябе́т -у *m.*, цукро́вая хваро́ба
diabolic [ˌdaɪə'bɑ:lɪk] or **diabolical** adj. 1. д'я́бальскі, сатані́чны. 2. чарто́ўскі, злы як чорт
diacritical [ˌdaɪə'krɪtɪkəl] – adj. дыякрыты́чны
– n. дыякрыты́чны знак
diadem [daɪədem] n. дыядэ́ма *f.* а) каро́на *f.* б) ула́да мана́рха
diagnose [ˌdaɪəg'nous] – v.t. вызнача́ць хваро́бу, дыягназава́ць
– v.i. ста́віць дыя́гназ
diagnosis [ˌdaɪəg'nousɪs] n., pl. **-ses** 1. дыя́гназ -у *m.* (*хваро́бы*). 2. дакла́днае дасьле́даваньне (*фа́ктаў*). 3. выснО́ва, зро́бленая на падста́ве дасьле́даваньня
diagnostic [ˌdaɪəg'nɑ:stɪk] – adj. дыягнасты́чны
– n. 1. сымпто́м -у *m.* 2. usually pl. дыягно́стыка (*галіна́ мэдыцы́ны*)
diagonal [daɪ'ægənəl] – n. дыягана́ль *f.*
– adj. дыягана́льны
diagonally [daɪ'ægənəli] adv. наўскО́с, наўскася́к, па дыягана́лі
diagram ['daɪəgræm] n. дыягра́ма *f.*, гра́фік -у *m.*
dial ['daɪəl] – n. цыфэрбля́т -а *m.* (*гадзі́ньніка*), шкала́ *f.* (*ра́дыё*)
– v.t. а) настаўля́ць ра́дыё. б) набіра́ць: ***to dial a number*** набра́ць ну́мар (*тэлефо́на*)
• ***sun dial*** со́нечны гадзі́ньнік
dialect ['daɪəlekt] n. гаво́рка *f.*, дыяле́кт -у *m.*
dialectal ['daɪəlektəl] adj. дыяле́ктны (*вы́раз*)
dialectical [ˌdaɪə'lektɪkəl] adj. дыялекты́чны: ***dialectical materialism*** дыялекты́чны матэрыялі́зм
dialectics ['daɪəlektɪks] n. дыяле́ктыка *f.*
dialectology [ˌdaɪəlek'tɑ:lədʒi] n. дыялекталёгія *f.*
dialog ['daɪəlɔ:g] n. гу́тарка *f.*, дыялёг -у *m.*
diameter [daɪ'æmətər] n. дыя́мэтар -ру *m.*
diametric [ˌdaɪə'metrɪk] or **diametrical** [ˌdaɪə'metrɪkəl] adj. 1. дыямэтра́льны. 2. дакла́дна супрацьле́глы
diamond ['daɪmənd] n. 1. дыя́мант -а *m.*, брылья́нт -а *m.* 2. Geom. ромб -а *m.* 3. звО́нка, бу́бна *f.* (*у ка́ртах*). 4. Sport пляцо́ўка для бэйсбо́лу ***diamond cut diamond*** найшла́ каса́ на ка́мень
• ***diamonds*** бубно́вая масьць (*у ка́ртах*)
diaper ['daɪpər] – n. 1. по́лка *f.* (*матэрыя́л*), пялю́шка *f.* (*дзіця́ці*). 2. узо́рнае, узо́рыстае палатно́
– v.t. спаві́ць дзіця́ ў по́лкі
diaphanous [daɪ'æfənəs] adj. 1. празры́сты, які́ прасьве́чваецца. 2. далікА́тны
diaphragm ['daɪəfræm] n. дыяфра́гма, мэмбра́на, перагаро́дка *f.*
diarrhea [ˌdaɪə'ri:ə] n. разла́д страўні́ка, развальне́ньне *n.*
diary ['daɪəri] n., pl. **-ries** дзёньнік -а *m.*
diaspora [daɪ'æspərə] n. 1. дыя́спара *f.* 2. расьсяле́ньне *n.*
diathermancy [ˌdaɪə'θɜ:rmənsi] n., Phys. цеплаправО́днасьць *f.*
diathermanous [ˌdaɪə'θɜ:rmənəs] adj., Phys. цеплаправО́дны
diathermic [ˌdaɪə'θɜ:rmɪk] adj. 1. Med. дыятэрмі́чны. 2. Phys. цеплаправО́дны
diathermy ['daɪəˌθɜ:rmi] n., pl. **-mies** дыятэрмі́я *f.*

diatonic [ˌdaɪəˈtɑ:nɪk] adj., Mus. дыятані́чны

dice [daɪs] – n., pl of **die** 1. ко́сьці, ку́бікі для гульні́ *pl. only.* 2. гульня́ ў ко́сьці
– v.t. 1. ра́заць на малы́я ку́бікі (*мо́рква, бу́льбу*). 2. гуля́ць у ко́сьці
• ***The die is cast*** Жэ́рабя кі́нутае (*Вы́бар зро́блены*)

dichotomy [daɪˈkɑ:təmi] n. раздво́енасьць *f.*

dictate [ˈdɪkteɪt] – v. 1. дыктава́ць. 2. зага́дваць, кама́ндаваць
– n. зага́д, нака́з -у *m.*

dictation [dɪkˈteɪʃən] n. 1. дыкто́ўка *f.*, дыктава́ньне *n.* 2. зага́дваньне *n.*, зага́д -у *m.*

dictator [ˈdɪkteɪtər] n. 1. дыкта́тар -а *m.* 2. той, хто дыкту́е

dictatorship [ˈdɪkteɪtərʃɪp] n. дыктату́ра *f.*

diction [ˈdɪkʃən] n. 1. вымаўле́ньне *n.*, ды́кцыя *f.* 2. маўле́ньне *n.* (*стыль*)

dictionary [ˈdɪkʃəneri] n., pl.**-aries** сло́ўнік -а *m.*

did [dɪd] v., *pt. of* **do**

die I [daɪ] v.i. 1. памі́ра́ць, кана́ць. 2. канча́цца, набліжа́цца да канца́, пераставáць працава́ць: ***The engine died*** Рухавік перастáў працава́ць. 3. Informal мо́цна хаце́ць, пра́гнуць: ***I am dying to see him*** Я пра́гну яго́ ба́чыць. 4. заціха́ць (*пра ве́цер*), сьціха́ць; замі́ра́ць
• ***die away/down*** а) вя́нуць, марне́ць. б) замі́ра́ць, заціха́ць
• ***die off*** вымі́ра́ць

die II [daɪ] n., pl. **dies** штамп -у *m.*, ма́трыца *f.*

die III [daɪ] n., pl. **dice,** *гл.* **dice**

diesel [ˈdi:zəl] – n. ды́зэль -я *m.*, рухавік ну́транага згара́ньня
– adj. ды́зэльны, з ды́зэлем. а) ***a diesel train*** ды́зэльны цягні́к. б) ***diesel fuel*** ды́зэльнае па́ліва
• ***Diesel engine*** or ***Diesel motor*** ды́зэль-рухавік, ды́зэль-мато́р

diet [ˈdaɪət] – n. 1. е́жа *f.*; харчава́ньне *n.* 2. дые́та *f.*
– v. быць на дые́це, трыма́ць дые́ту, трыма́ць на дые́це

dietary [ˈdaɪəteri] – adj. дыетычны
– n., pl. **-taries** 1. палёк -йка́ *m.*; дые́тная сыстэ́ма

dietetics [ˌdaɪəˈtetɪks] n. дые́тыка *f.* (*нау́ка*)

differ [ˈdɪfər] v. 1. ро́зьніцца, адро́зьніваццa. 2. не згаджа́цца; разыхо́дзіцца (*у пагля́дах, меркава́ньнях*)

difference [ˈdɪfrəns] n. 1. ро́зьніца *f.* 2. Math. ро́знасьць *f.* (*двух лі́каў*). 3. нязго́да *f.*, разла́д -у *m.*; спрэ́чка, сва́рка *f.*

different [ˈdɪfrənt] adj. ро́зны, адро́зны, і́ншы; не такі́, незвыча́йны, асабліvы: ***This food has a different taste*** Гэ́тая е́жа ма́е незвыча́йны смак

differential [ˌdɪfəˈrenʃəl] – adj. 1. неаднало́лькавы, ро́зны, дыфэрэнцыя́льны: ***different rates*** дыфэрэнцыя́льныя працэ́нты. 2. Math. дыфэрэнцыя́льны: ***differential equation*** дыфэрэнцыя́льнае раўна́ньне
– n. дыфэрэнцыя́л -у *m.*

differentiate [ˌdɪfəˈrenʃieɪt] v.t. 1. разро́зьніваць,, адро́зьніваць. 2. заўважа́ць ро́зьніцу. 3. адро́зьніваццa

difficult [ˈdɪfɪkəlt] – adj. цяжкі́, склада́ны; непадаўкі́: ***difficult problem*** цяжка́я праблéма
– adv.ця́жка: ***difficult to understand*** ця́жказразуме́лы

difficulty [ˈdɪfɪkəlti] n., pl. **-ties** 1. ця́жкасьць *f.* 2. кло́пат -у *m* ; замі́нка, перашко́да *f.* 3. pl. ця́жкасьці (*матэры-я́льныя*). 4. нязго́да *f.*: ***to make a difficulty*** рабіць перашко́ды; быць неахво́чым

diffidence [ˈdɪfɪdəns] n. няўпэ́ўненасьць у сабе́, сарамлі́васьць *f.*

diffident [ˈdɪfɪdənt] adj. няўпэ́ўнены ў сабе́, няпэ́ўны сябе́; сарамлі́вы

diffuse [dɪˈfju:z] – v. 1. пашыра́ць(ца), расьсява́ць(ца). 2. Phys. пранікáць (*шля́хам дыфу́зіі*)
– adj. 1. расьсе́яны, дыфу́зны (*сьвятло́, тума́н*). 2. шматсло́ўны, які́ шмат

расьця́гвае: ***a diffuse writer*** шматсло́ўны пісьме́ньнік

diffusion [dɪˈfju:ʒən] n. 1. распаўсю́джаньне, расьсява́ньне, пашырэ́ньне *n.* 2. пранікава́ньне *n.* 3. Phys. дыфу́зія *f.*

dig [dɪg] – v., **dug, digging** 1. капа́ць. 2. вышу́кваць (*інфарма́цыю*), перашу́кваць, перако́пваць. 3. Sl. а) разуме́ць. б) падаба́цца: ***I dig you*** а) Я цябе́ разуме́ю. б) Ты мне падаба́есься

– n. 1. капа́ньне *n.* 2. Informal штурш|о́к -ка́ *m.*, уда́р -у *m.* 3. зье́длівая заўва́га, кпі́на *f.*

• ***dig in*** замацава́цца

• ***dig into*** ця́жка працава́ць над *чым*

• ***dig up/out*** 1. а) адкапа́ць, вы́капаць б) дове́дацца, адкры́ць, вы́найсьці

digest [daɪˈdʒest] – v.t. 1. ператраўля́ць. 2. разуме́ць; засво́йваць. 3. клясыфікава́ць, скарача́ць, рэзюмава́ць, рабіць каро́ткі вы́клад зьме́сту. 4. перано́сіць; цярпе́ць

– n. [ˈdaɪdʒest] 1. каро́ткі вы́клад зьме́сту, да́йджэст -у *m.* 2. збор скарачэ́ньняў: ***a digest of great novels*** збор скаро́чаных клясы́чных рама́наў

digestibility [daɪˌdʒestəˈbɪləti] n. лёгкастра́ўнасьць *f.*

digestible [daɪˈdʒestəbəl] adj. лёгкастра́ўны

digestion [daɪˈdʒestʃən] n. страва́ньне *n.*

digestive [daɪˈdʒestɪv] – adj. 1. страва́льны. 2. які́ дапамага́е страва́ньню

– n. сро́дак, лек, які́ дапамага́е страва́ньню

digger [ˈdɪgər] n. 1. землякóп -а *m.* 2. прыла́да для капа́ньня, капа́ч -а́ *m.*

diggings [ˈdɪgɪŋz] n., pl. 1. капа́льня *f.*, археалягі́чныя раскóпкі. 2. вы́капні *pl.* 3. Informal жыльлё, жытлó *n.*, кватэ́ра *f.*

digit [ˈdɪdʒɪt] n. 1. па́л|ец -ьца *m.* (*на руцэ́ ці назе́*). 2. адназна́чны лі́к (*ад 0 да 9*): ***In 394 the last digit is 4*** У лі́ку 394 апóшняя лі́чба - 4

digital [ˈdɪdʒətəl] adj. лі́чбавы, дыгіта́льны: ***digital clock*** лі́чбавы гадзі́ньнік; ***digital camera*** лі́чбавы фотаапара́т

dignified [ˈdɪgnɪfaɪd] adj. го́дны, по́ўны го́днасьці. 2. ве́лічны; ва́жны. 3. высакаро́дны

dignify [ˈdɪgnɪfaɪ] v., **-fied, -fying** надава́ць го́днасьці; дадава́ць ле́пшы вы́гляд

dignitary [ˈdɪgnəteri] n., pl. **-taries** сано́ўнік, дасто́йнік -а *m.*

dignity [ˈdɪgnəti] n., pl. **-ties** 1. го́днасьць, дасто́йнасьць, высакаро́днасьць *f.* 2. высо́кае стано́вішча, высо́кі ранг *або́* ты́тул. 3. шляхо́тнасьць *f.*

digress [daɪˈgres] v.i. адыхо́дзіць, адхіля́цца (*ад тэ́мы*)

digression [daɪˈgreʃən] n. заваро́т; адыхо́д, адступле́ньне ад тэ́мы

dike [daɪk] – n. 1. шту́чны земляны́ на́сып, да́мба *f.* 2. по|ў -ву *m.*, кана́ва *f.* 3. агаро́джа зь дзёрну або́ ка́меню, вал -у *m.* 4. перашко́да *f.*

– v.t. 1. насыпа́ць да́мбы. 2. мэліярава́ць

dilapidated [dɪˈlæpɪdeɪtəd] adj. поўразва́лены, трухля́вы, састарэ́лы

dilapidation [dɪˌlæpɪˈdeɪʃən] n. распа́д -у *m.*; разва́л -у *m.*; трухле́ньне *n.*, паўразбу́раны стан

dilate [daɪˈleɪt] v.t. 1. пашыра́ць; пашыра́цца. 2. збо́льшваць; павялі́чваць

dilatory [ˈdɪlətɔ:ri] adj. 1. мару́дны, мару́длівы; павóльны. 2. які́ выклі́кае затры́мку: ***dilatory tactics*** та́ктыка адця́гваньня

dilemma [dɪˈlemə] n. дыле́ма *f.*, цяжкі́ вы́бар

dilettante [ˌdɪləˈtɑ:nti] – n., pl. **-tes, -ti** 1. дылета́нт, верхагля́д -а *m.* 2. ама́тар -а, любі́цель -я *m.*, ама́тарка, любі́целька *f.*

– adj. дылета́нцкі, ама́тарскі

diligence [ˈdɪlɪdʒəns] n. стара́ннасьць, шчы́расьць, руплі́васьць *f.*

diligent [ˈdɪlɪdʒənt] adj. стара́нны, руплі́вы, шчы́ры: ***diligent to learn*** стара́нны ў нару́цы

diligently [ˈdɪlɪdʒəntli] adv. старáнна, руплíва, рýпна
dill [dɪl] n. кроп -у *m.*
dilute [daɪˈlu:t] – v.t. 1. развóдзіць (*вáдкасьцю*); разрэ́джваць, разьмéшваць з вáдкасьцю. 2. зьмяншáць; аслабля́ць
– adj. разьвéдзены, разрэ́джаны
dilution [daɪˈlu:ʃən] n. 1. развóджаньне (*вáдкасьцю*), разрэ́джваньне, разьвядзéньне *n.* 2. аслаблéньне
dim [dɪm] – adj. 1. цьмя́ны, невырáзны: ***a dim light*** цьмя́нае сьвятлó. 2. невырáзны, нядóбра бáчны *абó* чýты; няя́сны, не зусíм зразумéлы: ***a dim recollection*** цьмя́ны ўспамíн. 3. слабы́ (*зрок, слых, інтэлéкт*): ***dim-witted*** прыдуркавáты, умыслóва запавóлены. 4. Informal благí, неспрыя́льны: ***to take a dim view of...*** глядзéць пэсымістычна на ...
– v.t. прыцямня́ць; зацьмяваць: ***dim the headlights*** зьмéншыць фáры
dime [daɪm] n. манэ́та вáртасьцю 10 цэ́нтаў
dimension [ˌdaɪˈmenʃən] n. вымярэ́ньне *n.*, вымéр, памéр -у *m.*: ***of three dimensions*** у трох вымéрах
diminish [dɪˈmɪnɪʃ] v. 1. зьмяншáць; аслабля́ць (*сíлы, энэ́ргію*). 2. мéншаць; зьмяншáцца
diminution [ˌdɪmɪˈnju:ʃən] n. зьмéншаньне, памéншаньне *n.*
diminutive [dɪˈmɪnjətɪv] – adj. 1. малы́, малéнькі, здрабнéлы. 2. Gram. памяншáльны
– n. 1. малáя рэч *ці* асóба; мініятýра *f.* 2. Gram. слóва ў памяншáльнай фóрме
dimness [ˈdɪmnəs] n. 1. цьмя́насьць, невырáзнасьць, няя́снасьць *f.* 2. Informal тýпасьць *f.*
dimple [ˈdɪmpəl] – n. 1. я́мачка *f.* (*на шчóках, на барадзе́*). 2. рабізнá *f.*
– v.t. рабаці́ць, пакрывáць рабізнóю
din [dɪn] – n. гóман, грýкат, грук -у *m.*
– v.i. гаманíць, грýкаць, грукатáць
– v.t. 1. аглушáць кры́кам, грýкатам. 2. паўтарáць бясконца
dine [daɪn] – v. абéдаць
– v.t. частавáць абéдам
• ***dine out*** абéдаць у рэстарáне
diner [ˈdaɪnər] n. 1. асóба, што абéдае. 2. вагóн-рэстарáн; рэстарáн -а *m.*
dinghy [ˈdɪŋi] n., pl. **-ghies** малы́ вёсельны чóвен; шлюпка *f.*
dingy [ˈdɪndʒi] adj. цёмны, брýдны, закýраны, змрóчны
dining car вагóн-рэстарáн
dining room сталóвы пакóй, сталóвая
dinner [ˈdɪnər] n. 1. абéд -у *m.* 2. банкéт -у *m.*
dinner coat or **jacket** смóкінг -а *m.*
dinnerware [ˈdɪnərwer] n. сталóвы прыбóр *абó* сэрвíз -а *m.*
dinosaur [ˈdaɪnəsɔ:r] n. дыназáўр -а *m.*
diocesan [daɪˈɑ:sɪsən] – adj. епархія́льны; дыяцэзія́льны
– n. япíскап -а *m.*
diocese [ˈdaɪəsɪs] n. япáрхія *f.*; дыяцэ́зія *f.*
diopter [daɪˈɑ:ptər] or **dioptry** [daɪˈɑ:ptri] n., pl. **-tries,** Optics дыёптрыя *f.*
dioxide [daɪˈɑ:ksaɪd] n., Chem. двухвóкіс -у *m.*
dip [dɪp] – v.t. 1. акунáць; занурáць. 2. зачэ́рпваць; чарпáць. 3. апускáць і адрáзу ўздымáць: ***dip the flag*** салютавáць сьцягам. 4. спушчáцца ўнíз. 5. рабíць рэвэрáнс
– n. 1. акунáньне, апушчáньне *n.* (*у вáдкасьць*). 2. вáдкасьць, растворы́ (*для фарбавáньня, чы́сткі*). 3. раптóўны спад (*гары́, цэ́наў*)
• ***a cheese dip*** мачáнка з сы́ру
• ***dip into*** а) праглéдзець збóльшага, павярхóўна. б) чарпанýць зь нéчага: ***to dip into one's savings*** чарпанýць з запáсаў
diphtheria [dɪfˈθɪrɪə] n. дыфтэры́я
diphthong [ˈdɪfθɔ:ŋ] n. дыфтóнг -у *m.*
diploma [dɪˈploumə] n., pl. **-mas, -mata** [-mətə] 1. дыплём -у *m.*, пасьвéдчаньне *n.* 2. афіцы́йны дакумэ́нт, грáмата *f.*
diplomacy [dɪˈplouməsi] n., pl. **-cies** дыплямáтыя *f.*
diplomat [ˈdɪpləmæt] n. 1. дыплямáт -а *m.* 2. тактóўная асóба

diplomatic [ˌdɪpləˈmætɪk] adj. дыпляматы́чны

dipper [ˈdɪpər] n. чарпа́к -а́ *m.*; карпа́ц -ца́ *m.*, ко́наўка *f.*
• ***Big Dipper*** Вялі́кі Воз (*узо́р'е*)
• ***Little Dipper*** Малы́ Воз (*узо́р'е*)

dipsomania [ˌdɪpsəˈmeɪnɪə] n. дыпсама́нія *f.*, храні́чны запо́й

diptych [ˈdɪptɪk] n. ды́птых -а *m.*

dire [daɪr] adj. страшэ́нны; бязьлі́тасны, жо́рсткі: ***he is in dire need of help*** яму́ страшэ́нна патрэ́бная дапамо́га

direct [dəˈrekt] – v.t. 1. кірава́ць. 2. гада́ваць, кама́ндаваць. 3. накіро́ўваць, пака́заць даро́гу, дава́ць інфарма́цыю. 4. скіро́ўваць. 5. адраса́ва́ць
– adj. 1. про́сты: ***a direct route*** про́сты шлях. 2. Gram. про́сты: ***direct object*** про́стае дапаўне́ньне. 3. шчы́ры, про́сты. 4. непасрэ́дны, беспасярэ́дні: ***direct influence*** беспасярэ́дні ўплы́ў

direct current ста́лы ток

direction [dəˈrekʃən] n. 1. кіру́нак -ку *m.* 2. указа́ньне *n.*, дырэкты́ва or *pl.* дырэкты́вы; інстру́кцыя *f.*, прадпіса́ньне *n.* (*ле́карскае*). 3. кіраўні́цтва, правады́рства *n.*

directive [dəˈrektɪv] – n. зага́д -у *m.*; дырэкты́ва, інстру́кцыя *f.*; нака́з -у *m.*
– adj. кіру́ючы, кіраўні́чы, кіраўні́цкі

directly [dəˈrektli] adv. 1. про́ста, беспасярэ́дне: ***directly north*** про́ста на по́ўнач. 2. шчы́ра, адкры́та; про́ста. 3. дакла́дна, зусі́м: ***directly opposite*** зусі́м супрацьле́гла. 4. адра́зу, за́раз жа

directness [dəˈrektnəs] n. непасрэ́днасьць *f.*; прастата́ *f.*; шчы́расьць *f.*

director [dəˈrektər] n. кіраўні́к -а́ *m.*, дырэ́ктар -а *m.*; рэжысэ́р -а *m.*

directorate [dəˈrektərət] n. 1. дырэ́ктарства *n.* 2. кале́гія дырэ́ктараў, дырэ́кцыя *f.*, дырэктара́т -у *m.*

directory [dəˈrektəri] – n., pl. **-ries** даве́днік -а *m.*, а́драсная кні́га: ***telephone directory*** тэлефо́нная кні́га
– adj. дырэкты́ўны; дара́дчы; даве́дачны

dirge [dɜːrdʒ] n. пахава́льны сьпеў; ля́мант -у *m.*, галашэ́ньне *n.*

dirigible [ˈdɪrɪdʒəbəl] n. дырыжа́бль -я *m.*

dirk [dɜːrk] – n. кінжа́л -а *m.*
– v.t. прабі́ць кінжа́лам

dirt [dɜːrt] n. 1. гразь *f.*; бруд -у *m.* 2. зямля́ *f.*; гле́ба *f.*, грунт -у *m.* 3. бру́дныя *або́* ні́зкія ўчы́нкі, ду́мкі, сло́вы; несумле́ннасьць, нікчэ́мнасьць *f.* 4. Sl. плётка *f.*
• ***dirt-cheap*** ве́льмі та́нны
• ***dirt road*** грунтава́я, небрукава́ная даро́га
• ***eat dirt*** цярпе́ць зьнява́гі або́ прыні-жэ́ньне
• ***hit the dirt*** а) упа́сьці тва́рам у бало́та. б) Milit. Ле́гчы! (*кама́нда*)

dirty [ˈdɜːrti] – adj. 1. запэ́цканы; нячы́сты, бру́дны. 2. ні́зкі, по́длы: ***He played dirty tricks on me*** Ён зрабіў мне паску́дзтва. 4. непрысто́йны, брыдкі́ (*пра сло́вы*)
– v.t. забру́дзіць, запэ́цкаць
– v.i. запэ́цкацца, забру́дзіцца

disability [ˌdɪsəˈbɪlətɪ] n., pl. **-ties** няздо́льнасьць *f.*; бясьсільле *n.*; непрацаздо́льнасьць, інвалі́днасьць *f.*

disable [dɪˈseɪbəl] v.t. кале́чыць, рабі́ць няздо́льным, непрыда́тным, абяссі́льваць, рабі́ць непрацаздо́льным

disabled [dɪˈseɪbəld] adj. скале́чаны, непрацаздо́льны: ***disabled soldier*** інвалі́д вайны́

disabuse [ˌdɪsəˈbjuːz] v. вывадзіць з блу́ду: ***Education should disabuse people of superstitions*** Адука́цыя павінна вы́звaліць людзе́й ад забабо́наў

disaccord [ˌdɪsəˈkɔːrd] – v.i. не згаджа́цца
– n. нязго́да, нязла́джанасьць *f.*; рознагало́сьсе *n.*, недахо́п гармо́нii

disadvantage [ˌdɪsədˈvæntɪdʒ] n. 1. невыго́да *f.*, невыго́днае стано́вішча: ***to be at a disadvantage*** быць у неспрыя́льным стано́вішчы. 2. стра́та, шко́да, некары́сьць *f.*

disadvantageous [ˌdɪsˌædvənˈteɪdʒəs] adj. нявы́гадны, неспрыя́льны

disagree [ˌdɪsəˈgri:] v. 1. не згаджа́цца; не супада́ць; ро́зьніцца, мець ро́зныя ду́мкі, пагля́ды. 2. спрача́цца. 3. шко́дзіць, быць шко́дным: ***Strawberries disagree with him*** Трускáўкі шко́дзяць яму́

disagreeable [ˌdɪsəˈgri:əbəl] adj. 1. не да сма́ку, непрые́мны, нясьце́рпны. 2. не ў гумо́ры, злы, дражлі́вы, сварлі́вы

disagreement [ˌdɪsəˈgri:mənt] n. 1. разыхо́джаньне *n.* (*у ду́мках, пагля́дах*), нязго́да *f.* 2. спрэ́чка, сва́рка *f.* 3. ро́зьніца *f.*

disallow [ˌdɪsəˈlaʊ] v.t. 1. не дазваля́ць, забараня́ць. 2. адхіля́ць, адкіда́ць (*як няпра́ўду*). 3. адкіда́ць (*про́сьбу*)

disappear [ˌdɪsəˈpɪr] v. зьніка́ць; прапада́ць

disappearance [ˌdɪsəˈpɪrəns] n. зьнікне́ньне *n.*; прапа́жа *f.*

disappoint [ˌdɪsəˈpɔɪnt] v. расчаро́ўваць; ашу́кваць (*надзе́і*)

disappointed [ˌdɪsəˈpɔɪntɪd] adj. расчарава́ны: ***I am disappointed in you*** Я расчарава́ны табо́ю

disappointment [ˌdɪsəˈpɔɪntmənt] n. расчарава́ньне *n.*

disapprobation [ˌdɪsˌæprəˈbeɪʃən] n. *гл.* **disapproval**

disapproval [ˌdɪsəˈpru:vəl] n. неадабрэ́ньне, неўхвале́ньне, асуджэ́ньне *n.*; нездавальне́ньне *n.*

disapprove [ˌdɪsəˈpru:v] v. 1. не ўхваля́ць, асуджа́ць. 2. адкіда́ць. 3. непрыхі́льна ста́віцца

disapprovingly [ˌdɪsəˈpru:vɪŋli] adj. непахва́льна; непрыхі́льна; адмо́ўна; незадаво́лена

disarm [dɪsˈɑ:rm] – v.t. 1. абяззбро́йваць, уціхамі́рваць. 2. раззбро́йваць – v.i. раззбро́йвацца

disarmament [dɪsˈɑ:rməmənt] n. 1. абяззбро́еньне, абяззбро́йваньне *n.* 2. раззбрае́ньне, раззбро́йваньне *n.*

disarrange [ˌdɪsəˈreɪndʒ] v.t. 1. уно́сіць непара́дак *або́* замяша́ньне, дэзарганізо́ўваць. 2. разла́джваць; раскіда́ць, раскі́дваць

disarrangement [ˌdɪsəˈreɪndʒmənt] n. разла́д -у, непара́дак -ку *m.*, дэзарганіза́цыя *f.*

disarray [ˌdɪsəˈreɪ] – n. непара́дак -ку *m.*, замяша́ньне *n.*
– v.t. уно́сіць непара́дак *або́* замяша́ньне

disassemble [ˌdɪsəˈsembəl] v.t. разьбіра́ць на ча́сткі

disassociate [ˌdɪsəˈsouʃieɪt] v.t. *гл.* **dissociate**

disaster [dɪˈzæstər] n. няшча́сьце *n.*; бяда́, катастро́фа *f.*

disastrous [dɪˈzæstrəs] adj. згу́бны, катастрафі́чны, зьнішча́льны; ве́льмі няўда́лы

disavow [ˌdɪsəˈvaʊ] v.t. адрака́цца; адмаўля́цца; не прызнава́цца

disavowal [ˌdɪsəˈvaʊəl] n. адмаўле́ньне, адрачэ́ньне *n.*; непрызна́ньне *n.*

disband [dɪsˈbænd] – v.t. 1. разьвя́зваць (*арганіза́цыю*), распуска́ць. 2. расфармо́ўваць, звальня́ць з вайско́вае слу́жбы, дэмабілізава́ць
– v.i. разьвяза́цца, расфармо́ўвацца, распуска́цца: ***The musical group disbanded*** Музы́чная гру́па распа́лася
– v.t. расфармо́ўваць, звальня́ць

disbar [dɪsˈbɑ:r] v.t. пазбаўля́ць адвака́цкага зва́ньня і пра́ктыкі

disbelief [ˌdɪsbɪˈli:f] n. нявéр'е *n.*; нявéра *f.*; недавéр -у *m.*, сумнéлў -ву *m.*

disbelieve [ˌdɪsbɪˈli:v] v. ня вéрыць, сумня́вацца

disburden [ˌdɪsˈbɜ:rdən] v. 1. пазбаўля́ць(ь) (-ца) цяжа́ру: ***to disburden one's mind*** вы́гаварыцца, адвéсьці душу́. 2. разладо́ўваць, разгружа́ць

disburse [dɪsˈbɜ:rs] v.t. выпла́чваць гро́шы, выдава́ць апла́ту

disbursement [dɪsˈbɜ:rsmənt] n. 1. выпла́та *f.* 2. вы́плачаная су́ма

disc [dɪsk] n. *гл.* **disk**

discard [dɪsˈkɑ:rd] – v. 1. адкіда́ць. 2. выкіда́ць

– n. [ˈdɪskɑːrd] 1. адкідáньне *n.* 2. нéшта вы́кінутае, непатрэ́бнае, непрыдáтнае, адкі́ды *pl.*

discern [dɪˈsɜːrn] v.t. 1. адрóзьніваць. 2. заўважáць, бáчыць; распазнавáць: ***to discern no difference*** ня бáчыць ніякáй рóзьніцы

discerning [dɪˈsɜːrnɪŋ] adj. 1. разбóрлівы, прані́клівы. 2. які́ ўмéе адрóзьніваць, распазнавáць

discharge [dɪsˈtʃɑːrdʒ] – v. 1. разладóўваць. 2. страля́ць, вы́страліць. 3. выпíсваць (*са шпіталя́*); выпускáць (*з астрóгу*); дэмабілізóўваць; звальня́ць. 4. выдзяля́ць (*гной — пра рáну*). 5. Electr. разраджáць(ь (-ца). 6. выкóнваць абавя́зкі, фу́нкцыі
– n. [ˈdɪstʃɑːrdʒ] 1. разладаванне *n.* 2. вы́бух -у *m.* 3. звальнéньне *n.*, вы́піска *f.* (*са шпіталя́*). 4. выдзялéньне *n.* (*гнóю, вáдкасьці*). 5. разрáд -у *m.* (*электры́чны*). 6. выканáньне *n.* (*абавя́зкаў*). 7. Law апраўдáньне *n.*

disciple [dɪˈsaɪpəl] n. 1. пасьлядóўнік -а *m.*, вýч(ань -ня *m.* 2. адзíн з Хрыстóвых Апóсталаў

discipline [ˈdɪsəplɪn] – n. 1. дысцыплíна *f.*, самаканторóл(ь -ю *m.*; парáд(ак -ку *m.* 2. дысцыплíна *f.*, галíна вéды
– v.t. 1. дысцыплінавáць. 2. прывучáць да паслухмя́насьці. 3. карáць

disclaim [dɪsˈkleɪm] v.t. 1. адмаўля́цца. 2. зракáцца, адракáцца

disclaimer [dɪsˈkleɪmər] n. 1. адмóва *f.*, адмаўлéньне, зрачэ́ньне *n.* 2. той, хто адмаўля́ецца абó зракáецца

disclose [dɪsˈkloʊz] v.t. выкрывáць, раскрывáць, выяўля́ць

disclosure [dɪsˈkloʊʒər] n. выкрыцьцё, раскрыцьцё, выяўлéньне *n.*

disco [ˈdɪskoʊ] n., Informal дыскатэ́ка *f.*

discolor, Brit. **discolour** [dɪsˈkʌlər] v.t. абяскóлераваць, пазбаўля́ць кóлеру

discomfit [dɪsˈkʌmfət] v.t. 1. цалкóм перамагчы́. 2. разьбíць (*пля́ны, спадзявáньні*). 3. мóцна зьбянтэ́жыць

discomfiture [dɪsˈkʌmfɪtʃər] n. 1. разгрóм -у *m.*, парáза *f.* (*у бай*). 2. разлáд (*пля́наў, спадзявáньняў*). 3. зьбянтэ́жанасьць *f.*, замяшáньне *n.*

discomfort [dɪsˈkʌmfərt] – n. 1. дыскамфóрт -у *m.*, невыгóда *f.* 2. няёмкасьць, засарóмленасьць *f.*
– v.t. спрычыня́ць невыгóду; стáвіць у няёмкае станóвішча

discompose [ˌdɪskəmˈpoʊz] v.t. 1. непакóіць, турбаваць, бянтэ́жыць. 2. парушáць парáдак, выбівáць з каляíны

disconcert [ˌdɪskənˈsɜːrt] v. 1. вывóдзіць з раўнавáгі, бянтэ́жыць, засарóмліваць. 2. псавáць, разлáджваць (*пля́ны*)

disconcerted [ˌdɪskənˈsɜːrtəd] adj. 1. устрывóжаны, устурбаваны. 2. зьбянтэ́жаны, зьбíты з панталы́ку

disconnect [ˌdɪskəˈnekt] v.t. 1. разлучáць; адлучáць: ***the telephone was disconnected*** тэлефóн быў адлýчаны. 2. выключáць

disconnection [ˌdɪskəˈnekʃən] n. 1. разлучáньне, разьдзялéньне *n.* 2. разлучэ́ньне *n.*

disconsolate [dɪsˈkɑːnsələt] adj. несуцéшны, няўцéшны; няшчáсны; у рóспачы, рóспачны

discontent [ˌdɪskənˈtent] – n. незадавóленасьць *f.*, непакóй -ю *m.*; трывóга *f.*
– adj. незадавóлены

discontented [ˌdɪskənˈtentəd] adj. незадавóлены; неспакóйны

discontinue [ˌdɪskənˈtɪnjuː] v. 1. перарывáць, перапыня́ць; спыня́ць. 2. касавáць. 3. спыня́цца; перарывáцца, перапыня́цца

discontinuous [ˌdɪskənˈtɪnjuəs] adj. перары́вісты, несуцэ́льны, з прамéжкамі

discord [ˈdɪskɔːrd] – n. 1. разлáд -у *m.*, нязгóда *f.*; рознагалóсьсе *n.*, разнабóй -ю *m.* 2. Mus. дысанáнс -у *m.*, несугýчнасьць, несулáднасьць *f.* 3. ля́скат, брáзгат -у *m.*
– v.i. не пагаджáцца

discordant [dɪsˈkɔːrdənt] adj. 1. нязгóдны, супярэ́чны. 2. несугýчны, несулáдны, нястрóйны; дысанáнсны. 3. рэ́зкі (*для вýха*)

discount [dɪsˈkaʊnt] – v. 1. рабіць зьніжку, адлічáць. 2. ня вéрыць; адкідáць; не прымáць пад увáгу. 3. прадавáць тавáр са зьніжкай
– n. [ˈdɪskaʊnt] 1. зьніжка, скідка *f.* 2. дыскóнт -у *m.*, адлічэ́ньне *n.*, адлік -у *m.*

discourage [dɪsˈkɜːrɪdʒ] v.t. 1. адбівáць ахвóту, адахвóчваць; абезнадзéйваць. 2. адпýжваць, адпалóхваць

discouragement [dɪsˈkɜːrɪdʒmənt] n. 1. адбівáньне ахвóты. 2. упáдак дýху

discourse [ˈdɪskɔːrs] – n. 1. размóва *f.*, дакладá -у *m.* 2. разважáньне *n.* 3. Philos. дыскýрс -у *m.*
– v. [dɪsˈkɔːrs] 1. прамаўляць, выкладáць (*дýмкі*). 2. размаўляць, гаварыць, разважáць

discourteous [dɪsˈkɜːrtiəs] adj. нявéтлівы; без пашáны

discover [dɪˈskʌvər] v.t. вынахóдзіць, адкрывáць; выяўляць

discovery [dɪˈskʌvəri] n., pl. **-eries** адкрыцьцё, вынахóдзтва *n.*, вынахóдка *f.*

discredit [dɪsˈkredət] – v.t. 1. дыскрэдытавáць, падрывáць давéр; гáньбіць, нясláвіць, зьнеслаўляць. 2. рабіць неверагóдным
– n. 1. дыскрэдытáцыя *f.*, зьнеслаўлéньне *n.* 2. гáньба *f.*

discreet [dɪˈskriːt] adj. 1. развáжны, абáчлівы; тактóўны. 2. стрыманы

discrepancy [dɪsˈkrepənsi] n., pl. **-cies** разыхóджаньне *n.*, нязгóднасьць, супярэ́члівасьць, рóзьніца *f.*

discrepant [dɪsˈkrepənt] adj. нязгóдны, супярэ́члівы

discrete [dɪˈskriːt] adj. 1. своеасабліві; асóбны, індывідуáльны. 2. адасóбленыы

discretion [dɪˈskreʃən] n. 1. свабóда выбару *абó* меркаваньня: ***I leave this to your discretion*** Я пакідáю гэ́та на вáшае меркаваньне. 2. абáчлівасьць, развáжнасьць, асьцярóжнасьць *f.*

discriminate [dɪˈskrɪmɪneɪt] v. 1. заўважáць рóзьніцу, адрóзьніваць. 2. рабіць рóзьніцу, дыскрымінавáць

discriminating [dɪˈskrɪmɪneɪtɪŋ] adj. 1. перабóрлівы, крытычны ў выбары. 2. які́ дóбра разьбіráецца: ***discriminating taste*** тóнкі густ. 3. дыфэрэнцыя́льны

discrimination [dɪˌskrɪmɪˈneɪʃən] n. 1. адрóзьненьне *n.* 2. праніклівасьць *f.* 3. дыскрымінáцыя, нераўнапрáўе *n.*

discus [ˈdɪskəs] n., pl. **-cuses** or **-ci** дыск -а *m.*

discuss [dɪˈskʌs] v.t. абмяркóўваць; дыскутавáць; абгавóрваць

discussion [dɪˈskʌʃən] n. абмяркóўваньне *n.*; дыскýсія *f.*, спрэ́чкі *pl.*

disdain [dɪsˈdeɪn] – v.t. пагарджáць, глядзéць зьвéрху на *кагó-што*, грэ́баваць
– n. пагáрда *f.*

disdainful [dɪsˈdeɪnfəl] adj. пагáрдлівы

disdainfully [dɪsˈdeɪnfəli] adv. пагáрдліва, з пагáрдай

disease [dɪˈziːz] – n. хваробá *f.*, захвóрваньне *n.*
– v.t. выклікáць хваробу

diseased [dɪˈziːzd] adj. хвóры, захварэ́лы; хваравíты

disembark [ˌdɪsɪmˈbɑːrk] v. 1. высядáць. 2. выгружáць

disembowel [ˌdɪsɪmˈbaʊəl] v.t. патрашы́ць

disenchantment [ˌdɪsɪnˈtʃæntmənt] n. расчараваньне *n.*

disengage [ˌdɪsɪnˈgeɪdʒ] – v.t. 1. звальня́ць. 2. вызваля́ць, выслабаня́ць, аслабаня́ць; выпýтваць
– v.i. звальня́цца, аслабаня́цца; выпýтвацца

disengaged [ˌdɪsɪnˈgeɪdʒd] adj. 1. вóльны, незаня́ты. 2. вы́пушчаны, звóльнены; адчэ́плены

disentangle [ˌdɪsɪnˈtæŋgəl] v.t. разблы́тваць, вызваля́ць

disesteem [ˌdɪsəˈstiːm] – v. не шанавáць
– n. непашáна *f.*

disfavor, Brit. **disfavour** [dɪsˈfeɪvər] – n. 1. няласка, няўхвáла *f.*: ***to fall into disfavor*** страціць ласку. 2. незадавальнéньне *n.*

– v.t. не ўхваля́ць

disfigure [dɪsˈfɪgjər] v.t. псава́ць (*вы́гляд*); збры́джваць, зга́джваць, зьняве́чваць

disfigurement [dɪsˈfɪgjərmənt] n. 1. псава́ньне *n.*; збры́джваньне, зга́джваньне *n.* 2. зьняве́чаньне *n.* (*тва́ру*). 3. хі́ба *f.*

disfranchise [dɪsˈfræntʃaɪz] v.t. 1. пазбаўля́ць грамадзя́нскіх правоў. 2. адбіра́ць правы́ *або́* прывіле́і

disfunction [dɪsˈfʌŋkʃən] n., Med. дысфу́нкцыя *f.*

disfunctional [dɪsˈfʌŋkʃənəl] adj. нефункцыяна́льны

disgorge [dɪsˈgɔ:rdʒ] v.t. 1. вырыгваць. 2. выкіда́ць, выварочваць. 3. Figur. аддава́ць пад прымусам (*незако́нна набы́тае, захо́пленае*)

disgrace [dɪsˈgreɪs] – n. 1. га́ньба, нясла́ва *f.*: ***He is in disgrace*** Ён зьнясла́ўлены. 2. няла́ска, непрыхі́льнасьць *f.*
– v.t. 1. га́ньбіць, зьнеславаўля́ць. 2. паніжа́ць ра́нгам, разжа́лаваць

disgraceful [dɪsˈgreɪsfəl] adj. гане́бны, скандальны: ***disgraceful behavior*** ганебныя паво́дзіны; ***a disgraceful scene*** скандальная сцэна

disgruntled [dɪsˈgrʌntəld] adj. у благі́м гумо́ры, незадаво́лены

disguise [dɪsˈgaɪz] – v.t. **-guised, -guising** маскава́ць; прыхо́ўваць, хава́ць: ***He disguised his feelings*** Ён схава́ў сваé пачу́цьці
– n. 1. маскава́ньне, пераапрана́ньне *n.* 2. ма́ска *f.*, ашука́нства *n.*

disgust [dɪsˈgʌst] – n. агі́да *f.*; мо́ташнасьць *f.*
– v.t. выклі́каць агі́ду

disgusting [dɪsˈgʌstɪŋ] adj. агі́дны, прыкры; мо́ташны

dish [dɪʃ] – n. 1. судзі́на, пасу́дзіна, мі́ска *f.*; тале́рка *f.*, ку́блак -ка *m.* 2. стра́ва *f.* 3. Sl. прыгажу́ня *f.*; смакалы́к -у *m.*, ца́ца *f.*
– v.t. падава́ць на стол
• ***dishes,*** coll. судзьдзё *n.*, по́суд -у *m.*

dishcloth [ˈdɪʃklɔ:θ] n. сьці́рка *f.*, ану́чка мыць судзьдзё

dishearten [dɪsˈhɑ:rtən] v.t. 1. адбіва́ць ахво́ту: ***don't be disheartened*** ня па́дай ду́хам. 2. наво́дзіць тугу́, засмуча́ць

disheveled [dɪˈʃevəld] adj. 1. патрапа́ны, неаха́йны; неакура́тны. 2. ускудла́чаны

dishonest [dɪsˈɑ:nɪst] adj. несумле́нны, нядо́брасумле́нны

dishonesty [dɪsˈɑ:nɪsti] n., pl. **-ties** несумле́ннасьць, нядо́брасумле́ннасьць *f.*; ашука́нства *n.*, фальш -у *m.*

dishonor, Brit. **dishonour** [dɪsˈɑ:nər] – n. зьнява́га *f.*; га́ньба, нясла́ва *f.*
– v.t. зьнява́жыць го́нар, нясла́віць, зьнеславаўля́ць, га́ньбіць, ганьбава́ць

dishonorable [dɪsˈɑ:nərəbəl] adj. 1. гане́бны; по́длы. 2. бяз го́нару, беспрынцыпо́вы

dishwasher [ˈdɪʃˌwɔ:ʃər] n. 1. пасудамы́йка (*машы́на*) *f.* 2. пасу́днік -а *m.* (*асо́ба, што мые по́суд*), пасу́дніца *f.*

disillusion [ˌdɪsɪˈlu:ʒən] or **disillusionment** [ˌdɪsɪˈlu:ʒənmənt] – n. стра́та ілю́зіяў, расчарава́ньне: ***a painful disillusionment*** балю́чае расчараванье
– v.t. разьве́йваць ілю́зіі; расчаро́ўваць

disinclination [ˌdɪsˌɪnklɪˈneɪʃən] n. нясхі́льнасьць, неахво́та *f.*; нежада́ньне *n.*

disincline [ˌdɪsɪnˈklaɪn] v.t. адбіва́ць ахво́ту ў *каго́*

disinfect [ˌdɪsɪnˈfekt] v.t. дэзінфэктава́ць, стэрылізава́ць

disinfection [ˌdɪsɪnˈfekʃən] n. дэзінфэ́кцыя *f.*

disinformation [ˌdɪsˌɪnfərˈmeɪʃən] n. дэзінфарма́цыя *f.*

disingenuous [ˌdɪsɪnˈdʒenjuəs] adj. няшчы́ры, няпро́сты

disinherit [ˌdɪsɪnˈherət] v.t. пазбаўля́ць спа́дчыны

disinheritance [ˌdɪsɪnˈherətəns] n. пазбаўле́ньне спа́дчыны

disintegrate [dɪsˈɪntəgreɪt] – v.t. раскладза́ць, разьбіва́ць на ча́сткі
– v.i. раскладза́цца; распада́цца

disintegration [dɪsˌɪntəˈgreɪʃən] n. распа́д -у *m.*, раскладáньне *n.*

disinterest [dɪsˈɪntrəst] n. 1. незацікáўленасьць *f.* 2. бескарыcьлівасьць *f.*

disinterested [dɪsˈɪntrəstɪd] n. 1. незацікáўлены. 2. бескарыcьлівы. 3. бесстарóньні

disjoin [dɪsˈdʒɔɪn] v.t. 1. разлучáць. 2. разьдзяля́ць, аддзяля́ць

disc or **disk** [dɪsk] n. дыск -а *m.*

dislike [dɪsˈlaɪk] – n. нялю́басьць *f.*; непрыхíльнасьць, антыпáтыя *f.*: ***to have a dislike*** не любíць; адчувáць антыпáтыю

– v.t. не любíць, не ўпадабáць

dislocate [ˈdɪsləkeɪt] v.t. 1. зьвíхваць, вывíхваць; спрывíльваць. 2. парушáць (*парáдак, пля́ны*), перашкаджáць. 3. зру́шваць, ссóўваць; перамяшчáць

dislocation [ˌdɪsləˈkeɪʃən] n. 1. вы́вíх, зьвíх -у *m.* 2. парушэ́ньне (*пля́наў*). 3. перамяшчэ́ньне, перасяле́ньне *n.*

dislodge [dɪsˈlɑːdʒ] v.t. выбівáць; выціскáць, выпíхваць

disloyal [ˌdɪsˈlɔɪəl] adj. 1. неляя́льны, нявéрны, здрáдніцкі. 2. несувéрны, вералóмны

dismal [ˈdɪzməl] adj. 1. цёмны, панýры. 2. сýмны, прыгнéчаны; няшчáсны. 3. змрóчны, цяжкí; прыгнятáльны

dismantle [dɪsˈmæntəl] v.t. 1. разьбірáць (*машы́ну*). 2. здымáць (*пакрыцьцё*); рассна́шчваць (*карабе́ль*)

dismay [dɪsˈmeɪ] – n. трывóга *f.*; непакóй -ю *m.*

– v. непакóіць(ся) (-ца), палóхаць(ся) (-ца), трывóжыць(ся) (-ца)

dismember [dɪsˈmembər] v.t. 1. рэ́заць на чáсткі; дзялíць на чáсткі. 2. адразáць *абó* адрываць канéчнасьці (*рукý, нагý*)

dismiss [dɪsˈmɪs] v.t. 1. адпускáць; распускáць. 2. адкідáць, абвяргáць; выкідáць: ***I dismissed the idea*** Я адкíнуў гэ́тую дýмку; ***He dismissed it from his mind*** Ён вы́кінуў гэ́та з галавы́

dismissal [dɪsˈmɪsəl] n. звальне́ньне *n.*; рóспуск -у *m.*

dismount [dɪsˈmaʊnt] v. 1. сьсядáць (*з каня́*), зьлязáць. 2. разьбірáць (*машы́ну*)

dismountable [dɪsˈmaʊntəbəl] adj. разбóрны

disobedience [ˌdɪsəˈbiːdiəns] n. непаслушэ́нства *n.*, непаслухмя́насьць *f.*

disobedient [ˌdɪsəˈbiːdiənt] adj. непаслухмя́ны

disobey [ˌdɪsəˈbeɪ] v. не падпарадкóўвацца; ня слýхаць(ся) (-ца)

disoblige [ˌdɪsəˈblaɪdʒ] v.t. 1. адмóвіцца зрабíць паслýгу; не лічы́цца з жада́ньнем. 2. прычыня́ць невыгóду

disorder [dɪsˈɔːrdər] – n. 1. непарáдак -ку *m.*, балагáн -у *m.* 2. бязлáдзьдзе *n.*, бязлáдзіца *f.*; замяша́ньне *n.*, хвалява́ньні *pl.* 3. хварóба *f.*; сапсава́ньне *n.*: ***a disorder of the stomach*** разлáд страўніка

– v.t. рабíць непарáдак, балагáн, раскíдваць

disordered [dɪˈsɔːrdərd] adj. 1. не ў парáдку; бязлáдны. 2. хвóры

disorderly [dɪˈsɔːrdərli] – adj. 1. неахáйны, бязлáдны. 2. якí рóбіць непарáдак. 3. недысцыплінава́ны; бýрны, непаслухмя́ны

– adv. бязлáдна, бурлíва

• ***disorderly conduct*** хулігáнства, парушэ́ньне парáдку

disorganize [dɪsˈɔːrgənaɪz] v. разлáджваць, дэзарганізóўваць

disorient [dɪsˈɔːriənt] v. зьбівáць з панталы́ку, увóдзіць у зман; дэзарыентава́ць

disown [dɪsˈoʊn] v.t. адмаўля́цца ад *чагó*; адрака́цца

disownment [dɪsˈoʊnmənt] n. адрачэ́ньне, вырачэ́ньне *n.*

disparage [dɪˈspærɪdʒ] v.t. 1. гавары́ць зьняважліва; ганьбава́ць, нясла́віць, дыскрэдытава́ць. 2. прымяншáць (*значэ́ньне*), зьмяншáць, прыніжáць

disparagement [dɪˈspærɪdʒmənt] n. 1. недаацэ́нка *f.*, прымяншэ́ньне *n.* 2. прыніжэ́ньне *n.*; дыскрэдыта́цыя *f.*

disparaging [dɪˈspærɪdʒɪŋ] adj. прыніжа́льны, зьневажа́льны; зьняваж́лівы: ***a disparaging remark*** зьневажа́льная заўва́га

disparity [dɪsˈpærətɪ] n., pl. **-ties** няро́ўнасьць *f.*; ро́зьніца *f.*: ***a disparity in accounts*** ро́зьніца ў справаздача́х

dispassionate [dɪsˈpæʃənət] adj. 1. бясстра́сны, раўнаду́шны, абыя́кавы. 2. бесстаро́ньні, непрадузя́ты

dispatch [dɪˈspætʃ] – v.t. 1. высыла́ць, адсыла́ць, пасыла́ць: ***to dispatch a telegram*** вы́слаць тэлегра́му. 2. ху́тка зрабі́ць: ***to dispatch one's lunch*** ху́тка папалу́днаваць. 3. зако́нчыць, забі́ць. 4. адпра́віць, пазбы́цца *каго́-чаго́*

– n. 1. вы́сылка, адпра́ўка *f.* 2. дыпляматы́чная дэпэ́ша, паведамле́ньне. 3. спра́ўнасьць. 4. аге́нцтва для даста́ўкі тава́ру

dispatcher [dɪˈspætʃər] n. дыспэ́тчар, адпра́ўнік -а *m.*

dispel [dɪˈspel] v.t. разганя́ць, разьве́йваць: ***to dispel doubt*** разьве́яць сумне́ў

dispensable [dɪˈspensəbəl] adj. 1. які́ мо́жна разьмеркава́ць, разда́ць. 2. неабавя́зкавы; нява́жны

dispensary [dɪˈspensərɪ] n., pl. **-ries** 1. мэдыцы́нны пункт, амбулято́рыя *f.* 2. апты́ка *f.*

dispensation [ˌdɪspenˈseɪʃən] n. 1. разда́ча *f.*, разьмеркава́ньне *n.* 2. звальне́ньне, адпушчэ́ньне *n.*

dispense [dɪˈspens] v.t. 1. раздава́ць, выдава́ць; разьмяркко́ўваць. 2. выко́нваць (*правасу́дзьдзе*). 3. выдава́ць ле́кі. 4. вызваля́ць (*ад абавя́зку*); адпушча́ць: ***dispense with*** абыхо́дзіцца без *каго́-чаго́*, пазбаўля́цца *каго́-чаго́*

dispenser [dɪˈspensər] n. 1. разьмеркава́льнік -а *m.* 2. аўтама́т для разда́чы, разьмеркава́ньня: ***a paper-cup dispenser*** аўтама́т папяро́вых ку́бачкаў

dispersal [dɪˈspɜːrsəl] n. разго́н -у *m.*, разгрупава́ньне, раскіда́ньне *n.*

disperse [dɪˈspɜːrs] v. 1. разганя́ць; разьве́йваць. 2. рассыла́ць; раскіда́ць, пашыра́ць. 3. разьве́йвацца, расьцяру́швацца

dispersion [dɪˈspɜːrʃən] n. 1. раскіда́насьць *f.* 2. раскіда́ньне, расьсе́йваньне, расьцяру́шваньне *n.* 3. Phys. дыспэ́рсія *f.*

dispirit [dɪˈspɪrɪt] v.t. 1. прыгнята́ць, пава́ць настро́й, засмуча́ць. 2. адбіва́ць ахво́ту, абезнадзе́йваць

displace [dɪsˈpleɪs] v. 1. выціска́ць, займа́ць ме́сца *каго́-чаго́*. 2. здыма́ць, звальня́ць 3. перамяшча́ць, перасо́ўваць: ***displaced persons*** пераме́шчаныя асо́бы

displacement [dɪsˈpleɪsmənt] n. 1. перамяшчэ́ньне *n.*, перастано́ўка *f.*, выцісьне́ньне *n.* 2. звальне́ньне *n.* 3. Phys. водазьмяшчэ́ньне *n.* 4. Geol. зрушэ́ньне *n.*

display [dɪˈspleɪ] – v.t. 1. выстаўля́ць, пака́заваць. 2. выяўля́ць. 3. разго́ртваць. 4. Print выдзяля́ць адме́нным шры́фтам

– n. 1. вы́стаўка *f.*, пака́з -у *m.* 2. дыспля́й -я *m.* 3. паказу́ха *f.*

displease [dɪsˈpliːz] v. 1. не падаба́цца, быць непрые́мным для *каго́*. 2. злава́ць

displeasure [dɪsˈpleʒər] n. незадаво́ленасьць, пры́красьць *f.*

disposable [dɪˈspoʊzəbəl] adj. 1. які́ мо́жна вы́кінуць, які́ выкіда́ецца, аднаразо́вы: ***disposable paper plates*** аднаразо́выя папяро́выя тале́ркі. 2. які́ ма́ецца ў распараджэ́ньні; наяўны

disposal [dɪˈspoʊzəl] n. 1. выкіда́ньне, вывозжаньне *n.*, ліквіда́цыя *f.* 2. збыт -у *m.*, про́даж, вы́прадаж -у *m.* 3. распараджэ́ньне *n.*: ***The money is at your disposal*** Гро́шы ў тваім распараджэ́ньні. 4. абла́джваньне (*спра́ваў*). 5. разьмяшчэ́ньне *n.*

dispose [dɪˈspoʊz] v.t. 1. разьмяшча́ць, расстаўля́ць. 2. абла́джваць, ула́джваць; вырашáць. 3. схіля́ць

• ***dispose of*** а) пазбыва́цца. б) збыва́ць

disposed [dɪˈspoʊzd] adj. схі́льны, наме́раны, нава́жаны

disposition [ˌdɪspəˈzɪʃən] n. 1. разьмяшчэ́ньне *n.*, дыспазы́цыя, дысьляка́цыя *f.* 2. хара́ктар -у, но́раў -ву *m.* 3. схі́льнасьць *f.* 4. распараджэ́ньне *n.*

dispossess [ˌdɪspəˈzes] v.t. 1. пазбаўля́ць маёмасьці, забіра́ць ула́снасьць. 2. раскула́чваць

dispraise [dɪsˈpreɪz] – v.t. не ўхваля́ць, не адабра́ць, выступа́ць супро́ць; вінава́ціць

– n. вымо́ва, нага́на *f.*

disproof [dɪsˈpru:f] n. аспрэ́чаньне *n.*

disproportion [ˌdɪsprəˈpɔ:rʃən] n. несувыме́рнасьць, дыспрапо́рцыя, непрапарцыйнасьць *f.*

disproportional [ˌdɪsprəˈpɔ:rʃənəl] *гл.* **disproportionate**

disproportionate [ˌdɪsprəˈpɔ:rʃənət] adj. непрапарцыйны, несувыме́рны

disprove [dɪsˈpru:v] v.t. аспрэ́чваць, дака́зваць памылко́васьць

disputable [dɪˈspju:təbəl] adj. 1. спрэ́чны. 2. няпэ́ўны, сумне́ўны

disputant [dɪˈspju:tənt] – n. дыспута́нт -а *m.*, удзе́льнік спрэ́чкі

– adj. які́ спрача́ецца, які́ ўдзе́льнічае ў дыспуце

disputatious [ˌdɪspjəˈteɪʃəs] adj. які́ лю́біць спрача́цца, ху́ткі да спрэ́чкі, сва́ркі; сварлі́вы

dispute [dɪˈspju:t] – v.i. 1. спрача́цца, дыскутава́ць. 2. сварыцца

– v.t. 1. аспрэ́чваць, пярэ́чыць, браць пад сумне́ў, сумнява́цца. 2. абмяркко́ўваць, дыскутава́ць. 3. спабо́рнічаць, спаду́жнічаць

– n. спрэ́чка *f.*, ды́спут -у *m.*, сва́рка *f.*: ***beyond dispute*** бясспрэ́чны

disqualification [dɪsˌkwɑ:lɪfɪˈkeɪʃən] n. дысквалі́фіка́цыя *f.*, пазба́ўленьне пра́ва

disqualify [dɪsˈkwɑ:lɪfaɪ] **-fied, -fying,** v.t. прызнава́ць непрыда́тным, дысквалі́фікава́ць

disquiet [dɪsˈkwaɪət] – v.t. непако́іць, турбава́ць; трыво́жыць

– n. неспако́й -ю *m.*, трыво́га *f.*

disquieting [dɪsˈkwaɪətɪŋ] adj. трыво́жны, турбо́тны, неспако́йны

disregard [ˌdɪsrɪˈgɑ:rd] – v.t. 1. не зважа́ць, не зварача́ць ува́гі, ігнарава́ць: ***disregarding the rules*** не зважа́ючы на пра́вілы. 2. грэ́баваць *чым*

– n. 1. няўва́га; занядба́ньне. 2. непава́га *f.*: ***disregard for tradition*** непава́га да тради́цыі

disreputable [dɪsˈrepjətəbəl] adj. з благо́ю рэпута́цыяй; які́ не прыно́сіць го́нару; гане́бны

disrepute [ˌdɪsrɪˈpju:t] n. га́ньба *f.*; ня-сла́ва *f.*; непаша́на *f.*

disrespect [ˌdɪsrɪˈspekt] – n. 1. непаша́на, непава́га *f.* 2. няве́тлівасьць, недалі-ка́тнасьць; непачці́васьць *f.*

– v.t. не шанава́ць, ста́віцца непачці́ва

disrespectful [ˌdɪsrɪˈspektfəl] adj. непачці́вы; няве́тлівы

disrobe [dɪsˈroʊb] v. разьдзява́ць(ся) (-ца); распрана́ць(ся) (-ца)

disrupt [dɪsˈrʌpt] v. зрыва́ць, спыня́ць; падрыва́ць, перабіва́ць, паруша́ць

disruption [dɪsˈrʌpʃən] n. 1. разры́ў -ву *m.* 2. парушэ́ньне *n.*, абры́ў -ву *m.*, спыне́ньне *n.*: ***a disruption of telephone service during the storm*** разры́ў тэлефо́ннай слу́жбы ў ча́се навальні́цы

disruptive [dɪsˈrʌptɪv] adj. разбура́льны; перабі́ўны

dissatisfaction [ˌdɪsˌsætəsˈfækʃən] n. незадаво́ленасьць *f.*, незадаво́леньне, незадавальне́ньне *n.*

dissatisfactory [ˌdɪsˌsætəsˈfæktəri] adj. незадавальня́ючы, незадавальня́льны

dissatisfied [ˌdɪsˈsætɪsfaɪd] adj. незадаво́лены

dissatisfy [ˌdɪsˈsætɪsfaɪ] v.t. не задавальня́ць, рабі́ць незадаво́леным

dissect [dɪˈsekt] v.t. 1. разраза́ць, рабі́ць дысэ́кцыю. 2. аналізава́ць, разьбіра́ць

dissection [dɪˈsekʃən] n. 1. разраза́ньне *n.* 2. дыссэ́кцыя, анатамава́ньне *n.* 3. ана́ліз, разбо́р -у *m.*

dissemble [dɪˈsembəl] v.t. 1. маскава́ць, прыкрыва́ць: ***she dissembled her anger with a smile*** свой гнеў яна́ прыкры́ла ўсьме́шкай. 2. удава́ць; рабі́ць вы́гляд, прыкі́двацца. 3. не зварача́ць ува́гі, ігнарава́ць

dissembler [dɪˈsemblər] n. крываду́шнік -а *m.*, крывадушніца *f.*

disseminate [dɪˈsemɪneɪt] v.t. распаўсю́джваць, пашыра́ць

dissemination [dɪˌsemɪˈneɪʃən] n. распаўсю́джваньне *n.*; расьсе́йваньне *n.*; пашырэ́ньне *n.*

dissension [dɪˈsenʃən] n. сва́рка *f.*; разла́д -у *m.*; нязго́да *f.*, нелады́ *pl.*, рознагало́сьсе *n.*

dissent [dɪˈsent] – v.i. 1. разыхо́дзіцца ў пагля́дах, не пагаджа́цца. 2. не падпарадко́ўвацца пра́вілам палітычнага ла́ду *або́* рэлі́гіі

– n. 1. разыхо́джаньні ў пагля́дах, нязго́да *f.* 2. адмо́ва палітычнага ла́ду *або́* рэлі́гіі; дысыдэ́нцтва *n.*

dissenter [dɪˈsentər] n. 1. дысыдэ́нт, апазыцыянэ́р -а *m.* 2. рэлігі́йны сэкта́нт, раско́льнік -а *m.* 3. бунта́р -а́ *m.*

dissertation [ˌdɪsərˈteɪʃən] n. дысэрта́цыя *f.*

disservice [dɪˈsɜːvɪs] n. 1. непаслу́га *f.* 2. шко́да *f.*: ***His words did great disservice to the cause*** Яго́ сло́вы спрычыні́лі вялі́кую шко́ду спра́ве

dissidence [ˈdɪsɪdəns] n. 1. нязго́да *f.*, разыхо́джаньне ў пагля́дах. 2. раско́л -у *m.*

dissident [ˈdɪsɪdənt] – n. 1. іншадýмлец -ца, дысыдэ́нт -а *m.* 2. раско́льнік -а *m.*

– adj. 1. які́ не згаджа́ецца. 2. іншадýмны

dissimilar [dɪˈsɪmɪlər] adj. непадо́бны, ро́зны

dissimilarity [ˌdɪsɪmɪˈlærəti] n., pl. **-ties.** непадо́бнасьць *f.*; непадабе́нства *n.*; ро́зьніца *f.*

dissimilate [ˌdɪˈsɪmɪleɪt] – v.t. рабі́ць непадо́бным

– v.i. 1. станаві́цца непадо́бным. 2. Gram. дысымілява́цца

dissimulate [ˌdɪˈsɪmjəleɪt] v.t. прыкі́дваць, уто́йваць

dissimulation [dɪˌsɪmjəˈleɪʃən] n. удава́ньне, ашу́кваньне, ілга́ньне *n.*

dissipate [ˈdɪsɪpeɪt] – v.t. 1. разьве́йваць, разганя́ць. 2. растра́чваць, расьцярýшваць, марнатра́віць

– v.i. 1. разьве́йвацца, разыхо́дзіцца, растра́чвацца

dissipated [ˈdɪsɪpeɪtəd] adj. 1. расьцярýшаны; разьве́яны. 2. растра́чаны. 3. змарнава́ны: ***a dissipated life*** змарнава́нае жыцьцё

dissociable [dɪˈsoʊʃəbəl] adj. 1. аддзяля́льны, адлуча́льны. 2. нетавары́скі

dissociate [dɪˈsoʊʃieɪt] v.t. адмяжо́ўваць, разлуча́ць, аддзяля́ць: ***dissociate oneself (from)*** адмежава́цца (ад)

dissociation [dɪˌsoʊʃiˈeɪʃən] n. аддзяле́ньне, адлучэ́ньне *n.*

dissolubility [dɪˌsɑːljəˈbɪləti] n. раствара́льнасьць *f.*

dissoluble [dɪˈsɑːljəbəl] adj. раствара́льны

dissolute [ˈdɪsəluːt] adj. распу́сны, разбэ́шчаны; непрысто́йны

dissolution [ˌdɪsəˈluːʃən] n. 1. ліквіда́цыя *f.* (*арганіза́цыі*). 2. ро́спуск -у *m.* 3. раскладáньне *n.* 4. распуска́ньне, растапля́ньне *n.* 5. сьмерць *f.*, заканчэ́ньне *n.*

dissolve [dɪˈzɑːlv] – v.t. 1. распушча́ць, распуска́ць. 2. касава́ць, разьвя́зваць: ***The marriage was dissolved*** Жані́мства было́ разьвязáнае. 3. распуска́ць парля́мэнт. 4. раскладáць

– v.i. распушча́цца

dissonance [ˈdɪsənəns] n. 1. немілагу́чнасьць, несугу́чнасьць *f.*; дысана́нс -у *m.* 2. нязго́да *f.*, разла́д -у *m.*

dissonant [ˈdɪsənənt] adj. 1. несугу́чны. 2. нязго́дны

dissuade [dɪˈsweɪd] v.t. адгаво́рваць; адра́йваць

distaff [ˈdɪstæf] n. 1. пра́сьніца *f.* 2. жано́чыя заня́ткі *або́* спра́вы. 3. жано́чая лі́нія ў ро́дзе: ***distaff side*** ма́тчына лі́нія ў ро́дзе; па кудзе́лі

distance [ˈdɪstəns] n. 1. адлéгласьць *f.*; вóддаль *f.* 2. прамéжак -ку *m.* 3. Figur. стрыманасьць, халóднасьць *f.*
• ***at a distance*** далёка
• ***from the distance*** здалёк, здалёку
• ***in the distance*** на вóддалі
• ***keep at a distance*** трымáцца здалёк, не дазваля́ць фамілья́рнасьць

distant [ˈdɪstənt] adj. 1. далёкі, аддáлены: ***distant village*** аддáленая вёска; ***distant relative*** далёкі сваяк. 2. халóдны, стрыманы

distaste [dɪsˈteɪst] n. нясмáк -у *m.*

distasteful [dɪsˈteɪstfəl] adj. непрыéмны, прыкры: ***a distasteful medicine*** непрыéмны лек

distemper I [dɪˈstempər] – n. 1. сабáчая чумá. 2. духóвы разлáд, духóвы заняпáд. 3. замяшáньне *n.*, разгýбленасьць *f.*
– v.t. расстрóйваць

distemper II [dɪˈstempər] – n. тэ́мпэра *f.* (*фáрба і малюнак*)
– v.t. маляваць тэ́мпэрай

distend [dɪˈstend] v.t. 1. надзімáць; раздзімáць; расьця́гваць, расшырáць. 2. надзімáцца, нацяга́вацца ад вéтру. 3. пýхнуць: ***The stomachs of starving people often distend*** Жываты́ ў галадáючых людзéй чáста пýхнуць

distensible [dɪˈstensəbəl] adj. расьця́жны

distension or **distention** [dɪˈstenʃən] n. расьця́жэ́ньне, расшырэ́ньне *n.*

distill or **distil** [dɪˈstɪl] – v. 1. дыстыляваць. 2. гнаць: ***to distill alcohol*** гнаць сьпірт
– v.i. 1. сачы́цца, кáпаць. 2. дыстылявáцца

distillation [ˌdɪstɪˈleɪʃən] n. дыстыля́цыя, перагóнка *f.*

distiller [dɪˈstɪlər] n. 1. дыстыля́тар -а *m.* 2. вінакýр -а *m.*; бróваршчык -а *m.*

distillery [dɪˈstɪlərɪ] n. вінакýрня *f.*; бróвар; сьпіртзавóд -у *m.*

distinct [dɪˈstɪŋkt] adj. 1. выразны, я́сны. 2. асóбны, паасóбны. 3. адрóзны

distinction [dɪˈstɪŋkʃən] n. 1. адрóзьніваньне, адрóзьненьне *n.*: ***to make no distinction*** не адрóзьніваць. 2. рóзьніца *f.*: ***What is the distinction between ...*** Якáя рóзьніца паміж ... 3. адмéтная характэ́рная рыса; арыгінáльнасьць *f.*: ***his style lacks distinction*** у ягóным стылі нямá адмéтнасьці. 4. адзнáка *f.*, гóнар -у *m.*: ***He served with distinction*** Ён служы́ў з гóнарам; ***distinction for bravery*** адзнáка за мýжнасьць. 5. высóкія я́касьці, выдáтнасьць *f.*: ***poet of distinction*** выдáтны паэ́т

distinctive [dɪˈstɪŋktɪv] adj. адмéнны, адрóзны, свóеасаблівы, спэцыя́льны; асóбны

distinctly [dɪˈstɪŋktlɪ] adv. выразна, я́сна

distinguish [dɪˈstɪŋgwɪʃ] v.t. 1. адрóзьніваць; распазнавáць. 2. адзначáцца: ***to distinguish oneself*** адзнáчыцца

distinguished [dɪˈstɪŋgwɪʃt] adj. 1. слáўны, выдáтны; вядóмы, вéдамы. 2. вáжны, стáтны, самавíты

distort [dɪˈstɔːrt] v.t. 1. перакрыўля́ць, скрыўля́ць. 2. перакрýчваць

distorted [dɪˈstɔːrtəd] adj. 1. перакры́ўлены. 2. перакрýчаны, сфальшавáны: ***distorted facts*** перакрýчаныя фáкты

distract [dɪˈstrækt] v.t. 1. адця́гваць увáгу. 2. бянтэ́жыць

distracted [dɪˈstræktɪd] adj. 1. зьбянтэ́жаны, разгýблены. 2. занепакóены, устрывóжаны; ашалóмлены. 3. ненармáльны, псыхíчна неўраўнавáжаны

distraction [dɪˈstrækʃən] n. 1. адця́гваньне ўвáгі. 2. перашкóда *f.* 3. ашалóмленасьць, разгýбленасьць, зьбянтэ́жанасьць *f.* 4. вар'я́цтва, шалéнства *n.*: ***You drove me to distraction*** Ты мянé давёў да вар'я́цтва. 5. забáва, уцéха *f.*

distrait [dɪˈstreɪ] adj. безувáжны, які́ забываецца

distraught [dɪˈstrɔːt] adj. 1. заклапóчаны. 2. зьбянтэ́жаны, разгýблены

distress [dɪˈstres] – n. 1. гóра *n.*, пакýта *f.*, вялíкі боль. 2. бядá *f.*, цяжкóе

станóвішча: ***a ship in distress*** карабéль у небясьпéцы
– v.t. 1. спрычыняць боль; турбавáць, мýчыць, непакóіць. 2. Law накладáць áрышт на маёмасьць

distressed [dɪ'strest] adj. 1. які́ пакýтуе, які́ цéрпіць. 2. пакýтлівы, балю́чы. 3. які́ ў небясьпéцы

distressful [dɪ'stresfəl] adj. пакýтлівы, балю́чы, цяжкі́, прыгнятáльны: ***distressful situation*** цяжкáя сытуáцыя, бядóтнае станóвішча

distribute [dɪ'strɪbjət] v.t. 1. раздавáць, разьдзяля́ць. 2. распаўсю́джваць; пашырáць. 3. разьмяркóўваць; раскладáць. 4. дзялíць

distribution [ˌdɪstrɪ'bju:ʃən] n. 1. раздáча *f.*, разьмеркавáньне *n.* 2. падзéл -у *m.*

distributive [dɪs'trɪbjətɪv] adj. 1. разьдзяля́льны, разьмеркавáльны. 2. Gram. разьдзяля́льны злýчнік

distributor [dɪs'trɪbjətər] n. разьмеркавáльнік; дыстрыбýтар, пашырáльнік, распаўсю́днік -а *m.*

district ['dɪstrɪkt] – n. акрýга *f.*; раён, квартáл -у *m.*; мясцóвасьць *f.*
– adj. акругóвы

distrust [dɪs'trʌst] – v.t. не давярáць, ня мець давéру, падазравáць
– n. недавéрлівасьць *f.*, недавéр -у *m.*; падазрóнасьць *f.*

distrustful [dɪs'trʌstfəl] adj. недавéрлівы

disturb [dɪs'tɜ:rb] v.t. 1. турбавáць, парушáць спакóй, перашкаджáць: ***Do not disturb the baby; he is asleep*** Не турбýй дзіця́; янó сьпіць. 2. раскідáць, парушáць парáдак. 3. непакóіць; трывóжыць; турбавáць: ***Don't disturb yourself*** Не турбýйцеся

disturbance [dɪs'tɜ:rbəns] n. 1. непакóлй -ю *m.*, турбóта *f.*, узбуджэ́ньне *n.* 2. замяшáньне *n.*, беспарáдлак -ку *m.*, хваляванíні *pl.*

disturbed [dɪs'tɜ:rbd] adj. устурбавáны, устрывóжаны; усхваляванý

disunion [dɪs'ju:niən] n. 1. разьдзéл -у *m.*; разлучэ́ньне, разьяднáньне *n.*, разлáд -у *m.* 2. нязгóда *f.*, нéпрыязь, няпрыя́знасьць *f.*

disunite [ˌdɪsju'naɪt] – v.t. 1. разлучáць, разьдзяля́ць, разьяднóўваць. 2. выклíкáць разлáд, нязгóду
– v.i. разьдзяля́цца, разьяднóўвацца, адлучáцца

disuse [dɪs'ju:s] – n. неўжывáльнасьць *f.*, неўжываньне *n.*
– v.t. [dɪs'ju:z] перастаўля́ць ужывáць, перастаўля́ць карыстáцца

ditch [dɪtʃ] – n. роў рóву *m.*, канáва *f.*
– v.t. 1. абкóпваць рóвам. 2. уéхаць у роў. 3. пусьціць пад адхóн

ditto ['dɪtou] n., adv., adj. тóе сáмае, таксáма

diuretic [ˌdaɪjə'retɪk] – adj. мачагóнны
– n. мачагóнны срóдак

diurnal [daɪ'ɜ:rnəl] adj. 1. штодзённы, надзённы. 2. дзённы; удзéнь: ***The diurnal temperatures are higher than those of the night*** Дзённая тэмпэратýра вышэ́йшая за начнýю

dive [daɪv] – v.i. 1. ныря́ць, даваць нырцá. 2. пікíраваць (*пра самалёт*). 3. заглыбля́цца, паглыбля́цца
– v.t. 1. пікíраваць. 2. запускáць пад ваду́
– n. 1. ныра́ньне *n.*. 2. пікíраваньне *n.*, пікірóўка *f.* 3. Sl. прытóн

diver ['daɪvər] n. ныр|эц -цá *m.*, вадалáз -а *m.*: ***a pearl diver*** шукáльнік пэ́рлаў. 2. гагáра *f.* (*птýшка-ныр|эц*)

diverge [dɪ'vɜ:rdʒ] v.i. 1. разыхóдзіцца. 2. адхіля́цца, адыхóдзіць ад нóрмы

divergence [dɪ'vɜ:rdʒəns] n. разыхóджаньне *n.*; адхілéньне *n.*

divers ['daɪvərz] adj. рóзны, шматлíкі, усяля́кі

diverse [də'vɜ:rs] adj. рóзны; разнастáйны

diversify [də'vɜ:rsɪfaɪ] **-fied, -fying,** v.t. рабíць разнастáйным

diversion [də'vɜ:rʒən] n. 1. адхілéньне, адцягнéньне ўвáгі, дывэ́рсія *f.* 2. забáва *f.*, прыéмнае баўлéньне чáсу, гуля́ньне *n.*

diversity [də'vɜ:rsəti] n., pl. **-ties** 1. рóзнасьць, непадóбнасьць, неаднóлькавасьць *f.* 2. разнастáйнасьць, разнарóднасьць, разнаякасьць *f.*

divert [dəˈvɜ:rt] v.t. 1. адво́дзіць, зьмяня́ць кіру́нак, накіро́ўваць убо́к. 2. адця́гваць ува́гу. 3. забаўля́ць (-ца)

divest [daɪˈvest] v.t. 1. пазбаўля́ць: ***to divest oneself of responsibility*** пазба́віцца адка́знасьці. 2. разьдзява́ць, скіда́ць во́пратку. 3. Law канфіско́ўваць

divestment [daɪˈvestmənt] n. 1. пазба́ўле́ньне *n.* 2. разьдзява́ньне *n.*

divide [dɪˈvaɪd] – v.t. 1. дзяліць, разьдзяля́ць, падзяля́ць. 2. выклі́ка́ць рознагало́сьсе, разьдзяля́ць; разьбіва́ць
– v.i. 1. дзяліцца. 2. разыхо́дзіцца ў пагля́дах
– n. 1. разьдзяле́ньне, падзяле́ньне *n.*. 2. во́дападзе́л -у *m.*

dividend [ˈdɪvɪdənd] n. 1. Math. дзе́ліва *n.* 2. дывідэ́нд -у *m.*

divider [dɪˈvaɪdər] n. перасьце́нак -ку *m.*, адгаро́дка *f.*

divination [ˌdɪvɪˈneɪʃən] n. гада́ньне *n.*; прадка́званьне *n.*

divine [dɪˈvaɪn] – adj. 1. бо́скі. 2. сьвяты́. 3. нябе́сны. 4. Informal цудо́ўны
– n. багасло́ў -ва *m.*
– v.t. прадка́зваць, прадба́чваць

divinity [dɪˈvɪnəti] n., pl. **-ties** 1. бо́ская істо́та; бог -а *m.*; бо́ства *n.* 2. багасло́ўе *n.*
• ***the Divinity*** Бог

divisible [dɪˈvɪzəbəl] adj. падзе́льны

division [dɪˈvɪʒən] n. 1. дзяле́ньне *n.*, падзе́л -у *m.*: ***division of property*** падзе́л маёмасьці. 2. перасьце́нак -ку *m.*, перагаро́дка, мяжа́ *f.* 3. ча́стка *f.*; гру́па, сэ́кцыя *f.*; факульта́т -у *m.* 4. Milit. дывізія *f.* 5. pl. нязго́да *f.*, рознагало́сьсе *n.*

divisional [dɪˈvɪʒənəl] adj. дро́бны, які́ дзе́ліцца; дывізі́йны, групавы́

divisor [dɪˈvaɪzər] n. Math. дзе́льнік -а *m.*

divorce [dɪˈvɔ:rs] – n. 1. развод -у *m.* 2. по́ўнае разьдзяле́ньне
– v.t. 1. развадзіць. 2. аддзяля́ць, разьдзяля́ць

divorcee [dəˌvɔ:rˈseɪ] n. разьве́дзены -ага *m.*, разьве́дзеная *f.*

divulge [dəˈvʌldʒ] v.t. выдава́ць, разгалаша́ць; выяўля́ць

Dixie [ˈdɪksi] n. паўдзённыя шта́ты Злу́чаных Шта́таў Аме́рыкі

dizziness [ˈdɪzinəs] n. галавакружэ́ньне *n.*

dizzy [ˈdɪzi] – adj. ашало́млены: ***I am dizzy*** у мяне́ галава́ кру́ціцца
– v.t. выкліка́ць галавакружэ́ньне

do I [du:] **did, done, doing** – v.t. 1. рабіць; выко́нваць: ***to do one's work*** выко́нваць, рабіць сваю́ рабо́ту: ***What can I do for you?*** Чым магу́ вам служы́ць?; ***to do the dishes*** памыць по́суд; ***to do one's hair*** зрабіць фрызу́ру. 2. прычыня́ць : ***It'll only do you good*** Гэ́та вам то́лькі по́йдзе на карысьць; ***to do harm*** спрычыня́ць шко́ду, шко́дзіць. 3. аддава́ць: ***to do homage*** аддава́ць пашану́; ***to do justice*** аддава́ць нале́жнае. 4. гатава́ць; зака́нчваць: ***The roast will be done in an hour*** Сма́жаніна бу́дзе гато́вая за гадзіну
– v.i. 1. рабіць: ***You have done wisely*** Вы зрабілі разу́мна. 2. ме́цца, адчува́ць сябе́: ***How do you do?*** Як ма́ецеся? Як ма́ешся?; ***The farmers are doing badly*** Земляро́бы ў цяжкім стано́вішчы. 3. *ужыва́ецца ў ро́лі дапамо́жнага дзеясло́ва*: ***Do you speak French?*** Ці Вы гаво́рыце па-францу́ску?; ***No, I do not speak French*** Не, я не гавару́ па-францу́ску; ***He did not see me*** Ён ня ба́чыў мяне́; ***Did you not see me?*** Ці Вы мяне́ ня ба́чылі?; ***We did see you*** Мы вас ба́чылі; ***I do want to go*** Я запраўды́ хачу́ ісьці́; ***Do come*** Калі́ ла́ска, прыдзе́це; ***He works as much as you do*** Ён працу́е гэ́тулькі ж, ко́лькі й Вы; ***Do you know them? Yes, I do*** Вы зна́еце іх? Але́, зна́ю; ***He likes swimming and so do I*** Ён лю́біць пла́ваць і я таксама
• ***do a play*** паста́віць п'е́су
• ***do away with*** а) спыні́ць; скасава́ць. б) забіць

• ***do in*** ашу́кваць, руйнава́ць
• ***do over*** рабі́ць на́нава, перарабля́ць
• ***do with*** задавóльвацца *чым*: ***I can do with a cup of milk for my supper*** Мне хóпіць ку́бка малака́ на вячэ́ру
• ***do without*** абыхóдзіцца без *чаго́*
• ***Done!*** Дамóвіліся, Залагóджана
• ***have to do with*** мець дачыне́ньне да *чаго́*
• ***It is his doing*** Гэ́та ён зрабіў
• ***It isn't done*** Гэ́так ня ро́бяць
• ***That will do!*** Дóсыць! Годзе! Давóлі
• ***That will not do*** Гэ́та ня дóбра
• ***What do you do for a living?*** Чым вы зарабля́еце на пражыцьцё?

do II [dou] n. до (*но́та*)

doable ['du:əbəl] adj. зьдзяйсьня́льны, які́ мóжна зрабіць

docile ['dɑ:səl] adj. паслухмя́ны, лагóдны, пакóрны

docility [dɑ:'sɪlətɪ] n. паслухмя́насьць, пакóра *f.*; лагóднасьць *f.*

dock I [dɑ:k] – n. 1. пры́стань *f.* 2. док -у *m.*
– v.t. увóдзіць карабе́ль у док
– v.i. 1. захóдзіць, станові́цца ў док. 2. стыкава́цца

dock II [dɑ:k] – n. 1. цьвёрдая ча́стка хвастá. 2. адсе́чаны, абця́ты хвост
– v.t. абсяка́ць, абраза́ць: ***worker's salary was docked*** зарóбак рабóтніка быў абрэ́заны

dock III [dɑ:k] n. ла́ва падсу́дных

docker ['dɑ:kər] n. 1. дóкер -а *m.*, рабóтнік у дóку. 2. той, хто ўхіля́ецца

docket ['dɑ:kət] n. 1. рэе́стар судóвых спра́ваў. 2. сьпі́сак судóвых прысу́даў. 3. сьпі́сак спра́ваў

dockworker ['dɑ:kˌwɜ:rkər] n. партóвы рабóтнік, дóкер -а *m.*

doctor ['dɑ:ktər] – n. 1. дóктар, ле́кар -а *m.* 2. дóктар (*вучóная ступе́нь*)
– v.t. 1. лячы́ць. 2. падрабля́ць, фальшава́ць
– v.i. займа́цца мэдыцы́най

doctoral ['dɑ:ktərəl] adj. дóктарскі: ***a doctoral dissertation*** дóктарская дысэрта́цыя

doctorate ['dɑ:ktərət] n. дактара́т -у *m.*, дóктарская ступе́нь

doctrinaire [ˌdɑ:ktrə'ner] n. дактрынёр, дагма́тык -а *m.*

doctrinal ['dɑ:ktrənəl] adj. дагматы́чны, зьвя́заны з дóгмай, вучэ́ньнем

doctrine ['dɑ:ktrɪn] n. дактры́на, тэóрыя *f.*, вучэ́ньне *n.*

document ['dɑ:kjəmənt] – n. дакумэ́нт -у *m.*
– v.t. абгрунтóўваць дакумэ́нтамі, удакумэнтóўваць

documentary [ˌdɑ:kjə'mentərɪ] – adj. 1. дакумэнта́льны. 2. грунтава́ны на фа́ктах: ***a documentary film*** дакумэнта́льны фільм
– n. дакумэнта́льная праграма

documentation [ˌdɑ:kjəmen'teɪʃən] n. дакумэнта́цыя *f.*; дакумэ́нты *pl.*

dodder ['dɑ:dər] v.i. дрыжэ́ць, хіста́цца (*ад сла́басьці*), трэ́сьціся: ***The old man doddered*** Старэ́нькі чалаве́к тро́сься

doddering ['dɑ:dərɪŋ] adj. хі́сткі; дрыго́ткі; які́ трасе́цца

dodge [dɑ:dʒ] – v.i. 1.ухіля́цца (*ад уда́ру*), уніка́ць. 2. выкру́чвацца; махлява́ць, хітрава́ць: ***to dodge a question*** вы́круціцца ад адка́зу
– n. 1. раптóўны рух убóк. 2. Informal вы́крут -у *m.*, хі́трыкі *pl.*

dodgery ['dɑ:dʒərɪ] n. выкру́тлівасьць, хі́трасьць *f.*

dodgy ['dɑ:dʒɪ] adj. 1. выкру́тлівы, вёрткі. 2. хі́тры

doe [dou] n. ла́ня, лань *f.*, са́мка трусá, за́йца, антылёпы

doer ['du:ər] n. дзе́йны чалаве́к: ***He is a doer, not a talker*** Ён выкана́льнік, а не гавару́н

does [dʌz] v. *трэ́цяя асóба адз. лі́ку ад* **do**: ***He does all the work*** Ён выкóнвае ўсю́ пра́цу; ***Does she sing well?*** Ці яна́ дóбра пяе́?

doeskin ['douskɪn] n. ску́ра ла́ні

dog [dɔ:g] – n. 1. саба́ка -і *m.* 2. самле́ц -ца́ *m.*: ***dog fox*** ліс -а *m.*
– v.t. 1. хадзі́ць па пя́тах за *кім*; апанóўваць, прасьле́даваць. 2. лаві́ць, цкава́ць саба́камі

• ***dog in the manger*** сабáка на сéне
• ***dog tired*** вéльмі змýчаны
• ***go to the dogs*** зруйнавáцца, гíнуць
• ***lazy dog*** гультáй -я *m.*
• ***lucky dog*** шчасьлівец -ўца *m.*
• ***sly dog*** хітрýн -á *m.*
• ***top dog*** кіраўнік, вялíкая шы́шка

dogcatcher [ˈdɔ:gˌkætʃər] n. сабакáр -á *m.*

dog collar нашы́йнік -а *m.*, абрóжак -ка *m.*

dog days сьпякóтныя лéтнія дні

dog-ear [ˈdɔ:gˌi:r] – adj. загнýты ражóк (*у кнíзе*)
– v.t. загінáць бачы́ну

dogged [ˈdɔ:gɪd] adj. упáрты; насты́рлівы, насты́рны

doggie, такс. **doggy** [ˈdɔ:gi] n. сабáчка -і *m. & f.*, цюцька -і *m. & f.*

doggish [ˈdɔ:gɪʃ] adj. як сабáка, сабáчы

doghouse [ˈdɔ:ghaʊs] n. сабáчая бýдка
• ***in the doghouse*** у нялáсцы

dogma [ˈdɔ:gmə] n., pl. **-mas, -mata** 1. дóгма *f.*; дóгмат -у *m.* 2. дактры́на *f.*

dogmatic [dɔ:gˈmætɪk] adj. дагматы́чны

dog rose дзíкая рýжа, шыпшы́на *f.*

doily [ˈdɔɪli] n., pl. **-lies** сурвэ́тачка *f.*

doing [ˈdu:ɪŋ] n. дзéяньне *n.*; выканáньне *n.*
• ***doings*** а) учы́нкі, дзéяньні. б) трымáньне *n.*, павóдзіны *pl.*

dole I [doʊl] – n. 1. мíласьціна *f.* 2. малáя чáстка. 3. грашóвая дапамóга беспрацóўным. 4. Archaic дóля *f.*, кон -у *m.*
– v. t. 1. давáць падáчку, мíласьціну. 2. выдавáць малы́мі чáсткамі

dole II [doʊl] Archaic гóра *n.*, смýтак -ку *m.*

doleful [ˈdoʊlfəl] adj. сýмны, жалóбны, журбóтны, маркóтны; змрóчны, прыгнятáльны

doll [dɑ:l] n. 1. лялька *f.* 2. прыгóжае дзіця́, прыгóжая дзяўчы́на *абó* жанчы́на

dollar [ˈdɑ:lər] n. даля́р -а *m.*

dolly [ˈdɑ:li] n., pl. **dollies** 1. ля́лечка. 2. вазóк (*для перавóзкі грýзаў*)

dolomite [ˈdoʊləmaɪt] n. далямíт -у *m.*

dolorous [ˈdoʊlərəs] adj. 1. сýмны; жалóбны; журбóтны, засмýчаны. 2. цяжкí, пакýтлівы (*пра боль*); балю́чы

dolphin [ˈdɑ:lfɪn] n. дэльфíн -а *m.*

dolt [doʊlt] n. дуры́ла -ы *m. & f.*, дýпляць -ня *m.*

domain [doʊˈmeɪn] n. 1. уладáрства *n.* 2. маёнтак -ку *m.*, зямéльныя ўладáньні. 3. галінá *f.*, абся́г -у *m.*; пóле дзéяньня, сфэ́ра *f.*

dome [doʊm] n. 1. Archit. кýпал -а *m.* 2. палáц -а *m.*, вéлічная буды́ніна

domestic [dəˈmestɪk] – adj. 1. хáтні, дамáшні, сямéйны. 2. дамасéдлівы, які́ любіць сямéйнае жыцьцё. 3. свóйскі: ***domestic animals/birds*** свóйская жывёла, свóйскія птýшкі. 4. нутраны́: ***domestic affairs*** нутраны́я справы
– n. хáтняя рабóтніца, служáнка *f.*

domesticate [dəˈmestɪkeɪt] v.t. 1. прыручáць дзíкую жывёлу; культываваць расьлíны. 2. прывя́зваць да хáты, сямéйнага жыцьця́

domicile [ˈdɑ:mɪsaɪl] n. дом, жытлó, памéшканьне *n.*; сядзíба *f.*, рэзыдэ́нцыя *f.*

dominance [ˈdɑ:mɪnəns] n. панавáньне *n.*; уплы́вы *pl.*; перавáга *f.*

dominant [ˈdɑ:mɪnənt] – adj. 1. дамінýючы, найбóльш уплывóвы, панýючы; галóўны, вядýчы. 2. які́ ўзвышáецца над акалíчнаю мясцóвасьцю
– n. Mus. дамінáнта *f.*

dominate [ˈdɑ:mɪneɪt] v. 1. дамінавáць, пераважáць, мець перавáгу, панавáць; быць галóўным. 2. узвышáцца над мясцóвасьцю; займáць кіруючае станóвішча

domination [ˌdɑ:mɪˈneɪʃən] n. панавáньне *n.*; улáда *f.*

domineer [ˌdɑ:mɪˈni:r] v.i. дэспаты́чна панавáць; тыранíць; пакáзваць сваю́ перавáгу, браць верх; дамінавáць

domineering [ˌdɑ:mɪˈni:rɪŋ] adj. дамінýючы; улáдны: ***a domineering personality*** дамінýючы характáр

dominion [dəˈmɪnjən] n. 1. улáда *f.*, панавáньне *n.* 2. дамініён -у *m.*

donation [douˈneɪʃən] n. дараванáньне, ахвяравáньне *n.*; дар -у *m.*, ахвя́ра *f.*

done [dʌn] adj. 1. зрóблены, скóнчаны, закóнчаны. 2. Informal змардавáны (*прáцай*), вы́матаны
• ***done for*** зруйнавáны

donkey [ˈdɑ:ŋki] n., pl. **-keys** 1. аслёл -лá *m.* 2. дурны́, упáрты чалавéк

donor [ˈdounər] n. 1. ахвяравáльнік -а *m.* 2. дóнар -а *m.*

don't [dount] – v. *скарóчанае* **do not**
– n. забарóна *f.*: ***the dos and don'ts*** што мóжна, а чагó нéльга

doom [du:m] – n. 1. кон -у *m.*, наканавáньне *n.* 2. пагíбель, сьмерць *f.* 3. прысýд, суд -ý *m.*: ***the day of doom*** дзень страшнага сýду
– v.t. 1. наканавáць. 2. прысудзíць, засудзíць: ***to be doomed to death*** быць засýджаным на сьмерць

doomed [ˈdu:md] adj. наканавáны, асýджаны, прысýджаны

door [dɔ:r] n. 1. дзьвéры *pl. only.* 2. дóступ -у *m.*; дарóга *f.*, шлях -у *m.*: ***the door to knowledge*** шлях да вéды
• ***answer the door*** адчыніць дзьвéры
• ***behind closed doors*** пры зачы́неных дзьвярáх
• ***indoors*** у дóме, у сярэ́дзіне
• ***next door*** пóбач
• ***out of doors*** на дварэ́, навóнкі, на адкры́тым павéтры
• ***show the door*** паказáць на дзьвéры, вы́гнаць

doorbell [ˈdɔ:rbel] n. званóк пры дзьвярáх

door chain дзьвярны́ ланцужóк (*для закладáньня зь сярэ́дзіны*)

doorjamb [ˈdɔ:rdʒæm] n. вушáк -á *m.*

doorman [ˈdɔ:rmən] n., pl. **-men** швэйцáр -а *m.*, брáмнік -а *m.*

doorpost [ˈdɔ:rpoust] n. вушáк -á *m.*

doorstep [ˈdɔ:rstep] n. парóг -а *m.*

doorway [ˈdɔ:rweɪ] n. 1. дзьвярны́ праём. 2. дзьвéры, увахóд -у *m.*: ***in the doorway*** у дзьвярáх

dope [doup] – n. 1. наркóтык -у *m.* 2. Sl. тупíца -ы *m. & f.*, дуры́ла -ы *m. & f.*, дýрань -ня *m.*
– v.t., Sl. адурмáньваць; давáць *камý* наркóтык
– v.i. ужываць наркóтыкі

dope addict наркамáн -а *m.*, наркамáнка *f.*

dope pusher, Sl. прадавéц наркóтыкаў

dopy [ˈdoupi] adj. дурны́, адурмáнены

dormant [ˈdɔ:rmənt] adj. 1. сьпя́чы: ***Bears are dormant during the winter*** Медзьвядзí сьпяць узíмку. 2. неакты́ўны: ***dormant volcano*** неакты́ўны вулькáн

dormer or **dormer window** дáхавае акнó

dormitory [ˈdɔ:rmətɔ:ri] n., pl. **-ries** 1. інтэрнáт -у *m.*, бýрса *f.* 2. супóльны спáльны пакóй

dorsal [ˈdɔ:rsəl] adj. сьпíнны: ***a dorsal fin*** сьпíнны плаўнік

dosage [ˈdousɪdʒ] n. дóза, пóрцыя *f.*

dose [dous] – n. дóза, пóрцыя *f.*
– v.t. давáць дózамі
– v.i. прымáць лéкі дózамі

doss [dɑ:s] n. кóйка *f.*, лóжак -ка *m.* (*у начлéжным дóме*)

doss house тáнны начлéжны дом, начýлішча *n.*

dot I [dɑ:t] – n. 1. крóпка. 2. малéнькая крýглая плямка, крапíнка, гарóшак: ***a blue necktie with white dots*** сíні гáльштук у бéлыя гарóшкі
– v.t. азнáчыць крóпкай *абó* крóпкамі
– v.i. стáвіць крóпку
• ***dot the i's and cross the t's*** быць вéльмі дакладным, пэдантычным
• ***on the dot*** дакладна

dot II [dɑ:t] n. пасáг -у *m.*

dotage [ˈdoutɪdʒ] n. 1. зьдзецінéласьць *f.* (*ад стáрасьці*). 2. мóцнае каханьне

dote [dout] v.i. 1. дзяцíнець ад стáрасьці. 2. любíць да бяспáмяцтва, вар'яцéць па *кім*

doting [ˈdoutɪŋ] adj. улюблены, якí любíць цераз мéру: ***a doting mother*** мáці, якáя празь мéру пéсьціць дзіця́

dotty [ˈdɑ:ti] adj. 1. усéяны крóпкамі. 2. Informal прыдуркавáты, прыстýкнуты

double [ˈdʌbəl] – adj. 1. падво́йны: ***double meaning*** падво́йнае значэ́ньне. 2. дваі́сты. 3. двая́кі
– adv. 1. падво́йна, у два разы́: ***he sees double*** ямý двóіцца ўваччý. 2. удвýх, удзьвюх, удваі́х
– n. 1. падво́йная ко́лькасьць. 2. дубле́т -а *m.*, двайні́к -á *m.* 3. дублёр -а *m.* (*акто́р*). 5. у дзьве сто́лкі
– v. 1. падво́йваць(ь (-ца), павялі́чваць у два разы́. 2. дублява́ць. 3. склада́ць у дзьве сто́лкі. 4. абплыва́ць навóкал. 5. выко́нваць дзьве фýнкцыі; гра́ць дзьве ро́лі
• ***double back*** завярнýцца наза́д
• ***double up*** а) скýрчыцца: ***He doubled up with pain*** Ён скýрчыўся ад бóлю. б) жыць з *кім* у адны́м пакóі, спа́ць у адны́м ло́жку
• ***on the double*** бягóм, хутчэ́й

double-barreled [ˌdʌbəlˈbærəld] adj. 1. дубальто́вы: ***a double-barreled shotgun*** дубальто́ўка *f.* 2. двухсэнсóўны; двухмэ́тны

double bass басэ́тля *f.*, кантраба́с -а *m.*
– adj. басэ́тлевы

double bed двухспа́льны ло́жак

double-breasted [ˌdʌbəlˈbrestɪd] adj. двухбóртны (*пінжа́к, жакéт*)

double-check [ˌdʌbəlˈtʃek] v. правяра́ць, кантралява́ць двóйчы

double-cross [ˌdʌbəlˈkrɔ:s] v. ашýкваць, абдýрваць, перахітра́ць

double-dealer [ˌdʌbəlˈdi:lər] n. махля́р -а́ *m.*, двурýшнік -а *m.*

double-edged [ˌdʌbəlˈedʒd] adj. 1. вóстры з абóдвух бакóў, двухбакóва вóстры. 2. двузна́чны: ***a double-edged compliment*** двузна́чны камплімэ́нт

double-faced [ˌdʌbəlˈfeɪst] adj. 1. двудýшны; крывадýшны, няшчы́ры. 2. двухбакóвы

double-park [ˌdʌbəlˈpɑ:rk] v. двура́дна паркава́ць

double standard двайны́ падыхóд, двайна́я мара́ль

doubly [ˈdʌbli] adv. падво́йна, двóйчы: ***doubly careful*** двóйчы асьцярóжны

doubt [daʊt] – v.t. сумнява́цца, чýцца няпэ́ўным
– n. сумнява́ньне *n.*, сумне́лў -ву *m.*
• ***in doubt*** няпэ́ўны
• ***no doubt*** а) напэ́ўна, вядóма. б) праўдападóбна
• ***without doubt*** напэ́ўна; бессумне́ўна; бясспрэ́чна

doubtful [ˈdaʊtfəl] adj. 1. няпэ́ўны, сумне́ўны. 2. падазрóны: ***doubtful character*** падазрóная асóба

doubtless [ˈdaʊtləs] – adv. 1. напэ́ўна, без сумне́ву. 2. праўдападóбна
– adj. пэ́ўны, бессумне́ўны

douche [du:ʃ] n. жанóчае ўнутранóе прамыва́ньне

dough [doʊ] n. 1. це́ста *n.* 2. Sl. грóшы

doughnut [ˈdoʊnʌt] n. пóнчык -а *m.*

doughy [ˈdoʊi] adj. 1. як це́ста, це́стападóбны. 2. бле́дны, бляды́, абві́слы. 3. тупы́ (*пра чалаве́ка*)

dour [dʊr] adj. сурóвы, злóсны; непахі́сны

douse [daʊs] v.t. залівáць, аблівáць; мачы́ць; акунáць

dove [dʌv] n. 1. тýркаўка, галýбка *f.* 2. антымілітары́ст -а *m.* 3. лагóдная асóба

dowdy [ˈdaʊdi] – adj. неахáйна апрáнуты; знóшаны
– n. неахáйна апрáнутая жанчы́на

down I [daʊn] – adv. 1. уніз, наніз, надóл, на зямлю́: ***to come down*** спускáцца, зыхóдзіць, зьяжджáць уніз. 2. уні́зе, надóле. 3. да: ***From general down to common soldier*** ад генэрáла да радавóга жаўнéра; ***down to the present day*** аж да сёньняшняга дня
– v.t. 1. глытáць. 2. валíць, зьбівáць з ног. 3. перамагáць
– v.i. лéгчы: ***Down!*** (*да сабáкі*) Ляж!
• ***be down on*** злавáць, накідáцца на *каго́*
• ***be down with fever*** ляжáць у гарáчцы
• ***down-and-out*** быць зруйнавáным
• ***down to the ground*** дашчэ́нту, ушчэ́нт

• ***down with!*** далóў!
• ***sun is down*** сóнца зайшло
• ***take down*** запісáць
• ***$10 down*** 10 даля́раў задáтку
• ***the ups and downs of life*** жыццёвыя ўдáчы й няўдáчы
• ***walk down the street*** ісьцí вýліцай

down II [daʊn] n. 1. пух -у *m.* 2. пушóк а) Bot. варсíнкі (*на павéрхні расьлíнаў ці пладóў*). б) пушóк (*на твáры маладóга хлапцá*)

downcast ['daʊnkæst] adj. 1. скіравáны наніз, апýшчаны дóлу (*пóзірк*). 2. прыгнéчаны, прыбíты, засмýчаны

downfall ['daʊnfɔ:l] n. 1. упáд|ак -ку *m.* 2. лí|вень -ўня *m.*, залéва *f.*

downgrade [ˌdaʊn'greɪd] – n. нахíл -у *m.*; нахíленая рóўнядзь
– v.t. паніжáць у значэ́ньні, вáртасьці

downhearted [ˌdaʊn'hɑ:rtəd] adj. прыгнéчаны, духóва разьбíты; абезнадзéены

downhill [ˌdaʊn'hɪl] – adv. згары́; унíз, пад адхóн
– adj. 1. з нахíлам, пакáты. 2. пагóршаны: ***a downhill condition*** пагóршаны стан

download ['daʊnloʊd] v. заладóўваць загружáць (*зь Інтэрнэ́ту*)

downpour ['daʊnpɔ:r] n. улéва, залéва *f.*, лí|вень -ўня *m.*

downright ['daʊnraɪt] – adj. 1. íсны; я́ўны, відавóчны. 2. прóсты, катэгары́чны
– adv. цáлкам, абсалю́тна, зусíм, прóста: ***He was downright rude*** Ён быў прóста-ткі грýбы

downsize ['daʊnsaɪz] v.t. памяншáць (*памéрам, у велíчыні*)

downstage [ˌdaʊn'steɪdʒ] adv. на авансцэ́не

downstairs [ˌdaʊn'sterz] – adv. 1. унíз, на ніжэ́йшы павéрх. 2. унíзе; на ніжэ́йшым павéрсе
– n. нíз, ніжэ́йшы павéрх у дóме

downstream [ˌdaʊn'stri:m] adv., adj. з плы́ньню ракí, па вадзé

down-to-earth [ˌdaʊntu'ɜ:rθ] adj. 1. практы́чны. 2. натурáльны, прóсты, шчы́ры

downtown [ˌdaʊn'taʊn] – n. гандлёвая чáстка мéста; нíжні гóрад
– adv., adj. у цэ́нтар, у цэ́нтры мéста; у галóўнай *абó* гандлёвай чáстцы мéста; у галóўную чáстку мéста

downtrodden ['daʊnˌtrɑ:dən] adj. 1. прыгнéчаны, які цéрпіць уцíск, тыранíю. 2. стаптáны, патаптáны

downward ['daʊnwərd] – adv. далóў, дóлу, да дóлу; унíз, данíзу
– adj. накіравáны дóлу, унíз

downy ['daʊni] adj. 1. пушы́сты; мя́ккі, пýхкі. 2. пухóвы

dowry ['daʊri] n., pl. **-ries** 1. пасáг -у *m.* 2. прыróджаныя здóльнасьці, талéнт -у *m.*

doze [doʊz] – v.i. драмáць: ***to doze off*** задрамáць
– v.t. рабíць сóнным
– n. дрымóта *f.*, лёгкі сон, паўс|óн -снý *m.*

dozen ['dʌzən] n., pl. **-ens** тýзін -а *m.*

dozy ['doʊzi] adj. санлíвы, сóнны

drab I [dræb] – adj. цьмяны́; манатóнны, нецікáвы
– n. 1. цьмя́ны брунáтна-шэ́ры кóлер. 2. нефарбавáнае сукнó

drab II [dræb] – n. 1. неахáйная жанчы́на. 2. Sl. прастытýтка, шлюхá *f.*
– v.i. распýсьнічаць

drabness ['dræbnəs] n. шэ́расьць, цьмя́насьць *f.*

draft [dræft] – n. 1. прóйма *f.*, правéлў -ву, скразьня́к -ý *m.* 2. юшка *f.* (*у кóміне*). 3. эскíз -у *m.*; нáкід -у, чарнавíк -á *m.*: ***first draft of a play*** пéршы нáкід п'éсы. 4. набóр -у, прызы́лў -ву *m.* (*у вóйска*). 5. бáнкаўскі вэ́ксаль
– v.t. 1. накідáць плян, рабíць чарнавíк. 2. прызывáць у вóйска. 3. цягнýць цяжáр
– adj. 1. першапачáтны. 2. які́ ця́гне, цягýчы (*конь*)
• ***draft beer*** пíва з бóчкі

draft board прызы́ўная камíсія

draft dodger, Informal той, хто ўхіля́ецца ад прызы́ву ў вóйска

draftee [ˌdræf'ti:] n. прызыўнíк -á *m.*

drafter [ˈdræftər] n. складáльнік праéктаў

draftsman [ˈdræftsmən] n., pl. **-men** 1. красьля́р -рá, чарцёжнік, рысавáльнік -а *m.* 2. áўтар праéктаў

drag [dræg] – v.t. **(-gg-)** 1. цягнýць, валачы́: ***to drag away*** адцягнýць, адвалачы́; ***to drag in*** уцягнýць. 2. драгавáць. 3. баранавáць
– v.i. валачы́ся, плéсьціся, цягнýцца: ***to drag oneself behind*** сýнуцца за кім
– n. 1. дрáга *f.* 2. перашкóда, замíнка *f.* 3. нíзкія мóцныя сáні. 4. цяжкáя баранá. 5. тóрмаз -у *m.* 6. нýдная асóба
• ***drag on/out*** трывáць занáдта дóўга, расьця́гваць
• ***drag one's feet*** валачы нóгі

draggle [ˈdrægəl] – v.t. пэ́цкаць, замóчваць валóчачы па балóце *абó* вадзé
– v.i. 1. пэ́цкацца. 2. валачы́ся ззáду, адставáць. 3. разбрыдáцца, ісьцí ўразбрóд

dragnet [ˈdrægnet] n. аблáва *f.*

dragon [ˈdrægən] n. дракóн -а *m.*

dragonfly [ˈdrægənflaɪ] n., pl. **-flies** страказá, стрэ́лка *f.*

drain [dreɪn] – v.t. 1. адця́гваць; сцэ́джваць, выця́гваць; вычэ́рпваць. 2. асýшваць . 3. выпівáць да дна
– v.i. 1. сьцякáць. 2. высыхáць
– n. 1. асушáльны канáл *абó* трубá; вадасьцёк, дрэнáж -ý *m.* 2. Med. дрэнáжная трýбка. 3. вычарпáньне сíлаў
• ***down the drain*** дарэ́мна прапáла; катý пад хвост

drainage [ˈdreɪnɪdʒ] n. 1. асушэ́ньне *n.* 2. каналізáцыя *f.*

drama [ˈdrɑ:mə] n. 1. дрáма *f.* 2. драматургíя *f.*

dramatic [drəˈmætɪk] adj. 1. драматы́чны: ***dramatic art*** драматы́чнае мастáцтва. 2. тэатрáльны, сэнсацы́йны

dramatist [ˈdræmətəst] n. драматýрг -а *m.*

dramatize [ˈdræmətaɪz] v.t. 1. драматызавáць. 2. перарабля́ць твор на п'éсу: ***to dramatize a novel*** драматызавáць раман

dramaturgy [ˈdræmətɜ:rdʒi] n. драматургíя *f.*

drank [dræŋk] v., *p.t. of* **drink**

drape [dreɪp] – v.t. 1. драпіравáць, ахýтваць, завéшваць тканíнай. 2. укладáць фáлдамі, склáдкамі
– v.i. спадáць фáлдамі
– n. парцьéра *f.*, цяжкáя фірáнка

drapery [ˈdreɪpəri] n., pl. **-ries** 1. драпірóўка. 2. фірáнкі *pl.* 3. мануфактýра *f.* 4. мануфактýрная крáма

drastic [ˈdræstɪk] adj. крáйні, надзвычáйны; гвалтóўны; рашýчы: ***drastic measures*** надзвычáйныя зáходы

draught [dræft] n, v., adj. *гл.* **draft**

draw [drɔ:] **drew, drawn, drawing** – v.t. 1. цягнýць, заця́гваць, выця́гваць: ***to draw the curtain*** зацягнýць фірáнку. 2. вымáць, выхóпліваць, выця́гваць: ***Draw your hand out of the pocket*** Вымí рукý з кішэ́ні. 3. прыця́гваць; выклікáць: ***to draw crowds*** прыця́гваць натóўпы; ***to draw laughter*** вы́клікаць смех. 4. маляváць. 5. уздыхáць: ***to draw a sigh*** глыбóка ўздыхнýць. 6. скóнчыць гульню́ ўнíчыю́. 7. выця́гваць, расьця́гваць: ***The metal piece was drawn into a wire*** Мэтáл быў вы́цягнуты ў дрот
– v.i. 1. падыхóдзіць, падсóўвацца. 2. наця́гваць
– n. 1. паця́гваньне, пацягнéньне *n.* 2. нíчы́йны вы́нік гульнí, рóзыгрыш -у *m.*, рэ́міс -у *m.* 3. а) жараб'ёўка *f.* б) жэ́рабе *n.*
• ***draw apart*** рассóўвацца, разыхóдзіцца
• ***draw away*** адсóўваць, адця́гваць; адыхóдзіцца
• ***draw blood*** а) спускáць кроў. б) браць кроў
• ***draw down*** сьця́гваць унíз, далóў
• ***draw lots*** кідáць жэ́рабе
• ***draw off*** адця́гваць, адвóдзіць; адыхóдзіць
• ***draw on*** набліжáцца: ***Evening drew on*** Наблíзіўся вéчар
• ***draw out*** расьця́гваць(ь (-ца); выця́гваць (-ца)

• ***draw the line between*** адмежава́ць
• ***draw together*** збліжа́цца
• ***draw up*** а) скла́сьці (*дакумэ́нт*). б) пад'е́хаць

drawback ['drɔ:bæk] n. 1. невыго́да, перашко́да, шко́да *f.*; адмо́ўны бок. 2. недахо́п -у *m.* 3. зваро́тнае мы́та

drawbridge ['drɔ:brɪdʒ] n. пад'ёмны мост

drawer I ['drɔ:r] n. шуфля́да *f.*, прысто́л|ак -ка, прысто́лік -а *m.*

drawer II ['drɔ:ər] n. 1. красьля́р -а́, рысава́льнік -а *m.* 2. красьля́рная прыла́да

drawers ['drɔ:rz] n., pl. спо́днікі *pl. only*

drawing ['drɔ:ɪŋ] n. 1. малю́н|ак, рысу́н|ак -ку *m.* 2. малява́ньне, рысава́ньне *n.* 3. дро́бка гарба́ты (*для зава́ркі*)

drawing board чарцёжная *або́* рысава́льная до́шка

drawing room 1. гасьцёўня *f.* 2. афіцы́йны прыём

drawknife ['drɔ:naɪf] n., pl. **-knives** струг -а *m.*

drawl [drɔ:l] – v. вымаўля́ць праця́жна
– n. праця́жнае вымаўле́ньне, па-во́льная гу́тарка

dray [dreɪ] – n. фурма́нка *f.*, грузава́я фурма́нка
– v.t. перавóзіць фурма́нкай

dread [dred] – v.t. мо́цна бая́цца, не любі́ць: ***My cat dreads water*** Мой кот баі́цца вады́
– n. жах, страх -у *m.*; бо́язь *f.*
– adj. стра́шны, страшэ́нны

dreadful ['dredfəl] adj. 1. жахлі́вы, стра́шны, страшэ́нны. 2. Informal ве́льмі благі́, непрые́мны; агі́дны

dream [dri:m] – n. 1. сон сну *m.*: ***I had a bad dream*** Я сьніў нядо́бры сон. 2. летуце́ньне *n.*, лятў́н|ак -ку *m.*; мро́я *f.*
– v. **dreamed** or **dreamt** [dremt] 1. сьніць. 2. мро́іць, летуце́ць; уяўля́ць

dreamer ['dri:mər] n. летуце́ньнік -а *m.*

dreamy ['dri:mi] adj. 1. по́ўны ма́раў. 2. няя́сны, цьмя́ны: ***a dreamy recollection*** няя́сны ўспамі́н. 3. летуце́нны; непракты́чны: ***a dreamy person*** летуце́ньнік -а *m.*

dreariness ['drɪrinəs] n. пану́расьць *f.*; нуда́ *f.*; марко́та *f.*

dreary ['drɪri] adj. 1. змро́чны, марко́тны, бязра́дасны, гнятлі́вы. 2. неціка́вы, ну́дны

dredge I [dredʒ] – n. 1. землячарпа́лка *f.*, экскава́тар -а *m.*, дра́га *f.* 2. се́тка для дра́гі. 3. ло́дка з дра́гай
– v.t. 1. драгава́ць. 2. выця́гваць наве́рх

dredge II [dredʒ] v.t. абсыпа́ць мукóю, цу́крам

dregs [dregz] n., pl. 1. аса́д|ак -ку *m.*, бузá *f.* 2. адкі́ды *pl. only*, нізы́, падо́нкі *pl.*: ***the dregs of society*** нізы́ грама́дзтва

drench [drentʃ] v.t. прамачы́ць, змачы́ць

dress [dres] – n. 1. суке́нка *f.* 2. во́пратка *f.*, убра́ньне *n.*, адзе́жына *f.*
– v.t. 1. апрана́ць, адзява́ць. 2. убіра́ць, прыбіра́ць. 3. абску́бсьці й вы́трыбушыць (*ку́рыцу*). 4. перавя́зваць ра́ну
– v.i. апрана́цца. 2. Milit. выстро́йвацца ў про́стую лі́нію

• ***dress oneself*** адзява́цца; апрана́цца
• ***dress up*** прыбіра́цца

dresser ['dresər] n. 1. камо́да *f.* 2. буфэ́т -у *m.*

dressing ['dresɪŋ] n. 1. падлі́ўка, прыпра́ва *f.*, сос -у *m.* 2. начы́нка *f.* (*для і́ндыка́, ку́рыцы*). 3. бінты́, ле́кі для перавя́зкі ра́ны. 4. угнае́ньне *n.* 5. адзява́ньне, апрана́ньне *n.*

dressing gown халáт -а *m.*

dressing room прыбіра́льня *f.* (*акто́рская*)

dressmaker ['dres,meɪkər] n. краўчы́ха *f.*

dress rehearsal генэра́льная рэпэты́цыя

dressy ['dresi] adj. шыко́ўны, элега́нтка ўбра́ны

dribble ['drɪbəl] – v. 1. ка́паць. 2. пуска́ць сьлі́ну. 3. Sport. адбіва́ць мя́чык аб падло́гу (*у баскетбо́ле*)
– n. 1. ка́паньне *n.* 2. мала́я ко́лькасьць. 3. Sport. адбіцьцё мя́чыка аб падло́гу, дры́блінг -у *m.*

dried [draɪd] v., *p.t. of* **dry** су́шаны; сухі́

drier ['draɪər] n. сушы́лка *f.*

drift [drɪft] – v.t. 1. не́сьці; зно́сіць (*ве́трам*); гна́ць, зганя́ць: ***The raft drifted downstream*** Плыт панёсла па рацэ́. 2. намята́ць: ***The wind drifted the snow into high piles*** Ве́цер намёў гу́рбы сьне́гу

– v.i. 1. плы́сьці (*па плыні*), быць не́сеным плы́ньню: ***drift by*** праплыва́ць. 2. жыць бязмэ́тна, абіва́цца

– n. 1. цячэ́ньне *n.* 2. гу́рба (*сьне́гу*), нане́сеная ку́ча. 3. кіру́нlак -ку *m.*, схі́льнасьць *f.*; накірава́насьць *f.*; тэндэ́нцыя *f.* 4. сэнс -у *m.*; значэ́ньне *n.*: ***I get the drift of this conversation*** Я разуме́ю сэнс гэ́тай гу́таркі; ***I get the drift*** Я разуме́ю, куды́ ты хі́ліш. 5. дрэйф -у *m.* (*самалёта, вадаплава́*), адхіле́ньне ад кіру́нку

• ***drift apart*** разыйсьціся: ***The friends drifted apart*** Даро́гі сяброў разышлі́ся

• ***drift together*** зблі́зіцца

drifter ['drɪftər] n. валацу́га *m.*, бяздо́мнlы -ага *m.*

drift ice ледахо́д -у *m.*

drill I [drɪl] – n. 1. сьвярдзёлlак -ка, сьве́рдlзел -ла *m.*; сьвідрава́льны стано́к. 2. фізкульту́рныя практыкава́ньні, трэніро́ўка *f.*; муштра́ *f.* 3. пра́ктыка *f.*

– v.t. 1. сьвідрава́ць; бурыць. 2. муштрава́ць; навуча́ць, удаўбля́ць

drill II [drɪl] – n. 1. радава́я се́ялка. 2. радlо́к -ка́ *m.* (*для се́яньня*)

– v.t. се́яць радка́мі

driller ['drɪlər] n. 1. бурави́к -а́ *m.* (*чалаве́к*). 2. сьве́рдlзел -ла *m.*

drilling ['drɪlɪŋ] n. 1. бурэ́ньне, сьвідрава́ньне *n.* 2. муштрава́ньне, навуча́ньне, практыкава́ньне *n.*

drink [drɪŋk] **drank, drunk** – v.t. 1. піць. 2. усмо́ктваць

– v.i. 1. вы́піць, напі́цца. 2. піць алькаго́ль, выпіва́ць, быць п'я́ніцай

– n. 1. напо́lй -ю *m.* 2. ча́рка гарэ́лкі, какте́йлlь -ю *m.* 3. п'я́нства *n.*

• ***drink dry*** вы́піць да дна

• ***drink in*** паглына́ць (*му́зыку, ве́ды*)

• ***drink to*** выпіва́ць за *кагó*

drinker ['drɪŋkər] пітlо́к -ка́ *m.*

drip [drɪp] – v., **dripped** or **dript, dripping** 1. ка́паць. 2. ка́паць з *чагó*, сьцяка́ць: ***His forehead was dripping sweat*** У яго́ цёк з ло́бу пот

– n. 1. ка́паньне *n.* 2. Informal зану́да *f.*

drip-dry [ˌdrɪp'draɪ] adj. які́ не патрабу́е прасава́ньня, хуткасо́хлы

dripping ['drɪpɪŋ] – n. ка́паньне *n.*

– adj. прамо́клы: ***dripping wet*** прамо́клы наскро́зь

drippings pl. тлушч і сок ад сма́жанага мя́са

drive [draɪv] **drove, driven** – v.t. 1. кірава́ць, ве́сьці (*а́ўта*), пуска́ць у рух: ***I was driven home*** Мяне́ заве́зьлі даха́ты. 2. біць, забіва́ць, убіва́ць: ***to drive the nail into the wall*** забіва́ць цьвік у сьце́нку. 3. змуша́ць; ганя́ць; даво́дзіць да кра́йнасьці: ***The boss drives workers too hard*** Нача́льнік ганя́е працаўніко́ў; ***He was driven mad*** Яго́ давялі́ да ша́лу; ***Hunger drove him to theft*** Го́лад зму́сіў яго́ кра́сьці

– v.i. 1. е́хаць: ***The car drives well*** А́ўта до́бра е́дзе. 2. ху́тка ру́хацца, імча́цца

– n. 1. пае́здка *f.* (*а́ўтам*): ***to go for a drive*** прае́хацца. 2. пад'е́зд -у *m.* 3. энэ́ргія, ініцыятыва *f.*, на́ступ -у *m.* 4. падахво́чваньне *n.*, сты́мул -у *m.*; кампа́нія *f.*: ***The club held a drive for new members*** Клюб правёў кампа́нію вэрбо́ўкі но́вых сяброў. 5. Milit. ата́ка *f.*; на́ступ -у *m.*

• ***drive apart*** разагна́ць, разьдзяліць

• ***drive away*** прагна́ць, адагна́ць

• ***drive into*** а) уяжджа́ць. б) растлума́чваць, убіва́ць у галаву́

• ***drive up*** пад'е́хаць

drive-in ['draɪvɪn] n. ме́сца паслу́гі з зае́здам туды́ ў аўтамабі́лі: ***drive-in bank*** банк, у які́м правóдзіцца транза́кцыя, калі́ кліе́нт не высяда́е з а́ўта

drivel ['drɪvəl] – n. 1. дрэнь *f.*, дурны́я гу́таркі. 2. сьлінацёк -у *m.*

– v.t. 1. сьліня́віць. 2. гаварыць дурні́цу

– v.i. сьліня́віцца

driver ['draɪvər] n. 1. шафёр -а *m.*, кіро́ўц|а -ы *m.*; машыні́ст -а *m.* 2. прыганя́т|ы -ага *m.*

driveway ['draɪvweɪ] n. 1. пад'е́зд -у *m.* 2. даро́га *f.*

driving licence кіраве́цкія, шафёрскія правы́

drizzle ['drɪzəl] – n. імжа́, імжа́ка *f.*

– v.i. імжэ́ць, імжы́ць, імгліць

– v.t. пы́рскаць; крапі́ць; апы́рскваць

droll [droʊl] – adj. заба́ўны; кам|і́чны

– n. бла́зл|ен -на *m.*, штука́р -а́ *m.*, фігля́р -а́ *m.*

– v.i. жартава́ць; блазнава́ць, штука́рыць

dromedary ['drɑ:məderi] n., pl. **-daries** драмадэ́р -а *m.* , аднаго́рбы вярблю́д

drone I [droʊn] – n. 1. тру́|цень -тня *m.* 2. Informal гульта́|й -я́ *m.*, гульта́йка *f.*, абібо́к -а *m.* 3. бесьпілётны самалёт

– v.i. абіва́цца бязьдзе́йна, гультаява́ць

drone II [droʊn] – v. 1. гудзе́ць; гусьці́. 2. гаварыць манато́нна

– n. 1. гуд -у *m.*, гудзе́ньне *n.* (*мато́ру*). 2. ба́савая тру́бка дуды́. 3. манато́нны прамо́ўца

droop [dru:p] – v.i. 1. зьвіса́ць, вісе́ць, апуска́цца. 2. вя́нуць (*пра расьлі́ну*). 3. слабе́ць, зьнемага́ць

– v.t. апушча́ць, апуска́ць, зьве́шваць; спуска́ць

drop [drɑ:p] – n. 1. кро́пля *f.* 2. крыха́ *f.* (*чаго́-н.*) 3. раптоўнае зьніжэ́ньне; зьмяншэ́ньне: ***a drop in prices*** зьніжэ́ньне цэ́наў

– v., **(-pp-)** 1. ка́паць. 2. па́даць. 3. раптоўна зьніжа́цца, зьмянша́цца. 4. кіда́ць; перапыня́ць (*рабо́ту, тэ́му*): ***Let the matter drop*** Пакі́ньма пра гэ́та гу́тарыць. 5. прапуска́ць: ***You dropped something*** Вы не́шта прапусьці́лі. 6. сьціша́ць, паніжа́ць: ***to drop the voice*** сьці́шыць го́лас. 7. прапушча́ць, прапуска́ць: ***This word can be dropped from the sentence*** Гэ́тае сло́ва ў ска́зе мо́жа быць прапу́шчанае

• ***drop in the bucket*** кро́пля ў мо́ры

• ***Drop it!*** Перастáнь!

• ***Drop me a line*** Чыркане́це мне па́ру сло́ваў

• ***drop off*** а) паме́ншыцца: ***attendance dropped off*** прысу́тнасьць паме́ншылася. б) засына́ць

• ***drop out*** паки́нуць, не зако́нчыўшы: ***He dropped out of school*** Ён не зако́нчыў шко́лы

• ***drop over*** зайсьці́ да *каго́*

drop leaf адкідна́я до́шка (*у стале́*)

droppings pl. 1. кро́плі *pl.* 2. памёт -у *m.*

drought [draʊt] n. за́суха, су́ша *f.*

drove I [droʊv] v., *p.t. of* **drive**

drove II [droʊv] n. 1. чарада́ *f.*, ста́т|ак -ку *m.* 2. нато́ўп, гурт -у́ *m.*

drown [draʊn] – v.i. тапі́цца

– v.t. 1. тапі́ць. 2. затапля́ць

• ***drown out*** заглуша́ць: ***Their voices were drowned out*** Іхныя галасы́ заглушы́ліся

drowse [draʊz] – v.i. 1. драма́ць; быць со́нным. 2. быць вя́лым, ляні́вым

– v.t. усыпля́ць, прысыпля́ць

– n. дрымо́та, санлі́васьць *f.*

drowsiness ['draʊzinəs] n. дрымо́та, санлі́васьць *f.*, паў|со́н -сну́ *m.*; асалаве́ласьць *f.*

drowsy ['draʊzi] adj. санлі́вы; асалаве́лы, асаве́лы

drub [drʌb] v.t. 1. дуба́сіць, мо́цна біць, лупцава́ць. 2. перамага́ць зь вялі́кай перава́гай. 3. даўбі́ць, убіва́ць: ***to drub an idea into his head*** убі́ць ідэ́ю ему́ ў галаву́

drudge [drʌdʒ] – n. працаўні́к, які́ выко́нвае цяжку́ю, непрые́мную пра́цу

– v.i. ця́жка працава́ць (*як вол*)

drudgery ['drʌdʒəri] n., pl. **-eries** цяжка́я непрые́мная пра́ца

drug [drʌg] – n. 1. лек -у *m.* 2. нарко́тык -у *m.*

– v.t. 1. дава́ць нарко́тык. 2. усыпа́ць нарко́тык у е́жу

drug addict наркама́н -а *m.*, наркама́нка *f.*

druggist ['drʌgɪst] n. аптэ́кар -а *m.*

drugstore [ˈdrʌgstɔ:r] n. аптэка́рская кра́ма, апт́эка *f.*

drum [drʌm] n. 1. бу́бен -на *m.*, бараба́н -а *m.* 2. жале́зная бо́чка. 3. Anat. бараба́нная перапо́нка ў ву́ху
– v.i. бараба́ніць
– v.t. убіва́ць у галаву́, удаўбля́ць

drummer [ˈdrʌmər] n. бараба́ншчык -а, бубна́ч -а́ *m.*

drunk [drʌŋk] – adj. 1. п'яны́: ***The man was drunk*** Чалаве́к быў п'яны́. 2. ап'яне́лы
– n. п'яны́ -о́га *m.*, п'яна́я *f.*
– v., *p.t. of* **drink**

drunkard [ˈdrʌŋkərd] n. п'я́ніца -ы *m. & f.*, алькаго́лік -а *m.*

drunken [ˈdrʌŋkən] adj. п'яны́: ***The drunken man was arrested*** П'яно́га чалаве́ка арыштава́лі

dry [draɪ] – adj. 1. сухі́, засо́хлы, вы́сахлы. 2. сухі́, бязь сьлёзаў: ***dry sobs*** усхліпваньні. 3. сасьмя́глы. 4. сухі́, хало́дны, нячу́лы: ***a dry answer*** хало́дны адка́з. 5. неціка́вы, ну́дны. 6. сухі́, го́лы: ***dry facts*** го́лыя фа́кты. 7. сухі́, несало́дкі (*пра віно́*)
– v.t. сушы́ць: ***Dry your hands*** Вы́трыры́кі
– v.i. со́хнуць, высыха́ць; выпаро́ўваць; сушы́цца: ***to dry up*** а) высыха́ць, павысыха́ць (*пра ра́кі*). б) ско́нчыцца, вы́пісацца (*як маста́к, пісьме́ньнік*)
• ***dry law*** «сухі́ закон», забаро́на гнаць і прадава́ць алькаго́льныя напі́ткі
• ***dry run*** про́ба, про́бная пака́тка
• ***dry spell*** за́суха
• ***wipe dry*** выціра́ць насу́ха

dry-cleaning хімі́чная чы́стка

dryly [ˈdraɪli] adv. су́ха

dryness [ˈdraɪnəs] n. су́хасьць *f.*

dual [ˈdu:əl] adj. 1. падво́йны, двайны́, раздво́ены: ***dual ownership*** падвойна́я ўла́снасьць; ***dual personality*** раздвае́ньне асо́бы; ***dual purpose*** двухмэ́тнасьць. 2. падво́йны, падво́ены. 3. Gram. па́рны

dualism [ˈdu:əlˌɪzəm] n. дуалі́зм -у *m.*, двуі́снасьць, раздвое́насьць *f.*

duality [duˈæləti] n., pl. **-ties** двайны́я ўмо́вы або́ я́касьці; дваі́стасьць, падво́йнасьць *f.*

dub [dʌb] v., **dubbed, dubbing** дублява́ць (*фільм*)

dubious [ˈdu:biəs] adj. 1. сумне́ўны. 2. які́ выкліка́е недаве́р, падазро́ны

ducal [ˈdu:kəl] adj. кня́жы; кня́скі; гэ́рцагскі

duchess [ˈdʌtʃɪs] n. княгі́ня, гэрцагі́ня *f.*

duchy [ˈdʌtʃi] n., pl. **-ies** кня́ства *n.*; гэ́рцагства *n.*

duck I [dʌk] n. ка́чка *f.*

duck II [dʌk] – v.i. 1. акуна́цца. 2. ху́тка схіля́цца. 3. уніка́ць, цішко́м уцяка́ць: ***to duck behind the building*** шу́снуць за будыно́к
– v.t. 1. акуна́ць. 2. схіля́ць раптоўна: ***She ducked her head*** Яна́ раптоўна схілі́ла галаву́. 3. Informal уніка́ць, ухіля́цца: ***to duck the question*** уні́кнуць адка́зу

duck III [dʌk] n. парусі́на *f.*

duckling [ˈdʌklɪŋ] n. качанё, качаня́ *n.*

duct [dʌkt] n. 1. трубá *f.*, про́вад -у *m.* 2. прато́ка *f.*, кана́л -у *m.*: ***tear ducts*** сьлёзныя прато́кі

ductile [ˈdʌktəl] adj. 1. цягу́чы (*пра мэта́л*). 2. гну́ткі, ко́ўкі. 3. пада́тлівы, пада́тны

ductility [dʌkˈtɪləti] n., pl. **-ties** 1. цягу́часьць *f.* 2. гну́ткасьць, ко́ўкасьць *f.* 3. пада́тнасьць, пада́тлівасьць *f.*

dud I [dʌd] n. 1. неўзарва́ная бо́мба. 2. Figur. неэфэкты́ўны чалаве́к, не́шта нявартаснае; няўда́ча *f.*

dud II [dʌd] n. адзе́ньне *n.*, лахманы́ *pl.*

dude [du:d] n. фарсу́н -а́ *m.*, франт -а *m.*

due [du:] – adj. 1. нале́жны; заслу́жаны; адпаве́дны: ***with due respect*** з нале́жнай пашанай; ***the due reward*** нале́жная ўзнагаро́да. 2. які́ нале́жыцца, нале́жны: ***the money due him for his work*** гро́шы, які́я нале́жацца ему́ за пра́цу. 3. тэрмінóвы: ***The train is due in ten minutes*** Цягні́к паві́нен прыйсьці́ за дзе́сяць хві́лін

– n. нале́жнае, заслу́жанае *n.*
– adv. дакла́дна; про́ста: ***The wind is due east*** Ве́цер дзьме про́ста на ўсхо́д
• ***due to*** дзе́ля, вы́кліканы *чым*, ёсьць прычы́най *чаго́*: ***due to circumstances*** дзе́ля абста́вінаў
• ***dues*** сяброўскія скла́дкі, апла́та
• ***Give a person his due*** Адда́й чалаве́ку нале́жнае
• ***in due time*** у свой час, сваім ча́сам

duel ['du:əl] – n. 1. двубо́й -ю *m.*, дуэ́ль *f.* 2. змага́ньне *n.*
– v.i. бі́цца на двубо́і, ісьці́ на двубо́й

duet [du'et] n. дуэ́т -у *m.*

dugout ['dʌgaʊt] n. 1. зямля́нка *f.*, схо́вішча ў падко́пе, бліндаж -а́ *m.* 2. чо́вен, вы́даўблены з кало́ды

duke [du:k] n. 1. князь. 2. ге́рцаг -а *m.*

dukedom ['du:kdəm] n. 1. кня́ства, ге́рцагства *n.* 2. ты́тул кня́зя ці ге́рцага

dulcimer ['dʌlsɪmər] n. цымба́лы *pl. only*

dull [dʌl] – adj. 1. тупы́: ***a dull knife*** тупы́ нож. 2. невыра́зны, паме́ркліы, няя́ркі, цьмя́ны; хма́рны, пахму́рны, прыглу́шаны: ***a dull sound*** прыглу́шаны гук; ***dull-yellow*** цьмя́на-жо́ўты. 3. тупы́ (*ро́зум*), дурны́. 4. слабы́ (*зрок, слых*). 5. ну́дны; гнятлі́вы, неціка́вы; прыгне́чаны, су́мны
– v.t. тупі́ць
– v.i. тупі́цца, ступля́цца

dullard ['dʌlərd] n. тупі́ц|а -ы *m. & f.*, ду́р|ань -ня *m.*, дурні́ца, ну́дны чалаве́к

dully ['dʌli] adv. 1. ту́па. 2. невыра́зна; вя́ла, цьмя́на. 3. ну́дна, су́мна, прыгне́чана; неціка́ва

duly ['du:li] adv. 1. нале́жным спо́сабам; як нале́жыцца, як трэ́ба; адпаве́дна. 2. ко́лькі трэ́ба, ко́лькі нале́жыцца. 3. сво́ечасо́ва, упару́, учас

dumb [dʌm] adj. 1. нямы́. 2. бязмо́ўны; маўкліві. 3. Informal неразу́мны, бязглу́зды; дурны́

dumbfound [ˌdʌm'faʊnd] v.t. 1. ашаламля́ць, аглуша́ць. 2. бянтэ́жыць

dumbfounded [ˌdʌm'faʊndɪd] adj. аслупяне́лы; зьняме́лы, ашало́млены, агало́мшаны

dumbness ['dʌmnəs] n. 1. немата́ *f.* 2. зьняме́ньне, аняме́ньне *n.*

dummy ['dʌmi] – n., pl. **-mies** 1. манеке́н -а, маке́т -а *m.*, мадэ́ль *f.* 3. Print. маке́т -у *m.*, папярэ́дні ўзо́р, про́бны экзэмпля́р. 4. падста́ўная асо́ба. 5. Informal ду́р|ань -ня *m.*, дуры́л|а -ы *m. & f.*, ёлуп|ень -ня, балва́н -а́ *m.*
– adj. падро́блены, несапра́ўдны

dump [dʌmp] – v. 1. скіда́ць у ку́чу, зва́льваць. 2. выкіда́ць, адкіда́ць
– n. 1. зва́лка *f.*: ***garbage dump*** сьме́тнік. 2. запа́сы амуні́цыі; вае́нны склад. 4. Sl. занядба́ны, бру́дны дом; дзіра́ *f.*

dumping ['dʌmpɪŋ] n. 1. звал -у *m.* 2. дэ́мпінг -у *m.*, дэ́мпінгавы э́кспарт

dumpling ['dʌmplɪŋ] n. клёцка, га́лка *f.*

dump truck самазва́л -а *m.*

dun I [dʌn] – n. 1. назо́льны крэдыто́р. 2. напо́рыстае дамага́ньне зваро́ту даўго́ў
– v.t. напо́рыста дамага́цца зваро́ту даўго́ў
– v.i. дакуча́ць, назаля́ць

dun II [dʌn] – adj. невыра́зны, шэ́ра-бруна́тны, шэ́ра-кары́чневы
– n. цьмя́ны шэ́ра-бруна́тны ко́лер

dunce [dʌns] n. 1. тупі́ц|а -ы *m.& f.* 2. ду́р|ань -ня *m.*

dune [du:n] n. дзю́на *f.*

dung [dʌŋ] – n. 1. памёт, кал -у *m.* 2. гно|й -ю *m.*
– v.t. угно́йваць, кла́сьці гной

dungeon ['dʌndʒən] n. цямні́ца *f.*; падзяме́льле *n.*, астро́г -у *m.*

dunk [dʌŋk] v.t. мача́ць, абмо́кваць

duo ['du:oʊ] n. 1. дуэ́т -у *m.* 2. па́ра *f.*

duodecimal [ˌdu:oʊ'desɪməl] – n. дванаццатая ча́стка
– adj. дванаццаці́лічны

duodenum [ˌdu:ə'di:nəm] n., pl. **-na** or **-nums** дванаццаціпе́рстая кі́шка

dupe [du:p] – n. 1. абду́раная асо́ба. 2. разяв|а́к|а -і *m. & f.*, дурні́ца *m. & f.*
– v.t. ашу́кваць, абду́рваць

duplex ['du:pleks] – adj. падво́йны
– n. двухкватэ́рны дом

duplicate [ˈdu:plɪkeɪt] – adj. 1. двайны́; падво́ены; адно́лькавы. 2. запасны́; падво́йны: ***duplicate keys*** запасны́я ключы́
– n. ко́пія *f.*; дупліка́т -у *m.*: ***in duplicate*** у двух экзэмпля́рах
– v.t. [ˈdu:plɪkət] капіява́ць, рабі́ць ко́пію, падво́йваць

duplication [ˌdu:plɪˈkeɪʃən] n. 1. падво́йваньне *n.* 2. размно́жваньне *n.*

duplicity [duˈplɪsəti] n. 1. двулі́чнасьць *f.* 2. зман -у *m.*

durability [ˌdʊrəˈbɪləti] n. трыва́ласьць, даўгаве́чнасьць *f.*

durable [ˈdʊrəbəl] adj. трыва́лы

duration [duˈreɪʃən] n. праця́г ча́су, праця́гласьць, трыва́ньне *n.*: ***for the duration*** на працягу́: ***of short duration*** нядо́ўгатрыва́лы

duress [dʊˈres] n. 1. ціск, прыму́с -у *m.* 2. пагро́за *f.*

during [ˈdɜ:rɪŋ] prep. 1. на працягу́. 2. у ча́се: ***During the night the rain turned to snow*** Уначы́ дождж перайшо́ў у сьнег

dusk [dʌsk] n. 1. зьмяркá́ньне *n.*, змрок -у *m.*; су́танкі *pl. only*, суто́ньне *n.* 2. змро́чнасьць, пану́расьць *f.*

dusky [ˈdʌski] adj. 1. цемнава́ты, чарня́вы; цьмя́ны. 2. пану́ры

dust [dʌst] – n. 1. пыл -у *m.* 2. Bot. пы́лі́ок -ку́ *m.* 3. аста́нкі, парэ́шткі *pl. only*, прах -у *m.*
– v. 1. сьціра́ць, зьмята́ць пыл. 2. пасыпа́ць (*мукó́ю, цу́крам, пе́рцам*); апыля́ць. 3. запы́льваці|ь (-ца), забру́джваці|ь (-ца)
• ***bite the dust*** а) упа́сьці мёртвым *або́* пара́неным. б) быць перамо́жаным *або́* мо́цна прыні́жаным
• ***gather dust*** зьбіра́ць пыл; быць занядба́ным
• ***throw dust in one's eyes*** пушча́ць пыл у во́чы

dustbin [ˈdʌstbɪn] n., Brit. скры́ня для сьме́цьця

duster [ˈdʌstər] n. 1. ану́ча для выціра́ньня пы́лу. 2. жано́чы хала́ціk, пы́льнік -а *m.*

dust pan шу́флік для сьме́цьця

dusty [ˈdʌsti] adj. 1. запы́лены. 2. як пыл. 3. сіява́ты

Dutch [dʌtʃ] – adj. галя́ндзкі
– n. 1. галя́нд|зец -ца *m.*, галя́ндка *f.* 2. галя́ндзкая мо́ва
• ***dutch treat*** ко́жны пла́ціць сам за сябе́ (*у рэстара́не*)

dutiable [ˈdu:tiəbəl] adj. які́ падляга́е мы́тнай апла́це

dutiful [ˈdu:tifəl] adj. 1. паслухмя́ны, адда́ны. 2. які́ выніка́е з абавя́зку

duty [ˈdu:ti] n., pl. **-ties** 1. абавя́з|ак -ку *m.*: ***She has a strong sense of duty*** У яе́ мо́цнае пачуцьцё абавя́зку. 2. але́жная паша́на, паслухмя́насьць, ува́жлівасьць *f.* 3. мы́та *n.* 4. дыжу́рства *n.*, дыжу́р -у *m.*
• ***off duty*** не на пра́цы, не на слу́жбе
• ***on duty*** на слу́жбе, на дыжу́рстве

duty-free [ˌdu:tiˈfri:] adj. зво́льнены ад мы́та, бязмы́тны

duvet [duˈveɪ] n. пярына, ко́ўдра *f.*

dwarf [dwɔ:rf] – n., pl. **dwarfs** or **dwarves** [dwɔ:rvz] ка́рлік -а *m.*
– adj. ка́рлікавы

dwarfish [ˈdwɔ:rfɪʃ] adj. ка́рлікавы, мало́га ро́сту, нізкаро́слы

dwell [dwel] v.i. **dwelt** or **dwelled** 1. жыць, прабыва́ць. 2. до́ўга пра што-н. ду́маць, гаварыць: ***Let's not dwell on the differences*** Дава́йце не затрыма́ўвацца на нязго́дах

dweller [ˈdwelər] n. жыха́р -а́ *m.*

dwelling [ˈdwelɪŋ] n. 1. дом -а *m.*; жыльлё, жытло́ *n.* 2. месца пражыва́ньня

dwindle [ˈdwɪndəl] – v.i. 1. ме́ншаць, зьмянша́цца, тра́ціць ва́ртасьць: ***The resources dwindled*** Рэсу́рсы зьме́ншыліся на нішто́. 2. паніжа́цца; зыхо́дзіць, спада́ць
– v.t. зьмянша́ць: ***Drought has dwindled the crops*** За́суха зьме́ншыла ўраджа́й

dye [daɪ] – n. фа́рба *f.*; фарбава́льнік -а *m.* (*рэ́чыва*)
– v.t. фарбава́ць
– v.i. фарбава́цца

dyeing ['daɪɪŋ] n. фарбава́ньне *n.*
dyer ['daɪər] n. фарбава́льшчык -а *m.*, фарбава́льшчыца *f.*
dyestuff ['daɪstʌf] n. фарбава́льнае рэ́чыва
dying ['daɪɪŋ] – adj. 1. памірáючы, прысьме́ртны. 2. які́ замірáе, заціхáе; які́ канчáецца, адыхóдзіць: ***the dying day*** адыхóдзячы дзень
– n. 1. сьмерць *f.*, памірáньне *n.* 2. замірáньне, заціхáньне *n.*
dynamic [daɪ'næmɪk] – adj. 1. дынамíчны. 2. акты́ўны, энэргíчны
– n. дынамíчнасьць, дзе́йная сíла
dynamics [daɪ'næmɪks] n. дынáміка *f.*
dynamite ['daɪnəmaɪt] – n. дынамíт -у *m.*
– v.t. падарвáць дынамíтам
dynamo ['daɪnəmoʊ] n., pl. **-mos** 1. дынáма *n.*, электры́чны генэрáтар. 2. Informal энэргíчны чалавéк
dynasty ['daɪnəsti] n., pl. **-ties** 1. дынáстыя *f.*
dyne [daɪn] n. Phys. ды́на *f.*, (*адзі́нка вымярэ́ньня сі́лы*)
dysentery ['dɪsənteri] n. дызэнтэры́я, крывáўка *f.*
dyslexia [dɪs'leksiə] n. дысьлéксія *f.*
dystrophy ['dɪstrəfi] n. дыстрафíя, недарáзьвітасьць *f.*

E

E, e [i:] n.,pl. **E's, e's** [i:z] 1. *пя́тая лі́тара англе́льскага альфабэ́ту*. 2. Mus. мі (*но́та*)

each [i:tʃ] adj., pron. ко́жны, ка́жны

each other адзі́н аднаго́, адно́ аднаго́, адна́ адну́

eager ['i:gər] adj. нецярпліві́вы; па́лкі; зайзя́ты, шчы́ры (*да пра́цы*): ***to be eager*** мо́цна хаце́ць; шчы́ра стара́цца • ***eager beaver*** стара́нны, працаві́ты чалаве́к

eagerness ['i:gərnes] n. запа́л -у *m.*; зайзя́тасьць, стара́ннасьць *f.*

eagerly ['i:gərli] adv. з запа́лам, стара́нна

eagle ['i:gəl] n. аро́л арла́ *m.*

eaglet ['i:glət] n. арляня́, *n., pl.* арляня́ты

ear I [ɪr] n. 1. ву́ха *n., pl.* ву́шы. 2. слы́х -у *m.* (*да му́зыкі*): ***I have no ear for music*** Я ня ма́ю слы́ху. 3. ву́шка (*збанка́*)

• ***be all ears,*** Informal слу́хаць ве́льмі ўва́жна

• ***external ear*** знадво́рнае ву́ха

• ***give an ear*** слу́хаць *каго́-чаго́*

• ***inner ear*** нутрано́е ву́ха

• ***middle ear*** сярэ́дняе ву́ха

• ***play by ear*** а) граць на слы́х (*бяз но́таў*). б) Informal. арыентава́цца на ходу́

ear II [ɪr] – n. 1. ко́лас -а *m.*, *pl.* каласы́, coll. калво́сьсе *n.*; ***ear of rye*** жы́тні ко́лас; ***ear of corn*** ката́х кукуру́зы; суквецьце кукуру́зы

– v.i. каласі́цца, каласава́ць

earache ['ɪreɪk] n. вушны́ боль

eardrum ['ɪrdrʌm] n. 1. бубянцо́к -ка́ *m.* 2. сярэ́дняе ву́ха

earflap ['ɪrflæp] n., pl. нау́шнікі ў ша́пцы

earl [ɜ:rl] n. граф -а *m.* (*брыта́нскі*)

earlap ['ɪrlæp] n. 1. мо́чка ву́ха. 2. знадво́рнае ву́ха, ба́чная ча́стка ву́ха

early ['ɜ:rli] **-lier, -liest** – adv. ра́на: ***early in the day*** на пача́тку дня, зра́ньня; ***too early*** зара́на

– adj. ра́ньні: ***early history*** гісто́рыя ра́ньніх вяко́ў

early bird ра́ньняя пту́шка

earmuffs ['ɪrmʌfs] n., pl. нау́шнікі

earn [ɜ:rn] v.t. 1. зарабля́ць. 2. заслуго́ўваць, быць ва́ртым. 3. здабыва́ць (*пашану́*)

earnest I ['ɜ:rnɪst] – adj. 1. пава́жны; шчы́ры, стара́нны. 2. ва́жны

– n. пава́жнасьць *f.*

• ***in earnest*** пава́жна, сур'ёзна, шчы́ра

earnest II ['ɜ:rnɪst] n. 1. зада́так -ку *m.* 2. гара́нтыя *f.*

• ***earnest money*** зада́так

earnings ['ɜ:rnɪŋz] n., pl. зарво́бак -ку *m.*, часьце́й *pl.* зарво́бкі; прыбы́ткі

earphone ['ɪrfoun] n. нау́шнік (*тэлефо́нны, тэлегра́фны, радыё*), галаўны́ тэлефо́н

earring ['ɪrɪŋ] n. завушні́ца *f.*

earth [ɜ:rθ] – n. 1. зямля́ *f.*; зямна́я ку́ля 2. су́ша *f.* 3. гле́ба *f.* 4. Electr. зазямле́ньне *n.*

– v.t. 1. зазямля́ць. 2. прысыпа́ць, абсыпа́ць (*зямлёю*). 3. заганя́ць у нару́
– v.i. хава́цца ў зямлю́
• ***come back to earth*** спусьці́цца на зямлю́, перста́ць ма́рыць

earthen [ˈɜ:rθən] adj. 1. земляны́ (*вал*). 2. гліня́ны

earthenware [ˈɜ:rθənwer] – n. 1. гліня́ны по́суд. 2. абпа́леная гліна
– adj. гліня́ны, з абпа́ленае гліны

earthly [ˈɜ:rθli] adj. зямны́ (*не нябе́сны*)

earthquake [ˈɜ:rθkweɪk] n. землятру́с -у *m.*

earthworm [ˈɜ:rθwɜ:rm] n. дажджавы́ чарвя́к, чырво́ны земляны́ чарвя́к

earthy [ˈɜ:rθi] adj.1. зямны́ (*ко́лер, пах*). 2. зямны́, сьве́цкі, не духо́ўны. 3. натура́льны, про́сты. 4. грубава́ты: ***earthy humor*** грубава́та-вясёлыя жа́рты

earwax [ˈɪrwæks] n. вушны́ воск

ease [i:z] – n. 1. спако́й -ю *m.* 2. лёгкасьць *f.*: ***He writes with great ease*** Ён пі́ша зь вялі́кай лёгкасьцю. 3. свабо́да *f.*, натура́льнасьць
– v.t. 1. супако́йваць. 2. палягча́ць, зьмянша́ць (*боль*). 3. паслабля́ць, адпуска́ць (*по́яс*). 4. паво́льна, асьцяро́жна ру́хаць, перасо́ўваць
• ***at ease*** а) спако́йна, выго́дна. б) во́льна: ***to stand at ease*** стая́ць во́льна

easel [ˈi:zəl] n. мальбэ́рт -а *m.*

easily [ˈi:zɪli] adv. 1. лёгка; без напру́гі. 2. безумо́ўна, бясспрэ́чна. 3. ве́льмі праўдападо́бна

east [i:st] – n. усхо́д -у *m.*
– adj. усхо́дні
– adv. на ўсхо́д, з усхо́ду, на ўсхо́дзе: ***east of*** на ўсхо́д ад
• ***the East*** а) усхо́дняя ча́стка Кана́ды й Злу́чаных Шта́таў. б) Усхо́д, азія́цкія краі́ны. в) былы́ Саве́цкі Саю́з і яго́ныя ўсхо́днеэўрапе́йскія сатэлі́ты

eastbound [ˈi:stbaʊnd] adj. які́ ідзе́ *або́* вядзе́ на ўсхо́д (*пра кіру́нак*)

Easter [ˈi:stər] n. Вялі́кдзень -адня *m.*

eastern [ˈi:stərn] adj. 1. усхо́дні, з усхо́ду. 2. з усхо́дняй ча́сткі *або́* ўва ўсхо́дняй ча́стцы кра́ю. 3. з краёў *або́* ў краёх Азіі (Усхо́ду)

eastward [ˈi:stwərd] adv., adj. на ўсхо́д; усхо́дні: ***The eastward slope of the hill*** усхо́дні схон узго́рка

eastwardly [ˈi:stwərdli] adj., adv. 1. на ўсхо́д; усхо́дні. 2. з усхо́ду (*пра ве́цер*)

eastwards [ˈi:stwərdz] adv. на ўсхо́д

easy [ˈi:zi] – adj. 1. лёгкі: ***easy terms*** лёгкія ўмо́вы. 2. спако́йны, бестурбо́тны. 3. лаго́дны, малапатрабава́льны. 4. пада́ўкі на ўплы́ў, дове́рлівы; гаво́рлівы. 5. свабо́дны, прые́мны, натура́льны. 6. во́льны (*во́пратка*), про́сты (*стыль павО́дзінаў*), свабо́дны; павО́льны: ***an easy pace*** павО́льная хада́
– adv. лёгка, спако́йна; павО́льна; выго́дна

easy chair мя́ккае кро́сла, фатэ́ль

easygoing [ˌi:ziˈgoʊɪŋ] adj. 1. бестурбо́тны. 2. пада́тлівы, памяркО́ўны

eat [i:t] v.t., **ate, eaten, eating** 1. е́сьці. 2. падто́чваць, гры́зьці (*пра ша́шаля*), пажыра́ць, зьнішча́ць. 3. разьяда́ць; праяда́ць, (*пра моль, іржу́*), прадзіра́ўліваць. 4. Informal гры́зьці, непако́іць: ***What's eating him?*** Што яго́ гры́зе́?
• ***eat one's words,*** Informal забра́ць наза́д сваі́ сло́вы
• ***eat up*** а) зье́сьці ўсё. б) паглыну́ць (*ашча́днасьці*)

eatable [ˈi:təbəl] adj. ядО́мы, прыда́тны да ядзы́ (*спажыва́ньня*)

eaves [i:vz] n., pl. на́вісь страхі́; падстрэ́шак -ка *m.*; капле́ж -яжа́ *m.*

eavesdrop [ˈi:vzdrɑ:p] – v.i. падслухО́ўваць
– n. 1. капе́ж капяжу́ *m.* 2. зямля́ пад на́вісьсю стра́хі (*кудзы́ сьцяка́е капе́ж*), падстрэ́шша *n.*

eave trough or **spout** ры́на *f.*, вадасьцёк на да́ху

ebb [eb] – n. 1. адплы́ў -ву *m.* (*марскі́*). 2. упа́дак -ку *m.*
– v.i. 1. адплыва́ць, спада́ць (*пра ваду́*). 2. зьмянша́цца, ме́ншаць, сла́бнуць, слабе́ць

• ***ebb and flow*** а) адплы́вы й прыплы́вы мо́ра. б) уда́чы й няўда́чы (*у жыцьці́*)

ebony [ˈebəni] – n., pl. **-onies** эбе́навае дрэ́ва (*матэрыя́л і дрэ́ва*)
– adj. эбе́навы

eccentric [ɪkˈsentrɪk] – adj. 1. незвыча́йны; дзіва́цкі, дзіўны; эксцэнтры́чны. 2. Tech. эксцэнтры́чны, а) які́я ня ма́юць супо́льнага цэ́нтру (*пра ко́лы*). б) які́ ня ру́хаецца па ко́ле
– n. 1. дзіва́к -а́ *m.*, эксцэнтры́чны чалаве́к. 2. Tech. эксцэ́нтрык -а *m.*

eccentricity [ˌeksenˈtrɪsəti] n., pl. **-ties** 1. дзіва́цкасьць *f.*; дзіва́цтва *n.* 2. эксцэнтры́чнасьць *f.*

ecclesiastic [ɪˌkli:ziˈæstɪk] – adj. царко́ўны; духо́ўны; клерыка́льны
– n. духо́ўнік -а *m.*, духо́ўная асо́ба, духо́ўны -ага *m.*

ecclesiastical [ɪˌkli:ziˈæstɪkəl] adj. царко́ўны, духо́ўны (*супрацьле́глы да сьве́цкага*)

echo [ˈekou] – n., pl. **echoes** рэ́ха *n.*; адгало́сак -ку, во́дгалас -у *m.*; во́дгульле *n.* 2. перайма́ньне, насьле́даваньне, імітава́ньне *n.*
– v. 1. адбіва́цца, адгука́цца (*рэ́хам*). 2. паўтара́ць; перайма́ць, насьле́даваць. 3. го́ласна адзыва́цца (*пра гу́кі*)

eclipse [ɪˈklɪps] – n. зацьме́ньне *n.*, за́цьма *f.*: ***lunar eclipse*** зацьме́ньне ме́сяца; ***solar eclipse*** зацьме́ньне со́нца; ***total eclipse*** по́ўнае зацьме́ньне
– v.t. зацьмява́ць

ecliptic [ɪˈklɪptɪk] – n. экліптыка *f.* (*со́нца*)
– adj. 1. экліпты́чны. 2. зацьме́ньневы

ecology [ɪˈkɑ:lədʒi] n., Biol., Sociol. экалёгія *f.*

economic [ˌi:kəˈnɑ:mɪk] adj. 1. эканамі́чны. 2. гаспада́рскі. 3. ашча́дны; гаспада́рны, гаспада́рлівы, экано́мны

economical [ˌi:kəˈnɑ:mɪkəl] adj. *гл.* **economic** 1., 3.

economics [ˌi:kəˈnɑ:mɪks] n. 1. эканоміка *f.* (*наву́ка*). 2. стан наро́днае гаспада́ркі

economy [ɪˈkɑ:nəmi] n., pl. **-mies** 1. ашча́днасьць, гаспада́рнасьць *f.* 2. заашча́джанае *n.*; экано́мія *f.* 3. кіраўні́цтва *n.*

ecstasy [ˈekstəsi] – n., pl. **-sies** 1. захапле́ньне *n.*, асало́да, ра́дасьць *f.* 2. экста́з, транс -у *m.*
– v.t. захапля́ць, прыво́дзіць у экста́з

eddy [ˈedi] – n., pl. **-dies** 1. малы́ вір (*вады́, паве́тра*), віхло́р -ру́ *m.* 2. клубы́ (*дыму́, імглы́, ду́мак*)
– v. круці́ць (-ца); бурлі́ць; віраваць

Eden [ˈi:dən] n. 1. раі́й -ю *m.*, эдэ́мскі сад (*біблі́йны*). 2. стан ідэа́льнага шча́сьця

edge [edʒ] – n. 1. краі́й -ю *m.*, краёчлак -ка *m.*; кант -а *m.*: ***the edge of a forest*** край ле́су, узьле́сак, узьле́сьсе; ***the edge of a cliff*** край стро́мы. 2. вастрыё, істрыво́, лязо́ *n.* (*нажа́, сяке́ры*) 3. Informal перава́га *f.*: ***to have an edge on somebody*** мець над кімсь перава́гу
• ***on edge*** а) устрыво́жаны; расхваля́ны. б) нецярпліві
• ***set on edge*** а) устрыво́жыць, расхваляваць. б) узбудзі́ць нецярпліва́сьць
– v.t. 1. вастры́ць. 2. абкладаць, абрамля́ць (*гра́дку, даро́жку*)
– v.i. 1. ма́ла-пама́лу падсо́ўваць (-ца) 2. праціска́цца бо́кам

edible [ˈedəbəl] adj. ядо́мы, прыда́тны да яды́

edict [ˈi:dɪkt] n. пастано́ва-зако́н, ука́з -у *m.*, эды́кт -у *m.*

edifice [ˈedɪfɪs] n. гмах -у *m.*; будыні́на *f.*

edit [ˈedɪt] v.t. 1. рэдагава́ць, падрыхто́ўваць да выда́ньня (*тэкст*). 2. быць рэда́ктарам: ***edited by*** а) пад рэда́кцыяй *каго́*. б) перагле́джаны, змантава́ны *кім*. 3. перагляда́ць і мантава́ць фільм
• ***edit out*** выкрасьля́ць; вычы́ркваць

edition [ɪˈdɪʃən] n. выда́ньне *n.*

editor [ˈedɪtər] n. рэда́ктар -а *m.*

editorial [ˌedɪˈtɔ:riəl] – n. перадавы́ арты́кул, рэдакцыйны арты́кул

– adj. рэда́ктарскі, рэдакцы́йны: ***editorial board (staff)*** рэдакцы́йная калéгія, рэдкалéгія

editor in chief галóўны рэда́ктар (*газэ́ты, ча́сапісу*)

educate ['edʒəkeɪt] v.t. 1. а) вучы́ць, адукó́ўваць. б) вучы́ць, навуча́ць (*фа́ху, умéльства*). 2. пасыла́ць у шкóлу, дава́ць асьвéту, выхава́ньне

educated ['edʒəkeɪtəd] adj. асьвéчаны; адукава́ны

education [ˌedʒə'keɪʃən] n. выхава́ньне, узгадава́ньне *n.*; адука́цыя *f.*; асьвéта *f.*

educational [ˌedʒə'keɪʃənəl] adj. навуча́льны (*фільм, дапамóжнік*); адукацы́йны (*узрóвень*)

educator ['edʒəkeɪtər] n.1. выхава́льнік, узгадава́льнік, наста́ўнік -а *m.*, наста́ўніца *f.* 2. аўтарытэ́т у галіне́ адука́цыі

eel [i:l] n. вугло́р -рá *m.*

efface [ɪ'feɪs] v.t. 1. сьціра́ць, зацíра́ць (*на́піс*). 2. Informal сьціра́цца: ***to efface oneself*** стара́цца быць незаўва́жаным, трыма́цца ў цяні́

effect [ɪ'fekt] – n. 1. вы́нік, рэзульта́т -у *m.* 2. ва́жкасьць, зна́чнасьць *f.* (*прамо́вы*). 3. уплы́ў -ву *m.*; эфэ́кт -у *m.* 4. ура́жаньне *n.*

– v.t. 1. выклíка́ць (*зьмéны*). 2. рабíць ура́жаньне

• ***effects*** асабíстая маёмасьць, рэ́чы

• ***for effect*** напака́з, разьлíчаны на эфэ́кт

• ***of no effect*** бескары́сны, бяз вы́ніку

• ***to the effect*** з мэ́тай

effective [ɪ'fektɪv] adj. 1. уда́лы, эфэктны́ўны. 2. дзе́йсны, які́ ма́е сíлу (*пра зако́н*): ***to become effective*** набыва́ць сíлу. 3. які́ ствара́е ўра́жаньне, эфэ́ктны. 4. гато́вы да бо́ю (*жаўнéр*)

effeminacy [ɪ'femɪnəsi] n. жано́цкасьць (*у мужчы́ны*), немужчы́нскасьць, сьпе́шчанасьць, расьпе́шчанасьць *f.*

effeminate [ɪ'femɪnət] adj. жанчы́нападо́бны (*пра мужчы́ну*), расьпе́шчаны; не па-мужчы́нску кво́лы, далікáтны

efficiency [ɪ'fɪʃənsi] n., pl. **-cies** спрáўнасьць, прадукцы́йнасьць *f.*

efficient [ɪ'fɪʃənt] adj. спрáўны, уме́лы, эфэктны́ўны; прадукцы́йны (*пра машы́ну*)

effort ['efərt] n. 1. намага́ньне *n.*, вы́сілак -ку *m.*, стара́ньне *n.* 2. дасягне́ньне *n.*, здабы́так -ку *m.*: ***literary and artistic efforts*** літаратýрныя й маста́цкія дасягне́ньні

effrontery [ɪ'frʌntəri] n, pl. **-teries** наха́бнасьць, бессаро́мнасьць *f.*

effulgence [ɪ'fʌldʒəns] n. я́снасьць *f.*, зьзя́ньне *n.*; прамяні́стасьць *f.*

effulgent [ɪ'fʌldʒənt] adj. бліскýчы, прамяні́сты

effuse [ɪ'fju:s] v. распаўсю́джваць; выдзяля́ць (*ва́дкасьць, павéтра*); вылуча́ць (*пах*)

effusion [ɪ'fju:ʒən] n. 1. вылíва́ньне: ***the effusion of blood*** крывазьліцьцё. 2. празьмéрная адкры́тасьць, бурлíвае выяўлéньне сваíх пачýцьцяў. 3. Geol. выліцьцё ма́гмы, эфýзія *f.*

effusive [ɪ'fju:sɪv] adj. 1. шчы́ры, адкры́ты; які́ бурлíва выяўля́е сваé пачýцьці. 2. Geol. эфузíўны

e.g. [ˌi:'dʒi:] adv. (lat. exempli gratia) напр., пр., напры́клад, пры́кладам

egg I [eg] n. я́йка, яйкó *n.*

• ***put all one's eggs in one basket*** рызыкава́ць усíм, што ма́еш

egg II [eg] v.t. падбухто́рваць

eggplant ['egplænt] n. баклажа́н -а *m.*

eggshell ['egʃel] n. шкарлýпіна я́йка; coll. шкарлупíньне *n.*

egoism ['i:gouˌɪzəm] n. 1. эгаíзм -у *m.*, эгаістычнасьць *f.*, сябелю́бства *n.* 2. зазна́йства *n.*

Egyptian [ɪ'dʒɪpʃən] – adj. 1. эгíпэцкі. 2. Obsol. цыга́нскі

– n. 1. эгіпця́нін -а *m.*, эгіпця́нка *f.*, *pl.* эгіпця́не. 2. мóва старажы́тных эгіпця́наў. 3. Obsol. цыга́н -á *m.*, цыга́нка *f.*

eider ['aɪdər] n. га́га *f.* (*паля́рная ка́чка*)

eider down 1. гага́чы пух. 2. пухóвая кóўдра

eight [eɪt] n., adj. 1. вóсем. 2. васьмёрка

f. (*ігра́льная ка́рта*)
• ***eight times*** васьмá (*у табліцы мно́жаньня*)
eighteen [ˌeɪˈtiːn] n. васямна́ццаць
eighteenth [ˌeɪˈtiːnθ] adj. васямна́ццаты
eighth [eɪtθ] – adj. во́сьмы
– n. а) во́сьмы -ага *m.* б) во́сьмая ча́стка
eight-hour adj. васьмігадзі́нны
eight hundred восемсо́т
eight-hundredth васьмісо́ты
eightieth [ˈeɪtiəθ] adj. васьмідзяся́ты
eight-month, adj. васьмімéсячны
eighty [ˈeɪti] n., pl. **eighties** во́семдзесят
eight-year (old) васьмігадо́вы
either [ˈiːðər] – adj., pron. 1. той або́ другі́, хоць які́. 2. ка́жны, ко́жны (*з двух*)
– conj.: ***either ... or*** або́ ... або́
eject [ɪˈdʒekt] v.t. 1. выкіда́ць, выпіха́ць: ***The volcano ejected lava and ashes*** Вулька́н выкіда́ў ля́ву й по́пел. 2. выганя́ць
elaborate [ɪˈlæbərət] – adj. 1. стара́нна распрацава́ны. 2. склада́ны, скла́дзены з шматлі́кіх дэта́ляў. 3. вы́танчаны, даскана́лы
– v.t. [ɪˈlæbəreɪt] 1. дакла́дна распрацо́ўваць. 2. вырабля́ць
– v.i. раска́зваць *або́* апі́сваць ве́льмі падрабя́зна
elapse [ɪˈlæps] v.i. міна́ць, прахо́дзіць (*пра час*)
elastic [ɪˈlæstɪk] – adj. 1. эласты́чны. 2. пру́гкі, спружы́ністы, пру́ткі: ***an elastic step*** пру́гкі крок
– n. гу́мка *f.*
elasticity [ˌiːlæsˈtɪsəti] n. 1. эластычнасьць *f.* 2. гну́ткасьць, пру́гкасьць, пру́ткасьць *f.*
elate [ɪˈleɪt] v.t. усьце́шваць, ра́даваць
elated [ɪˈleɪtəd] adj. усьце́шаны, узра́даваны, у ра́дасна-ўзбу́джаным настро́і
elation [ɪˈleɪʃən] n. прыўзьня́ты настро́й, ра́дасная ўзбу́джанасьць
elbow [ˈelboʊ] – n. 1. ло́каць -ця *m.* 2. кале́на *n., pl.* кале́ны (*для спалучэ́ньня тру́баў*)
• ***at one's elbow*** блі́зка да не́чага, пад руко́й
• ***up to the elbow*** а) ве́льмі заня́ты. б) мо́цна заме́шаны *або́* пераня́ты спра́вай
– v.t. расшту́рхваць ло́кцямі
elder [ˈeldər] – adj. 1. старэ́йшы (*ве́кам*), ста́ршы (*ра́нгам*). 2. ране́йшы (*час*)
– n. 1. старэ́йшы -ага *m.*, старэ́йшая *f.* 2. старшыня́ -і *m.*, дзяржа́ўны муж. 3. пра́шчур, дзед -а *m.* 4. царко́ўны ста́раста
elderly [ˈeldərli] adj. пажылы́, у ве́ку
eldest [ˈeldɪst] adj. найстарэ́йшы, са́мы стары́
elect [ɪˈlekt] – v.t. 1. абіра́ць *каго-што́*, выбіра́ць галасава́ньнем. 2. выбіра́ць
– adj. 1. абра́ны, але яшчэ́ не пераня́ўшы ўла́ду (*фу́нкцыю*). 2. абра́ны (*і Бо́гам*)
election [ɪˈlekʃən] n. 1. вы́бар -у *m.* 2. вы́бары *pl. only*: ***general election*** усеагу́льныя вы́бары. 3. Rel. выбра́ньне (*Бо́жае*)
elective [ɪˈlektɪv] adj. 1. вы́барны (*о́рган, паса́да*). 2. які́ ма́е пра́ва галасава́ць. 3. вы́барчы (*пра́ва, сход*). 4. неабавязко́вы (*прадме́т, курс*)
elector [ɪˈlektər] n. вы́барца -ы, вы́барнік -а *m.*, вы́барніца *f.*
electric [ɪˈlektrɪk] adj. электры́чны: ***electric charge*** электры́чны зара́д
electrician [ɪˌlekˈtrɪʃən] n. электратэ́хнік, электраманцёр, эле́ктрык -а *m.*
electricity [ɪˌlekˈtrɪsəti] n. эле́ктрыка, электры́чнасьць *f.*: ***to install electricity*** правóдзіць эле́ктрыку
electrified [ɪˈlektrɪfaɪd] adj. электрызава́ны; электрыфіка́ваны
electrify [ɪˈlektrɪfaɪ] *такс.* **electrize** [ɪˈlektraɪz] v.t. 1. электрызава́ць; электрыфіка́ваць. 2. захапля́ць, узбуджа́ць захапле́ньне (*у слухачо́ў, гледачо́ў*)
electrode [ɪˈlektroʊd] n. электро́д -а *m.*
electrolysis [ɪˌlekˈtrɑːləsɪs] n. электро́ліз -у *m.*
electromagnetism [ɪˌlektroʊˈmægnəˌtɪzəm] n. электрамагнэты́зм -у *m.*

electron [ɪˈlektrɑ:n] n. электро́н -а *m.*

electronic [ɪˌlekˈtrɑ:nɪk] adj. электро́нны; электрані́чны

electronics [ɪˌlekˈtrɑ:nɪks] n. электро́ніка *f.*

electroplate [ɪˈlektroʊpleɪt] – v. гальвані-зава́ць (*пакрыва́ць сро́брам*)
– n. гальванізава́ны прадме́т

elegance [ˈelɪgəns] n. or **elegancy** [ˈelɪgənsi] n., pl. **-cies** 1. элега́нтнасьць, прыгажо́сьць *f.* 2. не́шта элега́нтнае, зграбнае, прыго́жае

elegant [ˈelɪgənt] adj. элега́нтны, вы́танчаны, які́ адзнача́ецца до́брым гу́стам: ***elegant furnishings*** элега́нтнае абсталява́ньне, ме́бля *або́* адзе́ньне

elegy [ˈelədʒi] n. эле́гія *f.*, жало́бны, су́мны верш

element [ˈelɪmənt] n. 1. элеме́нт -а *m.* (*і хімі́чны*); кампане́нт, складо́вая ча́стка. 2. стыхія *f.*: ***the four elements*** зямля́, вада́, пове́тра й аго́нь. 3. атаче́ньне, акружэ́ньне *n.*; асяро́дзьдзе *n.*: ***to be in one's element*** быць у сваёй стыхі́і
• ***the elements*** а) пача́ткі pl.; асно́вы *pl.* (*наву́кі*). б) атмасфе́рныя сі́лы

elementary [ˌelɪˈmentəri] adj. 1. першапачатко́вы, про́сты, уво́дны, асно́ўны, элемэнта́рны. 2. Chem. нераскла-да́льны. 3. пачатко́вы: ***elementary school*** пачатко́вая шко́ла

elephant [ˈelɪfənt] n. слон слана́ *m.* ***elephant cow*** слані́ха *f.*
• ***elephant calf*** сланянё *n.*

elevate [ˈelɪveɪt] v.t. 1. падніма́ць; узьніма́ць. 2. павыша́ць (*ра́нгам*). 3. паляпша́ць: ***Study elevates the mind*** Вучэ́ньне разьві́ае ро́зум. 4. разьвесяля́ць; абуджа́ць надзе́ю *або́* го́нар. 5. павыша́ць (*го́лас*)

elevated [ˈelɪveɪtɪd] adj. 1. падня́ты, узьня́ты; высо́кі. 2. ве́лічны; узьнёслы (*стыль*); узвы́шаны (*мэ́та*). 3. у прыўзьня́тым настро́і; ра́дасны; го́рды, які́ ганары́цца

elevator [ˈelɪveɪtər] n. 1. ліфт -а *m.* 2. грузапад'ёмнік, элева́тар -а *m.* 3. элева́тар -а *m.* (*для ссыпа́ньня збо́жжа*)

eleven [ɪˈlevən] n. адзіна́ццаць

eleven-year-old адзіна́цацігадо́вы: ***eleven-year-old girl*** адзіна́ццацігадо́вая дзяўчы́нка

eleventh [ɪˈlevənθ] adj. адзіна́ццаты

elf [elf] n., pl. **elves** [elvz] 1. Myth. эльф, дамові́к -а́ *m.* 2. ка́рлік -а *m.*

eligible [ˈelɪdʒəbəl] adj. 1. той, хто мо́жа быць вы́браны *або́* прыня́ты (*у арганіза́цыю*); адпаве́дна кваліфікава́ны; пажада́ны, адпаве́дны: ***eligible for membership*** які́ ма́е пра́ва быць ся́брам. 2. які́ ма́е пра́ва: ***eligible voter*** асо́ба, яка́я ма́е пра́ва галасава́ць

eliminate [ɪˈlɪmɪneɪt] v.t. 1. адхіля́ць (*небясьпе́ку*); пазбаўля́цца; выключа́ць. 2. ня браць пад ува́гу, прапушча́ць, прапуска́ць. 3. Math. прыво́дзіць да аднаго́ невядо́мага (*раўна́ньне*). 4. Physiol. ачышча́ць; выдзяля́ць

elimination [ɪˌlɪmɪˈneɪʃən] n., 1. адхіле́ньне *n.* 2. выключэ́ньне *n.* 3. выдзяле́ньне *n.*

elk [elk], n., pl. **elks**, or esp. coll. **elk** лось лася́ *m.*, ласі́ха *f.*

ellipse [ɪˈlɪps] n., Geom. э́ліпс -а *m.*

elliptical [ɪˈlɪptɪkəl] adj. эліпты́чны

elm [elm] n. вяз -а *m.* (*дрэ́ва*), вяз -у *m.* (*матэрыя́л*)

elongate [ɪˈlɔ:ŋgeɪt] – v.t. 1. падаўжа́ць(ь) (-ца); расьця́гваць(ь) (-ца)
– adj. 1. падо́ўжаны. 2. прадо́ўжаны. 3. Bot. даўгі́, вы́цягнуты й ву́зкі (*як ліст вярбы́*)

elope [ɪˈloʊp] v.i. 1. уцячы́ з каха́ным. 2. зьбе́гчы, зьні́кнуць

eloquence [ˈeləkwəns] n. 1. красамо́ўства *n.* 2. красамо́ўнасьць *f.*

eloquent [ˈeləkwənt] adj. 1. красамо́ўны. 2. выра́зны (*по́зірк*)

else [els] – adj. 1. і́ншы, ро́зны: ***somebody else*** не́хта і́ншы; ***no one else*** больш ніко́га. 2. яшчэ́: ***Do you expect anyone else?*** Ці вы яшчэ́ каго́ чака́еце? ***What else could I say?*** Што яшчэ́ я мог сказа́ць?
– adv. 1. іна́кш: ***How else?*** Як жа іна́кш? ***Hurry, else you will be late*** Сьпяша́йцеся, іна́кш спо́зьніцеся

elsewhere ['elshwer] adv. 1. не́дзе ў і́ншым ме́сцы; не́дзе, ў і́ншае ме́сца. 2. яшчэ́ не́дзе

elucidate [ɪ'lu:sɪdeɪt] v.t. 1. растлума́чваць, вытлума́чваць. 2. высьвятля́ць, выясьня́ць

elucidation [ɪˌlu:sɪ'deɪʃən] n. высьвятле́ньне; растлумачэ́ньне *n.*

elude [ɪ'lu:d] v.t. 1. пазьбяга́ць, ухіля́цца; уцяка́ць. 2. не выяўля́цца: ***The cause of cancer has eluded all research*** Ніякім до́сьледам не ўдало́ся вы́явіць прычы́ну ра́ка

emaciate [ɪ'meɪʃieɪt] v. высу́шваць, мардава́ць, зьнясі́льваць: ***A long illness had emaciated him*** До́ўгая хвароба зьнясі́ліла яго́

emaciated [ɪ'meɪʃieɪtɪd] adj. чэ́злы, схудне́лы. вы́сушаны, зьнясі́лены (*хваро́бай*)

e-mail ['i:meɪl] – n. 1. электро́нная по́шта. 2. ліст, дасла́ны электро́ннай по́штай – v.t. пасыла́ць электро́ннай по́штай

emanate ['emәneɪt] v. 1. не́сьціся; разыхо́дзіцца: ***Fragrance emanated from the flowers*** Ад кве́так разыхо́дзіўся пах. 2. выхо́дзіць, пахо́дзіць: ***The rumor emanated from Miensk*** Пагало́ска прыйшла́ зь Ме́нску

emanation [ˌemə'neɪʃən] n. эмана́цыя, а) выпраме́ньваньне (*пра сьвятло́, цяпло́*). б) Chem. выдзяле́ньне га́заў

emancipate [ɪ'mænsɪpeɪt] v.t. вызваля́ць (*зь няво́льніцтва ці няро́ўнасьці*)

emancipation [ɪˌmænsɪ'peɪʃən] n. вызвале́ньне *n.* (*ад няво́льніцтва, няро́ўнасьці*)

emasculate [ɪ'mæskjəleɪt] – v.t. 1. рабі́ць жанчы́нападо́бным; кастрава́ць; лягча́ць, вылягча́ць (*жывёлі́ну*). 2. аслабля́ць (*прамо́ву, скараціўшы ва́жнае*)
– adj. [ɪ'mæskjələt] пазба́ўлены сі́лы; аслабле́ны; жанчы́нападо́бны

embalm [ɪm'bɑ:m] v.t. 1. бальзамава́ць. 2. захо́ўваць (*у па́мяці*)

embalmment [ɪm'bɑ:mmənt] n. бальзамава́ньне, забальзамава́ньне *n.*

embank [ɪm'bæŋk] v.t. ахо́ўваць на́сыпам, абно́сіць ва́лам, запру́джваць

embankment [ɪm'bænkmənt] n. 1. на́сып -у *m.* 2. абгараджэ́ньне на́сыпам

embargo [ɪm'bɑ:rgoʊ] – n. эмба́рга, *indecl.*, забаро́на дзяржа́вай увозу ці вы́возу: ***to lay an embargo*** накладаць забаро́ну, забараня́ць; ***to take off an embargo*** зьняць забаро́ну
– v.t. 1. накладаць эмба́рга: ***to embargo a ship*** затрыма́ць карабе́ль у по́рце. 2. канфіскава́ць, рэквізава́ць

embark [ɪm'bɑ:rk] – v.i. 1. сяда́ць, грузі́цца (*на карабе́ль, самалёт*). 2. пачына́ць (*но́вую прафэ́сію, спра́ву, прадпрые́мства*)
– v.t. грузіць на карабе́ль (*людзе́й, во́йска*)
• ***embark on an adventure*** а) адплыва́ць у няве́дамае падаро́жжа. б) пуска́цца ў няве́дамае

embarrass [ɪm'bærəs] – v.t. 1. бянтэ́жыць, саро́міць. 2. абцяжа́рваць . 3. ускладня́ць. 4. заганя́ць у даўгі
– v.i. саро́мецца, бянтэ́жыцца

embarrassed [ɪm'bærəst] adj. засаро́млены, зьбянтэ́жаны

embarrassing [ɪm'bærəsɪŋ] adj. зьбянтэ́жаны, няёмкі: ***an embarrassing situation*** няёмкае стано́вішча

embarrassment [ɪm'bærəsmənt] n. засаро́мленасьць; зьбянтэ́жанасьць, няёмкасьць *f.*

embassy ['embəsi] n., pl. **-ssies** амбаса́да *f.*, пасо́льства *n.*

embed [ɪm'bed] v. **(-dd-)** 1. садзі́ць у гра́дку (*расьлі́ну*). 2. утыка́ць, уса́джваць, укараня́ць: ***embedded in rock*** укарэ́нены ў ска́лу. 3. мо́цна ўрэ́звацца (*у па́мяць*)

ember ['embər] n. жар -у *m.*
• ***embers,*** pl. пры́сlак -ку *m.*

embezzle [ɪm'bezəl] v.t. прысабе́чваць, кра́сьці. 2. растра́чваць

embitter [ɪm'bɪtər] v.t. напаўня́ць го́рыччу, выклі́ка́ць го́рыч

embittered [ɪm'bɪtərd] adj. по́ўны го́рычы, расчарава́ны

emblem [ˈembləm] n. 1. знак, сы́мбаль: ***The dove is an emblem of peace*** Го́луб — сы́мбаль ми́ру. 2. эмбле́ма

embody [imˈbɑ:di] v.t. 1. увасабля́ць, ажыцьця́ўля́ць. 2. абыма́ць у сабе́ (*пра кні́гу*). 3. уключа́ць (*у зако́н*)

embower [imˈbauər] v.t. ахіна́ць, пакрыва́ць за́сеньню (*пра лісто́ту*)

embrace [imˈbreɪs] – v. 1. абдыма́ць (ца). 2. прыма́ць (*рэлі́гію, нагу́ду*). 3. абні-ма́ць, ахапля́ць (*во́кам*), зьмяшча́ць – n. абды́мкі *pl. only*

embroider [imˈbrɔɪdər] v.t. 1. вышыва́ць. 2. прыхаро́шваць (*пра́ўду*); перабо́льшваць (*апавяда́ньне*)

embroidery [imˈbrɔɪdəri] n., pl. **-deries** 1. вы́шыўка *f.* 2. упрыго́жваньне *n.*

embryo [ˈembriou] – n., pl. **-bryos** зарóдак -ка *m.*: ***in embryo*** у зарóдку, у са́мым пача́тку (*такса́ма пра плян*) – adj. неразьві́ты; недасьпе́лы; эмбрыяна́льны: ***an embryo idea*** недасьпе́лая ду́мка

embryonic [ˌembriˈɑ:nɪk] adj. 1. эмбрыяна́льны (*ста́дыя*), зарóдкавы. 2. неразьві́ты, недасьпе́лы (*плян*)

emend [ɪˈmend] v. 1. прапанава́ць зьме́ны *ці* папра́ўкі (*у тэ́ксьце, зако́не*). 2. уно́сіць папра́ўкі, выпраўля́ць недахо́пы (*тэ́ксту*)

emerald [ˈemərəld] – n. 1. смара́гд -у *m.* (*сьве́тла-зялёны каштóўны ка́мень*). 2. сьве́тла-зялёны ко́лер. 3. Print. эмэра́льд -у *m.* (*шрыфт 6 1/2 пу́нктаў*) – adj. сьве́тлазялёны, смара́гдавы

emerge [ɪˈmɜ:rdʒ] v. 1. усплыва́ць; пака́звацца, выхо́дзіць, зьяўля́цца (*пра со́нца, ме́сяц*). 2. выяўля́цца, выкрыва́цца, станові́цца ве́дамым (*пра фа́кты*). 3. выхо́дзіць: ***Many distinguished men have emerged from slums*** Шмат выда́тных людзе́й вы́йшла з трушчóбаў

emergence [ɪˈmɜ:rdʒəns] n. 1. зьяўле́ньне *n.* 2. вы́хад -у *m.* (*зь нізо́ў, бе́днасьці*)

emergency [ɪˈmɜ:rdʒənsi] – n., pl. **-cies** пі́льная патрэ́ба; крытычнае стано́вішча – adj. 1. у пі́льнай патрэ́бе, крытычны. 2. запасны́: ***emergency brake*** запасны́ то́рмаз; ***emergency exit*** запасны́ вы́хад; ***emergency landing*** вы́мушаная паса́дка; ***emergency (ward)*** аддзе́л пе́ршае дапамо́гі (*у шпіта́лі*)

emergent [ɪˈmɜ:rdʒənt] adj. 1. які́ пака́зваецца, які́ відаць (*здалёку*). 2. які́ ўздыма́ецца, які́ выныра́е (*з вады́ ці і́ншае ва́дкасьці*). 3. пі́льны

emigrant [ˈemɪgrənt] – n. эмігра́нт -а *m.*, эмігра́нтка *f.* – adj. які́ эмігру́е; эмігра́нцкі

emigrate [ˈemɪgreɪt] v.i. эмігра́ваць

emigration [ˌemɪˈgreɪʃən] n. 1. эмігра-ва́ньне *n.* 2. а) эмігра́цыя *f.* (*дзе́яньне й лю́дзі*), б) эмігра́нты *pl.*

emigrational [ˌemɪˈgreɪʃənəl] adj. эмігра-цы́йны

eminence [ˈemɪnəns] n. 1. сан -у *m.*; высо́кае стано́вішча; выда́тнасьць, зда́тнасьць *f.*, сла́ва *f.* 2. узвы́шша *n.*, высо́кі ўзго́рак • ***Eminence*** высо́капраўля́бнасьць (*ты́тул кардына́ла*): ***Your Eminence*** Ва́шая Высо́капраўля́бнасьць

eminent [ˈemɪnənt] adj. 1. выда́тны; высо́капаста́ўлены (*асо́ба*). 2. незвычáйны, асабліvы, рэ́дкі: ***a man of eminent fairness*** надзвы́чай сумле́нны чалаве́к. 3. высо́кі; узвы́шаны. 4.узьня́ты, узьне́сены (*над усі́м і́ншым*)

emission [ɪˈmɪʃən] n. 1. выпраме́ньваньне (*сьвятла́, цеплыні́*): ***the emission of light from the sun*** выпраме́ньваньне сьвятла́ со́нцам. 2. Phys. эмі́сія электро́наў

emit [ɪˈmɪt] v.t. **(-tt-)** 1. дава́ць, выпраме́ньваць: ***The sun emits light and heat*** Со́нца выпраме́ньвае сьвятло́ й цеплыню́. 2. выпушча́ць, выпуска́ць (*гро́шы*) • ***emit roars*** раўці́ • ***emit smoke*** дыміць

emotion [ɪˈmoʊʃən] n. мо́цнае пачуццё (*страх, злосьць, каха́ньне*); хвалява́ньне *n.*; эмо́цыя *f.*

emotional [ɪˈmoʊʃənəl] adj. 1. эмацыйны (*і чалаве́к*): ***emotional disturbance*** эмацыйная неўраўнава́жанасьць. 2. крана́льны (*прамо́ва, му́зыка*). 3. па́лкі, гара́чы (*за́клік*)

emotionally [ɪˈmoʊʃənəli] adv. 1. з пачуццём. 2. эмацыйна

emperor [ˈempərər] n. імпэра́тар -а *m.*

emphasis [ˈemfəsɪs] n., pl. **-ses** 1 на́ціск -у *m.*; прыці́ск -у *m.*; сі́ла *f.*: ***to put emphasis*** кла́сьці на́ціск (*на ва́жныя сло́вы ці фра́зы*), гаварыць з прыці́скам. 2. зна́чаньне, значэ́ньне *n.*: ***to lay emphasis on something*** надава́ць *чаму́* зна́чаньне, падкрэ́сьліваць

emphasize [ˈemfəsaɪz] v.t. 1. падкрэ́сьліваць; рабіць ва́жным. 2. зварача́ць ува́гу

emphatic [ɪmˈfætɪk] adj. 1. мо́цна, цьвёрда ска́заны: ***Her answer was an emphatic "No!"*** Ейным адка́зам было́ цьвёрдае «Не!» 2. эмфаты́чны, насто́йлівы. 3. выра́зны, падкрэ́сьлены

emphatically [ɪmˈfætɪkəli] adv. падкрэ́сьлена, падчы́ркнута, зь сі́лай: ***to speak emphatically*** гаварыць выра́зна, пераканá́ўча

empire [ˈempaɪr] n. 1. імпэ́рыя *f.*, валада́рства -а *n.* 2. абсалю́тная ўла́да, найвышэ́йшая ўла́да

employ [ɪmpˈlɔɪ] – v.t. 1. браць на пра́цу; трыма́ць на слу́жбе, на пра́цы. 2. ужыва́ць, скарыстóўваць: ***to employ one's time wisely*** разу́мна скарыстóўваць свой час. 3. займа́цца: ***to employ oneself*** займа́цца

– n. слу́жба *f.*: ***workers in the employ of the government*** працаўнікі́ на ўра́давай слу́жбе

employee [ɪmpˈlɔɪi:] n. службо́вец -ўца *m.*, службо́ўка *f.*; працаўні́к -а́ *m.*, працаўні́ца *f.*

employer [ɪmpˈlɔɪər] n.1. працада́вец -ўца *m.* або́ працада́ўца -ы *m.*, гаспада́р прадпрые́мства. 2. той, хто карыста́е

employment [ɪmpˈlɔɪmənt] n. 1. пра́ца *f.* 2. ужыва́ньне *n.* 3. прыня́цьце на працу

• ***employment office (bureau)*** бюро́ пра́цы

empower [emˈpaʊr] v.t. 1. упаўнава́жваць. 2. дазваля́ць, дава́ць магчы́масьць

emptily [ˈemptɪli] adv. пу́ста

emptiness [ˈemptɪnəs] n. пустэ́ча, пусьці́ня *f.*

empty [ˈempti] – adj. 1. паро́жны, паро́жні, пусты́ (*ку́бак*). 2. паро́жны, во́льны, незаня́ты (*дом, пако́й*). 3. вы́гружаны, паро́жны (*карабе́ль*)

– v.t. апаражня́ць, спаражня́ць; вылі-ва́ць, высыпа́ць

– v.i. 1. апаражня́цца, пусьце́ць (*пра за́лю*). 2. упада́ць, улива́цца, уцяка́ць (*пра раку́*)

• ***an empty promise*** пусто́е абяца́нье

• ***empty (of dreams)*** без (летуце́ньняў)

empty-handed [ˌemptɪˈhændɪd] adj. з пусты́мі рука́мі

enable [ɪnˈeɪbəl] v.t. 1. дава́ць магчы́масьць. 2. рабіць магчы́мым

enact [ɪnˈækt] v.t. 1. прыма́ць зако́напрае́кт, уво́дзіць зако́н. 2. выдава́ць дэкрэ́т; зага́дваць. 3. ігра́ць ро́лю на сцэ́не; разы́грываць

enamel [ɪˈnæməl] – n. 1. эма́ль *f.* (*зубна́я й для по́суду*). 2. глязу́ра, пали́ва *f.* (*для гліня́ных вы́рабаў*). 3. эмалява́ныя рэ́чы *або́* по́суд

– v.t. пакрыва́ць эма́льлю

enamelware [ɪˈnæməlwer] n. эмалява́ны по́суд

enchant [ɪnˈtʃænt] v.t. 1. чарава́ць, вядзьма́рыць. 2. ачаро́ўваць, зачаро́ўваць; захапля́ць

enchanting [ɪnˈtʃæntɪŋ] adj. чаро́ўны

enchantment [ɪnˈtʃæntmənt] n. 1. зачарава́ньне, зачаро́ўваньне. 2. ча́ры *pl. only*, чарадзе́йства, чараўні́цтва *n.* 3. захапле́ньне *n.*, зачарава́насьць *f.*

encircle [ɪn'sɜ:rkəl] v.t. 1. акружа́ць, расьці навóкал. 2. хадзíць, круцíцца навóкал: ***The moon encircles the earth*** Мéсяц крýцíцца навóкал зямлí

enclose [ɪn'klouz] v.t. 1. абкружа́ць. 2. абгарóджваць, абгараджа́ць (*плóтам, мýрам*). 3. укладáць; далучáць, улучáць: ***The check is enclosed*** Рахýнак далýчаны. 4. зьмяшчáць у сабé

encore ['ɑ:nkɔ:r] – interj. біс
– v.t. выклікáць на біс
– n. дамагáньне паўтарэ́ньня нýмару, выкліканьне на «біс»

encounter [ɪn'kauntər] – v.t. 1. нечакáна сустракáць. 2. сустракáцца (*зь цяжкасьцямі, апазыцыяй*). 3. змагáцца; бíцца, сутыкáцца (*з супрацíўнікам, вóрагам*)
– n. 1. сустрэ́ча, нечакáная сустрэ́ча. 2. бітвá *f.*, бой -ю *m.*, сутычка *f.*

encourage [ɪn'kɜ:rɪdʒ] v.t. 1. падбадзёрваць. 2. заахвóчваць; прыахвóчваць; спрыяць; дапамагáць

encouragement [ɪn'kɜ:rɪdʒmənt] n. заахвóчаньне *n.*, падтрымка *f.*, падбадзёрваньне *n.*

encumber [ɪn'kʌmbər] v. 1. загрувáшчваць. 2. замінáць, перашкаджáць. 3. абцяжáрваць, абцяжваць (*даўгáмі*)

end [end] – n. 1. канéц -цá *m.* 2. мэ́та *f.*: ***He had gained his end*** Ён дасягнýў свае́ мэ́ты. 3. вынік, рэзультáт -у *m.* 4. канéц -цá *m.*, сьмерць *f.* 5. астáтак -ку *m.*, фрагмэ́нт -у *m.*, урывак -ýку *m.* 6. мéжы *pl.*; край -ю *m.*: ***There was no end to her patience*** Ня былó мéжаў éйнай цярплівасьці
– v.t. канчáць, закáнчваць
– v.i. канчáцца; памірáць
– adj. канцавы́, канéчны́: ***the end result*** канéчны вынік
• ***at loose ends*** а) няўлáджаны, бязладны; бязсправы. б) у пóўным бязлáдзе
• ***in the end*** у канцы́, канчаткóва
• ***make both ends meet*** звóдзіць канцы́ з канцáмі
• ***put an end to*** спыніць, зьнíшчыць; забíць

endanger [ɪn'deɪndʒər] v.t. стáвіць пад небясьпéку, ствараць небясьпéку; рызыкавáць (*жыцьцём*)

endear [ɪn'dɪr] v.t. 1. рабíць мíлым, прымушáць палюбíць. 2. Obsol. здабывáць нéчае пачуцьцё

endearment [ɪn'dɪrmənt] n. 1. пяшчóта, лáска *f.* 2. выяўлéньне пяшчóты: ***term of endearment*** пяшчóтныя слóвы

endeavor or **endeavour** [ɪn'devər] – v. спрабавáць; шчырa старáцца, намагáцца; сíліцца
– n. спрóба *f.*, старáньне *n.*, вы́сілак -ку *m.*, намагáньне *n.*

ending ['endɪŋ] n. 1. заканчэ́ньне *n.* 2. сьмерць *f.* 3. Gram. канчáтак -ку *m.*

endless ['endləs] adj. бясконцы; бяскрáйны, бязьмéжны

endlessly ['endləsli] adv. бясконца, бязьмéжна

endlessness ['endləsnəs] n. бясконцасьць, бяскрáйнасьць *f.*

endorse [ɪn'dɔ:rs] v.t. 1. ухваля́ць; пацьвярджáць; падтрымваць. 2. квітавáць пóдпісам. 3. падпíсваць (*чэ́к*)

endorsement [ɪn'dɔ:rsmənt] n. 1. пацьвéрджаньне, падтрымáньне *n.* 2. пóдпіс (*на чэ́ку*)

endow [ɪn'dau] v.t. 1. забясьпéчваць стáлым прыбы́ткам. 2. надзяля́ць, абдóрваць (*тáлентам, здóльнасьцямі*)

endowment [ɪn'daumənt] n. 1. ахвяраванáньне *n.*, надзéл -у *m.* 2. прырóджаныя здóльнасьці, тáлент

endurable [ɪn'durəbəl] adj. 1. знóсны, які́ мóжна цярпéць. 2. трывáлы

endurance [ɪn'durəns] n. 1. трывáласьць, загартаванасьць *f.* (*фізы́чная*). 2. а) сíла, здóльнасьць цярпéць боль *ці* íншыя пакýты. б) цярпéньне бóлю; перажываньне *абó* пераношаньне цяжкасьцяў *ці* нягóдаў. 3. працягласьць *f.*, трываньне *n.*

endure [ɪn'dur] – v.i. 1. трывáць, пратрываць, праіснаваць
– v.t. 1. зазнавáць, перажываць; перанóсіць, перанéсьці; трывáць, вытры́м-

ваць. 2. цярпе́ць; зно́сіць (*абра́зу, кры́ўду*); талерава́ць

enema [ˈenəmə] n., pl. **-mas, -mats** кліз-ма *f.*

enemy [ˈenəmi] – n., pl. **-mies** во́раг -а *m.*; не́прыяцель -я *m.*; супраці́ўнік -а *m.* – adj. 1. во́рагаў. 2. варо́жы, супраці́ўны

energetic [ˌenərˈdʒetɪk] adj. 1. энэргі́чны (*чалаве́к*). 2. мо́цны, напру́жаны

energetics [ˌenərˈdʒetɪks] n. энэрге́тыка *f.*

energy [ˈenərdʒi] n., pl. **-gies** сі́ла *f.*; моц *f.*; эне́ргія *f.*

enervate [ˈenərveɪt] – v.t. зьнясі́льваць; аслабля́ць, расслабля́ць (*і ўмысло́ва ці мара́льна*) – adj. абясьсі́лены, аслабе́лы; зьнясі́лены

enervation [ˌenərˈveɪʃən] n. 1. абясьсільва́ньне *n.* (*дзе́яньне*). 2. зьнясі́ленье, рассла́бленьне *n.*, рассла́бленасьць *f.* (*стан*). 3. Med. рассла́бленье нэрво́вай сыстэ́мы

enfeeble [ɪnˈfi:bəl] – v.t. аслабля́ць, раба́ць кво́лым – v.i. зьнемага́ць

enfeebled [ɪnˈfi:bəld] adj. зьнямо́жаны, асла́блены

enforce [ɪnˈfɔ:rs] v.t. 1. дамага́цца, змуша́ць, прымуша́ць (*да паслухмя́насьці, падпара́дкаваньня пра́вілам*). 2. прымуша́ць (*сі́лай ці пагро́замі*). 3. усяля́ць, прышчапля́ць

enforced [ɪnˈfɔ:rst] adj. прыму́шаны; прымусо́вы

enforcement [ɪnˈfɔ:rsmənt] n. прымушэ́ньне *n.*, прымус -у *m.*

engage [ɪnˈgeɪdʒ] – v.t. 1. забавя́зваць (*абяца́ньнем ці кантра́ктам*). 2. заруча́ць (*малады́х*). 3. займа́ць (*час*): ***engaged in conversation*** заня́ты гу́таркай. 4. найма́ць; замаўля́ць за́гадзя (*біле́ты, пако́й*). 5. прыця́гваць (*ува́гу да сябе*). 6. Tech. зачапля́ць. 7. атакава́ць, пачына́ць бой *ці* бітву́ – v.i. 1. забавя́звацца. 2. займа́цца, браць удзе́л. 3. уступа́ць у бой (бо́йку). 4. Tech. зачапля́цца, зачэ́пвацца (*пра зу́бы ко́лаў*)

engaged [ɪnˈgeɪdʒd] adj. 1. зару́чаны. 2. заня́ты. 3. наня́ты

engagement [ɪnˈgeɪdʒmənt] n. 1. зару́чыны *pl. only.* 2. заня́тлак -ку *m.*, спра́ва *f.* 3. абяца́ньне, забавяза́ньне *n.* 4. прызна́чанае спатка́ньне. 5. бітва́, сутычка *f.*
• ***engagements*** фіна́нсавыя забавяза́ньні

engagement ring заруча́льны пярсьцёнак

engaging [ɪnˈgeɪdʒɪŋ] adj. пана́дны, прыва́бны, чаро́ўны (*усьме́шка*)

engine [ˈendʒɪn] n. 1. рухаві́к -а́ *m.*, мато́р -а *m.* 2. паравоз -а, лакаматы́ў -ва *m.* 3. машы́на, прыла́да *f.*

engine driver, esp. Brit. машыні́ст -а *m.*

engineer [ˌendʒɪˈnɪr] n. 1. інжынэ́р, мэха́нік. 2. машыні́ст -а *m.*

engineering [ˌendʒɪˈnɪrɪŋ] n. тэ́хніка *f.*, інжынэ́рства *n.*

English [ˈɪŋglɪʃ] – adj. анге́льскі, англі́йскі – n. 1. анге́льцы *coll.*, англічане́. 2. анге́льская мо́ва: ***in English*** па-анге́льску; ***English-speaking*** англамо́ўны

English Canadian кана́дзец (-ка) анге́льскага паходжаньня

Englishman [ˈɪŋglɪʃmən] n., pl. **-men** анге́лец -ьца *m.*, англічанін -а *m.*

Englishwoman [ˈɪŋglɪʃˌwʊmən] n., pl. **-women** анге́лька, англічанка *f.*

engrave [ɪnˈgreɪv] – v.t. выраза́ць (*на дрэ́ве, мэта́ле, шкле*), гравірава́ць – v.i. (on) заставацца, захо́ўвацца ў па́мяці: ***His mother's face was engraved on his memory*** Ма́тчын твар захава́ўся ў яго́най па́мяці

engraver [ɪnˈgreɪvər] n. гравёр -а *m.*

engraving [ɪnˈgreɪvɪŋ] n. 1. гравірава́ньне *n.* (*дзе́яньне*). 2. а) гравіро́ўка *f.* (*дзе́яньне, малю́нак або́ на́дпіс*). б) гравю́ра *f.*

engross [ɪnˈgroʊs] v.t. 1. ца́лкам займа́ць; паглына́ць, ца́лкам захапля́ць (*сьвядо́масьць, ува́гу, ду́мкі*): ***She was engrossed by the interesting story*** Усю́ е́йную ўва́гу захапі́ла

цікáвае апавядáньне. 2. пісáць *абó* перапíсваць вялíкімі лíтарамі. 3. манапалізавáць

engrossed [ɪn'groust] adj. 1. цáлкам заня́ты; паглынýты, цáлкам захóплены (*пра ўвáгу, дýмкі*)

enjoin [ɪn'dʒɔɪn] v.t. 1. загáдваць, прадпíсваць. 2. Law забараня́ць

enjoy [ɪn'dʒɔɪ] v.t. 1. цéшыцца; мець асалóду *абó* прыéмнасьць; быць задавóленым: ***to enjoy life*** цéшыцца жыццём: ***to enjoy a visit*** прыéмна гасьцявáць; ***How did you enjoy the book?*** Як вам спадабáлася кнíга? 2. мець; карыстáцца: ***to enjoy good health*** мець дóбрае здарóўе; ***to enjoy rights*** карыстáцца правáмі

• ***enjoy oneself*** весялíцца; дóбра бáвіць час

enjoyable [ɪn'dʒɔɪəbəl] adj. прыéмны

enjoyment [ɪn'dʒɔɪmənt] n. 1. асалóда *f.*; уцéха, прыéмнасьць *f.* 2. рáдасьць *f.*, шчáсьце *n.*

enlarge [ɪn'lɑ:rdʒ] v.t. 1. пабóльшваць; павялíчваць (*здымак*). 2. пашырáць (*сьветагля́д*)

enlighten [ɪn'laɪtən] v.t. 1. адукóўваць, давáць асьвéту. 2. прасьвятля́ць, пашырáць вéды, культýру

enlightenment [ɪn'laɪtənmənt] n. асьвéта *f.*

Enlightenment [ɪn'laɪtənmənt] n. эпóха Асьвéтніцтва

enlist [ɪn'lɪst] – v.t. 1. залічáць; прызывáць (*на вайскóвую слýжбу*). 2. прыця́гваць (*да нéйкае справы*), здабывáць падтрымку *абó* дапамóгу. 3. унóсіць у сьпіс

– v.i. 1. паступáць, прызывáцца (*у вóйска*). 2. далучáцца да нéйкае справы, дапамагáць

enliven [ɪn'laɪvən] v.t. ажыўля́ць; весялíць

enlivening [ɪn'laɪvənɪŋ] adj. які́ разьвесяля́е, ажыўля́льны

enmity ['enmətɪ] n., pl. **-ties** варóжасьць; нянáвісьць *f.*

enormous [ɪ'nɔ:rməs] adj. 1. велічэ́зны; велізáрны, вялíзны. 2. страшны, жахлíвы: ***enormous crimes*** жахлíвыя злачы́нствы

enough [ɪ'nʌf] – adv. 1. дóсыць, давóлі, дастаткóва, хóпіць: ***not enough*** замáла, не стаé. 2. дóсыць: ***well enough*** дóсыць дóбра

– adj. адпавéдны, дастаткóвы

– n. дастаткóвая кóлькасьць

– interj. гóдзе! стой!

enounce [ɪ'nauns] v. 1. абвяшчáць. 2. гаварыць, вымаўля́ць

enrage [ɪn'reɪdʒ] v.t. 1. мóцна злавáць. 2. разьюшваць, лютавáць (зьвярá)

enrapt [ɪn'ræpt] adj. захóплены; зачараванý

enrapture [ɪn'ræptʃər] n. захапля́ць, зачарóўваць; прывóдзіць у транс: ***He was enraptured*** Ён быў захóплены

enrich [ɪn'rɪtʃ] v.t. 1. узбагачáць. 2. павышáць пажы́ўнасьць (*éжы*). 3. угнóйваць, рабíць больш ураджáйным (*глéбу*)

enroll [ɪn'roul] v.t., **(-ll-)** 1. занóсіць у сьпіс. 2. залічáць у шкóлу. 3. прызывáць на вайскóвую слýжбу. 4. рэгістравáць . 5. скрýчваць трýбкай (*у скрýтак*)

enrollment [ɪn'roulmənt] n. 1. прыймó *n.*, прымáньне *n.* 2. кóлькасьць прынятых (*вýчняў*). 3. рэгістрáцыя *f.*

enslave [ɪn'sleɪv] v.t. панявóльваць; зьнявóльваць

ensnare [ɪn'sner] v.t. лавíць у сілó, пáстку; паланíць

ensue [ɪn'su:] v.i. 1. наступáць, надыхóдзіць, прыхóдзіць пасьля́ *чагó*: ***Silence ensued*** Наступíла цíша. 2. быць вы́нікам: ***He hit the man, and a fight ensued*** Ён удáрыў чалавéка, і ў вы́ніку пачалáся бóйка

ensure [ɪn'ʃʊr] v.t. 1. рабíць пэ́ўным, гарантавáць. 2. забясьпéчваць. 3. ахóўваць

entangle [ɪn'tæŋgəl] v.t. 1. блы́таць, збліты́таць, заблы́таць (*ні́ткі*). 2. лавíць у пáстку. 3. ублы́таць, уця́гваць, умéшваць (*у непрыéмную абó небясьпéчную справу*)

entanglement [ɪnˈtæŋgəlmənt] n. 1. пераблы́таньне, зблы́таньне *n.* 2. ублы́таньне ў цяжкасьці. 3. Mil. перашко́да (*асабл. з калю́чага дро́ту*)

enter [ˈentər] v.t. 1. увахо́дзіць: ***He entered the house*** Ён увайшо́ў у дом; прыхо́дзіць (*у галаву́, пра ду́мку*). 2. паступа́ць, залічэ́нне: ***enter the university*** залічэ́нне ў ўнівэрсытэ́т; ***to enter the army*** прызыва́цца, ісьці́ (*у во́йска*); прыма́ць, запісваць (-ца) ў шко́лу. 3. пачына́ць (*пра́ктыку*). 4. зано́сіць, упісваць, запісваць

• ***enter into*** а) браць удзе́л; увахо́дзіць, быць ча́сткай. б) дыскутава́ць

• ***enter on*** or ***upon*** а) пачына́ць. б) уступа́ць ва ўлада́ньне: ***to enter upon the estate*** пераня́ць гаспада́рку

enterprise [ˈentərpraɪz] n. 1. ва́жная заду́ма, спра́ва *або́* пачына́ньне. 2. прадпрыёмства, прадпрые́мства *n.*: ***a business enterprise*** гандлёвае прадпрые́мства. 3. прадпрыма́льнасьць, ініцыятыва *f.*

enterpriser [ˈentərpraɪzər] n. прадпрыма́льнік -а, прадпрые́мец -ца *m.*

enterprising [ˈentərpraɪzɪŋ] adj. прадпрыма́льны, энэргі́чны, ініцыятыўны

entertain [ˌentərˈteɪn] v.t. 1. забаўля́ць, весяліць; пацяша́ць, займа́ць (*ціка́вым*). 2. прыма́ць гасьце́й. 3. мець (*заду́му*), мець надзе́ю, прыя́зныя пачу́цьці: ***to entertain a hope of success*** мець надзе́ю на ўда́чу

entertainer [ˌentərˈteɪnər] n. акто́р -а, сьпява́к сьпевака́, музы́кла -і *m.* 2. хто прыма́е гасьце́й

entertaining [ˌentərˈteɪnɪŋ] adj. ве́льмі ціка́вы, займа́льны, заба́ўны

entertainment [ˌentərˈteɪnmənt] n. 1. а) забава́, уце́ха *f.* б) фільм -у *m.*, п'е́са *f.* 2. прыма́ньне гасьце́й, гасьцява́ньне *n.*

enthusiasm [ɪnˈθu:ziˌæzəm] n. запа́л -у, пары́лў -ву *m.*; энтузія́зм -у *m.*, захапле́ньне -я *n.*

enthusiast [ɪnˈθu:ziæst] n. энтузія́ст -а *m.*, энтузія́стка *f.*

enthusiastic [ɪnˌθu:ziˈæstɪk] adj. энтузія́стычны, захо́плены

entice [ɪnˈtaɪs] v.t. на́дзіць; прына́джваць, зана́джваць; ва́біць

enticement [ɪnˈtaɪsmənt] n. прына́да, прыва́ба *f.*

entire [ɪnˈtaɪr] adj. 1. уве́сь *m.*, уся́ *f.*, усё *n.* 2. цэ́лы; по́ўны; непадзе́льны (*маёмасьць*), суцэ́льны

entirely [ɪnˈtaɪrli] adv. зусі́м, ца́лкам

entitle [ɪnˈtaɪtəl] v.t. 1. называ́ць, дава́ць назо́ў. 2. дава́ць пра́ва на *што*, упаўнава́жваць. 3. надава́ць ты́тул, тытулава́ць:

• ***be entitled*** а) называ́цца. б) мець пра́ва, быць упаўнава́жаным. в) атрыма́ць ты́тул

entity [ˈentəti] n., pl. **-ties** 1. цэ́лась ць *f.* 2. істо́та *f.* 3. быць ё, існава́ньне *n.*

entomb [ɪnˈtu:m] v.t. 1. хава́ць (*маге́рлага*). 2. замыка́ць, як у магі́лу

entomology [ˌentəˈmɑ:lədʒi] n. энтамалёгія *f.*

entrails [ˈentreɪlz] n., pl. 1. Anat. а) вантро́бы *pl. only.* б) кі́шкі. 2. не́тры *pl. only* (*зямлі́*)

entrance [ˈentrəns] n. 1. увахо́д -у *m.* (*дзе́яньне й ме́сца*), зае́зд -у *m.*: ***entrance hall*** прыхо́жы пако́й, се́ні. 2. дазво́л на ўвахо́д

entrap [ɪnˈtræp] v.t.1. лаві́ць у па́стку *або́* як у па́стку. 2. ашу́кваць, ублы́тваць у цяжкасьці *або́* небясьпе́ку

entreat [ɪnˈtri:t] v. умо́льваць, упро́шваць

entreaty [ɪnˈtri:ti] n., pl. **-treaties** умо́льваньне, упро́шваньне *n.*

entrench [ɪnˈtrentʃ] v. 1. умацо́ўваць, абво́дзіць ако́пам. 2. замацо́ўвацца, укараня́цца (*і пра звы́чаі*). 3. парушаць (*правы́*)

entrepreneur [ˌɑ:ntrəprəˈnɜ:r] n. прадпрые́мец -ца *m.*, антрэпрэнэ́р -а *m.*

entrust [ɪnˈtrʌst] v.t. 1. давяра́ць. 2. даруча́ць; аддава́ць пад апе́ку (*дзяцей*)

entry [ˈentri] n., pl. **-tries** 1. увахо́д -у *m.*; уе́зд -у *m.* 2. дзьве́ры; бра́ма; прахо́д -у *m.* 3. занясе́ньне (*у сьпіс*), за́піс -у

m. 4. сло́ўнікавае гняздо́, арты́кул. 5. удзе́льнік ко́нкурсу
entry word загало́ўнае сло́ва
enumerate [ɪˈnu:məreɪt] v.t. 1. пералічы́ць. 2. лічы́ць
enumeration [ɪˌnu:məˈreɪʃən] n. 1. пералічэ́ньне *n.*, пералі́к -у *m.* 2. сьпіс -у *m.*
enunciate [ɪˈnʌnsieɪt] – v.t. 1. выра́зна вымаўля́ць (*сло́вы*). 2. абвяшча́ць
– v.i. выра́зна вымаўля́ць
enunciation [ɪˌnʌnsiˈeɪʃən] n. 1. абве́шчаньне *n.* 2. спо́саб вымаўля́ньня сло́ваў і складо́ў, артыкуля́цыя *f.*
envelop [ɪnˈveləp] v.t. 1. закру́чваць; захо́ўтваць, захіна́ць (*дзіця́ ў ко́ўдрачку*); заго́ртваць; закру́чваць (*у газэ́ту*). 2. акружа́ць (*во́рага*). 3. ахіна́ць: ***Fog enveloped the village*** Імгла́ ахіну́ла вёску
envelope [ˈenvəloʊp] n. 1. канвэ́рт -а *m.* 2. Bot., Biol. абало́нка *f.*
enveloped [ɪnˈveləpt] adj. 1. захо́ўтаны, закру́чаны; укру́чаны. 2. ахо́плены, аго́рнуты; абкру́жаны (*во́рагам*)
enviable [ˈenviəbəl] adj. яко́му мо́жна пазайздро́сьціць, ва́рты за́йздрасьці
envious [ˈenviəs] adj. зайздро́сны
environment [ɪnˈvaɪrənmənt] n. асяро́дзьдзе, акружэ́ньне *n.*, навако́льныя абста́віны *pl. only.*
envoy [ˈenvɔɪ] n. 1. пасланне́ц -ца́ *m.*, прадстаўні́к -а́ *m.* 2. пасла́ньнік -а *m.* (*дыпляматы́чны прадстаўні́к*)
envy [ˈenvi] – n., pl. **-vies** 1. за́йздрасьць *f.* 2. прадме́т за́йздрасьці
– v.t. зайздро́сьціць
epic [ˈepɪk] – n. эпі́чная паэ́ма
– adj. 1. эпі́чны. 2. гераі́чны
epidemic [ˌepɪˈdemɪk] – n. по́шасьць, эпідэ́мія *f.*
– adj. по́шасны; эпідэмі́чны
epidermis [ˌepɪˈdɜ:rmɪs] n., Anat., Bot. эпідэ́рма, эпідэ́рміс
epigram [ˈepɪgræm] n. эпігра́ма *f.*
epilepsy [ˈepɪlepsi] n. эпіле́псія, паду́чка *f.*
epilogue or **epilog** [ˈepɪlɔ:g] n. эпілёг -у *m.*
episode [ˈepɪsoʊd] n. эпізо́д -у *m.*, вы́падак -ку *m.*
epistle [ɪˈpɪsəl] n. 1. пасла́ньне *n.* 2. эпі́стала *f.*, літаратў́рны вершава́ны твор у фо́рме ліста́
epitaph [ˈepɪtæf] n. эпіта́фія *f.*, нагро́бны на́дпіс
epithet [ˈepɪθet] n. эпітэ́т -у *m.*
epoch [ˈepək] n. эпо́ха *f.*
epochal [ˈepəkəl] adj. эпаха́льны
equal [ˈi:kwəl] – adj. ро́ўны, адно́лькавы
– n. 1. ро́ўны -ага *m.*, ро́ўная *f.*; раўня́ *f.* 2. ро́ўны лік, ро́ўная ко́лькасьць
– v.t. 1. раўня́цца, раўнава́цца. 2. быць ро́ўным: ***Two times two equals four*** Дво́йчы два — чаты́ры
equality [ɪˈkwɑ:ləti] n., pl. **-ties** ро́ўнасьць *f.*, раўнапра́ўе *n.*
equally [ˈi:kwəli] adv. адно́лькава; ро́ўна; паро́ўну
equanimity [ˌekwəˈnɪməti] n. 1. самавало́даньне, самапанава́ньне *n.* 2. вы́трымка *f.*
equation [ɪˈkweɪʒən] n.1. зраўна́ньне *n.* 2. Math. раўна́ньне *n.*
equator [ɪˈkweɪtər] n. эква́тар -у *m.*
equilateral [ˌi:kwɪˈlætərəl] adj., Geom. ро́ўнабако́вы: ***an equilateral triangle*** ро́ўнабако́вы трыку́тнік
equilibrium [ˌi:kwɪˈlɪbriəm] n., pl. **-riums, -ria** раўнава́га *f.*
equip [ɪˈkwɪp] v.t. **(-pp)** 1. забясьпе́чваць (*усі́м патрэ́бным*); аснашча́ць. 2. абсталёўваць
equipment [ɪˈkwɪpmənt] n. 1. забесьпячэ́ньне, як а) рышту́нак -ку *m.* (*рыба́цкі, пахо́дны, вадала́зны*). б) адзе́ньне *n.*, абу́так -ку *m.* 2. абсталява́ньне *n.* 4. ве́ды *pl.*, кваліфіка́цыя *f.*
equitable [ˈekwətəbəl] adj. справядлі́вы, слу́шны; бесстаро́нны, бесстаро́ньні
equity [ˈekwəti] n., pl. **-ties** справядлі́васьць, бесстаро́ннасьць *f.*
equivalence [ɪˈkwɪvələns] n. 1. раўназна́чнасьць, раўнацэ́ннасьць *f.* 2. раўнава́ртаснасьць, эквівале́нтнасьць *f.*
equivalent [ɪˈkwɪvələnt] – adj. 1. раўнацэ́нны, раўнаме́рны, раўназна́чны. 2. раўнава́ртасны, эквівале́нтны

– n. эквівале́нт -а *m.*

era [ˈɪrə] n. э́ра *f.*

eradicate [ɪˈrædɪkeɪt] v.t. 1. выкараня́ць; вывóдзіць; зжыва́ць; цалкóм зьнішча́ць. 2. вырыва́ць з кóранем (*зе́лле*)

erase [ɪˈreɪs] v.t. 1. сьціра́ць (*гу́мкай*). 2. сьціра́ць (*з па́мяці*); выкрэ́сьліваць

eraser [ɪˈreɪsər] n. гу́мка, сьці́рка *f.*

erasure [ɪˈreɪʃər] n. 1. сьціра́ньне *n.* 2. вы́цертая лі́тара *або́* сло́ва. 3. ме́сца, дзе было́ сьце́ртае сло́ва *або́* лі́тара

erect [ɪˈrekt] – adj. 1. про́сты. 2. натапы́раны (*пра во́лас*); ашчаці́нены (*пра поўсьць у ката́*)

– v.t. 1. ста́віць (*по́мнік*); узво́дзіць. 2. будава́ць (*дом*). 3. склада́ць, мантава́ць (*машы́ну*). 4. заклада́ць (*устано́ву*). 5. утвара́ць (*штат, акру́гу*)

erectly [ɪˈrektli] adv. про́ста ўве́рх, уго́ру; прастаро́ўна, вэртыка́льна

erode [ɪˈroʊd] v. 1. разьяда́ць; вытраўля́ць. 2. размыва́ць; тачы́ць (*пра ваду́*)

erosion [ɪˈroʊʒən] n. 1. разьяда́ньне, вытраўля́ньне *n.* 2. выве́трыванье *n.*; эро́зія *f.* (*ска́лаў*)

erosive [ɪˈroʊsɪv] adj.1. які́ разьяда́е. 2. які́ выклі́ка́е выве́трыванье *або́* эро́зію

err [er] v.i. 1. мыля́цца, памыля́цца. 2. грашы́ць. 3. не патрапля́ць у мэ́ту (*пра стралу́*)

errand [ˈerənd] n. 1. даручэ́ньне *n.* 2. пабягу́шка *f.*: ***to run (on) errands*** быць на пасы́лках, на пабягу́шках

errata [eˈrɑːtə] n. pl. of **erratum** 1. памы́лка ў пісьме́ ці дру́ку. 2. сьпіс памы́лак дру́ку (*у кні́зе*)

erroneous [ɪˈroʊniəs] adj. памылко́вы, няпра́вільны, хі́бны

error [ˈerər] n. 1. памы́лка, хі́ба *f.* 2. аблу́да *f.*, памылко́вы пагля́д *або́* ду́мка. 3. грэх граху́ *m.*

erudite [ˈerjədaɪt] adj. вучо́ны, начы́таны, з эрудыцыяй

erudition [ˌerjəˈdɪʃən] n. эрудыцыя *f.*; начы́танасьць, вучо́насьць *f.*

erupt [ɪˈrʌpt] – v.i. 1. выбуха́ць; раптоўна ўзьніка́ць. 2. пакрыва́цца вы́сыпкай. 3. прарэ́зваць (*пра зу́бы, ро́гі*)

– v.t. выкіда́ць (*навóнкі*): ***The volcano erupted lava and ashes*** Вулька́н выкіда́ў ля́ву й по́пел

eruption [ɪˈrʌpʃən] n.1. вы́бух -у *m.*, узьнікне́ньне *n.* 2. Geol. выкіда́ньне (*ля́вы*). 3. вы́сыпка *f.* (*пры во́дры*). 4. прарэ́званьне (*зубо́ў, ро́гаў*)

escalator [ˈeskəleɪtər] n. эскаля́тар -а *m.* (*рухо́мыя схо́ды*)

escape [ɪˈskeɪp] – v.i., v.t. 1. уцяка́ць, вырыва́цца. 2. выратоўвацца, уратоўвацца, усьцерага́цца. 3. уцяка́ць, выцяка́ць (*пра газ, ва́дкасьць*). 4. Bot. дзі́ка расьці́. 5. выскóкваць (*з па́мяці*), вырыва́цца (*пра крык*)

– n. 1. уцёкі *pl. only.* 2. запасны́ вы́хад. 3. ратýнак -ку *m.*: ***There is no escape*** Нямá ратýнку. 4. выцяка́ньне *n.* (*га́зу, ва́дкасьці*)

escort [ˈeskɔːrt] – n. 1. ахóва *f.*; канвóй -ю *m.*, эскóрт -у *m.* (*ганаро́вы, ахо́ўны*). 2. кавале́р -а *m.* (*які́ суправаджа́е дзяўчы́ну*)

– v.t. [ɪˈskɔːrt] суправаджа́ць

especial [ɪˈspeʃəl] adj. асабліvы; адмéтны; незвычáйны, спэцыя́льны

especially [ɪˈspeʃəli] adv. асабліва; галóўным парáдкам; незвычáйна, спэцыя́льна

essay [ˈeseɪ] – n. 1. літаратýрны нáрыс; эсэ́ *n.*, i*ndecl.* 2. спрóба *f.*, намага́ньне *n.*; выпрабава́ньне *n.*

– v.t. 1. спрабава́ць. 2. выпрабóўваць

essayist [ˈeseɪɪst] n. эсэ́іст -а *m.*

essence [ˈesəns] n. 1. і́снасьць, сýтнасьць *f.* (*нутраны́ зьмест*). 2. экстрáкт -у *m.*, эсэ́нцыя *f.* (*з расьлі́нных або́ жывёльных тка́нак*). 3. парфýма *f.*: ***in essence*** на сáмай спрáве, у запрáўднасьці

• ***of the essence*** істóтны, знáчны; вéльмі вáжны; галóўны: ***Time is of the essence*** Час тут вéльмі вáжны

essential [ɪˈsenʃəl] – adj. 1. істóтны, аснóўны, вáжны, неабхóдны: ***Good***

food and enough rest are essential to good health До́брая е́жа і адпачы́нак неабхо́дныя для до́брага здаро́ўя. 2. які́ ёсьць і́снасьцю не́чага, неад'е́мны. 3. які́ ёсьць эсэ́нцыяй або́ ма́е ў сабе́ эсэ́нцыю (*пра расьлі́ны*): ***essential oil*** эфі́рны але́й
– n. 1. і́снасьць *f.*, істо́тная *або́* асно́ўная ры́са. 2. неабхо́дная рэч

essentially [ɪˈsenʃəli] adv. на са́май спра́ве, у запра́ўднасьці

establish [ɪˈstæblɪʃ] v.t. 1. засно́ўваць, закладáць; налáджваць: ***to establish relations*** налáдзіць су́вязі. 2. усталёўваць; уво́дзіць, заво́дзіць (*пара́дак*): ***to establish a government*** усталяваáць улáду. 3. адкрываáць (*прадпрыéмства, лéкарскую прáктыку*). 4. (oneself) разьмяшчáцца, масьці́цца; уладко́ўвацца; асяля́цца. 5. уво́дзіць (*звы́чай*). 6. даво́дзіць (*факт*), абгрунто́ўваць

establishment [ɪˈstæblɪʃmənt] n. 1. фі́рма, устано́ва *f.* 2. заснаваáньне *n.*, налáджаньне
• ***The Establishment*** істэ́блішмэнт -у *m.*, уплыво́вая гру́па людзе́й у кра́і, грамáдзтве

estate [ɪˈsteɪt] n. 1. маёнтак -ку *m.*, двор дварá *m.* 2. маёмасьць *f.*: ***real estate*** нерухо́мая маёмасьць. 3. пэры́яд жыцьця́, век -у *m.*: ***to attain man's estate*** дасягну́ць мужчы́нскага веку, узмужне́ць. 4. стан у грамáдзтве: ***the three estates*** тры стáны (*шляхта, духавéнства й про́стыя лю́дзі*)

esteem [ɪˈsti:m] – v.t. 1. цані́ць; шанаваáць. 2. лічы́ць, прызнаваáць: ***esteem useless*** лічы́ць бескары́сным. 3. ацэ́ньваць (*ва́ртасьць, заслу́гі*)
– n. пашáна *f.*: ***to hold in esteem*** мець у пашáне, шанаваáць

ester [ˈestər] n., Chem. этэ́р, эфі́р -у *m.* (*складáны*)

estimate [ˈestɪmeɪt] – v.t. прыблі́зна вызначáць, ацэ́ньваць (*ва́ртасьць, цану́*), прыблі́зна аблічáць
– v.i. складáць (*каштары́с*)
– n. [ˈestɪmət] 1. прыблі́зная ацэ́нка, аблічэ́ньне: ***estimate of the value*** ацэ́ньваньне ва́ртасьці. 2. каштары́с -у *m.*

estimation [ˌestɪˈmeɪʃən] n. 1. меркава́ньне *n.*, ду́мка *f.*: ***in my estimation*** на маю́ ду́мку. 2. пашáна, павáга *f.*

Estonian [eˈstoʊniən] – adj. эстóнскі
– n. 1. эстóнец -ца *m.*, эстóнка *f.* 2. эстóнская мóва

estrade [eˈstrɑ:d] n. 1. узвы́шаная пляцо́ўка, плятфóрма *f.* 2. эстрáда *f.* (*для арты́стаў*)

estrange [ɪˈstreɪndʒ] v.t. 1. адчужáць, адштурхо́ўваць, аддаля́ць. 2. пакідáць, адыхо́дзіць ад *чаго́*: ***estranged from politics*** адыйшо́ў ад палі́тыкі

estrangement [ɪˈstreɪndʒmənt] n. адчужэ́ньне *n.*

estuary [ˈestʃueri] n., pl. **-aries** 1. шыро́кае ву́сьце ракí. 2. ву́сьце ў мóра

etc. (lat. et cetera) [etˈsetərə] 1. і гэ́так далéй (і г.д.). 2. і іншыя, і рэ́шта

etching [ˈetʃɪŋ] n. 1. гравіро́ўка *f.* 2. гравю́ра *f.*, афóрт -у *m.*

eternal [ɪˈtɜ:rnəl] adj. 1. ве́чны; вячы́сты (*дуб*), векаве́чны. 2. адве́чны, спрадве́чны (*балóты*). 3. нязьме́нны

eternally [ɪˈtɜ:rnəli] adv. 1. ве́чна, назаўсёды. 2. заўсёды; ста́ла; безупы́нна

eternity [ɪˈtɜ:rnəti] n., pl. **-ties** ве́чнасьць *f.*

ether [ˈi:θər] n. 1. Chem. этэ́р -у *m.* 2. не́ба -а *n.*, нябёсы *pl. only*

ethereal [ɪˈθɪriəl] adj. 1. лёгкі; паве́траны; далікáтны. 2. незямны́; нябе́сны. 3. Chem. этэ́рны

ethical [ˈeθɪkəl] adj. эты́чны; мараáльны

ethics [ˈeθɪks] n. 1. (sing. in use) э́тыка *f.* (*навýка*). 2. (pl. in use) мараáль *f.*; э́тыка *f.* (*прафэсíйная*)

ethnic [ˈeθnɪk] adj. этні́чны.

ethnography [eθˈnɑ:grəfi] n. этнагрáфія *f.*

etiquette [ˈetɪket] n. 1. этыкéт -у *m.* 2. прафэсíйная э́тыка

etymology [ˌetəˈmɑ:lədʒi] n., pl. **-gies** 1. пахóджаньне слóва. 2. этымалёгія *f.* (*навýка*)

eulogize [ˈju:lədʒaɪz] v.t. усхваля́ць, расхваля́ць, праслаўля́ць

eulogy [ˈju:lədʒi] n., pl. **-gies** хвале́бная прамо́ва, усхвале́ньне *n.* (*асабл. ня-бо́жчыка*), панэгі́рык -у *m.*

euphemism [ˈju:fəˌmɪzəm] n. эўфэмі́зм -у *m.*, злаго́джаны вы́раз: ***"Pass away" is common euphemism for "die"*** «Адыйсьці́» — звыча́йна ўжыва́ны эўфэмізм для «памёрці».

European [ˌjʊrəˈpi:ən] – adj. эўрапе́йскі – n. эўрапе́ец -йца *m.*, эўрапе́йка *f.*

evacuate [ɪˈvækjueɪt] v.t. 1. эвакуава́ць, вывазіць. 2. апаражня́ць (*ме́сца, па-су́дзіну*)

evacuation [ɪˌvækjuˈeɪʃən] n. 1. эвакуа́цыя *f.* 2. апаражне́ньне *n.*

evade [ɪˈveɪd] v. 1. уніка́ць; ухіля́цца, не дава́цца; выкру́чвацца (*зь бядо́й*)

evaluate [ɪˈvæljueɪt] v.t. ацэ́ньваць; вызнача́ць цану́, ко́лькасьць, я́касьць

evaluation [ɪˌvæljuˈeɪʃən] n. 1. ацэ́нка *f.* 2. ацэ́неная ва́ртасьць, абліча́ны кошт

evanescent [ˌevəˈnesənt] adj. 1. мімалётны, які́ ху́тка зьніка́е, ху́тка праходзіць. 2. нетрыва́лы: ***the evanescent beauty of the sunset*** мімалётная краса́ за́ходу со́нца

Evangel [ɪˈvændʒəl] n. адно́ з чатыро́х эва́нгельляў (*Мацьве́я, Ма́рка, Лукі́ ці Яна*)

evangel [ɪˈvændʒəl] n. 1. Эва́нгельле, Дабравесьце *n.* 2. до́брая ве́стка. 3. эвангелі́ст -а *m.*

evangelic [ˌi:vænˈdʒəlɪk] or **evangelical** [ˌi:vænˈdʒəlɪkəl] – adj. 1. эва́нгельскі, эвангелі́чны. 2. пратэста́нцкі – n. пратэста́нт -а *m.*

evaporate [ɪˈvæpəreɪt] – v.i. 1. парава́ць. 2. выпа́рвацца. 3. выпа́рвацца, зьніка́ць (*пра ра́дасьць, до́брыя наме́ры*) – v.t. 1. выпа́рваць, згушча́ць. 2. выпа́рваць, замяня́ць у па́ру

evaporation [ɪˌvæpəˈreɪʃən] n. 1. выпарэ́ньне *n.* 2. выпарэ́ньні *pl. only*

evaporator [ɪˈvæpəreɪtər] n. выпа́рнік -а *m.* (*прыла́да*)

evasion [ɪˈveɪʒən] n. 1. уніка́ньне, ухіле́ньне *n.*, вы́крутка *f.* 2. вы́круты *pl.*

eve [i:v] n. пярэ́дадне *n.*, пярэ́да|дзень -дня *m.*: ***Christmas Eve*** куцьця́ *f.*

even [ˈi:vən] – adj. 1. з ро́ўнай паве́рхняй; гла́дкі. 2. ро́ўны; адно́лькавы; раўнаме́рны: ***with an even motion*** ро́ўным хо́дам; ***in even shares*** паро́ўну, на ро́ўныя ча́сткі; ***even distribution*** раўнаме́рнае разьмеркава́ньне. 3. цо́тны: ***even number*** цо́тны лік. 4. дакла́дны, якра́з. 5. спако́йны, ураўнава́жаны (*хара́ктар*) – adv. 1. ро́ўна, паро́ўну. 2. якра́з; на́ват; аж: ***even unto death*** аж да сьме́рці; ***even if,*** Informal хоць бы, на́ват, на́т

• ***be/get even*** а) ня быць вінава́тым, расквіта́цца. б) памсьці́цца

evening [ˈi:vnɪŋ] – n. 1. ве́чар -а *m.*: ***Good evening!*** До́бры ве́чар!; ***in the evening*** уве́чары; пад ве́чар. 2. прыня́цьце *n.*, вечары́на *f.*, ве́чар -у *m.* – adj. вячэ́рні, вячо́рны: ***evening dress*** вячэ́рняя во́пратка; ***evening gown*** вячэ́рняя суке́нка, су́кня

evenly [ˈi:vənli] adv. 1. гла́дка, ро́ўна, ро́ўненька (*размаза́ць*). 2. ро́ўным хо́дам, з ро́ўнай ху́ткасьцю (*ісьці́*). 3. паро́ўну: ***to divide evenly*** разьдзяліць паро́ўну

event [ɪˈvent] n. 1. ва́жная падзе́я; здарэ́ньне *n.*, вы́пад|ак -ку *m.* 2. вы́нік -у *m.* 3. ну́мар у спарто́вых спабо́рніцтвах

• ***in any event*** у ко́жным ра́зе

• ***in the event of*** у выпа́дку *чаго́*, калі́ б што было́

eventual [ɪˈventʃuəl] adj. 1. магчы́мы, эвэнтуа́льны. 2. канчатко́вы, апо́шні

eventually [ɪˈventʃuəli] adv. канчатко́ва; у рэ́шце рэшт

ever [ˈevər] adv. 1. калі́-не́будзь: ***Is she ever at home?*** Ці яна́ калі́-не́будзь быва́е до́ма? 2. заўсёды, увесь час. 3. наагу́л; ува ўся́кім ра́зе

• ***ever and again*** а) час-часо́м. б) бесьперапы́нна

• ***ever so*** ве́льмі

• ***for ever and a day*** заўсёды, назаўсёды

everglade ['evəgleɪd] n. балацíстая нізíна (*мéсцамі парóслая высóкай травóю*); вялíкае балóта, бáгна *f.*

evergreen ['evəgri:n] – adj. вéчназялёны

– n. вéчназялёная расьлíна

everlasting [ˌevər'læstɪŋ] – adj. вéчны; бяскóнцы

– n. вéчнасьць *f.*

everlastingly [ˌevər'læstɪŋli] adv. вéчна; бяскóнца

evermore [ˌevər'mɔ:r] adv. заўсёды; назаўсёды

• ***for ever more*** навéкі, навéк; павéк

every ['evri] adj. 1. кóжны, кáжны. 2. усякі

• ***every Monday*** штопанядзéлку

• ***every now and then*** час-часóм, зрэ́дку, раз-пóраз

everybody ['evriˌbɑ:di] pron. кóжны (*чалавéк*), усé: ***everybody's*** усíхны

everyday [ˌevri'deɪ] adj. 1. штодзённы. 2. бýдні, будзённы, звычáйны. 3. надзённы: ***in everyday life*** у штодзённым жыцьцí

everyone ['evriwʌn] pron. кóжны чалавéк, усé

everything ['evriθɪŋ] pron. усё, кóжная рэч

everywhere ['evrihwer] adv. усюдóды, скрозь

evict [ɪ'vɪkt] v.t. 1. выганя́ць. 2. выселя́ць, выкідáць (*з кватэ́ры, гаспадáркі*)

evidence ['evɪdəns] – n. 1. знак -у *m.*; дóвад -у *m.* 2. Law а) дóказ -у *m.*, сьвéдчаньне *n.* б) сьвéдка -і *m. & f.*

– v.t. 1. я́сна пакáзваць, быць дóвадам, давóдзіць. 2. падтрымáць сьвéдчаньнем

evident ['evɪdənt] adj. 1. відавóчны, я́ўны; я́сны: ***it was evident that*** былó відавóчна, што ...

evidently ['evɪdəntli] adv. прóста; відавóчна; я́сна

evil ['i:vəl] – adj. 1. злы, лíхí, благí; немарáльны; грэ́шны: ***an evil life*** немарáльнае жыцьцё; ***an evil reputation*** благáя апíнія. 2. згýбны, пагíбельны. 3. нешчасьлíвы: ***evil days*** нешчасьлíвыя дні

– n. 1. зло, лíха *n.*; грэх грахý *m.*; злóсная вы́хадка, злóсны вы́брык; злы ўчы́нак. 2. няшчáсьце *n.*, шкóда *f.*; крыўдá *f.*

evince [ɪ'vɪns] v.t. 1. праяўля́ць, выяўля́ць. 2. пакáзваць

evoke [ɪ'vouk] v.t. 1. выклікáць (*сьмех*); узбуджáць (*запáл, успамíны*). 2. Law выклікáць справу зь ніжэ́йшага ў вышэ́йшы суд

evolution [ˌevə'lu:ʃən] n. 1. разьвіцьцё *n.*; эвалю́цыя *f.* 2. Math. каранявáньне. 3. Milit. перастраéньне; перамяшчэ́ньне, перакідáньне *n.* (*вóйска, флёту*)

evolutional [ˌevə'lu:ʃənəl] or **evolutionary** [ˌevə'lu:ʃəneri] adj. эвалюцы́йны

evolve [ɪ'vɑ:lv] v.i. 1. паступóва разьвівáцца, выпрацóўвацца. 2. Biol. разьвівáцца шляхам эвалю́цыі, эвалюцыянавáць. 3. выдзяля́ць, вылучáць (*гáзы, цяплó*)

ewe [ju:] n. авéчка *f.*

exact [ɪg'zækt] – adj. 1. дакладны; зусíм прáвільны; акурáтны: ***the exact amount*** дакладная кóлькасьць. 2. стрóгі (*парáдак, прáвіла*)

– v.t. 1. спаганя́ць (*плáту, доўг*). 2. вымагáць (*вы́сілку, старáньня*)

exacting [ɪg'zæktɪŋ] adj. 1. патрабавáльны: ***an exacting teacher*** патрабавáльны настáўнік. 2. які́ вымагáе вы́сілку, напрýжаньня, увáгі (*пра прáцу*)

exactly [ɪg'zæktli] adv. дакладна, рóўна; якрáз: ***exactly half a dollar*** рóўна паўдаля́ра

exactness [ɪg'zæktnəs] n. дакладнасьць, акурáтнасьць *f.*

exact science дакладная навýка

exaggerate [ɪg'zædʒəreɪt] v.t. перабóльшваць; залíшне падкрэ́сьліваць

exaggerated [ɪg'zædʒəreɪtəd] adj. перабóльшаны (*чýткі, уяўлéньне*), дýты (*пра лíчбы*)

exaggeration [ɪgˌzædʒəˈreɪʃən] n. перабо́льшваньне, перабо́льшаньне *n.*

exalt [ɪgˈzɔ:lt] v.t. 1. узвыша́ць; павыша́ць (*у ра́нзе*). 2. усхваля́ць, узно́сіць да не́ба. 3. уздыма́ць настро́й. 4. узмацня́ць, згушча́ць (*фа́рбы, каля́рыт*)

exaltation [ˌegzɔ:lˈteɪʃən] n. 1. павышэ́ньне, узвышэ́ньне *n.* 2. захапле́ньне *n.*; стан узбу́джанасьці; надме́рная ўзбуджа́льнасьць; экзальта́цыя *f.*

exam [ɪgˈzæm] n., Informal экза́мэн, іспы́т -у *m.*

examination [ɪgˌzæmɪˈneɪʃən] n. 1. экза́мэн, іспы́т -у *m.*: ***to pass an examination*** здаць экза́мэн. 2. дасьле́даваньне *n.*, разгля́д -у *m.* (*папе́раў*). 3. агля́д -у *m.* (*ле́карскі*), праве́рка *f.* 4. Law до́пыт -у *m.* (*сьве́дкаў*)

examine [ɪgˈzæmɪn] v.t. 1. агляда́ць (*ра́ну*); разгляда́ць, правяра́ць. 2. экзамэнава́ць (*ву́чня*). 3. дапы́тваць (*сьве́дку*)

example [ɪgˈzæmpəl] – n. 1. пры́клад -у *m.*: ***for example*** пры́кладам, напры́клад. 2. узо́р -у *m.*

• ***make an example of someone*** пакара́ць каго́-н. для перасьцяро́гі і́ншым

• ***set an example*** паказа́ць пры́клад

• ***without example*** бяспры́кладны; нечува́ны, небыва́лы

– v.t. 1. быць пры́кладам. 2. паказа́ваць пры́клад

exasperate [ɪgˈzæspəreɪt] v.t. 1. злава́ць, раздражня́ць. 2. а) выкліка́ць го́рыч, пагаршы́ць (*благо́е адчува́ньне, хваро́бу, боль*). б) паглыбля́ць, узмацня́ць (*варо́жасьць, лю́тасьць*), разьвярэ́джваць (*ра́ну*)

exasperation [ɪgˌzæspəˈreɪʃən] n. 1. раздражне́ньне *n.* 2. раздражнёнасьць, злосьць *f.*

excavate [ˈekskəveɪt] v.t. 1. выко́пваць, капа́ць (*я́му, тунэ́ль*). 2. выбіра́ць зямлю́. 3. раско́пваць (*правадзіць раско́пкі*)

excavation [ˌekskəˈveɪʃən] n. 1. капа́ньне, выко́пваньне *n.* (*я́мы*), экскава́цыя *f.* 2. раско́пваньне *n.*; раско́пкі *pl.* 3. я́ма *f.*, вы́емка ў гру́ньце; катлава́н -у *m.*

excavator [ˈekskəveɪtər] n. землячарпа́лка *f.*, экскава́тар -а *m.*

exceed [ɪkˈsi:d] v.t. 1. перавыша́ць, быць бо́льшым за *што*. 2. выхо́дзіць за ме́жы, перасяга́ць: ***Do not exceed the speed limit*** Не перавыша́йце максыма́льнае ху́ткасьці

exceeding [ɪkˈsi:dɪŋ] adj. празьме́рны

excel [ɪkˈsel] – v.t., **(-ll-)** перасяга́ць, перавыша́ць (*і́ншых*), быць ле́пшым (*за і́ншых*): ***He excelled his friends in mathematics*** Ён быў ле́пшы за сваіх сяброў у матэма́тыцы

– v.i. (in) вылуча́цца, адзнача́цца: ***he excelled in wisdom*** ён адзнача́ўся му́драсьцю

excellence [ˈeksələns] n. 1. даскана́ласьць, выда́тнасьць *f.* 2. перава́га *f.*

excellency [ˈeksələnsi] n. = **excellence**

Excellency [ˈeksələnsi] n., pl. **-cies** Эксцэле́нцыя (*ты́тул*): ***Your Excellency*** Эксцэле́нцыя, Ва́шая Эксцэле́нцыя

excellent [ˈeksələnt] adj. выда́тны, даскана́льны, даскана́лы; узо́рны, беззага́нны

except [ɪkˈsept] – prep. за вы́няткам, апрача́, акрамя́: ***except Sunday*** апрача́ ня́дзе́лі

– v.t. выключа́ць

– v.i. пярэ́чыць, не згаджа́цца

• ***except for*** а) калі́ б не: ***I would go with you except for my headache*** Я б пайшо́ў з табо́ю, калі́ б мне не боле́ла галава́. б) за вы́няткам

exception [ɪkˈsepʃən] n. 1. вы́нятак -ку *m.*: ***with the exception of ...*** за вы́няткам *каго́-чаго́*. 2. пярэ́чаньне, запярэ́чаньне *n.*: ***to take exception*** а) не згаджа́цца з *чым*, пярэ́чыць. б) чу́ваць абра́жаным

exceptionable [ɪkˈsepʃənəbəl] adj. 1. які́ падляга́е кры́тыцы. 2. які́ выкліка́е засьцяро́гу; небездако́рны

exceptional [ɪkˈsepʃənəl] adj. асабліві, незвыча́йны, ра́дкі; выключны, вынятко́вы

excerpt [ˈeksɜ:rpt] – n. урыўвак -ўку *m.*; вы́нятка *f.*; цыта́та *f.*
– v.t. [ekˈsɜ:rpt] выбіра́ць (*вы́цягі, урыўкі*), цытава́ць

excerption [ekˈsɜ:rpʃən] n. 1. выбіра́нье ўрыўкаў, вы́цягаў. 2. урыўвак -ўку, вы́трымка *f.*

excess [ɪkˈses] – n. 1. ліш|ак -ку *m.*, не́шта ли́шняе: ***Pour off the excess*** Адліце ли́шак. 2. кра́йнасьць *f.*, эксцэ́с -у *m.* 3. няўстры́манасьць, празьме́рнасьць *f.*: ***in excess of*** звыш, больш за, з га́кам.
• ***to excess*** зашма́т: ***He eats to excess*** Ён есьць зашма́т
– adj. [ˈekses] вышэ́й но́рмы; дадатко́вы: ***excess baggage on an airplane*** бага́ж вышэ́й но́рмы на самалёце; ***excess fare*** дапла́та (*за ли́шні багаж*)

excessive [ɪkˈsesɪv] adj. празьме́рны, бязьме́рна высо́кі (*пра цэ́ны*)

exchange [ɪksˈtʃeɪndʒ] – v.t. 1. мяня́ць. 2. выме́ньваць (*валю́ту, тава́р*); разьме́ньваць (*гро́шы на драбне́йшыя*). 3. мяня́цца (*ме́сцамі*), абме́ньвацца (*ду́мкамі, но́тамі, лісце́мі*). 4. абме́ньваць: ***to exchange shoes*** абмяня́ць чаравікі. 5. абме́ньваць (*пало́нных*)
– n. 1. заме́на *f.*, абме́н -у *m.*; ме́на *f.* (*тава́раў, пало́нных, ду́мак*): ***exchange of goods*** тавараабме́н -у *m.*; ***in exchange for*** узаме́н за. 3. бі́ржа *f.*: ***stock exchange*** фіна́нсавая бі́ржа. 4. цэнтра́льная ста́нцыя: ***a telephone exchange*** цэнтра́льная тэлефо́нная ста́нцыя
• ***the rate of exchange*** валю́тны курс

exchanging [ɪksˈtʃeɪndʒɪŋ] n. заме́на *f.*

exchangeable [ɪksˈtʃeɪndʒəbəl] adj. які́ мо́жна адмяня́ць, заме́нны
• ***exchangeable value*** менава́я ва́ртасьць

exchequer [ɪksˈtʃekər] n. 1. дзяржа́ўны скарб *або́* фіна́нсы, фо́нды, фіск -у *m.* 2. Brit. міністэ́рства ска́рбу

excitability [ɪkˌsaɪtəˈbɪləti] n. узбуджа́льнасьць *f.*

excitable [ɪkˈsaɪtəbəl] adj. лёгка ўзбуджа́льны

excite [ɪkˈsaɪt] v.t. 1. трывожыць, хвалява́ць. 2. выкліка́ць, распа́льваць (*ціка́васьць*): ***to excite envy, appetite*** выкліка́ць за́йздрасьць, апэты́т; ***to excite desire*** распа́льваць жада́ньне. 3. узбуджа́ць; падыма́ць (*да дзе́йнасьці, на паўста́ньне*). 4. утвара́ць электры́чнае *або́* магні́тнае по́ле

excited [ɪkˈsaɪtəd] adj. 1. узбу́джаны, усхвалява́ны; узбу́раны; узбунтава́ны (*нато́ўп*). 2. электрызава́ны, намагні́чаны

excitedly [ɪkˈsaɪtədli] adv. узбу́джана, узбу́рана; усхвалява́на

excitement [ɪkˈsaɪtmənt] n. 1. падбухто́рваньне *n.* 2. узбуджэ́ньне *n.*. 3. узбу́джаньне *n.*, узбу́джанасьць *f.*, хвалява́ньне *n.*

exciting [ɪkˈsaɪtɪŋ] adj. які́ хвалю́е, займа́льны, захапля́льны (*прыго́да, апавяда́ньне*), хвалю́ючы

exclaim [ɪksˈkleɪm] v. вы́крыкнуць,, кры́кнуць; ускліка́ць

exclamation [ˌekskləˈmeɪʃən] n. 1. вы́крык, во́клік -у *m.*; во́кліч -у *m.* 2. выкліч|нік -а *m.*: ***Ah! and oh! are exclamations*** Ах! і ох! — выкліч|нікі
• ***exclamation mark (!)*** кліч|нік -а *m.*

exclude [ɪkˈsklu:d] v.t. 1. затрымо́ўваць, не прапуска́ць, не ўпуска́ць: ***Curtains exclude light*** Фіра́нкі не прапуска́юць сьвятла́. 2. адкіда́ць, выключа́ць; выдаля́ць

exclusion [ɪkˈsklu:ʒən] n. выключэ́ньне, выдале́ньне, звальне́ньне *n.*

exclusive [ɪkˈsklu:sɪv] adj. 1. асабліві; выключны: ***exclusive privileges*** асабліві прывіле́і. 2. недасту́пны для ўсіх, з абмежава́ным до́ступам (*пра шко́лу, клюб*)

excommunicate [ˌekskəˈmju:nɪkeɪt] – v.t. 1. абвяшча́ць ана́тэму; адлуча́ць ад царквы́. 2. выключа́ць, выкіда́ць (*з арганіза́цыі*)
– n. адлу́чаны *m.*, адлу́чаная *f.*
– adj. адлу́чаны; вы́ключаны

excommunication [ˌekskəˌmju:nɪˈkeɪʃən] n. ана́тэма *f.*, адлуча́ньне ад царквы́
excrement [ˈekskrɪmənt] n. экскрэмэ́нты *pl. only* (*кал, моча́*)
excruciating [ɪkˈskru:ʃieɪtɪŋ] adj. ве́льмі балю́чы, нясьце́рпны (*боль*); паку́тлівы
exculpate [ˈekskʌlpeɪt] v.t. апра́ўдваць
exculpation [ˌekskʌlˈpeɪʃən] n. апраўда́ньне *m.*
excursion [ɪkˈskɜ:rʒən] n. 1. вандро́ўка, экску́рсія *f.* 2. пае́здка *f.* 3. адыхо́д ад тэ́мы, дыгрэ́сія *f.*, э́кскурс -у *m.*
excursionist [ɪkˈskɜ:rʒənɪst] n. экскурса́нт -а *m.*, экскурса́нтка *f.*
excusable [ɪkˈskju:zəbəl] adj. выбача́льны, прабача́льны, праба́чны; дарава́льны
excuse [ɪkˈskju:z] – v. 1. выбача́ць, прабача́ць, дарава́ць: ***Excuse me!*** Выбача́йце! 2. апра́ўдваць(ца). 3. вызваля́ць (*ад экза́мэну*), быць вы́звалены
– n. 1. адгаво́рка *f.*, вы́крут -у *m.* 2. выбачэ́ньне *n.* 3. апраўда́ньне -я *n.*
• ***excuse oneself*** а) выбача́цца. б) прасі́ць дазво́лу адыйсьці́
execrable [ˈeksɪkrəbəl] adj. агі́дны; бры́дкі; паску́дны: ***an execrable villain*** агі́дны нягоднік
execute [ˈeksɪkju:t] v.t. 1. выко́нваць (*зага́д*). 2. правадзіць у жыцьцё, рабі́ць дзе́йным (*зако́н*). 3. кара́ць сьме́рцю. 4. рабі́ць павóдле пля́ну *ці* ўзо́ру. 5. выко́нваць (*гімнасты́чны ну́мар*), гра́ць (*музы́чны твор*). 6. афармля́ць (*дакумэ́нт, умо́ву, кантра́кт*)
execution [ˌeksɪˈkju:ʃən] n. 1. выкана́ньне *n.* 2. увядзе́ньне ў жыцьцё зако́ну. 3. пакара́ньне сьме́рцю, экзэку́цыя *f.* 4. афармле́ньне (*дакумэ́нту, кантра́кту*)
executioner [ˌeksɪˈkju:ʃənər] n. кат -а *m.*
executive [ɪgˈzekjətɪv] – adj. 1. выкана́ўчы (*камітэ́т, ула́да*). 2. адміністрацы́йны
– n. 1. выкана́ўчая ўла́да, во́рган
• ***Chief Executive*** прэзыдэ́нт -а *m.*
• ***the chief executive*** 1. а) губэрна́тар шта́ту. б) мэр го́раду. 2. адміністра́тар (*фі́рмы, кампа́нii*), службо́вая асо́ба
executor [ɪgˈzekjətər] n. 1. выкана́ўца тэстамэ́нту. 2. [ˈegzəkjətər] выкана́ўца (*пля́ну, пра́ва, зага́ду*)
exempt [ɪgˈzempt] – adj. вы́звалены (*ад пада́тку, вайско́вае слу́жбы*)
– v.t. вызваля́ць (*ад пада́тку*)
exercise [ˈeksərsaɪz] – n. 1. практыкава́ньне *n.* 2. фізы́чная зара́дка. 3. карыста́ньне *n.*: ***exercise of a civil right*** карыста́ньне пра́вам асабі́стае свабо́ды
– v.t. 1. трэнава́ць. 2. карыста́цца (*пра́вам*). 3. выко́нваць (*абавя́зкі*)
• ***exercise an influence*** мо́цна ўплыва́ць, мець ўпłýў
• ***exercise caution*** быць асьцяро́жным
– v.i. практыкава́цца
exercises цырымо́нія *f.*, абра́д -у *m.*
exercise book, esp. Brit. сшыт|о́к -ка́, сшы́т|ак -ка *m.*
exert [igˈzɜ:rt] v.t. 1. напру́жваць: ***to exert strength*** напру́жваць сі́лу. 2. уплыва́ць: ***to exert authority*** праяўля́ць ула́ду
• ***exert oneself*** мо́цна напру́жвацца, стара́цца
exertion [igˈzɜ:rʃən] n. 1. напру́жаная дзе́йнасьць, вы́сілкі *pl.*, намага́ньне *n.* 2. праява (*ула́ды*)
exhale [eksˈheɪl] v. 1. выдыха́ць . 2. выдзяля́ць(ца) (*пах. паве́тра, дым*). 3. выпаро́ўваць, выпаро́ўвацца
exhaust [igˈzɔ:st] – v.t. 1. вычэ́рпваць (*ваду́, цярплі́васьць*). 2. по́ўнасьцю тра́ціць, вычэ́рпваць (*гро́шы, запа́сы*). 3. стамля́ць, мардава́ць, зьнясі́льваць. 4. выцягваць, выпампо́ўваць паве́тра. 5. вычэ́рпваць (*тэ́му*). 6. спусташа́ць (*глебу*)
– v.i. выхо́дзіць (*пра газ*)
– n. 1. Tech. вы́хлап -у *m.*, выхлапна́я труба́, вы́пуск -у *m.* 2. Tech. адпрацава́ная па́ра (*газ, паве́тра*)

exhausted [igˈzɔ:stɪd] adj. 1. сто́млены, зьнясі́лены, змардава́ны. 2. вы́чарпаны (*вада́, запа́с*). 3. спусто́шаны (*гле́ба*)

exhaustion [igˈzɔ:stʃən] n. 1. вычэ́рпваньне, вычарпа́ньне, выкарыста́ньне *n.* 2. сто́мленасьць, змардава́насьць *f.*, зьнясі́леньне, зьнемажэ́ньне *n.* 3. спусташэ́ньне *n.* (*гле́бы*)

exhaustive [igˈzɔ:stɪv] adj. 1. які́ вычэ́рпвае (*сі́лы, запа́сы*). 2. вычарпа́льны (*адка́з*), усебако́вы (*характары́стыка*); даўгі́, дакла́дны (*экза́мэн, справаздача́*)

exhibit [igˈzɪbət] – v. 1. пака́заваць, выяўля́ць (*злосьць, зацікаўле́ньне*) 2. рабі́ць выста́ву
– n. 1. мала́я выста́ва *f.*, пака́з -у *m.* 3. экспана́т -у *m.*

exhibition [ˌeksɪˈbɪʃən] n. 1. пака́з -у *m.*: ***exhibition of bad manners*** выяўле́ньне дрэ́нных мане́раў. 2. публі́чная выста́ва. 3. экспана́т -у *m.*

exhume [ɪgˈzu:m] v.t. выко́пваць з магі́лы *ці* зь зямлі́

exile [ˈeksaɪl] – n. 1. выгна́ньне *n.*, ссыла́ньне *n.*; ссы́лка *f.* 2. выгна́нец -ца *m.*, выгна́ньнік -а *m.*
– v.t. ссыла́ць, высыла́ць

exist [igˈzɪst] v.i. 1. існава́ць . 2. быва́ць; здара́цца; сустрака́цца: ***Lime exists in many soils*** Ва́пна сустрака́ецца ў шмат які́х гле́бах

existence [igˈzɪstəns] n. 1. існава́ньне *n.*, быт -у *m.*, быцьцё *n.*; жыцьцё *n.* 2. наяўнасьць *f.* 3. істо́та *f.*

exit [ˈegzət] – n. 1. вы́хад, вы́езд -у *m.*; адыхо́д -у *m.*: ***The theatre had six exits*** Тэа́тар меў шэсьць вы́хадаў. 2. Informal съмерць *f.*
– v.i. выхо́дзіць; адыхо́дзіць

ex libris [ˌeksˈli:brɪs] n. 1. зь бібліятэ́кі *каго́*. 2. экслі́брыс

exodus [ˈeksədəs] n. ма́савы вы́езд, вы́хад (*асабл. пра эмігра́нтаў*).
• ***Exodus*** 1. вы́хад гэбра́яў з Эгі́пту. 2. Вы́хад (*друга́я кні́га Старо́га Запаве́ту*)

exonerate [ɪgˈzɑ:nəreɪt] v.t. 1. апра́ўдваць, абвяшча́ць невінава́тым, ачышча́ць ад віны́, за́кіду 3. вызваля́ць ад абавя́зку, абяца́ньня

exorbitant [ɪgˈzɔ:rbətənt] adj. надме́рны: бязьме́рна вялі́кі (*пра цану́*)

exorcise or **exorcize** [ˈeksɔ:rsaɪz] v.t. заклі́наць, выганя́ць зло́га ду́ха

exotic [ɪgˈzɑ:tɪk] – adj. 1. заме́жны, нязвы́клы, немясцо́вы: ***exotic plants*** заме́жныя расьлі́ны. 2. Informal экзаты́чны
– n. экзо́тыка *f.*

expand [ɪkˈspænd] – v.t. 1. пашыра́ць: ***to expand one's rule*** пашы́рыць сваю́ ўла́ду. 2. распасьціра́ць (*кры́лы*); распушча́ць (*гальлё, ве́тразь*). 3. гаварыць падрабя́зна. 4. Math. раскрыва́ць фо́рмулу, ду́жкі
– v.i. 1. пашыра́цца. 2. распуска́цца (*пра пупы́шкі*)

expanse [ɪkˈspæns] n. 1. абша́р -у *m.*, прасто́ра; разьле́гласьць, даль *f.* 2. раздо́льле *n.*

expansion [ɪkˈspæntʃən] n. 1. пашырэ́ньне *n.* (*ме́жаў*), расшырэ́ньне *n.* (*га́зу, мэта́лу*). 2. пабо́льшаньне, разбудава́ньне *n.* (*індуст́рыі*). 3. экспа́нсія *f.* 4. Math. раскрыцьцё фо́рмулы, ду́жак

expatiate [ekˈspeɪʃieɪt] v.i. 1. (on) развóдзіць гаварыльню; расьпі́свацца. 2. блука́ць (*у ду́мках*)

expatriate [eksˈpeɪtrieɪt] – v.t. 1. ссыла́ць на выгна́ньне, пазбаўля́ць грамадзя́нства. 2. (oneself) адмаўля́цца ад грамадзя́нства свайго́ кра́ю
– adj. [eksˈpeɪtriət] выгна́нскі, эмігра́нцкі
– n. выгна́ньнік, эмігра́нт -а *m.*

expatriation [eksˌpeɪtriˈeɪʃən] n. 1. выгна́ньне *n.* 2. эмігра́цыя *f.*, адмаўле́ньне ад свайго́ грамадзя́нства

expect [ɪkˈspekt] v.t. 1. чака́ць, спадзява́цца. 2. разьлі́чваць, спадзява́цца. 3. Informal ду́маць

expectation [ˌekspekˈteɪʃən] n. чака́ньне; спадзява́ньне

expedience [ɪkˈspi:diəns] or **expediency** [-si] n., pl. **-cies** 1. спра́ўнасьць *f.* 2. выго́днасьць; кары́снасьць, мэтазго́днасьць *f.* 3. асабі́стая выго́да, кары́сьць, своекары́сьлівасьць *f.*

expedient [ɪkˈspi:diənt] – adj. 1. мэтазго́дны, дамэ́тны, спра́ўны; адпаве́дны абста́вінам, выго́дны. 2. своекары́сьлівы

– n. спо́саб -у *m.*, сро́дак -ку *m.* (*для асягне́ньня мэ́ты*): ***political expedients*** палітычныя хітрыкі

expedite [ˈekspədaɪt] – v.t. 1. палягча́ць; прысьпе́шваць; паскара́ць. 2. ху́тка выко́нваць, зала́джваць 3. афіцыйна выдава́ць (*дакумэ́нт*)

– adj. 1. во́льны (*ад перашко́даў*). 2. ху́ткі, спры́тны (*пра чалаве́ка*), спра́ўны, гато́вы, прыда́тны да ўжы́тку (*пра прыла́ду*)

expedition [ˌekspəˈdɪʃən] n. 1. экспэды́цыя *f.* 2. спра́ўнае, ху́ткае дзе́яньне; ху́ткасьць *f.*

expel [ɪkˈspel] v.t. 1. выпі́хваць, вы́штурхо́ўваць. 2. выганя́ць; выключа́ць; выкіда́ць: ***to expel from school*** вы́ключыць са шко́лы

expend [ɪkˈspend] v.t. выдаткоўваць (*гро́шы*); тра́ціць

expenditure [ɪkˈspendɪtʃər] n. 1. выда́так -ку *m.* 2. укла́д -у *m.*, затра́та *f.* (*ча́су, пра́цы, стара́ньняў*)

expense [ɪkˈspens] n. 1. кошт -у *m.*: ***at someone's expense*** на чый-н. кошт, за чый-н. кошт; на чыё-н. гро́шы. 2. выда́так -ку *m.* 3. стра́та, цана́ *f.*

• ***at the expense of his job*** цано́ю сваё пра́цы

• ***expenses*** выда́ткі (*зьвя́заныя з чым-н.*)

expensive [ɪkˈspensɪv] adj. каштоўны, дарагі́

expensively [ɪkˈspensɪvli] adv. до́рага, бага́та, замо́жна (*жыць*)

experience [ɪkˈspɪrɪəns] – n. 1. перажыва́ньне *n.*, выпа́дак -ку *m.*; до́сьвед -у *m.*: ***a pleasant experience*** прые́мны до́сьвед. 2. спрактыкава́насьць, пра́ктыка, дасьве́дчанасьць, кваліфіка́цыя *f.*: ***to know by experience*** пераканá́цца на пра́ктыцы

– v.t. 1. дазнава́ць, зазнава́ць; перажыва́ць, адчува́ць: ***In life you experience both joy and sorrow*** У жыцьці́ зазна́еш і ра́дасьць і го́ра

experienced [ɪkˈspɪrɪənst] adj. 1. дасьве́дчаны. 2. нав'у́чаны до́сьведам *або́* пра́ктыкай. 3. спрактыкава́ны; дасьве́дчаны

experiment [ɪkˈsperɪmənt] – n. 1. до́сьлед -у, экспэрымэ́нт -у *m.* 2. дасьле́даваньне *n.*

– v.i. правóдзіць до́сьледы, дасьле́даваць

expert [ˈekspɜ:rt] – n. 1. зна|ве́ц -ўца́ *m.* & *f.*, зна́ўца -ы *m.* & *f.*, ма́йстра -ы *m.*, экспэ́рт, спэцыяліст -а *m.*

– adj. высо́каквалі́фікава́ны; спрактыкава́ны, зь вялі́кімі ве́дамі, дасьве́дчаны

expertise [ˌekspɜ:rˈti:z] n. вывучэ́ньне, дасьле́даваньне, экспэрты́за *f.*

expiate [ˈekspieɪt] v.t. адкупля́ць (*віну́, грэх*); загла́джваць, выкупля́ць (*кры́ўду, віну́*)

expire [ɪkˈspaɪr] v.t. 1. канча́цца (*пра тэ́рмін*). 2. паміра́ць. 3. выдыха́ць (*паве́тра*)

explain [ɪkˈsplem] v.t. 1. тлума́чыць, вытлума́чваць, растлума́чваць. 2. дава́ць прычы́ну

• ***explain oneself*** вы́тлумачыцца, апраўда́цца

explanation [ˌeksplə'neɪʃən] n. 1. тлумачэ́ньне, растлумачэ́ньне *n.* 2. гу́тарка *f.* (*каб вы́ясьніць непаразуме́ньне*)

explanatory [ɪkˈsplænetɔ:ri] adj. паясьня́льны, тлумача́льны

explicable [ɪkˈsplɪkəbəl] adj. вытлумача́льны, які́ мо́жна вы́тлумачыць

explicit [ɪkˈsplɪsɪt] adj. 1. я́сны, выра́зны, дакла́дны (*інфарма́цыя*). 2. шчы́ры, адкры́ты (*чалаве́к*)

explode [ɪkˈsploud] – v.i. узрыва́цца; выбуха́ць (*таксама сьме́хам*)

– v.t. 1. узрыва́ць. 2. падрыва́ць (*тэо́рыю, памылко́вае ду́маньне*), раскрыва́ць, дэмаскава́ць (*памы́лку*)

exploit [ˈeksplɔɪt] – n. адва́жны *або́* гераі́чны ўчы́нак, чын -у *m.*

– v.t. [ɪkˈsplɔɪt] 1. здабыва́ць (*мінэра́лы з капа́льні*). 2. выкарыстоўваць, эксплюатава́ць

exploration [ˌeksplə'reɪʃən] n. адкрыва́ньне, дасьле́даваньне, выве́дваньне *n.*

explore [ɪkˈsplɔ:r] v.t. 1. выве́дваць. 2. дасьле́даваць

explorer [ɪkˈsplɔ:rər] n. дасьле́днік -а *m.*

explosion [ɪkˈsplouʒən] n. вы́бух -у *m.* (*бо́мбы, сьме́ху*)

explosive [ɪkˈsplousɪv] – adj. 1. выбухо́вы (*пра матэрыя́л, сі́лу*). 2. запа́льчывы (*хара́ктар*). 3. Phon. выбухны́ (*зы́чны*)

– n. выбухо́вы матэрыя́л

exponent [ɪkˈspounənt] n. 1. тлумача́льнік -а *m.*, тлума́ч -а́ *m.* 2. узо́р; прыклад -у *m.*; сы́мбаль -ю *m.* 3. Math. пака́зьнік ступе́ні

export [ɪkˈspɔ:rt] – v.t. вывозіць (*тава́р*), экспартава́ць

– n. [ˈekspɔ:rt] 1. экспартава́ны прадукт. 2. э́кспарт, вы́ваз -у *m.*

– adj. э́кспартны

expose [ɪkˈspouz] v.t. 1. раскрыва́ць, адкрыва́ць, (*раско́пкамі што-н.*). 2. выстаўля́ць (*на небясьпе́ку, выпрабава́ньне*). 3. выстаўля́ць (*напака́з*). 4. раскрыва́ць, выяўляць (*змо́ву*), выкрыва́ць (*нягодніка*). 5. Phot. рабіць вы́трымку

exposition [ˌekspəˈzɪʃən] n. 1. вы́стаўка *f.* 2. пака́з -у *m.*, дакла́днае апіса́ньне, растлума́чаньне

exposure [ɪkˈspouʒər] n. 1. выкрыцьцё, выяўле́ньне (*злачы́нца*). 2. Photog. а) час насьвятле́ньня, б) насьвятле́ньне *n.* 3. від -у *m.*: ***a house with a southern exposure*** дом зь ві́дам на по́ўдзень

express [ɪkˈspres] – v.t. 1. выка́зваць (*сло́вамі*). 2. выяўля́ць (*ра́дасьць*), пака́зваць. 3. пасыла́ць ліст сьпе́шнай тэрмінóвай даста́ўкай

– adj. 1. я́сны, выра́зны (*жада́ньне*). 2. спэцыя́льны, наўмы́сны. 3. дакла́дны (*ко́пія*). 4. тэрмінóвы; сьпе́шны; ху́ткі: ***express train*** ху́ткі цягні́к, экспрэ́с -а *m.*; ***express delivery*** тэрмінóвая даста́ўка (*лістóў*); ***express highway*** аўтастра́да для ху́ткае язды́

– n. 1. спэцыя́льны пасланец, кур'е́р -а *m. & f.* 2. экспрэ́с -а *m.* (*ху́ткі цягні́к, аўто́бус*)

– adv. экспрэ́сам, непасрэ́дна, про́ста

• ***express oneself*** выка́звацца

expressed [ɪkˈsprest] adj. вы́казаны

expression [ɪkˈspreʃən] n. 1. вы́каз -у *m.*, растлумачэ́ньне (*пля́ну*). 2. вы́раз -у *m.*, сло́ва *n.*, мо́ўны зварот. 3. выказа́ньне, выяўле́ньне *n.*: ***A sigh is an expression of sadness*** Уздых — выказа́ньне засмучэ́ньня. 4. вы́раз -у *m.* (*вачэ́й, тва́ру*). 5. альгебраі́чны вы́раз. 6. экспрэ́сія *f.*

• ***freedom of expression*** свабо́да сло́ва

expressionism [ɪkˈspreʃəˌnɪzəm] n. экспрэсіяні́зм -у *m.*, выяўле́нчасьць *f.*

expressive [ɪkˈspresɪv] adj. які́ выяўля́е *або́* азначае што-н. 2. выра́зны; экспрэсі́ўны, по́ўны пачуцьця́; шматзна́чны

expressly [ɪkˈspresli] adv. 1. я́сна, выра́зна; про́ста. 2. спэцыя́льна, наўмы́сна: ***She came expressly to see you*** Яна́ прыйшла́ спэцыя́льна, каб паба́чыцца з ва́мі

expropriate [ɪkˈsprouprieɪt] v.t. 1. адчужа́ць, адбіра́ць, канфіскава́ць (*маёмасьць*). 2. экспрапрыява́ць

expropriation [ɪkˌsprouprɪˈeɪʃən] n. 1. адчужэ́ньне *n.*, экспрапрыя́цыя *f.* 2. канфіска́цыя *f.*, пазбаўле́ньне ўла́снасьці

expulsion [ɪkˈspʌlʃən] n. 1. вы́пуск, выпуска́ньне (пове́тра зь лёгкіх). 2. выгна́ньне, выключэ́ньне *n.* (*са шко́лы*)

expurgate [ˈekspərgeɪt] v.t. выкрэ́сьліваць, выкіда́ць непажада́ныя ме́сцы (*у кні́зе*); вычышча́ць

exquisite [ɪkˈskwɪzɪt] adj. 1. цудо́ўны, захапля́льны. 2. во́стры, мо́цны: ***exquisite joy*** ве́льмі вялі́кая ра́дасьць. 3. ве́льмі до́бры; надзвыча́йны, даскана́лы (*пра густ, мане́ры*): ***an exquisite ear for music*** даскана́лы музы́чны слых

extemporize [ɪkˈstempəraɪz] v. 1. імправізава́ць (*верш, му́зыку, та́нец*). 2. рабі́ць на ху́ткую руку́

extend [ɪkˈstend] – v.t. 1. праця́гваць, падава́ць (*руку́*). 2. падаўжа́ць (*адпачы́нак*): ***to extend a table*** рассу́нуць стол. 3. павялі́чваць; пашыра́ць (*улы́ў, дзе́йнасьць*); разбудо́ўваць (*дом*). 4. дава́ць: ***to extend help*** дава́ць дапамо́гу, дапамага́ць

– v.i. 1. распасьціра́цца; цягну́цца. 2. бо́льшаць, павялі́чвацца. 3. сяга́ць

extended [ɪkˈstendɪd] adj. 1. вялі́кі; прасто́рны; шыро́кі. 2. даўгі́, до́ўгі, праця́глы (*візы́т*), падо́ўжаны. 3. рассу́нуты, падо́ўжаны, пашы́раны (*стол*)

extensible [ɪkˈstensəbəl] adj. 1. які́ мо́жна вы́сунуць, вы́цягнуць (*напр. кі́пці*). 2. які́ мо́жна рассу́нуць, зрабі́ць даўжэ́йшым *або́* шырэ́йшым, расьцяжны́

extension [ɪkˈstenʃən] n. 1. працягне́ньне *n.* (*рукі́*), прадаўжэ́ньне; падаўжэ́ньне, пашырэ́ньне *n.* (*даро́гі*). 2. прыбудо́ва *f.* (*да будынку*). 3. адтэрмінава́ньне *n.*, адтэрмінó́ўка *f.* (*ча́су ўпла́ты*)

• ***extension courses*** вячэ́рнія завó́чныя ку́рсы

extension ladder драбі́на з рухо́май надста́ўкай

extensive [ɪkˈstensɪv] adj. 1. вялі́кі; вялі́зны; шыро́кі; прасто́рны; далёкася́жны. 2. бага́ты на вы́нікі; які́ шмат ахапля́е

extent [ɪkˈstent] n. 1. праця́гласьць, адле́гласьць *f.*; прасто́ра *f.* 2. абша́р; прасто́р -у *m.* 3. ступе́нь *f.*; ме́ра *f.*: ***to a great extent*** у зна́чнай ступе́ні

extenuate [ɪkˈstenjueɪt] v.t. 1. зьмянша́ць (*віну́, памы́лку*), зьмякча́ць, часткó-ва апра́ўдваць. 2. аслабля́ць, зьмянша́ць: ***extenuating circumstances*** абста́віны, які́я аслабля́юць, зьмянша́юць (*віну́*)

exterior [ɪkˈstɪrɪər] – n. 1. во́нкавы вы́гляд 2. во́нкавы бок, во́нкавая ча́стка. 3. дзе́я на во́льным пове́тры

– adj. 1. во́нкавы, знадво́рны (*дзьве́ры*); зьне́шні: ***exterior influences*** во́нкавыя ўплы́вы. 2. Obsol. заме́жны (*спра́вы*), зьне́шні (*пали́тыка*)

exterminate [ɪkˈstɜ:rmɪneɪt] v.t. вынішча́ць; вывó́дзіць; звó́дзіць (*прусако́ў*)

external [ɪkˈstɜ:rnəl] – adj. 1. во́нкавы (*супако́й*); знадво́рны, навако́льны (*сьвет*): ***for external use only*** то́лькі для во́нкавага ўжы́тку (*пра лек*). 2. неглыбо́кі, павярхо́ўны. 3. заме́жны, зьне́шні (*га́ндаль*)

– n. во́нкавы вы́гляд: ***to judge people by mere externals*** ацэ́ньваць людзе́й то́лькі паво́дле во́нкавага вы́гляду

extinct [ɪkˈstɪŋkt] adj. 1. вы́мерлы (*зьвер*). 2. пату́хлы (*вулька́н*); зга́слы, пага́слы (*аго́нь*)

extinction [ɪkˈstɪŋkʃən] n. 1. гашэ́ньне, згашэ́ньне *n.* (*сьвятла́*). 2. вымірáньне *n.* 3. спыне́ньне, зьнішчэ́ньне *n.*; канец -ца́ *m.*

extinguish [ɪkˈstɪŋgwɪʃ] v.t. 1. гасі́ць (*аго́нь, ля́мпу*), тушы́ць. 2. зьнішча́ць, забіва́ць (*надзе́ю*). 3. зацьмява́ць. 4. касава́ць (*правы́*), рабі́ць нява́жным (*прэтэ́нзіі*)

extinguisher [ɪkˈstɪŋgwɪʃər] n. гасі́льнік -а *m.* (*агню́, сьвятла́*)

extirpate [ˈekstərpeɪt] v.t. 1. выкараня́ць, звó́дзіць, вывó́дзіць, зьнішча́ць. 2. вырыва́ць з ко́ранем

extol [ɪkˈstoʊl] or **extoll** v.t. усхваля́ць, узно́сіць да не́ба

extort [ɪkˈstɔ:rt] v.t. 1. вымага́ць, вымуша́ць (*гро́шы, абяца́ньне*). 2. абдзіра́ць; браць ха́бар

extortion [ɪkˈstɔ:rʃən] n. 1. вымага́ньне сі́лай *ці* пагро́замі (*гро́шай, абяца́ньня*). 2. абдзіра́ньне, ха́барніцтва

extortionate [ɪkˈstɔ:rʃənət] adj. 1. вымага́льніцкі. 2. празьме́рна вялі́кі, зана́дта высо́кі (*пра цану́*)

extortioner [ɪkˈstɔ:rʃənər] or **extortionist** [ɪkˈstɔ:rʃənɪst] n. 1. вымага́льнік -а *m.* 2. абдзіра́льщік -а *m.*

extra [ˈekstrə] – adj. бо́льшы, ле́пшы як звыча́йна; асабліва́ты; дадатко́вы, э́кстра: ***extra pay*** дадатко́вая пла́та

– n. 1. дада́так -ку *m.* 2. спэцыя́льнае выда́ньне газэ́ты, дада́так -ку *m.*

– adv. 1. дадатко́ва. 2. незвыча́йна, асабліва: ***extra good quality*** асабліва до́брая я́касьць; ***extra strong*** асабліва мо́цны

extract [ɪkˈstrækt] – v.t. 1. вырыва́ць (*зуб*), выця́гваць; дабіва́цца (*сло́ва пра́ўды, прызна́ньня*). 2. здабыва́ць (*жале́за, ву́галь*). 3. вымуша́ць *pf.* (*доўг*). 4. выціска́ць (*сок*). 5. рабіць вы́цягі з кні́гі, выбіра́ць пры́клады. 6. Math. здабыва́ць ко́рань

– n. [ˈekstrækt] 1. ўрыўвак -ўку *m.*, вы́цяг -у *m.* (*з тэ́ксту*). 2. экстра́кт -у *m.*

extraction [ɪkˈstrækʃən] n. 1. вырыва́ньне *n.* 2. пахо́джаньне *n.*: ***of Belarus(i)an extraction*** белару́скага пахо́джаньня

extradite [ˈekstrədaɪt] v.t. выдава́ць (*злачы́нца друго́й дзяржа́ве*)

extradition [ˌekstrəˈdɪʃən] n. вы́дача, экстрады́цыя *f.*

extraneous [ɪkˈstreɪnɪəs] adj. чужы́; які́ прыйшо́ў зво́нку; пабо́чны, во́нкавы: ***extraneous remark*** пабо́чная заўва́га, яка́я не але́жыць да тэ́мы

extraordinary [ɪkˈstrɔ:rdənerɪ] adj. 1. ва́рты ўва́гі, выда́тны; незвыча́йны. 2. надзвыча́йны: ***an envoy extraordinary*** надзвыча́йны і паўнамо́цны пасо́л, пасла́ньнік -а *m.*

extravagant [ɪkˈstrævəgənt] adj. 1. марнатра́ўны, экстравага́нтны. 2. фантасты́чна абсу́рдны; недарэ́чны; перабо́льшаны; празьме́рна, зана́дта вялі́кі (*пра цану́*)

extreme [ɪkˈstri:m] – adj. 1. скра́йні, экстрэма́льны; надзвыча́йны; радыка́льны: ***extreme measures*** радыка́льныя за́хады. 2. найдале́йшы, найбо́льш адда́лены (*ад це́нтру*). 3. апо́шні (*надзе́я*)

– n. 1. скра́йнасьць *f.*; скра́йняя супярэ́чнасьць: ***Love and hate are two extremes of feeling*** Каха́ньне і няна́вісьць — дзьве скра́йнія пачуцьцёвыя супярэ́чнасьці. 2. найвышэ́йшая ступе́нь: ***in/to the extreme*** у (да) найвышэ́йшай ступе́ні. 3. Math. кра́йнія чле́ны (*прапо́рцыі*)

• ***go to the extremes*** упада́ць у скра́йнасьць

extremely [ɪkˈstri:mlɪ] adv. ве́льмі, надзвыча́йна, скра́йне

extremity [ɪkˈstremətɪ] n., pl. **-ties** 1. канец -ца́ *m.*, край -ю *m.* (канец). 2. скра́йняя патрэ́ба, бяда́ *f.* 3. скра́йнасьць (*у пагля́дах*); скра́йняя неабхо́днасьць

• ***extremities*** канцаві́ны, кане́чнасьці

extrinsic [ekˈstrɪnsɪk] adj. 1. неўласьці́вы. 2. во́нкавы, пастаро́ньні

extrude [ɪkˈstru:d] – v.t. выштурхваць, выпіха́ць, выціска́ць

– v.i. выдзяля́ць

exuberance [ɪgˈzu:bərəns] n. 1. бага́ццё *n.*, пы́шнасьць: ***an exuberance of tropic vegetation*** пы́шнасьць трапі́чнае расьлі́ннасьці. 2. збы́так -ку *m.*, празьме́рнасьць *f.*; даста́так -ку *m.*, паўната́ *f.* (*пачуцьця́*). 3. бу́рны, празьме́рны вы́бух (*ра́дасьці*)

exuberant [ɪgˈzu:bərənt] adj. 1. бага́ты; шчо́дры; квітне́ючы (*пра здаро́ўе*): ***an exuberant welcome*** шчо́драе прыймо́, віта́ньне. 2. густы́, пы́шны, бу́йны (*пра расьлі́ннасьць*)

exude [ɪgˈzu:d] v. 1. выступа́ць, паце́ць (*пра пот*); сачы́цца (*пра ваду́*). 2. выдзяля́цца (*пра ва́дкасьць*), выдзяля́ць

exult [ɪgˈzʌlt] v.i. мо́цна ра́давацца, трыюмфава́ць

exultance [ɪgˈzʌltəns] or **exultancy** [ɪgˈzʌltənsɪ] n. вялі́кая ра́дасьць, трыю́мф -у *m.*

exultant [ɪgˈzʌltənt] adj. ра́дасны, вясёлы; трыюмфа́льны

eye [aɪ] – n. 1. во́ка *n.*, *pl.* во́чы: ***He has blue eyes*** У яго́ сі́нія во́чы; ***a black eye*** падбі́тае во́ка, сіня́к пад во́кам; ***to close one's eyes*** заплю́шчыць во́чы; ***to squint one's eyes*** прыплю́снуць во́чы. 2. а) назіра́льнасьць *f.* б) здо́льнасьць ба́чыць; зрок -у *m.*: ***to have an eye for color*** до́бра разьбіра́ць ко́леры. 3. по́зірк, по́гляд -у *m.* 4. гле́дзішча *n.*; погля́д -у *m.*: ***in the eyes of the law*** з гле́дзішча пра́ва. 5. во́чка *n.* (*на клу́бнях бу́льбы*). 6. ву́шка *n.* (*го́лкі*). 7. во́ка (*урага́ну*) – v.t. 1. глядзе́ць; паглада́ць, пазіра́ць. 2. пі́льна прыглада́цца
• ***eye and hook*** га́фтачка й га́плік
• ***eye for an eye*** во́ка за во́ка
• ***keep an eye on*** а) наглада́ць, даглада́ць; сачы́ць за ...
• ***make eyes at*** стро́іць во́чкі, каке́тліва паглада́ць
• ***shut one's eyes to*** заплю́шчваць во́чы на што-н., не зварача́ць ува́гі
• ***with one's eyes open*** з адкры́тымі вачы́ма, сьве́дамы ры́зыкі і вы́ніку

eyeball [ˈaɪbɔ:l] n. во́чны я́блык

eyebrow [ˈaɪbraʊ] n. бры́во́ *n.*

eyeglass [ˈaɪglæs] n. 1. лі́нза *f.*, мано́кль -я *m.* 2. акуля́р -а *m.* (*мікраско́па, тэлеско́па*)

eyeglasses акуля́ры *pl.*

eyehole [ˈaɪhoʊl] n. 1. Anat. вачні́ца *f.* 2. во́чка *n.* (*і ў вяза́ньні*). 3. назіра́льная шчы́ліна

eyelash [ˈaɪlæʃ] n. ве́я, ве́йка *f.*

eyelet [ˈaɪlət] n.1. ву́шка *n.*; пятля́, пяце́лька *f.* (*для гу́зікаў*); дзі́рка *f.* (*для шнуро́вак*). 2. во́чка *n.*

eyelid [ˈaɪlɪd] n. паве́ка *f.*

eye shadow це́ні для паве́каў

eyeshot [ˈaɪʃɑ:t] n. по́ле зро́ку: ***out of eyeshot*** па-за по́лем зро́ку; ***in eyeshot*** у по́лі зро́ку, як во́кам кі́нуць

eyesight [ˈaɪsaɪt] n. 1. зрок -у *m.* 2. по́ле зро́ку

eye socket вачні́ца *f.*

eyesore [ˈaɪsɔ:r] n. не́шта, што рэ́жа во́ка, на што непры́емна глядзе́ць (*напр., ку́ча сьмяцьця́*)

eyetooth [ˈaɪtu:θ] n., pl. **-teeth** во́чны зуб

eyewitness [ˈaɪˌwɪtnəs] n. навао́чны сьве́дка

F

F, f [ef] n., pl. **F's , f's** 1. *шо́стая лі́тара анге́льскага альфабе́ту*. 2. найніжэ́йшая шко́льная адзна́ка (*ве́льмі дрэ́нна*). 3. Mus. фа (*но́та*)

fable ['feɪbəl] – n. 1. ба́йка *f.* 2. вы́думка *f.*; вы́мыслел -лу *m.* 3. міт -у *m.*, леге́нда *f.*

– v. 1. пісáць *або́* раскáзваць бáйкі. 2. казáць няпрáўду, маніць

fabric ['fæbrɪk] n. 1. тканíна *f.*, матэрыя́л -у *m.* 2. структу́ра *f.*: ***financial fabric*** фінáнсавая структу́ра

• ***fabrics*** мануфактýра *f.*

fabricate ['fæbrɪkeɪt] v.t. 1. будавáць; вырабля́ць, фабрыкавáць. 2. зьбірáць машы́ну (*складáць з гато́вых ча́стак*). 3. выдумля́ць, хлусíць. 4. падрабля́ць (*дакумэ́нты*)

fabrication [ˌfæbrɪ'keɪʃən] n. 1. збо́рка (*аўтамабі́ляў*); вы́раб -у *m.*, выраблянь не *n.*; ствараньне *n.* 2. вы́думка *f.*, прыу́маная гісто́рыя, мана́, адгаво́рка *f.*

face [feɪs] – n. 1. твар -у *m.*, аблíчча *n.* 2. вы́раз твáру. 3. грымáса *f.*: ***to make faces at*** перадражнíваць, крывíць твар. 4. во́нкавы вы́гляд. 5. пярэ́дняя чáстка; до́бры, прáвы бок (*тканíны*); павéрхня *f.*: ***the face of a clock*** цыфэрбля́т гадзíньніка. 6. фасáд -а *m.*

– v. 1. стаяць твáрам, стаяць пéрад *кім-чым*: ***the problem that faces us*** праблéма, якáя стаíць пéрад намí. 2. зварачáцца, быць зьвéрнутым у якí-н. бок; выхóдзіць: ***My windows face the sea*** Маé вóкны выхóдзяць на мóра; ***our house faces north*** наш дом зьвéрнуты на пóўнач. 3. адвáжна сустракáць, супрацьстаяць (*вóрагу, цяжкасьцям*): ***to face the facts*** браць пад увáгу фáкты. 4. абліцóўваць (*дом цэглай*). 5. паліраваць, абтóчваць (*камень*)

• ***face down*** запалóхаць, асадзíць

• ***face to face*** твар у твар

• ***face up to*** адвáжна пастáвіцца (*да цяжкасьцяў, прыкрасьцяў*)

• ***in the face of*** а) пéрад *кім-чым*, у прысýтнасьці *кагó*. б) насýперак, насупóр *чамý*

• ***lose face*** згубíць твар, страціць аўтарытэт

• ***pull a long face*** выглядáць нешчасьлíвым або́ незадавóленым

• ***to one's face*** а) у чыёй-н. прысýтнасьці, б) прóста ў вóчы, шчы́ра, адвáжна

face card карóль, дáма *або́* валéт (*у кáрах*); фігýрная кáрта, карцíнка *f.*

face lift 1. касмэтычнае амаладжэ́ньне твáру. 2. абнаўлéньне фасáду

facet ['fæsɪt] n. 1. грань *f.*; пэры́яд -у *m.* 2. аспэ́кт -у *m.*: ***a facet of his character*** рыса ягóнага харáктару

facial ['feɪʃəl] – adj. 1. твáрны; твáру: ***a facial nerve*** нэрв твáру. 2. для твáру: ***a facial ointment*** мазь для твáру

– n., Informal масáж твáру

facial tissue папяро́вая ху́стачка (*для тва́ру*)

facile ['fæsəl] adj. 1. лёгкі, про́сты. 2. спры́тны, ху́ткі. 3. лаго́дны, рахма́ны; дабраду́шны, згаво́рлівы

facility [fə'sɪlətɪ] n., pl. **-ties** 1. лёгкасьць *f.* 2. спрыт -у *m.* 3. абсталява́ньне, прыстасава́ньне *n.* 4. пада́тнасьць, рахма́насьць, згаво́рлівасьць *f.* 5. магчы́масьць, умо́ва *f.*: ***work facilities*** ме́сца для пра́цы

facing ['feɪsɪŋ] n. 1. абліцо́ўка *f.*, абліцо́вачны матэрыя́л. 2. адваро́т -у *m.* (*у суке́нцы, гарні́ту́ры*); матэрыя́л на адваро́ты. 3. Milit. паваро́т -у *m.* (*упра́ва, уле́ва*)

facsimile [fæk'sɪməlɪ] n. факсы́міле, *indecl.* (*дакла́дная ко́пія або́ рэпраду́кцыя*)

fact [fækt] n. 1. факт -у *m.*; акалі́чнасьць *f.*; падзе́я *f.*; зья́ва *f.*: ***scientific facts*** навуко́выя фа́кты. 2. пра́ўда, сапра́ўднасьць *f.*; рэчаі́снасьць, су́тнасьць *f.*: ***the fact is that*** рэч у тым, што
• ***after the fact*** Law пасьля́ ўчыне́ньня злачы́нства
• ***in fact*** or ***as a matter of fact*** у сапра́ўднасьці, фактычна
• ***in point of fact*** сапраўды́; фактычна

faction ['fækʃən] n. 1. фра́кцыя *f.* 2. кліка *f.* 3. сва́рка *f.*; разла́д -у *m.*, нелады́ *pl.*

factor ['fæktər] n. 1. элемэ́нт -у *m.*, істо́тныя абста́віны, фа́ктар -у *m.* 2. Math. мно́жнік -а *m.* 3. аге́нт -а *m.*, камісіянэ́р -а *m.*; пасярэ́днік -а *m.* (*у гандлёвых зьдзе́лках*)

factory ['fæktrɪ] n., pl. **-ries** 1. фа́брыка *f.*, завод -у *m.*: ***chemical factory*** хімі́чны завод. 2. фактóрыя *f.*

faculty ['fækəltɪ] n., pl. **-ties** 1. здо́льнасьць *f.*: ***the faculty of hearing*** здо́льнасьць чуць. 2. наста́ўніцкі, прафэсарскі склад шко́лы. 3. факульта́т, аддзе́л -у *m.* (*ва ўнівэрсыта́це*)

fad [fæd] n. 1. мо́да *f.*; часо́вае захапле́ньне. 2. хо́бі *indecl.*

fade [feɪd] – v.i. 1. бля́кнуць; рабі́цца цьмя́ным (*і пра ўспамі́ны*); выцьвіта́ць; выгара́ць; ліня́ць (*на со́нцы, у мыцьці*). 2. вя́нуць. 3. слабе́ць; зьніка́ць: ***to fade away*** паступо́ва зьніка́ць, замі́ра́ць
– v.t. выпа́льваць (*пра со́нца*), пазбаўля́ць ко́леру: ***sunlight faded the curtains*** со́нца вы́паліла фіра́нкі

fade in v. (*у ра́дыё, кіно́, тэлеба́чаньні*) паступо́ва павялі́чваць сі́лу гу́ку *або́* выра́знасьць выя́вы

fade out v. паступо́ва зьмянша́ць сі́лу гу́ку *або́* выра́знасьць выя́вы

fag [fæg] – v.t. зьнясі́льваць, стамля́ць (*пра́цай*)
– v.i. зьнясі́львацца, стамля́цца
– n. 1. цяжка́я, ну́дная пра́ца. 2. Informal недапа́лак -лка, бычо́к -ка (*цыгары́ты*)

fag II [fæg] n., Sl. гомасэксуалі́ст -а *m.*; го́мік -а *m.*

fail [feɪl] – v.i. 1. цярпе́ць няўда́чу; не ўдава́цца; ***he failed*** ямý не ўдало́ся, ён завалі́ў спра́ву. 2. не става́ць, не хапа́ць; адсу́тнічаць. 3. тра́ціць сі́лы; занепада́ць, слабе́ць; паступо́ва замі́ра́ць. 4. банкрутава́ць. 5. ня здаць экза́мену
– v.t. 1. ня слу́хацца (*ра́ды*). 2. падво́дзіць, расчаро́ўваць. 3. ста́віць ву́чню дрэ́нную адзна́ку; зрэ́зваць на экза́мэне
• ***without fail*** напэ́ўна, беспамылко́ва

failing ['feɪlɪŋ] – n. 1. няўда́ча *f.* 2. сла́басьць *f.*; віна́ *f.*; зага́на *f.*
– prep. 1. без, за недахо́пам: ***failing good weather*** калі́ ня бу́дзе паго́ды. 2. пры адсу́тнасьці: ***failing election*** у выпа́дку няўда́чы ў вы́барах.
– adj. 1. слабы́, кво́лы (*пра здаро́ўе*). 2. яко́га не стае́, не хапа́е; нездавальня́ючы: ***a failing grade*** нездавальня́ючая адзна́ка

failure ['feɪljər] n. 1. няўда́ча *f.*, правá́л -у *m.*, непасьпяхо́васьць *f.*: ***The trip was a failure*** Пае́здка не ўдала́ся; ***a failure of crops*** неўраджа́й -ю *m.* 2. упа́дак

сі́лаў, стра́та *f.*: ***a failure of eyesight*** стра́та зро́ку. 3. банкру́цтва *n.* 4. няўда́чнік -а *m.*, няўда́чніца *f.*

faint [feɪnt] – adj. 1. няя́сны (*ду́мка*), бля́клы, невыра́зны (*ко́лер*). 2. кво́лы, слабы́: ***a faint voice*** кво́лы го́лас. 3. неахво́тны, без запа́лу. 4. бліз кі да непрыто́мнасьці, гато́вы амле́ць. 5. нясьме́лы, баязьлі́вы
– v.i. амле́ць, тра́ціць прыто́мнасьць
– n. непрыто́мнасьць *f.*, самле́ньне *n.*

fainthearted [ˌfeɪnt'hɑ:rtəd] adj. баязьлі́вы, нясьме́лы, нерашу́чы

fair I [fer] – adj. 1. справядлі́вы; сумле́нны, добрасумле́нны; зго́дны з пра́вiламі (*гульня́*): ***a fair judge*** справядлі́вы судзьдзя́. 2. неблагі́. 3. ла́дны: ***a fair sum of money*** ла́дная су́ма гро́шай. 4. сьве́тлы, бляя́вы (*валасы́, ску́ра*). 5. лаго́дны, со́нечны; чы́сты (*пра не́ба*); незапля́млены. 6. прыго́жы; ве́тлівы. 7. разбо́рлівы, выра́зны, чытэ́льны (*по́чырк*)
– adv. 1. справядлі́ва, сумле́нна. 2. про́ста
• ***fair and square*** справядлі́ва й сумле́нна
• ***fair lady*** прыгажу́ня

fair II [fer] n. кірма́ш -у́ *m.*

fairly ['ferli] adv. 1. сумле́нна; справядлі́ва. 2. до́сыць, дава́лі. 3. фактычна; зусі́м, ца́лкам. 4. я́сна, выра́зна (*піса́ць*)

fair-minded [ˌfer'maɪndɪd] adj. справядлі́вы, бесстаро́нны, непрадузя́ты, аб'ектыўны

fairness ['fernəs] n. сумле́ннасьць, добрасумле́ннасьць, справядлі́васьць *f.*

fairy ['feri] n., pl. **fairies** фэ́я *f.*

fairy tale 1.ка́зка *f.* 2. вы́думка, небылі́ца *f.*

faith [feɪθ] n. 1. ве́ра *f.*; дове́р -у *m.* 2. рэлі́гія *f.* 3. ве́рнасьць, адда́насьць, ляя́льнасьць *f.*
• ***in bad faith*** несумле́нна, з дрэ́ннай ду́мкай
• ***in good faith*** сумле́нна, шчы́ра
• ***keep faith*** стрыма́ць абяца́ньне; ве́рыць

faithful ['feɪθfəl] – adj. 1. ве́рны, адда́ны. 2. праўдзі́вы; дакла́дны, акура́тны
– n. ве́рны -ага *m.*, ве́рная *f.*

faithfulness ['feɪθfəlnəs] n. ве́рнасьць, адда́насьць *f.*

fake [feɪk] – v. 1. падрабля́ць, фальшава́ць. 2. ашу́кваць; удава́ць, прыкі́двацца (*хво́рым*)
– n. 1. фальшы́ўка *f.*; падро́бка *f.*; прыкі́дваньне *n.* 2. прытво́рa -ы *m.* & *f.*
– adj. фальшы́вы, падро́блены

falcon ['fælkən] n. со́кал -а *m.*

falconer ['fælkənər] n. сако́льнік -а *m.*

fall [fɔ:l] – v.i., **fell, fallen, -ing** 1. па́даць; сы́пацца, асыпа́цца; апада́ць (*пра лі́сты*). 2. па́даць (*пра валасы́*), апушча́цца, апуска́цца, па́даць (*мара́льна*). 3. гі́нуць, быць забі́тым (*у бі́тве*). 4. па́даць, здава́цца: ***The fort fell to the enemy*** Форт зда́ўся во́рагу. 5. упада́ць у стан: ***to fall asleep*** засну́ць; ***to fall in love*** закаха́цца. 6. наставáць, надыхо́дзіць, пачына́цца: ***when night fell*** калі наста́ла ноч. 7. прыпада́ць, выпада́ць: ***Christmas fell on Sunday this year*** Сёлета Каля́ды прыпада́юць на нядзе́лю. 8. зьніжа́цца: ***prices fall*** цэ́ны па́даюць. 9. дзялі́цца: ***The story fell into five parts*** апавяда́ньне дзе́ліцца на пяць ча́стак. 10. упада́ць (*пра раку́*)
– n. 1. упа́дак -ку *m.* (*і мара́льны*). 2. падзе́ньне *n.* 3. зьніжэ́ньне *n.* (*цэ́наў, ці́ску*). 4. пака́тасьць *f.*, спад -у *m.* 5. вадаспа́д -у *m.* 6. во́сень *f.*
– adj. во́сенскі
• ***fall across*** or ***among*** выпадко́ва сустрэ́цца, натыкну́цца, наско́чыць на *каго́*
• ***fall apart*** распада́цца, разва́львацца
• ***fall behind*** адстава́ць, заставáцца ззаду
• ***fall due*** падляга́ць вы́плаце (*пра доўг*)
• ***fall heir to*** атрыма́ць у спа́дчыне
• ***fall in*** а) выпадко́ва спатка́цца. б) згаджа́цца, саступа́ць. в) ува́львацца; зава́львацца

• ***fall off*** а) зьлятáць, звáльвацца. б) адпадáць, адыхóдзіць. в) зьмяншáцца, паслабля́цца
• ***fall on*** нападáць
• ***fall out*** выпадáць
• ***fall short (of)*** быць мéншым (*за што-н.*), не ставáць
• ***fall through*** праваáльвацца
• ***fall under*** а) падпадáць (*пад уплы́ў*). б) налéжаць да грýпы
• ***fall upon*** кíнуцца, напáсьці на *кагó-што*

fallacy [ˈfæləsi] n., pl. **-cies** памы́лка *f.*; памылкóвая дýмка, памылкóвы пагля́д

fallout [ˈfɔ:laʊt] n. радыёакты́ўныя апáдкі *абó* пыл

fallow [ˈfælou] – adj. 1. папáрны (*пра пóле*): ***fallow field*** папáр. 2. Informal неразьвíты, бязьдзéйны (*рóзум*)
– n. папáр -у *m.*
– v.t. арáць пад папáр, кідáць пóле пад папáр

falls [fɔ:lz] n., pl. вадаспáд -у *m.*

false [fɔ:ls] – adj. 1. фальшы́вы; няпráвільны; памылкóвы. 2. ілжы́вы, хлусьлíвы (*сьвéдчаньне*). 3. фальшы́вы (*нóта*); нявéрны, няшчы́ры (*ся́бра*). 4. ашукáнскі (*сыгнáл*), махля́рскі (*вагá*). 5. падрóблены, штýчны (*дыямэ́нт*)
– adv. фальшы́ва; ілжы́ва; няшчы́ра; штýчна
– v. фальшы́віць (*у ігры́*), падрабля́ць

falsehood [ˈfɔ:lshʊd] n. 1. фальшы́васьць *f.* 2. хлушэ́ньне, ілгáньне *n.* 3. хлусьня́, манá, ілжá *f.*; фальш -у *m.*

fame [feɪm] n. 1. слáва *f.*; папуля́рнасьць *f.* 2. рэпутáцыя *f.*

familiar [fəˈmɪljər] adj. 1. знаёмы, добра вядóмы: усíм вядóмы; прывы́чны; блíзкі, інты́мны (*ся́бра*). 2. дасьвéдчаны: ***to be familiar with ...*** быць дóбра дасьвéдчаным у *чым*, азнаёмленым з *чым*. 3. неафіцы́йны, сябрóўскі (*дачынéньні*); фамілья́рны. 4. прыры́чаны (*пра жывёліну*)

familiarity [fəˌmɪliˈærəti] n., pl. **-ties** 1. блíзкае знаёмства, вéданьне *n.* 2. фамілья́рнасьць *f.*

family [ˈfæmli] – n., pl. **-lies** 1. сям'я́ *f.* 2. дзéці, нашчáдкі. 3. род -у *m.* 4. знáтнае пахóджаньне. 5. Bot., Zool. сям'я́
– adj. сямéйны; хáтні
• ***family line*** радавóд
• ***family name*** прóзьвішча
• ***family tree*** радавóднае дрэ́ва
• ***in the (a) family way*** у цяжкý, цяжáрная

famine [ˈfæmɪn] n. 1. галадáньне *n.*; галадóўля *f.*; гóлад -у *m.* 2. вялíкі недахóп: ***a coal famine*** вялíкі недахóп вýгалю

famish [ˈfæmɪʃ] – v.t. марыць гóладам
– v.i. 1. быць мóцна галóдным; галадаváць. 2. памірáць з гóладу

famous [ˈfeɪməs] adj. 1. дóбра вядóмы, слáўны, знакамíты. 2. выдáтны; дасканáлы

fan I [fæn] – n. 1. вéер -а *m.* 2. вэнтыля́тар -а *m.* (*у пакóі*). 3. вéялка *f.* (*для збóжжа*)
– v.t. 1. абмáхваць вéерам. 2. разьдзьмýхваць (*агóнь*). 3. вéяць (*збóжжа*)

fan II [fæn] n. Informal 1. энтузія́ст -а *m.*, энтузія́стка *f.*; фанáт -а *m.* 2. Sport заўзя́тар -а *m.*, заўзя́тарка *f.*

fanatic [fəˈnætɪk] – n. фанáтык -а *m.*, фанаты́чка *f.*
– adj. заця́ты; апантáны

fanciful [ˈfænsɪfəl] adj. 1. капры́зны, капры́сьлівы, перабóрлівы. 2. дзівóсны, фантазíйны, пóўны фантáзіі; нязвы́клы, незвычáйны. 3. які́ мáе багáтае ўяўлéньне, з багáтай фантáзіяй: ***a fanciful writer*** пісьмéньнік з багáтай фантáзіяй. 4. уя́ўны, нерэáльны, фантасты́чны: ***a fanciful story*** фантастычнае апавядáньне

fancy [ˈfænsi] – n., pl. **-cies** 1. фантáзія *f.*, уяўлéньне *n.* 2. галюцынáцыя *f.* 3. нахíл -у *m.*; схíльнасьць *f.*; сымпáтыя *f.*; упадабáньне *n.*: ***They took a great fancy to each other*** Яны́ мóцна спа-

дабáліся аднó аднамý. 4. капрыс́ьлівасьць *f.*, капрыз -у *m.*
– v.t. 1. уяўля́ць. 2. меркава́ць, ду́маць. 3. любíць; падаба́цца
– adj. 1. аздóбны, аздóблены, прыбра́ны; мóдны. 2. няпрóсты; фігу́рны: ***fancy skating*** адвóльнае ката́нне на канька́х. 3. спэцыя́льна гадава́ны (*фрукт, жывёліна*). 4. уя́ўны; вы́думаны; фантасты́чны

fancy ball маскара́дны баль

fancy dress шыкóўная адзéжына; маскара́дны ўбор

fancy goods галянтэрэ́я

fancywork ['fænsɪwɜ:rk] n. вы́шыўка *f.*; вязáньне *n.*

fang [fæŋ] n. 1. ікл|óл -лá *m.* 2. ядавíты зуб (*у зьмéяў*). 3. завóстраная чáстка (*зуб відэ́льца*)

fantastic [fæn'tæstɪk] adj. 1. дзівóсны; дзíўны, незвычáйны. 2. эксцэнтры́чны. 3. фантасты́чны; нерэáльны. 4. Informal неверагóдна дóбры (хýткі, высóкі)

fantasy ['fæntəsi] n., pl. **-sies** 1. уяўлéньне *n.*, фантáзія *f.* 2. капры́з -у *m.* 3. Mus. фантáзія *f.*

far [fɑ:r] – adj. **farther, farthest** 1. далёкі. 2. даўгí: ***a far journey*** далёкае падарóжжа. 3. другí, супрацьлéжны, супрацьлéглы: ***a far bank*** супрацьлéглы бéраг
– adv. 1. далёка: ***far away*** далёка, удáлеч; ***far from*** вóддаль; ***far into the night*** пóзна ўнóчы; ***far into the ground*** глыбóка ў зямлю́. 2. (*вéльмі*) шмат; куды́: ***far better*** куды́ лéпшы
• ***as far as*** а) аж да. б) накóлькі: ***as far as I know*** накóлькі я вéдаю
• ***by far*** шмат, знáчна
• ***far and near*** усю́ды
• ***far be it from me*** не хачу́; нізавóшта
• ***far from it*** зусíм не; анí, ні ў я́кім рáзе
• ***from far*** здалёку
• ***how far*** дакýль; як далёка
• ***so far*** дагэ́туль; датýль
• ***so far as*** накóлькі; да тагó, што
• ***so far so good*** пакýль што ўсё дóбра

farce [fɑ:rs] n. 1. фарс -у *m.* (*тэáтр*). 2. пасьмéшышча *n.*, камэ́дыя *f.*

fare [fer] – n. 1. плáта за праéзд (*аўтóбусам, цягнікóм*). 2. пасажы́р (*аўтóбуса, цягнікá*). 3. éжа *f.*, харч: ***a daily fare*** штодзённая éжа; ***bill of fare*** мэню́, *indecl.*
– v.i. 1. éсьці, харчавáцца: ***He fares well*** ён дóбра харчýецца. 2. вéсьціся: ***he is faring well in school*** ямý дóбра йдзé навýка. 3. давóдзіцца ***It will fare hard with the thief, if ...*** Злóдзею ця́жка давядзéцца, калí ...

Far East Далёкі Ўсхóд

farewell [ˌfer'wel] – interj. 1. бывáй здарóў, бывáйце здарóвы! 2. бывáй, бывáйце! Шчасьлíва! Усягó дóбрага!
– n. разьвітáньне *n.*
– adj. разьвітáльны; апóшні

farfetched [ˌfɑ:r'fetʃt] adj. наця́гнуты; ненатурáльны, штýчны: ***a farfetched comparison*** наця́гнутае параўнáньне

farm [fɑ:rm] – n. 1. гаспадáрка *f.*, фáрма, фэ́рма *f.*; хýтар -у *m.*: ***a dairy farm*** малóчная фэ́рма. 2. гадавáльнік -у *m.*: ***an oyster farm*** гадавáльнік вýстрыцаў
– v.t. 1. абрабля́ць, апрацóўваць зямлю́, здавáць у арэ́нду (*зямлю́*), давáць у нáймы (*рабóтнікаў*)
– v.i. займáцца земляробствам, быць земляробам

farmer ['fɑ:rmər] n. земляро́б, фáрмэр -а *m.*

farm hand наня́ты рабóтнік на сéльскай гаспадáрцы, пáрабак -ка *m.*

farm house ['fɑ:rmhaʊs] n. жылы́ дом на хýтары

farmland ['fɑ:rmlænd] n. вóрная зямля́ й пáша *абó* паплавы́

farmstead ['fɑ:rmsted] n. фальвáрак -ка *m.*; фáрма з гаспадáрчымі будынкамі

far-off [ˌfɑ:r'ɔ:f] adj. далёкі

far-reaching [ˌfɑ:r'ri:tʃɪŋ] adj. далекася́жны

far-seeing [ˌfɑ:rˈsi:ɪŋ] adj. 1. дальнабáчны, празóрлівы, прадбáчлівы. 2. дальназóркі

farsighted [ˌfɑ:rˈsaɪtəd] adj. 1. дальназóркі. 2. дальнабáчны, празóрлівы, прадбáчлівы

farther [ˈfɑ:rðər] adj. *вышэ́йшая ступе́нь ад* **far** 1. далéйшы. 2. больш, дадаткóвы: ***Do you need farther help?*** Ці патрэ́бна вам далéйшая дапамóга?

farthest [ˈfɑ:rðɪst] – adj. *найвышэ́йшая ступе́нь ад* **far** 1. найдалéйшы. 2. найдаўжэ́йшы: ***the farthest distance*** найдалéйшая адлéгласьць
– adv. 1. найдалéй. 2. вéльмі далёка

farthing [ˈfɑ:rðɪŋ] n. 1. Brit. фáртынг -а *m.* (*1/4 пэ́нса*). 2. дрóбязь *f.*: ***it's not worth a farthing*** грóша ня вáрта

fascinate [ˈfæsɪneɪt] v.t. 1. захапля́ць. 2. зачарóўваць

fascinating [ˈfæsɪneɪtɪŋ] adj. захапля́льны; чарóўны, панáдны

fascination [ˌfæsɪˈneɪʃən] n. 1. захаплéньне, ачараванáньне *n.* 2. чарóўнасьць; панáднасьць, прывáбнасьць *f.*

fascism [ˈfæʃˌɪzəm] n. фашы́зм -у *m.*

fascist [ˈfæʃɪst] – n. фашы́ст -а *m.*
– adj. фашы́сцкі, фашыстóўскі

fashion [ˈfæʃən] – n. 1. спóсаб -у *m.*; манéра *f.*; узóр -у *m.*: ***after my fashion*** па-мóйму; ***after the fashion of*** на ўзóр *чаго́* 2. мóда *f.*: ***in (the) fashion*** мóдны; ***out of fashion*** нямóдны, састарэ́лы. 3. фасóн -у, кроі́й -ю *m.*, фóрма *f.*; узóр -у *m.*
– v.t. 1. рабíць; мадэляваáць, фармаваáць. 2. прыстасóўваць
• ***after*** or ***in a fashion*** да пэ́ўнай ступéні; сяк-так
• ***set the fashion*** увóдзіць мóду
• ***something of that fashion*** нéшта накштáлт тагó

fashionable [ˈfæʃənəbəl] – adj. 1. мóдны: у мóдзе. 2. сьвéцкі, які́ трымáецца мóды
– n. мóднік -а *m.*

fast I [fæst] – adj. 1. шпáркі, бóрзды, хýткі: ***my watch is fast*** мой гадзíннік сьпяшáецца. 2. мóцны: ***to take a fast hold of something*** мóцна ўхапíцца за што-н. 3. які́ мóцна трымáецца, ня бля́кне (*пра кóлер*). 4. легкадýмны, фрывóльны; шалапýтны: ***He led a fast life*** Ён вёў шалапýтнае жыцьцё. 5. вéрны: ***fast friend*** вéрны прыя́цель
– adv. 1. шпáрка, бóрзда, хýтка. 2. мóцна; шчы́льна; пэ́ўна: ***The baby is fast asleep*** Дзіця́тка мóцна сьпіць. 3. пасьпéшна, безраздýмна: ***to live fast*** марнатрáвіць жыцьцё
• ***play fast and loose*** казáць аднó, а рабíць другóе; быць няшчы́рым *абó* ненадзéйным

fast II [fæst] – v.i. пасьціцьь, пóсьнікаваць
– n. пост -у *m.*

fasting [ˈfæstɪŋ] n. пост -у *m.*

fasten [ˈfæsən] v.t. 1. прымацóўваць, прывя́зваць, зьвя́зваць; сашчэ́пліваць (*папéры*); сашрубóўваць. 2. сьціскáць (*рýкі, зýбы*). 3. зачыня́ць; замыкáць; зашпіля́ць : ***to fasten a door*** зашчапíць дзьвéры; ***to fasten a blouse*** зашпілíць блю́зку

fastener [ˈfæsənər] n. 1. зáсаўка *f.* (*у дзьвярáх*), завáла *f.* 2. (*вінтавáя*) защіскáчка *f.*; замацавáльнік -а, кля́мlар -ра *m.* 3. сашчэ́пка *f.* (*для папéраў*)

fastidious [fæˈstɪdiəs] adj. 1. патрабавáльны; перабóрлівы. 2. вы́танчаны: ***a fastidious mind*** or ***taste*** вы́танчаны рóзум абó густ

fastidiousness [fæˈstɪdiəsnəs] n. 1. патрабавáльнасьць *f.* 2. вы́танчанасьць *f.*

fat [fæt] – n. 1. тлушч -у *m.*; тук -у *m.*; сáла *n.* 2. сы́тасьць, тлýстасьць *f.*
– adj. 1. тлýсты (*мя́са*). 2. урадлíвы (*зямля́*). 3. выгóдны, дахóдны (*прáца*). 4. таўсты́, сы́ты, пóўны, глáдкі. 5. багáты. 6. тупы́, дурны́
– v.t. 1. адкóрмваць, выкóрмваць, адпáсвасць
– v.i. сыцéць, рабíцца глáдкім (*пра жывёлу*)

fatal [ˈfeɪtəl] adj. 1. сьмяротны: ***fatal accident*** сьмяротны вы́падак. 2. згýб-

ны. 3. ва́жны; вырашáльны; накана-ва́ны, су́джаны, фата́льны

fatality [feɪˈtæləti] n., pl. **-ties** 1. сьмяро́тны вы́падак, сьмерць *f.* 2. згу́бнасьць, сьмяро́тнасьць *f.* 3. наканава́насьць, фата́льнасьць *f.*

fate [feɪt] – n. 1. кон -у *m.* 2. наканава́ньне *n.* 3. до́ля *f.*, лёс -у *m.* 4. сьмерць *f.*, згу́ба *f.*, гі́бель *f.*
– v.t. наканóўваць

father [ˈfɑːðər] – n. 1. ба́цькa -і *m.*; про́дак -ка *m.* 2. айц|е́ц -ца́ *m.* (*фо́рма зваро́ту да сьвятара́*). 3. ствара́льнік -а, тво́рцa -ы *m.*; правады́р -а́ *m.*
– v. 1. спараджа́ць, быць ба́цькам. 2. ствара́ць

fatherhood [ˈfɑːðərhʊd] n. бацько́ўства *n.*

father-in-law [ˈfɑːðərənˌlɔː] n., pl. **fathers-in-law** сьвёкlар -ра *m.* (*му́жаў ба́цька*); це́сьць -я *m.* (*жо́нчын ба́цька*)

fatherland [ˈfɑːðərlænd] n. ба́цькаўшчына, айчы́на *f.*

fatherly [ˈfɑːðərli] – adj. бацько́ўскі
– adv. па-бацько́ўску

fatigue [fəˈtiːg] – n. змо́ра *f.*; сто́ма, сто́мленасьць, змо́ўчанасьць *f.*
– v.t. стамля́ць; му́чыць, мары́ць
– v.i. стамля́цца, му́чыцца; мары́цца

fatling [ˈfætlɪŋ] n. ко́рмнік -а *m.*; мала-да́я жывёліна, адко́рмленая на мя́са

fatness [ˈfætnəs] n. 1. сы́тасьць, тлу́стасьць *f.* 2. урадлі́васьць (*гле́бы*)

fatten [ˈfætən] – v.t. 1. адко́рмваць, выко́рмваць (*жывёлу*), ту́чыць. 2. угно́йваць (*раллю́*)
– v.i. сыце́ць

fattened [ˈfætənd] adj. адко́рмлены

fatty [ˈfæti] – adj. 1. тлу́сты. 2. тлу́шчавы
– n. таўсту́н -а́ *m.*, таўсту́ха *f.*; гла́дкая жывёліна

faucet [ˈfɔːsɪt] n. (*вадаправо́дны*) кран -у *m.*

fault [fɔːlt] – n. 1. недахо́п -у *m.*, зага́на *f.*; брак -у *m.*: ***to find fault with*** знахо́дзіць зага́ну, пярэ́чыць чаму́-н., крытыкава́ць. 2. памы́лка, хі́ба *f.* 3. віна́ *f.*; правíна *f.*; злачы́нства *n.* 4. Geol. зрушэ́ньне *n.*, зрух -у *m.*
– v.i. 1. Geol. зру́хвацца, зьмяшча́цца (*пра го́рныя паро́ды*). 2. памыля́цца
– v.t. 1. Geol. 1. выклі́ка́ць зрушэ́ньне. 2. пярэ́чыць; крытыкава́ць
• ***at*** or ***in fault*** вінава́ты; няпра́вільны, які ня ма́е ра́цыі
• ***to a fault*** зашма́т, зана́дта, празьме́рна, залі́шне: ***generous to a fault*** залі́шне шчо́дры

faultfinder [ˈfɔːltˌfaɪndər] n. прычэ́пa, прыдзі́ра *m. & f.*; крытыка́н -а *m.*

faultfinding [ˈfɔːltˌfaɪndɪŋ] – n. нарака́ньне, крытыкава́ньне *n.*, кры́тыка *f.*
– adj. прыдзі́рлівы, прычэ́плівы, які́ крытыку́е

faulting [ˈfɔːltɪŋ] n., Geol. зрушэ́ньне *n.*, скіды *pl. only*

faultless [ˈfɔːltləs] adj. 1. беззага́нны, бездако́рны. 2. беспамылко́вы; бясхі́бны

faulty [ˈfɔːlti] adj. зага́нны, які́ ма́е недахо́пы; памылко́вы, няпра́вільны; няспра́ўны

favor, Brit. **favour** [ˈfeɪvər] – n. 1. ла́скa, паслу́га *f.*: ***Will you do me a favor?*** Зрабе́це мне ла́ску; ***to be out of favor*** быць у няла́сцы. 2. ухвале́ньне, прыхі́льнасьць, зго́да: ***to look with favor on*** ухваля́ць, быць зго́дным на *што*. 3. падару́нак *m.*, па́мятка *f.*
– v.t. 1. мець ла́ску, быць ласка́вым: ***Favor us with a song*** Бу́дзь ласка́вы, засьпява́й нам. 2. спрыя́ць, ста́віцца з прыхі́льнасьцю. 3. ухваля́ць, пагаджа́ць: ***We favor your plan*** Нам падаба́ецца ваш плян. 4. падтрымо́ўваць, стая́ць на чыі́м-н. баку, стая́ць за; дапамага́ць *каму́-чаму́*
• ***in favor of*** а) быць прыхі́льным, стая́ць за *каго́-што*. б) на карысьць, у карысьць: ***to write a cheque in favor of*** вы́пісаць чэк на чыё-н. імя́

favorable, Brit. **favourable** [ˈfeɪvərəbəl] adj. 1. прыхі́льны. 2. спрыя́льны, зру́чны, карысны: ***a favorable wind*** спадаро́жны ве́цер. 3. які́ абяца́е *або́* прадвяшча́е до́брае

favorite, Brit. **favourite** [ˈfeɪvrət] – adj. улюбёны, аблюбава́ны

– n. 1. улюбёнlец -ца *m.*, улюбёнка *f.*; пястýн пестунá *m.*, пястýха *f.* 2. фаварыт -а *m.*

favoritism, Brit. favouritism ['feɪvrəˌtɪzəm] n. фаварытызм -у *m.*

fawn I [fɔ:n] – n. 1. казýля, маладáя кózачка. 2. жóўта-бýры кóлер
– adj. сьвéтла жóўта-бýры
– v.t. нарадзíць, прывéсьці казьлянё

fawn II [fɔ:n] v.i. 1. падмáзвацца, падлíзвацца, падхалíмнічаць. 2. лáшчыцца (*пра сабáку*)

fear [fɪr] – n. 1. страх -у *m.* 2. небясьпéка *f.*; бóязь *f.*: ***in fear of one's life*** бóязь за сваё жыцьцё. 3. страх з глыбóкай пашáнай
– v.t. баяцца, непакóіцца: ***to fear for one's safety*** непакóіцца за сваю бясьпéку
• ***without fear or favor*** бесстаróнна, справядлíва

fearful ['fɪrfəl] adj. 1. страшны, страшны́. 2. пóўны стрáху, у стрáху

fearless ['fɪrləs] adj. бясстрáшны; адвáжны, сьмéлы

fearlessness ['fɪrləsnəs] n. бясстрáшнасьць, адвáга, сьмéласьць *f.*

feasible ['fi:zəbəl] adj. 1. зьдзяйсьня́льны, рэáльны. 2. магчы́мы, праўдападóбны. 3. адпавéдны

feast [fi:st] n. 1. бясéда *f.*, банкéт -у *m.* 2. багáты абéд. 3. фэст -у *m.* (*рэлігíйнае сьвя́та ці ўрачы́стасьць*)

feat [fi:t] – n. 1. высóкі ўчы́нак. 2. дасягнéньне *n.*; спрыт -у *m.*
– adj. 1. прыдáтны, адпавéдны. 2. спры́тны

feather ['feðər] – n. 1. пярó *n.* (*птушы́нае*), *pl.* пёры, *coll.* пéр'е *n.*; пяры́на, пяры́нка *f.* (*аднó пярó*). 2. esp. pl. апярэ́ньне *n.*
– v.t. пакрывáць *абó* ўпрыгóжваць пёрамі

feather-brain adj. пустагалóвы

feather weight – adj. лёгкі, як пяры́нка
– n. лёгкая вагá (*у бóксе*)

feature ['fi:tʃər] – n. 1. асаблíвасьць, характэ́рная ры́са, дэтáль *f.* 2. галóўная чáстка праграмы, асаблíва фільм. 3. галóўны арты́кул у газэ́це *абó* чáсапісе
– v.t. 1. пакáзваць (*на экрáне*); прадстаўля́ць; апíсваць. 2. адвóдзіць асóбнае мéсца ў газэ́це
– v.i. быць характэ́рнай ры́сай чагó-н.
• ***features***, pl. ры́сы твáру (*вóчы, нос, вýшы*), твар

febrifuge ['febrɪfju:dʒ] – n. 1. гарáчкапаніжáльнае *n.* (*лек*). 2. асьвяжáльны напóй
– adj. гарáчкапаніжáльны

February ['febjueri] – n., pl. **-aries** лю́тыага *m.*
– adj. лю́таўскі

feces ['fi:si:z] n., pl. 1. кал -у *m.* 2. адкíды *pl. only*; асáдак -ку *m.*

fed [fed] v. *pt. and pp. of* **feed**

federal ['fedərəl] adj. фэдэрáльны

federate ['fedəreɪt] – v.t. 1. утвары́ць фэдэрáцыю. 2. арганізавáць на фэдэрáльных аснóвах
– v.i. спалучáцца ў фэдэрáцыю
– adj. ['fedərət] спалýчаны ў фэдэрáцыю
– n. удзéльнік фэдэрáцыі

federation [ˌfedə'reɪʃən] n. фэдэрáцыя *f.*, саюз -у *m.*

federative ['fedərətɪv] adj. фэдэрацы́йны

fee [fi:] – n. 1. плáта *f.*; ганарáр -у *m.*: ***an admission fee*** уступнáя плáта. 2. аплáта *f.*
– v.t. 1. плаціць за паслýгу

feeble ['fi:bəl] adj. 1. слабы́, квóлы, хваравíты, нямóцны: ***a feeble old man*** квóлы стары́ чалавéк; ***a feeble resistance*** слабы́ супрацíў. 2. слабы́; няя́сны, невырáзны: ***a feeble cry*** квóлы крык; ***a feeble light*** слабóе сьвятлó

feebleness ['fi:bəlnəs] n. квóласьць, бясьсíльнасьць, нядýжасьць *f.*

feebly ['fi:bli] adv. слáба, квóла

feed [fi:d] – v.t. **feed, feeding** 1. кармíць, харчавáць: ***to feed a baby*** кармíць дзіця́тка. 2. жывíць; распáльваць (*злосьць*). 3. падтрымваць, забясьпéчваць пáлівам, вадóю *ці* сыра-

ві́най: ***to feed kerosene to a lamp*** налі́ць га́зы ў ля́мпу. 4. па́сьвіць (*жывёлу*). 5. уво́дзіць: ***to feed information into a computer*** уво́дзіць інфарма́цыю ў кампу́тар
– v.i. па́сьвіцца (*пра жывёлу*); е́сьці: ***Cows feed on hay*** Каро́вы ко́рмяцца се́нам
• ***I am fed up*** Sl. Мне абры́дла
– n. 1. корм -у *m.*; кармы́ *pl.* 2. Informal е́жа. 3. харчава́ньне *n.*, корме́ньне *n.*

feedback зваро́тная су́вязь

feeder ['fi:dər] n. 1. а) карміцель -я *m.*, карміцелька *f.* б) кармушка (*прыстасава́ньне для кармле́ньня жывёлы, пту́шак*). 2. Electr. фі́дэр -а *m.* (*дрот*). 3. прыто́к (*ракі́*); кана́л -у *m.*

feel [fi:l] **felt, feeling** – v.t. 1. ма́цаць, дакрана́цца: ***Feel how cold my hands are*** Паглядзі́, якія ў мяне́ хало́дныя ру́кі. 2. шука́ць во́бмацкам. 3. адчува́ць. 4. ду́маць, ве́рыць
– v.i. 1. нама́цваць, прама́цваць. 2. чу́цца, адчува́ць сябе́. 3. шкадава́ць, спачува́ць
– n. 1. до́тык -у *m.* 2. адчува́ньне, чуцьцё *n.* 3. пачуцьцё до́тыку
• ***feel like*** хаце́ць, мець ахво́ту *або́* жада́ньне

feeler ['fi:lər] n. шчупле́нь -ня́ *m. або́* шчу́пальца *n.*, ву́сік -а *m.*

feeling ['fi:liŋ] – n. 1. адчува́ньне *n.*: ***a feeling of cold (pain)*** адчува́ньне хо́ладу (бо́лю). 2. пачуцьцё до́тыку. 3. чуцьцё *n.*; ду́мка *f.* 4. пачуцьцё *n.*, эмо́цыя *f.*: ***noble feelings*** высакаро́дныя пачу́цьці. 5. шкадава́ньне, спачува́ньне *n.*
– adj. 1. чульлі́вы, чу́лы; пачуцьцёвы: ***a feeling heart*** чу́лае се́рца. 2. глыбо́ка адчува́ны
• ***hurt someone's feelings*** абра́зіць чыё-н. пачу́цьці

feet [fi:t] n. *pl. of* **foot**
• ***carry*** or ***sweep off one's feet*** а) захапі́ць каго́-н., узбудзі́ць энтузія́зм. б) зрабі́ць вялі́кае ўра́жаньне
• ***stand on one's own feet*** быць незале́жным, стая́ць на сваі́х нага́х

feign [fem] v. 1. прыкі́двацца; сымулява́ць, удава́ць. 2. выдумля́ць; прыду́мваць (*апраўда́ньне*). 3. уяўля́ць (*нерэа́льнае*)

feigned [femd] adj. 1. удава́ны; няшчы́ры. 2. прыду́маны, несапра́ўдны

felicity [fə'lisəti] n., pl. **-ties** 1. шча́сьце *n.*, уда́ча *f.* 2. асало́да *f.*

fell I [fel] v. *p.t. of* **fall**

fell II [fel] – v.t. 1. зьбіва́ць з ног, вали́ць. 2. ре́заць (*дрэ́ва*), сячы́ (*лес*). 3. шыць бяло́знавым швом
– n. 1. спу́шчаныя дрэ́вы ў сэзо́н. 2. бяло́знавае шво

fellage ['felidʒ] n. высяка́ньне *n.* (*дрэваў*), вы́сечка *f.*

felloe ['felou] n. во́бад -а *m., pl.* абады́ (*ко́ла*)

fellow ['felou] – n. 1. чалаве́к -а, хло́пец хлапца́ *m.*: ***old fellow*** дру́жа, стары́ (*у зваро́це*); ***poor fellow*** бядна́к; нябо́га, небара́ка. 2. ся́бра -ы *m.*, тава́рыш -а *m.*, супо́льнік -а *m.*: ***a fellow in misery*** тава́рыш у няшча́сьці. 3. ся́бра навуко́вага тава́рыства *або́* кале́джу
– adj. супо́льны, падо́бны: ***fellow citizens*** суграмадзя́не; ***fellow workers*** супрацо́ўнікі

fellow countryman зямля́к земляка́ *m.*, суайчы́ньнік -а *m.*

fellow feeling 1. спачуцьцё *n.* 2. пачуцьцё супо́льнасьці зацікаўле́ньняў

fellowship ['felouʃip] n. 1. сяброўскасьць, прыя́зьнь *f.* 2. сяброўства *n.*, 3. згуртава́ньне, тава́рыства *n.*, супо́лка *f.*; бра́цтва *n.*, карпара́цыя *f.* 4. стыпэ́ндыя *f.*

felon ['felən] n. злачы́нец -ца, крымінальнік -а *m.*: ***Murderers and thieves are felons*** Забо́йцы і зладзе́і — крымінальнікі

felony ['feləni] n., pl. **-nies**, Law крымінальнае злачы́нства

felt I [felt] v. *p.t. and p.p. of* **feel**

felt II [felt] – n. 1. фэ́тар -ру *m.*; *sing. only.* 2. ля́мец -цу *m.*

– adj. 1. фэ́травы: ***a felt hat*** фэ́травы капялю́ш. 2. ля́мцавы: ***a felt boot*** валёнак -ка *m., pl.* валёнкі

female [ˈfi:meɪl] – n. 1. жанчы́на, дзяўчы́на *f.* 2. са́мка *f.* 3. Bot. жано́чая кве́тка (*яка́я ма́е то́лькі пе́сьцікі*)
– adj. жано́чы: ***a female choir*** жано́чы хор

feminine [ˈfemənɪn] – adj. 1. жано́чы, жано́цкі, даліка́тны: ***feminine intuition*** жано́чая інтуі́цыя. 2. жанчынападо́бны, немужчы́нскі, расьпе́шчаны, кво́лы (*пра мужчы́ну*). 3. Gram. жано́чы род
– n. жано́чы род

femininity [ˌfemə̇ˈnɪnəti] n. 1. жано́цкасьць, жано́часьць. 2. жанчы́ны, жано́чы род

fen [fen] n., Brit. ба́гна, дрыгва́ *f.*, бало́та -а *n.*

fence [fens] – n. 1. плот -у *m.*, за́гарадзь *f.* 2. a) Informal скупшчык *або́* прадаве́ц кра́дзеных рэ́чаў. б) ме́сца, дзе прадаю́цца кра́дзеныя рэ́чы. 3. фэхтава́ньне *n.*
– v.t. 1. абгаро́джваць. 2. адгаро́джваць. 3. абараня́ць; ахо́ўваць; сьцерагчы́
– v.i. 1. фэхтава́ць. 2. Informal ухіля́цца ад адка́заў у дыску́сіі, парыра́ваць

fencing [ˈfensɪŋ] – n. фэхтава́ньне *n.*
– adj. фэхтава́льны: ***fencing foil*** фэхтава́льная шпа́га; ***fencing master*** фэхтма́йстар -ра *m.* (*інстру́ктар фэхтава́ньня*)

fender [ˈfendər] n. 1. крыло́ *n.* (*аўтамабі́ля*) 2. се́тка або́ кра́ты ў каміне

ferment [fərˈment] – v.i. 1. брадзіць; фэрмэнтава́ць. 2. хвалява́цца; узбуджа́цца, распаля́цца
– v.t. 1. выклі́ка́ць браджэ́ньне. 2. выклі́ка́ць хвалява́ньні. 3. распа́льваць, абвастра́ць
– n. [ˈfɜ:rment] 1. фэрмэ́нт -у. 2. браджэ́ньне *n.*, фэрмэнта́цыя *f.* 3. хвалява́ньне, забурэ́ньне *n.*

fermentation [ˌfɜ:rmenˈteɪʃən] n. 1. браджэ́ньне *n.*, фэрмэнта́цыя *f.* 2. хвалява́ньне *n.*; узбу́джанасьць *f.*; хвалява́ньні *pl. only*

fern [fɜ:rn] n. па́параць *f.*

ferny [ˈfɜ:rni] adj. па́паратны, як па́параць; заро́слы па́парацьцю

ferocious [fəˈroʊʃəs] adj. 1. лю́ты; злы. 2. Informal ве́льмі мо́цны, страшны́: ***a ferocious headache*** страшны́ боль галавы́

ferocity [fəˈrɑ:səti] n., pl. **-ties** 1. лю́тасьць *f.*, гне́лў -ву *m.*, разьюшанасьць *f.* 2. зьве́рскі ўчы́нак, зьве́рства *n.*

ferriferous [fəˈrɪfərəs] adj. жале́зісты; які́ ма́е ў сабе́ жале́за, бага́ты на жале́за

ferroconcrete [ˌferoʊˈkɑ:nkri:t] – n. жале́забэто́н -у *m.*
– adj. жале́забэто́нны

ferry [ˈferi] – n., pl. **-ries** 1. перапра́ва *f.*, ме́сца перапра́вы праз раку. 2. паро́м -а *m.* 3. рэгуля́рная авіятра́нспартная слу́жба
– v.t. 1. перавозіць ло́дкай, паро́мам або́ парапла́вам. 2. перавозіць самалётам. 3. рабіць даста́ўкі самалётам
– v.i. пераплыва́ць праз раку́ паро́мам *або́* ло́дкай

ferryboat [ˈferɪboʊt] n. паро́м -у *m.*, ло́дка *або́* вадапла́ў для перавозу праз раку́

fertile [ˈfɜ:rtəl] adj. 1. урадлі́вы (*гле́ба, год*); пло́дны. 2. Biol. апло́днены; апы́лены: ***fertile eggs*** апло́дненыя я́йкі 3. бага́ты; пладаві́ты (*на ідэ́і*); тво́рчы; жыватво́рчы

fertility [fərˈtɪləti] n. 1. урадлі́васьць *f.* 2. пло́днасьць, пладавітасьць *f.* 3. плённасьць, пладаві́тасьць *f.* (*тво́рчая*) 3. пло́днасьць *f.* (*фізы́чная*)

fertilization [ˌfɜ:rtələˈzeɪʃən] n. 1. угно́йваньне, угнае́ньне *n.* 2. апладне́ньне *n.*

fertilize [ˈfɜ:rtəlaɪz] v.t. 1. угно́йваць (*зямлю́*). 2. Biol. апладня́ць

fertilizer [ˈfɜ:rtəlaɪzər] n. угнае́ньне *n.*, гно́й -ю *m.*

fervent [ˈfɜ:rvənt] adj. 1. па́лкі (*пачуцьцё*), палымя́ны, шчы́ры. 2. гара́чы. распа́лены

fervor, Brit. **fervour** [ˈfɜ:rvər] n. 1. гара́чнасьць, палымя́насьць *f.* 2. вялі́кая гарачыня́

fester [ˈfestər] – v.i. 1. гнаі́цца (*пра ра́ну*), гнаі́цца (*пра во́чы*). 2. гнісьці́, гніць. 3. разьвярэ́джвацца (*пра крыўду, боль*) – v.t. 1. выклі́каць гнаёньне *або́* запале́ньне. 2. му́чыць, грызьці́, разьвярэ́джваць (*ра́ну, крыўду*)

festival [ˈfestɪvəl] n. сьвя́та, сьвяткава́ньне *n.*; урачы́стасьць *f.*, фэсты-ва́ль -ю *m.*

festive [ˈfestɪv] adj. сьвятó́чны, урачы́сты; вясёлы, ра́дасны

festively [ˈfestɪvli] adv. па-сьвятó́чнаму, урачы́ста; ра́дасна

festivity [fesˈtɪvəti] n., pl. **-ties** 1. урачы́стасьці. 2. гуля́ньне, заба́ва; весялó́сьць. 3. фэстыва́ль -ю *m.*

fetch [fetʃ] – v.t. 1. прыно́сіць, прывó-зіць (*во́зам, а́ўтам*), прывó́дзіць (*пехато́й*). 2. атры́маць, выручы́ць: ***to fetch a good price*** прада́ць за до́брую цану́. 3. Informal узя́ць; адхапі́ць – v. адшу́кваць і прыно́сіць забі́тую дзічыну́ (*пра саба́ку*)
• ***fetch a breath*** аддыхацца
• ***fetch a groan*** застагна́ць
• ***fetch example*** браць прыклад

fetish [ˈfetɪʃ] n. 1. фэты́ш -у *m.*, стó́дзіва *n.*, і́дал -а *m.* 2. амуле́т, талісма́н -а *m.*

fetter [ˈfetər] – n. 1. кайданы́, кайда́ны *pl. only*; пу́ты *pl. only* (*на но́гі*). 2. усё, што абмяжо́ўвае свабо́ду – v.t. 1. зако́ўваць (*но́гі ў кайданы́*). 2. зьвя́зваць, зьнявó́льваць

fetus [ˈfi:təs] n. зарóд|ак -ку *m.*

feud I [fju:d] – n. 1. варóжасьць (*до́ўгая сьмяро́тная*). 2. сва́рка *f.*; няспы́нныя нелады́, змага́ньне – v.i. сьмяро́тна варагава́ць

feud II [fju:d] n. лен -у *m.*, фэўда́льнае ўлада́ньне, фэўда́льны маёнтак

feudal [ˈfju:dəl] adj. 1. фэўда́льны. 2. які́ варагу́е, варóжы

feudalism [ˈfju:dəlɪzəm] n. фэўда́льны лад, фэўдалі́зм -у *m.*

feudalist [ˈfju:dəlɪst] n. фэўда́л -а *m.*, прыхі́льнік фэўдалізму

fever [ˈfi:vər] – n. 1. гара́чка *f.* 2. ліхама́нка *f.* 3. хварóба: ***scarlet fever*** шкарлятына *f.*; ***typhoid fever*** тыфус, тыф; ***yellow fever*** жóўтая ліхама́нка. 4. захапле́ньне *n.*, аза́рт -у *m.*; мóцнае ўзру́шаньне – v.t. кіда́ць у жар, паліць гара́чкай – v.i. мець гара́чку

fevered [ˈfi:vərd] adj. 1. які́ ма́е гара́чку, з гара́чкай. 2. гара́чкавы, ліхама́нкавы; усхвалява́ны; няўры́мсьлівы

feverish [ˈfi:vərɪʃ] adj. 1. а) які́ ма́е невялі́кую гара́чку. б) у гара́чцы. 2. вы́кліканы гара́чкай, гара́чкавы: ***feverish thirst*** гара́чкавая сма́га. 3. ліхама́нкавы, гара́чкавы; неспако́йны: ***feverish haste*** ліхама́нкавы сьпе́х

few [fju:] – adj. нешматлі́кі, няшма́т, ма́ла: ***His friends are few*** У яго́ няшма́т сяброў; ***in a few words*** ко́ратка, у ко́лькіх сло́вах – n. мала́я ко́лькасьць, ня шмат хто
• ***quite a few***, Informal дово́лі шмат
• ***the few*** ме́ншасьць *f.*

fiancé [fi:ɑ:nˈseɪ] n. нарачо́н|ы -ага *m.*

fiancée [fi:ɑ:nˈseɪ] n. нарачо́ная *f.*

fiasco [fiˈæskou] n., pl. **-cos** or **-coes** по́ўная няўда́ча, права́л -у *m.*

fib [fɪb] – n. хлусьня́ *f.*; мана́, няпра́ўда *f.* (*малава́жная*) – v.i. (**-bb**) хлусіць, маніць, каза́ць няпра́ўду

fiber [ˈfaɪbər] n. 1. валакно́ *n.*; фі́бра *f.*: ***hemp fiber*** канапля́нае валакно́. 2. ні́тка *f.* 3. хара́ктар -у *m.*, нату́ра *f.* (*чалаве́ка*). 4. Bot. то́нкія карэ́нчыкі расьлі́наў

fibered or **fibred** [ˈfaɪbərd] adj. валакні́сты

fiberglass [ˈfaɪbərglæs] n. шкловалакно́ *n.*

fibroid [ˈfaɪbrɔɪd] – adj. валакні́сты, валакні́стае будо́вы – n. род пухлі́ны

fickle [ˈfɪkəl] adj. зьме́нлівы, няўсто́йлівы; наста́лы, капры́зны: ***fickle fortune*** зьме́нлівае шча́сьце; ***a fickle friend*** наста́лы ся́бра

fickleness ['fɪkəlnəs] n. нястáласьць, зьмéнлівасьць *f.*

fiction ['fɪkʃən] n. 1. прóза *f.*, мастáцкая літаратýра, бэлетрыстыка *f.*: ***works of fiction*** рамáны, апóвесьці. 2. выдумка, фантáзія *f.* 3. прыдýманая гістóрыя

fictitious [fɪk'tɪʃəs] adj. 1. несапрáўдны, прыдýманы, уяўлены, фіктыўны. 2. ашукáнскі, хлусьлівы, фальшывы, зьмéнены (*імя́*): ***The criminal used a fictitious name*** Злачы́нец меў выдуманае імя́

fiddle ['fɪdəl] – n. 1. Informal скрыпка *f.*: ***to play second fiddle*** граць другýю скрыпку, адыгрываць другарáдную рóлю. 2. Sl. ашукáнства *n.*, хітрасьць *f.*

– v.i. 1. Informal іграць на скрыпцы. 2. круціць у рукáх: ***The embarrassed boy fiddled with his hat*** Засарóмлены хлапéц мяў у рукáх шáпку

• ***fiddle away*** змарнавáць, прагультáіць

fiddler ['fɪdlər] n. скрыпáч -á *m.*

fiddlestick ['fɪdəlstɪk] n. 1. смык -á *m.* 2. лýхта, драбніца *f.*

fidelity [fɪ'delətɪ] n., pl. **-ties** 1. вéрнасьць, аддáнасьць, ляя́льнасьць *f.* 2. дакладнасьць, старáннасьць *f.* (*у выкóнваньні абавя́зкаў*). 3. дакладная згóднасьць (*як у кóпіі*). 4. дакладнасьць (*інструмэ́нту, рáдыё*)

fidget ['fɪdʒət] – v.i. тýрзацца, неспакóйна круціцца.

– v.t. тýрзаць, нэрвавáць

– n. 1. нэрвóвы неспакóй. 2. мітусьлівы, неспакóйны чалавéк, непасéдла -ы *m. & f.*

fidgety ['fɪdʒətɪ] adj. неспакóйны; непасéдлівы, мітусьлівы

fief [fi:f] n. фэўдáльнае ўладáньне, зямля́, лен -у *m.*

field [fi:ld] – n. 1. пóле *n.*, луг -у *m.* 2. а) пляцóўка *f.* (*спартóвая абó íншая*). б) пóле *n.*, пляц -у *m.*, мéсца *n.*: ***a flying field*** лётнішча; ***the gold fields*** капáльні зóлата; ***the coal fields*** вýгальны басэ́йн. 3. а) пóле бітвы́. б) бíтва *f.* 4. галінá *f.*, пóле дзéйнасьці: ***the field of politics*** галінá палíтыкі

– adj. 1. палявы́: ***field hospital*** палявы́ шпіталь. 2. баявы́: ***a field operation*** баявáя апэрáцыя

• ***take the field*** распачáць бíтву, гульнюó, агітáцыю

field events спабóрніцтва (*у лёгкай атлéтыцы: скóкі, кíданьне*)

field glass or **glasses** палявы́ бінóкль

field marshal фэльдмáршал -а *m.*

field officer штаб-афіцэ́р (*ад маёра да палкóўніка*)

field work, Geol. палявы́я рабóты, разьвéдка; зьбіráньне вéстак (*статы́стыка, вывучэ́ньне грамáдзкай дýмкі*)

fiend [fi:nd] n. 1. нячы́ст|ы -ага *m.*, нячы́сьцік -а *m.*; чорт, чартá *m.*, д'я-бл|ал -ла *m.* 2. Informal чалавéк, які́ ўцягнýўся ў нéшта благóе: ***dope fiend*** наркамáн абó наркóтык -а *m.*, вы́люд|ак -ка *m.* (*лю́ты чалавéк*)

fiendish ['fi:ndɪʃ] adj. чартóўскі; д'я-бальскі, сатанíнскі, вéльмі лю́ты *абó* злы; ліхадзéйны

fierce [fɪrs] adj. 1. дзíкі (*пра зьвярá*). 2. гвалтóўны; шалёны (*вéцер*); бязьлітасны: ***a fierce attack*** гвалтóўны напáд. 3. старáнны, настóйлівы: ***fierce efforts to get ahead*** старáнныя, настóйлівыя намагáньні зрабíць кар'éру. 4. Sl. вéльмі благí, непрыéмны

fieriness ['faɪərɪnəs] n. 1. пáлкасьць *f.* 2. запальчы́васьць, гарáчнасьць *f.*

fiery ['faɪərɪ] adj. 1. распáлены, мóцна нагрэ́ты, гарáчы (*пра печ*). 2. напáлены; агнíсты, бліскýчы (*пра вóчы*): ***a fiery red*** агнíстая чы́рвань. 3. пáлкі, гарáчы: ***a fiery speech*** пáлкая прамóва. 4. гарáчы, запáльчывы: ***a fiery temper*** запáльчывы харáктар. 5. лёгкі на загарáньне (*пра газ*). 6. Med. запáлены струп, бóлька *f.*: ***a fiery sore*** запáленая рáнка

fiesta [fɪ'estə] n. 1. фэст -у, фэстывáл|ь -ю *m.* 2. сьвя́та *n.*; урачы́стасьць *f.*

fifteen [ˌfɪfˈti:n] n. пятна́ццаць
fifteenth [ˌfɪfˈti:nθ] – adj. 1. пятна́ццаты – n. пятна́ццатая ча́стка
fifth [fɪfθ] – adj. 1. пя́ты. 2. які́ ёсьць пя́тай ча́сткай – n. 1. пя́т|ы -ага *m.*, пя́тая *f.* 2. пя́тая ча́стка: ***two fifths*** дзьве пя́тыя
fiftieth [ˈfɪftiəθ] – adj. 1. пяцьдзяся́ты – n. пяцьдзяся́тая ча́стка
fifty [ˈfɪfti] n., pl. **-ties** пяцьдзяся́т: ***fifty-five*** пяцьдзяся́т пяць
fifties, the [ˈfɪftiz] 1. пяцьдзяся́тыя гады́ (*стаго́дзьдзя*). 2. шо́сты дзяся́так (*чалаве́чага ве́ку*)
fig I [fɪg] n. 1. фі́га *f.* (*плод і дрэ́ва*). 2. ***I don't care a fig for your opinion*** начха́ць мне на тваю́ ду́мку
fig II [fɪg] – n., Informal 1. убо́р -у *m.*, стро́і *pl.*, убра́ньне *n.* 2. стан -у *m.*; фо́рма -*f.*: ***in full fig*** у по́ўным убо́ры *або́* рышту́нку – v.t. (**-gg-**) убіра́ць, выстро́йваць
fight [faɪt] – n. 1. змага́ньне *n.*; бо|й -ю *m.*, бі́тва *f.*, бо́йка *f.* 2. зва́да *f.*; сва́рка *f.*, спрэ́чкі *pl.* – v., **fought, fighting** змага́цца; бі́цца • ***fight back*** супраціўля́цца, адбіва́цца
fighter [ˈfaɪtər] n. 1. змага́р -а́ *m.*, барацьбі́т -а́ *m.* 2. баксёр -а *m.* 3. самалёт-зьнішча́льнік
figuration [ˌfɪgjəˈreɪʃən] n. 1. фо́рма *f.*; абры́с, ко́нтур -у *m.* 2. фармава́ньне *n.*, надава́ньне фо́рмы, афармле́ньне *n.* 3. арнамэнта́цыя *f.*
figurative [ˈfɪgjərətɪv] adj. 1. фігура́льны (*сло́ва, паэ́зія*), перано́сны (*значэ́ньне сло́ва*). 2. сымбалі́чны
figuratively [ˈfɪgjərətɪvli] adv. у перано́сным сэ́нсе
figure [ˈfɪgjər] – n. 1. лі́чба: ***Arabic figures and Roman figures*** ара́бскія й ры́мскія лі́чбы. 2. ко́лькасьць, ва́ртасьць *f.*, кошт -у *m.* 3. Geom. фігу́ра *f.*, це́ла *n.* 4. фігу́ра *f.*, стан -у *m.*, по́стаць, буда́ва *f.*, вы́гляд -у *m.* (*чалаве́ка*). 5. фо́рма *f.*, абры́с -у *m.* 6. вы́да́тная асо́ба, фігу́ра *f.* (*у гісто́рыі*), хара́ктар -а *m.* (*у рама́не*). 7. во́браз -у *m.*: ***figure of perfection*** во́браз даскана́ласьці. 8. малю́н|ак -ку *m.*, дыягра́ма, ілюстра́цыя *f.* 9. узо́р -у *m.* (*на тканіне*). 10. сы́мбал|ь -ю *m.*, эмбле́ма *f.*
– v.t. 1. падлі́чваць; вылі́чваць. 2. абазнача́ць лі́камі. 3. перадава́ць, пака́зваць, адлюстро́ўваць, ілюстрава́ць. 4. аздабля́ць, упрыго́жваць, убіра́ць (*фігу́рамі, узо́рам або́ арнаме́нтам*). 5. сымбалізава́ць. 6. Informal ду́маць, меркава́ць. 7. уяўля́ць сабе́
– v.i. 1. лічы́ць, рахава́ць. 2. займа́ць ме́сца (*у гісто́рыі*), фігурава́ць
• ***a figure of speech*** рытары́чная фігу́ра мо́вы (*мэта́фара, параўна́ньне, гіпэ́рбала*)
• ***figures*** лічэ́ньне *n.*, арытмэ́тыка *f.*
figure on Informal лічы́ць, разьлі́чваць на *каго́-што*, здава́цца; спадзява́цца на *каго́-што*
figure out 1. падлі́чваць, вылі́чваць. 2. разуме́ць, дахо́дзіць; даду́мвацца
figure skating фігу́рнае ката́ньне на канька́х
filament [ˈfɪləmənt] n. ні́тка, ні́тачка *f.*, дро́цік -а *m.*
filbert [ˈfɪlbərt] n. ляшчы́навы арэ́х
filch [fɪltʃ] v.t. скра́сьці (*не́шта мало́е*), сьцягну́ць
file I [faɪl] – n. 1. картатэ́ка *f.* (*збор ка́ртак або́ скры́нка, у яко́й яны́ трыма́юцца*). 2. падшы́тыя а́кты, папе́ры; па́пка *f.* 3. рад -у *m.*, *pl.* ралы́; шарэ́нга, лінэ́йка *f.*
– v.t. 1. адкладза́ць *або́* падшыва́ць (*папе́ры, дакумэ́нты*), рэгістрава́ць. 2. перадава́ць у архі́ў
– v.i. 1. маршырава́ць *або́* ісьці́ цу́гам (*адзі́н за адны́м*). 2. падава́ць (*зая́ву, дакумэ́нт*): ***to file charges*** пада́ць абвінава́чаньне на *каго́*
• ***in file*** у рад (*адзі́н за адны́м*), цу́гам, ланцуго́м, ланцужко́м
• ***keep on file*** мець на ўлі́ку, у картатэ́цы
file II [faɪl] – n. напі́льнік -а *m.*

– v.t. падпілóўваць

filibuster ['fɪlɪbʌstər] n. 1. флібуст'ép -а *m.* 2. абстрýкцыя *f.* (*у парля́мэнце*). 3. абструкцыяні́ст -а *m.*

filing cabinet ша́фа, ша́фка з шуфля́дамі для картатэ́кі, дакумэ́нтаў; шуфля́днік -а *m.*

filings ['faɪlɪŋz] n., pl. пілавíньне (*асабл. мэталёвае*)

fill [fɪl] – v.t. 1. напаўня́ць; запаўня́ць (*за́лю, час*): ***The crowd filled the hall*** Натóўп запóўніў за́лю. 2. задавóльваць (*сма́гу, патрэ́бы*); кармíць. 3. выкóнваць замóвы (*прадпіса́ньне ле́кара*). 4. плямбава́ць (*зуб*). 5. займа́ць (*паса́ду, станóвішча*): ***to fill a diplomatic post*** займа́ць дыпляматы́чную паса́ду. 6. рыхтава́ць лек (*павóдле рэцэ́пту*). 7. (*пра ве́цер*) надзіма́ць (*ве́тразі*). 8. засыпа́ць; закіда́ць (*я́му, роў пяскóм*). 9. фальшава́ць, падрабля́ць

– v.i. напаўня́цца, запаўня́цца

– n. дастаткóвая кóлькасьць: ***one's fill*** удóсыць, увóлю; ***to eat (to drink, weep) one's fill*** наéсьціся (напíцца, напла́кацца) удóсыць, увóлю. 3. жвір -у *m.*, каме́ньне (*для засыпа́ньня*)

• ***fill in*** а) зама́заць (*расшчэ́піну*). б) напóўніць *чым*; уста́віць (*да́ту ў зая́ве*)

• ***fill in the time*** займа́цца чым-н. у вóльны час, ба́віць час

• ***fill out*** а) напаўня́ць, надзіма́ць (*шы́ны павéтрам*). б) патаўсьцéць, пакруглéць, папра́віцца: ***Her cheeks have filled out*** Ейныя шчóкі пакруглéлі. в) запаўня́ць (*анкéту*)

• ***fill up*** ца́лкам запóўніць, напóўніць, засы́паць, закíдаць (*пяскóм я́му, бак бэнзы́нам*)

filled [fɪld] adj. 1. пóўны, напóўнены; ахóплены, апа́наваны (*ра́дасьцю*). 2. з начы́нкай, з дамéшкай

fillet ['fɪlɪt] – n. 1. стýжка *f.*, вýзкая павя́зка на галавý. 2. вýзкая палóска з мэта́лу ці íншага матэрыя́лу. 3. філé, *indecl.*, *n.* (*ры́бнае, мяснóе*)

– v.t. 1. завя́зваць на галавý павя́зку. 2. рабíць філé з ры́бы, мя́са

filling ['fɪlɪŋ] n. 1. начы́нка *f.* 2. плёмба *f.* (*у зýбе*). 3. Textile утóк -у *m.*

filling station бэнзы́навая калёнка

fillip ['fɪlɪp] – v.t. 1. пстры́каць. 2. кíдаць. 3. узбуджа́ць, пабуджа́ць; ажыўля́ць

– v.i. дава́ць пстры́чку

– n. 1. пстры́чка *f.* 2. узбуджа́льнік -а *m.* (*апэты́ту*)

film [fɪlm] – n. 1. абалóнка *f.*, тóненькае пóкрыва, пласт -у *m.*; эмýльсія *f.* 2. стýжка *f.*; фатаграфíчная стýжка. 3. кінастýжка *f.*; фільм -у *m.* 4. перапóнка *f.* 5. далікáтная тканíна. 6. цьмя́насьць уваччý (*ад сьлёзаў*)

– v. 1. пакрыва́ць (-ца), зацьмява́ць (-ца) (*пра вóчы ад сьлёзаў*). 2. фільмава́ць, здыма́ць на стýжку, накрýчваць на стýжку

filmy ['fɪlmi] adj. 1. цянюткі. 2. невыра́зны, затума́нены

filter ['fɪltər] – n. фíльтар -ра *m.*

– v.t. фільтрава́ць; цадзíць, працэджваць

– v.i. прасóчвацца

filth [fɪlθ] n. 1. бруд -у *m.*, адкíды *pl.*, сьмéцьце *n.* 2. непрыстóйныя слóвы *або́* дýмкі; нікчэ́мнасьць *f.*, мара́льны бруд, мара́льная сапсава́насьць, разбэ́шчанасьць *f.*

filthy ['fɪlθi] adj. 1. а) бры́дны; агíдны. б) нячы́сты, запэ́цканы: ***filthy hands*** запэ́цканыя рýкі. 2. мара́льна гнілы́; нікчэ́мны; непрыстóйны, бры́дкі (*слóвы*); бры́дны: ***a filthy story*** бры́дная гістóрыя

filtrate ['fɪlreɪt] – n. ва́дкасьць, прапýшчаная празь фíльтар, фільтра́т -у *m.*

– v. фільтрава́ць

fin [fɪn] n. 1. пла́ўнік -а *m.* (*у ры́бы*). 2. кíль -я *m.* (*у самалёце*)

final ['faɪnəl] – adj. 1. апóшні. 2. канчаткóвы (*мэ́та*); беспаваротны, канча́льны (*пастанóва*): ***final result*** канчаткóвы вы́нік

– n. 1. апóшні, канцавы́ (*экза́мен*). 2. фіна́л -у *m.* (*у спóрце*)

finally ['faɪnəli] adv. 1. нарэ́шце, урэ́шце: ***they came finally*** яны́ нарэ́шце пры-

йшлі́. 2. канча́льна, канчатко́ва: ***to conquer finally*** канча́льна перамагчы́

finance [ˈfaɪnæns] – n. грашо́выя спра́вы, фіна́нсы *pl.only*: ***public finance*** дзяржа́ўная фіна́нсавая гаспада́рка
– v.t. [fəˈnæns] 1. фінансава́ць. 2. кірава́ць фіна́нсамі
– v.i. ве́сьці фіна́нсавыя апэра́цыі

financial [fəˈnænʃəl] adj. грашо́вы; фіна́нсавы

financier [ˌfɪnənˈsɪr] – n. фінансі́ст -а *m.*
– v.t. 1. фінансава́ць. 2. кірава́ць фіна́нсамі
– v.i. займа́цца фіна́нсавымі апэра́цыямі

finch [fɪntʃ] n. берасьця́нка *f.* (*пту́шка*)

find [faɪnd] – v., **found, finding** 1. знахо́дзіць; адшу́кваць. 2. выяўля́ць; ба́чыць; лічы́ць; адчува́ць; заўважа́ць: ***We found that he could not swim*** Мы пабачылі, што ён ня ўме́е пла́ваць; ***We find the prices high*** Мы ўважа́ем, што цэ́ны высо́кія; ***He found that he was growing sleepy*** Ён адчу́ў, што засына́е. 3. дахо́дзіць; трапля́ць: ***Water finds its level*** Вада́ дайшла́ да свайго́ ўзро́ўню. 4. Law прызнава́ць; устанаўля́ць (*віну́*)
– n. 1. адкрыцьцё *n.* 2. вялі́кая ва́ртасная зна́хадка
• ***find oneself*** а) знайсьці сябе́ (*сваё здо́льнасьці, схі́льнасьці*). б) апыну́цца; знайсьці́ся; тра́піць: ***He found himself in a dilemma*** Ён апыну́ўся пе́рад дыле́май
• ***find out*** дове́дацца; пазнава́ць; адкрыва́ць

finding [ˈfaɪndɪŋ] n. 1. знахо́джаньне *n.* (*працэ́с*), адкрыцьцё *n.* 2. знахо́дка *f.* (*вы́нік*). 3. Law пастано́ва, вы́несеная пасьля́ дасьле́даваньня спра́вы

fine I [faɪn] – adj. 1. высакая́касны, ве́льмі до́бры, даскана́лы, выда́тны, фа́йны. 2. ачы́шчаны, высакапро́бны (*пра зо́лата*). 3. ве́льмі дро́бны *або́* то́нкі; даліка́тны: ***fine lace*** то́нкія кару́нкі; ***fine skin*** даліка́тная ску́ра. 4. во́стры: ***a fine edge*** во́страе лязо́. 5. то́нкі: ***fine distinction*** то́нкае адро́зьненьне. 6. прыго́жы; згра́бны (*чалаве́к*); вы́танчаны (*пра стыль мо́вы*). 7. харо́шы, паго́дны (*пра надво́р'е*). 8. кваліфіка́ваны (*наста́ўнік*)
– adv., Informal фа́йна, выда́тна

fine arts выяўле́нчае маста́цтва, прыго́жыя маста́цтвы.

fine II [faɪn] – n. штраф -у *m.*
– v.t. штрафава́ць; накла́даць штраф на *каго́*

finely [ˈfaɪnli] adv. 1. ува́жна, дакла́дна; руплі́ва. 2. элега́нтна: ***a finely dressed woman*** элега́нтна апра́нутая жанчы́на

fineness [ˈfaɪnnəs] n. 1. то́нкасьць *f.* (*лі́ніі, ні́ткі, дро́ту, іго́лкі*). 2. вастрыня́, *f.* 3. лагі́днасьць, я́снасьць *f.* (*надво́р'я*). 4. дабрая́каснасьць, даскана́ласьць *f.* (*матэрыя́лаў*). 5. прапо́рцыя чы́стага зо́лата *або́* сро́бра (*у спла́ве*)

finger [ˈfɪŋgər] – n. 1. па́л|ец -ьца *m.* (*рукі́ і пальча́ткі*): ***little finger*** ме́зен|ец -ца *m.* 2. стрэ́лка (*гадзі́ньніка, прыла́ду*)
– v. 1. дакрана́цца па́льцамі. 2. гра́ць па́льцамі на інструме́нце. 3. кра́сьці (*што-н. мало́е*), сьцягну́ць. 4. Sl. пака́зваць на *каго́*; выдава́ць *каго́*; здра́джваць *каму́*
• ***burn one's fingers*** патра́піць у бяду́, ле́зучы не ў сваё
• ***have a finger in the pie*** а) мача́ць па́льцы, удзе́льнічаць у чым-н. б) мяша́цца; перашкаджа́ць
• ***twist around one's (little) finger*** абве́сьці вако́л па́льчыка

finger alphabet альфабэ́т глуханямы́х

finger board 1. грыф -а *m.* (*скры́пкі, гіта́ры*). 2. клявіяту́ра *f.* (*піяні́на, арга́наў*)

fingerprint [ˈfɪŋgərprɪnt] n. адбі́так па́льца

fingertip [ˈfɪŋgərtɪp] n. ко́нчык па́льца: ***at one's fingertips*** а) до́бра ве́дамы. асьвядо́млены. б) пад рукі́й

finish [ˈfɪnɪʃ] – v.t. 1. канча́ць. 2. зака́нчваць (*вучо́бу, будо́ўлю*). 3. спажы-

ва́ць да канца́; даяда́ць; дапіва́ць (*да канца́*). 4. Informal а) змардо́ўваць, змо́рваць. б) дабіва́ць; дако́нваць; дака́нчваць. 5. апрацо́ўваць (*ру́капіс*); выгла́джваць (*паве́рхню*), выраўно́ўваць. 6. дапаўня́ць адука́цыю
– v.i. 1. канча́цца. 2. Obsol. паміра́ць
– n. 1. заканчэ́ньне *n.*, канле́ц -ца́ *m.* 2. даскана́ласьць, зако́нчанасьць *f.* 3. апрацо́ўваньне *n.* (*тканіны*), апрацо́ўка *f.* (*тэ́ксту*); адстро́йваньне *n.* (*до́му, кватэ́ры*) і матэрыя́л ужыва́ны для гэ́тага

• ***finish off*** а) зако́нчыць. б) змардава́ць; зьні́шчыць; дабі́ць; дако́нчыць; дасканаа́ць

• ***finish up*** а) зако́нчыць (*пра́цу*). б) ужы́ць да канца́

• ***finish with*** а) спыні́ць, не праця́гваць. б) парва́ць сяброўства з *кім*

finished ['fɪnɪʃt] adj. 1. ско́нчаны, ко́нчаны. 2. зако́нчаны, гато́вы. 3. даскана́лы, беззага́нны. 4. адпалі́раваны, гла́дкі

Finn [fɪn] n. фін -а *m.*, фі́нка *f.*, жыха́р Фінля́ндыі

Finnish ['fɪnɪʃ] – adj. фі́нскі
– n. фі́нская мо́ва

Finno-Ugrian [ˌfɪnoʊ'ju:griən] or **Finno-Ugric** [ˌfɪnoʊ'ju:grɪk] – adj. фі́на-вуго́рскі
– n. фі́на-вуго́рская сям'я́ мо́ваў

fir [fɜ:r] n. пі́хта *f.*; яло́ва, е́лка *f.*, е́лачка *f., dim.*

fir apple or **fir cone** ялло́вая шы́шка

fire ['faɪr] – n. 1. агло́нь -ню́ *m.*, по́лымя *n.*: ***to light the fire*** запалі́ць у пе́чы. 2. пажа́р -у *m.* 3. запа́л, уздыі́м -у *m.*; натхне́ньне *n.*; па́лкасьць, палымя́насьць, жва́васьць *f.*: ***full of patriotic fire*** по́ўны патрыятычнага запа́лу. 4. пяку́чы боль, ліхама́нка *f.*; запале́ньне *n.* 5. Milit. агло́нь -ню́ *m.*, стральба́ *f.*; абстрэ́л -у *m.* 6. закі́дваньне (*пыта́ньнямі, крыі́тыкай*)
– v.t. 1. запа́льваць (*дро́вы*), падпа́льваць (*дом*). 2. палі́ць у пе́чы. 3. абпа́льваць (*керамі́чныя вы́рабы, цэ́гла*). 4. сушы́ць (*гарба́ту, тыту́нь*). 5. узбуджа́ць, распа́льваць (*фанта́зію*). 6. страля́ць, палі́ць (*за́лпам*). 7. Informal кіда́ць (*ка́менем*). 8. Informal звальня́ць (*з пра́цы*)
– v.i. 1. загара́цца (*агнём, зло́сьцю, энтузія́змам*). 2. страля́ць (*са стрэ́льбы, гарма́ты*). 3. абпа́львацца (*як цэ́гла*)

• ***be under fire*** а) быць пад варо́жым абстрэ́лам. б) быць прадме́там напа́дак *або́* абвінава́чаньняў

• ***between two fires*** памі́ж двух агнёў

• ***catch fire*** а) загарэ́цца, заня́цца агнём. б) запалі́цца (*энтузія́змам*)

• ***fire off*** вы́пусьціць (*раке́ту або́ касьмі́чны карабе́ль*)

• ***fire up*** а) распалі́ць кіпяці́льнік, печ. б) узлава́цца, ускіпе́ць. в) пусьці́ць машы́ну, прыве́сьці ў рух машы́ну

• ***go through fire and water*** прайсьці агóнь, ваду́ й ме́дныя тру́бы

• ***lay a fire*** раскла́сьці агóнь або́ во́гнішча

• ***on fire*** а) у агні́; б) по́ўны запа́лу

• ***play with fire*** гуля́ць з агнём

• ***set fire to*** падпа́льваць

• ***set on fire*** а) падпалі́ць. б) захапі́ць

fire alarm 1. пажа́рная трывóга. 2. аўтаматы́чны пажа́рны сыгна́л

firearms ['faɪrɑ:rmz] n., pl. па́льная зброя

firebrand ['faɪrbrænd] n. 1. ахо́пленая полымем галаве́шка. 2. бунта́р -а́ *m.*, баламу́т, інтрыга́н -а *m.*

firebrick ['faɪrbrɪk] n., pl. **-s** or coll. **-brick** во́гнетрыва́лая цэ́гла

fire department аддзе́л пажа́рнай ахо́вы

fire engine пажа́рная машы́на

fire fighter 1. пажа́рнік -а *m.* 2. асо́ба, яка́я змага́ецца з лясны́мі пажа́рамі

firehouse ['faɪrhaʊs] n. пажа́рнае дэпо́, пажа́рная *f.*

fireman ['faɪrmən] n., pl. **-men** 1. пажа́рнік -а *m.* 2. качага́р -а *m.*

fireplace ['faɪrpleɪs] n. камі́н -а *m.*

fireproof ['faɪrpru:f] adj. 1. во́гнетрыва́лы. 2. незага́льны (*сэйф*)

fire screen камі́нны экра́н, засло́нка
firewood ['faɪrwʊd] n. дро́вы *pl. only*
fireworks ['faɪrwɜ:rks] n., pl. 1. фэервэ́рк -у *m.* 2. Informal фэервэ́рк сло́ваў, бу́рная крыкліва́я спрэ́чка
firing ['faɪrɪŋ] n. 1. стральба́, страляні́на *f.*; стрэл -у *m.* 2. абпа́льваньне *n.* (*керамі́чных вы́рабаў, цэ́глы*). 3. Med. прыпяка́ньне *n.* (*ра́ны*). 4. апа́л -у *m.*
firm I [fɜ:rm] – adj. 1. тугі́, цьвёрды, цьвярды́; мо́цны: ***firm ground*** цьвёрды грунт; ***firm land*** су́ша *f.*; сухазе́м'е *n.*; ***firm muscle*** тугі́ му́скул. 2. мо́цны, непахі́сны (*ве́ра, надзе́я*): ***firm decision*** непахі́сная пастано́ва; ***a firm step*** цьвёрды крок, цьвёрдая хада́. 3. нава́жаны; рашу́чы (*ме́ры*); станаўкі́, стано́ўкі; насто́йлівы (*хара́ктар*). 4. ста́лы (*пра цэ́ны*)
– v.t. 1. умацо́ўваць, мо́цна трыма́ць. 2. убіва́ць, уто́птваць; утрамбо́ўваць (*ускапа́ную зямлю́*)
– v.i. умацо́ўвацца
firm II [fɜ:rm] n. фі́рма *f.* (*прамысло́вае або́ гандлёвае прадпрыёмства*)
firmness ['fɜ:rmnəs] n. 1. моц *f.* (*жале́за*), трыва́ласьць *f.*, мацу́нлак -ку *m.* (*напо́ю*). 2. вы́трыманасьць *f.* (*хара́ктару*), сі́ла *f.*: ***firmness of spirit*** сі́ла ду́ху; непахі́снасьць, цьвёрдасьць *f.* (*пагля́даў*)
first [fɜ:rst] – adj. 1. пе́ршы. 2. найвышэ́йшы (*го́лас у му́зыцы*): ***in the first place*** перш, найпе́рш; перш-на́перш, спача́тку, у пе́ршую чаргу́; ***(the) first thing*** як мага́ ране́й: ***first thing in the morning*** як мага́ ране́й
– adv. 1. перш; ране́й, найпе́рш: ***First bring (me) the coffee*** Пе́рш прынясі́ мне ка́ву. 2. упершыню́, пе́ршы раз. 3. хутчэ́й, барджэ́й
– n. 1. пе́ршы -ага *m.*, пе́ршая *f.*, *pl.* пе́ршыя. 2. пе́ршае ме́сца ў спабо́рніцтве *або́* ко́нкурсе. 3. пача́так -ку *m.*: ***the first of storm*** пача́так навальні́цы. 4. найвышэ́йшы го́лас *або́* інструмэ́нт, які́ бярэ́ гэ́ты го́лас
• ***at first*** or ***at the first*** спача́тку
• ***from first to last*** ад пе́ршага да апо́шняга
• ***from the first*** ад са́мага пача́тку
first aid пе́ршая дапамо́га
first-aid [ˌfɜ:rst'eɪd] adj. для пе́ршае дапамо́гі: ***first-aid kit*** саніта́рны паке́т
first-born ['fɜ:rstbɔ:rn] – adj. першаро́дны – n. першынле́ц -ца́ *m.* & *f.*, першаро́дная *f.*, пе́ршае дзіця́
first class пе́ршая кля́са (*у цягні́ку́, самалёце*)
first-class [ˌfɜ:rst'klæs] adj. першакля́сны, выда́тнай я́касьці; узо́рны
first cousin стрые́чны брат, стрые́чная сястра́
first finger указа́льны па́лец
first floor ні́жні паве́рх; Brit. другі́ паве́рх
first-hand [ˌfɜ:rst'hænd] adj., adv. зь пе́ршых рук, непасрэ́дна: ***first-hand information*** інфарма́цыя зь пе́ршых рук
firstly ['fɜ:rstli] adv. 1. перш, найпе́рш; перш-на́перш. 2. пе́ршае, па-пе́ршае
first name імя́
first-name ['fɜ:rstneɪm] v.t. называ́ць *ка́го* па і́мі
first-rate [ˌfɜ:rst'reɪt] – adj. 1. першакля́сны, першара́дны: ***of first-rate importance*** першара́днае ва́жнасьці. 2. Informal даскана́лы, ве́льмі до́бры
– adv. ве́льмі до́бра выда́тна
fiscal ['fɪskəl] adj. фіска́льны, фіна́нсавы: ***fiscal year*** бюджэ́тны год
fish [fɪʃ] – n., pl. **fishes**, coll. **fish** 1. ры́ба, ры́біна *f.*: ***fish are biting*** ры́ба то́ргае. 2. Informal чалаве́к -а *m.*, тып -а *m.*: ***an odd fish*** дзіва́к
– v.t. 1. лавіць; ву́дзіць ры́бу; рыба́чыць. 2. знахо́дзіць; выця́гваць
– v.i. 1. лавіць ры́бу. 2. (for) шука́ць (*пад вадо́ю*): ***to fish for pearls*** шука́ць пэ́рлаў (*пад вадо́ю*). 3. (for) напро́швацца (*на камплімэ́нт*)
– adj. 1. ры́бны, ры́бін: ***fish scale*** ры́біна лу́ска; ***fish trade*** ры́бны га́ндаль. 2. рыбало́ўны
• ***fish-and-chips*** Brit. сма́жаная ры́ба са сма́жанай бу́льбай

• ***fish in troubled waters*** лавіць ры́бу ў каламу́тнай вадзе́
• ***fish out*** а) вы́лавіць усю́ ры́бу. б) вы́пыта|ць (*сакрэ́т*), вы́цягнуць (*інфарма́цыю*)
• ***fish soup*** ю́шка *f.*

fish ball or **cake** ры́бная галу́шка *або́* катле́та

fisher ['fɪʃər] n. рыба́к -а́ *m.*

fisherman ['fɪʃərmən] n., pl. **-men** 1. рыба́к -а́ *m.* 2. рыба́цкі чо́вен

fishery ['fɪʃəri] n., pl. **-eries** 1. рыба́цтва *n.* (*як заня́так: ло́ўля або́ гадо́ўля ры́бы*), рыбны́ про́мысел. 2. ры́бнае ме́сца; ме́сца, дзе гаду́юць ры́бу. 3. дазво́л на ры́бную ло́ўлю

fishhook ['fɪʃhʊk] n. кручо́к -ка́ *m.* (*да лёскі*)

fishing ['fɪʃɪŋ] n. 1. ву́джаньне ры́бы; рыбна́я ло́ўля: ***to go fishing*** пайсьці́ на рыба́лку. 2. ме́сца для ло́ўлі ры́бы; ры́бнае ме́сца

fishing ground ры́бнае ме́сца, бага́тае на ры́бу

fishing hole пало́нка ў лёдзе для ло́ўлі ры́бы

fishing line лёска (*да ву́ды*)

fishing rod ву́да *f.*, вудзі́льна *n.*

fishing tackle рыба́цкая снасьць (*ву́ды, се́тка*)

fishless ['fɪʃləs] adj. бязры́бны

fish line лёска (*ву́ды*)

fishmonger ['fɪʃˌmʌŋgər] n. гандля́р ры́бай

fish oil ры́бны тлушч

fishy ['fɪʃi] adj. 1. ры́бны (*пах, смак*); ры́бін; з ры́бы. 2. по́ўны ры́бы, бага́ты ры́бай. 3. Informal няпэ́ўны, непраўдападо́бны; падазро́ны, цёмны: ***a fishy story*** непраўдападо́бная гісто́рыя. 4. цьмя́ны, бяз вы́разу: ***fishy eyes*** цьмя́ныя, невыра́зныя во́чы

fissile ['fɪsəl] adj. 1. распа́длівы, які́ лёгка расшчапля́ецца. 2. здо́льны да я́дзернага распа́ду

fission ['fɪʃən] n. 1. расшчапле́ньне *n.*, падзе́л, распа́д на ча́сткі. 2. Biol. размнажэ́ньне шля́хам дзяле́ньня кле́так. 3. Phys., Chem. расшчапле́ньне а́тамнага ядра́ пры я́дзернай рэа́кцыі

fissionable ['fɪʃənəbəl] adj. распа́длівы, здо́льны да я́дзернага распа́ду

fissure ['fɪʃər] – n. 1. расшчэ́піна, трэ́шчына, раско́ліна *f.*: ***a fissure in a rock*** раско́ліна ў скале́. 2. расшчэ́пліваньне *n.*, дзяле́ньне на ча́сткі. 3. Anat. зьві́ліна *f.* (*у мазга́х*)
– v.t. расшчапля́ць, дзяліць на ча́сткі
– v.i. расшчапля́цца

fist [fɪst] – n. кула́к -а́ *m.*
– v.t. біць кулака́мі, кулако́м

fit I [fɪt] – adj. 1. адпаве́дны; які́ ма́е кваліфіка́цыі; прыго́дны, го́дны, зда́тны, прыда́тны: ***a man fit to be a chairman*** чалаве́к, які́ ма́е зда́тнасьць быць старшынёю; ***Grass is a fit food for cows*** Трава́ прыда́тная для ко́рму каро́вам. 2. пра́вільны, нале́жны, адпаве́дны: ***fit time and place*** адпаве́дны час і ме́сца. 3. гато́вы, падрыхтава́ны, здо́льны: ***I am fit for another mile*** Я магу́ прайсьці́ яшчэ́ мі́лю; ***fit for dispatch*** гато́вы да вы́сылкі. 4. у до́брай фо́рме (*спарто́вец*); у до́брым здаро́ўі; здаро́вы, мо́цны: ***to keep fit*** быць мо́цным, здаро́вым
– v.t. 1. адпавяда́ць *чаму́*, згаджа́цца з *чым*: ***his actions fit his words*** яго́ныя ўчы́нкі згаджа́юцца зь яго́нымі сло́вамі; ***a punishment to fit the crime*** ка́ра, адпаве́дная злачы́нству. 2. пасава́ць: ***The dress fitted Mary*** суке́нка пасава́ла Марыі. 3. дапасо́ўваць; дабіра́ць, падбіра́ць: ***to fit a key in a lock*** падабра́ць ключ да замка́; ***to fit the words to the music*** падабра́ць сло́вы да мэлёдыі. 4. падрыхто́ўваць. 5. забясьпе́чваць, абсталёўваць: ***to fit a store with counters*** пабудава́ць у кра́ме прылаўкі
– v.i. пасава́ць, ляжа́ць: ***The dress fits perfectly*** суке́нка пасу́е дасканала́
– n. 1. дапасо́ўваньне, дабіра́ньне *n.* 2. Mech. прыго́нка *f.*, дапасава́ньне *n.*

fit II [fɪt] n. 1. пры́ступ -у *m.*, прыпа́д|ак -ку *m.*: ***a fainting fit*** абамле́ньне *n.*,

непрыто́мнасьць *f.*; ***a fit of epilepsy (of anger)*** прыступ эпілепсіі (гневу); ***a fit of energy*** (*раптоўны і часовы*) прыплыў энэргіі

fitch [fɪtʃ] n. тхлор -ара́ *m.*, шашло́к -ка́ *m.*

fichet [ˈfɪtʃɪt] or **fitchew** [ˈfɪtʃu:] *гл.* **fitch**

fitful [ˈfɪtfəl] adj. 1. парывісты (*ве́цер*); су́таргавы, нерэгуля́рны, зь перабо́ямі (*гу́тарка, пульс*). 2. мігатлівы: ***fitful gleams*** мігатлівае сьвятло́

fittings [ˈfɪtɪŋz] n., pl. рэ́чы, мэ́бля; асьвятля́льныя прыла́ды

five [faɪv] n. пяць; пяцёра, пяцёх; пяцёрка *f.* (*ка́рта, банкно́т*): ***five children*** пяцёра дзяце́й; ***five sons*** пяцёх сыно́ў

fivefold [ˈfaɪvfould] – adj. 1. пяціразо́вы. 2. які́ ма́е пяць ча́стак
– adv. у пяць разо́ў больш

five thousand пяць ты́сячаў

five-thousandth пяціты́сячны

five times пяцьма́, пяць разо́ў

fix [fɪks] **fixed** or **fixt**, – v.t. 1.замацо́ўваць (*і ў па́мяці*), мо́цна ўмацо́ўваць, убіва́ць (*у зямлю́ кол*). 2. пастанаўля́ць, прызнача́ць (*цану́, да́ту*). 3. прыця́гваць (*ува́гу, по́зірк*), затры́мваць, спыня́ць (*ува́гу, по́зірк*), утаро́пваць, утаро́пвацца. 4. фіксава́ць; замацо́ўваць (*апрацо́ўваць замацава́льнікамі фа́рбу, здыма́к*). 5. ла́дзіць (*чаравікі*); ла́таць, ла́піць (*во́пратку*); цырава́ць (*панчо́хі*); рамантава́ць (*машы́ну, ха́ту*); напраўля́ць папсава́нае. 6. Informal пара́дкаваць, прычэсваць (*валасы́*), папраўля́ць фрызу́ру. 7. Informal рабіць несумле́нную камбіна́цыю: ***to fix a jury*** падкупі́ць прысяжных. 8. Informal по́мсьціць; кара́ць. 9. Chem. згушча́ць; зьвя́зваць. 10. рыхтава́ць; гатава́ць, гатава́ць, вары́ць (*е́жу, по́лудзень*)
– n. 1. цяжко́е, безвыхо́днае *або́* дзіўнае стано́вішча. 2. вызначэ́ньне месцазнахо́джаньня (*самалёта, вадапла́ва*). 3. Sl. а) ха́бар, по́дкуп -у *m.* б) до́за нарко́тыкаў
• ***fix on, upon*** пастанавіць, вы́браць (*да́ту*)
• ***fix up*** Informal а) падпра́віць, зашы́ць (*дзі́рку*), зала́таць; зацыраваць; пала́дзіць паламанае. б) упара́дкаваць (*дом*); ула́дзіць. в) убра́цца

fixation [fɪkˈseɪʃən] n. 1. фіксацыя *f.*, замацо́ўваньне (*фа́рбаў, здымкаў*). 2. Chem. згушчэ́ньне *n.* 3. ма́нія *f.*

fixed [fɪkst] adj. 1. нерухо́мы, нераcóўны, ста́лы, замацава́ны; цьвёрды (*пра цэ́ны*). 2. вы́значаны, акрэ́сьлены; усталява́ны, ста́лы (*пла́та за таксі́*). 3. пі́льны, ува́жлівы; утаро́плены: ***a fixed gaze*** пі́льны, утаро́плены по́зірк. 5. Informal за́гадзя дамо́ўлены (*вы́нік ма́тчу*); змахлява́ны. 6. Chem. зьвя́заны, нелятучы

fixed capital асно́ўны капіта́л (*зямля́, будыні, машыны*)

fixed idea неадчэ́пная ду́мка, ідэ́я фікс

fixity [ˈfɪksəti] n., pl. **-ties** 1. нерухо́масьць; нязьме́ннасьць, трыва́ласьць *f.*; усто́йлівасьць *f.*, моц *f.* 2. ува́жнасьць, пі́льнасьць *f.* (*по́зірку*)

fixture [ˈfɪkstʃər] n. 1. прыла́да, наглу́ха прыро́бленая рэч, прыстасава́ньне, ста́лая ча́стка чаго́-н.: ***bathroom fixtures*** прыла́ды ва́ннага пако́ю; ***lighting fixtures*** асьвятля́льныя прыла́ды. 2. асо́ба *або́* рэч, яка́я застае́цца до́ўгі час на адны́м ме́сцы

fizz [fɪz] – v.i. шыпе́ць
– n. шыпе́ньне *n.*, шыпу́чы напо́й (*як шампа́нскае*)

fizzle [ˈfɪzəl] – v. сла́ба шыпе́ць *або́* пы́рскаць
– n. 1. шыпе́ньне, пы́рсканьне *n.* 2. Informal няўда́ча *f.*; права́л -у *m.*, фіяска, *indecl.*
• ***fizzle out*** зако́нчыцца няўда́чай

fizzy [ˈfɪzi] adj. шыпу́чы (*пра напо́й*)

fjord [fiˈɔ:rd] n. фіёрд -у *m.*

flabbiness [ˈflæbinəs] n. вя́ласьць, абві́сласьць, адві́сласьць *f.*; слабавО́льнасьць, слабахара́ктарнасьць *f.*

flabby [ˈflæbi] adj. 1. адві́слы, абві́слы, мя́ккі; вя́лы (*пра це́ла*): ***flabby cheeks***

адві́слыя шчо́кі. 2. слабы́: ***a flabby nature*** слабы́ хара́ктар

flaccid ['flæksɪd] adj. слабы́, вя́лы; адві́слы (*пра галі́ны*): ***flaccid muscles*** слабы́я, мя́ккія му́скулы; ***a flaccid will*** слаба́я во́ля

flag I [flæg] – n. 1. сьцяг -у *m.* 2 Mus. сьцяжо́к на но́це. 3. ша́пка *f.*, назо́ў газэ́ты (*на тыту́льнай бачы́не*)
– v.t. 1. выве́шваць сьцяг, прыбіра́ць сьцяга́мі. 2. сыгналіза ва́ць *або́* затры́мваць сьцяжко́м (*цягні́к*)
• ***flags*** до́ўгія пёры на нага́х некато́рых пту́шак (*каршуна́, савы́*)

flag II [flæg] n. Bot. каса́ч -а́ *m., pl.* касачы́

flag III [flæg] **(-gg-)** v.i. падупа́сьці, зьвя́нуць; аслабе́ць (*пра запа́л, зацікаў ле́ньне*), рабі́цца неціка́вым

flag IV [flæg] – n. каме́нная плі та́ *f.* (*для бруказа ва́ньня*).
– v.t. **(-gg-)** бруказа ва́ць, выкладза́ць каме́ннымі пліта́мі

flagman ['flægmən] n., pl. **-men** 1. сьцяганóclец -ца *m.* 2. сыгна́льшчык -а *m.* (*на чыгу́нцы, даро́зе*)

flagrant ['fleɪgrənt] adj. 1. абура́льны, скандальны; відаво́чны: ***a flagrant crime*** жахлі́вае злачы́нства; ***a flagrant error*** скандальная памы́лка. 2. ганебны: ***You are an old flagrant liar*** Ты стары́ ганебны манюка

flagstone ['flægstoun] n. 1. каменная плі та́ (*для выкладза́ньня хо́днікаў*). 2. плітня́к -у́ *m.*

flail [fleɪl] – n. цэп -а *m., pl.* цапы́
– v.t. 1. малаці́ць (*збо́жжа*). 2. лупі́ць, бі ць; малаці́ць (*кулака́мі*)

flair [fler] n. 1. то́нкае адчува́ньне, чуцьцё *n.*; нюх -у *m.* (*і ў жывёлы*). 2. здатнасьць, здо́льнасьць *f.*, нахі л -у *m.*: ***artistic flair*** маста́цкае чуцьцё; прыро́джаны та́лент, здатнасьць

flake [fleɪk] – n. 1. луска́, лускавінка; шматло́к, драбло́к -ка́ *m.*: ***a flake of snow*** сьняжы́нка *f.* 2. то́ненькі пласт
– v.t. 1. дзяліць, драбі ць на то́нкія пласты́. 2. адшчапля́ць (*то́нкімі пласта́мі*), адко́лваць (*ад ка́меня*)

– v.i. 1. лу́шчыцца, лупі́цца (*пра фа́рбу*). 2. па́даць камяка́мі (*пра сьнег*)

flam [flæm] n. 1. вы́думка, мана́; і лжа́ *f.* 2. ашука́нства *n.*; махля́рства *n.*

flame [fleɪm] – n. 1. по́лымя *n.*: ***a bright flame*** зы́ркае по́лымя. 2. аго́нь, языкі́ агню́. 3. запа́л -у *m.* (*гне́ву, каха́ньня*); палымя́нае пачуцьцё. 4. Informal прадме́т каха́ньня: ***my old flame*** маё старо́е каха́ньне
– v.i. 1. пала́ць, зы́рка пали́цца; гарэ́ць (*пра шчо́кі*); выбуха́ць агнём, палымне́ць, зіхацэ́ць; разгара́цца: ***Her face flamed with excitement*** Твар у яе́ разгарэ́ўся ад хвалява́ньня. 2. сьвяці́ць, сьвяці́цца; успалы́хваць, шуга́ць (*агнём, зло́сьцю*) ***to flame out*** раптоўна перста́ць дзе́яць (*пра рэакты́ўны рухаві́к*)
• ***flame out, up*** or ***forth*** а) вы́бухнуць, шугану́ць по́лымем. б) вы́бухнуць гне́вам, ускіпе́ць

flaming ['fleɪmɪŋ] adj. 1. які́ пала́е агнём, у агні́: ***a flaming house*** дом у агні́. 2. агні́сты, я́ркі, зы́ркі, палымя́ны: ***flaming eyes*** палымя́ныя во́чы. 3. бурлі́вы, гвалто́ўны, неапанава́ны, гара́чы: ***flaming youth*** бурлі́вая маладо́сьць

flammable ['flæməbəl] adj. гару́чы, запа́льны

flan [flæn] n. 1. адкры́ты піро́г з садавіно́й або́ крэ́мам. 2. кружо́к манэ́ты (*яшчэ́ не адчака́ненай*)

flank [flæŋk] – n. 1. бок -у *m.* (*це́ла жывёліны або́ чалаве́ка*). 2. бакава́я ча́стка мясно́е ту́шы. 3. бок, крыло́ *n.* (*будынка*). 4. схон -у, схіл -у *m.* (*гары́*). 5. Milit. крыло́ *n.* , флянг -у *m.*
– v.t. 1. знахо́дзіцца збо́ку, расьці збо́ку. 2. ісьці́, маршыраваць аба́пал *чаго́*. 3. Milit. а) атакава́ць крыло́ *або́* з крыла́. б) абараня́ць крыло́. 4. (*пра карабе́ль*) паварочвацца бо́кам да хва́ляў

flannel ['flænəl] – n. 1. флянэ́ль *f.* (*мя́ккае сукно́*). 2. флянэ́лька *f.* (*баваўня́ная*)

– adj. флянэ́левы.
– v.t. загó́ртваць, закру́чваць у флянэ́ль; праці́ра́ць (*сро́бра*) флянэ́ляй
flannels а) флянэ́левы гарні́ту́р (*асабл. нагави́цы*). б) баваўня́ная нацэ́льная бялі́зна
flap [flæp] – v.i. **(-pp-)** 1. хіста́ацца; трапята́ць, лапата́ць (*пра сьцягі́ на ве́тры, птушы́ныя кры́лы*). 2. пля́скаць (*і крыло́м*). 3. шлёпаць (*бо́тамі, галёшамі*). 4. пля́скацца ні́цма (*на зямлю́*). 5. маха́ць кры́ламі: ***The large bird flapped away*** Вялі́кая пту́шка адляце́ла, лапо́чучы кры́ламі
– n. 1. лапата́ньне *n.* 2. пля́ск -у *m.*, пляска́ч плескача́ *m.* (*уда́р*). 3. Sl. бу́ча, ля́мант, вэ́рхал -у *m.*
• ***flaps on the pockets*** кла́паны на кішэ́нях
flare [fler] – v.i. 1. успы́хваць; шуга́ць, загара́цца. 2. сьвяці́цца. 3. пашыра́цца клёшам (*пра спадні́цу*)
– v.t. дава́ць сьветлавы́я сыгна́лы
– n. 1. успы́шка *f.* (*сьвятла́*), бліск -у *m.* (*запа́лкі, мала́нкі*) 2. сьветлавы́ сыгна́л. 3. клёш -а *m.* (*спадні́цы*)
• ***flare out*** or ***up*** а) успы́хваць, загара́цца. б) выбуха́ць гнево́м
flash [flæʃ] – n. 1. бліск -у *m.* (*мала́нкі*). 2. про́бліск -у *m.* (*надзе́і, до́сьціпу*). 3. імгне́ньне *n.*, міг -у *m.*; часі́нка *f.* 4. паказна́я бліску́часьць. 5. каро́ткае паведамле́ньне (*у ра́дыё*). 6. мо́цная плынь, на́ціск вады́. 7. Informal жарго́н зло́дзеяў *або́* бадзя́гаў
– v.i. 1. а) бліскаць, успы́хваць: ***to flash into a blaze*** успы́хнуць агнём. б) бліскаць; сьвяці́цца, зіхацэ́ць, іскры́цца (*шча́сьцем, ра́дасьцю*). 2. ве́льмі ху́тка прабяга́ць, праяжджа́ць, прано́сіцца (*пра ду́мку, цягні́к*); сіга́ць. 3. ху́тка, незаўва́жна мінаць
– v.t. дава́ць сьветлавы́я сыгна́лы
– adj. паказны́; крыкліві (*вы́гляд*)
flash fire раптоўны, жахлі́вы пажа́р
flash flood раптоўная бу́рная павóдка
flashlight [ˈflæʃlaɪt] 1. кішэ́нны ліхта́рык *f.* 2. сыгна́льныя агні́ маяка́
flashy [ˈflæʃi] adj. 1. бліскучы, зіхатлі́вы, асьляпля́льны. 2. мімалётны, нетрыва́лы. 3. крыкліві, які́ кі́даецца ў во́чы; прэтэнзі́йны (*пра на́зву, архітэкту́ру*)
flask [flæsk] n. 1. бікла́га, бікла́жка, пля́шка, пля́шачка *f.* 2. Chem. ко́лба *f.* 3. ліцэ́йная фо́рма, апо́ка *f.*
flat I [flæt] – adj. **flatter, flattest** 1. пло́скі, ро́ўны, гла́дкі; пляска́ты; прыплю́снуты: ***flat land*** раўні́на *f.*: ***flat nose*** пляска́ты, прыплю́снуты нос: ***flat tire*** зьдзьму́тая шы́на; ***flat hand*** далóнь. 2. плы́ткі (*тале́рка*). 3. катэгары́чны, неаспрэ́чны: ***a flat refusal*** катэгары́чная адмóва. 4. ста́лы, нязьме́нны, заўсёды аднóлькавы: ***flat rate*** ста́лая (*заўсёды аднóлькавая*) ра́та (*апла́ты, пада́тку*). 5. ну́дны, неціка́вы; манато́нны, мля́вы; без жыцьця́, неэнэргі́чны; бяз сма́ку (*пра е́жу*). 6. ма́тавы, бяз бля́ску; без адце́ньняў, аднакаляро́вы: ***flat color*** аднато́нны ко́лер. 7. Mus. бэмóльны, мінóрны
– n. 1. ро́ўнядзь, раўні́на *f.* ; нізі́на *f.*, во́дмель *f.*; балóта *n.* 2. вялі́кая пласкадо́нная ло́дка. 3. за́днік -а *m.* (*сцэ́ны*). 4. Mus. бэмóль -я *m.* 5. ду́рань -ня *m.*, дурні́ца -ы *m. & f.*
– adv. 1. Mus. на паўто́на ніжэ́й. 2. ро́ўна; пляска́та; пака́та, неглыбо́ка. 3. пла́зам (*упа́сьці*): ***He laid me flat on the ground*** Ён паваліў мяне́ пла́зам на зямлю́. 4. Informal дашчэ́нту; зусі́м: ***flat broke*** без граша́. 5. Finance без працэ́нту. 6. катэгары́чна (*пярэ́чыць*)
– v.t. 1. сплю́шчваць (*рабі́ць пляска́тым*), плю́шчыць. 2. Mus. паніжа́ць но́ту на паўто́на
– v.i. 1. сплю́шчвацца. 2. апада́ць. 3. не ўдава́цца; зава́львацца, права́львацца
flat II [flæt] Brit. памéшканьне *n.*, гаспóда *f.*; кватэ́ра (*на адны́м паве́рсе*)
flatcar [ˈflætkɑ:r] n. вагóн-плятфóрма
flatfoot [ˈflætfʊt] n., pl. **-feet** 1. пляска́тая ступня́. 2. Sl. паліцыя́нт -а *m.*

flat-footed [ˌflætˈfʊtəd] adj. 1. з пляскáтай ступнёй. 2. Informal катэгарычны; бескампрамíсны

flat-headed [ˈflæthedɪd] adj. пляскáтагалóвы

flat-nosed [ˈflætnoʊzd] adj. пляскáтанóсы

flatten [ˈflætən] v. 1. сплюшчваць (-ца), рабíцца пляскáтым, плюшчыць. 2. спыняцца, сунімáцца (*пра вéцер*). 3. распрасóўваць, распрóствацъ. 4. развóдзіць (*фáрбу, éжу, вінó*)

flatter [ˈflætər] – v.t. 1. хвалíць, расхвáльваць (*няшчы́ра*). 2. паддóбрывацца. 3. цéшыць, лáшчыць; быць прыéмным, лéсьціць

– v.i. лісьлíвіць; дагаджáць; падлíзвацца; прыхарóшваць: ***This picture flatters her*** Гэ́ты здымак прыхарóшвае яé

• ***flatter oneself*** 1. а) угавóрваць сябé. б) зашмáт пра сябé дýмаць; перацэ́ньваць сябé. в) выхваля́ць сябé

flatterer [ˈflætərər] n. лісьлíвец -ўца *m.*, лісьлíўка *f.*; падлíзьнік -а *m.*, падлíзьніца *f.*

flattering [ˈflætərɪŋ] adj. 1. лісьлíвы, падлíзьлівы. 2. пахвáльны

flatteringly [ˈflætərɪŋli] adv. 1. лісьлíва. 2. пахвáльна, дóбра, прыéмна (*вы́казацца*)

flattery [ˈflætəri] n. 1. лісьлíвасьць, падлíзваньне; лісьлíвыя слóвы. 2. пахвалá

flatware [ˈflætwer] n. 1. сталóвы прыбóр (*нож, відэ́лец, лы́жка*). 2. плы́ткі пóсуд (*талéркі, спóдкі, блю́ды*)

flatways [ˈflætweɪz] adv. плóска; плáзам, ніц, нíцма (*упáсьці, лéгчы*)

flatwise [ˈflætwaɪz] adv. *гл.* **flatways**

flaunt [flɔ:nt] – v. 1. выхваля́цца *чым*; выстаўля́ць напакáз (*багáцьце*). 2. казыры́цца. 3. вéлічна разьвявáцца, лунáць (*пра сьцяг*)

– n. выхваля́ньне, казыráньне *n.*

flavor, Brit. **flavour** [ˈfleɪvər] – n. 1. смак -у *m.* 2. прыпрáва *f.*, пры́смак -у *m.* 3. пры́смак -у *m.*, адцéньне: ***a flavor of romance*** прысмáк рамáну 4. пах -у *m.*, спэцыфíчны пах

– v.t. 1. прыпраўля́ць (*стрáву*). 2. надавáць пры́смак *абó* цікáвасьць да *чагó*

flavorful, Brit. **flavourful** [ˈfleɪvərful] adj. з прыéмным смáкам *абó* пáхам; смакавíты, пáхкі, пахýчы

flavoring, Brit. **flavouring** [ˈfleɪvərɪŋ] n. прыпрáва *f.*, прысмáкі

flavorless, Brit. **flavourless** [ˈfleɪvərləs] adj. бяз смáку *абó* пáху

flaw I [flɔ:] – n. 1. шчарбíна *f.*, брак -у *m.* (*у тавáры*). 2. загáна *f.*, недахóп -у *m.* (*у характáры*). 3. недагля́д -у *m.*, хíба *f.* (*у дакумэ́нце*)

– v.t. шкóдзіць, псавáць, раскóлваць, вышчарбля́ць

– v.i. трэ́скацца, раскóлвацца

flaw II [flɔ:] n. раптóўны пóшуг вéтру, раптóўная навальнíца зь лíўнем, шквал -у *m.*

flax [flæks] n. 1. лён, ільнý *абó* лёну *m.* 2. валакнó лёну

flax comb шчóтка для часáньня лёну, ільночасáлка *f.*

flaxen [ˈflæksən] adj. 1. ільняны́, льняны́, зь лёну. 2. які́ кóлерам і мя́ккасьцю нагáдвае валакнó лёну; бяля́вы, блянды́ністы: ***flaxen hair*** льняны́я, бяля́выя валасы́

flaxseed [ˈflækssi:d] n. льняно́е сéмя

flaxy [ˈflæksi] adj. *гл.* **flaxen**

flay [fleɪ] v.t. 1. абдзірáць, калéчыць скýру: ***with a back flayed*** з абдзéртымі плячы́ма (*ад пабóяў*). 2. сурóва, мóцна гáніць; бязьлíтасна, няшчáдна крытыкавáць. 3. абабірáць; грáбіць, зьдзірáць; ашýкваць

flea [fli:] n. блыхá *f.*, *pl.* блóхі

fleck [flek] – n. 1. пля́ма, пля́мка *f.* (*фáрбы, сьвятлá*). 2. лáпік -а *m.*, крáпінка, драбíнка, часьцíнка *f.* (*пы́лу, пяскý*): ***a fleck of dust*** пылíнка; ***flecks of sunlight*** вóдбліскі сóнца, сóнечныя блíскі

– v.t. усéйваць крáпкамі (*фáрбы, сьвятлá*); пярэ́сьціць, сьпярэ́шчваць

flecked [flekt] adj. усе́яны пля́мкамі (*фа́рбы, сьвятла́*), сьпярэ́шчаны

flection ['flekʃən] n. 1. згіна́ньне *n.*, згіб, згін -у *m.* 2. Gram. зьме́на фо́рмаў сло́ваў (*па скло́нах, лі́ках, асо́бах*)

flectional ['flekʃənəl] adj. флекты́ўны (*мо́ва*)

fled [fled] v., *p.t. and p.p. of* **flee**

flee [fli:] – v., **fled**, **fleeing**, v.i. 1. уцяка́ць. 2. шука́ць ратўнку. 3. ху́тка ляце́ць, не́сьціся. 4. прахо́дзіць, пралята́ць: ***life had fled*** жыцьцё праляце́ла; ху́тка міна́ць; спыня́цца; зьніка́ць

– v.t. пазьбяга́ць, ухіля́цца

fleece [fli:s] – n. 1. шэ́рсьць, поўсьць *f.*, руно́ аве́чкі, аве́чая во́ўна: ***golden fleece*** залато́е руно́. 2. ко́лькасьць во́ўны, настры́г з аднае́ аве́чкі. 3. мя́ккі (*шаўкави́сты*) ворс, начо́с -у *m.*, тканіна з таки́м во́рсам

– v.t. 1. стры́гчы (*аве́чку*). 2. Informal абдзіра́ць, рабава́ць, ашу́кваць. 3. абраста́ць во́ўнай

fleecy ['fli:si] adj. 1. як во́ўна, пушы́сты, кучара́вы: ***fleecy clouds*** кучара́выя аблО́кі. 2. ваўні́сты, варсі́сты (*пра сукно́*). 3. ваўня́ны: ***fleecy underwear*** ваўня́ная наце́льная бялі́зна

fleet I [fli:t] n. 1. флёт -у *m.* 2. флятылія *f.* (*караблёў, самалётаў або́ а́ўтаў*)

fleet II [fli:t] – adj. 1. ху́ткі, бо́рзды, шпа́ркі (*конь*). 2. Poet. міну́чы, недаўгаве́чны, хуткаплы́нны (*час*), мімалётны

– v.i. ху́тка міна́ць, ху́тка ру́хацца

fleeting ['fli:tɪŋ] adj. 1. мімалётны, міну́чы, недаўгаве́чны, нетрыва́лы: ***the fleeting beauty of youth*** міну́чая краса́ маладо́сьці; ***a fleeting smile*** мімалётная ўсьме́шка

flesh [fleʃ] n. 1. плоць *f.*, це́ла *n.* 2. (*сыро́е*) мя́са *n.*: ***Wolves live on flesh*** Ваўкі жы́вяцца мя́сам; ***Neither fish, flesh, nor fowl*** Ні ры́ба, ні мя́са. 3. сы́тасьць, таўшчыня́ *f.*: ***He has lost flesh*** Ён схудне́ў; ***in flesh*** у це́ле, сы́ты, то́ўсты. 4. фізы́чная нату́ра чалаве́ка (*не духо́ўная*). 5. жывы́я істо́ты: ***all flesh*** усё жыво́е, усе́ жывы́я істо́ты. 6. род чалаве́чы, чалаве́цтва *n.* 7. сям'я́, радня́ *f.*, ро́дныя *pl.* 8. цялі́сны ко́лер. 9. мя́каць пладо́ў, клу́бняў (*я́блыка, я́гады, бу́льбіны*)

• ***in the flesh*** а) жывы́. б) у цялі́снай фо́рме, у асо́бе, асабі́ста: ***He has never been seen in the flesh*** НікО́лі яго́ ў во́чы ніхто́ ня ба́чыў

flesh and blood 1. плоць і кроў чалаве́ка. 2. чалаве́чая нату́ра. 3. Informal чалаве́к -а *m.*, лю́дзі *pl.*; чалаве́цтва *n.*

• ***one's own flesh and blood*** сям'я́, радня́, дзе́ці

flesh-colored ['fleʃˌkʌlərd] adj. цялі́снага ко́леру

flesh-eating ['fleʃˌi:tɪŋ] adj. драпе́жны, мясае́дны

fleshiness ['fleʃməs] n. 1. сы́тасьць, таўшчыня, паўната́ *f.* 2. мясі́стасьць *f.* (*пло́да, чалаве́ка, но́са*)

fleshliness ['fleʃlməs] n. 1. цялі́снасьць *f.* 2. ю́рлівасьць *f.*; па́лкасьць *f.*

fleshly ['fleʃli] adj. 1. цялі́сны. 2. фізы́чны; юрлі́вы. 3. дача́сны; сьмяро́тны; чалаве́чы. 4. сьве́цкі. 5. Obsol. сы́ты, таўсты́, то́ўсты

flesh wound дра́піна *f.*, лёгкая неглыбо́кая ра́на

fleshy ['fleʃi] adj. 1. сы́ты; то́ўсты. 2. мясі́сты (*плод, чалаве́к, нос*), сакаўны́: ***a fleshy peach*** мясі́сты, сакаўны́ пэ́рсік

flew [flu:] v., *p.t. of* **fly**

flex [fleks] – v.t. 1. згіна́ць, гнуць. 2. сьціска́ць: ***to flex one's muscle*** напру́жваць і расслабля́ць му́скулы

– v.i. гну́цца, згіна́цца

– n. гну́ткасьць *f.*

flexibility [ˌfleksəˈbɪlətɪ] n. гну́ткасьць, пада́тлівасьць *f.*

flexible ['fleksəbəl] adj. 1. гну́ткі (*ску́ра, дрот*), гі́бкі (*го́лас*). 2. падаўкі́, пада́тлівы; паваро́тлівы (*дзяло́к, палі́тык*)

flexion ['flekʃən] n. 1. згіна́ньне *n.* (*рукі́, нагі́*) 2. згін -у *m.* (*ме́сца згі́ну*), лакцявы́ згін

flexor ['fleksər] n. му́скул, які́ згіна́е ча́стку це́ла

flick [flɪk] – n. 1. лёгкі раптоўны ўда́р. 2. пстрык -у *m.* (*гук*)
– v.t. 1. лёгка ўдара́ць; сьцяба́ць, хваста́ць. 2. зма́хваць (*пыл*)
– v.i. ху́тка ру́хацца, насі́цца

flicker ['flɪkər] – v.i. 1. мігце́ць; мига́ць, мігацэ́ць (*пра зо́ркі, слабо́е по́лымя*). 2. лапата́ць, біць кры́ламі (*пра ту́шку*)
– n. 1. мігатлі́вае, трапяткоe сьвятло́ *або́* по́лымя. 2. про́бліск -у *m.*, і́скра *f.* (*надзе́і, ра́дасьці*). 3. мірга́ньне *n.* (*ве́йкамі, вачы́ма*)

flickers, Sl. кінафі́льм -у *m.*; кіно́ *n.*

flier ['flaɪr] n. 1. лятўн -а́ *m.*: ***That eagle is a high flier*** Той аро́л высо́ка лётае. 2. пілёт -а *m.* 3. ху́ткі цягні́к, аўто́бус; экспрэ́с -а *m.* 4. Informal рызыко́ўнае прадпрые́мства, авантю́ра *f.* 5. Tech. махані́к -а́ *m.*

flight [flaɪt] – n. 1. лёт, палёт -у *m.* 2. адле́гласьць палёту. 3. чарада́ ту́шак; град (*стрэ́лаў, ку́ляў*). 4. рэйс самалёта. 5. ху́ткі рух (*ча́су, хма́раў*). 6. чарада́ схо́даў; пралёт, марш -а *m.* 7. луна́ньне *n.*, узьлёт -у *m.*: ***a flight of fancy*** узьлёт фанта́зіі. 8. чарада́ шлю́заў (*на кана́ле*)
– v.i. 1. лётаць чарадо́ю: ***The wild geese are flighting*** Дзі́кія гу́сі лётаюць чаро́дамі. 2. Obsol. пералята́ць (*на зіму́*)
– v.t. страля́ць у ту́шку ў лёце

flight II [flaɪt] n. 1. уцёкі *pl. only.* 2. хава́ньне ад правасу́дзьдзя, та́йныя ўцёкі: ***to put to flight*** змусіць уцяка́ць

flighty ['flaɪti] adj. 1. няста́лы; ве́траны; капры́зны; лёгкаду́мны, пусты́, несур'ёзны. 2. прыдуркава́ты. 3. пудлі́вы (*пра каня́*). 4. мімалётны, недаўгаве́чны

flimflam ['flɪmflæm] n. 1. глу́пства *n.*, лухта́ *f.* 2. махля́рства *n.*

flimsy ['flɪmzi] – adj. 1. то́нкі, рэ́дкі, нямо́цны. 2. непава́жны, малава́жны, трывія́льны: ***a flimsy excuse*** адгаво́рка; несур'ёзнае апраўда́ньне
– n. 1. папяро́сная *або́* то́нкая папе́ра (*для ко́піяў*). 2. Sl. грашо́вы банкно́т

flinch [flɪntʃ] – v.i. 1. ску́рчвацца; уздры́гваць; мо́ршчыцца (*ад бо́лю*). 2. ухіля́цца, адмаўля́цца (*ад ця́жкасьцяў, абавя́зку*)
– v.t. адступа́цца ад *чаго́*

fling [flɪŋ] – v.t. **flung** 1. кі́даць; шпурля́ць: ***to fling someone into jail*** кі́нуць каго́ ў турму́; ***to fling fresh troops into a battle*** кі́нуць сьве́жыя аддзе́лы ў бой; ***to fling a stone*** шпурну́ць ка́мень. 2. пазіра́ць з пага́рдай, кіда́ць пага́рдлівы по́зірк. 3. а) кі́даць аб зямлю́, валі́ць; скіда́ць: ***the horse flung his rider*** конь скі́нуў ездака́. б) (out) брыка́ць. 4. кіда́ць (*цень*), напаўняць, по́ўніць (*па́хам, гу́камі*): ***The flowers fling their fragrance around*** Кве́ткі напаўня́юць паве́тра па́хам. 5. уклада́ць, аддава́ць: ***To fling all energies*** аддава́ць усе́ сілы, акуну́цца з галаво́ю (*у пра́цу*)
– v.i. 1. кі́дацца, выбяга́ць, выскака́ць: ***She flung out of the room*** Яна́ вы́бегла з пако́ю. 2. пачына́ць сварыцца, ла́яцца
– n. 1. кідо́к -ка́ *m.*, по́швырак -ка *m.* 2. гуля́ньне *n.*, прые́мнае ба́ўленьне ча́су: ***to have one's fling*** нагуля́цца, прые́мна пабава́іцца; ***to have a fling with someone*** мець рама́н з *кім*. 3. зьнява́жлівая заўва́га; крыты́чныя напа́дкі; ***to have a fling at*** а) паспрабава́ць рабіць. б) пага́рдліва або́ зьнява́жліва выка́звацца

flint [flɪnt] n. 1. крэ́мень -ю *m.*, крамя́нчык -а *m.*, *dim.* 2. крэ́сіва *n.* 3. не́шта цьвёрдае, як ка́мень: ***a heart of flint*** каме́ннае се́рца

flint glass крышта́льнае шкло

flint-hearted ['flɪnt,hɑ:rtəd] adj. бяздушны; лю́ты; з каме́нным се́рцам

flinty ['flɪnti] adj. 1. крамянёвы. 2. цьвёрды, як крэ́мень; непадаўкі́, зацяты

flip [flɪp] v. (**-pp-**) 1. пстрыкаць. 2. падкідáць: ***He flipped a coin*** Ён падкíнуў манэ́ту. 3. лёгка сьцебануць, хвастанýць, змахнýць

flippancy ['flɪpənsi] n., pl. **-cies** 1. легкадýмнасьць *f.*; непачцíвасьць *f.* 2. дзёрзкасьць *f.*

flippant ['flɪpənt] adj. 1. адвáжны, нахáбны (*у гýтарцы, у трымáньні*). 2. непачцíвы, грубіянскі

flipper ['flɪpər] n. 1. плаўнік -á, ласт -а *m.* (*як у фóкаў*). 2. ласт -а *m.* (*у вадалáзаў*)

flirt [flɜ:rt] – v.i. 1. фліртавáць, заляцáцца. 2. забаўляцца; непавáжна стáвіцца да *чагó*

– v.t. махáць (*вéерам*), круцíць у рукáх

– n. какéтка *f.*, залётнік -а *m.*, ахвótнік пафліртавáць

flirtation [flɜ:r'teɪʃən] n. 1. заляцáньне *f.*, флірт -у *m.* 2. фліртавáньне *n.*, забаўлянье (*нéйкай дýмкай*)

float [flout] – v.i. 1. трымáцца на павéрхні вады́ *абó ў* павéтры; плáваць, плы́сьці; усплывáць: ***Ice floats on water*** Лёд плáвае на вадзé. 2. плы́сьці з вадóю, быць нéсеным плы́ньню. 3. пранóсіцца (*перад вачы́ма абó ў дýмках*). 4. пашырáцца, распаўсю́джвацца, разнóсіцца: ***The rumor floated through the town*** Чýтка разнóсілася па гóрадзе

– v.t. 1. спускáць на ваду́ (*вадаплáў*), здымáць зь мéлі, мялíзны. 2. затаплянь, заліваць. 3. сплаўляць (*лес*). 4. пускáць у ход гандлёвае прадпрыéмства. 5. пускáць на рынак, прадаваць (*акцыі*). 6. распаўсю́джваць (*чýтку*)

– n. 1. плыт -á *m.*, парóм -а *m.*, выратавáльная кýртка, выратавáльны пóяс *абó* кóла. 2. плавýн -á *m.*, плaвóк -ўкá *m.* (*на лёсцы ў вýдзе*). 3. плáвальны пузы́р (*у ры́бы і іншых вадзяны́х жывёлінаў*). 4. нізкі фургóн, ужываны ў парáдах

• ***floats*** рáмпа *f.* (*у тэáтры*).

floatable ['floutəbəl] adj. 1. плывýчы (*здóльны трымáцца на павéрхні вады́*). 2. сплаўны́ (*пра ракý*)

floating ['floutɪŋ] adj. плáваючы; плывýчы, плы́ўкі

floating bridge плывýчы мост, пантон -а *m.*

floating capital абарóтны капітáл

floating kidney блукáючая ны́рка

flock I [flɑ:k] – n. 1. чарадá (*птýшак, авéчак, кózаў*): ***a flock of geese*** чарадá гусéй: ***flocks and herds*** авéчкі й рагáтая жывёла. 2. грýпа, гурт, натóўп: ***to come in flocks*** прыхóдзіць гýртам, натóўпам, грýпамі. 3. парафія́не аднаé царквы́, пáства *f.*

– v.i. зьбірáцца; зьбівáцца (*у кýчу*), тóўпіцца: ***The children flocked around the Christmas tree*** Дзéці тóўпіліся вакóл ялíнкі

flock II [flɑ:k] – n. 1. касмы́к -á *m.*, касмычóк -кá *m., dim.* (*вóўны, бавóўны*); пучóк -кá *m.*; пáсма *f.* (*валасóў*). 2. пáчаскі *pl. only*, пáчасьце (*лёну, вóўны, бавóўны*)

– v.t. набівáць, напíхваць пáчаскамі (*матрáс, падýшку*)

floe [flou] n. крыга *f.*

flog [flɑ:g] v.t. (**-gg-**) 1. мóцна лупцаваць (*кíем*), сьцябáць (*пýгаю, кíем*), падсьцёбваць (*каня́ пýгаю*). 2. Brit., Sl. несумлéнна прадаваць (*асабл. крáдзенае*)

flogging [flɑ:gɪŋ] n. цялéсная кáра; лупцóўка *f.*

flood [flʌd] – n. 1. павóдка *f.*, развóдзьдзе *n.* 2. Poet. акія́н -у *m.*, мóра, вóзера *n.*, ракá *f.* 3. патóк -у *m.* (*сьвятлá, слóваў, людзéй*), мóра *n.*: ***flood of tears*** мóра сьлёз. 4. прыплы́ў -ву *m.*

– v.t. 1. заліваць; затапляць. 2. закідáць *кагó* (*пытáньнямі, прóсьбамі*)

– v.i. улівáцца

• ***the Flood*** Сусьвéтны патоп

floodgate ['flʌdgeɪt] n. шлюз -а *m.*

flood lands or **flood plains** паплавы́ *pl.*

floodlight ['flʌdlaɪt] n. пражэ́ктар -а *m.*, пражэ́ктарнае асьвятлéньне

floor [flɔ:r] – n. 1. падло́га *f.* 2. паве́рх -у *m.*: ***ground floor*** ні́жні, пе́ршы паве́рх, партэ́р -у *m.* 3. дно *n.* (*мо́ра, пячо́ры*). 4. за́ля пасе́джаньняў: ***to have, to take the floor*** выступа́ць (*на пасе́джаньні*), бра́ць сло́ва
– v.i. 1. кла́сьці падло́гу 2. вали́ць на падло́гу, зьбіва́ць з ног. 3. Informal а) перамага́ць. б) зьбіва́ць з панталы́ку, ста́віць у тупі́к

flooring ['flɔ:rɪŋ] n. 1. падло́га *f.* 2. матэрыя́л на падло́гі (*парке́т, ліно́леўм*)

flora ['flɔ:rə] n., pl. **-ras, -rae** флёра *f.* (*расьлі́нны сьвет*)

floral ['flɔ:rəl] adj. 1. з кве́так, кве́тачны (*адэкалён*): ***floral decorations*** дэкара́цыі з кве́так. 2. квяці́сты, у кве́ткі: ***floral patterns*** квяці́стыя ўзо́ры, з узо́рам у кве́ткі

florescence [flɔ:'resəns] n. 1. флюарэсцэ́нцыя *f.* 2. квітне́ньне, цьвіце́ньне, красава́ньне (*збо́жжа*) *n.* 3. час квітне́ньня, красава́ньня; ро́сквіт -у *m.* 4. кве́ткі *pl. of* кве́тка *f.*, кве́цень *f.*

florescent [flɔ:'resənt] adj. квітне́ючы, які́ цьвіце́, квітне́е, красу́е

florid ['flɔ:rɪd] adj. 1. румя́ны, чырво́ны; шматко́лерны: ***a florid complexion*** расчырване́лы твар. 2. квяцісты, напы́шлівы (*стыль*)

florist ['flɔ:rɪst] n. 1. кветкавод. 2. гандля́р кве́ткамі

floss [flɔ:s] n. 1. шаўко́вае валакно́. 2. шаўко́выя ні́ткі (*каб вышыва́ць або́ чы́сьціць між зуба́мі*). 3. шаўкавісты́я валасы́ на катаху́ кукуру́зы

flounder I ['flaʊndər] – v.i. 1. валту́зіцца, бо́рсацца (*у сьне́зе, балоце*); брысьці́: ***to flounder in the deep snow drifts*** брысьці́ праз высо́кія гу́рбы сьне́гу. 2. блы́тацца, рабіць памы́лкі (*у сьпе́ве, прамо́ве*)
– n. валтузьня́ *f.*, валту́жаньне, бо́рсаньне *n.*

flounder II ['flaʊndər] n., pl. **-ders** or coll. **flounder** ка́мбала *f.*

flour ['flaʊr] – n. 1. мука́ *f.* 2. парашло́к -ку́ *m.*
– v.t. 1. пасыпа́ць мукло́ю, кача́ць у муцэ́ (*ры́бу, мя́са*). 2. мало́ць на муку́

flour bolt расе́йвальная машы́на *або́* падсі́так, сі́та для расе́йваньня мукі́

flourish ['flɜ:rɪʃ] – v.i. 1. квітне́ць, пы́шна расьці́ (*пра расьлі́ну*); до́бра разраста́цца, мо́цна разьвіва́цца; до́бра ме́цца. 2. быць у ро́сквіце (*жыцьця́ або́ дзе́йнасьці*)
– v.t. 1. маха́ць, разма́хваць *чым.* 2. выстаўля́ць напака́з, выхваля́цца.
– n. 1. ро́сквіт -у *m.*: ***in full flourish*** у по́ўным ро́сквіце (*жыцьця́*). 2. разма́хваньне *n.*, ро́счырк -у *m.* (*пяра́*), завітло́к -ка́ *m.*, завіту́шка *f.* (*з вала-со́ў*). 3. квяці́сты стыль *або́* вы́раз

flourishing ['flɜ:rɪʃɪŋ] adj. здаро́вы; квітне́ючы, пы́шны, бліскучы: ***a flourishing garden*** пы́шна разро́слы гаро́д; ***a flourishing career*** бліскучая кар'е́ра

flout [flaʊt] – v.t. 1. пагарджа́ць; не прыма́ць пад ува́гу: ***The foolish boy flouted his mother's advice*** Неразу́мны хлапе́ц ня прыняў пад ува́гу пара́ду сваі́ ма́ці. 2. высьме́йваць, абсьме́йваць
– v.i. кпіць, насьміха́цца
– n. зьнява́га *f.*; кпі́ны *pl.*, насьме́шкі *pl.*, насьміха́ньні *pl.*

flow [floʊ] – v.i. 1. цячы́, струме́ніцца; ліцца; плы́сьці (*пра раку́*): ***to flow through*** праплыва́ць; ***to flow into*** уплыва́ць, уцяка́ць, улива́цца (*пра раку́*). 2. лёгка спада́ць, сплыва́ць (*пра валасы́, во́пратку*). 3. быць бага́тым *або́* по́ўным празь верх. 4. прыбыва́ць; падыма́цца (*пра прыплы́ў*)
– v.t. ліць; залива́ць, затапля́ць
– n. 1. плынь *f.* (*ракі́*), цячэ́ньне *n.*: ***flow of blood*** крывацёк -у *m.* 2. пато́к -у *m.* (*і сьлёзаў, сло́ваў*); струме́нь -я *m.*, руча́й -я́ *m.* 3. прыплы́ў, прылі́ў -ву *m.* (*мо́ра*). 4. павóдка *f.*, разьлі́ў -ву *m.*: ***the flows of the Nile*** разьлі́вы Ні́лу

flower ['flaʊr] – n. 1. кра́ска, кра́сачка *f.*, *dim.*; кве́тка, кве́тачка *f.*, *dim.*; квет-

кавая расьлі́на. 2. краса́ *f.*, цьвет -у *m.* (*найле́пшая ча́стка*). 3. ро́сквіт -у *m.*: ***in the flower of life*** у ро́сквіце жыцьця́

– v.i. цьвісьці́, красава́ць; квітне́ць. 2. быць у ро́сквіце (*у найле́пшым ста́не*)

– v.t. прыбіра́ць, аздабля́ць кве́ткамі

– adj. кве́ткавы: ***flower seeds*** кве́ткавае насе́ньне

• ***flower bed*** клю́мба

• ***in flower*** квітне́ючы, цьвіту́чы, які́ цьвіце́

flower girl 1. мала́я дзяўчы́нка ў вясе́льным карта́жы. 2. кве́тачніца, гандля́рка кве́ткамі

flowering ['flaʊərɪŋ] – adj. квітне́ючы, квіту́чы, які́ цьвіце́

– n. 1. цьвіце́ньне, красава́ньне *n.* (*збо́жжа*), дасьпява́ньне *n.*

flowerpot ['flaʊrpɑ:t] n. вазо́н -а *m.*

flower show выста́ва кве́так

flowery ['flaʊri] adj. 1. усы́паны кве́ткамі. 2. квяці́сты (*стыль, мо́ва*). 3. квяці́сты, у кве́ткі (*ткані́на*)

flowing ['floʊɪŋ] adj. 1. цяку́чы. 2. пла́ўны (*рух*). 3. лёгкаспа́дны (*пра во́пратку*)

flu [flu:] n., Informal грып -у *m.*, інфлюэ́нца *f.*

fluctuate ['flʌktʃueɪt] – v.i. 1. падыма́цца й апада́ць, быць няста́лым, мяня́цца, вага́цца (*пра цэ́ны, тэмпэрату́ру*). 2. хвалява́цца (*пра ваду́*)

– v.t. выклі́ка́ць хва́лі

flue I [flu:] n. 1. ю́шка *f.*, дымахо́д -у *m.* 2. цеплаправо́д -у *m.* 3. трубá ў арга́не

flue II [flu:] n. пух -у *m.*, пушло́к -ка́ *m.*; камякі́, кло́кі пы́лу пад мэ́бляй

fluency ['flu:ənsi] n. бе́гласьць *f.* (*у мо́ве*); пла́ўнасьць *f.* (*у та́нцы*)

fluent ['flu:ənt] adj. 1. бе́глы (*чыта́ньне, мо́ва*), дастатко́ва свабо́дны. 2. які́ ху́тка, лёгка гаво́рыць або́ пі́ша. 3. няста́лы; ва́дкі, цяку́чы

fluff [flʌf] n. 1. пух -у *m.*, пушло́к -ка́ *m.*, пушы́сты ворс (*на ткані́не*): ***bit of fluff*** пушы́нка *f.* 2. Sl. памы́лка ў чыта́ньні ў ра́дыё *або́* на сцэ́не

fluffy ['flʌfi] adj. пушы́сты; пу́хкі (*це́ста*); мя́ккі, мя́кенькі, як пух

fluid ['flu:ɪd] – adj. 1. цяку́чы, ва́дкі. 2. няста́лы, зьме́нны

– n. ва́дкасьць *f. або́* газ -у *m.*

fluke I [flu:k] – n. шчасьлівы вы́падак, ша́нец -цу *m.*

– v.t. атры́мваць выпадко́ва

fluke II [flu:k] n. 1. ка́мбала *f.* (*ры́ба*). 2. трэмато́да (*паразы́т жывёлы*)

flung [flʌŋ] v., *p.t. and p.p. of* **fling**

flunk [flʌŋk] – v.t., Informal 1. праваліць, ня здаць экза́мэн. 2. праваліць, паста́віць незадавальня́ючую адзна́ку

– v.i. 1. праваліцца на экза́мэне, ня здаць экза́мэн. 2. зда́цца, адступі́ць; адмо́віцца

– n. права́л -у *m.*, няўда́ча *f.*

• ***flunk out,*** Informal паки́нуць шко́лу; быць вы́ключаным са шко́лы

fluorescence [flɔ:'resəns] n. сьве́цень, флюарэсцэ́нцыя *f.*

fluorescent [flɔ:'resənt] adj. флюарэсцэ́нтны: ***fluorescent lamp*** флюарэсцэ́нтная ля́мпа

flurry ['flɜ:ri] – n., pl. **-ries** 1. пары́лў -ву, по́шуг -у *m.* (*ве́тру*), віхо́р, ві́хлар -ру *m.*: ***A flurry of wind upset the small sailboat*** Віхо́р абярну́ў малы́ ве́тразьнік. 2. заве́я *f.*; парывісты дождж: ***flurries of snow*** завіру́ха *f.* 3. нэрво́вы сьпех; хвалява́ньне *n.*; мітусьня́, сумятня́ *f.*

– v.t. хвалява́ць, узбура́ць: ***Noise in the audience flurried the actor so that he forgot his lines*** Шум у за́лі так усхвалява́ў акто́ра, што ён забы́ўся сваé сло́вы

flush I [flʌʃ] – v.i. 1. чырване́ць: ***The girl flushed when they laughed at her*** Дзяўчы́на пачырване́ла, калі зь яé сьмяя́ліся; ***Blood flushed to her cheeks*** Чы́рвань уда́рыла ёй у шчо́кі. 2. пуска́ць па́расткі (*пра расьлі́ну*)

– v.t. 1. а) змыва́ць струме́нем вады́ (*ву́ліцы*). б) спушча́ць ваду́: ***to flush the toilet*** спусьці́ць ваду́ ў прыбі-

ра́льні. в) ачышча́ць стра́ўнік (*пасьля́ атру́чаньня*). 2. напаўня́ць, перапаўня́ць (*ра́дасьцю, го́нарам*); захапля́ць: ***flushed with joy*** перапо́ўнены ра́дасьцю
– n. 1. румя́нlец -ца *m.*, чы́рвань *f.* (*на тва́ры*). 2. струме́нь -я *m.* 3. прылі́ў (*пачуцьця́*), захапле́ньне *n.*, узбу́джанасьць -і *f.*: ***in the flush of victory*** у ра́дасным уздыме перамо́гі. 4. бу́йны рост (*травы́ вясно́ю*). 5. ду́жасьць, бадзёрасьць *f.*: ***the first flush of youth*** пе́ршы ро́сквіт маладо́сьці. 6. прыступ гарачыні́, гара́чкі; прылі́ў (*крыві́*)

flush II [flʌʃ] – adj. 1. ро́ўны, на тым са́мым узро́ўні. 2. до́бра забясьпе́чаны, замо́жны. 3. шмат, у вялі́кай ко́лькасьці. 4. шчо́дры; лібэра́льны. 5. румя́ны; по́ўны сі́лаў, здаро́ўя. 6. по́ўны да ве́рху
– adv. 1. ро́ўна. 2. про́ста: ***He hit him flush on the nose*** Ён уда́рыў яго́ про́ста ў нос

flush III [flʌʃ] – v.i. узьлята́ць; успы́рхваць (*пра пту́шку*)
– v.t. 1. спу́джваць: ***The hunter's dog flushed a partridge*** Саба́ка паляўні́чага ўспу́дзіў курапа́тку. 2. Informal прымуша́ць вы́йсьці са схо́ванкі; лаві́ць уцекачо́ў
– n. 1. успу́джваньне *n.* 2. спу́джаная пту́шка *або́* чарада́ пту́шак

flush IV [flʌʃ] n. ка́рты аднае́ ма́сьці, ко́лер -у *m.*

fluster ['flʌstər] – v.t. хвалява́ць; бянтэ́жыць, нэрвава́ць
– v.i. хвалява́цца, бянтэ́жыцца, нэрвава́цца
– n. узбу́джанасьць, усхвалява́насьць *f.*

flute [flu:t] – n. 1. фле́йта *f.* 2. Arch. жалаб|о́к -ка́, ра|во́к -ўка́ *m.*, паз -у *m.*, вы́емка *f.* 3. малы́я, ву́зкія скла́дачкі
– v.i. 1. гра́ць на фле́йце. 2. выраза́ць жалабкі́ (*на калёне*). 3. запрасо́ўваць скла́дкі

flutter ['flʌtər] – v.i. 1. лапата́ць (*крыла́мі*); трапята́ць: ***the flag fluttered in the breeze*** сьцяг лапата́ў на ве́тры. 2. дрыжа́ць, трэ́сьціся: ***Her hands fluttered*** У яе́ трэ́сьліся ру́кі. 3. бі́ца ня́ро́ўна, нерэгуля́рна: ***Her pulse fluttered*** Пульс у яе́ быў ня́ро́ўны
– n. 1. лапата́ньне *n.* 2. неспако́й -ю *m.* хвалява́ньне *n.*

flux [flʌks] – n. 1. цячэ́ньне *n.* 2. прыплы́|ў -ву *m.* (*мо́ра*). 3. безупы́нныя зьме́ны: ***in a state of flux*** у ста́не безупы́нных зьме́наў. 4. Med. паталягі́чнае сплыва́ньне (*крыві́*). 5. Metallurgy пла́|вень -ўня *m.*, флюс -у *m.*
– v.t. выкліка́ць сплыва́ньне (*крыві́*); ачышча́ць, прачышча́ць
– v.i. 1. сплаўля́цца. 2. выплыва́ць, выцяка́ць, плы́сьці; зьмяня́цца

fluxion ['flʌkʃən] n. 1. цячэ́ньне *n.*; пато́к -у *m.* 2. выдзяле́ньне *n.* (*гно́ю з ра́ны*)

fly I [flaɪ] n., pl. **flies** му́ха, му́шка *f.*, *dim.*: ***a fly in the ointment*** лы́жка дзёгцю ў бо́чцы мёду

fly II [flaɪ] – v.i. **flew, flown, flying; flied, flying** 1. лётаць, ляце́ць: ***birds fly*** пту́шкі лётаюць. 2. разьвява́цца ў пове́тры, луна́ць (*пра сьцяг, валасы́*). 3. лётаць, ляце́ць самалётам. 4. ляце́ць; імча́цца, імкну́ць: ***time flies*** час ляці́ць. 5. уцяка́ць
– v.t. 1. пушча́ць у пове́тра: ***to fly a kite*** запуска́ць зьме́я. 2. пералята́ць. 3. кірава́ць самалётам. 4. перавозіць самалётам. 5. уцяка́ць ад *каго́-чаго́*, уніка́ць *каго́-чаго́*
– n. 1. кла́пан на гу́зікі; прарэ́х -а *m.*, шырынка *f.* 2. адкідно́е пало́тнішча (*дзьве́ры ў намёце*). 3. даўжыня́ сьця́га. 4. палёт -у *m.*
• ***fly at*** кі́нуцца адзін на аднаго́ (*у бо́йцы*)
• ***fly away*** адлята́ць, зьлята́ць
• ***fly by (past, through)*** пралята́ць
• ***fly down*** зьлята́ць
• ***fly in the face of*** я́ўна не паслу́хацца *каго́*, не падпара́дкавацца *каму́*; не лічы́цца з *кім-чым*

• ***fly off*** раптóўна вы́йсьці; уцячы́
• ***fly out*** вы́бухнуць гнéвам, ускіпéць
• ***fly over*** пераляцéць, пераскóчыць

fly agaric мухамóр -а *m.* (*грыб*)

flyblow ['flaɪblou] – n. мушы́нае я́йка *абó* ля́рва (*на мя́се*)
– v.t. **flyblew, -blown, -blowing** 1. кла́сьці я́йкі (*пра му́ху*). 2. псава́ць, зага́джваць, заража́ць

flyblown ['flaɪbloun] adj. запэ́цканы му́хамі, засéджаны му́хамі (*пра мя́са*)

fly-by-night ['flaɪbaɪˌnaɪt] adj. ненадзéйны; безадка́зны: ***fly-by-night deals*** цёмныя апэра́цыі

flyer ['flaɪər] n. 1. *гл.* **flier**. 2. Informal спрóба *f.*: ***He took a flyer at editing*** Ён паспрабава́ў працава́ць рэда́ктарам. 3. лёгкі вéтрык

flying ['flaɪɪŋ] – adj. 1. які́ лётае. 2. лятýчы (*аблóкі*), лётны: ***flying field*** лётнае пóле 3. хýткі, бóрзды; мімалётны (*візы́т*)
– n. лётаньне *n.*

flyleaf ['flaɪli:f] n., pl. **-leaves** фóрзац (*у кні́зе*)

flypaper ['flaɪˌpeɪpər] n. папéра-ліпýчка для мух

fly sheet лістóўка, улётка *f.*

flyspeck ['flaɪspek] – n. 1. мушы́ны сьлед. 2. малéнечкая пля́мка
– v.t. засéджваць, пэ́цкаць (*пра мух*)

flytrap ['flaɪtræp] n. мухалóўка *f.*

flywheel ['flaɪhwi:l] n., Tech. махавік -á *m.*

foal [foul] – n. жарабё, жарабя́ *n.*, асьлянё, асьляня́ *n.*
• ***in*** or ***with foal*** жарэ́бная (*пра кабы́лу, асьлі́цу, вярблю́дзіцу*)
– v.t. прывóдзіць жарабя́
– v.i. жарабі́цца

foam [foum] – n. 1. шум -у *m.*, шумавíньне *n.*, пéна *f.* 2. мы́ла *n.*, пéна ў кóней ад пóту. 3. губча́стая штýчная гýма
– v.t. пакрыва́ць пéнай
– v.i. пéніцца, пакрыва́цца пéнай

foam rubber губча́стая, пóрыстая гýма

foamy ['foumi] adj. 1. пакры́ты пéнай; усьпéнены; пéністы. 2. з губча́тае гýмы

fob I [fɑ:b] n. кішэ́нька для гадзíньніка

fob II [fɑ:b] – v.t. **(-bb)** (off) ашýкваць
– n. хітрасьць *f.*; нечака́ная вы́хадка

focal ['foukəl] adj., Phys. фóкусны

focalize ['foukəlaɪz] v.t. зьбіра́ць прамяні́ ў фóкусе; настаўля́ць на фóкус

focus ['foukəs] – n., pl. **-cuses** or **-ci** 1. Phys. фóкус -у *m.* 2. цэ́нтар -ру *m.* (*ува́гі*): ***in focus*** выра́зны; ***out of focus*** невыра́зны
– v.t. зьбіра́ць прамяні́ ў фóкусе; настаўля́ць на фóкус, факусава́ць. 2. (on, upon) засяро́джваць (*ува́гу*)

fodder ['fɑ:dər] – n. фура́ж -ý, корм -у *m., pl.* кармы́
– v.t. дава́ць корм (*кóням, жывёле*)
• ***cannon fodder*** гарма́тнае мя́са

foe [fou] n. вóраг -а *m.*

fog I [fɑ:g] – n. 1. тума́н -у *m.* , імгла́ *f.* 2. Phot. тума́н, вэ́люм -у *m.*, вуа́ль *f.*
– v.t. ахіна́ць, ахýтваць тума́нам
– v.i. ахіна́цца тума́нам, затума́ньвацца, заця́гвацца тума́нам

fog II [fɑ:g] n. ата́ва *f.* (*трава́*)

foggy ['fɑ:gi] adj. 1. затума́нены, тума́нны. 2. няя́сны, цьмя́ны (*ду́мка*); марóчаны (*сьвядóмасьць, галава́*), зьбянтэ́жаны

fogy ['fougi] n., pl. **-gies** старамóдны, адста́лы чалавéк

foible ['fɔɪbəl] n. 1. слабóе мéсца, сла́басьць *f.* 2. гнýткі канéц мяча́

foil [fɔɪl] – v.t. 1. разла́джваць, зрыва́ць (*пля́ны, намéры*); перашкаджа́ць; адбіва́ць (*ата́ку*); перамага́ць. 3. зьбіва́ць з тróпу
– n. сьлед зьвяра́

foil II [fɔɪl] – n. 1. фóльга *f.*; станіёль -ю *m.* 2. фон, які́ падкрасьля́е прыгажóсьць і́ншага прадмéту. 3. Arch. арна́мэнт у фóрме лістóў
– v.t. пакрыва́ць фóльгай (*шкло для лю́страў*)

foil III [fɔɪl] n. шпа́га *f.*

foist [fɔɪst] v.t. усóўваць, упіра́ць, пóдступам падсóўваць

fold I [fould] – v.t. 1. склада́ць (*ліст папе́ры, ру́кі*); згіна́ць. 2. абдыма́ць;

абго́ртваць (*рука́мі*). 3. загóртваць; закру́чваць. 4. Informal зачыня́ць, спыня́ць (*прадпрые́мства*)
– n. 1. скла́дка *f.*, згін -у *m.* (*папе́ры*); фа́льда *f.* 2. скру́тlак -ка *m.*: ***a fold of linen*** скру́так палатна́. 3. малы́ ўзго́рак *або́* запа́дзіна. 4. склада́ньне, згіна́ньне *n.*; абкру́чваньне *чым*
• ***fold in*** лёгка ўмяша́ць лы́жкай (*ме́ну, я́йка*)
• ***fold up*** 1. склада́цца. 2. Informal згóртвацца (*перста́ць існава́ць*)

fold II [fɔuld] – n. 1. а) за́гарадзь *f.*, пастаўні́к -а́ *m.* (*для аве́чак*). б) чарада́ аве́чак. 2. а) парафія́не аднае́ царквы́; па́ства *f.* б) царква́ *f.*
– v.t. заганя́ць (*у за́гарадзь*)

folder ['fɔuldər] n. 1. фальцо́ўшчык -а *m.*, фальцо́ўшчыца *f.*, фальцо́ўка *f.* (*машы́на*). 2. па́пка *f.*

folding ['fɔuldɪŋ] adj. склада́ны, пахо́дны; ство́ркавы: ***a folding chair*** раскладно́е крэ́сла; ***folding doors*** ство́ркавыя дзьве́ры

foliage ['fɔuliɪdʒ] n. 1. ліcьце *n., coll.*, лісьцё *n., coll.*, лісто́та *f., sing. only.* 2. лісьцёвы арна́мэнт

foliaged ['fɔuliɪdʒd] adj. 1. ліставы́, лісьцяны́, лісьцьвяны́ (*гушча́р*). 2. упрыго́жаны ліcьцем

foliate ['fɔuliət] – adj. 1. ліставы́, лісьцяны́ (*лес*). 2. лістападо́бны
– v.i. ['fɔulieɪt] пакрыва́цца ліcьцем (*пра дрэ́вы*), распуска́цца. 2. расшчапля́цца на то́нкія пласты́
– v.t. 1. упрыго́жваць лісьцёвым арнамэ́нтам. 2. пакрыва́ць лістáмі. 3. пакрыва́ць мэталёвай фо́льгай (*шкло*), сро́брыць. 4. нумарава́ць а́ркушы (*кні́гі*)

folio ['fouliou] n., pl. **-lios** 1. фо́ліё *n.* 2. друкава́ны а́ркуш у кні́зе

folk [fouk] – n., pl. **folk** or **folks** 1. а) лю́дзі (*наагу́л*). б) ***poor folk*** бе́дныя лю́дзі; ***old folk*** стары́я; ***young folk*** мо́ладзь; ***my folks*** мая́ сям'я́, маé ро́дныя. 2. пле́мя *n.*, наро́д -у *m.*; люд -у *m.*
– adj. наро́дны: ***folk art*** наро́днае маста́цтва; ***folk dance*** наро́дны та́нец

folklore ['fouklɔ:r] n. 1. ву́сная наро́дная тво́рчасьць, фальклёр -у *m.* 2. дасьле́даваньне фальклёру

folklorist ['fouklɔ:rɪst] n. фалькляры́ст -а *m.*

folk medicine наро́дная мэдыцы́на

folk music наро́дная музы́ка

folk song 1. наро́дная пе́сьня. 2. пе́сьня ў наро́дным сты́лі

follicle ['fɑ:lɪkəl] n. 1. Anat. су́мка *f.*, мяшэ́чlак -ка *m.* 2. Bot. стручlо́к -ка́ *m.*

follies ['fɑ:li:z] n. 1. *pl. of* **folly**. 2. рэвю́ *indecl.* (*тэатра́льнае або́ эстра́днае прадстаўле́ньне*)

follow ['fɑ:lou] v. 1. ісьці́ за *кім-чым*, надыхо́дзіць; наставáць: ***Night follows day*** Ноч настаé пасьля́ дня. 2. ісьці́, хадзіць, éхаць сьле́дам; трыма́цца: ***follow this road*** трыма́йся гэ́тае даро́гі; ***follow me!*** за мною!; ***a concert followed the lecture*** пасьля́ ле́кцыі быў канцэ́рт. 3. гна́цца. 4. сачы́ць, правóдзіць (*вачы́ма*). 5. ува́жліва прыслухо́ўвацца й разуме́ць (*сло́вы, прамо́ву*)
• ***as follows*** насту́пны; насту́пна
• ***follow out*** вы́канаць да канца́ (*плян*)

follower ['fɑ:louər] n. 1. насту́пнік -а *m.*, насту́пніца *f.* 2. пасьлядо́ўнік -а *m.*, пасьлядо́ўніца *f.* (*ідэ́і*); прыхі́льнік -а *m.*, прыхі́льніца *f.* (*палітычны*); аднаду́мlец -ца *m.* 3. удзе́льнік по́чту; слугlа́ -і *m. & f.* 4. Tech. ве́дзены мэха́нізм. 5. Informal залётнік -а *m.*

following ['fɑ:louɪŋ] – n. 1. пасьлядо́ўнікі *pl.*, почт -у *m.* 2. прыхі́льнікі *pl.*, аднаду́мцы *pl.*; паклóньнікі *pl.*
– adj. насту́пны

folly ['fɑ:li] n., pl. **-lies** 1. бязглу́здасьць, безразва́жнасьць *f.* 2. безразва́жны ўчы́нак, глу́пства *n.* 3. дарагі́ капры́з

foment [fou'ment] v.t. 1. падбухто́рваць (*неспако́й, хвалява́ньні*). 2. рабіць, кла́сьці прыпа́ркі

fond [fɑ:nd] adj. 1. які́ лю́біць: ***to be fond of children*** любіць дзяцéй. 2. пяшчо́тны, закаха́ны: ***a fond look*** пяшчо́тны, закаха́ны по́зірк. 3. празь-

ме́рна аптымістыі́чны: ***fond hopes*** беспадста́ўныя, дарэ́мныя надзе́і

fondle ['fɑ:ndəl] v. 1. пе́сьціць, лашчыць. 2. пе́сьціцца з *кім*

fondness ['fɑ:ndnəs] n. 1. схі́льнасьць, прыхі́льнасьць *f.*, сла́басьць да *чаго́*. 2. пяшчо́тнасьць, ласка́васьць; лю́басьць, закаха́насьць *f.* 3. неразу́мная сьляпа́я закаха́насьць

food [fu:d] n. 1. е́жа *f.*; стра́ва *f.*; харч -у *m.*, харчава́ньне *n.*; корм -у *m.* (*для жывёлы*): ***give him food and drink*** дай ему́ пад'е́сьці й папі́ць. 2. пажы́ва *f.*, пажы́тlак -ку *m.*: ***food for the mind (thought)*** пажы́ва для ро́зуму (ро́здуму)

foodstuff ['fu:dstʌf] n. 1. прадукт харчава́ньня. 2. элемэ́нт жыўле́ньня (*як бялко́к ці вугляво́д*)

fool [fu:l] – n. 1. дурні́цlа -ы *m. & f.*, дурыlла -ы *m.*, ду́рlань -ня *m.* 2. бла́зlан, бла́зlен -на *m.* (*на каралёўскім дварэ́*). 3. той, каго́ ашука́лі, пакі́нулі ў ду́рнях

– v.i. 1. стро́іць ду́рня, рабі́ць глу́пствы; баки́ абіва́ць, бі́бікі біць. 2. удава́ць, жартава́ць: ***I was only fooling*** Я то́лькі жартава́ў

– v.t. ашу́кваць, абду́рваць, пакіда́ць у ду́рнях

• ***fool around*** а) абіва́цца (*бяз спра́вы*). б) фліртава́ць, ба́бнічаць

• ***fool away*** Informal а) ма́рна, бяз то́лку тра́ціць час, гро́шы, марнава́ць здаро́ўе. б) змарнава́ць нагоду

• ***fool with*** неразу́мна забаўля́цца *чым*, або́ гуля́ць з *чым*

foolery ['fu:ləri] n. 1. дурно́та, ду́расьць *f.* 2. блазе́нства *n.*

foolhardy ['fu:lˌhɑ:rdi] adj. неразва́жны, легкаду́мны

foolish ['fu:liʃ] adj. 1. неразу́мны, дурны́. 2. сьме́шны, недарэ́чны

foolishness ['fu:liʃnəs] n. 1. дурно́та *f.*; ду́расьць, неразу́мнасьць *f.* 2. глу́пства *n.*

foolproof ['fu:lpru:f] adj. 1. ве́льмі про́сты *або́* зразуме́лы; разьлі́чаны на ду́рняў. 2. надзе́йны, пэ́ўны ва ўжы́тку (*пра машы́ну, прыла́ду*)

foot [fʊt] – n., pl. **feet** 1. ступня́ *f.* (*нага́, панчо́хі*). 2. нага́ *f* . 3. падно́жжа *n.* (*гары́*), ніз -у *m.*, ні́жні край; п'едэста́л -а *m.* (*ста́туі*): ***the foot of a page*** ніз старо́нкі; ***at the foot (of the bed)*** у нага́х (*ло́жка*). 4. пяхо́та *f.* 5. ступа́ *f.*. (*ме́ра — 12 ца́ляў*): ***three feet = 1 yard*** тры ступы́ = 1 ярд. 6. Poet. стапа́ *f.* 7. крок -у *m.*, хада́ *f.* 8. но́жка *f.*, нага́ *f.* (*мэ́блі*). 9. ла́пка *f.* (*шве́йнае машы́ны*)

– v.t. 1. прахо́дзіць: ***to foot ten miles*** прайсьці́ 10 мі́ляў. 2. падвя́зваць ступню́ ў панчо́се. 3. Informal заплаці́ць (*раху́нак*): ***father foots the bill*** ба́цька пла́ціць. 4. падлі́чваць падсумо́ўваць: ***to foot a column of numbers*** падсумава́ць слупо́к лі́каў

– v.i. 1. ісьці́ пе́шкі. 2. танцава́ць

• ***foots*** аса́дlак -ку *m.*, адпа́dлы, адкі́dлы -аў *pl. only* (*пры ачышча́ньні на́фты*)

• ***on foot*** а) пе́шкі, пе́ша, пехато́й, пехато́ю. б) у дзе́яньні, у ста́дыі падрыхто́ўкі

• ***put one's foot down*** прыня́ць цьвёрдую пастано́ву і рашу́ча дзе́яць

• ***put one's foot in it*** Informal а) се́сьці ў лу́жыну, апыну́цца ў няёмкім стано́вішчы. б) быць скра́йне нетакто́ўным

• ***under foot*** а) пад нага́мі (*круці́ца*). б) пад не́чай ула́дай, у няво́лі

football ['fʊtbɔ:l] – n. 1. футбо́льны мяч. 2. амэрыка́нскі футбо́л

– adj. футбо́льны: ***a football match*** футбо́льны матч

footboard ['fʊtbɔ:rd] n. пры́ступка, падно́жка *f.* (*і ў шве́йнай машы́не*)

foot brake нажны́ то́рмаз

footfall ['fʊtfɔ:l] n. 1. гук кро́каў. 2. крок -у *m.*; хада́ *f.*

footgear ['fʊtgɪr] n. абу́тlак -ку *m.*

foothold ['fʊthould] n. 1. апо́ра *f.* (*для нагі́*). 2. пункт апо́ры, апо́рны пункт: ***to gain (have) a foothold*** стаць

цьвёрдай нагóй; умацава́цца, замацава́цца

footing ['futɪŋ] n. 1. апóра для нагí: ***to lose one's footing*** а) пасьлізну́цца, спатыкну́цца; б) вы́віхнуць, зьвіхну́ць нагу́. 2. умóва *f.*, станóвішча *n.*; дачынéньні *pl. only*: ***on a friendly footing*** у прыя́зных дачынéньнях. 3. фундáмэнт -у *m.*, падму́рlак -ка *m.* 4. а) дадава́ньне. б) агу́льная су́ма. 5. хаджэ́ньне, ступа́ньне *n.*

footlights ['futlaɪts] n., pl. 1. рáмпа *f.* 2. актóрства *n.*; сцэ́на *f.*; тэáтlар -ру *m.* 3. асьвятлéньне сцэ́ны

footman ['futmən] n., pl. **-men** 1. лёкаій -я *m.* 2. пехаці́нlец -ца *m.*

footmark ['futmɑ:rk] n. сьлед -у *m.*

footnote ['futnoʊt] – n. зноскá, спасы́лка *f.*, заўвáга пад тэ́кстам

– v.t. рабíць спасы́лкі, заўвáгі пад тэ́кстам

footpath ['futpæθ] – n. сьцéжка *f.*, сьцяжы́нка *f., dim.*

– v.t. пратóптваць сьцéжку

footprint ['futprɪnt] – n. сьлед -у *m.*, адбíтак нагí: ***to leave footprints*** сьлядзíць, пакідáць сьляды́

– v.t. адзначáць сьлядáмі (*мяжу́*)

footrace ['futreɪs] n. спабóрніцтвы ў бéгу; вы́перадкі *pl. only*

footstep ['futstep] n. 1. крок -у *m.* 2. сьлед -у *m.*: ***to follow in another's footsteps*** рабíць так, як нéхта íншы рабíў; íсьцí па нéчыіх сьлядóх

footsore ['futsɔ:r] adj. з намýлянымі нагáмі

footway ['futweɪ] n. хóднік -у, тратуáр -у *m.*

footwear ['futwer] n. абýтlак -ку *m.*, панчóхі *pl.*; анýчы *pl.*

fop [fɑ:p] – n. франт -а *m.*, фарсýн -á *m.*

– v.t. **fopped, fopping** ашукáць, абдурыць, пакíнуць у дýрнях

foppery ['fɑ:pəri] n., pl. **-peries** франтаўствó *n.*, форс, шык -у *m.*

for [fɔ:r; *unstressed* fər] – prep. 1. зáміж, замéст; узамéн за *што*: ***We used boxes for chairs*** Мы ўжывáлі скрынкі замéст крэ́слаў. 2. за: ***We stand for peace*** Мы за мір; ***ten apples for a dollar*** дзéсяць я́блыкаў за даля́р; ***We thanked him for his kindness*** Мы падзя́кавалі ямý за ягóную вéтласьць: ***He was punished for stealing*** Ягó пакарáлі за крадзéж. 3. для, дзéля: ***books for children*** кнíгі для дзяцéй; ***just for fun*** тóлькі дзеля жáрту; ***a present for you*** падарýнак для цябе. 4. на: ***for a few minutes*** на кóлькі хвілíн; ***to go for a walk*** пайсьцí на прахóдку, праíсьцíся. 5. з; ад.: ***for joy*** з рáдасьці; ***for fear*** са стрáху; ***medicine for a cough*** лек ад кáшлю. 6. па: ***to send for a doctor*** паслáць па лéкара; ***to long for home*** сумаváць па дóме. 7. як на: ***It is warm for April*** Цёпла як на красавíк. 8. *пазначáе адлéгласьць, чáс*: ***We walked for a mile*** Мы йшлí мíлю; ***He worked for an hour*** Ён працаváў гадзíну; ***to wait for years*** чакáць гадáмі. 9. на (*сýма*): ***a check for $20*** чэк на двáццаць даля́раў. 10. па-за, ня глéдзячы на: ***for all that*** ня глéдзячы на ўсё гэ́та; ***For all his faults, we like him*** Ня глéдзячы на ўсé ягóныя загáны, мы любíм ягó

– conj. 1. тамý, што; дзеля тагó, што; бо: ***We can't go, for it is raining*** Мы ня мóжам íсьцí, бо йдзе дождж

foray ['fɔ:reɪ] – n. напáд, набéг, налёт -у *m.*

– v.t. спусташáць, нападáць з мэ́тай рабýнку

forbade or **forbad** [fər'bæd] v., *p.t. of* **forbid**

forbear I [fɔ:r'ber] v.i. , v.t. **-bore, -borne, -bearing** 1. устрымвацца. 2. быць цярплíвым, валóдаць сабóю. 3. Obsol. цярпéць; перанóсіць, перажываць

forbear II ['fɔ:rber] or **forebear**, n. прáшчур -а, прóдlак -ка *m.*

forbearance [fɔ:r'berəns] n. 1. устрымáнасьць *f.* 2. цярплíвасьць *f.*, самавалóданьне *n.*

forbearant [fɔ:r'berənt] adj. стрыманы; паблáжлівы, цярплíвы

forbid [fərˈbɪd] v.t., **-bade** or **-bad, -bidden** or **-bid, -dding** 1. забараня́ць. 2. не дазваля́ць, не дапушча́ць; прадухіля́ць: ***God forbid it!*** Барані́ Бо́жа! Няха́й Бог баро́ніць!

forbidden [fərˈbɪdən] – adj. забаро́нены – v.t., *p.p. of* **forbid**: ***My father has forbidden me to go swimming in that river*** Мой ба́цька забарані́ў мне купа́цца ў той рацэ́

forbidding[fərˈbɪdɪŋ] adj. 1. непрыва́бны; агі́дны, страшны́. 2. пагража́льны, небясьпе́чны

forbore [fɔːrˈbɔːr] v., *p.t. of* **forbear I**

forborne [fɔːrˈbɔːrn] v., *p.p. of* **forbear I**

force [fɔːrs] – n. 1. сі́ла *f.*: ***by force*** сіламо́ц, сілко́м, сі́лаю, гва́лтам. 2. гвалт -у, прымў́с -у *m.* 3. сі́ла *f.*, дзе́яньне *n.* (*зако́ну*): ***to come into force*** увайсьці́ ў сі́лу; стаць зако́нным, дзе́йным; ***to remain in force*** заставáцца ў сі́ле, дзе́яць. 4. Phys. сі́ла *f.*: ***the force of gravitation*** сі́ла прыцягне́ньня

– v.t. 1. змуша́ць, прымуша́ць, прынука́ць, прысіля́ць, няво́ліць. 2. забіра́ць сі́лаю. 3. навя́зваць сі́лаю 4. узло́мваць (*замо́к, дзьве́ры*). 5. шту́чна прысьпе́шваць рост расьлі́наў. 6. выціска́ць (*усьме́шку, сьлязу́*). 7. гва́лціць, гвалтава́ць (*жанчы́ну*)

• ***by force of*** пры дапамо́зе *чаго́*, праз *што*: ***by force of arms*** сі́лай зброі́; ***by force of habit*** у вы́ніку звы́чкі, праз звы́чку

• ***forces*** вае́нныя сі́лы (*а́рмія, авія́цыя і флёт*)

• ***in force*** а) у сі́ле, дзе́йны (*пра зако́н*). б) з усёй сі́лай

forced [fɔːrst] adj. 1. прымусо́вы (*пра́ца*). 2. зму́шаны (*усьме́шка*); ненатура́льны (*сьмех*)

forcedly [ˈfɔːrsɪdli] adv. прымусо́ва

forceful [ˈfɔːrsfəl] adj. 1. по́ўны сі́лы; мо́цны, магу́тны. 2. дзе́йны, эфэктыўны, мо́цны, які́ ў сі́ле (*пра зако́н*); які́ ро́біць ура́жаньне, ураżáльны

forcemeat [ˈfɔːrsmiːt] n. фарш -у *m.* (*мясны́ ці ры́бны*)

forceps [ˈfɔːrsəps] n., pl. **-ceps.** шчыпцы́ *pl. only* (*хірургі́чныя, дантысты́чныя*)

forcible [ˈfɔːrsəbəl] adj. 1. гвалто́ўны: ***a forcible entrance into a house*** гвалто́ўнае ўварва́ньне ў дом. 2. пераканá́ўчы, пераканá́льны; ва́жкі; мо́цны (*сло́вы, стыль*)

forcibly [ˈfɔːrsəbli] adv. 1. гвалто́ўна, гва́лтам. 2. пераканá́ўча, ва́жка, мо́цна

ford [fɔːrd] – n. брод -у *m.*

– v.t. пераяжджа́ць, перахо́дзіць убро́д

fordable [ˈfɔːrdəbəl] adj. які́ можна перайсьці́ *або́* пераéхаць убро́д

fore [fɔːr] – adj. пярэ́дні: ***the fore wall*** пярэ́дняя сьцяна́

– adv. 1. сьпе́раду, напе́радзе, папе́радзе 2. Naut. сьпе́раду карабля́

– n. 1. пярэ́дняя ча́стка, пе́рад -у *m.* 2. Naut. а) нос вадаплáва, карабля́. б) пярэ́дняя ма́чта

fore-and-aft [ˌfɔːrənˈæft] adj. падо́ўжны, уздо́ўж карабля́

forearm I [ˈfɔːrɑːrm] n. перадплéчча *n.* (*ча́стка рукі ад ло́кця да кі́сьці*)

forearm II [fɔːrˈɑːrm] v.t. узбро́йвацца за́гадзя, рыхтава́цца за́гадзя

forebear, also **forbear** [ˈfɔːrber] n. (*звыча́йна ўжыва́ецца ў мно́жным лі́ку*) 1. пра́шчур -а *m.*, про́дак -ка *m.*; про́дкі *pl.* 2. родапачына́льнік -а *m.*

forebode [fɔːrˈboʊd] – v.t. 1. перасьцераго́ць; прадка́заць. 2. прадчува́ць (*не́шта благо́е*)

– v.i. прадчува́ць; прадрака́ць, праро́чыць

forebodement [fɔːrˈboʊdmənt] or **foreboding** [fɔːrˈboʊdɪŋ] n. 1. прадказа́ньне *n.*, перасьцяро́га *f.* 2. прадчува́ньне *n.*

forecast [ˈfɔːrkæst] – v. 1. прадка́заць. 2. плянава́ць напе́рад; прадбача́ць: ***to forecast the weather*** прадка́заць надво́р'е

– n. 1. прадказа́ньне *n.* 2. прадба́чаньне *n.*

foreclose [fɔ:rˈklouz] v. 1. не дапушча́ць, вылуча́ць: ***to foreclose objections*** не дапусьці́ць пярэ́чаньня, выка́заньня су́праць. 2. Law адмо́віць у пра́ве вы́купу іпатэ́кі ці закладно́е

foreclosure [fɔ:rˈklouʒər] n. пазбаўле́нье пра́ва вы́купу закладно́е

forefather [ˈfɔ:rˌfɑ:ðər] n. про́дак -ка, папярэ́днік -а *m.*

forefinger [ˈfɔ:rˌfiŋgər] n. указа́льны па́лец

forefoot [ˈfɔ:rfut] n., pl. **-feet** 1. пярэ́дняя ла́па. 2. Naut. пярэ́дні кане́ц кі́ля (*вадапла́ва*)

for(e)go I [fɔ:rˈgou] v.t. **-went, -gone, going** 1. абыхо́дзіцца; адмаўля́цца; устры́мвацца: ***She decided to forego the movies and study*** Яна́ пастанаві́ла ня йсьці ў кіно́, а вучы́цца

forego II [fɔ:rˈgou] v., **-went, -gone** папярэ́днічаць, быць пе́рад *чым*

foregoing [fɔ:rˈgouiŋ] adj. папярэ́дні

foregone conclusion 1. факт ама́ль ве́дамы напе́рад. 2. няўхі́льны вы́нік

foreground [ˈfɔ:rgraund] n. пярэ́дні плян (*карці́ны*): ***in the foreground*** на пярэ́днім пля́не, напе́радзе

forehead [ˈfɔ:rhed] n. 1. лоб ілба́ *m.* 2. пярэ́дняя ча́стка

foreign [ˈfɔ:rən] adj. 1. заме́жны; чужазе́мны: ***foreign trade*** заме́жны га́ндаль; ***foreign policy*** заме́жная палі́тыка. 2. незнаёмы, чужы́; дзіўны. 3. недаты́чны (*да спра́вы, тэ́мы*), незьвяза́ны (*з тэ́май*)

foreigner [ˈfɔ:rənər] n. 1. заме́жнік -а *m.*, заме́жніца *f.*; чужазе́мец -ца *m.*, чужы́нец -ца *m.*; чужазе́мка *f.*, чужы́нка *f.* 2. заме́жны вадапла́ў

foreign minister міні́стар заме́жных спра́ваў

foreknowledge [fɔ:rˈnɑ:lidʒ] ве́даньне напе́рад, прадба́чаньне *чаго́*

foreland [ˈfɔ:rlænd] n. 1. мыс -а *m.* 2. прымо́рскі край

foreleg [ˈfɔ:rleg] n. пярэ́дняя нага́, пярэ́дняя ла́па

forelimb [ˈfɔ:rlim] n. пярэ́дняя ла́па

forelock I [ˈfɔ:rlɑ:k] n. ку́дзер -а *m.*, па́сма валасо́ў над ілбо́м, чуб -а *m.*

forelock II [ˈfɔ:rlɑ:k] n., Tech. за́гваздка *f.*, шплінт -а *m.*

foreman [ˈfɔ:rmən] n., pl. **-men** 1. ма́йстар -ра *m.*, праца́б, дзяся́тнік -а *m.*, тэ́хнік -а *m.*; зага́дчык цэ́ха. 2. старшыня́ прыся́жных

foremost [ˈfɔ:rmoust] – adj. 1. пе́ршы, найпе́ршы: ***foremost in the line*** пе́ршы на чарзе́. 2. гало́ўны; перадавы́; са́мы ва́жны: ***foremost authority*** найбо́льшы аўтарытэ́т

– adv. пе́радам, насампе́рш, перш за ўсё: ***to fall head foremost*** упа́сьці пе́радам, галаво́й

forenoon [ˈfɔ:rnu:n] – n. час перад по́ўднем, перадпаўдзённы час

– adj. перадпаўдзённы

forepart [ˈfɔ:rpɑ:rt] n. пе́ршая *або́* ра́ньняя ча́стка; пярэ́дняя ча́стка

forerun [ˈfɔ:rrʌn] v.t. **-ran, -run, -running** 1. бе́гчы напе́радзе. 2. папярэ́днічаць; быць, адбыва́цца, здара́цца пе́рад *чым*. 3. быць зна́кам перасьцяро́гі. 4. папярэ́дзіць (*зрабі́ць ране́й за каго́*). 5. апярэ́джваць, выпярэ́джваць; пераганя́ць, абганя́ць

forerunner [ˈfɔ:rˌrʌnər] n. 1. папярэ́днік -а *m.*, папярэ́дніца *f.*; прадве́сьнік -а *m.*, прадве́сьніца *f.* 2. папярэ́днік, про́дак -ка *m.*

foresaw [fɔ:rˈsɔ:] v., *p.t. of* **foresee**

foresee [fɔ:rˈsi:] v.t. **-saw, -seen, -seeing** прадба́чваць

foreseeingly [fɔ:rˈsi:iŋli] adv. прадба́чліва

foreseen [fɔ:rˈsi:n] v., *p.p. of* **foresee** прадба́чаны

foreshadow [fɔ:rˈʃædou] – v.t. быць перасьцяро́гай; за́гадзя пака́заць, прадка́заць

– n. прыме́та *f.*, знак -у *m.*; прадве́сьце *n.*

foreshadowing [fɔ:rˈʃædouiŋ] n. прыме́та *f.* (*што ма́е ста́цца*), знак -у *m.*; прадве́сьце *n.*

foreshow [fɔ:rˈʃou] v.t. **-showed, -shown** за́гадзя пака́заць, прадка́заць; прадвяшча́ць

foresight [ˈfɔ:rsaɪt] n. 1. прадба́чаньне *n.* 2. прадба́члівасьць *f.*

foreskin [ˈfɔ:rskɪn] n., Anat. кра́йняя плоць

forest [ˈfɔ:rəst] – n. 1. лес -у *m.* 2. (in English law) запаве́днік -у *m.* (*для паля-ва́ньняў*)
– adj. лясны́: ***forest reserve*** лясны́ запаве́днік
– v.t. заса́джваць ле́сам

forestall [fɔ:rˈstɔ:l] v.t. 1. папярэ́джваць; апярэ́джваць (*рабі́ць ране́й*). 2. прадухіля́ць

forester [ˈfɔ:rəstər] n. 1. лясні́чы -ага *m.* 2. жыха́р ле́су (*зьвер, пту́шка ці чалаве́к*)

forestry [ˈfɔ:rɪstri] n. 1. ляснáя гаспада́рка. 2. лесаво́дзтва *n.* 3. лясны́ абша́р

foretaste [ˈfɔ:rteɪst] – n. смакава́ньне напе́рад, прадчува́ньне
– v.t. [fɔ:rˈteɪst] адчува́ць смак напе́рад, уяўля́ць напе́рад; прадчува́ць

foretell [fɔ:rˈtel] v.t. **-told, -telling** прадка́заць

forever [fərˈevər] adv. 1. назаўсёды, наве́к. 2. уве́сь час; заўсёды

forewarn [fɔ:rˈwɔ:rn] v.t. перасьцерага́ць

foreword [ˈfɔ:rwɜ:rd] n. прадмо́ва *f.*

forfeit [ˈfɔ:rfət] – v.t. 1. тра́ціць пра́ва; паплаці́цца
– n. 1. стра́чаная рэч; спагна́ньне *n.*, штраф -у *m.* 2. фант -а *m.*
• ***forfeits*** фа́нты, *pl. only* (*гульня́ ў фа́нты*)

forgave [fərˈgeɪv] v., *p.t. of* **forgive**

forge I [fɔ:rdʒ] – n. 1. кава́льскі го́ран. 2. ку́зьня *f.*
– v.t. 1. кава́ць (*жале́за*). 2. выко́ўваць. 3. падрабля́ць (*дакумэ́нты, гро́шы, по́дпіс*)

forge II [fɔ:rdʒ] v.i. паступо́ва пераганя́ць, апераджа́ць (*пра бегуна́*)

forger [ˈfɔ:rdʒər] n. 1. фальсыфіка́тар, падро́бнік -а *m.* (*дакумэ́нты, по́дпіс*). 2. кава́ль -я́ *m.*

forgery [ˈfɔ:rdʒəri] n., pl. **-geries** 1. падрабля́ньне *n.* 2. падро́бка *f.*, падро́блены (*дакумэ́нт, карці́на*)

forget [fərˈget] – v., **-got, -gotten, -getting** v.t. забыва́ць, не памята́ць
– v.i. забыва́цца

forgetful [fərˈgetfəl] adj. 1. забы́ўлівы, забы́ўчывы; няпа́мятлівы. 2. нядба́лы, нядба́йны; няўва́жны, няўва́жлівы: ***a forgetful person*** забу́дзька *m. & f.*

forgetfulness [fərˈgetfəlnəs] n. 1. забы́ўлівасьць, няпа́мятлівасьць *f.*; блага́я па́мяць. 2. няўва́жлівасьць, нядба́йнасьць *f.*

forgivable [fərˈgɪvəbəl] adj. прабача́льны, праба́чны; дарава́льны

forget-me-not [fərˈgetmɪnɑ:t] n. незабу́дка *f.*

forgive [fərˈgɪv] v., **-gave, -given, -giving** 1. прабача́ць. 2. дарава́ць (*до́ўг*), мі́лаваць: ***to forgive sins*** адпушча́ць, дарава́ць грахі́

forgiveness [fərˈgɪvnəs] n. 1. дарава́ньне *n.* (*до́ўгу, ві́ны*), прабачэ́ньне *n.* (*ві́ны*). 2. праба́члівасьць *f.*

forgiving [fərˈgɪvɪŋ] adj. незлапо́мны; які́ прабача́е

forgo [fɔ:rˈgoʊ] *гл.* **for(e)go**

fork [fɔ:rk] – n. 1. відэ́лец -льца *m.* 2. ві́лы *pl. only* (*да се́на*). 3. камэртóн -а *m.* 4. разгалінава́ньне *n.* (*даро́г*), разьві́ліна. *f.* 5. прытóк -у *m.* (*раки́*)
– v.t. падкіда́ць *або́* капа́ць ві́ламі

forked [fɔ:rkt] adj. вілава́ты, раздво́ены; разьві́лісты

forlorn [fərˈlɔ:rn] adj. 1. усі́мі пакі́нуты; само́тны, адзіно́кі, закі́нуты. 2. няшча́сны, мізэ́рны, у ро́спачы; жалюго́дны
• ***forlorn hope*** стра́чаная надзе́я, безнадзе́йная спра́ва

form [fɔ:rm] – n. 1. фо́рма *f.* 2. фігу́ра *f.*, во́нкавы вы́гляд (*чалаве́ка, жывёліны*). 3. фо́рма *f.* (*пасу́дзіны*). 4. спо́саб, мэ́тад -у *m.* 5. а) фарма́льнасьць (*як напр. падава́ньне рукі́*). б) агу́льнапрыня́тая фо́рма; узо́р -у *m.* 6. блянк -а *m.*; анке́та *f.*: ***application form*** блянк на зая́ву. 7. до́бры фізы́чны *або́* псыхі́чны стан: ***to keep in***

form трыма́цца ў фо́рме (*пра атле́та*). 8. Gram. фо́рма *f.* 9. Brit. а) кля́са *f.* (*у шко́ле*). б) ла́ўка *f.*
– v.t. 1. надава́ць фо́рму. 2. утвара́ць. 3. арганізава́ць, закла́даць (*клюб*). 4. Milit. стро́іць, выстро́йваць (*полк*): ***to form oneself*** выстро́йвацца (*у лі́нii*). 5. Gram. утвара́ць (*сло́ва, но́вую фо́рму*); будава́ць (*сказ*). 6. скла́даць: ***to form an opinion*** скла́сьці ду́мку, по́гляд
– v.i. 1. прыма́ць фо́рму. 2. утвара́цца. 3. стро́іцца (*у гру́пы*)
• ***bad form*** дрэ́нны тон
• ***good form*** до́бры тон

formal [ˈfɔ:rməl] – adj. 1. фарма́льны; афіцы́йны (*ві́зыт*); урачы́сты; сухі́ (*пакло́н, тон*) 2. рэгуля́рны, сымэтры́чны.
– n. Informal афіцы́йны ве́чар, які́ вымага́е вечаро́вага ўбо́ру. 2. жано́чы вечаро́вы ўбо́р

formality [fɔ:rˈmæləti] n., pl. **-ties** фарма́льнасьць *f.*

formation [fɔ:rˈmeɪʃən] n. 1. утварэ́ньне, стварэ́ньне, заснава́ньне *n.*: ***the formation of a state*** стварэ́ньне дзяржа́вы. 2. строй -ю *m.*; будо́ва, пабудо́ва *f.*: ***the logical formation of his ideas*** лагі́чная пабудо́ва яго́ных ду́мак. 3. фарма́цыя *f.* (*геалягі́чная*). 4. Milit. пастрае́ньне *n.*

formative [ˈfɔ:rmətɪv] adj. 1. фармава́льны, ствара́льны, які́ фарму́е (*хара́ктар*). 2. Gram. словаўтвара́льны

formed [ˈfɔ:rmd] adj. утво́раны, скла́дзены (*сказ*)

former [ˈfɔ:rmər] adj. 1. папярэ́дні. 2. пе́ршы з двух: ***the former ... the latter*** пе́ршы... другі́ (апо́шні). 3. ране́йшы; былы́; мінýлы, да́ўні; кало́шні: ***in former times*** даўне́й, ране́й

formerly [ˈfɔ:rmərli] adv. не́калі; калі́сьці; ране́й, перш

formidable [ˈfɔ:rmɪdəbəl] adj. 1. цяжкі́, склада́ны (*зада́ньне, экза́мен*). 2. стра́шны, небясьпе́чны, гро́зны (*супраці́ўнік*)

formula [ˈfɔ:rmjələ] n., pl. **-las** or **-lae** 1. фо́рмула *f.* (*хімі́чная ці матэматы́чная*). 2. дактры́на *f.*, рэлігійнае кре́да. 3. рэцэ́пт -у *m.* 4. дзіця́чае харчава́ньне (*су́месь*)

formulate [ˈfɔ:rmjəleɪt] v.t. 1. выка́зваць, фармулява́ць. 2. абазнача́ць фо́рмулай

forsake [fərˈseɪk] v.t. **-sook, -saken** пакі́даць; вырака́цца, адрака́цца

forsaken [fərˈseɪkən] v.t., *p.p. of* **forsake** пакі́нуты, само́тны, адзіно́кі, няшча́сны

forswear [fɔ:rˈswer] **-swore, -sworn** v. 1. адрака́цца. 2. ілжы́ва прысяга́ць; паруша́ць прыся́гу

fort [fɔ:rt] n. 1. форт -у *m.*

forth [fɔ:rθ] adv. напе́рад; надале́й, у дале́йшым
• ***and so forth*** і гэ́так дале́й; і да таго́ падо́бнае
• ***come forth from behind*** вы́йсьці наперад

forthcoming [ˌfɔ:rθˈkʌmɪŋ] adj. 1. надыхо́дзячы; бу́дучы; насту́пны. 2. які́ мо́жна даць у вы́падку патрэ́бы: ***The help was not forthcoming*** дапамо́га не прыхо́дзіла

forthright [ˈfɔ:rθraɪt] – adj. 1. шчы́ры, адкры́ты, просталіне́йны. 2. про́сты
– adv. 1. про́ста напе́рад. 2. адра́зу
– n. про́сты шлях, про́стая даро́га

fortieth [ˈfɔ:rtiəθ] adj. саракавы́, саракó-вы

fortification [ˌfɔ:rtəfɪˈkeɪʃən] n. 1. фартыфіка́цыя *f.*, умацава́ньні (*як форт, мур, роў*). 2. вае́нныя збудава́ньні *pl.* 3. фартыфікацы́йная інжынэ́рыя. 4. павышэ́ньне пажы́ўнасьці е́жы дадава́ньнем вітамі́наў і мінэра́лаў

fortify [ˈfɔ:rtəfaɪ] **-fied, -fying,** – v.t. 1. умацо́ўваць су́праць напа́ду, фартыфікава́ць. 2. падтры́мваць (*фізы́чна й мара́льна*). 3. падмацо́ўваць е́жу мінэра́ламі й вітамі́намі. 4. дадава́ць алькаго́лю ў напо́й
– v.i. будава́ць фо́рты, абаро́нныя муры́

fortitude [ˈfɔ:rtətu:d] n. му́жнасьць *f.*, сіла ду́ху; стано́ўкасьць, адва́га

fortnight [ˈfɔ:rtnaɪt] n. два ты́дні

fortnightly [ˈfɔ:rtnaɪtli] – adv., Brit. раз на два ты́дні

– adj. двухтыднёвы

– n., pl. **-lies** двухтыднёвы ча́сапіс, двухтыднёвік -а *m.*

fortress [ˈfɔ:rtrəs] – n. цьвярды́ня, крэ́пасьць, цытадэ́ль *f.*; форт -у *m.*

– v.t. будава́ць цьвярды́ню, *або́* ахо́ўваць цьвярды́няй

fortunate [ˈfɔ:rtʃənət] adj. шчасьлі́вы; памы́сны: ***a fortunate occurrence*** шчасьлі́вае здарэ́ньне

fortunately [ˈfɔ:rtʃənətli] adv. на шча́сьце; шчасьлі́ва, памы́сна

fortune [ˈfɔ:rtʃən] n. 1. бага́цьце *n.* 2. до́ля *f.*; лёс -у *m.*; то́е, што ма́е ста́цца: ***to tell someone's fortune*** нараж ы́ць каму́. 3. шча́сьце *n.*; уда́ча, фарту́на *f.*; бага́цьце *n.*, дабрабы́т -у *m.*, даста́тлак -ку *m.*

fortuneteller [ˈfɔ:rtʃənˌtelər] n. варажбі́т-ка *f.*, варажбі́т -á *m.*

fortunetelling [ˈfɔ:rtʃənˌtelɪŋ] n. варажэ́ньне *n.*, варажба́ *f.*

forty [ˈfɔ:rti] n., pl. **-ties** со́рак

• ***forty winks*** Informal лёгкі каро́ткі сон: ***to have one's forty winks*** прыкархну́ць, задрама́ць

forum [ˈfɔ:rəm] n., pl. **-s, fora** [ˈfɔ:rə] 1. фо́рум -у *m.* 2. палітычны сход (*для дыскуе́іяў*). 3. суд -у́ *m.*, трыбуна́л -у *m.*

forward [ˈfɔ:rwərd] – adv. напе́рад; упе́рад: ***Forward march!*** Напе́рад марш!; ***From this time forward*** Ад гэ́тага ча́су; ***Come forward*** вы́йдзі напе́рад

– adj. 1. пярэ́дні: ***a forward part*** пярэ́дняя ча́стка. 2. ра́ньні; больш разьві́ты за і́ншых (*пра дзіцё*); які́ ву́чыцца *або́* працу́е лепш за і́ншых. 3. гато́вы, ахво́чы (*дапамагчы́*). 4. адва́жны; наха́бны; бесцырымо́нны. 5. радыка́льны, кра́йні

– n. Sport фо́рвард -а *m.*

– v.t. 1. перасыла́ць. 2. прысьпяша́ць, спрыя́ць (*пра ду́мку, плян*)

forwards [ˈfɔ:rwərdz] adv. напе́рад, упе́рад

fossil [ˈfɑ:səl] – n. 1. вы́капень -ня *m.* 2. скамяне́лыя парэ́шткі зьвяро́ў ці расьлі́наў. 3. старамо́дны, адста́лы чалаве́к. 4. Obsol. мінэра́льны вы́капень

– adj. 1. скамяне́лы, выкапнёвы; вы́капаны зь зямлі́. 2. старамо́дны, дапато́пны

• ***fossil fuel*** ву́галь, на́фта *або́* прыро́дны газ

foster [ˈfɑ:stər] – v.t. 1. падтры́мваць (*надзе́ю*), спрыя́ць ро́сту *або́* разьві́цьцю́; заахво́чваць. 2. даглада́ць зь любо́ўю, дба́ць; пе́сьціць. 3. гадава́ць; выхо́ўваць; узгадо́ўваць, даглада́ць

– adj. прыёмны, няро́дны (*пра дзіця́*): ***foster son, foster daughter*** прыёмыш -а *m.& f.*

foul [faʊl] – adj. 1. сьмярдзю́чы; бру́дны, запэ́цканы, карэ́лы, нячы́сты. 2. ні́зкі, по́длы, нікчэ́мны. 3. непрысто́йны, бры́дкі: ***foul language*** бры́дкія сло́вы, ла́янка. 4. несумле́нны: ***a foul play*** несумле́нная гульня́, ашука́нства *n.* 5. заблы́таны (*вяро́ўка, я́кар*). 6. заткну́ты (*чым-н.*). 7. неспрыя́льны, благі́, бу́рны (*пра надво́р'е*): ***a foul wind*** ве́цер у твар. 8. паро́слы во́дарасьцямі або́ ра́какавінкамі (*пра дно карабля́*). 9. Informal ве́льмі непрые́мны, агі́дны, гі́дкі

– v. 1. пэ́цкаць. 2. гань бі́ць, зьнеслаўля́ць. 3. сутыка́цца з *чым*. 4. заблы́тацца, зачапля́цца. 5. затыка́ць (-ца)

found I [faʊnd] v.t., *p.t. and p.p. of* **find**

found II [faʊnd] v.t. 1. заснава́ць; адчыня́ць: ***to found the university*** адчыні́ць універсыте́т. 2. абапіра́ць; абгрунто́ўваць. 3. будава́ць (*на мо́цнай падста́ве*)

found III [faʊnd] v.t. Tech. расплаўля́ць (*мэта́л*); ліць, адліва́ць (*фо́рму*)

foundation [faʊnˈdeɪʃən] n. 1. фунда́мэнт -а *m.* ; падму́рлак -ка *m.* 2. абгрунтава́ньне *n.*; падста́ва *f.* 3. засна-

ва́ньне *n.* 4. арганіза́цыя, устано́ва, фунда́цыя *f.* 5. фонд, да́дзены на ўстано́ву
• ***foundation garments*** жано́чыя гарсэ́ты, паясы́

founder I ['faʊndər] n. заснава́льнік -а *m.*, заснава́льніца *f.*

founder II ['faʊndər] n. плавíльшчык -а *m.*, ліцэ́йшчык -а *m.*

founder III ['faʊndər] – v.i. 1. патана́ць, тану́ць, ісьці́ на дно. 2. закульга́ць (*пра каня́*)
– v.t. затапля́ць, пуска́ць на дно

founding ['faʊndɪŋ] n. 1. выліва́ньне, ліцьцё *n.*: ***bell founding*** ліцьцё званó ў. 2. заснава́ньне *n.*

foundling ['faʊndlɪŋ] n. падкíдыш -а, падкíдlак -ка, зна́йдla -ы *m.*

foundry ['faʊndri] n., pl. **-ries** ліцэ́йня, пла́вільня *f.*, ліцэ́йны завóд

fountain ['faʊntən] – n. 1. фанта́н -у *m.* 2. крыні́ца *f.* 3. рэзэрвуа́р -у *m.* (*чарні́ла, на́фты*): ***fountain pen*** ве́чнае пярó, аўтару́чка *f.*
– v.i. пы́рскаць, біць фанта́нам

four [fɔ:r] n. 1. чаты́ры. 2. чацьвёрка *f.* (*людзе́й, ко́ней, ка́ртаў*): ***team of four horses*** чацьвёрка ко́ней
• ***on all fours*** на кара́чках (*на кале́нях і рука́х*)

four-dimensional [ˌfɔ:rdɪ'menʃənəl] adj., Math. чатырóхвымéрны, у чатырóх вымéрах

fourfold ['fɔ:rfoʊld] – adj. чатырохразóвы, чатырохкра́тны
– adv. у чаты́ры разы́ (*павялі́чаны*); у чаты́ры сто́лкі (*скла́дзены*)

four-footed [ˌfɔ:r'fʊtəd] adj. чатырóхногі

four-handed [ˌfɔ:r'hændəd] adj. 1. чатырохру́кі (*пра ма́лпу*). 2. для чатырóх асóбаў (*брыдж, гульня́*). 3. Mus. для чатырóх ру́к

foursquare [ˌfɔ:r'skwer] – adj. 1. квадра́тны (ко́рань, ду́жкі). 2. шчы́ры, адкры́ты (*які́ не маўчы́ць*). 3. мóцны, непадаўкі́
– n. квадра́т -а *m.*

fourteen [ˌfɔ:r'ti:n] n., adj. чатырна́ццаць

fourteenth [ˌfɔ:r'ti:nθ] adj., n. чатырна́ццаты

fourth [fɔ:rθ] – adj. чацьве́рты
– n. чацьве́ртая ча́стка, чвэрць *f.*

fourthly ['fɔ:rθli] adv. па-чацьве́ртае

fowl [faʊl] – n., pl. **fowls** or (coll) **fowl** а) дзічына́ *f.*, вялíкія пту́шкі (*асабл. сво́йскія*). б) мя́са з гэ́тых пту́шак
– v.i. палява́ць на дзíкіх птушак

fowler ['faʊlər] n. птушкалóлў -ва *m.*

fowling ['faʊlɪŋ] n. палява́ньне на дзíкіх птушак

fox [fɑ:ks] – n. 1. ліс -а *m.*, лісá, лісíца, лíска *f.*: ***young fox*** лісянё, лісяня́ *n.*, *pl.* лісяня́ты. 2. лісíнае фу́тра. 3. хíтры чалаве́к
– v.t. Informal абхітры́ць, ашука́ць
– v.i. 1. хітры́ць. 2. кíснуць (*пра пíва*). 3. выцьвіта́ць, пакрыва́цца бу́рымі пля́мамі (*пра папе́ру*). 4. палява́ць на лíсаў

foxhole ['fɑ:kshoʊl] n. 1. лісíная нара́. 2. малы́ акóп для аднагó ці двух жаўне́раў

foxtail ['fɑ:kste‍ɪl] n. 1. лісíны хвост. 2. Bot. лісахвóст -у *m.* (*трава́*)

foxtrot ['fɑ:kstrɑ:t] – n. 1. факстрóт (*та́нец*). 2. му́зыка для гэ́тага та́нцу. 3. хада́ ступóю, дробнымі крóкамі (*каня́*)
– v.i. танцава́ць факстрóт

foxy ['fɑ:ksɪ] adj. 1. хíтры, як лісíца. 2. падмóклы (*папе́ра*), паблéклы, запля́млены. 3. ры́жы. 4. скíслы (*пíва, віно́*). 5. му́скусны (*пах*)

foyer ['fɔɪr] n. фае́ *indecl.*, *n.* (*у тэа́тры*); перадпакóй -ю *m.*

fraction ['frækʃən] – n. 1. Math. дроб -у *m.* 2. ча́стачка *f.*, фрагмэ́нт -а *m.*; аблóмlак, аскóлlак -ка *m.* 3. Chem. фра́кцыя *f.*, прадýкт перагóнкі
– v.t. 1. дзялíць на ча́сткі. 2. расклада́ць рэ́чыва на паасóбныя фра́кцыі

fractional ['frækʃənəl] adj. 1. дрóбавы. 2. ве́льмі малы́, нязна́чны; часткóвы

fractional currency разьме́нная грашóвая адзíнка

fractional distillation фракцы́йная перагóнка (дыстыля́цыя)

fractious ['frækʃəs] adj. 1. злы; раздражнёны, раззлава́ны. 2. непаслухмя́ны, упа́рты, наравісты

fracture ['fræktʃər] – v. зламáць (*руку́*); зламáцца
– n. раскóліна, расшчэ́піна, трэ́шчына *f.* (*у сьцяне́*). 2. пералóм, злом -у *m.* (*кóсьці*). 3. разры́ў -ву *m.* (*сяброўства*)

fragile ['frædʒəl] adj. 1. лóмкі, крóхкі. 2. далікáтны; квóлы, слабы́

fragility [frə'dʒɪləti] n. 1. лóмкасьць *f.* (*сьцяблá, гóласу*), крóхкасьць *f.* 2. квóласьць, далікáтнасьць *f.* (*здарóўя*)

fragment ['frægmənt] – n. 1. аскóлак, аблóмак, аскéпак -ка *m.*, кавáлак -ка *m.* 2. урывак -ўка *m.*, фрагмэ́нт -а *m.* (*твóру, гýтаркі*)
– [ˌfræg'ment] v.t. разьбівáць *абó* дзялíць на чáсткі

fragmentary ['frægmənteri] adj. 1. урывкавы, фрагмэнтáрны, няпóўны (*расказ*), часткóвы. 2. Geol. аблóмкавы

fragmentation [ˌfrægmen'teɪʃən] – n. 1. распáд на чáсткі. 2. разрыў на аскóлкі (*бóмбы, гранáты*)
– adj. аскóлачны (*гранáта, бóмба*)

fragrance ['freɪgrəns] or **fragrancy** ['freɪgrənsi] n., pl. **-cies** вóдар -у *m.*, духмя́насьць *f.*, пах -у *m.*
• ***fragrances*** парфýма *f.*, духі *pl. only*

fragrant ['freɪgrənt] adj. вóдарны, духмя́ны, пахýчы

frail [freɪl] adj. 1. квóлы, слабы́ (*напр. пáмяць*). 2. лóмкі, крóхкі. 3. марáльна слабы́, няўстóйлівы, слабахарáктарны

frailty ['freɪlti] n., pl. **-ties** 1. квóласьць *f.* 2. марáльная няўстóйлівасьць

frame [freɪm] – n. 1. зруб -а *m.*, сталёвы кáркас (*дóму, мóсту*); арматýра *f.*; канструкцыя *f.* 2. цéла *n.*; склад цéла. 3. шкілéт -а *m.* 4. фóрма *f.*; рáма *f.*; рáмка *f.* (*для здымка, абразá*). 5. парнікóвая рáма. 6. кадр фíльму
– v.t. 1. надавáць фóрму. 2. выпрацóўваць (*плян*). 3. апраўляць, устаўляць у рáмку

frame house драўляны каркáсны дом

frame of mind спóсаб дýманьня *абó* адчувáньня; настрóй -ю *m.*

framework ['freɪmwɜ:rk] n. 1. каркáс -а *m.* (*мóсту*), рáма *f.*, зруб -а *m.* 2. структýра, сыстэ́ма *f.*: ***the framework of the society*** грамáдзкі лад

franchise ['fræntʃaɪz] n. 1. прывілéй -ю, прáва надáдзенае ўрáдам. 2. прáва галасавáньня. 3. прывілéй на прóдаж

frank [fræŋk] – adj. 1. шчы́ры, адкры́ты. 2. я́ўны, адкры́ты: ***frank mutiny*** адкры́ты бунт
– v.t. 1. звальня́ць ад плáты, пасылáць пóшту бясплáтна. 2. перавóзіць *абó* прапушчáць бясплáтна
– n. 1. прáва на бясплáтную перасы́лку пóшты. 2. пóшта, перасылáная бясплáтна

frankfurter ['fræŋkfərtər] n. сасíска *f.*

frankly ['fræŋkli] adv. шчы́ра, адкры́та; я́ўна: ***Frankly, I don't believe it*** Шчы́ра кáжучы, я ня вéру гэ́таму

frankness ['fræŋknəs] n. адкры́тасьць, шчы́расьць *f.*

frantic ['fræntɪk] adj. 1. узбýджаны, утрапёны. 2. ашалéлы (*ад рáдасьці, бóлю, стрáху*). 3. Archaic умыслóва хвóры, звар'яцéлы

fraternal [frə'tɜ:rnəl] adj. брáцкі, брáтні

fraternal order or **society** таварыства ўзаéмнай дапамóгі, брáцтва *n.*

fraternity [frə'tɜ:rnəti] n., pl. **-ties** 1. брáцтва *n.* 2. студэ́нцкая карпарáцыя. 3. братэ́рства *n.*

fraternization [ˌfrætərnə'zeɪʃən] n. 1. брáтаньне *n.* 2. цéснае сяброўства

fraternize ['frætərnaɪz] v.i. братáцца

fratricidal [ˌfrætrɪ'saɪdəl] adj. братазабóйчы

fratricide ['frætrɪsaɪd] n. 1. братазабóйства *n.*, забóйства брáта абó сястры́. 2. братазабóйца -ы *m.*

fraud [frɔ:d] n. 1. круцéльства, ашукáнства, махля́рства *n.*; падмáн -у *m.* 2. крывцéль -цяля́ *m.*, круцéлька *f.*; махля́р -á *m.*, махля́рка *f.*

fraudulent ['frɔ:dʒələnt] adj. 1. круцéльскі, ашукáнскі, махля́рскі. 2. зла-

мы́сны, зло́сьніцкі, падма́нны: ***a fraudulent offer*** зламы́сная прапано́ва; ***fraudulent gains*** прыбы́ткі, здабы́тыя ашука́нствам

fray I [freɪ] n. 1. крыкл і́вая сва́рка. 2. бо́йка *f.*

fray II [freɪ] – v.t. праці́ра́ць (*но́сячы*), абтрэ́пваць, зно́шваць
– v.i. праці́ра́цца, абтрэ́пвацца, абдзіра́цца, зно́швацца
– n. працёртае ме́сца

freak [fri:k] – n. 1. а) дзіва́цтва *n.*, вы́думка *f.*, вы́брык -у *m.*; дзіва́к -а́ *m.*, дзіва́чка *f.*: ***freak of nature*** вы́брык прыро́ды. 2. пачва́рнасьць *f.*, пачва́рная, ненарма́льная істо́та; пачва́ра *m. & f.*; вы́рад|ак -ка *m.* 3. капры́з -у *m.*, няўры́мсьлівасьць *f.* 4. раптоўная зьме́на ве́тру
– adj. ве́льмі дзіўны́, дзіва́цкі, незвыча́йны: ***freak accident*** дзіво́сны, незвыча́йны вы́падак

freakish [ˈfri:kɪʃ] adj. 1. незвыча́йны, дзівакава́ты; вы́чварны, дзіво́сны. 2. перабо́рлівы, капры́зны; прымхлі́вы, наравісты. 3. сьмяхо́тны, дзіўны

freckle [ˈfrekəl] n. рабаці́нка *f.*
• ***freckles*** рабаці́ньне *n., coll.*

freckled [ˈfrekəld] adj. рабаці́ністы, з рабаці́ньнем

free [fri:] – adj. 1. во́льны, свабо́дны; незале́жны. 2. неабмежава́ны; вы́звалены (*з пало́ну, нявво́лі*); вы́пушчаны, зво́льнены (*ад абавя́зкаў*). 3. адво́льны: ***a free translation*** во́льны пераклад. 4. непрымусо́вы; шчо́дры: ***of one's own free will*** добраахво́тна; ***to be free with one's money*** шчо́дра выдава́ць або́ дава́ць гро́шы. 5. шчы́ры, адкры́ты: ***too free with criticism*** зана́дта адкры́ты ў кры́тыцы. 6. бесцырымо́нны; распу́шчаны: ***His manner was entirely too free*** Ягоныя мане́ры былі́ залішне бесцырымо́нныя. 7. бясплатны, дармо́вы: ***a free ticket*** бясплатны білет. 8. свабо́дны: ***free of duty*** бяспо́шлінны, не абкла́дзены мы́там: ***free imports*** бяспо́шлінныя тава́ры; ***a free port*** во́льны порт. 9. адкры́ты, во́льны, дасту́пны: ***free access*** адкры́ты до́ступ. 10. без: ***a day free from wind*** бязьве́траны дзень; ***free from pain*** бяз бо́лю, безбале́сны. 11. Chem. нязлу́чаны: ***Oxygen exists free in air*** Кісларо́д існу́е ў паве́тры ў нязлу́чаным ста́не
– adv. 1. во́льна, свабо́дна. 2. бясплатна
– v.t. 1. вызваля́ць (*зь нявво́лі*). 2. адпуска́ць (*руку́*), звальня́ць; разлы́гваць
• ***free and clear*** неабцяжа́раны (*даўга́мі*)
• ***free and easy*** зана́дта во́льны, бесцырымо́нны
• ***get free of*** пазба́віцца *каго́*, вы́звал іцца ад *каго́-чаго́*
• ***set free*** вы́звал іць (*з пало́ну*), зво́льніць (*ад абавя́заньня*); адпусьці́ць; разлыга́ць

freebooter [ˈfri:ˌbu:tər] n. піра́т -а *m.*

freed [fri:d] adj., v. *p.t. and p.p. of* **free** вы́звалены; адпу́шчаны, зво́льнены

freedom [ˈfri:dəm] n. 1. во́ля *f.* ; свабо́да *f.*: ***freedom of speech (press)*** свабо́да сло́ва (прэ́сы). 2. во́льнае карыста́ньне. 3. во́льнасьць *f.*

free enterprise свабо́днае прадпрыма́льніцтва

free-for-all [ˈfri:fərˌɔ:l] – adj. адкры́ты, дасту́пны для ўсі́х
– n. бо́йка усі́х з усі́мі

freehand [ˈfri:hænd] adj., adv. 1. ад рукі́, рукі́й (*піса́ць, чарці́ць*): ***freehand drawing*** малю́нак ад рукі́. 2. адво́льна, на во́льную руку́

freehanded [ˌfri:ˈhændɪd] adj. шчо́дры; лібэра́льны

freehearted [ˌfri:ˈhɑ:rtəd] adj. 1. шчы́ры, нескупы́; адкры́ты. 2. шчо́дры, лібэра́льны. 3. спако́йны, з чы́стым сумле́ньнем

freelance [ˈfri:læns] n. 1. во́льнанаёмны журнал і́ст, пісьме́ньнік *або́* маста́к. 2. самасто́йны змага́р за не́йкую спра́ву. 3. Hist. наёмны жаўне́р

freeloader [ˌfri:'loʊdər] n. дармае́д -а *m.*
freely ['fri:li] adv. адво́льна, во́льна: ***to choose freely*** адво́льна выбіра́ць; ***to speak freely*** во́льна гавары́ць
freethinker [ˌfri:'θɪŋkər] n. вольнаду́м|ец -ца *m.*
freeze [fri:z] **froze, frozen, freezing**, – v.i. 1. замярза́ць, прымярза́ць: ***The water in the pipes froze*** Вада́ ў тру́бах заме́рзла; ***The pipes froze*** Тру́бы пазамярза́лі. 2. маро́зіць: ***It is freezing today*** Сёньня маро́зіць. 3. заме́рзнуць: ***The flowers froze last night*** Кве́ткі заме́рзьлі міну́лай но́ччу. 4. застыва́ць (*ад стра́ху, зьдзіўле́ньня*)
– v.t. 1. замаро́жваць (*і мя́са*); пакрыва́ць лёдам. 2. памаро́зіць (*фля́нцы, кве́ткі*). 3. ахаладжа́ць. 4. Informal замаро́жваць: ***to freeze wages (prices)*** замаро́жваць заро́бкі (*цэ́ны*). 5. Med. замаро́жваць (*для абязбо́льваньня*)
– n. 1. замаро́жваньне *n.*: ***wage freeze*** замаро́жваньне заро́бкаў. 2. маро́зны, зімо́вы час
• ***freeze (on) to*** мо́цна трыма́цца *чаго́*
• ***freeze out***, Informal вы́ціснуць (*канкурэ́нцыяй, непрыхі́льнасьцю*)
freezer ['fri:zər] n. маразі́льнік -а *m.*
freezing ['fri:zɪŋ] adj. 1. маро́зны, ледзяны́, сьцюдзёны: ***a freezing wind (weather)*** ледзяны́ ве́цер (маро́з). 2. які́ замаро́жвае: ***freezing point*** пункт замярза́ньня
freight [freɪt] – n. 1. фрахт -у *m.* а) перавво́з тава́раў во́дным, сухапу́тным *або́* пове́траным шляхо́м. б) апла́та за перавво́з; в) сам груз. 2. тава́р, груз -у *m.* 3. тава́рны цягні́к *або́* карабе́ль. 4. цяжа́р -у *m.*
– v.t. 1. грузі́ць (*карабе́ль*), нагружа́ць. 2. фрахтава́ць (*перасыла́ць, перавво́зіць груз*). 3. здава́ць у арэ́нду *або́* найма́ць (*тава́рны карабе́ль*)
freight car тава́рны ваго́н
freight train or **freight** тава́рны цягні́к
French [frentʃ] – adj. францу́скі: ***French language*** францу́ская мо́ва
– n. 1. францу́зы coll. 2. францу́ская мо́ва: ***to speak French*** гавары́ць па-францу́ску
French Canadian 1. кана́дзец *або́* кана́дка францу́скага паxо́джаньня. 2. францу́ская мо́ва, яко́й гаво́раць у Кана́дзе
French fries бу́льба фры, фрыткі *pl.*
Frenchman ['frentʃmən] n., pl. **-men** 1. францу́з -а *m.* 2. францу́скі карабе́ль
frenzied ['frenzid] adj. 1. мо́цна ўсхвалява́ны; утрапёны; ашале́лы: ***frenzied rage*** шал разьюшанасьці. 2. звар'яце́лы, ненарма́льны
frenzy ['frenzi] n., pl. **-zies** 1. ашале́ласьць *f.*, разьюшанасьць *f.* 2. шале́нства *n.*: ***a frenzy of haste*** шалёны сьпех
frequency ['fri:kwənsi] – n., pl. **-cies** 1. ча́стасьць, часьціня́; частата́ *f.* 2. часто́тнасьць, пашыранасьць *f.*
– adj. часто́тны: ***frequency modulation*** (*у радыё*) часто́тная мадуля́цыя
frequent ['fri:kwənt] – adj. ча́сты, пашыраны: ***frequent stops*** ча́стыя прыста́нкі; ***a frequent caller*** ча́сты наве́днік (*асабі́ста або́ тэлефані́чна*)
– [fri'kwent] v.t. 1. ча́ста наве́дваць, быва́ць. 2. ча́ста вадзі́цца, жыць (*пра жывёлу, пту́шак*): ***Frogs frequent ponds, streams and marshes*** Жа́бы во́дзяцца ў са́жалках, ручаёх і бало́тах
frequentative [fri'kwentətɪv] adj. Gram. шматразо́вы.
frequenter [fri'kwentər] n. ча́сты наве́днік
frequently ['fri:kwəntli] adv. ча́ста
fresco ['freskoʊ] n., pl. **-coes** or **-cos** 1. фрэ́ска *f.* 2. фрэ́скавы жы́вапіс
fresh [freʃ] – adj. 1. сьве́жы: ***the fresh footmarks*** сьве́жыя сьляды́. 2 но́вы, дадатко́вы: ***a fresh news*** но́вая ве́стка. 3. прэ́сны: ***fresh water*** прэ́сная вада́. 4. сьве́жы (*несапсава́ны, некансэрвава́ны*): ***fresh milk*** сьве́жае малако́; ***fresh vegetables*** сьве́жая гаро́дніна. 5. недасьве́дчаны; бязь

ве́даньня жыцьця́. 6. Sl. грубія́нскі; саманадзе́йны; наха́бны. 7. нядаўна аце́леная (*каро́ва*).
– adv. сьве́жа, нядаўна

freshen ['freʃən] – v.t. асьвяжа́ць, аднаўля́ць; ажыўля́ць
– v.i. 1. мацне́ць (*пра ве́цер*). 2. асьвяжа́цца. 3. тра́ціць соль *або́* сало́ насьць. 4. ацяля́цца, пачына́ць даваць больш малака́ (*пра каро́ву*)

freshet ['freʃɪt] n. 1. павод́ка *f.*, развод́зьдзе *n.* 2. рачна́я вада́, яка́я ўпада́е ў мо́ра

freshly ['freʃli] adv. 1. сьве́жа. 2. нядаўна

freshman ['freʃmən] n., pl. **-men** 1. першакурсьнік -а *m.* (*ва ўнівэрсытэ́це*). 2. пачаткоўвец -ўца, навічо́к -ка́ *m.*

fret I [fret] – v.i. (**-tt-**) 1. быць раздражнёным, незадаво́леным, капры́зіць (*пра дзіця́*); злава́цца; хвалявя́цца; гры́зьціся, му́чыцца: ***Do not fret about your mistakes*** Не перажыва́й за сваé памы́лкі. 2. зно́швацца
– v.t. 1. раздражня́ць, гры́зьці; му́чыць, трыво́жыць, не дава́ць спако́ю (*пра ду́мкі*). 2. е́сьці (*пра моль*); пераяда́ць, разьяда́ць (*пра іржу́*); падмыва́ць, размыва́ць (*берагі́*); падто́чваць (*пра хваро́бу*). 3. лёгка хвалява́ць (*ваду́*)
– n. 1. раздражне́ньне *n.*; непако́йвец -ю *m.*; грызьня́ *f.* 2. разьяда́ньне *n.* 3. вы́едзеная *або́* праце́ртая дзі́рка

fret II [fret] n. 1. прастаку́тны арна́мэнт. 2. галаўны́ ўбо́р з каштоўных камянёў або́ кве́так

fretful ['fretfəl] adj. 1. раздражнёны; злаcьлі́вы, капры́зны (*пра хво́рае дзіця́*). 2. узбу́раны, неспако́йны, бурлі́вы (*мо́ра*). 3. гвалто́ўны (*ве́цер*)

fret saw ло́бзік -а *m.*

friable ['fraɪəbəl] adj. 1. ры́хлы (*пра гле́бу*). 2. ло́мкі; со́пкі (*пра бу́льбу*)

friar ['fraɪr] n. мана́х -а *m.*

friary ['fraɪəri] n., pl. **-aries** 1. мужчы́нскі манасты́р. 2. мана́хі *coll.*

fricative ['frɪkətɪv] Phon. – adj. шчы́лінны, фрыкаты́ўны
– n. фрыкаты́ўны зы́чны (f, v, s, z)

friction ['frɪkʃən] n. 1. Phys., Mech. трэ́ньне, це́рце, шарава́ньне *n.* 2. нелады́ *pl. only*; непаразуме́ньні *pl.*, разыхо́джаньні, спрэ́чкі *pl.*

Friday ['fraɪdeɪ] n. пя́тніца *f.*: ***Good Friday*** Вялікая пя́тніца

fridge [frɪdʒ] n., Informal = **refrigrator** лядо́ўня *f.*, халадзі́льнік -а *m.*

fried [fraɪd] adj., v. *p.t. and p.p. of* **fry** сма́жаны, сква́раны: ***fried bacon*** сма́жанае са́ла, сква́рка *f.*

friend [frend] n. 1. ся́брa -ы *m.*, сяброўка *f.* 2. прыя́цель -я *m.*, прыя́целька *f.*: ***to be friends with*** сябрава́ць; ***to make friends with*** пасябрава́ць; здружы́цца

friendlily ['frendlɪli] adv. па-сяброўску, прыя́зна

friendliness ['frendlɪməs] n. прыя́знасьць *f.*

friendly ['frendli] adj. 1. сяброўскі: ***a friendly greeting*** сяброўскае прывіта́ньне; ***in a friendly manner*** па-сяброўску. 2. прыя́зны

friendship ['frendʃɪp] n. сяброўства *n.*, дру́жба, прыя́зьнь *f.*

fright [fraɪt] – n. 1. пярэ́палах, страх -у *m.* 2. Informal пу́дзіла *n.*
– v.t., Poet. пало́хаць

frighten ['fraɪtən] – v.t. 1. пало́хаць; пужа́ць (*жывёліну*). 2. адпу́жваць
– v.i. пало́хацца, пужа́цца

frightened ['fraɪtənd] adj. спало́ханы, напало́ханы: ***I am frightened*** мне бо́язна, я баю́ся

frightful ['fraɪtfəl] adj. 1. страшэ́нны, жахлі́вы. 2. Informal страшэ́нны (*ве́льмі вялі́кі*), шалёны: ***a frightful hurry*** шалёны сьпе́х

frigid ['frɪdʒɪd] adj. 1. ве́льмі сьцюдзёны (*кліма́т*). 2. хало́дны (*по́зірк, сло́вы*)

frigidity [frɪ'dʒɪdəti] n. хало́днасьць, сьцюдзёнасьць *f.*

frill [frɪl] – n. 1. фальбо́на, фальбо́нка *f.* (*у суке́нцы*); жабо́ *n., indecl.* 2. непатрэ́бныя аздо́бы (*то́лькі для фо́рсу*); крыўля́ньні (*у гу́тарцы, трыма́ньні*).

3. Anat. чап|е́ц -ца́ *m.* (*у пту́шкі, жывёліны*)
– v.t. аздабля́ць фальбо́нкамі; мо́ршчыць (*у збо́ркі*)

fringe [frɪndʒ] – n. 1. фрэ́ндзлі *pl.*, аблямо́ўка *f.*, бераж|о́к -ка́ *m.*; гры́ўка *f.*, чуб|о́к -ка́ *m.* (*з валасо́ў*). 2. кра|й -ю *m.*; крыло́ *n.* (*кра́йняя групо́ўка*): ***on the fringe of the forest*** на ўзьле́сьсі, на ўзьле́ску
– v.t. 1. абрабля́ць фрэ́ндзлямі: ***fringed*** з фрэ́ндзлямі. 2. аблямо́ўваць (*ху́стку*), абво́дзіць, абкружа́ць
– adj. 1. скра́йні. 2. дадатко́вы, другара́дны: ***fringe demands*** другара́дныя патрабава́ньні

fringe benefits 1. дада́так да заро́бку (*страхо́ўка, пла́тны адпачы́нак*). 2. дадатко́вая выго́да

frippery ['frɪpəri] n., pl. **-peries** 1. тандэ́тная прэтэнзі́йная во́пратка; та́нная бі́жутэ́рыя. 2. задава́ньне *n.*; задава́цтва *n.*, фанабэ́рыстасьць *f.*

frisk [frɪsk] – v.i. гайса́ць, ве́села бе́гаць, гуля́ць, дурэ́ць
– v.t. 1. Sl. абшу́кваць, абма́цваць (*шука́ючы*). 2. Sl. абкрада́ць таки́м спо́сабам
– n. вясёлыя ско́кі, гульня *f.*, свавóльства *n.*

friskful ['frɪskfəl] adj. 1. ху́ткі, шпа́ркі; жва́вы. 2. гарэ́зьлівы, гульлі́вы; жартаўлі́вы, дурасьлі́вы

frit [frɪt] – n. 1. распла́ўленая шкляна́я су́месь, фры́та *f.*
– v.t. сьпяка́ць

fritter ['frɪtər] v.t. 1. марнава́ць, тра́ціць (*час, гро́шы*). 2. рваць на малы́я ка-ва́лкі

frivol ['frɪvəl] – v.i. Informal легкаду́мна трыма́цца; забаўля́цца, баламу́ціць
– v.t. прамантачваць (*гро́шы*), марнатра́віць (*час, гро́шы*)

frivolity [frɪ'vɑ:ləti] n., pl. **-ties** 1. легкаду́мнасьць, фрывóльнасьць, несур'ёзнасьць, ве́транасьць *f.* 2. легкаду́мны ўчы́нак

frivolous ['frɪvələs] adj. 1. пусты́; легкаду́мны, несур'ёзны, дурны́. 2. фрывóльны, нява́жны; малава́жны

friz [frɪz] or **frizz** – v.t. завіва́ць (*валасы́*)
– v.i. кучара́віцца (*пра валасы́*)

frizzle ['frɪzəl] – v.i. сквірчэ́ць (*пра сма́жанае мя́са, са́ла*)
– v.t. сма́жыць сква́ркі да хру́сткасьці
– n. сквірчэ́ньне *n.*

fro [frou] adv. наза́д
• ***to and fro*** туды́ й наза́д; уза́д і ўпе́рад; уза́д-упе́рад

frock [frɑ:k] n. 1. суке́нка, су́кня *f.* 2. халя́т -а *m.* 3. сута́на, ря́са *f.* (*сьвятаро́*). 4. сурду́т -а *m.*

frock coat сурду́т -а *m.*

frog ['frɑ:g] n. жа́ба *f.*, жа́бка *f. dim.*
• ***frog in the throat*** хрыпо́та

frolic ['frɑ:lɪk] – n. 1. вясёлыя шту́чкі, жа́рты; вясёлае свавóльства. 2. вясёлыя гу́льні
– v.i. гуля́ць, дурэ́ць, свавóліць
– adj. вясёлы, свавóльны; гульлі́вы, гарэ́зьлівы, шу́стры

frolicker ['frɑ:lɪkər] n. гарэ́зьла -ы *m. & f.*, свавóльнік -а *m.*

frolicsome ['frɑ:lɪksəm] adj. вясёлы; гульлі́вы, дурасьлі́вы

from [frʌm; *unstressed* frəm] prep. 1. з, са (*на пытаньне: адку́ль? з чаго́?*): ***a train from Miensk*** цягні́к зь Ме́нску; ***made from iron*** зро́блены з жале́за. 2. ад (*на пытаньне ад каго́-чаго́? ад яко́га ча́су?*): ***Take the book from her*** Вазьмі́ кні́гу ад яе́; ***from that time*** ад таго́ ча́су; ***to escape from fire*** уцячы́ ад агню́, пажа́ру; ***From morning till night*** Ад ра́ньня да но́чы, ад ра́нку да ве́чара. 3. ад (*пасьля́ дзеяслóваў: hide, conceal, differ, distinguish, tell*): ***She concealed it from me*** Яна́ зата́ила гэ́та ад мяне́; ***Anyone can tell apples from oranges*** Ко́жны мо́жа адро́зьніць я́блыкі ад апэльсы́наў. 4. з, дзе́ля (*для абазна́чаньня прычы́ны, маты́ву*): ***from a sense of duty*** з пачуцьця́ абавя́зку; ***from my own experience*** з мае́ ўла́снае пра́ктыкі

front [frʌnt] – n. 1. пе́рад *чаго́*: ***the front of the garden*** пе́рад са́ду: ***a shirt front*** пе́рад кашу́лі. 2. пярэ́дні бок, фаса́д -а *m.* 3. Milit. фронт -у *m.*; перадавы́я пазы́цыі: ***service at the front*** слу́жба на фро́нце. 4. згуртава́насьць ро́зных гру́паў у змага́ньні (*палітычным, эканамі́чным*), фронт -у *m.*: ***the labour front*** рабо́чы фронт. 5. набярэ́жная *f.*; прымо́рскі бульва́р. 6. Informal прыкрыцьцё *n.*; фаса́д -у *m.*; шы́льда *f.*: ***The club was just a front for gangster activities*** Клюб быў то́лькі прыкрыцьцём для гангстэ́рскае дзе́йнасьці

– adj. 1. пярэ́дні: ***the front line*** пярэ́дняя лі́нія. 2. Phon. пярэ́днеязы́чны (*пра галосныя*)

– v.t. 1. быць паве́рнутым пе́радам: ***Our house fronts the park*** Наш дом паве́рнуты пе́радам да па́рку. 2. супрацьстая́ць; супраці́віцца

– v.i. 1. выхо́дзіць на *што* (*быць накіра́ваным у які́-н. бок*): ***The house fronts on the sea*** Дом выхо́дзіць на мо́ра. 2. Informal (for) служы́ць фаса́дам, прыкрыва́ць *што*

• ***change front*** завярну́ць (-ца) у і́ншы бок

• ***in front of*** пе́рад *кім-чым*

frontage ['frʌntɪdʒ] n. 1. а) фаса́д будынка, пярэ́дняя ча́стка пля́цу. б) даўжыня́ гэ́тага фаса́ду. 2. до́ступ -у *m.* (*да мо́ра, ракі, ву́ліцы*) 3. ча́стка пля́цу памі́ж будынкам і ву́ліцай (*рако́й*)

frontal ['frʌntəl] – adj. 1. ло́бны: ***frontal bones*** ло́бныя ко́сьці. 2. лабавы́: ***a frontal attack*** лабавы́ напа́д, лабава́я ата́ка. 3. Phon. пярэ́днеязы́чны

– n. 1. ло́бная косьць. 2. фаса́д -а *m.* (*до́му*)

front bench, Brit. пярэ́дня ла́ва ў парля́мэнце.

frontier [frʌn'tɪr] – n. 1. дзяржа́ўная мяжа́. 2. мяжа́ прасо́ўваньня пасяле́нцаў у ЗША. 3. перадава́я галі́на (*наву́кі*). 4. Obsol. цьвярды́ня *f.*; форт -у *m.*; паме́жны го́рад

– adj. паме́жны

front page ты́тульная старо́нка

front-page [ˌfrʌnt'peɪdʒ] – adj. зьме́шчаны на пе́ршай паласе́ газэ́ты; ва́жны

– v.t. зьмяшча́ць на пе́ршай паласе́, падкрасьля́ць ва́жнасьць *чаго́*

frost [frɔ:st] – n. 1. маро́з -у *m.*: ***sharp frost*** сьцюжа *f.*, мо́цны маро́з. 2. шэ́рань *f.*, іне́й -ю *m.* 3. хало́днасьць, сьцюдзёнасьць *f.*; су́хасьць *f.* (*пачу́ццяў або́ мане́раў*). 4. Sl. няўда́ча *f*, права́л -у *m.* 5. Informal ахаладжэ́ньне (*у сяброўстве*), адчужэ́ньне *n.*

– v.t. 1. пакрыва́ць шэ́раньню, замаро́жваць (*во́кны*). 2. паліва́ць, пакрыва́ць глязу́рай (*пірог*); пасыпа́ць цукро́вай пу́драй. 3. рабіць шкло ма́тавым. 4. маро́зіць (*кве́ткі*); замаро́жваць (*рэ́кі, ваду*)

– v.i. замярза́ць, ме́рзнуць

frostbite ['frɔ:stbaɪt] – n. адмаро́жанае або́ пашко́джанае маро́зам ме́сца, падмаро́жаньне *n.*

– v.t. **-bit, -bitten, -bitting** адмаро́жваць (*ча́стку це́ла*), падмаро́жваць

frostbitten ['frɔ:stˌbɪtən] adj. адмаро́жаны, падмаро́жаны, пашко́джаны маро́зам

frostbound ['frɔ:stbound] adj. заме́рзлы (*зямля́*), скава́ны маро́зам (*рэ́чка*)

frosting ['frɔ:stɪŋ] n. 1. глязу́ра (*для пірага́*). 2. ма́тавасьць *f.* (*шкла, мэта́лу*)

frostless ['frɔ:stləs] adj. безмаро́зны (*год, дзень*)

frosty ['frɔ:sti] adj. 1. маро́зны. 2. заме́рзлы, пакры́ты лёдам (*пра во́кны*). 3. хало́дны (*у пачу́ццях, абыхо́джаньні*), непрыя́зны: ***a frosty greeting*** хало́днае прывіта́ньне. 4. сівы́, пасіве́лы

froth [frɔ:θ] – n. 1. пе́на *f.* (*на вадзе́, і пе́на з ро́та жывёліны*). 2. пусты́я, бана́льныя гу́таркі; балбатня́ *f.*

– v.i. 1. пе́ніцца. 2. запе́ньвацца (*пакрыва́цца пе́най*)

– v.t. усьпе́ньваць, запе́ньваць; пе́ніць (*пакрыва́ць пе́най*)

frothy [ˈfrɔ:θi] adj. 1. пе́ністы: ***frothy soap suds*** пе́ністая мы́льная вада́. 2. лёгкі (*му́зыка*); плы́ткі, нява́жны (*гу́тарка*)

frown [fraʊn] – n. 1. нахму́ранасьць *f.* (*на тва́ры чалаве́ка*); пану́ры по́зірк. 2. насу́пленасьць *f.*
– v.i. хму́рыцца, быць незадаво́леным *або́* зло́сным, насу́плівацца. 2. глядзе́ць пану́ра

frowsy or **frowzy** [ˈfraʊzi] adj. 1. за́тхлы, пры́тхлы; пракі́слы, ски́слы (*пах*). 2. неаха́йны; бру́дны (*пако́й*)

frozen [ˈfroʊzən] adj. 1. заме́рзлы (*вада́, рака́*). 2. памаро́жаны (*трава́, бу́льба*). 3. замаро́жаны (*мя́са*). 4. ве́льмі сьцюдзёны. 5. Figur. хало́дны; бяз сэ́рца: ***a frozen stare*** хало́дны по́зірк

frugal [ˈfru:gəl] adj. 1. ашча́дны. 2. недарагі; сьці́плы (*невялі́кі, нязна́чны*), мізэ́рны: ***a frugal supper*** сьці́плая вячэ́ра

frugality [fru:ˈgæləti] n., pl. **-ties** ашча́днасьць *f.*

fruit [fru:t] – n. плод, фрукт -а *m.*
– v. 1. радзі́ць (*пра расьлі́ны*), дава́ць ураджа́й. 2. выро́шчваць садавіну́

fruits, pl. 1. садавіна́ *f.*, фру́кты *pl.* 2. Figur. плён, вы́нік -у *m.* (*і ў пра́цы*); прыбы́так -ку *m.*
• ***the fruits of the earth*** дары́ прыро́ды

fruiter [ˈfru:tər] n. 1. садо́вае дрэ́ва. 2. садо́ўнік -а *m.* 3. карабе́ль для перавозжаньня садавіны́

fruitful [ˈfru:tfəl] adj. 1. урадлі́вы, ураджа́йны (*дрэ́ва і гле́ба*). 2. пло́дны; пладаві́ты (*ро́зум*). 3. жыватво́рчы: ***fruitful showers*** жыватво́рчыя дажджы́. 4. плённы (*пра́ца*); карысны; выго́дны; прыбытко́вы

fruitfulness [ˈfru:tfəlnəs] n. 1. урадлі́васьць, пладаві́тасьць *f.* 2. плённасьць (*пра́цы*), прадукцы́йнасьць *f.*

fruitless [ˈfru:tləs] adj. 1. бескары́сны; дарэ́мны, ма́рны. 2. неўрадлівы; пусты́ (*цьвет, зямля́*)

frump [frʌmp] n. старамо́дна і неаха́йна апра́нутая жанчы́на, неаха́йніца *f.*

frumpish [ˈfrʌmpɪʃ] adj. 1. апра́нуты ў пашарпанае, старамо́днае адзе́ньне. 2. зласьлі́вы; ро́зкі; гру́бы

frustrate [ˈfrʌstreɪt] v.t. 1. раскіда́ць, зрыва́ць (*пля́ны*); рабіць дарэ́мнымі спадзява́ньні. 2. расчаро́ўваць

frustrated [ˈfrʌstreɪtəd] adj. расчарава́ны, зьнеахво́чаны

frustration [frʌsˈtreɪʃən] n. расчарава́насьць, фрустра́цыя *f.*, крах надзе́яў

fry I [fraɪ] **fried, frying,** – v.t. 1. сма́жыць, сква́рыць: ***to fry potatoes*** сма́жыць бу́льбу
– v.i. сма́жыцца, сква́рыцца
– n. сма́жанае мя́са, сма́жаная ры́ба, сма́жанка, смажані́на *f.*

fry II [fraɪ] n., pl. **fry** 1. дро́бная ры́ба. 2. малады́я істо́ты, драбната́, драбяза́, жамяра́ *f.*, мале́чча -ы *f.* (*і пра дзяце́й*): Informal ***small fry*** а) мале́ча (*дзе́ці*). б) ня ва́ртыя ўва́гі рэ́чы або́ лю́дзі

fryer [ˈfraɪr] n. 1. ку́рыца *або́* мя́са, прыда́тнае для сма́жаньня. 2. патэ́льня для сма́жаньня

frying pan патэ́льня *f.*
• ***out of the frying pan into the fire*** з агню́ ды ў по́лымя

fuddle [ˈfʌdəl] – v.t. Informal 1. паі́ць да п'яна́. 2. адурма́ньваць, п'яні́ць
– v.i. напіва́цца
– n. 1. ап'яне́ньне *n.* 2. адурма́неньне *n.*

fudge I [fʌdʒ] n. ірыска, карамелька; мя́ккая цукерка

fudge II [fʌdʒ] – v.i. 1. ашу́кваць. 2. выкру́чвацца ад абавяза́ньня
– n. вы́думка, мана́ *f.*

fuel [ˈfju:əl] n. 1. па́ліва *n.*, апа́л -у *m.* 2. па́ліва *n.* (*для рухавіко́ў*)

fuel oil мазу́тнае па́ліва, мазу́т -у *m.*

fugacious [fjuˈgeɪʃəs] adj. 1. нетрыва́лы. 2. мімалётны; праміну́чы, недаўгаве́чны. 3. лятучы, які́ ху́тка выпара́ецца

fugacity [fjuˈgæsəti] n. 1. мімалётнасьць, нетрыва́ласьць, праміну́часьць *f.* 2. лятучасьць *f.*

fugitive ['fju:dʒətɪv] – n. 1. зьбе́глы -ага *m.*; бягу́н -а́ *m.* 2. уцяка́ч уцекача́ *m.*, уцяка́чка *f.* 3. Obsol. дэзэртэ́р -а *m.* – adj. 1. зьбе́глы. 2. мімалётны, мінýчы. 3. вандро́ўны; бадзя́жны

fulcrum ['fʌlkrəm] n., pl. **-rums, -cra** 1. пункт апо́ры. 2. апо́ра *f.*

fulfil or **fulfill** [fʊl'fɪl] v.t. 1. выко́нваць (*абяца́ньне, абавя́зак, кантра́кт*). 2. ажыцьцяўля́ць; здавальня́ць (*вымо́гі*); адпавяда́ць (*умо́вам, мэ́це*)

fulfilment or **fulfillment** [fʊl'fɪlmənt] n. выкана́ньне, ажыцьцяўле́ньне *n.*, зьдзяйсьне́ньне, задавальне́ньне *n.*

full I [fʊl] – adj. 1. по́ўны; цэ́лы: ***a full cup*** по́ўны ку́бак; ***He ran a full mile*** Ён бег цэ́лую мі́лю. 2. сы́ты, пад'е́ўшы. 3. (*пра бра́та, сястру́*) ро́дны. 4. кру́глы: ***a full face*** по́ўны, кру́глы твар. 5. шыро́кі: ***a full skirt*** шыро́кая спадні́ца. 6. по́ўны; мо́цны: ***a full voice*** мо́цны, гу́чны го́лас

– adv. 1. цалко́м; зусі́м по́ўна. 2. якра́з, про́ста: ***The ball hit him full on the nose*** Мяч уда́рыў яго́ про́ста ў нос. 3. ве́льмі, на́дта: ***full well*** ве́льмі до́бра

• ***full of*** а) напо́ўнены, по́ўны. б) заня́ты: ***He is full of his own affairs*** У яго́ по́ўна сваі́х спра́ваў

full II [fʊl] v.t. валя́ць (*сукно́*)

fullback ['fʊlbæk] n. абаро́нца -ы *m.* (*у футбо́ле, хаке́і*)

full blood чы́стая ра́са

full-blood [ˌfʊl'blʌd] adj. ро́дны (*пра бра́та, сястру́*)

full-blooded [ˌfʊl'blʌdɪd] adj. 1. чыстакро́ўны, чы́стае ра́сы; ра́савы, паро́дзісты (*пра жывёліну*). 2. паўнакро́ўны; мо́цны

full-blown [ˌfʊl'bloʊn] adj. зусі́м распусьці́ўшыся (*пра кве́тку*); у по́ўным кве́це

full dress вечаро́вы *або́* пара́дны ўбо́р

full-length [ˌfʊl'leŋθ] adj., adv. 1. на ўве́сь рост (*пра партрэ́т, лю́стра*). 2. да зямлі́ (*пра суке́нку*), даўгі́ (*пра фу́тра, палітó*)

full moon по́ўня *f.*, по́ўны ме́сяц

ful(l)ness ['fʊlnəs] n. паўната́ *f.*, напо́ўненасьць *f.*

• ***in the fullness of time*** у свой час, у адпаве́дны час

full stop, esp. Brit. кро́пка *f.*, пункт -у *m.*; прыпы́нак -ку *m.*

full time по́ўны працо́ўны дзень

full-time [ˌfʊl'taɪm] adj. по́ўначасо́вы: ***a full-time job*** пра́ца на по́ўны працо́ўны час.; ***full-time worker*** шта́тны працаўні́к

fully ['fʊli] adv. 1. ца́лкам, цалко́м; зусі́м; по́ўнасьцю: ***a fully automatic*** по́ўнасьцю аўтаматы́чны. 2. дастатко́ва, бага́та. 3. дакла́дна

fulminant ['fʊlmɪnənt] adj. 1. мала́нкавы, бліскаві́чны, грамавы́. 2. (*пра хваро́бу*) раптóўны, хуткацёчны

fulminate ['fʊlmɪneɪt] – v.t 1. граміць (*і ў дру́ку*). 2. суро́ва га́ніць, крытыкава́ць

– v.i. 1. раптóўна разьвіва́цца (*пра хваро́бу*). 2. выбуха́ць. 3. грыме́ць і бліскаць

fulmination [ˌfʊlmɪ'neɪʃən] n. 1. суро́вае асуджэ́ньне, зга́неньне. 2. гвалтóўны вы́бух

fulsome ['fʊlsəm] adj. 1. шчо́дры. 2. перабо́льшаны, няшчы́ры (*пра пахвалу́*). 3. Archaic агі́дны; пры́кры

fume [fju:m] – n. 1. *often* **fumes** па́ра *f.*, газ -у *m. або́* дым -у *m.* (*асабліва шко́дны*); выпарэ́ньні *pl.* 2. мо́цны пах (*кве́так, парфу́мы*). 3. паху́чы дым (*як з лада́ну або́ папяро́саў*). 4. вы́бух зло́сьці: ***in a fume*** у зло́сьці, са зло́сьці

– v.i. 1. випа́рвацца; дыміцца; па́хнуць, тхнуць, патыха́ць: ***He fumed with beer*** Ад яго́ патыха́ла пі́вам. 2. злава́цца

– v.t. абку́рваць (*ды́мам*)

fumigate ['fju:mɪgeɪt] v.t. 1. дэзынфікава́ць (*ды́мам або́ выпарэ́ньнямі*); абку́рваць

fumigation [ˌfju:mɪ'geɪʃən] n. 1. абку́рваньне *n.* 2. дым *або́* выпарэ́ньні, ужыва́ныя пры абку́рваньні

fumy ['fju:mi] adj. 1. ды́мны; по́ўны ды́му *або́* выпарэ́ньняў. 2. які́ ды́міць *або́* выдзяля́е выпарэ́ньні, пах

fun [fʌn] n. 1. паце́ха, заба́ва *f.* 2. жарт -у *m.*
• ***for*** or ***in fun*** дзеля жа́рту, жа́ртам
• ***make fun of*** or ***poke fun at*** высьме́йваць *каго́-што*

function ['fʌŋkʃən] – n. 1. а) дзе́яньне *n.*; прызначэ́ньне *n.* б) абавя́зак -ку *m.*, абавя́зкі *pl.*; прафэ́сія *f.* 2. грама́дзкая ўрачы́стасьць *або́* збо́рка. 3. Math. фу́нкцыя *f.*
– v.i. дзе́яць, працава́ць

functional ['fʌŋkʃənəl] adj. дзе́йны; функцыяна́льны

functionary ['fʌŋkʃəneri] – n., pl. **-aries** урадо́вец -ўца *m.*; функцыянэ́р -а, службо́вец -ўца, чыно́ўнік -а *m.*, чыно́ўніца *f.*: ***party functionary*** партыйны функцыянэ́р
– adj. афіцыйны

fund [fʌnd] – n. 1. фонд -у *m.* 2. запа́с -у *m.*
– v.t. 1. фінансава́ць. 2. кансалідава́ць (*капіта́л*). 3. уклада́ць (*капіта́л*). 4. адклада́ць су́му гро́шай
• ***funds*** а) гро́шы *pl.*, сро́дкі *pl.*; капіта́л -у *m.*

fundament ['fʌndəmənt] n. 1. фунда́мэнт -а *m.*, падму́рак -ка *m.*; асно́ва *f.* 2. а) аза́дак -ка *m.*, я́гадзіцы *pl.* б) за́дні прахо́д (*у чалаве́ка*)

fundamental [ˌfʌndə'mentəl] – adj. 1. асно́ўны. 2. грунто́ўны; істо́тны, гало́ўны, фундамэнта́льны: ***fundamental changes*** грунто́ўныя зьме́ны
– n. **fundamentals** асно́вы *pl.*

fundamentally [ˌfʌndə'mentəli] adv. у асно́ўным

funeral ['fju:nərəl] – n. 1. пахо́віны *pl. only*, пахава́ньне *n.* 2. пахава́льная працэ́сія
– adj. пахава́льны: ***funeral home*** or ***parlor*** пахава́льнае бюро́

fungous ['fʌŋgəs] adj. губча́ты, губкава́ты; по́рысты.

fungus ['fʌŋgəs] n., pl. **-gi, -guses** 1. грыб, плёсьня *f.*, губа́-грыб (*на дрэ́вах*). 2. не́шта, што ху́тка зьяўля́ецца або́ расьце́, як грыб. 3. Med. грыбо́к -ка́ *m.*

funicular [fju'nɪkjələr] adj. кана́тны: ***funicular railway*** кана́тная даро́га, фунікулёр -а *m.*

funk [fʌŋk] – n., Informal 1. пярэ́палах -у *m.*, па́ніка *f.* 2. баязьлі́вец -ўца *m.*, язьлі́ўка *f.*
– v.t. 1. бая́цца. 2. пало́хаць. 3. уніка́ць; ухіля́цца
– v.i. стара́цца адыхо́дзіць ад *чаго́*, выхо́дзіць, выступа́ць

funnel ['fʌnəl] n. 1. ле́йка *f.* 2. кру́глы мэталёвы ко́мін (*у караблі́*). 3. вэнтыляцы́йная ша́хта

funny ['fʌni] adj. 1. сьме́шны, сьмяхо́тны; заба́ўны, кам'і́чны: ***in a funny way*** сьмяхо́тна, сьме́шна, заба́ўна. 2. Informal дзі́ўны, дзіво́сны; дзіва́цкі (*хара́ктар*), дзівакава́ты (*чалаве́к*)

funnyman ['fʌnimən] n., pl. **-men**, Informal гумары́ст -а *m.* (*пісьме́ньнік*), ко́мік -а *m.* (*акто́р*)

fur [fɜ:r] – n. 1. поўсьць, шэрсьць *f.* 2. **furs** ску́ры пу́шных жывёлаў: ***fur coat*** фу́тра *n.* 3. на́кіп -у *m.* (*у катле́*); аса́дак -ку *m.* (*у бо́чцы*); налёт -у *m.* (*на языку́ ў хво́рага*)
– v. 1. падбіва́ць фу́трам. 2. пакрыва́цца налётам

fur trader ску́пнік ску́раў, фу́тра

furbearer ['fɜ:rberər] пушны́ зьвер

furbelow ['fɜ:rbəlou] n. фальбо́на (*у суке́нцы*)

furbish ['fɜ:rbɪʃ] v.t. 1. паліраваць, наво́дзіць гля́нец. 2. рамантава́ць; паднаўля́ць; адсьвяжа́ць (*фа́рбы, ве́ды*)

furious ['fjʊriəs] adj. 1. разьлютава́ны; разбушава́ны, разья́траны (*ве́цер*). 2. разью́шаны (*зьвер*), зло́сны (*по́зірк*), мо́цна ўзлава́ны: ***He was furious*** Ён мо́цна ўзлава́ўся. 3. шалёны (*бег*): ***a furious gallop*** шалёны галёп

furiously ['fjʊriəsli] adv. лю́та; разью́шана; шалёна

furl [fɜ:rl] v.t. зго́ртваць (*кры́лы*), скру́чваць (*ве́тразі*), закрыва́ць (*парасо́н*)

furnace [ˈfɜːrnɪs] n. 1. го́рлан -на *m.*, плаві́льная печ. 2. печ для аграва́ньня, то́пка *f.*

furnish [ˈfɜːrnɪʃ] v.t. 1. забясьпе́чваць; дастаўля́ць, дастача́ць (*інфарма́цыю*). 2. мэблява́ць, абсталёўваць мэ́бляю: ***furnished apartment*** мэблява́ная кватэ́ра

furnishings [ˈfɜːrnɪʃɪŋz] n. а) абсталява́ньне *n.*, мэ́бля *f.* б) прынале́жнасьці адзе́ньня

furniture [ˈfɜːrnɪtʃər] n. 1. мэ́бля *f.* 2. абсталява́ньне *n.* 3. уве́сь інвэнта́р -а́ *m.* 4. зьме́сьціва *n.*

furrow [ˈfɜːroʊ] – n. 1. баразна́, баразёнка *f.* 2. каляі́на *f.* (*ад ко́лаў*), жо́лаб -у *m.* (*размы́ты вадо́ю*), разо́ра *f.* 3. скла́дка, змо́ршчына *f.* 4. Poet. а) ралля́ *f.* б) ні́ва *f.*; по́ле *n.*

– v.t. 1. ара́ць. 2. баразьні́ць. 3. мо́ршчыць, утвара́ць мо́ршчыны. 4. расьсяка́ць (*хва́лі, паве́тра*)

– v.i. 1. мо́ршчыцца (*пра твар*), зьбіра́цца ў маршчы́ны. 2. рабаці́цца (*пра паве́рхню вады́*)

furrowy [ˈfɜːroʊi] adj. маршчы́ністы (*пра твар і пра нярО́ўную паве́рхню*)

further [ˈfɜːrðər] *compar.* – adv. and adj., *superl.* **furthest** 1. дале́й: ***further down*** дале́й унізе *або́* ўні́з. 2. шырэ́й; падрабя́зьней, больш: ***Inquire further into the matter*** Разьве́дай падрабя́зьней пра спра́ву. 3. у дада́так да, зато́ым, таксама́; апрача́ таго́: ***Let me further tell you*** Дазво́льце мне дада́ць

– adj. 1. дале́йшы. 2. дадатко́вы

– v.t. падтры́мваць; дапамага́ць правёсьці *што*; спрыя́ць

furtherance [ˈfɜːrðərəns] n. 1. прасо́ўваньне, падтры́мваньне *n.* 2. падтры́мка, дапамо́га *f.*; павышэ́ньне *n.*

furthermore [ˈfɜːrðərmɔːr] adv. да таго́ ж; апрача́ таго́, акрамя́ таго́; звыш таго́, таксама́

furthermost [ˈfɜːrðərmoʊst] adj. найдале́йшы, найбо́льш адле́глы

furthest [ˈfɜːrðɪst] superl. – adv. найдале́й

– adj. найдале́йшы, найбо́льш адда́лены, адле́глы

furtive [ˈfɜːrtɪv] adj. 1. зро́блены крадко́м, упо́тайкі *або́* цішко́м, патайны́, скры́тны: ***a furtive glance*** по́зірк крадко́м. 2. хі́тры; схава́ны

furtively [ˈfɜːrtɪvli] adv. крадко́м, упо́тай; упо́тайкі, цішко́м; скры́та

furuncle [ˈfjʊrʌŋkəl] n., Med. ску́ла *f.*, фуру́нкул -а *m.*

fury [fjʊri] n., pl **-ries** 1. шал -у *m.*, разью́шанасьць *f.* 2. гвалто́ўнасьць (*урага́ну*), заўзя́тасьць *f.* (*бо́ю*). 3. ашале́лы ад зло́сьці; зьлю́ка (*асабл. пра жанчы́ну*). 4. нясто́мная энэ́ргія, заўзя́тасьць *f.*: ***to work with fury*** працава́ць заўзя́та

Fury [fjʊri] n., pl. **-ries,** Myth. фу́рыя *f.*

fuse I [fjuːz] n. 1. ко́рлак -ка *m.* (*электры́чны засьцерага́льнік*). 2. кнот -а *m.* (*у бо́мбе, снара́дзе*)

fuse II [fjuːz] – v.t. 1. пла́віць. 2. сплаўля́ць (*злуча́ць шля́хам пла́ўкі*)

– v.i. пла́віцца, сплаўля́цца (*пра мэта́л*); тапі́цца (*пра сьве́чку*)

fuselage [ˈfjuːsəlɑːʒ] n. ко́рпус (*самалёта, верталёта*), фюзэля́ж - а *m.*

fusibility [ˌfjuːzəˈbɪlətɪ] n. пла́ўкасьць *f.*

fusible [ˈfjuːzəbəl] adj. пла́ўкі

fusillade [ˈfjuːsəleɪd] – n. 1. страляні́на, за́лпавы аго́нь. 2. Figur. залп: ***a fusillade of questions*** град пыта́ньняў

– v.t. атакава́ць за́лпавым агнём

fusion [ˈfjuːʒən] n. 1. плаўле́ньне, тапле́ньне *n.*; спла́ўліва́ньне *n.*, спла́ўка *f.* 2. распла́ўленая *або́* расто́пленая ма́са; сплаў -ву *m.* 3. зьліцьцё *n.*, спалучэ́ньне, аб'ядна́ньне *n.*

• ***fusion bomb*** вадаро́дная бо́мба

fuss [fʌs] – n. 1. празьме́рная мітусьня́. 2. пусты́я гу́таркі *або́* турбо́ты. 3. мітусьлі́вец -ўца *m.*, неспако́йны чалаве́к

– v.i. мітусі́цца

– v.t. выклі́каць неспако́й, турбава́ць

fussy [ˈfʌsi] adj. 1. мітусьлі́вы, сумятлі́вы, неспако́йны. 2. перабо́рлівы, патрабава́льны. 3. по́ўны аздо́баў: ***a fussy dress*** суке́нка з замыслава́тым фасо́нам

fusty ['fʌsti] adj. 1. за́тхлы; цьві́лы́, заплясьне́лы; цяжкі (*пра паве́тра*). 2. старамо́дны; застарэ́лы, адста́лы

futile ['fju:təl] adj. 1. дарэ́мны, ма́рны; няўда́лы; бескары́сны. 2. нява́жны, малава́жны. 3. пусты́; бязмэ́тны: ***a futile life*** пусто́е, бязмэ́тнае жыццё

futility [fju'tıləti] n., pl. **-ties** 1. дарэ́мнасьць, ма́рнасьць, бескары́снасьць *f.* 2. малава́жнасьць, нява́жнасьць *f.*; легкаду́мнасьць *f.* 3. малава́жныя дзе́яньні, за́хады, падзе́і

future ['fju:tʃər] – n. 1. бу́дучыня, пры́шласьць *f.*: ***for the future*** на бу́дучыню; ***in the future*** у бу́дучыні; ***A young man with a future*** Малады́ чалаве́к з бу́дучыняй. 2. Gram. бу́дучы час дзеясло́ва

– adj. бу́дучы. а) ***future events*** бу́дучыя падзе́і. б) Gram. ***future tense*** бу́дучы час

• ***futures*** ф'ю́чэрсы (*бі́ржава́я ку́пля або́ про́даж тава́раў напе́рад*)

futurism ['fju:tʃərızəm] n. футары́зм -у *m.*

futurist ['fju:tʃərıst] n. футары́ст -а *m.*, футары́стка *f.*

futuristic [ˌfju:tʃə'rıstık] adj. 1. футары́стычны. 2. бу́дучы; прадба́чаны ў бу́дучыні

fuze ['fju:z] n. 1. дыстанцы́йная тру́бка (*для падры́ву снара́да, бо́мбы*), кнот -а *m.* 2. Electr. ко́plак -ка *m.*; *гл.* **fuse I**

fuzz [fʌz] – n. 1. пушы́нка *f.*; варсі́нкі, валаскі́ *pl.*; пух -у *m.*, пушло́к -ку́ *m.*: ***Peaches covered with fuzz*** Пэ́рсікі пакры́тыя пушко́м. 2. Sl. паліцыя́нт -а, мент мянта́, дэтэкты́лу́ -ва *m.*

– v.t. рабі́ць пушы́стым; пакрыва́ць пушко́м *або́* пушы́нкамі

– v.i. 1. пакрыва́цца пласто́м дро́бных пушы́нак. 2. разьлята́цца, як пух

fuzzy ['fʌzi] adj. 1. пушы́сты, як пух. 2. пакры́ты пушко́м. 3. зама́заны, няя́сны (*пра здымак*)

fyke [faık] n. рыба́цкая се́тка ў фо́рме ме́ха

G

G, g [dʒi:] n., pl. **G's, g's** 1. *сёмая лі́тара анге́льскага альфабэ́ту.* 2. Mus. соль (*но́та*)

gab [gæb] – n. 1. балбатня́ *f.*, шчэ́бет -у *m.*, шчабята́ньне *n.* (*пту́шкі, дзіця́ці*) – v.i. безупы́нна гаварыць; шчабята́ць; мало́ць языко́м

gabardine ['gæbədi:n] n. габардын -у *m.*

gabber ['gæbər] n., Informal гавару́н -а́ *m.*, гавару́ха *f.*; балбату́н -а́ *m.*, балату́ха *f.*

gabbiness ['gæbinəs] n., Informal балбатлі́васьць, гаварлі́васьць *f.*

gabble ['gæbəl] – v.i. 1. мало́ць языко́м. 2. балбата́ць; саката́ць. 3. гагата́ць (*пра гусь*)
– n. 1. балбатня́ *f.* 2. го́гат -у *m.* (*гусе́й*).

gabby ['gæbi] adj. **-bier, -biest,** Informal гаваркі́, гаварлі́вы; балбатлі́вы

gad I [gæd] **gadded, gadding,** – v.i. бадзя́цца, швэ́ндацца, сно́ўдацца; вандрава́ць
– n. 1. бадзя́ньне, туля́ньне *n.* 2. бадзя́гла, валацу́гла, туля́гла -і *m. & f.*

gad II [gæd] – n. 1. ражло́н -на́ *m.* 2. зубі́ла *n.*, клін -а *m.* (*для адбіва́ньня вугля́, руды́, ска́лаў*)
– v.t. паро́ць; кало́ць; по́ркаць (*чым-н. во́стрым*). 2. адко́лваць; адшчапля́ць

gadabout ['gædəˌbaut] Informal бадзя́гла, валацу́гла *m. & f.*, туля́гла -і *m.*

gadbee ['gædbi:] n. авадзе́нь -ня́ *m.*

gadfly ['gædflaɪ] n. 1. авадзе́нь, сляпле́нь -ня́ *m.* 2. назо́ла -ы *m. & f.*

gadget ['gædʒɪt] n. 1. прыла́да *f.* 2. мэха́нічная нави́нка. 3. ца́цка, заба́ўка *f.*

Gael [geɪl] n. 1. шатля́ндзкі го́рац. 2. шатля́ндзкі (*радзе́й ірля́ндзкі*) кельт

Gaelic ['geɪlɪk] – adj. 1. ке́льцкі. 2. ірля́ндзкі
– n. 1. шатля́ндзкая мо́ва. 2. ірля́ндзкая мо́ва

gag [gæg] – n. 1. за́ткала *n.*, за́тычка *f.* (*затыка́ць рот*). 2. зага́д, пастано́ва спыні́ць дыскусію. 3. прыстасава́ньне трыма́ць рот адкры́тым падча́с апэра́цыі. 4. жарт -у *m.*, штука́рства *n.*
– v.t. 1. затыка́ць рот. 2. прымуша́ць маўча́ць, не дава́ць гаварыць
– v.i. душы́цца ад вані́таў

gage I [geɪdʒ] n. 1. вы́клік -у *m.* 2. закла́д -у *m.*

gage II [geɪdʒ] n., v.t. *гл.* **gauge**

gaiety ['geɪəti] n., pl. **-ties** 1. весяло́сьць, ра́дасьць *f.*, вясёлы настро́й. 2. уцехі *pl.*, вясёлыя заба́вы, гуля́нкі. 3. я́ркасьць, страка́тасьць (*суке́нкі*)

gaily ['geɪli] *таксама* **gayly**, adv. 1. вясёла; ра́дасна. 2. я́рка: ***She was gaily dressed*** Яна́ была́ адзе́тая на́дта страка́та

gain I [geɪn] – v.t. 1. выйграва́ць: ***to gain time*** вы́йграць час. 2. атры́мваць, забясьпе́чваць (*сабе́*). 3. дамага́цца, дасяга́ць. 4. сьпяша́цца (*пра гадзі́ньнік*). 5. выга́дваць: ***How much do I***

gain by that? Ко́лькі я вы́гадаю гэ́тым? 6. прыбыва́ць; дабіра́цца; дасяга́ць: ***The swimmer gained the shore*** Плыве́ц дасягну́ў бе́рагу. 7. дадава́ць: ***to gain weight*** прыбы́ць на ва́зе: ***to gain strength*** набіра́цца сі́лаў
– v.i. 1. прыно́сіць карысьць, быць карысным; мець карысьць, карыста́ць. 2. рабіць по́ступ
– n. 1. прыбы́так -ку *m.*; прыро́ст -у *m.* (*ху́ткасьці*); вы́йгрыш -у *m.*; карысьць *f.* 2. прыбыва́ньне, павелічэ́ньне *n.* 3. нажы́ва *f.*: ***Greed is love of gain*** Пра́гнасьць — гэ́та імкне́ньне да нажывы
• ***gain on*** or ***upon*** даганя́ць
• ***gain over*** пераканаць, перацягну́ць на свой бок
• ***gains*** прыбы́ткі, зароб́кі *pl.*; дахо́д -у *m.*

gain II [gem] adj. 1. выго́дны; карысны; адпаве́дны. 2. зру́чны; спра́ўны, уме́лы

gainful ['gemfəl] adj. 1. дахо́дны; прыбыткоўвы; выго́дны, карысны: ***a gainful occupation*** дахо́дная прафэ́сія

gainsay [ˌgem'sei] – v., **-said** or **sayed, saying** 1. пярэ́чыць, супярэ́чыць; дыспутава́ць, спрача́цца. 2. супрацьдзе́яць, супрацьста́віцца
– n. пярэ́чаньне, адмаўле́ньне, супярэ́чаньне *n.*

gait [geit] n. хада́, паходка *f.*

gala ['geilə] – n. урачы́стасьць *f.*; сьвя́та *n.*, фэстыва́ль -ю *m.*
– adj. урачы́сты, з урачы́стасьцямі; сьвято́чны; пара́дны: ***gala dress*** пара́дны ўбо́р; ***gala night*** га́ля-спэкта́кль

galaxy ['gæləksi] n., pl. **-axies** 1. галя́ктыка *f.* 2. плея́да *f.*, імпаза́нтная, ве́лічная гру́па

Galaxy ['gæləksi] n. Мле́чны Шлях, Птушы́ная Даро́га

gale I [geil] n. 1. ве́льмі мо́цны ве́цер, шторм -у *m.*, бу́ра *f.* 2. раска́т, вы́бух -у *m.*: ***gale of laughter*** вы́бух сьме́ху. 3. Poet. ве́трык -а *m.*, зэфі́р -у *m.* 4. Informal весяло́сьць *f.*; падня́ты настро́й, ра́дасная ўсхвалява́насьць

gale II [geil] n. Brit. пэрыяды́чная пла́та рэ́нты, працэ́нтаў

gale III [geil] n. Bot. васко́ўнік -а *m.* (*куст, расьце́ на балоце*)

gall I [gɔ:l] n. 1. жоўць *f.* 2. жо́ўцевы пухі́р. 3. раздражне́ньне *n.*, злосьць, го́рыч *f.*; няна́вісьць *f.*
• ***dip one's pen in gall*** піса́ць зь няна́вісьцю й зло́сьцю

gall II [gɔ:l] – v.t. 1. наму́льваць, націра́ць (*ра́ну*). 2. злава́ць, раздражня́ць. 3. дакуча́ць, назаля́ць (*во́рагу напа́дамі*); турбава́ць
– v.i. 1. наму́львацца, націра́цца (*да крыві*). 2. рабіць зло́сныя заўва́гі; абража́ць (*го́нар*)
– n. 1. ра́на *f.* 2. нацёртае ме́сца

gallant ['gælənt] – adj. 1. высакаро́дны, му́жны; адва́жны. 2. ве́лічны; урачы́сты. 3. прыго́жы, пы́шны. 4. [gə'lænt] галя́нтны, далика́тны; любо́ўны: ***gallant adventures*** любо́ўныя прыго́ды
– n. 1. адва́жны, му́жны чалаве́к. 2. фарсу́н -а́ *m.*, франт -а *m.* 3. кавале́р -а *m.* 4. залётнік -а *m.*: ***to play the gallant*** фліртава́ць; заляца́цца
– v.t. 1. заляца́цца. 2. суправаджа́ць

gallantry ['gæləntri] n., pl. **-ries** 1. высакаро́днасьць, му́жнасьць, адва́га *f.* 2. галя́нтнасьць, далика́тнасьць *f.* 3. ласка́васьць, ве́тлівасьць *f.*; камплімэ́нт -у *m.*; прые́мныя сло́вы

gall bladder жо́ўцевы пухі́р

gallery ['gæləri] n., pl. **-leries** 1. галерэ́я *f.* 2. галерэ́я (*у тэа́тры, цы́рку*), галёрка *f.* 3. а) галерэ́я, маста́цкі музэ́й. 4. карці́нная галерэ́я

galley ['gæli] n., pl. **-leys** 1. гале́ра *f.* 2. ка́мбуз -а *m.* (*ку́хня на вадапла́ве*): ***galley slave*** сасла́ны на гале́ры; ка́таржнік -а *m.*

galley proof Print. гра́нка *f.*

Gallic ['gælik] adj. 1. га́льскі (*пра культу́ру, мо́ву га́лаў*). 2. га́льскі, францу́скі: ***Gallic wit*** францу́ская дасьці́пнасьць

gallium ['gæliəm] n. Chem. га́лій -ю *m.*

gall-less ['gɔ:ləs] adj. 1. бяз жо́ўці. 2. бяз го́рычы *або́* няна́вісьці

gallon ['gælən] n. галён -а *m.* (*ме́ра ва́дкасьці — 3,78 л*)

galloon [gə'lu:n] n. 1. галу́н -у́ *m.* 2. нашы́ўка з пало́скі галуну́

gallop ['gæləp] – n. галёп -у *m.*: ***at a gallop*** галёпам

– v.i. 1. бе́гчы галёпам (*пра каня*). 2. ве́льмі ху́тка гаварыць *або́* чыта́ць

– v.t. гнаць каня́ галёпам

• ***speak at a gallop*** гаварыць ве́льмі ху́тка

gallows ['gælouz] – n., pl. **-lowses** or **-lows** 1. ві́сельня, шыбеніца *f.* 2. пакара́ньне пове́шаньнем

– adj. 1. Archaic or Sl. ва́рты пове́шаньня; злачы́нны, ліхадзе́йны. 2. свабо́льны, гарэ́зьлівы, непаслухмя́ны, шко́дны: ***gallows children*** гарэ́зы, няпо́слухі; шкадляры́, праку́ды

gallows humor гу́мар з-пад шыбеніцы

gallstone ['gɔ:lstoun] n. жо́ўцевы ка́мень

galore [gə'lɔ:r] – adv. удо́сыць, у даста́тку, у вялі́кай ко́лькасьці, шмат: ***There is fruit galore*** Вялі́кі ўраджа́й садавіны́

– adj. шматлі́кі: ***problems galore*** шматлікія праблéмы, шмат праблéмаў

– n. даста́тлак -ку *m.*, бага́цьце *n.*; вялі́кая ко́лькасьць

galosh [gə'lɑ:ʃ] n., usually **galoshes** 1. галёш -а *m.* 2. Obsol. чарави́к на драўля́най падэ́шве

galvanic [gəl'vænik] adv. 1. гальвані́чны. 2. узбуджа́льны. 3. нечака́ны; нената́ральны, удава́ны (*пра ўсьме́шку*)

galvanise ['gælvənaiz] v.t. esp. Brit., *гл.* **galvanize**

galvanization [ˌgælvənə'zeiʃən] n. 1. гальваніза́ваньне *n.* 2. гальваніза́цыя *f.*

galvanize ['gælvənaiz] v.t. 1. гальванізава́ць. 2. пакрыва́ць (*жале́за або́ сталь*) то́нкім пласто́м цы́нку. 3. узбудзі́ць ра́птам (*не́йкае пачуцьцё*); пабуджа́ць, уздыма́ць (*да дзе́яньня*)

gamble ['gæmbəl] – n. 1. аза́ртная гульня́. 2. рызыко́ўнае прадпрыéмства *або́* спра́ва

– v.i. 1. гуля́ць у аза́ртныя гу́льні. 2. рызыкава́ць, спэкулява́ць: ***to gamble in stocks*** спэкулява́ць на бі́ржы

– v.t. рызыкава́ць (*грашы́ма, жыцьцём*), закладáцца на *што*

• ***gamble away*** прайгра́ць (*праз ры́зыку, нядба́льства*); растра́ціць (*гро́шы*)

gambler ['gæmblər] n. 1. аза́ртны гуле́ц. 2. афэры́ст -а *m.*, афэры́стка *f.*

gambol ['gæmbəl] – n. вясёлыя падско́кі (*у ско́ках ці гуля́ньні*), свабо́льнасьць *f.*

– v.i. гайса́ць, го́йсаць, вясёла падско́кваць: ***Lambs were gamboling in the meadows*** Аве́чкі гайса́лі на лу́зе

game I [geim] – n. 1. гульня́ *f.*; прыла́ды для гульні́. 2. Sport. гульня́, па́ртыя *f.*: ***to lose a game*** прайгра́ць гульню́. 3. дзі́кая зьверына́, дзічы́на *f.*

– adj. 1. адва́жны, энэргі́чны; заўзя́ты, з запа́лам. 2. ахво́ча гато́вы зрабі́ць што-н.: ***to be game for anything*** быць гато́вым на ўсё, нічо́га не бая́цца

– v.i. гуля́ць у аза́ртныя гу́льні на гро́шы: ***to game deep*** гуля́ць на высо́кую ста́ўку

– v.t. раскіда́ць, прамента́чваць гро́шы; ба́віць час за аза́ртнымі гу́льнямі: ***to game away one's inheritance*** прамента́чыць сваю́ спа́дчыну

• ***be on or off one's game*** быць до́брым або́ благі́м гульцо́м

• ***die game*** заме́рці ў баі́, му́жна заме́рці

• ***game laws*** пра́вілы палява́ньня, рыбало́ўлі; зако́ны ахо́вы дзічыны́

• ***games*** атлетычныя спабо́рніцтвы: ***the Olympic games*** Алімпі́йскія гу́льні

• ***make game of*** сьмяя́цца, насьміха́ць з *каго́-чаго́*; кпіць з *каго́-чаго́*

• ***play the game,*** Informal а) гуля́ць паво́дле пра́вілаў. б) дзе́йнічаць сумле́нна

• ***The game is up*** Спра́ва прайгра́ная; Плян ня ўда́ўся

game II [gem] adj., Informal скале́чаны. зьнявéчаны (*пра нагу́, руку́*); кульга́вы

gamekeeper ['geɪmˌki:pər] n. лясьні́к -а *m.* (*які́ ахо́ўвае дзі́кую зьверыну́*)

gamete ['gæmi:t] Biol. рухо́мая палава́я кле́тка расьлінных і жывёльных арга́нізмаў, гамэ́та *f.*

gamin ['gæmɪn] n. ву́лічны хлапчу́к, беспрыту́льны -ага *m.*

gamma ['gæmə] n., pl. **-mas** га́ма, трэ́цяя лі́тара грэ́цкага альфабэ́ту

gamma rays, pl., Phys. га́ма-прамяні́

gammon I ['gæmən] – n. вэ́нджаны кумпя́к

– v.t. салі́ць, вэ́ндзіць (*мя́са, ры́бу*)

gammon II ['gæmən] – v.i. 1. загаво́рваць зу́бы (*з мэ́тай ашука́ньня*). 2. прыкі́двацца, удава́ць

– v.t. ашу́кваць *каго́*

– n. Brit., Informal лухта́ *f.*

gamut ['gæmət] 1. Mus. га́ма *f.* 2. паўната́ ў шэ́рагу, ра́дзе: ***He ran a gamut from praise to contempt*** Ён прайшо́ў шлях ад пахвалы́ да пага́рды

gamy ['geɪmi] adj. 1. з па́хам *або́* сма́кам дзічы́ны, з душко́м. 2. бага́ты на дзічы́ну. 3. му́жны; по́ўны запа́лу; гарачы. 4. Sl. непрысто́йны, бры́дкі; салёны, саланава́ты (*пра анэкдо́т*)

gander ['gændər] – n. 1. гуса́к -а́ *m.* 2. ёлуп -а *m.*, ёлупень -ня *m.* 3. Sl. праця́глы по́зірк: ***take a gander*** прыгле́дзецца

– v.i., Sl. агляда́ць, разгляда́ць, прыгляда́ць

gang [gæŋ] – n. 1. ша́йка, ба́нда *f.*; хэ́ўра *f.*; кліка *f.*: ***a gang of thieves*** ба́нда зладзе́яў; ***a political gang*** палітычная хэ́ўра. 2. а) брыга́да рабо́тнікаў. б) гру́па вя́зьняў. 3. камплє́кт прадметаў, прыла́даў: ***a gang of oars*** камплє́кт ве́слаў. 4. табу́н але́няў *або́* бізо́наў

– v.i. 1. (together) сябрава́ць, утвара́ць гру́пу. 2. напада́ць гру́пай, ба́ндай

• ***gang up on*** спалучы́цца ў апазы́цыю *або́* да супо́льнага супраці́ву

gangboard ['gæŋbɔ:rd] n. схо́дня *f.*, памо́ст, трап -у *m.*, кла́дка *f.* (*для вы́хаду з карабля́*),

ganger ['gæŋər] n. нагля́дчык, дзяся́тнік -а *m.*

gangling ['gæŋlɪŋ] adj. цыба́ты, няўклю́дны

ganglion ['gæŋgliən] n., pl. **-glia** or **-glions** 1. Anat. га́нгліі́ -я *m.* (*ско́пішча нэрво́вых кле́так, нэрво́вых вузло́ў*). 2. цэ́нтар сі́лы, дзе́йнасьці, зацікаўле́ньня́ў. 3. Med. пухлі́на *f.*, кіста́ *f.*

gangplank ['gæŋplæŋk] n. *гл.* **gangboard**

gang plow двухлямешны *або́* шматлямешны плуг

gangrene ['gæŋgri:n] – n. гангрэ́на *f.*

– v.t. выклі́ка́ць гангрэ́ну

– v.i. падпада́ць гангрэ́не; гні́сьці́, гні́ць

gangrenous ['gæŋgrɪnəs] adj. гангрэно́зны, пашко́джаны гангрэ́най

gangster ['gæŋstər] – n. га́нгстэр, банды́т -а *m.*

– adj. га́нгстэрскі

gangsterism ['gæŋstərˌɪzəm] n. 1. гангстэры́зм (*арганізава́ная злачы́насьць*), бандыты́зм -у *m.* 2. га́нгстэры *pl.*

gangway ['gæŋweɪ] n. 1. прахо́д -у *m.* (*паміж рада́мі*). 2. а) увахо́д з тра́па. б) схо́дня *f.* в) прахо́д на караблі́. 3. Brit. папярэ́чны прахо́д, які́ падзяля́е пала́ту абшчы́наў на дзьве ча́сткі. 4. штрэк -у *m.* (*у капа́льні*)

gaol [dʒeɪl] – n., Brit. астро́г -у *m.*, турма́ *f.*

– v.t. саджа́ць у астро́г

gaoler ['dʒeɪlər] n., Brit. астро́жны нагля́дчык

gap [gæp] n. 1. прало́м -у *m.*, дзі́рка *f.* (*у пло́це, сьцяне́*). 2. а) прамя́жлак -ку *m.*; прага́л, прабе́л, про́пуск -у *m.* (*на бля́нках*). б) хі́ба *f.*, недахо́п -у *m.* 3. вялі́кае разыхо́джаньне, ро́зьніца ў пагля́дах. 4. го́рны прахо́д, ву́зкая цясьні́на ў гара́х

• ***fill a gap*** запо́ўніць прага́л; ліквіда́ваць недахо́пы

gape [geɪp] – v.i. 1. шыро́ка раскрыва́ць рот; пазяха́ць. 2. глядзе́ць, разя́віўшы рот ад зьдзіўле́ньня. 3. (for) шука́ць, мо́цна хаце́ць *чаго́*

– n. 1. дзі́рка, адту́ліна, зе́ўра *f.* 2. разяўля́ньне *n.*, пазяха́ньне *n.*, по́зех -у *m.* 3. зьдзі́ўлены по́зірк. 4. пра́га *f.* (*ве́даў*), хаце́ньне *n.*

• ***gapes*** пры́ступ пазяха́ньня

garage [gə'rɑ:ʒ] – n. гара́ж -а́ *m.*, аўтагара́ж -а́ *m.*

– v.t. ста́віць *або́* трыма́ць у гаражы́

garb [gɑ:rb] – n. адзе́ньне *n.*, во́пратка *f.*; убо́р -у *m.*: ***military or priestly garb*** вае́ннае або́ сьвята́рскае адзе́ньне; ***peasant garb*** сялянская во́пратка

– v.t. адзява́ць, апрана́ць

garbage ['gɑ:rbɪdʒ] n. 1. сьме́цьце *n.*; кухо́нныя адкі́ды, адпа́ды. 2. Informal бязвартасная літарату́ра, маста́цтва; макулату́ра *f.*

garbage can сьме́тніца *f.*

garbage truck сьмецьцявоз -а *m.*; грузаві́к, які́ вывозіць сьме́цьце

garble ['gɑ:rbəl] – v.t., **-bled, -bling** 1. падтасо́ўваць (*фа́кты*), наўмы́сна скажа́ць, падабра́ўшы то́лькі выго́днае. 2. пераблы́тваць (*фа́кты*) між во́льна. 3. сартава́ць, выбіра́ць найле́пшае

– n. 1. падтасо́ўваньне, наўмы́снае скажэ́ньне *n.* 2. падтасава́ны, скажо́ны *або́* пераблы́таны тэкст; лама́ная мо́ва, сло́ва

garden ['gɑ:rdən] – n. 1. а) гаро́д -у *m.*; гаро́дчык -а *m.* (*для кве́так*). б) сад -у *m.*: ***botanical garden*** батані́чны сад. 2. парк -у *m.*

– v.i. працава́ць у гаро́дзе

– v.t. апрацо́ўваць, абрабля́ць гаро́д; развадзіць сад

– adj. гаро́дны, садо́вы

• ***garden bed*** града́, гра́дка, гра́дачка, клю́мба *f.*

garden center гаро́дніцкая кра́ма

gardener ['gɑ:rdnər] n. гаро́днік, садо́ўнік -а *m.*

gardening ['gɑ:rdnɪŋ] n. гаро́дніцтва, садо́ўніцтва *n.*

garden stuff 1. гаро́дніна, зеляні́на *f.* 2. кве́ткі *pl.* 3. зе́лень *f.* (*ліс́ьце дрэ́ваў, куста́ў; трава́*)

gargle ['gɑ:rgəl] – v.t. паласка́ць (*го́рла, рот*)

– n. паласка́ньне *n.*; ва́дкасьць для паласка́ньня го́рла

garish ['gerɪʃ] adj. 1. непрые́мна я́ркі, зы́ркі: ***the garish sun*** зы́ркае со́нца. 2. я́ркі, крыкліві, безгусто́ўны (*гарніту́р*)

garland ['gɑ:rlənd] n. 1. вянло́к -ка́ *m.*, гірля́нда *f.* 2. збо́рнік ве́ршаў, баля́даў, анталёгія *f.*

garlic ['gɑ:rlɪk] n. 1. часнло́к -аку́ *m.* 2. гало́ўка часнаку́; зубо́к часнаку́

garlicky ['gɑ:rlɪki] adj. часно́чны, з запа́хам часнаку́

garment ['gɑ:rmənt] – n. 1. адзе́жына *f.* 2. по́крыва *n.*

– v.t. адзява́ць, апрана́ць

garment bag адзе́жны мяшо́к

garner ['gɑ:rnər] – v.t. 1. зво́зіць і ссыпа́ць у клець (*збо́жжа*). 2. зьбіра́ць, склада́ць (*кні́гі ў бібліятэ́ку*)

– v.i. зьбіра́цца, набіра́цца (*пра няві́сьць*)

– n. 1. сьві́рлан -на *m.*, клець *f.* 2. склад -у *m.* (*для захо́ўваньня чаго́-н.*)

garnet ['gɑ:rnɪt] – n. 1. грана́т -у *m.* (*каштто́ўны ка́мень*). 2. цёмная чы́рвань

– adj. цёмна-чырво́ны.

garnish ['gɑ:rnɪʃ] – n. 1. гарні́р -у *m.* 2. аздо́ба *f.*; убо́р -а *m.*

– v.t. 1. аздабля́ць гарні́рам (*стра́вы*). 2. аздабля́ць, убіра́ць, упрыго́жваць

garret ['gærət] n. 1. падда́шша, гары́шча *n.*, гара́ *f.* (*у до́ме*). 2. падда́шлак -ка *m.*, мансарда *f.* (*пако́й або́ жыло́е памеш́каньне*)

garrison ['gærɪsən] – n. гарнізо́н -у *m.*

– v.t. 1. ста́віць во́йска ў го́рад для абаро́ны. 2. увадзіць во́йска ў го́рад, займа́ць го́рад пад гарнізо́н. 3. разьмяшча́ць, раскватаро́ўваць (*жаўне́раў*)

garrulity [gə'ru:ləti] n. гаварлі́васьць, балбатлі́васьць *f.*

garrulous ['gærələs] adj. 1. гаваркі́, гаварлі́вы, балбатлі́вы. 2. расьця́гнуты, залі́шне праця́глы, до́ўгі; шматсло́ўны (*раска́з*)

garter ['gɑ:rtər] – n. падвя́зка *f.* (*для панчо́хаў*)
– v.t. адзява́ць на падвя́зку
Garter ['gɑ:rtər] n. ***Order of the Garter*** О́рдэн Падвя́зкі (*найстарэ́йшы ры́царскі о́рдэн у Вялікабрыта́нii*)
garter snake мала́я бясшко́дная вужа́ка (*бранзо́ва-зеленава́тага ко́леру*)
garter stitch про́стая вя́зка пруткамі (*яко́й вя́жуцца панчо́хі, рукави́цы*)
gas I [gæs] – n., pl. **gases** 1. газ -у *m.* 2. сьвяці́льны газ. б) газ-па́ліва. в) газ-сро́дак для абязбо́льваньня, анэстэ́зii. 3. Mining грыму́чы *або́* руднико́вы газ (*выбухо́вы*). 4. Milit. газ (*атру́тнае рэ́чыва*). 5. га́зы ў стра́ўніку *або́* кі́шках. 6. Sl. пуста́я балбатня́, выхва́льства, самахва́льства *n.*
– v.t. 1. напаўня́ць га́зам. 2. атру́чваць га́зам. 3. пуска́ць заду́шлівыя га́зы. 4. забіва́ць га́зам (*у га́завай ка́мэры*). 5. Informal, Sl. ашу́кваць, загаво́рваючы зу́бы
– v.i. 1. выдзяля́ць, выпуска́ць газ. 2. Sl. балбата́ць пусто́е; выхваля́цца
gas II [gæs] – n., Informal бэнзы́н -у *m.*, га́за, газаліна *f.*: ***to step on the gas,*** Sl. ці́снуць на газ, хутчэ́й е́хаць (*аўтамабі́лем*), збо́льшыць ху́ткасьць
– v. напаўня́ць (*бэнзы́нам*)
gas attack га́завая ата́ка
gas bottle 1. рэто́рта *f.* 2. сталёвы цыліндар для захо́ўваньня згу́шчанага га́зу
gas burner га́завая гарэ́лка (*у га́завай пліце́, прыму́се*)
gas chamber га́завая ка́мэра
gas engine га́завы рухавік
gas furnace 1. га́завая печ. 2. печ для газыфіка́цыі
gaseous ['gæsiəs] adj. га́завы (*стан*), га́западо́бны
gas fitter газавік -а́, газаправо́дчык -а *m.* (*які́ правóдзіць або́ рамантуе́ газаправо́дныя тру́бы*)
gas helmet or **gas mask** супрацьга́з, адга́зьнік -у *m.*, супрацьга́завая ма́ска
gash [gæʃ] – n. 1. а) даўгі́ глыбо́кі парэ́з, разрэ́з. б) даўга́я глыбо́кая ра́на – v.t. рабі́ць даўгі́, глыбо́кі парэ́з *або́* ра́ну
gasification [ˌgæsɪfɪ'keɪʃən] n. газыфіка́цыя *f.* (*ператварэ́ньне цьвёрдага ці ва́дкага па́ліва ў гару́чы газ*)
gasiform ['gæsɪfɔ:rm] adj. газападо́бны
gasify ['gæsɪfaɪ] **-fied, -fying,** v.t. газыфікава́ць (*ву́галь, торф*), ператвара́ць у гару́чы газ
gas jet 1. га́завая гарэ́лка. 2. га́завае по́лымя
gasman ['gæsmæn] n., pl. **-men** 1. газавік -а́ *m.* 2. а) рабо́тнік, які́ чыта́е га́завыя лічы́льнікі. б) збо́ршчык гро́шаў, нале́жных кампа́нii за даста́ўлены газ. 3. газаправо́дчык -а *m.*
gas mask, *гл.* **gas helmet**
gas meter га́завы лічы́льнік, газаме́р -а *m.*
gasoline or **gasolene** ['gæsəli:n] n. 1. газалі́н -у *m.*, газаліна, га́за *f.* 2. Amer. бэнзы́н -у *m.*
gasp [gæsp] – n. 1. задышка *f.*, ця́жкае ды́ханьне. 2. сло́вы, ска́заныя задыха́ючыся
– v.i. 1. задыха́цца, ця́жка ды́хаць. 2. мо́цна хаце́ць, го́рача жада́ць *чаго́*
– v.t. ледзь вымавіць, задыха́ючыся
• ***at the last gasp*** на апо́шнім уздыху, пе́рад сьме́рцю
• ***gasp one's last*** памёрці
• ***gasp out*** or ***forth*** насі́лу (з ця́жкасьцю) сказа́ць
gasping ['gæspɪŋ] – n. хапа́ньне паве́тра, ве́льмі ця́жко́е *або́* су́таргавае ды́ханьне
– adj. су́таргавы, канвульсі́йны, спазматы́чны
gas pipe га́завая труба́
gas plant га́завы завóд
gas range га́завая пліта́
gassed [gæst] adj. атру́чаны га́зам
gas station запра́вачная ста́нцыя
gas stove га́завая печ для ацяпле́ньня або́ гатава́ньня
gas tank 1. цыстэ́рна для га́зу. 2. бэнзаба́к -а *m.* (*у аўтамабі́лі*)
gastight ['gæstaɪt] adj. газанепранікальны

gastric [ˈgæstrɪk] adj. страўнікавы.
• ***gastric glands*** страўнікавыя залозы
• ***gastric juice*** страўнікавы сок
• ***gastric ulcer*** язва страўніка
gastritis [gæˈstraɪtəs] n. Med. гастрыт -у *m.*
gastronome [ˈgæstrənoʊm] n. гастранóм -а *m.*, знáўца і амáтар смáчнае éжы, гурмáн -а *m.*
gastronomic [ˌgæstrəˈnɑ:mɪk] adj. гастранамічны (*выраб, крáма*)
gastronomics [ˌgæstrəˈnɑ:mɪks] n. *гл.* **gastronomy**
gastronomy [gæˈstrɑ:nəmi] n. гастранóмія *f.*, тóнкае разуменьне і вéданьне кулінáрнага майстэрства
gas warfare хімічная вайнá
gasworks [ˈgæswɜ:rks] n., pl. (sing. in use) гáзавы завóд
gate [geɪt] n. 1. варóты *pl. only*, брáма *f.*, вéсьніцы *pl. only*.: ***small gate*** вéсьнічкі, варóтцы: брáмка, фóртка *f.* 2. увахóд -у *m.* (*у плóце, муры*). 3. застáва *f.*, шлягбáўм -а *m.* 4. гóрны прахóд. 5. шлюз -а *m.* (*у гáці, трубé*)
• ***get the gate,*** Sl. быць звóльненым
gate crasher, Sl. няпрóшаны госьць
gatekeeper [ˈgeɪtˌki:pər] n. брáмнік -а *m.*, брáмніца *f.*; вартаўнік -á *m.*, вартаўніца *f.* пры брáме
gateway [ˈgeɪtweɪ] n. 1. брáма *f.*, увахóд -у *m.* 2. перахóд -у *m.*
gather [ˈgæðər] – v.t. 1. зьбірáць. 2. зрываць; зьбірáць ураджáй. 3. набываць, набірáць (*хýткасьці*), назапáшваць, памнажáць (*сíлы*). 4. дýмаць; рабіць высновy. 5. зьбірáць, мóршчыць (*лоб*); зьбірáць у склáдкі абó збóркі (*спаднíцу*)
– v.i. 1. зьбірáцца (*пра натóўп, хмáры*). 2. нарываць (*пра рáну*). 3. мóршчыцца
• ***gather breath*** перадыхнýць, зрабіць карóткі перапы́нак для адпачы́нку
• ***gather up*** а) падымáць, падбірáць. б) падгарнýць (*нóгі пад сябé*)
• ***gathers*** збóркі *pl.* (*у сукéнцы*)
gathering [ˈgæðərɪŋ] n. 1. зьбірáньне *n.* 2. збор -у *m.* 3. збóрка *f.*, сход -у *m.*; зьезд, зьлёт -у *m.*; натóўп -у *m.* 4. нагнаéньне *n.*, нарыўлў -ву *m.*
gaudy I [ˈgɔ:di] adj. 1. я́ркі, тандэтны, крыклівы, безгустóўны. 2. стракáты; квяцíсты (*і пра стыль ці мóву*)
gaudy II [ˈgɔ:di] n., pl. **-ies,** Brit. сьвяткавáньне *n.*, урачы́стасьць (*асабліва гадавы́ банкéт у кóледжы*)
gauge [geɪdʒ] – n. 1. мéра *f.*; маштáб -у *m.* (*для мéраньня*); эталён -а *m.* (*узóр адзíнкі вымярэ́ньня*). 2. вымяральная прылáда. 3. крытэрый -ю *m.* 4. памéр -у *m.*; ёмістасьць, ёмкасьць *f.* 5. калíбр -у *m.* 6. шырынá чыгýначнае каляí: ***broad (narrow) gauge*** шырóкая (вýзкая) каляíна
– v.t. 1. дакладна мéраць, вымяráць, спраўджáць памéр. 2. ацэ́ньваць (*чалавéка, характáр*). 3. калібраваць (*правяráць калíбар абó шкáлу*). 4. вызначáць ёмістасьць
• ***gauge glass*** вадамéрнае шкло
Gaul [gɔ:l] n. 1. Гáлія *f.* 2. гал -а *m.*, жыхар старажы́тнае Гáліі. 3. францýз -а *m.* 4. Фráнцыя *f.*
Gaulish [ˈgɔ:lɪʃ] – adj. гáльскі (*культýра*)
– n. гáльская мóва
gaunt [gɔ:nt] adj. 1. схуднéлы, змарнéлы; худы́. 2. пусты́, гóлы й панýры
gauntlet [ˈgɔ:ntlət] n. 1. пáнцырная пальчáтка (*чáстка рыцарскае зброі*). 2. пальчáткі для фэхтавáньня. кóннай яздý: ***to take up the gauntlet*** а) прыняць вы́клік. б) выступіць у абарóну; ***to throw down the gauntlet*** кінуць пальчáтку, кінуць вы́клік
gauze [gɔ:z] n. 1. мáрля *f.*, газ -у *m.* (*тканíна*). 2. драцянáя сéтка. 3. смугá, дымка *f.*; лёгкі тумáн
gauzy [ˈgɔ:zɪ] adj. гáзавы, тóнкі й лёгкі як газ; празрысты
gave [geɪv] v. *p.t. of* **give**
gawk [gɔ:k] – n. недарэ́кла -і *m. & f.*, разя́ва *f.*, разявя́кла, зявáкла -і *m. & f.*
– v.i., Informal бяздýмна ўзіráцца, вытараўшчваць
gawky [ˈgɔ:ki] – adj. нехлямя́жы; дзіўны
– n. дзівáк -á *m.*, недарэ́кла -і *m. & f.*

gay [geɪ] adj. 1. вясёлы; жыццяра́дасны. 2. я́ркі, каляро́вы. 3. шыко́ўна апра́нуты. 4. распу́сны; шалапу́тны; змарнава́ны (*пра жыццё*). 5. Informal гелй -я, гомосэксуа́л -а *m.*

gaze [geɪz] – v. узіра́цца, прыглада́цца
– n. пі́льны, ува́жлівы по́зірк

gazelle [gə'zel] n. газэ́ль *f.*

gazette [gə'zet] – n. 1. газэ́та. 2. esp. Brit., Can. афіцы́йны ўра́давы бюлетэ́нь
– v.t. esp. Brit. публікава́ць у дзяржа́ўным бюлетэ́ні

gazetteer [ˌgæzə'tɪr] n. 1. сло́ўнік геаграфічных назо́ваў. 2. esp. Brit. выдаве́ц афіцы́йнага дзяржа́ўнага бюлетэ́ню

G.C.F., g.c.f., or **gcf, greatest common factor** найбо́льшы агу́льны мно́жнік

G.C.M., g.c.m., or **gcm, greatest common measure** найбо́льшы агу́льны дзе́льнік

gear [gɪr] – n. 1. Tech. шасьцярня́ *f.*; зубча́(с)тае ко́ла. 2. зубча́(с)тая перада́ча, прыво́д -у *m.*, перада́тачны мэхані́зм. 3. апара́т -а *m.* ; прыла́да *f.*, інструме́нт -а *m.*; прыла́дак -ка *m.*, прыла́дзьдзе *n.* 4. рухо́мая маёмасьць. 5. во́пратка *f.*, адзе́ньне *n.*, убо́р -у *m.* 6. збру́я, ву́праж *f.* (*для каня́*). 7. Naut. асна́стка *f.*, сна́сьці вадапла́ва, такела́ж -у *m.*
– v.t. 1. забясьпе́чваць прыво́дам. 2. пуска́ць у рух. 3. падпара́дкаваць
– v.i. 1. спра́ўна працава́ць (*пра ча́сткі машы́ны*). 2. рыхтава́цца, плянава́ць
• ***in gear*** а) злу́чаны з мато́рам, улу́чаны. б) спра́ўны, прыго́дны для карыста́ньня, у до́брым ста́не
• ***in high gear*** по́ўным хо́дам, у разма́ху, у разга́ры, у по́ўні
• ***out of gear*** а) няўлу́чаны. б) у няспра́ўным ста́не, сапсу́ты
• ***shift gears*** а) мяня́ць ху́ткасьць. б) мяня́ць сваё ста́ўленьне, падыхо́д

gearbox ['gɪrbɑ:ks] n. esp. Brit. **transmission** каро́бка перада́чаў, каро́бка ху́ткасьцяў, трансмі́сія *f.*

gear wheel ['gɪrhwi:l] n. зубча́(с)тае ко́ла

gee I [dʒi:] – interj. но! напра́ва! (*на каня́, асла́*)
– v. паваро́чваць напра́ва

gee II [dʒi:] interj., Informal ну, далібо́г!

geese [gi:s] n., *pl. of* **goose**

geezer ['gi:zər] n., Sl. дзіва́к -а́ *m.*, стары́ча -ы *m.* (*перава́жна пра мужчы́ну*)

gelatin ['dʒelətɪn] n. жэлятын -у *m.*

gelatinous [dʒə'lætənəs] adj. 1. як жэле́. 2. жэлятынавы

geld [geld] v.t. лягча́ць, пакрада́ць (*жывёліну*), кастрава́ць са́мца

gem [dʒem] – n. 1. каштоўны ка́мень (*асабліва рэ́заны, шліфава́ны*); каштоўнасьць, пэ́рла *f.* 2. ліс'цевая пупы́шка *f.*
– v.t. 1. упрыго́жваць, прыбіра́ць каштоўнымі камяня́мі. 2. распуска́цца (*пра дрэ́ва*)

geminate ['dʒemmeɪt] – v. 1. падво́йваць (-ца), здво́йваць (-ца). 2. разьмяшча́ць па́рамі
– adj. ['dʒemɪnət] падво́йны; які́я расту́ць па́рамі або́ разьме́шчаныя па́рамі (*пра лісты́*)

gemination [ˌdʒemɪ'neɪʃən] n. 1. падво́йваньне, здво́йваньне *n.*; паўтарэ́ньне *n.* 2. Phon. падвае́ньне зы́чнага. 3. Rhetor. паўтарэ́ньне *n.*

gemma ['dʒemə] n., pl. **gemmae** 1. Bot. пупы́шка, по́каўка *f.* 2. Zool. ны́рка *f.*

gender ['dʒendər] – n. 1. Gram. род -у *m.*
– adj. ро́давы: ***gender endings*** ро́давыя канча́ткі. 2. Informal пол -у *m.*: ***the female gender*** жано́чы пол
– v.t., Archaic спараджа́ць, нараджа́ць

gene [dʒi:n] n., Biol. ген, ге́на *m.*

genealogical [ˌdʒi:niə'lɑ:dʒɪkəl] adj. 1. генэалягі́чны, радаво́дны: ***genealogical tree*** радаво́днае дрэ́ва. 2. генэалягі́чная табліца (*пра пахо́джаньне жывёлаў або́ расьлі́наў*)

genealogy [ˌdʒi:ni'ælədʒi] n., pl. **-gies** 1. радаво́дная *f.* 2. радаво́д -у *m.*, генэало́гія *f.* 3. выяўле́ньне *або́* дасьле́даваньне радаво́ду

genera [ˈdʒenərə] n. *pl. of* **genus**

general [ˈdʒenərəl] – adj. 1. агу́льны: ***the general welfare*** агу́льнае дабро́; ***a general rule*** агу́льнае пра́віла. 2. ***a general reader*** сярэ́дні, звыча́йны чыта́ч. 3. павярхо́ўны: ***in a general way*** павярхо́ўна, агу́льна. 4. усеагу́льны (*вы́бары, страйк*). 5. гало́ўны, найвышэ́йшага ра́нгу.
– n. 1. генэра́л -а *m.* (*вайско́вы*). 2. агу́льны факт, пры́нцып, агу́льная ду́мка або́ цьве́рджаньне. 3. генэра́л рэлігі́йнага о́рдэну
• ***in general*** 1. наагу́л, нао́гул. 2. звыча́йна

general assembly агу́льны зьезд

General Assembly 1. Генэра́льная Асамбле́я (*Арганіза́цыі Аб'е́днаных На́цыяў*). 2. заканада́ўчы о́рган дзяржа́вы. 3. заканада́ўчая ўстано́ва некато́рых шта́таў у Злу́чаных Шта́тах Ам∂рыкі

general election усеагу́льныя вы́бары

general headquarters штаб гало́ўнакама́ндуючага, ста́ўка *f.*

general hospital 1. шпіта́ль агу́льнага ты́пу. 2. вайско́вы шпіта́ль, у які́ перавозяць хво́рых або́ ра́неных з палява́ння шпіталю́

generalissimo [ˌdʒenərəˈlɪsɪmoʊ] n., pl. **-mos** генэралі́сімус -а *m.*

generality [ˌdʒenəˈræləti] n., pl. **-ties** 1. агу́льная фра́за, павярхо́ўнае, неканкрэ́тнае цьве́рджаньне. 2. агу́льны пры́нцып *або́* пра́віла. 3. бальшыня́ *f.*, бо́льшая ча́стка. 4. агу́льная я́касьць, агу́льныя ўмо́вы

generalize [ˈdʒenərəlaɪz] – v.t. 1. абагульня́ць, падво́дзіць пад агу́льны зако́н, гру́пу. 2. выво́дзіць агу́льнае пра́віла з паасо́бных фа́ктаў. 3. папулярызава́ць, ува́дзіць у агу́льны ўжы́так
– v.i. 1. рабі́ць агу́льныя высно́вы. 2. гаварыць агу́льна

generally [ˈdʒenərəli] adv. 1. у бальшыні́ выпа́дкаў, звыча́йна: ***He is generally on time*** Ён звыча́йна прыхо́дзіць у ча́с. 2. агу́лам, шыро́ка. 3. агу́льна, у агу́льных ры́сах, без падрабя́зна-сьцяў і дэта́ляў; ***generally speaking*** агу́лам ка́жучы

generate [ˈdʒenəreɪt] v.t. 1. тварыць; утвара́ць; нараджа́ць, выкліка́ць. 2. спараджа́ць, нараджа́ць. 3. Math. тварыць, утвара́ць, ствара́ць (*кут, лі́нію*)

generating plant or **station** [ˈdʒenəreɪtɪŋ] электраста́нцыя *f.*

generation [ˌdʒenəˈreɪʃən] n. 1. пакале́ньне *n.*, род -у *m.*: ***from generation to generation*** з ро́ду ў род. 2. нараджэ́ньне *n.* 3. утварэ́ньне *n.*; выкліка́ньне, спрычыне́ньне *n.*

generator [ˈdʒenəreɪtər] n. 1. дына́ма *n.*, электры́чны генэра́тар. 2. газагенэра́тар -а *m.*

generic [dʒəˈnerɪk] adj. 1. ро́давы, характэ́рны для азна́чанага ві́ду. 2. агу́льны: ***a generic term*** агу́льны назо́ў, тэ́рмін

generosity [ˌdʒenəˈrɑːsəti] n., pl. **-ties** 1. шчо́драсьць *f.* 2. велікаду́шнасьць *f.* 3. высакаро́дны ўчы́нак

generous [ˈdʒenərəs] adj. 1. шчо́дры, бескары́сьлівы. 2. высакаро́дны. 3. вялі́кі, важкі́: ***a generous piece*** вялі́кі кава́лак. 4. спо́рны, ураджа́йны: ***generous fields*** ураджа́йныя палі́

genesis [ˈdʒenəsɪs] n., pl. **-ses** [-siːz] 1. пача́так -ку *m.*; пахо́джаньне *n.*; ствары́ньне, зараджэ́ньне, узьнікне́ньне *n.*, ге́нэзыс -у *m.* 2. **Genesis** Кні́га Быцьця́ (*пе́ршая кніга Старо́га Запаве́ту*)

genetic [dʒəˈnetɪk] adj. 1. генэты́чны (*су́вязь, інфарма́цыя*). 2. спа́дчынны праз ге́ны

genetics [dʒəˈnetɪks] n. генэ́тыка *f.*

genial I [ˈdʒiːnjəl] adj. 1. вясёлы; мі́лы; сардэ́чны, прыя́зны, ве́тлы: ***a genial welcome*** сардэ́чнае віта́ньне. 2. які́ разьвесяля́е, ажыўля́е. 3. мя́кі; лагі́дны (*і пра кліма́т*); ласка́вы. 4. Obsol. натура́льны, прыро́джаны, прыро́дны: ***genial bent*** прыро́джаная схі́льнасьць

genial II [dʒə'ni:əl] adj., Anat. падбаро́дачны

geniality [ˌdʒi:ni'æləti] n. 1. весялó́сьць, тава́рыскасьць, сардэ́чнасьць, прыя́знасьць, ве́тласьць *f.* 2. лагóднасьць *f.* (*кліма́ту*)

genie ['dʒi:ni] n. дух, джын -а *m.* (*до́бры або́ злы́ дух у ара́бскай і пэрсы́дзкай міталёгіі*)

genii ['dʒi:niaɪ] n., *pl. of* **genius** джы́ны, до́брыя або́ злыя ду́хі

genital ['dʒenɪtəl] adj. дзе́тарóдны, палавы́

genitals ['dʒenɪtəlz] n., pl. палавы́я о́рганы, генітáліі

genitive ['dʒenətɪv] n. ро́дны склон

genius ['dʒi:niəs] n., pl. **geniuses** 1. ге́ні|й -я *m.*, генія́льнасьць *f.*: ***a man of genius*** генія́льны чалаве́к. 2. генія́льны чалаве́к, ге́ні|й -я *m.* 3. вялі́кая здо́льнасьць, таленавíтасьць, генія́льнасьць *f.*: ***to have a genius for acting*** мець здо́лънасьць да акто́рства. 4. асаблі́вы хара́ктар *або́* дух (*асо́бы, на́цыі, ча́су, мо́вы*). 5. до́бры (злы). 6. (pl. **genii**) дух -а *m.*, до́бры дух або́ злы́, які́я ўплыва́юць на жыцьцё чалаве́ка

genocide ['dʒenəsaɪd] n. генацы́д -у *m.*, нарадагу́бства *n.*

genteel [dʒen'ti:l] adj. 1. які́ але́жыць да вышэ́йшага грама́дзтва; сьве́цкі, шляхо́цкі, Informal па́нскі. 2. ве́тлівы, до́бра вы́хаваны; мо́дны; элега́нтны

gentility [dʒen'tɪləti] n., pl. **-ties** 1. радавíтасьць *f.*; прынале́жнасьць да арыстакра́ты *або́* вышэ́йшае кля́сы. 2. до́брыя мане́ры. 3. элега́нтнасьць, далíка́тнасьць *f.*

gentle ['dʒentəl] – adj. **-tler, -tlest** 1. лагóдны; далíка́тны: ***a gentle tap*** далíка́тны стук. 2. мя́ккі, ці́хі: ***a gentle sound*** ці́хі гук. 3. памяркóўны, ме́рны, лагóдны: ***gentle heat*** памяркóўная цеплыня́; ***a gentle slope*** лагóдны схіл. 4. ласка́вы; ве́тлы, прыя́зны, лагóдны: ***a gentle disposition*** лагóдны, ве́тлы хара́ктар. 5. шляхе́цкі, шляхе́цкага ро́ду. 6. зна́тны; до́бры; пале́пшаны: ***gentle birth*** зна́тнае пахо́джаньне; ***gentle blood*** до́брая паро́да – n., Archaic асо́ба зна́тнага пахо́джаньня або́ высо́кага ра́нгу – v.t. 1. аб'яжджа́ць (*маладо́га каня́*). 2. рабíць больш памяркóўным (*пагля́ды*), зьмякча́ць

gentlefolk ['dʒentəlfouk] n., pl. 1. шля́хта *f.*, двара́нства, магна́цтва *n.*

gentleman ['dʒentəlmən] n., pl. **-men** 1. джэнтэльме́н -а *m.*; спада́р -а́ *m.* 2. до́бра вы́хаваны чалаве́к. 3. *ве́тлівая фо́рма называ́ньня ко́жнага мужчы́ны.* 4. (*ране́й*) шля́хціц, дваранíн, магна́т -а *m.*
gentlemen спадары́ (*ве́тлівы звано́т да мужчы́нскага тава́рыства*)

gentlemanliness ['dʒentəlmənlinəs] n. джэнтэльме́нства *n.*, карэ́ктнасьць *f.*

gentlemanly ['dʒentəlmənli] – adj. ве́тлівы; до́бра ўзгадава́ны, джэнтэльме́нскі (*мане́ры*)
– adv. па-джэнтэльме́нску, шляхо́тна; карэ́ктна; элега́нтна (*апра́нуты*)

gentleman's or **gentlemen's agreement** 1. джэнтэльме́нскае пагадне́ньне, ву́сная ўмо́ва без фарма́льнасьцяў. 2. няпíсаная дамо́ўленасьць гру́пы асо́баў не пуска́ць íншых у сваё ко́ла

gentleness ['dʒentəlnəs] n. далíка́тнасьць, лагóднасьць, мя́ккасьць *f.*; дабрыня́ *f.*

gentle or **gentler sex** жанчы́ны; жано́чы род, coll.

gently ['dʒentli] adv. 1. далíка́тна, лагóдна; чу́ла, пяшчо́тна; мя́кка. 2. паступова

genuine ['dʒenjum] adj. 1. сапраўдны́, аўтэнты́чны (*тэкст*); праўдзíвы (*крыні́ца*), непадро́блены. 2. шчы́ры, нефальшы́вы

genus ['dʒi:nəs] n., pl. **genera** or **genuses** 1. Bot., zool. род -у *m.* 2. гату́нак -ку, сорт -у *m.*

geodesic [ˌdʒi:ə'desik] adj. 1. геадэзíчны (*вымярэ́ньні, прыла́ды*). 2. які́ ма́е фо́рму вы́пукласьці зямно́е ку́лі

geodesy [dʒiˈɑ:dəsi] n. геадэ́зія *f.*
geographer [dʒiˈɑ:grəfər] n. геó граф -а *m.*
geographic [ˌdʒi:əˈgræfɪk] or **geographical** [ˌdʒi:əˈgræfɪkəl] adj. геаграфі́чны
• ***geographic axis*** зямна́я вось
• ***geographical coordinate*** геаграфі́чная каардына́та
geography [dʒiˈɑ:grəfi] n., pl. **-phies** геагра́фія *f.*
geologic [ˌdʒi:əˈlɑ:dʒɪk] or **geological** [ˌdʒi:əˈlɑ:dʒɪkəl] adj. геалагі́чны (*пэрыя́д, працэ́с*)
geologist [dʒiˈɑ:lədʒɪst] n. геó ляг -а *m.*
geology [dʒiˈɑ:lədʒi] n. геалёгія *f.*
geomagnetic axis магні́тная вось (*зямлі́*): ***geomagnetic equator, pole*** магні́тны эква́тар, по́люс
geometer [dʒiˈɑ:mətər] n. геó мэтар -а *m.*
geometric [ˌdʒi:əˈmətrɪk] or **geometrical** [ˌdʒi:əˈmətrɪkəl] adj. геамэтры́чны
geometrical progression геамэтры́чная прагрэ́сія
geometry [dʒiˈɑ:mətri] n., pl. **-tries** 1. геамэ́трыя *f.* 2. фо́рма *f.* (*будыні́ны*), мадэ́ль *f.*, канструкцыя *f.*
Georgian [ˈdʒɔ:rdʒən] – adj. 1. грузі́нскі. 2. з эпо́хі англе́льскіх каралёў Джо́рджаў
– n. 1. ураджэ́нец *або́* жыха́р шта́ту Джо́рджыя ў ЗША. 2. грузі́н -а *m.* 3. грузі́нская мо́ва. 3. чалаве́к, асабліва пісьме́ньнік з часо́ў пе́ршых чатыро́х англе́льскіх каралёў Джо́рджаў
geranium [dʒəˈreɪnɪəm] n. гера́нь *f.*
germ [dʒɜ:rm] n. 1. мікро́б -а *m.*, бакце́рыя *f.* 2. Biol. заро́дак -ка *m.*; эмбры ён -а *m.*; насе́ньне *n.*; за́вязь *f.* 3. пала ва́я кле́тка (*расьлі́наў, жывёлы*), гамэ́та *f.* 4. пача́так чаго́-н. наагу́л
German [ˈdʒɜ:rmən] – adj. нямецкі, герма́нскі
– n. 1. не́мец -ца *m.*, не́мка *f.*, жыха́р Нямеччыны. 2. нямецкая мо́ва
German measles адзёр адру́ *m.*, краснуха *f.*
Germanic [dʒərˈmænɪk] adj. 1. нямецкі. 2. герма́нскі: ***Germanic languages*** герма́нскія мо́вы
Germanism [ˈdʒɜ:rmənˌɪzəm] n. 1. германі́зм -у *m.* (*у мо́ве*). 2. характэ́рная ры́са не́мцаў. 3. германафі́льства
Germanize [ˈdʒɜ:rmənaɪz] – v.t. германізава́ць. 2. перакла да́ць на нямецкую мо́ву
– v.i. германізава́цца
germinate [ˈdʒɜ:rmɪneɪt] – v.i. прарастá ць, праро́стваць, пуска́ць па́расткі
– v.t. праро́шчваць (*насе́ньне*)
gerund [ˈdʒerənd] n., Gram. геру́ндый
gerundive [dʒeˈrʌndɪv] n. герундыі́ў -ва *m.*
gesticulate [dʒeˈstɪkjəleɪt] v.i. жэстыкулява́ць
gesticulatingly [dʒeˌstɪkjəˈleɪtɪŋli] adv. жэстыкулюючы, з жэ́стамі
gesticulation [dʒeˌstɪkjəˈleɪʃən] n. 1. жэстыкуля́цыя *f.* 2. жэст -у *m.*
gesture [ˈdʒestʃər] – n. 1. жэст -у *m.*; ру́хі рук, галавы́ *або́* це́ла: ***friendly gesture*** прыя́зны рух, жэст
– v.i. рабіць жэ́сты, ру́хі, жэстыкуля ва́ць
get [get] – v.t., **got, got** or **gotten, getting** 1. атры́мваць; набыва́ць, раздабыва́ць; расстара́ цца; нажыва́ць; даставáць (*і хваро́бу*): ***I got a new coat*** Я купі́ла (мне купі́лі) но́вае палі́то́; ***We can get it for you*** Мы мо́жам даста́ць гэ́та для вас; ***to get bad cold*** захварэ́ць; мо́цна застудзі́цца. 2. зарабля́ць: ***She gets $5 per hour*** Яна́ зарабля́е 5 даля́раў за гадзі́ну. 3. зрабі́ць не́шта: ***He got his hair cut yesterday*** Учо́ра ён падстры́гся; ***She got her work done*** Яна́ зрабі́ла сваю́ пра́цу; ***I must get the curtains washed*** Я му́шу адда́ць памы́ць фіра́нкі. 4. рыхтава́ць, гатава́ць: ***to get dinner*** гатава́ць абе́д. 5. угаво́рваць, перако́нваць: ***We got John to come too*** Мы ўгаварылі Янку, каб і ён прыйшо́ў. 6. Informal а) мець: ***I have got very little money*** У мяне́ ве́льмі ма́ла гро́шай. б) му́сіць, быць забавя́заным: ***We have got to win*** Мы му́сім вы́йграць. 7. дастаўля́ць, прыно́сіць: ***Get me a***

chair прынясі́ мне крэ́сла; ***I got him to bed*** Я паклала́ яго́ ў ло́жак. 8. Informal а) трапля́ць (*пра ку́лю, снара́д*). б) забіва́ць, застрэ́ліць: ***to get a deer with a rifle*** застрэ́ліць казу́лю са стрэ́льбы. 9. перако́нваць, зага́дваць, уплыва́ць: ***He got it done*** Ён загада́ў гэ́та зрабі́ць. 10. Sl. разуме́ць: ***I don't get you*** Я вас не разуме́ю. 11. (*пра жывёлу*) нараджа́ць; прыво́дзіць. 12. Informal мець магчы́масьць, спраўля́цца: ***I didn't get to do it*** Я ня ме́ла магчы́масьці зрабі́ць гэ́та

– v.i. 1. прыхо́дзіць, прыяжджа́ць: ***We got home early last night*** Учо́ра мы ра́на прыйшлі́ дадо́му; ***Your letter got here yesterday*** Ваш ліст прыйшо́ў сюды́ ўчо́ра. 2. быць, рабі́цца: ***It is getting colder*** халадне́е; ***Don't get nervous*** не нэрву́йся; ***to get old*** ста́рыцца, рабі́цца стары́м; ***to get angry*** злава́цца; ***to get better*** а) ачу́ньваць (*ад хваро́бы*). б) рабі́цца ле́пшым; ***to get married*** а) жані́цца (*пра мужчы́ну*), выхо́дзіць за́муж (*пра жанчы́ну*)

• ***get about*** а) шмат хадзі́ць *або́* е́здзіць. б) станові́цца шыро́ка вядо́мым; пашыра́цца, разыхо́дзіцца (*пра ве́стку*)

• ***get across,*** Informal а) растлума́чыць, пераканаць

• ***get along*** а) пасо́ўвацца напе́рад. б) даць ра́ды, адо́лець, спра́віцца: ***to get along without food*** абыхо́дзіцца бязь е́жы. в) до́бра ме́цца, мець уда́чу; спраўля́цца з пра́цай, зада́ньнем. г). жыць у зго́дзе, ла́дзіць: ***They get along*** яны́ жыву́ць у зго́дзе

• ***get around*** а). *гл.* ***get about***. б) ашука́ць, абдурыць; зла́дзіць шту́ку *каму́*

• ***get around to*** знайсьці́ час на *што*

• ***get at*** а) прыбы́ць *куды́*, дабра́цца. б) дове́дацца, зразуме́ць: ***I cannot get at the meaning*** Я не магу́ зразуме́ць значэ́ньня. в) гаварыць, кірава́ць гу́тарку на *што*: ***What are you trying to get at?*** Што вы хо́чаце гэ́тым сказа́ць?

• ***get away*** а) адыйсьці́ся. б) уцячы́

• ***get away with,*** Informal а) уцячы́ са здабы́чай. б) вы́йсьці сухі́м з вады́ *або́* чы́стым, непакара́ным

• ***get back*** а) вярну́цца. б) памсьці́цца

• ***get behind*** падтры́мваць *кага́ чым*

• ***get by,*** Informal а) міна́ць. б) перажыва́ць, перакіда́цца: ***to just get by in hard times*** то́лькі перакі́дацца ў цяжкі́ час

• ***get in*** а) захо́дзіць, сяда́ць (*у а́ўта*); прыбы́ць *куды́*. б) укрыда́ць у *што*. в) зво́зіць (*се́на, збо́жжа*). г) увайсьці́ (*у сябро́ўства, у ву́зкія ко́лы*)

• ***get off*** а) зла́зіць; сыхо́дзіць; высяда́ць: ***to get off the train*** высяда́ць зь цягніка́. б) здыма́ць (*палі́то*). в) уцячы́, уратава́цца; дапамагчы́ уцячы́. г) (*пра самалёт*) падыма́цца

• ***get on*** а) узье́хаць, узыйсьці́; узьле́зьці (*на гару́*). б) апрана́ць, адзява́ць; абува́ць (*чаравікі*). в) мець по́сьпех, до́бра ме́цца: ***How is he getting on?*** Як ён ма́ецца? Як у яго́ спра́вы? г) ла́дзіць з *кім*. д) увайсьці́ (*у гады́*): ***to get on in years*** старэ́ць

• ***get out*** а) выхо́дзіць. б) выма́ць. в) уцячы́; памагчы́ уцячы́, вы́ратаваць. г) вы́даць, апублікава́ць (*кні́гу*). д) вы́ведаць, вы́знаць, вы́цягнуць: ***they tried to get out his secret*** яны́ стара́ліся вы́ведаць ад яго́ сакрэ́т. е) ста́цца вядо́мым: ***The news got out*** Навіну́ дове́даліся

• ***get over*** а) ачуня́ць (*ад хваро́бы*). б) перасі́ліць, перамагчы́ ў сабе́ (*страх, непако́й*). в) ско́нчыць, расквіта́цца: ***Let's get this over once and for all*** Ско́нчым з гэ́тым раз назаўсе́ды

• ***get round*** а) ашука́ць, перахітры́ць. б) схілі́ць на свой бок

• ***get set*** рыхтава́цца; рыхтава́ць

• ***get there*** дасягну́ць, дамагчы́ся паста́ўленае мэ́ты, дайсьці́ свайго́

• ***get together,*** Informal а) зьбіра́ць; зьбіра́цца, сустрака́цца: ***Let's get together next week*** Дава́йце зьбярэ́мся на насту́пным ты́дні. б) прыйсьці́ да зго́ды

• ***get up*** устава́ць а) з ло́жка. б) стаць на но́гі. в) узыхо́дзіць, узьбіра́цца на гару́; сяда́ць (*у аўто́бус*)

getaway ['getəˌweɪ] n., Informal 1. уцёкі *pl. only.* 2. пача́так, старт спабо́рніцтваў

gewgaw ['gju:gɔ:] – n. бліску́чыя дро́бязі, заба́ўкі; мішура́
– adj. прэтэнцыёзны

geyser ['gaɪzər] n. 1. ге́йзэр -а *m.* 2. esp. Brit. награва́льнік вады́ (*для ва́нны*)

ghastly ['gæstli] – adj. 1. стра́шны; жахлі́вы, жу́дасны. 2. бле́дны, як сьмерць. 3. Informal страшэ́нны, ве́льмі благі́: ***a ghastly failure*** страшэ́нная няўда́ча
– adv. 1. страшэ́нна, жахлі́ва. 2. Informal ве́льмі бла́га

gherkin ['gɜ:rkɪn] n. карнішо́н -а *m.* (*гату́нак малы́х гурко́ў*)

ghetto ['getou] n., pl. **-os** ге́та, *indecl.*

ghost [goust] n. 1. здань *f.*, дух -а *m.* 2. цень -ю *m.*; лёгкі сьлед, намі́нак: ***the ghost of a smile*** ледзь ба́чная ўсьме́шка
• ***give up the ghost*** скана́ць

ghostly ['goustli] adj. 1. як здань; бляды́, бле́дны; цьмя́ны, няя́сны. 2. пра ду́хаў: ***ghostly legends*** леге́нды пра ду́хаў

ghost writer фактычны а́ўтар (*які́ пі́ша для другі́ога намі́на́льнага а́ўтара*)

ghoul [gu:l] n. 1. крывасмо́к -а *m.*, вампі́р -а *m.*, ваўкала́к -а *m.* 2. чалаве́к, які́ раскрада́е магі́лы

giant ['dʒaɪənt] – n. 1. во́лат -а *m.*; асі́лак -ка *m.*; гіга́нт -а *m.* 2. чалаве́к, які́ перасяга́е і́ншых інтэле́ктам, здо́льнасьцямі, ге́ній; тыта́н: ***giants in the field of science*** во́латы ў галіне́ нау́кі. 3. чалаве́к вялі́кага ро́сту й сі́лы, гіга́нт -а *m.*
– adj. 1. велічэ́зны, веліза́рны, вялі́зны; асі́лкаў (*сі́ла, рост*). 2. які́ перасяга́е і́ншых, выда́тны, надзвыча́йны; гіга́нцкі

giantess ['dʒaɪəntəs] n. во́латка *f.*; жанчы́на-во́лат

gibber ['dʒɪbər] – v.i. 1. гаварыць абы́ што, мало́ць; балабо́ніць. 2. гаварыць ху́тка і невыра́зна, балбата́ць, саката́ць
– n. балбатня́ *f.*, трапа́ньне языко́м

gibbet ['dʒɪbɪt] – n. шыбеніца *f.*
– v.t. ве́шаць на шыбеніцы. 2. выстаўля́ць на публі́чны по́сьмех (*у прэ́се*)

gibe [dʒaɪb] **gibed, gibing,** – v. 1. насьміха́цца; кпіць; зьдзе́кавацца
– n. насьме́шка *f.*, кпі́ны *pl. only.* зье́длівая заўва́га

gibing ['dʒaɪbɪŋ] adj. насьме́шлівы. зьдзе́клівы, по́ўны кпі́наў

giblet ['dʒɪblət] n., pl. **giblets** курыны́я гусі́ныя вантро́бы

giddiness ['gɪdinəs] n. мло́снасьць млосьць *f.*; за́марак -у *m.*, замарачэ́ньне *n.*, то́е, што выклі́ка́е за́марак

giddy ['gɪdi] adj. 1. мло́сны: ***I feel giddy*** у мяне́ замаро́чваецца ў галаве́; мне мло́сна. 2. легкаду́мны, непава́жны. 3. недарэ́чны, бессэнсо́ўны, бязглу́зды; абсу́рдны

gift [gɪft] – n. 1. падару́нак -ка *m.*, дар -у *m.* 2. здо́льнасьць *f.*, та́лент -у *m.*, дар -у *m.*: ***a gift of painting*** здо́льнасьць малява́ць
– v.t. 1. дарыць; дарава́ць. 2. дарыць, абдо́рваць (*напр. малады́х*)

gifted ['gɪftɪd] adj. таленавіты, здо́льны

gigantic [ˌdʒaɪ'gæntɪk] adj. 1. асі́лкаў: ***a man of gigantic build*** мужчы́на з асі́лкавым скла́дам. 2. веліза́рны, велічэ́зны, гіга́нцкі

giggle ['gɪgəl] – v.i. хіхі́каць
– n. хіхі́каньне *n.*, сьме́шкі *pl. only*

gild I [gɪld] v.t. 1. залаці́ць, а) пакрыва́ць пазало́тай. б) фарбава́ць у залаці́сты ко́лер. в) Informal прыхаро́шваць, прыкра́шваць: ***gild the pill*** падсаладзі́ць го́ркую пілю́лю

gild II [gɪld] n. *гл.* **guild**

gilded ['gɪldɪd] adj. 1. залачо́ны, пазалочаны. 2. залаты́ (*бага́ты*): ***the gilded youth*** залата́я мо́ладзь

gills [gɪlz] n. 1. шчэ́лепы *pl.* 2. другі́ падбаро́дак. 3. баро́дка ў пе́ўня

gilt [gɪlt] v., *pt. and pp. of* **gild,** n. пазало́та *f.*

gimlet ['gɪmlət] – n. сьве́рдзел -а *m.*, сьвярдзёлак -ка *m.*
– v.t. 1. сьвідрава́ць. 2. пі́льна ўгляда́цца ў *каго́-што*, сьвідрава́ць по́зіркам

gin I [dʒɪn] n. джын -у *m.*

gin II [dʒɪn] – n. 1. бавоўнаачышча́льная машы́на. 2. калаўро́т -а *m.*, лябёдка *f.* (*машы́на*). 3. сіло́ *n.*, сілло́к -ка́ *m.*, па́стка *f.*
– v.t. 1. ачышча́ць бавоўну. 2. лавіць сіло́м (*пту́шак, жывёлін*)

ginger ['dʒɪndʒər] – n. 1. імбі́р -у *m.* 2. прыпра́ва зь імбі́ру. 3. Informal жы́васьць, жва́васьць, вёрткасьць; руха́васьць, энэргі́чнасьць *f.*
– adj. чырванава́та- або́ бурава́та-жо́ўты (*ко́лер*)
– v.t. 1. запраўля́ць імбі́рам. 2. Informal ажыўля́ць

ginger beer імбі́рнае пі́ва (*безалькагго́льны напо́й*)

gingerbread ['dʒɪndʒərbred] n. 1. імбі́рны пе́рнік. 2. безгусто́ўныя, тандэ́тныя аздо́бы (*у архітэкту́ры*)

gingerly ['dʒɪndʒərli] adv. 1. ве́льмі асьцяро́жна, асьцерага́ючыся. 2. Obsol. далікатна, мане́рна: ***to dance gingerly*** танцава́ць мане́рна

Gipsy or **gipsy** ['dʒɪpsi] – n., pl. **-sies,** esp. Brit. **Gypsy** цыга́н -а *m.*, цыга́нка *f.*
– adj. цыга́нскі

giraffe [dʒə'ræf] n. жыра́фа *f.*

gird I [gɜ:rd] v.t. **girt** or **girded** 1. падпяра́зваць (-ца); апяра́зваць (-ца). 2. абкружа́ць, абгаро́джваць, апяра́зваць (*лес, по́ле*). 3. адзява́ць; надзяля́ць (*уладай*)

gird II [gɜ:rd] v. насьміха́цца; кпіць

girder ['gɜ:rdər] n. апо́рная бэ́лька (*у будынках, для сто́лі*), тра́ма *f.*; (*для да́ху*) кла́дзіна *f.*; (*для мо́сту*) падва́ліна *f.*

girdle ['gɜ:rdəl] – n. 1. по́яс, паяс -а *m.* 2. жано́чы гарсэ́т
– v.t. 1. акружа́ць, апяра́зваць. 2. кальцава́ць (*пту́шак, ры́бы, дрэ́вы*)

girdling ['gɜ:rdlɪŋ] n. кальцава́ньне *n.* (*дрэ́ваў*)

girl [gɜ:rl] n. 1. дзяўчы́на *f. dim.* дзяўчы́нка *f.*, дзяўчо́ *n.* 2. служа́нка *f.*, ха́тняя рабо́тніца. 3. Informal сымпа́тыя, лю́бая *f.* 4. Informal жанчы́на *f.* (*усяля́кага ве́ку*). 5. Informal маладая са́мка
• ***girl friend*** сымпа́тыя *f.*; сяброўка, прыяцелька *f.*

girl guide, Brit. ска́ўтка *f.*

girlhood ['gɜ:rlhʊd] n. дзявочыя гады́, дзявоцтва *n.*

girlie ['gɜ:rli] n., Informal дзяўчы́нка, дзяўчы́начка *f.*, дзяўчо́ *n.*

girlish ['gɜ:rlɪʃ] adj. 1. дзявочы, дзявоцкі. 2. хто трыма́ецца, як дзяўчы́на

girl scout ска́ўтка *f.*

girth [gɜ:rθ] n. 1. абхо́п, паме́р -у *m.* (*дрэ́ва*). 2. папру́га *f.*

gist [dʒɪst] n. су́тнасьць спра́вы

give [gɪv] **gave, given,** – v.t. 1. дава́ць, аддава́ць: ***He gave me his watch*** Ён даў мне свой гадзі́ньнік; ***to give one's word*** даць сло́ва. 2. дарыць, ахвяро́ўваць: ***He gave freely to the hospital*** Ён шмат ахвяро́ўваў на шпіта́ль. 3. уручы́ць; перадава́ць: ***give regards*** перадава́ць прывіта́ньні. 4. ***to give a lecture*** прачыта́ць ле́кцыю; ***to give trouble*** рабіць кло́пат
– v.i. 1. дава́ць. 2. паддава́цца (*на́ціску, напо́ру*) 3. датарно́ўвацца да *чаго́*, прызвыча́йвацца
• ***give away,*** Informal а) адда́ць (*і за́муж*). б) вы́даць сакрэ́т, прагавары́цца
• ***give back*** аддава́ць (*узя́тае*) варо́чаць, вярта́ць
• ***give in*** а) саступа́ць, паддава́цца. б) уручы́ць
• ***give or take*** прыбліз́на.
• ***give off*** вылуча́ць, выдзяля́ць (*пах, газ*)
• ***give out*** а) раздава́ць, разьдзяля́ць. б) распаўсю́джваць, падава́ць да ве́дама
• ***give up*** а) перада́ць. б) зда́цца, адступа́ць, адмо́віцца ад *чаго́* в) пакі́-

нуць (*пра́цу*), кі́нуць (*прывы́чку*). г) стра́ціць надзе́ю

give-and-take [ˌgɪvənˈteɪk] n. 1. ро́ўны, справядлі́вы абме́н. 2. кампрамі́с -у *m.*

given [ˈgɪvən] adj. 1. да́дзены, пада́дзены: ***example given above*** пада́дзены вышэ́й пры́клад. 2. схі́льны, які́ ма́е звы́чай

given name імя́

giver [ˈgɪvər] n. той, хто дае́; ахвярада́вец -ўца *m.*

glacé [glæˈseɪ] adj.1. зацукрава́ны (*фрукт*), глязурава́ны (*піро́г*). 2. замаро́жаны. 3. паліва́ны (*по́суд*), глянцава́ны (*папе́ра*)

glacial [ˈgleɪʃəl] adj. 1. ледавіко́вы. 2. ледзяны́, абледзяне́лы; лядо́вы (*пла́ваньне*). 3. ве́льмі хало́дны, хало́дны як лёд, ледзяны́. 4. ве́льмі паво́льны. 5. Chem. крышталізава́ны

glacial period ледавіко́вы пэры́яд

glacier [ˈgleɪʃər] 1. ледаві́к -á *m.* 2. лядні́к ледніка́ *m.*, гле́тчар -а *m.* (*паўзу́чы лёд у гара́х*)

glad [glæd] – adj. **gladder, gladdest** 1. рады, задаво́лены: ***to be glad*** це́шыцца; ра́давацца; ***I am glad to see you*** Я ра́ды вас ба́чыць. 2. ра́дасны, прые́мны: ***The glad news*** прые́мная ве́стка
– v.t., Archaic це́шыць, ра́даваць
– v.i. це́шыцца, быць задаво́леным

gladden [ˈglædən] v. 1. це́шыць (-ца), ра́даваць (-ца). 2. весяліць

glade [gleɪd] n. 1. паля́на, прага́ліна *f.* (*у ле́се*). 2. балаці́стая нізі́на

glad eye, Sl. залётны по́зірк

gladly [ˈglædli] adv. задаво́лена; ве́села; ахво́ча, ахво́тна; з прые́мнасьцю, з ра́дасьцю, з ахво́тай

gladness [ˈglædnəs] n. ра́дасьць, задаво́ленасьць *f.*

glamor, Brit. **glamour** [ˈglæmər] – n. 1. прыва́бны, спаку́сьлівы чар; тае́мная захапля́льнасьць. 2. ча́ры *pl. only*
– v.t. 1. зачаро́ўваць, заваро́жваць; ачаро́ўваць; паланіць; прыва́бліваць. 2. кі́даць ча́ры, зачаро́ўваць

glamorous, Brit. **glamourous** [ˈglæmərəs] adj. чаро́ўны, захапля́льны; прыва́бны, прыва́блівы, прына́дны; спаку́сьлівы

glance [glæns] – n. 1. бе́глы по́зірк; по́гляд -у *m.* 2. бліск -у *m.*, бліскань не зіхаце́ньне *n.*
– v.i. 1. пазіра́ць; загляда́ць. 2. бліскаць, зіхаце́ць. 3. адбіва́цца (*пра гук, про́мень*)
– v.t. 1. кі́даць бе́глы по́зірк. 2. уба́чыць мімахо́дзь

gland [glænd] n. залоза *f.*

glanders [ˈglændərz] n. сап -у *m.* (*ко́нская хвароба*)

glare I [gler] – n. 1. адсьве́т, во́дбліск -у *m.*; зы́ркае асьляпля́льнае сьвятло́. 2. лю́ты і зло́сны по́зірк. 3. празьме́рная бліску́часьць напака́з
– v.i. 1. асляпля́льна блішчэ́ць. 2. глядзе́ць лю́та і са зло́сьцю. 3. кі дацца ў во́чы (*пра я́ркі ко́лер*)

glare II [gler] n. 1. сьве́тлая, гла́дкая паве́рхня: ***glare ice*** гла́дкі, бліску́чы лёд

glaring [ˈglerɪŋ] adj. 1. зы́ркі, я́ркі. 2. які́ глядзіць лю́та і са зло́сьцю. 3. зана́дта страка́ты. 4. Informal які́ кі даецца ў во́чы; відаво́чны: ***a glaring fault*** відаво́чная, гру́бая памы́лка

glass [glæs] – n. 1. шкло *n.* 2. шкля́нка, ча́рка *f.* 3. лю́стра *n.* 4. шкляны́я рэ чы *або́* по́суд. 5. шы́ба, шы́біна *f.*
– v.t. 1. шкліць (*во́кны*); трыма́ць *што* пад шклом або́ ў цяпліцы. 2. адбіва́ць (*як у лю́стры*). 3. наво́дзіць люстра́ны гля́нец, глянцава́ць
– adj. 1. шкляны́ (*по́суд*). 2. зашкле́ны: ***a glass door*** зашклёныя дзьве́ры
• ***glasses*** акуля́ры *pl. only.*

glass blower гу́тнік -а *m.*

glass blowing гу́тніцтва *n.* (выдзіма́нье шкла)

glass case вітры́на *f.*

glass eye шту́чнае шкляно́е во́ка

glasshouse [ˈglæshaʊs] n. 1. парні́к -á *m.*, цяпліца, аранжэрэ́я *f.* 2. гу́та *f.*, шкляны́ заво́д

glasslike ['glæslaɪk] adj. шкляні́сты; я́сны, празры́сты (*як шкло*)
glass paper шкляна́я папе́ра, наждА́к -ý *m.*
glassware ['glæswer] n. шкляны́я вы́рабы
glass wool шкляна́я ва́та
glasswork ['glæswɜ:rk] n. 1. вы́раб шкла *або́* шкляны́х прадме́таў. 2. шкляны́я вы́рабы. 3. шкле́ньне во́кнаў; глянцава́ньне, паліва́ньне, глязурава́ньне *n.*
glassworks ['glæswɜ:rks] n. гу́та *f.*, шкляны́ заво́д
glassy ['glæsi] adj. 1. люстраны́, гла́дкі; празры́сты. 2. цьмя́ны; вя́лы; нежывы́: ***glassy eyes*** а) во́чы зь вя́лым, тупы́м по́зіркам. б) засты́лыя, шкляны́я во́чы (*паме́рлага*)
glaze [gleɪz] – v. 1. шкліць, ашкліць, зашкліць (*акно́, карці́ну*), устаўля́ць шкло (*у акно́*). 2. паліва́ць (*ганча́рныя вы́рабы*), глязурава́ць (*парцаля́ну, цукёркі*), глянцава́ць папе́ру
– n. 1. а) палі́ва *f.* б) лёд (*на хо́дніку*). 2. ***cooking glaze*** глязу́ра *f.* 3. галалёд -у *m.*, галалёдзіца *f.*
glazier ['gleɪʒər] n. шкляр -á *m.*
glazing ['gleɪzɪŋ] n. 1. шкле́ньне *n.* (*во́кнаў*), шкло, шы́бы для шкле́ньня. 2. палі́ва, глязу́ра *f.* 3. паліва́ньне, глязурава́ньне, глянцава́ньне *n.*; палі́ўка, глязуро́ўка, глянцо́ўка *f.*
gleam [gli:m] – n. 1. бліск -у *m.*, праме́нь сьвятла́; слабо́е сьвятло́. 2. про́бліск -у *m.* (*надзе́і, со́нца*)
– v.i. 1. сьвяці́цца, ясьне́ць. 2. мига́ць, мігаце́ць, мігце́ць (*пра зо́ркі*). 3. праблі́скваць, бліскаць імгне́нна
glean [gli:n] v. 1. зьбіра́ць каласы́ на по́лі (*пасьля́ жніва́*). 2. зьбіра́ць адно́ па адны́м (*фа́кты, ве́сткі*)
glee [gli:] n. 1. ра́дасьць, весяло́сьць *f.*; асало́да *f.* 2. пе́сьня для трох ці бо́льш галасо́ў
glen [glen] n. мала́я, ву́зкая лагчы́на, лагчы́нка *f.*
glib [glɪb] adj. гаварлі́вы, гаваркі, гла́дкі на язы́к: ***glib excuses*** гла́дкія адгаво́ры
glide [glaɪd] – v.i. 1. ру́хацца лёгка й пла́ўна; сьлі́згаць, ко́ўзацца; сьлі́згаць, плыць (*па вадзе́*). 2. міна́ць паво́лі *або́* няўзна́к: ***The years glided past*** гады́ міна́лі няўзна́к. 3. пляніраваць, пла́ўна зьніжа́цца
– n. 1. пла́ўны, лёгкі рух. 2. плянірава́ньне *n.*, пла́ўнае зьніжэ́ньне самалёта
• ***glide into*** пла́ўна, паступо́ва перахо́дзіць з аднаго́ ста́ну ў і́ншы
glider ['glaɪdər] n. плянёр -а *m.*
glimmer ['glɪmər] – n. 1. мігце́ньне *n.*, слабо́е мігатлівае сьвятло́. 2. няя́снае ўяўле́ньне, ду́мка. 3. слабы́ про́бліск (*надзе́і*)
– v.i. 1. мігце́цца; мига́ць. 2. мільгану́ць (*пра ду́мку, надзе́ю*)
• ***go glimmering*** гі́нуць, прападаць; разбура́цца
glimpse [glɪmps] – n. 1. мімалётнае ба́чаньне: ***to catch a glimpse of*** пабачыць мімахо́дзь; ***at a glimpse*** на пе́ршы по́гляд. 2. про́бліск -у *m.* (*ра́дасьці*)
– v.t. пабачыць бе́гла, пабачыць мімахо́дзь
– v.i. 1. бе́гла зірну́ць, зазірну́ць (*у кні́гу*). 2. сла́ба сьвяці́ць, мігце́цца
glint [glɪnt] – v.i. 1. сьвяці́цца (*пра со́нца*); бліскнуць; зіхацёць; ясьне́ць. 2. ху́тка прано́сіцца, ху́тка ру́хацца
– n. 1. блеск, бляск -у *m.*; бліск -у *m.* (*у вача́х*). 2. я́снасьць *f.*
glisten ['glɪsən] – v.i. блішчэ́ць; зьзяць; прамяне́ць; іскры́цца
– n. зы́ркі, я́ркі блеск, зьзя́ньне *n.*
glitter ['glɪtər] – v.i. 1. пералівацца, ясьне́ць, зьзяць; іскры́цца. 2. блішчэ́ць
– n. 1. зы́ркае, асьляпля́льнае сьвятло́, зьзя́ньне *n.* 2. бляск, шык -у *m.*, раско́ша *f.*
glittering ['glɪtərɪŋ] – adj. бліскучы, блішча́сты; зіхатлі́вы, зіхо́ткі, асьляпля́льны
– n. зьзя́ньне *n.*
gloat [gloʊt] v.t. 1. (over) е́сьці, паглынаць вачы́ма; зларадні́чаць; це́шыц-

ца самóму сабé: ***The miser gloated over his gold*** Скнáра паглынáў вачы́ма сваё зóлата

global [ˈgloubəl] adj. 1. сусьвéтны: ***global unrest*** сусьвéтны неспакóй. 2. усеагýльны, глябáльны. 3. які́ мáе фóрму шáру, шарападóбны

globe [gloub] – n. 1. кýля *f.*, шар -а *m.*, сфэ́ра *f.*, зямнáя кýля. 2. зямля́ *f.*, сьвет -у *m.* 3. плянэ́та *f.*, нябéснае цéла. 4. глёбус -а *m.*

– v. прымáць фóрму шáра, надавáць фóрму шáра

globetrotter [ˈgloubˌtrɑ:tər] n. кругасьвéтны падарóжнік; чалавéк, які́ падарóжнічае па сьвéце

globular [ˈglɑ:bjələr] adj. 1. шарападóбны; крýглы, сфэрычны. 2. які́ складáецца з шарападóбных часьці́нак

globule [ˈglɑ:bju:l] n. шáрык -а *m.*, крóпелька *f.*: ***globules of sweat*** крóпелькі пóту.

gloom [glu:m] – n. 1. а) змрóчнасьць, панýрасьць *f.* б) маркóта *f.*, сум -у, смýтак -ку *m.*, жýрба *f.*, змрóчны настрóй. 2. цéмра, цéмрадзь, цéмрань, цéмень, цьма *f.* 3. змрóчнае мéсца, мóрак, змрок -у *m.* 4. прыгнéчаны вы́гляд

– v.i. 1. цямнéць; засмучáцца. 2. чýцца прыгнéчаным *абó* няшчáсным. 3. мець смýтны, маркóтны *абó* змрóчны вы́гляд

– v.t. 1. засмучáць, прыгнятáць, рабі́ць змрóчным. 2. прадстаўля́ць *што* ў цёмных фáрбах

gloomy [ˈglu:mi] adj. 1. сýмны, маркóтны, невясёлы; панýры, хмýрны (*пра вóсень*); у змрóчным настрóі. 2. цёмны, змрóчны (*зімóвы дзень*). 3. прыгнятáльны; які́ абезнадзéйвае *абó* адбівáе ахвóту

glorification [ˌglɔ:rɪfɪˈkeɪʃən] n. 1. услаўлéньне, праслаўлéньне, усхвалéньне *n.* 2. урачы́стае адзначэ́ньне, ушанава́ньне *n.*

glorified [ˈglɔ:rɪfaɪd] adj. 1. услáўлены, праслáўлены; усхвáлены. 2. апéты (*у пéсьнях, вéршах*)

glorify [ˈglɔ:rɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** 1. услаўля́ць, праслаўля́ць, усхваля́ць: апява́ць (*у пéсьнях, вéршах*). 2. славіць, пакланя́цца (*Бóгу*); хвалíць. 3. упрыгóжваць; праясьня́ць, рабíць я́сным (*нéба*)

glorious [ˈglɔ:riəs] adj. 1. слáўны, славýты; праслáўлены; выдáтны (*пра падзéю*). 2. які́ даé слáву; пачэ́сны. 3 пы́шны, вéлічны; дзівóсны, цудóўны; вéльмі прыéмны

glory [ˈglɔ:ri] – n., pl. **-ries** 1. слáва *f.*; вялíкая пахвалá й гóнар. 2. пы́шнасьць *f.*, харáство *n.*, крáса *f.* 3. німб -а *m.*, арэóл -у *m.*, зьзя́ньне *n.*

– v.i. ганары́цца, рáдавацца

• ***go to glory*** памéрці.

gloss I [glɑ:s] – n. 1. гля́нец -цу *m.* а) бляск -у *m.* (*начы́шчанай адпаліраванай павéрхні*). б) беззагáнны вы́гляд, вóнкавы бляск

– v.t. 1. навóдзіць бляск, глянцаваць. 2. загладжваць (*нéшта няпрáвільнае*)

gloss II [glɑ:s] n. 1. глёса *f.* (*тлумачэ́ньне незразумéлага слóва ці вы́разу на палях*): ***glosses in Skaryna's texts*** глёсы ў Скары́навых тэ́кстах. 2. падрадкóвы пераклáд, глясáрый -я *m.* 3. наўмы́сна перакрýчаная *абó* фальшы́вая інтэрпрэтáцыя

glossary [ˈglɑ:səri] n., pl. **-ries** 1. глясáрый -я *m.*, тлумачáльны слóўнік малавядóмых слóваў, звычáйна старажы́тнага тэ́ксту; глёсы

glossy [ˈglɑ:si] – adj. гладкі і бліскýчы; паліраваны (*стол*), глянцаваны

– n., Informal здымак на глянцаванай папéры

glove [glʌv] n. 1. рукавíца, пальчáтка *f.* 2. баксёрская рукавíца ***to fit like a glove*** дасканáла пасаваць

• ***handle with kid gloves*** далікáтна, абярэ́жна абыхóдзіцца

glow [glou] – n. 1. вóдбліск, блеск -у *m.*, зáрава *n.* (*ад пажáру, зáходу сóнца*). 2. напáл жáру (*у пéчы*). 3. румя́нец -цу *m.*: ***the glow of health on his cheeks*** здарóвы румя́нец на ягóных

шчо́ках. 4. запа́л -у *m.*, гара́чае пачуццё: ***a glow of interest or excitement*** запа́л зацікаўленасьці *або́* ўзбу́джанасьці
• ***the glow of sunset*** вячэ́рняя зара́
– v.i. 1. сьвяці́цца (*пра распа́ленае*). 2. гарэ́ць, пала́ць, палымне́ць (*зы́ркім агнём або́ пачуццём*): ***to glow with resentment*** пала́ць абурэ́ньнем, гне́вам. 3. чырване́ць, пунсове́ць (*пра шчо́кі*)

glower ['glauər] v.i. глядзе́ць зло́сна, спадылба́

glowing ['glouɪŋ] adj. 1. я́сны, сьве́тлы (*ко́лер*); зы́ркі, асьляпля́льны (*со́нца, по́лымя*). 2. распа́лены дачы́рвана *або́* дабяла́; румя́ны (*пра шчо́кі*): ***a glowing tan*** залаці́ста-румя́ны загар. 3. ахво́чы, па́лкі; жывы́, яскра́вы: ***a glowing description*** яскра́вае апіса́ньне

glow-worm ['glouwɜ:rm] n. сьвятля́к сьветляка́ *m.*, сьветлячло́к -ка́ *m.*

glucose ['glu:kous] n. глюко́за *f.*

glue [glu:] – n. клей -ю *m.*
– v.t. 1. кле́іць, закле́йваць (*канвэ́рт*), скле́йваць. 2. Informal ліпнуць: ***He glued his eyes to the windows*** Ён не адрыва́ў по́зірку ад во́кнаў

glum [glʌm] adj. пану́ры, змро́чны

glut I [glʌt] – v.t. 1. перако́рмліваць. 2. насыча́ць, заспако́йваць (*сма́гу, ціка́васьць*)
– v.i. 1. наяда́цца дасы́та. 2. аб'яда́цца. 3. затава́рваць ры́нак
– n. 1. аб'яда́ньне. 2. вялі́кая ко́лькасьць, пе́расыць *f.* 3. затава́рваньне ры́нку

glut II [glʌt] v.t. пра́гна глыта́ць

glutton ['glʌtən] n. 1. абжо́рла -ы *m. & f.* 2. прагві́ты, ненажэ́рны *або́* насы́тны чалаве́к

gluttonous ['glʌtənəs] adj. абжо́рысты, абжо́рлівы; ненажэ́рны, насы́тны

gluttony ['glʌtəni] n., pl. **-nies** абжо́рства *n.*, абжо́рлівасьць, пражо́рлівасьць *f.*

glycerin ['glɪsərɪn] – n. гліцэры́н -у *m.*
– adj. гліцэры́навы

gnarl [nɑ:rl] n. сук -а́ *m.*, сучло́к -ка́ *m.*; на́раст -у *m.* (*на дрэ́ве*)

gnarled [nɑ:rld] or **gnarly** ['nɑ:rli] adj. сукава́ты, гузава́ты, скры́ўлены (*пра дрэ́ва*)

gnash [næʃ] v.t. скрыгата́ць (*зуба́мі*)

gnat [næt] n. 1. мо́шка *f., coll.* машкара́ *f.*, гнюс -у *m.* 2. Brit. камар -а́ *m.*

gnaw [nɔ:] v.t. 1. гры́зьці, прагрыза́ць. 2. разьяда́ць, паступо́ва падто́чваць. 3. гры́зьці, непако́іць, му́чыць (*пра страх*)

gnawer ['nɔ:ər] n. грызу́н -а́ *m.*

gnawing ['nɔ:ɪŋ] – n. 1. грызе́ньне, разьяда́ньне, падто́чваньне *n.* 2. боль *f.* (*у жываце́*); загры́зла -ы *f.*, паку́ты сумле́ньня
– adj. 1. які́ грызе́, разьяда́е, падто́чвае. 2. даку́члівы (*пра боль*)

gnome [noum] n. гном -а *m.*

go [gou] **went, gone, going,** – v.i. 1. і́сьці; хадзі́ць: ***Do you go to school?*** Ці ты хо́дзіш у шко́лу?; ***I must go*** Я му́шу і́сьці; ***Does your watch go well?*** Ці ваш гадзі́ньнік до́бра йдзе? 2. е́хаць; е́зьдзіць: ***to go to Belarus*** пае́хаць у Белару́сь; ***to go by car*** е́хаць а́ўтам; ***to go by plane*** ляце́ць самалётам. 3. сяга́ць: ***His memory does not go back that far*** Яго́ная па́мяць не сяга́е так далёка. 4. міна́ць, прахо́дзіць (*пра час*): ***The pain has gone*** Боль суня́ўся; ***All hope is gone*** Прапа́ла ўся надзе́я. 5. губі́ць, тра́ціць: ***His eyesight is going*** У яго́ псуе́цца зрок. 6. памі́раць: ***His wife went first*** Яго́ная жо́нка паме́рла ране́й. 7. лама́цца, псава́цца: ***The engine on the old car finally went*** Мато́р у стары́м а́ўце канчатко́ва папсава́ўся. 8. станові́цца, рабі́цца: ***to go bad*** псава́цца; ***to go blind*** сьле́пнуць; ***to go broke*** банкрутава́ць; ***to go mad*** вар'яце́ць, тра́ціць ро́зум; ***to go to bed*** і́сьці спаць
– n. 1. хаджэ́ньне *n.*, рух -у *m.*: ***the come and go of the waves (seasons)*** рух хва́ляў (зьме́на по́раў го́ду). 2. In-

formal мо́да *f.*: ***all the go*** зусі́м па мо́дзе. 3. стан спра́ваў, стано́вішча: ***This is a pretty go!*** Ну й спра́вы! 4. Informal спро́ба *f.*: ***have a go at (doing)*** спрабава́ць (што-н. рабі́ць). 5. Informal уда́ча *f.*: ***I made a go of it*** Удало́ся мне

• ***go about*** а) займа́цца *чым* б) ходзі́ць, пашыра́цца (*пра ве́сткі*)

• ***go along*** супрацо́ўнічаць; згаджа́цца

• ***go along with*** згадзі́цца на *што* з *кім*

• ***go around*** а) ходзі́ць зь ме́сца на ме́сца, разьязджа́ць. б) хапа́ць на ўсі́х

• ***go at*** а) кі́нуцца на каго́-н. б) энэргі́чна ўзя́цца за *што*

• ***go back on*** а) здра́дзіць. б) не стрыма́ць сло́ва; адыйсьці́ся, адмо́віцца ад *чаго́*

• ***go behind*** дашу́кваццa запра́ўднае прычы́ны

• ***go by*** а) міна́ць (*пра час*); прахо́дзіць паўз *што*. б) кірава́цца *чым*, трыма́цца *чаго́*. в) ісьці́ пад *чым*: ***go by the name*** быць вядо́мым пад і́мем. г) абыхо́дзіцца без *чаго́*: ***He cannot go by without food*** Ён ня мо́жа абыхо́дзіцца бязь е́жы

• ***go down*** а) зыхо́дзіць, зьяжджа́ць, спада́ць (*пра схі́л*); зьні́жа́цца (*пра тэмпэрату́ру, цану́*). б) прайграва́ць; быць перамо́жаным. в) тра́ціць гвалто́ўнасьць, прыціха́ць (*пра ве́цер*). г) быць прыня́тым (*пра прапано́ву*)

• ***go for*** а) імкну́цца да не́чага. б) быць за *што*, падтрымо́ўваць

• ***go into*** а) увайсьці́, зьмясьці́цца. б) уніка́ць, заглыбля́цца, увахо́дзіць (*глыбе́й у спра́ву*)

• ***go it alone*** дзе́яць самастоя́йна, без дапамо́гі

• ***go off*** а) пайсьці́; вы́ехаць, ад'е́хаць. б) вы́страліць, стрэ́ліць (*пра пістале́т*). в) зыйсьці́, перастаць. г) памёрці. д) адбы́цца: ***The picnic went off as planned*** Пі́кнік адбы́ўся, як плянава́лася

• ***go on*** а) ісьці́ *або́* рабі́ць далёй, праця́гваць што-н. рабі́ць. б) цягну́цца, расьця́гвацца. б) трыма́цца, павядзі́ць сябе́. в) дзе́іцца: ***What goes on here?*** Што тут дзе́ецца? г) *выка́зваючы недаве́р*: ***Go on! Are you serious?*** Ідзі́ ты! Ты гэ́та сур'ёзна?

• ***go out*** а) выхо́дзіць (*з до́му, з мо́ды*); быва́ць у тава́рыстве, на вечаро́х. б) пага́снуць. в) зако́нчыцца, ско́нчыцца. г) пайсьці́ на страйк. д) завалі́цца, абвалі́цца

• ***go over*** ува́жліва праглядаць, перачы́тваць, паўтара́ць

• ***go through*** а) давядзі́ць да канца́. б) перажы́ць: прайсьці́, перане́сьці (*цяжку́ю апэра́цыю*). в) шна́рыць; шука́ць. г) прайсьці́, быць прыня́тым (*пра прае́кт*)

• ***go together*** хадзі́ць, сымпатызава́ць адно́ аднаму́, любі́цца (*пра хлапца́ й дзяўчы́ну*)

• ***go to pieces*** распада́цца на кава́лкі; не вало́даць сабо́ю

• ***go under*** а) зруйнава́цца, прапа́сьці, гі́нуць. б) тану́ць (*пра карабе́ль*)

• ***go up*** а) узыхо́дзіць; узьяжджа́ць; падыма́цца (*пра баро́мэтар*): ***The curtain goes up at 7 p.m.*** П'е́са пачына́ецца а 7-ай ве́чара. б) будава́цца. в) павыша́цца, расьці́ (*пра цэ́ны*)

• ***go with*** а) хадзі́ць з *кім* (*заляца́цца*). б) пасава́ць да *чаго́*; падыхо́дзіць: ***The hat goes well with the dress*** Капялю́ш до́бра пасу́е да суке́нкі

• ***go without*** абыхо́дзіцца без *чаго́*

• ***It's a go*** Зго́да (*пры таргава́ньні*)

• ***It's no go,*** Informal а) Не згаджа́юся, Гэ́так ня по́йдзе. б) безнадзе́йна, немагчы́ма

• ***let go*** а) вы́пусьціць. б) паки́нуць (*рабі́ць*); адмо́віцца ад *каго́-чаго́*

• ***on the go*** , Informal мо́цна заня́ты; дзе́йны; заўсёды ў ру́ху; непасе́длівы, мітусьлі́вы

goad [goud] – n. 1. кій кія *m.* (*для паганя́ньня жывёлы*). 2. узбуджа́льнік -а *m.*, сты́мул -у *m.*; шпо́ра *f.*

– v.t. паро́ць; паганя́ць (*кі́ем, шпо́рай*). 2. пабуджа́ць, прымуша́ць: ***Hunger goaded him to steal*** Го́лад прымусіў яго́ кра́сьці

goal [goʊl] n. 1. мэ́та *f.*, намéр -у *m.*, пастáўленая задáча: ***goal of his life*** мэ́та ягóнага жыцця́. 2. мяжá, цэль *f.* (*стральбы́*). 3. фíніш -у *m.* (*у спóрце*). 4. гол -а *m.* (*у гульні́*). 5. брáмнік -а, варатáр -á *m.* (*у спóрце*). 6. брáма, брáмка *f.*, варóты *pl.*

goaler ['goʊlər] n., Can. брáмнік -а *m.*

goalie ['goʊli] n. брáмнік -а *m.*

goalkeeper ['goʊlˌki:pər] n. брáмнік -а *m.*

goat [goʊt] pl. **goats** or coll. **goat** 1. казá *f.*; казýля *f.* (*дзíкая*). 2. гóрны барáн. 3. Sl. ахвя́рны казёл

• ***get one's goat,*** Sl. дражнíць, злавáць *кагó* знарóк

goatherd ['goʊthɜ:rd] n. казíны пастýх

gobble ['gɑ:bəl] v. éсьці хýтка й прáгна, глытáць вялíкімі кавáлкамі

• ***gobble up,*** Informal а) захапíць, схапíць. б) жэ́рці; пажырáць

goblet ['gɑ:blət] n. 1. чáра, чáрка *f.*, бакáл (*да віна́*). 2. Archaic кýбlак -ка *m.*

goblin ['gɑ:blɪn] n. дамавíк -á *m.*

God [gɑ:d] n. Бог -а *m.*: ***Thank God*** Дзя́куй Бóгу; ***God knows where*** Бог вéдае куды́

godchild ['gɑ:dtʃaɪld] n., pl. **-children** хрэ́сьнік, хрóсьнік -а *m.*, хрэ́сьніца, хрóсьніца *f.*

goddess ['gɑ:des] n. 1. багíня *f.* 2. жанчы́на, якýю абагаўля́юць

goddaughter ['gɑ:dˌdɔ:tər] n. хрóсьніца *f.*

godfather ['gɑ:dˌfɑ:ðər] n. хрóсны бáцька

god-fearing ['gɑ:dˌfɪrɪŋ] adj. багабóйны, рэлігíйны

godforsaken ['gɑ:dfərˌseɪkən] adj. усíмі пакíнуты; закíнуты; няшчáсны

godless ['gɑ:dləs] adj. бязбóжны, нерэлігíйны

godlessness ['gɑ:dləsnəs] n. бязбóжнасьць *f.*

godlike ['gɑ:dlaɪk] adj. бóскі, богападóбны

godmother ['gɑ:dˌmʌðər] n. хрóсная máці

godparent ['gɑ:dˌperənt] n. хрóсны бáцька (*для дзіця́ці*), кум -а *m.* (*для бацькóў*), хрóсная máці (*для дзіця́ці*). кумá *f.* (*для бацькóў*)

godsend ['gɑ:dsend] n. Бóгам дáнае, Бóгам паслáнае

godson ['gɑ:dsʌn] n. хрэ́сьнік, хрóсьнік -а *m.*

goggle ['gɑ:gəl] v.i. 1. уталóпвацца, вытарэ́шчвацца, вылýпліваццa. 2. касавýрыцца, скóса паглядзéць; варóчаць вачы́ма

• ***goggles*** n., pl. only ахóўныя акуля́ры

going ['goʊɪŋ] adj. 1. бягýчы, цяпéрашні: ***the going interest rate*** цяпéрашні, бягýчы працэ́нт. 2. прывóдзіць у рух: ***to set the clock (the engine) going*** завéсьці гадзíньнік (матóр)

• ***get going,*** Informal пачынáць рабíць нéшта, брáцца за спрáву

• ***goings*** учы́нкі абó павóдзіны *pl. only*

goiter or **goitre** ['gɔɪtər] n. вальля́к -á *m.* (*хварóба*)

gold [goʊld] – n. 1. зóлата *n.* 2. залаты́я манэ́ты

– adj. 1. залаты́, з зóлата, як зóлата. 2. сьветла-жóўты, залацíсты (*пра кóлер*)

gold-bearing ['goʊldˌberɪŋ] adj. залатанóсны (*пясóк, жы́ла*)

gold diggings залаты́я капáльні, пры́іскі

golden ['goʊldən] adj. 1. залаты́, з зóлата: ***golden cross*** залаты́ кры́ж. 2. залатанóсны. 3. залацíсты, залаты́ (*кóлер*). 4. выдáтны, вéльмі вáжны, каштóўны: ***golden deeds*** высакарóдныя ўчы́нкі. 5. шчасьлíвы; багáты; квітнéючы, залаты́: ***golden age*** залаты́ век, залатáя парá

• ***golden anniversary*** залаты́я ўгóдкі

gold field залатанóснае радóвішча

goldfinch ['goʊldfɪntʃ] n. шчыглóл -лá *m.*

gold mine капáльня зóлата

goldsmith ['goʊldsmɪθ] n. залатáр -á *m.*, ювэлíр -а *m.*

golf [gɑ:lf] – n. гольф -а *m.*

– v.i. гуля́ць у гольф

Golgotha ['gɑ:lgəθə] n. 1. Галгóфа *f.* 2. мéсца пакýтаў

gondola [ˈgɑ:ndələ] n. 1. гандо́ла *f.* 2. кабі́на ў дырыжа́блі, аэраста́це
• ***gondola car*** тава́рны вагóн-платфо́рма для вугля́
gone [gɔ:n] – adj. 1. мінýлы. 2. які́ вы́браўся (*з кватэ́ры*): ***He's gone*** Ён вы́йшаў. 3. стра́чаны; прапа́шчы, безнадзе́йны; непапра́ўны: ***a gone case*** безнадзе́йная спра́ва. 4. мёртвы. 5. вы́даткаваны, патра́чаны (*пра гро́шы*). 6. зруйнава́ны; збанкрутава́ны. 7. слабы́, кво́лы: ***a gone feeling*** кво́лае пачуццё
• ***far gone*** запýшчаны, застарэ́лы (*пра хваро́бу*); зашма́т ублы́таны, уця́гнуты ў *што*
• ***gone on,*** Informal закаха́ны
– v. *p.p. of* **go**
gong [gɔ:ŋ] n. 1. гонг -а *m.* (*музы́чны інструме́нт*). 2. гонг (*гукавы́ сыгна́л*)
good [gʊd] – adj. **better, best** 1. до́бры, до́бранькі: ***good boy (girl)*** малайчы́на -ы *m. & f.* 2. пра́вільны. 3. до́бры, ве́тлы, добразы́члівы; прыхі́льны, спага́длівы: ***a good word*** до́брае сло́ва. 4. до́бры, лю́дзкі (*чалаве́к*). 5. пэ́ўны, надзе́йны; крэдытазда́льны. 6. запра́ўдны, непадро́блены (*гро́шы*). 7. карысны, памо́цны
• ***a good deal*** шмат; шмат які́я, мно́гія
• ***as good as*** амáль таксáма, амáль
• ***for good*** назаўсёды; канчáльна, канчатко́ва
• ***good while*** до́сыць до́ўга
• ***make good*** а) варо́чаць, вярну́ць; аплáчваць, кампэнсава́ць; замяні́ць. б) вы́канаць, спо́ўніць
– n. 1. карысьць *f.*, пажы́так -ку *m.* 2. добро́ *n.*
good afternoon до́бры дзень (*фо́рма прывіта́ньня або́ разьвіта́ньня папаўдні́*)
good-by(e) [ˌgʊdˈbaɪ] – interj., бывáй *sing.*; бывáйце, *pl. and polite.*
– n., pl. **good-byes** разьвіта́ньне *n.*
good day до́бры дзень (*фо́рма прывіта́ньня або́ разьвіта́ньня ўдзень*)
good evening до́бры ве́чар (*фо́рма прывіта́ньня або́ разьвіта́ньня ўве́чары*)
good faith сумле́ннасьць, шчы́расьць
good-for-nothing [ˌgʊdfərˈnʌθɪŋ] – adj нічо́га ня вáрты, нікýды ня вáрты нікчэ́мны
– n. гультáй -я́ *m.*, нягóднік -а *m.*
Good Friday Вялíкая Пя́тніца.
good-hearted [ˌgʊdˈhɑ:rtəd] adj. шчóдры; сардэ́чны, увáжлівы
good-humored, Brit. **good-humoured** [ˌgʊdˈhju:mərd] adj вясёлы, прые́мны; у до́брым настро́і
good-looking [ˌgʊdˈlʊkɪŋ] adj. прыго́жы, ла́дны
good luck 1. шчáсьце, по́сьпех у жыццí; багáцьце *n.* 2. Шчасьлíва! Памажы́ Бо́жа! (*пажада́ньне ўда́чы, шча́сьця*)
good morning до́брай ра́ніцы (*фо́рма прывіта́ньня або́ разьвіта́ньня ўра́ні*)
good-natured [ˌgʊdˈneɪtʃərd] adj. до́брага характáру; прые́мны; лагóдны; нязло́сны
goodness [ˈgʊdnəs] – n. 1. дабрыня́ *f.* 2. дасканáласьць, дабрадзе́йнасьць *f.*
– interj. (*во́кліч зьдзіўленьня*) О, Бо́жа!: ***goodness knows*** Бог ве́дае, хто яго́ ве́дае
• ***for goodness sake*** на прамíлы Бог, на мíласьць Бóга
good night дабрáнач, до́брай но́чы
goods [gʊdz] n., pl. 1. а) асабíстыя рэ́чы, маёмасьць. б. Law рухóмая маёмасьць. 2. тавáры *pl.* 3. мануфакту́ра *f.*, тканíны *pl.*
• ***catch with the goods*** злавíць на гарáчым учы́нку *або́* на ме́сцы злачы́нства
good-tempered [ˌgʊdˈtempərd] 1. спако́йны, з ужы́ўчым характáрам; прые́мны. 2. ураўнава́жаны
good turn паслýга *f.*, до́бры ўчы́нак
good will, n. 1. добразы́члівасьць, прыхíльнасьць, спрыя́льнасьць *f.*: ***a good-will visit*** прыя́цельскі візы́т. 2. гатóўнасьць *f.*, до́брая во́ля. 3. до́брая рэпутáцыя
goody [ˈgʊdi] – n., pl. **goodies** ласýнкі, прысмáкі *pl.*

– interj. ***Oh, goody!*** О, до́бранька!; Цудо́ўна!
– adj. до́бранькі, дабрадзе́йны (*напака́з*)

goof [gu:f] – n., Sl. 1. прасьця́к -а́ *m.*; ду́рлань -ня *m.*, дурні́ца *m. & f.* 2. дурна́я памы́лка *f.*
– v.i. рабі́ць памы́лку, памыля́цца
– v.t. парта́чыць, псава́ць спра́ву

goof off, Sl. 1. марнава́ць час, бязьдзе́йні́чаць; гульта́іць. 2. бадзя́цца бязмэ́тна

goof-off ['gu:fɹɑ:f] n. абібо́к -а *m.*

goofy ['gu:fi] adj. дурнава́ты, бесталко́вы

goose [gu:s] n., pl. **geese** 1. гусь *f.* 2. Informal ду́рлань -ня *m.*, дурні́ца, разява́кla -i *m. & f.*

gooseberry ['gu:sˌberi] n., pl. **-ries** 1. агрэ́ст -у *m.* 2. Informal трэ́цяя асо́ба, яка́я суправаджа́е па́ру закаха́ных

goosebumps ['gu:sbʌmps] n., pl., Informal or **goose flesh** гусі́ная ску́ра, мура́шкі на це́ле

gopher ['goufər] n., Zool. су́сьлік -а *m.*

gore I [gɔ:r] n. 1. запе́чаная кроў; густа́я кроў

gore II [gɔ:r] v.t. 1. прабада́ць, праколо́ць рага́мі *або́* ікла́мі. 2. Obsol. глыбо́ка прабі́ць (*нажо́м*)

gore III [gɔ:r] n. 1. клін, уста́ўлены ў спадні́цу. 2. Dial. клінава́ты ўча́стак зямлі́

gorge [gɔ:rdʒ] – n. 1, глыбо́кая цясьні́на ў гара́х. 2. апэты́тная ядзе́ньне, пражэ́рлівасьць *f.* 3. зьмест стра́ўніка. 4. пачуцьцё агі́ды, абурэ́ньня, кры́ўды
– v.i. пра́гна е́сьці, напі́хвацца; насыча́цца

gorgeous ['gɔ:rdʒəs] adj. пы́шны, вялікапы́шны, раско́шны

gorilla [gə'rɪlə] n. 1. гары́ла *f.* 2. Sl. а) мо́цны й бязьлі́тасны чалаве́к. б) га́нгстэр -а *m.*

gorse [gɔ:rs] n. esp. Brit., Bot. жаўтазе́лʲь -ю *m.*

gory ['gɔ:ri] adj. 1. акрыва́ўлены, запэ́цканы крывёю. 2. крыва́вы (*бой, забо́йства*)

gosling ['gɑ:zlɪŋ] n. 1. гусянё, гусяня́ *n.* 2. дурны́ недасьве́дчаны чалаве́к

gospel ['gɑ:spəl] – n. 1. эва́нгельле *n.* 2. сьвята́я пра́ўда
– adj. эванге́льскі

gossip ['gɑ:səp] – n. 1. плётка *f.*, пляткі́рства *n.* 2. плятка́р -а́ *m.*, плятка́рка *f.*
– v. плятка́рыць

got [gɑ:t] v., *p.t. and a p.p. of* **get** 1. атрыма́ць: ***We got the letter yesterday*** Мы атрыма́лі ліст учо́ра. 2. мець: ***Have you got the pencil?*** Ці ты ма́еш алавік? 3. му́сіць: ***I've got to study now*** Я му́шу цяпе́р вучы́цца

Goth [gɑ:θ] n. 1. гот -а *m.* 2. нецывіліза ва́ны чалаве́к

Gothic ['gɑ:θɪk] – n. 1. го́тыка *f.*, гаты́чны стыль. 2. го́цкая мо́ва. 3. ***gothic*** гаты́чны шрыфт
– adj. 1. гаты́чны (*стыль, архітэкту́ра*). 2. го́цкі (*мо́ва, культу́ра*). 3. нецывілізава́ны, прымітыўны, ба́рбарскі. 4. Obsol. герма́нскі, тэўто́нскі

gouge [gaʊdʒ] – n. 1. паўкру́глае до́лата *або́* стаме́ска. 2. паз, дзі́рка ў дрэ́ве (*вы́браны до́латам*). 3. Informal а) шту́чка *f.*, ашука́нства, круце́льства *n.* б) круцʲе́ль -яля́ *m.*, махля́р -а́ *m.*
– v.i. 1. рабі́ць, выбіра́ць паз паўкру́глым до́латам. 2. выко́пваць; вырыва́ць; выбіва́ць; выко́лваць: ***to gouge an eye*** вы́калаць во́ка. 3. Informal падстро́іць шту́ку, ашука́ць

gourmand ['gʊrmɑ:nd] n. 1. гурма́н -а *m.*, гурма́нка *f.* 2. абжо́рla -ы *m. & f.*

gout [gaʊt] n. 1. пада́гра *f.* 2. кро́пля *f.*; пы́рска *f.*; згу́стlак -ку *m.*: ***gouts of blood*** згу́сткі крыві́. 3. захво́рваньне на сьцёблах пшані́цы й ячме́ню

gouty ['gaʊti] adj. 1. які́ це́рпіць на пада́гру. 2. падагры́чны. 3. які́ выклі ка́е пада́гру. 4. напу́хлы, нібы ад пада́гры

govern ['gʌvərn] v.t. 1. кірава́ць (*дзяржа́вай*); улада́рыць; рэгулява́ць. 2. вало́даць сабо́й. 3. мець уплы́ў; вызнача́ць, абумо́ўліваць. 4. Gram. кірава́ць

governess ['gʌvərnəs] n. 1. гувэрна́нтка, выхава́целька, выхава́льніца *f.* 2. жанчы́на, яка́я кіру́е

government ['gʌvərnmənt] n. 1. ура́д -у *m.* 2. кірава́ньне *n.* (*кра́ем, шта́там*). 2. ура́д -у *m.* 3. лад кірава́ньня. 4. кіраўні́цтва *n.*, упра́ва *f.* 5. Gram. кірава́ньне *n.*

• ***self-government*** самаўра́д -у *m.*

governmental [ˌgʌvərn'məntəl] adj. ура́давы; кіру́ючы, кіраўні́чы

governor ['gʌvənər] n. 1. губэрна́тар -а *m.* 2. кіраўні́к -а́ *m.*, дырэ́ктар -а *m.*: ***a board of governors*** ра́да кіраўні́коў. 4. Tech. рэгуля́тар -а *m.* 5. Obsol. рэпэты́тар -а *m.* 6. esp. Brit., Sl. ба́цька -і *m.*, гаспада́р -а́ *m.* (*на пра́цы*); астро́жны дазо́рца

Governor General, pl. **Governors general,** Can., Aus. генэра́л-губэрна́тар

gown [gaun] n. 1. суке́нка *f.*: ***evening gown*** вечаро́вая суке́нка. 2. а) манты́я *f.* (*судьдзі*). б) прафэсу́ра *f.* 3. начна́я кашу́ля, халя́т -а *m.*, шляфро́к -а *m.* 4. ры́мская то́га

grab [græb] **-bbed, -bbing,** – v.t. 1. хапа́ць. 2. захапля́ць; прысво́йваць. 3. хапа́ць; арышто́ўваць

– n. 1. хапа́ньне *n.* 2. захо́п -у *m.*, прысвае́ньне *n.* 3. Mech. захва́т -а *m.*, аўтаматы́чны чарпа́к, экскава́тар -а *m.* 4. захо́пнік -а *m.*

grace [greis] – n. 1. гра́цыя, згра́бнасьць *f.* 2. прыхі́льнасьць, добразычлі́васьць *f.*; паслу́га, ла́ска *f.* 3. мі́ласьць, лі́тасьць *f.*; дарава́ньне, прабачэ́ньне *n.*: ***by the grace of God*** (*пры каралёўскім ты́туле*) з Бо́жае ла́скі. 4. каро́ткая малі́тва (*пе́рад ядо́й або́ пасьля́ ядо́й*). 5. адтэрмінО́ўка (*упла́ты до́ўгу*). 6. ***Grace*** мі́ласьць, сьве́тласьць *f.* (*фо́рма звароту да ге́рцага, герцагі́ні або́ архібіскупа*): ***Your, His Grace*** Ва́ша, ягО́ная сьве́тласьць

– v.t. 1. дадава́ць прыгажо́сьці *або́* я́касьці. 2. удасто́йваць, ушано́ўваць

• ***fall from grace*** стра́ціць ла́ску

• ***in the good graces of*** у ла́сцы ў *ка-го́*

• ***with bad grace*** неахво́тна; у непры-е́мнай фо́рме, неласка́ва

• ***with good grace*** ахво́ча; ласка́ва

graceful ['greisfəl] adj. 1. по́ўны гра́цыі; згра́бны, прыго́жы, стро́йны. 2. прые́мны

gracious ['greiʃəs] – adj. 1. прые́мны, ве́тлы, ве́тлівы. 2. мі́ласьцівы, ласка́вы; пабла́жлівы. 3. міласэ́рны, спага́длівы . 4. грацыёзны

– inter. (*во́кліч зьдзіўле́ньня*): ***Good gracious!*** А Бо́жухна! А Бо́жачка!

graciousness ['greiʃəsnəs] n. дабрыня́ *f.*: мі́ласьцівасьць, ласка́васьць *f.*

gradation [grə'deiʃən] n. 1. града́цыя *f.* паступо́васьць *f.*; паступо́вы перахо́д. 2. pl. перахо́дныя ступе́ні, адце́ньні. 3. перахо́д ад аднае́ ступе́ні да друго́е *або́* ад аднаго́ ко́леру да друго́га, ценява́ньне. 4. Gram. чаргава́ньне гало́сных, абля́ўт -у *m.*

grade [greid] – n. 1. кля́са *f.* (*у шко́ле*). 2. ступе́нь *f.*, эта́п -у *m.* (*у працэ́се*). 3. гату́нак -ку *m.*, сорт -у *m.*, ранг -у *m.*: ***grade A milk*** малако́ пе́ршага гату́нку. 4. адзна́ка, ацэ́нка *f.* 5. схіл, пака́т -у *m.*

– v.t. 1. разьдзяля́ць на гату́нкі *або́* ступе́ні, сартава́ць, клясыфіка-ва́ць. 2. а) выстаўля́ць адзна́кі. б) разьмяшча́ць (*ву́чняў па кля́сах*). 3. зраза́ць стро́мкі пака́т даро́гі, раўня́ць даро́гу. 4. ценява́ць. 5. паляпша́ць паро́ду крыжава́ньнем зь ле́пшай паро́дай

– v.i. 1. паступо́ва мяня́цца, перахо́дзіць у і́ншую ступе́нь. 2. Ling. чаргава́цца

• ***at grade*** на тым са́мым узро́ўні

• ***the grades*** пачатко́вая шко́ла

grade crossing скрыжава́ньне шляхо́ў (*чыгу́начных, даро́жных, ву́лічных*) на адны́м узро́ўні

gradient ['greidiənt] – n. 1. нахі́л, схіл, пака́т -у *m.* (*даро́гі, чыгу́нкі, кана́лу*). 2. Phys. градые́нт -а *m.*

– adj. 1. паступо́вы. 2. пака́ты, узыхо́дны

gradual ['grædʒʊəl] adj. 1. паступо́вы. 2. спа́дзісты, пахі́лы (*схон*)

gradually ['grædʒʊəli] adv. паступо́ва; ма́ла-пама́лу; патро́ху, патро́хі; пакрысе́, пакры́ху

graduate ['grædʒueɪt] – v. 1. зака́нчваць універсыте́т *або́* шко́лу. 2. паступо́ва зьмяня́цца

– v.t. 1. нано́сіць дзяле́ньні (*на тэрмо́мэтар, лінёйку*). 2. калібрава́ць (*правяра́ць шка́лу*). 3. разьмяшча́ць *або́* разьмяркро́ўваць павóдле мо́цы, велічыні́, ко́леру

– n. ['grædʒuət] 1. выпускні́к -а *m.*, выпускні́ца *f.* (*асабл. універсыте́ту*). 2. Chem. мэнзу́рка *f.*

– adj. які́ зако́нчыў універсыте́т, ма́е ступе́нь бакаля́ўра

• ***graduate course*** or ***study*** курс, які́ падрыхто́ўвае да атрыма́ньня ўнівэрсыте́цкае ступе́ні пасьля́ бакаляўрэа́ту, магістрату́ра *f.*

graduated ['grædʒueɪtəd] adj. 1. з нане́сенай шкало́й. 2. укла́дзены *або́* разьмеркава́ны павóдле ступе́няў, велічыні́, або́ ў пасьлядо́ўным радку

graduate nurse дыплямава́ная мэды́чная сястра́

graduating class выпускна́я кля́са, вы́пуск -у *m.*

graduation [ˌgrædʒu'eɪʃən] n. 1. вы́пуск -у *m.*, заканчэ́ньне шко́лы, універсыте́ту. 2. атрыма́ньне *або́* нада́ньне навуко́вае ступе́ні. 3. цырыманія́л нада́ньня навуко́вае ступе́ні. 4. нано́шаньне шкалы́; шкала́ *f.* 5. града́цыя *f.*

graft I [græft] – v.t. 1. прышчапля́ць (*дрэ́ва*). 2. удаскана́льваць гату́нкі дрэ́ваў, кве́так (*шля́хам прышчэ́пваньня*). 3. перасаджваць жыву́ю тка́нку. 4. прыма́ць, прышчапля́ць, прышчэ́пваць (*но́выя звы́чаі*)

– n. 1. Bot. прышчэ́плак -ка *m.* 2. прышчэ́п -а *m.* 3. прышчэ́пка *f.* (*дзе́ньне*). 4. перасаджаная жыва́я тка́нка

graft II [græft] – n. 1. ха́барніцтва *n.*, бра́ньне ха́бару; по́дкуп -у *m.* 2. ха́бар -у *m.*; нелега́льныя прыбы́ткі

– v.i. браць ха́бар (*асабліва на палітычнай паса́дзе*)

grafter ['græftər] n. 1. той, хто прышчэ́пліваe. 2. ха́барнік -а *m.*, ха́барніца *f.*; махля́р -а́ *m.*, махля́рка *f.*

grain [grem] – n. 1. зе́рне *n.*; зе́рнетка, зярня́тка *n., dim.* (*збо́жжавае*). 2. збо́жжа *n.*: ***a field of grain*** ні́ва *f.* 3. крупі́нка, пясчы́нка *f.*, драбі́нка *f.* (*пяску́*); драбло́к -ка́ *m.* (*со́лі*): ***not a grain of truth*** ні драбі́нкі пра́ўды. 4. гран -а *m.* (*стара́я адзі́нка аптэка́рскай вагі́*). 5. валакно́ *n.*; жы́лка, ні́тка *f.* 6. хара́ктар ад прыро́ды. 7. крышталі́чны стан

– v.t. 1. гранулява́ць (*цу́кар*). 2. малява́ць пад дрэ́ва *або́* ма́рмур. 3. нада ва́ць зярні́стую паве́рхню *чаму́*. 4. ачышча́ць ску́ру ад шэ́рсьці. 5. фарбава́ць у пра́жы, мо́цна насыча́ць фа́рбай. 6. кармі́ць каня́ аўсо́м

– v.i. гранулява́цца; крышталізава́цца

grain elevator элева́тар -а *m.*

grainy ['gremi] adj. 1. зярні́сты; гранулява́ны. 2. які́ ма́е структу́ру падо́бную да дрэ́ва, ма́рмуру

gram [græm] n. грам -а *m.*

grammar ['græmər] n. 1. грама́тыка *f.* 2. асно́вы: ***the grammar of painting*** асно́вы жы́вапісу

grammarian [grə'meriən] n. грама́тык -а *m.*, мовазна́вец -ўца *m.*

grammar school 1. пача́ткавая шко́ла. 2. esp. Brit. сярэ́дняя шко́ла клясы́чнага ты́пу

grammatical [grə'mætɪkəl] adj. граматы́чны: ***grammatical mistake*** граматы́чная памы́лка

gramme [græm] n. Brit., Can. грам -а *m.*

gramophone ['græməfoun] n. Brit. грамафо́н -а *m.*

grampus ['græmpəs] n. 1. вялі́кі марскі́ дэ́льфін. 2. Informal чалаве́к, які́ го́ласна сапе́

granary ['grænəri] n., pl. **-ries** 1. сьві́рлан -на *m.*, клець *f.*, жы́тніца *f.* 2. хлебаро́бная во́бласьць кра́ю

grand I [grænd] adj. 1. грандыёзны; імпазáнтны; высакарóдны, вéлічны; заслýжаны, паважáны: ***a grand man*** заслýжаны чалавéк. 2. найвышэйшы павóдле рáнгу *абó* станóвішча; галóўны, кірýючы. 3. вялíкі; вáжны, галóўны: ***the grand staircase*** парáдныя схóды. 4. Informal вéльмі прыéмны: ***to have a grand time*** вéльмі прыéмна правéсьці час

grand II [grænd] n. раяль -я *m.*

grandaunt ['grændænt] n. цётка бáцькі *абó* мáці

grandchild ['græntʃaɪld] n., pl. **-children** унýк -а *m.*, унýчка *f.*

granddad ['grændæd] or **granddaddy** ['grænˌdædi] n, pl. **-dies,** Informal дзед, дзядýля -і *m.*

granddaughter ['grænˌdɔ:tər] n. унýчка *f.*

grand duchess вялíкая княгíня (*таксáма жóнка кня́зя*), герцагíня *f.* (*жóнка абó дачкá гéрцага*)

grand duchy вялíкае кня́ства; гéрцагства *n.*

Grand Duchy of Lithuania Вялíкае Кня́ства Літóўскае

grand duke вялíкі князь, гéрцаг -а *m.*

grandeur ['grændʒər] n. 1. вéліч *f.*, грандыёзнасьць *f.*; дастóйнасьць, высакарóднасьць; пы́шнасьць *f.* 2. знáтнасьць *f.*

grandfather ['grændˌfɑ:ðər] n. дзед -а *m.*, дзядýля -і *m.*

grandiloquence [græn'dɪləkwəns] n. высакамóўнасьць, напы́шлівасьць *f.* (*стылю*)

grand jury, Law. прыся́жныя (*якíя вырашáюць справу аддáньня пад суд*)

grandma ['grænmɑ:] n. or **grandmamma** ['grændməˌmɑ:] n., Informal бабýля *f.*

grandmother ['grænˌmʌðər] – n. 1. бáбка, бабýля, бабýлька *f.* 2. прарóдзічка *f.*

– v.t. пéсьціць, даглядáць (*дзіця́*)

grandnephew ['grændˌnefju:] n. сын плямéньніка *абó* плямéньніцы

grandniece ['grændni:s] n. дачкá плямéньніка *абó* плямéньніцы

grandparents ['grændˌperənts] n., pl дзед і бáбка, дзядýля й бабýля

grand piano раяль -я *m.*

grandson ['grænsʌn] n. унýк -а *m.*

grandstand ['grændstænd] – n. трыбýна *f.*, мéсца для пýблікі (*на стадыёнах, на пля́цах*)

– v.i. намагáцца зрабíць урáжаньне (*на слухачóў*)

– adj. паказны́, разьлíчаны на вóнкавы эфэ́кт

granduncle ['grændˌʌŋkəl] n. дзя́дзька бáцькі *абó* мáці

grange [greɪndʒ] n. 1. фэ́рма з гаспадáрчымі пабудóвамі. 2. фэўдáльны *абó* манасты́рскі двор. 3. Archaic сьвíран -а *m.*; пýня *f.*, гумнó *n.*

• ***Grange*** арганізáцыя фэ́рмэраў; мясцóвы аддзéл гэ́тае арганізáцыі

granite ['grænɪt] n. 1. гранíт -у *m.* 2. цьвёрдасьць *f.* (*задýмы, сэ́рца*), каменнасьць *f.*: ***granite-faced*** з камéнным твáрам; ***a heart of granite*** сэ́рца з гранíту, камéннае сэ́рца

granitic [grə'nɪtɪk] adj. 1. гранíтны, з гранíту. 2. цьвёрды; нерухóмы, засты́лы, камéнны (*твар*)

grannie or **granny** ['græni] n., pl. **-nies,** Informal бабýля, старáя, бáбка, бабýлька *f.*

grant [grænt] – v.t. 1. давáць (*тóе, пра што прóсяць*); дазваля́ць: ***to grant scholarship (permission)*** даць стыпэ́ндыю (дазвóл). 2. прызнавáць праўдзívым; згаджáцца, прызнавáць слýшнасьць. 3. узнагарóджваць, надавáць (*правы́, прывілéі*); афіцы́йна перадáць *камý* маёмасьць

– v.i. згаджáцца на *што*

– n. 1. атрымáнае прáва (*прывілéй, зямля́*), грашóвая дапамóга; стыпэ́ндыя, датáцыя, субсы́дыя *f.* 2. прызнáньне, надáньне (*прáва*); перадáча *f.* (*маёмасьці*)

• ***take for granted*** прымáць за нармáльную рэч, лічы́ць натурáльным

grant-in-aid ['græntɪneɪd] n., pl. **grants-in-aid** датáцыя, субсы́дыя *f.*

granular ['grænjələr] adj. зярні́сты
granularity [ˌgrænjə'lærəti] n. зярні́стасьць *f.*
granulate ['grænjəleɪt] – v.t. 1. драбі́ць, гранулява́ць, ператвара́ць у зярні́сты стан (*цу́кар*). 2. рабі́ць шурпа́тай ве́рхню
– v.t. 1. драбі́цца. 2. прыма́ць зярні́сты вы́гляд, рабі́цца шурпа́тай (*пра ве́рхню*): ***Wounds granulate in healing*** Ра́на пры заго́йваньні пакрыва́ецца тка́нкай зь зярні́стым вы́глядам
granulated ['grænjəleɪtəd] adj. 1. дро́блены, гранулява́ны (*цу́кар*). 2. ***granulated sugar*** цу́кар-пясо́к, пескавы́ цу́кар. 3. з шурпа́тай паве́рхняй (*шкло, ску́ра*)
granulation [ˌgrænjə'leɪʃən] n. грануля́цыя *f.* а) драбле́ньне рэ́чыва. б) нада́ньне паве́рхні шурпа́тасьці
granule ['grænju:l] n. 1. зярня́тка *n.* 2. драбі́нка, часьці́нка *f.*, драбло́к -ка́ *m.*; мале́нькая пля́мка
grape [greɪp] n. 1. вінагра́д -у *m.* (*лаза́, я́гады*). 2. цёмны фіяле́тава-чырво́ны ко́лер. 3. вінагра́дны сок; віно́ *n.*
grapefruit ['greɪpfru:t] n. грэ́йпфрут -а *m.*
grapery ['greɪpəri] n., pl. **-eries** 1. вінагра́дная цяпліца. 2. вінагра́днік -а *m.*
grapes of wrath прычы́на хвалява́ньняў, ма́савага гне́ву
grapevine ['greɪpvaɪn] n. 1. вінагра́дная лаза́. 2. Informal беспадста́ўныя чу́ткі
graph [græf] n. гра́фік -у *m.*, дыяграма *f.*
graphic ['græfɪk] – adj. 1. во́бразны, жывы́ (*раска́з*). 2. графі́чны; выяўле́нчы – n. гравю́ра *f.*, малю́нак -ка *m.*; літагра́фія *f.*
graphic arts выяўле́нчае маста́цтва
graphically ['græfɪkəli] adv. графі́чна, навóчна, нагля́дна; пры дапамо́зе дыяграмы
graphite ['græfaɪt] n. графі́т -у *m.*
grapnel ['græpnəl] n. 1. абарда́жны крук. 2. малы́ я́кар з трыма́ ці больш кручка́мі (*для ло́дак*); ко́шка *f.*
grapple ['græpəl] – v.t. схапі́ць і мо́цна трыма́ць; мо́цна ўхапі́цца, учапі́цца – v.i. 1. змага́цца; счапля́цца, схапля́цца (*пры ду́жаньні*). 2. шука́ць пры дапамо́зе ко́шкі пад вадо́ю
– n. сутычка, барацьба́ *f.*
grasp [græsp] – v.t. 1. хапа́ць, схо́пліваць. 2. хапа́ць, лавіць (*нагóду*). 3. разуме́ць: ***She grasped my meaning at once*** Яна́ адра́зу зразуме́ла маю́ ду́мку; ***to grasp at*** а) стара́цца схапі́ць. б) ахво́тна прыня́ць *што*, схапі́ць (-ца) за *што*: ***to grasp at the proposal*** схапі́цца за прапано́ву, ахво́тна згадзі́цца з прапано́вай; ***to grasp at straws*** хапа́цца за сало́мінку
– n. 1. хапа́ньне *n.*; захо́п -у *m.*; по́ціск рукі́. 2. дасяга́льнасьць: ***within one's grasp*** бліз́ка, як доста́ць руко́ю; дасяга́льны; ***beyond one's grasp*** недасяга́льны, недася́жны. 3. разуме́ньне, здо́льнасьць ху́тка ўспрыма́ць
grasping ['græspɪŋ] adj. 1. які́ хапа́е, схо́плівае. 2. пра́гны, прагавіты, хці́вы
grass [græs] – n. 1. трава́ *f.* 2. луг -у *m.*, сенажа́ць, па́ша *f.*
– v.t. 1. засява́ць трано́ю. 2. карміць трано́ю. 3. слаць лён на траву́
– v.i. 1. зараста́ць трано́ю. 2. па́сьвіцца на па́шы
• ***at grass*** а) на па́шы. б) бяз пра́цы, на адпачы́нку
• ***go to grass*** а) па́сьвіцца, ісьці́ на па́шу. б) ісьці́ на пэ́нсію
grasshopper ['græsˌhɑ:pər] n. 1. ко́нік -а *m.* (*палявы́*). 2. лёгкі самалёт для вывéдкі, су́вязі ды і́ншых мэ́таў
grass widow саламя́ная ўдава́, развóдка *f.*
grass widower саламя́ны ўдаве́ц
grassy ['græsi] adj. 1. паро́слы трано́ю. 2. травяны́. 3. травяні́сты, зялёны, як тра́ва
grate I [greɪt] n. 1. кра́ты *pl.*, кра́тка *f.*, каласьні́к -а́ *m.* (*у то́пцы*). 2. камі́н -а *m.*
grate II [greɪt] – v.t. 1. дзе́рці (*на та́рцы*). 2. скрыгата́ць (*зуба́мі*). 3. скрэ́бці; шкра́баць. 4. раздражня́ць, злава́ць

– v.i. 1. (on, upon) раздражня́ць ***it grates on my ear*** гэ́та ра́жа слых. 2. скрыгата́ць
– n. скры́гат -у *m.*: ***the grate of old, rusty hinges*** скры́гат стары́х заір-жаве́лых заве́саў

grater ['greɪtər] n. та́рка *f.*

grateful ['greɪtfəl] adj. 1. удзя́чны. 2. даспадо́бы, пажада́ны

gratefully ['greɪtfəli] adv. з падзя́кай, з удзя́чнасьцю

gratify ['grætɪfaɪ] v.t. 1. рабі́ць *каму́* прые́мнасьць; це́шыць, ра́даваць. 2. задавальня́ць; заспако́йваць; наталя́ць (*патро́бу, жада́ньне, сма́гу*). 3. Archaic дава́ць на гасьці́нец *або́* грашо́вы падару́нак

grating I ['greɪtɪŋ] n. 1. кра́ты, *pl. only, gen.* кра́таў (*на во́кнах*). 2. жале́зная агаро́джа

grating II ['greɪtɪŋ] adj. 1. ра́зкі, дзярлі́вы, які́ дзяро́. 2. непрые́мны, раздражня́льны, які́ ро́жа слых

gratis ['grætəs] – adv. дарма́, да́рма; бяспла́тна, за нішто́
– adj. дармавы́, дармо́вы, бяспла́тны

gratitude ['grætətu:d] n. удзя́чнасьць *f.*

gratuitous [grə'tu:ətəs] adj. 1. дармавы́, бяспла́тны. 2. беспадста́ўны; непатро́бны, недаро́чны. 3. Law дармо́вы, бязвы́платны (*адчуже́ньне*)

gratuity [grə'tu:əti] n., pl. **-ties** 1. грашо́вая ўзнагаро́да, пра́мія *f.* 2. гасьці́нец -ца *m.*, чаявы́я, *pl. only.* 3. падару́нак -ка *m.* 4. esp. Brit. узнагаро́дныя *pl. only* (*у во́йску*)

grave I [greɪv] n. 1. магі́ла *f.*, дол -у *m.* 2. курга́н -а́ *m.*, по́мнік -а *m.*, грабні́ца *f.* 3. сьмерць *f.*
• ***one foot in the grave*** адно́й нага́ў магі́ле, бліскі да сьме́рці

grave II [greɪv] adj. 1. ва́жны, ва́жкі: ***a grave decision*** ва́жная пастано́ва. 2. пава́жны, пагража́льны, небясьпе́чны: ***a grave situation*** небясьпе́чнае стано́вішча; ***grave news*** су́мная ве́стка. 3. пава́жны, урачы́сты: ***a grave face*** пава́жны твар. 4. пану́ры, мро́чны, цёмны (*ко́леры*)

grave III [greɪv] v.t., **graved, graved** or **graven** 1. рабі́ць незабы́ўнае ўра́жаньне. 2. ро́заць, выро́зваць (*на дро́ве*); высяка́ць

gravel ['grævəl] – n. 1. жвір -у *m.*, жарства́ *f.* 2. Med. мачавы́я камяні́. 3. Obsol. пяскло́к -ку́ *m.*
– v.t. 1. высыпа́ць жарство́й. 2. ста́віць у тупі́к; бянто́жыць, зьдзіўля́ць. 3. садзі́ць карабе́ль на мелі́ну́
– adj. 1. ро́зкі, ахры́плы, непрые́мны (*пра го́лас*). 2. шо́рсткі, жарсьцьвяны́, жві́рысты

gravely [greɪvli] adv. ця́жка, пава́жна: ***gravely ill*** ця́жка хво́ры

gravestone ['greɪvstoun] n. по́мнік -а *m.*; намагі́льны ка́мень

graveyard ['greɪvjɑ:rd] n. мо́гілкі *pl. only.*; мо́гільнік -у *m.*

gravitate ['grævɪteɪt] – v.i., Phys. 1. прыця́гвацца (*сі́лай зямлі́*). 2. асяда́ць: ***to gravitate to the bottom*** па́даць, асяда́ць на дно або́ до́лу. 3. мець ця́гу, імкну́цца; цягну́цца
– v.t. прыця́гваць (*сі́лай цяжа́ру*)

gravitation [ˌgrævɪ'teɪʃən] n., Phys. 1. прыцягне́ньне *n.*: ***the law of gravitation*** зако́н прыцягне́ньня. 2. ця́га *f.* (*да чаго́-н.*). 3. па́даньне *n.*, апуска́ньне на дно

gravity ['grævəti] n., pl. **-ties,** Phys. 1. а) сі́ла зямно́га прыцягне́ньня. б) прыцягне́ньне, прыцяжэ́ньне *f.* 2. цяжа́р -у *m.*, сі́ла цяжа́ру: ***center of gravity*** цэ́нтар прыцягне́ньня. 3. пава́жнасьць, урачы́стасьць *f.* 4. ва́жнасьць *f.*; ця́жкасьць (*стано́вішча*)

gravy ['greɪvi] n., pl. **-vies** 1. падлі́ва *f.* (*мясна́я*), соўс -у *m.* 2. Sl. лёгкі вы́йгрыш *або́* прыбы́так

gravy boat со́ўсьнік -а *m.*; со́ўсьніца *f.*

gray [greɪ] – n. 1. шэ́ры ко́лер. 2. сіво́е сукно́. 3. сівы́ -о́га *m.* (*пра каня́*)
– adj. 1. сівы́ (*валасы́, конь, сьві́тка*), сіве́нькі: ***to turn gray*** сіве́ць; шэ́ры (*дзень, во́чы*), шэ́ранькі. 2. Informal стары́, старасве́чны. 3. цёмны, пану́ры, шэ́ры; цяжкі́

graze I [greɪz] – v.i. па́сьвіцца (*на па́шы*)
– v.t. па́сьвіць
– n. пасьба́ *f.*

graze II [greɪz] – v.t. 1. лёгка закрана́ць, зачапля́ць *што*. 2. зьбіва́ць; абдзіра́ць (*ску́ру з рукі́*)
– v.i. зачапі́цца, шаргану́цца аб *што*
– n. мала́я ра́нка, дра́піна *f.*

grazing [ˈgreɪzɪŋ] n. па́ша *f.*
• ***grazing land*** па́сьбішча *n.*, папа́с, вы́ган -у *m.*

grease [gri:s] – n. 1. тлушч -у *m.* 2. зма́зка, мазь *f.*
– v.t. 1. ма́заць, нама́зваць (*тлу́шчам*); падма́зваць (*ко́лы ма́зьзю*). 2. Informal падкупля́ць, падма́зваць *каго́*

greasy [ˈgri:sɪ] adj. 1. тлу́сты (*пра е́жу*). 2. тлу́сты, тлу́шчавы (*пля́ма*); затлу́шчаны, зашмальцава́ны

great [greɪt] – adj. 1. вялі́кі (*нато́ўп*). 2. ва́жны, выда́тны, сла́ўны (*здарэ́нье, маста́к*), геніяльны
– adv., Informal ве́льмі до́бра
• ***a great many*** шмат

great-aunt [ˌgreɪtˈænt] n. *гл.* **grandaunt**

great-grandchild [ˌgreɪtˈgræntʃaɪld] n. пра́ўнук -а *m.*, пра́ўнучка *f.*

great-granddaughter [ˌgreɪtˈgrændˌdɔ:tər] пра́ўнучка *f.*

great-grandfather[ˌgreɪtˈgrændˌfɑ:ðər] n. пра́дзед -а *m.*

great-grandmother[ˌgreɪtˈgrændˌmʌðər] n. праба́бка *f.*

great-grandson [ˌgreɪtˈgrændsʌn] n. пра́ўнук -а *m.*

greatly [ˈgreɪtlɪ] adv. 1. мо́цна, ве́льмі. 2. ве́лічна, высакаро́дна

great-uncle [ˌgreɪtˈʌŋkəl] n. *гл.* **granduncle**

Grecian [ˈgri:ʃən] – adj. старагрэ́цкі: ***Grecian temple*** старагрэ́цкая сьвятыня
– n. 1. грэк -а *m.*, грача́нка *f.* 2. эліні́ст -а *m.*, эліні́стка *f.*

greed [gri:d] n. сква́пнасьць, прагаві́тасьць, хці́васьць *f.*

greedily [ˈgri:dɪlɪ] adv. прагаві́та, хці́ва

greediness [ˈgri:dɪnəs] n. прагаві́тасьць, хці́васьць *f.*

greedy [ˈgri:dɪ] adj. 1. прагаві́ты, хці́вы; сква́пны, ненае́дны. 2. пражэ́рлівы

Greek [gri:k] – adj. грэ́цкі
– n. 1. грэк -а *m.*, грача́нка *f.* 2. грэ́цкая мо́ва

Greek Catholic – n. грэ́какаталі́к -а́ *m.*, вунія́т -а *m.*
– adj. грэкакаталі́цкі, вуніяцкі

green [gri:n] – n. 1. зялёны ко́лер. 2. зялёная фа́рба, зялёнка *f.* 3. луг -у *m.* (*для гу́льняў*)
– adj. 1. зялёны. 2. пакры́ты зе́ленью. 3. сьве́жы. 4. нясьпе́лы (*я́блык*) 5. няста́лы, нясьпе́лы (*век*); недаву́чаны, недасьве́дчаны (*працаўні́к*). 6. даве́рлівы. 7. сыры́, неапрацава́ны (*лясны́ матэрыя́л*)
– v.i. , v.t. зелянёць, зеляні́ць
• ***greens*** а) зялёнае лісьцё або́ галі́нкі (*для дэкара́цыі*). б) зеляні́на *f.*, зялёная гаро́дніна, зяле́ніва *n.* в) зялёныя, экалягі́сты
• ***turn green with envy*** пазелянёць ад за́йздрасьці

greenery [ˈgri:nərɪ] n. 1. зе́лень *f.* 2. аранжарэ́я *f.*

green-eyed [ˌgri:nˈaɪd] adj. 1. зеленавóкі. 2. зайздро́сны
• ***green-eyed monster*** за́йздрасьць, рэ́ўнасьць *f.*

greenhouse [ˈgri:nhaʊs] n. цяпліца, аранжарэ́я *f.*, парні́к -а́ *m.*

greenish [ˈgri:nɪʃ] adj. зеленава́ты: ***greenish-yellow*** зеленава́та-жо́ўты

greet [gri:t] v.t. 1. віта́ць. 2. зьвярта́цца да *каго́* (*са сло́вам*). 3. успрыма́ць: ***His speech was greeted with cheers*** Яго́ная прамо́ва была́ ўспрыня́тая ра́даснымі во́клічамі

greeting [ˈgri:tɪŋ] n. віта́ньне, прывіта́ньне *n.*: ***Christmas greetings*** каля́дныя віншава́ньні

greeting card віншава́льная ка́ртка

gregarious [grɪˈgeriəs] adj. 1. які́ жыве́ гу́ртам, грамадо́ю. 2. тава́рыскі, грама́дзкі. 3. ста́дны

grenade [grɪˈneɪd] n. грана́та *f.*

grenadier [ˌgrenəˈdɪr] n. 1. гранатамёт-чык -а *m.* 2. грэнадзёр -а *m.*

grew [gru:] v., *p.t. of* **grow**

grey [greɪ] adj., esp. Brit. *гл.* **gray**

grey-eyed шэравóкі

grey hair сівы́я валасы́, сіві́нка ў валасóх, сівізна́ *f.*

greyhound ['greɪhaʊnd] 1. хорт харта́ *m.* (*паляўні́чы саба́ка*). 2. быстрахо́дны акія́нскі парапла́ў. 3. аўто́бус да́льніх рэ́йсаў

greyish ['greɪɪʃ] adj., esp. Brit. сіява́ты, сіява́ценькі; шарава́ты, шарава́ценькі

grid [grɪd] n. 1. кра́ты *pl.* (*на во́кнах*) 2. агаро́джа з пруткóў, пля́нак. 3. каласьні́к -á *m.* 3. се́тка электраліні́яў

grief [gri:f] n. 1. бо́ль -ю *m.*, сму́так -ку *m.*; сум -у *m.*, скру́ха, туга́ *f.*, жа́льба *f.* 2. го́ра *n.*, бядá *f.*, цярпе́ньні *pl.*: ***to come to grief*** папáсьці ў бяду́; пацярпе́ць няўда́чу

grievance ['gri:vəns] n. 1. кры́ўда, ска́рга *f.* 2. го́ра *n.*, бядá *f.*; небясьпе́ка *f.*, вялі́кі кло́пат

grieve [gri:v] – v.i. мо́цна смуткава́ць, бедава́ць, паку́таваць

– v.t. мо́цна засмуча́ць; прычыня́ць вялі́кі боль

grievous ['gri:vəs] adj. 1. во́стры, нясьце́рпны (*пра боль, лю́тасьць*). 2. страшэ́нны; я́ўны, цяжкі́ (*правіна, памы́лка*). 3. су́мны, гаро́тны, го́ркі (*пра до́лю*): ***a grievous cry*** паку́тлівы, балю́чы крык

grill [grɪl] – n. 1. грыль -ю *m.*, каласьні́ко́выя кра́ты; жале́зная кра́та для сма́жаньня мя́са на агні́. 2. грыль -ю *m.*, мя́са *або́* ры́ба сма́жаная на агні́. 3. рэстара́н, у які́м мя́са, ры́ба сма́жыцца навідаво́ку

– v.t. 1. сма́жыць на агні́. 2. суро́ва дапы́тваць

– v.i. 1. сма́жыцца на агні́. 2. цярпе́ць агнём

grille [grɪl] – n. кра́ты *pl. only.*

– v.t. 1. ста́віць кра́ты. 2. пагаша́ць пашто́выя ма́ркі

grillroom ['grɪlru:m] n. рэстара́н, у які́м мя́са, ры́ба сма́жыцца пры пу́бліцы

grim [grɪm] adj. 1. пану́ры, злаве́сны (*по́зірк, вы́гляд*), пагро́зьлівы. 2. суро́вы, няўмо́льны. 3. непахі́сны, язло́мны; заўзя́ты. 4. страшны́, жахлі́вы

grime [graɪm] – n. бруд, які́ глыбо́ка ўе́ўся (*асабл. у ску́ру*)

– v.t. мо́цна пэ́цкаць: ***Walls were grimed with smoke*** Сьце́ны пачарне́лі ад ды́му

grimace [grɪ'meɪs] – n. грыма́са, мі́на *f.*

– v.i. грыма́сьнічаць, крыўля́цца, стро́іць мі́ны

grimy ['graɪmɪ] adj. карэ́лы, кара́вы; ве́льмі бру́дны, чо́рны

grin [grɪn] – v.i. **(-nn-)** шыро́ка ўсьміха́цца

– n. 1. усьме́шка *f.* 2. выскаля́ньне, вышчэ́рваньне, ашчэ́рваньне *n.*

grind [graɪnd] – v.t. 1. мало́ць; расьці́ра́ць на парашо́к. 2. му́чыць, зьдзе́кавацца; прыгнята́ць, уціска́ць. 3. тачы́ць (*нож*); шліфава́ць. 4. круці́ць ру́чку (*катры́нкі*). 5. скрыгата́ць зуба́мі (*ад зло́сьці*). 6. Informal удзёўбваць, убіва́ць (*у галаву́*)

– v.i. 1. мало́цца. 2. Informal зубры́ць (*пе́рад экза́мэнам*)

– n. 1. расьціра́ньне, таўчэ́ньне *n.* 2. скры́гат -у *m.* 3. цяжка́я ну́дная рабо́та. 4. Informal зубры́ла -ы *m. & f.*

grinder ['graɪndər] n. 1. тачы́льшчык -а *m.* 2. тачы́ла *n.* 3. карэ́нны зуб

• ***grinders***, Informal зу́бы *pl.*

grip [grɪp] – n. 1. хва́тка *f.*; сьціска́ньне *n.*, за́ціск -у *m.* 2. ру́чка *f.* 3. даро́жная то́рба, ка́йстра *f.* 4. улада *f.*, ціскі *pl.*: ***to be in the grip of poverty*** быць у бе́днасьці, цярпе́ць гале́чу. 5. разуме́ньне *n.*, здо́льнасьць разуме́ць: ***to have a grip of subject*** мець здо́льнасьць да прадме́ту, разуме́ць прадме́т. 6. грып -у *m.* 7. Tech. заціска́чка *f.*, кля́мар -а *m.*

– v.t. 1. схапі́ць і трыма́ць; ухапі́цца за *што*. 2. трыма́ць у зацікаўле́ньні; авало́дваць ува́гай (*слухачо́ў*)

• ***come to grips*** а) схапі́цца бі́цца. б) пава́жна ўзя́цца за што-н.

• ***lose one's grip*** тра́ціць кантро́ль

gripe [graɪp] v.t. 1. хапа́ць, схапля́ць; прышчамля́ць, прыціска́ць. 2. прыгнята́ць; прычыня́ць боль. 3. злава́ць. 4. спрычыня́ць су́таргі стра́ўніка. 5. Informal мець жаль

grisly ['grɪzli] adj. страшны́, жахлі́вы, страшэ́нны

grist [grɪst] n. 1. збо́жжа на памо́л. 2. змо́латае збо́жжа. 2. мука́ *f.*, памо́л -у *m.*, мліва *n.* 3. Informal памо́л, прыбы́так -ку *m.*: ***grist to*** or ***for one's mill*** крыніца не́чых прыбы́ткаў

gristle ['grɪsəl] n. храстя́к -ка́ *m.*

gristly ['grɪsli] adj. храсткава́ты, храстка-падо́бны

grit [grɪt] – n. 1. пяскі́к -ку́ *m.*, дро́бны жвір. 2. буйназярні́сты пясча́нік -у *m.* 3. адва́га *f.*, гарт -у *m.*, вы́трымка, рашу́часьць, му́жнасьць *f.*

– v.t. **(-tt-)** рыпе́ць, скрыгата́ць (*зуба́мі*)

grits [grɪts] n., pl. 1. аўся́ныя, кукуру́зныя кру́пы. 2. мамалы́га, кукуру́зная ка́ша

gritty ['grɪti] adj. 1. пясча́ны, жвіравы́. 2. Informal адва́жны, рашу́чы

grizzle ['grɪzəl] – n. 1. сівава́тыя валасы́. 2. сівы́ ко́лер. 3. сівы́ конь *або́* і́ншая жывёліна

– adj. сівы́, сівава́ты, зь сівы́мі валаса́мі, сівагало́вы

– v.t. рабі́ць сівы́м

– v.i. сіве́ць

grizzly ['grɪzli] adj. 1. сівава́ты, сівы́. 2. зь сівы́мі валаса́мі, сівагало́вы

grizzly bear, Grizzly вялі́кі дзікі́ сівы́ або́ бу́ра-сівы́ мядзьве́дзь (*паўно́чна-амэрыка́нскі*)

groan [groun] – n. цяжкі́ ўздыхі́, стогн -у *m.* (*ад бо́лю, незадавальне́ньня*)

– v.i. 1.ця́жка ўздыха́ць, стагна́ць. 2. угіна́цца пад цяжа́рам, быць перагру́жаным. 3. гаварыць са сто́гнам

groats [grouts] n., pl. кру́пы (*гру́ца, аўся́нка*)

grocer ['grousər] n. бакале́йнік -а *m.*

grocery ['grousəri] n. 1. бакале́йная кра́ма

• ***groceries*** прадукты *pl.*, бакале́йныя тава́ры

grog [grɑ:g] n. грог -у *m.*

groggy ['grɑ:gi] adj. 1. хісткі́, няпэ́ўны на нага́х. 2. п'яны́

groin [grɔɪn] n. 1. Anat. пахві́на *f.* 2. Archit. крыжо́вае скляпе́ньне.

groom [gru:m] – n. 1. малады́ -о́га *m.*, жані́х -а́ *m.* 2. ко́нюх -а *m.*

– v.t. 1. карміць, даглядаць ко́ней. 2. дбаць пра свой вы́гляд, акура́тна прыбіра́ць, убіра́ць: ***well groomed person*** акура́тна прыбра́ны чалаве́к

groove [gru:v] – n. 1. жалаб|о́к -ка́ *m.*, паз, нарэ́з -а *m.* 2. каляі́на *f.* (*ад ко́лаў*). 3. Informal рутына, звычка, каляі́на *f.*: ***to get into a groove*** увайсьці́ ў звыча́йную каляі́ну

– v.t. рабіць вы́емкі, нарэ́зваць жалабы́, раўчукі́; рабіць пазы́

grope [group] – v.i. 1. ма́цаць, нама́цваць. 2. шука́ць во́бмацкам, усьляпу́ю, наўздага́д; ісьці́ во́бмацкам

– v.t. нама́цваць *што*, знахо́дзіць даро́гу во́бмацкам

– n. ма́цаньне *n.*

gross [grous] – adj. 1. уве́сь, по́ўны; бру́та, валавы́: ***gross receipts*** валавы́ прыбы́так; ***gross weight*** вага́ бру́та. 2. ве́льмі благі́, вялі́кі (*памы́лка*). 3. грубія́нскі, вульга́рны. 4. ве́льмі сы́ты, таўсты́ (*чалаве́к*). 5. густы́, зьбі́ты (*за́расьнік*)

– n. 1. а) цэ́лая су́ма; уся́ ко́лькасьць. б) Obsol. бо́льшая ча́стка, бальшыня́. 2. 12 ту́зінаў, 144 шту́кі

• ***in the gross*** а) наагу́л, набо́гул; звыча́йна; у цэ́лым. б) агу́лам; гу́ртам (*купля́ць тава́р*)

grotesque [grou'tesk] adj. 1. дзі́ўны, дзівво́сны; гратэ́скавы. 2. сьмяхо́тны; недарэ́чны, абсу́рдны

grotto ['grɑ:tou] n., pl. **-toes** or **tos** пячо́ра *f.*, грот -у *m.*

grouch [grautʃ] Informal – v.i. бурчэ́ць; быць не ў гумо́ры; наракаць

– n. 1. дрэ́нны настро́й, незадаво́ленасьць. 2. буркун -а́ *m.*, буркуха *f.* 3. нарака́ньне, бурча́ньне *n.*

ground I [graund] – n. 1. зямля́, гле́ба *f.*, грунт -у *m.* 2. ме́сца: ***fishing grounds*** ме́сцы, раён для ры́бнай ло́ўлі; ***hunting grounds*** раён палява́ньня. 3. прычы́на, падста́ва *f.*: ***on what ground?*** на яко́й падста́ве? 4. фон -у *m.* 5. дно мо́ра. 6. Electr. зазямле́ньне *n.*
• ***above ground*** жывы́
• ***break ground*** капа́ць; ара́ць (*зямлю́*); выко́пваць я́му (*пад будыні́к*), пачына́ць будава́ць
• ***cover ground*** а) прайсьці не́йкую адле́гласьць. б) падаро́жнічаць
• ***from the ground up*** ца́лкам, зусі́м
• ***get off the ground*** распача́ць, рабі́ць по́ступ
• ***give ground*** адступа́ць, саступа́ць
• ***grounds*** а) зямля́, сад, гаро́д; пляц каля до́му. б) аса́дак, гу́шча (*на дне гарба́ты, ка́вы*)
• ***hold*** or ***stand one's ground*** мо́цна трыма́цца, не саступа́ць, не адступа́ць
– v.t. 1. кла́сьці на зямлю́, дакрану́ць да зямлі́. 2. навуча́ць асно́вам. 3. дава́ць фон для *чаго́*. 4. Electr. зазямля́ць. 5. садзі́ць на мель (*караблі́, чо́вен*). 6. прымуша́ць да паса́дкі (*самалёт*)
– v.i. садзі́цца на мель

ground II [graund] – *p.t. and p.p. of* **grind.**
– adj. мо́латы, змо́латы (*пе́рац*).

groundedly ['graundidli] adv. абгрунтава́на

ground floor ні́жні паве́рх

ground forces назе́мныя во́йскі

ground glass ма́тавае шкло

groundhog, Zool. суплок -ка́ *m.*

Groundhog Day Дзень Сурка́ (*2 лю́тага, калі́ суро́к прачына́ецца ад сваі́ сьпя́чкі*)

groundless ['graundləs] adj. беспадста́ўны, неабгрунтава́ны; беспрычы́нны

ground water грунтавы́я во́ды

groundwork ['graundwɜ:rk] n. 1. фунда́мэнт -а, падму́рак -ка *m.* 2. падста́ва, асно́ва *f.*

group [gru:p] – n. 1. гру́па *f.* 2. авія|по́лк -палка́ *m.* 3. Chem. радыка́л -а *m.*
– v.t. 1. групава́ць, уклада́ць гру́памі
– v.i. групава́цца

grouse I [graus] n. шатля́ндзкая курапа́тка *f.*, ра́бчык -а *m.*
• ***black grouse*** or ***game*** цецяру́к -а́ *m.*
• ***white grouse*** бе́лая курапа́тка
• ***wood grouse*** глушэ́ц -ца́ *m.*

grouse II [graus] Informal, v.i. бурча́ць наракаць

grove [grouv] n. гаі́ -ю *m.*; сад -у *m.*

grovel ['grʌvəl] v.i. ляжа́ць ні́цма, по́ўзаць; прыніжа́цца пе́рад *кім*

groveler ['grʌvələr] n. нізкапаклО́ньнік -а *m.*, халу́й -я́ *m.*, падхалі́м -а *m.*

grow [grou] **grew, grown** – v.i. 1. расьці, вырастаць. 2. павялі́чвацца, пабо́льшвацца; узрастаць. 3. рабі́цца; станаві́цца: ***It grew cold*** Зрабілася сьцюдзёна; ***to grow rich (grey)*** багаце́ць (сіве́ць)
– v.t. гадава́ць, выро́шчваць: ***to grow a beard (moustache)*** адгадава́ць, загадава́ць, адпусьці́ць бараду́ (*ву́сы*)
• ***grow on*** or ***upon*** а) авало́дваць *кім.* б) падаба́цца ўсё больш *каму́*
• ***grow up*** а) падраста́ць, рабі́цца даро́слым. б) ствара́цца; разьві́ваць; паўстава́ць

growing ['grouiŋ] adj. які́ расьце́: ***a growing season*** сэзо́н ро́сту

growl [graul] – v.i. 1. гы́ркаць (*асаб.л. пра саба́ку*). 2. зло́сна наракаць, бурчэ́ць. 3. грыме́ць, грукаце́ць, грукота́ць (*пра гром*)
– n. 1. гы́рканьне *n.* 2. зло́снае нараканьне, бурчэ́ньне *n.* 3. гру́кат і трэск, гул гро́му, грымо́ты *pl.*

grown [groun] – adj. 1. даро́слы, ста́лы (*чалаве́к*). 2. паро́слы за́расьнікам, хмызьняко́м
– v. *p.p. of* **grow**

grown-up, adj. даро́слы (*чалаве́к*): ***grown-up manners*** мане́ры даро́слага чалаве́ка

growth [grouθ] n. 1. рост -у *m.* 2. павялічэ́ньне *n.*, наро́ст, прыро́ст -у *m.* 3.

пахо́джаньне *n.*: ***a plant of foreign growth*** расьлі́на заме́жнага пахо́джаньня. 4. за́расьнік -у *m.* 5. пухлі́на *f.*

grub [grʌb] – n. 1. ву́сень -я *m.*, ля́рва *f.* 2. чалаве́к, які́ займа́ецца цяжко́й, нудно́й пра́цай; ішак ішака́ *m.* 3. Sl. е́жа *f.*
– v.i. 1. ры́цца (*у зямлі́*). 2. ця́жка працава́ць, цягну́ць ля́мку. 3. Sl. е́сьці
– v.t. 1. выкарчо́ўваць, выко́пваць з карэ́ньнем. 2. выбіра́ць карэ́ньне зь зямлі́. 3. Sl. кармі́ць (*забясьпе́чваць е́жай*)

grubby ['grʌbi] adj. бру́дны; карэ́лы, кара́вы; неаха́йны

grudge [grʌdʒ] – n. 1. кры́ўда *f.* 2. незычлі́васьць, непрыя́знасьць *f.*; антыпа́тыя *f.*; за́йздрасьць *f.*: ***to have a grudge against a person*** мець зуб на *кагó*
– v.t. 1. злава́цца, крыўдава́ць на *кагó* за *што*; зайздро́сьціць *каму́ чагó*. 2. шкадава́ць *каму́ чагó*, скупі́цца

grudger ['grʌdʒər] n. скна́ра *m. & f.*, скупяндзю́ра -ы́ *m. & f.*; зайздро́сьнік -а *m.*, зайздро́сьніца *f.*

grudgingly ['grʌdʒiŋli] adv. неахво́тна, не́хаця, шкаду́ючы

gruel ['gru:əl] – n. 1. ро́дзенькая ка́шка, адва́р ры́су, аўся́нкі. 2. Informal ка́ра *f.*, пакара́ньне *n.*: ***to get one's gruel*** атрыма́ць па заслу́гах
– v.t. выму́чваць *кагó*, цалко́м зьнясі́льваць, мардава́ць

grueling ['gru:liŋ] – adj., Informal цяжкі́, сто́мны, зьнясі́льны
– n. му́ка *f.*

gruelling ['gru:liŋ] adj., esp. Brit. *гл.* **grueling**, adv. **gruellingly**

gruesome ['gru:səm] adj. стра́шны; жахлі́вы; агі́дны

gruff [grʌf] adj. 1. гру́бы, ро́зкі; хры́плы (*пра го́лас*). 2. грубія́нскі, нявы́чны (*мане́ры*); непрыя́зны, ху́ткі на злосьць, зло́сны

grumble ['grʌmbəl] – v.i. 1. (at, about) нарака́ць, жа́ліцца на *што*. 2. бурчэ́ць, мармыта́ць. 3. тарахце́ць
– n. 1. нарака́ньне *n.* 2. бурчэ́ньне *n.* 3. тарахце́ньне *n.*

grumbler ['grʌmblər] n. бурку́н -а́ *m.*, буркуха *f.*

grumpy ['grʌmpi] adj. 1. буркліві, пану́ры, зло́сны; грубія́нскі. 2. у дрэ́нным настро́і, надзьму́ты

grunt [grʌnt] – n. 1. ро́хканьне *n.* (*сьві́ньні*). 2. бурчэ́ньне, мы́каньне *n.*
– v.i. 1. ро́хкаць. 2. мармыта́ць, мы́каць

guarantee [ˌgærən'ti:] – n. 1. пару́ка, гара́нтыя *f.* 2. паручы́цель -я *m.*, гара́нт -а *m.* 3. асо́ба, яко́й даецца гара́нтыя. 4. зару́ка *f.*, закла́д -у *m.*: ***Wealth is no guarantee of happiness*** Бага́цьце ня ёсьць зару́кай шча́сьця
– v.t. 1. паручы́цца за *кагó*. 2. гарантава́ць, забясьпе́чваць, руча́цца. 3. (against or from) засьцераго́ць, забясьпе́чваць, страхава́ць ад *чагó*

guaranteed [ˌgærən'ti:d] adj. гарантава́ны

guaranty ['gærənti:] n., pl. **-ties** 1. зару́ка *f.*; закла́д -у *m.* 2. пі́санае абавяза́ньне *абó* пару́ка; забясьпе́чаньне (*пазы́кі*)

guard [gɑ:rd] – v.t. 1. ахо́ўваць, сьцерагчы́, вартава́ць. 2. пільнава́ць. 3. Archaic суправаджа́ць
– v.i. 1. сьцерагчы́ся, асьцераго́цца: ***to guard against errors*** сьцерагчы́ся, асьцераго́цца памы́лак
– n. 1. ва́рта, ахо́ва, абаро́на *f.* 2. вартавы́ -о́га *m.* 3. асьцяро́га, пі́льнасьць *f.* 4. Brit. канду́ктар -а *m.* (*у цягніку́, трамва́і*)
• ***guards***, pl. гва́рдыя ў брыта́нскім во́йску
• ***off one's guard*** непадрыхтава́ны да нечака́нага напа́ду
• ***on guard*** напагато́ве (*барані́цца ці бараніць*); асьцяро́жны, пі́льны

guarded ['gɑ:rdəd] adj. 1. трыма́ны пад ва́ртай *абó* ахо́вай; сьцераже́ны. 2. асьцяро́жны; развя́жны, насьцяро́жаны: ***guarded look*** насьцяро́жаны по́зірк

guardedly ['gɑ:rdədli] adv. асьцераго́чыся, асьцяро́жна; аба́чліва

guardian [ˈgɑ:rdiən] – n. 1. ахо́ўнік -а *m.*; абаро́нц|а -ы *m.*, абаро́ньніца *f.* 2. апяку́н -а́ *m.*, апяку́нка *f.*
– adj. ахо́ўны
guardian angel анёл-ахо́ўнік
guardianship [ˈgɑ:rdiənʃɪp] n. 1. апе́ка *f.* 2. апяку́нства *n.*
guardrail [ˈgɑ:rdreɪl] n. парэ́нчы, по́ручні *pl.* (*схо́даў*); за́гарадзь *f.*, бар'е́р -а *m.*
guardroom [ˈgɑ:rdru:m] n. 1. варто́ўня *f.* 2. гаўптва́хта *f.*
gudgeon [ˈgʌdʒən] – n. 1. пячку́р -а́ *m.* (*ры́ба*). 2. ду́р|ань -ня *m.*, разя́в|а -ы, разява́к|а -і *m. & f.* 3. прына́да *f.* (*на ры́бу*)
– v.t. ашу́кваць; абду́рваць
guerilla or **guerrilla** [gəˈrɪlə] – n. 1. партыза́н -а *m.* 2. партыза́нка *f.*; партыза́нская вайна́
– adj. партыза́нскі
guess [ges] – v.t. 1. уга́дваць. 2. адга́дваць (*зага́дку*)
– v.i. 1. меркава́ць; лічы́ць, ду́маць: ***I guess so*** Я гэ́так ду́маю. 2. здага́двацца, прыбліз́на ацэ́ньваць, вызнача́ць (*ва́ртасьць*)
– n. 1. меркава́ньне, дапушчэ́ньне *n.* 2. здага́дка *f.*
guesswork [ˈgeswɜ:rk] n. здага́дкі, дапушчэ́ньні *pl.*
guest [gest] – n. 1. госьць го́сьця *m.*, го́сьця *f.* 2. пастая́л|ец -ьца *m.*, пастая́лка *f.* (*у гатэ́лі*); сталаўні́к -а́ *m.* 3. спэцыя́льна запро́шаны дакла́дчык, прамо́ўца *або́* арты́ст. 4. Zool. парази́т -а *m.* (*асабл. насяко́мае*)
– adj. 1. гасьці́нны, для гасьце́й: ***a guest room*** пако́й для гасьце́й. 2. запро́шаны: ***a guest lecturer*** запро́шаны ле́ктар
guidance [ˈgaɪdəns] n. 1. кіраўні́цтва *n.* 2. настаўле́ньне *n.*; нака́з, зага́д -у *m.*
guide [gaɪd] – v.t. 1. кірава́ць; ве́сьці, быць правадні́ко́м. 2. накіро́ўваць, кірава́ць (*канём*). 3. кантралява́ць, рэгулява́ць; зага́дваць *кім-чым*
– n. 1. важа́к, павады́р -а́ *m.*, павады́рка *f.*, правадні́к -а́ *m.*, экскурсавод -а *m.& f.* 2. дасве́днік -а *m.* (*асабл. для падаро́жжаў, турызму*). 3. паказа́льнік даро́гаў
guidebook [ˈgaɪdbʊk] n. інфармацыйны дасве́днік; дапамо́жнік -а *m.*, інстру́кцыя *f.*
guidepost [ˈgaɪdpoʊst] n. вяха́ *f.*, паказа́льнік -а *m.* (*даро́гаў*)
guild [gɪld] n. 1. Hist. цэх -у *m.*, гі́льдыя *f.* 2. таварыства самадапамо́гі
guile [gaɪl] n. ашука́нства *n.*; хі́трасьць *f.*, хі́трыкі *pl.*; падсту́пства *n.*; верало́мства *n.*
guileful [ˈgaɪlfəl] adj. хі́тры, падсту́пны, ашука́нскі
guilefully [ˈgaɪlfəli] adv. ашука́нствам, по́дступам
guileless [ˈgaɪlləs] adj. сумле́нны; шчы́ры, адкры́ты
guilt [gɪlt] n. 1. вінава́тасьць *f.* (*наяўнасьць віны́*). 2. віна́, правіннасьць *f.*; злачы́нства *n.*
guiltily [ˈgɪltɪli] adv. вінава́та, зь вінава́тым вы́глядам
guiltless [ˈgɪltləs] adj. 1. без віны́, невінава́ты; нявінны, бязгрэ́шны, бяскры́ўдны. 2. які́ ня ве́дае чаго́-н. *або́* ня ўме́е
guilty [ˈgɪlti] adj. (of) вінава́ты: ***guilty look*** вінава́ты вы́гляд
guinea [ˈgɪni] n. гінэ́я *f.* (*анге́льская ма́нэта на 21 шы́лінг*)
guinea fowl, Zool. цацарка *f.* (*пту́шка*)
guinea pig 1. марска́я сьві́нка (*ужыва́ная і для лябарато́рных экспэрыме́нтаў*). 2. Informal паддо́сьледная жывёліна *або́* чалаве́к
guise [gaɪz] n. 1. стыль во́праткі; убо́р -у *m.*, адзе́ньне *n.* 2. во́нкавы выгляд; падабе́нства *n.* 3. ма́ска *f.*, выгляд -у *m.*: ***under the guise of friendship*** пад вы́глядам прыя́зьні. 4. Obsol. звы́чай -ю *m.*
guitar [gɪˈtɑ:r] n. гіта́ра *f.*
guitarist [gɪˈtɑ:rɪst] n. гітары́ст -а *m.*
gulch [gʌltʃ] n. глыбо́кі роў са стро́мкімі берага́мі
gulf [gʌlf] – n. 1. зато́ка *f.*, зали́ў -ву *m.*: ***the Gulf of Mexico*** Мэксыка́нская за-

то́ка. 2. прадо́ньне *n.*, бе́здань *f.*, бяздо́ньне *n.* 3. про́рва *f.*, прынцыпо́вае разыхо́джаньне; разры́ў -ву *m.* (*сяброўства*). 4. вір -у *m.*
– v.t. 1. глыта́ць, паглына́ць. 2. залі-ва́ць, затапля́ць

gull I [gʌl] n. ча́йка *f.*; ка́гарка *f.*

gull II [gʌl] – v.t. ашу́кваць; абду́рваць
– n. прасьця́к -а́ *m.*, ду́рань -ня *m.*, чалаве́к, яко́га лёгка абдурыць

gullet ['gʌlɪt] n. 1. стрававод -у *m.* 2. го́рла *n.*, гло́тка *f.* 3. вузкі́ яр; цясьні́на *f.* (*у гара́х*)

gullibility or **gullability** [ˌgʌlə'bɪlətɪ] n. легкаве́рнасьць, прастаду́шнасьць, наі́ўнасьць *f.*

gullible ['gʌləbəl] adj. лёгкаве́рны, наі́ўны, прастаду́шны

gully [gʌlɪ] – n., pl. **-lies** 1. вузкі́ яр, цясьні́на (*у гара́х*). 2. роў вы́мыты вадо́ю
– v.t. утвара́ць, вымыва́ць равы́, я́ры

gulp [gʌlp] – v.t. 1. ху́тка *або́* пра́гна глыта́ць. 2. глыта́ць, душы́ць (*сьлёзы, сьмех*); стры́мваць (*хвалява́ньне*)
– v.i. задыха́цца; душы́цца
– n. 1. глыта́ньне *n.* 2. глыто́к -ка́ *m.*

gum I [gʌm] – n. 1. каме́дзь *f.* (*густы́ кле́йкі сок некато́рых дрэ́ваў*). 2. смалі́стае выдзяле́ньне (*смала́, жывіца*). 3. жу́йка *f.*, жава́льная гу́мка. 4. клей на канвэ́рце, ма́рцы. 5. каўчу́к -у́ *m.*, гу́ма *f.* 6. каме́днае дрэ́ва
– v.t. 1. скле́йваць, кле́іць; гумава́ць, насыча́ць гу́май тканіну. 2. пэ́цкаць кле́йкім рэ́чывам (*цуке́ркай*)
– v.i. выдзяля́ць смалу́, кле́іцца, рабі́цца кле́йкім

gum II [gʌm] – n. often **gums** дзясна́ *f.*, *pl.* дзя́сны
– adj. дзя́сенны

gum arabic гуміара́бік -у *m.*

gumboil ['gʌmbɔɪl] n. флюс -у *m.*

gummed stamp (envelope, etc.) пашто́вая ма́рка (канвэ́рт) з кле́ем

gummy ['gʌmɪ] adj. 1. лі́пкі, кле́йкі, ягу́чы, як смала́. 2. гумава́ны. 3. які́ выдзяля́е смалу́, жывіцу; смо́льны, смалі́сты. 4. апу́хлы, напу́хлы; ацёкшы

gun [gʌn] – n. 1. па́льная збро́я; гарма́та *f.*; вінто́ўка, стрэ́льба *f.* 2. Colloq. пістале́т -а *m.*, рэвальвэ́р -а *m.* 3. ***spray gun*** распыля́льнік -а *m.* (*супро́ць машкары́*). 4. стрэл (*як сыгна́л або́ салю́т*). 5. Brit. удзе́льнік палява́ньня. 6. Sl. зло́дзей -я *m.*, кішэ́ньнік -а *m.*
– v.i. **(-nn-)** страля́ць, палява́ць са стрэ́льбай
– v.t., Informal страля́ць, забіва́ць *або́* ра́ніць стрэ́льбай
• ***gun down*** а) зьбіць (*самалёт, птушку*) б) разьбіва́ць, забіва́ць (*не́чую ініцыяты́ву або́ намага́ньні*)
• ***gun for*** а) пача́ць агіта́цыю за ці супро́ць чаго́. б) шука́ць, стара́цца атрыма́ць: ***to gun for support*** шука́ць падтры́мкі. б) страля́ць, палява́ць: ***He is out gunning for ducks*** Ён пайшо́ў палява́ць на ка́чак
• ***stick to one's guns*** трыма́цца свайго́, не здава́ць пазы́цыяў

gunboat ['gʌnbout] n. кананёрка *f.*

gunfire ['gʌnfaɪr] n. гарма́тная страляні́на, гарма́тны агонь

gunman ['gʌnmən] n., pl. **-men** 1. а) чалаве́к, узбро́ены стрэ́льбай. б) знаве́ц зброі. 2. напа́днік, банды́т -а *m.*, забо́йца -ы *m.* & *f.*

gunner ['gʌnər] n. 1. кананір -а *m.*, кулямётчык -а *m.*; артылерыст -а *m.* 2. паляўні́чы -ага *m.*

gunnery ['gʌnərɪ] n. 1. артылерыйская спра́ва. 2. страля́ньне з гарма́таў. 3. па́льная збро́я *coll.*

gunpowder ['gʌnˌpaudər] n. по́рах -у *m.*

gunshot ['gʌnʃɑ:t] – n. 1. гарма́тны стрэл. 2. далёкасьць стрэ́лу: ***within gunshot*** на адле́гласьці стрэ́лу
– adj. агнястрэ́льны: ***a gunshot wound*** ра́на ад стрэ́лу

gurgle ['gɜ:rgəl] – v.i. 1. бу́лькаць; цурча́ць, журча́ць (*пра ваду́*). 2. буркота́ць: ***The baby gurgled happily*** Немаўля́тка ве́села буркота́ла. 3. пала-ска́ць рот
– n. бу́льканьне, цурчэ́ньне вады́

gush [gʌʃ] – v.i. 1. хлы́нуць; ры́нуцца; пали́цца (*раптоўна*), пацячы́ пато́кам. 2. Informal выліва́ць сваё пачу́ццяў, выліва́цца
– n. 1. мо́цны пато́к (*вады́, на́фты, крыві́, сьлёзаў*). 2. вы́бух -у *m.* (*гне́ву*). 3. Informal шчы́рае прызна́ньне, шчы́рыя гу́таркі

gusher ['gʌʃər] n. 1. на́фтавы фанта́н. 2. чалаве́к, які́ бу́рна выяўля́е сваё пачу́ццяў

gushy ['gʌʃi] adj. які́ выяўля́е сваё пачу́ццяў; сэнтымэнта́льны

gust [gʌst] n. 1. парыў ве́тру. 2. раптоўны ліве́нь. 3. вы́бух гне́ву, сьме́ху, энтузія́зму

gusto ['gʌstou] n., pl. **-tos** 1. гара́чае захапле́ньне, ахво́та (*пра́цы*) 2. лю́басьць *f.*; ціка́васьць, схі́льнасьць *f.*; густ -у *m.* 3. маста́цкі стыль

gusty ['gʌsti] adj. бу́рны, бурлі́вы (*мо́ра*), парыві́сты (*ве́цер*); ве́траны (*дзень*)

gut [gʌt] – n. 1. кі́шка *f.*; вантро́бы, трыбухі́ *pl.* 2. кетгут -у *m.* (*мо́цныя ні́ткі з кі́шак аве́чак, ужыва́ныя для вы́рабу стру́наў, тэ́нісных раке́так і ў хірургіі*)
– v.t., Informal 1. трыбушы́ць, патрашы́ць. 2. спусташа́ць, выпусто́шваць

guts а) Sl. сі́ла во́лі, адва́жнасьць, вытрыва́ласьць *f.* б) вантро́бы *pl. only*, кі́шкі

gutter ['gʌtər] – n. 1. кана́ва *f.* 2. ры́на *f.*, вадасьцёк -у *m.* (*на да́ху*). 3. рaўво́к -ўка́, раўчу́к -а́ *m.*; жо́лаб размы́ты вадо́ю. 4. Informal бе́дны, бру́дны раён; падо́нкі грама́дзтва
– v.t. рабі́ць раўчукі́, раўкі́; закла да́ць ры́ны
– v.i. аплыва́ць (*пра сьве́чку*)

guttersnipe ['gʌtərsnaip] n., Informal ву́лічнае дзіця́, беспрыту́льнік -а *m.*; чалаве́к найні́жэ́йшых сацыя́льных пласто́ў

guttural ['gʌtərəl] – adj. 1. гарлавы́; гарта́нны: ***deep guttural voice*** ні́зкі гартанны го́лас. 2. Phon. за́днепадня́бе́нны; вэля́рны
– n., Phon. вэля́рны зы́чны гук

guy [gai] n. 1. Sl. хлапе́ц -ца́ *m.*, хлапчы́на -ы *m.*, дзяцю́к дзецюка́ *m.* 2. дзівакава́ты чалаве́к. 3. пу́дзіла, чучэ́ла *n.*

guzzle ['gʌzəl] – v. пра́гна піць, шмат піць (*гарэ́лкі*)
– n. 1. пітво́ *n.*, напо́й -ю *m.*; сьпіртны́ напо́й. 2. папо́йка, п'я́нка *f.*, абжо́рства і распу́ста

guzzler ['gʌzlər] n. п'я́ніца, абжо́рца -ы *m. & f.*; гуля́ка -і *m.*, распу́сьнік -а *m.*

gym [dʒim] n., Informal *скаро́т ад* **gymnasium**

gymnasium [dʒim'neiziəm] n., pl. **-siums, -sia** 1. гімнасты́чная за́ля. 2. гімнасты́чная шко́ла. 3. [gim'na:ziəm] гімна́зія *f.*, сярэ́дняя шко́ла

gymnast ['dʒimnæst] n. гімна́ст -а *m.*, гімна́стка *f.*

gymnastic [dʒim'næstik] or **gymnastical** [dʒim'næstikəl] adj. гімнасты́чны

gymnastics [dʒim'næstiks] n., pl. гімна́стыка *f.*, фізы́чныя практыкава́ньні

gynecological [ˌgainikə'lɑ:dʒikəl] adj. гінэкалягі́чны

gynecologist [ˌgainə'kɑ:lədʒist] n. гінэко́ляг -а *m.*

gynecology [ˌdʒaini'kɑ:lədʒi] n. гінэкалёгія *f.*

gypseous ['dʒipsiəs] adj. гі́псавы

gypsum ['dʒipsəm] – n. гіпс -у *m.*
– v.t. гіпсава́ць (*гле́бу*)

Gypsy or **gypsy** ['dʒipsi] – n., pl. **-sies** 1. цыга́н -а́ *m.*, цыга́нка *f.* 2. цыга́нская мо́ва
– adj. цыга́нскі, як цыга́н
– v.i. 1. жыць па-цыга́нску. 2. прыма́ць удзе́л у пі́кніку, маёўцы; ла́дзіць маёўку

gyrate ['dʒaireit] – v. круці́цца (*па ко́ле*), ру́хацца (*па сьпіра́лі*)
– adj., Bot. згорнуты сьпіра́льлю

gyroscope ['dʒairəskoup] n. гіраско́п -а *m.*

H

H, h [eɪtʃ] n.,pl. **H 's, h's** *во́сьмая лі́тара анге́льскага альфабэ́ту*

habit I ['hæbɪt] – n. 1. звы́чка, прывы́чка *f.*, звы́чаl̆й -ю *m.*: ***the habit of smoking*** звы́чка куры́ць. 2. Biol. спо́саб ро́сту й разьвіцьця́ жывёліны ці расьлі́ны: ***a plant of trailing habit*** сьце́лістая расьлі́на

habit II ['hæbɪt] – n. а) мана́ская ра́са: ***to take the habit*** пастры́гчыся ў мана́хі, мана́шкі. б) амазо́нка (*да́мскі гарні-ту́р для язды́ на ко́нях*). в) Archaic адзе́ньне *n.*, убо́р -у *m.*
– v.t. апрана́ць, адзява́ць

habitable ['hæbətəbəl] adj. засе́лены, насе́лены; прыда́тны для жыльля́

habitation [ˌhæbɪ'teɪʃən] n. 1. жыльлё, жытло́ *n.*, кватэ́ра *f.* 2. жыльлё, жытло́, пражыва́ньне *n.*: ***Is this house fit for habitation?*** Ці гэ́ты дом прыго́дны для жыльля́?

habitual [hə'bɪtʃuəl] adj. 1. прывы́чны, звы́чны, звы́клы. 2. звыча́йны, заўсёдны: ***a habitual smile*** заўсёдная ўсьме́шка

habituate [hə'bɪtʃueɪt] v.t. 1. прывуча́ць; прызвыча́йваць. 2. ча́ста наве́дваць *што*, ча́ста быва́ць *дзе*

habitude ['hæbɪtu:d] n. 1. уласьці́васьць, асабліва́сьць *f.* 2. звы́чка, прывы́чка *f.*, на́вык -у *m.*

hack I [hæk] – v.t. 1. сячы́, рэ́заць ня-ро́ўна, абы-я́к. 2. а) матыкава́ць. б) зраза́ць каля́ ко́раня
– v.i. 1. спрычыня́ць рэ́заную ра́ну. 2. ка́шляць сухі́м ка́шлем
– n. 1. а) рэ́заная ра́на. б) засе́чка на дрэ́ве. 2. прыла́да, сяке́ра *f.*; кі́рка, маты́ка *f.* 3. сухі́ ка́шаль

hack II [hæk] – n. 1. а) наёмны конь *ці* фурма́нка. б) Informal такі́ *n., indecl.* 2. верхавы́ ці запражны́ конь. 3. кля́ча *f.* 4. літаратў́рны падзёншчык, кампіля́тар -а *m.*
– v.i. 1. е́хаць ступо́ю. 2. Informal быць такі́стам
– v.t. 1. рабі́ць бана́льным, зьбі́тым, шаблённым. 2. Informal піса́ць на кале́не

hackle I ['hækəl] – n. 1. *такс.* **hatchel, heckle** шчо́тка (*для часа́ньня лёну́, кано́пляў*). 2. пе́р'е на шы́і пе́ўня і інш. птў́шак. 3. штў́чная прына́да (*для ры́бы*)
– v.t. часа́ць (*лён*)
• ***raise the hackles*** Informal насьця-ро́жваць *каго́*, выклі́ка́ць падазрэ́ньне *або́* злосьць у *каго́*

hackle II ['hækəl] v. няро́ўна рэ́заць, сячы́ абы-я́к

hackneyed ['hæknɪd] adj. 1. зьбі́ты, шаблённы, бана́льны. 2. дасьве́дчаны; быва́лы

haddock ['hædək] n., pl. **-docks** or coll. **-dock** пі́кша *f.* (*ры́ба сяме́йства траско́вых*)

haemorrhage ['heməɪdʒ] n. *гл.* **hemorrhage**

haft [hæft] n. 1. ру́чка *f.*, тро́нlак -ка *m.* (*нажа́, відэ́льца*); дзяржа́ньне *n.* 2. эфэ́с -а *m.* (*ша́блі, мяча́*)

hag [hæg] n. 1. карга́, карго́та *f.* 2. ве́дзьма *f.*

haggard ['hægərd] – adj. 1. змардава́ны; зьнясі́лены, змарне́лы. 2. дзі́кі, непрыру́чаны (*пра ко́ршака*)
– n. ко́ршак

haggle ['hægəl] – v.i. таргава́цца
– v.t. 1. знахо́дзіць хі́бы ў тава́ры; чапля́цца. 2. няўме́ла ра́заць

hail I [heɪl] – v.t. 1. віта́ць, віта́ць во́клічамі. 2. віта́ць, называ́ць, зваць: ***They hailed him leader*** Яны́ віта́лі яго́ як правадыра́. 3. аклі́ка́ць
– n. 1. во́кліч прывіта́ньня, прывіта́ньне *n.* 2. во́клік- у *m.* (*на адле́гласьці чу́тнасьці го́ласу*)
– Interj., Poetic Віта́ньне! Прывіта́ньне!

hail II [heɪl] – n. град гра́ду *m.*
– v.i. 1. ***It hails*** Ідзе́ град. 2. сы́пацца гра́дам
– v.t. сы́паць, закіда́ць (*як гра́дам*)

hailstone ['heɪlstoʊn] n. гра́дзіна *f.*, кру́пі́нка гра́ду

hailstorm ['heɪlstɔ:rm] n. навальні́ца з гра́дам, вялі́кі град

haily ['heɪli] adj. гра́давы

hair [her] – n. 1. во́лас -а і -у *m.*; валасо́к -ка́ *m.* 2. валасы́ *pl.*: ***to have one's hair done*** зрабі́ць фрызу́ру; ***to cut one's hair*** падстры́гчы валасы́. 3. поўсьць, шэрсьць *f.* (*жывёліны*); ворс -у *m.* 4. валаскі́, варсі́нкі (*на расьлі́нах*)
– adj. валася́ны; зро́блены з валасо́ў
• ***make one's hair stand on end*** мо́цна спало́хаць каго́-н.
• ***not to turn a hair*** і во́кам не міргну́ць
• ***split hairs*** удава́цца ў падрабя́знасьці
• ***tear one's hair*** рва́ць на сабе́ валасы́ (*з ро́спачы і г.д.*).
• ***to a hair*** во́лас у во́лас, зусі́м падо́бны; якра́з
• ***within a hair's breadth*** на валасо́к, ве́льмі бліз́ка

hairbrush ['herbrʌʃ] n. шчо́тка для валасо́ў

haircut ['herkʌt] n. стры́жка

hairdo ['herdu:] n., pl. **-dos** фрызу́ра, прыча́ска *f.*

hairdresser ['her,dresər] n. цыру́льнік -а *m.*, цыру́льніца *f.*

haired [herd] adj. валаса́ты, з валаса́м

hairless ['herles] adj. безвало́сы

hairline ['herlaɪn] – n. 1. лі́нія валасо́ў на галаве́: ***receding hairline*** пача́так лы́сіны. 2. цянюсенькая лі́нія. 3. тканіна ў дро́бную пало́ску
– adj. ве́льмі ву́зенькі; ве́льмі бліз́кі

hair net се́тка для валасо́ў

hair pin шпі́лька *f.*

hairy ['heri] adj. валаса́ты, касма́ты, калма́ты

hale I [heɪl] adj. мо́цны, здаро́вы

hale II [heɪl] v.t. 1. цягну́ць сі́лай, валачы́; ту́заць. 2. змуша́ць (*ісьці*), заця́гваць *куды́*

half [hæf] – n., pl. **halves** 1. пало́ва, палавіна *f.*: ***three and a half years*** тры з пало́вай гады́; ***half a dollar*** паўдаля́ра; ***half a meter*** паўме́тра; ***by half*** нашма́т, зана́дта: ***He is the better player by half*** Ён нашма́т ле́пшы гуле́ц
– adj. 1. палавінны; які́ склада́е пало́ву: ***a half barrel*** паўбо́чкі. 2. няпо́ўны, часткі́вы
– adv. 1. да пало́вы. 2. часткі́ва, напало́ву: ***to speak half aloud*** гаварыць напаўго́ласа. 3. ама́ль, бліз́у, по́ўн- (паў-); ***half dead from hunger*** паўмёртвы ад го́ладу

half-and-half [,hæfən'hæf] – adj. 1. пало́ва на пало́ву. 2. ні ры́ба, ні мя́са; ні то́е, ні сёе
– adv. у ро́ўнай прапо́рцыі
– n. 1. малако́ зьмяша́нае са сьмята́най. 2. Brit. мяша́ны алькаго́льны напо́й

half-baked [,hæf'beɪkt] adj. 1. недапе́чаны, паўсыры́. 2. Informal няпо́ўны, канчатко́ва не распрацава́ны (*плян*). 3. недасьве́дчаны. 4. Informal недапе́чаны, прыду́ркаваты

half-blood ['hæfblʌd] n. 1. зьмяша́ная кроў. 2. зво́дны брат *або́* зво́дная стра́
half-bred ['hæfbred] adj. нечыстакро́ўны (*конь*)
half-breed ['hæfbri:d] n. 1. мяша́н|ец -ца, мэты́с -а *m.* 2. мяша́нец індзе́йскай і бе́лай ра́сы
half-brother зво́дны брат
half-caste ['hæfkæst] n. чалаве́к мяша́най ра́сы (*асабл. нашча́дак эўрапе́йца й азія́ткі*)
half-hearted [ˌhæf'hɑ:rtəd] adj. нясьме́лы, неадва́жны, абыя́кавы *або́* без запа́лу: ***a half-hearted consent*** неахво́тная зго́да
half-heartedly adv. нерашу́ча, абыя́кава, без запа́лу
half-hour [ˌhæf'aʊr] – n. паўгадзі́ны
– adj. паўгадзі́нны, які́ трыва́е паўгадзі́ны
half-hourly [ˌhæf'aʊrli] – adj. паўгадзі́нны
– adv. ко́жнае паўгадзі́ны
half-mast [ˌhæf'mæst] – adv. на паўма́чты: ***flag at half-mast*** сьцяг, спу́шчаны да пало́вы ма́чты
– v.t. спуска́ць сьцяг да пало́вы (*на знак жало́бы*)
half moon паўме́сяц -а *m.* , серп ме́сяца
half-sister зво́дная сястра́
half-time ['hæftaɪm] n. 1. Sport пало́ва гульні́, тайм -у *m.* 2. пало́ва звыча́йнага працо́ўнага ча́су
halfway [ˌhæf'weɪ] – adv. 1. да пало́вы. 2. ***a rope reaching only halfway*** вяро́ўка дастае́ то́лькі да пало́вы. 3. напало́ву: ***The morning is halfway over*** міну́ла ўжо́ пало́ва ра́ніцы; ***to go or meet halfway*** сыйсьціся на поўдаро́зе, пагадзі́цца на *што*, ісьці́ на сту́пкі
– adj. 1. на поўдаро́зе. 2. недастатко́вы, няпо́ўны
half-wit ['hæfwɪt] n. 1. прыду́ркават|ы -ага *m.*, прыду́ркаватая *f.* 2. ду́р|ань -ня *m.*
half-witted [ˌhæf'wɪtəd] adj. 1. прыду́ркаваты. 2. дурны́
half-year [ˌhæf'jɪr] n. паўго́дзьдзе *n.*
half-yearly [ˌhæf'jɪrli] – adj. паўгадо́вы – adv. штопаўго́да, два разы́ на год
halibut ['hælɪbət] n., pl. **-buts** or coll **-but** па́лтус -а *m.*
hall [hɔ:l] n. 1. калідо́р -а *m.* 2. пярэ́дні пако́й; вэстыбю́л|ь -я *m.* 3. за́ля *f.*: ***concert hall*** канцэ́ртная за́ля. 4. дом для грама́дзкіх патрэ́баў. 5. Brit. універсытэ́цкая стало́вая
hallmark ['hɔ:lmɑ:rk] n. 1. прабі́рнае кляймо́, про́ба *f.* (*зо́лата, сро́бра*). 2. характэ́рны знак; адзна́ка *f.*
hallo [hə'loʊ] – interj. алё, здаро́ў!
– n. во́клік прывіта́ньня *або́* зьдзіўле́ньня
hallucination [hə|lu:sɪ'neɪʃən] n. галюцына́цыя *f.*
hallway ['hɔ:lweɪ] n. 1. калідо́р, калідо́рчык -а *m., dim.* 2. пярэ́дні пако́й
halo ['heɪloʊ] n., pl. **-los, -loes** 1. гало́ *n., indecl.* (*бліскучы круг вако́л со́нца, ме́сяца*). 2. арэо́л -у *m.* (*сла́вы, прыгажо́сьці*). 3. арэо́л -а *m.*, німб -а *m.* (*на абразо́х сьвяты́х*)
halt I [hɔ:lt] – v.i. спыня́цца, затры́мвацца
– v.t. спыня́ць, затры́мваць
– n. прыпы́н|ак -ку *m.*
halt II [hɔ:lt] v.i. 1. сумнява́цца, вага́цца. 2. Archaic кульга́ць
halter ['hɔ:ltər] – n. 1. вяро́ўка *f.* (*для навя́званьня жывёлы*), по́вад -у *m.* (*пры абро́ці каня́*). 2. вяро́ўка зь пятлёю (*на шы́беніцы*). 3. сьмерць на шы́беніцы: ***to stretch a halter*** быць паве́шаным
– v.t. 1. прывя́зваць вяро́ўкай, по́вадам. 2. лавіць на арка́н *ці* ласо́. 3. ве́шаць (*чалаве́ка*)
halve [hæv] v.t. 1. дзяліць напала́м, дзяліцца *чым* з *кім*. 2. скарача́ць напало́ву (*ко́шты, час*)
halves [hævz] n., pl. of **half** пало́вы *pl.*: ***to go halves*** дзяліць ро́ўна напала́м (*прыбы́ткі*)
ham [hæm] – n. 1. кумпя́к -а́ *m.*, шы́нка *f.* 2. сьві́ны зад 3. ля́жка *f.*; сьцягно́ *n.*

(*ча́стка нагі́*). 4. Sl. слабы́ акто́р, слаба́я йгра́. 5. радыёама́тар -а *m.*
– v.t., v.i., Sl. ке́пска йгра́ць ро́лю

hamburger ['hæmˌbɜ:rgər] n. катле́та *f.* (*найчасьце́йі я́лавічная*), гамбургер -а *m.*

hamlet ['hæmlət] n. 1. пасёлак -ку *m.*, пасе́лішча *n.*, мале́нькая вёсачка. 2. Brit. вёска без царквы́

hammer ['hæmər] – n. 1. мо́лат -а, малато́к -ка́ *m.* 2. малато́чак -ка *m.* (*у ро́зных мэхані́змах*). 3. уда́рнік -а *m.* (*у па́льнай зброі́*). 4. Anat. малато́чак -ка *m.* (*вушна́я ко́стачка*): ***to come or go under the hammer*** быць прада́дзеным з малатка́ (*на аўкцыёне*); ***hammer and tongs*** усі́мі сі́ламі
– v.t. 1. біць, заганя́ць, прыбіва́ць малатко́м. 2. кава́ць; зьбіва́ць (*як малатко́м*). 3. дзяўбці́, убіва́ць: ***to hammer into one's head*** убіва́ць каму́ ў галаву́. 4. дабіва́цца *чаго́* вялі́кімі намага́ньнямі: ***to hammer at*** упа́рта працава́ць над *чым*
• ***hammer and sickle*** серп і мо́лат
• ***hammer away*** дале́й рабі́ць не́шта, працава́ць над чым
• ***hammer out*** а) выко́ўваць. б) расплю́шчваць. в) выбіва́ць мо́латам. г) выясьня́ць

hammered ['hæmərd] adj. кава́ны (*сро́бра*)

hammock ['hæmək] n. гама́к -а́ *m.*

hamper I ['hæmpər] v.t. заміна́ць, перашкаджа́ць; тармазі́ць

hamper II ['hæmpər] n. вялі́кая кашо́лка зь ве́чкам: ***a hamper for dirty clothes*** кашо́лка для бру́днае бялі́зны

hamster ['hæmstər] n., Zool. хамя́к -а́ *m.*

hamstring ['hæmstrɪŋ] – n., Anat. кале́нныя сухажы́льлі, паджы́лкі
– v.t. 1. кале́чыць, падрэ́заўшы паджы́лкі. 2. нявечыць *каго́*, псава́ць. 3. паралізава́ць, пазбаўля́ць здо́льнасьці дзе́йнічаць

hamstrung ['hæmstrʌŋ] v., *p.t.* and *p.p.* of **hamstring**

hand [hænd] – n. 1. рука́ *f.* (*кі́сьць*) 2. пярэ́дняя ла́па 3. а) наня́ты рабо́тнік: ***a factory hand*** фабры́чны рабо́тнік ***a farm hand*** рабо́тнік се́льскае гаспада́ркі. б) мара́к -а́ *m.*, экіпа́ж, кама́нда вадапла́ва. 4. бок -у *m.*: ***At her left hand stood two men*** Зь ле́вага бо́ку ад яе́ стая́лі два мужчы́ны. 5. гадзі́ньнікавая стрэ́лка 6. по́чырк -у *m.*; по́дпіс -у *m.* 7. во́плескі *pl. only.* 8. здо́льнасьці *pl.*, уме́льства *n.*: ***at first hand*** зь пе́ршых рук, беспасрэ́дна ад *каго́* (*дабе́дацца, атрыма́ць*)
– v.t. перадава́ць, уруча́ць
– adj. ручны́
• ***at hand*** а) пад руко́ю, бліз́ка. б) гато́вы
• ***at second (third) hand*** з другі́х (трэ́ціх) рук, праз пасярэ́днікаў
• ***bind hand and foot*** а) зьвяза́ць ру́кі й но́гі. б) зьвяза́ць па рука́х і нага́х
• ***by hand*** ад рукі́, ручны́м спо́сабам
• ***from hand to hand*** з рук у ру́кі, непасрэ́дна ад аднаго́ другі́му (*адда́ць*)
• ***from hand to mouth*** з дня на дзень (*жыць*)
• ***give a hand*** дапамагчы́
• ***hand and glove*** ве́льмі бліз́кі, у блізкай су́вязі
• ***hand down*** перадава́ць (*нашча́дкам*)
• ***hand in*** уручы́ць, адда́ць *каму́* асабі́ста
• ***hand in hand*** рука́ ў руку́, а) узя́ўшыся за ру́кі. б) супо́льна, дру́жна
• ***hand out*** выдава́ць, раздава́ць
• ***hand over*** а) аддава́ць другі́му. б) выдава́ць *каго́ каму́*: ***Hand over your money!*** Аддава́й гро́шы!
• ***hands down*** лёгка, без намага́ньня ***hands off!*** ру́кі прэч! не чапа́й! не мяша́йся!
• ***hands up!*** ру́кі ўго́ру!
• ***have one's hands full*** быць ве́льмі заня́тым
• ***in one's hand*** or ***hands*** пад чыёйсь апе́кай *або́* чыі́мсь кіраўні́цтвам
• ***join hands*** а) ста́цца супо́льнікамі б) ажані́цца
• ***lay hands on*** а) захапі́ць, забра́ць. б) арыштава́ць. в) напа́сьці на *каго́*

• ***off one's hands*** выйсьці з-пад чыенебудзь апекі *або* кіраваньня
• ***on hand*** а) блізка б) гатовы: ***cash on hand*** гатоўка в) прысутны
• ***on one's hands*** на чыіх-н. руках, пад апекай або на ўтрыманьні ў каго-н.
• ***on the one hand*** з аднаго боку
• ***on the other hand*** з другога боку
• ***shake hands*** прывітацца, паціснуўшы руку; памірыцца; пагадзіцца
• ***take in hand*** а) узяць у сваё руку. б) заняцца *чым*; заапекавацца. в) старацца, намагацца
• ***tie one's hands*** зьвязаць руку, пазбавіць магчымасьці зрабіць што-н.
• ***wash one's hands of*** умыць руку, адмовіцца ад адказнасьці

handbag ['hændbæg] n. 1. жаночая торбачка, сумачка *f.* 2. сакваяж -а *m.*, дарожная торба

handbill ['hændbɪl] n. рэклямны лістók, улётка, лістóўка *f.*

handbook ['hændbʊk] n. 1. даведнік -а *m.*; дапамóжнік -а *m.*; падручнік -а *m.* 2. кніжка-інфармáтар для турыстаў

handcuffs ['hændkʌfs] n. кайданкі *pl. only*

handful ['hændfʊl] n., pl. **-fuls** 1. жменя *f.*, прыгаршчы *pl. only.* 2. малáя колькасьць, жменя, жменька *f.* (*жаўнераў*). 3. ассóба абó рэч, зь якóй цяжка даваць рады

hand grenade ручнáя граната

handicap ['hændikæp] – n. перашкóда, замінка *f.*
– v.t. ставіць у невыгóднае становішча, замінáць

handicapped ['hændikæpt] adj. скалéчаны; фізычна *або* разумóва недаразьвіты

handicraft ['hændikræft] n. 1. ручнóе ўмéльства. 2. рамяствó *n.*, ручнáя работа

handkerchief ['hæŋkərtʃɪf] n. 1. насóўка, насáтка *f.* 2. хусьцінка, хýстачка на галаву́ *ці* шыю

handle ['hændəl] – n. 1. ручка *f.* (*у дзьвярáх*) клямка *f.*, дзяржáньне *n.* (*нажá, відэльца*); тóнкі *pl. only* (*дóлата*); калóдка, калóдачка *f.*; вýха, вýшка *n.* (*збанкá, гаршкá*). 2. падстáва, прычына, зачэпка *f.*: ***handle for gossip*** падстáва для плётак
– v.t. 1. браць у рýкі, трымáць, дакранáцца рукáмі. 2. карыстáцца: ***to handle tools with ease and skill*** карыстáцца прылáдамі зь лёгкасьцю й умéльствам. 3. (oneself) трымáць (сябé), павóдзіцца. 4. даглядáць (*жывёлу, машы́ну*). 5. абыхóдзіцца з *кім-чым*. 6. гандляваць *чым*

handle bar, often **handle bars** стырнó -á *n.*, рульь -я́ *m.* (*рóвара, матацы́кла*)

handled ['hændəld] adj. з рýчкай, вýшкам

handleless ['hændəlləs] adj. бяз рýчкі

handmade [ˌhænd'meɪd] adj. ручнóе работы

handout ['hændaʊt] n., Informal 1. міласьць, міласьціна, пóдаўка *f.* 2. афіцы́йнае паведамлéньне для прэсы; раздавáная інфармáцыя, рэкляма

handrail ['hændreɪl] n. пóручань -ня *m.*; пóручні, парэ́нчы, балясы *pl.* (*балькóна, схóдаў*)

handshake ['hændʃeɪk] – n. пóціск рукі
– v.i. паціскáць адзін аднамý руку́

handsome ['hænsəm] adj. 1. прыгóжы, харóшы, грáбны: ***a handsome man*** прыгажýн -á *m.* 2. дóсыць вялікі, лáдны: ***a handsome sum of money*** лáдная сýма грóшай. 3. шчóдры

handspike ['hændspaɪk] n. рычáг -á *m.*

handspring ['hændsprɪŋ] n. 1. акрабатычнае перакýльваньне на рукáх «кóлам»: ***to turn handsprings*** перакýльвацца на рукáх

hand-to-hand [ˌhændtə'hænd] adj. рукапáшны: ***hand-to-hand fighting*** рукапáшны бой

handwriting ['hændˌraɪtɪŋ] n. 1. пісáньне ад рукí. 2. пóчырк -у *m.* 3. Archaic рýкапіс -у *m.*

handy ['hændi] adj. 1. зручны; карысны: выгóдны. 2. зручны ў карыс-

та́ньні, спры́тны, до́бры. 3. спры́тны да рабо́ты

handyman [ˈhændimæn] n., pl. **-men** ма́йстар на ўсе ру́кі

hang [hæŋ] – v.t. 1. ве́шаць (*палітó*); падве́шваць (*каўбáсы*). 2. ве́шаць а) чалаве́ка. б) фіра́нкі, абразы́. 3. наве́шваць дзьве́ры (*на крукí*). 4. ***to hang wallpaper*** кле́іць шпале́ры. 5. апуска́ць, схіля́ць (*галаву́ ад со́раму*). 6. адкладáць, адтэрмінóўваць

– v.i. 1. вісе́ць, ві́снуць. 2. зьвісáць (*до́лу*); зьве́швацца

– n. 1. Informal сэнс -у *m.*, у чым спра́ва: ***to get the hang of*** зразуме́ць сэнс *чаго́*, зразуме́ць у чым спра́ва. 2. кры́ха, кры́шачка *f.*: ***to not care a hang*** ня дбаць ні кры́шачкі. 3. запаво́ленье *або́* спыне́ньне ру́ху

• ***hang about*** or ***around*** бóўтацца, плёнтацца, швэ́ндацца; круці́цца

• ***hang back*** мару́дзіць, адця́гваць, адстава́ць

• ***Hang in there!*** Informal Трыма́йся!

• ***hang on*** а) мóцна трыма́цца. б) зале́жаць ад *чаго́*. в) прыслухóўвацца ўва́жна да *каго́*

• ***hang out*** а) выве́шваць (*сьцяг*). б) вы́хіліцца, вы́сунуцца (*з акна́*). в) Sl. жыць, кватарава́ць; туля́цца

• ***hang together*** а) трыма́цца ра́зам. б) быць пасьлядóўным, зьвя́зным *або́* скла́дным

• ***hang up*** а) павéсіць *што* (*на крук, вяша́к*). б) павéсіць тэлефóнную тру́бку. в) адкладáць; затры́мваць

hangar [ˈhæŋər] n. анга́р -а *m.* (*для самалётаў*)

hanger [ˈhæŋər] n. 1. вяша́к вешака́ *m.*, ве́шалка *f.* 2. накле́йшчык -а *m.* (*афíшаў, газэ́таў*)

hanger-on [ˌhæŋərˈɑːn] n., pl. **hangers-on** 1. пасьлядóўнік -а *m.*, прыхíльнік -а *m.*; зале́жны ад кагóсь утрыма́нец -ца *m.* 2. непажада́ны «хвост» (які́ высóчвае каго́-н.)

hanging [ˈhæŋɪŋ] – n. 1. сьмерць праз павéшаньне. 2. *often pl.* драпірóўка *f.* (*штóры, фіра́нкі*)

– adj. 1. ***a hanging offence*** злачы́нства, якóе вымага́е павéшаньня. 2. павéшаны, падвéшаны (*ля́мпа*). 3. падвéсны: ***hanging bridge*** падвéсны мост

hangman [ˈhæŋmən] n., pl. **-men** вéшальнік, кат -а *m.*

hangover [ˈhæŋˌouvər] n. 1. перапóлй -ю *m.* 2. Informal перажы́так -ку *m.*, спáдчына мінýлага

hanker [ˈhæŋkər] v.t. 1. (for) мóцна хацéць, прáгнуць *чаго́*. 2. (after) жадáць, прáгнуць *каго́*

hankie [ˈhæŋki] n., Informal насáтка, насóўка, хýстачка *f.*

Hansard [ˈhænsərd] n. стэнагрáмы пасéджаньняў брытáнскага *або́* канады́йскага парля́мэнту

hap [hæp] – n., Archaic 1. нагóда *f.*, шáнец -цу *m.*; шчáсьце *n.* 2. здарэ́ньне *n.*; вы́падак -ку *m.*

– v.i. **happed, happing** здарáцца выпадкóва

haphazard [ˌhæpˈhæzərd] – n. вы́падак -ку *m.*

– adj. выпадкóвы; наздагáд, наўгáд, наўдáчу: ***haphazard answer*** адкáз наўдáчу

– adv. выпадкóва; наздагáд, наўгáд, наўдáчу

hapless [ˈhæpləs] adj. няўдáчлівы, нешчасьлíвы: ***a hapless love affair*** нешчасьлíвы раман

happen [ˈhæpən] v.i. 1. адбывáцца: ***Nothing interesting happens here*** Нічóга цікáвага тут не адбывáецца 2. здарáцца; налучáцца. 3. давóдзіцца, мець шчáсьце *або́* нагóду: ***I did not happen to see*** Мне не давялóся бачыць. 4. здарáцца, ставáцца: ***Something must have happened to him*** Нéшта мýсіць зь ім сталася

• ***happen on*** а) сустрэ́ць выпадкóва б) знайсьцí выпадкóва

happening [ˈhæpənɪŋ] n. здарэ́ньне *n.*, падзéя *f.*

happily [ˈhæpɪli] adv. 1. шчасьлíва; рáдасна; вясёла, вéсела. 2. адпавéдна,

уда́ла: ***The letter was happily phrased*** Ліст быў уда́ла сфармулява́ны

happiness [ˈhæpinəs] n. 1. шча́сьце *n.*, задаво́ленасьць *f.* 2. уда́ча *f.*

happy [ˈhæpi] adj. 1. вясёлы, задаво́лены: ***to be happy*** це́шыцца, быць вясёлым. 2. шчасьлі́вы, шча́сны: ***by happy chance*** шчасьлі́вым вы́падкам. 3. уда́лы, до́бры; адпаве́дны

harangue [həˈræŋ] – n. 1. крыкліва́я прамо́ва, ара́цыя. 2. даўга́я напы́шлівая прамо́ва, тыра́да *f.* 3. зварот (*да зье́зду*)

– v.t. зьвярта́цца з прамо́вай

harass [həˈræs] v.t. 1. трывожыць; дапяка́ць, дайма́ць (*во́рага*), назаля́ць безупы́ннымі, ча́стымі напа́дамі. 2. дакуча́ць, назаля́ць, му́чыць, турбава́ць

harbinger [ˈhɑ:rbɪndʒər] – n. вястýн вестуна́ *m.*; прадве́сьнік -а *m.*, прадве́сьніца *f.*, пасланец -ца́ *m.*

– v.t. прадвяшча́ць

harbor, Brit. **harbour** [ˈhɑ:rbər] n. 1. пры́стань *f.*, порт -у *m.* 2. прыста́нішча *n.*, прытýлак -ку *m.*; схо́вань *f.*, схо́вішча *n.*

hard [ˈhɑ:rd] – adj. 1. цьвярды́, цьвёрды, тугі́ (*вýзел*). 2. цяжкі́: ***a hard language to learn*** цяжка́я для вывуча́ньня мо́ва; ***a hard man to get on*** цяжкі́ ў зно́сінах чалаве́к; ***a hard illness*** цяжка́я хвароба; ***a hard winter*** цяжка́я, суро́вая зіма́. 3. стро́гі, бязьлі́тасны; цьвярды́ (*се́рца*): ***a hard master*** стро́гі гаспада́р. 4. непрые́мны, ре́зкі: ***a hard face*** непрые́мны твар; ***a hard laugh*** ре́зкі сьмех. 5. стара́нны, шчы́ры (*працаўні́к*). 6. Phon. цьвёрды (*зы́чны*)

– adv. 1. цьвёрда, мо́цна: ***hard frozen*** мо́цна заме́рзлы (*рака́*). 2. ця́жка: ***to breathe hard*** ця́жка дыхаць. 3. насі́лу, зь ця́жкасьцю. 4. мо́цна: ***to hit hard*** мо́цна ўда́рыць. 5. бліза́ка: ***The house stands hard by the bridge*** Дом стаіць бліза́ка да мо́ста

• ***be hard put*** мець ця́жкасьці

• ***be hard up*** быць у вялі́кай неста́чы гро́шай ці чаго́ і́ншага

• ***hard and fast*** раз і назаўсёды усталява́ны, стро́га акрэ́сьлены

• ***hard of hearing*** глухава́ты

hardback [ˈhɑ:rdbæk] кні́га ў цьвёрдай во́кладцы

hard-boiled [ˌhɑ:rdˈbɔɪld] adj. 1. гу́ста зва́раны, круты́ (*я́йка*). 2. суро́вы, упа́рты (*хара́ктар, чалаве́к*)

hard-bound [ˈhɑ:rdbaʊnd] adj. у цьвёрдай во́кладцы, у цьвёрдым пераплёце

hard cash гато́ўка *f.*, ная́ўныя гро́шы

hard currency валю́та *f.*

harden [ˈhɑ:rdən] – v. 1. цьвярдзе́ць, рабі́ць (-ца) цьвёрдым. 2. загарто́ўваць (-ца). 3. рабі́ць (-ца) бязду́шным, бязьлі́тасным. 4. гартава́ць (*пра хара́ктар*)

– v.i. 1. расьці́, узраста́ць (*пра це́ны а́кцыяў*). 2. зацьвярдзява́ць

hardened [ˈhɑ:rdənd] adj. 1. агрубе́лы (*го́лас, нату́ра*), чэ́рствы; без душы́. 2. цьвёрды; загартава́ны. 3. зацьвярдзе́лы (*пра зы́чны*)

hard-fisted [ˌhɑ:rdˈfɪstɪd] adj. скупы́; жмі́ндзісты

hard-headed [ˌhɑ:rdˈhedɪd] adj. 1. практы́чны; разва́жлівы. 2. упа́рты, цьвердало́бы

hard-hearted [ˌhɑ:rdˈhɑ:rtəd] adj. бязьлі́тасны; лю́ты; без душы́, бязду́шны; нячу́лы

hardily [ˈhɑ:rdɪli] adv. адва́жна, сьме́ла; наха́бна

hardiness [ˈhɑ:rdinəs] n. 1. трыва́ласьць, моц *f.*; фізы́чная сі́ла. 2. адва́га *f.* 3. бесцырымо́ннасьць, наха́бства

hard labor ка́тарга *f.*

hard liquor мо́цны сьпіртны́ напо́й

hardly [ˈhɑ:rdli] adv. 1. ледзь, як то́лькі, ледзь то́лькі; насі́лу. 2. не зусі́м, наўра́д, малаверагодна: ***His story is hardly true*** Ягóная гісто́рыя наўра́д ці праўдзі́вая. 3. бада́й не: ***They will hardly come in all this rain*** Яны́ бада́й ня прыйдуць у гэ́ткі дождж. 4.

насі́лу, зь ця́жкасьцю: ***money hardly earned*** ця́жка зарóбленыя грóшы 5. суровá; лю́та, бязьлі́тасна

hard money валю́та *f.*

hardness ['hɑ:rdnəs] n. цьвёрдасьць *f.*

hardpan ['hɑ:rdpæn] n., 1. цьвёрдая падгле́ба *f.* 2. цьвёрды грунт, гле́ба. 3. найні́жэ́йшы ўзро́вень

hardship ['hɑ:rdʃɪp] n. ця́жкасьці *pl. only* ; няста́чы *pl.*; нягóды *pl.*

hardware ['hɑ:rdwer] n. 1. жале́зныя вы́рабы, скабяны́я тавáры: ***military hardware*** узбраéньне (*та́нкі, гарма́ты, самалёты*). 2. Comput. апарáтнае забесьпячэ́ньне, «жале́за»

hardy I ['hɑ:rdi] adj. 1. трывáлы, выно́сьлівы, цярплі́вы; мо́цны, здарóвы 2. маро́заўсто́йлівы (*расьлі́на*) 3. адвáжны 4. неразвáжлівы, легкаду́мны

hardy II ['hɑ:rdi] n., pl.**-dies** кавáльскае зубі́ла

hare [her] n., pl. **hares** or coll. **hare** за́яц за́йца *m.*, за́йчык -а *m., dim.*: ***a young hare*** зайчанё *n.*

harebrained ['herbreɪnd] adj. легкаду́мны, бяздýмны; неразвáжлівы; недарэ́чны, бессэнсóўны (*плян*)

harem ['hærəm] n. гарэ́м -у *m.*

haricot ['hærɪkoʊ] n. 1. фасóля *f.* 2. рагý зь мя́са й гарóдніны

harken ['hɑ:rkən] v. *гл.* **hearken**

harlot ['hɑ:rlət] n. блýдніца, прастытýтка, распýсьніца *f.*

harm [hɑ:rm] – n. 1. шкóда, стрáта *f.* 2. зло *n.*; крыўда *f.*; несправядлі́васьць *f.* – v.t. нанóсіць боль, калéчыць, шкóдзіць, крыўдзіць

harmful ['hɑ:rmfəl] adj. шкóдны, шкадлі́вы; згýбны, крыўдны

harmless ['hɑ:rmləs] adj. няшкóдны (*пра чалавéка*), бясшкóдны (*сróдак, вужáка*)

harmonious [hɑ:r'moʊniəs] adj. 1. згóдны, дрýжны. 2. сулáдны; стрóйны, гармані́чны (*пра сьпеў, мýзыку*) 3. стрóйны, мілагýчны; злáджаны (*пра галасы́, верш*)

harmony ['hɑ:rməni] n., pl. **-nies** 1. згóда *f.* 2. сулáднасьць *f.*, сулáдзьдзе *n.* (*кóлераў*). 3. злáджанасьць, гарманічнасьць, гармóнія *f.*

harness ['hɑ:rnəs] – n. 1. збрýя *f.* 2. шлéечкі (*для ваджэ́ньня малы́х дзяцéй*). 3. Archaic баявóе ўзбраéньне, амуні́цыя *f.* (*ваярá, рыцара*) – v.t. 1. накладáць збрýю; запрагáць. 2. выкарыстóўваць (*ракý, вадаспáд, як крыні́цу энэ́ргіі*). 3. стрымваць, абмяжóўваць

harp [hɑ:rp] – n. áрфа *f.* – v.t. іграáць на áрфе • ***harp on*** or ***upon*** назóльна паўтарáць тóе сáмае

harpoon [ˌhɑ:r'pu:n] n. гарпýн -á *m.* ***harpoon gun*** гарпýнная гармáта

harrow ['hærou] – n. баранá *f.* – v.t. 1. баранавáць. 2. нанóсіць боль, мýчыць

harry ['hæri] – v.t. 1. нападáць і рабавáць, пустóшыць. 2. непакóць, хвалявáць; турбавáць, мýчыць – n. 1. рабýнак -ку *m.*, рабаванье *n.* 2. турбóта *f.*, хваляванье *n.*, непакóй -ю *m.*

harsh [hɑ:rʃ] adj. 1. грýбы, грубы́, шóрсткі, шурпáты: ***a harsh towel*** грубы́ ручні́к; ***harsh rind*** шурпáтая скýрка. 2. рэ́зкі, непрыéмны: ***a harsh voice*** рэ́зкі гóлас. 3. дáўкі, сáдкі (*на смак*). 4. крыкліві: ***a harsh painting*** крыклі́вая карці́на. 5. немілосэ́рны, лю́ты, суровы: ***a harsh man*** бязьлі́тасны чалавéк. 6. суровы, стродкі. 7. панýры; пагражáльны: ***a harsh expression*** пагражáльны выраз. 8. панýры; пусты; непрывáбны (*бéраг*)

hart [hɑ:rt] n. алéнь -я *m.*

hartshorn ['hɑ:rtshɔ:rn] n. 1. алéні рог *або́* адрóстак алéняга рóга. 2. нашаты́рны сьпірт, нашаты́р -ý *m.*

harvest ['hɑ:rvɪst] n. 1. жнівó *n.* (*збóжжа*), збор -у *m.* (*садавіны́, мёду*). 2. ураджáй -ю *m.* 3. вы́нікі *pl. only*, плён -у *m.*

harvester ['hɑ:rvɪstər] n. 1. жняя́ *f.*; жнец жняцá *m.* 2. жняя́рка, жнéйка *f.* (*машы́на*)

harvest fly цыка́да *f.*

harvest home 1. кане́ц жніва́, дажы́нкі *pl. only.* 2. жні́ўная пе́сьня

hash [hæʃ] – n. 1. се́чанае мя́са; тушані́на. 2. бязла́дная мешані́на, блытані́на *f.* 3. непара́д|ак -ку *m.*, недарэ́чнасьць *f.*: ***to make a hash of a matter*** папсава́ць спра́ву; ***to settle one's hash*** а) прыму́сіць каго́сь змо́ўкнуць. б) расквіта́цца з кімсь

– v.t. 1. сячы́ на дро́бныя кава́лкі. 2. блы́таць, псава́ць *што*

hashish ['hæʃɪʃ] n. гашы́ш -у *m.*

hasn't ['hæzənt] = **has not**

hasp [hæsp] – n. за́шчапка, зашчэ́пка, кля́мка *f.*

– v.t. зашчапля́ць, зашчапі́ць

hassle ['hæsəl] – n., Informal змага́ньне *n.*, цягані́на *f.*: ***The legal hassle over his deportation is likely to stretch out for years*** Правава́я цягані́на ў спра́ве яго́нае дэпарта́цыі праўдападо́бна расьця́гнецца на гады́

– v.t. дапяка́ць ча́стымі напа́дкамі; му́чыць

haste [heɪst] n. 1. сьпех -у *m.*, пасьпе́шнасьць, сьпе́шка *f.* 2. пасьпе́х -у *m.*, празьме́рная ху́ткасьць: ***Haste makes waste*** Пасьпе́х — лю́дзям на сьмех. 3. пасьпе́шлівасьць, хапатлі́васьць *f.*, сьпех -у *m.*: ***in haste*** сьпе́хам; пасьпе́шліва, ве́льмі ху́тка; ***to make haste*** сьпяша́цца, пасьпяша́цца: ***to make haste to reply*** пасьпяша́цца адказа́ць

hasten ['heɪsən] – v.t. падганя́ць, прыско́рваць, прысьпе́шваць

– v.i. ху́тка спраўля́цца, сьпяша́цца

hastily ['heɪstɪli] adv. 1. сьпе́хам, насьпе́х; ху́тка, бо́рзда. 2. неабду́мана, неразва́жліва, на ху́ткую руку́; пасьпе́шліва, цапу́-лапу́

hasty ['heɪsti] adj. 1. пасьпе́шлівы, пасьпе́шны, ху́ткі. 2. неабду́маны, неразва́жлівы. 3. запа́льчывы, лёгка ўзбуджа́льны; зласьлі́вы: ***a hasty old man*** стары́ зласьлі́вец

hat [hæt] – n. капялю́ш капелюша́ *m.*, капялю́шык -а *m.*, *dim.*: ***hat in hand*** а) зьня́ўшы капялю́ш для паша́ны. б) уго́дліва, лі́сьліва; ***to pass the hat*** зьбіра́ць ахвя́ры.

– v.t. адзява́ць капялю́ш

hatch I [hætʃ] – v.t. 1. высе́джваць (*куранят*). 2. абду́мваць; заду́мваць, рыхтава́ць (*плян*); выно́шваць (*ідэю*). 3. та́йна падрыхто́ўваць; рабі́ць змо́ву

– v.i. вылу́плівацца, выхо́дзіць (*зь яйка*)

– n. высе́джваньне, выво́джаньне *n.*

hatch II [hætʃ] n. люк -а *m.*

hatchel ['hætʃəl] – n. шчо́тка для часа́ньня лёну, кано́плі

– v.t. 1. часа́ць (*лён*) шчо́ткай. 2. злава́ць, раздражня́ць; му́чыць

hatchet ['hætʃɪt] n. сяке́рка *f.*

hate [heɪt] – v.t. 1. ненаві́дзець. 2. ве́льмі не любі́ць; ***I hate to study*** Я не люблю́ вучы́цца; ***I hate to trouble you*** Мне ве́льмі непрые́мна турбава́ць вас

– n. няна́вісьць *f.*

– adj. які́ выклі́кае, се́е няна́вісьць: ***hate letter*** ліст, які́ се́е няна́вісьць

hateful ['heɪtfəl] adj. 1. ненави́сны, ненавíдны. 2. по́ўны няна́вісьці

hatemonger ['heɪtˌmʌŋgər] n. ненави́сьнік; чалаве́к, які́ се́е няна́вісьць

hater ['heɪtər] n. ненави́сьнік -а *m.*, ненавíсьніца *f.*

hatred ['heɪtrɪd] n. няна́вісьць *f.*

hatter ['hætər] n. капялю́шнік -а *m.*, капялю́шніца *f.*

haughtiness ['hɔ:tinəs] n. ганары́стасьць, фанабэ́рыстасьць; пы́ха, напы́шлівасьць *f.*

haughty ['hɔ:ti] adj. пагардлі́вы, ганары́сты, фанабэ́рысты, напы́шлівы (*вы́гляд, усьме́шка*); пыхлі́вы

haul [hɔ:l] – v.t. 1. а) цягну́ць, валачы́. б) перавóзіць. 2. мяня́ць кіру́нак (*пра параплáў, ве́цер*). 3. мяня́ць кіру́нак сваé дзе́йнасьці

– n. 1. ця́га *f.*; вьщя́гваньне (*не́рата*). 2. перавóз -у *m.*, перавóзка *f.* 3. здабы́ча *f.*; то́ня *f.* (*улóў ад аднагó зáкіду не́рата*). 3. Informal трафе́й -я *m.*

haulage ['hɔ:lɪdʒ] n. 1. ця́га *f.*, ру́хаючая сі́ла, буксірó ўка *f.* 2. перавóз -у *m.* 3. кошт перавóзу

haunch [hɔ:ntʃ] n. 1. ля́жка *f.*, сьцягнó *n., pl.* сьцёгны. 2. сьцягнó *n.*, кумпя́к -á *m.* (*у жывёліны*): ***haunch bone*** бядрóвая косьць

haunt [hɔ:nt] – v.t. 1. чáста навéдваць. 2. зьяўля́цца (*пра здáні*). 3. чáста прыхóдзіць, не давáць спакóю, гнясьці́ (*пра ду́мку, успамі́ны*)
– n. 1. прыту́лак, улюбёнае мéсца. 2. прытóн -у *m.* (*зладзе́йскі*)

haunted ['hɔ:ntəd] adj. 1. навéдваны прывíдамі. 2. неспакóйны, устурбава́ны; устрывóжаны; прасьлéдаваны здáнямі

hautboy ['houbɔɪ] n. габóлй -я *m.*

have [hæv; *unstressed* həv], **he has; had** 1. мець: ***He has a big house*** Ён мáе вялíкі дом; ***To have dark hair*** Мець цёмныя валасы́; ***The year has twelve months*** Год мáе дванáццаць мéсяцаў. 2. трымáць: ***I have a gun in my hand*** Я трымáю стрэ́льбу ў руцэ́. 3. ***Have him shut the door*** Няхáй ён зачы́ніць дзьвéры. 4. павíнен, павíнна; мýсіць: ***He has to go to the dentist*** Ён павíнен схадзíць да дантыста 5. дазваля́ць, цярпéць: ***He won't have any noise while he is reading*** Ён не дазваля́е ніякага гóману, калі чытáе. 6. (*дапамóжны дзеяслóў ужывáны для ўтварэ́ньня пэрфэ́ктных фóрмаў*): ***They have come*** Яны́ (ужó) прыйшлí; ***He will have done it by 6 o'clock*** Ён (ужó) зрóбіць гэ́та каля шóстае гадзíны; ***He had his leg broken*** Ён зламáў нагý. 7. Informal а) ***I have got*** я мáю. б) ***She has got a cold*** Янá застудзíлася. в) ***He has got to go there*** Ён мýсіў ісьцí туды́; ***I have a headache (toothache)*** Мне балíць галавá (зуб)

- ***Have a pleasant time*** Прыéмна бáвіць час
- ***Have a seat*** сядáй, калі ласка!
- ***have a smoke*** пакурыць
- ***Have a talk with him*** Пагаварыць зь ім
- ***have a walk*** прайсьцíся
- ***have breakfast (lunch, supper)*** сьнéдаць (палýднаваць, вячэ́раць)
- ***have it out*** у спрэ́чцы выявіць прычы́ну нязгóды
- ***Have no fear!*** Ня бóйся!
- ***have on*** быць апрáнутым у *што*, быць у *чым*: ***She had a new dress on*** Янá былá ў нóвай сукéнцы
- ***have tea*** піць гарбáту
- ***have trouble with smth*** мець з чымн. клóпат
- ***have to do with*** а) мець дачынéньне да *кагó-чагó*. б) быць кампаньёнам

haven ['heɪvən] – n. 1. гáвань, прыстань *f.*, бýхта *f.* 2. прыпы́нішча *n.*, прыпы́нак, прытýлак -ку *m.*
– v.t. 1. стáвіць карабéль у порт. 2. давáць прытýлак

havoc ['hævək] – n. спусташэ́нне, разбурэ́ньне, зьнішчэ́ньне
– v. пустóшыць, разбураць

haw [hɔ:] n. чырвóная я́гада глóгу

hawk I [hɔ:k] – n. 1. я́страб -а *m.*, кóршак -а, каршáк -á *m.* 2. íншыя драпéжныя птýшкі (*напр. сóкал*). 3. драпéжнік -а *m.* (*пра чалавéка*)
– v.t. 1. паляваць зь я́страбам *абó* сóкалам. 2. налятáць, як я́страб

hawk II [hɔ:k] v.t. 1. гандляваць у разнóс (*разнóсячы тавáры па хáтах, вýліцах*). 2. распаўсю́джваць, разнóсіць вéсткі

hawk III [hɔ:k] – v.i. 1. адкáшлівацца. 2 адхáркваца
– n. адкáшліваньне, адхáркваньне *n.*

hawk IV [hɔ:k] n. кéльня *f.* (*мулярá*)

hawker I ['hɔ:kər] n. вýлічны гандля́р

hawker II ['hɔ:kər] n. паляўнíчы зь я́страбам ці сóкалам, сакóльнік -а *m.*

hawk-eyed ['hɔ:kaɪd] adj. з сакалíным зрóкам, з вóстрым зрóкам

hawk-nosed ['hɔ:knouzd] adj. з арлíным нóсам, з гарбáтым *абó* кручкавáтым нóсам

hawthorn ['hɔ:θɔ:rn] n. глог -у *m.*

hay [heɪ] n. сéна *n.*; канюшы́на на корм: ***to make hay*** а) касíць і сушы́ць сéна.

б) Figur. карыста́ць з нагоды, ня тра́ціць ча́су: ***make hay while the sun shines*** кася́ каса́, пакуль раса́

• ***hit the hay*** ле́гчы спаць

• ***make hay of*** а) удара́м звалі́ць з ног праці́ўніка (*у бо́ксе*). б) раскі́даць, перавярну́ць

haycock ['heɪkɑ:k] n. капа́ се́на

hay fever сянна́я ліхама́нка

hayfield ['heɪfi:ld] n. сенажа́ць *f.*

hayfork ['heɪfɔ:rk] n. 1. ві́лы *pl. only* . 2. сенавалаку́ша *f.* (*машы́на для зграба́ньня се́на*)

hayloft ['heɪlɔ:ft] n. вы́шкі на се́на, сенава́л -у *m.*

haymaker ['heɪˌmeɪkər] n. 1. грабе́льнік -а, грабле́ц -ца́ *m.*, грабе́льніца *f.* 2. сенаразьбіва́лка *f.* (*машы́на*)

haymaking ['heɪˌmeɪkɪŋ] n. касавіца, касьба́ *f.*

hayrake ['heɪreɪk] n. 1. гра́блі *pl. only.* 2. ко́нная грабі́лка

hayrick ['heɪrɪk] n. or **haystack** ['heɪstæk] n. стог се́на, стажо́к -ка́ *m.*, *dim.*

hazard ['hæzərd] – n. 1. ры́зыка *f.* стра́ты, шко́ды *pl.*; небясьпе́ка *f.* 2. ша́нец -цу *m.* 3. аза́рт -у *m.*: ***game of hazard*** аза́ртная гульня́; ***at all hazards*** што б там ні было́, рызыку́ючы ўсі́м

– v.t. рызыкава́ць

hazardous ['hæzərdəs] adj. небясьпе́чны; рызыко́ўны, зьвя́заны з ры́зыкай

haze [heɪz] – n. 1. смуга́, імгла́ *f.* 2. няя́снасьць ро́зуму *або́* ду́мкі

– v.t. засму́жваць, заця́гваць смуго́ю; замгля́ць, затума́ньваць

hazel ['heɪzəl] n. 1. арэ́шнік -у *m.* (*за́расьнік*), ляшчэ́ўнік, ляшчы́ньнік -у *m.* 2. (*ляшчы́навы*) арэ́х -а *m.* 3. ляшчы́навы кій

haziness ['heɪzinəs] n. імгліста́сьць, засму́жанасьць *f.*

hazy ['heɪzi] adj. засму́жаны, заця́гнуты ды́мкай, смуго́й; імгліста́ты

H-bomb ['eɪtʃbɑ:m] n. вадаро́дная бо́мба

he [hi:] – pron. ён.

– n. хлапле́ц -ца́, мужчы́на -ы *m.*, жывёліна мужчы́нскага ро́ду; ***he-*** (*у складаны́х сло́вах абазнача́е самца́*): ***he-duck*** ка́чар -а *m.*: ***he-goat*** казёл -ла́ *m.*

head [hed] – n. 1. галава́, гало́ўка *f.*, *dim.* 2. ве́рхняя ча́стка, верх -у *m.* (*бачы́ны, схо́даў*). 3. пе́рад -у *m.*: ***the head of the procession (ship)*** пе́рад працэсіі (карабля́). 4. галава́ *f.* (*сям'і́*), кіраўні́к -а́ *m.* (*шко́лы*); правады́р -а́ *m.*; кама́ндуючы -ага *m.* (*во́йскам*). 5. чалаве́к -а *m.*; галава́ жывёлы: ***5 dollars per*** or ***a head*** па пяць даля́раў на чалаве́ка; ***ten head of cattle*** дзе́сяць гало́ў жывёлы. 6. кача́н -а́ *m.*, гало́ўка *f.*: ***a head of cabbage*** качан капу́сты; ***a head of lettuce*** галоўка сала́ты. 7. узгало́ўе *n.* (*ло́жка, кана́пы*). 8. галава́ *f.*, ро́зум -у *m.*, здо́льнасьць *f.*: ***He has a good head for mathematics*** Ён ма́е до́брыя здо́льнасьці да матэма́тыкі. 9. мыс -а *m.*; выто́к -у *m.* 10. ***heads,*** pl. ве́рхні бок манэ́ты, арло́л -ла́ *m.*: ***heads or tails*** аро́л або́ рэ́шка

– v.t. 1. а) быць напе́радзе, на чале́ (*пара́ду*): ***to head the list*** а) быць на пе́ршым ме́сцы. б) перавыша́ць, перася́га́ць, пабі́ць: ***He heads all the records*** Ён пабі́ў усе́ рэко́рды. 2. накіро́ўваць. 3. кірава́ць, узнача́льваць, стая́ць на чале́. 4. адраза́ць галаву́: ***to head and gut fish*** адрэ́заць галаву́ і вы́патрашыць ры́біну

– v.i. 1. ісьці́, кірава́цца. 2. (for) набліжа́цца (*да катастро́фы*)

– adj. 1. пярэ́дні. 2. сустрэ́чны (*ве́цер, аго́нь*). 3. гало́ўны, кіру́ючы. 4. галаўны́, на галаву́

• ***at the head*** на чале́

• ***head and shoulders*** на галаву́ (*вышэ́йшы*), зна́чна, ве́льмі шмат

• ***head over heels*** а) кулём. б) сьпе́хам; стрымгало́ў. в) зусі́м; дакла́дна

• ***keep one's head above water*** а) трыма́цца на паве́рхні. б) спраўля́цца зь ця́жкасьцямі, уні́каць няўда́чаў, стра́таў

• ***lay (put) heads together*** а) ра́іцца, ра́дзіцца. б) рабі́ць змо́ву; кансьпірава́ць

• ***lose one's head*** усхвалява́цца; тра́ціць галаву́, губля́цца
• ***make head*** ру́хацца, прахо́дзіць, ісьці́ напе́рад
• ***make head or tail of*** разьбіра́цца, разуме́ць: ***I could make neither head nor tail*** Я нічо́га ня мог зразуме́ць
• ***off*** or ***out of one's head*** вар'я́т -а *m.*
• ***over head and ears*** а) з галаво́ю ў вадзе́. б) па са́мыя ву́шы, ве́льмі глыбо́ка, мо́цна (*напр. закаха́ны, у даўго́х*)
• ***talk one's head off*** гаварыць без упы́нку, не сьціха́ючы
• ***turn one's head*** а) закруці́ць галаву́ каму́сь. б) павярну́ць галаву́

headache ['hedeɪk] n. 1. галаўны́ боль. 2. Informal вялі́кі клопат, згрызо́та, непрые́мнасьць *f.*

headdress ['heddres] n. 1. галаўны́ ўбо́р. 2. фрызу́ра, прыча́ска *f.*

heading ['hedɪŋ] n. загало́вак -ўку *m.*, надпі́с -у *m.*

headland ['hedlənd] n. 1. мыс -а *m.* 2. незаара́ны кане́ц заго́ну

headless ['hedləs] adj. 1. безгало́вы. 2. без правадыра́. 3. без галавы́, неразу́мны, дурны́

headlight ['hedlaɪt] n. 1. фа́ра *f.* (*аўтамабі́ля*), пярэ́дні ліхта́р (*лякаматы́ва*). 2. ліхта́р на ма́чце вадапла́ва

headline ['hedlaɪn] n. 1. ты́тул, загало́вак -ўку *m.* у газэ́це. 2. pl. каро́ткі зьмест апо́шніх ве́стак (*у ра́дыё*)

headlong ['hedlɔ:ŋ] – adv. 1. кулём, напрало́м, на скрут галавы́. 2. насьпе́х, не паду́маўшы; неабду́мана
– adj. 1. нястры́мны, бу́рны. 2. стро́мкі (*спад вады́*)

headmaster [ˌhed'mæstər] n. дырэ́ктар шко́лы (*асабл. прыва́тнай*)

headmost ['hedmoʊst] adj. пе́ршы; перадавы́; гало́ўны, са́мы ва́жны

head nurse ста́ршая сястра́ (*у шпіталі*)

head-on [ˌhed'ɑ:n] adj., adv. 1. галаво́й; пярэ́дняй ча́сткай, но́сам; лоб у лоб: ***a head-on collision*** сутыкне́ньне лоб у лоб, лабаво́е сутыкне́ньне. 2. насьпе́х; неабду́мана

headphone ['hedfoʊn] n. нау́шнікі *pl.*,

headquarters ['hedˌkwɔ:rtərz] n., pl. or sing. 1. Milit. штаб -у *m.*, штаб-кватэ́ра *f.*; о́рган кіраўні́цтва, цэнтар -ру *m.*

headstrong ['hedstrɔ:ŋ] adj. упа́рты, незгаво́рлівы; самаво́льны

headway ['hedweɪ] n. 1. рух напе́рад (*вадапла́ва*). 2. по́ступ -у *m.*

head word загало́ўнае сло́ва

heady ['hedi] adj. 1. пасьпе́шлівы, ху́ткі. 2. мо́цны, п'янкі́ (*віно́*); галавакру́жны (*пра вышыню́*)

heal [hi:l] – v.t. 1. лячы́ць, вылі́чваць (*хваро́бу*), гаі́ць, заго́йваць (*ра́ну*). 2. ачышча́ць (*ваду́*)
– v.i. гаі́цца, заго́йвацца: ***The fractured bone soon healed*** Зламáная косьць ху́тка загаі́лася

healer ['hi:lər] n. ле́кар -а *m.*; зна́хар -а *m.*

healing ['hi:lɪŋ] – adj. гаю́чы; дабратво́рны; лячэ́бны, выратава́льны: ***the healing process*** працэ́с гае́ньня
– n. гае́ньне *n.*

health [helθ] n. 1. здаро́ўе *n.*: ***poor health*** благо́е здаро́ўе. 2. тост за чыё-н. здаро́ўе: ***We all drank the health of the bride*** Мы ўсе́ вы́пілі за здаро́ўе маладо́е. 3. дабро́ *n.*, дабрабы́т -у *m.*

healthful ['helθfəl] adj. здаро́вы; які́ дае́ здаро́ўе

health insurance страхава́ньне здаро́ўя, страхо́ўка *f.*

health resort куро́рт -у *m.*

healthy ['helθi] adj. здаро́вы

heap [hi:p] – n. 1. ку́ча *f.*; сьці́рта *f.* (*дроваў, до́шак*). 2. Informal шмат, ма́са *f.*: ***a heap of money (people)*** ма́са гро́шай (людзе́й)
– v.t. 1. склада́ць на ку́чу, на сьці́рту. 2. по́ўна наклада́ць; нагружа́ць. 3. асыпа́ць, закі́дваць (*пахвала́мі, падару́нкамі*)
– v.i. ***to heap up*** намята́ць гу́рбы (*сьне́гу, пяску́*)

hear [hɪr] **heard** [hɜ:rd] – v.t. 1. чуць: ***one can hear*** чува́ць. 2. слу́хаць, вы-

слухо́ўваць (*ска́ргу, пара́ду*): ***he will not hear of it*** ён і слу́хаць пра гэ́та не захо́ча. 3. слу́хаць, праслухо́ўваць (*ле́кцыю, канцэ́рт*). 4. чу́ць (*ве́стку*), дове́двацца пра *што*
– v.i. мець ве́стку, ліст ад *кагó*: ***Have you heard from your brother?*** Ці вы ме́лі які́я ве́сткі ад бра́та?
– interj. ***hear! hear!*** слу́шна! пра́вільна!
• ***hear out*** вы́слухаць да канца́

heard [hɜ:rd] v.t., *p.t. and p.p. of* **hear**: ***Songs were heard from afar*** Здалёку чу́ліся пе́сьні

hearer ['hɪrər] n. слуха́ч -á *m.*, слуха́чка *f.*

hearing ['hɪrɪŋ] n. 1. слых -у *m.*; чу́тнасьць *f.* : ***His hearing is poor*** Ён ма́е слабы́ слых; ***out of hearing*** за мяжо́й чу́тнасьці; ***within hearing*** у ме́жах чу́тнасьці. 2. слу́ханьне *n.*, разгля́д -у *m.* (*спра́вы*)

hearing aid слыхавы́ апара́т

hearken ['hɑ:rkən] – v.i. слу́хаць, прыслухо́ўвацца да *кагó-чагó*
– v.t. слу́хаць ува́жліва, вучы́цца пазнава́ць на слых

hearsay ['hɪrseɪ] n. чу́тка, пагало́ска, по́чутка *f.*, по́галас -у *m.*; плётка *f.*

hearse [hɜ:rs] n. катафа́лк -а *m.*; пахава́льная калясьні́ца, аўтамабі́ль

heart [hɑ:rt] n. 1. сэ́рца *n., fig.* душа́ *f.*: ***She has a kind heart*** Яна́ ма́е до́брае сэ́рца; ***His heart sank*** У яго́ сэ́рца замёрла; ***to give one's heart*** адда́ць сэ́рца, палюбі́ць *кагó-што.* 2. адва́га, му́жнасьць *f.*, запа́л -у *m.*: ***to lose heart*** па́даць ду́хам. 3. сярэ́дняя ча́стка, сярэ́дзіна *f.*: ***heart of the forest*** не́тры ле́су: ***heart of oak*** стрыжань ду́ба. 4. су́тнасьць *f.*: ***the very heart of the matter*** са́мая су́тнасьць спра́вы. 5. чы́рвы (*у ка́ртах*)
• ***at heart*** у глыбіні́ душы́
• ***by heart*** напа́мяць
• ***from one's heart*** ад усёй душы́, шчы́ра
• ***have one's heart in one's boots*** or ***mouth*** мець душу́ ў пя́тках, быць у вялі́кім стра́ху
• ***heart and soul*** усёй душо́й і сэ́рцам
• ***near to one's heart*** блі́зкі сэ́рцу, ве́льмі ва́ртасны
• ***take heart*** мужа́цца, падбадзёрвацца
• ***take to heart*** пава́жна ду́маць пра *што*; браць блі́зка да сэ́рца, прайма́цца
• ***to one's heart's content*** удо́сталь, ко́лькі хо́чаш
• ***with all one's heart*** а) шчы́ра. б) з дарагі́й душо́й, ахво́тна

heartache ['hɑ:rteɪk] n. го́ра *n.*, сму́так -ку *m.*; боль душы́

heart attack сардэ́чны прыпа́дак

heartbeat ['hɑ:rtbi:t] n. пульса́цыя, пульс -у *m.*, біцьцё сэ́рца

heartbreak ['hɑ:rtbreɪk] n. вялі́кі боль, згрызо́та *f.*, душэ́ўныя паку́ты

heartbreaking ['hɑ:rtbreɪkɪŋ] adj. які́ надрыва́е душу́, балю́чы; журбо́тны

heartburn ['hɑ:rtbɜ:rn] n. пячо́ўка, пяко́тка *f.*

hearten ['hɑ:rtən] v.t. падбадзёрваць

heart failure паро́к сэ́рца (*спыне́ньне дзе́яньня сэ́рца*)

heartfelt ['hɑ:rtfelt] adj. глыбо́кі (*пра пачуцьцё*), шчы́ры; сардэ́чны (*спачува́ньне*)

hearth [hɑ:rθ] n. 1. чарэ́нь *f.*, под -у *m.* (*пе́чы, каміна́*). 2. ха́тні агме́нь, ро́дная ха́та

heartily ['hɑ:rtɪli] adv. 1. сардэ́чна, шчы́ра, цёпла, прыя́зна. 2. ахво́тна; руплі́ва, дба́йна, з запа́лам (*працава́ць*). 3. з апэ́тытам (*е́сьці*). 4. ца́лкам

heartless ['hɑ:rtləs] adj. 1. бяздушны, бяз сэ́рца, лю́ты. 2. неадва́жны, вя́лы, без запа́лу

heart murmur шумы́ ў сэ́рцы

heartsick ['hɑ:rtsɪk] adj. заняпа́лы ду́хам, мо́цна прыгне́чаны *або́* нешчасьлі́вы

heart-to-heart [ˌhɑ:rttə'hɑ:rt] adv. шчы́ра, адкры́та (*пагаварыць*), ад душы́, душа́ ў душу́

hearty ['hɑ:rti] adj. 1. сардэ́чны, цёплы й прыя́зны; ве́тлы, гасьці́нны. 2. мо́ц-

ны, здаро́вы. 3. го́ласны, шчы́ры (*сьмех*). 4. (*пра е́жу*) вялі́кі, бага́ты, сы́тны: ***to have a hearty meal*** сы́тна пад'е́сьці. 5. сы́тны, пажы́ўны (*пра е́жу*). 6. ураджа́йны (*пра зямлю́*)

heat [hi:t] – n. 1. гарачыня́ *f.*; сьпяко́та, сьпёка *f.*; гара́чка *f.* (*у хво́рага*). 2. Phys. цеплыня́, цеплаёмкасьць *f.* 3. гнель -ю *m.*; запа́л -у *m.*; заўзя́тасьць, усхвалява́насьць *f.* 4. пэры́яд це́чкі (*у жывёлаў*)

– v.t. 1. а) аграва́ць, ацяпля́ць: ***to heat the house*** ацяпля́ць ха́ту. б) ***to heat the oven*** пали́ць у пе́чы. 2. падагрэва́ць (*е́жу*). 3. разгара́чыць; усхваля-ва́ць

– v.i. 1. падагрэва́цца: ***The soup is heating slowly*** Суп павó́лі падагра-е́цца. 2. усхвалява́цца

heated ['hi:təd] adj. 1. гара́чы; нагрэ́ты; падагрэ́ты; узбу́раны, усхвалява́ны. 2. зло́сны; заўзя́ты (*пра спрэ́чку*)

heatedly ['hi:tədli] adv. 1. го́рача; зло́сна; усхвалява́на: ***to speak heatedly*** гаварыць го́рача, усхвалява́на *або́* са зло́сьцю

heater ['hi:tər] n. абагрэва́льнік -а *m.* (*электры́чны*); радыя́тар -а *m.*

heath [hi:θ] n., Brit. 1. пусто́ча, паро́слая нізкім за́расьнікам. 2. усяля́кі хмыз, што расьце́ на пусто́чы. 3. ве́рас -у *m.*

• ***one's native heath*** радзі́ма *f.*, ро́дны кут

heath bell цьвет ве́расу

heathberry ['hi:θberi] n., pl. **-ries** я́гады, што расту́ць на пусто́чах (*як бруснíцы, багро́ўка*)

heath cock цецяру́к цецерука́ *m.*

heathen ['hi:ðən] – n., pl. **-thens, -then** пага́нец -ца *m., pl.*, пага́нцы, пага́нка *f.*

– adj. пага́нскі

heathenish ['hi:ðəniʃ] adj. пага́нскай культу́ры

heather ['heðər] n. ве́рас -у *m.*

heating ['hi:tiŋ] – n. ацяпле́ньне, аграва́ньне *n.*: ***central heating*** цэнтра́льнае ацяпле́ньне

– adj. ацяпля́льны, аграва́льны

heatproof ['hi:tpru:f] or **heat-resistant** [ˌhi:trı'zıstənt] adj. цеплаўсто́йлівы

heat unit адзі́нка вымяра́ньня цяплыні́

heat wave гара́чая хва́ля

heave [hi:v] – v.t. **heaved** or **hove, heaving** 1. падыма́ць (*цяжа́р*); уздыма́ць. 2. кіда́ць, шпурля́ць (*ка́мень*), кіда́ць (*я́кар*). 3. Naut. падыма́ць (*я́кар*), цягну́ць (*кана́т*); ***to heave a sigh*** ця́жка ўздыха́ць

– v.i. 1. уздыма́цца й апада́ць (*пра хва́лі, гру́дзі*). 2. ця́жка дыхаць, лавíць дух, задыха́цца 3. напіна́цца; напру́жвацца, ту́жыцца (*як пры вані-тава́ньні*). 4. выпу́чвацца: ***to heave in sight*** паказа́цца на далягля́дзе

– n. 1. пад'ём -у *m.*; кіда́ньне *n.*, кідóк -ка́ *m.*

– interj. ***heave ho!*** ра́зам, узялí

heaven ['hevən] n. не́ба *n.*, раі́й -ю *m.*: ***For heaven's sake*** or ***Good heavens!*** На ла́ску бо́жую! На мíласьць Бо́га! ***Good heavens!*** Бо́жа! Бо́жухна мой!

heavenly ['hevənli] adj. 1. нябёсны, нябе́сны: ***heavenly bodies*** нябе́сныя це́лы. 2. цудо́ўны, ве́льмі шчасьлíвы *або́* прыго́жы

heaves [hi:vz] n. дыхавіца *f.* (*у ко́ней*)

heaviness ['hevinəs] n. цяжа́р -у *m.* (*но́шы, ка́ры*)

heavy I ['hevi] adj. 1. цяжкí, ва́жкі: ***Iron is heavy*** Жале́за цяжко́е. 2. цяжкí. таўсты́ (*све́тар, палíто́*). 3. вялíкі. мо́цны (*дождж*); бага́ты, до́бры (*ураджа́й*); мо́цны (*пасíлак, бу́ра, сон*)

• ***a heavy countenance*** хму́ры, пану́ры вы́гляд

• ***a heavy fog*** густа́я імгла́

• ***a heavy sea*** бурлíвае мо́ра

• ***a heavy smoker*** заця́ты курэ́ц

• ***a heavy vote*** вялíкая актыўнасьць пры галасава́ньні

• ***eyes heavy with sleep*** заспа́ныя во́чы

• ***heavy infantry*** Milit. ця́жка ўзбро́еная пяхо́та; ***heavy artillery*** цяжка́я артыле́рыя

• ***heavy news*** сýмная вéстка
• ***heavy sky*** хмáрнае, пахмýрнае нéба
• ***heavy taxes*** высóкія падáткі
• ***heavy with child*** цяжáрная

heavy II ['hevi] adj. дыхавічны

heavy-duty [ˌhevi'du:ti] adj. звышмóцны; трывáлы: ***heavy-duty tires*** дóўгатрывáлыя шы́ны. 2. абкладзены вялікім мытам

heavy-handed [ˌhevi'hændɪd] adj. 1. няспрáўны, нехлямя́жы. 2. суровы, дэспатычны. 3. з занятымі рукáмі

heavy-hearted [ˌhevi'hɑ:rtəd] adj. прыгнéчаны; маркóтны, сýмны, у змрóчным цяжкім настрóі

heavyweight ['hevɪweɪt] n. 1. важкі, цяжкі. 2. Sport цяжкавагавік -á *m.*

Hebrew ['hi:bru:] – n. 1. габрэ́й -я *m.*, габрэ́йка *f.* 2. старагабрэйская мóва. 3. іўрыт -у *m.*
– adj. габрэйскі

heckle ['hekəl] – v.t. 1. даймáць прамóўцу éдкімі заўвáгамі, выкрыкамі 2. часáць лён, канóплі шчóткай
– n. шчóтка для часáньня ільну́

hectare ['hekter] n. гэктáр -а *m.*

hectic ['hektɪk] – adj. 1. ліхаманкавы, вéльмі хвалюючы, неспакóйны, гарачы; бýрны: ***a man with a hectic past*** чалавéк з бýрным мінýлым. 3. сухóтны, з сухóтнай гарáчкай
– n. 1. сухóтны румя́нец -цу *m.*, ліхаманка, гарáчка *f.* 2. сухóтнік -а *m.*, сухóтніца *f.*

hectic fever сухóтная гарáчка

hectic flush сухóтны румя́нец

heddle ['hedəl] n. ніт -á *m.* (*у кроснах*)

hedge [hedʒ] – n. 1. жывапло́т -у *m.* 2. бар'ép, застáва *абó* мяжá. 3. срóдак ахóвы *абó* абарóны (*ад чагó-н.*), забясьпéчаньне *n.*
– v.t. 1. абсáджваць жывапло́там. 2. абвóдзіць *абó* адмяжóўваць *што* жывапло́там. 3. ухіля́цца ад прóстага адкáзу. 4. хавáцца, ухіля́цца ад прáцы ці адкáзнасьці

hedgehog ['hedʒhɔ:g] – n. вóжык -а *m.*
– adj. мóцна ахóўваны, які́ ця́жка зламáць (*напр. супрацíў*)

heed [hi:d] – v.t. 1. увáжна слýхаць; зварачáць увáгу: ***Now heed what I say*** Слýхай, што я кажý. 2. заўважáць
– n. дбáласьць, рýпліваcьць *f.*; увáга *f.*

heedful ['hi:dfəl] adj. 1. пíльны, асьцярóжны. 2. увáжны, увáжлівы; чýлы: ***heedful of advice*** увáжны да парáды

heedless ['hi:dləs] adj. 1. няўвáжны, няўвáжлівы, бяздýмны; нядбáйны. 2. неасьцярóжны. легкадýмны

heedlessness ['hi:dləsnəs] n. 1. няўвáжнасьць, няўвáжлівасьць *f.* 2. бяздýмнасьць, неасьцярóжнасьць *f.*

heel [hi:l] n. 1. пятá, пя́тка *f.* (*панчóхі*). 2. абцáс -а *m.* 3. акрáлец -йца *m.* (*хлéба, сы́ра*). 4. шпóра *f.* (*пéўня*). 5. падлю́га *m.&f.*, нягóднік -а *m.*, нягóдніца *f.*
• ***at heel*** па пя́тах, неадстýпна, усьлéд (*хадзíць*)
• ***down at the heel(s)*** а) са зьбíтымі абцáсамі. б) бéдна апрáнуты. в) неахáйны
• ***kick one's heels*** дóўга, нецярплíва чакáць
• ***take to one's heels*** уцячы́

heelpiece ['hi:lpi:s] n. набóйка *f.* (*на абцáсе*)

heelplate ['hi:lpleɪt] n. мэталёвая набóйка на абцáсе

hefty ['hefti] – adj., Informal 1. цяжкí. 2. вялíкі й мóцны; вéльмі дýжы, здаравéнны. 3. знáчны, вялíкі: ***a hefty bill (profit)*** вялíкі рахýнак (прыбы́ткі)
– adv. мóцна

hegemony [hə'dʒeməni] n. гэгемóнія *f.*, пяршы́нства *n.*, перавáга ў сíле ўплы́ву

heifer ['hefər] n. цялýшка *f.*

height [haɪt] n. 1. рост -у *m.* (*чалавéка*), вышыня́ *f.* (*хáты, гары́*). 2. узвы́шша *n.* 3. верхавíна *f.* (*гары́*), верх -у *m.* 4. найвышэ́йшая ступéнь, крáйнасьць *f.*: ***the height of fashion*** апóшні крык мóды. 5. высóкі ранг, высóкая ступéнь

heighten ['haɪtən] – v.t. павышáць; падымáць

– v.i. павыша́цца, узраста́ць

heinous ['heɪnəs] adj. агі́дны, жахлі́вы

heir [er] – n. 1. спадкае́м|ец -ца *m.*, спа́дчыньнік -а *m.* 2. Obsol. нашча́дак -ка *m.*: ***heir at law*** спа́дчыньнік пава́дле зако́ну

– v.t. атры́мваць у спа́дчыну, успадко́ўваць

heirdom ['erdəm] n. стан *або́* правы́ спадкае́мца; спа́дчына *f.*, спа́дчыннасьць *f.*, спадкае́мства *n.*

heiress ['erəs] n. спа́дчыньніца, спадкае́мніца *f.*

heirloom ['erlu:m] n. сяме́йная спа́дчынная рэч

held [held] v., *p.t. and p.p. of* **hold**

helicopter ['heləkɑ:ptər] – n. верталёт -а *m.*, гэлікóптэр -а *m.*

– v.t. лётаць верталётам

helium ['hi:liəm] n. гэ́лі|й -ю *m.*

hell [hel] n. 1. пе́кла *n.* 2. а) ме́сца ўся́кага зла, зьдзе́ку *або́* гало́ты. Informal: ***Go to hell!*** Ідзі да д'я́бла!; ***a hell of a noise*** пяке́льны го́ман; ***to give someone hell*** вы́лаяць *кагó*, насварыцца

he'll [hi:, *unstressed* hil] 1. ***he will be*** ён бу́дзе. 2. ***he shall be*** ён паві́нен

Hellenic [he'lenɪk] adj. гэлі́ністы́чны, старагрэ́цкі (*гісто́рыя, мо́ва, культу́ра*)

Hellenism ['helɪnˌɪzəm] n. гэлені́зм -у *m.*

Hellenist ['helɪnɪst] n. гэлені́ст -а *m.*, гэлені́стка *f.* (*знаве́ц гэлені́стыкі*)

hello [hə'lou] interj., n., pl. **-los,** *гл.* **hallo**

helm I [helm] – n. 1. стырно́ *n.*, руль -я́ *m.*, стырнаво́е ко́ла. 2. ула́да *f.*, кірава́ньне *n.*, Fig. дзяржа́ўнае стырно́

– v.t. 1. кірава́ць, накіро́ўваць стырно́м (*параплá ў*), стырнава́ць. 2. кірава́ць дзяржа́вай, прадпрые́мствам

helm II [helm] n. *гл.* **helmet**

helmet ['helmət] n. шлем -а ***m.***

helmsman ['helmzmən] n., pl. **-men** стырнав|ы́ -о́га *m.* (*параплáва*), стырні́к -а *m.*

help [help] – v. 1. дапамага́ць. 2. вылéчваць: ***The doctor helped my sore eye*** Ле́кар вы́лечыў маё хво́рае во́ка. 3. стры́мваць, прадухіля́ць: ***It can't be helped*** На гэ́та ра́ды нямá; нічо́га ня зро́біш; ***Can't help it*** Нічо́га не магу́ зрабі́ць. 4. стры́мвацца: ***He can't help yawning*** Ён ня мо́жа паўстрыма́цца ад пазяха́ньня; ***She can't help thinking of it*** Яна́ ня мо́жа ня ду́маць пра гэ́та. 5. падава́ць, частава́ць (*за сталóм*): ***Help yourself*** Бярэ́це, калі́ ла́ска са́мі ***May I help you to some meat?*** Ці магу́ пада́ць вам мя́са?

– n. 1. дапамо́га *f.* 2. памага́т|ы -ага *m.*, памага́тая *f.* 3. наня́ты рабо́тні|к *ці* рабо́тніца; служа́нка, на́ймічка *f.*, на́ймі т -а *m.* 4. сро́д|ак -ку *m.*; парату́н|ак -ку *m.*

• ***help down*** дапамагчы́ сыйсьці́ (*до́лу*)

• ***help in*** or ***into*** а) дапамагчы́ ўвайсьці́. б) дапамагчы́ надзе́ць, пада́ць (*палітó*)

• ***help off*** дапамагчы́ зьняць *што*

• ***help oneself to*** а) узя́ць, што патрэ́бна *ці* што хо́чаш. б) прысабе́чыць, скра́сьці

• ***help out*** дапамагчы́ (*у патрэ́бе*), вы́ручыць

• ***So help me God*** Хай мне Бог дапамо́жа!

helper ['helpər] n. памага́т|ы -ага *m.*, памага́тая *f.*; падру́чн|ы -ага, памо́чні|к -а *m.*, памо́чніца *f.*; асыстэ́нт -а *m.*

helpful ['helpfəl] adj. 1. кары́сны. 2. паслу́жлівы, дагóдлівы

helping ['helpɪŋ] – n. по́рцыя е́жы

– adj., Gram. ***helping verb*** дапамо́жны дзеяслóў

helpless ['helpləs] adj. 1. бязра́дны, беспара́дны; бездапамо́жны; кво́лы. 2. без дапамо́гі *ці* ахо́вы. 3. які́ жыве ў нястáчы (*бе́днасьці*)

helplessly ['helpləsli] adv. бязра́дна; бездапамо́жна

helplessness ['helpləsnəs] n. бязрáднасьць, бездапамо́жнасьць *f.*

helve [helv] – n., esp. Brit. тапары́шча *n.*, ру́чка малатка́, дзяржа́льна *n.*

– v.t. насáджваць (*сякéру на тапарышча*)

hem [hem] – n. 1. рубцéц -цá *m.* 2. бéраг -у *m. dim.* бераж|óк -кá *m.*; крaй -ю *m.*, мяжá *f.*: ***On the very hem of the sea*** На сáмым крáі мóра

– v.t. 1. падрубáць (*сукéнку*), зарубáць (*хусьцíнку*)

• **hem in, around** or **about** а) абкружáць з усíх бакóў. б) не дазвaляць выйсьцí *або́* свабóдна рýхацца

hemisection [ˌhemɪˈsekʃən] n. аднá зь дзьвюх рóўных чáстак, палóва *f.*

hemisphere [ˈhemɪsfɪr] n. паўкýля *f.*, паўшáр'е *n.*: ***Western, Eastern, Southern and Northen hemisphere*** Захóдняя, Усхóдняя, Паўдзённая і Паўнóчная паўкýля

hemispherical [ˌhemɪˈsferɪkəl] adj. паўсфэрычны, у фóрме паўкýлі

hemlock [ˈhemlɑ:k] n. 1. амéжнік -у *m.* (*атрýтная расьлíна*). 2. яд *або́* лек (*асабл. супакóйвальны*) з амéжніку

hemoglobin [ˈhi:məgloubən] n. гэмаглябíн -у *m.*

hemophilia [ˌhi:məˈfɪliə] n. гэмафíлія *f.*

hemorrhage [ˈhemərɪdʒ] n. крывазьліцьцё *n.* (*у мóзг*); крывацёк -у *m.*

hemorrhoids [ˈhemərɔɪdz] n., pl. гемарóлй -ю *m.*

hemp [hemp] n. 1. канóплі *pl. only*. 2. валакнó з канапéль. 3. наркóтыкі (*рóбленыя з канóпляў*). 4. Informal вярóўка *f.*

hemstitch [ˈhemstɪtʃ] – n. мярэ́жка *f.*

– v.t. мярэ́жыць

hen [hen] n. 1. кýрыца *f.*, *dim.* кýрка, кýрачка *f.* 2. сáмка íншых птýшак ***pea-hen*** пáва *f.*

hence [hens] – adv. 1. тамý, дзеля тагó. 2. ад гэ́тага чáсу; праз, пасьля́: ***three years hence*** праз тры гады́. 3. адгэ́туль: ***Go hence, I pray thee*** Ідзí адгэ́туль, прашý цябé. 4. з гэ́тага сьвéту: ***to go hence*** памéрці

– interj. адыйдзíся, ідзí вон! прэч!

henceforth [ˌhensˈfɔ:rθ] adv. з гэ́тага чáсу, з гэ́тай пары́

hencoop [ˈhenku:p] n. кýрнік, курáтнік -а *m.*; клéтка для курэ́й

hendecasyllabic [ˌhendəkəsɪˈlæbɪk] adj. адзінáццаціскладóвы

hen-hearted [ˈhenhɑ:rtəd] adj. баязьлíвы, маладýшны

henpeck [ˈhenpek] v.t., Informal трымáць (*мýжа*) пад абцáсам

henpecked [ˈhenpekt] adj., Informal якóга трымáюць пад абцáсам

heptagon [ˈheptəgɑ:n] n. сямікýтнік -а *m.*

her [hɜ:r] – pron., *acc. of* **she** яé

– adj. éйны, éйная, éйнаé; свой, свая́, сваё: ***Mother loves her children*** Máці любíць сваíх дзяцéй

herald [ˈherəld] – n. вястýн вестунá *m.*, гэрóльд, апавяшчáльнік -а *m.*

– v.t. 1. паведамля́ць, абвяшчáць (*прыхóд, надыхóд*). 2. прадвяшчáць, служы́ць прыкмéтай

heraldic [heˈrældɪk] adj. гэральды́чны

heraldry [ˈherəldri] n., pl. **-ries** гэráльдыка *f.*

herb [ɜ:rb] n. зёлка *f.*, лéкавыя зёлкі

herbaceous [hɜ:rˈbeɪʃəs] adj. зёлкавы

herbage [ˈɜ:rbɪdʒ] n. 1. зёлкі *coll.* 2. травá *f.* 3. зялёнае лíсьце і сьцёблы расьлíнаў

herbal [ˈɜ:rbəl] – adj. зёлавы, зёлкавы

– n. гэрбáрый -я *m.*

herbarium [hɜ:rˈberiəm] n., pl. **-iums, -ia** гэрбáрый -я *m.*, калéкцыя засýшаных расьлíнаў

herbivorous [hɜ:rˈbɪvərəs] adj. траваéдны (*пра жывёлу*)

herculean [ˌhɜ:rkjəˈli:ən] adj. 1. асíлкавы; вéльмі мóцны, адвáжны й вялíкі; магýтны. 2. які́ вымагáе вялíкае сíлы, адвáгі; вéльмі цяжкí (*прáца*)

Herculean adj. Гэркулéсаў, гэркулéсаўскі

herd [hɜ:rd] – n. 1. стáтак -ку *m.*, гурт -у *m.*; чарадá *f.* (*карóваў*), табýн -á *m.* (*кóней*). 2. гурт, натóўп -у *m.* (*людзéй*)

– v.i. трымáцца рáзам, вéсьці сяброўства

– v.t. па́сьвіць (*каро́ваў, аве́чак*)

herd instinct ста́дны інстынкт, ста́днае пачуццё

herdsman ['hɜ:rdzmən] n., pl. **-men** пастух -á *m.*

here [hɪr] adv. 1. тут: ***We will stop here*** Мы тут спы́німся. 2. сюды́: ***Come here*** Хадзі сюды́. 3. вось: ***Here they come!*** Вось і яны́ ідуць!

• ***here and there*** а) дзе-нідзе́ б) то тут, то там

• ***here below*** тут на зямлі́; на гэ́тым сьве́це

• ***Here (we, you) are*** Informal Вось, калі́ ла́ска; Вось вам

• ***neither here nor there*** не на тэ́му; ні туды́ ні сюды́, ні там ні сям

hereafter [hɪr'æftər] – adv. пасьля́ гэ́тага, пазьне́й, у бу́дучыні

– n. 1. бу́дучыня *f.* 2. пасьмяро́тнае жыцьцё

hereby [ˌhɪr'baɪ] adv. 1. гэ́тым, гэ́так: ***You are hereby given the right ...*** Гэ́тым вам даецца права... ; гэ́ткім спосабам. 2. Obsol. недалёка; паблі́зу, блі́зка

hereditary [hə'redəteri] adj. спа́дчынны (*гаспада́рка, хваро́ба*)

heredity [hə'redəti] n., pl. **-ties** спа́дчыннасьць *f.*

herefrom [ˌhɪr'frɑ:m] adv. 1. ад гэ́тага ме́сца, адгэ́туль, адсю́ль. 2. з гэ́тага фа́кту

herein [ˌhɪr'ɪn] adv. 1. тут; у гэ́тым ме́сцы (*кні́гі і пад.*). 2. у гэ́тай спра́ве; у гэ́ткі спо́саб

hereof [ˌhɪr'ʌv] adv. 1. з гэ́тага. 2. пра гэ́та, аб гэ́тым

heresy ['herəsi] n., pl. **-sies** е́рась, гэрэ́зія *f.*

heretic ['herətɪk] n. ерэ́тык -а, гэрэ́тык -а *m.*, ерэ́тычка, гэрэты́чка *f.*

heretical [hə'retɪkəl] adj. ерэты́чны, гэрэты́чны

herewith [ˌhir'wɪð] adv. гэ́тым: ***Herewith I inform you*** Гэ́тым я паведамля́ю

heritage ['herətɪdʒ] n. спа́дчына *f.*

hermaphrodite [hər'mæfrədaɪt] n. гэрмафрады́т -а *m.*

hermetic [hər'metɪk] adj. гэрмэты́чны

hermit ['hɜ:rmɪt] n. пустэ́льнік -а *m.*, пустэ́льніца *f.*

hermit thrush дрозд дразда́ *m.*

hernia ['hɜ:rniə] n., pl. **-nias, -niae** кіла́. гры́жа *f.*

hernial ['hɜ:rniəl] adj. гры́жавы

hero ['hi:roʊ] n., pl. **-roes** гэро́й -я *m.*

heroic [hə'roʊɪk] adj. гэро́йскі, гэраі́чны

heroin ['heroʊən] n. гэраі́н -у *m.*

heroism ['heroʊˌɪzəm] n. гэраі́зм -у *m.*

heroize ['hɪroʊaɪz] v.t. гэраізава́ць

heron ['herən] n. ча́пля *f.*

herpes ['hɜ:rpi:z] n. гэ́рпэс -у *m.*

herring ['herɪŋ] n., pl. **-rings** селядзе́ц -ц:і *m.*: ***red herring*** а) вэ́нджаны селядзе́ц. б) Informal адцяго́вальны манэ́ўр; зьбіцьцё з тро́пу, з панталы́ку

herringbone ['herɪŋboʊn] – n. 1. хрыбто́вая косьць селядца́. 2. узо́р е́лачкаіі

– v.t. шыць, вышыва́ць е́лачкай

hers [hɜ:rz] pron. е́йны, яе́: ***This book is hers*** Гэ́та е́йная кні́га; ***of hers*** е́йны: ***a friend of hers*** е́йны ся́бра

herself [hɜ:r'self] pron. 1. (emph.) сама́, адна́: ***She herself did it*** Яна́ сама́ гэ́та зрабі́ла; ***(all) by herself*** зусі́м адна́. 2. (refl.) сябе́: ***She washed herself*** Яна́ памы́лася; ***She knew herself well enough*** Яна́ до́бра сябе́ зна́ла. 3. ***She is not herself*** Яна́ сама́ не ў сабе́; сама́ не свая́; ***She came to herself*** Яна́ апрыто́мнела

he's [hi:z] 1. = **he is** ён ёсьць. 2. = **he has** ён ма́е

hesitancy ['hezɪtənsi] n., pl. **-cies** 1. вага́ньне, хіста́ньне *n.*; сумне́ў -ву *m.* 2. нерашу́часьць, няўпэ́ненасьць *f.*

hesitant ['hezɪtənt] adj. хісткі́, няўпэ́ўнены

hesitate ['hezɪteɪt] v.i. 1. вага́цца, хіста́цца; сумнява́цца . 2. не рашо́цца. 3. не хаце́ць: ***She hesitated to hurt the child's feelings*** Яна́ вага́лася, каб не абра́зіць пачу́цьці дзіця́ці. 4. запіна́цца (*у гу́тарцы*)

hesitating ['hezɪteɪtɪŋ] adj. які́ вага́ецца, нерашу́чы

hesitation [ˌhezɪˈteɪʃən] n. 1. вага́ньне, хіста́ньне *n.*; сумнява́ньне *n.*; нераша́ючасьць *f.* 2. неахво́та *f.* 3. запі́нка *f.*, затры́мка ў гаво́рцы

heterogeneous [ˌhetərouˈdʒi:niəs] adj. разнаро́дны, непадо́бны, ро́зны

hew [hju:] v.t. 1. сячы́ (*сяке́раї, мячо́м*); расьсяка́ць. 2. абчэ́сваць (*бервяно́*); высяка́ць (*з ка́меня, ма́рмуру*): ***to hew down*** сьсяка́ць (*дрэ́ва*); высяка́ць (*лес*)

• ***hew one's way*** расьцерабі́ць, праклася́ці сабе́ даро́гу

• ***hew to*** мо́цна прытры́мвацца *чаго́*, кірава́цца *чым*

hewer [ˈhju:ər] n. дрывасе́к, каменячо́с -а *m.*

hewn [hju:n] = **hewed** сьсе́чаны; вы́сечаны; абчаса́ны (*бервяно́*)

hexagon [ˈheksəgɑ:n] n. шасьціку́тнік -а *m.*

hexagonal [hekˈsægənəl] adj. шасьціку́тны

hibernate [ˈhaɪbərneɪt] v.i. 1. спаць зімо́вай сьпя́чкай. 2. зімава́ць (*пра жывёлу*)

hibernation [ˌhaɪbərˈneɪʃən] n. зімо́ўка *f.*, зімо́вая сьпя́чка

hiccough [ˈhɪkʌp] or **hiccup** – n. і́каўка *f.* – v.i. і́каць, і́кацца

hickory [ˈhɪkəri] n.,pl. **-ries** гі́кары (*род амэрыка́нскага валёскага гарэ́ха*)

hidden [ˈhɪdən] adj. схава́ны; захава́ны; патае́мны, та́йны; таямні́чы, тае́мны, зага́дкавы; невядо́мы

hide I [haɪd] **hid, hidden,** v.t. 1. хава́ць. 2. закрыва́ць. 3. хава́ць, трыма́ць у таямні́цы

hide II [haɪd] – n. 1. зьвяры́ная ску́ра (*нявы́рабленая й вы́рабленая*). 2. Informal чалаве́чая ску́ра: ***to save one's hide*** ратава́ць со́бскую ску́ру; ***neither hide nor hair*** нічагу́сенькі

– v.t. 1. здыма́ць ску́ру. 2. Informal мо́цна біць, калаці́ць *каго́*, спуска́ць ску́ру, лупцава́ць

hide-and-seek [ˌhaɪdənˈsi:k] n. хо́ванкі *pl. only*

hideous [ˈhɪdiəs] adj. 1. ве́льмі брыдкі́; паску́дны; стра́шны, жахлі́вы. 2. страшэ́нны, агі́дны (*пра злачы́нства*)

hideout [ˈhaɪdaʊt] n. схо́вішча *n.*, прыту́лак -ку *m.*

hiding [ˈhaɪdɪŋ] n. 1. хава́ньне *n.* 2. схо́ванка, схо́вань *f.* (*ме́сца*): ***be in hiding*** хава́цца (*пра зьбе́глага*)

hierarch [ˈhaɪrɑ:rk] n. гіерáрх -а *m.*

hierarchy [ˈhaɪrɑ:rki] n., pl. **-chies** гіерáрхія *f.*

hieroglyph [ˈhaɪrəglɪf] – n. гіеро́гліф -а *m.* – v.t. піса́ць гіеро́гліфамі

hieroglyphic [ˌhaɪrəˈglɪfɪk] – n. гіеро́гліф -а *m.*

– adj. гіерагліфі́чны

high [haɪ] – adj. 1. высо́кі (*будыні́нак, цана́, тэмпэратýра*). 2. вышэ́йшы, гало́ўны (*пра ранг*): ***a high official*** вышэ́йшая службо́вая асо́ба. 3. вялі́кі: ***a high wind*** мо́цны ве́цер. 4. Mus. ***a high note (voice)*** высо́кая но́та (*высо́кі го́лас*). 5. у са́мым разга́ры: ***high summer*** разга́р ле́та; ***at high noon*** у са́мы по́ўдзень. 6. дарагі́ (*цано́ю*): ***Strawberries are high in winter*** Суні́цы дарагі́я ўзі́мку. 7. вясёлы: ***high spirits*** вясёлы прыўзьня́ты настро́й

– adv. 1. высо́ка. 2. раско́шна, бага́та: ***to live high*** жыць бага́та, на шыро́кую нагу́; ***to fly high*** Fig. высо́ка лётаць, мець вялі́кія пля́ны, надзе́і, амбі́цыі; ***high and low*** усю́ды

– n. вышыня́ *f.*

• ***high and mighty*** ганары́сты, пыхлі́вы; напы́шлівы, наха́бны

highball [ˈhaɪbɔ:l] or **high ball** мешані́на сьпіртно́га напо́ю з газава́най вадо́й

high bluffs стро́місты бе́раг, абры́ў -ву *m.*

High Court (of Justice) Вярхо́ўны Суд

high-fidelity [ˌhaɪfɪˈdeləti] adj. з высо́кай дакла́днасьцю рэпрадýкцыі (*пра ра́дыё, кампа́кт-дыск*)

highland [ˈhaɪlənd] n. or **highlands** го́рны край, го́рная мясцо́васьць; узго́рак -ка *m.*

Highlander ['haɪləndər] n. 1. шатля́ндзкі го́рац. 2. жаўне́р шатля́ндзкага во́йска

highlife ['haɪlaɪf] n. вышэ́йшыя сфэ́ры грама́дзтва; жыццё гэ́тага грама́дзтва

highlight ['haɪlaɪt] – v.t. 1. асьвятля́ць, кі да́ць я́ркае сьвятло́ на *што*. 2. падкрэ́сьліваць, высо́ўваць на пе́ршы плян, надава́ць вялі́кае зна́чаньне. 3. рабі́ць выда́тным
– n. 1. сьветлавы́ эфэ́кт у жы́вапісе, фатагра́фіі. 2. найбо́льш цікава́я *ці* ва́жная ча́стка чаго́-н., падзе́я, сцэ́на

highly ['haɪli] adv. 1. ве́льмі, надзвычаа́йна: ***highly amusing*** ве́льмі займа́льна. 2. у высо́кай ступе́ні: ***highly artistic*** высо́камаста́цка. 3. высо́ка: ***highly paid*** высо́ка апло́чваны

high-minded [ˌhaɪ'maɪndɪd] adj. 1. з узьнёслымі пры́нцыпамі й пачу́ццямі. 2. Archaic ганары́сты, напы́шлівы

highness ['haɪnəs] n. вышыня́ *f.*, высо́кая ступе́нь; узвы́шанасьць (*ідэа́лаў*)

Highness ['haɪnəs] n. высо́касьць (*ты́тул*) *f.*: ***Your Highness*** Ва́шая Высо́касьць; ***His Royal Highness*** Яго́ная Карале́ўская Высо́касьць

high-rise ['haɪraɪz] – adj. шматпавярхо́вы – n. шматпавярхо́вы будынак

high school сярэ́дняя шко́ла

highway ['haɪweɪ] n. 1. шаша́ *f.*; аўтастра́да *f.* 2. галі́ўны шлях *або́* тракт, гасьці́нец -ца *m.*
• ***the highway to promotion*** про́сты шлях да павышэ́ньня (*па слу́жбе*)

highwayman ['haɪweɪmən] n. рабаўні́к -а́ *m.*, разбо́йнік -а *m.*

hike [haɪk] – v.i. 1. ісьці́ пехато́й у падаро́жжа. 2. маршыраваць
– v.t. падця́гваць (*шкарпэ́ткі*). 2. павыша́ць, павялі́чваць (*пла́ту, пада́ткі*)
– n. 1. даўга́я прахо́дка; пахо́д, марш -у *m.* 2. Informal падвы́шка пла́ты, пада́ткаў

hilarious [hɪ'leriəs] adj. 1. ве́льмі сьме́шны. 2. шу́мны, ве́льмі вясёлы (*пра кампа́нію*)

hilarity [hɪ'lerəti] n. шу́мная весяло́сьць

hill [hɪl] – n. 1. го́рка *f.*, узго́рак -ку *m.* узвы́шша *n.* 2. капе́ц -ца́ *m.*, ку́ча *f* (*як мура́шнік і пад.*).
– v.t. 1. насыпа́ць ку́чу, капе́ц. 2. аку́чваць, абганя́ць; абсыпа́ць (*бу́льбу*) абко́пваць (*дрэ́вы*): ***hilling plants*** аку́чваньне, абганя́ньне (*расьлі́наў*)

hilliness ['hɪlinəs] n. узго́рыстасьць, го́ркавасьць *f.*

hillock ['hɪlək] n. паго́рак -ка, узго́рачак -ка *m.*, го́рка *f.*

hillside ['hɪlsaɪd] n. схіл узго́рку

hilly ['hɪli] adj. узго́ркавы, узго́рысты

hilt [hɪlt] n. ру́чка хало́днай зброі *або́* прыла́ды, эфэ́с -а *m.*
• ***up to the hilt*** ца́лкам; дакла́дна

him [hɪm] pron. *ускосны склон ад* ***he***: яго́; яму́; ім: ***Take him home*** Завядзі́ яго́ дамо́ў; ***Give it to him*** Дай гэ́та яму́; ***with him*** зь ім

himself [hɪm'self] pron. 1. (emph.) сам: ***He himself did it*** Ён сам гэ́та зрабі́ў. 2. (refl.) сябе́, -ся, сабе́: ***He hurt himself*** Ён вы́цяўся

hind I [haɪnd] **hinder, hindmost** or **hindermost,** adj. за́дні: ***hind leg*** за́дняя нага́

hind II [haɪnd] n., pl. **hinds** *or* (coll.) **hind** лань *f.*

hinder I ['hɪndər] v.t. 1. затры́мваць: ***He was hindered by rain*** Яго́ затрыма́ў дождж. 2. замінаць, перашкаджа́ць, не дазваля́ць

hinder II ['hɪndər] adj. за́дні

hindermost ['hɪndərmoʊst] or **hindmost** ['haɪndmoʊst] adj. са́мы за́дні; апо́шні

Hindi ['hɪndi] n. гі́нды (*мо́ва*)

Hindu ['hɪndu:] n., pl. **-dus** індус -а *m.*, інду́ска *f.*, *pl.* інду́сы а) пасьлядо́ўнік рэлі́гіі індуі́зму, б) інды́йцы, жыхары́ Інды

hindrance ['hɪndrəns] n. 1. перашко́да, замі́нка *f.* 2. замінаньне, перашкаджа́ньне *n.*

hinge [hɪndʒ] – n. 1. заве́са *f.*; крук -а́ *m.* 2. шпень -яня́ *m.*; вось, асно́ва *f.*; галі́ўны пры́нцып: ***off the hinges*** не ў

пара́дку, сапсу́ты. 3. Obsol. зямна́я вось
– v.t. 1. вісе́ць, ру́хацца на заве́сах *ці* вако́л во́сі. 2. зале́жаць ад *чаго́*

hint [hɪnt] – n. намі́нlак -ку, намёк -у *m.*, намі́нка *f.*
– v.t. рабі́ць намі́нак, закіда́ць

hip I [hɪp] n. 1. клуб, клуба; сьцягно́ *n.*, сьцягня́к -а́ *m.* 2. кумпя́к -а́ *m.* (*ча́стка ту́шы*)

hip II [hɪp] n. плод ру́жы *або́* шыпшы́ны

hip III [hɪp] interj. вы́крык прывіта́ньня: ***Hip, hip, hurrah!*** Ура! Ура!

hip IV [hɪp] adj. паінфармава́ны, абазна́ны, у ку́рсе спра́ваў

hippodrome ['hɪpədroʊm] n. 1. гіпадро́м -а *m.* (*для ко́ннаспарто́вых спабо́рніцтваў*). 2. арэ́на *або́* будыні́на для цы́рку, радэ́о

hippopotamus [ˌhɪpə'pɑ:təməs] n., pl. **-muses, -mi** гіпапата́м -а *m.*

hire [haɪr] – v.t. згаджа́ць (*рабо́тніка*); найма́ць (*рабо́тніка, машы́ну, ко́ней*): ***to hire out*** найма́цца. 2. дава́ць у на́ймы
– n. 1. наёмная пла́та. 2. на́йм -у *m.*, *pl.* на́ймы: ***to work for hire*** працава́ць па на́йму

hired [haɪrd] adj. наёмны; нанятыя; зго́джаны (*рабо́тнік*)

hireling ['haɪrlɪŋ] – n. на́ймі́т -а *m.*, на́ймічка *f.*
– adj. нанятыя, зго́джаны

hirer ['haɪrər] n. наймальнік -а *m.*, наймальніца *f.*

hiring ['haɪrɪŋ] n. найм -у *m.*, *pl.* на́ймы, найма́ньне *n.*: ***hiring of manpower*** найма́ньне людзко́е рабо́чае сі́лы

his [hɪz] – pron. яго́ны, яго́: ***This hat is his*** Гэ́та яго́ны капялю́ш
– adj. яго́ны; свой, свая́, сваё: ***He took his hat*** Ён узя́ў свой капялю́ш

hiss [hɪs] – v.i. 1. шыпе́ць, сы́кацъ, сычэ́ць (*як гусь, вужа́ка*); сквірчэ́ць. 2. сы́кацъ, сычэ́ць (*са зло́сьці*). 3. асьві́стаць (*на сцэ́не*)
– n. 1. шыпе́ньне, сычэ́ньне *n.* (*гусе́й*); сквірчэ́ньне (*пры сма́жаньні*). 2. сьві́ст -у *m.* (*незадавальне́ньня, асуджэ́ньня*)

historian [hɪ'stɔ:rɪən] n. гісто́рык-а *m. & f.*

historic [hɪ'stɔ:rɪk] adj. 1. сла́ўны *або́* ва́жны ў гісто́рыі. 2. гістары́чны: ***historic site*** гістары́чная мясьці́на

historical [hɪ'stɔ:rɪkəl] adj. 1. гістары́чны (*го́рад, рама́н*). 2. ве́дамы ў гісто́рыі

history ['hɪstrɪ] n., pl. **-ries** гісто́рыя *f.*

hit [hɪt] – v. 1. уда́рыць, вы́цяць, сту́кнуць. 2. трапля́ць; папада́цца. 3. напада́ць, натрапля́ць (*ра́птам знахо́дзіць*): ***We hit the right road*** мы натра́пілі на пра́вільную даро́гу. 4. напада́ць, мо́цна крытыкава́ць: ***to hit at*** крытыкава́ць, высьме́йваць
– n. 1. уда́р -у *m.*, вы́цень -тня *m.* 2. папада́ньне *n.*; уда́лая спро́ба. 3. во́стры напа́д *або́* кры́тыка. 4. уда́ча *f.*, по́сьпех -у *m.*: ***the novel was a great hit*** рама́н меў вялі́кі по́сьпех. 5. гіт, гіта́ *m.*, цьві́к сэзо́ну (*пра папуля́рную кні́гу, пе́сьню*)
• ***hit it off*** Informal ла́дзіць, згаджа́цца з *кім*
• ***hit or miss*** наўздага́д, наўда́чу, вы́йдзе — ня вы́йдзе

hitch [hɪtʃ] – v.t. 1. прывя́зваць да *чаго́*. 2. запрага́ць (*каня́*). 3. падсо́ўваць (*крэ́сла*) штуршка́мі, падця́гваць
– v.i. 1. прычапля́цца да *чаго́*. 2. чыкільга́ць, чыкіля́ць, ісьці́ кульга́ючы, кульга́ць
– n. 1. Tech. зачэ́пка, пятля́ *f.*, ву́зел -ла́ *m.* 2. кульга́ньне *n.* 3. перашко́да, замі́нка, затры́мка *f.*: ***without a hitch*** гла́дка, пасьпяхо́ва, ні сучка́ ні задзі́рынкі

hitchhike or **hitch-hike** ['hɪtʃhaɪk] v.i., Informal падаро́жнічаць аўтаспы́нам, аўтасто́пам; галасава́ць

hither ['hɪðər] adv. сюды́
• ***hither and thither*** сюды́ й туды́

hitherto [ˌhɪðər'tu:] adv. 1. да гэ́тага ча́су, да гэ́тае пары́. 2. Archaic дагэ́туль, да гэ́тага ме́сца

hive [haɪv] – n. 1. ву́лей -я *m.*, кало́да *f.* 2. рой -ю *m.* (*пчо́лаў*). 3. ме́сца по́ў-

нае ру́ху, дзе́йнасьці, мітусьні́. 4. людзкі́ мура́шнік.
– v.t. 1. саджа́ць пчол у ву́лей. 2. наці́ць мёд у ву́лей. 3. запа́сіць на бу́дучыню
– v.i. жыць зго́дна (*як пчо́лы*)

hoar [hɔ:r] – adj. 1. бе́лы, шэ́ра-бе́лы. 2. сівы́; стары́; да́ўні, старове́чны
– n. 1. сівізна́ *f.* 2. шэ́рань *f.*

hoard [hɔ:rd] – n. 1. запа́с -у *m.*, назапа́шанае *n.*, ра́чы, захо́ўваныя ў скла́дзе
– v. назапа́шваць; зьбіра́ць (*гро́шы*)

hoarding I [ˈhɔ:rdɪŋ] n. 1. зьбіра́ньне, назапа́шваньне *n.* 2. запа́с -у *m.*, назапа́шанае *n.*

hoarding II [ˈhɔ:rdɪŋ] n., Brit. 1. часо́вы плот. 2. до́шка для абве́стак

hoarfrost [ˈhɔ:rfrɔ:st] n. шэ́рань *f.* (*на дрэ́вах*), шаlро́н -рану́ *m.*

hoarse [hɔ:rs] adj. хры́плы: ***hoarse voice*** хры́плы го́лас

hoarsely [ˈhɔ:rsli] adv. хры́пла, гарта́нна

hoarsen [ˈhɔ:rsən] v. даво́дзіць да хрыпаты́; хры́пнуць

hoarseness [ˈhɔ:rsnəs] n. хрыпо́та *f.*

hoary [ˈhɔ:ri] adj. 1. сівы́ (*ад ве́ку, ад шэ́рані*). 2. стары́, да́ўні, старада́ўны: ***hoary rules*** стары́я пра́вілы

hoax [houks] – n. 1. гарэ́зны жарт, вы́думка, містыфіка́цыя *f.*
– v.t. жартава́ць з *кага́*, наўмы́сна ўво́дзіць у зман, містыфікава́ць

hobble [ˈhɑ:bəl] – v.i. 1. чыкільга́ць, чыкіля́ць, кульга́ць. 2. ісьці́ хіста́ючыся
– v.t. пу́таць
– n. 1. чыкільга́ньне, кульга́ньне *n.* 2. пу́та *n.* (*для каня́*). 3. Informal цяжко́е стано́вішча, бяда́ *f.*

hobby [ˈhɑ:bi] n., pl. **-bies** 1. улюбёны заня́так, захапле́ньне *n.*, го́бі. 2. улюбёная тэ́ма для гу́таркі, канlёк -ька́ *m.*

hobbyhorse [ˈhɑ:bɪhɔ:rs] n. 1. дзіця́чы ко́нік-заба́ўка, кіёк з ко́нскай галавво́ю. 2. ко́нік-го́йдалка 3. ко́нік на карусэ́лі. 4. канlёк -ька́ *m.*, улюбёная тэ́ма гу́таркі

hobgoblin [ˈhɑ:bl gɑ:blɪn] n. 1. Myth. дамані́к -а́ *m.*, кару́зьлік -а *m.* 2. нячы́сьцік -а *m.* 3. стра́шны пры́від, здань *f.*; фанто́м -а *m.*

hobnail [ˈhɑ:bneɪl] n. шаве́цкі цьвік (*зь вялі́кай пле́шкай*)

hobnob [ˈhɑ:bnɑ:b] – v.i. **(-bb-)** 1. сардэ́чна сябрава́ць з *кім*; шчы́ра, адкры́та гу́тарыць. 2. выпіва́ць ра́зам
– n. 1. шчы́рае сяброўства *або́* гу́тарка. 2. супо́льная вы́піўка

hobo [ˈhoubou] – n., pl. **-bos** or **-boes** 1. бадзя́гlа -і, бомж бамжа́ *m. & f.* 2. вандро́ўны рабо́тнік
– v.i. 1. бадзя́цца. 2. перабіра́цца зь ме́сца на ме́сца ў по́шуках пра́цы

hock I [hɑ:k] n., Anat. путава́я ко́стка (*у каня́*)

hock II [hɑ:k] – v., Sl. закладаць, аддава́ць у закла́д
– n., Sl. закла́д -у *m.*; доўг, до́ўгу *m.*

hockey [ˈhɑ:ki] n., pl. **-eys** хаке́й -ю *m.*

hockey stick клю́шка *f.*

hocus-pocus [ˌhoukəsˈpoukəs] – n. фо́кус-по́кус. 2. спра́ўнасьць рук, ма́гія *f.* 3. ашука́нства *n.*
– v.i. 1. займа́цца штука́рствам. 2. рыбі́ць шту́чкі

hoe [hou] – n. маты́ка *f.*
– v. маты́чыць

hog [hɔ:g] – n. 1. сьвіньня́ *f.*, парсю́к -а́ *m.*, кныр -а́ *m.* 2. сьвіньня́ *f.* (*пра бру́днага, прагаві́тага чалаве́ка або́ эгаі́ста*)
– v.t. выгіна́ць сьпі́ну

hogback [ˈhɔ:gbæk] n. стро́мкі хрыбе́т узго́рка

hogwash [ˈhɔ:gwɔ:ʃ] n. 1. по́йла *n.* 2. Sl. лухта́ *f* ., глу́пства *n.*

hoist [hɔɪst] – v.t. падыма́ць, уздыма́ць (*сьцяг, ве́тразь, груз*)
– n. 1. падыма́ньне, падня́цьце *n.*, пад'ём -у *m.* 2. ліфт для падыма́ньня гру́зу, пад'ёмнік -а *m.*

hold I [hould] **held, held** – v.t. 1. трыма́ць. 2. стры́мваць: ***to hold one's breath*** стаі́ць ды́ханьне. 3. затры́мваць. 4. правво́дзіць, ла́дзіць: ***to hold***

a meeting правóдзіць пасéджаньне. 5. мець, уладáць, валóдаць, быць улáсьнікам: ***to hold much property*** мець шмат улáснасьці, мець вялíкую маёмасьць. 6. займáць: ***to hold office*** займáць пасáду. 7. зьмяшчáць у сабé: ***This room holds a hundred persons*** Гэ́ты пакóй умяшчáе сто людзéй. 8. дýмаць, лічы́ць: ***I hold it good*** Я дýмаю, што гэ́та дóбра. 9. стры́мваць (*абяцáньне*). 10. быць дзéйным *абó* ў сíле (*пра прáвіла, закóн*): ***The weather held warm*** Надвóр'е трымáлася цёплае

– n. 1. трымáньне ў руцэ́: ***to release one's hold*** перастáць трымáць, вы́пусьціць з рук. 2. хвáтка *f.*, спóсаб, прыём, якíм хапáюць *абó* трымáюць. 3. пункт апóры. 4. уплы́ў -ву *m.*; улáда *f.* 5. астрóжная кáмэра. 6. затры́мка *f.*, адклáд -у *m.* 7. Mus. пáўза *f.* 8. жытлó *n.*; гняздó *n.*, нарá *f.*, лóгава *n.*

• ***hold back*** а) стры́мваць, утры́мваць. б) затóйваць прáўду

• ***hold down*** а) прытры́мваць, прыціскáць; трымáць у падпарáдкаваньні; уціскáць. б) утрымáцца (*на станóвішчы*), затрымáць (*прáцу*)

• ***hold out*** а) ахвяróўваць; вáбіць: ***to hold out hopes*** вáбіць надзéяй. б) вы́ставіць, вы́сунуць напéрад: ***Hold out your hand*** Вы́стаў руку́. в) праця́гваць: ***No strength to hold out flight*** Нямá сíлы праця́гваць палёт

• ***hold up*** а) падтры́мваць, падпіráць. б) трымáцца ў цанé, высóка цаніцца. в) пакáзваць; падня́ць угóру, каб паказáць. г) затрымáць сíлаю і абрабаванáць. д) патрыванáць, пратрымáцца нéйкі час (*напр. пра вéцер*)

• ***hold with*** а) стая́ць на *чы́м* баку́, падтры́мваць. б) пагаджáцца, згаджáцца. в) ухваля́ць

hold II [hould] n. трум -а *m.* (*у вадаплáве*)

holder ['houldər] n. 1. улáсьнік -а *m.*; арандáтар -а *m.* 2. нóсьбіт -а *m.* 3. асáдка, рýчка *f.* (*для пісáньня*)

• ***a cigarette holder*** партсігáр -а *m.*

holdup ['houldʌp] n., Informal 1. напáд з мэ́тай рабýнку. 2. затры́мка *f.*

hole [houl] – n. 1. дзíрка, дзюóрка *f.* (*у вóпратцы і пад.*). 2. я́ма, нарá *f.*; палóнка *f.* (*у лёдзе*). 3. глухí закýтак 4. турэ́мная кáмэра. 5. хíба *f.*, недахóп -у *m.*

– v.t. 1. прадзіраўліваць, прадзіráць, прасьвідróўваць, пракрýчваць дзíрку. 2. пракóпваць, прарывáць (*пра зьвярóў*). 3. Sport загнáць у я́мку (*гóльфавы мяч*)

• ***in the hole*** у даўгóх *ці* грашóвых ця́жкасьцях

• ***pick holes in*** крытыкавáць, знахóдзіць недахóпы

holiday ['hɑ:lədeɪ] n. сьвя́та *n.*: ***holidays*** вакáцыі *pl. only*

hollow ['hɑ:lou] – adj. 1. пусты́, парóжны, парóжні: ***hollow tree*** дупля́стае дрэ́ва. 2. глухí (*пра гóлас, стогн*). 3. няшчы́ры, хлусьлíвы (*абяцáньні*); пусты́, непавáжны. 4. упáлы (*пра шчóкі*), запáлы (*пра вóчы*). 5. галóдны; худы́

– n. 1. пустóе мéсца; запáдзіна, я́міна *f.*; выбóіна *f.* (*на дарóзе*); дуплó *n.* (*у дрэ́ве*) 2. лагчы́на *f.*, лог -у *m.*

– v.t. выдзёўбваць (*дзíрку*)

hollow-eyed [ˌhɑ:lou'aɪd] adj. з запáлымі *абó* глыбóкімі вачы́ма

holly ['hɑ:li] n., pl. **-lies** Bot. пáдуб -а *m.* і -у; вастралíст -а *m.*

hollyhock ['hɑ:lihɑ:k] n., Bot. мáльва *f.*

holocaust ['houləkɔ:st] n. 1. вóгненная ахвя́ра. 2. пóўнае зьнішчэ́ньне, вынішчэ́ньне. 3. галакóст -у *m.*

holster ['houlstər] n. кабурá *f.*

holy ['houli] adj. сьвятлы́ -áя

• ***Holy Thursday*** Вялíкі Чацьвéр

• ***Holy Week*** Вялíкі Ты́дзень

• ***Holy Writ*** Сьвятóе Пісáньне, Бíблія *f.*

homage ['hɑ:mɪdʒ] n. пашáна, павáга *f.*: ***to pay homage*** аддавáць пашáну

home [houm] – n. 1. дом -у *m.* (*мéсца стáлага жы́харства*): ***at home*** дóма, удóма; у хáце. 2. радзíма *f.*, рóдны

го́рад, ро́дная вёска; ба́цькаўшчына *f.*: ***to be far from home*** быць далёка ад до́му. 3. прыту́л|ак -ку *m.*, дом -у *m.*: ***a veterans' home*** дом вэтэра́наў; ***Make yourself at home*** Бу́дзь як до́ма; ***affairs at home and abroad*** нутраны́я спра́вы і заме́жныя
– adj. 1. ха́тні, ро́дны: ***a home town*** ро́дны го́рад. 2. нутраны́
– adv. 1. дамо́ў, дадо́му: ***I want to go home*** Я хачу́ ісьці́ дамо́ў. 2. накла́дна ў цэль: ***The spear struck home*** Дзіда ўда́рыла про́ста ў цэль

homecoming ['hoʊmˌkʌmɪŋ] n. вярта́ньне дамо́ў; вярта́ньне на ба́цькаўшчыну

homeland ['hoʊmlænd] n. ро́дны край, Poetic ро́дная старо́нка, ро́дны кут

homeless ['hoʊmləs] adj. бяздо́мны, бесхаці́мны, беспрыту́льны

homely ['hoʊmli] adj. 1. про́сты, штодзённы, сьці́плы: ***homely food*** про́стая е́жа. 2. про́сты, сьці́плы, сво́йскі (*пра чалаве́ка*). 3. брыдкі, непрыго́жы, несамаві́ты

homemade or **home-made** ['hoʊmmeɪd] adj. ха́тняга вы́рабу, прыгатава́ны, зро́блены до́ма; ха́тні: ***home-made bread*** ха́тні хлеб

homesick ['hoʊmsɪk] adj. які́ ту́жыць па до́ме, па ба́цькаўшчыне

homesickness ['hoʊmsɪknəs] n. туга́ па до́ме, па ба́цькаўшчыне; настальгі́я *f.*

homespun ['hoʊmspʌn] – adj. 1. саматкано́ны. 2. пашы́ты з саматка́нага матэрыя́лу. 3. про́сты, некульту́рны (*пра мане́ры*)
– n. саматка́нае палатно́ *ці* сукно́

homestead ['hoʊmsted] n. ху́тар -а *m.*, сядзі́ба *f.*

hometown ['hoʊmtaʊn] n. ро́днае ме́ста, ро́дны го́рад

homework ['hoʊmwɜːrk] n. ха́тняе зада́ньне

homicidal [ˌhɑːmɪ'saɪdəl] adj. забо́йчы; зьвя́заны з забо́йствам

homicide ['hɑːmɪsaɪd] n. 1. забо́йства *n.* 2. забо́йц|а -ы *m.*

homogeneous [ˌhoʊmə'dʒiːniəs] adj. 1. аднаро́дны, гамаге́нны 2. аднаста́йны

homogenize [hə'mɑːdʒənaɪz] v.t. рабі́ць аднаро́дным

homogenized milk аднаро́днае, гамаге́ннае малако́

homosexual [ˌhoʊmə'sekʃuəl] – adj. гомасэксуа́льны
– n. гомасэксуалі́ст -а *m.*

homosexuality [ˌhoʊməˌsekʃu'æləti] n. гомасэксуалі́зм -у *m.*

honest ['ɑːnəst] adj. 1. сумле́нны, добрасумле́нны. 2. сумле́нна здабы́ты (*пра прыбы́так*). 3. шчы́ры, адкры́ты: ***an honest face*** шчы́ры твар. 4. чы́сты; до́бры, непадро́блены (*тава́р*). 5. Archaic цно́тны, цнатлі́вы; няві́нны, мара́льна чы́сты

honesty ['ɑːnəsti] n. 1. сумле́ннасьць *f.* 2. шчы́расьць, адкры́тасьць *f.*

honey ['hʌni] – n., pl. **-eys** 1. мёд -у *m.* 2. нэкта́р з кве́так, кве́ткавы сок. 3. лю́бы, каха́н|ы -ага *m.*, лю́бая, каха́ная *f.*
– adj. мядо́вы; сало́дкі

honeybee ['hʌnibiː] n. меданосная пчала́

honeycomb ['hʌnikoʊm] n. со́ты *pl. only*, вашчы́на *f.*

honeyed ['hʌnɪd] adj. 1. засало́джаны мёдам. 2. сало́дкі, як мёд (*і пра сло́вы*), прые́мны

honeymoon ['hʌnimuːn] n. 1. мядо́вы ме́сяц. 2. Fig. пэры́яд прые́мных дачыне́ньняў або́ пачу́цьцяў

honk [hɑːŋk] – n. 1. кра́каньне, го́ргат; крык дзі́кае гу́сі. 2. трубо́к аўтамабі́ля
– v.i. 1. кра́каць, гаргата́ць. 2. трубі́ць

honor, Brit. **honour** ['ɑːnər] – n. 1. сла́ва, чэсьць *f.* 2. го́нар -у *m.*: ***to be an honor to one's family*** быць го́нарам сям'і́. 3. пава́га, пашана́ *f.*: ***The wealth he held in great honor*** Бага́цьце ў яго́ было́ ў вялі́кай пашане. 4. ушанава́ньне: ***military honors*** вайскко́выя ўшанава́ньні. 5. высо́кае стано́вішча; паса́да *f.*; до́брае імя́, рэпута́цыя *f.*
– v.t. 1. шанава́ць, паважа́ць. 2. адда-ва́ць пашану 3. ста́віцца з пашано́й. 4. удасто́іць: ***to be honored by a royal***

visit быць удастóеным каралéўскага візы́ту. 5. плаці́ць у час рахýнкі
• ***do honor*** ста́віцца зь вялі́кай пашáнай
• ***do the honors*** выкóнваць абавя́зкі гаспады́ні ці гаспадара́, прыма́ць гасьцéй
• ***upon my honor!*** слóва гóнару!

honorable ['ɑ:nərəbəl] adj. 1. сумлéнны, высакарóдны. 2. пачэ́сны, ганарóвы: ***honorable duty*** пачэ́сны абавя́зак; ***Honorable*** шанóўны, паважа́ны, дастóйны; высокашанóўны, высокадастóйны; ***honorable mention*** ганарóвая ўзнагарóда *або́* адзна́ка

honorably ['ɑ:nərəbli] adv. 1. сумлéнна, высакарóдна, з гóнарам. 2. пачэ́сна

honorary ['ɑ:nəreri] adj. 1. ганарóвы: ***honorary degree*** ганарóвая ступéнь. 2. ганарóвы, які́ працýе бяспла́тна

hood [hʊd] – n. 1. капюшóн -а, каптýр -а́ *m.* 2. заслóна *f.*, навéс -у *m.* 3. капóт -а *m.*: ***hood of the automobile*** капóт аўтамабі́ля
– v.t. пакры́ць каптурóм, навéсам

hoodwink ['hʊdwɪŋk] v.t. 1. ашýква́ць, падма́нваць, абдýрваць. 2. закрыва́ць, хава́ць. 3. завя́зваць вóчы *камý чым*

hoof [hu:f] n, pl. **hoofs** or **hooves** 1. капы́т -а́ *m.* 2. капы́тная жывёліна. 3. чалавéчая ступня́ (*жартаўлі́ва*). 4. Geom. кóнус -а *m.*

hoofed [hu:ft] adj. капы́тны

hook [hʊk] – n. 1. крук -а́ *m.*, кручóк -ка́ *m.* (*рыбалóўны або́ вяза́льны*). 2. бусáк -а́ *m.* (*ужыва́ны пажа́рнікамі*). 3. га́плік -а, гаплю́к -а́ *m.* 4. круты́ вы́гін ракі́
– v.t. 1. зачапля́ць, трыма́ць (*крукóм, бусакóм*). 2. зашпіля́ць на га́плікі. 3. а) лавíць ры́бу на кручóк. б) падчапля́ць, лавíць на вýдачку *каго́* (*напр. мýжа*). 4. Sl. кра́сьці
– v.i. 1. зашчапля́цца на кручóк (*вéсьніцы і пад.*). 2. выгіна́цца (*пра ракý*)
• ***by hook or by crook*** так ці іна́кш, за ўся́кую цанý; пра́ўдай і няпра́ўдай
• ***Hook it!*** Sl. Змыва́йся!
• ***hook up*** зашпіліць на га́плікі
• ***off the hook*** во́льны ад адка́знасьці; вы́круціўшыся зь бяды́

hook and eye гаплю́к і га́фтачка

hooked [hʊkt] adj. 1. крывы́, кручкава́ты. 2. зьвя́заны кручко́м. 3. Informal: ***hooked (on)*** па-нявóльніцку залéжны, падчэ́плены

hooligan ['hu:lɪgən] – n. хулігáн -а *m.*, хулігáнка *f.*
– adj. хулігáнскі: ***hooligan performances*** хулігáнскія вы́брыкі

hoop [hu:p] – n. абрýч -а́ *m.* (*ад бóчкі*): ***to roll the hoops*** качáць абручы́ (*гульня́*)
– v.t. набіва́ць абручы́ (*на бóчку*)

hooper ['hu:pər] n. 1. бóндар -а *m.* 2. эўрапéйскі лéбедзь

hooping cough ['hu:pɪŋ] or **whooping cough** кóклюш -у *m.*

hoot [hu:t] – n. 1. крык савы́. 2. гóласны крык. 3. дрóбязь *f.*
– v.i. 1. крычáць (*пра савý*). 2. гусьці́, гудзéць (*пра гудóк, сырэ́ну*). 3. нездавóлена крычáць, выкры́кваць. 4. трубíць, сыгна́ліць кля́ксанам машы́ны
– v.t. высьві́стваць, зганя́ць кры́камі з трыбýны
• ***I don't give a hoot*** Я і ня дба́ю

hooting ['hu:tɪŋ] n. гуд, гул, гóман -у *m.*; трубéньне *n.* (*кля́ксанаў*)

hooves [hu:vz] n. *гл.* **hoof**

hop I [hɑ:p] – v.i. (**-pp-**) 1. скака́ць на адно́й назе́, падскóкваць. 2. скака́ць (*як кенгурý або́ птýшкі*)
– v.t. 1. пераскóкваць. 2. Informal пералята́ць самалётам (*з вóстрава на вóстраў*)
– n. 1. скачóк -ка́ *m.*, падскóк -у *m.* 2. Informal палёт самалётам. 3. скóкі, вечары́нка і та́нцы

hop II [hɑ:p] – n. хмель -ю *m.*
– v.i., v.t зьбіра́ць, зрыва́ць хмель; кла́сьці хмель у пі́ва

hope [hoʊp] – n. надзéя *f.*
– v.t. 1. спадзява́цца. 2. мóцна хацéць, жада́ць: ***to hope against hope*** спадзява́цца на цýд

hopeful ['houpfəl] adj. 1. по́ўны надзе́і; які́ спадзяе́цца. 2. які́ падае́ надзе́і, шматабяца́льны: ***a young hopeful*** шматабяца́льная мо́ладзь; хлапе́ц (дзяўчы́на), які́ (яка́я) падае́ вялі́кія надзе́і

hopeless ['houpləs] adj. безнадзе́йны

hopelessly ['houpləsli] adv. безнадзе́йна

hopelessness ['houpləsnəs] n. безнадзе́йнасьць *f.*

hopper I ['hɑ:pər] n. 1. скаку́н -а́ *m.* (*пра чалаве́ка і пра каня́*), скаку́ха *f.* 2. скакунле́ц -ца́ *m.*, палявы́ ко́нік. 3. ле́йка *f.* 4. самазва́л -а *m.*, грузавік-самазва́л; ваго́н-самазва́л

hopper II ['hɑ:pər] n. зьбіра́льнік хме́лю

hopscotch ['hɑ:pskɑ:tʃ] – n. кля́сы *pl. only* (*дзіця́чая гульня́*)
– v.i. аб'яжджа́ць, абыхо́дзіць, наве́дваць ро́зныя ме́сцы

horary ['hɔ:rəri] adj. 1. гадзі́нны (*які́ пака́звае гадзі́ны*). 2. штогадзі́нны

horde [hɔ:rd] – n. 1. нато́ўп -у *m.*; зграя *f.*, полй -ю *m.* 2. арда́ *f.* (*вандро́ўнае во́йска або́ пле́мя*)
– v.i. зьбіра́цца ў ку́чы, у зграі; жыць гу́ртам, зграя́й

horizon [hə'raɪzən] n. 1. гарызо́нт -а *m.*, далягля́д -у *m.* 2. кругагля́д -у *m.*, ко́ла ве́даў, ідэ́яў, зацікаўле́ньняў

horizontal [ˌhɔ:rə'zɑ:ntəl] – adj. гарызанта́льны, паз е́мны
– n. гарызанта́ль *f.*

hormonal [hɔ:r'mounəl] adj. гарманальны

hormone ['hɔ:rmoun] n. гармо́н -у *n.*

horn [hɔ:rn] – n. 1. рог -а *m.* (*каро́вы*). 2. ро́жкі *pl.* (*у сьлімака́*), ву́сікі *pl.* (*у насяко́мых*). 3. рагаво́е рэ́чыва. 4. рог, пасу́дзіна для піцьця́: ***the horn of plenty*** рог доста́тку. 5. рог (*музы́чны або́ сыгна́льны інстру́мэнт*): ***a hunting horn*** паляўні́чы рог; ***an auto horn*** кля́ксан аўтамабі́ля
– adj. рагавы́, з ро́гу
– v. бада́цца, баро́цца; баднуць (*пра каро́ву*)
• ***horn in***, Sl. уме́швацца; мяша́цца, ле́зьці не ў сваё

hornbeam ['hɔ:rnbi:m] n. граб -а *m* (*дрэ́ва*), граб -у *m.* (*матэрыя́л*)

horned [hɔ:rnd] adj. з рага́мі, рага́ты ***horned cattle*** рага́тая жывёла

hornet ['hɔ:rnɪt] n. ша́ршань -ня *m.*
• ***stir up a hornet's nest*** вы́клікаць бяду́ на сваю́ галаву́, ле́зьці ў бяду́

hornless ['hɔ:rnləs] adj. бязро́гі

horny ['hɔ:rni] adj. 1. рагавы́. 2. мазо́лісты, мазо́льны, з мазаля́мі (*ру́кі*) 3. рага́ты, з рага́мі

horoscope ['hɔ:rəskoup] n. гараско́п -а *m.*

horrible ['hɔ:rəbəl] adj. 1. страша́нны, жахлі́вы, жу́дасны. 2. Informal ве́льмі непрые́мны, агі́дны

horrid ['hɔ:rəd] adj. 1. стра́шны, жахлі́вы. 2. паску́дны, ве́льмі непрые́мны; неласка́вы, нямі́лы

horrify ['hɔ:rɪfaɪ] v.t. 1. жаха́ць, выклі ка́ць жах. 2. Informal мо́цна пало́хаць

horror ['hɔ:rər] n. 1. вялі́кі страх, жах -у *m.* 2. агі́да

horse [hɔ:rs] – n. 1. конь каня́ *m.* 2. Milit. ко́ньнік, кавалеры́ст -а *m.* 3. конь каня́ *m.* (*і ў ша́хматах*). 4. конь каня́ *m.* (*у гімна́стыцы*). 5.Sl. гэраі́н, марфі́н. 6. Sl. шпарга́лка *f.*
– v.t. 1. дастаўля́ць ко́ней. 2. садзі́ць на каня́. 3. не́сьці на плячо́х
– v.i. садзі́цца на каня́, е́хаць ко́нна
– adj. 1. ко́нскі (*хаму́т, хвост*). 2. ко́нны: ***horse artillery*** ко́нная артыле́рыя
• ***from the horse's mouth*** з надзе́йнай крыні́цы (*пра ве́стку*)
• ***To horse!*** На каня́! (*кама́нда*)

horseback ['hɔ:rsbæk] – n. 1. сьпі́на, верх каня́. 2. стро́мкі хрыбе́т узго́рка
– adv. ко́нна, ве́рхам: ***to ride horseback*** е́хаць ко́нна

horse breeding конегадо́ўля *f.*

horsecar ['hɔ:rskɑ:r] n. 1. ко́нка *f.* 2. ваго́н для перево́зкі ко́ней

horsecloth ['hɔ:rsklɔ:θ] n. гу́нька *f.*

horsefly ['hɔ:rsflaɪ] n., pl. **-flies** сьляпле́нь -ня́ *m.*, сьляпі́ца *f.*

horsehair ['hɔ:rsher] – n. 1. ко́нскі во́лас. 2. матэрыя́л з ко́нскага во́ласу

– adj. з ко́нскага во́ласу, напха́ны ко́нскім во́ласам

horsehide ['hɔ:rshaɪd] n. ко́нская ску́ра (*вы́рабленая й нявы́рабленая*)

horseless ['hɔ:rsləs] adj. бяско́нны, без каня́ (*гаспада́рка*)

horseman ['hɔ:rsmən] n., pl. **-men** 1. ко́ньнік -а *m.*, ко́нны -ага *m.* 2. яздо́к ездака́ *m.* 3. ко́нюх -а *m.* 4. Obsol. кавалеры́ст -а *m.*

horsepower ['hɔ:rsˌpaʊr] n. ко́нская сі́ла (*адзі́нка вымяра́ньня магу́тнасьці*)

horseradish ['hɔ:rsˌrædɪʃ] n. хрэн -у *m.*

horseshoe ['hɔ:rsʃu:] n. падко́ва *f.*

horsetail ['hɔ:rsteɪl] n. 1. ко́нскі хвост. 2. Bot. хвошч хвашчу́ *m.*

horsewhip ['hɔ:rshwɪp] – n. пу́га *f.*, хлыст -а́ *m.*

– v.t. хваста́ць, сьцяба́ць пу́гай (*каня́*), бічава́ць, хваста́ць бізуно́м (*чалаве́ка*)

horticulture ['hɔ:rtəˌkʌltʃər] n. садо́ўніцтва, гаро́дніцтва *n.*

horticulturist [ˌhɔ:rtə'kʌltʃərɪst] n. садо́ўнік -а *m.*, садо́ўніца *f.*; гаро́днік -а *m.*, гаро́дніца *f.*

hose [hoʊz] – n., pl. **hose** 1. панчо́хі, шкарпэ́ты. 2. трыката́жнае мужчы́нскае адзе́ньне, трыко́ (*гімнасты́чнае, спартыўнае*). 3. кі́шка *f.*, шлянг -а *m.*: ***a garden hose*** гаро́дны шлянг; ***a fire hose*** пажа́рная кі́шка, шлянг

– v.t. паліва́ць з шля́нга гаро́д; залі-ва́ць пажа́р

hosier ['hoʊʒər] n. трыката́жнік -а *m.*, трыката́жніца *f.*, працаўнік трыката́жнай прамысло́васьці або́ га́ндлю

hosiery ['hoʊʒəri] n. 1. трыката́ж -у *m.*, панчо́шныя вы́рабы. 2. трыката́жная прамысло́васьць

hospitable ['hɑ:spətəbəl] adj. гасьці́нны

hospitably ['hɑ:spətəbli] adv. гасьці́нна

hospital ['hɑ:spɪtəl] n. 1. бальні́ца *f.*, шпіта́ль -ю *m.* 2. прыту́лак для бе́дных, хво́рых, стары́х

hospitality [ˌhɑ:spə'tæləti] n., pl. **-ties** 1. гасьці́на *f.* 2. гасьці́ннасьць *f.*

host I [hoʊst] n. 1. гаспада́р (*які́ прыма́е гасьце́й*). 2. гаспада́р гасьцёўні. 3. расьлі́на або́ жывёла, зь яко́е жы-віцца парази́т

host II [hoʊst] n. 1. вялі́кі гурт, збо́рышча, мно́ства *n.* 2. а́рмія *f.*, во́йска *n.* 3. нябе́сныя це́лы (*со́нца, зо́ркі*). 4 нябе́сныя анёлы

hostage ['hɑ:stɪdʒ] n. 1. закла́днік -а *m.*; закла́дніца -*f.* 2. Fig. закла́д -у *m.*

hostel ['hɑ:stəl] n. 1. інтэрна́т -у *m.*; жытло́ з пако́ямі ў на́ймы. 2. туры́сцкая ба́за (*асабл. для мо́ладзі*)

hostess ['hoʊstɪs] n. 1. гаспады́ня (*яка́я прыма́е гасьце́й*). 2. гаспады́ня гатэ́лю. 3. бортправадні́ца на самалёце

hostile ['hɑ:stəl] – adj. 1. варо́жы, во́раг-гаў. 2. непрыя́зны (*по́зірк, го́лас*), супраці́ўны

– n. во́раг, супраці́ўнік -а *m.*

hostility [hɑ:'stɪləti] n., pl. **-ties** 1. варо́жасьць, непрыя́знасьць *f.* 2. апазы́цыя *f.*, супраці́лў -ву *m.*

• ***hostilities*** вае́нныя дзе́яньні, вайна́ *f.*, змага́ньне *n.*

hostler ['ɑ:slər] n. 1. ко́нюх у зае́зным дварэ́. 2. рабо́тнік дэпо́, які́ перага-ня́е парово́зы

host of heaven 1. со́нца, ме́сяц і зо́ркі; нябе́сныя це́лы. 2. нябе́сныя анёлы

hot [hɑ:t] – adj. (**-tt-**) 1. гара́чы (*вада́*), сьпяко́тны, заду́шлівы (*надво́р'е*). 2. во́стры, го́ркі, ро́зкі (*смак*): ***Pepper and mustard are hot*** Пе́рац і гарчы́ца во́стрыя. 3. гара́чы, па́лкі: ***a hot argument*** гара́чая спро́чка. 4. гне́ўны, раззлава́ны, узлава́ны: ***hot words*** гне́ўныя сло́вы. 5. запа́льчывы, нястрыма́ны, гара́чы: ***hot temper*** запа́льчывы хара́ктар, палымя́ны тэмпэра́мэнт. 6. ве́льмі мо́цны, напру́жаны, інтэнсіўны, гара́чы: ***a hot fight*** гара́чы бой. 7. сьве́жы, но́вы, гара́чы: ***on hot trail*** па гара́чых сьля-до́х; ***news hot from the press*** апо́шнія ве́сткі. 8. Sl. до́бры, мо́дны: ***hottest automobiles*** найбо́льш хадавы́я аўтамабі́лі; ***As a writer he is not so***

hot Як пісьме́ньнік ён не такі́ ўжо до́бры. 9. ***a hot telephone line*** гара́чая лінія (*заўсёды во́льная і гато́вая для ўжы́тку*). 10. Sl. кра́дзены: ***hot diamonds (moneys)*** кра́дзеныя дыямэ́нты (гро́шы)
– adv. го́рача, па́лка
• ***blow hot or cold*** хіста́цца, вага́цца, праяўля́ць нерашу́часьць, ста́ла мяня́ць по́гляд
• ***in hot water*** у кло́паце, у бядзе́

hotbed ['hɑ:tbed] n. 1. парні́к -а́ *m.* 2. рассадні́к -а *m.* (*асяро́дак пашырэ́ньня не́йкага зла — хваро́бы, злачы́насьці, вайны́*)

hotblooded [ˌhɑ:t'blʌdɪd] adj. 1. па́лкі, гара́чы. 2. неразва́жлівы, нястры́маны, нестрыма́ны

hot-dog ['hɑ:t dɔ:g] 1. саси́ска *f.* 2. бу́лачка з гара́чай саси́скай

hotel [ˌhoʊ'tel] n. гатэ́ль -ю *m.*

hotheaded [ˌhɑ:t'hedɪd] adj. 1. запа́льчывы, ху́ткі на злосьць; «гара́чая галава́» (*пра чалаве́ка*). 2. неразва́жлівы, імпульсі́ўны; упа́рты

hothouse ['hɑ:thaʊs] – n. 1. цяпліца *f.*, парні́к -а́ *m.* 2. Obsol. ла́зьня *f.*
– adj. цяплічны. парнікі́вы: ***hothouse flowers*** парнікі́выя кве́ткі

hotly ['hɑ:tli] adv. го́рача, па́лка; са зло́сьцю, узбу́джана

hotness ['hɑ:tnəs] n. гарачыня́, сьпякота *f.*

hotpot ['hɑ:t pɑ:t] ту́шаніна з мя́са й гародніны; тушо́нка

hot-tempered [ˌhɑ:t'tempərd] adj. запа́льчывы, ху́ткі на злосьць

hot-water bottle n. гра́лка *f.*

hough [hɑ:k] n., v. *гл.* **hock I**

hound [haʊnd] – n. 1. го́нчы саба́ка (*для палява́ньня*), ганча́к -а́ *m.* 2. Informal саба́ка (*любы́*) . 3. саба́кlа -і *m.* (*пра чалаве́ка*), нягодні́к -а *m.* 4. вялі́кі ахво́тнік да *чаго́*, ама́тар -а *m.*: ***a bridge hound*** ама́тар бры́джу
– v.t. 1. палява́ць на *каго́-што*; перасьле́даваць: ***The police hounded the thief until they caught him*** Паліцыя перасьле́давала зло́дзея, пакуль не злавіла яго́. 2. не дава́ць спако́ю му́чыць
• ***follow the hounds*** or ***ride to hounds*** палява́ць ко́нна з саба́камі

hour [aʊr] n. 1. гадзі́на *f.*: ***Trains leave every hour on the hour*** Цягні́кі адыхо́дзяць штогадзі́ны. 2. азна́чаны час дня: ***dinner hour*** абе́дная пара́; ***office hours*** гадзі́ны пра́цы (*у канцыля́рыі, устано́ве*); прыёмныя гадзі́ны. 3. каро́ткі, абмежава́ны час: ***hour of glory*** нядо́ўгая сла́ва; ***The village is only an hour away*** Да вёскі то́лькі гадзі́на хады́/язды́
• ***early hours*** ра́на
• ***late hours*** по́зна

hour hand гадзі́нная стрэ́лка

hourly ['aʊrli] – adj. 1. штогадзі́нны: ***hourly doses of medicine*** штогадзі́нныя до́зы ле́ку. 2. безупы́нны; ча́сты: ***hourly danger*** безупы́нная небясьпе́ка
– adv. 1. штогадзі́ны: ***Give two doses hourly*** Дава́йце дзьве до́зы штогадзі́ны. 2. ча́ста

house [haʊz] – n., pl. **houses** ['haʊzɪz] 1. дом -у *m.*, ха́та *f.*: ***to keep house*** ве́сьці ха́тнюю гаспада́рку. 2. пала́та *f.* 3. тэа́тlар -ру *m.*, пу́бліка *f.*; наве́дваньне *n.*: ***The house was jammed*** Тэа́тар быў набі́ты бітко́м; ***We had a good house*** Была́ до́брая наве́дваньнасьць; ***to bring down the house,*** Informal вы́клікаць бу́ру во́плескаў
– v.t. 1. прыма́ць *або́* дава́ць дом для жыцьця́. 2. забясьпе́чваць жытло́м. 3. дава́ць прыту́лак
– v.i. жыць, займа́ць жыльлё
• ***house agent*** аге́нт для про́дажу ці здава́ньня ў на́ймы дамо́ў

housebreaker ['haʊsˌbreɪkər] n. узло́мнік -а *m.*

housebreaking ['haʊsˌbreɪkɪŋ] n. узло́м -у *m.* (*з мэ́тай абрабава́ньня*)

household ['haʊshoʊld] – n. 1. сям'я́ і ўсе́ ха́тнія. 2. ха́тняя гаспада́рка
– adj. ха́тні, сяме́йны: ***household expenses*** ха́тнія выда́ткі ***household tool*** ха́тняя прыла́да

housekeeper ['haʊsˌki:pər] n. аканóмка, ахмістрыня *f.*, хáтняя гаспадыня

housekeeping ['haʊsˌki:pɪŋ] n. вядзéнне хáтняе гаспадáркі

housemaid ['haʊsmeɪd] n. хáтняя рабóтніца, служáнка *f.*

housemaster ['haʊsˌmæstər] n. загáдчык інтэрнáту

House of Commons Палáта Абшчынаў (*ніжэ́йшы вы́барны заканадáўчы óрган у Вялі́кай Брытáніі, Канáдзе абó Паўнóчнай Ірля́ндыі*)

House of Lords Палáта Лóрдаў (*вышэ́йшы і невыбірáны заканадáўчы óрган у Вялікай Брытáніі і Паўнóчнай Ірля́ндыі*)

House of Representatives, the Палáта Прадстаўнікóў (*ніжэ́йшы вы́барны заканадáўчы óрган у Злýчаных Штáтах Амэ́рыкі; ніжэ́йшы заканадáўчы óрган у Аўстрáліі, Нóвай Зэля́ндыі, Япóніі*)

housewarming ['haʊsˌwɔ:rmɪŋ] n. увахóдзіны, улáзіны *pl. only*, сьвяткавáньне ўвахóдзінаў

housewife ['haʊswaɪf] – n., pl. **-wives** 1. хáтняя гаспады́ня. 2. гаспады́ня *f.*
– v.i. умéла й ашчáдна гаспадáрыць
– v.t. вéсьці гаспадáрку ўмéла й ашчáдна

housework ['haʊswɜ:rk] n. хáтнія рабóты

house wrecker рабóтнік, які́ знóсіць дамы́

housing ['haʊzɪŋ] n. 1. забесьпячэ́ньне дамáмі, жытлóм. 2. прытýлак -ку *m.*, жытлó *n.* 3. *Coll.* дамы́, будынкі

hovel ['hʌvəl] n. 1. бýдка *f.*, бéдная хáта. 2. павéць, павéтка *f.* (*для жывёлы*)

hover ['hʌvər] v.i. 1. (over) луна́ць, лётаць над адны́м мéсцам; висéць, узвышáцца. 2. быць, знахóдзіцца паблі́зу. 3. вагáцца, хістáцца: ***to hover between life and death*** вагáцца памі́ж жыцьцём і сьмéрцяй, быць блі́зкім да сьмéрці

how [haʊ] – adv. 1. як: ***Tell him how to do it*** Скажы́ ямý, як гэ́та зрабі́ць; ***How did it happen?*** Як гэ́та стáлася? ***How are you?*** Як мáесься? Як здарóўе? ***How do you do?*** Як мáесься? (*прывітáньне*). 3. ***how many, how much?*** кóлькі? 4. ***how long?*** кóлькі чáсу? як дóўга? 5. чамý?: ***How is it you are late?*** Чамý ты спазьні́ўся? ***How come?*** Чамý? Як гэ́та?
– n. ***the how*** спóсаб, у які́ спóсаб
• ***How so?*** Чамý гэ́та так?

however [haʊ'evər] – conj. тым ня менш, аднáк, ня глéдзячы на гэ́та
– adv. 1. як бы ні, як ні: ***However late it is*** як ні пóзна; ***I'll come, however busy I am*** Я прыйдý, як бы я ні быў заняты. 2. Informal як тóлькі: ***However did you get so dirty?*** Як тóлькі ты гэ́так замýрзаўся?

howitzer ['haʊɪtsər] n. гáўбіца *f.* (*род гармáты*)

howl [haʊl] – v.i. 1. выць, завывáць (*пра сабáк, ваўкóў, вéцер*). 2. крычáць; раўсьці́ (*са злóсьці*): ***to howl down*** заглушы́ць (*кры́кам і г.д.*); ***We howled with laughter*** Мы рагатáлі
– n. 1. выцьцё, скавытáньне *n.* (*сабáкі, вéтру*). 2. крык -у *m.*: ***howl of laughter*** рóгат -у *m.*

howler ['haʊlər] n. 1. крыкýн -á *m.*, крыкýха *f.*; плáксa -ы *m. & f.*, плаксýн -á *m.* 2. равýн -á *m.* (*мáлпа*). 3. Informal дурнáя памы́лка. 4. плáкальніца *f.*

hub [hʌb] 1. калóдка *f.* (*сярэ́дняя чáстка кóла*). 2. галóўны цэ́нтар, асяро́лдак -дку (*дзéйнасьці, жыцьця́, зацікаўлéньня*)

hubbub ['hʌbʌb] n. 1. шýмная гамóнка, мітусьня́, замяшáньне *n.* 2. гóман -у *m.*, гул галасóў

hubby ['hʌbi] n., pl.**-bies** Informal муж -а, мужаíнёк -нькá *m.*

huckleberry ['hʌkəlˌberi] n., Bot. род чарні́цаў (*я́гады*)

huckster ['hʌkstər] – n. 1. вандрóўны гандля́р. 2. гандля́р дрóбязьзю. 3. карысьлівы, несумлéнны гандля́р
– v.i. займáцца дрóбным гáндлем; таргавáцца

huddle ['hʌdəl] – v.i. 1. ціскацца, ціснуцца, то́ўпіцца, зьбіва́цца ў ку́чу. 2. Informal патае́мна ве́сьці нара́ды
– v.t. 1. скіда́ць абы-я́к, уклада́ць ра́зам, уціска́ць. 2. скру́чвацца ў клубо́к (*як кот*); ку́рчыцца. 3. насьпе́х канча́ць (*перамо́вы*): ***to huddle on*** нацягну́ць на сябе́ во́пратку абы-я́к, насьпе́х
– n. 1. бязла́дная, хаатычная ку́ча; ма́са *f.*, нато́ўп -у *m.* 2. вялікі пасьпе́х. 3. Informal патае́мная нара́да

hue I [hju:] n. ко́лер -у *m.*, адце́ньне *n.*; во́дсьвет -у *m.*; адлі́ў -ву *m.* (*ко́леру*): ***with golden hue*** з залаці́стым адлі́вам

hue II [hju:] n. крыкі: ***hue and cry*** крыкі пратэ́сту *ці* трывогі; пагоня за злачы́нцам з крыкамі

huff [hʌf] – n. вы́бух зло́сьці *або́* раздражне́ньня
– v.t. 1. злава́ць; зьневажа́ць, абража́ць. 2. ста́віцца з фанабэ́рыяй або́ пага́рдай. 3. (*у ша́шках*) рабіць «фук»

huffy ['hʌfi] adj. 1. абра́жаны. 2. крыўдлі́вы

hug [hʌg] – v.t. **(-gg-)** 1. тулі́ць, абдыма́ць. 2. мо́цна сьціска́ць. 3. мо́цна трыма́цца *чаго́*
– n. 1. абды́мкі *pl. only.* 2. сьціск -у *m.*, хва́тка *f.* (*у ду́жаньні*)

huge [hju:dʒ] adj. велізарны, вялізны

hull I [hʌl] – n. 1. луска́ *f.* (*цыбу́лі*), лупі́на, шалупі́на *f.* (*бу́льбы*); ску́рка, лупі́нка пло́да, мякі́на *f.* 2. уся́кае во́нкавае по́крыва; канвэ́рт -а *m.*
– v.t. абдзіра́ць шалупі́ньне, лупі́ну, ску́рку; абіра́ць з лупі́ны, лу́шчыць, ачышча́ць зе́рне ад мякі́ны

hull II [hʌl] n. ко́рпус карабля́; каркас, касьця́к дырыжа́бля

hulled [hʌld] adj. ачы́шчаны, лу́шчаны (*гаро́х*): ***hulled grain*** зе́рне ачы́шчанае ад мякі́ны

hum [hʌm] – v., **(-mm-)** 1. гудзе́ць; гусьці́ (*як пчо́лы, машы́на*). 2. мы́каць, неразбо́рліва *або́* з запі́нкамі гаварыць. 3. напява́ць (*бяз сло́ваў*). 4. Informal разьві́ва́ць бурлі́вую дзе́йнасьць: ***He makes things hum*** У яго́ пра́ца кіпіць
– n. 1. гудзе́ньне *n.* (*пчо́лаў*), гул -у *m.*, гудзе́ньне самалёта. 2. гул -у *m.* (*го́раду*). 3. напява́ньне
– interj. гм! (*выка́звае недаве́р, сумне́ў, іро́нію*)

human ['hju:mən] – adj. 1. людзкі́, чалаве́чы: ***human race*** людзкі́ род; ***human being*** людзка́я істо́та. 2. чалаве́чы, уласьці́вы, характэ́рны для чалаве́ка: ***It's human to err*** чалаве́ку ўласьці́ва памыля́цца
– n. чалаве́чая істо́та; асо́ба *f.*, чалаве́к -а *m.*

humane [hju'mein] adj. лю́дзкі, гума́нны

humaneness [hju'meinnəs] n. чалаве́чнасьць, лю́дзкасьць; спага́длівасьць, гума́ннасьць *f.*

humanism ['hju:mə,nizəm] n. 1. гума-ні́зм -у *m.* 2. гуманіта́рныя нау́кі

humanist ['hju:mənist] n. 1. гуманіст -а *m.* 2. студэ́нт гуманіта́рных нау́каў

humanitarian [hju:,mæni'teriən] adj. гуманіта́рны, дабрачы́нны, філянтропі́чны

humanity [hju:'mænəti] n., pl. **-ties** 1. чалаве́цтва *n.* 2. чалаве́чнасьць *f.*, людзка́я нату́ра: ***Humanity is a mixture of good and bad qualities*** Людзка́я нату́ра — гэ́та мешані́на до́брых і благі́х я́касьцяў. 3. гума́ннасьць, лю́дзкасьць, спага́длівасьць *f.*
• ***the humanities*** а) лаці́нская й грэ́цкая мо́ва й літарату́ра. б) гуманіта́рныя нау́кі

humble ['hʌmbəl] – adj. 1. сьці́плы, про́сты, бе́дны; нязна́тны (*пра род*): ***a humble request*** пако́рлівая про́сьба. 2. пако́рны, пако́рлівы
– v.t. 1. рабіць пако́рлівым, уціхамі́рваць, утаймо́ўваць; прыніжа́ць. 2. паніжа́ць, прыніжа́ць (*стано́вішчам, ва́жнасьцю*)

humblebee ['hʌmbəlbi:] n. чмель чмяля́ *m.*

humbug ['hʌmbʌg] – n. 1. ашука́нства *n.*, лу́хта *f.* 2. ашука́нец -ца *m.*, махля́р

-á *m.*; самахва́л -а *m.*; пустаме́лля -і *m. & f.* 3. удава́ньне *n.*, хвальба́ *f.*
– v.t. ашу́кваць, падма́нліва зво́дзіць

humdrum ['hʌmdrʌm] – adj. 1. аднастайны; неціка́вы, ну́дны; манато́нны: ***a humdrum existence*** ну́днае існава́нне
– n. аднастайная рутына, манато́нія *f.* 2. ну́дная гу́тарка. 3. неціка́вы, ну́дны чалаве́к

humeral ['hju:mərəl] adj. плечавы́

humerus ['hju:mərəs] n., pl. **-eri** [-əraɪ] 1. плечава́я косьць. 2. плячо́ *n., pl.* пле́чы

humid ['hju:mɪd] adj. вільго́тны, сыры́; во́гкі

humidifier [hju'mɪdɪfaɪər] n. апара́т для падтры́мкі во́гкасьці; вільго́тнік -а *m.*

humidity [hju'mɪdəti] n. вільго́тнасьць, ві́льгаць, сы́расьць *f.* (*гле́бы*), во́гкасьць *f.* (*у пове́тры*)

humiliate [hju'mɪlieɪt] v.t. прыніжа́ць; зьневажа́ць

humiliating [hju'mɪlieɪtɪŋ] adj. прыніжа́льны, зьняваж́лівы, зьневажа́льны

humiliation [hjuˌmɪli'eɪʃən] n. 1. зьнява́га *f.*, прыніжэ́ньне *n.* 2. прыні́жанасьць *f.*

humility [hju'mɪləti] n., pl. **-ties** пако́ра, пако́рнасьць, пако́рлівасьць, ціхма́насьць *f.*

humming ['hʌmɪŋ] adj. 1. які́ бзы́кае, гудзе́, які́ напява́е. 2. мо́цны, энэрге́тычны. 3. мо́цны, пе́ністы: ***humming beer*** мо́цнае пе́ністае піва

hummingbird ['hʌmɪŋbɜ:rd] n. кали́бры *m., indecl.*

hummock ['hʌmək] n. 1. малы́ узго́рачак, пагорак -ка *m.* 2. ледзяна́я глы́ба (*на по́лі*), таро́с -а *m.* 3. ро́йсты *pl. only* (*за́расьнік на бало́це*); ***hummocks*** куп'ё *n.*

humor, Brit. **humour** ['hju:mər] – n. 1. гу́мар -у *m.*; жартаўлі́васьць. сьме́шнасьць *f.*: ***I see no humor in your jokes*** Я ня ба́чу нічо́га сьме́шнага ў ва́шых жа́ртах. 2. настро́й -ю *m.*; мо́р -у *m.*: ***in good (bad, ill) humor*** у до́брым (благі́м) настро́і; ***humors*** капры́сы *pl.*, дзіва́цтвы, гумо́ры
– v.t. патура́ць капры́зам, свабо́льству *або́* дзіва́цтвам; быць пабла́жлівым, пе́сьціць
• ***sense of humor*** пачуцьцё гу́мару

humorist ['hju:mərɪst] n. гумары́ст -а *m.*, гумары́стка *f.*

humorous ['hju:mərəs] adj. гумарысты́чны, сьме́шны, кам́ічны

hump [hʌmp] – n. 1. горб гарба́ *m., dim.*, го́рбік -а *m.* 2. пука́тасьць *f.*, пагорачлак, узго́рачлак -ка *m.*, грудло́к -ка́ *m.* 3. Sl. благі́ настро́й, дэпрэ́сія *f.*
– v.t. го́рбіць
– v.i. го́рбіцца

humpback ['hʌmpbæk] n. гарбу́н -а́ *m.* (*і пра жывёліну*), *dim.* гарбунло́к -ка́ *m.*; гарба́тлы -ага *m.* (*пра чалаве́ка*), гарба́тая *f.*; гарбу́ха *f.*

humpbacked ['hʌmpbækt] adj. гарба́ты

humus ['hju:məs] n. гу́мус -у *m.*, перагно́лй -ю *m.*

Hun [hʌn] n. Гун -а *m.*, Гу́ны *pl.*

hunch [hʌntʃ] – v. го́рбіць, го́рбіцца
– n. 1. горб гарба́ *m.* 2. Informal прадчува́ньне, здага́дка *f.*

hunchback ['hʌntʃbæk] n. гарба́тлы -ага *m.*, гарбу́н -а́ *m.*; гарба́тая, гарбу́ньня, гарбу́ха *f.*

hundred ['hʌndrəd] n., pl. **-dreds** *or (as after a numeral)* **-dred** 1. сто; со́тня *f.*: ***hundreds of people*** со́тні людзе́й; ***two hundred and sixty-three*** дзьве́сьце шэ́сьцьдзесят тры. 2. акру́га (*ча́стка гра́фства*) у Англіі

hundredfold ['hʌndrədfoʊld] – adj. сторазо́вы
– adv. сто разо́ў

hundredth ['hʌndrədθ] – adj. со́тны, со́ты
– n. со́тая ча́стка

hundredweight ['hʌndrədweɪt] n., pl. **-weights** *or (after a numeral)* **-weight** 100 фу́нтаў (*у ЗША*); 112 фу́нтаў (*у Вялікай Брыта́нii*)

hung [hʌŋ] v., *p.t. and p.p. of* **hang**

Hungarian [hʌŋ'geriən] – adj. вуго́рскі, мадзя́рскі, вэнге́рскі

– n. 1. вугóр|ац -ца *m.*, мадзя́р -а *m.*, вэнгéр|ац -ца *m.*; вугóрка, мадзя́рка, вэнгéрка *f.* 2. вугóрская мóва

hunger ['hʌŋgər] – n. 1. гóлад -у *m.* 2. прáга *f.*, мóцнае жадáньне: ***a hunger for kindness*** прáга лáскі

– v.i. а) галадáць, быць галóдным. 2. прáгнуць, жадáць

– v.t. марыць гóладам

hungry ['hʌŋgri] adj. 1. галóдны. 2. бéдны, мізэ́рны, скупы́. 3. прáгны: ***hungry for books*** прáгны да кніг. 4. неўраджáйны (*пра глéбу*)

hunt [hʌnt] – v.t. 1. паляваáць (*на зьвярóў*); ганя́цца за *кім.* 2. а) аб'яжджáць (*лес*) у пóшуках зьверыны́. б) перашукáць усю́ды, ператрэ́сьці (*хáту*) шукáючы *чагóсьці*. 3. перасьлéдаваць

– v.i. 1. займáцца паляваáньнем. 2. дакладна перашукáць: ***to hunt through drawers*** перашукáць у шуфля́дах

– n. 1. паляваáньне *n.* 2. удзéльнікі паляваáньня. 3. пóшукі *pl. only*

hunter ['hʌntər] n. 1. паляўнíчы 2. шукáльнік -а *m.* 3. паляўнíчы сабáка *ці* конь

hunting ['hʌntɪŋ] – n. паляваáньне *n.*

– adj. паляўнíчы

huntress ['hʌntrəs] n. 1. паляўнíчая *f.* 2. паляўнічая кабы́ла

huntsman ['hʌntsmən] n., pl. **-men** 1. паляўнíч|ы -ага *m.* 2. éгер -а *m.*

hurdle ['hɜ:rdəl] – n. 1. перанóсная зáгарадзь, бар'éр -а *m.* 2. перашкóда *f.*, цяжкасьці *pl. only*

– v.t. 1. пераскóкваць праз бар'éр. 2. перамагáць (*цяжкасьці*). 3. абгараджáць плóтам *абó* бар'éрам

– v.i. пераскóкваць

• ***hurdles*** бар'éрны бег

hurl [hɜ:rl] – v.t. 1. шпурля́ць; закідáць (*вýду*). 2. кідáць (*злóсныя слóвы, закíды*). 3. скідáць

– n. мóцны кідóк -кá *m.*

hurrah! [hə'rɑ:] – interj. урá!

– v.i. крычáць «урá», вітáць

– v.t. вітáць, сустракáць *кагó* крыкамі «урá!»

hurricane ['hɜ:rəkeɪn] – n. ураган́ -у *m.*

– adj. ураган́ны (*агóнь*)

hurried ['hɜ:rɪd] adj. 1. пасьпéшлівы, пасьпéшны; хапатлíвы, шпáркі. 2. паднаня́ны

hurriedly ['hɜ:rɪdli] adv. насьпéх, хапáючыся, шпáрка

hurry ['hɜ:ri] – v.t. 1. падганя́ць. 2. прысьпéшваць

– v.i. 1. хапáцца, сьпяшáцца. 2. імчáць, імчáцца: ***hurry up!*** хутчэ́й!

– n. 1. пасьпéх, сьпех -у *m.*: ***in a hurry*** насьпéх, хапáючыся, сьпéхам. 2. нецярпéньне *n.*: ***to be in a hurry*** сьпяшáцца. б) не цярпéцца: ***She was in a hurry to see her father*** Ёй не цярпéлася пабáчыць свайгó бáцьку

hurt [hɜ:rt] – v.i. 1. балéць: ***My finger hurts*** Мне балíць пáлец. 2. даймáць, кранáць за жывóе

– v.t. 1. рáніць (*нагý, рукý*); калéчыць; удараáць: ***to hurt oneself*** пакалéчыцца, удáрыцца, выíцяцца; пакрыўдзіць, зьняважыць: ***He hurt his mother's feelings*** Ён пакрыўдзіў сваю́ мáці. 2. псаваáць, шкóдзіць. 3. хваляваáць, засмучáць

– n. 1. болl|ь -ю *m.*; рáна *f.* 2. шкóда *f.*, зло *n.*; крыўда *f.*: ***It would do no hurt*** Не пашкóдзіла б

hurtful ['hɜ:rtfəl] adj. балю́чы, шкóдны; крыўдны, абрáзьлівы: ***a hurtful remark*** абрáзьлівая заўвáга

husband ['hʌzbənd] – n. муж -а *m.*

– v.t. ашчáдна гаспадáрыць, ашчаджáць: ***to husband one's strength*** ашчаджáць сваé сíлы

husbandry ['hʌzbəndri] n. 1. земляробства *n.*; сéльская гаспадáрка. 2. вядзéньне сваíх справаў, гаспадáраньне *n.* 3. асьцярóжнае гаспадáраньне; эканóмнасьць, ашчáднасьць, гаспадáрлівасьць, гаспадáрнасьць *f.*

hush [hʌʃ] – v.t. 1. супакóйваць, суцішáць, сунімáць. 2. суцéшыць

– v.i. супакóйцца, суцішáцца, сунімáцца (*пра вéцер*): ***to hush up*** замóўчваць; утóйваць

– n. ціша́ньне *n.*
– interj. ці́шэ́й!

hushful ['hʌʃfəl] adj. маўкліві, ці́хі

hush money ха́бар за маўча́ньне

husk [hʌsk] – n. 1. мякі́на *f.* (*збо́жжавых і травяны́х культу́раў*); луска́ *f.*, шалупі́ньне *n.*, абало́нка *f.* 2. ліставая́ абго́ртка катаха́ кукуру́зы. 3. сухо́е *або́* бязва́ртаснае во́нкавае по́крыва
– v.t. лу́шчыць, абіра́ць луску́, аблу́пліваць: ***to husk the corn*** аблупі́ць кукуру́зу
• ***the husk of a man*** цень чалаве́ка

husky I ['hʌski] adj. 1. сухі́ (*пра ка́шаль*), хры́плы (*пра го́лас*). 2. з луско́ю, у шалупі́ньні. 3. Informal ро́слы, мо́цны, здаро́вы

husky II ['hʌski] n. сібі́рская ла́йка

hustle ['hʌsəl] – v.i. 1. сьпяша́цца, мітусі́цца сьпяша́ючыся. 2. працава́ць энэргі́чна й ху́тка; прабіра́цца, прабіва́цца (*праз нато́ўп, жыцьцё*). 3. здабыва́ць гро́шы нелега́льна
– v.t. піха́ць, шту́рхаць, выштурхо́ўваць, выкіда́ць
– n. 1. пасьпе́х -у *m.*, таўкатня́ *f.* 2. штурхані́на *f.*, піха́ньне *n.* 3. Informal энэргі́чная дзе́йнасьць

hut [hʌt] n. ха́тка, хаці́на, бу́дка *f.*

hutch [hʌtʃ] – n. 1. кле́тка *f.* (*для зьвяро́ў*). 2. хаці́на, ха́тка *f.* 3. скры́ня *f.*, ку́фар -ра *m.*
– v.t. садзі́ць у кле́тку, кла́сьці ў ку́фар, скры́ню

hybrid ['haɪbrɪd] – n. гібры́д -а *m.*, по́месь *f.*
– adj. гібры́дны: ***a hybrid rose*** гібры́дная ру́жа

hydra ['haɪdrə] n., pl. **-dras, -drae** гі́дра *f.*, а) прэснаво́дны палі́п. б) **-dri** насты́рлівае зло

Hydra гідра (*міталягі́чная дзевяцігало́вая пачва́ра*)

hydrangea [haɪ'dreɪndʒə] n., Bot. гартэ́нзія *f.*

hydrant ['haɪdrənt] n. гідра́нт -а *m.*, пажа́рны кран

hydrate ['haɪdreɪt] n. гідра́т -а *m.*: ***hydrate of lime*** га́шаная ва́пна

hydraulic [haɪ'drɔ:lɪk] adj. 1. гідраўлі́чны; вадзяны́: ***a hydraulic press*** гідраўлі́чны прэс. 2. які́ цьвярдзе́е ў вадзе́; ***hydraulic cement*** гідраўлі́чны цэмэ́нт

hydraulics [haɪ'drɔ:lɪks] n. гідра́ўліка *f.*

hydrocarbon [ˌhaɪdrə'kɑ:rbən] n. вугляво́д -у *m.*

hydroelectric [ˌhaɪdroʊɪ'lektrɪk] adj. гідраэлектры́чны (*ста́нцыя*)

hydrogen ['haɪdrədʒən] – n. вадаро́д -у *m.*
– adj. вадаро́дны: ***hydrogen bomb*** вадаро́дная бо́мба

hydrogen peroxide пе́ракіс вадаро́ду

hydrography [haɪ'drɑ:grəfi] n. гідраграфія *f.*

hydropathic [ˌhaɪdrə'pæθɪk] – adj. водалячэ́бны
– n. водалячэ́бніца *f.*

hydropathy [haɪ'drɑ:pəθi] n. водалячэ́ньне *n.* (*ва́ннамі, ду́шамі*)

hydrophobia [ˌhaɪdrə'foʊbiə] n. 1. шале́нства *n.* (*хваро́ба*). 2. вадабо́язь *f.*

hydroplane ['haɪdrəpleɪn] n. 1. гліса́р -а *m.* (*хуткаха́одная мато́рная ло́дка*). 2. гідрасамалёт, гідраплян -а *m.*

hyena [haɪ'i:nə] n. гіе́на *f.*

hygiene ['haɪdʒi:n] n. гігіе́на *f.*

hygienic [ˌhaɪdʒi'enɪk] adj. гігіені́чны

hygroscopic [ˌhaɪgrə'skɑ:pɪk] adj. гіграскапі́чны, здо́льны паглына́ць ві́льгаць

hymen I ['haɪmən] n. дзявочая плява́

hymen II ['haɪmən] n. 1. шлюб -у *m.*, жані́мства *n.* 2. вясе́льная пе́сьня

hymn [hɪm] – n. 1. царко́ўны гімн. 2. гімн -у *m.* (*нацыяна́льны*)
– v.t. пяя́ць гі́мны, услаўля́ць, усхваля́ць

hyperbola [haɪ'pɜ:rbələ] n., pl. **-las**, Geom. гіпэ́рбала *f.*

hyperbole [haɪ'pɜ:rbəli] n. 1. гіпэ́рбала *f.* (*маста́цкі прыём перабо́льшаньня*). 2. перабо́льшаньне *n.*

hyperbolic [ˌhaɪpər'bɑ:lɪk] adj. 1. гіпэрбалі́чны, бага́ты гіпэ́рбаламі (*стыль*

і пад.); перабо́льшаны (*пахвала́*). 2. Geom. гіпэрбалі́чны (*сячэ́ньне*). 3. перабо́льшаны

hypercritical [ˌhaɪpərˈkrɪtɪkəl] adj. зана́дта крыты́чны, прыдзі́рлівы

hyphen [ˈhaɪfən] – n. злучло́к -ка́ *m.* – v.t. піса́ць праз злучо́к

hyphenate [ˈhaɪfəneɪt] v.t. лучы́ць злучко́м, піса́ць праз злучо́к

hypnosis [hɪpˈnoʊsɪs] n., pl. **-ses** гіпно́з -у *m.*

hypnotic [hɪpˈnɑ:tɪk] – adj. 1. гіпнаты́чны (*сон*). 2. лёгка пада́тны на гіпно́з. 3. загіпнатызава́ны, -ая, у ста́не гіпно́зу. 4. усыпля́льны, снатво́рны (*лек, сі́ла*)

– n. 1. нарко́тык -а *m.*, снатво́рнае *n.*, усыпля́льны сро́дак. 2. асо́ба ў ста́не гіпно́зу *або́* лёгка пада́тная на гіпно́з

hypnotism [ˈhɪpnəˌtɪzəm] n. 1. гіпнатызава́ньне *n.*, гіпнатыза́цыя *f.* 2. гіпнаты́зм -у *m.* 3. стан гіпно́зу, гіпно́з -у *m.*

hypnotist [ˈhɪpnətɪst] n. гіпнатызёр -а *m.*

hypnotize [ˈhɪpnətaɪz] v.t. 1. гіпнатызава́ць. 2. Informal аслабля́ць чыю́-н. во́лю, незаўва́жна браць пад свой уплы́ў

hypochondria [ˌhaɪpəˈkɑ:ndriə] n. гіпахо́ндрыя *f.*

hypochondriac [ˌhaɪpoʊˈkɑ:ndriæk] – n. гіпахо́ндрык -а *m.*, хво́ры на гіпахо́ндрыю – adj. гіпахандры́чны

hypocrisy [hɪˈpɑ:krəsi] n., pl. **-sies** 1. крываду́шнасьць, гіпакры́зія *f.* 2. прыкі́дваньне *n.*

hypocrite [ˈhɪpəkrɪt] n. 1. крываду́шнік -а *m.*, крываду́шніца *f.* 2. той, хто прыкі́дваецца

hypocritical [ˌhɪpəˈkrɪtɪkəl] adj. крываду́шны, няшчы́ры: ***hypocritical smile*** крываду́шная ўсьме́шка

hypodermic [ˌhaɪpəˈdɜ:rmɪk] – adj. падску́рны (*кле́ткі*): ***a hypodermic injection*** падску́рны ўко́л

– n. 1. до́за ле́ку, упы́рснутага пад ску́ру 2. шпрыц шпры́ца *m.*

hypotenuse [haɪˈpɑ:tənu:s] n. гіпатэну́за *f.*

hypothesis [haɪˈpɑ:θəsɪs] n., pl. **-ses** 1. дапушча́ньне *n.*, гіпо́тэза *f.* 2. меркава́ньне *n.*, здага́дка *f.*

hypothetical [ˌhaɪpəˈθetɪkəl] adj. гіпатэты́чны, заснава́ны на меркава́ньні, на гіпо́тэзе

hysteria [hɪˈstɪriə] n. гістэ́рыя *f.*

hysterical [hɪˈsterɪkəl] adj. гістэры́чны, схі́льны да гістэ́рыі: ***a hysterical fit*** гістэры́чны прыпа́дак

hysterics [hɪˈsterɪks] n., pl. гістэ́рыка *f.*, прыпа́дак гістэры́чнага сьме́ху й пла́чу

I, i [aɪ] n., pl. **I's, i's** *дзявя́тая лі́тара анге́льскага альфабэ́ту*

I [aɪ] pron. nom. я; obj. **me** мяне́, мне

ice [aɪs] – n. 1. лёд -у *m.* 2. Sl. дыямэ́нты. 3. Brit. лёды *pl.*, маро́зіва, маро́жанае *n.* 4. Sl. ха́бар -у *m.*
– adj. ледзяны́; лёдавы, лёдзісты (*пакры́ты лёдам*), абледзяне́лы.
– v.t. 1. халадзі́ць, ахало́джваць (*лёдам*). 2. замаро́жваць. 3. пакрыва́ць цукро́вай глязу́рай
– v.i. ме́рзнуць, замярза́ць
• ***break the ice*** зрабі́ць пача́так, пе́ршы крок (*да знаёмства, гу́таркі*)

ice age, Geol. ледавіко́вы пэры́яд

iceberg ['aɪsbɜ:rg] n. айсбэ́рг -а *m.*

iceboat ['aɪsbout] n. 1. бу́ер -а *m.* (*са́ні зь ве́тразем*). 2. ледако́л -а *m.*

icebound ['aɪsbaund] adj. 1. скава́ны лёдам (*пра раку́*). 2. зацёрты лёдам (*пра карабе́ль*)

icebox ['aɪsbɑ:ks] n. 1. лядо́ўня *f.* 2. халадзі́льнік -а *m.*

ice breaker ['aɪsbreɪkər] n. 1. ледако́л -а *m.* (*карабе́ль*). 2. ледарэ́з -а *m.*

ice cream лёды *pl.*, маро́зіва, маро́жанае *n.*

ice cube ку́бік лёду

iced [aɪst] adj. 1. ахало́джаны лёдам 2. пакры́ты лёдам, заледзяне́лы. 3. глязурава́ны, пакры́ты глязу́рай

ice drift 1. ледахо́д -у *m.* 2. таро́с -у *m.*

ice floe кры́га *f.*

ice-free ['aɪsfri:] adj. бязь лёду; які́ нікó-лі не замярза́е: ***an ice-free port*** порт, які́ нікóлі не замярза́е

ice hole палóнка *f.*

Icelander ['aɪsləndər] n. 1. ісьля́нд|зец -ца *m.*, ісьля́ндка *f.*

Icelandic [aɪs'lændɪk] – adj. ісьля́ндзкі
– n. ісьля́ндзкая мóва

ice-skate ['aɪsskeɪt] – n. канёк канькá *m.*, *pl.* канькí
– v.t. кóўзацца на канькáх

ice water 1. вадá, ахало́джаная лёдам. 2. ледзяна́я вадá (*з расто́пленага лёду*)

ichthyology [ɪkθɪ'ɑ:lədʒi] n. іхтыялёгія *f.*

icicle ['aɪsɪkəl] n. лядзя́ш ледзяшá, лядзя́к ледзякá *m.*

icing ['aɪsɪŋ] – n. цукрóвая глязу́ра, вярхýшка тóрта. Informal: ***icing on the cake*** дадаткóвая прынáда
– adj. ***icing sugar*** цукрóвая пу́дра

icon ['aɪkɑ:n] n. 1. ікóна *f.*, сьвяты́ абраз. 2. кумі́р -а, сы́мбаль -ю *m.*

icteric [ɪk'terɪk] – n. 1. сródак ад жаўту́хі. 2. чалаве́к хвóры на жаўту́ху
– adj. 1. жаўту́шны. 2. ужыва́ны для лячэ́ньня жаўту́хі

icy ['aɪsi] adj. 1. ледзяны́; сьцюдзёны. 2. пакры́ты лёдам. 3. халóдны й нявé́тлы

idea [aɪ'di:ə] n. 1. ду́мка, ідэ́я *f.*, разуме́ньне, уяўле́ньне *n.*: ***to have an idea*** мець уяўле́ньне. 2. пагля́д -у *m.*, пе-

раканáньне *n.*, вéра *f.*: ***old-fashioned ideas*** старамóдныя пагляды. 3. уяўлéньне *n.*, фантáзія *f.*: ***What's the big idea?*** Што за глýпства вы задýмалі? 4. плян дзéяньня, намéр -у *m.*, задýма *f.*

ideal [aɪˈdi:əl] – n. ідэáл -у *m.*
– adj. 1. ідэáльны, дасканáлы. 2. уяўны

idealism [aɪˈdi:əˌlɪzəm] n. ідэалíзм -у *m.*

idealist [aɪˈdi:ələst] – n. ідэалíст -а *m.*, ідэалíстка *f.*
– adj. ідэалістычны (*сьветапóгляд*)

idealize [aɪˈdi:əlaɪz] v.t. ідэалізавáць

identical [aɪˈdentɪkəl] adj. 1. ідэнтычны, тóесны; такí сáмы 2. дакладна аднóлькавы

identically [aɪˈdentɪkəli] adv. таксáма, аднóлькава

identification [aɪˌdentɪfɪˈkeɪʃən] n. атаясьнéньне, атаясáмліваньне, атаясáмленьне *n.*: ***identification card*** пасьвéдчаньне асóбы

identify [aɪˈdentəfaɪ] v.t. 1. атаясáмліваць, атаясьняць; распазнавáць, прызнавáць тóесным з *кім-чым*. 2. выяўляць тóеснасьць, ідэнтыфікавáць

identity [aɪˈdentəti] n. 1. таясáмасьць, тóеснасьць, ідэнтычнасьць *f.* 2. сапрáўднасьць, аўтэнтычнасьць *f.*: ***identity card*** пасьвéдчаньне асóбы

ideological [ˌaɪdiəˈlɑ:dʒɪkəl] adj. ідэалягíчны, ідэйны

ideologue [ˈaɪdiəlɔ:g] n. ідэóляг -а *m.*

ideology [ˌaɪdiˈɑ:lədʒi] n., pl. **-gies** ідэалёгія *f.*

idiocy [ˈɪdiəsi] n., pl. **-cies** 1. ідыятызм -у *m.* 2. неразýмнасьць, бязглýздасьць *f.*

idiom [ˈɪdiəm] n. 1. ідыёма *f.* (*выраз уласьцівы аднóй мóве*). 2. дыялéкт -у *m.*

idiomatic [ˌɪdiəˈmætɪk] adj. 1. ідыяматычны (*выраз*). 2. багáты на ідыёмы, які ўжывáе ідыёмы 3. дыялéктны

idiot [ˈɪdiət] – n. 1. ідыёт -а *m.*, ідыётка *f.* 2. дýрань -ня *m.*, тупíца -ы *m & f.*
– adj. 1. ідыёцкі (*выраз твáру*) 2. неразýмны, дурны, бязглýзды

idiotic [ˌɪdiˈɑ:tɪk] adj. *гл.* **idiot,** adj.

idle [ˈaɪdəl] – adj. 1. незаняты; вóльны; бязьдзéйны; беспрацóўны: ***to stand idle*** прастóйваць (*пра фáбрыку*). 2. гультаяваты, лянівы. 3. бескарысны, мáрны, дарэмны. 4. пусты, беспадстáўны (*страх, вéсткі*)
– v.i. 1. нічóга не рабіць, гультаяваць, бязьдзéйнічаць. 2. прахóджвацца, туляцца. 3. быць на халастым ходзе (*пра матóр*)
– v.t. марнавáць, бязьдзéйна бáвіць (*час*)

idleness [ˈaɪdəlnəs] n. 1. бязьдзéйнасьць, незанятасьць *f.* 2. гультаяванне, гультáйства *n.*; лянóта *f.*, абібóцтва *n.* 3. бескарыснасьць, мáрнасьць *f.*

idler [ˈaɪdlər] n. 1. гультáй -я́ *m.*, гультáйка *f.*; абібóк -а *m.*

idol [ˈaɪdəl] n. 1. ідал -а *m.* 2. кумір -а *m.*, стод -а *m.*

idolatry [aɪˈdɑ:lətri] n., pl. **-tries** 1. ідалапаклóнства *n.* 2. пакланéньне *n.*; багóмленьне *n.*

idolize [ˈaɪdəlaɪz] – v.t. 1. пакланяцца *кáму* як ідалу, рабіць з *кагó* ідала 2. мóцна любіць *кагó*, захапляцца *кім*
– v.i. пакланяцца ідалам

idyl(l) [ˈaɪdəl] n. ідылія *f.*

idylic [aɪˈdɪlɪk] adj. 1. ціхі, спакóйны, нічым не засмýчаны. 2. ідылíчны (*жанр, апісáньне*)

i.e. [ˌaɪˈi:] (id est, *лац.*) г.зн., гэта знáчыць

if [ɪf] conj. 1. калí, на выпадак: ***Come if you can*** Прыдзéце, калí мóжаце. 2. калí б; каб: ***If only I'd known*** Калí б я тóлькі вéдаў. 3. ці: ***She doesn't know if he is here*** Янá ня вéдае, ці ён тут
• ***as if*** як быццам, нібыта
• ***As if you didn't know!*** Нібыта ты ня вéдаў?

igloo [ˈɪglu:] n., pl. **-loos** íглу, *indecl.* (*эскімóскае жытлó*)

igneous [ˈɪgniəs] adj. 1. агнявы. 2. Geol. вулканíчны: ***Granite is an igneous rock*** Граніт — агнявáя парóда

ignite [ɪgˈnaɪt] – v.t. 1. запáльваць. 2. распáльваць, награваць да чырвані
– v.i. запáльвацца, загарáцца, успалыхваць (*пра пóлымя*)

ignition [ɪgˈnɪʃən] n. запа́льваньне *n.* (*у аўтамабі́лі*); загара́ньне *n.*; успы́шка *f.* (*по́раху*): ***ignition key*** ключ запа́льваньня (*у аўтамабі́лі*)

ignoble [ɪgˈnoʊbəl] adj. 1. бяз го́нару; по́длы, гане́бны; ні́зкі, агі́дны. 2. ні́зкага пахо́джаньня *або́* ста́ну. 3. ні́зкага гату́нку *або́* я́касьці

ignominious [ˌɪgnəˈmɪnɪəs] adj. 1. гане́бны бяссла́ўны (*учы́нак*); зьнява́жлівы. 2. нікчэ́мны; з дрэ́ннай рэпута́цыяй

ignominy [ˈɪgnəmɪni] n., pl. **-minies** 1. публі́чны со́рам і га́ньба; няслава *f.* 2. гане́бнае трыма́ньне

ignoramus [ˌɪgnəˈreɪməs] n., pl. **-muses** не́вук -а *m. & f.*, праста́к -а́ *m.*, праста́чка *f.*

ignorance [ˈɪgnərəns] n. 1. не́вуцтва *n.*, няве́да *f.*, няве́даньне *n.* 2. неадукава́насьць, цямно́та *f.*

ignorant [ˈɪgnərənt] adj. 1. неадукава́ны; цёмны, бязь ве́даў (*пра чалаве́ка*). 2. не́вуцкі, неасьве́чаны: ***an ignorant remark*** не́вуцкая заўва́га. 3. непаінфармава́ны, які́ ня ве́дае пра штось: ***He was ignorant of the fact that ...*** Ён ня ве́даў таго́, што ...

ignore [ɪgˈnɔːr] v.t. 1. знарок не заўважа́ць, ігнараваць. 2. ня браць пад ува́гу, не зважа́ць; не рэагава́ць

il-, pref. 1. *фо́рма адмо́ўнае прыста́ўкі* ***in-*** *перад "l", як у*: ***illegal*** нелега́льны, ***illegible*** нечытэ́льны. 2. *фо́рма прыста́ўкі* ***in-*** *перад "l", як у*: ***illuminate*** асьвятля́ць

Iliad [ˈɪlɪəd] n. Ілія́да *f.*

ill [ɪl] – adj. **worse, worst** 1. хво́ры, нездаро́вы: ***To be ill with smallpox*** хварэ́ць на адзёр; ***to fall ill*** захварэ́ць 2. а) злы; благі́, дрэ́нны; ліхі́, лю́ты: ***ill fame*** нядо́брая сла́ва. б) шко́дны: ***ill effect*** шко́дны ўплы́ў. 3. неспрыя́льны; нешчасьлі́вы; няўда́чны: ***an ill wind*** неспрыя́льны ве́цер. 4. нядо́бры, зага́нны, дрэ́нны: ***ill manners*** дрэ́нныя мане́ры; ***ill luck*** няўда́ча *f.*, няшча́сьце *n .*: ***he had ill luck*** ямý не пашанцава́ла. 5. няўме́лы; няспра́ўны – n. 1. хвароба, не́мач *f.* 2. шко́да *f.*; бяда́ *f.*, няшча́сьце, зло *n.*: ***Poverty is an ill*** Бе́днасьць — гэ́та няшча́сьце – adv. 1. бла́га, нядо́бра, дрэ́нна; шко́дна 2. неспрыя́льна, непрыхі́льна; нешчасьлі́ва. 3. няве́тла, нядо́бра; немілас э́рна: ***He speaks ill of his friend*** Ён нядо́бра гаво́рыць пра свайго ся́бра; ***to take ill*** захварэ́ць

• ***ill at ease*** неспако́йны, устурбава́ны; сарамлі́вы

• ***take something ill*** абра́зіцца за не́што

ill-advised [ˌɪlədˈvaɪzd] adj. неразу́мны; неразва́жны; неабду́маны

ill-boding [ˌɪlˈboʊdɪŋ] adj. злаве́сны, які́ выклі́кае страх, трывогу; неспрыя́льны

ill-bred [ɪlˈbred] adj. нявы́хаваны; няве́тлівы, грубава́ты, грубія́нскі: ***ill-bred man*** грубія́н -а *m.*

ill-conditioned [ˌɪlkənˈdɪʃənd] adj. 1. з дрэ́нней нату́рай, дрэ́нным хара́ктарам, сварлі́вы 2. у дрэ́нным ста́не, няспра́ўны

ill-disposed [ˌɪldɪsˈpoʊzd] adj. непрыя́зны, няве́тлы; неспрыя́льны, незычлі́вы, непрыхі́льна настро́ены

illegal [ɪˈliːgəl] adj. незако́нны, нелега́льны; забаро́нены зако́нам, падпо́льны

illegality [ˌɪliːˈgælətɪ] n., pl. **-ties** 1. незако́ннасьць, нелега́льнасьць *f.* 2. нелега́льшчына *f.*

illegibility [ɪˌledʒəˈbɪlətɪ] n., pl. **-ties** неразбо́рлівасьць, нечытэ́льнасьць *f.*

illegible [ɪˈledʒəbəl] adj. неразбо́рлівы, нечытэ́льны; невыра́зны, цяжкачытэ́льны: ***illegible handwriting*** неразбо́рлівы по́чырк

illegibly [ɪˈledʒəblɪ] adv. неразбо́рліва, нечытэ́льна, невыра́зна

illegitimacy [ˌɪləˈdʒɪtəməsɪ] n., pl. **-cies** 1. наро́джанасьць па-за шлю́бам. 2. незако́ннасьць *f.*

illegitimate [ˌɪlɪˈdʒɪtəmət] – adj. 1. пазашлю́бны; наро́джаны па-за шлю́бам. 2. незако́нны; нязго́дны з пра́-

ві́ламі; афіцы́йна не дазво́лены. 3. нелягі́чны; няпра́ві́льны
– v.t. абвяшча́ць незако́нным, нязго́дным з пра́ві́ламі

ill-famed [ˌɪl'femd] adj. зьняслá́ўлены, абняслá́ўлены; з дрэ́ннай рэпута́цыяй

ill-fated [ˌɪl'feɪtəd] adj. 1. бяздо́льны, няшча́сны (*чалаве́к*). 2. які́ стаў прычы́най няшча́сьця, непрые́мнасьці

ill-founded [ˌɪl'faʊndɪd] adj. неабгрунтава́ны

ill-gotten [ˌɪl'gɑ:tən] adj. несумле́нна здабы́ты (*гро́шы*)

illicit [ɪ'lɪsɪt] adj. 1. не дазво́лены зако́нам; забаро́нены. 2. няпра́ві́льны

illiteracy [ɪ'lɪtərəsi] n, pl. **-cies** 1. непісьме́ннасьць *f.* 2. неадукава́насьць *f.*, адсу́тнасьць адпаве́дных ве́даў, не́вуцтва *n.*

illiterate [ɪ'lɪtərət] – adj. 1. непісьме́нны. 2. неадукава́ны; недасьве́дчаны ў *чым*. 3. які́ пі́ша й гаво́рыць з грамату́чнымі памы́лкамі: ***He writes in a very illiterate way*** Ён пі́ша ве́льмі непісьме́нна (*з памы́лкамі*)
– n. 1. непісьме́нны -ага *m.*, непісьме́нная *f.* 2. не́вук -а *m. & f.*

ill nature зласьлі́васьць, сварлі́васьць *f.*

ill-natured [ˌɪl'neɪtʃərd] adj. з дрэ́нным хара́ктарам; зло́сны, зласьлі́вы, сварлі́вы: ***ill-natured gossip*** зло́сная плётка

illness ['ɪlnəs] n. хвароба, не́мач *f.*, нездаро́ўе *n.*, нядýжасьць *f.*, слабо́е здаро́ўе

illogical [ɪ'lɑ:dʒɪkəl] adj. 1. нелягі́чны, памылко́вы. 2. беспадста́ўны, неабгрунтава́ны (*страх*)

ill-omened [ˌɪl'oʊmend] adj. 1. злаве́сны. 2. нешчасьлі́вы, згýбны

ill-starred [ˌɪl'stɑ:rd] adj. нешчасьлі́вы, згýбны; з-пад дрэ́ннай зо́ркі

ill-tempered [ˌɪl'tempərd] adj. зласьлі́вы, які́ не вало́дае сабо́ю; раздражня́льны

ill-timed [ˌɪl'taɪmd] adj. няўча́сны, не ў пару́; неадпаве́дны

ill-treat [ˌɪl'tri:t] v.t. дрэ́нна абыхо́дзіцца, зьдзе́кавацца

illuminant [ɪ'lu:mɪnənt] – n. асьвятля́льнае рэ́чыва
– adj. асьвятля́льны

illuminate [ɪ'lu:mɪneɪt] v.t. 1. асьвятля́ць. 2. высьвятля́ць, выясьня́ць. 3. ілюмінава́ць. 4. аздабля́ць кні́гі (*залаче́нымі лі́тарамі, малю́нкамі*). 5. прасьвятля́ць, навуча́ць, дава́ць асьве́ту

illumination [ɪˌlu:mɪ'neɪʃən] n. 1. асьвятле́ньне *n.*: ***the illumination of a bonfire*** сьвятло́ во́гнішча. 2. Phys. я́ркасьць *f.* (*сьветлава́я велічыня́*). 3. вытлумачэ́ньне, выясьне́ньне *n.* 4. ілюміна́цыя *f.* 5. упрыго́жваньне кні́г, лі́тараў

illuminator [ɪ'lu:mɪneɪtər] n. 1. асьвятля́льнік -а *m.* (*асо́ба*); рэфле́ктар -а *m.*, сьвяці́льня *f.* 2. маста́к-ілюстра́тар

illumine [ɪ'lu:mən] – v.t. 1. асьвятля́ць. 2. прасьвятля́ць, дава́ць асьве́ту; натхня́ць
– v.i. ясьне́ць; разгара́цца

illusion [ɪ'lu:ʒən] n. 1. ілю́зія *f.* 2. памылко́вае ўяўле́ньне. 3. міра́ж -ý *m.*; ма́ра *f.* 4. цюль (*на вэ́люмы*)

illusive [ɪ'lu:sɪv] or **illusory** [ɪ'lu:səri] adj. несапра́ўдны, падма́нлівы; уя́ўны, ілюзо́рны

illustrate ['ɪləstreɪt] v.t. 1. ілюстрава́ць, тлума́чыць *што* навó́чным пры́кладам. 2. ілюстрава́ць (*малю́нкамі*)

illustrated ['ɪləstreɪtəd] adj. ілюстрава́ны

illustration [ˌɪlə'streɪʃən] n. ілюстра́цыя *f*

illustrative [ɪ'lʌstrətɪv] adj. ілюстрацы́йны, тлумача́льны (*матэры́ял, малю́нкі*)

illustrator ['ɪləstreɪtər] n. ілюстра́тар -а *m.*

illustrious [ɪ'lʌstriəs] adj. 1. вялі́кі, вы-да́тны, ве́дамы. 2. сла́ўны, славу́ты (*учы́нак*)

im- , pref. 1. *фо́рма адмо́ўнае прыста́ўкі* ***in-*** *пе́рад* ***b, m, p*** *як у*: ***imbalance, immoral, impatient***. 2. *фо́рма прыста́ўкі* ***in-*** *пе́рад* ***b, m, p*** *як у*: ***imbibe, immure, impart.***

I'm [aɪm] *скаро́т* ***I am*** я ёсьць

image ['ɪmɪdʒ] – n. 1. дакла́днае падабе́нства, відары́с, во́браз -у *m.*, ко́пія

f., адбі́тлак -ку *m.* (*у лю́стры*): ***to be the living (spitting) image of someone*** быць двайнікóм каго́-н. 2. ста́туя *f.*; партрэ́т -а *m.* 3. уя́ва *f.* 4. во́браз -у *m.*: ***to speak in images*** гаварыць во́бразна (*яскра́ва, жы́ва*)
– v.t. 1. малява́ць, перадава́ць. 2. адбіва́ць, адлюстро́ўваць. 3. уяўля́ць (*сабе́*). 4. во́бразна апі́сваць. 5. сымбалізава́ць

imagery [ˈɪmɪdʒəri] n., pl. **-ries** 1. уя́ўленыя во́бразы, уяўле́ньні. 2. жывы́я апіса́ньні; параўна́ньні. 3. малява́ныя абразы́, ста́туі, відарысы. 4. во́бразнасьць *f.*

imaginable [ɪˈmædʒɪnəbəl] adj. уя́ўны, які́ то́лькі мо́жна ўявіць; магчы́мы

imaginary [ɪˈmædʒəneri] adj. 1. уя́ўны, несапра́ўдны 2. Obsol. з бага́тым уяўле́ньнем, з бага́тай фанта́зіяй

imagination [ɪˌmædʒɪˈneɪʃən] n. 1. уяўле́ньне *n.* 2. фанта́зія *f.* 3. твóрчая фанта́зія

imaginative [ɪˈmædʒənətɪv] adj. з бага́тым уяўле́ньнем, бага́ты фанта́зіяй: ***Fairy tales are imaginative*** Ка́зкі бага́тыя фанта́зіяй

imagine [ɪˈmædʒɪn] v. 1. уяўля́ць. 2. ду́маць; меркава́ць, лічы́ць; здага́двацца: ***She imagined someone was watching her*** Ёй здава́лася, што не́хта сачы́ў за ёю

imbalance [ˌɪmˈbæləns] n. неўраўнава́жанасьць *f.*, адсу́тнасьць раўнава́гі

imbecile [ˈɪmbəsəl] – n. 1. недаразьві́ты чалаве́к 2. ду́рань -ня *m.*
– adj. 1. недаразьві́ты, бесталко́вы. 2. дурны́ 3. кво́лы, слабы́

imbecility [ˌɪmbəˈsɪləti] n., pl. **-ties** 1. недаразьві́тасьць, ту́пасьць *f.* 2. вялі́кая дурно́та. 3. глу́пства *n.*

imbibe [ɪmˈbaɪb] – v.t. 1. піць, выпіва́ць; паглына́ць (*таксама́ вачы́ма або́ вушы́ма*). 2. уця́гваць, убіра́ць (*ваду́, во́гкасьць*). 3. успрыма́ць
– v.i. 1. піць. 2. убіра́ць во́гкасьць

imbue [ɪmˈbju:] v.t. 1. усяля́ць, наве́йваць, абуджа́ць (*ду́мку, жада́ньне*), заахво́чваць. 2. насыча́ць (*во́гкасьцю, фа́рбай*); прамо́чваць, прасяка́ць (*крывёю*)

imitate [ˈɪmɪteɪt] v.t. 1. перайма́ць у *каго́*, браць прыклад з *каго́*. 2. падрабля́ць, імітава́ць (*брэх саба́кі*). 3. рабі́ць іміта́цыі (*ма́рмуру, ску́ры*)

imitation [ˌɪmɪˈteɪʃən] – n. 1. перайма́ньне *n.*, імітава́ньне *n.* 2. іміта́цыя, падро́бка *f.*
– adj. несапра́ўдны, шту́чны, ненатура́льны: ***imitation pearls*** шту́чныя пэ́рлы

imitative [ˈɪməteɪtɪv] adj. 1. перайма́льны, імітацыйны. 2. несапра́ўдны, падро́блены

immaculate [ɪˈmækjələt] adj. 1. незапля́млены, чысьцю́сенькі, чысьцю́ткі. 2. бязгрэ́шны, чы́сты. 3. Biol. няпля́місты. 4. беззага́нны, бездако́рны

immanent [ˈɪmənənt] adj. нутраны́, імане́нтны

immaterial [ˌɪməˈtɪriəl] adj. 1. нява́жны, неістóтны; нязна́чны (*памы́лка*). 2. нематэрыя́льны, нярэ́чыўны, духо́ўны

immature [ˌɪməˈtʊr] adj. нястáлы; нясьпе́лы (*ро́зум*)

immaturity [ˌɪməˈtʊrəti] n. нястáласьць, нясьпе́ласьць *f.*

immeasurable [ɪˌmeʒərəbəl] adj. нязьме́рны, невыме́рны, непаме́рны, бязьме́жны: ***immeasurable faith*** нязьме́рная ве́ра

immeasurably [ɪˌmeʒərəbli] adv. нязьме́рна, непаме́рна, бязьме́жна

immediacy [ɪˈmi:diəsi] n., pl **-ies** 1. безадкла́днасьць *f.* 2. беспасярэ́днасьць *f.*

immediate [ɪˈmi:diət] adj. 1. неадкла́дны (*адка́з*). 2. непасрэ́дны, беспасярэ́дні (*канта́кт, сутыкне́ньне*); про́сты: ***the immediate result*** беспасярэ́дні вы́нік. 3. бліскі, найбліжэ́йшы (*сусе́д*). 4. цяпе́рашні

immediately [ɪˌmi:diətli] – adv. 1. неадкла́дна, за́раз жа. 2. непасрэ́дна, беспасрэ́дна; про́ста; по́бач
– conj. як то́лькі

immemorial [ˌɪməˈmɔːrɪəl] adj. незапа́мятны, незапо́мны; спрадве́чны, да́ўны, да́ўні: ***from time immemorial*** спако́н вяко́ў

immense [ɪˈmens] adj. 1. вялі́зны, велічэ́зны, бяскра́йні, неабсяжны. 2. Informal ве́льмі до́бры, даскана́лы

immensely [ɪˈmensli] adv. надзвыча́йна, надзвы́чай; бязьме́рна, непаме́рна, на́дта

immensity [ɪˈmensəti] n., pl. **-ties** 1. ве́ліч *f.*, неабсяжны абша́р. 2. вялі́кая ко́лькасьць. 3. бяско́нцасьць, бязме́жнасьць *f.*

immerse [ɪˈmɜːrs] v.t. 1. акуна́ць (*у ва́дкасьць*). 2. акуна́ць у ваду́ (*пры хрышчэ́ньні*). 3. захапля́ць; паглына́ць: ***immersed in thought*** паглы́блены ў ду́мкі: ***immersed in debt(s)*** загра́злы ў даўга́х

immigrant [ˈɪmɪgrənt] – n. імігра́нт -а *m.* – adj. які́ імігру́е, перасяля́ецца

immigrate [ˈɪmɪgreɪt] v.i. іміграва́ць, перасяля́цца

immigration [ˌɪmɪˈgreɪʃən] n. 1. імігра́цыя *f.*, перасяле́ньне *n.* 2. імігра́нты, перасяле́нцы *pl.*

imminence [ˈɪmɪnəns] n. 1. блі́зкасьць *f.*, набліжэ́ньне *n.* 2. наві́слае зло, небясьпе́ка

imminent [ˈɪmɪnənt] adj. 1. бліскі, надыхо́дзячы; які́ набліжа́ецца; няўхі́льны 2. навіслы (*пра небясьпе́ку*)

immobile [ɪˈmoʊbəl] adj. 1. нерухо́мы, мо́цна прымацава́ны. 2. нерухавы (*чалаве́к*). 3. нязьме́нны

immobility [ˌɪmoʊˈbɪləti] n. 1. нерухо́масьць *f.* 2. нерухава́сьць *f.*

immobilize [ɪˈmoʊbəlaɪz] v.t. 1. рабі́ць нерухо́мым. 2. Med. бра́ць у шы́ны (*зламану́ю нагу́*)

immoderate [ɪˈmɑːdərət] adj. 1. неўмеркава́ны (*пра чалаве́ка*); празьме́рны, кра́йні. 2. нястры́маны, нестрыма́ны (*сьмех, сі́ла*)

immodest [ɪˈmɑːdɪst] adj. 1. нясьці́плы, няскро́мны; бесцырымо́нны, наха́бны. 2. непрысто́йны, недаліка́тны

immodesty [ɪˈmɑːdəsti] n. 1. няскро́мнасьць, нясьці́пласьць, нетакто́ўнасьць *f.* 2. непрысто́йнасьць, недаліка́тнасьць *f.*

immoral [ɪˈmɔːrəl] adj. 1. амара́льны. 2. разбэ́шчаны, распу́сны

immorality [ˌɪməˈræləti] n., pl. **-ties** 1. амара́льнасьць *f.* 2. распу́снасьць, разбэ́шчанасьць *f.* 3. амара́льны ўчы́нак, амара́льнае жыцьцё

immortal [ɪˈmɔːrtəl] – adj. несьмяро́тны, неўміру́чы

– n. несьмяро́тны -ага *m.*, несьмяро́тная *f.*

immortality [ˌɪmɔːˈrtæləti] n. 1. несьмяро́тнасьць, неўміру́часьць *f.* 2. ве́чная сла́ва

immovable [ɪˈmuːvəbəl] adj. 1. умацава́ны нерухо́мы, неперасо́ўны. 2. нерухо́мы. 3. непахісны, сто́йкі. 4. нячу́лы, бязьлі́тасны. 5. спако́йны, ціхі́; абыя́кавы

• ***immovables*** нерухо́мая маёмасьць

immovably [ɪˈmuːvəbli] adv. нерухо́ма

immune [ɪˈmjuːn] adj. 1. неўспрыма́льны, адпо́рны, іму́нны. 2. вы́звалены, во́льны

immunity [ɪˈmjuːnəti] n., pl. **-ties** імуні-тэ́т -у *m.* а) неўспрыма́льнасьць, адпо́рнасьць *f.* (*да зараже́ньня хваро́бамі*) б) недатыка́льнасьць *f.*: ***diplomatic immunity*** дыпляматы́чны імунітэ́т

immure [ɪˈmjʊr] v.t. 1. замуро́ўваць умуро́ўваць. 2. садзі́ць (*у вастро́г*) зьняво́льваць. 3. зачыня́ць, трыма́ць у *чым*

immutability [ˌɪmjuːtəˈbɪləti] n. нязьме́ннасьць *f.*

immutable [ɪˈmjuːtəbəl] adj. нязьме́нны

imp [ɪmp] n. 1. нячы́сьцік -а *m.*, чарцяня́ *n.* 2. свавольнік, жэ́ўжык -а *m.*, гарэ́зла -ы *m.* (*пра дзіця́*)

impact [ˈɪmpækt] – n. 1. уда́р -у *m.*, сутыкне́ньне *n.*, калі́зія *f.* 2. уплы́ў -ву *m.*; узьдзе́яньне *n.*

– v. [ɪmˈpækt] 1. мо́цна ўціска́ць. 2. удара́ць. 3. сутыка́цца

impair [ɪmˈper] v.t. 1. шко́дзіць, пагаршáць (*здарóўе*); псавáць. 2. паслабля́ць

impairment [ɪmˈpermənt] n. 1. пагóршаньне, пашко́джаньне *n.* 2. перашко́да *f.*

impalpability [ɪmˌpælpəˈbɪlətɪ] n. неадчувáльнасьць, няўлóўнасьць *f.*

impalpable [ɪmˈpælpəbəl] adj. 1. неадчувáльны (*дóтыкам*). 2. няўлóўны, ледзь прыкмéтны (*рóзьніца*)

imparity [ɪmˈpærətɪ] n. нярóўнасьць *f.*

impart [ɪmˈpɑːrt] v.t. 1. дадавáць, надавáць: ***to impart an air of elegance to*** надáць *чамý* элегáнтны вы́гляд. 2. паведамля́ць, казáць. 3. перадавáць, надавáць

impartial [ɪmˈpɑːrʃəl] adj. бесстарóньні, аб'екты́ўны, справядлі́вы

impartiality [ɪmˌpɑːrʃɪˈælətɪ] n. бесстарóннасьць, аб'екты́ўнасьць *f.*

impartially [ɪmˈpɑːrʃəlɪ] adv. бесстарóнна, аб'екты́ўна

impassable [ɪmˈpæsəbəl] adj. непрахóдны

impasse [ˈɪmpæs] n. 1. тупі́к -á *m.*; безвыхóднае станóвішча. 2. тупі́к -á *m.* (*вýліцы, дарóгі*)

impassibility [ɪmˌpæsəˈbɪlətɪ] n. 1. неадчувáльнасьць *f.* 2. няўрáзьлівасьць *f.*

impassible [ɪmˈpæsəbəl] adj. 1. неадчувáльны 2. няўрáзьлівы 3. абыя́кавы

impassioned [ɪmˈpæʃənd] adj. пáлкі (*пра прамóву*), пóўны запáлу

impassive [ɪmˈpæsɪv] adj. 1. абыя́кавы, апаты́чны. 2. неадчувáльны, непрытóмны: ***The wounded soldier lay as impassive as if he were dead*** Парáнены жаўнéр ляжáў непрытóмны, бы́ццам мёртвы. 3. няўрáзьлівы. 4. безувáжны

impatience [ɪmˈpeɪʃəns] n. нецярплі́васьць *f.*, нецярпéньне *n.* 2. няўсéдлівасьць, няўрымсьлівасьць, неўтаймавáнасьць *f.*

impatient [ɪmˈpeɪʃənt] adj. 1. нецярплі́вы. 2. неспакóйны, імкліві (*пра каня́*), неўтаймавáны

impeach [ɪmˈpiːtʃ] v.t. 1. стáвіць пад сумнéў. 2. абвінавáчваць. 3. абвяшчáць імпі́чмэнт, вінавáціць у злачы́нстве на дзяржáўнай пасáдзе

impeachment [ɪmˈpiːtʃmənt] n. 1. нагáна, ганьбавáньне, абвінавáчаньне *n.* 2. імпі́чмэнт -у *m.*

impeccable [ɪmˈpekəbəl] adj. 1. беззагáнны, бездакóрны. 2. беспамылкóвы, бясхі́бны; бязгрэ́шны

impede [ɪmˈpiːd] v.t. 1. перашкаджáць, замінáць *чамý*. 2. тармазі́ць, запавóльваць (*рух*)

impediment [ɪmˈpedɪmənt] n. 1. перашко́да *f.*, затры́мка *f.* 2. фізы́чны недахóп

impedimenta [ɪmˌpedɪˈmentə] n., pl. перашко́ды

impel [ɪmˈpel] v.t. **(-ll-)** 1. прымушáць, падганя́ць, паганя́ць. 2. рýхаць, пхаць; гнáць, прыганя́ць: ***The wind impelled the boat to shore*** Вéцер прыгнáў чóвен да бéрагу

impellent [ɪmˈpelənt] – adj. пабуджáльны, які́ прымушáе, падахвóчвае; рýхальны

– n. рýхальная, пабуджáльная сі́ла

impend [ɪmˈpend] v.i. 1. набліжáцца, надыхóдзіць. 2. навісáць, пагражáць. 3. зьвісáць, навісáць

impending [ɪmˈpendɪŋ] adj. 1. які́ набліжáецца, надыхóдзіць. 2. пагражáльны. 3. навíслы

impenetrability [ɪmˌpenɪtrəˈbɪlətɪ] n. 1. непрахóднасьць *f.* 2. Phys. непранікáльнасьць *f.*

impenetrable [ɪmˈpenɪtrəbəl] adj. 1. непрахóдны (*лес*); непранікáльны. 2. неўспрымáльны да нóвага (*чалавéк*, *рóзум*). 3. недастýпны (*рóзуму*)

imperative [ɪmˈperətɪv] – adj. неабхóдны; імпэраты́ўны, загáдны

– n. 1. загáд, накáз -у *m.* 2. Gram. загáдны лад

imperceptibility [ˌɪmpərˌseptəˈbɪlətɪ] n. 1. непрыкмéтнасьць *f.* 2. нязнáчнасьць *f.*

imperceptible [ˌɪmpərˈseptəbəl] adj. непрыкмéтны; нязнáчны

imperceptibly [ˌɪmpərˈseptəbli] adv. няўзна́к, непрыкме́тна

imperceptive [ˌɪmpərˈseptɪv] adj. неназіра́льны; неўспрыма́льны (*чыта́ч, пу́бліка*)

imperfect [ɪmˈpɜ:rfɪkt] – adj. 1. недаскана́лы; зь недахо́памі, дэфэкты́ўны. 2. няпо́ўны.
– n. Gram. імпэрфэ́кт -а *m.*

imperfection [ˌɪmpərˈfekʃən] n. 1. недасканáласьць *f.* 2. хíба, загáна *f.*; недахóп -у *m.*; дэфэ́кт -у *m.*

imperfective [ˌɪmpərˈfektɪv] n. Gram. ***imperfective aspect*** незако́нчанае трыва́ньне

imperial [ɪmˈpɪrɪəl] – adj. 1. імпэра́тарскі. 2. імпэ́рскі 3. вялíкасны, ве́лічны; пы́шны, раско́шны
– n. эспаньёлка *f.* (*клінападо́бная баро́дка*)

imperial bushel брытáнскі бу́шаль (*ме́ра ёмістасьці — 36,3 лі́тра*)

imperial gallon брытáнскі галён (*ме́ра ёмістасьці — 4,5 лі́тра*)

imperialism [ɪmˈpɪrɪəˌlɪzəm] n. імпэрыялі́зм -у *m.*

imperialist [ɪmˈpɪrɪəlɪst] – n. імпэрыялíст -а *m.*
– adj. імпэрыялістычны

imperil [ɪmˈperəl] v.t. ста́віць пад небясьпе́ку, ствара́ць небясьпе́ку

imperious [ɪmˈpɪrɪəs] adj. 1. ула́дны, улада́рны, катэгары́чны; пы́хлівы, ганары́сты. 2. неабхо́дны, пі́льны, імпэраты́ўны

imperishability [ɪmˌperɪʃəˈbɪləti] n. 1. непару́шнасьць, ве́чнасьць *f.* 2. трыва́ласьць *f.*

imperishable [ɪmˈperɪʃəbəl] adj. 1. ве́чны, непару́шны; незруйнава́льны. 2. які́ ня псуе́цца

impersonal [ɪmˈpɜ:rsənəl] adj. Gram. безасабо́вы; аб'ектны́ўны, безінтэрэсо́ўны: ***an impersonal verb, sentence*** безасабо́вы дзеяслó́ў, сказ

impersonally [ɪmˈpɜ:rsənəli] adv. безасабо́ва

impersonate [ɪmˈpɜ:rsəneɪt] v.t. 1. увасабля́ць. 2. адыгрываць ро́лю. 3. выдава́ць сябе́ за кагó íншага; імітава́ць

impersonation [ɪmˌpɜ:rsənˈeɪʃən] n. 1. імітáцыя *f.*, падрабля́ньне пад кагó-н. 2. увасабле́ньне *n.*, пэрсаніфіка́цыя *f.*; тып -у *m.*

impertinence [ɪmˈpɜ:rtənəns] n. 1. наха́бнасьць *f.*; наха́бства *n.*, бесцырымо́нна-сьць *f.* 2. наха́бны ўчы́нак, наха́бныя сло́вы. 3. недарэ́чнасьць, непашáна *f.*

impertinent [ɪmˈpɜ:rtənənt] adj. 1. грубія́нскі, непачцíвы, наха́бна-задзíрлівы; наха́бны. 2. недарэ́чны, няслу́шны

imperturbability [ˌɪmpərˌtɜ:rbəˈbɪləti] n. спако́йнасьць, абыя́кавасьць, непару́шнасьць *f.*

imperturbable [ˌɪmpərˈtɜ:rbəbəl] adj. 1. непару́шны (*пра спако́й*). 2. спако́йны

impervious [ɪmˈpɜ:rvɪəs] adj. 1. непранікáльны, непрапушча́льны (*пра матэрыя́л*). 2. абыя́кавы, глухí (*да до́вадаў ці пара́ды*)

impetuous [ɪmˈpetʃuəs] adj. 1. імпэ́тны, няўпы́нны, нестрыма́ны. 2. па́лкі, гара́чы, безразва́жны, парывісты

impetuously [ɪmˈpetʃuəsli] adv. 1. імпэ́тна, няўпы́нна. 2. парывíста, безразва́жна

impetus [ˈɪmpətəs] n., pl. **-tuses** 1. імпэ́т, разго́н -у *m.*; парывíстасьць *f.* 2. ру́хаючая сíла; пабуджэ́ньне *n.*. штурш|о́к -ка́ *m.*, сты́мул -у *m.*

impious [ˈɪmpɪəs] adj. 1. бязбо́жны, бязбо́жніцкі. 2. пага́нскі. 3. нядо́бры, грэ́шны

impish [ˈɪmpɪʃ] adj. як чарцяня́, гульлíвы, непасе́длівы, гарэ́зьлівы

implacable [ɪmˈplækəbəl] adj. непрымірымы, няўмóльны (*во́раг, нянáвісьць*)

implant [ɪmˈplænt] – v.t. 1. усяля́ць, увóдзіць, укараня́ць (*ідэ́і*). 2. устаўля́ць (*зу́бы*). 3. садзíць . 4. перасáджваць жыву́ю тка́нку
– n. [ˈɪmplænt] перасáджаная жывáя тка́нка

implement [ˈɪmplɪmənt] – n. 1. прыла́да *f.*; *coll.* прыла́дзьдзе *n.*; інструме́нт -а *m.* 2. сро́дак для дасягне́ньня чаго́-н. – v.t. 1. выко́нваць, ажыццяўля́ць, укараня́ць, уво́дзіць у жыццё. 2. забясьпе́чваць прыла́дамі *або́* і́ншымі сро́дкамі

implementation [ˌɪmplɪmənˈteɪʃən] n. 1. ажыццяўле́ньне, выкана́ньне, увядзе́ньне *n.*

implicate [ˈɪmplɪkeɪt] v.t. ублы́тваць, уме́шваць, уця́гваць

implication [ˌɪmplɪˈkeɪʃən] n. 1. ублы́таньне, умяша́ньне *n.* 2. заме́шанасьць, ублы́танасьць *f.*, саўдзе́л -у *m.* 3. схава́ны сэнс, намёк -у *m.*

implicit [ɪmˈplɪsɪt] adj. 1. безумо́ўны, абсалю́тны. 2. схава́ны, падразумява́ны, недасказа́ны

implicitly [ˈɪmplɪsɪtli] adv. 1. безумо́ўна. 2. прыхава́на

implore [ɪmˈplɔːr] v.t. умо́льваць, малі́ць; прасі́ць, упро́шваць

imploring [ɪmˈplɔːrɪŋ] adj. умо́льны, упраша́льны

implioringly [ɪmˈplɔːrɪŋli] adv. умо́льна

imply [ɪmˈplaɪ] v.t. намяка́ць, нага́дваць; пака́зваць, азнача́ць, дава́ць зразуме́ць

impolite [ˌɪmpəˈlaɪt] adj. няве́тлівы, грубія́нскі

impolitely [ˌɪmpəˈlaɪtli] adv. няве́тліва

imponderable [ɪmˈpɑːndərəbəl] – adj. 1. бязва́жкі. 2. няўло́ўны
– n. (*ча́ста* pl.) не́шта няўло́ўнае; невыме́рнае, неспасьці́жнае *n.*

import – v.t. [ɪmˈpɔːrt] 1. уво́зіць, прывозіць (*тава́ры*), імпартава́ць. 2. азнача́ць, зна́чыць: ***Her words imported a change of attitude*** Я́е сло́вы азнача́лі зьме́ну ста́ўленьня. 3. быць ва́жным, мець значэ́ньне
– n. [ˈɪmpɔːrt] 1. уво́з, і́мпарт -у *m.* 2. значэ́ньне *n.*, сэнс -у *m.* 3. ва́жнасьць *f.*

importance [ɪmˈpɔːrtəns] n. ва́жнасьць, зна́чнасьць, вага́ *f.*

important [ɪmˈpɔːrtənt] adj. ва́жны (*спра́ва, асо́ба*): уплыво́вы, аўтарытэ́тны

importation [ˌɪmpɔːrˈteɪʃən] n.1. уво́з (*тава́раў*), імпартава́ньне *n.* 2. імпартава́ная рэч, і́мпарт -у *m.*

importunate [ɪmˈpɔːrtʃənət] adj. 1. даку́члівы, неадчэ́пны, назо́льны. 2. насто́йлівы

importune [ˌɪmpərˈtuːn] v.t. дакуча́ць про́сьбамі, дамага́ньнямі; назаля́ць, неадчэ́пна прасі́ць

importunity [ˌɪmpərˈtuːnəti] n., pl. **-ties** 1. насто́йлівасьць (*у дамага́ньнях*). 2. дакучлівасьць (*про́сьбамі*); неадчэпнасьць *f.*

impose [ɪmˈpouz] v. 1. навя́зваць, набіва́ць (*на знаёмства*). 2. абкладаць (*пада́ткамі, штра́фамі*). 3. падсо́ўваць па-ашука́нску
• ***impose on*** or ***upon*** а) выкарыстоўваць *каго́-што.* б) ашу́кваць; махлява́ць

imposing [ɪmˈpouzɪŋ] adj. ве́лічны, ва́жны з вы́гляду, імпаза́нтны

impossibility [ɪmˌpɑːsəˈbɪləti] n., pl. **-ties** 1. немагчы́масьць *f.* 2. немагчы́мае *n.*

impossible [ɪmˈpɑːsəbəl] – adj. 1. немагчы́мы, невыкана́льны. 2. непраўдападо́бны. 3. нясьце́рпны, немагчы́мы (*боль, гарачыня́*)
– n. немагчы́мае *n.*

impostor or **imposter** [ɪmˈpɑːstər] n. 1. самазва́нец -ца *m.*, самазва́нка *f.* 2. ашука́нец -ца *m.*

imposture [ɪmˈpɑːstʃər] n. ашука́нства, круце́льства *n.*

impotence [ˈɪmpətəns] or **impotency** [-si] n. бясьсі́льле *n.*, імпатэ́нцыя *f.*; бездапамо́жнасьць *f.*

impotent [ˈɪmpətənt] adj. 1. бясьсі́льны; беспара́дны, бездапамо́жны. 2. імпатэ́нтны

impound [ɪmˈpaʊnd] v.t. 1. заганя́ць (*жывёлу ў за́гарадзь*), замыка́ць 2. забіра́ць, канфіскава́ць. 3. запру́джваць, зага́чваць (*ваду́*)

impoverish [ɪmˈpɑːvərɪʃ] v.t. 1. давóдзіць да бе́днасьці. 2. спусташа́ць (*гле́бу*) 3. абядня́ць, зьбядня́ць; рабіць неці-ка́вым

impower [ɪmˈpaʊr] v.t. *гл.* **empower**

impracticable [ɪmˈpræktɪkəbəl] adj. 1. невыканáльны, незьдзяйсьняльны. 2. непадáтлівы, упáрты. 3. непрыдáтны для ўжывáньня

impractical [ɪmˈpræktɪkəl] adj. непрактычны; мáлапрыдáтны

imprecate [ˈɪmprəkeɪt] v.t. 1. наклікáць (*бядý, няшчáсьце*). 2. праклінáць

imprecation [ˌɪmprɪˈkeɪʃən] n. 1. наклікáньне (*бяды́, няшчáсьця*). 2. праклён -у *m.*

impregnable [ɪmˈpregnəbəl] adj. 1. непрыступны, дóбра ўмацавáны (*пра цьвярдыню*). 2. непахíсны (*пра вéру*)

impregnate [ɪmˈpregneɪt] – v.t. 1. апладняць. 2. насычáць; прасякáць. 3. абуджáць, выклікáць (*дýмкі*); натхняць

impress I [ɪmˈpres] – v.t. 1. рабíць урáжаньне, урáжваць. 2. замацóўваць (*у пáмяці*). 3. адбівáць, адціскáць, штэмплявáць. 4. націскáць на *што*

– n. [ˈɪmpres] 1. адбíтак -ка *m.*; знак -у *m.* 2. штэмпель -я *m.* (*адбíтак*) 3. урáжаньне *n.*

impress II [ɪmˈpres] – v.t. 1. рэквізавáць. 2. сíлай, прымýсам вэрбавáць (*у вóйска*)

– n. 1. рэквізы́цыя *f.* 2. прымусóвая вэрбóўка

impression [ɪmˈpreʃən] n. 1. а) урáжаньне *n.* б) уплы́ў -ву, эфэ́кт -у *m.*: ***to be under the impression that ...*** мець урáжаньне, што ... 2. адбíтак -ка *m.*; сьлед -у *m.* 3. друк -у *m.*, друкавáньне *n.*; цісьнéньне *n.* (*рэльéфны адбíтак*)

impressionable [ɪmˈpreʃənəbəl] adj. успрымáльны, урáзьлівы

impressive [ɪmˈpresɪv] adj. уражáльны, імпазáнтны

imprint [ˈɪmprɪnt] – n. 1. адбíтак -ка *m.* (*пáльцаў*), сьлед -у *m.*: ***the imprint of sufferings*** сьлед цярпéньняў. 3. выхадны́я зьвéсткі (*у кнíзе*)

– v.t. [ɪmˈprɪnt]1. штэмплявáць (*лíсты́, пасы́лкі*). 2. пакідáць адбíтак (*у пáмяці, душы́*), урэ́звацца, западáць (*у пáмяць*)

imprison [ɪmˈprɪzən] v.t. 1. садзíць у астрóг (*турмý*), трымáць у астрóзе, зьнявóльваць. 2. трымáць, не дазвaляць выхóдзіць

imprisonment [ɪmˈprɪzənmənt] n. зьнявóленьне *n.*

improbability [ɪmˌprɑːbəˈbɪləti] n., pl. **-ties** 1. непраўдападóбнасьць *f.* 2. непраўдападóбнае *n.*

improbable [ɪmˈprɑːbəbəl] adj. непраўдападóбны; невераго́дны

impromptu [ɪmˈprɑːmptuː] – adv. 1. адрáзу, без падрыхтóўкі, экспрóмтам

– adj. імправізавáны

– n. экспрóмт -у *m.*, імправізáцыя *f.*

improper [ɪmˈprɑːpər] adj. 1. няправíльны, памылкóвы. 2. неадпавéдны. 3. непрыстóйны, неналéжны

• ***improper fraction*** няправíльны дроб

impropriety [ˌɪmprəˈpraɪəti] n., pl. **-ties** 1. неадпавéднасьць *f.* 2. непрыстóйнасьць, непрыстóйныя павóдзіны. 3. няправíльны ўчы́нак; няправíльны вы́раз; памы́лка *f.*

improve [ɪmˈpruːv] v. 1. паляпшáць, -ца; рабíць, унóсіць палéпшаньні: ***to improve in one's health*** папраўля́цца. 2. павышáць вáртасьць (*маёмасьці*)

improvement [ɪmˈpruːvmənt] n. 1. палéпшаньне, паляпшэ́ньне *n.* 2. павышэ́ньне вáртасьці. 3. лéпшыя абставíны; пóступ -у *m.*

improvidence [ɪmˈprɑːvɪdəns] n. непрадбáчлівасьць, неабáчлівасьць *f.*; марнатрáўства *n.*

improvident [ɪmˈprɑːvɪdənt] adj. непрадбáчлівы, неабáчлівы; негаспадáрны; марнатрáўны

improving [ɪmˈpruːvɪŋ] adj. які́ паляпшáе, паляпшáльны

improvisation [ɪmˌprɑːvəˈzeɪʃən] n. імправізáцыя *f.*

improvise [ˈɪmprəvaɪz] v.t. імправізавáць

imprudence [ɪmˈpruːdəns] n. неразýмнасьць, неразважнасьць *f.*; неразýмны ўчы́нак, неразýмныя павóдзіны

imprudent [ɪmˈpruːdənt] adj. неразýмны, неразважны, неразважлівы; неасьцярóжны

impudence [ˈɪmpjədəns] or **impudency** [-si] n. бессаро́мнасьць, нясьці́пласьць *f.*; разьвя́знасьць *f.*, наха́бства *n.*

impudent [ˈɪmpjədənt] adj. бессаро́мны, нясьці́плы; наха́бны: ***impudent lie*** бессаро́мная мана́

impugn [ɪmˈpju:n] v.t. аспро́чваць; ста́віць пад сумне́ў

impugnable [ɪmˈpju:nəbəl] adj. спро́чны, няпэ́ўны

impulse [ˈɪmpʌls] n. 1. штурш|о́к -ка́ *m.*; пабуджа́льная прычы́на, сты́мул -у *m.* 2. пары́лў -ву, і́мпульс -у *m.*: ***to act on impulse*** дзе́яць імпульсі́ўна 3. Informal падгаво́рваньне, падбухто́рваньне *n.*

impulsive [ɪmˈpʌlsɪv] adj. імпульсі́ўны, узбуджа́льны

impunity [ɪmˈpju:nəti] n. бяскара́насьць, беспакара́насьць *f.*: ***with impunity*** бяскара́на, беспакара́на

impure [ɪmˈpjʊr] adj. 1. нячы́сты; бру́дны. 2. неаднаро́дны

impurity [ɪmˈpjʊrəti] n., pl. **-ties** нячы́стасьць *f.*

• ***impurities*** нечысто́ты *pl.*, забру́дненьне *n.*

imputation [ˌɪmpjəˈteɪʃən] n. 1. ста́ўленьне ў віну́. 2. за́кід -у *m.*; абвінава́чаньне ў чым-н.

impute [ɪmˈpju:t] v.t. ста́віць у віну́, абвінава́чваць, вінава́ціць

in [ɪn] – prep. 1. у, на (*пры азначэ́ньні ме́сца*), а) *на пыта́ньне «дзе?»*: ***in Belarus*** у Белару́сі; ***in the street*** на ву́ліцы. б) *на пыта́ньне «куды́?»*: ***Go in the house*** Ідзі́ ў ха́ту. в) *на пыта́ньне «у чым?»*: ***in hot water*** у пераплёце, у цяжкі́м стано́вішчы. 2. у, за (*пры азначэ́ньні ча́су*), а) ***in March*** у сакавіку́; ***in a week*** праз ты́дзень; ***in two hours*** празь дзьве гадзі́ны; ***in the morning (evening)*** ура́ньні, зра́нку (уве́чары, уве́чар) 3. з: ***a dress in silk*** суке́нка з шо́ўку; ***one in a hundred*** адзі́н з со́тні. 4. у ча́се, падча́с, калі́: ***in crossing the street*** падча́с перахо́ду ву́ліцы – n. ***ins*** лю́дзі на ва́жных паса́дах, пры ўла́дзе

• ***come in*** увахо́дзіць, увайсьці́

• ***Count me in*** Залічы́ й мяне́

• ***in memory*** у па́мяць

• ***ins and outs*** (*ве́даць*) хады́ й выхады

• ***stay in*** быць до́ма

• ***We are in for a storm*** Напэ́ўна бу́дзе навальні́ца.

inability [ˌɪnəˈbɪləti] n. няздо́льнасьць, няздо́лтнасьць; немагчы́масьць *f.*

inaccessibility [ˌɪnəkˌsesəˈbɪləti] n. 1. недасту́пнасьць, непрысту́пнасьць *f.* 2. недасяга́льнасьць, недася́жнасьць *f.*

inaccessible [ˌɪnəkˈsesəbəl] adj. 1. недасту́пны, непрысту́пны. 2. недася́жны, недасяга́льны

inaccuracy [ɪnˈækjərəsi] n., pl. **-cies** 1. недакла́днасць *f.* 2. памы́лка *f.*

inaccurate [ɪˈnækjərət] adj. недакла́дны, з памы́лкамі; неакура́тны

inaction [ɪnˈækʃən] n. бязьдзе́йнасьць, незаня́тасьць *f.*

inactivate [ɪnˈæktɪveɪt] v.t. абязьдзе́йваць

inactive [ɪnˈæktɪv] adj. 1. бязьдзе́йны, пасі́ўны. 2. без заня́тку; мля́вы, які́ ма́ла ру́хаецца (*пра чалаве́ка*)

inactivity [ˌɪnækˈtɪvəti] n. 1. бязьдзе́йнасьць *f.* 2. мля́васьць *f.*

inadaptability [ˌɪnəˌdæptəˈbɪləti] n. непрыстасава́насьць *f.*

inadaptable [ˌɪnəˈdæptəbəl] adj. непрыстасава́льны; няздо́льны прыстасава́цца

inadequate [ɪnˈædɪkwət] adj. недастатко́вы, неадпаве́дны, неадэква́тны

inadmissible [ˌɪnədˈmɪsəbəl] adj. недапушча́льны; яко́га не́льга прыня́ць

inadvertence [ˌɪnədˈvɜ:rtəns] n. 1. няўва́га *f.* 2. недагля́д -у *m.*, памы́лка *f.*

inadvertent [ˌɪnədˈvɜ:rtənt] adj. 1. ненаўмы́сны; выпадко́вы. 2. няўва́жны, нядба́йны; неасьцяро́жны

inalienable [ɪˈneɪliənəbəl] adj. неад'е́мны, неадчужа́льны

inalienably [ɪˈneɪliənəbli] adv. неад'е́мна, неадчужа́льна

inalterability [ˌɪnˌɔ:ltərəˈbɪləti] n. нязьме́ннасьць *f.*

inalterable [ˌɪnˈɔ:ltərəbəl] adj. нязьме́нны, незьмяня́льны

inane [ɪˈneɪn] adj. 1. неразу́мны. бессэнсо́ўны, недарэ́чны. 2. пусты́; паро́жні

inanimate [ɪnˈænɪmət] adj. 1. неажы́ўлены; нежывы́. 2. непрыто́мны. 3. ну́дны, неціка́вы, пазба́ўлены жыцьця́

inanity [ɪˈnænəti] n., pl. **-ties** 1. дурно́та, ду́расьць, неразу́мнасьць *f.*, духо́ўная пусто́та *f.* 2. глу́пства *n.* 3. пу́стасьць *f.*

inapplicable [ɪnˈæplɪkəbəl] adj. непрыда́тны, неадпаве́дны

inappreciable [ˌɪnəˈpriʃiəbəl] adj. 1. непрыкме́тны, нязна́чны; няўло́ўны; ве́льмі малы́. 2. Obsol. неацэ́нны; бясцэ́нны

inappreciation [ˌɪnəˌpriʃiˈeɪʃən] n. недаацэ́нка *f.*

inappreciative [ˌɪnəˈpriʃiətɪv] adj. няўдзя́чны

inapprehensible [ˌɪnəprɪˈhensəbəl] adj. недасту́пны для ро́зуму; незразуме́лы

inapproachable [ˌɪnəˈproʊtʃəbəl] adj. недасту́пны, непрыступны; недася́жны

inappropriate [ˌɪnəˈproʊpriət] adj. неадпаве́дны; недарэ́чны, не да ме́сца

inapt [ɪnˈæpt] adj. 1. неадпаве́дны; непрыго́дны, непрыда́тны. 2. няўме́лы, нязда́тны; нездо́льны

inaptitude [ɪnˈæptətu:d] n. 1. нязда́тнасьць *f.*, няўме́ньне *n.* 2. неадпаве́днасьць, непрыда́тнасьць *f.*

inarticulate [ˌɪnɑ:rˈtɪkjələt] adj. 1. невыра́зны, няўця́мны. 2. нездо́льны выка́звацца. 3. Zool. нясучле́нены

inasmuch as [ˌɪnəzˈmʌtʃ] 1. таму́ што. 2. пако́лькі

inattention [ˌɪnəˈtenʃən] n. няўва́га, няўва́жлівасьць *f.*; нядба́льства, нядба́йства *n.*

inattentive [ˌɪnəˈtentɪv] adj. няўва́жлівы (*ву́чань*), нядба́лы

inaudible [ɪˈnɔ:dəbəl] adj. нячу́тны, ве́льмі ціхі́

inaudibly [ɪˈnɔ:dəbli] adv. нячу́тна

inaugural [ɪˈnɔ:gjərəl] adj. уступны́, інаўгурацы́йны: ***inaugural address*** прамо́ва пры ўступле́ньні на паса́ду

inaugurate [ɪˈnɔ:gjəreɪt] v.t. 1. урачы́ста ўво́дзіць на паса́ду (*прэзыдэ́нта*). 2. урачы́ста адкрыва́ць, пачына́ць

inauguration [ɪˌnɔ:gjəˈreɪʃən] n. 1. а) урачы́стае ўступле́ньне на паса́ду. б) урачы́стае адкрыцьцё, адчыне́ньне *n.*, інаўгура́цыя *f.* 2. пача́так -ку *m.*

inauspicious [ˌɪnɔ:ˈspɪʃəs] adj. неспрыя́льны, злаве́сны; нешчасьлі́вы

inborn [ˌɪnˈbɔ:rn] adj. прыро́джаны, прыро́дны; натура́льны

inbred [ˌɪnˈbred] – adj. 1. прыро́джаны, глы́бака ўкарэ́нены. 2. вы́ведзены ад бліз́ка параднёных

– v.t. выво́дзіць ад бліз́ка параднёнай жывёлы *або́* расьліны

incalculable [ɪnˈkælkjələbəl] adj. 1. незьлічо́ны, шматлі́кі. 2. непрадба́чаны, неспадзява́ны. 3. няпэ́ўны, ненадзе́йны

incandescent [ˌɪnkænˈdesənt] adj. 1. распа́лены, гара́чы; напа́лены дачы́рвана. 2. ве́льмі сьве́тлы, зы́ркі, я́ркі

incapable [ɪnˈkeɪpəbəl] adj. 1. нездо́льны; нязда́тны: ***incapable of lying*** нездо́льны да маны́. 2. неправаздо́льны

incapacitate [ˌɪnkəˈpæsɪteɪt] v.t. 1. пазбаўля́ць здо́льнасьці, сі́лы *або́* прыда́тнасьці; рабі́ць нездо́льным. 2. пазбаўля́ць пра́ва

incapacity [ˌɪnkəˈpæsəti] n, pl. **-ties** 1. нездо́льнасьць *f.*, бясьсі́льле *n.*, бездапамо́жнасьць *f.* 2. неправаздо́льнасьць *f.*

incarnate [ɪnˈkɑ:rnət] – adj. 1. увасо́блены, ажыцьцёўлены

– v.t. 1. [ɪnˈkɑ:rneɪt] увасабля́ць. 2. ажыцьцяўля́ць. 3. быць увасабле́ннем

incarnation [ˌɪnkɑ:rˈneɪʃən] n. увасабле́ньне *n.*

incautious [ɪnˈkɔ:ʃəs] adj. неасьцяро́жны; неразва́жлівы; неабду́маны

incendiary [ɪnˈsendieri] – adj. 1. які́ падпа́львае. 2. запа́льны (*снара́д*). 3. які́

падбухто́рвае або́ се́е варо́жасьць, падбухто́рніцкі
– n., pl. **-aries** 1. падпа́льнік -а *m.*, падпа́льніца *f.* 2. падбухто́рнік -а *m.*, падбухто́рніца *f.* 3. запа́льная бо́мба *або́* снара́д

incense I [ˈɪnsens] – n. 1. ла́дан -у *m.*, фімія́м -у *m.* 2. узьнёслая пахвала́
– v.i. кадзі́ць; куры́ць фімія́м, ліслі́ва ўсхваля́ць

incense II [ɪnˈsens] v.t. злава́ць, абура́ць

incentive [ɪnˈsentɪv] – n. 1. сты́мул -у *m.*, пабуджа́льная прычы́на, штуршо́к -ка́ *m.*, пабуджэ́ньне *n.*
– adj. пабуджа́льны, які́ пабуджа́е, заахво́чвае

inception [ɪnˈsepʃən] n. пача́так -ку *m.*, пачына́ньне *n.*

inceptive [ɪnˈseptɪv] adj. пачатко́вы, першапачатко́вы, спача́тны

incertitude [ɪnˈsɜ:rtətu:d] n. 1. няпэ́ўнасьць *f.*; сумне́ньне *n.*, сумне́лъ -ву *m.*; вага́ньне, хіста́ньне *n.* 2. няпэ́ўнае *або́* небясьпе́чнае стано́вішча, ненадзе́йнасьць *f.*

incessant [ɪnˈsesənt] adj. безупы́нны, ця́глы; несьціха́ны (*пра дождж*)

incessantly [ɪnˈsesəntli] adv. несьціха́на, безупы́нна

inch [ɪntʃ] n. 1. ца́ля *f.* (*2,54 см*). 2. ве́льмі мала́я ча́стка, велічыня́
• ***by inches*** пама́лу, пакрысе́, паступо́ва, ма́ла-пама́лу
• ***inch by inch*** паво́лі, ма́ла-пама́лу

incidence [ˈɪnsɪdəns] n. 1. ахо́п -у *m.* 2. абся́г дзе́яньня, пашырэ́ньня. 3. па́даньне *n.* 3. Phys. ***angle of incidence*** кут падзе́ньня (*про́мняў сьвятла́*)

incident [ˈɪnsɪdənt] – n. 1. здарэ́ньне *n.*, інцыдэ́нт -у *m.*, вы́падлак -ку *m.* 2. эпізо́д -у *m.*; сцэ́на *f.*, фрагмэ́нт -а *m.*
– adj. 1. уласьці́вы; выпадко́вы. 2. які́ па́дае: ***rays of light incident upon a mirror*** про́мні сьвятла́, якія па́даюць на люстэ́рка

incidental [ˌɪnsɪˈdentəl] – adj. 1. малава́жны: ***incidental details*** малава́жныя падрабя́знасьці. 2. выпадко́вы: ***an incidental encounter with an old friend*** выпадко́вая сустрэ́ча з стары́м ся́брам. 3. пабо́чны (*пра ко́шты, выда́ткі*)
– n. не́шта пабо́чнае, другара́днага значэ́ньня
• ***incidental to*** а) уласьці́вы *чаму́*. б) зьвя́заны з *чым*

incidentals пабо́чныя выда́ткі

incidentally [ˌɪnsɪˈdentəli] adv. 1. між і́ншым, дарэ́чы. 2. выпа́дкам, выпадко́ва

incinerate [ɪnˈsɪnəreɪt] v.t. спа́льваць (*на по́пел*), спапаля́ць

incineration [ɪnˌsɪnəˈreɪʃən] n. спа́льваньне, спапале́ньне *n.*; крэма́цыя *f.*

incinerator [ɪnˈsɪnəreɪtər] n. 1. печ для спа́льваньня сьме́цьця. 2. печ для крэма́цыі

incipience [ɪnˈsɪpiəns] or **incipiency** [ɪnˈsɪpiənsi] n., pl. **-cies** зача́так -ку *m.*; пачатко́вая ста́дыя

incipient [ɪnˈsɪpiənt] adj. які́ пачына́ецца, у пачатко́вай ста́дыі

incise [ɪnˈsaɪz] v.t. 1. выраза́ць, выкрэ́сьліваць. 2. рабі́ць разьбу́, выраза́ць гравю́ру

incision [ɪnˈsɪʒən] n. 1. разрэ́з, нарэ́з -у *m.* 2. нарэ́званьне *n.*, нарэ́зка *f.*

incisive [ɪnˈsaɪsɪv] adj. прані́клівы; во́стры (*кры́тыка, стыль*), рэ́зкі

incisor [ɪnˈsaɪzər] n. разле́ц -ца́ (*зуб*) *m.*

incite [ɪnˈsaɪt] v.t. пабуджа́ць, падахво́чваць; схіля́ць, стымулява́ць; падвуча́ць; падбухто́рваць, намаўля́ць: ***He incited her to do this*** Ён падбухто́рыў яе́ зрабі́ць гэ́та

incitement [ɪnˈsaɪtmənt] n. 1. сты́мул -у *m.*, пабуджа́льная прычы́на. 2. падбухто́рваньне, заахво́чваньне, стымулява́ньне *n.*

incivility [ˌɪnsəˈvɪləti] n., pl. **-ties** 1. непачці́васьць, недаліка́тнасьць, няве́тлівасьць *f.* 2. грубія́нства *n.*, непава́га *f.*

inclement [ɪnˈklemənt] adj. 1. суро́вы, бу́рны (*пра надво́р'е, кліма́т*). 2. неміасэ́рны; стро́гі, суро́вы, лю́ты (*улада́р*)

inclination [ˌɪnklɪˈneɪʃən] n. 1. схі́льнасьць *f.*, нахі́л -у *m.* 2. ахво́та, ця́га *f.*: ***inclination for music*** схі́льнасьць да му́зыкі. 3. схіле́ньне *n.* (*галавы́*), 4. схіл, спад -у *m.* (*да́ху*), схон -у *m.*

incline [ɪnˈklaɪn] – v.i. 1. быць схі́льным, гато́вым да *чаго́*: ***I am inclined to think ...*** Я схі́льны ду́маць ... 2. схіля́цца, нахіля́цца, нахіна́цца. 3. спада́ць, быць спа́дзістым
– v.t. 1. прыхіля́ць, перако́нваць. 2. схіля́ць, нагіна́ць (*галаву́*). 3. нахіля́ць, рабі́ць нахі́леным
– n. [ˈɪnklaɪn] схон, схіл -у *m.* (*гары́*), спад -у *m.* (*да́ху*); спа́дзістая паве́рхня

inclined [ɪnˈklaɪnd] adj. 1. схі́льны, гато́вы: ***to feel inclined*** быць схі́льным, мець ахво́ту. 2. спа́дзісты, нахі́лены; ко́сы, касы́; пад кутом: ***inclined plane*** нахі́льная ро́ўніца

include [ɪnˈklu:d] v.t. 1. зьмяшча́ць у сабе́, займа́ць. 2. улуча́ць, улі́ча́ць: ***The price includes both house and furniture*** У цану́ ўлу́чаны дом і мэ́бля

including [ɪnˈklu:dɪŋ] prep. улу́чна, у тым лі́ку

inclusion [ɪnˈklu:ʒən] n. 1. улучэ́ньне *n.* 2. далучэ́ньне *n.*

inclusive [ɪnˈklu:sɪv] adj. 1. які́ ўлуча́е, зьмяшча́е ў сабе́. 2. які́ ахапля́е ўсё, усеагу́льны

incognito [ˌɪnkɑ:gˈni:toʊ] – adj., adv. інко́гніта, скры́та, та́йна
– n. інко́гніта

incognizable [ɪnˈkɑ:gnɪzəbəl] adj. непазнава́льны, недасту́пны пазна́ньню, які́ ця́жка пазна́ць

incoherence [ˌɪnkoʊˈhɪrəns] or **incoherency** [ˌɪnkoʊˈhɪrənsi] n. 1. няскла́днасьць, нязьвя́знасьць; бязла́днасьць *f.* 2. непасьлядо́ўнасьць *f.* 3. нястача злу́чнасьці, адзі́нства

incoherent [ˌɪnkoʊˈhɪrənt] adj. 1. разьдна́ны, пазба́ўлены адзі́нства. 2. нязьвя́зны, няскла́дны, бязла́дны

incombustible [ˌɪnkəmˈbʌstəbəl] – adj. незгара́льны; во́гнетрыва́лы
– n. неўзгара́льнае, во́гнетрыва́лае рэ́чыва

income [ˈɪnkʌm] n. прыбы́так -ку, дахо́д -у *m.*

income tax падахо́дны пада́так

incoming [ˈɪnˌkʌmɪŋ] – adj. 1. які́ прыйдзе 2. які́ надыхо́дзіць, настае́ (*пра час*)
– n. прыхо́д, надыхо́д -у *m.*

incomings прыбы́так -ку, дахо́д -у *m.*

incommensurable [ˌɪnkəˈmenʃərəbəl] adj. 1. непараўна́льны; несувыме́рны. 2. Math. ірацыяна́льны (*пра лі́кі*)

incommensurate [ˌɪnkəˈmenʃərət] adj. 1. непрапарцыі́йны, неадпаве́дны. 2. несувыме́рны

incommode [ˌɪnkəˈmoʊd] v.t. перашкаджа́ць ; прычыня́ць невыго́ду; турбава́ць, непако́іць: ***Will it incommode you if we open the window?*** Ці ня бу́дзе вам перашкаджа́ць, калі́ мы адчы́нім вакно́?

incommodious [ˌɪnkəˈmoʊdiəs] adj. 1. непрасто́рны, це́сны. 2. невыго́дны, нязру́чны

incommunicable [ˌɪnkəˈmju:nɪkəbəl] adj. неперадава́льны, невыка́зны, невымо́ўны

incommunicative [ˌɪnkəˈmju:nəkeɪtɪv] adj. нетава́рыскі; негаваркі́; замкнёны, маўкліві, скры́тны

incompact [ɪnˈkɑ:mpækt] adj. няшчы́льны, ня сьці́снуты шчы́льна, некампа́ктны

incomparable [ɪnˈkɑ:mpərəbəl] adj. непараўна́льны; надзвыча́йны

incompatible [ˌɪnkəmˈpætəbəl] adj. 1. несумяшча́льны; несупада́льны. 2. нязго́дны з *чым*

incompetence [ɪnˈkɑ:mpətəns] n. 1. некваліфікава́насьць, няздо́лнасьць, некампэтэ́нтнасьць *f.* 2. неправаздо́льнасьць *f.*

incompetent [ɪnˈkɑ:mpətənt] – adj. 1. няўме́лы, няздо́льны; недасьве́дчаны ў чым-н.; незнаёмы з чым-н.; некваліфікава́ны; некампэтэ́нтны. 2. неправаздо́льны.
– n. няўме́кла -і *m. & f.*; некампэтэ́нтны -ага *m.*, некампэтэ́нтная *f.*

incomplete [ˌɪnkəmˈpliːt] adj. няпо́ўны, незако́нчаны

incomprehensible [ɪnˌkɑːmprɪˈhensəbəl] adj. незразуме́лы; зага́дкавы, дзі́ўны

incomprehension [ɪnˌkɑːmprɪˈhenʃən] n. неразуме́ньне, незразуме́ньне *n.*

incomprehensive [ɪnˌkɑːmprɪˈhensɪv] adj. 1. які́ ня ўсё ўлуча́е, абмежава́ны, няпо́ўны. 2. някемлівы, няця́млівы (*пра чалаве́ка*)

incompressibility [ˌɪnkəmˌpresəˈbɪlətɪ] n. несьціска́льнасьць *f.*

incompressible [ˌɪnkəmˈpresəbəl] adj. несьціска́льны (*ва́дкасьць*)

incomputable [ˌɪnkəmˈpjuːtəbəl] adj. незьлічальны

inconceivable [ˌɪnkənˈsiːvəbəl] adj. няўя́ўны; неверагодны

inconclusive [ˌɪnkənˈkluːsɪv] adj. 1. непераканальны, незако́нчаны, непераканаўчы (*пра абвінава́чаньне*). 2. які́ не вырашае чаго́-н. сумне́ўнага

incondensable or **incondensible** [ˌɪnkənˈdensəbəl] adj. незгушчальны

incongruity [ˌɪnkənˈgruːətɪ] n., pl. **-ties** 1. недарэ́чнасьць, неадпаве́днасьць *f.* 2. нязго́днасьць, непасьлядо́ўнасьць *f.*

incongruous [ɪnˈkɑːŋgruəs] adj. 1. неадпаве́дны; несумяшча́льны, не да ме́сца, недарэ́чны. 2. непасьлядо́ўны, нязго́дны, несула́дны; нязла́джаны

inconsequent [ɪnˈkɑːnsɪkwənt] adj. 1. а) непасьлядо́ўны, нелягі́чны б) нязго́дны з агу́льным хара́ктарам *ці* ўзо́рам. 2. не да ме́сца, не на тэ́му, які́ не датычыць спра́вы

inconsiderable [ˌɪnkənˈsɪdərəbəl] adj. нязна́чны, нява́жны

inconsiderate [ˌɪnkənˈsɪdərət] adj. 1. няўва́жны, няўва́жлівы 2. бязду́мны, неасьцяро́жны

inconsistency [ˌɪnkənˈsɪstənsɪ] n., pl. **-cies** 1. нязго́днасьць, несула́днасьць *f.*, разыхо́джаньне *n.* 2. непасьлядо́ўнасьць, зьме́нлівасьць *f.* 3. непасьлядо́ўны ўчы́нак

inconsistent [ˌɪnkənˈsɪstənt] adj. 1. нязго́дны, супярэ́члівы. 2. несула́дны, нязла́джаны; неаднаро́дны, несуцэ́льны 3. непасьлядо́ўны, зьме́нлівы

inconsolable [ˌɪnkənˈsoʊləbəl] adj. несуце́шны

inconspicuous [ˌɪnkənˈspɪkjuəs] adj. непрыкме́тны, які́ не прыця́гвае ўва́гі

inconspicuously [ˌɪnkənˈspɪkjuəslɪ] adv. няўзна́к, непрыкме́тна

inconstant [ɪnˈkɑːnstənt] adj. нястáлы; зьме́нны, зьме́нлівы

incontestable [ˌɪnkənˈtestəbəl] adj. бясспрэ́чны, несумне́ўны, безумо́ўны

incontinence [ɪnˈkɑːntənəns] n. 1. нястры́манасьць, няўстры́манасьць *f.* (*асабліва палава́я*). 2. распу́шчанасьць, амара́льнасьць, разбэ́шчанасьць *f.* 3. Med. неўстрыма́ньне натура́льнага выдзяле́ньня (*асабл. мачы́*)

incontinent I [ɪnˈkɑːntənənt] adj. 1. нястры́маны, нестрыма́ны. 2. распу́шчаны, немара́льны, разбэ́шчаны. 3. Med. які́ це́рпіць на нетрыма́ньне (*мачы́*)

incontinent II [ɪnˈkɑːntənənt] adv. адра́зу; за́раз жа, неадкла́дна

incontrovertible [ˌɪnˌkɑːntrəˈvɛːrtəbəl] adj. бясспрэ́чны, безумо́ўны, неаспрэ́чны

inconvenience [ˌɪnkənˈviːnɪəns] – n. 1. невыго́да, нязру́чнасьць *f.* 2. кло́пат -у *m.*, турбо́та *f.*
– v.t. спрычыня́ць *каму́* невыго́ду; турбава́ць, перашкаджа́ць

inconvenient [ˌɪnkənˈviːnɪənt] adj. невыго́дны, нязру́чны; турбо́тны, клапатлі́вы, цяжкі́

inconvincible [ˌɪnkənˈvɪnsəbəl] adj. 1. непераканальны. 2. яко́га немагчы́ма перакана́ць

incorporate [ɪnˈkɔːrpəreɪt] – v. 1. улуча́ць, далуча́ць|ь (-ца), спалуча́ць|ь (ца). 2. утвара́ць карпара́цыю. 3. прыма́ць у арганіза́цыю. 4. злуча́ць
– adj. [ɪnˈkɔːrpərət] злу́чаны; спалу́чаны; зарэгістрава́ны (*карпара́цыя, тава́рыства*)

incorporated [ɪnˈkɔːrpəreɪtəd] adj. 1. зарэгістрава́ны карапара́цыяй, задзіно́ча-

ны (*аб'е́днаны*) у карпара́цыю. 2. зьмяша́ны, спалу́чаны ў адну́ ма́су *або́* рэ́чыва

incorporation [ɪnˌkɔ:rpə'reɪʃən] n. 1. аб'ядна́ньне, задзіно́чаньне, зьліцьцё *n.* 2. карпара́цыя *f.*

incorrect [ˌɪnkə'rekt] adj. 1. няпра́вільны. 2. неадпаве́дны

incorrigible [ɪn'kɔ:rɪdʒəbəl] – adj. непапра́ўны
– n. непапра́ўнае *n.*

incorruptibility [ˌɪnkəˌrʌptə'bɪlətɪ] n. непадку́пнасьць *f.*

incorruptible [ˌɪnkə'rʌptəbəl] adj. 1. непадку́пны, сумле́нны. 2. які́ не псуе́цца, ве́чнатрыва́лы: ***Diamonds are incorruptible*** Дыя́мэнты вечнатрыва́лыя

increase – v. [ɪn'kri:s] 1. павялі́чваць(ь (-ца). 2. узраста́ць. 3. прыбыва́ць
– n. ['ɪŋkri:s] 1. павелічэ́ньне *n.*, рост -у *m.* 2. размнажэ́ньне *n.* 3. прыбы́так -ку, прыро́ст -у *m.* (*жыхарства*). 4. нашча́дак -ка *m. & f.*

incredibility [ɪnˌkredə'bɪlətɪ] n. 1. неверагго́днасьць, неймаве́рнасьць *f.* 2. неверагго́днае *n.*

incredible [ɪn'kredəbəl] adj. неверагго́дны, неймаве́рны

incredibly [ɪn'kredəblɪ] adv. неверагго́дна, неймаве́рна

incredulity [ˌɪnkrə'du:lətɪ] n. недаве́рлівасьць *f.*; недаве́р -у *m.*

incredulous [ɪn'kredʒələs] adj. недаве́рлівы, скептычны

increment ['ɪŋkrəmənt] n. 1. павелічэ́ньне *n.*, рост -у *m.* 2. велічыня́ прыро́сту. 3. Math., Comp. інкрэмэ́нт, прыро́ст -у *m.*

incriminate [ɪn'krɪmɪneɪt] v.t. абвінава́чваць у злачы́нстве, інкрымінава́ць

incrust [ɪn'krʌst] v.t. 1. пакрыва́ць цьвёрдым аса́дкам, скары́нкаю, каро́ю ці шкарлупі́нкай. 2. інкруставáць

incrustation [ˌɪnkrʌ'steɪʃən] n. 1. паўставáньне кары́, скары́нкі. 2. кара́, скары́нка *f.*, на́кіп -у *m.* 3. інкруста́цыя *f.*

incubate ['ɪnkjəbeɪt] v.t. 1. сядзе́ць на я́йках. 2. выво́дзіць у інкуба́тарах (*птушаня́т*)

incubation [ˌɪnkjə'beɪʃən] n. 1. выно́шваньне птушаня́т. 2. шту́чнае выво́джаньне куранят у інкуба́тарах. 3. Med. інкуба́цыя *f.*

inculcate [ɪn'kʌlkeɪt] v.t. навуча́ць, ука-раня́ць

incur [ɪn'kɜ:r] v.t. **-curred, -curring** наклі́ка́ць, прыця́гваць да сябе́ (*непрые́мнасьці*)

incurable [ɪn'kjʊrəbəl] adj. невыле́чны

incursion [ɪn'kɜ:rʒən] n. 1. раптóўны напа́д, уварва́ньне *n.*, налёт -у *m.* 2. Geol. на́ступ -у *m.* (*мо́ра*)

indebted [ɪn'detəd] adj. вінава́ты, ві́нны, ві́нен; у даўгу́; абавя́заны *каму́*

indecency [ɪn'di:sənsi] n., pl. **-cies** 1. непрысто́йнасьць. 2. нясьці́пласьць. бессаро́мнасьць *f.*

indecent [ɪn'di:sənt] adj. 1. непрысто́йны, ненале́жны. 2. нясьці́плы, бессаро́мны; бры́дкі (*пра сло́вы*), вульга́рны

indecision [ˌɪndɪ'sɪʒən] n. нерашу́часьць *f.*, вага́ньне *n.*

indecisive [ˌɪndɪ'saɪsɪv] adj. 1. нерашу́чы. 2. хі́сткі

indeclinable [ˌɪndɪ'klaɪnəbəl] adj., Gram. нескланя́льны

indeed [ɪn'di:d] – adv. запраўды́, сапраўды́
– interj. сапраўды́; няўжо́

indefatigability [ˌɪndɪˌfætɪgə'bɪlətɪ] n. нястóмнасьць *f.*

indefatigable [ˌɪndɪ'fætɪgəbəl] adj. нястóмны

indefeasibility [ˌɪndɪˌfi:zə'bɪlətɪ] n. неад'е́мнасьць *f.*

indefeasible [ˌɪndɪ'fi:zəbəl] adj. неад'е́мны, які́ не́льга скасава́ць *або́* адмяні́ць

indefinite [ɪn'defənət] adj. 1. неакрэ́сьлены; няя́сны; нявы́значаны; няпэ́ўны: ***it is yet indefinite*** усё гэ́та яшчэ́ няпэ́ўнае. 2. неабмежава́ны. 3. Gram. неазнача́льны: ***an indefinite pronoun*** неазнача́льны займе́ньнік

indelible [ɪn'deləbəl] adj. 1. нязмы́ўны, трыва́лы: ***indelible disgrace*** нязмы́ўная га́ньба; ***an indelible ink*** нязмы́ўнае чарні́ла. 2. непазбы́ўны, незабы́ўны, глыбо́кі (*пра ўра́жаньне*)

indelicacy [ɪn'delɪkəsi] n., pl. **-cies** недалі́ка́тнасьць, нетакто́ўнасьць, бестакто́ўнасьць *f.*

indelicate [ɪn'delɪkət] adj. 1. недалі́ка́тны, нетакто́ўны. 2. неадпаве́дны; нясьці́плы, няскро́мны

indent [ɪn'dent] – v.t. 1. уціска́ць, выціска́ць, вызубля́ць (*сяке́ру, нажні́цы*); насяка́ць (*напі́льнік*) 2. рабі́ць адсту́п (*у тэ́ксьце*)
– n. ['ɪndent] 1. знак -у *m.*, шчарбі́на, зару́бі́на, засе́чка *f.* 2. вы́емка *f.*

indentation [ˌɪnden'teɪʃən] n. 1. вы́емка *f.*, знак -у *m.*, засе́чка, зару́бка *f.* 2. абза́ц -у *m.*

indented [ɪn'dentəd] adj. уці́снуты, вы́шчарблены, вы́зублены; зубча́сты

indention [ɪn'denʃən] n. 1. абза́ц, адсту́п -у *m.*, чырво́ны радо́к. 2. вы́емка *f.*, знак -у *m.*, засе́чка, зару́бка *f.*; угну́тасьць *f.* (*дна бутэ́лькі*)

indenture [ɪn'dentʃər] – n. пісáнае пагадне́ньне, кантра́кт -у *m.* (*на пра́цы, слу́жбе*)
– v.t. зьвя́зваць умо́ваю

independence [ˌɪndɪ'pendəns] n. незале́жнасьць, самасто́йнасьць *f.*

independent [ˌɪndɪ'pendənt] adj. 1. незале́жны, самасто́йны. 2. матэрыя́льна незале́жны

indescribable [ˌɪndɪ'skraɪbəbəl] adj. неапіса́льны, невыка́зны, невымо́ўны

indestructible [ˌɪndɪ'strʌktəbəl] adj. неразбура́льны, незьнішча́льны; непару́шны

indeterminate [ˌɪndɪ'tɜ:rmɪnət] adj. 1. нявы́значаны; неакрэ́сьлены; няпэ́ўны. 2. нявы́рашаны

indetermination [ˌɪndɪˌtɜ:rmɪ'neɪʃən] n. 1. нявы́значанасьць, неакрэ́сьленасьць 2. нявы́рашанасьць *f.*

index ['ɪndeks] – n., pl. **-dexes** or **-dices** 1. і́ндэкс, пака́зьнік, паказа́льнік, сьпіс -у *m.*; перали́к -у *m.* 2. паказа́льнік -а *m.* (*даро́гаў*) 3. стрэ́лка *f.* (*у прыла́дах*). 4. Math. пака́зьнік -а *m.* (*ступе́ні, ко́раня*)
– v.t. 1. упі́сваць, запі́сваць, зано́сіць (*у сьпіс*). 2. рабі́ць індэ́кс, перали́к
• ***the index finger*** указа́льны па́лец

Indian ['ɪndiən] – n. 1. індыя́нін -а, індзе́лец -йца *m.*, індыя́нка, індзе́йка *f.*; індыя́не, індзе́йцы *pl.* (*у Амэ́рыцы*). 2. ко́жная з мо́ваў амэрыка́нскіх індыя́наў. 3. інды́лец -йца *m.*; інды́йка *f.*; інды́йцы *pl.* (*жыхары́ Інды́і*)
– adj. 1. індыя́нскі, індзе́йскі 2. інды́йскі

indicate ['ɪndɪkeɪt] v.t. 1. пака́заць на *што.* 2. адзнача́ць; быць зна́кам *чаго́.* 3. Med. пака́заць на неабхо́днасьць лячэ́ньня, апэра́цыі: ***In this case surgery is indicated*** У гэ́тым вы́падку неабхо́дная апэра́цыя

indication [ˌɪndɪ'keɪʃən] n. 1. пака́заньне *n.* 2. знак -у *m.*, адзна́ка *f.*; прыкме́та *f.* 3. паказа́ньне *n.*; адлі́к -у *m.* (*прыла́ды*)

indicative [ɪn'dɪkətɪv] – adj. 1. паказа́льны 2. Gram. абве́сны: ***indicative mood*** абве́сны лад
– n. абве́сны лад

indict [ɪn'daɪt] v.t. абвінава́чваць у судо́вым пара́дку

indictment [ɪn'daɪtmənt] n. абвінава́ўчы акт, абвінава́чаньне *n.*

indifference [ɪn'dɪfrəns] n. 1. абыя́кавасьць. 2. малава́жнасьць *f.*

indifferent [ɪn'dɪfrənt] adj. 1. абыя́кавы. 2. нэўтра́льны, бесстаро́ньні. 3. малава́жны, нява́жны. 4. Chem., Electr. нэўтра́льны

indigenous [ɪn'dɪdʒənəs] adj. 1. тубы́льскі, тузе́мны; мясцо́вы. 2. прыро́джаны, прыро́дны

indigestible [ˌɪndɪ'dʒestəbəl] adj. цяжкастра́ўны, цяжкі́ для страўле́ньня

indigestion [ˌɪndɪ'dʒestʃən] n. нястра́ўнасьць *f.*

indigestive [ˌɪndɪ'dʒestɪv] adj. нястра́ўны

indignant [ɪnˈdɪgnənt] adj. абу́раны
indignation [ˌɪndɪgˈneɪʃən] n. абурэ́ньне *n.*
indignity [ɪnˈdɪgnəti] n., pl. **-ties** прыні-жэ́ньне го́днасьці; абра́за, зьнява́га *f.*
indirect [ˌɪndəˈrekt] adj. 1. няпро́сты, абхо́дны, вако́льны. 2. пабо́чны. 3. ухі́лісты, уні́клівы (*адка́з*). 4. несумле́нны, круце́льскі. 5. Gram. уско́сны: ***indirect object*** уско́снае дапаўне́ньне
indiscernible [ˌɪndɪˈsɜ:rnəbəl] adj. нераспазнава́льны, нябача́ны
indiscreet [ˌɪndɪˈskri:t] adj. нясьці́плы, няскро́мны, нетакто́ўны, неразва́жны
indiscretion [ˌɪndɪˈskreʃən] n. 1. нетакто́ўнасьць, нясьці́пласьць; неразва́жнасьць *f.* 2. неразва́жлівы ўчы́нак
indiscriminate [ˌɪndɪˈskrɪmɪnət] adj. 1. бязла́дны, зьмяша́ны. 2. непераборлівы, непатрабава́льны
indispensable [ˌɪndɪˈspensəbəl] adj. 1. неабхо́дны: ***Air is indispensable to life*** Паве́тра неабхо́днае для жыцьця́. 2. абавязко́вы
indispose [ˌɪndɪˈspouz] v.t. 1. рабіць нездо́льным, адбіра́ць у *каго́* ахво́ту да *чаго́*. 2. рабіць нездаро́вым. 3. рабіць непрыда́тным
indisposed [ˌɪndɪˈspouzd] adj. 1. нездаро́вы. 2. неахво́чы; нясхі́льны
indisposition [ɪnˌdɪspəˈzɪʃən] n. 1. нездаро́ўе, недамага́ньне *n.* 2. нежада́ньне *n.*, неахво́та *f.*
indisputable [ˌɪndɪˈspju:təbəl] adj. бясспрэ́чны; несумне́ўны
indissoluble [ˌɪndɪˈsɑ:ljəbəl] adj. нераствара́льны, нераспушча́льны; неразры́ўны, непарыўны; трыва́лы
indistinct [ˌɪndɪˈstɪŋkt] adj. невыра́зны, няя́сны (*здымак*): ***an indistinct speech*** невыра́знае вымаўле́ньне
indistinguishable [ˌɪndɪˈstɪŋgwɪʃəbəl] adj. нераспазнава́льны, неадме́тны
indivertible [ˌɪndaɪˈvɜ:rtəbəl] adj. няўхі́льны, немінýчы
individual [ˌɪndɪˈvɪdʒuəl] – n. 1. асо́ба *f.*, і́ндывідуум -а *m.* 2. асо́бны чалаве́к (*асо́ба, і́ндывідуум*), асо́бная рэч (*шту́ка*)
– adj. 1. асо́бны; адасо́блены; своеасабліві. 2. адзіно́чны; паасо́бны
individualism [ˌɪndɪˈvɪdʒuəˌlɪzəm] n. і́ндывідуалі́зм -у *m.*
individuality [ˌɪndɪˌvɪdʒuˈæləti] n. і́ндывідуа́льнасьць, асо́ба *f.*
individualize [ˌɪndɪˈvɪdʒuəlaɪz] v.t. 1. рабіць і́ндывідуа́льным, надава́ць адмéнны, своеасабліві хара́ктар. 2. дакла́дна, дэталёва вызнача́ць
indivisibility [ˌɪndɪˌvɪzəˈbɪləti] n. непадзе́льнасьць *f.*
indivisible [ˌɪndɪˈvɪzəbəl] adj. непадзе́льны
Indochinese [ˌɪndoʊˌtʃaɪˈni:z] – adj. і́ндакіта́йскі
– n. і́ндакіта́ец -йца *m.*, і́ндакіта́йка *f.*
indocile [ɪnˈdɑ:səl] adj. 1. непако́рны; нарави́сты, нату́рлівы, нату́рысты, упа́рты. 2. цяжкі́ для выхава́ньня
Indo-European [ˌɪndoʊjʊrəˈpi:ən] adj. і́ндаэўрапе́йскі
indolence [ˈɪndələns] n. ляно́та *f.*, гульта́йства, абібо́цтва *n.*
indolent [ˈɪndələnt] adj. 1. ляні́вы, гультаява́ты, нядба́лы. 2. Med. безбале́сны (*пухлі́на*), паўзу́чы
indomitable [ɪnˈdɑ:mətəbəl] adj. неўтаймо́ўны, неўтаймава́ны; неадо́льны, неперамо́жны
indomitably [ɪnˈdɑ:mətəbli] adv. неўтаймо́ўна; нястры́мна, неадо́льна
Indonesian [ˌɪndoʊˈni:ʒən] – adj. і́нданэзі́йскі
– n. і́нданэзі́ец -йца *m.*
indoor [ˌɪnˈdɔ:r] adj. 1. які́ знахо́дзіцца *або́* адбыва́ецца ў будынку, у памяшка́ньні: ***indoor tennis*** тэ́ніс у за́лі. 2. ха́тні
indoors [ˌɪnˈdɔ:rz] adv. унутры́ (*ха́ты*), усярэ́дзіне; у ха́це, до́ма, удо́ма: ***to stay indoors*** сядзе́ць до́ма, не выхо́дзіць
indorse [ɪnˈdɔ:rs] v.t. *гл.* **endorse**
indubitable [ɪnˈdu:bətəbəl] adj. несумне́ўны, бясспрэ́чны, пэ́ўны
induce [ɪnˈdu:s] v.t. 1. схіля́ць, прымуша́ць; заахво́чваць; уплыва́ць, перако́нваць. 2. выкліка́ць *што*, грычы-

ня́цца да *чаго́*. 3. Electr. узбуджа́ць індукцы́йны ток *або́* зара́д. 4. рабі́ць высно́ву шля́хам інду́кцыі

inducement [ɪnˈdu:smənt] n. сты́мул -у *m.*, падахво́чаньне *n.*

induction [ɪnˈdʌkʃən] – n. 1. інду́кцыя *f.* – adj. індукцы́йны

• ***induction coil*** індукцы́йная шпу́ля

inductive [ɪnˈdʌktɪv] adj. Electr., Phys. індукцы́йны

indulge [ɪnˈdʌldʒ] – v.t. 1. дазваля́ць сабе́ прые́мнасьць. 2. патура́ць, пабла́жліва ста́віцца да *каго́-чаго́*. 3. а) дава́ць во́лю (*сваі́м жада́ньням*). б) хава́ць, пе́сьціць у се́рцы (*надзе́ю*) – v.i. 1. аддава́цца сваі́м прые́мнасьцям. 2. дазваля́ць сабе́: ***He indulges in tobacco*** Ён ку́рыць

indulgence [ɪnˈdʌldʒəns] n. 1. пабла́жлівасьць *f.*, патура́ньне *n.* 2. асало́да, раско́ша *f.* 3. індульге́нцыя *f.*, прывіле́й -ю *m.*, ла́ска *f.* 4. Commerce адтэрмінава́ньне *n.* (*плацяжу́*)

indulgent [ɪnˈdʌldʒənt] adj. пабла́жлівы, нястро́гі; непатрабава́льны

induration [ˌɪndəˈreɪʃən] n. 1. зацьвярдзе́ньне *n.* 2. зацьвярдзе́лая ма́са 3. агрубе́ньне *n.*, ча́рствасьць, бяздуша́сьць *f.*

industrial [ɪnˈdʌstriəl] adj. прамысло́вы, індустры́йны: ***an industrial exhibition*** прамысло́вая выста́ва

industrialist [ɪnˈdʌstriəlɪst] n. 1. прамысло́вец -ўца *m.* 2. прамысло́вы рабо́чы

industrialization [ɪnˌdʌstriəlaɪˈzeɪʃən] n. індустрыялі́за́цыя *f.*

industrial school рамéсная шко́ла

industrial union прамысло́вы прафсаю́з

industrious [ɪnˈdʌstriəs] adj. працаві́ты, пі́льны; стара́нны, шчы́ры; рупліві. 2. вынахо́длівы

industry [ˈɪndəstri] n., pl. **-tries** 1. прамысло́васьць *f.* 2. галіна́ вытво́рчасьці, дзе́йнасьці *або́* га́ндлю. 3. працаві́тасьць, стара́ннасьць, рупліва́сьць *f.*

inedible [ɪnˈedəbəl] adj. неяда́мы, непрыда́тны для яды́

inedited [ɪnˈedɪtəd] adj. неадрэдагава́ны

ineffable [ɪnˈefəbəl] adj. невыка́зны, невымо́ўны

ineffaceable [ˌɪnɪˈfeɪsəbəl] adj. нязмы́ўны, трыва́лы; непазбы́ўны, незабы́ўны

ineffective [ˌɪnɪˈfektɪv] adj. 1. безвынікóвы, бескарысны, неэфэктыўны, нядзе́йсны. 2. няспра́ўны, няздо́льны. 3. неэфэ́ктны

ineffectual [ˌɪnɪˈfektʃuəl] adj. бескары́сны бясплённы, ма́рны, дарэ́мны

inefficiency [ˌɪnɪˈfɪʃənsi] n. няспра́ўнасьць, непрадукты́ўнасьць *f.*

inefficient [ˌɪnɪˈfɪʃənt] adj. 1. непрадукты́ўны, неэфэктыўны. 2. няспра́ўны

ineligible [ɪnˈelɪdʒəbəl] adj. непрыго́дны, неадпаве́дны

inept [ɪˈnept] adj. 1. недарэ́чны. 2. дурны́, бязглу́зды, неразу́мны. 3. нязгра́бны; нехлямя́жы, непаваро́тлівы

inequality [ˌɪnɪˈkwɑ:ləti] n., pl. **-ties** нярó ўнасьць, нераўнапра́ўнасьць *f.*

inequitable [ɪnˈekwətəbəl] adj. несправядлівы, няпра́вільны

inert [ɪˈnɜ:rt] adj. 1. інэ́ртны. 2. бязьдзе́йны, пасíўны, вя́лы

inertia [ɪˈnɜ:rʃə] n. інэ́рцыя *f.*; інэ́ртнасьць, бязьдзе́йнасьць, пасíўнасьць *f.*

inessential [ˌɪnɪˈsenʃəl] adj. не неабхо́дны, непатрэ́бны; неістóтны, нява́жны

inevitable [ɪnˈevɪtəbəl] adj. немінýчы, непазьбе́жны, няўхíльны

inexact [ˌɪnɪgˈzækt] adj. недакла́дны

inexactitude [ˌɪnɪgˈzæktətu:d] n. недакла́днасьць *f.*

inexcusable [ˌɪnɪkˈskju:zəbəl] adj. невыбача́льны, непрабача́льны; неапраўда́льны (*учы́нак*)

inexhaustible [ˌɪnɪgˈzɔ:stəbəl] adj. 1. невычарпа́льны, невычэ́рпны, бага́ты. 2. нястóмны

inexorable [ɪnˈeksərəbəl] adj. няўмóльны, бязьлíтасны; непахíсны, нязлóмны

inexpedience or **-cy** [ˌɪnɪkˈspi:diəns] n. немэтазго́днасьць, неадпаве́днасьць *f.*

inexpedient [ˌɪnɪkˈspi:diənt] adj. немэтазго́дны; неадпаве́дны

inexpensive [ˌɪnɪkˈspensɪv] adj. недарагí, та́нны

inexperienced [ˌɪnɪkˈspɪrɪənst] n. недасьве́дчаны, без пра́ктыкі

inexpert [ɪnˈekspɜːrt] adj. недасьве́дчаны, некваліфіка́ваны

inexpiable [ɪnˈekspɪəbəl] adj. 1. які́ немагчы́ма вы́купіць, загла́дзіць; невыку́пны. 2. няўмо́льны; непрымі́рны

inexplicit [ˌɪnɪkˈsplɪsɪt] adj. невыра́зны, неакрэ́сьлены; няя́сна вы́казаны

inexplicable [ˌɪnɪkˈsplɪkəbəl] adj. невытлума́чальны, незразуме́лы, зага́дкавы

inexpressible [ˌɪnɪkˈspresəbəl] – adj. невыка́зны, невымо́ўны
– n. не́шта невыка́знае

inexpressive [ˌɪnɪkˈspresɪv] adj. невыра́зны, безвы́разны; бяз вы́разу

inexpugnable [ˌɪnɪkˈspʌgnəbəl] adj. непераможны, неадо́льны; непрыступны (*для напа́ду*)

inextinguishable [ˌɪnɪkˈstɪŋgwɪʃəbəl] adj. 1. нязга́сны, незгаса́льны (*жада́ньне, запа́л*). 2. які́ немагчы́ма згасі́ць (*аго́нь*) *або́* спыні́ць (*сьмех*)

inextricable [ˌɪnɪkˈstrɪkəbəl] adj. 1. які́ немагчы́ма разблыта́ць; ве́льмі скла́ны, безнадзе́йна заблы́таны. 2. безвыхо́дны

infallible [ɪnˈfæləbəl] adj. 1. неабмы́льны, непамы́льны, бясхі́бны. 2. надзе́йны; пэ́ўны; немінучы: ***an infallible remedy*** надзе́йны сро́дак

infamous [ˈɪnfəməs] adj. 1. нясла́ўны, бяссла́ўны; з благо́ю сла́вай, рэпута́цыяй; публі́чна зьнясла́ўлены, зганьбава́ны. 2. гане́бны; паску́дны, агі́дны. 3. Law пазба́ўлены грамадзя́нскіх правоў; абмежава́ны ў правах

infamy [ˈɪnfəmi] n., pl. **-mies** 1. га́ньба, нясла́ва *f.*, блага́я сла́ва. 2. по́дласьць, несумле́ннасьць *f.* 3. ні́зкі, гане́бны ўчы́нак

infancy [ˈɪnfənsi] n., pl. **-cies** 1. ра́ньняе мале́нства, пара́ немаўля́ці. 2. ра́ньняя ста́дыя, пача́ткі разьвіцьця́. 3. Law непаўнале́цьце *n.*

infant [ˈɪnfənt] – n. 1. немаўля́ *n.*; немаўля́тка *n.*, *dim.* 2. пачына́льнік -а *m.* 3. непаўнале́тні -яга *m.*, непаўнале́тняя *f.*
– adj. 1. дзіця́чы. 2. які́ пачына́е разьві́ваццца 3. непаўнале́тні

infantile [ˈɪnfəntaɪl] adj. 1. дзіця́чы, дзіці́ны. 2. як дзіця́. 3. ра́ньні, у ра́ньняй ста́дыі разьвіцьця́: ***infantile paralysis*** дзіця́чы пара́люш, поліямі:літ -у *m.*

infantilism [ɪnˈfæntəˌlɪzəm] n. недаразьві́цьцё *n.*, інфантыліз́м -у *m.*

infantry [ˈɪnfəntri] n., pl.**-tries** пяхо́та *f.*

infantryman [ˈɪnfəntrimən] n., pl. **-men** пехаці́нец -ца, пяхо́тнік, драб -а *m.*

infatuate [ɪnˈfætʃueɪt] v.t. закру́чваць галаву́; абуджа́ць гара́чае каха́ньне

infatuated [ɪnˈfætʃueɪtəd] adj. закаха́ны да шале́нства

infatuation [ɪnˌfætʃuˈeɪʃən] n. сьляпо́е захапле́ньне, сьляпо́е каха́ньне

infect [ɪnˈfekt] v.t. зараżáць

infection [ɪnˈfekʃən] n. 1. зара́за *f.* 2. запале́ньне, зараже́ньне *n.*

infectious [ɪnˈfekʃəs] adj. 1. зара́зны, інфэкцы́йны (*хваро́ба, бактэ́рыя*). 2. зара́зьлівы (*сьмех*)

infer [ɪnˈfɜːr] **(-rr-)** v.t. рабі́ць высно́ву, высно́ўваць, абгрунто́ўваць; выво́дзіць (*рабі́ць высно́ву*). 2. падразумява́ць

inference [ˈɪnfərəns] n. 1. рабле́ньне высно́ваў, высно́ўваньне *n.* 2. вы́вад -у *m.*, высно́ва *f.*, заключэ́ньне *n.*

inferential [ˌɪnfəˈrenʃəl] adj. вы́ведзены паво́дле высно́вы

inferior [ɪnˈfɪrɪər] – adj. 1. ніжэ́йшы (*ста́нам, ра́нгам*), падле́глы, падда́ны. 2. го́ршага гату́нку; благі́, го́ршы; непаўнацэ́нны. 3. Print. падрадко́вы, падтэ́кставы
– n. 1. падле́глы, падда́ны -ага *m.*, падле́глая, падда́ная *f.* 2. рэч го́ршае я́касьці
• ***inferior to*** а) ніжэ́йшы за *каго́*. б) не які́ до́бры, як *хто*, го́ршы за *каго́*

inferiority [ɪnˌfɪrɪˈɔːrəti] n. ніжэ́йшая ступе́нь, го́ршы гату́нак; непаўнава́ртасьць, ніжэ́йшасьць *f.*

• ***inferiority complex*** пачуцьцё непаўнава́ртаснасьці, ко́мплекс ніжэ́йшасьці

infernal [ɪnˈfɜːrnəl] adj. пяке́льны; д'я́бальскі

inferno [ɪnˈfɜːrnoʊ] n., pl. **-nos** пе́кла *n.*

infertile [ɪnˈfɜːrtəl] adj. 1. неўрадлі́вы, неўраджа́йны (*по́ле*). 2. бясплó́дны

infest [ɪnˈfest] v.t. напада́ць вялі́кай ко́лькасьцяй, навадня́ць, кішэ́ць: ***The waters were infested by sharks*** Мо́ра кішэ́ла аку́ламі

infidel [ˈɪnfɪdəl] – n. бязбо́жнік -а *m.*, бязбо́жніца *f.*; атэ́іст -а *m.*; няве́рнік -ага *m.*, няве́рная *f.*
– adj. 1. бязбо́жніцкі, атэістычны. 2. няве́рны

infidelity [ˌɪnfɪˈdelətɪ] n., pl. **-ties** 1. няве́рнасьць *f.*, здра́да *f.* 2. бязбо́жнасьць *f.*, няве́р'е *n.* 3. вераló́мства *n.*

infiltrate [ɪnˈfɪltreɪt] v. 1. пранікáць (*право́рага*); прасо́чвацца (*пра ваду́*). 2. фільтрава́ць, прасо́чваць (-ца)

infinite [ˈɪnfɪnət] – adj. 1. бязьме́жны, бяскó́нцы, бяскра́йні. 2. ве́льмі вялі́кі. 3. Math. бескане́чны (*дзесятко́вы дроб*)
– n. бязьме́жнасьць, бяскó́нцасьць *f.*, бяскра́йнасьць, бескане́чнасьць *f.*

infinitival [ɪnˌfɪnɪˈtaɪvəl] adj. неазнача́льны, інфінітыўны

infinitive [ɪnˈfɪnətɪv] n., Gram. неазнача́льная фо́рма, інфінітыў -ва *m.*

infinity [ɪnˈfɪnətɪ] n., pl. **-ties** 1. бязьме́жнасьць, бяскра́йнасьць *f.* 2. Math. бескане́чнасьць *f.*

infirm [ɪnˈfɜːrm] – adj. 1. нядýжы, слабы́, хво́ры. 2. слабавó́льны, слабахара́ктарны, нерашу́чы. 3. нямо́цны, хі́сткі, няўсто́йлівы
– v.t. скасо́ўваць (*зако́н, прывіле́й*), рабі́ць неправамо́цным

infirmary [ɪnˈfɜːrmərɪ] n, pl. **-ries** 1. амбулятó́рыя *f.* 2. бо́льніца *f.*, шпіта́ль -ю *m.*

infirmity [ɪnˈfɜːrmətɪ] n., pl. **-ties** 1. нядýжасьць, сла́басьць *f.* 2. фізы́чнае недамага́ньне; хваро́ба -ы *f.* 3. мара́льная сла́басьць, хі́ба, зага́на *f.*

inflame [ɪnˈfleɪm] – v.t. 1. запа́льваць; распаля́ць; узбуджа́ць, узьніма́ць (*нато́ўп*). 2. Med. выклі́каць запале́ньне. 3. падпа́льваць
– v.i. 1. узбуджа́цца, узруша́цца. 2. Med. запаля́цца (*пра ра́ну*). 3. загара́цца; успы́хваць, успалы́хваць

inflamed [ɪnˈfleɪmd] adj. Med. запа́лены, прыпу́хлы, пачырване́лы (*ад запале́ньня*)

inflammability [ɪnˌflæməˈbɪlətɪ] n. 1. запа́льнасьць, узгара́льнасьць *f.* (*рэ́чыва*). 2. па́лкасьць; узбуджа́льнасьць *f.*

inflammable [ɪnˈflæməbəl] adj. 1. запа́льны, узгара́льны. 2. лёгка ўзбуджа́льны

inflammation [ˌɪnfləˈmeɪʃən] n. 1. Med. запале́ньне *n.* 2. запа́льваньне, загара́ньне *n.*

inflate [ɪnˈfleɪt] v.t. 1. надзіма́ць (*паве́трам*). 2. надзіма́цца, напіна́цца (*ад ва́жнасьці*). 3. наганя́ць цэ́ны

inflated [ɪnˈfleɪtəd] adj. 1. надзьму́ты (*паве́трам*). 2. напы́шлівы. 3. узьня́ты, нагна́ны, павялі́чаны (*цэ́ны*)

inflation [ɪnˈfleɪʃən] n. 1. інфля́цыя *f.* 2. надзіма́ньне *n.*

inflect [ɪnˈflekt] v.t. 1. гнуць; згіна́ць, угіна́ць. 2. мяня́ць тон *або́* вышыню́ го́ласу. 3. Gram. мяня́ць канча́так сло́ва, скланя́ць *або́* спага́ць

inflection [ɪnˈflekʃən] n. 1. інтана́цыя (*го́ласу*) 2. Gram. зьме́на канча́ткаў у сло́ве (*скланёньне або́ спражэ́ньне*). 3. згіна́ньне, выгіна́ньне *n.* 4. вы́гін вы́гіб -у *m.*

inflective [ɪnˈflektɪv] adj. 1. гну́ткі. 2. Gram. зьме́нны: ***inflective word*** зьме́ннае сло́ва

inflexible [ɪnˈfleksəbəl] adj. 1. непахі́сны, нязло́мны. 2. нягну́ткі, незгіна́льны

inflict [ɪnˈflɪkt] v.t. 1. нано́сіць (*уда́р*); спрычыня́ць (*боль*). 2. навя́зваць; навя́звацца, набіва́цца
• ***inflict a penalty*** пакара́ць; накла́сьці пакара́ньне

inflow [ˈɪnfloʊ] n. наплы́ў -ву, прыто́к -у, прыплы́ў -ву *m.*: ***inflow of capital*** прыто́к капіта́лу

influence [ˈɪnfluəns] – n. 1. уплы́ў -ву *m.*, узьдзе́яньне *n.* 2. чалаве́к з уплы́вам. 3. Electr. інду́кцыя *f.*
– v.t. уплыва́ць, узьдзе́йнічаць, рабі́ць уплы́ў

influential [ˌɪnfluˈenʃəl] adj. уплыво́вы

influenza [ˌɪnfluˈenzə] n. грып -у *m.*, інфлюэ́нца *m.*

influx [ˈɪnflʌks] n. 1. наплы́ў -ву *m.* 2. ву́сьце *n.*, утóка *f.* (*ракí*)

inform [ɪnˈfɔ:rm] v.t. 1. паведамля́ць, даво́дзіць да ве́дама, інфармава́ць. 2. натхня́ць

informal [ɪnˈfɔ:rməl] adj. 1. нефарма́льны; неафіцы́йны; без датрыма́ньня фарма́льнасьцяў. 2. про́сты, во́льны; штодзённы (*пра во́пратку*). 3. гутарко́вы, размо́ўны, нелітарату́рны (*сло́ва*)

informality [ɪnfɔ:rˈmælətɪ] n., pl. **-ties** 1. неафіцы́йнасьць *f.* 2. бесцырымо́ннасьць *f.*

informant [ɪnˈfɔ:rmənt] n. інфарма́тар -а *m.* (*асо́ба*)

information [ˌɪnfərˈmeɪʃən] n. 1. паведамле́ньне *n.*, інфарма́цыя *f.* 2. ве́да *f.*; фа́кты *pl.*; ве́стка *f.* 3. інфармацы́йнае бюро́

informer [ɪnˈfɔ:rmər] n. дано́счык -а *m.*, дано́счыца *f.*

infraction [ɪnˈfrækʃən] n. 1. парушэ́ньне зако́ну *або́* абавяза́ньня. 2. надло́м ко́сьці

infrastructure [ˌɪnfrəˈstrʌktʃər] n. інфраструкту́ра *f.*

infrequent [ɪnˈfri:kwənt] adj. нячáсты, рэ́дкі

infrequently [ɪnˈfri:kwəntli] adv. нячáста, рэ́дка

infringe [ɪnˈfrɪndʒ] v.t. 1. парушáць (*зако́н, абяцáньне, а́ўтарскія правы́*). 2. (upon) парушáць чыé-н. правы́

infringement [ɪnˈfrɪndʒmənt] n. парушэ́ньне *n.*

infuriate [ɪnˈfjʊrieɪt] – v.t. мóцна ўзлавáць, разьюшыць, разьлютавáць
– adj. узлавáны; узвар'явáны; разьюшаны, разьлютавáны

infuse [ɪnˈfju:z] v.t. 1. улівáць, дадавáць (*адвáгі*). 2. натхня́ць. 3. завáрваць, запáрваць (*гарбáту*)

infusible [ɪnˈfju:zəbəl] adj. няплáўкі (*мета́л*), нераставарáльны, нераспушчáльны

ingenious [ɪnˈdʒi:nɪəs] adj. 1. разýмны, спрытны, вынахóдлівы. 2. вынахóдліва, па-майстэ́рску сплянавáны, зро́блены

ingenuity [ˌɪndʒəˈnu:əti] n., pl. **-ties** 1. вынахóдлівасьць *f.* 2. вынахóдка *f.*, вынахóдзтва *n.*

ingenuous [ɪnˈdʒenjuəs] adj. 1. адкрыты, шчы́ры. 2. про́сты; натурáльны; нявíнны

ingot [ˈɪŋgət] n. зьлíтак -ка, бруслóк -кá *m.* (*зóлата*): ***ingot steel*** лíтая сталь

ingrained [ɪnˈgreɪnd] adj. глы́бака ўкарэ́нены

ingrate [ˈɪngreɪt] n. няўдзя́чны чалаве́к

ingratiate [ɪnˈgreɪʃi:eɪt] v.t. убівáцца ў лáску

ingratitude [ɪnˈgrætətu:d] n. няўдзя́чнасьць *f.*

ingredient [ɪnˈgri:diənt] n. склáднік -у *m.*, інгрэдыéнт -у *m.* (*злучэ́ньня або́ су́месі*)

inhabit [ɪnˈhæbət] v.t. жыць, насяля́ць; пражывáць

inhabitable [ɪnˈhæbətəbəl] adj. прыдáтны для жыльля́; жылы́

inhabitant [ɪnˈhæbətənt] n. жыхáр -á *m.*, жыхáрка *f.*

inhabitation [ɪnˌhæbɪˈteɪʃən] n. 1. пражываньне *n.* 2. Obsol. жыльлё, жытлó *n.*

inhalant [ɪnˈheɪlənt] n. 1. лек для інгаля́цыі. 2. інгаля́тар

inhalation [ˌɪnhəˈleɪʃən] n. 1. удыхáньне *n.*, інгаля́цыя *f.* 2. рэ́чыва для ўдыхáньня

inhale [ɪnˈheɪl] v.t. удыхáць, заця́гвацца (*пры курэ́ньні*)

inhaler [ɪnˈheɪlər] n. 1. інгаля́тар -а *m.*, удыхáльнік -а *m.* 2. пацыéнт, якóму ро́біцца інгаля́цыя

inhere [ɪnˈhɪr] v.i. (in) быць уласьцíвым, неад'éмным

inherent [ɪnˈhɪrənt] adj. уласьці́вы; прыро́дны, прыро́джаны

inherit [ɪnˈherət] – v.t. атрыма́ць у спа́дчыну
– v.i. быць спадкае́мцам

inheritable [ɪnˈherətəbəl] adj. 1. спа́дчынны. 2. які́ ма́е пра́ва на спа́дчыну

inheritance [ɪnˈherətəns] n. 1. спа́дчынасьць *f.* 2. пра́ва на спа́дчыну. 3. спа́дчына *f.*, спа́дкі *pl.*

inheritor [ɪnˈherətər] n. спадкае́мца -ы *m.*, насту́пнік -а *m.*

inhibit [ɪnˈhɪbət] v.t. 1. стры́мваць, перашкаджа́ць, не дазваля́ць, не дапуска́ць. 2. забараня́ць

inhospitable [ˌɪnhɑːˈspɪtəbəl] adj. негасьці́нны

inhuman [ɪnˈhjuːmən] adj. 1. бесчалаве́чны, лю́ты; бязьлі́тасны. 2. нялю́дзкі, нечалаве́чы: ***inhuman powers of endurance*** нечалаве́чыя сі́лы вытрыва́ласьці

inhumane [ˌɪnhjuˈmeɪn] adj. бесчалаве́чны, бязьлі́тасны, негума́нны

inhumanity [ˌɪnhjuˈmænəti] n., pl. **-ties** бесчалаве́чнасьць *f.*, бесчалаве́чны ўчы́нак, антыгума́ннасьць *f.*

inhumation [ˌɪnhjuˈmeɪʃən] n. пахава́ньне *n.*

inhume [ɪnˈhjuːm] v.t. хава́ць, аддава́ць зямлі́ (*паме́рлага*)

inimical [ɪˈnɪmɪkəl] adj. 1. непрыя́зны; варо́жы. 2. шко́дны, неспрыя́льны

inimitable [ɪˈnɪmətəbəl] adj. неперайма́льны; непараўна́льны, надзвыча́йны

iniquity [ɪˈnɪkwəti] n., pl. **-ties** 1. вялі́кая несправядлі́васьць. 2. зло *n.*; грэх граху́ *m.* 3. злы *або́* несправядлі́вы ўчы́нак

initial [ɪˈnɪʃəl] – adj. першапачатко́вы, зыхо́дны; пе́ршы: ***the initial letter of the word*** пе́ршая лі́тара сло́ва
– n. ініцыя́л -а *m.* or *pl.* ініцыя́лы. а) пе́ршыя лі́тары імя́ й про́зьвішча. б) заста́ўка *f.* (*у кні́зе*)
– v.t. ста́віць ініцыя́лы

initiate [ɪˈnɪʃieɪt] – v.t. 1. пачына́ць, распачына́ць, ініцыява́ць. 2. урачы́ста прыма́ць у арганіза́цыю, адкрыва́ць таямні́цу 3. знаёміць, уво́дзіць *каго́ ў што*, утаямні́чваць
– n. [ɪˈnɪʃiət] новапрыня́ты

initiation [ɪˌnɪʃiˈeɪʃən] n. 1. пачына́ньне. 2. урачы́стае прыня́цьце ў гру́пу або́ тава́рыства. 3. цырыманія́л ўрачы́стага ўступле́ньня й прыня́цьця, ініцыя́цыя *f.*

initiative [ɪˈnɪʃətɪv] – n. ініцыятыва *f.*
– adj. ініцыятыўны

initiator [ɪˈnɪʃieɪtər] n. ініцыя́тар, пачына́льнік -а *m.*

inject [ɪnˈdʒekt] v.t. упы́рскваць

injection [ɪnˈdʒekʃən] n. 1. упы́рсканьне *n.*; Med. уко́л -у *m.*, ін'е́кцыя *f.* 2. ва́дкасьць, яка́я ўпы́рскваецца

injure [ˈɪndʒər] v.t. 1. пашко́джваць, шко́дзіць; кале́чыць. 2. крыўдзіць

injured [ˈɪndʒərd] adj. 1. скале́чаны, пара́нены; пашко́джаны, папсу́ты. 2. абра́жаны, скрыўджаны

injurious [ɪnˈdʒʊriəs] adj. 1. шкадлі́вы. 2. несправядлі́вы, крыўдны

injury [ˈɪndʒəri] n., pl. **-ries** 1. пашко́джаньне *n.*, пакале́чаньне *n.* 2. шко́да, стра́та *f.* 3. несправядлі́васьць *f.*, крыўда *f.*

injustice [ɪnˈdʒʌstɪs] n. несправядлі́васьць *f.*: ***to do injustice*** учыні́ць несправядлі́васьць, скрыўдзіць

ink [ɪŋk] – n. чарні́ла *n.*, ча́рня *f.*; друка́рская фа́рба
– v.t. 1. пазнача́ць чарні́лам. 2. пакрыва́ць лі́тары друка́рскай фа́рбай

inkblot [ˈɪŋkblɑːt] n чарні́льная пля́ма, кля́кса *f.*

inky [ˈɪŋki] adj. чарні́льны; ве́льмі цёмны *або́* чо́рны

inlaid [ɪnˈleɪd] adj. інкруставаны, зь інкруста́цыяй

inland [ˈɪnlənd] adj. 1. нутраны́; адда́лены ад мо́ра *або́* мяжы́: ***inland trade*** нутраны́ га́ндаль

inlay [ɪnˈleɪ] – v., **-laid, -laying** 1. укладда́ць, устаўля́ць. 2. інкруставаць
– n. [ˈɪnleɪ] 1. інкруста́цыя *f.* 2. уста́ўлены а́ркуш *або́* малю́нак у кні́гу

inmate [ˈɪnmeɪt] n. 1. вя́зень, -ьня *m.* (*у астро́зе*). 2. хво́рый -ага *m.* (*у шпіта́лі*); пацые́нт -а *m.*

inmost [ˈɪnmoʊst] adj. 1. найдале́йшы (*кане́ц*), найглыбе́йшы: ***to the inmost depth of the mine*** у са́мую глыбіню́ ша́хты. 2. найглыбе́йшы, са́мы патае́мны (*жада́ньне*)

inn [ɪn] n. 1. зае́зны дом; гасьці́ніца *f.* 2. рэстара́н -а *m.*, невялі́кі шынок, карчма́, тавэ́рна *f.*

innate [ˌɪˈneɪt] adj. прыро́джаны, прыро́дны

inner [ˈɪnər] – adj. 1. унутраны́, нутраны́, сярэ́дні. 2. глыбо́ка асабі́сты, патае́мны, запаве́тны, інты́мны (*пра ду́мкі*): ***inner circle*** найбліжэ́йшае ко́ла (*сяброў, аднаду́мцаў*)
– n. нутро́ *n.*, сярэ́дзіна

inner ear нутране́ву́ха

innocence [ˈɪnəsəns] n. 1. невінава́тасьць, бязьві́ннасьць *f.* 2. няві́ннасьць, наі́ўнасьць, шчы́расьць *f.* 3. не́вуцтва *n.*; няве́да *f.* 4. бясшко́днасьць, няшко́днасьць *f.*

innocent [ˈɪnəsənt] – adj. 1. невінава́ты; бязьві́нны, няві́нны. 2. няві́нны, шчыры, наі́ўны. 3. няшко́дны, бясшко́дны, бяскры́ўдны. 4. про́сты, натура́льны, непасрэ́дны. 5. (of) пазба́ўлены чаго́-н., без: ***quite innocent of meaning*** зусі́м без значэ́ння. 6. бездако́рны
– n. 1. невінава́тлы -ага *m.* 2. прасьця́к -а́ *m.*, абмежава́нлы -ага *m.*

innocuous [ɪˈnɑːkjuəs] adj. няшко́дны, бясшко́дны, бяскры́ўдны

innovate [ˈɪnəveɪt] v.i. уво́дзіць навіну́, рабі́ць зьме́ны

innovation [ˌɪnəˈveɪʃən] n. навіна́ *f.*, нова-ўве́дзеньне, нава́тарства *n.*

innoxious [ɪˈnɑːkʃəs] adj. *гл.* **innocuous**

innuendo [ˌɪnjuˈendoʊ] n., pl. **-does** недагаво́рка *f.*, інсынуа́цыя *f.*, уско́сны намёк

innumerable [ɪˈnuːmərəbəl] adj. незьлічо́ны

inobservance [ˌɪnəbˈzɜːrvəns] n. 1. няўва́га *f.*, няўва́жлівасьць *f.* 2. невыкана́ньне (*пра́вілаў, зако́наў, абяца́ньня*); незахо́ўваньне, непрытры́мваньне (*звы́чаю*)

inoculate [ɪˈnɑːkjəleɪt] v.t. прышчапля́ць (*во́спу*)

inoffensive [ˌɪnəˈfensɪv] adj. 1. бяскры́ўдны; мі́рны, няві́нны; няшко́дны. 2. някры́ўдны. 3. няпры́кры (*смак, пах*)

inofficial [ˌɪnəˈfɪʃəl] adj. неафіцы́йны

inoperative [ɪˈnɑːpərətɪv] adj. 1. нядзе́йны. 2. Law які́ ня ма́е сі́лы (*пра зако́н, дакумэ́нт*)

inordinate [ɪˈnɔːrdənət] adj. 1. празь ме́ру вялі́кі, празьме́рны. 2. неўтайма-ва́ны. 3. нерэгуля́рны; бязла́дны, хаты́чны

inorganic [ˌɪnɔːrˈgænɪk] adj. неаргані́чны

input [ˈɪnpʊt] n. 1. укла́д -у *m.* 2. Tech. энэ́ргія, падава́ная машы́не: ***input data*** увахо́дныя зьве́сткі

inquest [ˈɪŋkwest] n. дазна́ньне, сьле́дзтва *n.*

inquiet [ɪnˈkwaɪət] adj. неспако́йны; непасе́длівы, няўры́мсьлівы

inquietude [ɪnˈkwaɪətuːd] n. непако́й -ю *m.*, няўры́мсьлівасьць *f.*

inquire [ɪnˈkwaɪr] – v.i. (about) разьве́дваць, дове́двацца, дахо́дзіць
– v.t. пыта́цца

inquiry [ˈɪnkwəri] n., pl. **-quiries** 1. за́пыт -у *m.*, распы́тваньне *n.*; пыта́ньне *n.* 2. дове́дкі *pl.*: ***to make inquiries*** рабі́ць за́пыты. 3. сьле́дзтва *n.*, дасьле́даваньне *n.*

inquisition [ˌɪŋkwɪˈzɪʃən] n. 1. докла́днае расьсьле́даваньне, дазна́ньне *n.* 2. афіцы́йнае сьле́дзтва і яго́ны вы́нік
• ***Inquisition*** інквізы́цыя *f.*

inquisitive [ɪnˈkwɪzətɪv] adj. 1. дапы́тлівы, цікаўны; прані́клівы (*пра по́зірк*). 2. назо́йліва цікаўны

inquisitively [ɪnˈkwɪzətɪvli] adv. дапы́тліва

inquisitiveness [ɪnˈkwɪzətɪvnəs] n. дапы́тлівасьць, цікаўнасьць *f.*

inrush [ˈɪnrʌʃ] n. напо́р -у, наплы́ў -ву (*вады́*), на́ціск -у *m.*

insane [ɪnˈseɪn] adj. 1. ненарма́льны, псыхі́чна хво́ры: ***an insane asylum***

дом для псыхічна хво́рых. 2. кра́йне неразу́мны, бязглу́зды; ідыёцкі

insanitary [ɪn'sænətərɪ] adj. антысані-та́рны

insanity [ɪn'sænətɪ] n., pl. **-ties** вар'я́цтва, шале́нства *n.*; кра́йняя безразва́жнасьць, дурны́ ўчы́нак

insatiable [ɪn'seɪʃəbəl] adj. ненасы́тны; пра́гны, прагаві́ты.

insatiate [ɪn'seɪʃɪeɪt] adj. ненасы́тны, незадаво́лены (*жада́ньне*)

inscribe [ɪn'skraɪb] v.t. 1. надпі́сваць. 2. выраза́ць на ка́мні, мэта́ле. 3. прысьвяча́ць. 4. упі́сваць (*у сьпіс*). 5. Geom. упіса́ць (*фігу́ру*)

inscription [ɪn'skrɪpʃən] n. 1. на́дпіс -у *m.* 2. прысьвячэ́ньне (*кні́гі*)

inscrutable [ɪn'skru:təbəl] adj. невытлумача́льны, незразуме́лы; неспасьці́жны, непранікна́льны, зага́дкавы

insect ['ɪnsekt] n. насяко́мае *n.*; казу́рка, казюрка, казя́ўка *f.*: ***insects*** , coll. машкара́, жамяра́ *f.*, гнюс -у *m.*, за́едзь *f.*

insecticide [ɪn'sektɪsaɪd] n. сро́дак ад насяко́мых

insecure [ˌɪnsɪ'kjʊr] adj. 1. ненадзе́йны, няпэ́ўны. 2. небясьпе́чны

insecurity [ˌɪnsɪ'kjʊrətɪ] n., pl. **-ties** 1. няпэ́ўнасьць, ненадзе́йнасьць *f.* 2. небясьпе́чны стан

inseminate [ɪn'semɪneɪt] v.t. 1. се́яць. 2. апладня́ць

insensate [ɪn'senseɪt] adj. 1. неадчува́льны; бязду́шны, нежывы́. 2. нячу́лы, няўмо́льны. 3. неразу́мны, бессэнсо́ўны, недарэ́чны

insensibility [ɪnˌsensə'bɪlətɪ] n., pl. **-ties** 1. нечульлі́васьць, нячу́ласьць, абыя́кавасьць, апа́тыя *f.* 2. непрыто́мнасьць *f.*

insensible [ɪn'sensəbəl] adj. 1. нячу́лы. 2. (of) нясьве́дамы, несьвядо́мы чаго́-н.; абыя́кавы. 3. непрыто́мны. 4. неадчува́льны

inseparable [ɪn'sepərəbəl] adj. неразлу́чны (*сябры́*); неаддзе́льны

insert [ɪn'sɜ:rt] v.t. 1. устаўля́ць: ***to insert a letter in a word*** уста́віць лі́тару ў сло́ва. 2. усо́ўваць, утыка́ць: ***to insert a key in a lock*** усу́нуць ключ у замо́к

insertion [ɪn'sɜ:rʃən] n. 1. устаўле́ньне *n.* 2. уста́ўка *f.* 3. про́шва *f.* (*кару́нкавая*)

inset – v.t [ɪn'set] устаўля́ць

– n. ['ɪnset] укла́дка, укле́йка, уста́ўка *f.* (*у суке́нцы*)

inside [ˌɪn'saɪd] – n. 1. нутраны́, сярэ́дні бок; нутро́ *n.*, сярэ́дзіна *f.*; зьмест -у *m.*: ***from inside*** знутры́

– adj. ['ɪnsaɪd] нутраны́

– adv., prep. [ˌɪn'saɪd] 1. унутры́, усярэ́дзіне. 2. у ха́це, до́ма; у ха́ту, дамо́ў: ***Please step inside*** Калі́ ла́ска, захо́дзьце; ***inside out*** навы́варат

• ***insides,*** Informal вантро́бы *pl. only.*

insidious [ɪn'sɪdiəs] adj. 1. хі́тры; падсту́пны; верало́мны; здра́дніцкі (*напа́д*). 2. прыхава́ны, скры́ты (*пра хваро́бу*)

insidiously [ɪn'sɪdiəslɪ] adv. верало́мна, падсту́пна

insidiousness [ɪn'sɪdiəsnəs] n. верало́мнасьць, падсту́пнасьць *f.*

insight ['ɪnsaɪt] n. 1. празо́рлівасьць, прані́клівасьць, інтуі́цыя *f.* 2. спасьці́жэ́ньне *n.*: ***to get an insight into*** спасьці́гнуць *што*

insignia [ɪn'sɪgniə] n., pl. of **insigne** 1. эмбле́мы, адзна́кі. 2. знак -у, сы́мбаль -ю *m.*

insignificance [ˌɪnsɪg'nɪfɪkəns] n. 1. малава́жнасьць, неісто́тнасьць *f.* 2. безьзьмясто́ўнасьць *f.*

insignificant [ˌɪnsɪg'nɪfɪkənt] adj. 1. нязна́чны, малава́жны. 2. неісто́тны; без значэ́ньня, пусты́ (*пра гу́тарку*)

insincere [ˌɪnsɪn'sɪr] adj. няшчы́ры, хлусьлі́вы

insincerity [ˌɪnsɪn'serətɪ] n., pl. **-ties** няшчы́расьць *f.*

insincerely [ˌɪnsɪn'sɪrlɪ] adv. няшчы́ра

insipid [ɪn'sɪpɪd] adj. 1. бяз сма́ку, прэ́сны 2. ну́дны, неціка́вы. 3. мля́вы, пазба́ўлены жыцьця́

insist [ɪn'sɪst] v.i. 1. дамага́цца. 2. сьцьвярджа́ць, упэ́ўніваць, перако́нваць

insistence [ɪn'sɪstəns] n. 1. дамага́ньне *n.* 2. насты́рнасьць, напо́рыстасьць, насто́йлівасьць *f.*

insistent [ɪn'sɪstənt] adj. насто́йлівы, насты́рны, напо́рысты; упа́рты

insole ['ɪnsoʊl] n. ву́сьцілка, усьці́лка *f.* (*у чарави́ку*)

insolence ['ɪnsələns] n. наха́бная гру́басьць; дзёрзкасьць *f.*; наха́бства *n.*, абра́зьлівая высакаме́рнасьць

insolent ['ɪnsələnt] adj. наха́бна гру́бы; абра́зьлівы (*сло́вы*)

insoluble [ɪn'sɑ:ljəbəl] adj. 1. нераствара́льны, нераспушча́льны. 2. невырашы́мы, які́ немагчы́ма вы́рашыць (*прабле́ма*)

insomnia [ɪn'sɑ:mniə] n. бяссо́ньніца *f.*

insomuch [ˌɪnsə'mʌtʃ] adv. да тако́й ступе́ні, гэ́так

• ***insomuch as*** а) таму́ што, пако́лькі. б) да тако́й ступе́ні, што

inspect [ɪn'spekt] v.t. 1. аглядаць, правяра́ць : ***A dentist inspects the children's teeth twice a year*** Дантыст аглядае ў дзяце́й зу́бы дво́йчы на год. 2. афіцы́йна кантраляваць, правяра́ць; рабі́ць інспэ́кцыю, інспэктава́ць

inspection [ɪn'spekʃən] n. 1. аглядзі́ньне *n.*, агле́дзіны *pl. only*: ***An inspection of the roof showed no leaks*** Агле́дзіны страхі́ не вы́явілі працёкаў. 2. афіцы́йны агля́д (*во́йска*); правёрка *f.*, кантро́ль -ю *m.*, інспэ́кцыя *f.*

inspector [ɪn'spektər] n. 1. кантралёр -а *m.* 2. інспэ́ктар -а *m.*

inspiration [ˌɪnspə'reɪʃən] n. 1. натхне́ньне *n.* 2. натхня́льная ідэ́я. 3. удыха́ньне *n.*

inspire [ɪn'spaɪr] v.t. 1. дава́ць натхне́ньне, натхня́ць. 2. выкліка́ць, абуджа́ць, наганя́ць (*страх*). 3. удыха́ць

instability [ˌɪnstə'bɪlətɪ] n., pl. **-ties** 1. няўсто́йлівасьць, хі́сткасьць *f.* 2. нястала́сьць, зьме́нлівасьць *f.*

instable [ɪn'steɪbəl] adj. *гл.* **unstable**

install or **instal** [ɪn'stɔ:l] v.t. 1. афіцы́йна ўво́дзіць *каго́* на паса́ду. 2. ста́віць (*машы́ну*); усталёўваць (*праграму*). 3. правадзіць (*эле́ктрыку, аграва́льную сыстэ́му*)

installation [ˌɪnstə'leɪʃən] n. 1. ула́джаньне *n.*; пабудо́ва *f.* 2. Tech. усталява́ньне *n.*, устано́ўка *f.*

installment I [ɪn'stɔ:lmənt] n. 1. ра́та *f.* (*до́ўгу*): ***by installments*** у растэрмі́но́ўку, на ра́ты, на вы́плат. 2. пасо́бны вы́пуск; ***a story in six installments*** апавяда́ньне ў шасьці́ ча́стках

installment II [ɪn'stɔ:lmənt] n. правядзе́ньне (*эле́ктрыкі*), уста́ўленьне (*машы́ны*)

instance ['ɪnstəns] n. 1. прыклад -у *m.*; вы́падак -ку *m.*: ***for instance*** прыкладам, напрыклад: ***in this instance*** у гэ́тым вы́падку. 2. патрабава́ньне *n.*, про́сьба *f.*

instant ['ɪnstənt] – n. хвілі́на, хвілі́нка *f.*; мо́мант, мамэ́нт -у *m.*: ***He paused for an instant*** Ён затрыма́ўся на хвілі́нку; ***in an instant*** во́мірг, во́бмігам; ***on the instant*** зара́з жа

– adj. 1. неадкла́дны, ху́ткі. 2. сьпе́шны, пі́льны

instantaneous [ˌɪnstən'teɪnɪəs] adj. вокамгне́нны, мамэнта́льны

instantly ['ɪnstəntlɪ] adv. зара́з жа, адра́зу ж

instead [ɪn'sted] adv. узаме́н; (of) замі́ж, заме́ст: ***instead of this*** замі́ж гэ́тага

instep ['ɪnstep] n. пад'ём -у *m.* (*нагі́*)

instigate ['ɪnstɪgeɪt] v.t. падбухто́рваць; падбіва́ць; падгаво́рваць; падву́чваць зрабі́ць што-н.

instigation [ˌɪnstɪ'geɪʃən] n. 1. падбухто́рваньне. 2. сты́мул -у, штуршло́к -ка́ *m.*, пабуджа́льная прычы́на

instigator ['ɪnstɪgeɪtər] n. падбухто́рнік -а *m.*

instill or **instil** [ɪn'stɪl] v.t. 1. (into) улівáць па кро́плі. 2. паступо́ва навуча́ць, укараня́ць

instinct ['ɪnstɪŋkt] n. 1. інсты́нкт -у *m.* 2. натура́льная схі́льнасьць, та́лент -у *m.*

instinctive [ɪnˈstɪŋktɪv] adj. інстынктыўны

institute [ˈɪnstɪtu:t] – v.t. 1. устанаўля́ць, усталёўваць; заснóўваць; увóдзіць – n. 1. інстытýт -а *m.* 2. устанóва *f.*

institution [ˌɪnstɪˈtu:ʃən] n. 1. грамáдзкая ўстанóва (*шкóла, шпіта́ль*), інстытýцыя *f.* 2. увéдзены закóн, звы́чай. 3. увóджаньне, заснóўваньне, устаноўлéньне *n.*

instruct [ɪnˈstrʌkt] v.t. 1. вучы́ць, навучáць *каго́ чаго́*; трэніраваць, адукóўваць. 2. кіраваць. 3. інфармаваць. 4. тлумáчыць

instruction [ɪnˈstrʌkʃən] n. 1. навучáньне *n.*, вéда, адукáцыя *f.* 2. інструкцыя *f.*; прáвілы карыстáньня; загáд -у *m.*, дырэкты́ва *f.*

• ***instructions*** кіру́ючыя ўказáньні

instructive [ɪnˈstrʌktɪv] adj. павучáльны, навучáльны

instructor [ɪnˈstrʌktər] n. настáўнік -а *m.*; кіраўні́к -á, інструктар -а *m.*

instrument [ˈɪnstrəmənt] n. 1. інструмэ́нт -а *m.*, прылáда *f.* 2. прылáда, сродак -ку *m.* 3. Law прáўны дакумэ́нт

instrumental [ˌɪnstrəˈmentəl] – adj. 1. карысны, спрыя́льны: ***to be instrumental in*** дапамагчы́ ў чым-н. 2. інструмэнтáльны (*мýзыка*). 3. інструмэнтáльны (*пра прылáды*): ***instrumental errors*** хібы прылáды, інструмэ́нту – n. Gram. а) твóрны склон. б) слóва ў твóрным склóне

insubordinate [ˌɪnsəˈbɔ:rdənət] adj. непадпарáдкаваны (*улáдзе*): непаслухмя́ны, буя́ны

insubordination [ˌɪnsəˌbɔ:rdənˈeɪʃən] n. непадпарáдкаваньне, непаслухмя́нства *n.*

insubstantial [ˌɪnsəbˈstænʃəl] adj. 1. нязнáчны. 2. беспадстáўны, негрунтóўны

insufferable [ɪnˈsʌfərəbəl] adj. нясьцéрпны, невынóсны

insufficient [ˌɪnsəˈfɪʃənt] adj. недастаткóвы; неадпавéдны, незадавальня́ючы

insular [ˈɪnsələr] adj. 1. астраўны́. 2. адасóблены, асóбны, ізаляваны (*на вóстраве*). 3. вýзкі; абмежаваны, недалёкі

insulate [ˈɪnsəleɪt] v.t. ізаляваць

insulation [ˌɪnsəˈleɪʃən] n. ізаля́цыя *f.*

insulator [ˈɪnsəleɪtər] n. ізаля́тар -а *m.*

insult [ɪnˈsʌlt] – v.t. 1. абражáць; зьневажáць; крыўдзіць. 2. атакаваць – n. [ˈɪnsʌlt] 1. абрáза, кры́ўда, зьняваґа *f.* 2. Archaic напáд -у *m.*

insulter [ɪnˈsʌltər] n. абражáльнік, зьневажáльнік -а *m.*, абражáльніца, зьневажáльніца *f.*

insulting [ɪnˈsʌltɪŋ] adj. зьняваґлівы, абрáзьлівы

insurance [ɪnˈʃʊrəns] n. 1. страхóўка *f.*, страхаваньне, забясьпéчаньне *n.*: ***life insurance*** страхаваньне жыцьця́; ***social insurance*** сацыя́льнае страхаваньне; ***unemployment insurance*** забясьпéчаньне на беспрацóўе. 2. страхавы́ ўзнос: ***insurance policy*** страхавы́ пóліс

insurant [ɪnˈʃʊrənt] n. застрахавáны -ага *m.*, застрахаваная *f.*

insure [ɪnˈʃʊr] v. 1. рабíць пэ́ўным, забясьпéчваць, забясьпéчвацца. 2. застрахóўваць(ца)

insurer [ɪnˈʃʊrər] n. страхóўшчык -а *m.*, страхавáя ўстанóва

insurgent [ɪnˈsɜ:rdʒənt] n. паўстáнец -ца *m.*, бунтáр -á *m.*

insurmountable [ˌɪnsərˈmaʊntəbəl] adj. неадóльны (*сон, цяжкасьць*), неперамагáльны

insurrection [ˌɪnsərˈekʃən] n. паўстáньне *n.*, бунт -у *m.*

insusceptible [ˌɪnsəˈseptəbəl] adj. неўспрымáльны, нясхíльны (*да чаго́*), непадáтлівы

intact [ɪnˈtækt] adj. некранýты; цэ́лы, непашкóджаны

integral [ˈɪntɪgrəl] – adj. 1. неаддзéльны; істóтны, вéльмі вáжны. 2. увéсь; суцэ́льны, цэ́лы. 3. Math. інтэгрáльны (*вылічэ́ньне, раўнáньне*) – n. 1. цэ́ласьць *f.*, цэ́лы лік 2. Math. інтэгрáл -а *m.*

integrate [ˈɪntəgreɪt] v.t. 1. аб'яднóўваць чáсткі ў цэ́лае. 2. увóдзіць інтэграцыю (*рáсавую*). 3. Math. інтэграваць, знахóдзіць інтэгрáл

integrity [ɪnˈtegrəti] n. 1. сумлéннасьць, чэ́снасьць, шчы́расьць, адкры́тасьць, чысьцінá *f.* 2. суцэ́льнасьць, цэ́ласнасьць *f.*

intellect [ˈɪntəlәkt] n. 1. рóзум -у *m.*, здóльнасьць чалавéка мы́сьліць, разважáць; інтэлéкт -у *m.* 2. высóкая інтэлігéнтнасьць; вялíкія разумóвыя здóльнасьці: ***a man of intellect*** чалавéк з вялíкімі разумóвымі здóльнасьцямі. 3. інтэлектуáл -а *m.*: ***Skaryna was a great intellect of his time*** Скарына быў вялíкім інтэлектуáлам свайгó чáсу

intellectual [ˌɪntəlˈektʃuəl] – adj. разумóвы, інтэлектуáльны
– n. інтэлектуáл -а *m.*

intelligence [ɪnˈtelɪdʒəns] n. 1. рóзум -у *m.*; кéмлівасьць, інтэлігéнтнасьць *f.* 2. вéстка, інфармáцыя *f.* 3. выведная слýжба, выведкá, разьведкá *f.*: ***intelligence agent*** выведны áгент, выведнік -а *m.*

intelligent [ɪnˈtelɪdʒənt] adj. 1. разýмны, інтэлігéнтны. 2. кéмлівы; праніклівы

intelligentsia [ɪnˌtelɪˈdʒentsiə] n. інтэлігéнцыя *f.*, інтэлігéнты -аў *pl.*

intelligibility [ɪnˌtelɪdʒəˈbɪlәti] n., pl. **-ties** зразумéласьць, я́снасьць *f.*

intelligible [ɪnˈtelɪdʒəbəl] adj. зразумéлы

intemperance [ɪnˈtempərəns] n. 1. неўмеркавáнасьць, нестрымáнасьць *f.* 2. празьмéрнасьць *f.* 3. ця́га да алькагóлю

intemperate [ɪnˈtempərət] adj. 1. неўмеркавáны; нястры́маны, нестрымáны. 2. суровы, люты (*пра зімý, клíмат*). 3. схíльны да п'я́нства

intend [ɪnˈtend] v. 1. мець намéр, намéрвацца, навáжвацца: ***He may intend otherwise*** Ён мóжа мець íншы намéр; ***I didn't intend to hurt you*** Я не хацéў спрычыніць вам боль (*абó кры́ўду*). 2. прызначáць: ***That gift is intended for you*** Гэ́ты падарýнак прызнáчаны табé

intendant [ɪnˈtendənt] n. кіраўнíк, дырэ́ктар -а *m.*

intended [ɪnˈtendɪd] – adj. 1. заплянавáны, задýманы; намéраны; наўмы́сны. 2. бýдучы, прадбáчаны
– n., Informal нарачóны -ага, сýджаны -ага *m.*, нарачóная, сýджаная *f.*

intense [ɪnˈtens] adj. 1. інтэнсíўны (*пражыцьцё*). 2. напрýжаны. 3. вéльмі вялíкі, вéльмі мóцны: ***intense happiness*** вéльмі вялíкая рáдасьць; ***intense pain*** вéльмі мóцны боль

intensification [ɪnˌtensɪfɪˈkeɪʃən] n. узмацнéньне, узмóцненьне, памацнéньне *n.*; пабóльшаньне *n.*

intensify [ɪnˈtensɪfaɪ] v. 1. узмацня́ць. 2. мацнéць

intensifying [ɪnˈtensɪfaɪɪŋ] adj. узмацня́льны

intensity [ɪnˈtensəti] n., pl. **-ties** 1. інтэнсíўнасьць, напрýжанасьць *f.*; сíла *f* 2. сíла, глыбінá *f.* (*пачуцьця́*). 3. я́ркасьць *f.* (*кóлеру*). 4. Phys. напрýжаньне *n.*

intensive [ɪnˈtensɪv] adj. 1. інтэнсíўны, напрýжаны; узмóцнены: ***an intensive study of*** узмóцненае вывучэ́ньне чагó-н. 2. Gram. узмацня́льны (*займéньнік*)

intent I [ɪnˈtent] n. 1. намéр -у *m.*: ***to (for) all intents and purposes*** факты́чна, у íснасьці, на сáмай спрáве. 2. значэ́ньне *n.* 3. мэ́та *f.*

intent II [ɪnˈtent] adj. 1. пíльны, увáжлівы (*пóзірк*); засярóджаны, сканцэнтравáны (*увáга, прáца*). 2. напóрысты

intention [ɪnˈtenʃən] n. 1. намéр -у *m.*; мэ́та *f.* 2. знáчаньне, значэ́ньне *n.*

intentional [ɪnˈtenʃənəl] adj. сумы́сны, наўмы́сны; задýманы, з намéрам

intentionally [ɪnˈtenʃənəli] adv. сумы́сьля, сумы́сна, наўмы́сьля, наўмы́сна, знарóк

intently [ɪnˈtentli] adv. пíльна; засярóджана, сканцэнтравáна

inter [ɪn'tɜ:r] v.t. хава́ць (*памёрлага*)

interact [ˌɪntər'ækt] – v.i. узаемадзе́йнічаць
– n., esp. Brit. 1. антра́кт -у *m.* 2. праме́жкавы час, праме́жкавая пра́ца

interaction [ˌɪntər'ækʃən] n. узаемадзе́янне *n.*

interbreed [ˌɪntər'bri:d] v., **-bred, -breeding** скрыжо́ўваць(ь) (-ца) (*пра ро́зныя поро́ды*)

intercede [ˌɪntər'si:d] v.i. 1. хада́йнічаць; (for) заступа́цца за *каго́*. 2. пасярэ́днічаць

interceder [ˌɪntər'si:dər] n. засту́пнік, хада́йнік -а *m.*, абаро́нца -ы *m.*; засту́пніца, хада́йніца *f.*

intercept [ˌɪntər'sept] – v.t. 1. перахапля́ць (*ліст, пасланца́*). 2. перасяка́ць. 3. затры́мваць; перайма́ць. 4. за́сыпаць, засланя́ць сабо́ю
– n. перахо́п -у *m.*

interception [ˌɪntər'sepʃən] n. 1. перахо́пліваньне *n.* 2. падслухо́ўваньне *n.* (*тэлефо́н, ра́дыё*)

intercession [ˌɪntər'seʃən] n. засту́пніцтва, хада́йніцтва, пасярэ́дніцтва *n.*

intercessor [ˌɪntər'sesər] n. хада́йнік, засту́пнік -а *m.*

interchange [ˌɪntər'tʃeɪndʒ] – v. 1. замяня́цца, мяня́цца між сабо́ю. 2. абме́ньваць(ь) (-ца) (*падару́нкамі*). 3. зьмяня́ць(ь)(-ца), чаргава́цца
– n. 1. перастано́ўка *f.*, перста́ўленьне *n.* (*лі́тараў у сло́ве*). 2. абме́н -у *m.* 3. Gram. чаргава́ньне *n.*, зьме́на *f.*

interchangeable [ˌɪntər'tʃeɪndʒəbəl] adj. узае́мазамяня́льны

intercommunicate [ˌɪntərkə'mju:nɪkeɪt] v. нала́джваць су́вязь, падтры́мваць су́вязь

intercommunication [ˌɪntərkəˌmju:nɪ'keɪʃən] n. зно́сіны -аў *pl. only*, нутра́ная су́вязь

intercourse ['ɪntərkɔ:rs] n. 1. зно́сіны паміж людзьмі́, дзяржа́вамі, абме́н ду́мкамі. 2. по́лавая су́вязь

interdependence [ˌɪntərdɪ'pendəns] n. узае́мазале́жнасьць *f.*

interdict [ˌɪntər'dɪkt] – v.t. 1. забараня́ць. 2. пазбаўля́ць пра́ва карыста́ньня
– n. ['ɪntərdɪkt] афіцы́йная забаро́на

interest ['ɪntrest] – n. 1. заціка́ўленасьць *f.* 2. інтарэ́с -у *m.* 3. ціка́васьць *f.*: ***to have an interest*** ціка́віцца, быць заціка́ўленым. 4. ча́стка (*капіта́лу*) у прадпрые́мстве. 5. прыбы́так -ку *m.*, выго́да *f.*; кары́сьць *f.*: ***to look after one's own interests*** дбаць аб сваіх інтарэ́сах, кары́сьці. 6. працэ́нты *pl.* (*ад капіта́лу*); працэ́нтная но́рма
– v.t.,v.i. 1.ціка́віць(ь) (-ца) *каго́*

interested ['ɪntrestɪd] adj. заціка́ўлены

interesting ['ɪntrestɪŋ] adj. ціка́вы

interestingly ['ɪntrestɪŋli] adv. ціка́ва

interfere [ˌɪntər'fɪr] v.i. 1. перашкаджа́ць. 2. мяша́цца: ***Don't interfere in his affairs*** Не мяша́йся ў яго́ныя спра́вы. 3. уме́швацца: ***to interfere with health*** шко́дзіць здаро́ўю

interference [ˌɪntər'fɪrəns] n. 1. перашкаджа́ньне, уме́шваньне *n.* 2. перашко́да, замі́нка *f.* 3. Phys. інтэрфэрэ́нцыя *f.* (*хва́ляў гукавы́х, сьветлавы́х*)

interfuse [ˌɪntər'fju:z] v. 1. перамешваць(ь) (-ца). 2. пранікаць; прахо́дзіць праз *што*. 3. зьме́шваць(ь) (-ца), сплаўля́ць(ь) (-ца)

interim ['ɪntərɪm] – adj. часо́вы; праме́жны, праме́жкавы
– n. 1. міжча́сьсе *n.* 2. праме́жак ча́су

interior [ɪn'tɪriər] n. 1. нутро́ *n.*; інтэр'е́р (*до́му, паме́шканьня*). 2. нутраны́я во́бласьці кра́ю, глыбо́кі тыл. 3. нутраны́я спра́вы дзяржа́вы
– adj. 1. нутраны́ (*і пра палі́тыку*); адда́лены ад мо́ра *або́* мяжы́. 2. асабі́сты, таёмны. 3. разумо́вы, духо́ўны

interject [ˌɪntər'dʒekt] v.t. устаўля́ць (*заўва́гу*), укіда́ць (*сло́ва*)

interjection [ˌɪntər'dʒekʃən] n. во́клі́ч, во́клік, во́крык -у *m.* 2. Gram. выкліч нік -а *m.* 3. устаўля́ньне (*сло́ва*). 4. уста́ўленыя сло́вы; заўва́га *f.*

interlace [ˌɪntər'leɪs] – v.t. пераплята́ць, сплята́ць

– v.i. пераплята́цца, сплята́цца

interlacement [ˌɪntərˈleɪsmənt] n. 1. пераплята́ньне, перапляце́ньне *n.* 2. сплята́ньне, спляце́ньне *n.*

interlock [ˌɪntərˈlɑ:k] v.t., v.i 1. счапля́ць, злуча́ць. 2. счапля́цца, злуча́цца

interlude [ˈɪntərlu:d] – n. 1. прамéжак -ку, перапы́нак -у *m.* 2. прамéжкавы эпізо́д. 3. Mus. інтэрлю́дыя *f.*

– v.i. перапыня́ць, перарыва́ць

intermarry [ˌɪntərˈmæri] v.i. 1. зрадня́цца, парадня́цца праз шлюб. 2. зьмéшвацца праз шлю́бы (*рэлігі́йна, ра́сава*)

intermediary [ˌɪntərˈmi:dieri] – n., pl.**-aries** 1. пасярэ́днік -а *m.*, пасярэ́дніца *f.* 2. прамéжная фо́рма *або́* ста́дыя

– adj. 1. пасярэ́дніцкі 2. прамéжны

intermediate [ˌɪntərˈmi:diət] – adj. прамéжны, прамéжкавы; які́ ёсьць памі́ж

– n. 1. прамéжак -ку *m.* 2. пасярэ́днік -а *m.*

– v.i. [ˌɪntərˈmi:dieɪt] быць пасярэ́днікам, пасярэ́днічаць

interminable [ɪnˈtɜ:rmɪnəbəl] adj. бяскóнцы, няспы́нны, бязьмéжны, неабся́жны

intermingle [ˌɪntərˈmɪŋgəl] v. зьмéшваць(ь) (-ца), перамéшваць(ь)(-ца) (*у кампа́нii*)

intermission [ˌɪntərˈmɪʃən] n. 1. перапы́нак -ку *m.*, па́ўза *f.*, антра́кт -у *m.* 2. супы́нак -ку *m.*

intermit [ˌɪntərˈmɪt] v. спыня́ць(ь) (-ца), перапыня́ць(ь) (-ца); перарыва́ць(ь) (-ца)

intermittent [ˌɪntərˈmɪtənt] adj. перамéжны, зь перапы́нкамі

intern I [ɪnˈtɜ:rn] – v.t. інтэрнава́ць

– n. інтэрнава́ны -ага *m.*

intern II [ˈɪntɜ:rn] n. інтэ́рн, стажо́р -а *m.*

internal [ɪnˈtɜ:rnəl] adj. нутраны́: ***internal-combustion engine*** рухаві́к нутра́нага згара́ньня

• ***internals*** нутраны́я о́рганы (*це́ла*)

international [ˌɪntərˈnæʃənəl] adj. міжнаро́дны, шматнацыяна́льны, інтэрнацыяна́льны

internecine [ˌɪntərˈni:sən] adj. 1. міжусо́бны 2. забо́йчы, зьнішча́льны, вынішча́льны

Internet [ˈɪntərnet] n. інтэрне́т -у *m.*

interplay [ˈɪntərpleɪ] – n. узаемадзе́яньне *n.*, узаемаўплы́ў -ву *m.*

– v.i. узаемадзе́яць, узаемаўплыва́ць

interpose [ˌɪntərˈpouz] v. 1. устаўля́ць, укладáць, усо́ўваць, укідáць (*сло́ва*). 2. ста́віць памі́ж. 3. перарыва́ць. 4. уме́швацца (*у гу́тарку*)

interpret [ɪnˈtɜ:rprət] v.t. 1. тлума́чыць, растлума́чваць; інтэрпрэтава́ць. 2. ператлума́чваць. 3. перакладáць (*ву́сна*). 4. разуме́ць: ***We interpret your silence as consent*** Тваё маўча́ньне мы разуме́ем як зго́ду

interpretation [ɪnˌtɜ:rprɪˈteɪʃən] n. 1. тлумачэ́ньне сэ́нсу; інтэрпрэта́цыя *f.* 2. растлума́чваньне, ву́снае перакладáньне *n.*

interpreter [ɪnˈtɜ:rprɪtər] n. 1. тлумача́льнік, інтэрпрэта́тар -а *m.* 2. ву́сны перакла́дчык

interrelation [ˌɪntərɪˈleɪʃən] n. узае́мадачыне́ньне *n.*, узае́масу́вязь *f.*, адно́сіны *pl. only*, суадно́сіны *pl. only*

interrogate [ɪnˈterəgeɪt] v.t. пыта́ць, дапы́тваць; распы́тваць

interrogation [ɪnˌterəˈgeɪʃən] n. 1. дапы́тваньне *n.*, до́пыт -у *m.* 2. пыта́ньне: ***interrogation (question) mark*** пыта́льнік

interrogative [ˌɪntəˈrɑ:gətɪv] adj. 1. пыта́льны. 2. дапы́тлівы: ***an interrogative look*** дапы́тлівы по́зірк

interrupt [ˌɪntəˈrʌpt] v.t. 1. перарыва́ць; перапыня́ць. 2. перашкаджа́ць, замі́на́ць. 3. уме́швацца (*у гу́тарку*)

interrupted [ˌɪntəˈrʌptɪd] adj. перары́вісты, зь перарывамі

interruption [ˌɪntəˈrʌpʃən] n. 1. перарыва́ньне, перапыня́ньне *n.* 2. супы́нак -ку *m.*: ***without interruption*** без супы́нку, бесьперапы́нна. 3. перашко́да *f.* 4. перапы́нак -ку *m.*

intersect [ˌɪntərˈsekt] – v.t. перасяка́ць

– v.i. перасяка́цца

intersection [ɪntərˈsekʃən] n. перасячэ́ньне, скрыжава́ньне *n.*

intersperse [ˌɪntərˈspɜ:rs] v.t. 1. рассыпа́ць, раскідáць. 2. перасыпáць. 3. рабі́ць разнастáйным

interstellar [ˌɪntərˈstelər] adj. міжзо́рны
intertribal [ˌɪntərˈtraɪbəl] adj. міжпля-ме́нны
intertwine [ˌɪntərˈtwaɪn] v. сплята́ць, пераплята́ць; сплята́цца, пераплята́цца
intertwist [ˌɪntərˈtwɪst] v. 1. зьвіва́ць, скру́чваць; віць. 2. зьвіва́цца, скру́чвацца
interurban [ˌɪntərˈɜːrbən] adj. міжгаро́дні (*аўто́бус, чыгу́нка*)
interval [ˈɪntərvəl] n. 1. праме́жак -ку *m.* (*ча́су або́ адле́гласьці*). 2. esp. Br. перапы́нак -ку *m.* (*у тэа́тры*). 3. Mus. інтэрва́л -у *m.*: ***at intervals*** час ад ча́су; час-ча́сам; калі́-нікалі́; дзе-нідзе́
intervene [ˌɪntərˈviːn] v.i. заступа́цца; уме́швацца; пасярэ́днічаць
intervention [ˌɪntərˈvenʃən] n. умяша́ньне *n.*; інтэрве́нцыя *f.*
interview [ˈɪntərvjuː] – n. 1. інтэрві́ю, *indecl.* 2. сустрэ́ча *f.*; гу́тарка *f.*
– v.t. браць інтэрві́ю
interweave [ˌɪntərˈwiːv] v., **-wove** or **-weaved, -woven** 1. ператыка́ць, пераплята́ць. 2. мо́цна злуча́ць, пераме́шваць ра́зам: ***to interweave truth with fiction*** перамяша́ць пра́ўду з вы́думкай
interzonal [ˌɪntərˈzounəl] adj. міжзо́нны (*га́ндаль, рух*)
intestinal [ɪnˈtestɪnəl] adj. кішэ́чны
intestine [ɪnˈtestɪn] n. кі́шкі *pl.*: ***large (small) intestine*** то́ўстая (то́нкая) кі́шка.
intimacy [ˈɪntəməsi] n., pl. **-cies** бліскасьць *f.*, бліскія дачыне́ньні, адно́сіны, інты́мнасьць *f.*
intimate I [ˈɪntəmət] – adj. 1. до́бра знаёмы; бліскі, сяброўскі, сардэ́чны (*пра ся́бра*) 2. грунто́ўны (*пра ве́ды*). 3. глыбо́ка асабісты, патае́мны, запаве́тны, інты́мны
– n. бліскі ся́бра *або́* партнэ́р
intimate II [ˈɪntəmeɪt] v.t. 1. рабіць намі́нку 2. паведамля́ць, абвяшча́ць
intimation [ˌɪntəˈmeɪʃən] n. 1. намі́нак -ку, намёк -у *m.*, намі́нка *f.* 2. паведам *n.*
intimidate [ɪnˈtɪmɪdeɪt] v.t. 1. пало́хаць, пужа́ць. 2. запало́хваць; застра́шваць
intimidation [ɪnˌtɪmɪˈdeɪʃən] n. 1. запало́хваньне, застра́шваньне *n.* 2. запало́ханасьць *f.* (*стан*)
into [ˈɪntuː, *перад зы́чнымі ча́ста* ˈɪntə] prep.1.y: ***turn into ...*** ператвара́ць у ...; ***Come into the house*** Зайдзі́ ў ха́ту. 2. на: ***divided into three parts*** падзе́лены на тры ча́сткі: ***5 into 30 is 6*** 30 падзя́лі́ць на 5 раўня́ецца шасьці́
intolerable [ɪnˈtɑːlərəbəl] adj. нясьце́рпны
intolerance [ɪnˈtɑːlərəns] n. нецярпі́масьць, нетале́ра́нтнасьць *f.*
intolerant [ɪnˈtɑːlərənt] adj. нецярпі́мы, нетале́ра́нтны
intonation [ˌɪntəˈneɪʃən] n. інтана́цыя *f.*
intone [ɪnˈtoun] v.t. 1. чыта́ць, рэцытава́ць нарасьпе́ў. 2. інтанава́ць
intoxicant [ɪnˈtɑːksɪkənt] n. 1. сьпіртны́ напо́й. 2. ап'яня́льнае рэ́чыва
intoxicate [ɪnˈtɑːksɪkeɪt] v.t. 1. ап'яня́ць; адурма́ньваць. 2. узбуджа́ць
intoxicated [ɪnˈtɑːksɪkeɪtəd] adj. 1. п'яны́, адурма́нены 2. мо́цна ўзбу́джаны
intoxicating [ɪnˈtɑːksɪkeɪtɪŋ] adj. 1. ап'яня́льны. 2. узбуджа́льны (*сро́дак*)
intoxication [ɪnˌtɑːksɪˈkeɪʃən] n. 1. ап'яне́ньне *n.* 2. вялі́кая ўзбу́джанасьць. 3. атручэ́ньне *n.*
intractable [ɪnˈtræktəbəl] adj. непада́тлівы, упа́рты, упо́рысты
intransitive [ɪnˈtrænsətɪv] – adj., Gram. неперахо́дны.
– n. неперахо́дны дзеяслóў
intrepid [ɪnˈtrepɪd] adj. бясстра́шны, адва́жны, сьме́лы
intrepidity [ˌɪntreˈpɪdəti] n. бясстра́шнасьць, адва́жнасьць, сьме́ласьць *f.*
intricacy [ˈɪntrɪkəsi] n., pl. **-cies** заблы́танасьць *f.*, незразуме́ласьць, усклада́ненасьць *f.*
intricate [ˈɪntrɪkət] adj. 1. заблы́таны, склада́ны. 2. цяжкі́ для зразуме́ньня
intrigue [ɪnˈtriːg] – n. 1. та́йныя падко́пы, інтры́га *f.* 2. патае́мная любо́ўная су́вязь. 3. сюжэ́тная лі́нія ў драматы́чным тво́ры

– v.i. [ɪn'tri:g] 1. інтрыгава́ць, ве́сьці інтры́гі. 2. мець патае́мную любо́ўную су́вязь
– v.t. узбуджа́ць ціка́васьць

intrinsic [ɪn'trɪnsɪk] adj. 1. істо́тны, ула́сьці́вы. 2. Anat. нутраны́ (*му́скул*)

introduce [ˌɪntrə'du:s] v.t. 1. уво́дзіць; устаўля́ць, усо́ўваць. 2. прадстаўля́ць; ***Allow me to introduce myself*** Дазво́льце прадста́віцца. 3. знаёміць. 4. уно́сіць, падава́ць (*для разгля́ду*)

introduction [ˌɪntrə'dʌkʃən] n. 1. уво́дзіны *pl.*, усту́п -у *m.*; прадмо́ва *f.* 2. азнаямле́ньне, прадстаўле́ньне *n.*
• ***letter of introduction*** рэкамэндацы́йны ліст

introductory [ˌɪntrə'dʌktəri] adj. уво́дны, уступны́ (*разьдзе́л*); папярэ́дні (*зау́ва́га*)

introspection [ˌɪntrə'spekʃən] n. самаана́ліз -у *m.*, інтраспэ́кцыя *f.*

intrude [ɪn'tru:d] – v.i. урыва́цца, прыхо́дзіць няпро́шаным *ці* нежада́ным, навя́зваца, уме́швацца
– v.t. навя́зваць, накіда́ць (*сваё пагля́ды*)

intruder [ɪn'tru:dər] n. 1. навя́зьлівая асо́ба. 2. паруша́льнік (*ме́жаў, но́рмаў*)

intrusion [ɪn'tru:ʒən] n. 1. уварва́ньне няпро́шаным, наха́бнае навя́званьне. 2. бяспра́ўнае ўварва́ньне, напа́д. 3. Geol. інтру́зія *f.*

intrusive [ɪn'tru:sɪv] adj. 1. даку́члівы, назо́йлівы. 2. інтрузі́ўны

intrust [ɪn'trʌst] v.t. *гл.* **entrust**

intuition [ˌɪntu'ɪʃən] n. прадба́члівасьць, здага́дка *f.*; інтуі́цыя *f.*

intuitive [ɪn'tu:ətɪv] adj. прадба́члівы. інтуіцы́йны

inturned [ˌɪn'tɜ:rnd] adj. зьве́рнуты ўсярэ́дзіну

inundate ['ɪnʌndeɪt] v.t. 1. залі́ва́ць, затапля́ць. 2. перапаўня́ць

inundation [ˌɪnʌn'deɪʃən] n. перапо́ўненьне *n.*; паво́дка *f.*, разво́дзьдзе *n.*

inure [ɪn'jʊr] – v.t. зачаро́ўваць, прывуча́ць, прызвыча́йваць
– v.i. служы́ць, ісьці́ на карысьць

invade [ɪn'veɪd] v.t. урыва́цца; займа́ць; захапля́ць; напада́ць

invader [ɪn'veɪdər] n. захо́пнік -а *m.*

invalid I ['ɪnvəlɪd] – n. 1. хво́ры -ага *m.* 2. кале́ка -і *m.*, інвалі́д -а *m.*
– adj. 1. слабы́ й хво́ры, нездаро́вы, непрацаздо́льны. 2. інвалі́дны
– v.t. 1. кале́чыць, рабіць кале́кам. 2. прызнава́ць няздо́тным, непрыго́дным да вайско́вае слу́жбы
– v.i. кале́чыцца, станові́цца інвалі́дам

invalid II [ɪn'vælɪd] adj. нява́жны, які́ ня ма́е зако́ннае сі́лы (*бі́ле́т, дакумэ́нт*)

invalidate [ɪn'vælɪdeɪt] v.t. пазбаўля́ць зако́ннае сі́лы, анулява́ць; уневажня́ць

invalidation [ɪnˌvælɪ'deɪʃən] n. анулява́ньне, скасава́ньне *n.*

invalidity [ˌɪnvə'lɪdəti] n. нява́жнасьць, бязва́ртаснасьць *f.*

invaluable [ɪn'væljuəbəl] adj. неацэ́нны; ве́льмі каштоўны *або́* дарагі́

invariable [ɪn'veriəbəl] – adj. нязьме́нны, нязьме́нлівы, ста́лы
– n. Math. канста́нта *f.*

invariant [ɪn'veriənt] n. Math. інварыя́нт -у *m.*, нязьме́ная велічыня́

invasion [ɪn'veɪʒən] n. напа́д -у *m.*, наша́сьце *n.* 2. замах -у *m.* (*на правы́*); парушэ́ньне (*правоў або́ спако́ю*)

invective [ɪn'vektɪv] n. во́стрыя напа́дкі, ла́янка *f.* 2. інвэкты́ва *f.*

inveigh [ɪn'veɪ] v.i. во́стра крытыкава́ць; га́ніць, ла́яць

invent [ɪn'vent] v.t. 1. вынахо́дзіць. 2. прыдумля́ць, выдумля́ць

invention [ɪn'venʃən] n. 1. вынахо́дзтва *n.* 2. вынахо́дка *f.* (*то́е, што вы́найдзена*). 3. вынахо́длівасьць *f.* 4. вы́думка *f.*

inventive [ɪn'ventɪv] adj. 1. вынахо́длівы, здо́льны ствара́ць, вынахо́дзіць но́вае. 2. вынахо́дніцкі

inventor [ɪn'ventər] n. вынахо́дца -ы *m.*, вынахо́днік -а *m.*, вынахо́дніца *f.*

inventory ['ɪnvəntɔ:ri] – n., pl. **-ries** 1. інвэнта́р -ю́ *m.* 2. во́піс маёмасьці, рэе́стар -у *m.*

– v.t. складáць інвэнтáр, інвэнтарызавáць, унóсіць у сьпіс

inverse [ɪnˈvɜːrs] – adj. 1. выверну́ты, перавёрнуты. 2. адваро́тны, супрацьле́глы: ***inverse ratio*** адваро́тная прапо́рцыя.
– n. 1. супрацьле́гласьць *f.* 2. адваро́тны бок, кіру́нак
– v.t. 1. выварóчваць, перавароčваць. 2. супрацьстаўля́ць

inversion [ɪnˈvɜːrʒən] n. 1. перавароčваньне; зьмяне́ньне нарма́льнага пара́дку на адваро́тны. 2. інвэ́рсія *f.*

invert [ɪnˈvɜːrt] v.t. 1. перавароčваць; перакýльваць дагары́ нага́мі. 2. перастаўля́ць

invertebrate [ɪnˈvɜːrtɪbrət] – adj. 1. бесхрыбе́тны, беспазваночны. 2. бесхрыбе́тны, няўстóйлівы, беспрынцыпóвы
– n. 1. бесхрыбе́тныя беспазваночныя жывёлы. 2. бесхрыбе́тны, беспрынцыпóвы чалаве́к

invest [ɪnˈvest] v.t. 1. укладáць (*капіта́л*), інвэставáць. 2. пакрываць, апранáць, ахінáць, ахýтваць. 3. (with) надзяля́ць улáдай, паўнамóцтвамі, прáвам

investigate [ɪnˈvestɪgeɪt] v. дасьле́даваць, рассьле́даваць; разьбіра́цца, дазнава́цца, даве́двацца

investigation [ɪnˌvestɪˈgeɪʃən] n. дасьле́даваньне *n.*, до́сьлед -у *m.*; сьле́дзтва, дазна́ньне *n.*

investigator [ɪnˈvestɪgeɪtər] n. сьле́дчы -ага *m.*, дасьле́днік -а *m.*: ***judicial investigator*** суда́вы сьле́дчы

investment [ɪnˈvestmənt] n. 1. укладáньне (*капіта́лу*), інвэставáньне *n.* 2. укла́дзены капіта́л, інвэсты́цыя *f.*

investor [ɪnˈvestər] n. капіта́лаўкла́днік; інвэ́стар -а *m.*

inveteracy [ɪnˈvetərəsi] n, pl. **-cies** 1. закаранéласьць (*на́выкаў*), застарэ́ласьць *f.* (*хвароóбы*). 2. закаранéлая варóжасьць, забабóннасьць

inveterate [ɪnˈvetərət] adj. 1. зая́длы. 2. застарэ́лы, задаўнéлы (*хвароóба*), закаранéлы

invigorate [ɪnˈvɪgəreɪt] v.t. дава́ць сíлы, узмацня́ць; дадава́ць энэ́ргіі, падбадзёрваць

invincible [ɪnˈvɪnsəbəl] adj. неперамóжны, неадóльны, непрыстýпны

invisible [ɪnˈvɪzəbəl] adj. нябáчны

invitation [ˌɪnvɪˈteɪʃən] n. 1. запрóсіны *pl. only.* 2. запрóшваньне, прынáджваньне, спакушэ́ньне *n.*

invite [ɪnˈvaɪt] v.t. 1. запрашáць. 2. прыця́гваць. 3. выклікáць: ***Your statement invites explanation*** Вáшая заўвáга патрабýе вытлумачэ́ньня

invoice [ˈɪnvɔɪs] n. рахýнак -ку *m.*, накладна́я, фактýра *f.*

invoke [ɪnˈvoʊk] v.t. 1. клíкаць, прасíць (*ратýнку*). 2. умóльваць, малíць. 3. выклікáць

involuntarily [ɪnˌvɑːlənˈterəli] adv. міжвóлі, міжвóльна, мімавóльна

involuntary [ɪnˈvɑːlənteri] adj. 1. неахвóчы, нясхíльны. 2. міжвóльны, мімавóльны; ненаўмы́сны, няўмы́сны. 3. несьвядóмы, інстынктыўны

involve [ɪnˈvɑːlv] v.t. 1. улучáць у сябé. 2. захапля́ць, зьмяшчáць у сабé. 3. закранáць. 4. ублы́тваць; умéшваць; выклікáць, быць прычы́най. 5. (in) займáцца *чым*. 6. заблы́тваць, ускладня́ць

invulnerability [ɪnˌvʌlnərəˈbɪləti] n. 1. непаражáльнасьць *f.* 2. няўразьлівасьць, непрыстýпнасьць (*да напáдаў*) *f.*

invulnerable [ɪnˈvʌlnərəbəl] adj. 1. няўразьлівы, непаражáльны. 2. непрыстýпны (*да напáдаў*)

inward [ˈɪnwərd] – adv. усярэ́дзіну, унýтр
– adj. 1. нутраны́. 2. разумóвы, духóвы: ***inward peace*** нутраны́ супакóй
– n. нутраны́ бок, нутрó *n.*

iodine [ˈaɪədaɪn] n. ёд -у *m.*

ion [ˈaɪən] n. іён -а *m.*

ir- prefix *фóрма адмóўнае прыстáўкі* ***in-*** *(= not) перад* ***r****, як у* ***irregular***

Iranian [ɪˈreɪnɪən] – adj. іранскі
– n. ірáнец -ца *m.*, ірáнка *f.*

Iraqi [ɪˈrɑːki] – n. жыхáр Ірáку

– adj. ірáцкі

irate [aɪˈreɪt] adj. гнéўны, раззлавáны

iridescent [ˌɪrɪˈdesənt] adj. 1. вясёлкавы. 2. пералíвісты

iris [ˈaɪrɪs] n. 1. Anat. рáдужная абалóнка (*вóка*), íрыс -а *m*. 2. Bot. íрыс -а, касáч -á *m*.

Irish [ˈaɪrɪʃ] – adj. ірля́ндзкі

– n. 1. ірля́ндзкі нарóд, ірля́ндцы. 2. ірля́ндзкая мóва

Irishman [ˈaɪrɪʃmən] n., pl. **-men** ірля́ндзец -ца *m*.

Irishwoman [ˈaɪrɪʃˌwʊmən] n., pl. **-women** ірля́ндка *f*.

irksome [ˈɜ:rksəm] adj. стамля́льны; надакýчлівы; нýдны; дакýчлівы

iron [aɪrn] – n. 1. жалéза, зялéза *n*. 2. выpабы з жалéза. 3. прас -а *m*.

– adj. 1. жалéзны. 2. мóцны, дýжы 3. цьвёрды, стóйкі

– v.t. 1.прасавáць. 2. пакрывáць жалéзам

• ***iron out*** згла́джваць (*супярэ́чнасьці*); ула́джваць

• ***irons*** кайданы́ *pl. only*.

ironclad [ˈaɪrnklæd] – adj. 1. непарýшны, мóцны. 2. браніраваны

– n. браняно́сец -ца *m*.

Iron Curtain Жалéзная заслóна

ironic [aɪˈrɑ:nɪk] or **ironical** [aɪˈrɑ:nɪkəl] adj. іранíчны

ironstone [ˈaɪrnstoʊn] n. жалéзная рудá

ironworks [ˈaɪrnwɜ:rks] n.; pl. or sing. жалéзаапрацóўчы завóд

irony I [ˈaɪrəni] n., pl. **-nies** ірóнія *f*.

irony II [ˈaɪrni] adj. жалéзны; жалéзісты

irradiate [ɪˈreɪdieɪt] v. 1. асьвятля́ць. 2. зьзяць, сьвяці́ць; зіхацéць. 3. выпраменьваць, вылучáць (*сьвятлó, цяплó*). 4. апраменьваць

irradiation [ɪˌreɪdiˈeɪʃən] n. 1. бляск -у *m*., зьзя́ньне *n*. 2. прамень сьвятлá. 3. абпраменьваньне *n*. 4. Optics ірадыя́цыя *f*.

irrational [ɪˈræʃənəl] adj. 1. нерацыянáльны, неразýмны, неразважны, нелягíчны. 2. Math. ірацыянáльны

irreclaimable [ɪrɪˈkleɪməbəl] adj. 1. беззварóтны, незварóтны; ***irreclaimable land*** зямля́ непрыгóдная да карыстáньня. 2. непапрáўны (*п'я́ніца*)

irreconcilable [ˌɪrəkənˈsaɪləbəl] adj. 1. непрымірымы. 2. супярэ́члівы; несумяшчáльны

irrecoverable [ˌɪrɪˈkʌvərəbəl] adj. 1. безварóтны, згýблены; незварóтны. 2. непапрáўны (*гóра, стрáта*)

irredeemable [ˌɪrɪˈdi:məbəl] adj. 1. які́ не падляга́е вы́купу (*а́кцыя*). 2. непапрáўны, безнадзе́йны (*чалаве́к*)

irreducible [ˌɪrɪˈdu:səbəl] adj. 1. Math. нескарачáльны. 2. мінімáльны

irrefutable [ˌɪrɪˈfju:təbəl] adj. бясспрэ́чны, неабве́ржны

irregular [ɪˈregjələr] adj. 1. нераўнамéрны; нярóўны, нерэгуля́рны (*пульс*). 2. незвычáйны. 3. ненармáльны. 4. Milit. нерэгуля́рны (*пра вóйска*). 5. Gram. няпрáвільны (*дзеяслóў*)

irregularly [ɪˈregjələrli] adv. нярóўна; нераўнамéрна; нерэгуля́рна

irrelevance [ɪˈreləvəns] n. 1. неадпавéднасьць *f*. 2. незьвязáнасьць з тэ́май

irrelevant [ɪˈreləvənt] adj. не да мéсца; не на тэ́му; недарэ́чны; непатрэ́бны; неістóтны

irremediable [ˌɪrɪˈmi:diəbəl] adj. невылéчны; непапрáўны

irremissible [ˌɪrɪˈmɪsəbəl] adj. 1. непрабачáльны, недаравáльны. 2. забавязáльны

irreparable [ɪˈrepərəbəl] adj. непапрáўны

irrepressible [ˌɪrɪˈpresəbəl] adj. нястры́мны; неўтаймóўны; шалёны, лю́ты (*гнеў*)

irrepressibly [ˌɪrɪˈpresəbli] adv. нястры́мна, неўтаймóўна

irreproachable [ˌɪrɪˈproʊtʃəbəl] adj. безагáнны, бездакóрны

irresistible [ˌɪrɪˈzɪstəbəl] adj. 1. неадóльны 2. прывáбны

irresolute [ɪˈrezəlu:t] adj. няпэ́ўны, нерашýчы; хíсткі

irresponsible [ˌɪrɪˈspɑ:nsəbəl] adj. безадкáзны

irreverence [ɪˈrevərəns] n. непашáна *f*.; непачцíвасьць *f*.

irreverent [ɪˈrevərənt] adj. непачці́вы, недалікáтны

irreversible [ˌɪrɪˈvɜːrsəbəl] adj. неабарачáльны; неадмéнны

irrevocable [ɪˈrevəkəbəl] adj. 1. канчаткóвы, беззварóтны, неадмéнны. 2. неадклікáльны (*пастанóва*)

irrigate [ˈɪrɪgeɪt] v.t. 1. арашáць, увільгатняць (*глéбу*). 2. Med. прамывáць (*рáну*)

irrigation [ˌɪrɪˈgeɪʃən] n. арашэ́ньне *n.*

irritability [ˌɪrətəˈbɪlətɪ] n., pl. **-ties** раздражня́льнасьць *f*, узбуджáльнасьць (*óргану*)

irritable [ˈɪrətəbəl] adj. раздражня́льны; урáзьлівы, узбуджáльны

irritant [ˈɪrətənt] – n. раздражня́льны срóдак, раздражня́льнік -у *m.*
– adj. дражлі́вы; раздражня́льны

irritate [ˈɪrɪteɪt] v.t. 1. раздражня́ць, дакучáць; злавáць. 2. выклікáць раздражнéньне *абó* запалéньне

irritated [ˈɪrɪteɪtəd] adj. узбýджаны, раздражнёны (*чалавéк, скýра*)

irritating [ˈɪrɪteɪtɪŋ] adj. дражлі́вы

irritation [ˌɪrɪˈteɪʃən] n. 1. раздрáжненьне, знэрвавáньне *n.*; злосьць *f.* 2. раздрáжненьне *n.* (*скýры*)

irritative [ˈɪrɪtətɪv] adj. 1. дакýчлівы; дражлі́вы 2. Med. спалýчаны з *абó* выкліканы раздрáжненьнем: ***an irritative fever*** гарáчка выкліканая раздрáжненьнем *абó* спалýчаная з раздрáжненьнем

irruption [ɪˈrʌpʃən] n. уварвáньне *n.*; наéзд, набéг, напáд -у *m.*

is [ɪz] v.i. ёсьць: ***there is not*** нямá; ***as is*** як ёсьць

Islam [ˈɪzlɑːm] n. 1. Іслáм -у *m.*, мусульмáнства *n.* 2. мусульмáне *pl.* 3. мусульмáнскі сьвет

island [ˈaɪlənd] n. абтóк -а *m.*, вóстраў -ва *m.*, вы́спа *f.*

islander [ˈaɪləndər] n. жыхáр, жыхáрка абтóка, астраўля́нін -а *m.*, астраўля́нка *f.*

isle [aɪl] n. малы́ абтóк, вóстраў -ва *m.*

islet [ˈaɪlət] n. астраўвóк -ўкá *m.*

isolate [ˈaɪsəleɪt] v.t. 1. аддзяля́ць, адасабля́ць, ізаляваáць. 2. Chem. аддзяля́ць, выдзяля́ць (*з сýмесі*). 3. Electr. ізаляваáць

isolation [ˌaɪsəˈleɪʃən] n. 1. ізаляваáньне *n.*; ізаля́цыя *f.* 2. адзінóта, самóта *f.*

issue [ˈɪʃuː] – v.t. 1. выпушчáць, выпускáць (*грóшы, газэ́ту*). 2. выдаваáць (*кні́гі*). 3. раздаваáць, выдзяля́ць
– v.i. 1. выхóдзіць (*з дрýку*). 2. мець вы́нік
– n. 1. выдáньне *n.* (*кні́гі*). 2. вы́пуск -у *m.* (*грóшай*). 3. канчаткóвы вы́нік -у *m.*, рэзультáт -у *m.* 4. вы́хад -у *m.* 5. пытáньне, справа: ***Point at issue*** пытáньне пад разгля́дам

it [ɪt] – pron. 1. ён, янá, янó; poss. **its** ягóны, éйны, ягóны; pl.n.**they** яны́; poss. **their** or **theirs** íхні; obj. **them** яны́; demonstr. гэ́та, вось: ***Here is your paper; read it*** Вось твая́ газэ́та, чытáй яé. 2. *у рóлі дзéйніка зь безасабóвым дзеяслóвам*: ***It is raining*** Ідзé дождж; ***It is cold*** Халóдна; ***It snows in winter*** Узімку ідзé сьнег. 3. *у рóлі дапаўнéньня*: ***He thinks he's it*** Ён лічыць сябé нéчым вáжным
– n. 1. (*у гýльнях*) гулéц, які́ мýсіць лавіць, шукáць, адгáдваць. 2. Informal нéшта прывáбнае, апóшняе слóва мóды: ***She has it*** Янá мáе нéшта прывáбнае

Italian [ɪˈtæljən] – adj. італья́нскі, італі́йскі
– n. 1. італья́нец -ца *m.*, італья́нка *f.* 2. італья́нская мóва

italic [ɪˈtælɪk] – adj. курсíўны
– n. курсíў -ву *m.*

italicize [ɪˈtælɪsaɪz] v.t. выдзяля́ць курсівам

itch [ɪtʃ] – n. 1. сьверб -у *m.* 2. прáга *f.*, нецярплі́вае жадáньне: ***the itch*** карóста, сьвярбя́нка *f.* (*хварóба*)
– v.i. 1. сьвярбéць. 2. прáгнуць, мець мóцнае жадáньне: ***He is itching to tell us the news*** Ямý ня цéрпіцца сказáць нам навінý

itchy [ˈɪtʃɪ] adj. сьвярблі́вы

item ['aɪtəm] – n. 1. прадме́т -у *m.*; рэч *f.*: ***The list contains ten items*** У сьпі́се дзе́сяць прадме́таў. 2. пункт -у *m.*; пара́граф -у *m.*, арты́кул -у *m.* (*раху́нку, расхо́ду*); пыта́ньне *n.* (*у пара́дку дня*); ну́мар (*праграмы*): ***to answer a letter item by item*** адка́заваць на ліст па пу́нктах. 3. газэ́тная за́цемка, навіна́, ве́стка *f.*, паведамле́ньне *n.*
– v.t. запі́сваць па пу́нктах *або́* прадме́тах

itemize ['aɪtəmaɪz] v.t. пералічы́ць па пу́нктах

iterate ['ɪtəreɪt] v.t. паўтара́ць

iteration [ˌɪtər'eɪʃən] n. паўтарэ́ньне *n.*

iterative ['ɪtəreɪtɪv] adj. 1. які́ паўтара́ецца; по́ўны паўтарэ́ньняў. 2. Gram. паўто́рны

itinerant [aɪ'tɪnərənt] adj. вандро́ўны, падаро́жны, аб'язны́: ***an itinerant judge*** or ***preacher*** аб'язны́ судзьдзя́ *або́* прапаве́днік

itinerary [aɪ'tɪnərəri] n., pl. **-aries** 1. маршру́т -у *m.*; плян падаро́жжа. 2. за́пісы *або́* дзёньнік падаро́жжа. 3. даве́днік для падаро́жнікаў

its [ɪts] poss. pron. яго́ны, яго́ная, яго́нае; свой, свая́, сваё

it's [ɪts] *скаро́т ад* : 1. **it is**. 2. **it has**

itself [ɪt'self] pron. 1. сам, сама́, само́: ***The land itself is worth more*** Сама́ зямля́ ва́ртая больш. 2. *зваро́тная фо́рма ад* **it**: ***The horse hurt itself*** Конь скале́чыўся

I've [aɪv] *скаро́т ад* **I have**

ivory ['aɪvəri] – n., pl. **-ries** 1. слано́вая ко́стка. 2. крэ́мава-бе́лы ко́лер
– adj. 1. з слано́вае ко́сткі. 2. крэ́мава-бе́лы, ко́леру слано́вае ко́сткі
• ***ivories,*** Sl. а) кля́вішы (*піяні́на, гармо́ніка*). б) білья́рдныя ку́лі в) ко́сьці для гульні́. г) зу́бы
• ***ivory black*** фа́рба з па́ленае слано́вае ко́сткі

ivory tower ве́жа з слано́вае ко́сткі

ivy ['aɪvi] n., pl. **ivies,** Bot. плюшч -ý *m.*

J

J, j [dʒeɪ] n.,pl. **J's, j's** *дзяся́тая лі́тара анге́льскага альфабе́ту*

jab [dʒæb] – n. штуршо́к, уда́р чым-н. во́стрым
– v.t. **(-bb-)** ты́каць, по́ркаць, то́ркаць

jabber [ˈdʒæbər] – v. балбата́ць, лапата́ць, барматáць
– n. балбатня́ *f.*, лапата́ньне *n.*

jack [dʒæk] – n. 1. падва́жнік, рыча́г -га́, дамкра́т -а *m.* 2. ні́жнік, вале́т -а *m.* (*у ка́ртах*). 3. сьцяг на караблі́. 4. а) мужчы́на -ы *m.*; хлапе́ц -ца́ *m.* б) зьверсаме́ц (*пра аслá, за́йца*). 5. ко́злы *pl. only* (*для пілава́ньня*)
– v.t. падыма́ць дамкра́там

jackal [ˈdʒækəl] n. 1. шака́л -а *m.* 2. наёмны фізы́чны рабо́тнік

jackass [ˈdʒækæs] n. 1. асёл -ла́ *m.* 2. ёлупень -ня *m.*, дурны́ла -ы *m. & f.*

jackboot [ˈdʒækbu:t] n. высо́кі бот

jackdaw [ˈdʒækdɔ:] n. га́лка *f.*

jacket [ˈdʒækɪt] – n. 1. а) (*мужчы́нскі*) пінжа́к -а́ *m.*, ку́ртка *f.* б) (*жано́чы*) жаке́т -а *m.*, жаке́тка *f.* 2. во́кладка *f.* а) ***a dust jacket (for a book)*** супэрво́кладка. б) па́пка, во́кладка для дакумэ́нтаў. 3. лупі́на *f.* (*бу́льбы*)
– v.t. 1. апрана́ць (*ку́ртку, жаке́т*). 2. Informal бі́ць, лупцава́ць

jackfish [ˈdʒækfɪʃ] n., pl. **-fishes** or coll. **-fish** шчупа́к -а́ *m.* (*асабл. малады́*)

jackknife [ˈdʒæknaɪf] n., pl. **-knives** склада́ны но́ж

jack-o'-lantern [ˌdʒækəˈlæntərn] n. 1. ліхта́р з гарбуза́ (*зь дзі́ркамі ў фо́рме вачэ́й, но́са й ро́ту*). 2. блука́ючыя агні́ (*на бало́це*)

jackpot [ˈdʒækpɑ:t] n. вялі́кі вы́йгрыш (*у лятарэ́і*), куш, банк -у *m.* (*у ка́ртах*)

jade I [dʒeɪd] n. 1. жадэ́іт, нэфры́т -у *m.* (*мінэра́л*) 2. зялёны ко́лер

jade II [dʒeɪd] – n. 1. кля́ча *f.*
– v.t. заяжджа́ць (*каня́*); стамля́ць, змо́рваць. 2. тупі́ць (*нож*); перанасы́чваць (*раство́р*)
– v.i. змары́цца, стамі́цца; ступі́цца

jag [dʒæg] – n. во́стры вы́ступ (*ска́лы*); нарэ́з, надрэ́з -у *m.*
– v.t. 1. рабі́ць нарэ́зы, засе́чкі 2. ірва́ць *або́* рэ́заць нярó́ўна

jaguar [ˈdʒægwɑ:r] n. ягуа́р -а *m.*

jail [dʒeɪl] – n. астро́г -у *m.*, турма́ *f.*: ***to break out of jail*** уцячы́ з астро́гу
– v.t. садзі́ць у астро́г, трыма́ць у астро́зе

jailer [ˈdʒeɪlər] n. турэ́мны або́ астро́жны нагля́дчык

jam I [dʒæm] – v.t. **(-mm-)** 1. сьціска́ць, заціска́ць. 2. зашчамля́ць (*па́лец дзьвяры́ма*). 3. бітко́м набіва́ць, загрува́шчваць, запаўня́ць (*прахо́д*). 4. глушы́ць, заглуша́ць (*радыёперада́чу*)
– v.i. зашчамля́цца, заяда́ць: ***The window jammed and I can't open it*** Акно́ зае́ла, і я не магу́ адчыні́ць яго́

– n. 1. затóр -у *m.* 2. таўкатня́ *f.*; таўканíна *f.*, цяснóта *f.* 3. Informal цяжкóе станóвішча

jam II [dʒæm] n. джэм -у *m.*, сóчыва, варэ́ньне *n.*

jamb [dʒæm] n. вушáк -á *m.* (*акóнны абó дзьвярны́*)

jamboree [ˌdʒæmbəˈri:] n. скáўцкі зьлёт

jampack [ˈdʒæmpæk] v.t., Informal набіва́ць бíткóм

janitor [ˈdʒænətər] n. 1. двóрнік -а *m.*, стóраж -а, вартаўнíк -á *m.*, прыбіра́льшчык -а *m.* 2. бра́мнік, швэ́йцар -а *m.*

January [ˈdʒænjueri] – n., pl. **-aries** сту́дзень -я *m.*
– adj. сту́дзеньскі

Japanese [ˌdʒæpəˈni:z] – adj. япóнскі
– n., pl. **-nese** 1. япóнец -ца *m.*, япóнка *f.* 2. япóнская мóва

jar I [dʒɑ:r] n. збан -á *m.*, збанóк -ка́ *m.*; слоі́й -я *m.*, слóік -а *m.*

jar II [dʒɑ:r] v. **(-rr-)** – v.t. 1. вы́клікаць брынчэ́ньне *абó* дрыжэ́ньне, бра́згат *абó* ві́згат. 2. трэ́сьці. 3. раздражня́ць, злава́ць, абура́ць
– v.i. 1. трэ́сьціся, брынчэ́ць, дрыжэ́ць. 2. свары́цца, мóцна не згаджа́цца, дзе́яць на нэ́рвы
– n. 1. брынчэ́ньне *n.*; бра́згат -у *m.* 2. непрые́мнае ўра́жаньне, шок -у *m.* 3. нязгóда *f.*, разыхóджаньне пагля́даў, дрóбныя сва́ркі

jargon [ˈdʒɑ:rgən] n. жаргóн -у *m.*

jasmine [ˈdʒæzmɪn] n. язьмíн -у *m.*

jaundice [ˈdʒɔ:ndɪs] – n. 1. Med. жаўтýха *f.* 2. злóсная незычлíвасьць, зáйздрасьць
– v. 1. выклікáць жаўтýху. 2. выклікáць зáйздрасьць, зайздрóсьлівасьць

jaundiced [ˈdʒɔ:ndɪst] adj.1. хвóры на жаўтýху. 2. жóўты ад зáйздрасьці

jaunt [dʒɔ:nt] – n. пагуля́нка, вандрóўка *f.*, вы́езд -у *m.*, экскýрсія *f.*
– v.i. пайсьцí на пагуля́нку, зрабíць вы́езд, экскýрсію

jauntily [ˈdʒɔ:ntɪli] adv. 1. жвáва, вясёла; размáшыста (*ісьцí*) 2. элегáнтна, прыгóжа, стылёва

jaunty [ˈdʒɔ:nti] adj. 1. лёгкі, жвáвы; вясёлы; бестурбóтны, размáшысты (*пра крок*). 2. элегáнтны, прыгóжы; стылёвы

jaw [dʒɔ:] – n. 1. скíвіца *f.* 2. Sl. плёткі *pl.*, разьвя́зная гýтарка
– v. 1. плятка́рыць. 2. прабірáць *кагó*, свары́цца на *кагó*

jawbone [ˈdʒɔ:boʊn] n. сківíчная косьць

jaws 1. рот -у *m.*; пáшча, зя́па *f.* 2. Tech. захвáт -а *m.*, зацíскáч -á *m.*, кля́мар -ра *m.* 3. цясьнíна *f.* (*у гарáх*), вýзкі ўвахóд у далíну

jay [dʒeɪ] n. 1. сóйка *f.* 2. Sl. прасьця́к -á *m.*, легкавéрны прасьцячóк. 3. лапатýн -á, пустамéлля -і *m.*

jaywalk [ˈdʒeɪwɔ:k] v.i., Informal перахóдзіць вýліцу, парушáючы прáвілы рýху

jaywalking [ˈdʒeɪwɔ:kɪŋ] n., Informal няправíльнае перахóджаньне вýліцы

jazz [dʒæz] – n. джаз -у *m.*
– adj. джáзавы
– v.t. ігра́ць джаз

jealous [ˈdʒeləs] adj.1. раўнівы: ***to be jealous of one's wife*** быць раўнівым за жóнку. 2. зайздрóсны, зайздрóсьлівы, які́ зайздрóсьціць: ***He is jealous of John's marks*** Ён зайздрóсьціць Янкавым адзнáкам. 3. пíльны, старáнны; руплíвы (*пра нагля́д*)

jealousy [ˈdʒeləsi] n., pl. **-ousies** 1. рэ́ўнасьць, зáвідзь *f.* 2. зáйздрасьць *f.*, зáвідкі *pl. only*

jeep [dʒi:p] n. джып -а *m.*

jeer [dʒɪr] – v.i. насьміхáцца; кпіць; зьдзе́кавацца
– n. кпíны *pl. only*, насьмéшка *f.*; кóлкая, зьéдлівая заўвáга

jeeringly [ˈdʒɪrɪŋli] adv. зьдзе́кліва, з насьмéшкай, з кпíнамі

jellied [ˈdʒelɪd] adj. засты́лы (*як жэлé, квашанíна*)

jelly [ˈdʒeli] – n., pl. **-lies** жэлé, *n., indecl.* 2. квашанíна *f.*
– v.i. застывáць (*як квашанíна*)
– v.t. рабíць жэлé *абó* квашанíну

jellyfish ['dʒelifiʃ] n., pl. **-fishes** or coll. **-fish** мэду́за *f.*

jenny ['dʒeni] n., pl. **-nies** 1. прадзі́льны стано́к. 2. лябёдка *f.* 3. жано́чы род некато́рых жывёлаў: ***jenny ass*** асьлі́ца *f.*

jeopardize ['dʒepərdaiz] v.t. ста́віць пад небясьпе́ку; рызыкава́ць: ***to jeopardize one's life*** рызыкава́ць жыцьцём

jeopardy ['dʒepərdi] n. ры́зыка *f.*; небясьпе́ка *f.*

jerk [dʒɜ:rk] – n. 1. раптО́ўны штуршо́к *або́* зрух зь ме́сца. 2. су́таргавае пато́ргваньне му́скула. 3. Sl. абмежава́ны, недалёкі чалаве́к, дурláнь -ня *m.*
– v.t. 1. рэ́зка выхо́пваць. 2. рэ́зкім ру́хам пака́зваць на *што*, то́ргаць. 3. адры́віста гаварыць
– v.i. ру́хацца рэ́зкімі штуршка́мі

jerky ['dʒɜ:rki] adj. 1. адры́вісты 2. су́таргавы, спазматы́чны. 3. з рыўка́мі (*пра язду́*), дро́гкі (*пра воз*); з рэ́зкім пу́скам у ход *або́* зрушэ́ньнем зь ме́сца

jeroboam [ˌdʒerə'bouəm] n. бу́тля для віна́

jersey ['dʒɜ:rzi] n., pl. **-seys** 1. пуло́вэр -а *m.*, свэ́тlар -ра, швэ́дlар -ра *m.* 2. жано́чая трыката́жная бялі́зна. 3. ваўня́ная, баваўня́ная або́ шаўко́вая вя́заная тканіна, джэ́рсі *indecl.*

Jersey ['dʒɜ:rzi] n., pl. **-seys** джэрзі́йская паро́да каро́ваў

jest [dʒest] – n. 1. жарт -у *m.* 2. по́сьмех -у *m.*, насьміха́ньне, высьме́йваньне *n.*, насьме́шка *f.* 3. прадме́т насьме́шак, пасьме́шышча *n.*: ***in jest*** жа́ртам, непава́жна, не ўсур'ёз
– v.i. 1. жартава́ць, дасьціпнічаць. 2. паджарто́ўваць з *каго́*
– v.t. высьме́йваць, насьміха́цца

jester ['dʒestər] n. 1. жартаўні́к -а́ *m.* 2. прыдво́рны бла́зlен -на, бла́зlан -на, штука́р -а́, фігля́р -а́ *m.*

Jesuit ['dʒeʒuət] n. езуі́т -а *m.*

Jesuitical [ˌdʒeʒu'itikəl] adj. езуі́цкі

jet I [dʒet] – n. 1. мо́цны струме́нь (*вады́, па́ры, га́зу*). 2. вы́пуск -а *m.*, гарлавіна *f.*; фарсу́нка *f.* 3. рэактыўны самалёт *або́* рухавік
– adj. рэактыўны
– v.i. 1. бі́ць, цячы́ струме́нем, струме́ніць. 2. лётаць рэактыўным самалётам

jet II [dʒet] – n. 1. Min. гага́т -а *m.* (*род каме́ннага ву́галю*). 2. бліску́чы чо́рны ко́лер
– adj. 1. гага́тавы. 2. бліску́чага чо́рнага ко́леру

jetty I ['dʒeti] n., pl. **-ties** 1. да́мба *f.*, мол -а *m.* 2. пры́стань *f.*

jetty II ['dʒeti] adj. чо́рны, як смоль

Jew [dʒu:] n. жыд -а, гэбра́ль, габрэ́ль, яўрэ́ль -я *m.*

jewel ['dʒu:əl] – n. 1. каштО́ўны ка́мень; ювэлі́рны вы́раб. 2. каштО́ўнасьці *pl.* 3. скарб -у *m.* 4. ка́мень (*у гадзі́ньніку*)
– v.t., Brit. **-l(l)-** аздабля́ць каштО́ўнымі камяня́мі

jewel box or **jewel case** шкату́лка для бі́жутэ́рыі; скры́нка на ювэлі́рныя вы́рабы

jewel(l)er ['dʒu:ələr] n. ювэлі́р -а *m.*

jewel(le)ry ['dʒu:əlri] n. ювэлі́рныя вы́рабы coll., бі́жутэ́рыя *f.*

Jewish ['dʒu:iʃ] adj. жыдо́ўскі, гэбра́йскі, габрэ́йскі, яўрэ́йскі

jib [dʒib] v. **(-bb-)** нарави́цца

jibber ['dʒibər] n. нарави́сты конь

jilt [dʒilt] – v.t. кі́даць, пакіда́ць (*каха́нага*)
– n. какЕ́тка, спаку́сьніца *f.*

jingle ['dʒiŋgəl] – n. 1. звон -у *m.* (*званО́чкаў*), бра́зганьне *n.* 2. каро́ткі ве́ршык з алітэра́цыяй, прыпе́ўка *f.* 3. кры́тая бры́чка
– v.i. зьвіне́ць, бра́згаць, пабра́згваць: ***jingle bells*** званО́чкі, шалахтуны́, бо́мы

job [dʒɑ:b] – n. 1. рабо́та *f.*, зада́ньне *n.* 2. пра́ца *f.*; паса́да, слу́жба *f.*: ***out of job*** бяз пра́цы
– adj. зьдзе́льны (*пра рабо́ту*); наня́ты для выкана́ньня пэ́ўнае рабо́ты
– v.t. 1. перакУпліваць, перакупля́ць (*тава́ры*) 2. браць *або́* дава́ць у на́йму (*каня́, воз*)

– v.i. 1. працава́ць нерэгуля́рна *або́* зьдзе́льна. 2. быць ма́клерам

jobber [ˈdʒɑ:bər] n. 1. падзёншчык -а *m.* 2. перакупнік -а *m.*

jobless [ˈdʒɑ:bləs] adj. беспрацо́ўны

jockey [ˈdʒɑ:ki] – n., pl. **-eys** 1. жакéй -я *m.* 2. Obsol. бадзя́га, валацу́га -і *m.* & *f.*, жабра́к -á *m.*

– v. 1. е́зьдзіць жакéем. 2. манэ́ўраваць, лявіраваць

jocose [dʒouˈkous] adj. жартаўлі́вы, жартлі́вы; вясёлы, гульлі́вы; гумарысты́чны

jocosity [ˌdʒouˈkɑ:səti] n., pl. **-ties** жартаўлі́васьць, вясёласьць *f.*

jocular [ˈdʒɑ:kjələr] adj. 1. забáўны, пацéшны. 2. жартаўлі́вы

jocularity [ˌdʒɑ:kjəˈlærəti] n., pl. **-ties** 1. жартаўлі́васьць, забáўнасьць *f.* 2. жáрты *pl.*, пацéшныя заўвáгі

jog I [dʒɑ:g] – v.t. **(-gg-)** 1. лёгка штурхану́ць, папхну́ць. 2. прыпамінáць, нагáдваць. 3. трэ́сьці, падкідáць везучы́

– v.i. 1. трэ́сьціся, е́хаць падскóкваючы. 2. стóмлена цягну́цца, валачы́ся. 3. бе́гчы трушкóм

– n. 1. штуршлóк -кá *m.* 2. напамíн -у *m.* 3. павóльная хадá, павóльны трушóк

jog II [dʒɑ:g] n. вы́гін -у, вы́ступ -у *m.*, няро́ўнасьць *f.*

jog trot 1. трушлóк -кá *m.* 2. аднастáйнасьць, рутына *f.*

jogtrot [ˈdʒɑ:gtrɑ:t] v.i. **(-tt-)** бе́гчы трушкóм

John [dʒɑ:n] n. Ян, Іва́н -а *m.*: ***St. John's Eve*** Купáльле *n.*

john [dʒɑ:n] n., Informal прыбіра́льня *f.*; выхóдлак -ку *m.*

join [dʒɔin] – v. 1. далучáцьць (-ца). 2. злучáцьць (-ца), спалучáцьць (-ца): ***The brook joins the river*** Ручáй упадáе ў раку́. 3. запісáцца, увайсьці́ (*у арганізáцыю*): ***to join hands*** узя́цца за ру́кі. 4. межавáць з *чым*

• ***join up*** залічы́цца (*у во́йска*)

– n. 1. мéсца *або́* лíнія злучэ́ньня; шво *n.* 2. далучэ́ньне, злучэ́ньне *n.*

joiner [ˈdʒɔinər] n. 1. той, хто далучáецца *або́* злучáе. 2. стóляр -а *m.* (*мэбэ́льнік*)

joining vowel злучáльны галóсны

joint [dʒɔint] – n.1. мéсца злучэ́ньня. 2. сустáлў -ву *m.*, сучлянéньне *n.* 3. Bot. калéнца на сьцябле́. 4. Informal кася́к -á *m.* (*цыга́рка з марыхуа́най*). 5. Informal мéсца да сустрэ́чаў, забягáлаўка

– v.t.1. спалучáць, сучляня́ць (*суста́вам*). 2. падганя́ць; прылáджваць (*дэта́лі*)

– adj. супóльны, злу́чаны

jointed [ˈdʒɔintəd] adj. сустáўчаты, калéнчаты, члéністы

jointly [ˈdʒɔintli] adv. рáзам; злу́чна, супóльна

joke [dʒouk] – n. 1. жарт -у *m.* 2. анэкдóт -у *m.*; пасьмéшышча *n.*: ***to crack a joke*** расказáць анэкдóт; сказáць штонебудзь сьмéшнае; ***no joke*** бяз жáртаў

– v.i. жартавáць

– v.t. паджартóўваць; дражні́ць, цьвяліць

joker [ˈdʒoukər] n. жартаўні́к -á *m.*, жартаўні́ца *f.*; джóкер -а *m.* (*у ка́ртах*)

jolly [ˈdʒɑ:li] – adj. 1. вясёлы, рáдасны. 2. esp. Brit., Informal прыéмны, мíлы

– adv., Brit., Informal вéльмі: ***and you jolly well know it*** і вы гэ́та вéльмі дóбра вéдаеце

– v.t., Informal лісьлíвіць, хвалíць

– v.i. дабрадýшна паджартóўваць, пацьвéльваць з *кагó*, весялíць

jolt [dʒoult] – v.t. трэ́сьці; падкідáць (*у вóзе*), устрэ́сваць

– v.i. трэ́сьціся (*на няро́ўнай дарóзе*)

– n. 1. рэ́зкі, мóцны штуршóк, страсéньне. 2. раптóўная неспадзéўка, цяжкí ўдáр; шок -у *m.*, устрýс -у *m.*

jolty [ˈdʒoulti] adj. дрóгкі, якí трасé (*праз воз або́ дарóгу*)

jostle [ˈdʒɑ:səl] – v. штýрхацьць (-ца). піхáцьць (-ца): працíскáцца

– n. штуршлóк -кá *m.* 2. штурханíна, цíсканíна, таўкатня́ *f.*

journal [ˈdʒɜ:rnəl] n.1. дзёньнік -а *m.*, журнáл -а *m.* 2. чáсапіс, часóпіс -у *m.*, газэ́та *f.* 3. бухгáльтарскі журнáл

journalism [ˈdʒɜ:rnəˌlɪzəm] n. 1. журналі́стыка *f.* 2. прафэ́сія журналі́ста
journalist [ˈdʒɜ:rnəlɪst], n. журналі́ст -а *m.*, журналі́стка *f.*
journalistic [ˌdʒɜ:rnəˈlɪstɪk] adj. журналі́сцкі, журналі́стычны
journey [ˈdʒɜ:rni] – n., pl. **-neys** падаро́жжа *n.*, пае́здка *f.*
– v.i. падаро́жнічаць
jovial [ˈdʒouviəl] adj. дабраду́шны, таварыскі; вясёлы, прые́мны
joviality [ˌdʒouviˈæləti] n. весялО́сьць, тава́рыскасьць, дабрадушнасьць *f.*
jowl I [dʒaul] n.1. ські́віца *f.* 2. шчака́ *f.*
jowl II [dʒaul] n.1. падво́йны падбаро́дак, вальля́к -а *m.* 2.падгру́дак -ка *m.* (*у жывёліны*). 3. вальлё *n.*, вальля́к -а́ *m.* (*у птушак*)
jowl III [dʒaul] n. галава́ рыбы
joy [dʒɔɪ] – n. ра́дасьць, прые́мнасьць, уце́ха *f.*
– v. це́шыць (-ца), ра́даваць (-ца)
joyful [ˈdʒɔɪfəl] adj. 1. задаво́лены, шчасьлі́вы. 2. ра́дасны (*ве́стка, усьме́шка*)
joyfully [ˈdʒɔɪfəli] adv. ра́дасна
joyous [ˈdʒɔɪəs] adj. ра́дасны; задаво́лены; вясёлы
jubilance [ˈdʒu:bɪləns] n. ра́дасьць *f.*; вялі́кая весялО́сьць; трыюмфава́ньне *n.*
jubilant [ˈdʒu:bɪlənt] adj. по́ўны ра́дасьці, трыю́мфу; перамо́жны
jubilate [ˈdʒu:bɪleɪt] v.i. ра́давацца; трыюмфава́ць
jubilee [ˈdʒu:bɪli:] n. 1. сьвя́та, сьвяткава́ньне *n.*, урачы́стасьць *f.* 2. юбіле́й -ю *m.*, уго́дкі: ***silver jubilee*** 25-ыя ўго́дкі; ***golden jubilee*** 50-ыя ўго́дкі
judge [dʒʌdʒ] – n. 1. судзьдзя́ -і́ *m.* 2. арбі́тар -ра *m.* 3. зна́вец -ўца *m.*, зна́ўца -ы *m. & f.*: ***a good judge of cattle*** до́бры зна́ўца жывёлы; ***a poor judge of poetry*** слабы́ зна́ўца паэ́зіі
– v.t. 1. судзі́ць; выно́сіць прысу́д. 2. быць арбі́трам (*у вырашэ́ньні спрэ́чак ці ко́нкурсу*). 3. ацэ́ньваць; дава́ць ацэ́нку 4. ду́маць, лічы́ць; меркава́ць: ***Judge for yourself*** Мяркуйце са́мі. 5. судзі́ць, асуджа́ць, га́ніць
judgment, judgement [ˈdʒʌdʒmənt] n. 1. Law пастано́ва, прысу́д судзьдзі́ *або́* су́ду. 2. меркава́ньне *n.*, ду́мка *f.*, пагля́д, по́гляд -у *m.*: ***In my judgement you are wrong*** На маю́ ду́мку, вы памыля́ецеся. 3. развА́жнасьць *f.*, здаро́вы ро́зум, уме́ньне разьбіра́цца, ацэ́ньваць. 4. кры́тыка *f.*, асуджэ́ньне *n.*
The Last Judgment, Judgement Day дзень стра́шнага су́ду, су́дны дзень
judicial [dʒuˈdɪʃəl] adj.1. судо́вы; судзе́йскі: ***judicial districts*** судо́выя акру́гі; ***judicial inquirer*** судо́вы сьле́дчы. 2. зако́нны, загада́ны *або́* дазво́лены судо́м. 3. бесстаро́ньні, справядлі́вы
judiciary [dʒuˈdɪʃieri] n., pl. **-aries** 1. судо́вы лад. 2. су́дзьдзі кра́ю *ці* го́раду
judicious [dʒuˈdɪʃəs] adj. развА́жны, развА́жлівы; разу́мны
jug I [dʒʌg] n. збан, жбан -а́ *m.*, збан|о́к -ка́ *m.*
jug II [dʒʌg] – n. цёхканьне *n.*
– v.i. цёхкаць (*пра салаўя́*)
juggler [ˈdʒʌglər] n. 1. жанглёр -а *m.*, жанглёрка *f.*; штука́р -а́ *m.* 2. шарлата́н -а, махля́р -а́ *m.*
jugglery [ˈdʒʌgləri] n., pl. **-gleries** 1. штука́рства, жанглёрства *n.* 2. хі́трыкі *pl. only*, махля́рства *n.*, падма́н -у *m.*, ашука́нства *n.*
juice [dʒu:s] n. 1. сок -у *m.* 2. су́тнасьць, дух чаго́-н. 3. Informal электры́чны ток
juicy [ˈdʒu:si] adj. 1. сакаві́ты, сакаўны́. 2. Informal по́ўны жыцьця́, жывы́; пікА́нтны, не зусі́м прысто́йны (*пра анэкдо́т*)
July [dʒuˈlaɪ] – n., pl. **-lies** лі́пень -я *m.*
– adj. лі́пеньскі; ліпнёвы
jumble [ˈdʒʌmbəl] – v.t. 1. зьме́шваць, бязла́дна блы́таць. 2. трэ́сьці
– v.i. бязла́дна ру́хацца, валту́зіцца
– n.1. бязла́дная мешані́на, ку́ча *f.* 2. блытані́на *f.* 3. падкіда́ньне, трасе́ньне *n.*
jumbo [ˈdʒʌmbou] – n., pl. **-bos,** Informal не́шта нязвы́кла вялі́кае

– adj. ве́льмі вялі́кі

jump [dʒʌmp] – v.i. 1. скака́ць. 2. падскó́кваць. 3. ускó́чыць (*ад нечака́насьці*). 4. браць (*ша́шку ў гульні́ ў ша́шкі*)

– n. 1. падскó́к, скок -у *m.* 2. скачо́к -ка́ *m.*: ***the high jump*** скачо́к у вышыню́; ***the broad jump*** скачо́к у даўжыню́. 3. рэ́зкае павышэ́ньне, падскó́к (*цэ́наў, тэмпэратýры*)

• ***jump a chapter*** прапусьці́ць, вы́кінуць адзі́н разьдзе́л

• ***jump a stream*** пераскó́чыць ручáй

• ***jump at*** хýтка, ахвóтна прыня́ць, ухапі́цца за *што*

• ***jump down (off)*** саскó́чыць

• ***jump in*** ускó́чыць у *што*

• ***jump on*** а) ускó́чыць на *што*. б) Sl. вінава́ці́ць, га́ніць; крытыкава́ць

• ***jump out*** вы́скачыць

• ***jump to conclusions*** рабі́ць пасьпе́шлівыя высно́вы

• ***on the jump,*** Informal заўсёды заня́ты, заўсёды ў ру́ху

jumper I ['dʒʌmpər] n. 1. скаку́н -а́ *m.* (*спартóвец, конь*), скаку́ха *f.* 2. парашутыст -а *m.* 3. Electr. перамы́чка, злуча́льны ка́бель

jumper II ['dʒʌmpər] n. 1. жано́чы джэ́мпэр 2. рабо́чая блю́за *або́* хала́т

jumpers дзіця́чы камбінэзо́нчык

jumpy ['dʒʌmpi] adj. 1. які́ ру́хаецца падскó́камі. 2. нэрво́вы, палахлі́вы; хýткі на хвалява́ньне

junction ['dʒʌŋkʃən] n. 1. перасячэ́ньне, скрыжава́ньне *n.* 2. ме́сца злучэ́ньня. 3. чыгýначны, даро́жны вýзел, вузлава́я чыгýначная ста́нцыя

June [dʒu:n] – n. чэ́рвень -я *m.*

– adj. чэ́рвеньскі

June bug хрушч -а́ *m.*

jungle ['dʒʌŋgəl] – n. 1. джýнглі *pl. only.* 2. густы́ за́расьнік, гушчар, -ý *m.* 3. трушчо́ба *f.*: ***asphalt jungle*** асфа́льтавыя трушчо́бы

– adj. як джýнглі; дзі́кі, нясвóйскі

junior ['dʒu:njər] – adj. 1. мало́дшы (*ве́кам, ра́нгам, службо́вым стано́вішчам*): ***a junior partner*** мало́дшы супо́льнік, кампаньён. 2. для малады́х людзе́й: ***junior sizes*** паме́ры (*во́праткі*) для малады́х

– n. 1. мало́дшы -ага *m.*, мало́дшая *f.* 2. вýчань 3-яе кля́сы сярэ́дняе шко́лы; студэ́нт 3-га (*перадапо́шняга*) ку́рсу. 4. Sport юніёр

junior high school мало́дшыя (*пераважна тры*) кля́сы сярэ́дняе шко́лы

juniper ['dʒu:nipər] – n. ялаве́ц -ўца́ *m.*, ядло́вец -ўцу *m.*

– adj. ялаўцо́вы, ядлаўцо́вы

junk [dʒʌŋk] – n. 1. стары́ мэта́л, папе́ра, ану́чы. 2. Informal адкі́ды *pl. only.*, хлам'ё *n.*, старызна *f.*, сьмяцьцё *n.* 3. Informal дрэнь, лухта́ *f.* 4. Sl. нарко́тык -у *m.* (*рэ́чыва*)

– v.t. 1. Informal выкіда́ць, адкіда́ць як непатрэ́бнае. 2. дзяліць на кава́лкі

junky ['dʒʌŋki] n. наркама́н -а *m.*, наркама́нка *f.*

juridical [dʒu'ridikəl] adj. 1. юрыды́чны, лега́льны, дазво́лены зако́нам

jurisdiction [ˌdʒurɪs'dikʃən] n. юрысдыкцыя *f.*

jurisprudence [ˌdʒurɪs'pru:dəns] n. правазна́ўства *n.*, юрыспрудэ́нцыя *f.*

jurist ['dʒurist] n. 1. юры́ст -а *m.*, юры́стка *f.* 2. студэ́нт *або́* вы́пускнік юрыды́чнага факульта́ту

juror ['dʒurər] n. 1. прыся́жны -ага, прыся́глы -ага *m.*, прысяжна́я, прыся́глая *f.* 2. ся́бра журы́. 3. чалаве́к, які́ прысягну́ў

jury ['dʒuri] n., pl. **-ries** 1. прыся́жныя, прыся́глыя. 2. журы́ (*для прысуджэ́ньня ўзнагаро́даў*)

jury box ла́ва прыся́жных

just [dʒʌst] – adj. 1. справядлі́вы; пра́вільны. 2. пра́ведны: ***a just life*** пра́веднае жыцьцё. 3. заслу́жаны, зарóблены; абгрунтава́ны, слу́шны: ***a just reward*** заслу́жаная ўзнагарóда. 4. зако́нны: ***a just claim*** зако́ннае дамага́ньне. 5. дакла́дны: ***a just scale*** дакла́дная вага́

– adv. 1. дакла́дна, якра́з: ***just right*** якра́з до́бра, адпаве́дна. 2. то́лькі што: ***He has just gone*** Ён то́лькі што пайшо́ў. 3. ледзь: ***I just caught the train*** Я ледзь пасьпе́ў на цягні́к. 4. то́лькі; ***He is just an ordinary man*** Ён усяго́ то́лькі звыча́йны чалаве́к
• ***just about*** вось-вось, во-во
• ***just now*** а) якра́з цяпе́р. б) то́лькі што

justice [ˈdʒʌstɪs] n.1. справядлі́васьць, слу́шнасьць *f.* 2. правасу́дзьдзе *n.*, юсты́цыя *f.*: ***court of justice*** суд; ***bring a person to justice*** прыцягну́ць да суда́вае адка́знасьці. 3. судзьдзя́ -і́ *m.*; суда́вая дзе́йнасьць дзяржа́вы, юсты́цыя *f.* 3. судьдзя́ -і́: ***justice of the peace*** мі́равы́ судзьдзя́

justifiable [ˌdʒʌstɪˈfaɪəbəl] adj. апраўда́ны; яко́га мо́жна апраўда́ць, які́ мо́жа быць апраўда́ны

justification [ˌdʒʌstɪfɪˈkeɪʃən] n. апраўда́ньне *n.*

justify [ˈdʒʌstɪfaɪ] v.t. 1. абгрунто́ўваць, матыва́ваць (*учы́нак, прэтэ́нзію*). 2. апра́ўдваць. 3. Comput. выраўно́ўваць палі́ тэ́ксту

justly [ˈdʒʌstli] adv. 1. справядлі́ва. 2. пра́вільна, адпаве́дна, як нале́жыць

jut [dʒʌt] – v.i. выдава́цца, вытырка́цца; выступа́ць
– n. вы́ступ -у *m.* (*скалы́, бе́рагу*)

jute [dʒu:t] n., Bot. джут -у *m.* (*травяні́стая трапі́чная расьлі́на*)

juvenile [ˈdʒu:vənaɪl] – adj. малады́, юна́цкі, малале́тні: ***juvenile delinquent*** малале́тні злачы́нец, малале́тняя злачы́нка; ***juvenile books*** кні́гі для мо́ладзі
– n. юна́к -а́ *m.*, юна́чка *f.*, падле́так -ка *m.*
• ***juvenile court*** суд для малале́тніх

K

K,k [keɪ] n.,pl. **K's, k's** *адзіна́ццатая лі́тара англе́льскага альфабэ́ту*

Kaiser, kaiser ['kaɪzər] – n. ка́йзэр -а *m.* – adj. ка́йзэраўскі (*во́йска, у.ла́да*)

kaleidoscope [kə'laɪdəskoʊp] n. 1. калейдаско́п -а *m.* 2. бесьперастáнная зьме́на зья́ваў, падзе́яў

kangaroo [ˌkæŋgə'ru:] n., pl. **-roos** or coll. **-roo** кенгуру́, *indecl.*

kaolin ['keɪəlɪn] n. кааліён -у *m.*

kayak ['kaɪæk] n. каяк -а *m.*, эскімо́скі скураны́ чо́вен

Kazakh [kə'zɑ:k] n. 1. каза́х -а *m.* 2. каза́ская мо́ва

keel I [ki:l] – n. кіль -я *m.* (*у дні́шчы карабля́, ло́дкі*)
– v.t. перакулі́ць
– v.i. перакулі́цца
• ***keel over*** а) перакулі́цца, перавярну́цца. б) Informal самле́ць

keel II [ki:l] n. пласкадо́ннае суднó (*для перавó́зкі ву́галю*)

keen I [ki:n] adj. 1. во́стры (*пра боль, до́сьціп*); ре́зкі, пранізьлівы (*ве́цер*); вялі́кі, мо́цны: ***keen competition*** мо́цная канкурэ́нцыя. 2. ху́ткі, пранікліві (*ро́зум, по́зірк*); наглядáльны, назіра́льны; то́нкі, во́стры (*пачуцьцё ню́ху*)
• ***a keen man of business*** энэргі́чны, дзелавы́ чалаве́к
• ***a keen sportsman*** заўзя́ты спарто́вец
• ***be keen about ...*** мо́цна любі́ць *што*, заўзя́та захапля́цца *чым*

keen II [ki:n] – n. плач, галашэ́ньне па нябо́жчыку.
– v.i. галасі́ць

keep [ki:p] – v.t., **kept** 1. трыма́ць, затры́мваць: ***You may keep this book*** Вы мо́жаце затрыма́ць гэ́тую кні́гу. 2. стры́мваць (*абяца́ньне*), захо́ўваць (*таямні́цу*). 3. утры́мваць: ***to keep a farm*** ве́сьці гаспада́рку: ***to keep a diary*** ве́сьці дзёньнік; ***to keep a family, a pet*** утры́мваць сям'ю́, ха́тнюю жывёліну (*саба́ку, ката́*)
– v.i. 1.захо́ўваць: ***to keep cool*** захо́ўваць спако́й, быць спако́йным; ***meat keeps well*** мя́са до́бра захо́ўваецца, не псуе́цца. 2. трыма́цца; стры́мвацца (*ад пла́чу*)
• ***keep off the grass*** не хадзе́це па траве́
• ***keep on*** праця́гваць: ***keep on swimming*** пла́вайце дале́й
• ***keep out*** увахо́д забаро́нены
• ***keep up*** а) падтры́мваць, не дава́ць (*упа́сьці*). б) не адстава́ць (*у спабо́рніцтве*)
– n. 1. е́жа і дах над галаво́ю; утрыма́ньне *n.* 2. ве́жа за́мка

keeper ['ki:pər] n. 1. дагля́дчык, вартаўні́к -á, сто́раж -а *m.* 2. апяку́н апекуна́ *m.*, апяку́нка *f.* 3. гаспада́р -á *m.*: ***the keeper of an inn*** гаспада́р, зае́знага двара́

keeping ['ki:pɪŋ] n. 1. дагля́д, до́гляд -у *m.* 2. сьвяткава́ньне, спраўля́ньне *n.* 3. трыма́ньне, захо́ўваньне *n.*, затрыма́ньне (*для сябе́*). 4. зго́днасьць, адпаве́днасьць *f.*: ***in keeping with*** у адпаве́днасьці з *чым*

keg [keg] n. 1. мала́я бо́чачка. 2. адзі́нка вагі́ для цьвіко́ў

kennel ['kenəl] – n. 1. саба́чая бу́дка; сабака́рня *f.*, саба́чнік -а *m.* 2. зграя́ саба́к

• ***kennels*** гадава́льнік *або́* памёшканьне для саба́к

– v.t. **(-ll-)** заганя́ць у сабака́рню, трыма́ць у сабака́рні

kept [kept] v., *p.t., p.p. ад* **keep**

kerchief ['kɜ:rtʃɪf] n. 1. ху́стка, ху́стачка *f.* (*на галаву́*). 2. насо́ўка, наса́тка *f.*

kernel ['kɜ:rnəl] n. 1. ядро́ *n.* (*арэ́ха*); зёрне *n.*, зёрнетка, зярня́тка *n.* (*жы́та, пшані́цы*). 2. сярэ́дняя *або́* найважне́йшая ча́стка; су́тнасьць *f.*

kerosene or **kerosine** ['kerəsi:n] n. га́за *f.* (*для ля́мпы*)

kettle ['ketəl] n. 1. каўцёл -тла́ *m.*, кацялло́к, гаршчло́к -ка́ *m.*; саган -а́ *m.* 2. ча́йнік -а *m.*

• ***kettle of fish,*** Informal кло́паты, прыкрасьці

kettledrum ['ketəldrʌm] n. літа́ўры; *sing.* літа́ўра *f.*

key [ki:] – n., pl. **keys** 1. ключ -а́ *m.* 2. разьвя́зь *f.*, разьвя́зка *f.* (*пыта́ньня, праблёмы*) 3. кля́віш -а *m.*, кля́віша *f.* 3. Mus. ключ -а́ *m.*, тана́льнасьць *f.*

– adj. вёльмі ва́жны, ключавы́: ***key industries*** вядо́мыя галі́ны прамысло́васьці.

– v.t. 1. настро́йваць, нала́джваць (*музы́чныя інструме́нты*). 2. замыка́ць

keyboard ['ki:bɔ:rd] n. клявіяту́ра *f.* (*піяні́на, друкава́льнай машы́нкі, кампу́тара*)

keyhole ['ki:houl] n. замо́чная шчы́ліна

keynote ['ki:nout] n. 1. гало́ўны тон (*га́мы*). 2. гало́ўная ду́мка, ідэ́я; вядо́мы пры́нцып: ***keynote speech*** асно́ўная прамо́ва (*на канфэрэ́нцыі, зье́зьдзе*)

keystone ['ki:stoun] n. 1. наро́жны ка́мень. 2. а) асно́ва *f.*, найважне́йшая ча́стка чаго́-н. б) істо́тны, гало́ўны пры́нцып

key word загало́вачнае сло́ва, ключавы́ сло́ва

khaki ['kæki] n., pl. **-s** ха́кі, *indecl.* а) тканіна *або́* фо́рменнае адзе́ньне зялёнкова́га ко́леру. б) шарава́та-зялёны ко́лер

khakis вайско́вая ўніфо́рма зялёнкова́га ко́леру

kick [kɪk] – v. 1. дава́ць вы́сьпятка нагі́; брыка́цца. 2. аддава́ць (*пра стрэ́льбу*). 3. Sport забіва́ць гол. 4. Informal пярэ́чыць; не згаджа́цца; супрацьўля́цца: ***to kick about (around)*** Informal а) валя́цца, ляжа́ць не на ме́сцы. б) абіва́цца бяз спра́вы

– n. 1. уда́р нагі́ю, брыка́ньне. 2. а) адда́ча *f.* (*стрэ́льбы*). б) раптоўны во́стры штуршо́к. 3. Informal пратэ́ст -у *m.*: ***a kick against authority*** пратэ́ст супро́ць нача́льства

• ***for kicks,*** Sl. для прые́мнасьці, дзе́ля жа́рту

• ***kick out*** вы́кінуць, вы́гнаць

• ***kick the bucket*** Sl. паме́рці, скана́ць

• ***kick the habit*** Informal пазба́віцца прывы́чкі

• ***kick up*** уздыма́ць (*пыл, скандал*)

• ***kick upstairs***, Informal перавёсьці на вышэ́йшую, але непажада́ную па́су

kid I [kɪd] – n. 1. казьляня́ *n.* 2. мя́са *або́* фу́тра з казьляня́ці. 3. ску́ра казьлі́ная, ла́йка *f.* 4. Informal дзіця́ *n.*

– adj. 1. ла́йкавы. 2. Informal мало́дшы: ***kid brother*** мало́дшы брат

• ***kids*** ла́йкавыя пальча́ткі *або́* чаравікі

kid II [kɪd] v. дражні́цца, жартава́ць, дабраду́шна падцьвёльваць

kiddy ['kɪdi] n., pl. **-dies** 1. Informal дзіця́тка *n.*, дзіцяня́, дзіцянё *n.* 2. казьляня́тка *n.*

kid-glove [ˌkɪd'glʌv] adj. 1. у ла́йкавых пальча́тках. 2. Informal даліка́тны,

асьцяро́жны: ***kid-glove politics*** асьцяро́жная палі́тыка
• ***kid gloves*** ла́йкавыя пальча́ткі

kidnap ['kɪdnæp] v.t. выкрада́ць (*дзіця́*); сі́лаю забіра́ць; хапа́ць

kidnaper, esp. Brit. **(-pp-)** ['kɪdnæpər] n. выкрада́льнік, вымага́льнік -а *m.*

kidnaping ['kɪdnæpɪŋ] n. выкрада́ньне *n.*

kidney ['kɪdni] n., pl. **-neys** ны́рка *f.*

kidney bean фасо́ля *f.*

kill [kɪl] – v.t. 1. забіва́ць; ро́заць. 2. зьнішча́ць, ліквідава́ць: ***to kill a bill*** правалі́ць зако́напрае́кт. 3. марнатра́віць: ***to kill time*** ба́віць час. 4. заглуша́ць (*мато́р*). 5. заглуша́ць, супако́йваць (*боль*)
– adj. забо́йчы, сьмяро́тны

killer ['kɪlər] n. забо́йца -ы *m. & f.*

killing ['kɪlɪŋ] – adj. 1. забо́йчы; зьнішча́льны; шко́дны. 2. Informal ве́льмі съме́шны
– n. 1. забо́йства *n.*; зарэ́з -у *m.*, забо́й -ю *m.* (*жывёлы*). 2. Informal вялі́кая фіна́нсавая ўда́ча

kiln [kɪln] n. печ для абпа́льваньня (*парцаля́ны*) *або́* для сушэ́ньня (*бярвёнаў*)

kilogram(me) ['kɪləgræm] n. кіляграм -а *m.*

kilometer, Brit. **kilometre** [kə'lɑ:mətər] n. кіламэ́тар -ра *m.*

kilowatt ['kɪləwɑ:t] n. кіляват -а *m.*

kin [kɪn] – n. 1. род -у *m.*; сям'я́ *f.*, ро́дныя, *pl. of* ро́дны -ага *m.*, ро́дная *f.* 2. ро́дныя, сваякі́ (*па крыві́ ці праз жані́мства*); радня́ *f.*
– adj. ро́дны, сваяцкі

kind I [kaɪnd] adj. 1. до́бры; ве́тлы, прыве́тны; спрыя́льны: ***kind words*** до́брыя, добразычлі́выя сло́вы; ***a kind and gentle heart*** спага́длівае й чу́лае сэ́рца. 2. ласка́вы: ***be so kind*** бу́дзь ласка́вы, калі́ ла́ска. 3. ува́жлівы, ува́жны, чу́лы, клапатлі́вы: ***a kind master*** клапатлі́вы гаспада́р

kind II [kaɪnd] n. 1. гату́нак - ку *m.*, род -у *m.* 2. паро́да *f.*
• ***in kind*** нату́рай: ***to make payments in kind*** плаці́ць нату́рай (*не грашмі́*)
• ***kind of***, Informal ама́ль, кры́шку; до́сыць, даво́лі: ***kind of dark*** даво́лі цёмна; ***kind of unfair*** крыху́ несправядлі́ва

kindergarten ['kɪndərˌgɑ:rtən] n. дзіця́чы садо́к

kindhearted [ˌkaɪnd'hɑ:rtəd] adj. до́бры, спага́длівы, чу́лы

kindle ['kɪndəl] – v.t. распа́льваць; разво́дзіць, раскла́даць (*аго́нь, во́гнішча*)
– v.i. 1. загара́цца. 2. запа́львацца, узбуджа́цца (*пра ахво́ту, дух*). 3. съвяці́цца: ***Her eyes kindled with happiness*** Ейныя во́чы съвяці́ліся шча́сьцем

kindling ['kɪndlɪŋ] n. распа́лка *f.*, распа́л -у *m.*

kindly ['kaɪndli] – adj. 1. прыя́зны; добразычлі́вы, прыхі́льны; ве́тлы: ***kindly faces*** прыя́зныя тва́ры; ***kindly criticism*** прыхі́льная кры́тыка. 2. прые́мны; мя́ккі, лаго́дны
– adv. 1. прыя́зна, добразычлі́ва. 2. ве́тліва; ве́тла: ***I thank you kindly*** шчы́ра дзя́кую вам

kindness ['kaɪndnəs] n. 1. ве́тласьць *f.*; дабрыня́, спага́длівасьць *f.* 2. добразычлі́васьць, прыхі́льнасьць *f.*: ***Thank you for your kindness*** Дзя́кую за ва́шую добразычлі́васьць. 3. паслу́га, ла́ска *f.*

kinematics [ˌkɪnɪ'mætɪks] n. кінэма́тыка *f.*

kinetic [kə'netɪk] adj. кінэты́чны: ***kinetic energy*** кінэты́чная энэ́ргія; ***kinetic theory*** кінэты́чная тэо́рыя

kinetics [kə'netɪks] adj. кінэ́тыка *f.*

king [kɪŋ] n. 1. каро́ль караля́ *m.* 2. улада́р -а́ *m.* 3. магна́т -а, каро́ль *m.*: ***a steel king*** каро́ль ста́лі. 4. каро́ль (*у ка́ртах, шахма́тах*)

kingdom ['kɪŋdəm] n. 1. карале́ўства (*дзяржа́ва*). 2. дзе́йнасьць, улада́ньне, панава́ньне караля́

kinsfolk ['kɪnzfouk] n., pl. сям'я́ *f.*; сваякі́ *pl.*; ро́дныя *pl.*, радня́ *f.*

kinship ['kɪnʃɪp] n. 1. сяме́йнае сваяцтва *n.* 2. ро́днасьць, сваяцкасьць *f.* (*паво́дле пахо́джаньня*). 3. падабе́нства *n.*, бліскасьць *f.* (*паво́дле зьме́сту*)

kinsman ['kɪnzmən] n., pl. **-men** сваяк -á *m.*

kinsmanship ['kɪnzmənʃɪp] n. *гл.* **kinship**

kinswoman ['kɪnzˌwʊmən] n., pl. **-women** сваячка *f.*

kipper ['kɪpər] – v.t. салíць і сушы́ць ры́бу

– n. 1. со́леная вэ́нджаная ры́ба (*асаблі́ва селядзе́ц*). 2. ласо́сь-саме́ц у ча́се не́расту

kiss [kɪs] – v.t. цалава́ць

– v.i. цалава́цца

– n. пацалу́нак -ка *m.*

kit I [kɪt] n. 1. амуні́цыя, асна́да *f.*, рыштýнак -ку *m.* (*жаўне́ра*). 2. бага́ж, сабра́ны для падаро́жжа. 3. а) компле́кт, набо́р прыла́даў або́ інструмэ́нтаў. б) то́рбачка *або́* скры́нка для прыла́даў. 4. драўля́нае вядзе́рца

kit II [kɪt] v.t. кацяня́ *n.*

kitchen ['kɪtʃən] – n. ку́хня *f.*

– adj. кухо́нны

kitchenware ['kɪtʃənwer] n. кухо́нны по́суд (*гаршкí, патэ́льні*)

kite [kaɪt] n. 1. паве́траны зьмей (*ца́цка*): ***to fly a kite*** а) запуска́ць зьме́я; б) Informal выпрабо́ўваць грама́дзкую ду́мку. 2. я́страб -а *m.*; ко́ршак -а, каршá́к -á *m.*

• ***Go fly a kite*** Ідзí прэч; Не дуры́ галавы́

kitten ['kɪtən] n.1.кацянё, кацяня́ *n.* 2. трусянё, трусяня́ *n.*

knag [næg] n. 1. на́расьць *f.*, сук -á *m.* (*на дрэ́ве*). 2. крук -á *m.*, калóк -ка́ *m.*; ве́шалка *f.*

knaggy ['nægi] adj. сукава́ты, вузлава́ты; шурпа́ты, няро́ўны

knapsack ['næpsæk] n. заплéчнік -а, ра́нец -ца, рукза́к -á *m.*

knead [ni:d] v.t. 1. мясíць (*це́ста, гліну*). 2. разьміна́ць, рабíць маса́ж

knee [ni:] – n. каля́на *n.*; каля́нка, каля́нца *n., dim.*: ***to bring to one's knees*** паста́віць на каля́ні (*прымýсіць падда́цца*)

– v.t. уда́рыць *або́* дакрану́цца каля́нам

kneebend ['ni:bend] n. згіна́ньне каля́няў, прысяда́ньне *n.*

kneecap ['ni:kæp] n. 1. Anat. ро́пка *f.* 2. накаля́ньнік -а *m.* (*таксáма ры́царскі*)

knee-deep [ˌni:'di:p] adj. па каля́на (*глыбо́кі*)

knee-high [ˌni:'haɪ] adj. да каля́на (*высо́кі*)

kneel [ni:l] v., **knelt, kneeling** 1. става́ць на каля́ні; кля́нчыць. 2. стаяць на каля́нях

knell [nel] – n. 1. хаўту́рны звон. 2. жало́бны гук. 3. дро́нная прыме́та, дро́нны знак

– v.i. 1. званíць на хаўту́рах. 2. зла ве́сна гуча́ць

knickerbockers ['nɪkərbɑ:kərz] or **knickers** ['nɪkərz] n., pl. бры́джы *pl. only*

knickknack ['nɪknæk] n. ца́цка, заба́ўка *f.*; аздо́бныя дро́бязі

knife [naɪf] – n., pl. **knives** нож, нажá *m.*

– v. ро́заць, прабіва́ць, забіва́ць нажо́м

knife edge вастрыё *n.*, лязо́ нажá

knife grinder тачы́льнік нажо́ў

knight [naɪt] n. 1. ры́цар -а *m.* 2. ша́хматны конь

knight-errant вандро́ўны ры́цар

knighthood ['naɪthʊd] n. 1. ры́царства *n.* (*ранг або́ заня́так*). 2. хара́ктар ры́цара. 3. ры́цары

knit [nɪt] – v.t. 1. вяза́ць, пле́сьці (*прутка́мі*). 2. злуча́ць, змацо́ўваць

– v.i. злуча́цца, змацо́ўвацца, раста́цца

• ***knit the brows*** насу́піцца

knitting ['nɪtɪŋ] n. 1. вяза́ньне, пляце́ньне *n.* 2. вя́заная рэч

knitting needle вяза́льны пруто́к

knives [naɪvz] n., *pl. of* **knife**

knob [nɑ:b] n. 1. гуз -а *m.*; вы́пукласьць *f.* 2. кру́глая ру́чка (*дзьвярэ́й, шуфля́ды*). 3. узго́рак -ка *m.* 4. Sl. галава́ *f.*, мазгаўня́ *f.*

knock [nɑ:k] – v.t. 1. сту́каць; уда́рыць; біць. 2. валíць, зьбіва́ць

– v.i. сту́кацца: ***to knock at a door*** сту́каць у дзьве́ры

– n. 1. стук -у *m.* 2. Sl. во́страя кры́тыка
• ***knock about (around)*** гайса́ць; сно́ўдацца
• ***knock down*** а) зьбіва́ць (*з ног*), вали́ць. б) разьбіра́ць рэч (*для перавó́зкі*)
• ***knock out*** а) вы́біць. б) перамагчы́. в) накаўтава́ць
• ***knock together*** зьбіва́ць, рабíць сьпе́хам

knoll [noʊl] n. малы́ ўзго́рак, узго́рачак -ка *m.*, пагóрак -ка *m.*

knot [nɑ:t] – n. 1. ву́зел -ла́ *m.* 2. бант -а *m.*, ба́нцік -а *m., dim.* 3. су́вязь *f.*: ***nuptual knot*** сужэ́нства. 4. на́расьць *f.* (*на дрэ́ве*) 5. ву́зел -ла́ *m.* (*адзíнка ху́ткасьці вадаплáваў*). 6. ця́жкасьць, перашко́да *f.*; замíнка, за́гваздка *f.*
– v. 1. завя́заваць вузло́м. 2. зблы́тваць(ь (-ца), заблы́таць(ь (-ца) у вузлы́. 3. завя́зваць, рабíць фрэ́ндзлі

knotty ['nɑ:ti] adj. 1. вузлава́ты. 2. заблы́таны, склада́ны

knout [naʊt] n. бізу́н -á *m.*

know [noʊ] v., **knew, known,** v.t. 1. ве́даць, знаць. 2. ме́ць ве́ды, уме́ць. 3. быць знаёмым з *кім*: ***I know her very well*** Я зь ёю ве́льмі до́бра знаёмы; ***Do you know this road?*** Ці ты ве́даеш гэ́тую даро́гу? 4. уме́ць: ***Mary knows how to cook*** Марыя ўме́е гатава́ць

knowable ['noʊəbəl] – adj. пазнава́льны, дасту́пны пазна́ньню
– n. пазнава́льнае *n.*

knowingly ['noʊŋli] adv. 1. уме́ла, з уме́ньнем, па-майстэ́рску. 2. сьве́дама; наўмы́сна, знаро́к

knowledge ['nɑ:lɪdʒ] n. 1. ве́да *f.*; наву́ка *f.*: ***a branch of knowledge*** галіна́ ве́ды. 2. ве́даньне *n.*, паінфармава́насьць *f.*: ***It came to my knowledge*** Мне ста́ла ве́дама; ***to (the best of) my knowledge*** нако́лькі мне ве́дама. 3. знаёмства, ве́даньне *n.*, ве́стка *f.*

knowledgeable ['nɑ:lɪdʒəbəl] adj. які́ ве́дае, паінфармава́ны

known [noʊn] v., *p.p. of* **know** вядо́мы, ве́дамы: ***it is known*** вядо́ма

known quantity Math. вядо́мае *n.*

know-nothing ['noʊˌnʌθɪŋ] n. не́вук -а *m. & f.*; праста́к -á *m.*, праста́чка *f.*

knuckle ['nʌkəl] – n. 1. суста́ў -ва *m.* (*па́льца*). 2. кале́на *або́* лы́тка (*жывёліны, ужыва́ныя, як мя́са*)
– v.i. сту́каць па́льцам, сту́кацца: ***to knuckle down (under),*** Informal падда́цца, саступíць *каму́*

kohlrabi [ˌkoʊl'rɑ:bi] n., pl. **-bies,** Bot. кальра́бі *f., indecl.*

Korean [kə'ri:ən] – adj. карэ́йскі
– n. 1. карэ́ец -йца *m.*, карэ́йка *f.* 2. карэ́йская мо́ва

Kremlin ['kremlɪn] n. Крэмль Крамля́ *m.*

Ku-Klux-Klan [ˌku:klʌks'klæn] n. Ку-Клукс-Кла́н

kumquat ['kʌmkwɑ:t] n. камкво́т -а *m.* (*малы́ як сьлíўка плод, падо́бны да апэльсíна*)

Kyrgyz [kɪr'gi:z] n., pl. **-ghiz** or **-ghizes** 1. кіргíз -а *m.* 2. кіргíская мо́ва

L

L, l [el] n.,pl. **L's** or **Ls, l's** or **ls** *дванáцатая лíтара англéльскага альфабэ́ту*

label ['leɪbəl] – n. налéпка, наклéйка, этыкéтка *f.*; ярлы́к -á *m.*
– v.t. наклéйваць налéпкі, рабíць нáдпісы. 2. Figur. навéшваць ярлыкí

labial ['leɪbiəl] – adj. губны́
– n., Gram. губны́ зы́чны

labor, Brit. **labour** ['leɪbər] – n. 1. прáца *f.*: ***hard labor*** кáтарга *f.* 2. coll. працóўныя. 3. рóдавыя бóлі
– v.i. ця́жка працавáць, сíліцца

laboratory ['læbərətɔ:ri] – n., pl. **-ries** лябаратóрыя *f.*
– adj. лябаратóрны

Labor Day Дзень прáцы (*сьвя́та*)

laborer, Brit. **labourer** ['leɪbərər] n. 1. рабóчы -ага *m.*, рабóчая *f.* 2. чорнарабóчы -ага *m.*

laborious [lə'bɔ:riəs] adj. 1. цяжкí. 2. працавíты, карпатлíвы

labor market ры́нак прáцы; пóпыт прáцы

labor union прафсаю́з

labyrinth ['læbərɪnθ] n. 1. лябíры́нт -а *m.* 2. заблы́танае станóвішча

lace [leɪs] – n. 1. кару́нкі *pl. only.* 2. шнурóк, матузóк -кá *m.*: ***shoelaces*** матузкí для чаравíкаў. 3. галу́н -á *m.*: ***Some uniforms have laces on them*** Некатóрыя ўніфóрмы мáюць галуны́
– v.t. 1. абшыва́ць кару́нкамі. 2. шнурава́ць. 3. прыбіра́ць галуна́мі, нашыва́ць галуны́

lacerate ['læsəreɪt] v.t. парэ́заць, пара́ніць

lachrymal, *тс.* **lacrimal** ['lækrɪməl] adj. 1. сьлёзны: ***lachrimal glands*** сьлёзныя залóзы. 2. для сьлёзаў

lack [læk] – v. адчува́ць нястáчу; ня мець; не става́ць; мець патрэ́бу: ***He lacks courage*** Ямý не стаé адвáгі; ***A desert lacks water*** У пусты́ні нямá вады́
– n. нястáча *f.*, недахóп -у *m.*, адсýтнасьць *f.*
• ***for lack of*** а) дзéля недахóпу *чагó* б) дзеля адсýтнасьці *чагó*

lacking ['lækɪŋ] adj. якóму не стаé: ***A weak person is lacking in strength*** У слабóга чалавéка не стаé сíлаў

lackluster ['læk,lʌstər] adj. мáтавы, бяз гля́нцу, бяз бля́ску

laconic [lə'kɑ:nɪk] adj. сьцíслы, маласлóўны, ляканíчны

lacquer or **lacker** ['lækər] – n. ляк -у *m.*
– v.t. 1. пакрыва́ць ля́кам. 2. Sl. прыхарóшваць, прыгла́джваць

lactose ['læktous] n. малóчны цýкар, ляктóза *f.*

lacuna [lə'kju:nə] n. 1. лякýна *f.*, прага́л -у *m.* 2. пустóе мéсца

lad [læd] n. хлаплéц -цá *m.*, юнáк -á *m.*, дзяцю́к дзецюкá *m.*

ladder ['lædər] n. драбíна, лéсьвіца *f.*

lade [leɪd] v., **laded, laden** 1. грузíць; нагружа́ць. 2. вычэ́рпваць апалóнікам

laden ['leɪdən] adj. 1. нагру́жаны. 2. абцяжа́раны

ladle ['leɪdəl] – n. апало́нік -а *m.*, чарпа́к -а́ *m.*
– v.t. 1. вычэ́рпваць апало́нікам. 2. разьліва́ць апало́нікам

lady ['leɪdi] – n., pl. **-dies** 1. да́ма *f.*: ***a great lady*** зна́тная да́ма. 2. спада́рыня *f.*: ***ladies and gentlemen*** спада́рыні й спадары́. 3. гаспады́ня *f.* (*до́му*). 4. каха́ная *f.*; жо́нка *f.*
– adj. жано́чы, жано́чага ро́ду: ***a lady doctor*** жанчы́на-до́ктар

ladybug ['leɪdibʌg] or **lady beetle**, n. бо́жая каро́ўка

lady-killer ['leɪdiˌkɪlər] n., Sl. сэрцае́д -а *m.*

ladylike ['leɪdilaɪk] adj. 1. як да́ма, до́бра вы́хаваная. 2. до́брая, даліка́тная. 3. жанчынападо́бны (*пра мужчы́ну*)

lag [læg] – v.i. 1. адстава́ць; паво́льна цягну́цца. 2. паслабля́цца: ***our attention lagged*** на́шая ўва́га паслабля́лася
– n. апазьне́ньне, адстава́ньне *n.*: ***jet lag*** парушэ́ньне су́тачнага ры́тму; сто́ма ад до́ўгага падаро́жжа самалётам; недапасава́насьць арганізму да мясцо́вага ча́су

lagoon or **lagune** [ləˈguːn] n. лягу́на *f.*

laid [leɪd] v., *past & p.p. of* **lay I**

lain [leɪn] v., *p.p. of* **lie II**

lair [ler] – n. 1. бярло́г-у *m.*, ло́гава, ло́гвішча *n.* (*зьве́ра*). 2. ло́гава, прыту́лішча *n.* (*чалаве́ка*). 3. Brit. шала́ш -а́ *m.*, за́гарадзь *f.* (*для жывёлы*)
– v.i. спаць, ляжа́ць у ло́гаве

lake [leɪk] – n. во́зера *n.*
– adj. азёрны

lakelet ['leɪklɪt] n. мало́е во́зера, азе́рца *n.*

lamb [læm] – n. 1. ягня́ *n.*, *pl.* -я́ты; ягня́тка *n.* 2. бара́ніна *f.* (*мя́са*)
– v.i. акаці́цца (*пра аве́чку*)

lame [leɪm] – adj. 1. кульга́вы. 2. зьняве́чаны. 3. Figur. слабы́, нездавальня́ючы, недастатко́вы: ***a lame excuse*** няўда́лая адгаво́рка
– v.t. рабі́ць кульга́вым, няве́чыць
– v.i. закульга́ць; зрабі́цца кульга́вым

lament [ləˈment] – v.t. апла́кваць; шкадава́ць
– v.i. 1. галасі́ць, мо́цна пла́каць. 2. жальбава́ць, лямантава́ць
– n. 1. галашэ́ньне *n.*, ля́мант -у *m.* 2. эле́гія *f.*, жало́бная пе́сьня

lamentable [ləˈmentəbəl] adj. ва́рты жа́лю; няшча́сны, жалюго́дны

lamentation [ˌlæmənˈteɪʃən] n. плач -у *m.*, гаро́тная жа́льба; нараканьні
• Bibl. ***Lamentations*** плач Ераміі

lamp [læmp] n. 1. ля́мпа *f.*; ліхта́р -а́ *m.* 2. Figur. сьвяці́ла *n.*

lamp-post ['læmppoʊst] n. ліхта́рны слуп

lamplight ['læmplaɪt] n. 1. ля́мпавае сьвятло́. 2. вечаро́вая пара́

lampoon [læmˈpuːn] – n. зло́сная саты́ра, па́сквіль -я *m.*; памфле́т -а *m.*
– v.t. напада́ць, высьме́йваць

lamp shade абажу́р -а *m.*

lance [læns] – n. 1. дзі́да *f.*, кап'ё *n.* 2. лянцэ́т -а *m.* (*хірургі́чны*)
– v.t. 1. прабіва́ць дзі́дай. 2. разраза́ць лянцэ́там

lancer ['lænsər] n. улан -а *m.*

lancet ['lænsət] n. лянцэ́т -а *m.*

land [lænd] – n. 1. сухазе́м'е *n.*, су́ша *f.* 2. гле́ба, зямля́ *f.*: ***good land for a garden*** до́брая зямля́ для гаро́ду. 3. зяме́льная ўла́снасьць, маёнтак -ка *m.* 4. край -ю *m.*, краі́на *f.*; раён -у *m.*: ***the land of Belarus*** белару́скі край; ***mountainous land*** го́рны раён
– v.t. 1. выса́джваць (*на бе́раг*). 2. прызямля́ць
– v.i. 1. прыстава́ць, прыча́льваць. 2. выса́джвацца. 3. апына́цца, прыбыва́ць: ***He landed in jail*** Ён апыну́ўся ў астро́зе
• ***lands*** тэрытарыя́льныя ўлада́ньні.

landed ['lændɪd] adj. 1. зяме́льны. 2. які́ ма́е зямлю́, вало́дае зямлёю

landfill ['lændfɪl] n. зва́лка *f.*

landing ['lændɪŋ] n. 1. а) вы́садка *f.* б) паса́дка *f.* 2. ме́сца вы́садкі *або́* паса́дкі. 3. пляцо́ўка на схо́дах

landlady ['lændleɪdi] n., pl. **-dies** улада́льніца, ула́сьніца до́му *або́* зямлі́; гаспады́ня кватэ́ры

landlord ['lændlɔ:rd] n. уладáсьнік, уладáльнік дóму *абó* зямлí; гаспадáр кватэ́ры

landmark ['lændmɑ:rk] n. 1. мéжавы кáмень, вяхá *f.* 2. арыенцíр -а *m.* 3. Figur. вéхі *pl.*, вáжны этáп. 4. пóмнік архітэктýры

land mass or **landmass** мацяры́к -á *m.*

landowner ['lænd,oʊnər] n. земляўлáсьнік, земляўладáльнік -а *m.*; земляўлáсьніца, земляўладáльніца *f.*

landscape ['lændskeɪp] n. 1. краявíд, пэйзáж -у *m.* 2. малю́нак краявíду. 3. ляндшáфт -у *m.*

landslide ['lændslaɪd] n. 1. апóўзень -зьня *m.* 2. Figur. вялíкая перамóга (*у вы́барах*). 3. падзéя вялíзных памéраў: ***landslide inflation*** абвáльная інфля́цыя

lane [leɪn] n. 1. завýлак -ка *m.* 2. вýзкая дарóга, сьцéжка. 3. паласá рýху (*на аўтастрáдзе*): ***Left lane for left turn only*** Лéвая паласá тóлькі для паварóту налéва

language ['læŋgwɪdʒ] n. 1. мóва *f.* 2. стыль -ю *m.*

languid ['læŋgwɪd] adj. 1. квóлы, вя́лы, мля́вы: ***languid attempts*** слабы́я спрóбы. 2. абыя́кавы, апаты́чны

languish ['læŋgwɪʃ] – v.i. 1. слабéць, млець; вя́нуць. 2. сóхнуць, чэ́знуць; марнéць. 3. тужы́ць: ***She languished for home*** Яна́ тужы́ла па дóме

languor ['læŋgər] n. 1. слáбасьць, зьнямóга *f.* 2. мля́вы вы́гляд *абó* пóзірк

lank [læŋk] adj. 1. высóкі і тóнкі; шчýплы; хударля́вы. 2. прóсты, не кучарáвы (*пра валасы́*)

lanky ['læŋki] adj. цыбáты

lantern ['læntərn] n. 1. ліхтáр -á *m.* 2. вéрхняя чáстка маякá

lap I [læp] n. 1. прыпóл -у *m.*, палá *f.* 2. калéні *pl.*, улóньне *n.*: ***The boy sat on his mother's lap*** Хлóпчык сядзéў у мáці на калéнях. 3. лóна, улóньне *n.*: ***in nature's lap*** на ўлóньні прыроды
• ***in the lap of fortune*** мець пóўную ўдáчу
• ***in the lap of luxury*** у раскóшы

lap II [læp] v.t. 1. перакрывáць, пакрывáць нáнава. 2. ахýтваць, ахінáць. 3. загóртваць, закрýчваць

lap III [læp] v. 1. хлябтáць: ***cat laps up milk*** кот хлéбча малакó. 2. пы́рскаць, хлю́паць. 3. плёскацца, пля́скацца

lap IV [læp] – n., Sport 1. кóла *m.* (*вакóл стадыёну*). 2. забéг -у *m.* 3. адці́нак -ка *m.*: ***the last lap of the hike was the toughest*** апóшні адцінак пахóду быў найцяжэ́йшы

lapel [ləˈpel] n. ля́цкан, адварóт -а *m.* (*пінжакá*)

lapidify [ləˈpɪdɪfaɪ] **-fied, -fying** – v.t. ператвараць у кáмень
– v.i. камянéць

lapis lazuli [ˌlæpɪs ˈlæzəli:] лязурыт -у *m.* (*мінэрáл*)

lapse [læps] – n. 1. малáя памы́лка, недагля́д -у *m.*; апíска *f.*; абмóўка, агавóрка *f.*; ля́псус -у: ***Lapse of memory*** прагáл у пáмяці. 2. заняпáд -у *m.* (*марáльны*). 3. мінáньне, праміна́ньне *n.* (*чáсу*)
– v.i. 1. рабíць малýю памы́лку. 2. занепадáць, упадáць: ***to lapse into silence*** змóўкнуць; ***The boy's interest soon lapsed*** Зацікаўлéньне хлапцá хýтка згáсла

laptop ['læptɑ:p] n. партаты́ўны кампýтар, лэптóп -а *m.*

larch [lɑ:rtʃ] n. лістóўніца, мадры́на *f.* (*хваёвае дрэ́ва*)

lard [lɑ:rd] – n. сáла *n.*, шмáлец -льцу *m.*
– v.t. 1. а) шпігавáць кавáлкамі сáла. б) мáзаць тлýшчам. 2. Figur. аздабля́ць, перасыпáць (*мóву*): ***The speaker larded his speech with jokes*** Прамóўца перасыпáў сваю́ прамóву жáртамі

large [lɑ:rdʒ] adj. **larger, largest** 1. вялíкі. 2. буйны́: ***a large enterprise*** буйнóе прадпрыéмства. 3. шматлíкі, знáчны
• ***at large*** а) на вóлі, вóльны (*пра злачы́нца*). б) шырóка, падрабя́зна. в) увóгуле; у цэ́лым

largely ['lɑ:rdʒli] adv. 1. шмат. 2. галóўна, перава́жна, у зна́чнай ступе́ні

large-scale [ˌlɑ:rdʒ'skeɪl] adj. вялі́кі, буйны́, з разма́хам, буйнамашта́бны: ***large-scale agriculture industry*** буйна́я се́льская гаспада́рка́

largesse [lɑ:r'dʒes] n. шчо́драсьць *f.*; велікаду́шнасьць *f.*

lark [lɑ:rk] n. жаўру́к -á, жа́варанак, жа́ўранак -ка *m.*

larva ['lɑ:rvə] n., pl. **-vae** лічы́нка *f.*: ***A tadpole is the larva of a frog*** Апало́нік — лічы́нка жа́бы

laryngal [lə'rɪŋgəl] – adj., Phon. гарта́нны – n. гарта́нны гук

laryngeal [lə'rɪŋdʒəl] adj. гарта́нны, у гарта́ні (*пра му́скул, нэ́рв*)

larynx ['lærɪŋks] n., pl. **larynxes** or **larynges** [læ'rɪŋdʒi:z] гарта́нь *f.*

lascivious [lə'sɪviəs] adj. 1. пачуцьцёвы, юрлі́вы. 2. разбэ́шчаны, распу́сны. 3. які́ ўзбуджа́е, распа́львае юрлі́васьць

laser ['leɪzər] n. ла́зэр -а *m.*: ***laser beam*** ла́зэрны праме́нь

lash I [læʃ] – n. 1. пу́га *f.*, бізу́н -á *m.* 2. уда́р пу́гай, бізуно́м. 3. ве́я, ве́йка *f.* – v. 1. сьцяба́ць, хваста́ць (*пу́гаю*). 2. маха́ць, біць (*хвасто́м*). 3. Figur. напада́ць, высьме́йваць
• ***lash out*** кі́дацца, атакава́ць

lash II [læʃ] v.t. зьвя́зваць вяро́ўкай, шнурко́м

last I [læst] – adj. 1. а) апо́шні. б) найніжэ́йшы: ***next to the last*** перадапо́шні; ***last in importance*** найніжэ́йшы паво́дле ва́жнасьці. 2. мінýлы: ***last Monday*** мінýлы панядзе́лак; ***last year*** ле́тась. 3. найме́нш праўдападо́бны – adv. на канцы́
• ***at last*** нарэ́шце

last II [læst] – v.i. 1. цягну́цца, заця́гвацца; трыва́ць: ***The storm lasted three days*** Навальні́ца цягну́лася тры дні. 2. трыма́цца, трыва́ць. 3. быць дастатко́вым, хапа́ць: ***Our money must last two weeks*** На́шых гро́шай паві́нна хапі́ць на два ты́дні – n. вы́трымка, трыва́ласьць *f.*
• ***last out*** вы́жыць, вы́трываць

last III [læst] n. капы́л -á *m.* (*шаве́цкі*)

lasting ['læstɪŋ] – adj. 1. праця́глы, до́ўгі. 2. заўсёдны. 3. трыва́лы – n. трыва́ньне *n.*

lastly ['læstli] adv. нарэ́шце, урэ́шце

latch [lætʃ] – n. за́саўка, зава́ла, шта́ба *f.* – v. зачыня́ць на за́саўку
• ***on the latch*** на за́саўцы

late [leɪt] – adj. 1. по́зны, по́зьні, прыпо́зьнены, запо́зьнены: ***a late dinner*** по́зны абе́д; ***He was late*** Ён спазьні́ўся. 2. мінýлы, нядáўны. 3. паме́рлы, нябо́жчык: ***The late Mr. Brown was a good man*** Нябо́жчык Браўн быў до́брым чалаве́кам – adv. 1. по́зна. 2. нядáўна, кагадзе́
• ***late in life*** у старэ́йшым ве́ку
• ***of late*** апо́шнім ча́сам; нядáўна

lately ['leɪtli] adv. 1. нядáўна, надо́ечы, кагадзе́. 2. апо́шнім ча́сам

latent ['leɪtənt] adj. прыхава́ны, скры́ты, уто́ены; Med. лятэ́нтны, схава́ны, неразьві́ты (*пэры́яд хваро́бы*)

later ['leɪtər] – adj. *the compar. of* **late** пазьне́йшы – adv. пасьля́, пазьне́й
• ***later on*** по́тым, затым

lateral ['lætərəl] – adj. 1. бакавы́, пабо́чны: ***the river and its lateral streams*** рака́ і е́йныя бакавы́я прыто́кі – n. бакава́я ча́стка, галі́на

laterally ['lætərəli] adv. 1. у бок, збо́ку, бо́кам. 2. пабо́чна

latest ['leɪtɪst] adj. *the superl. of* **late** найпазьне́йшы
• ***at the latest*** найпазьне́й; не пазьне́й, як
• ***the latest***, Informal найбо́льш сучáснае, найнаве́йшы стыль, фасо́н, мадэ́ль

latex ['leɪteks] n. каўчу́к, ля́тэкс -у *m.*: ***latex rubber*** каўчу́кавая гу́ма

lath [læθ] – n., pl. **laths** 1. дра́нка, драні́ца *f.* 2. се́тка *f.* (*для тынкава́ньня*) – v.t. кла́сьці, прыбіва́ць дра́нку

lathe ['leɪð] n. така́рны варшта́т

lather ['læðər] – n. пе́на *f.*
– v.t. мы́ліць, намы́льваць
– v.i. пакрыва́цца пе́най

Latin ['lætən] – n. лаці́нская мо́ва, лаці́на *f.*
– adj. 1. лаці́нскі: ***Latin peoples*** рама́нскія наро́ды. 2. ры́ма-катали́цкі. 3. лаці́наамэрыка́нскі

Latin-American adj. лаці́наамэрыка́нскі

Latin American n. лаці́наамэрыка́нец -ца *m.*

latitude ['lætətu:d] n. 1. Geogr., Astron. шыра́та *f.* 2. Figur. свабо́да дзе́яньня, паўнамо́цтва *n.*

lattice ['lætəs] – n. 1. се́тка *f.*, кра́ты, кра́ткі *pl.*, пераплёт -у *m.* 2. Chem. крышталі́чная рашо́тка
– v.t. паста́віць се́тку, закры́ць се́ткай

Latvian ['lætviən] – adj. латы́скі, латві́йскі
– n. 1. латы́ш -а́ *m.*, латы́шка *f.* 2. латы́ская мо́ва

laud [lɔ:d] – v.t. усхваля́ць, расхва́льваць; праслаўля́ць
– n. 1. хвала́, пахвала́ *f.* 2. пахва́льны гімн

laudable ['lɔ:dəbəl] adj. пахва́льны

laugh [læf] v.i. сьмяя́цца
• ***have the last laugh*** быць тым, хто сьмяе́цца апо́шнім
• ***laugh at*** сьмяя́цца, насьміха́цца з *каго́*
• ***laugh off (away)*** аджартава́цца, збыць сьме́хам

laughable ['læfəbəl] adj. сьме́шны, сьмяхо́тны; заба́ўны, кам'і́чны

laughingstock ['læfiŋstɑ:k] n. пасьме́шышча *n.*

laughter ['læftər] n. сьмех, ро́гат -у *m.*

launch I [lɔ:ntʃ] – v.t. 1. спушча́ць, спуска́ць, спуска́ць (*чо́вен*) на ваду́. 2. пуска́ць, запуска́ць: ***to launch a torpedo*** вы́пусьціць тарпэ́ду; ***to launch a rocket*** запусьці́ць раке́ту. 3. пачына́ць: разго́ртваць, пуска́ць у рух: ***to launch a new enterprise*** распача́ць но́вае прадпрые́мства. 4. кіда́ць; пуска́ць, выпуска́ць: ***to launch threats against someone*** кіда́ць не́каму пагро́зы
– v.i. выпраўля́цца, накіро́ўвацца куды́-н.
– n. за́пуск, пуск -у *m.*
• ***launch out*** пача́ць, распача́ць; ру́шыць (*у даро́гу*)

launch II [lɔ:ntʃ] n. барка́с -а *m.*

launching site пускава́я пляцо́ўка, плятфо́рма

launder ['lɔ:ndər] – v.t. мыць і прасава́ць (*бялі́зну, во́пратку*)
– v.i. мы́цца: ***it launders well*** гэ́та до́бра мы́ецца

laundress ['lɔ:ndrɪs] n. пра́чка *f.*

laundromat ['lɔ:ndrəmæt] n. публі́чная пра́льня

laundry ['lɔ:ndri] n., pl. **-dries** 1. пра́льня *f.* 2. бялі́зна для мыцьця́. 3. мыцьцё й прасава́ньне

laundryman ['lɔ:ndrimən] n., pl. **-men** рабо́тнік у пра́льні

laureate ['lɔ:riət] – n. ляўрэа́т -а *m.*
– adj. 1. адзна́чаны. 2. ляўро́вы (*пра вяно́к*)

laurel ['lɔ:rəl] – n. ляўр -а і -у *m.*
– v.t. 1. аздо́біць ляўро́вымі лістамі *ці* вянко́м. 2. віць вяно́к з ля́ўру
• ***laurels*** ля́ўры, а) го́нар; сла́ва. б) перамо́га
• ***rest on one's laurels*** спачы́ць на ля́ўрах

laureled or **laurelled** ['lɔ:rəld] adj. укаранава́ны ляўро́вым вянко́м, узнагаро́джаны

lava ['lɑ:və] n. ля́ва *f.*

lavatory ['lævətɔ:ri] n., pl. **-ries** 1. туале́т -у *m.* 2. прыбіра́льня *f.*

lavender ['lævəndər] – n. лява́нда *f.*
– adj. сьве́тла-фіяле́тавы

lavish ['lævɪʃ] – adj. 1. шчо́дры: ***lavish of money*** той, хто шчо́дра раздае́ гро́шы. 2. раско́шны; бага́ты, які́ шмат каштуе́, дарагі́: ***lavish gifts*** дарагія падару́нкі
– v.t. шчо́дра раздава́ць; раскіда́цца

lavishly ['lævɪʃli] adv. 1. раско́шна, шчо́дра. 2. марнатра́ўна, неашча́дна

law [lɔ:] n. 1. зако́н -у *m.*, пра́ва *n.*: ***civil law*** цыві́льнае пра́ва. 2. пра́вілa: ***traffic laws*** пра́вілы ру́ху. 3. юрыспрудэ́нцыя *f.*, правазна́ўства *n.*: ***to study law*** вывуча́ць правазна́ўства, пра́ва
• ***commercial law*** гандлёвае пра́ва
• ***criminal law*** крымінальнае пра́ва
• ***go to law*** падава́ць у суд
• ***law and order*** законапара́дак, правапара́дак
• ***lay down the law*** Figur. а) даць зага́д. б) даць нага́ну
• ***read law*** вывуча́ць пра́ва, каб ста́ць юры́стам
• ***take the law in one's own hands*** распра́віцца самаво́льна; узя́ць зако́н у сваé ру́кі
• ***the law of gravitation*** зако́н грави-та́цыі

law-abiding ['lɔ:əˌbaɪdɪŋ] adj. зако́напаслухмя́ны

law-breaker ['lɔ:ˌbreɪkər] n. правапарушáльнік -а, злачы́нец -ца *m.*

law court суд -ý *m.*

lawful ['lɔ:fəl] adj. 1. зако́нны. 2. справядлі́вы, абгрунтава́ны: ***lawful demands*** справядлі́выя дамага́ньні

lawfully ['lɔ:fəli] adv. 1. зако́нна. 2. справядлі́ва, павóдле зако́ну, згóдна з зако́нам

lawless ['lɔ:ləs] adj. 1. беззако́нны; незако́нны. 2. нястры́мны, неўтаймава́ны; непаслухмя́ны

lawlessness ['lɔ:ləsnəs] n. 1. бяспра́ўе *n.* 2. беззако́ннасьць *f.*

lawmaker ['lɔ:meɪkər] n. заканада́вец -ўца, заканада́ўца -ы *m.*

lawmaking ['lɔ:meɪkɪŋ] – adj. заканада́ўчы
– n. заканада́ўства *n.*

lawman [lɔ:mən] n., pl. **-men** ахо́ўнік зако́ну

lawn I [lɔ:n] n. тра́ўнік, газо́н -у *m.*

lawn II [lɔ:n] n. батыст -у *m.*

lawn mower ['lɔ:nˌmoʊər] n. газо́накасі́лка *f.*

law of averages зако́н сярэ́дняга

law of the land зако́н краі́ны; канстыту́цыя

lawsuit ['lɔ:su:t] n. судо́вы працэ́с, судо́вая спра́ва, суд -ý *m.*

lawyer ['lɔ:jər] n. пра́ўнік, адвака́т -а *m.*; юры́ст -а *m.*, юры́стка *f.*

laxative ['læksətɪv] – n. слабі́цельнае *n.*
– adj. слабі́цельны

lay I [leɪ] – **laid, laying** – v.t. 1. кла́сьці: ***Lay the baby down gently*** Пакладзі́ дзіця́ асьцяро́жна. 2. вали́ць, кла́сьці, прымінáць: ***A storm laid crops low*** Навальні́ца прымя́ла пасе́вы. 3. накрыва́ць: ***to lay a table for dinner*** накрыва́ць стол да абе́ду. 4. склада́ць: ***We have laid our plans*** Мы скла́лі на́шыя пля́ны. 5. не́сьці (*яйкі*). 6. віць, зьвіва́ць вярбо́ўку
– v.i. 1. не́сьціся. 2. ляжа́ць
• ***lay aside, away*** or ***by*** адкладáць на пасьля́; ашчаджа́ць, прыхо́ўваць
• ***lay down*** а) пакла́сьці. б) адкла́сьці, прыхава́ць на пасьля́
• ***lay hold of, on*** or ***upon*** а) захапі́ць што-н. б) скарыста́ць з чаго́-н.
• ***lay off*** а) зво́льніць з пра́цы. б) абазна́чыць (*ме́жы*). в) адчапі́цца
• ***lay on*** а) накладáць (*фа́рбу, пада́так*). б) правóдзіць (*ваду́, газ, эле́ктрыку*). в) лісьлі́віць
• ***lay oneself open*** вы́ставіць сябе́ (*на сьмех, небясьпе́ку*)
• ***lay oneself out,*** Informal сілі́цца, намага́цца з усі́х сіл; вылу́звацца са ску́ры
• ***lay out*** а) раскладáць, выкладáць: ***The refreshments were laid out*** Падмацу́нкі былі́ раскла́дзеныя. б) Informal вы́класьці, вы́даткаваць (*гро́шы*). в) падрыхтава́ць, прыбра́ць (*нябо́жчыка*)

lay II [leɪ] v., *p.t. of* **lie**

lay III [leɪ] adj. 1. сьве́цкі. 2. непрафэсі́йны

layer ['leɪər] n. 1. a) кла́дчык -а *m.*: ***bricklayer*** му́ляр -а *m.* б) но́сная курыца. нясу́шка *f.* 2. пласт -á *m.*; слой -ю *m.*

layer cake слаі́сты пірóг

layette [leɪ'et] n. камплéкт во́праткі для немаўля́ці

layman ['leɪmən] n., pl. **-men** 1. неспэцыяліст, непрафэсіянал -а *m.* 2. сьвецкі -ага *m.* (*не духоўны*)
layoff ['leɪɔ:f] n. 1. часовае звальненьне з працы. 2. час (працягласьць) звальненьня
layout ['leɪaʊt] n. 1. разьмяшчэньне *n.*, плян -у *m.* 2. макет -а *m.* (*кнігі, афішы*)
lazily ['leɪzɪlɪ] adv. гультаявата, лянівa
laziness ['leɪzɪnəs] n. гультайства *n.*
lazy ['leɪzɪ] adj. гультаяваты, лянівы
lazybones ['leɪzɪbəʊnz] n., Informal вялікі гультай -я *m.*, лайдак -а *m.*
lb., pl. **lb.** or **lbs** (**libra**, *лац.*) фунт -а *m.*
lead I [li:d] – v.t. 1. весьці, прывадзіць: ***to lead a child by the hand*** весьці дзіця за ручу; ***to lead a horse to water*** павесьці каня да вады; ***to lead astray*** зводзіць з добрай дарогі. 2. давадзіць: ***It led the country to the civil war*** Гэта давяло край да грамадзянскай вайны. 3. правадзіць (*час, жыцьцё*). 4. быць наперадзе, быць на першым месцы: ***to lead the parade*** ісьці першымі на парадзе; ***She leads the class in spelling*** Яна на першым месцы ў клясе ў пісаньні. 5. кіраваць, камандаваць *кім-чым*; стаяць на чале *чаго*: ***to lead an army*** камандаваць арміяй; ***to lead the movement*** стаяць на чале руху, кіраваць рухам; ***to lead an orchestra*** дырыгаваць аркестрам. 6. накіроўваць, схіляць: ***Curiosity led me to look again*** цікаўнасьць змусіла мяне паглядзець ізноў. 7. хадзіць (*у гульні ў карты*): ***to lead hearts*** хадзіць з чырваў
– v.i. 1. весьці, давадзіць: ***Lead, I will follow*** Вядзі, я пайду за табою; ***All roads lead to Rome*** Усе дарогі вядуць у Рым. 2. быць на першым месцы
– n. 1. кіраўніцтва *n.*, прыклад -у *m.*: ***to follow the lead (leader)*** ісьці следам. 2. першынство *n.*, перавага *f.*: ***to have a lead of five seconds*** выперадзіць на пяць сэкундаў. 3. галоўная роля, галоўны выканаўца (*у п'есе*). 4. а) уступны параграф. б) перадавы артыкул
– adj. вядучы; галоўны, кіруючы
• ***lead off*** пачынаць
lead II [led] – n. сьвінец -ца *n.*
– adj. сьвінцовы
leaden ['ledən] adj. 1. сьвінцовы. 2. цяжкі, як сьвінец. 3. нудны, панурый. 4. сіне-шэры. 5. павольны; абцяжараны
leader ['li:dər] n. 1. правадыр, кіраўнік -á *m.*, лідэр -а *m.* 2. рэгент -а *m.*, рэгентка *f.*; кіраўнік (*аркестру, хору*)
leadership ['li:dərʃɪp] n. 1. правадырства, лідэрства, кіраўніцтва *n.* 2. кіраўнічыя здольнасьці
leading ['li:dɪŋ] – adj. 1. кіруючы, вядучы. 2. найважнейшы; галоўны; перадавы
– n. настаўленьне *n.*, інструкцыя *f.*
• ***leading-edge*** перадавы
leading article перадавы артыкул (*у газэце*)
leading question навадное пытаньне
leaf [li:f] – n., pl. **leaves** 1. ліст -á і (*зборнае*) -у *m.*, *pl.* лісты, лісьцё *n.*: ***the fall of the leaves*** ападаньне лістоў. 2. ліст -á *m.*, аркуш -а *m.* (*паперы, мэталу, фанеры*). 3. устаўная дошка, адкідная дошка (*у сталé*)
– v.i. пакрывацца лісьцём, распускацца
– v.t. гартаць, перагортваць (*старонкі кнігі*)
leaf bud почка, пупышка *f.*
leaflet ['li:flət] n. 1. малы *або* маладый лісток. 2. улётка, лістоўка *f.*
leafstalk ['li:fstɔ:k] n. чаранок, хвастók -ка *m.* (*лістá*)
leafy ['li:fi] adj. 1. лісьцевы, лісьцьвяны, ліставы: ***the leafy woods*** лісьцевыя лясы. 2. лістападобны
league [li:g] – n. ліга *f.*; аб'яднаньне асобаў, арганізацыяў
– v.i., v.t. аб'яднoўвацца ў лігу; утвараць лігу
League of Nations Ліга Нацыяў
leak [li:k] – n. 1. працёк -у *m.*, дзірка, шчыліна *f.* (*у страсе, гаршку*). 2. выцяканьне *n.* 3. уцечка *f.* (*вады, газу*)

– v.i. 1. цячы́, прасо́чвацца. 2. працяка́ць (*пра чарави́кі, чо́вен*). 3. прасо́чвацца, выдава́цца: ***The secret leaked out*** Сакрэ́т ста́ўся ве́дамым

leakage ['li:kɪdʒ] n. 1. выцяка́ньне, працяка́ньне, прасо́чваньне *n.* 2. вы́дадзены сакрэ́т. 3. уце́чка *f.* (*вады́, га́зу*)

leaky ['li:ki] adj. дзіра́вы, які́ працяка́е,

lean I [li:n] – v., **leaned** (esp. Brit.) **leant** [lent] v.i. 1. пахіля́цца, нахіля́цца, схіля́цца. 2. абапіра́цца: ***Lean against me*** Абапры́ся на мяне́

– v.t. 1. нахіля́ць. 2. прыстаўля́ць, абапіра́ць. 3. спадзява́цца, разьлі́чваць, здава́цца: ***to lean on a friend's advice*** разьлі́чваць на ся́браву пара́ду. 4. схіля́цца (*у паглядах і пачу́цьцях*)

– n. нахі́л -у *m.*, пахі́ласьць *f.*

• ***lean on***, Sl. націска́ць (*на каго́-не́будзь*)

• ***lean over backward***, Informal перастара́цца

• ***on the lean*** пахі́лы, пахі́лены, нахі́лены, пад нахі́лам

lean II [li:n] – adj. 1. худы́: ***a lean face*** худы́ твар; ***lean cattle*** худа́я жывёла. 2. любо́вы, ня тлу́сты (*пра мя́са*). 3. бе́дны, мізэ́рны: ***a lean harvest*** бе́дны ўраджа́й; ***lean years*** неўраджа́йныя гады́

– n. любо́вае мя́са, любавіна *f.*

leaning ['li:nɪŋ] n. 1. схі́льнасьць, тэндэ́нцыя *f.*; нахі́л -у *m.*: ***political leanings*** палітычныя прыхі́льнасьці. 2. схіля́ньне *n.*

leant [lent] v., *past & p.p. of* **lean I** пахі́лены, схі́лены, абапёрты

leap [li:p] – n. 1. скок, падско́к -у *m.* 2. далёкасьць ско́ку

– v.i. **leaped** or **leapt** [li:pt, lept] 1. скака́ць, падско́кваць. 2. мо́цна бі́цца (*пра се́рца*)

– v.t. пераско́кваць

• ***a leap in the dark*** скок у няве́дамае; рызыко́ўнае прадпрые́мства

• ***by leaps and bounds*** ве́льмі ху́тка, бо́рзда

leapt v., *past & p.p. of* **leap** пераско́кнуты

leap year высако́сны *або́* перасту́пны год

learn [lɜ:rn] v., **learned** [lɜ:rnd] or **learnt** [lɜ:rnt] 1. вучы́цца, вывуча́ць: ***to learn French*** вывуча́ць францу́скую мо́ву. 2. дове́дваца; дазнава́цца: ***He learned the details of the accident*** Ён дове́даўся пра падрабя́знасьці няшча́снага вы́падку

learned ['lɜ:rnəd] adj. вучо́ны, адукава́ны

learning ['lɜ:rnɪŋ] n. 1. вучэ́ньне *n.* 2. вучо́насьць, адукава́насьць *f.* 3. ве́да *f.*

learnt [lɜ:rnt] **learned**, *past & p.p. of* **learn**

leasable ['li:səbəl] adj. які́ мо́жа арэндава́цца

lease [li:s] – n. 1. арэ́нда *f.*, на́ймы *pl.* 2. арэндава́ная маёмасьць

– v.t. арэндава́ць, найма́ць

leash [li:ʃ] n. павад|о́к -ка́ *m.*, абро́жка *f.*

• ***hold (have) in leash*** трыма́ць у зале́жнасьці

• ***on a long leash*** дава́ць шмат свабо́ды

• ***on a short (tight) leash*** абмяжо́ўваць, стры́мваць

least [li:st] – adj. найме́ншы

– n. найме́ншае -га *n.*: ***at (the) least*** прына́мся, прына́мсі, са́ма ме́ней; ***not in the least*** ані́

– adv. найме́нш: ***last but not least*** апо́шні, але ня ме́нш ва́жны

least common denominator агу́льны найме́ншы назо́ўнік

least common multiple агу́льнае найме́ншае дзе́ліва

leather ['leðər] – n. 1. ску́ра *f.* 2. выраб са ску́ры

– adj. 1. скураны́: ***leather gloves*** скураны́я пальча́ткі. 2. як ску́ра; раме́нны

– v.t. 1. пакрыва́ць ску́раю. 2. Informal лупцава́ць, біць рэ́мнем

leathern ['leðərn] adj. 1. скураны́. 2. як ску́ра; цьвярды́, як ску́ра

leathery ['leðəri] adj. падо́бны да ску́ры; скураны́; цьвярды́, як ску́ра: ***leathe-***

ry steak біфштэ́кс цьвярды́, як падэ́шва

leave I [li:v] v., **left, leaving** 1. выхо́дзіць: ***He left the house*** Ён вы́йшаў з до́му; ***He left the room suddenly*** Ён ра́птам вы́йшаў з пако́ю. 2. а) выяжджа́ць: ***to leave the country*** вы́ехаць з кра́ю. б) пакіда́ць, кіда́ць: ***to leave a job*** паки́нуць пра́цу. 3. пакіда́ць, ня бра́ць з сабо́ю: ***He left a book on the table*** Ён паклнуў кнігу на сталé; ***to leave a window open*** паки́нуць акно́ адчы́неным

• ***leave alone*** а) не чапа́ць. б) паки́нуць у спакоі, не перашкаджа́ць

• ***leave behind*** а) забы́ць што-н. б) пакіда́ць зза́ду, выпераджа́ць

• ***leave of absence*** бяспла́тны адпачы́нак

• ***leave off*** спыні́ць, затрыма́ць, перапыні́ць: ***Continue where you left off*** Праця́гвай адту́ль, дзе ты спыні́ўся

• ***leave out*** прапушча́ць, прапуска́ць (*сло́ва ў ска́зе*); выкіда́ць

leave II [li:v] n. 1. дазво́л -у *m.*, зго́да *f.* 2. во́дпуск -у *m.*, адпачы́нак -ку *m.*: ***on leave*** у адпачы́нку; ***on sick leave*** у адпачы́нку па хваро́бе. 3. ад'е́зд, адыхо́д -у *m.*; разьвіта́ньне *n.*

• ***maternity leave*** дэкрэ́тны адпачы́нак

• ***take leave of*** разьвіта́цца

leaven ['levən] – n. 1. дро́жджы *pl.* 2. ро́шчына, заква́ска *f.* 3. Figur. узьдзе́яньне *n.*, уплы́ў -ву *m.*

– v.t. 1. заква́шваць, рашчыня́ць (*це́ста*). 2. узьдзе́йнічаць

leaves [li:vz] n., *pl. of* **leaf** лісты́; ліcьце *n.*

leave-taking ['li:v,teikiŋ] n. разьвіта́ньне *n.*

leavings ['li:viŋz] n., pl. рэ́шткі *pl.*, ста́ткі *pl.* (*е́жы*)

Lebanese [,lebə'ni:z] – adj. лібанскі

– n. лібане́ц -ца *m.*, лібанка *f.*

lectern ['lektərn] n. 1. аналóй -ю *m.* 2. ка́тэдра *f.*

lector ['lektər] n. ле́ктар -а *m.*

lectorate ['lektərit] n. ле́ктарства *n.*

lectress ['lektris] n. ле́ктарка *f.*

lecture ['lektʃər] – n. 1. ле́кцыя *f.*, дакла́д -у *m.* 2. настаўле́ньне, павуча́ньне *n.*, ната́цыя *f.*

– v.i. чыта́ць ле́кцыю

– v.t. рабіць вымо́ву, прабіра́ць

led [led] v., *past & p.p. of* **lead**

ledge [ledʒ] n. 1. падвако́ньне *n.* 2. вы́ступ -у *m.* (*скалы́*). 3. ру́дная жы́ла

ledger ['ledʒər] n. 1. а) рэгістрацы́йны журна́л. б) бухга́льтарская кні́га. 2. надмагі́льная плі́та́

lee [li:] n. схо́вішча, ахо́ва (*ад ве́тру*)

leech [li:tʃ] – n. 1. п'я́ўка *f.*: ***to stick like a leech*** прычапі́цца, як п'я́ўка. 2. вымага́льнік -а *m.*; крывапі́вец -ўца *m.* 3. Archaic ле́кар -а *m.*

– v.i. 1. ста́віць п'я́ўкі. 2. Archaic ляча́ць

leek [li:k] n., Bot. парэ́й -ю *m.*

leer [lɪr] n. юрлі́вы по́зірк

lees [li:z] n., pl. 1. фуз -у, аса́дак -ку *m.*: ***to drink to the lees*** вы́піць да апо́шняй кро́плі. 2. падо́ньне *n.*, адо́нкі *pl.*

leeward ['li:wərd] – adj., adv. 1. падве́траны, закры́ты ад ве́тру. 2. зь ве́трам

– n. падве́траны бок (*закры́ты ад ве́тру*)

leeway ['li:wei] n. 1. дрэйф -у *m.* 2. свабо́да дзе́яньня

left I [left] – adj. ле́вы: ***left turn*** паваро́т нале́ва; ***left bank*** *(of a river)* ле́вы бе́раг, левабярэ́жжа *n.*

– adv. нале́ва

– n. ле́вы бок: ***on the left*** зьле́ва, на ле́вым баку́

left II [left] v., *past & p.p. of* **leave I**

left-handed [,left'hændid] adj. 1. левару́кі: ***left-handed person*** ляўша́, ляўшу́н. 2. для ле́вай рукі. 3. Figur. нехлямя́жы, дзіўны́, няўда́лы (*камплімэ́нт, пахвала́*)

left-hander [,left'hændər] n. ляўша́ *m. & f.*, ляўшу́н леўшуна́ *m.*

leftist or **Leftist** ['leftist] n. ле́вы -ага, лява́к левака́ *m.*, член ле́вай па́ртыі

leftover ['left,ouvər] n. рэ́шткa *f.*, ста́ткі *pl.* (*е́жы*)

leg [leg] n. 1. нага́ *f.* 2. кало́ша, калашына́, штані́на *f.* (*нагавіцаў*). 3. но́жка *f.* (*стала́, крэ́сла*). 4. ча́стка *f.*, эта́п -у *m.*: ***last leg of the trip*** апо́шні эта́п падаро́жжа. 5. бок трохку́тніка
• ***a leg up*** падсадзі́ць (*на каня́, на плот*)
• ***get up on one's hind legs*** стаць на ды́бкі, узью́шыцца, узлава́цца
• ***have not a leg to stand on*** ня мець аніяка́й падста́вы (*абараня́цца*)
• ***on one's last legs*** а) вали́цца з ног, заставацца бяз ног. б) дайсьці́ да ру́чкі
• ***pull one's leg,*** Informal абдуры́ць *каго́*, пажартава́ць, пасьмяя́цца з *каго́*
• ***shake a leg***, Sl. а) узварушы́цца. б) патанцава́ць, паскака́ць
• ***stretch one's legs*** пайсьці́ на прахо́дку, прайсьці́ся

legacy ['legəsi] n., pl. **-cies** спа́дчына *f.*

legal ['li:gəl] adj. 1. юрыды́чны. 2. зако́нны, узако́нены, лега́льны

legally ['li:gəli] adv. лега́льна

legation [lɪ'geɪʃən] n. дыпляматы́чнае прадстаўні́цтва, пасо́льства *n.*

legend ['ledʒənd] n. 1. леге́нда *f.*, наро́днае пада́ньне. 2. на́дпіс; умо́ўныя знакі́ або́ тлумачэ́ньні (*да ка́рты, пля́на*)

legendary ['ledʒənderi] adj. легенда́рны

leggings ['legɪŋz] n. 1. ле́гінзы *pl.* 2. ге́тры *pl.*

leggy ['legi] adj. даўгано́гі; цыба́ты

legible ['ledʒəbəl] adj. чытэ́льны, разбо́рлівы, выра́зны: ***legible handwriting*** разбо́рлівы по́чырк

legibly ['ledʒəbli] adv. разбо́рліва, выра́зна

legion ['li:dʒən] n. 1. легіён -а *m.* (*жаўне́раў*). 2. легіён -а *m.*, мно́ства *n.*

legionnaire [ˌli:dʒə'ner] – n. легіянэ́р -а *m.*
– adj. легіянэ́рскі

legislate ['ledʒɪsleɪt] – v.i. выдава́ць зако́ны
– v.t. пастанаўля́ць, прыма́ць пастано́ву: ***The council legislated a new law*** Ра́да прыняла́ но́вы зако́н

legislation [ˌledʒɪ'sleɪʃən] n. 1. заканада́ўства *n.* 2. вы́дадзены зако́н

legislative ['ledʒəsleɪtɪv] adj. заканада́ўчы: ***a legislative body*** заканада́ўчы о́рган

legislator ['ledʒəsleɪtər] n. заканада́вец -ўца *m.*

legislature ['ledʒəslətʃər] n. заканада́ўчая ўла́да, заканада́ўчая ўстано́ва, заканада́ўчы о́рган

legitimacy [lɪ'dʒɪtəməsi] n. зако́ннасьць, пра́ўнасьць *f.*

legitimate [lɪ'dʒɪtəmət] – adj. 1. зако́нны, легі́тымны; дазво́лены. 2. норма́льны, звыча́йны, прывы́чны. 3. зако́нна наро́джаны (*пра дзіця́*). 4. лягі́чны: ***a legitimate conclusion*** лягі́чная вы́сно́ва
– v.t. [lɪ'dʒɪtəmeɪt] узако́ньваць

legman ['legmən] n., pl. **-men** 1. пасы́льны рэпарцёр. 2. паслане́ц -ца́ *m.*, асо́ба на пабягу́шках

leguminous [lɪg'ju:mɪnəs] adj., Bot. бабо́вы; струко́вы

leisure ['li:ʒər] – n. во́льны час, во́льныя часі́ны
– adj. 1. во́льны, незаня́ты. 2. бязьдзе́йны, нічы́м не заня́ты; гуля́шчы
• ***at leisure*** во́льны, незаня́ты. б) не сьпяша́ючыся, павóлі
• ***at one's leisure*** пры нагóдзе; калі́ ёсьць час, калі́ зру́чна: ***Do it at your leisure*** Зрабе́це гэ́та, калі́ вам зручне́й

leisured ['li:ʒərd] adj. 1. бязьдзе́йны, нічы́м не заня́ты: ***the leisured class of society*** бязьдзе́йная кля́са грама́дства. 2. павóльны, мару́дны; нясьпе́шны (*крок*)

leisurely ['li:ʒərli] – adj. павóльны, мару́длівы, нясьпе́шны
– adv. павóльна, мару́дліва, не сьпяша́ючыся

leitmotif or **leitmotiv** ['laɪtmoʊˌti:f] n. ля́йтматы́лў -ву *m.*

lemon ['lemən] – n. 1. лімо́н -а *m.*, цытры́на *f.* 2. сьветла-жо́ўты, лімо́нны ко́лер

– adj. лімо́нны (*ко́лер і смак*)
lemonade [ˌlemə'neɪd] n. лімана́д -у *m.*
lemon-colored [ˌlemən'kʌlərd] adj. лімо́ннага ко́леру
lemon drop лімо́нны ледзяне́ц
lend [lend] v., **lent, lending,** v.t. 1. пазыча́ць. 2. надава́ць: ***to lend probability to a story*** надава́ць верагодна́сьці апавяда́нью
• ***lend a hand*** дапамагчы́
• ***lend itself*** or ***oneself to*** паддава́цца
• ***lend one's ear*** вы́слухаць
length [leŋθ] n. 1. даўжыня́ *f.* (*пра адле́гласьць*). 2. праця́гласьць (*ча́су*), праця́жнасьць *f.* (*гу́ку*)
• ***at full length*** на ўсю́ даўжыню́
• ***at length*** а) нарэ́шце. б) падрабя́зна, абшы́рна
• ***keep at arm's length*** трыма́цца на пава́жнай адле́гласьці
lengthen ['leŋθən] – v.t. падаўжа́ць
– v.i. падаўжа́цца
lengthwise ['leŋθwaɪz] – adv. уздо́ўж
– adj. падо́ўжны
lengthy ['leŋθi] adj. 1. задо́ўжаны, незвыча́йна даўгі́. 2. расьця́гнуты: ***lengthy description*** расьця́гнутае апіса́ньне
leniency ['li:niənsi] n. лагодна́сьць, далікатна́сьць, пабла́жлівасьць, талера́нтнасьць *f.*
lenient ['li:niənt] adj. паблажлі́вы; памяркоўны; спага́длівы
lens [lenz] n. 1. лі́нза *f.* 2. Anat. крышта́лік -а *m.*: ***contact lenses*** канта́ктныя лі́нзы
lent [lent] v., *past & p.p. of* **lend**
Lent [lent] n. вялі́кі пост (*пе́рад Вялі́каднем*)
Lenten or **lenten** ['lentən] adj. 1. велікапо́сны. 2. по́сны; змро́чны, несьвяточны
lentil ['lentəl] n. сачы́ўка, сачаві́ца *f.*
leonine ['li:ənaɪn] adj. ільві́ны; як леў
leopard ['lepərd] n. леапа́рд -а *m.*
leper ['lepər] n. пракажо́н|ы -ага *m.*, пракажо́ная *f.*
leprosy ['leprəsi] n. прака́за *f.*
lesbian ['lezbiən] n. лесьбія́нка *f.*

less [les] – adj., adv. 1. ме́ншы; менш, ме́ней: ***less known*** ме́ней ве́дамы; ***less important*** менш ва́жны. 2. ніжэ́йшы ра́нгам, ве́кам
– n. ме́ншая ко́лькасьць, ме́ней: ***He refused to take less than $5*** Ён адмо́віўся ўзя́ць менш, як 5 даля́раў
– prep. без, мі́нус: ***a year less two days*** год бяз двух дзён
• ***less and less*** усё ме́ней і ме́ней
• ***none the less*** тым ня менш
lessen ['lesən] – v.i. ме́ншаць, зьмянша́цца; спада́ць, убыва́ць
– v.t. зьмянша́ць; прымянша́ць, перамянша́ць: ***to lessen the achievements of others*** прымянша́ць по́сьпехі і́ншых
lesson ['lesən] – n. 1. ле́кцыя *f.*, уро́к -у *m.*: ***to give a music lesson*** дава́ць ле́кцыю му́зыкі; ***to prepare a Belarusian lesson*** падрыхто́ўваць ле́кцыю белару́скае мо́вы. 2. нау́ка, нау́чка *f.*: ***Let this be a lesson to you*** Хай гэ́та бу́дзе для вас нау́кай. 3. Figur. ната́цыя *f.*, настаўле́ньне *n.*
– v.t. 1. дава́ць ле́кцыі, вучы́ць. 2. Figur. рабі́ць вымо́ву, настаўля́ць, навуча́ць
let [let] v., **let, letting** v.t. 1. дазваля́ць; дава́ць: ***Let him tell it*** Да́йце ямў сказа́ць. 2. а) пуска́ць, прапуска́ць: ***to let a person on board a ship*** прапусьці́ць чалаве́ка на карабе́ль. 3. выпуска́ць: ***to let blood*** пуска́ць кроў. 4. здава́ць у на́ймы, здава́ць у арэ́нду. 5. дапуска́ць: ***Let the two lines be parallel*** Дапу́сьцім, што гэ́тыя дзьве лі́ніі паралє́льныя
• ***let down*** а) спуска́ць ніжэ́й. б) расчаро́ўваць, падво́дзіць. в) прыніжа́ць, зьневажа́ць
• ***let go*** пусьці́ць, вы́пусьціць (*на во́лю ці з рук*)
• ***let in*** упушча́ць, дазво́ліць зайсьці́
• ***let know*** паведамі́ць
• ***let loose*** вы́звалiць, вы́пусьціць
• ***let me alone (be)*** не перашкаджа́й мне, адчапі́ся ад мяне́, паки́нь мяне ў спако́і

• **let off** а) адпусьці́ць (*са слу́жбы*); адпусьці́ць (*бяз ка́ры*). б) вы́пусьціць: **to let off passengers** выпушча́ць, высаджваць пасажы́раў
• **let out** а) выпушча́ць, дазво́ліць вы́йсьці, уцячы́. б) падо́ўжыць *або́* пашы́рыць (*адзе́ньне*). в) здава́ць (*у на́ймы*). г) прагаварыцца, вы́даць таямні́цу
• **Let's go home** Хадзе́м дамо́ў
• **Let's play** Дава́й гуля́ць

letdown ['letdaʊn] n. 1. заняпа́д -у *m.* 2. расчарава́ньне *n.* 3. прыніжэ́ньне *n.*

lethal ['li:θəl] adj. сьмяро́тны (*пра ра́ну, зброю*), сьмяртэ́льны

lethargic [lə'θɑ:rdʒɪk] or **lethargical** [lə'θɑ:rdʒikəl] adj. 1. со́нны, вя́лы, апаты́чны. 2. летаргі́чны

lethargy ['leθərdʒi] n., pl. **-gies** 1. со́ннасьць, вя́ласьць, апаты́чнасьць *f.* 2. Med. летаргі́я *f.*

letter ['letər] – n. 1. лі́тара *f.* 2. ліст -а́ *m.* 3. літара́льны сэнс. 4. афіцы́йны дакумэ́нт, гра́мата *f.*
– v.t. 1. пазнача́ць лі́тарамі. 2. падпі́сваць
• **letters** пісьме́нства *n.*, літарату́ра *f.*: **a man of letters** пісьме́ньнік -а *m.*
• **to the letter** ве́льмі дакла́дна

letter box пашто́вая скры́нка

letter carrier пашта́р -а́ *m.*, пашта́рка *f.*; лістано́ша *m. & f.*

lettered ['letərd] adj. 1. пазна́чаны лі́тарамі. 2. пісьме́нны; начы́таны; адукава́ны, вучо́ны

letterhead ['letərhed] n. афіцы́йны бля́нк

lettuce ['letəs] n. сала́та *f.*

leukemia or **leukaemia** [lu'ki:miə] n. леўкемі́я *f.*, рак крыві́

levee I ['levi] n. 1. да́мба, грэ́бля *f.*; насып -у *m.* 2. берагавы́ вал раки́. 3. пры́стань *f.*

levee II or **levée** ['levi] n. афіцы́йнае ра́нішняе прыня́цьце

level ['levəl] – adj. 1. ро́ўны: **a level floor** ро́ўная падло́га. 2. гарызанта́льны. 3. на тым са́мым узро́ўні. 4. адно́лькавы, ро́ўны, адно́лькава ва́жны: **to be level in ability** быць адно́лькава здо́льным, мець такі́я са́мыя здо́льнасьці. 5. ро́ўны, спако́йны: **a level tone** спако́йны тон. 6. ураўнава́жаны, разва́жны: **a level head** развáжная галава́
– n. 1. а) пло́ская, гарызанта́льная паве́рхня, ро́ўнядзь *f.* б) узро́вень -ю *m.*: **above sea level** над узро́ўнем мо́ра. 2. вышыня́ *f.* (*паво́дкі і пад.*). 3. нарматы́ўная ко́лькасьць: **cholesterol level** ко́лькасьць халестэры́ну. 4. грунтва́га *f.*, ватэрпа́с -а *m.*
– v. 1. разраўно́ўваць; раўня́ць. 2. раўня́ць зь зямлёй, разбура́ць дашчэ́нту. 3. цэ́ліцца; накіро́ўваць, скіро́ўваць (*стрэл, сло́вы*). 4. ураўнава́жваць
• **find one's level** увайсьці́ ў рэ́чышча
• **level off** зраўня́цца, згла́дзіцца, ураўнава́жыцца
• **level with** Sl. сказа́ць пра́ўду, прызна́цца, адкры́цца
• **one's level best** не́чы найбо́льшы, найле́пшы вы́сілак; усё, што ад не́кага зале́жыць
• **on the level** Informal на ўзро́ўні; справядлі́ва, праўдзі́ва

level crossing перае́зд, перахо́д -у *m.* (*чыгу́начны*)

lever ['levər] – n. 1. падва́жнік -а *m.*; ва́га *f.*, вага́р -а́, рыча́г -а́ *m.*: **control lever** вага́р кірава́ньня
– v. падыма́ць падва́жнікам, ва́гай, рычаго́м

leverage ['levərɪdʒ] n. 1. падва́жваньне *n.* 2. Figur. уплы́ў -ву *m.*: **to use leverage** выкарыстоўваць уплы́ў

levitate ['levɪteɪt] v.i. падыма́цца й вісе́ць у пове́тры, быць у ста́не левіта́цыі

levity ['levəti] n., pl. **-ties** 1. легкаду́мнасьць, несур'ёзнасьць *f.* 2. няста́ласьць, зьме́нлівасць *f.* 3. лёгкасьць *f.* (*вагі́*)

levy ['levi] – v.t. 1. накладáць, зьбіра́ць (*пада́ткі*). 2. набіра́ць, мабілізава́ць у во́йска. 3. забра́ць (*за даўгі́*)
– n. 1. збор -у *m.* (*гро́шай, пада́ткаў*). 2. набо́р у во́йска

• ***levy war on (against)*** пачына́ць вайну́ супро́ць *каго́*

levy en masse паспалі́тае рушэ́ньне, наро́днае апалчэ́ньне

lewd [lu:d] adj. 1. распу́сны, агі́дны; непрыстóйны. 2. Obsol. а) неадукава́ны. б) ні́зкі; бязва́ртасны; беспрынцыпóвы

lexical ['leksɪkəl] adj. лексы́чны; слóўні-кавы

lexicon ['leksəkɑ:n] n. лексыкóн -а і -у *m.* а) слóўнік -а *m.* б) слóўны запáс

liability [ˌlaɪə'bɪlətɪ] n., pl. **-ties** 1. схі́льнасьць *f.*: ***liability to disease*** схі́льнасьць да хварóбаў. 2. абавя́занасьць, адка́знасьць *f.*: ***liability for a debt*** адка́знасьць за доўг. 3. перашкóда, замі́нка *f.*

• ***liabilities*** даўгі́, запазы́чанасьць

liability insurance страхóўка на вы́падак адка́знасьці

liable ['laɪəbəl] adj. 1. падле́глы *чаму́*, схі́льны да *чаго́*: ***Glass is liable to break*** Шкло лёгка б'е́цца. 2. адка́зны за *што*. 3. абавя́заны да *чаго́*

liaison ['li:əzɑ:n] n. 1. су́вязь *f.*, узаемадачыне́ньне *n.* 2. нелега́льная любóўная су́вязь. 3. Phon. зьліцьцё гу́каў

liaison officer сувязны́ афіцэ́р

liar ['laɪr] n. хлус -á *m.*, манюкa -і *m. & f.*; ілгу́н -á *m.*, ілгу́ньня *f.*

libel ['laɪbəl] – n. 1. зьнеслаўле́ньне, ганьбава́ньне *n.* 2. паклёп -у *m.*

– v.t. паклёпнічаць

liberal ['lɪbərəl] – adj. 1. шчóдры; бага́ты: ***a liberal donation*** шчóдрае ахвярава́ньне. 2. а) талера́нтны; лібэра́льны: ***a liberal thinker*** мысьля́р з шырóкімі пóглядамі. б) адвóльны: ***a liberal interpretation of a rule*** вóльная інтэрпрэта́цыя пра́віла. 3. лібэра́льны

– n. лібэра́л -а *m.*

Liberal ся́бра па́ртыі лібэра́лаў

liberalism ['lɪbərəlˌɪzəm] n. лібэралі́зм -у *m.*

liberality [ˌlɪbə'rælətɪ] n., pl. **-ties** 1. шчóдрасьць *f.* 2. шчóдры дар. 3. талера́нтнасьць; лібэра́льнасьць *f.*

liberal arts вы́звaленыя, гуманіта́рныя навýкі

liberate ['lɪbəreɪt] v.t. 1. вызваля́ць. 2. Chem. выдзяля́ць

liberated ['lɪbəreɪtəd] adj. вы́звалены

liberation [ˌlɪbə'reɪʃən] n. вызвале́ньне *n.*

liberator ['lɪbəreɪtər] n. вызвóльнік -а, вызвалі́цель -я *m.*

libertine ['lɪbərti:n] – n. 1. распу́сьнік -а *m.* 2. вальнадýмец -ца *m.*

– adj. 1. распýсны, разбэ́шчаны. 2. вальнадýмны

liberty ['lɪbərtɪ] n., pl. **-ties** 1. вóля *f.*; незале́жнасьць *f.* 2. пра́ва *n.*, свабóда *f.*: ***liberty of speech (action)*** свабóда слóва (дзе́яньня). 2. дазвóл -у *m.*, згóда *f.* 3. прывілéі, правы́ *pl.* 4. вóльнасьць *f.*, лішняя фамілья́рнасьць

• ***at liberty*** а) вóльны, на вóлі: ***to set prisoners at liberty*** вы́пусьціць вя́зьняў на вóлю. б) дазвóлены: ***You are at liberty to make any choice*** Вы мóжаце вы́браць, што хóчаце. в) незаня́ты

• ***take liberties*** дазваля́ць сабé вóльнасьці, празьмéрную фамілья́рнасьць

libidinous [lɪ'bɪdənəs] adj. юрлі́вы

librarian [laɪ'brerɪən] n. бібліятэ́кар -а *m.*, бібліятэ́каркa *f.*

library ['laɪbrerɪ] n., pl. **-ries** бібліятэ́ка *f.*

library stacks кні́жныя фóнды

Libyan ['lɪbɪən] – adj. лібі́йскі

– n. лібі́ец -йца *m.*

lice [laɪs] n., *pl. of* **louse**

license ['laɪsəns] – n. 1. дазвóл -у *m.* 2. пасьвéдчаньне *n.* 3. ліцэ́нзія *f.* 4. злоўжыва́ньне свабóдай

– v.t. 1. дава́ць дазвóл. 2. дазваля́ць закóнам

licentious [laɪ'senʃəs] adj. 1. распýшчаны, разбэ́шчаны, немара́льны. 2. які́ ня лі́чыцца з пра́вiламі

lichen ['laɪkən] – n. 1. Bot. лішáлiй -я́ *m.*, лішáйнік -у *m.* 2. лішáлiй -я́ *m.* (*хвароóба скýры*)

– v.t. пакрыва́ць мóхам

lick [lɪk] – v.t. 1. лізáць, аблі́зваць. 2. вылі́зваць: ***The cat licked the plate clean*** Кот чы́ста вы́лізаў талéрку. 3.

Informal біць, калаці́ць, лупцава́ць. 4. Informal перамага́ць (*у бо́йцы, спабо́рніцтве*)
– n. 1. аблі́званьне *n.* 2. Informal уда́р -у *m.* 3. мала́я ко́лькасьць, крыха́ *f.*

licker ['lɪkər] n. лізу́н -а́ *m.*, лізу́ха *f.*

lickerish ['lɪkərɪʃ] adj. 1. ла́сы; хці́вы, прагаві́ты. 2. разбэ́шчаны; юрлі́вы

licking ['lɪkɪŋ] n. 1. Informal лупцо́ўка *f.*: ***to give a licking*** даць лупцо́ўку, набі́ць. 2. няўда́ча *f.*, пашко́джаньне *n.*: ***His business took a bad licking*** Ягó-нае прадпрыéмства пацярпе́ла вялі́кую няўда́чу

lickspittle ['lɪkˌspɪtəl] n. лісьлі́вец -ўца *m.*, падлі́зьнік, падхалі́м -а *m.*

lid [lɪd] n. 1. ве́ка *n.*, *dim.* ве́чка *n.* 2. на́крыўка *f.* (*на гаршо́к*). 3. паве́ка *n.* (*во́ка*)

lie I [laɪ] – n. 1. мана́, ілжа́, хлусьня́ *f.* 2. няпра́ўда *f.*
– v.i., **lied, lying** маніць, хлусі́ць, ілга́ць; каза́ць няпра́ўду, ашу́кваць
• ***give the lie to*** а) абвінава́чваць *каго́* ў мане́. б) выка́зваць нязго́ду з *чым*

lie II [laɪ] – v., **lay, lain, lying,** v.i. 1. ляжа́ць. 2. лажы́цца: ***to lie down*** ляга́ць; кла́сьціся. 3. ***to lie idle (unused)*** ляжа́ць без ужы́тку. 4. ляжа́ць, знахо́дзіцца: ***Land that lay along a river*** Зямля́, яка́я ляжа́ла ўздо́ўж рэ́чкі; ***What a future lies before him!*** Што за бу́дучыня пе́рад ім!
– n. 1. месцазнахо́джаньне *n.*, кіру́нак чаго́-н. 2. стано́вішча *n.*, стан -у *m.* (*спра́ваў*). 3. лагво́ *n.*, бярло́г -а *f.* (*зьвяра́*)
• ***lie back*** адвалі́цца, адкі́нуцца, ле́гчы на сьпіну́
• ***lie by*** бязьдзе́йнічаць, адпачыва́ць
• ***lie over*** адкла́сьці на пасьля́
• ***take an insult lying down*** прыня́ць абра́зу мо́ўчкі

lieutenant [lu:'tenənt] n. 1. наме́сьнік -а *m.*, наме́сьніца *f.* 2. лейтэна́нт -а *m.*

lieutenant colonel падпалко́ўнік -а *m.*

lieutenant general генэра́л-лейтэна́нт

lieutenant governor наме́сьнік губэрна́тара

life [laɪf] n., pl. **lives** [laɪvz] 1. жыцьцё *n.*; існава́ньне *n.* 2. час існава́ньня *або́* дзе́яньня, трыва́ньня: ***a lease's life*** тэ́рмін арэ́нды. 3. асо́ба *f.*, жыва́я істо́та: ***Five lives were lost*** Стра́чана было́ 5 асо́баў. 4. жыцьцяпі́с -у *m.*, біяграфія *f.* 5. запа́л -у *m.*, энэ́ргія *f.*, жыцьцё: ***to put life into one's work*** працава́ць з душо́й, запа́лам
• ***as big (large) as life*** а) у натура́льную велічыню́. б) ула́снай асо́бай: ***Here he is as large as life*** Вось і ён ула́снай асо́бай
• ***bring to life*** а) ажывіць, ажы́ць. б) прывéсьці да прыто́мнасьці
• ***come to life*** апрыто́мнець.
• ***for life*** на ўсё жыцьцё, пажыцьцёва
• ***for dear life*** з усяé сі́лы, нібы́ ратуючы жыцьцё
• ***for the life of me*** нізашто́ ў жыцьці́
• ***not on your life*** у ніякім вы́падку
• ***take a life*** забі́ць *каго́*
• ***take one's life in one's hands*** а) ско́нчыць жыцьцё самагу́бствам. б) пайсьці́ на вялі́кую ры́зыку

life belt выратава́льны по́яс, ко́ла

lifeboat ['laɪfbout] n. выратава́льная ло́дка, шлю́пка *f.*

life-giving ['laɪfˌgɪvɪŋ] adj. жыватво́рны, які́ падтрымо́ўвае жыцьцё

lifeguard ['laɪfgɑ:rd] n. ратаўні́к -а́ *m.* (*на пля́жы, у басэ́йне*)

life imprisonment пажыцьцёвае зьняво́леньне

life insurance страхава́ньне жыцьця́

life jacket выратава́льная камізэ́лька

lifeless ['laɪfləs] adj. 1. пазба́ўлены жыцьця́: ***lifeless planet*** безжыцьцёвая плянэ́та. 2. мёртвы, нежывы́

lifelike ['laɪflaɪk] adj. як жывы́; як спра́ўдны

lifelong ['laɪflɔ:ŋ] adj. на ўсё жыцьцё, праз жыцьцё, пажыцьцёвы: ***a lifelong commitment*** абавя́заньне на ўсё жыцьцё

lifesize ['laɪfsaɪz] or **life-sized** ['laɪfsaɪzd] adj. у натура́льную велічыню́: ***a life-size portrait*** партрэ́т у натура́льную велічыню́

lifetime ['laɪftaɪm] – n. 1. праця́г жыцця́, век -у *m.*: ***in my lifetime*** на маі́м вяку́. 2. час трыва́ньня: ***lifetime of the contract*** час кантра́кту
– adj. на ўсё жыццё, пажыццёвы: ***a lifetime friend*** ся́бра на ўсё жыццё

lift [lɪft] – v.t. 1. падыма́ць, паднімаць; узьнімаць. 2. узвыша́ць; узно́сіць. 3. Informal а) кра́сьці. б) займа́цца пля-гія́там
– v.i. 1. падыма́цца. 2. расьсе́йвацца, разыхо́дзіцца
– n. 1. уздыім -у *m.* 2. падня́цьце *n.* 3. павышэ́ньне, пале́пшаньне *n.* 4. Brit. ліфт -у *m.*
• ***give a lift*** а) падтрыма́ць. б) падве́зьці

ligament ['lɪgəmənt] n. 1. Anat. зьвя́зка *f.* 2. Figur. по́вязь *f.*

light I [laɪt] – n. 1. сьвятло́ *n.*, аг|о́нь -ня́ *m.* 2. асьвятле́ньне. 3. дзённае сьвятло́; сьвіта́н|ак, зо́л|ак -ку *m.* 4. расьве́т -у *m.* 5. сьветлафо́р -у *m.* 6. Figur. ве́да *f.*; інфарма́цыя *f.*; выясьне́ньне *n.*
– adj. сьве́тлы; я́сны: ***light blue*** сьве́тла-сі́ні
– v.t. (**lighted** or **lit**) 1. запа́льваць. 2. асьвятля́ць
– v.i. 1. загара́цца, запа́львацца. 2. разьясьня́цца. 3. сьвяці́ць. 4. ажыўля́цца; сьвяці́цца (*пра во́чы*)
• ***bring to light*** вы́явіць, вы́весьці на чы́стую ваду́
• ***come to light*** вы́явіцца
• ***in the light*** а) у сьвятле́: ***in the light of these facts*** у сьвятле́ гэ́тых фа́ктаў. б) з гле́дзішча *чаго́*
• ***see the light*** уба́чыць сьвятло́, а) нарадзі́цца. б) зразуме́ць, пазна́ць, усьведамі́цца
• ***shed*** or ***throw light on*** праліць сьвятло на *што*; растлума́чыць

light II [laɪt] adj. 1. лёгкі, лёгенькі: ***a light rain*** лёгкі дождж: ***a light sleep*** нямо́цны сон. 2. нецяжкі́, лёгкі (*пра пра́цу*); лаго́дны, лёгкі (*пра ка́ру*). 3. лёгкі, вясёлы: ***light reading*** чыта́ньне для прые́мнасьці, лёгкае чыта́ньне. 5. нязна́чны: ***light losses*** нязна́чныя стра́ты. 6. ры́хлы, пяшча́ны, лёгкі (*пра гле́бу*). 7. нямо́цны (*пра віно́*); нятлу́сты, малакалярыі́йны (*пра е́жу*). 8. Milit. лёгкі (*ко́ньніца*); мало́га кало́ібру

lighten I ['laɪtən] – v.i. 1. сьвятле́ць. 2. сьвяці́цца, ясьне́ць. 3. бліскаць маланкай: ***It thundered and lightened*** Грыме́ла і бліскалі маланкі
– v.t. асьвятля́ць

lighten II ['laɪtən] – v.t. зьмяншаць цяжа́р; зьмякча́ць, паслабля́ць (*боль*); палягча́ць
– v.i. 1. лягчэ́ць. 2. Figur. адчува́ць палёгку; весяле́ць; узьнімаццa: ***Their spirits lightened*** У іх узьня́ўся настро́й

lighter ['laɪtər] n. запальні́чка, запальні́ца *f.*

lighthead ['laɪthed] n. легкаду́мны чалаве́к

light-headed [ˌlaɪt'hedɪd] adj. 1. які́ адчувае галавакружэ́ньне: ***Wine made him light-headed*** Ад віна́ ў яго́ закруці́лася галава́. 2. пусты́, легкаду́мны, несур'ёзны

light-hearted [ˌlaɪt'hɑ:rtəd] adj. вясёлы, бестурбо́тны

light-heartedness [ˌlaɪt'hɑ:rtədnəs] n. бестурбо́тнасьць, жыццярада́снасьць *f.*

lighthouse ['laɪthaʊs] n. маяк -а́ *m.*

lighting ['laɪtɪŋ] n. асьвятле́ньне *n.*

lightless ['laɪtləs] adj. без сьвятла́, цьмя́ны

lightly ['laɪtli] adv. 1. лёгка; зьлёгку; ледзь, ле́дзьве. 2. зь лёгкім сэ́рцам, вясёла. 3. непава́жна: ***to speak lightly of a person*** гаварыць пра каго́-н. непава́жна. 4. неабду́мана; легкаду́мна, нядба́ла

lightness I ['laɪtnəs] n. я́снасьць, сьве́тласьць *f.*

lightness II ['laɪtnəs] n. 1. лёгкасьць *f.* (*но́шы, хады́*). 2. лаго́днасьць *f.* 3. далікатнасьць, гра́цыя *f.* 4. несур'ёзнасьць, легкаду́мнасьць *f.*

lightning ['laɪtnɪŋ] – n. малáнка, бліскавíца *f.* 2. бліск -у *m.* (*сьвятлá*)
– adj. бліскавíчны; вокамгнéнны
lightning conductor or **rod** малáнкаадвóд, громаадвóд -а *m.*
lightsome I ['laɪtsəm] adj. 1. жывы́, жвáвы; шу́стры, лёгкі. 2. вясёлы, рáдасны. 3. нястáлы, вéтраны, пусты́
lightsome II ['laɪtsəm] adj. 1. які́ сьвéціцца, зьзя́е, даé сьвятлó. 2. дóбра асьвéтлены; ілюмінавáны
lightweight ['laɪtweɪt] n. 1. асóба вагí нiжэ́йшай за сярэ́днюю. 2. баксёр лёгкай вагí. 3. Informal неўплывóвая асóба, невялíкая шы́шка
likable ['laɪkəbəl] adj. прыéмны; прывáбны, мíлы
like I [laɪk] – adj. 1. падóбны: ***in a like manner*** падóбным спóсабам. 2. аднóлькавы: ***like sum*** аднóлькавая сýма
– prep. як; падóбны да: ***She is like her sister*** Янá падóбная да сваé сястры́; ***She can sing like a bird*** Янá пяé, як птýшка; ***It looks like rain*** Падóбна на тóе, што бýдзе дóждж; ***I feel like working*** Я мáю ахвóту працавáць
– adv. падóбна, так: ***Do not talk like that*** Не гавары́ так
– n. 1. рóўны -га *m.*, раўня́ *m. & f.* 2. нéшта падóбнае
– conj. як бы́ццам, як бы, нíбы: ***He acted like he was afraid*** Ён паступáў, нíбы баючы́ся
• ***and the like*** і гэ́так далéй, і да тагó падóбнае
• ***like crazy***, Sl. як ашалéлы, як апантáны
• ***nothing like*** нічóга падóбнага, зусім не
• ***something like*** каля́; амáль
like II [laɪk] – v.t. 1. любíць, упадабáць: ***I like dancing*** Я люблю́ танцавáць; ***She likes him but does not love him*** Ён ёй падабáецца, але янá ягó не кахáе. 2. жадáць: ***I should like more time*** Я хацéў бы мець больш чáсу
– v.i. любíць; хацéць: ***Boys like to play*** Хлапцы́ лю́бяць гуля́ць; ***Come whenever you like*** Прыдзí калі хóчаш
• ***likes*** тóе, што падабáецца: ***our likes and dislikes*** тóе, што мы лю́бім і чагó ня лю́бім
likelihood ['laɪklihʊd] n. праўдападóбнасьць, верагóднасьць, магчы́масьць *f.*
likely ['laɪkli] – adj. 1. праўдападóбны, магчы́мы. 2. адпавéдны, дóбры: ***Is this a likely place to fish?*** Ці гэ́та дóбрае мéсца для лóўлі ры́бы?
– adv. праўдападóбна; магчы́ма: ***very likely*** бадáй што
likeness ['laɪknəs] n. 1. падабéнства *n.* 2. партрэ́т -а *m.*; кóпія *f.* 3. вы́гляд -у *m.*; фóрма *f.*
likewise ['laɪkwaɪz] adv. 1. гэ́так сáма; гэ́так жа; падóбным чы́нам, у падóбны спóсаб. 2. таксáма
liking ['laɪkɪŋ] n. 1. прыхíльнасьць, сымпáтыя *f.* 2. смак -у *m.*; схíльнасьць, прыéмнасьць *f.*
lilac ['laɪlək] – n. 1. бэз -у *m.* 2. блéдна-лíлёвы кóлер
– adj. 1. бэ́завы. 2. блéдна-лíлёвы
lilt [lɪlt] – v. жвáва йграць *абó* пяя́ць
– n. 1. жывáя пéсьня *абó* мэлёдыя. 2. рытм -у *m.* (*пéсьні, вéрша*). 3. сьпéўная інтанáцыя
lily ['lɪli] – n., pl. **lilies** лілéя, лíлія *f.*
lily of the valley, pl. **lilies of the valley** лáндыш -а *m.*, канвáлія *f.*
limb [lɪm] – n. 1. член цéла, канéчнасьць *f.* 2. сук -á *m.*, галíна *f.* (*дрэ́ва*)
– v.t. разьдзяля́ць, расчляня́ць
• ***go out on a limb*** рызыкавáць, ставíць сябé ў небясьпéчнае станóвішча
limber ['lɪmbər] – adj. гнýткі; падаўкí; спры́тны, паварóтны
– v. рабíць (-ца) гнýткім
lime I [laɪm] – n. вáпна *f.*
– v.t. 1. вапнавáць. 2. цэмэнтавáць
lime II [laɪm] n. лайм -а *m.* (*род лімóна*)
lime III [laɪm] n. лíпа *f.*
limestone ['laɪmstoʊn] n. вапня́к -ý *m.*
limit ['lɪmɪt] – n. 1. мяжá, граніца *f.* 2. канéц -цá *m.*, край -я, лімíт -у *m.*: ***at the limit of patience*** на крáі цярпéньня 3. Math. граніца *f.*

– v.t. абмяжо́ўваць

limitary ['lɪmɪtəri] adj. 1. абмежава́ны. 2. абмежава́льны. 3. паме́жны

limitation [ˌlɪmɪ'teɪʃən] n. 1. абмежава́нне *n.* 2. недахо́п -у *m.*, зага́на, ва́да *f.*: ***to have one's limitations*** мець сваі́ слабы́я бакі́. 3. апо́шні тэ́рмін

limited ['lɪmətəd] adj. абмежава́ны

• ***limited company*** акцы́йная супо́лка (*з абмежава́най адка́знасьцю*)

• ***limited monarchy*** канстытуцы́йная манархія

limitless ['lɪmɪtləs] adj. бяскра́йны, бязме́жны

limp I [lɪmp] – n. кульга́васьць *f.*, паку́льгваньне *n.*

– v.i. 1. кульга́ць, паку́льгваць. 2. ісьці́ зь ця́жкасьцю, ледзь ру́хацца

limp II [lɪmp] adj. 1. мяккі́, мя́ккі; вя́лы: ***limp flowers*** вя́лыя кве́ткі. 2. слабы́, мля́вы; бязво́льны

limping ['lɪmpɪŋ] – adj. кульга́вы

– adv. кульга́ючы

linage ['laɪnɪdʒ] n. ко́лькасьць радко́ў на бачы́не (*у дру́ку*). б) парадко́вая апла́та

linden ['lɪndən] – n. лі́па *f.*

– adj. лі́павы: ***linden blossom*** лі́павы цьвет

line I [laɪn] – n. 1. лі́нія, ры́са *f.*; вяро́ўка *f.*, шнурло́к -ка́ *m.*: ***a clothes line*** шнур для бялі́зны; ***a fish line*** лёска *f.*, валасьні́к -а́ *m.* 2. мяжа́, грані́ца *f.*, паграні́чная лі́нія. 3. рад -а *m.*; шарэ́нга, чарга́ *f.*: ***a line of persons*** чарга́; ***to march in a line*** маршыраваць шарэ́нгай; ***a line of trucks*** аўтакалёна. 4. радло́к -ка́ *m.* (*ве́рша, ліста́*), каро́ткі ліст, запі́ска: ***Drop me a line*** Напішы́ мне па́ру слоў. 5. тэлефо́нная *або́* чыгу́начная лі́нія. 6. абры́сы *pl.*, ко́нтур -а *m.*

– v.t. 1. правóдзіць лі́нію, разьлінэ́йваць. 2. ста́віць у рад *каго́-што.* 3. ме́раць лінэ́йкай

– v.i. стро́іцца ў рад, у лінэ́йку; шыхава́цца

• ***all along the line*** праз увесь час, на ўсі́м працягу́

• ***come into line*** згаджа́цца; падпара́дкавацца

• ***down the line*** да са́мага канца́

• ***draw a (the) line*** вы́значыць лімі́т; усталява́ць мяжу́

• ***in line with*** у адпаве́днасьці, у зго́дзе з *чым*

• ***line a street with trees*** абсадзі́ць ву́ліцу дрэ́вамі

• ***line up*** а) става́ць у чаргу́. б) зрабіць даступ́ным, прыдба́ць

• ***out of line*** а) у нязго́дзе. б) які́ дрэ́нна захо́ўваецца

• ***read between the lines*** чыта́ць паміж радко́ў

• ***the line*** эква́тар -а *m.*

line II [laɪn] v.t. 1. падшыва́ць падкла́дку (*у палітó*); абабіва́ць зь сярэ́дзіны. 2. напаўня́ць, набіва́ць: ***to line one's pockets with money*** набіць кішэ́ні грашы́ма, разбагаце́ць

lineage ['lɪnɪɪdʒ] n. 1. радаво́д -у *m.* 2. род -у *m.*

linear ['lɪnɪər] adj. 1. лінэ́йны; зь лі́ніяў. 2. па лі́ніі: ***a linear succession from father to son*** спа́дчыннасьць па лі́ніі ад ба́цькі да сы́на. 3. як лі́нія, даўгі́ й ву́зкі. 4. прапарцы́йны, сувыме́рны: ***a linear relationship*** прапарцы́йная су́вязь, зале́жнасьць; ***linear equation*** Math. раўна́ньне пе́ршае ступе́ні

• ***linear measure*** ме́ра даўжыні́

linen ['lɪnɪn] – n. 1. лён (*палатно́ або́ ні́ткі*). 2. бялі́зна *f.*; хусьцё *n.*

– adj. ільняны́

• ***wash one's dirty linen in public*** выно́сіць сьме́цьце з ха́ты

liner ['laɪnər] n. ла́йнэр -а *m.*

linger ['lɪŋgər] – v.i. 1. цягну́цца; заця́гвацца (*пра хваро́бу*); затры́мвацца. 2. мару́дзіць; адця́гваць

– v.t. расьця́гваць, праця́гваць

• ***linger away*** тра́ціць час

• ***linger on*** марне́ць, ледзь жыць

lingerie [ˌlɑ:ndʒə'reɪ] n. жано́чая бялі́зна

lingual ['lɪŋgwəl] – adj. 1. язы́чны. а) ***a lingual nerve (muscle)*** язы́чны нэ́рв (му́скул). б) Phon. ***lingual sounds*** язы́чныя гу́кі. 2. мо́ўны

– n. Phon. язы́чны гук

linguist ['lɪŋgwɪst] n. 1. мовавéд, лінгвíст -а, мовазна́лвец -ўца *m.* 2. палігло́т -а *m.*

linguistic [lɪŋ'gwɪstɪk] or **linguistical** [-stɪkəl] adj. мо́ўны; мовазна́ўчы, мовавéдны, лінгвісты́чны

linguistics [lɪŋ'gwɪstɪks] n. мовазна́ўства *n.*, мовавéда, лінгвíстыка *f.*

lining ['laɪnɪŋ] n. 1. падкла́дка, падбíўка, падшы́ўка *f.* 2. Figur. зьмéсьціва *n.* (*кішэ́ні, то́рбы, ку́фра*). 3. прышыва́ньне падкла́дкі

link [lɪŋk] – n. 1. зьвяно́, лучво́ *n.* 2. су́вязь *f.*, дачыне́ньне *n.*: ***to establish links (with)*** нала́дзіць це́сную су́вязь з *кім-чым*

– v.t. спалуча́ць (*як ко́лцам*)

– v.i. спалуча́цца; быць зьвя́заным

• ***link arms*** узя́цца за ру́кі, спалучы́цца

linoleum [lɪ'nouliəm] n. лінó́леум -у *m.*

linseed ['lɪnsi:d] n. ільняно́е се́мя: ***linseed oil*** ільняны́ але́й

lion ['laɪən] n. 1. леў, ільва́ *m.* 2. сьве́цкі леў; славу́тасьць *f.*

• ***lion's share*** ільві́ная до́ля (*бо́льшая ці найле́пшая ча́стка*)

Lion ['laɪən] n. Леў (*сузо́р'е і знак задыя́ка*)

lioness ['laɪənəs] n. (і)льві́ца *f.*

lionet ['laɪənət] n. (і)львянля́, (і)львянлё *n.*

lion's ['laɪənz] adj. (і)льві́ны

lip [lɪp] – n. 1. губа́ *f.* 2. краль -ю *m.* (*збанка́, зво́на, ра́ны*). 3. мушту́к -á, амбушу́р -а *m.* (*ча́стка духаво́га інструме́нта*)

– adj. губны́

• ***hang on the lips of*** слу́хаць разьве́сіўшы ву́шы, лавíць ко́жнае сло́ва

• ***lips*** ву́сны *pl.*

• ***read my lips,*** Informal намата́й на вус; до́бра запа́мятай

lip service няшчы́рыя, пусты́я сло́вы

lipstick ['lɪpstɪk] n. губна́я пама́да

liquefy ['lɪkwɪfaɪ] v., **-fied, -fying** разро́джваць, расплаўля́ць; зьмяня́ць *або́* зьмяня́цца ў ва́дкасьць; надава́ць *або́* набыва́ць ва́дкі стан

liquescent [lɪ'kwesənt] adj. які́ перахо́дзіць у ва́дкі стан, які́ растае́

liqueur [lɪ'kɜ:r] – n. лікёр -у *m.*

– adj. лікёрны

liquid ['lɪkwɪd] – n. 1. ва́дкасьць *f.* 2. Phon. пла́ўны зы́чны

– adj. 1. ва́дкі; распла́ўлены. 2. празры́сты, сьве́тлы́. 3. Fin. ліквíдны. 4. Phon. пла́ўны

liquidate ['lɪkwɪdeɪt] v. 1. спла́чваць (*доўг*). 2. ліквідава́ць (*прадпрые́мства, спра́вы*). 3. банкрутава́ць. 4. пазбыва́цца *каго́-чаго́*; выбіва́ць, вынішча́ць. 5. ператвара́ць у ная́ўныя гро́шы

liquidation [ˌlɪkwɪ'deɪʃən] n. ліквіда́цыя *f.*: ***liquidation sale*** канчатко́вы распро́даж

liquor ['lɪkər] – n. 1. алькаго́льны напой: ***hard liquor*** мо́цны алькаго́льны напо́й (*гарэ́лка, ві́скі*). 2. расо́л -у *m.*

– v.t. 1. апуска́ць *або́* мачы́ць у расо́ле. 2. ма́заць тлу́шчам (*ску́ру ці абу́так*)

• ***in liquor*** п'яны́, вы́піўшы

• ***liquor store*** кра́ма з алькаго́льнымі напо́ямі

lisp [lɪsp] – v.i., v.t. 1. шапеля́віць. 2. сюсю́каць

– n. шапеля́васьць *f.*, шапеля́веньне *n.*: ***to speak with a lisp*** гаварыць шапеля́ва

list I [lɪst] – n. сьпіс, пералíк -у *m.*

– v.t. 1. рабíць сьпіс; запíсаць, зано́сіць у сьпіс, сьпíсваць, склада́ць пералíк. 2. залічáць, прызыва́ць на слу́жбу ў во́йска

– v.i. запíсвацца; прызыва́цца ў во́йска. *Гл. таксáма* **enlist**

list II [lɪst] n. 1. краль -ю *m.*, бераглóк -ка́ *m.* (*тканíны*), паласа́ *f.* 2. баразна́ зро́бленая плужко́м (*пры абво́рваньні бурако́ў, бу́льбы*)

list III [lɪst] – n. крэн, нахíл -у *m.*

– v.i. нахіля́цца, хілíцца

listen ['lɪsən] v.i. 1. слу́хаць, прыслухо́ўвацца: ***He likes to listen to music*** Ён лю́біць слу́хаць му́зыку. 2. слу́хацца

• ***listen in*** а) падслухо́ўваць. б) слу́хаць ра́дыё

listenable ['lɪsənəbəl] adj. прые́мны для слу́ханьня, ва́рты слу́ханьня

listener ['lɪsənər] n. слуха́ч -а́ *m.*, слуха́чка *f.*

lister ['lɪstər] n. плужо́к для абво́рваньня (*абсыпа́ньня*)

listless ['lɪstləs] adj. абыя́кавы, апаты́чны

listlessly ['lɪstləsli] adv. абыя́кава; без зацікаўленасьці

lists [lɪsts] n., pl. only абгаро́джанае ме́сца, ара́на *f.*

lit [lɪt] – v., *p.t. and p.p. of* **light**
– adj. 1. запа́лены. 2. асьве́тлены

liter, Brit. **litre** ['li:tər] – n. лі́тар -ра *m.*
– adj. літро́вы

literacy ['lɪtərəsi] n. пісьме́ннасьць *f.*

literal ['lɪtərəl] adj. літара́льны, дасло́ўны; про́сты: ***the literal meaning of a word*** літара́льнае значэ́ньне сло́ва; ***literal and figurative sense*** про́сты і перано́сны сэнс

literally ['lɪtərəli] adv. дасло́ўна, літара́льна; у дасло́ўным сэнсе

literary ['lɪtəreri] adj. літарату́рны, літаратуразна́ўчы

literate ['lɪtərət] – adj. 1. пісьме́нны. 2. адукава́ны; літарату́рна адукава́ны
– n. пісьме́нны, адукава́ны чалаве́к

literati [ˌlɪtə'rɑ:ti] n., pl. of **literatus** літара́тары, інтэліге́нты

literature ['lɪtərətʃər] n. літарату́ра *f.*; пісьме́нства *n.*

lithe [laɪð] adj. гі́бкі, гну́ткі: ***a lithe willow*** гну́ткая вярба́

lithograph ['lɪθəgræf] – n. літагра́фія *f.*; літаграфі́чны адбі́так
– v. літаграфава́ць

lithographer [lɪ'θɑ:grəfər] n. літо́граф -а *m.*

Lithuanian [ˌlɪθu'eɪniən] – adj. літо́ўскі
– n. 1. літо́вец -ўца *m.*, летува́с -а *m.* 2. літо́ўская мо́ва

litigate ['lɪtəgeɪt] v.i. судзі́цца

litmus ['lɪtməs] n. ля́кмус -у *m.*: ***litmus paper*** ля́кмусавая папе́ра

litter ['lɪtər] – n. 1. хлам'ё, сьмяцьцё *n.*, раскі́даныя рэ́чы. 2. непара́дак -ку *m.*, неаха́йнасьць *f.* 3. прыпло́д -у *m.* (*шчаня́т, кацяня́т*). 4. по́дсьціл для жывёлы. 5. насі́лкі *pl. only*
– v.t. 1. раскіда́ць рэ́чы, папе́ры без пара́дку. 2. рабіць непара́дак. 3. дава́ць прыпло́д (*пра жывёлу*). 4. падсьціла́ць, насьціла́ць сало́май
– v.i. парасі́цца; шчані́цца (*пра саба́ку, ваўчы́цу*)

littery ['lɪtəri] adj. засьме́чаны; неаха́йны

little ['lɪtəl] – adj., **less** or **lesser, least** 1. малы́, мале́нькі, невялі́кі, невялі́чкі; нязна́чны, малава́жны: ***He has but little ability*** Ён ма́е невялі́кія здо́льнасьці. 2. абмежава́ны, недалёкі; малава́жны: ***little thoughts*** малава́жныя, дро́бныя ду́мкі
– adv. ма́ла; няшма́т; крыху́, кры́шку: ***We see little of him*** Мы рэ́дка яго́ ба́чым; ***a little-known author*** малавядо́мы а́ўтар. 2. зусі́м не: ***a coward is little liked*** баязьлі́ўца ня лю́бяць
– n. 1. крыха́ *f.*; нязна́чная ко́лькасьць; ма́ла: ***add a little*** дада́й крыху́, кры́шку: ***He knows very little*** Ён ве́льмі ма́ла ве́дае; ***a little at a time*** пакрысе́. 2. каро́ткі час: ***After a little you will feel better*** Ху́тка вам пале́пшае. 3. абы-што; дро́бязь *f.*; глу́пства *n.*

• ***in little*** у малы́м, невялі́кім машта́бе; у мініяту́ры

• ***little by little*** памале́ньку; патро́ху; паступо́ва

• ***make little of*** лічы́ць малава́жным; не надава́ць вагі́ *чаму́*

• ***not a little*** ве́льмі, шмат

• ***think little of*** а) лічы́ць нява́жным або́ бязва́ртасным. б) не вага́цца, не хіста́цца

little finger ме́зенец -ца *m.* (*на руцэ́ і назе́*), ме́зены па́лец

liturgy ['lɪtərdʒi] n., pl. **-gies** літургі́я *f.*, царко́ўная багаслу́жба, абе́дня *f.*

livable ['lɪvəbəl] adj. 1. жылы́, адпаве́дны, прыда́тны для жытла́. 2. ужы́ў-

чывы. 3. прыма́льны; ніштава́ты (*жыцьцё, умо́вы*)

live I [lɪv] – v.i. 1. жыць, існава́ць. 2. жыві́цца; харчава́цца: ***to live on bread and water*** жыць на вадзе́ й хле́бе; ***to live by one's wits*** сяк-так, не́як выкру́чвацца, перабіва́цца; ***to live in the country*** жыць на вёсцы

– v.t. пражы́ць (*жыцьцё*)

• ***live down*** а) апраўда́ць цнатлі́вым жыцьцём (*віну́, грахі́*). б) перажы́ць

• ***live it up,*** Sl. карыста́ць з жыцьця́, жыць напо́ўніцу

• ***live out*** а) вы́жыць. б) жыць наво́даль. в) перажыва́ць

• ***live up to*** жыць, дзе́йнічаць зго́дна з *чым* (*пры́нцыпамі, пра́вілами*): ***to live up to the treaty*** трыма́цца пастано́ваў тракта́ту

live II [laɪv] adj. 1. жывы́. 2. жывы́, гара́чы, гару́чы: ***live coals*** не пага́слае вуго́льле, жар -у *m.*: ***a live quarrel*** гара́чая сва́рка. 3. бадзёры, по́ўны жыцця́: ***a live person*** дзе́йны, по́ўны эне́ргіі чалаве́к. 4. жывы́, яскравы: ***a live color*** жывы́ ко́лер. 5. з жывы́м то́кам: ***live wire*** а) электры́чны дрот з жывы́м то́кам. б) Informal энэргі́чны і пране́клівы чалаве́к. 6. у жыву́ю: ***live show*** пака́з у жыву́ю; ***live broadcast*** жывы́ этэ́р. 7. жывы́, вясёлы: ***a live party*** вясёлая, жыва́я кампа́нія

livelihood ['laɪvlɪhʊd] n. сро́дкі на пражыцьцё; утрыма́ньне *n.*

liveliness ['laɪvlɪnəs] n. жы́васьць, жва́васьць *f.*; бадзёрасьць, весяло́сьць *f.*

lively ['laɪvlɪ] adj. 1. по́ўны жыцця́, дзе́йны, бадзёры. 2. я́сны, жывы́ (*пра ко́лер*). 3. ажы́ўлены (*пра гу́тарку*). 4. сьве́жы (*пра пове́тра*)

liver ['lɪvər] n. пе́чань, пячо́нка *f.*

liverwort ['lɪvərwɜ:rt] n., Bot. пячо́начнік -а *m.*

livery ['lɪvərɪ] n., pl. **-eries** 1. ліўрэ́я *f.* 2. пако́рм -у *m.* (*ко́ней*), ста́йня *f.* 3. пака́т -у *m.* (*ко́ней, аўтамабі́ляў*)

livestock ['laɪvstɑ:k] n. сво́йская жывёла, жывы́ інвэнта́р; пагало́ўе *n.*: ***livestock breeding*** жывёлагадо́ўля

livid ['lɪvɪd] adj. 1. а) шэрава́та-сі́ні: ***a livid sea*** шэ́ра-сі́няе мо́ра. б) зьбяле́лы, пасіне́лы: ***livid with rage*** пасіне́лы ад зло́сьці. 2. у сіняко́х; чо́рна-сі́ні

living ['lɪvɪŋ] – adj. 1. жывы́, які́ жыве́. 2. дзе́йны; мо́цны. 3. ве́льмі падо́бны; вы́літы: ***He is a living image of his father*** Ён — вы́літая ко́пія ба́цькі. 4. жыцьцёвы: ***living conditions*** умо́вы жыцьця́; ***living expenses*** выда́ткі на пражы́так

– n. 1. жыцьцё *n.*: ***living in the country*** жыцьцё на вёсцы. 2. сро́дкі на пражы́так: ***What does he do for a living?*** З чаго́ ён жыве́?

• ***within living memory*** за людзко́й па́мяці

living room гасьцёўня *f.*

lizard ['lɪzərd] n. я́шчарка *f.*, я́шчар -а *m.*

load [loʊd] – n. 1. груз -у *m.* 2. цяжа́р -у *m.*; нагру́зка *f.*: ***a load of debt*** цяжа́р даўго́ў

– v.t. 1. грузі́ць, нагружа́ць: ***to load grain*** грузі́ць збо́жжа; ***to load a car*** нагружа́ць а́ўта. 2. Figur. абцяжа́рваць; наладо́ўваць. 3. абсыпа́ць, надзяля́ць: ***to load with compliments*** абсы́паць камплімэ́нтамі. 4. зараджа́ць (*гарма́ту, стрэ́льбу*)

• ***get a load of*** заўва́жыць

• ***loads,*** Informal вялі́кая ко́лькасьць, мно́ства *n.*: ***loads of money*** ку́па гро́шай; ***loads of people*** мно́ства людзе́й

loaf I [loʊf] n., pl. **loaves** бо́хан -а *m.*, буха́нка *f.* (*хле́ба*); бу́лка *f.*: ***end of the loaf (of bread)*** акра́лец -йца *m.*

loaf II [loʊf] v.i. 1. гультаява́ць, нічо́га не рабіць. 2. марнава́ць час: ***to loaf one's life away*** праве́сьці жыцьцё бязьдзе́йна

• ***loaf around*** бадзя́цца, абіва́цца

loafer ['loʊfər] n. 1. а) гульта́й -я́ *m.*, гульта́йка *f.* б) бадзя́гла -і *m. & f.* 2. лёгкія ту́флі

loam [loʊm] n. 1. гліня́ная абма́зка, сама́н -у *m.* 2. ураджа́йная зямля́; гліна й пясо́к зь перагно́ем

• ***clay loam*** сугліна́к
• ***sandy loam*** су́песак

loamy ['ləʊmi] adj. сугліністы

loan [ləʊn] – n. пазы́ка *f.*; запазы́чаньне *n.*: ***a loan word*** запазы́чанае сло́ва
– v. дава́ць пазы́ку, пазыча́ць

loan shark ліхвя́р -а́ *m.*, ліхвя́рка *f.*

loath [ləʊθ] adj. неахво́тны: ***to be loath to depart*** ад'яжджа́ць зь неахво́тай
• ***nothing loath*** ахво́тны; ахво́тна

loathe [ləʊð] v.t. гі́дзіцца, мо́цна не любі́ць; ненавідзець

loathful ['ləʊðfəl] adj. ненавісны, ненавідны; агі́дны

loathsome ['ləʊðsəm] adj. агі́дны; абры́длы; мо́ташны

lobby ['lɑ:bi] – n., pl. **-bies** 1. пярэ́дні пако́й, вэстыбю́ль -я *m.* 2. ло́бі *n., indecl.*
– v.t. лабіява́ць, лабі́раваць

lobbyist ['lɑ:biist] n. лабі́ст -а *m.*

lobe [ləʊb] n. мо́чка *f.* (*ву́ха*)

lobster ['lɑ:bstər] n. амар, рак -а *m.*

local ['ləʊkəl] – adj. 1. мясцо́вы. 2. тутэ́йшы. 3. мясцо́вы (*боль, хваро́ба*). 4. прыга́радны: ***local traffic*** прыга́радны рух
– n. 1. прыга́радны цягні́к, аўто́бус. 2. мясцо́вы жы́хар, тутэ́йшы -ага *m.*

local anesthesia мясцо́вае абязбо́ль-ваньне, мясцо́вая анэстэзі́я

locality [ləʊ'kæləti] n., pl. **-ties** мясцо́васьць, акру́га *f.*

localize ['ləʊkəlaɪz] v.t. спыні́ць пашыра́ньне, лякалізава́ць (*пажа́р, эпідэ́мію*)

locate ['ləʊkeɪt] – v.t. 1. памяшча́ць, зьмяшча́ць: ***He located his office in the center of town*** Ён разьмясьці́ў сваё бюро́ ў цэ́нтры го́раду 2. выяўля́ць месцазнахо́джаньне: ***to locate Miensk on the map*** знайсьці́ Менск на ка́рце. 4. вызнача́ць: ***to locate a highway*** вы́значыць тра́су для аўтастра́ды
– v.i. сяліцца; разьмяшча́цца; знахо́дзіцца; ляжа́ць: ***Viciebsk is located on the Dzvina*** Віцебск стаі́ць на Дзьвіне́

location [ləʊ'keɪʃən] n. 1. разьмяшча́ньне *n.* 2. вызнача́ньне ме́сца. 3. ме́сца *n.*

locative ['lɑ:kətɪv] n., Gram. ме́сны склон

lock I [lɑ:k] – n. 1. замо́к -ка́ *m.* 2. шлюз -а *m.*
– v.t. 1. замыка́ць на ключ. 2. съціска́ць а) у абды́мках. б) у змага́ньні, ду́жаньні. 3. запру́джваць, гаці́ць (*раку́*)
– v.i. замыка́цца
• ***lock arms*** мо́цна ўзя́цца за ру́кі, трыма́цца ра́зам
• ***lock away*** замкну́ць
• ***lock in*** замкну́ць і не выпушча́ць
• ***lock out*** замкну́ць дзьве́ры і не ўпушча́ць
• ***lock, stock, and barrel*** Informal усё дашча́нту, ца́лкам
• ***lock together*** зашчапля́цца (*пра зу́бы ко́лаў*); сашчапі́ць
• ***under lock and key*** замкну́ты, пад надзе́йным замко́м, на замку́

lock II [lɑ:k] n. 1. ку́дзер, ло́кан -а *m.* 2. па́сма (*валасо́ў, лёну*)

locked [lɑ:kt] adj. замкну́ты, замкнёны

locker ['lɑ:kər] n. ша́фка *f.*

locker room разьдзява́льня *f.* (*на прадпрые́мстве, стадыёне*)

locket ['lɑ:kɪt] n. мэдальён -а *m.*

lockout ['lɑ:kaʊt] n. лака́ўт -у *m.*

locksmith ['lɑ:ksmɪθ] n. сьле́сар -а *m.*

locomotion [ˌləʊkə'məʊʃən] n. рух -у *m.*, перамяшча́ньне *n.*

locomotive [ˌləʊkə'məʊtɪv] – n. лякаматы́ў -ва *m.*
– adj. 1. які́ ру́хае, ру́хаецца: ***locomotive power*** ру́хаючая сі́ла. 2. рухо́мы. 3. лякаматы́ўны

locust ['ləʊkəst] n. 1. саранча́ *f.* 2. цыка́да *f.* 3. Bot. род ака́цыі

lode [ləʊd] n. ру́дная жы́ла

lodestar ['ləʊdstɑ:r] n. 1. правадна́я зо́рка. 2. Паля́рная зо́рка. 3. Figur. вядучы, галоўны прынцып; цэ́нтар ува́гі, зацікаўле́ньня

lodge [lɑ:dʒ] – n. 1. ха́тка, да́ча *f.*; зае́зны дом, часо́вае жытло́. 2. лёжа (*масо́нская*). 3. варто́ўня *f.*

– v.t. 1. даць прыту́лак *або́* начле́г. 2. даць кватэ́ру. 3. заяўля́ць, падава́ць: ***to lodge a complaint*** пада́ць ска́ргу
– v.i. 1. засяля́цца (*у зае́зным дварэ́, гатэ́лі*). 2. найма́ць пако́й

lodger ['lɑ:dʒər] n. кватара́нт -а *m.*, кватара́нтка *f.*, найма́льнік -а *m.*, найма́льніца *f.* (*кватэ́ры*)

lodging ['lɑ:dʒɪŋ] n. часо́вы прыту́лак, начле́г -у *m.*

lodgings наня́ты пако́й

lodging house гатэ́ль -я, пансіён -а *f.*

loft [lɔ:ft] – n. 1. падстрэ́шша *n.*; гара́ *f.*, гарышча *n.* (*у до́ме*); манса́рда *f.* 2. вы́шкі *pl.* (*у гумне́, хлеве́*). 3. ве́рхні паве́рх (*скла́ду фа́брыкі*). 4. хо́ры (*у царкве́*). 5. галубя́тнік -а *m.*; чарада́ галубо́ў
– v.t. падбі́ць угару́ (*мяч*)

loftily ['lɔ:ftɪli] adv. 1. узвы́шана, узня́та. 2. фанабэ́рыста, ганары́ста, пыхлі́ва

loftiness ['lɔ:ftinəs] n. 1. узвы́шанасьць, узнёсласьць *f.* (*ідэа́лаў*). 2. ганары́стасьць; напы́шлівасьць, пы́ха *f.*

lofty ['lɔ:fti] adj. 1. ве́льмі высо́кі, які́ ўзвыша́ецца. 2. ве́лічны; узвы́шаны, узнёслы. 3. ганары́сты, пыхлі́вы

log [lɔ:g] – n. 1. пале́на, бервяно́ *n.*; кало́да *f.* 2. за́піс у рэ́стры, у ва́хтавым журна́ле
– v.i. працава́ць на лесанарыхто́ўцы
– v.t. валі́ць дрэ́вы. 2. запі́сваць у ва́хтавы журна́л
– adj. зь бярве́ньня: ***a log house*** ха́та зь бярве́ньня
• ***log on (in)*** Comput. увайсьці́ ў кампу́тар, залагава́цца
• ***log off*** Comput. вы́йсьці з кампу́тара, адлагава́цца

logarithm ['lɔ:gərɪðəm] n. лагары́тм -у *m.*

logbook ['lɔ:gbʊk] n. 1. ва́хтавы журна́л (*вадапла́ва*). 2. бартавы́ журна́л (*самалёта*)

logger ['lɔ:gər] n. 1. лесару́б -а *m.* 2. машы́на для ладава́ньня і вы́вазу бярве́ньня

loggerhead ['lɔ:gərhed] n. тупі́ца -ы *m.* & *f.*, ёлупень -ня *m.*
• ***be at loggerheads*** быць у нязго́дзе

logic ['lɑ:dʒɪk] n. лёгіка *f.*

logical ['lɑ:dʒɪkəl] adj. 1. лягі́чны. 2. пасьлядо́ўны. 3. разва́жны: ***a logical man*** разва́жны чалаве́к

logistics [loʊ'dʒɪstɪks] n. матэрыя́льна-тэхні́чнае забесьпячэ́ньне

loin [lɔɪn] n. паляндві́ца *f.*
• ***loins*** а) крыж -а *m.* (*ча́стка це́ла*). б) паясьні́ца, сярэ́дзіна *f.*

loiter ['lɔɪtər] v. 1. сно́ўдацца, швэ́ндацца. 2. ба́віць, прабаўля́ць час

loll [lɑ:l] – v.i. 1. расьсяда́цца, разва́львацца: ***to loll on a sofa*** развалі́цца на кана́пе. 2. зьвіса́ць; матля́цца, целяпа́цца. 3. высало́пвацца (*пра язы́к*)
– v.t. высало́пваць (*язы́к*)

lollipop or **lollypop** ['lɑ:lipɑ:p] n. ляпдзя́ш ледзяша́, ледзянцо́ -ца́ *m.*, цукёрка-смакта́лка

lone [loʊn] adj. 1. само́тны; адзіно́кі; адзі́ны: ***the lone traveler*** само́тны падаро́жнік; ***the lone survivor*** адзі́ны ацале́лы. 2. адзіно́тны. 3. адасо́блены, само́тны (*дом, дрэ́ва*)

loneliness ['loʊnlinəs] n. само́та, адзіно́та *f.*

lonely ['loʊnli] adj. 1. адзіно́тны, марко́тны. 2. бязьлю́дны, пусты́нны (*пра даро́гу, ме́сца*). 3. само́тны, адасо́блены (*пра дрэ́ва, дом*)

lonesome ['loʊnsəm] adj. 1. марко́тны. 2. ну́длівы: ***a lonesome journey*** ну́дная падаро́жжа. 3. бязьлю́дны, пусты́нны (*шлях, даро́га*)

long I [lɔ:ŋ] – adj. 1. а) даўгі́, до́ўгі. б) празьме́рна даўгі́, праця́глы. 2. даўгі́ (*у даўжыню́, паме́рам*): ***two meters long*** даўжынёю два мэ́тры; ***a speech five pages long*** прамо́ва на пяць бачы́наў. 3. даўгі́ час: ***I have not seen him for a long time*** Я даўно́ яго́ ня ба́чыў. 4. Phon., Gram. даўгі́ (*гук*)
– adv. 1. до́ўга: ***I can't stay long*** Я не магу́ до́ўга заста́вацца; ***not long*** ня́до́ўга. 2. ***all night long*** усю́ ноч. 3. ***long ago*** даўно́. 4. даўгі́ час пе́рад ці пасьля́: ***long since*** даўгі́ час пасьля́;

long before даўгі́ час пе́рад, за́даўна пе́рад; ***not long before*** незадо́ўга да – n. даўгі́ час: ***for long*** на даўгі́ час, надо́ўга; ***not for long*** ненадо́ўга
• ***before long*** ху́тка, неўзаба́ве
• ***So long!*** Тымча́сам! Быва́йце!
• ***the long and the short of it*** ко́ратка ка́жучы

long II [lɔ:ŋ] v.i. 1. мо́цна хаце́ць, пра́гнуць: ***He longs to go home*** Яго́ ця́гне дамо́ў. 2. тужы́ць, сумава́ць

longanimity [ˌlɔ:ŋgəˈnɪməti] n. доўгацярпе́ньне *n.*

longanimous [ˌlɔ:ŋgˈænɪməs] adj. доўгацярплі́вы, цярплі́вы

longevity [lɑ:nˈdʒevəti] n. 1. даўгале́цьце *n.*, даўгаве́чнасьць *f.* 2. даўжыня́, праця́гласьць жыцьця́

long-eared [ˌlɔ:ŋˈɪrd] adj. даўгаву́хі

long-haired [ˌlɔ:ŋˈherd] adj. доўгавало́сы

long-headed [ˌlɔ:ŋˈhedɪd] adj. 1. до́ўгагало́вы; даліхацэфа́л. 2. Figur. хі́тры; пране́клівы; прадба́члівы; здага́длівы

longing [ˈlɔ:ŋɪŋ] n. (мо́цнае) жада́ньне, туга́ *f.*

longitude [ˈlɑ:ndʒətu:d] n., Geogr. даўгата́ *f.*

longitudinal [ˌlɑ:ndʒəˈtu:dənəl] adj. 1. падо́ўжны: ***longitudinal section*** падо́ўжнае сячэ́ньне. 2. геаграфі́чнай даўгаты́

long-legged [ˌlɔ:ŋˈlegɪd] adj. даўгано́гі, цыба́ты

long-lived [ˌlɔ:ŋˈlaɪvd] adj. даўгаве́чны

long-nosed [ˌlɔ:ŋˈnoʊzd] adj. даўгано́сы

long-player [ˌlɔ:ŋˈpleɪər] n. 1. а) до́ўгайгра́льная кружэ́лка. б). прайграва́льнік на кружэ́лкі

longshoreman [ˈlɔ:ŋʃɔ:rmən] n., pl. **-men** до́кер -а *m.*, парто́вы гру́зчык

long-sighted [ˌlɔ:ŋˈsaɪtəd] adj. 1. дальназо́ркі. 2. Figur. дальнаба́чны, празо́рлівы

long-standing [ˌlɔ:ŋˈstændɪŋ] adj. да́ўны, да́ўні: ***a long-standing feud*** да́ўная варо́жасьць

long-suffering [ˌlɔ:ŋˈsʌfərɪŋ] – adj. до́ўгацярплі́вы, шматпаку́тны – n. до́ўгацярпе́ньне *n.*

long-term [ˌlɔ:ŋˈtɜ:rm] adj. до́ўгатэрмі́но́вы (*адпачы́нак, пазы́ка*)

long-tongued [ˌlɔ:ŋˈtʌŋd] adj. до́ўгаязы́кі; языка́ты, балбатлі́вы

longways [ˈlɔ:ŋweɪz] or **longwise** [ˈlɔ:ŋwaɪz] adv. уздо́ўж

long-winded [ˌlɔ:ŋˈwɪndɪd] adj. 1. шматсло́ўны, расьця́гнуты (*раска́з, вы́ступ*). 2. з мо́цнымі лёгкімі (*для бе́гу*)

look [lʊk] – v.i. 1. глядзе́ць (-ца); пазіра́ць: ***Look!*** Глянь!; ***to look at*** разглада́ць; прыглада́цца. 2. шука́ць. 3. быць ува́жным; браць пад ува́гу. 4. выглада́ць: ***It looks as if it might rain*** Выглада́е, што мо́жа быць дождж – n. 1. пагля́д, по́гляд -у *m.* ; по́зірк -у *m.* 2. агля́д -у *m.*: ***Take a quick look around the house*** Ху́тка агле́дзьце ха́ту. 3. вы́гляд -у *m.*
• ***look after*** даглада́ць, наглада́ць
• ***looked after*** дагле́джаны
• ***look at*** глядзе́ць на *каго́-што*
• ***look back*** ду́маць пра міну́лае, прыпаміна́ць; аглада́цца
• ***look down on*** грэ́баваць
• ***look in*** зазірну́ць, заско́чыць на хві́лі́нку
• ***look into*** разабра́цца з *чым*
• ***look forward to*** чака́ць, спадзява́цца
• ***look out*** быць асьцяро́жным, ува́жлівым
• ***look over*** праглада́ць, аглада́ць
• ***look up (a word in a dictionary)*** паглядзе́ць, пашука́ць (*сло́ва ў сло́ўніку*)
• ***looks*** во́нкавы вы́гляд: ***good looks*** прыгажо́сьць; мілы, прые́мны вы́гляд
• ***look up to*** шанава́ць *каго́*, захапля́цца *кім-чым*

looker-on [ˌlʊkərˈɑ:n] n., pl. **lookers-on** глада́ч гледача́ *m.*; наглада́льнік, назіра́льнік -а *m.*

looking glass [ˈlʊkɪŋglæs] n. лю́стра, люстэ́рка *n.*

lookout [ˈlʊkaʊt] n. 1. пі́льнасьць *f.*, назіра́ньне *n.*: ***be on the lookout*** будзь

пі́льным. сьцеражы́ся. 2. назіра́льнік -а *m.*, ва́хта *f.*; дазо́рны -ага *m.* 3. назіра́льны пункт. 4. пля́ны на бу́дучыню

loom I [lu:m] – n. 1. кро́сны *pl. only*. 2. тка́цтва *n.*
– v.t. тка́ць на кро́снах

loom II [lu:m] – v.i. 1. няя́сна вымалёўвацца, маячыць. 2. вісе́ць у паве́тры, навіса́ць (*пра пагро́зу*)
– n. няя́сны абры́с

loon [lu:n] n. гага́ра *f.* (*пту́шка*)

loop [lu:p] – n. пятля́ *f.*
– v.t. 1. рабіць пятлю́. 2. завя́зваць на пятлю́

loophole ['lu:phoul] n. 1. шчы́ліна *f.* 2. байні́ца *f.* (*у сьцяне́*). 3. Figur. вы́крут -у *m.*, дзі́рка, шчы́ліна *f.*, праза́з -у *m.* (*у зако́не, законапрае́кце*)

loose [lu:s] – adj. 1. шыро́кі, во́льны, прасто́рны (*пра во́пратку*). 2. незамацава́ны: ***a loose thread*** во́льны канец ні́ткі; ***a loose tooth*** зуб, які хіста́ецца. 3. во́льны, непрывя́заны: ***a loose dog*** непрывя́заны саба́ка. 4. нячы́льны, ра́дкі (*тканіна*); ры́хлы, рассы́пісты (*пра гле́бу*). 5. недакла́дны, расплы́вісты; во́льны: ***loose translation*** во́льны пераклад. 6. разьвя́зны: ***a loose character*** разьвя́зны хара́ктар. 7. нясшы́ты, незамацава́ны: ***a loose leaf*** укладны́ ліст. 8. балбатлі́вы: ***a loose tongue*** балбату́н -а́ *m.* 9. здо́льны нашко́дзіць: ***a loose cannon*** непрадказа́льны чалаве́к, які́ мо́жа нарабіць бяды́
– v.t. 1. вызваля́ць; адвя́зваць. 2. разьвя́зваць. 3. паслабля́ць, адпуска́ць
– v.i. вызваля́цца; адвя́звацца, разьвя́зацца
– adv. свабо́дна; ненаця́гнута; нячы́льна; во́льна (*пераклада́ць*)
• ***break*** or ***cut loose*** аддзяліцца, парва́ць дачыне́ньні
• ***let loose, set*** or ***turn loose*** вы́звалiць; вы́пусьціць; адпусьці́ць
• ***on the loose,*** Informal на во́лі; нестрыма́на, расьпераза́на

loosen ['lu:sən] v.t. паслабля́ць, адпуска́ць; адвя́зваць, разьвя́зваць

loot [lu:t] – n. здабы́ча *f.* (*вае́нная*); нарабава́нае *n.*
– v.t. рабава́ць

lop I [lɑ:p] – n. дро́бныя галі́нкі, сукі́
– v.t. абсяка́ць; абраза́ць (*галі́ны, сукі́*)
• ***lop away*** ачышча́ць, церабіць дрэвы ад сукоў
• ***lop off*** падраза́ць, скарача́ць

lop II [lɑ:p] – v. **(-pp-)** 1. зьвіса́ць; спуска́цца ўні́з; вісе́ць. 2. зьве́шваць
– adj. зьві́слы, абві́слы

lopsided [ˌlɑ:p'saɪdɪd] adj. нахі́лены на бок; аднабо́кі

loquacious [lou'kweɪʃəs] adj. гаваркі́, гаварлі́вы

lord [lɔ:rd] n. 1. пан, ула́сьнік -а *m.*; валадар, улада́р -а́ *m.* 2. лорд -а *m.*

Lord [lɔ:rd] n. Бог, Го́спад -а

lordly ['lɔ:rdli] adj. 1. як лорд; ве́лічны, арыстакраты́чны; пы́шны; па́нскі. 2. ганары́сты, напы́шлівы (*паво́дзіны*); наха́бны; зьняважлівы

lose [lu:z] – v., **lost, losing**, v.t. 1. губля́ць: ***He lost his book*** Ён згубі́ў сваю́ кні́гу. 2. тра́ціць, стра́чваць: ***to lose patience*** стра́ціць цярплі́васьць: ***to lose one's head*** здурэ́ць. 3. прайгрыва́ць (*гро́шы, закла́д*). 4. марнава́ць (*час, нагоду*)
– v.i. губля́цца, стра́чвацца: ***to get lost*** згубі́цца; ***The ship and its crew were lost*** Карабе́ль і яго́ная кама́нда згубі́ліся *або́* былі́ стра́чаныя
• ***lose oneself*** а) разгубля́цца; губля́цца (*у лі́ках і пад.*) б) паглыбля́цца ў ро́здум

loss [lɔ:s] n. стра́та *f.*
• ***at a loss*** няпэ́ўны; разгу́блены: ***to be at a loss to*** не магчы́, ня здо́лець; ***at a loss to explain*** ня здо́лець растлума́чыць

losses стра́ты *pl.*

lost [lɔ:st] – v., *p.t., p.p. of* **lose**
– adj. 1. стра́чаны. 2. згу́блены. 3. прайгра́ны. 4. змарнава́ны, стра́чаны (*час*)

lot [lɑ:t] – n. 1. жэ́рабя *n.*: ***to cast (draw) lots*** кідáць (цягнýць) жэ́рабя; ***to settle by lot*** вы́рашыць жэ́рабем. 2. лёс -у *m.*, дóля *f.*, кон -у *m.* 3. пляц -у *m.* 4. тэрытóрыя кінастýдыі. 5. грýпа, кампáнія *f.*: ***a fine lot of boys*** грýпа дóбрых хлапцóў; ***these items are from the same lot*** гэ́тыя рэ́чы з таго́ сáмага камплéкту, з той сáмай пáртыі (*тавáру*). 6. Informal тып -у ***m.***: ***He is a bad lot*** Ён — ты́пчык
– v.t. 1. дзяліць на чáсткі. 2. разьдзяля́ць, раздавáць шля́хам жэ́рабя. 3. кідáць жэ́рабя
– adv. шмат, цімáла, прóцьма: ***I feel a lot better*** Я чýюся шмат лéпей
• ***lots,*** pl., Informal шмат: ***lots of people*** мáса людзéй; ***lots of money*** шмат грóшай; ***you have lots of time*** у вас шмат чáсу

lotion ['louʃən] n. лясьён -у *m.*

lottery ['lɑ:təri] n., pl. **-teries** лятарэ́я *f.*

loud [laud] – adj. 1. гóласны, гýчны: ***loud laughter*** рóгат -у *m.* 2. шýмны, крыклівы. 3. Informal крыклівы, яскрáвы: ***loud colors*** рэ́зкія кóлеры
– adv. гóласна, гýчна, мóцна

loudness ['laudnəs] n. гóласнасьць, гýчнасьць, шýмнасьць *f.*

loudly ['laudli] adv. шýмна, гóласна

loudspeaker [ˌlaud'spi:kər] n. галасьнік -á, рэпрадýктар -а *m.*

lounge [laundʒ] – v.i. 1. выгóдна адпачывáць. 2. бязьдзéйна бáвіць час
– n. 1. канáпа, сафá *f.* 2. пакóй для адпачы́нку

louse [laus] – n., pl. **lice** вош *f.*
– v.t. лавíць вóшы
• ***louse up*** Sl. сапсавáць, спартáчыць

lousy ['lauzi] adj. 1. вашы́вы. 2. Sl. благí, дрэ́нны, нядóбры; пóдлы, нíзкі, агíдны

lout [laut] n. 1. нехлямя́жы чалавéк; цялпýк -á *m.* 2. прасьця́к -á *m.*, абмежавáны чалавéк

lovable ['lʌvəbəl] adj. мíлы, прывáбны

love [lʌv] – n. 1. каханьне *n.* 2. каханая *f.*, каханы -ага *m.* 3. любасьць, любóў *f.*
– v.t. 1. каханáць. 2. любíць (*мáці, бáць-каўшчыну*)
– v.i. 1. быць закаханым. 2. любíць
• ***fall in love (with)*** закаханáцца
• ***for love*** бясплáтна; для прыéмнасьці, не за грóшы
• ***for love or money*** за любýю цанý
• ***for the love of*** дзéля чагó-н.
• ***in love*** закаханы
• ***make love*** а) заляцáцца. б) каханáцца
• ***not for love or money*** нізавóшта, ні за я́кія грóшы

lovely ['lʌvli] adj. чарóўны, цудóўны; прывáбны, прыгóжы, прыéмны

lover ['lʌvər] n. 1. каханак -ка *m.*, каханы -ага *m.*, любы -ага *m.* 2. палюбóўнік -а *m.* 3. амáтар -а *m.*, амáтарка *f.* (*кніг, тэáтру*)

love seat малáя сафá на дзьве асóбы

loving ['lʌviŋ] adj. 1. які́ каханé, любíць. 2. любáсны: ***loving glances*** любáсныя пóзіркі

low I [lou] – adj. 1. нíзкі, нізкí, невысóкі. 2. а) плы́ткі, малавóдны (*пра стýдню, рэ́чку*). б) зь вялікім дэкальтэ́ (*пра сукéнку*). в) недастаткóвы: ***low supplies*** недастаткóвыя прыпáсы. 3. нíзкі, цíхі: ***a low whisper*** цíхі шэпт. 4. Biol. ніжэ́йшы, сáмы прóсты: ***Bacteria are low organisms*** Бактэ́рыі зьяўля́юцца ніжэ́йшымі арганíзмамі. 5. а) нíзкі, пóдлы. б) прóсты, вульгáрны. 6. слабы́, квóлы: ***a low state of health*** слабы́ стан здарóўя
– adv. 1. нíзка: ***to bow low*** нíзка клáняцца. 2. цíха, пацíху: ***to speak low*** гаварыць цíха
• ***lay low*** а) зьбíць з ног, здýжаць. б) забíць, паклáсьці
• ***lie low*** а) хавáцца. б) вычэ́кваць
• ***run low*** вычэ́рпвацца; растрáчвацца

lower I ['louər] – v.t. 1. апушчáць, апускáць; спускáць. 2. зьніжáць (*тэмпэратýру*). 3. прыніжáць; паніжáць на пасáдзе, станóвішчы
– v.i. зьніжáцца; сядáць (*пра сóнца*)
– adj. ніжэ́йшы

lower II ['lauər] – v.i. 1. пагражáць. 2. злавáцца, глядзéць панýра

– n. 1. пагро́зьлівы вы́гляд; змро́чнасьць, пану́расьць *f.* 2. насу́пленасьць *f.*

lowering ['laʊərɪŋ] adj. 1. цёмны; змро́чны; пахму́рны: ***lowering clouds*** цёмныя навальні́чныя хма́ры. 2. зло́сны; хму́рны, пану́ры (*пра чалаве́ка*)

lowland ['loʊlænd] – n. нізі́на, далі́на *f.*
– adj. 1. нізі́нны, далі́навы, лагавы́. 2. у нізі́не

lowly ['loʊli] adj. 1. ні́зкі (*ра́нгам, стано́вішчам*). 2. сьці́плы

low-minded [ˌloʊ'maɪndɪd] adj. по́длы, ні́зкі; вульга́рны

low-spirited [ˌloʊ'spɪrətəd] adj. су́мны, марко́тны; прыгне́чаны; прыбі́ты го́рам

low spirits прыгне́чаны стан; прыгне́чаньне *n.*, марко́та *f.* ; вя́ласьць *f.*

loyal ['lɔɪəl] adj. 1. ве́рны, адда́ны. 2. ляя́льны

loyally ['lɔɪəli] adv. 1. ве́рна, адда́на. 2. ляя́льна

loyalism ['lɔɪəˌlɪzəm] n. ляялі́зм -у *m.*

loyalist ['lɔɪəlɪst] n. ляялі́ст -а *m.*

loyalty ['lɔɪəlti] n. ве́рнасьць, ляя́льнасьць *f.*

lozenge ['lɑ:zɪndʒ] n. 1. ромб -а *m.* 2. табле́тка *f.* (*ад ка́шлю*)

lubricant ['lu:brɪkənt] n. зма́зка *f.*, зма́зачны матэры́ял

lubricate ['lu:brɪkeɪt] v.t. зма́зваць

lucid ['lu:sɪd] adj. 1. зразуме́лы, я́сны; лёгкі для зразуме́ньня: ***a lucid explanation*** зразуме́лае тлумачэ́ньне. 2. сьве́тлы, я́сны, бліску́чы. 3. норма́льны, разу́мны. 4. празры́сты: ***a lucid stream*** празры́сты струме́нь

lucidness ['lu:sɪdnəs] n. 1. зразуме́ласьць *f.* 2. сьве́тласьць, я́снасьць *f.* 3. празры́стасьць *f.*

luck [lʌk] n. шча́сьце *n.*: ***good luck*** уда́ча, памы́снасьць *f.*; ***bad luck*** няўда́ча *f.*; ***I had luck*** Мне пашча́сьціла
• ***good luck!*** шчасьлі́ва!
• ***in luck*** шчасьлі́вы
• ***out of luck*** нешчасьлі́вы

luckily ['lʌkɪli] adv. на шча́сьце, шчасьлі́ва

lucky ['lʌki] adj. шчасьлі́вы, уда́чны

lucrative ['lu:krətɪv] adj. дахо́дны, прыбытко́вы

ludicrous ['lu:dɪkrəs] adj. сьмяхо́тны; недарэ́чны, бязглу́зды

lug [lʌg] – v.t. **(-gg-)** 1. цягну́ць, валачы́. 2. Figur. прыплята́ць ні ў пяць ні ў дзе́сяць
– n. заціска́чка *f.*

luggage ['lʌgɪdʒ] n. бага́ж -у́ *m.*

lukewarm [ˌlu:k'wɔ:rm] adj. 1. ле́тні, цеплава́ты. 2. Figur. нерашу́чы; абыя́кавы; без запа́лу

lull [lʌl] – v.t. 1. супако́йваць; закалы́хваць (*дзіця́*). 2. супако́йваць, разьве́йваць (*страх, трывогу*)
– v.i. суніма́цца: ***The wind lulled*** Ве́цер суняўся
– n. 1. часо́вае заці́шша. 2. супако́йвальны гук

lullaby ['lʌləbaɪ] n., pl. **-bies** калыха́нка *f.*
– v.t. закалы́хваць сьпе́вам

lumbago [lʌm'beɪgoʊ] n., pl. **-gos** пастрэ́л -у *m.*, люмба́га *n.*

lumber ['lʌmbər] – n. 1. будаўні́чы лесаматэрыя́л, пі́ламатэрыя́л -у *m.* 2. лама́ччa *n.*
– v. 1. валі́ць лес і нарыхто́ўваць будаўні́чы матэрыя́л. 2. зава́льваць лама́ччам

lumberjack ['lʌmbərdʒæk] n. лесару́б, дрывасе́к -а *m.*

lumberman ['lʌmbərmən] n., pl. **-men** 1. лесару́б -а *m.* 2. лесапрамысло́вец -ўца *m.*, гандля́р ле́сам

lumber mill лесапі́льня *f.*, лесапі́льны заво́д

lumberyard ['lʌmbərjɑ:rd] n. склад будаўні́чага матэрыя́лу

luminary ['lu:məneri] – n., pl. **-naries** 1. сьвяці́ла *n.* (*як со́нца*). 2. выда́тны чалаве́к. 3. шту́чнае сьвятло́ (*асьвятле́ньне*)
– adj. сьветлавы́

luminescence [ˌlu:mɪ'nesəns] n. люмінэсцэ́нцыя *f.*, сьвячэ́ньне *n.*

luminescent [ˌlu:mɪ'nesənt] adj. люмінэсцэ́нтны, які́ сьве́ціцца

luminous ['lu:mɪnəs] adj. 1. які́ сьве́ціц-ца, які́ выпраме́ньвае сьвятло́. 2. я́р-кі, зы́ркі. 3. Figur. я́сны, зразуме́лы. 4. сьве́тлы, до́бра асьве́тлены

lump [lʌmp] – n. 1. камя́к -а́ *m.*, камя-чло́к -ка́ *m., dim.* 2. гуз -а *m.* 3. глы́ба, камлы́га *f.*; ма́са, ку́ча *f.* 4. Informal дуры́л|а -ы *m. & f.*, ёлуп|ень -ня *m.*
– v.t. утвара́ць камякі́, зьме́шваць, склада́ць у цэ́ласьць
– v.i. зьбіва́цца ў камякі́. 2. ця́жка ступа́ць
– adj. 1. камякава́ты, у кава́лках: ***lump sugar*** цу́кар у кава́лках. 2. сабра́ны ў адно́, агу́льны: ***lump sum*** агу́льная су́ма
• ***in the lump*** гу́ртам, о́птам

lumpy ['lʌmpi] adj. 1. камякава́ты, з камяка́мі. 2. выбо́исты, няро́ўны, бугры́сты. 3. цяжкі́ й няўклю́дны

lunacy ['lu:nəsi] n., pl. **-cies** 1. вар'я́цтва, шале́нства *n.* 2. безразва́жнасьць *f.*, вялі́кае глу́пства.

lunar ['lu:nər] adj. 1. ме́сячны: ***lunar eclipse*** зацьме́ньне ме́сяца. 2. як ме́сяц

lunar caustic ля́піс -у *m.*

lunatic ['lu:nətɪk] – n. 1. люна́тык, вар'я́т -а *m.* 2. неразьві́ты, дурны́ чалаве́к
– adj. 1. вар'я́цкі, ненарма́льны: ***a lunatic asylum*** вар'я́цкі дом. 3. дурны́, ідыятры́чны: ***a lunatic policy*** ідыятры́чная пали́тыка

lunch [lʌntʃ] – n. по́луд|зень -ня, абе́д -у *m.*
– v.i. палу́днаваць

luncheon ['lʌntʃən] n. 1. абе́д (*афіцы́йны*). 2. пераку́ска *f.*

luncheonette [ˌlʌntʃə'net] n. заку́сачная *f.*

lung [lʌŋ] n. лёгкае *n., pl.* лёгкія

lunge [lʌndʒ] – n. 1. скок упе́рад, вы́пад -у *m.* (*пры фэхтава́ньні*). 2. уда́р -у *m.* (*мячо́м, ша́бляй*)
– v.i., v.t. нане́сьці ўда́р, зрабі́ць вы́пад

lurch I [lɜ:rtʃ] n. 1. крэн -у *m.* 2. хіста́ньне *n.* 3. нахі́л -у *m.*

lurch II [lɜ:rtʃ] – v.t. пабі́ць (*у ка́ртах*)
– n. пара́за *f.* (*у гульні́*)
• ***leave in the lurch*** паки́нуць у бядзе́

lure [lʊr] – n. 1. спаку́са, спаку́сьлівасьць, прыва́бнасьць *f.* 2. прына́да *f.*
– v.t. 1. спакуша́ць; ва́біць. 2. на́дзіць, прына́джваць

lurid ['lʊrəd] adj. 1. агнявы́; агні́сты. 2. страшны́, дзікі́ (*пра злачы́нства*); сэнсацы́йны. 3. бле́дны, пану́ры (*ко́лер*). 4. зьнясі́лены, змо́раны

lurk [lɜ:rk] v.i. 1. хава́цца; таі́цца, прыто́йвацца. 2. быць схава́ным, не выяўля́цца (*пра хваро́бу*)

Lusatian [lu'seɪʃən] adj. лу́жыцкі, сэрбалу́жыцкі

luscious ['lʌʃəs] adj. 1. сало́дкі й сакаві́ты; апэты́тны. 2. прые́мны, захапля́льны. 3. пры́тарны

lush I [lʌʃ] adj. 1. мяккі́ й сакаўны́. 2. буйны́ (*пра расьлі́ннасьць, траву́*). 3. раско́шны, бага́ты; сакаві́ты (*стыль, апавяда́ньне*)

lush II [lʌʃ] – n. Sl. 1. гарэ́лка *f.* 2. п'я́ніц|а -ы *m. & f.*
– v. 1. піць (*гарэ́лку*). 2. паі́ць,

lust [lʌst] n. 1. пра́га *f.* (*по́мсты, гро́шай*); ця́га, схі́льнасьць *f.* 2. прагаві́тасьць, пра́гнасьць, сква́пнасьць *f.* 3. юр -у *m.*
– v. пра́гнуць: ***A miser lusts after gold*** Скна́ра пра́гне зо́лата

luster, Brit. **lustre** ['lʌstər] – n. 1. бляск -у, гля́нец -цу *m.* 2. я́снасьць *f.* 3. Figur. сла́ва *f.* 4. жырандо́ль *f.*, лю́стра *n.*
– v.t. глянцава́ць
– v.i. бліскаць

lustful ['lʌstfəl] adj. юрлі́вы, пажа́длівы

lustfulness ['lʌstfəlnəs] n. юрлі́васьць, пажа́длівасьць *f.*

lustily ['lʌstɪli] adv. мо́цна; энэргі́чна; бадзёра

lustrous ['lʌstrəs] adj. 1. бліскуча́сты, бліску́чы. 2. глянцаві́ты. 3. Figur. сьве́тлы; выда́тны; надзвыча́йны, бліску́чы (*пра дасягне́ньні, кар'е́ру*)

lusty ['lʌsti] adj. мо́цны і здаро́вы; бадзёры

lute I [lu:t] – n. лю́тня *f.*
– v.i. іграць на лю́тні

lute II [lu:t] n. замáзка *f.*
Lutheran [ˈlu:θərən] adj. лютэрáнскі
luxuriant [lʌgˈʒʊriənt] adj. 1. буйны́, пы́шны. 2. ураджáйны (*пра глéбу*). 3. багáты; аздóблены
luxurious [lʌgˈʒʊriəs] adj. 1. раскóшны; які́ лю́біць раскóшу. 2. раскóшны
luxury [ˈlʌgʒəri] – n., pl. **-ries** 1. раскóша, пы́шнасьць *f.* 2. вялі́кая прыéмнасьць, асалóда *ці* уцéха *f.*: ***the luxury of a good book*** асалóда ад дóбрае кні́гі
– adj. раскóшны: ***a luxury hotel*** раскóшны гатэ́ль
lyceum [laɪˈsi:əm] n. 1. ліцэ́йскі -я *m.* 2. за́ля для лéкцыяў, канцэ́ртаў
lye [laɪ] – n. луг -у *m.* (*для мыцьця́*); ка́ўстык -у *m.*; каўсты́чная со́да
– v.t. запа́рваць лу́гам
lying I [ˈlaɪŋ] – n. ілга́ньне *n.*; ілжа́, маня́, хлусьня́ *f.*
– adj. фальшы́вы; ілжы́вы, хлусьлі́вы
– v., *present p. of* **lie I**: ***I was not lying*** Я не мані́ў
lying II [ˈlaɪŋ] *present p. of* **lie II**: ***He was lying on the ground*** Ён ляжáў на зямлі́
lying-in [ˈlaɪŋ] – n. ро́ды *pl. only.*
– adj. радзі́льны: ***a lying-in hospital*** радзі́льны дом
lymph [lɪmf] n. лімфа *f.*
lymphatic [lɪmˈfætɪk] – adj. 1. лімфаты́чны: ***lymphatic vessels*** лімфаты́чныя сасу́ды. 2. флегматы́чны
– n. лімфаты́чны сасу́д
lynch [lɪntʃ] v.t. лінчава́ць, забіва́ць масу́дам
lynch law самасу́д -у *m.*, суд Лі́нча
lynx [lɪŋks] n., pl. **lynxes** or coll. **lynx** рысь *f.*
lynx-eye во́страе во́ка
lynx-eyed з во́стрым зро́кам
Lyra [ˈlaɪrə] n. Лі́ра *f.* (*сузо́р'е*)
lyre [ˈlaɪr] n. 1. лі́ра *f.* (*інструмэ́нт*). 2. Figur. лі́ра, паэ́зія *f.*
lyric [ˈlɪrɪk] – n. 1. каро́ткі ліры́чны ве́рш: ***lyrics*** сло́вы да пе́сьні. 2. лі́рыка *f.* 3. лі́рык -а *m.*, ліры́чны паэ́т
– adj. ліры́чны
lyrical [ˈlɪrɪkəl] adj. 1. паэты́чны. 2. эмацыйны. 3. ліры́чны
lyricism [ˈlɪrɪˌsɪzəm] n. 1. лірызм -у *m.* 2. чу́льлівасьць *f.*

M

M, m [em] n.,pl. **M's** or **Ms, m's** or **ms** *трына́ццатая лі́тара анге́льскага альфабэ́ту*

M.A. or **MA** [ˌemˈeɪ] *гл.* **Master of Arts**

Ma [mɑ:] n., Informal ма́ма *f.*

ma'am [mæm] n., Informal спада́рыня *f.*

macadam [məˈkædəm] n. 1. макада́м -у *m.* (*жарсьцьвя́нае даро́жнае пакрыцьцё*). 2. шаша́ *f.*

macaroni [ˌmækəˈrouni] n., pl. **-nis** or **-nies** макаро́ны *pl.*

macaronic [ˌmækəˈrɑ:nɪk] – adj. 1. макарані́чны. 2. на ме́шанай мо́ве
– n. макарані́чны твор (*на лама́най лаці́не або́ з прыме́шкай іншамо́ўных сло́ваў*)

Macedonian [ˌmæsɪˈdouniən] – adj. македо́нскі
– n. македо́нец -ца *m.*, македо́нка *f.*

machinate [ˈmækɪneɪt] v. махлява́ць, рабі́ць змо́ву; ве́сьці падко́пы *або́* інтры́гі; інтрыгава́ць, камбінава́ць

machination [ˌmækɪˈneɪʃən] n. махля́рства *n.*, махіна́цыя *f.*; інтры́гі, камбіна́цыі *pl.*

machine [məˈʃi:n] – n. 1. машы́на *f.*: ***sewing machine*** шве́йная машы́на; ***washing machine*** пра́льная машы́на. 2. мэхані́зм -у *m.* 3. аўтамабі́ль -я *m.*, машы́на *f.* 4. чалаве́к, які́ працу́е, як машы́на. 5. апара́т -у *m.*: ***state machine*** дзяржа́ўны апара́т
– adj. машы́нны: ***the machine age*** век машы́наў
– v.t. апрацо́ўваць на варшта́це

machine gun кулямёт -а *m.*

machinegun [məˈʃi:ngʌn] – v.t. абстрэ́льваць, страля́ць з кулямёта; забіва́ць *або́* ра́ніць агнём з кулямёта
– adj. кулямётны: ***machine-gun fire*** кулямётны аго́нь

machine gunner кулямётчык -а *m.*, кулямётчыца *f.*

machine-made [məʃi:nˈmeɪd] adj. зро́блены машы́най, не рука́мі: ***a machine-made sweater*** све́тар машы́ннае рабо́ты

machinery [məˈʃi:nəri] n., pl. **-eries** 1. машы́ны. 2. дэта́лі або́ ча́сткі машы́ны. 3. мэхані́зм -у *m.* 4. апара́т -у *m.* (*дзяржа́ўны, юрыды́чны і пад.*)

machine shop мэхані́чная майстэ́рня, мэхані́чны цэх

machine tool 1. мэхані́чны варшта́т. 2. прыла́да для апрацо́ўваньня мэта́лу

machinist [məˈʃi:nɪst] n. 1. мэха́нік -а, сьле́сар -а *m.* 2. машыні́ст -а *m.* 3. машынабудаўні́к -а́ *m.*

mackerel [ˈmækrəl] n., pl. **-el, -els** макрэ́ль, ску́мбрыя *f.*: ***mackerel sky*** во́блачнае не́ба

maculate [ˈmækjəleɪt] – v.t. запля́міць, папля́міць
– adj.[ˈmækjələt] запля́млены, запэ́цканы

mad [mæd] adj. 1. ненарма́льны, звар'яце́лы; шалёны. 2. дурны́, неразу́мны.

3. а) які́ страшэ́нна лю́біць што-н.: ***mad (after, about)*** шалёна захо́плены (чым-н.), б) дзі́ка ра́дасны *або́* вясёлы. 4. Informal ве́льмі злы: ***to get mad*** узлава́цца, мо́цна раззлава́цца: ***Don't get mad at me*** Ня гнёвайся на мяне́; ***like mad*** шалёна, мо́цна *або́* ху́тка

madam(e) [ˈmædəm] n., pl. **madams** or **mesdames** 1. спада́рыня *f.*, спада́рыча *f.* (*фо́рма зваро́ту*). 2. Informal гаспады́ня публі́чнага до́му

madden [ˈmædən] – v.t. 1. дава́дзіць да вар'я́цтва. 2. мо́цна злава́ць *або́* раздражня́ць
– v.i. вар'яце́ць

maddish [ˈmædɪʃ] adj. дурнава́ты

made [meɪd] – v., *p.t., p.p. of* **make** зраблі́ў -ла; зро́блены
– adj. збудава́ны, зро́блены: ***strongly made*** мо́цна збудава́ны

made-up [ˌmeɪdˈʌp] adj. 1. зро́блены. 2. вы́думаны, непраўдзі́вы. 3. размалява́ны: ***made-up lips*** размалява́ныя ву́сны. 4. нава́жны, станаўкі́

madhouse [ˈmædhaʊs] n. вар'я́тня *f.*, Informal балага́н -у *m.*

madly [ˈmædli] adv. 1. шалёна, апанта́на. 2. па-дурно́му, неразу́мна, бязглу́зда

madman [ˈmædmən] n., pl. **-men** 1. вар'я́т -а *m.* 2. шалёны -ага *m.*

madness [ˈmædnəs] n. 1. вар'я́цтва *n.* 2. шал -у *m.*, разыю́шанасьць *f.* 3. шале́нства *n.*

maelstrom [ˈmeɪlstrəm] n. вір -у *m.*

magazine [ˈmægəzi:n] – n. 1. ча́сапіс -у *m.* 2. склад боепрыпа́саў, ра́чавы склад. 3. магазы́н -а *m.* а) для патро́наў у аўтама́це. б) для фі́льму ў апара́це
– v.t. перахо́ўваць у скла́дзе

magic [ˈmædʒɪk] – n. 1. ма́гія *f.*, чараде́йства, чараўні́цтва *n.*, ча́ры *pl.* 2. чаро́ўнасьць *f.*: ***the magic of her voice*** чаро́ўнасьць е́йнага го́ласу
– adj. 1. чарадзе́йны, чаро́ўны. 2. магі́чны

magical [ˈmædʒɪkəl] adj. 1. чарадзе́йны, магі́чны. 2. тае́мны, невытлумача́льны, незразуме́лы

magician [məˈdʒɪʃən] n. 1. чарадзе́й -я *m.*, чарадзе́йка *f.*; чараўні́к -а́ *m.*, чараўні́ца *f.* 2. штука́р, фо́кусьнік -а *m.*, фо́кусьніца *f.*

magisterial [ˌmædʒɪˈstɪriəl] adj. 1. судо́вы, судзе́йскі. 2. аўтарытэ́тны. 3. ула́дны, улада́рны, насто́йлівы

magistrate [ˈmædʒɪstreɪt] n. магістра́т -у *m.* 2. судзьдзя́ -і́ *m.* (*ніжэ́йшае інста́нцыі*)

magnanimity [ˌmægnəˈnɪməti] n., pl. **-ties** 1. велікаду́шнасьць *f.* 2. велікаду́шны ўчы́нак

magnanimous [mægˈnænɪməs] adj. велікаду́шны

magnate [ˈmægneɪt] n. магна́т, аліга́рх -а *m.*; уплыво́вая асо́ба; ***an oil magnate*** на́фтавы магна́т

magnesium [mægˈni:ziəm] n. ма́гні|й -ю *m.*

magnesium oxide магне́зія *f.*

magnet [ˈmægnɪt] n. 1. Phys. магні́т -у *m.* 2. то́е, што прыця́гвае, ва́біць да сябе́, магні́т

magnetic [mægˈnetɪk] adj. 1. магні́тны: ***the magnetic needle of a compass*** магні́тная стрэ́лка ко́мпаса. 2. магнэты́чны; прыцяга́льны, які́ ва́біць да сябе́

magnetic equator магні́тны эква́тар

magnetic field магні́тнае по́ле

magnetic meridian магні́тны мэрыдыя́н

magnetic pole магні́тны по́люс

magnetic storm магні́тная бу́ра

magnetism [ˈmægnəˌtɪzəm] n. магнэты́зм -у *m.*. 2. асабліва́я прыва́бнасьць. 3. гіпнаты́чная сі́ла

magnetize [ˈmægnətaɪz] – v.t. 1. намагні́чваць. 2. прыця́гваць *каго́*; мець уплы́ў на *каго́*. 3. гіпнатызава́ць
– v.i. намагні́чвацца

magnetized [ˈmægnətaɪzd] adj. намагні́чаны

magnification [ˌmægnɪfɪˈkeɪʃən] n. павялічэ́ньне, пабо́льшаньне, узмацне́ньне *n.*

magnificence [mægˈnɪfɪsəns] n. 1 пы́шнасьць, велікапы́шнасьць *f.* 2. ве́ліч-насьць, узвы́шанасьць *f.*

magnificent [mæg'nɪfɪsənt] adj. 1. пы́шны, велікапы́шны; ве́лічны. 2. імпаза́нтны; высакаро́дны (*пра сло́вы і пад.*). 3. узвы́шаны (*пра ідэ́і і пад.*). 4. надзвыча́йны, дзіво́сны, цудо́ўны

magnify ['mægnɪfaɪ] v., **-fied, -fying** 1. павялі́чваць, пабо́льшваць. 2. перабо́льшваць. 3. ухваля́ць; сла́віць, пакланя́цца

magnifying ['mægnɪfaɪɪŋ] – n. 1. павялі́чваньне, пабо́льшваньне *n.*
– adj. павелічáльны

magnifying glass павелічáльнае шкло, лю́па *f.*

magnitude ['mægnɪtu:d] n. 1. велічыня́, вага́ *f.*, паме́ры *pl.*, сі́ла *f.* 2. вялі́кае зна́чаньне, уплы́ў *або́* вы́нік. 3. Astronomy я́ркасьць *f.* (*зо́ркі*); ***of the first magnitude*** ве́льмі вялі́кі, пе́ршай велічыні́; дасканáлы, ве́льмі паважа́ны

magpie ['mægpaɪ] n. 1. саро́ка *f.* 2. балбату́ха, лапату́ха, сакату́ха *f.*

Magus ['meɪgəs] n., pl. **Magi** ['meɪdʒaɪ] адзі́н з Трох Мудрацо́ў

magus ['meɪgəs] n., pl. **magi** ['meɪdʒaɪ] астро́ляг -а, чарадзе́й -я *m.*

Magyar ['mægjɑ:r] – n. 1. мадзя́р, вугро́рац -ца *m.*, мадзя́рка *f.* 2. вугро́рская мо́ва
– adj. мадзя́рскі, вугро́рскі

mahogany [mə'hɑ:gəni] n., pl. **-nies** 1. чырво́нае дрэ́ва (*матэрыя́л і дрэ́ва*). 2. мэ́бля з чырво́нага дрэ́ва. 3. ко́лер чырво́нага дрэ́ва

maid [meɪd] n. 1. дзе́ўка, дзяўчы́на *f.* 2. служáнка *f.* 3. пакаёўка *f.*

maiden ['meɪdən] – n. дзяўчы́на, дзяўчы́нка *f.*
– adj. 1. дзявóчы, дзявóцкі. 2. незáмужняя. 3. но́вы, сьве́жы, неўжыва́ны; пе́ршы, некра́нуты: ***maiden voyage*** пе́ршы рэйс (*но́вага карабля́*); ***maiden ground*** некра́нутая гле́ба

maidenhood ['meɪdənhʊd] n. дзявóцтва *n.*

maidenliness ['meɪdənlɪnəs] n. дзявóцкасьць *f.*

maiden name дзявóчае про́зьвішча

maid of honor пе́ршая дру́жка

mail I [meɪl] – n. 1. по́шта. 2. карэспандэ́нцыя *f.* 3. пашто́вы тра́нспарт
– v.t. пасыла́ць по́штаю, укіда́ць у пашто́вую скры́нку
– adj. 1. пашто́вы. 2. наня́ты разно́сіць по́шту

mail II [meɪl] n. 1. кальчу́га *f.* 2. браня́ *f.*, па́нцыр -у *m.* 3. па́нцыр чарапа́хі, ра́ка, ахо́ўная луска́

mailbag ['meɪlbæg] n. 1. мех з по́штай. 2. по́шта, карэспандэ́нцыя *f.*

mailbox ['meɪlbɑ:ks] n. пашто́вая скры́нка

mail car пашто́вы вагóн

mail carrier паштáр -á *m.*, паштáрка *f.*

mailed [meɪld] adj. 1. бранірóваны, пакры́ты па́нцырам. 2. (*пра жывёліну*) пакры́ты па́нцырам, ра́кавінай або́ ахо́ўнай луско́й

mailer ['meɪlər] n. 1. адпра́ўнік по́шты, адраса́нт -а *m.* 2. канвэ́рт *або́* кантэ́йнэр для перасы́лкі по́шты

mailman ['meɪlmæn] n., pl. **-men** паштáр -á, паштальён -а *m.*, паштáрка *f.*; ліста́ноша -ы *m.*

mail-order [ˌmeɪl'ɔ:rdər] v. замаўля́ць тавáр праз по́шту

maim [meɪm] – v.t. 1. кале́чыць, нявé-чыць. 2. абясьсі́льваць
– n. скале́чаньне, зьнявé́чаньне *n.*; ра́на *f.*

main [meɪn] – adj. гало́ўны, найважне́йшы, найбо́льшы: ***the main street*** гало́ўная ву́ліца; ***the main line of the railway*** гало́ўная чыгу́начная лі́нія; ***by main force*** усі́мі сі́ламі
– n. 1. гало́ўная вадаправо́дная трубá, гало́ўная электралі́нія *або́* газаправо́д. 2. Poet. адкры́тае мо́ра, акія́н
• ***in the main*** бо́льшай ча́сткай, гало́ўна, у асно́ўным
• ***main clause*** гало́ўны сказ (*у складáназале́жным ска́зе*)

mainland ['meɪnlənd] n. мацяры́к мацерыкá *m.*

mainly ['meɪnli] adv. перава́жна, гало́ўна, асабліва; у бо́льшасьці

mainspring [ˈmeɪnsprɪŋ] n. 1. галóўная спружы́на (*у гадзі́ньніку і г.д.*). 2. галóўны стымýл, пабуджáльная прычы́на

maintain [meɪnˈteɪn] v.t. 1. вéсьці, трымáць (*прадпрыéмства*). 2. падтрымóўваць, падтры́мваць (*сýвязь, здарóўе і г.д.*). 3. трымáць (*парáдак*), сачы́ць за парáдкам. 4. утрымóўваць, забясьпéчваць срóдкамі для існавáньня; кóрмліваць. 5. давáць падтры́мку, абараня́ць (*якóю-н. дýмку*): ***to maintain one's reputation*** абараня́ць сваю́ рэпутáцыю. 6. сьцьвярджáць, цьвéрдзіць; упэ́ўнена *або́* настóйліва казáць. 7. даглядáць, трымáць у парáдку: ***This apartment house is maintained very well*** Гэ́ты шматкватэ́рны дом вéльмі дóбра дагляджаны

maintenance [ˈmeɪntənəns] n. 1. захóўваньне *n.*: ***Maintenance of quiet is essential in a hospital*** У шпіталі́ неабхóдна захóўваць цішыню. 2. утрымáньне *n.*, срóдкі для існавáньня, жыцьця́; выдáткі *pl.* (*дзяржáвы*). 3. дóгляд -у *m.*; тэхні́чнае абслугóўваньне, рамóнт

maize [meɪz] n. кукурýза *f.*

majestic [məˈdʒestɪk] adj. вéлічны; грандыёзны

majesty [ˈmædʒəsti] n., pl. **-ties** вéлічнасьць, вялікасьць *f.*

Majesty [ˈmædʒəsti] n., pl. **-ties** вялíкасьць (*каралéўскі тытýл*): ***Your Majesty*** Вáша вялíкасьць; ***His (Her) Majesty*** Ягó (Яé) вялíкасьць

major [ˈmeɪdʒər] – adj. 1. бóльшы, важнéйшы, знáчны; грунтóўны: ***major part*** бóльшая чáстка; ***major poet*** знáчны паэ́т. 2. старэ́йшы, стáршы. 3. Mus. мажóрны.
– n. 1. маёр -а *m.* 2. дарóслы -ага *m.*, дарóслая *f.*; паўналéтні -яга *m.*, паўналéтняя *f.* 3. галóўная дысцыплі́на, спэцыялізáцыя *f.*

majordomo [ˌmeɪdʒərˈdoʊmoʊ] n., pl. **-mos** 1. дварэ́цкі -ага *m.* (*старэ́йшы слугá ў каралéўскім, пáнскім ці багáтым дóме*). 2. стáршы лёкай, аканóм -а *m.*

major-general генэрáл-маёр

majority [məˈdʒɔːrəti] n., pl. **-ties** 1. бальшыня́, бóльшасьць *f.*: ***vast majority*** перавáжная бальшыня́; ***to gain a majority*** атрымáць бóльшасьць галасóў. 2. дарóсласьць *f.*, паўналéцьце *n.* 3. маёрства *n.*, ступéнь маёра

make [meɪk] – v.t., **made** 1. рабíць; будавáць, утвараць: ***to make a new dress*** пашы́ць нóвую сукéнку; ***to make a boat*** збудавáць чóвен; ***to make a bed*** паслáць лóжак; ***to make a fire*** раскласьці агóнь; ***to make a poem*** склáсьці верш; ***to make a will*** зрабíць тэстамэ́нт. 2. выклікáць, рабіць; станавíцца: ***to make trouble*** выклікáць прыкрасьці; ***to make peace*** пагадзíцца; ***to make a fool of oneself*** зрабíць зь сябé дýрня, пастáвіць сябé ў дурнóе станóвішча; ***She will make a good teacher*** Зь яé бýдзе дóбрая настáўніца. 3. прымушáць: ***He made me go*** Ён прымýсіў мянé пайсьцí. 4. складáць, быць рóўным: ***Two and two make four*** Два і два рóўна чатырóм. 5. éхаць ***To make more than 100 km an hour*** éхаць звыш ста кілямэ́траў на гадзíну. 6. а) упраўля́цца, пасьпявáць; трапля́ць у час: ***to make a traffic signal*** пасьпéць праéхаць на зялёным сьвятлé. б) прыбывáць: ***The ship made port*** Карабéль прыбы́ў у порт
– n. 1. фасóн -у *m.*; мáрка *f.*; тып -у *m.*, мадэ́ль *f.* (*машы́ны*). 2. харáктар -у *m.*

• ***make as if*** or ***as though*** удавáць, што

• ***make away with*** а) пазбы́цца *кагó*; забíць *кагó*. б) скрáсьці

• ***make off*** уцячы́

• ***make out*** а) выпíсваць; давóдзіць, дакáзваць. б) разумéць, разабрáць, ледзь бáчыць

• ***make over*** а) перарабíць, б) перадáць у чыё-н. уладáньне

• ***make up*** а) складáць (*сказ*), б) выдумля́ць. в) загладжваць (*кры́ўду*).

в) пакрыва́ць (*выда́ткі, стра́ты*), кампэнсава́ць. г) меркава́цца; ла́дзіцца, мірыцца з *кім*. д) падмалёўвацца, напу́дрывацца; грыміра́вацца. е) выраша́ць

• ***make up for*** наганя́ць (*стра́чаны час*), адрабля́ць (*што-н. благо́е*)

makeup or **make-up** ['meɪkʌp] n. 1. склад, хара́ктар -у *m.* 2. грым і убра́ньне акто́ра. 3. касмэ́тыка *f.* 4. Print. макетава́ньне *n.*, вёрстка *f.* (*кні́гі, газэ́ты*)

mal- *як складо́вая ча́стка сло́ва* 1. бла́га, дрэ́нна; благі́, дрэ́нны. 2. не-, без-

maladjusted [ˌmælə'dʒʌstɪd] adj. непрытарнава́ны, непрыстасава́ны, недапасава́ны

maladministration [ˌmælədˌmɪnɪ'streɪʃən] n. блага́я адміністра́цыя, няспра́ўнае *або́* нясумле́ннае кіраўні́цтва

maladroit [ˌmælə'drɔɪt] adj. няўме́лы; няскла́дны; няўда́лы; няўклю́дны, непаваро́тлівы, нязгра́бны

malady ['mælədi] n., pl. **-dies** не́мач, хваро́ба *f.*

malaria [mə'leriə] n. малярыя *f.*, бало́тная ліхама́нка, тра́сца *f.*

malarial [mə'leriəl] adj. 1. малярыйны. 2. хво́ры на малярыю

malconduct [ˌmæl'kɑ:ndʌkt] n. дрэ́нныя *або́* неадпаве́дныя паво́дзіны

malcontent [ˌmælkən'tent] – adj. незадаво́лены; неспако́йны; бунта́рскі, бунта́рны

– n. незадаво́лены чалаве́к; бунта́р -а́ *m.*, бунта́рка *f.*

male [meɪl] – n. 1. мужчы́на -ы *m. або́* хлапе́ц -ца́ *m.* 2. саме́ц -ца́ *m.* 3. тычы́нкавая расьліна

– adj. мужчы́нскі: ***male beast*** саме́ц; ***male bee*** тру́цень; ***male fern*** мужчы́нская *або́* тычы́нкавая па́параць

maledіction [ˌmælɪ'dɪkʃən] n. злаязы́касьць *f.*; праклён -у *m.*; паклёп -у *m.*

malefactor ['mælɪfæktər] n. злачы́нец -ца *m.*, ліхадзе́й -я *m.*

malevolence [mə'levələns] n. зларадна́сьць, незычлі́васьць, злосьць *f.*

malevolent [mə'levələnt] adj. зларадны, незычлівы; зло́сны, зласьлі́вы

malformation [ˌmælfɔ:r'meɪʃən] n. 1. дэфарма́цыя, ненарма́льнасьць *f.* 2. дэфэ́кт разьвіцьця́

malformed [ˌmæl'fɔ:rmd] adj. здэфармава́ны; ненарма́льны; дэфэктны́ўны

malice ['mælɪs] n. 1. зла́я во́ля, зласьлі́васьць *f.* : ***to bear malice (to)*** таіць злосьць (*на каго́*). 2. Law наўмы́снасьць *f.*, злачы́нны намер

malicious [mə'lɪʃəs] adj. зло́сны; злы; зласьлі́вы (*по́ўны варо́жасьці*)

maliciously [mə'lɪʃəsli] adv. зло́сна, зласьлі́ва

malign [mə'laɪn] – v.t. дрэ́нна выка́звацца пра *каго́*; паклёпнічаць

– adj. 1. злы; шко́дны. 2. ненавісны, варо́жы. 3. ве́льмі шко́дны; злаякасны

malignancy [mə'lɪgnənsi] n., pl. **-cies** 1. зласьлі́васьць, варо́жасьць *f.* 2. Med. злаякаснасьць *f.*; не́шта злаякаснае (*напр. пухлі́на*)

malignant [mə'lɪgnənt] adj. 1. ве́льмі злы, зло́сны; по́ўны няна́вісьці *або́* зло́сьці. 2. злаякасны, небясьпе́чны для жыцьця́: ***malignant tumor*** злаякасная пухлі́на

malignity [mə'lɪgnəti] n., pl. **-ties** 1. вялі́кае зло; мо́цная няна́вісьць. 2. небясьпе́чнасьць, сьмяртэ́льнасьць *f.* (*ра́ку, ра́ны*)

malleable ['mæliəbəl] n. 1. ко́ўкі (*пра мэта́л*). 2. пада́тны, пада́тлівы; зга́ворлівы, памяркко́ўны, састу́плівы (*пра чалаве́ка*)

mallet ['mælɪt] n. драўля́ны *або́* гумо́вы малато́к, мо́лат -а *m.*

malleus ['mæliəs] n., pl. **mallei** ['mæliaɪ] малато́чак -ка *m.* (*вушна́я ко́стачка*)

malnourished [ˌmæl'nɜ:rɪʃt] adj. згалада́лы; недастатко́ва ко́рмлены

malnutrition [ˌmælnu'trɪʃən] n. недаяда́ньне *n.*; няпра́вільнае харчава́ньне; благі харч

malpractice [ˌmæl'præktɪs] n. 1. злачы́нна нядба́йнае *або́* няўме́лае

выканáньне прафэсíйнага абавя́зку. 2. благóе прафэсíйнае захавáньне, службóвае злоўжывáньне

malt [mɔ:lt] – n. 1. сóлад -у *m.* (*жы́тні, ячме́нны*). 2. Informal пíва *n.*
– v.i. рабíць сóлад

maltreat [ˌmælˈtri:t] v.t. сурóва абыхóдзіцца з *кім*; зьдзе́кавацца, глумíцца з *каго́*, глумíць *што*

maltreatment [ˌmælˈtri:tmənt] n. зьдзе́кліва, лю́тае абыхóджаньне

mammal [ˈmæməl] n. сысу́н -á *m.*

mammary gland малóчная залóза

mammoth [ˈmæməθ] – n. мáмант -а *m.*
– adj. велізáрны; гігáнцкі

man [mæn] – n., pl. **men** 1. мужчы́нa -ы *m.* 2. чалаве́к -а *m.*; асóба *f.* 3. прыслу́жнік -а, слугá -í, рабóтнік -а *m.* 4. а) муж -а *m.*: ***Man and wife*** Муж і жóнка. б) паклóньнік, залётнік -а *m.* 5. му́жны чалаве́к. 6. Informal: чалаве́ча!: ***Read it, man!*** Прачытáй гэ́та, чалаве́ча!
– v.t. 1. укамплектóўваць асабóвым склáдам; займáць людзьмí, садзíць людзе́й. 2. ***to man the guns*** абслугóўваць гармáты. 3. мужáцца; браць сябе́ ў ру́кі. 4. прыручáць
• ***act the man*** быць адвáжным
• ***as one man*** у пóўнай згóдзе; аднадýшна, аднагалóсна
• ***be one's own man*** а) быць сам сабе́ гаспадáр, быць незалéжным ні ад кóга. б) трымáць сябе́ ў рукáх
• ***men*** радавы́я салдáты *абó* маракí
• ***to a man*** бяз вы́нятку, усé

manage [ˈmænɪdʒ] – v.t. 1. кіраваáць (*прадпрыéмствам і пад.*); загáдваць *чым*; давáць рáды з *кім-чым*; адóльваць *каго́-што*: ***Only his mother could manage him*** Тóлькі ягóная мáці маглá даць рáды зь ім; ***easily managed*** рахмáны, пакóрны, лагóдны. 2. здóлець, змагчы́ (*чáста іранíчнае*): ***He has managed to remain poor all his life*** Ён здóлеў заставáцца бéдным усё сваё жыцьцё; ***He manages tools well*** Ён дóбра ўмéе карыстáцца прылáдамі – v.t. 1. вéсьці спрáвы, гаспадáрку. 2. абыхóдзіцца: ***to manage on one's income*** абыхóдзіцца сваíм прыбы́ткам

manageable [ˈmænɪdʒəbəl] adj. 1. зь якíм мóжна спрáвіцца. 2. ***a meek and manageable child*** цíхае й паслухмя́нае дзіця́

management [ˈmænɪdʒmənt] n. 1. кантрóль -ю *m.*; нагля́д -у *m.*; кіраванне *n.* 2. кіраўнíцтва *n.*, дырэ́кцыя, адмíністрáцыя *f.*, мэ́нэджмэнт -у *m.*

manager [ˈmænɪdʒər] n. 1. загáдчык -а *m.* (*устанóвы, крáмы*); дырэ́ктар -а *m.*; адмíністрáтар -а, мэ́нэджэр -а *m.* 2. гаспадáр -á *m.*; распарáднік -а *m.*, распарáдніца *f.* 3. Brit. тэатрáльны рэжысэ́р

Manchu [ˌmænˈtʃu:] – n. 1. манчжу́рлац -ца *m.* 2. манчжу́рская мóва
– adj. манчжу́рскі

mandarin [ˈmændərɪn] n. мандары́н -а *m.*

Mandarin [ˈmændərɪn] n. мандары́н -у, пэкíнскі дыялéкт кітáйскай мóвы

mandate [ˈmændeɪt] n. 1. загáд, накáз -у *m.* 2. мандáт -а *m.*

mandated [ˈmændeɪtəd] adj. падзагáдны; падмандáтны (*край, тэрытóрыя*)

mandatory [ˈmændətɔ:ri] – adj. 1. мандáтны (*камíсія*). 2. абавязкóвы (*пастанóва*), прымусóвы: ***a mandatory sentence*** канчаткóвы прысу́д. 3. які́ атрымáў мандáт кіраваáць залéжнай краíнай
– n. мандатáр -а *m.*

mane [meɪn] n. гры́ва *f.*

maned [meɪnd] adj. з гры́вай; грывáсты

maneuver [məˈnu:vər] n. манэ́ўр -у *m.*

manful [ˈmænfəl] adj. му́жны; станóўкі; цьвярды́; непахíсны

manganese [ˈmæŋgəni:z] n. мáрганец -цу *m.*

manger [ˈmeɪndʒər] n. жóлаб -а *m.*; кармýшка для жывёлы

mango [ˈmæŋgoʊ] n., pl. **-goes, -gos** мáнга *n., indecl.*

manhole [ˈmænhoʊl] n. лаз, люк -а *m.* (*напр. каналізацы́йны*)

manhood [ˈmænhʊd] n. 1. стáласьць *f.*, стáлы век мужчы́ны. 2. мужчы́н-

скасьць, му́жнасьць, адва́га *f.* 3. мужчы́ны *pl.* (*як гру́па*)

manhunt [ˈmænhʌnt] n. паліцэ́йская аблава́, по́шукі злачы́нца або́ зьбе́гла-га вя́зьня

mania [ˈmeɪnɪə] n. 1. ма́нія *f.* 2. празме́рнае захапле́ньне, сла́басьць да чаго́-н.

maniac [ˈmeɪnɪæk] n. манья́к -а *m.*, манья́чка *f.*

maniacal [məˈnaɪəkəl] adj. 1. манья́цкі, маніяка́льны. 2. ненарма́льны, вар'я́цкі

manifest [ˈmænɪfest] – adj. відаво́чны, я́ўны, я́сны: ***a manifest error*** відаво́чная памы́лка

– v.t. 1. я́ўна пака́зваць, выяўля́ць. 2. дава́ць до́вады, дава́дзіць; быць до́вадам. 3. упі́сваць, запі́сваць у дэкляра́цыю суднаво́га гру́зу

– n. 1. падрабя́зны сьпіс суднаво́га *або́* самалётнага гру́зу. 2. маніфэ́ст -у *m.*

manifestation [ˌmænɪfeˈsteɪʃən] n. 1. прая́ва *f.*, выяўле́ньне *n.*: ***manifestation of one's courage*** праява адва́гі. 2. маніфэста́цыя *f.*

manifesto [ˌmænɪˈfestoʊ] – n., pl. **-toes** маніфэ́ст -у *m.*

– v.i. выдава́ць маніфэ́ст

manifold [ˈmænɪfoʊld] – adj. 1. разнаста́йны; разнаро́дны, ро́зны. 2. шматлі́кі

– n. трубá з разгалінава́ньнямі

manipulate [məˈnɪpjəleɪt] v.t. 1. уме́ла абыхо́дзіцца, кірава́ць (*прыла́дай*), маніпулява́ць. 2. хі́тра падыхо́дзіць да *каго́-чаго́*, хі́тра заваёўваць чый-н. дове́р. 3. падтасо́ўваць, наўмы́сна зьмяня́ць

manipulation [məˌnɪpjəˈleɪʃən] n. 1. уме́лае абыхо́джаньне, маніпуля́цыя *f.* 2. спры́тнае махля́рства, махіна́цыя *f.*

mankind [mænˈkaɪnd] n. 1. чалаве́цтва *n.*, чалаве́чы род. 2. [ˌmæŋˈkaɪnd] мужчы́ны, мужчы́нскі род

manlike [ˈmænlaɪk] adj. 1. мужчы́нскі. 2. але́жны, адпаве́дны мужчы́ну

manliness [ˈmænlinəs] n. мужчы́нскасьць, му́жнасьць *f.*

manly [ˈmænli] adj. 1. як мужчы́на, мо́цны, му́жны, высакаро́дны. 2. адпаве́дны мужчы́нам

man-made [ˌmænˈmeɪd] adj. шту́чны; ненатура́льны, шту́чна *або́* сынтэты́чна зро́блены, фабры́чны

manner [ˈmænər] n. 1. спо́саб -у *m.*: ***in this manner*** гэ́так, такі́м пара́дкам. 2. мане́ра *f.*, спо́саб дзе́яньня; ***He speaks in a strange manner*** Ён дзі́ўна гаво́рыць. 3. гату́нак -ку *m.*: ***all manner of birds*** усе́ гату́нкі пту́шак. 4. звы́чаі *pl.*, мо́да *f.*: ***in the Belarusian manner*** паво́дле белару́скіх звы́чаяў. 5. стыль -ю *m.*, маста́цкая мане́ра, лад -у *m.*: ***in the old manner*** на стары́ лад; ***by no manner of means*** зусі́м не, ніяки́м чы́нам, ні ў я́кім вы́падку

• ***in a manner of speaking*** так сказа́ўшы, іна́кш ка́жучы

• ***manners*** мане́ры, зьне́шнія фо́рмы паво́дзінаў, спо́саб трыма́цца; ***good (bad) manners*** до́брыя (дрэ́нныя) мане́ры

mannish [ˈmænɪʃ] adj. як мужчы́на; мужчы́напада́бны

man of letters літара́тар -а *m.*, ма́йстар пяра́

man of the world быва́лы чалаве́к

manor [ˈmænər] n. 1. маёнтак -ка *m.*; двор, двара́ *m.* 2. па́нскі двор

manpower [ˈmænˌpaʊr] n. 1. рабо́чая сі́ла. 2. людзкі́я рэсу́рсы

mansion [ˈmænʃən] n. пала́ц -у *m.*; рэзыдэ́нцыя *f.*; ***mansions*** Brit. шматкватэ́рны дом

mantel [ˈmæntəl] n. палі́ца *f.*, карні́з над ками́нам

mantelpiece карні́з над ками́нам

mantle [ˈmæntəl] – n. 1. наки́дка без рукаво́ў, ма́нтыя *f.* 2. пакрыцьцё *n.*, по́крыва *n.*: ***a mantle of snow*** сьне́жнае по́крыва. 3. Tech. а) кажу́х -á *m.* (*футара́л з жале́за*), б) се́тка (*наво́кал га́завага ліхтара́*)

– v.t. пакрыва́ць; ахо́ўтваць

manual [ˈmænjuəl] – adj. ручны́, фізы́чны: ***manual labor*** фізы́чная пра́ца.
– n. падру́чнік, дапамо́жнік -а *m.*, інстру́кцыя *f.*

manufactory [ˌmænjəˈfæktɔ:ri] n. фа́брыка, мануфакту́ра *f.*

manufacture [ˌmænjəˈfæktʃər] – v.t. 1. вырабля́ць. 2. перапрацо́ўваць: ***to manufacture aluminum into kitchenware*** перапрацо́ўваць алюмі́ній у кухо́нны по́суд. 3. выдумля́ць, фабрыкава́ць (*ману́, плёткі*)
– n. 1. вы́раб -у *m.*, апрацо́ўка *f.*, фабрыка́цыя *f.*, вытво́рчасьць *f.* 2. прадукт, фабрыка́т -у *m.*

manufacturer [ˌmænjuˈfæktʃərər] n. 1. фабрыка́нт -а *m.*; ула́сьнік заво́ду; прамысло́вец -ўца *m.* 2. вытво́рца -ы *m.* (*прамысло́вых тава́раў*)

manufacturing industry вытво́рчая прамысло́васьць

manure [məˈnʊr] n. гно́й -ю *m.*, угна́ньне *n.*

manuscript [ˈmænjəskrɪpt] n. ру́капіс, машы́напіс -у *m* .

many [ˈmeni] – adj. **more, most** шмат які́я, мно́гія; шматлі́кі; шмат: ***many people*** шмат які́я лю́дзі; ***many years ago*** шмат гадо́ў таму́
– n. 1. шмат хто: ***many of us*** шмат хто з нас. 2. вялі́кая ко́лькасьць, мно́ства: ***There were many at the dance*** На та́нцах было́ шмат людзе́й; ***good many*** до́сыць вялі́кая ко́лькасьць; ***a great many*** ве́льмі шмат, мно́ства *n.*; ***how many?*** ко́лькі?

manifold [ˈmænɪfoʊld] adv. шмат разо́ў: ***The number of students has increased manyfold*** Ко́лькасьць ву́чняў пабо́льшала ў шмат разо́ў

many-sided [ˌmeniˈsaɪdɪd] adj. 1. шматбако́вы (*напр. дамо́ва*). 2. рознабако́вы, разнаста́йны: ***a many-sided person*** чалаве́к з рознабако́вымі здо́льнасьцямі

map [mæp] – n. 1. ка́рта, ма́па *f.* 2. плян -у *m.*: ***sky map*** ка́рта зо́рнага не́ба; ***highway map*** даро́жная ма́па; ***weather map*** мэтэаралягі́чная ка́рта
– v.t. 1. малява́ць ка́рту; пака́зваць на ка́рце. 2. склада́ць плян

maple [ˈmeɪpəl] – n. 1. клён -а *m.* (*дрэ́ва*). 2. клён -у *m.* (*матэрыя́л*)
– adj. клянО́вы: ***maple leaf*** клянО́вы ліст; ***maple syrup*** клянО́вы сыро́п

mar [mɑ:r] – v.t. 1. псава́ць (*вы́гляд*); шко́дзіць; збры́джваць, зга́джваць. 2. абязьве́чваць, зьняве́чваць. 3. псава́ць, разбура́ць, разла́джваць
– n. 1. пля́ма на це́ле (*рубе́ц пасьля́ ра́ны, радзімая пля́ма і пад.*) 2. зага́на *f.*

maraud [məˈrɔ:d] – v.i. марадзёрствава́ць, займа́цца марадзёрствам, рабу́нкамі (*у час вайны́*)
– v.t. рабава́ць
– n. марадзёрскі напа́д, марадзёрства *n.*

marauder [məˈrɔ:dər] n. марадзёр -а *m.*

marble [ˈmɑ:rbəl] – n. 1. ма́рмур -у *m.* 2. шкляны́, каме́нны ша́рык (*для гульні́*). 3. узо́р *або́* ко́лер, падо́бны да ма́рмуру; ***marbles*** а) гульня́ ў каме́нчыкі, ша́рыкі, б) кале́кцыя скульпту́раў
– adj. 1. мармуро́вы. 2. як ма́рмур (*бе́лы, цьвёрды, хало́дны або́ нячу́лы*): ***marble heart*** нячу́лае сэ́рца. 3. у кро́пкі, сьпярэ́шчаны, як ма́рмур
– v.t. размалёўваць пад ма́рмур

march [mɑ:rtʃ] – v.i. 1. маршыраваць. 2. ісьці́ пава́жнай хадо́ю. 3. ісьці́ напе́рад
– v.t. 1. (off) адво́дзіць *кагО́*. 2. мінА́ць, прахо́дзіць ма́ршам
– n. 1. марш -у *m.* (*перахо́д во́йска пахо́дным пара́дкам*). 2. марш -у *m.* (*музы́чны твор*). 3. разьвіцьцё *n.*, хада́ *f.* (*падзе́яў*)

March [mɑ:rtʃ] n. сакавік -а́ *m.*
– adj. сакавікО́вы

mare [mer] n. кабы́ла *f.*; асьліца *f.*

margarin or **margarine** [ˈmɑ:rdʒərən] n. маргары́н -у *m.*

margin [ˈmɑ:rdʒɪn] – n. 1. палі́ *pl. only* (*сшыткА́, кні́гі і г.д.*). 2. краj́ -ю *m.*; бе́раг -у *m.*; мяжа́ *f.*: ***the margin of a***

forest узьлéсlак -ку *m.*, узьлéсьсе *n.* 3. запáс -у *m.*; рэзэ́рва *f.*
– v.t. 1. абвóдзіць. 2. рабíць зацéмкі на палях. 3. пакідáць запáс (*грóшай*)

marginal ['mɑ:rdʒɪnəl] adj. 1. напíсаны *абó* надрукавáны на палях. 2. крáйні; бóчны; памéжны

marigold ['mærəgould] n., Bot. аксамíтка *f.*

marijuana or **marihuana** [ˌmærɪ'wɑ:nə] n. 1. індыíйскія канóплі. 2. марыхуáна *f.*

marina [mə'ri:nə] n. прыстань для я́хтаў

marine [mə'ri:n] – adj. 1. марскí: ***marine animals*** марскíя жывёліны; ***marine power*** марскáя сíла, сíла на мóры. 2. сýднавы: ***marine supplies*** сýднавыя прыпáсы. 3. падвóдны
– n. 1. флёт -у *m.*; караблí: ***merchant marine*** гандлёвы флёт. 2. а) салдáт марскóе пяхóты, б) марáк ваéнна-марскóга флёту. 3. карцíна з марскíм краявідам, марынá *f.*

Marine Corps n. марскáя пяхóта

mariner ['mærənər] n. марáк -á, матрóс -а *m.*

marital ['mærətəl] adj. шлюбны; сямéйны; сужэ́нскі: ***a marital obligation*** сужэ́нскае абавязáньне

maritime ['mærɪtaɪm] adj. 1. прымóрскі (*гóрад*). 2. якí жывé над мóрам. 3. ***maritime law*** марскí закóн. 4. марáцкі; мараплáўны: ***a maritime appearance*** марáцкі вы́гляд. 5. ***Maritime Canada*** канáдыйскія правінцыі ўздóўж Атлянты́чнага акія́ну

marjoram ['mɑ:rdʒərəm] – n. маярáн -у *m.*
– adj. маярáнавы

mark I [mɑ:rk] – n. 1. знак -у *m.*, мéтка *f.* 2. ***a question mark*** пытáльнік -а *m.* (*знак прыпы́нку*). 3. адзнáка, ацэ́нка *f.* (*шкóльная*). 4. цэль -і *f.*; мішэ́нь *f.*: ***to hit the mark*** трáпіць у цэ́ль, папáсьці; дасягнýць мэ́ты; ***to miss the mark*** прамахнýцца, не асягнýць пастáўленае мэ́ты. 5. мяжá, нóрма *f.*; узрóвень -ню *m.*: ***above the mark*** вышэ́й за нóрму; ***below the mark*** нiжэ́й за нóрму, не на вышынí; ***up to the mark*** а) на налéжнай вышынí. б) у дóбрым стáне, у дóбрым здарóўі
• ***beside the mark*** недарэ́чы; не на тэ́му
• ***of mark*** вáжны, выдáтны; слáўны (*пра чалавéка*)
– v.t. 1. стáвіць адзнáкі (*у шкóле*). 2. рабíць знáкі; пакідáць сьлед, плямý, рубéц. 3. абазначáць. 4. адзначáць (-ца). 5. пакáзваць на *што*. 6. заўважáць; ***mark my words*** запóмні маé слóвы. 7. запíсваць. 8. стáвіць цэ́ны (*на тавáрах*); ***to mark down*** а) запісáць. б) зьнíзіць цанý на тавáры; ***to mark time*** а) Milit. адбівáць крок на мéсцы. б) часóва адтэрмінóўваць спрáву

mark II [mɑ:rk] n. мáрка *f.* (*кóлішняя грашóвая адзíнка ў Нямéччыне, Фінля́ндыі*)

marked [mɑ:rkt] adj. 1. пазнáчаны, паплямлены. 2. вéльмі выразны, вéльмі знáчны: ***a marked difference*** выразная рóзьніца. 3. абраны, прызнáчаны: ***marked for success*** прызнáчаны для ўдáчы (*у жыцьці́*)

market ['mɑ:rkət] – n. 1. кірмáш -ý *m.*; торг -у *m.*: ***to market*** на кірмáш. 2. ры́нак -ку *m.*, базáр -у *m.*; ры́нкавы пляц; гандлёвыя рады́. 3. крáма *f.*: ***a meat market*** мясна́я крáма, я́тка *f.* 4. гáндаль -лю *m.*; ры́нак -ку *m.* (*сыстэ́ма эканамíчных сýвязяў*); ***to lose one's market*** стрáціць ры́нак. 5. пóпыт -у *m.*, ры́нкавыя цэ́ны: ***a good market*** дóбры пóпыт на *што*
– v.i. купля́ць *абó* прадавáць на кірмашы
– v.t. прадавáць; збывáць
• ***play the market*** спэкуляваáць на бíржы

marketable ['mɑ:rkətəbəl] adj. якí мáе вялікі пóпыт, хóдкі, збы́тны, пакупны́ (*пра тавáры*)

marl [mɑ:rl] n. 1. мэ́ргель -лю *m.* (*сыравíна вапняку́*). 2. Poet. зямля́ *f.*

marmalade ['mɑ:rməleɪd] n. сóчыва з цы́трусавых пладóў (*апэльсíнаў, цытры́ны*), мармэля́да *f.*

maroon [məˈru:n] – adj. цёмна-бардо́вы ко́лер
– adj. цёмна-бардо́вы
marque [mɑ:rk] n., Brit. ма́рка *f.*; гату́нак -ку *m.*, тып вы́рабу (*тава́ру*); мадэ́ль *f.* (*машы́ны*)
marriage [ˈmerɪdʒ] n. 1. шлюб -у *m.*, жані́мства *n.*; жані́цьба *f.* (*для мужчы́ны*), за́мужжа *n.* (*для жанчы́ны*); шлю́бнае жыццё: ***to contract, make a marriage*** заключы́ць жані́мства; ***to give in marriage*** выдава́ць за́муж. 2. шлюб -у *m.* (*цырыманія́л*). 3. бл і́зкае ядна́ньне, це́сная су́вязь. 4. зьлі́цьцё дзьвюх фі́рмаў, або́ ку́пля аднае́ фі́рмы другі́ю
marriage of convenience шлюб з разьлі́кам
married [ˈmerid] adj. 1. жана́ты (*пра мужчы́ну*), за́мужняя (*пра жанчы́ну*): ***a married son*** жана́ты сын; ***a married daughter*** за́мужняя дачка́. 2. жані́мскі, шлю́бны: ***married life*** сужэ́нскае, шлю́бнае жыццё; ***a married couple*** сужэ́нская па́ра. 3. це́сна спалу́чаны; ***to get married*** ажані́цца (*для мужчы́ны*), вы́йсьці за́муж (*для жанчы́ны*)
marrow [ˈmæroʊ] n. 1. шпік -у *m.*, касьцяны́ мозг. 2. ***to the marrow*** да шпіку́ касьце́й (*праме́рзнуць і пад.*), да глыбіні́ душы́, ве́льмі мо́цна (*крану́ць*). 3. энэ́ргія *f.*; сі́ла *f.*
marrow squash кабачо́к -ка́ *m.* (*род гарбуза́*)
marry [ˈmeri] v., **-ried, -rying** 1. вянча́ць. 2. а) жані́цца з *кім* (*пра мужчы́ну*). б) выхо́дзіць за́муж за *каго́* (*пра жанчы́ну*). 3. а) выдава́ць за́муж (*дзяўчы́ну*). б) жані́ць (*мужчы́ну*); ***She has married off all her daughters*** Яна́ вы́дала за́муж усі́х сваі́х дачо́к. 4. це́сна спалуча́ць
marsh [mɑ:rʃ] – n. балóта *n.*, ба́гна, дрыгва́ *f.*; твань *f.*
– adj. 1. балаця́ны (*гле́ба, по́ле*). 2. балóтны (*трава́, пту́шка*): ***a marsh plant*** балóтная расьліна
marshal [ˈmɑ:rʃəl] – n. 1. а) нача́льнік палі́цыі *або́* пажа́рнае кама́нды. б) судо́вы экзэку́тар (*напр. шэ́рыф*). 2. ма́ршал -а *m.* (*у во́йску*). 3. вяду́чы праграмы (*на банке́це, урачы́стасьці*), кама́ндуючы пара́дам
– v.t. 1. выстро́йваць. 2. урачы́ста ве́сьці, уво́дзіць; разьмяшча́ць гасьце́й (*на банке́це і пад.*)
– v.i. выстро́йвацца (*у баявы́м пара́ду*)
marsh gas балóтны газ
marshland [ˈmɑ:rʃlænd] n. балаця́ная мясцо́васьць, багні́стае ме́сца
marsh mallow алтэ́йка -ю *m.* (*алтэ́чны*)
marshmallow [ˈmɑ:rʃˌmeloʊ] n. 1. пу́хкая бе́лая цукерка; кандыта́рскія вы́рабы з алтэ́йнага ко́раня. 2. алтэ́йка -я *f.* (*куст*)
marsh marigold ло́таць *f.*
marshy [ˈmɑ:rʃi] adj. 1. балóісты (*по́ле*). 2. забало́чаны, багні́сты (*мясцо́васьць*). 3. балаця́ны: ***a marshy odor*** балаця́ны пах
mart [mɑ:rt] n. гандлёвы цэ́нтар; ры́нак -ку *m.*
marten [ˈmɑ:rtən] n. куні́ца *f.*
martial [ˈmɑ:rʃəl] adj. 1. вае́нны: ***martial music*** вае́нная му́зыка. 2. ваяўні́чы, адва́жны: ***a martial spirit (nation)*** ваяўні́чы дух (наро́д); ***martial law*** вае́ннае стано́вішча; ***to declare martial law*** абвясьці́ць вае́ннае стано́вішча
martin [ˈmɑ:rtən] n. ла́стаўка
martyr [ˈmɑ:rtər] – n. 1. му́чанік -а *m.*, му́чаніца *f.*: ***Many of the early Christians were martyrs*** Мно́гія з ра́ньніх хрысьція́наў былі́ му́чанікамі. 2. пакўтнік -а *m.*, пакўтніца *f.*
– v.t. 1. му́чыць (*на сьмерць*). 2. зьдзе́кавацца з *каго́*, катава́ць
martyrdom [ˈmɑ:rtərdəm] n. 1. пакўтніцкая сьмерць, пакўтніцтва *n.* 2. вялі́кія цярпе́ньні, пакўта *f.*
marvel [ˈmɑ:rvəl] – n. 1. дзі́ва *n.*, цудо́ўная, дзіўна́я, дзівóсная рэч; цўд -у *m.*
– v.i. 1. зьдзіўля́цца, дзіві́цца. 2. ціка́віцца: ***I marvel who he may be*** Мяне́ ціка́віць, хто ён

marvelous, Brit. **marvellous** ['mɑ:rvləs] adj. 1. цудо́ўны, надзвыча́йны. 2. непраўдападо́бны, невераго́дны. 3. Informal ве́льмі до́бры, раско́шны, выда́тны

Marxism ['mɑ:rksˌɪzəm] n. маркси́зм -у *m.*

Marxist ['mɑ:rksɪst] n. маркси́ст -а *m.*, маркси́стка *f.*

mascot ['mæskɑ:t] n. талісма́н -у *m.*

masculine ['mæskjələn] – adj. 1. мужчы́нскі. 2. мужчынападо́бны: ***a masculine woman*** мужчынападо́бная жанчы́на. 3. Gram. мужчы́нскага ро́ду

– n. 1. мужчы́нскі род; сло́ва ў мужчы́нскім ро́дзе; ***masculine rhyme*** мужчы́нская ры́фма

masculinity [ˌmæskjə'lɪnəti] n. мужчы́нскасьць *f.*

mash [mæʃ] – n. 1. мяккая ма́са, мязга́ *f.* 2. по́йла з во́труб'я (*для жывёлы*). 3. зато́р -у *m.* (*су́месь для браджэ́ння пры вы́рабе гарэ́лкі, пі́ва і інш.*)

– v.t. 1. таўчы́; расьціра́ць, разьміна́ць на мяккую ма́су: ***I'll mash the potatoes*** Я стаўку́ бу́льбу. 2. зава́рваць (*со́лад*); ***mashed potatoes*** то́ўчаная бу́льба, бульбяна́я ка́ша, пюрэ́

masher ['mæʃər] n. таўка́ч -а́ *m.*, таўка́чык -а *m.*: ***a potato masher*** таўка́чык да бу́льбы

mask [mæsk] – n. 1. ма́ска *f.* 2. ма́ска *f.*, удзе́льнік *або́* ўдзе́льніца маскара́ду. 3. прытво́рства, яко́е хава́е су́тнасьць *каго́-чаго́*. 4. Milit. маскіро́ўка *f.*

– v.t. 1. надзява́ць ма́ску. б) удава́ць, прыкіда́цца. 2. хава́ць, прыкрыва́ць: ***A smile masked his disappointment*** Пад усьме́шкай ён хава́ў сваё расчараванье. 3. Milit. маскава́ць

mason ['meɪsən] – n. му́ляр -а *m.*

– v.t. мурава́ць

Mason ['meɪsən] масо́н -а *m.*

masonic or **Masonic** [mə'sɑ:nɪk] adj. масо́нскі

masonry ['meɪsənri] n., pl. **-ries** 1. мур -у *m.*; падмуро́ўка *f.*, падму́рлак -ка *m.* 2. муля́рства *n.* 3. масо́нства

mass [mæs] – n. 1. вялі́кая ко́лькасьць, мно́ства *n.*; камя́к -а́ *m.*, ма́са *f.*: ***a mass of books*** ма́са кні́гаў. 2. бо́льшая ча́стка, бальшыня́ *f.*: ***the great mass of men*** бальшыня́ людзе́й. 3. Phys. вага́ *f.*, ма́са *f.* (*яко́га-н. це́ла*)

– v. зьбіра́ць (-ца) ў ку́чу

– adj. ма́савы: ***a mass protest*** ма́савы пратэ́ст; ***mass culture*** ма́савая культу́ра; ***mass media*** сро́дкі ма́савай інфарма́цыі, СМІ

• ***in the mass*** у цэ́лым, цалко́м, ца́лкам; уво́гуле, без падрабя́знасьцяў

• ***the masses*** ма́сы *pl.*, про́стыя працо́ўныя лю́дзі, наро́дныя ма́сы

Mass or **mass** [mæs] n. імша́, літурги́я *f.*

massacre ['mæsəkər] – n. разьня́ *f.*, ма́савае забо́йства (*людзе́й ці жывёлы*)

– v.t. лю́та забіва́ць

massage [mə'sɑ:ʒ] – n. маса́ж -у *m.*: ***to give a massage to*** рабі́ць маса́ж каму́-н.

– v.t. масажава́ць, рабі́ць маса́ж

masseur [mæ'sur] n. масажы́ст -а *m.*

masseuse [mæ'su:z] n. масажы́стка *f.*

massif [mæ'si:f] n. масі́лў -ву *m.*

massive ['mæsɪv] adj. 1. вялі́кі, цяжкі́, масі́ўны. 2. ве́лічны, імпаза́нтны. 3. ма́савы (*пра ўда́р, напа́д*)

massivity [ˌmæ'sɪvəti] n. масі́ўнасьць *f.*

mast [mæst] – n. 1. ма́чта, шчо́гла *f.* 2. высо́кі слуп -а́ *m.*

– adj. ма́чтавы, шчо́главы: ***mast timber*** ма́чтавы лес

– v.t. ста́віць ма́чту

master ['mæstər] – n. 1. а) гаспада́р -а́ *m.*, улада́льнік -а *m.* б) капіта́н гандлёвага су́дна: ***the master of the house*** гаспада́р дому, галава́ сям'і́. в) гаспада́р рабо́тнікаў, улада́льнік каня́, саба́кі. 2. той, хто вало́дае *чым*, экспэ́рт -а, зна́ўца -ы *m.*: ***He was a perfect master of both languages*** Ён даскана́ла вало́даў абе́дзьвюма мо́вамі; ***to be master of situation*** быць гаспадаро́м стано́вішча; ***to be one's own master*** быць незале́жным, самасто́йным. 3. esp. Brit. наста́ўнік -а *m.* 4. вялікі маста́к (*пісьме́ньнік, кампазытар і пад.*). 5. ***an old master*** карці́на,

скульпту́ра вялікага мастака́. 6. ма́йстр|а -ы, ма́йст|ар -ра *m.* 7. магі́с|тар -тра *m.* (*акадэмі́чная ступе́нь у Кана́дзе, Англіі, ЗША*). 8. спада́рыч (*ве́тлівае тытулава́ньне хлапца́, юнака́*)
– adj. 1. гало́ўны: ***a master bedroom*** гало́ўная спа́льня. 2. высо́каквалі-фікава́ны: ***a master printer*** высо́каквалі́фікава́ны друка́р
– v.t. 1. адо́льваць, аслі́льваць, апано́ўваць, перамага́ць; падпарадко́ўваць сабе́; спраўля́ць: ***to master one's anger*** апанава́ць сваю́ злосьць. 2. авало́дваць, трыва́ла засво́йваць: ***to master the English language*** авало́даць англе́льскай мо́вай. 3. кірава́ць *кім*

mastermind [ˈmæstərmaɪnd] – n. мозг -у *m.* (*неафіцыйны кіраўні́к або́ душа́ чаго́-н.*)
– v.t. распрацо́ўваць плян, ідэ́ю

masterly [ˈmæstərli] adj. 1. майстэ́рскі. 2. высо́каквалі́фікава́ны

master of ceremonies 1. вядо́ўчы праграмы; цырымо́ніймайст|ар -ра *m.* 2. канфэрансье́ *m.& f., indecl.*

Master of Arts магі́стар гуманіта́рных навуко́ў *або́* маста́цтваў

masterpiece [ˈmæstərpi:s] n. 1. шэдэ́ўр -у *m.*, майстэ́рства *n.* 2. найбо́льшы твор *або́* дасягне́ньне

mastery [ˈmæstəri] n., pl. **-teries** 1. ула́да, сі́ла *f.*; кірава́ньне *n.* 2. перава́га, перамо́га *f.* 3. майстэ́рства *n.* 4. ***mastery of*** майстэ́рскае вало́даньне *чым*

masticate [ˈmæstɪkeɪt] v. жава́ць, жваць

mat I [mæt] – n. 1. дыван|о́к -ка́ *m.*, рагó́жка, рагó́жа *f.*; цыно́ўка *f.* 2. падста́ўка, падкла́дка, падсьці́лка (*пад мі́сы, тале́ркі і г.д.*). 3. матра́с -а *m.*; мат -а *m.* 4. карда́нная ра́мка для малю́нкаў, здымкаў, паспарту́ *n.*, *indecl.*
– v.t. **(-tt-)** 1. сла́ць, засьці́ла́ць, падклада́ць падсьці́лку, кла́сьці цыно́ўку. 2. кудла́ціцца, блы́тацца (*пра валасы́*)

mat II [mæt] – adj. 1. ма́тавы, небліскучы. 2. нягла́дкі
– n. ма́тавая апрацо́ўка, паве́рхня *або́* фа́рба
– v.t. рабі́ць ма́тавым

match [mætʃ] – n. 1. раўня́ *f.*; па́ра *f.* : ***He has not met his match*** Ямý нямá ро́ўнага. 2. ***Those two horses make a good match*** Гэ́ныя ко́ні — до́брая па́ра. 3. спабо́рніцтва *n.*, матч -у *m.* (*футбо́льны, ша́хматны*). 4. жані́мства *n.* 5. вы́гадны кандыда́т *або́* кандыда́тка (*для жані́мства*), па́ртыя *f.*
– v. 1. раўня́цца з *кім*, да *каго́*. 2. быць адно́лькавымі, або́ падыхо́дзіць адно́ да аднаго́: ***These colors don't match*** Гэ́тыя ко́леры дрэ́нна спалуча́юцца. 3. супрацьстаўля́ць. 4. жані́ць, выдава́ць за́муж за *каго́*

matchbox [ˈmætʃbɑ:ks] n. па́чак запа́лак

matchless [ˈmætʃləs] adj. непараўна́льны, недася́жны, надзвыча́йны: ***matchless courage*** надзвыча́йная адва́га

matchmaker [ˈmætʃˌmeɪkər] n. 1. сват -а *m.*, сва́цьця *f.* 2. арганіза́тар спабо́рніцтваў, ко́нкурсаў

matchmaking [ˈmætʃˌmeɪkɪŋ] n. сва́танье, сватаўство́ *n.*

mate I [meɪt] – n. 1. напа́рнік -а *m.* 2. муж *або́* жо́нка. 3. памо́чнік капіта́на *або́* і́ншага спэцыяліста (*у фле́це*): ***a cook's mate*** памо́чнік ку́хара. 4. сам|е́ц -ца́ *m. або́* са́мка *f.* 4. адно́ з па́ры (*напр. рукави́ца*)
– v. 1. спалуча́цца шлю́бам. 2. (*пра жывёлаў*) спаро́ўва|ць (-цца), злуча́цца

mate II [meɪt] – n. мат -у *m.* (*у ша́хматах*)
– v.t. дава́ць, ста́віць ма́т

material [məˈtɪriəl] n. 1. матэрыя́л -у *m.*: ***building materials*** будаўні́чы матэрыя́л. 2. матэ́рыя, тканіна *f.*, матэрыя́л: ***dress material*** матэрыя́л на суке́нку. 3. ***raw materials*** а) сырави́на *f.* б) матэрыя́лы, на́кіды (*для арты́кулу, кні́гі*)
– adj. 1. матэрыя́льны, рэ́чыўны; фізы́чны, рэа́льны. 2. матэрыялісты́ч-

ны: ***a material point of view*** матэрыялі́стычны пункт гле́джаньня. 3. істо́тны, ва́жны

materialism [məˈtɪrɪəˌlɪzəm] n. матэрыялі́зм -у *m.*

materialist [məˈtɪrɪəlɪst] n. матэрыялі́ст -а *m.*, матэрыялі́стка *f.*

materialistic [məˌtɪrɪəˈlɪstɪk] adj. 1. матэрыялі́стычны. 2. матэрыялі́сцкі, ву́зка практы́чны

materiality [məˌtɪrɪˈæləti] n. матэрыя́льнасьць *f.*

maternal [məˈtɜ:rnəl] adj. 1. ма́тчынны, мацяры́нскі: ***maternal kindness*** ма́тчынная ла́ска, ласка́васьць *f.* 2. з ма́тчынага бо́ку (*радня́*)

maternity [məˈtɜ:rnəti] – n. 1. мацяры́нства *n.* 2. мацяры́нскасьць *f.*

– adj. 1. ***maternity clothes*** во́пратка для цяжа́рнае жанчы́ны. 2. радзі́льны: ***a maternity ward*** радзі́льнае аддзяле́ньне; ***maternity hospital*** радзі́льны дом; ***maternity leave*** дэкрэ́тны адпачы́нак

mathematical [ˌmæθəˈmætɪkəl] adj. 1. матэматы́чны. 2. дакла́дны: ***mathematical measurements*** дакла́дныя памéры

mathematician [ˌmæθəməˈtɪʃən] n. матэма́тык -а *m.*

mathematics [ˌmæθəˈmætɪks] n. матэма́тыка *f.*

matinée or **matinee** [ˌmætənˈeɪ] n. дзённы спэкта́кль *або́* канцэ́рт; ра́нішнік -у *m.*

mating [ˈmeɪtɪŋ] n. 1. падбіра́ньне да па́ры. 2. спалуча́ньне шлю́бам. 3. спаро́ўваньне *n.*

matrass [ˈmætrəs] n., *тс.* **mattrass** ко́льба *f.* (*для хімі́чных рабо́таў*)

matriarchy [ˈmeɪtrɪɑ:rki] n. матрыярха́т -у *m.*

matriculate [məˈtrɪkjəleɪt] – v. прыма́ць ва ўнівэрсытэ́т; быць прыня́тым ва ўнівэрсытэ́т, матрыкулява́цца

– n. [məˈtrɪkjələt] прыня́ты ва ўнівэрсытэ́т, матрыкулява́н|ы -ага *m.*

matriculation [məˌtrɪkjəˈleɪʃən] n. матрыкуля́цыя *f.*

matrimonial [ˌmætrɪˈmoʊniəl] adj. жані́мскі, шлю́бны

matrimony [ˈmætrəmoʊni] n.. pl. **-nies** 1. шлю́бнае жыцьцё. 2. шлюб -у *m.* 3. мар'я́ж -а *m.* (*у ка́ртах*)

matter [ˈmætər] – n. 1. рэ́чыва *n.*, матэ́рыя *f.* 2. спра́ва *f.*, пыта́ньне *n.*: ***money matters*** грашо́выя спра́вы; ***a matter of life and death*** пыта́ньне жыцьця́ і сьме́рці. 3. зьмест, прадме́т -у *m.*: ***the matter of his speech*** прадме́т яго́нае прамо́вы. 4. прычы́на, падста́ва *f.*: ***no matter for complaint*** нямá падста́вы нарака́ць. 5. спра́ва: ***a matter of two days*** спра́ва *або́* пыта́ньне двух дзён. 6. ва́жнасьць *f.*, значэ́ньне *n.*: ***it is of no matter*** гэ́та ня ма́е значэ́ньня

– v.i. быць ва́жным: ***It doesn't matter*** гэ́та ня ма́е значэ́ньня; усёро́ўна; ніча́го́га

• ***as a matter of fact*** фактычна; сапраўды́; насамрэ́ч

• ***first class matter*** по́шта пе́ршае кля́сы

• ***for that matter*** што датычыцца гэ́тага, калі́ на то́е пайшло́

• ***matter of course*** натура́льная рэч, само́ сабо́й зразуме́лае

• ***matter of opinion*** спрэ́чнае цьве́рджаньне, спрэ́чны по́гляд

• ***no laughing matter*** гэ́та ня жа́рты, гэ́та сур'ёзная спра́ва

• ***no matter*** а) нява́жна. б) не зважа́ючы на

• ***no matter what*** што б ні было́

• ***printed matter*** бандэро́ль *f.*

• ***What is the matter?*** Што ста́лася? У чым спра́ва?

• ***What's the matter with you?*** Што з ва́мі?

matter-of-course [ˌmætərəvˈkɔ:rs] adj. пасьлядо́ўны; натура́льны; норма́льны; зразуме́лы

matter-of-fact [ˌmætərəvˈfækt] adj. 1. сухі́, які́ датычыцца фа́ктаў, празаі́чны. 2. практы́чны, жыцьцёвы, без фанта́зіі

mattery [ˈmætəri] adj., Med. гно́йны; по́ўны гно́ю

matting [ˈmætɪŋ] n. 1. матэрыя́л на падсьцілкі, цыно́ўкі на падло́гу, для заго́ртваньня рэ́чаў. 2. цыно́ўкі *pl.* 3. вы́раб цыно́вак

mattress [ˈmætrəs] n. матра́ц -а, сяньні́ка сеньні́ка́ *m.*

maturate [ˈmætʃəreɪt] v.i. 1. сьпець, высьпява́ць. 2. Med. высьпява́ць (*пра ры́ў*); нагно́йвацца, станові́цца гно́йным

mature [məˈtʊr] – adj. 1. а) сьпе́лы, дасьпе́лы (*плод*). б) ***mature age*** ста́лы век; ***a mature person*** даро́слы чалаве́к. в) ***mature wine*** дасьпе́лае, старо́е віно́; ***mature cheese*** уле́жаны сыр. г) ***mature plans*** до́бра абду́маныя, распрацава́ныя пля́ны. 2. з тэ́мінам плацяжу́, пла́тны; ***mature savings bonds***: ашча́дныя бо́ны, які́я дасягну́лі тэ́рміну плацяжу́

– v.i. 1. а) сьпець, высьпява́ць, дасьпява́ць (*і пра плян*), б) станові́цца даро́слым, ста́лым; стале́ць. 2. падлега́ць выпла́це; наставя́ць, прыхо́дзіць (*пра тэ́рмін плацяжу́*)

– v.t. 1. рабі́ць ста́лым, даво́дзіць да сьпе́ласьці. 2. до́бра распрацо́ўваць (*плян*)

maturity [məˈtʊrəti] n., pl. **-ties** 1. по́ўнае разьві́цьцё, сьпе́ласьць, дасьпе́ласьць *f.* 2. ста́ласьць (*ве́ку, ду́мкі*)

maul [mɔ:l] – n. цяжкі́ мо́лат

– v.t. 1. кале́чыць, бі́ць і цяга́ць; набіва́ць сіняка́. 2. кало́ць кало́ду (*кліна́м і мо́латам*)

mausoleum [ˌmɔ:səˈli:əm] n., pl. **-leums, -lea** маўзале́й -я *m.*

mauve [moʊv] – n. ружава́та-лілёвы ко́лер

– adj. сьветлалілёвы

mawkish [ˈmɔ:kɪʃ] adj. 1. агі́дны, пры́кры на смак, мо́таш ны. 2. мо́таш на сэнтымэнта́льны; сьлязьлі́ва ўра́жлівы

maxim [ˈmæksɪm] n. 1. сэнтэ́нцыя, ма́ксіма *f.*, афары́зм -у *m.*; пры́казка *f.* 2. пры́нцып -у *m.*; пра́вілa павóдзінаў

maximal [ˈmæksɪməl] adj. найбо́льшы, найвышэ́йшы; максыма́льны

may [meɪ] v., p.t. **might** *выка́звае магчы́масьць*. 1. магчы́, магчы́ма: ***It may be so*** Магчы́ма, гэ́та так; ***He may arrive tomorrow*** Ён, магчы́ма, за́ўтра прые́дзе; Ён мо́жа за́ўтра прые́хаць. 2. (*пыта́ньне або́ дазво́л*): ***May I come in?*** Ці мо́жна ўвайсьці́? ***May I come and see you?*** Ці магу́ зайсьці́ адве́даць вас? ***You may go now*** Мо́жаце ісьці́ цяпе́р; ***You may if you can*** Мо́жаце, калі́ здо́лееце. 3. (*пажада́ньне або́ малі́тва*): ***May you be very happy*** Жада́ю вам, каб вы былі́ ве́льмі шчасьлі́выя. 4. ***Whoever he may be*** Хто б ён ні быў. 5. Law му́сіць, паві́нен

May [meɪ] – n. тра́вень -ўня, май -я *m.* – adj. тра́веньскі, ма́йскі

maybe [ˈmeɪbi] adv. магчы́ма, мо́жа: ***Maybe you'll have better luck next time*** Мо́жа насту́пным ра́зам будзеш мець больш уда́чы

May beetle or **May bug** хрушч хрушча́ *m.*

Mayday [ˈmeɪdeɪ] n. or **May Day** ра́дыёсыгна́л небясьпе́кі (*з вадапла́ва або́ самалёта*)

May Day [ˈmeɪdeɪ] n. першама́йскае сьвя́та

mayor [meɪr] n. мэр -а, бурмі́стар -ра *m.*

mayoral [ˈmeɪərəl] adj. мэ́раў, бурмі́страў

mayoralty [ˈmeɪərəlti] n. 1. паса́да мэ́ра, бурмі́стра. 2. час трыва́ньня на паса́дзе мэ́ра

maze [meɪz] n. 1. лябіры́нт -у *m.*; блытані́на *f.* 2. разгу́бленасьць *f.*, замяша́ньне *n.*

me [mi:, *unstressed* mi] pron. *the objective case of* ***I*** мяне́; ***to me*** мне; ***with me*** са мно́ю, пры мне

meadow [ˈmedoʊ] n. 1. луг -у *m.*, *dim.* лужло́к -ка́ *m.*; сенажа́ць *f.* 2. по́плаўў -ву *m.*, *pl.* паплавы́

meager, Brit. **meagre** [ˈmi:gər] adj. 1. бе́дны, по́сны, мізэ́рны: ***a meager meal***

по́сная е́жа. 2. худы́: ***a meager face*** худы́ твар. 3. няпо́ўны, недастатко́вы, скупы́: ***a meager report*** няпо́ўная справазда́ча

meal I [mi:l] n. е́жа, стра́ва *f.*; час е́жы

meal II [mi:l] n. 1. мука́ про́стага памо́лу: ***oat meal*** аўся́нка *f.* 2. дро́бная кукуру́зная крупа́

mean I [mi:n] – v.t., **meant, meaning** 1. зна́чыць; мець значэ́ньне, азнача́ць (*пра сло́вы, зна́кі*): ***What does this word mean?*** Што гэ́тае сло́ва зна́чыць? 2. мець на ду́мцы: ***Say what you mean*** Скажы́, што ты ма́еш на ду́мцы. 3. мець намо́р; зьбіра́цца; хаце́ць; мець на ўва́зе: ***I did not mean to go*** Я не зьбіра́ўся ісьці́; ***I didn't mean to offend you*** Я не хаце́ў вас абра́зіць. 4. прызнача́ць (-цца); судзі́ць лёсам: ***Fate meant us for each other*** Лёс судзі́ў нас адно́ аднаму́

– v.i. мець намо́ры: ***She means well*** Яна́ ма́е до́брыя намо́ры; ***to mean well by*** быць добразы́чліва настро́еным да *каго́*

mean II [mi:n] adj. 1. благі́, нядо́бры, благо́е я́касьці; бе́дны: ***the meanest of gifts*** найго́ршы з падару́нкаў. 2. ні́зкага *або́* про́стага ста́ну, пахо́джаньня. 3. малава́жны, малава́ртасны, сьці́плы. 4. убо́гі, бе́дны; ва́рты жа́лю. 5. няго́дны, нікчэ́мны; по́длы; ні́зкі; дро́бязны: ***a mean trick*** ні́зкая вы́хадка, ні́зкі вы́брык. 6. скупы́. 7. Informal а) ***to feel mean*** чу́цца пані́жаным, засаро́мленым. б) ***a mean horse*** нату́рысты, нарави́сты конь. б) нездаро́вы: ***I feel mean today*** Я сёньня бла́га чу́юся; ***no mean surgeon*** ве́льмі до́бры хіру́рг

mean III [mi:n] – adj. 1. сярэ́дні: ***the mean annual air temperature*** сярэ́днегадава́я тэмпэрату́ра; ***the mean number*** сярэ́дняе арытмэты́чнае. 2. пасрэ́дны, сярэ́дні

– n. 1. сярэ́дзіна *f.*; ***a happy mean*** залата́я сярэ́дзіна. 2. Math. сярэ́дняе *n.* (*напр. арытмэты́чнае*)

meander [mi'ændər] – v.i. 1. ві́цца (*пра раку́, даро́гу*). 2. хадзі́ць бязмэ́тна, блука́ць

– n. 1. заві́ліна, зьві́ліна *f.*; вы́гін, за́гін -у *m.* 2. бязмэ́тнае хаджэ́ньне, блука́ньне *n.*

meandrous [mi'ændrəs] adj. or **meandering** [mi'ændərɪŋ] adj. заві́лісты, зьві́лісты

meaning ['mi:nɪŋ] – n. сэнс -у *m.*; значэ́ньне *n.*; ва́жнасьць *f.*

– adj. 1. які́ не́шта зна́чыць, шматзна́чны (*пра по́зірк*). 2. ***well meaning*** з до́брым наме́рам

meaningful ['mi:nɪŋfəl] adj. по́ўны значэ́ньня, ва́жны

meaningless ['mi:nɪŋləs] adj. бяз сэ́нсу; без значэ́ньня; пусты́; нява́жны

means [mi:nz] n., pl. 1. спо́саб, мэ́тад -у *m.*, сро́дак -ку *n.*; ***means of communication*** сро́дак камуніка́цыі. 2. бага́цьце *n.*; сро́дкі *pl. only*; ***a man of means*** бага́ты, замо́жны чалаве́к, багаце́й -я *m.*

• ***by all means*** напэ́ўна, што б там ні было́

• ***by any means*** у які́-ко́лечы спо́саб. за ўся́кую цану́

• ***by means of*** праз; пры дапамо́зе чаго́-н.

• ***by no means*** не, ані́; ні ў я́кім вы́падку

meant [ment] v., *past and p.p. of* **mean**

meantime ['mi:ntaɪm] adv. тым ча́сам, між тым

meanwhile ['mi:nwaɪl] adv. тым ча́сам; пакуль што

measles ['mi:zəlz] n. адзёр адру́ *m.*, во́дра *f.* ***German measles*** краснуха *f.*: ***Measles is a children's disease*** Адзёр — дзіця́чая хваро́ба

measure ['meʒər] – v.t. 1. ме́раць, вымяра́ць. 2. мець даўжыню́, шырыню́: ***The tree measures 10 meters*** Дрэ́ва ма́е 10 м вышыні́. 3. адме́рваць: ***to measure off 2 meters of cloth*** адме́раць 2 мэ́тры матэрыя́лу. 4. (with), ацэ́ньваць, супастаўля́ючы з *чым*;

(by) датарно́ўваць да *чаго́*. 5. Poet. хадзі́ць, ру́хацца ўза́д і ўпе́рад. 6. ***to measure out*** адмяра́ць. 7. ***to measure up*** а) мець неабхо́дныя кваліфіка́цыі; адпавяда́ць вымо́гам, патрабава́ньням; апра́ўдваць чые́-н. надзе́і
– n. 1. ме́ра *f.*; ме́раньне *n.*: ***liquid (dry, square) measure*** ме́ра ва́дкасьці (сы́пкіх рэ́чываў, паве́рхні). 2. ме́рка *f.*; ***to take (one's) measure*** а) здыма́ць чыю́-н. ме́рку. б) ацэ́ньваць чый-н. хара́ктар. 3. крытэ́рый -ю *m.*, ме́рка *f.*; ***measure of value*** крытэ́рый ва́ртасьці. 4. ***beyond measure*** празме́рна, мо́цна; зана́дта; ***in great measure*** у зна́чнай ме́ры. 5. Mus. такт -у *m.* 6. мерапрые́мства *n.*; за́хады *pl. only*; ***to take measures*** зрабі́ць за́хады; ***preventive measures*** ме́ры засьцяро́гі. 7. Math. дзе́льнік, мно́жнік -а *m.*: ***the greatest common measure (GCM)*** агу́льны найбо́льшы дзе́льнік

measured [ˈmeʒərd] adj. 1. рэгуля́рны; адно́лькавы; аднаста́йны, аднаро́дны. 2. рытмі́чны. 3. пі́саны ве́ршам, ня про́заю. 4. паво́льны і стры́маны

measurement [ˈmeʒərmənt] n. 1. ме́раньне *n.* 2. ***measurements*** паме́ры *pl.* 3. сыстэ́ма ме́раў

meat [mi:t] n. 1. мя́са *n.*; ***meat balls*** мясны́я га́лкі, галу́шкі; ***meat pie*** піро́г зь мя́сам. 2. мя́са *n.*, су́тнасьць *f.*

meat grinder мясару́бка *f.*

meatless [ˈmi:tləs] adj. 1. бязь мя́са, по́сны; бязь е́жы. 2. ***meatless Tuesday*** по́сны аўто́рак

meaty [ˈmi:ti] adj. 1. мясны́. 2. мясі́сты: ***meaty roast*** мясі́стая смажані́на. 2. зьмясто́ўны (*пра кні́гу, прамо́ву*)

mechanic [mɪˈkænɪk] n. мэха́нік -а *m.*: ***an automobile mechanic*** аўтамабі́льны мэха́нік, аўтамэха́нік -а *m.*

mechanical [mɪˈkænɪkəl] adj. 1. мэхані́чны. 2. аўтаматы́чны, машына́льны, без пачуцьця́ (*пра чыта́ньне*). 3. ***a mechanical law*** зако́н мэха́нікі

mechanics [mɪˈkænɪks] n. 1. мэха́ніка *f.* 2. тэ́хніка *f.* чаго́-н.; ***the mechanics of playing the piano*** тэ́хніка ігры́ на піяні́на

mechanize [ˈmekənaɪz] v.t. мэханізава́ць

medal [ˈmedəl] n. мэда́ль -я́ *m.*; о́рдэн -а *m.*

meddle [ˈmedəl] v.i. уме́швацца, мяша́ца (*у чужы́я спра́вы і пад.*)

meddlesome [ˈmedəlsəm] adj. які́ мяша́ецца не ў сваё, даку́чны, назо́йлівы

media I [ˈmi:diə] n., *pl. of* **medium** сро́дкі ма́савай інфарма́цыі, СМІ
• ***advertising media*** сро́дкі рэкляма-ва́ньня (*як газэ́ты, ра́дыё*)

media II [ˈmi:diə] n., pl. **-diae** 1. нутрана́я абало́нка сьце́нкі крывяно́снае або́ лімфаты́чнае су́дзіны. 2. Phon. зво́нкія зы́чныя

medial [ˈmi:diəl] adj. 1. сярэ́дні (*у сярэ́дзіне*). 2. праме́жкавы; пасрэ́дны; звыча́йны.

median [ˈmi:diən] n.. Math. мэдыя́на *f.*

mediate [ˈmi:dieɪt] – v.i. 1. быць пасярэ́днікам, пасярэ́днічаць. 2. займа́ць пасярэ́дняе ме́сца *або́* стано́вішча
– v.t. 1. дово́дзіць да пагадне́ньня пасярэ́дніцтвам. 2. быць су́вязьзю
– adj. праме́жны, праме́жкавы

mediator [ˈmi:dieɪtər] n. пасярэ́днік -а *m.*, пасярэ́дніца *f.*; мэдыя́тар -а *m.*

mediatory [ˈmi:dieɪtɔ:ri] adj. пасярэ́дніцкі

medical [ˈmedɪkəl] – adj. 1. мэды́чны, мэдыцы́нскі (*дапамо́га, устано́ва, факульта́т*). 2. лячэ́бны, мэдыцы́нскі (*прэпара́т*)
– n., Informal мэдыцы́нскі экза́мэн

medicament [məˈdɪkəmənt] n. лек -у *m.*; лека́рства *n.*

medicate [ˈmedɪkeɪt] v.t. 1. лячы́ць ле́камі. 2. насыча́ць ле́кам

medicated [ˈmedɪkeɪtəd] adj. насы́чаны ле́кам, зь ле́кам

medicinal [məˈdɪsənəl] adj. зь ле́кавымі сво́масьцямі, я́касьцямі; лячэ́бны

medicine [ˈmedsən] n. 1. лек -у *m.*, лека́рства *n.*, тэрапі́я *f.* 2. мэдыцы́на *f.*

medicine man шама́н -а *m.*; знаха́р -а́ *m.*, знаха́рка *f.*

medicine box or **chest** ха́тняя апте́чка

medieval [ˌmi:diˈi:vəl] adj. сярэ́дневякó-вы, сярэ́днявéчны

mediocre [ˌmi:diˈoukər] adj. пасрэ́дны, сярэ́дні

mediocrity [ˌmi:diˈɑ:krəti] n., pl. **-ties** пасрэ́днасьць *f.*

meditate [ˈmediteit] v. 1. дýмаць, разважáць; меркавáць; раздýмваць. 2. задýмваць, надýмваць; плянавáць. 3. манíцца, зьбірáцца (*рабíць што-н.*). 4. увáжна прыглядáцца да чагó-н.

meditation [ˌmediˈteiʃən] n. 1. дýманьне, разважáньне *n.*; рóздум -у *m.* 2. сузіráньне *n.*, мэдытáцыя *f.*

mediterranean [ˌmeditəˈreiniən] adj. міжзéмны: ***Mediterranean Sea*** Міжзéмнае мóра

medium [ˈmi:diəm] – adj. сярэ́дні; меркавáны

– n., pl. **-diums** or **-dia** 1. сярэ́дзіна: ***a happy medium*** залатáя сярэ́дзіна. 2. срóд|ак -ку, спóсаб -у *m.*; ***medium of communication*** срóдак камунікáцыі; ***through the medium of*** пры дапамóзе *кагó-чагó*. 3. асярóдзьдзе *n.* 4. распушчáльнік -а *m.* (*для фáрбаў*). 5. (pl. always, **-diums**) мэ́дыюм, сьпірытуалíст -а *m.*

medley [ˈmedli] – n., pl. **-leys** 1. мешанí-на, сýмесь *f.* 2. Mus. папуры́, *n., indecl.*

– adj. зьмéшаны, мяшáны; разнарóдны, разнастáйны

– v.t. зьмéшваць, перамéшваць

medulla [meˈdʌlə] n., pl. **-dullae** 1. прадаўгавáты мозг. 2. шпік -у *m.* (*кóсьці*). 3. нутранáя чáстка óргана (*напр. ныркі*). 4. Bot. асярóд|ак -ка *m.* (*сьцябла́ ці камля́ расьлíны*), стрыж|ань -ня *m.*

medulla oblongata прадаўгавáты мозг (*найніжэ́йшая чáстка мазгóў*)

meek [mi:k] adj. лагóдны, ціхі, рахмáны; пакóрлівы

meekness [ˈmi:knəs] n. лагóднасьць; рахмáнасьць, мя́ккасьць *f.*

meet [mi:t] – v.t. **met, meeting** 1. сустракáць. 2. знаёміцца з *кім*: ***Have you met my sister?*** Ці вы знаёмыя з маёй сястрóю? 3. задавальняць (*жадáньне, вымóгі*); абвяргáць (*пярэ́чаньне*). 4. аплáчваць: ***to meet bills or debts*** аплáчваць рахýнкі абó даўгі; ***to meet a payroll*** быць у стáне плаціць зарплáту

– v.i. 1. сустракáцца. 2. зьбірáцца (*пра сход*). 3. сыхóдзіцца; злучáцца (*пра дарóгі*); упадáць, улівáцца (*пра ракý*); ***to meet (up) with*** а) сустрэ́цца, пазнаёміцца з *кім*. б) натыкнýцца, натрáпіць на *кагó-што*

meeting [ˈmi:tiŋ] n. 1. сустрэ́ча *f.* 2. пасéджаньне *n.*; сход; мітынг -у *m.* 3. рэлігíйны збор для малíтвы. 4. мéсца злучэ́ньня (*дарóг, дзьвюх акрýгаў і г.д.*). 5. дуэ́ль *f.*

megalomania [ˌmegələˈmeiniə] n. манія вялíкасьці, мэгалямáнія *f.*

megaphone [ˈmegəfoun] – n. рýпар, мэгафóн -а *m.*

– v. 1. узмацня́ць *або́* накірóўваць гóлас мэгафóнам. 2. гаварыць у рýпар

melancholia [ˌmelənˈkouliə] n. мэлянхóлія *f.*

melancholic [ˌmelənˈkɑ:lik] – n. мэлянхóлік -а *m.*, мэлянхалíчка *f.*

– adj. мэлянхалíчны, схíльны да мэлянхóліі

melancholy [ˈmelənkɑ:li] – n., pl. **-cholies** 1. журбá, маркóта, нудá, тугá *f.*; сум -у *m.*; мэлянхóлія *f.* 2. задумéннасьць, задýмлівасьць *f.*

– adj. 1. маркóтны, тужлíвы, сýмны; нýдны: ***a melancholy smile*** сýмная ўсьмéшка. 2. задумéнны, задýмлівы

meliorate [ˈmi:liəreit] v. паляпшáц|ь (-ца), удасканáльвац|ь (-ца)

melioration [ˌmi:liəˈreiʃən] n. палéпшаньне, удасканáленьне *n.*, мэліярáцыя *f.*

mellow [ˈmelou] – adj. 1. сьпéлы; сакавíты, сóчны (*пра плады́*). 2. лагóдны, прыéмны (*віно́, гук, сьвятло́*). 3. мяккáя, рассы́пістая (*пра глéбу*). 4. нападпíтку

– v. 1. зьмякчáц|ь (-ца). 2. пасьпяваць, высьпяваць

melodious [məˈloudiəs] adj. 1. прыéмны для слы́ху, мілагýчны. 2. мэляды́чны (*склад вéрша і пад.*)

melodrama [ˈmeləˌdrɑ:mə] n. мэлядра́ма *f.*

melodramatic [ˌmelədrəˈmætɪk] adj. мэлядраматы́чны

melody [ˈmelədi] n., pl. **-dies** мэлёдыя *f.*, музыка́льнасьць *f.* (*ве́рша і пад.*)

melon [ˈmelən] n. ды́ня *f.*

melt [melt] – v.t. **melted** or **molten** 1. тапі́ць, растапля́ць (*сьнег, воск*): ***The sun will melt away the fog*** Со́нца расто́піць тума́н. 2. расплаўля́ць (*во́лава, лёд*). 3. распушча́ць: ***to melt sugar in water*** распусьці́ць цу́кар у вадзе́. 3. зьмякча́ць, рабі́ць ласка́вым

– v.i. 1. тапіцца, растапля́цца (*пра воск, ма́сла, смалу́*); раставаць (*пра сьнег, лёд*). 2. распушча́цца, распуска́цца (*пра соль у вадзе́*). 3. мякчэ́ць, расчу́львацца, раставаць (*пра се́рца*); ***to melt away*** а) раставаць. б) зьніка́ць: ***Money melts away*** Гро́шы зьніка́юць уваччу́; ***His wealth melted away*** Яго́нае бага́цьце расплыло́ся

– n. 1. распла́ўлены мэта́л. 2. пла́ўленьне *n.*

meltability [ˌmeltəˈbɪlətɪ] n. пла́ўкасьць *f.* (*мэта́лу*), то́пкасьць (*во́ску, са́ла*)

meltable [ˈmeltəbəl] adj. пла́ўкі, то́пкі

melting [ˈmeltɪŋ] – n. 1. плаўле́ньне *n.*, пла́ўка *f.* 2. раставаньне, распуска́ньне *n.*

– adj. 1. пла́ўкі. 2. плаві́льны (*цэх, печ*). 3. далика́тны, мя́ккі. 4. чульлі́вы, чу́лы: ***melting point*** пункт плаўле́ньня

melting pot 1. ты́гель -я *m.* 2. плаві́льны кацёл

member [ˈmembər] n. 1. ся́бра -ы, ся́бар -ра *m.*, чалле́ц -льца́ (*сям'і́, арганіза́цыі*), член -а *m.* (*це́ла, ска́зу*): ***member of a sentence*** член ска́зу; ***member of an equation*** член раўна́ньня. 3. ***Member of Parliament*** (Brit.), ***Member of Congress*** (U.S.) дэпута́т парля́мэнту, кангрэ́су, кангрэсме́н -а *m.*

membership [ˈmembərʃɪp] – n. 1. сяброўства, чле́нства *n.* 2. сябры́, чле́ны (*як гру́па*). 3. ко́лькасьць сяброў – adj. сяброўскі, чле́нскі: ***membership card*** сяброўскі біле́т, сяброўскае пасьве́дчаньне

membrane [ˈmembreɪn] n. 1. мэмбра́на, перапо́нка, плява́ *f.* 2. абало́нка *f.*

membranous [ˈmembrənəs] adj. 1. перапо́нчаты (*ла́па*). 2. плеўкавы

memento [məˈmentoʊ] n., pl. **-tos, -toes** 1. па́мятка (*аб яко́й-н. падзе́і*). 2. напамі́н (*пра што-н. мінулае*)

memoir [ˈmemwɑ:r] n. 1. біяграфі́чны за́піс, аўтабіягра́фія. 2. справаздача навуко́вых дасьле́даваньняў; ***memoirs*** а) мэмуа́ры, успамі́ны *pl. only.* б) аўтабіягра́фія

memorable [ˈmemərəbəl] – adj. 1. па́мятны, незабы́ўны. 2. запамінальны – n., *often* **memorables** па́мятныя спра́вы

memorandum [ˌmeməˈrændəm] n.,pl. **dums** or **-da** 1. ната́тка *f.*, па́мятная запі́ска. 2. мэмара́ндум -у *m.*; дыпляматы́чная но́та

memorial [məˈmɔ:riəl] n. 1. по́мнік -а *m.* 2. мэмарыя́л -у *m.* (*падрабя́знае па́ньне фа́ктаў у пэты́цыі*)

Memorial Day Дзень па́мяці пале́глых жаўне́раў

memorize [ˈmeməraɪz] v.t. завучваць напа́мяць; запамінаць

memory [ˈmeməri] n., pl. **-ries** 1. па́мяць *f.*: ***He has a better memory than I have*** Ён ма́е ле́пшую па́мяць, як я. 2. успамі́н -у *m.*, прыпаміна́ньне *n.*; ***the memory of things past*** прыпаміна́ньне мінулых спраў; ***in memory of*** на ўспамі́н *чаго́-каго́*

men [men] n., *pl. of* **man** 1. мужчы́ны *pl.* 2. чалаве́чыя істо́ты, лю́дзі наагу́л

menace [ˈmenəs] – n. пагро́за, небясьпе́ка *f.*; гро́зьба *f.*

– v.t. пагражаць

menacingly [ˈmenəsɪŋli] adv. пагро́зьліва, з пагро́зай

menagerie [məˈnædʒərɪ] n. зьвяры́нец -цу *m.* (*зьвяры́ і будыні́на*)

mend [mend] – v.t. 1. ла́піць, ла́таць (*во́пратку і г.д.*), цыраваць (*панчо́хі*); пра́віць, ла́дзіць, рамантаваць:

to mend clothes ла́таць во́пратку; ***to mend a road*** рамантава́ць даро́гу. 2. папраўля́ць, паляпша́ць, выпраўля́ць: ***to mend one's manners*** папра́віць сваé манéры; ***to mend an error*** вы́правіць памы́лку. 3. ***to mend a fire by adding fuel*** папра́віць аго́нь падкі́нуўшы па́ліва. 4. ***to mend matters*** нала́дзіць спра́вы
– v.i. 1. паляпша́цца. 2. ачу́ньваць, папраўля́цца
– n. 1. зала́таная, зацырава́ная дзі́рка; зама́заная раско́ліна. 2. палéпшаньне *n.* (*здаро́ўя, спра́ваў*); ***to be on the mend*** папраўля́цца, устава́ць на но́гі, вярта́цца да здаро́ўя

mendacious [men'deɪʃəs] adj. 1. хлусьлі́вы, непраўдзі́вы. 2. фальшы́вы, няпра́вільны: ***a mendacious report*** фальшы́вая справазда́ча; ***mendacious rumors*** непраўдзівыя чу́ткі

mendacity [men'dæsəti] n., pl. **-ties** 1. хлусьлі́васьць, ілжы́васьць *f.* 2. мана́ *f.*; хлусьня́ *f.*; фальш -у *m.*

mendicancy ['mendɪkənsi] n. 1. жабрава́ньне *n.* 2. жабра́цтва *n.*

mendicant ['mendɪkənt] – adj. 1. які́ жабру́е: ***mendicant friar*** мана́х, які́ жабру́е. 2. жабра́цкі
– n. жабра́к -á *m.*

mendicity [men'dɪsəti] n. жабра́цтва *n.*

menial ['mi:niəl] – adj. 1. лёкайскі: ***to do menial tasks*** выко́нваць чо́рную пра́цу, працава́ць паслуга́чом. 2. ні́зкі, про́сты (*пра пахо́джаньне*)
– n. 1. слугá -і́, лёкай -я, паслуга́ч -а́ *m.*, той, хто выслу́жваецца ў каго́-н.; чэ́лядзь *f.*

menopause ['menəpɔ:z] n. клімактэ́рый -ю, кліма́кс -у *m.*

menses ['mensi:z] n., pl. ме́сячныя *pl. only*, мэнструа́цыя *f.*

men's room мужчы́нская прыбіра́льня

menstruation [ˌmenstru'eɪʃən] n. мэнструа́цыя *f.*

menstruous ['menstruəs] adj. 1. мэнструа́льны. 2. яка́я ма́е мэнструа́цыю

menswear ['menzwer] n. мужчы́нская во́пратка

mental I ['mentəl] adj. 1. разумо́вы. 2. псыхі́чны: ***a mental disease*** псыхі́чная хвароба. 3. псыхі́чна хво́ры, а) ***a mental patient*** псыхі́чна хво́ры пацыéнт. б) ***a mental institution*** псыхіятры́чная кліні́ка. в) ***a mental specialist*** псыхія́тар -ра *m.* 4. у галаве́, у ду́мках: ***mental arithmetic*** лічэ́ньне ў галаве́

mental II ['mentəl] adj. падбаро́дачны

mentality [men'tæləti] n., pl. **-ties** 1. здо́льнасьць мы́сьліць, разважа́ць; мысьлéньне *n.* 2. спо́саб або́ склад мысьлéньня; мэнта́льнасьць *f.*

mention ['menʃən] – v.t. 1. гаварыць пра *каго́-што.* 2. зга́дваць, прыга́дваць: ***Don't mention it!*** Нямá за што! (*адка́з на падзя́ку*); ***not to mention*** ня ка́жучы ўжо пра
– n. упамі́н -у *m.*; зга́дка, спасы́лка *f.*; ***to make mention of*** гаварыць пра *каго́-што*, спасыла́цца на *каго́-што*

mercantile ['mɜ:rkənti:l] adj. 1. купéцкі, гандлёвы, камэрцыйны: ***a mercantile firm*** гандлёвая фірма. 2. мэркантыльны

mercenary ['mɜ:rsəneri] – adj. 1. карыслівы. 2. наёмны.
– n. наёмнік -а *m.*

merchandise ['mɜ:rtʃəndaɪz] – n. тавáры *pl.* of тавáр -у *m.*
– v. ['mɜ:rtʃəndaɪz] гандлява́ць

merchant ['mɜ:rtʃənt] – n. 1. купéц -ца́ *m.*; гандля́р -á *m.*, гандля́рка *f.* 2. кра́мнік -а *m.*, кра́мніца *f.*; ро́зьнічны гандля́р
– adj. гандлёвы, купéцкі. а) ***a merchant seaman*** мара́к гандлёвага флёту. б) ***a merchant town*** гандлёвы го́рад

merchantable ['mɜ:rtʃəntəbəl] adj. хо́дкі, які́ ма́е вялі́кі по́пыт (*пра тавáр*)

merciful ['mɜ:rsɪfəl] adj. лі́тасьцівы, міласэ́рны

mercifully ['mɜ:rsɪfəli] adv. лі́тасьціва, міласэ́рна

merciless ['mɜ:rsɪləs] adj. бязьлі́тасны, лю́ты

mercury [ˈmɜ:rkjəri] – n., pl. **-ries** 1. рту́ць -і *f.*, жывóе срэ́бра. 2. рту́тны слупóк у тэрмóмэтры абó барóмэтры – adj. рту́тны

mercy [ˈmɜ:rsi] n., pl. **-cies** 1. лі́тасьць, мілас э́рнасьць *f.*; ла́ска *f.* 2. бласла-вéньне *n.*; шча́сьце *n.*; ***That is a mercy*** Гэ́та прóста шча́сьце; ***at the mercy of*** а) у чыёй-н. мóцы. б) на чыёй-н. ла́сцы. 3. памілава́ньне *n.*; ***to obtain mercy*** быць памі́лаваным

mere [mɪr] adj, *superl.* **merest** нічóга ін-шага, як; звыча́йны, прóсты; тóлькі: ***The cut was the merest scratch*** Парэ́з быў звыча́йнай дра́пінай

merely [ˈmɪrli] adv. і нічóга больш; усяго́ тóлькі; прóста; тóлькі

merge [mɜ:rdʒ] – v.t. паглына́ць, убіра́ць (*у сябе́*); злуча́ць у адно́ і ўбіра́ць у сябе́; улівáцца, зьлівáцца: ***The steel trust merged various small businesses*** Стальны́ трэст паглынýў рóзныя малы́я фі́рмы – v.i. быць паглы́нутым *абó* ўвабра́ным

merger [ˈmɜ:rdʒər] n. 1. зьліцьцё, злучэ́ньне *n.* (*дзьвюх кампа́ніяў у адну́*). 2. той, хто злуча́е, зьлівáе ў адно́

meridian [məˈrɪdiən] – n. 1. Geogr. мэрыдыя́н -а *m.* 2. зэні́т -у *m.* 3. вяршы́ня разьвіцьця́; рóсквіт (*жыцьця́*) – adj. найвышэ́йшы, найбóльшы: ***the meridian glory*** найбóльшая слáва. 2. паўдзённы, паўднёвы. 3. які́ стаіць у зэні́це (*пра со́нца, ме́сяц*): ***the sun's meridian beams*** праме́ньні со́нца ў зэні́це

merino [məˈri:nou] n., pl. **-nos** 1. мэрынóс (*парóда гішпáнскіх авéчак*). 2. мэрынóсавая вóўна

merit [ˈmerɪt] – n. 1. заслýга *f.*: ***a mark according to the merit of the student's work*** адзнáка, якóю вýчань заслужы́ў сваёй прáцай; 2. дóбрая я́касьць, плюс -у *m.*, вáртасьць, перавáга *f.*; ***The merits of your plan outweigh the defects*** Дóбрыя бакí твайгó пля́ну пераважáюць недахóпы; ***make a merit of something*** стáвіць што-н. сабé ў заслýгу; тлумáчыць што-н. як сваю́ заслýгу – v. быць вáртым *чагó*; заслугóўваць *чагó*

merited [ˈmerətəd] adj. заслýжаны (*пра ўзнагарóду, пахвалý*)

meritless [ˈmerɪtləs] adj. без заслýгаў *абó* вáртасьці; нявáрты

meritorious [ˌmerɪˈtɔ:riəs] adj. пахвáльны (*учы́нак*); вáрты ўзнагарóды

mermaid [ˈmɜ:rmeɪd] n. русáлка, сырэ́на *f.*; ная́да, нímфа *f.*

merman [ˈmɜ:rmæn] n., pl. **-men** 1. Myth. вадзянíк -á *m.* 2. трытóн -а *m.*

merrily [ˈmerɪli] adv. вясёла, вéсела

merriment [ˈmerimənt] n. сьмéх і весялóсьць; вясёлая забáва

merriness [ˈmerinəs] n. вясёлы настрóй

merry [ˈmeri] adj. 1. вясёлы: ***merry talk*** вясёлая гýтарка; ***merry laughter*** вясёлы сьмех; ***Merry Christmas!*** Вясёлых Калядаў! 2. рáдасны, уцéшны

merry-go-round [ˈmerigouˌraund] n. карусэ́ль *f.*

merrymaking [ˈmeriˌmeɪkɪŋ] n. 1. весялóсьць, пацéха *f.* 2. вясёлая забáва, гуля́нка, вясёлае сьвя́та

mesh [meʃ] – n. 1. пятля́ *f.* (*у сéтцы*), вóчка *n.* (*у рэ́шаце*). 2. сéтка *f.*; пáстка *f.*; сілó *n.*; пляцёнка *f.* (*для прадýктаў*). 3. Tech. счаплéньне *n.* (*зубчáтых кóлаў*); ***in mesh*** уключáны; ***meshes*** а) сéткі (*рыбáцкія*). б) пáстка *f.*; сілó *n.* – v. 1. лавíць сéткамі *абó* пáсткай. 2. (*пра зýбы шасьцярні́*) зачэ́пліваццa. 3. злучáць, задзінóчваць

mesmerize [ˈmezmərɑɪz] v. гіпнатызавáць

mesmerizer [ˈmezmərɑɪzər] n. гіпнатызёр -а *m.*

mess [mes] – n. 1. непарáдак -ку, бруд -у *m.*; сумятня́ *f.*; блытанíна *f.*: ***to make a mess of one's dress*** пабрýдзіць сукéнку; ***to make a mess of things*** праваліць усю́ спрáву; ***in a mess*** а) у непарáдку. б) у грязí, брýдзе

дны. 2. цяжко́е, непрые́мнае *або́* няўда́лае стано́вішча: ***His affairs are in a mess*** Ягóныя спрáвы ў бядóтным стáне; ***to get in mess*** патрáпіць у бядý; ***to clear up the mess*** вы́сьвятліць непаразуме́ньне. 3. супóльны стол, супóльнае харчава́ньне (*у во́йску й флёце*). 4. стрáва, пóрцыя *f.*; ***a mess of oatmeal*** пóрцыя аўся́нкі

– v.t. 1. бру́дзіць, рабіць непара́дак. 2. ***to mess up*** наблы́таць, сапсава́ць спрáву; нарабіць бесталкóвіцы. 3. выдава́ць абе́ды, харчава́ць (*жаўне́раў, маракóў*)

– v.i. ра́зам е́сьці за супóльным сталóм, ра́зам сталава́цца: ***to mess about*** or ***around*** працава́ць дарма́ (*безвынікóва*); хадзіць, блука́ць бязмэ́тна; дурэ́ць, выдурня́цца

message [ˈmesɪdʒ] – n. 1. паведамле́ньне (*ву́снае або́ пісьмóвае*) *n.*; перада́ча *f.*, перадава́ньне *n.*: ***Send me a message*** Паведамі́ мяне́; ***a message of congratulation*** віншава́ньне. 2. пасла́ньне *n.*: ***the President's message to Congress*** пасла́ньне прэзыдэ́нта канграсу. 3. мара́ль, ідэ́йны зьмест (*п'е́сы, фі́льму*). 4. даручэ́ньне *n.*, мі́сія *f.*

– v. 1. паведамля́ць, інфармава́ць. 2. пасыла́ць паведамле́ньне, даручэ́ньне

messenger [ˈmesəndʒər] n. 1. ганле́ц -ца́ *m.*; пасланле́ц -ца́ *m.*; пасы́льны -ага *m.* 2. вястýн вестуна́ *m.*, прадве́сьнік -а *m.* 3. ура́давы кур'е́р

messy [ˈmesi] adj. 1. у непара́дку, непрыбра́ны (*напр. стол*). 2. запэ́цканы, бру́дны: ***messy hands*** бру́дныя ру́кі

met [met] v., *p.t.*, *p.p. of* **meet**

metacarpus [ˌmetəˈkɑ:rpəs] n., pl. **-pi** Anat. пясьць *f.* (*ко́сьці рукі́ паміж запя́сьцем і па́льцамі*)

metal [ˈmetəl] – n. 1. мэта́л -у *m.*; ***noble metals*** высакаро́дныя мэта́лы. 2. друз -у *m.*

– adj. мэталёвы, мэталі́чны (*пыл, канструкцыя*)

– v.t. пакрыва́ць, абшыва́ць мэта́лам

metallic [məˈtælɪk] adj. мэталі́чны

metalliferous [ˌmetəlˈɪfərəs] adj. 1. ***metalliferous rocks*** мэталано́сныя пароды. 2. ***metalliferous mines*** руданосныя капа́льні

metallurgy [ˈmetəlɜ:rdʒi] n. мэталюргі́я *f.*

metalwork [ˈmetəlwɜ:rk] n. 1. вы́рабы з мэта́лу (*асабліва мастáцкія*). 2. вы́раб прадме́таў з мэта́лу

metamorphism [ˌmetəˈmɔ:rfˌɪzəm] n. мэтамарфі́зм

metamorphosis [ˌmetəˈmɔ:rfəsɪs] n., pl. **-ses** мэтамарфо́за *f.*; ператварэ́ньне *n.*; зьме́на фо́рмы, вы́гляду або́ структу́ры: ***Tadpoles become frogs by metamorphosis*** Апало́нік ператвара́ецца ў жа́бу

metaphor [ˈmetəfɔ:r] n. мэта́фара *f.*

metaphorical [ˌmetəˈfɔ:rɪkəl] adj. мэтафары́чны (*вы́раз, мо́ва*), перано́сны (*пра значэ́ньне*)

metaphysical [ˌmetəˈfɪzɪkəl] adj. 1. мэтафізы́чны. 2. ве́льмі абстра́ктны, цяжкі́ для зразуме́ньня; малазразуме́лы. 3. філязо́фскі, тэарэты́чны

metaphysics [ˌmetəˈfɪzɪks] n. мэтафі́зыка *f.*

meteor [ˈmi:tiər] n. мэтэо́р -а *m.*

meteoric [ˌmi:tiˈɔ:rɪk] adj. 1. мэтэо́рны, мэтэары́тны: ***meteoric shower*** дождж мэтэо́раў. 2. бліскýчы *або́* хýткі, як мэтэо́р. 3. зьвя́заны з атмасфэ́рай *або́* атмасфэ́рнымі зья́вамі, атмасфэры́чны: ***meteoric phenomena*** атмасфэ́рныя зья́вы

meteorite [ˈmi:tiəraɪt] n. мэтэары́т -а *m.*

meteoritic [ˌmi:tiəˈrɪtɪk] adj. мэтэары́тны

meteorology [ˌmi:tiəˈrɑ:lədʒi] n. мэтэаралёгія *f.*

meter, Brit. **metre I** [ˈmi:tər] n. 1. мэ́тар -ра *m.*: ***five meters long*** пяцімэтро́вы. 2. памéр -у *m.*, ры́тм -у *m.* (*у мýзыцы*). 3. памéр вéрша, стапá *f.* (*у вершаскладáньні*)

meter, Brit. **metre II** [ˈmi:tər] n. лічы́льнік -а *m.* (*электры́чны, га́завы, у таксі́*)

method [ˈmeθəd] n. 1. мэ́тад -у *m.*, спóсаб, прыём -у *m.* 2. сыстэ́ма *f.*, пара́дак -ку *m.*

methodical [məˈθɑ:dɪkəl] adj. 1. мэтады́чны, плянамéрны, сыстэматы́чны, стрóга пасьлядóўны. 2. мэтады́чны, які́ мáе дачынéньне з мэтóдыкай

meticulous [məˈtɪkjələs] adj. дрóбязны, празьмéрна дакла́дны, скрупулёзны, занадта патрабава́льны

metis [meɪˈti:] n. мэты́с -а *m.*

metric [ˈmetrɪk] adj. мэтры́чны (*пра мéры*): ***metric system*** мэтры́чная сыстэ́ма мéраў

metrical [ˈmetrɪkəl] adj. 1. вымяра́льны, вымéрны. 2. мэтры́чны (*пі́саны вéршам*): ***a metrical translation of Homer*** вершава́ны перакла́д Гамэ́ра

metropolis [məˈtrɑ:pəlɪs] n. 1. сталі́ца *f.*; вялі́кі гóрад; ва́жны цэ́нтар: ***a financial metropolis*** фінáнсавы цэ́нтар. 3. Eccl. мітрапóлія *f.* 4. мэтрапóлія *f.* (*краі́на ў дачынéньні да калёніяў, які́мі яна́ валóдае*)

metropolitan [ˌmətrəˈpɑ:lətən] – adj. 1. сталі́чны; які́ налéжыць да вялі́кага гóраду *або́* цэ́нтру. 2. Eccl. мітрапалі́цкі

– n. 1. жыха́р вялі́кага гóраду. 2. арцыбі́скуп -а *m.* (*у захóдняй царкве́*), мітрапалі́т -а *m.* (*у праваслáўнай царкве́*)

mettlesome [ˈmetəlsəm] adj. пóўны запа́лу, па́лкі; адва́жны, рашу́чы, энэргі́чны; гара́чы (*пра каня́*)

mew I [mju:] – v. мя́ўкаць

– n., interj. [mju:] мя́ўканьне *n.*; мяў

mew II [mju:] n. ча́йка *f.*, марска́я ча́йка

mew III [mju:] – n. кле́тка (*для со́кала*)

– v.t. 1. садзі́ць у кле́тку. 2. ***to mew up*** садзі́ць у астрóг

mews [mju:z] n., pl. (often sing. in use) ста́йні *pl.* (*перабудава́ныя на жытлó*)

Mexican [ˈmeksɪkən] – adj. мэксыка́нскі

– n. мэксыка́н|ец -ца *m.*, мэксыка́нка *f.*

mica [ˈmaɪkə] n. сьлюда́ *f.*

micaceous [ˌmaɪˈkeɪʃəs] adj. 1. сьлю́дзісты (*які́ нага́двае сабóй сьлюду́, бага́ты на сьлюду́*). 2. сьлюдзяны́ (*зрóблены з сьлюды́*)

mice [maɪs] n., *pl. of* **mouse**

microbe [ˈmaɪkroʊb] n. мікрóб -а *m.*, бактэ́рыя *f.*

microbial [maɪˈkroʊbiəl] adj. мікрóбны (*напр. кле́тка, інфэ́кцыя*)

microcopy [ˈmaɪkroʊˌkɑ:pi] – n., pl. **-copies** кóпія, зрóбленая на мікрафі́льме

– v.t. рабі́ць кóпію *чаго́* на мікрафі́льме

microfilm [ˈmaɪkrəfɪlm] – n. мікрафі́льм -а *m.*

– v. здыма́ць на мікрафі́льм

microphone [ˈmaɪkrəfoʊn] n. мікрафóн -а *m.*

microscope [ˈmaɪkrəskoʊp] n. мікраскóп -а *m.*

microscopic [ˌmaɪkrəˈskɑ:pɪk] adj. 1. мікраскапі́чны. 2. ве́льмі малéнькі, малéнечкі. 3. мікраскóпны, пры дапамóзе мікраскóпа (*напр. дасьлéдаваньне*)

mid [mɪd] adj. сярэ́дні, у сярэ́дзіне чагó-н; ***the mid days of autumn*** вóсеньскія дні

midcontinent [ˌmɪdˈkɑ:ntənənt] n. сярэ́дняя ча́стка кантынэ́нту

midday [ˌmɪdˈdeɪ] – n. пóў|дзень -дня *m.*

– adj. паўдзённы: ***the midday heat*** паўдзённая сьпякóта; ***a midday meal*** пóлу|дзень -дня *m.*

middle [ˈmɪdəl] – adj. сярэ́дні, пасярэ́дзіне чагó-н.: ***a middle house in the row*** сярэ́дні дом у рáдзе; ***a man of middle size*** мужчы́на сярэ́дняга рóсту

– n. 1. сярэ́дзін|а -ы *f.*: ***the middle of the road*** сярэ́дзіна дарóгі; ***in the middle*** у сярэ́дзіне, пасярóд. 2. сярэ́дзіна *f.* (*чалавéчага це́ла*), паясьні́ца *f.*

– v.i. 1. ста́віць у сярэ́дзіне. 2. склада́ць, згіна́ць пасярэ́дзіне

middle age сярэ́дні век чалавéка

middle-aged сярэ́дніх гадóў

Middle Ages сярэднявéчча *n.*, сярэ́дняя вякí, сярэдневякóўе *n.*: ***of the Middle Ages*** сярэднявéчны, сярэдневякóвы

middle class сярэ́дняя кля́са, сярэ́дняя буржуазі́я

midge [mɪdʒ] n. 1. мóшка *f.*, *coll.* машкара́ *f.* 2. ка́рлік -а *m.*

midget [ˈmɪdʒɪt] – n. ка́рлік -а *m.*
– adj. ка́рлікавы, ве́льмі малы́; мініяцю́рны

midland [ˈmɪdlənd] – n. сярэ́дняя ча́стка краі́ны
– adj. 1. у сярэ́дняй ча́стцы краі́ны. 2. абкру́жаны су́шай, міжзе́мны

midnight [ˈmɪdnaɪt] n. по́ўнач *f.*: ***at midnight*** апо́ўначы, у по́ўнач; ***to burn the midnight oil*** працава́ць *або́* вучы́цца дапазна́

midnightly [ˈmɪdnaɪtli] – adj. штопаўно́чны
– adv. штопо́ўначы

midst [mɪdst] n. сярэ́дні пункт *або́* ча́стка; цэ́нтар -ру *m.*, сярэ́дзіна *f.*: ***in our (their, your) midst*** сяро́д нас (іх, вас), у на́шай (і́хнай, ва́шай) грамадзе́, асяро́дзьдзі; ***in the midst of*** у сярэ́дзіне чаго́-н., пасяро́д чаго́-н.

mid-term report дове́дка за паўго́дзьдзе (*шко́льная*)

midwife [ˈmɪdwaɪf] n., pl. **-wives** акушэ́рка *f.*

midwifery [mɪdˈwaɪfəri] n. акушэ́рства *n.*

mien [mi:n] n. 1. вы́раз тва́ру. 2. (*во́нкавы*) вы́гляд. 3. мане́ра трыма́ць сябе́

might I [maɪt] v., *p.t.* of **may I**

might II [maɪt] n. 1. магу́тнасьць, моц *f.* 2. энэ́ргія, сі́ла *f.*: ***with might and main*** з усяе́ сі́лы

mighty [ˈmaɪti] – adj. магу́тны; мо́цны: ***a mighty ruler*** магу́тны ўлада́р; ***mighty force*** вялі́кая сі́ла. 2. ве́льмі вялі́кі, велічэ́зны, вялі́зны: ***a mighty famine*** вялі́зны го́лад
– adv. ве́льмі
– n. магу́тнасьць *f.*, магу́тная асо́ба

migraine [ˈmaɪgreɪn] – n. мігрэ́нь *f.*
– adj. мігрэ́невы

migrant [ˈmaɪgrənt] – n. перасяле́нец -ца, мігра́нт -а *m.*, перасяле́нка, мігра́нтка *f.*; пералётная пту́шка
– adj. 1. вандро́ўны. 2. пералётны

migrate [ˈmaɪgreɪt] v.i. 1. перасяля́цца, міграва́ць. 2. пералята́ць (*на зіму́* — *пра пту́шак*)

migration [maɪˈgreɪʃən] n. 1. перасяле́нье *n.*, мігра́цыя *f.* (*людзе́й, жывёлы*). 2. пералёт -у *m.* (*пту́шак*). 3. перамяшчэ́ньне (*а́тамаў унутры́ малеку́лы, іёнаў памі́ж электро́дамі*)

migratory [ˈmaɪgrətɔ:ri] adj. 1. вандро́ўны: ***migratory laborers, workers*** вандро́ўныя рабо́тнікі. 2. мігрыйны. 3. Med. блука́ючы: ***a migratory pain*** блука́ючы боль

milch [mɪltʃ] adj. мало́чны, удо́йны (*пра каро́ву*)

mild [maɪld] adj. 1. далікатны, дабрадушны; ласка́вы, лагодны (*пра чалаве́ка*). 2. цёплы, памяркоўны, лагодны (*пра кліма́т, зіму́*). 3. мя́ккі, нямо́цны: ***a mild cheese*** нявостры сыр; ***a mild cigar*** нямо́цная цыга́ра

mildly [ˈmaɪldli] adv. лагодна, мя́кка: ***to put it mildly*** мя́кка ка́жучы

milden [ˈmaɪldən] – v.t. рабіць лагадне́йшым, слабе́йшым, цяпле́йшым
– v.i. лагадне́ць, рабі́цца цяпле́йшым, не такі́м мо́цным

mildew [ˈmɪldu:] – n. цьві́ль, пле́сьня *f.*; бро́сьня *f.* (*на ва́дкасьці*)
– v. пакрыва́ць (-ца) пле́сьняю, пле́сьнець

mildewy [ˈmɪldu:i] adj. цьвілы́, заплесне́лы, заплясьне́лы

mile [maɪl] n. мі́ля *f.*

mileage or **milage** [ˈmaɪlɪdʒ] n. 1. адле́гласьць у мі́лях; ко́лькасьць мі́ляў (*про́йдзеных а́ўтам*). 2. праязны́я гро́шы. 3. карысьць, прыда́тнасьць *f.*

milepost [ˈmaɪlpoʊst] n. мі́левы слуп

milestone [ˈmaɪlstoʊn] – n. 1. мі́левы ка́мень. 2. вяха́ *f.*
– v.t. адзнача́ць мі́левымі камяня́мі

militant [ˈmɪlɪtənt] – adj. 1. агрэсі́ўны, ваяўні́чы; баявы́
– n. ваяўні́чы чалаве́к

militarism [ˈmɪlɪtəˌrɪzəm] n. мілітары́зм -у *m.*

militarist [ˈmɪlɪtərɪst] n. 1. мілітары́ст -а *m.* 2. спэцыялі́ст у вае́нных спра́вах

military [ˈmɪləteri] – adj. 1. вайско́вы: ***a military uniform*** вайско́вая фо́рма;

military service вайско́вая слу́жба; ***military maneuvers*** вайско́выя манэ́ўры; ***a military bearing*** вайско́вая вы́праўка. 2. жаўне́рскі, салда́цкі. 3. вае́нны: ***military school*** вае́нная вучэ́льня

– n. ***the military*** во́йска *n.*, вайско́ўцы

militia [məˈlɪʃə] n. мілі́цыя (*наро́днае апалчэ́ньне*)

milk [mɪlk] – n. малако́ *n.*

– v.t. 1. даі́ць. 2. а) выця́гваць сок з *чаго́*. б) выця́гваць інфарма́цыю, сі́лы, гро́шы з *каго́*

– v.i. дава́ць малако́ (*пра жывёліну*)

milker [ˈmɪlkər] n. 1. дая́рка *f.* 2. даі́льны апара́т. 3. до́йная жывёліна (*асабліва́ кароо́ва*)

milking [ˈmɪlkɪŋ] n. удо́й -ю *m.*

milking machine даі́льны апара́т

milkmaid [ˈmɪlkmeɪd] n. 1. дая́рка *f.* 2. рабо́тніца ў малача́рні

milkman [ˈmɪlkmən] n., pl. **-men** мало́чнік -а *m.*

milk tooth, pl. **milk teeth** мало́чны зуб

milky [ˈmɪlki] adj. 1. бе́лы, як малако́, мле́чны; белава́ты. 2. мало́чны, до́йны. 3. лаго́дны; слабы́, кво́лы; баязьлі́вы, палахлі́вы

Milky Way, the Мле́чны шлях; Птушы́ная даро́га

mill [mɪl] – n. 1. млын -а́ *m.* (*будыні́на*). 2. млынавы́я жо́рны. 3. ***a coffee mill*** млыно́к на ка́ву, кавамлы́н -а *m.*; ***a pepper mill*** млыно́к на пе́рац. 4. фа́брыка *f.*; завóд -у *m.*; ***a cotton mill*** баваўня́ная фа́брыка

– v.t. 1. мало́ць. 2. вырабля́ць; валі́ць (*сукно́*)

millenary [mɪˈlenəri] – adj. тысячагадо́вы, тысячаго́дні

– n. тысячаго́дзьдзе *n.*

millennium [mɪˈleniəm] n., pl. **-lenniums, -lennia** тысячаго́дзьдзе *n.*

miller [ˈmɪlər] n. млына́р -а́ *m.*

millet [ˈmɪlɪt] n. про́са *n.*

milliard [ˈmɪliɑ:rd] n., Brit. мілья́рд -а *m.*

milligram [ˈmɪligræm] n. мілігра́м -а *m.*

millimeter, Brit. **millimetre** [ˈmɪliˌmi:tər] n. мілімэ́тар -ра *m.*

milliner [ˈmɪlɪnər] n. мады́стка, капялю́шніца *f.*, капялю́шнік -а *m.*

million [ˈmɪljən] – n. мільён -а *m.*

– adj. 1. мільённы. 2. ве́льмі шмат: ***a million thanks*** вялі́кі дзя́куй

millionth [ˈmɪljənθ] adj. мільённы

million(n)aire [ˌmɪljəˈner] n. мільянэ́р -а *m.*

million(n)airess [ˌmɪljəˈnerəs] n. мільянэ́рка *f.*

millstone [ˈmɪlstoun] n. 1. жарно́н -на́ *m.*, *pl.* жо́рны. 2. вялі́кі цяжа́р

mill wheel млынаво́е ко́ла

mimic [ˈmɪmɪk] – v.t. 1. перадра́жніваць, падрабля́ць. 2. насьле́даваць *каму́*, імітава́ць, пераймáць. 3. быць іміта́цыяй *чаго́*

– n. іміта́тар, пераймáльнік -а *m.*

– adj. 1. несапра́ўдны, удава́ны. 2. пераймáльны, імітацы́йны

mimicry [ˈmɪmɪkri] n., pl. **-ries** 1. імітава́ньне, пераймáньне *n.* 2. Biol. мімікры́я *f.*

mimosa [mɪˈmoʊsə] n. мімо́за *f.*

minatory [ˈmɪnətɔ:ri] adj. пагражáльны, пагро́зьлівы

mince [mɪns] – v.t. 1. рэ́заць (*машы́нкай*), сячы́ (*мя́са*); крышы́ць. 2. рэ́заць, дакла́дна дзяля́ць. 3. гаварыць *або́* трыма́цца празьме́рна ве́тліва *або́* мане́рна. 4. зьмякча́ць, лаго́дзіць (*сло́вы*)

– v.i. дро́бненька ступа́ць; ***not to mince matters*** гаварыць про́ста й шчы́ра

– n. 1. дро́бна насе́чанае *або́* парэ́занае мя́са. 2. *гл.* **mincemeat**

minced [mɪnst] adj. 1. парэ́заны, насе́чаны (*пра мя́са і пад.*) 2. зьмя́кчаны

mincemeat [ˈmɪnsmi:t] n. сечані́на *f.*, начы́нка для піра́га

• ***make mincemeat of*** разьбі́ць *каго́* ўшчэнт, сьце́рці на парашо́к; зьні́шчыць

mincing [ˈmɪnsɪŋ] adj. 1. празьме́рна ве́тлівы, мане́рны. 2. які́ дро́бненька ступа́е, перабіра́е нага́мі

mincingly [ˈmɪnsɪŋli] adv. мане́рна, крыўля́ючыся

mind [maind] – n. 1. ро́зум -у *m.*, галава *f.*, разумо́выя здо́льнасьці; разуме́ньне: ***to have a good mind*** мець до́брую галаву́. 2. здо́льнасьць разважа́ць, норма́льная псы́хіка: ***to be out of one's mind*** звар'яце́ць; ***to lose one's mind*** стра́ціць ро́зум. 3. спо́саб ду́маньня, по́гляд, погля́д -у *m.*; ду́мка *f.* 4. дух -у *m.*; настро́й -ю *m.*; ***the hostile mind*** варо́жы дух; ***peace of mind*** душэ́ўны супако́й. 5. жада́ньне *n.*, ахво́та *f.*; наме́р -у *m.*; ***I have a great mind to do it*** Я ма́ю вялі́кую ахво́ту гэ́та зрабі́ць; ***to have no mind to do ...*** зусі́м ня мець ахво́ты. 6. ува́га, ду́мка *f.*: ***Keep your mind on your work*** Засяро́дзься на пра́цы; ***to bear in mind*** мець на ўва́зе, па́мятаць

– v.t. 1. па́мятаць; дбаць пра *што*, глядзе́ць за *чым*: ***Mind my words!*** Па́мятай маё сло́вы! 2. слу́хацца *каго́*: ***Mind your father and mother*** Слу́хайцеся свайго́ ба́цькі й ма́ці. 3. ***Mind that you come on time*** Глядзі́, каб прыйшо́ў на час. 4. уважа́ць на *што*, глядзе́ць *чаго́*, займа́цца *чым*: ***Mind your own business*** Займа́йся сваёй спра́вай, не мяша́йся ў чужы́я. 5. даглада́ць *каго́-што*, глядзе́ць за *чым*; турбава́цца *кім-чым*; сачы́ць, пільнава́ць: ***to mind the baby*** даглада́ць дзіця́, глядзе́ць за дзі́цем; ***Don't mind me*** Не турбу́йцеся за мяне́; не зварача́йце на мяне́ ўва́гі; ***Please mind the fire*** Калі́ ла́ска, пасачы́це за камі́нам. 6. ***Mind the step*** Асьцяро́жна, прыступка! 7. ***Do you mind my smoking?*** Ці вы ня су́праць, калі́ я закуру́? ***I don't mind it a bit*** Не, ані́. ***Yes, I mind it very much*** Так, я ве́льмі су́праць гэ́тага. 8. ***Never mind*** Informal нічо́га, не турбу́йцеся

• ***be of one mind*** згаджа́цца; быць адно́й ду́мкі

• ***bring*** or ***call to mind*** напаміна́ць, нага́дваць

• ***change one's mind*** раздума́цца, зьмяні́ць ране́йшую ду́мку

• ***have in mind*** а) мець на ду́мцы, наўве́це. б) наме́рыцца, плянава́ць. в) па́мятаць

• ***make up one's mind*** наду́мацца, вы́рашыць, пастанові́ць

• ***on one's mind*** на душы́; у ду́мках

• ***pass out of mind*** вы́скачыць з па́мяці, з ду́мкі

• ***piece of one's mind*** Informal нага́ня́й -ю *m.*, ла́янка *f.*

• ***set one's mind on*** мо́цна хаце́ць

mindful ['maindfəl] adj. 1. па́мятаючы: ***Mindful of your advice ...*** Па́мятаючы ва́шую пара́ду... 2. ува́жны, стара́нны; рупліві: ***to be mindful*** уважа́ць

mine I [main] pron. 1. мой: ***This book is mine*** Гэ́тая кніга мая́. 2. маё ро́дныя, маё: ***me and mine*** я і маё

mine II [main] – n. 1. капа́льня *f.* (*ву́галю, зо́лата, со́лі*); руднік -а́ *m.*, ша́хта *f.* 2. пакла́ды *pl.*, радо́вішча *n*, (*руды́, со́лі і пад.*). 3. ***a mine of information*** бага́тая крыні́ца інфарма́цыі. 4. мі́на *f.*

– v.i. 1. капа́ць капа́льню. 2. здабыва́ць (*руду́, ву́галь і да т.п. у капа́льні*). 3. працава́ць у капа́льні. 4. а) падко́пваць, рабі́ць падзе́мны ход *або́* падко́п. б) ста́віць мі́ны

mine field, Milit. мі́ннае по́ле

miner ['mainər] n. 1. шахцёр -а *m.*, гарня́к -а́ *m.* 2. Milit. мінёр -а *m.*

mineral ['minərəl] – n. 1. мінэра́л -у *m.*, кары́сны вы́капень. 2. руда́ *f.* 3. Brit. мінэра́льная вада́; ***minerals,*** Brit. мінэра́льныя во́ды; безалькаго́льныя напо́і

– adj. 1. мінэра́льны. 2. неаргані́чны

mineralogist [ˌminə'rælədʒist] n. мінэралёг -а *m.*

mineralogy [ˌminə'rælədʒi] n. мінэралёгія *f.*

minesweeper ['mainˌswi:pər] n. мінны тра́льшчык

mine thrower мінамёт -а *m.*

mingle ['miŋgəl] v. 1. мяша́ць(ь) (-ца). 2. злуча́ць(ь) (-ца). 3. ве́сьці знаёмства,

таварыства; быва́ць; абарача́цца; сябрава́ць: ***to mingle with important people*** ве́сьці знаёмства з ва́жнымі людзьмі́

miniature [ˈmɪnɪətʃər] – n. мініяцю́ра *f.* – adj. мініяцю́рны

minimal [ˈmɪnɪməl] adj. ве́льмі малы́, як мага́ ме́ншы; мініма́льны: ***minimal damage*** мініма́льнае пашко́джаньне

minimize [ˈmɪnɪmaɪz] v.t. 1. зьні́зіць да мі́німуму, рабі́ць мініма́льным. 2. прымянша́ць, перамянша́ць

minimum [ˈmɪnɪməm] n., pl. **-mums** or **-ma** найме́ншая ко́лькасьць, мі́німум -у *m.*

mining [ˈmaɪnɪŋ] – n. 1. здабы́ча руды́, ву́галю; го́рная прамысло́васьць. 2. ста́ўленьне, падклада́ньне мі́наў – adj. го́рны

minion [ˈmɪnjən] n. 1. прыслу́жнік -а *m.* 2. улюбёнlец -ца *m.*, улюбёнка *f.*; фаварыт -а *m.*, фаварыткa *f.* 3. Print. міньён -а *m.* (*шрыфт на 7 пу́нктаў*)

minister [ˈmɪnɪstər] – n. 1. міні́стlар -ра *m.*. 2. пратэста́нцкі духаўні́к, па́стар -а *m.* 3. выкана́ўцla -ы *m.*; слугlа́ -і́ *m.* – v.t. даглядаць (*хво́рых і пад.*); служы́ць

ministerial [ˌmɪnɪˈstɪrɪəl] adj. 1. міністэ́рскі. 2. па́стырскі. 3. выкана́ўчы, адміністрацы́йны

ministry [ˈmɪnɪstri] n., pl. **-tries** 1. міністэ́рства *n.* 2. кабінэ́т міністраў. 3. духаве́нства, па́стырства *n.* 4. служэ́ньне *n.*

mink [mɪŋk] n., pl. **minks** 1. но́рка *f.* 2. но́ркавае фу́тра

minnow [ˈmɪnoʊ] n., pl. **-nows** *or coll.* **-now** жыве́ц, пячку́р, ве́льмі мала́я ры́бка

minor [ˈmaɪnər] – adj. 1. ме́ншы; менш ва́жны; нязна́чны, малава́жны, другара́дны: ***a minor gain*** нязна́чны вы́йгрыш; ***a minor error*** дро́бная памы́лка; ***a minor poet*** другара́дны паэ́т. 2. непаўнале́тні. 3. Mus. мінО́рны – n. 1. непаўнале́тнlі -яга *m.*, непаўнале́тняя *f.* 2. Mus. мінО́р -у (*тана́льнасьць*), мінО́рная га́ма

minority [məˈnɔːrəti] n., pl. **-ties** 1. ме́ншасьць, меншыня́ *f.* 2. непаўнале́цьце *n.*

minster [ˈmɪnstər] n., esp. Brit. 1. касьцёл у манастыры́. 2. сабО́р -а *m.*, вялі́кая царква́

minstrel [ˈmɪnstrəl] n. мэнэстрэ́ль (*вандро́ўны сьпява́к*), музы́кlа -і, паэ́т -а *m.*

mint I [mɪnt] n. 1. мя́та *f.* 2. мя́тная цукéрка

mint II [mɪnt] – n. 1. манэ́тны двор. 2. мнО́ства *n.*: ***mint of money*** ку́ча грО́шай; ***mint of trouble*** ку́ча непрые́мнасьцяў – v.t. 1. чака́ніць (*манэ́ты*). 2. рабі́ць; тварыць; фабрыкава́ць – adj. беззага́нны, як но́вы: ***in mint condition*** у беззага́нным ста́не

minuend [ˈmɪnjuend] n., Math. зьмянша́льнае *n.*

minus [ˈmaɪnəs] – prep. адня́ць; мі́нус: ***5 minus 2 leaves 3*** пяць мі́нус два рО́ўна тром – adj. 1. адмО́ўны (*пра лік*): ***the minus sign*** знак мі́нус – n. мі́нус -а *m.*

minute I [ˈmɪnət] – n. 1. хвілі́на *f.*; часі́на *f.*; часі́нка *f.*; ***for one minute*** на часі́нку; ***in a minute*** за хвілі́ну; ***on the minute*** пунктуа́льна, хвілі́на ў хвілі́ну. 2. Astron., Math. мінУта, 1/60 гра́дуса – v.t. 1. засяка́ць час. 2. наки́дваць, запі́сваць. 3. пісаць пратакО́л (*схО́ду*) • ***minutes*** а) пратакО́л -а *m.* (*пасе́джаньня*). б) рэзюмэ́; карО́ткі на́кід; па́мятная запі́ска • ***up to the minute*** сучасны, найнавéйшы, павО́дле апО́шняе мО́ды

minute II [maɪˈnuːt] adj. 1. малéнечкі, малéнькі. 2. дакла́дны, дэта́льны, падрабя́зны (*пра інфарма́цыю*). 3. малава́жны, нязна́чны

minute hand хвілі́нная стрэ́лка

minutely I [ˈmɪnətli] – adj. штохвілі́нны; несупы́нны, бесьперапы́нны, несьціха́ны – adv. штохвілі́ны, ка́жную хвілі́ну

minutely II [maɪˈnu:tli] adv. падрабя́зна; дакла́дна; прэцызі́йна

miracle [ˈmɪrəkəl] n. 1. цуд -у *m.*, цу́да *n.* 2. дзі́ва *n.* 3. сярэднявя́чная містэ́рыя

miraculous [məˈrækjələs] adj. 1. звышнатура́льны, незвыча́йны. 2. цудо́ўны; дзі́ўны, дзівО́сны; чаро́ўны. 3. цудатво́рны

mirage [məˈrɑ:ʒ] n. 1. міра́ж -у́ *m.* 2. ілю́зія *f.*

mire [maɪr] – n. 1. бало́та *n.*; гразь, хлюпо́та *f.* 2. дрыгва́ *f.*
– v. 1. загрази́ць у бало́це (*або́ ў ця́жкасьцях, даўго́х*). 2. абкі́дваць (*гра́зьзю, або́ як гра́зьзю*); пэ́цкаць; чарні́ць

mirror [ˈmɪrər] – n. 1. лю́стра, люстэ́рка, лю́страчка *n.* 2. люстра́ная паве́рхня. 3. адлюстрава́ньне *n.*; прыклад, узо́р -у *m.*
– v.t. адбіва́ць (*як у лю́стры*), адлюстро́ўваць

mirror image адваро́тны адбітак; адлюстрава́ньне *n.*

misaddress [ˌmɪsəˈdres] v.t. няпра́вільна *або́* неадпаве́дна адрасава́ць, памыля́цца адрасам

misadventure [ˌmɪsədˈventʃər] n. няшча́сны вы́падак; няшча́сьце *n.*, няўда́ча *f.*

misanthrope [ˈmɪsənθroʊp] n. мізантро́п, чалаве́каненаві́сьнік -а *m.*

misanthropic [ˌmɪsənˈθrɑ:pɪk] adj. мізантрапі́чны, чалаве́каненавісны

misanthropy [mɪˈsænθrəpi] n. мізантро́пія, чалаве́каненавісьніцтва *n.*

misapprehension [ˌmɪsˌæprɪˈhenʃən] n. памылко́вае ўяўле́ньне; неразуме́ньне, непаразуме́ньне *n.*

misbecome [ˌmɪsbɪˈkʌm] v.i. **-came, come** не падыхо́дзіць, не пасава́ць; быць не да тва́ру

misbehave [ˌmɪsbɪˈheɪv] v.i. свавО́ліць; неадпаве́дна трыма́цца

miscalculate [mɪsˈkælkjəleɪt] v. аблі́чвацца; памылко́ва меркава́ць *або́* разьлі́чваць; пралі́чвацца

miscarriage [mɪsˈkærɪdʒ] n. 1. няўда́ча *f.*; памы́лка *f.*: ***a miscarriage of justice*** несправядлі́вы прысу́д, судо́вая памы́лка. 2. прапа́жа *f.*, недаста́ўка на а́драс: ***the miscarriage of a letter*** недаста́ўка ліста́. 3. спарО́н, вы́кідыш -у *m.*

miscarry [mɪsˈkæri] v.i. **-ries, -rying** 1. цярпе́ць няўда́чу. 2. не дайсьці́, прапа́сьці (*пра ліст, пасы́лку*). 3. скі́нуць (*дача́сна нарадзі́ць*); не данасі́ць (*дзіця́*)

miscellaneous [ˌmɪsəˈleɪniəs] adj. 1. зьмяша́ны, мяша́ны (*напр. лес*), разнаста́йны. 2. ро́знабако́вы

miscellany [ˈmɪsəleɪni] n., pl. **-nies** разнаста́йная кале́кцыя, ро́знае; мешані́на *f.*: ***miscellanies*** збО́рнік ра́знаста́йных арты́кулаў, альмана́х -у *m.*

mischief [ˈmɪstʃɪf] n. 1. шко́да, шко́днасьць *f.*; бяда́ *f.*, зло *n.* 2. свавО́льства *n.*, дурасьлі́васьць, гульлі́васьць *f.*; гарэ́зьлівасьць *f.* 3. свавО́льнік -а *m.*, свавО́льніца *f.*, гарэ́зьла, праку́дла -ы *m. & f.*, дурО́нік -а *m.*

mischievous [ˈmɪstʃɪvəs] adj. 1. шко́дны. 2. гарэ́зьлівы, гульлі́вы, свавО́льны, праку́длівы. 3. непаслухмя́ны, шкадлі́вы: ***a mischievous child*** жэ́ўжык -а *m.*, гарэ́зьла -ы *m. & f.*

mischievously [ˈmɪstʃɪvəsli] adv. гарэ́зьліва, гульлі́ва

misconception [ˌmɪskənˈsepʃən] n. памылко́вае ўяўле́ньне

misconduct [ˌmɪsˈkɑ:ndʌkt] – n. 1. благО́е трыма́ньне, неадпаве́дныя павО́дзіны. 2. дрэ́ннае, благО́е кіраўні́цтва. 3. Law жані́мская здра́да
– v.i. [ˌmɪskənˈdʌkt] дрэ́нна трыма́цца
– v.t. дрэ́нна кірава́ць *чым*

misconstrue [ˌmɪskənˈstru:] v.t. памылко́ва тлумачыць *або́* разуме́ць

miscount [ˌmɪsˈkaʊnt] – v. памылко́ва падлі́чваць *або́* разьлі́чваць, меркава́ць, спадзява́цца; пралі́чваць, пралі́чвацца
– n. [ˈmɪskaʊnt] памылко́вы падлі́к, пралі́к -у *m.*

misdeed [ˌmɪsˈdi:d] n. ліхадзе́йства *n.*; дрэ́нны ўчы́нак; грэх граху́ *m.*

misdemeanor [ˌmɪsdɪˈmi:nər] n. 1. Law судо́м кара́ная правіннасьць, дро́бнае злачы́нства *n.* 2. про́мах -у *m.*, хі́ба *f.* 3. дрэ́ннае трыма́ньне, дрэ́нныя паво́дзіны

misdirect [ˌmɪsdəˈrekt] v.t. 1. няпра́вільна, фальшы́ва накіро́ўваць; зво́дзіць. 2. дава́ць зма́нныя інстру́кцыі (*прысяжны́м*)

misemploy [ˌmɪsəmpˈlɔɪ] v.t. памылко́ва *або́* неадпаве́дна ўжыва́ць, злоўжыва́ць *чым*

miser [ˈmaɪzər] n. 1. скна́рла, жмі́ндла -ы *m. & f.* 2. прагаві́ты, хці́вы чалаве́к; хці́лвец -ўца *m.*

miserable [ˈmɪzərəbəl] – adj. 1. няшча́сны, бяздо́льны, гаро́тны (*пра чалаве́ка*). 2. дрэ́нны, пага́ны (*пра надво́р'е*). 3. а) бе́дны, мізэ́рны, убо́гі. б) ва́рты жа́лю або́ спага́ды, няшча́сны: ***a miserable failure*** няшча́сная няўда́ча, няшча́сны бяда́к
– n. бяда́к бедака́ *m.*; гаро́тнік -а *m.*; бяздо́льнlы -ага *m.*, бяздо́льная *f.*

miserly [ˈmaɪzərli] adj. скна́рлівы, скна́рысты; хці́вы, скупы́

misery [ˈmɪzəri] n., pl. **-eries** 1. паку́та *f.*, цярпе́ньне *n.*, нягода́ *f.*; няшча́сьце *n.*; нядо́ля *f.*: ***the misery of poverty*** паку́ты гале́чы; ***companions in misery*** сябры́ ў няшча́сьці. 2. бяда́ *f.*, цяжкі́я абста́віны; гале́ча *f.*

misfortune [mɪsˈfɔ:rtʃən] n. 1. няшча́сьце *n.*; го́ра, лі́ха -а *n.*; бяда́, няўда́ча *f.* 2. нешчасьлі́вы вы́падак

misgive [mɪsˈgɪv] – v.t. **-gave, -given, -giving** 1. выклі́каць, абуджа́ць *або́* навява́ць сумне́ў, падазрэ́ньне *або́* непако́й
– v.i. сумнява́цца, непако́іцца, падазрава́ць

misgiving [mɪsˈgɪvɪŋ] n. пачуцьцё сумне́ву, падазрэ́ньня *або́* непако́ю

misguide [ˌmɪsˈgaɪd] v.t. уво́дзіць у зман, ублы́тваць у злачы́нства

mishap [ˈmɪshæp] n. 1. нешчасьлі́вы вы́падак, няўда́ча *f.* 2. няшча́сьце *n.*

misinform [ˌmɪsɪnˈfɔ:rm] – v. памылко́ва *або́* фальшы́ва інфармава́ць
– v.i. уво́дзіць у зман памылко́вай інфарма́цыяй

misinformation [ˌmɪsɪnfərˈmeɪʃən] n. памылко́вая, недакла́дная *або́* фальшы́вая інфарма́цыя, дэзінфарма́цыя *f.*

misinterpretation [ˌmɪsɪnˌtɜ:rpɾəˈteɪʃən] n. памылко́вае тлумачэ́ньне; непаразуме́ньне *n.*

misjudgement [mɪsˈdʒʌdʒmənt] n. памылко́вая *або́* несправядлі́вая ду́мка пра *каго́-што*; несправядлі́вы прысу́д

mislay [ˌmɪsˈleɪ] v.t. **-laid, -laying** кла́сьці не на ме́сца, заки́дваць, губля́ць, запрапа́шчваць

mislead [ˌmɪsˈli:d] v.t. **-led, -leading** 1. уво́дзіць у зман. 2. наво́дзіць на благо́е. 3. ашу́кваць

misleading [ˌmɪsˈli:dɪŋ] adj. падма́нлівы, падма́нны; які́ наво́дзіць на благо́е

misled [ˌmɪsˈled] v., *p.t. and p.p. of* **mislead**

mismanage [ˌmɪsˈmænɪdʒ] v. бла́га *або́* неадпаве́дна кірава́ць чым-н.; безгаспада́рыць

mismanagement [ˌmɪsˈmænɪdʒmənt] n. благо́е кірава́ньне, безгаспада́рнасьць *f.*

misplace [ˌmɪsˈpleɪs] v.t. кла́сьці не на ме́сца; гаварыць *або́* рабі́ць што-н. не да ме́сца *або́* не ў пару́: ***misplaced confidence*** незаслу́жаны дове́р

misprint [ˈmɪsprɪnt] – n. памы́лка дру́ку
– v.t. [ˌmɪsˈprɪnt] памылко́ва надрукава́ць

misprize [ˌmɪsˈpraɪz] v.t. 1. недаацэ́ньваць. 2. пагарджа́ць *кім-чым*, не зважа́ць ува́гі на *што*

misquote [ˌmɪsˈkwoʊt] v. перакру́чваць цыта́ту, памылко́ва цытава́ць

misrepresent [ˌmɪsˌrepɾɪˈzent] v.t. падава́ць *што* у фальшы́вым сьвятле́, каза́ць няпра́ўду аб *чым*

misrule [ˌmɪsˈru:l] – n. 1. благо́е *або́* неразу́мнае кірава́ньне. 2. стан бязла́дзьдзя, бязла́дзіца *f.*; замяша́ньне *n.*: ***the misrule of mobs*** бязла́дзьдзе нато́ўпу
– v.t. дрэ́нна, няўда́ла кірава́ць *чым*

miss I [mɪs] – v.t. 1. не пацэ́ліць, ня тра́піць у цэль: ***to miss a nail*** ня тра́піць у цьвік. 2. ***to miss a train*** спазьні́цца на цягні́к. 3. а) ***He missed his music lesson today*** Ён сёньня прапусьці́ў ле́кцыю му́зыкі. б) ***to miss an opportunity*** прапусьці́ць наго́ду. в) ***to miss a mistake*** прапусьці́ць памы́лку. 4. ***to miss the point of a remark*** не зразуме́ць сэ́нсу заўва́гі. 5. ухіля́цца, уника́ць. 6. сумава́ць, тужы́ць па *кім-чым*: ***I miss my mother*** Я сумую́ па ма́ці
– v.i. не пацэ́ліць, ня тра́піць
– n. 1. про́мах -у *m.* 2. стра́та *f.*, недахо́п -у *m.*

miss II [mɪs] n., pl. **misses** дзяўчы́на *f.*, неза́мужняя жанчы́на

Miss [mɪs] n., pl. **Misses** спада́рычна *f.*: ***Miss Brown*** спада́рычна Браўн

misshape [mɪs'ʃeɪp] v.t. **-shaped** or **-shapen** надава́ць няпра́вільную фо́рму; дэфармава́ць

misshapen [mɪs'ʃeɪpən] – adj. няпра́вільнай фо́рмы, дэфармава́ны

missile ['mɪsəl] – n. рэактыўны снара́д, раке́та *f.*
– adj. 1. кіда́льны. 2. раке́тны

missing ['mɪsɪŋ] adj. 1. згу́блены, адсу́тны, яко́га не стае́: ***one book is missing*** аднае́ кні́гі не стае́; ***missing link*** прапу́шчанае зьвяно́

mission ['mɪʃən] – n. 1. а) мі́сія *f.* 2. даручэ́ньне, зада́ньне *n.* (*для мі́сіі*). 3. мэ́та жыцьця́, прызначэ́ньне *n.*
– v.t. 1. ве́сьці рэлігі́йную мі́сію. 2. пасыла́ць на мі́сію
– adj. місійны
• ***missions*** місіянэ́рская дзе́йнасьць

missionary ['mɪʃəneri] – n., pl. **-aries** а) місіянэ́р -а *m.*, місіянэ́рка *f.* б) пашыра́льнік -а *m.* (*яки́х-н. ідэ́яў*)
– adj. 1. місіянэ́рскі. 2. пашыра́льніцкі

misspell [ˌmɪs'spel] v., **-spelled** or **-spelt** памылко́ва піса́ць, рабі́ць памы́лкі пра́вапісу

misstate [ˌmɪs'steɪt] v.t. памылко́ва *або́* фальшы́ва заяўля́ць, рабі́ць памылко́вую *або́* фальшы́вую зая́ву

mist [mɪst] – n. 1. імгла́ *f.*, тума́н -у *m.* 2. імжа́ *f.* 3. смуга́ *f.*, за́сьціл -у *m.*, тума́н перад вачы́ма (*ад сьлёз і пад.*), затума́ньваньне *n.*: ***Things viewed through the mist of fear*** Рэ́чы, ба́чаныя праз смугу́ стра́ху
– v.i. 1. 1. імжэ́ць: ***It is misting*** імжы́ць. 2. затума́ньвацца
– v.t. затума́ньваць, засьціла́ць тума́ном; засму́жваць: ***Tears misted her eyes*** сьлёзы затума́нілі ёй во́чы; ***misted window*** запаце́лае акно́

mistake [mɪ'steɪk] – n. памы́лка *f.*; непаразуме́ньне *n.*: ***by mistake*** праз памы́лку
– v., **-took, -taken** 1. не разуме́ць, бла́га разуме́ць. 2. памылко́ва прыма́ць за каго́ і́ншага *або́* за што і́ншае

mistaken [mɪ'steɪkən] adj. 1. які́ памыля́ецца, памыля́ецца. 2. няпра́вільны; памылко́вы; не да ме́сца; не ў пару́: ***a mistaken opinion*** памылко́вая ду́мка, памылко́вы по́гляд

mistakenly [mɪ'steɪkənli] adv. памылко́ва; праз памы́лку

mister ['mɪstər] n. спада́р -а́ *m.*, мі́стэр -а *m.*

Mister ['mɪstər] n., *у скаро́чанай фо́рме* ***Mr.*** ты́тул пе́рад про́зьвішчам: ***Mr. Brown*** спада́р Браўн; ***Mr. President*** спада́р прэзыдэ́нт

mistletoe ['mɪsəltoʊ] n., Bot. амяла́ *f.* (*галі́нкамі яко́е на Каля́ды ўбіра́юцца ха́ты*)

mistress ['mɪstrəs] n. 1. а) гаспады́ня *f.* б) улада́рка *f.* 2. спэцыялі́стка, майстры́ха *f.* 3. Br. наста́ўніца *f.*: ***the dancing mistress*** наста́ўніца та́нцаў. 4. каха́нка *f.*; Poet. каха́ная *f.*

mistrust [ˌmɪs'trʌst] – v. не давяра́ць; сумнява́цца; падазрава́ць
– n. недаве́рлівасьць *f.*; падазрэ́ньне *n.*; недаве́р -у *m.*

mistrustful [ˌmɪs'trʌstfəl] adj. недаве́рлівы; няпэ́ўны; бяз пэ́ўнасьці, по́ўны падазрэ́ньня

misty ['mɪsti] adj. 1. імгліс́ты; затума́нены, засму́жаны: ***misty hills*** засму́-

жаныя ўзго́ркі; ***misty morning*** імглістая ра́ніца. 2. няя́сны, цьмя́ны; невыра́зны: ***a misty notion*** цьмя́нае паня́цьце

misunderstand [ˌmɪsˌʌndərˈstænd] v.t. не разуме́ць, памылко́ва разуме́ць

misunderstanding [ˌmɪsˌʌndərˈstændɪŋ] n. 1. благо́е *або́* памылко́вае разуме́ньне, непаразуме́ньне. 2. сва́рка, нязго́да *f.*

misunderstood [ˌmɪsˌʌndərˈstʊd] – v., *past t. and p.p. of* **misunderstand**
– adj. 1. памылко́ва *або́* дрэ́нна зразуме́ты. 2. недастатко́ва ацэ́нены, недаацэ́нены

misuse [ˌmɪsˈju:z] – v.t. 1. памылко́ва ўжыва́ць. 2. дрэ́нна абыхо́дзіцца з *кім-чым*, злоўжыва́ць
– n. [ˌmɪsˈju:s] 1. памылко́вае ўжыва́ньне. 2. дрэ́ннае абыхо́джаньне

mite I [maɪt] – n. 1. не́шта мало́е; кры́шачка, кро́пелька *f.*; ле́пта (*на дабрачы́ннасьць*): ***He couldn't eat even a mite*** Ён ня мог ані кры́хі зье́сьці. 2. мала́я асо́ба, мале́нькае дзіця́тка. 3. малава́ртасная манэ́та.
– adv. тро́шкі, кры́шку, кры́шачку: ***It is a mite easier*** кры́шку лягчэ́й

mite II [maɪt] n. моль *f.*

mitigate [ˈmɪtəgeɪt] v.t. зьмякча́ць, зьмянша́ць (*боль, гарачыню́, ка́ру*)

mitigation [ˌmɪtəˈgeɪʃən] n. зьмякчэ́ньне, зьме́ншаньне *n.* (*ка́ры*)

mitten [ˈmɪtən] n. 1. рукаві́ца *f.* 2. мітэ́нка *f.* (*да́мская до́ўгая пальча́тка бяз па́льцаў*); ***to give the mitten to*** даць адмо́ву, адмо́віць (*пры сва́таньні*); Informal даць гарбуза́

mix [mɪks] – v., **mixed** or **mixt** 1. зьме́шваць, мясі́ць (*це́ста*). 2. злуча́ць, спалуча́ць: ***to mix business and pleasure*** спалуча́ць спра́вы з прые́мнасьцю
– v.i. 1. злуча́цца, зьме́швацца: ***Oil and water will not mix*** Але́й з вадо́ю ня зьме́шваецца. 2. сыхо́дзіцца; ла́дзіць з *кім*; сябрава́ць: ***We do not mix well*** Мы ня на́дта ла́дзім

mix up v.t. 1. блы́таць, пераблы́тваць: ***to mix up instructions*** пераблы́таць інстру́кцыі. 2. мяша́цца (*у не́чыя спра́вы*)

mix-up [ˈmɪksʌp] n. мешані́на, блытані́на *f.*; су́месь *f.*

mixed [mɪkst] adj. 1. зьме́шаны, наме́шаны. 2. мяша́ны, ме́шаны (*пра тава́рыства, хор*). 3. Informal адурэ́лы, вы́піўшы
• ***be mixed up (in)*** быць заме́шаным у чым-н.
• ***get mixed*** пераме́швацца
• ***mixed number*** зьме́шаны лік (*які́ склада́ецца з цэ́лага лі́ку і дро́бу*)
• ***mixed train*** тава́рна-пасажы́рскі цягні́к

mixer [ˈmɪksər] n. 1. мяша́лка *f.*, мі́ксэр -а *m.* 2. ***a good mixer*** тава́рыскі чалаве́к. 3. мінэра́льная вада́, сок да алькаго́льнага напо́ю
• ***cement mixer*** бэто́намяша́лка

mixture [ˈmɪkstʃər] n. 1. мяша́ньне *n.* 2. су́месь, мешані́на, ме́шань *f.*

moan [moʊn] – n. 1. стогн -у *m.* 2. нарака́ньне, крактаньне, крахта́ньне *n.*
– v.i. 1. стагна́ць. 2. нарака́ць; крактаць. 3. гарава́ць, мо́цна смуткава́ць, жальбава́ць, лямантава́ць

moat [moʊt] – n. глыбо́кі роў, кана́ва *f.* (*навако́л замчы́шча*)
– v.t. абко́пваць ро́вам, кана́вай

mob [mɑ:b] – n. 1. гурба́ *f.*, натоўп -у *m.*; збо́рышча *n.* (*людзе́й*). 2. чэрнь *f.* 3. Sl. злачы́нная ба́нда, ша́йка. 4. ма́фія *f.*: ***the mob*** а) ма́сы *pl. only.* б) збунтава́ны натоўп
– v.i. 1. то́ўпіцца. 2. напада́ць натоўпам, гу́ртам

mobile [ˈmoʊbəl] adj. рухо́мы, перасо́ўны, перавозны, перано́сны: ***mobile home*** перасо́ўная ха́та; ***a mobile mind*** гну́ткі ро́зум

mobility [moʊˈbɪlətɪ] n. рухо́масьць, руха́васьць *f.*; гну́ткасьць *f.*

mobilization [ˌmoʊbələˈzeɪʃən] n. мабілізацыя *f.*

mobilize [ˈmoʊbəlaɪz] v. мабілізава́ць(ца)

mobilized [ˈmoʊbəlaɪzd] adj. змабілізава́ны

moccasin [ˈmɑ:kəsɪn] n. макасі́н -а *m.*

mock [mɑ:k] – v.t. 1. насьміха́цца, рабі́ць жа́рты з *кагó*. 2. перадра́жніваць. 3. падрабля́цца пад *кагó*, імітава́ць. 4. кпіць, зьдзе́квацца з *кагó*. 5. не зварача́ць ува́гі на *кагó-што*. 6. ашу́кваць; падво́дзіць
– adj. несапра́ўдны, удава́ны, імітава́ны: ***a mock battle*** удава́ная бі́тва
– n. 1. насьміха́ньне *n.*, кпі́ны *pl.* 2. паглу́мішча *n.*, по́сьмех -у *m.*, прадме́т насьме́шак: ***to make mock of*** рабі́ць кпі́ны

mocker [ˈmɑ:kər] n. 1. насьме́шнік -а *m.*, насьме́шніца *f.* 2. по́сьмех -у *m.* 3. перасьме́шнік -а *m.* (*птýшка*)

mockery [ˈmɑ:kəri] n., pl. **-eries** 1. высьме́йваньне *n.*, насьме́шка, кпі́на *f.* 2. пасьме́шышча *n.* 3. паро́дыя *f.*: ***to make mockery of*** высьме́йваць, абсьмія́ць

mocking [ˈmɑ:kɪŋ] adj. насьме́шлівы

mockingbird [ˈmɑ:kɪŋbɜ:rd] n., Zool. перасьме́шнік -а *m.* (*птýшка*)

modal [ˈmoʊdəl] adj., Gram. мада́льны

mode I [moʊd] n. 1. спо́саб -у *m.* 2. Gram. лад -у *m.*: ***the indicative (imperative) mode*** абве́сны (зага́дны) лад. 3. Mus. лад -у *m.*, тана́льнасьць *f.*

mode II [moʊd] n. 1. мо́да *f.* 2. звы́чай -ю *m.*

model [ˈmɑ:dəl] – n. 1. мадэ́ль *f.* а) маке́т -а *m.*: ***a model of a ship*** мадэ́ль карабля́. б) узо́р -у *m.*, мадэ́ль для ста́туі. 2. схэ́ма *f.* 3. нату́ршчык -а *m.*, нату́ршчыца *f.* 4. жыва́я мадэ́ль (*у кра́ме во́праткі*)
– v. 1. ляпі́ць (*з гліны*). 2. рабі́ць мадэ́лі, маке́ты. 3. (after, on) а) ствара́ць павóдле ўзо́ру (*прыкладу*). б) браць за прыклад кагó-н.: ***to model oneself on somebody*** браць кагó-н. за прыклад. 4. быць нату́ршчыцай *абó* нату́ршчыкам. 5. быць жывóй мадэ́льлю (*у кра́ме*)
– adj. узо́рны; прыкладны

moderate [ˈmɑ:dərət] – adj. 1. памяркóўны (*пра по́гляд*), умеркава́ны (*выда́ткі*). 2. сярэ́дні; умеркава́ны (*напр. хóлад*)
– n. чалаве́к з памяркóўнымі по́глядамі
– v.t. [ˈmɑ:dəreɪt] 1. стры́мваць. 2. зьмяншáць: ***to moderate one's demands*** зьме́ншыць сваé патрабава́ньні
– v.i. 1. выступа́ць у ро́лі арбі́тра. 2. старшыня́ва́ць

moderately [ˈmɑ:dərətli] adv. 1. памяркóўна (*кара́ць*), умеркава́на. 2. сярэ́дне, ме́рна

moderation [ˌmɑ:dəˈreɪʃən] n. 1. умеркава́насьць, памяркóўнасьць, стры́манасьць *f.* 2. зьмякчэ́ньне, памякчэ́ньне *n.* 3. вы́трымка, ро́ўнасьць (*харáктару*): ***in moderation*** памяркóўна; умеркава́на; стры́мана

moderator [ˈmɑ:dəreɪtər] n. 1. старшыня́ пасе́джаньня. 2. арбі́тар -ра *m.*, пасярэ́днік -а *m.* 3. мадэра́тар -ра *m.*, вядýчы праграмы

modern [ˈmɑ:dərn] – adj. сучáсны; но́вы; найнавéйшы; мадэ́рны
– n. сучáсьнік -а *m.*, сучáсьніца *f.*

modernism [ˈmɑ:dərˌnɪzəm] n. мадэрні́зм -у *m.*

modernize [ˈmɑ:dərnaɪz] v. мадэрнізава́ць

modest [ˈmɑ:dəst] adj. сьці́плы, скро́мны; стры́маны (*у павóдзінах абó вымóгах*); прысто́йны: ***a modest little house*** скро́мная мала́я ха́тка

modesty [ˈmɑ:dəsti] n. сьці́пласьць, скро́мнасьць *f.*

modify [ˈmɑ:dɪfaɪ] v., **-fied, -fying** 1. часткóва зьмяня́ць, мадыфікава́ць. 2. зьмяншáць, зьмякчáць. 3. Gram. азначáць: ***Adverbs modify verbs*** Прыслóўі азначáюць дзеяслóвы

modulate [ˈmɑ:dʒəleɪt] v. 1. рэгулява́ць; дапасóўваць, зьмякчáць, аслабля́ць. 2. зьмяня́ць (*гóлас для інтана́цыі*). 3. а) Mus. мадуляваць гóласам. б) мадуляваць электры́чны ток

mohair [ˈmouher] n. магэ́р -у *m.* (*во́ўна з анго́рскае казы́, ні́ткі з гэ́тае во́ўны, адзе́жына з такі́х ні́так*)

moist [mɔist] adj. 1. во́гкі; сыры́; вільго́тны: ***a moist cellar*** сыры́ падва́л. 2. ***moist eyes*** мо́крыя, павільгатне́лыя во́чы. 3. дажджлі́вы, мо́кры (*дзень, надво́р'е*). 4. мо́кры (*пра хваро́бу, калі́ адыхо́дзіць фле́гма*)

moisten [ˈmɔisən] v. 1. намо́чваць; рабі́ць мо́крым, вільго́тным. 2. нама́каць; рабі́цца мо́крым; вільгатне́ць

moisture [ˈmɔistʃər] n. во́гкасьць, сы́расьць, ві́льгаць, вільго́тнасьць *f.*

molar [ˈmoulər] – n. карэ́нны *або́* ку́тні зуб
– adj. прыстасава́ны для расьціра́ньня; карэ́нны (*пра зуб*)

molasses [məˈlæsiz] n. па́така *f.*

mold I, Brit. **mould** [mould] – n. 1. ліцэ́йная фо́рма, фо́рма для пе́чыва. 2. хара́ктар -у *m.*, склад -у *m.* 3. прави́дла *n.* (*для капелюша́, бо́та*)
– v.t. адліва́ць у фо́рму, фармава́ць

mold II, Brit. **mould** [mould] – n. цьві́ль, пле́сьня, бро́сьня *f.* (*на ва́дкасьці*)
– v.i. цьвісьці́, пакрыва́цца цьві́льлю; пле́сьнець; брасьне́ць

mold III, Brit. **mould** [mould] n. ры́хлая гле́ба

Moldavian [mɑ:lˈdeiviən] – adj. малда́ўскі
– n. малдава́нін -а *m.*, малдава́нка *f.*

molder I, Brit. **moulder** [ˈmouldər] v. гні́сьці, гніць; рассыпа́цца, спусташа́цца

molder II, Brit. **moulder** [ˈmouldər] n. ліцэ́йшчык -а *m.*, фармо́ўшчык -а *m.*

moldy, Brit. **mouldy** [ˈmouldi] adj. цьві́лы́; спле́сьнелы; збрасьне́лы

mole I [moul] n. радзі́мы знак (*на ску́ры*), радзі́мка *f.*

mole II [moul] n., Zool. 1. крот крата́ *m.* 2. цярпліві, шчы́ры працаўні́к

mole III [moul] n. 1. хвалялО́м -а *m.*, мол -а *m.* 2. дамба́ *f.*

mole IV [moul] n. грам-малэ́кула, моль -я *m.*

molecular [məˈlekjələr] adj. малекуля́рны

molecule [ˈmɑ:likju:l] n. малэ́кула *f.*

molehill [ˈmoulhil] n. 1. кратаві́на *f.* (*земляны́ капе́ц над наро́ю крата́*). 2. не́шта малава́жнае: ***to make a mountain (out) of a molehill*** рабі́ць з му́хі слана́

molest [məˈlest] v. 1. дакуча́ць, назаля́ць; перашкаджа́ць. 2. чапля́цца, прыстава́ць да *кагО́*: ***to molest (sexually)*** дакуча́ць сэксуа́льнымі дамага́ньнямі

molestation [ˌmoulesˈteiʃən] n. 1. надаку́чваньне, назаля́ньне *n.* 2. чапля́ньне, прыстава́ньне з сэксуа́льнымі дамага́ньнямі

mollify [ˈmɑ:lifai] v., **-fied, -fying** зьмякча́ць; супако́йваць

mollusk or **mollusc** [ˈmɑ:ləsk] n. малю́ск -а *m.*

mollycoddle [ˈmɑ:liˌkɑ:dəl] n. пястУ́н пестуна́ *m.* (*пра мужчы́ну*)

molt, Brit. **moult** [moult] – v. ліня́ць (*пра пту́шак*), скіда́ць ску́ру (*пра вужа́каў*)
– n. 1. ліня́ньне *n.* 2. час ліня́ньня

molten [ˈmoultən] – adj. 1. распла́ўлены. 2. лі́ты, адлі́ты.
– v., *p.p. of* **melt**

moment [ˈmoumənt] n. 1. мО́мант -у *m.*; хвілі́на, хвілі́нка *f.*: ***in a moment*** за хвілі́нку; ***One moment, please*** Адну́ хвілі́нку, калі́ ла́ска. 2. ***a man of the moment*** чалаве́к на ча́се; ***ally of the moment*** выпадко́вы саю́зьнік. 3. ва́жнасьць *f.*, значэ́ньне *n.*: ***a matter of moment*** ва́жная спра́ва

momentarily [ˌmoumənˈterəli] adv. 1. хвілі́нку, мамэ́нт: ***hesitate momentarily*** вага́цца хвілі́ну. 2. ко́жную хвілі́ну, з хвілі́ны на хвілі́ну: ***We expect him to arrive momentarily*** Мы спадзяемся, што ён прыйдзе з хвілі́ны на хвілі́ну; ***The danger was momentarily increasing*** Небясьпе́ка з ко́жнай хвілі́най расла́

momentary [ˈmoumənteri] adj. імгне́нны, мамэнта́льны

momentous [mouˈmentəs] adj. ве́льмі ва́жны, шматзна́чны

momentum [moʊˈmentəm] n., pl. **-tum** or **-ta** 1. ру́хаючая сі́ла, інэ́рцыя *f.* 2. разма́х, разго́н, імпэ́т -у *m.*

monarch [ˈmɑ:nərk] n. мана́рх -а *m.*

monarchal [məˈnɑ:rkəl] or **monarchial** [məˈnɑ:rkiəl] adj. мана́ршы

monarchic [məˈnɑ:rkɪk] adj. 1. манархі́чны (*ула́да і пад.*). 2. манархі́сцкі (*по́гляд*)

monarchism [ˈmɑ:nərˌkɪzəm] n. манархі́зм -у *m.*

monarchist [ˈmɑ:nərkɪst] n. манархі́ст -а *m.*, манархі́стка *f.*

monarchy [ˈmɑ:nərki] n., pl. **-chies** мана́рхія *f.*

monasterial [ˌmɑ:nəˈstɪriəl] adj. манасты́рскі

monastery [ˈmɑ:nəsteri] n., pl. **-teries** манасты́р -á, кля́штар -а *m.*

monastic [məˈnæstɪk] – adj. 1. мана́скі (*о́рдэн, во́пратка*): ***monastic vows*** мана́скі заро́к. 2. манасты́рскі
– n. мана́х -а *m.*

Monday [ˈmʌndeɪ] n. панядзе́лак -ка *m.*

monetary [ˈmɑ:nəteri] adj. грашо́вы: ***the monetary unit*** грашо́вая адзі́нка; ***monetary gain*** фіна́нсавы прыбы́так

money [ˈmʌni] n., pl. **-eys** or **-ies** 1. гро́шы *pl. only.* 2. бага́цьце *n.*: ***a man of money*** бага́ты чалаве́к; ***moneys*** or ***monies*** а) грашо́выя су́мы. б) ро́зныя манэ́тныя сыстэ́мы, валю́ты; ***make money*** а) зарабля́ць гро́шы. б) зрабі́цца бага́тым

moneybag [ˈmʌnibæg] n. 1. мяшо́к на гро́шы. 2. ***moneybags,*** pl., Informal а) бага́цьце *n.* б) багатыр, бага́ч -а́ *m.*, скна́рпа -ы *m.*

moneyed [ˈmʌnid] adj. з грашы́ма; грашаві́ты, бага́ты

moneylender [ˈmʌniˌlendər] n. ліхвя́р -а́ *m.*

money order грашо́вы перасы́л

Mongol [ˈmɑ:ŋgəl] – n. 1. мангО́л -а *m.*, мангО́лка *f.* 2. мангО́льская мО́ва
– adj. мангО́льскі

mongrel [ˈmʌŋgrəl] – n. мяша́нец -ца *m.*, по́месь *f.* (*пра расьлі́ну або́ жывёліну, асабл. саба́ку*)
– adj. нечыстакро́ўны

monition [məˈnɪʃən] n. заўва́га *f.*; перасьцяро́га *f.*, наста́ўленьне *n.*, афіцы́йнае навуча́ньне, павуча́ньне, нага́на *f.*

monitor [ˈmɑ:nətər] – n. 1. ста́раста кля́сы. 2. дара́днік -а *m.* або́ той, хто перасьцерага́е. 3. манітО́р -а *m.*, апара́т для кантро́лю
– v. правяра́ць; праслухО́ўваць (*ра́дыё*)

monk [mʌŋk] n. мана́х -а *m.*

monkey [ˈmʌŋki] – n. 1. ма́лпа *f.*; ма́лпачка *f.* 2. ма́лпа (*пра дурасьлі́вага чалаве́ка*), ма́лпачка (*пра дзіця́ — дурО́ніка, гарэ́зу*)
– v.i., Informal забаўля́цца, дурэ́ць ; круці́ць што-н. у рука́х: ***Don't monkey with the TV set*** Не гуля́й з тэлеві́зарам

monocle [ˈmɑ:nɪkəl] n. манО́кль -я *m.*

monocled [ˈmɑ:nɪkəld] adj. які́ но́сіць манО́кль

monogamy [məˈnɑ:gəmi] n. аднашлю́бнасьць, манага́мія *f.*

monogram[ˈmɑ:nəgræm] n. манагра́ма *f.*

monolog [ˈmɑ:nəlɔ:g] or **monologue** n. маналёг -у *m.*

monopolist [məˈnɑ:pəlɪst] n. манапалі́ст -а *m.*

monopolistic[məˌnɑ:pəˈlɪstɪk] adj. 1. манапалісты́чны. 2. манапалі́сцкі

monopoly [məˈnɑ:pəli] n., pl. **-lies** манапО́лія *f.*

monosyllabic [ˌmɑ:nəsəˈlæbɪk] adj. аднаскладО́вы

monosyllable [ˈmɑ:nəˌsɪləbəl] n. аднаскладО́вае слО́ва

monotone [ˈmɑ:nətoʊn] n. аднаста́йны тон, стыль піса́ньня, кО́лер

monotonous [məˈnɑ:tənəs] adj. 1. манатО́нны, аднатО́нны: ***to speak in a monotonous voice*** гаварыць манатО́нным гО́ласам. 2. аднаста́йны, бязьзьме́наў. 3. манатО́нны, ну́дны: ***monotonous work*** ну́дная пра́ца

monotonously [məˈnɑ:tənəsli] adv. 1. аднатО́нна, манатО́нна. 2. аднаста́йна; ну́дна

monotony [məˈnɑ:təni] n. 1. аднатóннасьць, манатóннасьць *f.* 2. аднастáйнасьць *f.* 3. нýдная аднóлькавасьць, аднастайнасьць

monoxide [məˈnɑ:ksaɪd] n. вóкіс -у *m.*

monsoon [ˌmɑ:nˈsu:n] – n. мусóн -у *m.*
– adj. мусóнны

monster [ˈmɑ:nstər] n.1. вы́радлак -ка *m.*, пачвáрла -ы *m. & f.* 2. страшы́ла, страхóцьце *n.* 3. лю́ты чалавéк, гвалтаўнік -á *m.*; садыст -а *m.*

monstrance [ˈmɑ:nstrəns] n., Church. даранóсіца *f.*, манстрáнцыя *f.* (Cath.)

monstrosity [mɑ:nˈstrɑ:səti] n., pl. **-ties** 1. вы́радлак -ка *m.* , пачвáрла -ы *m. & f.* 2. пачвáрнасьць, выродлівасьць *f.*

monstrous [ˈmɑ:nstrəs] adj. 1. велічэ́зны, велізáрны. 2. выродлівы, пачвáрны. 3. страшэ́нны, жахлівы

month [mʌnθ] n. мéсяц -а *m.* (*1/12 гóду*)

monthly [ˈmʌnθli] – adj. мéсячны: ***a monthly pay*** мéсячная плáта
– adv. мéсячна, штомéсячна, на мéсяц
– n., pl. **-lies** штомéсячны чáсапіс

monument [ˈmɑ:njəmənt] n. 1. пóмнік -а *m.* 2. манумэ́нт -а *m.*

monumental [ˌmɑ:njəˈmentəl] adj. 1. манумэнтáльны. 2. які́ ўвекавéчвае. 3. нязвы́клы, надзвычáйны; вéльмі вялі́кі: ***monumental ignorance*** надзвычáйнае нéвуцтва

moo [mu:] – n., **moos** рыканьне, мыканьне *n.*; рык -у *m.*
– v.i. рыкáць, мы́каць

mood I [mu:d] n. настрóй -ю *m.*, гумóр -у *m.*; жадáньне *n.*; ахвóта *f.*: ***to be in the mood for something*** мець настрóй (жадáньне, ахвóту) да чагó-н.; ***to be in no mood to laugh*** ня мець настрóю сьмяя́цца

mood II [mu:d] n., Gram. лад -у *m.*: ***the indicative (imperative) mood*** абвéсны (загáдны) лад

moody [ˈmu:di] adj. 1. які́ лёгка мяня́е настрóі. 2. маркóтны, сýмны, панýры; мэлянхалі́чны

moon [mu:n] – n. 1. мéсяц -а *m.* (*спадарóжнік Зямлі́*). 2. мéсячнае сьвятлó. 3. спадарóжнік плянэ́ты: ***the moons of Jupiter*** спадарóжнікі Юпі́тэра
– v. блукáць бязьдзéйна, як у сьне; пазіráць абыя́кава
• ***once in a blue moon*** вéльмі рэ́дка

moonbeam [ˈmu:nbi:m] n. мéсячны прамéнь, паласá мéсячнага сьвятлá

moonlight [ˈmu:nlaɪt] – n. мéсячнае сьвятлó
– adj. пры мéсячным сьвятлé, уначы́
– v.i., Sl. працаváць па-за рэгуля́рнай працóўнай парóй (*уначы́, сьвя́тамі*)

moonlit [ˈmu:nlɪt] adj. залíты мéсячным сьвятлóм, мéсячны (*пра ноч*)

moonstruck [ˈmu:nstrʌk] adj. звар'яцéлы, ненармáльны; зьбянтэ́жаны

moony [ˈmu:ni] adj. 1. падóбны да мéсяца. 2. расьсéяны, няўвáжлівы; абыя́кавы, апаты́чны

moor I [mʊr] v. прычáльваць(ь (-ца); прышвартóўваць(ь (-ца) (*чóвен, карабéль*)

moor II [mʊr] n. пýстка, пустóча *f.* (*асабліва парóслая вéрасам*)

Moor [mʊr] n. Маўр -а *m.*

Moorish [ˈmʊrɪʃ] adj. маўрытáнскі

moose [mu:s] n. лось лася́ *m.*

moot [mu:t] – adj. спрэ́чны, сумнéўны
– v.t. падавáць тэ́му для дыскýсіі, выстаўля́ць на дыскýсію
– v.i. спрачáцца

mop [mɑ:p] – n. 1. швáбра *f.* (*для мыцьця́ падлóгі*). 2. чупры́на *f.*
– v.t. выціráць *абó* мыць швáбрай: ***to mop up***, Sl. скóнчыць

mope [moʊp] v. маркóціцца; сумавáць, тужы́ць

moral [ˈmɔ:rəl] – adj. марáльны: ***a moral act (man)*** марáльны ўчы́нак (чалавéк)
– n. марáль *f.* 2. ***morals*** а) нóравы *pl.* б) натýра *f.* в) э́тыка *f.*

morale [məˈræl] n. марáльны стан

moralist [ˈmɔ:rəlɪst] n. 1. чалавéк з марáльлю. 2. маралíст -а *m.*

morality [məˈrælәti] n. **-ties** 1. марáльнасьць *f.* 2. прáвілы, нóрмы павóдзінаў

morally [ˈmɔ:rәli] adv. марáльна

morass [məˈræs] n. 1. дрыгвá *f.* 2. цяжкóе станóвішча

morbid [ˈmɔ:rbɪd] adj. 1. хваравíты; нездарóвы. 2. хварóбны; выкліканы хварóбай: ***a morbid growth*** злаякасны нарóст. 3. страшны́, жахлíвы, агíдны

morbidity [ˌmɔ:rˈbɪdәti] n. 1. хваравíтасьць *f.* 2. кóлькасьць захвóрванняў

morbifical [ˌmɔ:rˈbɪfɪkәl] adj. хваробатвóрны

mordacity [ˌmɔ:rˈdæsәti] n. зьéдлівасьць *f.*

mordant [ˈmɔ:rdәnt] – adj. 1. Chem. éдкі. 2. зьéдлівы, саркастычны. 3. замацавáльны, які́ замацóўвае (*фáрбы на тканíне*)

– n. 1. замацавáльнік -а *m.* 2. пратрáва *f.* (*éдкае рэ́чыва, ужывáнае пры гравіраванні*)

more [mɔ:r] – adj. 1. больш, бóлей. ***more men*** больш мужчы́наў: ***more help*** больш дапамóгі. 2. дадаткóва, яшчэ́: ***Two more boats*** яшчэ́ два чаўны́

– n. 1. больш: ***The more they have, the more they want*** Чым больш яны́ мáюць, тым больш хóчуць. 2. больш: ***Tell me more*** Скажы́це мне больш; ***We saw no more of him*** Мы яго больш ня бáчылі

– adv. 1. больш: ***You should walk more*** Вы павíнны больш хадзíць; ***More powerful*** мацнéйшы. 2. яшчэ́: ***Sing once more*** Засьпявáйце яшчэ́ раз

• ***and more than that*** і нáват больш

• ***be no more*** ня жыць, памéрці

• ***more or less*** больш-менш

• ***more than once*** цірáз, ня раз

moreover [ˌmɔ:rˈouvәr] adv. таксáма; апрачá тагó, звыш тагó; пры тым, да тагó

morgue [mɔ:rg] n. трупя́рня *f.*, морг -у *m.*

morning [ˈmɔ:rnɪŋ] – n. рáньне *n.*, рáніца *f.*; рáнlак -ку *m.*: ***in the morning*** урáньні, рáнкам, раніцóй; ***since morning*** зрáньня, зрáнку

– adj. рáнішні, рáнічны

morning-after [ˌmɔ:rnɪŋˈæftәr] n., pl. **mornings-after** Informal пахмéльле *n.*

morning-after pill супрацьзачáткавая таблéтка

morning-glory [ˌmɔ:rnɪŋˈglɔ:ri] n., **-ries** павóлй -ю *m.*, павóйка *f.*

morning star 1. зараніца, зарáнка *f.* 2. рáньняя зóрка, Вэнэ́ра

morocco [məˈrɑ:kou] n. **-cos** саф'я́н -у *m.*

morose [məˈrous] adj. панýры; невясёлы; не ў гумóры

morphine [ˈmɔ:rfi:n] n. марфíн -у *m.*

morphinism [ˈmɔ:rfɪˌnɪzәm] n. марфінíзм -у *m.*

morphology [mɔ:rˈfɑ:lәdʒi] n. марфалёгія *f.*

morsel [ˈmɔ:rsәl] n. 1. малéнькі кавáлак, як на раз укусíць. 2. кавáлак, фрагмэ́нт -а *m.*

mortal [ˈmɔ:rtәl] – adj. сьмяротны, сьмяртэ́льны (*пра чалавéка, хварóбу, рáну*)

– n. чалавéк -а *m.*; сьмяротнlы -ага *m.*, сьмяротная *f.*

mortality [mɔ:rˈtæləti] n. сьмяротнасьць *f.*; сьмяртэ́льнасьць (*рáны*)

mortally [ˈmɔ:rtәli] adv. сьмяротна, сьмяртэ́льна

mortal sin сьмяротны грэх

mortar I [ˈmɔ:rtәr] n. вáпна-цэмэ́нтавы растворóр

mortar II [ˈmɔ:rtәr] n. 1. стýпа, стýпка *f.* (*аптэкáрская*). 2. Milit. марты́ра *f.*, мінамёт -а *m.*

mortgage [ˈmɔ:rgɪdʒ] – n. 1. закláд -у *m.*, іпатэ́ка *f.* (*закláд пад нерухóмасьць*). 2. закладны́ ліст

– adj. іпатэ́чны

– v.t. закладáць (*дом абó зямлю́ пад іпатэ́ку*). 2. ахвяравáць; аддавáць: ***Faust mortgaged his soul to the devil*** Фаўст ахвяравáў сваю́ душý д'я́блу

mortgagee [ˌmɔ:rgɪˈdʒi:] n. іпатэ́чны крэдытóр
mortgager or **mortgagor** [ˈmɔ:rgɪdʒər] n. іпатэ́чны даўжнíк
mortification [ˌmɔ:rtəfɪˈkeɪʃən] n. 1. скрáйняя зьбянтэ́жанасьць, засарóмленасьць; прыніжэ́ньне *n.*, крыўда *f.* 2. зьмярцьвя́ньне, утаймóўваньне (*цéла, жадáньняў*). 3. Med. зьмярцьвéньне *n.*, гангрэ́на *f.*
mortify [ˈmɔ:rtəfaɪ] v., **-fied, -fying** 1. прынíзіць, пакрыўдзіць; засарóміць; зьняваáжыць. 2. зьмярцьвя́ць, утаймóўваць (*цéла, жадáньні*). 3. зьмярцьвéць (*пра клéтку, чáстку цéла*)
mortuary [ˈmɔ:rtʃueri] – n. пахавáльня *f.*; трупя́рня *f.*, морг -у *m.*
– adj. пахавáльны
Moslem [ˈmɑ:zləm] – n. **-lems** or **-lem** мусульмáнін-а *m.*, мусульмáнка *f.*
– adj. мусульмáнскі
mosque [mɑ:sk] n. мячэ́ць *f.*
mosquito [məˈski:toʊ] – n., **-toes** or **-tos** камáр -á *m.*
– adj. камарóў
moss [mɔ:s] n. мох мóху *i* імхý *m.*
mossy [ˈmɔ:si] adj. 1. імшы́сты (*пакры́ты мóхам, як балóта, кáмень*). 2. мóхавы, імхóвы, імшáны, як мох
most [moʊst] – adj. *найвышэ́йшая ступéнь ад* **much** і **many**). 1. найбóльшы (*пра чáстку, кóлькасьць*): ***most people*** бальшыня́ людзéй. 2. амáль усé: ***Most children like candies*** Амáль усé дзéці любяць цукéркі. 3. ***for the most part*** перавáжна; бóльшай чáсткай; звычáйна
– n. бальшыня́, бóльшасьць *f.*: ***most of them*** бальшыня́ зь іх
– adv. 1. найбóльш, найбóлей: ***What most annoys me*** Што найбóльш злуé мяне́. 2. вéльмі: ***His speech was most convincing*** Ягóная прамóва былá вéльмі пераканáўчая. 3. ***most beautiful*** сáмы прыгóжы, найпрыгажэ́йшы. 4. ***most likely*** найбóльш праўдападóбна, мáбыць
• ***at most*** or ***at the most*** ня больш як
• ***get the most out of*** дастáць, выцягнуць як найбóльш з *чагóсьці*
• ***make the most of*** як найлéпш выкарыстаць *што*
• ***This is the most we can say*** Гэ́та ўсё, што мы мóжам сказáць
mostly [ˈmoʊstli] adv. амáль усé; бóльшай чáсткай; перавáжна; у бальшынí
mote [moʊt] n. пылíнка *f.*
motel [ˌmoʊˈtel] n. матэ́ль -ю *m.*
moth [mɔ:θ] n., **moths** [mɔ:ðz] 1. моль *f.* 2. начны́ маты́ль
• ***moth ball*** шáрык нафталíну
• ***moth balls*** нафталíн
moth-eaten [ˈmɔ:θˌi:tən] adj. паéдзены мóллю; вы́нашаны, знóшаны; (*пра вóпратку*) стары́; нямóдны
mother [ˈmʌðər] – n. мáці *f., indecl.*, мáтка *f.*
– adj. 1. мáтчын. 2. рóдны: ***mother tongue*** рóдная мóва; ***mother country*** бáцькаўшчына, радзíма *f.*, рóдны край
motherhood [ˈmʌðərhʊd] n. 1. мацяры́нства *n.* 2. мáткі
mother-in-law [ˈmʌðərənˌlɔ:] n., pl. **mothers-in-law** цéшча *f.*; сьвякрýха *f.*
motherland [ˈmʌðərlænd] n. бáцькаўшчына, радзíма *f.*
motherly [ˈmʌðərli] adj. мáтчынны, мацяры́нскі
mother's [ˈmʌðərz] adj. мáтчын
mother-of-pearl – n. мáціца *f.*, пэрламýтар -ру *m.*
– adj. маціцóвы, пэрламýтравы (*бляск, гýзік*)
Mother's Day Дзень Мáці
mother wit здарóвы рóзум
motif [moʊˈti:f] n. маты́ў; лейтматы́ў -ву *m.*
motion [ˈmoʊʃən] – n. 1. рух -у *m.*: ***in motion*** у рýху, на хадý; ***to set (put) in motion*** пусьцíць у ход (*машы́ну, спрáву*). 2. рух цéла, рукі; жэст -у *m.* 3. прапанóва *f.* (*на пасéджаньні*)
– v. паказáць жэ́стам *абó* кíвам галавы́
motionless [ˈmoʊʃənləs] adj. нерухóмы

motion picture фільм -у *m.*

motivate [ˈmoʊtəveɪt] v. 1. матываваць, абгрунтоўваць. 2. быць прычынай, схіляць, заахвочваць да *чаго*

motive [ˈmoʊtɪv] – n. 1. матыў -ву *m.*, прычына, падстава *f.* 2. *гл.* **motif**
– adj. рухаючы: ***motive power*** рухаючая сіла

motley [ˈmɑ:tli] – n., pl. **-leys** 1. стракатае, пярэстае бразнава ўбранне. 2. папуры, *indecl.*; усякая ўсячына
– adj. стракаты, пярэсты, рабы; рознакаляровы

motor [ˈmoʊtər] – n. 1. рухавік -á *m.*, матор -а *m.* 2. аўтамабіль -я *m.*
– adj. матарны (*пра лодку*); рухальны (*пра нэрв, мускул*)
– v. ехаць аўтамабілем

motorboat [ˈmoʊtərboʊt] n. моторная лодка

motorcade [ˈmoʊtərkeɪd] n. аўтакалёна, кавалькада *f.*, картэж -у *m.*

motorcycle [ˈmoʊtərˌsaɪkəl] n. матацыкл -а *m.*, матацыклет -а *m.*

motorcyclist [ˈmoʊtərˌsaɪklɪst] n. матацыклíст -а *m.*, матацыклíстка *f.*

motor hotel or **inn** n. гатэль для аўтамабілістаў

motorist [ˈmoʊtərɪst] n. аўтамабілíст -а *m.*

motorize [ˈmoʊtəraɪz] v.t. матарызаваць

motorization [ˌmoʊtərɪˈzeɪʃən] n. матарызацыя, аснашчэнне матóрам *або* мэханічным транспартам

motorman [ˈmoʊtərmən] n., **-men** кіроўца трамвая *або* электрычкі

mottle [ˈmɑ:təl] – v. знáчыць, пярэсьціць крáпінамі рóзнага кóлеру
– n. 1. маляваньне крáпінкамі, узóр у розначкаляровыя крáпкі. 2. пляма, крáпінка, крáпка *f.* (*на пярэстым узóры*)

mottled [ˈmɑ:təld] adj. у крáпінкі, рабы

motto [ˈmɑ:toʊ] n., **-toes** or **-tos** дэвíз -у *m.*; эпíграф -у *m.*

mound [maʊnd] – n. 1. нáсып -у *m.*; кýча, крýшня *f.* (*камéньня*). 2. малы ўзгóрак. 3. курган -á *m.*
– v.t. 1. абвóдзіць нáсыпам. 2. ссыпáць у кýчу; насыпáць (*курган і пад.*)

mount [maʊnt] – v. 1. узыхóдзіць: ***to mount the stairs*** ісьцí па схóдах угарý: ***to mount a platform*** узыйсьцí на плятфóрму. 2. ***to mount a horse*** сéсьці на каня. 3. павышáцца, паднімáцца (*пра цэны, кошт*). 4. ***to mount specimens on slides*** паклáсьці прэпарáт на шкло. 5. ***to mount a picture*** абрамаváць малюнак
– n. 1. асядлáны конь. 2. падклéйка пад карцíну, малюнак. 3. апрáва (*каменя*)

mountain [ˈmaʊntən] – n. 1. гарá *f.* 2. кýча *f.*, мнóства *n.*: ***a mountain of difficulties*** мнóства цяжкасьцяў
– adj. гóрны: ***a mountain pass*** гóрны прахóд

mountain ash рабíна, арабíна *f.*

mountain chain гóрны ланцýг

mountaineer [ˌmaʊntənˈɪr] n. 1. гóрлац -ца *m.* 2. альпінíст -а *m.*, альпінíстка *f.*

mountainous [ˈmaʊntənəs] adj. 1. гарысты. 2. велічэзны: ***a mountainous wave*** велічэзная хвáля

mounted [ˈmaʊntəd] adj. 1. кóнны: ***mounted police*** кóнная палíцыя. 2. падрыхтаваны: ***a mounted telescope*** тэлескóп, гатóвы для карыстáньня. 3. наклéены на кардóн *або* палатнó (*пра карцíну*). 4. асáджаны, апрáўлены: ***a mounted jewel*** апрáўлены каштóўны кáмень

mourn [mɔ:rn] v. 1. смуткаváць, гаравáць (*з прычыны стráты або сьмéрці*), аплáкваць *каго-што*. 2. быць у жалóбе, насíць жалóбу (*па кім-н.*)

mourner [ˈmɔ:rnər] n. удзéльнік пахаваньня, асóба ў жалóбе

mournful [ˈmɔ:rnfəl] adj. 1. сýмны, жалóбны. 2. панýры, хмýры, змрóчны (*выгляд, мэлёдыя*)

mourning [ˈmɔ:rnɪŋ] – n. 1. аплáкваньне, смуткаváньне *n.* 2. жалóба *f.*, пэрыяд жалóбы; азнáкі жалóбы (*чóрная вóпратка*)
– adj. жалóбны

mouse [maʊs] – n., pl. **mice** [maɪs] 1. мыш, мы́шка *f.* 2. Comput. мыш *f.* 3. нясьме́лы, сарамлі́вы чалаве́к
– v.t. [maʊz] лавіць мышэ́й.

mousetrap [ˈmaʊstræp] n. мышы́ная па́стка, мышалóўка *f.*

moustache, *тс.* **mustache** [ˈmʌstæʃ] n. ву́сы *pl.*, from вус -а *m.*

mouth [maʊθ] – n., **mouths** 1. рот -а *m.*, ву́сны *pl. only.* 2. адту́ліна *f.* (*пячóры*): ***mouth of a river*** утóка *f.*, ву́сьце *n.* 4. грыма́са *f.*
– v. 1. [maʊð] лавіць ро́там; чвя́каць ро́там. 2. гаварыць напы́шліва, ара́тарстваваць. 3. грыма́сьнічаць. 4. прывуча́ць каня́ да ўзды́чкі й цу́гляў

mouthful [ˈmaʊθfəl] n., pl. **-fuls** глытóк -ка́ *m.*; малы́ кава́лак; по́ўны рот

mouth organ 1. губны́ гармóнік. 2. жале́йка *f.*

mouthpiece [ˈmaʊθpi:s] n. 1. мушту́к -а́ *m.* (*музы́чнага інструмэ́нта*). 2. цу́глі *pl. only* (*для каня́*). 3. выка́зьнік -а *m.*, выка́зьніца *f.* (*чыíх-н. інтарэ́саў, ду́мкі*), ру́пар -у *m.*

movable [ˈmu:vəbəl] – adj. 1. рухóмы. 2. перасóўны, перастаўны́, перанóсны (*ля́мпа, ра́дыёста́нцыя*)
– n. ***movables,*** pl. рухóмая маёмасьць

movability [ˌmu:vəˈbɪlətɪ] n. рухóмасьць *f.*

move [mu:v] – v.t. v.i. 1. ру́хаць(ь) (-ца). 2. варушы́ць(ь) (-ца). 3. перабіра́цца, перасяля́цца (*у іншую кватэ́ру, го́рад*). 4. рабіць ход (*у гульні́*). 5. дзе́яць. 6. змуша́ць; схіля́ць, заахвочваць да *чаго́*. 7. узру́шваць; крана́ць; расчу́льваць: ***to move to anger (laughter)*** узлава́ць (расьсьмяшы́ць). 8. рабіць прапано́ву, прапанава́ць. 9. трыма́цца: ***to move with dignity*** трыма́цца з го́днасьцю. 10. Informal ісьці́, ад'яжджа́ць: ***It's time to be moving*** Час ісьці́. 11. Informal спаражня́цца
– n. 1. (*у гульні́*) ход -у *m.* 2. рух -у *m.* 3. мерапрые́мства *n.*: ***to be on the move*** а) быць на нага́х, у ру́ху. б) падаро́жнічаць
• ***move about*** хадзіць, пераяжджа́ць зь ме́сца на ме́сца
• ***move aside*** адсу́нуць(ь) (-ца) на бок
• ***move away*** вы́ехаць; адсу́нуцца
• ***move back*** адступа́ць, адыхо́дзіць (*наза́д, за́дам*); падава́ць наза́д (*а́ў-та*), адсо́ўваць наза́д
• ***move forward*** падава́цца напе́рад
• ***move in*** а) увабра́цца, усяліцца куды́-н. б) усу́нуць што-н.
• ***move on (please)*** прахо́дзьце дале́й (калі́ ла́ска)
• ***move out*** выбіра́ цца

moved [mu:vd] adj. кра́нуты; расчу́лены

movement [ˈmu:vmənt] n. 1. рух -у *m.* (*таксáма грамáдзкі*): ***the movement for peace*** рух прыхíльнікаў мíру. 2. перамяшчэ́ньне, перакіда́ньне (*во́йска*). 3. ход, мэханíзм -у *m.* 4. Mus. а) тэмп -у *m.* б) рытм -у *m.* в) ча́стка до́ўгага музы́чнага тво́ру. 5. пра́ца кішэ́чніка, спаражне́ньне *n.*

movie [ˈmu:vi] n., Informal фільм -у *m.*; кіно́ *n., indecl.*

moving [ˈmu:vɪŋ] adj. 1. рухóмы. 2. які́ выклíка́е рух. 3. крана́льны

mow I [moʊ] v., **mowed** or **mown, mowing** касíць; жа́ць

mow II [maʊ] n. 1. пры́старанак, застаро́нак -ка *m.* (*у гумне́*). 2. тарпа́ снапо́ў *або́* се́на ў пры́старанку

mow III [maʊ] n. грыма́са *f.*

mowing [ˈmoʊɪŋ] n. 1. касьба́ *f.*, кашэ́ньне, касавíца *f.* 2. сенажа́ць *f.* 3. укóс -у *m.* (*ско́шанае се́на*)

Mr., Brit **Mr** [ˈmɪstər] pl. **Messrs** (*скаро́чаная фо́рма ад* ***Mister*** *і ста́віцца заўсёды перад про́зьвішчам*), спада́р -а́ *m.*, мíстэр: ***Mr. Brown*** спада́р Браўн

Mrs., Brit **Mrs** [ˈmɪsɪz] pl. **Mmes** (*скаро́чаная фо́рма ад* ***Mistress***, *ста́віцца пе́рад про́зьвішчам за́мужняй жанчы́ны*) спада́рыня, мíсыс: ***Mrs.Brown*** спада́рыня Браўн; Informal: ***"Where's the missis?"*** А дзе спада́рыня?

Ms., Brit **Ms** [ˈmɪz] (*ста́віцца пе́рад про́зьвішчам жанчы́ны незале́жна ад шлю́бнага ста́ну*) спада́рыня

much [mʌtʃ] – **more, most** – adj. шмат: ***much money*** шмат гро́шай; ***much time*** шмат ча́су
– adv. 1. ве́льмі: ***much pleased*** ве́льмі задаво́лены: ***I am much obliged to you*** Я вам ве́льмі ўдзя́чны. 2. куды́: ***much better*** куды́ ле́пшы. 3. ама́ль; бліз у́: ***much of a size (a height)*** ама́ль тако́га са́мага паме́ру (ама́ль тако́е са́мае вышыні́); ***This is much the same as the others*** Ама́ль такі́ са́мы, як і і́ншыя
– n. 1. шмат што, шмат чаго́: ***Much of this is not true*** Шмат што з гэ́тага няпра́ўда. 2. ***to make much of*** высо́ка цані́ць, шанава́ць; быць высо́кае ду́мкі аб *кім-чым*. 3. ***not much of a*** ня ве́льмі до́бры, слабы́: ***He is not much of an artist*** Невялі́кі зь яго́ маста́к. 4. ***too much for*** не пад сі́лу: ***The work is too much for him*** Пра́ца яму́ не пад сі́лу

mucilage [ˈmjʊsɪlɪdʒ] n. 1. клей -ю *m.* (*таксама́ расьлі́нны*). 2. сьлізь *f.*

muck [mʌk] – n. 1. бруд -у *m.* 2. аскуднасьць *f.* 3. а) гной -ю *m.* б) чарназём, ужыва́ны як угнае́ньне. 4. (*у ша́хце*) друз -у *m.* 5. Informal непара́дак -ку *m.*, бязла́дзьдзе *n.*, бруд -у *m.*
– v.t. 1. бру́дзіць. 2. угно́йваць. 3. (*у ша́хце*) ачышча́ць, вывозіць друз

mucous [ˈmju:kəs] adj. сьлі́зісты

mucous membrane сьлі́зістая абало́нка (*во́ка, но́са, го́рла*)

mucus [ˈmju:kəs] n. сьлізь *f.*

mud [mʌd] n. гразь *f.*: ***clear as mud*** незразуме́лы, цёмны

muddle [ˈmʌdəl] – v. 1. блы́таць; заблы́тваць, пазбаўля́ць я́снасьці; зьбіва́ць з панталы́ку. 2. ап'яня́ць, адурма́ньваць. 3. каламу́ціць (*ваду́*). 4. тра́ціць дарма́ (*гро́шы, час*); растра́чваць, марнава́ць (*гро́шы*). 5. дзе́яць бяз пля́ну, рабі́ць абы-я́к. 6. ***to muddle through*** не́як даць ра́ды, не́як дасе́сьці спра́ву да канца́
– n. непара́дак -ку, балага́н -у *m.*; замяша́ньне *n.*, блы́таніна *f.*: ***to make a muddle of*** зблы́таць, пераблы́таць усё

muddy [ˈmʌdi] – adj. 1. гра́зкі: ***muddy road*** гра́зкая даро́га. 2. бру́дны, нячы́сты; каламу́тны: ***a muddy color*** бру́дны ко́лер; ***muddy water*** каламу́тная вада́. 3. памутне́лы, няя́сны (*пра ро́зум, ду́мкі*)
– v. 1. апы́рскаць(ся) (-ца) гразёю. 2. каламу́ціць

muff [mʌf] – n. 1. му́фта *f.* 2. няспры́тны недарэ́ка, пэ́цкаль -я *m.*
– v.i. 1. схі́біць, даць ма́ху; праваро́ніць. 2. спарта́чыць

muffin [ˈmʌfɪn] n. мале́нькая бу́лачка

muffle [ˈmʌfəl] – v.t. 1. ху́таць, заху́тваць; захіна́ць. 2. ***to muffle oneself*** ху́тацца, заху́твацца, захіна́цца. 3. глушы́ць, заглуша́ць (*гук*)
– n. заглу́шаны гук

muffler [ˈmʌflər] n. 1. шаль -я, ша́лік -а *m.* 2. глушы́льнік -а *m.* (*таксама́ ў аўтамабі́лі*)

mug [mʌg] – n. 1. гліня́ны ку́бак. 2. Sl. (*абразьл.*) ры́ла *n.*, мо́рда *f.* 3. Sl. хулі́га́н, галаварэ́з -а *m.*
– v.t., Sl. фатаграфава́ць для паліцэ́йскага ўжы́тку

muggy [ˈmʌgi] adj. цёплы й во́гкі; па́рны, ду́шны

mulberry [ˈmʌlˌberi] n., pl. **-ries** шаўко́ўніца *f.* (*дрэ́ва і фрукт*)

mule [mju:l] n. 1. мул -а *m.* 2. Informal дурны́ *або́* упа́рты чалаве́к. 3. мюльмашы́на *f.* (*для прадзе́ньня*)

mulish [ˈmju:lɪʃ] adj. як мул; упа́рты, упо́рысты

multicellular [ˌmʌltɪˈseljələr] adj. шматкле́тачны (*пра во́дарасьці, жывёлы*)

multicolored, Brit. **multicoloured** [ˈmʌltɪˌkʌlərd] adj. шматкаляро́вы, рознакаляро́вы

multicultural [ˌmʌltɪˈkʌltʃərəl] adj. шматкульту́рны

multiculturalism [ˌmʌltɪˈkʌltʃərəˌlɪzəm] n. шматкульту́рнасьць *f.*; шматкульту́р'е *n.*

multifold [ˈmʌltɪfoʊld] adj. шматразо́вы

multiform [ˈmʌltɪfɔ:rm] adj. разнастáйны, разнарóдны

multilateral [ˌmʌltɪˈlætərəl] adj. шматбакóвы (*пра умóву, дапамóгу, адукáцыю*)

multilingual [ˌmʌltɪˈlɪŋgwəl] adj. шматмóўны

multimillionaire [ˌmʌltɪˌmɪljəˈner] n. мультымiліянэ́р -а *m.*

multiple [ˈmʌltɪpəl] – adj. шматразóвы, шматлíкі: ***multiple interests*** шматлíкія зацікаўлéньні
– n., Math. крáтны лік.: ***the lowest common multiple*** агýльны наймéншы крáтны лік

multiplicand [ˌmʌltɪplɪˈkænd] n., Math. мнóжыва *n.*

multiplication [ˌmʌltɪplɪˈkeɪʃən] n. 1. Math. мнóжаньне: ***multiplication table*** таблíца мнóжаньня. 2. размнажэ́ньне

multiplier [ˈmʌltɪplaɪər] n., Math. мнóжнік -а *m.*

multiply [ˈmʌltɪplaɪ] v., **-plied, -plying** 1. мнóжыцца (*кóлькасна павялíчвацца*). 2. мнóжыць: ***to multiply 10 by 2*** памнóжыць дзéсяць на два. 3. размнажáцьць (-ца)

multitude [ˈmʌltɪtu:d] n. мнóства *n.*; плóйма *f.* (*камарóў, жаўнéраў*); бéздань, бéзьліч, прóцьма *f.* 2. ***the multitude*** прóстыя людзі, натóўп -у *m.*

mum I [mʌm] – adj. маўклíвы
– Interj. Цíха! Маўчы́!

mum II [mʌm] Informal мáма

mum III [mʌm] n., Informal хрызантэ́ма *f.*

mummy I [ˈmʌmi] n.,pl. **-mies** мýмія *f.*

mummy II [ˈmʌmi] n.,pl. **-mies**, Informal мáма *f.*

mumble [ˈmʌmbəl] – v. 1. мармытáць. 2. мя́мліць. 3. жавáць, як бяз зубóў
– n. мармытáньне, мя́мленьне *n.*

mumps [mʌmps] n., pl. сьвíнка, завушнíца *f.* (*хварóба*)

munch [mʌntʃ] v.t. 1. жавáць; чмя́каць, чвя́каць. 2. хрумстáць

municipal [mjuˈnɪsɪpəl] adj. 1. муніцыпáльны, гарадзкí. 2. самаўрáдавы: ***municipal government*** мясцóвы самаўрáд

municipality [mjuˌnɪsɪˈpæləti] n., pl. **-ties** гóрад, акрýга зь мясцóвым самаўрадам; муніцыпалітэ́т -у *m.*

munificence [mjuˈnɪfɪsəns] n. шчóдрасьць *f.*

munificent [mjuˈnɪfɪsənt] adj. шчóдры

munition [mjuˈnɪʃən] – n., ***munitions,*** pl. вайскóвыя прыпáсы (*напр. стрэ́льбы, пóрах абó бóмбы*)
– adj. ***munition plant*** збрóевы завóд
– v.t. забясьпéчваць (*вóйска ваéннымі прыпáсамі*)

mural [ˈmjʊrəl] – adj. сьцéнны, насьцéнны: ***mural painting*** фрэ́скавы жывапíс
– n. фрэ́ска *f.*

murder [ˈmɜ:rdər] – n. 1. забóйства *n.* 2. Informal нéшта цяжкóе, непрыéмнае: ***That job was murder*** Тáя прáца былá прóста забóйствам; ***Murder will out*** Шылá ў мяхý не схавáеш
– v.t. забівáць

murderer [ˈmɜ:rdərər] and **murderess** [ˈmɜ:rdərəs] n. забóйца -ы *m. & f.*

murderous [ˈmɜ:rdərəs] adj. 1. сьмярóтны, забóйчы (*удáр*). 2. крыважэ́рны: ***a murderous villain*** крыважэ́рны злачы́нец. 3. крывáвы: ***a murderous riot*** крывáвы бунт

murmur [ˈmɜ:rmər] – n. 1. цурчэ́ньне, журчэ́ньне *n.* (*ручаю́*). 2. шамацéньне *n.*, шóлах -у *m.* (*лістóў*); шóргань-не: ***murmur of the forest*** гóман лéсу. 3. прыглýшаныя галасы́, шэпт -у *m.* 4. Med. шумы́ (*напр. у сэ́рцы*). 5. бурчэ́ньне, нараканьне *n.*
– v.i. 1. цурчэ́ць, журчэ́ць. 2. шамацéць. 3. паціху нарака́ць, жáліцца

murmuring [ˈmɜ:rmərɪŋ] adj. гаманкí (*пра лес*)

muscle [ˈmʌsəl] – n. 1. мýскул -а *m.*; мы́шца *f.* 2. сíла, моц *f.* 3. ***to not move a muscle*** анí зварухнýцца
– v., Sl. ***to muscle in*** сíлай уціснуцца куды́-н.

Muscovite [ˈmʌskəvaɪt] n. 1. жыхáр Масквóўшчыны, маскáль -я́ *m.*, расéец -йца *m.*; маскáлька, расéйка *f.* 2. масквíч -á *m.*, масквíчка *f.*

Muscovy [ˈmʌskəvi] n. Маскóўшчына *f.*
muscular [ˈmʌskjələr] adj. 1. мýскульны: ***a muscular tissue*** мýскульная тканка; ***a muscular strain*** расцягнéньне мýскула. 2. мускулíсты, мóцны, дýжы: ***a muscular arm*** мускулíстая рукá
muscularity [ˌmʌskjəˈlærəti] n. мускулíстасьць *f.*
musculature [ˈmʌskjələtʃur] n. мускулятýра *f.*
muse [mju:z] n. мýза *f.*
muse [mju:z] v.i. 1. дýмаць, раздýмваць, разважáць; задýмвацца. 2. задумéнна глядзéць
museum [mjuˈzi:əm] n. музэ́й -ю *m.*
mushroom [ˈmʌʃru:m] – n. грыб -а *m.*, ***pl.*** грыбы́
– adj. 1. як грыб, грыбны́: ***mushroom soup*** грыбны́ суп. 2. ***mushroom growth*** хýткі рост, хýткае разьвіцьцё
– v.i. 1. вéльмі хýтка расьці́. 2. сплю́шчвацца (*з аднагó бóку*)
mushy [ˈmʌʃi] adj. 1. мя́ккі, вя́зкі. 2. Informal млóсна сэнтымэнтáльны
music [ˈmju:zɪk] n. 1. мýзыка *f.* 2. нóты *pl.*: ***He plays without music*** Ён грáе бяз нóтаў. б) музы́чны твор; ***to set to music*** пакла́сьці на мýзыку
musical [ˈmju:zɪkəl] – adj. 1. музы́чны: ***musical instruments*** музы́чныя інструмэ́нты. 2. мэляды́чны, мілагýчны (*гóлас, верш*). 3. музыкáльны, здóльны да мýзыкі
– n. мю́зікл -у *m.*, музы́чная камэ́дыя
music hall канцэ́ртная зáля
musician [mjuˈzɪʃən] n. музы́кла -і *m.*, музыкáнт -а *m.*
musing [ˈmju:zɪŋ] adj. задýманы, летуцéнны, паглы́блены ў дýмкі *абó* мáры
musk [mʌsk] n. 1. мýскус -у *m.* (*пахýчае рэ́чыва*). 2. мýскусны пах
musket [ˈmʌskɪt] n. мушкéт -а *m.*
musketeer [ˌmʌskəˈtɪr] n. мушкецёр -а *m.*
muskmelon ды́ня *f.*
muskrat [ˈmʌskræt] – n., pl. **-rats** or coll. **-rat** 1. хахýля *f.* 2. хахýлевае фýтра
– adj. хахýлевы
musky [ˈmʌski] adj. мýскусны: ***a musky odor*** мýскусны пах
Muslim [ˈmʊzlɪm] – n. мусульмáнін-а *m.*, мусульмáнка *f.*
– adj. мусульмáнскі
mussel [ˈmʌsəl] n., марскі малю́ск, мі́дыя *f.*
must I [mʌst] – v.i. мýсіць: ***Man must eat to live*** Чалавéк мýсіць éсьці, каб жыць; ***You must have that book*** Ты мýсіш мець гэ́тую кні́гу; ***You must have heard about it*** Вы напэ́ўна чýлі пра гэ́та
– n. абавя́зак -ку *m.*, неабхóднасьць *f.*: ***This rule is a must*** Гэ́тае прáвіла абавязкóвае
– adj. патрэ́бны, неабхóдны: ***a must item*** неабхóдная рэч
must II [mʌst] – n. зáтхласьць *f.* (*падвáльнага павéтра*); зáтхлы, гнілы́ пах
– v. рабі́ць (-ца) зáтхлым
mustache, *тс.* **moustache** [ˈmʌstæʃ] n. вýсы *pl. of* вус -а *m.*
mustard [ˈmʌstərd] n. 1. гарчы́ца *f.* 2. цёмна-жóўты кóлер
mustn't [ˈmʌsənt] = **must not**
musty [ˈmʌsti] adj. 1. зáтхлы; тýхлы: ***a musty room*** зáтхлы пакóй; ***musty crackers (grains)*** тýхлыя сухары́ (збóжжа). 2. чэ́рствы (*хлеб*); састарэ́лы (*закóн*). 3. тупы́, апаты́чны: ***a musty old fellow*** апаты́чны стары́
mutable [ˈmju:təbəl] adj. 1. зьмéнлівы. 2. няўстóйлівы, нястáлы (*пра чалавéка*)
mutate [ˈmju:teɪt] v.t. 1. зьмяня́ць; перамяня́ць. 2. Biol. выклікáць мутáцыю (*у жывёліны ці расьлíны*). 3. Phon. зьмяня́цца умля́ўтам
mute [mju:t] – adj. 1. маўклі́вы, ці́хі. 2. нямы́. 3. (*пра лíтару*) якáя не вымаўля́ецца
– n. 1. нямы́ -óга *m.*, нямáя *f.* 2. невымаўля́ная лíтара
mutilate [ˈmju:təleɪt] v.t. 1. нявéчыць; калéчыць, абязьвéчваць. 2. псавáць

mutilated [ˈmju:təleɪtəd] adj. зьнявéчаны, пакалéчаны

mutilation [ˌmju:təlˈeɪʃən] n. 1. зьнявéчваньне *n.* 2. зьнявéчаньне, калéцтва *n.*

mutineer [ˌmju:tənˈɪr] n. бунтáр -á *m.*

mutinous [ˈmju:tənəs] adj. бунтáрны, бунтáрскі, бунтаўнíчы

mutiny [ˈmju:təni] n., pl. **-nies** бунт -у *m.*; паўстáньне, непадпарáдкаваньне *n.*
– v.i. бунтавáцца

mutter [ˈmʌtər] – v.i. 1. мармытáць. 2. бурчэ́ць (*незадавóлена*)
– n. мармытáньне, бурчэ́ньне *n.*

mutton [ˈmʌtən] n. 1. барáніна *f.* 2. барáн -á *m.*

mutual [ˈmju:tʃuəl] adj. 1. узаéмны: ***mutual promises*** узаéмныя абяцáньні; ***mutual help*** узаéмная дапамóга; ***mutual enemies*** узаéмныя вóрагі. 2. Informal супóльны: ***our mutual friend*** наш супóльны ся́бра. 3. саўдзéльны: ***a mutual company*** саўдзéльная фінáнсавая кампáнія

mutuality [ˌmju:tʃuˈæləti] n. узаéмнасьць *f.*

mutually [ˈmju:tʃuəli] adv. узаéмна

muzzle [ˈmʌzəl] – n. 1. мóрда *f.* (*жывёліны*). 2. намóрднік -а *m.* 3. дýла *n.* (*у стрэ́льбе*) рýля *f.*
– v.t. 1. надзéць намóрднік. 2. прымýсіць маўчáць, забараніць вóльна выкáзвацца
• ***put a muzzle on*** забараніць свабóдна выкáзвацца

my [maɪ] adj. мой, мая́, маё; маé *pl.*; свой, свая́, сваё; сваé *pl.*: ***my house*** мой дом; ***my book*** мая́ кнíга; ***my pen*** маё пярó; ***my children*** маé дзéці

myriad [ˈmɪriəd] – n. 1. мірыя́ды *pl. only*; незьлічóная кóлькасьць: ***myriads of stars*** мірыя́ды зóрак. 2. дзéсяць тысячаў
– adj. 1. незьлічóны. 2. дзесяцітысячны

myrrh [mɜ:r] – n. мíра *n.*
– adj. мíравы

myrtle [ˈmɜ:rtəl] – n., Bot. мірт -у *m.*
– adj. мíртавы

myself [maɪˈself] pron., pl. **ourselves** 1. сябé, -ся: ***I washed myself*** Я памыўся. 2. сам: ***I myself will go*** Я сам пайдý; ***I am not myself today*** Я сам ня свой сёньня

mysterious [mɪˈstɪriəs] adj. 1. таéмны, таямнíчы; загáдкавы. 2. незразумéлы, недастýпны (*рóзуму*)

mystery [ˈmɪstri] n., pl. **-teries** 1. таямнíца *f.*: ***to make a mystery of*** рабíць таямніцу з чагó-н. 2. сакрэ́тнасьць *f.* 3. дэтэктыўны раман. 4. таéмства *n.*, рэлігíйны абрáд

mystery play містэ́рыя *f.* (*рэлігíйная драма на бібліíйныя сюжэ́ты*)

mystification [ˌmɪstɪfɪˈkeɪʃən] n. наўмы́снае ўвядзéньне ў зман, містыфікáцыя *f.*; ашалóмленасьць, зьбянтэ́жанасьць, загáдкавасьць *f.*

mystify [ˈmɪstɪfaɪ] v., **-fied, -fying** 1. ашаламляць, наўмы́сна ўвóдзіць у зман, містыфікавáць. 2. рабíць таямнíчым, загáдкавым

myth [mɪθ] n. 1. міт -у *m.* 2. нéшта няíснае, вы́думаная асóба *абó* рэч; вымыслел -лу *m.*

mythic [ˈmɪθɪk] or **mythical** [ˈmɪθɪkəl] adj. 1. мітычны. 2. несапрáўдны, вы́думаны; уя́ўны, уя́ўлены

mythological [ˌmɪθəˈlɑ:dʒɪkəl] adj. міталягíчны

mythology [mɪˈθɑ:lədʒi] n., **-gies** міталéгія *f.*

N

N or **n** [en] n.,pl. **N's** or **n's** 1. *чатырна́цатая лі́тара ў анге́льскім альфабе́це.* 2. Math. неазнача́льная велічыня́

nab [næb] v. **(-bb-)** Sl. 1. злавіць. 2. ца́пнуць, хапану́ць; арыштава́ць

nag [næg] v. **(-gg-)** 1. дайма́ць *каго́*, дапяка́ць *каму́* папро́камі *або́* прыдзі́ркамі, пілава́ць *каго́* за *што.* 2. бесперапы́нна чапля́цца да *каго́*

nagger [ˈnægər] n. 1. прыча́па, прыдзі́ра *m. & f.* 2. буркуно́н -а́ *m.*, буркуно́ха *f.*

nagging [ˈnægɪŋ] – n. чапля́ньне, бурча́ньне, ныцьцё *n.*
– adj. 1. прыча́плівы, прыдзі́рлівы. 2. дакуно́члівы: ***nagging pain*** ста́лы дакуно́члівы боль

nail [neɪl] – n. 1. цьвік -а́ *m.* 2. пазно́гаць -ця, но́гаць -ця *m.*, кі́пець -ця *m.*: ***hard as nails*** а) мо́цны; загартава́ны; у до́брай фізычнай фо́рме (*пра спарто́ўца*). б) бязьлі́тасны, лю́ты
• ***hit the nail on the head*** зразуме́ць слу́шна, тра́піць у са́мую кро́пку
– v.t. прыбіва́ць цьвіко́м

naive [naɪˈiːv] adj. 1. наі́ўны, непасро́дны. прастаду́шны. 2. прасьцякава́ты, праста́ваты

naivete [naɪˈiːvəteɪ] n. 1. наі́ўнасьць, непасро́днасьць *f.* 2. наі́ўны ўчы́нак *або́* пыта́ньне

naked [ˈneɪkɪd] adj. 1. го́лы, аго́лены: а) ***naked fields*** аго́леныя палі́. б) ***a naked sword*** аго́лены (*вы́няты з но́жнаў*) меч. в) ***naked eye*** го́лае (*без акуля́раў, мікраско́пу*) во́ка. 2. чы́сты: ***the naked truth*** чы́стая пра́ўда

name [neɪm] – n. 1. імя́ *n.*, назо́ў -ву *m.*, на́звa *f.*: ***His name is Johnny*** Яго́нае імя́ — Янка; ***in the name of ...*** а) у імя́ *каго́-чаго́* б) ад імя́ *каго́*; на чыё-н. імя́: ***He bought the car in the name of his wife*** Ён купіў машы́ну на імя́ сваёй жо́нкі; ***name of the river*** назо́ў ракі́. 2. про́зьвішча *n.*: ***to know only by name*** ве́даць то́лькі па чу́тках. 3. рэпута́цыя, сла́ва *f.*: ***He is proud of his good name*** Ён ганары́цца сваёй до́брай рэпута́цыяй; ***to call names*** ла́яць абзыва́ць (*благі́мі сло́вамі*)
– v.t. 1. зваць; называ́ць *каго́-што*; дава́ць імя́ *каму́-чаму́*: ***to name a newborn baby*** даць імя́ нованаро́джанаму дзіця́ці; ***Three persons were named in the report*** Тры асо́бы былі назва́ныя ў справазда́чы; ***to name after*** называ́ць у го́нар *каго́-чаго́*; ***Can you name these flowers (birds)?*** Ці ты ве́даеш назо́вы гэ́тых кве́так (птуша́к)? 2. а) прызнача́ць (*да́ту чаго́-н.*); ***to name the day*** прызна́чыць дзень. б) ***name a price*** скажы́ цану́. 3. прызнача́ць на стано́вішча

named [neɪmd] adj. назва́ны

nameless [ˈneɪmləs] adj. 1. а) безыме́нны. б) анані́мны. 2. невыка́зны, невымо́ўны (*пра жада́ньне*). 3. агі́дны

(*пра злачы́нства*). 4. невядо́мы; малавядо́мы (*напр. маста́к*)

namely [ˈneɪmli] adv. менаві́та

namesake [ˈneɪmseɪk] n. цёзка -і *m. & f.*

nanny [ˈnæni] n., **-nies,** Informal гувэрна́нтка, ня́нька *f.*

nap I [næp] – v.(**-pp-**) 1. прыкархну́ць, задрама́ць. 2. ***to catch napping*** захапі́ць *ка́го́* зьняна́цку, нечака́на *аба́* непадрыхтава́ным
– n. дрымо́та *f.*, перасо́нак -ку *m.*

nap II [næp] n. ворс-у *m.* (*на тканіне*)

nape [neɪp] n. ка́пак -ка *m.*

naphthalene or **naphthaline** [ˈnæfθəli:n] n. нафтали́н -у *m.*

napkin [ˈnæpkɪn] n. 1. сурвэ́тка *f.* 2. Brit. дзіця́чая пялю́шка

nappy [ˈnæpi] n. Brit. дзіця́чая пялю́шка

narcissus [nɑ:rˈsɪsəs] n., pl. **-cissuses, -cissi** нарцы́с -а *m.*

narcosis [nɑ:rˈkousəs] n. 1. зьняме́ньне, здранцьве́ньне *n.*; нячу́ласьць *f.* 2. нарко́з -у *m.*

narcotic [nɑ:rˈkɑ:tɪk] – n. нарко́тык -у *m.*, болепато́льны *аба́* снатво́рны сро́дак
– adj. наркаты́чны

narrate [ˈnæreɪt] v. апавяда́ць, раска́зваць (*ка́зкі*)

narration [nærˈeɪʃən] n. 1. раска́з, апо́вед, ро́спавед -у *m.*, раска́званьне *n.* 2. перака́з -у *m.* 3. апавяда́ньне *n.* (*каро́ткі твор*); справаздача *f.*; пералі́к падзе́яў

narrative [ˈnærətɪv] – n. 1. апавяда́ньне *n.* 2. раска́званьне *n.*
– adj. апавяда́льны

narrow [ˈnærou] – adj. 1. вузкі́, вузе́ньскі; нешыро́кі; це́сны (*прахо́д і пад.*). 2. ледзь магчы́мы ***a narrow victory*** ледзь здабы́тая перамо́га. 3. нязна́чны ***a narrow majority*** нязна́чная бальшыня́. 4. вузкі, абмежава́ны; неталера́нтны (*напр. ро́зум*). 5. ве́льмі дакла́дны, пі́льны, ува́жлівы: ***a narrow scrutiny*** ве́льмі дакла́днае й ува́жнае дасьле́даваньне. 6. цяжкі ***to live in narrow circumstances*** жыць у цяжкі́х абста́вінах
– n. ***narrows*** ву́зкая ча́стка ракі́, прато́кі; цясьні́на *f.*
– v. звужа́ць (-ца)

narrow gauge вузкакале́йка *f.*

narrow-minded [ˌnærouˈmaɪndɪd] adj. абмежава́ны, недалёкі; прадузя́ты

narrowness [ˈnæroʊnəs] n. ву́зкасьць *f.*; абмежава́насьць *f.*

nasal [ˈneɪzəl] – adj. 1. насавы́: ***nasal catarrh*** насавы́ ка́тар. 2. гугня́вы. 3. Phon. насавы́ (*пра гук*).
– n. насавы́ гук

nasturtium [næˈstɜ:rʃəm] n. насту́рцыя, насту́рка *f.*

nasty [ˈnæsti] adj. 1. агі́дны, бру́дны (*пра пако́й, рабо́ту*). 2. мара́льна бру́дны, ні́зкі; непрысто́йны, паску́дны (*пра сло́вы*). 3. ве́льмі непрые́мны, благі́, ліхі; паску́дны (*пра надво́р'е, хваро́бу*): ***nasty weather*** благо́е надво́р'е. 4. з дрэ́ннай, паску́днай нату́рай; зласьлі́вы; капры́зны; невыно́сны для і́ншых; ***Don't be nasty*** Не капры́зь, Ня будзь зло́сны. 5. небясьпе́чны ***a nasty accident*** небясьпе́чны вы́падак

natality [neɪˈtæləti] n. нараджа́льнасьць *f.*

nation [ˈneɪʃən] n. 1. наро́д -у *m.*, на́цыя, наро́днасьць *f.* 2. на́цыя, дзяржа́ва *f.*: ***the nation*** краі́й -ю *m.*, краі́на *f.*

national [ˈnæʃənəl] adj. 1. нацыяна́льны; наро́дны: ***national assembly*** нацыяна́льная асамбле́я; ***national economy*** наро́дная гаспада́рка; ***national minority*** нацыяна́льная ме́ншасьць. 2. дзяржа́ўны: ***national laws*** дзяржа́ўныя зако́ны; ***national bank*** дзяржа́ўны банк. 3. усенаро́дны: ***a national disaster*** усенаро́днае бе́дзтва

nationalism [ˈnæʃənəlˌɪzəm] n. нацыяналі́зм -у *m.*

nationalist [ˈnæʃənəlɪst] n. нацыяналі́ст -а *m.*, нацыяналі́стка *f.*

nationalistic [ˌnæʃənəˈlɪstɪk] adj. нацыяналісты́чны

nationality [ˌnæʃəˈnæləti] n. нацыяна́льнасьць *f.*

nationalize [ˌnæʃənəˈlaɪz] v.t. 1. дава́ць грамадзя́нства, натуралізава́ць. 2.

нацыяналізава́ць (*банк*). 3. ператва-ра́ць у на́цыю

national park нацыяна́льны парк, запаве́днік -у *m.*

nation-wide [ˌneɪʃənˈwaɪd] adj. 1. агу́льнанацыяна́льны, агу́льнадзяржа́ўны, усеагу́льны: ***nation-wide election*** усеагу́льныя вы́бары. 2. усенаро́дны, агу́льнанаро́дны (*інтарэ́сы*)

native [ˈneɪtɪv] – n. 1. ураджэ́нец -ца *m.*, ураджэ́нка *f.*, ро́дам зь яко́й-н. мясцо́васьці: ***He is a native of Miensk*** Ён ро́дам зь Ме́нску. 2. мясцо́вы -ага *m.*, мясцо́вая *f.*, тубы́лец -ьца *m.*, тубы́лка *f.*; абарыге́н -а *m.*; аўтахто́н -а *m.*, (*пра чалаве́ка, жывёліну ці расьлі́ну*)

– adj. 1. ро́дны: ***one's native land*** свой ро́дны край; ***one's native language*** свая́ ро́дная мо́ва. 2. прыро́джаны (*пра здо́льнасьці, та́лент*); ***native courtesy*** прыро́джаная ве́тлівасьць. 3. аўтахто́нны (*пра культу́ру, звы́чаі*). 4. чы́сты, самаро́дны; ***native ore*** самаро́дак

native-born [ˌneɪtɪvˈbɔ:rn] adj. прыро́дны, ро́дам зь яко́е-н. мясцо́васьці, кра́ю, карэ́нны: ***a native-born Canadian*** карэ́нны кана́дзец

nativity [nəˈtɪvəti] n., pl. **-ties** нараджэ́нне; ме́сца нараджэ́ньня; ***the Nativity*** Каля́ды, Нараджэ́ньне ХрыстО́ва

natural [ˈnætʃərəl] adj. 1. прыро́дны, натура́льны: ***natural beauty*** прыро́днае харастВО́; ***Coal and oil are natural products*** Ву́галь і на́фта — прыро́дныя прадУ́кты; ***natural resources*** прыро́дныя бага́цьці; ***natural ability*** прыро́дныя здо́льнасьці; ***natural death*** натура́льная сьмерць; ***natural phenomena*** прыро́дныя зья́вы. 2. сапра́ўдны, натура́льны: ***natural flowers*** жывы́я кве́ткі; ***a natural manner*** свабо́дныя паво́дзіны; ***in a natural manner*** натура́льна, про́ста, свабо́дна. 3. ***the natural science*** прыро́дазна́ўства *f.* 4. ***a natural child*** бясшлю́бна ро́джанае дзіця́; ***a natural son*** пабо́чны сын. 5. натуралісты́чны: ***The picture looked natural*** Карці́на выглядала натуралісты́чна

natural calamity нава́ла *f.*

natural gas прыро́дны газ

naturalist [ˈnætʃərəlɪst] n. 1. прыро́дазна́ўца -ы *m. & f.* 2. натура́ліст -а *m.*, натура́лістка *f.* (*маста́к, пісьме́ньнік*)

naturalistic [ˌnætʃərəˈlɪstɪk] adj. натуралісты́чны

naturalize [ˈnætʃərəlaɪz] v.t. 1. натуралізава́ць (-ца), дава́ць (атры́мваць) пра́ва грамадзя́нства. 2. запазыча́ць (*чужы́я сло́вы, звы́чаі*)

naturally [ˈnætʃərəli] adv. 1. натура́льна. 2. па хара́ктару, па нату́ры, па прыро́дзе. 3. вядо́ма, зразуме́ла, безумо́ўна

natural number цэ́лы лік

natural philosophy прырадаве́дныя нау́кі

natural selection натура́льны адбо́р

nature [ˈneɪtʃər] n. 1. прыро́да *f.* 2. нату́ра *f.*, інсты́нкт -у *m.*: ***against nature*** ненатура́льна, ненарма́льна. 3. рэчаі́снасьць, сапра́ўднасьць, рэа́льнасьць *f.*: ***true to nature*** зго́дна з рэчаі́снасьцю. 4. хара́ктар -у *m.*, нату́ра *f.*; уласьці́васьць *f.*: ***She is a gentle nature*** Яна́ ма́е лаго́дны хара́ктар; ***good nature*** дабрадУ́шнасьць, сардэ́чнасьць, лаго́днасьць *f.* 5. гату́нак -ку *m.*; ***by nature*** па прыро́дзе (нату́ры, хара́ктары)

naught [nɔ:t] n. ніштО́, нічО́га; нуль -я́ *m.*

naughtiness [ˈnɔ:tməs] n. свавО́льнасьць, непаслухмя́насьць, капры́знасьць *f.*

naughty [ˈnɔ:ti] adj. 1. благі́; непаслухмя́ны, свавО́льны. 2. непрыстО́йны

nausea [ˈnɔ:ziə] n. 1. мО́ташнасьць, млО́снасьць, млосьць *f.* 2. марска́я хваро́ба. 3. агі́да *f.*

nauseate [ˈnɔ:zieɪt] v. 1. а) выклікА́ць млО́сьць, нУ́дзіць. б) выклікА́ць марскУ́ю хваро́бу. 2. чУ́цца мО́ташна, млО́сна. 3. выклікА́ць агі́ду

nauseous [ˈnɔ:ʃəs] adj. 1. мО́ташны. 2. агі́дны

nautical [ˈnɔ:tɪkəl] adj. марскі́; марахО́дны: ***nautical mile*** марска́я мі́ля

naval [ˈneɪvəl] adj. 1. марскі, флёцкі: ***a naval officer*** марскі афіцэ́р. 2. ***naval forces*** ваéнна-марскія сíлы (*дзяржáвы*)

nave I [neɪv] n. нэф -а *m.*, нáва *f.* (*царквы́*)

nave II [neɪv] n. калóдка кóла

navel [ˈneɪvəl] n. 1. пуп пу́па *m.* 2. сярэ́дзіна *f.*, цэнтлар -ра *m.*

navigability [ˌnævɪgəˈbɪləti] n. марахóднасьць (*карабля́*); су́днахóднасьць *f.* (*ракí*)

navigable [ˈnævɪgəbəl] adj. 1. суднахóдны, прыдáтны для навігáцыі (*пра раку́*). 2. прыдáтны для марапла́ваньня (*пра карабе́ль*)

navigate [ˈnævɪgeɪt] v. 1. плáваць (*вадаплáвам*); лётаць (*самалётам*). 2. кіравáць (*вадаплáвам або́ самалётам*). 3. перавóзіць тавáры вóдным трáнспартам

navigation [ˌnævɪˈgeɪʃən] n. 1. марапла́ваньне *n.*, навігáцыя *f.* 2. караблевадж э́ньне *n.* (*навýка*)

navigator [ˈnævɪgeɪtər] n. 1. навігáтар, марахóд -а *m.* 2. штýрман -а *m.*

navy [ˈneɪvi] n., **-vies** ваéнна-марскí флёт: ***the Royal Navy*** брытáнскі флёт

navy blue цёмна-сíні

Nazi [ˈnɑ:tsi] n. нацы́ст -а *m.*, нацы́стка *f.*

near [nɪr] – adv. 1. блíзка; недалёка: ***Christmas is near*** Калядý ўжо недалёка; ***near-allied tribes*** блíзка параднёныя плямёны. 2. каля́, блізý: ***near a year*** блізý год, каля́ гóду

– adj. 1. блíзкі, блізкí: ***a near friend*** блíзкі ся́бра; ***a near relative*** блíзкі сваяк. 2. карóткі, прóсты: ***Go by the nearest route*** Ідзí найкарацéйшай дарóгай. 3. блíзкі, падóбны: ***near translation*** перакла́д блíзкі да арыгіна́лу

– prep. 1. блíзка, каля́, паблíзу: ***near the river*** каля́ рэ́чкі

– v. набліжа́цца: ***to near the land*** набліжа́цца да бе́рагу

• ***near at hand*** а) пад рукóю. б) не за гарáмі

nearby [ˌnɪrˈbaɪ] – adj. блíзкі, сусéдзкі

– adv. паблíзу, непадалёку

nearly [ˈnɪrli] adv. 1. амáль, блізý: ***I nearly missed the train*** Я амáль спазьнíўся на цягнík. 2. блíзка: ***nearly related*** блíзка парóдненыя; ***not nearly*** зусім не, і ня блíзка

nearness [ˈnɪrnəs] n. блíзкасьць, блізíня *f.*

near-sighted [ˈnɪrsaɪtɪd] adj. блізарýкі

neat [ni:t] adj. 1. старáнна прыбráны, чы́сты (*пакóй*). 2. аха́йны, акурáтны (*чалавéк, вóпратка*): ***neat handwriting*** акурáтны пóчырк; ***neat dress*** сьціплая, але прыгóжая сукéнка. 3. спры́тны: ***neat trick*** спры́тны фóкус. 4. Informal прыéмны, вясёлы: ***neat party*** прыéмная вечары́на. 5. чы́сты, неразьвéдзены: ***neat drink*** неразьвéдзенае пітвó

necessarily [ˌnesəˈserəli] adv. 1. канéчна, кóнча; абавязкóва, неабхóдна. 2. як няўхíльны вы́нік: ***it is not necessarily*** не канéчна, не абавязкóва

necessary [ˈnesəseri] – adj. неабхóдны; абавязкóвы, канéчна патрэ́бны; няўхíльны: ***Death is a necessary end*** Сьмерць — няўхíльны канéц

– n., **-saries** 1. неабхóднае *n.*, прадмéты пéршай неабхóднасьці: ***Food, clothing, and shelter are necessaries of life*** Ежа, вóпратка й жытлó — прадмéты пéршай жыцьцёвай неабхóднасьці. 2. ***the necessary*** а) грóшы. б) прыбірáльня *f.*, туалéт -а *m.*

necessitate [nəˈsəsɪteɪt] v. рабíць неабхóдным, патрабава́ць, вымага́ць *чаго́*: ***His broken leg necessitated an operation*** Ягóная зламáная нагá вымагáла апэрáцыі

necessitous [nəˈsəsɪtəs] adj. вéльмі бéдны, у вялíкай бядзé *або́* нястáчы, галéчы

necessity [nəˈsəsəti] n., pl. **-ties** 1. патрэ́ба, канéчнасьць, неабхóднасць *f.*, неабхóдная рэч: ***Water is a necessity*** Вадá — неабхóдная рэч. 2. нястáча, галéча *f.*; бéднасьць *f.*: ***This poor family is in great necessity*** Гэ́тая бéдная сям'я́ цéрпіць вялíкія нястáчы

neck [nek] – n. 1. шы́я *f.*, ка́рлак -ку *m.*: ***to get it in the neck*** атрыма́ць па ка́рку, атрыма́ць наганя́й; пацярпе́ць. 2. каўнлёр -ярá *m.* (*кашу́лі*). 3. шы́йка *f.* (*бутэ́лькі, збанка́; пазванка́*). 4. Geogr. перашы́лек -йка *m.*, каса́ *f.*
• ***neck and neck*** галава́ ў галаву́, на адно́й лі́ніі (*бе́гчы і пад.*)
• ***neck or nothing*** або́ пан, або́ прапа́ў
• ***stick (one's) neck out,*** Informal рызыкава́ць, ста́віць сябе́ ў небяспе́ку неразу́мным дзе́яннем
– v.t., Sl. пе́сьціць, абдыма́цца, цалава́ць

necklace ['neklәs] n. кара́лі; залаты́ *або́* сро́бны ланцужо́к на шы́ю

necktie ['nektaɪ] n. га́льштук -а *m.*

necrology [nәk'rɑ:lәdʒi] n., **-gies** 1. некралёг -у *m.* 2. сьпіс памёрлых

nectar ['nektәr] n. нэ́ктар -у *m.*

need [ni:d] – n. 1. патрэ́ба *f.*: ***There is no need to hurry*** Нямá патрэ́бы сьпяшáцца. 2. а) бядá *f.* б) галéча, нястáча *f.*; бéднасьць *f.*; ***a friend in need*** ся́бра ў бядзе́
– v. 1. быць патрэ́бным, патрабава́ць: ***I need money*** Мне патрэ́бныя гро́шы. 2. му́сіць; павíнен: ***He need not go. Need she go?*** Ямý ня трэ́ба йсьці́. Ці трэ́ба ёй ісьці́? ***The book needs correction*** Кні́га патрабу́е карэ́кты; ***It needs to be done with care*** Гэ́та трэ́ба зрабíць асьцярóжна; ***You need not trouble yourself*** Вам нямá чагó турбава́цца. 3. цярпе́ць нястáчу: ***Give to those that need*** Дава́й тым, хто ў нястáчы

needle ['ni:dәl] n. 1. го́лка, іго́лка *f.* 2. а) вяза́льны прутóк. б) вяза́льны кручóк. 3. шпíль -я *m.*: ***needle of a compass*** стрэ́лка ко́мпаса. 4. іго́лка (*патэфо́нная, хво́йная, во́жыкава*)

needless ['ni:dlәs] adj. беспатрэ́бны, лíшні

needlessly ['ni:dlәsli] adv. лíшне

needlework ['ni:dәlwɜ:rk] n. шыцьцё, вышыва́ньне *n.*

needy ['ni:di] adj. бéдны, які́ жывé ў нястáчы; які́ патрабу́е

negate [nɪ'geɪt] v. пярэ́чыць; прызнава́ць нява́жным; касава́ць, анулява́ць

negation [nɪ'geɪʃәn] n. адмаўле́ньне *n.*, адмо́ва *f.*

negative ['negәtɪv] – adj. 1. адмо́ўны: ***negative particle*** адмо́ўе; ***negative electrode*** адмо́ўна зара́джаны электро́д. 2. Photogr. нэгаты́лў -ва *m.* 3. Med. нэгаты́ўны
– n. 1. адмаўле́ньне *n.*; адмо́ва *f.* 2. (*у дыску́сіі*) запярэ́чаньне *n.*, нязго́днасьць (*у ду́мках*). 3. адмо́ўны лік: ***the negative sign*** знак мíнус, адмо́ўны знак. 4. адмо́ўная я́касьць *або́* ры́са хара́ктару: ***He is a bundle of negatives*** У яго́ адны́ адмо́ўныя ры́сы. 5. Electr. адмо́ўны зара́д. 6. Photogr. нэгаты́лў -ва *m.* 7. вэ́та, *n. indecl.* зако́н вэ́та
– v. 1. адмаўля́ць, пярэ́чыць; галасава́ць супро́ць. 2. аспрэ́чваць, давóдзіць памылко́васьць *каго́-чаго́*. 3. рабíць бескары́сным, нэўтралізава́ць
• ***in the negative*** адмо́ўна; адмо́ўны

negativeness ['negәtɪvnәs] n. адмо́ўнасьць *f.*

negativism ['negәtɪvˌɪzәm] n. схíльнасьць да адмаўля́ньня, пярэ́чаньня; нэгатывíзм -у *m.*

neglect [nɪ'glekt] – v. 1. занядбо́ўваць; перастава́ць дбаць пра *каго́-што*; пакіда́ць бяз до́гляду: ***to neglect one's health*** занядба́ць сваё здаро́ўе. 2. закíдваць (*пра́цу, вучо́бу*); запуска́ць, пакіда́ць без ува́гі, апуска́ць. 3. прапушча́ць, прапуска́ць; забыва́ць: ***Don't neglect to water the plants*** Не забыва́й паліва́ць вазо́ны
– n. 1. занядба́ньне, занядбо́ўваньне *n.* (*абавя́зкаў, дзяцéй*), недагля́д -у *m.* 2. закíнутасьць, запу́шчанасьць, занядба́насьць *f.*: ***in a state of neglect*** у занядба́ным ста́не

neglected [nɪ'glektɪd] adj. занядба́ны, недагле́джаны: ***a neglected child*** недагле́джанае дзіця́; ***neglected studies*** закíнутая вучо́ба; ***a neglected***

house недагле́джаны дом; ***a neglected garden*** запу́шчаны гаро́д

neglectful [nɪ'glektfəl] adj. няўва́жны да *каго́-чаго́*; нядба́йны, неруплі́вы

negligence ['neglɪdʒəns] n. 1. нядба́льства, нядба́йства *n.*; няўва́га *f.* 2. нядба́йнасьць, абыя́кавасьць, няўва́жлівасьць *f.*

negligent ['neglɪdʒənt] adj. 1. няўва́жны (*да сваі́х абавя́зкаў*), нядба́йны: ***negligent in his dress*** неаха́йны ў во́пратцы. 2. занядба́ны; недагле́джаны; запу́шчаны

negligible ['neglɪdʒəbəl] adj. нязна́чны, яко́га мо́жна ня браць пад ува́гу

negotiable [nɪ'gouʃiəbəl] adj. які́ мо́жа быць прада́дзены, ку́плены, або́ перасасту́плены; прае́зны, прахо́джы, дасту́пны

negotiate [nɪ'gouʃieɪt] v.i. 1. ве́сьці перамо́вы, дамаўля́цца, дагаво́рвацца. 2. дамаўля́цца, пагаджа́цца на *што*. 3. прадава́ць. 4. Informal прае́хаць, прайсьці́

negotiation [nɪˌgouʃi'eɪʃən] n. вядзе́ньне перамо́ваў; перамо́вы *pl. only*: ***negotiations are under way*** вяду́цца перамо́вы

negotiator [nɪ'gouʃieɪtər] n. перамо́ўнік -а *m.*

Negro ['ni:grou] – n., **-groes** не́гар -а *m.*, нэгрыця́нка *f.*
– adj. нэгрыця́нскі

neigh [neɪ] – n. іржа́ньне *n.*
– v.i. іржа́ць

neighbor, Brit. **neighbour** ['neɪbər] – n. 1. суседзе́ -а *m.*; суседзе́дка *f.*, ***neighbors,*** coll. суседзі́. 2. бліжні -яга *m.*, бліжняя *f.*
– v.i. 1. жыць *або́* быць недалёка, па суседзтву. 2. прымыка́ць, прыляга́ць да *чаго́*; межава́цца з *чым*

neighborhood, Brit. **neighbourhood** ['neɪbərhud] – n. 1. суседзтва *n.* (*ме́сца*), бліскасьць *f.*: ***in the neighborhood of*** а) па-суседзку; паблі́зу, бліскa ад чаго́-н. б) каля́, прыбліз́на: ***in the neighborhood of 20 km.*** каля́ дваццацёх кілямэ́траў. 2. раён -у *m.*, вако́ліца *f.*: ***an attractive neighborhood*** прыго́жы, до́бры раён, прыго́жае ме́сца. 3. суседзі *coll.*: ***The whole neighborhood came to the party*** Усе́ суседзі прыйшлі́ на вечары́ну. 4. суседзкія дачыне́ньні: ***good neighborhood*** добрасуседзкія дачыне́ньні – adj. суседзкі; мясцо́вы

neighboring, Brit. **neighbouring** ['neɪbərɪŋ] adj. суседні; суме́жны

neighborly, Brit. **neighbourly** ['neɪbərli] adj. до́брасуседзкі; прыя́зны; тава́рыскі

neither ['ni:ðər] – conj. 1. ***neither ... nor*** ані́ ... ані́, ні ... ні: а) ***Neither you nor I will go*** Ані́ вы, ані́ я ня по́йдзем. б) ***I can neither eat nor sleep*** Не магу́ ні е́сьці, ні спаць. 2. таксама́ не: ***If you don't dance, neither will I*** Калі́ ты не танцу́еш, я таксама́ ня бу́ду
– adj. ніякі́, нівóдзін; ні той, ні другі́: ***Neither accusation is true*** Ні адно́, ні друго́е абвінава́чаньне ня ёсьць праўдзі́вае
– pron. нівóдзін: ***Neither of the accusations is true*** Нівóднае з абвінава́чаньняў ня ёсьць праўдзі́вае

neon ['ni:ɑ:n] n.. Chem. нэо́н -у *m.* (*газ*): ***neon sign*** нэо́навая рэкля́ма

nephew ['nefju:] n. пляме́ньнік -а *m.*

nerve [nɜ:rv] – n. 1. нэрв -а *m.*: ***to get on one's nerves*** нэрвава́ць каго́-н.; злава́ць, раздражня́ць. 2. сі́ла, энэ́ргія *f.*: ***to strain every nerve*** напру́жваць усе́ сі́лы. 3. адва́га *f.*, спако́йнасьць, упэ́ўненасьць у сабе́: ***to lose one's nerve*** спало́хацца; зьбянтэ́жыцца; стра́ціць упэ́ўненасьць у сабе́; ***a man of nerve*** чалаве́к з адва́гай. 4. Informal наха́бнасьць *f.*, наха́бства *n.*; грубія́нства *n.* 5. жы́лка (*у ліcьцях расьлі́наў і кры́лах насяко́мых*)
– v.t. дадава́ць сі́лы, бадзёрасьці *або́* адва́гі: ***to nerve oneself*** а) сабра́цца зь сі́ламі, сабра́ць усе́ сі́лы. б) набра́цца сьме́ласьці
• ***an attack of nerves*** нэрво́вы прыпа́дак

• ***nerves*** нэрво́васьць *f.*

nerveless [ˈnɜ:rvləs] adj. 1. кво́лы, ня-ду́жы; бясьсі́льны; без энэ́ргіі, мля́вы. 2. без адва́гі і вы́трыманасьці. 3. які́ ня ма́е нэрво́вае сыстэ́мы

nervous [ˈnɜ:rvəs] adj. 1. нэрво́вы: ***nervous system*** нэрво́вая сыстэ́ма; ***a nervous disease*** нэрво́вая хваро́ба. 2. нэрво́зны, нэрво́вы (*чалаве́к, сьмех*); неспако́йны, трывожны; нясьме́лы, палахлі́вы: ***Don't be nervous*** Не хвалю́йся

nervousness [ˈnɜ:rvəsnəs] n. нэрво́васьць *f.*; хвараві́тая ўра́жлівасьць

nervous breakdown нэрво́вае расстро́йства

nest [nest] – n. 1. гняздо́ *n.*: ***a nest of thieves*** зладзе́йскае гняздо́. 2. пту́шкі, зьвяры́ ці насяко́мыя, што жывуць у гнязьдзе́. 3. гру́па, набо́р аднаро́дных прадме́таў: ***a nest of drinking cups*** набо́р ку́бкаў да піцьця́ (*які́я ўвахо́дзяць адзі́н у адзі́н*)
– v. 1. віць гняздо́. 2. устаўля́ць (*у гняздо́, або́ як у гняздо́*)

nestle [ˈnesəl] v. 1. утуль на, выго́дна ўла́дзіцца або́ се́сьці. 2. туліцца, мясьці́цца. 3. прытулі́ць (-ца): ***to nestle up to one's mother*** прытулі́цца да ма́ці. 4. а) гнязьдзі́цца, мець гняздо́. б) будава́ць, віць гняздо́

nestling [ˈneslɪŋ] n. 1. маладо́е птушанё. 2. мало́е дзіця́тка

net I [net] – n. 1. се́тка *f.* 2. чыгу́начная се́тка, се́тка даро́г, кана́лаў. 3. па́стка *f.*
– v. 1. ***to net a fish*** злавіць ры́біну ў се́тку. 2. накрыва́ць се́ткай. 3. папа́сьці, уки́нуць мяч у се́тку

net II [net] – adj. чы́сты, не́та (*пра вагу́, прыбы́так*): ***net cash*** наяўныя гро́шы, наяўны разьлі́к; ***net cost*** сабе́кошт -у *m.*
– n. сабе́кошт -у *m.*, не́та вага́, чы́сты прыбы́так, дахо́д -у *m.*
– v. зарабля́ць; дава́ць чы́сты дахо́д

nettle [ˈnetəl] – n. крапіва́ *f.*
– v. раздражня́ць, злава́ць

network [ˈnetwɜ:rk] n. 1. се́тка *f.* 2. се́тка даро́гаў, кана́лаў. 3. Radio се́тка радыёпрысьляцы́йных устано́вак

neuter [ˈnu:tər] – adj. 1. Gram. ніякага ро́ду: ***"It" is a neuter pronoun*** "It" — займе́ньнік ніякага ро́ду. 2. Biol. бясполы. 3. нэўтра́льны
– n. 1. Gram. а) сло́ва *або́* фо́рма ніякага ро́ду. б) ніякі род. 2. Biol. бясполая жывёліна, расьлі́на *або́* насякомае; кастрава́ная жывёліна

neutral [ˈnu:trəl] – adj. 1. нэўтра́льны (*пра краі́ну*): ***a neutral port*** порт у нэўтра́льнай зо́не *або́* краі́не. 2. неазна́чаны: ***neutral color*** нэўтра́льны, шэрава́ты ко́лер. 3. бясполы
– n. нэўтра́льны чалаве́к, нэўтра́льная дзяржа́ва

neutrality [nuˈtræləti] n. 1. нэўтралітэ́т -у *m.*, нэўтра́льнасьць *f.*, неўмяша́ньне ў чыё-н. спра́вы, спрэ́чкі

neutralize [ˈnu:trəlaɪz] v.t. 1. нэўтралізава́ць: ***Alkalis neutralize acids*** Шчо́лачы нэўтралізу́юць кісло́ты. 2. рабі́ць нэўтра́льным. 3. аслабля́ць чый-н. уплы́ў, узьдзе́яньне

neutralization [ˌnu:trələˈzeɪʃən] n. нэўтралізацыя *f.*

never [ˈnevər] adv. 1. ніко́лі. 2. ні ў які́м вы́падку; ні ў які́м ра́зе; зусі́м не. 3. ***never mind*** не зьвярта́й ува́гі; нічо́га; нява́жна, пакі́нь
• ***never so*** зусі́м ня так

nevermore [ˌnevərˈmɔ:r] adv. ніко́лі больш

nevertheless [ˌnevərðəˈles] adv. тым ня менш; усё ж; нягле́дзячы на гэ́та

new [nu:] – adj. 1. но́вы. 2. малады́; сьве́жы: ***new potatoes*** маладая бу́льба. 3. і́ншы, ня той што ране́й: ***He is a new man now*** Ен цяпе́р і́ншы чалаве́к. 4. незнаёмы; нязвы́чны, нязвы́клы: ***a new country to me*** незнаёмая мне краі́на; ***new to the work*** яшчэ́ не прызвыча́ены да пра́цы. 5. но́вы, сучасны, апо́шні: ***new dances*** но́выя та́нцы. 6. дале́йшы, дадатко́вы: ***new information*** дале́йшая інфарма́цыя

– adv. но́ва; нядаўна, то́лькі што: ***new-mown hay*** то́лькі што ско́шанае се́на

newborn [ˈnu:bɔ:rn] adj. 1. нованаро́джаны: ***a new-born baby*** нованаро́джанае дзіця́тка. 2. адро́джаны, гато́вы пача́ць но́вае жыццё

New American асо́ба, яка́я нядаўна прыняла́ амэрыка́нскае грамадзя́нства

newcomer [ˈnu:ˌkʌmər] n. прыхад|зень -ня *m.*; новапрыбы́л|ы -а *m.*; прые́ж|джы -а *m.*

new-fashioned [nu:ˈfæʃənd] adj. нава-мо́дны, мо́дны

newly [ˈnu:li] adv. 1. нядаўна, но́ва: ***newly arrived*** новапрыбы́лы. 2. на́нава; зноў; ***a newly revived scandal*** на́нава ажы́лы скандал

newlywed [ˈnu:liwed] n. маладажо́н -а *m.*; малады́ -о́га *m.*, маладая́ *f.*, *pl.* малады́я

new moon маладзі́к -а́ *m.*

news [nu:z] n. 1. ве́стка, навіна́ *f.*: ***What is the news?*** Што но́вага? 2. паведамле́ньні аб бягу́чых падзе́ях у газе́це, ра́дыё *або́* тэлеві́зіі

• ***break the news*** паве́даміць навіну́

newscast [ˈnu:zkæst] – n. вы́пуск навін (*у ра́дыё або́ тэлеві́зіі*)

– v. перадава́ць навіны́ ў ра́дыё *або́* тэлеві́зіі

newscaster [ˈnu:zkæstər] – n. ды́ктар -а *m.*; ра́дыёкамэнта́тар -а *m.*

– adj. ды́ктарскі, ра́дыёкамэнта́тарскі

newsman [ˈnu:zmæn] n. 1. прадаве́ц газэ́таў, газэ́тчык. 2. а) супрацо́ўнік газэ́ты, журналі́ст -а *m.* б) радыёрэпарцёр -а *m.*

newspaper [ˈnu:zˌpeɪpər] n. газэ́та *f.*

newspaperman [ˈnu:zˌpeɪpərmæn] n., **-men** газэ́тны рэпарцёр; выда|ве́ц -ўца́ *m.*

newspaper office рэда́кцыя газэ́ты

newsreel [ˈnu:zri:l] n. кінахро́ніка *f.*

newsstand [ˈnu:zstænd] n. газэ́тны кіёск, ша́пік -а *m.*

New Testament Но́вы Запаве́т

New World Но́вы Сьвет (Амэ́рыка)

New Year or **New Year's** Но́вы Год, 1-га сту́дзеня

New Zealander [nuˈzi:ləndər] n. жы́хар Но́вае Зэля́ндыі, новазэля́нд|зец -ца *m.*

next [nekst] – adj. насту́пны; суме́жны, суседні: ***next room*** суме́жны пако́й; ***We'll catch the next train*** Мы пасьпе́ем на насту́пны цягні́к; ***the next house to ours*** дом суседні з на́шым; ***my next neighbor*** мой найбліжэ́йшы суседзь; ***next day*** наза́ўтра; ***next year*** нале́та

– adv. 1. пасьля́, затым: ***He is going to write a letter next*** Пасьля́ ён бу́дзе пісаць ліст. 2. па-суседзку, по́бач: ***He lives next door*** Ён жыве́ ў суседнім до́ме, у суседняй кватэ́ры. 3. ***(to)*** а) найбліжэ́й. б) ама́ль; бліз у́

next-door [ˌnekstˈdɔ:r] adj. суседні (*у суседнім до́ме*)

nib [nɪb] n. 1. ко́нчык -а *m.*, вастрыё *n.* 2. вастрыё пяра́ (*для пісаньня*). 3. дзю́ба *f.* (*у пту́шкі*)

nibble [ˈnɪbəl] – v.1. абгрыза́ць, шчыпа́ць, скуба́ць (*траву́*). 2. клява́ць, то́ркаць (*пра ры́бу*). 3. е́сьці мале́нькімі кава́лачкамі *або́* ма́ла. 4. атакава́ць, дро́бязна крытыкава́ць

– n. 1. куса́ньне, абгрыза́ньне *n.* 2. адку́шаны кава́лачак

nice [naɪs] adj. прыго́жы, прые́мны, мі́лы: ***It is not nice*** Гэ́та непрыго́жа; ***a nice face*** прые́мны, мі́лы твар; ***nice weather*** прые́мнае надво́р'е; ***a nice home*** прыго́жы дом. 2. ве́тлівы, ува́жлівы, до́бры: ***He was nice to us*** Ён быў ве́тлівы з на́мі. 3. даліка́тны; то́нкі; ***a nice problem*** даліка́тная спра́ва; ***a nice ear*** то́нкі слых; ***a nice distinction*** то́нкая ро́зьніца. 4. дакла́дны; перабо́рлівы, патрабава́льны: ***nice in his eating*** перабо́рлівы ў е́жы

nicely [ˈnaɪsli] adv. прыго́жа; прые́мна; ве́тліва, ува́жна

nicety [ˈnaɪsti] n., pl. **-ties** 1. дакла́днасьць, акура́тнасьць *f.*: ***Television sets require nicety of adjustment***

Тэлевізары вымагáюць дакладнай рэгулірóўкі. 2. тóнкасьць *f.*; нюáнс -у *m*: ***to a nicety*** якрáз; якрáз упóру

nick [nɪk] – n. зарýбка, засéчка, нарэ́зка *f.*; шчарбíна (*выбітая*): ***to cut nicks*** рабіць нарэ́зкі: ***in the nick of time*** якрáз упóру

– v. рабíць нарэ́зкі, засéчкі

nickel [ˈnɪkəl] – n. 1. нíкель -ю *m.* 2. пяцiцэ́нтавая манэ́та (*зробленая зь нікелю*)

– v. нікеляваць, пакрываць нíкелем

nickname [ˈnɪkneɪm] – n. мянýшка *f.*

– v. даваць мянýшку *камý*

niece [ni:s] n. плямéньніца *f.*

niggard [ˈnɪgərd] – n. скнáпа, жмíндза -ы *m. & f.*

– adj. скнáрлівы, скупы́

niggardly [ˈnɪgərdli] – adj. 1. скупы́, скнáрлівы. 2. малы́, мізэ́рны, скупы́; скýпа вы́дзелены: ***a niggardly gift*** мізэ́рны падарýнак

– adv. скýпа

night [naɪt] – n. 1. ноч *f.*: ***Good night!*** Дабранáч! ***by (at) night*** уночы́; пóначы; ***last night*** учóра ўвéчары; ***to have a good (bad) night*** дóбра (блáга) спаць уночы́. 2. цéмра *f.*; цéмень, цéмрадзь *f.*: ***to go forth into the night*** зьнíкнуць у цéмры нóчы. 3. змрок -у *m.*

– adj. начны́

night blindness курыная сьлепатá

nightfall [ˈnaɪtfɔ:l] n. зьмяркáньне *n.*, прыцемлак -ку *m.*, змрок -у *m.*, надыхóд нóчы: ***before nightfall*** зáвідна

nightgown [ˈnaɪtgaʊn] n. начнáя кашýля

nightingale [ˈnaɪtəŋgeɪl] n. салаўéй, -ўя́ *m.*

nightlong [ˌnaɪtˈlɔ:ŋ] – adj. усянóчны

– adv. усю́ ноч

nightly [ˈnaɪtli] adv. штонóчы, штóнач

nightmare [ˈnaɪtmer] n. 1. кашмáр -у *m.* 2. марá *f.*, прывíд -у *m.*; здань *f.*; наслáньнё *n.*

night school вячэ́рняя шкóла

night watch начнáя вáрта

nimble [ˈnɪmbəl] adj. 1. увішны́, жвáвы, шýстры; шпáркі. 2. кéмлівы, ця́млівы, хýткі на адкáз; разýмны: ***a nimble mind*** жывы́ рóзум

nimbus [ˈnɪmbəs] n., **-buses, -bi** 1. німб -а *m.* (*у сьвятых*); зьзя́ньне. 2. дажджавы́я аблóкі

nine [naɪn] – n., adj. 1. дзéвяць; дзевяцёра; дзевяцёх: ***nine books (cats)*** дзéвяць кніжак (катóў); ***nine children*** дзевяцёра дзяцéй; ***nine boys*** дзевяцёх хлапцóў; ***nine hundred*** дзéвяцьсот; ***nine-hundredth*** дзéвяцьсóты. 2. дзявя́тка *f.* а) кáрта для гульні́. б) камáнда зь дзевяцёх гульцóў

• ***the Nine*** Мýзы

ninefold [ˈnaɪnfoʊld] – adj. 1. дзевяціразóвы. 2. зь дзевяцёх чáстак, у дзéвяць стóлак

– adv. дзéвяць разóў бóльш

nineteen [ˌnaɪnˈti:n] n., adj. дзевятнáццаць

nineteenth [ˌnaɪnˈti:nθ] – adj. дзевятнáццаты: ***the nineteenth*** дзевятнáццатага (*дáта*)

– n. 1. дзевятнáццатая чáстка

ninetieth [ˈnaɪntiəθ] – adj. дзевянóсты

– n. дзевянóстая чáстка

ninety [ˈnaɪnti] n., **-ties** дзевянóста, дзевяцьдзеся́т

ninth [naɪnθ] – adj. дзявя́ты

– n. дзявя́тыы -ага *m.*, дзявя́тая *f.* 2. дзявя́тая чáстка

nip I [nɪp] – v. **(-pp-)** 1. шчыпáць (*і пра марóз*). 2. адкýсваць (*шчыпцамі*), адшчы́кваць. 3. бíць вéтрам; марóзіць (*марóзам*): ***to nip in the bud*** зьнíшчыць у зарóдку

– n. 1. шчыпóк -кá *m.* 2. рэ́зкі хóлад. 3. малы́ кавáлачак, кры́шачка *f.*

nip II [nɪp] n. малáя чáрачка: ***a nip of brandy*** чáрачка брэ́нды

nipple [ˈnɪpəl] n. 1. саclóк -кá, смóчлак -ка *m.* (*грудзéй*). 2. сóска *f.* (*дзіця́чая*)

nit [nɪt] n. гнíда *f.*

niter, Brit. **nitre** [ˈnaɪtər] n. салéтра *f.*

nitric [ˈnaɪtrɪk] adj. азóтны

nitric acid азóтная кіслатá

nitrogen [ˈnaɪtrədʒən] n. азóт -у *m.*

nitrogenous [naɪˈtrɑ:dʒənəs] adj. азóцісты, азóтны

no [nou] – n., pl. **noes** 1. запярэ́чаньне *n.*, адмо́ва *f.*: ***Two noes make a yes*** Два адмаўле́ньні ро́ўныя сьцьвярджэ́ньню; ***He will not take no (for an answer)*** Ён ня прыме адмо́вы. 2. галасы́ супро́ць; ты́я, што галасу́юць су́праць: ***the noes have it*** бальшыня́ су́праць
– adj. ніякі: ***for no reason*** безь ніякае прычы́ны; ***He has no friends*** Ён ня ма́е ніякіх сяброў
– adv. 1. не: ***No, I cannot*** Не, я не магу́. 2. ані́, зусі́м не: ***He is no better*** Ямý ані́ ня лепш; ***no less than*** ня менш, як
• ***by no means*** ніякім пара́дкам, ні ў я́кім ра́зе
• ***no doubt*** безумо́ўна, бясспрэ́чна
• ***no wonder*** ня дзі́ва

nobility [nou'biləti] n., pl. **-ties** 1. шля́хта *f.*, дварáнства *n.* 2. высакаро́днасьць *f.*

noble ['noubəl] – adj. 1. высо́кага пахо́джаньня, ро́ду. 2. высакаро́дны (*і пра мэта́лы*): ***a noble deed*** высакаро́дны ўчы́нак; ***Silver is a noble metal*** Срэ́бра— высакаро́дны мэта́л. 3. выда́тны; ве́лічны, велікапы́шны; імпаза́нтны
– n. чалаве́к высо́кага пахо́джаньня *або́* ра́нгу

nobleman ['noubəlmən] n., pl.**-men** шля́хціц, дваранíн -а *m.*, чалаве́к высо́кага ра́нгу

noblewoman ['noubəl,wumən] n., pl. **-women** шляхця́нка *f.*, жанчы́на высо́кага ра́нгу

nobody ['noubədi] – n., pl. **-bodies** нікчэ́мнасьць, чалаве́к-ніштó
– pron. ніхтó

nocturnal [nɑ:k'tɜ:rnəl] adj. начны́: ***a nocturnal bird (flower)*** начна́я пту́шка (кве́тка)

nocturne ['nɑ:ktɜ:rn] n. 1. Mus. накту́рн -у *m.* 2. начна́я сцэ́на (*карці́на*)

nod [nɑ:d] – v. **(-dd)** 1. ківа́ць галаво́й (*на знак прывіта́ньня, зго́ды, зага́ду*). 2. дзю́баць но́сам. 3. ківа́цца, хіста́цца: ***Trees nod in the wind*** Дрэ́вы хіста́юцца на ве́тры
– n. ківо́к галавы́

nodding ['nɑ:diŋ] adj. кіўко́вы: ***a nodding acquaintance*** павярхо́ўнае знаёмства

node [noud] n. 1. Bot. ву́зел -ла́ *m.* (*сьцябла́, кале́на*). 2. Phys. вузлавы́ пункт. 3. Med. наро́ст -а *m.*, патаўшчэ́ньне *n.* 4. Astron. пункт перасячэ́ньня арбі́таў. 5. Math. пункт перасячэ́ньня дзьвюх ліні́яў

Noël [nou'el] n. Каля́ды *pl.*

noël [nou'el] n. калядна́я пе́сьня, каля́дка *f.*

nohow ['nouhau] adv., Informal ніяк, ані́як; ніяк не; ніякім чы́нам

noise [nɔiz] n. шум, го́ман, зык -у *m.*: ***to make noise*** шуме́ць; гаманíць

noiseless ['nɔizləs] adj. бясшу́мны, ці́хі: ***a noiseless typewriter*** бясшу́мная друкава́льная машы́нка

noisome ['nɔisəm] adj. 1. агі́дны; мо́ташны, сьмярдзю́чы: ***a noisome slum*** сьмярдзю́чыя трушчо́бы. 2. шко́дны; нездаро́вы

noisy ['nɔizi] adj. 1. крыкліvы: ***a noisy boy*** крыкліvы хлапе́ц; ***a noisy quarrel*** крыкліvая сва́рка. 2. шумліvы, гаманкí (*пра ву́ліцу, таварыства*)

nomad ['noumæd] – n. 1. вандро́ўнік, качэ́ўнік -а *m.* 2. падаро́жны -ага *m.*, вандро́ўнік -а *m.*
– adj. 1. качавы́, вандро́ўны. 2. падаро́жніцкі, вандро́ўніцкі

nomadic [nou'mædik] adj. качавы́, качэ́ўны, качэ́ўніцкі (*пра лад, пле́мя, ю́рту*), вандро́ўны, вандро́ўніцкі: ***nomadic way of life*** вандро́ўны спо́саб жыцьця́, качэ́ўніцтва *n.*

nomenclature ['noumenkleitʃər] n. 1. намэнклату́ра *f.* 2. тэрміналёгія *f.*

nominal ['nɑ:mənəl] adj. 1. намінáльны. умо́ўны: а) ***a nominal head of a club*** намінáльны кіраўні́к клю́бу. б) ***a nominal price*** намінáльная цанá (*ве́льмі малáя*). 2. Gram. іме́нны

nominally ['nɑ:mənəli] adv. 1. намінáльна. 2. пайме́нна

nominate ['nɑ:mineit] v.t. 1. выстаўля́ць, вылучáць, прапанавáць кандыдáта (*на вы́барах*). 2. прызначáць на пасáду

nomination [ˌnɑ:mɪˈneɪʃən] n. 1. выстаўле́ньне кандыда́та (*на вы́барах*). 2. прызначэ́ньне на паса́ду

nominative [ˈnɑ:mənətɪv] – adj. назо́ўны: ***nominative case*** назо́ўны склон
– n. 1. назо́ўнік -а *m.* 2. сло́ва ў назо́ўным скло́не

nominee [ˌnɑ:mɪˈni:] n. 1. вы́стаўлены кандыда́т (*на вы́барах*). 2. асо́ба прызна́чаная на яку́ю-н. паса́ду

non- prefix *прыста́ўка, яка́я надае́ адмо́ўны сэнс* не-: ***non-edible*** непрыда́тны да яды́

nonacceptance [ˌnɑ:nəkˈseptəns] n. непрыма́ньне *n.*

nonaggression [ˌnɑ:nəˈgreʃən] n. ненападзе́ньне *n.*: ***a pact of nonaggression*** пакт аб ненападзе́ньні

nonalcoholic [ˌnɑ:nˌælkəˈhɔ:lɪk] безалькагО́льны (*пра напо́і*)

nonappearance [ˌnɑ:nəˈpi:rəns] n. незьяўле́ньне *n.* (*у суд*)

nonattendance [ˌnɑ:nəˈtendəns] n. наведваньне *n.*; адсу́тнасьць *f.*

nonbreakable [ˌnɑ:nˈbreɪkəbəl] adj. нябі́ткі

noncapital murder забо́йства, за яко́е не кара́юць сьме́рцю

nonchalant [ˌnɑ:nʃəˈlɑ:nt] adj. абыя́кавы, нядба́лы

noncombatant [ˌnɑ:nkəmˈbætənt] – n. 1. нестраявы́ -о́га *m.*, нестраявік -а́ *m.* (*напр. ле́кар, сястра́ міласэ́рнасьці ў во́йску*). 2. цывільны жы́хар у ча́се ва́йны́
– adj. нестраявы́; небаявы́; тылавы́: які́ ня ўдзе́льнічае ў баявы́х апэра́цыях

noncommissioned officer падафіцэ́р -а *m.*

noncompliance [ˌnɑ:nkəmˈplaɪəns] n. 1. непадпара́дкаваньне *n.* 2. непрыгры́мваньне; невыкана́ньне, незахава́ньне *n.*

nonconductor [ˌnɑ:nkənˈdʌktər] n. неправадні́к, дыэле́ктрык, ізаля́тар -а *m.*

nonconformist [ˌnɑ:nkənˈfɔ:rməst] n. 1. рэлігі́йны сэкта́нт. 2. нонканфарміст -а, іншадýмлец -ца, адшчапе́нец -ца, дысыдэ́нт -а *m.*

Nonconformist (*у Анге́льшчыне*) пратэста́нт, які́ не але́жыць да англіка́нскае царквы́

nondescript [ˌnɑ:ndɪˈskrɪpt] – adj. някі́дкі, непрыкме́тны, невыра́зны; неапіса́льны; непрыго́жы
– n. някі́дкі чалаве́к

none [nʌn] – pron. 1. ніякі, нівО́дзін: ***None of these is a typical case*** НівО́дзін з гэ́тых выпа́дкаў не тыпО́вы. 2. ніхто́, ніштО́: ***None have arrived*** Ніхто́ не прыйшО́ў; ***None of them knows it*** Ніхто́ зь іх ня ве́дае гэ́тага; ***This is none other but brass*** Гэ́та нічО́га і́ншага, як лату́нь
– adv. ані́, зусі́м не: ***Our supply is none too great*** Наш запа́с ані́ не завялі́кі; ***none the less*** тым ня менш

nonessential [ˌnɑ:nɪˈsenʃəl] – adj. неістО́тны
– n. неістО́тная асО́ба *або́* рэч; не́хта *або́* не́шта неістО́тнае

nonexistence [ˌnɑ:nɪgˈzɪstəns] n. 1. неіснава́ньне *n.* 2. не́шта ня́існае

nonintervention [ˌnɑ:nɪntərˈvenʃən] n. неўмяша́ньне -я *n.*

nonmoral [ˌnɑ:nˈmɔ:rəl] adj. амара́льны

nonpartisan [ˌnɑ:nˈpɑ:rtəzən] adj. 1. бестаро́ньні. 2. які́ не але́жыць да па́ртыі, беспартыі́йны, непартыі́йны

nonproductive [ˌnɑ:nprəˈdʌktɪv] adj. 1. непрадукцыі́йны. 2. не зьвя́заны непасрэ́дна з прадУкцыяй

nonresistance [ˌnɑ:nrɪˈzɪstəns] n. несупраціўле́ньне, непраціўле́ньне *n.*, паслЎнае падпара́дкаваньне

nonresistant [ˌnɑ:nrɪˈzɪstənt] – adj. непраціўленскі; які́ не супраціўля́ецца, пасЛўна падпара́дкуецца
– n. непраціўле́нец -ца *m.*

nonrestrictive [ˌnɑ:nrɪˈstrɪktɪv] adj. які́ не абмяжО́ўвае

nonsense [ˈnɑ:nsens] n. 1. бяссэ́нсіца, дурнО́та, лухта́ *f.*, Sl. 2. недарэ́чнасьць, бяссэ́нсавасьць, бязглу́зьдзіца *f.*

nonsensical [nɑ:n'sensɪkəl] adj. 1. недарэ́чны, бязглу́зды; бязмэ́тны; бяссэ́нсавы; абсу́рдны

non-stop [ˌnɑ:n'stɑ:p] – adj. беспрыпы́нкавы, бесьперасада́чны; безупы́нны – adv. без прыпы́нкаў; безупы́нна, бесьперастáнку

nonviolence [ˌnɑ:n'vaɪələns] n. безгвалто́ўнасьць, адсу́тнасьць гва́лту, неўжыва́ньне мэ́тадаў гва́лту

noodle I ['nu:dəl] n. макаро́н -а *m.*, ло́кшына *f.*

noodle II ['nu:dəl] n., Informal ду́рlань -ня *m.*, дурні́лlа -ы *m.*

nook [nʊk] n. 1. кут -а́ *m.*, кутlо́к -ка́ *m.*; заці́шны куто́чак; заку́тlак, закаву́лlак -ка *m.* 2. бу́хтачка *f.*

noon [nu:n] – n. по́ўдlзень, -ня *m.*: ***at noon*** апо́ўдні, пад по́ўдня – adj. паўднёвы

noose [nu:s] – n. 1. пятля́ *f.*, аркáн -а *m.* 2. па́стка *f.*, сілó *n.* – v.t. 1. рабíць, завя́зваць пятлю́. 2. лавíць сілóм *або́* аркáнам; лавíць у па́стку

nor [nɔ:r] conj. і не; таксáма не; (а)ні́ ... (а)ні́: ***Not a boy nor a girl stirred*** Ні хлапе́ц, ні дзяўчына не варухну́ліся; ***Neither hot nor cold*** Ні го́рача, ні хо́ладна

norm [nɔ:rm] n. но́рма *f.*; мадэ́ль *f.*, узо́р -у *m.*

normal ['nɔ:rməl] – adj. 1. нармáльны; звычáйны; рэгуля́рны. 2. Geom. пэрпэндыкуля́рны – n. 1. нармáльны стан, тып *або́* ўзо́р: ***two pounds above normal*** два фу́нты вышэ́й за нармáльную вагу́. 2. пэрпэндыкуля́р -а *m.*

north [nɔ:rθ] – n. по́ўнач *f.* – adj. паўно́чны: ***North China*** Паўно́чны Кітáй – adv. 1. на по́ўнач: ***Their trip north was long*** Іхнае падаро́жжа на по́ўнач трывáла до́ўга. 2. апо́ўначы

North American – adj. паўно́чнаамэрыкáнскі – n. жы́хар Паўно́чнае Амэ́рыкі

northeast [ˌnɔ:rθ'i:st] – adj. паўно́чна-ўсхо́дні, паўно́чны ўсхо́д: ***a northeast wind*** паўно́чна-ўсхо́дні ве́цер – n. 1. а) паўно́чна-ўсхо́дні кіру́нак. б) паўно́чна-ўсхо́дняя ча́стка кра́ю – adv. 1. на паўно́чны ўсхо́д. 2. з паўно́чнага ўсхо́ду. 3. на паўно́чным усхо́дзе

northeastern [ˌnɔ:rθ'i:stərn] adj. паўно́чна-ўсхо́дні

norther ['nɔ:rðər] n. мо́цны паўно́чны ве́цер

northerly ['nɔ:rðərli] – adj. паўно́чны – adv. 1. на по́ўнач. 2. з по́ўначы

northern ['nɔ:rðərn] adj. паўно́чны: ***northern lights*** паўно́чнае зьзя́ньне

northernmost ['nɔ:rðərnmoust] adj. са́мы паўно́чны, найбо́льш паўно́чны

northward ['nɔ:rθwərd] – adj. паўно́чны, з паўно́чнага бо́ку: ***the northward slope of a hill*** паўно́чны схон узго́рка – n. по́ўнач *f.*

northwardly ['nɔ:rθwərdli] – adj. 1. скіраваны на по́ўнач. 2. (*пра ве́цер*) з паўно́чнага за́ходу – adv. на по́ўнач

northward(s) ['nɔ:rθwərdz] adv. на по́ўнач

northwest [ˌnɔ:rθ'west] – adj. паўно́чна-захо́дні: ***a northwest wind*** паўно́чна-захо́дні ве́цер – n. 1. паўно́чны за́хад. 2. ***the Northwest*** (*у Кана́дзе*) Тэрыто́рыя, што ляжы́ць на паўно́чны за́хад ад Вялі́кіх Азёраў; (*у ЗША*) паўно́чна-захо́дняя штаты - Вашынгто́н, О́рэган і А́йдага – adv. 1. на паўно́чны за́хад. 2. з паўно́чнага за́ходу. 3. на паўно́чным за́ходзе

northwesterly [ˌnɔ:rθ'westərli] adj. 1. у паўно́чна-захо́днім кіру́нку. 2. (*пра ве́цер*) з паўно́чнага за́ходу

northwestern [ˌnɔ:rθ'westərn] adj. паўно́чна-захо́дні

nose [nouz] – n. 1. нос -а *m.*; дзю́ба (*у птýшкі*): ***to blow one's nose*** смарка́цца, вы́смаркацца. 2. нюх -у *m.*: ***a***

dog with a good nose сабáка з дóбрым нюхам. 3. чуцьцё *n.*, кéмлівасьць *f.* 4. нос (*пярэ́дняя ча́стка карабля́, самалёта*)

– v. 1. а) вынюхваць, знахóдзіць па пáху. б) разнюхваць, распазнавáць нюхам: ***to nose out*** давéдвацца пра што-н. тайкóм. 2. нюхаць. 3. асьцярóжна прасóўвацца напéрад (*пра ваплáў*); разразáць нóсам хвáлі

• ***count noses*** лічы́ць прысýтных

• ***follow one's nose*** а) ісьці́ прóста напéрад. б) кіравáцца нюхам, чуцьцём *абó* інсты́нктам

• ***lead by the nose*** вадзíць за нос

• ***on the nose*** дакладна

• ***poke one's nose into*** сóваць нос *куды́*, умéшвацца не ў сваю́ спрáву

• ***turn up one's nose at*** адвярнýць нос (*пастáвіцца да чагó-н. з пагáрдай*)

• ***under one's nose*** пад нóсам, блізка, пóбач; лёгка ўбáчыць, прыкмéціць

nosebleed ['nouzbli:d] n. крывацёк з нóсу

nosedive ['nouzdaiv] – n. 1. пікíраванне *n.* (*самалёта*). 2. раптóўны спад (*цэ́наў*)

– v. 1. пікíраваць. 2. раптóўна зніжáцца (*пра цэ́ны, узрóвень чагó-н.*)

nosey or **nosy** ['nouzi] adj. цікáўны, пранырлівы; хто сýне нос куды́ ня трэ́ба

nostalgia [nɑ:'stældʒə] n. настальгíя *f.*

nostalgic [nɑ:'stældʒik] adj. 1. які́ тýжыць па бáцькаўшчыне. 2. настальгíчны (*настрóй*)

nostril ['nɑ:strəl] n. нóздра *f.*

not [nɑ:t] adv. не: ***That is not true*** Гэ́та няпрáўда; ***I do not know*** Я ня вéдаю; ***not at all*** ані́, зусíм не, аніяк не

notable ['noutəbəl] – adj. 1. славýты, выдáтны, знакамíты; вáрты ўвáгі; асаблíвы: ***a notable painter (man)*** выдáтны мастáк (чалавéк); ***a notable event*** славýтая падзéя. 2. знáчны: ***a notable quantity*** знáчная кóльказьць

– n. вáжны *абó* выдáтны чалавéк

notary ['noutəri] n., pl. **-ries** натáрыюс -а *m.*

notch [nɑ:tʃ] – n. 1. знак -у *m.*; мéтка, засéчка, зарýбка *f.*; зарýбіна *f.* 2. цясьнíна *f.* (*паміж гарáмі*), перавáл -у *m.* 3. ступéнь *f.*, узрóвень -ўню *m.*

– v. засякáць (*мéткі, знáкі*), рабіць зарýбкі

note [nout] – n. зáпіс -у *m.*, зáцемка, тáтка *f.* 2. увáга *f.* 3. заўвáга, нóска, спасы́лка *f.* 4. запíска *f.* 5. (*дыпляматы́чная*) нóта. 6. нóта *f.* 7. птушы́ны сьпеў *абó* крык. 8. пéсьня, мэлёдыя *f.* 9. расьпíска *f.* (*дакумэ́нт*). 10. банкнóт -а *m.*, бáнкаўскі білéт

– v. 1. запíсваць. 2. увáжна глядзéць, уважáць, заўважáць; браць на ўвáгу. 3. пакáзваць на *што*, абазначáць, знáчыць

• ***compare notes*** абмéньвацца дýмкамі

• ***make a note of*** запісáць што-н. для пáмяці

• ***strike the right note*** сказáць *абó* зрабíць што-н. дарэ́чы

• ***take note of*** заўважáць, спасьцерагáць

• ***take notes of*** рабíць натáткі, запíсваць (*лéкцыі*)

notebook ['noutbuk] n. натáтнік -а *m.*, запісна́я кні́жка

noted ['noutid] adj. 1. вядóмы, славýты; выдáтны. 2. заўвáжаны: ***His absence from class was noted*** Ягóная адсýтнасьць у кля́се былá заўвáжаная

noteworthy ['nout,wɜ:rði] adj. вáрты ўвáгі; надзвычáйны; выдáтны

nothing ['nʌθiŋ] – n. 1. нішто́, нічóга: ***nothing else than*** нішто́ і́ншае, як; ***nothing of the kind*** нічóга падóбнага. 2. а) нуль -я́ *m.* б) пустóе мéсца, нішто́: ***People regard him as nothing*** Мáюць ягó за нішто́; ***to think nothing of*** а) лічы́ць лёгкім. б) лічы́ць няважным *абó* бязвáртасным, ігнараваць

– adv. ані́, зусíм не: ***to be nothing wiser than before*** ня быць разумнéйшым, чым ранéй; ***It surprises me nothing*** Гэ́та мянé зусíм не зьдзіўляе

nothingness [ˈnʌθɪŋnəs] n. 1. небыцьцё *n.*, нябы́т -у *m.*, неіснава́ньне *n.* 2. нязна́чнасьць; мізэ́рнасьць *f.* 3. непрыто́мнасьць *f.*

notice [ˈnoʊtəs] – n. 1. назіра́ньне *n.*, ува́га *f.*: ***to take notice*** назіра́ць, заўважа́ць; ***to take no notice of it*** не зварача́ць зусі́м ува́гі на гэ́та. 2. заўча́снае паведамле́ньне, перасьцяро́га. 3. абве́стка *f.* 4. папярэ́джаньне *n.*: ***to give notice*** паведамля́ць; папераджа́ць (*аб звальне́ньні з пра́цы*): ***to give somebody a month's notice*** папярэ́дзіць каго́-н. (*аб звальне́ньні з пра́цы*) ме́сяц напе́рад; ***at (on) short notice*** за́раз жа, незадо́ўга, за каро́ткі тэ́рмін. 5. агля́д -у *m.*, рэцэ́нзія *f.*
– v. 1. заўважа́ць, прыкмяча́ць *каго-што*; зварача́ць ува́гу на *каго́-што*. 2. зга́дваць пра *што*, спасыла́цца на *каго́-што*

noticeable [ˈnoʊtəsəbəl] adj. 1. зна́чны, выда́тны; ба́чны. 2. ва́рты ўва́гі

noticeably [ˈnoʊtəsəbli] adv. зна́чна, заўва́жна

notification [ˌnoʊtɪfɪˈkeɪʃən] n. апавяшчэ́ньне, паведамле́ньне *n.*; нака́з -у *m.*

notify [ˈnoʊtəfaɪ] v., **-fied, -fying** паведамля́ць *каго́*, нака́зваць *каму́*, апавяшча́ць *што*

notion [ˈnoʊʃən] n. 1. паня́цьце, разуме́ньне *n.*: ***He has no notion of what I mean*** Ён ня ма́е ўяўле́ньня, пра што я кажу́. 2. по́гляд, пагля́д -у *m.*, ду́мка *f.*, перакана́ньне *n.* 3. намо́р -у *m.* 4. дурна́я вы́думка; глу́пства
• ***notions,*** pl. галянтэра́я *f.*

notional [ˈnoʊʃənəl] adj. 1. адця́гнены, абстра́ктны; разумо́вы. 2. уя́ўны; нерэа́льны

notoriety [ˌnoʊtəˈraɪəti] n., pl. **-ties** 1. нясла́ва *f.*, блага́я сла́ва, га́ньба. 2. шыро́кая папуля́рнасьць *або́* вядо́масьць *f.* 3. славу́тасьць *f.*, праслáўлены *або́* агу́льнавядо́мы чалаве́к

notorious [noʊˈtɔːriəs] adj. 1. вядо́мы, нясла́ўны, заўзя́ты: ***a notorious thief*** вядо́мы зло́дзей; ***a notorious cheat*** заўзя́ты махля́р. 2. агу́льнавядо́мы, вядо́мы ўсі́м

notwithstanding [ˌnɑːtwɪðˈstændɪŋ] – prep. ня гле́дзячы на *што*
– conj. хоць
– adv. тым ня ме́нш, усё ж, адна́к

nought [nɔːt] n. 1. нуль -я́ *m.* 2. ніштó

noun [naʊn] n., Gram. назо́ўнік -а *m.*

nourish [ˈnɜːrɪʃ] v. 1. карміць; харчава́ць; жывіць. 2. пе́сьціць: ***to nourish a hope*** пе́сьціць надзе́ю

nourishing [ˈnɜːrɪʃɪŋ] adj. спажы́ўны, пажы́ўны; сы́тны

nourishment [ˈnɜːrɪʃmənt] n. 1. спажы́ва, пажы́ва *f.*; е́жа *f.*; харчы́ *pl.* 2. жыўле́ньне, харчава́ньне, кармле́ньне *n.* 3. сы́тнасьць *f.*

novel I [ˈnɑːvəl] n. рама́н -у *m.*

novel II [ˈnɑːvəl] adj. но́вы; дзіўны; неспазна́ны, незнаёмы

novelist [ˈnɑːvəlɪst] n. раманíст -а *m.*, раманíстка *f.*

novella [noʊˈvelə] n., pl. **novellas** навэ́ла *f.*

novelty [ˈnɑːvəlti] n., pl. **-ties** 1. навізна́ *f.* 2. навіна́, навíнка *f.*
• ***novelties*** дро́бныя незвыча́йныя рэ́чы, заба́ўкі; та́нныя ювэлíрныя вы́рабы

November [noʊˈvembər] – n. лістапа́д -а *m.*
– adj. лістапа́давы, лістапа́даўскі

novice [ˈnɑːvəs] n. 1. пачаткóлвец -ўца, навічóк -ка́ *m.* 2. паслу́шнік -а *m.*, паслу́шніца *f.*

now [naʊ] – adv. 1. цяпе́р; ужо́: ***He is here now*** Цяпе́р ён тут; ***She must have reached the city now*** Яна́ му́сіць ужо́ даéхала да го́раду. 2. за́раз жа; адра́зу: ***Do it now!*** Зрабі́ гэ́та за́раз жа! 3. то́лькі што. 4. тады́ (*у апавяда́ньні*): ***It is now clear that ...*** Тады́ ста́ла я́сна, што ... ; ***now and again*** or ***now and then*** час-ад-ча́су, час-часо́м, калí-нікалí; зрэ́дку
– conj. таму́ што; балазе́: ***Now I am older, I have changed my mind*** Балазе́ я пастарэ́ў, дык і зьмяні́ў ду́мку; ***now ... now ...*** то ... то ...; ***now hot, now cold*** то го́рача, то хало́дна

– n. цяпе́рашні час, да́дзены мо́мант: ***before now*** ране́й; ***by now*** дагэ́туль; да гэ́тага ча́су; ***till now*** дасю́ль, да гэ́тага ча́су, да гэ́тай пары́

nowadays ['nauədeiz] – adv. у на́шыя часы́, цяпе́р
– n. сёньняшні дзень, гэ́тыя часы́

noway ['nouwei] adv. ніяк не; ані́; ні ў я́кім ра́зе

nowhere ['nouwer] adv. нідзе́; ніку́ды

noxious ['nɑ:kʃəs] adj. 1. ве́льмі шко́дны; атру́тны. 2. ліхадзе́йны

nozzle ['nɑ:zəl] n. фарсу́нка, наса́дка *f.*, насло́к -ка́ *m.*: ***fire hose nozzle*** фарсу́нка для пажа́рнага шля́нга

nuance ['nu:ɑ:ns] n. адце́ньне *n.*, нюа́нс -у *m.*

Nubian ['nu:biən] – adj. нубі́йскі
– n. нубі́лец -йца *m.*, нубі́йка *f.*

nuclear ['nu:klir] adj. я́дзерны: ***nuclear energy*** эне́ргія а́тамнага ядра́; я́дзерная эне́ргія; ***nuclear fission*** я́дзерны распа́д (*распа́д ядра́ а́таму*)

nuclear fuel я́дзернае па́ліва

nuclear fusion зьліцьцё а́тамных я́драў

nuclear physics я́дзерная фі́зыка

nuclear reactor я́дзерны рэа́ктар

nuclear test я́дзерныя выпрабава́ньні

nuclear weapons я́дзерная зброя́

nucleus ['nu:kliəs] n., pl. **-clei** or **-cleusses** 1. а) ядро́ *n.*, сярэ́дняя ча́стка чаго́-н. б) гало́ўная, найнаве́йшая ча́стка чаго́-н. 2. Phys. ядро́ а́тама. 3. Biol. заро́дак -ка *m.*

nude [nu:d] – adj. го́лы, разьдзе́ты
– n. го́лая фігу́ра

nudeness ['nu:dnəs] n. галі́зна́, аго́ленасьць *f.*

nudism ['nu:dɪzəm] n. нудызм -у *m.*

nudity ['nu:dəti] n. галі́зна́ *f.*; го́лы вы́гляд

nugget ['nʌgit] n. 1. камя́к -а́ *m.*, камячло́к -ка́, кава́лак -ка *m.* 2. самаро́дак зо́лата. 3. не́шта ва́ртаснае

nuisance ['nu:səns] n. 1. назо́ла *f.* (*пра асо́бу і пра рэч*). 2. даку́ка *f.*: ***What a nuisance!*** Што за даку́ка! 3. шко́да *f.*

null [nʌl] adj. 1. юрыды́чна нява́жны. 2. які́ ня ма́е значэ́ньня *або́* ва́ртасьці: ***null and void*** неправамо́цны; які́ страціў зако́нную сі́лу. 3. бязва́ртасны

nullify ['nʌlifai] v., **-fied, -fying** 1. прызнава́ць нява́жным, касава́ць, анулява́ць: ***to nullify a law*** скасава́ць зако́н. 2. рабі́ць бескары́сным, пазбаўля́ць значэ́ньня; адкліка́ць

nullity ['nʌləti] n., pl. **-ties** 1. бескары́снасьць, нява́жнасьць *f.* 2. про́ста ні́чога. 3. скасава́ны зако́н *або́* умо́ва.

numb [nʌm] – adj. зьняме́лы, адубе́лы, скарчане́лы, здраньцьве́лы; зацэ́клы: ***numb with cold*** адубе́лы ад хо́ладу
– v. 1. няме́ць, драньцьве́ць (*ад стра́ху*). 2. (*пра ча́сткі це́ла*) карчане́ць, дубе́ць; захо́дзіцца (*ад хо́ладу*). 3. зацяка́ць (*пра ру́кі ці но́гі*)

number ['nʌmbər] – n. 1. лік -у *m.*: ***2, 14 and 25 are numbers*** два, чатырна́цаць і два́ццаць пяць — гэ́та лі́кі. 2. ко́лькасьць *f.*: ***in great numbers*** вялі́кай ко́лькасьцю. 3. шэ́раг, рад -у *m.*: ***number of reasons*** шэ́раг прычы́наў. 4. ну́мар -у *m.* (*до́ма, аўтамабі́ля*). 5. ну́мар -у *m.* а) праграма́ ў канцэ́рце. б) ну́мар газэ́ты, ча́сапіса. 6. Gram. лік -у *m.*: ***singular number*** адзіно́чны лік
– v. 1. нумарава́ць. 2. налі́чваць, налі́чвацца: ***The city numbers a million inhabitants*** Го́рад налі́чвае мільён жыхаро́ў. 3. лічы́цца, быць у лі́ку: ***numbered among his followers*** у лі́ку яго́ных прыхі́льнікаў
• ***a number of*** не́калькі; мно́гія; шмат
• ***beyond number*** бязь лі́ку (*ве́льмі шмат*)

numberless ['nʌmbərləs] adj. 1. незьлічо́ны, незьлічо́нае мно́ства. 2. бяз ну́мару

numbness ['nʌmnəs] n. зьняме́ньне, зьдзервяне́ньне *n.*; здраньцьве́ласьць *f.*

numerable ['nu:mərəbəl] adj. які́ мо́жа быць зьлі́чаны, пералі́чаны

numeral ['nu:mərəl] n. 1. лі́чба, лі́чбіна *f.*: ***Arabic numerals*** ара́бскія лі́чбы; ***Roman numerals*** ры́мскія лі́чбы. 2. Gram. лічэ́бнік -а *m.*

numerate [ˈnu:məreɪt] v. 1. лічы́ць; падлі́чваць. 2. нумарава́ць
numerator [ˈnu:məreɪtər] n. 1. лі́чнік -а *m.* (*дро́бу*). 2. вылічáльнік -а *m.* (*асо́ба або́ прыбо́р*). 3. асо́ба, што правó-дзіць пе́рапіс
numerous [ˈnu:mərəs] adj. шматлі́кі, у вялі́кай ко́лькасьці
numismatic [ˌnu:məzˈmætɪk] adj. нумізматы́чны
numismatics [ˌnu:məzˈmætɪks] n. нумізма́тыка *f.*
nun [nʌn] n. мана́шка *f.*
nuncio [ˈnʌnsiou] n.,pl. **-cios** па́пскі ну́нцый
nunnery [ˈnʌnəri] n., pl. **-ries** жано́чы манасты́р
nuptial [ˈnʌpʃəl] adj. шлю́бны, вясе́льны
nurse [nɜ:rs] – n. 1. мэдыцы́нская сястрá, мэдсястрá *f.* 2. ня́нька *f.*
– v. 1. быць, працава́ць мэдсястро́й. 2. даглядáць; лячы́ць (*хво́рых і пад.*). 3. ня́ньчыць (*дзяце́й*). 4. кармі́ць (*дзіця́ грудзьмі́*)
• ***nurse a plant*** даглядáць вазо́н
• ***nurse a fire*** падтры́мваць аго́нь
nurseling [ˈnɜ:rslɪŋ] *гл.* **nursling**
nursery [ˈnɜ:rsəri] n., pl. **-eries** 1. дзіця́чы пако́й. 2. рассáднік, гадава́льнік -у *m.* (*дрэ́ваў і і́ншых расьлі́наў*); ***nursery forest*** лясны́ гадава́льнік. 3. я́сьлі
nursery rhyme ве́ршык для дзяце́й
nursery school дзіця́чы садо́к
nursling [ˈnɜ:rslɪŋ] n. 1. грудно́е дзіця́, немаўля *n.* 2. пасту́н -á *m.*
nurture [ˈnɜ:rtʃər] – v. 1. гадава́ць; даглядáць, узгадо́ўваць. 2. аджыўля́ць
– n. 1. дагля́д -у *m.*, узгадо́ўваньне, гадава́ньне *n.* 2. е́жа *f.*, харч -у *m.*, харчава́ньне *n.*
nut [nʌt] – n. 1. арэ́х -а, арэ́шлак -ка *m.* 2. га́йка *f.* 3. Sl. дзіва́к -á *m.*, прыду́рлак -ка *m.*; ***hard nut to crack,*** Informal мо́цны арэ́х (*што-н. цяжко́е для дасягне́ньня*)
– v. рваць арэ́хі
– adj. арэ́хавы
• ***nuts*** дзíўны, прыдуркава́ты
nutcracker [ˈnʌtˌkrækər] n. 1. шчы́пцы для арэ́хаў. 2. арэ́хаўка *f.* (*пту́шка*)
nuthouse [ˈnʌthaus] n., Sl. вар'я́цкі дом, дурдóм -у *m.*
nutlet [ˈnʌtlət] n. 1. арэ́шлак -ка *m.* 2. ко́стачка *f.* пэ́рсіка, сьлі́вы, ві́шні
nutmeat [ˈnʌtmi:t] n. ядро́ арэ́ха
nutmeg [ˈnʌtmeg] n. мускáтны арэ́х
nutrient [ˈnu:trɪənt] – adj. спажы́ўны, пажы́ўны
– n. пажы́ўнае рэ́чыва
nutrition [nuˈtrɪʃən] n. 1. харчава́ньне, жыўлéньне *n.* 2. спажы́ва, е́жа *f.*; харч -у *m.*
nutritious [nuˈtrɪʃəs] adj. пажы́ўны, спажы́ўны
nutritive [ˈnu:trətɪv] adj. 1. харчóвы. 2. пажы́ўны
nutshell [ˈnʌtʃəl] n. арэ́хавая шкарлу́піна
• ***in a nutshell*** ве́льмі ко́ратка, у двух сло́вах
nutty [ˈnʌti] adj. 1. з арэ́хамі, арэ́хавы (*пірóг*). 2. як арэ́х(і). 3. Sl. дзіўны́, дзіва́чны, прыду́ркаваты. 4. Sl. памéшаны на чы́мсьці (*у до́брым сэ́нсе*), захóплены, энтузіясты́чны да *чаго́*
nuzzle [ˈnʌzəl] v., **-zled, -zling** 1. а) ты́цкаць, це́рціся но́сам аб *што* (*пра жывёліну*). 2. прыціскацца, прытуля́цца, прыхіля́цца. 3. ры́ць лычóм
nylon [ˈnailɑ:n] – n. 1. нэйлён -у *m.* 2. ***nylons,*** pl. нэйлёнавыя панчóхі
– adj. нэйлёнавы
nymph [nɪmf] n. 1. ні́мфа *f.* 2. Poetic прыгóжая жанчы́на

O

O *or* **o** [ou] n. **O's** *or* **o's.** 1. *пятна́ццатая лі́тара англе́льскага альфабэ́ту.* 2. нуль

o' [ə] prep. 1. = **of.**: ***man-o'-war*** вае́нны карабе́ль; ***six o'clock*** шо́стая гадзі́на. 2. = **on**: ***to knock o'the head*** уда́рыць па галаве́

O *or* **Oh** [ou] interj. о, ах: ***O my!*** *or* ***O dear me!*** О Бо́жачка! ***Oh, what a lie!*** О, яка́я мана́!

oak [ouk] – n. дуб -а *m.* (*дрэ́ва*) дуб,-у *m.* (*драўні́на*)
– adj. дубо́вы: ***oak leaves*** дубо́выя лісты; ***an oak table*** дубо́вы стол; ***an oak grove*** дубро́ва *f.*

oaken ['oukən] adj. дубо́вы: ***the old oaken bucket*** старо́е дубо́вае вядро́

oar [ɔ:r] – n. вясло́ *n.*: ***to rest on one's oars*** перста́ць працава́ць *або́* стара́цца; спачы́ць на ла́ўрах
– v. весла́ваць

oarsman ['ɔ:rzmən] n., pl. - **men** вясьля́р весьляра́ *m.*

oasis [ou'eisis] n., pl. **- ses** аа́зіс -у *m.*

oat [out] – n. usually, **oats** pl. авёс аўса́ *m.*; ***to sow one's wild oats*** спаганя́ць шал маладо́сьці
– adj. аўся́ны

oatcake ['outkeik] n. аўся́ная ала́дка

oath [ouθ] – n., ***oaths*** 1. прыся́га *f.*: ***under oath*** пад прыся́гай; ***to take an oath*** браць прыся́гу, прысяга́ць. 2. а) бажэ́ньне *n.*, бажбо́ *f.* б) праклі́нань-не *n.*, праклён - у *m.*
– v. 1. прысяга́ць. 2. бажы́цца; кля́сьціся

oatmeal ['outmi:l] n. 1. аўся́ная мука́, кру́пы, аўся́нка *f.* 2. аўся́ная ка́ша, аўся́нка *f.*

oat straw аўся́ная сало́міна, аўся́ная сало́ма

obdurate ['ɑ:bdurət] adj. 1. упа́рты, заця́ты: ***an obdurate refusal*** упа́ртая адмо́ва. 2. чэ́рствы, бязду́шны; заўзя́ты; непапра́ўны: ***an obdurate criminal*** непапра́ўны злачы́нец

obedience [ou'bi:diəns] n. паслухмя́насьць *f.*, паслушэ́нства *n.*; падпара́дкаваньне *n.*

obedient [ou'bi:diənt] adj. паслухмя́ны

obelisk ['ɑ:bəlisk] n. абэлі́ск -а *m.*

obese [ou'bi:s] adj. празьме́рна то́ўсты, сы́ты *або́* тлу́сты

obesity [ou'bi:səti] n. празьме́рная сы́тасьць, тлу́стасьць *f.*

obey [ou'bei] v. слу́хацца, падпарадко́ўвацца

obituary [ou'bitʃueri] – n., pl. **-aries** нэкралёг -у *m.*
– adj. жало́бны, хаўту́рны

object ['ɑ:bdʒekt] – n. 1. прадме́т -у *m.*, рэч *f.* 2. аб'е́кт -у *m.* (*вывучэ́ньня*). 3. сьме́шны *або́* дзіўны тып чалаве́ка. 4. мэ́та *f.*: ***to fail in one's object*** не асягну́ць мэ́ты. 5. Gram. дапаўне́ньне *n.*; ***direct object*** про́стае дапаўне́ньне; ***indirect object*** уско́снае дапаўне́ньне

– v. [əbˈdʒekt] 1. пярэ́чыць; не згаджа́цца з *кім*, выступа́ць супро́ць, супраціўля́цца: ***I object to smoking*** Я супро́ць курэ́ньня. 2. не любі́ць, не цярпе́ць

object glass аб'ектыўны -ва *m.* (*тэлеско́па, мікраско́па*)

objection [əbˈdʒekʃən] n. 1. пярэ́чаньне *n.*; за́кід -у *m.*, засьцяро́га *f.*: ***to raise an objection*** вы́казаць засьцяро́гу, зрабі́ць за́кід, запярэ́чыць. 2. пратэ́ст -у *m.*; неахво́та *f.*; супраціўле́ньне: ***strong objection to working*** вялі́кая неахво́та працава́ць

objective [əbˈdʒektɪv] – n. 1. мэ́та *f.*, імкне́ньне *n.* 2. Gram. уско́сны склон *або́* сло́ва ва ўско́сным скло́не

– adj. 1. мэ́тавы: ***an objective point*** канчатко́вая мэ́та. 2. аб'ектыўны. 3. бесстаро́нні. 4. Gram. уско́сны

objectivity [ˌɑ:bdʒekˈtɪvəti] n. аб'ектыўнасьць *f.*

object lesson 1. нагля́дная ле́кцыя. 2. нагля́дны до́вад

objector [əbˈdʒektər] n. той, хто пярэ́чыць; супраці́ўнік -а *m.*

objurgate [ˈɑ:bdʒərgeɪt] v. сварыцца, крыча́ць на *каго́*. 2. дакара́ць *каго́*

objurgatory [ˌəbdˈʒɜ:rgətɔ:ri] adj. дако́рлівы

obligate [ˈɑ:blɪgeɪt] v. абавя́зваць(ь) (-ца)

obligation [ˌɑ:blɪˈgeɪʃən] n. 1. абавя́зак -ку *m.* 2. абавяза́ньне *n.*: ***to be under an obligation*** быць абавя́заным; ***to put under an obligation*** абавя́заць. 3. доўг удзя́чнасьці. 4. паслу́га *f.*; ла́ска *f.*: ***to repay an obligation*** адпла́ціць за паслу́гу *або́* ла́ску; сплаці́ць доўг удзя́чнасьці

obligatory [əˈblɪgətɔ:ri] adj. прымусо́вы; абавязко́вы; кане́чны

oblige [əˈblaɪdʒ] v. 1. абавя́заць; змуша́ць: ***to be obliged*** быць абавя́заным каму́-н.; ***much obliged!*** ве́льмі ўдзя́чны вам; шчы́ра дзя́кую. 2. рабі́ць паслу́гу, ла́ску *або́* прые́мнасьць: ***She obliged us with song*** Яна́ зрабі́ла нам прые́мнасьць і засьпява́ла пе́сьню

obliging [əˈblaɪdʒɪŋ] adj. ласка́вы; прыве́тлівы, рахма́ны; паслу́жлівы

oblique [əˈbli:k] adj. 1. нахі́лены (*пра пло́скасьць*), ко́сы (*пра лі́нію*): ***oblique angle*** во́стры або́ тупы́ (няпро́сты) кут. 2. ухі́лісты, няя́сны (*пра ада́каз*). 3. патае́мны, скры́тны; закулі́сны; нячы́сты: ***oblique dealings*** нячы́стыя апэра́цыі. 4. Gram. уско́сны: ***oblique case*** уско́сны склон

obliquely [əˈbli:kli] adv. наўско́с, наўскасы́, наўскася́к

obliterate [əˈblɪtəreɪt] v. 1. сьціра́ць; заці́ра́ць; зьнішча́ць: ***Heavy rain obliterated the footprints*** Вялі́кі дождж змыў сьляды́. 2. згла́джваць, гаі́ць: ***Time obliterates sorrow*** Час го́іць боль душы́

obliteration [əˌblɪtəˈreɪʃən] n. сьціра́ньне, заці́ра́ньне, зьнішчэ́ньне *n.*

oblivion [əˈblɪviən] n. 1. забыцьцё *n.*, няпа́мяцтва *n.*: ***to pass into oblivion*** пайсьці́ ў забыцьцё, быць забы́тым. 2. а) бяспа́мяцтва *n.* б) забы́ўлівасьць, няпа́мятлівасьць *f.*; бага́тая па́мяць

oblivious [əˈblɪviəs] adj. 1. забы́ўлівы, няпа́мятлівы, няўва́жны, нядба́йны. 2. бяспа́мятны

oblong [ˈɑ:blɔ:ŋ] – adj. 1. падо́ўжны, прадаўгава́ты. 2. прастаку́тны

– n. прастаку́тнік -а *m.*

obnoxious [ɑ:bˈnɑ:kʃəs] adj. ве́льмі непрые́мны, невыно́сны; пры́кры, бры́дкі; ненави́дны, ненави́сны

obscene [əbˈsi:n] adj. непрысто́йны, бессаро́мны; брыдкі́ (*пра сло́вы*), бру́дны (*мара́льна*)

obscenity [əbˈsenəti] n., pl. **-ties** 1. непрысто́йнасьць, бессаро́мнасьць *f.* 2. а) брыдкі́я сло́вы. б) разбэ́шчанасьць *f.*

obscure [əbˈskjʊr] – adj. 1. няя́сны, ма́ла зразуме́лы, незразуме́лы: ***an obscure style of writing*** няя́сны стыль пісáньня. 2. няве́дамы; малава́жны, нязна́чны: ***an obscure little village*** мала́я няве́дамая вёсачка; ***an obscure poet*** няве́дамы паэ́т; ***an ob-***

scure position малава́жнае стано́вішча. 3. схава́ны, ледзь ба́чны; ***an obscure path*** ледзь ба́чная сьце́жка. 4. невыра́зны, няя́сны: ***an obscure form*** невыра́зная фо́рма; ***obscure sounds*** няя́сныя гу́кі. 5. цёмны, цьмя́ны: ***an obscure corner*** цёмны кут

– v. 1. засланя́ць; закрыва́ць, загараджа́ць сабо́ю. 2. зацьмі́ць: ***Clouds obscured the sun*** Хма́ры зацьмі́лі со́нца

obscurity [əbˈskjʊrəti] n., pl. **-ties** 1. няя́снасьць, незразуме́ласьць *f.* 2. не́што няя́снае, незразуме́лае. 3. няве́дамасьць *f.*: ***to rise from obscurity to fame*** зь няве́дамасьці ўзвы́сіцца да сла́вы. 4. малаве́дамая асо́ба *або́* мясцо́васьць. 5. це́мра, цьмя́насьць *f.*

obsequies [ˈɑ:bsəkwiz] n., pl. пахава́льны цырыманія́л; пахо́віны зь вялі́кай по́мпай

obsequious [əbˈsi:kwiəs] adj. ліськлі́вы, падлі́зьлівы; уго́длівы, даго́длівы, падатлівы

obsequiousness [əbˈsi:kwiəsnəs] n. уго́длівасьць, даго́длівасьць, пада́тлівасьць *f.*; ліськлі́васьць, падлі́зьлівасьць *f.*

observable [əbˈzɜ:rvəbəl] adj. 1. лёгка ба́чны. 2. яко́га тра́ба прытры́мваць; які́ выко́нваецца (*зако́н*)

observance [əbˈzɜ:rvəns] n. 1. прытры́маньне (*зако́ну*), адзнача́ньне *n.* (*сьвя́та*). 2. рэлігі́йны цырыманія́л. 3. пра́віла *або́* звы́чай, яко́га тра́ба трыма́цца. 4. назіра́ньне *n.*

observant [əbˈzɜ:rvənt] adj. 1. назіра́льны, ува́жны. 2. які́ прытры́мваецца (*пра́вілаў, зако́ну, звы́чаяў*)

observation [ˌɑ:bzərˈveɪʃən] n. 1. назіра́льнасьць *f.*, нагля́д -у *m.*: ***to keep under observation*** трыма́ць пад нагля́дам. 2. назіра́ньне *n.*: ***The tramp escaped observation*** Валацу́га ўцёк ад назіра́ньня. 3. назіра́ньне, дасьле́даваньне *n.* 4. заўва́га, за́цемка *f.*, вы́казаная ду́мка, камэнта́р -ý *m.*

observational [ˌɑ:bzərˈveɪʃənəl] adj. назіра́льны

observatory [əbˈzɜ:rvətɔ:ri] n., pl. **-ries** 1. абсэрвато́рыя *f.* 2. назіра́льны пункт

observe [əbˈzɜ:rv] v. 1. назіра́ць, нагляда́ць; заўважа́ць. 2. сказа́ць, заўва́жыць. 3. прытры́мвацца, трыма́цца, захо́ўваць: ***to observe a rule*** трыма́цца пра́вілa; ***to observe silence*** захо́ўваць маўча́ньне. 4. сьвяткава́ць, ушано́ўваць

observer [əbˈzɜ:rvər] n. назіра́льнік, нагляда́льнік -a *m.*

obsess [əbˈses] v. апанава́ць, авало́даць, апанта́ць

obsession [əbˈseʃən] n. 1. насланьнё *n.*, апанта́насьць *f.* 2. неадчэ́пная ду́мка, ідэ́я фікс

obsessive [əbˈsesɪv] adj. апанта́ны

obsolescence [ˌɑ:bsəlˈesəns], n. састарэ́ласьць, перастарэ́ласьць *f.*

obsolete [ˌɑ:bsəlˈi:t] adj. 1. састарэ́лы, які́ ўжо́ ня ўжыва́ецца, які́ вы́йшаў з ужы́тку (*пра сло́ва*). 2. ве́льмі стары́; перастарэ́лы, нямо́дны

obstacle [ˈɑ:bstəkəl] n. перашко́да, замі́нка *f.*; загаро́джа *f.*

obstetrics [əbˈsterɪks] n. акушэ́рства *n.*

obstinacy [ˈɑ:bstɪnəsi] n., pl. **-cies** упо́рыстасьць, упа́ртасьць, наравісьць *f.*

obstinate [ˈɑ:bstɪnət] adj. упо́рысты, упа́рты; наравісты

obstinately [ˈɑ:bstɪnətli] adj. упа́рта; наравіста, упо́рыста

obstruct [əbˈstrʌkt] v. 1. заступа́ць, перагараджа́ць (*даро́гу*), зава́льваць (*прахо́д*). 2. закрыва́ць (*від*). 3. замінава́ць, перашкаджа́ць *каму́*

obstruction [əbˈstrʌkʃən] n. 1. перашко́да, замі́нка *f.* 2. перашкаджа́ньне, перагаро́джваньне *n.* 3. затры́мка *f.*, тармажэ́ньне *n.*: ***the obstruction of progress*** тармажэ́ньне по́ступу

obtain [əbˈteɪn] v. здабыва́ць; даставаць, атры́мваць: ***to obtain knowledge*** здабыва́ць ве́ды; ***to obtain tickets*** даста́ць біле́ты

obtrude [əbˈtru:d] v. 1. навя́зваць: ***Don't obtrude your opinions on others*** Не навя́звай сваі́ по́гляды і́ншым. 2. на-

про́швацца, набіва́цца (*на знаёмства*); урыва́цца, уме́швацца

obtrusion [əbˈtru:ʒən] n. навя́званьне, уме́шваньне, уварва́ньне *n.*

obtrusive [əbˈtru:sɪv] adj. даку́члівы, насты́рлівы, назо́йлівы; упо́рысты

obtuse [əbˈtu:s] n. 1. тупы́: ***obtuse angle*** тупы́ кут. 2. тупы́, няздо́льны, якме́млівы (*пра чалаве́ка*). 3. прыту́плены, аслаблы (*пра слых, зрок*)

obviate [ˈɑ:bvieɪt] v. пазьбяга́ць, пазбаўля́цца, адхіля́ць, ухіля́цца: ***to obviate a difficulty*** пазба́віцца цяжкасьці; ***to obviate danger*** адхілі́ць небясьпе́ку

obvious [ˈɑ:bviəs] adj. я́сны; відаво́чны, я́ўны, бясспрэ́чны: ***It is obvious that two and two make four*** Бясспрэ́чна што два й два — чаты́ры

occasion [əˈkeɪʒən] – n. 1. нагода, акалі́чнасьць *f.*: ***on the occasion of*** з нагоды чаго́-н. 2. спэцыя́льная падзе́я *або́* нагода: ***this festive occasion*** гэтая ўрачы́стая нагода. 3. прычы́на, падста́ва *f.*; зачэ́пка *f.*: ***the occasion of the quarrel*** прычы́на сва́ркі; ***on occasion*** ча́сам, часа́мі, калі́-нікалі́, пры нагодзе

– v. дава́ць падста́ву, быць прычы́най

occasional [əˈkeɪʒənəl] adj. 1. рэ́дкі, выпадко́вы: ***an occasional thunderstorm*** выпадко́вая навальні́ца. 2. прынагодны: ***occasional poetry*** прынагодная паэ́зія

occasionally [əˈkeɪʒənəli] adv. часчасо́м, час ад ча́су, ад ча́су да ча́су

Occident [ˈɑ:ksɪdənt] n. 1. За́хад -у *m.* (*краі́ны Захо́дняй Эўро́пы й Амэ́рыкі*). 2. за́хад -у *m.*

occidental [ˌɑ:ksəˈdentəl] adj. захо́дні

occlude [əˈklu:d] v. 1. забіва́ць; заты́ка́ць; зачыня́ць (*прахо́д*). 2. Chem. убіра́ць (*га́зы*). 3. Dentistry шчы́льна сыхо́дзіцца (*пра зу́бы ве́рхняй і ні́жняй сківі́цы*)

occult [əˈkʌlt] – adj. 1. тае́мны, патае́мны, запаве́тны. 2. звышнатура́льны, містычны

– n. ***the occult*** містычнае вучэ́ньне

occultism [əˈkʌlˌtɪzəm] n. акульты́зм -у *m.* (*ве́ра ў містычныя сілы*)

occupancy [ˈɑ:kjəpənsi] n. заня́ць̂це *n.*; завало́даньне (*зямлёю, до́мам*)

occupant [ˈɑ:kjəpənt] n. 1. жыха́р -а́ *m.* 2. ула́сьнік -а (*до́ма, зямлі́*). 3. той, хто займа́е яко́е-н. стано́вішча. 4. акупа́нт -а *m.*

occupation [ˌɑ:kjəˈpeɪʃən] n. 1. заня́т|ак -ку *m.*, прафэ́сія *f.* 2. акупа́цыя *f.*: ***the occupation of a town by the enemy*** акупа́цыя го́раду во́рагам

occupational [ˌɑ:kjəˈpeɪʃənəl] adj. прафэсі́йны: ***occupational diseases*** прафэсі́йныя хваро́бы

occupy [ˈɑ:kjəpaɪ] v., **-pying, -pied** 1. займа́ць: ***The garden occupies 5 acres*** Сад займа́е пяць а́краў. 2. акупава́ць. 3. быць на стано́вішчы: ***to occupy an important position*** займа́ць ва́жнае стано́вішча. 4. быць заня́тым: ***to be occupied with something*** займа́цца чым-н.

occur [əˈkɜ:r] v. 1. быва́ць, здара́цца. 2. сустрака́цца; налуча́цца; трапля́цца. 3. прыхо́дзіць на ду́мку, паду́маць: ***Did it occur to you to close the window?*** Ці ты паду́маў зачыні́ць акно́? ***it occurred to me*** мне паду́малася, мне прыйшло́ ў галаву́

occurrence [əˈkɜ:rəns] n. 1. зьяўле́ньне, здарэ́ньне *n.*, вы́пад|ак -ку *m.*: ***unexpected occurrence*** нечака́нае здарэ́ньне; ***everyday occurrence*** штодзённае здарэ́ньне; ***The occurrence of storms delayed our trip*** Надыхо́д навальні́цы затрыма́ў на́шую пае́здку. 2. Geol. месцазнахо́джаньне *n.*, покла́ды *pl.*

ocean [ˈoʊʃən] n. акія́н -у *m.*

ocean bed дно акія́ну

oceanic [ˌoʊʃiˈænɪk] adj. 1. акія́нскі. 2. акіяні́чны, які́ жыве́ ў акія́не. 3. велічэ́зны, як акія́н

o'clock [əˈklɑ:k] = **of the clock**: ***What o'clock is it?*** Кото́рая гадзі́на? ***at nine o'clock in the morning*** а дзявя́тай гадзі́не ра́ніцы

octagon [ˈɑ:ktəgɑ:n] n. васьмікýтнік -а *m.*
octagonal [ɑ:kˈtægənəl] adj. васьмікýтны
October [ɑ:kˈtoubər] n. кастрычнік -а *m.*
octopus [ˈɑ:ktəpəs] n. васьміно́г -а *m.* (*малю́ск*), спрут -а *m.*
ocular [ˈɑ:kjələr] – adj. 1. во́чны: ***an ocular muscle*** во́чны мýскул. 2. перакана́ўчы, які́ мо́жна ба́чыць на сваé во́чы
– n. акуля́р -а *m.* (*тэлеско́па, мікроско́па*)
oculist [ˈɑ:kjəlɪst] n. ле́кар-во́чнік *m.*, акулі́ст -а *m.*
odd [ɑ:d] adj. 1. які́ застаéцца: ***keep the odd change*** пакі́нь сабé рэ́шту. 2. няпа́рны: ***an odd stocking*** няпа́рная панчо́ха. 3. дадатко́вы; выпадко́вы; незаня́ты, во́льны: ***odd players*** запасны́я гульцы́; ***odd jobs*** выпадко́выя рабо́ты; ***odd moments*** во́льныя хві-лі́ны. 4. зь лі́шкам: ***twenty odd years*** два́ццаць зь лі́шкам гадо́ў; ***five hundred odd*** пяцьсо́т зь лі́шкам. 5. няцо́тны, няпа́рны: ***Five is an odd number*** Пяць — няцо́тны лік; ***odd houses*** дамы́ зь няцо́тнымі нумара́мі. 6. дзіўны́, дзіва́цкі; дзіво́тны, незвычáйны: ***odd couple*** дзіўна́я па́ра
oddity [ˈɑ:dəti] n., pl. **-ties** 1. асаблі́васьць, нязвы́класьць, дзі́ўнасьць *f.*; дзіва́цтва *n.* 2. дзіва́к -á *m.*, дзіва́чка *f.* 3. дзі́ўнае здарэ́ньне, дзі́ўны вы́падак
odds [ɑ:dz] n., pl. or sing. 1. перава́га *f.*: ***The odds are in our favour*** Перава́га на на́шым баку́. 2. няро́ўнасьць *f.*; ро́зьніца *f.*; адро́зьненьне *n.*: ***to make odds even*** ліквідава́ць няро́ўнасьць
• ***be at odds*** сварыцца, ня ла́дзіць, ня жыць у зго́дзе
• ***odds and ends*** аста́ткі; рэ́шткі *pl.*; абрэ́зкі
• ***the odds are*** ёсьць ша́нцы, праўдападо́бна
ode [oud] n. о́да *f.*
odious [ˈoudiəs] adj. ненави́дны, ненавісны; агі́дны; паску́дны: ***odious behavior*** агі́дныя павóдзіны, агі́дныя манéры
odium [ˈoudiəm] n. 1. няна́вісьць, нелюбóў *f.* 2. папро́к -у *m.*; упі́ка *f.*; га́ньба, пля́ма *f.*
odor, Brit. **odour** [ˈoudər] n. 1. пах, во́дар -у *m.* 2. душло́к -ка́ *m.*; пры́смак -у *m.*, адцéньне *n.*
• ***be in bad odor*** а) мець благýю сла́ву. б) быць непапуля́рным
odorless [ˈoudərləs] adj. бяз па́ху
odorous [ˈoudərəs] adj. пахýчы, духмя́ны
Odyssey [ˈɑ:dəsi] n., pl. **-seys** 1. Адысэ́я *f.* 2. адысэ́я (*блука́ньні й падаро́жжы з ро́знымі прыго́дамі*)
of [ʌv, *unstressed* əv] prep. 1. (*слýжыць для выка́званьня прыналéжнасьці, матэрыя́лу, я́касьці*): ***the house of my ancestors*** дом маíх про́дкаў. 2. з: ***a house of bricks*** дом з цэ́глы.; ***a house of six rooms*** дом з шасьці́ пако́яў; ***a look of pity*** жа́лю ва́рты вы́гляд; ***a man of his word*** чалавек сло́ва. 3. ад; пра: ***north of Ottawa*** на пóўнач ад Ата́вы; ***to think well of someone*** до́бра ду́маць пра каго́-н.; ***the news of the victory*** ве́стка пра перамо́гу
• ***die of grief*** памéрці ад тугі
• ***one of them*** адзі́н зь іх
• ***of late years*** нядáўнымі гада́мі
• ***smell of onions*** па́хнуць цыбу́ляй
• ***the drinking of water*** піцьцё вады́
• ***the writings of Shakespeare*** твóры Шэ́ксьпіра
off [ɔ:f] – prep. ад (*перадаé значэ́ньне заканчэ́ньня, адры́ву, аддале́ньня*): ***A button is off the coat*** Гýзік адарва́ўся ад палітá; ***three kilometers off the town*** тры кілямэ́тры ад го́раду
– adv. (*перадаé адлýчанасьць, адда́ленасць, спыне́ньне, сканчэ́ньне*): ***He took off his hat*** Ён зьняў капялю́ш; ***to be far off*** быць далёка ад; ***Easter is two weeks off*** Вялíкдзень за два ты́дні; ***Switch the light off*** Вы́ключы сьвятло́; ***The light is off*** Сьвятло́ вы́ключанае; ***The game was called off***

Гульня́ была́ адкліка́ная; ***an afternoon off*** во́льны час папаўдні́; ***to pay the debt off*** сплаці́ць доўг; ***Be off*** Уцяка́й! Пайшо́ў вон!
– adj. 1. адлу́чаны, вы́ключаны: ***The electricity is off*** Эле́ктрыка вы́ключаная. 2. во́льны (*ад пра́цы*): ***off hours*** гадзі́ны во́льныя ад пра́цы; ***an off day*** выхо́дны дзень. 3. (*перада́е стан*): ***to be well off*** быць замо́жным: ***He is badly off*** Ён жыве́ ў вялі́кай настра́чы: ***The milk seems to be off*** Выглядае, што малако́ сапсава́лася. 4. пра́вы: ***the off hind leg*** пра́вая за́дняя нага́
– interj. (*перада́е адпро́чваньне*): ***Off with*** Пайшо́ў прэч! Адыйдзі́ся!
• ***off and on*** нерэгуля́рна, зь перапы́нкамі
• ***off the cuff*** без падрыхто́ўкі; неабду́мана (*пра выка́званьне*)

offal [ˈɔ:fəl] n. 1. трыбухі (*жывёліны, забі́тае на мя́са*) *pl. only*. 2. адкі́ды *pl. only* ; сьмяцьцё *n.*, адпа́ды *pl. only*

offbalance [ˌɔ:fˈbæləns] – adj. неўраўнава́жаны, хі́сткі; настро́лы, зьме́нлівы; непадрыхтава́ны.
– adv. хі́стка; зьнячэ́ўку, зьняна́цку

offbeat [ˌɔ:fˈbi:t] adj. нязвы́клы, незвыча́йны

offcast [ˈɔ:fkæst] – adj. адкі́нуты; вы́кінуты (*з грама́дзтва*); яко́га вы́ракліся
– n. адкі́нуты з грама́дзтва

offend [əˈfend] v. 1. абража́ць; узлава́ць, раззлава́ць. 2. кры́ўдзіць. 3. грашы́ць; чыні́ць несправядлі́васьць

offender [əˈfendər] n. 1. крыўдзі́цель -я *m.*, крыўдзіцелька *f.*; зьневажа́льнік, абража́льнік -а *m.* 2. правапару́шальнік -а *m.*, ліхадзе́й -я *m.*

offense, Brit. **offence** [əˈfens] n. 1. праві́насьць *f.*, парушэ́ньне зако́ну: ***to commit an offense*** правіні́цца. 2. кры́ўда, абра́за, зьнява́га *f.*: ***No offense was intended*** Я не хаце́ў вас абра́зіць: ***to give offense*** зьнява́жыць, абра́зіць, скры́ўдзіць; ***to take offense*** абра́зіцца, пакры́ўдзіцца, крыўдава́ць. 3. напа́д -у *m.*, ата́ка *f.*, наступле́ньне *n.*, на́ступ -у *m.* (*во́йска*)

offenseless, Brit. **offenceless** [əˈfensləs] adj. 1. без наступле́ньняў, няздо́льны атакава́ць або́ наступа́ць. 2. бяскры́ўдны

offensive [əˈfensɪv] – adj. 1. абра́зьлівы; кры́ўдны. 2. непрые́мны: ***an offensive odor*** непрые́мны пах. 3. наступа́льны ***an offensive army*** а́рмія, яка́я наступа́е
– n. 1. наступа́льная *або́* агрэсі́ўная пазы́цыя. 2. ата́ка *f.*

offer [ˈɔ:fər] – v. 1. прапанава́ць; ахвярава́ць; дава́ць: ***He offered to help us*** Ён запрапанава́ў нам дапамагчы́; ***to offer a proposal*** падава́ць прапано́ву; ***to offer resistance*** супраціўля́цца, адбіва́цца. 2. надара́цца: ***if the opportunity offers*** калі́ нада́рыцца нагода. 3. спрабава́ць; мець намер, намерва́цца: ***to offer to strike*** намерыцца ўда́рыць. 4. дава́ць: ***He offered twenty dollars for our old stove*** Ён дава́ў два́ццаць даля́раў за на́шую стару́ю плі́ту
– n. 1. прапано́ва *f.* 2. наме́р -у *m.*

offering [ˈɔ:fərɪŋ] n. 1. ахвярава́ньне *n.* 2. ахвя́ра *f.*, дар -у *m.*

offhand [ˌɔ:fˈhænd] – adv. 1. з рукі́, экспро́мптам, з хо́ду, на ходу́, без падрыхто́ўкі. 2. бесцырымо́нна
– adj. 1. імправізава́ны. 2. про́сты, бесцырымо́нны. 3. няве́тлівы, нетакто́ўны

office [ˈɑ:fəs] n. 1. канцыля́рыя *f.*, бюро́ *n.*; канто́ра *f.* 2. кабіне́т, о́фіс -а *m.*: ***doctor's office*** кабіне́т ле́кара; ***post office*** по́шта; ***inquiry office*** бюро́ даве́дак; ***a ticket office*** про́даж біле́таў, біле́тная ка́са. 3. паса́да *f.*; пост паста́ *m.*: ***the highest public office*** найвышэ́йшая дзяржа́ўная паса́да. 4. зада́ньне *n.*, абавя́зак -ку *m.*: ***A teacher's office is teaching*** Зада́ньне наста́ўніка — вучы́ць. 5. паслу́га *f.*: а) ***good office*** ве́тлівасьць *f.*; паслу́га *f.* б) ***ill office*** блага́я паслу́га: варо́жасьць *f.*

6. царко́ўная слу́жба: ***the communion office*** абра́д прычашчэ́ньня; ***last offices*** пахава́льны абра́д

office boy пасыльны́ -о́га *m.*

officeholder ['ɑ:fəsˌhouldər] n. службо́вец -ўца *m.*; службо́вая асо́ба (*на ўра́давай паса́дзе*)

officer ['ɑ:fəsər] – n. 1. афіцэ́р -а *m.* (*у а́рмii, вае́нна-марскі́м флёце або́ авія́цыі*). 2. капіта́н карабля́. 3. ура́давы *або́* і́ншы службо́вец: ***a health officer*** санітарны інспэ́ктар; ***a police officer*** паліцыя́нт (*афіцы́йная або́ ве́тлівая фо́рма*)

– v.t. кірава́ць *кім-чым*

official [ə'fiʃəl] – n. службо́вая асо́ба, службо́вец -ўца *m.*: ***bank officials*** ба́нкавыя службо́ўцы

– adj. 1. службо́вы: ***an official uniform*** службо́вая ўніфо́рма; ***official duties*** службо́выя абавя́зкі. 2. афіцы́йны; ура́давы: ***official representative*** афіцы́йны прадстаўні́к; ***official communication*** афіцы́йнае паведамле́ньне; ***official data*** афіцы́йныя да́дзеныя

officially [ə'fiʃəli] adv. афіцы́йна

officiate [ə'fiʃieit] v. 1. выко́нваць службо́выя абавя́зкі: ***to officiate as chairman*** выко́нваць абавя́зкі старшыні́; ***to officiate as host*** быць за гаспада́ра́. 2. адпраўля́ць набажэ́нства

officious [ə'fiʃəs] adj. 1. празьме́рна паслу́жлівы; які́ навя́звае сваё паслу́гі; назо́льны. 2. які́ лю́біць су́нуць нос не ў сваё

off-key [ˌɔ:f'ki:] adj. 1. ня ў то́н, негарманійны. 2. не на ме́сцы, недарэ́чны: ***off-key remark*** заўва́га не на ме́сцы

off-limits [ˌɔ:f'limits] adj. забаро́нены

offprint ['ɔ:fprint] n. асо́бны адбі́так арты́кулу (*з ча́сапісу*)

offset [ˌɔ:f'set] – v. 1. выраўно́ўваць; зраўнава́жваць; наганя́ць; кампэнсава́ць. 2. пуска́ць ато́жылак. 3. друкава́ць афсэ́тным спо́сабам

– n. ['ɔ:fset] 1. выраўна́ньне, зраўнава́жаньне *n.*, кампэнса́цыя *f.* 2. Bot. па́растlак, ато́жылlак -ка *m.* 3. афсэ́т -у *m.* 4. раптóўны згін *або́* вы́гін у трубе́

offshoot ['ɔ:fʃu:t] n. 1. па́растlак, ато́жылlак -ка *m.* (*з галі́ны*). 2. адгалінава́ньне *n.* 3. нашча́дlак, пато́мlак -ка *m.*; бакава́я галі́на ро́ду

offshore [ˌɔ:f'ʃɔ:r] – adj. 1. ад бе́рагу, зь бе́рагу: ***an offshore wind*** ве́цер зь бе́рагу. 2. прыбярэ́жны: ***offshore fisheries*** прыбярэ́жнае рыба́цтва

– adv. у кіру́нку ад бе́рагу ў мо́ра

offside or **off-side** [ˌɔ:f'said] adj. на няпра́вільным баку́

offspring ['ɔ:fsprɪŋ] n. 1. а) нашча́дlак, пато́мlак -ка *m.* б) вы́вадlак -ка *m.* (*жывёлы*). 2. вы́нік -у *m.*

offstage [ˌɔ:f'steidʒ] adj. закулі́сны

off-the-cuff [ˌɔ:fðə'kʌf] adj., adv., Informal непадрыхтава́ны, без падрыхто́ўкі, экспро́мптам, з рукі́

off-white [ˌɔ:f'hwait] – n. бру́дна-бе́лы ко́лер, ве́льмі сьве́тлы бэ́жавы *або́* шэ́ры ко́лер

– adj. ама́ль бе́лы

often ['ɔ:fən] adv. ча́ста, нярэ́дка, ціра́дка

ogle ['ougəl] – v. 1. глядзе́ць зь пяшчо́тай на *каго́*. 2. стро́іць во́чкі *каму́*

– n. пяшчо́тны по́зірк

ogre ['ougər] n. во́лат, людае́д -а *m.*

oh *or* **Oh** [ou] interj. О! Ой!

ohm [oum] n., Electr. ом -а *m.* (*адзі́нка электры́чнага супраціўле́ньня*)

oil [ɔil] – n. 1. але́й -ю *m.* 2. на́фта *f.*; рэ́дкая мазу́та-алі́ва. 3. але́йная фа́рба. 4. але́йны жы́вапіс *або́* партрэ́т

– v. 1. ма́заць (*мазу́тай, алі́вай*): ***to oil the wheels*** падма́заць ко́лы. 2. ма́заць, падма́зваць; дава́ць ха́бар, падкупля́ць

• ***pour oil on troubled waters*** прымі́рыць, уціхамі́рыць хвалява́ньне, бу́чу

• ***strike oil*** натра́піць на на́фту; натра́піць на вялі́кую ўда́чу

oilcloth ['ɔilklɔ:θ] n. цыра́та *f.*

oil color 1. але́йная фа́рба. 2. але́й, карці́на, напіса́ная але́йнай фа́рбай

oil derrick буравáя *абó* нáфтавая вы́шка
oiler [ˈɔɪlər] n. 1. змáзчык -а *m.* 2. масьлёнка *f.* 3. Tech. нафтатрáнспартны вадаплáў, тáнкер -а *m.*: ***oilers*** цырáтавае непрамакáльнае адзéньне
oil field нáфтавае пóле (*дзе знóйдзеная нáфта*)
oil gland тлýшчавая залóза
oil industry нафтаздабывáльная і ачышчáльная прамыслóвасьць
oil of vitriol купарвáсны алéй
oil paint алéйная фáрба
oil painting 1. карцíна, напісáная алéйнай фáрбай. 2. маляванье алéйнымі фáрбамі
oil paper алéйная папéра
oilstone [ˈɔɪlstoʊn] n. асялóк -кá *m.* (*тачы́льны кáмень*)
oil tanker нáфтавы тáнкер
oil well нáфтавая сьвідравíна *f.*
oily [ˈɔɪli] adj. 1. алéйны. 2. алéісты; блішчáсты, глянцавы (*пра ліст*); сьлíзкі. 3. тлýсты (*пра валасы́*); масьляні́сты. 4. мáсьлены, саладжáвы, лíсьлівы: ***an oily smile*** мáсьленая ўсьмéшка
ointment [ˈɔɪntmənt] n. масьць, мазь *f.*
O.K. *or* **OK** [ˌoʊˈkeɪ] – adj., adv. усё ў парáдку; дóбра; прáвільна; згóда
– v. ухваля́ць; падтры́мваць; згаджáцца
okay [ˌoʊˈkeɪ] adj., adv., Informal, *гл.* **O.K.**
old [oʊld] – adj. 1. стары́; старэ́нькі: ***old people*** стары́я; ***old man*** стары́ -óга *m.*; ***old woman*** старáя *f.*; ***an old house*** стары́ дом; ***old clothes*** старáя вóпратка, лáхі *pl.*; ***to grow old*** старэ́ць. 2. (*пры пытáньні пра век асóбы*): ***How old is he?*** Кóлькі ямý гадóў? ***He is ten years old*** Ямý дзéсяць гадóў. 3. закаранéлы: ***to be old in wrongdoing*** быць закаранéлым злачы́нцам. 4. дáўні; былы́: ***an old friend*** дáўні ся́бра; ***an old student*** былы́ вýчань; ***Old Belarusian*** старабеларýская мóва; ***good old fellow*** (*ласкáльны звaрóт*) дóбры чалавéча
– n. стары́я часы́: ***the heroes of old*** герóі стары́х часóў

old age стáрасьць *f.*: ***old age pension*** пэ́нсія па стáрасьці; ***in one's old age*** пад стáрасьць
olden [ˈoʊldən] adj., Poet. стары́, старасьвéцкі: ***olden times*** старасьвéтчына *f.*
old-fashioned [ˌoʊldˈfæʃənd] adj. старамóдны; нямóдны; састарэ́лы; стары́
old hand знáўвец -ўцá *m.*, máйстра -ы *m.* высóка кваліфікавáны *абó* спрактыкавáны чалавéк
oldish [ˈoʊldɪʃ] adj. старавáты
old maid старáя дзéўка, векавýха *f.*
old-timer [ˌoʊldˈtaɪmər] n. старажы́л -а *m.*
olive [ˈɑːlɪv] – n. 1. алíўка, масьлíна *f.* 2. алíўкавы кóлер
– adj. алíўкавы, алíўкавага кóлеру
olive branch аліўкавая галíнка (*сы́мбаль мíру*)
olive oil алíўкавы алей
Olympic Games алімпíйскія гýльні
omen [ˈoʊmən] – n. прымéта *f.*; знак -у *m.*, адзнáка *f.*; прадказáньне, прадвéсьце *n.*
– v.i. служы́ць прымéтай; азначáць, прадвяшчáць
ominous [ˈɑːmɪnəs] adj. злавéсны; непрыхíльны, пагрóзьлівы
omission [oʊˈmɪʃən] n. 1. прóпуск -у *m.*; прапускáньне. 2. недагля́д -у *m.*
omit [oʊˈmɪt] v., **(-tt-)** 1. прапушчáць, прапускáць; занядбóўваць. 2. не рабíць чагó-н: ***She omitted to make her bed*** Янá не заслáла свой лóжак
omnipotence [ɑːmˈnɪpətəns] n. усеўлáдзьдзе *n.*, неабмежавáная ўлáда
omnipotent [ɑːmˈnɪpətənt] adj. усеўлáдны; усемагýтны
• ***the Omnipotent, the*** Усемагýтны -ага *m.*, Бог -а *m.*
omnipresent [ˌɑːmnɪˈprezənt] adj. усюдыíсны, паўсюдны
omniscience [ɑːmˈnɪʃəns] n. усёвéданьне *n.*
omniscient [ɑːmˈnɪʃənt] adj. усёвéдны, зь вéльмі вялíкімі вéдамі
omnivorous [ɑːmˈnɪvərəs] adj. 1. усяéдны; усёпажырáльны. 2. прáгны: ***an omnivorous reader*** прáгны чытáч

on [ɑ:n] – prep. 1. на (*для абазначэ́ньня ме́сца*): а) *на пыта́ньне «дзе?» зь ме́сным скло́нам*: ***The book is on the table*** Кні́га на стале́; ***a house on the shore*** дом на бе́разе мо́ра; ***He lives on the next street*** Ён жыве́ на насту́пнай ву́ліцы. б) *на пыта́ньне «куды́?» зь вінава́льным скло́нам*: ***Put on the table, please*** Калі ла́ска, пакла́дзьце на стол. в) ***march on the capital*** марш на сталіцу. 2. над: ***The town lies on the lake*** Го́рад ляжы́ць над во́зерам. 3. (*для абазначэ́ньня ча́су*): а) ***on Tuesday*** у аўто́рак. б) ***on the next day*** на другі́ дзень. в) ***on the 5th of February*** пя́тага лю́тага. г) ***on time*** у пару́, у час. 4. у ча́се чаго́-н., калі́: а) ***They greeted us on our arrival*** Яны́ віта́лі нас, калі́ мы прые́халі. б) ***on my way home*** па даро́зе дамо́ў. 5. (*для абазначэ́ньня мэ́ты*): ***He went on business*** Ён пае́хаў па спра́вах. 6. (*для абазначэ́ньня прычы́ны, падста́вы, крыні́цы*): а) ***It is all clear on the evidence*** Усё я́сна са сьве́дчаньняў. б) ***The news is on good authority*** Ве́стка з пэ́ўнай крыні́цы. 7. пра, аб, на; адно́сна чаго́-н: а) ***a book on animals*** кні́га пра зьвяро́ў. б) ***to talk on many subjects*** гаварыць на шмат якія тэ́мы. в) ***my opinion on that question*** мая́ ду́мка адно́сна таго́ пыта́ньня. г) ***I congratulate you on your success*** Я віншу́ю вас з уда́чай. 8. у: а) ***on fire*** у агні́. б) ***on duty*** у ча́се слу́жбы. в) ***to be on the go*** быць у ру́ху, у пра́цы; зьбіра́цца адыхо́дзіць. г) ***on leave*** у адпачы́нку. д) ***on the list*** у сьпі́се. 9. у скла́дзе, у лі́ку чаго́-н.: ***on the committee*** у скла́дзе камітэ́ту, у камітэ́це; ***on the jury*** у лі́ку прысяжны́х
– adj. укліо́чаны, адкры́ты, пача́ты: ***The race is on*** Спабо́рніцтвы ўжо́ ідзю́ць
– adv. (*пака́звае на праця́г дзе́яньня*): ***Hold on, or you may fall*** Трыма́йся, а то ўпадзе́ш

• ***and so on*** і гэ́так дале́й, і да таго́ падо́бнае
• ***Defeat on defeat discouraged them*** Няўда́ча за няўда́чай зьнеахво́чвала іх
• ***from this day on*** ад гэ́тага дня
• ***Go on!*** Рабі́ дале́й! Праця́гвай!
• ***later on*** пасьля́, пазьне́й
• ***look on*** углада́цца на *каго́-што*
• ***on and off*** ча́сам, часа́мі; час-часо́м
• ***on and on*** бесьперапы́нку
• ***on purpose*** наўмы́сна
• ***She had a green hat on*** Яна́ была́ ў зялёным капелюшы́
• ***The light is on*** Сьвятло́ гарыць
• ***Turn on the gas!*** Уключы́ газ!
• ***walk (march) on*** ісьці́ (маршыра-ва́ць) дале́й
• ***What had he on?*** У чым ён быў? У што ён быў апра́нуты?
• ***What is on tonight?*** Што сёньня ідзе́? Што пака́зваюць? (*у кіно́, тэа́тры*); ***Macbeth is on tonight*** Сёньня іграю́ць «Макбэта»

once [wʌns] – adv. 1. адзі́н раз: ***He comes once a day*** Ён прыхо́дзіць раз у дзень. 2. адно́йчы, не́калі, калі́сьці; даўно́: ***a once powerful nation*** не́калі магу́тная на́цыя; ***once and again*** неаднаразо́ва, шматразо́ва
– n. адзі́н раз: ***Once is enough*** Аднаго́ ра́зу дастаткова́
– conj. калі́, як то́лькі
– adj. ко́лішні: ***a once friend*** ко́лішні ся́бра
• ***all at once*** ра́птам
• ***at once*** а) за́раз жа, неадкла́дна. б) аднача́сна
• ***for once*** гэ́тым ра́зам
• ***once (and) for all*** канча́льна, канчатко́ва; раз назаўсёды
• ***once in a while*** калі́-нікалі́, зрэ́дку
• ***once more*** яшчэ́ раз
• ***once or twice*** раз ці два, не́калькі разо́ў
• ***once upon a time*** даўны́м-даўно́; адно́йчы; (*а на пача́тку ка́зкі*) жыў-быў, жылі́-былі́

oncoming [ˈɑ:nˌkʌmɪŋ] – adj. надыхо́дзячы.
– n. надыхо́д -у *m.*: ***the oncoming of the storm*** надыхо́д навальні́цы

one [wʌn] – n. 1. адзі́н -нагó *m.*, адна́ *f.*, адно́ *n.*: ***one by one*** адзі́н па адны́м; ***at one*** як адзі́н, у зго́дзе. 2. (*замяня́е ране́й ужы́ты назо́ўнік*): ***I gave him the one he wanted*** Я даў ямý то́е, што ён хаце́ў. 3. адно́ цэ́лае: ***to make one*** а) быць адны́м (*з гру́пы, па́ртыі*). б) злучы́цца з *кім*; ажані́цца з *кім*; ***one and all*** усе́
– adj. 1. адзі́н: а) ***one apple*** адзі́н я́блык. б) ***I saw him one day last week*** Я ба́чыў яго́ аднаго́ дня на мінýлым ты́дні. 2. такі́ са́мы: ***They held one opinion*** Яны́ былі таé са́мае дýмкі. 3. не́йкі, адзі́н: ***One John Brown was elected*** Вы́бралі не́йкага Джона Браўна. 4. няшма́т: ***one or two*** не́калькі. 5. пе́ршы: а) ***room one*** пако́й нýмар адзі́н. б) ***volume one*** пе́ршы том
– pron. (*ужыва́ецца безасабо́ва*): ***One never knows what may happen*** Нікó-лі ня ве́даеш, што мо́жа здáрыцца; ***One must observe the rules*** Трэ́ба трыма́цца пра́вілаў; ***one another*** адзі́н аднаго́; ***They were in one another's way*** Яны́ замінáлі адзі́н аднамý

one and a half паўтара́ *m. & n.*, паўтары́ *f.*: ***a century and a half*** паўтара́ стагó́дзьдзя

one-eyed [ˌwʌnˈaɪd] adj. 1. аднавó́кі. 2. сьляпы́ на адно́ во́ка

one-handed [ˌwʌnˈhændɪd] adj. аднарýкі

one-horse [ˌwʌnˈhɔ:rs] adj. 1. аднако́нны (*са́ні, воз*). 2. які́ ма́е аднаго́ каня́ (*пра гаспадара́*)

one-legged [ˌwʌnˈlegɪd] adj. аднано́гі

one-man [ˌwʌnˈmæn] adj. 1. аднаасабо́вы: ***a one-man show*** спэкта́кль з адно́й дзе́йнай асо́бай. 2. аднаме́сны

oneness [ˈwʌnnəs] n. 1. адзі́нства *n.*: то́еснасьць *f.* 2. зго́да *f.*, сула́дзьдзе *n.*, сула́днасьць *f.*

onerous [ˈoʊnərəs] adj. цяжкі́, цяжкава́ты (*пра пра́цу*), гнятлі́вы; дакýчлівы

oneself [ˌwʌnˈself] pron. 1. сябе́. а): ***One knows oneself better than anybody*** Сябе́ зна́еш лепш, чымся каго́ і́ншага. б) ***One should wash oneself regularly*** Трэ́ба мы́цца рэгуля́рна. 2. сам: ***by oneself*** адзі́н, сам сабе́, сам-на́сам; ***One has to do it by oneself*** Дава́дзіцца рабіць гэ́та самóму. 3. сам сабóю: ***to be oneself*** а) быць самы́м сабóю. б) натура́льна трыма́цца

one-sided [ˌwʌnˈsaɪdɪd] adj. 1. аднабако́вы, неаб'екты́ўны; прадузя́ты. 2. няро́ўны. 3. аднабо́кі; крывы́

one-time [ˈwʌntaɪm] adj. былы́; ко́лішні

one-track [ˌwʌnˈtræk] adj. 1. аднакале́йны. 2. Informal вýзкі: ***One-track mind*** аднабако́вы ро́зум

one-way [ˌwʌnˈweɪ] adj. аднакірýнкавы, аднабако́вы: ***one-way traffic*** аднабако́вы рух; ***one-way street*** вýліца з аднабако́вым рýхам; ***one-way ticket*** біле́т у адзі́н бок

onion [ˈʌnjən] n. 1. цыбýля *f., coll.* 2. цыбýліна, цыбýлька *f.*

onionlike [ˈʌnjənlaɪk] adj. цыбýлісты

onionskin [ˈʌnjənskɪn] n. 1. лускá цыбýлі. 2. то́нкая паўпразры́стая папе́ра

onlooker [ˈɑ:nˌlʊkər] n. наглядáльнік -а *m.*, глядáч збóку

only [ˈoʊnli] – adj. адзі́ны: ***an only son*** адзі́ны сын; ***the only writer for my taste*** адзі́ны пісьме́ньнік, як на мóї густ
– adv. 1. усягó, то́лькі, адно́: ***He sold only two*** Ён прадáў то́лькі два; ***Only he remained*** Адно́ ён застáўся; ***if only*** абы́ то́лькі; ***Only to say something*** Абы́ сказáць не́што. 2. ве́льмі: ***I am only too pleased to help you*** Я ве́льмі рады памагчы вам
– conj. а́ле: ***I would do it with pleasure, only I am too busy*** Я зрабíў бы гэ́та з прые́мнасьцю, а́ле я мóцна заня́ты

onrush [ˈɑ:nrʌʃ] n. гвалтóўны на́ціск (*вады́*)

onset [ˈɑ:nset] n. 1. ата́ка *f.* 2. пача́т|ак -ку *m.*: ***the onset of a disease*** пача́так хваробы

onshore [ˌɑ:nˈʃɔ:r] – adj. узьбярэ́жны, прыбярэ́жны
– adv. на бе́разе; у бок бе́рагу
onslaught [ˈɑ:nslɔ:t] n. напо́рыстая ата́ка, штурм -у *m.*
onto [ˈɑ:ntu] prep. на: ***to get onto a horse*** узьле́зьці на каня́
onward(s) [ˈɑ:nwərdz] – adv. напе́рад; упе́рад
– adj. ***an onward movement began*** пача́ўся рух напе́рад
ooze [u:z] – v. 1. прасо́чвацца, сачы́цца. 2. зьніка́ць, міна́ць: ***His courage oozed away as he waited*** Адва́га ў яго́ зьніка́ла, паку́ль ён чака́ў; ***His strength oozed away*** Сі́лы яго́ паці́нулі
– n. паво́льнае цячэ́ньне, прасо́чваньне
opaque [oʊˈpeɪk] adj. 1. непразры́сты, сьветланепраніка́льны. 2. цёмны, ма́тавы. 3. няя́сны; ма́ла зразуме́лы, незразуме́лы. 4. дурны́
open [ˈoʊpən] – adj. 1. адчы́нены, адкры́ты. 2. незапо́ўнены; незаня́ты, дасту́пны; во́льны: ***a position still open*** стано́вішча яшчэ́ не заня́тае; ***to have an hour open*** мець во́льную гадзі́ну; ***in the open air*** на во́льным паве́тры; ***an open market*** во́льны ры́нак; ***an open meeting*** адкры́ты сход (*дасту́пны для ўсі́х*). 3. адкры́ты, нявы́рашаны: ***an open question*** адкры́тае, нявы́рашанае пыта́ньне. 4. я́ўны, адкры́ты: ***open contempt*** я́ўная пага́рда. 5. шчы́ры, адкры́ты: ***an open face*** шчы́ры, адкры́ты твар. 6. ***an open flower*** расьцьві́лая кве́тка. 7. шчо́дры, гасьці́нны; распасьцерты: ***Give with an open hand*** Дава́й шчо́драю руко́ю; ***to welcome with open arms*** віта́ць з распасьцертымі рука́мі. 8. Phon. адкры́ты (*пра склад*).
– n. 1. адту́ліна, про́рва, зе́ўра *f.* (*я́мы*) *f.* 2. а) адкры́ты прасто́р; адкры́тае мо́ра: ***in the open*** пад адкры́тым не́бам. б) да агу́льнага ве́дама
– v. 1. адчыня́ць(ь) (-ца) (*пра дзьве́ры*), адкрыва́ць(ь) (-ца). 2. расчышча́ць, рабі́ць (*прахо́д*). 3. адкрыва́ць(ь) (-ца), пачына́ць(ь) (-ца): ***to open an account*** адкры́ць раху́нак
• ***open a shop*** адкры́ць кра́му (майстэ́рню)
• ***open on*** выхо́дзіць, адкрыва́цца на
• ***open one's eyes*** расплю́шчыць во́чы
• ***open one's eyes to something*** адкры́ць каму́-н. во́чы на што-н.
• ***open the debate (meeting)*** адкры́ць дыскусію (пасе́джаньне)
• ***open up*** раскрыва́ць(ь) (-ца), разго́ртваць(ь) (-ца). б) пачына́ць(ь) (-ца), рабі́ць(ь) (-ца) дасту́пным. в) разьвіва́ць(ь) (-ца)
open-air [ˌoʊpənˈer] adj. пад адкры́тым не́бам, на во́льным паве́тры
open-eyed [ˌoʊpənˈaɪd] adj. 1. з расплю́шчанымі вачы́ма. 2. пі́льны, ува́жлівы. 3. назіра́льны
openfaced [ˌoʊpənˈfeɪst] adj. 1. з шчы́рым сумле́нным тва́рам. 2. а) без на́крыўкі (*напр. гадзі́ньнік*). б) пра бутэрброд — не прыкры́ты друго́й лу́стачкай хле́ба
open-handed [ˌoʊpənˈhændɪd] adj. шчо́дры
openhearted [ˌoʊpənˈhɑ:rtɪd] adj. 1. шчы́ры. 2. до́бры, спрыя́льны; шчо́дры
opening [ˈoʊpənɪŋ] n. 1. адту́ліна, дзі́рка *f.*; про́рва, зе́ўра *f.* (*я́мы*). 2. пе́ршая ча́стка; пача́так -ку *m.*, усту́п -у *m.* 3. афіцы́йнае адкрыцьцё (*канфэ́нцыі*). 4. вака́нсія *f.* (*на пра́цы*). 5. зру́чная, кары́сная нагода *або́* магчы́масьць
openly [ˈoʊpənli] adv. 1. адкры́та, про́ста; шчы́ра. 2. публі́чна
open-minded [ˌoʊpənˈmaɪndɪd] adj. справядлівы, непрадузя́ты, з шырокім кругагля́дам
open-mouthed [ˌoʊpənˈmaʊðd] adj. 1. з разя́ўленым ро́там (*ад зьдзіўле́ньня*). 2. хці́вы, пра́гны, сква́пны; пражэ́рлівы. 3. з шырокім го́рлам (*збано́к*)
opera I [ˈɑ:pərə] n. о́пэра *f.*

opera II [ˈɑ:pərə] n., pl. of **opus** літаратýрныя твóры *абó* музы́чныя кампазы́цыі

opera glasses тэатра́льны бінóкль

opera house 1. óпэрны тэáтар. 2 тэáтар наагýл

operate [ˈɑ:pəreɪt] v. 1. дзéяць, працава́ць: ***The machinery operates night and day*** Машы́ны працýюць дзень і ноч. 2. абслугóўваць: ***to operate an elevator*** абслугóўваць ліфт. 3. кірава́ць (*прáцай*); валóдаць (*маёмасцю*): ***That company operates factories in many countries*** Тáя кампáнія мáе фáбрыкі ў мнóгіх краёх. 4. прычыня́цца; служы́ць, быць прычы́най; дзéяць: ***Several causes operated to bring on the war*** Нéкалькі прычы́наў падзéялі на распачáцьце вайны́. 5. Med. рабíць апэрáцыю. 6. правóдзіць ваéнныя апэрáцыі

operatic [ˌɑ:pəˈrætɪk] adj. óпэрны

operation [ˌɑ:pəˈreɪʃən] n. 1. дзéяньне *n.*, прáца *f.*: ***to come into operation*** пачáць працавáць, дзéяць; ***in operation*** а) у дзéяньні, працýе. б) у выкарыстáньні, ва ўжы́тку. 2. кіравáньне, абслугóўваньне *n.*: ***the operation of a machine*** абслугóўваньне машы́ны. 3. апэрáцыя *f.* 4. Math. дзéяньне *n.*: ***Addition, subtraction, multiplication and division are the four arithmetic operations*** Складáньне, адымáньне, мнóжаньне й дзялéньне — чаты́ры арытмэты́чныя дзéяньні. 5. працэ́с -у *m.*: ***the operation of brushing one's teeth*** працэ́с чы́шчаньня зубóў

operational [ˌɑ:pəˈreɪʃənəl] adj. апэраты́ўны, у дзéяньні

operative [ˈɑ:pərətɪv] – adj. 1. які́ мáе сі́лу (*пра закóн*): ***to become operative*** увайсьці́ ў сі́лу (*пра закóн*). 2. апэраты́ўны, дзéйны. 3. апэрацы́йны

– n., Informal дэтэкты́ў -ва, шпік -á *m.*

operator [ˈɑ:pəreɪtər] n. 1. апэрáтар -а *m.* а) дóктар хірург. б) кваліфікава́ны рабóчы, мэхáнік -а *m.* 2. тэлефані́ст, тэлеграфíст, радыíст -а *m.* 3. дырэ́ктар фáбрыкі, шáхты

operetta [ˌɑ:pəˈretə] n., pl. **-tas** апэрэ́та *f.*

opinion [əˈpɪnjən] n. 1. пагля́д, пóгляд -у *m.*, меркава́ньне *n.*, ду́мка *f.*: ***in my opinion*** на маю́ ду́мку; ***in our opinion*** па-на́шаму. 2. ацэ́нка (*ду́мка, меркава́ньне пра кагó, што -н.*): ***to have poor opinion of*** быць невысóкай ду́мкі аб *кім-чым*. 3. ду́мка, высно́ва спэцыялíста (*напр. лéкара*); прафэсíйная пара́да, ра́да (*напр. адвака́та*); ***opinions differ*** аб гу́стах не спрача́юцца

opinionated [əˈpɪnjəneɪtəd] adj. ду́мны, упáрты абó занáдта саманадзе́йны (*у сваíх пóглядах*); дагматы́чны

opium [ˈoʊpiəm] n. óпіюм -у *m.*

opponent [əˈpoʊnənt] – n. працíўнік -а *m.*, працíўніца *f.*; апанэ́нт -а *m.*, апанэ́нтка *f.*

– adj. які́ супрацьстаíць *абó* супраціўля́ецца

opportune [ˌɑ:pərˈtu:n] n. 1. шчасьлíвы, адпавéдны; спрыя́льны: ***at a most opportune moment*** у найбóльш адпавéдны мóмант

opportunism [ˌɑ:pərˈtu:nˌɪzəm] n. апартуні́зм -у *m.*

opportunist [ˌɑ:pərˈtu:nɪst] n. апартуні́ст -а *m.*, апартуні́стка *f.*

opportunity [ˌɑ:pərˈtu:nəti] n. нагóда *f.*, зрýчны вы́падак: ***to take the opportunity of*** скарыстáць з нагóды

oppose [əˈpoʊz] v. 1. быць супрóць *кагó-чагó*, змагáцца з *кім-чым*, перашкаджáць; супраціўля́цца *камý-чамý*: ***to oppose the death penalty*** выступáць супрóць кáры сьмéрці. 2. супрацьстáвіць(ца) *камý-чамý*: ***to oppose good nature to anger*** сýпрацьпастáвіць лагóднасьць злóсьці. 3. быць кантрáстам

opposite [ˈɑ:pəzɪt] – adj. 1. супрацьлéжны, супрацьлéглы; які́ стаіць насýпраць: ***the house opposite to ours*** дом, які́ стаíць насýпраць нáшага. 2. адварóтны: ***Sour is opposite to sweet*** Кíслы смак адварóтны салóдкаму

– n. супрацьлéгласьць, супрацьлéжнасьць, адварóтнасьць *f.*

– prep. насу́праць *каго́-чаго́*: ***opposite the church*** насу́праць царквы́

opposition [ˌɑ:pəˈzɪʃən] n. 1. супраць-стаўле́ньне *n.*, супраці́лў -ву *m.* 2. супрацьле́гласьць *f.*, кантра́ст -у *m.*: ***His views were in opposition to mine*** Яго́ныя по́гляды былі супрацьле́глымі маім. 3. апазы́цыя *f.* (*у парля́мэнце*)

oppress [əˈpres] v. 1.уціска́ць, прыгнята́ць *каго́*; зьдзе́квацца з *каго́*. 2. гнясьці́, прыгнята́ць

oppressed [əˈprest] adj. пад уці́скам, пад прыгнётам, прыгне́чаны

oppression [əˈpreʃən] n. 1. уці́ск, зьдзек -у *m.*, прасьле́даваньне *n.* 2. прыгне́чанасьць *f.*

oppressive [əˈpresɪv] adj. 1. прыгнята́льніцкі, суро́вы; несправядлі́вы, дэспаты́чны. 2. гнятлі́вы, цяжкі́

oppressor [əˈpresər] n. прыгнята́льнік -а *m.*

optic [ˈɑ:ptɪk] adj. во́чны; зро́кавы

optical [ˈɑ:ptɪkəl] adj. 1. во́чны; зро́кавы: ***an optical defect*** дэфэ́кт зро́ку. 2. аптычны: ***A telescope is an optical instrument*** Тэлеско́п — гэ́та аптычная прыла́да

optician [ɑ:pˈtɪʃən] n. о́птык -а *m.*

optics [ˈɑ:ptɪks] n. о́птыка *f.*

optimism [ˈɑ:ptɪˌmɪzəm] n. аптымі́зм -у *m.*

optimist [ˈɑ:ptɪmɪst] n. аптымі́ст -а *m.*, аптымі́стка *f.*

optimistic [ˌɑ:ptɪˈmɪstɪk] adj. аптымі́стычны

option [ˈɑ:pʃən] n. вы́бар -у *m.*, пра́ва вы́бару

optional [ˈɑ:pʃənəl] adj. да́дзены на вы́бар; неабавязко́вы, адво́льны

optometrist [ɑ:pˈtɑ:mətrɪst] n. акулі́ст -а *m.*

opulence [ˈɑ:pjələns] n. 1. бага́ццьце *n.* 2. замо́жнасьць *f.*, даста́тлак -ку *m.*

opulent [ˈɑ:pjələnt] adj. бага́ты, замо́жны; у даста́тку

or [ɔ:r] conj. або́, а́льбо: ***You can go or stay*** Мо́жаце ісьці́ або́ заста́цца. 2. а то, іна́кш, іна́чай: ***Hurry, or you will be late*** Съпяша́йся, а то спо́зьніcься. 3. або́, гэ́та зна́чыць: ***This is the end or last part*** Гэ́та кане́ц, гэ́та зна́чыць апо́шняя ча́стка

oracle [ˈɔ:rəkəl] n. 1. ара́кул -а *m.* 2. ве́льмі разу́мны чалаве́к, бясспрэ́чны аўтарытэ́т. 3. праро́цтва *n.*, прадказа́ньне *n.*

oracular [ɔ:ˈrækjələr] adj. 1. праро́чы; як ара́кул. 2. двухсэ́нсавы, няя́сны, зага́дкавы. 3. ве́льмі разу́мны

oral [ˈɔ:rəl] adj. 1. ву́сны (*напр. экза́мэн*). 2. Med. стаматалягі́чны, ро́тавы: ***oral medicine*** гігіе́на ро́та

orally [ˈɔ:rəli] adv. 1. ву́сна. 2. ро́там, ву́снамі, праз ву́сны, праз рот: ***The medicine was taken orally*** Лек быў прыня́ты праз рот

orange [ˈɔ:rɪndʒ] – n. 1. ара́нжык -а *m.*, апэльсі́н -а *m.* (*плод і дрэ́ва*). 2. ара́нжавы ко́лер

– adj. 1. ара́нжавы (*пра ко́лер*). 2. апэльсі́навы (*пра сок*)

oration [əˈreɪʃən] n. урачы́стая прамо́ва

orator [ˈɔ:rətər] n. ара́тар -а *m.*

oratorical [ˌɔ:rəˈtɔ:rɪkəl] adj. ара́тарскі: ***an oratorical contest*** ара́тарскі ко́нкурс, ко́нкурс ара́тараў; ***an oratorical manner*** ара́тарская мане́ра

oratory [ˈɔ:rətɔ:ri] n., pl. **-ries** 1. красамо́ўства *n.*, майстэ́рства ара́тара. 2. рыто́рыка *f.*

orb [ɔ:rb] n. 1. ку́ля *f.*, шар -а *m.* 2. нябе́снае це́ла (*як со́нца, ме́сяц*). 3. Poet. во́ка *n.*, во́чны я́блык

orbit [ˈɔ:rbət] – n. 1. арбі́та *f.* 2. сфэ́ра дзе́яньня. 3. вачні́ца *f.*

– v. 1. круці́цца на арбі́це. 2. выхо́дзіць на арбі́ту (*пра спадаро́жнік*)

orchard [ˈɔ:rtʃərd] n. сад -у *m.*

orchestra [ˈɔ:rkɪstrə] n. 1. аркéстлар -ру *m.* 2. ме́сца для аркéстру (*перад сцэ́най*). 3. партэ́р -а *m.* (*у тэа́тры*)

ordeal [ɔ:rˈdi:əl] n. выпрабава́ньне *n.*; му́ка *f.*, паку́та *f.*

order [ˈɔ:rdər] – n. 1. пара́длак -ку *m.*, пасьлядо́ўнасьць *f.*: ***in alphabetical or-***

der у альфабэ́тным пара́дку; ***to count in order*** лічы́ць па пара́дку. 2. пара́д|ак -ку *m.*, спра́ўнасьць *f.*: ***to put a room in order*** спара́дкаваць пако́й; прыве́сьці пако́й у пара́дак; ***to get out of order*** папсава́цца; ***in good order*** у до́брай спра́ўнасьці. 3. пара́д|ак -ку *m.*, спако́й -ю *m.*; ***to keep order*** захо́ўваць пара́дак; ***to call to order*** а) заклі́ка́цьда пара́дку. б) адкры́ць пасе́джаньне. 4. пара́д|ак -ку (*вядзе́ньня схо́ду*), рэгля́мэнт -у *m.*: ***order of business, order of the day*** пара́дак дня. 5. зага́д -у *m.*; кама́нда *f.*, нака́з -у *m.*: ***under the orders of ...*** пад кама́ндай ...; ***the order of the captain*** капіта́наў зага́д. 6. ***postal money order*** пашто́вы перавод. 7. замо́ва, зака́з -у *m.*: ***made to order*** зро́блены на зака́з. 8. Zool., Bot. атра́д -у *m.* (*грызуно́ў, матылёў*). 9. пласт -у, слой -ю *m.*: ***all orders of society*** усе́ пласты́ грама́дзтва. 10. духо́ўны сан; ры́царскі *або́* мана́скі о́рдэн: ***to take holy orders*** прыня́ць духо́ўны сан; ***in holy orders*** у духо́ўным са́не. 11. о́рдэн -а *m.* (*знак узнагаро́ды*). 12. о́рдэр -у *m.* (*стыль у архітэкту́ры*): ***the Doric order*** дары́чны ордэр

– v. 1. пара́дкаваць; ула́джваць: ***to order one's affairs*** ула́дзіць сваі́ спра́вы. 2. зага́дваць *каму́*, кама́ндаваць *кім*. 3. зака́зваць, заказа́ць; ***order about*** or ***around*** кама́ндаваць *кім*, папіха́ць *каго́*

• ***by order*** зго́дна з зага́дам

• ***in order*** а) у пара́дку. б) які́ спра́ўна працуе

• ***in order that*** каб; з тым, каб; дзе́ля таго́, каб

• ***made to order*** зро́блена на зака́з

• ***out of order*** не ў пара́дку; сапсу́ты

orderly ['ɔ:rdərli] – adj. 1. у пара́дку; акура́тны, аха́йны. 2. дысцыплінава́ны

– n. , pl. **-lies** ардына́р|ац -ца *m.* (*у во́йску*); санітар -а *m.* (*у шпіталі́*)

ordinal ['ɔ:rdənəl] – adj. пара́дкавы: ***ordinal number*** пара́дкавы ну́мар

– n. пара́дкавы лічэ́бнік

ordinarily [ˌɔ:rdən'erəli] adv. 1. звыча́йна. 2. рэгуля́рна

ordinary ['ɔ:rdəneri] – adj. 1. звыча́йны. 2. пасрэ́дны, неціка́вы: ***The speech was ordinary and tiresome*** Прамо́ва была́ неціка́вая і ўто́мная

– n. ***out of the ordinary*** незвыча́йны

ordination [ˌɔ:rdən'eɪʃən] n. пасьвячэ́ньне ў духо́ўны сан; рукапалажэ́ньне *n.* (*у сан сьвятара́*)

ore [ɔ:r] n. руда́ *f.*: ***gold ore*** залата́я руда́

organ ['ɔ:rgən] n. 1. арга́н -а *m.*, арга́ны *pl. only* (*і электры́чныя*); ***mouth organ*** губны́ гармо́нік. 2. о́рган -а *m.* а) ***organs of speech*** о́рганы мо́вы. б) о́рган -у (*устано́ва*) *f.*: ***A court is an organ of government*** Суд ёсьць ура́давым о́рганам. в) о́рган (*газэ́та або́ ча́сапіс яко́й-н. па́ртыі або́ арганіза́цыі*): ***daily organs of the press*** штодзённыя о́рганы дру́ку

organic [ɔ:r'gænɪk] adj. 1. аргані́чны: ***Starch is an organic compound*** Крухма́л — арганічнае рэ́чыва. 2. аргані́чны, нутраны́; непары́ўна зьвя́заны з чым-н.: ***Canada is an organic whole, made up of ten provinces*** Кана́да — гэ́та арганічная цэ́ласьць, што склада́ецца зь дзесяці́ правінцыяў

organism ['ɔ:rgəˌnɪzəm] n. арганізм -у *m.*

organist ['ɔ:rgənɪst] n. арганіст -а *m.*

organization [ˌɔ:rgənə'zeɪʃən] n. 1. арганіза́цыя *f.*, аб'ядна́ньне людзе́й. 2. арганізава́ньне, нала́джаньне *n.*, арганіза́цыя *f.* 3. ула́джаньне *n.*, будо́ва, канстру́кцыя *f.*: ***The organization of the human body is very complicated*** Будо́ва чалаве́чага арганізму ве́льмі склада́ная

organize ['ɔ:rgənaɪz] v. 1. ла́дзіць; рабі́ць; арганізо́ўваць (*банке́т, экспэды́цыю*). 2. арганізо́ўваць (*аб'е́днаньне, па́ртыю*)

organized ['ɔ:rgənaɪzd] adj. арганізава́ны

organizer ['ɔ:rgənaɪzər] n. арганіза́тар -а *m.*

orgy [ˈɔ:rdʒi] n., pl. **-gies** о́ргія *f.*

orient [ˈɔ:rient] – n. Poet. усхо́д -у *m.*; ***Orient*** Усхо́д -у *m.* (*краі́ны Азіі*)
– adj. 1. Poet. усхо́дні. 2. сьве́тлы; бліскў́чы.
– v. [ɔ:riˈent] 1. надава́ць патрэ́бны кі-ру́нак адно́сна бако́ў сьве́ту, арыента-ва́ць; ста́віць будзі́нак тва́рам на ўсхо́д. 2. знахо́дзіць кіру́нак: ***to orient oneself*** арыентава́цца

oriental [ˌɔ:riˈentəl] adj. усхо́дні

Oriental [ˌɔ:riˈentəl], n. жыха́р усхо́ду

orientate [ˈɔ:rienteɪt] v. *гл.* **orient**

orientation [ˌɔ:rienˈteɪʃən] n. арыента́цыя *f.*; кіру́нак -ку *m.*

orifice [ˈɔ:rəfəs] n. адту́ліна *f.*: ***the orifice of a tube or a pipe*** адту́ліна трубы́

origin [ˈɔ:rɪdʒɪn] n. 1. крыні́ца *f.*; пача́так -ку *m.* 2. про́дкі *pl.*, паха́джанне *n.*, род -у *m.*: ***by origin*** з паха́джаньня; ***of humble origin*** нязна́тнага паха́джаньня *або́* ро́ду

original [əˈrɪdʒənəl] – adj. 1. спача́тны, першапача́тны, першапачатко́вы: ***the original settlers*** першапача́тныя пасяле́нцы. 2. но́вы: ***an original game*** но́вая гульня́. 3. тво́рчы; вынахо́длівы (*пра ро́зум*). 4. арыгіна́льны; самабы́тны
– n. 1. арыгіна́л, аўтэ́нтык -а *m.* 2. дзіва́к -а́ *m.*

originality [əˌrɪdʒəˈnæləti] n. 1. вынахо́длівасьць *f.* 2. арыгіна́льнасьць, самабы́тнасьць *f.* 3. навізна́, навіна́, сьве́жасьць *f.*

originally [əˈrɪdʒənəli] adv. 1. з паха́джаньня. 2. першапачатко́ва. 3. арыгіна́льна

originate [əˈrɪdʒəneɪt] v. 1. дава́ць пача́так *чаму́*; закладва́ць, вынахо́дзіць *што*. 2. паўстава́ць; пачына́цца

ornament [ˈɔ:rnəment] – n. 1. адзо́ба *f.* 2. маста́цкае аздабле́ньне чаго́-н. 3. арна́мэнт -у *m.*
– v. аздабля́ць, упрыго́жваць; убі-ра́ць, прыбі́ра́ць
• ***ornaments*** ро́чы царко́ўнага ўжы́тку (*ча́шы, званы́, арга́ны*); ры́зы *pl.*

ornamental [ˌɔ:rnəˈmentəl] adj. адзо́бны; дэкараты́ўны

ornamentation [ˌɔ:rnəmenˈteɪʃən] n. 1. аздабле́ньне, упрыго́жаньне *n.* (*дзе́яньне*). 2. упрыго́жаньні *coll.*, адзо́бы *pl.*

ornamented [ˈɔ:rnəməntəd] adj. адзо́блены, прыбра́ны

ornate [ɔ:rˈneɪt] adj. 1. бага́та адзо́бле-ны, упрыго́жаны. 2. напы́шлівы (*пра стыль*), квяці́сты (*пра мо́ву, прамо́ву*)

ornithology [ˌɔ:rnəˈθɑ:lədʒi] n. арні́талё-гія *f.*

orphan [ˈɔ:rfən] – n. сірата́ *m. & f.*
– adj. сіро́чы; сіро́цкі: ***an orphan asylum*** сіро́чы прыту́лак
– v.t. асіраці́ць
– v.i. асірацэ́ць

orphanage [ˈɔ:rfənɪdʒ] n. 1. сіро́чы, сі-ро́цкі дом; сіраці́нец -ца *m.* 2. сіро́ц-тва *n.*

orthodox [ˈɔ:rθədɑ:ks] adj. 1. артадак-са́льны; прававе́рны; агу́льнапрыня-ты. 2. **Orthodox** праваслаўны (*пра царкву́, ве́ру*)

orthodoxy [ˈɔ:rθədɑ:ksi] n., pl. **-doxies** 1. артадаксса́льнасьць *f.* 2. Relig. **Ortho-doxy** праваслаўе *n.*

orthographic(al) [ˌɔ:rθəˈgræfɪkəl] adj. ар-таграфі́чны, правапі́сны (*напр. па-мы́лка*)

orthography [ɔ:rˈθɑ:grəfi] n., pl. **-phies** пра́вапіс -у *m.*, артагра́фія *f.*

oscillate [ˈɑ:sɪleɪt] v. 1. вага́цца (*у вы́ба-ры*). 2. хіста́ць(-ца), вібрава́ць

oscillation [ˌɑ:sɪˈleɪʃən] n. хіста́ньне, дрыжа́ньне *n.*, вібра́цыя *f.*

oscillatory [ˈɑ:sələtɔ:ri] adj. хіста́льны

osier [ˈoʊʒər] n. лаза́ *f.*, вербало́з -у *m.*

osmosis [ɑ:sˈmoʊsəs] n. асмо́з -у *m.*

osmotic [ɑ:zˈmɑ:tɪk] adj. асматы́чны

osseous [ˈɑ:siəs] adj. 1. касьці́сты, ка-шча́вы. 2. касьцяны́

ossification [ˌɑ:sɪfɪˈkeɪʃən] n. акасьця-не́ньне *n.*

ostensible [ɑ:sˈtensəbəl] adj. 1. паказны́, удава́ны, прытво́рны. 2. відаво́чны

ostensibly [ɑ:sˈtensəbli] adv. пака́зна; відаво́чна; як відаць

ostentation [ˌɑ:stenˈteɪʃən] n. выхва́льства, выхваля́ньне, самахва́льства *n.*, выстаўля́ньне на пака́з

ostrich [ˈɑ:strɪtʃ] n. страўс -а *m.*

other [ˈʌðər] – adj. і́ншы, другі́: ***John is here, but the other boys are at school*** Янка тут, але і́ншыя хлапцы ў шко́ле; ***Come some other day*** Прыдзі́ і́ншым ра́зам; ***the other world*** той сьвет
– pron. і́ншы, другі́: ***no other than he*** ніхто і́ншы, як ён; ***say it to others*** скажы́ гэ́та і́ншым
– adv. іна́кш, іна́чай
• ***every other day*** праз дзень, што другі́ дзень
• ***the other day (night)*** нядаўна (нядаўна ве́чарам); дня́мі; на дня́х (не́як ве́чарам)
• ***that evening of all others*** якра́з у той ве́чар

otherwise [ˈʌðərwaɪz] adv., adj., conj. іна́чай, іна́кш: ***I could not do otherwise*** Я ня мо́г зрабі́ць іна́кш; ***It might have been otherwise*** Магло б быць іна́чай

otter [ˈɑ:tər] n., pl. **-ters** or coll. **-ter** 1. вы́дра *f.* 2. фу́тра з вы́дры

ouch [aʊtʃ] interj. оі́, ай! аў! (*выка́звае бо́ль*)

ought I [ɔ:t] v. паві́нен; му́сіць: ***You ought to obey your parents*** Вы паві́нны слу́хацца бацько́ў; ***It ought to be allowed*** Гэ́та му́сіла б быць дазво́лена

ought II [ɔ:t] n., Informal (*за́мест* nought) нішто́; нуль -я́ *m.*

ounce [aʊns] n. у́нцыя *f.* (*1/16 фу́нта, 28.3 гр.*)

our [aʊər] pron. наш, на́шая, на́шае; свой, свая́, сваё: ***our hats*** на́шыя капелюшы́; ***our house*** наш дом; ***We displayed our flag*** Мы вы́весілі свой сьцяг

ours [ˈaʊərz] pron. наш, на́шая, на́шае (*ужыва́ецца ў выка́зьніку або́ за́мест назо́ўніка*): ***This garden is ours*** Гэ́ты гаро́д наш; ***Ours is a large house*** Наш дом вялі́кі

ourselves [ˌaʊərˈselvz] pron. pl. 1. мы са́мі: ***We did it ourselves*** Мы гэ́та зрабі́лі са́мі. 2. сябе́, -ся: ***We didn't neglect ourselves*** Мы не занядба́лі сябе́; ***We hid ourselves*** Мы схава́ліся; ***We washed ourselves*** Мы памы́ліся; ***We came to ourselves*** Мы апа́мяталіся
• ***We are not ourselves*** Мы са́мі не сваё

oust [aʊst] v. 1. сі́лай выганя́ць, выціска́ць *каго́*. 2. Law выкіда́ць, выся́ля́ць

out [aʊt] – adv. 1. (*перада́е вы́хад зь не́чага, вы́йма́ньне не́чага навО́нкі*): ***to rush out*** вы́бегчы скуль-н., з чаго́-н.; ***He came out of the house*** Ён вы́йшаў з до́му; ***He is out of town*** Ён вы́ехаў з го́раду; ***That dress is out of fashion*** Та́я суке́нка вы́йшла з мо́ды; ***The book is out*** Кні́га вы́йшла з дру́ку; ***The miners are going out on strike*** Гарнякі́ выхо́дзяць на страйк; ***The Conservatives are out, the Liberals are in*** Кансэрва́тары прайгра́лі вы́бары, а лібэра́лы вы́йгралі; ***He went out at noon*** Ён вы́йшаў апо́ўдні; ***The boy turned his pockets out*** Хлапе́ц вы́вярнуў кішэ́ні; ***She took the money out of the bag*** Яна́ вы́няла гро́шы з то́рбачкі; ***to stand out*** выступа́ць, выдзяля́цца. 2. (*азнача́е матэрыя́л*): ***My dress is made out of silk*** Мая́ суке́нка пашы́тая з шо́ўку. 3. (*перада́е заканчэ́ньне ста́ну або́ дзе́яньня*): ***Put the light out*** Пагаці́ сьвятло́; ***The candle is out*** Сьве́чка пага́сла; ***We are out of coffee*** Ка́ва ско́нчылася. 4. (*азнача́е пача́так або́ ка́нец чаго́-н.*): ***Fever broke out*** Ра́птам пачала́ся гара́чка; ***The war broke out*** Вы́бухнула вайна́; ***Flowers are out*** Зацьві́лі кве́ткі; ***The lease is out*** Тэ́рмін арэ́нды ско́нчыўся
– adj. во́нкавы, кра́йні: ***an out island*** кра́йні абто́к
– n. нязго́да *f.*: ***at outs*** or ***on the outs*** у нязго́дзе
• ***out and away*** непараўна́на, зна́чна, нашма́т

• ***out for*** у по́шуку *чаго́*
• ***out of*** дзе́ля *чаго́*: ***out of curiosity, jealousy*** дзе́ля ціка́ўнасьці, за́йздрасьці
• ***out of the question*** пра гэ́та ня мо́жа быць і гу́таркі

out-and-out [ˌaʊtənˈaʊt] adj. наскро́зь вы́канчаны, по́ўны, канчатко́вы

outbalance [ˌaʊtˈbæləns] v. 1. перава́жваць, больш ва́жыць. 2. перасяга́ць, перавыша́ць *каго́-што* (*ва́ртасьцю, ва́жнасьцю або́ ўплы́вамі*)

outbid [ˌaʊtˈbɪd] v., **-bid, -bid** or **-bidden** перабіва́ць цану́, дава́ць бо́лей, як хто і́ншы

outbreak [ˈaʊtbreɪk] n. 1. вы́бух -у *m.* (*гне́ву, сьме́ху*). 2. эпідэ́мія хваро́бы. 3. забурэ́ньні *pl.*

outbuild [ˌaʊtˈbɪld] v., **-built, -building** дабудо́ўваць; ле́пей будава́ць

outbuilding [ˈaʊtˌbɪldɪŋ] n. надво́рны будыно́к (*як клець, пу́ня*)

outburst [ˈaʊtbɜːrst] n. вы́бух -у *m.* (*сьме́ху, гне́ву*), успы́х -у *m.*, пары́лу́ -ву *m.*

outcast [ˈaʊtkæst] – n. 1. выгна́ньнік -а *m.*, мара́льны вы́радак; адкі́ды грама́дзтва *pl. only.* 2. адкі́ды
– adj. адкі́нуты; выгна́ны

outcome [ˈaʊtkʌm] n. 1. вы́нік, рэзульта́т -у *m.* 2. выснова́ *f.*, вы́вад -у *m.*

outcry [ˈaʊtkraɪ] – n., pl. **-cries** 1. мо́цны крык, вы́крык -у *m.* 2. гу́чны пратэ́ст
– v. 1. го́ласна крыча́ць, выкры́кваць. 2. перакры́кваць

outdated [ˌaʊtˈdeɪtɪd] adj. састарэ́лы; старамо́дны; які́ вы́йшаў з ужы́тку

outdid [ˌaʊtˈdɪd] v., *pt. of* **outdo**

outdo [ˌaʊtˈduː] v., **-did, -done, -doing** 1. зрабі́ць больш *або́* лепш за *каго́*, пераплю́нуць *каго́*. 2. перавы́сіць, перасягну́ць

outdone [ˌaʊtˈdʌn] v., *pp. of* **outdo** ле́пей зро́блены, перавы́шаны

outdoor [ˌaʊtˈdɔːr] adj. во́нкавы, надво́рны: ***outdoor games*** гу́льні на во́льным пове́тры

outdoors [ˌaʊtˈdɔːrz] adv. на дварэ́, во́нках; на во́льным пове́тры

outer [ˈaʊtər] adj. во́нкавы, зьне́шні, знадво́рны; касьмі́чны: ***the outer ear*** во́нкавае ву́ха

outer space ко́смас -у *m.*, касьмі́чная прасто́ра

outfit [ˈaʊtfɪt] n. 1. а) адзе́ньне й абу́так. б) амуні́цыя *f.* (*адзе́ньне й прыла́ды*), рыштўнlак -ку *m.*: ***a carpenter's (hunter's) outfit*** сталя́рскі (паляўні́чы) рышту́нак. 2. працо́ўны калекты́ў, арганізава́ная гру́па. 3. Milit. частка, адзі́нка *f.*, разьлі́к -у *m.* 4. гаспада́рка *f.*

outflow [ˈaʊtfloʊ] n. выцяка́ньне *n.*, выто́к -у *m.*: ***outflow of words*** пато́к сло́ваў

outgoing [ˈaʊtgoʊɪŋ] – n. 1. прахо́дка, выхо́джаньне для правядзе́ньня ча́су (*у адве́дкі, тэа́тр, кіно́*). 2. то́е, што выхо́дзіць
– adj. [ˌaʊtˈgoʊɪŋ] 1. а) які́ адыхо́дзіць, ад'яжджа́е, адплыва́е. б) выбыва́ючы, выхо́дны (*пра по́шту, папе́ры*): ***an outgoing legislator*** законада́ўца, пасо́л, які́ не прайшо́ў у ча́се вы́бараў *або́* які́ адыхо́дзіць на пэ́нсію. 2. тава́рыскі, паслу́жлівы

outgoings выда́ткі *pl.*

outgrow [ˌaʊtˈgroʊ] v., **-grew, -grown, -growing** 1. вы́расьці з *чаго́* (*з во́праткі, чарави́каў*). 2. пазбы́цца зь ве́кам (*благі́х звы́чкі*). 3. перарасьці *каго́-што*

outgrowth [ˈaʊtgroʊθ] n. 1. вы́нік, прадукт -у *m.*, натура́льнае разьвіцьцё (*з чаго́-н.*). 2. па́растlак -ка *m.*, ато́жылlак -ка *m.*, на́расьць *f.* (*як мазо́ль на па́льцы*); працэ́с ро́сту: ***the outgrowth of new leaves in the spring*** выраста́ньне но́вых лісто́ў уве́сну

outhouse [ˈaʊthaʊs] n. надво́рная прыбіра́льня

outing [ˈaʊtɪŋ] n. экскурсія *f.*; прахо́дка *f.*

outlandish [ˌaʊtˈlændɪʃ] adj. 1. нязвы́клы, дзівосны. 2. чужазе́мскі, заме́жны. 3. дзікі́, глухі́ (*аб мясцо́васьці*)

outlast [ˌaʊtˈlæst] v. ператрыва́ць, працягва́ць даўжэ́й, як *што*

outlaw [ˈaʊtlɔ:] – n. 1. чалаве́к па-за зако́нам; выгна́ньнік -а *m.*, выгна́ньніца *f.*; уцяка́ч уцекача́ *m.* 2. разбо́йнік -а *m.*
– v. 1. абвяшча́ць *каго́* па-за зако́нам 2. рабі́ць *або́* абвяшча́ць *што* нелега́льным

outlawry [ˈaʊtlɔ:ri] n., pl. **-ries** пазба́ўленьне правоў, апа́ла *f.*

outlet [ˈaʊtlet] n. 1. сьцёк -у *m.*; вы́хад -у *m.*, вы́пускная *або́* выхо́дная адту́ліна. 2. а) ры́нак збы́ту. б) кра́ма, яка́я прада́е вы́рабы паасо́бнага вытво́рцы. 3. Electr. штэ́псэльная разе́тка

outline [ˈaʊtlaɪn] – n. 1. абры́с, ко́нтур -у *m.* 2. на́кід -у *m.*; ры́са: ***in outline*** а) ко́нтурны (*пра малю́нак*). б) у агу́льных ры́сах
– v. 1. абмалёўваць, абво́дзіць лі́ніяй, ры́сай; намаля́ваць ко́нтур. 2. дава́ць бе́глы агля́д *чаго́*; апі́сваць у агу́льных абры́сах *што*

outlive [ˌaʊtˈlɪv] v. 1. перажыва́ць *каго́*, даўжэ́й жыць як *хто-што*. 2. аджыва́ць, стра́чваць сваю́ прыго́днасьць

outlook [ˈaʊtlʊk] n. 1. від, вы́гляд -у *m.* 2. разьлі́кі, пэрспэкты́вы на бу́дучыню. 3. погля́д -у *m.* (*на што-н.*), падыхо́д -у *m.* (*да чаго́-н.*); гле́дзішча *n.*

outnumber [ˌaʊtˈnʌmbər] v. перасяга́ць, перавыша́ць ко́лькасна

out-of-court (settlement) палюбо́ўнае пагадне́ньне

out-of-date [ˌaʊtəvˈdeɪt] adj. састарэ́лы; нямо́дны, які́ вы́йшаў з ужы́тку

out-of-doors [ˌaʊtəvˈdɔ:rz] adj. *гл.* **outdoors**

out-of-the way [ˌaʊtəvðəˈweɪ] adj. 1. далёкі, глухі́ (*пра мясцо́васьць або́ даро́гу*); адасо́блены, само́тны: ***an out-of-the-way cottage*** ха́тка ў далёкай глушы́. 2. нязвы́клы, незвыча́йны

out-of-town [ˌaʊtəvˈtaʊn] adj. 1. немясцо́вы. 2. за́гарадны

out-patient [ˈaʊtˌpeɪʃənt] n. амбулятто́рны хво́ры

outpost [ˈaʊtpoʊst] n. 1. перадава́я ахо́ўная ва́рта (*у во́йску*), аванпо́ст -у *m.* 2. аванга́рд -у *m.*

outpour [ˈaʊtpɔ:r] – n. 1. вы́ліў -ву *m.*; вылі́ва́ньне, выцяка́ньне, выліцьцё *n.* 2. шчы́рае выка́званьне, шчы́рая размо́ва; Informal лі́вень лі́ўня *m.*
– v. [ˌaʊtˈpɔ:r] вылі́ва́ць, выцяка́ць

outpouring [ˌaʊtˈpɔ:rɪŋ] n. шчы́рае выка́званьне (*ду́мак або́ пачу́цьцяў*), выяўле́ньне пачу́цьцяў

output [ˈaʊtpʊt] n. 1. вы́пуск (*тава́ру*), прадукцыя *f.*; здабы́ча (*на́фты, вуга́лю*): ***the daily output of automobiles*** дзённы вы́пуск аўтамабі́ляў. 2. магу́тнасьць *f.*

outrage [ˈaʊtreɪdʒ] – n. 1. абурэ́ньне *n.*; зьнява́га, абра́за *f.* 2. гвалт -у *m.*, парушэ́ньне зако́ну *або́* чыі́х-н. правоў, зьдзек -у *m.*
– v. 1. абура́ць *каго́*. 2. мо́цна зьневажа́ць, чыні́ць гвалт над *кім* (upon); зьдзе́квацца з *каго́*. 3. я́ўна пару́шыць (*зако́н або́ пра́вілы мара́лі*)

outrageous [ˌaʊtˈreɪdʒəs] adj. 1. жахлі́вы, жу́дасны; бессаро́мны, наха́бны; скандальны: ***outrageous behavior*** бессаро́мна наха́бныя павоўдзіны (*пры лю́дзях*); ***outrageous language*** жахлі́вая мо́ва. 2. абура́льны, крыўдны: ***outrageous injustice*** абура́льная несправядлі́васьць. 3. нястры́мны; шалёны, зло́сны, лю́ты

outran [ˌaʊtˈræn] v., *p.t. of* **outrun**

outright [ˈaʊtraɪt] – adv. 1. зусі́м; ца́лкам; адра́зу. 2. адкры́та; на по́ўны го́лас: ***He laughed outright*** Ён засьмяя́ўся на по́ўны го́лас. 3. адра́зу; на ме́сцы
– adj. 1. по́ўны; канчатко́вы: ***an outright loss*** по́ўная стра́та. 2. про́сты, катэгары́чны: ***an outright refusal*** катэгары́чная адмо́ва

outrun [ˌaʊtˈrʌn] v., **-ran, -run, -running** 1. выпераджа́ць. 2. пераганя́ць, абганя́ць. 3. перакро́чваць ме́жы

outset [ˈaʊtset] n. пача́так -ку *m.*: ***at the outset*** спача́тку

outshine [ˌaʊtˈʃaɪn] v., **-shone** 1. зацьмява́ць. 2. перавыша́ць (*здо́льнасьцямі*)

outside [ˌaʊtˈsaɪd] – n. 1. навако́льле, во́нкавы бок, во́нкавая паве́рхня *або́* ча́стка. 2. во́нкавы вы́гляд. 3. навако́льны сьвет
– adj. 1. знадво́рны, во́нкавы. 2. старо́ньні: ***Outside noises disturbed the class*** Го́ман зво́нку перашкаджа́ў ву́чням у кля́се. 3. малы́, невялі́кі: ***an outside chance to win*** малы́ ша́нец вы́йграць
– adv. 1. (where?) во́нкі, на дварэ́. 2. (from where?) зво́нку. 3. (where to?) на двор
– prep., Informal за вы́няткам: ***Outside John, none of us liked the play*** За вы́няткам Янкі, ніко́му з нас п'е́са не спадаба́лася
• ***at the outside*** Informal найбо́льш, у скра́йнім выпа́дку
• ***outside in*** навы́варат, ве́рхам у сярэ́дзіну

outsider [ˌaʊtˈsaɪdər] n. старо́ньні -яга *m.*, старо́ньняя *f.*; прыблу́дa -ы *m. & f.*, нетутэ́йшы

outskirts [ˈaʊtskɜ:rts] n., pl. 1. ускра́ек -йку *m.*, ускра́іна *f.* (*напр. вёскі, ле́су*). 2. прадме́сьце *n.* (*го́раду*). 3. узьле́сьсе *n.*, узьле́сак -ку *m.* (*ускра́іна ле́су*)

outspoken [ˌaʊtˈspoʊkən] adj. гаваркі́, ахво́чы гавары́ць; шчы́ры, адкры́ты: ***an outspoken person*** шчы́ры чалаве́к; ***outspoken criticism*** адкры́тая кры́тыка

outspread [ˈaʊtspred] – adj. распасьцёрты; павяліча́ны, пашы́раны: ***an eagle with outspread wings*** аро́л з распасьцёртымі кры́ламі
– v. [ˌaʊtˈspred] 1. распасьціра́ць (-ца). 2. пашыра́ць (-ца), расьсьціла́ць (ца)

outstanding [ˌaʊtˈstændɪŋ] adj. 1. вялі́кі, выда́тны, які́ выдзяля́ецца. 2. няспла́чаны: ***outstanding debt*** няспла́чаны доўг. 3. вы́тарклы, які́ выдае́ца, выступа́е

outstretched [ˌaʊtˈstretʃt] adj. 1. праця́гнуты. 2. расьця́гнены, які́ расьцягну́ўся: ***to welcome with an outstretched hand*** віта́ць з праця́гнутай руко́й

outward [ˈaʊtwərd] – adj. 1. скірава́ны наво́нкі: ***an outward motion (glance)*** рух (по́зірк) наво́нкі. 2. во́нкавы, знадво́рны; матэрыя́льны; ба́чны; ***outward things*** во́нкавы сьвет
– adv. наво́нкі; ад бе́рагу (*адплысьці*), ад ста́нцыі (*ад'е́хаць*): ***The ship is outward bound*** Карабе́ль пада́ўся ад бе́рагу

outwardly [ˈaʊtwərdli] adv. во́нкавы, знадво́рны; на вы́гляд, з вы́гляду

outwards [ˈaʊtwərdz] adv. *гл.* **outward,** adv.

outwear [ˌaʊtˈwer] v.t. 1. перажыва́ць (*аб рэ́чы*), быць мацне́йшым за *што*. 2. зно́шваць

outweigh [ˌaʊtˈweɪ] v.t. 1. перавага́ць, быць цяжэ́йшым. 2. перавага́ць ва́ртасьцю, ва́жнасьцю *або́* ўплы́вам; браць верх над *чым*

outwit [ˌaʊtˈwɪt] v. перахітры́ць, абхітры́ць

outworn [ˌaʊtˈwɔ:rn] adj. 1. зно́шаны. 2. састарэ́лы (*пра паня́цьці*)

ova [ˈoʊvə] n., *pl. of* **ovum**

oval [ˈoʊvəl] – adj. 1. яйкападо́бны. 2. ава́льны
– n. ава́л -а *m.*

ovary [ˈoʊvəri] n., pl. **-ries** 1. Anat. яе́чнік -а *m.* 2. Bot. за́вязь *f.*

oven [ˈʌvən] n. 1. духо́ўка *f.* 2. печ *f.*

over [ˈoʊvər] – prep. 1. над: а) ***the roof over one's head*** дах над галаво́ю. б) ***We have a captain over us*** Над на́мі стаі́ць капіта́н. 2. па: а) ***all over the country*** па ўсёй краіне. б) ***to travel over Europe*** падаро́жнічаць па Эўро́пе. 3. праз: а) ***He jumped over the ditch*** Ён пераско́чыў праз роў. б) ***bridge over the river*** мост праз ра́чку. 4. за: ***lands over the sea*** краіны за мо́рам. 5. з: ***He fell over the edge of the cliff*** Ён звалі́ўся з кра́ю стро́мы. 6. больш як, звыш: ***It costs over ten dollars*** Гэ́та каштуе́ больш як дзе́сяць даля́раў; ***over two years***

больш як два гады́. 7. па (*уздо́ўж*): ***We drove over the new highway*** Мы е́халі но́вай аўтастра́дай. 8. у ча́се; праз: ***Over the last three years*** Праз апо́шнія тры гады. б) ***to stay over the whole week*** прабы́ць цэ́лы ты́дзень. 9. за *каго́-што*; ***He is troubled over his health*** Ён непако́іцца за сваё здаро́ўе

– adv. 1. (*пака́звае на рух це́раз што-н.*): ***to jump over*** перацко́чыць; ***to swim over*** пераплысці́; ***to boil over*** пабе́гчы (*пра малако́ пры кіпячэ́нні*). 2. (*пака́звае на рух праз адле́гласьць*): ***Go over to the store for me*** Схадзі́ ў кра́му для мяне́; ***Come over here*** Хадзі́ сюды́. 3. (*пака́звае на пазы́цыю зьве́рху*): ***The lamp hangs over the table*** Ля́мпа вісі́ць над сталО́м. 4. (*азнача́е перакру́льваньне, ста́ўленьне дагары́ нага́мі*): ***to turn over the table*** перакулі́ць стол; ***to turn over the page*** перагарну́ць старо́нку. 5. (*пака́звае на перахо́д з рук у ру́кі*): ***Hand it over to them*** Перада́й гэ́та ім. 6. (*пака́звае на паўто́р дзе́яньня*): ***to do over*** перарабі́ць, зрабі́ць нано́ва; ***over again*** яшчэ́ раз; ***over and over (again)*** шмат разо́ў, ізно́ў і зно́ў 7. (*пака́звае на давядзе́ньне дзе́яньня да канца́, на сканчэ́ньне дзе́яньня*): ***to read the story over*** прачыта́ць апавяда́ньне да канца́; ***The meeting is over*** Пасе́джаньне ско́нчылася; ***It is all over*** Усё ско́нчана *або́* Усё прапа́ла. 8. (*пака́звае на паўсю́днасць зья́вы, дзе́яньня*): ***hills covered all over by snow*** узго́ркі скрозь пакры́тыя сьне́гам; ***The wall was painted all over*** Сьцяна́ была́ ўся замалява́ная. 9. (*пака́звае на адле́гласьць*): ***over by the hill*** на тым баку́ пад узго́ркам; ***over there*** Вунь там. 10. (*азнача́е надвы́шку, дада́так*): ***to receive all sum and something over*** атрыма́ць усю́ су́му і крыху́ ў дада́так; ***over and above*** у дада́так да *чаго́*

– adj. 1. зро́блены, ско́нчаны: ***The play is over*** П'е́са ско́нчылася. 2. лі́шні, зали́шні: ***There was a chair for each of the guests and three chairs over*** Было́ кра́сла для ко́жнага з гасьце́й і тры кра́слы лі́шнія. 3. ве́рхні, вышэ́йшы ра́нгам

over- pref. за-, пера-, звыш- (*азнача́е празьме́рнасьць, высо́кую ступе́нь*): ***overcrowded*** перапо́ўнены; ***overfull*** запо́ўны; ***oversize*** завялі́кі (*па-ме́рам*); ***overfast*** звышху́ткі; ***overpolite*** зали́шне ве́тлівы

overall [ˌouvərˈɔ:l] adj. 1. агу́льны; уве́сь, по́ўны: ***overall length*** агу́льная даўжыня́. 2. усеагу́льны

overalls [ˈouvərɔ:lz] n., pl. 1. спэцыя́льная во́пратка, спэцо́ўка *f.* 2. дзіця́чы камбінэзо́нчык

overawe [ˌouvərˈɔ:] v. 1. застра́шваць, перастра́шваць. 2. напаўня́ць стра́хам і глыбо́кай паша́най

overbear [ˌouvərˈber] v. 1. прыгнята́ць. 2. перасі́льваць, перамага́ць. 3. улада́ць

overbearing [ˌouvərˈberiŋ] adj. ула́дны (*го́лас*); улада́рны, катэгары́чны (*тон*); дэспаты́чны, з дыкта́тарскімі зама́шкамі

overboard [ˌouvərˈbɔ:rd] adv. за борт. а) ***throw overboard*** вы́кінуць за борт (*у ваду́*). б) Informal пазбы́цца *каго́-чаго́*; адмо́віцца ад *чаго́*; паки́нуць

overburden [ˌouvərˈbɜ:rdən] – v. перагружа́ць (*і нагрузі́ць звыш ме́ры*)
– n. перагру́зка *f.*

overburdened [ˌouvərˈbɜ:rdənd] v., *p. p.* перагру́жаны

overcame [ˌouvərˈkeim] v., *p. t. of* **overcome**

overcast [ˈouvərkæst] – adj. 1. хма́рны; цёмны; пану́ры. 2. су́мны; хму́рны: ***His face was overcast*** Яго́ны твар быў су́мны. 3. абкіда́ны (*пра бе́раг тканіны*)
– v., **-cast, -casting** 1. пакрыва́ць, зацяга́ць хма́рамі; нахма́рвацца, цямне́ць. 2. абкіда́ць (*шво*)

overcharge [ˌouvərˈtʃɑ:rdʒ] – v. 1. перацэ́ньваць. 2. перагружа́ць, перапаўня́ць. 3. перабо́ршчваць
– n. 1. завысо́кая цана́, запро́с -у *m.* 2. перагру́зка *f.*

overcloud [ˌouvərˈklaud] v. 1. заця́гваць хма́рамі; нахма́рвацца (*пра не́ба*), цямне́ць. 2. пахмурне́ць, рабі́цца су́мным, пану́рым (*пра чалаве́ка*)

overcoat [ˈouvərkout] n. палітó *n.*; плашч -á *m.*

overcome [ˌouvərˈkʌm] v., **-came, -come, -coming** 1. перамага́ць, здо́лець, пераадо́льваць (*страх, благу́ю звы́чку*): ***to overcome an enemy*** перамагчы́ во́рага; ***to overcome all difficulties*** пераадо́лець усе́ ця́жкасьці. 2. зьнясі́льваць, мардава́ць: ***overcome by weariness*** змардава́ны, зьнясі́лены сто́май. 3. бянтэ́жыць

overconfidence [ˌouvərˈkɑ:nfɪdəns] n. празьме́рная пэ́ўнасьць, саманадзе́йнасьць

overconfident [ˌouvərˈkɑ:nfɪdənt] adj. зана́дта саманадзе́йны, пэ́ўны

overcrowd [ˌouvərˈkraud] v. перапаўня́ць (*людзьмі́, жывёлай*)

overdo [ˌouvərˈdu:] v., **-did, -done, -doing** 1. рабі́ць празь ме́ру, перастара́цца. 2. перабо́льшваць. 3. перасма́жваць, перапяка́ць; перава́рваць. 4. ператамля́ць, стамля́ць; мардава́ць

overdose [ˈouvərdous] – n. празьме́рная до́за
– v. [ˌouvərˈdous] дава́ць празьме́рную до́зу, перадазі́раваць

overdraw [ˌouvərˈdrɔ:] v., **-drew, -drawn** 1. перабіра́ць. 2. перавыша́ць свой кра́дыт. 3. перабо́льшваць

overdress [ˌouvərˈdres] – v. празьме́рна шыко́ўна апрана́цца *або́* ўбіра́ць
– n. [ˈouvərdres] ве́рхняя во́пратка

overdue [ˌouvərˈdu:] adj. 1. запо́зьнены, по́зьні: ***The plane (train) is overdue*** Самалёт (цягні́к) по́зьніцца. 2. пратэрмінава́ны: ***The bill is overdue*** Пратэрмінава́ны раху́нак; ***overdue book*** пратэрмінава́ная кні́га

overestimate – v. [ˌouvərˈestɪmeɪt] перацэ́ньваць (*ацэ́ньваць зана́дта высо́ка*) – n. [ˌouvərˈestɪmət] пераацэ́нка *f.*, празьме́рна высо́кая ацэ́нка

overfill [ˌouvərˈfɪl] v. перапаўня́ць (*ва́дкасьцю, рэ́чывам*)

overflow [ˌouvərˈflou] – v. 1. разьліва́цца, выхо́дзіць зь берага́ў (*пра раку́*); перапаўня́ць. 2. залі́ва́ць, затапля́ць: ***The river overflowed my garden*** Рэ́чка затапі́ла мой гаро́д. 3. пераліва́цца, цячы́ празь верх. 4. не зьмяшча́цца: ***The crowds overflowed the little parlor*** Натóўп не зьмяшча́ўся ў малóй прыёмнай; ***an overflowing harvest*** бага́ты ўраджа́й; ***an overflowing kindness*** празьме́рная ве́тласьць, дабрыня́
– n. 1. лі́шлак, збы́тлак -ку *m.* 2. адту́ліна для выплыва́ньня лі́шку ва́дкасьці

overfulfill [ˌouvərfulˈfɪl] v.t. перавыко́нваць

overgrow [ˌouvərˈgrou] v., **-grew, -grown, growing** 1. зарастáць: ***The wall is overgrown with vines*** Сьцяна́ зарóслая вінагра́дам. 2. расьці́ на́дта ху́тка, буя́ць

overgrown [ˌouvərˈgroun] adj. 1. перарóслы: ***an overgrown boy*** перарóслы хлапе́ц. 2. зарóслы; парóслы, абрóслы (*мóхам*): ***an overgrown park*** зарóслы парк; ***overgrown knot*** сук -á *m.* (*у дрэ́ве*)

overgrowth [ˈouvərgrouθ] n. 1. празьме́рна шпа́ркі, бу́йны рост. 2. хмызня́к -ý *m.*, нарóст -у *m.*

overhang [ˌouvərˈhæŋ] v., **-hung, -hanging** 1. навісáць; зьве́швацца над *чым*; выступа́ць, вытыркáцца. 2. вісе́ць пагро́зай

overhead [ˌouvərˈhed] – adv. над галавóй, у не́бе; на вышэ́йшым паве́рсе; угары́: ***The stars shone overhead*** Угары́ сьвяці́ліся зóры
– adj. 1. паве́траны, надзе́мны: ***overhead wires*** правады́ ўгары́. 2. агу́льны; накла́дны (*дадаткóвы*)

– n. [ˈoʊvərhed] накладны́я выда́ткі (*на гаспада́рча-арганізацы́йныя патрэ́бы*)

overhear [ˌoʊvərˈhɪr] v., **-heard, -hearing** падслу́хаць, выпадко́ва пачу́ць

overheat [ˌoʊvərˈhi:t] – v. пераграва́ць; пераграва́цца

– n. перагрэ́ў -ву *m.* (*катло́ў*)

overindulgence [ˌoʊvərɪnˈdʌldʒəns] n. празьме́рная пабла́жлівасьць, празме́рнае патура́ньне, празме́рнае ўжыва́ньне: ***Overindulgence is as bad for children as overstrictness*** Празьме́рная паблажлі́васьць для дзяце́й така́я ж шко́дная як і празме́рная патрабава́льнасьць

overjoyed [ˌoʊvərˈdʒɔɪd] adj. празьме́рна ра́ды

overland [ˈoʊvərlænd] adv., adj. па су́шы; сухазе́мны, сухапу́тны: ***travel overland*** падаро́жнічаць па су́шы

overlap [ˌoʊvərˈlæp] v., **(-pp-)** накрада́ць, захо́дзіць адно́ на адно́; перакрыва́ць, перакрыжо́ўвацца

overleap [ˌoʊvərˈli:p] v. 1. пераско́кваць. 2. прапуска́ць

overload [ˌoʊvərˈloʊd] – v. перагружа́ць

– n. перагру́зка *f.*, перагру́жанасьць *f.*

overlook [ˌoʊvərˈlʊk] – v. 1. недагле́дзець, не заўва́жыць (*памы́лку*). 2. не зварача́ць ува́гі на *што*, дарава́ць: ***to overlook an offence*** дарава́ць зьнява́гу. 3. мець від на што-н. з гары́: ***This high window overlooks half the city*** З гэ́тага высо́кага акна́ відаць паўго́раду. 4. дагляда́ць *што* (*гаспада́рку*); кірава́ць *чым*. 5. глядзе́ць на *каго́-што*, назіра́ць за *кім-чым*

– n. [ˈoʊvərlʊk] наглядна́льны пункт

overlord [ˈoʊvərlɔ:rd] n. валада́р -а́, сюзэрэ́н -а́ *m.*

overnice [ˌoʊvərˈnaɪs] adj. а) празьме́рна вы́танчаны. б) празьме́рна патрабава́льны, прыдзі́рлівы

overnight [ˌoʊvərˈnaɪt] – adv. 1. на́нач; на адну́ ноч, праз ноч: ***to stay overnight*** пераначава́ць. 2. ра́птам, адра́зу, ху́тка. 3. учо́ра ўве́чары

– adj. [ˈoʊvərnaɪt] 1. начны́: ***an overnight stop*** прыпы́нак на́нач, начны́ прыпы́нак. 2. які́ адбы́ўся ўчо́ра ўве́чары

– n. учо́рашні ве́чар

overpopulation [ˌoʊvərˌpɑ:pjəˈleɪʃən] n. перанасяле́ньне *n.*

overpower [ˌoʊvərˈpaʊər] v. 1. адо́льваць, перамага́ць, аслі́льваць (*супраці́ўніка*). 2. адо́льваць, апано́ўваць: ***The heat overpowered me*** Гарачыня́ адо́лела мяне́

overpowering [ˌoʊvərˈpaʊərɪŋ] adj. неадо́льны; прыгнята́льны

overproduction [ˌoʊvərprəˈdʌkʃən] n. перавытво́рчасьць *f.*

override [ˌoʊvərˈraɪd] v., **-rode, -ridden, riding** 1. адкіда́ць *што*, не зважа́ць, не глядзе́ць на *што*: ***to override advice*** or ***objections*** не зважа́ць на пара́ды або́ пярэ́чаньні. 2. пераважа́ць; мець перава́гу над *чым*. 3. перае́хаць (*канём*). 4. прае́хаць (*усю́ вако́ліцу*). 5. заганя́ць каня́

overrule [ˌoʊvərˈru:l] v. 1. адкіда́ць (*прапано́ву*), адхіля́ць (*про́сьбу*), не прыма́ць пад ува́гу пярэ́чаньне. 2. перамага́ць, бра́ць верх над *чым*

overrun [ˌoʊvərˈrʌn] v., **-ran, -run, -running** 1. заглуша́ць (*пра зе́льле*), апано́ўваць, рабі́ць набе́г (*на чужы́ край*). 2. разраста́цца: ***Vines overran the wall*** Вінагра́д разро́сься на ўсю́ сьцяну́. 3. перадо́ўжваць, перабіра́ць (*да́дзены час*): ***The speaker overran the time set for him*** Прамо́ўца перабра́ў да́дзены ямў час. 4. пераліва́цца, цячы́ празь верх

oversea [ˌoʊvərˈsi:] adv., [ˈoʊvərsi:] adj. *гл.* **overseas**

overseas [ˌoʊvərˈsi:z] – adv. за мо́рам; за мяжо́ю

– adj. [ˈoʊvərsi:z] замо́рскі, заме́жны: ***overseas trade*** замо́рскі або́ заме́жны га́ндаль

overseer [ˌoʊvərˈsi:ər] n. 1. наглядчык -а *m.*, наглядчыца *f.*; надзо́рлац -ца *m.* 2. Can. (*у некато́рых правінцыях*) галава́ гарадзко́е ра́ды

overshadow [ˌouvərˈʃædou] v. 1. зацьмява́ць *каго́* (*ва́жнасьцю*). 2. зацямня́ць, засьці́ць; заслання́ць

overshoe [ˈouvərʃu:] n. галёш, бо́ці́к -а *m.*

oversight [ˈouvərsaɪt] n. 1. недагля́д -у *m.*, хі́ба *f.*; нядба́йнасьць *f.* 2. нагля́д -у *m.*

oversize [ˈouvərsaɪz] – adj. празьме́рны, завялі́кі

– n. памер, бо́льшы як патрэ́бны *або́* бо́льшы за звыча́йны

oversleep [ˌouvərˈsli:p] v., **-slept, sleeping** праспа́ць, заспа́цца, заспа́ць

overstate [ˌouvərˈsteɪt] v. перабо́льшваць, перавялі́чваць

overstatement [ˌouvərˈsteɪtmənt] n. перабо́льшаньне *n.*

overstay [ˌouvərˈsteɪ] v. засе́дзецца, загасьцява́цца, загасьці́цца

overstep [ˌouvərˈstep] v. 1. перасяга́ць, перакро́чваць. 2. пераступа́ць

overstrain [ˌouvərˈstreɪn] – v. перапру́жваць|ь (-ца), ператамля́ць

– n. празьме́рнае напру́жаньне

overstrict [ˌouvərˈstrɪkt] adj. празьме́рна стро́гі, застро́гі; празьме́рна патрабава́льны

overstrung [ˌouvərˈstrʌŋ] adj. зашма́т наця́гнуты *або́* напру́жаны; зана́дта нэрво́вы, празьме́рна ўра́жлівы: ***overstrung nerves*** празьме́рна напру́жаныя нэ́рвы

overtake [ˌouvərˈteɪk] v., **-took, -taken, taking** 1. даганя́ць і пераганя́ць. 2. захапля́ць зьняна́цку *або́* зьнячэ́ўку: ***A storm overtook the children*** Дзяцёй зьнячэ́ўку захапі́ла навальні́ца

overtax [ˌouvərˈtæks] v. 1. наклада́ць празьме́рныя пада́ткі. 2. перагружа́ць

overthrow [ˌouvərˈθrou] – v., **-threw, -thrown, -throwing** 1. скіда́ць (*ура́д, уладара́*). 2. скасо́ўваць; зьнішча́ць: ***to overthrow slavery*** скасава́ць нявво́льніцтва. 3. пераку́льваць

– n. 1. пераваро́т -у *m.*; скасава́ньне *n.* 2. разбурэ́ньне, папсава́ньне *n.* (*напр. чыі́х-н. пля́наў*)

overtime [ˈouvərtaɪm] – n. 1. звыш ча́су: ***overtime work*** пра́ца звыш усталява́нага ча́су; ***overtime pay*** пла́та за таку́ю пра́цу. 3. (*у спо́рце*) дадатко́вы час, овэрта́йм -у *m.*

– adj. звышчасо́вы; звышпрагра́мны

overtook [ˌouvərˈtuk] n., *p.t. of* **overtake**

overture [ˈouvərtʃur] n. 1. залёт -у *m.*, прапано́ва *f.* 2. увэрту́ра *f.*

overturn [ˌouvərˈtɜ:rn] – v. 1. пераку́льваць. 2. пераку́львацца, пераваро́чвацца, перакіда́цца (*і пра чо́вен*). 3. скіда́ць (*ура́д*)

– n. 1. пераваро́т -у *m.* 2. перакуле́ньне *n.*

overuse [ˌouvərˈju:s] n. празьме́рнае ўжыва́ньне

overweening [ˌouvərˈwi:nɪŋ] adj. пыхлі́вы; самаўпэ́ўнены, празьме́рна самана дзе́йны; наха́бны, бесцырымо́нны

overweight [ˈouvərweɪt] – adj. зацяжкі́, заважкі́, затаўсты́

– n. 1. залі́шняя ва́га. 2. лі́шак вагі́, перава́жка *f.*, гак -у *m.*

– v. [ˌouvərˈweɪt] перагружа́ць (*ваго́н*)

overwhelm [ˌouvərˈhwelm] v. 1. ахапля́ць; апано́ўваць (*пра пачу́цьці*). 2. ашаламля́ць, ура́жваць, прыбіва́ць: ***overwhelmed with grief*** прыбі́ты го́рам. 3. залі́ва́ць, пакрыва́ць, закі́дваць (*напр. пыта́ньнямі*)

overwhelming [ˌouvərˈhwelmɪŋ] adj. 1. прыгнята́льны. ашаламля́льны. 2. перава́жны: ***an overwhelming majority of votes*** перава́жная бальшыня́ галасо́ў

overwork [ˈouvərwɜ:rk] – n. 1. перапрацава́насьць *f.*, празьме́рна цяжка́я пра́ца. 2. дадатко́вая пра́ца

– v. [ˌouvərˈwɜ:rk] 1. працава́ць зана́дта ця́жка *або́* до́ўга. 2. перапрацо́ўвацца; перамо́ўчвацца; перамо́ўчваць. 3. зана́дта дакла́дна, празь ме́ру апрацо́ўваць (*кні́гу, прамо́ву*). 4. аздабля́ць. упрыго́жваць усю́ паве́рхню чаго́-н.

ovum [ˈouvəm] n., *pl.* **ova**, Biol. яйцо́ *n.*, яйцакле́тка *f.*

owe [ou] v., **owed, owing** 1. быць вінава́тым. 2. быць абавя́заным, быць у даўгу́: ***We owe a great deal to our parents*** Мы шмат чым абавя́заны на́шым бацька́м

owing ['ouɪŋ] adj. 1. ві́нны, ві́нен; вінава́ты: ***a man owing money*** чалаве́к вінава́ты гро́шы. 2. нале́жны: ***pay what is owing*** заплаці, што нале́жыць. 3. які́ выніка́е з *чаго́* ***owing to*** з прычы́ны *чаго́*; дзя́куючы *таму́*; у вы́ніку *чаго́*, праз *што*

owl [aul] n. сава́ *f.*

owlet ['aulət] n. савяня́ *n.*

owlish ['aulɪʃ] adj. саві́ны; падо́бны да савы́

own [oun] – adj. 1. со́бскі, ула́сны: ***The house is her own*** Дом е́йны ўла́сны. 2. ро́дны: ***my own father*** мой ро́дны ба́цька

– n. со́бскасьць

– v. 1. мець (*як ула́снасьць*): ***He owns much land*** Ён ма́е шмат зямлі́. 2. прызнава́ць сваі́м: ***He owned his guilt*** Ён прызна́ў сваю́ віну́; ***His father will not own him*** Яго́ны ба́цька не прызнае́ яго́ сваі́м

• ***come into one's own*** а) атрыма́ць нале́жнае. б) дасягну́ць уда́чы *або́* прызна́ньня

• ***hold one's own*** настая́ць на сваі́м, не саступа́ць

• ***of one's own*** свой, ула́сны: ***I have nothing of my own*** Я нічо́га ня ма́ю свайго́

• ***on one's own,*** Informal самасто́йна; на сваю́ адка́знасьць, на сваé сро́дкі: ***He was on his own*** Ён му́сіў сам сабе́ дава́ць ра́ды

owner ['ounər] n. со́бсьнік, ула́сьнік, улада́льнік -а, гаспада́р -а́ *m.*

ownerless ['ounərləs] adj. безгаспада́рны (*пра маёмасьць*), без ула́сьніка

ownership ['ounərʃɪp] n. улада́ньне *n.* чым-н.; ула́снасьць *f.*; пра́ва на ўла́снасьць

ox [ɑ:ks] n., pl. **oxen** вол вала́ *m.*

oxbow ['ɑ:ksbou] n. 1. ярмо́ *n.* 2. за́вадзь *f.*

oxcart ['ɑ:kskɑ:rt] n. воз запрэ́жаны вала́мі

oxidation [ˌɑ:ksɪ'deɪʃən] n. акісьле́ньне *n.*

oxide ['ɑ:ksaɪd] n. во́кіс -у *m.*

oxidize ['ɑ:ksədaɪz] v. 1. акісьля́ць (-ца). 2. іржаве́ць

oxtail ['ɑ:kstеɪl] n. вало́вы *або́* каро́він хвост (*мя́са на суп*)

oxygen ['ɑ:ksɪdʒən] – n. кісларо́д -у *m.*

– adj. кісларо́дны

oxygenate ['ɑ:ksɪdʒəneɪt] v. 1. насыча́ць кісларо́дам. 2. акісьля́ць

oyster ['ɔɪstər] n. 1. ву́стрыца *f.* 2. Informal ве́льмі замкну́ты, маўкліві́ чалаве́к: ***oyster farm*** ву́стрычны пруд

oz., *abbr. of* **ounce, ounces** у́нцыя *f.*

ozone ['ouzoun] n. азо́н -у *m.*

ozoniferous [ˌouzə'nɪfərəs] adj. які́ ма́е ў сабе́ азо́н

P

P, p [pi:] n.,pl. **P's** or **p's** *шасна́ццатая лі́тара анге́льскага альфаба́ту*

pa [pɑ:] n., Informal та́та, тат'

pabulum ['pæbjələm] n. 1. е́жа, пажы́ва *f.* 2. духо́ўная пажы́ва

pace [peɪs] – n. 1. хада́ *f.*; ху́ткасьць *f.*, тэмп -у *m.* 2. крок -у *m.*, даўжыня́ кро́ку. 3. спо́саб хады́ *або́* бе́гу каня́ (*рысь, галёп*), алю́р -у *m.* 4. і́нахадзь *f.* (*ко́нскі бег*); ***keep pace with*** не адстава́ць ад *кага́*, ісьці́ наро́ўні з *кім*; ***set the pace*** а) задава́ць тэмп. б) быць прыкладам для і́ншых
– v. 1. задава́ць тэмп *або́* ху́ткасьць (*у спабо́рніцтвах*). 2. кро́чыць, хадзі́ць; ***pace the floor*** хадзі́ць сюды́-туды́ па пако́і, ме́раць кро́камі пако́й. 3. ісьці́ звыча́йным кро́кам. 4. ме́раць, вымяра́ць кро́кам. 5. практыкава́ць (*каня́*). 6. ісьці́ і́нахадзьдзю (*пра каня́*)

pacemaker ['peɪsmeɪkər] n. 1. стымуля́тар се́рца. 2. рэгуля́тар ры́нку. 3. лі́дэр -а *m.*; задава́льнік то́ну

pacific [pə'sɪfɪk] adj. 1. мі́рны, міралю́бны, міратво́рны: ***a pacific nation*** міралю́бны наро́д. 2. спако́йны, ці́хі: ***a pacific nature*** спако́йная нату́ра

pacification [ˌpæsɪfɪ'keɪʃən] n. уціхамі́рваньне, здушэ́ньне *n.* (*бу́нту, паўста́ньня*)

pacifier ['pæsɪfaɪər] n. 1. міратво́рац -ца *m.* 2. со́ска-пусты́шка *f.*

pacifism ['pæsɪˌfɪzəm] n. пацыфі́зм -у *m.*

pacifist ['pæsɪfɪst] n. пацыфі́ст -а *m.*

pacify ['pæsɪfaɪ] v., **-fied**, **-fying** 1. супако́йваць; сьціша́ць. 2. уціхамі́рваць, здуша́ць (*бу́нт, паўста́ньне*)

pack I [pæk] – n. 1. клу́нак -ка, па́чак -ка, паке́т -а *m.*; вя́зка *f.* 2. гру́па, ба́нда *f.*; мно́ства *n.*: ***a pack of crooks*** ба́нда круцялёў; ***a pack of nonsense*** адна́ лухта́. 3. зграя́ *f.*: ***a pack of dogs*** саба́чая гайня́; ***a pack of wolves*** во́ўчая зграя́. 4. кало́да *f.* (*ка́ртаў*). 5. арганізацы́йная адзі́нка ў ска́ўтынгу
– v. 1. склада́ць (*у што-н.*). 2. склада́цца, пакава́цца (*пе́рад ад'е́здам*). 3. запако́ўваць(ца): ***Pack your trunk*** Запаку́й бага́жнік. 4. запаўня́ць, перапаўня́ць; упі́хваць. уціска́ць: ***A hundred men were packed into one small room*** У адзі́н малы́ пако́й было́ ўці́снута сто чалаве́к
• ***pack off*** or ***away*** а) пасыла́ць, адпраўля́ць: ***The child was packed off to bed*** Дзіця́ адпра́вілі спаць. б) рапто́ўна пайсьці або́ пае́хаць; выехаць
• ***pack up*** Informal а) сапсава́цца; перастаць дзе́яць. б) памёрці

pack II [pæk] v. запаўня́ць сваі́мі прыхі́льнікамі: ***to pack a jury*** падбіра́ць прыхі́льных сабе́ прыся́жных

package ['pækɪdʒ] – n. 1. клу́нак, паку́нак, па́чак -ка *m.* 2. упако́ўка *f.*
– v.t. уклада́ць у клу́нкі. 2. рабі́ць паку́нкі, па́чкі; пакава́ць

packer [ˈpækər] n. 1. упако́ўшчык -а *m.*, упако́ўшчыца *f.* 2. нарыхто́ўшчык -а *m.*, нарыхто́ўшчыца *f.* (*садавіны́, гаро́дніны*)

packet [ˈpækət] n. 1. паке́т -а, малы́ па́чак, скру́тлак -ка *m.*: ***a packet of cigarettes*** па́чак цыгары́таў. 2. пашто́вы карабе́ль

packhorse [ˈpækhɔ:rs] n. ую́чны конь

packing [ˈpækɪŋ] n. 1. упако́ўка, закако́ўка *f.*; ушчыльне́ньне (*матэрыя́л*) *n.* 2. нарыхто́ўка мя́са, садавіны́, гаро́дніны для про́дажу

pact [pækt] n. міжнаро́дная дамо́ва, пагадне́ньне; пакт -у *m.*

pad I [pæd] n. 1. мя́ккая набі́ўка, падкла́дка *f.*; паду́шка *f.*: ***shoulder pad*** наплі́чнік -а *m.* 2. мя́ккае сядло́. 3. а) паду́шачка *f.* (*на ступня́х у саба́кі, лісі́цы*). б) ла́па (*саба́кі, лісі́цы*). 4. ліст бе́лага гарла́чыка. 5. блёк папе́ры (*для піса́ньня, малява́ньня*). 6. паду́шачка для пяча́ткі

padding [ˈpædɪŋ] n. 1. набі́ўка *f.*, матэрыя́л для напіха́ньня. 2. непатрэ́бныя сло́вы ў прамо́ве або́ пісьмо́вай пра́цы

paddle I [ˈpædəl] – n. 1. вясло́ *n.* 2. весла́ва́ньне *n.* 3. лапа́тка грабно́га ко́ла
– v. 1. весла́ва́ць. 2. плы́сьці вяслу́ючы. 3. Informal адшлёпаць

paddle II [ˈpædəl] v. 1. плю́хацца (*у вадзе́*). 2. пля́скаць, ля́паць (*па вадзе́*)

paddle III [ˈpædəl] n. плаўні́к -а *m.* (*у ка́чкі*)

paddock [ˈpædək] n. вы́ган для ко́ней

padlock [ˈpædlɔ:k] – n. віся́чы замо́к
– v. замкну́ць на віся́чы замо́к

pagan [ˈpeɪgən] – n. пага́нін -а, пага́нлец -ца, язы́чнік -а *m.*; пага́нка, язы́чніца *f.*
– adj. 1. пага́нскі, язы́чніцкі. 2. нехрысьція́нскі

paganism [ˈpeɪgənˌɪzəm] n. пага́нства, язы́чніцтва *n.*

page I [peɪdʒ] – n. 1. старо́нка, бало́нка, бачы́на *f.* 2. пэры́яд -у *m.*, эта́п у гісто́рыі
– v. нумарава́ць старо́нкі

page II [peɪdʒ] n. 1. хлапе́ц для пасы́лак, пабяга́ч пабегача́, пасы́льны -ага *m.* 2. паслу́жнік -а *m.* (*у парля-мэ́нце*). 3. паж (*у бібліятэ́цы*). 4. Hist. паж -а *m.*

pageant [ˈpædʒənt] n. 1. пы́шнае відо́вішча; працэ́сія *f.*; по́мпа *f.* 2. дзе́йства (*інсцэніро́ўка зь гісто́рыі ці леге́ндаў*): ***beauty pageant*** спабо́рніцтвы прыгажо́сьці

pageantry [ˈpædʒəntri] n.,**-ries** 1. пы́шнасьць, пара́днасьць *f.*, бляск -у *m.*, по́мпа *f.* 2. відо́вішча на пака́з

pagination [ˌpædʒɪˈneɪʃən] n. нумара́цыя старо́нак, пагіна́цыя *f.*

paid [peɪd] – adj. 1. пла́тны, наня́ты (*рабо́тнік*). 2. вы́плачаны (*доўг, пазы́ка*). 3. запла́чаны
– v., *p.t. and p.p. of* **pay I**

pail [peɪl] n. вядро́ *n.*; вядзе́рца *n.*

paillasse or **palliaze** [pæˈljæs] n. сяньні́к сеньніка́ *m.*

pain [peɪn] – n. 1. бо́ль -ю *m.*, цярпе́ньне *n.*: ***to be in pain*** адчува́ць боль; цярпе́ць; ***a sharp pain in one's back*** во́стры боль у сьпі́не; ***on*** or ***under pain of*** пад пагро́зай чаго́-н.; ***pain in the neck,*** Sl. даку́члівы чалаве́к *або́* рэч
– v. 1. рабі́ць балю́ча, спрычыня́ць боль; му́чыць *каго́*. 2. боле́ць
• ***pains,*** pl. а) турбо́ты, намага́ньні, стара́ньні: ***to take pains*** прыклада́ць стара́ньні, стара́цца, турбава́цца. б) радзі́льныя бо́лі

pained [peɪnd] adj. 1. пакры́ўджаны; засму́чаны. 2. збале́лы, спаку́таваны, зму́чаны: ***a pained face*** зму́чаны твар

painful [ˈpeɪnfəl] adj. 1. балю́чы; непрые́мны, клапатлі́вы: ***a painful illness*** боле́сная хваро́ба; ***a painful problem*** балю́чае пыта́ньне; ***a painful duty*** непрые́мны абавя́зак. 2. цяжкі

painfully [ˈpeɪnfəli] adv. балю́ча

painkiller [ˈpeɪnˌkilər] n. болеспато́льны *або́* болесуцяша́льны сро́дак

painkilling [ˈpeɪnkilɪŋ] adj. болеспато́льны, болесуцяша́льны.

painless [ˈpeɪnləs] adj. безбале́сны, бяз бо́лю

painlessly [ˈpeɪnləsli] adv. безбале́сна

painstaking [ˈpeɪnzˌteɪkɪŋ] adj. карпатлі́вы, стара́нны, дакла́дны

painstakingly [ˈpeɪnzˌteɪkɪŋli] adv. карпатлі́ва, стара́нна, дакла́дна

paint [peɪnt] – n.1. фа́рба *f.* 2. румя́ны *pl. only.* (*касмэ́тыка для тва́ру*)
– v. 1. фарбава́ць (*дом, ткані́ну, ву́сны*). 2. малява́ць, піса́ць (*карці́ну*). 3. апі́сваць, во́бразна прадстаўля́ць сло́вамі
• ***paint black*** падава́ць у чо́рным сьвятле́
• ***paint bright*** падава́ць у ружо́вым сьвятле́, ідэалізава́ць

paintbrush [ˈpeɪntbrʌʃ] n. пэ́ндзаль -ля *m.*, пэ́ндзлік -а *m.*

painter [ˈpeɪntər] n. 1. жывапі́сец -ца *m.*; маста́к -а́ *m.*, маста́чка *f.* 2. маля́р -а́ *m.* (*які́ фарбу́е дамы́*)

painting [ˈpeɪntɪŋ] n. 1. малю́нак -ка *m.*, карці́на *f.*, абра́з -у *m.* 2. жы́вапіс -у *m.*, выяўле́нчае маста́цтва *n.* 3. маля́ва́ньне; фарбава́ньне *n.*

pair [per] – n., **pairs** *або́ ча́сам пасьля́ лічэ́бнікаў* **pair** 1. па́ра *f.*: ***a pair of shoes (horses)*** па́ра чарави́каў (ко́ней); ***a pair of scissors*** нажні́цы; ***a pair of trousers*** нагави́цы; ***six pairs of socks*** шэсьць па́раў шкарпэ́так. 2. жані́мская *або́* зару́чаная па́ра; па́ра (*у та́нцы, у ка́ртах*)
– v. 1. разьмяшча́ць (-ца), расстаўля́ць (-ца) па́рамі, дабіра́цца. 2. спалуча́цца шлю́бам
• ***pair off*** разьдзяля́ць (-ца) на па́ры; спа́рваць (-ца); аб'яднó ўваць у па́ры для сумéснай рабóты

pal [pæl] – n. ся́бра -ы *m.*, тава́рыш -а *m.*; партнэ́р -а *m.*, партнэ́рка *f.*
– v. сябрава́ць

palace [ˈpæləs] n. пала́ц -а *m.*

palatable [ˈpælətəbəl] adj. 1. смакаві́ты, сма́чны; прые́мны. 2. прыма́льны

palatal [ˈpælətəl] adj.1. паднябе́нны (*напр. косьць*). 2. Phon. паднябе́нны, пала́тальны; мя́ккі, зьмя́кчаны (*гук*)

palate [ˈpælət] n. 1. паднябе́ньне *n.* 2. смак -у *m.* (*пачуцьцё*). 3. схі́льнасьць *f.*: ***to have a palate for wine*** зна́цца на ві́нах

pale I [peɪl] – adj. 1. бляды́, бле́дны. 2. цьмя́ны. 3. слабы́; вя́лы; няя́сны, невыра́зны (*пра ко́лер*)
– v. бляднéць

pale II [peɪl] n. 1. кол кала́ *m.* (*у плóце*). 2. мяжа́ *f.*

palette [ˈpælət] n. 1. пали́тра *f.* 2. камплéкт фа́рбаў на пали́тры. 3. падбóр фа́рбаў у твóрчасьці мастака́

palisade [ˌpælɪˈseɪd] – n. 1. частако́л -у *m.* 2. кол з частако́лу
– v.t. абвéсьці, абгарадзі́ць частако́лам
• ***palisades,*** pl. рад стрóмкіх ска́лаў

pall [pɔ:l] n. 1. по́крыва *n.* (*на труне́*). 2. цёмнае пану́рае по́крыва (*наагу́л*): ***a pall of smoke*** цёмнае по́крыва ды́му, дымава́я завéса

pallbearer [ˈpɔ:lˌberər] n. асóба, яка́я нясé *або́* суправаджа́е труну́ (*у ча́се пахо́вінаў*)

pallet [ˈpælət] n. 1. пасьцéль з салóмы, сяньні́к сеньніка́ *m.* 2. малы́, прóсты ло́жак; на́ры *pl. only*, палóк -ка́ *m.*, пол пала́ *m.* (*у сяля́нскай ха́це*)

pallid [ˈpælɪd] adj. бляды́, бле́дны (*твар*); бле́клы (*ко́лер*); слабы́

pallor [ˈpælər] n. бле́днасьць *f.*

palm I [pɑ:lm] – n. 1. далóнь, даланя́ *f.* (*і адзі́нка ме́ры*), далóнька *f.* 2. ступня́ пярэ́дняе ла́пы ў зьвяро́ў
– v. 1. хава́ць у руцэ́. 2. Informal дава́ць *або́* браць ха́бар. 3. дакрана́цца руко́ю
• ***grease the palm of*** дава́ць ха́бар, падма́зваць, падкупля́ць
• ***have an itching palm*** быць пра́гным на гро́шы
• ***palm off*** усу́нуць *або́* вы́цягнуць ашука́нствам

palm II [pɑ:lm] n. 1. па́льма *f.* 2. перамóга *f.*, трыю́мф -у *m.*
• ***bear or carry off the palm*** быць перамóжцам, атрыма́ць па́льму першынства́

• ***yield the palm to*** уступі́ць па́льму першынства́, прызна́ць сябе́ пераможаным

palm oil 1. па́льмавы алей. 2. Brit., Sl. гро́шы, да́дзеныя як ха́бар

Palm Sunday ве́рбная нядзе́ля, ве́рбніца *f.*

palpable [ˈpælpəbəl] adj. 1. відаво́чны, выра́зны, я́ўны: ***a palpable error*** відаво́чная памы́лка. 2. адчува́льны, зна́чны; які́ ўспрыма́ецца до́тыкам, во́бмацкам

palpate [ˈpælpeɪt] v. абма́цваць, пальпава́ць, дасьле́даваць абма́цваньнем (*хво́рага*)

palpitate [ˈpælpɪteɪt] v.i. 1. мо́цна бі́цца (*пра се́рца*). 2. дрыжэ́ць, трэ́сьціся (*ад стра́ху*)

palpitation [ˌpælpɪˈteɪʃən] n. 1. біцьцё *n.* (*се́рца*), пульса́цыя *f.* 2. трапята́ньне, дрыжа́ньне *n.*

palpus [ˈpælpəs] n., pl. **palpi** шчу́пальца *n.* (*у шасьці́но́жкі, павуко́ў, ра́каў*)

palsy [ˈpɔ:lzi] – n., **-sies** пара́ліч, пара́люш -у *m.*
– v. параліжава́ць

pampas [ˈpæmpəs] – n., pl. пампа́сы *pl.* (*паўдзённаамэрыка́нскія стэ́пы*)
– adj. пампа́савы

pamper [ˈpæmpər] v. пе́сьціць, расьпе́шчваць

pampered [ˈpæmpərd] adj. расьпе́шчаны

pamphlet [ˈpæmflət] n. 1. брашу́ра *f.* 2. памфле́т -у *m.*

pamphleteer [ˌpæmfləˈtir] – n. памфлетты́ст -а *m.*, памфлетты́стка *f.*
– v. піса́ць і публікава́ць памфле́ты

pan [pæn] – n. 1. патэ́льня; ро́нд|аль -ля *m.*, кастру́ля *f.* 2. мі́са, мі́ска *f.* (*і да мыцьця́*). 3. Geol. падгле́бавы пласт. 4. ша́ля *f.* (*у ва́гах*)
– v. 1. вары́ць у кастру́лі, пячы́ ў патэ́льні. 2. ***to pan gold*** прамыва́ць залатано́сны пясо́к. 3. Informal во́стра крытыкава́ць, разно́сіць

panacea [ˌpænəˈsi:ə] n. панацэ́я *f.*, універса́льны сро́дак

pancake [ˈpænkeɪk] n. блін -а́ *m.*, блінцо́к -ка́ *m.*; але́дка *f.*

pancreas [ˈpæŋkriəs] n. падстра́ўнікавая зало́за

pandemonium [ˌpændəˈmoʊniəm] n. 1. сядзі́ба ўсіх чарце́й, пе́кла *n.* 2. ме́сца непара́дку *або́* беззако́ннасьці. 3. сумятня́ *f.*, бязла́дзьдзе *n.*, гармі́дар, вэ́рхал -у *m.*

pander [ˈpændər] – n. зво́днік -а *m.*, зво́дніца *f.*
– v.t. зво́днічаць; падбухто́рваць да дрэ́нных учы́нкаў

pane [peɪn] n. шы́ба, шы́біна *f.* (*у акне́, дзьвяра́х*)

panegyric [ˌpænəˈdʒɪrɪk] n. панегі́рык -у *m.*

panegyrist [ˌpænəˈdʒɪrɪst] n. панегірыст -а *m.*, панегірыстка *f.*

panel [ˈpænəl] – n. 1. панэ́ль, філёнга *f.* (*у дзьвяра́х*). 2. по́лка *f.* (*у су́кні*) 3. даўга́я ву́зкая карці́на *або́* фатагра́фія. 4. сьпіс прысяжны́х су́дзьдзяў; прысяжны́я су́дзьдзі. 5. дыскусі́йная група
– v.t. абабіва́ць панэ́ляй; ашалёўваць

pang [pæŋ] n. 1. раптоўны во́стры боль. 2. паку́та *f.*: ***a pang of remorse*** дако́ры сумле́ньня

panic [ˈpænɪk] – n. 1. па́ніка *f.*, пярэ́палах -у *m.*, сумятня́ *f.* 2. Sl. ве́льмі забаўная асо́ба *або́* рэч
– adj. пані́чны
– v. 1. мо́цна хвалява́цца, нэрвава́цца, панікава́ць. 2. мо́цна забаўля́ць, выкліка́ць захапле́ньне

panicky [ˈpænɪki] adj. ахо́плены па́нікай; пані́чны, панікёрскі

panicstricken [ˈpænɪkˌstrɪkən] adj. ахо́плены пані́чным стра́хам

panorama [ˌpænəˈræmə] n. 1. панара́ма *f.* а) шыро́кі від на вако́ліцу. б) малю́нак краяві́ду. 2. по́ўны агля́д яко́га-н. прадме́ту

panoramic [ˌpænəˈræmɪk] adj. панара́мны

pansy [ˈpænzi] – n., **-sies** 1. бра́ткі *pl. only* (*кве́ткі*). 2. Sl. гомасэксуалі́ст -а *m.*; жанчы́нападо́бны мужчы́на

– adj. Sl. гомасэксуа́льны; жанчы́-нападо́бны

pant [pænt] v. 1. ця́жка й ча́ста ды́хаць, задыха́цца. 2. гаварыць задыха́ючыся. 3. мо́цна пра́гнуць, тужы́ць

panther [ˈpænθər] n. **-thers,** esp. coll. **-ther** пантэ́ра *f.*

panties [ˈpæntiz] n. 1. жано́чыя тру́сікі, ма́йткі *pl.* 2. дзіця́чыя по́ртачкі

pantomime [ˈpæntəmaɪm] – n. пантамі́ма *f.*

– v. выка́заць што-н. жэ́стамі

pantry [ˈpæntri] n., pl. **-tries** кладо́ўка *f.*; палі́чкі (*для по́суду, прадукта́ў*)

pants [pænts] n., pl., Informal 1. нагавіцы, по́ркі, штаны́ *pl. only.* 2. спо́днікі; жано́чыя по́ртачкі

papa [ˈpɑːpə] n. ба́цькa -і *m.*, та́тa -ы *m.*

papacy [ˈpeɪpəsi] n., pl. **-cies** 1. па́пства а) паса́да, ула́да па́пы. б) пэры́яд ула́ды па́пы. 2. усе́ па́пы

papal [ˈpeɪpəl] adj. па́пскі

paper [ˈpeɪpər] – n. 1. папе́ра *f.*: ***ruled paper*** лінава́ная папе́ра. 2. дакумэ́нт -у *m.*, папе́ры *pl.* 3. газэ́та *f.* 4. артыку́л -у *m.*, эсэ́ *n.* 5. пісьмо́вы экза́мэн. 6. вэ́кcаль -ля *m.*, банкно́ты. 7. папяро́выя гро́шы. 8. шпале́ры *pl. only.*

– adj. 1. папяро́вы; для папе́ры. 2. які́ існу́е то́лькі на папе́ры, тэарэты́чны: ***His paper profits disappeared*** Яго́ныя прыбы́ткі на папе́ры зьні́клі

– v. 1. заго́ртваць, закру́чваць у папе́ру. 2. абкле́йваць шпале́рамі. 3. Sl. запаўня́ць тэа́тр гледача́мі без апла́ты

• ***on paper*** а) на папе́ры (*запіса́на, але́ ня вы́канана*). б) у тэо́рыі

• ***papers*** пасьве́дчаньне асо́бы

paperback [ˈpeɪpərbæk] n. кні́га ў мя́ккай во́кладцы

paperboy [ˈpeɪpərbɔɪ] n. газэ́тчык -а *m.*, прадаве́ц газэ́таў

paper hanger абі́ўнік, шпале́рнік -а *m.*

paper knife нож для папе́ры

paperweight [ˈpeɪpərweɪt] n. прыціска́ч -а́ *m.*(*для папе́ры*), прэс-пап'е́ *n., indecl.*

paperwork [ˈpeɪpərwɜːrk] n. 1. пісані́на ды і́ншая канцыля́рская пра́ца. 2. пісьмо́вая пра́ца ву́чня

papery [ˈpeɪpəri] adj. то́нкі, як папе́ра; папяро́вы, як папе́ра

pappus [ˈpæpəs] n., pl. **pappi** Bot. пушло́к -ка́ *m.* (*на насе́ньні асо́ту або́ дзьмухаўца́*)

pappy [ˈpæpi] adj. мя́ккі, як мя́зга

paprica [pəˈpriːkə] n. па́прыка *f.*

papyrus [pəˈpaɪrəs] n., **-ri** папі́рус -а і -у *m.*

parabola [pəˈræbələ] n.,**-las** Geom. пара́бала *f.*

parabole [ˈpærəbəl] n. 1. прыпавесьць *f.* 2. алего́рыя *f.*

parabolic [ˌpærəˈbɑːlɪk] adj. парабалі́чны

parachute [ˈpærəʃuːt] – n. парашу́т -а *m.*

– v. 1. спуска́цца з парашу́там. 2. скіда́ць з парашу́там

parachutist [ˈpærəʃuːtɪst] n. парашуты́ст -а *m.*

parade [pəˈreɪd] – n. 1. пара́д -а *m.*; урачы́сты марш, працэ́сія. 2. выстаўля́ньне напака́з: ***to make a parade of*** выстаўля́ць напака́з, задава́цца, выхваля́цца. 3. ме́сца, дзе адбыва́ецца пара́д. 4. вайско́вы пака́з, агля́д во́йска. 5. пляцо́ўка для вайско́вых вучэ́ньняў, пара́даў, пляц-пара́д

– v. 1. ісьці́ пара́дам напака́з. 2. ісьці́ ў працэ́сіі. 3. выстаўля́ць напака́з. 4. стро́іць (-ца) для вайско́вага агля́ду *або́* інспэ́кцыі; маршыра́ваць

parade ground пляцо́ўка для вайско́вых вучэ́ньняў, пара́даў, пляц-пара́д

paradise [ˈpærədaɪs] n. раі́й -ю *m.*

paradox [ˈpærədɑːks] n. парадо́кс -у *m.*

paradoxical [ˌpærəˈdɑːksɪkəl] adj. парадакса́льны

paraffin [ˈpærəfɪn] – n. парафі́н -у *m.*

– adj. парафі́навы

paragraph [ˈpærəgræf] – n. 1. абза́ц -а *m.*, пара́граф -а *m.*: ***to begin a new paragraph*** пача́ць з адсту́пу. 2. газэ́тная за́цемка, ната́тка *f.*

– v. 1. дзяліць на пара́графы. 2. піса́ць за́цемкі ў газэ́ту

parallel [ˈpærəlel] – adj. 1. паралéльны; Geogr. шырынны. 2. падóбны да чагó-н., аналягíчны: ***parallel instance*** аналягíчны выпадак
– n. 1. паралéльная лíнія *абó* павéрхня, паралéль *f.* 2. Geogr. паралéль *f.* 3. адпавéднасьць, аналёгія *f.* 4. параўнáньне *n.*: ***To draw a parallel between this winter and last winter*** Правéсьці параўнáньне памíж гэ́тай і лéташняй зíмамі. 5. Electr. паралéльнае злучэ́ньне
– v. 1. быць паралéльным, прахóдзіць паралéльна да чагó-н.: ***The street parallels the railway*** Вýліца ідзé паралéльна да чыгýнкі. 2. адпавядáць. 3. параўнóўваць

paralysis [pəˈræləsɪs] n., pl. **-ses** (-sez) парáлюш, парáліч -у *m.*

paralytic [ˌpærəˈlɪtɪk] – adj. 1. паралíтычны (*прыпáдак*). 2. паралізавáны
– n. паралíтык -а *m.*

paralyze, Brit. **paralyse** [ˈpærəlaɪz] v. паралізавáць

paramount [ˈpærəmaʊnt] adj. першарáдны, надзвычáйны (*мэ́та, значэ́ньне*)

paranoia [ˌpærəˈnɔɪə] n. паранóя *f.*

paranoiac [ˌpærəˈnɔɪæk] – n. паранóік -а *m.*; хвóры на паранóю
– adj. паранаíчны

parapet [ˈpærəpɪt] n. 1. парапэ́т -а *m.*, (*невысóкая сьцянá, агарóджа ўздóўж балькóну, страхí*). 2. вал -у, нáсып -у *m.* (*для ахóвы ад вóрага*)

paraphrase [ˈpærəfreɪz] – v. перакáзваць, перафразóўваць
– n. перакáз -у *m.*, парафрáза *f.*

parasite [ˈpærəsaɪt] n. паразы́т -а *m.*, паразы́тка *f.*; дармаéд -а *m.*

parasitic(al) [ˌpærəˈsɪtɪkəl] adj. 1. паразы́тны (*пра расьлíны, чэ́рві*). 2. паразыты́чны. 3. паразытáрны (*пра захвóрваньні*)

parasol [ˈpærəsɔ:l] n. парасóн -а *m.* (*ад сóнца*)

paratroops [ˈpærətru:ps] n., pl. дэсáнтныя вóйскі

parcel [ˈpɑ:rsəl] – n. 1. пакýнlак, клýнlак -ка *m.*, пáчка *f.* 2. дзяля́нка *f.*: ***a parcel of land (forest)*** дзяля́нка зямлí (лéсу). 3. грýпа *f.*; кýча, бáнда *f.*: ***a parcel of scamps*** бáнда нягóднікаў
– v., **-celed, celed** or (esp. Brit.) **-celled, -celling** пакавáць (*у пáчку*). 2. ***to parcel out*** дзялíць на дзяля́нкі, раздавáць дзяля́нкі, чáсткі

parch [pɑ:rtʃ] v. 1. лёгка падсмáжваць, прáжыць (*ячмéнь, кукурýзу*), сушы́ць . 2. палíць, пячы́ (*пра сóнца*), выклікáць смáгу. 3. перасыхáць (*пра рот, гóрла*), сьмя́гнуць (*пра вýсны*): ***parched lips*** пасьмя́глыя вýсны

parchment [ˈpɑ:rtʃmənt] n. 1. пэргáмэнт -у *m.* 2. старажы́тны рýкапіс, пíсаны на пэргáмэнце. 3. абгóртачная, пэргáмэнтная папéра

pardon [ˈpɑ:rdən] – n. 1. дараванáньне *n.* 2. выбачэ́ньне *n.* 3. памíлаваньне *n.* (*вызвалéньне асýджанага ад пакараньня*)
– v. 1. дараваць. 2. выбачáць: ***pardon (me)*** выбачáйце 3. памíлаваць

pardonable [ˈpɑ:rdənəbəl] adj. дараваль́ны; выбачáльны, прабачáльны

pare [per] v. 1. абразáць, зразáць; абіráць (*бýльбіну, я́блык*). 2. адразáць • ***pare down*** уразáць; скарачáць: ***to pare down expenses*** скарацíць выдáткі

parent [ˈperənt] n. 1. бáцькa -і *m. абó* мáці *f., indecl.* **parents** бацькí *pl.* 2. першапачáтlак -ку *m.*, крынíца, прычы́на *f.*: ***Envy is the parent of hate*** Зáйздрасьць — крынíца нянáвісьці

parentage [ˈperəntɪdʒ] n. 1. пахóджаньне (*ад бацькóў*), лíнія рóднасьці, радавóд -у *m.* 2. бацькóўства, мацяры́нства *n.*

parental [pəˈrentəl] adj. бацькóўскі

parent company галóўная фíрма, якáя кантралюе падлéглыя сабé фíрмы

parenthesis [pəˈrenθəsɪs] n., pl. **-ses** 1. пабóчнае слóва, пабóчны сказ. 2. крýглыя дýжкі

parenthesize [pəˈrenθəsaɪz] v.t. 1. браць у дýжкі. 2. устаўля́ць пабóчнае слóва *абó* пабóчны сказ. 3. зазначáць, заўважáць мімахóдзь, збóку

parenthetic [ˌpærənˈθetɪk] adj. 1. азначáльны, вытлумачáльны (*сказ абó слóва*). 2. узя́ты ў дýжкі. 3. пабóчны

parenthood [ˈperənthʊd] n. бацькóўства, мацяры́нства *n.*

pariah [pəˈraɪə] n. 1. ізгóй -я, выгнáнец -ца *m.* 2. пáрыя -і *m.*

parietal [pəˈraɪətəl] n., Anat. цемяннáя косьць

paring [ˈperɪŋ] n. 1. абрэ́зкі; лупíны *pl.* карá *f.* 2. абірáньне, абрэ́званьне лупíнаў; зьдзірáньне кары́

parish [ˈpærɪʃ] n. 1. парáфія *f.*; прыхóд -у *m.* (*царкóўны*). 2. парафія́не *pl.* 3. адміністрацы́йная акрýга

parishioner [pəˈrɪʃənər] n. парафія́нін -а *m.*, парафія́нка *f.* (*у каталікóў*); прыхаджáнін -а *m.*, прыхаджáнка *f.* (*у праваслáўных*)

Parisian [pəˈrɪʒən] – adj. пары́скі
– n. парыжáнін -а *m.*, парыжáнка *f.*

parity [ˈpærəti] n. рóўнасьць *f.*; падабéнства *абó* адпавéднасьць у якíх-н. адносінах

park [pɑ:rk] – n. 1. парк -у *m.* (*гарадскí*). 2. запавéднік -у *m.* 3. парк -у *m.* (*аўтамабíльны, трамвáйны*)
– v.t. 1. паркавáць (*аўтамабíль*). 2. стáвіць у парк (*вайскóвы трáнспарт, артылéрыю*). 3. Informal стáвіць, пакідáць

parking lot паркóўка, стаянка аўтамабíляў

parking meter аўтамáт для аплáты за паркаванне

parking ticket штраф за нелегáльнае паркаванне

parkway [ˈpɑ:rkweɪ] n. 1. алéя *f.* 2. дарóга (*дóбраўпарáдкаваная па маляўнíчых вакóліцах*). 3. аўтастрáда *f.*

parliament [ˈpɑ:rləmənt] – n. парлямэ́нт -у *m.*
– adj. парлямэ́нцкі

parliamentarian [ˌpɑ:rləmenˈteriən] n. парлямэнтáрый -я *m.*

parliamentary [ˌpɑ:rləˈmentəri] adj. парлямэ́нцкі (*палітычны лад*)

parlor, Brit. **parlour** [ˈpɑ:rlər] n. 1. гасьцёўня *f.*; гасьцíны пакóй, агýльны пакóй. 2. атэльé *n.*, *indecl.*, кабінэ́т -у *m.*: ***a beauty parlor*** салён прыгажóсьці, касмэтычны кабінэ́т; ***parlor car*** пасажы́рскі вагóн з выгóдамі

Parmesan [ˈpɑ:rməzɑ:n] n. пармэзáн -а *m.* (*гатýнак італьянскага сы́ру*)

parochial [pəˈroʊkiəl] adj. 1. парафія́льны (*напр. шкóла*). 2. абмежавáны, вýзкі: ***a parochial viewpoint*** абмежавáнае глéдзішча

parodist [ˈpærədɪst] n. парадыст -а *m.*

parody [ˈpærədi] – n., pl. **-dies** парóдыя *f.*
– v.t. **-died, -dying** 1. рабíць парóдыю, пацьвéльваць з чагó-н. 2. няўдáла пераймáць

parole [pəˈroʊl] – n. 1. умóўнае звальнéньне з турмы́. 2. слóва гóнару
– v.t. выпускáць умóўна (*вя́зьня*)

parquet [pɑ:rˈkeɪ] – n. 1. паркéт -у *m.*, паркéтная падлóга. 2. партэ́р -у *m.* (*у тэáтры*)
– v.t. клáсьці паркéт

parrot [ˈpærət] – n. папугáй -я *m.*
– v. папугáйнічаць, паўтараць, як папугáй

parry [ˈpæri] – v., **-ried, -rying** адбівáць (*удáр*), ухіля́цца (*ад удáру, ад пытáньняў*), пары́раваць
– n. адбівáньне, ухілéньне *n.*

parsley [ˈpɑ:rsli] n., pl. **-leys** пятрýшка *f.*

parsnip [ˈpɑ:rsnɪp] n. пастарнáк -у *m.*

part [pɑ:rt] – n. 1. чáстка *f.*: а) ***He ate part of an apple*** Ён зьéў чáстку я́блыка; ***western part of the country*** захóдняя чáстка крáю. б) ***A radio has many parts*** Рáдыё складáецца са шматлíкіх чáстак; ***spare parts*** запасны́я чáсткі (*мэханíзму*). 2. удзéл -у *m.*; налéжная чáстка чагó-н., дóля *f.*; абавя́зак -ку *m.*: ***to take part in*** браць удзéл; ***Everyone must do his part*** Кóжны мýсіць выкóнваць сваю́ дóлю; ***I have done my part*** Я зрабíў сваю́ чáстку. 3. бок -у *m.* (*у дыскýсіі*): ***He always takes his brother's part*** Ён заўсёды стаíць на брáтавым бакý. 4. рóля *f.* (*у п'éсе цí ў жыцьцí*): ***to play a part*** грáць рó-

лю. 5. прабо́р, прадзе́л -а, рад|ок -ка́ *m.* (*у валасо́х*). 6. Mus. па́ртыя *f.* а) адзі́н з галасо́ў *або́* інструмэ́нтаў: ***The four parts in singing are soprano, alto, tenor and bass*** Чатыры галасы́ ў сьпе́ве — сапра́на, а́льт, тэ́нар і бас. б) но́ты для аднаго́ го́ласу *або́* інструмэ́нту. 7. часьці́на *f.*: ***part of speech*** часьці́на мо́вы

– v. 1. дзяліць на ча́сткі. 2. разьдзя|ля́ць|ь (-ца). 3. расстава́цца; разыхо́дзіцца: ***They parted in anger*** Яны́ разыйшлі́ся ў зло́сьці. 4. расчэ́сваць валасы́ на радо́к

– adj. няцэ́лы, няпо́ўны

– adv. у не́йкай ме́ры, у не́йкай ступе́ні; часткова́

• ***for my part*** or ***on the part of me*** з майго́ бо́ку, што датычыцца мяне́, што да мяне́

• ***in part*** часткова́

• ***on (for) the most part*** перава́жна, у бо́льшасьці

• ***part from*** расста́цца, разыйсьці́ся з кім

• ***part with*** адмо́віцца ад *чаго́*, пакі́нуць *што*

• ***take part*** браць або́ мець удзе́л у чым-н.

partake [pɑ:r'teɪk] v., **-took, -taken, -taking** 1. браць удзе́л у чым-н., далуча́цца, удзе́льнічаць у чым-н. 2. пачастава́цца, зье́сьці, вы́піць чаго́-н.: ***We are eating lunch, will you partake?*** Мы палу́днуем, ці і вы не далу́чыцеся?

partial ['pɑ:rʃəl] adj. 1. няпо́ўны, часткó-вы: ***a partial eclipse*** часткóвае зацьме́ньне. 2. небесстаро́нны, неаб'екты́ўны, прадузя́ты; які́ ма́е сла́басьць, ця́гу да каго́-чаго́-н.: ***He is partial to sports*** Спо́рт — ягóная сла́басьць

partiality [ˌpɑ:rʃi'æləti] n. **-ties** 1. небесстаро́ннасьць, неаб'ектыўнасьць, прадузя́тасьць *f.* 2. сла́басьць, схі́льнасьць *f.*

participant [pər'tɪsɪpənt] n. удзе́льнік -а *m.*, удзе́льніца *f.*

participate [pɑ:r'tɪsɪpeɪt] v.i. удзе́льнічаць; браць удзе́л у чым-н.: ***He participated in the discussion*** Ён браў удзе́л у дыскýсіі

participation [pɑ:rˌtɪsɪ'peɪʃən] n. удзе́л, саўдзе́л -у *m.*

participator [pɑ:rˌtɪsɪpeɪtər] n. удзе́льнік, саўдзе́льнік -а *m.*

participial [pɑ:rtə'sɪpiəl] adj., Gram. дзеепрыме́тны: ***a participial adjective (noun)*** дзеепрыме́тны прыме́тнік (назо́ўнік)

participle ['pɑ:rtəsɪpəl] n., Gram. дзеепрыме́тнік -а *m.*

particle ['pɑ:rtɪkəl] n. 1. часьці́нка, крупі́нка *f.*: ***a particle of dust*** пыліна *f.* 2. Gram. часьці́ца *f.*

particular [pər'tɪkjələr] – adj. 1. асо́бны; спэцыфі́чны: ***That particular chair is already sold*** Якра́з то́е крэ́сла ўжо́ прада́дзенае. 2. асабліві, незвыча́йны, спэцыфі́чны: ***a particular friend*** асабліві, ве́льмі бліскі ся́бра. 3. перабо́рлівы (*у е́жы*); патрабава́льны, дакла́дны. 4. падрабя́зны, грунто́ўны: ***a particular account*** падрабя́зная справазда́ча

– n. дэта́ль *f.*, пункт -у *m.*

• ***in particular*** асабліва

particularity [pərˌtɪkjə'lærəti] n., pl. **-ties** 1. падрабя́знасьць, грунто́ўнасьць *f.* 2. асабліва́я дба́йнасьць, ру́пнасьць *f.* 3. дро́бязная ўва́жлівасьць. 4. асабліва́я ры́са, асабліва́сьць *f.* 5. перабо́рлівасьць, патрабава́льнасьць *f.*

particularly [pər'tɪkjələrli] adv. 1. асабліва, у асабліва́сьці. 2. падрабя́зна, грунто́ўна. 3. у прыва́тнасьці

parting ['pɑ:rtɪŋ] – n. ад'е́зд, вы́езд -у *m.*; расстава́ньне, расста́ньне *n.* 2. разьдзяле́ньне: ***parting of the roads*** ро́стань *f.*, раздаро́жжа *n.* 3. прабо́р, прадзе́л -у *m.* (*у валасо́х*)

– adj. 1. разьвіта́льны. 2. які́ ад'яжджа́е. 3. які́ разьдзяля́е

partisan ['pɑ:rtəzən] – n. 1. прыхі́льнік -а *m.*, прыхі́льніца *f.* 2. партыза́н -а *m.*, партыза́нка *f.*

– adj.1. фанаты́чны, які́ сьле́па ве́рыць. 2. партыза́нскі

partition [pɑ:rˈtɪʃən] – n. 1. разьдзе́л -у *m.* (*маёмасьці*), падзе́л -у *m.*: ***partition of a country into provinces*** падзе́л краі́ны на правінцыі. 2. ча́стка *f.* 3. а) перагаро́дка *f.* (*у ша́фе і ў пако́і*). б) перасьце́н|ак -ка *m.*, пераго́рка *f.* (*у пако́і*)

– v. 1. падзяля́ць на ча́сткі, разьдзяля́ць: ***to partition an empire among ...*** падзяліць імпэ́рыю памі́ж ...; ***to partition a house into rooms*** падзяліць дом на пако́і. 2. перагарадзіць перасьце́нкам (*пако́й*)

partly [ˈpɑ:rtli] adv. часткова́

partner [ˈpɑ:rtnər] n. 1. удзе́льнік, саўдзе́льнік -а *m.*: ***My sister was a partner in my sorrow*** Мая сястра́ падзяля́ла маё го́ра. 2. а) кампаньён, супо́льнік -а *m.*, супо́льніца *f.* (*у фі́рме ці кампа́ніі*). б) напа́рнік -а *m.*, напа́рніца *f.* (*у спра́ве*). 3. партнэ́р -а *m.*, партнэ́рка *f.* (*у та́нцы, гульні́*)

partnership [ˈpɑ:rtnərʃɪp] n. 1. супо́льніцтва, партнэ́рства, напа́рніцтва, таварыства *n.* 2. сяброўства *n.*

part of speech часьці́на мо́вы (*як назо́ўнік, дзеяслоў*)

partridge [ˈpɑ:rtrɪdʒ] n., pl. **-tridges** or (esp. coll.) **partridge** курапа́тка *f.*

part time няпо́ўны працо́ўны дзень

part-time [ˌpɑ:rtˈtaɪm] adj. зь няпо́ўнай працо́ўнай нагру́зкай: ***a part-time worker*** рабо́тнік, які́ працу́е няпо́ўны працо́ўны дзень

party [ˈpɑ:rti] n., pl. **-ties** 1. па́ртыя *f.*: ***The Liberal, Conservative or New Democratic Party*** Па́ртыя Лібэра́лаў, Кансэрва́тараў або́ Но́вадэмакра́таў. 2. гру́па людзе́й, таварыства *n.*: ***a wedding party*** вясе́льнае таварыства. 3. таварыскі ве́чар, вечары́нка: ***a birthday party*** вечары́нка з нагоды дня наро́дзінаў. 4. саўдзе́льнік -а, памага́т|ы -ага *m.*: ***He was a party to our plot*** Ён быў памага́тым у на́шай змо́ве. 5. бок -у *m.*: ***the parties to a contract*** баkі кантра́кту

parvenue [ˈpɑ:rvənu:] n. вы́скачк|а -і *m. & f.*, парвэню́, *m., indecl.*

pass [pæs] – v., **passed, passed** or **past** 1. прахо́дзіць паўз *што*; праяжджа́ць, міна́ць: ***Many people pass our house every day*** Шмат людзе́й прахо́дзіць паўз на́ш до́м штодня́; ***The parade passed*** Прайшо́ў пара́д; ***We passed the street*** Мы прае́халі ву́ліцу. 2. а) перадава́ць, падава́ць: ***Read this and pass it on*** Прачыта́й гэ́та і перада́й дале́й; ***Pass the salt, please!*** Калі́ ла́ска, пада́йце соль! б) перахо́дзіць: ***His farm passed to his children*** Яго́ная гаспада́рка перайшла́ да дзяце́й. 3. здава́ць: ***to pass the examination*** здаць экза́мен. 4. а) прыма́ць, правяда́ць (*зако́н, рэзалю́цыю*): ***to get a bill passed*** правясьці законапрае́кт. б) правяда́ць, ба́віць час: ***We passed the days happily*** Мы ве́села правяда́лі дні. 5. перахо́дзіць: а) ***Water passes from a liquid to a solid state when it freezes*** Вада́ перахо́дзіць з ва́дкага ста́ну ў цьвёрды, калі́ замярза́е; ***Money passes from person to person*** Гро́шы хо́дзяць з рук у ру́кі. 6. прапуска́ць: ***to pass an insult*** не зварача́ць ува́гі на абра́зу. 7. перадава́ць: ***to pass the ball*** падава́ць мя́ч, пасава́ць. 8. (*у гульні́ ў ка́рты*), пасава́ць – n. 1. прахо́д -у *m.* 2. зда́ча экза́мэну без адзна́кі. 3. про́пуск -у *m.*; бясплатны біле́т. 4. фо́кус штукара́. 5. ву́зкая даро́га, сьце́жка *f.*, цясьні́на ў гара́х. 6. пас -у *m.* (*у гульні́ ў ка́рты*). 7. Informal зале́ты *pl.* 8. стан -у *m.*, стано́вішча *n.*, сытуа́цыя *f.*: ***Things have come to a strange pass*** Спра́вы дайшлі́ да дзіўнага ста́ну

• ***pass away*** а) ско́нчыцца. б) памёрці

• ***pass by*** не заўва́жыць; прайсьці мі́ма; праглядзець, ня ўзя́ць пад ува́гу

• ***pass each other*** разьмінуцца

• ***pass for*** лічы́цца *кім-чым*, удава́ць сябе́ за *каго́*

• ***pass on*** а) перадава́ць (*адно́ адна́му́*). б) памёрці
• ***pass out*** а) Informal самлёць, стра́ціць прытомнасьць. б) раздава́ць (*улёткі*), пашыра́ць (*газэ́ту*)
• ***pass up*** а) адмо́віцца ад *чаго́*. б) не скарыста́ць з нагоды, прапусьці́ць зру́чны мо́мант

passable [ˈpæsəbəl] adj. 1. до́сыць до́бры, пасрэ́дны, магчы́мы: ***a passing knowledge of geography*** до́сыць до́брыя ве́ды з геагра́фіі. 2. прахо́дны; праёзны (*пра даро́гу*); суднахо́дны (*пра раку́*). 3. ужыва́ны, дзе́йны: ***passable coin*** до́брая манэ́та (*цяпе́р ва ўжы́тку*). 4. які́ лёгка правёсьці: ***a passable bill*** законапраёкт магчы́мы для правядзе́ньня

passably [ˈpæsəbli] adv. давО́лі; до́сыць; ніштО́

passage [ˈpæsɪdʒ] n. 1. прахо́д -у *m.*, калідо́р -а *m.* 2. се́ні, *pl. only.* 3. урыўвак -ўка *m.*, абза́ц -а *m.* 4. падаро́жжа мо́рам. 5. білёт на вадапла́ў: ***to secure a passage for Europe*** купіць білёт на вадапла́ў у Эўро́пу. 6. прыня́цьце або́ правядзе́ньне законапраёкту. 7. Mus. паса́ж -у *m.* 8. бо́йка на кулачкі́; сва́рка *f.*

passenger [ˈpæsɪndʒər] – n. пасажы́р -а *m.*, пасажы́рка *f.*
– adj. пасажы́рскі (*цягні́к*)

passer-by [ˌpæsərˈbaɪ] n., pl. **passers-by** праёжджы, прахо́жы -ага *m.*, прахо́жая *f.*; мінА́к -а́ *m.*

passing [ˈpæsɪŋ] – adj.1. мінУ́чы; нядо́ўгатрыва́лы. 2. мімалётны; выпадко́вы: ***a passing fancy*** мімалётнае захапле́ньне. 3. перахо́дны: ***a passing mark*** перахо́дная адзна́ка
– n.1. мінА́ньне *n.*, адыхо́д, ад'ёзд -у *m.* 2. брод -у *m.* 3. сьмерць *f.*
• ***in passing*** між і́ншым, мімахо́дзь

passion [ˈpæʃən] n.1. а) ве́льмі мо́цнае пачуцьцё: ***Hate and fear are passions*** НянА́вісьць і страх — ве́льмі мо́цныя пачУ́цьці. б) па́лкасьць, палымя́насьць, жарсьць *f.* 2. лю́тая злосьць, гнеЎ -ву *m.*: ***He flew into a passion*** Ён вы́бухнуў гне́вам. 3. па́лкае каха́ньне, жарсьць *f.* 4. мо́цнае захапле́ньне (*му́зыкай, спо́ртам*). 5. ***Passion*** Хрысто́выя му́кі, Па́сія *f.*

passionate [ˈpæʃənət] adj.1. а) па́лкі, палымя́ны: ***a passionate fighter*** па́лкі змага́р; ***a passionate speech*** палымя́ная прамо́ва. б) па́лкі, гара́чы (*пра каха́ньне*). 2. гара́чы, запа́льчывы, ху́ткі на зло́сьць, нястры́мны. 3. стра́сны: ***a passionate lover*** стра́сны каха́нак

passionately [ˈpæʃənətli] adv. 1. па́лка, палымя́на. 2. го́рача (*каха́ць*); нястры́мна, запальчы́ва

passive [ˈpæsɪv] – adj. 1. пасíўны, інэ́ртны, неакты́ўны, бязьдзе́йны, неэнэргі́чны. 2. пако́рны, пако́рлівы: ***The passive obedience of a slave*** Пако́рлівая паслухмя́насьць нявО́льніка. 3. Gram. залёжны: ***passive voice*** залёжны стан
– n. залёжны стан

passivity [pæsˈɪvəti] n. 1. пасíўнасьць, інэ́ртнасьць *f.* 2. бязьдзе́йнасьць; пасíўнае падпара́дкаваньне

passport [ˈpæspɔ:rt] n. 1. па́шпарт -а *m.*: ***passport office*** па́шпартны стол. 2. Figur. во́льная рука́, про́пуск, до́ступ -у *m.*

password [ˈpæswɜ:rd] n. паро́ль -я *m.*

past [pæst] – adj. 1. мінУ́лы: ***the past year*** мінУ́лы год. 2. былы́: ***a past president*** былы́ прэзыдэ́нт. 3. ско́нчаны: ***Our troubles are past*** На́шыя турбо́ты ско́нчыліся. 4. Gram. мінУ́лы: ***the past tense*** мінУ́лы час; ***a past participle*** дзеепрыме́тнік мінУ́лага ча́су
– n. мінУ́лае *n.*, мінУ́ўшчына *f.* а) ***far back in the past*** далёка ў мінУ́лым. б) ***Our country has a glorious past*** Наш край ма́е сла́ўную мінУ́ўшчыну; ***He was a man with a past*** Ён быў чалаве́кам зь мінУ́лым
– prep. 1. за; далёй, як: ***past the line*** за лі́нію. 2. пасьля́: ***It is past noon***

Ужо́ пасля́ паўдня́; ***half past two*** пало́ва тро́цяе (*гадзі́ны*); ***The train is past due*** Цягні́к по́зьніцца. 3. звыш: ***past belief*** звыш ве́ры, не да ве́ры
– adv. мі́ма: ***He walked past*** Ён прайшо́ў мі́ма; ***The years flew past*** Гады́ праляце́лі

pasta ['pɑ:stə] n. па́ста *f.* (*мучны́я вы́рабы, як ло́кшына, макаро́ны, спаге́ты*)

paste [peɪst] – n. 1. мучны́ клей. 2. а) здо́бнае це́ста. б) *гл.* **pasta**. 3. заме́шаная гліна (*на ганча́рныя вы́рабы*). 4. страз -у *m.* (*шту́чны ка́мень*). 5. зубна́я па́ста
– v. 1.накле́йваць, закле́йваць. 2. нама́зваць кле́ем. 3. Sl. мо́цна ўда́рыць

pasteboard ['peɪstbɔ:rd] – n. 1. карда́н -у *m.* 2. Sl. ка́рта для ігры́. 3. Brit., Sl. а) візы́тная ка́ртка. б) біле́т на цягні́к. в) квіто́к -ка *m.*
– adj. карда́навы, карда́нны

pasteurization [ˌpæstʃərə'zeɪʃən] n. пастэрыза́цыя *f.*

pasteurize ['pæstʃəraɪz] v.t. пастэрызава́ць (*малако́*)

pastime ['pæstaɪm] n. правядзе́ньне ча́су; заня́так -ку *m.*; заба́ва *f.*

pastor ['pæstər] n. 1. па́стар -а *m.* (*наста́яцель пратэста́нцкае царквы́*); духо́ўны па́стыр. 2. па́стыр -а, пасту́х -а́ *m.*

pastoral ['pæstərəl] – adj. 1. пастушы́ны, пастухо́ўскі. 2. ідылі́чны: ***a pastoral scene*** ідылі́чная сцэ́на зь се́льскага жыцьця́. 3. па́стырскі
– n. 1. ідылія *f.* (*п'е́са, паэ́ма, музы́чны твор або́ карці́на зь се́льскага жыцьця́*). 2. па́стырскае *або́* бі́скупскае пасла́ньне

past participle дзеепрыме́тнік міну́лага ча́су

pastry ['peɪstri] n., pl. **-tries** пе́чыва *n.*, піро́г піра́г *m.*

pasture ['pæstʃər] – n. 1. паплавы́ *pl.*; вы́ган -у *m.*; па́ша *f.*
– v. па́сьвіць (*жывёлу*); па́сьвіцца (*пра жывёлу*)

pat [pæt] – v., **-tt-** 1. пля́скаць (*кава́лак це́ста і пад.*) 2. ля́паць (*па плячы́*), гла́дзіць: ***pat a dog*** пагла́дзіць саба́ку
– n. 1. паля́пваньне, гла́джаньне *n.* 2. малы́ кава́лачак (*асабл. ма́сла*)
• ***pat on the back*** пахвала́ *f.*, камплімэ́нт -у *m.*

patch [pætʃ] – n. 1. ла́та, ла́тка *f.*, ла́пік -а *m.* (*на адзе́ньні, абу́тку*). 2. пля́стыр (*на ра́нцы*), павя́зка *f.*: ***eye patch*** павя́зка на во́ка. 3. му́шка *f.* (*на жано́чым тва́ры*). 4. пля́ма *f.* 5. ла́пік зямлі́: ***a garden patch*** зямля́ пад гаро́д
– v. 1. ла́таць (*падра́нае*). 2. ***to patch up*** а) зала́дзіць сва́рку. б) зала́таць, зрабіць на ху́ткую руку́.

patchwork ['pætʃwɜ:rk] n. ла́таньне; пасшыва́ныя абрэ́зкі тканіны; ко́ўдра, дыва́нок, зро́бленыя з такіх абрэ́зкаў

patent ['pætənt] – n. 1. патэ́нт -а *m.* 2. патэнтава́нае вынахо́дзтва
– adj. 1. патэнтава́ны. 2. ['peɪtənt] відаво́чны, я́ўны, я́сны. 3. ['peɪtənt] адкры́ты, дасту́пны
– v.t. а) бра́ць патэ́нт. б) дава́ць патэ́нт

patentee [ˌpætən'ti:] n. ула́сьнік патэ́нта

patent leather ла́кавая ску́ра (*на чаравікі*)

paternal [pə'tɜ:rnəl] adj. 1. ба́цькаў; бацько́ўскі (*ласка́вы*). 2. па ба́цьку: ***a paternal aunt*** цётка па ба́цьку; ***a paternal inheritance*** спа́дчына па ба́цьку

paternally [pə'tɜ:rnəli] adv. па-бацько́ўску

paternity [pə'tɜ:rnəti] n. 1. бацько́ўства *n.* 2. пахо́джаньне па ба́цьку

path ['pæθ] n., pl. **paths** 1. сьце́жка *f.* 2. тра́са *f.*, маршру́т -у, кіру́нак -ку, шлях -у *m.*

pathetic [pə'θetɪk] adj. 1. жа́ласны, жа́ласьлівы; ва́рты жа́лю, жалюго́дны. 2. по́ўны па́тасу, усхвалява́ны; хвалю́ючы, патэты́чны

pathetic fallacy увасабле́ньне прыро́ды, прыпі́сваньне ра́чам або́ зья́вам людзкі́х пачу́цьцяў

pathogenic [ˌpæθəˈdʒenɪk] adj. хваробатво́рны, хваробано́сны (*мікро́б*)

pathos [ˈpeɪθɑːs] n. 1. уздыі́м, запа́л -у *m.*; па́тас -у *m.* 2. што выклі́ка́е сум, шкадава́ньне або́ спага́ду

patience [ˈpeɪʃəns] n. 1. цярплі́васьць *f.* 2. насто́йлі́васьць *f.* 3. пасья́нс -а *m.* (*гульня́ ў ка́рты*)

patient [ˈpeɪʃənt] – adj. 1. цярпліві. 2. насто́йлі́вы

– n. пацые́нт -а *m.*, хво́рыы -ага *m.*, хво́рая *f.*

patriarch [ˈpeɪtrɪɑːrk] n. патрыя́рх -а *m.*

patriarchal [ˌpeɪtrɪˈɑːrkəl] adj. патрыярха́льны

patriarchate [ˈpeɪtrɪɑːrkət] n. патрыярха́т -у *m.*

patrician [pəˈtrɪʃən] – n. 1. патры́цыый -я *m.* (*у старажы́тным Ры́ме*). 2. арыстакра́т -а *m.*

– adj. 1. патрыцыя́нскі. 2. арыстакра́тычны

patrimonial [ˌpætrɪˈmoʊnɪəl] adj. атрыма́ны ў спа́дчыну ад бацько́ў

patrimony [ˈpætrəmoʊnɪ] n., pl. **-nies** 1. спа́дчына. 2. царко́ўная *або́* манасты́рская маёмасьць

patriot [ˈpeɪtrɪət] n. патрыёт -а *m.*, патрыётка *f.*

patriotic [ˌpeɪtrɪˈɑːtɪk] adj. патрыяты́чны.

patriotism [ˈpeɪtrɪətɪzəm] n. патрыяты́зм -у *m.*

patrol [pəˈtroʊl] – v., **-ll-** 1. аглядаць, выве́дваць. 2. ахо́ўваць параса́дак, сачы́ць за пара́дкам, патрулява́ць

– n. патру́ль -я́, дазо́р -у *m.*; разье́зд -у *m.*

– adj. патру́льны

patrolman [pəˈtroʊlmən] n., pl. **-men** 1. патру́льны -ага *m.* 2. участко́вы -ага *m.*, паліцыя́нт, які́ патрулю́е раён

patron [ˈpeɪtrən] n. 1. ста́лы кліе́нт -а *m.* (*у кра́ме*); госьць, наве́днік (*у рэстара́не, гатэ́лі*). 2. патро́н, апяку́н апекуна́, шэф -а *m.*; мэцэна́т -а *m.* 3. сьвяты́ засту́пнік

patronage [ˈpeɪtrənɪdʒ] n. 1. ста́лая кліенту́ра, падтры́мка з бо́ку кліе́нтаў, пакупнікоў *або́* наве́днікаў (*тэа́тру, галерэ́і*). 2. апяку́нства, шэ́фства, засту́пніцтва *n.*; ахо́ва *f.* 3. паблажлі́вае ста́ўленьне. 4. раздава́ньне паса́даў *або́* прывіле́яў. 5. палітычныя паса́ды, прывіле́і *pl.*

patroness [ˈpeɪtrənəs] n. патро́нка *f.*

patronize [ˈpeɪtrənaɪz] v. 1. быць ста́лым кліе́нтам, наве́днікам. 2. падтры́мваць, спрыя́ць, быць мэцэна́там (*маста́цтва, бале́ту*). 3. ста́віцца паблажліва

patronymic [ˌpætrəˈnɪmɪk] n. імя́ па ба́цьку.

patter I [ˈpætər] – v. 1. ша́стаць, шуршэ́ць ; бараба́ніць, шамаце́ць, бі́ць; шо́ргаць: ***The rain patters on a windowpane*** Дождж б'е па шы́бах. 2. тупаце́ць, ту́паць: ***Bare feet pattered along the hard floor*** Бо́сыя но́гі тупаце́лі па цьвёрдай падло́зе

– n. тупаце́ньне *n.* (*ног*), шуршэ́ньне, шамаце́ньне *n.* (*дажджу́*)

patter II [ˈpætər] – n. 1. балбатня́ *f.* 2. гаво́рка *f.*, жарго́н -у *m.* (*напр. зладзе́йскі*). 3. ско́рагаво́рка *f.*

– v. ху́тка, бязду́мна гаварыі́ць, лапата́ць: ***Patter a prayer*** бязду́мна гаварыі́ць па́церы

pattern [ˈpætərn] – n. узо́р -у *m.* (*на тканіне*). 2. мадэ́ль *f.*; выкрайка *f.* (*для шыцьця́*). 3. прыкла́д, узо́р -у *m.*. 4. фо́рма *f.*

– v. 1. (after) браць прыі́клад з *каго́*. 2. упрыго́жваць узо́рам

patty [ˈpæti] n. ала́дка, ала́дачка *f.*

paunch [pɔːntʃ] n. 1. трыбу́х -а́, жывłóт -ата́ *m.* (*асабліва вялікі*), бру́ха *n.* 2. пе́ршы, найбо́льшы стра́ўнік жва́чнае жывёліны

pauper [ˈpɔːpər] n. 1. жабра́к -а́ *m.*, жабра́чка *f.*; бядня́к бедняка́ *m.*, бядня́чка *f.* 2. асо́ба, яка́я карыста́ецца дабрачы́ннай дапамо́гай

pause [pɔːz] – v. 1. затрыі́мвацца: ***to pause upon a word*** затрыма́цца на

сло́ве; спыня́цца; чака́ць. 2. мару́дзіць
– n. 1. перапы́нlак -ку *m.* (у *гу́тарцы, у спэкта́клі*), часо́вае спыне́ньне (*дзе́яньня*), перады́шка *f.* 2. па́ўза *f.* (*у чыта́ньні*). 3. знак прыпы́нку. 4. (*у му́зыцы*) па́ўза *f.*

pave [peɪv] v. 1. брукава́ць, масьці́ць (*ву́ліцу, хо́днік*). 2. рыхтава́ць да *чаго́*: ***to pave the way for*** праклада́ць даро́гу *чаму́*, рыхтава́ць грунт для *чаго́*

pavement [ˈpeɪvmənt] n. 1. брук -у *m.*, насьці́л з цэ́глы, бярве́ньня, асфа́льту. 2. матэрыя́л, ужыва́ны для насьці́лу *або́* бру́ку. 3. брукава́ная *або́* асфальтава́ная ву́ліца, хо́днік, тратуа́р -у *m.*

pavilion [pəˈvɪljən] n. 1. павільён -а *m.* 2. вялі́кая пала́тка. 3. шпіта́льны ко́рпус

paving [ˈpeɪvɪŋ] n. 1. матэрыя́л для машчэ́ньня даро́г. 2. а) брукава́ньне ву́ліцаў, даро́г. б) брук -у *m.*

paw [pɔ:] – n. ла́па *f.*
– v. 1. дакрана́цца, хапа́ць *або́* біць ла́пай. 2. біць капыто́м у зямлю́ (*пра каня́*). 3. ца́паць, ма́цаць

pawn I [pɔ:n] – v. закладна́ць, аддава́ць у закла́д пад пазы́ку
– n. 1. закла́д -у *m.*: ***in pawn*** у закла́дзе, на закла́д. 2. зару́ка, гара́нтыя *f.*

pawn II [pɔ:n] n. 1. пе́шка *f.* (*у ша́хматах*). 2. малава́ртасны чалаве́к *або́* рэч

pawnbroker [ˈpɔ:nˌbroukər] n. ула́сьнік лямба́рду, камісіёншчык -а *m.*

pawnshop [ˈpɔ:nʃɑ:p] n. лямба́рд -у *m.*, камісіёнка *f.*

pay I [peɪ] – v., **paid, paying** 1. плаці́ць: ***to pay too much*** пераплаці́ць. 2. апла́чваць: ***Pay your way*** Аплаці́це даро́гу. 3. выпла́чваць: ***to pay a debt*** вы́плаціць доўг. 4. а) дава́ць, рабі́ць, выка́зваць: ***to pay attention*** зварача́ць ува́гу. б) ***to pay compliments*** рабі́ць камплімэ́нты; ***to pay respects*** вы́казаць пашану́; ***to pay a visit*** наве́даць. 5. апла́чвацца: ***It wouldn't pay me to take this job*** Мне б не аплаці́лася ўзя́ць гэ́тую пра́цу. 6. дава́ць дахо́д: ***The stock pays me four per cent*** А́кцыі даю́ць мне чаты́ры працэ́нты дахо́ду
– n. 1. а) пла́та, вы́плата *f.* б) зараба́тная пла́та, заро́бlак -ку *m.*, пэ́нсія *f.*: ***rate of pay*** вышыня́ заро́бку
– adj. 1. пла́тны (*напр. тэлефо́н*). 2. рэнта́бэльны, дахо́дны, прыбытко́вы; мэтазго́дны ў гаспада́рчых адно́сінах: ***a pay lode*** прыбытко́вая ру́дная жы́ла
• ***in the pay of*** на апла́це ў *каго́*, на́няты *кім*
• ***pay back*** а) вярта́ць, аддава́ць пазы́чаныя гро́шы. б) адудзя́чваць (-ца); адпла́чваць, по́мсьціць: ***I'll pay you back yet*** Я яшчэ́ табе́ адплачу́
• ***pay for*** заплаці́ць за *што*
• ***pay in*** уно́сіць гро́шы (*на бягу́чы раху́нак*)
• ***pay off*** расплаці́цца (*і ў перано́сным сэ́нсе*), сплаці́ць

pay II [peɪ] v. смаліць (*дно чаўна́, карабля́; кана́т*)

payable [ˈpeɪəbəl] adj. 1. плацёжны, які́ трэ́ба заплаці́ць. 2. з тэ́рмінам плацяжу́

payday [ˈpeɪdeɪ] n. дзень вы́платы, зарпла́ты

payee [peɪˈi:] n. той, каму́ пла́цяць

payer [ˈpeɪər] n. пла́тнік -а *m.* (*той, хто пла́ціць*)

payload [ˈpeɪloud] n. кары́сны груз, кары́сная нагру́зка

payment [ˈpeɪmənt] n. 1. плацёж -ежу́ *m.* 2. пла́та, запла́та, вы́плата *f.* 3. запла́чаная су́ма: ***payment in kind*** пла́та нату́рай. 4. адпла́та *f.* а) узнагаро́да *f.*, *або́* б) пакара́ньне *n.*, ка́ра *f.*; по́мста *f.*

pay office ка́са *f.*

pay-off [ˈpeɪɔ:f] n. вы́плата *f.*

pay phone тэлефо́н-аўтама́т

payroll or **pay roll** [ˈpeɪroul] n. 1. плацёжная ве́дамасьць. 2. агу́льная су́ма вы́плачаных гро́шай

PC [ˌpi:ˈsi:] (Personal Computer) пэрсана́льны кампу́тар

pea [pi:] – n., pl. **peas** 1. гаро́х -у *m.*, гаро́шак -ку *m.*; гаро́шына *f.*, гаро́шынка *f.* (*адно́ гаро́хавае зе́рне*). 2. сама́ расьлі́на гаро́ху
– adj. гаро́хавы: ***pea soup*** гаро́хаўка
• ***as like as two peas*** падо́бныя, як дзьве кро́плі вады́

peace [pi:s] – n. 1. мір -у *m.*; супако́й -ю *m.* 2. супако́й, грама́дзкі пара́дак і бясьпе́ка. 3. мі́рная дамо́ва. 4. ці-шыня́ *f.*; супако́й -ю *m.*; непару́шнасьць *f.*: ***peace of mind*** супако́й душы́ (*ду́ху*)
– interj. спако́йна! ці́ха!
• ***at peace*** а) спако́йна, без вайны́. б) у зго́дзе. в) ***to be at peace*** жыць спако́йна. г) ***rest in peace*** сьпі спако́йна (*пра нябо́жчыка*)
• ***hold*** or ***keep one's peace*** маўча́ць
• ***keep the peace*** захо́ўваць *або́* ўтры́мваць супако́й і грама́дзкі пара́дак
• ***make peace*** а) прымірыць, пагадзі́ць (-ца). б) заключы́ць мір

peaceable [ˈpi:səbəl] adj. 1. міралю́бны, міратво́рны. 2. спако́йны, ці́хі: ***Peaceable people keep out of quarrels*** Спако́йныя лю́дзі не мяша́юцца ў сва́ркі

peaceful [ˈpi:sfəl] adj. 1. спако́йны, ці́хі, лаго́дны. 2. мі́рны; міралю́бны; міратво́рны

peacefulness [ˈpi:sfəlnəs] n. по́ўны супако́й.

peacemaker [ˈpi:smeɪkər] n. прыміры́цель -я, пагаджа́льнік -а, міратво́рац -ца *m.*

peacetime [ˈpi:staɪm] n. мі́рныя часы́

peach [pi:tʃ] – n. 1. пэ́рсік -а *m.* (*плод і дрэ́ва*). 2. румя́ны ко́лер. 3. Sl. краса́ўня
– adj. 1. пэ́рсікавы; румя́ны. 2. цудо́ўны; прые́мны

peacock [ˈpi:kɑ:k] n., pl. **-cocks,** esp. coll. **-cock** 1. паўлі́н -а *m.* 2. ганарлі́вец -ўца *m.*, задава́кла -і *m. & f.*
• ***peacock blue*** зеленава́та-сі́ні

peahen [ˈpi:hen] *n.* па́ва *f.*

peak [pi:k] – n. 1. сьпіча́стая вяршы́ня гары́ *або́* ўзго́рка, го́рны пік. 2. са́мы ве́рхні пункт: ***the peak of a roof*** верх страхі́. 3. брыль -я́ *m.*, казырло́к -ка́ *m.* 4. мыс -а *m.*
– adj. вяршы́нны
– v. уздыма́цца ўго́ру, вы́сіцца

peaked I [pi:kt] adj. 1. сьпіча́сты, во́страканцо́вы. 2. ***a peaked hat*** ша́пка з брылём

peaked II [pi:kəd] adj. змарне́лы, схуднéлы, бле́дны, бляды́, з хвараві́тым вы́глядам

peal [pi:l] – n. 1. перака́т -у *m.*; вы́бух -у *m.*: ***a peal of thunder*** перака́т гро́му; ***peals of laughter*** вы́бухі сьме́ху. 2. го́ласны звон звано́ў, перазво́н -у *m.* 3. падбо́р званоў
– v. звані́ць (*трыво́гу, ра́дасьць*), абвяшча́ць зво́нам званоў

peanut [ˈpi:nʌt] n. 1. земляны́ ара́х, ара́хіс -у *m.* (*плод і расьлі́на*). 2. струк земляно́га ара́ха. 3. мала́я, мала-ва́жная асо́ба

peanuts, Sl. дро́бязь *f.*, ма́рныя гро́шы

pear [per] n. ігру́ша *f.* (*плод і дрэ́ва*)

pearshaped [ˈperʃeɪpt] adj. грушападо́бны

pearl [pɜ:rl] – n. 1. пэ́рла, пэ́рліна *f.*: ***genuine pearls*** запра́ўдныя пэ́рлы. 2. кро́пля расы́, расі́нка *f.*; сьляза́ *f.* 3. = ***mother of pearl*** ма́ціца *f.*, пэрламу́тар -ру *m.*
– v. 1. шука́ць *або́* здабыва́ць пэ́рлы. 2. прыбіра́ць *або́* выкладва́ць пэ́рламі, пэрламу́трам
– adj. пэ́рлавы
• ***cast pearls before swine*** сы́паць пэ́рлы перад сьвіньня́мі

pearl barley я́чныя кру́пы

pearly [ˈpɜ:rli] adj. 1. як пэ́рла; пэ́рлавага ко́леру; бліскучы як пэ́рла: ***pearly teeth*** зу́бы як пэ́рлы. 2. ма́ці-цавы, пэрламу́травы

peasant [ˈpezənt] – n. селяні́н -а *m.*, ся-ля́нка *f.*; мужы́к -а́ *m.*

– adj. сяля́нскі,мужы́цкі: ***peasant labor*** сяля́нская пра́ца

peasantry [ˈpezəntri] n. сяля́нства *n.*

peat [pi:t] n. 1. торф -у *m.* 2. тарфяны́ брыке́т
• ***peat bog*** імша́ра, амша́ра *f.*, тарфя́нік -а *m.*

peat moss 1. сфа́гнум -у *m.* 2. тарфя́нік -а *m.*

pebble [ˈpebəl] – n. 1. Geol. га́лька *f.* 2. ка́мень -ня *m.* 3. го́рны крышта́ль (*ужыва́ны ча́сам для акуля́раў*)
– v.t. брукава́ць *або́* выклада́ць ка́менем; пасыпа́ць га́лькай

pebbly [ˈpebli] adj. га́лечны.

pecan [pɪˈkɑ:n] n. арэ́х пэка́н (*плод і расьлі́на*)

peck I [pek] n. 1. ме́ра ёмістасьці 1/4 бу́шаля (*каля́ 9 л*). 2. шмат, мно́ства *n.*; ку́ча *f.*, бе́зьліч: ***a peck of trouble*** бе́зьліч турбо́таў

peck II [pek] – v. 1. дзяўбці́, дзяўба́ць, дзёўбаць (*дзю́бай*): ***A hen pecks corn*** Ку́рыца дзяўбе́ кукуру́зу. 2. выдзёўбваць (*дзі́рку*). 3. Informal ма́ла, неахво́тна е́сьці. 4. Informal цмо́кнуць *pf.* (*пацалава́ць сьпе́хам*)
– n. 1. уда́р дзю́бай, дзяўбло́к -ка́ *m.* 2. вы́дзяўблены знак ці дзі́рка. 3. Informal цмо́кненьне, лёгкі пацалу́нак насьпе́х
• ***peck at*** крытыкава́ць, чапля́цца

pectoral [ˈpektərəl] – adj. 1. гру́дны: ***the pectoral muscles*** гру́дныя му́скулы. 2. лёгачны (*напр. лек*)
– n. лек для лёгкіх

peculate [ˈpekjəleɪt] v. раскрада́ць, растра́чваць (*гро́шы ці даве́раную маёмасьць*)

peculiar [pɪˈkju:ljər] adj. 1. дзі́ўны, дзіва́чны; незвыча́йны, асо́бны. 2. асаблі́вы, своеасаблі́вы; спэцыфі́чны, уласьці́вы: ***This book has a peculiar value*** Гэ́тая кні́га ма́е асаблі́вую ва́ртасьць

peculiarity [pɪˌkju:liˈærəti] n., pl. **-ties** 1. дзі́ўнасьць, дзівво́снасьць, эксцэнтры́чнасьць; незвыча́йнасьць *f.* 2. асаблі́васьць, своеасаблі́васьць *f.*, спэцыфі́чнасьць; характэ́рная ры́са

pedagogic [ˌpedəˈgɑ:dʒɪk] adj. or **pedagogical** [ˌpedəˈgɑ:dʒɪkəl] пэдагагі́чны, навуча́льны

pedagogy [ˈpedəgoʊdʒi] n. 1. навуча́нье *n.* 2. пэдагало́гіка *f.*

pedal [ˈpedəl] – n. пэда́ль *f.*
– v. націска́ць на пэда́лі, працава́ць пэда́лямі: ***to pedal a bicycle*** е́хаць на ро́вары
– adj. пэда́льны

peddle [ˈpedəl] v. 1. прадава́ць тава́р у разно́с. 2. прадава́ць *або́* гандлява́ць малы́мі ко́лькасьцямі. 3. падаро́жнічаць з тава́рам на про́даж

peddler, *тс.* **pedlar** [ˈpedlər] n. вандро́ўны гандля́р

pedestal [ˈpedɪstəl] n. 1. п'едэста́л -а *m.* (*пад по́мнік, калёну*), пастамэ́нт -а *m.* 2. падно́жжа *n.* 3. асно́ва *f.*, фунда́мэнт -а, цо́каль -я *m*: ***to place on a pedestal*** узно́сіць на п'едэста́л, ідэалізава́ць

pedestrian [pəˈdestriən] – n. пешахо́д -а *m.*
– adj. 1. пешахо́дны (*мо́сьцік*); пе́шы (*чалаве́к*). 2. без палёту, ну́дны, неціка́вы (*пра стыль*)

pediatrics [ˌpi:diˈætrɪks] n. пэдыятры́я *f.*

pedigree [ˈpedɪgri:] – n. 1. радаво́д -у *m.* 2. генэалёгія *f.*; про́дкі, пра́шчуры *pl.* 3. пахо́джаньне *n.* (*напр. сло́ва*). 4. выда́тнае, зна́тнае пахо́джаньне: ***a man of pedigree*** чалаве́к зна́тнага ро́ду
– adj. паро́дзісты: ***a pedigree cat*** паро́дзісты кот

pedigreed [ˈpedɪgri:d] adj. до́брага завóду; паро́дзісты (*пра сво́йскіх жывёлаў*)

peek [pi:k] – v. зірну́ць крадко́м, зазірну́ць крадко́м: ***to peek out*** вызіра́ць
– n. по́зірк крадко́м, упо́тай

peel I [pi:l] – n. шалупі́на, лупі́на *f.* (*бу́льбы*), ску́рка *f.* (*я́блыка*)
– v. 1. абіра́ць (*шалупі́ньне бу́льбы, ара́нжыкаў, я́блыка*). 2. абдзіра́ць

(*каруў з дрэва*). 3. лу́шчыцца; абла́зіць: **paint is peeling** фа́рба лу́шчыцца; **My skin peeled (from sunburn)** Мая́ ску́ра аблезла (ад загару)

peel II [pi:l] n. лапа́та *f.* (*для саджа́ньня хле́ба ў печ*)

peeling ['pi:lɪŋ] n. шалупі́ньне, лупі́ньне *n., coll.*, зьдзе́ртая кара́

peep I [pi:p] – v. 1. заглядаць празь дзі́рку *або́* вузку́ю шчы́ліну. 2. падглядаць. 3. праглядаць, пака́зваццa (*пра со́нца*)

– n.1. по́зірк празь дзі́рку *або́* вузку́ю шчы́ліну. 2. мала́я дзі́рка *або́* шчы́ліна для заглядання. 3. по́зірк крадко́м. 4. пе́ршае зьяўле́ньне, про́бліск -у *m.*: ***at the peep of day*** до́сьвіткам, на зо́лку, на сьвіта́ньні

peep II [pi:p] – n. 1. піск -у *m.*, цвы́рканьне *n.*

– v.1. пішча́ць; цвы́ркаць: ***The bird peeped*** Птушка запішча́ла 2. гаварыць, пяя́ць то́нкім пісклі́вым го́ласам

peephole ['pi:phoul] n. назіра́льная шчы́ліна, адту́ліна *або́* дзі́рка да заглядання

peep show кінэтаско́п -а *m.*

peer I [pɪr] n. 1. раўня́ -і *m. & f.* (*каму́-н.*); ро́ўны -ага *m.*, ро́ўная *f.* (*з кім-н.*): ***You will not find his peer*** Вы ня зно́йдзеце ро́ўнага яму́. 2. пэр -а *m.*, чалаве́к з выда́тнага ро́ду *або́* з ты́тулам (*як князь, граф, баро́н*)

peer II [pɪr] v. 1. прыглядацца зблі́зка, назіра́ць. 2. зьлёгку пака́зваццa, выглядаць: ***The sun was peering from behind the cloud*** Со́нца выглядала з-за хма́ры

peerless ['pɪrləs] adj. непараўна́льны, без раўні́

peevish ['pi:vɪʃ] adj. зласьлі́вы, грубія́нскі; раздражнёны; бурклі́вы, сварлі́вы, незадаво́лены, капры́зны (*і пра дзіця́*)

peg [peg] – n. 1. кало́чак -ка *m.*, жале́зны *або́* драўля́ны болт *m.*; кало́к-за́тычка *f.* 2. ве́шалка *f.*, драўля́ны цьвік для ве́шаньня во́пратку.3. ступе́нь *f.* 4. каньяк з со́давай вадо́ю

– v. 1. прымацо́ўваць балта́мі *або́* драўля́нымі цьвіка́мі. 2. шту́чна трыма́ць цану́ на адны́м узро́ўні, ахо́ўваць ад хіста́ньняў (*курс, цану́ на бі́ржы*). 3. пазнача́ць калка́мі (*ме́сца*). 4. мо́цна працава́ць

• ***take down a peg*** асадзіць; прыні́зіць каго́-н.

peg leg 1. драўля́ная нага́. 2. Informal чалаве́к з драўля́най нагі́ю

pejorative [pɪ'dʒɔ:rətɪv] adj. прыніжа́льны, уніжа́льны

pelican ['pelɪkən] n. пэлікан -а *m.*

pellet ['pelət] n. 1. малы́ камя́к (*хле́ба, папе́ры, гразі́*); пілю́ля *f.* 2. шраці́на, ку́лька *f.* (*для страля́ньня*)

pelt I [pelt] – v.i. 1. кі́даць, атакава́ць, напада́ць на *каго́*. ***The boys were pelting the dog with stones*** Хлапцы́ шпурля́лі камяня́мі ў саба́ку. 2. ліць; сячы́ (*пра дождж, град*). 3. сыпша́цца

– n. 1. кі́даньне *n.* 2. ху́ткасьць *f.*: ***at full pelt*** по́ўным хо́дам

pelt II [pelt] n. 1. нявы́рабленая аўчы́на. 2. ску́ра

peltry ['peltri] n., pl. **-ries** ску́ры; футравы́я тава́ры; фу́тры

pelvic ['pelvɪk] adj. та́завы

pelvis ['pelvɪs] n., pl. **-ves** (-vez) Anat. 1. таз -а *m.* 2. ко́сьці, які́я ўтвара́юць таз

pen I [pen] – n. пяро́ *n.* (*для піса́ньня*), пяро́ й аса́дка ра́зам: ***a ballpoint pen*** ша́рыкавая аса́дка

– v., **-nn-** піса́ць

pen II [pen] – n. 1. а) за́гарадзь *f.*, ста́ўнік -а *m.* (*для жывёлы, пту́шак*). б) саба́чая бу́дка ў сабака́рні. в) дзіця́чая за́гарадка.2. док для прыста́нішча *або́* рамо́нту падво́дных ло́дак

– v., **penned** or **pent** 1. заганя́ць (*жывёлу*) у за́гарадзь. 2. а) замыка́ць, заганя́ць у кут. б) садзі́ць пад а́рышт

pen III [pen] n., Sl. астро́г -у *m.*

penal [ˈpi:nəl] adj. 1. ка́рны (*пра́ва, ко́дэкс*): ***penal labor*** or ***servitude*** ка́тарга. 2. кара́льны: ***Robbery is a penal offence*** Рабу́нак — кара́льны ўчы́нак

penalize [ˈpi:nəlaɪz] v. 1. кара́цца зако́нам, быць кара́ным зако́нам; прызна́ць кара́льным зако́нам. 2. кара́ць; штрафава́ць (*у гульні́ за парушэ́ньне пра́вілаў гульні́*)

penalty [ˈpenəlti] n., pl. **-ties** 1. пакара́ньне, спагна́ньне *n.*; штраф -у *m.* (*і ў спо́рце*): ***to inflict a penalty*** накла́сьці спагна́ньне, пакара́ць. 2. Informal невыго́да, нягода́ *f.*: ***the penalties of old age*** нягоды ста́расьці. 3. Sport штрафны́ ўдар, пэна́льты *m., indecl.*

penalty box (*у спо́рце*) штрафна́я ла́ўка; штрафна́я пляцо́ўка

penance [ˈpenəns] n. пакая́ньне *n.*

pence [pens] n., Brit. *мно́жны лік ад* **penny**

pencil [ˈpensəl] – n. 1. алаві́к -á *m.*, ало́вак -ўка *m.* 2. пэ́ндзаль -ля *m.* (*мастако́ў*). 3. Optic. пучо́к про́мняў (*які́я зыхо́дзяцца*)

– v. 1. адзнача́ць *або́* піса́ць алавіко́м. 2. малява́ць алавіко́м

pendant [ˈpendənt] – n. 1. падве́ска *f.*, мэдальён -а *m.* 2. падве́сныя ўпрыго́жаньні (*на сто́лі*). 3. падве́ска *f.* (*прыстасава́ньне для падве́шваньня*)

– adj. *гл.* **pendent**

pendent [ˈpendənt] adj. 1. павіслы (*напр. гальлё*), які́ павіс, абві́с. 2. навіслы; які́ зьве́шваецца наніз

pending [ˈpendɪŋ] – adj. 1. незако́нчаны, які́ яшчэ́ разглядаецца: ***The agreement was pending*** Пагадне́ньне яшчэ́ разглядала́ся

– prep. 1. паку́ль: ***pending his return*** паку́ль ён ве́рнецца. 2. у ча́се: ***pending the investigation*** у ча́се сьле́дзтва

pendulum [ˈpendʒələm] n. ма́ятнік -а *m.*

penetrate [ˈpenətreɪt] v. 1. увайсьці́ ў што, прабі́ць навы́лет (*пра ку́лю*). 2. пранікну́ць, прані́зваць: ***Our eyes could not penetrate the darkness*** На́шыя во́чы не маглі́ прыгле́дзецца ў це́мры. б) прахо́дзіць. 2. разыхо́дзіцца; напаўня́ць сабо́ю, прасякну́ць: ***The smell penetrated the whole house*** Пах разыйшо́ўся па ўсёй ха́це. 3. уніка́ць у што; удýмвацца, разуме́ць. 4. глыбо́ка *або́* мо́цна крана́ць; рабі́ць вялі́кае ўра́жаньне; ура́жваць, хвалява́ць

penetrating [ˈpenətreɪtɪŋ] adj. 1. во́стры; прані́зьлівы (*по́зірк, хо́лад*). 2. прані́клівы, а) пі́льны (*пра во́чы, по́гляд*). б) які́ глыбо́ка і пра́вільна разуме́е

penetration [ˌpenəˈtreɪʃən] n. 1. пранікна́ньне *n.* 2. прані́кліваць, вастрыня́ ро́зуму.

penetrative [ˈpenətreɪtɪv] adj. *гл.* **penetrating**

penguin [ˈpeŋgwɪn] n. пінгві́н -а *m.*

penholder [ˈpenhoʊldər] n. 1. аса́дка, ру́чка *f.* (*для пяра́*). 2. падста́ўка на пёры

penicillin [ˌpenəˈsɪlɪn] n. пэніцылі́н -у *m.*

peninsula [pəˈnɪnsələ] n. паўабто́к -а *m.*, паўво́страў -ва *m.*

peninsular [pəˈnɪnsələr] adj. паўабто́кавы, паўастраўны́

penis [ˈpi:nɪs] n., pl. **-nises, -nes** пэ́ніс -а *m.*, мужчы́нскі палавы́ о́рган

penitence [ˈpenətəns] n. пакая́ньне; раска́яньне, шкадава́ньне *n.* (*аб памы́лцы*)

penitentiary [ˌpenɪˈtenʃəri] – n., pl. **-ries** астро́г -у *m.* (*для пава́жных злачы́нцаў*), турма́ для адбыва́ньня ка́таргі

– adj. 1. кара́ны астро́гам: ***a penitentiary offence*** злачы́нства, кара́нае астро́гам. 2. папра́ўчы: ***penitentiary measures*** папра́ўчыя за́хады. 3. пакая́льны

penknife [ˈpennaɪf] n., pl. **-knives** склады́ кішэ́нны но́жык, сьцізо́рык -а *m.*

penman [ˈpenmən] n., pl. **-men** 1. пісьме́ньнік, а́ўтар -а *m.* 2. пі́сар -а *m.*:

good penman асо́ба з прыго́жым, разбо́рлівым по́чыркам, калігра́ф -а *m.*

penmanship [ˈpenmənʃɪp] n. 1. пісáньне пяро́м, алавіко́м, каліграфія *f.*, по́чырк -у *m.* 2. літарату́рны твор

pen name псэўданім -у *m.*

penniless [ˈpeniləs] adj. без грашá; які́ ня мáе гро́шай; ве́льмі бе́дны

penny [ˈpeni] n., pl. **pennies** or Brit. **pence** 1. (*у Кана́дзе і ЗША*) цэнт. 2. (*у Вялі́кай Брыта́нii*) пэнс

• ***pretty penny*** вялі́кая су́ма гро́шай

• ***turn an honest penny*** сумле́нна зарабля́ць гро́шы

penny-wise [ˈpeniwaɪz] adj. 1. ашча́дны (*ў дро́бязях*): ***penny-wise and pound-foolish*** ашча́дны ў малы́х выда́тках і марнатра́ўны ў вялі́кіх

pension [ˈpenʃən] n. пэ́нсія *f.*

• ***pension off*** адыхо́дзіць, ісьці́ на пэ́нсію

pensioner [ˈpenʃənər] n. 1. пэнсіянэ́р -а *m.*, пэнсіянэ́рка *f.* 2. на́ймі́т -а *m.*

pensive [ˈpensɪv] adj. 1. заду́млівы, задуме́нны. 2. марко́тны, тужлі́вы, мэлянхалі́чны

pensiveness [ˈpensɪvnəs] n. задуме́ннасьць, заду́мліваcьць *f.*

pentagon [ˈpentəgɑ:n] n. 1. Geom. пяцікў́тнік -а *m.* 2. ***the Pentagon*** Пэнтаго́н -у *m.* (*міністэ́рства абаро́ны ЗША*)

pentagonal [penˈtægənəl] adj. пяцікў́тны

pentameter [penˈtæmetər] n. пэнта́мэтар -ра *m.*

peony [ˈpi:əni] n., pl. **-nies** півóня, півóнія *f.*

people [ˈpi:pəl] – n., pl. **-ple** 1. лю́дзі, *pl. only.* 2. **-ples** наро́д -у *m.*, на́цыя *f.* 3. про́стыя лю́дзі. 4. Informal сям'я́ *f.*, сваякі́: ***my people*** маé ро́дныя, маé сваякі́

– v. засяля́ць

pepper [ˈpepər] – n. 1. пе́рац -цу *m.* 2. пе́рачніца *f.* 3. жы́васьць *f.*, эне́ргія *f.*

– v. 1. пе́рчыць. 2. гу́ста абсе́йваць: ***peppered with freckles*** гу́ста абсе́ены рабаці́ньнем. 3. засыпа́ць ку́лямі (*во́рага*)

peppercorn [ˈpepərkɔ:rn] n. зе́рнетка пе́рцу

peppery [ˈpepəri] adj. 1. мо́цна напе́рчаны; як пе́рац. 2. во́стры, е́дкі. 3. гара́чы; запа́льчывы; энэргі́чны

pepsin or **pepsine** [ˈpepsɪn] n. пэпсі́н -у *m.*

peptic [ˈpeptɪk] – adj. 1. страва́льны, які́ дапамага́е страва́ньню. 2. пэпсі́навы

– n. рэ́чыва, яко́е спрыя́е страва́ньню

per [pɜ:r] prep. 1. на ко́жнага; за: ***a pound of candy per child*** фунт цукéрак на ко́жнае дзіця́; ***ten cents per pound*** дзéсяць цэ́нтаў за фунт. 2. праз *каго́*: ***I'll send it per my son*** Я пашлю́ гэ́та праз сы́на

• ***as per*** зго́дна з *чым*, паво́дле *чаго́*

per annum [pə:rˈænəm] на год; гадавы́.: ***Her salary was $10,000 per annum*** Ейны зарóбак быў дзéсяць ты́сячаў даля́раў на год

percale [pərˈkeɪl] n. паркáль -ю *m.*

per capita [pərˈkæpətə] на чалавéка, на асóбу: ***$40 for eight men is $5 per capita*** Сóрак даля́раў на васьмёх чалавéк — гэ́та пяць даляраў на чалавéка

perceive [pərˈsi:v] v. 1. успрымáць, адчувáць пачу́ццямі (*ба́чыць, чуць*) 2. разумéць; заўважáць, ба́чыць

percent or **per cent** [pərˈsent] adj. со́тая ча́стка, працэ́нт -у, адсо́так -ку *m*: ***Seven percent of all the students failed*** Сем працэ́нтаў усіх ву́чняў не здалі́

percentage [pərˈsentɪdʒ] n. 1. працэ́нт -у *m.* (*про́сты і склада́ны*). 2. ча́стка, ко́лькасьць *f.*: ***a large percentage of books*** вялі́кая ча́стка кні́г

percept [ˈpɜ:rsept] n. 1. прадме́т успрымáньня. 2. вы́нік успрымáньня

perceptibility [pərˌseptəˈbɪlətɪ] n. адчувáльнасьць, заўважáльнасьць, прыкмéтнасьць, успрымáльнасьць *f.*

perceptible [pərˈseptəbəl] adj. 1. адчува́льны; ба́чны, заўва́жны; прыкме́тны, зна́чны: ***barely perceptible*** ледзь ба́чны, ледзь улó́ўны

perceptibly [pərˈseptəbli] adv. 1. адчува́льна, ба́чна, улó́ўна. 2. у зна́чнай ступе́ні

perception [pərˈsepʃən] n. успрыма́нне, адчува́ньне *n.*; усьведамле́ньне, разуме́ньне *n.*: ***a keen perception*** то́нкае адчува́ньне

perceptive [pərˈseptɪv] adj. наглядáльны, назіра́льны; успрыма́льны

perch I [pɜ:rtʃ] – n. 1. жэ́рдка для пту́шак, высо́кае бясьпе́чнае ме́сца. 2. *ме́ра даўжыні́ 5,03 мэ́траў*
– v. спусьці́цца і се́сьці (*пра пту́шку*); усе́сьціся высо́ка

perch II [pɜ:rtʃ] n., pl. **perches** or (collect) **perch** аку́нь -я́ *m.* (*ры́ба*)

percolate [ˈpɜ:rkəleɪt] v. 1. ка́паць, сьцяка́ць. 2. прасо́чвацца; прахо́дзіць праз *што*, фільтрава́ць (-ца): ***Water percolates sand*** Вада́ прахо́дзіць, прасо́чваецца празь пясо́к. 3. вары́ць ка́ву ў ка́ўніку зь сі́ткам

percolator [ˈpɜ:rkəleɪtər] n. ка́ўнік зь сі́ткам, пэркаля́тар -а *m.*

percussion [pərˈkʌʃən] n. мо́цнае сутыкне́ньне *n.*; уда́р -у *m.* (*аднаго́ це́ла аб другі́*). 2. страсе́ньне *n.* 3. Med. выстýкваньне *n.* (*хво́рага*). 4. Mus. пэркýсіі *pl.* (*уда́рныя інструме́нты*)

perdition [pərˈdɪʃən] n. 1. Theol. асуджэ́ньне (*душы́*) на ве́чную загу́бу. 2. пе́кла *n.* 3. по́ўная загу́ба, пагі́бель *f.*

peregrinate [ˈperəgrɪneɪt] v. падаро́жнічаць; вандрава́ць; аб'е́хаць, абыйсьці́ (*мясцо́васьць*)

peregrination [ˌperəgrˈɪneɪʃən] n. вандро́ўка *f.*, падаро́жжа *n.*

peregrinator [ˈperəgrɪneɪtər] n. вандро́ўнік -а *m.*

peregrine [ˈperəgrɪn] – n. вялі́кі со́кал
– adj. 1. заме́жны, неутэ́йшы; чужы́. 2. які́ падаро́жнічае па чужы́х краёх; вандро́ўны

peremptory [pəˈremptəri] adj. 1. зага́дны; станаўкі́ (*пра асо́бу, тон*). 2. катэгары́чны, неаспрэ́чны (*патрабава́ньне*): ***a peremptory command*** катэгары́чны зага́д. 3. канчатко́вы; абсалю́тны; рашу́чы (*пра адмо́ву*): ***a peremptory decree*** канчатко́вая пастано́ва

perennial [pəˈreniəl] – adj. 1. які́ ця́гнецца, трыва́е ўве́сь год; які́ не перасыха́е ўле́тку (*пра струме́нь*). 2. ве́чны; неўвяда́льны (*пра красу́*). 3. Bot. шматгадо́вы (*пра расьлі́ны*): ***perennial garden plants*** шматгадо́выя садо́выя расьлі́ны
– n. шматгадо́вая расьлі́на: ***Roses are perennials*** Ру́жы — шматгадо́выя расьлі́ны

perfect [ˈpɜ:rfɪkt] – adj. 1. беззага́нны; дасканáлы. 2. высо́ка кваліфікава́ны, майстэ́рскі: ***a perfect golfer*** выда́тны гуле́ц у го́льф. 3. цэ́лы; по́ўны. а) ***The set was perfect; nothing was missing*** Камплéкт быў по́ўны, нічо́га не бракава́ла. б) ***in perfect security*** у по́ўнай бясьпе́цы. в) ***He was a perfect stranger to us*** Ён быў зусі́м чужы́м чалаве́кам для нас. 4. Gram. зако́нчаны (*час*). 5. Bot. які́ ма́е тычы́нкі й пе́сьцікі (*пра кве́тку*)
– v.t. [pərˈfekt] 1. паляпша́ць, удасканáльваць. 2. рабíць апо́шнія штрыхí, дапрацо́ўваць (*карці́ну, рама́н*). 3. зака́нчваць
– n. фо́рма *або́* сло́ва ў зако́нчаным ча́се

perfection [pərˈfekʃən] n. 1. дасканáласьць, беззага́ннасьць *f.* 2. удасканáльваньне, удасканáленьне *n.*, ле́пшаньне; завяршэ́ньне *n.*
• ***to perfection*** дасканáла, выда́тна

perfective [pərˈfektɪv] – adj. 1. які́ імкне́цца рабíць усё дасканáла. 2. Gram. зако́нчаны
– n., Gram. ***the perfective aspect*** зако́нчанае трыва́ньне

perfectly [ˈpɜ:rfɪktli] adv. 1. ве́льмі до́бра, выда́тна; дасканáла. 2. ца́лкам, ве́льмі дакла́дна; беззага́нна; зусíм

perfidious [pərˈfɪdiəs] adj. вераломны, падступны, здрадніцкі, нявéрны
perfidiously [pərˈfɪdiəsli] adv. вераломна; падступам, па-здрадніцку
perfidy [ˈpɜ:rfədi] n.,pl.**-dies** вераломства *n.*; подлая здрада; вераломнасьць *f.*
perforate [ˈpɜ:rfəreɪt] – v.t. 1. прабіваць, рабіць дзіркі, дзіравіць. 2. рабіць рады дзірак (*як у лістóх паштóвых мáрак*), пэрфараваць
– adj. [ˈpɜ:rfərət] прабіты, прадзірáўлены
perforation [ˌpɜ:rfəˈreɪʃən] n. 1. прасьвідравáная *абó* прабітая дзірка (*як напр. у сальнíцы*). 2. дзірáўленьне; прабіванье дзірак; пэрфарáцыя *f.*
perforator [ˈpɜ:rfəreɪtər] n. 1. Tech. бурыльны малатóк. 2. прылáда для прабіванья адтýлінаў (*у папéры, на кінастýжцы*), пэрфарáтар -а *m.*
perforce [pərˈfɔ:rs] adv. зь неабхóднасьці; хóчаш-ня-хóчаш, хóцькі-ня-хóцькі
perform [pərˈfɔ:rm] v. 1. выкóнваць; ***Perform your duties well*** Дóбра выкóнвай свае́ абавя́зкі; ***to perform a song (a dance)*** выканаць пéсьню (тáнец). 2. выступáць на сцэ́не, грáць рóлю
performance [pərˈfɔ:rməns] n. 1. выкóнваньне, выканáньне *n.* 2. учы́нак, высакарóдны ўчы́нак; дасягнéньне *n.* 3. пакáз -у *m.*, спэктáкль -ю *m.*, канцэ́рт -у *m.*, вы́ступ -у *m.*; сэáнс (*у кінó*): ***The evening performance is at 8 o'clock*** Вячэ́рні вы́ступ а вóсьмай гадзíне
performer [pərˈfɔ:rmər] n. выканáўца *m.&f.*; актóр -а *m.*, актóрка *f.*
perfume [ˈpɜ:rfju:m] – n. 1. духí *pl.*, парфýма *f.* 2. прыéмны пах, вóдар -у *m.*, духмя́насьць *f.*
– v. [pərˈfju:m] 1. напаўня́ць вóдарам. 2. надýшваць *кагó-што*, апы́рскваць духáмі. чым-н. пахýчым; надýшвацца, апы́рскваць сябé духáмі
perfumery [pərˈfju:məri] n., pl. **-eries** 1. парфумэ́рыя *f.* 2. духí *pl.*, парфýма *f.* 3. вы́раб *абó* прóдаж духóў
perfunctory [pərˈfʌŋktəri] adj. 1. павярхóўны, мэханíчны, зрóблены абы́як. 2. нядбáйны: ***in a perfunctory way*** нядбáйна, для прылíку
perhaps [pərˈhæps] adv. мóжа, мо; магчы́ма; хібá, бадáй што
pericarp [ˈperəkɑ:rp] n. Bot. каляплóднік -а *m.*
peril [ˈperəl] – n. небясьпéка, ры́зыка *f.*: ***at one's peril*** на сваю́ ры́зыку, на сваю́ адкáзнасьць
– v. 1. стáвіць пад небясьпéку *кагó-што*. 2. рызыкавáць, стáвіць пад пагрóзу
perilous [ˈperələs] adj. небясьпéчны; рызыкóўны
period [ˈpɪriəd] – n. 1. час, адцíнак чáсу: ***He visited us for a short period*** Ён гасьцíў у нас карóткі час. 2. эпóха *f.* (*у геалёгіі*). 3. пэры́яд -у *m.* (*і ў спартóвай гульні*). 4. крóпка *f.*, пункт -у *m.*
– interj., Informal канéц! крóпка!: ***The discussion is over, period!*** Дыскýсія скóнчаная, крóпка!
periodic [ˌpɪriˈɑ:dɪk] adj. 1. пэрыяды́чны. 2. якí здараéцца калí-нікалí
periodical [ˌpɪriˈɑ:dɪkəl] – n. чáсапіс -у *m.*
– adj. 1. чáсапісны. 2. якí выдаéцца рэгулярна. 3. пэрыядычны
periodically [ˌpɪriˈɑ:dɪkli] adv. 1. пэрыядычна, рэгулярна. 2. калí-нікалí; зрэ́дку
periodicity [ˌpɪriəˈdɪsəti] n., pl. **-ties** пэрыядычнасьць, рэгулярнасьць *f.*
periphery [pəˈrɪfəri] n., pl. **-eries** 1. пэрыфэры́я *f.*, ускрáіна *f.* 2. акрýжнасьць *f.* (*кóла*)
perish [ˈperɪʃ] v. 1. нíшчыцца, быць зьнíшчаным. 2. гíнуць; памірáць: ***Many soldiers perished in the battle*** Шмат жаўнéраў загінула ў бітве
perishable [ˈperɪʃəbəl] – adj. нетрывáлы, хýткапсавáльны
– n., usually ***perishables*** хýткапсавáльныя тавáры, прадýкты
perishableness [ˈperɪʃəbəlnəs] n. нетрывáласьць, хýткапсавáльнасьць *f.*

perjure [ˈpɜːrdʒər] v. 1. фальшы́ва прысягáць *або́* сьвéдчыць, крывасьвéдчыць, ілжэсьвéдчыць. 2. парушáць прыся́гу

perjured [ˈpɜːrdʒərd] adj. вінавáты ў прыся́гапарушэ́ньні; фальшы́вы; ілжы́вы: ***a perjured witness*** ілжы́вы сьвéдка; ***perjured evidence*** ілжы́вае сьвéдчаньне

perjurer [ˈpɜːrdʒərər] n. прыся́гапарушáльнік -а *m.*, прыся́гапарушáльніца *f.*, ілжэсьвéдк|а -і *m. & f.*

perjury [ˈpɜːrdʒəri] n., pl. **-ries** крывасьвéдчаньне, ілжэсьвéдчаньне, прыся́гапарушэ́ньне *n.*

perk I [pɜːrk] v. 1. дзёрзка ўскідáць галаву́. 2. ажыўля́цца. 3. выстрóйвацца; прыбірáцца. 4. жвáва кíдацца напéрад

• ***perk up*** ажы́ць ду́хам, павесялéць

perk II [pɜːrk] v., Informal вары́ць кáву ў пэркаля́тары

perky [ˈpɜːrki] adj. спры́тны, брáвы, спрáўны; бы́стры; жвáвы; нахáбна задзíрысты

permanence [ˈpɜːrmənəns] n. нязьмéннасьць, трывáласьць *f.*

permanent [ˈpɜːrmənənt] – adj. стáлы, разьлíчаны на дóўгі час: ***a permanent filling in a tooth*** стáлая плёмба ў зу́бе; ***a permanent job*** стáлая прáца

– n., Informal завíўка-пэрманэ́нт

permanently [ˈpɜːrmənəntli] adv. стáла; надóўга; назаўсёды

permeability [ˌpɜːrmiəˈbɪləti] n. праніка́льнасьць, прапушча́льнасьць *f.* (*для вады́*)

permeable [ˈpɜːrmiəbəl] adj. праніка́льны, прапушча́льны: ***A sponge is permeable by water*** Гу́бка ёсьць водапраніка́льная

permeate [ˈpɜːrmieɪt] v. 1. распаўсю́джвацца, разыхóдзіцца; прамóчваць: ***Smoke permeated the house*** Дым разыйшóўся па ўсёй хáце. 2. праніка́ць, прахóдзіць праз *што*

permeation [ˌpɜːrmiˈeɪʃən] n. праніка́ньне *n.*; распаўсю́джваньне; прасяка́ньне *n.*

permissible [pərˈmɪsəbəl] adj. дазвóленый, дапушча́льны

permission [pərˈmɪʃən] n. дазвóл -у *m.*, згóда *f.*

permissive [pərˈmɪsɪv] adj. які́ дазваля́е. 2. дазвóлены. 3. нястрóгі (*што да дысцыпліны*), талера́нтны, паблажлівы

permit [pərˈmɪt] – v.t. 1. дазваля́ць: ***Permit me to explain*** Дазвóльце мне вы́тлумачыць; ***It is permitted*** Дазвóлена

– n. [ˈpɜːrmɪt] 1. пісьмóвы дазвóл: ***a permit to fish or hunt*** афіцы́йны дазвóл лавíць ры́бу абó палява́ць. 2. дазвóл -у (*наагу́л*) *m.*

pernicious [pərˈnɪʃəs] adj. 1. шкóдны: ***pernicious habits*** шкóдныя звы́чкі. 2. згу́бны, пагíбельны: ***pernicious anemia*** злая́касная анэмíя

perniciousness [pərˈnɪʃəsnəs] n. шкóднасьць; згу́бнасьць, злая́каснасьць *f.*

perorate [ˈperəreɪt] v. 1. рабíць фармáльнае заканчэ́ньне (*у прамóве*), рэзюмаваць. 2. дóўга прамаўля́ць, мнагаслóвіць

peroxide [pəˈrɑːksaɪd] – n., Chem. 1. пе́ракіс -у *m.* 2. ***hydrogen peroxide*** пе́ракіс вадарóду

– v. вы́мыць пе́ракісам (*валасы́*)

perpendicular [ˌpɜːrpənˈdɪkjələr] – adj. 1. які́ стаíць старчакóм, прóста ўве́рх. 2. Geom. прастастáўны, пэрпэндыкуля́рны. 3. ***Perpendicular*** гаты́цкі, пóзьнеангéльскі (*пра стыль у архітэктýры*)

– n. 1. пэрпэндыкуля́рная лíнія *або́* плóшча. 2. пэрпэндыкуля́рная пазы́цыя.

perpetrate [ˈpɜːrpətreɪt] v. рабíць, учыня́ць (*злачы́нства, ашука́нства, памы́лку*)

perpetration [ˌpɜːrpəˈtreɪʃən] n. 1. учыне́ньне (*злачы́нства, ашука́нства*). 2. злачы́нства, ашука́нства *n.* (*абó і́ншае зло*)

perpetrator [ˈpɜːrpətreɪtər] n. парушáльнік закóну, вінавáўца -ы *m.& f.*, злачы́н|ец -ца *m.*

perpetual [pərˈpetʃuəl] adj. 1. ве́чны, ве́чнатрыва́лы; заўсёдны. 2. пажыццёвы: ***a perpetual income*** пажыццёвыя прыбы́ткі. 3. бесьперапы́нны, несьціха́ны: ***a perpetual motion*** бесьперапы́нны рух

perpetually [pərˈpetʃuəli] adv. назаўсёды, ве́чна, безупы́нна

perpetuate [pərˈpetʃueɪt] v. увекаве́чваць; захо́ўваць заўсёды, ве́чна; праця́гваць гада́мі, вяка́мі

perplex [pərˈpleks] v. 1. прывóдзіць у разгу́бленасьць *або́* ў неўразуме́ньне, зьбіва́ць з тро́пу; бянтэ́жыць, ашаламля́ць. 2. заблы́тваць, ускладня́ць (*спра́ву*); ***to be perplexed*** суме́цца, разгубі́цца, зьбянтэ́жыцца

perplexity [pərˈpleksəti] n., pl. **-ties** 1. неўразуме́ньне *n.*; разгу́бленасьць, зьбянтэ́жанасьць *f.* 2. ця́жкае, склада́нае стано́вішча, за́гваздка *f.*

persecute [ˈpɜ:rsɪkju:t] v. 1. перасьле́даваць; уціска́ць, прыгнята́ць. 2. кара́ць (*за рэлі́гію*). 3. дакуча́ць, назаля́ць

persecution [ˌpɜ:rsɪˈkju:ʃən] n. уці́ск -у *m.*; прыгнёт, перасьле́д -у *m.*

persecutor [ˈpɜ:rsɪkju:tər] n. прыгнята́льнік -а *m.*, прыгнята́льніца *f.*; перасьле́днік -а *m.*, перасьле́дніца *f.*

perseverance [ˌpɜ:rsəˈvɪrəns] n. сто́йкасьць, трыва́ласьць, насто́йлівасьць *f.* (*у дасягне́ньні чаго́-н.*), заця́тасьць: ***Perseverance leads to success*** Насто́йлівасьць вядзе́ да по́сьпеху

persevere [ˌpɜ:rsəˈvɪr] v. насто́йваць (*на сваі́м*); быць насто́йлівым, вытрыва́лым у *чым*

persist [pərˈsɪst] v. 1. насто́йліва, упа́рта праця́гваць. 2. (in) упа́рта трыма́цца, не адступа́ць, не здава́цца; упіра́цца: ***He persisted in his opinion*** Ён упа́рта трыма́ўся сваé ду́мкі. 3. трыва́ць; не перастава́ць існава́ць: ***On high mountains snow persists throughout the year*** На высо́кіх гара́х сьнег ляжы́ць уве́сь год. 4. сьцьвярджа́ць; каза́ць зно́ў і зно́ў

persistence [pərˈsɪstəns] *and* **persistency** [pərˈsɪstənsi] n. 1. упа́ртасьць, насто́йлівасьць, насты́рлівасьць *f.* 2. до́ўгае трыва́ньне, праця́гласьць: ***the persistence of a cough*** праця́гласьць ка́шлю

persistent [pərˈsɪstənt] adj. 1. напо́рысты, насто́йлівы; заця́ты (*і пра боль*), насты́рны: ***a persistent worker*** заця́ты рабо́тнік. 2. няспы́нны, праця́глы: ***a persistent headache*** няспы́нны боль галавы́. 3. Zool. ста́лы, нязьме́нны: ***persistent horns*** ста́лыя ро́гі

person [ˈpɜ:rsən] n. 1. асо́ба *f.*, чалаве́к -а *m.*: ***not a single person*** ні адно́й жывóй душы́, нікóга, нівóднагó чалаве́ка. 2. вы́гляд -у *m.*, зьне́шнасьць *f.*: ***He has a fine person*** Ён ма́е до́брую зьне́шнасьць. 3. Gram. асо́ба *f.*: ***first person, second person, third person*** пе́ршая асо́ба, другá́я асо́ба, тр́эцяя асо́ба

• ***in person*** у со́бскай асо́бе; асабі́ста

personage [ˈpɜ:rsənɪdʒ] n. 1. выда́тная *або́* ва́жная асо́ба. 2. асо́ба *f.* 3. дзе́йная асо́ба, пэрсана́ж -у *m.* (*у маста́цкім тво́ры, п'е́се*)

personal [ˈpɜ:rsənəl] – adj. 1. прыва́тны: ***a personal letter*** прыва́тны ліст. 2. асабі́сты (*ула́снасьць, правы́, р́эчы, патр́эбы*), пэрсана́льны: ***a personal invitation*** пэрсана́льныя запро́сіны. 3. які́ закране́ асо́бу: ***personal remarks*** асабі́стыя заўва́гі (*з м́этай абра́зіць або́ скры́ўдзіць*). 4. Gram. асабо́вы: ***personal pronouns*** асабо́выя займе́ньнікі

– n. каро́ткая зьве́стка ў газ́эце пра прыва́тныя спра́вы

personality [ˌpɜ:rsəˈnæləti] n., pl. **-ties** 1. індывідуа́льнасьць *f.* 2. індывідуа́льныя ры́сы. 3. асо́ба *f.*; пэрсана́ж -у *m.* 4. ва́жная, ве́дамая асо́ба: ***a T.V. personality*** ве́дамая тэлевізійная асо́ба

personalize [ˈpɜ:rsənəlaɪz] v. 1. рабі́ць асабі́стым. 2. увасабля́ць, пэрсаніфіка ва́ць

personally [ˈpɜ:rsənəli] adv. 1. асабі́ста. 2. што да *каго́*: ***Personally I differ from you*** Што да мяне́, то я не пагаджа́юся з ва́мі. 3. як асо́бу, як чалаве́ка: ***We like him personally, but*** Мы лю́бім яго́ як чалаве́ка, а́ле

personal property асабі́стыя ра́чы, асабі́стая маёмасьць, рухо́мая маёмасьць

personate [ˈpɜ:rsəneɪt] v.t. 1. граць ро́лю *каго́* (*у п'е́се*). 2. выдава́ць сябе́ за *каго́*

personification [pərˌsɑ:nɪfɪˈkeɪʃən] n. 1. увасабле́ньне, уцелаўле́ньне *n.*: ***A miser is the personification of greed*** Скна́ра — го́та ўвасабле́ньне хці́васьці. 2. пэрсаніфіка́цыя *f.*

personify [pərˈsɑ:nɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** 1. увасабля́ць: ***Satan personifies evil*** Сатана́ ўвасабля́е зло. 2. пэрсаніфікава́ць

personnel [ˌpɜ:rsəˈnel] n. пэрсана́л -у *m.*, ка́дры *pl. only*

perspective [pərˈspektɪv] – n. 1. пэрспэкты́ва *f.* 2. пля́ны, ві́ды на бу́дучыню – adj. пэрспэкты́ўны

perspicacious [ˌpɜ:rspɪˈkeɪʃəs] adj. прані́клівы, здага́длівы, прадба́члівы; назіра́льны

perspicuity [ˌpɜ:rspəˈkju:əti] n. я́снасьць, выра́знасьць *f.*

perspiration [ˌpɜ:rspəˈreɪʃən] n.1. пот -у *m.* 2. паце́ньне *n.*

perspire [pərˈspaɪr] v. паце́ць

persuade [pərˈsweɪd] v. 1. перакона́ць. 2. a) (into) угаво́рваць, намаўля́ць на *што*; схіля́ць да *чаго́* б) (from, out of) адгаво́рваць ад *чаго́*

persuasion [pərˈsweɪʒən] n. 1. перакона́ньне *n.*, угаво́ры *pl.*: ***All our attempts at persuasion were of no use*** Усе́ на́шыя ўгаво́ры не дапамаглі́. 2. перакана́ўчасьць, перакана́льнасьць *f.* 3. перакана́ньні *pl.* (*палітычныя*). 4. веравызна́ньне *n.* ***persuasions*** ве́раваньні *pl.*

persuasive [pərˈsweɪsɪv] adj. перакана́ўчы, перакана́льны

pert [pɜ:rt] adj. 1. наха́бны, дзёрзкі; гара́зны, адва́жны: ***a pert girl*** адва́жная дзяўчы́на: ***a pert reply*** дзёрзкі адка́з. 2. Informal жва́вы, бадзёры: ***a very pert old woman*** ве́льмі жва́вая стара́я жанчы́на. 3. Obsolete а) кваліфіка́ваны. б) спра́ўны; разу́мны

pertain [pərˈteɪn] v. 1. але́жаць да *чаго́*, быць далу́чаным да *чаго́*: ***We own the house and the land pertaining to it*** Мы ма́ем дом і зямлю́, што да яго́ але́жыць. 2. мець дачыне́ньне да *чаго́*: ***pertaining to school*** які́ ма́е дачыне́ньне да шко́лы. 3. быць адпаве́дным *чаму́*

pertinent [ˈpɜ:rtənənt] adj. дара́чны; слу́шны, на тэ́му: ***pertinent remark*** дара́чная заўва́га, заўва́га па су́тнасьці пыта́ньня

pertness [ˈpɜ:rtnəs] n. 1. дзёрзкасьць, наха́бнасьць *f.* 2. адва́жнасьць *f.* 3. Informal жва́васьць, бадзёрасьць *f.*

perturb [pərˈtɜ:rb] v. 1. мо́цна непако́іць (-ца); трыво́жыць; турбава́ць: ***The doctor was much perturbed by his patient's relapse*** До́ктар ве́льмі ўстрыво́жыўся рэцыды́вам хваро́бы ў пацые́нта. 2. рабі́ць замяша́ньне, непара́дак

peruke [pəˈru:k] n. пары́к -а́ *m.*

Peruvian bark хі́нная кара́

pervade [pərˈveɪd] v. 1. разыхо́дзіцца ўсю́ды, напаўня́ць саба́ю: ***The odor of pines pervades the air*** Хваёвы пах напаўня́е пове́тра. 2. прахо́дзіць; праніка́ць, прасяка́ць: ***The author's anger at injustice pervades the whole novel*** А́ўтаравай зло́сьцю на несправядлі́васьць прася́кнуты ўве́сь рама́н

perverse [pərˈvɜ:rs] adj. 1. упа́рты, капры́зны: ***a perverse child*** непаслухмя́нае дзіця́. 2. сапсава́ны, распу́шчаны; злы, ліхі́. 3. няпра́вільны, скажо́ны; памылко́вы (*і пра прысу́д*): ***perverse reasoning*** памылко́вае разважа́ньне

perversity [pərˈvɜ:rsəti] n., pl. **-ties** 1. сапсава́насьць, распу́шчанасьць *f.* (*і ў*

сэ́нсе недысцыплінава́насьці). 2. выраджэ́ньне *n.* (*гу́стаў*). 3. збачэ́нства *n.*

pervert [pərˈvɜ:rt] – v. 1. зво́дзіць, зьбіва́ць з пра́вільнага шляху́. 2. перакру́чваць, скажа́ць (*сло́вы*). 3. злоўжыва́ць (*сваі́мі здо́льнасьцямі*). 4. выклі́ка́ць фізы́чнае *або́* мара́льнае выраджэ́ньне; выраджа́цца; зво́дзіцца

– n. [ˈpɜ:rvɜ:rt] выраджэ́нец, збачэ́нец -ца *m.* (*асабл. сэксуа́льны*), дэгенэра́т -а *m.*

pervious [ˈpɜ:rviəs] adj. 1. прапушча́льны (*для вады́*). 2. які́ паддае́цца ўплы́ву, пада́тлівы; успры́млівы

pessimism [ˈpesəˌmɪzəm] n. пэсымі́зм -у *m.*

pessimist [ˈpesəmɪst] n. пэсымі́ст -а *m.*, пэсымі́стка *f.*

pessimistic [ˌpesəˈmɪstɪk] adj. пэсымі́стычны

pest [pest] n. 1. даку́ка *f.*, назо́ла *f.* (*і пра асо́бу*). 2. Archaic зара́за, чума́ *f.*, мор -у *m.* 3. Bot., Zool. шко́днік -а *m.*

pester [ˈpestər] v. назаля́ць, надакуча́ць

pesticide [ˈpestɪsaɪd] n. пэстыцы́д -у *m.*

pestiferous [peˈstɪfərəs] adj. 1. які́ разно́сіць зара́зу або́ хваро́бу. 2. шко́дны (*і пра ўплы́ў*). 3. Informal назо́йлівы, назо́льны

pestilence [ˈpestɪləns] n. эпідэ́мія *f.*; зара́за *f.*, мор -у *m.*

pestilential [ˌpəstɪˈlenʃəl] adj. 1. зара́зны. 2. шко́дны. 3. небясьпе́чны; згу́бны

pestle [ˈpesəl] – n. таўка́чык -а *m.*

– v. таўчы́, мяць

pet I [pet] – n. 1. ха́тняя жывёла (*саба́ка, кот*). 2. пасту́н пестуна́ *m.*, пестуно́к -ка́ *m.*, пасту́ха *f.*; улюбёнец -ца *m.*, улюбёнка *f.*

– adj. ласка́льны: ***a pet name*** ласка́льнае імя́

– v. 1. ласка́ць, ла́шчыць; пе́сьціць. 2. патура́ць *каму́*; расьпе́шчваць *каго́*

pet II [pet] n. благі́ гу́мар; раздражнёнасьць; сварлі́васьць *f.*

petal [ˈpetəl] n. пялёсток -ка *m.*

petiole [ˈpetioʊl] n., Bot. чаранко́к лісто́

petite [pəˈti:t] adj. малы́; маленькі, мало́га паме́ру (*пра во́пратку*)

petition [pəˈtɪʃən] – n. 1. заява *f.*, афіцы́йная про́сьба, пэты́цыя *f.* 2. стара́ньне *n.*: ***a petition for a new school*** стара́ньне пра но́вую шко́лу. 3. малі́тва *f.*

– v. 1. мо́цна прасі́ць, дамага́цца. 2. падава́ць про́сьбу, пэты́цыю

petitionary [pəˈtɪʃəneri] adj. які́ зьмяшча́е ў сабе́ про́сьбу, про́сьбітны

petitioner [pəˈtɪʃənər] n. про́сьбіт -а *m.*, про́сьбітка *f.*

petrifaction [ˌpetrɪˈfækʃən] n. 1. акамяне́ньне *n.* 2. акамяне́ласьць *f.* 3. не́шта акамяне́лае

petrify [ˈpetrɪfaɪ] v., **-fied, -fying** 1. камяне́ць. 2. рабі́цца цьвярды́м, нягну́ткім. 3. камяне́ць, абміра́ць (*ад стра́ху, нечака́насьці*)

petrol [ˈpetrəl] n., esp. Brit. бэнзі́н -у *m.*, газалі́н -у *m.*

petroleum [pəˈtroʊliəm] n. 1. на́фта *f.* 2. га́за *f.*

petticoat [ˈpetɪkoʊt] – n. 1. спо́дня *f.*, ні́жняя спадні́ца, га́лька *f.* 2. спадні́ца *f.* 3. Sl. жанчы́на, дзяўчы́на *f.*

– adj. жано́чы: ***petticoat influence*** жано́чы ўплы́ў

pettish [ˈpetɪʃ] adj. зласьлі́вы; кры́вы; капры́зьлівы: ***a pettish reply*** зласьлі́вы адка́з; ***a pettish child*** капры́зьлівае дзіця́

petty [ˈpeti] adj. 1. малава́жны, малава́ртасны; дро́бязны, малы́: ***petty troubles*** дро́бязныя турбо́ты. 2. дро́бязны; по́дленькі, абмежава́ны, недалёкі. 3. ніжэ́йшы (*ра́нгам*)

• ***petty cash*** невялі́кія падру́чныя гро́шы

• ***petty theft*** дро́бны крадзе́ж

• ***petty officer*** старшына́ (*у флёце*)

petulance [ˈpetʃələns] n. зласьлі́васьць, нецярпліва́сьць *f.*, дрэ́нны настро́й

petulant [ˈpetʃələnt] adj. зласьлі́вы; нецярпліва́; ура́зьлівы

pew [pju:] n. ла́ўка *f.* (*у касьце́ле, царкве́*)

pewter [ˈpju:tər] – n. 1. сплаў сьвінца́ з во́лавам, ме́дзьдзю. 2. алавя́ны по́суд
– adj. алавя́ны

phantom [ˈfæntəm] – n. 1. здань *f.*, пры́від, фанто́м -а *m.* 2. ілю́зія *f.*
– adj. 1. пры́відны. 2. уя́ўны, неспра́ўдны, ілюзо́рны

pharmaceutical [ˌfɑ:rməˈsu:tɪkəl] – adj. фармацэўты́чны, ле́кавы (*вы́рабы*): ***pharmaceutical scales*** аптэка́рская вага́
– n. фармацэўты́чны вы́раб, лек -у *m.*

pharmacist [ˈfɑ:rməsɪst] n. апте́кар -а *m.*

pharmacologist [ˌfɑ:rməˈkɑ:lədʒɪst] n. фармако́ляг -а *m.*

pharmacology [ˌfɑ:rməˈkɑ:lədʒi] n. фармакалёгія *f.*

pharmacy [ˈfɑ:rməsi] n., pl. **-cies** 1. апте́ка *f.* 2. фармацэ́ўтыка *f.*

pharynx [ˈfærɪŋks] n., pl. **-es** or **pharynges**, Anat. гло́тка *f.*

phase [feɪz] n. 1. фа́за *f.* 2. ква́дра *f.* (*ме́сяца*)

pheasant [ˈfezənt] n., pl. **-ants** or (esp. coll.) **-ant** фаза́н -а *m.*

phenomena [fəˈnɑ:mɪnə] n., *pl. of* **phenomenon**

phenomenal [fəˈnɑ:mɪnəl] adj. надзвыча́йны, фэнамэна́льны

phenomenon [fəˈnɑ:mənɑ:n] n., pl. **-na** or (*esp. for 2*) **-nons** 1. зья́ва *f.* 2. фэно́мэн -а *m.*

philanthropic [ˌfɪlənˈθrɑ:pɪk] adj. 1. філянтрапі́чны (*арганіза́цыя*). 2. дабрадзе́йны, дабрачы́нны; добразычлі́вы, паслу́жлівы

philanthropist [fɪˈlænθrəpɪst] n. філянтро́п -а, дабрадзе́й -я, дабрачы́нец -ца *m.*; філянтро́пка *f.*, дабрадзе́йка, дабрачы́нка *f.*

philanthropy [fɪˈlæntθrəpi] n., pl. **-pies** 1. чалаве́калю́бства *n.* 2. дапамо́га бе́дным, дабрадзе́йнасьць *f.*, філянтро́пія *f.*

philippic [fɪˈlɪpɪk] n. філі́піка *f.*

philological [ˌfɪləˈlɑ:dʒɪkəl] adj. філялагі́чны

philologist [fɪˈlɑ:lədʒɪst] n. філёляг -а *m.*

philology [fɪˈlɑ:lədʒi] n. філялёгія *f.*

philosopher [fəˈlɑ:səfər] n. філёзаф -а *m.*

philosophy [fəˈlɑ:səfi] n. філязо́фія *f.*

phlegm [flem] n. 1. фле́гма, макро́та, сьлі́зь *f.* 2. спако́й, абыя́кавасьць да ўсяго́

phlegmatic [fleg'mætɪk] adj. 1. паво́льны, мару́дны; абыя́кавы. 2. спако́йны, ураўнава́жаны, флегматы́чны

phobia [ˈfoʊbiə] n. 1. фо́бія *f.* (*хвараві́ты страх*). 2. Informal вялі́кая агі́да, антыпа́тыя

phone [foʊn] – n., Informal, *short for* **telephone** тэлефо́н -у *m.*
– v. тэлефанава́ць

phonetic [fəˈnetɪk] adj. фанэты́чны

phonetically [fəˈnetɪkəli] adv. фанэты́чна

phonetician [foʊnɪˈtɪʃən] n. фанэты́ст -а *m.*, фанэты́стка *f.*

phonetics [fəˈnetɪks] n. фанэ́тыка *f.*

phony [ˈfoʊni] – adj., Sl. несапра́ўдны, падро́блены; удава́ны, няшчы́ры, шту́чны
– n. не́шта падро́бленае; шарлата́н -а *m.*

phosphate [ˈfɑ:sfeɪt] – n. фасфа́т -у *m.*
– adj. фасфа́тавы, фасфа́тны (*напр. угнае́ньні*)

phosphide [ˈfɑ:sfaɪd] – n., Chem. фасфі́д -у *m.* (*спалучэ́ньне фо́сфару з мэта́лам*)
– adj. фасфі́давы, фасфі́дны

phosphite [ˈfɑ:sfaɪt] – n. фасфары́т -у *m.* (*го́рная поро́да*)
– adj. фасфары́тавы, фасфары́тны

phosphoresce [ˌfɑ:sfəˈres] v. фасфары́цца, сьвяці́цца фасфары́чным сьвятло́м

phosphorescent [ˌfɑ:sfəˈresənt] adj. фасфары́чны

phosphoric [fɑ:sˈfɔ:rɪk] adj. фо́сфарны (*напр. пах, сьвятло́*)

phosphoric acid фо́сфарная кіслата́
phosphorous [ˈfɑ:sfərəs] adj. фо́сфарысты
phosphorus [ˈfɑ:sfərəs] n. фо́сфар -у *m.*
photogenic [ˌfoʊtəˈdʒenɪk] adj. фатагені́чны
photograph [ˈfoʊtəgræf] – n. фатаздымлак, здымлак -ка *m.*, фатагра́фія *f.* – v. 1. рабі́ць здымкі, фатаграфава́ць. 2. выхо́дзіць до́бра на здымку: ***She does not photograph well*** Яна́ не выхо́дзіць до́бра на здымках
photographer [fəˈtɑ:grəfər] n. фато́граф -а *m.*
photographic [ˌfoʊtəˈgræfɪk] adj. фатаграфі́чны
photography [fəˈtɑ:grəfi] n. фатаграфава́ньне *n.*, фатагра́фія *f.*
photostat [ˈfoʊtəstæt] n. фатаста́т -а *m.* а) фатаграфі́чны апара́т для капіява́ньня. б) фатагра́фія, ко́пія *f.*
phrase [freɪz] n. вы́раз -у *m.*; усто́йлівы мо́ўны зварот; сказ -у *m.*, фра́за *f.*: ***He spoke in simple phrases*** Ён гаварыў про́стымі ска́замі
phraseology [ˌfreɪziˈɑ:lədʒi] n., pl. **-gies** фразэалёгія *f.*
phylum [ˈfaɪləm] n., pl. **-la** [-lə], Biol. тып -у *m.* (*катэго́рыя ў сыстэматыза́цыі расьлі́наў і жывёлаў*)
physical [ˈfɪzɪkəl] adj. 1. фізы́чны; матэрыя́льны; цяле́сны: ***physical exercise*** фізы́чная зара́дка
physically [ˈfɪzɪkəli] adv. фізы́чна: ***physically fit*** у фо́рме (*пра спарто́ўца*)
physician [fɪˈzɪʃən] n. ле́кар, до́ктар -а *m.*
physicist [ˈfɪzɪsɪst] n. фі́зык -а *m.*
physics [ˈfɪzɪks] n. 1. фі́зыка *f.* 2. падру́чнік фі́зыкі. 3. ле́кцыя фі́зыкі
physiological [ˌfɪziəˈlɑ:dʒɪkəl] adj. фізіялагі́чны: ***Digestion is a physiological process*** Страва́ньне — фізіялагі́чны працэс
physiologist [ˌfɪziˈɑ:lədʒɪst] n. фізіёляг -а *m.*
physiology [ˌfɪziˈɑ:lədʒi] n. фізіялёгія *f.*
physique [fɪˈzi:k] n. це́ла *n.*; склад це́ла: ***a man of strong physique*** мужчы́на з мо́цным целаскла́дам
pianist [piˈænəst] n. піяні́ст -а *m.*, піяні́стка *f.*
piano I [piˈænoʊ] n., pl. **-os** піяні́на *n.*: ***to play piano*** граць на піяні́не
piano II [piˈɑ:noʊ] adj., adv., Mus. пія́на
picaresque [pɪkəˈresk] adj. аванту́рны; бага́ты на прыго́ды, прыго́дніцкі: ***a picaresque novel*** аванту́рны раман
picaroon [pɪkəˈru:n] – n. 1. жу́лік -а *m.*, зло́дзей -я *m.*, разбо́йнік -а *m.* 2. піра́т -а *m.* 3. піра́цкі вадапла́ў – v. займа́цца піра́цтвам *або́* разбо́ем
pick I [pɪk] – v.t. 1. выбіра́ць. 2. зрыва́ць (*я́блыкі з дрэ́ва*); рваць: ***We pick flowers*** Мы рвем кра́скі. 3. зьбіра́ць: ***We pick mushrooms*** Зьбіра́ем грыбы́. 4. прадзёўбваць чым-н. во́стрым (*зямлю́, скалу́*). 5. а) калупа́ць, выкалу́пваць (*напр. зу́бы зубачы́сткай*). б) абгрыза́ць ко́сткі. 6. Informal абкрада́ць: ***to pick a purse*** скра́сьці з то́рбачкі; ***to pick one's brain*** вы́карыстаць чыю́сь ве́ду, ідэ́ю. 7. ску́бці (*ку́рыцу*). 8. а) (at) дзяўбці́ (*зе́рне, пра птушку*), куса́ць мале́нькімі ква́лачкамі без апэты́ту. б) чапля́цца да *каго́-чаго́*
– n. 1. вы́бар -у *m.* 2. сабра́нае *n.*, збор -у *m.* (*збо́жжа, я́блыкаў*). 3. Informal найле́пшая ча́стка
• ***pick out*** а) выбіра́ць з *чаго́*. б) разуме́ць, лавіць сэнс
• ***pick up*** а) падыма́ць. б) зае́хаць па *каго́*, забра́ць *што*: ***to pick up a coat at the cleaner's*** забра́ць палі́то з чы́сткі. в) дада́ць сі́лы, адва́гі; падсілкава́ць, падбадзёрыць. г) навучы́цца, авало́даць чым-н. д) злавіць (*радыёпраграму*). ж) паскара́ць (*крок, ходу́*). з) прыбра́ць, спара́дкаваць (*пако́й*)
pick II [pɪk] or **pickaxe** [ˈpɪkæks] n. кірка́ *f.*
picker [ˈpɪkər] n. 1. зьбіра́льнік -а *m.* (*бавоўны, пладо́ў*). 3. машы́на для зьбіра́ньня *або́* сартава́ньня
pickerel [ˈpɪkərəl] n. род мало́га шчупака́

picket [ˈpɪkət] – n. 1. кол, убíты ў зямлю́. 2. вартаўні́чая засто́ва. 3. пікéт -у *m.*
– v.t. 1. абгаро́джваць частако́лам. 2. прывя́зваць да слупа́ (*каня́*). 3. расстаўля́ць пікéты (*ладча́с стра́йку*). 4. пікетава́ць

picket fence частако́л -у *m.*

pickle [ˈpɪkəl] – n. 1. расо́л -у *m.*; марына́д -у *m.* 2. со́леныя гуркí. 3. Informal непрыéмнасьці, ця́жкасьці *pl.*
– v.t. 1.салíць; марынава́ць (*грыбы́, гуркí*). 2. чы́сьціць кіслато́ю

pickled [ˈpɪkəld] adj. со́лены (*гуро́к*), марынава́ны (*грыбы́*)

pickpocket [ˈpɪkˌpɑ:kət] n. 1. кішэ́нны зло́дзей. 2. кішэ́ньнік -а *m.*

picky [ˈpɪki] adj. перабо́рлівы, прыдзíрлівы

picnic [ˈpɪknɪk] – n. 1. маёўка *f.*, пікні́к -á *m.* 2. Sl. прыéмнасьць *f.*, прыéмнае баўлéньне ча́су; вéльмі лёгкая пра́ца: ***It is no picnic*** Гэ́та не гульня́
– v.i. ла́дзіць пікні́к

picnic ham вэ́нджаная сьвіна́я лапа́тка

picnicker [ˈpɪknɪkər] n. удзéльнік *або́* удзéльніца пікніка́

pictograph [ˈpɪktəgræf] n. піктагра́ма *f.* (*умо́ўны малю́нак*)

pictorial [pɪkˈtɔ:rɪəl] – adj. 1. малю́нкавы (*пра пíса́ньне*). 2. ілюстрава́ны. 3. маста́цкі, маляўні́чы. 4. жывы́, я́скра́вы, выра́зны (*пра раска́з, стыль*)
– n. ілюстрава́ны ча́сапіс

picture [ˈpɪktʃər] – n. 1. малю́нак -ку *m.*; карці́на *f.*; партрэ́т -а *m.*, здымак -ка *m.*, фатагра́фія *f.* 2. від -у *m.* 3. ко́пія *f.*, вялíкае падабéнства: ***She is a picture of her mother*** Яна́ — вы́літая ма́ці. 4. не́шта вéльмі прыго́жае. 5. кіно́ *n.*, *indecl.*, фільм -у *m.*
– v.t. 1. малява́ць. 2. уяўля́ць. 3. жы́ва, во́бразна апíсваць

picturesque [ˌpɪktʃəˈresk] adj. 1. маляўні́чы. 2. во́бразны; жывы́ (*апіса́ньне*)

pie I [paɪ] n. 1. пірóг (*начы́нены садавіно́й або́ мя́сам*)
• ***have a finger in the pie*** Informal бра́ць удзе́л; быць заме́шаным у чым-н.

pie II [paɪ] n. сарóка *f.*

piece [pi:s] – n. 1. кава́лак, кава́лачак -ка *m.*: ***The cup broke in pieces*** Ку́бак пабíўся на кава́лкі; ***a piece of land (of bread)*** кава́лак зямлí (хлéба). 2. прадмéт -а *m.*, шту́ка *f.*: ***This set of china has 24 pieces*** Гэ́ты набо́р по́суду ма́е два́ццаць чаты́ры прадме́ты. 3. манэ́та *f.* 4. п'éса *f.*; твор -у *m.*: ***a piece of music*** музы́чны твор; ***a piece of art*** маста́цкі твор. 5. пры́клад -у *m.*: ***a piece of impudence*** пры́клад наха́бства
– v. 1. ла́таць, пра́віць; дато́чваць. 2. злуча́ць у адно́ цэ́лае; зьбіра́ць з кава́лкаў
• ***go to pieces*** а) бíцца удру́зг. б) занепада́ць фізы́чна *або́* мара́льна
• ***piece of one's mind*** шчы́рыя, адкры́тыя выка́званьні, пара́ды. б) вымо́ва; ла́янка
• ***speak one's piece*** выка́зваць сваé ду́мкі

piecework [ˈpi:swɜ:rk] n. зьдзéльная пра́ца

pieceworker[ˈpi:swɜ:rkər] n. зьдзéльшчык -а *m.*, зьдзéльшчыца *f.*

pier [pɪr] n. 1. пры́стань *f.* 2. хвалялó́м -а *m.*, мол -а *m.* 3. слуп слупá *m.*; па́ля *f.*; бык -á *m.* (*апо́ра мо́ста*). 4. міжвако́ньне *n.*, прасьцéнлак -ка *m.*

pierce [pɪrs] v. 1. увахо́дзіць, прахо́дзіць праз *што*: ***A tunnel pierces the mountain*** Тунэ́ль прахо́дзіць праз гару́. 2. пракóлваць, прабіва́ць дзíрку: ***A heart pierced with grief*** Сэ́рца прабíтае бóлем

piercing [ˈpɪrsɪŋ] adj. праніклівы (*по́гляд*), во́стры, пранізьлівы (*пра боль*)

pier glass трумó, *indecl.*

pietism [ˈpaɪəˌtɪzəm] n. 1. піеты́зм -у *m.* 2. глыбо́кая пабо́жнасьць. 3. фальшы́вая, няшчы́рая пабо́жнасьць

piety [ˈpaɪəti] n., pl. **-ties** 1. пабо́жнасьць *f.* 2. пашáна да бацько́ў

pig [pɪg] – n. 1. сьвіньня́ *f.* 2. парасё *n.*, падсьві́нlак -ка *m.* 3. Informal сьвіньня́ *f.* (*пра неахая́йнага, пра́гнага або́ несумле́ннага чалаве́ка*)
– v. парасі́цца
• ***buy a pig in a poke*** купля́ць ката́ ў мяху́
• ***pig out*** , Sl. наяда́цца, аб'яда́цца

pigeon [ˈpɪdʒən] n., pl. **-geons** or (coll.) **-geon** 1. го́луб -а *m.*: ***female pigeon*** галу́бка *f.* 2. Sl. наі́ўны прасьця́к

piggery [ˈpɪgəri] n., pl. **-geries**, esp. Brit. сьвіна́рнік -а *m.*, сьвіну́шнік -а *m.*; хлеў хлява́ *m.*

piggish [ˈpɪgɪʃ] adj. 1. сьвіня́чы, сьві́нскі. 2. пра́гны, бру́дны

piggy [ˈpɪgi] n., pl. **-gies** сьві́нка *f.*, парася́тка *n.*

piggyback [ˈpɪgibæk] – adv. на баранá: ***father carried the child piggyback*** ба́цька насі́ў дзіця́ на баранá
– v. насі́ць на баранá

piggy bank скарбо́нка *f.*

pig iron чыгу́н -у́ *m.*

piglet [ˈpɪglət] n. парася́, парася́тка *n.*

pigment [ˈpɪgmənt] n. пігмэ́нт -у *m.*

pigpen [ˈpɪgpen] n. 1. сьвіна́рнік, сьвіну́шнік -а *m.* 2. бру́днае ме́сца (*пако́й*)

pigskin [ˈpɪgskɪn] n. 1. сьвіна́я ску́ра. 2. Informal футбо́льны мяч

pigsty [ˈpɪgstaɪ] n., pl. **-sties** *гл.* **pigpen**

pigtail [ˈpɪgteɪl] n. каса́ *f.*, ко́ска *f.* (*з валасо́ў*)

pike I [paɪk] n. дзі́да *f.*

pike II [paɪk] n. шчупа́к -а́ *m.*

pike III [paɪk] n. *гл.* **turnpike**

pile I [paɪl] – n. 1. сьці́рта *f.*; шта́бель -я *m.*; стос, стус -а *m.* (*папе́ры, кні́гаў*); шу́рка (*дро́ваў*): ***pile of wood*** шу́рка дро́ваў. 2. ку́ча *f.*: ***pile of dirt*** ку́ча зямлі́. 3. Informal мно́ства *n.*, про́ьма *f.*: ***a pile of work (dishes)*** мно́ства пра́цы (по́суду). 4. Electr. батарэ́я *f.*
– v. 1. склада́ць у сьці́рты, шу́ркі; ськіда́ць на ку́чу: ***to pile up*** намята́ць, нано́сіць го́рбы (*сьне́гу, пяску́*)

pile II [paɪl] n. 1. во́рс -у *m.* (*на аксамі́це, ваўня́най ткані́не*). 2. то́нкі, мя́кі во́лас *або́* пух

piled [paɪld] adj. во́рсавы, з во́рсам

pilfer [ˈpɪlfər] v. скра́сьці, ухапі́ць, сьцягну́ць, прысабе́чыць

pilgrim [ˈpɪlgrɪm] n. 1. пілігры́м -а *m.*; пало́мнік -а *m.*, пало́мніца *f.*; багамо́лlец -ьца *m.*, багамо́лка *f.* 2. вандро́ўнік, падаро́жнік -а *m.*

pilgrimage [ˈpɪlgrɪmɪdʒ] n. пілігры́мка *f.*, пало́мніцтва, багамо́льле *n.*

pill [pɪl] n. пілю́ля *f.* (*лек*); пігу́лка *f.*; табле́тка *f.*
• ***the pill*** пігу́лка супро́ць цяжа́рнасьці

pillage [ˈpɪlɪdʒ] – v. рабава́ць (*з разбо́ем*)
– n. рабу́нlак -ку *m.*

pillar [ˈpɪlər] n. 1. калёна *f.*; абэлі́ск -а *m.* 2. ва́жная апо́ра, стоўп стаўпа́ *m.*: ***pillars of society*** стаўпы́ грама́дзтва

pillbox [ˈpɪlbɑ:ks] n. 1. скры́начка на пілю́лі або́ табле́ткі. 2. Milit. дот -а *m.*

pillow [ˈpɪlou] n. паду́шка *f.*

pillowcase [ˈpɪləkeɪs] or **pillowslip** [ˈpɪlouslɪp] n. навало́чка, наўле́чка *f.*

pilot [ˈpaɪlət] – n. 1. лётчык -а, пілёт -а *m.* (*паве́траны й марскі*). 2. ло́цман -а *m.* 3. праваднік -а́ *m.*, праваднíца *f.*
– v. 1. ве́сьці, кірава́ць самалётам, караблём; пілятава́ць. 2. правóдзіць, быць праваднікóм
adj. пілёцкі
• ***pilot light*** дыжу́рны аге́ньчык
• ***pilot star*** правóдная зо́рка

pilotage [ˈpaɪlətɪdʒ] n. 1. пілята́ж -у *m.* 2. пілятава́ньне *n.* 3. пілёцкі, ло́цманскі зарóбак

pimple [ˈpɪmpəl] n. прышч -а́ *m.*, пры́шчык -а *m.*

pimply [ˈpɪmplɪ] adj. прышчава́ты, з прышча́мі

pin [pɪn] – n. 1. шпі́лька *f.*; бро́шка *f.*, значlо́к -ка́ *m.*: ***a safety pin*** агра́фка *f.*; ***a clothes pin*** за́шчапка *f.* (*для бялі́зны*). 2. калlо́к -ка́ *m.* (*у музы́чных інструмэ́нтах*)

– v.t. 1. прышпі́льваць. 2. сашчапля́ць; прымацо́ўваць (*шпі́лькай*). 3. прыду́шваць, прыва́льваць
• ***on pins and needles*** як на го́лках
• ***pin down*** прыму́сіць стрыма́ць абяца́ньне

pincers ['pinsərz] n., pl. or sing. 1. абцугі́ *pl. only*; шчы́пцы *pl. only*; кле́шчы *pl. only* (*кава́льскія*). 2. Zool. клю́шня *f.* (*напр. у ра́ка*). 3. Milit. кле́шчы *pl.* (*акружэ́ньне з двух бако́ў*)

pinch [pɪntʃ] – v.t. 1. прышчамі́ць; прыці́снуць; ушчы́пнуць. 2. сьці́снуць. 3. зьмізарне́ць, схудне́ць, здрабне́ць; асу́нуцца: ***a face pinched by hunger*** твар зьмізарне́ў ад го́ладу. 4. быць скупы́м, скупі́цца. 5. Sl. скра́сьці; ухапі́ць *pf.*
– n. 1. шчыпло́к -ка́ *m.* 2. дро́бка *f.*: ***a pinch of salt*** дро́бка со́лі. 3. го́ра *n.*, бяда́ *f.*: ***in a pinch*** у бядзе́. 4. цяжко́е стано́вішча. 5. Sl. крадзе́ж крадзяжу́ *m.*, зладзе́йства *n.*

pincushion ['pɪnˌkuʃən] n. паду́шачка для шпі́лек, го́лак

pine I [paɪn] n. хво́я, сасна́ *f.*

pine II [paɪn] v. 1. тужы́ць па *кім*. 2. со́хнуць (*ад тугі́, бо́лю, хваро́бы*)

pineapple ['paɪnæpəl] – n. 1. ананас -а́ *m.* 2. Sl. ручна́я грана́та *або́* бо́мба.
– adj. ананасавы. ананасны

pine needle хваёвая го́лка

pink I [pɪŋk] – n. 1. ружо́вы ко́лер. 2. гвазьдзі́к -а́ *m.* 3. Informal вышыня́ *f.*, верх -у *m.*: ***pink of perfection*** верх дасканала́сьці.
– adj. ружо́вы. 2. Informal чырвана-ва́ты, памяркоўна радыка́льны

pink II [pɪŋk] n. прабіва́ць мячо́м *або́* дзі́дай

pinnace ['pɪnəs] n. ка́тэр -а *m.*

pinnacle ['pɪnəkəl] – n. 1. высо́кая вяршша́ліна гары́. 2. вяршы́ня *f.* (*сла́вы*), зэні́т -у *m.* 3. сьпічастая ве́жачка
– v. узво́дзіць, будава́ць ве́жы

pioneer [ˌpaɪə'nɪr] – n. 1. піянэ́р -а *m.*, пе́ршы пасяле́нец. 2. пачына́льнік, ініцыя́тар -а *m.* 3. Milit. сапёр -а *m.*
– v. быць пачына́льнікам

pious ['paɪəs] adj. набо́жны, пабо́жны

piously ['paɪəsli] adv. набо́жна, пабо́жна

pip I [pɪp] n. 1. зярня́тка я́блыка, ара́нжыка. 2. Sl. асо́ба *або́* рэч ве́льмі прыго́жая, захапля́льная, надзвычайная: ***She's really a pip*** Яна́ запра́ўдная я́гадка

pip II [pɪp] n. 1. во́чка (*на гра́льнай ка́рце ці даміно́*). 2. Brit., Sl. афіцэ́рская зо́рка (*на пагона́х*)

pip III [pɪp] – v.i. **-pp-** пішчэ́ць, цвы́ркаць
– v.t. выхо́дзіць зь я́йка (*пра птушаня́т*)

pipe [paɪp] – n. 1. труба́ *f.* (*напр. вадаправо́дная*). 2. лю́лька, пі́пка *f.* (*для куро́ньня*). 3. ду́дка, жале́йка *f.*; фле́йта *f.* 4. ***pipes*** а) дуда́ *f.* б) тру́бы арга́наў
– v.i. 1. гра́ць на жале́йцы, дудзе́ або́ на яки́м-н. духавы́м музы́чным інструме́нце. 2. сьвіста́ць, пяя́ць, як птушка

pipeline ['paɪplaɪn] – n. 1. трубацяг, трубаправо́д -у *m.* (*для вады́, га́зу*); нафтаправо́д -у *m.* 2. крыні́ца інфарма́цыі, звыча́йна неафіцы́йная
– v. 1. перапампо́ўваць трубаправо́дамі. 2. будава́ць трубаправо́ды

piper ['paɪpər] n. дудар -а́ *m.*; флейты́ст -а *m.*

piping ['paɪpɪŋ] – n. 1. тру́бы *pl.* 2. матэрыя́л на тру́бы. 3. гра́ на ду́дцы. 4. кант -а *m.* (*у суке́нцы або́ і́ншай во́пратцы*)
– adj. прарэ́зьлівы.
• ***piping hot*** ве́льмі гара́чы

pipsqueak ['pɪpskwi:k] n., Informal нязна́чная, мала́я асо́ба *або́* прадме́т; мале́ча *f.*

piquancy ['pi:kənsi] n. піка́нтнасьць *f.*

piquant ['pi:kənt] adj. піка́нтны

piracy ['paɪrəsi] n., pl. **-cies** 1. піра́цтва *n.* 2. парушэ́ньне а́ўтарскіх правоў. 3. Informal запро́шваньне празьме́рна высо́кае цаны́

pirate ['paɪrət] – n. 1. піра́т -а *m.* 2. піра́цкі карабе́ль

– v.i. займа́цца піра́цтвам
– v.t. 1. рабава́ць. 2. выдава́ць *або́* перадруко́ўваць без дазво́лу а́ўтара

pistil ['pɪstɪl] n., Bot. пе́сьцік -а *m.*

pistol ['pɪstəl] n. пістале́т -а *m.*

piston ['pɪstən] n. 1. по́ршлань -ня *m.* (*у по́мпе, рухавіку́*). 2. пісто́н -а *m.*, кля́пан (*у клярнэ́це*)

pit I [pɪt] n. 1. я́ма *f.*; я́міна, упа́дзіна *f.* 2. ша́хта *f.* 3. ра́бінка *f.* (*ад во́спы на ску́ры*). 4. па́стка *f.* (*для зьве́ра*)

pit II [pɪt] n. ко́стачка *f.*, зярня́тка *n.* (*ві́шні, сьлі́вы, пэ́рсіка*)

pitch I [pɪtʃ] – v. 1. кі́даць, шпурля́ць. 2. закіда́ць (*се́на, сало́му на воз*). 3. (*у спо́рце*) падава́ць. 4. ста́віць (*намёт*); раскіда́ць, разьбіва́ць (*ля́гер*). 5. валі́цца, ляце́ць: ***to pitch down the cliff*** паляце́ць уні́з са скалы́
– n. 1. по́ле (*для гульні́*) *n.* 2. кід|о́к -ка́ *m.* 3. кілева́я гайда́нка карабля́. 4. ступе́нь *f.*; узро́|вень -ню *m.*, напру́жаньне *n.* 5. вышыня́ то́ну *або́* гу́ку. 6. нахі́л -у *m.* (*даро́гі, узго́рка*)
• ***pitch in*** а) энэргі́чна за што-н. бра́цца. б) дапамага́ць у пра́цы
• ***pitch into*** кі́нуцца на каго́-н. з кулака́мі
• ***pitch on*** or ***upon*** сяля́ліцца; выбіра́ць

pitch II [pɪtʃ] – n. смала́ *f.*
– v. смаля́ліць, залі́ва́ць смало́ю

pitch-dark [ˌpɪtʃ'dɑ:rk] adj. ве́льмі цёмны, цёмны, хоць во́ка вы́калі

pitcher I ['pɪtʃər] n. збан -а́, збан|о́к -ка́ *m.*

pitcher II ['pɪtʃər] n., Baseball гуле́ц, які́ падае́ мяч

pitchfork ['pɪtʃfɔ:rk] – n. ві́лы, ві́лкі *pl. only* (*для се́на, сало́мы*)
– v. закіда́ць (*се́на. сало́му*) ві́ламі

pitchy ['pɪtʃi] adj. 1. смаля́сты, смаляны́. 2. ля́пкі, як смала́. 3. чо́рны, як смала́

piteous ['pɪtiəs] adj. ва́рты жа́лю, жа́ласны

pitfall ['pɪtfɔ:l] n. 1. па́стка для зьве́ра. 2. уся́кая па́стка, схава́ная небясьпе́ка

pith [pɪθ] n. 1. асяро́д|ак -ка *m.* (*сьцябла́*), стры́ж|ань -ня *m.* (*дрэ́ва*); мя́кіш ску́ркі апэльсі́на. 2. су́тнасьць *f.*, гало́ўная і са́мая ва́жная ча́стка чаго́н. 3. сі́ла *f.*; энэ́ргія *f.*; до́брае здаро́ўе

pitiable ['pɪtiəbəl] adj. 1. жа́ласны, жа́ласьлівы, няшча́сны, ва́рты жа́лю, шкадо́бы, пага́рды. 2. нікчэ́мны, паску́дны, ні́зкі

pitiful ['pɪtifəl] adj. 1. жа́ласьлівы, які́ выклі́ка́е шкадо́бу, спага́ду. 2. спага́длівы, міласэ́рны. 3. ні́зкі, нікчэ́мны

pitiless ['pɪtiləs] adj. бязьлі́тасны, неміласэ́рны

pity ['pɪti] – n., pl. **-ies** 1. спачува́ньне, шкадава́ньне *n.*, спага́да *f.*; лі́тасьць *f.*, памілава́ньне *n.*: ***It is a pity*** Шкада́! ***What a pity!*** Як шкада́!; ***to have*** or ***take pity on*** зьлі́тавацца над *кім*, шкадава́ць *каго́*, спагада́ць *каму́*: ***without pity*** бязьлі́тасна, няшча́дна
– v. шкадава́ць *каго́*, спачува́ць, спагада́ць *каму́*
• ***for pity's sake*** о, Божа! (*выка́зваючы гнеў, нецярпліва́сьць*)

pizza ['pi:tsə] n. пі́ца *f.*

placable ['pleɪkəbəl] adj. нязло́сны, незлапо́мны; лагодны, рахма́ны

placate ['pleɪkeɪt] v. супако́йваць; замі́ра́ць, прымі́ра́ць, уціхамі́рваць

place [pleɪs] – n. 1. ме́сца *n.*; мясьці́на *f.* 2. ме́ста *n.*, го́рад -у *m.*; вёска *f.*, раён -у *m.* 3. дом -у *m.* 4. ранг -у *m.*, ме́сца *n.*, стано́вішча *n.*: ***place in life*** ме́сца ў жыцьці́
– v.t. ста́віць; кла́сьці
• ***give*** or ***make place*** саступа́ць ме́ца *каму́-чаму́*
• ***go places*** Sl. ху́тка ру́хацца ўгару́ ў жыцьці́
• ***in place*** а) на ме́сцы. б) адпаве́дны, своечасо́вы
• ***in place of*** замі́ж, заме́ст *каго́-чаго́*
• ***out of place*** а) не на сваі́м ме́сцы, не да ме́сца. б) неадпаве́дны, недарэ́чны; няўча́сны, не ў пару́

• ***take place*** адбыва́цца
• ***take someone's place*** замяня́ць *ка-го́*

place mats падкла́дкі на стол (*кла́дзеныя пад тале́рку*)

placenta [plə'sentə] n., pl. **-tae** or **-tas** 1. пасьле́д -у *m.*, пляцэ́нта *f.* 2. Bot. семяно́слец -ца *m.*

place setting сталóвы прыбо́р для адна́е асо́бы

placid ['plæsɪd] adj. спако́йны: ***a placid lake*** спако́йнае во́зера

placidity [plə'sɪdətɪ] n. ці́ша, ці́шыня́ *f.*, спако́й -ю *m.*

placket ['plækɪt] n. разро́з -у *m.*, кішэ́ня *f.* (*у спадні́цы*)

plagiarism ['pleɪdʒəˌrɪzəm] n. плягія́т -у *m.*

plagiarist ['pleɪdʒərɪst], n. плягія́тар -а *m.*

plagiarize ['pleɪdʒəraɪz] v. займа́цца плягія́там

plague [pleɪg] – n. 1. чума́ *f.* 2. бяда́, пля́га *f.*, бе́дзтва *n.*, насланьнё, няшча́сьце *n.*: ***a plague of rats*** няшча́сьце ад пацуко́ў
– v.t. му́чыць, назаля́ць, дапяка́ць

plaid [plæd] n. 1. шатля́ндка *f.* (*ткані́на*). 2. плед -а *m.* (*ча́стка шко́цкай во́праткі*)

plain [plem] – adj. 1. я́сны, лёгка зразуме́лы. 2. я́ўны, і́сны, відаво́чны, безумо́ўны: ***plain foolishness*** про́ста дурно́та. 3. про́сты (*пра адка́з, суке́нку, чалаве́ка*): ***plain people*** про́стыя лю́дзі. 4. непрыго́жы, непрыва́бны: ***a plain girl*** про́стая, немудраге́лістая дзяўчы́на. 5. сумле́нны, шчы́ры (*пра гу́тарку, адка́з*). 6. ро́ўны, гла́дкі
– adv. про́ста, я́сна
– n. раўні́на, ро́ўнядзь *f.*, стэп -у *m.*

plains pl. прэ́рыі; стэ́п

plainly ['plemlɪ] adv. про́ста; я́сна.

plain-spoken [ˌplem'spookən] adj. про́сты, шчы́ры ў гу́тарцы, прасталіне́йны

plaintiff ['plemtɪf] n., Law про́сьбіт -а *m.* (*у судзе́*)

plaintive ['plemtɪv] adj. жало́бны; тужлі́вы, ну́дны; су́мны

plait [plet] n. 1. каса́ (*заплёценая*). 2. скла́дка *f.*

plan [plæn] – n. 1. плян -у *m.* 2. прае́кт -у *m.*; чарцёж -цяжа́ *m.*; схе́ма *f.*
– v. 1. абду́мваць, абмяркоўваць; плянава́ць: ***to plan a trip*** заплянава́ць пае́здку. 2. рабіць чарцёж *або́* схе́му. 3. склада́ць плян

plane I [plem] – n. 1. ро́ўная паве́рхня. 2. узро́вень -ўня *m.*, ступе́нь *f.*: ***Try to keep the work on a high plane*** Стара́йся трыма́ць сваю́ пра́цу на высо́кім узро́ўні. 3. самалёт -а *m.* 4. Geom. пло́скасьць *f.*
– adj. 1. пло́скі, ро́ўны. 2. пло́скасны (*пра геамэтры́чную фігу́ру*)
– v. падаро́жнічаць самалётам

plane II [plem] n. плята́н -а *m.* (*дрэ́ва*)

plane III [plem] – n. гэ́бель -ля *m.*; руба́нак -ка *m.*; струг -а *m.* (*сталя́рская прыла́да*)
– v. струга́ць, габлява́ць, выгла́джваць руба́нкам

planet ['plænɪt] n. плянэ́та *f.*

planetarium [ˌplænə'teriəm] n. плянэта́рый -я *m.*

planetary ['plænətərɪ] adj. 1. плянэ́тны; плянэта́рны (*пра тума́ннасьці*). 2. блука́ючы
• ***planetary system*** со́нечная сыстэ́ма

plank [plæŋk] – n. до́шка *f.*
– v. абабіва́ць, абшалёўваць; высьціла́ць, насьціла́ць (*до́шкамі*)

planking ['plæŋkɪŋ] n. 1. абшалёўваньне *n.* 2. дашча́ная аблямо́ўка *або́* абшы́ўка

plant [plænt] – n. 1. расьлі́на, расьці́на *f.* 2. рассада *f.* (*гародні́ны, кве́так*); флянс -а, са́джанец -ца́ *m.* (*дрэ́ваў, куста́ў*). 3. заво́д -у *m.*: ***chemical plant*** хімі́чны заво́д
– v. 1. садзі́ць. 2. заса́джваць (*напр. кве́ткамі, бу́льбай*); наса́джваць (*напр. сад*). 3. пуска́ць для развя́ду (*ры́бу*). 4. мо́цна ўстаўля́ць, уты-

ка́ць; ста́віць (*ва́рту*) 5. заснó ўваць *pf.* (*калёнію, го́рад*) ***planting of a forest*** паса́дка ле́су

plantation [plænˈteɪʃən] n. 1. плянта́цыя *f.* (*бавó ўны, цу́кру, тытуню́*). 2. вя-лі́кае насаджэ́ньне (*дрэ́ваў або́ ін-шых расьлі́наў*). 3. калёнія *f.*

planter [ˈplæntər] n. 1. плянта́тар -а *m.* 2. машы́на для саджэ́ньня, саджа́л-ка *f.* 3. саджа́льнік -а *m.*, саджа́льні-ца *f.*

plash [plæʃ] v., n. *гл.* **splash**

plaster [ˈplæstər] – n. 1. тынк -у *m.* 2. гіпс -у *m.* 3. пля́стыр -а *m.* (*для за-кле́йваньня ра́наў*)
– v.t. 1. тынкава́ць. 2. накладáць пля́стыр. 3. нама́зваць, абма́зваць

plaster cast гíпсавая павя́зка

plasterer [ˈplæstərər] n. тынкó ўшчык -а *m.*

plastering [ˈplæstərɪŋ] n. тынкава́ньне *n.*

plastic [ˈplæstɪk] – adj. 1. пля́стыкавы : ***plastic cups*** пля́стыкавыя ку́бачкі. 2. пласты́чны, а) ***a plastic art*** пляс-ты́чнае маста́цтва (*скульпту́ра*). б) ***a plastic substance*** пласты́чнае рэ́-чыва. 3. падаўкí на ўплы́ў, успры-ма́льны
– n. пластма́са *f.*

plasticine [ˈplæstəsi:n] n. пластылíн -у *m.*

plasticity [plæˈstɪsəti] n. пластычнасьць *f.*

plastic surgery пластычная хірургія

plate [pleɪt] – n. 1. талéрка *f.* 2. стра́ва *f.* 3. пазалóчаны *або́* пасярэ́браны по́-суд. 4. то́нкая пляска́тая пліткá *або́* лíст (*мэта́лу*)
– v. 1. залаці́ць, серабры́ць *або́* па-крыва́ць íншым мэта́лам. 2. ако́ў-ваць, пакрыва́ць бро́няю

plateau [plætˈoʊ] n. пласкагóр'е *n.*, пля-то́ *n., indecl.*

platform [ˈplætfɔ:rm] n. плятфóрма *f.*

platform car вагóн-плятфóрма

platform shoes чаравікí на таўсто́й па-дэ́шве

platinum [ˈplætənəm] n. 1. пля́тына *f.* (*высакаро́дны мэта́л*). 2. сьвéтла-шэ́ры ко́лер

platitude [ˈplætətu:d] n. 1. бана́льнасьць *f.* 2. зьбíты вы́раз, штамп -у *m.*, агу́льнавядо́мая ду́мка

platitudinous [ˌplætəˈtu:dənəs] adj. ба-на́льны; зьбíты, нецíка́вы, ну́дны.

platoon [pləˈtu:n] n., Milit. узво́д -у *m.*

platter [ˈplætər] n. блю́да *n.*, паўмíсак -ка *m.*

plausible [ˈplɔ:zəbəl] adj. 1. праўдападо́б-ны. 2. якí выклíка́е дове́р: ***a plausible liar*** маню́ка, яко́му лёгка ве́-раць

play [pleɪ] – n. 1. гульня́ *f.* 2. ход -у *m.* (*у гульні́ ў ша́шкі*). 3. п'е́са *f.*
– v. 1. гуля́ць: ***to play with children*** гуля́ць зь дзе́цьмі; ***to play tennis (football)*** гуля́ць у тэ́ніс (футбо́л); ***to play cards*** гуля́ць у ка́рты. 2. граць, а) на музы́чным інструмэ́нце. б) ро́лю на сцэ́не. 3. разы́грываць : ***to play a mean trick*** ашука́ць *каго́*; ***to play a trick*** адпалíць шту́ку. 4. пры-кíдвацца: ***to play sick*** прыкíдвацца хво́рым
• ***fair play*** сумле́нная гульня́
• ***in play*** жа́ртам
• ***play back*** прайгра́ць яшчэ́ раз (*касэ́ту*)
• ***play down*** абніжа́ць (*значэ́ньне, небясьпе́ку*)
• ***play off*** гуля́ць дадатко́вую гульню́ для выяўле́ньня перамо́жцы
• ***play up to*** Sl. падлíзвацца, падла-бу́ньвацца

playbill [ˈpleɪbɪl] n. 1. рэкля́мны лісто́к *або́* афíша. 2. праграма п'е́сы

player [ˈpleɪər] n. 1. гуле́ц гульца́ *m.* (*у спо́рце*). 2. акто́р, акцёр -а *m.* (*у тэ-а́трах*). 3. музы́кіа -і *m. & f.*, музы-ка́нт -а *m.* 4. прайграва́льнік а *m.*

player piano піяні́на з мэханíзмам для аўтаматы́чнай ігры́

playful [ˈpleɪfəl] adj. 1. гульлíвы, ду-ра́сьлівы, свавóльны. 2. жартаўлí-вы, гарэ́зьлівы

playground [ˈpleɪgraʊnd] n. пляцóўка для гу́льняў; дзіця́чая пляцóўка; спартóвая пляцóўка

playhouse ['pleɪhaʊs] n. 1. ца́цачны дамо́к, дамо́к для ля́лек. 2. драматы́чны тэа́тар
playing card ігра́льная ка́рта
playmate ['pleɪmeɪt] n. ся́бра ў гу́льнях
play-off ['pleɪɔ:f] n. ро́зыгрыш -у *m.*, вырашáльная гульня́ пасьля́ нічыёй
plaything ['pleɪθɪŋ] n. забáўка *f.*
playtime ['pleɪtaɪm] n. час для гульні́ *або́* забáваў
playwright ['pleɪraɪt] n. драмату́рг -а *m.*
plaza ['plɑ:zə] n. пляц -у *m.*, пло́шча *f.*; ры́нак -ку *m.*; ры́нкавая пло́шча; Am. цэ́нтар з кра́мамі
plea [pli:] n. 1. мале́ньне *n.*, про́сьба, мальба́ *f.*: ***a plea for pity*** мальба́ аб лі́тасьці. 2. апраўда́ньне, тлумачэ́ньне *n.* 3. Law а) сло́ва падсу́днага. б) сло́ва абаро́ны
plead [pli:d] v. 1. малі́ць, упро́шваць. 2. тлума́чыцца, апра́ўдвацца, спасыла́цца на *што*. 3. Law а) ве́сьці спра́ву ў судзе́. б) адка́зваць на абвінава́чаньне ў судзе́: ***to plead (not) guilty*** (не) прызнава́ць сябе́ вінава́тым
pleader ['pli:dər] n. 1. абаро́нца (*асабліва судо́вы*). 2. засту́пнік -а *m.*, засту́пніца *f.*
pleadings ['pli:dɪŋz] n., pl., Law судо́вая працэду́ра (*пада́ча ска́ргі ў суд про́сьбітам і абаро́на абвінава́чанага*)
pleasant ['plezənt] adj. 1. прые́мны, мі́лы. 2. таварыскі. 3. пагодлі́вы
pleasantly ['plezəntli] adv. прые́мна, мі́ла
pleasantry ['plezəntri] n, pl. **-ries** 1. прые́мная *або́* дасьці́пная заўва́га. 2. прые́мныя жа́рты *pl.*, паджартоўваньне адзі́н з аднаго́
please [pli:z] v. 1. падаба́цца. 2. дагаджа́ць. 3. хаце́ць: ***Do what you please*** Рабе́це, што хо́чаце. 4. калі́ ла́ска: ***Come here, please*** Хадзі́ сюды́, калі́ ла́ска; ***to be pleased*** быць задаво́леным
• ***if you please*** калі́ хо́чаш, як твая́ ла́ска
pleasing ['pli:zɪŋ] adj. прые́мны, даспадо́бы
pleasure ['pleʒər] n. 1. прые́мнасьць *f.* 2. уце́ха *f.*; ра́дасьць *f.*
• ***at one's pleasure*** як хто жада́е, як каму́ падаба́ецца
• ***take pleasure*** знахо́дзіць у чым-н. прые́мнасьць; мець прые́мнасьць
pleat [pli:t] – n. скла́дка *f.*
– v. рабі́ць скла́дкі: ***pleated skirt*** спадні́ца ў скла́дкі
plebeian [plə'bi:ən] – n. 1. плебэ́й -я *m.*, плебэ́йка *f.* (*у старажы́тным Ры́ме*). 2. про́сты *або́* вульга́рны чалаве́к
– adj. про́стага пахо́джаньня, плебэ́йскі
plebiscite ['plebɪsaɪt] n. плебісцы́т -у *m.*
pledge [pledʒ] – n. 1. абяца́ньне, забавяза́ньне *n.* 2. заклáд -у *m.*: ***to leave something as a pledge*** пакі́нуць што-н. у заклáд
– v. 1. забавя́зацца. 2. забавя́зваць *кагó* да *чагó*. 3. закладáць, дава́ць у заклáд
• ***take the pledge,*** Informal даць зарóк, зарачы́ся
plenary ['pli:nəri] adj. 1. по́ўны, уве́сь. 2. плена́рны (*напр. пасе́джаньне*)
plenipotentiary [ˌplenɪpə'tenʃəri] – n., pl. **-aries** паўнамо́цны прадстаўні́к, пасло́л -ла́ *m.*
– adj. паўнамо́цны
plenitude ['plənətu:d] n. паўната́ *f.*, камплéктнасьць *f.*; мно́ства *n.*; даста́тлак -ку *m.*
plentiful ['plentɪfəl] adj. дастатко́вы, больш як до́сыць, бага́ты, урадлі́вы
plenty ['plenti] – n., pl. **-ties** 1. мно́ства *n.*; дастатко́вая ко́лькасьць: ***There is plenty of time*** Ёсьць ку́ча ча́су. 2. бага́цьце *n.*, даста́тлак -ку *m.*: ***in plenty*** удо́сыць; ***years of peace and plenty*** гады́ мі́ру й даста́тку
– adj. дастатко́вы; бага́ты, шчо́дры
– adv., Informal ца́лкам, зусі́м; дастатко́ва, шмат
pleurisy ['plʊrəsi] n. плеўры́т -у *m.*
pliability [ˌplaɪə'bɪləti] n. 1. гну́ткасьць *f.* 2. пада́тлівасьць, згаво́рлівасьць *f.*
pliable ['plaɪəbəl] adj. 1. гну́ткі; пада́тлівы, падаўкі́ (*пры апрацо́ўцы*). 2. па-

да́тлівы ўплы́ву; састу́плівы, зга-во́рлівы (*пра чалаве́ка*)

pliant [ˈplaɪənt] adj. *гл.* **pliable**

pliers [ˈplaɪərz] n., pl. or sing. абцугі́ *pl. only*, шчыпцы́ *pl. only*

plight I [plaɪt] – v. забавя́звацца абяца́ннем, прысяга́ць, урачы́ста абяца́ць: ***to plight one's troth*** а) абяца́ць ве́рнасьць. б) заруча́цца, сва́таць
– n. забавяза́ньне *n.*

plight II [plaɪt] n. стан -у *m.*, стано́вішча (*звыча́йна благо́е або́ цяжко́е*)

plod [plɑ:d] v., **-dd-** 1. цягну́цца, вала-чы́ся, пле́сьціся. 2. (at) насто́йліва працава́ць, гарбе́ць, карпе́ць над *чым*

plop [plɑ:p] – n. плю́ханьне *n.* (*асабл. у ваду́*).
– v. 1. шлёпацца, хло́пацца, плю́хацца. 2. па́даць, у ваду́ бяз плёскату
– adv. бяз плёскату

plot [plɑ:t] – n. 1. змо́ва *f.*: ***a plot to rob the bank*** змо́ва абрабава́ць банк. 2. фа́була *f.*, сюжэ́т -у *m.* (*п'е́сы, апо́весьці*). 3. пляц -у *m.*, дзяля́нка зямлі́. 4. ка́рта *f.* (*кра́ю*), дыягра́ма *f.*
– v. 1. змаўля́цца, рабі́ць змо́ву, быць у змо́ве. 2. дзяліць (*зямлю́*) на дзяля́нкі *або́* пляцы́. 3. склада́ць ка́рту *або́* дыягра́му. 4. нано́сіць на ка́рту *або́* дыягра́му

plotter [ˈplɑ:tər] n. змо́ўнік -а *m.*, змо́ўніца *f.*

plough, esp. Brit. *гл.* **plow**

plow [plaʊ] – n. 1. плуг -а́ *m.* (*для ара́ньня*). 2. машы́на, плуг для адкі-да́ньня сьне́гу
– v. 1. ара́ць (*гле́бу, по́ле*). 2. прабі-ва́ць, праклада́ць (*даро́гу*). 3. вы-во́рваць: ***to plough up old roots*** вы-во́рваць старо́е карэ́ньне. 4. баразь-ні́ць (*по́ле і пра маршчы́ны тва́ру*). 5. расьсяка́ць (*хва́лі*)

plowman or **ploughman**, esp. Brit. [ˈplaʊmən] n., pl. **-men** ара́тлы -ага, рата́лій -я *m.*

plowshare or **ploughshare** [ˈplaʊʃer] n. лямéш лемяша́ *m.*, наро́г -а *m.* (*у сахі́*)

plowtail [ˈplaʊteɪl] n. ру́чкі плу́га; ***at the plowtail*** за плу́гам, на палява́й рабо́це; ***from the plowtail*** ад сахі́

pluck [plʌk] – v. 1. рва́ць (*кве́ткі*), выця́гваць. 2. (at) цягну́ць, ту́заць за *што*. 3. ску́бці (*ку́рыцу*). 4. Sl. рабава́ць, ашу́кваць
– n. 1. то́рганьне *n.* 2. адва́га, рашу́часьць *f.* 3. вантро́бы забі́тае жывёліны
• ***pluck up*** зьбіра́цца (*зь сі́ламі, адва́гай*)

plucky [ˈplʌki] adj. адва́жны, му́жны, рашу́чы

plug [plʌg] – n. 1. за́тычка *f.*, ко́рлак -ка *m.* 2. Electr. штэ́псэль -я *m.* 3. гідра́нт -а *m.* 4. ***spark plug*** запа́льная сьве́чка (*у аўтамашы́не*). 5. Informal абве́стка, рэкля́ма (*асабл. у ра́дыё або́ на тэлеві́зіі*)
– v. 1. затыка́ць. 2. Informal рэкля-мава́ць: ***to plug a new product*** рэ-клямава́ць но́вы прадукт
• ***plug in*** уткну́ць, улучы́ць штэп-сэль (*у разэ́тку*)
• ***pull the plug*** спыні́ць падтры́мку (*жыцьця́ пацые́нта*)

plug-in [ˈplʌgɪn] n., Electr. разэ́тка *f.* (*для ўлуча́ньня электры́чных прыла́даў*)

plum [plʌm] n. 1. сьлі́ва *f.* (*дрэ́ва й плод*). 2. сма́чны кава́лак, вяршкі́, не́шта ве́льмі до́брае. 3. цёмны сі́не-фіяле́тавы ко́лер.
– adj. сі́не-фіяле́тавага ко́леру

plumage [ˈplu:mɪdʒ] n. апярэ́ньне *n.*, пе́р'е *n., coll.*

plumb [plʌm] – n. 1. адве́с -у *m.*, грунт-ва́га *f.*: ***out of plumb*** or ***off plumb*** непрастаўны, невэртыка́льны, касы́
– adj. 1. прастаўны, вэртыка́льны. 2. абсалю́тны, я́ўны
– adv. 1. вэртыка́льна. 2. Informal ца́лкам; дакла́дна
– v. 1. ме́раць глыбіню́. 2. прані́к-нуць у глыбіню́ (*напр. таямні́цы*)

plumber [ˈplʌmər] n. водаправо́дчык, сантэ́хнік -а *m.*

plumbing [ˈplʌmɪŋ] n. 1. заня́так водаправо́дчыка *або́* сантэ́хніка. 2. водаправо́д -у *m.*, сантэ́хніка *f.*

plumb line 1. грунтва́га *f.*, ватэрпа́с -а *m.* 2. вэртыка́льная лі́нія, яку́ю ўтвара́е про́стая сьцяна́

plume [plu:m] n. 1. до́ўгае пяро́ (*птушы́нае*). 2. аздо́ба зь пе́р'я на капелюшы́, плюма́ж -у *m.*

plummet [ˈplʌmɪt] – n. 1. а) гі́рка грунтва́гі. б) грузі́ла (*вудзі́ны*). 2. грунтва́га *f.*
– v. 1. кі́даць, апуска́ць (*у ва́дкасьць*). 2. ху́тка па́даць (*пра прэстыж*)

plump I [plʌmp] – adj. таўсты́, сы́ты, гла́дкі, пухна́ты
– v. таўсьце́ць, рабі́цца пухна́тым

plump II [plʌmp] – v. 1. бу́хацца, кі́дацца (*у крэ́сла*). 2. кі́даць. 3. Informal ускó́кваць: ***to plump out of a room*** вы́скачыць з пако́ю; ***to plump into the water*** ско́чыць у ваду́
– n., Informal раптоўнае *або́* цяжко́е падзе́ньне
– adv. 1. ра́птам. 2. про́ста, адкры́та, бесцырымо́нна
• ***plump for*** цалко́м падтры́мваць *каго́-што*, рашу́ча выступа́ць за *што́*

plumpness [ˈplʌmpnəs] n. сы́тасьць, пу́хласьць *f.*

plunder [ˈplʌndər] – v. рабава́ць, раскрада́ць
– n. 1. нарабава́нае добро́, вае́нная здабы́ча. 2. рабу́нlак -ку *m.*

plunge [ˈplʌndʒ] – v. 1. зь сі́лай кіда́ць, шпурля́ць (*у ва́дкасьць*). 2. кі́дацца (*у ваду́, бо́йку*), урыва́цца (*у пако́й*). 3. ныра́ць, акуна́цьlь (-ца), дава́ць нырца́
– n. 1. ныра́ньне, акуна́ньне *n.* 2. ме́сца для ныра́ньня. 3. пла́ваньне

pluperfect [ˌplu:ˈpɜ:rfɪkt] n. замінýлы час

plural [ˈplurəl] – adj. шматлі́кі
– n., Gram. мно́жны лік

plurality [pluˈræləti] n., pl. **-ties** 1. адно́сная бальшыня́ (*галасо́ў*). 2. бальшыня́, бо́льшасьць *f.* 3. вялі́кая ко́лькасьць: мно́ства

plus [plʌs] – prep. 1. плюс: ***Three plus two equals five*** Тры плюс два бу́дзе пяць. 2. а таксама́: ***intelligence plus experience*** ро́зум, а таксама до́сьвед
– adj. дада́тны (*напр. лік, электры́чны зара́д*)
– n. плюс (*знак склада́ньня або́ дада́тнасьці*)

plush [plʌʃ] – n. плюш -у *m.* (*тканіна*).
– adj., Sl. раско́шны, дарагі́

plus sign, Math. знак склада́ньня, плюс -а *m.*

pluvial [ˈplu:viəl] adj. 1. дажджавы́. 2. Geol. вы́кліканы дажджо́м

ply I [plaɪ] v., **-plied, -plying** 1. займа́цца. 2. шчы́ра працава́ць, наляга́ць на *што*. 3. дапы́тваца, шмат пыта́цца. 4. рэгуля́рна курсава́ць (*пра аўто́бус*)

ply II [plaɪ] n., pl. **plies** таўшчыня́ *f.*; пласт -у, слой -ю *m.*, сто́лка *f.*: ***three-ply rope*** вяро́ўка з трох па́смаў

plywood [ˈplaɪwʊd] n. фане́ра *f.*

p.m. [ˌpi:ˈem] *гл.* **post meridiem**

pneumatic [nuˈmætɪk] adj. надзіма́ны: ***a pneumatic boat*** надзіма́ны чо́вен. 2. пнэўматы́чны: ***a pneumatic drill*** пнэўматы́чны дрыль

pneumonia [nuˈmoʊniə] n. запале́ньне лёгкіх, пнэўманія *f.*

poach I [poʊtʃ] v. 1. нелега́льна палява́ць *або́* лавіць ры́бу, займа́цца браканье́рствам. 2. дратава́ць (*зямлю́*). 3. права́львацца нага́мі (*у гразь або́ бало́та*)

poach II [poʊtʃ] v. 1. вары́ць (*я́йка без шкарлу́піны*). 2. вары́ць (*ры́бу*) у кі́пячай вадзе́

pocket [ˈpɑ:kət] – n. 1. кішэ́ня, кішэ́нь *f.* 2. то́рбачка *f.*, мяшэ́чlак -ка *m.* 3. лагчы́на, лагчы́нка *f.* 4. Geol. вýзlел -ла́ *m.*, пакла́д -у *m.*: ***a pocket of gold (silver)*** невялі́кі пакла́д зо́лата (сро́бра). 5. гняздо́ *n.*: ***pockets of resistance*** гнёзды супраці́ву. 6. павé́траная я́ма

– v. 1. кла́сьці ў кішэ́ню. 2. Informal прысабе́чваць, кра́сьці
– adj. кішэ́нны

pocketbook 1. ната́тнік -а *m.*; бума́жнік -а *m.* 2. грашо́вая сыту́ацыя

pocketknife ['pɑ:kɪtnaɪf] n., pl. **-knives** сьцізо́рык -а *m.*, кішэ́нны но́жык

pocket money кішэ́нныя гро́шы

pock(mark) ['pɑ:kmɑ:rk] n. во́сьпіна *f.*, знак пасьля́ во́спы

pockmarked ['pɑ:kmɑ:rkt] adj. рабы́ ад во́спы

pod I [pɑ:d] n. струк -а́, стручло́к -ка́ *m.*

pod II [pɑ:d] n. 1. мала́я чарада́ (*пту́шак*). 2. малы́ ста́так (*кітО́ў, цюле́няў*)

poem ['pouəm] n. 1. верш -а, ве́ршык -а *m.* 2. паэ́ма *f.*

poet ['pouət] n. паэ́т -а, паэ́тка -ы *m.*

poetess ['pouətəs] n. паэ́тка *f.*

poetic [pou'etɪk] or **poetical** [pou'etɪkəl] adj. паэты́чны

poetry ['pouetri] n.1. паэ́зія *f.*; ве́ршы *pl.* 2. паэты́чнасьць *f.*

poignant ['pɔɪmjənt] adj. 1. ве́льмі балю́чы; праніза́льны. 2. узруша́льны, які́ хапа́е за се́рца: ***of poignat interest*** вялі́кай ціка́васьці. 3. во́стры (*пра смак або́ нюх*)

point [pɔɪnt] – n. 1. вастрыё *n.*, ко́нчык -а *m.* (*го́лкі*). 2. пункт -а *m.* 3. азна́чаны час, мо́мант: ***at this point*** у гэ́ты мо́мант, у гэ́тым ча́се. 4. галО́ўнае *n.*, су́тнасьць *f.*; сэнс -у *m.*: ***I missed the point of your talk*** Я не зразуме́ў се́нсу Ва́шай гу́таркі; ***to come to the point*** дайсьці́ да галО́ўнага, да су́тнасьці спра́вы. 5. мыс -а *m.*: ***point of view*** гле́дзішча *n.*
– v. 1. вастры́ць (*напр. алавік*). 2. пака́зваць (*па́льцам*). 3. настаўля́ць (*напр. стрэ́льбу*)

• ***at the point of*** пры, ве́льмі бліЗка да, у працэ́се

• ***beside the point*** не на тэ́му, не да ме́сца, недарэ́чна

• ***make a point (of)*** лічы́ць не́шта абавязко́вым, настаяць на не́чым

• ***point off*** аддзяліць пу́нктам

• ***point out*** зьвярну́ць ува́гу на *што*

pointed ['pɔɪntəd] adj. 1. во́страканцо́вы, сьпіча́сты: ***a pointed roof*** сьпіча́сты дах. 2. тра́пны: ***a pointed wit*** тра́пны до́сьціп. 3. наста́ўлены, накірава́ны на *каго́-што*

pointer ['pɔɪntər] n. 1. паказа́льнік -а *m.*; стрэ́лка *f.* (*гадзі́ньніка*). 2. Informal інфарма́цыя, пара́да *f.* 3. по́йнтэр -а *m.*, вы́жлал -ла *m.* (*паро́да паляўні́чых саба́каў*)

pointless ['pɔɪntləs] adj. 1. бяз се́нсу; недарэ́чны. 2. тупы́, без вастрыя́

poise [pɔɪz] – n. 1. ураўнава́жанасьць *f.*, спако́й -ю *m.*, вы́трымка *f.* 2. паста́ва, по́за *f.*
– v. 1. ураўнава́жваць, балянсава́ць: ***Poise yourself on your toes*** Ста́нь на па́льцы. 2. трыма́ць про́ста (*галаву́, це́ла*), трыма́цца ста́тна

poison ['pɔɪzən] – n. атру́та *f.*
– v. 1. атру́чваць (*чалаве́ка, ваду́*). 2. нацко́ўваць, падбухто́рваць супро́ць *каго́*
– adj. атру́тны, ядаві́ты

poisoner ['pɔɪzənər] n. атруча́льнік -а *m.*, атруча́льніца *f.*

poisoning ['pɔɪzənɪŋ] – n. атру́чваньне *n.*; атру́чаньне *n.*
– adj. атру́тны

poisonous ['pɔɪzənəs] adj. атру́тны, ядаві́ты

poke [pouk] – v. 1. шту́рха́ць; то́ркаць. 2. су́нуцца: ***to poke one's nose into*** су́нуцца са сваі́м но́сам, ле́зьці не ў сваю́ спра́ву. 3. варушы́ць (*вугО́льле*) качарго́ю. 4. сно́ўдацца, гульта́іць
– n. 1. штуршло́к -ка́ *m.* 2. уда́р кулако́м. 3. гульта́й -я́, абібо́к -а *m.*

poker I ['poukər] n. качарга́ *f.*

poker II ['poukər] n. по́кер (*гульня́ ў ка́рты*)

poker-faced Informal з каме́нным тва́рам

polar ['poulər] adj. 1. паля́рны. 2. по́люсны. 3. супрацьле́глы

polar bear бе́лы мядзьве́дзь

polarity [pou'lærəti] n. 1. паля́рнасьць *f.* 2. кра́йняя супрацьле́жнасьць

polarize ['pouləraɪz] v. палярызава́ць, выклі́ка́ць палярыза́цыю

pole I [poul] – n. 1. слуп -а́ *m.*; кол кала́ *m.*, кал|о́к -ка́ *m.*; ты́чка, па́лка *f.*: ***a telephone pole*** тэлефо́нны слуп; ***a ski pole*** лы́жная па́лка. 2. буса́к -а́ *m.* (*у чаўне́*)
– v. ру́хаць чо́вен *або́* плыт бусако́м

pole II [poul] n. по́люс -а *m.*: ***The North Pole*** паўно́чны по́люс
• ***poles apart*** на ро́зных по́люсах; ве́льмі ро́зныя; мо́цна нязго́дныя

Pole [poul] n. паля́к -а *m.*, по́лька *f.*

polecat ['poulkæt] n., pl. **-cats** or (coll.) **-cat** 1. тхор тхара́ *m.*; шашл|о́к -ка́ *m.* 2. Informal ні́зкі, ва́рты пага́рды чалаве́к, нікчэ́мнік -а *m.*

polemic [pə'lemɪk] – n. спрэ́чка *f.*; дыскуcія, пале́міка *f.*
– adj. спрэ́чны; адкры́ты для дыску́сіі, палемі́чны

polemics [pə'lemɪks] n. пале́міка *f.*

polestar ['poulstɑ:r] n. 1. Паля́рная зо́рка. 2. правя́дная зо́рка. 3. цэ́нтар ува́гі, зацікаўле́ньня

police [pə'li:s] n. пал|і́цыя *f.*

policeman [pə'li:smən] n., pl. **-men** палі|цыя́нт -а *m.*

police officer супрацо́нік пал|і́цыі, палі|цыя́нт -а *m.*

police station паліцэ́йскі ўча́стак, пастару́нлак -ку *m.*

policewoman [pə'li:s,wʊmən] n., pl. **-women** паліцыя́нтка *f.*

policy I ['pɑ:ləsi] n., pl. **-cies** 1. пал|і́тыка *f.*, спо́саб кіраванья, палітычны курс. 2. практы́чная му́драсьць, развя́жнасьць *f.*

policy II ['pɑ:ləsi] n., pl. **-cies** страхавы́ по́ліс

policyholder ['pɑ:ləsi,houldər] n. уладальнік страхаво́га по́лісу

polish ['pɑ:lɪʃ] – v. 1. чы́сьціць, навóдзіць гля́нец, глянцава́ць (*чаравікі́, мэ́блю, срэ́бра*). 2. шліфава́ць; рабі́ць гла́дкім. 3. паліраваць. 4. надава́ць ле́пшы вы́гляд. 5. рабі́ць элега́нтным, больш то́нкім, далікатным (*мане́ры*)
– n. 1. рэ́чыва для чышчэ́ньня (*срэ́бра, мэ́блі*). 2. палітýра *f.*, ляк -у *m.* 3. шліфава́ньне, чышчэ́ньне, паліраванье *n.* 4. культýрнасьць, культýра *f.*; элега́нтнасьць *f.*; вы́танчанасьць *f.*
• ***polish up*** прыве́сьці ў ле́пшы стан; апрацава́ць (*стыль*)

Polish ['poulɪʃ] – adj. по́льскі
– n. 1. паля́к -а *m.*, по́лька *f.*: ***Are you Polish?*** Ці вы паля́к? 2. по́льская мо́ва

polished ['pɑ:lɪʃt] adj. 1. адпаліраваны, гла́дкі, зь люстра́ным бля́скам, бліскучы. 2. вы́танчаны (*густ*), элега́нтны: ***polished manners*** вы́танчаныя мане́ры. 3. беззага́нны

polite [pə'laɪt] adj. 1. ве́тлівы. 2. вы́танчаны; элега́нтны

politely [pə'laɪtli] adv. ве́тліва

politeness [pə'laɪtnəs] n. ве́тлівасьць *f.*

politic ['pɑ:lətɪk] adj. 1. прадба́члівы (*у сваіх інтарэ́сах*), разу́мны, дыпляматы́чны: ***He thought it politic to put some money in the bank*** Ён ду́маў, што бу́дзе разу́мна ча́стку гро́шай пакла́сьці ў банк. 2. палітычны

political [pə'lɪtɪkəl] adj. 1. палітычны; грамадзя́нска-прававы́: ***political machinery*** дзяржа́ўны апара́т

political economy палітэканóмія *f.*

political science палітычныя навýкі

politician [,pɑ:lə'tɪʃən] n. 1. пал|і́тык -а *m.* 2. дзяржа́ўны дзяя́ч

politics ['pɑ:lətɪks] n. 1. пал|і́тыка *f.* 2. палітычныя перакана́ньні. 3. палітычныя ме́тады *або́* махіна́цыі

poll [poul] – n. 1. галасава́ньне *n.* 2. агу́льная ко́лькасьць галасо́ў. 3. сьпіс вы́барцаў. 4. дасьле́даваньне грама́дзкай ду́мкі
– v. 1. атрыма́ць ко́лькасьць галасо́ў. 2. галасава́ць; рэгістрава́ць галасы́. 3. правóдзіць апыта́ньне
• ***polls*** pl. вы́барчы ўча́стак

pollen [ˈpɑ:lən] n., Bot. пыл|о́к -ку́ *m.*
pollinate [ˈpɑ:ləneɪt] v., Bot. апыля́ць
pollination [ˌpɑ:ləˈneɪʃən] n., Bot. апы́льваньне *n.*
polling booth кабі́на для галасава́ньня
polling station вы́барчы пункт
pollutant [pəˈlu:tənt] n. рэ́чыва, які́м забру́джаная вада́ *або́* пове́тра
pollute [pəˈlu:t] v. забру́джваць (*ваду́, пове́тра*)
pollution [pəˈlu:ʃən] n. 1. забру́джваньне. 2. забру́джанасьць (*вады́*) *f.*, запы́ленасьць *f.* (*пове́тра*)
polyandry [ˌpɑ:lɪˈændri] n. шматму́жжа, мнагаму́жжа *n.*
polyester [ˈpɑ:lɪˌestər] n., Chem. сынтэты́чная смала́, полію́стэр -у *m.*
polyester fiber полію́стэр -у *m.* (*ткані́на*)
polygamy [pəˈlɪgəmi] n. шматжэ́нства, мнагажэ́нства *n.*
polyglot [ˈpɑ:lɪglɑ:t] – n. палігло́т -а *m.* – adj. шматмо́ўны: ***polyglot dictionary*** шматмо́ўны сло́ўнік
polygon [ˈpɑ:lɪgɑ:n] n. шматку́тнік -а *m.*
polymerization [ˌpɑ:ləmərəˈzeɪʃən] n., Chem. палімэрыза́цыя *f.*
Polynesian [ˌpɑ:ləˈni:ʒən] – adj. палінэзі́йскі
– n. палінэзі́ец -йца *m.*, палінэзі́йка *f.*
polyp [ˈpɑ:ləp] n. 1. Zool. палі́п -а *m.* 2. Med. пухлі́на *f.*, палі́пы (*у го́рле*)
polysemantic word сло́ва зь не́калькімі значэ́ньнямі
polysyllabic [ˌpɑ:lɪsɪˈlæbɪk] adj. шматскладо́вы
polysyllable [ˈpɑ:lɪˌsɪləbəl] n. шматскладо́вае сло́ва
polytechnic [ˌpɑ:lɪˈteknɪk] – adj. політэхні́чны
– n. політэ́хнікум -а *m.*, сярэ́дняя тэхні́чная шко́ла
pomegranate [ˈpɑ:mɪˌgrænət] n., Bot. грана́т -а, -у *m.* (*плод і дрэ́ва*)
pomp [pɑ:mp] n. 1. шык -у *m.*, по́мпа *f.* 2. паказна́я пы́шнасьць
pompous [ˈpɑ:mpəs] adj. напы́шлівы
pond [pɑ:nd] n. са́жалка *f.*, сталў -ва *m.*, стальво́к -ўка́ *m.*
ponder [ˈpɑ:ndər] v. 1. абду́маць, абмяркво́ўваць. 2. заду́мацца, разважа́ць
ponderous [ˈpɑ:ndərəs] adj. 1. ве́льмі цяжкі́, цяжа́рны. 2. цяжкі́ й непаваро́тлівы, грува́сткі, масі́ўны. 3. ну́дны
pontiff [ˈpɑ:ntəf] n. 1. па́пла -ы *m.* (*рымскі*). 2. япіскап -а *m.* 3. першасьвята́р -а́ *m.*
pontoon [pɑ:nˈtu:n] n. 1. пантО́н -а *m.* 2. плаво́к гідрасамалёта
pony [ˈpoʊni] n.,pl. **-nies** по́ні *n.*
poof [pʊf] – n. дзьмух -у *m.* (*на аго́нь*) – interj. фу !
pooh [pu:] interj. фу !
pool I [pu:l] n. 1. азяры́на -ы *f.*; вір -у *m.*; сталў -ва *m.* 2. басэ́йн -а *m.*: ***a swimming pool*** басэ́йн для пла́ваньня
pool II [pu:l] n. 1. пул -у *m.* а) аб'е́днаны фонд. б) каапэрацы́йная арганіза́цыя. 2. пул -у *m.* (*від білья́рднай гульні́*)
poor [pʊr] – adj. 1. бе́дны. 2. благі́, дрэ́нны, не зусі́м до́бры: ***a poor crop (cook)*** благі́ ўраджа́й (ку́хар); ***poor soil (health)*** дрэ́нная зямля́ (здаро́ўе). 3. сьці́плы, мізэ́рны, недастатко́вы. 4. бе́дны, няшча́сны. 5. невялі́кі, малы́: ***a poor chance*** малы́ ша́нец, ма́ла надзе́і
– n. ***the poor*** бе́дныя лю́дзі; лю́дзі, што жыву́ць у нястА́чы
poor fellow (boy, soul, thing) небара́к|а, нябо́р|а -і *m. & f.*
poorly [ˈpʊrli] adv. сла́ба, бла́га, недастаткО́ва, бе́дна
poorness [ˈpʊrnəs] n. 1. бе́днасьць, гале́ча, бяда́ *f.* 2. недахо́п -у *m.*
poor-spirited [ˌpʊrˈspɪrətəd] adj. баязьлі́вы; нікчэ́мны, по́длы
pop I [pɑ:p] – v., **-pp-** 1. бу́хаць, ба́хаць, выстрэ́льваць (*пра ко́рак*). 2. трэ́скацца (*пра падагрэ́тую кукуру́зу*). 3. (in, out) прыйсьці́, заско́чыць нечака́на *або́* вы́скачыць. 4. Informal страля́ць. 5. вылупля́ць: ***to pop eyes*** вы́лупіць во́чы

– n. 1. кароткі гук выбуху, стрэл -у *m.* 2. неалькагольны газаваны напой
– adv. з выбухам; нечакана

pop II [pɑ:p] Sl., – adj. папулярны
– n. папулярная музыка, папса *f.*

popcorn ['pɑ:pkɔ:rn] n. кукурузнае зерне, патрэсканае пры падаграванні

Pope *or* **pope** [poʊp] n. папа рымскі

poplar ['pɑ:plər] n. таполя *f.*

poppy ['pɑ:pi] – n., pl. **-pies** 1. мак -у *m.* 2. сьветла-чырвоны колер
– adj. 1. макаў (*цьвет, зерне*). 2. сьветла-чырвоны

poppyhead ['pɑ:pɪhed] n. макаўка *f.*

populace ['pɑ:pjələs] n. простыя людзі, масы *pl.*

popular ['pɑ:pjələr] adj. 1. папулярны: ***He is popular with his students*** Яго вучні любяць; ***a popular song*** песьня, якую шмат хто ведае і любіць. 2. народны: ***a popular government*** народны ўрад. 3. агульнапашыраны, агульнавядомы. 4. агульнадаступны: ***popular prices*** даступныя для ўсіх цэны

popular front or **Popular Front** Народны Фронт

popularity [ˌpɑ:pjə'lærəti] n. папулярнасьць *f.*

popularize ['pɑ:pjələraɪz] v. папулярызаваць

populate ['pɑ:pjəleɪt] v. 1. насяляць, складаць жыхарства (*якой-н. тэрыторыі, месца*). 2. насяляць, засяляць

population [ˌpɑ:pjə'leɪʃən] n. 1. жыхарства, насельніцтва *n.* 2. колькасьць жыхароў. 3. засяленьне

populous ['pɑ:pjələs] adj. густанаселены, шматлюдны

porcelain ['pɔ:rsəlɪn] n. парцаляна *f.*, фарфор -у *m.*

porch [pɔ:rtʃ] n. 1. вэранда *f.*; ганак са сходкамі. 2. зашклёная вэранда

porcupine ['pɔ:rkjəpaɪn] n., pl. **-pines** or (coll.) **-pine** дзікабраз -а, іглак -а *m.*

pore I [pɔ:r] v. 1. пільна, уважна ўзіраца, прыглядацца. 2. шмат і старанна вучыцца: ***poring over books*** паглыбіцца ў кнігі. 3. засяроджана думаць *або* разважаць

pore II [pɔ:r] n. пора *f.* (*у скуры, у расьлінах*), сітавіна *f.*

pork [pɔ:rk] n. сьвініна *f.*

pornographic [ˌpɔ:rnə'græfɪk] adj. парнаграфічны, непрыстойны

pornography [pɔ:r'nɑ:grəfi] n. парнаграфія *f.*; непрыстойнасьць *f.*

porosity [pə'rɑ:səti] n., pl. **-ties** порыстасьць, сітаватасьць *f.*; рыхласьць *f.* (*глебы, сьнегу*)

porous ['pɔ:rəs] adj. порысты, сітаваты; рыхлы (*пра глебу, сьнег*)

porridge ['pɔ:rɪdʒ] n. каша (*аўсяная*)

port I [pɔ:rt] n. 1. порт -у *m.* 2. партовае месца. 3. а) прыстань для вадаплаваў. б) прыстанішча, часовае жытло

port II [pɔ:rt] n. партвэйн -у *m.* (*моцнае салодкае чырвонае віно*)

portable ['pɔ:rtəbəl] – adj. пераносны, партатыўны
– n. 1. партатыўнае радыё *або* камп'ютар. 2. часовая пераносная будыніна

portage ['pɔ:rtɪdʒ] – n. волак -у *m.* (*дзеяньне й месца*); пераност -у *m.*
– v. цягнуць волакам (*човен, тавар*)

portal ['pɔ:rtəl] n. галоўныя дзьверы, брама *f.*, партал -у *m.*

port authority кіраўніцтва порта *або* вакзала

portend [pɔ:r'tend] v. быць прыкметай; азначаць, прадказваць, прадвяшчаць

portent ['pɔ:rtent] n. 1. прыкмета *f.*, знак -у *m.*, адзнака *f.*; прадвесьце *n.* (*бядыў*). 2. цуд -у *m.*, дзіва *n.*

portentous [pɔ:r'tentəs] adj. 1. злавесны, прадвесны (*няшчасьце*); пагражальны. 2. зьдзіўляючы; надзвычайны

porter I ['pɔ:rtər] n. 1. швэйцар -а *m.* 2. праваднік -а́ *m.* (*спальнага вагона*). 3. насільшчык, грузчык -а *m.*

porter II ['pɔ:rtər] n. портэр -у *m.* (*цёмнае піва*)

portfolio [ˌpɔ:rtˈfouliou] n., pl. **-lios** 1. партфэ́ль -я *m.* 2. міністэ́рскі партфэ́ль (*паса́да і стано́вішча міні́стра*). 3. партфэ́ль канцто́ўных папе́раў

portion [ˈpɔ:rʃən] – n. 1. ча́стка *f.*; надзе́л -у *m.* (*са спа́дчыны*), спа́дчына *f.* 2. по́рцыя *f.* (*напр. е́жы*). 3. паса́г -у *m.* 4. до́ля *f.*, лёс -у *m.*
– v. 1. дзяліць на ча́сткі, по́рцыі *або́* надзе́лы. 2. дава́ць як нале́жную ча́стку (*надзе́л са спа́дчыны або́ паса́г*)

portly [ˈpɔ:rtli] adj. 1. то́ўсты, таўсты́, мажны́, дзябёлы. 2. ста́ністы

portrait [ˈpɔ:rtrət] n. 1. партрэ́т -а *m.* 2. апіса́ньне (*сло́вамі*). 3. малю́нак, во́браз -у *m.*

portray [pɔ:rˈtreɪ] v. 1. апі́сваць; адлюстро́ўваць. 2. пака́зваць (*на сцэ́не*)

Portuguese [ˌpɔ:rtʃuˈgi:z] – adj. партуга́льскі
– n. 1. партуга́лец -ьца *m.*, партуга́лка *f.* 2. партуга́льская мо́ва

pose [pouz] – n. 1. по́за, паста́ва *f.* 2. прыкі́дваньне *n.*, маньеры́зм -у *m.*
– v. 1.пазі́раваць. 2. прыкі́двацца; рабі́ць по́зу. 3. выкладаць, прадстаўля́ць: ***to pose a question*** пада́ць пыта́ньне для дыскусіі

position [pəˈziʃən] – n. 1. ме́сца *n.*: ***The house is in a sheltered position*** Дом стаіць у зацішным ме́сцы. 2. пазы́цыя *f.* а) по́за, паста́ва *f.* (*це́ла*): ***Sit in a more comfortable position*** Сядзь зручне́й. б) ме́сца разьмяшчэ́ньня во́йска. 3. стан -у *m.*: ***To be in a position*** быць у ста́не. 4. пра́ца, паса́да *f.*; стано́вішча *n.* 5. ранг -у *m.* 5. ду́мка *f.*, пагля́д, по́гляд -у *m.*: ***What is your position on this question?*** Які́ Ваш по́гляд на гэ́тую спра́ву?
– v. разьмяшча́ць, расстаўля́ць (*напр. во́йска*), расклада́ць

positive [ˈpɑ:zətɪv] – adj. 1. перако́наны, пэ́ўны: ***I am positive that this is so*** Я пэ́ўны, што гэ́та так. 2. зана́дта пэ́ўны, самаўпэ́ўнены. 3. канкрэ́тны, практы́чны: ***Give us some positive help*** Дайце нам яку́ю канкрэ́тную дапамо́гу. 4. дада́тны, плюс (*у матэма́тыцы, эле́ктрыцы*). 5. Gram. звыча́йны. 6. абсалю́тны; безумо́ўны, по́ўны
– n. 1. дада́тная велічыня́. 2. Electr. ано́д -а *m.*, электро́д з дада́тным зара́дам. 3. Gram. звыча́йная ступе́нь (*прыме́тніка, прысло́ўя*). 4. Photogr. пазыты́ў -ва *m.*

positively [ˈpɑ:zətɪvli] adv. 1. стано́ўча; дада́тна; напэ́ўна, бясспрэ́чна. 2. рашу́ча, катэгары́чна; безумо́ўна

possess [pəˈzes] v. 1. мець *што*, валодаць *чым*. 2. быць ула́сьнікам; валодаць (*маёмасьцю, сі́лай*)

possessed [pəˈzest] adj. 1. апанта́ны (*захапле́ньнем або́ нячы́стай сі́лай*); ненарма́льны. 2. (of) які́ валодае *чым*, які́ ма́е *што*. 3. стры́маны, які́ валодае сабо́ю

possession [pəˈzeʃən] n. 1. валоданьне. 2. ула́снасьць, маёмасьць *f.* 3. апанта́насьць *f.* 4. самавало́даньне, стры́манасьць *f.*
• ***possessions*** 1. добро́ *n.*, нажы́ткі *pl. only.* 2. маёмасьць *f.*, улада́ньні *pl. only.*

possessive [pəˈzesɪv] – adj. 1. ула́сьніцкі: ***a possessive nature*** ула́сьніцкая нату́ра. 2. прынале́жны
– n., Gram. прынале́жны: ***the possessive case*** ро́дны склон (*які́ азнача́е прынале́жнасьць*); ***possessive adjective (pronoun)*** прынале́жны прыме́тнік (займе́ньнік)

possessor [pəˈzesər] n. улада́льнік -а *m.*, улада́льніца *f.*; ула́сьнік -а *m.*, ула́сьніца *f.*

possibility [ˌpɑ:səˈbɪləti] n.,pl. **-ties** магчы́масьць *f.*

possible [ˈpɑ:səbəl] adj. магчы́мы: ***the only possible solution*** адзі́ная магчы́мая разьвя́зка

possibly [ˈpɑ:səbli] adv. 1. магчы́ма; наагу́л: ***I cannot possibly go*** Я наагу́л не магу́ ісьці́. 2. мо́жа: ***Possibly you are right*** Мо́жа вы ма́еце ра́цыю

post I [poust] – n. 1. драўля́ны *або́* жале́зны слуп. 2. Sport. ста́ртавы *або́* фі́нішны слуп *або́* лі́нія
– v. выве́шваць, накле́йваць (*абве́сткі на слупы́ або́ сьце́ны*)

post II [poust] n. 1. ва́рта *f.*, пост паста́ *m.* (*паліцэ́йскі, баявы́*). 2. гарнізо́н -у *m.* 3. пост паста́ *m.* (*адка́зная паса́да*). 4. гандлёвае пасяле́ньне, пасёлак

post III [poust] – n. 1. по́шта, карэспандэ́нцыя *f.* (*лісты́, па́чкі*). 2. по́шта *f.* (*устано́ва*), пашто́вае аддзяле́ньне. 3. пашто́вая скры́нка
– v. 1. пасыла́ць по́штай. 2. кі́нуць у пашто́вую скры́нку (*ліст*)

postage ['poustɪdʒ] n. цана́ пашто́вай перасы́лкі

postage stamp пашто́вая ма́рка

postal ['poustəl] adj. пашто́вы

post box пашто́вая скры́нка

post card пашто́ўка *f.*, пашто́вая ка́ртка

postdate [ˌpoust'deɪt] v.t. ста́віць пазьне́йшую да́ту: ***postdated check*** чэк з пазьне́йшай да́тай

poster ['poustər] n. афі́ша, абве́стка *f.* (*ча́ста з ілюстра́цыяй*)

posterior [pɑ:'stɪrɪər] – adj. 1. за́дні. 2. пазьне́йшы, насту́пны
– n., Informal (often in pl.) я́гадзіцы *pl.*, зад -у *m.*

posterity [pɑ:'sterəti] n. нашча́дкі *pl. of* нашча́дак -ка *m. & f.*, бу́дучыя пакале́ньні

postgraduate [ˌpoust'grædʒuət] – n. асьпіра́нт -а *m.*, асьпіра́нтка *f.*
– adj. асьпіра́нцкі

posthumous ['pɑ:stʃəməs] adj. 1. пасьмяро́тны (*сла́ва, твор*). 2. наро́джаны пасьля́ сьме́рці ба́цькі: ***a posthumous son*** сын, які́ нарадзі́ўся пасьля́ ба́цькавай сьме́рці

postman ['poustmən] n., pl. **-men** паштта́р -а́, лістано́ша -ы *m.*

postmark ['poustmɑ:rk] n. пашто́вы што́мпель

postmaster ['poustˌmæstər] n. паштма́йстар -ра *m.*

Postmaster general, n, pl. **Postmasters General** міні́стар су́вязі

post meridiem [ˌpoustmə'rɪdiəm] *abbr.* **P.M.** *or* **p.m.** папаўдні́, пасьля́ паўдня́

postmortem [ˌpoust'mɔ:rtəm] – adj. пасьмяро́тны, пасьля́ сьме́рці
– n. аўто́псія *f.*

postnatal [ˌpoust'neɪtəl] adj. пасьля́ нараджэ́ньня, пасьляро́давы

post office по́шта *f.* (*устано́ва*)

postpone [poust'poun] v. адкладаць, адтэрмінова́ць

postponement [poust'pounmənt] n. адкла́д -у *m.*, адкладза́ньне *n.*; адтэрмінова́ньне *f.*

postscript ['poustskrɪpt] n. *abbr.* **P.S.** постскры́птум -а *m.*, пасьляслоўе *n.*

postulate ['pɑ:stʃələt] – n. 1. пастуля́т -у *m.* 2. перадумо́ва *f.*
– v. пастуляваць, прыма́ць як перадумо́ву

posture ['pɑ:stʃər] – n. 1. паста́ва, по́за *f.* (*це́ла*). 2. Informal стано́вішча *n.*, пазы́цыя *f.*, стан -у *m.* (*спра́ваў*)
– v. прыма́ць, займа́ць по́зу

postwar [ˌpoust'wɔ:r] adj. пасьляваенны, паваенны

pot [pɑ:t] n. 1. гаршчо́чак, посу́дзіна: ***a cooking pot*** гаршчо́к -ка́ *m.*; ***a flower pot*** вазо́н -а *m.*; ***a tea pot*** гарба́тнік, ча́йнік -а *m.*, імбры́чак -ка *m.* 2. алькаго́льны напо́й. 3. кош для ло́ўлі ры́бы, ра́каў. 4. Informal вялі́кая су́ма гро́шай. 5. Sl. марыхуа́на *f.*
• ***go to pot*** зруйнава́цца, прапа́сьці (*мара́льна*)
• ***keep the pot boiling*** а) зарабля́ць на жыцьцё, б) жы́ва ве́сьці спра́вы

potable ['poutəbəl], adj. пітны́

potash ['pɑ:tæʃ] n. пата́ш -у́ *m.*, ка́лійная соль

potassium [pə'tæsiəm] n., Chem. ка́лій -ю *m.*

potato [pə'teɪtou] n., pl. **-toes** бу́льба *f.*: ***potato chips*** чы́псы *pl.* (*сухі́я сма́жаныя скры́лікі бу́льбы*); ***potato dumplings*** бульбяны́я клёцкі; ***potato nick*** бульбяна́я ба́бка: ***potato pancake*** дра́нік -а *m.*

potbelly ['pɑ:tˌbeli] n. вялі́кае пу́за, вялі́кі жывó́т; пу́зік -а *m.* (*у дзіця́ці*)
potbelly stove гру́бка *f.*
potence or **potency** ['poʊtənsi] n.,pl. **-cies** 1.магу́тнасьць, моц, сі́ла *f.* 2. патэнцыя́льнасьць *f.* 3. патэ́нцыя *f.* (*палава́я здо́льнасьць*)
potent ['poʊtənt] adj. 1. магу́тны, ве́льмі ва́жны (*прычы́на*), ве́льмі мо́цны (*аргумэ́нт*), эфэкты́ўны. 3. мо́цнадзе́йны (*лек, нарко́тык*). 4. спра́ўны (*сэксуа́льна*)
potentate ['poʊtənteɪt] n. валада́р -а́ *m.*
potential [pə'tenʃəl] – adj. патэнцыі́йны, магчы́мы
– n. 1. патэнцыя́л -у *m.*, магчы́масьць *f.* 2. Electr. патэнцыя́л -у *m.*, напру́жанасьць *f.*
potentiality [pəˌtenʃi'æləti] n., pl. **-ties** патэнцыі́йнасьць, магчы́масьць *f.*
potentially [pə'tenʃəli] adv. магчы́ма, патэнцыі́йна
potentiometer [poʊtənʃi'ɑ:mətər] n., Electr. патэнцыямэ́тар -ра *m.*
potter ['pɑ:tər] n. ганча́р -а́ *m.*
potter's wheel ганча́рнае ко́ла
pottery ['pɑ:təri] n., pl. **-teries** 1. гліня́ныя ганча́рныя вы́рабы. 2. кера́міка *f.*, ганча́рства *n.* 3. ганча́рня *f.* (*майстэ́рня ганчара́*)
potty гаршчок -ка *m.* (*дзіця́чы*)
pouch [paʊtʃ] – n. 1. то́рба, то́рбачка *f.*; мех мяха́, мяшо́к -ка́ *m.*: ***a postman's pouch*** мех з по́штай. 2. то́рба кенгуру́
– v. 1. кла́сьці ў то́рбу, мех. 2. рабі́ць на́пуск у суке́нцы, бу́фы ў рукаво́х, рабі́ць што-н. мешкава́тым
poult [poʊlt] n. куранё, качанё або́ і́ншая маладая́ ха́тняя пту́шка
poultice ['poʊltəs] – n. прымо́чка, прыпа́рка *f.* (*як лек*)
– v. рабі́ць *каму́* прымо́чку або́ прыпа́рку (*з гарчы́цы, зёлак*)
poultry ['poʊltri] n. ха́тнія пту́шкі (*ку́ры, гу́сі, і́ндыкі*)
pound I [paʊnd] n., pl. **pounds** or (esp. coll.) **pound** 1. фунт -а *m.* (*адзі́нка вагі́*). 2. фунт -а *m.* (*грашо́вая адзі́нка*)
pound II [paʊnd] – v. 1. мо́цна сту́кацца, калаці́ць (*напр. у дзьве́ры*). 2. калаці́цца (*пра се́рца*). 3. таўчы́ (*на мя́згу ці парашо́к*). 4. ця́жка ісьці́; бе́гчы, тупаце́ць
– n. 1. біцьцё *n.* 2. мо́цны ўда́р
pound III [paʊnd], n. 1. ме́сца трыма́ньня бязло́мнай жывёлы. 2. загон -у *m.* (*для жывёлы*). 2. Informal турма́ *f.*
pound sterling фунт сте́рлінгаў (*грашо́вая адзі́нка*)
pour [pɔ:r] – v. 1. ліцьь (-ца): ***The rain poured down*** Дождж ліў як зь вядра́. 2. налява́ць : ***I poured the milk from the bottle*** Я налі́ў малака́ з буте́лькі. 3. Informal ма́сава выхо́дзіць, валі́ць: ***The crowd poured out of the church*** Наро́д валі́ў з царквы́. 4. разьлява́ць ка́ву *або́* гарба́ту гасьця́м
– n. 1. ліцьцё *n.*; налява́ньне, разьлява́ньне *n.* 2. вялі́кі дождж, зале́ва, уле́ва *f.*
• ***It never rains but it pours*** Бяда́ ня хо́дзіць адна́
• ***pour forth*** сы́паць (*сло́вамі*), вылява́ць (*жаль, тугу́*)
• ***pour on*** налява́ць(ь (-ца)
• ***pour out*** а) вылява́ць(ь (-ца). б) ры́нуць(ь (-ца), павалі́ць (*пра нато́ўп*)
pout [paʊt] – v. 1. надзіма́цца, кры́ўдзіцца. 2. пака́заць незадавальне́ньне
– n. надзьму́тасьць *f.*, пакры́ўджаная *або́* незадово́леная грыма́са
poverty ['pɑ:vərti] n. 1. гале́ча, бе́днасьць, убо́гасьць *f.* 2. бе́днасьць, спусто́шанасьць *f.*: ***the poverty of the soil*** спусто́шанасьць гле́бы. 3. убо́ства *n.*: ***poverty of ideas*** убо́ства ду́мак
poverty-stricken [ˌpɑ:vərti'strɪkən] adj. зьбядне́лы; ве́льмі бе́дны, убо́гі
powder ['paʊdər] – n. 1. парашо́к -ку́ *m.* (*мы́йны, зубны́*). 2. ***face powder*** пу́дра *f.* 3. ***gunpowder*** по́рах -у *m.*
– v. 1. расьціра́ць, сьціра́ць на парашо́к. 2. ператвара́цца ў парашо́к (*пра суху́ю зямлю́*). 3. пасыпа́ць *або́* пакрыва́ць парашко́м. 4. пу́дрыць (*твар*). 5. церушы́ць

powder blue сьвéтла-сíні
powdered milk малóчны парашóк
powder keg 1. бóчка для захóўваньня пóраху. 2. Figur. бóчка з пóрахам (*што пагражáе выбухнуць*)
powder magazine парахавы́ склеп
powder puff пухóўка *f.*, падýшачка для пýдраньня
powder room дáмскі туалéтны пакóй
powdery ['paʊdəri] adj. 1. сы́пкі; парашкава́ты, як парашóк. 2. пасы́паны *абó* пакры́ты парашкóм
power ['paʊər] n. 1. сíла *f.*; магýтнасьць *f.* 2.магчы́масьць, здóльнасьць *f.* (*дзéяньня*), моц *f.* а) ***I will do all in my power*** Я зраблю́ ўсё, што бýдзе ў маёй мóцы. б) ***great power of concentration*** вялíкая здóльнасьць канцэнтрава́цца. в) ***buying power of money*** пакýпная вáртасьць грóшай. 3. прáва *n.*; аўтарытэ́т -у *m.*: ***Parliament has power to declare war*** Парля́мэнт мáе прáва абвéсьціць вайнý. 4. магýтнасьць *f.*, мóцная дзяржáва. 5. Mechanics энэ́ргія, магýтнасьць *f.* (*рухавікá*). 6. Math. ступéнь *f.*: ***16 is the 4th power of 2*** 16 — гэ́та 2 у чацьвéртай ступéні. 7. сíла павелíчэ́ньня (*лíнзы, мікраскóпа*)
• ***be in power*** мець улáду
powerboat ['paʊərboʊt] n. матóрная лóдка
powerful ['paʊərfəl] adj. мóцны; магýтны
powerfully ['paʊərfəli] adv. мóцна, зь сíлай
powerless ['paʊərləs] adj. бясьсíльны, слабы́; бездапамóжны
power players, Figur. сілавікí
power politics палíтыка сілы
power station электрастáнцыя, электрóўня *f.*
pox [pɑ:ks] n. 1. вóспа *f.* 2. сы́філіс -у *m.*, прáнцы *pl.*
P.R. *or* **p.r.** [ˌpi:ɑ:r] **(Public Relations)** слýжба сýвязяў з грамáдзкасьцю
practicable ['præktɪkəbəl] adj. 1. зьдзяйсьня́льны, рэáльны (*пра плян, жаданьні*). 2. праéзны, праéжджы; прахóдны (*пра дарóгу*). 3. практы́чны
practical ['præktɪkəl] adj. 1. практы́чны. 2. карысны, мэтазгóдны. 3. спрактыкава́ны, з практы́чнымі вéдамі; дзелавíты, практы́чны (*пра чалавéка*): ***a practical farmer*** спрактыкава́ны землярóб. 4. фактычны: ***to have practical control of*** мець фактычную ўлáду над чым-н.
practicality [ˌpræktɪ'kæləti] n., pl. **-ties** 1. практы́чнасьць, функцыяна́льнасьць *f.* 2. практы́чны склад рóзуму. 2. рэáльны бок рэ́чаў
practically ['præktɪkli] adv. 1. фактычна, на спрáве. 2. Informal амáль, блізý. 3. практы́чна, мэтазгóдна
practice ['præktɪs] n. 1. практыкава́ньне *n.*, практыкава́ньні *pl.*; прóба *f.*: ***He was out of practice*** Ён не практыкава́ўся. 2. прáктыка *f.*: ***in practice*** на прáктыцы, на спрáве; ***to put into practice*** ажыцьцяві́ць. 3. звы́чай -ю *m.*, усталява́ны парáдак: ***It was then the practice*** Тады́ быў звы́чай. 4. прáктыка *f.* (*лéкарская абó адвакáцкая*): а) ***engaged in the practice of law*** займáцца адвакáцкай прáктыкай; б) ***Dr. Smith sold his practice*** Др. Сміт прадáў сваю́ прáктыку (*свой кабінэ́т*)
practice, Brit. **practise** ['præktɪs] v. 1. практыкава́ць, практыкава́цца. 2. ажыцьцяўля́ць: ***Practice what you preach*** Жыві́ згóдна з сваімі пóглядамі. 3. трымáцца чагó-н., быць: ***practice moderation*** будзь памяркóўным. 4. ***practice medicine (law)*** быць лéкарам (юры́стам)
practitioner [præk'tɪʃənər] n. практыкýючы лéкар *абó* юры́ст: ***a general practitioner*** лéкар з агýльнай прáктыкай
prairie ['preri] – n. прэ́рыя *f.*, стэп -у *m.* – adj. стэ́павы, якí жывé ў прэ́рыі
praise [preɪz] – n. 1. пахвалá *f.*, усхвалéньне *n.*
– v. 1. хвалíць. 2. усхваля́ць, выхваля́ць, пахваля́ць; шанава́ць, паважáць: ***to praise God*** пакланя́цца Бóгу
• ***sing the praise*** or ***praises of*** усхваля́ць *кагó* да нябёсаў

praising [ˈpreɪzɪŋ] n. усхвале́ньне, пахвале́ньне *n.*

prance [præns] v. 1. става́ць на дыбкі (*пра каня́*). 2. гарцава́ць

prank I [præŋk] n. шту́чка, шту́ка *f.*, свавО́льства *n.*; жарт -у *m.*: ***to play pranks on each other*** вы́кінуць шту́чку, падстро́іць жарт адзі́н аднаму́

prank II [præŋk] v. 1. выстро́йвацца, прыбіра́цца як на пака́з. 2. пака́зваць сябе́; красава́цца

prankish [ˈpræŋkɪʃ] adj. гарэ́зьлівы; гульлі́вы, жартаўлі́вы

prankster [ˈpræŋkstər] n. штука́р -а́ *m.*; гарэ́з|а -ы *m. & f.*, гарэ́зьнік -а *m.*, гарэ́зьніца *f.*; свавО́льнік -а *m.*, свавО́льніца *f.*

prate [preɪt] – n. балбатня́ *f.*, пустаслО́ўе *n.*

– v. балбата́ць, вярзьці́ глу́пствы, малО́ць языко́м

prattle [ˈprætəl] – v. 1. лепята́ць; гаварыць невыра́зна (*як дзіця́*). 2. балбата́ць, малО́ць языко́м. 3. зюзю́каць (*як немаўля́тка*)

– n. лапата́ньне, зюзю́каньне, балбата́ньне *n.*

pray [preɪ] v. 1. малі́цца (*Бо́гу*). 2. малі́ць, прасі́ць (*Бо́га*): а) ***to pray God for help*** or ***to help*** малі́ць Бо́га аб по́мачы. б) ***to pray for one's family*** малі́цца за сваю́ сям'ю́. 3. блага́ць, прасі́ць; умО́льваць. 4. запраша́ць: ***Pray come with me*** Калі́ ла́ска, хадзе́це са мной

prayer [ˈpreɪər] n. малі́тва *f.*, па́церы *pl.*

prayer book малітО́ўнік -а *m.*

preach [priːtʃ] v. 1. прапаве́даваць: ***to preach the Gospel*** прапаве́даваць Эва́нгельле, навуча́ць Эва́нгельлю. 2. каза́ць каза́ньне. 3. павуча́ць, дава́ць павуча́льныя пара́ды, настаўле́ньні, заклі́ка́ць да чаго́-н.: ***He preached patience and moderation*** Ён мО́цна заклі́ка́ў да цярплі́васьці й памяркО́ўнасьці

preacher [ˈpriːtʃər] n. 1. прапаве́днік -а *m.* 2. духО́ўнік -а *m.*, пратэста́нцкі духО́ўнік, па́стар -а *m.*

preachy [ˈpriːtʃi] adj. 1. які́ лю́біць павуча́ць. 2. павуча́льны

preamble [priˈæmbəl] n. 1. усту́п -у *m.*, прадмО́ва *f.* 2. прэа́мбула *f.* (*усту́пная ча́стка ва́жнага а́кту, міжнаро́днага пагадне́ньня, дамО́вы*)

prearrange [ˌpriːəˈreɪndʒ] v. загадзя́ маўля́цца *абО́* ўла́джваць

prearranged [ˌpriːəˈreɪndʒd] adj. загадзя́ дамО́ўлены

precarious [prɪˈkeriəs] adj. 1. няпэ́ўны, хі́сткі; незабясьпе́чаны, небясьпе́чны, рызыкО́ўны (*і пра жыцьцё*). 2. неабгрунтава́ны, сумне́ўны (*пра высновУ*). 3. ненадзе́йны, зале́жны ад чужО́е вО́лі: ***precarious situation*** няпэ́ўнае станО́вішча

precaution [prɪˈkɔːʃən] n. асьцярО́га; засьцярО́га *f.* а) ***to take precaution against*** прыня́ць за́хады засьцярО́гі супроць *чагО́*. б) ***Locking doors is a precaution*** Замыка́ньне дзьвярэ́й — ме́ра засьцярО́гі

precautionary [prɪˈkɔːʃəneri], adj. папераджа́льны; засьцерага́льны (*сыгна́л, за́хады*)

precede [prɪˈsiːd] v. 1. апераджа́ць; папярэ́днічаць, быць пе́рад *чым*: ***A precedes B in the alphabet*** У альфабэ́це А стаі́ць пе́рад Б. 2. перавыша́ць ра́нгам *абО́* значэ́ньнем: ***A major precedes a captain*** Маёр ра́нгам вышэ́йшы за капіта́на

precedence [ˈpresɪdəns] *or* **precedency** [ˈpresədənsi] n., pl. **-cies** 1. апярэ́джаньне *n.*, пяршы́нства *n.* 2. вышэ́йшае станО́вішча; бО́льшае значэ́ньне: ***to take precedence over all others*** перавыша́ць усі́х і́ншых, быць важне́йшым за і́ншых. 3. пра́ва на пяршы́нства

precedent [ˈpresɪdənt] – n. прэцэдэ́нт -у *m.*

– adj. [prɪˈsiːdənt] папярэ́дні

preceding [prɪˈsiːdɪŋ] adj. 1. апераджа́льны; які́ стаі́ць, ідзе́ перад *кім-чым*. 2. папярэ́дні: ***the preceding page*** папярэ́дняя бачы́на

precept [ˈpri:sept] n. пра́вілa павóдзінаў, ма́ксыма *f.*

preciosity [ˌpreʃiˈɑ:səti] n., pl. **-ties** манéрная вы́танчанасьць, абвóстранасьць (*пачу́ццяў*); дасканáласьць *f.*

precious [ˈpreʃəs] – adj. 1. каштóўны; бясцэ́нны: ***precious stones*** каштóўныя камянí; ***precious metals*** высакарóдныя мэтáлы (*зóлата, плáціна, сарóбро*). 2. вéльмі дарагí (*і пра асóбу*) – adv., Informal вéльмі: ***precious little money*** вéльмі мáла грóшай

precipice [ˈpresəpɪs] n. 1. стрóма *f.*; абры́ў -ву *m.*; крýча *f.*; прóрва, бéздань *f.*, прадóньне *n.* 2. Fig. небясьпéчнае *абó* крытычнае станóвішча

precipitate [prɪˈsɪpɪteɪt] – v. 1. прысьпéшваць; падганя́ць. 2. скідáць, шпурля́ць. 3. Chem. асáджваць; асядáць. 4. кандэнсавáць|ь (-ца), ператвараáц|ца (-ца) з пáры ў вáдкасьць
– adj. [prɪˈsɪpɪtət] 1. раптóўны. 2. пасьпéшны, пасьпéшлівы. 3. неабдýманы, заўчáсны

precipitately [prɪˈsɪpɪtətli] adv. скóра, пасьпéшна, насьпéх. 2. неабдýмана, неразвáжна

precipitation [prɪˌsɪpɪˈteɪʃən] n. 1. спадáньне, скідáньне *n.* 2. прысьпéшваньне, падганя́ньне *n.* 3. раптóўнае выклікáньне (*напр. вайны*). 4. неразýмны, неабдýманы сьпéх. 5. а) асáджваньне *n.* б) асáд|ак -ку *m.* 6. апáдкі *pl.* (*дождж, расá, сьнег*)

precise [prɪˈsaɪs] adj.1. дакладны; выразны; азначаны, акрэ́сьлены. 2. акурáтны, выразны, я́сны (*пóчырк*). 3. патрабавáльны, пэдантычны, пíльны

precisely [prɪˈsaɪsli] adv. дакладна; якрáз: ***precisely the same*** якрáз той сáмы

precision [prɪˈsɪʒən] n. дакладнасьць *f.* (*напр. машы́ны, вагí*)

preclude [prɪˈklu:d] v. 1. выключáць (*сумнéвы*). 2. прадухіля́ць; перашкаджáць, не дапускáць

preconceive [ˌpri:kənˈsi:v] v. уяўля́ць сабé што напéрад, загадзя́ рабíць высновy

preconception [ˌpri:kənˈsepʃən] n. прадузя́тая дýмка, прадузя́тасьць *f.*

precondition [ˌpri:kənˈdɪʃən] – n. перадумóва *f.*, папярэ́дняя ўмóва
– v. рыхтавáць *абó* абумóўліваць напéрад, перадумóўліваць

precursor [ˌprɪˈkɜ:rsər] n. папярэ́днік -а *m.*., папярэ́дніца *f.*; прадвéсьнік -а *m.*, прадвéсьніца *f.*

precursory [ˌprɪˈkɜ:rsəri] adj. 1. якí прадракáе, прадказвае што-н. 2. увóдны, устýпны

predacious [prɪˈdeɪʃəs] adj. 1. грабéжніцкі; рабаўнíцкі. 2. драпéжны (*зьвер*), драпéжніцкі (*харáктар, інстынкт*)

predacity [prɪˈdæsəti] n. 1. рабаўнíцтва *n.* 2. драпéжнасьць *f.*

predation [prɪˈdeɪʃən] n. 1. драпéжніцтва *n.* (*у зьвярóў*). 2. разбóй -ю, рабýн|ак -ку *m.*; спусташэ́ньне *n.*

predatory [ˈpredətɔ:ri] adj. 1. разбóйніцкі, рабаўнíцкі. 2. драпéжны: ***predatory birds (animals)*** драпéжныя птýшкі (зьвяры́)

predecessor [ˈpredəsesər] n. 1. папярэ́днік -а *m.*, папярэ́дніца -ы *f.* 2. прóд|ак -ка *m.*

predestination [pri:ˌdestɪˈneɪʃən] n. прадвызначэ́ньне, наканава́ньне *n.*; кон -у, лёс -у *m.*

predestined [pri:ˈdestɪnd] adj. прадвы́значаны; наканава́ны

predetermine [ˌpri:dɪˈtɜ:rmən] v. 1. вырашáць *абó* вызначáць напéрад. 2. накірóўваць *абó* прадвызначáць напéрад

predicate [ˈpredɪkət] n., Gram. выка́зьнік -а *m.*

predicative [prɪˈdɪkətɪv] adj. выка́зьнікавы

predict [prɪˈdɪkt] v. прадка́зваць

prediction [prɪˈdɪkʃən] n. 1. прадка́заньне *n.* 2. прадказáньне, праróцтва *n.*

predictive [prɪˈdɪktɪv] adj. якí прадка́звае; праróчы, прадказáльны

predispose [ˌpri:dɪˈspouz] v. 1. схіля́ць; хілíць ; настрóйваць на *што*. 2. рабíць успрымáльным (*да хваробаў*). 3. аддавáць *абó* перадавáць зáгадзя

predisposition [ˌpri:dɪspəˈzɪʃən] n. 1. схі́льнасьць *f.*, нахі́л -у *m.* 2. ура́жлівасьць, успрыма́льнасьць *f.*

predominance [prɪˈdɑ:mɪnəns] n. перава́га *f.*, панава́ньне *n.*

predominant [prɪˈdɑ:mɪnənt] adj. 1. які́ ма́е больш сі́лы, ула́ды, уплы́ву. 2. перава́жны, які́ пераважа́е (*у сі́ле, уплы́ве, лі́ку*), які́ ма́е перава́гу

predominantly [prɪˈdɑ:mɪnəntli] adv. у бальшыні́, перава́жна

predominate [prɪˈdɑ:mɪneɪt] v. пераважа́ць (*у сі́ле, лі́ку, уплы́ве*), займа́ць пану́ючае стано́вішча

preeminance [priˈemɪnəns] n. перава́га, выда́тнасьць *f.*

preeminent [priˈemɪnənt] adj. выда́тны; які́ перавыша́е, перасяга́е і́ншых

prefabricate [ˌpri:ˈfæbrɪkeɪt] v. 1. выраблі́ць станда́ртныя гато́выя ча́сткі (*дамо́ў*). 2. склада́ць, зьбіра́ць *або́* падрыхто́ўваць напе́рад

• ***prefabricated house*** збо́рны, станда́ртны дом

preface [ˈprefəs] – n. прадмо́ва *f.*, усту́п -у *m.*; усту́пнае сло́ва

– v. дава́ць прадмо́ву, пачына́ць прадмо́вай (*кні́гу*). 2. быць усту́пам да чаго́-н.

prefer [prɪˈfɜ:r] v., **-rr-** 1. аддава́ць перава́гу; мець за ле́пшае. 2. рабі́ць хо́даньне, падава́ць ска́ргу: ***to prefer a claim to property*** заяві́ць прэтэ́нзію на ўла́снасьць. 3. наклада́ць (*штраф*): ***to prefer charges of speeding*** накла́сьці штраф за празьме́рна ху́ткую язду́. 4. павыша́ць (*ра́нгам*), прасо́ўваць(ь) (-ца) напе́рад (*на слу́жбе*)

preferable [ˈprefərəbəl] adj. ле́пшы; пажада́ны

preferably [ˈprefərəbli] adv. пажада́на, найле́пш

preference [ˈprefərəns], n. 1. перава́га *f.*: ***my preference is*** я люблю́ больш, я даю́ перава́гу *чаму́*. 2. то́е, чаму аддае́цца перава́га, вы́бар -у *m.* 3. ільго́тнае мы́та, мы́тная прэфэрэ́нцыя (*у міжнаро́дным га́ндлі*)

preferential [ˌprefəˈrenʃəl] adj. ільго́тны, прэфэрэнцы́йны (*пра мы́та*)

prefix [ˈpri:fɪks] – n., Gram. прыста́ўка *f.*, прэ́фікс -а *m.*

– v. ста́віць пе́рад: ***We prefix "Mr." to a man's name*** Перад про́зьвішчам мужчы́ны мы ста́вім «Сп.»

pregnable [ˈpregnəbəl] adj. прыступны, адкры́ты для напа́даў, слабы́

pregnancy [ˈpregnənsi] n., pl. **-cies** цяжа́рнасьць *f.*

pregnant [ˈpregnənt] adj. 1. цяжа́рная, у цяжкі́. 2. по́ўны *чаго́*, бага́ты (*на пачу́цьці*): ***pregnant with emotion*** по́ўны пачуцьця́. 3. ве́льмі ва́жны, ва́жкі; зьмясто́ўны: ***a pregnant remark*** ва́жкая заўва́га

preheat [ˌpri:ˈhi:t] v. падагрева́ць пе́рад ужыва́ньнем

prehistoric [ˌpri:hɪˈstɔ:rɪk] adj. дагістары́чны

prehistory or **pre-history** [pri:ˈhɪstəri] n. перадгісто́рыя

prejudge [ˌpri:ˈdʒʌdʒ] v. асуджа́ць за́гадзя; прадраша́ць, вырша́ць напе́рад

prejudice [ˈpredʒədəs] – n. 1. прадузя́тасьць *f.*: а) ***a prejudice against doctors*** прадузя́тасьць супро́ць лекаро́ў; ***a prejudice in favor of*** прадузя́тасьць на карысьць *каго́-чаго́*. 2. шко́да, крыўда *f.*: ***to the prejudice of*** на шко́ду *каму́-чаму́*

– v. 1. быць прадузя́тым. 2. псава́ць; шко́дзіць; крыўдзіць

prejudiced [ˈpredʒədəst] adj. прадузя́ты, неталера́нтны; нецярпі́мы

prejudicial [ˌpredʒuˈdɪʃəl] adj. які́ прыно́сіць стра́ту, стра́тны; шко́дны; згу́бны

preliminary [prɪˈlɪmənəri] – adj. папярэ́дні, падрыхто́ўчы, прэлімінарны (*перамо́вы*)

– n., pl. **-naries** усту́пны падрыхто́ўчы крок; папярэ́днія, падрыхто́ўчыя перамо́вы, прэлімінары́і *pl. only.*

prelude [ˈprelju:d] n. прэлю́дыя *f.*

premarital [ˌpri:ˈmærətəl] adj. перадшлю́бны

premature [ˌpri:məˈtʊr] adj. 1. заўча́сны. 2. пасьпе́шны, насьпе́х (*дзе́яньне*)
prematurely [ˌpri:məˈtʊrli] adv. заўча́сна
premedical [ˌpri:ˈmedɪkəl] adj. падрыхто́ўчы для вывуча́ньня мэдыцы́ны: ***a premedical student*** студэ́нт усту́пнага ку́рсу мэдыцы́ны
premeditate [ˌpri:ˈmedɪteɪt] v. абду́маць, плянава́ць, заду́маць напе́рад: ***The murder was premeditated*** Забо́йства было́ за́гадзя сплянава́нае; ***to premeditate the plan*** абду́маць плян
premeditation [priːˌmedɪˈteɪʃən] n. папярэ́дняе абмеркава́ньне *або́* плянава́ньне; наўмы́снасьць *f.*
premier [prɪˈmɪr] – n. 1. прэм'е́р -а *m.* (*праві́нцыі ў Кана́дзе*). 2. прэм'е́рмініст́ар
– adj. 1. пе́ршы ра́нгам, гало́ўны. 2. найране́йшы
première [prɪˈmɪr] n. 1. прэм'е́ра *f.* 2. гало́ўная жано́чая ро́ля (*у п'е́се*)
premium [ˈpri:miəm] n. 1. узнагаро́да, прэ́мія *f.* 2. ра́та страхо́ўкі, страхавы́ ўзно́с, страхава́я прэ́мія
• ***at a premium*** а) вышэ́й за намі́нальную ва́ртасьць. б) ве́льмі каштто́ўны; у вялі́кім по́попыце (*пра тава́р або́ рабо́чую сі́лу*)
premolar [ˌpri:ˈmoʊlər] n. перадкарэ́нны зуб
premonition [ˌpremәˈnɪʃən] n. прадчува́ньне *n.*, перасьцяро́га *f.*
premonitory [ˌprɪˈmɑ:nətɔ:ri] adj. перасьцерага́льны
prenatal [ˌpri:ˈneɪtəl] adj. пе́рад нараджэ́ньнем, перадро́давы
preoccupation [priˌɑ:kjəˈpeɪʃən] n. заклапо́чанасьць, паглы́бленасьць *f.* (*у ду́мках*)
preoccupy [priˈɑ:kjəpaɪ] v. 1. ца́лкам захапля́ць ува́гу, ду́мкі. 2. займа́ць загадзя́ (*напр. ме́сца*)
prep [prep] adj., Informal падрыхто́ўчы.
prepaid [ˌpri:ˈpeɪd] v., *p.t. and p.p. of* **prepay** запла́чаны напе́рад
preparation [ˌprepəˈreɪʃən] n. 1. падрыхто́ўка *f.*, рыхтава́ньне *n.* 2. прэпара́т -у *m.*
preparatory [prɪˈpærətɔ:ri] adj. 1. падрыхто́ўчы: ***preparatory schools*** падрыхто́ўчыя шко́лы. 2. усту́пны
prepare [prɪˈper] v. 1. рыхтава́ць (-ца), падрыхто́ўваць (-ца): ***to prepare a meal*** згатава́ць стра́ву. 2. прэпарава́ць, выраблі́ць хімі́чныя прэпара́ты
prepared [prɪˈperd] adj. падрыхтава́ны; гато́вы: ***prepared to make any sacrifices*** гато́вы на ўся́кія ахвя́ры; падрыхтава́ны; ***Be prepared!*** Напагато́ве!
preparedness [prɪˈperdnəs] n. падрыхтава́насьць, гато́васьць *f.*
prepay [ˌpri:ˈpeɪ] v., **-paid, -paying** плаці́ць напе́рад
prepayment [ˌpri:ˈpeɪmənt] n. перадпла́та, перадапла́та *f.*
preposition [ˌprepəˈzɪʃən] n. прыназо́ўні́к -а *m.*
prepositional [ˌprepəˈzɪʃənəl] adj. прыназо́ўні́кавы (*пра словазлучэ́ньне, канструкцыю*)
prepossess [ˌpri:pəˈzes] v. 1. захапля́ць (*ду́мкай, ідэ́яй*). 2. рабі́ць до́брае ўра́жаньне, выкліка́ць прыхі́льнасьць да сябе́
prepossessing [ˌpri:pəˈzesɪŋ] adj. 1. які́ захапля́е. 2. сымпаты́чны, мі́лы, прые́мны, прыва́бны
prepossession [ˌpri:pəˈzeʃən] n. прадузя́тасьць *f.*; прадузя́тае захапле́ньне
preposterous [prɪˈpɑ:stərəs] adj. недарэ́чны, абсу́рдны
prerequisite [ˌpri:ˈrekwəzɪt] n. перадумо́ва, прадпасы́лка *f.*
prerogative [prɪˈrɑ:gətɪv] n. асабліва́е пра́ва, прывіле́й -ю *m.*, прэрагаты́ва *f.*
Presbyterian [ˌprezbɪˈtɪriən] – adj. прэсьвітэрыя́нскі, прэзьбітэрыя́нскі.
– n. прэзьбітэрыя́нін, прэсьвітэрыя́нін -а *m.*
preschool [ˈpri:sku:l] – adj. дашко́льны (*век, выхава́ньне*)
– n. дзіця́чы садо́к (*да 4 гадоў*)
prescience [ˈpreʃəns] n. прадба́чаньне *n.*
prescient [ˈpreʃənt] adj. прадба́члівы

prescribe [prɪˈskraɪb] v. 1. зага́дваць. 2. прыпі́сваць, прапі́сваць (*лек*): ***The doctor prescribed penicillin*** Ле́кар прапіса́ў пэніцылі́н. 3. Law а) тра́ціць моц за да́ўнасьцю гадо́ў. б) дамага́цца пра́ва ўлада́ньня на падста́ве да́ўнасьці

prescript [ˈpri:skrɪpt] – n. пра́вілa *n.*; зага́д -у *m.*, дырэкты́ва *f.*
– adj. [prɪˈskrɪpt] прыпіса́ны; загада́ны

prescription [prɪˈskrɪpʃən] n. 1. зага́д -у *m.*, дырэкты́ва *f.* 2. рэцэ́пт -у *m.* (*ле́карскі*). 3. прапіса́ны лек. 4. пра́ва да́ўнасьці

presence [ˈprezəns] n. 1. прысу́тнасьць *f.* 2. ме́сца прысу́тнасьці: ***I was admitted to his presence*** Я быў дапу́шчаны да яго́. 3. вы́гляд -у *m.*; паста́ва, по́стаць *f.*
• ***in the presence of*** у прысу́тнасьці *каго́*, у тава́рыстве *каго́*
• ***presence of mind*** прысу́тнасьць ду́ху

present I [ˈprezənt] – adj. 1. прысу́тны: ***to be present at*** прысу́тнічаць дзе-н. 2. цяпе́рашні: ***present prices*** цяпе́рашнія цэ́ны. 3. Gram. ***present tense*** цяпе́рашні час
– n. Gram. цяпе́рашні час: ***at present*** цяпе́рашнім часа́м
• ***by these presents*** гэ́тымі сло́вамі, гэ́тым дакумэ́нтам
• ***for the present*** на гэ́ты раз, пако́ль што

present II [prɪˈzent] – v.1. дарава́ць; дава́ць падару́нак. 2. дава́ць, падава́ць: ***to present reasons*** падава́ць прычы́ны. 3. прадстаўля́ць, ста́віць: ***to present a play*** ста́віць п'е́су. 4. уруча́ць: ***to present a bill*** пасла́ць раху́нак. 5. прадстаўля́ць, рэкамэндава́ць, знаёміць.
– n. [ˈprezənt] падару́нак -ка *m.*
• ***Present arms!*** На караву́л!

presentable [prɪˈzentəbəl] adj. 1. ві́дны, пава́жны, прэзэнта́бельны. 2. адпаве́дны, прыда́тны для падару́нка

presentation [ˌprezənˈteɪʃən] n. 1. уручэ́ньне, дарава́ньне падару́нка; дарава́ньне *n.* 2. падару́нак -ка *m.* 3. пастано́ўка: ***the presentation of a play*** прадстаўле́ньне *n.* 4. прадстаўле́ньне (*асабл. высокапаста́ўленай асо́бе*). 5. прэзэнта́цыя *f.* (*кні́гі, дакумэ́нту*)

presently [ˈprezəntli] adv. 1. ху́тка, за́раз. 2. за́раз жа. 3. цяпе́р. 4. якра́з цяпе́р

present participle дзеепрыме́тнік цяпе́рашняга ча́су

preservation [ˌprezərˈveɪʃən] n. 1. захава́ньне ад псава́ньня, зьнішчэ́ньня, кансэрва́цыя *f.* 2. захава́насьць, цэ́ласьць, непашко́джанасьць *f.*

preservative [prɪˈzɜ:rvətɪv] n. засьцерага́льны сро́дак: ***Salt is a preservative for meat*** Соль – засьцерага́льны сро́дак ад псава́ньня мя́са; ***Paint is a preservative for wood surfaces*** Фа́рба — засьцерага́льны сро́дак для дрэ́ва

preserve [prɪˈzɜ:rv] – v. 1. захо́ўваць ад пашко́джаньня, нішчэ́ньня; ахо́ўваць. 2. даглядаць. 3. захо́ўваць ад псава́ньня: ***Ice helps to preserve food*** Лёд дапамага́е захо́ўваць прадукты ад псава́ньня. 4. кансэрвава́ць е́жу (*сале́ньнем, вэ́нджаньнем*)
– n. запаве́днік -у *m.*
• ***preserves,*** pl. фрукто́выя со́чывы, канфіту́ры

preserver [prɪˈzɜ:rvər] n. 1. ахо́ўнік -а *m.*, ахо́ўніца *f.* 2. выратава́льны круг

preside [prɪˈzaɪd] v. быць старшынём, ве́сьці сход ці насе́джаньне

presidency [ˈprezɪdənsi] n., pl. **-cies** старшынёўства *m.* (*паса́да і тэ́рмін*)

Presidency [ˈprezɪdənsi] n., pl. **-cies** прэзыдэ́нцтва *n.* (*паса́да і тэ́рмін*)

president [ˈprezɪdənt] n. 1. старшыня́ -і *m. & f.* (*арганіза́цыі*). 2. рэ́ктар -а *m.* (*універсытэ́ту, ко́леджу*)

President, or **president** прэзыдэ́нт -а *m.*

president-elect [ˌprezɪdəntɪˈlekt] n. абра́ны прэзыдэ́нт (*які́ яшчэ́ не пераня́ў ула́ды*)

presidential [ˌprezɪˈdenʃəl] adj. прэзыдэ́нцкі

presidium [prɪˈsɪdiəm] n. прэзы́дыюм -у *m.*

press I [pres] – v. 1. ці́снуць, націска́ць, прыціска́ць. 2. выціска́ць (*сок*); сьціска́ць. 3. абдыма́ць, прыціска́ць да сябе́, прытуля́ць: ***to press oneself to*** прыпада́ць, прытуля́цца да *каго́-чаго́*. 4. прасава́ць (*адзе́ньне*). 5. націска́ць, напіра́ць, падганя́ць. 6. насто́йваць, прымуша́ць
– n. 1. на́ціск, ціск -у *m.*: ***press of duties*** цяжа́р абавя́зкаў. 2. прэс -а *m.* (*прыла́да*). 3. друка́рскі варшта́т. 4. друка́рня *f.* 5. друка́рства *n.*, друк -у *m.*: ***to go to press*** быць зда́дзеным у друк. 6. прэ́са *f.* 7. сьціск нато́ўпу

press II [pres] – v. сі́лай вэрбава́ць (*у во́йска*)
– n. вэрбава́ньне сі́лай

pressing [ˈpresɪŋ] – adj. неадкла́дны, сьпе́шны
– n. прасава́ньне *n.*

pressure [ˈpreʃər] – n. 1. ціск -у *m.* 2. ця́жкасьць *f.*, цяжко́е стано́вішча: ***financial pressure*** фіна́нсавыя ця́жкасьці. 3. на́ціск -у, прыму́с -у *m.* 4. патрэ́ба сьпе́шных *або́* рашу́чых дзе́яньняў
– v. прымуша́ць

prestige [presˈti:ʒ] n. аўтарытэ́т, прэсты́ж -у *m.*

presumable [prɪˈzu:məbəl] adj. магчы́мы; які́ мяркуе́цца; праўдападо́бны

presumably [prɪˈzu:məbli] adv. праўдападо́бна; мабы́ць, му́сіць, магчы́ма

presume [prɪˈzu:m] v. 1. прыма́ць за пэ́ўнае; дапушча́ць, ду́маць, меркава́ць. 2. дазваля́ць сабе́, насьме́львацца, адва́жвацца. 3. злоўжыва́ць: ***Don't presume on a person's good nature by borrowing (from him) every week*** Не злоўжыва́й не́чыяй дабрынёю, пазыча́ючы ў яго́ штотыдня

presumedly [prɪˈzumədli] adv. ма́быць, му́сіць; віда́ць, як віда́ць, прыпушча́льна

presumption [prɪˈzʌmpʃən] n. 1. дапушчэ́ньне, меркава́ньне *n.*, здага́дка *f.* 2. падста́ва для меркава́ньня (*дапушчэ́ньня, здага́дкі*); праўдападо́бнасьць *f.* 3. наха́бства *n.*

presumptive [prɪˈzʌmptɪv] adj. прыпушча́льны, меркава́ны, магчы́мы: ***heir presumptive*** магчы́мы спадкае́мца

presumptuous [prɪˈzʌmptʃuəs] adj. бесцырымо́нны; зана́дта самаўпэ́ўнены

presuppose [ˌpri:səˈpouz] v.t. 1. напе́рад дапушча́ць, ду́маць напе́рад. 2. вымага́ць, патрабава́ць (*як неабхо́дную ўмо́ву*): ***A fight presupposes fighters*** Змага́ньне патрабу́е змагаро́ў

presupposition [ˌpri:ˌsʌpəˈzɪʃən] n. 1. дапушчэ́ньне *n.* 2. перадумо́ва *f.*

pretence, esp. Brit. or **pretense** [ˈpri:tens] n. 1. вы́думаная прычы́на, вы́гляд -у *m.*; зачэ́пка *f.*: ***under pretence of*** пад вы́глядам *чаго́*. 2. удава́ньне, прыкі́дваньне *n.*: ***His anger was all pretence*** Ён то́лькі прыкі́нуўся зло́сным. 3. прэтэ́нзія *f.*; прэтэнзі́йнасьць *f.* 4. прэтэнцыёзнасьць *f.* (*на́звы, во́праткі*)

pretend [prɪˈtend] v. 1. удава́ць; прыкі́двацца; рабі́ць вы́гляд: ***She pretends to like you*** Яна́ ро́біць вы́гляд, што ты ёй падаба́ешься; ***He pretended illness*** Ён прыкі́нуўся хво́рым. 2. мець прэтэ́нзію на *што*. 3. (to) прэтэндава́ць (*на паса́д, ула́ду, та́лент*)

pretender [prɪˈtendər] n. 1. сымуля́нт -а *m.*, сымуля́нтка *f.*; той, хто прыкі́дваецца. 2. прэтэндэ́нт -а *m.*, прэтэндэ́нтка *f.*

pretension [prɪˈtenʃən] n. 1. прэтэ́нзія *f.* 2. прэтэндава́ньне *n.* (*на ўла́ду, узнагаро́ду*). 3. прэтэнцыёзнасьць *f.*

pretentious [prɪˈtenʃəs] adj. прэтэнзі́йны (*назо́ў*), прэтэнцыёзны

preternatural [ˌpri:tərˈnætʃərəl] adj. 1. незвыча́йны, вы́няткавы. 2. звышнатура́льны

pretext [ˈpri:tekst] n. вы́думаная прычы́на, адгаво́рка *f.*

prettify [ˈprɪtɪfaɪ] v., **-fied, -fying** упрыго́жваць

pretty [ˈprɪti] – adj. 1. харо́шы, прыго́жы, прыго́жанькі. 2. до́бры, ла́дны (*ірані́чна*): ***a pretty mess*** ла́дны непара́дак. 3. Informal ла́дны, даво́лі вялі́кі, немалы́, зна́чны: ***pretty penny*** вялі́кая су́ма гро́шай
– adv. до́сыць, даво́лі: ***It is pretty late*** До́сыць по́зна
• ***sitting pretty,*** Sl. замо́жны, бага́ты

prevail [prɪˈveɪl] v.i. 1. існава́ць, быць распаўсю́джаным *або́* агу́льна ўжыва́ным: ***That custom still prevails*** Гэ́ны звы́чай яшчэ́ існу́е. 2. пераважа́ць, мець пераві́гу. 3. перамага́ць; асі́льваць; дасяга́ць мэ́ты: ***to prevail against one's foe*** перамагчы́ свайго́ во́рага
• ***prevail on, upon*** or ***with*** перакана́ць *каго́*

prevailing [prɪˈveɪlɪŋ] adj. 1. які́ існу́е; перамо́жны, мацне́йшы (*сі́лай або́ ўплы́вамі*). 2. агу́льна ўжыва́ны, найбо́льш пашыра́ны

prevalence [ˈprevələns] n. шыро́кая распаўсю́джанасьць, пашы́ранасьць *f.*: ***the prevalence of complaints about the weather*** агу́льна пашы́ранае нарака́ньне на надво́р'е

prevalent [ˈprevələnt] adj. 1. шмат распаўсю́джаны, пашы́раны; агу́льны, звыча́йны: ***Colds are prevalent in winter*** Прасту́ды звыча́йныя ўзі́мку. 2. перава́жны; перамо́жны

prevaricate [prɪˈværɪkeɪt] v.i. 1. хітрава́ць, круці́ць, махлява́ць; ілга́ць; мані́ць. 2. гавары́ць ухі́льна

prevarication [prɪˌværɪˈkeɪʃən] n. круце́льства, махлява́ньне *n.*; мана́ *f.*

prevent [prɪˈvent] – v.t. 1. прадухіля́ць; засьцерага́ць (*захво́рваньне, эпідэ́мію*). 2. не дазваля́ць, прымуша́ць спыні́ць: ***Illness prevented him from doing his work*** Хваро́ба прыму́сіла яго́ спыні́ць пра́цу; ***Rain prevented the game*** Дзе́ля дажджу́ гульня́ не адбыла́ся, бы́ла спы́неная
– v.i. перашкаджа́ць; не дапуска́ць да *чаго́*: ***I will come if nothing prevents*** Прыду́, калі́ нішто́ не перашко́дзіць

preventable [prɪˈventəbəl] adj. які́ мо́жна прадухілі́ць, ад яко́га мо́жна засьцерагчы́ся

preventative [prɪˈventətɪv] adj. *гл.* **preventive**

prevention [prɪˈvenʃən] n. засьцяро́га *f.*, прадухіле́ньне *n.*: ***prevention of fire*** засьцяро́га ад пажа́ру

preventive [prɪˈventɪv] – adj. засьцерага́льны: ***preventive measures against disease*** засьцерага́льныя за́хады супро́ць хваро́бы
– n. засьцяро́га *f.*

preview [ˈpri:vju:] – n. агля́д, праглядо́ўка *m.* 2. рэкля́мны пака́з урыўкаў з фі́льму
– v. загадзя́ праглада́ць (*фільм, мо́ды*).

previous [ˈpri:viəs] adj. 1. папярэ́дні, ране́йшы. 2. Informal пасьпе́шны, перадча́сны: ***Don't be too previous about refusing*** Не сьпяша́йся з адмо́вай
• ***previous to*** пе́рад *чым*

previously [ˈpri:viəsli] adv. ране́й, папярэ́дне, пе́рад чым-не́будзь

prewar [ˌpri:ˈwɔ:r] adj. перадвае́нны

prey [preɪ] n. 1. здабы́ча *f.* (*звыча́йна пра зьвяра́*): ***birds of prey and beasts of prey*** драпе́жныя пту́шкі й драпе́жныя зьвяры́, драпе́жнікі. 2. ахвя́ра *f.* (*пра чалаве́ка*): ***to be a prey of fear*** быць ахвя́рай стра́ху

price [praɪs] – n. 1. цана́ *f.*: ***at a low price*** па ні́зкай цане́, та́нна; ***high prices*** дарагоўля, дарагавізна *f.* 2. грашо́вая ўзнагаро́да (*за затрыма́ньне злачы́нца*). 3. ***at any price*** за ўся́кую цану́
– v.t. 1. цані́ць; ацэ́ньваць. 2. прыцэ́ньвацца
• ***beyond*** or ***without price*** цены́ нема́, ве́льмі дарагі́, неацэ́нны

priceless [ˈpraɪsləs] adj. 1. ве́льмі каштто́ўны; бясцэ́нны, неацэ́нны. 2. Informal ве́льмі сьме́шны, ве́льмі прые́мны, цудо́ўны

price tag налéпка з цанóю (*на тавáры*)

prick [prɪk] – n. 1. укóл -у *m.*, а) дзéянне. б) укóлатае мéсца. 2. вастрыё *n.* 3. вóстры боль
– v.t. 1. укóлваць, калóць. 2. настаўля́ць: ***the dog pricked his ears*** сабáка настáвіў вýшы
– v.i. спрычыня́ць *абó* адчувáць вóстры боль
• ***kick against the pricks*** лéзьці на ражóн (*калí няшмáт надзéі на перамóгу*)
• ***prick up the ears*** а) настáвіць вýшы, б) насьцярóжыцца, в) увáжліва слýхаць

prickle [ˈprɪkəl] – n. 1. шып -а *m.*, калю́чка *f.* 2. пакóлваньне, калацьцё *n.*, сьверб -у *m.*
– v.i. адчувáць пакóлваньне
– v.t. спрычыня́ць вóстры калю́чы боль

prickly [ˈprɪkli] adj. 1. калю́чы, кóлкі: ***a prickly rosebush*** калю́чы куст рýжы. 2. вóстры й калю́чы; сьвярблíвы. 3. гняўлíвы; якí лёгка абражáецца

pride [praɪd] – n. 1. гóнар -у *m.*, самазадавóленасьць *f.*: ***to take pride in*** а) ганары́цца *кім-чым*. б) знахóдзіць прыéмнасьць у *чым*. 2. фанабэ́рыстасьць, пы́ха *f.* 3. ганары́стасьць *f.*; пагáрда *f.* (*да íншых*) 4. найлéпшая чáстка *абó* парá, рóсквіт -у *m.*: ***in the pride of manhood*** у рóсквіце сíлаў
– v.i. ганары́цца: ***to pride oneself on*** ганары́цца нéчым

priest [pri:st] n. 1. сьвятáр -á, сьвяшчэ́ннік -а *m.* 2. жрэ́ц -аца́ *m.* (*пагáнскі*)

priesthood [ˈpri:sthʊd] n. 1. сьвятáрства *n.* 2. сьвятары́ *pl.*, духавéнства *n.*

priestly [ˈpri:stli] adj. 1. сьвятáрскі, жрэ́цкі (*абавя́зкі*). 2. як сьвятáр

prig [prɪg] n. пэдáнт, фармалíст -а *m.*

priggish [ˈprɪgɪʃ] adj. 1. пэдáнцкі, пэданты́чны. 2. самазадавóлены

primacy [ˈpraɪməsi] n., pl. **-cies** 1. пяршы́нства *n.* 2. сан пры́маса. 3. (*у каталікóў*) прымáт пáпы ры́мскага

primal [ˈpraɪməl] adj. 1. пéршабы́тны. 2. першапачаткóвы, ад якóга пахóдзяць íншыя. 3. галóўны, аснóўны

primary [ˈpraɪməri] – adj. 1. пéршы (*па чарзé*). 2. пéршы (*па вáжнасьці*). 3. першапачаткóвы. 4. пачаткóвы: ***primary school*** пачаткóвая шкóла
– n. **-ries** 1. нéшта пéршае з парáдку абó павóдле вáжнасьці. 2. аснóўныя кóлеры (*чырвóны, жóўты і сíні*). 3. пéршая абмóтка трансфармáтара. 4. перадвы́барны сход вы́баршчыкаў, перадвы́бары *pl.*

prime I [praɪm] – adj. 1. галóўны, найважнéйшы. 2. пéршы, пачаткóвы. 3. дасканáлы, першарáдны. 4. Math. ***prime number*** прóсты лік
– n. 1. цьвет, рóсквіт -у *m.*: ***in the prime of life*** у цьвéце жыцьця́. 2. прóсты лік

prime II [praɪm] v.t. 1. грунтавáць (*пакрывáць павéрхню пéршым пластóм фáрбы*). 2. забясьпéчваць інфармáцыяй. 3. улівáць вадý ў пóмпу (*каб пачалá працавáць*)

prime minister прэм'éр-мíністар -а *m.*

primer I [ˈprɪmər] n. 1. лемантáр -á *m.* 2. кнíга для пачаткóўцаў: ***a primer of statistics*** кнíга для пачаткóўцаў у статы́стыцы

primer II [ˈpraɪmər] n. пéршы пласт (*пры фарбавáньні*)

primeval [praɪˈmi:vəl] adj. 1. першабы́тны. 2. некрáнуты, у натурáльным стáне: ***primeval forests*** першабы́тныя лясы́ (пýшчы)

primitive [ˈprɪmətɪv] adj. 1. першабы́тны: ***Primitive people often lived in caves*** Першабы́тныя лю́дзі чáста жылí ў пячóрах. 2. пéршы: ***primitive Christians*** пéршыя хрысьція́не. 3. вéльмі прóсты, нескладáны, як у першабы́тных людзéй; прымітыўны: ***a primitive way of making fire*** прымітыўны спóсаб выкрасáньня агню́. 4. старамóдны: ***a primitive buggy*** старамóдны вазóк

primordial [praɪˈmɔ:rdiəl] adj.1. першапачаткóвы, спрадвéчны. 2. элемэн-

та́рны, пачатко́вы: ***primordial laws*** элемэнта́рныя зако́ны

primordially [praɪˈmɔ:rdiəli] adv. спрадве́ку, спрадве́чна

primrose [ˈprɪmrouz] n., Bot.1. першацьве́т -у *m.* 2. сьветла-жо́ўты ко́лер

prince [prɪns] n. прынц -а, князь -я *m.*

princedom [ˈprɪnsdəm] n. кня́ства *n.* (*тэрыто́рыя*); князёўства -а *n.* (*стано́вішча, ранг або́ ты́тул*)

princeling [ˈprɪnslɪŋ] n. 1. кня́жыч -а *m.*; княжа́тка *n.*; кня|зёк -зька́ *m.*

princely [ˈprɪnsli] adj. 1. кня́жацкі, кня́жы. 2. як у кня́зя, бага́ты, раско́шны

princess [ˈprɪnses] n.1. князёўна *f.* 2. княгі́ня *f.* 3. прынцэ́са *f.*

principal [ˈprɪnsəpəl] – adj. найважне́йшы, гало́ўны

– n. 1. нача́льнік -а *m.* 2. зага́дчык -а *m.* (*пачатко́вае шко́лы*), дырэ́ктар -а *m.* (*сярэ́дняе шко́лы*). 3. укла́дзеная су́ма, на яку́ю нали́чваюцца працэ́нты

principality [ˌprɪnsəˈpæləti] n. кня́ства *n.*

principally [ˈprɪnsəpəli] adv. гало́ўным пара́дкам; перш за ўсё

principle [ˈprɪnsəpəl] n. 1. пры́нцып -у *m.*; асно́ва *f.*: ***religious principles*** рэлігі́йныя кано́ны. 2. пра́вілa *n.*, зако́н -у *m.*: ***to make it a principle*** зрабі́ць пра́вілам

• ***in principle*** у пры́нцыпе, у асно́ўным, у агу́льных ры́сах

• ***on principle*** з пры́нцыпу, прынцыпо́ва

• ***unanimity principle*** пры́нцып аднагало́снасьці

print [prɪnt] – v.t. 1. рабі́ць адбі́ткі, адбіва́ць на папе́ры (*узо́ры, сло́вы*). 2. друкава́ць; выдава́ць дру́кам кні́гі, газэ́ты. 3. набіва́ць (*матэ́рыю, шпале́ры*). 4. піса́ць друкава́нымі лі́тарамі. 5. захо́ўваць (-ца) (*у па́мяці*). 6. Phot. адбіва́ць (*здымкі*)

– n. 1.шрыфт -у *m.*: ***clear print*** вырази́ны друк (*шрыфт*). 2. друкава́ныя выда́ньні, друк -у *m.* 3. адбі́т|ак -ку, сьлед -у *m.* 4. здымак, зро́бле-ны з нэгаты́ву. 5. узо́рыстая тканіна: ***summer prints*** ле́тнія ўзо́рыстыя матар'я́лы

• ***in print*** а) дру́кам. б) яшчэ́ ў про́дажы (*пра кні́гу*)

• ***out of print*** распрада́дзены

printer [ˈprɪntər] n. 1. друка́р -а́ *m.* 2. друка́рка *f.* (*прыла́да*)

printing [ˈprɪntɪŋ] n. 1. друкава́ньне *n.*, друк -у *m.* 2. накла́д -у, тыра́ж -у́ *m.*

printing press друка́рскі варшта́т

printing type шрыфт -у *m.*

prior I [praɪr] – adj. ране́йшы; папярэ́дні – adv. (to) ране́й за; пе́рад: ***to be prior to*** папярэ́днічаць *чаму́*

prior II [praɪr] n. настая́цель мужчы́нскага манастыра́, ігу́мен -а *m.*

prioress [ˈpraɪərəs] n. ігуме́ньня *f.*

priority [praɪˈɔ:rəti] n., pl.**-ties** 1. пяршы́нства, старшы́нства *n.*, прыярыте́т -у *m.* 2. пара́дак тэрмінова́сьці, чарго́васьці

priory [ˈpraɪəri] n., pl. **-ries** кля́штар -а, манасты́р -а́ *m.*

prism [ˈprɪzəm] n. пры́зма *f.*

prismatic colors ко́леры вясёлкі

prison [ˈprɪzən] – n. 1. астро́г -у *m.*, турма́, вязьні́ца *f.* 2. палóн -у *m.*: ***prison camp*** ля́гер для вае́ннапалóнных *або́* палітычных вя́зьняў

– v.t. пасадзі́ць у астро́г

prisoner [ˈprɪzənər] n. 1. зьняво́лен|ы -ага *m.*, зьняво́леная *f.*, вя́зень -ня *m.* 2. палóнн|ы -ага *m.*: ***prisoner of war*** вае́ннапалóнны

privacy [ˈpraɪvəsi] n., pl. **-cies** 1. адасо́бленасьць *f.*; само́та, адзіно́та *f.* 2. таямні́ца *f.*, сакрэ́т -у *m.*: ***in strict privacy*** пад стро́гім сакрэ́там

private [ˈpraɪvət] – adj. 1. прыва́тны: ***a private house*** прыва́тны дом; ***a private property*** прыва́тная ўла́снасьць. 2. асабі́сты (*пра жыцьцё, ду́мку*). 3. та́йны, сакрэ́тны, даве́рны, канфідэнцы́йны.

– n. радав|ы́ -о́га *m.* (*жаўне́р*)

• ***in private*** а) прыва́тна. б) пад сакрэ́там

privateer [ˌpraɪvəˈtɪr] n. 1. узбро́ены прыва́тны вадапла́ў, ка́пэр -а *m.* 2. капіта́н *або́* ся́бра экіпа́жу ка́пэра

private school прыва́тная шко́ла

privately [ˈpraɪvətli] adv. прыва́тна; асабі́ста; пад сакрэ́там

privation [praɪˈveɪʃən] n. 1. няго́ды *pl.* 2. матэрыя́льная няста́ча, гале́ча, бе́днасьць *f.*

privative [ˈprɪvətɪv] – adj., Gram. адмо́ўны (*пра прыста́ўку або́ су́фікс*) – n. адмо́ўная прыста́ўка або́ су́фікс: ***UN- is a privative prefix*** НЕ — адмо́ўная прыста́ўка

privilege [ˈprɪvəlɪdʒ] n. прывіле́й -ю *m.*

privy [ˈprɪvi] – adj. прыва́тны; асабі́сты – n., pl. **-vies** мала́я знадво́рная прыбіра́льня

privy council гру́па дара́днікаў у кіраўні́ка́

prize I [praɪz] – n. узнагаро́да *f.*; прэ́мія *f.* 2. вы́йгрыш -у *m.* – adj. 1. узнагаро́дны. 2. узнагаро́джаны. 3. ва́рты ўзнагаро́ды

prize II [praɪz] v.t. 1. высо́ка цані́ць. 2. ацэ́ньваць

prize fight баксёрскае спабо́рніцтва за ўзнагаро́ду

prize fighter прафэсі́йны баксёр

pro [proʊ] – adv. за; на чыю́-н. карысьць – n., pl. **pros** 1. выка́званьні за што-н. 2. асо́ба, яка́я галасу́е за. 3. го́лас за што-н.
• ***pros and cons*** до́вады, аргумэ́нты за і су́праць

probability [ˌprɑːbəˈbɪləti] n., pl. **-ties** імаве́рнасьць, праўдападо́бнасьць *f.*, праўдападабе́нства *n.*: ***theory of probability,*** Math. тэо́рыя імаве́рнасьці
• ***in all probability*** праўдападо́бна

probable [ˈprɑːbəbəl] adj. праўдападо́бны, магчы́мы, імаве́рны, верагодны

probably [ˈprɑːbəbli] adv. праўдападо́бна; ма́быць, пэ́ўна, му́сіць

probably not наўда́чу; бада́й што не

probate [ˈproʊbeɪt] – n. 1. афіцы́йнае засьве́рджаньне (*сапра́ўднасьці тэстамэ́нту*). 2. засьве́рджаная сапра́ўдная ко́пія тэстамэ́нту – v.t. пра́ўна засьве́рдзіць сапра́ўднасьць (*тэстамэ́нту*)

probation [proʊˈbeɪʃən] n. 1. выпрабава́ньне (*кваліфіка́цыі, хара́ктару*). 2. час трыва́ньня выпрабава́ньня. 3. умо́ўнае звальне́ньне на пару́кі

probationary [proʊˈbeɪʃəneri] adj.1. выпрабава́льны. 2. на выпрабава́ньні

probationer [proʊˈbeɪʃənər] n. асо́ба на выпрабава́ньні

probe [proʊb] – v.t. 1. дасьле́даваць, уніка́ць, удýмвацца. 2. імкну́цца зразуме́ць, шука́ць прычы́ны. 3. дасьле́даваць хірургі́чным зо́ндам – n. 1. расьсьле́даваньне *n.* 2. зонд -а *m.*

problem [ˈprɑːbləm] n. 1. пробле́ма *f.*, цяжко́е пыта́ньне, склада́ная сыту́ацыя. 2. Math. зада́ча *f.*

problematic [ˌprɑːbləˈmætɪk] adj. няпэ́ўны, праблематы́чны

procedure [prəˈsiːdʒər] n. 1. афіцы́йны пара́дак дзе́яньняў, мэ́тад правядзе́ньня чаго́-н., працэду́ра *f.*: ***parliamentary procedure*** парлямэнта́рная працэду́ра

proceed [prəˈsiːd] – v.t. 1. праця́гваць рабі́ць, ісьці́ дале́й. 2. выдзяля́цца, ісьці́ (*ад, з чаго́*): ***Heat proceeds from fire*** Ад агню́ ідзе́ цяпло́. 3. ру́хацца напе́рад, ру́хацца ўгару́ (*у нава́ўцы, на стано́вішчы*) – n. *usually* **proceeds** прыбы́так -ку, дахо́д -у *m.*

process [ˈprɑːses] – n. 1. працэ́с -у *m.*: ***changes are in process*** адбыва́юцца зьме́ны. 2. а) хада́ *f.*: ***in process of time*** зь ця́гам ча́су. б) ***to have something in process*** працава́ць над чым-н. 3. вы́клік у суд. 4. судо́вы працэ́с – v.t. 1. пачына́ць судзі́цца, падава́ць у суд. 2. апрацо́ўваць, паддава́ць яко́му-н. працэ́су

procession [prəˈseʃən] n. 1. шэ́сьце *n.*, працэ́сія *f.*: ***a funeral procession*** пахава́льная працэ́сія. 2. пахо́д -у *m.*

processional [prəˈseʃənəl] – adj. працэсі́йны

– n. 1. му́зыка і пе́сьні, сьпява́ныя ў ча́се працэ́сіі. 2. кні́га з гі́мнамі для рэлігі́йных працэ́сіяў

proclaim [prə'klem] v.t. 1. абвяшча́ць. 2. усталёўваць афіцы́йным а́ктам

proclamation [ˌprɑ:klə'meɪʃən] n. афіцы́йнае абве́шчаньне *n.*; праклама́цыя *f.*

proclivity [prou'klɪvəti] n., pl.**-ties** схі́льнасьць *f.*; прадузя́тасьць, неаб'ектыўнасьць, тэндэнцы́йнасьць *f.*

procrastinate [prə'kræstɪneɪt] – v. адцяга́ваць, адклада́ць на пазьне́й
– v.i. мару́дзіць

procrastination [prəˌkræstɪ'neɪʃən] n. адклада́ньне, заця́гваньне, замару́джваньне *n.*

procreate ['proukrieɪt] – v.t. 1. апладня́ць. 2. тварыць; прадукава́ць
– v.i. нараджа́ць пато́мства

procreation [ˌproukri'eɪʃən] n. 1. апладне́ньне *n.* 2. нараджэ́ньне пато́мства. 3. прадукава́ньне *n.*.

prod [prɑ:d] – v.t. **-dd-** 1. паро́ць чым-н. во́стрым, штурха́ць. 2. падганя́ць (*у пра́цы*). 3. падбухто́рваць
– n. 1. уда́р во́стрым кі́ем. 2. во́стры кій. 3. Figur. напамі́н -у, напамі́нак -ку *m.*

prodigal ['prɑ:dɪgəl] – adj. 1. марнатра́ўны, неашча́дны. 2. бага́ты; празьме́рны; шчо́дры: ***prodigal of gifts*** шчо́дры на падару́нкі
– n. марнатра́вец -ўца *m.*
• ***the prodigal son*** блу́дны сын (*бібле́йскі*)

prodigality [ˌprɑ:də'gælətɪ] n., pl. **-ties** 1. марнатра́ўства *n.* 2. бага́цьце *n.*, шчо́драсьць *f.*

prodigious [prə'dɪdʒəs] adj. 1. велічэ́зны, агро́мністы. 2. цудо́ўны; чаро́ўны, дзіво́сны: ***a prodigious feat*** дзіво́снае дасягне́ньне

prodigy ['prɑ:dədʒɪ] n., pl. **-gies** цу́д -у *m.*, дзіва *n.*; чаро́ўнасьць *f.*: ***child prodigy*** вундэркі́нд -а *m.*

produce [prə'du:s] – v.t. 1. рабіць, выраблять, выпуска́ць. 2. радзіць (*і пра зямлю́*), дава́ць ураджа́й, плён, прыбы́так. 3. быць прычы́най чаго́-н.: ***Hard work produces success*** По́сьпех — вы́нік цяжко́е пра́цы. 4. пака́зваць, прад'яўля́ць (*напр. па́шпарт*), падава́ць: ***Produce your proof*** Пада́йце ва́шыя до́казы. 5. ста́віць п'е́су (*у тэа́тры*)
– n. ['proudu:s] прадукт, плён, вы́нік -у *m.*
– adj. прадукто́вы: ***He owns a produce market*** Ён трыма́е прадукто́вую кра́му (*з садавіно́й і гаро́дніны*)

producer [prə'du:sər] n. 1. вытво́рца -ы *m.* (*збо́жжа, прамысло́вых тава́раў*). 2. тэатра́льны, фільмо́вы, радыёабо́ тэлевізі́йны пастано́ўшчык; прадзю́сэр -а *m.*

product ['prɑ:dʌkt] n. 1. прадукт -у *m.*: ***factory products*** фабры́чныя вы́рабы. 2. Math. здабы́так -ку *m.* 3. Chem. прадукт рэа́кцыі

production [prə'dʌkʃən] n. 1. вы́раб -у *m.*, прадукава́ньне *n.*; вытво́рчасьць, прадукцыя *f.* 2. прадукцыя *f.*; пастано́ўка *f.*: ***The school play was a fine production*** Шко́льная п'е́са была́ до́бра пастаўленая

productive [prə'dʌktɪv] adj.1. здо́льны радзіць, дава́ць: ***Fields are now productive only of weeds*** Палі́ цяпе́р здо́льныя радзіць то́лькі пустазе́лье. 2. прадукцы́йны: ***Farming is productive labor*** Земляро́бства — прадукцы́йная пра́ца. 3. які́ даé до́бры ўраджа́й *або́* вялі́кую прадукцыю, ураджа́йны. 4. пладаві́ты, плённы: ***a productive writer*** пладаві́ты пісьме́ньнік

productivity [ˌproudʌk'tɪvəti] n. прадукцы́йнасьць *f.*

profanation [prɑ:fə'neɪʃən] n. прафана́цыя *f.*, апашле́ньне *n.*

profane [prə'fem] – adj. 1. сьве́цкі, нерэлігі́йны. 2. богазьневажа́льны, блюзьне́рскі: ***profane language*** блюзьне́рскія сло́вы. 3. про́сты, вульга́р-

ны: ***the profane rites of savages*** про́стыя абра́ды дзікуно́ў
– v.t. прафанава́ць

profanity [prə'fænəti] n., pl. **-ties** 1. непрысто́йная брыдка́я мо́ва, ла́янка *f.* 2. блюзьне́рства, богазьнева-жа́ньне *n.*

profess [prə'fes] v.i. 1. адкры́та прызнава́цца ў *чым*, заяўля́ць аб *чым*. 2. вызнава́ць, ве́рыць у *што*: ***Christians profess Christ and the Christian religion*** Хрысьціяне ве́раць у Хрыста́ і хрысьціянскую рэлі́гію. 3. прэтэндава́ць (*на вучо́насьць*). 4. прыма́ць у мана́скі о́рдэн

profession [prə'feʃən] n. 1. прафэ́сія *f.* 2. запэ́ўненьне *n.* (*у прыя́зьні*). 3. веравызна́ньне *n.* 4. абрачэ́ньне ў мана́хі *або́* мана́шкі.

professional [prə'feʃənəl] – adj. 1. прафэсі́йны. 2. які́ ма́е прафэ́сію
– n. прафэсіяна́л -а *m.*, прафэсіяна́лка *f.*

professor [prə'fesər] n. 1. прафэ́сар -а *m.*; выкла́дчык -а *m.* 2. вызна́ўвец -ўца *m.* (*ве́ры*)

professorate [prə'fesərət] n. 1. прафэ́сарства *n.* 2. прафэсары́ *pl.*

professorial [ˌproufə'sɔ:riəl] adj. прафэ́сарскі

proffer ['prɑ:fər] – v.t. прапано́ўваць; выка́зваць: ***We proffered regrets*** Мы вы́казалі шкадава́ньне
– n. прапано́ва *f.*

proficiency [prə'fiʃənsi] n., pl. **-cies** шырóкія ве́ды, уме́льства *n.*; дасьве́дчанасьць *f.*

proficient [prə'fiʃənt] – adj. уме́лы, спра́ўны
– n. экспэ́рт -а *m.*; зна́ўвец -ўца, зна́ўца -ы *m.*: ***She was very proficient in music*** Яна́ была́ вялікім зна́ўцам му́зыкі

profile ['proufail] – n. 1. про́філь -ю *m.* 2. абры́с -у, ко́нтур -у *m.* 3. біяграфі́чны на́рыс (*асо́бы*).
– v.t. намаля́ваць про́філь.

profit ['prɑ:fət] – n. 1. *often* **profits,** pl. прыбы́ткі *pl.*, зарóбак -ку *m.* 2. кары́сьць, выго́да *f.*: ***What profit is there in worrying?*** Яка́я кары́сьць з турбо́таў?
– v. 1. мець дахо́д, прыбы́ткі *або́* кары́сьць з *чаго́*. 2. карыста́ць з *чаго́*

profitable ['prɑ:fətəbəl] adj. 1. прыбыткóвы, дахо́дны. 2. кары́сны, выго́дны

profiteer [ˌprɑ:fə'tir] – n. спэкуля́нт -а *m.*, спэкуля́нтка *f.*
– v. займа́цца спэкуля́цыяй

profligacy ['prɑ:fligəsi] n. 1. вялі́кая распу́снасьць, блуд -у *m.* 2. легкаду́мнае марнатра́ўства

profligate ['prɑ:fligət] – adj. 1. распу́сны, бессаро́мна ліхі́. 2. марнатра́ўны, раскі́длівы
– n. распу́сьнік -а *m.*, распу́сьніца *f.*; марнатра́вец -ўца *m.*

profound [prə'faund] – adj. глыбóкі: ***a profound sigh (sleep)*** глыбóкі ўзды́х (сон). 2. ве́льмі вялі́кі: ***profound despair*** вялі́кая ро́спач; ***profound sympathy*** найглыбе́йшыя спачува́ньні. 3. глыбóкі, му́дры: ***a profound thinker*** глыбóкі мысьля́р. 4. ні́зкі: ***a profound bow*** шчы́ры паклóн
– n., Poetic 1. глыб *f.*; мо́ра *n.*; акія́н -у *m.* 2. бязьме́рная бе́здань, праго́ньне *n.*

profundity [prə'fʌndəti] n., pl. **-ties** 1. вялі́кая глыб *f.* 2. бе́здань, про́рва, глыбіня́ *f.*

profuse [prə'fju:s] adj. 1. глыбóкі, шчы́ры: ***profuse thanks*** шчы́ры дзя́куй. 2. шчóдры; раскі́длівы, неашча́дны: ***to be profuse in one's promises*** не шкадава́ць абяца́ньняў; ***He was so profuse with his money that he is now poor*** Ён так кіда́ўся грашы́ма, што цяпе́р зрабі́ўся бе́дным

profusion [prə'fju:ʒən] n. 1. мнóства *n.*, вялі́кая кóлькасьць. 2. шчóдрасьць; раскі́длівасьць, неашча́днасьць *f.*

progenitor [prou'dʒenətər] n. прабáцька -і *m.*

progeny ['prɑ:dʒəni] n., pl. **-nies** дзе́ці *pl.*, нашча́дкі *pl.*, патóмства *n.*

prognosis [prɑ:gˈnoʊsəs] n., pl. **-ses** [-si:z] прадба́чаньне, прадказа́ньне *n.*, прагно́з -у *m.*

program, Brit. **programme** [ˈproʊgræm] – n. 1. праграма́ *f.* 2. плян -у *m.* (*пра́цы, дзе́яньня*): ***a school program*** шко́льная праграма́, плян заня́ткаў. 3. ***computer program*** кампу́тарная праграма́

– v.t. 1. улуча́ць у праграму. 2. скла-да́ць праграму *або́* плян. 3. Tech. праграмава́ць

programmer [ˈproʊgræmər] n. праграмі́ст -а *m.*

progress [ˈprɑ:gres] – n. 1. по́ступ -у *m.*, разьвіцьцё *n.*, рост, прагрэ́с -у *m.* 2. рух напе́рад.

– v.i. [prəˈgres] 1. рабіць по́ступ. 2. ру́хацца, ісьці́ напе́рад (*пра пра́цу, прае́кт*)

progression [prəˈgreʃən] n. 1. рух напе́рад. 2.Math. прагрэ́сія *f.*: ***arithmetical progression*** арытмэты́чная прагрэ́сія; ***geometrical progression*** геамэтры́чная прагрэ́сія

progressive [prəˈgresɪv] adj. 1. які́ ро́біць по́ступ, які́ ідзе́ да ле́пшага. 2. прагрэсі́ўны, перадавы́. 3. узраста́ючы (*пра дахо́д*)

prohibit [proʊˈhɪbət] v. 1. забараня́ць (*зако́нам або́ ўла́дай*). 2. не дава́ць, не дазваля́ць

prohibited [proʊˈhɪbətəd] adj. забаро́нены

prohibition [ˌproʊəˈbɪʃən] n. 1. забаро́на *f.* 2. зако́н *або́* зага́д аб забаро́не. 3. забаро́на алькаго́льных напо́яў (*у ЗША*), прагібі́цыя *f.*, сухі́ зако́н

prohibitive [proʊˈhɪbətɪv] adj. 1. які́ забараня́е, забаро́нны, прагібі́цыйны. 2. які́ не дазваля́е

project [ˈprɑ:dʒekt] – n. 1. заду́мка *f.*, прае́кт -у *m.*, схе́ма *f.*; плян -у *m.* 2. прадпрые́мства *n.*; пачына́ньне *n.*

– v.t. [prəˈdʒekt] 1. праекта́ваць, пляна́ваць. 2. вытыркацца, выступа́ць. 3. выкіда́ць, выпушча́ць (*снара́д*). 4. кі́даць сьвятло́, цень. 5. дэманстрава́ць кінафі́льм

projectile [prəˈdʒektəl] n. снара́д гарма́ты; не́шта кі́нутае ўдалечыню́

projection [prəˈdʒekʃən] n. 1. вы́ступ -у *m.*: ***rocky projection*** скалі́сты вы́ступ. 2. вытыркáньне *n.* 3. выпушча́ньне снара́даў з гарма́ты. 4. Geom. прае́кцыя *f.* 5. праекта́ваньне, плянава́ньне *n.*

projector [prəˈdʒektər] n. 1. прае́ктар -а *m.* (*апара́т*). 2. праекта́нт -а *m.*

proletarian [ˌproʊləˈteriən] – adj. пралета́рскі

– n. пралета́р -а *m.*

proletariat [ˌproʊləˈteriət] n. пралетары-я́т -у *m.*

proliferate [prəˈlɪfəreɪt] v.i. 1. размнажа́цца, разраста́цца. 2. пашыра́цца, пабо́льшвацца, распаўсю́джвацца

proliferation [prəˌlɪfəˈreɪʃən] n. 1. ху́ткае размнажэ́ньне. 2. пашырэ́ньне, пабо́льшваньне, распаўсю́джваньне *n.*

prolific [prəˈlɪfɪk] adj. пладаві́ты (*пісьме́ньнік*), пло́дны (*як трус*); ураджа́йны, урадлі́вы (*пра зямлю́*)

prologue or **prolog** [ˈproʊlɔ:g] n. 1. пралёг -у *m.* 2. усту́п (*да літаратýрнага тво́ру*). 3. усту́п -у, пача́так -ку *m.*

prolong [prəˈlɔ:ŋ] v.t. 1. праця́гваць, прадо́ўжваць. 2. адкладáць, адтэрмінó́ўваць. 3. Diplom. пралянгава́ць

prolongation [ˌproʊlɔ:ŋˈgeɪʃən] n. 1. падо́ўжаньне, падаўжэ́ньне (*дада́дзеная ча́стка*); прадаўжэ́ньне *n.*, праця́г -у *m.* 2. Diplom. пралянга́цыя *f.*

promenade [ˌprɑ:məˈneɪd] – n. 1. прахо́дка *f.*, шпа́цыр -у *m.* 2. ме́сца для прахо́дак. 3. студэ́нцкі баль

– v.i. ісьці́ на прахо́дку; пахаджа́ць, шпацырава́ць

promenade deck ве́рхняя па́луба на вадапла́ве

prominence [ˈprɑ:mɪnəns] n. 1. вялі́кае значэ́ньне; выда́тнасьць *f.* 2. выпу́клась ць *f.*; вы́тыркласьць *f.*

prominent [ˈprɑ:mɪnənt] adj. 1. до́бра вядо́мы, ва́жны, выда́тны, вялі́кі (*пра пісьме́ньніка*). 2. заўва́жны, вы́тыркліы, які́ кі́даецца ў во́чы

promiscuity [ˌprɑ:məˈskju:əti], n., pl. **-ties** 1. бязла́дная мешані́на; разнаста́йнасьць. 2. неперабо́рлівасьць (*у палавы́х зно́сінах*), праміскуітэ́т -у *m.*

promiscuous [prəˈmɪskjuəs] adj. 1. неперабо́рлівы (*асабліва ў палавы́м жыцьці*). 2. зьме́шаны

promise [ˈprɑ:məs] – n. 1. абяца́ньне *n.* 2. прадве́сьце *n.*; надзе́я *f.*: ***a young scholar who shows promise*** малады́ вучо́ны, які́ падае́ надзе́і

– v.t. 1. абяца́ць: ***to promise help to a friend*** абяца́ць ся́бру дапамо́гу. 2. прадвяшча́ць, прадка́зваць: ***dark skies that promise snow*** цёмнае не́ба прадвяшча́е сьнег

– v.i. 1. абяца́цца. 2. дава́ць падста́вы для спадзява́ньня

Promised Land запаве́тная зямля́ (*у Бі́бліі*)

promising [ˈprɑ:məsɪŋ] adj. шматабяца́льны: ***a promising student*** шматабяца́льны ву́чань

promissory [ˈprɑ:məsɔ:ri] adj. які́ абяца́е, абавя́звае: ***promissory note*** пазыко́вае абавяза́ньне

promontory [ˈprɑ:məntɔ:ri] n., pl. **-ries** 1. мыс -а *m.* 2. Anat. адро́стлак -ка *m.*

promote [prəˈmoʊt] v.t. 1. а) павыша́ць ра́нгам, стано́вішчам. б) перавóдзіць у вышэ́йшую кля́су. 2. падтрымо́ўваць, спрыя́ць, садзе́йнічаць: ***to promote peace*** спрыя́ць захава́ньню мі́ру. 3. дапамага́ць арганізава́ць, адкрыва́ць што: ***Several bankers promoted the new company*** Ко́лькі банкі́раў дапамаглі́ арганізава́ць но́вую кампа́нію. 4. рэклямава́ць, прапагандава́ць (*тава́р або́ кандыда́та*)

promoter [prəˈmoʊtər] n. 1. арганіза́тар, заснава́льнік прадпрые́мства. 2. апяку́н апекуна́ *m.*; спрыя́льнік -а *m.*

promotion [prəˈmoʊʃən] n. 1. павышэ́ньне (*на пра́цы*); перавóд у вышэ́йшую кля́су ў шко́ле. 2. дапамо́га ў арганізава́ньні: ***the promotion of a health campaign*** дапамо́га ў арганіза́цыі й правядзе́ньні кампа́ніі здаро́ўя

prompt [prɑ:mpt] – adj.1. ху́ткі, шпа́ркі. 2. неадкла́дны, безадкла́дны, ху́ткі: ***I expect a prompt answer*** Я чака́ю неадкла́днага адка́зу; ***not prompt*** запо́зьнены, по́зны

– v.t. 1. падахво́чваць, прымуша́ць, схіля́ць. 2. узбуджа́ць, выкліка́ць (*ду́мку*)

– v.i. падка́зваць; быць суфлёрам.

• ***a prompt box on a stage***, esp. Brit. суфлёрская бу́дка на сцэ́не

prompter [ˈprɑ:mptər] n. падка́зьнік, суфлёр -а *m.*

promptly [ˈprɑ:mptli] adv. неадкла́дна, адра́зу, ху́тка

promulgate [ˈprɑ:məlgeɪt] v.t. 1. абвяшча́ць. 2. распаўсю́джваць, пашыра́ць: ***to promulgate knowledge and good habits*** распаўсю́джваць ве́ды й до́брыя на́выкі

promulgation [ˌprɑ:məlˈgeɪʃən] n. 1. абве́шчаньне, апублікава́ньне *n.* 2. пашырэ́ньне, распаўсю́джваньне *n.*

promulgator [ˈprɑ:məlgeɪtər] n. 1. абвяшча́льнік -а *m.* 2. пашыра́льнік -а *m.*

prone [proʊn] adj. 1. схі́льны: ***We are prone to think evil of people we dislike*** Мы схі́льныя дрэ́нна ду́маць пра людзе́й, які́х мы ня лю́бім. 2. распасьцёрты: які́ ляжы́ць ні́цма

prong [prɔ:ŋ] – n. 1. зуб -а *m.* (*відэ́льца, ві́лаў*). 2. ві́лы *pl. only*, разгаліна-ва́ньне *n.* (*даро́гі, струме́ньчыка*)

– v.t. 1. прабіва́ць, прапо́рваць ві́ламі. 2. падыма́ць ві́ламі (*се́на*), узрыхля́ць ві́ламі (*зямлю́*)

pronged [prɔ:ŋd] adj. 1. з зуба́мі, з зубца́мі. 2. які́ разгаліно́ўваецца

pronominal [proʊˈnɑ:mənəl] adj. займе́ньнікавы

pronoun [ˈproʊnaʊn] n. займе́ньнік -а *m.*

pronounce [prəˈnaʊns] v.t. 1. вымаўля́ць (*гу́кі, сло́вы*); гаварыць. 2. выка́зваць меркава́ньне *або́* пастано́ву. 4. прызнава́ць: ***The doctor pronounced her cured*** Ле́кар прызна́ў яе́ вы́лечанай. 5. абвяшча́ць, публі́чна паведамля́ць: ***to pronounce sentence*** абвясьці́ць прысу́д

pronounced [prəˈnaʊnst] adj. рашу́ча вы́казаны; выра́зны, я́сны, я́ўны, відаво́чны: ***pronounced tendency*** я́ўная тэндэ́нцыя

pronouncement [prəˈnaʊnsmənt] n. 1. афіцы́йнае прызна́ньне; абвяшчэ́ньне *n.* 2. ду́мка *f.*, пагля́д -у *m.*; пастано́ва *f.*

pronunciation [prəˌnʌnsiˈeɪʃən] n. вымаўле́ньне *n.*, вымо́ва *f.*

proof [pru:f] n. 1. до́каз, до́вад -у *m.* 2. сьве́дчаньне *n.* 3. выпрабава́ньне *n.*, про́ба *f.*: ***to put a theory to the proof*** вы́прабаваць тэо́рыю на пра́ктыцы. 4. гра́нка *f.* (*адбі́так набра́нага тэ́ксту*), карэкту́ра *f.*: ***to correct the proofs*** пра́віць, рабі́ць карэкту́ру. 5. станда́ртная моц алькаго́льных напо́яў, гра́дусы: ***What proof is this brandy?*** Яко́й мо́цы гэ́тае бро́нды?

proof-read [ˈpru:fri:d] v. чыта́ць карэкту́ру; пра́віць, вычы́тваць гра́нкі

proof-reader [ˈpru:fri:dər] n. карэ́ктар -а *m.*

proof sheet гра́нка *f.*

prop I [prɑ:p] – v.t. **-pp-** 1. падпіра́ць, абапіра́ць: ***to prop up the clothes line with the stick*** падпе́рці калко́м вяро́ўку зь бяло́знай. 2. падтры́мваць, дапамага́ць

– n. 1. падпо́рка, падста́ўка *f.*; падпо́ра *f.* 2. падтры́мка, апо́ра *f.*: ***A son should be the prop of the father's old age*** Сын паві́нен быць апо́рай ба́цьку ў ста́расьці

prop II [prɑ:p] n., Informal, Theatr. прадме́ты абстано́ўкі ў спэкта́клі (*мэ́бля, по́суд, зброя́*), рэквізы́т -у *m.*, бутафо́рыя *f.*

propaganda [ˌprɑ:pəˈgændə] n. прапага́нда *f.*

propagandist [ˌprɑ:pəˈgændɪst] n. прапагандыст -а *m.*, прапагандыстка *f.*

propagate [ˈprɑ:pəgeɪt] – v.i. 1. радзіць пато́мства. 2. размнажа́цца: ***Trees propagate themselves by seeds*** Дрэ́вы размнажа́юцца праз насе́ньне

– v.t. 1. размнажа́ць, размно́жыць, разьве́сьці, распладзі́ць (*жывёлу або́ расьлі́ны*). 2. пашыра́ць (*ве́сткі, ве́ду*). 3.перадава́цца, разыхо́дзіцца: ***Sound is propagated by vibration*** Гук перада́ецца празь вібра́цыю

propagation [ˌprɑ:pəˈgeɪʃən] n. 1. размнажэ́ньне, развіццё (*жывёлы або́ расьлі́наў*). 2. пашырэ́ньне *n.* 3. перадава́ньне *n.* (*вібра́цыі, шо́каў землятру́су*)

propel [prəˈpel] v.t. **-ll-** пуска́ць у рух, ру́хаць; гна́ць напе́рад, падганя́ць, стымулява́ць: ***propel a boat by oars*** ру́хаць, гнаць чо́вен вёсламі; ***a person propelled by ambition*** чалаве́к гна́ны самалю́бствам

propeller [prəˈpelər] n. прапэ́лер, паве́траны *або́* грабны́ві́нт

propensity [prəˈpensəti] n., pl. **-ties** натура́льная схі́льнасць

proper [ˈprɑ:pər] adj. 1. пра́вільны, адпаве́дны, нале́жны, прысто́йны, сьці́слы: ***proper behavior*** прысто́йнае трыма́ньне; ***in the proper way*** нале́жным спо́сабам; ***it is not proper*** не гадзі́цца. 2. сьці́слы, дакла́дны: ***the population of Mensk proper*** жыха́рства само́га Ме́нску (*без прадме́сьцяў*). 3. Gram. ***proper name*** ула́снае імя́

proper fraction пра́вільны дроб

properly [ˈprɑ:pərli] adv. 1. пра́вільна. як нале́жыць, адпаве́дна, як сьлед; го́дна: ***to dress properly*** адпаве́дна адзе́цца. 2. слу́шна, справядлі́ва: ***to be properly indignant at the offer of a bribe*** слу́шна абура́цца пры прапано́ве ўзя́ць ха́бар. 3. дакла́дна, ула́сна: ***Properly speaking, a whale is not a fish*** Дакла́дна ка́жучы, кіт — ня рыба

property [ˈprɑ:pərti] n., pl. **-ties** 1. со́бскасьць, ула́снасьць, ма́емасьць, маёмасьць *f.* 2. нерухо́мая маёмасьць (*зямля́, дом*). 3. бага́цьце *n.*: ***a man of property*** бага́ты чалаве́к. 4. сво́масьць, уласьці́васьць *f.*: ***natural property*** прыкме́та.

• ***properties*** рэквізы́т, (*у тэа́тры*)

prophecy [ˈprɑ:fəsi] n., pl. **-cies** 1. прадка́заньне, праро́чаньне *n.* 2. прадказа́ньне *n.*; праро́цтва -а *n.*

prophesy [ˈprɑ:fəsaɪ] v., **-sied, -sying** 1. прадка́заць. 2. праро́чыць

prophet [ˈprɑ:fɪt] n.1. прадказа́льнік -а *m.* прадказа́льніца *f.* 2. праро́к -а *m.*

prophetess [ˈprɑ:fətəs] n. жанчы́на-праро́к, праро́чыца *f.*

prophetic [prəˈfetɪk] adj. 1. праро́чы: ***a prophetic saying*** праро́чыя сло́вы. 2. праро́цкі, праро́чы: ***prophetic power*** праро́цкая сі́ла

prophylactic [ˌproufəˈlæktɪk] – adj. прафіляктычны

– n. 1. засьцераго́льны сро́дак *або́* лячэ́ньне. 2. засьцяро́га *f.* 3. прэзэрватыўны -ва *m.*

prophylaxis [ˌproufəˈlæksɪs] n. прафіля́ктыка *f.*

propinquity [prəˈpɪŋkwəti] n. 1. бліскасьць *f.* 2. бліская ро́днасьць, сваяцтва *n.*

propitiate [prouˈpɪʃieɪt] v.i. 1. улашчваць, задо́брываць. 2. здабыва́ць для сябе́ ла́ску, прыхі́льнасьць. 3. замі́ра́ць, прымі́ра́ць

proportion [prəˈpɔ:rʃən] n. 1. прапо́рцыя *f.*, ко́лькасныя адно́сіны. 2. ча́стка *f.*: ***A large proportion of Belarus is covered by forests*** Вялі́кая ча́стка Белару́сі пакры́тая лясамі. 4. Math. прапо́рцыя *f.* 5. Math. трайно́е пра́віла • ***proportions***, pl. памер -у *m.*; памеры *pl.*

proportional [prəˈpɔ:rʃənəl] – adj. прапарцыйны

– n. член прапо́рцыі

proportionate [prəˈpɔ:rʃənət] adj. сувымерны; прапарцыйны

proportionately [prəˈpɔ:rʃənətli] adv. прапарцыйна, сувымерна

proposal [prəˈpouzəl] n. 1. прапано́ва *f.*, плян -у *m.* 2. прапано́ва жані́мства

propose [prəˈpouz] v.i. 1. прапанава́ць. 2. падава́ць не́чую кандыдату́ру. 3. паднім**а́**ць, абвяшча́ць (*тост*). 4. рабі́ць прапано́ву (*жані́мства*)

proposition [ˌprɑ:pəˈzɪʃən] n. 1. прапано́ва *f.* 2. заява *f.*, выка́заньне *n.* (*звыча́йна катэгары́чнае*). 3. тэарэ́ма *f.*

proprietary [prəˈpraɪəteri] – adj. 1. ула́сьніцкі. 2. які́ валодае ўла́снасьцю. 3. патэнтава́ны: ***a proprietary medicine*** патэнтава́ны лек

– n. **-taries** 1. ула́сьнік -а *m.* 2. ула́снасьць *f.* 3. патэнтава́ны лек

proprietor [prəˈpraɪətər] n. ула́сьнік -а, гаспада́р -а́ *m.*

proprietress [prəˈpraɪətrəs] n. ула́сьніца, гаспады́ня *f.*

propriety [prəˈpraɪəti] n., pl. **-ties** 1. пра́вільнасьць; слу́шнасьць, дарэ́чнасьць *f.* 2. прыстойныя паво́дзіны, прыстойнае трыма́ньне • ***proprieties*** пра́вілы прыстойнасьці

propulsion [prəˈpʌlʃən] n. 1. пасо́ўваньне, штурха́ньне *n.*, рух напе́рад. 2. ру́хальная сі́ла, ру́хальны штурша́к

propulsive [prəˈpʌlsɪv] adj. які́ прыво́дзіць у рух, ўзбуджа́е рух; прывадны

prorogation [ˌprourəˈgeɪʃən] n. часо́вае спыне́ньне, адтэрмі́но́ўка пра́цы парля́мэнту

prorogue [prouˈroug] v.t. спыні́ць пра́цу парля́мэнту на некато́ры час

prosaic [prouˈzeɪɪk] adj. 1. празаі́чны. 2. звыча́йны, неціка́вы; будзённы

proscribe [prouˈskraɪb] v.t. 1. забараня́ць. 2. абвяшча́ць па-за зако́нам. 3. ссыла́ць

proscription [prouˈskrɪpʃən] n. абве́шчаньне па-за зако́нам, праскры́пцыя *f.*

prose [prouz] n. 1. про́за *f.* 2. ну́дная, звыча́йная гу́тарка

prosecute [ˈprɑ:sɪkju:t] v.t. 1. аддава́ць пад суд. 2. ве́сьці, правадзіць: ***to prosecute an inquiry*** правадзіць расьсьле́даваньне

prosecution [ˌprɑ:sɪˈkju:ʃən] n. 1. правядзе́ньне, выко́нваньне *n.* (*пля́ну*). 2. а) суда́вае расьсьле́даваньне, б) абвінава́чаньне; бок, які́ абвінава́чвае

prosecutor [ˈprɑ:sɪkju:tər] n. 1. абвінава́ўца -ы *m.*, хто падае́ ў суд. 2. ***(public) prosecutor*** пракуро́р -а *m.*

prospect [ˈprɑ:spekt] – n. разьлі́к -у *m.*; ві́ды на бу́дучыню, пэрспэкты́вы *pl.*: ***prospects for the harvest*** разьлі́кі на ўраджа́й. 2. чака́ньне, спадзява́ньне *n.* 3. асо́ба, яка́я мо́жа быць пакупніко́м, кандыда́там. 4. Geol. разьве́дка *f.*
– v.t. шука́ць: ***to prospect for gold*** шука́ць зо́лата
• ***in prospect*** чака́ны, спадзява́ны

prospective [prəˈspektɪv] adj. 1. праўдападо́бны, магчы́мы, меркава́ны, эвэнтуа́льны: ***a prospective client*** магчы́мы кліе́нт. 2. пры́шлы, бу́дучы: ***a prospective mother*** бу́дучая ма́ма

prospectively [prəˈspektɪvli] adv. у бу́дучыні, у пэрспэкты́ве

prospector [ˈprɑ:spektər] n., Geol. разьве́днік, нафташука́льнік, зо́латашука́льнік -а *m.*

prosper [ˈprɑ:spər] – v.i. мець вялі́кі по́сьпех, до́бра ме́цца, быць бага́тым (*пра асо́бу*); квітне́ць: ***town is prospering*** го́рад квітне́е
– v.t. спрыя́ць чыёй-н. уда́чы; рабі́ць бага́тым

prosperity [prɑ:ˈsperəti] n., pl. **-ties** 1. дабрабы́т -у, даста́так -ку *m.*; бага́ццьце *n.* 2. шча́сьце *n.*, уда́ча *f.*, по́сьпех -у *m.*

prosperous [ˈprɑ:spərəs] adj. 1. уда́чны, пасьпяхо́вы; бага́ты, замо́жны; шчасьлі́вы, уда́члівы. 2. спрыя́льны (*пра надво́р'е*); спадаро́жны (*пра ве́цер*)

prostate [ˈprɑ:steɪt] n., Anat. праста́та *f.*

prosthesis [prɑ:sˈθi:sɪs] n., pl.**-theses** пратэ́з -а *m.* (*шту́чная рука́, нага́, зу́бы*)

prostitute [ˈprɑ:stətu:t] n. 1. прастыту́тка *f.* 2. халу́й -я́ *m.*, прада́жны чалаве́к.

prostitution [ˌprɑ:stəˈtu:ʃən] n. прастыту́цыя *f.*

prostrate [ˈprɑ:streɪt] – v.t. 1. вали́ць, кі́даць да ног, паніжа́ць, прыніжа́ць. 2. прывóдзіць да зьнямо́гі, марда-ва́ць, зьнясі́льваць: ***Sickness often prostrates people*** Хваро́ба ча́ста зьнясі́львае людзе́й
– v.i. 1. па́даць ні́цма. 2. зьнемага́ць; стра́чваць сі́лы, слабе́ць, дахо́дзіць да зьнямо́гі
– adj. 1. які́ ляжы́ць ні́цма. 2. зва́лены, зьнямо́жаны, зьнясі́лены (*хваро́бай*). 3. бясьсі́льны, перамо́жаны: ***a prostrate enemy*** перамо́жаны во́раг

prostration [prɑ:sˈtreɪʃən] n. 1. ляжа́ньне ні́цма (*прыні́жана або́ на знак паша́ны*), пастра́цыя *f.* 2. зьнямо́жаньне *n.* (*фізы́чнае ці духо́ўнае*)

protection [prəˈtekʃən] n. 1. ахо́ва, абаро́на *f.*; ахо́ўваньне *n.*: ***protection of the weak*** апе́ка над слабы́мі 2. coll. пратэкцыяні́зм -у *m.* 3. ахо́ўны ліст, про́пуск, па́шпарт -а *m.*

protectionism [prəˈtekʃənˌɪzəm] n. пратэкцыяні́зм -у *m.*

protective [prəˈtektɪv] adj. 1. ахо́ўны, які́ прыкрыва́е; абараня́льны, абаро́нны, абаро́нчы. 2. Econ. пратэкцыі́йны, пратэкцыяні́сцкі: ***a protective tariff*** пратэкцыі́йны тары́ф

protective coloring ахо́ўная афарбо́ўка

protector [prəˈtektər] n. 1. абаро́нца -ы *m.*, ахо́ўнік -а *m.*; засту́пнік -а *m.*, засту́пніца *f.*; апяку́н апекуна́ *m.*, апяку́нка *f.* 2. ахо́ўная прыла́да. 3. Hist. рэге́нт Англіі

protectorate [prəˈtektərət] n. пратэктара́т -у *m.*

protein [ˈprouti:n] n. пратэі́н -у; бялло́к -ку́ *m.*

protest [ˈproutest] – n. 1. пратэ́ст -у *m.* 2. апратэстава́ньне *n.* (*вэ́ксаля*)
– v.i. [prəˈtest] 1. пратэстава́ць. 2. пярэ́чыць, не згаджа́цца з пастано́вай. 3. апратэсто́ўваць, афіцы́йна заяўля́ць: ***to protest one's innocence*** урачы́ста заяві́ць аб сваёй няві́насьці (*у су́дзе*). 4. апратэсто́ўваць (*вэ́ксаль*)

Protestant [ˈprɑ:tɪstənt] – n. пратэста́нт -а *m.*

– adj. 1. пратэста́нцкі. 2. **protestant** які́ пратэсту́е

protestant ['prɑ:tɪstənt] n. той, хто пратэсту́е, пратэста́нт -а *m.*

Protestantism ['prɑ:təstənt,ɪzəm] n. пратэстанты́зм - у *m.*

protocol ['proʊtəkɑ:l] n. 1. пратако́л -у *m.*, акт міжнаро́днага пагадне́ньня. 2. пра́вілы этыке́ту дыпляматы́чнага ко́рпусу. 3. агу́льнапрыня́тыя пра́вілы павО́дзінаў

protract [prə'trækt] v.t. 1. заця́гваць (*візы́т, ле́кцыю*). 2. выця́гваць; падаўжа́ць, рабі́ць даўжэ́йшым. 3. малява́ць у машта́бе (*ка́рту, плян*)

protractor [prə'træktər] n. кутаме́р дугавы́

protrude [prə'tru:d] – v.t. 1. высо́ўваць. 2. вытыркА́ць

– v.i. вытыркА́цца, высо́ўвацца; утвара́ць вы́ступ, выдава́цца: ***Her teeth protrude too far*** У яе́ зу́бы зашма́т выдаю́цца

protrusive [prə'tru:sɪv] adj. вы́тыркнуты, вы́сунуты

protuberance [prə'tu:bərəns] n. вы́ступ -у *m.* (*гары́*); вы́пукласьць *f.*; вы́гін -у *m.*

proud [praʊd] adj. 1. ганарлі́вы, го́рды, пераканА́ны ў сваёй го́днасьці. 2. самаўпэ́ўнены, самазадаво́лены, ганары́сты, фанабэ́рысты, пыхлі́вы; нахА́бны. 3. по́ўны го́нару, ганарлі́вы: ***a proud smile*** ганарлі́вая ўсьме́шка; ***a proud moment*** хвілі́на, яка́я напаўня́е пачуцьцём го́нару

proud of а) задаво́лены *кім.* б) задаво́лены дзе́ля *чаго́*

proud flesh дзі́кае мя́са

proudly ['praʊdli] adv. 1. ганарлі́ва, з го́нарам. 2 ганары́ста; самазадаво́лена; пыхлі́ва

prove [pru:v] v.t. 1. даво́дзіць. 2. абгрунто́ўваць. 3. выяўля́ць сапра́ўднасьць (*асабліва тэстамэ́нту*). 4. выяўля́цца; ака́звацца, быць: ***This book proved interesting*** Гэ́тая кні́га аказа́лася ціка́вай. 5. спрабава́ць, выпрабо́ўваць (*а́ўта*). 6. спраўджа́ць пра́вільнасьць (*матэматы́чных падлі́каў*)

proven ['pru:vən] v. *p.p. of* **prove**

proverb ['prɑ:vɜ:rb] n. 1. прыка́зка *f.* 2. Figur. прыкла́д, увасабле́ньне: ***He is a proverb for carelessness*** Ён — увасабле́ньне нядба́йства

Proverbs ['prɑ:vɜ:rbz] Bibl. Кні́га прыпавесьцяў СаламО́навых

proverbial [prə'vɜ:rbiəl] adj. 1. як прыка́зка, прыка́зкавы. 2. агу́льнавядо́мы

provide [prə'vaɪd] – v.t. 1. забясьпе́чваць, дава́ць: ***Sheep provide us with wool*** Аве́чкі даю́ць нам во́ўну; ***A father provides for his family*** Ба́цька забясьпе́чвае сваю́ сям'ю́

– v.i. 1. забясьпе́чвацца: ***to provide for old age*** забясьпе́чыцца матэрыя́льна на ста́расьць. 2. ста́віць як умо́ву

provided [prə'vaɪdɪd] conj.: ***provided (that)*** пад умо́вай, што; хіба́ што

providence ['prɑ:vɪdəns] n. 1. найвышэ́йшая во́ля, найвышэ́йшая сі́ла, Бо́жае наканава́ньне. 2. дба́ньне пра бу́дучыню; ашча́днасьць *f.*; аба́члівасьць, прадба́члівасьць *f.*

Providence Прави́д Бо́жы

provident ['prɑ:vɪdənt] adj. 1. прадба́члівы, асьцяро́жны. 2. ашча́дны

providing [prə'vaɪdɪŋ] conj. калі́; пад умо́вай, што

province ['prɑ:vɪns] n. 1. праві́нцыя *f.*, акру́га *f.* (*адміністрацыйная адзі́нка*). 2. правінцыя *f.* 3. сфэ́ра, галіна́ *f.*: ***province of literature*** галіна́ літаратУ́ры

provincial [prə'vɪnʃəl] – adj. 1. правінцы́йны. 2. мясцо́вы: ***provincial newspapers*** мясцо́выя газэ́ты. 3. абмежава́ны ў сваі́х по́глядах

– n. 1. правінцыя́л -а *m.*, правінцыя́лка *f.*

provincialism [prə'vɪnʃəl,ɪzəm] n. 1. правінцы́йныя мане́ры, звы́чаі. 2. абмежава́насьць *f.* 3. дыялекты́зм -у *m.*

provincial parliament правінцыйны парля́мэнт (*у Кана́дзе*)

provision [prə'vɪʒən] – n. 1. кля́ўзула, агаво́рка *f.* 2. забясьпе́чаньне на бу́дучыню. 3. харчо́выя прадукты, правізія *f.*, запа́сы *pl.* (*асабл. харчо́выя*), нарыхто́ўкі *pl.*

– v.i. дастача́ць, пастаўля́ць правізію, харчо́выя прыпа́сы

• ***make provision*** ужыва́ць за́хады засьцяро́гі, прадбача́ць за́гадзя

• ***provisions*** правізія *f.*, правія́нт -у *m.*, харчо́выя запа́сы, прыпа́сы

provisional [prə'vɪʒənəl] adj. часо́вы (*пра ўра́д, умо́ву*)

provocation [ˌprɑ:və'keɪʃən] n. 1. вы́клік -у *m.* 2. правака́цыя *f.* 3. прычы́на зло́сьці: ***Their insulting remarks were provocation*** Іхныя абра́зьлівыя заўва́гі былі́ правака́цыяй

provocative [prə'vɑ:kətɪv] adj. раздражня́льны, які́ выклікае́ злосьць. 2. які́ пабуджа́е (*да дзе́йнасьці, сьме́ху, зло́сьці, сва́ркі*), правакацы́йны

provoke [prə'vouk] v.t. 1. злава́ць. 2. выклікáць; узбуджа́ць: ***to provoke to quarrel, indignation*** вы́клікаць сва́рку, абурэ́ньне. 3. правакава́ць

prowess ['praʊəs] n. 1. спра́ўнасьць *f.*, майстэ́рства, уме́льства *n.* 2. адва́га, му́жнасьць *f.*

prowl [praʊl] – v.i. 1. хадзі́ць крадко́м. 2. блука́ць, кружля́ць (*па ву́лiцах*)

– n. хадзе́ньне, кружля́ньне, блука́ньне *n.*

• ***prowl car*** машы́на паліцэ́йскага патруля́

prowler ['praʊlər] n. 1. валацу́г|а -і *m.*; падазро́ны злачы́нец. 2. марадэ́р -а *m.*

proximate ['prɑ:ksɪmət] adj. 1. насту́пны; найбліжэ́йшы. 2. прыбліз́ны

proximately ['prɑ:ksɪmətli] adv. ве́льмі бліз́ка; прыбліз́на

proximity [prɑ:k'sɪməti] n. бліз́касьць, блізіня́ *f.*

proxy ['prɑ:ksi] n. 1. засту́пнік -а *m.*; даве́ран|ы, упаўнава́жан|ы -ага *m.*, даве́раная, упаўнава́жаная *f.*: ***to be (stand) proxy for*** быць чы́м-н. засту́пнікам, упаўнава́жаным, прадстаўні́ко́м. 2. пі́санае паўнамо́цтва *n.*, упаўнава́жаньне; перада́ча го́ласу: ***to vote by proxy*** а) перада́ць свой го́лас. б) галасава́ць па ўпаўнава́жаньні

prude [pru:d] n. 1. мане́рніца *f.* 2. сьвято́ш|а -ы *m.* & *f.* 3. празьме́рная сарамлі́васьць

prudence ['pru:dəns] n. 1. асьцяро́жнасьць, прадба́члівасьць, развáжнасьць *f.* 2. гаспада́рлівасьць; ашча́днасьць *f.*

prudery ['pru:dəri] n., pl. **-ries** паказна́я сарамлі́васьць, празьме́рная далікáтнасьць, празьме́рная прысто́йнасьць, прудэ́рыя *f.*

prudish ['pru:dɪʃ] adj. празьме́рна сьці́плы, далікáтны *або́* прысто́йны

prune I [pru:n] n. 1. сьлі́ва-вэнге́рка (*прыда́тная для сушэ́ньня*). 2. су́шаныя сьлі́вы. 3. Sl. нецікáвы, дурны́ *або́* непрые́мны чалаве́к

prune II [pru:n] v.t. абраза́ць галі́ны (*у дрэ́вах, кусто́х*)

Prussian ['prʌʃən] – adj. пру́скі

– n. 1. прусáк -á *m.*, жыхáр Пру́сіі. 2. дыяле́кт, які́м гаво́раць у Пру́сіі

pry I [praɪ] – v., **pried, prying** 1. падглядáць за *кім*, зазірáць *куды́*. 2. уме́швацца: ***She likes to pry into others' affairs*** Яна́ лю́біць сава́ць нос не ў сваé спрáвы

– n. назо́льна цікáўны чалаве́к

pry II [praɪ] – v.t. 1. падыма́ць, падважваць, перасо́ўваць. 2. выця́гваць: ***We finally pried the secret out of him*** Мы нарэ́шце вы́цягнулі зь яго́ таямні́цу

– n. вагáр, лом для падвáжваньня

prying ['praɪɪŋ] adj. дапы́тлівы; пранікліві, цікáўны

psalm [sɑ:m] n. псальм -у *m.*, псáльма *f.*, псал|о́м -мá *m.*

psaltery ['sɔ:ltəri] n., pl. **-teries** гу́сьлі *pl.* (*музы́чны інструмэ́нт*)

pseudonym ['su:dənɪm] n. псэ́ўданім -а *m.*

psyche [ˈsaɪki] n. 1. душа́, дух (*чалаве́ка*); псы́хіка *f.*. 2. ро́зум -у *m.*
psychiatric [ˌsaɪkiˈætrɪk] adj. псыхіятры́чны
psychiatrist [saɪˈkaɪətrɪst] n. псыхія́тр|ар -ра *m.*
psychiatry [saɪˈkaɪətri] n. псыхіятры́я *f.*
psychic [ˈsaɪkɪk] – adj. 1. псыхі́чны, духо́ўны. 2. звышнатура́льны, мэтампсыхі́чны
– n. мэ́дыюм -а *m.*
psychological [ˌsaɪkəlˈɑ:dʒɪkəl] adj. псыхалагі́чны.
psychological moment 1. са́мы выго́дны мамэ́нт. 2. крыты́чны мамэ́нт
psychologist [saɪˈkɑ:lədʒɪst] n. псыхо́ляг -а *m.*
psychology [saɪˈkɑ:lədʒi] n., pl. **-gies** псыхалёгія *f.*
psychopath [ˈsaɪkəpæθ] n. псыхі́чна хво́ры, псыхапа́т -а *m.*, псыхапа́тка *f.*
pub [pʌb] n., Informal шын|о́к -ка́ *m.*; карчма́, піўна́я *f.*
puberty [ˈpju:bərti] n. палава́я сьпе́ласьць
pubescence [pju:ˈbesəns] n. 1. палаво́е дасьпява́ньне. 2. пуш|о́к -ка́ *m.* (*на расьлі́нах*)
public [ˈpʌblɪk] – adj. 1. грама́дзкі: ***public affairs*** грама́дзкія спра́вы. 2. каму́на́льны (*які́ адно́сіцца да гарадзко́е гаспада́ркі*): ***public service*** каму́на́льныя паслу́гі. 3. публі́чны: ***public library*** публі́чная бібліятэ́ка; ***public lecture*** публі́чная ле́кцыя. 4. агу́льнаве́дамы; адкры́ты: ***The fact became public*** Факт ста́ўся агу́льнаве́дамым; ***public protest*** адкры́ты пратэ́ст. 5. наро́дны, агульнанаро́дны: ***public ownership*** агульнанаро́днае добро́
– n. лю́дзі *pl.* (*наагу́л*), наро́д -у *m.*; грама́дзкасьць *f.*; пу́бліка *f.*: а) ***to appeal to the public*** апэлява́ць да грама́дзкасьці. б) ***in public*** публі́чна, адкры́та; пры людзя́х
publication [ˌpʌblɪˈkeɪʃən] n. 1. публіка́цыя *f.* (*вы́дадзеная кні́га, ча́сапіс*). 2. друкава́ньне й про́даж кні́гаў, ча́сапісаў. 3. выдава́ньне *n.*, публіка́цыя *f.* 4. пада́ньне да агу́льнага ве́дама
public enemy во́раг грама́дзкасьці, сацыя́льна небясьпе́чны элемэ́нт
public funds грама́дзкія гро́шы
public health ахо́ва здаро́ўя
public house шын|о́к -ка́ *m.*; карчма́, піўна́я *f.*; тавэ́рна *f.*
publicity [pʌbˈlɪsəti] n. 1. публі́чнасьць, шыро́кая ве́дамасьць, папуля́рнасьць *f.*: ***the publicity that actors desire*** папуля́рнасьць, яко́е пра́гнуць акто́ры. 2. рэкля́ма *f.*, папуляры́за́цыя праз газэ́ты, ра́дыё
publicize [ˈpʌblɪsaɪz] v.t. рэклямава́ць, рабі́ць рэкля́му.
publicly [ˈpʌblɪkli] adv. публі́чна, адкры́та; афіцы́йна; прылю́дна
public opinion грама́дзкая ду́мка.
public relations слу́жба су́вязяў з грама́дзкасьцю
public school бясплатная наро́дная шко́ла; пачатко́вая шко́ла
public servant урадо́|вец -ўца *m.*; службо́|вец -ўца *m.*
public utility прадпрые́мства грама́дзкага карыста́ньня
public works грама́дзкія пра́цы (*буда́ва даро́г і пад.*)
publish [ˈpʌblɪʃ] v.t. 1. выпушча́ць, выпуска́ць; выдава́ць: ***The paper is published daily*** Газэ́та выхо́дзіць штадня́. 2. апавяшча́ць да агу́льнага ве́дама, публікава́ць
publisher [ˈpʌblɪʃər] n. выда|ве́ц -ўца́ *m.*
publishing [ˈpʌblɪʃɪŋ] adj. выдаве́цкі: ***publishing house*** выдаве́цтва *n.*
puck [pʌk] n. ша́йба *f.*
pudding [ˈpʊdɪŋ] n. пу́дынг -у *m.*
puddle [ˈpʌdəl] – n. 1. лу́жына, калю́га *f.* 2. гліня́ная абкла́дка
– v.t. 1. мясі́ць (*гліну*). 2. зама́зваць: ***Puddle up that hole*** Зама́жце гліна́й гэ́ную дзі́рку. 3. муці́ць ваду́; плю́хацца ў вадзе́, у гра́зі
Puerto Rican [ˌpwertəˈri:kən] – adj. пуэртарыка́нскі

– n. пуэртарыка́нlец -ца *m.*, пуэртарыка́нка *f.*

puff [pʌf] – v. 1. павява́ць, падыха́ць (*пра ве́цер*). 2. сапці́, ця́жка дыха́ць. 3. пы́хкаць, дыміць, пуска́ць клубы́ ды́му: ***The engine puffed out of the station*** Паравоз, пы́хкаючы па́рай, паки́нуў ста́нцыю; ***Smoke puffed out of the chimney*** Дым валі́ў клуба́мі з ко́міна

– v.t. 1. пы́хкаць: ***to puff on a cigar*** пы́хкаць цыга́рай. 2.усхваля́ць, расхва́льваць: ***They puffed him to the skies*** Яны́ ўсхваля́лі яго́ да нябёсаў

– n. 1. паве́лў -ву, по́дых -у *m.*: ***a puff of wind*** паве́ў ве́тру. 2. ця́жкае дыха́ньне, сапе́ньне. 3. пухо́ўка для пу́драньня. 4. празьме́рныя пахва́лы, ду́тая рэкля́ма. 5. буф -а *m.*, бу́фы (*у суке́нцы*)

puffed up, adj. напы́шлівы, ганары́сты, празьме́рна ва́жны

pugnacious [pʌgˈneɪʃəs] adj. задзі́рысты, сварлі́вы; ваяўні́чы

pug-nosed [ˈpʌgnouzd] adj. кірпа́ты

pull [pʊl] – v.t. 1. цягну́ць; выця́гваць (*ко́рак*); вырыва́ць (*зуб*). 2. ту́заць. 3. рваць: ***to pull to pieces*** парва́ць на кава́лкі. 4. расьця́гваць: ***He pulled a ligament in his leg*** Ён расьцягну́ў сухажы́льле ў назе́. 5. весла́ваць: ***Pull for the shore*** Вяслуй да бе́рагу

– v.i. 1. адыхо́дзіць, выхо́дзіць: ***The train pulled out of the station*** Цягні́к павало́лі вы́йшаў са ста́нцыі

– n. 1. ця́га *f.* (*і ў пе́чы*). 2. цяжко́е ўзьбіра́ньне (*на гару́*); намага́ньне, напру́жаньне *n.* 3. шнурло́к, ланцужло́к -ка́ *m.*, ру́чка *f.* (*за што цягнуць*)

• ***pull apart*** а) разарва́ць. б) раскрыта́ць

• ***pull down*** а) бурыць; разьбіра́ць, раскіда́ць (*будыні́ну*). б) сьця́гваць уні́з, апуска́ць (*фіра́нку*)

• ***pull in*** а) затрыма́ць; праве́рыць. б) Informal арыштава́ць. в) прыбы́ць: ***He pulled in this morning*** Ён прыбы́ў сёньня зра́нку

• ***pull on*** насу́нуць

• ***pull oneself together*** падцягну́цца, падбадзёрыцца

• ***pull out*** вы́йсьці (*з супо́лкі, прадпрые́мства*)

• ***pull together*** дру́жна працава́ць *або́* супрацо́ўнічаць

pulley [ˈpʊli] n., Tech. блёк, калаўро́т -а *m.*; лябёдка *f.*

pull-over [ˈpʊlˌouvər] n. швэ́дlар -ра *m.* (*які́ наця́гваецца праз галаву́*), пуло́вэр -а *m.*

pulmonary [ˈpʌlmənəri] adj. 1. лёгачны. 2. які́ ма́е лёгкія

pulp [pʌlp] – n. 1. мя́каць, мязга́ *f.* (*пло́да, бульбяна́я*). 2. пу́льпа *f.* (*зу́ба*). 3. ма́са *f.*: ***Paper is made from wood pulp*** Папе́ру ро́бяць з драўля́нае ма́сы

– v.t. расьціра́ць на мязгу́, ператвара́ць у мо́крую ма́су

pulpit [ˈpʊlpɪt] n. 1. ка́тэдра для право́ўцы. 2. ка́тэдра *або́* каза́льніца для прапаве́дніка; аналой -я *m.*, амбо́н -у *m.*

pulpy [ˈpʌlpi] adj. 1. мясі́сты (*пра плод*); мя́ккі. 2. як мязга́

pulsate [ˈpʌlseɪt] v.i. 1. бі́цца; пульсава́ць; трапята́цца. 2. вібрава́ць; ківа́цца

pulsation [pʌlˈseɪʃən] n. 1. біцьцё *n.* (*сэ́рца*), трапята́ньне *m.* 2. вібра́цыя *f.*, рытмі́чнае хіста́ньне

pulse [pʌls] – n. 1. пульс -у *m.*, біцьцё сэ́рца. 2.часьціня́ біцьця́: ***to feel (take) one's pulse*** ма́цаць пульс. 3. рытм у му́зыцы. 4. пачу́цьці, настро́і *pl.*: ***the pulse of the nation*** настро́і ў наро́дзе

– v.i. бі́цца; трапята́цца; вібрава́ць: ***His heart pulsed with excitement*** Яго́нае сэ́рца бі́лася ад хвалява́ньня

pulverise [ˈpʌlvəraɪz] v., esp. Brit., *гл.* **pulverize**

pulverization [ˌpʌlvərəˈzeɪʃən] n. ператвара́ньне ў парашо́к; распыле́ньне *n.*

pulverize [ˈpʌlvəraɪz] – v.t. расьціра́ць, сьціра́ць на парашо́к; распыля́ць

(*вадý, парашóк*). 2. разьбівáць ушчэ́нт (*вóрага, усé надзéі*)
– v.i. ператвараццá ў парашóк

pulverizer [ˈpʌlvəraɪzər] n. машы́на для расьціра́ньня ў парашóк; распыля́льнік, пульвэрызáтар -а *m.*

pump I [pʌmp] – n. пóмпа *f.*
– v.t. 1. пампава́ць. 2. выпампо́ўваць: ***to pump dry*** вы́пампаваць дасýха. 3. напампо́ўваць, напаўня́ць пампу́ючы. 4. выця́гваць, выпы́тваць (*інфармáцыю*)

pump II [pʌmp] n., usually **pumps**, pl. ло́дачкі *pl.*, адкры́тыя жано́чыя ту́флі

pumpkin [ˈpʌmpkɪn] n. гарбу́з -á *m.*

pumpkinseed [ˈpʌmpkɪnˌsi:d] n. гарбу́зік -а *m.*

pun [pʌn] – n. двухсэнсо́ўнасьць *f.*, гульня́ сло́ваў, калямбу́р -у *m.*
– v.i. жартава́ць, гаварыць калямбу́рамі

punch I [pʌntʃ] – v.t. 1. уда́рыць кулако́м. 2. па́сьвіць, гнаць (*жывёлу*)
– n. 1. уда́р кулако́м. 2. Informal сі́ла, эфэкты́ўнасць *f.*

punch II [pʌntʃ] – v.t. 1. прабіва́ць; штэмплява́ць; заганя́ць, убіва́ць уда́рам: ***The train conductor punched our tickets*** Канду́ктар прабі́ў на́шыя біле́ты. 2. прабіва́ць (*дзі́ркy*), дзіркава́ць
– n. прабо́йнік, мы́сьлік -а *m.* (*для прабіва́ньня дзі́рачак у скýры, мэта́ле*); кампо́стэр -а *m.*

punch III [pʌntʃ] n. пу́нш -у *m.* (*напо́й*)

punctual [ˈpʌŋktʃuəl] adj. пунктуа́льны, дакла́дны

punctuality [ˌpʌŋktʃuˈæləti] n. пунктуа́льнасьць, дакла́днасьць *f.*

punctually [ˈpʌŋktʃuəli] adv. пунктуа́льна; дакла́дна

punctuate [ˈpʌŋktʃueɪt] v.i. ста́віць зна́кі прыпы́нку

punctuation marks зна́кі прыпы́нку

puncture [ˈpʌŋktʃər] – n. 1. прако́л -у *m.* (*шы́ны*). 2. прабіва́ньне, прако́лваньне *n.*
– v.t. прабіва́ць, прако́лваць (*дзі́ркy*)

pungent [ˈpʌndʒənt] adj. 1. во́стры, піка́нтны (*пра смак або́ пах*). 2. зье́длівы, е́дкі (*пра кры́тыку*)

punish [ˈpʌnɪʃ] v.t. кара́ць

punishable [ˈpʌnɪʃəbəl] adj. кара́льны: ***a punishable offence*** кара́льнае злачы́нства

punishment [ˈpʌnɪʃmənt] n. ка́ра *f.*, пакара́ньне *n.*

punitive [ˈpju:nətɪv] adj. ка́рны, які́ кара́е: ***punitive expedition*** ка́рная экспэды́цыя

pup [pʌp] n. 1. шчанё *n.*, шчанюк -á *m.* 2. лісянё, ваўчанё *n.* 3. Figur. дурны́, малады́ зазна́йка

pupa [ˈpju:pə] n., pl. **-pae -pas**, Zool. ку́калка *f.*

pupil I [ˈpju:pəl] n. ву́чань -ня *m.*, вучані́ца *f.*

pupil II [ˈpju:pəl] n. зра́нка *f.* (*во́ка*)

puppet [ˈpʌpɪt] n. 1. а) мала́я ля́лька, б) марыяне́тка *f.*, тэатра́льная ля́лька 2. марыяне́тка *f.* (*чалаве́к або́ ўра́д*).

puppet show ля́лечны тэа́тар

puppy [ˈpʌpi] n., pl. **-pies**, *гл.* **pup**

purchase [ˈpɜ:rtʃəs] – v.t. 1. набыва́ць; купля́ць. 2. атры́мваць за кошт
– n. 1. ку́пля *f.* 2. набы́так -ку *m.*; то́е, што набы́та, ку́плена

purchaser [ˈpɜ:rtʃəsər] n. пакупні́к -а *m.*, паку́пніца *f.*

pure [pjʊr] adj. 1. чы́сты: ***pure hands*** чы́стыя ру́кі. 2. чы́сты, без прыме́шкі: ***pure Belarusian*** чы́стая белару́ская мо́ва. 3. чы́сты, нявінны, цнатлі́вы: ***pure mind*** нявінныя ду́мкі

pure-bred [ˈpjʊrbred] adj. чы́стае крыві́ (*пра жывёліну*), паро́дзісты

purely [ˈpjʊrli] adv. 1. чы́ста. 2. вылу́чна; зусі́м, ца́лкам: ***purely by chance*** ца́лкам выпадко́ва

purgative [ˈpɜ:rgətɪv] – n. ачышча́льны сро́дак (*лек*)
– adj. слабі́цельны, ачышча́льны

purgatorial [ˌpɜ:rgəˈtɔ:riəl] adj. ачышча́льны; збаві́цельны.

purgatory [ˈpɜ:rgətɔ:ri] n., pl.**-ries** 1. чы́сьцец -тца *m.* 2. стан часо́вага пакара́ньня

purge [pɜ:rdʒ] – v.t. 1. ачышча́ць (*і мара́льна*), прачышча́ць. 2. выдаля́ць, выкіда́ць непажада́нага (*напр. з па́ртыі*). 3. выкупля́ць, загла́джваць (*напр. віну́*)
– n. 1. ачышчэ́ньне. 2 ачышча́льны сро́дак (*лек*). 3. чы́стка *f.* (*палітычная*)

purification [ˌpjʊrɪfiˈkeɪʃən] n. ачышча́ньне *n.*, ачы́стка *f.*, ачышчэ́ньне *n.*

purifier [ˈpjʊrɪfaɪər] n. ачышча́льнік -а *m.* (*прыла́да, сро́дак*)

purify [ˈpjʊrɪfaɪ] v.t. 1. ачышча́ць (*мо́ву, ваду́*): ***to purify the heart*** ачы́сьціць сэ́рца (*ад усяля́кага зла*)

purism [ˈpjʊrˌɪzəm] n. пурызм -у *m.*

purist [ˈpjʊrəst] n. пурыст -а *m.*, прыхі́льнік пурызму, пурыстка *f.*

puristic [pjʊˈrɪstɪk] adj. пурысты́чны

puritan [ˈpjʊrətən] – n. пурыта́нін -а *m.*; пурыта́нка *f.*
– adj. пурыта́нскі

puritanical [ˌpjʊrɪˈtænɪkəl] adj. пурыта́нскі

purity [ˈpjʊrəti] n. 1. чысьціня́ *f.* (*і фізы́чная*). 2. няві́ннасьць *f.*, мара́льная чысьціня́. 3. чысьціня́, беззага́ннасьць *f.*: ***purity of style*** чысьціня́ сты́лю

purl [pɜ:rl] – v.i. цурчэ́ць (*пра ваду́, руча́й*)
– n. цурчэ́ньне, цурча́ньне *n.*

purple [ˈpɜ:rpəl] – n. 1.фіяле́тавы, барво́вы, пурпуро́вы ко́лер. 2. сан кардына́ла
– adj. 1. фіяле́тавы, барво́вы, барвя́ны, пурпуро́вы, пурпу́рны: ***to turn purple*** пасіне́ць ад зло́сьці. 2. пы́шны, велікапы́шны
– v.t. малява́ць у пурпуро́вы ко́лер
– v.i. рабі́цца пурпуро́вым, фіяле́тавым, барво́вым

purpose [ˈpɜ:rpəs] – n. 1. мэ́та *f.*; плян, намер -у *m.*: ***His purpose was to pass his exams*** Яго́най мэ́тай было́ здаць экза́мены. 2. прызначэ́ньне *n.*
– v.i. мець на мэ́це, мець намер
• ***on purpose*** сумы́сьля, наўмы́сна
• ***to good purpose*** на до́брую мэ́ту
• ***to little*** or ***no purpose*** ама́ль безвынико́ва; бязмэ́тна

purposeful [ˈpɜ:rpəsfəl] adj. мэтазго́дны

purposefulness [ˈpɜ:rpəsfəlnəs] n. мэтазго́днасьць *f.*

purposeless [ˈpɜ:rpəsləs] adj. бязмэ́тны, бессэнсо́ўны

purposelessly [ˈpɜ:rpəsləsli] adv. бязмэ́тна, бессэнсо́ўна

purposely [ˈpɜ:rpəsli] adv. знаро́к, сумы́сьля

purr [pɜ:r] – v.i. му́ркаць, вуркота́ць (*пра кота́*)
– n. му́рканьне, вуркота́ньне *n.*

purse [pɜ:rs] n. 1. жано́чая то́рбачка. 2. кашалёк -лька́ *m.* 3. гро́шы *pl. only*: бага́цьце *n.* 4. скарб -у *m.*: ***the nation's purse*** дзяржа́ўны скарб

pursue [pərˈsu:] v.i. 1. гна́цца. 2. імкну́цца да *чаго́*; шука́ць *чаго́*: ***to pursue pleasure*** шука́ць прые́мнасьцяў. 3. праця́гваць рабі́ць: ***to pursue the study of French*** праця́гваць вывуча́ць францу́скую мо́ву

pursuit [pərˈsu:t] n. 1. паго́ня *f.*: ***in pursuit of happiness*** у паго́ні за шча́сьцем. 2. заня́так -ку *m.*; прые́мнае ба́ўленьне ча́су, заба́ва *f.*; гуля́ньне *n.*

pursuit plane зьнішча́льнік -а *m.* (*самалёт*)

pursy [ˈpɜ:rsi] adj. 1. з задзы́шкай, з ды́хавіцай. 2. гру́зны, таўсты́

purulence [ˈpjurələns] n. загніва́ньне, нарыва́ньне *n.*, выдзяле́ньне гно́ю (*з ра́ны*); нагнае́ньне *n.*

purulent [ˈpjurələnt] adj. 1. гно́йны (*пра ра́ну, запале́ньне*). 2. сапсава́ны мара́льна; прада́жны. 3. гнілы́

pus [pʌs] n. гно́й -ю *m.* (*пры запале́ньні ра́ны*)

push [pʊʃ] – v.t. 1. пха́ць, папіха́ць: ***Push the door; don't pull it*** Папіхні́ дзьве́ры, не цягні́ да сябе́. 2. націска́ць; шту́рхаць: ***to push each other*** шту́рхаць адзі́н аднаго́. 3. працісна́ць, праcóўваць, намага́цца: ***to***

push one's claims настóйваць на сваíх дамага́ньнях; ***to push one's way*** праціска́цца (*праз натóўп*); прабіва́ць, праклада́ць сабе́ дарóгу. 4. пуска́ць карані́ (*дрэ́ва*). 5. Informal прапíхваць (*тава́р, непатрэ́бныя рэ́чы*)

– n. 1. штурш|óк -ка́ *m.*; на́ціск, напóр -у *m.* (*зза́ду*). 2. намага́ньне *n.*, напóрыстасьць *f.*

• ***push around,*** Informal абыхóдзіцца з *кім* гру́ба; папіха́ць, трыма́ць у паняве́рцы *каго́*; зьдзе́квацца з *каго́*; стра́шыць, палóхаць *каго́*

• ***push away*** адпіха́ць, адштурхóўваць ад *каго́-чаго́*

• ***push forward*** падпіха́ць, прасóўваць напе́рад, дапамага́ць зьдзяйсьне́ньню

• ***push off*** адыйсьці́, адпіхну́цца: ***We pushed off in the boat*** Мы адплылí чаўнóм ад бе́рагу

• ***push on*** а) сьпяша́цца, прысьпе́шваць: ***to push things on*** прысьпе́шыць ход спра́вы. б) ісьці́ дале́й, праця́гваць рабíць

• ***push through*** а) прапха́ц|ь (-ца) праз *што*. б) ***to push the matters through*** дове́сьці спра́ву да канца́

push button гу́зік *m.* (*улуча́льніка, званка́, ра́дыё, тэлефóна*)

pushcart ['pʊʃkɑ:rt] n. лёгкі ручны́ вазóк

pusher ['pʊʃər] n. 1. той, хто пха́е. 2. Sl. прадаве́ц наркóтыкаў

pushy ['pʊʃi] adj. праны́рлівы; наха́бны

pussy I ['pʊsi] n., pl. **pussies** а) кат|óк -ка́ *m.*, малы́ кот (*і катóк на вярбе́*)

pussy II ['pʌsi] adj. гнóйны

pussy willow вярба́, яка́я ма́е каткí

pustular ['pʌstʃələr] adj. прышчава́ты, як прышч

pustulate ['pʌstʃəleɪt] – v. абсыпа́ць, пакрыва́ць прышча́мі

– adj. ['pʌstʃələt] прышчава́ты, у прышчóх

pustule ['pʌstʃu:l] n. прышч, -á, пры́шчык -а *m.*, *dim.*; сып -у *m.*, вы́сыпка *f.*

put [pʊt] v.t. **put, putting** 1. кла́сьці: ***to put knives and forks on the table*** паклáсьці нажы́ й відэ́льцы на стол. 2. ста́віць: ***to put plates and glasses on the table*** паста́віць тале́ркі й шкля́нкі на стол. 3. прывóдзіць: ***Put your room in order*** Спара́дкуй свой пакóй. 4. прадстаўля́ць, задава́ць: ***He put several questions to me*** Ён задаў мне кóлькі пыта́ньняў. 5. прыблізна ацэ́ньваць: ***He puts the distance at five miles*** Адле́гласьць ён ацэ́ньвае на пяць мíляў. 6. накладáць: ***to put a tax on gasoline*** накла́сьці пада́так на бэнзíн. 7. прыстасóўваць, прытарнóўваць: ***to put into practice*** тарнава́ць на пра́ктыцы. 8. прыве́сьці (*у пэ́ўны стан*): ***to put to shame*** прысарóмліваць; ***to put a stop to something*** спыніць не́шта; ***to put to death*** пакара́ць сьме́рцю

• ***put across*** а) даць да зразуме́ньня. б) памы́сна праве́сьці (*спра́ву*)

• ***put aside*** or ***by*** а) ашчаджа́ць на пасьля́ (*на чóрную гадзíну*). б) адкладáць набóк

• ***put away*** а) прыбіра́ць, хава́ць: ***Put away your toys*** Пакладзí сваé ца́цкі на мéсца. б) адкладáць, ашчаджа́ць (*грóшы*). в) Informal садзíць у турмý

• ***put back*** а) вярнýць (*у ніжэ́йшую кля́су*). б) паста́віць, паклáсьці на мéсца.

• ***put down*** а) здушы́ць (*паўста́ньне*). б) запіса́ць, в) даць задáтак

• ***put forth*** а) пуска́ць (*па́расткі, пупы́шкі*) б) ***to put forth effort*** напружваць сíлы, намага́ньні, в) ру́шыць (*асабл. у мóра*)

• ***put off*** а) адкладáць набóк; адкладáць на пазьнéй, адтэрмінóўваць. б) паўстрыма́ць ад *чаго́*. в) пазбы́цца *чаго́*

• ***put on*** а) надзе́ць (*капялю́ш*), апранýць (*пальтó і пад.*); абýць (*чаравікí, бóты*). б) ***She put on an air of innocence*** Яна́ прыкíнулася нявíннай. в) ***The driver put on speed*** Шафёр па-

бо́льшыў ху́ткасьць. г) ***to put on the clock*** падагна́ць гадзі́ньнік; д) ***to put on a play*** паста́віць п'е́су; е) Sl. стро́іць жа́рты: ***Are you putting me on?*** Ты што — жарту́еш?

• ***put out*** а) згаси́ць (*сьвятло́*), пагаси́ць (*пажа́р, аго́нь*); б) зьбянтэ́жыць; зьбіць з панталы́ку; зьбіць з та́кту, в) вы́даць (*кні́гу*), г) выкладаць, выстаўля́ць (*рэ́чы*)

• ***put through*** уда́ла вы́канаць, зако́нчыць

• ***put up*** а) рабі́ць; будава́ць, б) выстаўля́ць (*на про́даж*). в) дава́ць: ***He put up the money for the car*** Ён даў гро́шы на аўтамабі́ль

• ***put upon*** чапля́цца да *каго́*; выкарыстоўваць; ашу́кваць, рабі́ць сваёй ахвя́рай

• ***put up with*** цярпліва перано́сіць, цярпе́ць; талерава́ць

putrefaction [ˌpju:trɪ'fækʃən] n. псава́нье *n.*; гніцьцё *n.*

putrefactive [ˌpju:trɪ'fæktɪv] adj. які́ выкліка́е псава́ньне, гніцьцё; гні́ласны

putrefy ['pju:trɪfaɪ] v.i. **-fied, -fying** псава́цца; гніць, гні́сьці; гнаі́цца (*пра ра́ну*)

putrescent [pju:'tresənt] adj. які́ гніе́ *або́* гнаі́цца; гно́йны

putrid ['pju:trɪd] adj. 1. гнілы́; сапсава́ны, сапсу́ты, засьме́рдлы (*пра мя́са*). 2. разбэ́шчаны, мара́льна гнілы́; ве́льмі дрэ́нны

putty ['pʌti] – n., pl. **-ties** кіт -у *m.*, замА́зка *f.*

– v.t. (**-tied, -tying**) кітава́ць (*напр. во́кны*), замА́зваць дзі́ркі

puzzle ['pʌzəl] – n. 1. цяжко́е зада́ньне. 2. зага́дка, круцігало́ўка *f.* 3. неўразуме́ньне *n.*, разгу́бленасьць *f.*

– v.t. 1. ста́віць перад цяжкі́м зада́ньнем; ста́віць у тупі́к. 2. бянтэ́жыць; заблы́тваць, рабі́ць больш складаным; ***to puzzle out*** адгада́ць; паду́маўшы, разабра́цца ў чым-н.

• ***puzzle over*** лама́ць галаву́ над *чым*

puzzlement ['pʌzəlmənt] n. неўразуме́ньне *n.*, зьбянтэ́жанасьць *f.*

pygmy, *тс.* **pigmy** ['pɪgmi] n., pl. **-mies** ка́рлік -а, пігме́й -я *m.*

pyjamas [pə'dʒɑ:məz] n., pl. піжа́ма *f.*

pyramid ['pɪrəmɪd] n. 1. піраміда *f.* 2. **the Pyramids,** pl. старажы́тныя эгі́пецкія піраміды

pyramidal [pɪ'ræmɪdəl] adj. піраміда́льны, у фо́рме піраміды

Pyrenean [ˌpɪrə'ni:ən] adj. пірэне́йскі

Pythagorean [pəˌθægə'ri:ən] adj. пітагарэ́йскі

Pythagorean theorem тэарэ́ма Пітаго́ра

Q

Q, q [kju:] n. **Q's, q's** *сямна́ццатая лі́тара анге́льскага альфабэ́ту*

quack I [kwæk] – n. кра́каньне ка́чак
– v.i. кра́каць

quack II [kwæk] – n. 1. знаха́р -а́ *m.* 2. шарлата́н -а *m.*
– adj. знаха́рскі: ***quack medicine*** знаха́рскія ле́кі

quackery ['kwækəri] n., pl. **-eries** шарлата́нства *n.*

quadrangle ['kwɑ:dræŋgəl] n. 1. чатырохку́тнік -а *m.* 2. чатырохку́тны двор *або́* пляц, абкру́жаны дама́мі

quadrangular [ˌkwɑ:'dræŋgjələr] adj. чатырохку́тны

quadrant ['kwɑ:drənt] n. квадра́нт -а *m.*

quadratic [ˌkwɑ:'drætɪk] adj. квадра́тны, у другі́й ступе́ні: ***quadratic equation*** квадра́тнае раўна́ньне

quadrilateral [ˌkwɑ:drə'lætərəl] adj., Math. чатырохбако́вы

quadrille [kwɑ:'drɪl] n. 1. кадры́ля *f.* 2. му́зыка да кадры́лі

quadrivalent [ˌkwɑ:'drɪvələnt] adj., Chem. чатырохва́ртасны, чатырохвале́нтны

quadruped ['kwɑ:drəped] – n. чатырохно́гая жывёліна (*асабл. сысуны́*), чатырохно́гія *coll.*
– adj. чатырохно́гі

quadruple [kwɑ:'dru:pəl] adj. 1. чацьвярны́, з чатыро́х ча́стак. 2. у чаты́ры разы́ бо́льшы; чатырохразо́вы

quail I [kweɪl] n., pl. **quails** or coll **quail** перапёлка *f.*

quail II [kweɪl] v.i. 1. здрыгану́цца. 2. задрыжэ́ць, спало́хацца

quaint [kweɪnt] adj. 1. мі́лы, прые́мны, ціка́вы: ***quaint old customs*** ціка́выя старада́ўнія звы́чаі. 2. дзі́ўны, дзіва́цкі, незвыча́йны, сьме́шны

quake [kweɪk] – v.i. трэ́сьціся; дрыжэ́ць
– n. 1. трасе́ньне, дрыжа́ньне *n.* 2. землятру́с, землядры́г -у *m.*

qualification [ˌkwɑ:lɪfɪ'keɪʃən] n. 1. кваліфіка́цыя, падрыхтава́насьць *f.* (*да пра́цы*). 2. перадумо́ва *f.*, абмежава́ньне *n.*; агаво́рка *f.*

qualified ['kwɑ:lɪfaɪd] adj. 1. кваліфікава́ны. 2. зьме́нены, абмежава́ны

qualify ['kwɑ:lɪfaɪ] v. 1. рабі́ць адпаве́дным, кваліфікава́ць(-ца). 2. зьмякча́ць; тро́ху зьмяня́ць; абмяжо́ўваць. 3. Gram. азнача́ць: ***Adverbs qualify verbs*** Прысло́ўі паясьня́юць дзеясло́вы

qualitative ['kwɑ:lətetɪv] adj. я́касны

quality ['kwɑ:ləti] n., pl. **-ties** 1. уласьці́васьць, сво́масьць *f.*: ***One quality of iron is hardness*** Адно́й з уласьці́васьцяў жале́за ёсьць цьвёрдасьць. 2. я́касьць *f.*: ***She has many fine qualities*** Яна́ ма́е шмат до́брых я́касьцяў. ***Look for quality rather than for quantity*** Глядзі́ больш на я́касьць, чым на ко́лькасьць. 3. гату́нак -ку *m.*: ***a poor quality of cloth*** слаба́ гату́нак адзе́ньня

quandary ['kwɑ:ndəri] n. цяжко́е стано́вішча, дыле́ма *f.*

quantitative ['kwɑ:ntətеitiv] adj. 1. ко́лькасны. 2. які́ мо́жна зьме́раць

quantity ['kwɑ:ntəti] n., pl. **-ties** 1. ко́лькасьць *f.* 2. вялі́кая ко́лькасьць: ***The baker buys flour in quantity*** Пе́кар купля́е муку́ ў вялі́кай ко́лькасьці; ***She owns quantities of books*** Яна́ ма́е мно́ства кні́гаў. 4. (*у му́зыцы*) даўжыня́ но́ты

quarantine ['kwɔ:rənti:n] – n. каранты́н -у *m.*
– v.i. наклада́ць каранты́н

quarrel ['kwɑ:rəl] – n. сва́рка, зва́дка, зва́да *f.*: ***to seek a quarrel*** шука́ць сва́ркі; ***to make up a quarrel*** пагадзі́цца
– v.i. 1. сварыцца; спрача́цца, ва́дзіцца, калаці́цца, грызьціся. 2. нарака́ць: ***to quarrel with fate*** нарака́ць на лёс

quarrelsome ['kwɑ:rəlsəm] adj. сварлі́вы, зва́длівы

quarelsomeness ['kwɑ:rəlsəmnəs] n. сварлі́васьць *f.*, зва́дніцтва *n.*

quarry I ['kwɑ:ri] – n., pl. **-ries** каменялóмня *f.*; кар'е́р -у *m.*
– v. 1. здабыва́ць каме́ньне ў каменялóмні. 2. капа́цца, ры́цца ў кні́гах, вышу́кваць што-н.

quarry II ['kwɑ:ri] n., pl. **-ries** зьверына́, на яку́ю палю́юць; здабы́ча *f.*

quart [kwɔ:rt] n. ква́рта *f.* (*ме́ра ва́дкасьці*): ***a quart of milk*** ква́рта малака́

quarter ['kwɔ:rtər] – n. 1. чвэрць *f.*: ***a quarter of a century*** чвэрць стаго́дзьдзя; ***to divide into quarters*** падзяля́ць на чаты́ры ча́сткі. 2. чвэрць гадзі́ны, 15 хвілі́наў: ***a quarter to one*** бяз чвэ́рці пе́ршая (*гадзі́на*). 3. Coll. чвэрць даля́ра, манэ́та ва́ртасьцю 25 цэ́нтаў. 4. ква́дра *f.*: ***quarters of the moon*** ква́дры ме́сяца. 5. кварта́л -у *m.* (*го́раду*). 6. Mus. чвэрцьно́та *f.*
– v.t. 1. дзяля́ць на чаты́ры ча́сткі. 2. раскватаро́ўваць, разьмяшча́ць па кватэ́рах (*во́йска, падаро́жнікаў*)
• ***cry (for) quarter*** прасі́ць лі́тасьці
• ***quarters,*** pl. кватэ́ра *f.*; кватэ́ры *pl.*, каза́рмы *pl. only*. ***officers' quarters*** кватэ́ры афіцэ́раў

quarterback ['kwɔ:rtərbæk] n. гало́ўны напа́днік (*у амэрыка́нскім футбо́ле*)

quarterly ['kwɔ:rtərli] – adj. кварта́льны
– adv. кварта́льна
– n., pl. **-lies** кварта́льнік -а *m.*, кварта́льны ча́сапіс

quartern ['kwɔ:rtərn] n. чвэ́ртка, чвэ́рць *f.*

quarternote чвэрцьно́та *f.*

quartet or **quartette** [kwɔ:r'tet] n. квартэ́т -у *m.*

quartz [kwɔ:rts] n. кварц -у *m.* (*мінэра́л*)

quash I [kwɑ:ʃ] v.t. здушы́ць (*бунт*)

quash II [kwɑ:ʃ] v.t. скасава́ць, анулява́ць, прызна́ць несапра́ўдным

quaver ['kweivər] – v.i. 1. дрыжэ́ць (*пра го́лас*). 2. гаварыць дрыго́ткім го́ласам. 3. вывóдзіць трэ́лі
– n. 1. дрыжэ́ньне (*асабл. го́ласу*). 2. трэль *f.*

quay [ki:] n. мол -у *m.*, набярэ́жная *f.*; прыча́л -у *m.*

queen [kwi:n] n. 1. а) каралёва *f.*, б) жо́нка караля́. 2. ма́тка *f.* (*у пчо́лаў*). 3. да́ма *f.* (*ка́рта*): ***queen of hearts*** чырво́вая да́ма. 4. каралёва *f.*, ферзь -я́ *m.* (*у ша́хматах*)

queer [kwir] – adj. дзі́ўны, дзівакава́ты, незвыча́йны. 2. Informal сумне́ўны, падазро́ны. 3. Sl. гомасэксуа́льны
– n. 1. дзіва́к -а́ *m.* 2. Sl. гомасэксуалі́ст -а *m.*

quell [kwel] v.t. 1. усьці́шыць , здушы́ць (*хвалява́ньні*). 2. перамагчы́ (*страх*)

quench [kwentʃ] v.t. 1. наталя́ць, заспако́йваць: ***to quench a thirst*** наталі́ць сма́гу. 2. гасіць (*аго́нь*). 3. ахало́джваць, астуджа́ць (*напр. сталь*)

quenchless ['kwentʃləs] adj. нязга́сны, незгаса́льны; неспато́льны

quern [kwɜ:rn] n.1. жо́рны *pl. only*. 2. млыно́к для пе́рцу або́ і́ншых прыпра́ваў

querulous ['kwerələs] adj. буркліvы, ве́чна незадаво́лены; расьцьве́лены. раздражнёны

quest [kwest] n. 1. по́шукі *pl. only*, пагó-ня *f.* (*за чым*). 2. ры́царская экспэды́цыя, по́шукі. 3. прадме́т по́шукаў

question ['kwestʃən] – n. 1. пыта́ньне *n.* 2. судо́вае съле́дзтва *або́* працэ́с. 3. праблéма *f.*: ***the question of automation*** праблéма аўтаматыза́цыі. 4. прапано́ва, яка́я ста́віцца на галасава́ньне; галасава́ньне ў спра́ве гэ́тае прапано́вы

– v.i. пыта́цца

– v.t. 1. пыта́ць; выпы́тваць, распы́тваць, вывéдваць; Law дапы́тваць. 2. аспрэ́чваць, сумнява́цца; ста́віць пад сумнéў, ста́віць пад пыта́ньне: ***I question the truth of his story*** Я сумнява́юся ў пра́ўдзе яго́нага раска́зу

• ***beside the question*** не на тэ́му

• ***beyond question*** or ***beyond all question*** а) без сумнéву. б) немінýчы, няўхíльны, неўнікнёны

• ***call in (or into) question*** ста́віць пад сумнéў, аспрэ́чваць

• ***in question*** успо́мнены, згада́ны

• ***out of the question*** вы́ключаны; на́ват гаво́ркі нямá

• ***without question*** без сумнéву

questionable ['kwestʃənəbəl] adj. 1. сумнéўны, няпэ́ўны. 2. з сумнéўнай рэпута́цыяй

question mark пыта́льнік -а *m.*

questionnaire [ˌkwestʃə'ner] n. апыта́льнік -а *m.*, анкéта *f.*

queue [kju:] – n. 1. чаргá *f.* 2. касá *f.* (*з валасóў*)

– v.i. (up) стаяць у чарзé; стаць у чаргý

quibble ['kwɪbəl] – n. хíтрыкі *pl.only.*; вы́крут -у *m.*, адгаво́рка *f.*

– v.i. круці́ць, выкрýчвацца

quibbler ['kwɪblər] n. круцéль круцяля́ *m.*, махля́р -á *m.*, ашука́нец -ца *m.*

quick [kwɪk] – adj. 1. бóрзды, жвáвы, хýткі; бы́стры (*пра ваду́*); кéмлівы. 2. карóткі: ***a quick visit*** карóткія адвéдкі. 3. хýткі: ***a quick reply*** хýткі адка́з. 4. ча́сты: ***a quick pulse*** ча́сты пульс

– n. чýлае мéсца: ***Their insults cut him to the quick*** Іхныя абра́зы кранýлі яго́ за жывóе

– adv. *гл.* **quickly**

• ***quick temper*** запа́льчывасьць

• ***quick wit*** кéмлівасьць

quicken ['kwɪkən] – v.t. 1. прыскóрваць, прысьпéшваць (*крок*). 2. пабуджáць (*фантáзію*), узбуджáць

– v.i. паскарáцца: ***His pulse quickened*** У яго́ паскóрыўся пульс

quicklime ['kwɪklaɪm] n. нягáшаная вáпна

quickly ['kwɪkli] adv. бóрзда, бóрзьдзенька; хýтка, хýценька

quickness ['kwɪknəs] n. бы́страсьць, хýткасьць *f.*

quicksand ['kwɪksænd] n. 1. плывýн -á *m.*, зыбýчы пясóк. 2. абшáр такóга пяскý

quicksilver ['kwɪkˌsɪlvər] n. жывóе срэ́бра, іртýць *f.*

quick-tempered [ˌkwɪk'tempərd] adj. запа́льчывы, гарáчы; хýткі на злосьць

quick-witted [ˌkwɪk'wɪtɪd] adj. кéмлівы; бы́стры

quiescent [kwi'esənt] adj. бязьдзéйны; ці́хі, спакóйны; нерухóмы

quiet ['kwaɪət] – adj. 1. ці́хі, ціхí, ціхéнькі, павóльны, а) ***a quiet river*** ці́хая рака́. б) ***quiet footsteps*** ці́хія крóкі. 2. ці́хі, маўклі́вы (*пра чалавéка*). 3. спакóйны; далікáтны, сьці́плы: ***a quiet mind*** спакóйныя дýмкі; ***quiet manners*** далікáтныя манéры. 4. спакóйны, няя́ркі: ***quiet colors*** спакóйныя кóлеры

– v.t. 1. супакóйваць: ***The mother quieted her frightened child*** Мáці супакóіла сваё спалóханае дзіця́. 2. суні-мáць (*напр. ад плáчу*)

– v.i. супакóйвацца; суні-мáцца; сьці́швацца; прыціхáць (*пра гóман*)

– n. ці́шыня́ *f.*; супакóй -ю *m.*

• ***quiet down*** прыціхáць; суні-мáцца: ***The wind quieted down*** Вéцер суняўся

quieten ['kwaɪətən] esp. Brit., v.t. суці-шáць; супакóйваць

• ***quieten down*** сьці́шыцца; супакóіцца; суня́цца

quietly ['kwaɪətlɪ] adv. 1. ці́ха, ці́хенька, паці́ху; ціхачо́м, ці́шко́м. 2. спако́йна. 3. нерухо́ма

quietness ['kwaɪətnəs]n. ці́ша *f.*, ці́шыня́ *f.*; спако́й, супако́й -ю *m.*

quill [kwɪl] n. 1. птушы́нае пяро́. 2. стры́жань пяра́. 3. (*гусі́нае*) пяро́ для піса́ньня; зубачы́стка зь пяра́. 4. го́лка во́жыка. 5. шпу́лька *f.*, чаўнло́к -ака́ *m.*; верацяно́ *n.*

quilt [kwɪlt] – n. ва́тняя ко́ўдра
– v.t. прашыва́ць: ***to quilt a jacket*** прашыва́ць ватоўку

quince [kwɪns] n. айва́ *f.* (*плод і дрэ́ва*)

quinine ['kwaɪnaɪn] n. хіні́н -у *m.*

quinsy ['kwɪnzi] n. флегмано́зная анги́на

quip [kwɪp] n. дасьці́пны жарт, сло́ўца; вы́крутка *f.* (*сло́ўная*)

quirk [kwɜ:rk] n. дзіва́цтва *n.*, вы́хадка *f.* 2. завітло́к -ка *m.*

quisling ['kwɪzlɪŋ] n. кві́сьлінг, каляба-ра́нт, здра́днік -а *m.*

quit [kwɪt] – v.t. 1. спыня́ць: ***The men quit work when the whistle blew*** Мужчы́ны спыні́лі пра́цу, калі́ загудзе́ў гудо́к. 2. пакіда́ць (*пако́й*), выхо́дзіць: ***He quit the room in anger*** Ён паки́нуў пако́й са зло́сьцю. 3. кі́даць пра́цу (*назусі́м*). 4. плаці́ць, спла́чваць (*доўг*)
– adj. во́льны: ***I gave him money to be quit of him*** Я даў яму́ гро́шы, каб расквіта́цца зь ім

quite [kwaɪt] adv. 1. зусі́м, ца́лкам: ***a hat quite out of fashion*** капялю́ш зусі́м нямо́дны; ***Are you quite satisfied?*** Ці ты ца́лкам задаво́лены? 2. фактычна, сапраўды, якра́з: ***It is quite the thing*** Гэ́та якра́з тое, што трэ́ба; ***not quite the thing to do*** гэ́та не зусі́м адпаве́дна. 3. Informal дастаткова, до́сыць, даво́лі: ***quite a few*** даво́лі шмат; ***We quite like her*** Мы яе́ ве́льмі лю́бім; ***It is quite hot*** До́сыць го́рача. 4. абсалю́тна; напэ́ўна (*як адка́з на пыта́ньне або́ заўва́гу*)

quits [kwɪts] adj.: ***to be quits*** расквіта́цца, расплаці́цца з кім-н., а) адда́ць доўг каму́-н., б) адпо́мсьціць за ўчы́неную кры́ўду, зло

quiver ['kwɪvər] – v.i. трэ́сьціся; дрыжэ́ць, уздры́гваць (*ад хвалява́ньня*). 2. хіста́цца, ківа́цца
– n. уздры́гваньне, дрыжа́ньне *n.*

quiz [kwɪz] – v.t. 1. экзамэнава́ць пыта́ньнямі; спраўджа́ць чые́-н. ве́ды. 2. высьме́йваць, перадра́жніваць, паджарто́ўваць
– v.i. насьміха́цца з каго́-н.
– n. 1. нефарма́льны пісьмо́вы або́ ву́сны экза́мэн; спраўджа́льная рабо́та. 2. насьме́шнік -а *m.*, насьме́шніца *f.* 3. жарт -у *m.*

quiz show радыё- *або́* тэлевізі́йная віктары́на

quoin [kɔɪn] – n. 1. рог сьцяны́ *або́* будыні́ны. 2. наро́жны ка́мень. 3. клін -а *m.* (*драўля́ны або́ жале́зны*)
– v.t. клінава́ць

quorum ['kwɔ:rəm] n. кво́рум -у *m.*

quota ['kwoʊtə] n. до́ля, ча́стка *f.*: ***his quota of tickets to sell*** ча́стка біле́таў, які́я ён паві́нен прада́ць. 2. гадава́я іміграцы́йная кво́та. 3. кво́та і́мпарту

quotation [kwoʊ'teɪʃən] n. 1. цыта́та *f.* 2. цытава́ньне *n.*, падава́ньне цыта́таў. 3. каціро́ўка *f.*, усталява́ньне бі́ржавай цаны́ каштоўных папе́раў, тава́раў, заме́жнае валю́ты. 4. усталява́ная цана́: ***today's quotation on wheat*** сёньняшняя цана́ на пшані́цу

quotation mark двука́сьсе *n.*, чужаслоўе -ва *m.*

quote [kwoʊt] – v.t. 1. цытава́ць. 2. вызнача́ць: ***to quote a price on a home*** вы́значыць цану́ до́му. 3. браць у двука́сьсе
– n. 1. цыта́та *f.* 2. двука́сьсе *n.*, чужаслоўе -ва *m.*

quotidian [kwoʊ'tɪdiən] – adj. штодзённы, які́ штодня́ паўтара́ецца
– n. ліхама́нка або́ пры́ступы маля́рыі, які́я штодня́ паўтара́юцца

quotient ['kwoʊʃənt] n., Math. дзель *f.*

Qur'an [kə'rɑ:n] n. = **the Koran** Кара́н -у *m.*

R

R or **r** [ɑ:r] n.,pl. **R's, r's** *васямна́ццатая лі́тара анге́льскага альфабе́ту*

rabbi ['ræbaɪ] n. ра́бін -а *m.*

rabbit ['ræbɪt] n. трус -а́ *m.*, тру́ска *f.*; за́яц -йца *m.*

rabble ['ræbəl] n. 1. бязла́дны нато́ўп, ма́сы *pl.* 2. зброд -у *m.*, чэрнь, гало́та *f.*

rabble-rouser ['ræbəl,raʊzər] n. падбухто́ршчык -а *m.*, падбухто́ршчыца *f.*, дэмаго́г -а *m.*

rabid ['ræbɪd] adj. 1. шалёны: ***a rabid dog*** шалёны саба́ка. 2. нястры́мны, лю́ты, разью́шаны. 3. скра́йні, фанаты́чны

rabies ['reɪbi:z] n. шал -у *m.*, шале́нства *n.* (*хвара́ба*)

raccoon or **racoon** [ræ'ku:n] n. 1. яно́т -а *m.* 2. яно́тавае фу́тра

race I [reɪs] – n. 1. вы́перадкі, го́нкі (*у бе́гу, пла́ваньні*). 2.су́сьцігі, ска́чкі *pl.*: ***obstacle race*** ска́чкі зь перашко́дамі.

– v.i. 1. браць удзе́л у го́нках. 2. ху́тка ру́хацца, бе́гчы

– v.t. 1. гнаць (*каня́*). 2. гнаць машы́ну, дава́ць по́ўны газ

• ***race against time*** вы́перадзіць час

race II [reɪs] n. 1. ра́са *f.*: ***the white race, the yellow race*** бе́лая ра́са, жо́ўтая ра́са; ***the human race*** чалаве́цтва *n.* 2. паро́да *f.*, род -у *m.* 3. гру́па *f.*, кля́са *f.*: ***the brave race of seamen*** му́жны род марако́ў

race course, *гл.* **race track**

race horse го́начны конь

race track 1. трэк -у *m.* 2. го́начны круг, іпадро́м -а *m.*

racial ['reɪʃəl] adj. ра́савы: ***racial traits*** ра́савыя характэ́рныя ры́сы; ***racial dislikes*** ра́савыя варо́жасьці; ***racial problems*** ра́савыя прабле́мы

racialism ['reɪʃə,lɪzəm] n. ра́савая прадузя́тасьць *або́* дыскрымінава́цыя; расі́зм -у *m.*

racially ['reɪʃəli] adv. ра́сава

racism ['reɪs,ɪzəm] n. расі́зм -у *m.*

racist ['reɪsɪst] n. расі́ст -а *m.*, расі́стка *f.*

rack [ræk] – n. 1. ра́ма, ве́шалка *f.*: ***a towel rack*** ве́шалка на ручні́к. 2. а) ды́ба *f.* (*прыла́да для катава́ньняў*), б) фізы́чныя *або́* мара́льныя паку́ты. 3. жо́лаб для ко́рму жывёлы

– v.t. 1. мардава́ць, змо́рваць. 2. катава́ць на ды́бе

• ***on the rack*** у вялі́кіх бо́лях, паку́тах

• ***rack one's brains*** лама́ць галаву́, круці́ць мазга́мі

racket I ['rækət] – n. 1. гамана́ *f.*, шум. вэ́рхал -у *m.*, бразгатня́ *f.*, гу́чная гу́тарка. 2. Informal рэ́кет -у, шанта́ж -у́ *m.*, вымага́ньне гро́шай пагро́замі

– v.i. рабі́ць шум

racket II, *тс.* **racquet** ['rækət] n. 1. раке́тка *f.* 2. сьнегасту́пы *pl.*

racketeer [,rækə'tɪr] n. рэкеты́р, вымага́льнік, шантажы́ст -а *m.*

racy ['reɪsi] adj. 1. энэргі́чны; жывы́. 2. піка́нтны (*на смак*). 3. піка́нтны, не зусі́м прыстóйны

rad [ræd] n. адзі́нка радыя́цыі

radar ['reɪdɑ:r] n. радáр -у *m.*, радыёляка́тар -а *m.*

radial ['reɪdiəl] adj. 1. радыя́льны, зóркападобны: ***a radial arrangement*** радыя́льнае разьмяшчэ́ньне. 2. Anat. прамянёвы (*кóстка*)

radiance ['reɪdiəns] or **radiancy** [-diənsi] n. зьзя́ньне *n.*; прамяні́стасьць, я́снасьць, сьвéтласьць *f.*: ***the radiance of the sun*** зьзя́ньне сóнца; ***the radiance of a smile*** я́снасьць усьмéшкі

radiant ['reɪdiənt] adj. 1. прамяні́сты; сьвéтлы; рáдасны: ***a radiant smile*** рáдасная ўсьмéшка. 2. які́ вылучáе праменьне (*сьвятлá, цяплá*). 3. праменны

radiant energy праменная энэ́ргія

radiate ['reɪdieɪt] – v.t. выпраменьваць: ***The sun radiates light and heat*** Сóнца выпраменьвае сьвятлó й цеплыню́

– v.i. прамянéць, прамяні́цца; бліскучáць, зьзяць: ***Her face radiates joy*** Ейны твар зьзя́е рáдасьцю

radiation [ˌreɪdi'eɪʃən] n. 1. радыя́цыя *f.*, выпраменьваньне *n.*: ***radiation therapy*** радыятэрáпія. 2. выпраменены энэ́ргія

radiator ['reɪdieɪtər] n. радыя́тар -а *m.*, батарэ́я *f.*

radical ['rædɪkəl] – adj. 1. карэ́нны, аснóўны, галóўны; грунтóўны, фундамэнтáльны: ***radical changes*** карэ́нныя зьмéны. 2. радыкáльны

– n. 1. радыкáл -а *m.*, прыхíльнік скрáйніх пóглядаў. 2. Math. знак кóраня, кóрань -я *m.* 3. Chem. радыкáл -а *m.*

radicalism ['rædɪkəlˌɪzəm] n. радыкалíзм -у *m.*

radio ['reɪdiou] n. рáдыё *n., indecl.*

radioactive [ˌreɪdiou'æktɪv] adj. радыяакты́ўны

radioactivity [ˌreɪdiouæk'tɪvəti] n. радыяакты́ўнасьць *f.*

radiograph ['reɪdiougræf] n. рэнтгéнаўскі здымак

radiologist [ˌreɪdi'ɑ:lədʒɪst] n. рэнтгенóляг -а *m.*

radiology [ˌreɪdi'ɑ:lədʒi] n. радыялёгія *f.*

radish ['rædɪʃ] n. радыска, рэ́дзька *f.*

radium ['reɪdiəm] n. рáдый -ю *m.*

radius ['reɪdiəs] n., pl. **-dii** or **-diuses** 1. рáдыюс -а *m.* 2. перадплéчная кóстка

raffle ['ræfəl] n. лятарэ́я *f.*

raft I [ræft] – n. плыт -á *m.*, надзімáная лóдка

– v.t. зьбівáць бярвёны ў плыт; сплаўляць плытóм

raft II [ræft] n., Informal мнóства, прóцьма

rafter ['ræftər] n. 1. плытнік -á, плытагóн -а *m.* 2. крóквіна *f.*

rag [ræg] n. анýча, анýчка *f.*, шматлóк -кá *m.*, шкумáт -á *m.*

• ***rags*** рызьзё, шкумацьцё *n.*

rage [reɪdʒ] – n. 1. гнéў -ву *m.*; шал -у *m.*, шалéнства *n.*, лю́тасьць *f.*: ***to fly into rage*** мóцна ўзлавáцца, ускіпéць злóсьцю. 2. разьюшанасьць, разьлютаванасьць *f.* 3. мáнія *f.*; павáльнае захапленьне (*рýхам, ідэ́яй, мóдай*)

– v.i. 1. палáць гнéвам, шалéць, злавáцца. 2. бушавáць. 3. лютавáць

ragged ['rægɪd] adj. 1. знóшаны, стары́, падраны; абадраны. 2. грýбы, грубы́. 3. запýшчаны: ***a ragged garden*** недагле́джаны сад

ragtime ['rægtaɪm] n., Mus. рэ́гтаім -у *m.*

ragweed ['rægwi:d] n. старасьцéнь лугавы́

raid [reɪd] – n. 1. напáд, набéг, налёт -у *m.* 2. рэйд -у *m.*, аблáва *f.*

– v.t. 1. раптóўна нападáць. 2. рабíць налёт, аблáву

rail I [reɪl] n. 1. драўля́ная жэ́рдка, жалéзная рэ́йка: ***stair rails*** пóручні, парэ́нчы *pl.*; ***fence rails*** жэ́рдкі ад плóту. 2. чыгýнка *f.*: ***ship by rail*** перавóзіць чыгýнкай. 3. агарóджа *f.*

• ***rail in*** абгарадзíць

• ***rail off*** адгарадзíць, аддзяліць бaля́самі

rail II [reɪl] v.i. го́рка нарака́ць
railing [ˈreɪlɪŋ] n. 1. агаро́джа *f.* 2. по́ручні, парэ́нчы *pl.*
raillery [ˈreɪlərɪ] n. паке́пліваньне, падсьме́йваньне, паджарто́ўваньне *n.*
railroad [ˈreɪlroʊd] – n. чыгу́нка *f.*
– v. 1. пасыла́ць *або́* перавО́зіць чыгу́нкай. 2. Informal правО́дзіць пасьпе́шным пара́дкам; прапíхваць спра́ву ху́тка і абы́ як
railroad car вагО́н -а *m.*
railroad tie чыгу́начны, рэ́йкавы стык
railroad tracks рэ́йкі *pl.*
railway [ˈreɪlweɪ] n. чыгу́нка *f.*
railway station чыгу́начная ста́нцыя, вакза́л -у *m.*
railway crossing чыгу́начны пераéзд, перахО́д
railway switch стрэ́лка *f.*
rain [reɪn] – n. дождж дажджу́ *m.*
– v.i. 1. дажджы́ць: ***it is raining*** ідзе́ дождж
• ***a rain of bullets*** град ку́ляў
• ***it is raining cats and dogs*** лíе як зь вядра́
• ***rain or shine*** у любО́е надвО́р'е, пры любы́м надвО́р'і
• ***rain out*** адкла́каць (*гульню́*) дзе́ля дажджу́
rainbow [ˈreɪnboʊ] – n. вясёлка *f.*
– adj. вясёлкавы
rain check квітО́к на пасьля́
raincoat [ˈreɪnkoʊt] n. дажджавíк -á *m.*
raindrop [ˈreɪndrɑ:p] n. дажджава́я кро́пля, дажджы́нка *f.*
rainproof [ˈreɪnpru:f] adj. непрамака́льны
rainstorm [ˈreɪnstɔ:rm] n. навальні́ца *f.*
rain water дажджава́я вада́
rainy [ˈreɪnɪ] adj. 1. дажджлíвы, мО́кры: ***rainy fall (weather)*** дажджлíвая вО́сень. 2. дажджавы́, які́ нясе́ дождж: ***rainy cloud*** дажджава́я хма́ра
• ***rainy day*** а) дажджлíвы дзень. б) чО́рны дзень, чО́рная гадзíна
• ***save for a rainy day*** ашчаджа́ць на чО́рную гадзíну
raise [reɪz] – v.t. 1. паднíма́ць, падыма́ць а): ***to raise one's hand*** падня́ць руку́; ***to raise a cloud of dust*** падня́ць слуп пы́лу; ***Yeast raises dough*** Це́ста падыхО́дзіць на дражджа́х; ***to raise the dead*** уваскраша́ць мёртвых. 2. павялíчваць; павыша́ць, падвыша́ць; зьбіра́ць: ***to raise one's voice*** падвы́сіць гО́лас; ***to raise an army*** сабра́ць вО́йска; ***to raise money*** сабра́ць грО́шы. 3. узгадО́ўваць, гадава́ць; даглядА́ць: ***Parents raise their children*** Бацькі гадУ́юць сваíх дзяцéй; ***to raise crops*** вырО́шчваць збО́жжа; ***to raise cattle*** гадава́ць жывёлу
– n. падвышэ́ньне *n.* (*пла́ты*)
• ***raise a doubt*** вы́клікаць су́мнеў
• ***raise an objection*** вы́казаць, заявíць пратэ́ст, пярэ́чаньне
• ***raise a question*** падня́ць пыта́ньне
• ***raise hell*** нарабіць вэ́рхалу, узьня́ць бу́чу
raised [ˈreɪzd] adj. 1. падыйшО́ўшы (*пра дражджавО́е це́ста*). 2. натапы́раны (*пра валасы́*), ашчаці́нены (*пра поўсьць*). 3. падня́ты: ***The flag was raised*** Сьцяг быў узьня́ты
raisin [ˈreɪzən] n. разы́нка *f.*
rajah or **raja** [ˈrɑ:dʒə] n. ра́джа -ы *m.* (*ты́тул, асО́ба*)
rake I [reɪk] – n. гра́блі *pl.*
– v.t. 1. грэ́бці, грэ́бсьці, грабцí, грабсьцí. 2. перашу́кваць, перары́ць
• ***rake in money*** заграбА́ць грО́шы
• ***rake out*** выграба́ць
rake II [reɪk] n. нягО́днік, распу́сьнік -а *m.*
rakish [ˈreɪkɪʃ] adj. 1. хва́цкі, зухава́ты, уда́лы; фарсíсты. 2. бы́страхО́дны (*пра чО́вен*)
rally I [ˈræli] – v.t. **-lied, -lying,** v.t. 1. склікА́ць, зьбіра́ць існО́ў; упарадкО́ўваць. 2. заклікА́ць, уздыма́ць: ***His words rallied our spirits*** ягО́ слО́вы ўзьнялí наш дух
– v.i. 1. зьбіра́цца нанО́ва. 2. прыхО́дзіць з дапамО́гай. 3. ачуня́ць, акры́яць: ***He rallied from the illness*** Ён ачуня́ў ад хварО́бы
– n., pl. **-lies** 1. збО́рка *f.* 2. сход, зьезд, зьлёт, мíтынг -у *m.*: ***a political rally*** мíтынг -у *m.*

rally II [ˈræli] v. цьвяліць; пацьвéльваць, дражніцца, падсьмéйвацца

ram [ræm] – n. 1. барáн -á *m.* 2. тарáн -á *m.* 3. гідраўлічны тарáн
– v.t. 1. мóцна пхаць; убівáць. 2. мóцна ўдáрыць, стýкнуць, стýкнуцца
• ***Ram,*** Astrol. Барáн -á, Авéн -а *m.* (*знак задыяка*)

ramble [ˈræmbəl] – v.i. 1. хадзіць; блукáць; вандравáць. 2. паўзьці, распаўзáцца; віцца (*пра расьлíну*). 3. малóць языкóм, балбатáць
– n. прахóдка *f.*

rambler [ˈræmblər] n. 1. павóйная рýжа. 2. гаварýн, балбатýн -á *m.*

ramify [ˈræmɪfaɪ] v.i. **-fied, -fying** разгалінóўвацца, разгаліняцца

ramp I [ræmp] n. пахíлы пад'éзд; схіл, спад -у *m.*

ramp II [ræmp] v.i. 1. бéгаць, бушавáць, шалéць. 2. ставáць на заднія лáпы. 3. прымáць пагражáльную пóзу, кíдацца

rampage [ˈræmpeɪdʒ] n. бушавáньне *n.*, разгýл -у *m.*

rampant [ˈræmpənt] adj. 1. узбушавáны, дзікі, лютры, разьюшаны. 2. нестрымáны, нястрымны: ***Disease was rampant*** Хварóбу былó не стрымáць

rampart [ˈræmpɑːrt] n. 1. абарóнны вал, шáнец -ца *m.*; загарóдка *f.* 2. абарóна, ахóва *f.*

ran [ræn] v., *p.t. of* **run**

ranch [rænʧ] n. рáнча *n., indecl.*, жывёлагадóўчая гаспадáрка

rancher [ˈrænʧər] n. улáсьнік рáнча *абó* рабóтнік на рáнча

ranch house галóўная будыніна на фэрме

rancid [ˈrænsɪd] adj. зьялчэлы, ёлкі; тухлы

rancor [ˈræŋkər] n. зласьлівасьць, нянавісьць *f.*; крыўда *f.*; злапóмнасьць *f.*

rancorous [ˈræŋkərəs] adj. злапóмны, зласьлівы, мсьцівы; пóўны варóжасьці, недабразычлівы

random [ˈrændəm] adj. выпадкóвы, бяз пляну *абó* намéру: ***random choice*** выпадкóвы выбар
• ***at random*** наўгáд, наўздагáд; навóсьлеп, наўсьлéп

randomly [ˈrændəmli] adv. наўздагáд, выпадкóва, як выйдзе: ***to shoot randomly*** страляць абы-куды, куды папáла

rang [ræŋ] v., *p.t. of* **ring II**

range [reɪndʒ] – n. 1. прамéжак -ку *m.*, рáмкі *pl.*: ***a range of prices from 5 cents to 25 dollars*** цэны ў прамéжку ад 5 цэнтаў да 25 далярáў. 2. дасягáльнасьць, дальнабóйнасьць *f.*, дáльнасьць дзéяньня; дóсяг -у *m.*: ***The missile has a range of 200 miles*** Дасягáльнасьць ракéты — 200 мíляў. 3. стрэльбішча *n.* 4. пáсьбішча *n.* 5. ланцýг -á *m.*, шэраг -у *m.*: ***a range of mountains*** гóрны ланцýг; ***a wide range of color*** шырóкая гáма колераў. 6. абшáр -у *m.*, зóна *f.*, ахóп -у *m.* 7. кухóнная плітá
– v.i. 1. распасьціráцца (у мéжах ад *чагó* да *чагó*) 2. цягнýцца: ***prices ranging from $5 to $10*** цэны ў прамéжку ад 5 да 10 далярáў. 3. вандравáць
– v.t. 1. разьмяркóўваць. 2. выстрóйваць у рад; групавáць. 3. дасягáць
• ***at close range*** зблíзку
• ***out of range*** недасягáльны, недасяжны
• ***range of vision*** пóле зрóку
• ***voice range*** дыяпазóн гóласу

ranger [ˈreɪndʒər] n. 1. аб'éздчык, лясьнік лесьнікá *m.* 2. кóньнік, вéршнік, кавалерыст -а *m.* 3. рэйнджэр -а *m.*

rank I [ræŋk] – n. 1. рад -у *m.*, шарэнга *f.*, строй -ю *m.*: ***the soldiers broke rank*** жаўнéры парýшылі строй; ***in the rank of the unemployed*** у рáдзе беспрацóўных. 2. ранг, чын -у *m.*; ступéнь *f.*, станóвішча *n.*, стáтус -у *m.*: ***he has a rank of colonel*** ён мáе ранг палкóўніка; ***a person of high rank*** асóба высóкага станóвішча. 3. катэгóрыя, клáса *f.*: ***a poet of the highest rank*** першаклясны паэт. 4. тытул -у *m.*

– v.t. 1. ста́віць, стро́іць у рад, шарэ́нгу. 2. раскладáць, разьмяшчáць: ***to rank in order of size*** разьмясьці́ць павóдле велічыні́. 3. мець вышэ́йшы ранг: ***A major ranks a captain*** Маёр вышэ́йшы рáнгам за капітáна

rank II [ræŋk] adj. 1. буйны́, разро́слы (*пра расьлі́ны*). 2. ёлкі, сьмярдзю́чы. 3. кра́йні, празьме́рны; і́сны: ***rank nonsense*** по́ўная лухтá. 4. гру́бы; непрыстóйны, цыні́чны, агі́дны

rank and file радавы́я; про́стыя, звычáйныя лю́дзі

rankle [ˈræŋkəl] v.i. 1. гнаі́цца. 2. балéць; му́чыць, гры́зьці; кро́іць сэ́рца: ***The memory of the insult rankled in his mind*** Успамі́н пра абрáзу ўсё яшчэ́ яго́ му́чыў

ransack [ˈrænsæk] v.t. 1. перашу́кваць, абшу́кваць, ператрасáць. 2. абрабо́ўваць, аблу́пваць

ransom [ˈrænsəm] – n. вы́куп -у *m.*
– v.t. 1. выкупля́ць. 2. вызваля́ць вя́зьня за вы́куп

rant [rænt] v. крычáць, раўсьці́, раўці́

rap I [ræp] n. 1. лёгкі стук: ***I heard a rap on the door*** Я пачу́ў лёгкі стук у дзьвéры. 2. Sl. абвінавáчаньне *n.*, віна́, кáра *f.*: ***I will take the rap for this*** Я вазьму́ на сябé віну́ за гэ́та; ***a bum rap*** несправядлі́вае абвінавáчаньне

rap II [ræp] – v.i., Sl. 1. гу́тарыць, балбатáць. 2. быць у зго́дзе, у до́брых дачынéньнях. 3. сьпявáць рэп
– n. Sl. 1. гу́тарка (*сяброўская*) *f.* 2. рытмі́чная гаво́рка; рэчытатыі́ў -ву, рэп -у *m.*

rapacious [rəˈpeɪʃəs] adj. 1. хці́вы, скваáпны. 2. драпéжны

rapacity [rəˈpæsəti] n. 1. хці́васьць, скваáпнасьць *f.* 2. драпéжніцтва *n.*

rape I [reɪp] – n. 1. згвалтаванáньне *n.*, гвалт -у *m.* 2. гвалто́ўны напáд; гвалто́ўны захóп
– v.t. 1. гвалтавáць. 2. пусто́шыць

rape II [reɪp] n., Bot. рапс -у *m.*, сьвірэ́па *f.*

rapid [ˈræpɪd] – adj. 1. шпáркі, хýткі, бы́стры: ***a rapid growth*** хýткі рост. 2. стро́мы, круты́
– n., **rapids,** pl. паро́гі ракí, стро́ма ракí

rapidity [rəˈpɪdəti] n. шпáркасьць, хýткасьць *f.*

rapidly [ˈræpɪdli] adv. шпáрка, хýтка, бóрзда

rapid transit хýткі гарадзкí і пры́гарадны трáнспарт

rapist [ˈreɪpɪst] n. гвалтаўнік -á *m.*

rapport [ræˈpɔːr] n. узаéмаразумéньне *n.*, кантáкт -у, лад -у *m.*: ***We have a good rapport*** Мы дóбра лáдзім

rapt [ræpt] adj. захóплены, паглы́блены; по́ўны рáдасьці

raptorial [ræpˈtɔːriəl] adj. драпéжны

rapture [ˈræptʃər] n. 1. захаплéньне *n.*; вялíкая рáдасьць. 2. пары́ў рáдасьці

rare I [rer] adj. 1. рэ́дкі: ***a rare book*** рэ́дкая кнíга. 2. рэ́дкі, незвычáйны, выключны: ***a rare event*** незвычáйная падзéя. 3. рэ́дкі, негусты́

rare II [rer] adj. сыравáты, недапéчаны

rarefy [ˈrærəfaɪ] – v.t. **-fied, -fying** 1. разрэ́джваць, рабíць радчэ́йшым. 2. ачышчáць, рафінавáць
– v.i. разрэ́джвацца

rarely [ˈrerli] adv. 1. рэ́дка, нячáста. 2. незвычáйна

rareness [ˈrernəs] n. 1. рэ́дкасьць, радчыня́ *f.* 2. сыравáтасьць *f.*

rarity [ˈrerəti] n., pl. **-ties** 1. рэ́дкасьць *f.* 2. радчыня́, рэ́дкасьць *f.*: ***the rarity of mountain air*** рэ́дкасьць гóрнага павéтра

rascal [ˈræskəl] n. 1. нягóднік -а, махля́р -á *m.* 2. свавóльнік -а *m.*, гарэ́за -ы *m. & f.*

rash I [ræʃ] adj. пасьпéшны, неразвáжны; неразвáжлівы; рызыкóўны

rash II [ræʃ] n. вы́сыпка *f.*, сып -у *m.*

rashness [ˈræʃnəs] n. пасьпéшнасьць, неразвáжлівасьць *f.*; рызыкóўнасьць *f.*

rasp [ræsp] – v.i. 1. скрыгатáць, скры́гаць. 2. хрыпéць, сіпéць: ***to rasp out a command*** прахрыпéць камáнду
– v.t. 1. дзéяць на нэ́рвы, рэ́заць вýха. 2. абдзірáць, саскрэ́бваць
– n. 1. скры́гат -у *m.*, рыпýчыя гýкі. 2. рáшпіль -я *m.*

raspberry [ˈræzˌberi] – n., pl. **-ries** 1. маліна *f.* 2. малінавы колер
– adj. малінавы: ***raspberry liquor*** маліновік -а *m.*, малінаўка *f.*

rat [ræt] – n. 1. пацук -á *m.* 2. Sl. нелаяльны чалавек, здраднік -а, стукач -á *m.*
– v.i. 1. лавіць пацукоў. 2. Sl. здраджваць, даносіць
• ***rat race*** беганіна, мітусьня *f.*
• ***smell a rat,*** Informal падазраваць нешта нядобрае

rate I [reɪt] – n. 1. тэмп -у *m.*, хуткасьць *f.*: ***at the rate of 80 kilometers an hour*** з хуткасьцю 80 кілямэтраў на гадзіну; ***at a steady rate*** са сталай хуткасьцю. 2. норма *f.*, памер -у *m.*; кольказьць, цана *f.*: ***We pay the regular rate*** Мы плацім нармальную цану; ***postal rates*** паштовыя тарыфы. 3. кляса *f.*, ранг -у *m.*: ***He is a first rate artist*** Ён першакляcны мастак
– v.t. 1. ацэньваць. 2. лічыць, уважаць за *каго-што*: ***He was rated the best poet of his time*** Яго лічылі за найлепшага паэта яго часоў. 3. вызначаць памер падатку. 4. заслужыць: ***He rated a prize*** Ён заслужыў узнагароду
• ***at any rate*** ува ўсякім выпадку, у кожным разе
• ***birth rate*** нараджальнасьць
• ***death rate*** сьмяротнасьць

rate II [reɪt] v.t. гаіць

rate of exchange валютны курс, курс абмену

ratepayer [ˈreɪtˌpeɪər] n., Brit. платнік градзкога падатку

rather [ˈræðər] adv. 1. лепш; барджэй, хутчэй: ***I would rather go today than tomorrow*** Я лепш пайшоў бы сёньня, чым заўтра: ***He is stupid rather than honest*** Ён хутчэй дурны, чымся сумленны. 2. больш адпаведна, лепш кажучы: ***late last night or rather early this morning*** позна ўчора ўначы, ці, лепш кажучы, сёньня з самай раніцы. 3. вельмі, даволі: ***rather good*** досыць добры. 4. наадварот: ***The sick man is no better today, rather, he is worse*** Хвораму сёньня ня лепш, а наадварот, горш

ratification [ˌrætɪfɪˈkeɪʃən] n. зацьвярджаньне *n.*, ратыфікацыя *f.*

ratify [ˈrætəfaɪ] v., **-fied, -fying** зацьвердзіць; ратыфікаваць

rating I [ˈreɪtɪŋ] n. ацэнка *f.*, рэйтынг -у *m.*

rating II [ˈreɪtɪŋ] n. наганяй -ю *m.*, прачуханка *f.*

ratio [ˈreɪʃioʊ] n. прапорцыя *f.*, суадносіны *pl.*

ration [ˈræʃən] – n. норма *f.*, рацыён -у *m.*, палёк -ёка, порцыя *f.*
– v.t. 1. выдаваць паёк. 2. абмяжоўваць норму
• ***ration an army*** забясьпечваць армію правізіяй

rational [ˈræʃənəl] adj. разумны; рацыянальны
• ***rational fraction*** правільны дроб

rationale [ˌræʃəˈnæl] n. 1. аснoўная прычына. 2. абгрунтаваньне *n.*: ***What is the rationale for your suggestion?*** Чым вашая прапанова абгрунтаваная?

rationality [ˌræʃəˈnæləti] n. разумнасьць, рацыянальнасьць *f.*

rationalize [ˈræʃənəlaɪz] v.t. 1. абгрунтоўваць. 2. апраўдваць, тлумачыць: ***to rationalize one's behavior*** апраўдваць сваe павoдзіны

rattle [ˈrætəl] – v. 1. бражджэць; бразгацéць, бразгатаць; грукатаць, тарахцéць: ***The wind rattled the windows*** Вокны бражджаць ад ветру; ***The old car rattled down the street*** Старóе аўта пратарахцéла па вуліцы. 2. балбатаць, хутка гаварыць, барабаніць: ***The speaker rattled on about the state of the economy*** Прамоўца барабаніў аб эканамічным станe 3. Informal бянтэжыцца: ***She was so rattled that she forgot her speech*** Яна так зьбянтэжылася, што забылася што гаварыць
– n. 1. бразгат, грукат -у *m.*; брынчэньне, тарахцéньне *n.* 2. балбатня, траскатня *f.* 3. бразготка *f.* (*дзіцячая*

або́ музы́чны інструме́нт). 4. ко́лцы на хвасьце́ грыму́чае зьмяі́
rattler [ˈrætlər] n. бразго́тка *f.*
rattlesnake [ˈrætəlsneɪk] n. грыму́чая зьмяя́
rat trap [ˈrættræp] n. 1. па́стка на пацу́ко́ў. 2. Figur. безнадзе́йнае стано́вішча
ravage [ˈrævɪdʒ] – v.t. спусташа́ць; зьнішча́ць
– n. спусташэ́ньне, зьнішчэ́ньне; разбурэ́ньне *n.*: ***War causes ravage*** Вайна́ нясе́ вялі́кія спусташэ́ньні
rave [reɪv] – v.i. 1. гарла́ніць, крыча́ць разьюшана. 2. гаварыць зь вялі́кім запа́лам; мо́цна захапля́цца: ***She raved about the book*** Яна́ захо́плена раска́звала пра кні́жку
– n. 1. шале́нства *n.*, разьюшанасьць, лю́тасьць *f.* 2. вялікае ўзбуджэ́ньне, празьме́рнае расхва́льваньне *або́* захапле́ньне
• ***rave reviews*** пахва́льныя рэцэ́нзіі
ravel [ˈrævəl] v. 1. пашарпацца, прадзе́рціся да ніткі. 2. заблы́таць, заблы́тацца
raven I [ˈreɪvən] – n. крумка́ч, гругán -á *m.*
– adj. бліскýча чóрны
raven II [ˈrævən] v.t. 1. жэ́рці; пажыра́ць; пра́гна е́сьці. 2. шука́ць нажы́вы, пусто́шыць
ravenous [ˈrævənəs] adj. 1. ве́льмі галóдны, пражэ́рлівы: ***I am ravenous*** Я галóдны, як воўк. 2. пра́гны, прагавíты; хці́вы: ***He was ravenous for praise*** Ён пра́гнуў пахвалы́
ravine [rəˈviːn] n. полў -ву *m.*, яр -у *m.*
raving [ˈreɪvɪŋ] – adj. 1. ашале́лы, у ста́не трыізьненьня. 2. Informal надзвычáйны, выда́тны
– n. трыізьненьне, шал -у *m.*: ***the raving of a dictator*** шал дыкта́тара
ravish [ˈrævɪʃ] v.t. 1. сíлай схапіць, выкрасьці, скра́сьці. 2. згва́лціць. 3. захапíць (*зацікáвіць*)
raw [rɔː] – adj. 1. сыры́, нява́раны. 2. неабро́блены, неапрацава́ны: ***raw materials*** сыравíна *f.*; ***raw hides*** нявы́рабленыя ску́ры. 3. недасьве́дчаны; ненаву́чаны: ***a raw recruit*** ненаву́чаны навабра́нец. 4. зо́лкі, сыры́, праніźлíвы: ***raw weather*** зо́лкае надво́р'е. 5. нецывілізава́ны; брута́льны. 6. балю́чы, адчува́льны: ***raw feelings*** неха-ва́ныя пачу́цьці; ***raw wound*** адкры́тая ра́на
– n. 1. го́лае це́ла. 2. ра́нка на це́ле
• ***in the raw*** го́лы
raw-boned [ˌrɔːˈbound] adj. кашча́вы; ве́льмі худы́, ску́ра ды ко́сьці
ray I [reɪ] – n. 1. праме́нь -я, про́мень -я, *m.* 2. про́бліск -у *m.*: ***not a ray of hope*** ні про́бліску надзе́і
– v.t. 1. праменява́ць, выпраме́ньваць. 2. апраме́ньваць
ray II [reɪ] n. скат -а *m.* (*ры́ба*)
rayon [ˈreɪɑːn] n. віскó́за *f.*, шту́чны шоўк
raze, *тс.* **rase** [reɪz] v.t. развáльваць; зно́сіць, зьнішча́ць дашчэ́нту
razor [ˈreɪzər] n. бры́тва *f.*, прыла́да да гале́ньня
• ***razor blade*** лязо́ брытвы́, лязо́ *n.*
re I [reɪ] n. рэ (*но́та*)
re II [riː] prep. што датычыць, што датычыцца́; у спра́ве
re- III, prefix, ізно́ў, на́нава, яшчэ́ раз; наза́д
• ***recall*** прыпо́мніць; адкліка́ць
• ***re-import*** увозіць наза́д
• ***repay*** адплаці́ць, адда́ць доўг
• ***re-read*** перачы́тваць
reach [riːtʃ] – v.t. 1. дасяга́ць, дахо́дзіць, ахапля́ць: ***Radio reaches millions*** Ра́дыёперада́чы дахо́дзяць да мільёнаў; ***The anchor reached bottom*** Якар дасягну́ў дна; ***to reach old age*** дажы́ць да ста́расьці. 2. працягваць руку́ па што: ***to reach toward a book*** працягну́ць руку́ па кні́гу. 3. дахо́дзіць: ***to reach the top of a hill*** дайсьці́ да верхавíны ўзго́рка; ***to reach the agreement*** дайсьці да зго́ды, пагадне́ньня. 4. даставáць руко́ю: ***I cannot reach the ceiling*** Я не магу́ даста́ць да сто́лі
– n. 1. до́сяг -у *m.*, дасяга́льнасьць *f.*: ***within easy reach*** дасту́пна, дасяга́-

льна; ***out of reach of the guns*** па́-за дасяга́льнасьцю гарма́тнага агню́. 3. прасьця́г, разма́х -у *m.*, шыр *f.*: ***a reach of woodland*** прасьця́г лясо́ў

reachable [ˈri:tʃəbəl] adj. дасяга́льны, дасту́пны

react [riˈækt] v.i. 1. рэагава́ць. 2. хімі́чна дзе́яць, уступа́ць у рэа́кцыю: ***to react against*** рэагава́ць супраць

reaction [riˈækʃən] n. 1. рэа́кцыя *f.*: ***What was his reaction to the news?*** Як ён зрэагава́ў на гэ́тую навіну́? 2. хімі́чная рэа́кцыя. 3. вы́нік -у *m.*: ***Fever is a reaction from a chill*** Гара́чка — вы́нік прасту́ды

reactionary [riˈækʃəneri] – adj. рэакцыйны

– n., pl. **-aries** рэакцыянэ́р -а *m.*

reactive [riˈæktɪv] adj. рэактыўны

reactor [riˈæktər] n., Electr., Phys. рэа́ктар -а *m.*

read I [ri:d] v., **read** [red], **reading** 1. чыта́ць. 2. пака́зваць: ***The thermometer reads 70 degrees*** Тэрмо́мэтар пака́звае 70 гра́дусаў. 3. разуме́ць: ***read a person's mind*** чыта́ць чые́-н. ду́мкі. 4. гучэ́ць: ***This line reads differently in the first edition*** Гэ́ты радо́к гучы́ць іна́кш у пе́ршым выда́ньні. 5. вычы́тваць, уклада́ць: ***you read too much into my statement*** ты зашма́т уклада́еш у маё выка́званьне

• ***a well read person*** начы́таная асо́ба

• ***I read you loud and clear*** Я цябе́ до́бра разуме́ю

• ***read between the lines*** чыта́ць памі́ж радко́ў

• ***read through*** прачыта́ць ад ко́ркі да ко́ркі

readable [ˈri:dəbəl] adj. 1. лёгкі для чыта́ньня, ціка́вы. 2. чытэ́льны

reader [ˈri:dər] n. 1. чыта́ч -а́ *m.* 2. чыта́нка, хрэстама́тыя *f.*; падру́чнік -а *m.* 3. карэ́ктар -а *m.* 4. дэкляма́тар -а *m.* 5. рэцэнзэ́нт -а *m.*

readily [ˈredɪli] adv. 1. ахво́ча. 2. лёгка. 3. ху́тка, безадкла́дна: ***to answer readily*** ху́тка адказа́ць

readiness [ˈredɪnəs] n. 1. гато́васьць, падрыхтава́насьць *f.* 2. бы́страсьць, лёгкасьць *f.* 3. ахво́та *f.*

reading [ˈri:dɪŋ] – n. 1. чыта́ньне, чытво́ *n.*: ***poetry reading*** чыта́ньне паэ́зіі. 2. інтэрпрэта́цыя *f.* 3. начы́танасьць *f.*

– adj. для чыта́ньня: ***reading glasses*** акуля́ры для чыта́ньня

reading room чыта́льня *f.*

readmit [ˌri:ədˈmɪt] v.t. прыня́ць зно́ў

ready [ˈredi] adj. 1. гато́вы: ***Dinner is ready*** Абе́д гато́вы. 2. ахво́чы, зго́дны. 3. шпа́ркі, бы́стры, спры́тны: ***to have a ready wit*** быць дасьці́пным

• ***get ready*** рыхтава́цца, зьбіра́цца

• ***make ready*** рыхтава́ць

• ***ready money*** наяўныя гро́шы

ready-made [ˌrediˈmeɪd] adj. 1. гато́вы, зро́блены. 2. Figur. шаблённы (*адка́з*)

reagent [ˌriˈeɪdʒənt] n., Chem. рэакты́ў -ву *m.*

real [ˈri:əl] adj. сапра́ўдны, рэчаі́сны; непадро́блены: ***a real diamond*** сапра́ўдны дыямэ́нт

real estate нерухо́мая маёмасьць

realism [ˈri:əˌlɪzəm] n. рэалі́зм -у *m.*

realist [ˈri:ələst] n. рэалі́ст -а *m.*, рэалі́стка *f.*

realistic [ˌri:əˈlɪstɪk] adj. 1. рэалісты́чны. 2. практы́чны

reality [riˈæləti] n., pl. **-ties** запра́ўднасьць, сапра́ўднасьць, рэчаі́снасьць, рэа́льнасьць *f.*

• ***in reality*** сапраўды́; фактычна, у рэчаі́снасьці, на са́май спра́ве

realization [ˌri:ələˈzeɪʃən] n. 1. усьведамле́ньне *n.* 2. рэаліза́цыя *f.*, ажыцьцяўле́ньне, зьдзяйсьне́ньне *n.*

realize [ˈri:əlaɪz] v.t. 1. разуме́ць, ве́даць; усьведамля́ць. 2. ажыцьцяўля́ць, зьдзяйсьня́ць

really [ˈri:li] adv. сапраўды́, фактычна ***Oh, really?*** Няўжо́? Пра́ўда?

realm [relm] n. 1. валада́рства, гаспада́рства *n.*: ***the realm of fancy*** валада́рства фанта́зіі. 2. сфэ́ра, галіна́ *f.*: ***the realm of biology*** галіна́ біялёгіі

realtor [ˈri:əltər] n. аге́нт про́дажу нерухо́масьці, ры́алтар -а *m.*

realty [ˈri:əlti] n. нерухо́масьць *f.*

reap [ri:p] v.t. 1. жаць, пажына́ць: ***reaping the fruit of one's labor*** пажына́ць пла́ды сваé пра́цы. 2. зьбіра́ць (*ураджа́й*). 3. атры́мваць як узнагаро́ду

reaper [ˈri:pər] n. 1. жнія́ц -яца́ *m.*; жняя́, жне́йка *f.* 2. жняя́рка *f.* (*машы́на*)

rear I [rɪr] – n. 1. за́дняя ча́стка; зад -у *m.* 2. тыл (*а́рміі або́ фле́ту*)
– adj. за́дні, тылавы́, ты́льны: ***the rear door*** за́дняя дзьве́ры
• ***at*** or ***in the rear of*** зза́ду

rear II [rɪr] v.t. 1. гадава́ць, выро́шчваць, развóдзіць; узгадо́ўваць. 2. узно́сіць, будава́ць. 3. падыма́ць: ***to rear one's head*** падыма́ць галаву́. 4. станаві́цца дубка́: ***The horse reared*** Конь стаў дубка́

rear admiral контрадмірáл -а *m.*

rear guard ар'ергáрд -у *m.*

rearm [ˌri:ˈɑ:rm] v. пераўзбро́йваць; пераўзбро́йвацца

rearmost [ˈrɪrmoʊst] adj. са́мы за́дні, апо́шні

rearrange [ˌri:əˈreɪndʒ] v.t. ула́джваць нано́ва, перастаўля́ць

reason [ˈri:zən] – n. 1. прычы́на, падста́ва *f.*: ***I have my own reasons for doing this*** Я ма́ю сваé прычы́ны на гэ́та; ***not without a reason*** небеспадста́ўна, нездарма́; ***for some reason*** чаму́сьці; ***for that very reason*** якра́з таму́; ***to have every reason*** мець усé падста́вы. 2. апраўда́ньне, тлумачэ́ньне *n.* 3. ро́зум -у *m.*, разва́га, разва́жнасьць *f.*
– v. ду́маць, мы́сьліць, разважа́ць
• ***bring to reason*** прымуша́ць абду́мацца, прывóдзіць да ро́зуму
• ***by reason of*** дзе́ля чаго́
• ***reason out*** рабіць высно́ву
• ***stand to reason*** быць відавóчным, зразуме́лым: ***It stands to reason that he would resent your insults*** Зразуме́ла, што ён бу́дзе пакры́ўджаны ва́шымі абра́замі

reasonable [ˈri:zənəbəl] adj. 1. развáжны, разу́мны. 2. памяркóўны; справядлі́вы. 3. недарагí: ***The price of the dress is reasonable*** Сукéнка не дарагáя

reasonably [ˈri:zənəbli] adv. 1. разу́мна, развáжна. 2. памяркóўна. 3. нядóрага

reasoning [ˈri:zənɪŋ] n. 1. разважáньне *n.* 2. тлумачэ́ньні *pl.*, аргумэнтáцыя *f.*

reassemble [ˌri:əˈsembəl] v. зьбіра́ць, склада́ць нано́ва

reassess [ˌri:əˈses] v.t. нано́ва ацэ́ньваць, пераацэ́ньваць

reassign [ˌri:əˈsaɪn] v.t. прызнача́ць на і́ншае ме́сца, перавóдзіць

reassure [ˌri:əˈʃʊr] v.t. 1. упэ́ўнівaць; перакóнвацьць. 2. супакóйваць: ***His words were reassuring*** Ягóныя слóвы супакóілі. 3. запэ́ўнівaць

reawakening [ˌri:əˈweɪkənɪŋ] n. нóвае абуджэ́ньне, адраджэ́ньне *n.*

rebate [ˈri:beɪt] n. зьні́жка, скідка *f.*

rebel [ˈrebəl] – n. 1. паўста́нlец -ца *m.*, паўста́нка *f.* 2. бунта́р -á *m.*, бунта́рка *f.*, бунтаўні́к -á *m.*, бунтаўні́ца *f.*
– adj. 1. бунта́рскі. 2. бунта́рны, паўста́нцкі
– v.i. [rɪˈbel] **(-ll-)** 1. бунтава́цьь (-ца). 2. паўстава́ць
• ***Rebel*** канфэдэра́цкі жаўнéр

rebellion [rɪˈbeljən] n. 1. бунт -у *m.* 2. паўста́ньне *n.*

rebellious [rɪˈbeljəs] adj. 1. непаслухмя́ны, непакóрны. 2. бунта́рны, бунта́рскі; паўста́нскі, паўста́нчы

rebirth [ˌri:ˈbɜ:rθ] – n. адраджэ́ньне *n.*
– adj. адраджэ́нскі

reborn [ˌri:ˈbɔ:rn] adj. адрóджаны

rebound [ˌrɪˈbaʊnd] – v.i. 1. адскóкваць. 2. адбівáцца; вяртáцца да ранéйшага стáну (*пасьля́ няўда́чы*)
– n. [ˈri:baʊnd] адскóк -у *m.*, адбіцьцё *n.*, рыкашэ́т -у *m.*
• ***on the rebound*** з адскóку, рыкашэ́там

rebuff [rɪˈbʌf] – n. адпóр -у *m.*, рэ́зкая адмóва
– v.t. даць адпóр, рэ́зка адмóвіць

rebuild [ˌri:ˈbɪld] v.t. **-built, -building** адбудóўваць, нанóва будава́ць

rebuilt [ˌri:ˈbɪlt] adj. адбудава́ны
rebuke [rɪˈbju:k] – v.t. 1. папрака́ць, упіка́ць; дакара́ць. 2. га́ніць; сварыцца – n. дако́р, папро́к -у *m.*, нага́на *f.*
rebut [rɪˈbʌt] v.t. аспрэ́чваць, адкіда́ць, абвяргáць
rebuttal [rɪˈbʌtəl] n. аспрэ́чваньне. абвяргáньне *n.*
recalcitrant [rɪˈkælsɪtrənt] adj. непако́рны, непаслухмя́ны: ***recalcitrant person*** непако́ра -ы, не́слух -а *m.*
recalculate [rɪˈkælkjəleɪt] v. пералíчваць
recall [rɪˈkɔ:l] – v.t. 1. успамінáць, прыпамінáць, прыга́дваць: ***I can't recall*** Не магу́ прыпо́мніць. 2. а) адкліка́ць: ***The ambassador was recalled*** Амбаса́дар быў адкліканы; ***The order cannot be recalled*** Загáд ня мо́жа быць адкліканы. б) браць наза́д: ***The car was recalled because of faulty breaks*** Аўтамабíль узя́лі наза́д дзе́ля няспра́ўных тармазо́ў
– n. 1. прыпамінáньне *n.* 2. адкліканьне *n.* 3. скасава́ньне *n.*
recant [rɪˈkænt] v.t. 1. публíчна адмаўля́цца (*ад перакана́ньняў, сло́ваў*). 2. адрака́цца
recapitulate [ˌri:kəˈpɪtʃəleɪt] v. паўтара́ць; падсумо́ўваць
recapitulation [ˌri:kəˌpɪtʃəˈleɪʃən] n. падсумава́ньне *n.*, рэзюмэ́ *n., indecl.*
recapture [ˌri:ˈkæptʃər] v.t. здабыва́ць ізно́ў, лавíць ізно́ў, атры́мваць наза́д. 2. Figur. перажыва́ць ізно́ў
recede [rɪˈsi:d] v.i. 1. адступа́ць, адыхо́дзіць, адсо́ўвацца. 2. адхіля́цца
receipt [rɪˈsi:t] – n. 1. паквітава́ньне *n.*, квіта́нцыя *f.*, квіт -а́ *m.*, квітóк -ка́ *m.* 2. атрыма́ньне *n.*: ***on receipt of your letter*** па атрыма́ньні ва́шага ліста́
– v.t. дава́ць квіта́нцыю
receive [rɪˈsi:v] v.t. 1. атры́мваць: ***I received a Christmas present*** Я атрыма́ла каля́дны падару́нак. 2. прыма́ць: ***Your request will receive atention*** Ва́шая про́сьба бу́дзе прыня́тая пад ува́гу; ***She was received with open arms*** Яе́ прынялí ве́льмі сардэ́чна. 3. успрыма́ць: ***How was your suggestion received?*** Як успрынялí тваю́ прапано́ву?
receiver [rɪˈsi:vər] n. 1. атрыма́льнік -а *m.*, атрыма́льніца *f.* 2. тэлефо́нная тру́бка. 3. прыма́ч -á, прыёмнік -а (*радыё, тэлевізíйны*)
recent [ˈri:sənt] adj. нядáўны, найно́ўшы: ***a recent period in history*** найно́ўшы пэры́яд у гісто́рыі
recently [ˈri:səntli] adv. нядáўна, надо́ечы
receptacle [rɪˈseptəkəl] n. 1. ёмістасьць, зьме́сьцішча *n.* 2. Bot. кветало́жа *f.* 3. (*штэ́псэльная*) разэ́тка *f.*
reception [rɪˈsepʃən] n. 1. прыня́цьце *n.*, прыймó *n.*: ***a warm reception*** цёплае прыня́цьце. 2. успрыма́ньне *n.* 3. (*радыё, тэлевізíйны*) прыём -у *m.*
• ***reception clerk*** рэгістра́тар -а *m.*
• ***reception desk*** рэгістрацы́я, рэгістратýра *f.*
• ***reception hours*** гадзíны прыймá (*пацыéнтаў, кліéнтаў*)
receptionist [rɪˈsepʃənɪst] n. сакрата́рка, яка́я прымáе наве́днікаў, кліéнтаў
receptive [rɪˈseptɪv] adj. успрыма́льны
receptivity [ˌri:sepˈtɪvəti] n. успрыма́льнасьць *f.*
recess [ˈri:ses] – n. 1. перапы́нак -у *m.*: ***a short recess before the next meeting*** карóткі перапы́нак перад насту́пным пасéджаньнем. 2. паглыбле́ньне ў сьцяне́, ні́ша *f.* 3. адасóблены закýтак; зацíшны кутóчак: ***in the recesses of the heart*** у глыбíні сэ́рца
– v.i. рабíць перапы́нак, перапыня́ца: ***The convention recesses until afternoon*** Пра́ца зьéзду перапыня́ецца да паабе́дзеннага ча́су
recession [rɪˈseʃən] n. 1. адступле́ньне *n.*, адыхóд -у *m.* 2. спад -у *m.*, зьніжэ́ньне *n.* 3. рэцэ́сія *f.*
recessive [rɪˈsesɪv] adj. 1. які́ адыхóдзіць, аддаля́ецца. 2. Biol. рэцэсíўны: ***a recessive trait*** рэцэсíўная прыкме́та
recharge [ˌri:ˈtʃɑ:rdʒ] v.t. перазараджа́ць: ***to recharge a battery*** на́нава зарадзíць батарэ́ю

recidivist [rɪ'sɪdɪvɪst] n. рэцыдывíст -а *m.*, рэцыдывíстка *f.*

recipe ['resəpi] n. рэцэ́пт -у *m.*: ***a recipe for happiness*** рэцэ́пт на шчáсьце

recipient [rɪ'sɪpiənt] n. атрымáльнік -а *m.*, атрымáльніца *f.*

reciprocal [rɪ'sɪprəkəl] – adj. 1. узаéмны: ***reciprocal distrust*** узаéмны недавéр. 2. адварóтны
– n. адварóтны лік: ***The reciprocal of 3 is 1/3*** Адварóтны лік да 3 — 1/3

reciprocally [rɪ'sɪprəkəli] adv. узаéмна

reciprocate [rɪ'sɪprəkeɪt] – v.t. узаéмна адплáчваць
– v.i. 1. абмéньвацца: ***He paid me a compliment and I reciprocated*** Мы абмяня́ліся камплімэ́нтамі. 2. рýхацца туды́ і назáд

reciprocity [ˌresɪ'prɑ:səti] n. узаéмнасьць *f.*

recital [rɪ'saɪtəl] n. 1. апавядáньне *n.*, апóвед, вы́клад -у *m.* 2. сóльны канцэ́рт

recitation [ˌresɪ'teɪʃən] n. 1. мастáцкае чытáньне, дэкламáцыя *f.* 2. пералíк -у *m.*, падрабя́зны раскáз: ***We heard a recitation of her achievements*** Мы пачýлі падрабя́зны раскáз яé дасягнéньняў

recite [rɪ'saɪt] v.t. 1. падрабя́зна раскáзваць, пералíчваць. 2. дэкламавáць, па-мастáцку чытáць

reckless ['rekləs] adj. няўвáжны; неасьцярóжны, легкадýмны, нядбáлы: ***a reckless driver*** неасьцярóжны кірóўца

recklessly ['rekləsli] adv. неразвáжліва; неасьцярóжна; няўвáжна

recklessness ['rekləsnəs] n. безразвáжлівасьць, неасьцярóжнасьць *f.*

reckon ['rekən] – v.t. 1. падлíчваць: ***She never reckons the cost*** Янá нікóлі не падлíчвае кошт. 2. лічы́ць (-ца): ***This person is to reckoned with*** З гэ́тай асóбай трэ́ба лічы́цца
– v.i. 1. разьлíчваць, спадзявáцца: ***I reckon the weather will be good*** Спадзяю́ся, што надвóр'е бýдзе дóбрае. 2. разьлíчвацца, распла́чвацца

reckoning ['rekənɪŋ] n. 1. падлíк -у *m.*, рахýба *f.*: ***by my reckoning*** павóдле маíх падлíкаў. 2. распла́та, спла́та *f.*; разьлíк -у *m.*

reclaim [rɪ'kleɪm] v.t. 1. вяртáць для ўжы́тку: ***to reclaim the swamp*** зрабíць балóта прыдáтным для ўжы́тку. 2. дамагáцца звaрóту; забірáць назáд: ***I reclaimed my property*** я дамóгся звaрóту маёмасьці. 3. выпраўля́ць, перавыхóўваць

reclamation [ˌreklə'meɪʃən] n. 1. асваéньне, вяртáньне прыдáтнасьці; мэліярáцыя *f.* 2. выпраўлéньне, паляпшэ́ньне. 3. перавыхаванáньне

reclassify [rɪ'klæsəfaɪ] v.t. пераклясыфікóўваць, перавóдзіць у íншую катэгóрыю

recline [rɪ'klaɪn] v.i. 1. адкідáцца, адхінáцца назáд: ***He reclined his head on the sofa*** Ён адхінýў галавý на канапу. 2. лéгчы, прылéгчы

recluse ['reklu:s] – n. пустэ́льнік -а *m.*, пустэ́льніца *f.*; адзінóтнік, самóтнік -а *m.*, самóтніца *f.*
– adj. пустэ́льніцкі; самóтніцкі

recognition [ˌrekə'gnɪʃən] n. 1. пазнавáльнасьць *f.*; пазнáньне *n.*: ***She changed beyond recognition*** Янá зьмянíлася да непазнавáльнасьці. 2. прызнáньне *n.*: ***We insisted on complete recognition of our rights*** Мы дамагáліся пóўнага прызнáньня нáшых правóў; ***The actor soon won recognition from the public*** Актóр хýтка заваяваў прызнáньне ў гледачóў; ***In 1991 Belarus received recognition as an independent country*** У 1991 гóдзе Беларýсь былá прызнáная незалéжнай дзяржáвай. 3. адзначэ́ньне (*узнагарóдай*), ушанавáньне *n.*

recognizable [ˌrekə'gnaɪzəbəl] adj. пазнавáльны

recognizance [rɪ'kɑ:gnɪzəns] n. 1. Law пісьмóвае абавязáньне, дáдзенае ў судзé. 2. заклáд -у *m.*

recognize [ˌrekəgnaɪz] v.t. 1. пазнавáць: ***I could scarcely recognize my old***

friend Я ледзь пазна́ў свайго́ да́ўняга ся́бра. 2. прызнава́ць. 3. усьведамля́ць, разуме́ць: ***He recognized his duty to defend his country*** Ён усьведамля́ў абавя́зак бараніць свой край

recoil [rɪˈkɔɪl] – v.i. 1. адскóкваць. 2. аддава́ць (*пра стрэ́льбу*). 3. адбіва́цца: ***Revenge often recoils on the avenger*** Пóмста ча́ста адбіва́ецца на мсьці́ўцу – n. [ˈri:kɔɪl] 1. адскóк -у *m.* 2. аддáча *f.* (*пры стрэ́ле*)

recollect [ˌrekəˈlekt] v.t. успамінáць, прыгáдваць, прыпамінáць

re-collect [ˌri:kəˈlekt] – v.t. ізнóў сабрáць – v.i. апáмятацца; схамянýцца

recollection [ˌrekəˈlekʃən] n. 1. пáмяць *f.*, прыпамінáньне *n.*: ***within my recollection*** на маёй пáмяці. 2. успамíн -у *m.*

recommend [ˌrekəˈmend] v.t. 1. рэкамэндава́ць. 2. ра́іць, ра́дзіць. 3. даручáць, перадава́ць

recommendation [ˌrekəmenˈdeɪʃən] n. 1. рэкамэндáцыя *f.* 2. парáда *f.*

recompense [ˈrekəmpens] – v.t. 1. плаці́ць. 2. аддзя́чваць. 3. аплáчваць, пакрыва́ць выдáткі, стрáту, кампэнсава́ць

– n. 1. аплáта, даплáта, узнагарóда *f.* 2. аддзя́ка *f.* 3. пакрыцьцё выдáткаў, стрáтаў, кампэнсáцыя *f.*

reconcile [ˈrekənsaɪl] v.i. 1. пагаджáць; узгадня́ць: ***It is hard to reconcile oneself to being sick*** Ця́жка пагадзíцца з хварóбай. 2. улáджваць спрэ́чку, пагаджáць: ***They reconciled*** Яны́ пагадзíліся

reconcilement [ˌrekənˈsaɪlmənt] or **reconciliation** [ˌrekənsɪliˈeɪʃən] n. пагадне́ньне, прымірэ́ньне *n.*

recondition [ˌri:kənˈdɪʃən] v.t. налáджваць, рамантава́ць: ***to recondition an old house*** адрамантава́ць стары́ дом

reconnaissance [rɪˈkɑ:nəzəns] n. вывéдка, разьвéдка *f.*

reconsider [ˌri:kənˈsɪdər] v.i. перадýмваць, пераглядáць

reconsideration [ˌri:kənˌsɪdəˈreɪʃən] n. перагля́д, перадýм -у *m.*; зьмéна рашэ́ньня

reconstitute [ˌri:ˈkɑ:nstətu:t] v.t. адбудóўваць, складáць з чáстак

reconstruct [ˌri:kənˈstrʌkt] v.t. 1. узнаўля́ць, рэканструява́ць: ***Police reconstructed the crime*** Палíцыя ўзнавíла злачы́нства. 2. перабудóўваць; перарабля́ць. 3. аднаўля́ць. 4. складáць

reconstruction [ˌri:kənˈstrʌkʃən] n. перабудóва *f.*; аднаўлéньне *n.*, рэканстрýкцыя *f.*

record [rɪˈkɔ:rd] – v.t. 1. запíсваць. 2. найграва́ць, запíсваць на кружэ́лку, стýжку. 3. захóўваць назаўсёды, увекавéчваць: ***History is recorded in books*** Гісторыя ўвекавéчаная ў кнíгах

– n. [ˈrekərd] 1. зáпіс -у *m.* 2. пратакóл -у *m.*; дакумэ́нт -у *m.* 3. фáкты, дáдзеныя. 4. характары́стыка, рэпутáцыя *f.*: ***to have a good record*** мець дóбрую рэпутáцыю; ***criminal record*** рэпутáцыя злачы́нца. 5. рэкóрд -у *m.*, найлéпшы вы́нік: ***to hold the record*** пастáвіць рэкóрд; ***to break the record*** пабíць рэкóрд

– adj. рэкóрдны, найбóльшы, найвышэ́йшы: ***a record wheat crop*** рэкóрдны ўраджáй пшанíцы

• ***go on record*** вы́казацца публíчна

• ***off the record*** які не абвяшчáецца, неафіцы́йны

• ***on record*** запісáны, зарэгістравáны: ***It was the warmest winter on record*** Гэ́тая зімá зарэгістравáная як сáмая цёплая

recorded [rɪˈkɔ:rdɪd] adj. 1. запісáны; зарэгістравáны. 2. найгрáны

recorder [rɪˈkɔ:rdər] n. 1. пíсар -а *m.* 2. апарáт для гуказáпісу. 3. блёк-флéйта *f.*

recording [rɪˈkɔ:rdɪŋ] n. 1. кружэ́лка *f.* 2. зáпіс -у *m.*; гуказáпіс -у *m.*

recount [rɪˈkaʊnt] v.t. падрабя́зна расказáць, давáць справаздáчу

re-count [ˌri:ˈkaʊnt] – v.t. пералічáць – n. пералíчваньне *n.*

recoup [rɪˈku:p] n. 1. вяртáць (*згýбленае*). 2. кампэнсава́ць, аплáчваць

recourse [ri:kɔ:rs] n. 1. вы́бар -у *m.*; магчы́масьць *f.* 2. вы́йсьце *n.*: ***Your only recourse is to seek help*** Ня ма́еш іншага вы́йсьця як прасі́ць дапамо́гі

re-cover [ˌri:ˈkʌvər] v.t. перакрыва́ць; пакрыва́ць нано́ва

recover [rɪˈkʌvər] – v.t. 1. вярта́ць, атры́мваць наза́д, адваёўваць: ***He recovered his losses*** Ен вярну́ў стра́чанае. 2. спаганя́ць; сы́скваць: ***to recover lost time*** нагна́ць стра́чаны час. 3. перапрацо́ўваць (*адкі́ды*)
– v.i. ачу́ньваць, адыхо́дзіць, ачува́ць; выздараўля́ць: ***The girl recovered her composure*** Дзяўчы́на ачуня́ла; ***He has recovered from illness*** Ён вы́здаравеў

recovery [rɪˈkʌvəri] n. 1. папра́ўка *f.*, выздараўле́ньне, пале́пшаньне *n.* 2. спагна́ньне, сыска́ньне *n.* 3. ачу́ньваньне *n.*

re-create [ˌri:kriˈeɪt] v.t. ствара́ць нано́ва, узнаўля́ць

recreation [ˌrekriˈeɪʃən] n. гуля́ньне *n.*, заба́ва *f.*; адпачы́нак -ку *m.*: ***She plays piano for recreation*** Яна́ йгра́е на піяні́на для адпачы́нку

re-creation [ˌri:kriˈeɪʃən] n. 1. стварэ́ньне нано́ва. 2. но́вы твор

recreation room пако́й для гу́льняў

recriminate [rɪˈkrɪmɪneɪt] v.t. вінава́ціць у адка́з на абві́нава́чаньне

recrimination [rɪˌkrɪmɪˈneɪʃən] n. контрабвінава́чаньне, узае́мнае абві́нава́чаньне

recruit [rɪˈkru:t] – n. 1. навабра́нец -ца *m.*, рэ́крут -а *m.* 2. но́вы супрацо́ўнік, навічо́к -ка́ *m.*
– v.t. вэрбава́ць; набіра́ць

recruitment [rɪˈkru:tmənt] n. набо́р, вэрбава́ньне *n.*

rectangle [ˈrektæŋgəl] n. прастаку́тнік -а *m.*

rectangular [rekˈtæŋgjələr] adj. прастаку́тны

rectification [ˌrektɪfɪˈkeɪʃən] n. 1. выпраўле́ньне *n.* 2. Chem. ачышчэ́ньне *n.*, рэктыфіка́цыя *f.* 3. Electr. вы́прастаньне, выпрамле́ньне *n.*

rectifier [ˈrektɪfaɪər] n. 1. Chem. ачышча́льнік, рэктыфіка́тар -у *m.* 3. Electr. выпраста́льнік -а *m.* (*то́ку*)

rectify [ˈrektɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** 1. выпраўля́ць: ***We are trying to rectify the situation*** Мы спрабу́ем вы́правіць сытуа́цыю. 2. Electr. выпро́стваць. 3. Chem. ачышча́ць

rectitude [ˈrektɪtu:d] n. сумле́ннасьць *f.*; шчы́расьць *f.*, высо́кая мара́льнасьць

rector [ˈrektər] n. 1. рэ́ктар -а *m.*; про́башч -а *m.*, настая́цель пара́фіі *або́* сабо́ра. 2. кіраўні́к -а́, дырэ́ктар -а *m.*

rectum [ˈrektəm] n. про́стая кі́шка

recumbent [rɪˈkʌmbənt] adj. 1. які́ ляжы́ць, адхі́лены наза́д. 2. Figur. бязьдзе́йны, пасі́ўны

recuperate [rɪˈkju:pəreɪt] v.i. 1. папраўля́цца, выздараўля́ць; набіра́цца сіл. 2. ачу́ньваць. 3. вярта́ць (*стра́ты*)

recuperation [rɪˌkju:pəˈreɪʃən] n. 1. выздараўле́ньне *n.* 2. аднаўле́ньне сіл

recur [rɪˈkɜ:r] v.i. **-curred, -curring** 1. паўтара́цца, вярта́цца пэрыядычна: ***Leap year recurs every four years*** Высако́сны год паўтара́ецца ко́жныя чаты́ры гады́. 2. зьвярта́цца

recurrence [rɪˈkɜ:rəns] n. паўтарэ́ньне *n.*, пэрыядычны зварот

recurrent [rɪˈkɜ:rənt] adj. які́ вярта́ецца, паўтара́ецца; пэрыядычны

recurring decimal [rɪˈkɜ:rɪŋ] n. пэрыядычны дзесятко́вы дроб

recycle [rɪˈsaɪkəl] v.t. перапрацо́ўваць; ужыва́ць ізно́ў

red [red] – adj. чырво́ны: ***to become red in the face*** пачырване́ць; ***red cheeks*** пунсо́выя шчо́кі, чырванашчо́кі; ***red with anger*** пачырване́ць ад зло́сьці
– n. чырво́ны ко́лер
• ***in the red*** у даўгу́; у стра́це
• ***red alert*** знак небясьпе́кі
• ***red-blooded*** паўнакро́ўны, энэргі́чны

redact [rɪˈdækt] v.t. рэдагава́ць, рыхтава́ць да дру́ку

redaction [rɪˈdækʃən] n. рэдагава́ньне *n.*, падрыхто́ўка да дру́ку

Red Army Чырво́ная Армія
Red Cross Чырво́ны Крыж
redden ['redən] – v.t. фарбава́ць у чырво́ны ко́лер
– v.i. ірдзе́ць, чырване́ць, пунсове́ць
reddish ['redɪʃ] adj. чырванава́ты
redeem [rɪ'di:m] v.t. 1. выкупля́ць: ***The slaves were redeemed*** Рабо́ў вы́купілі. 2. спло́чваць (*доўг*). 3. спаўня́ць, выко́нваць: ***to redeem a promise*** спо́ўніць абяца́ньне. 4. вызваля́ць, выратво́ўваць; збаўля́ць
redeemer [rɪ'di:mər] n. 1. збаўца -ы *m.* 2. ***Redeemer*** Ісус Хрыстос, Спас -а *m.*
redemption [rɪ'dempʃən] n. 1. вы́куп -у *m.*, спла́та *f.* 2. адкупле́ньне, збаўле́ньне *n.*
redhead ['redhed] n. 1. ры́жы -ага *m.*, ры́жая *f.* 2. род ка́чкі з чырво́най галаво́й
redheaded ['redhedɪd] adj. ры́жы, рыжавало́сы
red-hot [ˌred'hɑ:t] adj. напа́лены дачы́рвана
red light, Informal чырво́нае сьвятло́ (*сыгна́л перасьцяро́гі*)
redness ['rednəs] n. чы́рвань *f.*
redo [ˌri:'du:] v.t. перарабля́ць
redolent ['redələnt] adj. 1. духмя́ны; з мо́цным па́хам. 2. Figur. які́ нага́двае, падка́звае (*ду́мкі, пачу́цьці*)
redoubtable [rɪ'daʊtəbəl] adj. 1. застраша́льны, пагража́льны, жахлі́вы. 2. які́ выклі́ка́е пава́гу
Red Riding Hood Чырво́ная Ша́пачка
redskin ['redskɪn] n., Sl. чырванаску́ры -ага *m.* (*паўно́чнаамэрыка́нскі інды-я́нін*)
red tape бюракраты́зм -у *m.*, канцыля́ршчына *f.*, папяро́вая цяганіна
reduce [rɪ'du:s] v.t. зьніжа́ць; зьмянша́ць: ***to reduce expenses*** зьме́ншыць расхо́ды; ***to reduce one's weight*** зьме́ншыць сваю́ вагу́, схудне́ць. 2. развóдзіць, рабі́ць слабе́йшым. 3. паніжа́ць, дава́дзіць: ***to reduce to begging*** дове́сьці да жабра́цтва. 4. Math. скарача́ць
• ***reduce speed*** спаво́ліць ху́ткасьць
reduction [rɪ'dʌkʃən] n. 1. зьніжэ́ньне, зьме́ншаньне *n.* 2. зьні́жка *f.*: ***the reduction in cost was $5*** Цана́ была́ зьні́жаная на пяць даля́раў. 3. скарачэ́ньне *n.*: ***reduction of armaments*** скарачэ́ньне ўзбрае́ньняў
redundant [rɪ'dʌndənt] adj. 1. ліш ні; залі́шні, празьме́рны. 2. шматсло́ўны: таўталягі́чны
reed [ri:d] – n. 1. трысьцё *n.*, трысьнёг -ягу́ *m.* 2. бёрдка -а *n.* (*у кро́снах*). 3. язычо́к -ка́ *m.* (*у музы́чных інструмэ́нтах*)
– adj. 1. трысьцёвы. 2. язычко́вы
• ***reeds,*** pl. трысьцёвы за́расьнік
reed instrument язычко́вы музы́чны інструмэ́нт
reef [ri:f] n. рыф -а *m.*, падво́дная скала́
reek [ri:k] – n. смуро́д -у *m.*
– v.i. сьмярдзе́ць; патыха́ць: ***The room reeked of tobacco*** Пако́й сьмярдзе́ў тытунём
reel I [ri:l] – n. 1. шпу́ля, шпу́лька *f.* 2. шпу́ля для кінастужкі. 3. матаві́ла -а *n.* (*для намо́тваньня ні́так або́ дро́ту*)
– v.t. намо́тваць на шпу́лю
reel II [ri:l] v.i. 1. калыхну́цца, затрэ́сьціся ад уда́ру. 2. хіста́цца. 3. кружы́цца, круці́цца: ***His head was reeling after a polka*** Яму́ закруці́лася галава́ пасьля́ по́лькі
re-elect [ˌri:ɪ'lekt] v.t. перавыбіра́ць
re-establish or **re-establish** [ˌri:ɪ'stæblɪʃ] v.t. усталёўваць нано́ва, аднаўля́ць: адбудо́ўваць
reexamination [ˌri:ɪgzæmɪ'neɪʃən] n. пераэкзамэно́ўка *f.*; перагля́д -у *m.*
refer [rɪ'fɜ:r] – v.t. **(-rr-)** 1. адсыла́ць. 2. кіро́ўваць, пасыла́ць: ***We referred him to the boss*** Мы скірава́лі яго́ да кіраўніка́. 3. перадава́ць (*напр. спра́ўку судзьдзі́*)
– v.i. 1. датычыць: ***His words referred to me only*** Яго́ныя сло́вы датычылі то́лькі мяне́. 2. зьвяртацца: ***He referred to me for help*** Ён зьвярну́ўся да мяне́ па дапамо́гу

• ***refer to a dictionary*** зьвярта́цца да сло́ўніка, карыста́цца сло́ўнікам

referee [ˌrefəˈri:] n. 1. Sport судзьдзя́ -і́ *m. & f.* 2. арбі́тар -ра *m.*

reference [ˈrefərəns] – n. 1. спасыла́ньне *n.*, спасы́лка *f.*; зно́ска *f.* 2. даве́днік -а *m.* 3. даве́дка *f.*; рэкамэнда́цыя *f.*
– adj. даве́дачны: ***reference book*** даве́днік; ***a reference library*** даве́дачная бібліятэ́ка

• ***in*** or ***with reference to*** датычна *чаго́*; што датычыць *чаго́*; у су́вязі з *чым*

• ***make reference to*** зга́дваць, спасыла́цца

referral [rɪˈfɜ:rəl] n. накіра́ваньне *n.*

refill [ˌri:ˈfɪl] v.t. напаўня́ць ізно́ў

refine [rɪˈfaɪn] – v.t. 1. ачышча́ць, рафінава́ць. 2. рабі́ць далікатне́йшым, прыгажэ́йшым; удаскана́льваць
– v.i. далікатне́ць; прыгажэ́ць

refined [rɪˈfaɪnd] adj. 1. ачы́шчаны, рафінава́ны: ***refined sugar*** рафінава́ны цу́кар. 2. удаскана́лены. 3. з дэлікатнымі манерамі, гу́стам; дэлікатны; до́бра ўзгадава́ны: ***refined manners*** дэлікатныя мане́ры

refinement [rɪˈfaɪnmənt] n. 1. удасканале́ньне *n.* 2. дэлікатна́сьць, элега́нтнасьць, рафінава́насьць *f.* (*гу́сту, мане́раў, пачу́цьцяў, мо́вы*). 3. ачышча́ньне, рафінава́ньне *n.* 4. то́нкае разро́зьніваньне

refinery [rɪˈfaɪnəri] n., pl. **-eries** ачышча́льны заво́д: ***oil refinery*** нафтаперагво́нны заво́д

refit [ˌri:ˈfɪt] – v.t. **(-tt-)** рэмантава́ць, аднаўля́ць, нала́джваць: ***to refit an old ship*** нала́дзіць стары́ карабе́ль
– n. [ˈri:fɪt] рыхтава́ньне, нала́джваньне *n.*

reflect [rɪˈflekt] – v.t. 1. адбіва́ць (*сьвятло́, цяпло́, гу́кі*). 2. адлюстро́ўваць, пака́зваць. 3. выка́зваць: ***The newspaper reflected the owner's opinions*** Газэ́та выка́звала пагля́ды ўла́сьніка. 4. ду́маць
– v.t. 1. адбіва́цца (*пра сьвятло́, цяпло́, гу́кі*). 2. адлюстро́ўвацца. 3. заду́мвацца

reflection [rɪˈflekʃən] n. 1. адбіцьцё *n.* (*сьвятла́, гу́ку*). 2. адлюстрава́ньне *n.*, адбі́так -ку *m.*, во́браз -у *m.*: ***You can see your reflection in the mirror*** У лю́стры вы ба́чыце сво́й адбі́так. 3. ду́маньне, мы́сьленьне, разважа́ньне *n.*: ***On reflection, I decided that the plan was too dangerous*** До́бра падду́маўшы, я паба́чыў, што плян зана́дта небясьпе́чны

reflective [rɪˈflektɪv] adj. 1. які́ адбіва́е. 2. задуме́нны, заду́млівы: ***a reflective look*** заду́млівы по́зірк

reflex [ˈri:fleks] – adj. 1. міжво́льны, мімаво́льны, машына́льны, несьвядо́мы. 2. адхі́лены ўза́д. 3. Geom. ***a reflex angle*** тупы́ кут
– n. 1. рэфле́кс -у *m.*, міжво́льная рэа́кцыя: ***Sneezing and shivering are reflexes*** Чы́ханьне й дры́жыкі — гэ́та рэфле́ксы. 2. адбіцьцё *n.*, во́браз -у *m.*

reflexive [rɪˈfleksɪv] adj., Gram. зваро́тны (*дзеясло́ў, займе́ньнік*)

reform [rɪˈfɔ:rm] – v.t. 1. паляпша́ць; перавыхо́ўваць. 2. правóдзіць рэфо́рму, рэфармава́ць
– n. рэфо́рма *f.*, пале́пшаньне *n.*

re-form [ˌri:ˈfɔ:rm] – v.t. перарабля́ць, перафармо́ўваць
– v.i. перарабля́цца, зьмяня́цца

reformation [ˌrefərˈmeɪʃən] n. рэфармава́ньне, пале́пшаньне *n.*

Reformation Рэфарма́цыя *f.*

reformatory [rɪˈfɔ:rmətɔ:ri] – adj. папра́ўчы
– n., pl. **-ries** папра́ўчы дом

reformer [rɪˈfɔ:rmər] n. рэфарма́тар -а *m.*

reform school папра́ўчая шко́ла

refract [rɪˈfrækt] v.t., Phys. праламля́ць (*прамо́ень*)

refraction [rɪˈfrækʃən] n. праламле́ньне *n.*, рэфра́кцыя *f.*

refrain I [rɪˈfreɪn] v.i. стры́мвацца: ***I refrained from comment*** Я ўстрыма́ўся ад заўва́гі; ***to refrain from smoking*** стрыма́цца ад кура́ньня

refrain II [rɪˈfreɪn] n. рэфрэ́н -у *m.*; прыпе́лъ -ву *m.*

refresh [rɪˈfreʃ] – v.t. асьвяжа́ць; аднаўля́ць: ***Let me refresh your memory*** Дазво́льце мне нагада́ць вам
– v.i. асьвяжа́цца; падсілко́ўвацца

refreshing [rɪˈfreʃɪŋ] adj. 1. асьвяжа́льны. 2. прые́мны: ***Her candor was refreshing*** Яе́ шчы́расьць была́ прые́мная

refreshment [rɪˈfreʃmənt] n. падмацу́нак -ку *m.*
• ***refreshments*** дро́бны пачасту́нак, асьвяжа́льныя напо́і

refrigerate [rɪˈfrɪdʒəreɪt] v.t. ахало́джваць

refrigeration [rɪˌfrɪdʒəˈreɪʃən] n. ахало́джваньне *n.*; трыма́ньне ў хо́ладзе

refrigerator [rɪˈfrɪdʒəreɪtər] n. халадзі́льнік -а *m.*, лядо́ўня *f.*

refuel [ˌriːˈfjʊəl] v.t. запраўля́ць (*машы́ну*); запраўля́ць па́лівам

refuge [ˈrefjuːdʒ] n. 1. прыста́нішча *n.*, прыста́нак -ку, прыту́лак -ку *m.* 2. схо́вішча *n.*: ***He sought refuge from the rain*** Ён шука́ў схо́вішча ад дажджу́

refugee [ˌrefjuˈdʒiː] n. уцяка́ч уцекача́ *m.*, уцяка́чка *f.*

refund [rɪˈfʌnd] – v.t. варо́чаць, вярта́ць (*гро́шы*)
– n. [ˈriːfʌnd] 1. зваро́т гро́шай. 2. зьве́рнутыя гро́шы

refurbish [riːˈfɜːrbɪʃ] v.t. рэдэкарава́ць, аднаўля́ць

refusal [rɪˈfjuːzəl] n. адмо́ва *f.*

refuse I [rɪˈfjuːz] – v.t. адмаўля́ць; не прыма́ць: ***to refuse an offer*** не прыня́ць прапано́вы; ***to refuse admittance*** не дапусьці́ць, не прыня́ць
– v.i. адмаўля́цца: ***to refuse to discuss the question*** адмо́віцца абмярко́ўваць пыта́ньне; ***She is free to refuse*** Яна́ мо́жа адмо́віцца

refuse II [ˈrefjuːs] n. сьмяцьцё *n.*, адкі́ды

refutable [rɪˈfjuːtəbəl] adj. які́ мо́жна аспрэ́чыць, аспрэ́чны

refutation [ˌrefjuˈteɪʃən] n. аспрэ́чваньне *n.*

refute [rɪˈfjuːt] v.t. аспрэ́чваць

regain [rɪˈgem] v.t. ізно́ў здабы́ць: ***to regain independence*** аднавіць незале́жнасьць; ***to regain health*** вы́здаравець; ***She never regained consciousness*** Яна́ не ачуня́ла

regal [ˈriːgəl] adj. карале́ўскі, ца́рскі

regard [rɪˈgɑːrd] – v.t. 1. уважа́ць: ***He is regarded as the best doctor in town*** Яго́ ўважа́юць найле́пшым ле́карам у го́радзе. 2. глядзе́ць на *каго́-што*, прыглада́цца: ***He regarded me sternly*** Ён суро́ва прыглада́ўся да мяне́. 3. лічы́ць, лічы́цца з *кім-чым*; шанава́ць: ***to regard someone's wishes*** лічы́цца з чыі́мі-не́будзь жада́ньнямі; ***I regard him highly*** Я ве́льмі яго́ шаную. 4. турбава́цца пра *каго́-што*, зварача́ць ува́гу на *каго́-што*: ***No one regarded her advice*** Ніхто́ не зьвярну́ў ува́гу на яе́ пара́ду
– n. 1. паша́на *f.*, прызна́ньне *n.* 2. по́гляд, пагля́д -у *m.* 3. ува́га *f.*: ***He acted without regard to others*** Ён дзе́йнічаў, не зьвярта́ючы ўва́гу на і́ншых
• ***as regards*** што да, што датычыць *каго́-чаго́*: ***As regards money, I have enough*** Што датычыць гро́шай, дык я ма́ю до́сыць
• ***in*** or ***with regard*** у дачыне́ньні да *каго́-чаго́*, што ты́чыцца *каго́-чаго́*
• ***regards*** прывіта́ньні, пажада́ньні: ***he sends his regards*** ён перадае́ прывіта́ньні; ***with best regards*** з найле́пшымі пажада́ньнямі
• ***without regard*** не зважа́ючы на *каго́-што*: ***without regard to public opinion*** не зважа́ючы на грама́дзкую ду́мку

regarding [rɪˈgɑːrdɪŋ] prep. нако́нт *каго́-чаго́*, пра *каго́-што*: ***a prophecy regarding the future*** прадказа́ньні нако́нт бу́дучыні

regardless [rɪˈgɑːrdləs] – adj. (of) які́ не зважа́е на і́ншых, безува́жлівы
– adv. безува́жліва; ня гле́дзячы на *каго́-што*

regatta [rɪˈgætə] n. рэга́та *f.*

regency [ˈriːdʒənsi] n., pl. **-cies** ре́генцтва *n.*; ре́генты *pl.*

regenerate [rɪˈdʒenərət] – adj. адро́джаны

– v. [rɪˈdʒenəreɪt] 1. адраджа́ць. 2. паляпша́ць мара́льны стан. 3. адраста́ць

regeneration [rɪˌdʒenəˈreɪʃən] n. 1. адраджэ́ньне (*мара́льнае ці духо́вае*). 2. рэгенэра́цыя *f.*

regent [ˈriːdʒənt] n. 1. ре́гент -а *m.*, ре́гентка *f.* 2. член універсыте́цкае ра́ды

regime [rəˈʒiːm] n. рэжы́м -у *m.*

regimen [ˈredʒɪmən] n. пара́дак -ку *m.*, рэжы́м -у *m.*; дые́та *f.*

regiment [ˈredʒɪmənt] – n. 1. полк палка́ *m.*, Brit. батальён -а *m.* 2. вялі́кая ко́лькасьць

– v.t. 1. арганізава́ць палкі́; дзяліць на арганізава́ныя гру́пы. 2. Figur. рэглямэнтава́ць

regimental [ˌredʒɪˈməntəl] adj. палкавы́

region [ˈriːdʒən] n. 1. ме́сца *n.*, мясцо́васьць *f.*; абша́р, раён, рэгіён -у *m.* 2. зо́на, паласа́ *f.*: ***the region of the equator*** экватэрыя́льная зо́на. 3. ча́стка це́ла: ***the abdominal region*** бру́шная по́ласьць. 4. галіна́, сфэ́ра *f.*: ***the region of imagination*** сфэ́ра фанта́зіі

regional [ˈriːdʒənəl] adj. мясцо́вы; рэгіяна́льны; раённы

register [ˈredʒɪstər] – n. 1. за́піс, улі́к, сьпіс -у, рэ́естар -ру *m.* 2. кніга за́пісаў. 3. Mus. рэгі́стар -ру *m.*

– v. запі́сваць, браць на ўлі́к; рэгістрава́ць: ***to get registered*** запі́свацца, прыпі́свацца, рэгістрава́цца

registered letter заказны́ ліст

registrar [ˈredʒəstrɑːr] n. 1. рэгістрату́ра *f.* 2. працаўні́к рэгістрату́ры, рэгістра́тар -а *m.*

registration [ˌredʒɪstˈreɪʃən] n. 1. рэгістра́цыя *f.* 2. улі́к, за́піс -у *m.*

registry [ˈredʒɪstri] n., pl. **-tries** 1. рэгістрату́ра *f.*, рэгістрацыйны аддзе́л. 2. кніга за́пісаў, рэ́естар -ру *m.*

regress [rɪˈgres] – v.i. 1. ру́хацца наза́д. 2. занепада́ць, ісьці́ да ўпа́дку

– n. [ˈriːgres] 1. рух наза́д, рэгрэ́с -у *m.* 2. заняпа́д -у *m.*

regret [rɪˈgret] – n. шкадава́ньне *n.*; жаль -ю *m.*, жальба́ *f.*; бедава́ньне *n.*: ***to my regret*** на жа́ль

– v.i. 1. шкадава́ць. 2. жальбава́ць, адчува́ць жаль; ка́яцца

• ***regrets*** ве́тлівая адмо́ва

regretful [rɪˈgretfəl] adj. по́ўны жа́лю, шкадо́бы, засмучо́ны

regrettable [rɪˈgretəbəl] adj. ва́рты жа́лю: ***it is regrettable that*** шкада, што

regular [ˈregjələr] adj. 1. звыча́йны, нарма́льны; зго́дны з пра́вілам: ***regular features*** пра́вільныя ры́сы тва́ру. 2. рэгуля́рны, ста́лы, сыстэматы́чны: ***regular attendance*** рэгуля́рнае наве́дваньне; ***a regular customer*** ста́лы паку́пнік; Gram. пра́вільны (*дзеясло́ў*)

regularity [ˌregjəˈlærəti] n. рэгуля́рнасьць, пра́вільнасьць *f.*, пара́дак -ку *m.*, сыстэматы́чнасьць *f.*

regulate [ˈregjəleɪt] v.t. рэгулява́ць: ***This instrument regulates the temperature of the room*** Гэ́ты інструме́нт рэгулю́е тэмпэрату́ру ў пако́і. 2. нала́джваць, настаўля́ць

regulation [ˌregjəˈleɪʃən] – n. 1. рэгулява́ньне *n.*, рэгуля́цыя *f.* 2. пра́віла *n.*, зако́н, стату́т -у *m.*: ***traffic regulations*** пра́вілы даро́жнага ру́ху

– adj. усталява́ны, вымага́ны зако́нам *або́* пра́вілам і, прадпіса́ны: ***Soldiers wear a regulation uniform*** Жаўне́ры но́сяць прадпіса́ную ўніфо́рму

rehabilitate [ˌriːəˈbɪlɪteɪt] v.t. вярта́ць ране́йшыя правы́, стано́вішча, рэпута́цыю, рэабілітава́ць. 2. перавыхо́ўваць. 3. аднаўля́ць

rehabilitation [ˌriːəˌbɪlɪˈteɪʃən] n. 1. рэабілі́та́цыя *f.* 2. перавыхава́ньне *n.*

rehearsal [rɪˈhɜːrsəl] n. рэпэты́цыя *f.*: ***dress rehearsal*** генэра́льная рэпэты́цыя

rehearse [rɪˈhɜːrs] – v.i. практыкава́цца

– v.t. 1. рабі́ць рэпэты́цыю. 2. паўтара́ць

reheat [ˌrɪˈhiːt] v. падагрева́ць

reign [reɪn] – n. улада́рства, панава́ньне *n.*: ***a reign of law and order*** панава́ньне зако́ну й пара́дку; ула́да *f.*

– v.i. улада́рыць, панава́ць: ***A king reigns over his kingdom*** Каро́ль

уладáрыць у сваім каралéўстве; ***On a still night silence reigns*** У спакóйную ноч панýе цішыня́

reimburse [ˌri:mˈbɜ:rs] v.t. вярнýць расхóды, выдáткі: ***to reimburse travelling expenses*** вярнýць расхóды за падарóжжа

rein [reɪn] – n. 1. лéйчына *f.* 2. ***reins,*** pl. лéйцы *pl.*

– v.t. кіравáць лéйцамі

• ***give rein to*** давáць свабóду дзéянням *абó* рýху

• ***keep a tight rein on*** трымáць пад строгім наглядам *абó* кантрóлем

reincarnate [ˌri:mˈkɑ:rneɪt] v.t. пераўвасабля́ць, перараджáць

reincarnation [ˌri:ˌɪnkɑ:rˈneɪʃən] n. пераўвасабле́ньне *n.*, рэінкарнáцыя *f.*

reindeer [ˈreɪndɪr] n., pl. **-deer** or **deers** алéнь -я *m.*

reinforce [ˌri:mˈfɔ:rs] v.t. падмацóўваць; узмацня́ць, умацóўваць: ***to reinforce a wall*** умацавáць сьцянý

reinforced concrete жалезабэтóн -у *m.*

reinforcement [ˌri:mˈfɔ:rsmənt] n. узмацне́ньне, падмацава́ньне *n.*, дапамóга *f.*

• ***reinforcements*** pl. папаўне́ньне, узмацне́ньне *n.*

reinstate [ˌri:mˈsteɪt] v.t. вяртáць на ранéйшае станóвішча

reject [rɪˈdʒekt] – v.t. адкідáць; адхіля́ць, адмаўля́цца прыня́ць: ***He rejected our help*** Ён адмóвіўся прыня́ць на́шую дапамóгу

-- n. [ˈri:dʒekt] адкíнутая асóба *абó* рэч

rejection [rɪˈdʒekʃən] n. 1. адмóва *f.*; непрыма́ньне, адхіле́ньне *n.* 2. не́шта адкíнутае, забракава́нае

rejoice [rɪˈdʒɔɪs] – v.i. рáдавацца, це́шыцца

– v.t. рáдаваць; це́шыць, весяліць

rejoicing [rɪˈdʒɔɪsɪŋ] n. рáдасьць, весялóсьць *f.*

rejoin [ˌri:ˈdʒɔɪn] – v.t. злучáць, спалучáць нанóва

– v.i. ізнóў далучáцца, злучáцца

rejuvenate [rɪˈdʒu:vəneɪt] v.t. амалóджваць

relapse [rɪˈlæps] – v.i. 1. ізнóў упадáць у які-н. стан: ***She relapsed into silence*** Яна́ ізнóў змóўкла. 2. захварэ́ць паўтóрна: ***His health relapsed*** Ён ізнóў захварэ́ў

– n. паўтарэ́ньне *n.* (*хварóбы*), рэцыдзíў -ву *m.*

relate [rɪˈleɪt] – v.t. 1. раскáзваць, апавядáць

– v.i. 1. датычыцца. 2. мець дачынéньне, сыхóдзіцца: ***He relates well to people*** Ён дóбра сыхóдзіцца зь людзьмí

related [rɪˈleɪtɪd] adj. 1. зьвязáны з *чым-н.*, датычны. 2. рóдны, сваяцкі: ***We are closely related*** Мы блíзкія сваякí

relation [rɪˈleɪʃən] n. 1. сýвязь *f.*, дачынéньне *n.*; аднóсіны *pl.*: ***The relation of mother and child is the closest in the world*** Сýвязь паміж мáці й дзіцем найцясьнéйшая ў сьвéце. 2. сваяк -á *m.*, сваячка *f.*; радня́ *f.* 3. раскáз, апóвед -у *m.*, апавядáньне *n.*

• ***relations*** сýвязі, зносíны, дачынéньні *pl.*: ***international relations*** міжнарóдныя дачынéньні

relationship [rɪˈleɪʃənʃɪp] n. 1. дачынéньне *n.*, сýвязь *f.* 2. сваяцтва *n.*, рóднасьць *f.* 3. узаéмааднóсіны, узаéмныя дачынéньні, узаéмадачынéньні

relative [ˈrelətɪv] – n. 1. сваяк -á *m.*, сваячка *f.*; радня́ *f.* 2. Gram. аднóсны займéньнік.

– adj. аднóсны, параўнáльны

• ***relative to*** а) пра *кагó-што*, у справе *кагó-чагó*. б) прапарцыйна да *кагó-чагó*, параўнáльна з *кім-чым*: ***He is strong relative to his size*** Ён дýжы як на ягóны рост

relativity [ˌreləˈtɪvəti] n. аднóснасьць *f.*: ***theory of relativity*** тэóрыя аднóснасьці

relax [rɪˈlæks] – v.t. 1. расслабля́ць: ***to relax the muscles*** адпрýжыць мýскулы. 2. папушчáць, паслабля́ць: ***Discipline is relaxed on the last day of school*** Дысцыпліна паслáбленая ў апóшні шкóльны дзень. 3. зьмян-

ша́ць, аслабля́ць: ***Don't relax your efforts*** Не зьмяншáй намага́ньні; ***to relax tension*** аслáбіць напру́жанасьць – v.i. 1. расслабля́цца, паслабля́цца; слабе́ць, лагадне́ць. 2. адпачыва́ць

relaxation [ˌri:lækˈseɪʃən] n. 1. адпру́жанасьць, рассла́бленасьць *f.* 2. паслабле́ньне *n.* 3. адпачы́нак -ку *m.*, гуля́ньне *n.*: ***Walking and reading were the only relaxation*** Прахо́дкі ды чыта́ньне былі́ адзі́ным адпачы́нкам

relay [ˈri:leɪ] – n. 1. зьме́на *f.* 2. Sport эстафэ́та *f.* 3. Electr. рэле́ *n., indecl.* пераключа́льнік -а *m.* 4. Radio рэтрансьля́цыя *f.*

– v.t. 1. перадава́ць. 2. рэтрансьлява́ць

relay race эстафэ́та *f.*

release [rɪˈli:s] – v.t. 1. вызваля́ць; выпушча́ць (*з турмы́*). 2. адпуска́ць. 3. аддава́ць, перадава́ць: ***I released my right to the property*** Я адмо́віўся ад пра́ва на ўла́снасць. 4. выдава́ць (*кні́гу, кружэ́лку*)

– n. 1. вызвале́ньне *n.* 2. адмаўле́ньне ад пра́ва. 3. дакумэ́нт аб вызвале́ньні. 4. дазво́л -у *m.*

• ***press release*** паведамле́ньне для прэ́сы

re-lease [ˌri:ˈli:s] v.t. ізно́ў здаць у арэ́нду

relent [rɪˈlent] v.i. лагадне́ць, мякчэ́ць; рабі́цца больш чу́лым і спага́длівым

relentless [rɪˈlentləs] adj. 1. бязьлі́тасны, няўмо́льны. 2. няспы́нны, безупы́нны, неадсту́пны: ***The storm raged with relentless fury*** Навальні́ца бушава́ла зь няспы́ннай лю́тасьцю

relevance [ˈreləvəns] or **relevancy** [ˈreləvənsi] n. дарэ́чнасьць, адпаве́днасьць, ва́жнасьць *f.*

relevant [ˈreləvənt] adj. дарэ́чны, адпаве́дны

reliability [rɪˌlaɪəˈbɪlətɪ] n. надзе́йнасьць; вераго́днасьць, пэ́ўнасьць *f.*

reliable [rɪˈlaɪəbəl] adj. надзе́йны, ва́рты дове́ру, пэ́ўны: ***reliable source of news*** надзе́йная крыні́ца ве́стак

reliance [rɪˈlaɪəns] n. 1. дове́р -у *m.* 2. спадзява́ньне *n.*: ***I put great reliance on you*** Я мо́цна спадзяю́ся на цябе́. 3. надзе́я, апо́ра *f.*

relic [ˈrelɪk] n. 1. па́мятка старада́ўнасьці. 2. рэлі́квія *f.*

• ***relics,*** pl. аста́нкі, руі́ны *pl.*

relief [rɪˈli:f] n. 1. палягчэ́ньне, палёгка *f.*, вызвале́ньне (*ад цяжкасьцяў, бо́лю*). 2. дапамо́га *f.* 3. дапамо́га бе́дным: ***to put on public relief*** прызна́чыць сацыя́льную дапамо́гу. 4. зьме́на *f.*: ***The sentry was waiting for his relief*** Вартаўні́к чака́ў зьме́ны. 5. рэльэ́ф -у *m.*

• ***in relief*** рэльэ́фна, выпу́кла

relief map рэльэ́фная ка́рта

relieve [rɪˈli:v] v.t. 1. палягча́ць, аблягча́ць: ***These tablets will relieve a headache*** Гэ́тыя табле́ткі абле́гчаць галаўны́ боль. 2. вызваля́ць, выруча́ць. 3. зьмяня́ць (*на пра́цы, на ва́рце*)

religion [rɪˈlɪdʒən] n. 1. рэлі́гія *f.* 2. вераві́ньне *n.*

religiosity [rɪˌlɪdʒiˈɑ:səti] n. рэлігі́йнасьць *f.*

religious [rɪˈlɪdʒəs] adj. 1. рэлігі́йны; набо́жны. 2. мана́скі. 3. Figur. ве́льмі стара́нны

relinquish [rɪˈlɪŋkwɪʃ] v.t. 1. пакіда́ць, адмаўля́цца ад *чаго́*, саступа́ць, перадава́ць *што каму́*. 2. ***She has relinquished all hope*** Яна́ стра́ціла ўсю́ надзе́ю

relish [ˈrelɪʃ] – n. 1. прые́мны, до́бры смак. 2. прысма́к -у *m.*: ***Olives and pickles are relishes*** Алі́ўкі й со́леныя гуркі́ — гэ́та прысма́кі. 3. драбо́к чаго́-н. 4. апэты́т -у *m.*, прые́мнасьць *f.*: ***to eat with a great relish*** е́сьці зь вялі́кім апэты́там; ***to have no relish for*** не любі́ць *чаго́*

– v.t. смакава́ць, любі́ць, мець асало́ду з *чаго́*: ***A cat relishes cream*** Кот лю́біць сьмята́ну

reluctance [rɪˈlʌktəns] n. 1. неахво́та *f.*, нежада́ньне *n.*; непрыхі́льнасьць *f.* 2. мару́джаньне *n.*

reluctant [rɪˈlʌktənt] adj. неахво́чы, мару́дны (*з-за неахво́ты*)

reluctantly [rɪˈlʌktəntli] adv. неахво́ча

rely [rɪˈlaɪ] v.i. 1. спадзява́цца; лічы́ць, разьлі́чваць на *каго́-што*: ***Rely on your own efforts*** Спадзява́йся то́лькі на сваé стара́ньні. 2. давяра́цца

remain [rɪˈmeɪn] – v.i. 1. заставáцца; прабы́ць: ***We remained at the lake till September*** Мы прабылí на во́зеры да ве́расьня; ***Let it remain as it is*** Хай гэ́та застаéцца, як ёсьць. 2. захо́ўвацца: ***to remain the same*** захо́ўваца такім са́мым

– n. ***remains,*** pl. 1. ро́шта *f.*, аста́так -ку *m.* 2. тво́ры не надрукава́ныя за жыцьця́ а́ўтара. 3. сьляды́ мінýлага: ***the remains of an ancient civilization*** ро́шткі старажы́тнае цывілізáцыі. 4. аста́нкі, парэ́шткі *pl.* (*мёртвае це́ла*)

remainder [rɪˈmeɪndər] n. 1. ро́шта *чаго́-н.*: ***the remainder of the afternoon*** ро́шта ча́су папаўдні́. 2. ро́шта пры адыма́ньні: ***If you take 2 from 9, the remainder is 7*** Калі адымем два ад дзевяцёх, застане́цца сем. 3. нераспрада́ныя ро́шткі накла́ду кні́гі

remark [rɪˈmɑ:rk] – v.t. 1. каза́ць, зазнача́ць; выка́звацца. 2. заўважа́ць; назіра́ць

– n. 1. заўва́га *f.*: ***to make no remark*** нічо́га не сказа́ць. 2. заўважа́ньне, назіра́ньне *n.*

remarkable [rɪˈmɑ:rkəbəl] adj. го́дны, ва́рты ўва́гі, незвыча́йны, выда́тны

remediless [ˈremədiles] adj. непапра́ўны, невыле́чны; яко́му не́льга дапамагчы́; які́ не́льга нала́дзіць, зрэманта ва́ць

remedy [ˈremədi] – n., pl. **-dies** 1. лек -у *m.* 2. сро́дак -ку *m.* (*ад чаго́*); за́хад -у *m.*; ме́ра *f.* (*су́праць чаго́-н.*); ля чэ́ньне *n.*

– v.t. выпраўля́ць, папраўля́ць; выле́чваць

remember [rɪˈmembər] v. 1. па́мятаць. 2. прыпамінáць. 3. мець па́мяць: ***Dogs remember*** Саба́кі ма́юць па́мяць. 4. перадава́ць прывіта́ньні: ***Remember me to your father*** Перада́йце прывіта́ньні ад мяне́ ва́шаму ба́цьку. 5. пакіда́ць што-н. у спа́дчыну: ***Grandfather remembered us all in his will*** Дзяду́ля ўспо́мніў усíх нас у сваім тэстамэ́нце

remembrance [rɪˈmembrəns] n. памінáньне *n.*, па́мяць *f.*: ***in remembrance of*** у па́мяць аб *кім-чым*. 2. падару́нак на па́мяць *або́* ўспамін аб *кім-чым*, сувэні́р -а *m.* 3. ***remembrances,*** pl. прывіта́ньні

Remembrance Day Дзень Па́мяці (*11 лістапа́да, дзень ушанава́ньня ў Кана́дзе і Вялíкай Брыта́ні па́мяці пале́глых у 1-ую і 2-у́ю сусьве́тныя во́йны*)

remind [rɪˈmaɪnd] v.t. напамінáць, нага́дваць *каму́ што*; выклікáць успа́мны

reminder [rɪˈmaɪndər] n. напамíнак -ку, напамíн -у *m.*

reminisce [ˌremɪˈnɪs] v. прыга́дваць мінýлае

reminiscence [ˌremɪˈnɪsəns] n. 1. прыга́дваньне мінýлага. 2. Often ***reminiscences*** успамíны, мэмуа́ры *pl.*

reminiscent [ˌremɪˈnɪsənt] adj. 1. які́ нага́двае мінýлае. 2. які́ выклікáе ўспамíн пра што-н.

remiss [rɪˈmɪs] adj. нядба́лы, нядба́йны; неруплíвы; няўва́жлівы: ***remiss in his duty*** няўва́жлівы да сваíх абавя́зкаў

remission [rɪˈmɪʃən] n. 1. вызвале́ньне ад спла́ты до́ўгу *або́* ад пакара́ньня. 2. скасава́ньне *або́* зьмякчэ́ньне прысу́ду. 3. адпушчэ́ньне, дарава́ньне грахо́ў. 4. зьме́ншаньне *n.* (*бо́лю, сíлы*)

remit [rɪˈmɪt] v.t. -tt- 1. вызваля́ць ад сплаты до́ўгу *або́* ад пакара́ньня. 2. аслабля́ць, зьмяншáць (*намага́ньні*). 3. пасыла́ць гро́шы: ***Enclosed is our bill. Please remit*** Далучáем наш раху́нак, калí ла́ска заплацéце. 4. перадава́ць на разгля́д; адсыла́ць (*спра́ву*) наза́д у ніжэ́йшы суд

remittance [rɪˈmɪtəns] n. 1. пасыла́ньне гро́шай. 2. пасла́ныя гро́шы; грашо́вы перавóд

remnant [ˈremnənt] n. 1. малы́ аста́так. 2. адро́зlак -ка *m.* (*тканíны, сту́жкі*)

remonstrate [rɪˈmɑ:nstreɪt] v.i. 1. (against) пратэстава́ць. 2. (with) сарама́ціць: ***The teacher remonstrated with the boy about his low marks*** Наста́ўнік сарама́ціў хлапца́ за яго́ныя ні́зкія адзна́кі

remorse [rɪˈmɔ:rs] n. мо́цнае шкадава́нье, паку́ты сумле́ньня; раска́яньне *n.*

remorseful [rɪˈmɔ:rsfəl] adj. які́ ма́е паку́ты сумле́ньня, по́ўны раска́яньня

remorseless [rɪˈmɔ:rsləs] adj. бязьлі́тасны, лю́ты, няшча́дны

remote [rɪˈmout] adj. 1. далёкі, адда́лены: ***a remote village*** глуха́я вёска. 2. ***a remote relative*** далёкі сваяк, далёкая сваячка. 3. малы́: ***I haven't the remotest idea what you mean*** Я ня ма́ю найме́ншага паняцьця, што ты ма́еш на ду́мцы

remote control 1. дыстанцы́йнае кірава́ньне. 2. прыла́да дыстанцы́йнага кірава́ньня

removal [rɪˈmu:vəl] n. 1. зьбіра́ньне *n.*, збор -у *m.*: ***garbage removal*** зьбіра́ньне сьмяцьця́. 2. перае́зд -у *m.*, пярэ́бары на другі́е ме́сца. 3. звальне́ньне з паса́ды

remove [rɪˈmu:v] – v.t. 1. забіра́ць; здыма́ць: ***Remove your hat*** Здымі капялю́ш *або́* Прыбяры́ свой капялю́ш. 2. разьве́йваць: ***to remove all doubts*** адкі́нуць усе́ сумне́вы, перста́ць сумня́ва́цца. 3. забі́ць. 4. адкіда́ць: ***to remove snow*** ачышча́ць, адкіда́ць сьнег. 5. вырыва́ць: ***to remove a tooth*** вы́рваць зуб. 6. зво́льніць з пра́цы (*паса́ды*)
– v.i. пераяжджа́ць, перабіра́цца

renaissance [ˌrenəˈsɑ:ns] – n. адраджэ́ньне *n.*, рэнэса́нс -у *m.* 2. ***the Renaissance*** эпо́ха рэнэса́нсу
– adj. рэнэса́нсавы; адраджэ́нскі

rename [rɪˈneɪm] v.t. пераназыва́ць; дава́ць но́вае імя́ (*назо́ў*)

renascence [rɪˈnæsəns] n. 1. ажыўле́ньне, аднаўле́ньне, адраджэ́ньне *n.* 2. ***the Renascence*** эпо́ха рэнэса́нсу

rend [rend] v.t. **rent, rending** 1. разрыва́ць: ***Wolves will rend a lamb*** Ваўкі́ разарву́ць ягня́; ***It rends my heart*** Гэ́та рве мне се́рца. 2. расшчапля́ць, разьдзіра́ць: ***Lightning rent the tree*** Мала́нка расшчапі́ла дрэ́ва

render [ˈrendər] v. 1. рабі́ць (-ца): а) ***An accident has rendered him helpless*** Нешчасьлі́вы вы́падак зрабі́ў яго́ бездапамо́жным. б) ***She rendered us a great service*** Яна́ зрабі́ла нам вялі́кую паслу́гу. 2. дава́ць для разгля́ду ці зацьве́рджаньня; здава́ць: ***The treasurer rendered an account of all the money spent*** Ска́рбнік здаў справаздачу з усіх вы́даткаваных гро́шай. 3. выка́зваць: ***to render thanks*** выка́зваць падзя́ку, дзя́кава ць. 4. выко́нваць: ***to render the part of Hamlet*** іграць ро́лю Га́млета. 5. перакладаць (*з аднае́ мо́вы на другу́ю*). 6. перато́пліваць: ***Fat from pigs is rendered into lard*** Сьвіно́е са́ла перато́пліваюць на шма́лец

rendezvous [ˈrɑ:ndeɪvu:] n. 1. дамо́ўленая сустрэ́ча. 2. ме́сца сустрэ́чы

renegade [ˈrenɪgeɪd] – n. 1. рэнэга́т -а *m.*; пярэ́хрыст -а *m.*; здра́днік, адсту́пнік -а, адрачэ́нlец -ца *m.* 2. выгна́нlец -ца, уцяка́ч уцекача́ *m.*
– adj. рэнэга́цкі, адрачэ́нскі

renew [rɪˈnu:] v.t. 1. аднаўля́ць (*знаёмства, дамо́ву*). 2 узнаўля́ць: ***to renew one's efforts*** узнавіць намага́ньні. 3. ***We renewed our lease for another year*** Мы аднавілі арэ́нду яшчэ́ на год

renewal [rɪˈnu:əl] n. аднаўле́ньне (*будынка, кантра́кту*)

renounce [rɪˈnaʊns] v.i. 1. адступа́цlь (-ца); зрака́цца; адмаўля́цца: ***He renounced his claim to the money*** Ён адмо́віўся ад сваіх прэтэ́нзіяў на гро́шы. 2. вырака́цца, зрака́цца *каго́-чаго́*; адпіра́цца ад *каго́-чаго́*: ***He renounced his wicked son*** Ён вы́ракся свайго́ зло́га сы́на

renovate [ˈrenəveɪt] v.t. аднаўля́ць, папраўля́ць, перашыва́ць (*во́пратку*), рэмантава́ць (*дом*)

renovation [ˌrenəˈveɪʃən] n. рэстаўра́цыя, рэнава́цыя *f.*, аднаўле́ньне і ўмацава́ньне (*старо́га будынка, по́мніка маста́цтва, культу́ры*)

renown [rɪˈnaʊn] n. сла́ва *f.*, вядо́масьць *f.*: ***a man of renown*** вядо́мы чалаве́к

renowned [rɪˈnaʊnd] adj. сла́ўны, славу́ты; вядо́мы; выда́тны

rent I [rent] – n. 1. кватэ́рная пла́та; пла́та за арэ́нду зямлі́ і пад., чынш -у *m.* 2. наём на́йму, пракá́т -у *m.* (*часо́вае карыста́ньне*): ***for rent*** у на́ймы (*па-ко́й, дом*); на пракá́т (*а́ўта і пад.*)

– v.t. 1. наймáць *што* ў *каго́*. б) дава́ць у на́ймы. 2. браць *або́* аддава́ць у арэ́нду (*дом, по́ле*), на пракá́т (*машы́ну*)

rent II [rent] – n. 1. дзі́рка, про́разь *f.* 2. разьбіцьцё *n.*, раско́л -у *m.* (*у арганіза́цыі*)

– v., *p.t. and p.p.* of **rend**

rental [ˈrentəl] n. 1. памéр кватэ́рнае пла́ты *або́* арэ́нды. 2. прадме́т на́ймаў *або́* арэ́нды

renunciate [rɪˈnʌnsieɪt] v.i. адмо́віцца ад *чаго́*; вы́рачыся *каго́-чаго́*

renunciation [rɪˌnʌnsiˈeɪʃən] n. адмаўле́ньне *n.*; зрачэ́ньне (*пра́ва на што-н., ма́емасьці*); вырачэ́ньне *n.*

reopen [rɪˈoʊpən] v.t. 1. ізно́ў адчыня́ць. 2. нано́ва дыскутава́ць: ***The matter is settled and cannot be reopened*** Спра́ва ўжо́ вы́рашаная і ня мо́жа быць разгле́джаная ізно́ў

reorganization [riˌɔ:rgənəˈzeɪʃən] n. 1. унясе́ньне зьме́наў у буда́ву, арганіза́цыю чаго́-н., рэарганізава́ньне *n.* 2. рэарганіза́цыя *f.*

repaid [rɪˈpeɪd] v., *p.t. and p.p.* of **repay**

repair [rɪˈper] – v.t. 1. пра́віць, папраўля́ць: ***He repairs shoes*** Ён пра́віць чарані́кі; ла́таць, ла́піць (*во́пратку*). 2. рамантава́ць (*дом*). 3. нала́джваць, кампэнсава́ць: ***How can I repair the harm done?*** Як магу́ я напра́віць учы́неную шко́ду?

– n. 1. ла́джаньне, папраўля́ньне *n.*; рамо́нт -у *m.* 2. спра́ўны *або́* прыда́тны для карыста́ньня стан: ***to keep the roads in repair*** трыма́ць даро́гі ў до́брым ста́не. 3. ***The house was in bad repair*** Дом быў у запу́шчаным ста́не

reparation [ˌrepəˈreɪʃən] n. 1. кампэнса́цыя (*за нане́сеную шко́ду або́ пара́неньне*). 2. Usually pl. ***reparations*** рэпара́цыі *pl.*. 3. папраўля́ньне, раманта́ваньне *n.*

repatriate [ˌriːˈpeɪtrieɪt] v.t. вярта́ць наза́д на ба́цькаўшчыну, рэпатрыява́ць

repatriation [riːˌpeɪtriˈeɪʃən] n. рэпатрыя́цыя *f.*, вярта́ньне на ба́цькаўшчыну

repay [rɪˈpeɪ] v.t. 1. аддава́ць *або́* спла́чваць доўг. 2. адпла́чваць: ***No thanks can repay such kindness*** Ніякай падзя́кай не адплаціць за таку́ю дабрыню́

repayable [rɪˈpeɪəbəl] adj. які́ мо́жа быць *або́* які́ му́сіць быць спла́чаны

repeat [rɪˈpiːt] – v.t. 1. паўтара́ць; рабі́ць ізно́ў: ***to repeat an error*** паўтары́ць памы́лку; ***to repeat a poem from memory*** прадэклямава́ць верш напа́мяць; ***Repeat the oath after me*** Паўтара́й прыся́гу за мно́ю. 2. каза́ць і́ншым (*сакрэ́т*)

– n. паўтарэ́ньне *n.*

• ***repeat oneself*** паўтара́цца

repeatedly [rɪˈpiːtɪdli] adv. зно́ў і зно́ў, раз за ра́зам; шматразо́ва, неаднаразо́ва

repeating decimal пэрыядычны дзесятко́вы дроб

repel [rɪˈpel] – v.t. **(-ll-)** 1. адпíхваць; адганя́ць, адбіва́ць: ***to repel the enemy*** адбі́ць во́рага. 2. адкіда́ць (*прапано́ву*)

– v.i. 1. ня зьме́швацца: ***Oil and water repel each other*** Але́й і вада́ ня зьме́шваюцца. 2. адштурхо́ўвацца (*як часьці́нкі з адно́лькавымі электры́чнымі зара́дамі*). 3. выклі́каць агі́ду, непрыя́знасьць

repellent [rɪˈpelənt] – adj. 1. агі́дны, непрые́мны. 2. непрамака́льны (*пра тканіну*)

– n. ***insect repellent*** сро́дак ад камароў і і́ншае машкары́

repent [rɪˈpent] v.i. 1. ка́яцца. 2. шкадава́ць: ***to repent one's choice*** шкадава́ць свайго́ вы́бару

repentance [rɪˈpentəns] n. 1. ка́яньне *n.*, пакая́ньне (*за грахі́*). 2. шкадава́ньне

repentant [rɪˈpentənt] adj. які́ ка́ецца (*што зрабі́ў яко́е зло або́ за грахі́*); які́ шкаду́е чаго́-н.

repercussion [ˌri:pərˈkʌʃən] n. 1. адбі́так -ку *m.*, уплы́ў -ву *m.* (*падзе́і*). 2. во́дгук -у *m.*; рэ́ха *n.* 3. адда́ча *f.* (*пры ўда́ры, стрэ́ле*)

repetition [ˌrepəˈtɪʃən] n. 1. паўтарэ́ньне *n.*: ***repetition helps learning*** паўтарэ́ньне дапамага́е вучы́цца. 2. ***singing repetition*** сьпе́ўка *f.*; ***dancing repetition*** про́ба та́нцаў

repine [rɪˈpaɪn] v.i. быць незадаво́леным; непако́іцца, гры́зьціся; нарака́ць

replace [rɪˈpleɪs] v.t. 1. замяня́ць *каго́-што кім-чым або́* ста́віць *каго́* на чыё-н. ме́сца. 2. ста́віць *або́* кла́сьці наза́д *або́* ізно́ў на ме́сца

replacement [rɪˈpleɪsmənt] n. 1. заме́на *f.* 2. асо́ба, рэч, яка́я займа́е ме́сца *каго́-чаго́*. 3. папаўне́ньне *n.*

replay [rɪˈpleɪ] – v. перагу́льваць, паўтара́ць (*матч*)

– n. [ˈri:pleɪ] перагу́льваньне *n.*, паўто́рны матч

replenish [rɪˈplenɪʃ] v.t. папаўня́ць, дада́ўшы чаго́-н.: ***Please replenish the fire*** Калі́ ла́ска, падкі́нь дро́ваў у аго́нь

replica [ˈreplɪkə] n. 1. дакла́дная ко́пія карці́ны (*малява́ная тым са́мым мастако́м*), дубліка́т -а *m.* 2. ко́пія, рэпрадукцыя *f.*: ***John is a replica of his father in looks and voice*** Янка — ко́пія свайго́ ба́цькі вы́глядам і го́ласам

reply [rɪˈplaɪ] – v.t. **-plied, -plying** адка́зваць

– n., pl. **-lies** адка́з -у *m.*: ***in reply to your letter*** у адка́з на ваш ліст

report [rɪˈpɔ:rt] – n. 1. паведамле́ньне. 2. справазда́ча *f.*, справазда́ньне *n.* 3. Milit. ра́парт -у *m.*, данясе́ньне *n.* 4. по́галас -у *m.*, пагало́скі *pl.*, чу́ткі *pl.*: ***report has it that*** хо́дзяць чу́ткі, што

– v.t. 1. паведамля́ць, раска́зваць (*пра што-н. ба́чанае, чу́тае*). 2. здава́ць афіцы́йную справазда́чу з чаго́-н. 3. дакладда́ць, піса́ць справазда́чу *або́* данясе́ньне аб чым-н. 4. рапартава́ць, здава́ць ра́парт. 5. зьбіра́ць ве́сткі для газэ́ты, ра́дыё. 6. зьяўля́цца: ***to report for duty at 9 A.M.*** прыхо́дзіць на пра́цу *або́* слу́жбу а 9-ай ра́ніцы. 7. дано́сіць на каго́-н.: ***to report one to the police*** дане́сьці на каго́-н. у пали́цыю

reporter [rɪˈpɔ:rtər] n. 1. справазда́ўвец -ўца *m.* 2. рэпартэ́р -а *m.* 3. судо́вы пратакалі́ст

repose I [rɪˈpouz] – n. 1. адпачы́нак -ку *m.*; сон сну *m.*: ***Do not disturb her repose*** Не перашкаджа́й ёй адпачыва́ць. 2. супако́й -ю *m.*

– v.i. 1. кла́сьціся адпачы́ць. 2. адпачыва́ць, спачыва́ць, спачы́ць (*і ў значэ́ньні памёрці*). 3. быць на чыі́м-н. утрыма́ньні; спадзява́цца на каго́-н.

repose II [rɪˈpouz] v.t. 1. кла́сьці. 2. пакладда́ць (*надзе́ю*)

reposeful [rɪˈpouzfəl] adj. спако́йны; ці́хі

repository [rɪˈpɑ:zətɔ:ri] n. **-ries** 1. ме́сца, скры́ня для трыма́ньня рэ́чаў; склад -у *m.* 2. асо́ба, яко́й даве́раная яка́я-н. рэч або́ таямні́ца

reprehensible [ˌreprɪˈhensəbəl] adj. ва́рты дако́ру, упі́кі ці нага́ны; вінава́ты

reprehension [ˌreprɪˈhenʃən] n. дако́р -у *m.*, упі́ка *f.*; нага́на *f.*

represent [ˌreprɪˈzent] v.t. 1. азнача́ць: ***The stars on this map represent the cities*** Зо́ркі на гэ́тай ка́рце азнача́юць гарады́. 2. прадстаўля́ць, рэпрэзэнтава́ць *каго́*, быць прадстаўніко́м. 3. выко́нваць ро́лю: ***Each child will represent an animal at the party*** Ко́жнае дзіця́ на ве́чары бу́дзе выко́нваць ро́лю зьвяркá. 4. малява́ць; пака́зваць (*на карці́не*)

representation [ˌreprɪzenˈteɪʃən] n. 1. прадстаўля́ньне, рэпрэзэнтава́ньне *n.* 2. прадстаўні́кі *pl.*, прадстаўні́цтва *n.* 3. во́браз -у *m.*, мадэ́ль *f.* 4. прадстаўле́ньне *n.*; спэкта́кль -ю, пака́з -у *m.*

representative [ˌreprɪˈzentətɪv] – n. 1. прадстаўні́к -а́ *m.*, прадстаўні́ца *f.* 2. дэпута́т -а *m.*: ***Representative*** дэпута́т Пала́ты Прадстаўнікоў (*у Злу́чаных Шта́тах*); ***House of Representatives*** Пала́та Прадстаўнікоў. 3. пры́клад -у *m.*, тыпо́вы прадстаўні́к: ***The tiger is a representative of the cat family*** Ты́гар — прадстаўні́к сямёйства кашэ́чых
– adj. 1. прадстаўні́чы (*напр. сход*); ***a representative government*** прадстаўні́чы лад кірава́ньня. 2. характэ́рны

repress [rɪˈpres] v.t. 1. стры́мваць (*сьлёзы, ка́шаль*). 2. душы́ць: ***The dictator repressed the revolt*** Дыкта́тар здушы́ў бунт

repression [rɪˈpreʃən] n. 1. прыгнёт -у *m.*, рэпрэ́сія *f.* 2. стрыма́ньне *n.* (*пачуцьця́*)

repressive [rɪˈpresɪv] adj. рэпрэсі́ўны

reprieve [rɪˈpri:v] – v.t. 1. прыпыня́ць выкана́ньне сьмяро́тнага пакара́ньня. 2. дава́ць перады́шку *або́* часо́вую палёгку ад кло́патаў
– n. 1. прыпыне́ньне пакара́ньня (*асабл. сьмяро́тнага*). 2. часо́вая палёгка (*у ця́жкасьцях, кло́патах*)

reprimand [ˈreprɪmænd] – n. суро́вая *або́* публі́чная вымо́ва
– v.t. дава́ць суро́вую *або́* публі́чную вымо́ву

re-print [ˌri:ˈprɪnt] v.t. перадрукоўваць (*кні́гу*)

reprint [ˈri:prɪnt] n. но́вае выда́ньне, перавыда́ньне (*кні́гі або́ і́ншай публіка́цыі*)

reprisal [rɪˈpraɪzəl] n. адпла́та, по́мста *f.* 2. рэпрэса́лii *pl.* (*эканамі́чныя або́ і́ншыя са́нкцыі супро́ць яко́й-н. дзяржа́вы*)

reproach [rɪˈproʊtʃ] – n. дако́р -у *m.*, упі́ка *f.* 2. га́ньба *f.*, со́рам -у *m.*
– v.t. 1. вінава́ціць, дакара́ць, упіка́ць. 2. ганьбава́ць, сарамаці́ць

reproduce [ˌri:prəˈdu:s] v.t. 1. перадава́ць: ***A radio reproduces sounds*** Ра́дыё перада́е гу́кі. 2. рабі́ць рэпрадукцыю (*карці́ны*). 3. пладзі́ць; размнажа́цца: ***Many plants reproduce by seeds*** Шмат які́я расьлі́ны размнажа́юцца праз насе́ньне

reproduction [ˌri:prəˈdʌkʃən] n. 1. узнаўле́ньне. 2. ко́пія *f.* 3. размнажэ́ньне (*жывёлінаў, расьлі́наў*)

reproductive [ˌri:prəˈdʌktɪv] adj. 1. ***reproductive organs***, Biol. о́рганы размнажэ́ньня. 2. пладаві́ты

reproof [rɪˈpru:f] n. вымо́ва, нага́на *f.*

reproval [rɪˈpru:vəl] n. га́неньне *n.*, нага́на *f.*

reprove [rɪˈpru:v] v.t. га́ніць, ганьбава́ць *каго́*, крыча́ць на *каго́*: ***to reprove the boy for teasing the cat*** накрыча́ць на хлапца́ за то́е, што дра́жніць ката́

reptile [ˈreptaɪl] – n. 1. гад га́да *m.*, coll. гадаўё *n.*, паўзуны́ *pl.* 2. по́длы чалаве́к, падхалі́м -а *m.*
– adj. 1. які́ по́ўзае. 2. ні́зкі, по́длы

republic [rɪˈpʌblɪk] n. рэспу́бліка *f.*

republican [rɪˈpʌblɪkən] – adj. 1. рэспубліка́нскі. 2. ***Republican*** які́ даты́чыцца Рэспубліка́нскае Па́ртыі ў Злу́чаных Шта́тах
– n. 1. рэспубліка́нец -ца *m.*, рэспубліка́нка *f.* 2. ***Republican*** ся́бра Рэспубліка́нскае Па́ртыі

repudiate [rɪˈpju:dieɪt] v.t. 1. не прызнава́ць чаго́-н.; адкіда́ць: ***to repudiate a doctrine*** адкі́нуць дактры́ну. 2. адмаўля́цца прызна́ць або́ заплаці́ць: ***to repudiate a debt*** адмо́віцца заплаці́ць доўг. 3. вырака́цца: ***to repudiate a son*** вы́рачыся сы́на

repugnance [rɪˈpʌgnəns] n. мо́цная нелюбо́ў, няпры́язьнь; бры́дасьць, агі́да *f.* (*да каго́-чаго́*)

repugnant [rɪˈpʌgnənt] adj. 1. пры́кры, непрые́мны; нясьце́рпны, нязно́сны: ***Work is repugnant to lazy people*** Пра́ца нясьце́рпная для ляні́вых людзе́й. 2. супярэ́чны, супраці́ўны

repulse [rɪˈpʌls] – v.t. 1. адбіва́ць, адганя́ць. 2. адмаўля́цца прыня́ць, адкіда́ць: ***to repulse the plan*** адкі́нуць плян

– n. 1. адпо́р -у *m.* 2. адмо́ва *f.*, адкіда́ньне *n.*

repulsion [rɪˈpʌlʃən] n. 1. вялі́кая нярпры́язьнь, бры́дасьць *або́* агі́да. 2. адмо́ва *f.*, адкіда́ньне *n.*

repulsive [rɪˈpʌlsɪv] adj. брыдкі́; агі́дны, пры́кры

repulsiveness [rɪˈpʌlsɪvnəs] n. бры́дасьць, агі́да *f.*

reputable [ˈrepjətəbəl] adj. 1. паважа́ны, шанава́ны; шано́ўны, пава́жны (*пра век*). 2. з до́брай рэпута́цыяй

reputation [ˌrepjəˈteɪʃən] n. 1. рэпута́цыя *f.*: ***to have the reputation*** сла́віцца; ***He had the reputation of being very bright*** Ён сла́віўся тым, што быў ве́льмі здо́льны і ке́млівы. 2. до́брае і́мя́, вялі́кая пашана́, пава́га ў і́ншых: ***a person of reputation*** паважа́ны чалаве́к. 3. сла́ва *f.*: ***a scientist of world-wide reputation*** вучо́ны з сусьве́тнай сла́вай

reputed [rɪˈpju:təd] adj. меркава́ны; які́ ма́е быць а́ўтарам кні́гі

request [rɪˈkwest] – v. прасі́ць *каго́-чаго́*: ***He requested a loan*** Ён прасі́ў пазы́кі; ***He requested her to go with him*** Ён прасі́ў яе́ пайсьці́ зь і́м

– n. 1. про́сьба *f.* 2. по́пыт -у *m.*: ***to be in great request*** а) мець вялі́кі по́пыт (*пра тава́р*). б) быць папуля́рным (*і пра асо́бу*). 3. ***by request*** у адка́з на про́сьбу

require [rɪˈkwaɪr] v.i. 1. патрабава́ць: ***We shall require more help*** Нам трэ́ба бу́дзе больш дапамо́гі. 2. зага́дваць; вымага́ць: ***You are required to go there*** Вам загада́на туды́ і́сьці́

required course абавязко́вы курс (*у ВНУ*)

requirement [rɪˈkwaɪrmənt] n. патрабава́ньне *n.*; вымо́га *f.*: ***Patience is a requirement in teaching*** Цярпліва́сьць патрэ́бная пры вучэ́ньні

requisite [ˈrekwɪzɪt] – adj. патрэ́бны; неабхо́дны; абавязко́вы: ***the qualities requisite for a leader*** я́касьці неабхо́дныя для лі́дэра

– n. патрэ́бнае, неабхо́днае; неабхо́днасьць *f.*: ***Food and air are requisites for life*** Ежа й пове́тра — неабхо́днасьці для жыцьця́

requisition [ˌrekwɪˈzɪʃən] – n. 1. рэквізы́цыя *f.* (*асабл. для во́йска*). 2. пі́саны зага́д для рэквізы́цыі. 3. запатрабава́ньне *n.*, патрэ́ба *f.*: ***to be in requisition*** быць патрэ́бным для *чаго́*

– v.t. рэквізава́ць

requital [rɪˈkwaɪtəl] n. адпла́та, запла́та *f.*; аддзя́ка *f.*; аддару́нак -ку *m.*

reroute [ˌri:ˈru:t] v.t. пасыла́ць но́вай *або́* і́ншай даро́гай; мяня́ць маршру́т

rerun [ˌri:ˈrʌn] – v.i. **-ran, -running** ізно́ў бе́гчы

– n. [ˈri:rʌn] стара́я тэлевізі́йная праграма́ *або́* фільм пака́званы ізно́ў

rescind [rɪˈsɪnd] v.t. касава́ць, анулява́ць

rescue [ˈreskju:] – v.t. 1. ратава́ць, выратво́ўваць, вызваля́ць *каго́* зь небяспе́кі, бяды́, нявво́лі. 2. Law а) незако́ннa *або́* сі́лай вызваля́ць *каго́* (*з астро́гу, а́рышту*). б) бяспра́ўна забіра́ць *што*

– n. ратву́нак, паратву́нак *m.*, збаўле́ньне (*ад чаго́*); незако́ннае вызвале́ньне (*з а́рышту*)

rescuer [ˈreskju:ər] n. выратава́льнік -а *m.*, выратава́льніца *f.*; збаві́цель -я *m.*, збаві́целька *f.*; вызвалі́цель -я *m.*

research [ˈri:sɜ:rtʃ] – n. дасьле́даваньне (*навуко́вае*) *n.*; до́сьледы, по́шукі *pl.*

– v.t. [rɪˈsɜ:rtʃ] дасьле́даваць

– v.i. [rɪˈsɜ:rtʃ] правóдзіць до́сьледы *або́* по́шукі

researcher [rɪˈsɜ:rtʃər] n. дасьле́днік -а *m.*

resemblance [rɪˈzembləns] n. падо́бны вы́гляд, падо́бнасьць *f.*; падабе́нства *n.*

resemble [rɪˈzembəl] v.i. быць падо́бным да *каго́-чаго́*

resembling [rɪˈzemblɪŋ] adj. падо́бны

resent [rɪˈzent] v.i. чу́цца пакры́ўджаным; злава́цца; абура́цца

resentful [rɪˈzentfəl] adj. 1. крыўдлі́вы. 2. гне́ўны

resentment [rɪˈzentmənt] n. абурэ́ньне *n.*; гнеˈў -ву *m.*; крыˈўда *f.*: ***to have no resentment against someone*** ня мець крыˈўды *абó* злóсьці на *кагó*

reservation [ˌrezərˈveɪʃən] n. 1. абмежава́льная ўмóва, агавóрка *f.*: ***to accept the plan with reservations*** прыня́ць плян з агавóркамі. 2. рэзэрва́цыя *f.* (*зямля́ трыма́ная ў запа́се для якóе-н. мэ́ты*); запавéднік -у *m.* 3. папярэ́дняя замóва, рэзэрва́цыя *f.*: ***We make reservations in advance for rooms in hotels, seats at a theater*** Мы за́гадзя замаўля́ем пакóі ў гатэ́лі, мéсцы ў тэа́тры

reserve [rɪˈzɜːrv] – v.t. 1. пакідáць, назапáшваць на бýдучыню: ***Reserve enough money for your fare home*** Пакíнь дастаткóва грóшай на білéт дамóў. 2. замаўля́ць за́гадзя: ***to reserve a table*** зарэзэрвава́ць стол (*у рэстара́не*). 3. устрымвацца: ***to reserve criticism*** стрыма́цца ад крытыкі

– n. 1. запасны́, рэзэрвóвы фонд (*напр. у ба́нку*). 2. Milit. а) запасны́я аддзéлы (*у ча́се бíтвы*). б) ***the reserve*** запáс -у, рэзэ́рва *f.* в) ***reserves*** запасьнікí, рэзэрвíсты. 3. запавéднік -у *m.* 4. запáс -у *m.* 5. стрыманасьць, прыхава́насьць, нетаварыскасьць *f.*; замóўчваньне *n.*: ***without reserve*** адкры́та, шчы́ра

– adj. запасны́, рэзэрвóвы

reserved [rɪˈzɜːrvd] adj. 1. замóўлены, зарэзэрвава́ны: ***reserved seats*** зарэзэрвава́ныя мéсцы (*у тэа́тры, рэстара́не*). 2. аддзéлены: ***a reserved section of the stadium*** аддзéленая ча́стка стадыёну. 3. стрыманы ў слóвах і ўчы́нках. 4. замкнёны ў сабé, нетавáрыскі

reserve officer афіцэ́р запáсу

reservist [rɪˈzɜːrvɪst] n. рэзэрвíст -а *m.*

reservoir [ˈrezərvwɑːr] n. 1. рэзэрвуáр, басэ́йн -а *m.*; вадасхóвішча *n.* 2. пасýдзіна для вáдкасьцяў і гáзаў. 3. крыні́ца *f.*, збóрнік -а *m.*: ***His mind was a reservoir of facts*** Ягóная галавá быларá скáрбніцай фáктаў; ***reservoir of strength*** крыні́ца сíлы

reside [rɪˈzaɪd] v.i. 1. жыць, пражыва́ць. 2. (in) быць, палягáць: ***Her charm resides in her happy smile*** Ейны чар у éйнай шчасьлíвай усьмéшцы

residence [ˈrezɪdəns] n. 1. дом -а *m.*, памéшканьне, жытлó *n.*, мéсца жы́харства, рэзыдэ́нцыя *f.* 2. інтэрнáт -у *m.* 3. пражыва́ньне *n.*

• ***in residence*** а) якí жывé на мéсцы: ***The owner of the house is not in residence*** Улáсьнік дома не жывé ў гэ́тым дóме. б) якí жывé на мéсцы слýжбы, в) якí жывé ў інтэрнáце (*пра вýчня, студэ́нта*)

resident [ˈrezɪdənt] – n. 1. стáлы жыхáр: ***resident physician*** лéкар, якí жывé пры шпіталí. 2. лéкар, які закóнчыў лéкарскую прáктыку і жывé пры шпіталí. 3. рэзыдэ́нт -а *m.* (*дыпляматы́чны прадстаўні́к нéйкае дзяржа́вы ў другóй, рáнгам ніжэ́йшы за пасланьні́ка*)

– adj. непералётны (*пра птýшку*)

residential [ˌrezɪˈdenʃəl] adj. жылы́: ***residential district*** жылы́ раён

• ***residential qualification*** цэнз асéласьці

residue [ˈrezɪduː] n.1. астáча *f.*, астáтак -ку *m.*, рэ́шткі *pl.*, асáдак -ку *m.*: ***The syrup had dried up, leaving a sticky residue*** Сыróп вы́парыўся, пакінуўшы лíпкі асáдак. 2. Law чáстка спáдчыны, якáя застаéцца пасьля́ сплáты ўсіх даўгóў, выдáткаў ды íншых спáдчыньнікаў

resign [rɪˈzaɪn] v.i. 1. адмаўля́цца (*ад пасáды*), ісьцí ў адстáўку. 2. зракáцца: ***The Member of Parliament resigned his seat*** Дэпутáт зрóкся свайгó мéсца ў парля́мэнце

• ***resign oneself*** паддава́цца, здава́цца; скара́цца; зьмірáцца

resignation [ˌrezɪgˈneɪʃən] n. 1. адмóва *f.*, адрачэ́ньне *n.* 2. пісьмóвае паведамлéньне аб адрачэ́ньні ад станóвішча. 3. пакóра *f.*, ціхмя́насьць *f.*: ***with re-***

signation пако́рна, пако́рліва, ціхмя́на, ці́ха: ***She bore the pain with resignation*** Яна́ пако́рліва перано́сіла бо́ль

resigned [rɪˈzaɪnd] adj. пако́рны, пако́рлівы, ці́хі, ціхмя́ны

resilience [rɪˈzɪliəns] n. 1. пру́гкасьць, гну́ткасьць, эластычнасьць *f.*: ***Rubber has resilience*** Гу́ма ма́е пру́гкасьць. 2. здо́льнасьць ху́тка перамага́ць прыгне́чаны настро́й; жыццяра́даснасьць *f.*

resilient [rɪˈzɪliənt] adj. 1. пру́гкі, пру́ткі, эластычны: ***resilient steel*** пру́гкая сталь. 2. жыццяра́дасны, мо́цны ду́хам: ***a resilient nature that throws off trouble*** мо́цная ду́хам нату́ра, што перамага́е нягоды

resin [ˈrezɪn] n. 1. жывіца, смала́ *f.* 2. шту́чная смала́

resinous [ˈrezɪnəs] adj. жывічны; смо́льны, смалі́сты

resist [rɪˈzɪst] v.i. 1. не паддава́цца: ***The window resisted his efforts to open it*** Акно́ не паддало́ся яго́ным намага́ньням адчыні́ць яго́. 2. супраці́віцца: ***Do not resist*** Не супраці́ўся. 3. стры́мвацца: ***I could not resist laughing*** Я ня мог стрыма́цца ад сьме́ху. 4. супрацьстая́ць, вытры́мваць на́ціск *чаго́*, не паддава́цца: ***to resist disease*** не паддава́цца хваро́бе

resistance [rɪˈzɪstəns] n. 1. супраці́лў -ву *m.*: ***The bank clerk made no resistance to the robbers*** Ба́нкавы слу́жачы не супраці́віўся рабаўніка́м. 2. усто́йлівасьць, супраціўля́льнасьць *f.*, імуні́тэт -у *m.*: ***She has little resistance to germs and so is often ill*** Яна́ ма́е слабы́ імуні́тэт да бакто́рыяў і ча́ста хварэ́е. 3. супраці́лў -ву *m.*, супраціўле́ньне *n.*: ***to follow the line of least resistance*** ісьці́ па лініі найме́ншага супраці́ву. 4. Electr. супраціўле́ньне *n.*: ***Copper has a low resistance*** Медзь ма́е мало́е супраціўле́ньне

• ***Resistance*** Супраці́лў -ву *m.* (*партыза́нскі рух*)

resistance coil рэаста́т -а *m.*

resistant [rɪˈzɪstənt] adj. 1. іму́нны. 2. усто́йлівы

resistible [rɪˈzɪstəbəl] adj. яко́му мо́жна супраці́віцца

resistless [rɪˈzɪstləs] adj.: несупраціўля́льны: ***resistless impulse*** неадо́льны і́мпульс

resole [ˌriːˈsoʊl] v.t. падбіва́ць падно́скі

resolute [ˈrezəluːt] adj. 1. стано́ўкі, станаўкі́, рашу́чы, нава́жаны, непахі́сны. 2. адва́жны

resolution [ˌrezəˈluːʃən] n. 1. пастано́ва, рэзалю́цыя *f.* а) ***He made a resolution to get up early*** Ён пастанавіў ра́на ўстава́ць. б) ***The club passed a resolution thanking the secretary for his help throughout the year*** Клюб прыня́ў рэзалю́цыю з падзя́кай сакратару́ за яго́ную пра́цу на праця́гу го́ду. 3. рашу́часьць, стано́ўкасьць, нава́жанасьць *f.* 4. расклад на ча́сткі. 5. растварэ́ньне *n.*; раство́р -у *m.*

resoluteness [ˈrezəluːtnəs] n. цьвёрдасьць, непахі́снасьць *f.* (*хара́ктару*)

resolvable [rɪˈzɑːlvəbəl] adj. 1. які́ мо́жна раскла́сьці на ча́сткі; распушча́льны, растваро́льны. 2. які́ мо́жна разьвяза́ць, вы́рашыць; вырашальны

resolve [rɪˈzɑːlv] – v. 1. вырашаць, пастанаўля́ць; нава́жвацца. 2. раскла́да|ць (-ца) на ча́сткі. 3. выясьня́ць, растлума́чваць, разьве́йваць (*сумне́вы*). 4. перагаласо́ўваць. 5. заме́ньвацца, ператвара́цца: ***The discussion resolved itself into an argument*** Дыску́сія перайшла́ ў сва́рку

– n. 1. пастано́ва *f.* 2. нава́жанасьць, непахі́снасьць *f.*

resolved [rɪˈzɑːlvd] adj. нава́жаны, станаўкі́, непахі́сны

resonance [ˈrezənəns] n. 1. во́дгалас, во́дгук -у *m.*, во́дгульле *n.* 2. Phys. рэзана́нс -у *m.*

resonant [ˈrezənənt] adj. 1. які́ гучы́ць, раздае́цца. 2. рэзана́нсны (*пра гук*). 3. з до́брым рэзана́нсам

resonator [ˈrezəneɪtər] n. рэзана́тар -а *m.*

resort [rɪˈzɔ:rt] – v.i. 1. быва́ць, наве́дваць, хадзі́ць, е́зьдзіць: ***Many people resort to the beaches in hot weather*** Шмат людзе́й е́зьдзіць на пля́жы ў гара́чае надво́р'е. 2. зьвярта́цца, ужыва́ць: ***to resort to violence*** ужы́ць гва́лт
– n. 1. наве́дваньне *n.*: ***A park is a place of popular resort in good weather*** У паго́ду парк — папуля́рнае ме́сца для наве́дваньня. 2. ме́сца адпачы́нку: ***summer resort*** ле́тні куро́рт. 3. ужыва́ньне: ***the resort to force*** ужыцьцё сі́лы

resound [rɪˈzaʊnd] v. 1. раздава́цца, адбі́цца рэ́хам. 2. гучэ́ць: ***Radios resounded from every house*** Ра́дыё гучэ́ла з ко́жнага до́му. 3. (with) напаўня́цца *чым*: ***The room resounded with children's shouts*** Пако́й по́ўніўся дзіця́чымі кры́камі. 4. праслаўля́ць, усхваля́ць, расхваля́ць: ***to resound a hero's praise*** усхвалі́ць геро́я

resource [ˈri:sɔ:rs] n. 1. (звыч. pl.) рэсу́рсы, запа́сы, крыні́цы; магчы́масьці *pl.*: ***resources of money*** грашо́выя сро́дкі; ***to be at the end of one's resources*** вы́чарпаць усе́ магчы́масьці; ***natural resources*** прыро́дныя бага́цьці. 2. спо́саб -у *m.*; вы́йсьце *m.* (*зь бядо́ю*). 3. знахо́длівасьць *f.*

resourceful [rɪˈsɔ:rsfəl] adj. знахо́длівы; ке́млівы

respect [rɪˈspekt] – n. 1. пава́га, пашана́ *f.*: ***to show respect to*** ста́віцца з пашана́й да *каго́*; ***to pay one's respects to*** вы́казаць *каму́* сваю́ пашану; ***Show respect for other people's property*** Шану́й ула́снасьць і́ншых людзе́й. 2. прывіта́ньні: ***pay my respects to him*** перада́й яму́ маé прывіта́ньні. 3. су́вязь *f.*; дачыне́ньне *n.*, адно́сіны *pl.*: ***The plan is unwise in many respects*** Плян неразу́мны ў шмат якіх адно́сінах; ***in all respects*** ува ўсіх адно́сінах
– v.t. 1. паважа́ць *каго́*, ста́віцца з пашана́й да *каго́*. 2. шанава́ць; лічы́цца з *чым*. 3. ста́віцца да *каго́-чаго́*

• ***in respect of*** што датычыць *чаго́*
• ***in respect that*** таму́, што
• ***with respect to*** датычна, адно́сна *чаго́*; беручы пад ува́гу, што

respectable [rɪˈspektəbəl] adj. 1. прысто́йны; сумле́нны; шанава́ны, паважа́ны (*чалаве́к*); самаві́ты (*вы́гляд*). 2. ла́дны, даво́лі вялі́кі, зна́чны, немалы́ (*пра ко́лькасьць*). 3. до́бры, неблагі́, нядрэ́нны

respectful [rɪˈspektfəl] adj. по́ўны паша́ны. ве́тлівы; пачці́вы (*і пра тон*)

respecting [rɪˈspektɪŋ] prep. адно́сна *чаго́*, пра *што*, нако́нт *чаго́*

respective [rɪˈspektɪv] adj. адпаве́дны

respectively [rɪˈspektɪvli] adv. у адпаве́дным пара́дку, адпаве́дна: ***John, Peter and Paul are 10, 12, and 11 years old respectively*** Янку, Петрусю́ й Паўлюку́ адпаве́дна дзе́сяць, дванаццаць і адзіна́ццаць гадо́ў

respiration [ˌrespəˈreɪʃən] n. дыха́ньне *n.*

respirator [ˈrespɪreɪtər] n. рэсьпіра́тар -а *m.* (*для дапамо́гі дыхаць або́ для ахо́вы ад га́зу, пы́лу*)

respiratory [ˈrespərətɔ:ri] adj. ды́хальны

respire [rɪˈspaɪr] v.i. ды́хаць

respite [rɪˈspaɪt] n. 1. перады́х -у *m.* (*у пра́цы*), палёгка *f.* (*напр. ад гарачыні́*). 2. адкла́д -у *m.*, адтэрмінава́ньне; прыпыне́ньне *n.* (*асабл. пакара́ньня сьме́рцю*)

respond [rɪˈspɑ:nd] v.t. 1. адка́зваць, дава́ць адка́з. 2. адгука́цца, рэагава́ць на *што*

respondent [rɪˈspɑ:ndənt] – adj. які́ адка́звае *або́* рэагу́е
– n. 1. адка́зьнік -а *m.*, адка́зьніца *f.*; абвінава́чан|ы -ага *m.*, абвінава́чаная *f.* (*асабл. у спра́ве разво́ду*). 2. рэспандэ́нт -а *m.*

response [rɪˈspɑ:ns] n. 1. адка́з -у *m.* (*сло́вам або́ чы́нам*): ***in response to*** у адка́з на. 2 . во́дгук -у *m.*; рэа́кцыя *f.* (*асабл. це́ла ці ду́мкі на сты́мул*)

responsibility [rɪˌspɑ:nsəˈbɪləti] n., pl. **-ties** 1. адка́знасьць *f.* 2. абавя́з|ак -ку *m.*

responsible [rɪˈspɑ:nsəbəl] adj. 1. адка́зны: ***to be responsible for*** быць адка́з-

ным за *кагó-што*; ***to be responsible to*** быць адкáзным перад *кім*. 2. быць прычы́най *чагó*: ***The bad weather is responsible for the small attendance*** Благóе надвóр'е — прычы́на малóе навéдвальнасьці. 3. гóдны давéру, надзéйны, пэ́ўны: ***a very responsible position*** вéльмі адкáзная пасáда

responsive [rɪ'spɑ:nsɪv] adj. 1. у адкáз: ***a responsive article*** артыкýл, напíсаны ў адкáз. 2. спагáдлівы, чýлы: ***to have a responsive nature*** мець чýлую натýру

rest I [rest] – n. 1. сон сну *m.*; адпачы́нак -ку *m.*: ***a good night's rest*** спакóйны сон уначы́; ***to allow an hour for rest*** даць адну́ гадзíну для адпачы́нку. 2. супакóй -ю *m.*, супакаéньне *n.*: ***to give short rest from pain*** накóратка супакóіць боль. 3. супы́н -у *m.*: ***to bring car to rest*** спынíць машы́ну. 4. Mus. пáўза *f.* 5. сьмерць, магíла *f.*

– v.i. 1. спаць: ***Lie down and rest*** Ляжí сьпі. 2. адпачывáць. 3. спыня́цца, затры́мвацца. 4. давáць адпачы́ць, перадыхнýць *каму́*. 5. (against) абапірáцца: ***The ladder rests against the wall*** Драбíна абапірáецца на сьцяну́. 6. ускладáць (*надзéю на кагó*). 7. ляжáць пáпарам (*пра зямлю́*)

• ***be at rest*** а) спаць. б) спынíцца, стая́ць (*пра машы́ну*). в) не адчувáць бóлю; супакóіцца. г) памéрці

• ***lay to rest*** хавáць (*памéрлага*)

rest II [rest] n. рэ́шта *f.*

restaurant ['restərənt] n. рэстарáн -а *m.*

restful ['restfəl] adj. 1. супакóйлівы, які прынóсіць супакаéньне (*пра слóвы і г.д.*). 2. ціхі, супакóйны

restitution [ˌrestɪ'tu:ʃən] n. 1. вяртáньне назáд забранага. 2. пакрыцьцё стратаў, кампэнсáцыя *f.* (*за стрáты, пашкóджаньне ці скалéчаньне*)

restive ['restɪv], adj. 1. няўсéдлівы, няўрымсьлівы. 2. упáрты, упóрлівы; непаслухмя́ны. 3. наравíсты (*пра каня́*)

restless ['restləs] adj. 1. трывóжны; неспакóйны; імклівы. 2. ***a restless night*** бяссóнная ноч. 3. няўсéдлівы, няўрымсьлівы, неўтаймаваны

restlessly ['restləsli] adv. неспакóйна, трывóжна; няўрымсьліва, неўтаймавáна

restoration [ˌrestə'reɪʃən] n. 1. аднаўлéньне ранéй зрынутага палітычнага лáду: ***Restoration*** аднаўлéньне манáрхіі ў Англіі у 1660 г. 2. рэстаўрáцыя *f.* (*пóмнікаў мастáцтва, гістóрыі*). 3. рэстаўраваны *абó* аднóўлены будынак, карцíна

restore [rɪ'stɔ:r] v.t. 1. вяртáць, аднаўля́ць: ***to restore order*** аднавíць парáдак. 2. аднаўля́ць; адбудóваць, рэстаўраваць (*будынíну, пóмнік*). 3. варóчаць, вяртáць, аддаваць назáд (*скрáдзенае*)

restrain [rɪ'streɪn] v.t. 1. стрымваць: ***She could not restrain her curiosity*** Янá не маглá стрымáць сваé цікáўнасьці. 2. трымáць у зьнявóленьні

restraint [rɪ'streɪnt] – n. 1. абмяжóўваньне, абмежаваньне *n.* 2. утаймавáньне, уціхамíраньне *n.*: ***Noisy children sometimes need restraint*** Гаманлívых дзяцéй чáсам трэ́ба ўціхамíрваць. 3. стрыманасьць (*у пачýццях*), замкнёнасьць *f.*

– adj. стрыманы

restraint of trade абмежаваньні ў гáндлі

restrict [rɪ'strɪkt] v.t. (to) абмяжóўваць да чагó: ***Our club membership is restricted to twelve*** Кóлькасьць сябрóў нáшага клю́бу абмяжóўваецца да дванаццацёх

restricted [rɪ'strɪktəd] adj. вýзкі, абмежаваны: ***restricted hotel*** гатэ́ль толькі для гасьцéй пэ́ўнае катэгóрыі

restriction [rɪ'strɪkʃən] n. абмежаваньне *n.*: ***without restriction*** без абмежаваньняў

restrictive [rɪ'strɪktɪv] adj. абмежавáльны: ***Some laws are prohibitive; some are only restrictive*** Некатóрыя закóны забарóнныя, а некатóрыя толькі абмежавáльныя

rest room прыбіра́льня *f.* (*у тэа́тры, кра́ме, на ста́нцыі*)

restring [ˌri:ˈstrɪŋ] v.i. **-strung** нанізаць па́церкі нано́ва

result [rɪˈzʌlt] – n. 1. вы́нік -у *m.*: ***Result of the fall was a broken leg*** Вы́нікам падзе́ньня была́ зама́ная нага́; ***the result of a game*** вы́нік гульні́. 2 до́бры вы́нік, кары́сны вы́нік: ***We want results, not talk*** Мы хо́чам вы́нікаў, ня гу́тарак. 3. Math. вы́нік падлі́каў, падраху́нак -ку *m.*

– v.i. 1. быць вы́нікам *чаго́*. 2. канча́цца *чым*: ***Eating too much often results in sickness*** Звы́чка зашмат е́сьці ча́ста канча́ецца хваро́бай

• ***as a result of*** у вы́ніку *чаго́*

resultant [rɪˈzʌltənt] – adj. які́ вынікае́

– n., Phys. раўнадзе́йная *f.* (*пра сі́лу*)

resume [rɪˈzu:m] v.t. пачына́ць ізно́ў, рабі́ць дале́й (*пасьля́ перапы́нку*): ***Resume reading where we left off*** Чыта́й дале́й ад ме́сца, дзе мы спыні́лі́ся. 2. ізно́ў заня́ць (*ме́сца*): ***Those standing may resume their seats*** Хто стаіць, мо́жа ізно́ў се́сьці

resumé [ˈrezəmeɪ] n. 1. рэзюмэ́, *n., indecl.*, каро́ткі вы́клад зьме́сту прамо́вы. 2. біяграфі́чная дове́дка (*асабліва пры по́шуку пра́цы*)

resumption [rɪˈzʌmpʃən] n. узнаўле́ньне чаго́-н. пасьля́ перапы́нку

resurge [rɪˈsɜ:rdʒ] v.i. паўстава́ць нано́ва; адраджа́цца

resurgence [rɪˈsɜ:rdʒəns] n. паўстава́ньне нано́ва; адраджэ́ньне *n.*

resurrect [ˌrezəˈrekt] – v.i. уваскраса́ць

– v.t. уваскраша́ць

resurrection [ˌrezəˈrekʃən] n. уваскрасе́ньне *n.* 2. ***Resurrection*** уваскрасе́ньне Хрыстóва

ret [ret] v.t. мачы́ць (*лён, кано́плі*)

retail [ˈri:teɪl] – n. про́даж ураздро́б, про́даж пашту́чна *або́* невялі́кімі ко́лькасьцямі: ***at retail*** ураздро́б; ***to buy at wholesale and sell at retail*** купля́ць гу́ртам і прадава́ць ураздро́б

– adj. пашту́чны: ***the retail price*** ро́зьнічная, пашту́чная цана́; ***the retail store*** кра́ма, дзе тава́р прада-е́цца ўраздро́б

– v.t. 1. прадава́ць невялі́кімі ко́лькасьцямі. 2. [rɪˈteɪl] перака́зваць: ***to retail gossip*** перака́зваць плёткі

– v.i. прадава́ць ураздро́б *або́* пашту́чна

retailer [ˈri:teɪlər] n. ро́зьнічны гандля́р

retain [rɪˈteɪn] v.t. 1. затры́мваць, захо́ўваць (*звы́чай, ко́лер*). 2. захо́ўваць у па́мяці, па́мятаць. 3. найма́ць (*асабл. адвака́та*)

retainer [rɪˈteɪnər] n. 1. ганара́р, пла́чаны адвака́ту. 2. Hist. слугла́ -і́, васа́л -а *m.*

retaliate [rɪˈtælieɪt] v.i. по́мсьціць(ь (-ца)

retaliated [rɪˈtælieɪtɪd] adj. адпо́мшчаны

retaliation [rɪˈtæliˈeɪʃən] n. 1. по́мшчаньне *n.* 2. по́мста *f.*; адпла́та (*злом за зло*)

retard [rɪˈtɑ:rd] v.t. 1. замару́джваць, запавво́льваць: ***Bad roads retarded the car*** Дрэ́нныя даро́гі запавво́лілі машы́ну. 2. затры́мваць, перашкаджа́ць

retardation [ˌri:tɑ:rˈdeɪʃən] n. 1. замару́джваньне, запавво́льваньне, затры́мваньне *n.* 2. спазьне́ньне *n.*, запо́зьнасьць *f.*

retarded [rɪˈtɑ:rdɪd] – adj. 1. запо́зьнены, затрыма́ны. 2. разумо́ва адста́лы, разумо́ва недаразьві́ты: ***a class for retarded children*** кля́са для разумо́ва адста́лых дзяце́й

– n. недаразьві́тлы -ага *m.*, недаразьві́тая *f.*

retch [retʃ] v.i. пя́цца пры вані́тава́ньні

retention [rɪˈtenʃən] n. 1. утрыма́ньне, захо́ўваньне *n.* 2. здо́льнасьць утрыма́ць. 3. здо́льнасьць па́мятаць

reticence [ˈretəsəns] n. 1. скры́тнасьць, маўкліва́сьць, стры́манасьць *f.* 2. замо́ўчваньне *n.*

reticent [ˈretəsənt] adj. 1. маўкліві, негаваркі́. 2. стры́маны ў гу́тарцы, які́ замо́ўчвае

retina [ˈretənə] n., pl. **-nas, -nae** сятча́тка *f.*

retinue [ˈretənu:] n. сьві́та *f.* (*карале́ўская*)

retire [rɪ'taɪr] v. 1. пакідáць слýжбу, заня́так; ісьці́ *або́* пасылáць на пэ́нсію. 2. адасабля́цца: ***to retire into oneself*** замкнýцца ў сабе́; ***She retired to a convent*** Яна́ пайшла́ ў манастыр. 3. здымáць з абаро́ту (*пашко́джаныя банкно́ты*). 4. адступáць (*пра во́йска*). 5. кла́сьціся спаць: ***We retire early*** Мы ра́на кладзе́мся спаць

retired [rɪ'taɪrd] adj. 1. на пэ́нсіі, у адста́ўцы: ***a retired teacher*** наста́ўнік-пэнсіяне́р; ***a retired captain*** капіта́н у адста́ўцы. 2. замкнёны ў сабе́, неталарыскі. 3. ці́хі; зацíшны, навóдшыбе: ***a retired spot*** зацíшны закýтак навóдшыбе

retirement [rɪ'taɪrmənt] n. 1. пэ́нсія *f.*, адыхóд на пэ́нсію; адста́ўка *f.* 2. адасóбленае, нетава́рыскае жыцьцё. 3. зацíшнае ме́сца на вóдшыбе

retiring [rɪ'taɪrɪŋ] adj. нетаварыскі, які́ пазьбяга́е людзе́й; замкнýты ў сабе́; сарамлівы: ***a retiring nature*** замкнýты хара́ктар

retort I [rɪ'tɔ:rt] v.i. 1. адка́зваць хýтка *або́* вóстра. 2. адка́зваць тым са́мым: ***to retort insult for insult*** адказа́ць абра́зай на абра́зу

retort II [rɪ'tɔ:rt] n. рэто́рта *f.* (*для дыстыля́цыі*)

retrace [rɪ'treɪs] v.t. перавóдзіць, калькава́ць (*малю́нак, красьлю́нак*)

retract [rɪ'trækt] v.t. 1. уця́гваць, адця́гваць: ***The cat retracts its claws*** Кот уця́гвае сваé кíпцюры. 2. браць наза́д (*сло́ва, абяца́ньне*), адмаўля́цца, адрака́цца, адступа́цца ад *чаго́*

retraction [rɪ'trækʃən] n. адрачэ́ньне *n.* (*ад ска́занага, абяца́ньня*)

retread [ˌri:'tred] – v.t. абнаўля́ць, вулканізава́ць шы́ну (*у а́ўце, ро́вары*)
– n. ['ri:tred] абно́ўленая шы́на

retreat [rɪ'tri:t] – v.i. адступа́ць
– n. 1. адступле́ньне *n.*: ***to beat a retreat*** уцяка́ць, адступа́ць. 2. сыгна́л да адступле́ньня. 3. адбóй (*сыгна́л заканчэ́ньня дня ў во́йску*). 4. прыту́лак, прыста́нак -ку *m.*, прыста́нішча *n.* (*дзе́ затрыма́цца або́ адпачы́ць*). 5. вар'я́цкі дом *або́* дом для алькаго́лікаў

retribution [ˌretrɪ'bju:ʃən] n. 1. заслýжанае пакара́ньне; адпла́та за зло, а ча́сам і за дабро́. 2. пакара́ньне, а ча́сам узнагаро́джаньне *n.*

retrieve [rɪ'tri:v] v.t. 1. адшýкваць, знахо́дзіць: ***to retrieve a lost pen*** знайсьці́ згýбленае пяро́. 2. вяртáць, атры́мваць наза́д; паляпша́ць. 3. а) напраўля́ць, выпраўля́ць: ***to retrieve a mistake*** напра́віць памы́лку. б) вяртáць; кампэнсава́ць (*напр. стра́ты*)

retroactive [ˌretroʊ'æktɪv] adj. які́ дзе́е наза́д, са зваро́тнай сíлай: ***a retroactive law*** зако́н са зваро́тнай сíлай, які́ ма́е зваро́тную сíлу

retrogress [ˌretrə'gres] v.i. ісьці́ наза́д у сваíм разьвіцьці́; го́ршаць, ісьці́ да заняпа́ду

retrospect [ˌretrə'spekt] – n. рэтраспэкты́ва *f.*: ***in retrospect*** азіра́ючыся наза́д, разгляда́ючы мінýлае
– v.i. дýмаць (*пра мінýлае*)

retrospection [ˌretrə'spekʃən] n. зваро́т да мінýлага, агля́д мінýлых падзе́яў *або́* перажыва́ньняў, рэтраспэ́кцыя *f.*

retrospective [ˌretrə'spektɪv] adj. зьве́рнуты да мінýлага, рэтраспэкты́ўны; які́ ма́е зваро́тную сíлу (*пра зако́н, пастано́ву*)

return [rɪ'tɜ:rn] – v.i. варо́чацца, вяртáцца: ***He will return this summer*** Ён ве́рнецца сёлета ўле́тку
– v.t. 1. варо́чаць, вяртáць, адсыла́ць наза́д, аддава́ць наза́д (*напр. доўг*): ***Return that book to the library*** Вярні́ ту́ю кні́гу ў бібліятэ́ку. 2. дава́ць (*прыбы́так*). 3. афіцы́йна паведамля́ць, абвяшча́ць: ***The jury returned a verdict of guilty*** Суд прысяжны́х абвясьці́ў прысýд: вінава́ты. 4. адка́зваць: ***"No!" — he returned crossly*** «Не!» — адказа́ў ён зло́сна; ***to return in kind*** адка́зваць тым са́мым
– n. 1. вяртáньне *n.*, зваро́т, паваро́т -у *m.* (*куды́*). 2. вяртáньне *n.*, зваро́т

-у *m.* (*до́ўгу*). 3. адпла́та *f.*: ***a poor return for kindness*** мала́я адпла́та за дабрыню́. 4. справазда́ча, дэкляра́цыя *f.*: ***income tax return*** пада́ткавая дэкляра́цыя; ***election returns*** да́дзеныя галасава́ньня, вы́бараў. 5. адка́з -у *m.*

– adj. 1. зваро́тны: ***return ticket*** зваро́тны біле́т. 2. паўто́рны: ***a return performance*** паўто́рны пака́з

• ***a return game*** рэва́нш -у *m.*

• ***in return*** узаме́н *чаго́*: ***in return for*** у адпла́ту за *што*, у абме́н на *што*

• ***returns,*** pl. прыхо́д -у *m.*, вы́ручка *f.*

returnable [rɪˈtɜ:rnəbəl] adj. які́ мо́жна вярну́ць, адда́ць наза́д (*пра тава́р*)

return address зваро́тны а́драс

return trip падаро́жжа ў або́два бакі́, туды́ й наза́д

reunion [ˌri:ˈju:njən] n. 1. таварыская сустрэ́ча, збо́рка *f.*, зьезд -у *m.*: ***the reunion of parted friends*** сустрэ́ча ко́лішніх сяброў; ***family reunion*** сустрэ́ча ўсяе́ сям'і́. 2. узьядна́ньне *n.*

reunite [ˌri:juˈnaɪt] v.i, v.t. злуча́ць, спалуча́ць, лучы́цца, спалуча́цца зно́ў: ***Mother and child were reunited after years of separation*** Ма́ці й дзіця́ зно́ў злучы́ліся пасьля́ гадо́ў разлу́кі. 2. сыхо́дзіцца, сустрака́цца і́зно́ў

reveal I [rɪˈvi:l] v.t. 1. раскрыва́ць: ***Promise never to reveal my secret*** Абяца́й, што ніко́лі ня вы́дасі майго́ сакрэ́ту. 2. пака́заць; выяўля́ць: ***The open shirt revealed a golden cross*** З-пад расшпі́ленай кашу́лі паказа́ўся залаты́ крыжык

reveal II [rɪˈvi:l] n. 1. вушак -а́ *m.* 2. ра́ма акна́ (*аўтамабі́ля*)

revel [ˈrevəl] – v.i., **(-ll-)** 1. (in) це́шыцца, ра́давацца, быць ве́льмі задаво́леным з *каго́-чаго́*: ***The children reveled in country life*** Дзе́ці ве́льмі це́шыліся з жыцьця́ на вёсцы. 2. весяліцца, гуля́ць

– n. гуля́нка *f.*

revelation [ˌrevəlˈeɪʃən] n. 1. выяўле́ньне, раскрыцьцё: ***unsuspected revelation of a crime*** неспадзява́нае раскрыцьцё злачы́нства. 2. адкрыцьцё *n.*: ***Her true nature was a revelation to me*** Яе́ сапра́ўдная нату́ра ста́лася для мяне́ адкрыцьцём. 3. аб'яўле́ньне *n.*, шчыро́ты: ***Revelation*** Аб'яўле́ньне сьв. Яна

revelry [ˈrevəlri] n., pl. **-ries** шу́мная, бу́йная весяло́сьць *або́* заба́ва. 2. вясёлая гуля́нка

revenge [rɪˈvendʒ] – n. 1. по́мста *f.* 2. по́мсьлівасьць *f.* 3. рэва́нш -у *m.*

– v.i. v.t. по́мсьціць: ***to be revenged*** быць адпо́мшчаным

revengeful [rɪˈvendʒfəl] adj. по́мсьлівы

revenue [ˈrevənu:] n. 1. прыбы́так -ку *m.*, дахо́д -у *m.*: ***The government gets revenue from taxes*** Ура́д атры́мвае дахо́д з пада́ткаў. 2. крыні́ца дахо́даў

revere [rɪˈvɪr] v.t. глыбо́ка шанава́ць; мо́цна паважа́ць; ста́віцца з паша́най

reverence [ˈrevərəns] – n. 1. глыбо́кая пашана. 2. глыбо́кі паклон, рэвэра́нс -у *m.*

– v.t. ста́віцца з глыбо́кай пашанай; глыбо́ка паважа́ць

reverend [ˈrevərənd] – adj. 1. шано́ўны, паважа́ны, дасто́йны, правяле́бны

– n. Informal духо́ўны -ага *m.*

Reverend [ˈrevərənd] n. Дасто́йны, Правяле́бны (*зваро́т да сьвятара́*)

reverent [ˈrevərənt] n. пачці́вы; по́ўны пашаны

reverie [ˈrevəri] *тс.* **revery**, n. 1. летуце́ньні, мро́і *pl.* 2. летуце́ннасьць, задуме́ннасьць *f.*

revers [rɪˈvɪr] n., pl. **revers** адваро́т -у *m.* (*палі́та́, пінжака́*)

reversal [rɪˈvɜ:rsəl] n. 1. зьме́на на адваро́тнае. 2. скасава́ньне *n.* (*пастано́вы*), адме́на *f.* (*зако́ну*)

reverse [rɪˈvɜ:rs] – n. 1. адваро́т -у *m.*, адваро́тны бок: ***on the reverse of the medal*** на адваро́це мэдаля́. 2. адваро́тнае *n.* 3. за́дні ход. 4. зьме́на на го́ршае; пагі́ршаньне, пагаршэ́ньне *n.*

– adj. адваро́тны, супрацьле́глы: ***reverse motion*** рух у адваро́тным кіру́нку

– v.t. 1. а) заваро́чваць; зьмяня́ць кіру́нак. 2. выварочваць навы́варат. 3. перавароўваць, перакуля́ць дагары́ нага́мі. 4. зьмяня́ць на адваро́тнае; анулява́ць, скасо́ўваць (*зако́н, пастано́ву*)

reversely [rɪˈvɜ:rsli] adv. 1. у адваро́тным кіру́нку *або́* пара́дку. 2. з другі́ га бо́ку; наадваро́т

reversibility [rɪˌvɜ:rsɪˈbɪlətɪ] n. абарача́льнасьць *f.* (*працэ́су*)

reversible [rɪˈvɜ:rsəbəl] – adj. 1. абарача́льны, двухбако́вы: ***reversible raincoat*** двухбако́вы плашч (*плашч, які́ мо́жна насі́ць на або́два баку́*)
– n. двухбако́вае адзе́ньне

reversion [rɪˈvɜ:rʒən] n. вярта́ньне *n.*, зваро́т -у *m.* (*да папярэ́дняга*)

revert [rɪˈvɜ:rt] v.i. варо́чацца, вярта́цца: ***to revert to one's old habits*** вярну́цца да сваі́х стары́х звы́чак

revet [rɪˈvet] v.t. тынкава́ць, абклада́ць (*сьце́ны, адхо́ны*); абліцо́ўваць (*сьцяну́*)

revetment [rɪˈvetmənt] n. 1. абкла́дка *f.* 2. вал -у *m.* (*для абаро́ны ад стыхі́і*)

review [rɪˈvju:] – v.t. 1. разгляда́ць, праглядаць. 2. пераглядаць, разгляда́ць нано́ва (*прысу́д*). 3. рабі́ць агля́д. 4. рэцэнзава́ць (*кні́гу*). 5. паўтара́ць (*шко́льны матэрыя́л*)
– n. 1. паўто́рнае разгляда́ньне, дасьле́даваньне *n.* 2. перагля́д -у *m.* (*спра́вы, прысу́ду*). 3. агля́д -у *m.* 4. рэцэ́нзія *f.*, крытычны во́дгук (*на кні́гу, п'е́су*). 5. пэрыядычны ча́сапіс, агля́д -у *m.*

reviewer [rɪˈvju:ər] n. аглядальнік -а *m.*; рэцэнзэ́нт -а *m.*

revile [rɪˈvaɪl] v.t. абзыва́ць, абража́ць, зьневажа́ць

revise [rɪˈvaɪz] – v.t. 1. папраўля́ць; пераглядаць, перапрацо́ўваць (*тэкст*). 2. зьмяня́ць: ***to revise one's opinion*** зьмяні́ць сваю́ ду́мку
– n. 1. пра́ўленьне *n.*, зьве́рка *f.* 2. вы́праўлены тэкст. 3. другая́ карэ́кта

revision [rɪˈvɪʒən] n. 1. перагля́д -у *m.* 2. перагле́джанае, папра́ўленае выда́ньне

revival [rɪˈvaɪvəl] n. 1. ажыва́ньне, апрытомненьне *n.* 2. ажыўле́ньне *n.* 3. адраджэ́ньне *n.*

revive [rɪˈvaɪv] – v.i. 1. ажыва́ць: ***Flowers revive in water*** Кве́ткі ажыва́юць у вадзе́. 2. прыхо́дзіць да прытомнасьці, апрытомніваць
– v.t. 1. ажыўля́ць, вярта́ць сі́лы: ***Hot coffee revived the tired man*** Гара́чая ка́ва ажыві́ла змо́ранага чалаве́ка. 2. прыво́дзіць да прытомнасьці

revocable [ˈrevəkəbəl] adj. які́ мо́жа быць адкліканы, скасаваны

revocatory [ˈrevəkətɔ:rɪ] adj. які́ адкліка́е, касуе

revoke [rɪˈvouk] v.t. адкліка́ць; каса-ва́ць, скасо́ўваць

revolt [rɪˈvoult] – n. бунт -у *m.*: ***to repress the revolt*** здушы́ць бунт
– v.i. 1. бунтава́цца; паўстава́ць: ***The people revolted against the dictator*** Наро́д паўста́ў супро́ць дыкта́тара. 2. гі́дзіцца, бры́дзіцца. 3. выклика́ць агі́ду, адштурхо́ўваць

revolting [rɪˈvoultɪŋ] adj. 1. бунта́рны. 2. абура́льны: ***revolting behavior*** абура́льныя павадзіны. 3. агі́дны, гі́дкі

revolution [ˌrevəˈlu:ʃən] n. 1. рэвалю́цыя *f.* 2. пераваро́т -у *m.*, карэ́нная зьме́на. 2. абаро́т, кругаваро́т -у *m.*: ***One revolution of the earth around the sun takes a year*** Адзі́н абаро́т зямлі́ вако́л со́нца займа́е год

revolutionary [ˌrevəˈlu:ʃəneri] – adj. рэвалюцы́йны
– n., pl. **-aries** рэвалюцыянэ́р -а *m.*

revolve [rɪˈvɑ:lv] v. 1. абарача́цца, круці́цца: ***The moon revolves around the earth*** Ме́сяц кру́ціцца вако́л зямлі́. 2. абду́мваць, варо́чаць мазга́мі

revolver [rɪˈvɑ:lvər] n. рэвальвэ́р -а *m.*

revolving door абарача́льныя дзьве́ры

revue [rɪˈvju:] n. рэвю́ *n., indecl.*

reward [rɪˈwɔ:rd] – n. 1. узнагаро́да *f.*; адпла́та *f.* 2. грашо́вая ўзнагаро́да
– v.t. 1. узнагаро́джваць, дава́ць узнагаро́ду. 2. абдо́рваць; аддава́ць нале́жнае

re-write [ˌri:ˈraɪt] – v., **-wrote, -written, -writing** 1. перапíсваць. 2. перарабля́ць, перапрацо́ўваць (*артыкул, ру́капіс*)
– n. [ˈri:raɪt] перапрацо́ўка *f.* (*п'е́сы*)
rhapsody [ˈræpsədi] n., pl. **-dies** 1. Mus. рапсо́дыя. 2. вялíкае захапле́ньне, узьнёсласьць *f.* 3. эпíчная пе́сьня
rhetoric [ˈretərɪk] n. рыто́рыка *f.*
rhetorical [rɪˈtɔ:rɪkəl] adj. рытарычны: ***rhetorical question*** рытарычнае пыта́ньне
rhetorician [ˌretəˈrɪʃən] n. ара́тар -а *m.*
rheumatic [ruˈmætɪk] – adj. рэўматы́чны
– n. рэўма́тык -а *m.*
• ***rheumatics,*** pl., Informal рэўматы́зм -у *m.*
rheumatism [ˈru:mətɪzəm] n. рэўматы́зм -у *m.*, рама́тус -у *m.*
rhinoceros [raɪˈnɑ:sərəs] n., pl. **-oses** or, esp. coll. **-os** насаро́г -а *m.*
rhomboid [ˈrɑ:mbɔɪd], n., Geom. рамбо́ід, паралелагра́м -а *m.*
rhomboidal [ˌrɑ:mˈbɔɪdəl] adj. рамбо́ідны
rhombus [ˈrɑ:mbəs] n., pl. **-buses, -bi** ромб, суко́сьнік -а *m.*
rhubarb [ˈru:bɑ:rb] n., Bot. раба́рбар -у *m.*, рэве́нь -ю *m.*
rhyme [raɪm] – v.t. рыфмава́ць
– n. ры́фма *f.*
• ***without rhyme or reason*** ні скла́ду ні ла́ду; ні з таго́ ні зь сяго́
rhythm [ˈrɪðəm], n. 1. рытм -у *m.* 2. вершава́ны паме́р
rhythmic [ˈrɪðmɪk] adj. рытмíчны
rib [rɪb] n. 1. ска́ба, рабры́на *f.*, *pl.* ро́бры. 2. рабро́ парасо́на. 3. рубе́ц на вэльвэ́це
ribbed [rɪbd] adj. 1. з ро́брамі. 2. руча́сты
ribbon [ˈrɪbən] n. стю́жка, та́сьма *f.*
rice [raɪs] n. рыс -у *m.*
rich [rɪtʃ] adj. 1. бага́ты, замо́жны. 2. я́касны: ***rich soil*** урадлíвая глéба. 3. бага́ты, каштоўны: ***a rich harvest*** бага́ты ўраджа́й; ***rich dress*** дарага́я сукéнка. 4. здо́бны (*пра пе́чыва*). 5. густы́, насы́чаны (*ко́лер*); глыбо́кі (*го́лас*)
riches [ˈrɪtʃɪz] n., pl. бага́цьце *n.*
rick [rɪk] – n. стог -а *m.*, сьцíрта *f.* (*се́на, сало́мы*)
– v.t. стагава́ць, сьціртава́ць
rickets [ˈrɪkɪts] n. рахíт -у *m.* (*хвароба*)
rickety[ˈrɪkəti] adj. 1. хíсткі, расхіста́ны. 2. рахітычны
rid [rɪd] v.t. **rid** or **ridded, ridding** пазбыва́цца, пазбаўля́цца
• ***be rid of*** пазба́віцца ад *каго́-чаго́*
• ***get rid of*** а) пазбы́цца *каго́-чаго́*. б) забіва́ць
riddance [ˈrɪdəns] n. збаўле́ньне: ***Good riddance!*** Нарэ́шце пазба́віліся! (*ад назо́льнага чалаве́ка*);
ridden [ˈrɪdən] v., *p.p. of* **ride**
riddle I [ˈrɪdəl] n. 1. зага́дка *f.* 2. зага́дкавасьць *f.*
riddle II [ˈrɪdəl] v.t. 1. зьдзіра́ўліваць, зрашэ́чваць: ***the wall riddled with bullets*** сьцяна́ зрашэ́чаная ку́лямі. 2. се́яць, прасява́ць
ride [raɪd] – v.i. **rode, ridden** 1. е́хаць (*на кані́, ко́нна*). 2. е́хаць, ката́цца: ***to ride on a train*** е́хаць цягніко́м
– v.t. 1. сьлíзгаць: ***The boat rides the waves*** Чо́вен сьлíзгае па хва́лях. 2. апано́ўваць, ахапля́ць, авало́дваць: ***ridden by foolish fears*** апанава́ны уя́ўнымі стра́хамі
– n. 1.язда́ *f.* 2. падво́з -у *m.*, падво́зка *f.*: ***Give me a ride*** Падвязí мяне́. 3. прае́здка, пае́здка *f.* (*для заба́вы*). 4. пае́здка *f.*: ***a ticket for a single ride*** білéт на адну́ пае́здку
• ***go for a ride*** праéхацца
• ***ride a race*** удзе́льнічаць у ска́чках
• ***ride down*** а) зьбіць з ног. б) перагна́ць, апярэ́дзіць
• ***ride high*** карыста́цца по́сьпехам, быць на хва́лі; мець уда́чу
• ***take for a ride,*** Sl. а) забíць. б) ашука́ць
rider [ˈraɪdər] n. 1. ко́ньнік, ве́ршнік -а *m.* 2. дапаўне́ньне *n.* (*у дакумэ́нтах*)
ridge [rɪdʒ] – n. 1. хрыбе́т -та́ *m.*: ***the ridge of the roof*** ві́льчык, хрыбе́т страхí; ***ridge (of mountains)*** го́рны

ланцу́г. 2. рубе́ц на тканіне. 3. грэ́бень (*баразны́*)
– v. карабаціцца, утвара́ць скла́дкі

ridicule [ˈrɪdɪkju:l] – v.t. высьме́йваць, выстаўля́ць на сьмех, абсьме́йваць; насьміха́цца з *каго́*
– n. насьме́шка *f.*; высьме́йваньне *n.*

ridiculous [rɪˈdɪkjələs] adj. сьмяхо́тны; дзіва́цкі; абсу́рдны; сьме́ху ва́рты: ***It is ridiculous*** Гэ́та сьме́ху ва́рта

riding [ˈraɪdɪŋ] – n. 1. язда́ *f.* 2. даро́жка для язды́ (*ко́нна, ро́варам*)
– adj. які́ е́зьдзіць, падаро́жнічае

riding school ко́нная шко́ла, шко́ла верхаво́й язды́

riff-raff [ˈrɪfræf] n. 1. сьмяцьцё, адкі́ды. 2. адкі́ды грама́дзтва, шпана́ *f.*

rifle I [ˈraɪfəl] n. стрэ́льба *f.*, ружжо́ *n.*

rifle II [ˈraɪfəl] v.t. 1. ператраса́ць. 2. абіра́ць дачы́ста, аблато́шваць: ***The boys rifled the apple tree*** Хло́пцы аблаташы́лі я́блыню. 3. нараза́ць ствол (*у збро́і*)

rifleman [ˈraɪfəlmən] n., pl. **-men** стралко́к -ка́ *m.*

rift [rɪft] – n. 1. расшчэ́піна, шчы́ліна *f.* 2. Figur. разры́ў -ву *m.*
– v. расшчапля́ць

rig [rɪg] – v.t. **(-gg)** 1. ладава́ць, аснашча́ць. 2. Informal убіра́цца
– n. 1. прыла́дзьзе *n.* 2. сьвідрава́льная вы́шка. 3. Informal гарні́ту́р -а, стро́й -ю, убо́р -у *m.* 4. аўтацягні́к -а́ *m.*

rigging [ˈrɪgɪŋ] n., Naut. прыла́дзьдзе *n.*, снасьць *f.*

right [raɪt] – adj. 1. пра́вільны, праўдзі́вы, слу́шны: ***the right answer*** пра́вільны адка́з. 2. адпаве́дны; нале́жны: ***to say the right thing at the right time*** сказа́ць да ча́су й да ме́сца; ***the right size*** адпаве́дны паме́р. 3. пра́вы, до́бры: ***the right side of the cloth*** пра́вы бок тканіны. 4. пра́вы: ***the right bank of a river*** пра́вы бе́раг ра́чкі; ***right hand*** пра́вая рука́. 5. про́сты: ***a right line*** про́стая лі́нія; ***a right angle*** про́сты кут. 6. норма́льны, у до́брым (нале́жным) ста́не: ***in one's right mind*** пры здаро́вым ро́зуме; ***I feel all right*** Я чу́юся до́бра
– adv. 1. пра́вільна, нале́жна, адпаве́дна, слу́шна: ***She guessed it right*** Яна́ пра́вільна ўгада́ла. 2. до́бра, справядлі́ва: ***He acted right*** Ён справядлі́ва паступі́ў. 3. напра́ва: ***turn right*** зьвярні́ напра́ва. 4. дакла́дна, якра́з: ***Put it right here*** Палажы́ гэ́та сюды́; ***right now*** вось цяпе́р, цяпе́рака
– n. 1. добро́ *n.*: ***Do right, not wrong*** Рабі́ добро́, а ня зло. 2. справядлі́вае дамага́ньне, пра́ва *n.*, або́ прывіле́й -ю *m.*: ***the right to vote*** пра́ва галасава́ць (*і ў вы́барах*). 3. сумле́ннае, справядлі́вае ста́ўленьне; справядлі́васьць *f.* 4. мо́цны ўда́р пра́вай руко́ю. 5. пра́вы бок: ***to drive on the right*** е́хаць пра́вым бо́кам; ***to turn to the right*** павярну́ць напра́ва. 6. ***the Right*** пра́выя, пра́вы ля́гер (*у парля́мэнце*)
– v.t. 1. выпраўля́ць: ***to right errors*** выпраўля́ць памы́лкі. 2. усталёўваць справядлі́васьць, рэабілітава́ць: ***to right the oppressed*** абараня́ць правы́ прыгне́чаных
• ***by right*** or ***rights*** слу́шна, справядлі́ва
• ***get it right*** пра́вільна зразуме́ць
• ***it serves you right*** так табе́ і трэ́ба
• ***put things right*** упара́дкаваць рэ́чы
• ***right about!*** наўкру́г! круго́м!
• ***right along*** бесьперапы́нку
• ***right away*** за́раз жа, неадкла́дна
• ***turn out right*** до́бра вы́йшла

righteous [ˈraɪtʃəs] adj. 1. пра́ведны. 2. справядлі́вы, апраўда́ны: ***righteous indignation*** справядлі́вае абурэ́ньне

righteousness [ˈraɪtʃəsnəs] n. пра́веднасьць *f.*

rightful [ˈraɪtfəl] adj. 1. зако́нны: ***the rightful owner*** зако́нны ўла́сьнік. 2. справядлі́вы, апраўда́ны, пра́вільны

right-hand [ˌraɪtˈhænd] adj. 1. пра́вы, правару́чны. 2. Figur. падру́чны, карысны

Right Honorable Ва́ша Мі́ласьць, Ва́ша Чэсьць (*зваро́т да судьдзі́*)

rightly ['raɪtli] adv. 1. слу́шна, справядлі́ва. 2. пра́вільна, адпаве́дна

Right Reverend Ва́ша Дасто́йнасьць, Высо́кадасто́йны (*да духо́ўніка*)

right triangle прастаку́тны трыку́тнік

rigid ['rɪdʒɪd] adj. 1. нягну́ткі, усто́йлівы, цьвёрды: ***a rigid support*** цьвёрдая апо́ра. 2. стро́гі, суро́вы: ***a rigid examination*** стро́гі экза́мэн

rigidity [rɪ'dʒɪdəti] n. 1. цьвёрдасьць, нягну́ткасьць *f.* 2. стро́гасьць, суро́васьць *f.*

rigor, Brit. **rigour** ['rɪgər] n. 1. суро́васьць; жо́рсткасьць. 2. цьвёрдасьць, нягну́ткасьць *f.* 3. здранцьве́ньне, спруця не́ньне *n.* 4. дрыго́тка *f.*

rigorous ['rɪgərəs] adj. 1. суро́вы; жо́рсткі; стро́гі: ***the rigorous discipline in a prison*** жо́рсткая дысцыпліна ў турме́. 2. рыгарыстычны

rim [rɪm] – n. 1. кра|й -ю *m.*, абад|о́к, бераж|о́к -ка́ *m.*, аблямо́ўка *f.*: ***the rim of a cup*** край ку́бка. 2. во́бад -а *m.*: ***the rim of a wheel*** во́бад ко́ла
– v.t. **(-mm)** 1. аблямо́ўваць, ашляко́ўваць. 2. накладаць, насаджаць во́бад. 3. акружа́ць: ***The pond was rimmed with wild flowers*** Са́жалку аблямо́ўвалі кра́скі

rime I [raɪm] n., *гл.* **rhyme**

rime II [raɪm] – n. шэ́рань *f.*, іне́й -ю *m.*
– v. пакрыва́ць(ь) (-ца) шэ́раньню, аб'і́ньваць

rind [raɪnd] n. 1. ску́рка, кажуры́на, кажэ́рына *f.* 2. кара́ *f.*

ring I [rɪŋ] – n. 1. пярсьцён|ак -ка *m.* 2. ко́ла -а *n.*, круг, абру́ч -а *m.* 3. рынг -у *m.*; бегавы́ круг; цыркава́я арэ́на. 4. гадаво́е ко́лца (*дрэ́ва*). 5. кліка, хе́ўра, зграя *f.*: ***a ring of corrupt politicians*** кліка карумпава́ных палі́тыкаў
– v.t. абкружа́ць

ring II [rɪŋ] – v.i. **rang, rung, ringing** 1. зьвіне́ць, дзы́нкаць. 2. званіць. 3. тэлефанава́ць. 4. по́ўніцца гу́кам: ***The room rang with shouts and laughter*** Пако́й напо́ўніўся крыкамі і сьме́хам. 5. гучэ́ць: ***His words rang true*** Яго́ныя сло́вы гучэ́лі шчы́ра. 6. зьвіне́ць, *impers.*: ***My ears ring*** Мне зьвіні́ць увушшу́. 7. перазво́ньвацца: ***The bells rang a joyous peal*** Званы́ ра́дасна перазво́ньваліся
– n. 1. звон -у *m.* 2. званок (*тэлефо́нны*), тэлефанава́ньне *n.*
• ***It has a ring of truth*** Гэ́та гучы́ць праўдападо́бна
• ***ring for*** выклікаць *каго́* званко́м
• ***ring off*** у ка́се прабіць су́му

ringer I ['rɪŋər] n. званя́р -а́ *m.*

ringer II ['rɪŋər] n., Informal двайні́к -а́ *m.*

ringlet ['rɪŋlət] n. 1. ко́лца *n.* 2. ку́дзер -а *m.* (*валасо́ў*)

rink [rɪŋk] n. 1. ко́ўзанка *f.*, кат|о́к -ка́ *m.* 2. хаке́йная пляцо́ўка

rinse [rɪns] – v.t. паласка́ць (*валасы́, бялі́зну*)
– n. паласка́ньне *n.*

riot ['raɪət] – n. 1. бунт -у *m.*, забурэ́ньні, хвалява́ньні *pl.* 2. вы́бух -у *m.*: ***to break out in a riot of laughter*** вы́бухнуць ро́гатам. 3. разгу́л -у *m.*; неўтаймава́насьць *f.* 4. бу́йства *n.*: ***a riot of colour*** бу́йства ко́лераў. 5. Informal арыгіна́л -а, весялу́н весялуна́ *m.*: ***He was a riot at the party*** На вечары́не ён быў весялуно́м
– v.i. 1. бунтава́цца. 2. бу́йна весяліцца, буя́ніць
• ***read the riot act*** даць суро́вую вымо́ву
• ***run riot*** а) разысьці́ся, разбушава́цца. б) буя́ць, дзі́ка разраста́цца (*пра расьлі́ны*). в) жыць разгу́льным жыцьцём

rioter ['raɪətər] n. бунта́р -а́ *m.*

riotous ['raɪətəs] adj. 1. бунта́рны, збунтава́ны. 2. буя́ны, хулігански: ***He was expelled from school for riotous conduct*** Яго́ вы́кінулі са шко́лы за буя́нства

rip I [rɪp] – v.t. **(-pp)** 1. разрыва́ць, распо́рваць. 2. расьпілёўваць (*уздо́ўж*)
– n. разры́ў ву *m.*, прадзёрына *f.*
• ***rip off*** зрыва́ць
• ***rip out*** вырыва́ць, выдзіра́ць
• ***rip up*** разрыва́ць

rip II [rɪp] n., Informal 1. нікчэ́мнік -а *m.* 2. шаўлю́га, кля́ча *f.*, заéжджаны конь

RIP [ˌɑ:raɪˈpi:] (Rest In Peace) мір пра́ху твайму́

ripe [raɪp] adj. 1. сьпе́лы. 2. гато́вы, насьпе́лы: ***a ripe boil*** нарыўгато́вы прарва́цца; ***time is ripe*** насьпе́ў час

ripen [ˈraɪpən] – v.i. сьпець, дасьпява́ць, высьпява́ць

– v.t. сьпяліць, высьпяля́ць

ripening [ˈraɪpənɪŋ] n. 1. дасьпява́ньне, высьпява́ньне *n.* 2. сьпяле́ньне *n.*

rip-off [ˈrɪpɔ:f] Informal абдзіра́лаўка *f.*, абдзі́рства *n.*

ripple [ˈrɪpəl] – n. 1. рабізна́ *f.* (*на вадзе́*); хва́лістасьць *f.* 2. цурчэ́ньне *n.*

– v.t. 1. пакрыва́ць (-ца) рабізно́й: ***A breeze rippled the quiet waters*** Павéў вéтру пакрыў рабізно́ю спако́йную ваду́

– v.i. цурчэ́ць

• ***ripple of laughter*** хва́ля сьме́ху

rise [raɪz] – v.i. **rose, risen, rising** 1. устава́ць: а) ***to rise from a chair*** уста́ць з крэ́сла. б) ***to rise at dawn*** устава́ць на зо́лку. 2. уздыма́цца: ***Hills rise in the distance*** Узго́ркі ўздымаюцца ў далечыні́: ***The wind rose rapidly*** Рапто́ўна ўзьня́ўся ве́цер. 3. падыма́цца, павыша́цца; расьці́: ***Prices are rising*** Расту́ць цэ́ны; ***His spirits rose*** У яго́ падня́ўся настро́й. 4. усхо́дзіць, узыхо́дзіць: ***the sun rises*** узыхо́дзіць со́нца. 5. пачына́цца: ***The river rises from a spring*** Рэ́чка пачына́ецца з крыні́цы. 6. расьці́, уздыма́цца: ***Houses are rising on the edge of the town*** На ўскра́іне ме́ста расту́ць дамы́. 7. падыхо́дзіць (*пра це́ста*). 8. уваскраса́ць: ***Christ is Risen!*** Хрыстóс Уваскро́с!

– n. 1. уздым -у *m.*, узьня́цьце *n.* 2. пад'ём -у *m.* (*даро́гі, узго́рка*). 3. усхо́д, узыхо́д -у *m.* 4. узвы́шша *n.*, узго́рак -ка *m.* 5. паўстава́ньне *n.*; пача́так -ку *m.* 6. выто́кі (*ракі́*). 7. павышэ́ньне *n.* (*цэ́наў, пла́ты*)

• ***give rise to*** пача́ць, вы́клікаць *што*

• ***rise against*** паўстава́ць; бунтава́цца супро́ць *кагó*

• ***rise to*** быць на ўзро́ўні ***rise to power*** прыхо́д да ўла́ды

risen [ˈrɪzən] v., *p.p. of* **rise**

rising [ˈraɪzɪŋ] n. 1. устава́ньне *n.* 2. узыхо́джаньне *n.* 3. паўста́ньне *n.*, бунт -у *m.*

risk [rɪsk] – n. 1. ры́зыка *f.* 2. рызыко́ўнасьць, няпэ́ўнасьць *f.* 3. ненадзе́йная асо́ба

– v.i. рызыкава́ць

• ***run a risk*** or ***take a risk*** ісьці́ на ры́зыку, рызыкава́ць

risky [ˈrɪskɪ] adj. рызыко́ўны, небясьпе́чны

rite [raɪt] n. 1. абра́д, рытуа́л -у *m.*: ***rite of baptism*** абра́д хро́сту. 2. звы́чаль -ю *m.*

ritual [ˈrɪtʃuəl] – n. 1. рытуа́л -у *m.*, цырымо́нія *f.* 2. трэ́бнік -а *m.*

– adj. абра́давы, рытуа́льны: ***a ritual dance*** рытуа́льны та́нец

rival [ˈraɪvəl] – n. супе́рнік -а *m.*; канкурэ́нт -а *m.*, канкурэ́нтка *f.*

– adj. супе́рніцкі, супе́рны; канкурэ́нтны: ***the rival store*** канкурэ́нтная кра́ма

– v.i. **(-l-)** 1. канкурава́ць, супе́рнічаць. 2. спабо́рнічаць: ***The sunset rivalled the sunrise in beauty*** За́хад со́нца сваёй прыгажо́сьцю спабо́рнічаў з усхо́дам

rivalry [ˈraɪvəlrɪ] n., pl. **-ries** спадýжніцтва, супе́рніцтва *n.*, канкурэ́нцыя *f.*

river [ˈrɪvər] – n. 1. рэ́чка, рака́ *f.* 2. пато́к -у *m.*: ***rivers of blood*** пато́кі крыві́

– adj. рачны́

riverbank [ˈrɪvərbæŋk] n. бе́раг, узьбярэ́жжа ракі́

river basin вадазбо́р -у *m.*, рачны́ басэ́йн

riverbed [ˈrɪvərbed] n. рэ́чышча *n.*

riverhead [ˈrɪvərhed] n. выто́к ракі́; ве́рхняя плынь ракі́

river horse бэгемо́т, гіпапата́м -а *m.*

riverine ['rɪvəraɪn] adj. 1. рачны́. 2. прыбярэ́жны, прырэ́чны, узьбярэ́жны: ***a riverine town*** мястэ́чка на рацэ́

riverside ['rɪvərsaɪd] – n. бе́раг ракі́, узьбярэ́жжа *n.*

– adj. узьбярэ́жны, прырэ́чны: ***The riverside path is much used*** Сьце́жкай на бе́разе ракі́ шмат хто карыстае́цца

rivet ['rɪvət] – n. прыпетка, заклёпка *f.*

– v.t. закляпа́ць

rivulet ['rɪvjələt] n. ручаі́ -ю́ *m.*, ручаёк -йка́ *m.*,; рачу́лка *f.*

roach I [roʊtʃ] n. скаро́т ад ***cockroach*** прусак -а́, тарака́н -а́ *m.*

roach II [roʊtʃ] n. плото́ка *f.*

roach III [roʊtʃ] n., Sl. недаку́рак цыгарэ́ты з марыхуа́най

road [roʊd] n. дарога́ *f.*, гасьці́нец -ца *m.*: ***country road*** прасёлкавая дарога́, прасёлак -ку *m.* 2. шлях -у *m.*: ***a road to peace*** шлях да ми́ру. 3. чыгу́нка *f.* 4. рэйд -а *m.* (*стая́нка караблёў*)

• ***across the road*** праз ву́ліцу

• ***be in the road*** or ***get in one's road*** стая́ць у дарозе, замінаць *каму́*

• ***on the road*** а) у дарозе. б) у турнэ́

• ***take to the road*** а) е́хаць у дарогу, пайсьці́ на шыро́кую дарогу. б) заня́цца разбо́ем, зрабі́цца разбо́йнікам; бадзя́жнічаць

roadbed ['roʊdbed] n. дарожнае палатно́, палатно́ чыгу́нкі

roadblock ['roʊdblɑ:k] n. бар'е́р -а *m.*; перашко́да *f.*; загаро́да *f.*

roadside ['roʊdsaɪd] – n. край дарогі, або́чына *f.*

– adj. прыдарожны: ***roadside inn*** прыдарожны заезны дом, карчма́

roadstead ['roʊdsted] n. рэйд -а *m.*

roam [roʊm] – v.i. 1. блука́ць, бадзя́цца, туля́цца. 2. вандрава́ць

– n. туля́нь|е, швэ́нданьне *n.* (*па го́радзе*). 2. вандрава́ньне *n.*

roar [rɔ:r] – v.i. 1. раўсьці́, раўці́, ры́кацъ: ***The lion roared*** Леў зарóў; ***The crowd roared itself hoarse*** Натóўп нарóўся да хрыпаты́

– n. 1. роў ро́ву *m.* 2. гул -у *m.*: ***roar of laughter*** гул сьме́ху

roaring ['rɔ:rɪŋ] adj. 1. шу́мны, бу́рны, крыкліві. 2. ажы́ўлены, кіпу́чы: ***a roaring business*** кіпу́чы га́ндаль

roast [roʊst] – v.t. 1. сма́жыць, пячы́. 2. пра́жыць. 3. Informal, а) ушанóўваць ша́ржам, жа́ртамі. б) строга, во́стра крытыкава́ць

– v.i. сма́жыцца; пячы́ся

– n. 1. смажані́на, сма́жанка *f.*

– adj. сма́жаны, пе́чаны: ***roast beef*** сма́жаная я́лавічына, ро́стбіф -а *m.*

• ***rule the roast*** задава́ць тон, быць тамадóй; гаспада́рыць, кірава́ць спра́вай

roaster ['roʊstər] n. 1. пра́жальнік -а *m.*, жарóўня *f.* 2. ку́рыца для сма́жаньня

rob [rɑ:b] v.t., **(-bb)** 1. рабава́ць; абкрада́ць. 2. аднима́ць, пазбаўля́ць

robber ['rɑ:bər] n. рабаўні́к -а́ *m.*

robbery ['rɑ:bəri] n, pl. **-ries** рабу́н|ак -ку, кра|дзе́ж -дзяжу́, луп|е́ж -яжу́ *m.*

robe [roʊb] – n. 1. халáт, шляфрóк -а *m.*, даўга́я, шырóкая адзе́жына. 2. а) ма́нтыя, то́га *f.*: ***a judge's robe*** суддзе́йская то́га. б) мана́ская ма́нтыя. 3. на́кідка *f* ., плашч -а́ *m.*, капóта *f.*

– v. апрана́цца, убіра́цца

robin ['rɑ:bən] n. зара́нка, малі́наўка *f.*

robot ['roʊbɑ:t] n. ро́бат -а *m.*

robotics [roʊ'bɑ:tɪks] n. робататэ́хніка *f.*

robust [roʊ'bʌst] adj. здарóвы, мóцны, ду́жы

rock I [rɑ:k] n. 1. скала́ *f.*; ка́мен|ь -я *m.*, coll. ка́мен|ь -ю *m.* 2. каме́ньне *n.*; Geol. го́рная парóда. 3. Figur. апóра, цьвярды́ня *f.* 4. Sl. дыямэ́нт -а *m.*

• ***on the rocks*** а) Informal разьбі́ты, зруйнава́ны; на мяжы́ руі́ны. б) збанкрутава́ны. в) алькагóльны напóй зь лёдам

rock II [rɑ:k] – v.i. гóйдацца, гайда́цца, калыха́цца

– v.t. 1. гóйдаць, гайда́ць; калыха́ць: ***The waves rocked the boat*** Хва́лі калыха́лі чóвен. 2. калыха́ць, люля́ць: ***Mother rocked the baby to sleep*** Ма́ці люля́ла дзіця́тка, каб засну́ла

rock-and-roll [ˌrɑ:kənˈroul] n. рок-н-рол -у *m.*

rock bottom найніжэ́йшы пункт

rock-bottom [ˌrɑ:kˈbɑ:təm] adj. найніжэ́йшы: ***rock-bottom price*** найніжэ́йшая цана́

rock-bound [ˈrɑ:kbaund] adj. абкру́жаны ска́ламі; скалі́сты; по́ўны ска́лаў

rock candy цукеркa-лядзя́ш

rocker [ˈrɑ:kər] n. 1. по́лаз -а *m.* (*калы́скі, крэ́сла-кача́лкі*). 2. крэ́сла-кача́лка *n*, кача́лка *f.* 3. рок-музы́ка, ро́кер -а *m.*

rocket [ˈrɑ:kət] – n. раке́та *f.*
– v.i. узьлята́ць, як раке́та
– v.t. запуска́ць раке́ту

rocking chair крэ́сла-го́йдалка, крэ́сла-калыха́лка

rocking horse дзіця́чы ко́нік-го́йдалка

rock'n'roll n. *гл.* **rock-and-roll**

rock oil n. на́фта *f.*

rock salt каме́нная соль

rocky I [ˈrɑ:ki] adj. 1. скалі́сты. 2. каме́нны, ска́льны. 3. цьвёрды

rocky II [ˈrɑ:ki] adj. 1. хі́сткі, няўсто́йлівы. 2. нерашу́чы. 3. Informal кво́лы, хвараві́ты

rococo [rəˈkoukou] n. ракако́ (*стыль*)

rod [rɑ:d] n. 1. прут -а́ *m.* 2. кіёк -я́ *m.* 3. Figur. пакара́ньне *n.* 4. вудзі́льна *n.* 5. па́лачка *f.* (*бацы́ла*)
• ***Spare the rod and spoil the child*** Пашкаду́еш кія́ — сапсуе́ш дзіця́

rode [roud] v., *p.t. of* **ride**

rodent [ˈroudənt] n. грызу́н -а́ *m.*

roe [rou] n. ікра́ *f.*

rogue [roug] n. 1. нягóднік -а, махля́р -а́ *m.*; круцэ́ль -цяля́ *m.* 2. хітру́н -а́ *m.*, шэ́льмa -ы *m. & f.*, дурасьлі́вец -ўца *m.* 3. адзінле́ц -ца *m.*: ***rogue elephant*** слон-адзіне́ц

rogue state дзяржа́ва-ізго́й

role or **rôle** [roul] n. ро́ля *f.*: ***the leading role in the play*** галóўная ро́ля ў п'е́се; ***to play an important role in the development of technology*** адыгрываць ва́жную ро́лю ў разьвіцьці тэхналёгіі

roll [roul] – v.i. 1. каці́цца: ***to roll downhill*** скаці́цца з узго́рка. 2. ру́хацца, а) ***The car rolled along*** Праéхала машы́на. б) ***The years roll on*** Міна́юць гады́. 3. а) кача́цца: ***to roll in mud*** кача́цца ў гразі́. б) скруці́цца: ***The kitten rolled itself into a ball*** Кацяня́тка скруці́лася ў клубо́к. 4. круці́цца; вярце́цца. 5. а) гайда́цца (*пра карабе́ль на мо́ры*). б) хадзі́ць перава́льваючыся, валюха́цца. 6. раката́ць: ***Thunder rolls*** грымо́ты ко́цяцца
– v.t. 1. змо́тваць: ***to roll the string into a ball*** змата́ць ні́ткі ў клубо́к. 2. скру́чваць (*папяро́су*). 3. кача́ць, раска́чваць (*це́ста*)
– n. 1. скру́тak -ка, сувóй -я *m.*; рулóн -а *m.* (*папе́ры, ткані́ны*). 2. ро́кат -у *m.*, раката́ньне *n.* (*бараба́на*); раска́ты *pl.*: ***the roll of thunder*** пераката́ты гро́му. 3. рэ́стlар -ру *m.*; сьпіс -у *m.*; сьпіс про́зьвішчаў: ***to call the roll*** зачы́тваць про́зьвішчы, рабі́ць перакліч ку паводле сьпі́су. 4. бу́лачка *f.* 5. гайда́нка *f.* (*на мо́ры*). 6. валюха́ньне *n.*: ***to walk with a roll*** валюха́цца
• ***he is on a roll*** ямý шанцу́е
• ***roll back*** а) адкаці́ць (-ца) наза́д. б) зьніжа́ць (*цэ́ны, зарпла́ту*) да ране́йшага ўзро́ўню
• ***roll in money,*** Informal купа́цца ў зо́лаце
• ***roll one's r's*** раска́ціста вымаўля́ць гук «р»
• ***roll up*** а) нагрува́шчваць. б) скруці́ць, закаса́ць: ***roll up one's sleeves*** закаса́ць рукавы́, пача́ць працава́ць
• ***strike off the rolls*** вы́краслiць са сьпі́су

roll call перакліч ка, праве́рка прысу́тнасьці

roller skates ро́лікі *pl.*

roller-skate [ˈroulərskeit] v.i. е́зьдзіць на ро́ліках

rolling mill пракатны цэх

rolling pin кача́лка *f.* (*для це́ста*)

rolling stock рухо́мы склад, саста́ў (*на чыгу́нцы*)

romaine [rəˈmeɪn] n. пэкі́нская сала́та
Roman [ˈroʊmən] – adj. 1. ры́мскі. 2. ры́мска-каталі́цкі. 3. рама́нскі (*стыль*)
– n. 1. ры́млянін -а *m.*, ры́млянка *f.*: ***the ancient Romans*** старажы́тныя ры́мляне
• ***roman*** про́сты шрыфт
Roman candle ры́мская сьве́чка (*від фаерве́рка*)
Roman Catholic ры́мска-каталі́цкі, каталі́цкі (*пра касьцёл і ве́рнікаў*)
romance [roʊˈmæns] n. 1. рама́н -у *m.*, любо́ўныя дачыне́ньні. 2. рама́н -у *m.* (*літарату́рны жанр*). 3. рама́нс -у *m.*
Romance [roʊˈmæns] – n. гру́па рама́нскіх мо́ваў
– adj. рама́нскі
Romance languages рама́нскія мо́вы
Roman Empire Ры́мская Імпе́рыя
Romanian [ruˈmeɪnɪən] – adj. румы́нскі
– n. 1. румы́н -а *m.*, румы́нка *f.* 2. жы́хар Румы́ніі. 3. румы́нская мо́ва
Romanic [roʊˈmænɪk] *гл.* **Romance**
Roman law ры́мскае пра́ва
Roman nose ры́мскі
Roman numerals ры́мскія лі́чбы
Roman rite лаці́нскі абра́д
romantic [roʊˈmæntɪk] – adj. рамантычны
– n. 1. рама́нтык -а *m.* (*рамантычная асо́ба*). 2. рама́нтык -а *m.* (*пасьляда́ўнік рамантызму*). 3. летуце́ньнік -а *m.*
romp [rɑ:mp] v.i. 1. го́цаць, го́йсаць; куля́цца. 2. лёгка выйгрыва́ць: ***to romp in*** зь лёгкасьцю дабе́гчы да мэ́ты, вы́йграць
rompers [ˈrɑ:mpərz] n. дзіця́чы камбінэзо́нчык -а *m.*
roof [ru:f] n., pl. **roofs** *or* **rooves** 1. страха́ *f.*, дах -у *m.* 2. верх -у *m.*: ***the roof of a car*** верх машы́ны; ***the roof of the mouth*** паднябе́ньне *n.* 3. Figur. дом -у *m.*: ***to live together under the same roof*** жыць ра́зам пад адно́й страхо́й
roofer [ˈru:fər] n. страха́р, дахаўшчы́к -а́ *m.*
roofing [ˈru:fɪŋ] n. да́хавае пакрыцьцё (*го́нты, шы́фэр*)
roofless [ˈru:fləs] adj. 1. без страхі́. 2. бязло́мны, беспрыту́льны
rook I [rʊk] – n. 1. грак -а́ *m.* (*пту́шка*). 2. Sl. шу́лер -а, махля́р -а́ *m.*
– v.t., Sl. махлява́ць, ашу́кваць
rook II [rʊk] n. тура́ *f.* (*у ша́хматах*)
rookie or **rooky** [ˈrʊki] n. **-kies** Informal 1. недасьве́дчаны рэ́крут. 2. навічло́к -ка́ *m.*
room [ru:m] – n. 1. пако́й -я *m.* 2. аўдыто́рыя, пу́бліка *f.* 3. ме́сца *n.*: ***There is room for one more in the car*** У машы́не ёсьць ме́сца яшчэ́ для аднаго́. 4. магчы́масьць, прасто́ра для дзе́яньня: ***I see room for improvement*** Я ба́чу магчы́масьці для ўдаскана́леньня
– v. 1. кватарава́ць. 2. разьмяшча́ць па пако́ях
• ***rooms,*** pl. кватэ́ра *f.*, паме́шканьне *n.*
roomer [ˈru:mər] n. кватара́нт -а *m.*, кватара́нтка *f.*
rooming house дом з мэблява́нымі пако́ямі для арэ́нды
roommate [ˈru:mmeɪt] n. суседзе́ па пако́і
roomy [ˈru:mi] adj. прасто́рны, умяшча́льны
roost [ru:st] – n. се́дала *n.*, курася́дка *f.*
– v.t. ісьці́ на се́дала
• ***come home to roost*** адіва́цца, адрыгвацца, вярта́цца бумэра́нгам
• ***go to roost*** ісьці́ адпачыва́ць
rooster [ˈru:stər] n. пе́вень пе́ўня *m.*
root I [ru:t] – n. 1. карэ́нь -аня́, ко́рань -я *m.* 2. Figur. прычы́на, крыні́ца *f.*: ***The love of money is the root of all evil*** Пра́га гро́шай — ко́рань зла. 3. істо́тная ча́стка, су́тнасьць *f.* 4. Math. ко́рань -я *m.*: ***square root*** квадра́тны ко́рань. 8. Gram. ко́рань -я *m.* (*сло́ва*)
– v.i. 1. пуска́ць карані́, прыма́цца (*пра расьлі́ну*). 2. укараня́цца, прыжыва́цца, закараня́цца (*пра звы́чку*)
– v.t. 1. выкараня́ць, выкарчо́ўваць: ***to root out corruption*** вы́караніць карупцыю. 2. Figur. прыко́ўваць: ***Fear rooted him to the spot*** Страх прыкава́ў яго́ да ме́сца

• ***take root*** а) пусьці́ць карані́, прыня́цца (*пра расьлі́ну*). б) закарані́цца, акліматызава́цца; асе́сьці (*пасялі́ца*)

root II [ru:t] v. 1. рыць (-ца) (*лычо́м*): ***Pigs like to root in the garden*** Сьві́ньні лю́бяць ры́цца ў гаро́дзе. 2. Figur. вышу́кваць, вывуджваць

root III [ru:t] v.i. Informal хварэ́ць, заўзе́ць, гу́чна падтры́мваць: ***The fans root for their favorite team*** Заўзя́тары хварэ́юць за сваю́ кама́нду

rooted ['ru:təd] adj. закарэ́нены: ***deeply rooted*** глыбо́ка закарэ́нены

rootless ['ru:tləs] adj. бескарэ́нны; неўкарэ́нены

rootlet ['ru:tlət] n. карэ́нчык -а *m.*

rope [roʊp] – n. 1. вяро́ўка *f.*, кана́т -а *m.* 2. аркан -а *m.*; ласо́, *indecl.* 3. ні́зка *f.* 4. за́шмарга, пятля́ *f.* 5. паве́шаньне *n.*
– v.t. 1. прывя́зваць, зьвя́зваць вяро́ўкай. 2. абво́дзіць вяро́ўкай. 3. заарка́ньваць. 4. згушча́ць, рабі́ць цягу́чым

• ***a rope of onions*** вяно́к цыбу́лі

• ***give one rope,*** Informal даць свабо́ду дзе́яньня

• ***know the ropes,*** Informal ве́даць усе́ хады́ і вы́хады

• ***reach the end of one's rope*** вы́чарпаць усе́ сваі́ магчы́масьці

• ***rope in*** зава́біць, уцягну́ць падма́нам

ropy ['roʊpi] adj. 1. цягу́чы. 2. як вяро́ўка

rosary ['roʊzəri] n., pl. **-ries** 1. ружа́нец -ца *m.* 2. ружо́ўнік -у *m.*

rose I [roʊz] – n. 1. ру́жа *f.* 2. ружо́вы ко́лер
– adj. ружо́вы

rose II [roʊz] v. *p.t. of* **rise**

rosebud ['roʊzbʌd] n. пу́пышка, буто́н ру́жы

rose hip плод шыпшы́ны

rose leaf пялёстак ру́жы

rosemary ['roʊzˌmeri] n., pl. **-maries**, Bot. размары́н -у *m.*

rosette [roʊ'zet] n. разэ́та, разэ́тка *f.*

rosin ['rɑ:zɪn] – n. 1. жыві́ца, смала́ *f.* 2. каніфо́ля *f.*
– v.t. націра́ць каніфо́ляй

rosy ['roʊzi] adj. 1. ружо́вы; румя́ны. 2. Figur. сьве́тлы, ра́дасны: ***a rosy future*** сьве́тлая бу́дучыня

rot [rɑ:t] – v.i. **(-tt-)** 1. гні́сьці́, гні́ць. 2. трухле́ць, парахне́ць. 3. псава́цца (*пра зу́бы*)
– v.t. 1. гнаі́ць, псава́ць: ***So much rain will rot the fruit*** Ад такі́х ча́стых дажджо́ў садавіна́ пагні́е. 2. мачы́ць (*лён*). 3. расклада́цца
– n. 1. гні́цьцё, гні́ньне *n.* 2. гні́ль *f.*, трухно́, парахно́ *n.* 3. Informal лухта́, бязглу́зьдзіца *f.*
– interj. лухта́! глу́пства!

rotary ['roʊtəri] adj. 1. вярча́льны: ***rotary movement*** вярча́льны рух. 2. ратацы́йны: ***rotary engine*** ратацы́йны рухаві́к

rotate ['roʊteɪt] v. 1. круці́ць (-ца), вярце́цца, варо́чацца. 2. чаргава́ць (-ца): ***Farmers rotate crops*** Гаспадары́ практыку́юць севазваро́т

rotation [roʊ'teɪʃən] n. 1. вярчэ́ньне *n.* 2. рата́цыя *f.*, чаргава́ньне *n.*

• ***in rotation*** перамённа; на зьме́ну; па чарзе́

rotation of crops севазваро́т -у *m.*

rotten ['rɑ:tən] adj. 1. гнілы́, сапсава́ны: ***a rotten egg*** ту́хлае я́йка. 2. ке́пскі: ***rotten air*** ке́пскае паве́тра. 3. нямо́цны; слабы́: ***rotten ice*** слабы́ лёд. 4. Figur. несумле́нны. 5. Sl. паску́дны, пага́ны: ***I feel rotten*** Я паску́дна чу́юся

rottenness ['rɑ:tənnəs] n. гні́ласьць, сапсава́насьць *f.*

rotunda [roʊ'tʌndə] n. ратóнда *f.*

rouble *or* **ruble** ['ru:bəl] n. рубле́ль -ля́ *m.* (*грашо́вая адзі́нка*)

rouge [ru:ʒ] – n. румя́ны *pl.*, пама́да *f.*
– v. падмалёўваць; падмалёўвацца

rough [rʌf] – adj. 1. няро́ўны, шурпа́ты: ***rough boards*** шурпа́тыя до́шкі. 2. неадшліфава́ны: ***rough diamonds*** неадшліфава́ныя дыямэ́нты. 3. суво́ры: ***rough life*** про́стае суво́рае жыцьцё. 4. гру́бы, неапрацава́ны: ***a***

rough drawing на́кід малю́нка; ***a rough copy*** чарнаві́к -а́ *m.*
– n. грубія́н, буя́н -а *m.*
– v. 1. рабі́ць няро́ўным, шурпа́тым. 2. грубія́ніць, буя́ніць
• ***in the rough*** неапрацава́ны
• ***rough it*** абыхо́дзіцца без выго́даў
• ***rough manners*** гру́быя мане́ры
• ***rough road*** няро́ўная, выбо́істая, калдо́бістая даро́га
• ***rough sea*** бурлі́вае мо́ра
• ***rough weather*** не́пагадзь *f.*, дрэ́ннае надво́р'е
• ***rough work*** чо́рная, фізы́чная пра́ца

rough-and-tumble [ˌrʌfənˈtʌmbəl] – adj. бязла́дны; буйны́
– n. тузані́на, валтузьня́, бо́йка *f.*

roughen [ˈrʌfən] – v.t. рабі́ць шурпа́тым, няро́ўным
– v.i. 1. шурпа́ціцца. 2. узбу́рвацца, усхвалёўвацца (*пра мо́ра*)

roughly [ˈrʌfli] adv. 1. рэ́зка, гру́ба. 2. прыбліза́на; больш-ме́нш, з бо́льшага

roughneck [ˈrʌfnek] n., informal 1. грубія́н, буя́н -а *m.*, нявы́хаваны чалаве́к. 2. рабо́тнік на на́фтаздабы́чы

roughness [ˈrʌfnəs] n. 1. няро́ўнасьць, шурпа́тасьць, шо́рсткасьць *f.* 2. грубія́нства *n.*, гру́басьць *f.*

Roumanian *гл.* **Romanian**

round [raʊnd] – adj. 1. кру́глы. 2. то́ўсты, по́ўны: ***He was short and round*** Ён быў ні́зкі й по́ўны. 3. кругавы́. 4. цэ́лы, по́ўны, кру́глы: ***a round dozen of eggs*** цэ́лы ту́зін я́ек; ***a round sum of money*** кру́глая су́ма гро́шай; ***round number*** а) цэ́лы лік. б) кру́глая лі́чба. 5. прыбліза́ны, акру́глены
– n. 1. ко́ла *n.*, сфэ́ра *f.*, шар -а *m.* 2. абыхо́д -у *m.* (*вартаво́га*). 3. абаро́т -у *m.*: ***the earth's yearly round*** гадавы́ абаро́т зямлі́. 4. тур, раўнд -у *m.* 5. залп, салю́т -у *m.* 6. кумпя́к я́лавічыны
– v.t. 1. акругля́ць; рабі́ць кру́глым. 2. абыхо́дзіць, аб'яжджа́ць *або́* абплыва́ць
– adv. 1. наўко́л, навако́л 2. у акру́жнасьці: ***The ball measures one meter round*** Мяч акру́жнасьцю адзі́н мэ́тар. 3. акружно́й даро́гай, наўкру́га: ***We went round on our way home*** Вярта́ючыся дамо́ў, мы пайшлі́ акружно́й даро́гай
– prep. навако́л, вако́л: ***Bullets whistled round him*** Вако́л яго́ сьвіста́лі ку́лі; ***round the world*** вако́л сьве́ту
• ***all the year round*** кру́глы год
• ***go the round*** разыхо́дзіцца, разно́сіцца (*пра ве́сткі, чу́ткі*)
• ***make*** or ***go the rounds*** рабі́ць абыхо́д
• ***round off*** or ***out*** а) зако́нчыць: ***to round off the evening with a dance*** зако́нчыць ве́чар та́нцамі. б). закругля́ць
• ***round on (upon)*** наки́нуцца, паўста́ць су́праць, заки́даць папро́камі
• ***round up*** зганя́ць, зьбіра́ць

roundabout [ˈraʊndəˌbaʊt] adj. акружны́, абыхо́дны, вако́льны: ***a roundabout route*** абыхо́дны шлях; ***I heard it in a roundabout way*** Гэ́та дайшло́ да мяне́ акружны́м шля́хам

rounded [ˈraʊndɪd] adj. 1. закру́глены. 2. акру́глены (*лік*)

roundish [ˈraʊndɪʃ] adj. круглава́ты, кругля́вы

roundly [ˈraʊndli] adv. 1. кру́гла. 2. адкры́та; стано́ўка, рэ́зка: ***to refuse roundly*** стано́ўка адмо́віць; ***to scold roundly*** рэ́зка зга́ніць, намы́ліць шы́ю

round table кру́глы стол

Round Table кру́глы стол караля́ Арту́ра

round trip падаро́жжа туды́ й наза́д

roundup [ˈraʊndʌp] n. 1. згон у ста́так, абла́ва *f.* 2. зьезд -у *m.*, сустрэ́ча *f.* (*напр. стары́х сяброў*). 3. агля́д (*на-ві́наў і інш.*)

roup [ru:p] n. 1. хрыпо́та *f.* 2. ка́тар -у *m.*

rouse [raʊz] – v.t. 1. будзі́ць: ***I was roused by the ring of the telephone*** Мяне́ разбудзі́ў званок тэлефо́на. 2. пабуджа́ць, узбуджа́ць, узьніма́ць: ***He was roused to anger by the insult*** Абра́за раззлава́ла яго́

– n. пад'ём -у *m.*

rousing [ˈraʊzɪŋ] adj. 1. натхня́льны, які́ стымулю́е: ***a rousing speech*** натхня́льная прамо́ва. 2. пабуджа́льны: ***a rousing response*** жывы́ во́дгук. 3. узбуджа́льны. 4. Informal абура́льны: ***a rousing lie*** абура́льная мана́

rout I [raʊt] – n. 1. пара́за *f.*; хаатычныя ўцёкі, разгро́м -у *m.* 2. нато́ўп; зброд -у *m.*; бунтаўні́кі *pl.* 3. бунт -у *m.*; забурэ́ньне *n.* 4. сьві́та *f.*, по́члат -ту *m.*
– v.t. разьбі́ць ушчэ́нт, разграмі́ць; пагна́ць

rout II [raʊt] – v.t. 1. выко́пваць, выця́гваць. 2. успо́рваць: ***The farmer routed his sons out of bed at five o'clock*** Фэ́рмэр успаро́ў сыно́ў з ло́жка а пя́тай гадзі́не. 3. рыць (*лычо́м*)
– v.i. ко́рпацца, ры́цца

route [ruːt] n. 1. даро́га *f.* 2. шлях -у *m.*

routine [ˌruːˈtiːn] – n. 1. завядзёнка, рутына *f.*, усталява́ны пара́дак, шаблён -у *m.* 2. станда́ртны сцэні́чны ну́мар (*выступле́ньне ў сваі́м амплюа́*)
– adj. звы́клы, прыня́ты

rove [roʊv] v.i. вандрава́ць, блука́ць, бадзя́цца: ***to rove over the fields and woods*** бадзя́цца па палёх і лясо́х

rover I [ˈroʊvər] n. вандро́ўнік -а *m.*, бадзя́г|а -і *m. & f.*

rover II [ˈroʊvər] n. 1. пірат -а *m.* 2. піра́цкі карабе́ль

row I [roʊ] n. 1. рад -у *m.*: ***a row of trees*** рад дрэ́ваў. 2. шэ́раг -у *m.*
• ***hard row to hoe*** цяжко́е зада́ньне; цяжко́е жыцьцё
• ***in a row*** у рад, у лінэ́йку, шэ́рагам

row II [roʊ] – v.i. весла́ваць
– n. весла́ньне *n.*
• ***row up (to)*** падплыва́ць чаўно́м

row III [roʊ] – n. сва́рка, спрэ́чка *f.*; скандал -у *m.*
– v.i. сварыцца, спрача́цца

rowan [ˈroʊən] n. рабі́на *f.*

rowboat [ˈroʊboʊt] n. весла́вая ло́дка, чо́вен

rowdy [ˈraʊdi] – n., pl. **-dies** задзіра́к|а, задзі́р|а -ы *m.*, сварлі́|вец -ўца *m.*
– adj. грубія́нскі, сварлі́вы, задзі́рлівы, задзі́рысты

rower [ˈroʊər] n. вясьля́р весьляра́ *m.*

rowing [ˈroʊɪŋ] n. весла́ваньне *n.*

royal [ˈrɔɪəl] adj. 1. каралéўскі: ***the royal family*** каралéўская сям'я́: ***royal power*** каралéўская ўла́да. 2. Figur. пы́шны, каралéўскі. 3. высакаро́дны: ***royal metals*** высакаро́дныя мэта́лы

royal blue васі́лько́вы ко́лер

royalty [ˈrɔɪəlti] n., pl. **-ties** 1. асо́ба каралéўскага ро́ду. 2. каралéўская ўла́да, каралéўскае пра́ва. 3. каралéўскасьць, шляхо́тнасьць, высакаро́днасьць *f.* 4. каралéўства *n.* 5. ганара́р -у *m.*

RSVP or **R.S.V.P.** [ˌɑːresviːˈpiː] (répondez s'il vous plaît, *фр.*) калі́ ла́ска адкажэ́це

rub [rʌb] – v.t. 1. цéрці; шарава́ць: ***Rub your hands to warm them*** Трэ́це ру́кі, каб сагрэ́ць іх. 2. націра́ць: ***The nurse rubbed his back*** Медсястра́ нацéрла ему́ плéчы. 3. му́ляць, (*пра абу́так*)
– n. 1. трэ́ньне, цярцё, націра́ньне *n.* 2. наму́ленае *або́* нацёртае мéсца. 3. Figur. замі́нка, за́гваздка *f.*: ***There is the rub*** Тут і за́гваздка
• ***rub down*** націра́ць, масажава́ць
• ***rub it in,*** Informal дапяка́ць
• ***rub off*** сьціра́ць
• ***rub the right way*** гла́дзіць па шэ́рсьці
• ***rub the wrong way*** гла́дзіць супро́ць шэ́рсьці

rubber [ˈrʌbər] – n. 1. гу́ма *f.*, каўчу́к -у́ *m.* 2. гу́мка, сьці́рка *f.*
– adj. гумо́вы, гу́мавы; каўчу́кавы
• ***rubbers*** галёшы

rubber stamp гумо́вая пяча́тка, што́мпэль -пля *m.*

rubber-stamp [ˌrʌbərˈstæmp] v.i. 1. ста́віць што́мпэль, прыкладаць пяча́тку, штэмплява́ць. 2. Informal зацьвярджа́ць аўтаматы́чна, бязду́мна

rubber tree каўчу́кавае дрэ́ва

rubbish [ˈrʌbɪʃ] n. 1. хлам -у *m.*, адкі́ды *pl.*, съмéцьце *n.* 2. лухта́ *f.*; дурніна́, дрэнь *f.*

rubble [ˈrʌbəl] n. друз -у *m.*

rubdown [ˈrʌbdaʊn] n. націра́ньне *n.*, маса́ж -ý *m.*

ruble, *гл.* **rouble**

ruby [ˈru:bi] – n., pl. **-bies** 1. рубі́н -у *m.* 2. рубі́навы ко́лер
– adj. рубі́навы: ***ruby lips*** рубі́навыя ву́сны

ruck I [rʌk] n. гурт, нато́ўп -у *m.*; ста́тлак -ку *m.*

ruck II [rʌk] – n. 1. скла́дка, фа́лда, збо́рка *f.* 2. змо́ршчына *f.* (*у во́пратцы*)
– v.t. 1. рабі́ць фа́лды, скла́дкі. 2. мо́ршчыць, ко́мчыць (*спадні́цу*)

rucksack [ˈrʌksæk] n. заплéчнік -а *m.*, рукза́к -á *m.*

rudder [ˈrʌdər] n. стырно́ *n.*

ruddy [ˈrʌdi] adj. 1. чырванава́ты. 2. румя́ны: ***ruddy cheeks*** румя́ныя шчо́кі

rude [ru:d] adj. 1. нявéтлівы, рэ́зкі, гру́бы. 2. неапрацава́ны, неабро́блены; про́сты, прымітыі́ўны: ***a rude sketch*** гру́бы на́кід; ***rude tools*** прымітыі́ўныя прыла́ды. 3. жо́рсткі, лю́ты. 4. рэ́зкі, прані́зьлівы (*пра гук*). 5. прымітыі́ўны. 6. мо́цны, ду́жы: ***rude health*** мо́цнае здаро́ўе; ***rude strength*** ду́жы

rudely [ˈru:dli] adv. 1. нявéтліва, гру́ба. 2. жо́рстка, лю́та. 3. прымітыі́ўна

rudeness [ˈru:dnəs] n. 1. гру́басьць, непрысто́йнасць *f.* 2. жо́рсткасьць, суро́васьць *f.*

rudiments [ˈru:dɪmənts] n., pl. пача́ткі, асно́вы *pl.*: ***the rudiments of grammar, mathematics*** асно́вы грама́тыкі, матэма́тыкі. 2. пача́тлак, зача́тлак -ку *m.* 3. Biol. зача́ткі о́ргана

rudimentary [ˌru:dɪˈmentəri] adj. 1. пачатко́вы, элемэнта́рны. 2. у зача́ткавай ста́дыі; неразьві́ты, рудымэнта́рны

rue I [ru:] v.t. ка́яцца, шкадава́ць

rue II [ru:] n., Bot. ру́та *f.* (*духмя́ная*)

rueful [ˈru:fəl] adj. 1. марко́тны, тужлі́вы, су́мны: ***a rueful expression*** марко́тны, су́мны вы́раз (*тва́ру*). 2. по́ўны жа́лю, жа́ласны: ***a rueful sight*** жа́ласнае відо́вішча

ruffian [ˈrʌfiən] – n. галаварэ́з, хулі́га́н -а *m.*, бандзю́гла -і *m. & f.*
– adj. хулі́га́нскі, бандыі́цкі

ruffle I [ˈrʌfəl] – v.t. 1. рабаці́ць, мо́ршчыць (*ваду́*). 2. натапы́рваць, ашчаці́ньваць (*поўсьць, пе́р'е*): ***The hen ruffled her feathers at the sight of the dog*** Куры́ца натапы́рыла пе́р'е, паба́чыўшы саба́ку. 3. зьбіра́ць у скла́дкі. 4. упрыго́жваць фальбо́намі. 5. выво́дзіць з раўнава́гі, злава́ць: ***Nothing can ruffle her calm temper*** Ніштó ня мо́жа вы́весьці яé з раўнава́гі. 6. таса́ва́ць (*ка́рты*)
– n. 1. рабізна́ *f.* (*на вадзе́*); змо́ршчыны *pl.* 2. фальбо́на *f.* 3. мітусьня́, сумятня́ *f.*: ***without ruffle or excitement*** безь мітусьні́ ці хвалява́ньня

ruffle II [ˈrʌfəl] n. бараба́нны дро́бат, по́шчак

rug [rʌg] n. 1. дыва́н -а́ *m.*, кілі́м -а *m.* 2. плед -а *m.*

rugby [ˈrʌgbi] n. ре́гбі *indecl.*

rugged [ˈrʌgɪd] adj. 1. няро́ўны; нягла́дкі, шурпа́ты: ***rugged road*** выбо́істая даро́га. 2. мо́цны, здаро́вы; трывýшчы. 3. гру́бы, загрубе́лы. 4. сувóры: ***rugged times*** цяжкі́я часы́. 5. гру́бы, нявéтлівы: ***rugged manners*** гру́быя мане́ры. 6. непага́дны, непага́длівы: ***rugged weather*** не́пагадзь *f.* 7. прані́зьлівы (*пра гук*)

ruin [ˈru:ɪn] – n. 1. развáліна *f.*, руі́ны *pl.*: ***The ruins of an ancient castle*** Руіны старажы́тнага за́мку. 2. згу́ба, загу́ба, пагі́бель *f.*; упа́длак -ку, заняпа́д -у *m.*: ***His enemies planned the duke's ruin*** Во́рагі кня́зя планава́лі яму́ загу́бу; ***Drinking was his ruin*** П'я́нства было́ ягóнай згу́бай. 3. руі́на *f.*: ***The house had gone to ruin*** Дом дайшóў да ста́ну руі́ны. 4. банкру́цтва *n.*
– v.t. 1. давóдзіць да руі́ны, руйнава́ць; разбура́ць; глуміць. 2. давóдзіць да гале́чы, да банкру́цтва

– v.i. руйнава́цца, банкрутава́ць

ruination [ˌru:ɪˈneɪʃən] n. зруйнава́ньне, зьнішчэ́ньне, разбурэ́ньне *n.*; давядзе́ньне да гале́чы

ruinous [ˈru:ɪnəs] adj. 1. згу́бны; зьнішча́льны, разбура́льны. 2. зруйнава́ны, разва́лены, разбу́раны

rule [ru:l] – n. 1. пра́вілa *n.*: ***rules of the game*** пра́вілы гульні́; ***the rules of the road*** пра́вілы даро́жнага ру́ху. 2. пастано́ва су́ду. 3. стату́т -у *m.* 4. ула́да *f.*, кірава́ньне *n.*: ***In a democracy the people have the rule*** У дэмакра́тыі кіру́е наро́д. 5. лінэ́йка *f.* (*для ме́раньня*)

– v.i. 1. устанаўля́ць пра́вілa. 2. вырашáць, пастанаўля́ць: ***The judge ruled against them*** Судзьдзя́ вы́рашыў супро́ць іх. 3. кірава́ць, валада́рыць, панава́ць, мець ула́ду. 4. лінэ́іць, разьлінэ́йваць

• ***as a rule*** звыча́йна, як пра́вілa

• ***rule out*** выключа́ць

ruler [ˈru:lər] n. 1. улада́р, валада́р -а́ *m.*, кіраўні́к дзяржа́вы. 2. лінэ́йка *f.*

ruling [ˈru:lɪŋ] – n. 1. пастано́ва су́ду, суда́вая пастано́ва. 2. лінэ́йкі (*на папе́ры*)

– adj. 1. які́ ма́е ўла́ду, кіру́е дзяржа́вай, кіру́ючы. 2. які́ пераважа́е, перава́жны; найбо́льш пашы́раны

rum I [rʌm] n. ром -у *m.*

rum II [rʌm] adj. Sl. дзіўны́, дзівакава́ты, дзіва́цкі

Rumanian *гл.* **Romanian**

rumble [ˈrʌmbəl] – v.i. 1. груката́ць, грукацэ́ць, туркацэ́ць, тарахцэ́ць. 2. бурчэ́ць, вурчэ́ць

– n. 1. гру́кат -у *m.*, грукатня́ *f.* 2. бурчэ́ньне *n.*

ruminant [ˈru:mɪnənt] – n. жва́чная жывёла

– adj. 1. жва́чны. 2. Figur. сузіра́льны, задумённы

ruminate [ˈru:mɪneɪt] – v.t. 1. перажо́ўваць е́жу; жава́ць жва́чку. 2. Figur. раздзу́мваць, абду́мваць, разжо́ўваць: ***He ruminated on the strange events of the past week*** Ён разважа́ў пра незвыча́йныя падзе́і міну́лага ты́дня

– v.i. сузіра́ць

rumination [ˌru:mɪˈneɪʃən] n. 1. перажо́ўваньне *n.* 2. разважа́ньні, ро́здум -у *m.*, сузіра́ньне *n.*

ruminative [ˈru:mɪnətɪv] adj. сузіра́льны; схі́льны да ро́здуму, раздзу́млівы

rummage [ˈrʌmɪdʒ] – v. 1. ры́цца; ко́рпацца, шны́парыць. 2. ператраса́ць. 3. выграба́ць, выця́гваць

– n. ператру́с -у *m.*, ператраса́ньне *n.*

rummage sale распро́даж ахвяраваных рэ́чаў для дабрачы́нных мэ́таў

rumor, Brit. **rumour** [ˈru:mər] – n. чу́тка, пагало́ска *f.*

– v.t. пуска́ць чу́ткі

rump [rʌmp] n. 1. зад -а *m.* (*у жывёліны*), аза́дак -ка *m.* (*у жывёліны й чалаве́ка*). 2. задо́к ту́шы. 3. а) неістотная рэ́шта, аста́ча *f.* б) меншыня́ палітычнага о́ргану пасьля́ раско́лу

rumpbone [ˈrʌmpboun] n. крыжава́я косьць

rumple [ˈrʌmpəl] – v.t. камя́чыць; кудла́ціць

– n. змо́ршчына *f.* (*на во́пратцы*)

rumpus [ˈrʌmpəs] n. кры́кі *pl.*; га́лас, шум -у *m.*; сумятня́ *f.*; гармі́дар, вэ́рхал -у *m.*

run [rʌn] – v., **ran, run, running** 1. бе́гчы, бе́гаць. 2. уцяка́ць. 3. ісьці́, е́хаць: ***This train runs to Miensk*** Гэ́ты цягні́к е́дзе ў Менск. 4. гнаць, ганя́ць: ***to run a fox*** гна́ць лісу́. 5. цягну́цца, прасьціра́цца: ***Shelves run along the wall*** Палі́цы ідуць уздо́ўж сьце́наў. 6. цячы́, выцяка́ць: ***My nose runs*** У мяне́ цячэ́ з но́са; ***The well ran dry*** Сту́дня вы́сахла. 7. кандыдава́ць: ***He is running for president*** Ён кандыду́е на прэзыдэ́нта. 8. праця́гвацца: ***The lease runs for seven years*** Арэ́нда дзе́йная на працягу́ сямі́ гадо́ў. 9. пуска́ць фа́рбу: ***The color ran when the dress was washed*** Суке́нка пусьці́ла фа́рбу ў ча́се

мыцьця́. 10. заганя́ць: ***He ran a splinter into his finger*** Ён загна́ў стрэ́мку ў па́лец. 11. заганя́ць, завóдзіць: ***Run the car into garage*** Загані́ а́ўта ў гара́ж. 12. прарыва́ць, прабіва́цца: ***to run the blockade*** прарва́цца праз бляка́ду

– n. 1. бег -у *m.* 2. прабе́г ча́су, час трыва́ньня: ***During a run of eight hours the factory produced 50 cars*** За во́сем гадзі́наў пра́цы фа́брыка вы́прадукавала 50 машы́наў. 3. кароткая пае́здка, праха́дка: ***quick run to the store*** падскóчыць у кра́му. 4. хада́ *f.*: ***the run of events*** хада́ падзе́яў; ***This play had a two-year run*** Гэ́тая п'е́са йшла́ два гады́. 5. рэйс -у *m.* 6. плынь *f.*, цёк -у *m.* 7. загóн -у *m.* 8. наплы́ў -ву *m.* 9. тор, трэк -у *m.*, каля́ін*а f.* 10. спуск -у *m.*: ***a run in a stocking*** спу́шчанае во́чка ў панчóсе ***a run for one's money*** а) мóцная канкурэ́нцыя, цяжкі́я намага́ньні. б) задавальне́ньне адпаве́днае ўкла́ду

• ***in the long run*** у канцы́, канчаткóва, уре́шце, у канчаткóвым вы́ніку, з ча́сам

• ***on the run*** а) на бягу́, ху́тка. б) на ўцёках

• ***run a business*** ве́сьці спра́ву, прадпрые́мства

• ***run a horse*** гнаць каня́

• ***run a risk*** рызыкава́ць, ісьці́ на ры́зыку

• ***run across*** выпадкóва сустрэ́ць *каго́*, наткну́цца на *каго́*

• ***run away*** уцячы́, зьбе́гчы

• ***run down*** а) спыні́цца, перастáць працава́ць. б) зьбіць з ног у бе́гу. в) зьнясі́ліцца; занядýжаць. г) прыніжа́ць, зьнеслаўля́ць. д) занепада́ць, хілі́цца да ўпа́дку

• ***run in*** а) Sl. пасадзі́ць у турмý. б) забе́гчыся, заскóчыць да *каго́* (*ненадóўга*)

• ***run into*** а) натыкнýцца на *каго́* (*выпадкóва*). б) урэ́зацца, сутыкнýцца з *кім-чым*: ***The truck ran into a car*** Грузаві́к урэ́заўся ў а́ўтамашы́ну. в) упіра́цца ў *што*: ***The street runs into the park*** Вýліца ўпіра́ецца ў парк

• ***run into debt*** зале́зьці ў даўгі́

• ***run off*** а) аддрукава́ць, вы́друкаваць; адбіва́ць, рабі́ць кóпіі. б) уцяка́ць. в) сьцяка́ць

• ***run out*** канча́цца (*пра тэ́рмін, запа́сы*)

• ***run out of*** вы́чарпаць (*запа́с*), вы́чарпацца

• ***run over*** а) перае́хаць *што*, нае́хаць на *што*: ***The car ran over a chicken*** А́ўта перае́хала ку́рыцу. б) пералі-ва́цца празь верх. в) бе́гла праглéдзець

• ***Time runs on*** Час міна́е

runaway [ˈrʌnəˌweɪ] n. 1. бягля́к, бягу́н бегуна́ *m.*; уцяка́ч уцекача́ *m.* 2. уцёкі *pl. only*

rundown [ˈrʌndaʊn] n., Informal карóткі перака́з зьме́сту, пералі́к -у *m.*

run-down [ˌrʌnˈdaʊn] adj. 1. змóраны, зьнямóжаны. 2. запýшчаны. 3. знóшаны

rung I [rʌŋ] v. *гл.* **ring II**

rung II [rʌŋ] n. 1. папярэ́чка *f.*; прыступка *f.* (*драбі́ны*). 3. сьпі́ца *f.* (*кóла*)

runner [ˈrʌnər] n. 1. бягу́н бегуна́ *m.*, удзе́льнік спабóрніцтваў у бе́гу. 2. пасланне́ц, ганне́ц -ца́ *m.* 3. пóлаз -а *m.* (*са́няў*). 4. лязó *n.* (*канька́*). 5. палавік -á *m.*, дарóжка *f.* 6. кантрабандыст -а *m.*; кантрабандысцкі вадаплáў. 7. пáрастак паўзýчай расьлíны, атóжылак -ка *m.*

running [ˈrʌnɪŋ] – n. 1. бе́ганьне *n.*, бег -у *m.* 2. беганíна *f.*

– adj. 1. гнóйны (*пра ра́ну*). 2. які́ цячэ́. 3. цякýчы, бягýчы: ***running water*** бягýчая вада́. 4. безупы́нны, бесьперапы́нны: ***a running commentary*** суправаджа́льны камэнта́р. 5. бягýчы: ***the running month*** бягýчы ме́сяц. 6. пасьлядóўны: ***for three nights running*** тры нóчы за́пар. 7. паўзýчы; павóйны, віткóвы (*пра расьлíну*)

• ***be in the running*** быць яшчэ́ ў гульні́, мець шанс вы́йграць
• ***running a business*** вядзе́ньне спра́вы, бі́знэсу

running mate а) сукандыда́т на ста́новішча засту́пніка. б) сукандыда́т. в) кампаньён у бе́гу

runway ['rʌnweɪ] n. 1. узьлётна-паса́дачная паласа́. 2. сьце́жка да ва́да-по́ю. 3. ро́чышча *n.* 4. по́дыюм -у *m.* (*для манэке́ншчыкаў*)

rupture ['rʌptʃər] – n. 1. разры́ў -ву *m.* 2. кіла́, гры́жа *f.*
– v.i. разрыва́цца, ло́пацца

rural ['rʊrəl] adj. вяско́вы, се́льскі, прасёлкавы: ***rural road*** прасёлкавая даро́га; ***rural economy*** се́льская гаспада́рка; ***rural population*** се́льскае жыха́рства

ruse [ru:s] n. хі́трыкі *pl.*, вы́крут -у *m.*

rush I [rʌʃ] – v.i. 1. сьпяша́цца; імча́цца, не́сьціся. 2. дзе́яць пасьпе́шліва; хапа́цца: ***He rushes into things without knowing anything about them*** Ён хапа́ецца за спра́вы, нічо́га пра іх ня ве́даючы. 3. кі́дацца: ***The crazed man rushed at the doctor*** Вар'я́т кі́нуўся на ле́кара. 4. прыліва́ць; хлы́нуць: ***Blood rushed to his face*** Кроў уда́рыла ямў ў твар
– v.t. 1. ры́нуцца, гна́ць, бра́ць шту́рмам: ***They rushed the enemy*** Яны́ ры́нуліся на во́рага. 2. тэрмі́но́ва выко́нваць: ***Rush this order, please!*** Калі ла́ска, тэрмі́но́ва вы́канайце гэ́тую замо́ву! 3. рабі́ць пасьпе́шліва: ***The sick child was rushed to the hospital*** Хво́рае дзіця́ пасьпе́шліва завезьлі ў шпіта́ль. 4. падганя́ць: ***Don't rush me*** Не падганя́й мяне́
– n. 1. імкліві рух, напо́р -у *m.*: ***the rush of the flood*** імкліві напо́р павóдкі. 2. сьпе́шка *f.*, сьпех -у *m.*: ***The rush of city life*** Сьпех гарадзко́га жыцьця́; ***The Christmas rush*** Перадкаля́дная мітусьня́; ***the gold rush*** залата́я ліхама́нка
– adj. сьпе́шны, тэрмі́но́вы: ***A rush order*** Сьпе́шная замо́ва
• ***with a rush*** ху́тка, імкліва, пасьпе́шліва

rush II [rʌʃ] n. 1. чаро́т -у *m.* 2. драбяза́ *f.*

rush hour гадзі́ны пік

rushy ['rʌʃi] adj. 1. паро́слы чаро́там. 2. зро́блены з чаро́ту, чаро́тавы: ***rushy roof*** чаро́тавая страха́

rusk [rʌsk] n. суха́р -á, суха́рык -а *m.*

russet ['rʌsɪt] – adj. 1. руды́. 2. сяля́нскі, ха́тні, про́сты. 3. пашы́ты з даматка́нага руда́га сукна́
– n. 1. руды́, іржа́вы ко́лер. 2. саматкане сукно́ руда́га ко́леру. 3. гату́нак я́блыкаў

Russian ['rʌʃən] – adj. расе́йскі, ру́скі
– n. 1. расе́лец -йца *m.* 2. расія́нін -а *m.* 3. расе́йская мо́ва

rust [rʌst] – n. 1.іржа́ *f.* 2. іржа́ *f.* (*хваро́ба збо́жжавых расьлі́наў*). 3. руды́ ко́лер
– v. 1. іржаве́ць, пакрыва́цца іржо́ю. 2. прытупля́цца, каре́ць (*ад бязьдзе́йнасьці*): ***Don't let your mind rust during vacation*** Не дава́й сваім мазга́м прытупля́цца падча́с адпачы́нку
– adj. іржа́вы; руды́

rustic ['rʌstɪk] – adj. 1. вяско́вы, сяля́нскі. 2. про́сты: ***rustic speech and ways*** про́стая мо́ва й звы́чкі. 3. гру́бы, нявы́хаваны
– n. вяско́вец -ўца *m.*, селяні́н -а *m.*

rustle ['rʌsəl] – n. шо́лах, ша́лест -у *m.*, шо́рах -у *m.*; ша́станьне *n.*; шапаце́ньне, шалясьце́ньне, шамаце́ньне *n.*
– v.i. 1. шо́ргаць; шалясьце́ць, шапаце́ць, шамаце́ць. 2. Informal кра́сьці скаці́ну. 3. Informal (up) камбінава́ць, зьбіра́ць: ***to rustle up some cash*** скамбінава́ць капе́йку

rustler ['rʌslər] n. 1. Informal зло́дзей скаці́ны. 2. Informal камбіна́тар -а. дзялло́к -ка́ *m.*

rustless ['rʌstləs] adj. 1. нержаве́лы. 2. нержаве́ючы

rustproof ['rʌstpru:f] adj. нержаве́ючы

rusty ['rʌsti] adj. 1. іржа́вы, заржаве́лы: ***a rusty knife*** заржаве́лы нож; ***a rus-***

ty stain пля́ма ад іржы́. 2. іржа́вы ко́лер. 3. бля́клы, вы́цьвілы: ***a rusty black*** збля́клы, вы́цьвілы чо́рны ко́лер. 4. Figur. запу́шчаны, занядба́ны: ***His French is a little rusty*** Ён кры́ху прызабы́ў францу́скую мо́ву

rut I [rʌt] – n. 1. каля́іна, баразна́ *f.* 2. прывы́чны спо́саб дзе́яньня; рутына́ *f.* – v.t. парэ́заць каля́інамі, збаразьні́ць

rut II [rʌt] n. 1. це́чка *f.* (*у ла́няў, ко́заў, аве́чак*). 2. час це́чкі

rutabaga [ˌru:təˈbeɪgə] n. гату́нак бру́чкі

ruthless [ˈru:θləs] adj. бязьлі́тасны; лю́ты, жо́рсткі

rutty [ˈrʌti] adj. вы́ежджаны, зрэ́заны каля́інамі

rye [raɪ] n. 1. жы́та *n.* 2. жы́тняе зе́рне. 3. жы́тняя мука́. 4. ві́скі з жы́та: ***a bottle of rye*** пля́шка ві́скі

rye bread жы́тні хлеб

S

S, s [es] n., pl. **S's, s's** *дзевятна́ццатая лі́тара англе́льскага альфабе́ту*

's *скаро́чаная фо́рма ад* us, is *або́* has, *дадава́ная да папярэ́дняга сло́ва*: ***Let's (= let us) go*** Хадзе́м; ***He's (= he is) here*** Ён тут; ***He's (= he has) just gone*** Ён то́лькі што пайшо́ў

Sabbath ['sæbəθ] – n. дзень малі́твы і адпачы́нку; ша́бас -у *m.*, суббо́та *f.* (*у юдэ́яў*); нядзе́ля *f.* (*у хрысьція́наў*)
– adj. суббо́тні; нядзе́льны: ***a Sabbath meal*** нядзе́льная, сьвятно́чная е́жа

sabbatical leave гадавы́ аплачваны адпачы́нак для прафэсу́ры

saber, Brit. **sabre** ['seɪbər] – n. 1. ша́бля *f.* 2. пала́ш -а́ *m.*
– v.t. біць ша́бляй

sable ['seɪbəl] – n. 1. со́баль -я *m.* 2. со́балева фу́тра
– adj., Poet. чо́рны, цёмны: ***a widow's sable garments*** чо́рны ўбо́р удавы́
• ***sables*** жало́бны ўбо́р

sabotage ['sæbətɑ:ʒ] – n. 1. сабата́ж -у *m.* 2. дывэ́рсія *f.*
– v.i. шко́дзіць, разбура́ць наўмы́сна, сабатава́ць

saboteur [ˌsæbə'tɜ:r] n. сабата́жнік -а *m.*, сабата́жніца *f.*

sac [sæk] n., Anat., Bot. мяшэ́чак -ка *m.* (*пове́траны, заро́дкавы*)

saccharin ['sækərɪn] n. сахары́н -у *m.*

saccharine ['sækəri:n] adj. пры́тарны, саладжа́вы: ***a saccharine smile*** саладжа́вая ўсьме́шачка

sachet [sæ'ʃeɪ] n. 1. мяшэ́чак -ка, паке́цік -а *m.* 2. мяшэ́чак з пахно́цьцямі

sack I [sæk] – n. 1. вялі́кі мяшо́к; ме́х мяха́ *m.*; мяшэ́чак -ка *m.*: ***a sack of flour*** мех мукі́. 2. сак -а *m.* (*шыро́кая жано́чая або́ дзіця́чая капо́та*). 3. Sl. ло́жак -ка *m.* 4. Sl. звальне́ньне з пра́цы
– v.t. 1. кла́сьці, насы́паць у мяхі́ . 2. Sl. звальня́ць з пра́цы
• ***hit the sack***, Sl. ісьці́ спаць; пайсьці́ на бакаву́ю
• ***hold the sack***, Informal заста́цца ні з чым

sack II [sæk] v.t. рабава́ць; абабіра́ць, абакрада́ць: ***The invaders sacked the town*** Захо́пнікі абрабава́лі го́рад

sack III [sæk] n. гішпа́нскае сухо́е бе́лае віно́

sackful ['sækfəl] n., pl. **-fuls** 1. по́ўны мех. 2. Informal шмат, по́ўна

sacrament ['sækrəmənt] n. 1. сакра́мант -у *m.*, тае́мства, та́інства *n.*: ***Baptism is a sacrament*** Абра́д хрышчэ́ньня — тае́мства. 2. не́шта сьвято́е. 3. урачы́стае абяца́ньне, прыся́га *f.*

sacred ['seɪkrɪd] adj. 1. сьвяшчэ́нны, сьвяты́: ***the sacred altar*** сьвяты́ алта́р. 2. рэлігі́йны, царко́ўны: ***sacred writings*** рэлігі́йная літарату́ра; ***sacred music*** царко́ўная му́зыка. 3. непару́шны: ***sacred oath*** непару́шная прыся́га. 4. недатыка́льны

Sacred College Сьвяшчэ́нная калéгія (*кардына́льская калéгія, яка́я абіра́е ры́мскага па́пу*)

sacrifice ['sækrɪfaɪs] – n. 1. ахвяраванне, ахвя́рапрынашэ́ньне *n.* 2. ахвя́ра *f.* 3. стра́та *f.*: ***to sell one's house at a sacrifice*** прада́ць дом са стра́таю
– v.t. 1. прыно́сіць ахвя́ру, ахвяро́ўваць. 2. ахвяро́ўваць сабо́ю: ***Mother has sacrificed her life for her children*** Ма́ці ахвяравала сваё жыцьцё дзе́ля дзяце́й; ***to make the supreme sacrifice*** адда́ць жыцьцё, прыне́сьці найвышэ́йшую ахва́ру

sacrilege ['sækrəlɪdʒ] n. блюзьне́рства *n.*

sacrilegious [ˌsækrə'lɪdʒəs] adj. блюзьне́рскі

sacrum ['seɪkrəm] n., pl. **-cra, -crums**, Anat. крыж -а *m.* (*ні́жняя ча́стка хрыбта́*)

sad [sæd] adj. 1. су́мны, сму́тны, марко́тны: ***sad looks*** марко́тны вы́гляд; ***a sad occasion*** су́мныя абста́віны. 2. ве́льмі дрэ́нны, ва́рты жа́лю: ***a sad state of affairs*** ро́спачны стан рэ́чаў

sadden ['sædən] – v.t. засмуча́ць
– v.i. засмуча́цца

saddle ['sædəl] – n. 1. сядло́ *n.* 2. падсядзёлак -ка *m.* 3. го́рная седлаві́на
– v.t. 1. сядла́ць (*каня́*). 2. абцяжа́рваць; быць абцяжа́раным: ***He is saddled with too many jobs*** Ён абцяжа́раны ро́знымі заня́ткамі
• ***be in the saddle***, Informal верхавадзіць, кірава́ць

saddle horse верхавы́ конь

saddler ['sædlər] n. ры́мар -а *m.*

saddlery ['sædləri] n., pl. **-dleries** 1. ры́марства *n.* 2. рыма́рня *f.* 3. сёдлы, вупраж *f.*, рыштунак для ко́ней

sadism ['seɪdˌɪzəm] n. садызм -у *m.*

sadist ['seɪdɪst] n. садыст -а *m.*, садыстка *f.*

sadistic [sə'dɪstɪk] adj. садыстычны

sadness ['sædnəs] n. 1. смутак -ку, сум -у *m.*; журба́, марко́та *f.* 2. го́ра *n.*, бяда́ *f.*

safari [sə'fɑ:ri] n., pl **-ris** сафа́ры, *n., indecl.* (*паляўні́чая экспэды́цыя у Афрыку*)

safe [seɪf] – adj. 1. бясьпе́чны, пэ́ўны: а) ***We feel safe here*** Мы тут чу́емся бясьпе́чнымі. б) ***Keep money in a safe place*** Трыма́й гро́шы ў бясьпе́чным ме́сцы. 2. непашко́джаны, цэ́лы: ***He returned from war safe and sound*** Ён вярну́ўся з вайны́ цэ́лы й здаро́вы. 3. асьцяро́жны, аба́члівы: ***a safe move*** асьцяро́жны крок. 3. надзе́йны, пэ́ўны: ***a safe guide*** надзе́йны праваднік
– n. сэйф -а *m.*, незгара́льная ша́фа

safe-deposit box ['seɪfdɪˌpɑ:zət] n. сэйф -а *m.*, скры́нка для перахо́ўваньня каштоўнасьцяў у ба́нку

safeguard ['seɪfgɑ:rd] – v.t. 1. ахо́ўваць, абараня́ць. 2. пільнава́ць, вартава́ць; суправаджа́ць, ве́сьці пад канво́ем
– n. 1. ахо́ва, засьцяро́га *f.*: ***a safeguard against disease*** засьцяро́га ад хваро́бы. 2. ва́рта *f.*; вартавы́ -о́га *m.*; канво́й -ю *m.*, канваі́р -а *m.*

safe-keeping [ˌseɪf'ki:pɪŋ] n. захо́ўваньне, зьберага́ньне *n.*; перахава́ньне *n.*

safely ['seɪfli] adv. 1. ***to return home safely*** вярну́цца дамо́ў цэ́лым і здаро́вым. 2. бяз ры́зыкі, без памы́лкі; пэ́ўна, з пэ́ўнасьцю: ***I can safely say*** Магу́ пэ́ўна сказа́ць

safety ['seɪfti] – n., pl. **-ties** 1. а) бясьпе́чнасьць, бясьпе́ка *f.* б) адсу́тнасьць ры́зыкі: ***with safety*** бясьпе́чна, бяз ры́зыкі. 2. засьцераго́льнік -а *m.* (*у мэхані́зьме*)
– adj. засьцераго́льны

safety belt 1. = **seat belt** ро́мень бясьпе́кі (*у машы́не, самалёце*). 2. выратава́льны по́яс

safety pin аграфка *f.*, анге́льская шпі́лька

safety valve засьцераго́льны кла́пан

saffron ['sæfrən] – n. 1. шафра́н -у *m.* 2. Bot. во́сеньскі кро́кус. 3. аранжава-жо́ўты ко́лер
– adj. шафра́навы, аранжава-жо́ўты

sag [sæg] – v.i. 1. абвіса́ць; угіна́цца; асяда́ць. 2. няро́ўна зьвіса́ць, абвіса́ць: ***Your dress sags in the back*** Твая́ суке́нка ззаду абві́сла. 3. сла-

бе́ць, па́даць ду́хам. 4. па́даць (*пра цану́*)
– n. 1. прагі́н -у *m.*, угіна́ньне, ася-да́ньне *n.* 2. зьніжэ́ньне цэ́наў

saga ['sɑ:gə] n. са́га *f.*, пада́ньне *n.*, ле-ге́нда *f.*

sagacious [sə'geɪʃəs] adj. прані́клівы; практы́чна празо́рлівы. 2. разва́жлі-вы, ке́млівы, ця́мны. 3. разу́мны (*пра зьвяра́*)

sagacity [sə'gæsəti] n., pl. **-ties** ке́млі-васьць, прані́клівасьць *f.*; бы́страсьць ро́зуму; му́драсьць *f.*

sage I [seɪdʒ] – adj. разу́мны, му́дры: ***sage adviser*** разу́мны дара́днік; ***a sage reply*** му́дры адка́з
– n. мудрэ́ц -ацо́ *m.*

sage II [seɪdʒ] n., Bot. шалфе́й -ю *m.*

sago ['seɪgoʊ] n., pl. **-goes** са́га *n., indecl.* (*кру́пы*)

sago palm са́гавая па́льма

said [sed] – v., *p.t. and p.p. of* **say**
– adj. ране́й назва́ны *або́* згада́ны: ***the said witness*** ране́й згада́ны сьве́дка

sail [seɪl] – n. 1. ве́тразь -я *m.*, ве́тразі *pl.* 2. ло́пасьць, крыло́ ветрано́га млына́. 3. вадапла́ў -ва *m.*, вадапла́вы *pl.* 4. пла́ваньне: а) пад ве́тразямі. б) вадапла́вам наагу́л. 5. крыло́ пту́шкі
– v.i. 1. плыць пад ве́тразямі. 2) плыць парапла́вам, ляце́ць самалётам. 3. кі-рава́ць чаўно́м, вадапла́вам
• ***in sail*** пад ве́тразямі
• ***(in) full sail*** по́ўным хо́дам
• ***make sail*** а) наста́віць ве́тразі. б) пача́ць рэйс (*ве́тразьнікам*)
• ***sail away*** адплыва́ць: ***the ship sailed away*** вадапла́ў адплы́ў
• ***sail (by, past, through)*** праплыва́ць
• ***sail into,*** Informal а) заатакава́ць, уда́рыць. б) крытыкава́ць, га́ніць
• ***set sail*** паплы́ць, пада́цца ў пла́ва-ньне
• ***take in sail*** а) зьвіць, скруціць ве́тра-зі. б) зьме́ншыць сваё надзе́і, амбі́цыі
• ***under sail*** пад ве́тразямі

sailboat ['seɪlboʊt] n. ве́тразьнік -а *m.*

sailcloth ['seɪlklɔ:θ] n. парусі́на *f.*

sailing ['seɪlɪŋ] n. пла́ваньне, марапла́-ваньне *n.*, марапла́ўства *n.*, навіга́-цыя *f.*

sailor ['seɪlər] – n. 1. мара́к -а́ *m.* 2. мат-ро́с -а *m.* 3. матро́ска *f.* (*ша́пка без брыля́*)
– adj. матро́скі: ***a sailor collar*** матро́-скі каўне́р
• ***good sailor*** чалаве́к, непада́тлівы марско́й хваро́бе
• ***poor*** or ***bad sailor*** чалаве́к, лёгка пада́тлівы марско́й хваро́бе

sailor cap матро́ска *f.*

saint ['seɪnt] – n. 1. сьвятл́ы́ -о́га *m.*, сьвята́я *f.* 2. ве́льмі до́бры цярпліві чалаве́к
– v.t. кананізава́ць, залі́ча́ць у сьвя-ты́я
– adj. сьвяты́

sainthood ['seɪnthʊd] n. 1. сьвя́тасьць *f.* 2. coll. сьвяты́я *pl.*

sake [seɪk] n. прычы́на, падста́ва *f.*: ***for the sake of glory*** дзе́ля сла́вы; ***for conscience's sake*** для спако́ю сум-ле́ньня; ***For God's sake*** на ла́ску Бо́-жую, на мі́ласьць Бо́га; ***for your own sake*** дзе́ля твайго́ ўла́снага добра́

sal [sæl] n. соль *f.* (*у фармацэўты́чнай тэрміналёгіі*)

salability [ˌseɪlə'bɪlətɪ] n. хо́дкасьць *f.* (*тава́ру, прадукту́*)

salable ['seɪləbəl] adj. які́ лёгка прада́ць, хо́дкі

salad ['sæləd] n. сала́та *f.*

salad dressing запра́ва, закра́са для сала́ты

salamander [ˌsælə'mændər] n. саляма́н-дра *f.*

salami [sə'lɑ:mɪ] n. саля́мі, *n., indecl.* (*від каўбасы́*)

salary ['sælərɪ] n., pl. **-ries** заро́бак -ку *m.*, зарпла́та *f.*, акла́д -у *m.*

sale [seɪl] n. 1. а) про́даж -у *m.*: ***flowers on sale*** кве́ткі на про́даж. б) ко́ль-касьць прада́дзенага тава́ру: ***Today's sales were larger than yesterday*** Сёньня тава́ру прада́дзена больш, як

учо́ра. 2. збыт, по́пыт -у *m.*; ры́нак збы́ту. 3. распро́даж: ***a sale on suits*** распро́даж гарні́ту́раў (*са зьні́жкамі*). 4. про́даж з аўкцыёну
• ***for sale*** на про́даж
• ***on sale*** а) на про́даж. б) прадае́цца са зьні́жкай

saleable ['seɪləbəl] adj. *гл.* **salable**

salesclerk ['seɪlzklɜ:rk] n. прадаве́ц -ўца́ *m.*

salesgirl ['seɪlzgɜ:rl] n. прадава́чка *f.*

saleslady ['seɪlz,leɪdi] n., pl. **-dies** *or* **saleswoman** ['seɪlz,wʊmən] n., pl. **-women** прадава́чка *f.*

salesman ['seɪlzmən] n., pl. **-men** прадаве́ц -ўца́ *m.*

sales tax пада́так ад про́дажу *або́* ку́плі

saline ['seɪli:n] – adj. 1. саляны́. 2. з со́лью *або́* солямі
– n. саланча́к -у́ *m.* (*гле́ба, насы́чаная со́лямі*)

saliva [sə'laɪvə] n. сьлі́на *f.*

salivary ['sæləveri] adj. сьлі́нны

salivary glands сьлі́нныя зало́зы

salivate ['sælɪveɪt] – v.t. выкліка́ць сьлінене́ньне
– v.i. сьлініцца

sallow I ['sælou] – adj. бле́дны, блядо́ы; жаўтава́ты; хвараві́ты: ***a sallow complexion*** бле́дны ко́лер тва́ру
– v. рабі́ць (-ца) бле́дным, жаўтава́тым; бляднець, бяле́ць

sallow II ['sælou] n. вярба́, лаза́ *f.*; галі́нка вярбы́, лазы́

salmon ['sæmən] n., coll **-on,** pl. **-ons** 1. лаcо́сь -сася́ *m.*: ***pink salmon*** сёмга *f.* 2. жаўтава́та-ружо́вы ко́лер

salon [sə'lɑ:n] n. 1. касмэты́чны кабіне́т. 2. салён -у *m.*, гасьцёўня *f.* 3. за́ля для выста́вы карці́наў. 4. выста́ва карці́наў

saloon [sə'lu:n] n. 1. шынко́к -ка́ *m.*, піўна́я *f.* 2. салён-у *m.*: ***The ship's passengers ate in the dining saloon*** Пасажы́ры на вадапла́ве е́лі ў стало́вым салёне

saloonkeeper [sə'lu:nki:pər] n. шынка́р -а́ *m.*, шынка́рка *m.*

salt [sɔ:lt] – n. 1. соль *f.* 2. Chem. соль (*хімі́чнае спалучэ́ньне*). 3. піка́нтнасьць. 4. Informal мара́к -а́ *m.*
– v.t. 1. сані́ць (*стра́ву*). 2. сані́ць, засо́льваць
– adj. 1. сало́ны. 2. марскі́, зані́ты салёнай вадо́й: ***salt grasses*** надмо́рскія тра́вы. 3. салёны. 4. Figur. піка́нтны, во́йстры; дасьці́пны, тра́пны
• ***salt away*** or ***down*** а) засыпа́ць со́лью, марынава́ць. б) Sl. зьбіра́ць, запа́сіць (*гро́шы*)
• ***salt of the earth*** соль зямлі́
• ***salts,*** pl. со́лі *pl.* а) слабі́цельныя ле́кі. б) нюхальныя ле́кі
• ***with a grain of salt*** з засьцяро́гай, са скептыцы́змам

salted ['sɔ:ltəd] adj. 1. салёны; марынава́ны. 2. спрактыкава́ны, быва́лы; загартава́ны

saltiness ['sɔ:ltɪnəs] n. салёнасьць *f.*

salt marsh саланча́к -у́ *m.*, нізі́на зато́пленая салёнай вадо́ю

saltpeter or **saltpetre** [,sɔ:lt'pi:tər] n. сале́тра *f.*

saltshaker ['sɔ:ltʃeɪkər] n. сальні́ца *f.*

salt-water ['sɔ:lt,wɔ:tər] adj. 1. з салёнай вадо́й. 2. марскі́: ***a salt-water fish*** марска́я ры́ба; ***salt-water fishing*** марска́я рыбало́ўля

salty ['sɔ:lti] adj. 1. салёны; сало́ны. 2. Figur. салёны, піка́нтны: ***a salty remark*** піка́нтная заўва́га

salubrious [sə'lu:briəs] adj. здаро́вы, карысны для здаро́ўя

salubrity [sə'lu:brəti] n. 1. мо́цнае здаро́ўе. 2. спрыя́льныя для здаро́ўя ўмо́вы

salutary ['sæljəteri] adj. 1. карысны, дабратво́рны: ***The teacher gave the boy salutary advice*** Наста́ўнік даў хлапцу́ карысную пара́ду. 2. здаро́вы, до́бры для здаро́ўя

salute [sə'lu:t] – v.t. 1. ушано́ўваць салю́там. 2. віта́ць
– v.i. салютава́ць, аддава́ць салю́т, віта́цца
– n. салю́т -у *m.*

Salvadorean [ˌsælvəˈdɔ:rɪən] – adj. сальвадо́рскі
– n. сальвадо́рлац -ца *m.*, сальвадо́рка *f.*

salvation [sælˈveɪʃən] n. 1. збаве́ньне, збаўле́ньне, вы́ратаваньне *n.* 2. збаўцĺа -ы, збавіцелĺь -я *m.*

Salvation Army А́рмія Збаўле́ньня

salve [sæv] – n. 1. гаю́чая мазь. 2. тое, што суцяша́е, палягча́е; бальза́м -у *m.*: ***The kind words were a salve to his hurt feelings*** До́брыя сло́вы былі́ бальза́мам для яго́ных зра́неных пачу́ццяў
– v.t. 1. ма́заць ма́зьзю. 2. суцяша́ць, палягча́ць

salvo [ˈsælvoʊ] n. 1. залп -у *m.* 2. салю́т -у *m.*

same [seɪm] – adj., pron. 1. такі́ са́мы, така́я са́мая, тако́е са́мае: а) ***Her name and my name are the same*** Ейнае імя́ і маё імя́ — такія́ са́мыя. 2. то́й са́мы, та́я са́мая, то́е са́мае: а) ***We came back the same way we went*** Мы вярну́ліся той са́май даро́гаю, яко́ю туды́ йшлі́. б) ***the same as*** той са́мы, што і. 3. гэ́ты ж, той жа
• ***all the same*** аднак, усё ж такі́; тым ня менш: ***Thank you all the same*** І тым ня менш дзя́кую вам
• ***just the same*** а) гэ́так жа. б) тым ня менш
• ***the same*** такса́ма, гэ́так жа

sameness [ˈseɪmnəs] n. 1. то́еснасьць *f.* 2. аднаста́йнасьць, манато́ннасьць *f.*

sample [ˈsæmpəl] n. узо́р -у *m.*, про́ба *f.*, шаблён -у *m.*
– adj. які́ слу́жыць узо́рам, узо́рны
– v. спрабава́ць

sanatorium [ˌsænəˈtɔ:rɪəm] n., pl. **-riums, -ria** 1. санато́рыя *f.* 2. куро́рт -у *m.*

sanctified [ˈsæŋktɪfaɪd] adj. асьвя́чаны; сьвяты́

sanctify [ˈsæŋktɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** 1. асьвяча́ць, рабі́ць сьвятым: ***A life of sacrifice had sanctified her*** Ейнае самаахвя́рнае жыцьцё зрабі́ла яе́ сьвято́ю. 2. ачышча́ць ад граху́. 3. апра́ўдваць

sanctimonious [ˌsæŋktɪˈmoʊniəs] adj. удава́на пабо́жны, крываду́шны, ха́нжаскі

sanctimony [ˈsæŋktɪmoʊni] n. удава́ная пабо́жнасьць, крываду́шнасьць *f.*

sanction [ˈsæŋkʃən] – n. 1. афіцы́йны дазво́л, ухвале́ньне *n.* 2. санкцыянава́ньне *n.* 3. са́нкцыя *f.*
– v.t. 1. зацьвярджа́ць, рабі́ць правамо́цным, санкцыянава́ць. 2. ухваля́ць; дазваля́ць. 3. пацьвярджа́ць

sanctity [ˈsæŋktəti] n., pl. **-ties** сьвя́тасьць, бо́скасьць *f.*: ***the sanctity of the church*** сьвя́тасьць царквы́
• ***sanctities*** а) сьвятыі́я, запаве́тныя абавяза́ньні. б) запаве́тныя прадме́ты

sanctuary [ˈsæŋktʃueri] n., pl. **-aries** 1. сьвятыі́ня *f.*, храм -а *m.*; сьвяці́лішча *n.* 2. а) ме́сца прыста́нішча *або́* абаро́ны. б) прыту́лак -ку *m.* 3. запаве́днік -у *m.*: ***a bird sanctuary*** птушыі́ны запаве́днік

sanctum sanctorum [ˈsæŋktəm sæŋkˈtɔ:rəm] n. 1. сьвято́е сьвятыі́х. 2. запаве́тнае ме́сца

sand [sænd] – n. 1. пяскло́к -ку́ *m.* 2. пяско́вы ко́лер
– v.t. 1. пасыпа́ць пяско́м: ***They sanded the icy road*** Яны́ пасыпалі заледзяне́лую даро́гу пяско́м. 2. напаўня́ць пяско́м. 3. зако́пваць у пясо́к. 4. шліфава́ць пяско́м *або́* наждачнай папе́рай
– adj. пяско́вы, пясо́чны
• ***sands*** пяскі́, пяшча́нае ме́сца, пешчына́ *m.*

sandal [ˈsændəl] n. санда́ля *f.*

sandalwood [ˈsændəlwʊd] n. санда́л -а і -у *m.* (*дрэ́ва*)

sandbank [ˈsændbæŋk] n. пяшча́ная мель

sandbox [ˈsænbɑ:ks] n. пясо́чніца *f.* (*скры́ня зь пяско́м*)

sandglass [ˈsændglæs] n. пясо́чны гадзі́ньнік

sandpaper [ˈsændˌpeɪpər] n. наждачная папе́ра

sandstone [ˈsændstoʊn] n. пяшча́нік -у *m.*

sandstorm [ˈsændstɔ:rm] n. самýм -у *m.*, пяшчáны ураган
sandwich [ˈsænwɪdʒ] n. сэ́ндвіч -а *m.*, бутэрбро́д -а *m.*
sandy [ˈsændi] adj. 1. пяшчáны: ***a sandy beach*** пяшчáны пля́ж. 2. пяскóвы (*пра ко́лер*)
sane [seɪn] adj. 1. нармáльны, з здарóвым рóзумам, пры сваíм рóзуме: ***a sane mind*** здарóвы рóзум. 2. развáжны, разýмны
sanguinary [ˈsæŋgwəneri] adj. 1. крывáвы: ***a sanguinary battle*** крывáвая бітвá. 2. крыважэ́рны, прáгны крывí
sanguine [ˈsæŋgwɪn] adj. 1. сангвінíчны, жвáвы, жыццярáдасны; паўнакрóўны: ***a sanguine disposition*** сангвінíчны харáктар. 2. пэ́ўны, пóўны надзéі, аптымістычны: ***sanguine of success*** пэ́ўны ўдáчы. 3. ***a sanguine complexion*** здарóвы, румя́ны кóлер твáру
sanguineous [sæŋˈgwɪnɪəs] adj. 1. крывяны́; як кроў; крывáвы. 2. чырвóны, як кроў. 3. паўнакрóўны. 4. сангвінíчны; пóўны аптымíзму. 5. крыважэ́рны
sanitarian [ˌsænəˈteriən] – n. санітáр -а *m.*, санітáрка *f.*
– adj. санітáрскі
sanitarium [ˌsænəˈteriəm] n., pl. **-iums, -ia** 1. санатóрыя *f.* 2. курóрт -а *m.*
sanitary [ˈsænəteri] adj. 1. санітáрны. 2. гігіенíчны
sanitary napkin гігіенíчная падкладка (*ужывáная пры мэнструáцыі*)
sanitation [ˌsænɪˈteɪʃən] n. палéпшаньне санітáрных умóваў, аздараўлéньне *n.*, санітарыя *f.*
sanity [ˈsænəti] n. 1. здарóвы псыхíчны стан, нармáльная псыхíка. 2. здарóвы рóзум; развáжнасьць *f.*
sank [sæŋk] v., *p.t. of* **sink**
Santa = Santa Claus [ˈsæntəˌklɔ:z] n. Сьвяты́ Мікалáй, Сáнта Клаўс; Дзед Марóз
sap I [sæp] n. 1. сок -у *m.* (*у расьлíнах*). 2. Sl. дýрань -ня *m.*, дуры́ла -ы *m.&f.*
sap II [sæp] – v.t. **(-pp-**) 1. рабíць падкóп, разбураць падмýрак. 2. аслабляць, зьнясíльваць, мардаваць: ***The extreme heat sapped our strength*** Празьмéрная гарачыня́ зьнясíліла нас. 3. Milit. капáць, падвóдзіць сáпу, траншэ́ю, падкóп. 4. капáць тунэ́ль
– n. сáпа *f.*, падвóджаньне сáпы пад пазы́цыю вóрага
sapience [ˈseɪpiəns] n. мýдрасьць *f.*
sapient [ˈseɪpiənt] adj. мýдры
sapless [ˈsæpləs] adj. 1. бяз сóкаў, высахлы (*пра расьлíну*). 3. без энэ́ргіі, бясьсíльны
sapling [ˈsæplɪŋ] n. 1. маладóе дрэ́ўца. 2. малады́ чалавéк
sapper [ˈsæpər] n. сапёр -а *m.*
sapphire [ˈsæfaɪr] – n. 1. сапфíр -а *m.* 2. сьвéтла-сíні кóлер
– adj. сьветла-сíні
sappy [ˈsæpi] adj. 1. пóўны сóку, сакавíты. 2. мóцны, энэргíчны
sapwood [ˈsæpwʊd] n., Bot. абалóна *f.* (*дрэ́ва*)
sarcasm [ˈsɑ:rkˌæzəm] n. саркáзм -у *m.*, зьéдлівая насьмéшка, кпíны *pl.*
sarcastic [sɑ:rˈkæstɪk] adj. зьéдлівы, саркастычны: ***to make sarcastic remarks*** рабíць зьéдлівыя заўвáгі, упікáць, дакарáць
sarcastically [sɑ:rˈkæstɪkli] adv. зьéдліва, саркастычна
sardine [sɑ:rˈdi:n] n., pl. **-dines,** coll. **-dine** сарды́нка *f.*
• ***packed like sardines*** бíткóм набíты
Sardinian [sɑ:rˈdɪniən] – adj. сарды́нскі
– n. сарды́нец -ца *m.*, жыхáр абтóку Сардыíніі. 2. сарды́нская мóва
sardonic [sɑ:rˈdɑ:nɪk] adj. зьéдлівы; насьмéшлівы, саркастычны; пагардлíвы, зьняважлівы
sash I [sæʃ] n. 1. пóяс -а *m.* 2. стýжка *f.*
sash II [sæʃ] n. вакóнная рáма, рáма ў шкляны́х дзьвярáх
sat [sæt] v., *p.t. and p.p. of* **sit**
Satan [ˈseɪtən] n. Шатáн -а *m.*, сатанá -ы́ *m.*, д'я́бал -ла *m.*
satanic *or* **Satanic** [səˈtænɪk] adj. 1. шатáнскі, сатанíнскі, сатанíчны, д'я́бальскі. 2. вéльмі злы, ліхí

sate [seɪt] v.t. 1. ца́лкам задаво́льваць, насыча́ць, наталя́ць: ***A long drink sated his thirst*** Напі́ўшыся, ко́лькі хаце́ў, наталі́ў сваю́ сма́гу. 2. перанасыча́ць

sateen [sə'ti:n] n. сатын -у *m.*

satellite ['sætəlaɪt] n. 1. спадарожнік, сатэлі́т -а *m.* (*пра плянэ́ту*). 2. прыхі́льнік -а *m.* 3. паслуга́ч -а́ *m.*, пама́гат|ы -ага *m.*; прыхвасьцень -ня *m.* 4. сатэлі́т -а *m.* (*пра дзяржа́ву*)

satiate ['seɪʃieɪt] v. 1. кармі́ць, наяда́цца, напіва́цца дасыта; ца́лкам задаво́льваць (-ца). 2. перанасыча́цца; прыяда́цца: ***Mary was so satiated with bananas that she would not even look at one*** Марыі так прые́ліся бана́ны, што і глядзе́ць на іх не магла́

satiety [sə'taɪəti] n. перасы́ць *f.*

satin ['sætən] – n. атла́с -у *m.*

– adj. атла́сны, з атла́су

satin stitch гладзь *f.* (*род вы́шыўкі*)

satire ['sætaɪr] n. сатыра *f.*

satiric [sə'tɪrɪk] *or* **satirical** [sə'tɪrɪkəl] adj. сатыры́чны

satirist ['sætərɪst] n. сатырык -а *m.*

satisfaction [ˌsætɪs'fækʃən] n. 1. задавальне́ньне *n.*, задаво́леньне *n.* 2. задаво́ленасьць *f.*, задавальне́ньне *n.* 3. перакана́ньне *n.*: ***If you can prove it to my satisfaction*** Калі́ вы мо́жаце перакана́ць мяне́ ў гэ́тым. 4. вы́плата до́ўгу; выкана́ньне абавяза́ньня; кампэнса́цыя *f.*

• ***give satisfaction*** а) задаво́ліць. б) прыня́ць вы́клік на двубо́й

satisfactorily [ˌsætɪs'fæktərəli] adv. здавальня́юча

satisfactory [ˌsætɪs'fæktəri] adj. здавальня́ючы, дастатко́вы, дастатко́ва до́бры

satisfy ['sætɪsfaɪ] v.t. **-fied, -fying** 1. задавальня́ць; заспако́йваць, наталя́ць: ***He satisfied his hunger with a piece of bread and milk*** Ён наталі́ў го́лад кава́лкам хле́ба з малако́м. 2. задаво́льваць: ***Are you satisfied now?*** Ці ты цяпе́р задаво́лены? 3. плаці́ць, кампэнсава́ць (*за шко́ду*). 4. перако́нваць: ***He was satisfied that it was an accident*** Ён пераканава́ўся ў тым, што гэ́та быў выпа́дак

saturate ['sætʃəreɪt] v.t. 1. прасяка́ць, насыча́ць, прамо́чваць: ***The air was saturated with moisture*** Паве́тра было́ прася́кнутае ві́льгацьцю; ***a saturated solution*** насы́чаны раство́р. 2. напаўня́ць, перапаўняць

saturation [ˌsætʃə'reɪʃən] n. 1. насычэ́ньне *n.* 2. насы́чанасьць *f.*

Saturday ['sætərdeɪ] n. суббо́та *f.*

satyr ['seɪtər] n. сатыр -а *m.*

sauce [sɔ:s] – n. 1. со́ўс -у *m.*, падлі́ўка *f.*; прыпра́ва *f.* 2. фрукто́вае пюрэ́: ***apple sauce*** я́блычнае пюрэ́. 3. Figur. со́ўс -у *m.*, закра́са *f.*: ***sauce of life*** закра́са жыцьця́

– v.t. паліва́ць падлі́ўкай, со́усам

saucepan ['sɔ:spæn] n. кастру́ля *f.*, ро́нд|аль -ля *m.*

saucer ['sɔ:sər] n. спо́д|ак -ка *m.*; спо́да-ч|ак -ка *m.*

saucy ['sɔ:si] adj. 1. непачці́вы, наха́бна-задзі́рысты. 2. зграбны, фарсі́сты: ***a saucy hat*** фарсі́сты капялю́ш

sauerkraut ['saʊrkraʊt] n. ква́шаная капу́ста, кі́слая капу́ста

saunter ['sɔ:ntər] – v.i. прахо́джвацца, шпацырава́ць: ***to saunter through the park*** хадзі́ць, прахо́джвацца па па́рку

– n. 1. павольная, бестурбо́тная хада́. 2. прахо́дка *f.*, шпа́цыр -у *m.*

sausage ['sɔ:sɪdʒ] n. каўбаса́, кілбаса́ *f.*

sauté [soʊ'teɪ] adj. падсма́жаны, абсма́жаны

savage ['sævɪdʒ] – adj. 1. дзі́кі, дзікі́. 2. нецывілізава́ны, ба́рбарскі; дзіку́нскі: ***savage customs*** дзіку́нскія звы́чаі. 3. лю́ты, зьве́рскі: ***a savage dog*** лю́ты, кусьлі́вы саба́ка. 4. а) мо́цна ўзлава́ны, разью́шаны. б) непераборлівы ў сло́вах, ла́янцы. 5. непрыру́чаны, дзі́кі, дзікі́

– n. 1. дзіку́н -а́ *m.*, дзіку́нка *f.* 2. нястры́мны, шалёны *або́* лю́ты чалаве́к. 3. нявы́хаваны чалаве́к

savagely [ˈsævɪdʒli] adv. па-дзікўнску, па-зьвёрску

savagery [ˈsævɪdʒəri] n., pl. **-ries** 1. дзікасьць *f.* 2. нецывілізаванасьць *f.* 3. люта́сьць, разьюшанасьць *f.*

save I [seɪv] v.t. 1. ратава́ць, выратоўваць: ***to save a drowning man*** выратаваць чалаве́ка, які́ то́піцца. 2. шанава́ць, ахо́ўваць, берагчы́: ***to save one's honor*** берагчы́ свой го́нар. 3. захо́ўваць, перахо́ўваць, шанава́ць (*во́пратку*). 4. ашчаджа́ць (*гро́шы, во́чы*). 5. збаўля́ць (*ад граха́ў*)

save II [seɪv] prep. апрача́, за вы́няткам *чаго́*: ***He works every day save Sundays*** Ён працу́е штодня́ апрача́ нядзе́ляў

saving [ˈseɪvɪŋ] – adj. 1. выратава́льны. 2. які́ ашчаджа́е, ашча́дны. 3. які́ ро́біць агаво́рку, абмежава́ньне: ***a saving clause*** пункт, у якім зро́бленая агаво́рка

– n. 1. ашчаджа́ньне *n.* 2. ашча́днасьць *f.*, заашча́джанае *n.*

• ***savings*** ашча́днасьці, заашча́джаныя гро́шы

savior, Brit. **saviour** [ˈseɪvjər] n. збаві́цель -я, збаўца -ы, выратава́льнік -а *m.*

Savior, Brit. **Saviour** [ˈseɪvjər] n. *звыча́йна* **the Savior** Збаўца, Ісу́с Хрыстос

savor, Brit. **savour**, esp. Brit. [ˈseɪvər] – n. 1. смак *або́* пах -у *m.*: ***The soup has a savor of onion*** Суп пахне цыбу́ляй. 2. Figur. прысма́к -у *m.*, адце́ньне *n.*: ***There is a savor of conceit in everything he says*** Ва ўсім, што ён гаво́рыць, чу́ецца адце́ньне пыхлівасьці

– v.i. 1. смакава́ць, аддава́ць (*пра пах або́ смак*). 2. дадава́ць сма́ку, прыпраўля́ць. 3. мець прысмак, адце́ньне *n.*: ***a request that savors of a command*** про́сьба з адце́ньнем кама́нды. 4. сьве́дчыць, пацьвярджа́ць: ***Bad manners savor a bad education*** Благія мане́ры сьве́дчаць аб благім узгадава́ньні

savory, Brit. **savoury** [ˈseɪvəri] – adj. 1. сма́чны, апэты́тны; прые́мны на пах. 2. піка́нтны

– n. во́страя перакўска

savoy [səˈvɔɪ] n. савóйская капу́ста

saw I [sɔ:] – n. пілá *f.*

– v.t. **sawed, sawed** or **sawn, sawing** пілава́ць

– v.i. пілава́цца: ***wood that saws easily*** дрэ́ва, яко́е лёгка пілу́ецца

saw II [sɔ:] v., *p.t. of* **see**

sawbuck [ˈsɔ:bʌk] n. 1. ко́злы *pl.* (*для пілава́ньня*). 2. дзяся́тка *f.* (*гро́шы*)

sawdust [ˈsɔ:dʌst] n. пілаві́ньне *n.*, апі́лкі *pl. only*

sawhorse [ˈsɔ:hɔ:rs] n. *гл.* **sawbuck**

sawmill [ˈsɔ:mɪl] n. 1. тарта́к -á *m.* 2. цыркуля́рка *f.* (*машы́на для пілава́ньня*)

sawn [sɔ:n] v., *p.p. of* **saw I**

sawyer [ˈsɔ:jər] n. пі́льшчык -а *m.*

saxophone [ˈsæksəfoʊn] n. саксафо́н -а *m.*

say [seɪ] – v.i. **said, saying** 1. гаварыць; каза́ць: ***What did you say?*** Што ты сказа́ў?; ***Say what you think*** Скажы́, што ты ду́маеш

– n. 1. сло́ва *n.*, гаво́рка *f.*: ***I have had my say*** Я сказа́ў сваё сло́ва: ***Who has the say in this matter?*** Хто ма́е сло́ва ў гэ́тай спра́ве?

• ***say-so,*** Informal а) неабгрунтава́ная гаво́рка, чу́ткі. б) зага́д; аўтарытэ́тная заява

• ***that is to say*** іна́кш ка́жучы

• ***to say nothing of (money)*** ужо́ ня ка́жучы пра (гро́шы)

saying [ˈseɪɪŋ] n. 1. не́шта ска́занае, асьве́дчаньне *n.* 2. пры́маўка, пры́казка *f.*, выслó́ўе *n.*

scab [skæb] – n. 1. струп -á *m.* (*на ра́не*). 2. каро́ста *f.*, шо́лудзі *pl. only* (*у жывёлы і расьлі́наў*). 3. Sl. штрэ́йкбрэ́хэр -а *m.* 4. Sl. няго́днік -а *m.*, падлю́га -і *m. & f.*

– v.i. 1. пакрыва́цца стру́пам. 2. зрыва́ць страйк

scabby [ˈskæbi] adj. 1. струпава́ты, у струпо́х. 2. каро́ставы, шалудзі́вы. 2. Informal по́длы; нікчэ́мны; агі́дны

scaffold [ˈskæfəld] – n. 1. рыштава́ньне *n.* 2. эшафо́т -а *m.* 3. узвы́шанае ме́сца, памо́ст -у *m.*; эстра́да *f.*
– v.t. ста́віць рыштава́ньні

scald I [skɔ:ld] – v.t. 1. апа́рваць. 2. абва́рваць, аблі́ва́ць гара́чай вадо́ю. 3. па́рыць: ***to scald milk*** спа́рыць малако́. 4. апяка́ць: ***The tears that scald the cheek*** Сьлёзы, што апяка́юць шчаку́
– n. апёк -у *m.*, апа́раньне *n.*

scald II or **skald** [skɔ:ld] n. скальд -а *m.* (*скандына́ўскі паэ́т або́ пясьня́р*)

scale I [skeɪl] – n. 1. луска́, лузга́ *f.* (*у ры́бы*). 2. зубны́ ка́мень. 3. на́кіп -у *m.* (*на сьце́нах ча́йніка*)
– v.t. 1. чы́сьціць, саскрэ́бваць (*луску́ з ры́бы*). 2. здыма́ць ка́мень з зубо́ў. 3. пакрыва́ць на́кіпам
– v.i. лу́шчыцца: ***The paint is scaling off*** Фа́рба лу́шчыцца

scale II [skeɪl] – n. ша́ля *f.*; ***scales***, pl. ша́лі *pl.*, вага́ *f.* (*з ша́лямі*)
– v.t. ва́жыць
– v.i. мець вагу́
• ***Scales,*** pl., ***Libra*** Ша́лі *pl. only* (*зо́дзе і знак задыя́ку*)
• ***tip the scales*** а) ва́жыць, мець вагу́. б) перава́жваць, браць верх
• ***turn the scales*** ста́цца вырашáльным фа́ктарам, вы́рашыць

scale III [skeɪl] – n. 1. шкала́ *f.* а) ***the scale of wages*** шкала́ зараба́тнае пла́ты. б) ***A thermometer has a scale*** Тэрмо́мэтар ма́е шкалу́. в) шкала́ на прыймачы́, лінэ́йцы ды і́ншых інструмэ́нтах для ме́раньня. 2. машта́б, памэ́р -у *m.*: ***A map drawn to the scale of 1: 50,000*** Ка́рта зро́бленая ў машта́бе 1:50,000; ***on a large (small) scale*** у вялі́кім (малы́м) машта́бе. 4. сыстэ́ма лічэ́ньня: ***the decimal scale*** дзесятко́вая сыстэ́ма лічэ́ньня. 5. Mus. га́ма *f.*
– v.i. 1. узьбіра́цца, узьніма́цца (*напр. па драбі́не*). 2. рабі́ць, малява́ць у машта́бе
• ***scale down*** паніжа́ць
• ***scale up*** павыша́ць

scalp [skælp] – n. 1. ску́ра й валасы́ на галаве́. 2. скальп -а *m.* 3. трафэ́й зь перамо́гі
– v.t. 1. перапрадава́ць рэ́чы з ху́ткім прыбы́ткам. 2. Informal перапрадава́ць бі́ле́ты (*з нава́рам*)

scalpel [ˈskælpəl] n. ска́льпэ́ль -я *m.*

scaly [ˈskeɪli] adj. пакры́ты луско́ю, як ры́ба; лускава́ты

scam [skæm] n., Sl. ашука́нства

scamp [skæmp] – n. 1. бязва́ртасны чалаве́к. 2. гарэ́зла -ы *m.*; сваво́льнік, ві́сус -а *m.*
– v. 1. працава́ць, рабі́ць неаха́йна, няўва́жліва. 2. быць скупы́м, скна́рлівым; скупі́цца

scamper [ˈskæmpər] – v.i. ху́тка бе́гчы, уцяка́ць
– n. ху́ткі бег

scan [skæn] v.t. **(-nn-)** 1. ува́жна глядзе́ць *або́* прыглядáцца да *каго́-чаго́*. 2. зірну́ць; бе́гла праглéдзець. 3. дзялі́ць радкі ве́рша на сто́пы. 4. скандава́ць, а) чыта́ць або́ рэцытава́ць верш. б) выра́зна вымаўля́ць сло́вы. 5. Comput. сканава́ць

scandal [ˈskændəl] n. 1. скандáл -у *m.* 2. га́ньба *f.* 3. зло́сныя плёткі

scandalize [ˈskændəlaɪz] v.i. аскандáльваць, бянтэ́жыць, шакава́ць

scandalmonger [ˈskændəlˌmʌŋgər] n. пляткáр плеткара́ *m.*, пляткáрка *f.*; паклёпнік -а *m.*

scandalous [ˈskændələs] adj. 1. скандáльны; ганéбны; абура́льны. 2. паклёпніцкі; пляткáрскі

Scandinavian [ˌskændɪˈneɪviən] – adj. скандына́ўскі
– n. 1. скандына́ў -ва *m.*, скандына́ўка *f.* 2. скандына́ўская мо́ва

scanner [skænər] n., Comput. ска́нэр -а *m.*

scant [skænt] – adj. 1. скупы́; бе́дны; цеснава́ты: ***a scant meal*** бе́дная, скупа́я е́жа; ***Her coat was short and scant*** Ейнае пальто́ было́ каро́ткае й цеснава́тае. 2. няпо́ўны, не зусім по́ўны:

няцэ́лы. ***a scant cup of sugar*** не зусі́м по́ўны ку́бак цу́кру; ***You have a scant hour in which to pack*** Вы ма́еце няцэ́лую гадзі́ну, каб спакава́цца
– v.t. ураза́ць (*напр. выда́ткі, заро́бкі*); зьмянша́ць, скарача́ць; абмяжо́ўваць

scanty ['skænti] adj. 1. недастатко́вы, бе́дны, слабы́: а) ***His scanty clothing did not keep out the cold*** Ягóная слаба́я во́пратка не баране́ла ад хо́ладу. б) ***a scanty harvest*** бе́дны ўраджа́й

scapegoat ['skeɪpgoʊt] n. ахвя́рны казёл

scar I [skɑ:r] – n. шрам, шнар -а *m.*; рубле́ц -ца́ *m.* (*ад ра́ны*)
– v.t. рабі́ць шрам, дра́піну, шкра́баць
– v.i. зарубцо́ўвацца; заго́йвацца, пакі́нуўшы рубе́ц

scar II [skɑ:r] n. стро́мкая скала́; стро́ма *f.*; про́рва, бе́здань *f.*, прадо́ньне *n.*

scarce [skers] – adj. ра́дкі, нячасты, які́ ця́жка даста́ць: ***Good cooks are scarce*** До́брых ку́хараў няшма́т
– adv. 1. ледзь, ледзь то́лькі. 2. не зусі́м. 3. наўра́д, наўра́д ці: ***He can scarcely have said that*** Наўра́д ці ён мог гэ́та сказа́ць

scarcity ['skersəti] n., pl. **-ties** неста́ча *f.*; недахо́п -у *m.*

scare [sker] v.t. пало́хаць; пужа́ць (*жывёліну*); ляка́ць; ***to become scared*** зьляка́цца, спало́хацца; спужа́цца

scarecrow ['skerkroʊ] n. 1. пу́дзіла *n.* 2. худы́, цыба́ты чалаве́к

scaremonger ['sker,mʌŋgər] n. страхапу́д -а *m.*, панікёр -а *m.*

scarf [skɑ:rf] n. 1. шаль -я *m.*, ша́лік -а *m.*, ху́стачка *f.* 2. га́льштук -а *m.* (*як у ска́ўтаў*)

scarify ['skærɪfaɪ] v., **-fied, -fying** 1. абдзіра́ць, ра́заць (*паве́рхню*). 2. Figur. во́стра крытыкава́ць, зьневажа́ць. 3. рыхлі́ць (*гле́бу*)

scarlatina [,skɑ:rlə'ti:nə] n. *гл.* **scarlet fever**

scarlet ['skɑ:rlət] n. 1. пунсо́вы, я́ркачырво́ны ко́лер. 2. сукно́, ткані́на *або́* во́пратка пунсо́вага ко́леру

scarlet fever шкарлятына́ *f.*

scary ['skeri] adj., Informal 1. страшны́. 2. палахлі́вы

scatter ['skætər] – v.t. 1. раскіда́ць. 2. разганя́ць: ***The police scattered the mob*** Паліцыя разагна́ла нато́ўп. 3. Phys. расьсе́йваць (*про́мні сьвятла́*)
– v.i. разыхо́дзіцца ў ро́зныя бакі́, разьбяга́цца, рассыпацца
– n. раскіда́ньне, разганя́ньне, расьсе́йваньне *n.*

scattered ['skætərd] adj. расьцяру́шаны, раскі́даны (*у ро́зныя ме́сцы*), разагна́ны; Phys. расьсе́яны

scatter rug малы́ дыванок (*на падло́гу*)

scenario [sə'næriou] n., pl. **-os** сцэна́р -а́ *m.*

scenarist [sɪ'nærəst] n. сцэнары́ст -а *m.*, а́ўтар сцэнара́

scene [si:n] n. 1. ме́сца, час дзе́яньня: ***the scene of an accident*** ме́сца здара́ньня; ***scene of my childhood*** часы́ майго́ мале́нства. 2. дэкара́цыя на сцэ́не. 3. зья́ва *f.* : ***"Act I, Scene 2"*** «Акт I, зья́ва 2-а́я». 4. сцэ́на *f.* 5. від -у *m.*; во́браз -у *m.*; відо́вішча *n.*
• ***behind the scenes*** за кулі́самі

scenery ['si:nəri] n., pl. **-eries** 1. дэкара́цыя на сцэ́не. 2. краявід -у *m.*, ві́даль *f.*: ***mountain scenery*** го́рны краявід

scent [sent] – n. 1. пах, во́дар -у *m.*: ***the scent of roses*** пах ру́жаў. 2. нюх -у *m.*: ***a keen scent*** чу́лы нюх. 3. парфу́ма *f.*, духі́ *pl. only.*
– v.t. 1. чуць нюхам. 2. напарфумо́ўваць. 3. напаўня́ць па́хам. 4. падазрава́ць, пранюхваць
• ***be on the scent of*** патра́піць на *чыі́м* сьлед, ісьці́ па *чыі́м* сьле́дзе

scentless ['sentləs] adj. бяз па́ху

sceptic or **skeptic** ['skeptɪk] – n. ске́птык -а *m.*
– adj. скептычны, які́ сумнява́ецца

sceptical or **skeptical** ['skeptɪkəl] adj. недаве́рлівы, які́ сумнява́ецца; скептычны

scepticism or **skepticism** ['skeptɪsɪzəm] n. скептыцы́зм -у *m.*

sceptre or **scepter** ['septər] n. 1. скі́пэтар -ра *m.* 2. каралеўская *або́* імпэра́тарская ўла́да

schedule ['skedʒu:l] – n. расклад -у *m.*; гра́фік, сьпіс -у *m.*
– v.t. рабі́ць расклад; запі́сваць у расклад

scheme [ski:m] – n. 1. праект -у *m.*, праграма дзе́яньня; плян -у *m.* 2. та́йная змо́ва ў эгаістычных мэ́тах, інтры́га *f.* 3. схе́ма *f.*: ***a scheme of postal rates*** схе́ма пашто́вага тары́фу
– v.t. плянава́ць, заду́мваць; рабі́ць змо́ву

schemer ['ski:mər] n. інтрыга́нт -а *m.*, інтрыга́нтка *f.*; змо́ўнік -а *m.*, змо́ўніца *f.*

schism ['sɪzəm, 'skɪzəm] n. раско́л -у *m.*, разьдзяле́ньне *n.* 2. схі́зма *f.*, раско́л цэ́ркваў

schismatic [sɪz'mætɪk, skɪz'mætɪk] *or* **schismatical** [sɪz'mætɪkəl] – adj. раско́льніцкі, схізматы́чны
– n. раско́льнік -а *m.*, раско́льніца *f.*; схізма́тык -а *m.*, схізматы́чка *f.*

schizophrenia [ˌskɪtsə'fri:niə] n. схізафрэ́нія, шызафрэ́нія *f.*

schnook [ʃnʊk] n., Sl. тупі́ца, дуры́ла -ы *m. & f.*

scholar ['skɑ:lər] n. 1. вучо́ны -ага *m.*, вучо́ная *f.*; асо́ба зь вялі́кімі ве́дамі. 2. шко́льнік -а *m.*, шко́льніца *f.*, навучэ́нец -ца *m.* 3. навучэ́нец-стыпэндыя́нт, навучэ́нка-стыпэндыя́нтка

scholarly ['skɑ:lərli] adj. 1. вучо́ны: ***scholarly habits*** звы́чкі вучо́нага. 2. зь вялі́кімі ве́дамі, высо́каадукава́ны. 3. стара́нны; адда́ны нау́цы

scholarship ['skɑ:lərʃɪp] n. 1. вучо́насьць *f.* 2. стыпэ́ндыя *f.*

scholastic [skə'læstɪk] – adj. 1. шко́льны, навуча́льны; адукацы́йны. 2. схаластычны; фарма́льны
– n. 1. схаля́ст -а *m.* 2. сярэднявечны тэо́ляг *або́* філёзаф

scholasticism [skə'læstɪˌsɪzəm] n. схаля́стыка *f.*

school I [sku:l] – n. 1. шко́ла *f.*: ***to attend school*** хадзі́ць у шко́лу, вучы́ца ў шко́ле. 2. нау́ка *f.*; адука́цыя: ***to start school*** пача́ць вучы́цца. 3. ву́чні й наста́ўнікі. 4. шко́льныя заня́ткі: ***There will be no school today*** Сёньня ў шко́ле заняткаў ня бу́дзе. 5. шко́ла (*у нау́цы, літарату́ры, маста́цтве*): ***the Dutch school of painting*** галя́ндзкая шко́ла ў маста́цтве
– v.t. 1. вучы́ць. 2. навуча́ць; прывуча́ць
– v.i. навуча́цца, прывуча́цца: ***School yourself to control your temper*** Навучы́ся стры́мваць сваю́ злосьць
– adj. шко́льны

school II [sku:l] n. кася́к ры́баў

school age 1. шко́льны век. 2. гады́ абавязко́вага навуча́ньня

school board мясцо́вы камітэ́т, які́ кіру́е шко́льніцтвам

schoolbook ['sku:lbʊk] n. падру́чнік -а *m.*

schoolboy ['sku:lbɔɪ] n. шко́льнік -а *m.*

schoolgirl ['sku:lgɜ:rl] n. шко́льніца *f.*

schoolhouse ['sku:lhaʊs] n. шко́льны будынак, шко́ла *f.*

schooling ['sku:lɪŋ] n. 1. навуча́ньне *n.*, адука́цыя. 2. пла́та за вучо́бу

schoolmaster ['sku:lˌmæstər] n. наста́ўнік -а *m.*, кіраўні́к шко́лы

schoolmate ['sku:lmeɪt] n. шко́льны ся́бра

schoolmistress ['sku:lˌmɪstrəs] n. наста́ўніца *f.*, кіраўні́ца шко́лы

schoolroom ['sku:lrʊm] n. кля́са *f.* (*пако́й*)

schoolyard ['sku:ljɑ:rd] n. шко́льны двор

school year навуча́льны год

schooner ['sku:nər] n. 1. шху́на *f.* 2. фурго́н амэрыка́нскіх перасяле́нцаў

sciatic [saɪ'ætɪk] adj. клу́бавы, сяда́лішчны

sciatic nerve сяда́лішчны нэрв

science ['saɪəns] n. 1. ве́да *f.*; нау́ка *f.* 2. галі́ны нау́кі: ***natural sciences*** прыро́дазна́ўчыя нау́кі; ***applied sciences*** прыкладны́я нау́кі. 3. уме́льства *n.*, тэ́хніка *f.*: ***A good boxer must***

have science as well as strength and speed Дóбры баксёр мýсіць мець тэ́хніку гэ́так жа як і сі́лу ды хýткасьць рýхаў

scientific [ˌsaɪənˈtɪfɪk] adj. навукóвы

scientifically [ˌsaɪənˈtɪfɪkli] adv. навукóва

scentist [ˈsaɪəntɪst] n. вучóны -ага, навукóвец -ўца *m.* (*асабліва ў галіне́ дакла́дных навýкаў*)

scintillate [ˈsɪntəleɪt] v.i. іскрыцца, зьзяць, зіхацéць

scion [ˈsaɪən] n. 1. пáрастак, атóжылак -ка *m.* 2. нашчáдак -ка *m.*

scissors [ˈsɪzərz] n., pl. or sing. нажні́цы *pl. only*

sclerosis [skləˈroʊsəs] n., pl. **-ses** склерóз -у *m.*

sclerotic [skləˈrɑ:tɪk] adj. склерóзны, склераты́чны

scoff [skɑ:f] – v.i. (at) кпіць, сьмяя́цца, насьміха́цца

– n. 1. кпі́ны, кéпікі, насьмéшкі *pl.* 2. пасьмéшышча *n.*

scoffer [ˈskɑ:fər] n. насьмéшнік -а *m.*, насьмéшніца *f.*

scoffing [ˈskɑ:fɪŋ] adj. зьдзéклівы, насьмéшлівы

scold [skoʊld] – v.t. прабіра́ць, ла́яць; сварыцца, крыча́ць: ***His father scolded him*** Ба́цька насварыўся на яго́. 2. рабіць вымóву

– n. сварлі́вая асóба

scoop [sku:p] – n. 1. шýфлель -ля *m.* 2. чарпа́к -á *m.* 3. кухóнны апалóнік, чарпа́к *або́* шýфлік -а *m.* 4. эксклюзíлў -ву *m.*, бóмба *f.*, сэнсацы́йная публіка́цыя (*надрукава́ная ране́й за канкурэ́нтаў*)

– v.t. 1. а) чэ́рпаць, налівáць, накладáць чарпакóм. б) выбіра́ць (*зямлю́ зь я́мы*). 1. надрукавáць сэнсацы́йную ве́стку ране́й за канкурэ́нтаў

scoopful [ˈsku:pfəl] adj. пóўны чарпа́к, апалóнік *або́* шýфлік

scoot [sku:t] v.i., Informal хýтка вы́йсьці, уцячы, змы́цца

scooter [ˈsku:tər] n. 1. самака́т -у *m.*, самака́тка *f.* 2. матарóлер -а *m.* 2. бýер -а *m.*

scope [skoʊp] n. 1. ахóп -у *m.*; кругагля́д -у *m.* 2. дастýпнасьць для рóзуму *або́* зразуме́ньня: ***within the scope of child's understanding*** дастýпны для дзіця́чага рóзуму. 2. прастóр -у *m.*, пóле дзе́яньня; магчы́масьць *f.*

scorbutic [skɔ:rˈbjʊtɪk] adj. цынгóтны

scorch [skɔ:rtʃ] v.t. 1. прыпáльваць: ***to scorch the shirt in ironing it*** прыпаліць кашýлю, прасýючы. 2. высýшваць, спáльваць: ***grass scorched by the sun*** травá спáленая сóнцам. 3. Figur. крытыкавáць пякýчымі, зьéдлівымі слóвамі

score [skɔ:r] – n. 1. вы́нік гульні́: ***The score was 9 to 2 in our favor*** Вы́нік гульні́ быў 9:2 на нáшую карысьць. 2. налéжнае *n.*; доўг дóўгу *m.*; рахýнак -ку *m.*: ***to pay the score*** заплаці́ць доўг, налéжнае *або́* рахýнак. 3. два дзяся́ткі, дваццáтка *f.*: ***three scores and ten*** сéмдзесят. 4. Mus. партытýра *f.* 5. рубéц -цá *m.*, зарýбка, нарýбка *f.* (*на дрэ́ве*)

– v.t. 1. вéсьці падлі́к. 2. выйгравáць: ***to score a point*** вы́йграць пункт; ***to score a victory*** атрымáць перамóгу. 3. Mus. а) аркестравáць. б) пісáць партытýру. 4. падкрэ́сьліваць *або́* выкрэ́сьліваць памы́лкі

• ***Don't worry on that score*** Не турбýйся аб гэ́тым

• ***on the score of*** дзéля *чагó*

• ***pay off*** or ***settle a score*** зьвéсьці рахýнкі, адпóмсьціць

• ***scores,*** pl. шмат, вялікая кóлькасьць: ***scores of times*** шмат разóў

scorn [skɔ:rn] – v.t. пагарджáць, грэ́баваць: ***to scorn lying*** не апускáцца да маны́, грэ́баваць манóю

– n. 1. пагáрда *f.* 2. прадмéт пагáрды

scornful [ˈskɔ:rnfəl] adj. пагáрдлівы, зьнявáжлівы, насьмéшлівы, пóўны пагáрды

scornfulness [ˈskɔ:rnfəlnəs] n. пагардлівасьць -і *f.*

scotch [skɑ:tʃ] v.t. 1. абясшкóджваць: ***to scotch a snake*** абясшкóдзіць ву-

жа́ку. 2. спыня́ць пашырэ́ньне (*ве́стки*). 3. надрэ́зваць, глыбо́ка разрэ́зваць. 4. закліньваць, спыня́ць (*напр. рух ко́ла*)

Scotch [skɑ:tʃ] – adj. шатля́ндзкі
– n. жыха́р Шатля́ндыі; шатля́нд|зец -ца *m.*, шатля́ндка *f.* 2. шатля́ндзкае ві́скі

Scotchman ['skɑ:tʃmən] n., pl. **-men** *гл.* **Scotsman**

scotch tape кле́йкая сту́жка, скоч -а *m.*

Scots [skɑ:ts] – adj. шатля́ндзкі
– n., pl. шатля́ндцы; жыхары́ Шатля́ндыі

Scots-Gaelic [ˌskɑ:ts'geɪlɪk] n. шатля́ндзкая *або́* гэ́льская мо́ва

Scotsman ['skɑ:tsmən] n., pl. **-men** *or* **Scot** шатля́нд|зец -ца *m.*; жыха́р Шатля́ндыі

scoundrel ['skaʊndrəl] n. няго́днік -а *m.*, падлю́г|а -і *m. & f.*

scoundrelly ['skaʊndrəli] adj. няго́дніцкі, по́длы

scour I [skaʊr] v.t. шарава́ць; чы́сьціць: ***mother scours the pan*** ма́ці шару́е патэ́льню

scour II [skaʊr] v.t. 1. аб'яжджа́ць, аббяга́ць, абшны́рваць: ***They scoured the country looking for the lost child*** Яны́ абе́зьдзілі ўсю́ мясцо́васьць, шука́ючы прапа́лае дзіця́. 2. шука́ць, вышу́кваць: ***to scour one's memory for a forgotten date*** стара́цца прыпо́мніць забы́тую да́ту

scourge [skɜ:rdʒ] – n. 1. бізу́н -а́ *m.*, пу́га *f.* 2. ка́ра *f.* 3. Figur. напа́сьць, бяда́ *f.*
– v.t. кара́ць

scout [skaʊt] – n. 1. выве́днік, разьве́дчык -а *m.*, выве́дніца, разьве́дчыца *f.* 2. выве́дніцкі самалёт *або́* карабе́ль. 3. выьве́дваньне *n.*, выве́дка, разьве́дка *f.* 4. скаўт -а *m.*
– v.t. а) выве́дваць, разьве́дваць. б) шука́ць: ***Go and scout for firewood*** Ідзі́ і пашука́й дро́ваў для во́гнішча. 2. назіра́ць; сачы́ць

scow [skaʊ] n. вялі́кая плоскадо́нка (*ло́дка*)

scowl [skaʊl] – v.i. хму́рыцца, насу́плівацца
– v.t. выка́заць са зло́сьцю: ***to scowl one's disapproval*** вы́казаць зло́сна сваё незадавальне́ньне
– n. пану́ры, змро́чны вы́гляд

scrabble ['skræbəl] – v. 1. дра́паць, скрэ́бці; кара́скацца. 2. крэ́мзаць, неаха́йна піса́ць. 3. Figur. ро́спачна змага́цца: ***to scrabble for a living*** бі́цца, як ры́ба аб лёд
– n. 1. дра́паньне *n.*; крэ́мзаньне *n.* 2. змага́ньне *n.*

scramble ['skræmbəl] – v.i. 1. узьбіра́цца; праціска́цца. 2. змага́цца, ту́зацца: ***The boys scrambled to get the football*** Хлапцы́ піха́ліся, каб схапі́ць мяч
– v.t. 1. зьбіра́ць, калекцыянава́ць без сыстэ́мы. 2. пячы́ яе́чню-баўту́шку
– n. бо́йка, тузані́на *f.*

scrap I [skræp] – n. 1. кава́лач|ак -ка *m.*, рэ́шткa *f.*; аб'е́дкі: ***scraps of food*** аб'е́дкі. 2. уры́|вак -ўка *m.* (*зь лісьта́, кні́гі*): ***scraps of songs*** уры́ўкі зь пе́сьняў. 3. мэталалом, скрап -у *m.*
– v.t. 1. лама́ць, ператвара́ць у лом. 2. выкіда́ць як непатрэ́бнае
• ***scraps,*** pl. сква́ркі *pl.*

scrap II [skræp] v.i. **(-pp-)** Informal бі́цца; калаці́цца; сварыцца, ва́дзіцца

scrapbook ['skræpbʊk] n. альбо́м для накле́йваньня (*газэ́тных вы́разак, узо́раў*)

scrape [skreɪp] – v.t. 1. саскраба́ць; счышча́ць. 2. абдзіра́ць. 3. шо́ргаць (*нага́мі*); шо́рхаць: ***The branch of the tree scraped against the window*** Галі́на дрэ́ва шо́рхала аб вакно́. 4. выко́пваць, выграба́ць: ***to scrape a hole in the sand*** вы́капаць я́мку ў пяску́. 5. наскраба́ць: ***to scrape together enough money*** зь ця́жкасьцю наскрэ́бці дастатко́ва гро́шай
– n. 1. саскрэ́бваньне, счышча́ньне *n.* 2. дра́піна *f.* 3. скрып -у *m.* 4. ша́рканьне *n.* (*нагóю*). 5. Figur. кло́паты *pl.*, ця́жкасьці *pl.*; бяда́ *f.*: ***Boys often***

get into scrapes Хлапцы́ ча́ста тра-пля́юць у бяду́

• ***just scrape along*** ледзь перабіва́ца, ледзь зво́дзіць канцы́ з канца́мі

• ***scrape through the examination*** ледзь прале́зьці, ледзь здаць экза́мэн

scrap iron мэталалом -у *m.*, жале́знае лама́ча

scrappy I ['skræpi] adj. 1. зро́блены з рэ́штак, аста́ткаў. 2. несуцэ́льны, бязла́дны, бяз су́вязі, няскла́дны

scrappy II ['skræpi] adj., Sl. задзі́рысты; сварлі́вы

scratch [skrætʃ] – v.t. 1. абдзіра́ць; ша́рпаць: ***Your shoes have scratched the floor*** Ты паша́рпаў чаравікамі падло́гу. 2. дра́паць; рабіць дра́піны: ***The cat scratched him*** Кот падра́паў яго́. 3. чу́хаць: ***He scratched his head*** Ён пачу́хаў галаву́. 4. чы́ркаць: ***to scratch a match on the wall*** чыркану́ць запа́лкай аб сьцяну́. 5. крэ́мзаць; пісаць сьпяша́ючыся. 6. зь ця́жкасьцю сабра́ць або́ наскрэ́бсьці (*гро́шай*)

– v.i. 1. дра́цца; дра́пацца. 2. чу́хацца. 3. рыпе́ць, дра́паць (*пра пяро́*). 4. зь ця́жкасьцю дава́ць ра́ды

– n. 1. дра́піна *f.* 2. скрып, рып -у *m.*, дра́панье *n.*: ***the scratch of a pen*** дра́панье пяра́ (*гук*). 3. Sport. лі́нія ста́рту

– adj. 1. сабра́ны насьпе́х, збо́рны: ***a scratch meal*** згатава́ны насьпе́х абе́д *або́* вячэ́ра; ***a scratch football team*** сабра́ная насьпе́х футбо́льная кама́нда. 2. выпадко́вы: ***a scratch shot*** выпадко́вы стрэл

• ***from scratch*** зь нічо́га, з нуля́ (*пачына́ць*)

• ***scratch out*** выкрасьля́ць

• ***up to scratch*** Informal да але́жнае вышыні́; у до́брым ста́не: ***The boxer is training for the fight but he isn't up to scratch yet*** Баксёр рыхту́ецца да ма́тчу, але́ яшчэ́ не дасягну́ў але́жнага ўзро́ўню

scratchy [skrætʃi] adj. 1. які́ дзярэ́, рыпі́ць (*напр. пяро́*). 2. накрэ́мзаны: ***a scratchy drawing*** накрэ́мзаны малю́нак; ***scratchy writing*** неаха́йнае піса́ньне, крэ́мзаньне

scrawl [skrɔ:l] – v.t. неакура́тна, невыра́зна піса́ць, крэ́мзаць

– n. 1. благі́, невыра́зны по́чырк. 2. не́шта накрэ́мзанае насьпе́х

scream [skri:m] – v.i. 1. вішча́ць, верашча́ць, крыча́ць. 2. Figur. нястры́мна рагата́ць, захо́дзіцца ад сьме́ху. 3. го́ласна гаварыць

– n. 1. прарэ́зьлівы крык, віск -у *m.* 2. Informal не́шта *або́* не́хта ве́льмі сьме́шны, адзі́н сьмех

screaming [skri:miŋ] adj. 1. вісклі́вы, верасклі́вы. 2. Figur. ве́льмі сьме́шны: ***a screaming farce*** ве́льмі сьме́шны фарс. 3. Figur. крыклі́вы: а) ***screaming headlines*** крыклівыя загало́ўкі. б) ***screaming colors*** крыклі́выя ко́леры

screech [skri:tʃ] – v. вішча́ць; верашча́ць, крыча́ць

– n. віск, крык -у *m.*

screech owl сава́-сіпу́ха

screen [skri:n] – n. 1. засло́на *f.*; шы́рма *f.*: ***a folding screen*** ство́ркавая шы́рма; ***smoke screen*** ды́мавая засло́на. 2. се́тка ад мух. 3. экра́н -у *m.* (*у кіно́*). 4. кінафі́льмы, фі́льмы *pl.* 5. рэ́шата, сі́та *n.*, падсі́тлак -ка *m.* 6. прыкрыцьцё *n.*; засло́н -а *m.* (*вайско́вы*)

– v.t. 1. хава́ць, абараня́ць, засланя́ць. 2. дэманстрава́ць на экра́не. 3. здыма́ць фільм. 4. а) прасява́ць, прасе́йваць. б) правяра́ць я́касьць *або́* адпаве́днасьць

screw [skru:] – n. 1. шру́ба, шру́бка *f.* 2. паваро́т шру́бы; шру́бавы рух. 3. Informal скна́рла, жмі́ндла -ы *m. & f.* 4. вінт (*самалёта*); грабны́ вінт (*параплава́*)

– v.t. 1. закру́чваць: ***to screw the lid on the jar*** закруціць ве́чка на сло́ік. 2. зашрубо́ўваць а): ***to screw down*** or ***on*** прышрубава́ць *што*, прымацава́ць

да *чаго́* шру́бамі. б) ***to screw off*** адкруці́ць, адшрубава́ць. 3. націска́ць, прыціска́ць: ***to screw information out of a person*** сі́лай вы́цягнуць зь не́кага ве́сткі. 4. перако́шваць, рабі́ць касы́м: ***His face was screwed up with fear*** Твар у яго́ перакасі́ла ад стра́ху
– v.i. круці́цца, як шру́ба
• ***He has a screw loose,*** Sl. У яго клёпкі не стае́
• ***put the screws on,*** Informal націска́ць на *каго́*, сі́лай вымага́ць
• ***screw up,*** Sl. сапсава́ць, спарто́ліць, спарта́чыць
• ***screw up enough courage*** набра́цца адва́гі
• ***tighten the screw*** заціска́ць, закру́чваць га́йкі

screwdriver ['skru:ˌdraɪvər] n. за́шрубка, адвёртка *f.*, шрубакру́т -а *m.*

screw propeller вінт -а *m.* (*параплава́ *або́ самалёта*)

scribble ['skrɪbəl] – v.t. невыра́зна пісаць, чы́ркаць, кро́мзаць; малява́ць абы як
– n. кро́мзаньне *n.*

scribbler ['skrɪblər] n. 1. чарнавы́ сшы́так. 2. піса́кла -і *m. & f.*, пэ́цкаль -я *m.* (*пра слабо́га пісьме́ньніка*)

scribe [skraɪb] n. 1. перапі́шчык кні́гаў; пі́сар -а *m.* 2. а́ўтар, пісьме́ньнік -а *m.*

script [skrɪpt] n. 1. ру́капіс -у *m.* 2. скрыпт -у *m.*; ру́капіс або́ машы́напіс а) п'е́сы, ро́ляў паасо́бных акто́раў, б) тэ́кстаў для ды́ктара ра́дыё або́ тэлеві́зіі. 3. ру́капісны шрыфт (*для дру́ку*). 4. Law арыгіна́л дакумэ́нту (*у адро́зьненьне ад ко́піі*)

scriptural or **Scriptural** ['skrɪptʃərəl] adj. бібліі́йны; паво́дле Сьвято́га пісьма́, які́ абапіра́ецца на Сьвято́е пісьмо́

Scripture ['skrɪptʃər] n. 1. Бі́блія *f.* 2. Сьвято́е пісьмо́. 3. ***Moslem scriptures*** Кара́н -а *m.*, сьвята́я кні́га мусульма́наў

scriptwriter ['skrɪptˌraɪtər] n. 1. сцэнары́ст -а *m.* 2. а́ўтар тэ́кстаў для радыё- і тэлеперада́чаў

scroll [skroʊl] – n. 1. скру́так (*пэрга́мэнту або́ папе́ры*). 2. сьпіс імёнаў, падзе́яў
– v.t. Comput. пракру́чваць

scrotal ['skroʊtəl] adj., Anat. машо́начны

scrotum ['skroʊtəm] n., pl. **-ta, -tums** Anat. машо́нка *f.*

scrounge [skraʊndʒ] v., Sl. 1. выпро́шваць, кля́нчыць. 2. кра́сьці. 3. жыць за чужы́ кошт

scrub I [skrʌb] – v.t. **(-bb-)** шарава́ць, мыць *або́* чы́сьціць, шару́ючы
– n. шарава́ньне *n.*

scrub II [skrʌb] – n. 1. нізкаро́слыя дрэ́вы *або́* кусты́. 2. нізкаро́слы чалаве́к *або́* жывёліна. 3. Sport. рэзэ́рва *f.*, запа́с -у *m.*
– adj. малы́, благі́, слабы́; го́ршы

scrubby ['skrʌbi] adj. ні́зкі, нізкаро́слы; малы́: ***scrubby trees*** нізкаро́слыя дрэ́вы
• ***scrubby land*** за́расьнік -у *m.*

scruff [skrʌf] n. загры́вак -ўку, ка́рлак -ку *m.*: ***to take somebody by the scruff*** узя́ць не́кага за ка́рак

scruple ['skru:pəl] – n. 1. згрызо́та *f.*: ***Man of no scruples*** Чалаве́к без згрызо́таў, нядо́брасумле́нны. 2. сумне́лў -ву *m.*, пачуцьцё няёмкасьці, нязру́чнасьці *або́* со́раму: ***She has scruples about playing cards for money*** Яна́ саро́меецца гуля́ць у ка́рты на гро́шы. 3. скру́пул -а *m.* (*стара́я адзі́нка аптэ́карскае вагі́*). 4. кры́ха *f.*
– v.i. вага́цца, саро́мецца: ***A dishonest man does not scruple to deceive others*** Несумле́нны чалаве́к не вага́ецца ашу́кваць другі́х

scrupulous ['skru:pjələs] adj. 1. добрасумле́нны. 2. дакла́дны да дро́бязяў, скрупулёзны

scrutineer [ˌskru:tən'ɪr] n. 1. назіра́льнік, інспэ́ктар -а *m.* 2. Brit. кантралёр, назіра́льнік на вы́барах

scrutinize ['skru:tənaɪz] v.t. ува́жліва правяра́ць, дасьле́даваць; пі́льна разгляда́ць

scrutiny ['skru:təni] n., pl. **-nies** 1. дакла́днае дасьле́даваньне; ува́жлівая

правёрка, разгля́д. 2. дапы́тлівы по́зірк

scuffle ['skʌfəl] – v.i. бі́цца, чу́біцца – n. бо́йка *f.*

scull [skʌl] – n. 1. кармаво́е вясло́. 2. адно́ з бакавы́х вёслаў. 3. лёгкі го́начны чо́вен – v.i. весла́ваць

sculpt [skʌlpt] v.t., Informal ляпі́ць, вяка́ць, часа́ць (*з ка́меня, ма́рмуру*), выраза́ць скульпту́ру (*з дрэ́ва, ко́сьці*)

sculptor ['skʌlptər] n. разьбя́р -а́ *m.*, ску́льптар -а *m.*

sculptress ['skʌlptrəs] n. разьбя́рка, ску́льптарка *f.*

sculpture ['skʌlptʃər] – n. скульпту́ра *f.* – v.t. 1. высяка́ць; часа́ць, выраза́ць; ляпі́ць. 2. пакрыва́ць *або́* ўпрыго́жваць разьбо́ю

scum [skʌm] – n. 1. шумавіньне *n.*, шум -у *m.*, пе́на *f.*; на́кіп -у *m.* 2. Informal ні́зкі, по́длы чалаве́к: ***scum of the earth*** адкі́ды *pl.*, падо́ньне грама́дзтва – v.i. 1. пе́ніцца, пакрыва́цца пе́най *або́* на́кіпам. 2. здыма́ць пе́ну, на́кіп

scummy ['skʌmi] adj. 1. пе́ністы, зь пе́най. 2. нікчэ́мны, ні́зкі, по́длы

scurf [skɜ:rf] n. пе́рхаць *f.* (*на галаве́*)

scurvy ['skɜ:rvi] – n. цынга́ *f.* – adj. ні́зкі; по́длы; нікчэ́мны

scutch [skʌtʃ] – v.t. трапа́ць (*лён, каноплі*) – n. трапа́льная машы́на *або́* прыла́да

scythe [saɪð] – n. 1. каса́ *f.*: ***handle of the scythe*** касьсё, каси́льна *n.* – v.t. каси́ць

sea [si:] n. 1. мо́ра *n.* 2. вялі́кае во́зера. 3. мо́цная хва́ля: ***a high sea*** высо́кія мо́цныя хва́лі

• ***be at sea*** а) быць у адкры́тым мо́ры; на караблі́. б) Informal гаварыць наўздага́д, пла́ваць; памыля́цца

• ***follow the sea*** быць марако́м

• ***go to sea*** а) пайсьці́ ў маракі́. б) пусьці́цца ў марско́е падаро́жжа

• ***high sea*** а) высо́кія мо́цныя хва́лі. б) адкры́тае мо́ра

• ***put to sea*** пача́ць марско́е падаро́жжа

seabed ['si:bed] n. марско́е дно

sea breeze марскі́ ве́цер, брыз -у *m.*

sea calf фо́ка *f.*, цюле́нь -я *m.*

sea coast марско́е ўзьбярэ́жжа

sea dog 1. стары́, быва́лы, дасьве́дчаны мара́к; марскі́ воўк. 2. цюле́нь -я *m.*

seafood ['si:fu:d] n. ядо́мыя марскі́я прадукты (*ры́бы, ракападо́бныя*): ***seafood restaurant*** ры́бны рэстара́н

seagull марска́я ча́йка

seal I [si:l] – n. 1. пяча́ць, пяча́тка *f.* 2. кляймо́ *n.*; знак -у *m.*, эмбле́ма *f.* 3. кіт -у *m.*, шпаклёўка *f.*; ізаля́тар -у *m.* 4. спэцыя́льная ма́рка: ***Christmas seals*** каля́дныя ма́ркі. 5. Figur. умо́ва; прыся́га: ***under seal of secrecy*** пад сакрэ́там – v.t. 1. прыпяча́тваць, ста́віць пяча́тку: ***The treaty was signed and sealed by both governments*** Умо́ва была́ падпі́саная і прыпяча́таная або́двума ўра́дамі. 2. шчы́льна закрыва́ць, закле́йваць, зама́зваць: ***She sealed the jars of fruit*** Яна́ гэрмэты́чна закры́ла сло́ікі з садавіно́ю; ***to seal the letter*** закле́іць ліст. 3. вырашаць, прадвызнача́ць: ***to seal someone's fate*** прадвы́значыць не́чый лёс

• ***receive (return) the seals*** прыня́ць (здаць) паса́ду міні́стра

• ***set one's seal to*** прыкла́сьці пяча́ць да *чаго́*; ухвалі́ць, апрабава́ць

• ***the seals*** азна́ка дзяржа́ўнай паса́ды

seal II [si:l] – n. **seals** or **seal,** coll. 1. цюле́нь -я *m.*, марскі́ ко́цік. 2. ко́ціка вае фу́тра – v.t. палява́ць на цюле́няў

sealer ['si:lər] n. 1. паляўні́чы на цюле́няў. 2. карабе́ль для палява́ньня на цюле́няў

sea level узро́вень мо́ра

sealing wax сургу́ч -у́ *m.*

seam [si:m] – n. 1. шво *n.* 2. шрам -у *m.*, рубе́ц -ца́ *m.* 3. Geol. пласт -а́ *m.*: ***a seam of coal*** пласт вугля́

– v.t. 1. страчы́ць шво, сшыва́ць швом. 2. Figur. баразьні́ць; зрэ́зваць маршчы́намі, мо́ршчыць: ***Years of worrying seamed his brow*** Гады́ згрызо́таў збаразьні́лі яго́ны лоб маршчы́намі

• ***burst at the seams*** трашча́ць па швах

• ***come apart at the seams*** разарва́цца, разьляце́цца, заняпа́сьці

seaman ['si:mən] n., pl. **-men** радавы́ мара́к, матро́с -а *m.*

seamanship ['si:mənʃɪp] n. майстэ́рства марапла́ваньня; марска́я пра́ктыка

sea mile марска́я мі́ля

seamstress ['si:mstrɪs] n. шва́чка *f.*

seance ['seɪɑ:ns] n. 1. сэа́нс -у *m.* (*пака́з фі́льму*). 2. сьпірыты́чны сэа́нс

seaplane ['si:pleɪn] n. гідрасамалёт, гідрапля́н -а *m.*

seaport ['si:pɔ:rt] n. 1. марскі́ порт. 2. парто́вы го́рад, парто́вае ме́ста

sear [sɪr] v.t. 1. прыпяка́ць, апяка́ць; прыпа́льваць, абпа́льваць: ***The trees were seared by lightning*** Дрэ́вы былі́ апа́леныя мала́нкай. 2. выпяка́ць, высу́шваць. 3. Figur. прытупля́ць: ***seared conscience*** прыту́пленае сумле́ньне

search [sɜ:rtʃ] – v.i. 1. шука́ць, абшу́кваць. 2. пераглядаць. 3. дасьле́дваць, вышу́кваць

– n. по́шукі *pl. only.*

• ***in search of*** у по́шуках *каго́*, шука́ючы *каго́-чаго́*

• ***search out*** а) шука́ць *каго́-чаго́*. б) знайсьці́ ў вы́ніку по́шукаў

searching ['sɜ:rtʃɪŋ] adj. 1. дапы́тлівы: ***a searching gaze*** дапы́тлівы по́зірк. 2. назіра́льны, прані́клівы. 3. Figur. прані́зьлівы, во́стры: ***a searching wind*** прані́зьлівы ве́цер

searchlight ['sɜ:rtʃlaɪt] n. пражэ́ктар -а *m.*

search warrant о́рдэр на ператру́с, во́быск

sea shell марска́я ра́кавінка

sea shore ['si:ʃɔ:r] n. марско́е ўзьбярэ́жжа

seasick ['si:sɪk] adj. які́ це́рпіць ад марско́й хваро́бы

seasickness ['si:sɪknəs] n. марска́я хваро́ба

seaside ['si:saɪd] – n. узмо́р'е *n.*, марско́е ўзьбярэ́жжа

– adj. узьбярэ́жны, на ўзьбярэ́жжы, набярэ́жны

season ['si:zən] – n. 1. пара́ *f.*, *pl.* по́ры. а) адна́ з чатыро́х по́раў го́ду. б) час, пэры́яд -у *m.*: ***the Christmas season*** каля́дная пара́; ***the harvest season*** жніўна́я пара́, час жніва́. 2. сэзо́н -у *m.*: ***the baseball season*** сэзо́н бэйсбо́лу. 3. адпаве́дная пара́

– v.t. прыпраўля́ць, дадава́ць прыпра́вы: ***to season soup with salt*** пасаліць суп. 2. ***to season conversation with wit*** ажыві́ць гу́тарку до́сьціпамі. 3. сушы́ць, высу́шваць, вытры́мваць, рабі́ць прыда́тным будаўні́чы лесаматэрыя́л. 4. прызвыча́йваць да *чаго́*, гартава́ць. 5. зьмякча́ць: ***to season justice with mercy*** зьмя́кчыць прысу́д міласэ́рнасьцю

• ***for a season*** не́йкі час

• ***in good season*** до́сыць ра́на

• ***in season*** а) у сэзо́не. б) у пару́, у час, своечасо́ва

• ***out of season*** не ў пару́, ня ў час

seasonable ['si:zənəbəl] adj. 1. адпаве́дны сэзо́ну. 2. своечасо́вы, у час: ***seasonable aid*** дапамо́га якра́з у час

seasonal ['si:zənəl] adj. сэзо́нны: а) ***a seasonal worker*** сэзо́нны рабо́тнік. б) адпаве́дны пары́ го́ду (*напр. надво́р'е*). 2. пэрыяды́чны

seasoning ['si:zənɪŋ] n. 1. прыпра́вы, спэ́цыі *pl.* 2. Figur. аздо́ба *f.*: ***Conversation with a sesoning of wit*** Гу́тарка ажы́ўленая гу́марам

season ticket сэзо́нны біле́т

seat I [si:t] – n. 1. кра́сла *n.*, ла́ўка *f.*: ***have (take) a seat*** сяда́й. 2. ме́сца ў тэа́тры: ***We have reserved seats in the first balcony*** Мы заказа́лі біле́ты на пе́ршым балько́не. 3. ме́сца ў парля́мэнце: ***to win a seat*** быць вы́бра-

ным (*у парлямэ́нт*): ***to lose one's seat*** ня быць пераабра́ным. 4. сядзе́ньне; сяда́лішча *n.* (*ча́стка це́ла*). 5. паса́дка *f.* (*ко́ньніка*)
– v.t. 1. садзі́ць. 2. зьмяшча́ць; мясці́ць: ***The stadium seats thirty thousand people*** Стадыён ме́сьціць трыццаць ты́сячаў людзе́й
• ***be seated*** а) сяда́ць, се́сьці: ***Please be seated*** Калі ла́ска, сяда́йце. б) быць паса́джаным: ***He was seated in ...*** Ён сядзе́ў у ...

seat II [si:t] n. 1. асяро́дак -ку *m.*, цэнтар -ру *m.*, сядзі́ба *f.*: ***A university is a seat of learning*** Універсыте́т — асяро́дак наву́кі. 2. дом -у *m.*, рэзыдэ́нцыя *f.* 3. месцазнахо́джаньне *n.*

seat belts рамяні́ бясьпе́кі

sea urchin марскі́ во́жык

sea wall да́мба *f.*

seaward ['si:wərd] – adv. у бок мо́ра
– adj. зьве́рнуты ў бок мо́ра

seaweed ['si:wi:d] n. марскі́я во́дарасьці

seaworthy ['si:ˌwɜ:rðɪ] adj. прыда́тны для мараплава́ньня (*пра карабе́ль*)

secant ['si:kənt] – n. Geom. сяку́чая *f.*
– adj. перасяка́льны, перасе́чны

secede [sɪ'si:d] v.i. аддзяля́цца, адшчапля́цца, адступа́цца, выхо́дзіць

secession [sɪ'seʃən] n. выступле́ньне *n.*, вы́хад -у *m.* (*з арганіза́цыі, зьвя́зу*), раско́л -у *m.*

secessionist [sɪi'seʃənɪst] n. адсту́пнік, раско́льнік -а *m.*, адсту́пніца, раско́льніца *f.*

seclude [sɪ'klu:d] v.i. адасабля́цца

secluded [sɪ'klu:dɪd] adj. 1. адасо́блены, само́тны, адзіно́кі. 2. глухі́, заці́шны: ***a secluded place*** заку́так -ка *m.*, заці́шнае ме́сца

seclusion [sɪ'klu:ʒən] n. 1. адасо́бліваньне *n.*, адасо́бленасьць *f.*: ***to live in seclusion*** жыць у само́це, адасо́блена. 2. глухі́ заку́так

second I ['sekənd] – adj. 1. другі́. 2. дру́гасны: ***cloth of second quality*** сукно́ дру́гаснае я́касьці
– n. 1. другі́ -о́га *m.*, друга́я *f.* 2. сэкунда́нт -а *m.*
– v.t. 1. падтры́мваць. 2. ухваля́ць, згаджа́цца: ***to second a motion*** падтрыма́ць прапано́ву
• ***at second hand*** з другі́х рук, пасярэ́дне, праз пасярэ́дніцтва: ***a report received at second hand*** паведамле́ньне, атрыма́нае з другі́х рук (*праз пасярэ́дніка*)
• ***seconds,*** pl. 1. тава́ры друго́га (го́ршага) гату́нку. 2. друга́я по́рцыя (*пры абе́дзе*)

second II ['sekənd] n. 1. сэку́нда (*адзі́нка ча́су*). 2. сэку́нда (*адзі́нка вымярэ́ньня куто́ў*)

secondary ['sekənderi] – adj. 1. пабо́чны, другара́дны. 2. неарыгіна́льны; выто́рны (*пра сло́ва*). 3. Electr. дру́гасны (*пра ток*)
– n. 1 паднача́лены -ага *m.* 2. пабо́чны на́ціск. 3. памо́чнік -а *m.*

secondary school сярэ́дняя шко́ла

second-class [ˌsekənd'klæs] – adj. 1. друго́е кля́сы (*ваго́н, бі́ле́т, по́шта*). 2. другара́дны; го́ршага гату́нку
– adv. 1. ***to travel second-class*** падаро́жнічаць друго́й кля́сай. 2. пасыла́ць по́штай друго́е кля́сы

second hand сэку́ндная стрэ́лка

second-hand [ˌsekənd'hænd] adj. 1. неарыгіна́льны; з другі́х рук. 2. няно́вы, пано́шаны, ужыва́ны: ***a second-hand store*** кра́ма ужыва́ных рэ́чаў

secondly ['sekəndli] adv. па-друго́е.

second-rate [ˌsekənd'reɪt] adj. другара́дны, другая́касны

secrecy ['si:krəsi] n., pl. **-cies** 1. сакрэ́тнасьць *f.*: ***in secrecy*** пад сакрэ́там. 2. скры́тнасьць, няшчы́расьць *f.*

secret ['si:krət] – adj. 1. патае́мны, сакрэ́тны: а) ***a secret marriage*** патае́мнае жані́мства. б) ***a secret society*** та́йнае тава́рыства. в) ***a secret agent*** сакрэ́тны аге́нт (*выве́дкі*). 2. схава́ны, замаскава́ны; скры́ты: ***a secret passage*** схава́ны прахо́д; ***a secret place*** глуха́я мясьці́на

– n. таямні́ца *f.*, сакрэ́т -у *m.*
• ***in secret*** пад сакрэ́там; упо́тай

secretly ['si:krətli] adv. упо́тай, упо́тайкі, упо́тайку; патае́мна, пакрыёма, скры́тна

secretarial [ˌsekrə'teriəl] adj. сакрата́рскі: ***secretarial work*** сакрата́рская пра́ца

secretariat [ˌsekrə'teriət] n. 1. паса́да сакратара́, сакрата́рства *n.* 2. сакратары́ят -а *m.*: ***the United Nations Secretariat*** Сакратары́ят Арганіза́цыі Аб'ядна́ных На́цыяў

secretary ['sekrətəri] n., pl. **-taries** 1. сакрата́р -а́ *m.*, сакрата́рка *f.* 2. міні́стар -ра *m.* (*у Англіі й ЗША*): ***the Secretary of the Treasury*** міні́стар фіна́нсаў. 3. сакрэ́тнік -а *m.* (*пісьмо́вы стол*)

secretary-general n., pl. **-ries-general** генэра́льны сакрата́р: ***the Secretary-General of the United Nations*** Генэра́льны Сакрата́р Арганіза́цыі Аб'ядна́ных На́цыяў

secrete [sɪ'kri:t] v.t. 1. трыма́ць у сакрэ́це; уто́йваць, хава́ць. 2. выдзяля́ць, выраб ля́ць: ***Glands in the mouth secrete saliva*** Зало́зы ў ро́це выдзяля́юць сьлі́ну

secretion [sɪ'kri:ʃən] n. 1. хава́ньне, уто́йваньне, скрыва́ньне *n.* 2. сакрэ́цыя: ***Bile is the secretion of the liver*** Жоўць — сакрэ́цыя пе́чані

secretive ['si:krətɪv] adj. 1. скры́тны, няшчы́ры. 2. [sɪ'kri:tɪv] выдзяля́льны (*пра залозу*)

secret service выве́дная слу́жба, выве́дка *f.*

sect [sekt] n. сэ́кта *f.*

sectarian [sek'teriən] – adj. сэкта́нцкі
– n. сэкта́нт -а *m.*, сэкта́нтка *f.*

section ['sekʃən] – n. 1. ча́стка *f.*, адрэ́заны кава́лак -ка *m.* 2. парагра́ф, падразьдзе́л -у *m.*, ча́стка *f.* (*кні́гі*): ***Chapter X has seven sections*** Дзяся́ты разьдзе́л ма́е сем падразьдзе́лаў. 3. во́бласьць *f.*, раён, рэгіён -у *m.* (*кра́ю*); кварта́л -у *m.* (*ме́ста*): ***The city has a business section and a residential section*** Ме́ста ма́е камэрцы́йны кварта́л і жылы́ кварта́л. 4. рэ́заньне (*на ча́сткі*); разрэ́з -у *m.* 5. адці́нак (*чыгу́нкі, даро́гі*). 6. прэпара́т -а *m.* (*тка́нкі, мінэра́лу*). 7. купэ́, *n., indecl.* (*у ваго́не*)
– v.t. рэ́заць, дзяліць на ча́сткі

sectional ['sekʃənəl] adj. 1. мясцо́вы, рэгіяна́льны: ***sectional interests*** мясцо́выя, рэгіяна́льныя інтарэ́сы. 2. з ча́стак, складны́, разбо́рны: ***a sectional bookcase*** разбо́рная кні́жная этажэ́рка

sector ['sektər] n. 1. Geom. сэ́ктар -у *m.* 2. Milit. уча́стак абаро́ны

secular ['sekjələr] – adj. 1. сьве́цкі, нерэлігі́йны: ***secular music*** сьве́цкая му́зыка; ***a secular education*** сьве́цкая адука́цыя. 2. стогадо́вы, які́ быва́е раз на 100 гадо́ў, векавы́. 3. вечны
– n. сьве́цкі сьвята́р (*не мана́х*)

secure [sɪ'kjʊr] – adj. 1. бясьпе́чны; пэ́ўны; надзе́йны: ***a secure hiding place*** бясьпе́чнае схо́вішча; ***a secure investment*** пэ́ўнае капіта́лаўкладанне. 2. спако́йны, забясьпе́чаны: ***He hoped for a secure old age*** Ён спадзява́ўся на забясьпе́чаную ста́расьць. 3. мо́цны, надзе́йны
– v.t. 1. забясьпе́чваць; гарантава́ць (*пазы́ку*). 2. умацо́ўваць, замацо́ўваць. 3. даставаць, набываць: ***to secure tickets for a play*** набы́ць біле́ты на спэкта́кль
– v.i. забясьпе́чвацца

security [sɪ'kjʊrəti] n., pl. **-ties** 1. бясьпе́ка, бясьпе́чнасьць *f.*; ахо́ва, абаро́на *f.* 2. пэ́ўнасьць, упэ́ўненасьць *f.* 3. забесьпе́чэньне *n.* (*пазы́кі*), гара́нтыя *f.*; пару́ка *f.*; закла́д -у *m.*
securities, pl. каштоўныя папе́ры, аблігацыі, вэ́кслі

Security Council Ра́да Бясьпе́кі

sedan [sɪ'dæn] n. сэда́н -а *m.* (*род аўтамаба́ля*)

sedate [sɪ'deɪt] adj. спако́йны, ці́хі; пава́жны, стры́маны

sedation [sɪˈdeɪʃən] n. заспакаéньне, супакаéньне *n.*

sedative [ˈsedətɪv] – n. заспакаяльны сро́дак
– adj. 1. бо́леспато́льны. 2. заспакая́льны

sedge [sedʒ] n. асака́ *f.*

sediment [ˈsedɪmənt] n. 1. аса́дак -ку *m.* 2. Geol. нано́с -у *m.*

sedimental [ˌsedɪˈmentəl] *or* **sedimentary** [ˌsedɪˈmenteri] adj. 1. аса́дкавы. 2. Geol. утво́раны з аса́дкаў *або́* нано́саў

sedition [sɪˈdɪʃən] n. падбухто́рваньне да бу́нту, агіта́цыя супро́ць ура́ду

seditious [sɪˈdɪʃəs] adj. 1. падрыўны́. 2. бунта́рскі, бунто́ўны; збунтава́ны

seduce [sɪˈdu:s] v.t. 1. спакуша́ць. 2. зво́дзіць, зьбіва́ць з пра́вільнага шля́ху; зьво́дзіць, спакуша́ць да інты́мнае бліскасьці. 3. ашу́кваць; падма́нваць

seducer [sɪˈdu:sər] n. спаку́сьнік -а *m.*

seduction [sɪˈdʌkʃən] n. 1. спакушэ́ньне *n.* 2. спаку́са *f.*

seductive [sɪˈdʌktɪv] n. 1. прына́дны; спаку́сьлівы, спакуша́льны. 2. чаро́ўны; захапля́льны, пана́дны

see I [si:] v.t. **saw, seen, seeing** 1. ба́чыць; глядзе́ць. 2. разуме́ць: ***I see what you mean*** Я разуме́ю, што вы хо́чаце сказа́ць; ***as far as I can see*** нако́лькі я разуме́ю. 3. уважа́ць, глядзе́ць: ***See that you lock the back door*** Глядзі́ то́лькі, каб замкну́ў за́днія дзьве́ры. 4. адве́дваць *каго́*, наве́дваць *што*: ***He went to see a friend*** Ён пайшо́ў адве́даць ся́бра; ***We saw the exhibition*** Мы наве́далі выста́ву
• ***see after*** глядзе́ць *чаго́*, наглядаць, сачы́ць за *чым*: ***to see after the luggage*** наглядаць за багажо́м
• ***see into*** уніка́ць у *што*, разглядаць *што*
• ***see off*** праве́сьці *каго́* (*хто ад'яжджа́е*)
• ***see out*** а) дове́сьці да канца́, ско́нчыць. б) дажы́ць да чаго́
• ***see through*** а) ба́чыць наскро́зь, разуме́ць навылёт. б) дапамага́ць у бядзе
• ***see to*** дагле́дзець, упэ́ўніцца: ***I'll see to it*** Я гэ́та дагле́джу
• ***The blind do not see*** Сьляпы́я ня ба́чаць

see II [si:] n. 1. паса́да, ула́да бі́скупа. 2. бі́скупства *n.*

seed [si:d] – n., pl. **seeds**, coll. **seed** 1. насе́ньне, зе́рне *n., pl.* зярня́ты; зе́рнетка, зярня́тка *n., dim.* 2. насе́нныя клу́бні расьлі́наў, се́янка (*бу́льбы*). 3. крыні́ца, пача́так: ***seeds of trouble*** крыні́ца кло́патаў. 4. Bibl. дзе́ці, нашча́дкі *pl.* 5. спэ́рма *f.*, насе́ньне *n.*
– adj. насе́нны
– v.t. 1. се́яць, засява́ць. 2. абнасе́ньвацца. 3. выбіра́ць зярня́ты
• ***go to seed*** а) абнасе́ньвацца, дава́ць насе́ньне. б) падупада́ць (*сі́лай, бага́ццем*)
• ***seed clouds*** шту́чна выклі́ка́ць дождж

seedbed [ˈsi:dbed] n. парні́к -а́ *m.*

seeder [ˈsi:dər] n. 1. ся|ве́ц- ўца́, се́йбіт -а *m.* 2. се́ялка *f.* 3. прыла́да для выма́ньня зярня́т

seedless [ˈsi:dləs] adj. безь зярня́т (*напр. вінагра́д*)

seedling [ˈsi:dlɪŋ] n. 1. се́ян|ец -ца *m.* 2. раса́да *f.*, са́джан|ец -ца *m.*, флянс -а *m.*; малы́я дрэ́ўцы

seek [si:k] – v.t. **sought, seeking** 1. шука́ць: ***to seek something lost*** шука́ць згу́бленае. 2. шука́ць, спадзява́цца: ***Friends sought his advice*** Сябры́ шука́лі ў яго́ пара́ды. 3. стара́цца, імкну́цца: ***to seek fame*** імкну́цца да сла́вы
– v.i. шука́ць: ***Seek and ye shall find*** Bibl. Шука́йце і зно́йдзеце
• ***be sought after*** быць пажада́ным, мець вялі́кі по́пыт
• ***seek to right a wrong*** стара́цца вы́правіць зло

seeker [ˈsi:kər] n. шука́льнік -а *m.*, шука́льніца *f.*

seem [si:m] v.i. 1. здава́цца, выглядаць: ***He seemed a very old man*** Ён выглядаў ве́льмі стары́м чалаве́кам. 2. ***I still seem to hear the music*** Мне яшчэ́ здае́цца, што чу́ю му́зыку; ***It seems likely to rain*** Выглядае, што бу́дзе дождж

seeming ['si:mɪŋ] – adj. уя́ўны, які́ здае́цца: ***a seeming advantage*** уя́ўная перава́га

– n. вы́гляд -у *m.*: ***It was worse in its seeming than in reality*** На вы́гляд, гэ́та выдава́лася го́ршым, чы́мся было́ ў рэчаі́снасьці

seemingly ['si:mɪŋlɪ] adv. відаць, як відаць, ма́быць, му́сіць: ***This hill is seemingly the highest*** Гэ́ты ўзго́рак, ма́быць, найвышэ́йшы

seemly ['si:mlɪ] – adj. адпаве́дны; прыстойны.

– adv. адпаве́дна; прыстойна

seen [si:n] v., *p.p. of* **see I**

seep [si:p] v.i. сачы́цца; праса́чвацца; ка́паць; цячы́: ***Water seeps through sand*** Вада́ праса́чваецца праз пяса́к

seepage ['si:pɪdʒ] n. 1. працяка́ньне, выцяка́ньне, праса́чваньне *n.*, фільтра́цыя *f.* 2. ві́льгаць *f.*, ва́дкасьць, яка́я праса́чваецца

seethe ['si:ð] – v.i. 1. бурлі́ць, пе́ніцца: ***Water seethed under the falls*** Вада́ бурлі́ла й пе́нілася пад вадаспа́дамі. 2. Figur. хвалява́цца, непако́іцца. 3. мо́кнуць

– v.t. мачы́ць; вымо́чваць

segment ['segmənt] – n. 1. ча́стка *f.*, адрэ́зак -ка *m.*: ***segment of an orange*** до́лька ара́нжыка. 2. Geom. а) сэгме́нт кру́га. б) адці́нак, адрэ́зак -ка *m.* (*лі́ніі*). 3. Biol. чле́нік -а *m.*; сэгме́нт -а *m.*; сэгме́нт пазванка́

– v.t. дзялі́ць на чле́нікі, сэгме́нты

segmental [səg'mentəl] adj. чле́ністы; суста́ўчаты

segregate ['segrɪgeɪt] – v.t. 1. аддзяля́ць (*ад і́ншых*). 2. сэгрэгава́ць, ізалява́ць адну́ ра́су ад другі́х

– adj. ['segrɪgət] адасо́блены, ізалява́ны ад і́ншых, сэгрэгацы́йны

segregation [ˌsegrɪ'geɪʃən] n. 1. адасо́бленьне, ізаля́цыя ад і́ншых. 2. ра́савая сэгрэга́цыя

seismic ['saɪzmɪk] adj. 1. сэйсьмі́чны. 2. спрычы́нены землятру́сам

seize [si:z] v. 1. хапа́цца, хапа́ць; чапля́цца: ***In fright she seized his arm*** Ад стра́ху яна́ ўхапі́лася за яго́ную руку́. 2. зразуме́ць, ухапі́ць: ***to seize an idea*** зразуме́ць ду́мку. 3. сі́лай захапля́ць, займа́ць (*тэрыто́рыю*), бра́ць (*го́рад*). 4. ***A fever seized him*** Яго́ схапі́ла гара́чка. 5. канфіскава́ць

• ***seize on, upon*** а) схапі́ць *што*. б) завало́даць *чы́м*

seizure ['si:ʒər] n. 1. захо́п -у *m.*, канфіска́цыя *f.*; налажэ́ньне а́рышту (*на маёмасьць*). 2. прыпа́дак хваро́бы (*напр. сардэ́чны прыпа́дак, апаплексі́чны ўда́р*)

seldom ['seldəm] adv. ро́дка, ма́ла калі́

select [sə'lekt] – v.t. выбіра́ць: ***Select the book you want*** Вы́беры сабе́ кні́гу, яку́ю хо́чаш

– adj. 1. адбо́рны, выда́тны. 2. першара́дны, найле́пшы. 3. вы́браны: ***a very select club*** клюб для стро́га абра́ных

selection [sə'lekʃən] n. 1. выбіра́ньне *n.*, вы́бар, падбо́р -у *m.*: ***a good selection of hats*** вялі́кі вы́бар капелюшо́ў. 2. Biol. ***natural selection*** натура́льны адбо́р

selective [sə'lektɪv] adj. 1. адбо́рны; здо́льны рабі́ць адбо́р, сэлекты́ўны. 2. сэлекцы́йны

self [self] – n., pl. **selves** 1. сам: ***to be his real self*** быць самі́м сабо́ю; ***A selfish person puts self first*** Эгаі́ст ста́віць сябе́ на пе́ршае ме́сца

– pron. сам: ***a cheque made payable to self*** чэк вы́пісаны на сябе́

self- prefix са́ма-: ***self-control*** самавало́данье, самаапанава́ньне, стры́манасьць, вы́трыманасьць

self-acting [ˌself'æktɪŋ] adj. самадзе́йны, аўтаматы́чны: ***a self-acting machine*** аўтаматы́чная машы́на

self-addressed [ˌselfəˈdrest] adj. адрасава́ны сабе́: ***a self-addressed envelope*** канвэ́рт, адрасава́ны на сябе́

self-assertion [ˌselfəˈsɜ:rʃən] n. самасьцьвярджэ́ньне *n.*

self-assurance [ˌselfəˈʃʊrəns] n., *гл.* **self-confidence**

self-awareness [ˌselfəˈwernəs] n. самасьвядо́масьць *f.*

self-centered [ˌselfˈsentərd] adj. 1. эгацэнтры́чны. 2. эгаі́сты́чны

self-cleaning [ˌselfˈkli:nɪŋ] adj. самаачышча́льны

self-complacency [ˌselfkəmˈpleɪsənsi] n. самазадавО́ленасьць *f.*

self-conceit [ˌselfkənˈsi:t] n. зазна́йства *n.*

self-confidence [ˌselfˈkɑ:nfɪdəns] n. самапэ́ўнасьць, самаўпэ́ўненасьць *f.*

self-confident [ˌselfˈkɑ:nfɪdənt] adj. самапэ́ўны, самаўпэ́ўнены

self-conscious [ˌselfˈkɑ:nʃəs] n. сарамлі́вы, зьбянтэ́жаны

self-contained [ˌselfkənˈteɪnd] adj. 1. замкну́ты ў сабе́. 2. самадастаткО́вы

self-contradictory [ˌselfˌkɑ:ntrəˈdɪktəri] adj. які́ супярэ́чыць само́му сабе́.

self-control [ˌselfkənˈtroʊl] n. самакантрО́лЬ -ю *m.*, самавалО́даньне, самапанава́ньне *n.*; стры́манасьць, вы́трыманасьць *f.*

self-criticism [ˌselfˈkrɪtɪsɪzəm] n. самакры́тыка *f.*, самакрытыцы́зм -у *m.*

self-deception [ˌselfdɪˈsepʃən] n. самаашука́нства *n.*, самападма́н -у *m.*

self-defense [ˌselfdɪˈfens] n. самаабаро́на *f.*

self-denial [ˌselfdɪˈnaɪəl] n. самаадрача́ньне *n.*, адмаўле́ньне ад асабі́стых вы́гадаў

self-denying [ˌselfdɪˈnaɪɪŋ] adj. неэгаістычны, які́ самаадрака́ецца, адмаўля́е сабе́

self-determination [ˌselfdɪˌtɜ:rmɪˈneɪʃən] n. самавызначэ́ньне *n.*

self-devotion [ˌselfdɪˌvoʊʃən] n. самаадда́насьць, самаахвя́рнасьць *f.*

self-discipline [ˌselfˈdɪsəplɪn] n. самадысцыпліна *f.*

self-educated [ˌselfˈedʒəkeɪtəd] adj. самаадукава́ны, самаву́чаны

self-esteem [ˌselfɪˈsti:m] n. 1. самапава́га *f.* 2. самазадавО́ленасьць *f.*

self-evident [ˌselfˈevɪdənt] adj. відавО́чны, я́ўны

self-expression [ˌselfɪksˈpreʃən] n. самавыяўле́ньне *n.*

self-governing [ˌselfˈgʌvərnɪŋ] adj. самаўра́давы, самакірава́льны

self-government [ˌselfˈgʌvərnmənt] n. самаўра́д -у *m.*

self-induction [ˌselfɪnˈdʌkʃən] n., Electr. самаіндУ́кцыя *f.*

self-indulgence [ˌselfɪnˈdʌldʒəns] n. патура́ньне сваім сла́басьцям і пры́хамацям

self-indulgent [ˌselfɪnˈdʌldʒənt] adj. які́ патура́е сваім сла́басьцям і пры́хамацям

self-inflicted [ˌselfɪnˈflɪktɪd] adj. нанЕсены само́му сабе́ (*рана*)

self-interest [ˌselfˈɪntrest] n. асабі́стая вы́гада, карЫсьць; разьлі́к -у *m.*

selfish [ˈselfɪʃ] adj. сябелюбны, эгаісты́чны

self-knowledge [ˌselfˈnɑ:lɪdʒ] n. самапазна́ньне *n.*

self-love [ˌselfˈlʌv] n. 1. самалю́бства *n.*, эгаізм -у *m.* 2. зазна́йства *n.*

self-management [ˌselfˈmænɪdʒmənt] n. самакірава́ньне *n.*

self-pity [ˌselfˈpɪti] n. самарасчу́леньне, самашкадава́ньне *n.*

self-pollination[ˌselfˌpɑ:ləˈneɪʃən] n. самаапыле́ньне, самаапладне́ньне *n.*

self-portrait [ˌselfˈpɔ:rtrət] n. аўтапартрЭт -а *m.*

self-possessed [ˌselfpəˈzest] adj. вы́трыманы, паўстры́млівы, які́ валО́дае сабО́ю

self-possession [ˌselfpəˈzeʃən] n. вы́трыманасьць *f.*, самапанава́ньне, самавалО́даньне *n.*

self-preservation [ˌselfˌprezərˈveɪʃən] n. самазахава́ньне *n.*

self-recording [ˌselfrɪˈkɔ:rdɪŋ] adj. які́ аўтаматы́чна запі́свае

self-reliance [ˌselfrɪˈlaɪəns] n. самана-дзе́йнасьць, самапэ́ўнасьць *f.*

self-reliant [ˌselfrɪˈlaɪənt] adj. самапэ́ўны, упэ́ўнены ў сваé сі́лы

self-reproach [ˌselfrɪˈproʊtʃ] n. самаасу-джэ́ньне, самабічава́ньне *n.*

self-respect [ˌselfrɪˈspekt] n. пашáна да самóга сябé

self-restraint [ˌselfrɪˈstremt] n. стрымáнасьць *f.*

self-righteous [ˌselfˈraɪtʃəs] adj. самазадавóлены, самаўпэ́ўнены; фарысе́йскі

self-sacrifice [ˌselfˈsækrɪfaɪs] n. самаахвя́рнасьць; ахвя́рнасьць, самаадда́насьць *f.*

self-same [ˈselfseɪm] adj. той сáмы

self-satisfaction [ˌselfˌsætɪsˈfækʃən] n. самазадавóленасьць *f.*

self-satisfied [ˌselfˈsætɪsfaɪd] adj. самазадавóлены

self-seeker [ˌselfˈsi:kər] n. своекары́сьлівы чалавéк, кар'еры́ст -а *m.*

self-seeking [ˌselfˈsi:kɪŋ] – adj. своекары́сьлівы

– n. своекары́сьлівасьць *f.*, кар'еры́зм -у *m.*

self-service [ˌselfˈsɜ:rvɪs] n. самаабслугóўваньне *n.*, самаабслýга *f.*

self-starter [ˌselfˈstɑ:rtər] n. самапýск -а *m.*, аўтаматы́чны стартэ́р

self-styled [ˌselfˈstaɪld] adj. самазвáны: ***a self-styled leader whom no one follows*** самазвáны правады́р, якóга нíхтó не прызнаé

self-sufficiency [ˌselfsəˈfɪʃənsi] n. самадастаткóвасьць *f.*, самазабесьпячэ́ньне *n.*

self-sufficient [ˌselfsəˈfɪʃənt] adj. 1. незалéжны (*эканамíчна*). 2. самазабясьпéчаны, самадастакóвы

self-support [ˌselfsəˈpɔ:rt] n. самаўтрымáньне, самападтры́мка *f.*

self-supporting [ˌselfsəˈpɔ:rtɪŋ] *or* **self-sustaining** [ˌselfsəˈsteɪnɪŋ] adj. які́ сам утрымóўвае сябé

self-will [ˌselfˈwɪl] n. самавóльства *n.*, упáртасьць *f.*

self-willed [ˌselfˈwɪld] adj. самавóльны; упáрты

self-winding [ˌselfˈwaɪndɪŋ] adj. які́ аўтаматы́чна накрýчваецца, з аўтаматы́чным завóдам

sell [sel] v.t. **sold, selling** 1. прадавáць: ***to sell a house*** прадáць дом. 2. гандляváць: ***A butcher sells meat*** Мясні́к гандлюе мя́сам. 3. прадавáць, здрáджваць. 4. угавóрваць, перакóнваць *каго́*; папулярызавáць *што*: ***to sell the idea to the public*** перакана́ць людзéй у ідэ́і

• ***sell off*** распрадáць

• ***sell on*** а) намóвіць да *чаго́*. б) перакана́ць у *чым*

• ***sell out*** а) распрадавáць; перапрадавáць (*а́кцыі*). б) вы́даць (*чалавéка вóрагу*)

seller [ˈselər] n. прадаўцé -ўцá *m.*

• ***best seller*** хóдкі тавáр, хóдкая кні́га, бэстсэ́лер -а *m.*

sellout [ˈselaʊt] n. 1. здрáда *f.* 2. распрóдаж -у *m.*

selvage *or* **selvedge** [ˈselvɪdʒ] n. пруг прýга *m.* (*у тканíне*)

selves [selvz] n., *pl. of* **self** самí: ***He had two selves — a good self and a bad self*** У ім былó дзьве асóбы — дóбрая і благáя

semantic [səˈmæntɪk] adj. 1. сэ́нсавы. 2. сэманты́чны

semantics [səˈmæntɪks] n. сэмáнтыка *f.*

semaphore [ˈseməfɔ:r] n. 1. сэмафóр -а *m.* 2. сыстэ́ма сыгналізáцыі

semblance [ˈsembləns] n. 1. вы́гляд -у *m.* 2. падабéнства *n.*, падóбнасьць *f.*

semen [ˈsi:mən] n., pl. **semina** спэ́рма *f.*, насéньне *n.*

semester [səˈmestər] n. сэмэ́стар -ру *m.*, паўгóдзьдзе *n.* (*навучáльнае*)

semi- pref. 1. паў-: ***semicircle*** паўкóла, паўкрýг. 2. часткóва: ***semicivilized*** часткóва цывілізавáны. 3. двóйчы: ***semi-annually*** раз на паўгóда, двóйчы на год

semi-annual [ˌsemiˈænjʊəl] adj. паўгадóвы

semiannually [ˌsemiˈænjʊəli] adv. раз на паўгóда, двóйчы на год

semicircle [ˈsemiˌsɜ:rkəl] n. паўко́ла *n.*, паўкру́г -а *m.*

semicircular [ˌsemiˈsɜ:rkjələr] adj. паўкру́глы

semicolon [ˈsemiˌkoʊlən] n. кро́пка з ко́скай, кро́пка-ко́ска

semiconscious [ˌsemiˈkɑ:nʃəs] adj. напаўпрыто́мны, ама́ль непрыто́мны

semiconsciously [ˌsemiˈkɑ:nʃəsli] adv. напаўпрыто́мна

semidaily [ˌsemiˈdeɪli] adv. дво́йчы на дзень

semidetached [ˌsemidɪˈtætʃt] adj. напаўзлу́чаны: ***semidetached house*** адзі́н з двух дамо́ў, які́я ма́юць супо́льную сьцяну́

semifinal [ˌsemiˈfaɪnəl] n., Sport. паўфіна́л -у *m.*

semifluid [ˌsemiˈflu:ɪd] adj. *or* **semiliquid** [ˌsemiˈlɪkwɪd] ве́льмі густы́, вя́зкі, цягу́чы

semilunar [ˌsemiˈlu:nər] adj. у фо́рме паўме́сяца

semimonthly [ˌsemiˈmʌnθli] – adj. паўме́сячны

– adv. паўме́сячна, дво́йчы ў ме́сяц

– n., pl. **-lies** паўме́сячнік (*ча́сапіс, бюлетэ́нь*)

seminar [ˈsemɪnɑ:r] n. сэміна́р -у *m.*

seminary [ˈsemәneri] n., pl. **-naries** 1. духо́ўная сэміна́рыя. 2. вышэ́йшая шко́ла зь інтэрна́там (*для дзяўча́т*)

semiprecious [ˌsemɪˈpreʃəs] adj. по́ўкашто́ўны: ***semiprecious gem*** по́ўкашто́ўны ка́мень

semiquaver [ˈsemɪˌkweɪvər] n., Mus. шасна́ццатая (*но́та*)

Semite [ˈsemaɪt] n. сэмі́т -а *m.*

Semitic [səˈmɪtɪk] adj. сэмі́цкі

semivowel [ˈsemiˌvaʊəl] n. паўгало́сны -ага *m.*

semiweekly [ˌsemiˈwi:kli] – adj. паўтыднёвы

– adv. двойчы на ты́дзень

– n. паўтыднёвік -а *m.* (*ча́сапіс, газэ́та*)

semiyearly [ˌsemiˈji:rli] – adj. паўгадавы́

– adv. дво́йчы на год

semolina [ˌseməˈli:nə] n. ма́нныя кру́пы

senate [ˈsenət] n. сэна́т -у *m.*

senator [ˈsenətər] n. сэна́тар -а *m.*, сэна́тарка *f.*

senatorial [ˌsenəˈtɔ:rɪəl] adj. сэна́тарскі

send [send] – v.t. **sent, sending** 1. пасыла́ць, адсыла́ць. 2. выпраўля́ць: ***to send a boy to college*** вы́правіць хлапца́ ў кале́дж. 3. адсыла́ць: ***to send a reader to the dictionary*** адсыла́ць, адасла́ць чытача́ да сло́ўніка. 4. насыла́ць, нано́сіць: ***to send destruction*** нане́сьці разбура́ньні. 5. выпуска́ць: ***The volcano sent clouds of smoke*** Вулька́н выкіда́ў клубы́ дыму. 6. перадава́ць (*сыгна́лы*)

– v.i. пасыла́ць: ***send for a doctor*** пасла́ць па ле́кара, вы́клікаць ле́кара

sender [ˈsendər] n. 1. адпра́ўшчык -а, адпраўні́к -а́ *m.* (*ліста́, тава́ру*). 2. тэлегра́фны апара́т

send-off [ˈsendɔ:f] n. про́вады *pl. only*, разьвіта́льны ве́чар *або́* бясе́да

senile [ˈsi:naɪl] – adj. 1. стары́, старэ́чы, састарэ́лы. 2. кво́лы, хі́лы (*ад ста́расьці*). 3. Geol. вы́ветраны: ***a senile rock*** вы́ветраная скала́

– n. састарэ́л|ы -ага *m.*, састарэ́лая *f.*

senility [səˈnɪləti] n. 1. ста́расьць *f.* 2. старэ́чая фізы́чная *або́* разумо́вая кво́ласьць, ляда́шчасьць *f.*; старэ́чая зьдзеціне́ласьць

senior [ˈsi:njər] – adj. 1. старэ́йшы: ***John Parker senior*** Джон Паркер-старэ́йшы. 2. старэ́йшы паво́дле стано́вішча *або́* вы́слугі гадо́ў: ***the senior class*** старэ́йшая кля́са

– n. 1. старэ́йшая асо́ба. 2. ста́ршы ра́нгам *або́* вы́слугай гадо́ў. 3. выпускні́к -а́ *m.*, выпускні́ца *f.*

senior citizen грамадзяні́н у стары́м ве́ку, пэнсіянэ́р -а *m.*, пэнсіянэ́рка *f.*

senior high school вышэ́йшыя кля́сы сярэ́дняе шко́лы (*10, 11 і 12*)

seniority [si:nˈjɔ:rəti] n., pl. **-ties** 1. старшынство́ *n.* 2. працо́ўны стаж

sensation [senˈseɪʃən] n. 1. адчува́ньне *n.* 2. пачуцьцё *n.*, ура́жаньне *n.* 3. сэнса́цыя *f.*

sensational [senˈseɪʃənəl] adj. сэнсацы́йны

sense [sens] – n. 1. пачуццё *n.*: ***Sight, hearing, touch, taste, and smell are the five senses*** Зрок, слых, до́тык, смак і нюх — пяць пачу́ццяў. 2. пачуццё *n.*: ***a sense of security /of duty*** пачуццё бясьпе́кі/абавя́зку. 3. пачуццё *n.*: ***sense of humor*** пачуццё гу́мару. 4. развя́жнасьць, інтэліге́нтнасьць *f.*: ***common*** or ***good sense*** здаро́вы ро́зум, глузд. 5. адчува́ньне *n.*: ***a sense of beauty*** адчува́ньне хараства́; ***a sense of direction*** вычуццё кіру́нку. 6. значэ́ньне *n.*, сэнс -у *m.*: ***He was a gentleman in every sense of the word*** Ён быў джэнтэльме́нам у по́ўным сэ́нсе гэ́тага сло́ва. 7. толк -у *m.*: ***to speak or write sense*** гаварыць або́ пісаць разу́мна. 8. агу́льная ду́мка: ***the sense of the assembly*** агу́льная ду́мка схо́ду

– v. 1. адчува́ць, пачува́ць: ***She sensed that he was tired*** Яна́ адчува́ла, што ён быў сто́млены. 2. разуме́ць

• ***in a sense*** у пэ́ўным сэ́нсе, да пэ́ўнай ступе́ні

• ***make sense*** быць зразуме́лым, мець сэнс

• ***senses*** ро́зум -у *m.*; сьвядо́масьць *f.*: ***in one's senses*** пры сваім ро́зуме (*у нарма́льным псыхі́чным ста́не*); ***to come to one's senses*** а) прыйсьці́ да сябе́, апамята́ацца, апрыто́мнець. б) узя́цца за ро́зум

senseless [ˈsensləs] adj. 1. непрыто́мны. 2. дурны́, неразу́мны. 3. бессэнсо́ўны: ***senseless words*** бессэнсо́ўныя сло́вы. 4. бязмэ́тны, недарэ́чны

senselessly [ˈsensləsli] adv. бяз сэ́нсу, бесталко́ва

sense organ о́рган пачу́ццяя (*во́ка, ву́ха, нос і г.д.*)

sensibility [ˌsensəˈbɪlәti] n., pl. **-ties** 1. ура́жлівасьць *f.* 2. чульлівасьць *f.* 3. ура́жлівасьць, схі́льнасьць ху́тка абража́цца. 4. то́нкае адчува́ньне: ***sensibility for colors*** до́брае разро́зьніваньне ко́леру

sensible [ˈsensəbəl] adj. 1. развя́жны, разу́мны. 2. адчува́льны; відаво́чны; зна́чны: ***a sensible difference in temperature*** адчува́льная ро́зьніца тэмпэрату́ры; ***a sensible reduction in expenses*** зна́чнае зьме́ншаньне выда́ткаў. 3. ура́жлівы, чу́лы. 4. практы́чны

sensibly [ˈsensəbli] adv. 1. развя́жна, разу́мна. 2. адчува́льна, зна́чна

sensitive [ˈsensətɪv] adj. 1.ура́жлівы, ве́льмі чу́лы: ***The eye is sensitive to light*** Во́ка ўра́жлівае на сьвятло; ***a sensitive ear*** чу́йнае ву́ха; ***a sensitive eye*** то́нкі зрок. 2. чу́лы, чульлі́вы; крыўдлі́вы: ***sensitive point(s)*** слабо́е ме́сца, слаба́я стру́нка. 4. адчува́льны, далика́тны: ***a sensitive skin*** далика́тная ску́ра

sensitivity [ˌsensəˈtɪvәti] n., pl. **-ties** ура́жлівасьць *f.*; чу́ласьць, чульлі́васьць *f.*

sensual [ˈsenʃʊəl] adj. 1. пачуццёвы: ***sensual pleasures*** пачуццёвыя асало́ды. 2. палавы́ (*напр. ця́га*); юрлі́вы (*пра асо́бу*)

sensualist [ˈsenʃʊəlɪst] n. сэнсуалі́ст -а *m.*, сэнсуалі́стка *f.*: ***Gluttons and drunkards are sensualists*** Абжо́ры й п'я́ніцы — сэнсуалі́сты

sensuality [ˌsenʃʊˈæləti] n., pl. **-ties** пачуццёвасьць, юрлі́васьць *f.*, юр -у *m.*

sensuous[ˈsenʃʊəs] adj. пачуццёвы

sent [sent] v., *p.t. and p.p. of* **send**

sentence [ˈsentəns] – n. 1. сказ -у *m.* 2. пастано́ва *f.* 3. а) прысу́д -у *m.* б) прысу́джанае пакара́ньне або́ ка́ра *f.*: ***to serve one's sentence*** адбыва́ць пакара́ньне; ***life sentence*** пажыцьцёвае зьняво́леньне. 4. пры́маўка, прыка́зка, сэнтэ́нцыя *f.*; выслоўе *n.*

– v.t. засудзі́ць: ***The judge sentenced the thief to five years in prison*** Судзьдзя́ засудзі́ў зло́дзея на пяць гадо́ў турмы́

sentience [ˈsenʃəns] n. здо́льнасьць адчува́ць, чуццё, адчува́ньне *n.*: ***Some people believe in the sentience of***

flowers Некато́рыя лю́дзі ве́раць у здо́льнасьць адчува́ньня ў кве́так

sentiment [ˈsentəmənt] n. пачуцьцё *n.* 2. чульлі́васьць, сэнтымэнта́льнасьць *f.* 3. по́гляд -у *m.*, ду́мка *f.*; асабі́стае меркава́ньне

sentimental [ˌsentəˈmentəl] adj. чульлі́вы, чу́лы, сэнтымэнта́льны

sentimentalism [ˌsentəˈmentəlɪzəm] n. сэнтымэнталі́зм -у *m.*

sentimentality [ˌsentəmenˈtæləti] n., pl. **-ties** сэнтымэнта́льнасьць *f.*, залі́шняя, празьме́рная чу́льлівасьць

sentinel [ˈsentɪnəl] – n. 1. вартаўні́к -а́ *m.* 2. ва́рта *f.*: ***to stand sentinel*** стая́ць на ва́рце

– v.t. **-nelled** or **-neled, nelling** 1. варта ва́ць. 2. ста́віць ва́рту

sentry [ˈsentri] n., pl. **-tries** 1. вартаўні́к -а́ *m.* 2. вайско́вая ва́рта

sentry box вартаўні́чая бу́дка

sepal [ˈsepəl] n., Bot. падвяно́чкавы ліст о́к

separable [ˈsepərəbəl] adj. які́ мо́жна аддзяліць; падзе́льны

separate [ˈsepəreit] – v.t. 1. аддзяля́ць: а) ***The Atlantic Ocean separates North America from Europe*** Атлянты́чны акія́н аддзяля́е Паўно́чную Аме́рыку ад Эўро́пы. б) ***to separate church and state*** адддзяліць царкву́ ад дзяржа́вы. 2. адбіра́ць, аддзяля́ць: ***Separate your books from mine*** Аддзялі́ сваé кні́гі ад маіх

– v.i. 1. разыхо́дзіцца (*у ро́зныя бакі́*). 2. разыхо́дзіцца, разлуча́цца (*пра му́жа з жо́нкай*). 3. адлуча́цца: ***to separate from a group*** адлучы́цца ад гру́пы

– adj. [ˈsepərət] асо́бны, паасо́бны: ***These are two separate questions*** Гэ́та два асо́бныя пыта́ньні

separated [ˈsepəreitɪd] adj. 1. разьдзе́лены; адлу́чаны, аддзе́лены. 2. які́ не жыве́ ра́зам (*пра му́жа ці жо́нку*)

separately [ˈsepərətli] adv. 1. паасо́бку. 2. асо́бна, разлучы́ўшыся

separation [ˌsepəˈreiʃən] n. 1. аддзяле́ньне, разьдзяле́ньне: разлучэ́ньне *n.* 2. сэпара́цыя *f.* (*у жані́мстве*). 3. палітычнае аддзяле́ньне, адасабле́ньне *n.* (*ад дзяржа́вы*), сэпара́цыя *f.*

separatism [ˈsepərəˌtɪzəm] n. сэпарты́зм -у *m.*

separator [ˈsepəreitər] n. сэпара́тар -а *m.*, мало́чны сэпара́тар; ве́ялка *f.*; трые́р -а *m.*

September [sepˈtembər] n. ве́расень -сьня *m.*

septennial [sepˈteniəl] adj. сямігадо́вы, які́ здара́ецца ко́жныя сем гадо́ў

septic [ˈseptɪk] adj. сэпты́чны

septic tank сэ́птык -а *m.*

sequel [ˈsi:kwəl] n. 1. праця́г -у *m.*, прадаўжэ́ньне *n.* 2. вы́нік -у *m.*

sequence [ˈsi:kwəns] n. 1. пасьлядо́ўнасьць *f.*; чарго́васьць *f.*; пара́дак -ку *m.*: а) ***alphabetical sequence*** альфабэ́тны пара́дак. б) ***sequence of tenses*** пасьлядо́ўнасьць часо́ў. 2. сэ́рыя *f.*: ***a sequence of lessons on one subject*** сэ́рыя ле́кцыяў на тэ́му адна́го прадме́та. 3. вы́нік -у *m.* 4. ка́дар -ру *m.*: ***sequence of a motion picture*** ка́дар фі́льму, эпізо́д -у *m.*

sequent [ˈsi:kwənt] – adj. 1. насту́пны, чарго́вы. 2. пара́дкавы (*напр. ну́мар*); пасьлядо́ўны. 3. які́ вынікае́ з *чаго́*, які́ зьяўля́ецца вы́нікам *чаго́*

– n. вы́нік -у *m.*

sequester [sɪˈkwestər] v.t. 1. ізалява́ць, адасабля́ць, аддзяля́ць. 2. сэквэстрава́ць

sequin [ˈsi:kwɪn] n. бліскаўка (*для упрыго́жваньня адзе́ньня*)

Serbian [ˈsɜ:rbiən] – adj. се́рбскі

– n. 1. сэрб -а *m.*, се́рбка *f.* 2. се́рбская мо́ва

Serbo-Croatian [ˌsɜ:rbəkrouˈeiʃən] adj. сэ́рбска-харва́цкі

sere [sɪr] adj. вы́ветраны, вы́сушаны; зьвя́лы

serenade [ˌserəˈneid] – n. 1. сэрэна́да *f.* 2. лірычны музы́чны твор

– v.t. пяя́ць сэрэна́ду

serene [səˈri:n] adj. 1. спако́йны, ці́хі, ціхамі́рны: ***a serene smile*** спако́йная

ўсьме́шка. 2. сьве́тлы; я́сны, бясхма́рны: ***a serene sky*** я́снае, бясхма́рнае не́ба

serenity [səˈrenəti] n., pl. **-ties** 1. супако́йлю *m.*, ціхамі́рнасьць *f.* 2. я́снасьць, бясхма́рнасьць *f.*

serf [sɜ:rf] n. прыго́нн|ы -ага *m.*, прыго́нная *f.*

serfdom [ˈsɜ:rfdəm] n. прыго́н -у *m.*, прыго́ннае пра́ва

sergeant [ˈsɑ:rdʒənt] n. сяржа́нт -а *m.*

serial [ˈsɪriəl] – n. 1. сэры́йная публіка́цыя; пэрыяды́чнае выда́ньне. 2. фі́льм, пака́званы ча́сткамі
– adj. сэры́йны

serialize or **serialise**, esp. Br. [ˈsɪriəlaɪz] v.t. 1. выдава́ць ча́сткамі. 2. дзяліць на ча́сткі

serial number пара́дкавы ну́мар

sericulture [ˈserəˌkʌltʃər] n. гадо́ўля шаўкапра́даў

series [ˈsɪri:z] n., pl. **-ries** 1. ша́раг -у *m.*: ***a series of rooms opened off the long hall*** ша́раг пако́яў з увахо́дам з до́ўгага калідо́ру. 2. се́рыя *f.*, пасьлядо́ўны ша́раг: а) ***series of experiments*** се́рыя до́сьледаў; ***series of rainy days*** ша́раг дажджлі́вых дзён. б) се́рыя (*тво́раў*) 3. Electr. пасьлядо́ўнае спалуча́ньне

serif [ˈserɪf] n. засе́чка *f.* (*у лі́тары*), спалуча́льная ры́сачка

serious [ˈsɪriəs] adj. 1. сур'ёзны, пава́жны: ***a serious face*** пава́жны твар. 2. вялі́кі, сур'ёзны: ***serious mishap*** вялі́кая непрые́мнасьць. 3. ва́жны: ***a serious matter*** ва́жная спра́ва. 4. небясьпе́чны: ***a serious condition*** небясьпе́чны стан (*у хво́рага*)

seriously [ˈsɪriəsli] adv. пава́жна

seriousness [ˈsɪriəsnəs] n. пава́жнасьць *f.*

sermon [ˈsɜ:rmən] n. 1. ка́зань, про́паведзь, нау́ка *f.* (*рэлігі́йная*): ***to preach a sermon*** прамаўля́ць ка́зань. 2. павуча́ньне, настаўле́ньне *n.*: ***After the guests left, the boy got a sermon on table manners*** Калі го́сьці пайшлі́, хлапе́ц вы́слухаў павуча́ньне, як трыма́цца за стало́м

serpent [ˈsɜ:rpənt] n. вуж -а́ *m.*, вужа́ка, зьмяя́ *f.*

serpentine [ˈsɜ:rpənti:n] – adj. 1. вужа́чы, як вужа́ка. 2. зьвілі́сты, пакруча́сты: ***the serpentine course of a creek*** зьвілі́стая плынь ручая́. 3. хі́тры, няшчы́ры, здра́дніцкі, верало́мны: ***a serpentine suggestion*** няшчы́рая пара́да
– n. 1. сэрпанты́н -у *m.*, зьвілі́стая го́рная даро́га. 2. сэрпэнты́н -у *m.* (*мінэра́л*)

serrate [səˈreɪt] – adj. 1. зубча́ты, зубча́сты; вы́зублены: ***a serrate leaf*** зубча́ты ліст (*расьлі́ны*)
– v.t. 1. нараза́ць зубцы́, назу́бліваць. 2. вышчарбля́ць, вызу́бліваць

serrated [səˈreɪtɪd] adj. *гл.* **serrate**, adj.

serum [sɪˈrəm] n., pl. **serums** or **sera** [sɪˈrə] 1. Med. сы́варатка *f.* 2. сыро́ватка *f.* (*мало́чная*)

servant [ˈsɜ:rvənt] n. 1. слуг|а́ -і́ *m.*, служа́нка *f.*; **servants,** coll. чэ́лядзь *f.*; ***servants' quarters*** чаля́дня *f.* 2. службо́|вец -ўца *m.*, службо́ўка *f.*: ***civil servant*** дзяржа́ўны службо́вец, урадо́|вец -ўца *m.*, урадо́ўка *f.*; ***public servant*** службо́вая асо́ба
• ***servants of God*** слу́гі бо́жыя (*пра духаве́нства*)

servant maid служа́нка, пакаёўка *f.*

serve [sɜ:rv] v. 1. служы́ць: ***to serve in the army*** служы́ць у во́йску; ***He served as a butler*** Ён служы́ў дварэ́цкім. 2. абслуго́ўваць (*пакупніка́, кліе́нта ў рэстара́не*); падава́ць на стол. 3. дапамагчы, услужы́ць: ***Can I serve you in any way?*** Магу́ вам дапамагчы́ ў чым-ко́лечы? 4. служы́ць, быць прыда́тным: ***Boxes served as seats*** Скры́нкі служы́лі як сядзе́ньні
• ***It serves him right!*** Так яму́ й трэ́ба!
• ***serve a term in prison*** адсе́дзець тэ́рмін у астро́зе
• ***serve the ball*** падава́ць мя́ч (*у гульні́*)

server [ˈsɜ:rvər] n. 1. той, хто абслуго́ўвае. 2. міністра́нт -а *m.* (*у касьце́ле*).

3. а) падно́с -а *m.* б) лы́жка, відэ́лец для сэрвава́ньня: ***a cake server*** лапа́тка для то́рта

service ['sɜ:rvəs] – n. 1. слу́жба *f.*: ***to go into service*** паступа́ць на слу́жбу; ***to be in someone's service*** быць на слу́жбе ў каго́. 2. дапамо́га, паслу́га *f.*: ***the services of a doctor*** ле́карская дапамо́га. 3. вайско́вая слу́жба: ***active service*** абавязко́вая вайско́вая слу́жба. 4. прыбо́р -у *m.*: ***a tea service*** гарба́тны прыбо́р. 5. пада́ча (*у тэ́ніce*) – adj. службо́вы: ***service uniform*** службо́вая фо́рма

• ***at your service*** да ва́шых паслу́гаў

• ***be of service*** быць прыда́тным, карысным

• ***church service*** багаслу́жба

• ***of service*** дапамо́жны, карысны

• ***services*** абслугоўванне *n.*

• ***the civil service*** дзяржа́ўная цывільная слу́жба, дзяржа́ўныя ўрадо́ўцы

• ***the service*** or ***the services*** а́рмія, авія́цыя, флёт

serviceable ['sɜ:rvəsəbəl] adj. 1. карысны, прыда́тны. 2. мо́цны (*пра матэрыя́л*)

serviceman ['sɜ:rvəsmən] n., pl. **-men** 1. вайско́вец -ўца *m.* 2. мэха́нік, рамо́нтнік -а *m.*

service road даро́га для мясцо́вага ру́ху

service station 1. бэнзы́нная, запра́вачная ста́нцыя; бэнзазапра́ўка, бэнзакалёнка *f.* 2. рамо́нтная ста́нцыя

servicewoman ['sɜ:rvəs,wʊmən] n. жанчы́на-вайско́вец

serviette [,sɜ:rvi'et] n. сурвэ́тка *f.*

servile ['sɜ:rvəl] adj. 1. нізкапаклО́ньніцкі, ліcьлі́вы, падлі́зьлівы: ***servile flattery*** нізкапаклО́ньніцкае падлі́званьне. 2. ра́бскі; нявО́льнічы: ***servile work*** ра́бская пра́ца. 3. угО́дніцкі: ***servile to public opinion*** падаўкі́ грама́дзкай ду́мцы

servility [sɜ:r'vɪlətɪ] n., pl. **-ties** угО́дніцтва *n.*; сэрвілі́зм -у *m.*

servitude ['sɜ:rvətu:d] n. ра́бства *n.*; нявО́ля *f.* 2. ка́тарга *f.*

session ['seʃən] n. 1. сэ́сія *f.*, насе́джаньне *n.*: ***Parliament is now in session*** Парлямэ́нт цяпе́р на сэ́сіі. 2. рад насе́джаньняў. 3. пэры́яд насе́джаньняў: ***This year's session of Parliament was unusually long*** Сёлета сэ́сія парлямэ́нту была́ незвыча́йна даўга́я. 4. сэ́сія *f.*, трымэ́стар -ру *m.*: ***the summer session*** ле́тні трымэ́стар

• ***be in session*** мець насе́джаньне, сэ́сію; засяда́ць

set [set] – v.t. **set, setting** 1. ста́віць: ***to set the value of*** ацані́ць *што*; ***to set a record*** паста́віць рэкО́рд. 2. устаўля́ць, упраўля́ць: ***to set a broken bone*** упра́віць зламану́ю косьць. 3. настаўля́ць, навО́дзіць: ***to set a clock*** наве́сьці гадзі́ньнік 4. вызнача́ць, прызнача́ць (*час для чаго́*). 5. упрыго́жваць, аздабля́ць: ***a bracelet set with diamonds*** бранзале́т аздО́блены дыямэ́нтамі. 6. садзі́ць квакту́ху (*на я́йкі*). 7. Mus. а) склада́ць, піса́ць мэлёдыю. б) аранжава́ць му́зыку. 8. Print. набіра́ць (*тэкст*)

– v.i. 1. застыва́ць, гусьце́ць: ***jelly sets as it cools*** кісе́ль застыва́е, калі́ ахало́джваецца. 2. захО́дзіць: ***The sun sets in the west*** Со́нца захО́дзіць на за́хадзе. 3. сядзе́ць на я́йках (*пра квакту́ху*). 4. пасава́ць, падыхО́дзіць: ***That coat sets well*** Гэ́нае палітО́ до́бра сядзі́ць (*пасу́е*)

– adj. 1. вы́значаны, усталява́ны, прыня́ты: ***set time*** вы́значаны час; ***set rules*** прыня́тыя пра́вілы. 2. засты́лы, цьвёрды. 3. нава́жаны: ***He is set on going today*** Ён нава́жаны е́хаць сёньня

– n. 1. камплЕкт -у *m.*, пО́ўны набО́р *m.*; прыбО́р -у *m.*: ***a set of dishes*** прыбО́р, камплЕкт пО́суду. 2. радыёапара́т, тэлевізар *абО́* тэлефО́нны апара́т. 3. дэкара́цыя для п'е́сы *абО́* аднО́й дзе́і. 4. кіру́нлак -ку *m.*; схі́ль-

насьць *f.* : ***the set of a current*** кіру́нак плы́ні. 5. за́вязь *f.*
• ***all set*** гато́вы, по́ўнасьцю прыгатава́ны
• ***set about*** прыступа́ць, бра́цца (*за рабо́ту*)
• ***set against*** настро́іць супро́ць; супрацьста́віць
• ***set a good example*** дава́ць до́бры пры́клад
• ***set apart*** адкла́сьці ў бок, вы́дзяліць
• ***set aside*** а) ня ўлі́чваць. б) запа́шваць на бу́дучыню
• ***set back*** затры́мваць, перашкаджа́ць
• ***set forth*** а) выпраўля́цца. б) выка́зваць: ***to set forth one's opinion*** выка́зваць сваю́ ду́мку
• ***set forward*** а) высо́ўвацца. б) выпраўля́цца (*у даро́гу*)
• ***set free/loose*** вызваля́ць: ***The slaves were set free*** Няво́льнікі былі́ вы́звалены
• ***set in*** а) пачына́цца: ***rain set in*** пачаліся дажджы́. б) ***the tide set in*** пача́ўся прыплы́ў
• ***set off*** а) выбуха́ць. б) падава́цца (*у даро́гу*)
• ***set on*** а) напада́ць. б) падгаво́рваць, нацко́ўваць
• ***set on fire*** запа́льваць, падпа́льваць
• ***set out*** а) выруша́ць, падава́цца (*у даро́гу*). б) выстаўля́ць напака́з *або́* на про́даж. в) садзі́ць. г) плянава́ць, маніцца, мець намер (*рабіць*)
• ***set up*** а) будава́ць. б) пачына́ць, засно́ўваць, закрада́ць
• ***set up for*** падрабля́цца пад *каго́*

setback [ˈsetbæk] n. 1. адступле́ньне, затры́мка ў по́ступе; перашко́да, замі́нка *f.* 2. зьме́на на го́ршае, няўда́ча *f.*

setting [ˈsetɪŋ] n. 1. ра́мка *f.* (*карці́ны*); апра́ва (*ка́меня*). 2. дэкара́цыя (*спэкта́кля*). 3. ме́сца, час дзе́і (*п'е́сы або́ рама́на*). 4. асяро́дзьдзе *n.*

settle [ˈsetəl] – v.t. 1. усталёўваць, вызнача́ць (*да́ту, час*), дамаўля́цца: ***to settle on a time for leaving*** вы́значыць час вы́езду, дамо́віцца аб ча́се вы́езду. 2. залаго́джваць, зала́джваць: ***I must settle all my affairs before going away*** Я му́шу зала́дзіць усе́ сваі́ спра́вы пе́рад вы́ездам. 3. апла́чваць: ***to settle a bill*** аплаці́ць раху́нак. 4. засяля́ць; калянізава́ць. 5. супако́йваць: ***A vacation will settle your nerves*** Адпачы́нак супако́іць тваі́ нэ́рвы
– v.i. 1. сяліцца; асяля́цца: ***to settle separately*** расьсяля́цца. 2. ула́джвацца, уладко́ўвацца: ***We are settled in our new home*** Мы ўладкава́ліся ў на́шым но́вым до́ме. 3. вы́гадна ўладко́ўвацца (*напр. у фатэ́лі*). 4. абсяда́ць: ***The end of that wall has settled five centimeters*** Канец то́е сьцяны́ абсе́ў на пяць сантыме́траў
• ***settle differences*** залаго́дзіць супярэ́чнасьці
• ***settle down*** а) усталява́цца. б) супако́іцца: ***At last the children settled down*** Нарэ́шце дзе́ці супако́іліся
• ***settle up*** аплаці́ць раху́нак, расплаці́цца

settled [ˈsetəld] adj. 1. асе́лы. 2. засе́лены: ***a densely settled region*** гу́ста засе́леная мясцо́васьць. 3. усталява́ны, вы́значаны (*пара́дак, да́та, цана́*)

settlement [ˈsetəlmənt] n. 1. урэгулява́ньне, пагадне́ньне, ула́джаньне *n.* (*спра́вы*). 2. вырашэ́ньне, вызначэ́ньне *n.* 3. апла́та *f.* (*до́ўгу*). 4. асяле́ньне *n.* 5. се́лішча *n.*, калёнія *f.* 6. аседа́ньне *n.* (*будыні́ны*)

settler [ˈsetələr] n. 1. пасяле́н|ец -ца *m.*, пасяле́нка *f.* 2. Law асо́ба, яка́я перадае́ ўла́снасьць

settlings [ˈsetəlɪŋz] n., pl. аса́д|ак -ку *m.*

seven [ˈsevən] n., adj. сем, coll. сямёра; сямёрка *f.*

sevenfold [ˈsevənfould] – adv. у сем разо́ў
– adj. 1. сяміразо́вы. 2. зь сямі ча́стак

seven hundred n. сямсо́т, *indecl.*

seven-hundredth adj. семісо́ты

seventeen [ˌsevənˈti:n] n. сямна́ццаць

seventeenth [ˌsevənˈti:ntθ] adj. сямнáццаты
seventh [ˈsevəntθ] adj. сёмы
seventieth [ˈsevəntiəθ] adj. сямідзясóтыя
seventy [ˈsevənti] n., pl. **-ties** сéмдзесят
sever [ˈsevər] – v.t. 1. разразáць, адразáць, адсякáць: ***to sever a rope*** разрэ́заць вярóўку. 2. парывáць (*сувязі, дачынéньні*) – v.i. аддзяля́цца, падзяля́цца: ***to sever into two factions*** падзялíцца на дзьве фракцыі
several [ˈsevrəl] adj. 1. кóлькі, нéкалькі: ***to gain several kilograms*** набráць нéкалькі кілягрáмаў. 2. рóзны, асóбны; індывідуáльны: ***The boys went their several ways*** Хлапцы́ пайшлí рóзнымі дарóгамі
severance [ˈsevərəns] n. 1. аддзялéньне *n.*; падзéл -у *m.* 2. разры́ў -ву *m.*: ***the severance of diplomatic relations*** разры́ў дыпляматы́чных дачынéньняў
severance pay плáта пры звальнéньні з прáцы, выхаднáя дапамóга
severe [sɪˈvɪr] adj. 1. сувóры, суровы, стрóгі: ***a severe sentence*** суровы прысýд. 2. цяжкí: ***a severe illness*** цяжкáя хваробá. 3. вóстры, жóрсткі: ***a severe criticism*** вóстрая крытыка. 5. стрóгі, прóсты (*пра прычóску, адзéньне*)
severity [sɪˈverəti] n., pl. **-ties** 1. стрóгасьць, суровасьць *f.* 2. прóстасьць *f.* (*стылю, гýсту*). 3. вастрынá *f.*; лютасьць, жóрсткасьць *f.*: ***the severity of pain*** вастрынá бóлю; ***the severity of storms*** лютасьць навальніцаў. 4. павáжнасьць (*хваробы*). 5. дакладнасьць, акурáтнасьць *f.*
sew [sou] v.t. **sewed, sewn** or **sewed, sewing** шы́ць, прышываць, сшываць: ***to sew on a button*** прышы́ць гýзік
• ***sew on*** прышы́ць
• ***sew up*** зашы́ць: ***The doctor sewed up the wound*** Дóктар зашы́ў рáну
sewage [ˈsu:ɪdʒ] n. сьцёкавыя вóды, каналізáцыя *f.*
sewer I [ˈsu:ər] n. каналізацы́йная трубá
sewer II [ˈsouər] n. швец -яцá *m.*, швáчка *f.*
sewerage [ˈsu:ərɪdʒ] n. 1. каналізáцыя *f.* 2. сьцёкавыя вóды
sewing [ˈsouɪŋ] n. шытвó *n.*
sewing machine швéйная машы́на
sewn [soun] v., *p.p. of* **sew** шы́ты, пашы́ты
sex [seks] – n. 1. пол -у *m.*: ***the male sex*** мужчы́нскі пол; ***the female sex*** жанóчы пол. 2. сэкс -у *m.* 3. Informal палавáя сýвязь, палавы́я знóсіны – adj. палавы́
• ***the fair, gentle sex*** жанчы́ны
• ***the sterner*** or ***stronger sex*** мужчы́ны
sex appeal фізы́чная прывáбнасьць
sextet or **sextette** [sekˈstet] n. 1. сэкстэ́т -у *m.*, а) кампазы́цыя для шасьцёх галасóў *або́* інструмэ́нтаў. б) грýпа з шасьцёх выканáўцаў. 2. шасьцёрка *f.*
sexual [ˈsekʃuəl] adj. палавы́, сэксуáльны
sexuality [ˌsekʃuˈæləti] n. сэксуáльнасьць *f.*
sexy [ˈseksi] adj. 1. які́ ўзбуджáе сэксуáльныя пачýцьці. 2. сэксуáльны: ***a sexy novel*** сэксуáльны раман
shabby [ˈʃæbi] adj. 1. працёрты, знóшаны (*пра вóпратку*). 2. абдзёрты, абадрáны, абшáрпаны, запýшчаны. 3. Figur. несправядлíвы, нíзкі, пóдлы: ***shabby treatment*** несправядлíвае абыхóджаньне
shack [ʃæk] – n. 1. бýдка *f.*, будáн, шалáш -á *m.* 2. занядбáная хáта, хацíна *f.* – v.i., Sl. жыць, кватаравáць, пражывáць: ***He shacks in a boarding house*** Ён жывé ў пансіёне
• ***shack up*** жыць з кім-нéбудзь
shackles [ˈʃækəlz] – n., pl. кайданы́, акóвы, нарýчнікі *pl.*; Figur. пýты *pl.* – v.t. 1. закóўваць у кайданы́. 2. Figur. утаймóўваць; зьнявóльваць
shade [ʃeɪd] – n. 1. зáсень *f.*, цень -ю *m.*: ***in the shade of a tree*** у зáсені дрэ́ва; ***light and shade*** сьвятлó й цéнь (*і ў пе-*

ранóсным значэ́ньні). 2. заслóна ад сьвятлá, жалю́зі, *indecl.* 3. адцéньне (*кóлеру*). 4. цень *f.*, пры́від -у *m.*

– v.t. завé́шваць, засланя́ць, зáсьціць ад сьвятлá; зацямня́ць

• ***the shades*** пры́цемак, паўзмрóк (*вéчара*); змрок, цéмра (*нóчы*)

shadow [ˈʃædoʊ] – n. 1. цень -ю *m.* (*чалавéка абó прадмéта*). 2. зáсень *f.*, цень -ю *m.* 3. цямнéйшае мéсца ў карціне. 4. кры́шка; малáя ступéнь: ***There's not a shadow of a doubt about his guilt*** Нямá найменшага сумнéву, што ён вінавáты. 5. здань *f.*, пры́від -у *m.* 6. ахóва *f.*, прыстáнішча *n.*

– v.t. 1. засланя́ць ад сьвятлá: ***be shadowed by*** быць у цяні́ *чагó*. 2. кі́даць цень. 3. неадступна хадзíць за *кім*. 4. Figur. засмучáць; азмрóчваць

• ***be afraid of one's own shadow*** бая́цца свайгó цéню

• ***cast a long shadow*** быць уплывóвым

• ***the shadows*** пры́цемлак -ку *m.*, паўзмрóк -у *m.*

• ***under*** or ***in the shadow of*** пад засеньню *чагó*: ***We met in a little cafe under the shadow of the cathedral*** Мы спаткáліся ў невялíкай кавя́рні пад засеньню катэ́дры

shadowy [ˈʃædoʊi] adj. 1. цяні́сты; цёмны. 2. як цень; няя́сны, невырáзны, слабы́, малы́: ***a shadowy outline*** няя́сны абры́с. 3. нерэáльны, пры́відны

shady [ˈʃeɪdi] adj. 1. у цéню; зацéнены. 2. цяні́сты. 3. сумнéўнай сумлéннасьці; цёмны: ***rather shady occupations*** дóсыць цёмныя занáткі

shaft [ʃæft] n. 1. дрэ́ўка дзíды *абó* сьця́га; дзíда *f.*, стралá *f.* 2. прамéнь сьвятлá. 3. аглóбля, аглóбліна *f.* 4. вал -а *m.* (*млынá, турбíны*), вось *f.* 5. рýчка малаткá; тапары́шча. 6. шáхта *f.*: ***an elevator shaft*** лíфтавая шáхта, лíфтавы ствол

shag [ʃæg] n. 1. цьвярды́я, пакудлáчаныя валасы́ *абó* поўсьць, кóсмы *pl.* 2. даўгí, цьвярды́ ворс (*сукнá, тканíны*). 3. калмáтая тканíна. 4. махóрка *f.*

shaggy [ʃægi] adj. лахмáты, бухмáты, калмáты: ***a shaggy dog*** калмáты сабáка

shake [ʃeɪk] – v., **shook, shaken** 1. трэ́сьці; вытрасáць: ***to shake a rug*** вы́трасьці дывáн. 2. страсáць: ***to shake snow off one's clothing*** абтрэ́сьці сьнег з вóпраткі. 3. трэ́сьці, ціснуць, паціскáць: ***to shake hands*** паціснуць рукý. 4. страсáць, скаланáць: ***The explosion shook the town*** Вы́бух страсянýў гóрад. 5. пахіснýць (*вéру*)

– v.i. 1. страсáцца, абтрасáцца: ***Sand shakes off easily*** Пясóк лёгка абтрасáецца. 2. трэ́сьціся, калаці́цца, дрыжэ́ць (*ад хóладу, стрáху*). 3. хістáцца (*пра адвáгу*)

– n. 1. трасéньне *n.* 2. Informal земляцрýс -у *m.* 3. малóчны актэ́йль ***milk shake***. 4. Sl. імгнéньне *n.*: ***I'll be there in two shakes*** я бýду там умóмант

• ***no great shakes*** нічóга вáжнага *абó* незвычáйнага

• ***shake down*** а) страсáць (*плады́ з дрэ́ва*). б) утрасáць. в) уладкóўвацца. г) Sl. вымагáць грóшы

• ***shake off*** пазбы́цца *кагó-чагó*

• ***shake up*** а) устрэ́сваць, узбóўтваць; мяшáць. б) усхваляваць

• ***the shakes*** а) трасýха, ліхамáнка *f.* б) дры́жыкі *pl.*

shaken [ˈʃeɪkən] v., *p.p. of* **shake**

shake-up [ˈʃeɪkʌp] n., Informal ператасóўка, перамяшчэ́ньне службóвых асóбаў: ***a shake-up in the government*** чы́стка ў дзяржáўным апарáце

shaky [ˈʃeɪki] adj. 1. дрыгóткі: ***a shaky voice*** дрыгóткі гóлас. 2. нямóцны, хісткі. 3. няпэ́ўны, ненадзéйны

shale [ʃeɪl] n. слáнец -цу *m.*

shall [ʃæl] v., *pres.* **shall,** *past and cond.* **should**, *neg.* **should'nt** *ужывáецца*: 1. *у 1-ай асóбе для азначэ́ньня бýдучыні*: ***I shall come tomorrow*** Я прыйдý зáўтра; ***We shall consider the matter*** Мы разглéдзім гэ́тую спрáву. 2. *у*

2-ой і 3-яй асо́бах для азначэ́ньня рашу́часьці, прыму́су, абавя́зку або́ неабхо́днасьці: ***You shall do it*** Ты му́сіш гэ́та зрабіць. 3. *у зако́нах і пастано́вах*: ***The fine shall not exceed $50*** Штраф не павінен перавыша́ць 50 даля́раў. 4. *ува ўмо́ўных ска́зах*: ***if he should die*** калі б ён памёр

shallot [ʃə'lɑ:t] n. шалёт -у *m.*, (*расьлі́на, падо́бная да цыбу́лі*)

shallow ['ʃælou] – adj. неглыбо́кі, лёгкі (*пра сон*); плыткі: ***shallow water*** плы́ткая вада́, мель *f.*: ***a shallow dish*** плы́ткая посу́дзіна

– v.i. мяле́ць

shalt [ʃælt] v., Poetic, *2nd pers. sing. p.t. of* **shall**: ***Thou shalt not sin*** Не зграшы́

sham [ʃæm] – n. 1. прыкі́дваньне, удава́ньне *n.*, сымуля́цыя *f.* 2. падро́бка, імітацыя *f.* 3. хлус -а *m.*, манюкіа -і *m.&f.* ; ашука́нец -ца *m.* 4. накі́дка *f.*: ***a pillow sham*** дзённая дэкаратыўная накрыўка на падушку

– adj. удава́ны: ***a sham battle for practice*** удава́ная бітва́ (*на манэ́ўрах*). 2. падро́блены, імітава́ны

– v.t. **(-mm-)** удава́ць, сымулява́ць, прыкіда́цца: ***He shammed sickness*** Ён прыкі́нуўся хво́рым

shamble ['ʃæmbəl] – v.i. плясьціся, валачы́ но́гі

– n. цяжка́я хада́

shambles ['ʃæmbəlz] n., pl. or sing. 1. бо́йня *f.* 2. бо́йня, разьня́ *f.*, вайна́ з ма́савым зьнішчэ́ньнем. 3. по́ўны балага́н

shame [ʃeim] – n. 1. со́рам -у *m.*, сараматá *f.*: ***Shame on you!*** Як табе́ ня со́рамна! 2. га́ньба *f.*: ***to bring shame upon one's family*** прыно́сіць га́ньбу сваёй сям'і. 3. шко́да *f.*; прыкрасьць *f.*: ***It is a shame he is so wasteful*** Прыкра, што ён такі марнатра́ўны; ***What a shame you can't come earlier*** Яка́я шко́да, што ты ня мо́жаш прыйсьці ране́й

– v.t. 1. саро́міць, сарамаці́ць. 2. га́ньбіць

• ***For shame!*** Со́рамна!

• ***put to shame*** а) зга́ньбіць; засаро́міць. б) перасягну́ць, перавы́сіць; зацьмі́ць (*спры́там, працаві́тасьцю*)

shameful ['ʃeimfəl] adj. гане́бны, які́ прыно́сіць со́рам

shameless ['ʃeimləs] adj. 1. бессаро́мны; наха́бны. 2. непрысто́йны, пазба́ўлены пачуцьця́ со́раму, сараматны́: ***a shameless person*** сараматні́к, сараматні́ца

shamelessly ['ʃeimləsli] adv. гане́бна, бессаро́мна

shamelessness ['ʃeimləsnəs] n. наха́бства *n.*, бессаро́мнасьць *f.*

shammy ['ʃæmi] n., pl. **-mies** за́мша *f.*

shampoo [ʃæm'pu:] – v.t. 1. мы́ліць (*валасы́*). 2. мыць (*галаву́, дыва́н*)

– n. 1. шампу́нь -ю *m.* 2. мыцьцё галавы́

shamrock ['ʃæmrɑ:k] n. 1. Bot. трылісьнік -а *m.* (*эмбле́ма Ірля́ндыі*). 2. Bot. кісьліца звыча́йная; дзя́целіна *f.*

shank [ʃæŋk] n. 1. галёнка *f.* 2. цэ́лая нага

shanty ['ʃænti] n., pl. **-ties** ха́тка, хаці́на *f.*, бара́к -а *m.*

shape [ʃeip] – n. 1. фо́рма *f.*: ***the shape of a triangle*** фо́рма трыку́тніка. 2. фо́рма *f.*, абры́с -у *m.*: ***to take the shape of*** прыма́ць фо́рму *каго́-чаго́*. 3. стан -у *m.*, фо́рма *f.*: ***in bad shape*** у слабы́м ста́не; ***to keep oneself in good shape*** трыма́ць сябе́ ў до́брай фо́рме. 4. пара́дак -ку *m.*: ***to get one's thoughts into shape*** прывёсьці сваё ду́мкі ў пара́дак. 5. род -у *m.*: ***dangers of every shape*** небясьпе́кі ўся́кага ро́ду. 6. фо́рма *f.* (*начы́ньне*)

– v.t. 1. фармава́ць. 2. дапасо́ўваць у фо́рме. 3. надава́ць *чаму́* пэ́ўную фо́рму *або́* хара́ктар.

• ***shape up*** а) прыма́ць фо́рму. б.) прыво́дзіць сябе́ ў фо́рму

shapeless ['ʃeipləs] adj. 1. бясфо́рмны. 2. нязгра́бны, няскла́дны

shapely ['ʃeipli] adj. 1. прыго́жа скла́дзены (*пра чалаве́ка*). 2. прые́мнай фо́рмы

share I [ʃer] – n. 1. до́ля, ча́стка *f.*, удзе́л -у *m.*: ***Do your share of the work*** Зрабі́ нале́жную табе́ ча́стку рабо́ты. 2. а́кцыя *f.*; пай -ю *m.*, удзе́л -у *m.*
– v.i. дзяліць; мець супо́льна: ***The sisters share the same room*** Сёстры жыву́ць ра́зам у адны́м пако́і. 2. дзяліцца. 3. браць удзе́л
• ***go shares*** дзяліцца зь не́кім
• ***share and share alike*** дзяліць паро́ўну; дзяліцца паро́ўну

share II [ʃer] n. лямеш лемяша́, наро́г -а *m.* (*плу́га*)

shark I [ʃɑ:rk] n. аку́ла *f.*

shark II [ʃɑ:rk] n. 1. вымага́льнік -а *m.*, махля́р -а́ *m.*, ашука́нец -ца *m.* 2. Sl. выда́тны зна́ўца чаго́-н.

sharp [ʃɑ:rp] – adj. 1. во́стры; до́бра завостраны: ***a sharp knife*** во́стры нож. 2. во́страканцо́вы, сьпіча́сты. 3. рапто́ўны, круты́ (*пра паваро́т*). 4. во́стры, ро́зкі: ***sharp words*** ро́зкія сло́вы. 5. мо́цны, во́стры: ***a sharp pain*** во́стры боль. 6. выра́зны: ***the sharp contrast*** ро́зкі, выра́зны кантра́ст. 7. во́стры, то́нкі; адчува́льны: ***a sharp eye*** до́брае во́ка; ***sharp ears*** чу́йныя ву́шы
– adv. 1. дакла́дна: ***at one o'clock sharp*** дакла́дна, ро́ўна а пе́ршай гадзі́не. 2. рапто́ўна, пі́льна: ***Look sharp!*** Глядзі́ ва ўсе́ во́чы, будзь пі́льны
– n. Mus. дые́з -а *m.*

sharpen [ˈʃɑ:rpən] – v.t. 1. вастры́ць. 2. завастра́ць. 3. тачы́ць, нато́чваць
– v.i. вастры́цца

sharp-eyed [ˌʃɑ:rpˈaɪd] adj. 1. з во́стрым, прані́клівым зро́кам. 2. пі́льны, назіра́льны

sharp-nosed [ˌʃɑ:rpˈnoʊzd] adj. 1. востранО́сы. 2. з до́брым ню́хам

sharpshooter [ˈʃɑ:rpˌʃu:tər] n. ме́ткі страло́к; сна́йпэр -а *m.*

shatter [ˈʃætər] – v.t. 1. разьбіва́ць, растру́шчваць удру́зг (*на кава́лачкі, на дру́зачкі*): ***a stone shattered the window*** ка́мень разьбі́ў акно́. 2. псава́ць, руйнава́ць (*здаро́ўе, не́рвы*); разьбіва́ць, разбура́ць (*надзе́ю*). 3. падрыва́ць (*дове́р, здаро́ўе і г.д.*)
– n. аско́лак -ка *m.*
• ***shatters,*** pl. аско́лкі *pl.*

shave [ʃeɪv] – v.i. **shaved, shaved** or **shaven** галі́цца, бры́цца
– v.t. 1. галі́ць, зго́льваць, брыць (*ву́сы*). 2. кро́іць, ро́заць на то́ненькія скры́лікі. 3. зраза́ць ве́льмі бліска або́ ні́зка (*як траву́*). 4. Figur. зраза́ць: ***The car shaved the corner*** Машы́на ледзь не зачапі́лася за рог
– n. 1. гале́ньне, брыцьцё *n.* 2. струг -а *m.* (*прыла́да*). 3. то́нкі скрылёк
• ***close shave*** на валасо́к ад небяспе́кі

shaven [ˈʃeɪvən] adj. го́лены, бры́ты

shaving [ˈʃeɪvɪŋ] n. 1. often ***shavings*** то́ненькія скры́лікі; габлёнка *f.*, стру́жкі. 2. гале́ньне *n.*

shaving set прыбо́р для гале́ньня

shawl [ʃɔ:l] n. шаль -я *m.*

she [ʃi:] – pron., *sing. nom.* **she**, *poss.* **hers** яна́
– n. асо́ба або́ жывёліна жано́чага ро́ду

sheaf [ʃi:f] n. **sheaves** сноп снапа́, пук -а́ *m.*: ***a sheaf of wheat*** сноп пшані́цы; ***a sheaf of arrows*** пук стрэ́лаў

shear [ʃɪr] – v.t. 1. стры́гчы: ***The farmer sheared his sheep*** Гаспада́р стрыг сваіх аве́чак. 2. абраза́ць
– n. 1. стры́жка *f.* 2. абстры́жаная во́ўна. 3. адна́ ча́стка нажні́цаў

shears [ʃɪrz] n., pl. or sing. но́жны, нажні́цы *pl. only* (*краве́цкія, садо́выя, для стры́жкі аве́чак*)

sheath [ʃi:θ] n., pl. **sheaths** но́жны *pl.*, по́хва *f.* (*для мяча́, нажа́*)

sheathe [ʃi:ð] v.t. 1. уклада́ць у по́хву (*меч*). 2. абвіва́ць, абмо́тваць: ***a mummy sheathed in linen*** му́мія абві́тая палатно́м

sheave [ʃi:v] v.t. зьвя́зваць а) у снапы́ (*збо́жжа*). б) у пукі́ (*лён*)

shed I [ʃed] n. 1. а) хлеў, -ява́ *m.* (*для жывёлы*). б) сьві́лан -на *m.*, пу́ня *f.* (*для се́на*). в) паве́ць, паве́тка *f.* (*для*

дро́ваў). 2. дэпо́, *n., indecl.*: ***a train shed*** чыгу́начнае дэпо́. 4. анга́р -а *m.*

shed II [ʃed] – v., **shed** 1. праліва́ць: ***He shed his blood for his country*** Ён праліва́ў кроў за свой край. 2. разліва́ць. 3. скіда́ць, ліня́ць; мяня́ць: ***The snake sheds its skin*** Вуж мяня́е ску́ру. 4. аддава́ць, распаўсю́джваць: ***The sun sheds light*** Со́нца выпраме́ньвае сьвятло́

– v.i. скіда́ць ску́ру, мяня́ць ро́гі; ліня́ць (*мяня́ць пе́р'е, поўсьць*): ***The snake has just shed*** Вуж то́лькі што скі́нуў ску́ру

• ***shed blood*** праліва́ць кроў, зьнішча́ць жыцьцё, забіва́ць

• ***shed one's own blood*** ахвяраваць сваё жыцьцё

she'd [ʃi:d] = **she had, she would**

sheen [ʃi:n] n. бляск -у, гля́нец -цу *m.*

sheep [ʃi:p] n., pl. **sheep** аве́чка *f.*, бара́н -а́ *m.*

• ***make sheep's eyes*** кіда́ць закаха́ныя по́зіркі

sheepcote ['ʃi:pkout] n. аве́чы хлеў, аўча́рня *f.*, аве́чнік -а *m.*

sheep dog аўча́рка *f.*

sheepherder ['ʃi:p,hɜ:rdər] n. аўча́р -а́ *m.*

sheepman ['ʃi:pmən] n., pl. **-men** 1. авечкагадо́лвец -ўца *m.* 2. аўча́р -а́ *m.* (*пасту́х*)

sheep range аве́чае па́сьбішча

sheepskin ['ʃi:pskɪn] n. 1. аўчы́на *f.* 2. пэрга́мэнт -у *m.* 2. Informal дыплём -у *m.*

sheepskin coat кажу́х -а́ *m.*

sheer I [ʃɪr] – adj. 1. лёгкі, ама́ль празры́сты: ***a sheer white dress*** лёгкая бе́лая суке́нка. 2. по́ўны, абсалю́тны: ***sheer exhaustion*** по́ўнае зьнясі́леньне; ***sheer waste of time*** адна́ трата ча́су. 3. стро́мкі, стро́мы (*спад, скала́*), вэртыка́льны

– adv. 1. ца́лкам, зусі́м. 2. ве́льмі стро́мка

sheer II [ʃɪr] – v.i. адхіля́цца ад ку́рсу; зварочваць у бок

– n. адхіле́ньне ад ку́рсу

sheerly ['ʃɪrli] adv. абсалю́тна; ца́лкам; зусі́м; про́ста: ***sheerly out of curiosity*** про́ста зь цікава́сьці

sheet ['ʃi:t] n. 1. по́сьцілка, прасьціна́ *f.*, прасьціра́дла *n.* 2. ліст -а́ *m.* (*шкла, мэта́лу*), а́ркуш (*папе́ры*). 3. Informal газэ́та *f.* 4. пласт -у *m.*: ***a sheet of ice*** пласт лёду

sheet iron ліставо́е жале́за

sheet lightning зарні́ца *f.*, во́дбліск далёкай навальні́цы

sheik or **sheikh** [ʃi:k] n. шэйх -а *m.*

shelf [ʃelf] n., pl. **shelves** 1. пали́ца *f.*: ***to put on the shelf*** адкладаць, адкіда́ць як непатрэ́бнае *або́* непажада́нае. 2. во́дмель *f.* 3. шэ́льф -а *m.*

• ***off the shelf*** станда́ртны, гато́вы (*прадукт*)

shell [ʃel] – n. 1. а) ра́кавінка *f.* (*сьлімака́, ву́стрыцы*). б) па́нцыр -а *m.* (*ра́ка, кра́ба, чарапа́хі*). 2. шкарлу́піна *f.* (*арэ́ха, я́йка*). 3. гільза патро́на, патро́н -а *m.* 4. снара́д -а *m.*, грана́та *f.*

– v.t. 1. лу́шчыць (*струкі гаро́ху, арэ́хі*). 2. абіра́ць (*зе́рне кукуру́зы*); ***to shell grain (in a mill)*** шатрава́ць жыта (у млыне́). 4. абстрэ́льваць (*снара́дамі*): ***The enemy shelled the town*** Во́раг абстрэ́льваў го́рад артылерыйскім агнём

• ***shell out,*** Informal дава́ць, раздава́ць (*гро́шы*), раскашэ́львацца

she'll [ʃi:l] = **she shall, she will**

shellfish ['ʃelfɪʃ] n., pl. coll. **-fish** or **-fishes** ракападо́бныя *pl.*

shellproof ['ʃelpruf] adj. браніраваны

shellshock ['ʃelʃɑ:k] n. кантузія *f.*

shelter ['ʃeltər] – n. прыту́лак, прыпы́нак -ку *m.*, прыпы́нішча *n.*; схо́вішча *n.*

– v.t. дава́ць прыту́лак, прытуля́ць; засланя́ць, ахо́ўваць (*ад ве́тру, со́нца*); хава́ць ад небясьпе́кі

– v.i. знахо́дзіць прыпы́нак, схо́вішча

shelve [ʃelv] v.t. 1. кла́сьці на пали́цу. 2. адкладаць (*разгля́д, спрэ́чку*)

shelves [ʃelvz] n., *pl. of* **shelf**

shepherd ['ʃepərd] n. 1. пасту́х аве́чак. 2. па́стыр -а *m.*, духо́ўны апяку́н

• ***the Good Shepherd*** Дóбры Пáстыр (*пра Ісýса Хрыстá*)

shepherdess ['ʃepərdəs] n. пастýшка *f.*

sheriff ['ʃerɪf] n. шэры́ф -а *m.*

sherry ['ʃeri] n., pl. **-ies** шэ́ры *n.*, *indecl.*, (*віно́*)

shield [ʃi:ld] – n. 1. шчыт -á *m.* 2. ахóва *f.* 3. Tech. экрáн -а *m.*

– v.t. абараня́ць, ахóўваць, засланя́ць

– v.i. служы́ць абарóнай, ахóвай, заслóнай

shift [ʃɪft] – v.t. 1. перасóўваць (*на і́ншае мéсца*); перадавáць (*другóму*); перакладáць (*у другýю рукý*); зьмяня́ць: ***He shifted the heavy bag from one hand to the other*** Ён перакла́ў цяжкі́ мех з аднаé рукí ў другýю. 2. сьпíхваць (*адкáзнасьць*). 3. замяня́ць (*дэкарáцыю на сцэ́не*). 4. пазбаўля́цца. 5. мяня́ць хýткасьць аўтамабíля

– v.i. зьмяня́цца: ***The wind has shifted to the southeast*** Вéцер зьмяніўся на паўдзённа-ўсхóдні. 2. махлявáць, рабíць змóву. 3. спраўля́цца, давáць сабé рáды

– n. 1. зьмéна *f.*: ***night shift*** начна́я зьмéна. 2. зрух -у *m.*, перамяшчэ́ньне *n.* 3. хíтрыка *f.*, вы́крут, спóсаб -у *m.*: ***to try every shift*** прабавáць усíх спóсабаў. 4. Geol. касóе зрушэ́ньне

• ***make shift*** а) давáць сабé рáды. б) перабівáцца, ледзь давáць сабé рáды. в) рабíць, як выхóдзіць

• ***shift the blame*** звалíць віну́ на другóга

shiftless ['ʃɪftləs] adj. вя́лы, ляні́вы; бездапамóжны, няспрáўны

shifty ['ʃɪfti] adj. 1. хíтры, выкрýтлівы. 2. хýткі, шпáркі, спры́тны, спрáўны

shilling ['ʃɪlɪŋ] n. шы́лінг, 1/20 фýнта (*колішняя брытáнская грашóвая адзíнка*)

shimmer ['ʃɪmər] – v.i. мільгáць, мігáць, мільгацéць, мігацéць, мігцéць; зіхацéць

– n. мігацéньне, мігцéньне *n.*

shimmery ['ʃɪməri] adj. мігатлíвы

shin [ʃɪn] – n. галёнка *f.*

– v.i. карáскацца: ***to shin up a tree*** ускарáскацца на дрэ́ва

shinbone ['ʃɪnboun] n. галёначная косьць

shine [ʃaɪn] – v., **shone** or **shined** 1. сьвяцíць; сьвяцíцца, блíшчэ́ць, зіхацéць. 2. вызначáцца: ***Mary shines in French*** Мары́я вызначáецца вéдамі францýскае мóвы. 3. ваксавáць: ***to shine shoes*** ваксавáць, глянцавáць чаравíкі

– n. 1. сóнечнае сьвятлó *n.* 2. бляск -у, гля́нец -цу *m.* 3. пагóда *f.*; сóнечнае надвóр'е: ***rain or shine*** дождж ці пагóда, у кóжным рáзе

• ***shine up to,*** Sl. паддóбрывацца да *кагó*

• ***take a shine to,*** Sl. спадабáць, упадабáць, мóцна палюбíць *кагó-што*

shingle I ['ʃɪŋgəl] – n. 1. гóнта, дрáнка *f.* 2. Informal малáя шы́льда

– v.t. крыць гóнтамі, дрáнкай (*дах*)

• ***hang out one's shingle,*** Informal адкры́ць кабінэ́т (*пра лéкара, адвакáта*)

shingle roof layer гантáр -á *m.*

shingle II ['ʃɪŋgəl] n. 1. гáлька *f.*, буйнáя жарствá. 2. пляж *абó* мéсца, пакры́тае гáлькай

shingles ['ʃɪŋgəlz] n., pl., Med. íшыяс -у *m.*

shining ['ʃaɪnɪŋ] adj. 1. сьвéтлы, я́сны, бліскýчы. 2. выдáтны, надзвычáйны (*пра здóльнасьці, дасягнéньні*)

shiny ['ʃaɪni] adj. 1. бліскýчы, сьвéтлы, я́сны: ***a shiny new nickel*** бліскýчы нóвы нíкель (*пяціцэ́нтавая манэ́та*). 2. вы́церты, вы́нашаны; зашмальцавáны (*пра вóпратку*)

ship [ʃɪp] – n. 1. карабле́ль -ля́ *m.*, вадаплáлў, параплáлў -ва *m.* 2. самалёт -а *m.*, касьмíчны карабéль. 3. экіпáж карабля́

– v.t., **(-pp-)** 1. грузíць (-ца) на карабéль, правóдзіць пасáдку. 2. сядáць на карабéль, вадаплáў, падарóжнічаць вадаплáвам. 3. пасылáць, перавóзіць тавáр, пасы́лку. 4. набірáць экіпáж. 5. паступáць, наймáцца на слýжбу на караблí: ***He shipped as***

cook Ён наня́ўся на карабе́ль ку́харам
• ***give up the ship*** здава́цца, пакіда́ць карабе́ль
• ***jump ship*** ско́чыць з карабля́, уцячы́
• ***one's ship comes in*** or ***home*** здабы́ць, атрыма́ць бага́цьце; быць у грашо́х
• ***run a tight ship*** быць до́брым кіраўні́ко́м, мо́цна кірава́ць
• ***ship out*** вы́ехаць, зье́хаць

shipboard [ˈʃɪpbɔ:rd] n. караб|е́ль -ля́ *m.* ***on shipboard*** на караблі́

shipload [ˈʃɪploud] n. груз, пакла́жа карабля́

shipmaster [ˈʃɪpmæstər] n. капіта́н карабля́

shipment [ˈʃɪpmənt] n. 1. пагру́зка тава́ру. 2. вы́сылка, перасы́лка тава́раў. 3. груз -у *m.*

shipping [ˈʃɪpɪŋ] n. 1. перасы́лка тава́раў, гру́заў. 2. a) coll. караблі́, гандлёвы флёт. б) агу́льны тана́ж. 3. флёт дзяржа́вы, кампа́ніі

shipwreck [ˈʃɪprek] – n. 1. караблекрушэ́ньне *n.* 2. разьбі́ты карабе́ль. 3. разбурэ́ньне, разьбіцьцё *n.* (*пля́наў*); руі́на *f.*
– v.t. Figur. бурыць, разбура́ць, руйнава́ць; ні́шчыць
– v.i. цярпе́ць караблякрушэ́ньне

shipwright [ˈʃɪpraɪt] n. караблебудаўнік -а́ *m.*

shipyard [ˈʃɪpjɑ:rd] n. вэрф *f.*

shirk [ʃɜ:rk] – v.i. выкру́чвацца, ухіля́цца (*ад пра́цы, абавя́зкаў*)
– n. хітру́н -а́ *m.*, хто ўхіля́ецца

shirt [ʃɜ:rt] n. 1. мужчы́нская кашу́ля, саро́чка *f.* 2. жано́чая блю́зка ў падо́бным сты́лі
• ***keep one's shirt,*** Sl. не хвалява́цца, быць спако́йным
• ***lose one's shirt,*** Sl. заста́цца без кашу́лі; усё стра́ціць, што меў

shirtsleeve [ˈʃɜ:rtsli:v] adj. без пінжака́, нефарма́льны

shiver I [ˈʃɪvər] – v.i. трэ́сьціся, калаці́цца, дрыжэ́ць: ***He is shivering*** Яго́ трасе́; ***to shiver with fever*** калаці́цца ў ліхама́нцы
– n. дрыжа́ньне, дры́жыкі *pl.* (*ад хо́ладу, стра́ху*)

shiver II [ˈʃɪvər] – v.t. драбі́ць (*на кава́лачкі, на дру́зачкі*)
– n. дро́бныя аско́лкі, кава́лачкі

shivery [ˈʃɪvəri] adj. 1. дрыго́ткі. 2. сьцюдзёны

shoal I [ʃoul] n. 1. мель, мяліна *f.* 2. плы́ткае ме́сца

shoal II [ʃoul] n. мно́ства *n.*, ма́са *f.*: ***a shoal of troubles*** ма́са кло́патаў

shock I [ʃɑ:k] – n. 1. уда́р -у *m.*, штуршло́к -ка́ *m.*, гвалто́ўнае страсе́ньне: ***earthquake shocks*** штуршкі́ землятру́су. 2. цяжкі́ (*мара́льны*) уда́р. 3. (*нэрво́вы*) шок, узрушэ́ньне *n.*
– v.t. 1. гвалто́ўна ўда́рыць. 2. ашаламля́ць; ура́жваць; абура́ць. 3. бі́ць электрашо́кам
– v.i. сутыка́цца, сту́кацца зь вялі́кай сі́лай
• ***shock therapy*** лячэ́ньне электрашо́кам

shock II [ʃɑ:k] n. ку́чма *f.*

shock III [ʃɑ:k] n. капа́ *f.*, мэ́ндлік -а *m.*

shock absorber амартыза́тар -а *m.*

shocking [ˈʃɑ:kɪŋ] adj. 1. жахлі́вы, ашаламля́льны. 2. скандальны; агі́дны, гане́бны, абура́льны. 3. Informal ве́льмі благі́

shod [ʃɑ:d] v., *p.t. and p.p. of* **shoe** a) абу́ты. б) падкава́ны (*пра каня́*)

shoe [ʃu:] – n., pl. **shoes** 1. чарані́к -а *m.* 2. падко́ва *f.* (*у каня́*). 3. накане́чнік -а *m.* 4. тармазна́я кало́дка. 5. гумо́вая шы́на
– v.t. **shod, shoeing** 1. абува́ць. 2. падко́ўваць (*каня́*)
• ***be in another's shoes*** быць на ме́сцы другі́га, быць у чужо́й ску́ры
• ***fill another's shoes*** заня́ць ме́сца другі́га

shoeblack [ˈʃu:blæk] n. чысьці́льнік бо́таў

shoehorn [ˈʃu:hɔ:rn] n. ражло́к -ка́ *m.* (*для надзява́ньня абу́тку*)

shoelace [ˈʃu:leɪs] n. шнурло́к, матузло́к -ка́ *m.* (*для чаравíкаў*)
shoemaker [ˈʃu:meɪkər] n. шалве́ц -ўца́ *m.*
shoemaking [ˈʃu:meɪkɪŋ] n. шаве́цтва *n.*
shoe polish ва́кса *f.* (*для чаравíкаў*)
shoeshine [ˈʃu:ʃaɪn] n. 1. чышчэ́ньне, ваксава́ньне абу́тку. 2. чысьцíльнік абу́тку
shone [ʃoʊn] v.i., *p.t and p.p. of* **shine**
shoo [ʃu:] interj. кыш, акы́ш (*праганя́ючы*), прэч! вон!
shook [ʃʊk] v., *p.t. and p.p. of* **shake**
shoot [ʃu:t] – v., **shot, shooting** 1. страля́ць: ***to shoot a rabbit*** застрэ́ліць за́йца; ***to shoot a plane*** зьбіць самалёт. 2. кíдаць: ***He shot question after question at us*** Ён кíдаў нам пыта́ньне за пыта́ньнем. 3. праімча́цца, пране́сьціся: ***A car shot by us*** Машы́на праімча́лася паўз нас. 4. распуска́ца, пуска́ць па́расткі (*пра расьлíны*). 5. фатаграфава́ць
– n. 1. практыкава́ньне *або́* спабо́рніцтва ў стральбе́. 2. па́растlак -ка *m.* 3. нахíлены сьцёк, жо́лаб -а *m.*
• ***shoot down*** а) забíць стрэ́лам. б) зьбіць (*самалёт*)
• ***shoot up*** а) ху́тка расьці. б) вы́сіцца, уздыма́цца ўго́ру. в) Sl. укало́цца (*прыня́ць нарко́тык*)
shooting star зьні́чка *f.*, мэтэо́р -а *m.*
shop [ʃɑ:p] – v.i. **(-pp-)** 1. купля́ць, закупля́цца. 2. прыцэ́ньвацца, хадзíць па кра́мах: ***We shopped all morning for a coat*** Усю́ ра́ніцу мы хадзíлі, каб купіць палíто́
– n. 1. кра́ма *f.* 2. майстэ́рня *f.*: ***a carpenter's shop*** сталя́рня *f.*; ***a barber shop*** цыру́льня *f.*
• ***set up shop*** пача́ць працава́ць *або́* гандлява́ць
• ***shut up shop*** ско́нчыць пра́цу; зачыні́ць кра́му, спыні́ць гандаль
shopkeeper [ˈʃɑ:pˌki:pər] n. кра́мнік -а *m.*, кра́мніца *f.*; ула́сьнік майстэ́рні
shoplifter [ˈʃɑ:pˌlɪftər] n. кра́мны зло́дзей
shopper [ˈʃɑ:pər] n. пакупні́к -а *m.*, пакупні́ца *f.*
shopping [ˈʃɑ:pɪŋ] n. купля́ньне *n.*, за́купы *pl.*
• ***go shopping*** ісьці́ на за́купы
shopping centre or **shopping plaza** гандлёвы кварта́л, цэ́нтар *або́* пляц
shoptalk гу́тарка на прафэсíйныя тэ́мы, прафэсíйны жарго́н
shore [ʃɔ:r] n. 1. бе́раг мо́ра, во́зера. 2. су́ша, зямля́ *f.*
• ***off shore*** ля берага́ў, у мо́ры, на мо́ры
shoreward [ˈʃɔ:rwərd] adv., adj. да бе́рагу
short [ʃɔ:rt] – adj. 1. каро́ткі: ***a short distance*** каро́ткая адле́гласьць; ***a short time*** каро́ткі час. 2. а) нізкарасло́ы. б) ні́зкі: ***short grass*** ні́зкая трава́. 3. няпо́ўны: ***short weight*** няпо́ўная вага́; ***We are short of hands*** У нас не стае́ рабо́тнікаў. 4. рэ́зкі, нецярплі́вы: ***He was very short with me*** Ён быў рэ́зкі са мно́ю
– adv. 1. ко́ратка, каро́тка. 2. ра́птам, нечака́на: ***The horse stopped short*** Конь ра́птам стаў
• ***cut short*** ра́птам зако́нчыць, абарва́ць
• ***fall short*** а) не дасягну́ць. б) не става́ць, не хапа́ць
• ***for short*** карацéй ка́жучы, у скаро́це
• ***in short*** карацéй ка́жучы
• ***run short*** вычэ́рпвацца, спусташа́ца, канча́цца
• ***sell short*** недаацэ́ньваць
• ***short for*** у скаро́це: ***Photo is short for photograph*** Фо́та — фатагра́фія ў скаро́це
• ***short on*** у нястáчы, недахо́пе чаго́-н.
• ***shorts*** каро́ткія по́ртачкі, шо́рты *pl.*
shortage [ˈʃɔ:rtɪdʒ] n. недахо́п -у *m.*; нястáча *f.*
shortbread [ˈʃɔ:rtbred] n. пясо́чны ко́ржык
shortcake [ˈʃɔ:rtkeɪk] n. пiро́г з кра́мам і садавіно́ю
short circuit каро́ткае замыка́ньне
short-circuit [ˌʃɔ:rtˈsɜ:rkət] v.t. 1. выкліка́ць каро́ткае замыка́ньне. 2. Informal пазьбяга́ць, абыхо́дзіць, абміна́ць

shortcoming [ˈʃɔ:rtˌkʌmɪŋ] n. зага́на *f.*, недахо́п, дэфэ́кт -у *m.*

shortcut карацэ́йшая, хутчэ́йшая даро́га

short-cut [ˈʃɔ:rtkʌt] – v.i. **-cut, -cutting** ісьці́ нацянькі́, напрасткі́, наўпро́ст, напражкі́
– v.t. абміна́ць, пайшо́ўшы нацянькі́: ***to short-cut a city*** абмінуць го́рад

shorten [ˈʃɔ:rtən] – v.t. 1. скарача́ць; адрэ́заць. 2. дадава́ць да це́ста тлу́шчу. 3. апуска́ць (*скру́чваць*) ве́тразі
– v.i. скарача́цца

shortening [ˈʃɔ:rtnɪŋ] n. 1. тлушч -у *m.* 2. скарачэ́ньне *n.*

shorthand [ˈʃɔ:rthænd] – n. стэнагра́фія *f.*
– adj. 1. стэнаграфава́ны. 2. які́ стэнагра́фуе: ***shorthand secretary*** стэнагра́фістка *f.*

short-handed [ˌʃɔ:rtˈhændɪd] adj. зь недахо́пам працаўнікоў

short-lived [ˌʃɔ:rtˈlaɪvd] adj. недаўгаве́чны; які́ трыва́е ко́ратка, нядо́ўга

shortly [ˈʃɔ:rtli] adj. неўзаба́ве, за́раз; незадо́ўга да: ***shortly before my arrival*** незадо́ўга да майго́ прые́зду

short-sighted [ˌʃɔ:rtˈsaɪtɪd] adj. 1. бліза́ру́кі. 2. Figur. непрадба́члівы, недальнаба́чны: ***a short-sighted strategy*** недальнаба́чная стратэ́гія

short-tempered [ˌʃɔ:rtˈtempərd] adj. нястры́маны, запа́льчывы, гара́чы, ху́ткі да зло́сьці

short-term [ˌʃɔ:rtˈtɜ:rm] adj. каро́ткатэрмі́но́вы, на каро́ткі час: ***short-term plans*** пля́ны на каро́ткі час; ***short-term investment*** каро́ткатэрмі́но́вы ўкла́д гро́шай

short wave каро́ткая хва́ля (*ра́дыё*)

short-wave [ˈʃɔ:rtweɪv] v.t. перадава́ць на каро́ткіх хва́лях

short-winded [ˌʃɔ:rtˈwɪndɪd] adj. які́ му́чыцца задышкай; ды́хавічны

shot I [ʃɑ:t] – n., pl. **shots** 1. стрэл -у *m.*; страля́ньне *n.*, стральба́ *f.* 2. шраці́на *f.*, шрот -у *m.*, *coll.*; ку́ля *f.*, снара́д -а *m.* 3. стралло́к -ка́ *m.*: ***He is a good shot*** Ён до́бры стралок. 4. здым|ак -ку *m.*; кадр -у *m.* (*сцэ́на з кінафі́льму*). 5. Sl. ча́рка ві́скі. 6. уко́л -у *m.*, ін'е́кцыя *f.*
– v.t. 1. зараджа́ць (*стрэ́льбу, гарма́ту*). 2. спрабава́ць, рабі́ць спро́бу

- ***big shot,*** Informal ва́жная шы́шка
- ***call the shots,*** Informal быць завада́тарам, верхаво́дзіць, ве́сьці рэй
- ***like a shot*** за́раз жа, умі́г, умо́мант
- ***not by a long shot*** ані бліза́ка, зусі́м не
- ***shot in the arm*** а) уко́л у руку́. б) сты́мул

shot II [ʃɑ:t] – v. 1. *p.t. and p.p. of* **shoot**
– adj. заткáны: ***blue silk shot with gold*** сі́ні шоўк заткáны залато́й ні́ткай

- ***shot through with*** по́ўны *чаго́*

should [ʃʊd] v., *p.t. of* **shall**. ***Should*** *ужыва́ецца для выка́заньня* а) *абавя́зку*: ***You should try to make fewer mistakes*** Ты паві́нен стара́цца рабі́ць менш памы́лак; ***I should go*** Мне тра́ба йсьці́. б) *умо́ўнасьці*: ***If he should win the prize, how happy he would be*** Калі б ён вы́йграў узнагаро́ду, які́ б шчасьлі́вы ён быў; ***I should have gone if you had asked me*** Я пайшо́ў бы, калі́ б ты папрасі́ў мяне́. в) *умо́вы або́ прычы́ны*: ***He was pardoned on the condition that he should leave the country*** Яго́ памі́лавалі з умо́вай, што ён пакіне край. г) *у пыта́ньнях з* **why** *пака́звае на беспадста́ўнасьць, невераго́днасьць меркава́ньня*: ***Why should you think that I did not like the book?*** Чаму́ ты ду́маеш, што мне не спадаба́лася гэ́тая кні́га?

shoulder [ˈʃoʊldər] – n. 1. плячо́ *n.*, плячу́к плечука́ *m.* 2. лапа́тка *f.* (*у мяснóй ту́шы*). 3. узбо́чына *f.* (*даро́гі, аўтастра́ды*)
– v.i. 1. узва́льваць на пле́чы, абапра́ць на плячо́. 2. браць на сябе́ (*адказна́сьць, віну́*). 3. прапі́хвацца, прабіштурхо́ўвацца, праціска́цца: ***He shouldered his way through the crowd*** Ён праці́снуўся праз нато́ўп

• ***Shoulder arms!*** На плячо́! (*кама́нда*)
• ***shoulders*** пле́чы *pl.* (*ча́стка це́ла й во́праткі*): ***wide in shoulders*** шы́ракапле́чы
• ***shoulder to shoulder*** плячо́ ў плячо́, а) бл і́зка, по́бач з *кім*, б) у це́сным адзі́нстве, ра́зам
• ***straight from the shoulder*** про́ста з пляча́
• ***turn or give a cold shoulder*** хо́лодна сустрэ́ць *або́* прыня́ць *каго́*

shoulder blade лапа́тка *f.* (*косьць*)

shoulder pad плячу́к плечука́ *m.* (*у жаке́це, суке́нцы*)

shoulder strap 1. шле́йка *f.* (*ста́ніка*). 2. пагон -а *m.*

shouldn't [ˈʃʊdənt] = **should not**

shout [ʃaʊt] – v.i. 1. крыча́ць; гука́ць, галёкаць. 2. гу́чна гаварыць
– n. 1. крык -у *m.*, гамана́ *f.*
• ***shout down*** перакрыча́ць, заглушы́ць крыкам, прымусіць змо́ўкнуць

shouter [ˈʃaʊtər] n. крыку́н -а́ *m.*, гарлапа́н, гарладзёр -а *m.*

shouting [ˈʃaʊtɪŋ] n. го́ман -у *m.*, гамана́ *f.*

shove [ʃʌv] – v.t. 1. пасо́ўваць, папі́хваць (*на ме́сца*); пхаць, піха́ць. 2. шту́рхаць
– n. штурш|о́к -ка́, напо́р -у *m.* (*зза́ду*)
• ***shove off*** а) адапхну́цца, адплы́ць, адвесла́ваць ад бе́рагу. б) Informal адысьці́ся, ад'е́хаць, ру́шыць у даро́гу

shovel [ˈʃʌvəl] – n. 1. лапа́та *f.* ; шу́ф|аль -ля *m.*: ***a coal shovel*** шу́фаль для ву́галю
– v.t. набіра́ць, насыпа́ць шу́флем. 2. адкіда́ць лапа́тай: ***to shovel snow from the road*** адкіда́ць з даро́гі сьнег. 3. пра́гна е́сьці (*пра гало́днага*)

shovelful [ˈʃʌvəlfʊl] n., pl. **-fuls** по́ўны шу́фаль

show [ʃoʊ] – v.t. 1. пака́зваць. 2. растлума́чваць, пака́зваць. 3. дава́дзіць: ***He showed that it was true*** Ён давёў, што гэ́та была́ пра́ўда. 4. ака́зваць, выяўля́ць: ***to show mercy*** аказа́ць ла́ску
– n. 1. а) пака́з -у *m.*, выста́ва, вы́стаўка *f.*: ***a horse show*** пака́з ко́ней. б) спэкта́кль -ю *m.*, прадстаўле́ньне *n.* 2. вы́гляд -у *m.* 3. Informal кінафі́льм -у *m.* 4. пасьме́шышча *n.*: ***Don't make a show of yourself*** Не рабі́ зь сябе пасьме́шышча́! 5. Sport трэ́цяе ме́сца ў спабо́рніцтве
• ***for show*** напака́з, каб прыцягну́ць ува́гу
• ***run the show*** не́сьці абавя́зкі, кама́ндаваць пара́дам
• ***show in*** правадзіць, уво́дзіць (*у дом, пако́й*)
• ***show off*** пуска́ць пыл у во́чы; задава́цца
• ***show out*** вы́весьці, праве́сьці да дзьвярэ́й (*го́сьця*)
• ***show up*** а) вы́крыць, вы́явіць (*ашука́нца*). б) вы́ставіць на пасьме́шышча. в) вылуча́цца *чым*, быць выда́тным у *чым*. г) прыйсьці́, прыбы́ць, зьяві́цца
• ***steal the show*** выклі ка́ць найбо́льш во́плескаў, пахвалы́

show bill тэатра́льная афі́ша

showcase вітры́на *f.*

shower [ʃaʊr] – n. 1. каро́ткі дождж. 2. душ -у *m.* 3. вечары́нка з падару́нкамі ў жанчы́ны, яка́я выхо́дзіць за́муж або́ нараджа́е дзіця́
– v.i. 1. паліва́ць, пы́рскаць вадо́ю. 2. браць душ, мы́цца пад ду́шам. 3. абдаро́ўваць: ***They showered gifts upon her*** Яны́ засы́палі яе́ падару́нкамі

showery [ˈʃaʊri] adj. дажджлі́вы

show-off [ˈʃoʊɔːf] n. 1. задава́ньне, выстаўля́ньне *n.* 2. Informal хвалькло́ -а́ *m.*

showiness [ˈʃoʊɪnəs] n. пы́шнасьць *f.*, раско́ша напака́з, шыко́ўнасьць *f.*

showroom [ˈʃoʊrʊm] n. за́ля для пака́зу

show window вітры́на

showy [ˈʃoʊi] adj. 1. пы́шны; раско́шны; які́ кі́даецца ў во́чы; шыко́ўны (*пра во́праткy*). 2. зана́дта я́ркі, страка́-

ты, крыкліві. 3. паказны, разьлічаны на эфэкт; няшчыры

shrank [ʃræŋk] *v.i., p.t. of* **shrink**

shred [ʃred] – n. 1. шматок -ка́ *m.*, абрэзак -ка *m.*, абрывак (*скуры, тканіны*): ***The wind tore the sail to shreds*** Вецер парваў ветразь на шматкі. 2. кавалак -ка *m.*: ***not a shred of evidence*** ні найменшага доказу
– v.t. 1. рэзаць *або* рваць на малыя кавалачкі. 2. шаткаваць: ***shredded cabbage*** шаткаванка *f.*

shrew [ʃru:] n. 1. сварлівая жанчына, зьлюка *f.* 2. Zool. землярыйка *f.* (*мыш*)

shrewd [ʃru:d] adj. 1. а) разумны, з вострым праніклівым розумам; спрытны: ***a shrewd businessman*** спрытны прадпрымальнік. б) ***a shrewd argument*** трапны довад. 2. дасьціпны, востры

shrewish ['ʃru:ɪʃ] adj. сварлівы, дакучлівы

shriek [ʃri:k] – n. моцны, прарэзьлівы крык, віск, сьвіст -у *m.*,: ***the shriek of an engineer's whistle*** прарэзьлівы гук паравозная сьвістка. 2. гучны рогат
– v.i. прарэзьліва крычаць, вішчаць

shrill [ʃrɪl] adj. рэзкі, пранізьлівы, прарэзьлівы; вісклівы: ***the shrill merriment of children*** вісклівая забава дзяцей

shrimp [ʃrɪmp] n., pl. **shrimps** or coll. **shrimp** 1. крэвэтка *f.* 2. Sl. малы, малаважны чалавек

shrine [ʃraɪn] n. 1. грабніца з мошчамі сьвятога. 2. месца пакланеньня, прошча, сьвятыня *f.* (*рэлігійная або нацыянальная*)

shrink [ʃrɪŋk] – v.i. **shrank** or **shrunk, shrunk** or **shrunken** 1. сьсядацца, садзіцца, зьбягацца (*пра тканіну, адзеньне*). 2. адскокваць, адхінацца (*ад удару*): ***The dog shrank from the whip*** Сабака ўхіліўся ад пугі. б) ухіляцца, унікаць, пазьбягаць: ***A shy person shrinks from making new acquaintances*** Сарамлівы чалавек неахвотна знаёміцца з новымі людзьмі
– v.t.: ***Hot water shrinks wool*** У гарачай вадзе воўна сьсядаецца

shrinking ['ʃrɪŋkɪŋ] n. сьсяданьне, зьбяганьне *n.*

shrinkable ['ʃrɪŋkəbəl] adj. які сьсядаецца

shrinkage ['ʃrɪŋkɪdʒ] n. 1. сьсяданьне, зьбяганьне *n.* (*тканіны*). 2. усадка *f.*: ***a shrinkage of two centimetres*** усадка на два сантымэтры

shrivel ['ʃrɪvəl] – v.t. 1.высушваць, зморшчваць; карабаціць. 2. рабіць бездапаможным *або* непрыдатным
– v.i. 1. ссыхацца; моршчыцца; карабаціцца (*напр. чаравікі*). 2. псавацца, рабіцца непрыдатным

shroud [ʃraʊd] – n. 1. саван -а *m.* 2. покрыва *n.* (*ночы, імглы*)
– v.t. 1. захінаць цела для пахаваньня. 2. пакрываць, ахінаць: ***The earth is shrouded in darkness*** Зямлю ахінула цемра
• ***shrouds*** ванты *pl.* (*для ўмацаваньня ветразяў*)

shrub [ʃrʌb] n. куст -а́ *m.*

shrubbery ['ʃrʌbəri] n., pl. **-beries** 1. кусты, *coll.* 2. хмыз -у, хмызьняк -ý *m.*; зарасьнік -у *m.*

shrubby ['ʃrʌbi] adj. хмызьнякóвы, парóслы хмызьняком

shrug [ʃrʌg] – v.t. **(-gg-)** паціскаць, пацепваць (*плячыма*)
– n. пацепваньне плячыма
• ***shrug off*** адмахнуцца

shrunk [ʃrʌŋk] v., *p.t. and p.p. of* **shrink**

shuck [ʃʌk] – n. 1. шалупіна *f.*; струк -á *m.* 2. Informal лухта, дрэнь *f.*
– v.t. аблупліваць

shucks [ʃʌks] interj. А ліха на яго!

shudder ['ʃʌdər] – v.i. уздрыгваць, дрыжаць, калаціцца
– n. дрыжыкі *pl.*, дрыготка *f.*

shuffle ['ʃʌfəl] – v.i. 1. шоргаць нагамі. 2. ледзь цягаць (*ногі*). 3. тасаваць (*карты*) 4. соўгаць, перакладаць, перастаўляць: ***to shuffle a stack of papers*** перакладаць стос паперы зь месца на месца. 5. віляць, хітрыць

– n. 1. шо́рганьне (*нага́мі*); цяга́ньне (*ног*). 2. та́нец з шо́рганьнем ног. 3. тасава́ньне (*ка́ртаў*). 4. віля́ньне; падтасо́ўка (*фа́ктаў*)
• ***shuffle off*** а) пазбы́цца не́чага. б) ски́нуць. в) адыйсьці

shun [ʃʌn] v.i. уніка́ць, пазьбяга́ць *чаго́*

shunt [ʃʌnt] – v.t. 1. перавóдзіць (*цягні́к*) на запасны́ шлях; перамяшча́ць, манэ́ўрава́ць на чыгу́нцы. 2. Figur. збо́чваць, сыхо́дзіць з даро́гі. 3. Electr. адгаліно́ўваць (*то́к*).
– n. 1. чыгу́начная стрэ́лка *f.* 2. Electr. адгалінава́ньне то́ку, шунт -у *m.*

shut [ʃʌt] **shut, shutting,** v.t. 1. зачыня́ць: ***to shut the door*** зачыні́ць дзьве́ры; ***to shut the eyes*** заплю́шчыць во́чы. 2. замыка́ць: ***to shut in prison*** пасадзі́ць у турму́
– adj. замкнёны, замкну́ты; зачы́нены
• ***shut down*** а) зачыні́ць (*фа́брыку*), спыні́ць часо́ва (*пра́цу*). б) зачыня́ць, ліквідава́ць
• ***shut in*** а) замкну́ць (*у пако́і*). б) абгарадзі́ць
• ***shut off*** а) вы́лучыць (*эле́ктрыку, га́з*). б) зачыні́ць (*ваду́, даро́гу*)
• ***shut out*** не ўпушча́ць
• ***shut up*** а) зачыня́ць, замыка́ць (*дзьве́ры й во́кны*). б) Informal заста́віць змо́ўкнуць. в) замкну́ць (*арышта́нага*)

shutter [ˈʃʌtər] – n. 1. акані́ца *f.*, жалюзі́, *indecl.* 2. за́саўка *f.* (*на дзьвяра́х*); за́сланка *f.* (*у пе́чы*). 3. затво́р -а *m.* (*фотааб'ектыва*)
– v.t. зачыня́ць, замыка́ць

shuttle [ˈʃʌtəl] n. 1. чаўнóк -ака́ *m.* (*у кро́снах*). 2. цягні́к, аўто́бус, самалёт, які́ ча́ста курсу́е: ***shuttle bus*** прыга́радны аўтабу́с, маршру́тнае таксі́

shuttle train прыга́радны цягні́к

shy [ʃaɪ] – adj. 1. нясьме́лы, сарамя́жлівы, сарамлі́вы. 2. баязьлі́вы, палахлі́вы, пужлі́вы: ***A deer is a shy animal*** Казу́ля — пужлі́вая жывёліна. 3. асьцяро́жны, недаве́рлівы. 4. сьці́плы, яко́га ледзь хапа́е: ***We are shy on butter*** У нас не стае́ ма́сла
– v.i. 1. пужа́цца, адско́кваць. 2. уніка́ць

shyness [ˈʃaɪnəs] n. 1. сарамя́жлівасьць, сарамлі́васьць *f.*; няўпэ́ўненасьць *f.* 2. палахлі́васьць, пужлі́васьць *f.*

shyly [ˈʃaɪli] adv. 1. нясьме́ла, сарамлі́ва. 2. пужлі́ва, палахлі́ва. 3. недаве́рліва; чу́йна

Siamese [ˌsaɪəˈmi:z] – adj. сыя́мскі: ***Siamese twins*** сыя́мскія блізьня́ты
– n. 1. сыя́мец -ца *m.* 2. сыя́мская мо́ва

Siberian [saɪˈbɪriən] – adj. сібі́рскі.
– n. сібіра́к -а́ *m.*, сібіра́чка *f.*

sibilant [ˈsɪbɪlənt] – adj. шыпя́чы.
– n. шыпя́чы зы́чны: **S *and* sh *are sibilants*** С ды Ш — шыпя́чыя зы́чныя

sibyl [ˈsɪbɪl] n. Сыбі́ла, праро́чыца, варажбі́тка *f.*; чараўні́ца *f.*

Sicilian [sɪˈsɪliən] – adj. сыцылі́йскі
– n. сыцылі́ец -йца *m.*, сыцылі́йка *f.*
2. сыцылійскі дыяле́кт

sick [ʃɪk] – adj. 1. нездаро́вы, з слабы́м здаро́ўем; хво́ры. 2. Informal яко́му мо́таша, мло́сна: ***I feel sick*** мне мо́таша, мло́сна, нядо́бра. 3. хвараві́ты: ***a sick look*** хво́ры вы́гляд. 4. яко́му абры́дла, надаку́чыла: ***He is sick of school*** Яму́ абры́дла шко́ла. 5. паку́таваць, тужы́ць, ну́дзіцца: ***to be sick at heart*** мо́цна му́чыцца, паку́таваць, тужы́ць, ну́дзіцца. 6. змарне́лы, хвараві́ты. 7. няспра́ўны, пашко́джаны (*карабе́ль*). 8. Figur. нясма́чны; зло́сны, зье́длівы (*пра жарт, гу́мар*)
– n. хво́рыя *pl.*

sick bay шпіта́ль на караблі́

sicken [ˈsɪkən] v.i. 1. захво́рваць. 2. адчува́ць *або́* выклі́ка́ць млосьць

sickening [ˈsɪkənɪŋ] adj. 1. мло́сны, мо́таш ны. 2. агі́дны, пры́кры

sickle [ˈsɪkəl] – n. серп сярпа́ *m.*
– v.t. жаць сярпо́м

sickliness [ˈsɪklinəs] n. хвараві́тасьць, хі́ласьць *f.*

sickly [ˈsɪkli] adj. 1. хвараві́ты, хі́лы. 2. шко́дны, нездаро́вы: ***a sick climate*** нездаро́вы кліма́т. 3. кво́лы, слабы́. 4. Figur. хвараблі́вы, мло́сны: ***sickly sentimentality*** сьлязьлі́вая сэнтымэнта́льнасьць

sickness [ˈsɪknəs] n. 1. недамага́ньне *n.*, хваро́ба *f.* 2. мо́ташнасьць, мло́снасьць *f.*; ваніта́ва́ньне *n.*, вані́ты *pl. only*

side [saɪd] – n. 1. бок бо́ка *i* бо́ку; *pl.* баки́, *радзе́й* бо́кі: а) ***at the side (of the house)*** збо́ку (до́ма); б) ***from all sides*** з усі́х бако́ў; в) ***from side to side*** з бо́ку на бок 2. бок -у *m.*, паве́рхня *f.*: ***the sides of a square*** баки́ квадра́та; ***Write only on one side of the paper*** Пішы́ то́лькі на адны́м баку́ папе́ры; ***the right (wrong) side of the cloth*** пра́вы (ле́вы) бок тканіны. 3. ча́стка *f.*: ***the east side of a city*** усхо́дняя ча́стка го́раду. 4. бок -а *m.* (*ча́стка це́ла чалаве́ка або́ жывёліны*): ***a pain in one's side*** боль у баку́. 5. схон, бок -у *m.*: ***side of a hill*** схо́н узго́рка. 6. бе́раг ракі́. 7. сьце́нка *f.*, борт -а *m.* 8. бок -у *m.* (*у спо́рце, спрэ́чцы*): а) ***Both sides are ready for the contest*** Або́два бакі гато́выя да спабо́рніцтва. б) ***to come over to someone's side*** перайсьці́ на не́чый бок. 9. лі́нія, радня́ *f.*: ***uncle on my mother's side*** дзя́дзька з бо́ку ма́ці

– adj. 1. бакавы́. 2. другара́дны: ***a side issue*** другара́днае пыта́ньне

• ***by one's side*** пры бо́ку, бліза́ка *каго́*

• ***on the side,*** Informal а) у дада́тку да звыча́йных абавя́зкаў. б) дада́так да стра́вы

• ***side by side*** а) по́бач, по́руч, по́плеч. б) ро́ўны з *чым*

• ***side with*** стая́ць на *чы́м* баку́, далучы́цца да *каго́*

• ***split one's sides*** рваць баки́ (*ад сьме́ху*)

• ***take sides*** заня́ць пазы́цыю

side arms збро́я, но́шаная на баку́ (*меч, ша́бля, рэвальвэ́р*)

sideboard [ˈsaɪdbɔ:rd] n. буфэ́т, сэ́рвант -а *m.*

sideburns [ˈsaɪdbɜ:rnz] n., pl. ба́кі *pl.*, баке́нба́рды *pl.*

sidecar [ˈsaɪdkɑ:r] n. бакавы́ прычэ́п (*у матацы́кле*)

side dish дада́так да гало́ўнае стра́вы

side effect пабо́чны, уско́сны вы́нік, непажада́ная рэа́кцыя на лек

side issue пабо́чнае пыта́ньне

side light 1. бакаво́е сьвятло́. 2. нечака́ная інфарма́цыя. 3. распазнава́льныя агні́ на су́днах

sidesaddle [ˈsaɪdˌsædəl] n. да́мскае сядло́

sidetrack [ˈsaɪdtræk] – n. запасны́ шлях

– v.t. 1. перавóдзіць (*цягні́к*) на запасны́ шлях. 2. адця́гваць ад тэ́мы, адця́гваць ува́гу

sidewalk [ˈsaɪdwɔ:k] n. хо́днік, тратуа́р -а *m.*

sideways [ˈsaɪdweɪz] adv., adj. убок, бо́кам; ухі́лісты

siding [ˈsaɪdɪŋ] n. шалёўка *f.*

siege [ˈsi:dʒ] n. абло́га, аса́да *f.*

• ***lay siege (to)*** а) аблажы́ць во́йскам, асадзі́ць (*го́рад, крэ́пасьць*). б) упа́рта намага́цца дасягну́ць *чаго́*

• ***lift a siege*** зьняць абло́гу

sieve [sɪv] – n. рэ́шата, сі́та *n.*

– v.t. прасява́ць, прасе́йваць

sift [sɪft] v.i. 1. прасява́ць, адсе́йваць. 2. пасыпа́ць празь сі́та: ***to sift sugar on top of the cake*** пасы́паць цу́крам пра́г. 3. сы́пацца; церушы́цца: ***The snow sifted softly down*** Сьнег мя́кка церушы́ўся на зямлю́. 4. Figur. дакла́дна разгляда́ць фа́кты, до́вады

sigh [saɪ] – v.i. 1. уздыха́ць. 2. уздыха́ць, сумава́ць, тужы́ць: ***She sighed for home and friends*** Яна́ тужы́ла га до́ме і па сяброх

– v.t. выка́заць уздыхам

– n. уздых -у *m.*, уздыха́ньне *n.*

sight [saɪt] – n. 1. зрок -у *m.* 2. по́зірк -у *m.*: ***love at first sight*** каха́ньне зь пе́ршага по́зірку. 3. по́ле зро́ку: ***Land was in sight*** Віднело́ся су́ша; ***to***

lose sight of згубі́ць *каго́-што* з ва-чэ́й. 4. від -у *m.*, відо́вішча *n.*, прыкме́тнасьць *f.*, выда́тная мясьці́на: ***to see the sights of the city*** агляда́ць прыкме́тнасьці го́раду. 5. відо́вішча *n.*: ***Her clothes were a sight*** Ейная во́пратка была́ цэ́лае відо́вішча. 6. прыцэ́л -у *m.* 7. пункт гле́джаньня, гле́дзішча *n.* 8. назіра́ньне праз тэле-ско́п

– v.t. 1. ба́чыць. 2. назіра́ць. 3. наво́дзіць (*гарма́ту, інструмэ́нт*)

• ***a sight for sore eyes*** прые́мны від

• ***at first sight*** зь пе́ршага по́зірку

• ***at sight*** а) ***to read music at sight*** граць зь лісьта́. б) адра́зу на запатрабава́ньне: ***Some banks will cash a check at sight*** Некато́рыя ба́нкі вы-ме́ньваюць чэ́кі адра́зу на запатрабава́ньне

• ***be in sight of*** а) мець у по́лі зро́ку. б) быць у по́лі зро́ку

• ***catch sight of*** згле́дзець, угле́дзець *каго́-што*

• ***know by sight*** ве́даць *каго́* то́лькі з твару

• ***lose sight of*** забы́цца, занядба́ць

• ***on sight*** як то́лькі паба́чыць, на ме́сцы

• ***out of sight of*** дзе не відаць, дзе не-магчы́ма быць уба́чаным

• ***sight unseen*** не паба́чыўшы, не раз-гле́дзеўшы

sightseeing ['saɪtˌsi:ɪŋ] n. агляда́ньне прыкме́тных мясьці́наў: ***to go sight-seeing*** наве́дваць ціка́выя мясьці́ны

sightseer ['saɪtˌsi:ər] n. наве́днік -а *m.*, наве́дніца *f.*, агляда́льнік -а *m.*

sign [saɪn] – n. 1. знак -у *m.*: ***The four signs of the arithmetic operations*** Чаты́ры зна́кі арытмэты́чных дзе́-ньняў. 2. знак -у *m.*, азначэ́ньне *n.*: ***A nod is a sign of agreement*** Ківо́к га-лаво́й ёсьць зна́кам зго́ды; ***We talked to the deaf man by signs*** З глухі́м чалаве́кам мы гаварылі пры дапамо́зе зна́каў. 3. на́дпіс -у *m.*, шы́льда *f.*, знак -у *m.*: ***The sign reads "Keep off the grass"*** На́дпіс ка́жа: «Не хадзі́ць па траве́». 4. прыкме́та *f.*: ***There are no signs of life about the house*** Каля́ до́ма нема́ ніякіх зна́каў жыцьця́. 5. сьлед -у *m.*, *pl.* сьляды́: ***signs of deer*** сьляды́ казу́лі. 6. Astron. знак задыяку

– v.t. 1. падпі́сваць (*ліст, чэк*). 2. пі-са́ць: ***Sign your initials here*** Напішэ-це тут сваé ініцыя́лы. 3. запі́сваць, найма́ць: ***to sign a new player*** наня́ць но́вага гульца́, падпіса́ўшы ўмо́ву. 4. пака́зваць, азнача́ць, быць прыкме́-тай. 5. дава́ць знак: ***to sign assent*** дава́ць знак на зго́ду. 6. жагна́ць, хрысьці́ць кры́жам. 7. зна́чыць, ме́-ціць, ста́віць ме́тку

– v.i. падпі́свацца: ***They signed for three years*** Яны́ падпіса́лі на тры гады́ (*кантра́кт, дамо́ўленасьць*)

• ***sign away*** перадава́ць (*маёмасьць, правы́*)

• ***sign in*** падпіса́цца аб сваёй прысу́т-насьці; зарэгістрава́цца

• ***sign off*** канча́ць (*радыёперада́чу , працаўладкава́насьць*)

• ***sign on*** а) прыня́ць пра́цу; пасту-пі́ць на вайско́вую слу́жбу, падпі-са́ўшы ўмо́ву. б) пачына́ць радыёпе-рада́чу

signal ['sɪgnəl] – n. 1. сыгна́л, знак -у *m.*; паро́ль -ю *m.*: ***A red light is a signal of danger*** Чырво́нае сьвятло́ — сыгна́л небясьпе́кі

– v. 1. сыгна́ліць, дава́ць знак: ***He signaled the car to stop*** Ён даў знак машы́не спыні́цца. 2. азнача́ць, зна́-чыць; абвяшча́ць, паведамля́ць: ***A bell signals the end of the class period*** Званóк паведамля́е канец ле́кцыі

– adj. сыгналізацы́йны

signal box сыгна́льная бу́дка *або́* скры́нка

signal fire сыгна́льны аго́нь

signal flag сыгна́льны сьцяжо́к

signalize ['sɪgnəlaɪz] v.i. 1. сыгналіза-ва́ць; сыгна́ліць, паведамля́ць, нала́-джваць су́вязь пры дапамо́зе сыгна́-

лаў. 2. адзна́чыцца, праслáвіцца: ***The present century has been signalized by many great inventions*** Цяпе́рашняе стагóдзьдзе адзна́чанае шматлі́кімі вялі́кімі вынахóдзтвамі

signalman ['sɪgnəlmən] n. 1. сыгна́льнік -а *m.*, сыгна́льніца *f.* 2. жаўне́р адзе́лу су́вязі (*у во́йску*), сувязі́ст -а *m.* 3. стрэ́лачнік -а *m.*

signatory ['sɪgnətɔ:rɪ] – n. той, хто падпі́свае (*дакумэ́нт*), сыгната́р -а *m.*
– adj. які́ падпіса́ў

signature ['sɪgnətʃər] n. 1. по́дпіс -у *m.* 2. Mus. ключ -á *m.* 3. Print. а) сыгнату́ра *f.* б) а́ркуш -а *m.* 4. Radio пазыўна́я мэлёдыя

signboard ['saɪnbɔ:rd] n. до́шка для абве́стак

signet ['sɪgnɪt] n. мала́я пяча́тка *f.*

signet ring пярсьцёнак зь пяча́ткай

significance [sɪg'nɪfɪkəns] n. 1. сэнс -у *m.*, значэ́ньне *n.* 2. ва́жнасьць, зна́чнасьць *f.*: ***a matter of significance*** ва́жная спра́ва

significant [sɪg'nɪfɪkənt] adj. 1. зна́чны, ва́жны: ***March 25, 1918, is a significant date for Belarusians*** 25-га сакавіка́ 1918 го́ду — ва́жная да́та для белару́саў. 2. шматзна́чны: ***a significant smile*** шматзна́чная ўсьме́шка

signify ['sɪgnɪfaɪ] v., **-fied, -fying** 1. зна́чыць, азнача́ць: ***"Oh!" signifies surprise*** «О!» азнача́е зьдзіўле́ньне. 2. выка́зваць, дава́ць знак: ***He signified his consent with a nod*** Ён вы́казаў сваю́ зго́ду кіўко́м галавы́. 3. мець вагу́ *або́* значэ́ньне

signpost ['saɪnpoʊst] n. паказа́льнік дарог

Sikh [si:k] n. сыкх -а *m.* (*рэлігі́йная сэ́кта ў Індыі*)

silage ['saɪlɪdʒ] n. сі́лас -у *m.*

silence ['saɪləns] – n. 1. ці́шыня́, ці́ша *f.* 2. маўча́ньне *n.*, маўкліва́сць *f.* 3. замо́ўчваньне, зато́йваньне *n.*, забыцьцё *n.*
– v.t. 1. суніма́ць гу́таркі, супако́йваць го́ман. 2. прымуша́ць маўча́ць. 3. заглуша́ць, спыня́ць (*варо́жы аго́нь*)
• ***in silence*** нічо́га ня ка́жучы, мо́ўчкі

silencer ['saɪlənsər] n. глушы́льнік -а *m.*

silent ['saɪlənt] adj. 1. спако́йны, ці́хі, бясшу́мны. 2. маўкліві́ы (*пра чалаве́ка*). 3. бязгу́чны, які́ не вымаўля́ецца: ***The "l" in "folk" and "walk" is a silent letter*** Лі́тара ***"l"*** у сло́вах ***"folk"*** і ***"walk"*** не вымаўля́ецца. 3. які́ замо́ўчвае, ня зга́двае: ***The report was silent on that point*** У дакла́дзе пра гэ́тую спра́ву ня зга́двалася

silently ['saɪləntlɪ] adv. 1. ці́ха, мо́ўчкі 2. бязгу́чна; бясшу́мна

silhouette [ˌsɪlu'et] n. сылюэ́т -а *m.*

silica ['sɪlɪkə] n., Min., Chem. крэменя́зём -у *m.*

silk [sɪlk] n. шоўк, ядва́б -у *m.*; шаўко́вае валакно́, шаўко́выя ні́ткі, шаўко́вая тканіна

silken ['sɪlkən] adj. 1. шаўко́вы, ядва́бны: ***a silken dress*** шаўко́вая сукенка. 2. як шо́ўк, шаўкавісты: ***silken hair*** шаўкавісты валасы́. 3. ліслі́вы (*го́лас, мане́ры*)

silk-stocking [ˌsɪlk'stɑ:kɪŋ] – adj. бага́ты, замо́жны; элега́нтны, арыстакраты́чны: ***silk-stocking area*** гарадзкі́ кварта́л, дзе жыву́ць бага́тыя
– n. элега́нт -а *m.*, элега́нтка *f.*, замо́жная асо́ба

silkworm ['sɪlkwɜ:rm] n. шаўкапра́д, ядва́бнік -а *m.*

silky ['sɪlkɪ] adj. 1. шаўкавісты. 2. шаўко́вы

sill [sɪl] n. 1. падвако́ньне *n.*, падако́ньнік -а *m.* 2. паро́г -а *m.* (*дзьвярэ́й*). 3. ляжа́к лежака́ *m.*, ні́жні брус (*у бу-дыні́не*)

silliness ['sɪlɪnəs] n. 1. неразу́мнасьць, ду́расьць *f.*, дурно́та *f.* 2. ду́расьць *f.*, дурны́, неразу́мны ўчы́нак

silly ['sɪlɪ] adj. дурны́, неразу́мны, бессэнсо́ўны

silo ['saɪloʊ] n., pl. **-los** 1. сі́ласная будыні́на, сі́ласная я́ма. 2. сі́лас -у *m.*

silt [sɪlt] – n. глей -ю, мул -у *m.*
– v.t. асяда́ць гле́ем

silty ['sɪlti] adj. глéісты, глéйкі

silver ['sɪlvər] – n. 1. срэ́бра, серабро́ *n.* 2. срэ́бныя манэ́ты. 3. стало́вае срэ́бра (*нажы́, відэ́льцы, лы́жкі*)
– adj. 1. срэ́бны, сярэ́браны; серабро́ны, пасярэ́браны: ***silver ore*** срэ́бная руда́; ***silver spoon*** срэ́бная лы́жка. 2. серабры́сты, сівы́: ***silver*** or ***silvery hair*** сівы́я валасы́. 3. чы́сты, звано́кі, як срэ́бра
– v.t. серабры́ць (*пакрыва́ць срэ́брам або́ срэ́бнай амальга́май*)
– v.i. серабры́цца, сіве́ць (*пра валасы́*)
• ***a silver tongue*** здо́льнасьць красамо́ўства *або́* перако́нваньня
• ***be born with a silver spoon in one's mouth*** нарадзі́цца шчасьлі́вым

silverplated [ˌsɪlvər'pleɪtɪd] adj. пасярэ́браны, серабро́ны

silversmith ['sɪlvərsmɪθ] n. ма́йстар срэ́бных рэ́чаў

silver thaw галалёдзіца *f.*

silverware ['sɪlvərwer] n. вы́рабы з срэ́бра, стало́вае срэ́бра

silver wedding срэ́бнае вясе́льле

silvery ['sɪlvəri] adj. 1. серабры́сты: ***silver moonbeams*** серабры́стае ме́сячнае сьвятло́. 2. звано́кі, чы́сты (*пра сьмех, го́лас*)

similar ['sɪmələr] adj. 1. падо́бны, ама́ль такі са́мы. 2. Geom. падо́бны: ***similar triangles*** падо́бныя трыку́тнікі

similarity [ˌsɪmə'lærəti] n., pl. **-ties** падабе́нства *n.*, падо́бнасьць *f.*

similitude [sɪ'mɪlətu:d] n. 1. падабе́нства *n.* 2. параўна́ньне *n.*

simmer ['sɪmər] v. 1. закіпа́ць, кіпе́ць на малы́м агні́. 2. вары́ць на малы́м агні́. 3. Figur. кіпе́ць (*ад зло́сьці*)
• ***simmer down*** а) супако́іцца, астыць ад гне́ву. б) вы́кіпець, вы́парыцца

simoom [sɪ'mu:m] n. саму́м -у *m.* (*гара́чы ве́цер у пусты́ні*)

simple ['sɪmpəl] – adj. 1. лёгкі, няцяжкі: ***a simple problem*** лёгкая зада́ча. 2. про́сты, нескладны́, не састаўны́: а) ***a simple sentence*** про́сты сказ. б) ***a simple one-celled animal*** про́стая аднакле́тачная жывёліна. 3. чы́сты, шчы́ры: ***My answer is the simple truth*** Мой адка́з — чы́стая пра́ўда. 4. звыча́йны, про́сты: ***simple clothes*** про́стая во́пратка; ***simple people*** про́стыя лю́дзі. 5. натура́льны (*пра павадзіны, мане́ры*). 6. прастаду́шны, шчы́ры: ***a simple heart*** шчы́рае сэ́рца. 7. тупы́; дурны́, недаразьві́ты
– n. 1. прастаду́шны, няхі́тры чалаве́к, прасьця́к -а́ *m.* 2. не́шта про́стае, нескладана́е

simple fraction про́сты дроб

simple interest про́сты працэ́нт

simpleminded [ˌsɪmpəl'maɪndɪd] adj. 1. про́сты, недасьве́дчаны, прасьце́цкі. 2. не́вуцкі, неадукава́ны, цёмны; неразу́мны; дурны́. 3. прыду́ркаваты

simpleton ['sɪmpəltən] n. прасьця́к -а́, прасьцячло́к -ка́ *m.*, прасьця́чка *f.*; ду́рань -ня *m.*

simplicity [sɪm'plɪsəti] n., pl. **-ties** 1. про́стасьць *f.* 2. шчы́расьць, няхі́трасьць, дабраду́шнасьць *f.*

simplification [ˌsɪmplɪfɪ'keɪʃən] n. спрашча́ньне *n.*

simplify ['sɪmpləfaɪ] v., **-fied, -fying** спрашча́ць

simply ['sɪmpli] adv. 1. про́ста: ***simply dressed*** про́ста апра́нуты. 2. про́ста, то́лькі: ***The baby did not simply cry, he yelled*** Дзіця́ ня про́ста пла́кала, а захо́дзілася ад пла́чу. 3. па-дурно́му: ***He acted as simply as an idiot*** Ён захо́ўваўся про́ста як ідыёт. 4. абсалю́тна: ***simply perfect*** абсалю́тна даскана́лы

simulate ['sɪmjəleɪt] – v. 1. прыкі́двацца; удава́ць; сымулява́ць (*хваро́бу*). 2. насьляду́ваць; прыпадабня́цца, прыстасо́ўвацца: ***Certain insects simulate leaves*** Некато́рыя кузу́ркі прыстасо́ўваюцца пад лісты́
– adj. удава́ны (*пра хваро́бу, добразычлі́васьць*)

simulation [ˌsɪmjə'leɪʃən] n. 1. удава́ньне, прыкі́дваньне *n.* 2. прыпадабне́ньне, насьляду́ваньне *n.*

simulative [ˈsɪmjələtɪv] adj. які́ прыкідáецца, удае́; сымулю́е

simultaneity [ˌsaɪməltəˈni:əti] n. адначасо́васьць, адначáснасьць *f.*

simultaneous [ˌsaɪməlˈteɪniəs] adj. адначасо́вы, адначáсны

simultaneously [ˌsaɪməlˈteɪniəsli] adv. адначасо́ва, адначáсна

sin [sɪn] – n. грэх граху́ *i* грэ́ху *m.*; нераза́льны ўчы́нак
– v.i. грашы́ць

since [sɪns] – prep. 1. ад: ***I have been here since ten o'clock*** Я тут ужо́ ад 10-ае гадзі́ны. 2. ад, пасьля́: ***We have not seen him since Saturday*** Пасьля́ суббо́ты мы яго́ ня ба́чылі
– conj. 1. ад таго́, як; пасьля́ таго́, як: а) ***He has never written since he left*** Ён ні ра́зу не напіса́ў ад таго́ ча́су, як вы́ехаў. б) ***She has worked hard since she left school*** Яна́ ця́жка працава́ла пасьля́ таго́, як кі́нула шко́лу. 2. пако́лькі; таму́ што: ***Since you feel tired, you should rest*** Ты чу́ешся зму́чаным, таму табе́ трэ́ба адпачы́ць
– adv. 1. ад таго́ ча́су (*і дагэ́туль*): ***He got sick last Monday and has been in bed ever since*** Ён захвары́ў у міну́лы панядзе́лак і ад таго́ ча́су ляжы́ць у ло́жку. 2. пе́рад тым: ***a few days since*** не́калькі дзён таму́; ***long since*** даўно́. 4. пасьля́: ***At first he refused the job, but has since accepted it*** Сьпярша́ ён адмо́віўся ад працы, адна́к пасьля́ прыня́ў

sincere [sɪnˈsɪr] adj. шчы́ры

sincerely [sɪnˈsɪrli] adv. шчы́ра: ***yours sincerely*** з пашáнай да Вас (*у лісьце́*)

sincerity [sɪnˈserəti] n., pl. **-ties** шчы́расьць *f.*

sine [saɪn] n., Math. сынус -а *m.*

sinew [ˈsɪnju:] n. 1. сухажы́льле *n.* 2. Figur. моц, сі́ла *f.*, энэ́ргія *f.*; крыні́ца сі́лы

sinewy [ˈsɪnju:i] adv. 1. му́скулісты. 2. мо́цны, сі́льны

sinful [ˈsɪnfəl] adj. грэ́шны; распу́сны, немара́льны

sing [sɪŋ] – v., **sang** or **sung, sung, singing** 1. пяя́ць, сьпява́ць. 2. калыха́ць, усыпля́ць (*дзіця́тка сьпе́вам*). 3. апява́ць: ***Homer sang of Troy*** Гамэ́р апява́ў Тро́ю. 4. завыва́ць (*пра ве́цер*). 5. зьвіне́ць; сьвіста́ць: ***A bad cold made his ears sing*** Ад вялі́кай засту́ды ў яго́ зьвіне́ла ў вуша́х; ***The teakettle sang*** Засьвіста́ў ча́йнік
– n. 1. шум (*у вуша́х*); сьвіст -у *m.*: ***the sing of a bullet in flight*** сьвіст ку́лі ў лёце. 2. пяя́ньне *n.*, сьпе́ў -ву *m.*, сьпе́ўка *f.*

singe [sɪndʒ] – v.t. 1. абсма́льваць. 2. Informal псава́ць, пля́міць (*рэпута́цыю*)
– n. апёк -у *m.*

singer [ˈsɪŋər] n. сьпява́к сьпевака́ *m.*, сьпява́чка *f.*, пяю́н -а́ *m.*

singing [ˈsɪŋɪŋ] – n. 1. сьпе́ў -ву *m.*, пяя́ньне *n.* 2. звон у вуша́х
– adj. сьпе́ўны; пяву́чы, пяю́чы

single [ˈsɪŋgəl] – adj. 1. адзі́ны; адзіно́чны: ***There is not a single one left*** Не засталó ся нівóднага; ***a single shot*** адзіно́чны стрэл; ***a single bed*** аднаспа́льны ло́жак. 2. сам, адзін, адзіно́кі: ***He came to the party single*** На вечары́нку ён прыйшо́ў адзі́н. 3. а) нежана́ты: ***a single man*** нежана́ты мужчы́на. б) незаму́жняя: ***a single girl*** незаму́жняя дзяўчы́на. 4. сам-на́сам: ***single combat*** адзінабо́рства. 5. асабліві, выключны: ***She showed single devotion to her work*** Яна́ вы́явіла асабліву́ю руплі́васьць да пра́цы
– v.t. вылуча́ць, выбіра́ць

single-breasted [ˌsɪŋgəlˈbrestɪd] adj. аднабо́ртны (*пра палітó, гарні́ту́р*)

single file адзін за адны́м: ***in single file*** гу́жам, цу́гам (*ісьці́*)

single-handed [ˌsɪŋgəlˈhændɪd] adj. 1. аднаасо́бны. 2. аднару́кі

singly [ˈsɪŋgli] adv. 1. індывідуа́льна, асо́бна, паасо́бку. 2. сваймі́ сі́ламі, адзіно́чна

singular [ˈsɪŋgjələr] – adj. 1. надзвыча́йны, незвыча́йны, выключны: ***a story of singular interest to boys*** апавя-

да́ньне надзвыча́йнае ціка́васьці для хлапцо́ў. 2. дзіўны́, своеасабліві, спэцыфі́чны; ***a singular matter*** своеасабліва́я спра́ва. 3. адзі́ны, адзі́нкавы: ***an event singular in history*** падзе́я адзі́нкавая ў гісто́рыі. 4. Gram. адзіно́чны (*пра лік*)
– n. 1. адзіно́чны лік. 2. сло́ва ў адзіно́чным ліку

singularity [ˌsɪŋgjəˈlærəti] n., pl. **-ties** асаблі́васьць, дзіўнасьць, незвыча́йнасьць *f.*

sinister [ˈsɪnɪstər] adj. 1. злаве́сны, ву́сьцішны; пагража́льны: ***a sinister look*** пагража́льны по́зірк. 2. злы, благі́. 3. левабако́вы, ле́вы

sink [sɪŋk] – v., **sank** or **sunk, sunk** or **sunken, sinking**
– v.i. 1. тану́ць, тапі́цца: ***The ship is sinking*** Карабе́ль то́не. 2. зьніжа́цца; асо́ўвацца, апуска́цца: ***The sun is sinking*** Со́нца захо́дзіць; ***She sank to the floor in a faint*** Яна́, абамле́ўшы, асу́нулася на падло́гу. 3. зьмянша́цца, слабе́ць: ***The wind has sunk down*** Ве́цер сьці́шыўся. 4. запада́ць у па́мяць, до́бра запамінацца, засво́йвацца: ***Let the lesson sink into your mind*** До́бра засво́й ле́кцыю. 5. упада́ць: ***to sink into poverty*** упада́ць у бе́днасьць. 6. угрузаць, вя́знуць: ***to sink in the snow*** угру́знуць у сьне́зе. 7. занепада́ць: ***His spirits sank*** Ён заняпа́ў ду́хам. 8. западаць, ува́львацца: ***The sick man's cheeks have sunk*** У хво́рага запа́лі шчо́кі
– v.t. 1. паніжа́ць (*узро́вень вады́*). 2. затапля́ць: ***to sink a ship*** затапі́ць карабе́ль. 3. зьніжа́ць: ***Sink your voice to a whisper*** Зьнізь го́лас да шэ́пту. 4. капа́ць: ***The men are sinking a well*** Мужчы́ны капа́юць сту́дню. 5. замо́ўчваць, наўмы́сна хава́ць: ***to sink evidence*** замаўча́ць до́вад
– n. 1. мы́цельнік, умыва́льнік -а *m.*, кухо́нная ра́кавіна. 2. сьцёк -у *m.* 3. Figur. прыто́н -у *m.* 4. нізі́на *f.*
• ***sink or swim*** пан або́ прапа́ў

sinker [ˈsɪŋkər] n. грузі́ла *n.*

sinking fund амартызацы́йны фонд, фонд пагашэ́ньня

sinless [ˈsɪnləs] adj. бязгрэ́шны

sinner [ˈsɪnər] n. грэ́шнік -а *m.*, грэ́шніца *f.*

sinuous [ˈsɪnjuəs] adj. 1. зьвілі́сты, завілісты (*як рух вужа́кі*). 2. крывы́, пакруча́сты. 3. Figur. несумле́нны, нерашу́чы

sinus [ˈsaɪnəs] n., Anat. сы́нус -а *m.*

sip [sɪp] – v.t. **(-pp-)** сёрбаць, піць глыткамі
– n. глыто́к -ка́ *m.*

siphon [ˈsaɪfən] – n. сыфо́н -у *m.*
– v.t. выпампо́ўваць сыфо́нам

sir [sɜːr] n. 1. сэр -а *m.*; спада́р -а́ *m.*: ***Excuse me, sir*** Вы́бачце, спада́ру. 2. *ты́тул ры́цара або́ баранэ́та*

siren [ˈsaɪrən] n. сырэ́на *f.*

sirloin [ˈsɜːrlɔɪn] n. філе́й -ю *m.* (*валаві́на*)

sissy [ˈsɪsi] n., pl. **-sies** 1. Informal расьпе́шчаны, плаксі́вы хлапе́ц. 2. сярсьтры́чка *f.*

sister [ˈsɪstər] n. 1. сястра́ *f.*; сястры́чка, сястры́ца *f.*: ***a half sister*** зво́дная сястра́. 2. мана́шка *f.* 3. мэдыцы́нская *або́* міласэ́рная сястра́, сядзе́лка *m.*

sisterhood [ˈsɪstərhʊd] n. 1. ро́дная су́вязь сясьцёр. 2. сястры́нтва *n.*

sister-in-law [ˈsɪstərɪnˌlɔː] n., **sisters-in-law** швагерка *f.* (*жо́нчына сястра́*); ятро́ўка *f.* (*жо́нка аднаго́ бра́та жо́нцы другога́ бра́та*); залві́ца, залоўка *f.* (*му́жава сястра́*);

sisterly [ˈsɪstərli] adj. сястры́нскі; сястры́н

Sisyphean [sɪsɪˈfiːən] adj. 1. Сызы́фаў (*пра́ца*). 2. Figur. дарэ́мны, ма́рны, бескары́сны; цяжкі́ і бяскро́нцы

sit [sɪt] **sat,** – v.i. 1. сядзе́ць: ***She sat in a chair*** Яна́ сядзе́ла на крэ́сьле. 2. стая́ць: ***The clock has sat on that shelf for years*** Гадзі́ньнік стаяў на гэ́най палі́цы гада́мі. 3. засяда́ць: ***The court sits next month*** Суд бу́дзе засяда́ць у насту́пным ме́сяцы; ***to sit***

in Parliament быць пасло́м, засяда́ць у парля́мэнце. 4. пазава́ць: ***to sit for a portrait*** пазава́ць для партрэ́та. 5. сядзе́ць на я́йках (*пра пту́шку*). 6. пасава́ць, ляжа́ць: ***The coat sits well*** Пінжа́к до́бра ляжы́ць. 7. даглядаць за дзе́цьмі ў адсу́тнасьці бацько́ў
– v.t. 1. садзі́ць: ***The woman sat the little boy in his chair*** Жанчы́на пасадзі́ла хло́пчыка ў крэ́селца. 2. сядла́ць: ***He sat his horse well*** Ён до́бра трыма́ўся на кані́
• ***sit down*** сяда́ць,
• ***sit in*** браць удзе́л (*у гульні́, канфэрэ́нцыі*), прысу́тнічаць
• ***sit on*** or ***upon*** быць ся́брам камі́сіі, прысяжны́м судзьдзёю
• ***sit out*** а) высе́джваць. б) Informal вычэ́кваць
• ***sit through*** вы́седзець
• ***sit tight*** вычэ́кваць, не саступа́ць
• ***sit up*** а) прыўзьня́цца, се́сьці. б) засе́джвацца, ня кла́сьціся спаць
• ***sit well*** быць да тва́ру, пасава́ць

site [saɪt] – n. 1. ме́сца *n.*, разьмяшчэ́ньне *n.*: ***This home has one of the best sites in town*** Гэ́ты дом знахо́дзіцца ў адны́м з найле́пшых ме́сцаў го́раду. 2. ме́сца, пляц для пабудо́вы: ***site of an ancient town*** гарадзі́шча *n.* 3. Comput. сайт -у *m.*
– v.t. 1. выбіра́ць ме́сца. 2. ста́віць, будава́ць, зьмяшча́ць: ***They sited the new building on a hill*** Яны́ паста́вілі но́вую будыні́ну на ўзго́рку

sit-in сядзя́чы страйк; акупацы́йны страйк

sitter ['sɪtər] n. 1. ня́нька, сядзе́лка *f.* 2. квакту́ха *f.*

sitting ['sɪtɪŋ] n. 1. сядзе́ньне *n.* 2. се́сія (*парлямэ́нту, су́ду*). 3. сэа́нс -у *m.* 4. высе́джваньне *n.* (*птушаня́т*)

sitting room гасьцёўня *f.*

situated ['sɪtʃueɪtəd] adj. разьме́шчаны

situation [ˌsɪtʃu'eɪʃən] n. 1. ме́сцазнахо́джаньне, ме́сца *n.*: ***Choose an attractive spot for our camp*** Вы́берце прыго́жае ме́сца для на́шага ля́геру. 2. абста́віны *pl. only*, сыту́ацыя *f.* 3. стано́вішча *n.*, пра́ца *f.*

six [sɪks] n., adj. шэсьць; шасьцёх; шасьцёра

sixfold ['sɪksfould] – adj. 1. шасьціразо́вы. 2. які́ ма́е шэсьць ча́стак
– adv. у шэсьць разо́ў больш, шасьціразо́ва

six hundred шэсьцьсо́т

six-hundredth шасьцісо́ты

six-pack ['sɪkspæk] n. блёк -а *m.*, упако́ўка *f.* (*шэсьць бляша́нак або бутэ́лек, напр. пі́ва*)

sixteen [ˌsɪk'sti:n] n. шасна́ццаць

sixteenth [ˌsɪk'sti:nθ] adj. 1. шасна́ццаты. 2. адна́ шасна́ццатая ча́стка; шасна́ццатка *f.*

sixteenth note Mus. шасна́ццатая *f.*

sixth [sɪksθ] – adj. шо́сты
– n. шо́стая ча́стка

sixthly ['sɪksθli] adv. па-шо́стае, на шо́стым ме́сцы

sixth sense шо́стае пачуцьцё, інтуі́цыя *f.*

sixtieth ['sɪkstiəθ] – adj. шасьцідзяся́ты: ***sixtieth anniversary*** шасьцідзесяцігадо́вы юбіле́й
– n. адна́ шасьцідзяся́тая ча́стка

six times шэсьць разо́ў, шэсьць у *ко́лькі*, шэсьць па *ко́лькі*, шасьцьма́: ***six times six*** шэсьць у шэсьць, шэсьць па шэ́сьць (*у мно́жаньні*)

sixty ['sɪksti] n., pl. **-ties** шэсьцьдзесят: ***the sixties*** шасьцідзяся́тыя гады́; ***sixty-year-old man*** шасьцідзесяцігадо́вы чалаве́к

size [saɪz] – n. 1. паме́р -у *m.*, велічыня́ *f.*; аб'ём -у *m.* 2. ну́мар, паме́р -у *m.*: ***His shoes are size 10*** Чаравікі ў яго́ дзяся́тага памеру
– v.t. сартава́ць паво́дле велічыні́
• ***cut down to size*** а) падраўня́ць. б) падрэ́заць кры́лы
• ***of a size*** тако́е са́мае велічыні́ *або́* памеру
• ***size up,*** Informal ацані́ць, даць ацэ́нку, скла́сьці ду́мку

sizeable ['saɪzəbəl] adj. до́сыць вялі́кі, абшы́рны

sizzle ['sɪzəl] v. 1. сквірчэ́ць (*пра сква́ранае*). 2. Informal кіпе́ць, кіпяці́цца: ***to sizzle with anger*** кіпе́ць ад зло́сьці

skald [skɔ:ld] n. скальд -а *m.* (*скандына́ўскі паэ́т-пясьня́р*)

skate I [skeɪt] – n. 1.канёк -нька́ *m.*, канькі́ *pl.* 2. ро́лік -а *m.*, ро́лікі *pl.*
– v.i. ко́ўзацца (*на канька́х*); е́зьдзіць (*на ро́ліках*)

skate II [skeɪt] n. скат -а *m.* (*ры́ба*)

skater ['skeɪtər] n. канькабе́жац -ца *m.*

skating rink кат|о́к -ка *m.*, ко́ўзанка *f.*

skein [skeɪn] n. 1. мат|о́к -ка́ *m.* (*ні́так*), скру́т|ак -ка *m.* 2. чарада́ (*дзі́кіх гусе́й або́ ка́чак у палёце*)

skeleton ['skelɪtən] – n. 1. а) шкіле́т -а *m.* б) ра́кавінка (*малю́ска*). 2. шкіле́т -а *m.* (*пра худо́га чалаве́ка*). 3. каркас -а *m.*: ***the steel skeleton of a building*** стальны́ каркас будыні́ны. 4. на́кід, плян -у *m.*
– adj. 1. як шкіле́т, шкіле́тны. 2. Figur. паме́ншаны, часткі́вы: ***a skeleton crew*** скаро́чаны экіпа́ж
• ***skeleton in the closet*** схава́ныя грахі́ (*кампрама́т*); гане́бны сяме́йны сакрэ́т

skeleton key адмы́чка *f.*

skeptic ['skeptɪk] adj., *гл.* **sceptic**

skeptical ['skeptɪkəl] adj., *гл.* **sceptical**

sketch [sketʃ] – n. 1. эскі́з, на́кід -у *m.*, замалёўка (*для карці́ны*), мадэ́ль (*во́праткі*). 2. на́кід, плян літаратў́рнага тво́ру. 3. Theatr. скетч -у *m.*
– v.t. малява́ць эскі́зы, рабіць на́кіды

sketchbook ['sketʃbʊk] n. альбо́м для замалёвак

sketchy ['sketʃi] adj. 1. эскі́зны. 2. Figur. няпо́ўны; невялі́кі, лёгкі; недаскана́лы: ***a sketchy meal*** няпо́ўны абе́д, лёгкая перакў́ска

skew [skju:] – adj. 1. касы́, ко́сы. 2. несымэтры́чны
– n. нахі́л, схіл -у *m.*, пака́тасьць *f.*: ***on the skew*** ко́са. 2. скрыўле́ньне *n.*
– v.t. 1. ско́шваць, рабіць касы́м, крывіць. 2. зваро́чваць убо́к. 3. перакру́чваць
• ***on the skew*** наўско́с

ski [ski:] – n. **skis** or **ski** лы́жа *f.*; лы́жы *pl.*, і́рта *f.*, і́рты *pl.*
– v.i. е́зьдзіць на лы́жах

skid [skɪd] – v. 1. зано́сіць убо́к; ко́ўзацца: ***The car skidded on the slippery road*** Самахо́д зане́сла на ко́ўзкай даро́зе. 2. буксава́ць
– n. 1. буксава́ньне *n.*, зано́с -у *m.* 2. падкалёсная кало́дка

skidoo [skɪ'du:] n. малы́ сьнегахо́д

skier ['ski:ər] n. лы́жнік -а *m.*, лы́жніца *f.*

skilful or **skillful** ['skɪlfəl] adj. майстэ́рскі, уме́лы

skilfully or **skillfully** ['skɪlfəli] adv. па-майстэ́рску, уме́ла

skill [skɪl] n. 1. спра́ўнасьць, спры́тнасьць *f.*: ***with skill*** спра́ўна, спры́тна. 2. уме́льства, майстро́ўства, майстэ́рства *n.*, спрыт -у *m.*; кваліфіка́цыя *f.*, на́вык -у *m.*: ***It takes skill to tune a piano*** Патрэ́бнае ўме́льства, каб нала́дзіць піяні́на; ***He has no skills although he is interested in carpentry*** Ён ня ма́е ніякі́х кваліфіка́цыяў, хоць ціка́віцца сталя́ркай

skilled [skɪld] adj. 1. наву́чаны, дасьве́дчаны; кваліфікава́ны: ***a skilled workman*** кваліфікава́ны рабо́тнік. 2. які́ вымага́е падрыхто́ўкі, кваліфіка́цыі: ***Bricklaying is skilled labor*** Муля́рства — рабо́та, яка́я вымага́е падрыхто́ўкі

skillet ['skɪlɪt] n. 1. патэ́льня, скаварада́ *f.* 2. кастру́ля з даўго́й ру́чкай

skim [skɪm] – v.t. 1. здыма́ць сьмята́ну з малака́; здыма́ць шумавіньне з су́пу. 2. сьлізга́ць: ***The pebble I threw skimmed the little waves*** Каме́нчык, які́ я кі́нуў, сьлізга́ў па малы́х хва́лях. 3. прачы́тваць збо́льшага
– v.i. 1. пла́ўна праплыва́ць, пралята́ць. прано́сіцца. 2. пакрыва́цца то́нкім пласто́м (*лёду, шумові́ньня*)
– n. 1. зьня́тая сьмята́на; шумові́ньне *n.* 2. Sl. ко́лькасьць скра́дзенага

skimmer ['skɪmər] n. шумо́ўка *f.*

skim milk зьня́тае малако́; перагО́н -у *m.*

skimp [skɪmp] v. 1. скупі́цца. 2. ашчаджа́ць: ***She had to skimp to send her son to college*** Яна́ му́сіла ашчаджа́ць, каб магчы́ пасла́ць сы́на ў інстыту́т. 3. рабі́ць недакла́дна, недаскана́ла

skimpy [skɪmpi] adj. 1. каро́ткі, малы́, мізэ́рны, недастатко́вы. 2. ашча́дны, скупы́

skin [skɪn] – n. 1. а) ску́ра *f.* б) вы́раблена шку́ра. 2. ску́рка, абало́нка *f.* а) ад пладо́ў. б) лупі́на *f.*, шалупі́ньне *n.* 3. шку́ра *f.* 4. Sl. махля́р -а́, ашука́нlец -ца *m.*; скна́рla, жмі́ндla -ы *m. & f.* 5. Sl. даля́р -а *m.*

– v.t. 1. а) абдзе́рці ску́ру: ***Jack skinned his knee when he fell*** Янка ўпа́ў і абдзёр кале́на. б) здыма́ць, зьдзіра́ць ску́ру. 2. скіда́ць ску́ру (*пра вужа́каў*). 3. Sl. лупі́ць ску́ру, браць празьме́рую пла́ту

• ***by the skin of one's teeth*** ве́льмі бліза́ка, ама́ль што, ле́дзьве што

• ***get under one's skin*** а) назаля́ць, дакуча́ць; зале́зьці за ску́ру. б) мо́цна ўплыва́ць на *каго́*

• ***have a thick skin*** быць таўстаску́рым, нячу́лым

• ***in*** or ***with a whole skin*** цэ́лы і здаро́вы

• ***jump out of one's skin*** са ску́ры выла́зіць (*ад ра́дасьці, захапле́ньня*)

• ***save one's skin*** вы́ратава́ць сваю́ ску́ру (*уцячы́ цэ́лым*)

• ***skin alive***, Sl. а) му́чыць, мо́цна біць. б) во́стра крытыкава́ць. в) перамагчы́, разьбіць дашчэ́нту

• ***under the skin*** у асно́ўным; не зважа́ючы на во́нкавыя адро́зьненьні

skindiver [ˈskɪndaɪvər] n. вадала́з -а *m.*

skinflint [ˈskɪnflɪnt] n. скна́рla -ы *m.*

skinner [ˈskɪnər] n. 1. скурадзёр, скуралу́п -а *m.* 2. ску́рнік -а *m.*

skinny [ˈskɪni] adj. ве́льмі то́нкі, ве́льмі худы́, ску́ра ды ко́сьці

skin-tight [ˈskɪntaɪt] adj. які́ шчы́льна прыляга́е да фігу́ры

skip [skɪp] – v.i. **(-pp-)** 1. скака́ць, лёгка падско́кваць. 2. го́йсаць, гайса́ць, раско́кваць: ***The girls skipped rope*** Дзяўча́ткі скака́лі празь вяро́ўку. 3. праміна́ць, прапуска́ць, рабі́ць про́пуск: ***He skips as he reads*** Ён ро́біць про́пускі, калі́ чыта́е; ***to skip a grade*** пераско́чыць кля́су; Informal: ***to skip classes*** прапушча́ць ле́кцыі

– n. ско́к, падско́к -у *m.*

skirmish [ˈskɜ:rmɪʃ] – n. 1. мала́я збройная сутычка, перастрэ́лка. 2. спрэ́чка, сва́рка, ля́янка *f.*

– v.i. 1. ве́сьці сутычкі, ваява́ць. 2. спрача́цца, сварыцца, ля́яцца

skirt [skɜ:rt] – n. 1. спадні́ца *f.* 2. мяжа́ *f.*, ускра́йлй -ю *m.*: ***on the skirts of the wood*** на ўзьле́сьсі

– v.i. 1. межава́цца, быць на ўскра́і. 2. быць на мяжы́, уздо́ўж мяжы́, ускра́й

– v.t. абыхо́дзіць *або́* аб'яжджа́ць бо́кам або́ ўскра́й: ***The boys skirted the forest*** Хлапцы́ абыйшлі́ бо́кам лес

skit [skɪt] n. скетч -у *m.*

skulk [skʌlk] v.i. 1. хава́цца, ухіля́цца (*ад адка́знасьці, пра́цы*). 2. кра́сьціся, прабіра́цца ўпо́тай

skull [skʌl] n. 1. ча́рап -а *m.* 2. галава́ *f.*

skull and crossbones ча́рап і ко́сьці (*эмбле́ма сьме́рці або́ знак перасьцяро́гі*)

skullcap [ˈskʌlkæp] n. 1. ха́тняя ша́пачка. 2. скуфе́йка *f.* (*у сьвятаро́ў*). 3. ярмо́лка *f.*; цюбяце́йка *f.* 4. ча́рапная ча́ша

skunk [skʌŋk] n. 1. скунс -а *m.*, шашло́к -ка́ *m.*, сьмярдзю́чка *f.*, 2. фу́тра са ску́нса. 3. Informal падлю́гla -і *m. & f.*, нягодні́к -а *m.*

sky [skaɪ] – n., pl. **skies.** 1. не́ба *n.*: ***a blue sky*** сі́няе не́ба; ***a cloudy sky*** хма́рнае не́ба. 2. нябёсы *pl. only.* 3. надво́р'е *n.*, кліма́т -у *m.*: ***under a warmer sky*** у цяпле́йшым кліма́це, пры цяпле́йшым надво́р'і

– v.i. падбіва́ць, кі́даць *або́* падніма́ць высо́ка ўго́ру

• ***out of a clear (blue) sky*** ра́птам, зьняна́цку, нечака́на, як гром зь я́снага не́ба

• ***praise to the skies*** узно́сіць, усхваля́ць да не́ба
• ***the sky is the limit*** нямá ме́жаў

sky-blue я́сна-блакі́тны ко́лер

sky-high [ˌskaɪˈhaɪ] – adv. ве́льмі высо́ка – adj. ве́льмі высо́кі, да не́ба

skyjack [ˈskaɪdʒæk] n. паве́транае пірáцтва

skylab [ˈskaɪlæb] n. арбіта́льная ста́нцыя

skylark [ˈskaɪlɑ:rk] – n. жаўру́к -á *m.*, жáваранак -ка *m.*
– v.i. свавóліць, пракýдзіць, блазнава́ць

skylight [ˈskaɪlaɪt] n. вакно́ ў страсе́ *або́* сто́лі

skyline [ˈskaɪlaɪn] n. 1. гарызо́нт -у *m.* 2. небасхіл -у, небакра́й -ю *m.*

sky marshal аге́нт слýжбы бясьпе́кі на самалёце

skyscraper [ˈskaɪˌskreɪpər] n. небаскро́б, небасця́г, хмарачо́с, хмарадзёр -а *m.*

slab [slæb] – n. 1. а) плітá *f.* (*з ка́меню, дрэ́ва або́ мэта́лу*). б) скрылЛь -я́ *m.*, кава́лак - ка *m.* (*сы́ру, мя́са*). 2. апóлак -ка *m.*
– v.t. 1. выраза́ць пліты. 2. абпілóўваць апóлкі. 3. выкладáць каме́ннымі пліта́мі

slack I [slæk] – adj. 1. сла́бкі, нямóцна наця́гнуты (*пра вярóўку, ле́йцы*). 2. нядба́лы: ***a slack housekeeper*** нядба́лая гаспады́ня. 3. павóльны: ***at a slack pace*** павóльнай хадóю. 4. вя́лы (*пра га́ндаль, ры́нак*)
– n. 1. застóлй -ю *m.* (*у га́ндлі*); ці́хі пэры́яд, заці́шша *n.*, час бязьдзе́йнасьці. 2. час памíж прыплы́вам і адплы́вам (*мóра*)
– v.t. 1. паслабля́ць. 2. гасíць (*ва́пну*)
– adv. 1. сла́бка. 2. павóлі, мару́дна
• ***slack off*** паслабля́ць, аслабля́ць (*запа́л, стара́ннасьць*)
• ***slack up*** запавóліць (*ход машы́ны, цягні́ка́, бег*)

slack II [slæk] n. ву́гальны шлак

slacken [ˈslækən] – v.t. 1. аслабля́ць (*намага́ньні пры пра́цы*). 2. паслабля́ць (*каню́ папру́гі*)
– v.i. 1. паслабля́цца. 2. запавóльваецца: ***Work slackens on a hot day*** Пра́ца запавóльваецца ў гара́чы дзень

slacker [ˈslækər] n., Informal лайда́к -á, гульта́лй -я́ *m.*; той, хто ўхіля́ецца ад абавя́зкаў

slacks [slæks] n., pl. спартóвыя штаны́

slag [slæg] n. v., **(-gg-)** ператвара́ць (-ца) ў шлак

slam I [slæm] **(-mm-)** – v.t. 1. ля́паць, гру́каць, бра́згаць: ***to slam the door*** бра́знуць дзьвяры́ма. 2. Informal разнóсіць, мóцна крытыкава́ць
– v.i. 1. бра́згаць: ***The door slammed*** Дзьве́ры бра́знулі. 2. мóцна сутыка́цца, сту́кацца
– n. 1. а) ля́паньне, гру́каньне, бра́зганьне, пля́сканьне *n.* б) гру́кат, бра́згат -у *m.*: ***John threw his books down with a slam*** Янка шпурну́ў сваé кні́гі з гру́катам. 2. мóцны ўдар. 3. Informal зьнішча́льная кры́тыка

slam II [slæm] n. (*у ка́ртах*) шлем -у *m.*

slammer [ˈslæmər] n., Sl. турмá *f.*

slander [ˈslændər] – n. 1. Law ілжы́вае абвінава́чаньне; паклёп -у *m.* 2. нагавóры *pl. only*, паклёпніцтва *n.*
– v.i. 1. нагавóрваць, займáцца нагавóрамі, паклёпнічаць
– v.t. абылга́ць, абгаварыць

slanderer [ˈslændərər] n. паклёпнік -а *m.*, паклёпніца *f.*

slanderous [ˈslændərəs] adj. паклёпніцкі, абра́зьлівы

slang [slæŋ] – n. 1. размóўная гýтарка. 2. слэнг, жаргóн -у *m.*
– v. ля́яць, зьневажа́ць: ***They slanged away at each other*** Яны́ ля́яліся адзíн на аднагó

slangy [ˈslæŋi] adj. жаргóнны

slant [slænt] – v.i. 1. нахіля́цца, схіля́ца: ***Most handwriting slants to the right*** Лíтары на пісьмé перава́жна схіля́юцца напра́ва. 2. насьвятля́ць тэндэнцы́йна
– n. 1. спад, схíл -у *m.*: ***a sharp slant*** стрóмкі схíл. 2. нахíл -у *m.*, схíльнасьць *f.* 3. Informal тэндэ́нцыя *f.*

– adj. пахі́лы, пака́ты
• ***on the slant*** наўскó́с; кóса

slantwise ['slæntwaɪz] adv. пахі́ла, пака́та; наўскася́к, наўскó́с

slap [slæp] – n. 1. пляска́ч плескача́ *m.* 2. стро́гая вымо́ва; рэ́зкая адмо́ва
– v.t. **(-pp-)** 1. ля́паць, шлёпаць, пля́скаць. 2. плёскаць: ***waves slapping against the dock*** хва́лі плёскаюць аб док
– adv., Informal 1. про́ста; ра́птам: ***to run slap into the wall*** урэ́зацца про́ста ў сьцяну́
• ***slap in the face,*** Informal а) абра́за, зьнява́га *f.* б) аплява́ўха, по́ўха *f.*
• ***slap on the wrist*** лёгкая нага́на

slash [slæʃ] – v.t. 1. разраза́ць, расьсяка́ць (*мячо́м, нажо́м*). 2. хваста́ць, сьцяба́ць (*пу́гай*). 3. Figur. суро́ва *або́* варо́жа крытыкава́ць. 4. абраза́ць, зьніжа́ць (*зарпла́ту, пада́ткі*). 5. выраза́ць (*напр. ча́сткі кні́гі*), мо́цна зьмяня́ць
– n. 1. рэ́зкі ўда́р. 2. разрэ́з -у *m.*, ра́на *f.* 3. вы́сека, вы́сечка *f.* (*у ле́се*)

slate [sleɪt] – n. 1. сла́нец -ца *m.* 2. грыфэ́льная до́шка. 3. сьпіс кандыда́таў
– v.t. 1. крыць сла́нцам (*напр. дах*). 2. во́стра крытыкава́ць. 3. зано́сіць у сьпіс кандыда́таў
– adj. цёмны сі́ня-шэ́ры
• ***break the slate*** зьняць кандыдату́ру (*на вы́барах*)
• ***wipe the slate clean*** напра́віць памы́лкі, непаразуме́ньні

slaughter ['slɔ:tər] – n. 1. забо́й -ю *m.*, забіва́ньне, зарэ́з -у *m.*: ***slaughter of animals for food*** забо́й жывёлы на мя́са. 2. разьня́ *f.*
– v.t. 1. рэ́заць, забіва́ць (*жывёлу на мя́са*). 2. ма́сава забіва́ць (*на вайне́, падча́с рэпрэ́сіяў*)

slaughter house бо́йня *f.*

Slav [slɑ:v] – n. славяні́н -а *m.*
– adj. славя́нскі

slave [sleɪv] – n. 1. няво́льнік -а *m.*, няво́льніца *f.*, раб -а́ *m.*
– v.i. працава́ць, як раб, ця́жка працава́ць

slave driver 1. нагля́днік над раба́мі. 2. ве́льмі патрабава́льны працада́вец

slaver I ['slævər] – v. сьліні́ць, сьліня́віць
– n. 1. сьлі́на *f.* 2. сьліня́васьць *f.*

slaver II ['sleɪvər] n. 1. гандля́р раба́мі. 2. карабе́ль з раба́мі

slavery ['sleɪvəri] n. 1. няво́ля *f.* 2. няво́льніцтва, ра́бства *n.* 3. цяжка́я пра́ца

Slavic ['slɑ:vɪk] – adj. славя́нскі
– n. славя́нская мо́ва

slavish ['sleɪvɪʃ] adj. 1. няво́льніцкі. 2. уго́дніцкі. 3. Figur. неарыгіна́льны, які́ панява́ўнічую пераймае

slavishly ['sleɪvɪʃli] adv. па-няво́льніцку, па-ра́бску

Slavonic [slə'vɑ:nɪk] – adj. славя́нскі
– n. 1. славяні́н -а *m.*, славя́нка *f.* 2. славя́нская мо́ва

slaw [slɔ:] n. капу́сная сала́та

slay [sleɪ] v.t. **slew, slain** забіва́ць

sled [sled] – n. 1. дзіця́чыя са́нкі. 2. са́ні, са́нкі *pl. only*
– v.i. **(-dd-)** е́зьдзіць у саня́х, на са́нках
– v.t. вазі́ць *каго́-што* саня́мі, у саня́х, на са́нках

sledge I [sledʒ] n. са́ні *pl.*

sledge II [sledʒ] n., *гл.* **sledge hammer**

sledge hammer 1. кава́льскі мо́лат. 2. не́шта мо́цнае й зьнішча́льнае: ***Sarcasm can become a sledge hammer in a debate*** Саркáзм у дыспуце мо́жа ста́ць зьнішча́льным уда́рам

sledge-hammer ['sledʒˌhæmər] – v.t. біць мо́латам *або́* як мо́латам
– adj. мо́цны; зьнішча́льны

sleek [sli:k] – adj. 1. мя́ккі, гла́дкі, прыгла́джаны: ***sleek hair*** гла́дка прылі́заныя валасы́; ***a sleek cat*** кот з мя́ккай, бліскýчай по́ўсьцю. 2. хі́тры, ліслі́вы: ***a sleek salesman*** прадаве́ц зь ліслі́вымі мане́рамі і гла́дкім языко́м
– v.t. прыгла́джваць, прылі́зваць

sleep [sli:p] – v.i. **slept** 1. спаць: ***He cannot sleep*** Ямý ня сьпіцца. 2. дава́ць

начлéг: ***A hotel that sleeps 500 people*** Гатэ́ль, які даé начлéг пяцістáм асóбам

– n. 1. сон сну *m.*: ***to go to sleep*** заснýць; ***to get a sleep*** паспáць; ***to put to sleep*** а) пакláсьці спаць (*дзіця́*). б) усыпля́ць (*жывёлу*); ***eyes heavy with sleep*** заспáныя вóчы. 2. сьпя́чка *f.*

• ***last sleep*** сьмерць

• ***sleep away*** праспáць

• ***sleep in*** а) жыць у дóме, дзе й працýеш. б) пóзна спаць, заспáць

• ***sleep like a log*** спаць, як забíты (*мóцным сном*)

• ***sleep off*** вы́спацца, адаспáцца: ***to sleep off a hangover*** вы́цьверазіцца

sleeper ['sli:pər] n. 1. сьпя́чы -ага *m.* 2. спáльны вагóн (*у цягні́кý*). 3. шпáла *f.* (*на чыгýнцы*). 4. запóзьненая нечакáная папуля́рнасьць

• ***sleepers*** дзіця́чы камбінэзóнчык для спáньня

sleepiness ['sli:pinəs] n. санлíвасьць, сóннасьць *f.*

sleeping ['sli:piŋ] – n. спаньнё *n.*

– adj. 1. які́ сьпіць. 2. спáльны: ***a sleeping car*** спáльны вагóн

sleeping bag спáльны мяшóк

sleeping pill (tablet) снатвóрная таблéтка

sleeping sickness сьпя́чка *f.* (*хварóба*)

sleepless ['sli:pləs] adj. 1. які́ ня сьпіць, які ня мóжа спаць; бяссóнны: ***sleepless night*** бяссóнная ноч. 2. чýйны. 3. заўсёды дзéйны

sleeplessness ['sli:pləsnəs] n. бяссóньніца *f.*

sleepwalker ['sli:pˌwɔ:kər] n. люнáтык -а *m.*

sleepy ['sli:pi] adj. 1. сóнны, санлíвы. 2. бязьдзéйны; ціхі, сóнны: ***sleepy town*** спакóйны гарадóк. 3. які́ навóдзіць сон; які́ ўсыпля́е, усыпля́льны: ***a warm, sleepy day*** цёплы, санлíвы дзень

sleet [sli:t] – n. аблівáха *f.*, аблíвень -ўня *m.*, сьнег *абó* град з дажджóм

– v.i. сьняжы́ць з дажджóм: ***It snowed, then it sleeted; then it rained*** Ішóў сьнег, пасьля́ сьнег з дажджóм, а тады́ ўжо дождж

sleety ['sli:ti] adj. з мóкрым сьнéгам, слóтны: ***a sleety fall*** слóтная вóсень

sleeve [sli:v] n. рукавó *n.*, рукáвў -вá *m.* (*вóпраткі*)

• ***have smth up one's sleeve*** а) мець, трымáць у запáсе. б) мець нéшта задýманае

• ***laugh in or up one's sleeve*** сьмяя́цца ў рукáў, сьмяя́цца ціхa

• ***roll up one's sleeves*** закасáць рукавы́, узя́цца за прáцу

sleeved [sli:vd] adj. з рукавáмі

sleeveless ['sli:vləs] adj. безрукáвы: ***a sleeveless dress*** сукéнка без рукавóў

sleigh [sleɪ] – n. 1. вазлóк -кá *m.*; сáні *pl. only.* 2. дзіця́чыя сáнкі

– v.i. 1. éзьдзіць саня́мі, вазкóм, у вазкý. 2. катáцца на сáнках

sleighing ['sleɪɪŋ] n. 1. яздá саня́мі. 2. сáнная дарóга: ***The warm rain spoiled the sleighing*** Цёплы дождж папсавáў сáнную дарóгу

sleight [slaɪt] n. 1. умéльства *n.*, спрыт -у *m.* 2. спры́тная, хíтрая вы́хадка

sleight of hand 1. спрáўнасьць рук. 2. штýчкі фóкусьнікаў; жанглёрства *n.*

slender ['slendər] adj. 1. высóкі і шчýплы (*пра асóбу*); даўгí й тóнкі: ***a slender piece of wood*** даўгі й тóнкі кавáлак дрэ́ва. 2. невялíкі, малы́; недастаткóвы: ***a slender meal*** невялíкі пасíлак; ***a slender income*** недастаткóвы прыбы́так; ***a slender hope*** слабáя надзéя

slept [slept] v., *p.t. and p.p. of* **sleep**

slew [slu:] v., *p.t. of* **slay**

slice [slaɪs] – n. лýста *f.* (*хлéба, пірагá*); скрылĺь -я́ *m.*, скры́лік -а *m.* (*цыбýлі, каўбасы́*). 2. чáстка *f.*, удзéл -у *m.* 3. Sport. зрэ́заны ўдáр

– v.t. 1. рэ́заць, крóіць, накрóйваць; рэ́заць скрыля́мі. 2. дзялíць на чáсткі *абó* ўдзéлы. 3. Sport. зрэ́зана ўдáрыць

slicer ['slaɪsər] n. 1. прыла́да да кро́ення хле́ба, каўбасы́. 2. той, хто рэ́жа

slick [slɪk] – adj. 1. гла́дкі, бліскўчы, прыгла́джаны (*пра валасы́*). 2. Informal спры́тны; ху́ткі; хі́тры: ***a slick excuse*** хі́тры вы́крут
– adv. гла́дка; хі́тра; спры́тна

slid [slɪd] v., *p.t. and p.p. of* **slide**

slidden ['slɪdən] v., *p.p. of* **slide**

slide [slaɪd] – v., **slid, slid** or **slidden** 1. ко́ўзацца. 2. со́ўгацца, со́вацца: ***The bureau drawers slide in and out*** Шуфля́ды бюро́ ўсо́ўваюцца і высо́ўваюцца. 3. прашмыгну́ць, прасьлізну́ць, тайко́м прабра́цца: ***The thief slid behind the curtains*** Зло́дзей прашмыгну́ў за што́ры. 4. сасьлі́згваць: ***The car slid into the ditch*** Машы́на сасьлізну́ла ў роў. 5. незаўва́жна міна́ць: ***the years slide past*** гады незаўва́жна міна́юць
– n. 1. ко́ўзаньне *n.* 2. сне́жная гара́; кат|о́к -ка́ *m.* 3. го́ркі *pl.* (*на дзіця́чай пляцо́ўцы*). 4. спускавы́ жо́лаб. 5. апо́ў|зень -зьня *m.* (*гру́нту, сьне́гу*). 6. дыяпазыты́|ў -ву, слайд -у *m.* 7. прэпара́тнае шке́льца (*у мікраско́пе*)
• ***let slide*** не зварача́ць ува́гі на *што*, занядба́ць
• ***slide down/off*** ссо́ўвацца, сасьлізгваць з *чаго́*
• ***slide in/into*** усо́ўваць
• ***slide out*** высо́ўваць, выця́гваць

slide rule лагарытмі́чная лінэ́йка

sliding scale 1. рухо́мая шкала́ (*зараба́ткаў, цэ́наў, пада́ткаў*). 2. лагарытмі́чная лінэ́йка

slight [slaɪt] – adj. 1. малы́, невялі́кі, невялі́чкі, нязна́чны; нява́жны: ***a slight cold*** лёгкая засту́да; ***I have a slight headache*** Мне крыху́ бале́ць галава́. 2. шчу́плы: ***She is a slight girl*** Яна́ шчу́плая дзяўчы́на. 3. лёгкі, слабы́: ***a slight excuse*** слаба́я адгаво́рка
– v.t. 1. ста́віцца зь непаша́най *або́* зьняваж́лі́ва; занядба́ць: ***to feel slighted*** чу́цца зьняваж́аным; ***She slights her work*** Яна́ нядба́ла ста́віцца да сваі́ пра́цы
– n. непаша́на, зьняваж́а *f.*; занядба́ньне *n.*

slighting ['slaɪtɪŋ] adj. 1. непачці́вы. 2. зьневажа́льны, зьняваж́лі́вы; пага́рдлі́вы: ***a slighting remark*** зьневажа́льная заўва́га

slightingly ['slaɪtɪŋlɪ] adv. зьневажа́льна, зьняваж́лі́ва; непачці́ва; пага́рдлі́ва

slightly ['slaɪtlɪ] adv. ма́ла; крыху́, ледзь: ***I know him slightly*** Я крыху́ яго́ ве́даю

slim [slɪm] – adj. **(-mm-)** 1. шчу́плы, танкля́вы, то́нкі. 2. малы́, слабы́: ***slim chances*** слабы́я ша́нцы
– v.i. **(-mm-)** тане́ць, танчэ́ць, худне́ць
– v.t. рабі́ць танчэ́йшым
• ***slim down*** паме́ншыць (*паме́рам, ко́лькасьцю*)

slime [slaɪm] – n. 1. лі́пкая гразь, бруд -у *m.*, мул -у *m.*, глей -ю *m.* 2. сьлізь *f.*
– v.t. пакрыва́ць сьлі́зьзю, пэ́цкаць гра́зьзю

slimy [slaɪmɪ] adj. 1. мулава́ты, гле́іс-ты. 2. сьлі́зісты, вя́зкі, ліпу́чы. 3. бру́дны. 4. Figur. лісьлі́вы, падлі́зьлі́вы

sling [slɪŋ] – n. 1. пра́шча, рага́тка *f.* 2. а) пе́равязь *f.*: ***a man with an arm in a sling*** чалаве́к з руко́ю на пе́равязі. б) рэ́мень (*пры стрэ́льбе*). 3. а) ля́мка *f.* б) пятля́ з кана́та (*для падыма́ньня гру́зу*). 4. кід|о́к -ка́ *m.*
– v., **slung, slinging** 1. а) трыма́ць на пе́равязі. б) браць стрэ́льбу на рэ́мень. 2. падыма́ць кана́там. 3. кі́даць, шпурля́ць. 4. страля́ць з рага́ткі

slingshot ['slɪŋʃɑ:t] n. рага́тка *f.*

slip I [slɪp] **slipped,** – v.i. 1. а) высьлі́згваць, прасьлі́згваць: ***She slipped out of the room*** Яна́ вы́сьлізнула з пако́ю; б) ***Time slips by*** Час ху́тка ляці́ць. 2. сасьлі́згваць: ***The knife slipped and cut my finger*** Нож сасьлізну́ў і парэ́заў мне па́лец. 3. пако́ўзвацца, пасьлі́згвацца: ***He slipped on the icy sidewalk*** Ён пакаўзну́ўся на

абледзянéлым хóдніку. 4. уцякáць, зрывáцца: ***The dog slipped the chain*** Сабáка сарвáўся з ланцугá. 5. выпускáць: ***Your name has slipped from my mind*** Вáшае імя́ выскачыла мне з пáмяці; ***Don't let this opportunity slip*** Не прапусьцí гэ́тае нагóды. 6. здымáцца зь я́кара (*пра карабéль*). 7. памыля́цца, рабíць памы́лкі
– v.t. 1. а) здымáць: ***She slipped the ring off her finger*** Янá зьняла́ пярсьцёнак з пáльца. б) перадавáць, сувáць *камý што* ўпóтай. 2. насьпéх апранáць: ***Slip on your coat*** Накíнь палітó; ***Slip off your shoes*** Скінь чаравíкі. 3. спускáць (*сабáку з пры́вязі*)
– n. 1. сьлíзганьне *n.* 2. навалóчка *f.* (*на падýшку*). 3. камбінáцыя (*жанóчая*). 4. памы́лка *f.* 5. пры́вязь *f.*, павад|óк -кá *m.* (*для сабáкі*)
• ***slip of the pen*** апíска *f.*
• ***slip of the tongue*** абмóўка, агавóрка *f.*
• ***slip one over on,*** Informal ашукáць, абдуры́ць; абхітры́ць, перахітры́ць
• ***slip up,*** Informal памылíцца, зрабíць памы́лку

slip II [slıp] – v.t. флянсавáць
– n. 1. квітáнцыя *f.*, лістóк -кá *m.*: ***a slip of paper*** лістóк папéры. 2. флянс -а *m.*, бакавы́ пáрастак

slip cover or **slipcover** ['slıp,kʌvər] n. 1. чахóл -лá *m.* (*для мя́ккага крэ́сла абó канáпы*). 2. супэрвóкладка *f.* (*для кнíгі*)

slippage ['slıpıdʒ] n. 1. адставáньне *m.* 2. стрáта эфэкты́ўнасьці (*у матóры*)

slipper ['slıpər] n. хáтні пантóф|аль -ля *m., pl.* пантóфлі; балéтка *f.*

slipperily ['slıpərəli] adv. кóўзка, сьлíзка

slipperiness ['slıpərinəs] n. каўзóта, сьлізгóта *f.*

slippery ['slıpəri] adj. 1. кóўзкі, сьлíзкі. 2. Figur. ненадзéйны, сьлíзкі. 3. пакры́ты сьлíзьзю

slipshod ['slıpʃɑ:d] adj. 1. неахáйны: ***slipshod work*** неахáйная прáца; неахáйна апрáнуты. 2. са знóшаным абýткам

slit [slıt] – v., **slit, slitting** рэ́заць на вýзкія палóсы; праразáць удóўжкі
– n. 1. разрэ́з, прарэ́з -у *m.* 2. шчы́ліна *f.*: ***the slit in the letter box*** шчы́ліна ў паштóвай скры́нцы
– adj. з прарэ́зам, з разрэ́зам: ***slit skirt*** спадні́ца з разрэ́зам

sliver ['slıvər] – n. 1. трэ́ска; шчапá *f.*; стрэ́мка *f.* 2. пáсма (*вóўны, лёну, бавóўны*)
– v. шчапáць (*на трэ́скі*)

slobber ['slɑ:bər] – v.t. сьлíніць, засьлíньваць
– v.i. 1. сьлíніцца. 2. Figur. расчýльвацца, нюні распускáць
– n. 1. сьлíна *f.* 2. расчýленасьць *f.*

slobbery ['slɑ:bəri] adj. 1. сьліня́вы. 2. мóкры, асьлíзлы, хлюпóтны (*пра надвóр'е*)

slogan ['slougən] n. 1. кліч, зáклік, лёзунг -у *m.* 2. баявы́ кліч

slop [slɑ:p] – n. 1. лýжына *f.* 2. сэнтымэнтáльнасьць *f.*
– v.i. разьліваáцца, расплюхвацца
– v.t. расплюхваць
• ***slop over*** наракáць, распускáць нюні
• ***slops*** а) памы́і. б) пóліўка

slope [sloup] – v.i. спускáцца; мець спад: ***a sloping roof*** спáдзістая страхá; ***The land slopes toward the sea*** Мясцóвасьць спадáе да мóра
– v.t. нахіля́ць, стáвіць кóса
– n. 1. схон, схíл, спуск -у *m.* (*гары́, узгóрка*); спад -у *m.* (*дáху*); адхóн (*пры дарóзе*)

sloping ['sloupıŋ] – adj. спáдзісты; пахíлы, нахíлены
– adv. спáдзіста, пахíла

sloppy ['slɑ:pi] adj. 1. вéльмі мóкры; хлюпóтны (*пра дарóгу*), слóтны (*пра надвóр'е*). 2. залíты, пазаліваны, захлю́паны: ***a sloppy table*** пазаліваны стол. 3. Informal неахáйны; нядбáйны; неакуратны: ***to do sloppy work*** нядбáйна працаваць. 4. шырóкі, мешкавáты, недапасаваны: ***sloppy trousers*** мешкавáтыя пóрткі

slot I [slɑ:t] – n. шчы́ліна, адту́ліна *f.*: ***to drop a coin into a slot*** кі́нуць манэ́ту ў адту́ліну
– v.t. прарэ́зваць *або́* прабіва́ць дзі́рку
slot II [slɑ:t] n. даро́жка, сьце́жка *f.*, сьлед зьвяра́
slot machine аўтама́т (*гандлёвы, для аза́ртных гу́льняў*)
sloth [slouθ] n. 1. лянота́ *f.*, гульта́йства *n.* 2. Zool. ляні́вец -ўца *m.*
slough I [slʌf] – n. 1. ски́нутая (*зьмяёй*) ску́ра. 2. струп -а́ *m.* (*на ра́не*). 3. забы́тая звы́чка
– v.t. скіда́ць, мяня́ць ску́ру (*пра зьмяю́*)
– v.i. сыхо́дзіць, зла́зіць (*пра струп*)
slough II [slu:] n. балота́ *n.*, дрыгва́ *f.*; вір -у *m.*
Slovak [ˈslouvæk] – n. 1. слава́к -а *m.*, слава́чка *f.* 2. слава́цкая мо́ва
– adj. слава́цкі
Slovakian [slouˈvækiən] adj. слава́цкі
Slovene [ˈslouvi:n] – n. 1. славе́нец -ца *m.*, славе́нка *f.* 2. славе́нская мо́ва
– adj. славе́нскі
Slovenian [slouˈvi:niən] – adj. славе́нскі
– n. славе́нец -ца *m.*, славе́нка *f.*
slow [slou] – adj. 1. мару́дны, паво́льны: ***a slow journey*** мару́днае падаро́жжа. 2. які́ по́зьніцца: ***a slow clock*** гадзі́ньнік, які́ по́зьніцца. 3. тупы́, адста́лы: ***a slow pupil*** адста́лы ву́чань. 4. ну́дны: ***a slow party*** ну́дная вечары́на. 5. вя́лы, мля́вы: ***Business is slow*** Га́ндаль ідзе́ вя́ла
– v.t. 1. запаво́льваць; зьмянша́ць ху́ткасьць: ***to slow down a car*** запаво́ліць машы́ну
– v.i. павальне́й ісьці́, е́хаць, запаво́льваць: ***Slow up when you drive through a town*** Запаво́ль ху́ткасьць, е́дучы праз го́рад
– adv. паво́льна
slowly [ˈslouli] adv. мару́дна (*працава́ць*); паво́льна, паво́лі, пама́лу, памале́ньку (*ісьці, е́хаць*)
slow match бікфо́рдаў шнур
slow motion запаво́лены рух
slowness [ˈslounəs] n. паво́льнасьць, мару́днасьць *f.*
slowpoke [ˈsloupouk] n., Informal мару́д|а -ы *m. & f.*
slow-witted [ˌslouˈwitid] adj. слабы́ на ро́зум, тупагало́вы
sludge [slʌdʒ] n. 1. балота́ *n.*, дрыгва́ *f.* 2. мул -у, аса́д|ак -ку *m.*
slug [slʌg] n. 1. смоўж смаўжа́, сьлізьня́к -а́ *m.* 2. кава́лак мэта́лу (*няпра́вільнай фо́рмы*); ку́ля (*вы́страленая*). 3. жэто́н для аўтама́та. 4. Sl. глыто́к; ча́рка (*гарэ́лкі*)
sluggard [ˈslʌgərd] – n. гульта́|й -я́ *m.*, абібо́к -а *m.*
– adj. гультаява́ты, гульта́йскі
sluggish [ˈslʌgiʃ] adj. 1. мару́дны; малаакты́ўны; неэнэргі́чны. 2. мля́вы, вя́лы; ляны́, гультаява́ты; апаты́чны. 3. паво́льны, запаво́лены: ***a sluggish river*** рака́ з паво́льнай плы́ньню; ***a sluggish digestion*** паво́льнае стравава́ньне
sluice [slu:s] – n. шлюз -а *m.* (*на рацэ́, кана́ле*)
– v.t. выпуска́ць ваду́, адчыні́ўшы шлюз
sluice gate шлю́завая бра́ма
slum [slʌm] n. трушчо́ба *f.*; нізы́ *pl.* (*сацыя́льныя*)
slumber [ˈslʌmbər] – v.i. 1. спаць; дрема́ць. 2. быць бязьдзе́йным (*пра вулка́н*)
– n. 1. лёгкі сон. 2. бязьдзе́йны стан
slump [slʌmp] – v.i. 1. цяжка́ па́даць: бу́хацца ў крэ́сла. 2. права́львацца: ***The boy's feet slumped repeatedly through the melting ice*** Но́гі хлапца́ раз за ра́зам права́льваліся праз адта́лы лёд. 3. го́рбіцца, суту́ліцца
– n. 1. цяжко́е, рапто́ўнае падзе́ньне права́льваньне *n.* 2. спад -у *m.* (*цэ́наў, дзе́йнасьці*). 3. го́рбленьне, суту́леньне *n.*
slung [slʌŋ] v., *p.t. and p.p. of* **sling**
slur [slɜ:r] – v.i. **(-rr-)** 1. невыра́зна вымаўля́ць: ***to slur one's words*** глыта́ць сло́вы. 2. невыра́зна піса́ць,

зьлі́ва́ць лі́тары. 3. чарні́ць; абража́ць
– n. невыра́зная вымо́ва, гук. 2. пля́ма (*на рэпута́цыі*); паклёп -у *m.*, абра́за *f.*

slurp [slɜ:rp] v., Sl. хляпта́ць (*піць*); сёрбаць (*суп*); чвя́каць, чмя́каць (*едучы*)

slush [slʌʃ] n. 1. слата́, хлюпо́та *f.* 2. гразь *f.*, бало́та *n.* 3. Informal дурно́та *f.*

slushy [ˈslʌʃi] n. хлюпо́тны; сло́тны

slut [slʌt] n. 1. бру́днюха *f.* 2. шлю́ха, распу́сьніца *f.* 3. су́чка *f.*

sluttish [ˈslʌtɪʃ] adj. 1. бру́дны, неаха́йны 2. немара́льны

sly [slaɪ] adj. 1. праны́рлівы, спры́тны. 2. хі́тры, падсту́пны: ***a sly plot*** падсту́пная змо́ва. 3. жартаўлі́вы, гарэ́зьлівы: ***a sly wink*** гарэ́зьлівае падмі́ргваньне
• ***on the sly*** крадко́м, тайко́м, упо́тай

slyness [ˈslaɪnəs] n. праны́рлівасьць, выкру́тлівасьць, спры́тнасьць, хі́трасьць *f.*

smack I [smæk] – n. 1. пры́смак -у *m.* 2. сьлед -у *m.*, адце́ньне *n.*: ***This apartment has a smack of tobacco about it*** У пако́і аддае́ тытунём
– v.i. мець пры́смак *чаго́*, аддава́ць *чым*

smack II [smæk] – v.t. 1. цмо́каць (*гу́чна цалава́ць*). 2. ля́паць, пля́скаць, шлёпаць (*асабл. дзіця́*). 3. ля́скаць (*пу́гаю*)
– n. цмок -у *m.* (*гу́чны пацалу́нак*)
– adv., Informal 1. з трэ́скам. 2. про́ста: ***smack in the middle*** у са́мы цэ́нтар

smack III [smæk] n. ма́лы ве́тразьнік; рыба́цкі чо́вен

small [smɔ:l] adj. 1. малы́, малю́тка, маленькі; невялі́кі, невялі́чкі: ***a small house*** малы́ дамо́к. 2. дро́бны, нязна́чны: ***small matters*** дро́бныяя спра́вы; ***a small farmer*** дро́бны земляро́б (*земляўла́сьнік*). 3. нягу́чны: ***a small voice*** слабы́, нягу́чны (*го́лас*). 4. нікчэ́мны, дро́бны: ***a man with a small nature*** чалаве́к дро́бнае, нікчэ́мнае нату́ры
• ***feel small*** чу́цца засаро́мленым *або́* прыні́жаным

small change дро́бныя гро́шы

small fry драбяза́ *f.*

small hours ра́ньнія гадзі́ны

small intestine то́нкая кі́шка

small letters малы́я лі́тары

small-minded [ˌsmɔ:lˈmaɪndɪd] adj. абмежава́ны, недалёкі; дро́бязны

smallpox [ˈsmɔ:lpɑ:ks] n. во́спа *f.*

small-scale [ˌsmɔ:lˈskeɪl] adj. у малы́м маштабе; абмежава́ны: ***small-scale maps*** ка́рты ў малы́м маштабе; ***small-scale business*** мало́е прадпры́емства

small talk дро́бная гу́тарка

small-town [ˌsmɔ:lˈtaʊn] adj. 1. местачко́вы; ву́зкі, правінцы́йны. 2. абмежава́ны (*у по́глядах*):***small-town bigotry*** местачко́вая нетале́рантнасьць

smart [smɑ:rt] – v.i. адчува́ць во́стры боль; мо́цна бале́ць: ***The cut smarts*** Парэ́з пячэ́
– v.t. спрычыня́ць пяку́чы боль: ***The insult smarts yet*** Зьнява́га яшчэ́ мо́цна балі́ць
– n. во́стры боль
– adj. 1. рэ́зкі, мо́цны. 2. шпа́ркі, ху́ткі, жва́вы: ***They walked at a smart pace*** Яны́ йшлі шпа́ркім кро́кам. 3. разу́мны, ке́млівы, бы́стры: ***a smart child*** разу́мнае дзіця́. 4. дасьці́пны, спры́тны, хі́тры, кі́дкі. 5. зграбны, прысто́йны: ***He looked smart in his uniform*** Ён прысто́йна выглядаў у мундзі́ры. 6. мо́дны, элега́нтны, шыко́ўны: ***a smart hat*** мо́дны капялю́ш

smartness [ˈsmɑ:rtnəs] n. 1. спрыт -у *m.* 2. ке́млівасьць, разу́мнасьць *f.* 3. мо́днасьць, элега́нтнасьць *f.*

smash [smæʃ] – v.t. 1. а) разьбіва́ць: ***to smash a window*** разьбі́ць акно́. б) вылО́мваць: ***to smash a door in*** вы́садзіць дзьве́ры. в) плю́шчыць (*уда́рам*). 2. Figur. разьбіва́ць, аспрэ́чваць: ***to smash an argument*** разьбі́ць аргумэ́нт. 3. адбіва́ць (*напа́д*), зьніш-

ча́ць (*во́рага*). 4. мо́цна ўдара́ць (*мя́чык, асо́бу*)
– v.i. 1. банкрутава́ць, руйнава́цца. 2. разьбіва́цца, удара́цца: ***The car smashed into a tree*** Машы́на разьбі́лася аб дрэ́ва
– n. 1. сутыкне́ньне *n.* (*напр. дзьвюх машы́наў*). 2. бра́згат -у *m.* (*пабі́тага шкла*). 3. крах -у *m.*, банкру́цтва *n.* 4. Informal по́сьпех -у *m.* (*тэатра́льны*)

smash hit папуля́рны твор (*п'е́са, фільм, кружэ́лка*)

smear [smɪr] – v.t. 1. пэ́цкаць: ***His fingers were smeared with paint*** Па́льцы ў яго́ былі запэ́цканыя фа́рбай. 2. шмарава́ць; ма́заць, (*ма́зьзю, алі́вай*). 3. пля́міць (*рэпута́цыю*); бру́дзіць, пэ́цкаць, псава́ць
– n. 1. пля́ма *f.* 2. мазло́к -ка́ *m.* (*для мікраскапі́чнага дасьле́даваньня*). 3. паклёп -у *m.*

smeary ['smɪri] adj. запэ́цканы, забру́джаны

smell [smel] – v.t. **smelled** or **smelt** 1. чуць пах: ***I smell smoke*** Я чу́ю пах ды́му. 2. нюхаць, абнюхваць
– v.i. 1. па́хнуць: ***The rose smells sweet*** Ру́жа прые́мна па́хне. 2. сьмярдзе́ць: ***Garbage smells*** Сьме́цьце сьмярдзі́ць. 3. па́хнуць *чым*; тхаць, патыха́ць, тхнуць, не́сьці *чым*: ***The plan smells of trickery*** Плян па́хне ашука́нствам
– n. 1. нюх -у *m.* 2. пах -у *m.*: ***smell of burning*** гар -у *m.*; ***bad smell*** непрые́мны пах, смуро́д -у *m.*
• ***smell danger*** чуць небясьпе́ку
• ***smell out*** а) разьнюхаць, вы́ведаць. б) вы́явіць, пранюхаць: ***The dog will smell out a thief*** Саба́ка ўчу́е зло́дзея; ***to smell out a secret*** вы́нюхаць сакрэ́т
• ***smell up,*** Informal засмуро́дзіць, запо́ўніць смуро́дам
• ***take a smell of something*** нюхаць што-н.

smelly ['smeli] adj. а) з мо́цным па́хам. б) сьмярдзю́чы

smelt I [smelt] v.t. 1. пла́віць (*руду́*). 2. ачышча́ць шля́хам плаўле́ньня

smelt II [smelt] n., **smelt, smelts** сты́нка *f.* (*ры́ба*)

smelt III [smelt] v., *p.t. and p.p. of* **smell**

smile [smaɪl] – v.i. усьміха́цца: ***She smiled consent*** Яна́ ўсьміхну́лася на зго́ду; ***She smiled bitterly*** Яна́ го́рка ўсьміхну́лася
– n. усьме́шка *f.*

smiling ['smaɪlɪŋ] adj. усьме́шлівы

smirk [smɜ:rk] n. ухмы́лка *m.*

smith [smɪθ] n. кава́ль -я́ *m.*

smithwork ['smɪθwɜ:rk] n. 1. кава́льства *n.* 2. мэталіч́ныя вы́рабы

smithy ['smɪði] n., pl. **smithies** ку́зьня *f.*

smock [smɑ:k] n. рабо́чы халя́т

smoke [smouk] – n. 1. дым -у *m.* 2. куро́дым, курады́м -у *m.*, густы́ е́дкі дым: ***blackened with smoke*** закура́лы, закуро́дымлены, задымлены. 3. перакýр -у *m.*, курэ́ньне *n.*: ***to have a smoke*** закурыць. 4. ку́рыва *n.* 5. Figur. заслóна *f.*
– v.i. 1. дыме́ць; дыміцца; курыцца: ***The furnace smokes*** Печ дыміць. 2. курыць, заку́рваць (*цыгарэ́ту, лю́льку*). 3. курэ́ць, пакрыва́цца са́жай, задымля́цца
– v.t. 1. вэ́ндзіць, дыміць (*мя́са, ры́бу, кумпя́кі*). 2. задымліваць
• ***go up in smoke*** пайсьці́ з ды́мам
• ***smoke out*** вы́курыць а) вы́гнаць ды́мам (*напр. лісу́ з нары́*). б) вы́жыць, прымýсіць вы́йсьці

smokehouse ['smoukhaus] n. вяндля́рня *f.*

smoked [smoukt] adj. вэ́нджаны, ды́млены

smoker ['smoukər] n. 1. курэ́ц -ца́ *m.* 2. вагóн для пасажы́раў-курцóў

smoke screen дымава́я заслóна

smokestack ['smoukstæk] n. высóкі кóмін

smoky ['smouki] adj. 1. ды́мны, які́ ды́міць. 2. по́ўны ды́му. 3. закурэ́лы заку́раны, пакры́ты са́жаю. 4. ды́мчаты: ***a smoky gray*** ды́мчата-шэ́ры ко́лер

smolder or **smoulder** [ˈsmouldər] – v.i. 1. тлець, смылéць; тлéцца, цяпліцца. 2. таíць (*напр. злосьць, нянáвісьць*)
– n. тлéньне *n.*

smooth [smu:ð] – adj. 1. глáдкі, рóўны. 2. плáўны, спакóйны. 3. мя́ккі: ***smooth wine*** мя́ккае вінó
– v.t. 1. выраўнóўваць, выглáджваць (*павéрхню*); выпрасóўваць. 2. зьмякчáць
– n. 1. выглáджваньне. 2. глáдкае мéсца
• ***smooth away*** палагóджваць, глáджваць
• ***smooth down*** супакóйваць, суцíшваць, зьмякчáць, аблягчáць (*боль*)
• ***smooth over*** глáджваць, зьмякчáць (*віну́, няёмкасьць*)

smoothly [ˈsmu:ðli] adv. глáдка, рóўна

smooth-faced [ˌsmu:ðˈfeɪst] adj. 1. чы́ста пагóлены. 2. з глáдкай павéрхняй. 3. крывадýшны, лісьлíвы

smooth-spoken гладкамóўны, салодкамóўны

smother [ˈsmʌðər] – v.t. 1. душы́ць (*нáсьмерць*). 2. пакрывáць тóўстым пластóм (*лíсьця, сьнéгу*). 3. гасíць агóнь, засыпáючы пóпелам. 4. тушы́ць (*мя́са, капýсту*)
– v.i. душы́цца, задыхáцца: ***We almost smothered in that stuffy room*** Мы ледзь не задыхнýліся ў тым дýшным пакóі
– n. густы́, задýшлівы дым, пыл, імглá

smothery [ˈsmʌðəri] adj. задýшлівы (*пра дым, газ*)

smug [smʌg] adj. 1. самазадавóлены. 2. ахáйны, акурáтны, чы́сты

smuggle [ˈsmʌgəl] v.i. 1. займáцца кантрабáндай: ***smuggle drugs*** тáйна перавóзіць наркóтыкі. 2. шмуглявáць, вынóсіць патаéмна

smuggler [ˈsmʌglər] n. кантрабанды́ст -а *m.*

smuggling [ˈsmʌglɪŋ] n. кантрабáнда *f.*

smut [smʌt] – n. 1. сáжа *f.*; бруд -у *m.* 2. брýдная пля́ма. 3. непрыстóйнасьць *f.* 4. Bot. іржá *f.*
– v. 1. пэ́цкаць(ь (-ца) іржóю

smutty [ˈsmʌti] adj. 1. запэ́цканы сáжай, брýдны, карэ́лы. 2. непрыстóйны, бры́дкі

snack [snæk] – n. 1. лёгкая перакýска. 2. чáстка, дóля *f.*
– v.i. перакýсваць, закýсваць

snack bar закýсачная *f.*

snaffle [ˈsnæfəl] – n. цýглі *pl. only*
– v.t. кілзáць, цугля́ць (*каня́*)

snag [snæg] – n. 1. патарчáка *f.* 2. корч (*падвóдны*), тапля́к -á *m.* 3. аблóманы зуб. 4. Figur. перашкóда *f.*: ***We hit a snag*** Мы напарóліся на раптóўную перашкóду. 5. вы́цягнутая ні́тка (*з тканíны*)
– v.i. 1. замінáць, перашкаджáць; спатыкáцца. 2. зачапля́цца; хапáць. 3. ачышчáць ад карчóў, сукóў

snaggy [ˈsnægi] adj. 1. сукавáты: ***snaggy tree*** сукавáтае дрэ́ва. 2. з патарчáкамі, перашкóдамі

snail [sneɪl] n. 1. смоўж смаўжá *m.*, сьлімáк -á *m.* 2. Figur. лянívы, павóльны чалавéк
• ***snail mail*** звычáйная пóшта (*у супрацьпастаўлéньні электрóннай*)
• ***snail's pace*** чарапáшы крóк

snake [sneɪk] – n. 1. зьмяя́, вужáка *f.* 2. хíтры, здрáдлівы, вералóмны чалавéк. 3. зьмéйка, трос для прачышчáньня трýбаў (*у сантэ́хніцы*)
– v.i. вíцца, круцíцца, як вужáка
• ***snake in the grass*** а) падкалóдная зьмяя́. б) нечаканая небясьпéка

snake pit 1. я́ма, пóўная зьмéяў. 2. Informal зьмяíнае гняздóо

snap [snæp] – v., **(-pp-)** v.i. трэ́скаць: ***This wood snaps as it burns*** Гэ́тыя дрóвы гарáць з трэ́скам. 2. ля́паць, ля́скаць, шчóўкаць: ***The latch snapped*** Ля́пнула зáсаўка. 3. трэ́скацца, лóпацца, рвáцца: ***the string snapped*** лóпнула струнá. 4. хапáцца (*за прапанóву, нагóду*)
– v.t. цáпаць, хапáць, кусáць: ***The dog snapped at the child's hand*** Сабáка цáпнуў дзіця́ за рýчку. 2. адрэ́заць,

вы́крыкнуць, агрызну́цца: "***Silence!***" ***snapped the teacher*** «Ціха!» кры́кнуў наста́ўнік. 3. рабі́ць здымак
– n. 1. ля́сканьне, ля́паньне, шчо́ўканьне *n.* (*замка́*), трэск -у *m.* (*гальля́*). 2. энэргі́чнасьць, жва́васьць *f.* (*у ру́хах, у сты́лі*); раптоўнасьць: ***cold snap*** раптоўнае пахаладанне. 3. кно́пка *f.* (*на адзе́жы*). 4. пстры́каньне па́льцамі. 5. Informal фотаздымлак -ку *m.* 6. Sl. лёгкае зада́ньне
– adj. 1. ху́ткі: ***a snap judgment*** ху́ткая высно́ва; ху́ткі прысу́д. 2. Sl. лёгкі, няця́жкі
• ***not a snap*** зусім не, ані́
• ***snap back*** ху́тка ачуня́ць

snappish ['snæpɪʃ] adj. 1. кусьлі́вы, зло́сны (*пра саба́ку*). 2. ху́ткі, бы́стры, нецярпліві

snapshot ['snæpʃɑ:t] – n. фотаздымак
– v.t. сфатаграфава́ць

snare [sner] – n. сілó *n.*, па́стка *f.*
– v.t. лавіць у сілó *або́* па́стку

snarl I [snɑ:rl] – v.i. 1. гы́ркаць, шчэ́рыць зу́бы (*пра саба́ку*). 2. сварыцца, гы́ркаць: ***to snarl to each other*** гы́ркаць, гру́ба й зласьлі́ва гаварыць адзін да аднаго́
– n. гы́рканьне *n.*

snarl II [snɑ:rl] – n. 1. блытані́на *f.*; ко́смы *pl.* (*валасо́ў*). 2. заблы́танасьць *f.*; замяша́ньне *n.*, непара́дак -ку *m.*
– v.t. 1. блы́таць (*ні́ткі, валасы́*). 2. прывóдзіць у замяша́ньне, непара́дак

snatch [snætʃ] – v.t. 1. хапа́ць, падхо́пліваць: ***The dog snatched the bone*** Саба́ка схапі́ў ко́стку. 2. ху́тка здыма́ць, зрыва́ць: ***He snatched off his hat and bowed*** Ён ху́тка зьняў капялю́ш і паклані́ўся. 3. Sl. выкрада́ць (*чалаве́ка*)
– n. 1. хапа́ньне, лаўле́ньне *n.*: ***to make a snatch at the ball*** стара́цца злавіць мяч. 2. каро́ткі час: ***to have a snatch of sleep*** ко́ратка паспа́ць. 3. урыўвак -ўку *m.*: ***to hear snatches of conversation*** чуць урыўкі гу́таркі. 4. Sl. выкрада́ньне *n.* (*людзе́й*)
• ***by (in) snatches*** урыўкам; прыхапкам, прыхваткам
• ***snatch at*** а) ухапіцца за *што.* б) скарыста́ць, вы́карыстаць (*нагóду*)

snath [snæθ] n. касьсё *n.*

sneak [sni:k] – v.i. 1. падкрада́цца, пракрада́цца. 2. дзе́яць упо́тай, цішко́м
– v.t. 1. бра́ць, перадава́ць крадко́м. 2. Informal кра́сьці
– n. 1. падкрада́ньне *n.*: ***to take a sneak*** незаўва́жна вы́йсьці *або́* ўцячы́, змы́цца. 2. нягóднік, данóсчык -а *m.*
• ***sneak out of*** спры́тна вы́круціцца з *чаго́*

sneaker ['sni:kər] n. 1. спартóвы чарані́к, красóўка *f.* 2. той, хто падкрада́ецца *або́* дзе́е крадко́м

sneaking ['sni:kɪŋ] adj. 1. та́йны; прыхава́ны, скры́тны. 2. патае́мны, схава́ны, скры́ты; незразуме́лы, невытлумача́льны: ***to have a sneaking suspicion*** мець скры́тае прадчува́ньне

sneakingly ['sni:kɪŋli] adv. упо́тай, крадко́м; патае́мна

sneaky ['sni:ki] adj. нягóдны, падсту́пны

sneer [snɪr] – v.i. а) насьміха́цца; рабі́ць кпі́ны; кпіць. б) насьме́шліва ўсьміха́цца
– n. насьме́шка *f.*, кпі́ны *pl.*

sneeze [sni:z] – v.i. чхаць
– n. чха́ньне *n.*, чы́хаўка *f.*
• ***sneeze at,*** Informal чхаць на *каго́* (*ста́віцца з пага́рдай або́ непава́гай*): ***He is not to be sneezed at*** Зь ім не́льга не лічы́цца

sniff [snɪf] – v.i. 1. нюхаць. 2. шмóргаць но́сам. 3. незадавóлена фы́ркаць: ***She sniffed at the present to show her contempt*** Яна́ скрывілася на пару́нак, каб паказа́ць сваю́ пага́рду
– v.t. 1. нюхаць, чуць нюхам (*пра саба́ку*). 2. уця́гваць, удыха́ць но́сам. 3. Figur. выкрыва́ць, вынюхваць (*змóву, небясьпе́ку*)
– n. 1. чмы́ханьне *n.* 2. удых -у *m.*; удыха́ньне *n.* 3. нюх, пах -у *m.*

sniffle ['snɪfəl] – v.i. 1. хліпаць: ***The child stopped crying, but kept on sniffling***

Дзіця́ перастáла плáкаць, але яшчэ́ ўсё ўсхлíпвала. 2. сапцí праз залóжаны нос
– n. хлíпаньне, усхлíпваньне *n.*

snip [snɪp] – v., **(-pp-)** v.t. рэ́заць, стрыгчы нажнíцамі, пераразáць
– n. 1. надрэ́з -у *m.*: ***With a few snips she cut out a paper doll*** Нéкалькімі надрэ́замі янá вы́разала ля́льку з папéры. 2. абрэ́зак -ку *m.*: ***the snips of cloth and thread*** абрэ́зкі тканíны і нíтак
• ***snips*** нажнíцы

snipe [snaɪp] – n., collect. **snipe,** pl. **snipes,** Zool. бакáс -а *m.* (*птýшка*)
– v.t. 1. палявáць на бакáсаў. 2. страля́ць са схóванкі, трáпна страля́ць

sniper ['snaɪpər] n. снáйпэр -а *m.*

snivel ['snɪvəl] – v.i. **(-ll-)** плáкаць, усхлíпваючы; распускáць сóплі
– n. 1. плаксívасьць *f.* 2. смаркачы́, сóплі *pl. only*

snob [snɑ:b] n. сноб -а *m.*

snobbery ['snɑ:bəri] n., pl. **-beries** снабíзм -у *m.*

snobbish ['snɑ:bɪʃ] adj. снабíцкі

snoop [snu:p] v.i., Informal шнáрыць, падглядáць

snooze [snu:z] – v., Informal паспáць, падрамáць
– n. карóткі сон, дрымóта *f.*

snore [snɔ:r] – v.i. храпцí
– n. храпéньне *n.*; храп -у *m.*

snorer ['snɔ:rər] n. храпýн -á *m.*

snort [snɔ:rt] – v.i. 1. пы́рхаць, фы́ркаць; храпцí: ***The horse snorted*** Конь хроп. 2. пы́хкаць (*пра паравóз*). 3. чмы́хаць: ***"Indeed!" snorted my aunt*** «Запраўды́!» — чмы́хнула мая́ цётка. 4. Informal нюхаць (*наркóтык*)
– n. 1. пы́рханьне, фы́рканьне *n.*; храп -у *m.* (*каня́*). 2. пы́хканьне *n.* 3. чмы́ханьне *n.*

snout [snaʊt] n. 1. мы́за, пы́са, мóрда *f.* (*каня́, карóвы*), мóрдачка *f.* (*вавёркі, за́йца*). 2. лыч -á *m.*, ры́ла *n.* (*сьвінні́*). 3. пáшча, зя́па *f.* (*сабáкі, ры́бы*). 4. Informal чалавéчы нос (*асабліва вялíкі*)

snow [snoʊ] – n. 1. сьнег -у *m.* 2. сьнегапáд -у *m.* 3. Sl. какаíн *абó* гэраíн -у *m.*
– v.i. 1. сьняжы́ць, ісьцí (*пра сьнег*): ***It is snowing all day*** У вéсь дзень ідзé сьнег
• ***snow in*** or ***snow up*** занóсіць, засыпáць, завявáць сьнéгам
• ***snow under*** пакрывáць сьнéгам

snowball ['snoʊbɔ:l] – n. сьнéжка *f.*
– v.i. 1. гуля́ць у сьнéжкі. 2. Figur. раптóўна павялічáцца, узрастáць

snowbank ['snoʊbæŋk] n. гýрба сьнéгу

snow-blind ['snoʊblaɪnd] аслéплены бля́скам сьнéгу

snow blower сьнéгаачышчáльнік -а *m.*

snow-bound ['snoʊbaʊnd] adj. завéяны, занéсены сьнéгам

snowdrift ['snoʊdrɪft] n. 1. гýрба сьнéгу, сумёт -у *m.* 2. мяцéліца *f.*

snowdrop ['snoʊdrɑ:p] n., Bot. падсьнéжнік -а *m.*

snow fence сьнегаахóўны плот

snowflake ['snoʊfleɪk] n. сьняжы́нка *f.*

snowman ['snoʊmæn] n. **-men** сьнегавáя бáба, сьнéжная бáба

snowmelt ['snoʊmelt] n. вадá з растáлага сьнéгу

snowmobile ['snoʊməˌbi:l] n. 1. сьнегахóд -а *m.* 2. скідý, *indecl.*, малы́ сьнегахóд

snowplough or **snowplow** ['snoʊplaʊ] n. сьнегаачышчáльнік -а *m.*

snowshoe ['snoʊʃu:] n. сьнегастýп -а *m.*

snowslide ['snoʊslaɪd] n. сьнегавáя лявíна

snowstorm ['snoʊstɔ:rm] n. віхýра, завірýха, завéя, мяцéліца *f.*

snow-white ['snoʊhwaɪt] adj. бéлы як сьнег, сьнéжна-бéлы

snowy ['snoʊi] adj. 1. сьнéжны (*пра зімý*). 2. засьнéжаны, занéсены сьнéгам, сьнегавы́. 3. сьнéжна-бéлы: ***She has snowy hair*** Валасы́ ў яé бéлыя, як сьнег. 4. са сьнéгам (*экрáн тэлевíзара*)

snuff I [snʌf] – v.t. 1. уця́гваць праз нос: ***She snuffs up salt and water to cure a cold*** Янá ўця́гвае нóсам сóленую ваду́, каб лячы́ць кáтар. 2. выню́х-

ваць, чуць но́сам (*пра саба́ку*). 3. ню́хаць таба́ку.
– n. паню́шка *f.*; таба́ка *f.*, ню́хальны тыту́нь
• ***up to snuff***, Informal у даскана́лым пара́дку *або́* ста́не

snuff II [snʌf] – n. нага́р -у *m.* (*на сьве́чцы*)
– v.t. 1. гасі́ць сьве́чку. 2. адшчы́паць кно́т сьве́чкі
• ***snuff out*** а) згасі́ць. б) здушы́ць, спыні́ць: ***The dictator snuffed out all opposition*** Дыкта́тар здушы́ў усю́ апазы́цыю

snuffbox ['snʌfbɑ:ks] n. табаке́рка *f.*

snuffers ['snʌfərz] n., pl. шчыпцы́ для кно́та

snuffle ['snʌfəl] – v.i. 1. сапці́ праз зало́жаны нос. 2. гаварыць у нос, гугні́ць, гугня́віць
– n. гугне́ньне *n.*
• ***the snuffles,*** Informal а) гугня́васьць *f.* б) ды́хальная хвароба́ ў жывёлы

snug [snʌg] adj. 1. уту́льны, выго́дны. 2. шчы́льна дапасава́ны: ***a little too snug*** цесна́ваты. 3. дастатко́вы: ***a snug income*** невяліка́я, але дастатко́выя прыбы́ткі

snuggle ['snʌgəl] – v.i. туліцца, прытуля́цца; ла́шчыцца
– v.t. туліць, прытуля́ць, ла́шчыць (*дзіця́тка*)

so I [sou] – adv. 1. гэ́так, так: ***He said so*** Ён сказа́ў гэ́так; ***Do not walk so fast*** Ня ідзі́ гэ́так ху́тка; ***Why are you so late?*** Чаму́ вы так спазьні́ліся?; ***He was not so cold as she was*** Яму́ не было́ так хало́дна, як ёй. 2. ве́льмі: ***You are so kind*** Вы ве́льмі ла́скавыя; ***My head aches so*** Мне так баліць галава́. 3. дык: ***The dog was hungry; so we fed it*** Саба́ка быў гало́дны, дык мы яго́ накарми́лі
– conj. 1. каб: ***Go away so I can rest*** Адыдзі́ся, каб я мог адпачы́ць. 2. таму́: ***I was ill and so I could not come*** Я быў хво́ры і таму́ ня мог прыйсьці́
– pron. такі́ са́мы: ***He was a rich man, but he did not remain so*** Ён быў гата́тым чалаве́кам, але не заста́ўся таки́м назаўсёды
• ***and so*** а) гэ́так жа; таксама́: ***You are young and so am I*** Вы малады́, і я таксама́. б). адпаве́дна *чаму́*, зго́дна з *кі́м-чым*
• ***or so*** больш-менш; каля́: ***It cost a dollar or so*** Гэ́та каштава́ла каля́ даля́ра
• ***so as*** таму́, каб
• ***so far*** дагэ́туль, паку́ль што
• ***so that*** а) па то́е, каб: ***He studies hard so that he will get high marks*** Ён стара́нна ву́чыцца, каб атрыма́ць высо́кія адзна́кі. б) каб то́лькі

so II [sou] n., Mus. соль (*но́та*)

soak [souk] – v.i. 1. мо́кнуць, прамака́ць. 2. прасяка́ць, прапі́тваць: ***Water will soak through the earth*** Вада́ прасяка́е ў зямлю́
– v.t. 1. намо́чваць; мачы́ць (*бялі́зну*). 2. уця́гваць, уця́гваць, убіра́ць: ***The sponge soaked up the water*** Гу́бка ўвабра́ла ваду́. 3. Sl. суро́ва пакара́ць, аддуба́сіць. 4. Sl. вымо́тваць, выця́гваць (*гро́шы*)
– n. 1. мачэ́ньне, намо́чваньне *n.* 2. Sl. п'я́ніцa -ы *m.& f.*
• ***soak up*** а) убіра́ць: ***to soak up the fresh air and sunshine*** падыхаць свежым паве́трам і пагрэ́цца на со́нцы. б) засво́йваць, убіра́ць у сябе́ ве́ды

soaked [soukt] adj. змакрэ́лы, прамо́клы

so-and-so ['souəndsou] n., pl. **-sos** такі́ і такі́; (*замест імя́*)

soap [soup] – n. 1. мы́ла *n.* 2. Sl. гро́шы (*асабліва гро́шы на ха́бар*)
– v.t. мы́ліць, намы́льваць, мыць мы́лам

soap bubble мы́льная бу́рбалка

soapiness ['soupinəs] n. мы́лкасьць *f.*

soap opera тэлесэрыя́л -у *m.*

soapsuds ['soupsʌdz] n., pl. мы́льная пе́на

soapy ['soupi] adj. 1. мы́льны, мы́лкі (*вада́, мы́ла*). 2. намы́лены. 3. як мы́ла, гла́дкі, асьлі́злы

soar [sɔ:r] v.i. 1. высо́ка лята́ць, луна́ць; ляце́ць уго́ру. 2. Figur. узно́сіцца; сяга́ць (*пра амбі́цыі*). 3. уздыма́цца, вы́сіцца (*над навако́льлем*). 4. пла́ўна ляце́ць (*пра планёры, птушку*)

sob [sɑ:b] – v., **(-bb-)** 1. усхліпваць. 2. гаварыць, усхліпваючы
– n. хліпаньне, усхліпваньне *n.*, хліп, плач -у *m.*

sober [ˈsoʊbər] – adj. 1. цьвярозы. 2. стрыманы, памяркоўны. 3. ціхі, павáжны. 4. спакойны, развáжны: ***His words were sober and wise*** Ягóныя слóвы былі развáжныя й разýмныя. 5. ***sober facts*** чы́стыя *або́* гóлыя фáкты (*безь перабóльшаньняў*)
– v.t. цьверазíць, ацьвераж**а́**ць
• ***sober down*** паспакайнéць, спаважнéць
• ***sober up (or off)*** ацьверазéць

soberness [ˈsoʊbərnəs] or **sobriety** [səˈbraɪəti] n. **-ties** 1. цьвярóзасьць *f.* 2. стрыманасьць, памяркóўнасьць *f.* 3. супакóйлівасьць -ю *m.*, павáжнасьць *f.*

so-called [ˌsoʊˈkɔ:ld] adj. гэ́так называ́ны; гэ́так зва́ны: ***Her so-called friend dislikes her*** Ейная гэ́так зва́ная сяброўка яé ня любіць

soccer [ˈsɑ:kər] n. футбóл -у *m.*

sociability [ˌsoʊʃəˈbɪləti] n., pl. **-ties** тавáрыскасьць, грамáдзкасьць *f.*

sociable [ˈsoʊʃəbəl] – adj. таварыскі, грамáдзкі; сяброўскі, прыя́зны: ***We had a sociable afternoon together*** У сяброўскіх гýтарках мы прабáвілі рáзам вéчар
– n. сяброўскі, таварыскі вéчар

social [ˈsoʊʃəl] – adj. 1. грамáдзкі; сацыя́льны: ***social insurance*** сацыя́льнае страхава́ньне; ***social problems*** сацыя́льныя праблéмы. 2. таварыскі: ***a social club*** клюб для таварыскіх мэ́таў; ***She has a social nature*** Яна́ мáе таварыскую натýру. 3. сацыялістычны
– n. сяброўская збóрка, вечарына *f.*

social disease вэнэрычная хваробá

social insurance сацыя́льнае страхава́ньне

socialism [ˈsoʊʃəˌlɪzəm] n. сацыялíзм -у *m.*

socialist [ˈsoʊʃəlɪst] – n. сацыялíст -а *m.*, сацыялíстка *f.*
– adj. сацыялістычны

social security сацыя́льнае забесьпячэ́ньне *n.*

social service, *гл.* **social work**

social studies грамадазна́ўства *n.*

social work сацыя́льная пра́ца; грамáдзкая пра́ца

society [səˈsaɪəti] n., pl. **-ties** грамáдзтва *n.*; таварыства *n.*; грамадá *f.*

sociology [ˌsoʊsiˈɑ:lədʒi] n. сацыялёгія *f.*

sock [sɑ:k] n. шкарпэ́тка *f.*

socket [ˈsɑ:kət] n. 1. упáдзіна *f.*, паглыбле́ньне, гняздó *n.*: ***eye socket*** вачні́ца *f.* 2. Electr. (*штэпсэльная*) разэ́тка

sod [sɑ:d] – n. 1. дзірвáн -ý *m.*, дзёрлан -ну *m.* 2. пласт дзёрну, дзярнíна *f.*
– v.t. **(-dd-)** пакрывáць, закладáць дзёрнам

soda [ˈsoʊdə] n. 1. сóдавая *f.*: ***soda water*** сóдавая вадá з фруктóвым сырóпам

sodden [ˈsɑ:dən] adj. 1. прамóклы, прамóчаны: ***My clothes were sodden with rain*** Мая́ вóпратка прамóкла на дажджы́. 2. сыры́, сыравáты (*пра хлеб*)

sodium [ˈsoʊdiəm] n. нáтрый -ю *m.*

-soever, suffix -кóлечы: ***whosoever*** хтó-кóлечы; ***whatsoever*** штó-кóлечы; ***whensoever*** калí-кóлечы; ***wheresoever*** дзé-кóлечы

sofa [ˈsoʊfə] n. канáпа *f.*; сафá *f.*

soft [sɔ:ft] – adj. 1. мя́ккі, мяккí: ***a soft pillow*** мяккáя падýшка; ***soft skin*** мяккáя скýра. 2. ціхі, спакóйны: ***a soft voice*** ціхі гóлас. 3. лагóдны (*пра сьвятлó*). 4. мяккí, далікáтны: ***a soft heart*** чýлае сэ́рца
– adv. мя́кка; ціха, паціху; далікáтна

soft-boiled [ˌsɔ:ftˈbɔɪld] adj. лёгказвáраны: ***soft-boiled egg*** я́йка ўсьмя́тку

soft drink безалькагóльны напóй

soften [ˈsɔ:fən] – v.t. 1. зьмякчáць. 2. памякчáць, зьмякчáць (*боль, прысýд, сьвятлó абажýрам*). 3. прыцішáць (*гóлас*)

– v.i. 1. зьмякча́цца, памякча́цца. 2. прыціша́цца

softly [ˈsɔ:ftli] adv. паці́ху, ці́ха

softness [ˈsɔ:ftnəs] n. мя́ккасьць *f.*; лагі́да *f.*, лагі́днасьць; далікáтнасьць; сла́басьць *f.* (*хара́ктару*)

soft-spoken [ˌsɔ:ftˈspoukən] adj. 1. лагі́дны; які́ ці́ха, спако́йна гаво́рыць. 2. паці́ху, лагі́дна сказа́ны

soft spot слабо́е, мяккó е ме́сца

software [ˈsɔ:ftwer] n., Comput. праграмнае забесьпячэ́ньне

softy [ˈsɔ:fti] n., pl. **softies,** Informal мякка́целы, яко́га лёгка абдурыць

soggy [ˈsɑ:gi] adj. 1. прамо́клы, мо́кры. 2. адсырэ́лы, сыры́: ***soggy day*** сыры́ дзень

soil I [sɔıl] n. гле́ба, зямля́ *f.*, грунт -у *m.*: ***A farmer tills the soil*** Земляро́б абрабля́е зямлю́. 2. краі́й -ю *m.*; краі́на *f.*

soil II [sɔıl] – v.t. 1. бру́дзіць, пэ́цкаць: ***He soiled his clean clothes*** Ён запэ́цкаў сваю́ чы́стую во́пратку. 2. пля́міць. 3. Figur. пля́міць, га́ньбіць: ***to soil the family name*** зга́ньбіць і́мя сям'і́. 4. мара́льна псава́ць

– n. забру́джанае ме́сца, пля́ма *f.*

soiled [sɔıld] n. adj. запэ́цканы, папэ́цканы, забру́джаны

sol [sɑ:l] *тс.* **so** соль (*но́та*)

solace [ˈsɑ:lıs] – n. 1. суцяшэ́ньне, заспакае́ньне *n.* 2. уце́ха *f.*, заспакае́ньне *n.*

– v.t. суцяша́ць, супако́йваць

solar [ˈsoulər] adj. 1. со́нца: ***a solar eclipse*** зацьме́ньне со́нца. 2. со́нечны: а) ***solar heat*** со́нечнае цяпло́. б) ***a solar year*** со́нечны год (*каля́ 365 дзён*)

solar system со́нечная сыстэ́ма

sold [sould] v., *p.t. and p.p. of* **sell**

solder [ˈsɑ:dər] – n. 1. прыпо́й -ю *m.* 2. Figur. зьядна́льнік -а *m.*; усё, што злуча́е, змацо́ўвае

– v. паяць; літава́ць, зьлітóўваць, прылітóўваць

solderer [ˈsɑ:dərər] n. паяльнік, літава́льнік -а *m.*

soldier [ˈsouldʒər] – n. 1. жаўне́р, салда́т -а *m.* 2. вайскавік -á, вайско́вец -ўца *m.*

– v.i. служы́ць у во́йску

soldierly [ˈsouldʒərli] adj. 1. жаўне́рскі, салда́цкі. 2. з вайско́вай вы́праўкай

soldiery [ˈsouldʒəri] n. 1. во́йска *n.*; жаўне́ры, салда́ты, вае́нныя *coll.* 2. вае́ннае майстэ́рства

sole I [soul] adj. 1. адзі́н, адзі́ны: ***the sole heir*** адзі́ны спадкае́мца. 2. то́лькі: ***We three were the sole survivors*** Мы то́лькі трох засталі́ся жывы́я. 3. вылу́чны, не для ўсіх: ***the sole right of use*** вылу́чнае пра́ва на карыста́ньне. 4. адзіно́чны: ***a sole undertaking*** адзіно́чнае пачына́ньне

sole II [soul] – n. 1. падэ́шва *f.* (*нагі́*). 2. падэ́шва чарані́ка, бо́та; паднóсак -ка *m.*, стапа́ *f.* 3. Tech. дно *n.*, аснóва *f.*

– v.t. падбіва́ць падэ́швы

sole III [soul] n. ка́мбала *f.* (*ры́ба*)

solemn [ˈsɑ:ləm] adj. 1. пава́жны: ***a solemn face*** пава́жны твар. 2. фарма́льны, урачы́сты: ***to take a solemn oath*** урачы́ста прысягну́ць; ***solemn music*** урачы́стая му́зыка

solemnity [səˈlemnəti] n., pl. **-ties** пава́жлівасьць, урачы́стасьць, ве́лічнасьць, імпаза́нтнасьць *f.*

• ***solemnities*** урачы́стасьць *f.*, урачы́сты цырыманія́л

solemnize [ˈsɑ:ləmnaız] v.t. 1. урачы́ста сьвяткава́ць, адзнача́ць. 2. адпраўля́ць, служы́ць (*імшу́, багаслу́жбу*): ***The marriage was solemnized in the cathedral*** Шлюб адбы́ўся ў катэ́дры

solemnly [ˈsɑ:ləmli] adv. пава́жна; урачы́ста; фарма́льна, афіцы́йна

solicit [səˈlısıt] v.t. 1. прасі́ць, упро́шваць, папрашáйнічаць. 2. заклі́каць: ***to solicit for contributions*** заклі́каць да дапамóгі ахвярава́ньнямі. 3. угаво́рваць

solicitation [səˌlısıˈteıʃən] n. 1. упро́шваньне *n.*; про́сьба *f.*, за́клік -у *m.* 2. падгаво́рваньне, нагаво́рваньне *n.*

solicitor [sə'lɪsətər] n. 1. про́сьбіт -а *m.*, про́сьбітка *f.*; хада́йнік -а *m.*, хада́йніца *f.* 2. адвака́т, юрыскО́нсульт -а *m.*

solicitude [sə'lɪsɪtu:d] n. руплі́васьць *f.*; турбо́та *f.*; хо́даньне *n.*

solid ['sɑ:ləd] – adj. 1. цьвярды́, цьвёрды: ***Water becomes solid when it freezes*** Вада́ пры замярза́ньні цьвярдзе́е. 2. мо́цны, трыва́лы: ***a man of solid build*** чалаве́к салі́днай будо́вы. 3. суцэ́льны: ***The cloth is a solid blue*** Тканіна аднаго́ сі́няга ко́леру. 4. пава́жны, грунто́ўны (*пра вывуча́ньне, дасьле́даваньне*). 5. усто́йлівы, пава́жны, салі́дны: ***a solid citizen*** пава́жны грамадзяні́н. 6. фіна́нсава мо́цны (*пра прадпрые́мства*). 7. цэ́лы: ***I waited three solid hours*** Я чака́ў цэ́лыя тры гадзі́ны. 8. Math. трохвыме́рны. 9. Sl. до́бры, даскана́лы; першакля́сны

– adv. аднагало́сна: ***to vote solid*** галасава́ць аднагало́сна

– n. 1. цьвёрдае це́ла. 2. Math. геамэтры́чнае це́ла

• ***solid ground*** мо́цная, салі́дная асно́ва

solidarity [ˌsɑ:lə'dærəti] n. салідА́рнасьць *f.*

solid geometry стэрэаме́трыя *f.*

solidify [sə'lɪdɪfaɪ] v. 1. рабі́ць цьвёрдым; цьвярдзе́ць, застыва́ць; згушча́ць, згушча́цца. 2. гуртава́цца. 3. крышталізава́ць(ца)

solidity [sə'lɪdəti] n., pl. **-ties** цьвёрдасьць *f.*

solitary ['sɑ:ləteri] – adj. 1. сам; само́тны, адзіно́кі, адзі́ны: ***A solitary rider was seen in the distance*** Само́тны ве́ршнік віднее́ўся ўда́лечы. 2. само́тны; адасо́блены: ***to lead a solitary life*** ве́сьці само́тнае жыцьцё; ***a solitary spot*** адасо́бленае ме́сца

– n. 1. само́тнік -а *m.*, само́тніца *f.* 2. адзіно́чка *f.*: ***The prisoner was put in solitary*** Вя́зьня пасадзі́лі ў адзіно́чку

solitude ['sɑ:lətu:d] n. 1. само́та, адзіно́та *f.* 2. адасо́бленае ме́сца. 3. само́тнасьць, адзіно́касьць *f.*

solo ['soulou] – n., pl. **-los** Mus. со́ла, *indecl.*; со́льны ну́мар

– adj. 1. со́льны: ***a solo part*** со́льная па́ртыя. 2. адзіно́чны, самасто́йны: ***a solo flight*** самасто́йны палёт

soloist ['soulouɪst] n. салі́ст -а *m.*, салі́стка *f.*

so long, Informal пакУ́ль што; быва́й

solubility [ˌsɑ:ljə'bɪləti] n., pl. **-ties** 1. раствара́льнасьць, распушча́льнасьць *f.*: ***the solubility of sugar in water*** распушча́льнасьць цу́кру ў вадзе́. 2. вырашА́льнасьць *f.* (*зада́чы, пыта́ньня, ця́жкасьцяў*)

soluble ['sɑ:ljəbəl] adj. 1. раствара́льны, распушча́льнасьць: ***Salt is soluble in water*** Соль распушча́ецца ў вадзе́. 2. вырашА́льны: ***The problem is hard but soluble*** Зада́ча цяжка́я, але вырашА́льная

solute ['sɑ:lju:t] n. раствО́р -у *m.*

solution [sə'lu:ʃən] n. 1. вырашЭ́ньне *n.* (*пыта́ньня, праблЕ́мы*), разьвяза́ньне *n.*, разьвя́зка *f.* (*зада́чы*); высьвятле́ньне *n.*: ***The police are seeking a solution of the crime*** Паліцыя шука́е высьвятле́ньня злачы́нства. 2. распушча́ньне *n.* 3. раствО́р -у *m.*

solvable ['sɑ:lvəbəl] adj. 1. вырашА́льны. 2. раствара́льны, распушча́льны

solve [sɑ:lv] v.t. 1. высьвятля́ць, выясня́ць; раскрыва́ць (*таямні́цу*). 2. разьвя́зваць (*зада́чу*)

solvent ['sɑ:lvənt] – adj. 1. раствара́льны, распушча́льны. 2. платаздО́льны: ***A bankrupt firm is not solvent*** Збанкрутава́ная фі́рма не платаздО́льная

– n. раствара́льнік -а *m.*

somber, Brit. **sombre** ['sɑ:mbər] adj. 1. цёмны, змрО́чны, пану́ры. 2. су́мны, маркО́тны

some [sʌm] – adj. 1. некатО́ры: ***Some people sleep more than others*** НекатО́рыя лю́дзі сьпяць больш за і́ншых. 2. не́калькі, кО́лькі: ***some years ago*** кО́лькі гадО́ў таму́. 3. не́йкі, яки́сьці; яки́: ***some boys have taken it*** не́йкія хлапцы́ забра́лі гэ́та. 4. каля́: ***Some***

twenty people saw it Калі́ дваццаці́х чалаве́к ба́чыла гэ́та
– pron., adv. 1. некато́ры: ***Some think so*** Некато́рыя ду́маюць так. 2. крыху́: ***He ate some and threw the rest away*** Ён зьеў крыху́, а рэ́шту вы́кінуў; ***She is some better today*** Ёй крыху́ лепш сёньня

somebody [ˈsʌmˌbɑ:di] – pron., n., pl. **bodies** не́хта, хто́сьці, хто-не́будзь
– n. не́хта (*ва́жны*): ***She acts as if she were somebody*** Яна́ трыма́ецца, бы́ццам яна́ не́хта ва́жны

someday [ˈsʌmdeɪ] adv. не́калі, калі́сьці, калі-не́будзь

somehow [ˈsʌmhaʊ] adv. не́як, як-не́будзь
• ***somehow or other*** так ці іна́кш

someone [ˈsʌmwʌn] pron., не́йкая асо́ба, не́хта

somersault [ˈsʌmərsɔ:lt] – n. куля́ньне, пераку́льваньне *n.*, са́льта, *indecl., n.*
– v.i. куля́цца, пераку́львацца

something [ˈsʌmpθɪŋ] – pron. 1. не́шта, штосьці, штось: ***He has something on his mind*** Ён ма́е не́шта на ду́мцы. 2. ча́стка, крыху́: ***There is something of her mother in her smile*** У е́йнай усьме́шцы ёсьць не́шта ма́тчынага. 3. не́шта (*ва́жнае*): ***He thinks he's something*** Ён ду́мае, што ён не́шта асаблі́вае. 4. не́шта накшта́лт: ***He was something of a painter*** Ён быў да пэ́ўнай ме́ры мастако́м
– adv. крыху́, кры́шку: ***something like*** крыху́ падо́бны

sometime [ˈsʌmtaɪm] – adv. 1. не́калі, калі́-ко́лечы, калі́-не́будзь: ***Come over sometime*** Заха́дзь калі́-не́будзь. 2. не́калі, не́дзе: ***It happened sometime last March*** Гэ́та здара́лася не́дзе ле́тась у сакавіку́
– adj. ко́лішні, былы́: ***a sometime pupil of the school*** ко́лішні ву́чань гэ́тае шко́лы

sometimes [ˈsʌmtaɪmz] adv. час-часо́м; ча́сам, часа́мі: ***He comes to visit sometimes*** Ён ча́сам прыхо́дзіць у адве́дкі

someway [ˈsʌmweɪ] adv. не́як

somewhat [ˈsʌmhwɔ:t] – adv. да пэ́ўнай ступе́ні; до́сыць: ***It is somewhat difficult*** Гэ́та до́сыць цяжка
– n. не́шта, сёе-то́е

somewhere [ˈsʌmhwer] adv. 1. не́дзе, дзе-не́будзь, дзе́сьці: ***somewhere in the neighborhood*** не́дзе ў суседзтве; ***somewhere else*** не́дзе ў і́ншым ме́сцы. 2. не́куды, куды́сьці: ***He went somewhere*** Ён не́куды пайшо́ў. 3. не́дзе, не́калі: ***It happened somewhere in the last century*** Гэ́та адбыло́ся не́дзе ў мінулым стагодзьдзі

son [sʌn] n. сын -а *m.*, сынло́к -ка́ *m.*
• ***Son*** Ісу́с Хрысто́с

sonant [ˈsoʊnənt] – adj. гу́чны, сано́рны
– n. сано́рны зы́чны

song [sɔ:ŋ] n. 1. пе́сьня *f.* 2. сьпе|ў -ву *m.*: ***to burst into song*** засьпява́ць, залі́цца сьпе́вам

songbird [ˈsɔ:ŋbɜ:rd] n. 1. пе́ўчая пту́шка. 2. Informal пяю́ньня *f.*

songless [ˈsɔ:ŋləs] adj. няпе́ўчы, бяз сьпе́ву

Song of Songs, Bibl. Пе́сьня Пе́сьняў

sonic [ˈsɑ:nɪk] adj. 1. гукавы́; акусты́чны. 2. з ху́ткасьцю гу́ку, які́ ма́е ху́ткасьць гу́ку

sonic mine акусты́чная мі́на

soniferous [səˈnɪfərəs] adj. 1. які́ перада́е *або́* вытвара́е гук. 2. гу́чны

son-in-law [ˈsʌnɪnˌlɔ:] n. зяць -я *m.*

sonnet [ˈsɑ:nət] n. санэ́т -у *m.*

sonny [ˈsʌni] n., pl. **-nies** сынло́к, сыно́чак -ка *m.*

sonority [səˈnɔ:rəti] n. 1. зво́нкасьць, гу́чнасьць *f.* 2. напы́шлівасьць, высакамо́ўнасьць *f.* (*сты́лю*)

sonorous [səˈnɔ:rəs] adj. 1. гу́чны, зво́нкі. 2. мілагу́чны. 3. напы́шлівы, высакамо́ўны: ***sonorous phrases*** напы́шлівыя фра́зы

soon [su:n] adv. 1. неўзаба́ве, за́раз: ***I will see you again soon*** Неўзаба́ве мы зноў уба́чымся. 2. ху́тка: ***as soon as possible*** як мага́ хутчэ́й; пры пе́ршай наго́дзе; ***Why have you come so***

soon? Чаму́ ты прыйшо́ў так ху́тка?; ***I'll be back soon*** Я за́раз вярну́ся; ***I had (***or ***would) sooner ...*** Я хутчэ́й хаце́ў бы ... 3. як то́лькі: ***As soon as I hear, I will let you know*** Як то́лькі пачу́ю, я вам скажу́

soot [sʊt] – n. са́жа *f.*

– v.t. закапці́ць, задыміць або́ закуро́дыміць

– v.i. закапці́цца, задыміцца

soothe [su:ð] v.t. 1. супако́йваць, суцяша́ць; сунімáць (*ад пла́чу*). 2. абляг-ча́ць, залаго́джваць (*боль*)

soother [ˈsu:ðər] n. пусты́шка *f.* (*со́ска*)

sooty [ˈsʊti] adj. 1. пакры́ты са́жай, закурэ́лы, заку́раны, закуро́дымлены. 2. цёмна-руды́ *або́* чо́рны (*як са́жа*)

sophist [ˈsɑ:fəst] n. сафі́ст -а *m.*

sophistic [səˈfɪstɪk] adj. сафісты́чны

sophisticate [səˈfɪstɪkeɪt] – v.t. 1. рабіць быва́лым, дасьве́дчаным. 2. уво́дзіць у зман; перакру́чваць фа́кты, займа́цца сафі́стыкай. 3. рабіць больш склада́ным, эфэкты́ўным (*пра машы́ну, інструмэ́нт*)

– n. [səˈfɪstɪkət] быва́лы, дасьве́дчаны, вы́танчаны чалаве́к

sophisticated [səˈfɪstɪkeɪtɪd] adj. 1. быва́лы, жыцьцёва дасьве́дчаны, сьве́цкі. 2. вы́танчаны, рафінава́ны: ***sophisticated humor*** вы́танчаны гу́мар. 3. які́ ўво́дзіць у зман, фальшы́вы. 4. склада́ны, даскана́лы: ***a sophisticated missile*** найнавéйшая ўдасканáленая ракéта

soprano [səˈprænoʊ] n., pl. **-pranos** сапра́на, *indecl.* дыска́нт -у *m.*

sorb [sɔ:rb] n. рабі́на *f.* (*дрэ́ва і плод*)

Sorbs [sɔ:rbz] n. со́рбы, лужыча́не *pl.*

sordid [ˈsɔ:rdəd] adj. 1. бру́дны, чо́рны. 2. по́длы, ні́зкі, нікчэ́мны 3. прагаві́ты; карыcьлівы; эгаістычны

sore [sɔ:r] – adj. 1. балю́чы: а) ***a sore finger*** балю́чы па́лец. б) ***I have a sore throat*** Мне́ балі́ць го́рла. в) ***sore feet*** намýляныя но́гі. 2. засму́чаны, засмучо́ны; прыгне́чаны: ***with sore heart*** зь цяжкі́м сэ́рцам, з бо́лем у сэ́рцы. 3. гняўлі́вы; абра́зьлівы; зласьлі́вы. 4. Informal абра́жаны; злы, знэрвава́ны: ***He is sore at missing the game*** Ён злуе́цца, што ня ня тра́піў на гульню́. 5. пры́кры, балю́чы, хвалю́ючы: ***a sore subject*** балю́чае пыта́ньне

– n. 1. баля́чка, бо́лька, ра́на *f.* 2. прычы́на бо́лю, журбы́, смýтку, зло́сьці

sorority [səˈrɔ:rəti] n., pl. **-ties** 1. сяcтры́цтва *n.* 2. жано́чы *або́* дзявóчы клюб *або́* тава́рыства. 3. карпара́цыя студэ́нтак

sorrel I [ˈsɔ:rəl] n. шча́ўе *n.*

sorrel II [ˈsɔ:rəl] – adj. гне́ды, гняды́, цёмна-ры́жай ма́сьці

– n. гняды́ -о́га *m.* (*конь*)

sorrow [ˈsɔ:roʊ] – n. 1. смý так -ку *m.*; журбо́та, марко́та *f.*, засмучэ́ньне *n.*; скрýха *f.*: ***with sorrow*** са скрýхай, скрýшлівa. 2. го́ра *n.*, кло́паты *pl.*, пакýта *f.*: ***Her sorrows have aged her*** Ейнае го́ра й пакýты састáрылі яе́

– v.i. 1. смуткава́ць, журы́цца па *кім-чым.* 2. бедава́ць, тужы́ць

sorrowful [ˈsɔ:rəfəl] adj. 1. смý тны, засмýчаны, марко́тны, журбо́тны: ***to be sorrowful*** марко́ціцца. 2. пры́кры, пакýтлівы, цяжкі́

sorry [ˈsɑ:ri] adj. 1. спага́длівы; засмýчаны, сýмны: ***(I am) so sorry*** вы́бач; ***I am sorry that you are sick*** Спачува́ю табе́, што ты хво́ры; ***I am sorry to say he is ill*** Ён, на жа́ль, хво́ры; ***I feel sorry for him*** Мне яго́ шкада́; ***You will be sorry for this some day*** Вы не́калі гэ́тага пашкадýеце. 2. дрэ́нны, благі́; убо́гі; жа́лю ва́рты: ***to come to a sorry end*** дрэ́нна ско́нчыць; ***a sorry sight*** жа́ласнае відо́вішча

sort [sɔ:rt] – n. 1. род, сорт, від, разра́д -у, гатýнак -ку *m.*: ***What sort of work does he do?*** Які́ род пра́цы ён выко́нвае? 2. хара́ктар -у *m.*; я́касьць *f.*; натýра *f.*: ***He is not my sort*** Ён не ў маім гýсьце; ***He is a good sort*** Ён до́бры хло́пец

– v.t. аддзяля́ць, разьдзяля́ць, сартава́ць, выбіра́ць, адбіра́ць: ***The farmer***

sorted out the best apples for eating Гаспада́р вы́браў найле́пшыя я́блыкі для яды́

• ***of sorts*** так сабе́

• ***out of sorts*** не зусі́м здаро́вы, не ў гумо́ры

• ***sort of,*** Informal да пэ́ўнай ступе́ні; крыху́: ***We sort of knew it*** У не́йкай ступе́ні мы ве́далі пра гэ́та

sorter [ˈsɔ:rtər] n. сартава́льнік -а *m.*

sorting room сартава́льня *f.*

so-so [ˈsousou] – adj. ніштó сабе́, так сабе́ – adv. так-сяк; магчы́ма

sought [sɔ:t] v., *p.t. or p.p. of* **seek**

sought-after [ˈsɔ:tˌæftər] adj. хо́дкі (*пра тава́р*); папуля́рны

soul [soul] n. 1. душа́ *f.* 2. асо́ба *f.*, чалаве́к -а *m.*: ***Don't tell a soul*** Не кажы́ нікó му; ***the poor little soul*** нябóгла, небара́кла -і *m.&f.* 3. увасабле́ньне *n.*: ***He is the soul of honor*** Ён — ўвасабле́ньне го́нару

• ***Upon my soul!*** Сло́ва го́нару! Дальбóг!

soulless [ˈsoulləs] adj. бяздýшны

sound I [saund] – n. 1. гук -у *m.*; го́ман, шум -у *m.*, кры́кі *pl.*, га́лас -у *m.*: ***a vowel sound*** галóсны гук. 2. мяжа́ чу́тнасьці го́ману, шу́му: ***within sound*** у ме́жах чу́тнасьці

– v.i. 1. гучэ́ць: ***It sounds like thunder*** Гучы́ць як гром. 2. трубíць (*пра трубу́*). 3. вымаўля́цца

– v.t. 1. вымаўля́ць, выка́зваць: ***Sound each syllable*** Вымаўля́й ко́жны склад; ***The "h" in "hour" is not sounded*** У сло́ве "hour" h не вымаўля́ецца; ***Everyone sounded his praises*** Усе́ выка́звалі пахвалу́. 2. гучэ́ць: ***His excuse sounds queer*** Ягóнае апраўда́ньне гучы́ць дзíўна; ***to sound alarm*** узнімáць трывóгу

sound II [saund] – adj. 1. здаро́вы; мóцны; цэ́лы, непашко́джаны: ***sound health*** мóцнае здаро́ўе; ***sound sleep*** мóцны, здаро́вы сон. 2. цьвёрды, цьвярды́, грунтóўны: ***sound structure*** грунтóўная будóва; ***sound knowledge*** грунтóўныя ве́ды

– adv. мóцна, грунтóўна: ***sound asleep*** мóцна заснýўшы

sound III [saund] – v. 1. зандава́ць, а) ме́раць глыбíню́ вады́ ло́там. б) дасьле́даваць ра́ну зо́ндам. в) дасьле́даваць грунт зо́ндам. 2. разьве́дваць, распы́тваць. 3. заглыбля́цца, нырáць: ***The whale sounded*** Кіт нырнýў углы́б

– n. зонд -а *m.*

sound IV [saund] n. 1. праліл ў -ву *m.*, пратóка *f.* 2. пла́вальны пухíр (*у рыбы*)

sound effects гукавы́я эфэ́кты (*у тэа́тры, фíльме, ра́дыё*)

soundless [ˈsaundləs] adj. 1. бязгýчны. 2. бяздóнны

soundproof [ˈsaunpru:f] – adj. гуканепранікáльны

– v.t. рабíць гуканепранікáльным

sound track гукава́я даро́жка

sound waves гукавы́я хва́лі

soup [su:p] n. 1. суп -у *m.* 2. ***clear soup*** по́ліўка *f.*

• ***in the soup,*** Informal у кло́паце, у цяжкíм станóвішчы

sour [saur] – adj. 1. кíслы: ***sour cream*** сьмята́на *f.* 2. скíслы, пракíслы; запсýты (*пра суп, віно́*). 3. з кíслым *або́* е́лкім па́хам. 4. Figur. злаcьлíвы; злóсны; не ў настрóі: ***a sour face*** кíслая мíна

– v.i. 1. кíснуць, скіса́ць (*пра малако́*). 2. кíснуць (*псава́цца, пра віно́, суп*) 3. быць не ў настрóі, рабíцца злаcьлíвым

• ***sour weather*** не́пагадзь

source [sɔ:rs] n. 1. вытóк -у *m.* (*ракí, ручая́*); крынíца *f.* 2. крынíца інфарма́цыі, ве́даў

south [sauθ] – n. пóўдзень пóўдня *m.*

– adj. паўдзённы, паўднёвы: ***a south wind*** паўдзённы ве́цер; ***the south window*** акнó, якóе выхóдзіць на пóўдзень

– adv. на пóўдзень: ***The journey south took two days*** Падарóжжа на пóўдзень заняло́ два дні

• ***South*** паўдзённая ча́стка кра́ю

• ***south of*** на паўдзённым баку́ мяжы́

south-bound [ˈsauθbaund] adj. які́ ру́хаецца ў паўдзённым кіру́нку

southeast [ˌsauθˈi:st] n. паўдзённы ўсхо́д

southeasterly [ˌsauθˈi:stərli] adj., adv. паўдзённа-ўсхо́дні; на паўдзённы ўсхо́д; з паўдзённага ўсхо́ду

southeastern [ˌsauθˈi:stərn] adj. паўдзённа-ўсхо́дні: ***a southeastern wind*** паўдзённа-ўсхо́дні ве́цер

southeastward(s) [ˌsauθˈi:stwərdz] adv. у паўдзённа-ўсхо́днім кіру́нку

souther [ˈsʌðər] n. паўдзённы ве́цер *або́* навальні́ца

southern [ˈsʌðərn] adj. паўдзённы: ***the southern side of a building*** паўдзённы бок будынку; ***southern countries*** паўдзённыя краі́

southerner [ˈsʌðərnər] n. жыха́р по́ўдня

South Pole Паўдзённы по́люс

southward [ˈsauθwərd] – adj. паўдзённы
– adv. на по́ўдзень
– n. паўдзённы кіру́нак, бок *або́* пункт

southward(s) [ˈsauθwərdz] adv. на по́ўдзень

southwest [ˌsauθˈwest] n. паўдзённы за́хад

southwesterly [ˌsauθˈwestərli] adj., adv. 1. на паўдзённы за́хад. 2. з паўдзённага за́ходу

southwestern [ˌsauθˈwestərn] adj. паўдзённа-захо́дні

southwestward [ˌsauθˈwestwərd] – adj. паўдзённа-захо́дні
– adv. на паўдзённы за́хад
– n. паўдзённы за́хад

souvenir [ˌsu:vəˈnɪr] n. па́мятка *f.*, па́мятны падару́нак, сувені́р -а *m.*

sovereign [ˈsɑ:vrən] – n. 1. улада́р -а́, мана́рх, сувэрэ́н -а *m.* (*каро́ль, цар, імпэра́тар, хан і г.д.*). 2. сувэрэ́н (*брыта́нская залата́я манэ́та*)
– adj. 1. сувэрэ́нны, незале́жны. 2. найвышэ́йшы, найбо́льшы. 3. даскана́лы: ***a sovereign cure for colds*** дасканалыя ле́кі ад прасту́ды

sovereignty [ˈsɑ:vrənti] n., pl. **-ties** 1. найвышэ́йшая ўла́да *або́* аўтарытэ́т. 2. ранг, ула́да й кампэтэ́нцыя ўладара́. 3. сувэрэ́ннасьць *f.*, сувэрэні́тэт *m.*

soviet [ˈsouviət] – n. саве́т -у *m.* (*у дачыне́ньні да былога́ СССР*): ***village soviets*** се́льскія саве́ты, сельсаве́ты; ***town soviets*** гарадзкія саве́ты, гарсаве́ты; ***Supreme Soviet*** Вярхо́ўны Саве́т
– adj. ***Soviet*** саве́цкі: ***the Soviet Union*** Саве́цкі Саю́з

sow I [sou] v.t. **sowed, sown** or **sowed, sowing** 1. се́яць, засе́йваць: ***He sows more wheat than oats*** Ён се́е пшані́цы больш, чым аўсá; ***The farmer sowed the field with oats*** Фа́рмэр засе́яў по́ле аўсо́м. 2. се́яць, расьсява́ць, раскіда́ць; пашыра́ць: ***to sow (the seeds of) dissention*** се́яць нязго́ду

sow II [sau] n. сьвіньня́, сьвінама́тка *f.*, паро́сная сьвіньня́

sower [ˈsouər] n. 1. се́йбіт -а *m.*, сяве́ц сяўца́ *m.* 2. се́ялка *f.*

sowing [ˈsouɪŋ] – n. сяўба́ *f.*, се́яньне, засява́ньне *n.*
– adj.: ***sowing time*** час сяўбы́

sown [soun] v., *p.p. of* **sow I**

soy [sɔɪ] or **soya** [ˈsɔɪə] esp. Brit. n., со́я *f.*

soybean [ˈsɔɪbi:n] n. со́евыя бабы́

space [speɪs] – n. 1. прасто́р -у *m.*, прасто́ра *f.*, абша́р, абся́г -у *m.* 2. ме́сца *n.*: ***We have plenty of space in our house*** У на́шым до́ме шмат ме́сца. 3. стаянка *f.*: ***a parking space*** паркава́льная стаянка. 4. ко́смас -у *m.*: ***outer space*** касьмічная прасто́ра. 5. праця́г ча́су: ***for the space of ten years*** на працягу́ дзесяці гадо́ў. 6. адсту́п, прабе́л -у *m.*
– v.t. разьдзяля́ць, аддзяля́ць, рабіць адсту́пы памі́ж сло́вамі: ***Space your words evenly when you write*** Пі́шучы, рабі́ ро́ўныя адсту́пы памі́ж сло́вамі

spaceman [ˈspeɪsmæn] n., pl. **-men** астрана́ўт -а *m.*; касмана́ўт -а *m.*

space rocket касьмі́чная раке́та

spaceship [ˈspeɪsʃɪp] n. касьмі́чны карабе́ль

spacious ['speɪʃəs] adj. 1. прасто́рны, вялі́кі; зьмяшча́льны, ёмісты. 2. вялі́зны, шыро́кі

spade I [speɪd] – n. рыдлёўка *f.*
– v.t. капа́ць рыдлёўкаю
• ***call a spade a spade*** называ́ць ра́чы сваі́мі імёнамі

spade II [speɪd] n. ві́ны, пікі (*у ка́ртах*)

spam [spæm] n. няпро́шаная і непажада́ная электро́нная по́шта, спам -у *m.*

span I [spæn] – n. 1. пя́дзя *f.* 2. адле́гласьць памі́ж апо́рамі, праме́жак, пралёт -у *m.*: ***the bridge in three spans*** мост у тры пралёты. 3. адра́зак ча́су: ***Some animals have a short lifespan*** Некато́рыя жывёлы жыву́ць ко́ратка. 4. разма́х -у *m.*: ***wing span*** разма́х кры́лаў. 5. дыяпазо́н -у *m.*
– v.t. 1. ме́раць пя́дзяй. 2. абхапі́ць руко́ю та́лію *або́* запя́сьце рукі. 3. ***to span a river with a bridge*** пабудава́ць мост праз раку́

span II [spæn] n. па́ра ко́ней, вало́ў

Spaniard ['spænjərd] n. гішпа́нец -ца *m.*, гішпа́нка *f.*

Spanish ['spænɪʃ] – adj. гішпа́нскі
– n. 1. гішпа́нцы *pl.* 2. гішпа́нская мо́ва

Spanish onion гішпа́нская цыбу́ля

spank I [spæŋk] – v.t. шлёпаць (*дзіця́*), лупцава́ць
– n. шлёпанец -ца, пляска́ч плескача́ *m.*

spanking ['spæŋkɪŋ] n. лупцо́ўка *f.*, лупцава́ньне *n.*

spare [sper] – v.t. 1. лі́таваць, шкадава́ць; зьлі́тавацца: ***He spared his enemy*** Ён зьлі́таваўся над сваі́м во́рагам. 2. берагчы́, ашчаджа́ць, шкадава́ць: ***We walked uphill to spare the horse*** Мы ішлі́ пад гару́, каб аблягчы́ць каня́. 3. абыхо́дзіцца без *чаго́*: ***Father couldn't spare the car, so John had to walk*** Ба́цька ня мог абысьці́ся бяз а́ўта, дык Янка му́сіў ісьці́ пехато́ю. 4. пакіда́ць: ***Spare some time for reading*** Пакінь кры́ху ча́су на чыта́ньне
– adj. 1. во́льны: ***spare time*** во́льны час. 2. запасны́, лі́шні: ***a spare tire*** запасна́я шы́на; ***spare money*** лі́шнія гро́шы. 3. худы́, хударля́вы
– n. запасны́ -о́га *m.*

spareribs ['sperɪbz] n., pl. сьвіна́я рабры́нка

spark [spɑ:rk] – n. 1. і́скра *f.* 2. про́бліск -у *m.*: ***a spark of light*** про́бліск сьвятла́. 3. Figur. ка́ліва *n.*: ***He had not a spark of interest*** Ён ня меў ні ка́ліва зацікаўле́ньня
– v.i. іскры́цца, дава́ць і́скры
– v.t. 1. запа́льваць і́скрай. 2. Figur. узбуджа́ць (*запа́л, акты́ўнасьць*)

sparkle ['spɑ:rkəl] – v.i. 1. іскры́цца: ***The fireworks sparkled*** Фаерво́ркі іскры́ліся. 2. зіхацэ́ць, зьзяць: ***The diamonds sparkled*** Дыя́манты зьзя́лі. 3. шыпе́ць, пе́ніцца
– n. 1. і́скра *f.* 2. бляск -у *m.* 3. бліскучасьць *f.*; жы́васьць, жва́васьць *f.*

sparkling ['spɑ:rklɪŋ] adj. 1. бліскучы, зіхатлі́вы. 2. шыпучы; іскры́сты: ***sparkling wine*** шыпу́чае віно́

spark plug ['spɑ:rkplʌg] 1. запа́льная сьве́чка. 2. Informal натхня́льнік, завада́тар

sparrow ['spærou] n. верабе́й -б'я́ *m.*

sparse [spɑ:rs] adj. 1. ра́дкі, раскі́нуты: ***sparse population*** ра́дкае жыха́рства. 2. недастатко́вы; бе́дны, мізэ́рны: ***a sparse diet*** мізэ́рнае харчава́ньне

sparsity ['spɑ:rsəti] n. ра́дкасьць *f.*

spasm ['spæzəm] n. спа́зма *f.*

spasmodic [spæz'mɑ:dɪk] adj. су́таргавы, спазматы́чны: ***a spasmodic cough*** спазматы́чны ка́шаль: ***spasmodic movements*** су́таргавыя ру́хі

spat [spæt] v., *p.p., p.t. of* **spit**

spatial ['speɪʃəl] adj. прасто́равы

spatter ['spætər] – v.t. 1. расплю́хваць: ***to spatter mud*** расплю́хваць гразь. 2. пасячы́, зрашаці́ць: ***Bullets spattered the wall*** Ку́лі зрашаці́лі сьцяну́. 4. Figur. абкі́дваць бало́там, гра́зьзю; узво́дзіць паклёп

– v.i. 1. расплю́хвацца: ***Rain spatters on the sidewalk*** Дождж расплю́хваецца на тратуа́ры
– n. ля́скат -у *m.*: ***a spatter of bullets*** град ку́ляў. 2. плю́скат -у *m.* (*дажджу́*). 3. пы́рскі; пля́мы ад пы́рскаў

spatula ['spætʃələ] n. лапа́тачка *f.*, шпа́тэлька -я *m.*

spawn [spɔ:n] – n. 1. ікра́ *f.* 2. вы́вадак -ка *m.* (*зь ікры́*); пло́йма *f.* 3. вы́радак -ка, вы́пладзень -ня *m.*; спараджэ́ньне *n.*
– v.i. 1. нераставаць, кла́сьці ікру́. 2. пладзі́цца, разво́дзіцца, размнажа́цца
– v.t. пладзі́ць (*пра людзе́й — грэ́бліва*), разво́дзіць

spawning season не́раст -у *m.*

spay [speɪ] v.t. абясплодж|ваць (*ко́тку або́ су́чку*)

speak [spi:k] v.i. **spoke, spoken** 1. гаварыць. 2. выступа́ць з прамо́вай, прамаўля́ць: ***Who is going to speak at the meeting?*** Хто бу́дзе прамаўля́ць на схо́дзе? 3. гаварыць, размаўля́ць: ***Do you speak French?*** Ці ты гаво́рыш па-францу́ску?
• ***so to speak*** так сказа́ць, так сказа́ўшы, так бы мо́віць
• ***speak for*** гаварыць ад *чыйго́* імя́, прадстаўля́ць *каго́*
• ***speak of*** гаварыць аб кім-чым
• ***speak out*** or ***up*** а) гаварыць гу́чна й выра́зна. б) гаварыць свабо́дна, нічо́га не замо́ўчваючы
• ***speak well for*** гаварыць прыхі́льна пра *каго́*

speaker ['spi:kər] n. 1. прамо́|вец -ўца *m.*, дакла́дчык -а *m.*; старшыня́ схо́ду. 2. гало́сьнік -а *m.*

Speaker of the House сьпі́кер -а *m.*

speaking ['spi:kɪŋ] – n. гаварэ́ньне, прамаўля́ньне *n.*
– adj. 1. які́ гаво́рыць, прамаўля́е. 2. выра́зны, вымо́ўны: ***speaking eyes*** вымо́ўныя во́чы

spear I [spɪr] – n. дзі́да, пі́ка *f.*
– v.t. прабіва́ць дзі́дай

spear II [spɪr] n. сьцябло́ *n.*, асьце́нь -я *m.*, асьцю́к -а́ *m.*, былі́нка *f.* (*травы́, збо́жжа*)

spearman ['spɪrmæn] n., pl **-men** дзіда-но́сец

spearmint ['spɪrmɪnt] n. мя́та *f.*

spear side мужчы́нская лі́нія ў ро́дзе

special ['speʃəl] adj. 1. адмысло́вы, спэцыя́льны. 2. асабліві, своеасабліві: ***of special interest*** асабліва зацікаўле́ньня. 3. э́кстраны, спэцыя́льны: ***special train*** спэцыя́льны цягні́к; ***special edition*** спэцыя́льнае выда́ньне

special delivery тэрмінова́я даста́ўка (*лісто́ў, тава́ру*)

specialist ['speʃəlɪst] n. спэцыялі́ст -а, адмысло́|вец -ўца *m.*

speciality [ˌspeʃi'ælətɪ] n., pl. **-ties** 1. адмысло́вы хара́ктар, адмысло́васьць, адме́тнасьць *f.* 2. спэцыя́льнасьць *f.*

specialize ['speʃəlaɪz] v.i. 1. спэцыялізава́цца. 2. рабі́ць (-ца) спэцыфі́чным; прыстасо́ўвацца; абмяжо́ўваць, звужа́ць

specially ['speʃəli] adv. адмысло́ва, спэцыя́льна; асабліва; незвыча́йна

specialty ['speʃəlti] n. 1. спэцыя́льнасьць *f.* 2. асаблівасьць *f.*

species ['spi:ʃi:z] n., pl. **-cies** Biol. від -у, гату́нак -ку *m.*
• ***the species*** род чалаве́чы

specific [spə'sɪfɪk] – adj. 1. канкрэ́тны: ***There was no specific reason for the quarrel*** Не было́ канкрэ́тнае прычы́ны для сва́ркі. 2. характэ́рны, уласьці́вы. 3. спэцыфі́чны. 4. Biol. ві́давы: ***specific difference*** ві́давая ро́зьніца
– n. спэцыфі́чны сро́дак (*лек*): ***Quinine is a specific for malaria*** Хінін — спэцыфі́чны сро́дак ад маля́рыі

specification [ˌspesəfɪ'keɪʃən] n. 1. спэцыфіка́цыя *f.* 2. дэталіза́цыя *f.*

specific gravity удзе́льная вага́

specific heat удзе́льная цеплыня́

specify ['spesəfaɪ] v.t. 1. дакла́дна вызнача́ць (*час, ме́сца*). 2. канкрэтызава́ць

specimen ['spesəmɪn] n. 1. экзэмпля́р -а́ *m.*, пры́клад -у *m.*, асо́біна *f.* 2. тып -а

m.: ***What a specimen!*** Што за тып! Ну й тып!; ***queer specimen*** дзіва́к -а́ *m.* 3. ана́ліз -у *m.*, про́ба *f.*

specious [ˈspi:ʃəs] adj. 1. зру́чна вы́думаны: ***The teacher saw through John's specious excuse*** Наста́ўнік распазна́ў Янкаў вы́думаны вы́крут. 2. до́брапрысто́йны, паказны́: ***a specious hypocrite*** до́брапрысто́йны крываду́шнік

speck [spek] – n. 1. пля́мка *f.*; кра́піна, кра́пінка *f.* 2. ча́стачка, крупінка *f.*: ***a speck of dust*** пыли́нка *f.*
– v.t. пля́міць

speckle [ˈspekəl] – n. кра́піна, кра́пінка *f.*: ***This hen is gray with white speckles*** Гэ́тая ку́рыца шэ́рая ў бе́лыя кра́пінкі
– v.t. зна́чыць кра́пінамі, пярэ́сьціць, сьпярэ́шчваць

speckled [ˈspekəld] adj. пярэ́сты, рабы́; у кра́піны: ***speckled hen*** пярэ́стая ку́рыца, ку́рка ра́бка

spectacle [ˈspektəkəl] n. 1. відо́вішча *n.* 2. публі́чны пака́з, выста́ва *f.* 3. Figur. пасьме́шышча *n.*: ***to make a spectacle of oneself*** зрабіць зь сябе́ пасьме́шышча

spectacles [ˈspektəkəlz] n. акуля́ры *pl. only*, пэнсне́ *n., indecl.*

spectacular [spekˈtækjələr] adj. ве́ліч-ны, імпаза́нтны; эфе́ктны

spectator [ˈspekteɪtər] n. глядач гледа-ча́ *m.*

spectral [ˈspektrəl] adj. 1. спэктра́льны. 2. пры́відны

spectrum [ˈspektrəm] – n., pl. **-tra** *or* **-trums**, Phys. спэктар -ру *m.*
– adj. спэктра́льны: ***spectral analysis*** спэктра́льны ана́ліз

speculate [ˈspekjəleɪt] v.i. 1. меркава́ць; разважа́ць. 2. уга́дваць. 3. спэкуля-ва́ць

speculation [ˌspekjəˈleɪʃən] n. 1. прыпу-шчэ́ньне, разважа́ньне *n.*; здага́дка, меркава́ньне *n.* 2. спэкуля́цыя *f.*: ***His speculations in stock made him poor*** Спэкуля́цыі на бі́ржы зрабі́лі яго́ бе́дным

speculative [ˈspekjəleɪtɪv] adj. 1. спэкуля-цы́йны, пабудава́ны на прыпушчэ́ньнях. 2. абстра́ктны. 3. рызыко́ўны

speculator [ˈspekjəleɪtər] n. спэкуля́нт -а *m.*

sped [sped] v., *p.t. and p.p. of* **speed**

speech [spi:tʃ] n. 1. мо́ва, гаво́рка *f.*: ***His native speech was Belarusian*** Яго́ная ро́дная мо́ва была́ белару́ская. 2. прамо́ва *f.*, сьпіч -у *m*: ***to make a speech*** вы́ступіць з прамо́вай; ***gift of speech*** дар красамо́ўства

speechless [ˈspi:tʃləs] adj. 1. анямо́лы: ***He was speechless with anger*** Ад зло́сьці ямý заняло́ мо́ву. 2. ці́хі, маўклі́вы: ***Her frown gave a speechless reply*** Нахмýраныя бро́вы бы́лі е́йным маўклі́вым адка́зам

speed [spi:d] – n. 1. шпа́ркасьць, ху́т-касьць *f.*, хутчыня́ *f.*: ***to gather speed*** пабо́льшваць ху́ткасьць, набіра́ць ху́ткасьці. 2. а) ход -у *m.*: ***The boys ran at full speed*** Хлапцы́ бе́глі по́ўным хо́дам. б) ***slow speed*** паво́льны ход. в) ***half speed*** сяро́дні ход
– v.i., **sped** or **speeded, speeding** 1. ху́тка ісьці́, е́хаць, імча́ць: ***The boat sped over the water*** Ло́дка імча́ла па вадзе́. 2. перавыша́ць дазво́леную ху́ткасьць
– v.t. прысьпе́шваць
• ***speed limit*** максыма́льна дазво́ле-ная ху́ткасьць; абмежава́ньне ху́т-касьці
• ***speed up*** а) падганя́ць. б) паска-ра́ць ху́ткасьць, прысьпе́шваць хаду́

speedily [ˈspi:dɪli] adv. сьпяша́ючыся, сьпе́хам, насьпе́х, на ху́ткую руку́; зь вялі́кай ху́ткасьцю

speeding [ˈspi:dɪŋ] n. язда́ з ху́ткасьцю бо́льшай за дазво́леную

speedy [ˈspi:di] adj. ху́ткі, шпа́ркі: ***speedy workers*** шпа́ркія рабо́тнікі; ***a speedy change*** ху́ткая зьме́на; ***speedy progress*** ху́ткі по́ступ

spell I [spel] v.t., **(-ll-)** or **spelt** 1. падава́ць сло́вы па лі́тарах. 2. піса́ць гра́матна: ***She cannot spell well*** Яна́ ня ўме́е

гра́матна піса́ць; ***How do you spell your name?*** Як пі́шацца ва́ша імя́?
• ***spell out*** а) падава́ць, чы́таць па лі́тарах. б) удакладня́ць, вытлума́чваць

spell II [spel] n. ча́ры *pl.*: ***to cast a spell on*** насла́ць ча́ры на *каго́*, зачарава́ць
• ***under a spell*** зачарава́ны

spell III [spel] n. 1. пры́ступ -у *m.*, каро́ткі пэры́яд ча́су: ***a spell of coughing*** or ***coughing spell*** пры́ступ ка́шлю; ***a spell of hot weather*** час гара́чага надво́р'я. 2. Informal часі́нка, хвілі́нка *f.*: ***rest for a spell*** адпачні́ хвілі́нку

spelling ['spelɪŋ] n. пра́вапіс -у *m.*, арфагра́фія *f.*; палі́тарнае чыта́ньне, вымаўле́ньне

spelt [spelt] v., *p.t. and p.p. of* **spell**

spend [spend] v.t. **spent** 1. выдаткó̆ўваць, тра́ціць: ***She spent ten dollars today*** Яна патра́ціла сёньня дзе́сяць доля́раў. 2. марнава́ць, тра́ціць: ***Don't spend any more time on that*** Не марну́й больш ча́су на гэ́та. 3. правóдзіць, ба́віць час: ***to spend a day at the beach*** праве́сьці дзень на пля́жы. 4. марнатра́віць

spendthrift ['spendθrɪft] – n. марнатра́лвец -ўца *m.&f.*; манта́ч -а́ *m.*, манта́чка *f.*
– adj. марнатра́ўны

spent [spent] v., *p.t., p.p. of* **spend.** adj. 1. ужы́ты, скарыста́ны: ***spent gas*** адпрацава́ны газ. 2. змардава́ны, змóраны, загна́ны: ***a spent horse*** загна́ны конь; ***a spent swimmer*** змóраны плыве́ц

sperm [spɜ:rm] n. спэ́рма *f.*

sphere [sfɪr] n. 1. ку́ля, сфэ́ра *f.* (*зямна́я*). 2. сфэ́ра, ні́ва *f.*, по́ле дзе́йнасьці: ***sphere of influence*** сфэ́ра ўплы́ву

spherical ['sferɪkəl] adj. сфэры́чны

sphinx [sfɪŋks] n., pl. **sphinxes** сфінкс -а *m.*

spice [spaɪs] – n. 1. спэ́цыі, пе́рнасьці *pl.*, прыпра́ва *f.*: ***Pepper, cinnamon and cloves are spices*** Пе́рац, кары́ца, гвазьдзі́ка — гэ́та пе́рнасьці. 2. піка́нтнасьць *f.* 3. адце́ньне *n.*, прысмак -у *m.*, прыме́шка *f.*
– v.t. 1. прыпраўля́ць. 2. дадава́ць піка́нтнасьці, ціка́васьці

spicery ['spaɪsəri] n., pl. **-eries** 1. прыпра́вы *pl.* 2. во́стры смак; рэ́зкі, во́стры пах

spick-and-span [ˌspɪkən'spæn] adj. аха́йны, акура́тны; чы́сты, чысьцю́сенькі, чысьцю́ткі; элега́нтны: ***a spick-and-span room*** чысьцю́сенькі пако́й

spicy ['spaɪsi] adj. 1. пе́рны, во́стры (*пра смак*); во́стры, рэ́зкі (*пах*), духмя́ны; прыпра́ўлены (*пра стра́ву*). 2. жывы́, гара́чы: ***spicy conversation*** жыва́я, гара́чая гу́тарка. 3. піка́нтны, салёны, не зусі́м прысто́йны: ***Some of his stories were a bit spicy*** Некато́рыя зь яго́ных апавяда́ньняў былі́ крыху́ салёныя

spider ['spaɪdər] n. 1. паву́к -а́ *m.* 2. трыно́жка *f.*

spider web павуці́на *f.*, павуці́ньне, павучы́ньне *n.*

spigot ['spɪgət] n. 1. шпунт -а *m.*, затычка *f.* 2. кран -а *m.*

spike I [spaɪk] – n. 1. болт балта́, шпень шпяня́, кастыль -я́ *m.* 2. шып -а *m.* 3. Sport чаравікі з шыпа́мі
– v.t. 1. злуча́ць, змацо́ўваць балта́мі. 2. набіва́ць шы́пы (*на падэ́швы*). 3. спыня́ць (*пля́ны, намага́ньні*). 4. Informal рабіць ярша́, дадава́ць алькаго́лю (*да напо́ю*). 5. Sport зраза́ць (*мяч*)

spike II [spaɪk] n. ко́лас -а *m.*

spike heel высо́кі то́нкі абца́с, шпі́лька *f.*

spill I [spɪl] – v.t. **spilled** or **spilt** 1. а) расплю́хваць, разьліва́ць: ***to spill milk*** разьлі́ць малако. б) рассыпа́ць: ***to spill salt*** рассы́паць соль. 2. пралі́ва́ць (*кроў*). 3. Informal скіда́ць, вывальваць, выварóчваць (*з каня́, во́за*). 4. Sl. выдава́ць (*сакрэ́т*)
– v.i. 1. разьліва́цца, расплю́хвацца: ***Water spilled from the pail*** Вада́ расплю́халася зь вядра́; рассыпа́цца. 2. зва́львацца; выварóчвацца

spill II [spɪl] n. падпа́лка, лучы́на, трэ́ска *f.*

spilt [spɪlt] v., *p.t., p.p. of* **spill I**

spin [spɪn] – v.t. **spun, spinning** 1. пра́сьці, снава́ць: ***A spider spins a web*** Павук сну́е павуці́ну. 2. круці́ць: ***to spin a top*** запуска́ць ваўчо́к. 3. склада́ць (*пе́сьні, ве́ршы*), ве́сьці апавяда́ньне. 4. Sl. тлума́чыць на сваю́ карысьць

– v.i. 1. круці́цца. 2. імча́цца

– n. 1. прадзе́ньне *n.* 2. кручэ́ньне *n.* 3. імча́ньне *n.* 4. Av. што́пар -у *m.* 5. прае́здка *f.*: ***We went for a spin*** Мы пае́халі пракаці́цца. 6. Sl. тлумачэ́ньне на сваю́ карысьць

spinach ['spɪnɪtʃ] n. шпіна́т -у *m.*

spinal ['spaɪnəl] – adj. хрыбе́тны, сьпі́нны

– n., Informal абязбо́леньне хрыбе́тніка

spinal column хрыбе́тнік -а *m.*, хрыбе́т -та́ *m.*

spinal cord сьпі́нны мозг

spindle ['spɪndəl] n. 1. верацяно́ *n.* 2. ме́рка пра́дзіва

spine [spaɪn] n. 1. хрыбе́тнік -а *m.*, хрыбе́т -та́ *m.* 2. Figur. адва́га, рашу́часьць *f.* 3. це́рнь -я *m.*, калю́чка *f.* 4. Zool. го́лка *f.* (*у во́жыка*). 5. сьпі́нка кні́гі

spineless ['spaɪnləs] adj. бесхрыбе́тны; бесхара́ктарны

spinning ['spɪnɪŋ] n. 1. прадзе́ньне *n.* 2. сьпі́нінг -а *m.*

spin-off ['spɪnɔ:f] n. пабо́чны вы́нік

spinster ['spɪnstər] n. 1. пра́льля *f.* 2. стара́я дзе́ўка

spiny ['spaɪnɪ] adj. 1. калю́чы, цярно́вы: ***a spiny cactus*** калю́чы ка́ктус; ***a spiny porcupine*** калю́чы дзікабра́з. 2. Figur. цяжкі́, турбо́тны; цярні́сты

spiral ['spaɪrəl] – n. сьпіра́ль *f.*

– adj. сьпіра́льны: ***a spiral spring*** сьпіра́льная спружы́на

spirant ['spaɪrənt] n., Gram. фрыкаты́ўны зы́чны

spire I [spaɪr] – n. 1. сьпіча́к -а́ *m.*; шпіль -я *m.* (*ве́жы, хво́і*). 2. пік -а *m.*

– v.i. вы́сіцца, уздыма́цца ўго́ру

spire II [spaɪr] n. скру́тлак -ка *m.*, сьпіра́ль *f.*

spirit ['spɪrɪt] – n. дух -у *i* -а *m.*, душа́ *f.*: ***spirit of the law*** дух пра́ва; ***in (the) spirit*** у ду́ху, ду́хам: ***He is present in spirit*** Ён душо́ю тут

– v.t. 1. натхня́ць; узьніма́ць (*настро́й*); падбадзёрваць

• ***the Holy Spirit*** Сьвяты́ Дух

• ***Great Spirit*** Вялі́кі Дух (*у індзе́йцаў*)

• ***spirits,*** pl. 1. хара́ктар-у *m.*, натура *f.*; настро́й -ю *m.*: ***in high spirits*** у прыўзьня́тым настро́і; ***in low spirits*** or ***out of spirits*** прыгне́чаны, марко́тны. 2. алькаго́льныя напо́і, тру́нкі *pl.*

spirited ['spɪrɪtɪd] adj. 1. ажы́ўлены, ціка́вы, жывы́. 2. натхнёны: ***spirited speech*** натхнёная прамо́ва

spiritism ['spɪrɪtɪzəm] n. сьпірыты́зм -у *m.*

spiritless ['spɪrɪtləs] adj. без жыцьця́, без настро́ю, вя́лы; нясьме́лы

spiritual ['spɪrɪtʃuəl] – adj. 1. духо́вы, духо́ўны. 2. рэлігі́йны, царко́ўны

– n. сьпірыча́л -у *m.* (*нэгрыцця́нская рэлігі́йная пе́сьня*)

spiritualism ['spɪrɪtʃuˌlɪzəm] n. сьпірытуалі́зм -у *m*, сьпірыты́зм -у *m.*

spirituous ['spɪrɪtʃuəs] adj. 1. алькаго́льны. 2. дыстылява́ны, гна́ны (*пра алькаго́ль*)

spit I [spɪt] **spat** or **spit, spitting** – v.t. 1. плява́ць. 2. выплёўваць

– v.i. 1. плява́цца. 2. трашчэ́ць, шыпе́ць (*пра сьве́чку, аго́нь*); пы́рхаць, фы́ркаць (*пра ката́*). 3. церушы́ць (*пра дро́бны сьнег*), імжэ́ць (*пра дождж*)

– n. 1. сьліна́ *f.*; пля|во́к -ўка́ *m.* 2. плява́ньне *n.* 3. дро́бны дождж або́ сьнег

• ***spitting image*** вы́літая ко́пія

spit II [spɪt] – n. 1. ражо́н -на́ *m.* (для сма́жаньня мя́са). 2. каса́ *f.*, мыс -у *m.*

– v.t. 1. натыка́ць, наткну́ць (на ражо́н). 2. прабіва́ць, прабі́ць; пракало́ць

spite [spaɪt] – n. злосьць, зло́снасьць, зларадна́сьць *f.*

– v.i. рабі́ць на злосьць каму́; дакуча́ць, дапяка́ць
• ***in spite of*** нягле́дзячы, не зважа́ючы на каго́-што

spiteful ['spaɪtfəl] adj. зло́сны, злаcьлі́вы; злапо́мны

spittle ['spɪtəl] n. сьлі́на *f.*; пля|во́к -ўка́ *m.*; харкавіньне *n.*, харк -у *m.*

splash [splæʃ] – v.t. 1. распы́рскваць (*ваду́, гразь*). 2. абдава́ць, аблі́ва́ць ваго́ю, пы́рскаць: ***The waves splashed on the beach*** Хва́лі распы́рскваліся на пля́жы. 3. замо́чваць, абпы́рскваць, захлю́пваць
– v.i. 1. шлёпацца, бо́ўтацца, хлю́пацца. 2. хлю́паць, хлёпаць: ***He splashed across the brook*** Ён прахлю́паў праз ручаі́
– n. 1. хлюпата́ *f.* 2. пы́рсканьне, распы́рскваньне, плю́ханьне *n.* 3. пы́рска, кля́кса *f.* 4. плёскат, пляск -у *m.*: ***to fall into water with a splash*** уваліцца ў ваду́ з плёскатам. 5. пля́ма *f.* : ***She has splashes of grease on her dress*** На е́йнай суке́нцы былі́ пля́мы тлу́шчу
• ***make a splash,*** Informal зрабі́ць сэнса́цыю

splatter ['splætər] – v.i. хлю́паць
– v.t. мясі́ць гразь; расплю́хваць
– n. хлюпата́ *f.*

spleen [spli:n] n. 1. Anat. селязёнка, каса́ *f.* 2. благі́ настро́й; злосьць *f.* 3. хандра́ *f.*

splendid ['splendɪd] adj. 1. бліскуўчы: ***a splendid victory*** бліскуўчая перамо́га. 2. пы́шны, велікапы́шны; цудо́ўны: ***a splendid palace*** велікапы́шны пала́ц; ***a splendid sunset*** цудо́ўны за́хад со́нца. 3. ве́льмі до́бры; выда́тны: ***a splendid chance*** выда́тная нагода́

splendor, Brit. **splendour** ['splendər] n. 1. бляск -у *m.* 2. пы́шнасьць, велікапы́шнасьць *f.*; раско́ша *f.*, шык -у *m.*, по́мпа *f.*

splint [splɪnt] n. 1. лубкі *pl.*, шы́на *f.* (*для зламанай ко́сьці*). 2. луб -у *m.*

splinter ['splɪntər] – n. стрэ́мка *f.*; дро́бны во́стры кава́лачак, аско́л|ак -ка *m.*: ***The mirror broke into splinters*** Лю́стра разьбі́лася на дро́бныя кава́лачкі
– v.t. расьсяка́ць, расшчапля́ць, кало́ць (*дро́вы*)
– v.i. адступа́цца, адшчапля́цца, аддзяля́цца

splinter group *or* **party** адшчапе́нцы, раско́льнікі *pl.*

split [splɪt] – v.t. **split, splitting** 1. расшчапля́ць. 2. разьбіва́ць; разьдзяля́ць (*на ча́сткі*), дзяліць: ***to split the profits*** падзяліць прыбы́ткі
– v.i. дзялі́цца на ро́зныя гру́пы, па́ртыі
– n. 1. разьбіцьцё *n.*, раско́л -у *m.* (*у арганіза́цыі, па́ртыі*). 2. расшчэ́піна, раско́ліна, шчы́ліна *f.*
– adj. расшчэ́плены; разьбі́ты, падзе́лены
• ***splits*** шпага́т -у *m.* (*у гімна́стыцы*)

splitting ['splɪtɪŋ] adj. які́ адшчэ́пліваецца *або́* расшчэ́пліваецца
• ***splitting headache*** галава́ трашчы́ць (*ад бо́лю*)

splotch [splɑ:tʃ] – n. бру́дная пля́ма
– v.t. запы́рскваць, заплёхваць

spoil [spɔɪl] – v.t. 1. шко́дзіць, псава́ць. 2. распушча́ць; разбэ́шчваць, расьпе́шчваць (*дзяцёй*). 3. кра́сьці; рабава́ць
– v.i. псава́цца: ***The fruit spoiled*** Садавіна́ сапсава́лася
• ***spoils*** ваенныя трафэі

spoke I [spouk] v.i., *p.t. of* **speak**

spoke II [spouk] n. 1. сьпі́ца *f.* (*ко́ла*). 2. папярэ́чка *f.*, прыстýпка *f.* (*драбі́ны*)
• ***put a spoke in a wheel*** ста́віць па́лкі ў ко́лы

spoken ['spoukən] – v., *p.p. of* **speak**
– adj. ска́заны: ***the spoken word*** ска́занае сло́ва

spokesman ['spousmən] n., pl.**-men** прэ́савы прадстаўні́к, выка́зьнік -а *m.* (*пагля́даў, стано́вішча*)

sponge [spʌndʒ] – n. гу́бка *f.*

– v.t. 1. выціра́ць гу́бкай. 2. уця́гваць, убіра́ць
• ***sponge on*** жыць за чужы́ кошт
sponge bath абціра́ньне, абмыва́ньне
sponger ['spʌndʒər] n. 1. той, што зьбіра́е гу́бкі. 2. Informal дармае́д, нахле́бнік -а *m.*
spongy ['spʌndʒi] adj. 1. губча́ты, губкава́ты: ***spongy dough*** пы́шнае це́ста. 2. зь дзі́ркамі, дзіра́вы
sponsor ['spɑ:nsər] – n. 1. паруча́льнік -а, апяку́н апекуна́ *m.* 2. спо́нсар -а, дабрадзе́й -я *m.* 3. хро́сны ба́цька, хро́сная ма́ці
– v.t. падтры́мваць (*асабліва грашы́ма*)
sponsorship ['spɑ:nsərʃɪp] n. 1. апяку́нства *n.* 2. фінансава́ньне *n.*
spontaneous [spɑ:n'teɪniəs] adj. 1. адво́льны, спанта́нны: ***spontaneous cheers*** спанта́нныя во́клічы. 2. самаадво́льны, стыхі́йны
spontaneous combustion самаўзгара́льнасьць *f.*
spook [spu:k] n., Informal здань *f.*, прывід -у *m.*
spool [spu:l] – n. шпу́ля, шпу́лька *f.*; цэ́ўка *f.*
– v.t. навіва́ць (*на шпу́льку*); сука́ць (*цэ́ўку*)
spoon [spu:n] – n. лы́жка, лы́жачка *f.*
– v.t. чэ́рпаць лы́жкаю
• ***born with a silver spoon in one's mouth*** наро́джаны ў кашу́лі, наро́джаны шчасьлі́вым
sporadic [spə'rædɪk] adj. 1. нерэгуля́рны, спарады́чны. 2. паасо́бны, адзі́нкавы: ***sporadic cases of scarlet fever*** паасо́бныя выпа́дкі шкарлятыны
sporadically [spə'rædɪkəli] adv. тут і там; у ро́зных ме́сцах; тады́-сяды́, калі́-нікалі́; паасо́бку; спарады́чна
spore [spɔ:r] n., Biol. спо́ра *f.*
sport [spɔ:rt] – n. 1. спорт -у *m.* 2. Informal до́бры хло́пец
– v.i. 1. забаўля́цца, гуля́ць. 2. папі́свацца, франці́ць
– adj. спартыўны, спарто́вы
• ***Good sport!*** Малайчы́на!
• ***in*** or ***for sport*** жа́ртам, для заба́вы; дзе́ля сьме́ху
sporting ['spɔ:rtɪŋ] adj. 1. спартыўны, спарто́вы. 2. Informal рызыко́ўны. 3. ро́ўны, адно́лькавы: ***All teams had a sporting chance at the trophy*** Усе́ кама́нды ме́лі адно́лькавы шанц на трафэ́й
sports car спарто́вы аўтамабі́ль
sportscast ['spɔ:rtskæst] n. спарто́вая перада́ча
sport shirt спарто́вая кашу́лька
sportsman ['spɔ:rtsmən] n., pl. **-men** 1. ама́тар спо́рту (*паляўні́чы, рыба́к*). 2. спартсме́н -а *m.* 3. рызыка́нт -а *m.*
sportsmanlike ['spɔ:rtsmənˌlaɪk] adj. прысто́йны, высакаро́дны (*у спабо́рніцтвах*)
sportsmanship ['spɔ:rtsmənʃɪp] n. 1. спра́ўнасьць да спо́рту. 2. прысто́йнасьць у спо́рце
sportswear ['spɔ:rtswer] n. спарто́вая во́пратка
sportswoman ['spɔ:rtsˌwʊmən] n. спарто́ўка, спартсме́нка *f.*
sporty ['spɔ:rti] adj. 1. хва́цкі, зухава́ты, уда́лы. 2. фарсі́сты
spot [spɑ:t] – n. 1. пля́ма, пля́мка *f.*: ***a spot of ink*** чарні́льная пля́ма. 2. га́ньба *f.*; хі́ба, зага́на *f.*: ***His character is without a spot*** У яго́ беззага́нны хара́ктар. 3. кра́пінка, кра́пка *f.*: ***a blue tie with white spots*** сі́ні га́льштук зь бе́лымі кра́пінкамі. 4. мясьці́на *f.*; ме́сца *n.*: ***From this spot you can see the ocean*** З гэ́тага ме́сца мо́жна ба́чыць акія́н
– v.t. (**-tt-**) 1. пля́міць. 2. га́ньбіць. пля́міць (*рэпута́цыю*). 3. ста́віць расстаўля́ць, раскі́дваць. 4. Informa вылуча́ць; заўважа́ць: ***The teache spotted every mistake*** Наста́ўнік заўва́жыў ко́жную памы́лку
• ***in spots*** ме́сцамі
• ***it hit the spot,*** Informal прыйшло́ся да гу́сту, задаво́ліла

• ***on*** or ***upon the spot*** а) тут жа, на ме́сцы. б) адра́зу, за́раз жа. в) Sl. у кло́паце, у цяжкі́м стано́вішчы
• ***spot answer*** гато́вы адка́з

spot check вы́барачная праве́рка

spotless ['spɑ:tləs] adj. чысьцю́ткі, незапля́млены; беззага́нны

spotlight ['spɑ:tlaɪt] n. 1. пражэ́ктар -а *m.* 2. цэнтар ува́гі: ***to be in the spotlight*** быць у цэ́нтры ўва́гі

spotted ['spɑ:təd] adj. 1. папля́млены. 2. пярэ́сты, пля́місты: ***a spotted cow*** пярэ́стая каро́ва. 3. запля́млены, зга́ньблены, абняслаўлены: ***a spotted reputation*** запля́мленая рэпута́цыя

spouse [spaʊs] n. сужэ́нец -ца *m.*; муж -а *m. або́* жо́нка *f.*

spout [spaʊt] – v.t. пуска́ць струме́нь: ***A whale spouts water when it breathes*** Кіт выпуска́е струме́нь вады́, калі́ ды́хае
– v.i. бі́ць струме́нем, лі́цца цурко́м, цурчэ́ць: ***Water spouted from a break in the pipe*** Вада́ бі́ла струме́нем зь дзі́ркі ў трубе́
– n. 1. струме́нь -я *m.* 2. ры́на *f.* (*для сьцёку*). 3. дзю́бка *f.*; ры́лца *n.* (*пля́шкі*). 4. Zool. ды́хальная адту́ліна (*у кіта́*)
• ***up the spout,*** Sl. а) закла́дзены (*у лямба́рд*). б) дове́дзены да руіны

sprain [spreɪn] – v.t. расьця́гваць (*зьвя́зкі, сухажы́лькі*)
– n. расьцяжэ́ньне *n.* (*зьвя́зак, сухажы́льляў*)

sprang [spræŋ] v.i., *p.t. of* **spring**

sprawl [sprɔ:l] – v.i. 1. распасьціра́цца. 2. ляжа́ць *або́* сядзе́ць разваліўшыся, разваліцца. 3. піса́ць вялі́кім размашыстым по́чыркам
– n. 1. распасьцёртасьць *f.* 2. развалістасьць *f.*

spray I [spreɪ] – n. 1. пы́рскі *pl.* 2. спрэй -ю *m.*, ва́дкасьць для пульвэрыза́цыі. 3. ***a spray gun*** пульвэрыза́тар, распыля́льнік, абпы́рскваль нік -а *m.* – v.t. 1. пы́рскаць, абпы́рскваць; крапі́ць, пакрапі́ць. 2. распыля́ць. 3. абсыпа́ць: ***to spray the enemy with bullets*** абсы́паць во́рага ку́лямі

spray II [spreɪ] n. сьцябліна *f.*, мала́я галі́нка: ***a spray of lilacs*** галі́нка бэ́зу; ***a spray of berries*** сьцябліна я́гадніку

sprayer ['spreɪər] n. пульвэрыза́тар, распыля́льнік, абпы́рскваль нік -а *m.*

spread [spred] – v.t. **spread, spreading** 1. расьсьціла́ць. 2. распасьціра́ць: ***to spread one's arms*** шыро́ка раскі́нуць ру́кі. 3. расклада́ць, адклада́ць, расьця́гваць: ***to spread a shipment over two months*** разлажы́ць даста́ўку тава́ру на два ме́сяцы. 4. пашыра́ць, шы́рыць (*ідэ́і, нави́ны, чу́ткі*). 5. ма́заць: ***She spreads each slice with butter*** Ко́жную лу́стачку яна́ ма́жа ма́слам. 6. накрыва́ць: ***to spread the table*** накры́ць стол
– v.i. 1. ляжа́ць, далёка праця́гвацца *або́* расьця́гвацца, раскі́нуцца: ***Fields of corn spread out before us*** Прад на́мі раскі́нуліся жытнёвыя ні́вы. 2. разыхо́дзіцца, пашыра́цца, распаўсю́джвацца: ***The sickness spread rapidly*** Хваро́ба ху́тка пашыра́лася. 3. кла́сьціся: ***This paint spreads evenly*** Гэ́тая фа́рба ро́ўна кладзе́цца. 4. разго́ртвацца; раскрыва́цца
– n. 1. а) разма́х -у *m.* (*кры́лаў пту́шкі*). б) расьця́жнасьць *f.*: ***the spread of elastic*** расьця́жнасьць гу́мкі. 2. распаўсю́джваньне, пашырэ́ньне *n.*: ***to fight the spread of an infection*** змага́цца з пашырэ́ньнем зара́зы. 3. шыр -ы *f.*, прасьця́г, прасто́р -у *m.*: ***a great spread of green fields*** вялі́кі прасьця́г зялёных палёў. 4. абру́с -а *m.*; по́сьцілка *f.* (*на ло́жак*). 5. ро́зьніца ў цане́ ку́плі й про́дажу

spreadsheet ['spredʃi:t] n., Comput. табліца *f.*

spree [spri:] – n. 1. свавольства *n.*, вясёлая гуля́нка. 2. вы́піўка, папо́йка *f.*
– v.i. гуля́ць

sprig [sprɪg] n. 1. па́растак, ато́жылак -ка *m.*, гали́нка *f.* 2. арна́мэнт *або́* ўзо́р у вы́глядзе гали́нкі. 3. малады́ чалаве́к; юна́к -а́ *m.*, падле́т|ак -ка *m.* 4. ато́жылак, нашча́д|ак -ка *m.* (*жартаўлі́ва*)

sprightly ['spraɪtli] adj. жывы́, ціка́вы, займа́льны; жва́вы, вясёлы

spring [sprɪŋ] – v.i. **sprang** or **sprung, sprung, springing** 1. уско́кваць, ху́тка ўстава́ць: ***The boy sprang to his feet*** Хло́пец уско́чыў на но́гі. 2. пераско́кваць: ***to spring over a fence*** пераско́чыць праз плот. 3. узвыша́цца: ***to spring into fame*** узвы́сіцца да сла́вы. 4. браць пача́так; расьці́: ***Plants sprang up from the seeds we planted*** Расьлі́ны вы́расьлі з насе́ньня, яко́е мы насе́ялі. 5. пахо́дзіць ад *каго́*. 6. біць; сы́пацца: ***Sparks sprang from the fire*** Іскры сы́паліся ад агню́. 7. паўстава́ць, зьяўля́цца: ***New towns are springing up*** Паўстаю́ць но́выя гарадкі́

– n. 1. скок, падско́к -у *m.*: ***a spring over the fence*** скок праз плот. 2. спружы́на *f.*: ***Beds have wire springs*** Ло́жкі ма́юць драцяны́я спружы́ны. 3. пру́ткасьць, спружы́ністасьць, эластычнасьць *f.* 4. вясна́ *f.* 5. крыні́ца *f.* 6. пача́т|ак -ку *m.*; прычы́на *f.* 7. раско́ліна, трэ́шчына, расшчэ́піна *f.*; вы́гін -у *m.*

– adj. 1. спружыно́вы, спружы́нны. 2. веснавы́, вясно́вы, вясьня́ны. 3. крыні́чны: ***spring water*** крыні́чная вада́

• ***spring a leak*** дава́ць це́чу, пацячы́

• ***spring a lock*** адчыні́ць замо́к

• ***spring a surprise*** зрабі́ць неспадзе́ўку

springy ['sprɪŋi] adj. пру́гкі, спружы́ністы; гну́ткі

sprinkle ['sprɪŋkəl] – v.t. 1. абсыпа́ць, насыпа́ць. 2. крапі́ць; пы́рскаць, абпы́рскваць

– v.i. кра́паць, пы́рскаць (*пра малы́ дождж*), імжы́ць

– n. 1. кра́паньне, пы́рсканьне, абсыпа́ньне, насыпа́ньне *n.* 2. дро́бны до́жджык; імжа́ *f.*

sprinkler ['sprɪŋklər] n. 1. спы́рсквальнік, паліва́льнік -а *m.* 2. крапі́ла *n.*

sprint [sprɪnt] – v.i. бе́гчы на каро́ткую дыста́нцыю

– n. Sport спрынт -у *m.*

sprite [spraɪt] n. эльф -а *m.*, фа́я *f.*

sprout [spraʊt] – v.i. 1. узыхо́дзіць; пуска́ць па́расткі: ***Seeds sprout*** Насе́ньне прараста́е. 2. распуска́цца: ***Buds sprout in the spring*** Пупы́шкі распуска́юцца ўве́сну. 3. ху́тка, шпа́рка разьвіва́цца

– n. 1. па́раст|ак, ато́жыл|ак -ка *m.* 2. малы́ хлапе́ц

• ***sprouts*** брусэ́лька *f.* (*капу́ста*)

spruce I [spru:s] n. 1. е́лка, яли́нка *f.* 2. е́льнік -у *m.*

spruce II [spru:s] – adj. аха́йны, эле-га́нтны.

– v.i. убіра́цца, выстро́йвацца

sprung [sprʌŋ] v., *p.t. p.p. of* **spring**

spry [spraɪ] adj. жва́вы, руха́вы, шпа́ркі; увішны́, спры́тны, паваро́тлівы

spume [spju:m] – n. пе́на *f.*, шум, на́кіп -у *m.*

– v.i. пе́ніцца

spumous ['spju:məs] or **spumy** ['spju:mi] adj. пакры́ты пе́най; пе́ністы

spun [spʌn] v., *p.t., p.p. of* **spin**

spur [spɜ:r] – n. 1. шпо́ра *f.* 2. сты́мул -у *m.*, падахво́чваньне *n.* 3. адро́ст|ак -ка *m.*, адгалінава́ньне *n.*: ***cock's spurs*** пе́ўневы шпо́ры; ***a spur of the railway*** адгалінава́ньне чыгу́нкі, ве́тка *f.*

– v.t. 1. шпо́рыць, прышпо́рваць. 2. пабуджа́ць, заахво́чваць, дадава́ць адва́гі, падбадзёрваць

• ***on the spur of the moment*** адра́зу, умо́мант

spurious ['spjʊriəs] adj. падро́блены, фальшы́вы: ***a spurious coin*** фальшы́вая манэ́та; ***a spurious document*** падро́блены дакумэ́нт

spurn ['spɜ:rn] – v.t. 1. адмаўля́цца з пага́рдай; пага́рдліва адкіда́ць. 2. пі-ха́ць, адпі́хваць нагóю

– v.i. праці́віцца, супраці́ўля́цца; мо́цна пратэстава́ць
– n. 1. пага́рдлівая адмо́ва; пага́рдлівае ста́ўленьне. 2. удар -у *m.*, вы́сьпят|ак -ка *m.*

sputter ['spʌtər] – v.i. 1. шыпе́ць, трашча́ць (*пра аго́нь*), сквірча́ць (*пра сква́ркі*). 2. пы́рскаць, плява́цца, выплёўваць. 3. лапата́ць
– n. 1. шыпе́ньне *n.*, трэ́скат -у *m.*; сквірча́ньне *n.* 2. лапата́ньне *n.*

sputum ['spju:təm] n., pl. **-ta** 1. сьлі́на *f.* 2. фле́гма *f.*, харкавіньне *n.*

spy [spaɪ] – n., pl. **spies** 1. шпіён -а *m.* 2. шпег -а *m.*, шпік -а́ *m.*; та́йны аге́нт
– v.i. сачы́ць, назіра́ць, разьве́дваць. 2. шпегава́ць; шпіёніць

spyglass ['spaɪglæs] n. падзо́рная трубá

squabble ['skwɑ:bəl] – n. сва́рка, спрэ́чка *f.*, бу́ча *f.*: ***children's squabbles*** дзіця́чыя крыклівыя сва́ркі
– v.i. сварыцца, спрача́цца: ***I won't squabble over a nickel*** За дро́бязь ня бу́ду сварыцца; За ану́чу ня бу́ду ўздыма́ць бу́чу

squad [skwɑ:d] n. 1. аддзе́л -у *m.*, кама́нда, гру́па, брыга́да *f.* 2. Milit. аддзе́л жаўне́раў, разьлі́к -у *m.*

squad car дыжу́рная паліцэ́йская машы́на

squadron ['skwɑ:drən] n. 1. эска́дра караблёў, самалётаў. 2. эскадрон -у *m.*; кавалерыі́йскі дывізіён. 3. эскадры́льля *f.* 4. гру́па *f.*

squall I [skwɔ:l] n. 1. шквал -у *m.*, віхо́р ві́хру *m.* 2. Informal кло́паты *pl.*, бядá *f.*

squall II [skwɔ:l] – v.i. 1. крычэ́ць, гарла́ніць, гарлапа́ніць. 2. вішчэ́ць: ***The baby squalled*** Дзіцё вішчэ́ла
– n. 1. крык -у *m.*, гарла́ньне *n.* 2. віск -у *m.*, вішчэ́ньне *n.*

squally ['skwɔ:li] adj. 1. бу́рны: ***squally weather*** бу́рнае надво́р'е. 2. пары́вісты (*пра ве́цер*). 3. Informal пагро́зьлівы; неспако́йны, трыво́жны

squander ['skwɑ:ndər] v.t. растра́чваць; марнатра́віць, ма́рна тра́ціць, прагу́льваць (*час, сі́лы*)

squanderer ['skwɑ:ndərər] n. манта́ч -а́, гуля́к|а -і, марнатра́|вец -ўца *m.*

square [skwer] – n. 1. Geom. квадра́т -а *m.* 2. кварта́л -а *m.*: ***The large factory fills a whole square*** Вялі́кая фа́брыка займа́е цэ́лы кварта́л. 3. сквэр -у *m.* 4. пло́шча *f.* 5. Math. квадра́т лі́ку, лік у друго́й ступе́ні: ***16 is the square of 4*** 4 у квадра́це бу́дзе 16
– adj. 1. квадра́тны: ***a room five meters square*** пако́й на пяць квадра́тных мэ́траў. 2. прастаку́тны: ***a square corner*** про́сты кут. 3. справядлі́вы, сумле́нны. 4. катэгары́чны: ***square refusal*** катэгары́чная адмо́ва. 5. у квадра́це. 6. Sl. старамо́дны, адста́лы, кансэрваты́ўны
– v.t. 1. рабі́ць квадра́тным; выпро́стваць. 2. Math. узво́дзіць у квадра́т. 3. Figur. палаго́джваць
• ***back to square one*** пача́ць з пача́тку, на́нава
• ***on the square*** сумле́нна, справядлі́ва
• ***square oneself,*** Informal аплаці́ць, разьлічы́цца, кампэнсава́ць
• ***square up*** расплаці́цца, залаго́дзіць
• ***square with*** згаджа́цца з *чым*, адпавяда́ць *чаму́*: ***His acts do not square with his promises*** Яго́ныя ўчы́нкі не адпавяда́юць яго́ным абяца́ньням

square bracket квадра́тная ду́жка

square dance кадры́ля *f.*

square measure ме́ра пло́шчы

square root квадра́тны ко́рань

squash I [skwɑ:ʃ] – v.t. 1. душы́ць, раздýшваць: ***The boy squashed the bug*** Хло́пчык раздушы́ў казя́ўку. 2. здýшваць (*бунт*). 3. Informal разьбіва́ць (*спрэ́чку, аргумэ́нт*)
– v.i. 1. раздýшвацца. 2. то́ўпіцца, ці́скацца ў нато́ўпе
– n. 1. раздýшаная, расьцертая ма́са. 2. сквош -у *m.* (*гульня́, падо́бная да тэ́нісу*). 3. Brit. напо́й з фрýктавым со́кам: ***lemon squash*** ліманáд -у *m.*

squash II [skwɑ:ʃ] n., pl **squash** *or* **-es** гарбýз -а́ *m.*; кабачо́к -ка́ *m.*

squashy ['skwɑ:ʃi] adj. 1. які́ лёгка разду́шваецца. 2. гра́зкі: ***squashy ground*** гра́зкая, размо́клая зямля́

squat [skwɑ:t] – v.i. **squatted**, **squatting** прысяда́ць на ку́кішкі; сядзе́ць на ку́кішках. 2. прыніка́ць, прыпада́ць да зямлі́ (*пра зьвяра́*). 3. самавво́льна асяля́цца на чужо́й кватэ́ры
– adj. 1. каржакава́ты; прыса́дзісты. 2. прыплю́снуты
– n. 1. сядзе́ньне на ку́кішках *n.* 2. самавво́льнае асяле́ньне; нара́, бярло́га *f.*

squeak [skwi:k] – v.i. 1. пішчэ́ць. 2. гаварыць пісклі́вым го́ласам. 3. Sl. выдава́ць, дано́сіць. 3. Informal ледзь праціска́цца
– n. піск -у *m.*

squeaky ['skwi:ki] adj. пісклі́вы

squeal [skwi:l] – v.i. 1. вішчэ́ць, пішча́ць. 2. верашча́ць. 3. нарака́ць; ныць. 4. Sl. выдава́ць дано́счыка
– n. 1. віск -у *m.* (*сьвіньні*); піск -у *m.* 2. Informal 1. дано́с -у *m.* 2. стука́ч -а́ *m.*

squeamish ['skwi:mɪʃ] adj. 1. празьме́рна ўра́жлівы. 2. зана́дта перабо́рлівы; скрупулёзны. 3. яко́му мо́таша, мло́сна: ***He turned squeamish at the sight of blood*** Яму́ ста́ла мло́сна, калі́ паба́чыў кроў

squeeze [skwi:z] – v.t. 1. ці́снуць, сьціска́ць. 2. абдыма́ць, мо́цна прыціска́ць да сябе́. 3. упіха́ць, упі́хваць. 4. абцяжа́рваць, уціска́ць (*пада́ткамі*). 5. Informal вымага́ць, выціска́ць
– v.i. 1. выціска́цца: ***Sponges squeeze easily*** Гу́бкі лёгка выціска́юцца. 2. праціска́цца
– n. 1. по́ціск рукі. 2. цясно́та, таўкатня́, ціскані́на *f.* 3. Informal дамага́ньнне прыму́сам, шанта́ж -у́ *m.*: ***tight squeeze*** цяжко́е стано́вішча

squint [skwɪnt] – v.i. 1. жму́рыцца. 2. касаву́рыцца. 3. быць касаво́кім
– adj. касаво́кі
– n. зірк, намёк -у *m.*

squirrel ['skwɜ:rəl] – n. вавёрка *f.*
– v.t. **-reled** or **relled** (away) прыхо́ўваць; адкладда́ць для пазьне́йшага ўжы́тку: ***She squirrelled away some of her food*** Яна́ схава́ла напасьля́ ча́стку сваіх харчо́ў

stab [stæb] – v.t. **(-bb-)** 1. прабіва́ць, ра́ніць (*чым во́стрым*). 2. Figur. ра́ніць: ***The mother was stabbed to the heart by her son's lack of gratitude*** Як нож у се́рца была́ для ма́ці сы́нава няўдзя́чнасьць
– n. 1. а) уда́р -у *m.* (*асабл. чым во́стрым*). б) ра́на. 2. ра́неньне (*пачу́ццяў*). 3. Informal спро́ба *f.*
• ***have*** or ***make a stab at*** спрабава́ць, рабі́ць спро́бу
• ***stab in the back*** нечака́ная здра́да

stability [stə'bɪləti] n., pl. **-ties** 1. трыва́ласьць, усто́йлівасьць, стабі́льнасьць *f.* 2. вы́трыманасьць (*хара́ктару*), непахі́снасьць *f.* 3. усто́йлівасьць *f.* (*карабля́*)

stabilization [ˌsteɪbɪlə'zeɪʃən] n. стабілізацыя *f.*, стабілізава́ньне *n.*

stabilize ['steɪbəlaɪz] v.t. стабілізава́ць
рабіць усто́йлівым (*валю́ту*), усто́йлівым (*карабе́ль*)

stable I ['steɪbəl] – n. 1. ста́йня *f.* 2. хлеў -ява́ *m.* 3. бегавы́я ко́ні аднаго ўла́сьніка, канюшня *f.*, ко́нны завод
– v.t. ста́віць у ста́йню, трыма́ць у ста́йні
• ***stables***, pl. ста́йні і манэ́жная пляцо́ўка

stable II ['steɪbəl] adj. 1. усто́йлівы, стабі́льны; трыва́лы: ***stable currency*** усто́йлівая валю́та; ***stable foundation*** трыва́лы падму́рак. 3. усто́йлівы (*самалёт*)

stack [stæk] – n. 1. стог -а *m.*, тарпа́ *f.*, торп -а *m.*, сьці́рта *f.*. 2. шта́бе́ль -я *m.*: ***a stack of wood*** шта́бель дро́ваў. 3. Informal ку́па *f.*
– v.i. 1. стагава́ць, складда́ць у стог. 2. складда́ць дро́вы ў шта́белі
• ***stacks*** а) кні́жныя палі́цы. б) кнігасхо́вішча

stadium ['steɪdiəm]n., pl. **-diums**, **-dia** стадыён -у *m.*

staff [stæf] n., pl. **staves** (*for 1, 2*), or **staffs** (*for 3*) 1. кіл ій -я *m.*; жэ́рдка *f.*; кол кала́, *m.* 2. ма́чта *f.* 3. працаўні кі *pl.*, пэрсана́л -у *m.*: ***office staff*** канцыля́рскі пэрсана́л; ***editorial staff*** рэдакцы́йны пэрсана́л, рэдакцы́йная кале́гія. 4. Milit. штаб -у *m.*

• ***musical staff*** пяць но́тных лінéек

staff officer штабны́ афіцэ́р

stag [stæg] n. 1. але́нь-саме́ц. 2. жарабле́ц -ца́ *m.* 3. са́мlец -ца *m.* (*і́ншых зьвяро́ў*). 3. Informal а) кавале́р бяз да́мы (*на ве́чары*). б) кавале́рская вечарына

stage [steɪdʒ] – n. 1. ста́дыя, фа́за *f.*; эта́п -у *m.* 2. сцэ́на, эстра́да *f.*, памо́ст -у *m.* 3. тэа́тlар -ру *m.*; дра́ма *f.*; акто́рства -а *n.*: ***to write for the stage*** пі са́ць для тэа́тру. 4. перагó н -у *m.*, прыпы́нlак -ку *m.*, ста́нцыя *f.*

– v.t. 1. ста́віць п'е́су (*на сцэ́не*), інсцэнізава́ць. 2. правó дзіць фа́замі. 3. Figur. разы́грываць, падрабля́ць, інсцэнізава́ць: ***The boxing match was staged*** Баксёрскі матч быў інсцэнізава́ны

– v.i. быць сцэні́чным, быць адпаве́дным для інсцэніза́цыі

stagecoach [ˈsteɪdʒkoʊtʃ] n. дыліжа́нс -а *m.*

stagger [ˈstægər] – v. 1. хістáцца (*ідучы́*). 2. вага́цца (*ад няпэ́ўнасьці*). 3. залóмвацца, паддава́цца. 4. ашаламля́ць: ***He was staggered by the news of his friend's death*** Яго́ ашаламі́ла ве́стка аб сьме́рці ся́бра

– n. 1. хіста́ньне *n.* 2. вага́ньне *n.*

staggering [ˈstægərɪŋ] adj. 1. ашаламля́льны, жахлі́вы. 2. агро́мністы, велічэ́зны

stagnant [ˈstægnənt] adj. 1. засто́йны. 2. за́тхлы. 3. Figur. ле́ны, вя́лы; тупы́

stagnation [stægˈneɪʃən] n. засто́лй -ю *m.*, засто́йнасьць *f.*: ***industrial stagnation*** засто́й у прамысло́васьці

stain [steɪn] – n. 1. пля́ма *f.* 2. пля́ма *f.*, ценlь -ю *m.*, га́ньба *f.* (*на рэпута́цыі*). 3. фа́рба *f.*; каляро́вы пако́ст

– v.t. 1. пля́міць, заплямваць. 2. га́ньбіць, зьнеслаўля́ць (*рэпута́цыю*). 3. фарбава́ць, афарбо́ўваць: ***to stain a microscopic specimen*** афарбава́ць мікраскапі́чны прэпара́т

stained glass вітра́ж -а́ *m.*

stainless [ˈsteɪnləs] adj. бяз пля́мы (-аў), чы́сты, беззага́нны

stainless steel нержаве́ючая сталь

stair [ster] n. прыстýпка *f.*, прыстýплак -ка *m.* (*схо́даў*)

• ***stairs,*** pl. схо́ды *pl.*

staircase [ˈsterkeɪs] n. схо́ды *pl.*

stairwell [ˈsterwel] n. ле́сьвічная кле́тка, ша́хта *f.*

stake [steɪk] – n. 1. калóк -ка́ *m.*; кол кала́ *m.*, ты́чка *f.* 2. ста́ўка *f.* (*у гульні́ на гро́шы*)

– v.t. 1. прывяза́ць да калка́, падпіра́ць калóм; абгарóджваць калка́мі. 2. рызыкава́ць; рабіць ста́ўку (*у гульні́*)

• ***at stake*** паста́ўлены на ка́рту, на ры́зыку

• ***stakes,*** pl. вы́йгрыш на го́нках *або́* ў спабóрніцтве

• ***the stake*** а) слуп, да яко́га прывя́звалі асу́джанага на спале́ньне. б) спале́ньне жывы́м

stale I [steɪl] – adj. 1. ча́рствы: ***stale bread*** ча́рствы хлеб. 2. нясьве́жы, які́ вы́тхнуўся (*напр. пі́ва*). 3. Figur. стары́, састарэ́лы, плы́ткі: ***a stale joke*** стары́ жарт; анэкдо́т з барадо́ю

– v.i. 1. чарсьцьве́ць. 2. вытыха́цца

stale II [steɪl] – n. мача́ *f.* (*каня́, бы́дла*)

– v.i. мачы́цца (*пра каня́, бы́дла*)

stalemate [ˈsteɪlmeɪt] – n. 1. мат -у *m.* (*у ша́хматах*). 2. безвыхо́днае стано́вішча, тупі́к -а́ *m.*

– v.t. 1. ста́віць у безвыхо́днае стано́вішча. 2. ста́віць ма́т

stalk I [stɔ:k] – n. 1. сьцябло́ *n.*, сьцяблі́нка *f.* 2. чаранóк, хвастóк -ка́ *m.* (*ліста́*); но́жка *f.* (*ча́ркі*); пладано́жка *f.*: ***cabbage stalk*** хра́пка *f.* 3. высо́кі фабры́чны ко́мін

stalk II [stɔ:k] – v.i. 1. падкрада́цца (*да дзічы́ны*). 2. ісьці́ крадко́м. 3. пашы-

ра́цца, шы́рыцца: ***Disease stalked through the land*** Хвароба шы́рылася ў краі́. 4. кро́чыць ганары́ста
– n. 1. напы́шлівая хада́. 2. падкра́дваньне *n.*

stall I [stɔ:l] – n. 1. ста́йня *f.*, хлеў -я́ва́ *m.* 2. сто́йла *n.* 3. кіёск -а *m.* 4. Brit. ме́сцы ў пе́ршых радо́х парте́ру (*у тэа́тры*). 5. адзі́н з па́льцаў пальча́ткі
– v.t. 1. ста́віць жывёліну ў сто́йла. 2. затры́мваць, прыпыня́ць
– v.i. 1. стая́ць у хляве́, ста́йні *або́* сто́йле. 2. затры́мвацца, спыня́цца (*пра аўтамашы́ну*). 3. загразна́ць. 4. тра́ціць ху́ткасьць (*пра самалёт*)

stall II [stɔ:l] v. адця́гваць, цягну́ць, ухіля́цца, мару́дзіць: ***You have been stalling long enough*** Хо́піць табе́ мару́дзіць

stallion ['stæljən] n. жарабле́ц -ца́ *m.*

stamen ['steɪmen] n., Bot. тычы́нка *f.*

stamina ['stæmɪnə] n. жыцьцёвая сі́ла; жыву́часьць *f.*; трыва́ласьць, вытрыва́ласьць *f.*

stammer ['stæmər] – v.i. заіка́цца; запіна́цца
– n. заіка́ньне *n.*; запі́нка *f.*

stammerer ['stæmərər] n. заі́кла -і *m.&f.*

stammering ['stæmərɪŋ] – adj. заі́клівы, заіка́сты
– n. заіка́ньне *n.*

stamp [stæmp] – v.t. ту́паць: ***to stamp one's foot in anger*** ту́пнуць нагу́ю са зло́сьці. 2. адбіва́ць, урэ́зваць: ***His words were stamped on my mind*** Яго́ныя сло́вы мо́цна ўрэ́заліся мне ў па́мяць. 3. абіва́ць: ***to stamp the snow from one's boots*** абіва́ць сьнег з бо́таў. 4. выбіва́ць узо́ры, на́дпісы. 5. ста́віць пяча́тку; штэмплява́ць. 6. накле́йваць ма́рку (*на ліст*)
– n. 1. пашто́вая ма́рка. 2. штэ́мпель -я *m.*; пяча́тка *f.* 3. ту́пат -у *m.*, ту́паньне *n.*. 4. адбі́так -ку *m.*: ***Her face bore the stamp of suffering*** На е́йным абліччы ляжа́ў адбі́так паку́ты. 6. тып, скла́д -у *m.*: ***Men of his stamp are rare*** Мужчы́ны яго́нага скла́ду трапля́юцца ра́дка
• ***stamp out*** а) затапта́ць. б) сі́лай здушы́ць, зьні́шчыць

stampede [stæm'pi:d] – n. 1. пані́чныя ўцёкі (*ста́тку, нато́ўпу*). 2. стыхі́йны ма́савы рух. 3. каўбо́йскія спабо́рніцтвы
– v.i. пані́чна ўцяка́ць, разьбяга́цца
– v.t. выкліка́ць пані́чныя ўцёкі

stamp pad падў́шачка для пячаткі

stand [stænd] – v.i. **stood, standing** 1. стая́ць. 2. устава́ць: ***He stood when she entered the room*** Ён уста́ў, калі́ яна́ ўвайшла́ ў пако́й. 3. стая́ць за *што*: ***to stand for fair play*** стая́ць за справядлі́вы падыхо́д. 4. трыва́ць; зно́сіць; цярпе́ць: ***Some plants cannot stand cold*** Некато́рыя расьлі́ны ня мо́гуць перано́сіць хо́ладу. 6. дзе́яць, заставацца ў сі́ле: ***the law still stands*** зако́н яшчэ́ ў сі́ле
– v.t. ста́віць: ***Stand the box here*** Паста́ў скры́нку сюды́
– n. 1. стая́ньне *n.* 2. спыне́ньне *n.*, прыпы́нак -ку *m.*: ***to bring to a stand*** спыні́ць, затрыма́ць. 3. супраці́ў -ву *m.*: ***to take a stand against*** даць супраці́ў, супраці́віцца. 4. прыпы́нак -ку *m.* (*вандро́ўнага тэа́тру*): ***a one-night stand*** прыпы́нак для аднаго́ спэкта́клю. 5. ме́сца *n.*; пазы́цыя *f.* 6. пункт гле́джаньня, гле́дзішча *n.*, погля́д -у *m.* 7. стая́нка *f.*: ***a stand for taxis*** or ***a taxi stand*** стая́нка такс́і. 8. кіёск, стэнд -а *m.*, падста́ўка, этажэ́рка *f.* 9. ні́ва, ураджа́й на ко́рані: ***a good stand of wheat*** густа́я ні́ва пшані́цы. 10. а) трыбу́на *f.* б) пульт -а *m.*: ***conductor's stand*** дырыге́нцкі пульт
• ***stand a chance*** мець ша́нец
• ***stand by*** а) быць набл́зу. б) стая́ць на *чы́м* баку́; дапамага́ць *каму́*; падтры́мваць *каго́*, в) датры́мваць: ***to stand by one's promise*** датрыма́ць абяца́ньне, г) быць напагато́ве
• ***stand for*** а) прадстаўля́ць, стая́ць за *каго́*. б) быць кандыда́там
• ***stand in*** а) быць у дове́ры. б) замяшча́ць

• ***stand on*** а) грунтава́цца на *чым*; зале́жаць ад *чаго́*. б) дамага́цца
• ***stand out*** а) выдава́цца, вытыркáцца, утвара́ць вы́ступ, б) вылуча́цца; кі́дацца ў во́чы, в) не здава́цца, трыма́цца. г) вы́трываць да канца́
• ***stand up*** а) уста́ць. б) вы́трымаць выпрабава́ньне
• ***stand up for*** вы́ступіць у абаро́не *каго́*, заступі́цца за *каго́*
• ***stand up to*** адва́жна сустрака́ць *што*, быць на вышыні́

standard ['stændərd] – n. 1. ме́рка, но́рма *f.*: ***to be not up to standard*** не адпавяда́ць но́рме. 2. узро́|вень -ўню, станда́рт -у *m.*: ***standard of living*** жыццёвы ўзро́вень. 3. эталён -у *m.* 4. парыта́т -у *m.*: ***the gold standard*** парыта́т зо́лата. 5. ба́за ва́ртасьці (*валю́ты*). 6. сьцяг, штандáр -а *m.*, эмбле́ма *f.*, сы́мбал|ь -ю *m.* 7. падста́ўка *f.*, стаяк -á *m.*: ***The floor lamp has a long standard*** Ля́мпа ма́е высо́кі стаяк
– adj. 1. норма́льны, станда́ртны. 2. тыпо́вы. 3. унармава́ны: ***standard language*** унармава́ная мо́ва

standardbearer ['stændərd,berər] n. 1. сьцяганó|сец -ца *m.*, сьцяжн|ы́ -о́га *m.*, хару́ж|ы -ага *m.* (*у во́йску*). 2. правады́р -á *m.*

standardize ['stændərdaɪz] v.t. стандартызава́ць, нармалізава́ць: ***The parts of an automobile are standardized*** Ча́сткі аўтамабі́ля стандартызава́ныя

standing ['stændɪŋ] – n. 1. стано́вішча *n.* (*у грама́дзтве*), рэпута́цыя *f.*: ***men of good standing*** лю́дзі з до́брай рэпута́цыяй. 2. стаж -у *m.* 3. трыва́ньне *n.*, праця́гласьць *f.*: ***of long standing*** праця́глы, да́ўны. 4. стая́ньне *n.*
– adj. 1. які́ стаі́ць, стая́чы: ***a standing lamp*** стая́чая ля́мпа; ***standing water*** стая́чая вада; ***standing ovation*** ава́цыі сто́ячы. 2. ста́лы: ***a standing invitation*** ста́лыя запро́сіны; ***a standing army*** рэгуля́рнае во́йска

standpoint ['stændpɔɪnt] n. гле́дзішча *n.*, пункт гле́джаньня

standstill ['stændstɪl] n. 1. по́ўнае спыне́ньне. 2. перапы́н|ак -ку *m.*, заці́шша *n.* 3. тупі́к -á *m.* (*у перамо́вах*)

stand-up ['stændʌp] adj. стая́чы: ***a stand-up collar*** стая́чы каўне́р; ***a stand-up meal*** перакýска сто́ячы

stank [stæŋk] v., *p.t. of* **stink**

stanza ['stænzə] n. страфá *f.* (*у ве́ршы*)

staple I ['steɪpəl] – n. 1. прабо́|й -я *m.* 2. сашчэ́пка, ско́бка *f.*
– v.t. 1. зачыня́ць на прабо́й. 2. сшыва́ць, сашчэ́пліваць (*папе́ры*); брашурава́ць

staple II ['steɪpəl] – n. 1. асно́ўны прадýкт. 2. сырави́на *f.* 3. валакно́ *n.*
– adj. 1. найважне́йшы, ва́жны, гало́ўны: ***a staple subject of conversation*** гало́ўная тэ́ма гу́таркі. 2. выро́шчваны вялі́кімі ко́лькасьцямі

stapler ['steɪplər] n. сашчэ́пнік, стэ́плер -а *m.*

star [stɑ:r] – n. 1. зо́рка *f.* 2. зо́рка, славу́тасьць *f.*: ***a motion-picture star*** кіназо́рка. 3. лёс -у *m.*, до́ля *f.*, кон -у *m.*
– v.t. 1. адзнача́ць зо́ркаю (*сло́вы тэ́ксту*). 2. адыгрываць вядýчую ро́лю, быць зо́ркай: ***She has starred in many motion pictures*** Яна́ іграла гало́ўныя ро́лі ў шмат які́х фільмах.
– adj. вядýчы, выда́тны: ***a star performer*** вядýчы акто́р
• ***he saw stars*** ямý аж і́скры з вачэ́й пасы́палі́ся
• ***North Star*** Паля́рная зо́рка
• ***thank one's (lucky) stars*** дзя́кавацьлёсу за ўда́чу

starch [stɑ:rtʃ] – n. 1. крухма́л -у *m.* 2. Figur. штýчная наця́гнутасьць. 3. Informal энэ́ргія, жва́васьць *f.*, запа́л -у *m.*
– v.t. крухма́ліць, накрухма́льваць
• ***starches***, pl. крухма́лістыя прадýкты (*як бýльба, кукурýза*)

starchy ['stɑ:rtʃi] adj. 1. крухма́лісты. 2. крухма́льны, накрухма́лены. 3. наця́гнуты; штýчны, начапýраны

stare [ster] – v.i. узіра́цца, утаро́пвацца: ***to stare at someone*** утаро́піцца ў не́кага

– n. пі́льны *або́* зьдзі́ўлены по́зірк
• ***stare (a person) up and down*** зьме́раць *каго́* по́зіркам
• ***stare one in the face*** а) быць відаво́чным, я́ўным, быць навідаво́ку: ***Are you looking for a pencil? It's staring you in the face*** Шука́еш алаві́к? Ён у цябе́ пад но́сам. б) быць няўхільным: ***ruin stares him in the face*** ямý пагража́е крах

starfish [ˈstɑ:rfɪʃ] n., pl. **-fish** or **-fishes,** Zool. марска́я зо́рка

stark [stɑ:rk] – adj. 1. скачане́лы. 2. по́ўны: ***stark nonsense*** по́ўная бязглу́зьдзіца. 3. пану́ры, суро́вы: ***stark landscape*** суро́вы краяві́д
– adv. зусі́м: ***stark naked*** зусі́м го́лы

starling [ˈstɑ:rlɪŋ] n. шпак -á *m.*

starlit [ˈstɑ:rlɪt] adj. зо́рны: ***a starlit night*** зо́рная ноч

starry [ˈstɑ:ri] adj. сьве́тлы ад зор; усе́яны зо́ркамі, зо́рны: ***a starry sky*** зо́рнае не́ба

Stars and Stripes сьцяг ЗША (*зо́ркі й пало́сы*)

start [stɑ:rt] – v.i. 1. пачына́цца: ***The play started at nine*** П'е́са пачала́ся а дзявя́тай. 2. ру́шыць, адыхо́дзіць: ***The train started on time*** Цягнік адыйшо́ў у пару́. 3. усхо́пвацца; уздры́гваць: ***He started in surprise*** Ён уздры́гнуў ад нечака́насьці
– v.t. 1. пачына́ць: ***to start work*** пача́ць пра́цу; ***to start an argument*** пача́ць спрэ́чку; ***to start a fire*** распалі́ць во́гнішча; ***He started his son in business*** Ён дапамо́г сы́ну пача́ць бі́знэс. 2. пуска́ць у рух, запуска́ць, стартава́ць: ***to start the engine*** запусьці́ць мато́р. 3. спу́джваць: ***to start a rabbit*** спу́дзіць за́йца
– n. 1. пача́т|ак -ку *m.* 2. Sport старт -у *m.*, лі́нія ста́рту. 3. уздры́гваньне *n.*; падско́к -у *m.*: ***to wake up with a start*** прахапля́цца, раптоўна прачына́цца. 4. Figur. штурш|о́к -ка́ *m.*, дапамога *f.*: ***to give someone a start*** дапамагчы́ *каму́* пача́ць не́шта
• ***head start*** перава́га ў спабо́рніцтве; до́бры пача́так, фо́ра *f.*
• ***start in*** or ***out*** распача́ць, узя́цца: ***He started out to write a book*** Ён узя́ўся пісáць кні́гу
• ***start up*** а) узьніка́ць: ***a new idea has started up*** узьні́кла но́вая ду́мка. б) падхапі́цца, уско́чыць. в) пуска́ць у рух, запуска́ць

starter [ˈstɑ:rtər] n. 1. Sport ста́ртэр -а *m.* 2. Tech. ста́ртэр -а *m.*, пускава́я прыла́да (*у аўтамабі́лі, самалёце*)

startle [ˈstɑ:rtəl] – v.t. пало́хаць, спу́джваць; зьдзіўля́ць; засьпява́ць зьняна́цку
– v.i. уздры́гваць
– n. пярэ́палах -у *m.*

startling [ˈstɑ:rtlɪŋ] adj. нечака́ны; надзвыча́йны; ашаламля́льны; стра́шны

starvation [stɑ:rˈveɪʃən] n. 1. галада́ньне *n.*; галадо́ўля *f.*, го́лад -у *m.* 2. галаду́ха *f.*, гало́дны час

starve [stɑ:rv] – v.i. 1. памі́ра́ць з го́ладу. 2. галада́ць. 3. Informal быць мо́цна гало́дным, мо́цна хаце́ць е́сьці. 4. пра́гнуць, мо́цна жада́ць: ***to starve for news*** пра́гнуць наві́наў
– v.t. 1. мары́ць го́ладам. 2. змуша́ць го́ладам да *чаго́*
• ***starve down*** or ***out*** го́ладам змýсіць зда́цца
• ***starve into*** змуша́ць го́ладам: ***They starved the enemy into surrendering*** Го́ладам яны́ прымýсілі во́рага зда́цца

state [steɪt] – n. 1. стан -у *m.* : ***He is in a state of uncertainty*** Ён у ста́не няпэ́ўнасьці: ***Ice is water in a solid state*** Лёд – гэ́та вада́ ў цьвёрдым ста́не. 2. ста́но́вішча *n.*; ранг -у *m.* 3. штат -у *m.*: ***the state of Alaska*** штат Аля́ска. 4. дзяржа́ва, адміністра́цыя *f.*
– v.t. каза́ць, выка́зваць; заяўля́ць: ***to state one's view*** вы́казаць свой по́гляд
– adj. дзяржа́ўны: ***State Department*** Дзяржа́ўны Дэпарта́мэнт; ***state control*** дзяржа́ўны кантро́ль

• ***be in a state,*** Informal быць узбудара́жаным, усхвалява́ным, прыгне́чаным
• ***lie in state*** ляжа́ць на по́куці, быць вы́стаўленым на разьвіта́ньне (*пра нябо́жчыка*)

stateless ['steɪtləs] adj. без грамадзя́нства, беспадда́ны

stately ['steɪtli] adj. ве́лічны; по́ўны го́дносьці

statement ['steɪtmənt] n. 1. сьцьве́рджаньне *n.*, зая́ва *f.* 2. выка́званьне, паведамле́ньне *n.*: ***to make a statement*** заяві́ць. 2. справазда́ча *f.* (*грашо́вая*)

statesman ['steɪtsmən] n., pl. **-men** дзяржа́ўны муж, палітычны дзяя́ч

stateswoman ['steɪtsˌwʊmən] n., pl. **-women** дзяржа́ўная, палітычная дзяя́чка

static ['stætɪk] – adj. 1. нерухо́мы. 2. статы́чны: ***static pressure*** статы́чны ціск. 3. стацыяна́рны (*і пра электры́чнае по́ле*); ста́лы, нязьме́нны
– n. 1. атмасфэ́рная электрычнасьць. 2. атмасфэ́рныя перашко́ды (*у ра́дыё*)

statics ['stætɪks] n. ста́тыка *f.*, (*галіна́ мэха́нікі*)

station ['steɪʃən] – n. 1. ме́сца *n.*, пункт -у *m.*: ***First Aid station*** перавя́зачны пункт. 2. уча́ст|ак -ка *m.*: ***police station*** паліцэ́йскі ўча́стак, пастару́н|ак -ку *m.* 3. ра́дыястанцыя *f.*; тэлестанцыя *f.* 4. чыгу́начная ста́нцыя; вакза́л -у *m.* 5. грама́дзкае стано́вішча, стано́вішча ў грама́дзтве
– v.t. 1. вызнача́ць ме́сца. 2. зьмяшча́ць, разьмяшча́ць: ***The soldiers were stationed in the barracks*** Салда́ты былі́ расквартарава́ныя ў бара́ках

stationary ['steɪʃəneri] adj. 1. умацава́ны нерухо́ма, неперасо́ўны, стацыяна́рны: ***a stationary engine*** стацыяна́рны рухаві́к. 2. нерухо́мы. 3. ста́лы, нязьме́нны

stationery ['steɪʃəneri] n. канцыля́рскія прыла́ды

statistical [stə'tɪstɪkəl] adj. статысты́чны

statistician [ˌstætɪ'stɪʃən] n. статы́стык -а *m.*

statistics [stə'tɪstɪks] n. статы́стыка *f.*

statue ['stætʃu:] n. ста́туя *f.*

statuesque [ˌstætʃu'esk] adj. ве́лічны

stature ['stætʃər] n. 1. рост -у *m.*, вышыня́ *f.* (*чалаве́ка*): ***above average stature*** вышэ́йшы, чым сярэ́дняга ро́сту. 2. значэ́ньне *n.*, аўтарытэ́т -у *m.*

status ['steɪtəs] n. 1. стано́вішча *n.*, стан -у *m.*: ***social status*** сацыя́льнае стано́вішча; ***the status of world affairs*** стан міжнаро́дных спра́ваў. 2. ста́тус -у *m.*

status quo, Lat. ста́тус кво

statute ['stætʃu:t] n. 1. зако́н -у *m.* (*прыня́ты парля́мэнтам*). 2. дэкрэ́т -у *m.*, ура́давая пастано́ва. 3. стату́т -у *m.*

statute book збор зако́наў

statute law пі́саны зако́н

statutory ['stætʃətɔ:ri] adj. 1. які́ даты́чыць зако́ну, даты́чны зако́ну. 2. усталява́ны зако́нам: ***statutory offense*** злачы́нства, за яко́е прадугле́джаная ка́ра

stave [steɪv] – n., *гл. таксама* **staff** 1. клёпка *f.* 2. кіл -я *m.*, жэ́рдка *f.* 3. ступе́нь драбі́ны, схо́даў. 4. страфа́ (*ве́ршу, пе́сьні*). 5. Mus. ***staves*** пяць но́тных лінеек
– v., **staved** or **stove, staving** 1. прабіва́ць, праломваць дзі́рку (*у бо́чцы, чаўне́*) ***to stave off*** адкладва́ць, адця́гваць; прадухіля́ць: ***to stave off starvation*** прадухілі́ць гало́дную сьмерць

stay I [steɪ] – v.i. 1. заставацца: ***to stay clean*** заставацца чы́стым: ***Stay here till I call you*** Заставайся тут, пакуль я не паклічу. 2. а) жыць часо́ва; затры́мвацца, гасьцява́ць: ***She is staying with her aunt*** Яна́ жыве́ часо́ва ў сваёй цёткі; ***We stayed with our friends*** Мы затрыма́ліся ў на́шых знаёмых. б) ***to stay over night*** пераначава́ць. 3. ба́віцца; засе́джвацца: ***Don't stay (too) long*** Не засе́джвайся до́ўга. 4. спыня́цца, затры́мвацца: ***We have no***

time to stay Мы ня ма́ем ча́су затры-ма́цца даўжэ́й. 5. чака́ць. 6. трыва́ць
– v.t. 1. стры́мваць, затры́мваць. 2. спыня́ць. 3. адклада́ць: ***to stay judgment*** адкла́сьці прысу́д. 4. адтэрмі-но́ўваць
– n. 1. знахо́джаньне *n.*, по́быт -у *m.*: ***a pleasant stay in the country*** прые́мны по́быт на вёсцы. 2. перашко́да *f.*; абмежава́ньне *n.* (*у дзе́йнасьці*). 3. адтэрмінó́ўка *f.*; прыпыне́ньне *n.*
• ***stay away*** трыма́цца во́ддаль
• ***stay out*** а) быць ня до́ма. б) перасе́дзець час гасьцява́ньня
• ***stay put*** стая́ць, заставáцца на ме́сцы

stay II [steı] n. падпо́рка *f.*; апо́ра *f.*
• ***stays*** гарсэ́т -а *m.*

stay-at-home [ˈsteıətˌhoum] – n. дамасе́д -а *m.*, дамасе́дка *f.*
– adj. дамасе́дзкі

steadfast [ˈstedfæst] adj. 1. усто́йлівы, непахíсны; ляя́льны: ***steadfast man*** непахíсны чалаве́к. 2. вы́трыманы (*пра хара́ктар*). 3. усто́йлівы; мо́цны, трыва́лы

steadfastness [ˈstedfæstnəs] n. усто́йлівасьць, вы́трыманасьць, непахíснасьць *f.*: ***steadfastness of character*** вы́трыманасьць хара́ктару; ***steadfastness of conviction*** непахíснасьць перакана́ньня

steady [ˈstedi] – adj. 1. ста́лы; рэгуля́рны; нязьме́нны: ***steady progress*** ста́лы по́ступ. 2. мо́цны; усто́йлівы: ***a steady hand*** мо́цная, цьвёрдая рука́; ***steady boat (ship)*** усто́йлівы чо́вен (карабе́ль). 3. ро́ўны, раўнаме́рны (*пра крок*). 4. спако́йны, мо́цны; ураўнава́жаны (*пра чалаве́ка*): ***steady nerves*** спако́йныя, мо́цныя нэ́рвы. 5. непахíсны, ста́лы, мо́цны: ***steady friendship*** ста́лая непахíсная пры́язьнь. 6. ста́лы, пава́жны: ***a steady young man*** пава́жны малады́ чалаве́к. 7. Informal ста́лы, пастая́нны: ***Mary was his steady girl*** Марыя была́ яго́най ста́лай сымпа́тыяй
– v.t. 1. прывóдзіць у раўнава́гу; рабíць усто́йлівым. 2. ураўнава́жваць, супако́йваць
– interj. спако́йна! не хвалява́цца!
– adv. ста́ла, раўнаме́рна, непахíсна
• ***go steady*** хадзíць з *кім*, сымпатыза-ва́ць *каму́* (*пра хлапца́ й дзяўчы́ну*)

steak [steık] n. 1. бíфштэ́кс -у *m.* 2. скрыль мя́са *або́* ры́бы (*для сма́жаньня*)

steal [sti:l] – v., **stole, stolen, stealing** 1. кра́сьці. 2. дзе́яць крадко́м: ***to steal a look at someone*** гля́нуць крадко́м на не́кага 3. ру́хацца, хадзíць цішко́м *або́* крадко́м, падкрада́цца: ***She stole out of the house*** Яна́ цішко́м вы́шмыгнула з ха́ты
– n. 1. Informal кра́лдзеж -дзяжу́ *m.* 2. Informal скра́дзеная рэч. 3. Informal до́брая ку́пля, ама́ль дарэ́мшчына

stealth [stelθ] n. та́йны *або́* хíтры ўчы́нак: ***by stealth*** крадко́м, бязь ве́дама

stealthily [ˈstelθılı] adv. крадко́м, крадучыся; упо́тай, цішко́м

stealthy [ˈstelθi] adj. та́йны, патае́мны, скры́ты: ***stealthy glance*** по́зірк крадко́м: ***stealthy whisper*** патае́мны шэпт

steam [sti:m] – n. 1. па́ра *f.* 2. Informal сíла *f.*, энэ́ргія *f.*, энтузія́зм -у *m.*
– v.i. 1. парава́ць. 2. выпара́цца. 3. па́рыць, вары́ць па́рай. 4. прасава́ць пад па́рай. 5. Informal імча́цца
• ***let off steam,*** Informal вы́пусьціць па́ру
• ***run out of steam,*** Informal змары́цца, вы́біцца з сíл, стра́ціць імпэ́т

steam bath 1. ла́зьня, пары́лка *f.* 2. па́раньне ў ла́зьні

steamboat [ˈsti:mbout] n. параплá́ў -ва *m.*

steam boiler паравы́ кацёл, паравíк -á *m.*

steam engine паравы́ рухавíк

steamer [ˈsti:mər] n. 1. параплá́ў -ва *m.* 2. паравóз -а *m.* 3. парава́я кастру́ля

steam heating паравóе ацяпле́ньне

steam roller 1. паравы́ като́к. 2. Informal неадóльная сíла

steamship [ˈsti:mʃıp] n. параплá́ў -ва *m.*

steel [sti:l] – n. 1. ста́ль *f.* 2. рэч са ста́лі. 3. Figur. як сталь: ***nerves of steel*** жале́зныя нэ́рвы
– adj. стальны́, сталёвы, са ста́лі
– v.t. 1. пакрыва́ць ста́льлю. 2. Figur. гартава́ць (*сі́лу, хара́ктар*)
steel blue сінява́та-шэ́ры ко́лер
steel wool сталёвая рага́жка (*для шарава́ньня*)
steelworks ['sti:lwɜ:rks] n., pl. *or* sing сталеліце́йны заво́д, сталява́рня *f.*
steely ['sti:li] adj. 1. сталёвы. 2. мо́цны, цьвярды́ як сталь
steelyard ['sti:ljɑ:rd] n. бязьме́н -а *m.*
steep I [sti:p] – adj. 1. стро́мкі, стро́мы: ***steep bank*** стро́мкі бе́раг ракі́; ***steep slope*** стро́ма *f.* 2. завысо́кі: ***a steep price*** празьме́рна высо́кая цана́
– n. стро́ма *f.*
steep II [sti:p] – v.t. мачы́ць; насто́йваць; зава́рваць
– v.i. 1. мо́кнуць (*у чым*), зава́рвацца; насто́йвацца; наця́гваць (*пра гарба́ту, зёлкі*). 2. паглыбля́цца, акуна́ца: ***ruins steeped in gloom*** руі́ны пана́лі ў це́мры
– n. мачэ́ньне, насто́йваньне *n.*
• ***steeped in*** напо́ўнены, прася́кнуты *чым*
steeple ['sti:pəl] n. 1. сьпічча́стая ве́жа. 2. шпіль -я *m.* (*на царкве́*)
steeply ['sti:pli] adv. стро́мка
steer I [stɪr] – v.t. 1. кірава́ць стырно́м, стырнава́ць. 2. кірава́ць аўтамабі́лем, самалётам. 3.правё́дзіць (*праз нато́ўп*)
– v.i. 1. кірава́цца, накіро́ўваць: ***The pilot steered for the harbor*** Стырнавы́ кірава́ўся ў порт. 2. ***This car steers easily*** Гэ́ты аўтамабі́ль лёгка кіру́ецца
• ***steer clear of*** трыма́цца здаля́, уніка́ць *каго́-чаго́*
steer II [stɪr] n. вы́легчаны малады́ бычо́к; малады́ вол
steerage ['stɪrɪdʒ] n. 1. стырнава́ньне *n.* 2. найтане́йшая кля́са на пасажы́рскім вадапла́ве
steering committee назіра́льная кам і́сія
steering wheel стырнаво́е ко́ла, руль -я́ *m.* (*аўтамабі́ля, вадапла́ва*), стырно́ *n.*
steersman ['stɪrzmən] n., pl. **-men** стырнавы́ -о́га *m.*, стырнові́к -а́ *m.*
stellar ['stelər] adj. зо́рны, зо́рачны, зо́ркавы
stem [stem] – n. 1. сьцябло́ *n.* 2. чаранло́к -ка́ *m.* (*лісто́ў, я́блыка*). 3. род -у *m.*; пле́мя *n.* 4. Gram. асно́ва *f.* (*сло́ва*). 5. нос вадапла́ва. 6. но́жка *f.* (*ча́ркі*)
– v.i. **(-mm-)** пачына́цца, паходзіць
• ***stem from*** паходзіць, запача́ткавацца ад *каго́-чаго́*
stench [stentʃ] n. смуро́д -у *m.*
stenograph ['stenəgræf] n. 1. стэнагра́ма *f.* 2. стэно́граф -а *m.*
stenographer [stə'nɑ:grəfər] n. стэнагра фі́ст -а *m.*, стэнагрэфі́стка *f.*
stenographic [stenə'græfɪk] adj. 1. стэнагрэфі́чны. 2. сьці́слы, лякані́чны (*пра стыль*)
stenography [stə'nɑ:grəfi] n. стэнагра́фія *f.*
step [step] – n. 1. крок -у *m.*: ***step by step*** крок за кро́кам, ма́ла-пама́лу, паступо́ва); ***The school is only a step away*** Шко́ла ўсяго́ за па́ру кро́каў; ***a slow step*** павольны крок (*у хадзе́, та́нцы*). 2. такт -у *m.*: ***to keep step*** а) ісьці́ (нага́) ў нагу́. б) ісьці́ ў такт пад му́зыку. 3. прыступка *f.*; ступе́нь *f.*, схо́дка *f.* 4. сьлед -у *m.*: ***steps in the mud*** сьляды́ ў балоце
– v.i. **(-pp-)** кро́чыць, сяга́ць; ісьці́: ***Step lively!*** Хутчэ́й ідзі́!; ***Step this way*** Хадзе́це сюды́
– v.t. 1. ме́раць адле́гласьць кро́камі. 2. ступа́ць, наступа́ць: ***to step on a worm*** наступі́ць на чарвяка́
• ***be out of step*** а) ісьці́ ня ў такт, не ў нагу́. б) не гарманізава́ць, не згаджа́цца
• ***change step*** зьмяні́ць нагу́ (*маршыру́ючы ці ідучы́*)

• ***in step*** а) у такт (*ісьці́, маршыра-ва́ць*). б) дзе́яць у зго́днасьці зь і́ншымі; быць у зго́дзе
• ***step aside*** саступі́ць убо́к, адыйсьці́
• ***step down*** а) сысьці́ дало́ў. б) пада́ць у адста́ўку
• ***step in*** а) увайсьці́ (*у пако́й, дом*); уступі́ць (*у ваду́*). б) умяша́цца ў *што*; узя́ць удзе́л у *чым*
• ***step on it*** прысьпе́шваць; хутчэ́й!
• ***step out*** вы́йсьці; Informal пайсьці́ павесяля́ліцца
• ***step up*** 1. узыхо́дзіць, узьніма́цца. 2. Informal павыша́ць, павяліча́ць (*вытво́рчасць*). 3. падыхо́дзіць напе́рад
• ***take steps*** прыма́ць ме́ры, ужыва́ць за́хады
• ***watch one's step*** быць асьцяро́жным, абярэ́жлівым

stepbrother ['step,brʌðər] n. зво́дны брат
stepdaughter ['step,dɔ:tər] n. па́дчарка *f.*
stepfather ['step,fɑ:ðər] n. айчы́м -а *m.*
stepmother ['step,mʌðər] n. ма́чыха *f.*
stepparent ['step,perənt] n. айчы́м *або́* ма́чыха
stepsister ['step,sistər] n. зво́дная сястра́
stepson ['stepsʌn] n. па́сын|ак -ка *m.*
stereo ['steriou] – n. 1. стэрэафані́я *f.* 2. апара́т для стэрэафані́чнае рэпраду́кцыі. 3. Informal стэрэафані́чнае ра́дыё, прайграва́льнік. 4. стэрэаты́п -у *m.*
– adj. стэрэафані́чны

stereotype ['steriətaip] n. стэрэаты́п -у *m.*
sterile ['sterəl] adj. 1. стэры́льны, стэрылізава́ны. 2. неўрадлі́вы, бясплóдны: ***sterile land*** а) аблóга, я́лавіна *f.* б) неўрадлі́вая зямля́. 3. бясплóдны, я́лавы: ***a sterile cow*** я́лавая каро́ва, я́лаўка *f.* 4. няплóдны (*пра расьлі́ны*): ***sterile flower*** пустацьве́т -а *m.* 5. бясплóдны, бясплённы, які́ не даé вы́нікаў, бескары́сны (*пра пра́цу, натýгі*): ***sterile hopes*** бясплóдныя надзе́і

sterility [stə'rɪlətɪ] n., pl. **-ties** 1. бясплóднасьць *f.* 2. стэры́льнасьць *f.* 3. бясплённасьць, бескары́снасьць *f.*

sterilization [,sterələ'zeɪʃən] n. стэрылізáцыя *f.*
sterilize ['sterəlaɪz] v.t. 1. стэрылізава́ць (*прыла́ды, ваду́*). 2. шту́чна абяспло́джваць. 3. рабі́ць непрадукты́ўным, бескары́сным, беспрыбыткóвым

sterling ['stɜ:rlɪŋ] – n. 1. сто́рлінг -а *m.* (*брыта́нскія гро́шы*). 2. чы́стае сро́бра – adj. 1. чы́сты (*мэта́л, мано́та*). 2. арыгіна́льны; даскана́лы, надзе́йны
sterling silver чы́стае сро́бра (*92,5-праце́нтнае*)
stern I [stɜ:rn] adj. 1. стро́гі, суро́вы: ***a stern master*** стро́гі гаспада́р; ***a stern frown*** суро́ва насу́пленыя бро́вы. 2. цьвярды́, жóрсткі, упа́рты: ***stern resolve*** цьвярда́я пастано́ва. 3. суро́вы, пану́ры: ***stern mountains*** суро́выя го́ры

stern II [stɜ:rn] n. карма́ *f.* (*вадаплáва*)
sternmost ['stɜ:rnmoust] adj. 1. найбліжэ́йшы да кармы́. 2. найбóльш за́дні
sternward(s) ['stɜ:rnwərdz] adv. у кіру́нку кармы́
sternway ['stɜ:rnweɪ] n. рух карабля́ ўза́д
stew [stu:] – v.t. тушы́ць: а) ***stewed meat*** ту́шанае мя́са, ту́шаніна, тушóнка *f.* б) ***stewed fruit*** кампóт -у *m.* – v.i. Informal хвалява́цца, непакóіцца – n. 1. ту́шаніна, тушóнка *f.* 2. Informal турбóты *pl.*, непакóй -ю *m.*; згрызóта *f.*: ***in a stew*** по́ўны турбóтаў, згрызóтаў
steward ['stu:ərd] n. 1. аканóм -а *m.* 2. пастаўні́к харчóў (*для клю́бу, карабля́*). 3. сьцюа́рд -а *m.*: ***a dining room steward*** афіцыя́нт -а *m.*: ***a deck steward*** сьцюа́рд на па́лубе
stewardess ['stu:ərdəs] n. сьцюардэ́са *f.*
stewpan ['stu:pæn] n. кастрýля для тушэ́ньня
stick I [stɪk] n. кій -я*m.*, кілёк -йка́ *m.*, па́лка *f.*; калóк -ка́ *m.*: ***a walking stick*** кіёк для хады́: ***a hockey stick*** клю́шка *f.*
stick II [stɪk] – v.t., **stuck, sticking** 1. ты́ркаць, прабіва́ць. 2. утóркваць, уты-ка́ць: ***He stuck a flower in his but-***

tonhole Ён уткну́ў кве́тку ў пяце́льку. 3. натыка́ць, наса́джваць. 4. ляпі́ць; кле́іць (*ма́рку на канвэ́рт*). 5. прычапля́цца, прыліпа́ць: ***to be stuck with*** ня мець магчы́масьці адчапі́цца ад *каго́*

– v.i. 1. прыстава́ць, прыліпа́ць; прыляпля́цца; прыкле́йвацца да *каго́-чаго́*: ***The nickname stuck to him*** Мянну́шка прыста́ла да яго́. 2. заграза́ць; засяда́ць: ***Our car stuck in the mud*** На́шая машы́на засе́ла ў бало́це. 3. трыма́цца: ***to stick to the job*** трыма́цца пра́цы; ***to stick to one's friends in trouble*** не пакіда́ць прыяцеляў у бядзе́; ***to stick to the point*** трыма́цца тэ́мы

– n. 1. уда́р, утык -у *m.* 2. лі́пкасьць, ліпу́часьць *f.* 3. спыне́ньне *n.*, засто́й -ю *m.*

• ***stick around*** заставáцца паблі́зу, чака́ць паблі́зу

• ***stick out*** а) тырчэ́ць; вытыркáцца, выдава́цца; быць на відзе́, б) Informal цярпліва перано́сіць да са́мага канца́

• ***stick together*** трыма́цца ра́зам, падтры́мваць адзі́н аднаго́

sticker ['stɪkər] n. 1. накле́йка, нале́пка *f.* 2. бадзя́к -а́ *m.*, калю́чка *f.*

stickiness ['stɪkinəs] n. 1. лі́пкасьць, ліпу́часьць *f.* 2. па́рнасьць *f.*

sticky ['stɪki] adj. 1. лі́пкі, ліпу́чы, кле́йкі: ***sticky glue*** ліпу́чы кле́й; ***sticky flypaper*** папе́ра-ліпу́чка для мух. 3. Informal па́рны: ***sticky weather*** па́рнае надво́р'е, па́рнасьць. 4. Informal цяжкі́, непрые́мны: ***a sticky problem*** непрые́мная праблéма

stiff [stɪf] adj. 1. цьвярды́, нягну́ткі: ***a stiff collar*** цьвярды́ каўне́р; ***stiff cardboard*** нягну́ткі карто́н. 2. тугі́: ***a stiff cord*** ту́га наця́гнуты шнуро́к; ***stiff dough*** тугó́е це́ста. 3. адубяне́лы: ***He was stiff and sore*** У яго́ ўсё це́ла адубяне́ла і ны́ла ад бо́лю. 4. наця́гнуты; сухі́: ***a stiff style*** сухі́ стыль. 5. заця́ты, упа́рты: ***a stiff resistance*** упа́рты супраці́ў. 6. мо́цны, рэ́зкі (*пра ве́цер*). 7. Figur. цяжкі́, стро́гі: ***a stiff examination*** цяжкі́ экза́мэн. 8. суро́вы: ***a stiff penalty*** суро́вае пакара́ньне. 9. мо́цны: ***a stiff drink*** мо́цны напо́й. 10. Informal завысо́кі, непамяркó́ўны: ***a stiff price*** высо́кая цана́

stiffen ['stɪfən] – v.t. рабі́ць цьвярды́м, нягну́ткім, напру́жаным

– v.i. 1. тужэ́ць, застыва́ць, гусьце́ць. 2. мацне́ць: ***The wind was stiffening*** Ве́цер мацне́ў

stiffening ['stɪfənɪŋ] n. 1. зацьвярдзе́ньне, застыва́ньне *n.* 2. узмацне́ньне *n.* 3. падбі́ўка *f.*

stiff-necked [ˌstɪf'nekt] adj. упа́рты

stifle ['staɪfəl] – v., **-fled, -fling** v.t. 1. душы́ць, не дазваля́ць ды́хаць (*пра дым*). 2. стры́мваць (*сьлёзы, усьме́шку, пазяха́ньне*). 3. душы́ць; спыня́ць (*дзе́йнасьць*): ***to stifle a rebellion*** здушы́ць бунт

– v.i. душы́цца: ***I am stifling in this hot room*** Я задыха́юся ў гэ́тым ду́шным пако́і

stigma ['stɪgmə] n., pl. **stigmas** *or* **stigmata** 1. га́ньба, пля́ма *f.* 2. знак -у *m.*, кляймó *n.* 3. Bot. ры́льца пе́сьціка

stigmata [ˌstɪg'mɑ:tə] n. 1. *pl. of* **stigma** 2. стыгма́ты (*ра́ны як у Хрыста́*)

stigmatize ['stɪgmətaɪz] v.t. 1. ганьбава́ць; суро́ва асуджа́ць. 2. кляймава́ць

still I [stɪl] – adj. 1. нерухóмы, бяз ру́ху; спако́йны: ***to stand, sit or lie still*** ста́яць, сядзе́ць *або́* ляжа́ць нерухóма, спако́йна. 2. а) ці́хі: ***a still night*** ці́хая ноч. б) спако́йны: ***The lake is still today*** Во́зера сёньня спако́йнае; ***a still small voice*** ці́хі, спако́йны го́лас

– v.t. 1. супако́йваць, суцішáць. 2. наталя́ць, заспако́йваць (*го́лад, сма́гу*)

– v.i. супако́йвацца

– n. ціш, цішыня́ *f.*: ***the still of the night*** цішыня́ но́чы

– adv. 1. усё яшчэ́: а) ***He came yesterday and he is still here*** Ён прыбы́ў учо́ра і ён яшчэ́ тут; ***The matter is still unsettled*** Спра́ва яшчэ́ дагэ́туль ня ўла́джана 2. нерухóма, бяз ру́ху; паці́ху

– conj. тым ня менш, усё ж: ***He is dull, still he tries hard*** Ён тупы́, тым ня менш ён ве́льмі стара́ецца
• ***still more*** на́ват больш, яшчэ́ больш
• ***still worse*** на́ват горш, яшчэ́ горш

still II [stɪl] n. 1. перагóнны апара́т. 2. вінакýрня *f.*, бро́вар -у *m.*

stillborn ['stɪlbɔ:rn] adj. 1. мёртванаро́джаны. 2. Figur. неажыццяўля́льны: ***stillborn hopes*** надзе́і, яки́м ня су́джана зьдзе́йсьніцца, неажыццяўля́льныя надзе́і

still life натурмо́рт -а *m.*

stillness ['stɪlnəs] n. 1. ці́шыня́, ціш *f.*; маўча́ньне *n.*, маўкліва́сьць *f.* 2. нерухо́масьць *f.*, супако́й -ю *m.*

stimulant ['stɪmjələnt] – n. 1. узбуджа́льны сро́дак. 2. сты́мул -у *m.*: ***Hope is a stimulant*** Надзе́я ёсьць сты́мулам
– adj. узбуджа́льны, стымулю́ючы

stimulate ['stɪmjəleɪt] – v.t. 1. заахво́чваць, падбадзёрваць, пабуджа́ць (*да дзе́йнасьці*). 2. узбуджа́ць, стымуля́ваць
– v.i. быць сты́мулам

stimulation [ˌstɪmjə'leɪʃən] n. заахво́чваньне; узбуджа́ньне *n.*

stimulus ['stɪmjələs] n. **-li** сты́мул -у *m.*; пабуджа́льная прычы́на

sting [stɪŋ] – v.t. **stung, stinging** 1. джгаць, джа́ліць; куса́ць (*пра зьмяю́*); кало́ць. 2. пячы́: ***Mustard stings*** Гарчы́ца пячэ́. 3. стрыка́ць, апяка́ць: ***nettle stung his legs*** крапіва́ апяка́ла яму́ но́гі. 4. апяка́ць: ***stung by a spark*** апе́чаны і́скраю. 5. Figur. мо́цна крыўдзіць, ра́ніць (*насьме́шкамі, кпі́намі*)
– v.i. стрыка́цца, апяка́цца, пячы́ся
– n. 1. уджа́ленае ме́сца. 2. джа́ла *n.*

stinger ['stɪŋər] n. 1. джа́ла *n.* 2. насяко́мае, яко́е джа́ліць. 3. Informal е́дкі адка́з *або́* заўва́га

stinginess ['stɪndʒinəs] n. ску́пасьць, скна́рлівасьць *f.*

stingy ['stɪndʒi] adj. скупы́, скна́рлівы

stink [stɪŋk] – n. 1. смуро́д -у *m.* 2. Figur., Informal бу́ча *f.*: ***to raise a stink*** падня́ць бу́чу, скандал
– v.i. **stank** or **stunk, stunk, stinking** 1. непрые́мна па́хнуць, сьмярдзе́ць. 2. смуро́дзіць

stinker ['stɪŋkər] n. мярзо́тнік, гад -а *m.*

stint [stɪnt] – v.t. уразáць (*напр. выдáтку*); зьмяншáць; абмяжо́ўваць
– v.i. 1. ашчаджáць. 2. абыхо́дзіцца малы́м
– n. 1. мяжá *f.*, абмежава́ньне *n.*: ***He gives without stint*** Ён даé без канцá. 2. прыдзе́леная рабо́та

stipend ['staɪpend] n. 1. жáлаваньне *n.* 2. стыпэ́ндыя *f.*

stipulate ['stɪpjəleɪt] v. ста́віць умо́ву; абумо́ўліваць

stir [stɜ:r] – v.t. **(-rr-)** 1. варушы́ць, ру́хаць: ***The wind stirs the leaves*** Ве́цер вару́шыць лісты́. 2. мяшáць; разьме́шваць: ***to stir sugar into one's coffee*** разьмяшáць цу́кар у ка́ве. 3. хвалява́ць, краня́ць: ***words that really stir the soul*** сло́вы, які́я запраўды́ краня́юць душу́
– v.i. 1. варушы́цца: ***They dare not stir*** Яны́ не нава́жваюцца варухну́цца. 2. заварушы́цца: ***The countryside was stirring with new life*** Вако́ліца зажыла́ но́вым жыццём. 3. разьме́швацца: ***This dough stirs hard*** Гэ́тае це́ста ця́жка разьме́шваецца
– n. 1. рух -у *m.* 2. хвалява́ньне *n.* 3. мяша́ньне *n.*
• ***stir oneself*** узварухну́цца, завіха́цца
• ***stir up*** а) падыма́ць да дзе́йнасьці, наво́дзіць, заахво́чваць. б) выклі́каць (*сва́рку*); падбухто́рваць: ***stir up a mutiny*** падбухто́рыць да бу́нту

stirring ['stɜ:rɪŋ] adj. 1. сумятлі́вы, дзе́йны: ***stirring times*** сумятлі́выя часы́. 2. натхня́льны: ***stirring speech*** натхня́льная прамо́ва

stirrup ['stɜ:rəp] n. стрэ́мя *n.*

stitch [stɪtʃ] – n. 1. стро́чка *f.*, шво *n.* 2. шво *n.* (*у хірургíі*): ***to take the stitches out of the wound*** зьняць швы з ра́ны. 3. во́чка *n.* (*у вяза́ньні*): ***to drop a stitch*** спусьціць во́чка; ***to take up a stitch*** падня́ць во́чка

– v.t. 1. страчы́ць; штабнава́ць. 2. шыць, сшыва́ць

stitching [ˈstɪtʃɪŋ] n. 1. штабнава́ньне, страчэ́ньне *n.* 2. стро́чка *f.*

stock [stɑ:k] – n. 1. тава́р, запа́с -у *m.*: ***a large stock of toys*** вялі́кая ко́лькасьць заба́вак. 2. пагало́ўе *n.* 3. сыравіна *f.* 4. род -у *m.*; пахо́джаньне *n.* 5. а́кцыя *f.*: ***oil stocks*** на́фтавыя а́кцыі. 6. нава́р -у *m.* (*зь мя́са, гаро́дніны*), ю́шка *f.* (*з ры́бы*). 9. каме́ль *або́* пень дрэ́ва

– v.t. 1. забясьпе́чваць. 2. запа́сіць, рабі́ць запа́с: ***to stock up for the winter*** зрабі́ць запа́с на зіму́. 3. трыма́ць на скла́дзе (*у кра́ме*)

• ***in stock*** на скла́дзе; наяўны для про́дажу

• ***out of stock*** распрада́ны (*пра тава́р*)

• ***stock a farm*** абзаве́сьціся жывёлаю для гаспада́ркі

• ***stock a lake with fish*** напо́ўніць во́зера ры́бай

• ***take stock*** інвэнтарызава́ць (*тава́р, маёмасьць*)

• ***take stock in*** купля́ць а́кцыі (*у кампа́ніі*)

• ***take stock of*** ацэ́ньваць

stockboy [ˈstɑ:kbɔɪ] n. рабо́тнік на скла́дзе

stock breeder жывёлагадо́вец -ўца *m.*

stockbroker [ˈstɑ:kˌbroʊkər] n. бі́ржавы ма́клер

stock exchange фіна́нсавая бі́ржа

stockholder [ˈstɑ:kˌhoʊldər] n. акцыянэ́р -а *m.*, ула́сьнік а́кцыяў

stocking [ˈstɑ:kɪŋ] n. панчо́ха *f.*

stock market 1. бі́ржа *f.* (*фіна́нсавая*). 2. цэ́ны а́кцыяў і абліга́цыяў

stock raising жывёлагадо́ўля

stock-still [ˌstɑ:kˈstɪl] adj. нерухо́мы

stock-taking [ˈstɑ:kˌteɪkɪŋ] n. 1. улі́к тава́ру, інвэнтарыза́цыя *f.* 2. ацэ́ньваньне *n.*

stocky [ˈstɑ:ki] adj. прыса́дзісты, каржакава́ты

stockyard [ˈstɑ:kjɑ:rd] n. заго́н для жывёлы

stoic [ˈstoʊɪk] *or* **stoical** [ˈstoʊɪkəl] adj. стаі́чны, вытрыва́лы

stoke [stoʊk] v.t. падтры́мваць агонь

stoker [ˈstoʊkər] n. 1. качага́р -а *m.*, кацёльны машыні́ст. 2. мэхані́чная печ, сто́кэр -а *m.*

stole I [stoʊl] n. 1. ша́лік -а *m.*, наки́дка *f.*: ***mink stole*** наки́дка з но́ркавага фу́тра

stole II [stoʊl] v., *p.t. of* **steal**

stolen [ˈstoʊlən] v., *p.p. of* **steal**

stolid [ˈstɑ:ləd] adj. абыя́кавы; флегматы́чны

stolidity [stəˈlɪdəti] n., pl. **-ties** абыя́кавасьць, флегматы́чнасьць *f.*

stomach [ˈstʌmək] – n. стра́ўнік -а *m.*; жывло́т -ата́ *m.*; трыбу́х -а́ *m.*

– v.t. 1. перава́рваць, ператраўля́ць. 2. Figur. цярпе́ць; трыва́ць: ***He could not stomach such insults*** Ён ня мог сьцярпе́ць такі́х зьнява́гаў

• ***turn one's stomach*** ну́дзіць, рабі́ца мо́ташна

stomp [stɑ:mp] v.i. цяжка ступа́ць, ту́паць

stone [stoʊn] – n. 1. ка́мень -я *m.* 2. ка́мень -ю *m., coll.* (*матэрыя́л*). 3. надгро́бны ка́мень. 4. каштоўны ка́мень, самацьве́т -у *m.* 5. Med. ка́мень -я *m.* (*у ны́рках, жо́ўці*). 6. зярня́тка *n.*, ко́стачка (*сьлі́вы, ві́шні, пэ́рсіка*)

– adj. 1. каме́нны. 2. гліня́ны.

– v.t. 1. выкрада́ць ка́менем. 2. кі́даць камяня́мі; каменява́ць. 3. выма́ць зярня́ткі: ***to stone cherries or plums*** выма́ць зярня́ткі зь ві́шань або́ сьлі́ваў

• ***cast the first stone*** быць пе́ршым у асуджэ́ньні, ганьбава́ньні

• ***leave no stone unturned*** зрабі́ць усё магчы́мае.

Stone Age Каме́нны век

stone-blind [ˌstoʊnˈblaɪnd] adj. зусі́м сьляпы́

stone-broke [ˌstoʊnˈbroʊk] adj. без гра́ша за душо́ю

stone-deaf [ˌstoʊnˈdef] adj. зусі́м глухі́

stonemason ['stoun,meisən] n. 1. каменячо́с -а *m.* 2. му́ляр -а *m.*

stoneware ['stounwer] n. палива́ны гліня́ны по́суд

stonework ['stounwɜ:rk] n. 1. мурава́ньне, каме́нная муро́ўка. 2. каме́нны падму́рак, сьцяна́. 3. каме́нная скульпту́ра

stony ['stouni] adj. 1. камяні́сты: ***stony beach*** камяні́сты пляж. 2. цьвярды́, як ка́мень, каме́нны. 3. скамяне́лы: ***a stony stare*** по́зірк бяз вы́разу й пачуцьця́: ***a stony heart*** каме́ннае се́рца

stood [stʊd] v., *p.t., p.p. of* **stand**

stooge [stu:dʒ] n. 1. напа́рнік ко́міка ў тэа́тры. 2. прыхвасьцень -ня *m.*; марыяне́тка *f.* 3. стука́ч -а́ *m.*

stool [stu:l] – n. 1. услон -а *m.*, зэ́дляль -ля *m.*; сто́лак, сто́лачак -ка *m.*, табуре́тка *f.* 2. Med. стул -у *m.*, спараженне́ньне *n.* 3. ко́рань *або́* пень, які́ пуска́е па́расткі

– v.i. пуска́ць па́расткі

stoop I [stu:p] – v.i. 1. нахіля́цца: ***to stoop over a desk*** нахіля́цца над пісьмо́вым сталом. 2. го́рбіцца. 3. пахіля́цца, нагіна́цца. 4. спуска́цца, апуска́цца: ***to stoop to cheating*** апусьціцца да ашука́нства

– n. 1. нахіля́ньне *n.* 2. згорбленьне *n.*

stoop II [stu:p] n. 1. га́нак -ку *m.* 2. по́рцік -а *m.*

stooped [stu:pt] adj. нахі́лены; пахі́лены; згорблены

stop [stɑ:p] – v.t. **(-pp-)** 1. затры́мваць, спыня́ць. 2. стры́мваць, затры́мваць: ***to stop supplies*** стрыма́ць паста́ўкі. 3. суні́ма́ць, спыня́ць: ***to stop a noise*** суня́ць го́ман. 4. затыка́ць; зама́зваць, зала́джваць: ***to stop a hole*** заткну́ць дзі́рку; ***to stop a leak*** зама́заць працёк; ***to stop a wound*** спыні́ць крывацёк з ра́ны. 5. адбіва́ць, адхіля́ць (*уда́р*)

– v.i. 1. прыпыня́цца, спыня́цца: ***to stop at a hotel*** спыні́цца ў гатэ́лі. 2. спыня́цца; сьціха́ць: а) ***all work stopped*** уся́ пра́ца спыні́лася. б) ***the rain stopped*** дождж сьціх. 3. затры́мвацца, спыня́цца: ***to stop for a red light*** затрыма́цца на чырво́ным сьвятлé

– n. 1. спынéньне *n.*; перапы́нак -ку *m.*, затры́мка *f.*: ***to bring to a stop*** спыні́ць; ***to come to a stop*** спыні́цца. 2. па́ўза *f.*; перапы́нак -ку *m.* 3. прыпы́нак -ку *m.*, прыста́нак -ку *m.*: ***The train goes through without a stop*** Цягні́к прахо́дзіць без прыпы́нку. 4. кро́пка *f.*, пункт -а *m.* (*знак прыпы́нку*). 5. канéц -ца́ *m.*: ***to put a stop to*** спыні́ць *што*, пакла́сьці канéц *чаму́*

• ***stop by*** зайсьці́ да *каго́*, навéдаць *каго́*

• ***stop off*** прыпыні́цца па даро́зе

stopover ['stɑ:p,oʊvər] n. перапы́нак у падаро́жжы

stoppage ['stɑ:pɪdʒ] n. 1. спынéньне, затрыма́ньне *n.* 2. перашко́да *f.*

stopper ['stɑ:pər] – n. за́тычка *f.*; ко́рак -ка *m.*; шпунт -а *m.*

– v.t. затыка́ць ко́ркам, за́тычкай

storage ['stɔ:rɪdʒ] n. 1. перахава́ньне, захава́ньне *n.* (*прадукта́ў, рэ́чаў*). 2. схо́вішча *n.*, склад -у *m.*: ***She has put her furniture in storage*** Яна́ аддала́ сваю́ мэ́блю на захава́ньне ў схо́вішча. 3. Electr. акумулява́ньне *n.*

• ***cold storage*** а) халадзі́льня. б) хава́ньне ў халадзі́льні

storage battery акумуля́тар -а *m.*

store [stɔ:r] – n. 1. кра́ма *f.*, магазы́н -а *m.* 2. склад -у *m.* 3. запа́с -у *m.*

– v.t. 1. пастаўля́ць; забясьпе́чваць *чым*. 2. запаса́ць, назапа́шваць, рабіць запа́с. 3. кла́сьці ў склад, трымаць у скла́дзе

• ***in store*** а) наяўны; напагато́ве, гато́вы. б) у запа́се

storehouse ['stɔ:rhaus] n. склад -у *m.*

storekeeper ['stɔ:r,ki:pər] n. 1. кра́мнік -а *m.*, кра́мніца *f.* 2. кладаўшчы́к -а́ *m.*

storey, esp. Brit. ['stɔ:ri] n., pl. **-reys** or **-ries** *гл.* **story II**

storeyed or **storied** ['stɔ:rid] adj. павярхо́вы: ***a two-storeyed house*** двухпавярхо́вы дом

storied ['stɔ:rid] adj. апі́саны, праслáўлены (*у апавяда́ньнях, гісто́рыі*)

stork [stɔ:rk] n. бу́сел -ла *m.*

storm [stɔ:rm] – n. бу́ра *f.*, шторм -у *m.* 2. навальні́ца *f.* 3. пяшча́ны урага́н (*у пусты́ні*). 4. Figur. град -у *m.*: ***a storm of arrows*** град стрэ́лаў. 5. пато́к -у *m.*: ***a storm of tears*** пато́к сьлёзаў. 6. Milit. штурм -у *m.*: ***The castle was taken by storm*** За́мак быў узя́ты шту́рмам

– v.t. 1. бушава́ць (*пра бу́ру, ве́цер*). 2. Figur. бушава́ць, шале́ць ад зло́сьці. 3. Figur. не́сьціся, імкну́цца зь сі́лай: ***to storm out of the room*** вы́скачыць з пако́ю. 4. Milit. штурмава́ць

storm door знадво́рныя дзьве́ры

storm window знадво́рнае акно́

stormily ['stɔ:rmili] adv. бу́рна, гвалто́ўна

stormy ['stɔ:rmi] adj. бу́рны, бурлі́вы (*мо́ра, надво́р'е; пасе́джаньне, сва́рка*)

story I ['stɔ:ri] n., pl. **-ries** 1. раска́з -у *m.*: ***to tell a story*** апавяда́ць, раска́зваць: ***Tell us the story of your life*** Раскажы́ нам пра сваё жыцьцё; ***as the story goes*** як раска́зваюць; ***to make a long story short*** ко́ратка ка́жучы. 2. апавяда́ньне *n.*, апо́весьць *f.* 3. апо́вед -у *m.*, фа́була *f.* (*апо́весьці, п'е́сы*). 4. Informal вы́думкі *pl.*, хлусьня́ *f.*, вы́мысел -слу *m.* 5. газэ́тны арты́кул, рэпарта́ж

story II ['stɔ:ri], n., pl. **-ries,** *гл.* **storey** паве́рх -у *m.*

storyteller ['stɔ:ri,telər] n. 1. апавяда́льнік -а *m.*, апавяда́льніца *f.* 2. ка́зачнік, ба́ечнік -а, баля́р -я *m.* 3. Informal вы́думшчык -а *m.*; пляткáр -á *m.*, пляткáрка *f.*

stout [staut] – adj. 1. мажны́, таўсты́, то́ўсты, дзябёлы, паўнаце́лы (*пра чалаве́ка*). 2. мо́цна збудава́ны, мо́цны, трыва́лы: ***The fort has stout walls*** Форт ма́е мо́цна збудава́ныя сьце́ны. 3. му́жны; адва́жны. 4. непадаўкі́; упа́рты, заця́ты: ***stout resistance*** заця́ты супраці́ў. 5. мо́цны, ду́жы: ***a stout horse*** ду́жы конь

– n. 1. мо́цнае, цёмнае пі́ва. 2. мажны́ чалаве́к

stoutness ['stautnəs] n. 1. дзябёласьць *f.* 2. мо́цнасьць, трыва́ласьць *f.* 3. му́жнасьць, сто́йкасьць, усто́йлівасьць *f.*; адва́га *f.*

stout-hearted [ˌstaut'ha:rtid] adj. му́жны; адва́жны

stove I [stouv] n. кухо́нная плі́та, печ *f.*

stove II [stouv] v., *p.t. and p.p. of* **stave**

stovepipe ['stouvpaip] n. 1. бляша́ны ко́мін, дымава́я труба. 2. Informal цылі́ндар -ра *m.* (*капялю́ш*)

stow [stou] v.t. 1. грузі́ць, нагружа́ць: ***to stow a ship*** грузі́ць вадапла́ў. 2. шчы́льна пакава́ць; запаўня́ць: ***They stowed the little cabin with supplies for the trip*** Малу́ю кабі́ну яны́ запо́ўнілі запа́самі для падаро́жжа

• ***stow away*** е́хаць за́йцам

stowaway ['stouəˌwei] n. безьбіле́тны пасажы́р (*на вадапла́ве, самалёце*)

straddle ['strædəl] – v.t. сядла́ць

– v.i. 1. раськірэ́чвацца, раскара́чвацца. 2. сядзе́ць ве́рхам (*на кані́*). 4. Informal быць дваі́стым (*і на́шым, і ва́шым*), сядзе́ць на пло́це

straggle ['strægəl] v.i. 1. разбрыда́цца, ісьці́ ўразбро́д. 2. адбіва́цца (*ад рэ́шты*): ***to straggle from a herd*** адбі́цца ад ста́тку. 3. бязла́дна разраста́цца

straight [streit] – adj. 1. про́сты, про́сталіне́йны: ***a straight line*** про́стая лі́нія; ***a straight path*** про́стая сьце́жка. 2. ро́ўны. 3. про́сты; шчы́ры; сумле́нны: ***a straight question*** шчы́рае пыта́ньне. 4. пра́вільны: ***straight thinking*** пра́вільнае ду́маньне. 5. упара́дкаваны. 6. неразьве́дзены, чы́сты: ***straight whisky*** неразьве́дзенае ві́скі. 7. Informal натура́л -а *m.* (*не гамасэксуалі́ст*)

– adv. 1. про́ста. 2. ро́ўна. 3. шчы́ра: ***Tell me straight what you think*** Ска-

жы́ мне шчы́ра, што ты ду́маеш. 4. сумле́нна: ***to live straight*** сумле́нна жыць. 3. про́ста, наскро́зь: ***to drive straight on*** е́хаць про́ста дале́й. 4. неадкла́дна

• ***straight away*** or ***off*** за́раз жа, адра́зу

straight angle разго́рнуты, пло́скасны кут (*180 гра́дусаў*)

straighten ['streɪtən] – v.t. 1. выпро́стваць. 2. пара́дкава́ць: ***Straighten up your room*** Спара́дкуй свой пако́й. 3. дово́дзіць да ла́ду: ***We must straighten out accounts*** Мы му́сім дове́сьці да ла́ду на́шыя раху́нкі

– v.i. 1. выпро́ствацца. 2. Informal выпраўля́цца, папраўля́цца

straightforward [ˌstreɪt'fɔ:rwərd] adj. 1. сумле́нны; шчы́ры, адкры́ты. 2. які́ ідзе́ *або́* вядзе́ про́ста напе́рад; про́сты, про́сталіне́йны

straightforward(s) [ˌstreɪt'fɔ:rwərdz] adv. про́ста

straightforwardness [ˌstreɪt'fɔ:rwərdnəs] n. прасталіне́йнасьць *f.*, шчы́расьць, адкры́тасьць *f.* (*хара́ктару*)

straightway ['streɪtweɪ] adv. за́раз жа, адра́зу, неадкла́дна

strain I [streɪn] – v. 1. наця́гваць; расьця́гваць: ***The weight strained the rope*** Цяжа́р нацягну́ў вяро́ўку; ***to strain the tendon*** расьцягну́ць сухажы́льле. 2. мо́цна наця́гваць: ***The dog strained at his leash*** Саба́ка мо́цна рва́ўся з павадка́. 3. напру́жваць (*во́чы, ву́шы, го́лас*); намага́цца. 4. псава́ць, шко́дзіць: ***The runner strained his heart*** Бягу́н пашко́дзіў сабе́ сэ́рца. 5. цадзі́ць; праці́ра́ць (*празь сі́та*)

– n. 1. наця́гненьне, расьця́гненьне *n.* 2. напру́жаньне *n.*; стрэс -у *m.* 3. Informal ці́ск -у *m.*, цяжа́р -у *m.*; гнёт -у *m.*: ***the strain of worry*** цяжа́р кло́патаў

strain II [streɪn] n. 1. пахо́джаньне *n.*, ра́са *f.*; род -у *m.*, паро́да *f.* 2. спа́дчынная ры́са. 3. ры́са хара́ктару

strained [streɪnd] adj. 1. наця́гнуты: ***Her greeting was cold and strained*** Ёйнае прывіта́ньне было́ хало́дным і наця́гнутым. 2. працэ́джаны (*праз цадзі́лку*); працёрты (*празь сі́та*)

strainer ['streɪnər] n. 1. фільтlар -ра *m.*; ро́шата, сі́та *n.*; цадзі́лка *f.*; друшля́к -а́ *m.* 2. сьця́жка *f.*

strait [streɪt] n. праліlў -ву *m.*, прато́ка *f.*

• ***straits*** цяжко́е стано́вішча; нястачы *pl.*; бяда́ *n.*

strait jacket утаймава́льная кашу́ля

strait-laced [ˌstreɪt'leɪst] adj. стро́гі, пурыта́нскі

strand I [strænd] – v. 1. садзі́цца *або́* садзі́ць на мель, заграза́ць. 2. Figur. се́сьці на мель, увя́знуць; прапа́сьці: ***He was stranded in a big city*** Ён запрапа́сьціўся ў вялі́кім го́радзе

– n. бе́раг -у *m.*, узьбярэ́жжа (*рака́, во́зера, мо́ра*)

strand II [strænd] n. 1. па́сма *f.* : ***This is a rope of three strands*** Гэ́та вяро́ўка з трох па́смаў; ***strand of hair*** па́сма валасо́ў. 2. валакно́ *n.*, во́лас -а *m.* 3. шнурlо́к -ка́ *m.* (*па́церак, пэ́рлаў*)

strange [streɪndʒ] – adj. 1. незвыча́йны; дзі́ўны: ***a strange accident*** незвыча́йны вы́падак. 2. незнаёмы, чужы́; невядо́мы: ***strange faces*** незнаёмыя тва́ры; ***a strange language*** незнаёмая мо́ва. 3. неазнаёмлены: ***strange to a job*** неазнаёмлены з пра́цай

– adv. дзі́ўна: ***I feel strange*** Мне не па сабе́

strangely ['streɪndʒli] adv. 1. незвыча́йна, дзі́ўна. 2. чу́жа

stranger ['streɪndʒər] n. 1. незнаёмlы, невядо́мlы -ага *m.*, незнаёмая, невядо́мая *f.* 2. неазнаёмленlы -ага *m.* 3. чужlы́ -о́га *m.*, чужа́я *f.*, чужаніцlа -ы *m.* & *f.* 4. чужы́нlец -ца *m.*, чужы́нка *f.*

strangle ['stræŋgəl] v.t. 1. душы́ць (*насьме́рць*). 2. ці́снуць; душы́ць (*напр. пра каўне́р*). 3. душы́ць, прыглуша́ць (*боль, пазяха́ньне*)

strangulate ['stræŋgjəleɪt] v.t. 1. Med. перавя́зваць, перахапля́ць (*або́рту, кі́шку*). 2. душы́ць

strap [stræp] – n. 1. рэ́мlень -ня *m.* 2. мату́з -а́ *m.* 3. пагоны *pl.* 4. раме́нная ру́чка (*у аўто́бусе, трамва́і*)

– v.t. **(-pp-)** 1. зьвя́зваць ро́мнем *або́* матузо́м. 2. біць дзя́гай. 3 перавя́зваць (*ра́ну*)

strapless ['stræpləs] adj. без пагóнаў; бяз шлéек: ***a strapless evening gown*** вячэ́рняя сукéнка бяз шлéечак, з адкры́тымі плячмí

strapping ['stræpɪŋ] – adj., Informal мóцны, здарóвы, дýжы

– n. 1. бiцьцё дзя́гай. 2. завя́зка *f.*

strata ['streɪtə] n., *pl. of* **stratum**

stratagem ['strætədʒəm] n. падстýпства *n.* (*ваéннае*); хíтрасьць *f.*, падмáн -у *m.*

strategic [strə'ti:dʒɪk] *or* **strategical** [strə'ti:dʒɪkəl] adj. 1. стратэгíчны. 2. вáжны для стратэ́гіі: ***strategic raw material*** стратэгíчная сыравíна

strategics [strə'ti:dʒɪks] n. стратэ́гія *f.*

strategist ['strætədʒɪst] n. стратэ́г -а *m.*

strategy ['strætədʒi] n., pl. **-ies** 1. стратэ́гія *f.* (*ваéнная*). 2. умéлае плянавáньне

stratification [ˌstrætɪfɪ'keɪʃən] n., Geol. напластавáньне, залягáньне *n.*; паклáд -у *m.*, паклáды *pl.*, стратыфікáцыя *f.*

stratosphere ['strætəsfɪr] n. стратасфэ́ра *f.*

stratum ['streɪtəm] n., pl. **strata** or **stratums** 1. пласт -á *m.* 2. Geol. пласт -á *m.*, напластавáньне *n.*, фармáцыя *f.* 3. пласт -á *m.* (*грамáдзтва*): ***Tramps are from the lowest stratum of society*** Бадзя́гі пахóдзяць з найніжэ́йшага пластá грамáдзтва

straw [strɔ:] – n. 1. салóма *f., coll.*, салóміна, салóмінка *f.* 2. салóмінка *f.* (*для пíцьця́*). 3. Figur. драбніца *f.*; дрóбязь *f.*: ***not worth a straw*** нічóга ня вáрты

– adj. 1. саламя́ны. 2. сьветла-жóўты кóлер. 3. малавáртасны; малавáжны; бязвáртасны

• ***catch at a straw*** or ***straws*** хапáцца за салóмінку

strawberry ['strɔ:ˌberi] n. суніцы *pl.*; клубні́цы, трускáўкі, трускáлкі *pl.*

strawy ['strɔ:ɪ] adj. 1. саламя́ны. 2. крыты салóмаю

stray [streɪ] – v.i. 1. блудзíць; блукáць, туля́цца, бадзя́цца; адбівáцца (*ад стáтку*). 2. зьбівáцца з прáвільнага шля́ху

– adj. які́ блукáе, туля́ецца, які́ заблудзíў, адбíўся ад грамады́, аблýдны: ***stray dog*** бяздóмны сабáка

– n. бадзя́гла, туля́гла -і *m. & f.*; чалавéк, які́ заблудзíў, жывёліна, што адбілася ад стáтку

• ***strays,*** pl. атмасфэ́рныя перашкóды (*у рáдыё*)

streak [stri:k] n. 1. паласá, палóска *f.*, пóшуг -у *m.*: ***We saw a streak of lightning*** Мы бáчылі пóшуг малáнкі. 2. жы́ла *f.* (*у кáмені, мáрмуры*); прóжылак -ка *m.*: ***Side bacon has streaks of fat and streaks of lean*** Бóчак мáе прóжылкі сáла й любóвага мя́са. 3. Figur. жы́лка *f.*: ***He has a streak of humor*** Ён мáе пачуцьцё гýмару. 4. прóбліск -у *m.*: ***a streak of luck*** прóбліск шчáсьця

• ***like a streak*** вéльмі хýтка, малáнкава

stream [stri:m] – n. 1. бруя́ *f.*, струмéнь -я *m.*; ручáй -я́, раўчýк -á *m.* 2. плынь, плы́ня *f.* 3. патóк -у *m.* (*крывí, сьлёзаў*). 4. праменьь -я *m.*: ***a stream of light*** прамень сьвятлá

– v.i. 1. бруíць; бруíцца; струмéніць. 2. лíцца, цячы́, цурчэ́ць. 3. разьвявáцца, луна́ць: ***Flags streamed in the wind*** Сьцягí разьвявáліся на вéтры

streamer ['stri:mər] n. 1. вы́мпел -а *m.* 2. шáпка *f.* (*газэ́тны загалóвак*). 3. паласá паўнóчнага зьзя́ньня

streamlet ['stri:mlət] n. ручалёк -йкá *m.*

street [stri:t] – n. вýліца *f.*

– adj. вýлічны

• ***man in the street*** чалавéк вýліцы

• ***on easy street*** быць замóжным

• ***out on the street*** быць бяздóмным, жыць на вýліцы

• ***take to the streets*** выхóдзіць на дэманстрáцыі

streetcar ['stri:tkɑ:r] – n. трамвáйй -я *m.*, тралéйбус -а *m.*

– adj. трамвáйны, тралéйбусны

street lamp *or* **light** ліхтáр -á *m.*

streetwalker ['stri:tˌwɔ:kər] n. прастытýтка, вýлічная жанчы́на, вýлічны мужчы́на

streetwear ['stri:twer] про́стае, штодзённае адзе́ньне

strength [streŋθ] n. 1. моц *f.*; сі́ла *f.*, ду́жасьць *f.* (*фізы́чная*). 2. моц, сі́ла *f.* (*мара́льная*). 3. мацу́нlак -ку *m.*, моц *f.* (*напо́ю, раство́ру*)
• ***on the strength of*** згóдна з *чым* або́ адпаве́дна *чаму́*; з падтры́мкай *або́* дапамо́гай *каго́*

strengthen ['streŋθən] – v.t. узмацня́ць; мацава́ць, рабі́ць мо́цным
– v.i. мацне́ць, узмацня́цца

strenuous ['strenjuəs] adj. 1. напру́жаны, цяжкі́: ***We had a strenuous day moving into our new home*** Мы ме́лі цяжкі́ дзень, калі́ перабіра́ліся ў но́вы дом. 2. энэргі́чны; стара́нны: ***a strenuous worker*** стара́нны рабо́тнік

stress [stres] – n. 1. ціск, на́ціск, напо́р, стрэс -у *m.* 2. напру́жаньне; намага́ньне *n.* 3. на́ціск -у *m.*; зна́чаньне *n.* 4. Gram. на́ціск -у *m.*
– v.t. 1. рабіць ціск, націска́ць, напіра́ць; натужваць. 2. Figur. падкрэ́сьліваць. 3. ста́віць на́ціскі

stretch [stretʃ] – v.t. 1. расьця́гваць: ***to stretch the shoe a little*** расьцягну́ць крыху́ чарави́к. 2. праця́гваць: ***We stretched a wire across the path*** Мы працягну́лі дрот упо́перак сьце́жкі. 3. распро́стваць (*пле́чы, ру́кі*) 4. праця́гваць, вы́цягваць: ***He stretched out his hand for the money*** Ён працягну́ў руку́ па гро́шы. 5. наця́гваць (*струну́*). 6. Figur. рабіць наця́жку: ***to stretch the law*** рабіць наця́жку ў тлумачэ́ньні зако́на; ***to stretch the truth*** перабо́льшваць
– v.i. 1. цягну́цца, займа́ць прасто́р: ***The forest stretches for miles*** Лес ця́гнецца на кілямэ́тры. 2. паця́гвацца: ***to stretch oneself*** паця́гвацца. 3. расьця́гвацца: ***Rubber stretches*** Гу́ма расьця́гваецца
– n. 1. прасьця́г -у *m.*: ***A stretch of sand hills lay between the road and the ocean*** Прасьця́г пяшча́ных узго́ркаў пралёг памі́ж даро́гай і акія́нам. 2. праме́жlак -ку *m.* (*ча́су*); адле́гласьць *f.*: ***a long stretch*** далёкая дыста́нцыя. 3. разьмі́нка *f.* 4. Sl. тэ́рмін зьняво́леньня. 5. расьця́гваньне *n.*; праця́гваньне *n.*
• ***stretch one's legs*** а) вы́прастаць но́гі. б) разьмя́ць но́гі, прайсьці́ся

stretchable ['stretʃəbəl] adj. расьцяжны́

stretcher ['stretʃər] n. 1. прыла́да *або́* чалаве́к, які́ расьця́гвае. 2. наслі́лкі *pl. only*

strew [stru:] v.t. **strewed, strewn** or **strewed** 1. сы́паць, рассыпа́ць, пасыпа́ць: ***She strewed seeds in her garden*** Яна́ пасе́яла насе́ньне ў сваім го́дзе. 2. раскіда́ць

strewn [stru:n] v., *p.p. of* **strew**

stricken ['strɪkən] – adj. 1. пара́нены; прыбі́ты, прыгно́блены: ***terror-stricken*** ахо́плены стра́хам; ***stricken by wounds*** пара́нены; ***stricken by disease*** зва́лены хваро́бай; ***stricken by trouble*** у бядзе́; ***the fire-stricken city*** го́рад, які́ пацярпе́ў ад пажа́ру
– v., *p.p. of* **strike**
• ***stricken in years*** састарэ́лы

strict [strɪkt] adj. 1. патрабава́льны: ***strict but not unfair*** патрабава́льны, але справядлі́вы. 2. стро́гі, суро́вы: ***strict discipline*** стро́гая дысцыпліна; ***a strict penalty*** суро́вая ка́ра. 3. Figur. дакла́дны: ***He told the strict truth*** Ён сказа́ў чы́стую пра́ўду. 4. по́ўны, абсалю́тны: ***to tell a secret in strict confidence*** сказа́ць сакрэ́т у по́ўнай таямні́цы; ***strict neutrality*** по́ўная нэўтра́льнасьць

strictness ['strɪktnəs] n. 1. дакла́днасьць, патрабава́льнасьць *f.* 2. стро́гасьць, суро́васьць *f.*

stricture ['strɪktʃər] n. 1. асуджэ́ньне, ганьбава́ньне, га́неньне *n.*; крытычная заўва́га. 2. Med. звужэ́ньне (*кана́лу, прато́кі ў арганізьме*). 3. абмежава́ньне *n.*

stridden ['strɪdən] v., *p.p. of* **stride**

stride [straɪd] – v.i. **strode, stridden, striding** 1. кро́чыць, сяга́ць. 2. перас-

тупа́ць, перасяга́ць: ***He strode over the brook*** Ён пераступі́ў праз раўчу́к
– v.t. 1. кро́чыць: ***to stride the streets*** кро́чыць па ву́ліцах. 2. сяда́ць, сядзе́ць ве́рхам: ***to stride a horse*** сядзе́ць ве́рхам на кані́
– n. 1. сяг|е́нь -ня́ *m.*, вялі́кі крок. 2. даўжыня́ кро́ку
• ***hit one's stride*** асягну́ць сваю́ нармальную ху́ткасьць *або́* прадукцыйнасьць
• ***make great*** or ***rapid strides*** зрабі́ць вялікі по́ступ. ху́тка ру́хацца напе́рад
• ***take in stride*** прыйма́ць спако́йна, стры́мана

strident ['straɪdənt] adj. рэ́зкі (*го́лас*), галасьлі́вы (*дамага́ньне*)

strife [straɪf] n. 1. сва́рка *f.*, разла́д -у *m.* 2. змага́ньне *n.*: ***bitter strife*** заўзя́тае змага́ньне

strike [straɪk] – v., **struck, struck** *or* **stricken, striking** 1. удара́ць; нано́сіць уда́р: ***to strike a person in anger*** ударыць каго́ са зло́сьці; ***strike a blow in self-defence*** нане́сьці ўда́р у самаабаро́не. 2. выбіва́ць, адбіва́ць, чака́ніць: ***to strike a medal*** адбі́ць мэда́ль. 3. высяка́ць (*агóнь*), чы́ркаць, запа́льваць: ***to strike a match*** запалі́ць запа́лку. 3. здава́цца, ура́жваць, рабі́ць ура́жаньне: ***The plan strikes me as silly*** Плян здае́цца мне неразу́мным. 6. біць: ***It has just struck four*** То́лькі што прабі́ла чаты́ры. 7. мо́цна ўра́жваць, ахапля́ць: ***They were struck with terror*** Іх ахапі́ў жах. 8. атакава́ць: ***The enemy will strike at dawn*** Во́раг пачне́ ата́ку на до́сьвітку. 9. прыйсьці́ ў галаву́: ***An amusing thought struck her*** Заба́ўная ду́мка прыйшла́ ёй у галаву́. 10. баставаць, страйкава́ць: ***The coal miners struck*** Вугляко́пы страйкава́лі. 11. выкрасьля́ць, выкасо́ўваць: ***Strike out the last word*** Вы́красьлі апо́шняе сло́ва; ***Strike his name off the list*** Вы́красьлі яго́нае імя́ са сьпі́су. 10. сутыка́цца, урэ́зваццa: ***The car struck a fence*** Машы́на ўрэ́залася ў плот
– n. 1. уда́р -у *m.* 2. адкрыцьцё пакла́даў (*руды, на́фты*); нечака́ная ўда́ча. 3. забасто́ўка *f.*, страйк -у *m.*
• ***on strike*** на стра́йку, на забасто́ўцы: ***to be on strike*** баставаць, страйкава́ць
• ***strike a balance*** падво́дзіць баля́нс
• ***strike an agreement*** прыйсьці́ да пагадне́ньня
• ***strike it rich,*** Informal а) адкры́ць бага́тыя пакла́ды (*руды́, на́фты*). б) мець нечака́ную ўда́чу
• ***strike up*** пача́ць, завяза́ць: ***to strike up a friendship*** завяза́ць сяброўства, пасябрава́ць; ***to strike up a song*** пача́ць пя́ць пе́сьню

strike-bound ['straɪkbaʊnd] adj. ахо́плены стра́йкам

strikebreaker ['straɪkˌbreɪkər] n. штрэйкбрэ́хер -а *m.*

strikebreaking ['straɪkˌbreɪkɪŋ] n. прымусо́вае спыне́ньне стра́йку

striker ['straɪkər] n. забасто́ўшчык -а, страйко́|вец -ўца *m.*, забасто́ўшчыца *f.*

striking ['straɪkɪŋ] adj. 1. які́ страйку́е. 2. які́ ўра́жвае, уражáльны; імпаза́нтны, выда́тны

string [strɪŋ] – n. 1. шнур -а́ *m.*, шнур|о́к -ка́ *m.*: ***string of beads*** шнуро́к па́церак. 2. струна́ *f.*: ***the strings of a violin*** стру́ны скры́пкі. 3. чарада́ *f.*: ***A string of cars came down the street*** Чарада́ машы́наў гу́жам прайшла́ па ву́ліцы. 4. Informal умо́ва *f.*: ***an offer with strings attached to it*** прапано́ва з умо́вай, дада́дзенай да яе́. 5 валакно́ *n.*; жы́лка *f.* (*у расьлі́не*)
– v.t. **strung, strung** or (rare) **stringed, stringing** 1. нізаць, нані́зваць. 2. зьвя́зваць, прывя́зваць шнурко́м. 3. ве́шаць, падве́шваць: ***to string a picture*** павесіць карці́ну. 4. нацягваць (*стру́ны*). 5. ру́хацца, е́хаць гу́жам (*адзі́н за адны́м*)
• ***on a string*** пад кантро́лем; на павадку́, у зале́жнасьці
• ***pull strings*** уплыва́ць, рабі́ць ціск

• ***pull the strings*** кантраляваць, кіраваць
• ***string out,*** Informal празьмерна расьцягваць (*праграму*)
• ***strings,*** pl. а) струнныя інструмэнты. б) частка аркестру, якая складаецца са струнных інструмэнтаў
• ***string up,*** Informal вешаць (*злачынца*)

string bean стручковая фасоля

string instrument струнны музычны інструмэнт

string quartet струнны квартэт

stringy ['strɪŋi] adj. 1. валакністы. 2. цягучы. 3. жылісты: ***stringy meat*** жылістае мяса

strip I [strɪp] v.t. **stripped** or (rare) **stript, stripping** 1. агаляць; разьдзяваць дагала. 2. разьдзяваць; здымаць вопратку. 3. абдзіраць, здымаць (*скурку, кару*). 4. зьдзіраць; абіраць: ***to strip paper from a wall*** зьдзіраць шпалеры са сьцяны; ***to strip fruit from a tree*** абіраць садавіну з дрэва. 5. пустошыць: ***to strip a house of its furniture*** вынесьці з дому мэблю. 6. рабаваць, абкрадаць; забіраць: ***Thieves stripped the house of everything valuable*** Злодзеі забралі з дому ўсё каштоўнае. 7. выдойваць карову дачыста (*не пакінуць малака*)
• ***strip of*** а) забіраць, адбіраць. б) пазбаўляць (*грошай, маёмасьці*). в) рабаваць

strip II [strɪp] n. 1. паласа, палоска *f.* (*тканіны, паперы, мэталу*). 2. шнур, палоска (*поля*); паласа (*лесу, балота*). 3. узьлётна-пасадачная паласа (*для самалётаў*). 4. паласа (*у газэце*): ***a comic strip*** паласа коміксаў (*у газэце*)

stripe [straɪp] n. 1. паclак -ка *m.*, палоска, паласа *f.*: ***A tiger has stripes*** Тыгар мае шкуру ў палоскі. 2. тканіна ў паскі. 3. Figur. гатунак -ку *m.*; тып -у *m.*: ***of quite a different stripe*** зусім іншага гатунку
• ***stripes,*** pl. нашыўкі (*на мундзіры*)

striped [straɪpt] adj. паласаты; у паскі; з нашыўкамі: ***striped fabric*** тканіна ў палоскі

stripling ['strɪplɪŋ] n. юнак -а *m.*, падлетак -ка *m.*

striptease ['strɪpti:z] n. стрыптыз -у *m.*

strive [straɪv] v.i. **strove** or **strived, striven, striving** 1. моцна старацца, імкнуцца дасягнуць: ***strive for self-control*** старацца авалодаць сабою; ***Always strive forward*** Заўсёды імкніся наперад. 2. змагацца: ***The swimmer strove against the tide*** Плывец змагаўся з плыньню

striven ['strɪvən] v., *p.p. of* **strive**

strode [stroud] v., *p.t. of* **stride**

stroke I [strouk] – n. 1. удар -у *m.*: ***stroke of lightning*** удар маланкі; ***They have not done a stroke of work*** Яны пальцем аб палец ня ўдарылі. 2. удар (*гадзіньніка*): ***We arrived on the stroke of nine*** Мы прыбылі роўна а дзявятай гадзіне. 3. біцьцё *n.*, удар -у *m.* (*сэрца, пульсу*), пульсаваньне *n.* 4. штрых -а *m* (*пэндзля, пяра*). 5. інсульт -у *m.* 6. (*у плаваньні*): граблок -ка, узмах -у *m.* 7 (*у веславаньні*): а) грабок вяслом. б) кармавы вясьляр
– v.i. 1. веславаць. 2. выкрэсьліваць, перакрэсьліваць
• ***keep strokes*** трымаць такт
• ***stroke of bad luck*** няўдача *f.*, цяжкі ўдар
• ***stroke of fate*** удар лёсу
• ***stroke of luck*** удача *f.*

stroke II [strouk] v.i. гладзіць, лашчыць: ***She stroked the kitten*** Яна пагладзіла кацянятка
• ***stroke the wrong way*** а) гладзіць супроць шэрсьці. б) злаваць

stroke oar 1. кармавое вясло. 2. кармавы вясьляр

stroll [stroul] – v.i. 1. праходзіцца; прагульвацца. 2. вандраваць: ***strolling gypsies*** вандроўныя цыганы
– n. прагулянка *f.*, шпацыр -у *m.*

stroller ['stroulər] n. 1. шпацырант -а *m.* 2. вандроўны артыст. 3. бадзяга -і

m. 4. складны́ дзіця́чы вазо́к (*сядзя́чы для гуля́ньня*)

strong [strɔ:ŋ] adj. 1. ду́жы, мо́цны: ***a strong wind*** мо́цны ве́цер; ***a strong man*** ду́жы чалаве́к. 2. магу́тны: ***a strong nation*** мо́цны наро́д. 3. цьвёрды: ***a strong will*** цьвёрдая во́ля. 4. ко́лькасьцю: ***We were 100 strong*** Нас было́ 100 чалаве́к. 5. мо́цнадзе́йны: ***a strong poison*** мо́цнадзе́йная атру́та. 6. мо́цны, канцэнтрава́ны: ***a strong tea*** мо́цная гарба́та; ***a strong drink*** мо́цны алькаго́льны напо́й. 7. во́стры (*пах, прыпра́ва*)

• ***get stronger*** дужэ́ць, мацне́ць

strong-arm ['strɔ:ŋɑ:rm] – adj., Informal які́ ўжыва́е сі́лу *або́* гва́лт, сілавы́: ***strong-arm methods*** сілавы́я ме́тады

– v.t. ужыва́ць сі́лу *або́* гва́лт

stronghold ['strɔ:ŋhould] n. 1. цьвярды́ня, цытадэ́ль, крэ́пасьць *f.* 2. бясьпе́чнае ме́сца

strongly ['strɔ:ŋli] adv. мо́цна

strongman ['strɔ:ŋmæn] n., pl. **-men** 1. аси́лак -ка *m.* 2. дыкта́тар, дэ́спат -а *m.*

strong-minded [ˌstrɔ:ŋ'maɪndɪd] adj. мо́цнай во́лі, валявы́; упа́рты, насто́йлівы

strove [strouv] v., *p.t. of* **strive**

struck [strʌk] v., *p.t. and p.p. of* **strike**

structural ['strʌktʃərəl] adj. 1. будаўні́чы, канструкцыйны: ***structural steel*** будаўні́чая сталь. 2. структу́рны

structure ['strʌktʃər] – n. 1. будыні́ак -ка *m.*, будыні́на *f.* 2. будо́ва, структу́ра *f.*: ***the structure of a molecule*** будо́ва малёкулы; ***the structure of society*** структу́ра грама́дзтва

– v.t. будава́ць

struggle ['strʌgəl] – v.t. 1. змага́цца, хо́дацца: ***to struggle for a living*** змага́цца за кава́лак хле́ба; ***to struggle for freedom*** змага́цца за во́лю; ***to struggle against the difficulties*** змага́цца зь ця́жкасьцямі. 3. намага́цца, рабі́ць нату́гі: ***The old man struggled to his feet*** Стары́ чалаве́к з нату́гай уста́ў на но́гі

– n. 1. змага́ньне, хо́даньне *n.* 2. вы́сіл|ак-ку *m.*, намага́ньне *n.*

strung [strʌŋ] v., *p.t. and p.p. of* **string**

strut I [strʌt] v.i. хадзі́ць *або́* ісьці́ ве́лічна, го́галем

strut II [strʌt] – n. падпо́ра, падпо́рка *f.*

– v.t. падпіра́ць

stub [stʌb] – n. 1. аблóм|ак, агры́з|ак -ка *m.*: ***the stub of a pencil*** агры́зак алавікá. 2. карэ́нчык -а *m.*, канец бі́ле́та, квіта́. 3. кало́да *f.*, абру́б|ак -ка *m.* (*дрэ́ва, пале́на*). 4. пень пня *m.* 5. недаку́р|ак -ка *m.*

– v.t. 1. выкарчо́ўваць; выко́пваць (*з ко́ранем*). 2. сту́кнуць нагóй аб не́шта: ***to stub one's toe against the door sill*** спатыкну́цца аб парóг 3. гасі́ць недаку́рак

stubble ['stʌbəl] n. 1. (і)ржэ́ўнік -у *m.*, (і)ржы́шча *n.* 2. шчаці́на, шчэць *f.*, шчаці́ньне *n.* (*на няго́леным тва́ры*)

stubborn ['stʌbərn] adj. 1. заця́ты: ***stubborn resistance*** заця́ты супраці́ў. 2. упо́рысты, упа́рты

stubbornness ['stʌbərnəs] n. заця́тасьць, упа́ртасьць *f.*

stubby ['stʌbi] adj. 1. прыса́дзісты; каржакава́ты (*пра чалаве́ка*); каро́ткі й таўсты́. 2. шчаці́ністы, са шчаці́най: ***a stubby beard*** шчаці́ністая барада́. 3. іржы́сты; пні́сты

stucco ['stʌkou] – n., pl. **-coes, -cos** 1. тынк -у *m.*, атынко́ўка *f.* 2. тынкава́ньне

– v.t. тынкава́ць, атынко́ўваць

stuck [stʌk] v., *p.t. and p.p. of* **stick**

• ***get stuck*** загра́знуць, угру́знуць; засе́сьці

stuck-up [ˌstʌk'ʌp] adj. ганары́сты, фанабэ́рысты, задава́сты

stud I [stʌd] – n. 1. пле́шка, гало́ўка *f.* (*цьвіка́*). 2. за́пінка *f.* (*у адзе́ньні*). 3. шу́ла, сто́йка *f.* (*у будаўні́цтве*)

– v.t. **(-dd-)** усе́йваць, усы́пваць; раскі́дваць: ***gem-studded crown*** каро́на, усы́паная кашто́ўнымі камяня́мі

stud II [stʌd] – n. 1. ко́нны завóд. 2. жараб|е́ц -ца́ *m.* .

– adj. завадзкі, парóдзісты: ***a stud horse*** завадзкі жарабéц

student ['stu:dənt] n. 1. студэ́нт -а *m.*, студэ́нтка *f.* 2. вýч|ань -ня *m.*, вýчаніца *f.* 3. дасьлéднік -а *m.*

• ***students,*** coll. студэ́нцтва *n.*, вучнёўская мóладзь

studied ['stʌdɪd] adj. 1. вы́вучаны, завýчаны. 2. старáнна прадýманы, абдýманы: ***a studied essay*** прадýманая пісьмóвая прáца. 3. наўмы́сны: ***a studied insult*** наўмы́сная зьнявáга

studio ['stu:dioʊ] n. 1. стýдыя *f.* (*мастакóўская*). 2. рáдыёстýдыя, кінастýдыя, тэлестýдыя *f.* 3. аднапакаёвая кватэ́ра

studious ['stu:diəs] adj. 1. які́ любіць вучы́цца, старáнны. 2. дбáйны, рýплівы; увáжлівы. 3. прадýманы, разьлíчаны, наўмы́сны: ***studied simplicity*** прадýманая прастатá

study ['stʌdi] – n., pl. **studies** 1. вывучáньне *n.*; вучэ́ньне *n.* 2. дасьлéдаваньня; галíна, кірýнак навýкі: ***Arithmetic, spelling, and geography are three school studies*** Арытмэ́тыка, прáвапіс і геаграфія — тры шкóльныя прадмéты; ***to study the causes of a depression*** дасьлéдаваць прычы́ны дэпрэ́сіі. 4. працóўны кабінэ́т. 5. навукóвая прáца. 6. нáкід -у *m.* (*малю́нку, апавяда́ньня*)

– v. 1. вывучáць; вучы́цца: ***to study history*** вывучáць гістóрыю; ***He studies most of the time*** Бальшыню́ чáсу ён вýчыцца. 2. старáнна, увáжліва разглядáць, вывучáць: ***We studied the map to find the shortest road home*** Мы увáжліва разглéдзелі кáрту, каб знайсьці найкарацéйшую дарóгу дамóў. 3. абдýмваць, абмяркóўваць. 4. вучы́ць, завýчваць

• ***studies*** навучáньне, навýка (*у шко́ле, універсытэ́це*)

stuff [stʌf] – n. 1. матэрыя́л -у *m.* 2. тканíна, матэ́рыя *f.* 3. рэ́чыва *n.*, рэч *f.* 4. рэ́чы *pl.*; нажы́ткі *pl.*: ***He was told to move his stuff out of the room*** Ямý сказáлі вы́несьці сваé рэ́чы з пакóю. 5. хлам -у *m.*; глóмазд -у *m.*; дрэнь *f.* 6. глýпства *n.*, лухтá *f.*

– v.t. 1. пакавáць, напаўня́ць. 2. набіваць, напíхваць (*чýчала*). 3. начыня́ць, фаршыраваць. 4. упíхваць. 5. закладáць, забіваць: ***My nose is stuffed*** Мнé залажы́ла нос. 6. наядáцца, напíхвацца

• ***stuff a ballot box*** кідáць у вы́барчую ýрну падрóбленыя бюлетэ́ні

• ***stuffed shirt*** чапýрысты, напы́шлівы

stuffing ['stʌfɪŋ] n. фарш -у *m.*, начы́нка *f.*

stuffiness ['stʌfinəs] n. духатá, задýха *f.*

stuffy ['stʌfi] adj. 1. дýшны: ***a stuffy room*** дýшны пакóй. 2. нýдны: ***a stuffy speech*** нýдная прамóва

stumble ['stʌmbəl] – v.i. 1. спатыкáцца. 2. ісьцí хíсткай, няпэ́ўнай хадóю: ***The tired old man stumbled along*** Змóраны стары́ ішóў спатыкáючыся. 3. гаварыць запінáючыся. 4. чýцца зьнявáжаным; вагáцца, хістáцца

– n. 1. прóмах -у *m.*, прóхібка *f.*; няпráвільны крок *або́* рух. 2. запíнка затры́мка *f.*

• ***stumble upon*** прыпáдкам натыкнýцца

stumbling block перашкóда *f.*, кáмень спатыкнéньня

stump [stʌmp] – n. 1. пень пня *m.* 2. абрýбак -ка *m.* (*нагí*), кýкса *f.* 3. каржакавáты чалавéк. 4. імправізавáная трыбýна *f.* (*для палітычных прамóўцаў*). 5. цяжкí крок, цяжкáя хадá. 6. драўляна́я нагá

– v.1. карчавáць пні. 2. чыкільгáць. 3. аб'яжджáць з агітáцыяй

stun [stʌn] – v.t. **(-nn-)** 1. глушы́ць, аглушáць (*удáрам*). 2. ашаламля́ць

– n. ашалóмленасьць, агалóмшанасьць *f.*

stunned ['stʌnd] adj. ашалóмлены, ачмурэ́лы

stung [stʌŋ] v., *p.t. and p.p. of* **sting**

stunk [stʌŋk] v., *p.t. and p.p. of* **stink**

stunt I [stʌnt] – v.t. прыпыня́ць рост, разьвіцьцё
– n. спыне́ньне ро́сту, разьвіцьця́
stunt II [stʌnt] n., Informal шту́ка *f.*, трук, фо́кус -у *m.*
stunt man каскадзёр -а *m.*
stunted ['stʌntɪd] adj. ча́злы (*пра расьлі́ну, жывёліну*)
stupefy ['stu:pɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** 1. чмуці́ць, ачмура́ць, адура́ць, адурма́ньваць; атупля́ць (*і ро́зум, пачу́цьці*). 2. зьдзіўля́ць; ашаламля́ць, агало́мшваць: ***They were stupefied by the calamity*** Яны́ былі́ ашало́мленыя няшча́сьцем
stupendous [stu'pendəs] adj. захапля́льны, дзіво́сны, цудо́ўны; велізарны
stupid ['stu:pəd] – adj. 1. дурны́, бязглу́зды; тупы́: ***a stupid person*** дурны́ чалаве́к. 2. неціка́вы: ***a stupid book*** неціка́вая кні́га
– n. дурны́ -о́га *m.*, дурна́я *f.*; ду́рань -ня *m.*
stupidity [stu'pɪdəti] n., pl. **-ties** 1. ту́пасьць, дурно́та, бязглу́здасьць *f.* 2. ду́расьць *f.*, глу́пства *n.*
stupor ['stu:pər] n. 1. аслупяне́ньне, зьняме́ньне *n.* 2. Med. сту́пар -у *m.*
sturdy ['stɜ:rdi] adj. 1. мо́цны, здаро́вы; мажны́, таўсты́: ***sturdy legs*** мо́цныя но́гі. 2. ***sturdy resistance*** мо́цны супраці́ў. 3. непахі́сны, му́жны: ***sturdy defenders*** му́жныя абаро́нцы
sturgeon ['stɜ:rdʒən] n., pl. **-geon**, coll. **-geons** ася́цёр -тра́ *m.* (*ры́ба*)
stutter ['stʌtər] – v.i. 1. заіка́цца. 2. запіна́цца, гаварыць запіна́ючыся
– n. заіка́ньне *n.*
stutterer ['stʌtərər] n. заіка *m. & f.*
sty I [staɪ] n. 1. сьвіна́рнік -а *m.* 2. Figur. сьвіну́шнік -а *m.* (*бру́дны пако́й*)
sty II or **stye** [staɪ] n., pl. **sties** ячме́нь (*на во́ку*)
style [staɪl] – n. 1. мо́да *f.*, фасо́н -у *m.*: ***dresses in the latest style*** суке́нкі найнаве́йшага фасо́ну. 2. стыль -ю *m.*: ***The Gothic style of architecture*** Гаты́чны стыль у архітэкту́ры. 3. стыль -ю *m.*, мане́ра *f.*: ***Kupala's style*** купа́лаўскі стыль. 4. густ -у *m.*: ***She dresses in style*** Яна́ адзяе́цца з гу́стам. 5. стыло́ *n.*, *indecl.*, пяро́ *n.* 6. Bot. шы́йка пе́сьціка
– v.t. 1. мадэлява́ць: ***dresses styled by a famous designer*** суке́нкі змадэлява́ныя славу́тым куцюр'е́. 2. тытулава́ць
• ***New Style (Gregorian calendar)*** но́вы стыль (Грыгар'я́нскі каляндар)
• ***Old Style (Julian calendar)*** стары́ стыль (Юлія́нскі каляндар)
stylish ['staɪlɪʃ] adj. са сты́лем; сты́льны, стылёвы, мо́дны, густо́ўны (*пра адзе́ньне*)
stylist ['staɪlɪst] n. стыліст -а *m.*, стыліс́тка *f.*
stylistic [staɪ'lɪstɪk] adj. стылісты́чны
stylus ['staɪləs] n. 1. іго́лка для патэфо́на. 2. стыло *n.*, *indecl.*
styptic ['stɪptɪk] – adj. кроваспыня́льны
– n. кроваспыня́льны сро́дак
suave [swɑ:v] adj. 1. ве́тлівы, пачці́вы, далікатны; сьве́цкі. 2. лагодны, мяккі́ (*пра віно́*)
sub-, prefix 1. пад-: ***subway*** падзе́мка; ***submarine*** падво́дная ло́дка. 2. суб-, бліз́у, каля́: ***subalpine*** субальпі́йскі
subacid [ˌsʌb'æsɪd] adj. кіслава́ты; зье́длівы
subarctic [ˌsʌbɑ:rktɪk] – adj. субарктычны, пе́радпаля́рны
– n. Суба́рктыка *f.*
subcommittee ['sʌbkəˌmɪti] n. падкамітэ́т -у *m.*
subconscious [sʌb'kɑ:nʃəs] adj. падсьве́дамы
subdivide [ˌsʌbdɪ'vaɪd] v.t. 1. разьдзя́ляць, дзяля́ць. 2. падзяля́ць (*зямлю́ на пляцы*)
subdivision ['sʌbdɪˌvɪʒən] n. 1. дзяле́ньне *n.* (*на ча́сткі*). 2. падразьдзе́л -у *m.*, падразьдзяле́ньне *n.*
subdue [səb'du:] v.t. 1. падбіва́ць, заваёўваць; падпарадко́ўваць, скара́ць: ***to subdue nature*** падпара́дкаваць прыро́ду. 2. стры́мваць, утаймо́ўваць: ***We***

subdued a desire to laugh Мы стрымáлі сьмех; ***to subdue passion*** утаймóўваць жáрсьці. 3. зьмякчáць (*кóлер, сьвятлó*). 4. зьніжáць; зьмяншáць: ***to subdue a fever*** зьбíць гарáчку

subdued [səbˈdu:d] adj. 1. перамóжаны; падпарáдкаваны. 2. сьцíшаны, панíжаны (*тон*); зьмякчаны (*кóлер, сьвятлó*): ***subdued voices*** прыглýшаныя галасы́

subeditor [ˌsʌbˈedətər] n. памóчнік, намéсьнік рэдáктара

subhead [ˈsʌbhed] n. 1. падзагалóвак -ўка *m.* 2. падразьдзéл (*у кнíзе*). 3. застýпнік, намéсьнік -а *m.*

subject [ˈsʌbdʒekt] – n. 1. тэ́ма *f.* 2. прадмéт -у *m.* (*вывучэ́ньня*), аб'éкт -у *m.* (*дасьлéдаваньня*). 3 дысцыплíна *f.*, шкóльны прадмéт. 4. падда́ны -ага *m.*: ***Queen's subject*** падда́ны каралéвы. 5. Gram. дзéйнік -а *m.* 6. тэ́ма *f.*, сюжэ́т -у *m.* (*твóру*)

– adj. 1. падулáдны, падпарáдкаваны: ***We are subject to our country's laws*** Мы падпарадкóўваемся закóнам нáшай краíны

– v.t. [səbˈdʒekt] 1. падбівáць, заваёўваць, падпарадкóўваць. 2. паддаваáць: ***to subject to torture*** паддаваáць катаванью

• ***subject to*** а) пад улáдай, уплы́вам. б) схíльны да: ***subject to colds*** схíльны да застýды. в) залéжны ад *чаго́*

subjection [səbˈdʒekʃən] n. 1. падпарáдкаваньне *n.* 2. падлéгласьць, падпарáдкаванасьць *f.*

subjective [səbˈdʒektɪv] adj. 1. суб'екты́ўны. 2. асабíсты, прывáтны (*дýмка, пагляд*). 3. Gram. дзéйнікавы: ***subjective case*** назóўны склон

subjectivity [ˌsʌbdʒekˈtɪvəti] n. суб'екты́ўнасьць *f.*

subjoin [ˌsʌbˈdʒɔɪn] v.t. дадаваáць; далучáць (*у канцы́*)

subjugate [ˈsʌbdʒəgeɪt] v.t. 1. падбівáць, заваёўваць. 2. скарáць, занявóльваць

subjugation [ˌsʌbdʒəˈgeɪʃən] n. завяваáньне, панявóленьне *n.*

sublease [ˈsʌbli:s] – n. субарэ́нда *f.*

– v.t [ˌsʌbˈli:s] субарандаваáць

sublet [ˌsʌbˈlet] v.t. перааарандаваáць

sublimate [ˈsʌblɪmeɪt] – v.i. Chem. 1. сублімаваáць. 2. ачышчáць

– adj. сублімаваны

– n. сублімáт -у *m.*

sublime [səˈblaɪm] – adj. узьнёслы, прыўзьняты (*пра настрóй*); вéлічны

– n. узьнёсласьць *f.*

• ***from the sublime to the ridiculous*** з аднаé крáйнасьці ў другýю; ад весялóсьці да злóсьці

submarine [ˈsʌbməri:n] – adj. падвóдны: ***submarine plants*** падвóдныя расьлíны

– n. падвóдная лóдка

submerge [səbˈmɜ:rdʒ] v.t., v.i 1. затапляць: ***land submerged by a flood*** абшáр, затóплены павóдкай. 2. заглыбляць, пагружáць; апушчáць(ь) (-ца), апускáць(ь) (-ца) (*пад вадý*)

submergence [səbˈmɜ:rdʒəns] n. *гл.* **submersion**

submerse [səbˈmɜ:rs] v., *гл.* **submerge**

submersible [səbˈmɜ:rsəbəl] adj. які́ мóжна акунáць, апускáць у вадý

submersion [səbˈmɜ:rʒən] n. пагружэ́ньне, заглыбле́ньне *n.* (*у вадý*)

submission [səbˈmɪʃən] n. 1. падлéгласьць, падпарáдкаванасьць *f.* 2. паслухмя́насьць, пакóрлівасьць *f.* 3. перадáча *f.*, прапанаваáньне *n.* (*на разгля́д*)

submissive [səbˈmɪsɪv] adj. 1. падáтлівы; састýплівы. 2. паслухмя́ны; пакóрны

submit [səbˈmɪt] – v.i. **(-tt-)** здаваáцца; скараáцца; саступáць: ***submit to one's fate*** скарыцца сваёй дóлі

– v.t. 1. унóсіць, падаваáць: ***to submit a project for consideration*** унéсьці праéкт на разгля́д. 2. прызнаваáць, згаджáцца: ***I submit that more proof is needed*** Я прызнаю́, што патрэ́бныя дадаткóвыя дóказы

subordinate [səˈbɔ:rdmət] – adj. 1. падначáлены. 2. ніжэ́йшы рáнгам: ***A lieu-***

tenant is subordinate to a captain Лейтэна́нт ніжэ́йшы ра́нгам за капіта́на. 3. другара́дны. 4. Gram. дада́ны: ***subordinate clauses*** дада́ныя ска́зы
– n. паднача́лены -ага *m.*, паднача́леная *f.*
– v.t. [səˈbɔ:rdəmeɪt] падпарадко́ўваць

subordination [səˌbɔ:rdɪˈneɪʃən] n. 1. падпара́дкаванне, паднача́ленне *n.* 2. субардына́цыя *f.*

suborn [səˈbɔ:rn] v.t. 1. падкупля́ць сьве́дку. 2. схіля́ць (*да злачы́нства*)

subpoena [səˈpi:nə] – n., Law по́звa ў суд – v.t. выкліка́ць по́звай у суд

subscribe [səbˈskraɪb] v.t. 1. падпі́свацца (*на газэ́ту*): ***to subscribe to a magazine*** падпіса́цца на ча́сапіс. 2. падпі́свацца пад *чым*, падпі́сваць *што*: ***to subscribe the petition*** падпіса́ць пэты́цыю. 3. Figur. падтры́мваць, згаджа́цца: ***to subscribe to an idea*** падтрыма́ць ду́мку

subscriber [səbˈskraɪbər] n. падпі́шчык -а *m.*, падпі́шчыца *f.*

subscription [səbˈskrɪpʃən] *n.* 1. падпі́ска *f.* 2. по́дпіс -у *m.* (*пад дакумэ́нтам*)

subsequent [ˈsʌbsɪkwənt] adj. насту́пны, пазьне́йшы: ***subsequent events*** насту́пныя падзе́і
• ***subsequent to*** пасьля́; насту́пны: ***on the day subsequent to your call*** на другі́ дзень пасьля́ твайго́ звanку́

subserve [səbˈsɜ:rv] v.i. быць карысным, дапамага́ць: ***Chewing food well subserves digestion*** До́брае пераво́ўваньне е́жы дапамага́е страва-ва́ньню

subservient [səbˈsɜ:rviənt] n. 1. пако́рлівы, пада́тлівы. 2. прыслу́жлівы, падхалі́мскі. 3. карысны, прыда́тны

subside [səbˈsaɪd] v.i. 1. спада́ць: ***flood waters subsided*** павóдка спа́ла; ***The fever subsided*** Гара́чка спа́ла. 2. зьмянша́цца, суцішáцца, суніма́цца: ***The storm finally subsided*** Навальні́ца нарэ́шце сунялáся

subsidiary [səbˈsɪdieri] – adj. 1. дапамо́жны, дадатко́вы: ***a subsidiary occupation*** дадатко́вы заня́так. 2. падле́глы, другара́дны; адгалінава́ны. 3. субсыдыява́ны
– n. 1. дапамо́жнік -а *m.* 2. філія́л -у *m.*

subsidize [ˈsʌbsɪdaɪz] v.t. субсыдыява́ць, фінансава́ць

subsidy [ˈsʌbsədi] n., pl. **-dies** грашо́вая дапамо́га, субсы́дыя *f.*

subsist [səbˈsɪst] v.i. 1. ледзь існава́ць. 2. ліпе́ць

subsoil [ˈsʌbsɔɪl] n. падгле́ба *f.*

substance [ˈsʌbstəns] n. 1. матэ́рыя, субста́нцыя *f.*, рэ́чыва *n.*: ***Ice and water are the same substance in different forms*** Лёд і вада́ — то́е са́мае рэ́чыва ў ро́зных ста́нах. 2. існасьць, су́тнасьць *f.* 3. су́тнасьць *f.*, сэнс -у *m.*: ***Give the substance of your speech*** Перада́й су́тнасьць сваé прамо́вы. 4. гусьціня́, гушчыня́, кансыстэ́нцыя *f.* 5. бага́цьце, майно́ *n.*
• ***in substance*** а) па і́снасьці, па су́тнасьці; гало́ўным пара́дкам. б) фактычна

substandard [səbˈstændərd] adj. субстандáртны, ніжэ́йшай я́касьці

substantial [səbˈstænʃəl] adj. 1. матэрыя́льны, рэа́льны, рэ́чыўны. 2. салі́дны, грунто́ўны: ***substantial criticism*** здаро́вы крытыцы́зм; ***substantial evidence*** ва́жкае сьве́дчаньне. 3. вялі́кі, істо́тны, зна́чны: ***a substantial improvement*** зна́чнае ўдасканáленьне. 4. замо́жны, бага́ты

substantiality [səbˌstænʃiˈæləti] n., pl. **-ties** 1. рэчаíснасьць *f.* 2. ва́жкасьць, зна́чнасьць *f.* 3. сапра́ўдная ва́ртасьць *f.*

substantiate [səbˈstænʃieɪt] v.t. давóдзіць, пацьвярджа́ць

substation [ˈsʌbˌsteɪʃən] n. падста́нцыя *f.*, аддзяле́ньне *n.*: ***Besides the main post office in our city, there are six substations*** Акрамя́ гало́ўнае по́шты ў на́шым го́радзе ёсьць шэсьць пашто́вых аддзяле́ньняў

substitute [ˈsʌbstɪtu:t] – n. 1. заме́на, падме́на *f.* 2. наме́сьнік, засту́пнік -а *m.*, засту́пніца *f.* 3. дублёр -а *m.* (*пра акто́ра*), падме́на *f.* (*у спо́рце*)

– v.t. 1. падмяня́ць. 2. замяня́ць. 3. заступа́ць, замяня́ць (*на пра́цы*)

substitute teacher наста́ўнік на заме́ну; заме́на *m.& f.*

substitution [ˌsʌbstɪˈtu:ʃən] n. 1. заме́на, падме́на *f.* 2. заступа́ньне *n.*

substitutional [ˌsʌbstɪˈtu:ʃənəl] or **substitutive** [ˌsʌbstɪˈtu:tɪv] adj. заме́нны, які́ заступа́е

subtenant [ˌsʌbˈtenənt] n. субарэнда́тар, субкватара́нт -а *m.*

subterranean [ˌsʌbtəˈreɪnɪən] adj. 1. падзе́мны: ***a subterranean passage*** падзе́мны прахо́д *або́* ход. 2. сакра́тны, падпо́льны

subtitle [ˈsʌbˌtaɪtəl] – n. 1. падзагало́вак -ўку *m.* 2. субты́тры *pl.*

– v.t. 1. дава́ць падзагало́вак. 2. дава́ць субты́тры

subtle [ˈsʌtəl] adj. 1. даліка́тны; то́нкі, вы́танчаны: ***a subtle odour of perfume*** даліка́тны во́дар парфу́мы. 2. ледзь заўва́жны; тае́мны, зага́дкавы: ***a subtle smile*** ледзь заўва́жная ўсьме́шка. 3. хі́тры, спры́тны. 4. укра́длівы

subtract [səbˈtrækt] v. адыма́ць, адніма́ць

subtraction [səbˈtrækʃən] n. аднима́ньне *n.*

subtrahend [ˈsʌbtrəhend] n. адні́мнік -а *m.*, аднима́нае *n.*

subtropical [sʌbˈtrɑ:pɪkəl] adj. субтрапі́чны

subtropics [sʌbˈtrɑ:pɪks] n. субтро́пікі *pl.*

suburb [ˈsʌbɜ:rb] n. пры́гарад -у *m.*, прадме́сьце *n.*

• ***the suburbs*** пры́гарадныя раёны, прадме́сьці

suburban [səˈbɜ:rbən] adj. пры́гарадны, прадме́сны

subversion [səbˈvɜ:rʒən] n. 1. разбура́ньне, руйнава́ньне *n.* 2. падрыўна́я дзе́йнасьць

subversive [səbˈvɜ:rsɪv] – adj. падрыўны́, разбура́льны: ***subversive activities*** падрыўна́я дзе́йнасьць

– n. падпо́льшчык -а *m.*

subvert [səbˈvɜ:rt] v.t. 1. скіда́ць, зрына́ць (*ула́ду*). 2. разбура́ць, падрыва́ць

subway [ˈsʌbweɪ] n. 1. падзе́мка *f.*, мэтро́ *indecl.*, мэтрапалітэ́н -у *m.* 2. Brit. падзе́мны перахо́д, тунэ́ль -ю *m.*

succeed [səkˈsi:d] v.i. 1. удава́цца; скан-ча́цца по́сьпехам: ***His plans succeeded*** Яго́ныя пля́ны ўдалі́ся. 2. быць насту́пнікам: ***the generation that succeeds us*** бу́дучае пакале́ньне

success [səkˈses] n. уда́ча *f.*, по́сьпех -у *m.*: ***He has had little success in life*** Ямý ў жыцьці́ не шанцава́ла

successful [səkˈsesfəl] adj. 1. пасьпяхо́вы, уда́лы. 2. уда́члівы

succession [səkˈseʃən] n. 1. пасьлядо́ўнасьць *f.*, шэ́раг -у *m.*. 2. перае́мнасьць *f.*

• ***in succession*** адзі́н за адны́м, за́пар

successive [səkˈsesɪv] adj. пасьлядо́ўны, чарго́вы: ***It rained for three successive days*** Дождж ішо́ў тры дні за́пар

successor [səkˈsesər] n. насту́пнік -а *m.*, насту́пніца *f.*

succinct [səkˈsɪŋkt] adj. сьці́слы, вы́казаны ко́ратка і я́сна

succinctness [səkˈsɪŋktnəs] n. сьці́сласьць *f.*

succor, Brit. **succour** [ˈsʌkər] – n. 1. дапамо́га *f.*

– v.t. дапамага́ць; падтры́мваць

succory [ˈsʌkəri] n. цыко́рыя *f.*

succulence [ˈsʌkjələns] n. сакаві́тасьць *f.*

succulent [ˈsʌkjələnt] adj. 1. сакаўны́, сакаві́ты. 2. Figur. сакаві́ты (*пра стыль*), не сухі́. 3. мясі́сты

such [sʌtʃ] – adj. 1. гэ́ткі; такі́: ***I have never seen such a sight*** Я нікó́лі ня ба́чыў гэ́ткага відо́вішча. 2. такі́: ***He is such a liar*** Ён такі́ манюка

– pron. 1. гэ́ткі (такі́, які́): ***Take from the blankets such as you need*** Вы́беры сабе́ з пле́даў такі́, які́ табе́ патрэ́бны

• ***as such*** а) як такі́. б) сам сабо́ю

• ***such and such*** такі́ і такі́: ***The accident occurred in such and such place*** Выпа́дак зда́рыўся ў такі́м і такі́м ме́сцы

• ***such as*** а) такі, як. б) як пры́кладам: ***members of the dog family, such as the wolf, fox, and jackal*** такі́я прадстаўні́кі сямёйства саба́чых, як пры́кладам: воўк, ліс, і шака́л

suchlike ['sʌtʃlaɪk] adj. такі́, падо́бны: ***volcano eruptions and earthquakes and suchlike forces of nature*** вывяржэ́ньні вулька́наў, землятру́сы і падо́бныя зья́вы прыро́ды

suck [sʌk] – v.t. 1. смакта́ць, ссаць. 2. усмо́ктваць. 3. уця́гваць, засмо́ктваць (*пра вадзяны́ вір*)

– n. смакта́ньне, ссáньне; усмо́ктваньне *n.*

sucker ['sʌkər] n. 1. сысу́н -á *m.* 2. по́ршань -ня *m.* (*по́мпы*). 3. Sl. наі́ўны прасьця́к. 4. лядзя́ш на па́лачцы

suckle ['sʌkəl] v.t. 1. карміць грудзьмі́. 2. ссаць ма́тчыны гру́дзі. 3. жывіць; узгадо́ўваць

suckling ['sʌklɪŋ] n. сысу́н -á *m.* (*пра маладу́ю жывёліну*); смакту́н -á *m.* (*пра немаўля́*)

suction ['sʌkʃən] n. ссáньне, усмо́ктваньне *n.*

sudden ['sʌdən] adj. нечака́ны; раптóўны • ***all of a sudden*** раптóўна

suddenly ['sʌdənli] adv. ра́птам, раптóўна; неўспадзе́ўкі, зьнячэ́ўку, зьняна́цку

suds [sʌdz] n., pl. 1. пе́на *f.* 2. Sl. пі́ва *n.*

sue [su:] v.t. **sued, suing** 1. падава́ць у суд на *каго́*, пачына́ць судо́вую спра́ву су́праць *каго́*. 2. прасíць: ***Messengers came suing for peace*** Пасланцы́ прыйшлí прасíць мíру

suède or **suede** [sweɪd] – n. 1. за́мша *f.*, замш -у *m.* 2. іміта́цыя за́мшу (*тканíна*)

– adj. за́мшавы

suet ['su:ɪt] n. лой -ю *m.*

suety ['su:ɪti] adj. з ло́ю, ло́евы

suffer ['sʌfər] v.i. 1. паку́таваць, му́чыцца. 2. цярпе́ць, паку́тліва перажыва́ць. 3. зазнава́ць няўда́чу, стра́ты: ***His business suffered greatly during the war*** Яго́нае прадпрые́мства шмат пацярпе́ла ў ча́се вайны́. 4. цярпе́ць; трыва́ць: ***I will not suffer such insults*** Я не сьцярплю́ такíх абра́заў

sufferer ['sʌfərər] n. паку́тнік -а *m.*, паку́тніца *f.*

suffering ['sʌfərɪŋ] n. 1. паку́та *f.*, паку́ты *pl.*; бол|ь -ю *m.* 2. цярпе́ньне *n.*

suffice [sə'faɪs] v.i. 1. става́ць, быць дастатко́вым; хапа́ць: ***The money will suffice for one year*** Гро́шай хо́піць на адзíн год. 2. задаво́льваць: ***A small amount sufficed him*** Мало́й ко́лькасьці ямý хапíла

• ***suffice to say*** дастатко́ва сказа́ць

sufficiency [sə'fɪʃənsi] n., pl. **-cies** дастатко́васьць *f.*: ***sufficiency of provisions*** дастатко́вая ко́лькасьць прадýктаў харчава́ньня. 2. адпаве́днасьць, задаво́ленасьць *f.*

sufficient [sə'fɪʃənt] adj. дастатко́вы; задавальня́льны

sufficiently [sə'fɪʃəntli] adv. до́сыць, даво́лі, дастатко́ва

suffix ['sʌfɪks] n. су́фікс -а *m.*

suffocate ['sʌfəkeɪt] – v. душы́ць

– v.i. душы́цца; задыха́цца

suffocation [ˌsʌfə'keɪʃən] n. задушэ́ньне, уду́шша *n.*

suffrage ['sʌfrɪdʒ] n. 1. пра́ва го́ласу. 2. галасава́ньне *n.*

suffragette [ˌsʌfrə'dʒet] n. суфражы́стка *f.* (*удзе́льніца ру́ху за вы́барчыя правы́ жанчы́н*)

suffuse [sə'fju:z] v.t. разьлíва́ць, залíва́ць (*пра ва́дкасьці, ко́лер*); пакрыва́ць (*пра румя́нец*)

sugar ['ʃʊgər] – n. 1. цу́кар -ру *m.* 2. Chem. цу́кры *pl.*

– v.t. 1. пасыпа́ць цу́крам. 2. цукрава́ць, зацукро́ўваць

sugar beet цукро́вы бура́к

sugar bowl цукарні́ца

sugar cane цукро́вы трысьнёг

sugar-coat ['ʃʊgərˌkoʊt] v.t. 1. пакрыва́ць цу́крам. 2. Figur. прыхаро́шваць

sugar cube цу́кар-рафіна́д

sugar daddy, Sl. старэ́йшы мужчы́на, шчо́дры на падару́нкі маладо́й жанчы́не

sugar mill цукрава́рня *f.*
sugarplum ['ʃʊgərplʌm] n. ляндры́нка *f.*, лядзя́ш ледзяша́ *m.*
sugar tongs шчы́пцы для цу́кру
sugarworks ['ʃʊgərwɜ:rks] n. цукрава́рня *f.*, цукро́вы заво́д
sugary ['ʃʊgəri] adj. 1. цукро́вы; сало́дкі. 2. Figur. саладжа́вы, ліслі́вы
suggest [səg'dʒest] v.t. 1. падка́заць. 2. прапано́ўваць; ра́іць. 3. намяка́ць, рабі́ць намі́нку
suggestion [səg'dʒestʃən] n. 1. прапано́ва, ду́мка *f.*: ***to make a suggestion*** пада́ць ду́мку, прапано́ўваць. 2. намёк -у *m.* 3. падка́зка *f.*
suggestive [səg'dʒestɪv] adj. то́е, што наво́дзіць на ду́мку
suicidal [ˌsu:ɪ'saɪdəl] adj. 1. самагу́бны. 2. згу́бны, пагі́бельны
suicide ['su:ɪsaɪd] n. 1. самагу́бства *n.* 2. самагу́бца *m. & f.*
• ***commit suicide*** ско́нчыць самагу́бствам
suit [su:t] – n. 1. гарні́ту́р, касьцю́м -а *m.* 2. Law суд о́вая спра́ва. 3. масьць *f.* (*у ка́ртах*). 4. заляца́ньне, сва́таньне *n.*
– v.t. 1. дастасо́ўваць, дапасо́ўваць: ***well-suited colors*** до́бра дапасава́ныя ко́леры. 2. спрыя́ць, адпавяда́ць. 3. спраўля́ць во́пратку. 4. быць адпаве́дным, падыхо́дзіць: ***Which day suits you best?*** Які́ дзень найле́пш табе́ падыхо́дзіць? 5. падыхо́дзіць, пасава́ць: ***Her hat suits her*** Капялю́ш ёй пасу́е. 6. дагаджа́ць: ***It is hard to suit everyone*** Ця́жка ўсі́м дагадзі́ць
• ***follow suit*** ісьці́ сьле́дам, ісьці́ за прыкладам
• ***suit oneself*** рабі́ць па-сво́йму
• ***suit yourself*** рабі́, як хо́чаш
suitable ['su:təbəl] adj. 1. адпаве́дны. 2. зда́тны, прыда́тны, прыго́дны
suitcase ['su:tkeɪs] n. чамада́н -а *m.*, вали́зка *f.*, куфэ́рлак -ка *m.*
suit coat or **suitcoat** ['su:tkoʊt] n. пінжа́к -а́ *m.* (*мужчы́нскі*), жаке́тка *f.* (*жано́чая*)
suite [swi:t] n. 1. апартамэ́нты *pl.*; ну́мар люкс (*у гатэ́лі*). 2. камплє́кт мэ́блі. 3. Mus. сюі́та *f.* 4. сьві́та *f.*, картэ́ж -у *m.*
suiting ['su:tɪŋ] n. ткані́на на гарні́ту́ры
suitor ['su:tər] n. 1. кавале́р, залётнік -а *m.* 2. Law пазо́ўнік -а, ісьце́ц істца́ *m.* 3. про́сьбіт -а *m.*
Sukkoth ['sʊkəs] n. ку́чкі *pl.*, суко́т (*юдэ́йскае сьвя́та*)
sulfate or **sulphate** ['sʌlfeɪt] n. сульфа́т -у *m.*
sulfid(e) or **sulphid(e)** ['sʌlfaɪd] n. сульфі́д -у *m.*
sulfur or **sulphur** ['sʌlfər] n. 1. се́ра *f.* 2. се́рка *f.*
sulfuric or **sulphuric** [sʌl'fjʊrɪk] adj. се́рны: ***sulfuric acid*** се́рная кісла́та
sulk [sʌlk] v.i. надзіма́цца; насу́пліваца; крыі́ўдзіцца; крыві́цца
sulky ['sʌlki] adj. надзьму́ты; незадаво́лены; сярдзі́ты, змро́чны
sullen ['sʌlən] adj. 1. надзьму́ты, насу́плены, у дрэ́нным настро́і, сярдзі́ты. 2. Figur. змро́чны, пану́ры, цёмны: ***The sullen skies threatened rain*** Змро́чнае не́ба пагража́ла дажджо́м
sullied ['sʌlid] adj. запэ́цканы, забру́джаны; папля́млены
sully ['sʌli] v.t. **-llied, -llying** пэ́цкаць, бру́дзіць; пля́міць
sultan ['sʌltən] n. султа́н -а *m.*
sultry ['sʌltri] adj. 1. гара́чы, па́рны, ду́шны: ***sultry weather*** ду́шнае надво́р'е. 2. сапрэ́лы (*ад гарачыні́*) 3. Figur. пажа́длівы: ***a sultry look*** пажа́длівы по́зірк
• ***sultry sun*** распа́ленае со́нца
sum [sʌm] – n. су́ма, ко́лькасьць: ***He paid a large sum for the house*** Ён заплаці́ў вялі́кую су́му за дом
– v.t. **(-mm-)** 1. склада́ць, знахо́дзіць су́му, падсумо́ўваць. 2. зьбіра́ць: ***to sum up strength*** сабра́ць сі́лы
• ***in sum*** адны́м сло́вам, ко́ратка ка́жучы
• ***sum total*** агу́льная су́ма
summarize ['sʌməraɪz] v.t. **-rized, -rizing** падсумо́ўваць, рэзюмава́ць, падво́дзіць вы́нікі

summary ['sʌmərɪ] – n., pl. **-ries** падсумава́ньне; рэзюмэ́ *n.* : ***The history book had a summary at the end of each chapter*** У падру́чніку гісто́рыі ў канцы́ ко́жнага разьдзе́лу было́ зьме́шчанае рэзюмэ́
– adj. 1. сьці́слы, каро́ткі: ***summary account*** каро́ткая справаздача. 2. безадкла́дны: ***summary dismissal*** звальне́ньне на ме́сцы
summer ['sʌmər] – n. ле́та *n.*
– adj. ле́тні
• ***in summer*** уле́тку.
• ***summer clothes*** ле́тняя во́пратка
summer cottage, house ле́тні дом, да́ча *f.*, ле́цішча *n.*
summerhouse ['sʌmərhaʊs] n. альта́нка *f.*
summer resort ле́тні куро́рт
summertime ['sʌmərtaɪm] n. ле́тняя пара́, ле́та *n.*
• ***in the summertime of life*** у ро́сквіце сі́лаў
summit ['sʌmɪt] n. 1. верх -у *m.*, вяршы́ня *f.* 2. зэні́т -у *m.*: ***the summit of a career*** зэ́ніт кар'е́ры. 3. са́міт -у *m.*, канфэрэ́нцыя, нара́да ў вярха́х
summon ['sʌmən] v.t. 1. выкліка́ць: ***He was summoned to the court*** Яго́ вы́клікалі ў суд. 2. скліка́ць: ***to summon an assembly*** скліка́ць зьезд. 3. заклі́ка́ць: ***to summon men to defend their country*** заклі́ка́ць людзе́й бараніць сваю́ краі́ну
• ***summon one's courage*** набра́цца адва́гі
summons ['sʌmənz] n., pl. 1. по́звa *f.* 2. по́звa ў суд: ***He received a summons for fast driving*** Ён атрыма́ў судо́вую по́зву за ху́ткую язду́
sumptuous ['sʌmptʃuəs] adj. пы́шны, раско́шны: ***a sumptuous banquet*** пы́шны банке́т
sun [sʌn] – n. 1. со́нца *n.* 2. со́нечнае сьвятло́ й цяпло́: ***to sit in the sun*** сядзе́ць на со́нцы
– v.t. **(-nn-)** выстаўля́ць на со́нца; грэць, сушы́ць на со́нцы
• ***from sun to sun*** ад усхо́ду да захо́ду со́нца
• ***under the sun*** на зямлі́, на сьве́це
sun-baked ['sʌnbeɪkt] adj. 1. су́шаны на со́нцы: ***sun-baked pottery*** су́шаныя на со́нцы ганча́рныя вы́рабы. 2. сьцьвярдзе́лы, перасо́хлы на со́нцы: ***the sun-baked earth*** вы́палаеная со́нцам зямля́
sun bath со́нечныя ва́нны
sunbathe ['sʌnbeɪð] v.i. загара́ць, грэ́цца на со́нцы
sunbeam ['sʌnbi:m] n. со́нечны праме́нь
sunburn ['sʌnbɜ:rn] – n. со́нечны апа́л, зага́р ску́ры
– v.t. спаліць ску́ру на со́нцы
– v.i. спаліцца на со́нцы
sunburnt ['sʌnbɜ:rnt] v., *p.t. and p.p. of* **sunburn** загарэ́лы, апа́лены со́нцам
sunburst ['sʌnbɜ:rst] n. про́бліскі со́нца
sundae ['sʌndeɪ] n. маро́зіва з сыро́пам, садавіно́й, арэ́хамі
Sunday ['sʌndeɪ] n. нядзе́ля *f.*
Sunday school нядзе́льная шко́ла (*найчасьце́й для навуча́ньня рэлі́гіі*)
sundial ['sʌndaɪəl] n. со́нечны гадзі́ньнік
sundown ['sʌndaʊn] n. за́хад со́нца
sundried ['sʌndraɪd] adj. вы́сушаны на со́нцы
sundry ['sʌndri] adj. разная́кі, разнаста́йны: ***sundry trinkets*** ро́зная дро́бязь
sunfast ['sʌnfæst] adj. які́ не ліня́е на со́нцы
sunflower ['sʌnˌflaʊr] n. слане́чнік -а *m.*: ***sunflower seeds*** се́мечкі
sung [sʌŋ] v., *p.t., p.p. of* **sing**
sunglasses ['sʌnˌglæsəz] n., pl. со́нечныя акуля́ры
sunk [sʌŋk] v., *p.t., p.p. of* **sink**
sunken [sʌŋkən] adj. 1. зато́плены: ***a sunken ship*** зато́плены карабе́ль. 2. запа́лы: ***sunken cheeks*** запа́лыя шчо́кі
sunlight ['sʌnlaɪt] n. со́нечнае сьвятло́
sunlit ['sʌnlɪt] adj. асьве́тлены со́нцам
sunny ['sʌni] adj. 1. со́нечны. 2. сьве́тлы; ра́дасны; шчасьлі́вы: ***a sunny smile*** шчасьлі́вая ўсьме́шка

sun porch вэра́нда *f.*

sunproof ['sʌnpru:f] adj. со́нцанепранікальны, які́ не выгара́е на со́нцы: ***These sunproof curtains will not fade*** Гэ́тыя со́нцанепранікальныя фіра́нкі ня вы́гараць

sunray ['sʌnreɪ] n. со́нечны прамень

sunrise ['sʌnraɪz] n. 1. усхо́д со́нца. 2. зо́лак -ку *m.*, сьвіта́ньне *n.*, сьвіта́нак, до́сьвітак -ку *m.*: ***at sunrise*** на до́сьвітку

sunset ['sʌnset] n. 1. за́хад со́нца. 2. змрок -у *m.*, зьмяркава́ньне *n.*, прыцемкі *pl.*

sunshade ['sʌnʃeɪd] n. 1. заслóна ад со́нца; парасо́н -а *m.*; маркі́за *f.* (*над вакно́м, дзьвяры́ма*)

sunshine ['sʌnʃaɪn] n. 1. со́нечнае сьвятло́ *або́* праме́ньне. со́нечнасьць *f.* 2. со́нца *n.*, пагóда *f.*, со́нечнае надво́р'е. 3. шча́сьце *n.*

sunspot ['sʌnspɑ:t] n. пля́ма на со́нцы

sunstroke ['sʌnstrouk] n. со́нечны ўда́р

suntan ['sʌntæn] n. 1. со́нечны загáр. 2. сьве́тлы жаўта́ва-руды́ ко́лер
– adj. сьве́тлы жаўта́ва-руды́

suntanned ['sʌntænd] adj. загарэ́лы на со́нцы

sunward(s) ['sʌnwərdz] adv. у бок со́нца

sup I [sʌp] v., **(-pp-)** вячэ́раць; дава́ць вячэ́ру, частава́ць вячэ́рай

sup II [sʌp] – v., **(-pp-)** сёрбаць; піць малы́мі глыткáмі
– n. малы́ глыто́к, каўтло́к -ка́ *m.*

super ['su:pər] – n. Informal статы́ст -а *m.*, статы́стка *f.* (*у тэа́тры*)
– adj., Figur. дасканáлы; надзвычáйны, цудо́ўны

superabundance [ˌsu:pərə'bʌndəns] n. празьме́рнасьць *f.*, збы́так -ку *m.*: ***a superabundance of rain*** празьме́рнасьць дажджу́

superb [su'pɜ:rb] adj. ве́лічны; пы́шны, раскóшны, цудо́ўны: ***a superb dinner*** багáты абе́д

superconductivity [ˌsu:pərˌkɑ:ndʌk'tɪvəti] n., Phys. звышправо́днасьць *f.*

superficial [ˌsu:pər'fɪʃəl] adj. 1. паве́рхневы, во́нкавы: ***His burns were superficial and soon healed*** Апёкі ў яго́ былі паве́рхневыя і ху́тка загаі́ліся. 2. павярхо́ўны: ***a superficial education*** павярхо́ўная адука́цыя

superficially [ˌsu:pər'fɪʃəli] adv. павярхо́ўна; паве́рхнева

superfine ['su:pərfaɪn] adj. 1. ве́льмі то́нкі, далікáтны. 2. найвышэ́йшай я́касьці

superfluity [ˌsu:pər'flu:əti] n., pl. **-ties** 1. лішлак, збы́так -ку *m.* 2. празьме́рнасьць *f.*: ***Luxuries are superfluities*** Прадме́ты раскóшы — гэ́та збы́так

superfluous [su:'pɜ:rfluəs] adj. 1. лішні: ***In telegrams omit superfluous words*** У тэлегрáмах ня ўжывáйце лішніх слоў. 2. непатрэ́бны

superfluously [su:'pɜ:rfluəsli] adv. лішне, празьме́рна

superhuman [ˌsu:pər'hju:mən] adj. надчалаве́чы, звышчалаве́чы: ***a superhuman effort*** надчалаве́чае намагáньне

superintend [ˌsu:pərɪn'tend] v.t. наглядáць (*за рабо́тай*), загáдваць, кіраваць

superintendent [ˌsu:pərɪn'tendənt] n. наглядчык, дагляда́чык, загáдчык -а *m.*

superior [su:'pɪriər] – adj. 1. вышэ́йшы выдáтны. 2. ле́пшага гату́нку, першарáдны: ***a superior blend of coffee*** першарáдны гату́нак кáвы. 3. вышэ́йшы станóвішчам, рáнгам, вáжнасьцю: ***a superior officer*** стáршы афіцэ́р. 4. ганары́сты, пагáрдлівы: ***superior manners*** ганары́стыя павóдзіны
– n. 1. стáршы -ага *m.*, начáльнік -а *m.* 2. настаяцель -я *m.*, настаяцельніца *f.*: ***Father Superior*** ігу́мен -а *m.*; ***Mother Superior*** ігу́меньня *f.*
• ***superior to*** а) вышэ́йшы за, які́ перавышáе. б) ле́пшы, дасканáлейшы за: ***A wise man is superior to flattery*** Разу́мнага чалаве́ка ліcьлівасьцю не возьмеш

superiority [su:ˌpɪri'ɔ:rəti] n. вышэ́йшасьць *f.*

superlative [su:ˈpɜ:rlətɪv] – adj. 1. найбо́льшы, ве́льмі вялі́кі, веліза́рны; найвышэ́йшы. 2. перабо́льшаны; празьме́рны: ***Such superlative praise could not be sincere*** Тако́е празьме́рнае расхва́льваньне не магло́ быць шчы́рым
– n. 1. верх -у *m.* (*даскана́ласьці, адва́гі*). 2. Gram. найвышэ́йшая ступе́нь
• ***talk in superlatives*** перабо́льшваць
superman [ˈsu:pərmæn] n., pl. **-men** супэрмэ́н, звышчалаве́к -а *m.*
supermarket [ˈsu:pərˌmɑ:rkət] n. супэрма́ркет -у *m.*
supernational [ˈsu:pərˌnæʃənəl] adj. *гл.* **supranational**
supernatural [ˈsu:pərˌnætʃərəl] adj. звышнатура́льны, надпрыро́дны
• ***the supernatural*** звышнатура́льныя зья́вы
supernumerary [ˌsu:pərˈnu:mərəri] – adj. дадатко́вы, звышшта́тны.
– n. 1. звышшта́тны працаўні́к. 2. статы́ст -а *m.*, статы́стка *f.* (*у тэа́тры*)
superpose [ˈsu:pərˌpoʊz] v.t. накладаць (*адну́ рэч на другу́ю*)
superpower [ˈsu:pərˌpaʊər] n. 1. звышдзяржа́ва *f.* 2. звышсі́ла *f.*
supersaturate [ˌsu:pərˈsætʃəreɪt] v.t. перанасыча́ць (*раство́р*)
supersaturation [ˌsu:pərˌsætʃəˈreɪʃən] n. 1. перанасыча́ньне *n.* 2. перанасы́чанасьць *f.*
superscript [ˈsu:pərskrɪpt] – adj. надрадко́вы
– n. надрадко́вы знак (*лік, лі́тара*)
supersonic [ˌsu:pərˈsɑ:nɪk] – adj. звышгукавы́
superstition [ˌsu:pərˈstɪʃən] n. забабо́н -у *m.*
superstitious [ˌsu:pərˈstɪʃəs] adj. забабо́нны
supervise [ˈsu:pərvaɪz] v.t. 1. наглядаць, кіраваць: ***He supervised the group's activities*** Ён кірава́ў дзе́йнасьцю гру́пы. 2. зага́дваць
supervision [ˌsu:pərˈvɪʒən] n. кірава́ньне *n.*; нагля́д -у *m.*: ***The house was built under the careful supervision of an architect*** Дом будава́ўся пад ува́жным нагля́дам архітэ́ктара
supervisor [ˈsu:pərvaɪzər] n. нагля́дчык -а *m.*, нагля́дчыца *f.*; зага́дчык -а *m.*, зага́дчыца *f.*; кіраўні́к -á *m.*, кіраўні́ца *f.*
supper [ˈsʌpər] n. вячэ́ра *f.*: ***to have supper*** вячэ́раць
supplant [səˈplænt] v.t. выжыва́ць, выцясня́ць; падмяня́ць
supple [ˈsʌpəl] – adj. 1. гну́ткі, мя́ккі: ***a supple birch tree*** гну́ткая бяро́за; ***a supple leather*** мяккая ску́ра. 2. падаўкі́, пада́тлівы, згаво́рлівы (*пра чалаве́ка*). 3. ліслі́вы
– v. рабі́ць (-ца) гну́ткім
supplement [ˈsʌplɪmənt] – n. дапаўне́ньне *n.*, дада́так -ку *m.*
– v.t. дапаўня́ць
supplemental [ˌsʌplɪˈmentəl] adj. дапаўня́льны
supplementary [ˌsʌplɪˈmentəri] adj. дадатко́вы: ***supplementary instruction*** дадатко́вае навуча́ньне, інструкта́ж -у *m.*
suppliant [ˈsʌpliənt] – adj. умо́льны, упраша́льны: ***a suppliant message for help*** умо́льная про́сьба аб дапамо́зе
– n. пако́рлівы про́сьбіт
supplicant [ˈsʌplɪkənt] n., adj. *гл.* **suppliant**
supplicate [ˈsʌplɪkeɪt] v.t. умо́льваць, пако́рліва ўпро́шваць. 2. шчы́ра малі́цца
supplication [ˌsʌplɪˈkeɪʃən] n. 1. умо́льваньне, упро́шваньне *n.* 2. шчы́рая, пако́рлівая про́сьба *або́* малі́тва
supply I [səˈplaɪ] – v.t. **-pplied, -pplying** 1. дастаўля́ць; забясьпе́чваць. 2. закрыва́ць, вяртаць: ***to supply a deficiency*** вярта́ць за недахо́п, закрыва́ць нястачу. 3. задавальня́ць (*жада́ньне, патрэ́бы*). 4. замяня́ць, папаўня́ць. 5. часо́ва заступа́ць
– n., pl. **-pplies** 1. забесьпячэ́ньне, даста́ўка, паста́ўка *f.* 2. запа́с -у *m.*: ***a supply of coffee*** запа́сы ка́вы. 3. пра-

панава́ньне *n.*: ***supply and demand*** прапано́ва і по́пыт. 4. часо́вы засту́пнік. 5. бюджэ́тныя асыгнава́ньні
• ***in short supply*** дэфіцы́тны
• ***in supply*** наяўны: ***Apples are in plentiful supply this year*** Яблыкаў сёлета ў по́ўным доста́тку

supply II [ˈsʌpəlli] adv. гну́тка, мя́кка

support [səˈpɔ:rt] – v.t. 1. падпіра́ць, трыма́ць: ***Walls support the roof*** Сце́ны трыма́юць страху́. 2. падтры́мваць: ***Hope supports us in trouble*** Надзе́я падтры́мвае нас у бядзе́. 3. утры́мваць: ***to support one's family*** утры́мваць сваю́ сям'ю́. 4. падтры́мваць, быць прыхі́льнікам: ***He supports the Liberals*** Ён падтры́мвае лібэра́лаў. 5. падмацо́ўваць: ***The facts support his statement*** Фа́кты падмацо́ўваюць ягóнае цьве́рджаньне
– n. 1. падтры́мка, дапамо́га, падпо́ра *f.*: ***He needs our support*** Яму́ патрэ́бная на́шая падтры́мка. 2. утрыма́ньне *n.* 3. падпо́рка *f.*

supporter [səˈpɔ:rtər] n. 1. прыхі́льнік -а *m.* 2. той, хто падтры́мвае *або́* ўтрымо́ўвае

suppose [səˈpouz] v.i. 1. дапушча́ць, дапуска́ць: ***Suppose you are late, what excuse will you make?*** Дапу́сьцім, вы спазьні́ліся, чым вы бу́дзеце апра́ўдвацца? 2. меркава́ць; ду́маць, уважа́ць: ***I suppose she will come as usual*** Мяркую́, што яна́ прыйдзе, як звыча́йна; ***He was supposed to come yesterday*** Ён ме́ўся прыйсьці́ ўчо́ра

supposing [səˈpouzɪŋ] conj. у выпа́дку, што; калі́ б: ***Supposing it rains, shall we still go?*** Калі б ішо́ў дождж, ці мы ўсё адно́ по́йдзем?

supposition [ˌsʌpəˈzɪʃən] n. дапушчэ́ньне, меркава́ньне *n.*

suppository [səˈpɑ:zətɔ:ri] n., pl. **-ries,** Med. супазыто́рый -я *m.*, сьве́чка *f.*

suppress [səˈpres] v.t. 1. душы́ць (*паўста́ньне, бунт*). 2. стры́мваць (*зяха́ньне, плач*). 3. прытры́мваць, прыпыня́ць: ***to suppress a newspaper*** прыпыні́ць газэ́ту. 4. стры́мваць, спыня́ць: ***to suppress bleeding*** спыні́ць крывацёк. 5. зато́йваць: ***to suppress the truth*** затаі́ць пра́ўду

suppression [səˈpreʃən] n. 1. здушэ́ньне *n.* (*бу́нту*). 2. стрыма́ньне, абмежава́ньне: ***suppression of human rights*** абмежава́ньне правоў чалаве́ка. 3. зато́йваньне

suppurate [ˈsʌpjəreɪt] – v.t. 1. нагно́йваць (*ра́ну*), вы́клікаць гнае́ньне, запале́ньне.
– v.i. гнаі́цца (*пра ра́ну*), выдзяля́ць гной

suppuration [ˌsʌpjəˈreɪʃən] n. 1. гнае́ньне, нарыва́ньне *n.* (*ра́ны*). 2. гной -ю *m.* (*з ра́ны*)

suppurative [ˈsʌpjərətɪv] – adj. нагно́ены, гно́йны, гнаявы́ (*пра ра́ну*)
– n. сро́дак, які́ прысьпяша́е нагно́йваньне

supranational [ˌsu:prəˈnæʃənəl] adj. наднацыяна́льны: ***supranational corporations*** наднацыяна́льныя карпара́цыі

supremacy [suˈpreməsi] n. 1. вяршэ́нства *n.*, супрэма́цыя *f.* 2. найвышэ́йшая ўла́да, перава́га (*сі́лы, ула́ды*)

supreme [suˈpri:m] adj. 1. найвышэ́йшы: ***a supreme ruler*** найвышэ́йшы валада́р; ***supreme power*** найвышэ́йшая ўла́да. 2. найбо́льшы, скра́йні: ***supreme courage*** надзвыча́йная адва́га. 3. крыты́чны, экстрэма́льны (*мо́мант*)
• ***the supreme sacrifice*** найвышэ́йшая ахвя́ра; ахвя́ра жыцьцём

Supreme Court Найвышэ́йшы Суд, Вярхо́ўны Суд

surcharge [ˈsɜ:rtʃɑ:rdʒ] – n. 1. дапла́та, прыпла́та *f.* 2. перагру́зка *f.* 3. дадатко́вы пада́так
– v.t. 1. спаганя́ць дадатко́вую пла́ту. 2. пераацэ́ньваць, выстаўля́ць завы́шаную цану́. 3. перагружа́ць

sure [ʃʊr] – adj. 1. пэ́ўны, упэ́ўнены; перакана́ны: ***We are sure to meet him*** Мы ўпэ́ўненыя, што спаткае́мся з

ім; ***I am sure of his guilt*** Я ўпэ́ўнены, што ён вінава́ты; ***sure proof*** бясспрэ́чны до́вад. 2. пэ́ўны, надзе́йны: ***a sure messenger*** надзе́йны пасланец
– adv., Informal напэ́ўна
• ***be sure*** глядзі́, не забу́дзься: ***Be sure to lock the door*** Не забу́дзься замкну́ць дзьве́ры
• ***for sure,*** Informal напэ́ўна: ***He's coming for sure*** Ён прыйдзе напэ́ўна; ***That's for sure*** Гэ́та пэ́ўна
• ***make sure*** упэ́ўніцца, перакана́цца: ***Make sure you have the key*** Глядзі́, каб меў ключ
• ***to be sure*** зразуме́ла, вядо́ма, безумо́ўна

sureness [ˈʃʊrnəs] n. пэ́ўнасьць, упэ́ўненасьць *f.*

surely [ˈʃʊrli] adv. 1. бясспрэ́чна, пэ́ўна, упэ́ўнена. 2. бада́й, хіба́: ***Surely it will not rain all week*** Дождж бада́й ня бу́дзе йсьці цэ́лы ты́дзень
• ***slowly but surely*** павóлі, але́ ўпэ́ўнена

surety [ˈʃʊrəti] n., pl. **-ties** 1. гара́нтыя, зару́ка, пару́ка *f.* 2. паручы́цель -я, пару́чаньнік -а *m.*, паручы́целька, пару́чаньніца *f.*: ***to stand*** or ***be surety for*** паручы́цца за *каго́*

surf [sɜ:rf] n. прыбо́й -ю *m.*

surface [ˈsɜ:rfəs] – n. 1. пове́рхня *f.*, верх -у *m.* 2. бок -у *m.*: ***A cube has six surfaces*** Куб ма́е шэсьць бако́ў. 3. ве́рхні пласт (*сьне́гу, зямлі́*). 4. Geom. пло́шча *f.*
– adj. 1. пове́рхневы. 2. Informal павярхо́ўны: ***surface knowledge*** павярхо́ўныя ве́ды
– v.t. 1. пакрыва́ць: ***to surface a road*** пакры́ць даро́гу. 2. вывóдзіць на пове́рхню: ***to surface a submarine*** вы́весьці падво́дную ло́дку на пове́рхню
– v.i. усплыва́ць на пове́рхню

surface mail назе́мная по́шта

surface tension, Phys. пове́рхневае нацяжэ́ньне

surface to surface missile раке́та ты́пу зямля́-зямля́

surge [sɜ:rdʒ] – v. 1. уздыма́цца й апада́ць, хвалява́цца (*пра ваду́, нато́ўп*). 2. раптóўна наплыва́ць (*пра кроў, ду́мкі, пачу́цьці*)
– n. 1. вялі́кая хва́ля; бу́рнае хвалява́ньне. 2. Figur. бу́рныя пачу́цьці, пры́ступ -у *m.*: ***a surge of anger swept over him*** пры́ступ зло́сьці апанава́ў яго́

surgeon [ˈsɜ:rdʒən] n. хіру́рг -а *m.*

surgery [ˈsɜ:rdʒəri] n. 1. хірургі́я *f.* 2. апэра́цыя *f.* 3. кабіне́т хіру́ргa, апэрацы́йная за́ля

surgical [ˈsɜ:rdʒɪkəl] adj. хірургі́чны

surly [ˈʃɜ:rli] adj. зло́сны; не ў гумóры, бурклі́вы

surmise [sərˈmaɪz] – v.i. прыпушча́ць; меркава́ць, здага́двацца
– n. 1. прыпушчэ́ньне, меркава́ньне *n.* 2. здага́дка *f.*

surmount [sərˈmaʊnt] v.i. 1. перамага́ць, пераадóльваць: ***He surmounted many dificulties*** Ён перамóг шмат цяжкасьцяў. 2. вы́сіцца, узвыша́цца (*над навако́льлем*). 3. перахóдзіць: ***to surmount a hill*** перайсьці ўзго́рак

surname [ˈsɜ:rneɪm] – n. 1. про́зьвішча *n.* 2. мяну́шка *f.*: прыйме́ньне *n.*: ***Prince Usiaslau of Polacak had the surname "the Wizard"*** По́лацкі князь Усяслáў меў прыйме́ньне «Чарадзе́й»
– v.t. 1. называ́ць *каго́* па про́зьвішчы. 2. дава́ць і́ншае імя́

surpass [sərˈpæs] v.t. перасяга́ць; перавыша́ць, перавыша́ць; ***to surpass expectations*** перавы́сіць усе́ спадзява́ньні

surpassing [sərˈpæsɪŋ] adj. найдасканалейшы, недася́жны, нераўзы́йдзены

surplice [ˈsɜ:rpləs] n. стыха́р -а́ *m.*

surplus [ˈsɜ:rplʌs] – n. лі́шак -ку *m.*, рэ́шта, аста́ча *f.*
– adj. 1. лі́шні, збыткóўны, надме́рны. 2. рэ́шткавы, аста́ткавы

surprise [sərˈpraɪz] – n. 1. зьдзіўле́ньне *n.* 2. неспадзява́нка *f.*, сюрпры́з -у *m.*
– adj. неспадзява́ны: ***surprise attack*** неспадзява́ны напа́д

– v.i. 1. зьдзіўля́ць, ура́жваць 2. напада́ць, засьпява́ць зьняна́цку

• ***take by surprise*** засьпява́ць зьняна́цку

surprised [sərˈpraɪzd] adj. зьдзі́ўлены, ура́жаны; засьпе́ты зьняна́цку

surprising [sərˈpraɪzɪŋ] adj. неспадзява́ны; дзі́ўны

surprisingly [sərˈpraɪzɪŋli] adv. неспадзява́на; на дзі́ва

surreal [səˈri:əl] adj. нерэа́льны, дзі́ўны

surrealism [səˈri:əˌlɪzəm] n. сюррэалі́зм -у *m.*

surrealistic [səˌri:əˈlɪstɪk] adj. сюррэалі́стычны

surrender [səˈrendər] – n. здава́ньне *n.*, зда́ча, адмо́ва, сту́пка *f.*; капітуля́цыя *f.*

– v.t. 1. здава́ць. 2. адмаўля́цца, саступа́ць

– v.i. здава́цца, капітулява́ць; адда-ва́цца *чаму́*: ***to surrender oneself to grief*** адда́цца журбе́, го́ру

surreptitious [ˌsɜ:rəpˈtɪʃəs] adj. патае́мны, зро́блены ці́шко́м

surreptitiously [ˌsɜ:rəpˈtɪʃəsli] adv. патае́мна, пакрыёма, ці́шко́м

surrogate [ˈsɜ:rəgət] – n. 1. сурага́т, заме́ньнік -у *m.* 2. судзьдзя́ ў спра́вах спа́дчыны і апе́кі

– adj. падстаўны́: ***surrogate mother*** падстаўна́я ма́ці

– v.t. заступа́ць, замяня́ць *каго́ кім*

surround [səˈraʊnd] v.i. абкружа́ць, акаля́ць, атача́ць, абступа́ць

surrounding [səˈraʊndɪŋ] adj. навако́льны

surroundings [səˈraʊndɪŋz] n. 1. мясцо́васьць *f.*, вако́ліцы *pl.* 2. асяро́дзьдзе, атачэ́ньне *n.*

surtax [ˈsɜ:rtæks] n. дадатко́вы пада́так

surveillance [sərˈveɪləns] n. нагля́д -у *m.*; сачэ́ньне *n.*: ***under surveillance*** пад нагля́дам

survey [sərˈveɪ] – v.t. 1. аглядаць, 2. дасьле́даваць, інспэктава́ць

– n. [ˈsɜ:rveɪ] 1. агля́д -у *m.*, інспэ́кцыя *f.* 2. межава́ньне *n.*, землямерная *або́* тапаграфі́чная зды́мка

surveyor [sərˈveɪər] n. 1. землямер, тапо́граф, камо́рнік -а *m.* 2. інспэ́ктар, кантралёр -а *m.*

survival [sərˈvaɪvəl] n. 1. выжыва́ньне *n.* 2. перажы́так -ку *m.*

survive [sərˈvaɪv] – v.t. перажыва́ць, перано́сіць

– v.i. выжыва́ць

survivor [sərˈvaɪvər] n. ацале́лы; той, хто вы́жыў

susceptibility [səˌseptəˈbɪlətɪ] n. ура́жлівасьць, успрыма́льнасьць *f.*

susceptible [səˈseptəbəl] adj. 1. ура́жлівы, чу́лы, чульлі́вы: ***susceptible nature*** ура́жлівая нату́ра. 2. успрыма́льны, пада́тлівы, схільны: ***a theory susceptible of proof*** тэо́рыя, яку́ю лёгка дове́сьці

suspect [səˈspekt] – v.i. 1. падазрава́ць. 2. здага́двацца, меркава́ць; ду́маць: ***You are pretty tired after your journey, I suspect*** Я ду́маю, ты мо́цна змо́раны пасьля́ падаро́жжа. 3. сумнява́цца: ***I suspect the authenticity of the document*** Я сумнява́юся ў аўтэнты́чнасьці дакумэ́нта

– n. [ˈsʌspekt] падазрава́ны -ага *m.*, падазрава́ная *f.*

– adj. падазро́ны; які́ выклі́ка́е падо́зраньне

suspend [səˈspend] v. 1. падве́шваць: ***The lamp was suspended from the ceiling*** Ля́мпа была́ падве́шаная да сто́лі. 2. спыня́ць, прыпыня́ць: ***to suspend work*** прыпыні́ць пра́цу. 3. прыпыня́ць часо́ва, адкладаць: ***The court suspended judgment until next Monday*** Суд адкла́ў прысу́д да насту́пнага панядзе́лка. 4. часо́ва звальня́ць (*з па-са́ды*); часо́ва выключа́ць. 5. стры́маць: ***to suspend payment*** стрыма́ць спла́ту (*даўго́ў*)

suspenders [səˈspendərz] n. падця́жкі, шле́йкі *pl. only*

suspense [səˈspens] n. 1. напру́жанасьць, няпэ́ўнасьць, нерашу́часьць *f.* 2. непако́й -ю *m.*, трывога *f.*

suspension bridge падве́сны мост

suspicion [səˈspɪʃən] n. 1. падо́зраньне, падазрэ́ньне *n.* 2. адце́ньне *n.*: ***She spoke with a suspicion of spite*** Яна́ гаварыла з адце́ньнем зласьлівасьці; ***above suspicion*** па-за падо́зраньнем; ***on suspicion*** пад падо́зраньнем

suspicious [səˈspɪʃəs] adj. які́ падазраé, падазро́ны: ***to be suspicious*** падазрава́ць, быць падазро́ным

suspiciously [səˈspɪʃəsli] adv. падазро́на

sustain [səˈsteɪn] v.t. 1. падтры́мваць: ***Hope sustains him in his misery*** Надзе́я падтры́мвае яго́ ў бядзе́. 2. утры́мваць: ***to sustain an army*** утры́мваць а́рмію. 3. трыма́ць, падпіра́ць: ***Arches sustain the weight of the roof*** Скляпе́ньне трыма́е цяжа́р страхі́. 4. вытры́мваць (*уда́ры*). 5. цярпе́ць: ***to sustain a great loss*** пане́сьці вялі́кую стра́ту. 6. пацьвярджа́ць, падтры́мваць: ***The facts sustain his theory*** Фа́кты пацьвярджа́юць яго́ную тэо́рыю

sustenance [ˈsʌstənəns] n. 1. сро́дкі на пражы́так: ***He gave money for the sustenance of a poor family*** Ён дава́ў гро́шы бе́днай сям'і́ на пражы́так. 2. е́жа *f.*, харчы́ *pl*: ***He has gone for a week without sustenance*** Ён пражы́ў тыдзень бязь е́жы

swaddle [ˈswɑːdəl] – v.t. 1. спавіва́ць. 2. ту́га абкру́чваць (*палатно́м, бінто́м*) – n. спавіва́льнік -а, спавіва́ч -а́ *m.*; бінт -а́ *m.*

swagger [ˈswægər] – v.i. 1. хадзі́ць з ва́жным вы́глядам; ва́жна кро́чыць. 2. выхваля́цца, хвалі́цца; ганары́цца. 3. блефава́ць

– n. фарсі́стая *або́* ва́жная хада́; фанабэ́рыстасьць *f.*

– adj., Informal ве́льмі мо́дны, па апо́шняй мо́дзе

swaggerer [ˈswægərər] n. франт -а *m.*, ганарлі́вец -ўца *m.*; задава́кла -і *m.&f.*

swallow I [ˈswɑːloʊ] – v.t. 1. глыта́ць. 2. прыма́ць на ве́ру: ***He will swallow any story*** Ён усяму́ пове́рыць. 3. цярпе́ць: ***He had to swallow the insult*** Ён му́сіў сьцярпе́ць зьнява́гу

– n. 1. глытло́к -ка́ *m.* 2. гло́тка *f.*

• ***swallow up*** праглыну́ць; схава́ць, (*пра хва́лі, це́мру*); ца́лкам захапі́ць

• ***swallow words said in anger*** забра́ць наза́д ска́занае са зло́сьці

swallow II [ˈswɑːloʊ] n. ла́стаўка *f.*

swallow-tailed coat [ˌswɑːloʊˈteɪld] n. фрак -а *m.*

swam [swæm] v., *p.t. of* **swim**

swamp [swɑːmp] – n. бало́та *n.*; ба́гна, дрыгва́ *f.*

– v. 1. залива́ць, затапля́ць: ***The wave swamped the boat*** Хва́ля затапі́ла чо́вен. 2. засыпа́ць, зава́льваць: ***He was swamped with letters*** Яго́ засы́палі ліста́мі

• ***moss swamp*** імша́ра, імша́рына *f.*

swamp fever малярыя *f.*, бало́тная ліхама́нка, тра́сца *f.*

swampland [ˈswɑːmplænd] n. бало́ты *pl.*, ба́гнішча *n.*, бало́тная зямля́

swamp ore бало́тная руда́

swampy [ˈswɑːmpi] adj. 1. бало́цісты, багні́сты. 2. гра́зкі (*як ба́гна*)

swan [swɑːn] – n. 1. ле́бедзь -я *m.*; лябёдка *f.*

– adj. лебядзі́ны

swan song лебядзі́ная пе́сьня

swap [swɑːp] v.t. выме́ньваць, абме́ньваць (-ца), мяня́ць (-ца)

swarm [swɔːrm] – n. 1. рой -ю *m.* (*пчалі́ны*). 2. пло́йма *f.* 3. гурт -у *m.*, гурма́ *f.*: ***swarm of children*** гурма́ дзяцей

– v.i. 1. раі́цца, вылята́ць ро́ем. 2. кішэ́ць: ***The mosquitoes swarmed around us*** Вако́л нас кішэ́лі камары́; ***The swamp swarmed with mosquitoes*** Бало́та кішэ́ла камара́мі. 3. то́ўпіцца

swarthy [ˈswɔːrði] adj. смугля́вы, сму́глы, цемнава́ты

swastika [ˈswɑːstɪkə] n. сва́стыка *f.*

swath [swɑːθ] n. 1. пракóс -у *m.* 2. паласа́ *f.*

• ***cut a swath*** фарсі́ць, франці́ць

sway [sweɪ] – v.i. хіста́цца; калыха́цца

– v.t. 1. хіста́ць, калыха́ць: ***The wind sways the grass*** Ве́цер калы́ша тра-

ву́. 2. пахіснýць (*у перакана́ньнях, наме́рах*), уплыва́ць: ***to sway the audience*** уплыва́ць на аўдыто́рыю, вало́даць аўдыто́рыяй
– n. 1. хіста́ньне *n.* 2. ула́да *f.*, уплы́ў -ву *m.*: ***Presently the world is under the sway of economics*** Цяпе́рашні сьвет знахо́дзіцца пад уплы́вам экано́мікі

swear [swer] – v., **swore** *or* (Archaic) **sware**, **sworn, swearing,** – v.i. 1. бажы́цца. 2. прысяга́ць: ***to swear an oath*** дава́ць прыся́гу, прысяга́ць
– v.t. 1. браць прыся́гу, вымага́ць абяца́ньне: ***Members of the club were sworn to secrecy*** Сябры́ клю́бу прысяга́лі захо́ўваць таямні́цу; ***to swear a witness*** прыве́сьці сьве́дку да прыся́гі. 2. дава́ць абяца́ньне, ахвярава́цца. 3. блюзьне́рыць; клясьці́ся, праклі́на́ць
• ***swear by*** а) прысяга́ць на *каго́-што*. б) мо́цна ве́рыць у *каго́-што*
• ***swear in*** прыво́дзіць да прыся́гі
• ***swear off*** зарака́цца: ***to swear off drink*** зарачы́ся ня піць

sweat [swet] – n. 1. пот -у *m.*: ***He was in a cold sweat from fear*** Яго́ абліло́ хало́дным по́там ад стра́ху. 2. ві́льгаць *f.* (*на шы́бах, тру́бах*)
– v.i. **sweat** or **sweated, sweating** 1. паце́ць, патне́ць, макрэ́ць, управа́ць. 2. паце́ць, запацява́ць (*пра шкло*). 3. Informal паце́ць, ця́жка працава́ць. 4. хвалява́цца: ***to sweat over delay*** нэрвава́цца з прычы́ны затры́мкі
– v.t. 1. упа́рваць, заганя́ць (*каня́*). 2. прымуша́ць ця́жка працава́ць. 3. прылітво́ўва́ць, паяць (*мядзя́ныя тру́бы*)
• ***sweat it out,*** Informal нецярпліва, нэрво́ва чака́ць

sweater [ˈswetər] n. свэ́тар, швэ́дар -ра *m.*

sweat gland по́тавая зало́за

sweat shirt баваўня́ны пуло́вер

sweaty [ˈsweti] adj. 1. спаце́лы, спатне́лы; по́тны. 3. цяжкі́ (*аб пра́цы*)

Swede [swi:d] n. швэд -а *m.*, шве́дка *f.*

Swedish [ˈswi:dɪʃ] – adj. шве́дзкі
– n. 1. шве́ды *pl.* 2. шве́дзкая мо́ва

sweep [swi:p] – v.t. **swept, sweeping** 1. а) замята́ць, падмята́ць; ме́сьці. б) чы́сьціць: ***to sweep a chimney*** чы́сьціць ко́мін. 2. ме́сьці (*пра завіру́ху*). 3. зьмята́ць, зрыва́ць, зно́сіць: ***A flood swept away the bridge*** Павод-ка сарва́ла мост. 4. цягну́цца па падло́зе (*пра до́ўгую суке́нку*). 5. ахапля́ць, апано́ўваць: ***The idea of independence swept the country*** Ідэ́я незале́жнасьці ахапі́ла краі́ну
– v.i. распасьціра́цца, цягну́цца. ***The shore sweeps for miles*** Бе́раг ця́гнецца мі́лямі
– n. 1. вымята́ньне, падмята́ньне *n.* 2. паве́лў -ву *m.* 3. плынь *f.*. 4. узма́х -у *m.*: ***He cut the grass with strong sweeps of his scythe*** Ён касі́ў траву́ мо́цнымі ўзма́хамі касы́. 5. прасто́ра, паласа́ *f.* (*зямлі́*). 6. камінар -а *m.* 7. падмята́йла -ы *m. & f.* . 8. во́чап -а *m.* (*кало́дзежнага жураўля́*). 9. канчатко́вая перамо́га, по́ўны вы́йгрыш (*у спо́рце*)

sweeper [ˈswi:pər] n. 1. падмята́йла -ы *m. & f.* 2. прыла́да для падмята́ньня

sweeping [ˈswi:pɪŋ] – adj. шыро́кі, маштабны: ***sweeping changes*** маштабныя зьме́ны
– n. ***sweepings***, pl. а) сьме́цьце *n.*, адкі́ды *pl.* б) бязвартасныя, нікчэ́мныя лю́дзі: ***the sweepings of the society*** адкі́ды грама́дзтва

sweet [swi:t] – adj. 1. сало́дкі. 2. пры-е́мны. 3. прыго́жы, мі́лы: ***a sweet smile*** мі́лая ўсьме́шка. 4. сьве́жы ***sweet milk*** сьве́жае малако́. 5. несалёны: ***sweet butter*** несалёнае ма́сла
– n. 1. сало́дкае *n.*, дэсэ́рт -у *m.* 2. лю́бая, каха́ная *f.*; лю́бы, каха́ны -ага *m.* 3. сало́дкасьць *f.*
• ***be sweet on*** or ***upon***, Informal быць закаха́ным у *каго́*
• ***sweets,*** pl. ласу́нкі *pl.* (*цукёркі, пе́чыва*)

sweeten ['swi:tən] – v.t. саладзі́ць
– v.i. саладзе́ць, рабі́цца сало́дкім
sweetener ['swi:tənər] n. сало́дзіва *n.*, рэ́чыва, які́м сало́дзіцца
sweetening ['swi:tənɪŋ] n. 1. не́шта, што сало́дзіць. 2. саладжэ́ньне *n.*
sweetheart ['swi:thɑ:rt] n. лю́бы, каха́ны -ага *m.*; лю́бая, каха́ная *f.*; лю́бка, лю́бачка *f.*
sweetie ['swi:ti] n. даражэ́нькі -ага *m.*, даражэ́нькая *f.*
sweetish ['swi:tɪʃ] adj. саладкава́ты, саладжа́вы
sweetly ['swi:tli] adv. со́ладка
sweetmeats ['swi:tmi:ts] n., pl. цукерка *f.*; цука́т -у *m.*
sweetness ['swi:tnəs] n. 1. сало́дкасьць, сло́дыч *f.* 2. саладжа́васьць *f.*
sweet pea духмя́ны гаро́шак (*кве́тка*)
sweet-scented [ˌswi:t'sentɪd] adj. духмя́ны, паху́чы, па́хкі
sweet talk ліслі́выя сло́вы, ліслі́васьць *f.*
sweet-tempered [ˌswi:t'tempərd] adj. ла́годны, рахма́ны
sweet tooth ця́га да сало́дкага
sweet william *or* **sweet William,** Bot. гваздзі́к -а́ *m.*
swell [swel] – v.i. **swelled, swelled** or **swollen, swelling** 1. пу́хнуць, распуха́ць, апуха́ць: ***His cheek is swollen*** У яго́ напу́хла шчака́. 2. падыхо́дзіць, падыма́цца, рабі́цца бо́льшым: ***The river is swollen by rain*** Вада́ ў рэ́чцы падняла́ся пасьля́ дажджу́. 3. нараста́ць, мацне́ць, узраста́ць (*пра гук, го́ман*). 4. Figur. напаўня́цца: ***to swell with pride*** напо́ўніцца го́нарам. 5. Figur. надзіма́цца, фанабэ́рыцца
– n. 1. апу́хласьць *f.*; распу́хлае ме́сца. 2. нараста́ньне, падыма́ньне, мацне́ньне *n.* 3. узбурэ́ньне *n.* (*мо́ра*)
– adj., Informal шыко́ўны; Sl. фа́йны: ***He is a swell guy*** Ён фа́йны хлапе́ц
swelling ['sweliŋ] n. пухлі́на *f.*
swelter ['sweltər] – v.i. па́рыцца, пячы́ся, зьнемага́ць ад сьпяко́ты
– n. сьпяко́та, сьпёка *f.*
swept [swept] v., *p.t. and p.p. of* **sweep**
swerve [swɜ:rv] – v.i. рэ́зка абміна́ць: ***The car swerved to avoid a dog*** Аўтамашы́на рэ́зка зьвярну́ла, каб абміну́ць саба́ку
– n. адхіле́ньне ўбо́к, абміна́ньне *n.*
swift [swɪft] – adj. ху́ткі, шпа́ркі, бо́рзды; жва́вы; імкліві
– adv., *гл.* **swiftly**
– n. 1. стрыж -а́ *m.* (*пту́шка*). 2. матавілка *n.*
swift-footed [ˌswɪft'fʊtɪd] adj. ху́тканого́гі
swiftly ['swɪftli] adv. ху́тка, шпа́рка, бо́рзда; імкліва; жва́ва
swiftness ['swɪftnəs] n. ху́ткасьць, шпа́ркасьць *f.*
swill [swɪl] – n. 1. памы́і *pl. only* . 2. по́йла для сьвіне́й. 3. бурда́ *f.* 4. вялікі глыто́к
– v.t. 1. пра́гна піць, жлу́кціць, хлябта́ць, лакта́ць. 2. паласка́ць
swim [swɪm] – v., **swam** or (Archaic) **swum, swimming** пла́ваць, плы́сьці, плыць
– n. пла́ваньне *n.*: ***to go for a swim*** пайсьці́ папла́ваць
• ***be in the swim*** а) быць мо́дным. б) быць дзе́йным у плы́ні жыцьця́
• ***swim by (through)*** праплыва́ць мі́ма
• ***swim off*** адплыва́ць
• ***swim out*** выплыва́ць
• ***swim up (to)*** падплыва́ць
swim bladder пла́вальны пухі́р (*у рыбы*)
swimmer ['swɪmər] n. плывец -ўца́ *m.*, плыўчыха *f.*
swimming ['swɪmɪŋ] – n. пла́ваньне *n.*
– adj. пла́вальны; плывучы: ***a swimming pool*** пла́вальны басэ́йн
swimmingly ['swɪmɪŋli] adv. гла́дка, безь перашко́даў
swimsuit ['swɪmsu:t] n. купа́льнік -а *m.*
swindle ['swɪndəl] – v.t. 1. ашу́кваць; махлява́ць,; абду́рваць. 2. вымантачваць, выма́ньваць, выду́рваць
– n. ашука́нства, махля́рства, круце́льства *n.*

swindler [ˈswɪndlər] n. ашука́н|ец -ца, махля́р -а́, круц|е́ль -ля́, чмут -а́ *m.*

swine [swaɪn] n. 1. сьві́ньня *f.* 2. coll. сьві́ньні, парсюкі́ *або́* вепрукі́

swineherd [ˈswaɪnhɜ:rd] n. сьвінапа́с -а *m.*

swing [swɪŋ] – v., **swung, swung, swinging** 1. гу́шкацца, го́йдацца, калыха́цца. 2. хіста́цца, ківа́цца, вага́цца (*як ма́ятнік, ківа́ч*). 3. маха́ць, разма́хваць: ***He swings his arms as he walks*** Ён разма́хвае рука́мі, калі́ йдзе. 4. развара́чваць, круці́ць: ***He swung his partner as they danced*** Ён крутану́ў партнэ́рку ў та́нцы

– n. 1. калыха́ньне, го́йданьне, гу́шканьне, хіста́ньне *n.* 2. го́йданка *f.* 3. калы́ска, гу́шкалка *f.* 4. рытм -у *m.* 5. сьвінг -у *m.* (*музы́чны стыль, та́нец*)

• ***in full swing*** на по́ўным хо́дзе, у са́мым разга́ры, у по́ўні

swingle [ˈswɪŋgəl] n. траплó *n.* (*для трапа́ньня лёну*)

swing music сьві́нгавая му́зыка

swirl [swɜ:rl] – v. 1. віраваць: ***A stream swirls over rocks*** Струме́нь бурлі́ць на ска́лах. 2. круці́цца: ***dust swirling in the air*** пыл кру́ціцца ў паве́тры. 3. ві́цца, кучара́віцца, завіва́цца (*пра валасы́*)

– n. 1. віраванье *n.*, вір -у *m.*, клуб -у *m.* (*пы́лу, ды́му*). 2. ку́дзер -а *m.*, ло́кан -а *m.*

swish [swɪʃ] – v.t. 1. сьвіста́ць: ***The whip swished through the air*** Пу́га сьві́снула ў паве́тры. 2. шо́ргаць

– n. шо́ргат -у *m.*

Swiss [swɪs] – adj. швайца́рскі

– n. швайца́р|ац -ца *m.*, швайца́рка *f.*

switch [swɪtʃ] – n. 1. уключа́льнік, улуча́льнік, пераключа́льнік -а *m.* 2. чыгу́начная стрэ́лка. 3. заме́на *f.*; перада́ча *f.*: ***a switch of votes to another candidate*** перада́ча галасо́ў другі́ому кандыда́ту. 4. прут -а́ *m.*

– v.t. 1. улуча́ць; уключа́ць. 2. перавóдзіць, перавóдзіць: ***to switch a train to another track*** перавé́сьці цягні́к на і́ншыя рэ́йкі. 3. зьмяня́ць: ***to switch the subject*** зьмяні́ць тэ́му. 4. удара́ць, маха́ць: ***The horse switched his tail to drive off the flies*** Конь махну́ў хвасто́м, каб адагна́ць мух

– v.i. мяня́цца; замяня́цца: ***The boys switched hats*** Хлапцы́ памяня́ліся ша́пкамі

switchboard [ˈswɪtʃbɔ:rd] n. пульт -у *m.*

switchman [ˈswɪtʃmən] n. **-men** стрэ́лачнік -а *m.*

swollen [ˈswoʊlən] adj. 1. напу́хлы, успу́хлы, распу́хлы: ***a swollen ankle*** напу́хлая шчы́калатка. 2. набрыня́лы

swoop [swu:p] – v.i. 1. накіда́цца, налята́ць, раптóўна напада́ць (*зьве́рху*). 2. хапа́ць

– n. імкне́ньне ўні́з

sword [sɔ:rd] n. меч мяча́ *m.*, рапі́ра, шпа́га *f.*, пала́ш -а́ *m.*

• ***be at sword's points*** быць ве́льмі варо́жым, быць на нажа́х

• ***cross swords*** змага́цца; сварыцца, калаці́цца

• ***draw the sword*** пача́ць вайну

• ***the sword*** а) вайна́, б) сі́ла зброі́

swordsman [ˈsɔ:rdzmən] n. **-men** фэхтава́льнік -а *m.*

swore [swɔ:r] v., *p.t. of* **swear**

sworn [swɔ:rn] v., *p.p. of* **swear**

swum [swʌm] v., *p.p. of* **swim**

swung [swʌŋ] v., *p.t. and p.p. of* **swing**

sycophancy [ˈsɪkəfənsi] n. падхалі́мства, падлі́зьніцтва *n.*

sycophant [ˈsɪkəfənt] n. падхалі́м -а падлі́з|а -ы *m.*

sycophantic [ˌsɪkəˈfæntɪk] adj. падхалі́мны, ліськлі́вы, падлі́зьлівы

syllabic [sɪˈlæbɪk] adj. 1. Gram. складо́вы. 2. складаўтвара́льны

syllabify [sɪˈlæbɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** дзяліць на склады́

syllabize [ˈsɪləbaɪz] v.t. 1. дзяліць на склады́. 2. вымаўля́ць, чыта́ць па складо́х

syllable [ˈsɪləbəl] – n. Gram. склад -у *m.* 2. гук-у *m.*, сло́ва *n.*: ***He never uttered a syllable*** Ён не сказа́ў ні сло́ва

– v.t. вымаўля́ць па складо́х

syllabus [ˈsɪləbəs] n., pl **-buses, -bi** [ˈsɪləbaɪ] канспэ́кт -у *m.* (*прамо́вы, кні́гі, ку́рсу*)

symbol [ˈsɪmbəl] – n. 1. сы́мбаль -ю *m.* 2. знак -у *m.*
– v.t. сымбалізава́ць

symbolic [sɪmˈbɑ:lɪk] adj. 1. які́ сымбалізу́е. 2. сымбалі́чны

symbolically [sɪmˈbɑ:lɪkəli] adv. сымбалі́чна

symbolism [ˈsɪmbəlɪzəm] n. сымбалі́зм -у *m.*

symbolist [ˈsɪmbəlɪst] n. сымбалі́ст -а *m.*, сымбалі́стка *f.*

symbolize [ˈsɪmbəlaɪz] v.t. сымбалізава́ць

symmetric [sɪˈmetrik] or **symmetrical** [sɪˈmetrikəl] adj. сымэтры́чны

symmetrically [sɪˈmetrikəli] adv. сымэтры́чна

symmetry [ˈsɪmətri] n., pl. **-tries** сымэ́трыя *f.*

sympathetic [ˌsɪmpəˈθetɪk] adj. 1. спага́длівы, спачува́льны. 2. Informal які́ пагаджа́ецца, ухваля́е, зго́дны

sympathetically [ˌsɪmpəˈθetɪkəli] adv. спага́дліва, спачува́льна

sympathize [ˈsɪmpəθaɪz] v.i. 1. спагада́ць, спачува́ць. 2. сымпатызава́ць

sympathy [ˈsɪmpəθi] n., pl. **-thies** 1. спага́да *f.*, спачува́ньне *n.* 2. зго́днасьць, зго́да *f.*: ***He is in sympathy with my plan*** Ён згаджа́ецца з маі́м пля́нам

symphonic [sɪmˈfɑ:nɪk] adj. 1. сымфані́чны. 2. Figur. суго́чны

symphony [ˈsɪmfəni] – n., pl. **-nies** 1. сымфо́нія *f.* 2. гармо́нія гу́каў. 3. гармо́нія
– adj. сымфані́чны: ***symphony orchestra*** сымфані́чны аркестар

symposium [sɪmˈpoʊziəm] n., pl. **-siums** or **-sia** сымпо́зіюм -у *m.*

symptom [ˈsɪmptəm] n. 1. сымпто́м -у *m.* 2. прыкме́та *f.*: ***Quaking knees and paleness are symptoms of fear*** Дрыго́тка ў кале́нях і бле́днасьць — адзна́кі стра́ху

synagogue [ˈsɪnəgɑ:g] n. сынаго́га *f.*

synchronism [ˈsɪŋkrəˌnɪzəm] n. сынхрані́зм -у *m.*, адначасо́васьць *f.*

synchronize [ˈsɪŋkrənaɪz] – v.i. адбыва́ць адначасо́ва
– v.t. сынхранізава́ць

synchronous [ˈsɪŋkrənəs] adj. сынхрані́чны, аднача́сны, адначасо́вы, сынхро́нны

syndicate [ˈsɪndɪkət] – n. сындыка́т -у *m.*
– v. [ˈsɪndɪkeɪt] злуча́ць(ь) (-ца) у сындыка́т

synod [ˈsɪnəd] n. сыно́д -у *m.*

synodal [ˈsɪnədəl] adj. сыно́дзкі, сынада́льны

synonym [ˈsɪnənɪm] n. сыно́нім -а *m.*

synonymous [sɪˈnɑ:nəməs] adj. сынані́мічны

synopsis [sɪˈnɑ:psɪs] n., pl. **-ses** сыно́псіс, канспэ́кт -у *m.*

syntactic [sɪnˈtæktɪk] or **syntactical** [sɪnˈtæktɪkəl] adj. сынтаксі́чны

syntax [ˈsɪntæks] n., Gram. сы́нтаксіс -у *m.*

synthesis [ˈsɪnθəsɪs] n., pl. **-ses** сы́нтэз -у *m.*, злучэ́ньне; абагульне́ньне *n.*

synthesize [ˈsɪnθəsaɪz] v.t. сынтэзава́ць

synthetic [sɪnˈθetɪk] adj. 1. сынтэты́чны: ***synthetic chemistry*** сынтэты́чная хі́мія. 2. сынтэты́чны, шту́чны. 3. Ling. сынтэты́чныя мо́вы

synthetic fiber шту́чнае валакно́

synthetics [sɪnˈθetɪks] n. сынтэ́тыка *f.*; сынтэты́чныя матэрыя́лы

syphilis [ˈsɪfɪlɪs] n. сы́філіс -у *m.*, пра́нцы *pl. only*

syphilitic [ˌsɪfəˈlɪtɪk] – adj. сыфілітычны
– n. сыфіліты́к -а *m.*

syphon *гл.* **siphon**

Syriac [ˈsɪriæk] n. старажытнасырыйская мо́ва

Syrian [ˈsɪriən] – adj. сырыйскі
– n. сырыец -йца *m.*, сырыйка *f.*

syringe [sɪˈrɪndʒ] – n. шпрыц -а *m.*; спрынцо́ўка *f.*
– v.t. спрынцава́ць

syrup or **sirup** [ˈsɪrəp] n. сыро́п -у *m.*
• ***cough syrup*** мікстýра ад ка́шлю

system [ˈsɪstem] n. 1. сыстэ́ма *f.* 2 Biol. сукýпнасьць вóрганаў, арганíзм -у *m.* 3. лад -у *m.*: ***the social system*** грамáдзкі лад

systematic [ˌsɪstəˈmætɪk] or **systematical** [ˌsɪsteˈmætɪkəl] adj. 1. сыстэматы́чны. 2. мэтады́чны

systematize [ˈsɪstəmətaɪz] v.t. сыстэматызавáць, прывóдзіць у сыстэ́му

systemic [sɪˈstemɪk] adj. 1. сыстэ́мны 2 Biol. датычны да ўсягó арганíзму, саматы́чны

T

T, t [ti:] n., pl. **T's, t's** *дваццáтая лíтара англéльскага альфабэ́ту*

tab I [tæb] – n. 1. язычлóк -ка *m.*, налéпка *f.* (*картатэ́кі, каталёгу*). 2. вýшка *n.*, пяцéлька *f.*
– v.t. пазначáць налéпкай
• ***keep tabs*** or ***a tab on*** трымáць вóка на *кім*; трымáць улíк

tab II [tæb] Informal рахýнлак -ка (*за éжу ў рэстарáне*), квітлóк -кá *m.*, чэк -а *m.*

tab III [tæb] табуля́тар -а *m.*

tabernacle ['tæbərnækəl] n. 1. дом малéньня, малéльня. 2. даразахавáльніца, скíнія *f.* (*у царквé*), табэрнáкулюм -а *m.* (*у касьцéле*)
• ***Feast of Tabernacles*** кýчкі, сукóт (*юдэ́йскае сьвя́та*)

table [teɪbəl] – n. 1. стол сталá *m.* 2. стол (*éжа*). 3. таблíца *f.*, рóўная павéрхня, рóўня *f.*: ***table of contents*** зьмест (*сьпíс разьдзéлаў*). 4. драўля́ная, камéнная плітá; скрыжáль *f.*
– v.t. 1. адкладáць разгля́д (*закóна праéкту, прапанóвы*), клáсьці пад сукнó. 2. Brit. падавáць на разгля́д (*прапанóву*)
• ***set the table*** накрывáць (на) стол
• ***under the table*** цішкóм, пакрыёма, з-пад палы́

tableau ['tæbloʊ] n., pl. **-leaux** or **-leaus** 1. маляўнíчая сцэ́на; карцíна *f.* 2. жывáя карцíна

tablecloth ['teɪbəlklɔ:θ] n. абрýс -á *m.*, настóльнік -а *m.*

tableland ['teɪbəllænd] n. пласкагóр'е, плятó *n.*, *indecl.*

tablespoon ['teɪbəlspu:n] n. сталóвая лы́жка

tablet ['tæblət] n. 1. дóшчачка, таблíчка (*для пісáньня, маляváньня*). 2. натáтнік, блякнóт -а *m.* 3. таблíчка, дóшчачка з нáдпісам. 4. таблéтка *f.*

tableware ['teɪbəlwer] n. начы́ньне *n.*, пóсуд -у *m.*

table wine сталóвае вінó

tabloid ['tæblɔɪd] – n. 1. таблóід -а (*газэ́та мéншага фармáту, звычáйна бульвáрнага зьмéсту*). 2. таблéтка *f.*
– adj. сьцíслы, кандэнсавáны

taboo [tə'bu:] – v.t. забараня́ць; накладáць табý
– n. 1. забарóна *f.* 2. табý *n.*, *indecl.*
– adj. забарóнены

tabular ['tæbjələr] adj. таблíчны, тáбельны, у вы́глядзе таблíцы; у слупкí. 2. плóскі (*як стол*): ***a tabular rock*** плóская скалá

tacit ['tæsɪt] adj. 1. ціхі, бяз слоў: ***a tacit prayer*** ціхая малíтва. 2. бясслóўны. 3. маўклíвы, нямы́

taciturn ['tæsɪtɜ:rn] adj. маўклíвы, негаваркí: ***taciturn person*** маўчýн -á *m.*

tack [tæk] – n. 1. цьвік зь вялíкай плéшкай для абíўкі мэ́блі: ***carpet tacks*** цьвікí для дыванóў; ***thumbtacks*** кнóпкі. 2. фастры́га *f.* 3. курс -у, кі-

ру́нlак -ку *m.*; падыхо́д -у *m.*: ***to take a right tack*** пра́вільна падыйсьці́
– v. 1. прымацо́ўваць. 2. фастрыгава́ць. 3. далуча́ць, дадава́ць: ***He tacked the postscript to the end of the letter*** Ён дада́ў постскры́птум у канцы́ ліста́. 4. зьмяня́ць падыхо́д

tackle ['tækəl] – n. снасьць *f.* а) ***fishing tackle*** рыба́цкая снасьць. б) снасьць для ве́тразяў
– v. 1. бра́цца: ***to tackle the problem*** бра́цца за праблє́му. 2. хапа́ць, лавіць. 3. запрага́ць

tact [tækt] n. 1. такт -у *m.* 2. такто́ўнасьць *f.*

tactful ['tæktfəl] adj. такто́ўны

tactfully ['tæktfəlı] adv. такто́ўна, з та́ктам

tactical ['tæktıkəl] n. 1. тактычны. 2. уме́лы

tactician [tæk'tıʃən] n. 1. та́ктык -а *m.* 2. арганіза́тар -а *m.*

tactics ['tæktıks] n. 1. ваенная та́ктыка; ваенныя апэра́цыі. 2. мэто́дыка, та́ктыка

tactless ['tæktləs] adj. нетакто́ўны, бестакто́ўны; недалікатны: ***a tactless person*** нетакто́ўны чалаве́к

tadpole ['tædpoul] n., Zool. апало́нік -а *m.*

taffeta ['tæfətə] n. тафта́ *f.*

tag I [tæg] – n. 1. ярлы́к -а́ *m.*, этыке́тка, бі́рка, ме́тка *f.* 2. ве́шалка *f.* (*пятля́*). 3. накане́чнік на шнурку́. 4. бле́шня. 5. цыта́та *f.* (*эпі́граф*). 6. Theatr. заключна́я рэ́пліка *f.*
– v.t. **(-gg-)** дадава́ць, прышпіля́ць (*для аздо́бы, эфэ́кту*)
– v.i. **(-gg-)** ісьці́ сьле́дам за *кім*

tag II [tæg] – n. гульня́ ў даганя́лкі
– v.t. **(-gg-)** засту́каць (*у гульні́*)

tag day дзень збо́ру ахвяраваньняў на дабрачы́нныя мэты

Tahitian [tə'hi:ʃən] – n. 1. жыха́р абто́ку Таі́ты. 2. таі́цкая мо́ва
– adj. таі́цкі

tail [teıl] – n. 1. хвост хваста́ *m.* 2. зад -у *m.* 3. хво́сьцік -а *m.* (*прычо́ска*). 3. Sl. шпік, шпег -а, дэтэкты́ў -ва *m.*
– v.t. 1. быць у хвасьце́. 2. Sl. хадзі́ць, сачы́ць за *кім*
– v.i. заніка́ць, прападаць; ме́ншаць
– adj. за́дні, у хвасьце́
• ***a tail wind*** спадаро́жны ве́цер
• ***at the tail of*** у хвасьце́
• ***tail light*** за́дняе сьвятло́ (*у аўтамабі́лі, цягніку́*)
• ***tails*** а) рэ́шка (*манэ́ты*). б) Informal фрак -а *m.*
• ***tail off,*** Informal заніка́ць, зьмяншацца
• ***turn tail*** адступі́ць, даць цяга́

tailor ['teılər] – n. краі́ве́ц -ўца́ *m.*
– v.t. 1. шыць: ***well tailored*** до́бра пашы́ты. 2. прыла́джваць, падганя́ць (*адзе́жыну*)

tailored ['teılərd] adj. дапасава́ны; пашы́ты на замо́ву

tailoring ['teılərıŋ] n. краве́цтва *n.*

tailor-made [ˌteılər'meıd] adj. 1. пашы́ты краўцо́м. 2. зро́блены на замо́ву (*пра во́пратку*)

taint [teınt] – n. 1. пля́ма, зага́на *f.* 2. мара́льная пля́ма; га́ньба *f.*
– v.t. пэ́цкаць, пля́міць; псава́ць (*і мара́льна*), зара́жаць
– v.i. пэ́цкацца, пля́міцца; зара́жацца, псава́цца

take [teık] – v., **took, taken, taking** 1 браць: ***He took her by the hand*** Ён узя́ў яе́ за руку́. 2. хапа́ць: ***to be taken by surprise*** быць засьпе́тым зьняна́цку. 3. здабыва́ць: ***He took first prize*** Ён узя́ў пе́ршую ўзнагаро́ду. 4. убіра́ць: ***Wool takes a dye well*** Во́ўна до́бра ўбіра́е фа́рбу; ***to take cold*** засту́джвацца. 5. займа́ць: ***It takes time and patience to learn how to drive an automobile*** Трэ́ба час і цярплі́васьць, каб навучы́цца кірава́ць аўтамабі́лем. 6 адыма́ць: ***If you take 2 from 7, you have 5*** Калі́ адыме́ш два ад сямёх, застане́цца пяць. 7. ве́сьці: ***Where will this road take me?*** Куды́ гэ́тая даро́га мяне́ завядзе́? 8. правадзіць, завозіць ***Take her home*** Завязі́ яе́ дамо́ў. 9 прыма́цца: ***The vaccination did not take*** Прышчэ́пка не прынялася

– n. 1. здабы́ча (*на палява́ньні*); улó|ў -ву *m.*: ***a great take of fish*** вялі́кі ўлóў ры́бы. 2. вы́ручка, збор (*гро́шай*). 3. кінака́д|ар -ра *m.*

• ***take aback*** засьпе́ць зьняна́цку, неспадзе́ўкі

• ***take about*** вадзі́ць (*па музэ́і, го́радзе*)

• ***take a drink*** піць

• ***take after*** а) быць падо́бным да *кагó*. б) бе́гчы за *кім*, лавіць *кагó*. в) браць прыклад з *кагó*

• ***take a photograph*** рабіць здымак, фатаграфава́ць

• ***take a rest*** адпачыва́ць

• ***take a seat*** сяда́ць, садзі́цца

• ***take a vacation*** браць адпачы́нак

• ***take a walk*** хадзі́ць, шпацырава́ць; ***Take a walk!*** Informal Пайшо́ў прэч!

• ***take back*** а) забра́ць наза́д (*пра сло́ва, абяца́ньне*). б) прыпо́мніць мінулае

• ***take dictation*** запі́сваць

• ***take down*** а) запі́сваць. б) прыніжа́ць. в) здыма́ць

• ***take food*** е́сьці

• ***take for*** прыма́ць за *кагó-што* (*памылко́ва*)

• ***take in*** а) прыма́ць, браць (*кватара́нтаў*), б) убіра́ць, звужа́ць (*суке́нку*). в) спуска́ць ве́тразі, г) зразуме́ць, уця́міць. д) ашука́ць, абдуры́ць

• ***Take it or leave it*** Выбіра́й або́ – або́

• ***take off*** а) узьня́цца, узьляце́ць (*пра самалёт*). б) Informal ху́тка вы́йсьці; пайсьці́; уцячы́, сарва́цца

• ***take on*** а) прыма́ць (*на пра́цу*). б) бра́цца за *кагó-што*. в) гладчэ́ць, таўсьце́ць

• ***take one's time*** не сьпяша́цца

• ***take out*** 1. браць навы́нас. 2. вывó-дзіць: ***to take out the dog*** вывóдзіць сабáку 3. вывóдзіць (*пля́му*). 4. а) пазыча́ць (*кні́гу зь бібліятэ́кі*). б) атрыма́ць (*дазвóл, патэ́нт*). 5. адпóмсьціцца

• ***take part*** браць удзе́л

• ***take place*** зда́рыцца, адбы́цца

• ***take over*** пераня́ць

• ***take temperature*** ме́раць тэмпэратýру

• ***take to*** палюбі́ць, прызвыча́іцца

• ***take up*** а) уця́гваць, убіра́ць (*ваду́*). б) узя́цца за спра́ву. в) пераня́ць

taken [ˈteɪkən] v., *p.p. of* **take**: ***taken aback*** зьбянтэ́жаны, разгýблены

take-off [ˈteɪkɔ:f] n. 1. узьлёт -у *m.* (*самалёта*). 2. падскóк -у *m.* 3. трамплі́н -а *m.* 4. Informal парóдыя, карыкатýра *f.*

takeover [ˈteɪkˌouvər] n. пераня́ньце (*ула́ды, ула́снасьці, кірава́ньня*)

taking [ˈteɪkɪŋ] – adj. прыва́бны, прые́мны; зара́зьлівы (*пра ўсьме́шку*)

– n. 1. затрыма́ньне *n.*, а́рышт -у *m.* 2. улó|ў -ву *m.*

takings, pl. вы́ручка

talc [tælk] n. тальк -у *m.*

talcum [ˈtælkəm] n. 1. пýдра *f.* 2. тальк -у *m.*

tale [teɪl] n. 1. апавяда́ньне *n.*, апóвесьць *f.*; пада́ньне *n.*, ка́зка *f.* 2. вы́думка, мана́ *f.* 3. плётка *f.*

• ***tell tales*** плятка́рыць, маніць, выдумля́ць

talent [ˈtælənt] n. 1. та́лент -у *m.*, здóльнасьці *pl.*: ***a talent for music*** здóльнасьці да мýзыкі. 2. чалаве́к з та́лентам

talented [ˈtæləntəd], adj. таленавíты, з та́лентам

talisman [ˈtæləsmən] n., pl. **-mans** талісма́н -а *m.*

talk [tɔ:k] – v. 1. гýтарыць, гавары́ць, маніць: ***Baby is learning to talk*** Дзіця́тка вýчыцца гаварыць. 2. кансультава́ць, ра́іцца: ***to talk with one's doctor*** ра́іцца зь ле́карам. 3. размаўля́ць; паразумля́цца: ***to talk by signs*** размаўля́ць на мі́гі. 4. плятка́рыць, абгавóрваць: ***She talked behind their backs*** Яна́ плятка́рыла ў іх за сьпі́наю. 5. гаварыць, дыскутава́ць: ***to talk politics*** гаварыць пра палі́тыку

– n. 1. гýтарка *f.*; гаварэ́ньне *n.*; мóва *f.* 2. размóва *f.* 3. нара́да, канфэрэ́н-

цыя *f.* 4. плётка, чу́тка *f.* 5. прадме́т гу́тарак, плётак: ***She is the talk of the town*** Пра яе́ пляткара́ць у го́радзе. 6. Informal пусты́я сло́вы: ***His threats were just talk*** Яго́ныя пагро́зы былі́ то́лькі пусты́мі сло́вамі

• ***talk away*** балбата́ць

• ***talk back,*** Informal агрыза́цца, адка́зваць няве́тліва, без паша́ны

• ***talk big,*** Sl. хвалі́цца, выхваля́цца

• ***talk down*** гаварыць пага́рдліва, з пага́рдай; прыніжа́ць, зьмяншаць

• ***talk English*** гаварыць па-анге́льску

• ***talk out*** а) дакла́дна прадыскутава́ць што. б) Brit. заця́гваць дыску́сію, каб адкла́сьці галасава́ньне (*у парля́манце*)

• ***talk over*** дыскутава́ць; абмяркоўваць

• ***talk sense*** гаварыць да то́лку, разу́мна

talkative ['tɔ:kətiv] adj. гаваркі́, гаманкі́

talker [tɔ:kər] n. 1. прамо́ўца -ы *m.&f.*, ле́ктар -а *m.* 2. гавару́н -а́ *m.*: ***idle talker*** балбату́н -а́ *m.*, траплю́ -а́ *m. & f.*

tall [tɔ:l] adj. 1. высо́кі. 2. увы́шкі: ***six feet tall*** шэсьць фу́таў увы́шкі. 3. Informal вялі́кі; перабо́льшаны; празме́рны: ***a tall price*** празме́рна вялі́кая цана́; ***a tall tale*** непраўдападо́бная гісто́рыя, апо́вед; ***to stand tall*** быць го́рдым, упэ́ўненым у сабе́

tallow ['tælou] – n. 1. лой -ю *m.* (*для вы́рабу сьве́чак, мы́ла*)

– v.t. ма́заць ло́ем

tallowy ['tælouɪ] adj. 1. ло́епадо́бны, як лой; тлу́сты. 2. жаўта́ва-бе́лы, бляды́. 3. тлу́сты (*пра жывёлу*)

tall ship высакама́чтавы карабе́ль

talon ['tælən] n. кіпцю́р -а́ *m.*

tally ['tæli] – n., pl. **-lies** 1. бі́рка *f.* 2. рэ́з, знак -у *m.* 3. падлі́к -у *m.*; вы́нік гульні́. 4. ярлы́к -а́ *m.*, нале́пка, этыке́тка *f.*

– v.t. 1. адзнача́ць на бі́рцы, запі́сваць; ве́сьці ўлі́к. 2. накле́йваць, прывя́зваць ярлыкі́, этыке́ткі. 3. адпавяда́ць, супада́ць: ***Your account tallies with mine*** Твой падлі́к супада́е з маі́м

tamarack ['tæməræk] n. амэрыка́нская лісто́ўніца (*дрэ́ва і матэрыя́л*)

tambour ['tæmbur] n. 1. бу́бен -на *m.* (*басаві́ты*). 2. пя́льцы (*для вышыва́ньня*)

tamburine [ˌtæmbə'ri:n] n. тамбуры́н -а *m.*

tame [teɪm] – adj. 1. сво́йскі (*пра жывёлу, пту́шку*). 2. прыру́чаны, ручны́ (*пра зьвяра́*): ***a tame bear*** прыру́чаны мядзьве́дзь. 3. Figur. пако́рлівы. 4. Figur. ну́дны, неціка́вы: ***a tame story*** ну́днае апавяда́ньне

– v.t. 1. прыручы́ць (*зьвяра́*). 2. утаймо́ўваць, уціхамі́рваць

– v.i. прыручы́цца, утаймо́ўвацца

tamp [tæmp] – v.t. 1. трамбава́ць (*зямлю́, сьце́жку*). 2. набіва́ць (*лю́льку*). 3. закупо́рваць (*адту́ліну пры ўзрыва́ньні*)

– n. пыж, клак -а́ *m.*

tamper ['tæmpər] v.i. 1. уме́швацца, сува́цца. 2. (with) падкупля́ць; падрабля́ць, падмяня́ць

tampon ['tæmpɑ:n] n. тампо́н -а *m.*

tan [tæn] – v.t. **(-nn-)** 1. выраблять, дубі́ць ску́ры. 2. Informal дуба́сіць

– v.i. загара́ць, запаля́цца

– n. 1. сьве́тла-руды́ ко́лер; ко́лер загара́; загар -у *m.* 2. дубі́льнік -а *m.* 3. дубо́вая кара́. 4. тані́н -у *m.*

– adj. 1. сьве́тла-руды́. 2. дубі́льны

tanbark ['tænbɑ:rk] n. дубо́вая кара́, дубі́льная кара́

tandem ['tændəm] n. 1. цуг -у *m.* 2 тандэ́м -у і -а *m.* (*пра ро́вар*)

• ***in tandem*** цу́гам, гу́жам, у тандэ́ме

tang I [tæŋ] – n. во́стры смак: ***the tang of mustard*** во́стры смак гарчы́цы. 2. прысмак -у *m.*; рэ́зкі пах. 3. адце́ньне *n.* 4. шпень (*прыла́ды, на які́ наса́джваюцца тро́нкі*)

– v.t. надава́ць во́стры смак

tang II [tæŋ] – n. бра́згат, звон -у *m.*

– v. бра́згаць (*по́судам*); званіць

tangency ['tændʒənsɪ] n. датычнасьць *f.*

tangent ['tændʒənt] – adj., Geom. датычны

– n. 1. датычная *f.* 2. Trigonom. тангенс -а *m.*

tangerine [ˌtændʒəˈri:n] n. мандарын -а *m.*

tangible [ˈtændʒəbəl] – adj. 1. які можна абмацаць, успрыняць дотыкам. 2. рэальны; фактычны; відавочны, выразны: ***tangible evidence*** відавочны доказ. 3. матэрыяльны, найўны: ***Real estate is tangible property*** Нерухомая маёмасьць – найўная ўласнасьць

– n. матэрыяльныя вартасьці

tangle [ˈtæŋgəl] – v.t. 1. блытаць, зблытваць (*ніткі*). 2. заблытваць; зьбіваць з панталыку

– v.i. 1. заблытвацца. 2. біцца, сварыцца

– n. 1. нешта заблытанае. 2. блытаніна *f.*: ***a tangle of contradictory statements*** блытаніна супярэчлівых выказваньняў. 3. кудлы *pl.*, скудлачаныя валасы

tank I [tæŋk] – n. 1. бак -а *m.*: ***gas tank*** бэнзабак -а *m.*; цыстэрна *f.*, рэзэрвуар -а *m.* 2. басэйн, вадаём -у *m.* (*асабліва штучны*)

– v.t. уліваць у бак, цыстэрну; захоўваць, трымаць у баку, цыстэрне

tank II [tæŋk] n. танк -а *m.*

tankage [ˈtæŋkɪdʒ] n. 1. ёмістасьць (*цыстэрны, бака, рэзэрвуара*). 2. захоўваньне, трыманьне ў цыстэрне. 3. плата за захоўваньне ў цыстэрне

tank car вагон-цыстэрна

tanker [ˈtæŋkər] n. 1. танкер -а *m.* 2. вагон *або* грузавік з цыстэрнай. 3. танкіст -а *m.* 4. самалёт-запраўнік

tanner [ˈtænər] n. гарбар -а́ *m.*, дубільшчык -а *m.* (*скураў*)

tannery [ˈtænəri] n., pl. **-neries** гарбарня, дубільня *f.*

tannin [ˈtænɪn] n. танін -у *m.*

tanning [ˈtænɪŋ] n. 1. дубленьне *n.* 2. загараньне, запальваньне (*на сонцы*). 3. Informal лупцаваньне *n.*

tantalize [tæntəlaɪz] v.t. мучыць, дражніць; спакушаць

tap I [tæp] – v.i. **(-pp-)** 1. лёгка стукаць: ***to tap on a window*** пастукаць у вакно. 2. прытупваць: ***She tapped her foot on the floor*** Яна тупала нагой аб падлогу. 3. адбіваць, выстукваць: ***to tap a rhythm*** адбіваць рытм; ***to tap time*** адбіваць такт. 4. выбіваць, вытрасаць: ***to tap the ashes out of a pipe*** выбіваць попел зь люлькі

– v.t. падбіваць (*набойкі*)

– n. 1. лёгкі стук : ***There was a tap at the door*** Пачуўся стук у дзьверы. 2. набойка *f.* 3. чачотка *f.* (*танец*)

tap II [tæp] – n. 1. вадаправодны кран. 2. коплак -ка *m.*, затычка *f.*; шпунт -а *m.* 3. проба (алькагольнага напітку). 4. Electr. гняздо *m.*, адвод -у *m.* 5. падслухоўваньне тэлефонных гутарак

– v.t. 1. рабіць падсочку. 2. адкаркоўваць, адкаркаваць: ***to tap a cask*** адкаркаваць бочку і ўставіць кран. 3. выпускаць вадкасьць. 4. Med. рабіць праколл (*для выпусканьня вадкасьці*). 5. падслухоўваць (*тэлефонную гутарку*). 6. рабіць нутраны нарэз (*у трубе*)

• ***on tap*** гатовы для спажываньня

tap dance чачотка *f.*

tape [teɪp] – n. 1. тасьма, тасёмка *f.* 2. стужка *f.* 3. сантымэтар (*прылада*). 4. ***Scotch tape*** клейкая стужка, скоч -у *m.* 5. а) магнітафонная стужка. б) магнітафонны запіс

– v.t. 1. зьвязваць тасьмой; заклейваць плястырам. 2. вымяраць сантымэтрам. 3. запісваць на магнітафонную стужку

• ***breast the tape*** перарваць фінішную стужку

tape measure сантымэтар -ра *m.*, рулетка *f.*

tape-record [ˌteɪprɪˈkɔ:rd] v.t. запісваць на магнітафон

tape recorder магнітафон -а *m.*

tapestry [ˈtæpɪstri] n., pl. **-tries** 1. тканіна для абіваньня мэблі. 2. габэлен -а *m.*

tapeworm [ˈteɪpwɜ:rm] n. саліцёр -а *m.*

tapioca [ˌtæpiˈoʊkə] n. тапіёка *f.*

taps [tæps] а) адбой -ю *m.* б) сыгнал горна (*жалобны*)

tar [tɑ:r] – n. 1. смала́ *f.* 2. вар -у *m.* (*смала́*); дзёг|аць -цю *m.*
– v.t. 1. смалі́ць, засма́льваць; ма́заць, насыча́ць смало́ю (*напр. чо́вен*). 2. Figur. пэ́цкаць: ***tarred by his own bad reputation*** спэ́цканы сваёй благо́й сла́ваю
• ***tarred with the same brush*** або́е рабо́е, адны́м лы́кам шы́тыя

tardily ['tɑ:rdɪli] adv. запо́зьнена, запаво́лена, мару́дна; з затры́мкамі

tardy ['tɑ:rdi] adj. 1. спо́зьнены, по́зьні. 2. паво́льны, мару́дны

tare I [ter] n. 1. Bot. ві́ка *f.* 2. пустазе́лье *n.*

tare II [ter] – n. 1. вага́ та́ры. 2. скі́дка на та́ру
– v.t. тарава́ць

target ['tɑ:rgət] n. 1. мішэ́нь, мэ́та, цэль *f.*: ***target practice*** страля́ньне ў цэль. 2. Figur. мішэ́нь *f.*, прадме́т -у *m.* (*кпі́наў, жа́ртаў і пад.*): ***His crazy ideas made him the target of jokes*** Ягóныя вар'я́цкія заду́мы зрабілі яго́ прадме́там жа́ртаў. 3. сыгна́льны дыск (*на чыгу́нцы*)

tariff ['tærɪf] – n. 1. тары́ф -у *m.* (*мы́тны, чыгу́начны*). 2. мы́та *n.*, пада́ткі *pl.* 3. расцэ́нка *f.*, шкала́ цэ́наў: ***the tariff at the hotel*** шкала́ цэ́наў у гатэ́лі
– v.t. наклада́ць тары́ф

tarnish ['tɑ:rnɪʃ] – v.i. 1. тра́ціць бляск; цямне́ць: ***Silver tarnishes quickly*** Срэ́бра ху́тка цямне́е. 2. нясла́віць, зьнеслаўля́ць (*сваё і́мя, го́нар*); пэ́цкаць, пля́міць. 3. бля́кнуць
– n. 1. цьмя́насьць *f.*, пацямне́лая паве́рхня. 2. Figur. зага́на *f.*

tart I [tɑ:rt] adj. 1. кі́слы, да́ўкі. 2. Figur. ко́лкі, зье́длівы: ***a tart reply*** зье́длівы адка́з

tart II [tɑ:rt] n. піражо́к з садавіно́ю наве́рсе

tart III [tɑ:rt] n., Sl. прастыту́тка *f.*

tartan ['tɑ:rtən] n. шатля́ндка *f.* (*ткані́на*), та́ртан -у *m.*; плед -а *m.*

tartar ['tɑ:rtər] n. 1. зубны́ ка́мень. 2. аса́д|ак -ку m. (*у віне́*)

Tartar ['tɑ:rtər] *гл.* **Tartar**

task [tæsk] – n. 1. зада́дзеная пра́ца, зада́ньне *n.*; абавя́з|ак -ку *m.*
– v.t. 1. дава́ць зада́ньне; нагружа́ць пра́цай. 2. абцяжа́рваць; напру́жваць: ***Lifting the heavy box tasked him beyond his strength*** Падня́ць цяжку́ю скры́нку было́ яму́ не пад сі́лу
• ***take to task*** дава́ць вымо́ву; прыця́гваць да адка́знасьці

task force апэрацы́йная гру́па; гру́па са спэцыя́льным зада́ньнем

tassel ['tæsəl] n. 1. кута́с -а́, кута́сік -а *m.* 2. Bot. ката́х -а́ *m.* (*кукуру́зы, вярбы́*)

taste [teɪst] – n. 1. смак -у *m.*: ***to the taste*** да сма́ку. 2. пачуцьцё сма́ку: ***Her taste is unusually keen*** У яе́ незвыча́йна то́нкае пачуцьцё сма́ку. 3. густ -у *m.*: ***Her house is furnished in excellent taste*** Ейны дом умэблява́ны ве́льмі густо́ўна. 4. прабава́ньне, каштава́ньне *n.*
– v.t. 1. каштава́ць, спрабава́ць, смакава́ць. 2. чуць смак: ***She tasted almond in the cake*** Яна́ пачу́ла смак міндáлю ў пірагу́. 3. мець прысмак: ***The soup tastes of onion*** Суп ма́е прысмак цыбу́лі. 4. Figur. зазнава́ць, адчува́ць: ***to taste freedom*** адчу́ць смак во́лі
• ***in bad (poor) taste*** бяз гу́сту
• ***in good taste*** з гу́стам
• ***suit your own taste*** выбіра́й, што табе́ падаба́ецца
• ***take a taste*** паспрабу́й, пакашту́й
• ***tastes differ*** гу́сты быва́юць ро́зныя
• ***to one's taste*** пад густ, даспадо́бы

tasteful ['teɪstfəl] adj. 1. з до́брым гу́стам (*пра асо́бу*). 2. густо́ўны, зро́блены з гу́стам (*пра прадме́т*)

tasteless ['teɪstləs] adj. 1. нясма́чны, бяз сма́ку (*пра е́жу*). 2. безгустóўны, бяз гу́сту (*пра чалаве́ка*)

tastelessly ['teɪstləsli] adv. 1. нясма́чна. 2. бяз гу́сту

tastelessness ['teɪstləsnəs] n. безгусто́ўнасьць *f.*

taster [ˈteɪstər] n. 1. дэгуста́тар -а *m.* 2. прыла́да *або́* пасу́дзіна для дэгуста́цыі

tasty [ˈteɪsti] adj. сма́чны, смачны́. 2. густо́ўны, з гу́стам

Tatar [ˈtɑ:tər] – n. тата́рын -а *m.*, тата́рка *f.*
– adj. тата́рскі

tattle [ˈtætəl] – v.i. балбата́ць; мало́ць языко́м; пляткарыць
– n. 1. балбатня́ *f.* 2. плёткі *pl.*

tattoo [tæˈtu:] – v.t. татуі́раваць, татува́ць
– n. татуіро́ўка *f.*, татува́ньне *n.*, татуаж -у *m.*

taught [tɔ:t] v., *p.t., p.p. of* **teach**

taunt [tɔ:nt] – v.t. дакара́ць; насьміха́цца
– n. дако́р -у *m.*; насьме́шка *f.*

taupe [ˈtoʊp] adj. бруна́тна-сівы́, руда́ва-сівы́

taut [tɔ:t] adj. ту́га наця́гнуты: ***a taut rope*** ту́га наця́гнутая вяро́ўка. 2. дагле́джаны: ***a taut ship*** чы́ста дагле́джаны карабе́ль. 3. падця́гнуты; нару́жаны (*пра чалаве́ка*)

tavern [ˈtævərn] n. 1. тавэ́рна *f.* 2. карчма́ *f.*, зае́зны двор

tawdry [ˈtɔ:dri] adj. крыкліва безгусто́ўны

tawny [ˈtɔ:ni] adj. рыжава́та-руды́

tax [tæks] – n. пада́так -ку *m.*
– v.t. 1. абкладаць пада́ткам. 2. Figur. абцяжа́рваць, напру́жваць: ***Reading in a poor light taxes the eyes*** Чыта́ньне пры благі́м сьвятле́ напру́жвае во́чы. 3. га́ніць; абвінава́чваць: ***to be taxed with negligence*** быць абвінава́чаным у нядба́йнасьці

taxable [ˈtæksəbəl] adj. пада́ткаабкладна́льны: ***Churches are not taxable*** Цэ́рквы не падлягаю́ць пада́ткаабкладна́ньню

taxation [tækˈseɪʃən] n. 1. пада́ткаабкладна́ньне *n.*; таксо́цыя *f.* 2. пада́ткі *pl.*

tax-exempt [ˌtæksɪgˈzempt] adj. звольнены ад пада́тку; не пада́ткаабкладна́льны

taxi [ˈtæksi] – n., pl. **-is** or **-ies** таксі́, *n., indecl.*
– v.i. рулява́ць (*пра самалёт*)

taxicab [ˈtæksikæb] n. таксі́, *n., indecl.*

taximan [ˈtæksimæn] n. таксі́ст -а *m.*

taximeter [ˌtæksiˈmi:tər] n. таксамэ́тар -ра *m.*, лічы́льнік -а *m.* (*у таксі́*)

taxpayer [ˈtæksˌpeɪər] n. пада́ткапла́тнік -а *m.*

tax rate падатко́вая но́рма

TB [ˌti:ˈbi:] Informal тубэркулёз -у *m.*, сухо́ты *pl. only*

tea [ti:] n. 1. гарба́та *f.*, чалй -ю *m.* (*напо́й і ліcьце*). 2. esp. Brit. падвячо́рак з гарба́тай. 3. гарба́та (*пачасту́нак*)
• ***another cup of tea,*** Informal зусі́м не́шта і́ншае
• ***one's cup of tea*** то́е, што не́хта лю́біць

tea bag гарба́та ў пакеціку

teach [ti:tʃ] v.t. **taught, teaching** 1. вучы́ць, навуча́ць. 2. выкладаць, вучы́ць: ***He teaches mathematics*** Ён выкладае матэма́тыку. 4. працава́ць наста́ўнікам, наста́ўнічаць. 5. правуча́ць: ***I will teach him a lesson*** Я яго́ правучу́

teacher [ˈti:tʃər] n. наста́ўнік -а *m.*, наста́ўніца *f.*; выкла́дчык -а *m.*, выкла́дчыца *f.*

teaching [ˈti:tʃɪŋ] n. 1. навуча́ньне *n.* 2. вучэ́ньне *n.*, дактры́на *f.*

tea cozy чахо́л на імбры́к

teacup [ˈti:kʌp] n. ку́бак на гарба́ту
• ***storm in a teacup*** бу́ра ў шкля́нцы вады́

teahouse [ˈti:haʊs] n. чайна́я *f.*

teak [ti:k] n. ці́к -а, -у *m.* (*дрэ́ва, матэрыя́л*)

teakettle [ˈti:ˌketəl] n. гарба́тнік -а *m.*

team [ti:m] – n. 1. кама́нда, дружы́на *f.*; брыга́да *f.*: ***a football team*** футбо́льная кама́нда. 2. запрэ́жка *f.*
– v.t. 1. аб'яднаво́ўвацца, злуча́цца. 2. працава́ць брыга́даю
• ***team up*** злучы́цца ў дружы́ну

team leader лі́дэр гру́пы, брыгадзі́р

teamster [ˈti:mstər] n. фурма́н, вяза́к -а́ *m.*; шафёр грузавіка́

teamwork [ˈti:mwɜ:rk] n. 1. пра́ца брыга́дай. 2. це́снае супрацо́ўніцтва

teapot ['ti:pɑ:t] n. імбры́чlак, ча́йнiк -ка *m.*

tear I [tɪr] n. 1. сьляза́ *f.*: ***to break into tears*** запла́каць, распла́кацца. 2. кро́пля расы́, смалы́
• ***in tears*** у сьлёзах, з пла́чам

tear II [ter] – v.t. **tore, torn, tearing** 1. дзе́рці, прадіра́ць, дра́ць; рва́ць: ***She tore a hole in her dress*** Яна́ прадзе́рла дзі́рку ў суке́нцы. 2. разьдзе́рці, парэ́заць: ***The jagged stone tore his skin*** Ён парэ́заў ску́ру аб во́стры ка́мень
– v.i. 1. рва́цца: ***Lace tears easily*** Кару́нкі лёгка рву́цца. 2. адрыва́цца: ***He could not tear himself from that spot*** Ён ня мог адарва́цца ад таго́ ме́сца. 3. ірвану́ць, ірвану́цца
– n. 1. прадзёртае ме́сца, прарэ́з -у *m.*, дзі́рка *f.* (*у тканіне*). 2. вы́бух гне́ву, зло́сьці. 3. вялі́кі сьпех
• ***tear along*** пране́сьціся, праімча́цца: ***An automobile came tearing along*** Пранёсься аўтамабі́ль
• ***tear down*** а) зрыва́ць: ***He tore down the enemy's flag*** Ён сарва́ў варо́жы сьцяг. б) разбуры́ць, зруйнава́ць, зьне́сьці
• ***tear oneself away*** адарва́цца
• ***tear up*** парва́ць, разарва́ць (*на ка-ва́лкі*)

tear bomb бо́мба са сьлезаце́чным га́зам

teardrop ['tɪrdrɑ:p] n. 1. сьляза́, сьлязі́на, сьлязі́нка *f.* 2. пухірло́к -ка́ *m.* (*у шкле*)

tearful ['tɪrfəl] adj. 1. запла́каны, по́ўны сьлёз. 2. сьлязьлі́вы, плаксі́вы

tearfulness ['tɪrfəlnəs] n. плаксі́васьць *f.*

tear gas сьлезаце́чны газ

tear-gas ['tɪrgæs] v.t. 1. ужыва́ць сьлезаце́чны газ. 2. разганя́ць сьлезаце́чным газам

tea rose ча́йная ру́жа

teary ['tɪri] adj., *гл.* **tearful**

tease [ti:z] – v.t. 1. цьвяліць, дражні́ць; раздражня́ць. 2. жартава́ць, пацьве́льваць з *каго́*. 3. часа́ць (*во́ўну, лён*). 4. варсава́ць, рабіць варсі́стым (*сукно́*). 5. узьбіва́ць (*валасы́*)
– n. жартаўні́к -а́ *m.*; той, хто лю́біць дражні́ць, дражні́цца; спаку́сьнік -а *m.*

tea set гарба́тны набо́р, сэрві́з -у *m.*

teaspoon ['ti:spu:n] n. гарба́тная лы́жка *або́* лы́жачка

teat [ti:t] n. cacло́к -ка́ *m.*

tea wagon сто́лік на ко́лцах для пада-ва́ньня гарба́ты

technical ['teknɪkəl] adj. 1. тэхні́чны. 2. тэхні́чны, спэцыя́льны: ***technical term*** спэцыя́льны тэ́рмін; ***technical skill*** тэ́хніка *f.* (*на́выкі, уме́льства*)

technicality [ˌteknɪ'kæləti] n., pl. **-ties** 1. тэхні́чны вы́раз, тэ́рмін -у *m.* 2. фарма́льнасьць *f.* (*дэталёвая*)

technically ['teknɪkəli] adv. тэхні́чна

technician [tek'nɪʃən] n. тэ́хнік -а *m.*

technics ['teknɪks] n. 1. тэ́хніка *f.*. тэхні́чныя навы́кі. 2. тэ́хніка *f.* (*сьпева-ка́, мастака́*)

technique [tek'ni:k] n. тэ́хніка *f.*: ***The pianist's technique was excellent*** Тэ́хніка ў піяні́ста была́ даскана́лая. 2. мэ́тад -у *m.*: ***a new technique*** но́вы мэ́тад

technological [ˌteknə'lɑ:dʒɪkəl] adj тэхналягі́чны

technologist [tek'nɑ:lədʒɪst] n. тэхно́ляг -а *m.*

technology [tek'nɑ:lədʒi] n. 1. тэхналёгія, тэ́хніка *f.*; тэхні́чныя і ужытко́выя навы́кі. 2. тэхні́чная намэнкля-ту́ра *або́* тэрміналёгія

tectonic [tek'tɑ:nɪk] adj. тэктані́чны

ted [ted] v.t. **(-dd-)** раскіда́ць, разьбіва́ць (*пако́сы*)

tedder ['tedər] n. се́наразьбіва́лка *f.* (*машы́на*)

teddy bear мядзьве́дзік -а *m.* (*ца́цка*)

tedious ['ti:diəs] adj. ну́дны, надаку́члівы

tee [ti:] n. падста́ўка *f.* (*для мя́чыка ў го́льфе*)

teem [ti:m] v.i. кішэ́ць, быць перапо́ўненым

teenage ['ti:neɪdʒ] adj. падле́ткавы (*ад 13 да 19 гадо́ў*)

teenager ['ti:neɪdʒər] n. падлéтак -ка *m.* (*ад 13 да 19 гадóў*)

teens [ti:nz] n., pl. узрóст ад трынаццаці́ да дзевятнаццаці́

teepee ['ti:pi:] n. вігвáм -а *f.* (*жытлó амэрыкáнскіх індыя́наў*)

teeter ['ti:tər] – n. 1. хістáньне, калыхáньне, гóйданьне *n.* 2. гóйданка *f.* – v. 1. хістáцца, калыхáцца. 2. гóйдацца, калыхáцца

teeter-totter [ˌti:tər'tɑ:tər] n. гóйданка, гýшкалка *f.*

teeth [ti:θ] n., *pl. of* **tooth** зýбы: ***armed to the teeth*** мóцна ўзбрóены, узбрóены да зубóў
• ***get one's teeth into*** шчы́ра ўзя́цца за нéшта; учапíцца ў нéшта
• ***grit one's teeth*** скрыгатáць зубáмі
• ***show one's teeth*** паказáць злосьць, пагражáць; шчэ́рыць зýбы (*пра сабáку*)

teethe [ti:ð] v.i. прарэ́звацца (*пра зýбы*)

teething ['ti:ðɪŋ] n. прарэ́званьне зубóў

telecast ['teləkæst] – v.t. **-cast** or **-casted, -casting** перадавáць на тэлевíзіі – n. 1. тэлевізíйная праграмá. 2. тэлевізíйная перадáча

telecommunication [ˌteləkəˌmju:nɪ'keɪʃən] n. сýвязь на адлéгласьці, дáльняя сýвязь

telegram ['telɪgræm] n. тэлегрáма *f.*

telegraph ['teləgræf] n. тэлегрáф -у *m.*

telepathy [tə'lepəθi] n. тэлепáтыя *f.*

telephone ['teləfoʊn] – n. тэлефóн -у *m.* – v.t. тэлефанавáць, званíць: ***He decided to telephone her*** Ён вы́рашыў пазванíць ёй – adj. тэлефóнны

telephone book, *гл.* **telephone directory**

telephone booth тэлефóнная бýдка

telephone directory тэлефóнны давéднік

telephone pole тэлефóнны слуп

telephone receiver тэлефóнная трýбка

telescope ['teləskoʊp] – n. тэлескóп -а *m.* – adj. тэлескóпны

telescopic [ˌtelə'skɑ:pɪk] adj. тэлескапíчны

televiewer ['teləˌvju:ər] n. глядáч тэлевíзіі, тэлеглядáч -едачá *m.*

televise ['teləvaɪz] n. надавáць тэлевізíйную перадáчу, перадавáць па тэлевíзіі

television ['teləˌvɪʒən] n. 1. тэлевíзія *f.*, тэлебáчаньне *n.* 2. тэлевíзар -а *m.*

tell [tel] v.t. **told, telling** 1. раскáзваць, апавядáць. 2. казáць: ***Tell the truth*** Скажы́ прáўду. 3. пазнавáць, разрóзьніваць: ***He couldn't tell which house it was*** Ён ня мог пазнáць, катóры гэ́та быў дом. 4. загáдваць: ***I was told to show my passport*** Мне сказáлі паказáць пáшпарт
• ***Don't tell me*** Ах, не кажэ́це! Не кажэ́це нáват!
• ***I (can) tell you*** Алé, запраўды́; Я вам кажý
• ***tell of*** сьвéдчыць, быць пакáзьнікам *чагóсь*: ***His hard hands told of physical labor*** Ягóныя цьвёрдыя рýкі сьвéдчылі пра фізы́чную прáцу
• ***tell off*** а) Sport., Milit. а) адабрáць, прызнáчыць (*для адпрáўкі на задáньне*). б) прабрáць, аблáяць *кагóсь*
• ***tell on*** а) данóсіць на *кагóсь*; нагавóрваць, плятка́рыць на *кагóсь*. б) адбівáцца на *чым*: ***The strain told on his health*** Цяжкíя выпрабавáньні адбíліся на ягóным здарóўі

teller ['telər] n. 1. касíр -а *m.*, касíрка *f.* (*у бáнку*). 2. апавядáльнік -а *m.*

telltale ['telteɪl] n. 1. плятка́р плеткарá *m.*, плятка́рка *f.*; балбатýн -á *m.*, балбатýха *f.* 2. сыгнáльная прылáда. 3. знак -у *m.*, прыкмéта *f.*

temper ['tempər] – n. 1. настрóй -ю, гумóр -у *m.*: ***She was in a good temper*** Янá былá ў дóбрым настрóі. 2. гнеў -ву *m.*, злосьць *f.*: ***In her temper she broke a vase*** Са злóсьці янá пабíла вázу. 3. самавалóданьне *n.*: ***He became angry and lost his temper*** Ён узлавáўся і стрáціў самавалóданьне. 4. гушчыня́, замéшка сýмесі: ***The temper of the clay was right for shaping*** Гушчыня́ глíны былá адпавéдная для вы́рабу. 5. замéшка ўжы́тая ў сýмесі

– v.t. 1. зьмякча́ць, зьмяншы́ць (*пакара́ньне*). 2. а) мясі́ць (*гліну*), б) мяша́ць фа́рбу. в) гартава́ць (*сталь*). 3. Mus. нала́джваць (*інструме́нт*)

tempera [ˈtempərə] n. тэ́мпэра *f.*

temperament [ˈtempərəmənt] n. 1. хара́ктар -у *m.*, нату́ра *f.*: ***shy temperament*** сарамлі́вая нату́ра. 2. тэмпэра́мэнт -у *m.*

temperamental [ˌtempərəˈmentəl] adj. тэмпэра́мэнтны

temperate [ˈtempərət] adj. 1. памярко́ўны. 2. лагодны, ураўнава́жаны (*пра го́лас, мане́ры*). 3. памярко́ўны (*пра кліма́т*)

temperature [ˈtempərətʃər] n. 1. тэмпэратура *f.* 2. павы́шаная тэмпэратура

tempest [ˈtempɪst] n. 1. навальні́ца, бу́ра *f.* 2. Figur. забурэ́ньне *n.*, бу́ра, бу́ча *f.*: ***a tempest of anger*** бу́ра гне́ву

tempestuous [temˈpestʃuəs] adj. 1. бурлі́вы, бу́рны, навальні́чны: ***a tempestuous night*** навальні́чная ноч. 2. Figur. бу́рны, шумлі́вы: ***a tempestuous argument*** бу́рная спрэ́чка

template [ˈtempleɪt] n. шаблён, трафарэ́т -у *m.*

temple I [ˈtempəl] n. сьвятыня *f.*, храм -а *m.*

temple II [ˈtempəl] n. скронь *f.*

tempo [ˈtempou] n. 1. Mus. тэмп -у *m.*: ***waltz tempo*** тэмп ва́льсу. 2. рытм, тэмп -у *m.*: ***the fast tempo of modern life*** ху́ткія тэ́мпы сучасна́га жыцьця́

temporal I [ˈtempərəl] adj. 1. часо́вы. 2. мінучы, сьве́цкі, зямны́. 3. Gram. які́ азнача́е час: ***temporal adverb*** прыслоўе ча́су

temporal II [ˈtempərəl] adj. скро́невы

temporary [ˈtempəreri] adj. часо́вы, ня ста́лы

tempt [tempt] v.t. 1. спакуша́ць. 2. на́дзіць, ва́біць, прыва́бліваць. 3. правакава́ць, падбухто́рваць: ***to tempt the fate*** шука́ць бяды́. 4. схіля́ць, прыхіля́ць: ***to be tempted to disagree*** быць схі́льным не пагаджа́цца

temptation [tempˈteɪʃən] n. 1. спакуша́ньне *n.* 2. спаку́са, прына́да *f.*: ***to resist temptation*** стрыма́цца ад спаку́сы

tempter [ˈtemptər] n. спаку́сьнік -а *m.*, спаку́сьніца *f.*

• ***the Tempter*** чорт -а, сатана́ -ы́ *m.*

tempting [ˈtemptɪŋ] adj. спаку́сьлівы, прына́дны, прыва́бны

ten [ten] – n., adj. 1. дзе́сяць. 2. дзесяцёра (*дзяце́й, людзе́й*); дзесяцёх (*хлапцо́ў*). 3. дзяся́так -ка, дзесятко́к -ка́ *m.*: ***ten eggs*** адзі́н дзесятко́к я́ек. 4. дзяся́тка *f.* (*ка́рта*)

tenacious [tɪˈneɪʃəs] adj. 1. мо́цны, учэпісты. 2. які́ мо́цна трыма́ецца: ***a person tenacious of his rights*** асо́ба, яка́я мо́цна трыма́ецца сваіх правоў. 3. упа́рты; насто́йлівы: ***a tenacious salesman*** насто́йлівы прадаве́ц. 4. трыва́лы: ***a tenacious memory*** трыва́лая па́мяць. 5. вя́зкі; лі́пкі, кле́йкі

tenancy [ˈtenənsi] n. арэ́нда *f.*

tenant [ˈtenənt] n. 1. кватара́нт -а *m.* 2. арандатар -а *m.*

tench [tentʃ] n. **tench,** coll., pl. **tenches** лінь -я́ *m.* (*ры́ба*)

Ten Commandments Дзе́сяць За́паведзяў

tend I [tend] v.i. 1. мець тэндэ́нцыі, схіля́цца. 2. кірава́цца, падава́цца: ***The coastline tends to the south*** Лі́нія ўзьбярэ́жжа тут кіру́ецца напаўдня́

tend II [tend] v.t. даглядаць; па́сьвіць: ***He tends shop for his father*** Ён даглядае майстэ́рню ба́цькі; ***A shepherd tends his flock*** Пастух па́сьвіць свой ста́так. 2. абслугоўваць

tendency [ˈtendənsi] n., pl. **-cies** схі́льнасьць *f.*, нахі́л -у *m.*: ***Boys have a tendency to fight*** Хлапцы́ ма́юць схі́льнасьць бі́цца

tendentious [tenˈdenʃəs] adj. прадузя́ты, неаб'ектыўны, тэндэнцыйны: ***a tendentious statement*** тэндэнцыйнае цьвярджаньне

tender I [ˈtendər] adj. 1. мя́ккі, далікатны. 2. ласка́вы, чу́лы, пяшчо́тны: ***She spoke tender words to the child***

Яна́ гаварыла да дзіця́ці пяшчо́тнымі сло́вамі; ***tender loving hands*** далікатныя, пяшчо́тныя ру́кі. 3. адчува́льны, чу́лы, балю́чы: ***a tender wound*** балю́чая ра́на; ***a tender heart*** чу́лае се́рца. 4. Figur. далікатны: ***a tender situation*** далікатнае стано́вішча

tender II [ˈtendər] – v.t. 1. прапанава́ць: ***to tender one's thanks*** афіцыйна выказаць падзя́ку. 2. прапанава́ць ку́плю *або́* про́даж чаго́
– n. 1. прапано́ва: ***tender of marriage*** прапано́ва жані́мства. 2. тэ́ндэр -у *m.* (*у га́ндлі*)

tender III [ˈtendər] n. 1. дагля́дчык -а *m.* 2. тэ́ндэр -а *m.*

tenderize [ˈtendəraɪz] v.t. зьмякча́ць (*мя́са*)

tenderloin [ˈtendərlɔɪn] n. паляндві́ца, вы́разка *f.*, філе́ *n.*

tenderly [ˈtendərli] adv. ласка́ва; далікатна; чу́льліва, пяшчо́тна

tendon [ˈtendən] n. сухажы́льле *n.*

tendril [ˈtendrəl] n., Bot. ву́сік -а *m.*

tenement [ˈtenəmənt] n. паме́шканьне, жытло́ *n.*
• ***tenement house*** шматкватэ́рны дом

tenfold [ˈtenfould] – adj. дзесяціразо́вы
– adv. у дзе́сяць разо́ў; дзесяціразо́ва

tennis [ˈtenɪs] – n. тэ́ніс -у *m.*
– adj. тэ́нісны

tennis ball тэ́нісны мя́чык

tennis court тэ́нісная пляцо́ўка, корт -у *m.*

tennis racket тэ́нісная раке́тка

tennis shoes тэнісо́ўкі

tenor [ˈtenər] n. 1. уклад жыцьця́: ***the calm tenor of her life*** спако́йны ўклад е́йнага жыцьця́. 2. накіраванасьць, су́тнасьць *f.* (*прамо́вы, арты́кулу*). 3. тэ́нар -у, -а *m.* (*го́лас, сьпява́к*)

tense I [tens] – adj. 1. ту́га наця́гнуты: ***a tense rope*** ту́га наця́гнутая вяро́ўка. 2. напру́жаны: ***tense nerves*** напру́жаныя нэ́рвы; ***a tense moment*** напру́жаны мо́мант
– v.t. 1. мо́цна, ту́га нацягваць. 2. напру́жваць: ***He tensed his muscles*** Ён напру́жыў муску́лы

tense II [tens] n., Gram. час -у *m.* (*дзеясло́ва*)

tensible [ˈtensɪbəl] adj. расьцяжны́

tensile [ˈtensəl] adj. 1. датычны напру́жаньня: ***tensile force*** сі́ла напру́жаньня; ***tensile strength*** мяжа́ трыва́ласьці на разры́ў. 2. расьцяжны́

tensility [tenˈsɪləti] n. расьця́жнасьць *f.*

tension [ˈtenʃən] n. 1. напру́жаньне *n.* 2. наця́гнутасьць, напя́тасьць *f.*, расьця́гненьне *n.*: ***The tension of the spring is caused by the weight*** Расьця́гненьне спружы́ны выклі́каецца цяжа́рам. 3. напру́жанасьць (*нэрво́вая*). 4. Figur. наця́гнутасьць *f.*, напру́жаньне *n.*: ***political tension*** палітычнае напру́жаньне. 5. вальта́ж -у́ *m.*, напру́жаньне *n.*: ***high-tension wires*** лі́ніі высо́кага напру́жаньня. 6. пру́гкасьць, пру́ткасьць *f.* (*га́зу, па́ры*)

tensity [ˈtensəti] n. наця́гнутасьць, напру́жанасьць *f.*

tent [tent] – n. намёт -а *m.*, пала́тка *f.*, шальцёр -тра́ *m.*
– v.i. жыць у намёце
– v.t. накрыва́ць (*як намётам*)

tentacle [ˈtentəkəl] n. 1. Zool. шчу́пальца *n.* 2. Bot. залозісты валасо́к

tentacular [tenˈtækjələr] adj. шчу́пальцавы

tentative [ˈtentətɪv] adj. 1. про́бны, до́сьледны: ***a tentative plan*** про́бны плян. 2. няўпэ́ўнены

tenth [tenθ] – adj. дзяся́ты.
– n. дзяся́тая ча́стка

tenure [ˈtenjər] n. 1. тэ́рмін знахо́джаньня на пра́цы, кадэ́нцыя *f.* 2. гара́нтыя ста́лай пра́цы. 3. валоданьне (*зямлёю*). 4. умо́вы валоданьня

tepee [ˈtiːpiː] n. *гл.* **teepee**

tepid [ˈtepɪd] adj. цеплава́ты, ле́тні (*напр. вада́*)

tercentenary [ˌtɜːrsenˈtenəri] – adj. трохсотгадо́вы
– n., pl. **-naries** трохсотго́дзьдзе *n.*

tercentennial [ˌtɜːrsenˈteniəl] adj., n. *гл.* **tercentenary**

term [tɜ:rm] – n. 1. тэ́рмін -а *m.*: ***medical terms*** мэды́чныя тэ́рміны. 2. час трыва́ньня; тэ́рмін паўнамо́цтва, кадэ́нцыя *f.*: ***a president's term of office*** тэ́рмін паўнамо́цтваў прэзыдэ́нта. 3. пэры́яд (*шко́льнага навуча́ньня*): ***the fall term*** во́сеньскі сэмэ́стар. 4. вы́значаны тэ́рмін для выкана́ньня ўмо́ваў. 5. Math. член прапо́рцыі
– v.t. называ́ць: ***He might be termed handsome*** Яго́ мо́жна назва́ць прыго́жым
• ***bring to terms*** схіліць *каго́* згадзі́цца на *што*; прымусіць прыня́ць умо́вы
• ***come to terms*** прыйсьці́ да пагадне́ньня, пагадзі́цца
• ***in terms of money*** пералічы́ўшы на гро́шы
• ***terms*** а) умо́вы: ***the terms of a treaty*** умо́вы тракта́ту. 2) узае́мадачыне́ньні *n.*: ***to be on good terms*** быць у до́брых, прыя́зных дачыне́ньнях, зго́дна, до́бра жыць. в) сло́вы, вы́разы: ***He talked about you in very flattering terms*** Ён адзыва́ўся аб табе́ ве́льмі пахва́льнымі сло́вамі

terminable ['tɜ:rmɪnəbəl] adj. 1. які́ мо́жна ско́нчыць, спыні́ць, анулява́ць, які́ канча́ецца: ***The contract was terminable by either party*** Кантра́кт мог быць анулява́ны хоць любы́м з бако́ў. 2. абмежава́ны тэ́рмінам, тэрміно́вы: ***a loan terminable in 10 years*** пазы́ка на 10 гадо́ў

terminal ['tɜ:rmɪnəl] – adj. 1. канцавы́. 2. канча́льны: ***terminal illness*** невыле́чная хваро́ба. 3. паграні́чны
– n. 1. канцы́ -ца́ *m.*, канчатко́вая ча́стка. 2. канцава́я ста́нцыя (*чыгу́начная, аўто́бусная*). 3. тэрміна́л -а *m.* 4. Electr. кле́ма *f.*

terminate ['tɜ:rmɪneɪt] – v.t. 1. зако́нчыць, ско́нчыць; пакла́сьці кане́ц: ***to terminate a partnership*** спыні́ць супо́льніцтва, разьвяза́ць супо́лку. 2. зво́льніць
– v.i. канча́цца: ***His contract terminates soon*** Яго́ны кантра́кт ху́тка канча́ецца

termination [ˌtɜ:rmɪ'neɪʃən] n. 1. заканчэ́ньне *n.*, канцы́ -ца́ *m.* 2. канча́так сло́ва

terminological [ˌtɜ:rmənə'lɑ:dʒɪkəl] adj. тэрміналагі́чны

terminology [ˌtɜ:rmə'nɑ:lədʒi] n., pl. **-gies** тэрміналёгія *f.*

termite ['tɜ:rmaɪt] n., Zool. тэрмі́т -а *m.*

termless ['tɜ:rmləs] adj. неабмежава́ны ўмо́вамі ні тэ́рмінам

terrace ['terəs] n. 1. тэра́са *f.* (*зяме́льная, го́рная*). 2. тэра́са, вэра́нда *f.*, балько́н -а *m.*

terrain [tə'reɪn] n. 1. мясцо́васьць *f.* 2. грунт -у *m.* 3. Figur. по́ле *n.*: ***His terrain of knowledge*** Яго́нае по́ле ве́ды

terrestrial [tə'restriəl] adj. 1. зямны́: ***terrestrial magnetism*** зямны́ магнэты́зм. 2. сухазе́мны: ***terrestrial animals*** сухазе́мныя жывёліны; ***terrestrial plants*** сухазе́мныя расьлі́ны. 3. сьве́цкі, зямны́

terrible ['terəbəl] adj. 1. страшны́, гро́зны. 2. жахлі́вы: ***the terrible suffering caused by the war*** жахлі́выя цярпе́ньні, спрычы́неныя вайно́ю. 3. Informal страшэ́нны, жахлі́вы

terrier ['teriər] n. тэр'е́р -а *m.* (*паро́да саба́каў*)

terrific [tə'rɪfɪk] adj. 1. страшэ́нны, застраша́льны. 2. Informal цудо́ўны. 3. Informal ве́льмі суро́вы, мо́цны

terrified ['terəfaɪd] adj. мо́цна спало́ханы, напо́ўнены жа́хам; перапало́ханы, напало́ханы

terrify ['terəfaɪ] v.t. **-fied, -fying** напаўня́ць жа́хам, жаха́ць; мо́цна пало́хаць

terrifying ['terəfaɪŋ] adj. вусьцішны, застраша́льны

territorial [ˌterə'tɔ:riəl] adj. тэрытарыя́льны: ***Many wars have been fought for territorial gain*** Шмат во́йнаў вяло́ся за пашырэ́ньне тэрыто́рыі

territory ['terətɔ:ri] n., pl. **-ries** 1. тэрыто́рыя *f.*: ***Much territory in Africa is desert*** Вялі́кая тэрыто́рыя Афры́кі занята́я пусты́няй. 2. раён -у *m.*, абша́р зямлі́: ***The company leased a large***

territory for oil exploration Кампа́нія ўзяла́ ў арэ́нду вялі́кі абша́р зямлі́ для по́шукаў на́фты. 3. галіна́, сфэ́ра *f.* (*наву́кі*)

• ***Territory*** тэрыто́рыя, край (*адміністрацы́йная адзі́нка*): ***the Yukon Territory*** тэрыто́рыя Юко́н

terror [ˈterər] n. 1. жах, страх -у *m.* 2. тэро́р -у *m.* 3. Informal страхо́цьце *n.*

terrorism [ˈterərˌɪzəm] n. тэрары́зм -у *m.*

terrorist [ˈterərɪst] n. тэрары́ст -а *m.*, тэрары́стка *f.*

terrorize [ˈterəraɪz] v.t. 1. напаўня́ць стра́хам, запало́хваць, тэрарызава́ць. 2. улада́ць *або́* паняво́льваць тэро́рам

terror-stricken [ˈterərˌstrɪkən] adj. ахо́плены жа́хам

terry cloth во́рсавая тканіна

terse [tɜːrs] adj. сьці́слы, выра́зны, лякані́чны (*стыль*)

test [test] – n. 1. а) экза́мэн, тэст, іспы́т -у *m.*; кантро́льная рабо́та: ***a test in arithmetic*** кантро́льная рабо́та па арытмэ́тыцы. б) выпрабава́ньне *n.* (*уме́льства*). 2. ме́рка *f.*, крыта́рый -ю *m.* 3. Chem. аналі́з -у *m.* 4. выпрабава́ньне *n.*, тэст -у *m.*: ***nuclear weapon test*** выпрабава́ньне я́дзернае зброі́

– v.t. 1. спраўджа́ць (*ве́ды, сумле́ннасьць*). 2. выпрабо́ўваць, правяра́ць

testament [ˈtestəmənt] n. тэстамэ́нт -у *m.*

Testament Запаве́т -у *m.*: ***the Old Testament*** Стары́ Запаве́т; ***the New Testament*** Но́вы Запаве́т

testator [ˈtesteɪtər] n. завяшча́льнік, адказа́льнік, тэста́тар -а *m.*

test ban пагадне́ньне аб забаро́не выпрабо́ўваньня я́дзернае зброі́

tester [ˈtestər] n. экзамэна́тар -а *m.*

testicle [ˈtestɪkəl] n. яе́чка *n.* (*у самца́*)

testify [ˈtestɪfaɪ] v., **-fied, -fying** 1. сьве́дчыць (*у судзе́*). 2. сьве́дчыць, каза́ць: ***The excellence of his plays testifies to his genius*** Даскана́ласьць яго́ных п'е́саў сьведчыць аб яго́най генія́льнасьці. 2. пацьвярджа́ць: ***to testify one's appreciation*** вы́казаць сваё прызна́ньне

testimony [ˈtestəmouni] n., pl. **-nies** 1. сьве́дчаньне *n.*: ***give testimony*** сьве́дчыць, пацьвярджа́ць. 2. азна́ка, до́каз -у *m.*: ***in testimony of our respect*** у до́каз на́шае паша́ны. 3. ***testimonies*** Бо́жыя зако́ны, Бо́жыя нака́зы

test tube, Chem. прабі́рка *f.*

tetanus [ˈtetənəs] n., Med. слупня́к -а́ *m.*

tether [ˈteðər] – n. вяро́ўка, пры́вязь *f.*

– v.t. прывя́зваць

• ***at the end of one's tether,*** Informal выбіва́цца з апо́шніх сро́дкаў *або́* сі́лаў

tetravalent [ˌtetrəˈveɪlənt] adj., Chem. чатыро́хва́ртасны, чатыро́хвале́нтны

Teuton [ˈtuːtən] – n. 1. тэўто́н -а, не́мец -ца *m.* 2. герма́нец -ца *m.*

– adj. нямецкі; тэўто́нскі; герма́нскі

Teutonic [tuˈtɑːnɪk] adj. 1. старагерма́нскі. 2. нямецкі, тэўто́нскі: ***Teutonic knight*** тэўто́нскі ры́цар, крыжа́к -а́ *m.*

Texan [ˈteksən] – adj. тэ́ксаскі, тэха́скі

– n. тэ́ксасец, тэха́сец -ца *m.*: ***Texas Rangers*** ко́нная пало́ція ў Тэ́ксасе

text [tekst] n. 1. тэкст -у *m.* 2. падру́чнік -а *m.* 3. цыта́та зь Бі́блii (*тэ́ма ка́зані*)

textbook [ˈtekstbʊk] – n. падру́чнік -а *m.*

– adj. тыпо́вы, станда́ртны, агульнапрыня́ты

textile [ˈtekstaɪl] – adj. 1. тка́ны: ***Cloth is a textile fabric*** Палатно́ — гэ́та тка́ны матэрыя́л. 2. тка́цкі: ***the textile art*** тка́цтва *n.*, тка́цкае ўме́льства *або́* маста́цтва

– n. тканіна *f.*

textual [ˈtekstʃuəl] adj. тэ́кставы

texture [ˈtekstʃər] n. 1. тканіна *f.*; я́касьць тканіны: ***coarse (fine) texture*** грубая́ (то́нкая) тканіна. 2. будо́ва, структу́ра, тэкстýра *f.*

than [ðæn] conj. 1. як, за, чы́мся: ***This train is faster than that one*** Гэ́ты цягні́к хутчэ́йшы за той. 2. іна́кш, як, як не: ***How else can we come than on foot?*** Як іна́кш мо́жам прыбы́ць, як не пехато́й?

thank [θæŋk] – v.t. 1. дзя́каваць: ***I thank you*** Дзя́кую. 2. ***You may thank yourself for that*** Ты сам у гэ́тым вінава́ты

– n. удзя́чнасьць, падзя́ка *f.*
• ***thanks*** дзя́куй: ***many thanks*** вялі́кі дзя́куй
• ***thanks to*** дзя́куючы чаму́; з прычы́ны чаго́

thankful ['θæŋkfəl] adj. удзя́чны

thankfully ['θæŋkfəli] adv. з падзя́кай, з удзя́чнасьцю

thankless ['θæŋkləs] adj. няўдзя́чны

thanksgiving ['θæŋks,gɪvɪŋ] n. аддава́нье падзя́кі, дзя́каваньне *n.*
Thanksgiving Day Дзень дзя́каваньня

that [ðæt] – adj., pl. **those** [ðouz] той, гэ́ны: ***Do you know that boy?*** Ці ты зна́еш гэ́нага хлапца́?
– pron. 1. гэ́та: ***That is the right way*** Гэ́та пра́вільны спо́саб; ***That's a good boy!*** До́бры хло́пец!; ***That's what it is*** То ж бо. 2. то́е: ***I like that better than this*** То́е мне больш падаба́ецца, чым гэ́тае. 3. хто, які́: ***the members that were present*** сябры́, якія былі́ прысу́тныя; ***the book that I'm reading*** кні́га, яку́ю я чыта́ю. 5. у які́м, калі́: ***the year that we went to Europe*** год, у які́м мы е́здзілі ў Эўро́пу
– conj. 1. што: ***I know that 6 and 4 are 10*** Я ве́даю, што 6 і 4 ёсьць 10. 2. каб: ***He ran fast that he might not be late*** Ён шпа́рка бег, каб не спазьні́ца. 3. калі́ б (*як вы́каз жада́ньня*): ***Oh, that she were here!*** О, калі́ б яна́ была́ тут!
– adv. гэ́так, гэ́тулькі, да таго́: ***He was that angry he couldn't say a word*** Ён быў да таго́ зло́сны, што ня мо́г сло́ва сказа́ць
• ***that's it,*** Informal гэ́та ўсё, вось і ўсё

thatch [θætʃ] – n. 1. сало́ма *або́* трысьцё для крыцьця́ стрэ́хаў. 2. страха́ з сало́мы. 3. Informal чупры́на *f.*
– v.t. крыць страху́ сало́май

thaw [θɔ:] – v.t. 1. растапля́ць: ***Salt was put on the sidewalk to thaw the ice*** Хо́днік пасы́палі со́льлю, каб растапі́ць лёд. 2. адта́йваць, размаро́жваць: ***to thaw frozen meat*** размаро́зіць замаро́жанае мя́са
– v.i. 1. адтава́ць: ***It will probably thaw today*** Сёньня магчы́ма бу́дзе адтава́ць. 2. Figur. растава́ць, паступо́ва зьніка́ць (*пра суро́васьць*); мякчэ́ць, дабрэ́ць (*пра се́рца*)
– n. 1. растава́ньне (*лёду*); адта́йваньне, размаро́жваньне *n.* (*мя́са*). 2. адле́га, адлі́га *f.*: ***a January thaw*** сту́дзеньская адле́га. 3. Figur. адлі́га *f.*: ***political "thaw"*** палітычная «адлі́га»

the I [ðə] *не пад на́ціскам пе́рад зы́чным*; [ði:] *перад гало́сным і пад на́ціскам — азнача́льны арты́кль.* 1. *азначае не́што до́бра вядо́мае або́ ўніка́льнае*: ***the*** [ðə] ***prodigal son*** блу́дны сын (*бібліі́йны*); ***the*** [ði:] ***Alps*** А́льпы; ***the*** [ðə]***sun*** со́нца *n.*: ***the*** [ðə] ***moon*** ме́сяц -а *m.* 2. *пака́звае, што прадме́т ці асо́ба зьяўля́ецца найбо́льш адпаве́дным*: ***He is the man for the position*** Ён адпаве́дны чалаве́к на гэ́тае стано́вішча. 3. *азначае ча́стку це́ла*: ***hang the head in shame*** апусьці́ць галаву́ ад со́раму. 4. *пе́рад прыме́тнікам у ро́лі назо́ўніка*: ***to visit the sick*** наве́даць хво́рых

the II [ðə] adv. 1. у параўна́ньні з папярэ́днім ста́нам: ***He has been on vacation and looks the better for it*** Ён быў у адпачы́нку і выгляда́е параўна́льна лепш. 2. ***the... the...*** чым... тым: ***the more the merrier*** чым больш, тым весяле́й; ***the sooner the better*** чым хутчэ́й, тым лепш

theater, Brit. **theatre** ['θi:ətər] n. тэа́тар -ру *m.*

theatergoer ['θi:ətər,gouər] n. наве́днік тэа́тру, тэатра́л -а *m.*

theatrical [θɪ'ætrɪkəl] – adj. 1. тэатра́льны: ***theatrical performances*** тэатра́льныя пастано́ўкі, спэкта́клі; ***a theatrical company*** тэатра́льная тру́па. 2. тэатра́льны, паказны́, ненатура́льны, разьлі́чаны на эфэ́кт
– n. ***theatricals,*** pl. а) тэатра́льныя пастано́ўкі, спэкта́клі (*асабл. ама́тарскія*). б) тэатра́льнае маста́цтва

thee [ði:] pron., Archaic цябе́ (*вінава́льны склон ад* ***thou,*** *ты*)

theft [θeft] n. зладзе́йствa -а *n.*; крадзе́ж крадзяжу́ *m.*: ***The man was put in prison for theft*** Чалаве́ка пасадзі́лі ў турму́ за зладзе́йства

their [ðer] adj. і́хны; свой: ***They like their school*** Яны́ лю́бяць сваю́ шко́лу

theirs [ðerz] pron. 1. і́хны: ***Those books are theirs, not mine*** Гэ́ныя кні́гі і́хныя, а не маé

theism ['θi:ɪzəm] n. тэі́зм -у *m.*

them[ðem] pron. *уско́сны скло́н ад* **they**: ***of them*** іх; ***to them*** ім; ***with them*** зь і́мі

thematic [θi:'mætɪk] adj. тэматы́чны

theme [θi:m] n. 1. тэ́ма *f.*; прадме́т -у *m.* (*дакла́ду, ле́кцыі*). 2. Mus. гало́ўны маты́ў

themselves [ðem'selvz] pron. 1. (*узмо́цненая фо́рма ад* **they** *або́* **them**) са́мі: ***They did it themselves*** Яны́ зрабі́лі гэ́та са́мі. 2. (*зваро́тная фо́рма ад* **them**) сябе́: ***They washed themselves*** Яны́ памы́ліся. 3. са́мі сабо́ю: ***They were ill and were not themselves*** Яны́ былі́ хво́рыя і не былі́ са́мі сабо́ю

then [ðen] – adv. 1. тады́: ***Prices were lower then*** Цэ́ны тады́ былі́ ніжэ́йшыя. 2. по́тым, тады́: ***The noise stopped, and then began again*** Го́ман спыні́ўся, а тады́ пача́ўся ізно́ў. 3. апрача́ таго́, да таго́ ж: ***The dress seems too good to throw away, and then it is very attractive*** Суке́нка здае́цца яшчэ́ зана́дта до́брай, каб яе́ вы́кінуць, да таго́ ж яна́ ве́льмі прыго́жая. 4. дык: ***If Joe broke the window, then he should pay for it*** Калі Ю́зік разьбі́ў акно́, дык ён паві́нен заплаці́ць за яго́
– n. той час, та́я пара́: ***By then we should know the result*** Да таго́ ча́су мы паві́нны ве́даць вы́нікі
– adj. тагача́сны, тады́шні: ***the then Prime Minister*** тады́шні прэм'е́рмініcтар
• ***but then*** а́ле аднача́сна; а́ле з другі́ м бо́ку
• ***now and then*** час-часо́м, ча́сам
• ***then and there*** на ме́сцы; ту́т жа; адра́зу ж

thence [ðens] adv. 1. ад таго́ ме́сца, адту́ль. 2. таму, дзе́ля таго́. 3. ад таго́ ча́су: ***a year thence*** год ад таго́ ча́су

thenceforth [ˌðens'fɔ:rθ] *or* **thenceforward** [ˌðens'fɔ:rwərd] з таé пары́, з таго́ ча́су

theologian [ˌθi:ə'loudʒiən] n. багасло́лў -ва, тэалёг -а *m.*

theological [ˌθi:ə'lɑ:dʒɪkəl] adj. багасло́ўскі, тэалягі́чны

theology [θi'ɑ:lədʒi] n., pl. **-gies** багасло́ўе *n.*, тэалёгія *f.*

theorem ['θi:ərəm] n. тэара́ма *f.*

theoretical [ˌθi:ə'retɪkəl] adj. тэарэты́чны

theoretician [ˌθi:ərə'tɪʃən] n. тэара́тык -а *m.*

theory ['θi:əri] n., pl. **-ries** тэо́рыя *f.*

therapeutic [ˌθerə'pju:tɪk] *or* **therapeutical** [ˌθerə'pju:tɪkəl] adj. тэрапэ́ўты́чны, лячэ́бны

therapeutics [ˌθerə'pju:tɪks] n. тэрапі́я *f.*

therapy ['θerəpi] n., pl. **-pies** лячэ́ньне *n.*, тэрапі́я *f.*

there [ðer] – adv. 1. там, та́мака: ***Sit there*** Сядзі́ там. 2. туды́: ***Go there at once*** За́раз жа ідзі́ туды́. 3. тут, у гэ́тым: ***You are mistaken there*** Тут вы памыля́цеся. 4. (з ***is, are***) ёсьць, тут ёсьць: ***There are three new houses on our street*** На на́шай ву́ліцы ёсьць тры но́выя дамы́; ***Is there a bus stop near here?*** Ці ёсьць тут бліzка аўто́бусны прыпы́нак? 5. вось: ***There he goes*** Вось ён ідзе́; ***There he goes again*** Ён зноў пачына́е то́е са́мае
– n. то́е ме́сца: ***from there*** адту́ль, ад таго́ ме́сца; ***up to there*** да таго́ ме́сца
– interj. ну!: ***There, there! Don't cry*** Ну, ну! Ня плач
• ***all there,*** Informal а) пі́льны, чу́йны; бы́стры (пра ро́зум). б) пры сваім ро́зуме, норма́льны
• ***Here you are!*** а) Вось і вы. б) Вось вам; Вось то́е, што вам тра́ба

thereabouts [ˌðerə'bauts] adv. 1. паблі́зу, недалёка. 2. каля́ гэ́тага: ***The book cost me two dollars or thereabouts*** Кні́га каштава́ла мне два даля́ры ці не́шта каля́ гэ́тага

thereafter [ˌðerˈæftər] adv. 1. пасьля́ таго́, ад таго часу; пасьля́, по́тым. 2. адпаве́дна
thereby [ˌðerˈbaɪ] adv. 1. пры дапамо́зе чаго́; такі́м спо́сабам, гэ́так: ***travel and thereby study the customs of other countries*** падаро́жнічаць і гэ́так пазнава́ць звы́чаі і́ншых краёў. 2. у су́вязі з тым. 3. набл і́зу, бл і́зка
therefor [ˌðerˈfɔːr] adv. на гэ́та; для гэ́тага
therefore [ˈðerfɔːr] adv. дзе́ля таго́; таму́: ***He was the only candidate; therefore he was elected*** Ён быў адзі́ным кандыда́там, таму́ яго́ вы́бралі
therein [ˌðerˈɪn] adv. 1. у тым. 2. у той спра́ве; пад тым по́глядам
thereof [ˌðerˈʌv] adv. ад таго́; з тае́ прычы́ны
thereon [ˌðerˈɑːn] adv. 1. на тым. 2. за́раз жа пасьля́ таго́
thereto [ˌðerˈtuː] adv. 1. да таго́, да яго́. 2. у дада́так; такса́ма; апрача́ таго́; звыш таго́
thereupon [ˌðerəˈpɑːn] adv. 1. і адра́зу пасьля́ таго́. 2. з прычы́ны таго́; таму́
thermal [ˈθɜːrməl] adj. 1. цеплавы́. 2. тэрмі́чны
thermodynamic [ˌθɜːrmoʊdaɪˈnæmɪk] adj. тэрмадынамі́чны
thermodynamics [ˌθɜːrmoʊdaɪˈnæmɪks] n. тэрмадына́мі ка *f.*
thermoelectric [ˌθɜːrmoʊɪˈlektrɪk] adj. тэрмаэлектры́чны
thermometer [θɜːrˈmɑːmətər] n. тэрмо́мэт|ар -ра *m.*
thermos bottle тэ́рмас -а *m.*
thermostat [ˈθɜːrməstæt] n. тэрмаста́т -а *m.*
these [ðiːz] adj., pron, *pl. of* **this**
thesis [ˈθiːsɪs] n., pl. **-ses** [-siːz] 1. тэ́зіс -у *m.*, тэ́за *f.*, прыпушчэ́ньне *n.* 2. цьвёрджаньне, палажэ́ньне *n.* 2. дысэрта́цыя *f.*: ***doctoral thesis*** до́ктарская дысэрта́цыя
they [ðeɪ] pron. 1. *мно́жны лік ад* **he, she** *або́* **it** яны́. 2. Informal лю́дзі: ***they say*** лю́дзі ка́жуць
they'd [ðeɪd] *скаро́т ад*: 1. **they had.** 2. **they would**
they'll [ðeɪl] *скаро́т ад*: 1. **they will.** 2. **they shall**
they're [ðer] *скаро́т ад*: **they are**
they've [ðeɪv] *скаро́т ад*: **they have**
thick [θɪk] – adj. 1. то́ўсты, таўсты́, грубы́,: ***thick stone walls*** таўсты́я каме́нныя сьце́ны; ***two centimeters thick*** два сантыме́тры таўшчыні́. 2. густы́: ***thick hair*** густы́я валасы́. 3. густы́, цягу́чы: ***thick liquid*** цягу́чая, густа́я ва́дкасьць. 4. тума́нны, хма́рны (*пра надво́р'е*). 5. ні́зкі; грубы́, хры́плы: ***a thick voice*** хры́плы го́лас. 6. дурны́, тупы́: ***He has a thick head*** Ён ма́е дурну́ю галаву, ён тупагало́вы
– adv. то́ўста; гу́ста
– n. 1. гу́шча *f.*: ***in the thick of the fight*** у гу́шчы бо́ю, у гара́чым баі
• ***lay it on thick,*** Informal празьме́рна хвалі́ць *або́* га́ніць
• ***through thick and thin*** у до́лі й нядо́лі
thicken [ˈθɪkən] – v.t. згушча́ць
– v.i. 1. згушча́цца, згуса́ць. 2. гусьце́ць. 3. Figur. блы́тацца, ускладня́цца: ***The plot thickens*** Фа́була ўскладня́ецца
thickened [ˈθɪkənd] adj. 1. згу́шчаны. 2. згусьце́лы, загусьце́лы (*кісе́ль*)
thickening [ˈθɪkənɪŋ] n. 1. сро́дак для згушчэ́ньня (*рэ́чыва, напр. крухма́л*). 2. згу́ст|ак -ка *m.* 3. згушчэ́ньне *n.*
thicket [ˈθɪkɪt] n. за́расьні к, гушча́р -у *m.*
thick-headed [ˌθɪkˈhedɪd] adj. дурны́, тупы́, тупагало́вы
thickly [ˈθɪkli] adv. 1. гу́ста: ***a thickly settled region*** гу́ста насе́леная мясцо́васьць. 2. ча́ста. 3. хры́пла
thickness [ˈθɪknəs] n. 1. гушчыня́ *f.* 2. таўшчыня́ *f.* 3. пласт -а́ *m.*, сто́лка *f.*
thick-set or **thickset** [ˌθɪkˈset] adj. 1. гу́ста засе́яны, заса́джаны *або́* насе́лены ***a thick-set hedge*** гу́ста заса́джаны жывапло́т. 2. каржакава́ты: ***a thick-set man*** каржакава́ты мужчы́на
thick-skinned [ˌθɪkˈskɪnd] adj. таўстаску́ры, а) з таўсто́ю ску́рай *або́* ску́ркай: ***a thick-skinned orange*** таўста

ску́ры ара́нжык. б). Figur. неадчува́льны

thick-witted [ˌθɪkˈwɪtɪd] adj. дурны́, тупагало́вы

thief [θi:f] n., pl. **thieves** зло́дзе|й -я *m.*

thieve [θi:v] v. кра́сьці

thievery [ˈθi:vəri] n. 1. зладзе́йства *n.* 2. пакра́жа *f.*

thieves [θi:vz] n., *pl. of* **thief**

thievish [ˈθi:vɪʃ] adj. 1. зладзе́йскі. 2. як зло́дзей, скры́ты, та́йны; хі́тры

thigh [θaɪ] n. сьцягно́ *n.*

thigh bone сьцегнава́я косьць

thill [θɪl] n. агло́бля *f.*

thimble [ˈθɪmbəl] n. напа́рст|ак -ка *m.*

thin [θɪn] – adj. 1. то́нкі, це́нкі: ***thin paper*** то́нкая папе́ра; ***thin wire*** то́нкі дрот. 2. худы́, шчу́плы: ***a thin person*** худа́я асо́ба. 3. ра́дкі: ***He has thin hair*** У яго́ ра́дкія валасы́. 4. невялі́кі: ***a thin audience*** мала́я ко́лькасьць гледачо́ў *або́* слухачо́ў. 5. ра́дкі, разба́ўлены: ***thin milk*** ра́дкае малако́. 6. то́нкі, це́нкі, слабы́: ***thin voice*** то́нкі го́лас. 7. Figur. слабы́, непераканá ўчы: ***a thin excuse*** непераканá ўчая адгаво́рка

– adv. то́нка, це́нка; ра́дка; шчу́пла

– v.t. 1. рабіць танчэ́йшым, радзе́йшым, а) разра́джваць. б) прара́джваць: ***to thin a row of beets*** прара́дзіць радо́к бурако́ў

– v.i. 1. тане́ць, танчэ́ць. 2. радзе́ць. 3. пусьце́ць (*пра ме́сца*); ме́ншаць (*пра нато́ўп*)

thing [θɪŋ] n. 1. рэч *f.*, прадме́т -а *m.*: ***All the things in the house were burned*** Усе́ ра́чы ў до́ме згара́лі. 2. спра́ва, рэч *f.*; здара́ньне *n.*: ***A strange thing happened*** Дзі́ўная рэч зда́рылася; ***How are things going?*** Як іду́ць спра́вы?; ***The fire was a tragic thing*** Пажа́р быў траги́чным здара́ньнем. 3. Figur. асо́ба, істо́та *f.*: ***a silly old thing*** стары́ ду́рань; ***a mean thing*** падлю́га; ***a poor thing*** небара́ка

• ***know a thing or two*** зна́ацца на *чым*, до́бра разьбіра́цца ў *чым*

• ***make a good thing of,*** Informal скарыста́ць з *чаго́*, до́бра зарабі́ць на *чым*

• ***see things*** мець галюцына́цыі

• ***things,*** pl. ра́чы, во́пратка *f.*: ***Put on your things*** апрані́ся

think [θɪŋk] v., **thought, thinking** 1. мы́сьліць; ду́маць: ***You must learn to think clearly*** Вы му́сіце навучы́цца я́сна мы́сьліць. 2. ду́маць, ма́рыць: ***He thinks of nothing but sports*** Ён ні аб чым ня ду́мае, як то́лькі аб спо́рце. 3. ду́маць, уважа́ць; меркава́ць: ***Do what you think fit*** Рабі́ так, як уважа́еш патра́бным. 4. уяўля́ць: ***You can't think how surprised I was*** Ты ня мо́жаш сабе́ ўявіць, як я быў зьдзі́ўлены. 5. ду́маць, разважа́ць: ***I must think before answering*** Я му́шу паду́маць пе́рад тым, як даць адка́з. 6. прыпаміна́іць, прыга́дваць: ***I can't think of his name*** Я не магу́ прыга́даць яго́нае імя́. 7. спадзява́цца: ***I did not think to find you here*** Я не спадзява́ўся сустра́ць цябе́ тут

• ***think better of*** а) быць ле́пшае ду́мкі пра *каго́-што.* б) пача́ць ду́маць разважне́й, разумне́й

• ***think out*** 1. разва́жыць; разьвяза́ць (*зада́чу*), разгада́ць (*зага́дку*). 2. абду́маць да канца́

• ***think over*** стара́нна абмеркава́ць

• ***think twice*** до́бра абду́маць, усебако́ва ўзва́жыць

thinker [ˈθɪŋkər] n. мысьля́р -а́ *m.*; філёзаф -а *m.*

thinking [ˈθɪŋkɪŋ] – adj. які́ ду́мае, мы́сьліць; разва́жны

– n. мы́сьленьне *n.*; ду́мка *f.*

think tank мазгавы́ трэст

thinly [ˈθɪnli] adv. то́нка, це́нка; ра́дка

thinned [θɪnd] adj. 1. разра́джаны, разьве́дзены (*ва́дкасьцю*). 2. прара́джаны (*лес*)

thinner [ˈθɪnər] n. разра́джвальнік -у *m.*, ра́чыва для разра́джваньня (*напр. фа́рбы*)

thinness [ˈθɪnnəs] n. 1. то́нкасьць *f.* 2. ра́дкасьць *f.*

thinnish [ˈθɪnɪʃ] adj. танкля́вы
thin-skinned [ˌθɪnˈskɪnd] adj. 1. танкаску́ры. 2. лёгка абра́зьлівы
third [θɜ:rd] – adj. трэ́ці
– n. 1. трэ́ці -яга *m.* 2. траці́на *f.*: ***one-third*** адна́ траці́на
third-class [ˌθɜ:rdˈklæs] adj. трэ́цяй кля́сы
thirdly [ˈθɜ:rdli] adv. трэ́цяе, па-трэ́цяе
third person Gram. трэ́цяя асо́ба
third-rate [ˌθɜ:rdˈreɪt] adj. трэцяра́дны: трэ́цяй кля́сы
thirst [θɜ:rst] – n. 1. сма́га *f.* 2. пра́га *f.*: ***a thirst for adventure*** пра́га прыго́даў
– v.i. 1. зьнемага́ць ад сма́гі, сма́гнуць. 2. пра́гнуць
thirstily [ˈθɜ:rstɪli] adv. пра́гна
thirstiness [ˈθɜ:rstɪnəs] n. сасма́гласьць, пра́гнасьць *f.*
thirsty [ˈθɜ:rsti] adj. 1. сасма́глы, перасо́хлы; зьнямо́жаны ад сма́гі. 2. пра́гны
thirteen [θɜ:rˈti:n] n. трына́ццаць; трына́ццатка *f.*
thirteenth [θɜ:rˈti:nθ] – adj. трына́ццаты
– n. трына́ццатая ча́стка
thirtieth [ˈθɜ:rtiəθ] – adj. трыцца́ты
– n. адна́ трыцца́тая
thirty [ˈθɜ:rti] n, pl. **-ties** 1. тры́ццаць. 2. трыцца́тка *f.*: ***a man of thirty*** трыццацігадо́вы мужчы́на
• ***the thirties*** трыцца́тыя гады́, чацьве́ртае дзесяціго́дзьдзе
this [ðɪs] – adj., pl. **these** 1. гэ́ты, гэ́тая, гэ́тае: ***this child*** гэ́тае дзіця́; ***After this you must go home*** Пасьля́ гэ́тага ты му́сіш ісьці́ дамо́ў. 2. ***This is newer than that*** Гэ́ты наве́йшы за той
– pron. гэ́та: ***This is my brother*** Гэ́та мой брат
– adv. 1. гэ́та, гэ́так: ***before this*** пе́рад гэ́тым; ***like this*** так, гэ́так; ***this much*** гэ́тулькі
thistle [ˈθɪsəl] n., Bot. асо́т -у *m.*
thither [ˈðɪðər] – adv. туды́; там, гэ́нам
– adj. той, тамтой, гэ́ны (*дале́йшы*)
thorax [ˈθɔ:ræks] n., pl. **thoraxes, thoraces** [-si:z] 1. Anat., Zool. грудна́я кле́тка. 2. (*у членістано́гіх*) ту́лава *n.*

thorn [θɔ:rn] n. 1. церне *n.*; калю́чка *f.* (*на расьлі́не*). 2. це́рні -яў *pl.*
• ***thorn in the flesh*** (or ***side***) як бяльмо́ на во́ку
thorny [ˈθɔ:rni] adj. 1. цярні́сты, калю́чы, пакры́ты це́рнем. 2. Figur. цярні́сты, паку́тны
thorough [ˈθɜ:rou] adj. 1. по́ўны, дакла́дны: ***a thorough search*** дакла́дныя по́шукі. 2. грунто́ўны, вычарпа́льны
thoroughbred [ˈθɜ:roubred] adj. 1. чыстакро́ўны, чы́стай паро́ды, паро́дзісты (*пра жывёліну*). 2. до́бра ўзгадава́ны (*пра чалаве́ка*)
thoroughfare [ˈθɜ:roufer] n. 1. прахо́д, прае́зд -у *m.*, прае́зная даро́га. 2. гало́ўная даро́га *або́* аўтастра́да
• ***no thoroughfare*** нямá праéзду
thoroughly [ˈθɜ:rouli] adv. ца́лкам; по́ўнасьцю; дакла́дна, грунто́ўна
those [ðouz] adj., pron., *pl. of* **that**
thou [ðau] pron., Archaic ты
though [ðou] conj. 1. ня гле́дзячы на то́е, што; хоць: ***Though it was pouring, the girls went to school*** Хоць і лі́ў дождж, дзяўча́ты пайшлі́ ў шко́лу. 2. адна́к, яшчэ́; тым ня менш: ***He is better, though not yet cured*** Яму́ пале́пшала, адна́к ён яшчэ́ не зусі́м ачуня́ў. 3. на́ват, калі́: ***Though I fail, I shall try again*** Нават калі́ я ня здам іспы́т, бу́ду спрабава́ць здава́ць ізно́ў; ***as though*** як бы́ццам, як бы, бы: ***You look as though you were tired*** Вы выглядáеце змýчана
thought [θɔ:t] – n. 1. ду́мка *f.*: ***A thought occurred to me*** Мне прыйшло́ на ду́мку. 2. ду́маньне *n.* 3. ро́здум -у *m.*: ***on second thought*** разду́маўшыся. 4. ува́га, ува́жлівасьць , пава́га *f.*: ***Show some thought for others*** Ма́йце не́йкую крыху́ ўва́гі да і́ншых. 5. ду́мка *f.*, намéр -у *m.*: ***His thought was to avoid controversy*** Яго́ным намéрам было́ ўні́кнуць супярэ́чнасьці
– v., *p.t. and p.p. of* **think**
thoughtful [ˈθɔ:tfəl] adj. 1. уду́млівы, заду́маны. 2. руплі́вы, дба́йны, ува́ж-

лівы: ***She is always thoughtful of her mother*** Яна́ заўсёды ру́піцца пра сваю́ ма́ці

thoughtfully [ˈθɔ:tfəli] adv. 1. задуме́нна. 2. асьцяро́жна, аба́чліва; абду́мана. 3. рупліва, дба́йна; ува́жліва (*да і́ншых*)

thoughtless [ˈθɔ:tləs] adj. 1. бяздýмны; легкадýмны. 2. няўва́жны, без пава́гі да і́ншых

thoughtlessly [ˈθɔ:tləsli] adv. бяздýмна; неабдýмана; легкадýмна

thoughtlessness [ˈθɔ:tləsnəs] n. 1. бяздýмнасьць, легкадýмнасьць *f.* 2. няўва́га *f.*

thought-out [ˌθɔ:tˈaʊt] adj. до́бра, грунто́ўна абдýманы

thousand [ˈθaʊzənd] – n. ты́сяча *f.*
– adj. ты́сячны

thousandfold [ˈθaʊzəndfoʊld] adj., adv. ты́сячу разо́ў бо́льшы, ты́сячу разо́ў бо́льш

thousandth [ˈθaʊzəndθ] – adj. ты́сячны
– n. адна́ ты́сячная

thrash [θræʃ] – v.t. 1. біць, сьцябáць бізуно́м; паганя́ць пýгай (*каня́*); лупі́ць, лупцаваць: ***The man thrashed the boy for stealing the apples*** Чалаве́к лупцава́ў хлапца́ за то́е, што ён краў я́блыкі. 2. малаці́ць (*збо́жжа*)
– v.i. 1. бі́цца, кі́дацца: ***thrash about*** кі́дацца з бо́ку на бо́к. 2. бі́цца, а) біць адзі́н аднаго́. б) удара́цца, сту́кацца: ***branches thrashing against a window*** галі́ны б'ю́цца аб шы́бу. 3. малаці́ць збо́жжа
• ***thrash out*** Figur. абмяркó́ўваць
• ***thrash over*** Figur. перамо́лваць

thrasher [ˈθræʃər] n. 1. той, хто б'е або́ мало́ціць; малацьбі́т -á *m.* 2. мала-та́рня *f.*

thread [θred] – n. 1. ні́тка *f.* 2. ніць *f.*: ***the thread of the story*** гало́ўная ніць апавяда́ньня. 3. нарэ́зка *f.*, нарэ́з -а *m.* (*вінтá*). 4. Geol. про́жылак -ка *m.*
– v.t. 1. усо́ўваць ні́тку (*у го́лку*). 2. нізáць, нані́зваць: ***She threaded a hundred beads*** Яна́ нанізáла со́тню пáцерак. 3. Figur. прабірáцца: ***He threaded his way through the crowd*** Ён прабрáўся праз натóўп. 4. разáць, рабíць нарэ́зку
• ***hang by or on a thread*** вісéць на валаскý

threadbare [ˈθredber] adj. працёрты да ні́ткі, пано́шаны (*пра во́пратку*)

thready [ˈθredi] adj. 1. нітковáны, нітка-падо́бны. 2. валакні́сты. 3. слабы́

threat [θret] n. 1. гразьбá *f.* 2. пагро́за *f.*: ***the threat of war*** пагро́за вайны́

threaten [ˈθretən] v.t. 1. грази́ць, пагражáць. 2. пагражáць, быць прыкмéтай: ***Black clouds threaten a storm*** Чóрныя хмáры пагражáюць навальні́цай

threatening [ˈθretənɪŋ] adj. пагражáльны, пагро́зьлівы

threateningly [ˈθretənɪŋli] adv. пагражáльна, пагражáючы, пагро́зьліва

three [θri:] – n., adj. 1. а) тры: ***three books*** тры кні́гі, б) трóе, *coll.*: ***There are three of us*** Нас трóе; ***three children*** трóе дзяцéй. 2. трóйка *f.*

three-D or **3-D** [ˌθri:ˈdi:] adj. стэрэаскапі́чны, у трох вымярэ́ньнях, трохвымéрны

three-decker [ˌθri:ˈdekər] – n. трохпáлубны вадаплáў
– adj. 1. трохпавярхóвы. 2. трохслаёвы

three-dimensional [ˌθri:daɪˈmenʃənəl] adj. у трох вымярэ́ньнях, трохвымéрны

threefold [ˈθri:foʊld] – adj. 1. патрóйны, з трох чáстак; у тры стóлкі; трайны́. 2. патрóены, у тры разы́ бóльшы.
– adv. патрóйна; патрóена

three hundred тры́ста

three-hundredth трохсóты

three-lane [ˈθri:leɪn] adj. трохпалóсны: ***three-lane highway*** трохпалóсная аўтастрáда

three-ply [ˈθri:plaɪ] adj. у тры стóлкі, пласты́

three-pronged [ˈθri:prɑ:ŋd] adj. трохзýбы, трохкірýнкавы

threequarter [ˌθri:ˈkwɔ:rtər] adj. трохчвэ́ртны: ***three quarter time*** памéр на тры чацьвéртыя
three thousand тры ты́сячы
three-thousandth трохты́сячны
thresh [θreʃ] – v.t. малаці́ць
– v.i. кі́дацца з бо́ку на бок
• ***thresh out*** грунто́ўна абмяркó́ўваць
• ***thresh over*** Figur. таўчы́ ваду́ ў ступе́
thresher [ˈθreʃər] n. 1. малацьбі́т -á *m.* 2. малата́рня *f.* 3. від аку́лы
threshing [ˈθreʃɪŋ] n. малацьба́ *f.*
threshing floor ток -у *m.*
threshold [ˈθreʃhould] n. паро́г -а *m.*
threw [θru:] v., *p.t. of* **throw**
thrice [θraɪs] adv. тро́йчы
thrift [θrɪft] n. ашча́днасьць, ашча́дліва́сьць *f.*
thriftless [ˈθrɪftləs] adj. неашча́дны; раскі́длівы, марнатра́ўны
thrifty [ˈθrɪfti] adj. 1. ашча́дны; гаспада́рлівы. 2. пы́шны, квітне́ючы. 3. замо́жны: ***The countryside had many fine, thrifty farms*** У вако́ліцы было́ шмат прыго́жых, замо́жных гаспада́рак
thriftily [ˈθrɪftɪli] adv. ашча́дна, гаспада́рліва
thrill [θrɪl] – n. 1. пачуццё захапле́ньня. 2. трымце́ньне, дрыжэ́ньне *n.*
– v.t. захапля́ць; хвалява́ць
– v.i. трымце́ць; дрыжэ́ць: ***Her voice thrilled with terror*** Е́йны го́лас дрыжэ́ў ад стра́ху
thriller [ˈθrɪlər] n. трылер -у *m.*
thrive [θraɪv] v.i. **throve** or **thrived, thrived** or **thriven, thriving** 1. бу́йна расьці́, расквіта́ць: ***Flowers will not thrive without sunshine*** Кра́скі ня бу́дуць квітне́ць бяз со́нца. 2. до́бра ме́цца; багаце́ць; мець вялі́кую ўда́чу
throat [θrout] n. 1. го́рла *n.*, гарта́нь, гло́тка *f.* 2. стрававó́д -у *m.*; ды́хальны шлях. 3. ву́зкі прахо́д, вузка́я адту́ліна; жарало́ вулька́на, гарлаві́на *f.*
• ***jump down someone's throat*** Informal накі́нуцца на каго́сь; заткну́ць каму́сь го́рла
• ***lump in one's throat*** камяк у го́рле
• ***stick in one's throat*** засе́сьці ў го́рле (*напр. пра сло́вы*)
throaty [ˈθrouti] adj. 1 гарта́нны: ***a throaty sound*** гарта́нны гук. 2. гарлавы́: ***a throaty voice*** гарлавы́ го́лас
throb [θrɑ:b] – v., **(-bb-)** 1. мо́цна бі́цца, пульсава́ць. 2. раўнамéрна бі́цца. 3. дрыжэ́ць (*ад узру́шанасьці, трывó́гі*)
– n. 1. раўнамéрнае бі́цьцё: ***the throb of a pulse*** раўнамéрнае бі́цьцё пу́льсу. 2. уздры́гваньне, дрыго́тка *f.*
thrombosis [θrɑ:mˈbousəs] n., Med. трамбо́з -у *m.*
throne [θroun] n. 1. трон, прасто́л, паса́д -у *m.* 2. ула́да караля́, каралéвы. 3. валада́р -а́ *m.*
throng [θrɔ:ŋ] – n. 1. нато́ўп -у *m.*, вялі́кі гурт (*людзéй*). 2. мно́ства *n.*
– v.i. 1. то́ўпіцца; напаўня́цца нато́ўпам. 2. зьбіра́цца нато́ўпам. 3. напіра́ць нато́ўпам
throttle [θroun] – n. 1. Auto. дро́сэль -я *m.*: ***at full throttle*** по́ўным хо́дам. 2. Informal гло́тка *f.* (*напр. у каня́*)
– v.i. зду́шваць; спыня́ць
through [θru:] – prep. 1. праз: а) ***The soldiers marched through the town*** Жаўне́ры прамаршырава́лі празь ме́ста. б) ***to cut a tunnel through a mountain*** прабі́ць тунэ́ль праз гару́. 2. па: ***We travelled through Belarus*** Мы падаро́жнічалі па Белару́сі. 3. пры дапамо́зе *чаго́*, дзя́куючы *таму́*: ***He became rich through hard work*** Ён разбагацéў дзя́куючы цяжко́й пра́цы. 4. на працягу, праз: ***through the year*** на працягу́ го́ду; ***through entire life*** праз усё жыцьцё
– adv. 1. навылёт, наскро́зь: ***The bullet hit the wall and went through*** Ку́ля ўды́рыла ў сьцяну́ і прайшла́ навылёт. 2. ца́лкам, зусі́м: ***He was wet through*** Ён зусі́м прамо́к. 3. ад пача́тку да канца́: ***She read the book through*** Яна́ прачыта́ла ўсю́ кні́гу. 4. аж да: ***The train goes through to Miensk*** Цягні́к ідзе́ да са́мага Ме́нску

– adj. скразны́: ***a through train*** скразны́ цягні́к; ***through traffic*** скразны́ прае́зд
• ***Are you through?*** Ці вы ско́нчылі?
• ***through and through*** по́ўнасьцю, дашчэ́нту

throughout [θruˈaʊt] prep. праз уве́сь час; усю́ды, ува ўсі́х адно́сінах: ***throughout the war*** праз усю́ вайну́; ***throughout the country*** па ўсёй краі́не

throve [θroʊv] v., *p.t. of* **thrive**

throw [θroʊ] – v.t. **threw, thrown, throwing** 1. кі́даць; шпурля́ць: ***to throw a ball*** кі́нуць мя́чык; ***to throw a stone at*** а) шпурну́ць ка́менем у *каго́*. б) Figur. асуджа́ць, закіда́ць *каму́*, кіда́ць ка́мень у *не́чы* агаро́д. 2. скіда́ць: ***His horse threw him*** Яго́ны конь скі́нуў яго́. 3. кі́даць: ***to throw a man into prison*** пасадзі́ць чалаве́ка ў турму́; ***Throw some clothes on*** Наки́нь што на сябе́. 4. кі́даць, уво́дзіць: ***to throw a person into confusion*** прывёсьці чалаве́ка ў замяша́ньне, зьбянтэ́жыць. 5. скіда́ць: ***A snake throws its skin*** Вужа́ка скіда́е ску́ру. 6. зьві-ва́ць, скру́чваць у ні́ткі (*шоўк*). 7. Informal ла́дзіць, арганізо́ўваць: ***to throw a party*** зла́дзіць вечары́нку
– v.i. кі́даць: ***How far can you throw?*** Як далёка ты мо́жаш кі́нуць?
– n. 1. кі́даньне *n.*, кід|о́к -ка́ *m.* 2. далёкасьць кідка́. 3. шаль -я, ша́лік -а *m.*; лёгкая наки́дка *або́* по́крыўка на кана́пу
• ***throw a glance*** кі́нуць во́кам
• ***throw a monkey wrench (into, in)*** ста́віць па́лкі ў ко́лы
• ***throw away*** а) вы́кінуць, б) змарнава́ць
• ***throw cold water on*** як хало́днай вадо́й абліць
• ***throw in*** а) да́ць у прыда́чу. б) устаўля́ць заўва́гу
• ***throw oneself at*** накіда́цца, набіва́цца, напро́швацца
• ***throw open*** а) шыро́ка расхіну́ць, адчыні́ць на́сьцеж. б) адхіліць усе́ перашко́ды *або́* абмежава́ньні
• ***throw out*** а) вы́кінуць. б) адкі́нуць. в) вы́гнаць
• ***throw up*** а) Informal ваніта ва́ць. б) зда́цца, адступі́ць, адмо́віцца

thrush [θrʌʃ] n. дрозд дразда́ *m.*

thrust [θrʌst] – v.t. **thrust, thrusting** 1. усо́ўваць: ***He thrust his hands into his pockets*** Ён усу́нуў ру́кі ў кішэ́ні. 2. прабіва́ць; убіва́ць, утыка́ць: ***They thrust the pole deep into the ground*** Яны́ ўбі́лі кол глы́бака ў зямлю́. 3. пуска́ць: ***The tree thrust its roots deep into the ground*** Дрэ́ва пусьці́ла карэ́ньне глы́бака ў зямлю́
– n. 1. штуршло́к -ка́ *m.* 2. уда́р -у *m.* 3. напа́д -у *m.* 4. Arch. апо́ра *f.*, упо́р -у *m.*

thumb [θʌm] – n. 1. вялі́кі па́лец (*на руцэ́, у рукаві́цы*). 2. Arch. вы́ступ карні́за
– v.t. 1. пэ́цкаць па́льцамі. 2. гарта́ць (*кні́гу*)
• ***all thumbs*** нязгра́бны
• ***thumb a ride***, Informal праці́ць падве́зьці, галасава́ць
• ***thumbs down*** знак неўхвале́ньня, неўхвале́ньне *n.*
• ***thumbs up*** знак ухва́лы, ухва́ла *f.*
• ***under the thumb of*** пад *не́чай* ула́дай або́ ўплы́вам, пад абца́сам

thumbprint [ˈθʌmprɪnt] n. адбітак вялі́кага па́льца

thumb-sucking [ˌθʌmˈsʌkɪŋ] n. звы́чка смакта́ць вялі́кі па́лец

thumbtack [ˈθʌmtæk] – n. кно́пка *f.*
– v.t. прымацо́ўваць кно́пкай, прышпіля́ць

thump [θʌmp] – v.t. 1. біць, сту́каць: ***He thumped the table with his fist*** Ён біў кулако́м аб стол. 2. гру́каць. 3. Informal біць, лупі́ць, лупцава́ць
– v.i. 1. гвалто́ўна бі́цца (*пра се́рца*). 2. ступа́ць, ісьці́ цяжко́й хадо́ю
– n. 1. стук -у *m.*, цяжкі́ ўда́р. 2. гук ад уда́ру, сту́ку

thunder [ˈθʌndər] – n. 1. гром -у *m.*, грыма́ты *pl.* 2. гул -у *m.*: ***the thunder of Niagara Falls*** грыма́тны гул Ніяга́рскага вадаспа́ду

– v.i. 1. грыме́ць, груката́ць. 2. мо́цна гаварыць; крычэ́ць, грыме́ць

thunderbolt ['θʌndərboʊlt] n. 1. мала́нка з гро́мам. 2. Figur. не́шта нечака́нае; гром зь я́снага не́ба. 3. Figur. дынамі́чны чалаве́к

thunderclap ['θʌndərklæp] n. 1. трэск перуна́. 2. нечака́нае здарэ́ньне *або́* ве́стка

thunderstorm ['θʌndərstɔ:rm] n. навальні́ца *f.*

thunderstruck ['θʌndərstrʌk] adj. агало́мшаны; як гро́мам уда́раны

Thursday ['θɜ:rzdeɪ] n. чацьвле́р -ярга́ *m.*, чэ́цьвер -а *m.*

thus [ðʌs] adv. такі́м пара́дкам; так, гэ́так: ***He spoke thus*** Ён гэ́так каза́ў

thy [ðaɪ] adj., Archaic твой

thyme [taɪm] n., Bot. чабло́р -ару́ *m.*

ti [ti:] n., Mus. ci (*но́та*)

tiara [tiˈærə] n. 1. дыядэ́ма *f.* 2. тыя́ра *f.*

tick I [tɪk] – n. 1. ці́каньне *n.* (*гадзі́ньні-ка*). 2. Informal мо́мант -у *m.*, хвілі́нка *f.*: ***I'll be with you in a tick*** Я прыйду́ за хвілі́нку. 3. птýшка *f.* (*значо́к*)

– v.i. ці́каць

– v.t. пазнача́ць птýшкай

• ***tick off*** а) адзна́чыць. б) загне́вацца, вы́бухнуць

tick II [tɪk] n., Zool. клешч кляшча́ *m.*

tick III [tɪk] n. 1. на́сыпка *f.*, сяньні́к сеньніка́ *m.* 2. Informal *гл.* **ticking**

ticket ['tɪkɪt] – n. 1. біле́т -а *m.*, квітло́к -ка́ *m.* 2. ярлы́к -а́ *m.*, этыке́тка *f.* 3. сьпіс кандыда́таў адно́й па́ртыі (*на вы́барах*). 4. штра́фны квіто́к

– v.t. чапля́ць ярлы́к

ticking ['tɪkɪŋ] 1. палатно́ на сеньнікі́, матра́цы, на́сыпкі. 2. ці́каньне *n.*

tickle ['tɪkəl] – v.t. 1. казыта́ць. 2. прые́мна ўзбуджа́ць, це́шыць, захапля́ць: ***The child was tickled with his new toys*** Дзіця́ было́ ўсьце́шанае сваі́мі но́вымі ца́цкамі. 3. адчува́ць ко́зыт: ***My nose tickles*** У мяне́ казы́ча ў но́се

– n. 1. ко́зыт -у *m.* 2. казыта́ньне *n.*

ticklish ['tɪkəlɪʃ] adj. 1. казытлі́вы. 2. Figur. даліка́тны: ***a ticklish situation*** далі́ка́тнае стано́вішча. 3. крыўдлі́вы

tidal ['taɪdəl] adj. зьвяза́ны з прыліво́м і адліво́м, прыліўна-адліўны

tidbit ['tɪdbɪt] n. 1. сма́чны кава́лак, ласу́нак -ка *m.* 2. піка́нтная, ціка́вая навіна

tide [taɪd] n. 1. прыліў і адліў акія́ну. 2. плынь *f.*; пато́к -у *m.* 3. пара́ *f.*, час -у *m.*: ***Eastertide*** велікоднáя пара

• ***go with tide*** ісьці́ з плы́ньню

• ***swim against the tide*** плы́сьці супро́ць плыні

• ***tide over*** а) ператрыва́ць. б) пераадо́лець (*цяжкасьці*)

• ***turn the tide*** зьмяні́ць кіру́нак на адваро́тны

tidiness ['taɪdɪnəs] n. аха́йнасьць, акура́тнасьць *f.*

tidings ['taɪdɪŋz] n., pl. навіны, зьве́сткі *pl.*; інфарма́цыя *f.*

tidy ['taɪdi] – adj. 1. аха́йны, акура́тны. 2. Informal салі́дны: ***a tidy sum of money*** салі́дная су́ма гро́шай. 3. Informal до́сыць до́бры, неблагі́

– v.t. пара́дкаваць; прыбіра́ць: ***She tidied the room*** Яна́ прыбра́ла пако́й

tie [taɪ] – v., **tied, tying** 1. зьвя́зваць, перавя́зваць, перавя́заць; прывя́зваць: ***to tie a package*** зьвяза́ць паку́нак; ***to tie a dog to a tree*** прывяза́ць саба́ку да дрэ́ва. 2. завя́зваць: ***tie one's apron strings*** завяза́ць матузы́ фартуха́; ***to tie one's shoes*** зашнурава́ць чарані́кі. 3. Figur. быць зьвя́заным, прывя́заным: ***to be tied to one's job*** быць зьвя́заным пра́цай. 4. атрыма́ць нічы́йны вы́нік: ***The two teams tied*** Кама́нды згуля́лі ўнічыю

– n. 1. ву́зел -ла́ *m.* 2. шнурло́к -ка́ *m.*, вяро́ўка, пры́вязь *f.* 3. бант -а *m.* 4. га́льштук -а *m.* 5. су́вязь *f.*; по́вязі *pl. only*: ***family ties*** сямёйныя по́вязі. 6. шпа́ла *f.* (*на чыгу́нцы*). 7. ро́ўная ко́лькасьць галасо́ў; нічыя́ *f.*, ро́зыгрыш -у *m.* (*у гульні*)

• ***tie down*** а) абмежава́ць. б) прывяза́ць

• ***tie in*** а) злуча́ць, улуча́ць. б) увя́зваць

• ***tie up*** а) зьвяза́ць, завяза́ць. б) закруці́ць, загарну́ць у *што*, в) перашко́дзіць. г) быць заня́тым: ***I can't come tomorrow; I'm all tied up*** Я не магу́ за́ўтра прыйсьці́; я ве́льмі заня́ты

tie-in ['taɪɪn] n. су́вязь, лу́чнасьць *f.*

tier [tɪr] n. я́рус -а *m.*

tiger ['taɪgər] n. ты́гар -ра *m.*

tight [taɪt] – adj. 1. тугі́: ***a tight knot*** тугі́ ву́зел. 2. шчы́тны, шчы́льны. 3. це́сны: ***tight clothing*** це́сная во́пратка. 4. непранікальны. 5. сьці́слы (*пра стыль*). 6. стро́гі, суро́вы: ***to rule with a tight hand*** быць стро́гім і суро́вым уладаро́м, кіраўніко́м. 7. Informal скупы́

– adv. мо́цна, це́сна

• ***sit tight*** Informal а) мо́цна трыма́цца, не здава́ць сваіх пазы́цыяў. б) не варушы́цца. в) вычэ́кваць

• ***uptight*** Sl. у напру́жаньні, у хвалява́ньні

tighten ['taɪtən] – v.t. сьціска́ць; падця́гваць: ***to tighten one's belt*** тужэ́й падцягну́ць папру́гу; ***to tighten discipline*** падцягну́ць дысцыпліну

– v.i. тужэ́ць, цясьне́ць

tightfisted [ˌtaɪt'fɪstɪd] adj. скупы́, скна́рлівы, скна́рны

tight rope а) наця́гнуты кана́т. б) цяжка́я *або́* небясьпе́чная сытуа́цыя

tights [taɪts] n. трыко́ *indecl., n.*, калго́ткі *pl.*

tight squeeze а) цяжко́е *або́* безвыхо́днае стано́вішча. б). це́сны прахо́д

tile [taɪl] – n. 1. дахо́ўка *f.* 2. пліткa, ка́фля *f.*

– v.t. пакрыва́ць пліткамі; крыць дахо́ўкаю

– adj. кафля́ны: ***a tile floor*** кафля́ная падло́га

till I [tɪl] – prep. да, да тага́ ча́су: ***The children played till eight*** Дзе́ці гуля́лі да во́сьмае гадзі́ны

– conj. пакуль; да тага́. як; перад тым, як: ***till now*** дасю́ль, дагэ́туль; ***till then*** датуль, да таé пары́

till II [tɪl] v.t. абрабля́ць: ***Farmer tills the land*** Гаспада́р абрабля́е зямлю́

tilt [tɪlt], – v.t. нахіля́ць, схіля́ць

– v.i. 1. пахіля́цца, нахіля́цца; каcі́цца. 2. бі́цца дзі́дамі, змага́цца ў турні́ры

– n. 1. нахі́л, схіл -у *m.*; спад -у *m.* 2. суты́чка *f.*

• ***at full tilt*** по́ўным хо́дам; з усяé мо́цы

• ***tilt at*** атакава́ць

timber ['tɪmbər] n. 1. лесаматэрыя́л -у *m.* 2. будаўні́чы матэрыя́л: ***timber yard*** склад будаўні́чых матэрыя́лаў. 3. бервяно́ *n.*; кало́да *f.*; бэ́лька *f.* 4. дрэ́вы *pl.*; лес на пні

timbre ['tæmbər] n. тэ́мбар -ру *m.* (*го́ласу*)

time [taɪm] – n. 1. час -у *m.* 2. пара́, эпо́ха *f.*: ***the time of "Nasha Niva"*** нашані́ўская пара́. 3. тэ́рмін -у *m.*, час слу́жбы, зьнявбо́леньня. 4. гадзі́на *f.*: ***What time is it?*** Като́рая гадзі́на?; ***At what time?*** А като́рай гадзі́не? 5. рытм -у *m.* (*у паэ́зіі*). 6. Mus. тэмп, такт -у *m.* 7. Sport тайм -у *m.*

– v.t. ме́раць, вымяра́ць, засяка́ць час

• ***about time*** пара́; насьпе́ў час

• ***at the same time*** а) у той са́мы час, аднача́сна. б) адна́к, тым ня менш

• ***at times*** час-часо́м; ча́сам, зрэ́дку

• ***behind the times*** старамо́дны

• ***buy time*** заця́гваць

• ***do*** or ***serve time,*** Informal адбыва́ць тэ́рмін

• ***for the time being*** паку́ль што, да пары́ да ча́су, тымчасо́ва

• ***from time to time*** час-часо́м; зрэ́дку, ча́сам

• ***have a good time*** до́бра, ве́села правóдзіць час: ***She had a good time at the party*** Яна́ ве́села ба́віла час на вечары́нцы

• ***in due time*** у свой час, своечасо́ва

• ***in good time*** а) упару́. б) сваім ча́сам

• ***it is time*** пара́: ***It is time to eat*** пара́ е́сьці

• ***in no time*** во́бмігам, імгне́нна

• ***in time*** а) неўзаба́ве. б) до́сыць ху́тка. в) у такт (*у му́зыцы, та́нцы*)

• ***keep time*** а) ісьці́ пра́вільна (*пра гадзі́ньнік*). б) вытры́мваць такт. в) засяка́ць час
• ***kill time*** марнава́ць час
• ***on time*** упару́; не запо́зна
• ***one (two) at a time*** па адны́м (па два)
• ***once upon a time*** кали́сьці, адно́йчы
• ***Take your time*** Не сьпяша́йся
• ***tell time*** пазнава́ць час на гадзі́ньніку
• ***time after time*** or ***time and again*** раз за ра́зам, раз-по́раз, неаднаразо́ва
• ***time of life*** век (*чалаве́ка*); ***at my time of life*** на маім вяку
• ***time of one's life*** Informal незабы́ўны, шчасьлі́вы час
• ***times,*** pl. памно́жыць на: ***three times four*** тры памно́жыць на чаты́ры

time bomb а) бо́мба запаво́ленага дзе́яньня. б) Figur. выбухо́вая сытуа́цыя

time-consuming ['taɪmkənˌsu:mɪŋ] adj. часаёмкі

timeless ['taɪmləs] adj. 1. бяско́нцы; ве́чны. 2. бестэрмінО́вы

timely ['taɪmli] – adv. у адпаве́дны час, якра́з у час, своечасо́ва
– adj. своечасо́вы

timetable ['taɪmˌteɪbəl] n. 1. гра́фік, расклад -у *m.* 2. расклад заня́ткаў

timid ['tɪmɪd] adj. 1. нясьме́лы, баязьлі́вы: ***a timid reply*** нясьме́лы адка́з. 2. палахлі́вы; пужлі́вы

timidity [tɪ'mɪdəti] n. палахлі́васьць, пужлі́васьць *f.*; нясьме́ласьць *f.*

timidly ['tɪmɪdli] adv. баязьліва; сарамлі́ва; нясьме́ла

tin [tɪn] – n. 1. во́лава *n.* 2. бе́лая бля́ха. 3. бляша́нка *f.*: ***a tin of sardines*** бляша́нка сарды́нак
– adj. алавя́ны
– v.t. лудзі́ць

tinder ['tɪndər] n. 1. гу́ба, цэ́ра *f.* 2. лёгка запа́льнае рэ́чыва

tin foil фо́льга *f.*, станіёлль -ю *m.*

ting [tɪŋ] – v.i. дзы́нкаць, дзі́ньканье
– n. дзы́нканьне, дзі́ньканьне *n.*

tinge [tɪndʒ] – v.t. 1. лёгка афарбо́ўваць, надава́ць адце́ньне. 2. Figur. надава́ць прысма́к, пакіда́ць сьлед: ***Sad memories tinged their joy*** Су́мныя ўспаміны прыглу́швалі і́хную ра́дасьць
– n. лёгкая афарбо́ўка *f.*, адце́ньне *n.*

tinker ['tɪŋkər] – n. 1. ме́днік, лудзі́льшчык -а *m.* 2. Figur. парта́цтва *n.*; по́рканьне *n.* 3. парта́ч -а́ *m.*
– v.t. 1. лудзі́ць. 2. Figur. парта́чыць; по́ркацца

tinkle ['tɪŋkəl] – v.i. зваці́ць; зьвіне́ць; дзы́нкаць; вызво́ньваць: ***The little clock tinkled out the hours*** Малы́ гадзі́ньнік вызво́ньваў час
– n. звон -у *m.*; дзы́нканьне *n.*: ***the tinkle of bells*** дзы́нканьне званО́чкаў

tinned [tɪnd] adj. 1. закансэрвава́ны ў бляша́нцы: ***tinned goods*** кансэ́рвы *pl.* 2. палу́джаны

tinse [tɪns] n. бліскО́ткі, бліскаўкі *pl.*

tinsmith ['tɪnsmɪθ] n. бляха́р -а́ *m.*

tint [tɪnt] – n. 1. адце́ньне *n.*, тон -у *m.*, афарбо́ўка *f.* (*ко́леру*). 2. далека́тны, све́тлы тон. 3. сро́дак для фарбава́ньня валасо́ў
– v.t. падмалёўваць

tinware ['tɪnwer] n. бляша́ныя вы́рабы

tiny ['taɪni] adj. мале́нечкі, малюпа́ткі, малю́сенькі: ***tiny bit*** кры́шачку

tip I [tɪp] – n. 1. канле́ц -ца́, ко́нчык -а *m.*: ***the tips of the fingers*** ко́нчыкі па́льцаў. 2. верхаві́на *f.*, верх -у *m.*: ***the tip of the hill*** верхаві́на ўзго́рка. 3. наканцо́ўе *n.*, накане́чнік -а *m.*
– v.t. **(-pp-)** наса́джваць накане́чнік

tip II [tɪp] – v.t. **(-pp-)** 1. нахіля́ць. 2. прыўзьніма́ць капялю́ш пры віта́ньні
– v.i. 1. нахіля́цца, схіля́цца. 2. перакУ́львацца
– n. нахі́л, схіл -у *m.*
• ***tip over*** перакуліць; абярну́ць, вы́вернуць

tip III [tɪp] – n. 1. чаявы́я *pl. only.* 2. падка́зка *f.* 3. кары́сная пара́да
– v.t. даць на чай: ***He tipped the waiter*** Ён даў на чай афіцыя́нту
• ***tip off,*** Informal а) даць канфідэнцыйную інфарма́цыю. б) перасьцерага́ць; папярэ́джваць

tipoff or **tip-off** ['tɪpɔ:f] n., Informal 1. канфідэнцыйная інфармацыя. 2. папярэджаньне *n.* 3. перасьцярога *f.*

tipple ['tɪpəl] – v.i. выпіваць, п'янствaваць

– n. алькагольнае пітво

tipsy ['tɪpsi] adj. 1. хісткі, няўстойлівы. 2. падпіты

tiptoe ['tɪptoʊ] – n. 1. кончыкі пальцаў ног: ***on tiptoe*** а) на дыбачках. б) на пачаканьні, вычэкваючы. в) крадком, крадучыся

– v.i. хадзіць на дыбачках, ставаць на дыбачкі

tire I [taɪr] – v.t. 1. стамляць; марыць, зморваць: ***The hard work tired him*** Цяжкая праца стамляла яго. 2. дакучаць, надакучваць: ***The monotonous work tired the office boy*** Пасыльнаму надакучыла аднастайная праца

– v.i. марыцца, зморвацца; стамляцца: ***He tires easily*** Ён лёгка стамляецца

• ***tire out*** моцна змарыць, зьнясіліць, змучыць, выматаць

tire II [taɪr] n. шына *f.*

tired [taɪrd] adj. змораны, стомлены; зьняможаны

tiredly ['taɪrdlɪ] adv. змарана, стомлена; зьняможана

tiredness ['taɪrdnəs] n. стома, змарасьць *f.*

tireless ['taɪrləs] adj. 1. нястомны, няўтомны. 2. безупынны: ***tireless efforts*** безупынныя намаганьні

tiresome ['taɪrsəm] adj. нудны, надакучлівы

tissue ['tɪʃu:] n. 1. тканка *f.*: ***fatty tissues*** тлушчавыя тканкі. 2. тонкая, лёгкая тканіна. 3. папяровая хустачка

tissue paper тонкая, мяккая папера; папіросная папера

titanic [taɪ'tænɪk] adj. тытанічны

titbit *гл.* **tidbit**

tit for tat вока за вока, зуб за зуб

tithe [taɪð] n. 1. дзясятая частка. 2. малая частачка

title ['taɪtəl] – n. 1. загалоўвак -ўка *m.*, тытул -а *m.* 2. тытул -у *m.*; ранг -у *m.* 3. першынство *n.*: ***the tennis title*** першае месца ў тэніce. 4. Law купчая *f.* 5. назоўў -ву *m.*: ***There are 5,000 titles in our library*** У нашай бібліятэцы ёсьць 5,000 назоваў кніг

– v.t. тытуляваць

titled ['taɪtəld] adj. тытуляваны: ***a titled nobleman*** тытуляваны шляхціч

title deed купчая *f.*

title page тытульная старонка

title role or **part** тытульная роля

to [tu:] – prep. 1. на : а) ***Go to the right*** Ідзі направа; ***He came to the rescue*** Ён прыйшоў на дапамогу; ***To my amazement, he jumped*** На маё зьдзіўленьне ён скочыў; ***She tore the letter to pieces*** Яна парвала ліст на кавалачкі; ***What did he say to that?*** Што ён сказаў на гэта?; ***Four apples to the pound*** Чатыры яблыкі на фунт. 2. да: ***Go to the river*** Ідзеце да рэчкі; ***Wet to the skin*** Прамоклы да ніткі; ***From dawn to dusk*** Ад сьвітаньня да зьмярканьня; ***Fasten it to the wall*** Прымацуй гэта да сьцяны; ***A fact known to few*** Факт вядомы нямногім. 3. пад: ***We danced to the music*** Мы танцавалі пад музыку. 5. *ужываецца, каб паказаць накіраванасьць*: ***Give the book to me*** Дай мне кнігу; ***Speak to her*** Пагаварыць зь ёю. 6. ад: ***The key to my room*** Ключ ад майго пакою. 7. *ужываецца зь дзеяслоўвамі ў інфінітыве*: ***He likes to read*** Ён любіць чытаць; ***The birds began to sing*** Птушкі пачалі пяяць. 8. *замяняе інфінітыў галоўнага сказу*: ***I shall go there if you want me to*** Я пайду туды, калі вы хочаце

– adv. да сябе: ***She came to*** Яна прыйшла да сябе

• ***drink to someone*** піць у нечы гонар *або* за нечае здароўе

• ***to and fro*** туды і сюды; узад і ўперад

toad [toʊd] n. 1. рапуха *f.*; жаба *f.* 2. Figur. агідны чалавек

toady ['toʊdi] – n., pl. **toadies** падхалім -а *m.*

– v.i. 1. падлі́зваццa, падхалі́мнічаць. 2. ліcьлі́віць

to-and-fro [ˌtu:ənˈfrou] adj. хі́сткі

toast I [toust] – n. 1. тост -а *m.*, грэ́нка *f.* – v.t. рабі́ць то́сты, грэ́нкі. 2. мо́цна награва́ць

toast II [toust] – n. 1. тост -у *m.*: ***to drink a toast to*** вы́піць тост за *каго́*. 2. ушано́ўваная асо́ба: ***She was the toast of the evening*** Яна́ была́ зо́ркай ве́чара

– v.t. уздыма́ць тост; пі́ць за здаро́ўе

toaster I [ˈtoustər] n. то́стар -а *m.*

toaster II [ˈtoustər], n. асо́ба, яка́я прапану́е то́сты

toastmaster [ˈtoustmæstər] n. тамада́ *f.*, асо́ба, яка́я вядзе́ банке́т

tobacco [təˈbækou] n., pl. **-cos, -coes** 1. тыту́нь -ю́ *m.* 2. таба́ка *f.*

tobacconist [təˈbækənɪst] n. гандля́р тытунёвымі вы́рабамі

toboggan [təˈbɑ:gən] – n. са́нкі без палазо́ў

– v.i. зьяжджа́ць з го́ркі на са́нках

today or **to-day** [təˈdeɪ] – n. 1. сёньня, сяго́ньня, ся́ньня. 2. цяпе́рашні час

– adv. 1. сёньня, сяго́ньня. 2. цяпе́рашнім ча́сам; цяпе́р

toddle [ˈtɑ:dəl] v.i. хадзі́ць няпэ́ўнымі кро́камі (*як дзіця́тка*)

toddler [ˈtɑ:dlər] n. дзіця́, яко́е пачына́е хадзі́ць

to-do [təˈdu:] n., Informal мітусьня́, шуміха *f.*

toe [tou] – n. 1. па́лец (*на назе́*). 2. насо́к (*панчо́хі, чарані́ка*). 3. пярэ́дняя ча́стка капыта́

– v. 1. датыка́ца па́льцамі (*наска́мі*). 2. бі́ць цьвік наўско́с

• ***on one's toes*** гато́вы да дзе́яньня, напагато́ве; пі́льны, чу́йны

• ***step on one's toes*** наступі́ць не́каму на па́льцы

• ***toe the line*** а) стаць на ста́ртавую лі́нію. б) трыма́цца пра́вілаў, в) стро́га падпара́дкавацца дактры́не

toe-in [ˈtoum] n. зьбе́жнасьць пярэ́дніх ко́лаў (*у аўтамабі́лі*)

toeless [ˈtouləs] adj. бяз па́льцаў (*на назе́*)

toenail [ˈtouneɪl] – n. 1. пазно́гаць на па́льцы нагі́. 2. цьвік убі́ты наўскася́к (*пры зьбіва́ньні*)

– v.t. зьбі́ць цьвіко́м наўско́с

toga [ˈtougə] n., pl. **-gas, -gae** 1. то́га *f.* 2. ма́нтыя *f.*

together [təˈgeðər] adv. 1. ра́зам; суме́сна; супо́льна: ***They were walking together*** Яны́ йшлі́ ра́зам. 2. ***to call together*** склі́ка́ць; ***to sew together*** сшыва́ць. 3. аднача́сна. 4. безупы́нна, бесьперапы́нна: ***He worked for days and nights together*** Ён працава́ў бесьперапы́нна дня́мі й нача́мі

• ***get together,*** Informal а) сустрэ́цца. б) пагадзі́цца, згадзі́цца: ***to get together on a price*** пагадзі́цца на цану́

• ***together with*** ра́зам, супо́льна з *кім-чым*

togetherness [təˈgeðərnəs] n. супо́льнасьць *f.*, адзі́нства *n.*

toil I [tɔɪl] – n. цяжка́я пра́ца

– v.i. 1. ця́жка працава́ць. 2. зь ця́жкасьцю ісьці

– v.t. рабі́ць цяжко́ю пра́цай

toil II [tɔɪl] n., often **toils,** pl. се́тка *f.*; сіло́ *n.*; па́стка *f.*

toiler [ˈtɔɪlər] n. рабаця́га, працаўве́нь -ўня́ *m.*

toilet [ˈtɔɪlət] – n. 1. туале́т -у, -а *m.* (*прычэ́сваньне, адзява́ньне; во́пратка*). 2. прыбіра́льня *f.*

– adj. туале́тны

toiletry [ˈtɔɪlətri] n., pl. **-ries** туале́тныя рэ́чы

toilet tissue прыбіра́льная папе́ра

toilet training прывуча́ньне да гаршка́ (*пра дзіця́*)

toilet water адэкалён -у *m.*

token [ˈtoukən] – n. 1. а) знак -у *m.*, сы́мбаль -ю *m.*: ***Black is a token of mourning*** Чо́рны ко́лер — сы́мбаль жало́бы. б) до́вад -у *m.* в) характэ́рная адзна́ка, прыкме́та *f.* 2. знак прыя́зьні. 3. жэто́н -а *m.*

– adj. сымбалі́чны: ***a token payment*** сымбалі́чная пла́та

• ***by the same token*** гэ́тым зна́кам, гэ́тым чы́нам
• ***in token of*** у знак *або́* ў до́каз чаго́

told [tould] v., *p.t. of* **tell**

tolerable ['tɑ:lərəbəl] adj. 1. сьце́рпны, цярпі́мы. 2. нядрэ́нны, ніштава́ты: ***She is in tolerable health*** Яна́ ў нядрэ́нным здаро́ўі

tolerably ['tɑ:lərəbli] adv. цярпі́ма

tolerance ['tɑ:lərəns] n. 1. прыце́рплівасьць, талера́нтнасьць, памярко́ўнасьць *f.* 2. талерава́ньне *n.* 3. Tech. мяжа́ *f.*, до́пуск -у *m.*

tolerant ['tɑ:lərənt] adj. прыце́рплівы, талера́нтны

tolerantly ['tɑ:lərəntli] adv. прыце́рпліва, талера́нтна

tolerate ['tɑ:ləreɪt] v.t. 1. дазваля́ць, дапушча́ць, талерава́ць. 2. цярпе́ць; зно́сіць

toleration [ˌtɑ:lə'reɪʃən] n. цярпе́ньне, талерава́ньне *n.*

toll I [toul] – v.i. 1. біць у звон. 2. скліка́ць, апавяшча́ць зво́нам
– n. 1. звон (*гук*). 2. уда́р у звон

toll II [toul] n. 1. мы́та *n.*, по́шліна *f.*: ***We pay a toll when we use the bridge*** Мы пла́цім за прае́зд праз мо́ст; ***toll on long distance telephone calls*** пла́та за міжгаро́днія тэлефо́нныя гу́таркі. 2. Figur. шко́да, стра́та *f.*: ***The Chernobyl disaster took a heavy toll of human lives*** Чарно́быльская катастро́фа нане́сла цяжкі́я людзкі́я стра́ты

tollbooth ['toulbu:θ] n. заста́ва для збо́ру мы́та

toll bridge пла́тны мост

toll call міжгаро́дняя тэлефо́нная гу́тарка

toll-free [ˌtoul'fri:] adj. бяспо́шлінны, бяспла́тны, бяз мы́та

tollgate ['toulgeɪt] n. заста́ва, дзе пла́ціцца за прае́зд

tom or **Tom** [tɑ:m] n. 1. кот (*саме́ц*). 2. саме́ц некато́рых жывёлаў

tomato [tə'meɪtou] – n., pl. **-toes** памі́до́р, тама́т -а *m.* (*расьлі́на і плод*)
– adj. памі́до́рны, тама́тны

tomb [tu:m] n. 1. магі́ла *f.*, дол -у *m.* 2. грабні́ца, магі́льня *f.*; маўзале́й -я *m.* 3. Figur. сьмерць *f.*

tomboy ['tɑ:mbɔɪ] n. дзяўчы́на-ві́сус; сарві́галава́, гарэ́за *f.*

tombstone ['tu:mstoun] n. надмагі́льны по́мнік

Tommy or **tommy** ['tɑ:mi] n., pl. **-mies** то́мі (*мяну́шка брыта́нскага жаўне́ра*)

tomorrow or **to-morrow** [tə'mɑ:rou] – n. за́ўтрашні дзень
– adv. за́ўтра: ***the day after tomorrow*** паза́ўтра, пасьляза́ўтра

tom-tom ['tɑ:mtɑ:m] n. 1. там-та́м -а *m.* 2. манато́нны рытм

tone [toun] – n. 1. тон -у *m.* 2. тон -у *m.*, мане́ра *f.*: ***a moral tone*** павуча́льны тон. 3. хара́ктар -у *m.*, агу́льны вы́гляд, стыль -ю *m.*: ***tone of elegance*** тон элега́нтнасьці. 4. афарбо́ўка *f.*, ко́лер -у *m.*; адце́ньне ко́леру: ***I like the soft green tone of this painting*** Мне падаба́ецца спако́йны зялёны тон гэ́тага малю́нку
– v. нада ва́ць тон; задава́ць тон (*пазва́ць прыкла́д*)
• ***tone down*** сьці́шыць тон, зьмякчы́ць ко́леры
• ***tone up*** узмацні́ць

toneless ['tounləs] adj. 1. манато́нны, без інтана́цыі. 2. невыра́зны; бяско́лерны. 3. бязгу́чны

tongs [tɑ:ŋz] n., pl. шчы́пцы *pl. only*

tongue [tʌŋ] n. 1. язы́к -а́ *m.* 2. мо́ва, гаво́рка *f.* 3. язы́к у чарави́ку. 4. каса́ *f.*, мыс -а *m.* 5. язы́к (*по́лымя, агню́, зво́на*). 6. ды́шаль -ля *m.*: ***the tongue of a wagon*** ды́шаль во́за
• ***hold one's tongue*** маўча́ць, трыма́ць язы́к за зуба́мі
• ***on*** (or ***at***) ***the tip of one's tongue*** на ко́нчыку языка́

tonic ['tɑ:nɪk] – n. 1. то́нік -у *m.*, узмацня́льны, аздараўля́льны сро́дак. 2. Mus. то́ніка *f.* 3. шыпу́чы напі́так
– adj. танізу́ючы, узмацня́льны; аздараўля́льны: ***The mountain air is tonic*** Го́рнае пове́тра аздараўля́е

tonight or **to-night** [tə'naɪt] – n. сёньняшні ве́чар
– adv. сёньня ўве́чары

tonnage ['tʌnɪdʒ] n. 1. тана́ж -ý *m.* (*вагóна, самалёта*). 2. груз -у *m.* 3. карабе́льная апла́та мы́та (*у разьлíку за тóну*)

tonsil ['tɑ:nsəl] n. мíндáльная залóза

tonsillitis [ˌtɑ:nsə'laɪtəs] n. танзілíт -у *m.*, ангíна *f.*, запале́ньне мíндáлінаў

too [tu:] adv. 1. таксáма, да таго́: ***Will you come too?*** Ці вы таксáма прыйдзеце? 2. за; занáдта: ***My dress is too long for you*** Мая́ суке́нка задаўгáя для цябе́; ***too hot*** занáдта гóрача; ***too quickly*** захýтка. 3. нáдта, ве́льмі: ***I am not too hungry*** Я ня нáдта галóдны; ***too bad*** ве́льмі шкадá; ***I am only too glad to help*** Я ве́льмі рáды дапамагчы́

took [tʊk] v., *p.t. of* **take**

tool [tu:l] – n. 1. прылáда *f.*; інструмэ́нт -а *m.*
– v.i. апрацóўваць прылáдай

toot [tu:t] – n. сьвіст|óк, гуд|óк -кá *m.*
– v.i. гудзе́ць, трубíць; сьвістáць

tooth [tu:θ] – n., pl. **teeth** [ti:θ] 1. зуб -а *m.* 2. а) зуб грэ́беня; зубл|е́ц -цá *m.*, зубцы́ *pl. абó* зýб'е *coll.* (*грáбляў, пíлы́*). б) зубы́, зубцы́ *pl.* (*у машы́не*)
– v.t. 1. устаўля́ць зýбы. 2. наразáць зубы́
• ***have no tooth for fruit*** не любíць садавінý

toothache ['tu:θeɪk] n. зубны́ боль

toothbrush ['tu:θbrʌʃ] n. зубна́я шчóтка

toothed [tu:θt] adj. 1. з зубáмі, які́ мáе зýбы, зубáсты. 2. зубчáты, зубчáсты, з зуб'ём (*пра кóла*)

toothless ['tu:θləs] adj. бяззýбы

toothpaste ['tu:θpeɪst] n. зубна́я пáста

toothpick ['tu:θpɪk] n. зубачы́стка *f.*

top I [tɑ:p] – n. 1. верхавíна *f.* (*гары́*), вяршáліна *f.* (*дрэ́ва*). 2. верх -у *m.*: ***the top of the table*** верх сталá. 3. найвышэ́йшае *абó* пе́ршае мéсца: ***to be at the top of the class*** быць найле́пшым вýчнем у кля́се. 4. нáкрыўка *f.*, ве́ка, ве́чка *n.* (*гаршкá*). 5. верх -у *m.* (*аўтамабíля*). 6. макýшка *f.* 7. ве́рхняя чáстка адзе́ньня (блю́зка, швэ́дар)
– adj. 1. ве́рхні: ***the top shelf*** ве́рхняя палíца. 2. найбóльшы: ***at top speed*** з найбóльшай хýткасьцю; ***top price*** найвышэ́йшая цанá
– v.t. 1. накрывáць ве́чкам. 2. дасягáць ве́рху, зэніту: ***They topped the mountain*** Яны́ зайшлí на сáмы ве́рх гары́. 3. перавышáць, быць найле́пшым
• ***at the top of one's voice*** на ўве́сь гóлас
• ***blow one's top,*** Sl. узлавáцца, вы́бухнуць; звар'яце́ць
• ***from top to toe*** з галавы́ да ног
• ***on top of everything (else)*** у дадáтак да ўсяго́
• ***over the top*** звыш нóрмы
• ***top off*** завяршы́ць

top II [tɑ:p] n. ваўч|óк -кá *m.* (*цáцка*)

topaz ['toʊpæz] n. тапáз -у *m.*

topcoat ['tɑ:pkoʊt] n. мужчы́нскае палітó

top drawer, Informal вярхí грамáдзтва, сьмятáнка *f.*

topic ['tɑ:pɪk] n. 1. прадме́т -у *m.* (*развáжаньняў, гýтаркі*). 2. тэ́ма *f.*

topless ['tɑ:pləs] adj. 1. без вярхýшкі. 2. напоўгóлая, з гóлымі грудзьмí

topmost ['tɑ:pmoʊst] adj. найвышэ́йшы

topographer [tə'pɑ:grəfər] n. тапóграф -а *m.*

topographical [ˌtɑ:pə'græfɪkəl] adj. тапаграфíчны

topography [tə'pɑ:grəfi] n., pl. **-phies** тапагрáфія *f.*

topple ['tɑ:pəl] – v.i. 1. валíцца: ***The chimney toppled over on the roof*** Кóмін звалíўся на страхý. 2. навісáць, зьвісáць, абвісáць: ***beneath toppling crags*** пад навíслымі скáламі
– v.t. валíць, перакýльваць: ***The wrestler toppled his opponent*** Барэ́ц павалíў свайгó супраціўніка

top secret найвышэ́йшая таямніца

top-secret [ˌtɑ:pˈsi:krət] adj. ца́лкам та-е́мны, звышсакра́тны
topsoil [ˈtɑ:psɔil] n. ве́рхні пласт гле́бы
torch [tɔ:rtʃ] n. 1. сьве́тач -а *m.*; пахо́дня, сьвяці́льня *f.*, фа́кел -а *m.* 2. Brit. электры́чны ліхта́рык
torchbearer [ˈtɔ:rtʃberər] n. 1. той, хто нясе́ пахо́дню. 2. той, хто нясе́ сьве́тач; правады́р -а́ *m.*
tore [tɔ:r] v., *p.t. of* **tear II**
toreador [ˈtɔ:riədɔ:r] n. тарэадо́р -а *m.*
torment [tɔ:rˈment] – v.t. 1. му́чыць. 2. мо́цна непако́іць, назаля́ць, дакуча́ць: ***He torments everyone with silly questions*** Ён назаля́е ко́жнаму дурны́мі пыта́ньнямі
– n. [ˈtɔ:rmənt] 1. му́ка *f.* 2. прычы́на згрызо́таў
tormentor or **tormenter** [tɔ:rˈmentər] n. 1. мучы́цель -я *m.* 2. назо́ла *m. & f.*
torn [tɔ:rn] v., *p.p. of* **tear II**
tornado [tɔ:rˈneɪdou] n., pl. **-does** or **-dos** 1. тарна́да *indecl.*, сьмерч -у *m.* 2. гвалто́ўны пары́ў
torpedo [tɔ:rˈpi:dou] – n., pl. **-does** 1. тарпэ́да *f.* 2. падво́дная мі́на. 3. сыгна́льная пэта́рда
– v.t. 1. узрыва́ць тарпэ́дай. 2. зрыва́ць: ***to torpedo a peace conference*** сарва́ць мі́рную канфэрэ́нцыю
torpedo boat тарпэ́дны ка́тэр
torpid [ˈtɔ:rpəd] adj. анямэ́лы, вя́лы, апаты́чны
torpor [ˈtɔ:rpər] n. 1. анямэ́ласьць *f.* 2. апа́тыя *f.* 3. ту́пасьць *f.*
torrent [ˈtɔ:rənt] n. 1. бурлі́вы пато́к. 2. лі́вень -ўню *m.* 3. Figur. пато́к -у *m.*: ***a torrent of abuse*** пато́к кры́ўды
torrential [tɔ:ˈrenʃəl] adj. праліўны́: ***torrential rains*** праліўны́я дажджы́; ***a torrential flow of words*** пато́к сло́воў
torrid [ˈtɔ:rəd] adj. 1. сьпяко́тны: ***July can be a torrid month*** Ліпень быва́е сьпяко́тным ме́сяцам. 2. Figur. па́лкі
torsion [ˈtɔ:rʃən] adj. 1. кручэ́ньне *n.* 2. скру́чваньне *n.*
torso [ˈtɔ:rsou] n., pl. **-sos** 1. ту́лава *n.* 2. торс -а *m.* 3. Figur. не́шта зьняве́чанае *або́* незако́нчанае

tort [tɔ:rt] n. парушэ́ньне грамадзя́нскага пра́ва, нане́сеная шко́да
torte [tɔ:rt] n., pl. **torten** *or* **tortes** торт -а *m.*
tortoise [ˈtɔ:rtəs] n., pl. **-toise** or **-toises** 1. чарапа́ха *f.* 2. Figur. мару́дла -ы *m.&f.*
tortoise shell чарапа́шы па́нцыр
torture [ˈtɔ:rtʃər] – n. 1. катава́ньне *n.* 2. му́ка, паку́та *f.*
– v.t. 1. му́чыць, катава́ць. 2. Figur. кале́чыць: ***He tortured the language*** Ён кале́чыў мо́ву
torturous [ˈtɔ:rtʃərəs] adj. паку́тлівы, балю́чы, бале́сны
toss [tɔ:s] – v.t., **tossed** or (Poet.) **tost** 1. кі́даць, падкіда́ць: ***to toss a ball*** падкіда́ць мя́чык; ***to toss a coin*** гуля́ць у арля́нку; кі́даць жэ́рабя. 2. шуга́ць, кі́даць: ***The ship was tossed by the heavy waves*** Карабе́ль шуга́ла на магу́тных хвалях. 3. ускі́дваць: ***She tossed her head*** Яна́ ўскі́нула галаву́. 4. мяша́ць, падкіда́ючы: ***to toss a salad*** мяша́ць сала́ту, падкіда́ючы
– v.i. кі́дацца ў ло́жку
– n. 1. кідло́к -ка́ *m.* 2. кі́даньне, падкіда́ньне *n.*
• ***toss off*** а) ху́тка спра́віцца, збыць. б) вы́піць за́лпам
toss-up *or* **topssup** [ˈtɔ:sʌp] n. адно́лькавы ша́нец: ***It's a tossup*** Надво́е ба́бка варажы́ла
total [ˈtoutəl] – adj. 1. агу́льны, уве́сь: ***the total cost of the house and land*** агу́льны кошт до́му й зямлі́. 2. по́ўны: ***a total failure*** по́ўная няўда́ча; ***total darkness*** по́ўная це́мра; це́мра, хоць во́ка вы́калі
– n. агу́льная ко́лькасьць, су́ма *f.*, вы́нік -у *m.*
– v.t. 1. дадава́ць, падсумо́ўваць: ***Total that column of figures*** Падсуму́й уве́сь слупо́к. 2. склада́ць су́му: ***The money spent on food totals his entire salary*** Гро́шы вы́даткаваныя на е́жу склада́юць уве́сь яго́ны заро́бак. 3. Informal по́ўнасьцю разьбі-

ва́ць, зьнішча́ць: ***He totaled his car in an accident*** Ён ушчэ́нт разьбі́ў сваю́ машы́ну ў ава́рыі

totalitarian [toʊˌtælə'teriən] – adj. таталіта́рны

– n. таталітары́ст -а *m.*

totalitarianism [toʊˌtælə'teriənɪzəm] n. таталітары́зм -у *m.*

totality [toʊ'tæləti] n. уся́ ко́лькасьць, су́ма *f.*; паўната́ *f.*

totally ['toʊtəli] adv. цалко́м, ца́лкам

tote [toʊt] v.t. ве́зьці, перавё́зіць; не́сьці

tote bag вялі́кая су́мка, то́рба *f.*

totter ['tɑ:tər] v.i. 1. ківа́цца, хіста́цца. 2. трэ́сьціся; дрыжэ́ць

tottery ['tɑ:təri] or **tottering** ['tɑ:təriŋ] adj. хі́сткі, які́ хіста́ецца

touch [tʌtʃ] – v.t. 1. крана́ць, датыка́цца: ***She touched the pan*** Яна́ даткну́лася да патэ́льні; ***to touch bottom*** даста́ць да дна́. 2. межава́ць: ***A country that touches the mountains on the north*** Краі́на, яка́я на по́ўначы мяжу́е з го́рамі. 3. Figur. крана́ць: ***The sad story touched us*** Су́мная гісто́рыя кану́ла нас. 4. датычыць. 5. гаварыць аб *чым*, закрана́ць. 6. дакрана́цца: ***He won't touch liquor or tobacco*** Ён не дакране́цца ні да гарэ́лкі ні да ку́рыва. 7. прыста́ць: ***The ship touched port*** Вадапла́ў прыста́ў. 8. чапа́ць: ***Don't touch!*** Не чапа́й!

– v.i. 1. сутыка́цца, дакрана́цца: ***Their shoulders touched*** Іхныя плечукі́ дакрана́ліся. 2. затрымо́ўвацца, спыня́цца: ***a ship that touches at many ports*** карабе́ль, які́ спыня́ецца ў шмат якіх парто́х. 3. Figur. закрана́ць, зга́дваць: ***His speech touched on many problems*** Яго́ная прамо́ва закрану́ла шмат пыта́ньняў

– n. 1. до́тык -у *m.*: ***A bubble bursts at a touch*** Бу́рбалка ло́пае пры до́тыку. 2. пачуццё до́тыку: ***The blind have a keen touch*** Сьляпы́я ма́юць то́нкае пачуццё до́тыку. 3. крыха́ *f.*: ***a touch of frost*** маленькі маро́з; ***a touch of fever*** лёгкая гара́чка. 4. тон -у *m.*, но́та *f.*: ***a touch of sarcasm*** но́та сарка́зму. 5. штрых -а́ *m.*, ры́ска: ***to put the finishing touches*** рабі́ць апо́шнія штрыхі́. 6. мане́ра *f.*, прыёмы *pl.*; я́касьць *f.*: ***The work showed an expert's touch*** Рабо́та пака́звала руку́ спэцыяліста. 7. адце́ньне *n.*, прысмак -у *m.*: ***a touch of mint*** прысмак мя́ты; ***a touch of bitterness*** адце́ньне го́рычы

• ***in touch*** у су́вязі, у канта́кце

• ***out of touch*** ня ў ку́рсе спра́ваў, без су́вязі

• ***touch and go*** няпэ́ўнае, рызыко́ўнае або́ небясьпе́чнае стано́вішча; няпэ́ўны вы́нік

• ***touch down*** прызямля́цца (*пра самалёт*)

• ***touch on*** or ***upon*** а) ко́ратка закрану́ць (*пыта́ньне*). б) межава́ць з *чым*

• ***touch up*** а) крыху́ зьмяні́ць, падпра́віць. б) рэтушава́ць: ***to touch up a photograph*** рэтушава́ць здымак

touching ['tʌtʃiŋ] – adj. датычны; крана́льны, звару́шлівы, хвалю́ючы

– prep. пра *каго́-што*, адно́сна: ***He asked many questions touching my profession*** Ён шмат распы́тваўся пра маю́ прафэ́сію

touchy ['tʌtʃi] adj. 1. крыўдлі́вы. 2. чу́лы 3. далікатны (*спра́ва, пыта́ньне*)

tough [tʌf] – adj. 1. тугі́. 2. цьвярды́. 3. мо́цны, ду́жы; трыва́лы, загартава́ны, выно́сьлівы: ***a tough plant*** трыва́лая расьлі́на. 4. цяжкі́: ***tough work*** цяжка́я пра́ца. 5. упа́рты, цяжкі́, задзі́рысты (*пра чалаве́ка*)

– n. мо́цны, ду́жы чалаве́к; забія́кла -і *m.*, задзі́рла -ы *m.*

• ***tough luck*** няўда́ча

toughen ['tʌfən] – v.t. узмацня́ць, рабі́ць цьвярдзе́йшым, больш трыва́лым

– v.i. мацне́ць; цьвярдзе́ць, рабі́цца больш трыва́лым

tour [tʊr] – v. 1. падаро́жнічаць: ***Last year they toured Europe*** Ле́тась яны́ падаро́жнічалі па Эўро́пе. 2. рабіць турнэ́. 3. агляда́ць: ***to tour the museum*** агле́дзець музэ́й

– n. 1. падаро́жжа *n.* 2. агле́дзіны *pl.*: ***a tour of the old city*** агле́дзіны ста-ро́га го́раду
• ***on tour*** у турнэ́

tourism [ˈtʊrɪzəm] – n. туры́зм -у *m.*
– adj. турысты́чны (*пра паха́д, бюро́*)

tourist [ˈtʊrəst] – n. туры́ст -а *m.*, ту-ры́стка *f.*
– adj. туры́сцкі

tournament [ˈtʊrnəmənt] n. турні́р -у *m.*

tout [taʊt] – v.t. 1. дамага́цца, выбіва́ць; шука́ць (кліе́нтаў, пра́цы). 2. расх-ва́льваць
– n. чалаве́к, які́ шука́е кліе́нтаў; Sl. наво́дчык -а *m.*

tow I [toʊ] – v.t. цягну́ць на буксі́ры
– n. 1. буксі́раваньне *n.* 2. буксі́р -у *m.* 3. буксірны кана́т. 4. карабе́ль, аўтамабі́ль на буксі́ры
• ***in tow*** а) на буксі́ры. б) Informal мець у хвасьце́, пад апе́кай; цягну́ць з сабо́й

tow II [toʊ] – n. 1. кудзе́ля *f.*, зрэ́б'е *n.* 2. па́кульле *n.*
– adj. зрэ́бны

towage [ˈtoʊɪdʒ] n. 1. буксіро́ўка *f.* 2. апла́та за буксіро́ўку

toward [tɔ:rd] prep. 1. на, да, у кіру́нку: ***He walked toward the north*** Ён ішо́ў на по́ўнач. 2. адно́сна, нако́нт; што да: ***What is his attitude toward war?*** Які́ яго́ны пагля́д адно́сна вайны́? 3. каля́, бліза́, пад: ***Toward the end of March*** Пад кане́ц сакавіка́. 4. на: ***Will you give something toward our new church?*** Ці вы дасьцё не́шта на на́шую но́вую царкву́?

toward(s) [tɔ:rdz] *гл.* **toward**

tow-boat [ˈtoʊboʊt] n. ба́ржа *f.*

towel [ˈtaʊəl] – n. ручнік -а́ *m.*
– v. выціра́ць ручніко́м

towelling, Brit. **toweling** [ˈtaʊəlɪŋ] n. палатно́ на ручнікі́

tower [ˈtaʊər] – n. 1. ве́жа *f.*; вы́шка *f.* 2. цьвярды́ня, цытадэ́ль *f.*
– v.i. вы́сіцца

towering [ˈtaʊərɪŋ] adj. ве́льмі высо́кі, высачэ́зны

towline [ˈtoʊlaɪn] n. буксі́рны кана́т, ланцу́г

town [taʊn] n. 1. го́рад -у *m.*, гарадло́к -ка́ *m.*, мястэ́чка *n.* 2. гараджа́не *pl.* 3. гандлёвая ча́стка го́раду

town clerk гарадскі́ справаво́д

town hall ра́туша *f.*

townsfolk [ˈtaʊnzfoʊk] n. гараджа́не *pl.*

townsman [ˈtaʊnzmən] n., pl. **-men** гараджа́нін -а *m.*

townspeople [ˈtaʊnzˌpi:pəl] *гл.* **towns-folk**

toxic [ˈtɑ:ksɪk] adj. ядаві́ты, атру́тны

toxicant [ˈtɑ:ksɪkənt] – adj. таксі́чны, ядаві́ты
– n. атру́та *f.*

toxicity [tɑ:kˈsɪsəti] n., pl. **-ties** атру́т-насьць, ядавітасьць *f.*

toxin [ˈtɑ:ksən] n. таксі́н -у *m.*

toy [tɔɪ] – n. 1. ца́цка, заба́ўка *f.*
– adj. 1. ца́цачны, прызна́чаны для гульні́. 2. ве́льмі малі́нькі: ***toy dog*** малі́нькі ха́тні саба́чка
– v.i. 1. гуля́ць, ца́цкацца, забаўля́ц-ца. 2. непава́жна ста́віцца, вадзі́ць за нос

trace I [treɪs] – n. 1. знак -у *m.*; сьляды́, ро́шткі *pl.*: ***The explorer found traces of an ancient city*** Дасьле́днік знай-шо́ў ро́шткі старажы́тнага ме́ста. 2. сьлед -у *m.*; сьце́жка *f.*; шлях -у *m.*: ***traces of rabbits on the snow*** зае́чыя сьляды́ на сьне́зе. 3. крыха́ *f.*; ма-ле́нькая ко́лькасьць: ***There wasn't a trace of grey in her hair*** У е́йных вала-со́х не было́ ані крыхі́ сівізны́
– v.t. 1. высо́чваць, ісьці́ па сьлядо́х: ***to trace deer*** вы́сачыць са́рну. 3. на-кіда́ць, накро́сьліваць: ***to trace a plan of the fort*** накро́сьліць плян фо́рту. 4. калькава́ць. 5. выво́дзіць (*літа́ры*). 6. выяўля́ць: ***I could not trace any anger in her voice*** У яе́ го-ласе не было́ й зна́ку зло́сьці
• ***kick over the traces*** выхо́дзіць з падпара́дкаваньня
• ***trace back*** прасачы́ць да пача́ткаў
• ***trace to*** прыве́сьці, дове́сьці да

trace II [treɪs] n. пастро́н|ак -ка *m.*
trachoma [trə'koumə] n. трахо́ма *f.*
tracing ['treɪsɪŋ] n. скалькава́ная ко́пія
track [træk] – n. 1. чыгу́начная каля́, чыгу́начныя ро́йкі. 2. сьлед -у *m.*: ***animal's tracks*** сьляды́ зьвяра́. 3. каля́на *f.* 4. сьце́жка *f.*, глуха́я даро́жка. 5. бегава́я даро́жка, трэк -у *m.* 6. гу́сеніца *f.* (*тра́ктара, та́нка*)
– v.t. 1. высо́чваць (*зьвяра́*). 2. напада́ць на сьлед: ***to track down a criminal*** вы́сачыць злачы́нца. 3. сьлядзі́ць: ***Don't track mud into the house*** Не сьлядзі́, не нано́сь гра́зі ў ха́ту
• ***jump the track*** сыйсьці́ з ро́ек
• ***keep track of*** сачы́ць, ціка́віцца *чым*
• ***lose track of*** стра́ціць арыента́цыю ў *чым*
• ***make tracks,*** Informal а) ірвану́ць. б) рабі́ць ху́ткія по́ступы
• ***off the track*** на няпра́вільным шляху́; не на тэ́му
• ***on track*** (*стаць*) на пра́вільны, адпаве́дны шлях
• ***on the track of*** (*напа́сьці*) на сьлед *каго́-чаго́*
• ***the beaten track*** бі́тая даро́жка
• ***the wrong side of the tracks*** бе́дны кварта́л ме́ста
track and field лёгкая атле́тыка
trackless ['trækləs] adj. 1. бясьсьле́дны; бездаро́жны. 2. бязро́йкавы
tract [trækt] n. 1. разло́г, абша́р -у *m.*: ***a tract of desert*** пусты́нны абша́р. 2. Anat. тракт -у *m.*: ***(the) digestive tract*** страва́льны тракт; ***respiratory tract*** ды́хальны тракт. 3. пэры́яд -у *m.* (*ча́су*)
tractable ['træktəbəl] adj. 1. згаво́рлівы, пада́тлівы. 2. які́ лёгка падае́цца апрацо́ўцы, пада́тлівы, ко́ўкі: ***Copper and gold are tractable metals*** Медзь і зо́лата — ко́ўкія мэта́лы
traction ['trækʃən] n. 1. ця́га *f.* 2. Phys. тро́ньне, це́рце *n.* 3. цягне́ньне *n.* 4. Med. наця́гваньне вы́віхаў *ці* зло́маў
tractor ['træktər] n. тра́ктар -а *m.*
tractor trailer грузаві́к з прычэ́пам
trade [treɪd] – n. 1. га́нд|аль -лю *m.*; гандлёвыя апэра́цыі, камэ́рцыя *f.*: ***wholesale trade*** гурто́вы га́ндаль; ***retail trade*** ро́зьнічны га́ндаль; ***foreign trade*** заме́жны *або́* зьне́шні га́ндаль; ***domestic trade*** нутраны́ га́ндаль. 2. абме́н -у *m.*: ***in trade for*** у абме́н за *што.* 3. рамяство́ *n.*, прафэ́сія *f.*, заня́т|ак -ку *m.*: ***the carpenter's trade*** сталя́рства, цясьля́рства *n.*; ***the building trade*** будаўні́цтва *n.*
– v.i. 1. гандлява́ць. 2. выме́ньваць, абме́ньваць. 3. таргава́цца
– v.t. замяня́ць, абме́ньваць
• ***the trades*** паса́ты (*вятры́*)
• ***trade in*** здава́ць стару́ю рэч у кошт ку́плі но́вай
• ***trade off*** а) збыва́ць, абме́ньваць. б) саступа́ць
• ***trade on*** вы́карыстаць *каго́*
trade agreement 1. гандлёвае пагадне́ньне. 2. пагадне́ньне паміж прафсаю́зам і працада́ўцам
trademark ['treɪdmɑ:rk] n. 1. фірмо́вая ма́рка. 2. характэ́рная адзна́ка
trade-off ['treɪdɔ:f] абме́н -у *m.*; састу́пка *f.*; кампрамі́с -у *m.*
trader ['treɪdər] n. 1. гандля́р -а́ *m.* 2. гандлёвы карабе́ль. 3. біржавік -а́ *m.*
trade school рамесна́я шко́ла
tradesman ['treɪdzmən] n., pl. **-men** гандля́р -а́, кра́мнік -а *m.*; рамесьнік -а *m.*
tradespeople ['treɪdz,pi:pəl] n., pl. гандляры́ *pl.*; рамесьнікі *pl.*
trade(s) union, esp. Brit. прафсаю́з -у *m.*
trade wind паса́т -у *m.* (*ве́цер*)
trading post гандлёвы пункт, фактарыя *f.*
tradition [trə'dɪʃən] n. 1. звы́ча|й -ю *m.* 2. традыцыя *f.*
traditional [trə'dɪʃənəl] adj. 1. традыцыйны, векавы́. 2. звычаёвы
traditionally [trə'dɪʃənəli] adv. традыцыйна; зго́дна з традыцыяй
traffic ['træfɪk] – n. 1. рух -у *m.* (*ву́ліцы, чыгу́начны*); тра́нспарт -у *m.* 2. га́нд|аль -лю *m.*, э́кспарт-і́мпарт

– v. вéсьці гáндаль, гандляваць; абмéньваць: ***to traffic (in) illicit merchandise*** гандляваць забарóненым тавáрам

traffic jam затóр -у *m.* (*аўтамабіляў на дарóзе*), кóрак -ка *m.*

traffic light сьветлафóр -а *m.*

traffic ticket штраф за парушэ́ньне прáвілаў яздзы́

tragedy ['trædʒədi] n., pl. **-dies** трагéдыя *f.*

tragic ['trædʒɪk] adj. трагíчны

tragicomedy [ˌtrædʒɪ'kɑ:mədi] n., pl. **-dies** трагікамэ́дыя *f.*

trail [treɪl] – n. 1. сьлед -у *m.*, паласá *f.*: ***The car left a trail of dust behind it*** Аўтамабíль пакíнуў за сабóю паласу́ пы́лу; ***the trail of a rabbit*** зáйцаў сьлед. 2. дарóга, сьцéжка *f.* 3. шлейф -а *m.* 4. хвост хвастá *m.*

– v.t. 1. цягну́ць-ь (-ца): ***Her dress trails on the floor*** Сукéнка ў яé ця́гнецца па падлóзе. 2. валачы́ць, марýдзіць. 3. высóчваць па сьлядóх: ***to trail a bear*** вы́сачыць па сьлядóх мядзьвéдзя. 4. íсьцí адзíн за адны́м, гýжам. 5. хадзíць сьлéдам: ***The dog trailed him constantly*** Сабáка заўсёды хадзíў за ім сьлéдам

trailer ['treɪlər] n. 1. прычэ́п -у *m.* 2. домпрычэ́п. 3. сьцéлістая расьліна

train [treɪn] – n. 1. цягнíк -á *m.* 2. абóз -у *m.* 3. шлейф -а *m.* (*сукéнкі*). 4. хвост хвастá *m.*: ***the train of a comet*** хвост камэ́ты. 5. сьвíта *f.*, картэ́ж -у *m.* 6. Figur. чарадá *f.*: ***a train of misfortune*** чарадá няўдáчаў

– v.t. 1. трэнавáць, дрэсавáць; прывучáць: ***to train a dog*** трэнавáць сабáку. 2. вучы́ць (*спэцыя́льнасьці*). 3. аб'яжджáць; дрэсавáць: ***to train a horse*** аб'яжджáць каня́. 4. навучáць, рыхтавáць: ***to train personnel*** рыхтавáць кáдры

– v.i. практыкавáцца, трэнавáцца

• ***in train*** у працэ́се; у парáдку

• ***train a gun (telescope)*** настаўля́ць пісталéт (*тэлескóп*)

• ***train one's voice*** стáвіць гóлас

trained [treɪnd] adj. вы́муштраваны; вы́вучаны, навýчаны

trainee [ˌtreɪ'ni:] n. навучэ́нец -ца, практыкáнт -а *m.*; навабрáнец -ца *m.*

training ['treɪnɪŋ] – n. 1. практы́чнае навучáньне, падрыхтóўка *f.*: ***training for teachers*** кýрсы для падрыхтóўкі настáўнікаў. 2. трэнірóўка *f.*

– adj. навучáльны, вучэ́бны

trainman ['treɪnmən] n., pl. **-men** чыгýначнік -а *m.*

train oil ры́бны алéй, алéй з марскíх жывёлін

trait [treɪt] n. асаблíвасьць, уласьцíвасьць, свóмасьць *f.*; характэ́рная ры́са

traitor ['treɪtər] n. здрáднік, прадáжнік -а *m.*

traitorous ['treɪtərəs] adj. здрáдніцкі, прадáжніцкі; здрáдлівы

traitress ['treɪtrəs] n. здрáдніца *f.*

tram [træm] n. 1. esp. Brit. трамвáй -я *m.* 2. падвéсная ваганэ́тка

tramp [træmp] – v.i. 1. цяжка ступáць, тýпаць: ***He tramped across the room in his heavy boots*** Ён тýпаў па пакóі у цяжкíх бóтах. 2. таптáць: ***He tramped on the flowers*** Ён патаптáў квéткі. 3. íсьцí, маршыраваць: ***Soldiers tramped through the street*** Салдáты прамаршыравáлі па вýліцы. 5. бадзя́цца, цягáцца, валачы́ся

– n. 1. тýпат -у *m.* 2. пахóд -у *m.* 3. бадзя́га, валацýга -і *m.*

trample ['træmpəl] – v.t. 1. таптáць, затóптваць: ***The herd of wild cattle trampled the man to death*** Стáтак спýджанай скацíны затаптáў чалавéка нáсьмерць. 2. вытóптваць; дратаваць; талачы́ць (*пасéвы, траву́*). 3. Figur. пагарджáць, зьневажáць: ***to trample under foot, to trample on or upon*** абыхóдзіцца зьнявáжліва, мяшáць з грязёй

– n. тýпат -у *m.*

trance [træns] – n. транс -у *m.*

– v. прывéсьці, упáсьці ў транс

tranquil ['trænkwɪl] adj. спако́йны, мі́рны, ці́хі; духо́ва спако́йны

tranquil(l)ity [træn'kwɪlətɪ] n. супако́енасьць *f.*, спако́й -ю *m.*; ці́шыня́ *f.*

tranquilize ['trænkwəlaɪz] – v.t. 1. супако́йваць. 2. супако́іваць, суні́ма́ць (*боль*)

– v.i. супако́йвацца

tranquilizer ['trænkwəlaɪzər] n. транквіліза́тар -а *m.*, заспакая́льны сро́дак

trans-, [træns] prefix. 1. праз-; пе́ра-; транс-.: ***transcontinental*** транскантынэнта́льны; ***to transmit*** перада-ва́ць. 2. за, на другі́м баку́: ***transoceanic*** заакія́нскі, замо́рскі. 3. пера-: ***to transform*** ператвара́ць; ***to transfer*** перано́сіць; ***to translate*** перакла-да́ць

transact [træn'sækt] v.t. ве́сьці гандлёвыя спра́вы; гандлява́ць

transaction [træn'sækʃən] n. 1. вядзе́нье гандлёвай спра́вы. 2. гандлёвая апэра́цыя. 3. пратако́л -у *m.* (*зьдзе́лкі*); ***transactions*** пра́цы, пратако́лы (*навуко́вага тава́рыства, клю́бу*)

transalpine [ˌtræn'sælpaɪn] adj. трансальпі́йскі

transatlantic [ˌtrænsət'læntɪk] adj. трансатлянты́чны

transcend [træn'send] v.t. 1. перасяга́ць, перахо́дзіць (*ме́жы, магчы́масьці*). 2. перавыша́ць, пераўзыхо́дзіць. 3. быць надзвыча́йным

transcendent [træn'sendənt] adj., Philos. трансцэндэ́нтны, трансцэндэнта́льны; пазаматэрыя́льны

transcribe [træn'skraɪb] v.t. 1. перапі́сваць. 2. транскрыбава́ць, рабі́ць транскры́пцыю

transcriber [træn'skraɪbər] n. перапі́счык -а *m.*

transcript ['trænskrɪpt] n. запі́саная ко́пія (*прамо́вы, ле́кцыі*)

transfer – v.t. 1. [træns'fɜ:r] перадава́ць (*маёмасьць*). 2. перавазіць; перано́сіць; перамяшча́ць. 3. калькава́ць, перавадзіць (*малю́нак*). 4. перавадзіць (*у і́ншую шко́лу, на і́ншую пра́цу*). 5. перавадзіць (*гро́шы праз банк*)

– v.i. перасяда́ць, рабі́ць пераса́дку

– n. ['trænsfɜ:r] 1. Law перада́ча *f.*; дакумэ́нт перада́чы: ***transfer of authority*** перада́ча паўнамо́цтва. 2. перавадны малю́нак. 3. пераса́дка *f.* 4. пераса́дачны квіто́к. 5. перавод (*грошай*)

transfiguration [ˌtrænsˌfɪgjə'reɪʃən] n. пераўтварэ́ньне *n.*, перамена́ *f.*

• ***the Transfiguration,*** Rel. Перамяне́ньне, Праабража́ньне *n.*

transfigure [træns'fɪgjər] v.t. ператвара́ць, відазьмяня́ць

transform [træns'fɔ:rm] – v.t. (into) 1. ператвара́ць, перамяня́ць; перарабля́ць. 2. Phys. ператвара́ць адзі́н род эне́ргіі ў другі́: ***A dynamo transforms mechanical energy into electricity*** Дына́ма ператвара́е мэхані́чную эне́ргію ў электры́чнасьць. 3. Electr трансфармава́ць

– v.i. ператвара́цца: ***A tadpole transforms into a frog*** Апало́нік ператвара́ецца ў жа́бу

transformation [ˌtrænsfər'meɪʃən] n. 1. пераўтварэ́ньне *n.* 2. трансфарма́цыя *f.*

transformer [træns'fɔ:rmər] n. трансфарма́тар -а *m.*

transfuse [træns'fju:z] v.t. 1. а) пераліва́ць. б) перадава́ць. 2. Med. рабі́ць пераліва́ньне *n.* (*крыві*)

transfusion [træns'fju:ʒən] n. 1. а) пераліва́ньне *n.* (*крыві*). б) перадава́ньне *n.* 2. пераліва́ньне *n.*

transgress [træns'gres] v.t. 1. паруша́ць (*зако́н, пра́вілa*). 2. пераступа́ць: ***to transgress the bounds of good taste*** пераступі́ць мяжу́ до́брага то́ну. 3. грашы́ць

transgression [træns'greʃən] n. 1. парушэ́ньне пра́вілa. 2. правіннасьць *f*; грэх граху́ *m.*

transgressor [træns'gresər] n. 1. правапаруша́льнік -а *m.* 2. грэ́шнік -а *m.*

transience ['trænziəns] or **transiency** ['trænziənsi] n. перахо́днасьць, часо́васьць *f.*

transient ['trænziənt] – adj. часо́вы, перахо́дны, нядо́ўгатрыва́лы

– n. праéжджы пастаяльец

transit ['trænsət] n. 1. транзы́т, перавóз -у *m.*: ***The goods were damaged in transit*** Тавáр быў пашкóджаны пры перавóзе. 2. зьмéна *f.*, перахóд -у *m.* (*у íншы стан*). 3. тэадалíт -а *m.* (*інструмэ́нт*). 4. гарадскí трáнспарт

transition [træn'zɪʃən] n. 1. перахóд (*з аднагó стáну ў другí*). 2. перахóдны пэрыя́д

transitional [træn'zɪʃənəl] adj. 1. перахóдны. 2. прамéжны, прамéжкавы

transitive ['trænsətɪv] adj. перахóдны (*пра дзеясло́ў*)

transitory ['trænsətɔ:ri] adj. часóвы, мінýчы; нядóўгатрывáлы

translate ['trænsleɪt] v.t. 1. перакладáць. 2. перакáзваць. 3. перанóсіць. 4. трансьляваць

translation [træns'leɪʃən] n. 1. перакладáньне *n.* (*на íншую мóву*). 2. пераклáд -у *m.* 3. трансьля́цыя *f.* (*у рáдыё, тэлевíзіі*). 3. Phys. паступáльны рух

translator [træns'leɪtər] n. перакладчык, перакладнік -а *m.*, перакладчыца, перакладніца *f.*

transliterate [træns'lɪtəreɪt] v.t. трансьлітараваць

transliteration [træns,lɪtə'reɪʃən] n. трансьлітарáцыя *f.*

translucent [træns'lu:sənt] adj. 1. які́ прасьвéчвае. 2. напаўпразры́сты: ***Frosted glass is translucent*** Мáтавае шкло прасьвéчвае

transmission [træns'mɪʃən] n. 1. перадáча, трансьмíсія (*у аўтамабíлі*) *f.*. 2. перадаваньне, разнóшваньне *n.* (*хваробы*)

transmit [træns'mɪt] v.t. 1. перадаваць, перасылáць; перанóсіць: ***to transmit the money by special messenger*** перасылáць грóшы праз спэцыя́льнага пасланцá. 2. Phys. а) правóдзіць (*цяплó*). б) перадаваць (*сíлу, рух у мэханíзьме*). в) прапускáць: ***Glass transmits light*** Шкло прапускáе сьвятлó. 3. перадаваць (*праз рáдыё, тэлевíзію*)

transmitter [træns'mɪtər] n. 1. перадáтчык -а *m.*: ***a disease transmitter*** перадáтчык хварóбы. 2. перадáтчык -а *m.* (*апарáт*)

transoceanic [,trænsˌouʃi'ænɪk] adj. 1. трансакія́нскі (*параплáў*). 2. заакія́нскі

transpacific [,trænspə'sɪfɪk] adj. транспацыфíчны

transparency [træn'spærənsi] n., pl. **-cies** 1. празры́стасьць *f.* 2. нéшта празры́стае. 3. транспарáнт -а *m.*

transparent [træn'spærənt] adj. 1. празры́сты. 2. відавóчны, я́ўны: ***transparent excuses*** відавóчныя адгавóркі

transpire [træn'spaɪr] v.i. 1. адбываúца, здарáцца. 2. выдзяля́цца, выпарóўвацца (*з арганíзму, лістóў*). 3. Figur. выяўля́цца (*пра таямнíцу*)

transplant [,træns'plænt] – v.t. 1. перасáджваць (*квéтку, дрэ́ва*). 2. перасяля́ць (*людзéй*). 3. Surg. трансплянтавáць

– n. ['trænsplænt] 1. перасáджваньне *n.* 2. сáджанец -ца *m.* (*пра дрэ́ва*); флянс -у *m.* 3. Surg. а) трансплянт -а *m.* б) трансплянтáцыя *f.*

transport – v.t. [træns'pɔ:rt] 1. перавóзіць. 2. захапля́ць, ахапля́ць: ***She was transported with joy by the good news*** Яé ахапíла рáдасьць ад дóбрае вéсткі. 3. ссылáць (*у я́касьці пакараньня*)

– n. ['trænspɔ:rt] 1. перавóз -у *m.*, перавóзка *f.*, трáнспарт -у *m.* 2. перавóжаны тавáр, груз, лю́дзі. 3. захапленьне *n.*

transportable [træns'pɔ:rtəbəl] adj. 1. магчы́мы для перавóзу; рухóмы, перавóзны, перанóсны. 2. ссы́льны: ***a transportable offence*** правíннасьць караúная ссы́лкай

transportation [,trænspər'teɪʃən] n. 1. перавóзка *f.*, транспартаваньне *n.* 2. срóдкі трáнспарту. 3. трáнспартныя выдáткі. 4. ссы́лка *f.*

transpose [træns'pouz] v.t. 1. перастаўля́ць, перакладáць. 2. транспанавáць

transversal [trænsˈvɜ:rsəl] – adj. папярэ́чны, папяро́чны
– n. папярэ́чная (*лі́нія*)
transversely [trænsˈvɜ:rsli] adj. упо́перак
transvestism [trænzˈvestˌɪzəm] n. трансвэсты́зм -у *m.* (*апрана́ньне ў во́пратку супрацьле́глага по́лу*)
trap I [træp] – n. 1. сіло́ *n.*, па́стка *f.* 2. Figur. по́дступ -у *m.*, па́стка *f.* 3. Sl. го́рла *n.*: ***Shut your trap!*** Заткні́ гло́тку!
– v.t. **(-pp-)** 1. лавіць у сіло́ *або́* па́стку. 2. настаўля́ць сіло́, па́стку
• ***traps*** бу́бны тале́ркі, звано́чкі і да т.п.
traps [træps] n., pl., Informal рэ́чы, мана́ткі *pl.*; бага́ж -у́ *m.*
trap door or **trapdoor** дзьве́ры ў падло́зе *або́* ў сто́лі; люк -а *m.*
trapeze [trəˈpi:z] n. трапэ́цыя *f.*
trapper [ˈtræpər] n. лаўве́ц -ўца́ *m.*; паляўні́чы, які́ ста́віць па́сткі
trash [træʃ] n. 1. лама́ча, сьмяцьцё *n.*, адкі́ды. 2. Figur. дрэнь, лухта́ *f.*
trash can съме́тніца *f.*
trashy [ˈtræʃi] adj. як сьмяцьцё; бязвартасны
trauma [ˈtraʊmə] тра́ўма *f.*
travel [ˈtrævəl] – v.i. 1. падаро́жнічаць, вандрава́ць. 2. ру́хацца, разыхо́дзіцца: ***Light and sound travel in waves*** Сьвятло́ й гук разыхо́дзяцца хва́ямі. 3. прахо́дзіць, прабяга́ць: ***A deer travels many miles in a day*** Казу́ля за дзень прабяга́е шмат мі́ляў
– n. 1. падаро́жжа *n.* 2. рух -у *m.*, перамяшчэ́ньне *n.*
• ***travels*** а) падаро́жжы. б) апіса́ньне падаро́жжаў, кніга пра падаро́жжы
traveled or **travelled** [ˈtrævəld] adj. 1. падаро́жны, які́ шмат падаро́жнічаў. 2. е́ждж аны (*пра шлях*)
traveler or **traveller** [ˈtrævələr] n. 1. падаро́жны -ага, падаро́жнік -а *m.*, падаро́жніца *f.* 2. комівояжо́р -а *m.*
traveler's cheque падаро́жны чэк
traveling bag падаро́жная то́рба, сакваяж -а *m.*
traveling salesman комівояжо́р -а *m.*
travelog or **travelogue** [ˈtrævəlɔ:g] n ле́кцыя або́ фільм пра падаро́жжа
падаро́жны на́рыс
traverse [trəˈvɜ:rs] – v.t, v.i. 1. перахо́дзіць, прахо́дзіць; перасяка́ць, перасяга́ць: ***The caravan traversed the desert*** Карава́н перасёк пусты́ню. 2 распасьціра́цца. 3. дакла́дна перагляда́ць, абмяркоўваць: ***to traverse a subject*** абмеркава́ць тэ́му. 4. Law пярэ́чыць, адмаўля́ць
– n. 1. папярэ́чка *f.* 2. тра́вэрс -а *m.* 3. тра́вэрс (*у архітэкту́ры*). 4. Law афіцы́йнае запярэ́чаньне, адмаўле́ньне
– adj. [ˈtrævɜ:rs] папяро́чны, папярэ́чны
– adv. упо́перак
travesty [ˈtrævəsti] – n., pl. **-ties** паро́дыя *f.*
– v.t. рабіць паро́дыю, насьміха́цца
tray [treɪ] n. падно́с -а *m.*
treacherous [ˈtretʃərəs] adj. а) здра́длівы; прада́жны, верало́мны (*пра чалаве́ка, учы́нак*). б) няпэ́ўны, падма́нлівы: ***Thin ice is treacherous*** То́нкі лёд падма́нлівы
treacherously [ˈtretʃərəsli] adv. верало́мна, прада́жна; по́дступам
treachery [ˈtretʃəri] n., pl. **-eries** 1. верало́мства *n.*; здра́дніцтва, прада́жніцтва *n.* 2. ашука́нства *n.*, падма́н, по́дступ -у *m.* 3. здра́да *f.*
tread [tred] – v.t. **trod** or Archaic **trode, trodden** or **trod, treading** 1. хадзі́ць, тапта́ць: ***Don't tread on the flower beds*** Не хадзі́ па гра́дках з кве́ткамі. 2. лю́та ста́віцца; уціска́ць
– n. 1. ту́пат -у *m.* (*ног*). 2. хада́, похо́дка *f.*: ***He walks with a heavy tread*** У яго́ цяжка́я хада́. 3. ступе́нь *f.* (*схо́даў, драбі́ны*). 4. пратэ́ктар пакры́шкі. 5. падэ́шва нагі́, абу́тку
• ***tread a path*** пратапта́ць сьце́жку
• ***tread grapes*** мясі́ць, тапта́ць нага́мі вінагра́д (*пры вы́рабе віна́*)
• ***tread on air*** зямлі́ пад сабо́ю не чуць, чу́цца шчасьлі́вым

• ***tread on one's toes*** наступі́ць *каму́* на мазо́ль, абра́зіць або́ угнявіць *каго́*
• ***tread the boards*** быць акто́рам, абіва́ць памо́сткі
• ***tread the streets*** хадзі́ць, швэ́ндацца па ву́ліцах

treason ['tri:zən] n. здра́да *f.*

treasure ['treʒər] n. скарб -у *m.*, каштто́ўнасьць *f.*: ***to discover a treasure*** знайсьці́ скарб

treasurer ['treʒərər] n. ска́рбнік -а *m.*, казначэ́й -я *m.* (*арганіза́цыі, устано́вы*); міні́стар фіна́нсаў

treasury ['treʒəri] n., pl. **-uries** 1. ка́са *f.*; фо́нды *pl.*: ***the club treasury*** ка́са клю́бу. 2. а) скарб -у *m.* (*дзяржа́ўны*), казна́ *f.* б) міністэ́рства фіна́нсаў. 3. ска́рбніца *f.*

treat [tri:t] – v.i. 1. ста́віцца, абыхо́дзіцца: ***He treats his horses well*** Ён до́бра абыхо́дзіцца са сваі́мі ко́ньмі. 2. лячы́ць: ***to treat a tooth*** лячы́ць зуб. 3. трактава́ць, разгляда́ць: ***This magazine treats the progress of science*** Гэ́ты ча́сапіс разгляда́е по́ступы ў наву́цы. 4. абмярко́ўваць. 5. частава́ць: ***He treated his friends to ice cream*** Ён пачастава́ў сваіх сяброў маро́зівам. 6. фундава́ць, прастаўля́ць: ***I'll treat today*** Сёньня я фундую
– n. 1. пачасту́н|ак -ку *m.* 2. прые́мнасьць, асало́да *f.*

treatise ['tri:təs] n. тракта́т -у *m.*, навуко́вая пра́ца

treatment ['tri:tmənt] n. 1. апрацо́ўка *f.* 2. ста́ўленьне, абыхо́джаньне *n.* 3. курс лячэ́ньня

treaty ['tri:ti] n., pl. **-ties** тракта́т -у *m.*, пагадне́ньне *n.*

treble ['trebəl] – adj. 1. патро́ены, утраі́ бо́льшы: ***His salary is treble mine*** Яго́ны заро́бак утраі́ бо́льшы за мой. 2. Mus. сапра́навы. 3. высо́кі (*тон*)
– v. патро́йваць|ь (-ца), павялі́чваць|ь (-ца) утраі́
– n. 1. Mus. сапра́на, *indecl.* 2. высо́кі тон, гук

tree [tri:] – n. 1. дрэ́ва -а *n.* 2. радаво́днае дрэ́ва
– v.t. **treed, treeing** 1. расьця́гваць (*чаравік*) на кало́дцы. 2. заганя́ць на дрэ́ва: ***The cat was treed by a dog*** Саба́ка загна́ў ката́ на дрэ́ва
– v.i. хава́цца на дрэ́ве, уцяка́ць на дрэ́ва

• ***up a tree*** а) пагоня́й загна́ны на дрэ́ва. б) Informal у цяжкі́м стано́вішчы

treed [tri:d] adj. заро́слы дрэ́вамі

trefoil ['trefɔil] n. 1. трылі́сьнік -а *m.* (*расьлі́на*). 2. відары́с трайча́стага лісто́ (*на эмбле́мах*)

tree frog дрэ́вавая жа́бка, ква́кша *f.*

tree hollow дупло́ *n.*

tree stump пень пня *m.*

trek [trek] – n. пахо́д -у *m.*; перасяле́ньне *n.*
– v.i. перасяля́цца (*фурго́намі*); рабі́ць вялі́кі пахо́д, перахо́д

tremble ['trembəl] – v.i. 1. калаці́цца; трэ́сьціся, дрыжэ́ць. 2. трапята́цца
– n. дрыжэ́ньне *n.*, дрыго́тка *f.*

tremendous [trə'mendəs] adj. 1. жу́дасны, агі́дны; жахлі́вы. 2. Informal велічэ́зны, агро́мністы: ***a tremendous house*** велічэ́зны дом. 3. Informal надзвыча́йны: ***to have a tremendous time*** надзвыча́йна до́бра гуля́ць

tremor ['tremər] n. 1. дрыжэ́ньне *n.*, дры́жыкі *pl.* (*го́ласу, це́ла, ліста́*). 2. уздры́гваньне *n.*, вібра́цыя *f.* 3. расе́ньне *n* : ***an earth tremor*** землятру́с -у *m.*

tremulous ['tremjələs] adj. 1. дрыго́ткі, хі́сткі. 2. палахлі́вы; спало́ханы

trench [trentʃ] – n. 1. ако́п -у *m.*, транше́я *f.* 2. глыбо́кая разо́ра, роў -ву *m.*, кана́ва *f.*
– v.t. 1. ако́пваць, умацо́ўваць ако́памі. 2. капа́ць равы́

• ***trench on*** or ***upon*** а) пакуша́ць, пагна́цца на *што*. б) межава́ць: ***to trench on insolence*** межава́ць з нахаба́ствам

trend [trend] – n. агу́льная накірава́насьць, кіру́н|ак *m.*; тэндэ́нцыя, плынь

f.: ***new trends in the arts*** но́выя плы́ні ў маста́цтве
– v.i. мець агу́льную тэндэ́нцыю: накіро́ўвацца; схіля́цца

trepidation [ˌtrepɪˈdeɪʃən] 1. трапята́ньне *n.* 2. хвалява́ньне *n.* 3. трывога *f.*

trespass [ˈtrespəs] – v.t. 1. паруша́ць ме́жы, хадзі́ць *або́* праха́дзіць без дазво́лу. 2. злоўжыва́ць: ***I won't trespass on your time any longer*** Я ня бу́ду больш злоўжыва́ць ва́шым ча́сам. 3. правіні́цца; зграшы́ць
– n. 1. парушэ́ньне ме́жаў. 2. правінасьць, правіна *f.*; грэх граху́ *m.*

trespasser [ˈtrespəsər] n. паруша́льнік ме́жаў: ***Trespassers will be prosecuted*** Парушэ́ньне мяжы́ перасьле́дуецца зако́нам

trial [traɪl] – n. 1. суда́вы працэ́с. 2. выпрабава́ньне *n.*: ***He gave the machine another trial*** Ён вы́прабаваў машы́ну яшчэ́ раз. 3. выпрабава́ньні, цяжкасьці *pl.*: ***She went through severe trials*** Яна́ прайшла́ праз цяжкі́я выпрабава́ньні; ***His son is a great trial to him*** Ягоны сын — адно няшча́сьце для яго́. 4. спро́ба *f.*; вы́сілак -ку *m.*, намага́ньне *n.*
– adj. 1. выпрабава́льны: ***a trial model*** выпрабава́льная мадэ́ль; ***a trial employee*** працаўні́к узя́ты на выпрабава́льны тэ́рмін. 2. суда́вы: ***trial testimony*** сьве́дчаньне ў судзе́

trial and error мэ́тад пазна́ньня шля́хам спро́баў і памы́лак

trial balance папярэ́дні баля́нс

trial balloon 1. спро́бны атмасфэры́чны балён, шар. 2. Figur. спро́бны шар (*спро́бная а́кцыя з мэ́таю вы́клікаць грама́дзкую ду́мку*)

triangle [ˈtraɪæŋgəl] n. трыку́тнік, трохку́тнік -а *m.*

triangular [traɪˈæŋgjələr] adj. 1. трыку́тны, трохку́тны. 2. трохбако́вы: ***triangular fight*** змага́ньне трох бако́ў, трыбо́йй -ю *m.*
• ***triangular agreement*** трохбако́вае пагадне́ньне

tribal [ˈtraɪbəl] adj. пляме́нны; ро́давы: ***tribal system*** ро́давы лад

tribe [traɪb] n. 1. пле́мя *n.* 2. род -у *m.* 3. Figur. хе́ўра *f.*, гурт -у *m.*: ***the whole tribe of gossips*** цэ́лы гурт плетка-ро́ў

tribunal [traɪˈbju:nəl] n. 1. трыбуна́л -у, суд -ý *m.* 2. судзе́йская ла́ва

tribune I [ˈtrɪbju:n] n. 1. трыбу́н -а *m.* 2. абаро́нца людзе́й або́ іхных правоў

tribune II [ˈtrɪbju:n] n. трыбу́на *f.*

tributary [ˈtrɪbjəteri] – n., pl. **-taries** 1. прыто́к -у *m.* (*рака́*). 2. краі́на, яка́я пла́ціць дані́ну
– adj. 1. прыто́кавы. 2. які́ пла́ціць дані́ну. 3. які́ дапамага́е (*напр. грашы́ма*)

tribute [ˈtrɪbju:t] n. 1. дані́на *f.* 2. Figur. ушанава́ньне *n.*: ***a tribute to the dead soldiers*** ушанава́ньне па́мяці загі́блых жаўне́раў

tricentenary [traɪsenˈteneri] – adj. трохсотгадо́вы
– n., pl. **-naries** трохсотго́дзьдзе *n.*

tricentennial [traɪsenˈteniəl] adj. трохсотгадо́вы

trick [trɪk] – n. 1. хі́трыкі *pl. only*; ашука́нства *n.*: ***by trick*** ашука́нствам. 2. падма́н -у *m.*: ***a trick of the eyesight*** падма́н зро́ку, зро́кавая ілю́зія. 3. шту́чка *f.*; фо́кус -у *m.* 4. жарт -у *m.*; свабо́льства *n.* 5. майстэ́рства *n.*; прыём -у *m.*: ***the tricks of the trade*** сакрэ́ты прафэ́сіі. 6. дзі́ўная звы́чка *або́* мане́ра: ***He has a trick of pulling at his collar*** Ён ма́е дзі́ўную звы́чку ту́заць за каўне́р
– v.t. ашу́кваць, абду́рваць, вымані́ваць
– v.i. ашу́кваць, махлява́ць
• ***It did the trick*** Спрацава́ла
• ***trick out*** прыбра́ць; аздо́біць, упрыго́жыць

trickery [ˈtrɪkəri] n., pl. **-eries** хі́трыкі *pl. only*; падсту́пства *n.*; круце́льства, махля́рства, ашука́нства *n.*

trickle [ˈtrɪkəl] v.i. 1. ка́паць; сачы́цца; сьцяка́ць, цячы́: ***Tears trickled down***

the cheeks Сьлёзы сьцяка́лі па шчо́ках. 2. Figur. сьцяка́цца: ***People began to trickle into the stadium*** Лю́дзі пачалі́ сьцяка́цца на стадыён

trickster ['trɪkstər] n. ашука́н|ец -ца, махля́р -а́ *m.*; штука́р -а́ *m.*

tricksy ['trɪksi] adj. 1. гара́зьлівы; сваво́льны; гульлі́вы. 2. падма́нлівы

tricky ['trɪki] adj. 1. падсту́пны; ашука́нскі, махля́рскі. 2. спры́тны, хі́тры, вы́крутлівы. 3. склада́ны

tricolor, Brit. **tricolour** ['traɪˌkʌlər] – adj. трохко́лерны

– n. трохко́лерны сьцяг

tricot ['tri:koʊ] n. 1. трыката́ж -у *m.* 2. трыко́ *n.*

tricycle ['traɪsɪkəl] n. трохко́лы ро́вар

trident ['traɪdənt] – n. трызу́б -а, трызу́б|ец -ца *m.*

– adj. трызу́бы

tried [traɪd] adj. спра́ўджаны; вы́прабаваны

triennial [traɪ'eniəl] – adj. 1. трохгадо́вы. 2. які́ адбыва́ецца раз на тры гады́

– n. падзе́я, яка́я адбыва́ецца раз на тры гады́

triennially [traɪ'eniəli] adv. раз на тры гады́

trifle ['traɪfəl] – n. 1. дро́бязь, драбяза́ *f.* 2. мала́я ко́лькасьць, кры́шка. 3. бе́сцань *f.*: ***bought (sold) for a trifle*** ку́плены (прада́дзены) за бе́сцань

– v.i. 1. гаварыць, ста́віцца несур'ёзна, лёгкаду́мна: ***Don't trifle with serious matters*** Не жартуй з пава́жнымі спра́вамі. 2. гуля́ць, забаўля́цца *чым*. 3. марнава́ць, марнатра́віць: ***She had trifled away the whole morning*** Яна́ змарнава́ла ўсю́ ра́ніцу

trifling ['traɪfəlɪŋ] adj. 1. малава́ртасны; нява́жны; нязна́чны, малы́. 2. пусты́, легкаду́мны; непава́жны (*пра чалаве́ка*)

trigger ['trɪgər] – n. 1. курло́к -ка́ *m.*: ***to pull the trigger*** наці́снуць на куро́к, спусьці́ць куро́к. 2. пачатко́вы і́мпульс, штуршло́к -ка́ *m.* 3. саба́чка *f.* (*у мэхані́зьме*)

– v.t. выклі́каць, пачына́ць

• ***quick on the trigger*** а) ху́ткі ў стральбе́. б) Informal ху́ткі на нагу́; ке́мкі

• ***trigger-happy*** ху́ткі на кулакі́

trigonometry [ˌtrɪgə'nɑ:mətri] n. трыганамэ́трыя *f.*

trilateral [ˌtraɪ'lætərəl] adj. трохбако́вы

trilingual [ˌtraɪ'lɪŋgwəl] adj. трохмо́ўны: ***a trilingual person*** асо́ба, яка́я мо́жа гаварыць на трох мо́вах

trillion ['trɪljən] n. трыльён (10^{12})

trilogy ['trɪlədʒi] n., pl. **-gies** трылёгія *f.*

trim [trɪm] – v.t. **(-mm-)** 1. падстрыга́ць, абраза́ць: ***The gardener trimmed the hedge*** Садо́ўнік падстры́г жывапло́т. 3. упрыго́жваць, убіра́ць: ***The children trimmed the Christmas tree*** Дзе́ці ўпрыго́жвалі каля́дную яло́нку. 4. ураўнава́жваць, збалянсо́ўваць (*ваданапла́ў, самалёт*). 5. прыстасо́ўваць (*пагля́ды, ду́мкі*) да абста́вінаў

– adj. у до́брым ста́не *або́* пара́дку; аха́йны, акура́тны

– n. 1. фо́рма *f.*, стан -у *m.*: ***to be in poor trim*** быць ня ў фо́рме. 2. пара́д|ак -ку *m.*: ***to be in poor trim*** быць у благі́м ста́не. 3. шалёўка, лі́штва *f.*

trimester [traɪ'mestər] n. трымэ́ст|ар -ру *m.*, траці́на навуча́льнага го́ду

trimming ['trɪmɪŋ] n. 1. аздо́ба *f.*, упрыго́жаньне: ***trimmings for a Christmas tree*** ца́цкі на яло́нку; ***trimmings for a dress*** аздо́бы да суке́нкі ***trimmings,*** pl. а) абрэ́зкі. б) гарні́р -у *m.*

trimonthly [traɪ'mʌnθli] adj. трохме́сячны, штокварта́льны

Trinity ['trɪnəti] n. Сьвята́я Тро́йца

• ***trinity*** гру́па з трох людзе́й, тро́йка *f.*

trinket ['trɪŋkɪt], n. 1. бліскотка, бліскаўка *f.*, аздо́бныя бразго́ткі. 2. дро́бязь *f.*

trip [trɪp] – n. 1. падаро́жжа -а *n.*; пахо́д -у *m.*, экску́рсія *f.* 2. спатыкне́ньне *n.*, спо́тык -у *m.*: ***His trip resulted in a broken leg*** Яго́ спо́тык ско́нчыўся перало́мам нагі́. 3. Figur. памы́лка *f.*, памылко́вы крок. 4. трушло́к -ка́ *m.* 5. падно́жка *f.*

– v. **(-pp-)** 1. спатыка́цца. 2. Figur. спатыка́цца, рабі́ць памы́лку. 3. (up) падстаўля́ць нагу́. 4. дро́бна ту́паць: ***She tripped across the floor*** Яна́ пратупа́ла праз пако́й
• ***trip up*** падлаві́ць на непасьлядо́ўнасьці, супярэ́чнасьці

tripe [traɪp] n. кіндзю́к -а́, рубле́ц -ца́, трыбу́х -а́ *m.*

triple [ˈtrɪpəl] – adj. 1. патро́йны, трайны́. 2. патро́ены. 3. траі́сты, траяки́
– v. патро́йваць (-ца)

triplets [ˈtrɪpləts] n. трайня́ты *pl.*

triplex [ˈtrɪpleks] – adj. патро́йны, трайны́; з трох ча́стак
– n. 1. Mus. трохдо́льны такт. 2. трохпавярхо́вы *або́* трохкватэ́рны дом

tripod [ˈtraɪpɑ:d] n. трыно́жак -ка, трыно́жнік -а *m.*

triptych [ˈtrɪptɪk] n. трыптых -а *m.*

trisect [traɪˈsekt] v.t. 1. разраза́ць на тры ча́сткі. 2. Geom. дзяліць на тры ро́ўныя ча́сткі

trisyllabic [ˌtraɪsɪˈlæbɪk] adj. трохскладо́вы

trisyllable [ˌtraɪˈsɪləbəl] n. трохскладо́вае сло́ва

trite [traɪt] adj. бана́льны, зьбі́ты (*пра вы́раз, жарт*)

triumph [ˈtraɪʌmf] – n. трыю́мф -у *m.*, перамо́га, уда́ча *f.*; дасягне́ньне -я *n.*
– v.i. 1. перамага́ць; асяга́ць. 2. трыюмфава́ць

triumphal [traɪˈʌmfəl] adj. трыюмфа́льны

triumphant [traɪˈʌmpfənt] adj. 1. перамо́жны. 2. трыюмфа́льны

trivalent [traɪˈveɪlənt] adj. трохвале́нтны

trivet [ˈtrɪvɪt] n. 1. а) трыно́жак -ка *m.*, трыно́жка -і *f.* б) казлы́ (*да які́х падве́шваецца чыгу́н, кацёл*). 2. падста́ўка *f.* (*пад гара́чыя стра́вы*)

trivia [ˈtrɪviə] n. драбяза́, тры́вія *f.*

trivial [ˈtrɪviəl] adj. 1. нява́жны, малава́жны; нязна́чны; трывія́льны

trochee [ˈtroʊki:] n. трахе́й -ю *m.* (*у паэ́зіі*)

trod [trɑ:d] v., *p.t., p.p. of* **tread**

trodden [ˈtrɑ:dən] v., *p.p. of* **tread**

trolley bus тралéйбус -а *m.*

trombone [trɑ:mˈboʊn] n. трамбо́н -а *m.*

trombonist [trɑ:mˈboʊnɪst] n. трамбані́ст -а *m.*

troop [tru:p] – n. 1. гру́па *f.*, гурт -у *m.* 2. чарада́ *f.*, ста́так -ку *m.*, гурт (*сво́йскай або́ дзі́кай жывёлы*). 3. эскадро́н -у *m.* (*у во́йску*). 4. зьвяз ска́ўтаў
– v.i. 1. зьбіра́цца гу́ртам, гуртава́цца. 2. вали́ць (*нато́ўпам*)
• ***troops*** жаўне́ры *pl.*, во́йска *n.*

trophy [ˈtroʊfi] n., pl. **-phies** а) трафе́й -я *m.*, прыз -а *m.*, узнагаро́да *f.* б) вае́нная здабы́ча

tropic [ˈtrɑ:pɪk] n. тро́пік -а *m.*
• ***tropics*** or ***Tropics,*** pl. тро́пікі *pl.*

tropical [ˈtrɑ:pɪkəl] – adj. трапі́чны
– n., Informal лёгкі гарніту́р

tropic of Cancer Тро́пік Ра́ка (*паўно́чны*)

tropic of Capricorn Тро́пік Казяро́га (*паўдзённы*)

trot [trɑ:t] – v.i. **(-tt-)** а) бе́гчы ры́сьсю, трушко́м
– n. 1. рысь *f.* 2. трух -у *m.*, трушо́к -ка́ *m.*
• ***keep on the trot*** трыма́ць у ру́ху, не дава́ць спако́ю
• ***trot out,*** Informal выхваля́цца, выстаўля́цца

trotter [ˈtrɑ:tər] n. рыса́к -а́ *m.*

trotters но́жкі (*у стра́ве*)

trouble [ˈtrʌbəl] – n. 1. бяда́ *f.*; кло́пат -у *m.*, турбо́та *f.*: ***That boy makes trouble for the teachers*** Гэ́ны хлапе́ц ро́біць кло́пат наста́ўнікам; ***to get into trouble*** тра́піць у бяду́. 2. пры́красьць, непрые́мнасьць *f.* 3. неспако́й -ю *m.*, забурэ́ньні *pl.*: ***political troubles*** палітычныя забурэ́ньні. 4. стара́ньне, намага́ньне *n.*: ***Take the trouble to do careful work*** Пастара́йся до́бра зрабі́ць. 5. праблéма *f.*: ***She has heart trouble*** Яна́ хварэ́е на сэ́рца
– v.t. 1. турбава́ць, непако́іць: ***The lack of business troubled him*** Засто́й у га́ндлі непако́іў яго́; ***May I trouble***

you to pass the sugar? Ці магу́ я патурбава́ць вас і папрасі́ць пада́ць мне цу́кар? 2. даляга́ць: ***His wound troubles him*** Яго́ная ра́на даляга́е ему́
– v.i. турбава́цца, непако́іцца

troublemaker ['trʌbəlˌmeɪkər] n. бала-му́т -а, бунтаўні́к -а́ *m.*

troubleshooter ['trʌbəlˌʃu:tər] n. чалаве́к, які́ знахо́дзіць прычы́ны недахо́паў, няспра́ўнасьцяў і ліквіду́е іх; вырашáльнік праблемаў; узгадня́льнік канфлі́ктаў

troublesome ['trʌbəlsəm] adj. даку́члівы; турбо́тны; свабо́льны: ***troublesome cough*** даку́члівы ка́шаль; ***troublesome child*** свабо́льнае дзіця́

troublous ['trʌbləs] adj. 1. устурбава́ны, устрывóжаны; неўсталява́ны; неспако́йны (*пра час*). 2. бурлі́вы; гвалто́ўны (*пра мо́ра, ве́цер*). 3. *гл.* **troublesome**

trough [trɔ:f] n. 1. карыта *n.*, жо́лаб -а *m.* 2. но́чвы, начо́ўкі *pl. only.* 3. ры́на *f.*, вадасьцёк -у *m.*, вадасьцёкавая труба́. 4. до́ўгая ўпа́дзіна, катлаві́на *f.* 5. упа́дзіна: ***the trough between two waves*** упа́дзіна паміж дзьвюх хва́ляў. 6. Geol. му́льда *f.*

troupe [tru:p] – n. тру́па *f.*
– v.i. рабі́ць турнэ́ з тру́пай

trousers ['traʊzərz] n., pl. по́ркі, штаны́ *pl. only.*

trousseau [tru:'soʊ] n. **trousseaus** *or* **trousseaux** пасáг -у *m.*

trout [traʊt] n., pl. **trouts** *or coll.* **trout** стро́нга, фарэ́ль *f.*

trowel ['traʊəl] n. 1. ке́льня *f.* 2. шу́флік -а *m.*, лапа́тачка *f.*

truce [tru:s] n. замірэ́ньне, перамі́р'е *n.*: ***to sign a truce*** падпіса́ць пагадне́ньне аб замірэ́ньні

truck I [trʌk] – n. 1. грузаві́к -а́ *m.* 2. гага́жны вазо́к, ваганэ́тка *f.*
– v.t. перавóзіць грузавіко́м

truck II [trʌk] – n. 1. гаро́дніна, вы́рашчаная на про́даж. 2. выме́на *f.*; ба́ртэр -у *m.* 3. пла́та за пра́цу тава́рам. 4. Informal барахло́ *n.*, лухта́ *f.*
– v.t. мяня́ць, выме́ньваць

truckage ['trʌkɪdʒ] n. 1. перавóзка тава́раў грузавіка́мі. 2. апла́та за перавóзку грузавіко́м

trucker I ['trʌkər] n. 1. шафёр грузавіка́. 2. ула́сьнік грузавіко́вай канто́ры

trucker II ['trʌkər] n. фэ́рмэр, які́ гандлю́е гаро́днінай

trudge [trʌdʒ] – v.i. пле́сьціся, валачы́цца, цягну́цца
– n. цяжка́я, нату́жлівая хада

true [tru:] – adj. 1. праўдзі́вы. 2. рэчаі́сны, сапра́ўдны: ***true gold*** сапра́ўднае зо́лата; ***a true patriot*** адда́ны патрыёт. 3. адпаве́дны, пра́вільны; дакла́дны: ***a true copy*** дакла́дная ко́пія. 4. зако́нны: ***a true heir*** зако́нны спа́дчыньні́к
– adv. праўдзі́ва, дакла́дна: ***His words ring true*** Яго́ныя сло́вы гуча́ць праўдзі́ва
• ***come true*** зьдзе́йсьніцца, ста́цца рэа́льным

truly ['tru:li] adv. 1. праўдзі́ва; дакла́дна; пра́вільна. 2. сапраўды́, у сапра́ўднасьці: ***It was truly a beautiful day*** Быў сапраўды́ цудо́ўны дзень

trump [trʌmp] – n. ко́зыр -а *m.* (*у ка́ртах*)
– v. 1. казыра́ць. 2. перасяга́ць *кагó*, быць ле́пшым за *кагó*

trumpet ['trʌmpət] – n. 1. труба́ *f.* 2. трубе́ньне *n.*, гук трубы́
– v.i. 1. трубі́ць. 2. раўсьці́ (*напр. пра слана́*). 3. апавяшча́ць, трубі́ць: ***She will trumpet that story all over town*** Яна́ растру́біць ту́ю ве́стку на ўве́сь го́рад
• ***blow one's own trumpet*** хваліцца, граць у сваю́ ду́дку

truncate ['trʌŋkeɪt] v.t. адраза́ць, абраза́ць; скарача́ць

trundle ['trʌndəl] – v.t. 1. каці́ць, пхаць: ***to trundle a wheelbarrow*** пхаць та́чку. 2. круці́ць
– v.i. 1. каці́цца. 2. круці́цца

trunk [trʌŋk] – n. 1. камле́ль -ля́ *m.* (*дрэва*). 2. ку́фар -ра *m.* 3. бага́жнік -а

m. (*у аўтамабі́лі*). 4. ту́лава *n.* 5. гало́ўная артэ́рыя *або́* нэрв. 6. хо́бат слана́
– adj. гало́ўны: ***the trunk highway*** гало́ўная магістра́ль
• ***trunks*** спарто́выя трусы́

trunk line гало́ўная лінія (*чыгу́нкі, кана́лу, тэлефо́ннай се́ткі*)

trust [trʌst] – n. 1. дове́р -у *m.* 2. спадзява́ньне *n.*: ***He puts trust in the future*** Ён спадзяе́цца на бу́дучыню. 3. трэст -у *m.*: ***a steel trust*** сталёвы трэст. 4. апе́ка *f.*: ***The will was left in my trust*** Тэстамэ́нт быў адда́дзены пад маю́ апе́ку. 5. падапе́чны -ага *m.* 6. крэды́т -у *m.*
– v.t. 1. давяра́ць: ***He is a man to be trusted*** Ён чалаве́к, яко́му мо́жна давяра́ць. 2. спадзява́цца, ве́рыць. 3. дава́ць, прадава́ць напаве́р: ***The butcher will trust us for the meat*** Мясні́к дасьць нам мя́са напаве́р
– v.i. давяра́цца, спадзява́цца: ***Trust in God*** Спадзява́йся на Бо́га
– adj. 1. дове́рны. 2. падапе́чны: ***a trust fund*** падапе́чны фонд
• ***breach of trust*** неапраўда́ньне дове́ру, злоўжыва́ньне дове́рам
• ***in trust*** пад апе́кай
• ***on trust*** а) напаве́р, у крэды́т. б) на ве́ру
• ***trust to*** разьлічы́ць, спадзява́цца на *што*: ***Don't trust to luck*** Не спадзява́йся на ўда́чу

trust company дове́рная *або́* ба́нкавая кампа́нія

trustee [ˌtrʌˈsti:] n. 1. апяку́н апекуна́, папячы́цель -я *m.*; дове́раная асо́ба. 2. член, чале́ц упра́вы. 3. асо́ба, яка́я трыма́е маёмасьць даўжніка́

trustful [ˈtrʌstfəl] adj. дове́рлівы

trustfulness [ˈtrʌstfəlnəs] n. дове́рлівасьць *f.*

trusting [ˈtrʌstɪŋ] adj. які́ давяра́е, дове́рлівы

trustworthy [ˈtrʌstˌwɜ:rðɪ] adj. надзе́йны, пэ́ўны; верагодны

trustworthiness [ˈtrʌstˌwɜ:rðɪnəs] n. верагодна́сьць *f.*

trusty [ˈtrʌsti] adj. надзе́йны

truth [tru:θ] n., pl. **truths** 1. пра́ўда, і́сьціна *f.*: ***Truth will prevail*** Пра́ўда перамо́жа. 2. пры́нцып, зако́н -у *m.*; дове́дзеная дактры́на: ***a basic scientific truth*** ба́завая навуко́вая і́сьціна
• ***in truth*** запраўды́, сапраўды́; у запра́ўднасьці; фактычна

truthful [ˈtru:θfəl] adj. 1. праўдамо́ўны, які́ гаво́рыць пра́ўду. 2. зго́дны з пра́ўдай, праўдзі́вы

truthfully [ˈtru:θfəli] adv. праўдзі́ва, папра́ўдзе

try [traɪ] – v.i. **tried, trying** 1. стара́цца: ***Do try to come*** Пастара́йся прыйсьці́. 2. каштава́ць: ***Try this candy and see if you like it*** Пакашту́й гэ́тую цуке́рку і паглядзі́, ці табе́ спадаба́ецца 3. прабава́ць, спрабава́ць, выпрабо́ўваць: ***We try each car before we sell it*** Мы выпрабо́ўваем ко́жную машы́ну пе́рад тым, як прада́ць яе́. 4. судзіць: ***He was tried and found guilty*** Яго́ судзі́лі і прызна́лі вінава́тым. 5. стамля́ць, напру́жваць: ***The small print tries my eyes*** Малы́ шрыфт стамля́е мне во́чы; ***Don't try your eyes by reading in poor light*** Не напру́жвай вачэ́й, чыта́ючы пры слабы́м сьвятле́
– n. 1. спро́ба *f.*, намага́ньне *n.*, вы́сілак -ку *m.* 2. выпрабава́ньне *n.*
• ***try on*** ме́раць, прыме́рваць (*во́пратку, абу́так*)
• ***try out*** спрабава́ць, выпрабо́ўваць

trying [ˈtraɪɪŋ] adj. цяжкі́, выпрабава́льны (*пра стано́вішча*)

try square прыла́да для кра́сьленьня про́стых кутоў

tsar or **czar** [zɑ:r] n. цар -á *m.*

tsarina [zɑ:ˈri:nə] n. цары́ца *f.*

tsarist or **tsar's** [ˈzɑ:rɪst] adj. ца́рскі

tsetse or **tsetse fly** [ˈtetsɪ] n. му́ха цэцэ́

T-shirt [ˈti:ʃɜ:rt] n. тэ́ніска, футбо́лка *f.*

T-square [ˈti:skwer] n. рэйсшы́на *f.*

tub [tʌb] – n. 1. бале́я *f.* 2. ва́нна *f.* 3. мала́я ка́дка (*для ма́сла, шма́льцу, мёду*). 4. Sl. таўсту́н -á *m.*, таўсту́ха *f.*

– v., **(-bb)** мыць, мы́цца ў бале́і, ва́ньне

tuba ['tu:bə] n. ту́ба *f.*

tube [tu:b] – n. 1. трубá, тру́бка *f.* 2. цю́бік -а *m.* 3. тунэ́ль -я *m.* 4. Informal падзе́мка *f.*, мэтро́ *n.* 5. ля́мпа *f.*: ***an electron tube*** электро́нная ля́мпа (*у ра́дыё, тэлеві́зары*)
– v.t. 1. устаўля́ць тру́бку *або́* тру́бкі. 2. пракладáць трубу́, тунэ́ль

tuber ['tu:bər] n. 1. Bot. клу́бень -я *m.* 2. пухлі́на *f.*, гуз -а *m.*

tubercle ['tu:bərkəl] n. 1. Bot. бугарло́к -ка́ *m.* 2. Med. тубэркулёзны бугаро́к

tubercle bacillus тубэркулёзная бацы́ла

tubercular [tu:'bɜ:rkjələr] – adj. тубэркулёзны, сухо́тны
– n. тубэркулёзьнік, сухо́тнік -а *m.*

tuberculosis [tu:ˌbɜ:rkjə'ləʊsəs] n. тубэркулёз -у *m.*, сухо́ты *pl. only*

tuberculous [tu:'bɜ:rkjələs] *гл.* **tubercular**

tuberous ['tu:bərəs] adj. 1. клу́бневы. 2. Med. бугарча́ты

tubular ['tu:bjələr] adj. трубча́сты, трубкава́ты; цыліндры́чны

tubule ['tu:bju:l] n. тру́бачка *f.*

tuck [tʌk] – v.t. 1. падкладáць, усо́ўваць: ***She tucked her purse under her arm*** Яна́ ўсу́нула то́рбачку пад па́ху. 2. усо́ўваць, упуска́ць: ***Tuck your shirt in*** Усу́нь кашу́лю (*у по́ркі*). 3. ху́таць: ***to tuck the children in bed*** захýтаць дзяцéй у ло́жку. 4. падкаса́ць, закаса́ць: ***The man tucked up his trousers*** Чалаве́к падкаса́ў по́ркі. 5. застро́чваць, падкладáць скла́дку
– n. скла́дка, фа́лда *f.*
• ***tuck away,*** а) адкла́сьці, схава́ць. б) Sl. е́сьці зь вялі́кім апэты́там, напіха́цца
• ***tuck in*** падця́гваць, уця́гваць: ***Tuck in your stomach*** Уцягні́ жывóт

Tuesday ['tu:zdeɪ] n. аўто́рак -ка *m.*

tuft [tʌft] – n. 1. чуб -а *m.*, чубо́к -ка́ *m.*; барада́ *або́* баро́дка клінко́м. 2. ку́па, гру́па дрэ́ваў *або́* густо́ў. 3. пучо́к -ка́ *m.*
– v.t. прашыва́ць (*ко́ўдру, матра́ц*)
– v.i. расьці́ чу́бам, расьці́ ку́чкамі, гру́памі, пучка́мі

tufted ['tʌftɪd] adj. 1. прашы́ты. 2. чуба́ты

tug [tʌg] – v.t. **(-gg-)** 1. ту́заць. 2. буксі́раваць, браць на буксі́р: ***We tugged the boat into shore*** Мы прыцягну́лі чóвен да бе́рага
– v.i. ту́заць: ***The child tugged at the mother's hand*** Дзіця́ ту́зала ма́тку за руку́
– n. 1. вялікі вы́сілак; напру́жаньне, намага́ньне *n.*; заця́тае змага́ньне. 2. буксі́рнае су́дна. 3. гуж -á *m.*

tugboat ['tʌgbout] n. буксі́рнае су́дна

tug of war, Sport а) пераця́гваньне кана́та. б) Figur. про́ба сі́лаў, змага́ньне

tuition [tu'ɪʃən] n. 1. апла́та за навуча́ньне. 2. навуча́ньне *n.*

tulip ['tu:ləp] n. цюльпа́н, туліпа́н -а *m.*

tumble ['tʌmbəl] – v.i. 1. куля́цца; перакýльвацца. 2. валíцца, перакýльвацца: ***The child tumbled down the stairs*** Дзіця́ паляцéла са схóдаў. 3. ру́хнуць; завалíцца. 4. Figur. раптóўна па́даць, тра́ціць ва́ртасьць (*пра а́кцыі*). 5. кача́цца, круці́цца, кі́дацца
– v.t. валíць, перакýльваць: ***The strong wind tumbled the trees*** Мóцны вéцер павалíў дрэ́вы
– n. падзéньне *n.*

tumble-down ['tʌmbəldaʊn] adj. паўразбýраны, занядба́ны, паўразва́лены (*пра дом*)

tumbler ['tʌmblər] n. 1. акраба́т -а *m.* 2. высóкая шкля́нка. 3. куля́ўка (*род го́луба*). 4. неваля́йка (*ца́цка*)

tummy ['tʌmi] n., pl. **-mies,** Informal жывóцік -а, жыват|о́к -ка́ *m.*

tumor ['tu:mər] n. 1. пухлі́на *f.*, ту́мар -у *m.* 2. апýхласьць *f.*, гуз -а *m.*

tumorous ['tu:mərəs] adj. Med. пухлі́нны

tumult ['tu:mʌlt] n. 1. га́лас, вэ́рхал -у *m.*; мітусьня́, сумятня́ *f.* 2. замяша́ньне, забурэ́ньне *n.*

tumultuous [tu'mʌltʃʊəs] adj. 1. гаманкí, галасьлíвы, мітусьлíвы. 2. устурба-

ва́ны. 3. бурлі́вы, бу́рны: ***Tumultuous waves beat upon the rocks*** Бурлі́выя хва́лі бі́ліся аб ска́лы

tumulus ['tu:mjələs] n. на́сып -у *m.*, курга́н -а́ *m.*

tuna ['tu:nə] n., pl. **tunas** or coll. **tuna** тунне́ц -ца́ *m.* (*марска́я ры́ба*)

tundra ['tʌndrə] n. ту́ндра *f.*

tune [tu:n] – n. 1. маты́ў -ву *m.*, мэлёдыя *f.* 2. тон, лад -у *m.*: ***He can't sing in tune*** Ён ня мо́жа пяя́ць у тон. 3. тон -у *m.*, мане́ра *f.*: ***He'll soon change his tune*** Ён ху́тка зьме́ніць свой то́н. 4. лад -у *m.*, сула́дзьдзе *n.*; ***in or out of tune*** у зго́дзе або́ ў нязго́дзе з *кім*. 5. лад -у *m.*: ***to sing a different tune*** пяя́ць на і́ншы лад

– v.t. 1. інтанава́ць. 2. настро́йваць, ла́дзіць: ***A man is tuning the piano*** Ма́йстра настро́йвае піяні́на. 3. сьпява́ць у тон

• ***tune in*** наста́віць ра́дыё, тэлеві́зар на жада́ную праграму

• ***tune up*** а) наво́дзіць, настро́іць. б) Informal заігра́ць, засьпява́ць. в) нала́дзіць, адрэгулява́ць (*мэхані́зм*)

tuneful ['tu:nfəl] adj. мэлады́йны

tuneless ['tu:nləs] adj. немэлады́йны

tune-up ['tu:nʌp] n. нала́джваньне, адрэгулёўваньне (*мэхані́зму*)

tunic ['tu:nɪk] n. 1. ту́ніка *f.* 2. кі́цель -я *m.*

tuning fork камэрто́н -а *m.*

tunnel ['tʌnəl] – n. тунэ́ль -ю *m.*, падзе́мны ход

– v. будава́ць тунэ́ль; прабіва́ць, права́дзіць тунэ́ль

turbid ['tɜ:rbɪd] adj. 1. каламу́тны, му́тны: ***a turbid river*** каламу́тная рака́. 2. тума́нны, цьмя́ны, няя́сны

turbidity [tɜ:r'bɪdəti] n. каламу́тнасьць *f.*; цьмя́насьць, няя́снасьць *f.*

turbine ['tɜ:rbaɪn] n. турбі́на *f.*

turbot ['tɜ:rbət] n., pl. **-bot** or **-bots** па́лтус -а *m.* (*ры́ба*)

turbulence ['tɜ:rbjələns] n. 1. узбу́ранасьць, бурлі́васьць *f.* 2. непара́дкі *pl.*, сумятня́ *f.* 3. Meteor. турбуле́нцыя

turbulent ['tɜ:rbjələnt] adj. 1. узбу́раны. 2. бурлі́вы, неспако́йны. 3. трыво́жны, устрыво́жаны

tureen [tə'ri:n] n. су́пніца *f.*

turf [tɜ:rf] – n., pl. **turfs** 1. дзёрн -ну, дзірва́н -ю́ *m.* 2. торф. брыке́т -у *m.* 3. Sl. тэрыто́рыя *f.*: ***The gangsters defended their turf*** Га́нгстэры барані́лі сваю́ тэрыто́рыю

– v.t. пакрыва́ць дзёрнам

• ***the turf*** а) гіпадро́м. б) ска́чкі *pl. only*, ко́нныя спабо́рніцтвы

turfman ['tɜ:rfmən] n., pl. **-men** ама́тар ска́чак

turfy ['tɜ:rfi] adj. 1. укры́ты дзёрнам, дзярно́вы. 2. тарфяны́. 3. ска́чкавы

Turk [tɜ:rk] n. 1. ту́рак -ка *m.*, турча́нка *f.* 2. Hist. мусульма́нін -а *m.*; сарацэ́н -а *m.*

turkey ['tɜ:rki] n., pl. **-keys** індык -а́ *m.*

Turkey carpet турэ́цкі дыва́н, кілі́м -а *m.*

Turkish ['tɜ:rkɪʃ] – adj. турэ́цкі

– n. турэ́цкая мо́ва

Turkmen ['tɜ:rkmən] n. 1. туркмэ́нская мо́ва. 2. туркмэ́ны *pl.*

turmoil ['tɜ:rmɔɪl] n. 1. мітусьня́, сумятня́ *f.* 2. замяша́ньне *n.*; непара́дкі *pl.*

turn [tɜ:rn] – v.i. 1. круці́цца. 2. паваро́чвацца: ***Turn over on your back*** Павярні́ся на сьпі́ну. 3. паваро́чваць, зваро́чваць: ***The road turns to the north here*** Даро́га паваро́чвае тут на по́ўнач. 4. перахо́дзіць: ***The street turned into a highway*** Ву́ліца перайшла́ ў аўтастра́ду. 5. блядне́ць, бяле́ць: ***She turned pale*** Яна́ зьбяле́ла. 6. зварача́цца, зьвярта́цца: ***He turned to his father for help*** Ён зьвярну́ўся да ба́ькі па дапамо́гу

– v.t. 1. круці́ць; паваро́чваць, пераваро́чваць: ***to turn the key in the lock*** павярну́ць ключ у замку; ***to turn a furrow*** адвярну́ць баразну́; ***to turn a page*** перавярну́ць бачы́ну. 2. перакладза́ць, перака́зваць. 3. пары́раваць: ***to turn a punch*** пары́раваць уда́р. 4. загіна́ць; скру́чваць. 5. спаўня́цца;

He turned sixty Ямý спóўнілася шэсьцьдзеся́т. 6. Figur. настаўля́ць, нацкóўваць: ***to turn friends against friends*** нацкóўваць пры́яцеляў на пры́яцеляў. 7. вымéньваць, абмéньваць: ***to turn stock into cash*** вы́меняць а́кцыі на гатóўку. 8. зьмяня́ць рэлі́гію

– n. 1. абарóт -у *m.*: ***at each turn of the wheel*** пры ка́жным абарóце кóла 2. паварóт -у *m.*: ***a turn to the left*** паварóт налéва; ***right, left, about turn!*** напра́ва! налéва! кругóм! (*вайскóвыя кама́нды*). 3. паварóт, заварóт -у *m.*: ***a turn in the road*** паварóт дарóгі . 4. зьмéна *f.*: ***a turn for the better (for the worse)*** зьмéна на лéпшае (гóршае). 5. зьмéна *f.*, пералóм -у *m.*: ***the turn of the year*** пералóм гóду, канéц гóду. 6. віт|óк -ка́ *m.*, аднó кóлца скруткá (*вярóўкі*). 7. чаргá *f.*: ***to wait one's turn*** чака́ць сваé чаргí. 8. Figur. учы́н|ак -ку *m.*: ***a good turn*** дóбры ўчы́нак. 9. прагуля́нка, прагýлка *f.*, шпа́цыр -у *m.*

• ***at every turn*** кóжны раз, увéсь час; на кóжным крóку

• ***by turns*** or ***by turn*** па чарзé, на зьмéну

• ***in turn*** у сваю́ чаргý

• ***out of turn*** а) не па чарзé. б) ня ў час, неадпавéдна

• ***take turns*** чаргава́цца, мяня́цца

• ***turn down*** а) адлажы́ць (*каўнéр*), загнýць уніз; падлажы́ць, залажы́ць. б) Informal адмóвіць; адкі́нуць (*прапанóву, плян*). в) прыкруці́ць (*кран*)

• ***turn in*** а) завіта́ць, зайсьці́. б) Informal пайсьці́ спаць. в) замяні́ць, памяня́ць. г) адда́ць, вярнýць наза́д. д) данéсьці, зрабі́ць данóс

• ***turn loose*** вы́пусьціць на вóлю

• ***turn off*** а) вы́лучыць, вы́ключыць; закруці́ць (*кран*): ***to turn off the light*** вы́лучыць сьвятлó. б) адцягнýць (*ува́гу*)

• ***turn on*** а) адчыні́ць, адкруці́ць (*кран*), уключы́ць, улучы́ць (*сьвятлó*). б) напа́сьці. в) залéжаць ад *чагó*: ***much turns on his answer*** шмат залéжыць ад ягóнага адка́зу. г) Sl. вы́клікаць зацікаўлéньне, жада́ньне; узбудзі́ць

• ***turn out*** а) вы́лучыць (*сьвятлó*). б) вы́пусьціць; вы́гнаць. в) пайсьці́: ***We all turned out for hockey*** Мы ўсé пайшлí на хакéй. г) вы́йсьці на страйк. д) аказа́цца, вы́явіцца: ***He turned out an excellent actor*** Ён аказа́ўся выда́тным актóрам; ***it turned out that*** вы́явілася, што. е) выпуска́ць, прадукава́ць

• ***turn over*** а) адда́ць, перада́ць, здаць: ***to turn over a job to someone*** перада́ць нéкаму пра́цу. б) Figur. абмеркава́ць, абдýмаць, узва́жыць. в) перавярнýцца. г) мець абарóт

• ***turn to*** а) зьвярнýцца да *кагó*. б) узя́цца за пра́цу

• ***turn up*** а) загіна́ць; падклада́ць (*пра адзéньне*). б) падкруці́ць, павялі́чыць (*рэгуля́тар*)

turnabout ['tɜ:rnəˌbaut] n. 1. паварóт наза́д. 2. Figur. зьмéна пóглядаў (*на супрацьлéглыя*)

turner ['tɜ:rnər] n. тóкар -а *m.*

turning point паварóтны *абó* пералóмны пункт

turnip ['tɜ:rnəp] n. рэ́па, брýчка *f.*, турнэ́пс -у *m.*

turnout ['tɜ:rnaʊt] n. 1. ма́са прысýтных: ***There was a good turnout at the dance*** На та́нцах былó лю́дна. 2. аб'ём выпуска́най прадýкцыі, вы́пуск прадýкцыі. 3. чыгýначны разьéзд. 4. ча́стка дарóгі для абгóну. 5. esp. Brit. а) страйк -у *m.*, забастóўка *f.*, б) страйкó|вец -ўца, забастóўшчык -а *m.*

turnpike ['tɜ:rnpaɪk] n. 1. аўтастра́да *f.* (*ча́сам пла́тная*). 2. дарóжная заста́ва (*для збóру апла́ты*)

turntable ['tɜ:rnˌteɪbəl] n. 1. паварóтны круг. 2. дыск (*прайграва́льніка*)

turpentine ['tɜ:rpəntaɪn] n. тэрпэнты́н -у *m.*, жывíца *f.*

turpitude ['tɜ:rpətu:d] n. 1. нí засьць, пóдласьць *f.* 2. распýста *f.*

turquoise ['tɜ:rkwɔɪz] n. 1. біруза́ *f.* (*ка́мень*). 2. бірузо́вы, зеленава́та-сі́ні ко́лер

turret ['tɜ:rət] n. 1. ве́жа *f.*; вы́шка *f.* 2. гарма́тная ве́жа. 3. Hist. тара́н -а́ *m.*

turtle ['tɜ:rtəl] n., pl. **-tles** or coll. **-tle** чарапа́ха *f.*

turtledove ['tɜ:rtəldʌv] n. 1. турло́к -ка́ *m.* 2. галу́бка *f.* 3. каха́нцы -ага *m.*, каха́ная *f.*

turtleneck ['tɜ:rtəlnek] n. 1. высо́кі каўне́р (*у сва́тры*). 2. сва́тар з высо́кім каўняро́м

tusk [tʌsk] – n. клык -а́, іклó́л -ла́ *m.*
– v.t. прапо́рваць клыко́м

tusker ['tʌskər] n. ікла́сты зьвер

tussle ['tʌsəl] v.i. ту́зацца, штурха́цца; змага́цца

tutor ['tu:tər] – n. 1. прыва́тны наста́ўнік, дарэ́ктар -а *m.* 2. рэпэты́тар -а *m.*
– v.i. 1. дава́ць прыва́тныя ле́кцыі, рэпэты́цыі. 2. быць рэпэты́тарам

tuxedo [tʌk'si:dou] n., pl. **-dos** or **-does,** смо́кінг -а *m.*

twang [twæŋ] – v.i. 1. бры́нкаць (*на стру́нах*). 2. гугня́віць
– n. 1. бры́нканьне *n.* 2. гугня́васьць *f.*: ***to speak with a twang*** гугня́віць

tweed [twi:d] n. 1. тўі́д -у *m.* (*сукно́*). 2. гарні́ту́р з тўі́ду
• ***tweeds,*** pl. во́пратка з тўі́ду

tweet [twi:t] – n. цвы́рканьне *n.*; цвырк -у *m.*
– v.i. цвы́ркаць

tweezers ['twi:zərz] n., pl. or sing. шчы́пчыкі, пінцэ́т -а *m.*

twelfth [twelfθ] adj. 1. двана́ццаты. 2. двана́ццатая ча́стка

twelve [twelv] n. двана́ццаць

twelvefold ['twelvfould] – adj. двана́ццаціразо́вы; двана́ццацісто́лкавы
– adv. у двана́ццаць разо́ў

twentieth ['twentiəθ] adj. 1. двацца́ты. 2. двацца́тая ча́стка

twenty ['twenti] n., pl. **-ties** два́ццаць

twentyfold ['twentifould] – adj. два́ццаціразо́вы; два́ццацісто́лкавы
– adv. у два́ццаць разо́ў

twice [twaɪs] adv. дво́йчы; два разы́: ***twice a day*** дво́йчы на дзень. 2. падво́йна; два разы́: ***twice as much*** два разы́ гэ́тулькі

twig I [twɪg] n. адро́сткак, па́растак -ка *m.*; гали́нка *f.*

twig II [twɪg] v., **(-gg-)** 1. Brit., Informal назіра́ць, заўважа́ць; успрыма́ць, разро́зьніваць. 3. разуме́ць, ця́міць

twilight ['twaɪlaɪt] – n. суто́ньне, зьмяркáньне *n.*; змрок -у, пры́цемак -ку *m.*
– adj. змро́чны
• ***in the twilight hour*** на зьмяркáньні

twin [twɪn] – n. 1. бліза́ня́, двайня́ *n., pl.* бліза́ня́ты, двайня́ты 2. двайні́к -а́ *m.*
– adj. 1. бліза́ня́чы. 2. па́рны, падво́ены, здво́ены: ***twin beds*** па́рныя або́ здво́еныя ло́жкі; ***a twin-engined airplane*** двухмато́рны самалёт
• ***twin sisters*** сёстры-бліза́ня́ты

twine [twaɪn] – n. 1. ссука́ная ні́тка, вяро́ўка. 2. ссука́ньне, зьвіва́ньне, скру́чваньне *n.*
– v.t. 1. ссука́ць; віць, зьвіва́ць. 2. абвіва́ць; абхапля́ць: ***The child twined her arms about her mother's knees*** Дзіця́ абхапі́ла рука́мі ма́тчыны кале́ні
– v.i. віцца, абвіва́цца: ***The ivy twines around the tree*** Плюшч вié́цца вако́л дрэ́ва

twinge [twɪndʒ] – n. 1. пры́ступ -у *m.* (*бо́лю*). 2. Figur. згрызо́та *f.*: ***a twinge of remorse*** згрызо́та сумле́ньня
– v.t. 1. адчува́ць пры́ступ бо́лю. 2. спрычыня́ць боль

twinkle ['twɪŋkəl] – v.i. 1. мігце́ць, сьвяці́цьць (-ца), бліскаць: ***The stars twinkled*** Зо́ркі мігце́лі. 2. блішча́ць, іскры́цца: ***His eyes twinkled when he laughed*** Яго́ныя во́чы іскры́ліся, калі́ ён сьмяя́ўся. 3. мільга́ць, мига́ць, мірга́ць
– n. 1. мігце́ньне; іскрачка *f.*; бляск -у *m.* 2. мірга́ньне *n.* 3. мірг -у *m.*
• ***in the twinkle (twinkling) of an eye*** вокамгне́нна, во́бмігам

twinkling ['twɪŋklɪŋ] n. 1. мігацéньне, мігце́ньне, мига́ньне *n.* 2. мірг -у *m*

twirl [twɜ:rl] – v.i. ху́тка круці́цца: ***to twirl in a dance*** круці́цца ў та́нцы
– v.t. 1. круці́ць, пакру́чваць: ***to twirl a cane*** круці́ць кіёк, пакру́чваць кійко́м. 2. завіва́ць; закру́чваць (*валасы́*)
– n. 1. круце́ньне *n.* (*і ў та́нцы*). 2. ку́дзер -а *m.*, завіту́шка *f.* 3. выкрута́сы *pl. only*: ***He signed his name with many twirls*** Ён падпіса́ў сваё про́зьвішча ве́льмі выкрута́сіста

twist [twɪst] – v.t. 1. пакру́чваць, павароча́ць: ***She twisted the ring on her finger*** Яна́ пакру́чвала пярсьцёнак на па́льцы. 2. скру́чваць (*вяро́ўку*); пле́сьці: ***She twisted flowers into a wreath*** Яна́ спляла́ з кве́так вяно́к. 3. перако́шваць, крывіць: ***Her face was twisted with pain*** Ейны твар перакаці́ўся ад бо́лю. 4. Figur. наўмы́сна перакру́чваць (*сэнс*). 5. зьвіхну́ць (*нагу́*)
– v.i. 1. павяро́чвацца, круці́цца: ***The child twisted in her seat*** Дзіцё круці́лася на сядзе́ньні. 2. ві́цца: ***The path twists in and out among the rocks*** Сьце́жка пакруча́ста ві́ецца паміж ска́лаў. 3. выгіна́цца, згіна́цца. 4. танцава́ць твіст, твістава́ць
– n. 1. паваро́т, вы́гін -у *m.* 2. скру́чваньне, ссука́ньне *n.* 3. перакру́чваньне *n.* (*сэ́нсу, значэ́ньня*). 4. зьвіх, вы́віх -у *m.*: ***a twist of the elbow*** зьвіх ло́кця. 5. твіст -у *m.*

twisting [twɪstɪŋ] adj. пакруча́сты

twit [twɪt] – v.t. **(-tt-)** насьміха́цца, кпіць, стро́іць кпі́ны, цьвяліць, дражні́ць
– n. кпі́ны *pl. only*; насьме́шка *f.*, пацьве́льваньне *n.*

twitch [twɪtʃ] – v.i. то́ргацца
– v.t. ту́заць, то́ргаць: ***She twitched the curtain aside*** Яна́ таргану́ла фіра́нку ўбо́к
– n. 1. су́тарга *f.* 2. рыўво́к -ўка́ *m.*

two [tu:] n., adj., 1. а) два *m. & n.*: ***two boys*** два хлапцы́; ***two chairs*** два крэ́слы. б) дзьве *f.*: ***two girls*** дзьве дзяўчы́ны. 2. дво́е *m. & f.*; двух *m.*: ***two men*** двух мужчы́наў. 3. дво́йка *f.* (*ка́рта*)
• ***in two*** напала́м, напалы́, на дзьве ча́сткі: ***to break in two*** разлама́ць напала́м
• ***put two and two together*** уця́міць, сьця́міць, здагада́цца

two-bit [ˈtu:bɪt] adj., Sl. малазна́чны, малава́ртасны

two-by-four [ˈtu:baɪˌfɔ:r] n. брус 2 на 4 ца́лі

two-dimensional [ˌtu:daɪˈmenʃənəl] adj. 1. у двух вымярэ́ньнях. 2. Figur. паза́ўлены глыбіні́

two-edged [ˌtu:ˈedʒd] adj. 1. во́стры з або́двух бако́ў, двухбако́ва во́стры (*пра зброю*). 2. на два баки́, двухбако́вы: ***two-edged policy*** нястала́я палі́тыка, палі́тыка на два баки́

two-faced [ˌtu:ˈfeɪst] adj. 1. двухабліч́ны, двухтва́ры. 2. двухду́шны, няшчы́ры; крываду́шны

twofold [ˈtu:fould] – adj. 1. двайны́, падво́йны; падво́ены. 2. які́ склада́ецца зь дзьвюх ча́стак
– adv. падво́йна, удвая́

two-four [ˈtu:ˈfɔ:r] adj., Mus. дзьве чацьве́ртыя (*памер*)

two-handed [ˌtu:ˈhændɪd] adj. 1. двухру́кі. 2. двухру́чны: ***a two-handed saw*** двухру́чная піла́
• ***a two-handed game*** гульня́ для дзьвюх асо́баў

two-hour [ˌtu:ˈaʊr] adj. двухгадзі́нны

two hundred дзьве́сьце

two-hundredth двухсо́ты

two-pence [ˈtʌpəns] *тс.* **tuppence,** n. два пэ́нсы (*брытыйская манэ́та*)

twopenny [ˈtʌpəni] adj. 1. які́ каштуе́ два пэ́нсы. 2. Figur. та́нны, бязва́ртасны

two-ply [ˈtu:plaɪ] adj. у дзьве таўшчыні́, сто́лкі, пла́сты

two thousand дзьве тысячы

two-thousandth, adj. двухты́сячны

two-way [ˌtu:ˈweɪ] adj. двухбако́вы, у або́два кіру́нкі: ***a two-way street*** ву́ліца з двухбако́вым ру́хам; ***two-way trade*** двухбако́вы га́ндаль
• ***two-way radio*** перагаво́рнік, ра́цыя

tying [ˈtaɪŋ] v., *p.p. of* **tie**

type [taɪp] – n. 1. род -у, гату́нак -ку, від, тып -у *m.*: ***three types of local government*** тры ты́пы мясцо́вага ўра́даваньня. 2. пры́клад, узо́р -у *m.*, мадэ́ль *f.*: ***John is a fine type of schoolboy*** Янка — пры́кладны ву́чань. 3. Biol. тып -у *m.* 4. Print. шрыфт -у *m.*, друка́рскія лі́тары: ***bold type*** тлу́сты шрыфт; ***italic type*** курсі́ў. 5. выя́ва (*на манэ́це або́ мэда́лі*). 6. гру́па, кля́са *f.*: ***a blood type*** гру́па крыві́

– v. 1. быць узо́рам, сы́мбалем; сымбалізава́ць. 2. групава́ць, клясыфікава́ць, тыпізава́ць. 3. друкава́ць (*на машы́нцы*)

typescript [ˈtaɪpskrɪpt] n. машы́напіс -у *m.*

typesetter [ˈtaɪpˌsetər] n. 1. набо́ршчык -а *m.* 2. набо́рная машы́на, лінатып -а *m.*

typesetting [ˈtaɪpˌsetɪŋ] n. набо́р -у *m.*, набіра́ньне *n.*

typewrite [ˈtaɪpraɪt] v., **-wrote, -written, -writing** піса́ць на машы́нцы, друкава́ць

typewriter [ˈtaɪpˌraɪtər] n. друкава́льная машы́нка

typewritten [ˈtaɪpˌrɪtən] – adj. машынапі́сны

– v., *p.p. of* **typewrite**

typhoid [ˈtaɪfɔɪd] – n. ты́фус, тыф -у *m.*

– adj. ты́фусны

typhoid bacillus ты́фусная бацы́ла

typhoid fever ты́фусная гара́чка, брушны́ ты́фус

typhoon [taɪˈfu:n] n. тайфу́н -у *m.*

typhus [ˈtaɪfəs] n. ты́фус, тыф -у *m.*

typical [ˈtɪpɪkəl] adj. тыпо́вы, характэ́рны: ***a typical Belarusian ornament*** тыпо́вы белару́скі арна́мэнт

typically [ˈtɪpɪkəli] adv. тыпо́ва, звыча́йна, характэ́рна

typify [ˈtɪpɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** 1. быць сы́мбалем, сымбалізава́ць, увасабля́ць. 2. быць правобразам, прататы́пам

typist [ˈtaɪpɪst] n. машыні́стка *f.*

typographer [taɪˈpɑ:grəfər] n. друка́р -а́ *m*

typographical [ˌtaɪpəˈgræfɪkəl] adj. друка́рскі: ***typographical errors*** друка́рскія памы́лкі, памы́лкі дру́ку

tyrannical [tɪˈrænɪkəl] adj. тыранічны (*пра ўла́ду*); дэспаты́чны, тыра́нскі

tyrannize [ˈtɪrənaɪz] – v.i. 1. зьдзе́кавацца. 2. выяўля́ць дэспаты́зм, жо́рсткасьць

– v.t. 1. тыра́ніць, уціска́ць: ***to tyrannize one's family*** уціска́ць сваю сям'ю́. 2. дэспаты́чна кірава́ць

tyranny [ˈtɪrəni] n., pl. **-nies** 1. тыранія *f.*, абсалю́тная ўла́да. 2. тыра́нства *n.*, павод́зіны, учы́нкі тыра́на. 3. жо́рсткасьць *f.*, дэспаты́зм -у *m.*

tyrant [ˈtaɪrənt] n. 1. тыра́н -а *m.*

tyre [taɪr] n., Brit., *г.л.* **tire II**

Tyrolean, *тс.* **Tirolean** [tɪrəˈli:ən] or **Tyrolese** [tɪrəˈli:z] – adj. тыро́льскі

– n. тыро́лец -ьца *m.*, тыро́лька *f.*

tzetze fly or **tzetze** [ˈtetsɪ] n. му́ха цэцэ́

U

U or **u** [ju:] n.,pl. **U's** or **Us** 1. *два́ццаць пе́ршая лі́тара англе́льскага альфабе́ту.* 2. не́шта, што ма́е фо́рму лі́тары U

ubiquitous [juˈbɪkwətəs] adj. 1. усю́дыіс-ны. 2. які́ ўсю́ды пасьпява́е

U-boat [ˈju:bout] n. нямецкая падво́дная ло́дка

udder [ˈʌdər] n. вы́мя *n.*

UFO [ˌju:efˈou] n., pl. **UFO's** or **UFOs** (Unidentified Flying Object) неапазна́ны ля-та́ючы аб'е́кт (НЛА); лята́ючая та-ле́рка

ugliness [ˈʌglɪnəs] n. брыдо́та *f.*

ugly [ˈʌgli] adj. 1. бры́дкі, непрыго́жы: ***an ugly house*** непрыго́жы дом; ***an ugly face*** бры́дкі твар. 2. дрэ́нны, непры́емны: ***an ugly task*** непры́емнае зада́ньне. 3. небясьпе́чны: ***an ugly wound*** небясьпе́чная ра́на. 4. Informal з паску́дным хара́ктарам; зласьлі́вы; сварлі́вы, агі́дны

Ukrainian [juˈkreɪnɪən] – adj. украі́нскі – n. 1. украі́нец -ца *m.*, украі́нка *f.* 2. украі́нская мо́ва

ukulele [ˌju:kəˈleɪli] n. укуле́ле *n., indecl.* (*чатыро́хстру́нная гава́йская гіта́ра*)

ulcer [ˈʌlsər] n. бо́лька *f.* (*на це́ле*); я́зва *f.*: ***stomach ulcer*** я́зва стра́ўніка. 2. Figur. баля́чка (*душы́*)

ulcerate [ˈʌlsəreɪt] v.i. 1. загніва́ць, гнаі́цца: ***An ulcerated tooth may be very painful*** Гні́лы́ зуб мо́жа мо́цна бале́ць. 2. пакрыва́цца бо́лькамі (*пра це́ла*)

ultimate [ˈʌltɪmət] – adj. 1. апо́шні, канчатко́вы: ***the ultimate result*** канчатко́вы вы́нік. 2. кра́йні: ***the ultimate limits of the universe*** кра́йнія ме́жы, край сусьве́ту. 3. найбо́льшы, грані́чны, максыма́льны (*пра ху́ткасьць, намага́ньні*)
– n. канцавы́ пункт, канчатко́вы вы́нік

ultimately [ˈʌltɪmətli] adv. канчатко́ва; у канчатко́вым вы́ніку; нарэ́шце

ultimate stress, Phys. кра́йняе напру́жаньне

ultimatum [ˌʌltɪˈmeɪtəm] n., pl. **-tums** ультыма́тум -у *m.*

ultra [ˈʌltrə] adj. празьме́рны; ве́льмі; кра́йні

ultra-, pref. у́льтра-, ве́льмі, зана́дта; празьме́рна або́ незвыча́йна; па-за ме́жамі: ***ultra-ambitious*** празьме́рна амбі́тны

ultramarine [ˌʌltrəməˈri:n] – n. 1. цёмна-сі́ні ко́лер, ультрамары́н -у *m.* 2. сі́ні пігме́нт
– adj. 1. цёмна-сі́ні. 2. замо́рскі

ultrasonic [ˌʌltrəˈsɑ:nɪk] adj. ультрагукавы́

ultraviolet [ˌʌltrəˈvaɪələt] adj. ультрафіяле́тавы

ultraviolet rays ультрафіяле́тавыя праме́ні

umbilical [ʌmˈbɪlɪkəl] adj. пупко́вы; пупо́чны

umbilical cord 1. пупавіна *f.* (*і ў жывёліны*). 2. электрычны кабель, які адлучаецца пры выпуску ракеты ў космас. 3. Figur. моцная прывязанасьць, злучэньне, працяг

umbilicus [ʌmˈbɪlɪkəs] n., pl. **-ci** Anat. пупок -ка *m.*

umbrella [ʌmˈbrelə] n. 1. парасон -а *m.* 2. стрэшка *f.* 3. прыкрыцьцё назем-ных войскаў авіяцыяй

umlaut [ˈʊmlaʊt] n. 1. умляўт у германскіх мовах. 2. знак умляўту — ¨ (*напр. у нямецкім süss*)

umpire [ˈʌmpaɪr] n. 1. Sport судзьдзя -і *m.*, рэфэры, *indecl.* 2. пасярэднік -а *m.*, пасярэдніца *f.*; трацейскі судзьдзя

UN or **U.N.** [ˌju:ˈen] *гл.* **United Nations**

un- [ʌn-] prefix. 1. *надае прыметнікам, прыслоўям адмоўнае значаньне не-(ня-), без- (бяз-)*: ***happy*** шчасьлівы; ***unhappy*** нешчасьлівы; ***equal*** роўны; ***unequal*** няроўны. 2. *дзеяслоўвам надае супрацьлеглае, адвротнае значаньне*: ***to lock*** замыкаць; ***to unlock*** адмыкаць; ***to tie*** завязваць; ***to untie*** разьвязваць

unable [ʌnˈeɪbəl] adj. няздольны: ***to be unable*** ня быць у стане, не магчы

unabridged [ˌʌnəˈbrɪdʒd] adj. не скарочаны, цэлы: ***an unabridged book*** нескарочаная кніга

unaccountable [ˌʌnəˈkaʊntəbəl] adj. 1. невытлумачальны, незразумелы. 2. непадсправаздачны; безадказны, які не нясе адказнасьці

unaccustomed [ˌʌnəˈkʌstəmd] adj. 1. непрывыклы; непрывычны, непрызвычаены. 2. нязвычны, нязвыклы; незнаёмы (*пра абставіны, працу*)

unadvised [ˌʌnədˈvaɪzd] adj. 1. без парады. 2. неразважлівы, неразважны; неабдуманы, пасьпешны (*учынак*)

unalterable [ˌʌnˈɔ:ltərəbəl] adj. бязьзьменны, нязьменны, непарушны

unalterably [ˌʌnˈɔ:ltərəbli] adv. нязьменна, непарушна, стала

unanimity [ˌju:nəˈnɪmətɪ] n. аднадумства *n.*, поўная згода

unanimous [juˈnænɪməs] adj. аднадушны, дружны, аднагалосны: ***He was elected by a unanimous vote*** Ён быў выбраны аднагалосна

unapproachable [ˌʌnəˈproʊtʃəbəl] adj. 1. недаступны; халодны, стрыманы. 2. непараўнальны: ***an artist of unapproachable talent*** мастак зь непараўнальным талентам

unapt [ˌʌnˈæpt] adj. 1. неадпаведны: ***an unapt remark*** неадпаведная заўвага. 2. няўмелы, няздольны, няспрытны: ***unapt to learn*** няздольны да навукі; ***unapt at games*** няспрытны ў гульнях

unassuming [ˌʌnəˈsu:mɪŋ] adj. без прэтэнзіяў, сьціплы, скромны

unattached [ˌʌnəˈtætʃt] adj. 1. недалучаны, вольны. 2. не зьвязаны (*з групай, арганізацыяй*), незалежны. 3. вольны, нежанаты; незаручаны

unattainable [ʌnəˈteɪnəbəl] adj. недасяжны, недасягальны

unattended [ˌʌnəˈtendɪd] adj. 1. без суправаджэньня, адзін, сам 2. пакінуты без дагляду: ***unattended wound*** неперавязаная рана

unauthorized, Brit. **unauthorised** [ʌnˈɔ:θəraɪzd] adj. 1. недазволены. 2. непраномоцны; неупаўнаважаны (*дэлегат*)

unavailable [ʌnəˈveɪləbəl] adj. недасяжны, недасягальны, недаступны; якога нямá ў наяўнасьці

unavoidable [ˌʌnəˈvɔɪdəbəl] adj. няўхільны, немінучы

unavoidably [ˌʌnəˈvɔɪdəblɪ] adv. няўхільна, немінуча

unaware [ˌʌnəˈwer] – adj. 1. які ня ведае, несьвядомы: ***I was unaware of it*** Я ня ведаў гэтага

– adv. 1. выпадкова, незнарок. 2. зьнянацку, нечакана

unawares [ˌʌnəˈwerz] adv. 1. незнарок, выпадкова. 2. зьнянацку, нечакана: ***The police caught the burglar unawares*** Паліцыя засьпела злодзея зьнянацку

unbalance [ʌnˈbæləns] – n. неўраўнаважанасьць *f.*, адсутнасьць душэўнай раўнавагі

– v.i. выбіва́ць з раўнава́гі; парушáць пара́дак; разла́джваць раўнава́гу

unbalanced [ʌnˈbælənst] adj. 1. неўраўнава́жаны. 2. не зусі́м норма́льны

unbar [ʌnˈbɑ:r] v.t. **(-rr-)** адсо́ўваць шта́бу, за́саўку *або́* зава́лу; адмыка́ць

unbearable [ʌnˈberəbəl] adj. нясьце́рпны (*пра боль, гарачыню́*)

unbearably [ʌnˈberəbli] adv. нясьце́рпна

unbeaten [ʌnˈbi:tən] adj. 1. неперамо́жны, неперавы́шаны. 2. непрахо́джаны: ***unbeaten paths*** няхо́джаныя сьце́жкі

unbecoming [ˌʌnbɪˈkʌmɪŋ] adj. 1. не да тва́ру, які́ не пасу́е, не падыхо́дзіць (*пра во́пратку*). 2. неадпаве́дны, недара́чны, непрысто́йны: ***unbecoming behavior*** непрысто́йныя паво́дзіны

unbelief [ʌnbɪˈli:f] n. няве́ра *f.*; няўпэ́ўненасьць *f.*

unbelievable [ˌʌnbɪˈli:vəbəl] adj. невераго́дны, немагчы́мы

unbeliever [ˌʌnbɪˈli:vər] n. ске́птык -а *m.*; няве́руючы -ага *m.*, няве́руючая *f.*, нерэлігі́йны чалаве́к

unbend [ʌnˈbend] v., **-bent** or **-bended, bending** 1. выпро́ставаць (-ца); выраўно́ўваць. 2. Figur. аслабля́ць напру́жаньне

unbiased [ʌnˈbaɪəst] adj. непрадузя́ты, бесстаро́нні, аб'екты́ўны

unbind [ʌnˈbaɪnd] v.t. **-bound, -binding** 1. вызваля́ць зь няво́лі: ***to unbind a prisoner*** вы́звалiць вя́зьня. 2. разьвя́зваць, распуска́ць, расслабля́ць

unbleached [ʌnˈbli:tʃt] adj. нябе́лены: ***unbleached linen*** нябе́ленае палатно́

unblemished [ʌnˈblemɪʃt] adj. чы́сты, беззага́нны: ***an unblemished reputation*** беззага́нная рэпута́цыя

unborn [ʌnˈbɔ:rn] adj. ненаро́джаны; бу́дучы: ***unborn generations*** бу́дучыя пакале́ньні

unbounded [ʌnˈbaʊndɪd] adj. 1. неабмежава́ны; ве́льмі вялі́кі; бязьме́жны. 2. непадле́глы, непадле́жны

unbraid [ʌnˈbreɪd] v.t. расплята́ць

unbridled [ʌnˈbraɪdəld] adj. 1. незацугля́ны, незакілза́ны (*пра каня́*). 2. неўтаймава́ны, нястры́мны

unbroken [ʌnˈbroʊkən] adj. 1. неразьбі́ты, непаламáны, цэ́лы. 2. безупы́нны, бесьперапы́нны: ***He had eight hours of unbroken sleep*** Ён спаў бесьперапы́нна во́сем гадзі́наў. 3. неаб'е́жджаны, непрыру́чаны: ***an unbroken horse*** непрыру́чаны конь

unbuckle [ʌnˈbʌkəl] – v.t. 1. расшпі́льваць. 2. адшпі́льваць; аднімáць – v.i. Figur. адпру́жвацца

unburden [ʌnˈbɜ:rdən] v.t. 1. аблягча́ць, палягча́ць (*цяжа́р, но́шу*). 2. прызнава́цца да не́чага, што гняце́: ***to unburden one's mind*** вы́казаць набале́лае

unbutton [ʌnˈbʌtən] v.t. расшпіля́ць гу́зік, расшпіля́цца

uncage [ʌnˈkeɪdʒ] v.t. 1. выпуска́ць з кле́ткі. 2. вызваля́ць, выпуска́ць з астро́гу

uncalled-for [ʌnˈkɔ:ldfɔ:r] adj. 1. няпро́шаны. 2. беспатрэ́бны, недара́чны

uncanny [ʌnˈkæni] adj. 1. дзі́ўны, тае́мны; ву́сьцішны. 2. звышнатура́льны

unceasing [ʌnˈsi:sɪŋ] adj. безупы́нны, бесьперапы́нны, несьціха́ны: ***unceasing rain*** бесьперапы́нны дождж

unceremonious [ʌnˌserɪˈmoʊniəs] adj. 1. бесцырымо́нны. 2. неафіцы́йны, про́сты

uncertain [ʌnˈsɜ:rtən] adj. 1. дакла́дна не ве́дамы; няпэ́ўны, сумне́ўны: ***The election results were still uncertain*** Вы́нікі вы́бараў былі́ яшчэ́ няпэ́ўныя. 2. няпэ́ўны, нястáлы: ***uncertain weather*** зьме́нлівае надво́р'е. 3. невыра́зны, няя́сны: ***an uncertain shape*** невыра́зная фо́рма

uncertainly [ʌnˈsɜ:rtənli] adv. няпэ́ўна: ***He spoke slowly and uncertainly*** Ён гаварыў паво́лі й няўпэ́ўнена

uncertainty [ʌnˈsɜ:rtənti] n., pl. **-ties** 1. няпэ́ўнасьць, невядо́масьць *f.*; сумне́лў -ву *m.* 2. не́шта няпэ́ўнае

unchain [ʌnˈtʃeɪn] v.t. спуска́ць з ланцуга́; здыма́ць кайданы́; вызваля́ць

unchangeable [ʌnˈtʃeɪndʒ] adj. нязьме́нны, які́ немагчы́ма зьмяні́ць

unchanged [ʌnˈtʃeɪndʒd] adj. нязьме́нены, той са́мы

uncial [ˈʌnʃəl] n. 1. унцыя́л -а *m.*, унцыя́льная літара, унцыя́льнае пісьмо́. 2. ру́капіс, напі́саны унцыя́льным пісьмо́м

uncircumcised [ʌnˈsɜ:rkəmsaɪzd] adj. 1. неабрэ́заны. 2. негэбра́йскі

uncivil [ʌnˈsɪvəl] adj. 1. грубава́ты; грубія́нскі, нявéтлівы. 2. нецывілізава́ны

uncivilized [ʌnˈsɪvəlaɪzd] adj. нецывілізава́ны

uncle [ˈʌŋkəl] n. 1. дзя́дзька -і *m.* 2. Informal дзя́дзька -і *m.*, мужчы́на ў старэ́йшым ве́ку

unclean [ʌnˈkli:n] adj. 1. нячы́сты, бру́дны, карэ́лы, запэ́цканы. 2. нячы́сты мара́льна, немара́льны, распу́сны

unclench [ʌnˈklentʃ] v.t. расшчамля́ць, расшчапля́ць: ***to unclench one's fists*** расшчамі́ць кулакі́; ***to unclench one's teeth*** расшчапі́ць зу́бы

uncloak [ʌnˈkloʊk] v. 1. распрана́ць(ь) (-ца), здыма́ць палітó *або́* плашч. 2. зрыва́ць (*ма́ску*), выкрыва́ць, выяўля́ць; раскрыва́ць (*няпра́ўду, змо́ву*)

unclothe [ʌnˈklɔ:θ] v., **-clothed** or **-clad, clothing** 1. разьдзява́ць(ь) (-ца) дагала́. 2. выкрыва́ць (*таямні́цу, хлусьню́*)

uncoil [ʌnˈkɔɪl] v.t. раскру́чваць, разьві-ва́ць (*ві́ткі*)

uncomfortable [ʌnˈkʌmftəbəl] adj. 1. невыго́дны: ***uncomfortable chair*** невыго́днае крэ́сла. 2. няёмкі. 3. непрые́мны; які́ выклі́кае трывó́гу, неспако́і

uncomfortably [ʌnˈkʌmftəbli] adv. 1. невыго́дна. 2. няёмка. 3. непрые́мна; трывó́жна

uncommon [ʌnˈkɑ:mən] adj. 1. рэ́дкі; незвычáйны. 2. выда́тны, асабліві

uncommonly [ʌnˈkɑ:mənli] adv. 1. рэ́дка; незвычáйна. 2. выда́тна; асабліва

uncommunicative [ˌʌnkəˈmju:nəkeɪtɪv] adj. 1. стры́маны, скры́ты. 2. маўкліві

uncompromising [ʌnˈkɑ:mprəmaɪzɪŋ] adj. непадаўкі́, трыва́лы, сто́йкі, пасьлядо́ўны; бескампрамі́сны

unconcern [ˌʌnkənˈsɜ:rn] n. 1. бестурбо́тнасьць *f.* 2. абыя́кавасьць *f.* 3. незацікáўленасьць *f.*

unconcerned [ˌʌnkənˈsɜ:rnd] adj. 1. бестурбо́тны; нядба́лы, нядба́йны. 2. незацікáўлены. 3. абыя́кавы

unconditional [ˌʌnkənˈdɪʃənəl] adj. безумо́ўны, по́ўны, абсалю́тны: ***unconditional surrender*** по́ўная капітуля́цыя

unconditioned [ˌʌnkənˈdɪʃənd] adj. 1. безумо́ўны; абсалю́тны. 2. Psychol. неўсьвядо́млены, мімаво́льны, прыро́джаны, інстынкты́ўны: ***unconditioned reflex*** безумо́ўны рэфле́кс

unconformity [ˌʌnkənˈfɔ:rməti] n., pl. **-ties** нязго́днасьць, непадпара́дкаваньне но́рмам *або́* пра́вілам

unconquerable [ʌŋˈkɑ:ŋkərəbəl] adj. непераможны

unconscious [ʌnˈkɑ:nʃəs] – adj. 1. непрыто́мны. 2. несьвядо́мы, няўмы́сны, ненаўмы́сны: ***unconscious neglect*** няўмы́сны недагля́д

– n. ***the unconscious*** падсьвядо́масьць *f.*

unconsciousness [ʌnˈkɑ:nʃəsnəs] n. непрыто́мнасьць *f.*, абамле́ньне *n.*

unconstitutional [ʌnˌkɑ:nstəˈtu:ʃənəl] adj. неканстытуцы́йны

unconventional [ˌʌnkənˈvenʃənəl] adj. 1. незвыча́йны. 2. нештодзённы. 3. не зьвя́заны пра́вілам

uncork [ʌnˈkɔ:rk] v.t. выця́гваць ко́рак затычку, адкарко́ўваць, адтыка́ць

uncounted [ʌnˈkaʊntəd] adj. 1. нязьлі́чаны, непалі́чаны. 2. незьлічо́ны

uncourteous [ʌnˈkɜ:rtiəs] adj. нявéтлівы, няўва́жны, грубія́нскі

uncouth [ʌnˈku:θ] adj. 1. нязгра́бны; нехлямя́жы; нявыхаваны, з благі́м манэ́рамі. 2. дзіва́цкі

uncover [ʌnˈkʌvər] – v.t. 1. здыма́ць по́крыўку, адкрыва́ць. 2. выяўля́ць, рабі́ць вядо́мым. 3. здыма́ць капялю́ш *або́* ша́пку

– v.i. прыўзьніма́ць капялю́ш *або́* ша́пку

unction [ˈʌnkʃən] n. 1. націра́ньне (*ма́сьцю*); пама́заньне алéем, мірай (*рэлігі́йны абра́д*): ***extreme unction***

апо́шняе мірапама́заньне пе́рад сьме́рцю. 2. але́йй -ю *m.*, мі́ра для памаза́ньня; масьць для націра́ньня. 3. Figur. заспакае́ньне, суцяша́ньне *n.* 4. Figur. вялі́кая набо́жнасьць

uncultivated [ʌnˈkʌltɪveɪtəd] adj. 1. няўро́блены, папа́рны (*пра зямлю́, гле́бу*). 2. дзікі; нявы́хаваны; неразві́ты (*пра здо́льнасьці*)

uncurl [ʌnˈkɜ:rl] – v.t. выпро́ставаць не́шта завітае

– v.i. разьві́ва́цца (*пра завітыя валасы́*)

undecided [ˌʌndɪˈsaɪdɪd] adj. 1. нявы́рашаны, непастано́ўлены. 2. які́ вага́ецца, які́ ня мо́жа нава́жыцца; нерашу́чы

undecidedly [ˌʌndɪˈsaɪdɪdlɪ] adv. нерашу́ча

undefined [ˌʌndɪˈfaɪnd] adj. 1. неазна́чаны; нявы́значаны, неўсталява́ны; нерастлума́чаны. 2. няпэ́ўны; невыра́зны, няя́сны

undeniable [ˌʌndɪˈnaɪəbəl] adj. 1. бясспрэ́чны, неаспрэ́чны. 2. безумо́ўна до́бры; даскана́лы

undeniably [ˌʌndɪˈnaɪəblɪ] adv. бясспрэ́чна; напэ́ўна, безумо́ўна

under [ˈʌndər] – prep. 1. пад: ***The book fell under the table*** Кні́га ўпа́ла пад стол; ***under the ground*** пад зямлёю. 2. ніжэ́й. 3. менш за: ***It will cost under ten dollars*** Гэ́та бу́дзе каштава́ць менш за дзе́сяць даля́раў. 4. пад ула́дай, у часы́: ***under the new rule*** пад но́вай ула́дай. 5. з прычы́ны, дзе́ля *чаго́*: ***under the circumstances*** пры такі́х умо́вах. 6. зго́дна з *чым*: ***under the law*** зго́дна з зако́нам. 7. абавя́заны, змушаны: ***to be under obligation*** быць абавя́заным

– adv. ніжэ́й, пад: ***to go under*** а) тану́ць; гі́нуць, зьніка́ць. б) руйнава́цца

– adj. ніжэ́йшы ра́нгам, цано́ю

• ***from under*** з-пад

underage [ˌʌndərˈeɪdʒ] adj. непаўнале́тні

underarm [ˈʌndərɑ:rm] – adj. 1. які́ знахо́дзіцца пад руко́ю: ***an underarm scar*** шрам *або́* рубе́ц пад руко́ю. 2. падпа́хавы: ***an underarm deodorant*** падпа́хавы дэзадара́нт. 3. Sport пад руку́: ***an underarm throw*** кідо́к пад руку́

– n. па́ха *f.*

underbred [ˌʌndərˈbred] adj. 1. бла́га ўзгадава́ны, з дрэ́ннымі мане́рамі. 2. нечыстакро́ўны (*пра каня́, саба́ку*)

underbrush [ˈʌndərbrʌʃ] n. падле́сак -ку *m.*

undercarriage [ˈʌndərˌkærɪdʒ] n. шасі́ *n., ndecl.* (*у аўтамабі́лі, самалёце*)

underclothes [ˈʌndərkloʊz] n., pl. or **underclothing** [ˈʌndərˌkloʊðɪŋ] n. наце́лівa *n.*, бялі́зна *f.*

undercover [ˌʌndərˈkʌvər] adj. падпо́льны, сакрэ́тны, та́йны: ***an undercover man for the police*** та́йны аге́нт палі́цыі

underdeveloped [ˌʌndərdɪˈveləpt] adj. 1. ненарма́льна разьві́ты, недаразьві́ты: ***an underdeveloped limb*** ненарма́льна разьві́тая кане́чнасьць. 2. адста́лы: ***The underdeveloped countries needed trained personnel*** Экана́мі́чна адста́лым краі́нам былі́ патрэ́бныя спэцыялі́сты

underdone [ˌʌndərˈdʌn] adj. недапе́чаны, недава́раны; не зусі́м сьпе́чаны *або́* зва́раны

underestimate [ˌʌndərˈestɪmeɪt] – v.t. зані́зка ацэ́ньваць, недаацэ́ньваць

– n. [ˌʌndərˈestɪmət] зана́дта ні́зкая ацэ́нка, недаацэ́нка *f.*

underfoot [ˌʌndərˈfʊt] adv. 1. на зямлі́, зьні́зу; на зямлю́. 2. на даро́зе, пад нага́мі: ***Children are often underfoot*** Дзе́ці ча́ста кру́цяцца пад нага́мі

undergarment [ˈʌndərˌgɑ:rmənt] n. спо́дняе *n.*, бялі́зна *f.*

undergo [ˌʌndərˈgoʊ] v.t., **-went, -gone, -going** 1. перажыва́ць, зазнава́ць: ***The country has undergone great changes*** Краі́на перажыла́ вялі́кія зьме́ны. 2. зно́сіць; цярпе́ць; перано́сіць: ***Soldiers undergo many hardships*** Жаўне́ры перано́сяць шмат цяжкі́х выпрабава́ньняў

undergone [ˌʌndərˈgɔ:n] v., *p.p. of* **undergo**

undergraduate [ˌʌndərˈgrædʒuət] n. студэ́нт універсытэ́ту *або́* калі́джу (*без ступе́ні*)

underground [ˌʌndərˈgraʊnd] – adv. 1. пад зямлёю. 2. таі́мна, падпо́льна
– adj. 1. падзе́мны. 2. таі́мны, падпо́льны
– n. [ˈʌndərgraʊnd] 1. падзямі́льле *n.* 2. esp. Brit. падзе́мка *f.*, мэтро́ *n.* 3. падпо́льная арганіза́цыя; падпо́льле *n.*

undergrowth [ˈʌndərgroʊθ] n. падле́сак -ку, за́расьнік -у *m.*, кусты́ і малады́я дрэ́вы

underhanded [ˌʌndərˈhændɪd] adj. 1. скры́тны; несумле́нны. 2. таі́мны, хі́тры: ***underhanded intrigues*** таі́мныя інтры́гі

underlay I [ˈʌndərleɪ] – v.t. **-laid, -laying** 1. падкладза́ць пад *што*. 2. кла́сьці падкла́дку (*пад дыва́н*). 3. падкладза́ць (*каб падня́ць або́ падпе́рці*)
– n. падкла́дка *f.*

underlay II [ˌʌndərˈleɪ] v., *p.t. of* **underlie**

underlie [ˌʌndərˈlaɪ] v.i., **-lay, -lain, -lying** 1. ляжа́ць пад не́чым, знахо́дзіцца пад спо́дам. 2. быць спо́дам; утвара́ць фундамэ́нт. 3. Figur. быць асно́вай, ляжа́ць у асно́ве

underline [ˌʌndərˈlaɪn] – v.t. 1. падкрэ́сьліваць; падчы́ркваць. 2. ста́віць на́ціск, падкрэ́сьліваць (*у гу́тарцы*)
– n. лі́нія, ры́ска *f.*; падкрэ́сьленьне *n.*

underlip [ˈʌndərlɪp] n. ні́жняя губа́

underlying [ˌʌndərˈlaɪɪŋ] – adv. 1. які́ ляжы́ць пад спо́дам *чаго́*, пад *чым*. 2. асно́ўны; істо́тны. 3. які́ ня кі́даецца ў во́чы; адра́зу незаўва́жны
– v., *pres. p. of* **underlie**

undermine [ˌʌndərˈmaɪn] v.t. 1. рабіць падко́п, падзе́мны ход: ***to undermine the wall*** зрабі́ць падко́п пад сьцяно́ю. 2. падмыва́ць, размыва́ць зьні́зу: ***The cliff was undermined by the waves*** Скала́ была́ падмы́тая хва́лямі. 3. псава́ць, падрыва́ць: ***to undermine one's health*** падарва́ць сваё здаро́ўе; ***to undermine a man's reputation*** сапсава́ць чалаве́ку рэпута́цыю

underneath [ˌʌndərˈniːθ] – prep. пад: ***to sit underneath a tree*** сядзе́ць пад дрэ́вам; ***a cellar underneath a house*** склеп пад до́мам
– adv. 1. до́ле, уні́зе. 2. пад спод, падыспад (*кудыʼ?*); падыспадам (*дзеʼ?*)
– adj. спо́дні
– n. спод -у *m.* (*ніжэ́йшая ча́стка або́ паве́рхня*)

undernourish [ˌʌndərˈnɜːrɪʃ] v.t. недако́рмліваць

undernourished [ˌʌndərˈnɜːrɪʃt] adj. недако́рмлены, недастатко́ва нако́рмлены

undernourishment [ˌʌndərˈnɜːrɪʃmənt] n. недако́рмліваньне *n.*, недако́рм -у *m.*; недастатко́вае харчава́ньне, недая́да́ньне *n.*

underpants [ˈʌndərpænts] n., pl. мужчы́нскія спо́днікі, кальсо́ны *pl.*

underpass [ˈʌndərpæs] n. пераёзд -а (*пад палатно́м чыгу́нкі, аўтастра́дай*); тунэ́ль -я *m.*; падзе́мны перахо́д

underpay [ˌʌndərˈpeɪ] v., **-paid, -paying** зама́ла плаці́ць (*за пра́цу*)

underprivileged [ˌʌndərˈprɪvəlɪdʒd] adj. 1. які́ карыста́ецца ме́ншымі права́мі, абмежава́ны ў правя́х. 2. бе́дны, незамо́жны.

underproduction [ˌʌndərprəˈdʌkʃən] n. недавытво́рчасьць *f.*

underrate [ˌʌndərˈreɪt] v.t., **-rated, -rating** недаацэ́ньваць; зані́зка цані́ць

undersea [ˌʌndərˈsiː] – adj. падво́дны ***an undersea boat*** падво́дная ло́дка
– adv. *гл.* **underseas**

underseas [ˌʌndərˈsiːz] adv. пад вадо́ю, пад ваду́: ***Submarines go underseas*** падво́дныя ло́дкі апуска́юцца пад ваду́

undersecretary [ˌʌndərˈsekrəteri] n., pl. **-ries** 1. наме́сьнік *або́* памо́чнік мініcтра. 2. памо́чнік сакратара́

undersell [ˌʌndərˈsel] v., **-sold, -selling** 1. прадава́ць таньне́й за і́ншых. 2. прадава́ць са стра́тай

undershirt [ˈʌndərʃɜːrt] n. спо́дняя кашу́ля *або́* саро́чка

undersign [ˌʌndərˈsaɪn] v.t. падпі́сваць (*дакумэ́нт, ліст*)

undersized [ˌʌndərˈsaɪzd] adj. ме́нш, чым звыча́йнага паме́ру; маларо́слы, нізкаро́слы

underskirt [ˈʌndərskɜːrt] n. ніжняя спадні́ца

understand [ˌʌndərˈstænd] v., **-stood, -standing** 1. разуме́ць; разьбіра́ць(ца): ***People listen to him, but often do not understand*** Лю́дзі слу́хаюць яго́, але ча́ста не разуме́юць. 2. ве́даць: ***A good teacher should understand children*** До́бры наста́ўнік паві́нен ве́даць дзяце́й. 3. быць паінфармава́ным, ве́даць: ***I understand that he is leaving town*** На ко́лькі мне ве́дама, ён выяжджа́е з го́раду. 4. падазрава́ць, ду́маць: ***I understood so*** Я гэ́так і ду́маў – v.i. зна́цца, разьбіра́цца: ***to understand horses*** зна́цца на ко́нях, разьбіра́цца ў ко́нях

• ***it is understood*** разуме́ецца

• ***understand each other*** разуме́ць адзі́н аднаго́, разуме́цца; пагаджа́цца

understandable [ˌʌndərˈstændəbəl] adj. зразуме́лы

understanding [ˌʌndərˈstændɪŋ] – n. 1. а) разуме́ньне. б) ве́даньне *n.* 2. здо́льнасьць да нову́кі, ке́млівасьць *f.*; інтэліге́нцыя *f.* 3. узае́мнае разуме́ньне: ***True friendship is based on understanding*** Сапра́ўдная сяброўства базу́ецца на ўзае́мным разуме́ньні. 4. узае́мная дамо́ўленасьць – adj. чу́лы, чульлі́вы

understate [ˌʌndərˈsteɪt] v.t. 1. не дагаво́рваць да канца́. 2. зьмянша́ць

understood [ˌʌndərˈstʊd] v., *p.t. and p.p. of* **understand**

understudy [ˈʌndərˌstʌdi] – n. дублёр -а *m.* – v.t. дублява́ць

undertake [ˌʌndərˈteɪk] – v.t. 1. пачына́ць, распачына́ць. 2. стара́цца, намага́цца: ***to undertake the impossible*** бра́цца за немагчы́мае. 3. бра́цца: ***She undertook the feeding of my dogs*** Яна́ ўзяла́ся кармі́ць маіх саба́каў – v.i. распачына́ць, выбіра́цца: ***to undertake a journey*** вы́брацца ў падаро́жжа

undertaker [ˈʌndərteɪkər] n. 1. гаспада́р пахава́льнага бюро́. 2. [ˌʌndərˈteɪkər] прадпрыма́льнік -а, прадпрые́мец -ца, прадпрые́мца -ы *m.*

undertaking [ˌʌndərˈteɪkɪŋ] n. 1. пачы́н -у *m.*, пачына́ньне, зада́ньне *n.*; прадпрые́мства *n.* 2. абавяза́ньне *n.*; гара́нтыя *f.* 3. [ˈʌndərteɪkɪŋ] пахава́льнае бюро́

undertone [ˈʌndərtoʊn] n. 1. ні́зкі *або́* ве́льмі ці́хі тон: ***to talk in undertones*** гаварыць нягу́чна, напаўго́ласа. 2. адце́ньне *n.*, паўто́н -у *m.* (*ко́леру*): ***an undertone of brown*** рудо́е адце́ньне. 3. адце́ньне *n.*: ***an undertone of sadness in her gaiety*** адце́ньне сму́тку ў е́йнай весяло́сьці

undertook [ˌʌndərˈtʊk] v., *p.t. of* **undertake**

undertow [ˈʌndərtoʊ] n. 1. мо́цная падво́дная плынь. 2. адліў хва́лі

undervaluation [ʌndərˌvæljuːˈeɪʃən] n. 1. зана́дта ні́зкая ацэ́нка. 2. недаацэ́нка *f.*

undervalue [ˌʌndərˈvæljuː] v.t. 1. ацэ́ньваць ніжэ́й ва́ртасьці. 2. недаацэ́ньваць

underwater [ˌʌndərˈwɔːtər] adj. падво́дны

underwear [ˈʌndərwer] n. наце́ліва *n.*, бялізна *f.*, спо́дняе *n.*

underweight [ˌʌndərˈweɪt] – adj. які́ ва́жыць зама́ла, недава́жаны – n. недава́га *f.*

underwent [ˌʌndərˈwent] v., *p.t. of* **undergo**

underwood [ˈʌndərwʊd] n. падле́сак -ку *m.*

underworld [ˈʌndərwɜːrld] n. 1. падо́ньне грама́дзтва, крымінальны, злачы́нны сьвет. 2. Myth. падзе́мнае ца́рства

underwrite [ˌʌndərˈraɪt] v., **wrote, -written, -writing** 1. страхава́ць (*маёмасьць, бага́ж*). 2. прыма́ць у страхо́ўку (*вадапла́вы, тава́ры*). 3. падпі́сваць(ь (-ца) (*пад дакумэ́нтам*). 4. абавяза́цца фінансава́ць што-н.

undeserved [ˌʌndɪˈzɜːrvd] adj. незаслу́жаны

undeservedly [ˌʌndɪˈzɜːrvədli] adv. незаслу́жана

undesirable [ˌʌndɪˈzaɪərəbəl] – adj. непажада́ны
– n. непажада́ная асо́ба

undeveloped [ˌʌndɪˈveləpt] adj. 1. неразьві́ты, няста́лы. 2. нераспрацава́ны (*пра ша́хту*). 3. незабудава́ны (*пра зямлю́*)

undigested [ˌʌndaɪˈdʒestɪd] adj. 1. неператра́ўлены (*пра е́жу*). 2. незасво́ены (*матэрыя́л*). 3. недастатко́ва абду́маны; непасьлядо́ўны. 4. непраяўлены (*пра фатасту́жку*)

undiluted [ˌʌndɪˈluːtəd] adj. неразьве́дзены, чы́сты

undisputed [ˌʌndɪsˈpjuːtəd] adj. бясспрэ́чны, бессумне́ўны

undisturbed [ˌʌndɪsˈtɜːrbd] adj. непару́шаны, спако́йны, заці́шны, ці́хі; бесту́рботны

undo [ʌnˈduː] v.t. **-did, -done, -doing** 1. разьвя́зваць, расшпі́льваць: ***to undo the package*** раскры́ць паку́нак. 2. адрабля́ць: ***What's done cannot be undone*** Што зрабі́лася, наза́д не адро́біш. 3. руйнава́ць; псава́ць, ні́шчыць

undone [ʌnˈdʌn] adj. 1. нязро́блены; няско́нчаны. 2. разбу́раны; зруйнава́ны

undoubtedly [ʌnˈdaʊtədli] adv. бясспрэ́чна; напэ́ўна

undress [ʌnˈdres] – v.i. 1. распрана́цца; разьдзява́цца. 2. разьдзява́цца дагала́
– v.t. 1. здыма́ць во́пратку, распрана́цца. 2. здыма́ць аздо́бы. 3. здыма́ць перавя́зку з ра́ны
– n. 1. штодзённая во́пратка. 2. галізна́ *f.*

undue [ʌnˈduː] adj. 1. які́ не пасу́е; неадпаве́дны, ненале́жны: ***undue influence*** непажада́ны ўплы́ў. 2. беспадста́ўны, неправаме́рны. 3. празьме́рны

undulate [ˈʌndʒəleɪt] – v.i. 1. хвалява́цца (*пра ваду́, мо́ра*). 2. быць хва́лістым: ***undulating hair*** кучара́выя валасы́
– v.t. выкліка́ць хвалява́ньне (*вады*); рабі́ць хва́лістым
– adj. [ˈʌndʒələt] хва́лісты (*пра валасы́*); кучара́вы

undulation [ˌʌndʒəˈleɪʃən] n. 1. узго́ркавасьць *f.* 2. хва́лістасьць *f.* (*вады́, ні́вы, мясцо́васьці*). 3. Phys. хва́лепадо́бны рух (*гу́ку або́ сьвятла́*) вібра́цыя *f.*, рытмі́чнае хіста́ньне; хва́ля *f.*

undulatory [ˈʌndʒələtɔːri] adj. хва́лісты; узго́ркавы

unduly [ˈʌnduːli] adv. 1. неадпаве́дна. 2. залі́шне, празьме́рна: ***unduly optimistic*** празьме́рна аптымісты́чны

undying [ʌnˈdaɪɪŋ] adj. неўміру́чы, несьмяро́тны; ве́чны

unearned [ʌnˈɜːrnd] adj. 1. незаро́блены пра́цай. 2. незаслу́жаны
• ***unearned income*** непрацо́ўны дахо́д, дахо́д з укла́даў гро́шай

unearth [ʌnˈɜːrθ] v.t. 1. раско́пваць, адкапа́ць: ***to unearth a buried city*** раскапа́ць засы́паны го́рад. 2. Figur. раскрыва́ць, дово́дзіць да ве́дама: ***to unearth a plot*** раскры́ць змо́ву

unearthly [ʌnˈɜːrθli] adj. 1. незямны́; звышнатура́льны. 2. дзі́ўны, незвыча́йны

uneasiness [ʌnˈiːzɪnəs] n. 1. непако́й -ю *m.*; устрыво́жанасьць, трывога *f.* 2. няёмкасьць, зьбянтэ́жанасьць, сарамлі́васьць *f.*

uneasy [ʌnˈiːzi] adj. 1. неспако́йны; устурбава́ны, устрывожаны. 2. нявы́гадны, нязру́чны. 3. зьбянтэ́жаны; сарамлі́вы. 4. дзі́ўны; нехлямя́жы

uneducated [ʌnˈedʒəkeɪtəd] adj. неадукава́ны; без асьве́ты

unemployed [ˌʌnɪmˈplɔɪd] – adj. 1. беспрацо́ўны. 2. нявы́карыстаны: ***an unemployed skill*** нескарыста́нае ўме́льства
– n.: ***the unemployed*** беспрацо́ўныя

unemployment [ˌʌnɪmˈplɔɪmənt] n. 1. беспрацо́ўе *n.* 2. лік беспрацо́ўных: ***The unemployment figure is high*** Лік беспрацо́ўных высо́кі

unemployment insurance страхава́ньне на вы́падак беспрацо́ўя

unequal [ʌnˈi:kwəl] adj. 1. няро́ўны (*ко́лькасьцю, паме́рам, лі́кам*). 2. нядо́бра падабра́ны. 3. несправядлі́вы, няро́ўны: ***an unequal contest*** няро́ўнае спабо́рніцтва. 4. недастатко́вы; неадпаве́дны. 5. нерэгуля́рны

unequaled or **unequalled** [ʌnˈi:kwəld] adj. недася́жны, непараўна́льны

unessential [ˌʌnɪˈsenʃəl] – adj. неісто́тны, нява́жны

– n. не́шта нява́жнае

uneven [ʌnˈi:vən] adj. 1. няро́ўны (*пра паве́рхню*); няпро́сты, крывы́ (*пра лі́нію*). 2. няро́ўны, нерэгуля́рны, неўраўнава́жаны: ***uneven temper*** неўраўнава́жаны хара́ктар. 3. няцо́тны (*пра лік*): ***The numbers 27 and 9 are uneven numbers*** Лі́кі 27 і 9 — няцо́тныя лі́кі

uneventful [ˌʌnɪˈventfəl] adj. небага́ты падзе́ямі

unexpected [ˌʌnɪksˈpektɪd] adj. неспадзява́ны, нечака́ны

unexpectedly [ˌʌnɪksˈpektɪdli] adv. неспадзява́на, нечака́на, зьняна́цку, зьнячэ́ўку, рапто́ўна

unfailing [ʌnˈfeɪlɪŋ] adj. 1. надзе́йны, пэ́ўны; нясто́мны. 2. невычарпа́льны, невычэ́рпны: ***unfailing supply of water*** невычарпа́льныя запа́сы вады́

unfair [ʌnˈfer] adj. несумле́нны; несправядлі́вы; прадузя́ты: ***unfair player*** несумле́нны гуле́ц

unfairness [ʌnˈfernəs] n. несправядлі́васьць, несумле́ннасьць; прадузя́тасьць *f.*

unfaithful [ʌnˈfaɪθfəl] adj. 1. няве́рны; верало́мны. 2. недакла́дны, нязго́дны з арыгіна́лам: ***an unfaithful transcript*** ко́пія, нязго́дная з арыгіна́лам

unfamiliar [ˌʌnfəˈmɪljər] adj. 1. незнаёмы; нязвы́чны, нязвы́клы; чужы́: ***That face is unfamiliar to me*** Гэ́ны твар мне незнаёмы. 2. няве́дамы; неазнаёмлены: ***to be unfamiliar with*** быць неазнаёмленым з *чым*, ня ве́даць *чаго́*

unfavorable, Brit. **unfavourable** [ʌnˈfeɪvərəbəl] adj. непрыхі́льны, неспрыя́льны; непрые́мны

unfeeling [ʌnˈfi:lɪŋ] adj. 1. нячу́лы, неспага́длівы; зь цьвёрдым се́рцам. 2. няздо́льны адчува́ць

unfit [ʌnˈfɪt] – adj. 1. непрыда́тны, неадпаве́дны: ***a house unfit to live in*** дом, непрыда́тны для жыцьця́. 2. нязда́тны, няздо́льны: ***He is unfit for work*** Ён няздо́льны, ня мо́жа працава́ць. 3. непрытарнава́ны, недапасава́ны

– v.t. рабі́ць непрыда́тным, псава́ць

unfledged [ʌnˈfledʒd] adj. 1. бясьпёры, няздо́льны лётаць (*пра мало́е птушаня́*). 2. Figur. неапе́раны, неразьві́ты; недасьпе́лы

unfold [ʌnˈfould] – v.t. 1. а) разго́ртваць: ***to unfold a napkin*** разгарну́ць сурве́тку. б) распуска́ць, раскрыва́ць (*парасо́н*). 2. разго́ртваць, выпро́стваць; распасьці́ра́ць, раскрыва́ць (*кры́лы, ру́кі*). 3. прадстаўля́ць, пака́зваць; тлума́чыць: ***to unfold the country's past*** прадста́віць мину́лае краі́ны

– v.i. 1. распуска́цца (*пра пупы́шкі*); разьві́ва́цца. 2. разго́ртвацца, раскрыва́цца (*пра парасо́н*)

unforced [ʌnˈfɔ:rst] adj. 1. непрыму́шаны, нязму́шаны; ахво́чы. 2. нату-ра́льны; адво́льны, спанта́нны

unforeseen [ˌʌnfɔ:rˈsi:n] adj. непрадба́чаны

unforgettable [ˌʌnfərˈgetəbəl] adj. незабы́ўны

unfortunate [ʌnˈfɔ:rtʃənət] – adj. 1. няшча́сны, бяздо́льны. 2. неадпаве́дны; няўда́чны

– n. гаро́тнік, бядак -а *m.*

unfortunately [ʌnˈfɔ:rtʃənətli] adv. на жа́ль; на няшча́сьце

unfounded [ʌnˈfaʊndɪd] adj. неабгрунтава́ны; беспадста́ўны: ***an unfounded complaint*** неабгрунтава́нае нарака́ньне

unfrequented [ˌʌnfrɪˈkwentəd] adj. ро́дка наве́дваны; ро́дка ўжыва́ны, глухі́ (*пра даро́гу*)

unfriendly [ʌnˈfrendli] adj. 1. няве́тлівы; непрыя́зны. 2. непрыхі́льны

ungovernable [ʌnˈgʌvərnəbəl] adj. неўтаймо́ўны, непаслухмя́ны (*пра дзяцéй*); нястры́мны, няўпы́нны; шалёны: ***an ungovernable temper*** шалёная злосьць

ungracious [ʌnˈgreɪʃəs] adj. 1. нявéтлівы; грубія́нскі. 2. непрыéмны; нязно́сны

ungrateful [ʌnˈgreɪtfəl] adj. 1. няўдзя́чны. 2. непрыéмны; нязно́сны

ungrounded [ʌnˈgraʊndɪd] adj. беспадста́ўны, беспрычы́нны; неабгрунтава́ны

unguarded [ʌnˈgɑːrdɪd] adj. 1. не ахо́ўваны, без ахо́вы. 2. неабáчлівы; неасьцяро́жны: ***In an unguarded moment, she gave away the secret*** У хвілíну неабáчлівасьці янá вы́дала таямні́цу

unguardedly [ʌnˈgɑːrdɪdli] adv. неабáчліва; неасьцяро́жна

ungula [ˈʌngjələ] n., pl. **-lae** 1. капы́т -á *m.* 2. кíпцець, но́гцаць -ця *m.*; капцю́р, кіпцю́р -á *m.* 3. Geom. зрэ́заны ко́нус *або́* цылíндр

ungulate [ʌnˈgjəleɪt] – adj. капы́тны; які́ ма́е капыты́

– n. капы́тная жывёліна

unhappily [ʌnˈhæpɪli] adv. 1. су́мна, журбо́тна. 2. нешчасьлíва; неадпавéдна; на жáль

unhappy [ʌnˈhæpi] adj. 1. засму́чаны, маркó́тны, журбо́тны. 2. нешчасьлíвы. 3. неадпавéдны; няўдáчны

unharness [ʌnˈhɑːrnəs] v.t. 1. зьняць вýпраж *або́* збру́ю: ***to unharness the horse*** зьняць збру́ю з каня́. 2. здымáць збро́ю (*з рыцара, ваякí*)

unhealthful [ʌnˈhelθfəl] adj. шко́дны для здаро́ўя, нездаро́вы

unhealthiness [ʌnˈhelθɪnəs] n. 1. недамага́ньне *n.*, нездаро́ўе *n.*; хваро́ба *f.* 2. нездаро́выя ўмо́вы

unhealthy [ʌnˈhelθi] adj. 1. нездаро́вы: ***un unhealthy child*** нездаро́вае дзіця́; ***an unhealthy paleness*** нездаро́вая бле́днасьць. 2. шко́дны для здаро́ўя; нездаро́вы: ***an unhealthy climate*** нездаро́вы кліма́т. 3. шко́дны мара́льна

unheard [ʌnˈhɜːrd] adj. 1. нячу́тны, ве́льмі ці́хі. 2. бяз слу́ханьня, разгля́ду спра́вы: ***to condemn a person unheard*** прызна́ць вінава́тым кагó́сь без разгля́ду спра́вы. 3. нечува́ны; нявéдамы

unheard-of [ʌnˈhɜːrdʌv] adj. 1. нечува́ны; зусíм нявéдамы. 2. бяспры́кладны; небыва́лы

unheeded [ʌnˈhiːdɪd] adj. незаўва́жаны; ня ўзя́ты пад ува́гу

unhesitating [ʌnˈhezɪteɪtɪŋ] adj. рашу́чы, ху́ткі, гатóвы (*рабíць, дзéяць*)

unhinge [ʌnˈhɪndʒ] v.i. 1. здыма́ць дзьверы з завéсаў. 2. адчапля́ць; разлуча́ць

unhitch [ʌnˈhɪtʃ] v. адвя́зваць, адчапля́ць

unhook [ʌnˈhʊk] – v.i. 1. здыма́ць з крука́. 2. расшпіля́ць кручкí

– v.i. расшпіля́цца

unhuman [ʌnˈhjuːmən] adj. 1. нечалавé-чы, нялю́дзкі (*напр. го́лас, вы́гляд*) 2. бruта́льны, лю́ты; нечалавéчны негума́нны. 3. надчалавéчы

unhurriedly [ʌnˈhɜːrɪdli] adv. павóлі, ня сьпéшна

unhygienic [ʌnˌhaɪdʒiˈenɪk] adj. нездаро́вы, негігіені́чны; антысанітáрны

Uniate [ˈjuːniət] – n. вунія́т, унія́т -а *m.*, вунія́тка, унія́тка *f.*

– adj. вуніяцкі, уніяцкі

unicameral [ˌjuːnɪˈkæmərəl] adj. аднапала́тны: ***unicameral legislature*** аднапала́тная заканадáўчая ўстано́ва

unicellular [ˌjuːnɪˈseljələr] adj. аднакле́тачны: ***The amoeba is a unicellular animal*** Амёба ёсьць аднакле́тачнай жывёлінай

unicorn [ˈjuːnɪkɔːrn] adj. аднарóг -а *m.*

unification [ˌjuːnɪfɪˈkeɪʃən] n. 1. аб'яднáньне *n.* 2. зьвядзéньне да адзíнае фóрмы, сыстэ́мы; уніфікáцыя *f.*

uniform [ˈjuːnɪfɔːrm] – adj. 1. аднастáйны, нязьмéнлівы, нязьмéнны: ***The earth turns around at a uniform rate*** Зямля́ кру́ціцца навóкал зь нязьмéннай ху́ткасьцяй. 2. аднóлькавы: ***All***

the bricks are of a uniform size Усе́ цагліны аднóлькавага памéру. 3. рэгуля́рны; рóўны: ***a uniform pace*** рóўны крок
– n. уніфóрма, фóрма *f.* (*шкóльная, вайскóвая*)

uniformity [ˌju:nɪˈfɔ:rməti] n., pl. **-ties** аднóлькавасьць, аднарóднасьць *f.*

unify [ˈju:nɪfaɪ] v., **-fied, -fying** гуртавáць; лучы́ць, злучáць

unilateral [ˌju:nɪˈlætərəl] adj. аднабакóвы

unilingual [ˌju:nɪˈlɪŋgwəl] adj. аднамóўны

unimaginable [ˌʌnɪˈmædʒɪnəbəl] adj. няўя́ўны, неўяўля́льны

unimpeachable [ˌʌnɪmˈpi:tʃəbəl] adj. беззагáнны; несумнéўны, бясспрэ́чны: ***unimpeachable reputation*** беззагáнная рэпутáцыя

unimportant [ˌʌnɪmˈpɔ:rtənt] adj. няважны; нязнáчны; малавáжны

uninhabited [ˌʌnɪnˈhæbɪtɪd] adj. 1. незасéлены, бязьлюдны (*абшáр*). 2. нежылы́, пусты́ (*дом*)

uninspired [ˌʌnɪnˈspaɪrd] adj. 1. ненатхнёны, без натхнéньня. 2. банáльны

uninsured [ˌʌnɪnˈʃʊrd] adj. незастрахаванá

unintelligible [ˌʌnɪnˈtelɪdʒəbəl] adj. незразумéлы; неразбóрлівы

unintelligibly [ˌʌnɪnˈtelɪdʒəbli] adv. невырáзна, неразбóрліва: ***to speak unintelligibly*** неразбóрліва гаварыць, мы́каць

unintentional [ˌʌnɪnˈtenʃənəl] adj. міжвóльны; ненаўмы́сны

uninterested [ʌnˈɪntrəstɪd] adj. незацікáўлены; няўвáжны, няўвáжлівы: ***to be uninterested in politics*** не цікáвіцца палíтыкай

uninteresting [ʌnˈɪntrəstɪŋ] adj. нецікáвы

uninterrupted [ʌnˌɪntəˈrʌptɪd] adj. бесьперапы́нны; несьціхáны

union [ˈju:njən] – n. 1. задзінóчаньне *n.*: ***The United States was formed by the union of thirteen former British colonies*** Злýчаныя Штáты былí створаныя праз задзінóчаньне трынаццацёх былы́х брытáнскіх калёніяў. 2. ýнія: ***the Union of the Grand Duchy of Lithuania and Poland*** ýнія Вялíкага Кня́ства Літóўскага з Пóльшчай. 3. зьвяз -у *m.*, саюз -у *m.*: а) ***trade union*** прафэсíйны зьвяз, прафзьвя́з, прафсаюз -у *m.* б) ***Union of Soviet Socialist Republics (USSR)*** Саюз Савéцкіх Сацыялістычных Рэспýблікаў. 4. згóда *f.*; адзíнства *n.*: ***in perfect union*** у пóўнай згóдзе. 5. жанíмства *n.* 6. нíпэль -я *m.* (*у прылáдах і мэханíзмах*); мýфта *f.* (*для трýбаў*)
– adj. саюзны, прафсаюзны

Union Jack дзяржáўны сьцяг Вялíкай Брытáніі

unique [juˈni:k] adj. 1. непаўтóрны, адзíны ў сваíм рóдзе, унікáльны. 2. Informal рэ́дкі; незвычáйны

unison [ju:ˈnɪsən] n. 1. унісóн -у *m.*: ***in unison*** ува ўнісóн: а) адначáсна й злáджана: ***to act in unison*** дзéяць у згóдзе. б) сугýчна (*сьпявáць, гучáць*). 2. згóда *f.*

unit [ju:ˈnɪt] n. 1. адзíнка *f.* (*і пра асóбу*); штýка *f.* (*пра рэч*). 2. адзíнка вымярэ́ньня: ***A meter is a unit of length*** Мэ́тар — адзíнка даўжыні. 3. Math. адзíнка — наймéншы цэ́лы лік. 4. вайскóвая ча́стка; полк палкá *m.*

Unitarian [ˌju:nɪˈteriən] – n. унітарыя́нін -а *m.*
– adj. унітарыя́нскі

unitary [ju:ˈnəteri] adj. 1. адзíнкавы. 2. які адзначáецца адзíнствам *або́* імкнéцца да адзíнства: ***a unitary policy of government*** палíтыка ўрáду, якáя вядзé да адзíнства (згóды)

unite [juˈnaɪt] – v.t. 1. лучы́ць, злучáць; мацавáць. 2. задзінóчваць, спалучáць: ***Several firms were united to form one company*** Нéкалькі фíрмаў злучы́лася, каб утвары́ць адну́ кампáнію. 3. лучы́ць, яднáць: ***to unite a man and a woman in marriage*** злучы́ць мужчы́ну й жанчы́ну шлю́бам
– v.i. гуртавáцца; лучы́цца, злучáцца; задзінóчвацца, яднáцца, аб'яднóўвацца

united [juˈnaɪtɪd] adj. 1. задзіно́чаны, злу́чаны ў адно́. 2. супо́льны: ***united actions*** супо́льныя дзе́яньні. 3. дру́жны, зьвя́заны: ***united family*** дру́жная сям'я́

United Kingdom (U.K.) Задзіно́чанае Карале́ўства (*Англіі, Шатля́ндыі, Валіі й Паўно́чнай Ірля́ндыі*)

United Nations (U.N. or **UN)** Аб'е́днаныя На́цыі

United States of America Злу́чаныя Шта́ты Амэ́рыкі

unity [ˈju:nətɪ] n., pl. **-ties** 1. адзі́нства *n.* 2. згуртава́насьць *f.* 3. зго́да *f.*: ***to live together in unity*** жыць у зго́дзе. 4. Math. адзі́нка *f.*

• ***the unities*** пра́вілa адзі́нства ча́су, месца й дзе́яньня (*у клясы́чнай дра́ме*)

univalence [ˌju:nɪˈvæləns] n. аднава́ртаснасьць, аднавале́нтнасьць *f.*

univalent [ˌju:nɪˈvæləntˈ] adj. аднава́ртасны, аднавале́нтны

universal [ˌju:nɪˈvɜ:rsəl] adj. 1. усеагу́льны (*пра навуча́ньне, вы́барчае пра́ва*). 2. сусьве́тны. 3. агу́льны. 4. універсáльны, усеабдымны; для разнаста́йнага выкарыста́ньня. 5. шырокася́жны, шыро́кі: ***universal knowledge*** шыро́кія ве́ды

universe [ˈju:nɪvɜ:rs] n. 1. сусьве́т -у *m.* 2. сьвет -у *m.*; чалаве́цтва *n.* 3. галіна́ *f.*: ***the universe of chemistry*** галіна́ хі́міі

university [ˌju:nɪˈvɜ:rsətɪ] – n., pl. **-ties** універсыта́т -у *m.*

– adj. універсыта́цкі

unjust [ʌnˈdʒʌst] adj. несправядлі́вы

unkempt [ʌnˈkempt] adj. 1. непрычаса́ны. 2. апу́шчаны, недагле́джаны; неаха́йны

unkind [ʌnˈkaɪnd] adj. нявéтлы; нядобразычлі́вы

unkindly [ʌnˈkaɪndlɪ] – adj. злы, ліхі́; неспага́длівы; неспрыя́льны

– adv. нявéтла, рэ́зка; гру́ба

unknown [ʌnˈnoʊn] – adj. нявéдамы, невядо́мы; незнаёмы, чужы́, недасьле́даваны: ***an unknown country*** нявéдамы край

– n. 1. невядо́м|ы -ага *m.*, невядо́мая *f.* (*пра асо́бу*); невядо́мае *n.* (*пра рэч*). 2. Math. невядо́мае *n.*

unlace [ʌnˈleɪs] v.t. расшнуро́ўваць

unlawful [ʌnˈlɔ:fəl] adj. 1. беззако́нны, які́ парушáе зако́н; забаро́нены зако́нам; нелега́льны. 2. Archaic пазашлю́бны (*пра дзіця́*)

unlawfully [ʌnˈlɔ:fəlɪ] adv. 1. нелега́льна. 2. пазашлю́бна

unlearn [ʌnˈlɜ:rn] v.t. 1. адвуча́ць (*ад не́йкіх звы́чак, схі́льнасьцяў*). 2. забыва́цца (*што ве́даў*)

unleavened [ʌnˈlevənd] adj. без заква́скі, прэ́сны: ***unleavened bread*** прасьві́ра, маца́

unless [ənˈles] conj. хіба́ то́лькі; хіба́ што; калі́ не: ***We shall go, unless it rains*** Мы по́йдзем, калі́ ня бу́дзе дажджу́

unlicenced [ʌnˈlaɪsənst] adj. 1. які́ ня ма́е дазво́лу. 2. зро́блены без дазво́лу; неўпаўнава́жаны

unlike [ʌnˈlaɪk] – adj. 1. непадо́бны; ро́зны. 2. ро́зны паме́рам *або́* ко́лькасьцю, неаднало́лькавы, нярóўны: ***unlike weights*** неаднало́лькавыя ва́гі

– prep. ня так, як: ***act unlike others*** трыма́цца ня так, як і́ншыя

unlikelyhood [ʌnˈlaɪklɪhʊd] n. непраўда падо́бнасьць *f.*

unlikely [ʌnˈlaɪklɪ] adj. 1. непраўдападо́бны, малапраўдападо́бны: ***He is unlikely to win*** Непраўдападо́бна, што ён вы́йграе. 2. ненадзе́йны, маланадзе́йны: ***an unlikely undertaking*** ненадзе́йнае пачына́ньне

unlimited [ʌnˈlɪmɪtɪd] adj. 1. бязьме́жны, бяскра́йні. 2. неабмежава́ны

unload [ʌnˈloʊd] v.t. 1. выгружа́ць, вымáць, вынóсіць груз. 2. разгружа́ць, разладо́ўваць (*вагóн, карабе́ль*). 3. збыва́ць, вызваля́ць (*ад цяжко́га, непрые́мнага*). 4. разраджа́ць (*стрэ́лбу, гарма́ту*)

unlock [ʌnˈlɑ:k] v.t. 1. адмыка́ць (*замо́к*). 2. раскрыва́ць; выяўля́ць

unloved [ʌnˈlʌvd] adj. нялю́бл|ы, некаха́н|ы -ага *m.*; нялю́бая, некаха́ная *f.*

unlovely [ʌnˈlʌvli] adj. непрые́мны для во́ка; непрыго́жы, непрыва́бны; непрые́мны

unlucky [ʌnˈlʌki] adj. 1. нешчасьлі́вы, няўда́чны: ***unlucky times*** час вялі́кіх го́даў, ліхале́цьце. 2. няшча́сны, бязло́льны: ***unlucky wreck*** бязло́льнік, няшча́сьнік

unmanly [ʌnˈmænli] adj. 1. немужчы́нскі; кво́лы (*і хара́ктарам*); баязьлі́вы. 2. гане́бны; які́ прыніжа́е го́нар

unmannerly [ʌnˈmænərli] adj. нявы́хаваны, з благі́мі мане́рамі; няве́тлівы

unmarried [ʌnˈmærɪd] adj. 1. бясшлю́бны, бяз шлю́бу, па-за шлю́бам (*жыцьцё*). 2. нежана́ты (*пра мужчы́ну*), неза́мужняя (*пра жанчы́ну*)

unmask [ʌnˈmæsk] v.t. 1. здыма́ць ма́ску: ***The guests unmasked at midnight*** Апо́ўначы го́сьці паздыма́лі ма́скі. 2. Figur. зрыва́ць ма́ску; выкрыва́ць запра́ўдны хара́ктар: ***to unmask a hypocrite*** вы́крыць крываду́шніка. 3. дэмаскава́ць: ***to unmask a battery*** вы́даць прысу́тнасьць гарма́таў

unmatchable [ʌnˈmætʃəbəl] or **unmatched** [ʌnˈmætʃt] adj. непараўна́льны

unmeaning [ʌnˈmi:nɪŋ] adj. 1. нязна́чны; бессэнсо́ўны. 2. безува́жны (*по́зірк*)

unmeasured [ʌnˈmeʒərd] adj. 1. нявы́мераны; неабся́жны, бязьме́рны; непаме́рны, ве́льмі вялі́кі. 2. нестрыма́ны

unmerciful [ʌnˈmɜ:rsɪfəl] adj. бязьлі́тасны, немілас э́рны; лю́ты

unmistakable [ˌʌnmɪˈsteɪkəbəl] adj. беспамылко́вы, непамы́льны, бессумне́ўны; я́сны; про́сты; я́ўны, відаво́чны

unmoral [ʌnˈmɔ:rəl] adj. які́ ня ма́е дачыне́ньня да мара́лі або́ э́тыкі; нямара́льны

unmoved [ʌnˈmu:vd] adj. 1. няўмо́льны; непахі́сны, сто́йкі. 2. спако́йны, непару́шны

unmuzzle [ʌnˈmʌzəl] v.t. 1. зьняць намо́рднік (*з саба́кі*). 2. Figur. вызваля́ць ад абмежава́ньняў; дазваля́ць свабо́дна гаварыць *або́* піса́ць

unnatural [ʌnˈnætʃərəl] adj. ненатура́льны; незвыча́йны

unnecessary [ʌnˈnesəseri] adj. неабавязко́вы; непатрэ́бны

unnumbered [ʌnˈnʌmbərd] adj. 1. ненумарава́ны, непадлі́чаны. 2. незьлічо́ны

unobtrusive [ˌʌnəbˈtru:sɪv] adj. недаку́члівы, съці́плы; непрыкме́тны

unoccupied [ʌnˈɑ:kjəpaɪd] adj. незаня́ты; паро́жны, пусты́, без жыхаро́ў (*дом*); бе́з заня́тку, бяз пра́цы

unostentatious [ˌʌnɑ:stenˈteɪʃəs] adj. неназо́йлівы; які́ ня кі́даецца ў во́чы; съці́плы

unpack [ˌʌnˈpæk] v.t. 1. выма́ць, дастава́ць (*рэ́чы*). 2. распако́ўваць (*напр. куфэ́рак*), расклада́цца

unpaid [ˌʌnˈpeɪd] adj. незапла́чаны: ***His unpaid bills amounted to $200*** Яго́ныя незапла́чаныя раху́нкі дайшлі́ да двухсо́т даля́раў

unpaved [ʌnˈpeɪvd] adj. небрукава́ны, грунтавы́ (*пра даро́гу*)

unpeopled [ʌnˈpi:pəld] adj. ненасе́лены, бязьлю́дны; абязьлю́дзелы: ***unpeopled place*** незасе́леная мясьці́на, бязьлю́дзьдзе *n.*

unpleasant [ʌnˈplezənt] adj. непрые́мны; нязно́сны, пры́кры

unplug [ˌʌnˈplʌg] v.t. 1. выця́гваць за́тычку, адтыка́ць. 2. вылуча́ць (*электры́чныя прыла́ды*)

unpopular [ʌnˈpɑ:pjələr] adj. непапуля́рны, яко́га ня лю́бяць

unpopularity [ˌʌnˌpɑ:pjəˈlærəti] n. непапуля́рнасьць *f.*

unpractical [ʌnˈpræktɪkəl] adj. непрактычны; нерэа́льны; практы́чна бескары́сны

unpracticed [ʌnˈpræktɪst] adj. 1. непрактыкава́ны, няўме́лы; ма́ласпрактыкава́ны. 2. а) непрактыкава́ны, неўжыва́ны; непрабава́ны. б) які́ вы́йшаў з ужы́тку

unprecedented [ʌnˈpresədentəd] adj. бяспры́кладны, беспрэцэдэ́нтны; небыва́лы, нечува́ны

unprejudiced [ʌnˈpredʒədəst] adj. бесстаро́нны, аб'ектыўны; непрадузя́ты
unprepared [ˌʌmprɪˈperd] adj. непадрыхтава́ны: ***an unprepared speech*** непадрыхтава́ная прамо́ва. 2. негато́вы
unpretending [ˌʌnprɪˈtendɪŋ] adj. сьці́плы, про́сты, без прэтэ́нзіяў
unpretentious [ˌʌnprɪˈtenʃəs] adj. скро́мны, сьці́плы
unprincipled [ʌnˈprɪnsəpəld] adj. бесприны́повы; нясло́ўны
unprintable [ʌnˈprɪntəbəl] adj. непрыда́тны да дру́ку
unproductive [ˌʌnprəˈdʌktɪv] adj. непрадукцы́йны
unprofessional [ˌʌnprəˈfeʃənəl] adj. непрафэсі́йны
unprofitable [ʌnˈprɑ:fɪtəbəl] adj. непрыбыткро́вы, недахо́дны
unqualified [ʌnˈkwɑ:lɪfaɪd] adj. 1. неквалі́фікава́ны; нягóдны, непрыда́тны. 2. бясспрэ́чны; по́ўны: ***an unqualified failure*** по́ўная няўда́ча
unquestionable [ʌnˈkwestʃənəbəl] adj. 1. бессумне́ўны, пэ́ўны; бясспрэ́чны. 2. беззага́нны (*пра я́касьць, хара́ктар*)
unquiet [ʌnˈkwaɪət] adj. неспако́йны; устурбава́ны
unquote [ˈʌnkwoʊt] v.t. зачыня́ць двукро́сьсе; канча́ць цытава́ньне
unravel [ʌnˈrævəl] – v.t. разблы́тваць, распу́тваць, разга́дваць
– v.i. разблы́твацца, распу́твацца; распада́цца
unready [ˌʌnˈredi] adj. негато́вы; непадрыхтава́ны
unreal [ʌnˈri:l] adj. уя́ўны, несапра́ўдны, нерэа́льны; фантасты́чны
unrealistic [ˌʌnˌri:əˈlɪstɪk] adj. нерэалісты́чны
unreasonable [ʌnˈri:zənəbəl] adj. 1. неразу́мны, неразва́жны. 2. непамяркко́ўны (*пра чалаве́ка*); празьме́рны: ***unreasonable demands*** празьме́рныя вымо́гі
unreasonably [ʌnˈri:zənəbli] adv. 1. неразу́мна, неразва́жна, бязглу́зда. 2. непамяркко́ўна, празьме́рна: ***unreasonably angry*** непамяркко́ўна, празьме́рна зло́сны
unrelated [ˌʌnrɪˈleɪtɪd] adj. 1. бязадно́сны, які́ ня ма́е дачыне́ньня, ня зьвя́заны. 2. не сваяцкі
unrelenting [ˌʌnrɪˈlentɪŋ] adj. 1. нячу́лы, бязьлі́тасны. 2. нязьме́ншаны (*пра вы́сілак*), незапаво́лены (*крок*); неасла́бны. 3. няўмо́льны: ***unrelenting anger*** няўмо́льная злосьць
unreliable [ˌʌnrɪˈlaɪəbəl] adj. няпэ́ўны; ненадзе́йны, на яко́га не́льга разьлі́чваць
unreligious [ˌʌnrɪˈlɪdʒəs] adj. 1. нерэлігі́йны; ненабо́жны, непабо́жны. 2. ня зьвя́заны з рэлі́гіяй
unremitting [ˌʌnrɪˈmɪtɪŋ] adj. нясто́мны, неасла́бны (*таксама пра ўва́гу, намага́ньні*); ста́лы, няспы́нны: ***unremitting vigilance*** нясто́мная пі́льнасьць
unrepentant [ˌʌnrɪˈpentənt] adj. які́ ня ка́ецца (*за грахі́, зло*), нераска́яны
unrequited [ˌʌnrɪˈkwaɪtəd] adj. 1. неадпла́чаны, неадудзя́чаны; без зваро́ту: ***unrequited love*** каха́ньне без узае́мнасьці
unreserved [ˌʌnrɪˈzɜ:rvd] adj. 1. шчы́ры, адкры́ты: ***an unreserved manner*** шчы́расьць. 2. без абмежава́ньняў; без агаво́рак. 3. не замо́ўлены за́гадзя (*пра пако́й у гатэ́лі, біле́ты*): ***unreserved seats*** незарэзэрва́ваныя ме́сцы
unresolved [ˌʌnrɪˈzɑ:lvd] adj. 1. нестано́ўкі, нерашу́чы. 2. нявы́рашаны, неразьвяза́ны
unrest [ʌnˈrest] n. 1. неспако́йсьць -ю *m.*, трывóга *f.*; няўры́мсьлівасьць *f.* 2. хвалява́ньні *pl. only*, забурэ́ньне *n.*: ***political unrest*** палітычныя забурэ́ньні
unrestrained [ˌʌnrɪˈstreɪnd] adj. 1. нястры́мны, няспы́нны; неўтаймава́ны 2. неабмежава́ны (*пра свабо́ду*)
unrighteous [ʌnˈraɪtʃəs] adj. няпра́ведны; грэ́шны; несправядлі́вы; незаслу́жаны
unripe [ˌʌnˈraɪp] adj. 1. недасьпе́лы, нясьпе́лы, зялёны (*пра садавіну́*). 2. недасьпе́лы, няста́лы

unrivaled or **unrivalled** [ʌnˈraɪvəld] adj. непараўна́льны

unroll [ʌnˈroʊl] – v.t. разго́ртваць, разьвіна́ць (*спа́льны мех, дыва́н*) – v.i. разго́ртвацца, разьвіна́цца

UNRRA [ˈʌnrə] (United Nations Relief and Rehabilitation Administration) Адміністра́цыя Аддзе́лу Дапамо́гі й Рэгабіліта́цыі пры Аб'е́днаных На́цыях

unruffled [ʌnˈrʌfəld] adj. 1. гла́дкі, без рабізны́ (*пра паве́рхню мо́ра*). 2. непару́шны, спако́йны (*пра нату́ру чалаве́ка*)

unruled [ʌnˈru:ld] adj. 1. без ула́ды, без кантро́лю, нікі́м не кірава́ны, не кантралява́ны. 2. нелінава́ны: ***unruled paper*** нелінава́ная папе́ра

unruly [ʌnˈru:li] adj. 1. непако́рны, непако́рлівы; непаслухмя́ны; буя́ны; узбу́раны, узбунтава́ны (*нато́ўп*). 2. неспако́йны, непадула́дны: ***an unruly sea*** бурлі́вае мо́ра

unsafe [ʌnˈseɪf] adj. небясьпе́чны, ненадзе́йны

unsanitary [ʌnˈsænɪteri] adj. негігіені́чны, нездаро́вы

unsatisfactory [ʌnˌsætɪsˈfæktəri] adj. нездавальня́ючы (*і пра шко́льную адзна́ку*)

unsay [ʌnˈseɪ] v.t. адкліка́ць ска́занае *або́* напі́санае, браць наза́д сваé сло́вы

unscramble [ʌnˈskræmbəl] v.t. прывóдзіць да пара́дку; расшыфро́ўваць; разьбіра́ць (*невыра́знае*)

unscrew [ʌnˈskru:] v.t. 1. адшрубо́ўваць, адкру́чваць. 2. расшрубо́ўваць, разьбіра́ць на ча́сткі

unscrupulous [ʌnˈskru:pjələs] adj. 1. які́ не перабіра́е ў сро́дках. 2. беспрынцыпо́вы; несумле́нны

unseal [ˌʌnˈsi:l] v.t. 1. расьпяча́тваць: ***to unseal a letter*** расьпяча́таць ліст. 2. адкрыва́ць

unseasonable [ʌnˈsi:zənəbəl] adj. 1. неадпаве́дны сэзо́ну. 2. несвоечасо́вы, ня ў ча́се

unseen [ˌʌnˈsi:n] adj. 1. няба́чаны, незаўва́жаны. 2. няба́чны

unselfish [ʌnˈselfɪʃ] adj. бескарыслівы, неэгаістычны, альтруістычны; шчо́дры

unselfishness [ʌnˈselfɪʃnəs] n. бескарыслівасьць; шчо́драсьць *f.*

unsettle [ʌnˈsetəl] v.t. паруша́ць распара́дак, спако́й; пахісну́ць; асла́біць

unsettled [ʌnˈsetəld] adj. 1. бязла́дны; не ў пара́дку. 2. няўсто́йлівы; зьме́нны, няпэ́ўны: ***The weather is unsettled*** Надво́р'е перамéнлівае. 3. незалаго́джаны: ***an unsettled bill*** нясплáчаны рахýнак. 4. незасе́лены, ненасе́лены

unshaken [ʌnˈʃeɪkən] adj. непахісны, сто́йкі, трыва́лы

unshod [ʌnˈʃɑ:d] adj. 1. разу́ты, неабу́ты, бо́сы. 2. непадко́ваны (*пра каня́*)

unskilled [ʌnˈskɪld] adj. некваліфікава́ны: ***unskilled labor*** а) некваліфікава́ная, чо́рная пра́ца. б) coll. некваліфікава́ныя рабо́тнікі

unskillful or **unskilful** [ʌnˈskɪlfəl] adj. 1. няўме́лы. 2. няўда́лы; нехлямя́жы, непаваро́тлівы

unsnap [ʌnˈsnæp] v.t. расшпіля́ць кно́пкі

unsociability [ʌnˌsoʊʃəˈbɪləti] n. нетаварыскасьць, непрыя́знасьць *f.*; непрыя́знае ста́ўленьне

unsociable [ʌnˈsoʊʃəbəl] adj. 1. нетаварыскі: ***unsociable behavior*** нетаварыскія павóдзіны. 2. які́ ўнikáe людзе́й (*пра асо́бу*)

unsophisticated [ˌʌnsəˈfɪstəkeɪtəd] adj. нявыраблены, няхітры, про́сты; натура́льны; нявінны, недасьве́дчаны

unsound [ˌʌnˈsaʊnd] adj. 1. нездаро́вы; пашко́джаны, сапсу́ты; гнілы́, хвараблі́вы. 2. неабгрунтава́ны: ***an unsound theory*** неабгрунтава́ная тэо́рыя. 3. лёгкі, неглыбо́кі, неспако́йны: ***an unsound sleep*** лёгкі, неспако́йны сон

unsparing [ʌnˈsperɪŋ] adj. 1. ве́льмі шчо́дры; лібэра́льны. 2. суро́вы, бязьлітасны

unspeakable [ʌnˈspi:kəbəl] adj. 1. невыка́зны: ***unspeakable joy*** невымо́ўная ра́дасьць. 2. кра́йне благі́

unstable [ʌnˈsteɪbəl] adj. 1. няўстóйлівы, хíсткі. 2. нястáлы, зьмéнлівы (*надвóр'е, пóгляды*). 3. Chem. нетрывáлы, няўстóйлівы (*пра злучэ́ньне*)
unstable vowel бéглы галóсны
unsteady [ʌnˈstedi] adj. 1. нястáлы, хíсткі: ***unsteady table*** хíсткі стол. 2. няпэ́ўны; зьмéнлівы, ненадзéйны
unstressed [ʌnˈstrest] adj. 1. ненаціснены, ненаці́снуты. 2. не пад нáціскам, ненаціскны́ (*пра гук або́ склад*)
unstring [ʌnˈstrɪŋ] v.t. **-strung, -stringing** 1. здымáць *або́* паслабля́ць струну́. 2. здымáць зь ні́ткі *або́* шнуркá (*пáцеркі*). 3. Figur. псавáць нэ́рвы, нэрвавáць
unsubstantial [ˌʌnsʌbˈstænʃəl] adj. 1. неабгрунтавáны, няпэ́ўны; малы́, слабы́; нерэчаíсны, нерэáльны: ***unsubstantial hope*** слабáя надзéя. 2. нясы́тны, непажы́ўная (*éжа*)
unsuccessful [ˌʌnsəkˈsesfəl] adj. няўдáчлівы; няўдáлы
unsuitable [ʌnˈsu:təbəl] adj. неадпавéдны; непрыдáтны
unsullied [ʌnˈsʌlɪd] adj. незапэ́цканы, незаплямлены, чы́сты: ***an unsullied reputation*** чы́стая незаплямленая рэпутáцыя
unsung [ˌʌnˈsʌŋ] adj. 1. несьпявáны. 2. неапéты, ня ўслáўлены ў пéсьнях, вéршах; няўсхвáлены, непраслáўлены: ***unsung heroes*** няўслáўленыя герóі
untamed [ˌʌnˈteɪmd] adj. 1. непрыру́чаны, дзíкі. 2. неўтаймавáны
untangle [ʌnˈtæŋgəl] v.t. 1. разблы́тваць нéшта зблы́танае. 2. разблы́тваць, рабíць я́сным, зразумéлым (*праблéму, непаразумéньне*), растлумáчваць
unthankful [ʌnˈθæŋkfəl] adj. няўдзя́чны
unthinkable [ʌnˈθɪŋkəbəl] adj. 1. неўяўля́льны; немагчы́мы, немажлíвы. 2. непраўдападóбны
unthinking [ʌnˈθɪŋkɪŋ] adj. 1. бяздýмны; няўвáжны, нядбáйны. 2. няздóльны дýмаць
untidy [ʌnˈtaɪdi] adj. 1. непрыбráны, не ў парáдку (*пакóй*). 2. неахáйны, неакурáтны
untie [ˌʌnˈtaɪ] v.t. **-tied, -tying** 1. разьвя́зваць (*вýзел, пáчку*). 2. выясьня́ць. высьвятля́ць; вытлумáчваць
until [ənˈtɪl] – prep. 1. да: ***until evening*** да вéчара
– conj. 1. перад тым, як; да таго́, як; пакýль: ***Let's wait until she comes*** Пачакáйма, пакýль янá пры́йдзе. 2. пакýль: ***I shall not go until I finish*** Я не пайду, пакýль ня скóнчу
untimely [ʌnˈtaɪmli] – adj. несвоечасóвы, перадчáсны, заўчáсны
– adv. несвоечасóва, перадчáсна, заўчáсна: ***His death came untimely at 32*** Ягóная сьмерць прыйшлá перадчáсна ў тры́ццаць два гады́
untiring [ʌnˈtaɪrɪŋ] adj. нястóмны, няўтóмны
untold [ˌʌnˈtoʊld] adj. 1. нераскáзаны. 2. незьлічóны: ***There are untold stars in the sky*** На нéбе незьлічóная кóлькасьць зóрак. 3. вялíзны, велічэ́зны: ***untold wealth*** велічэ́знае багáцьце
untouchable [ʌnˈtʌtʃəbəl] – adj. 1. недатыкáльны. 2. непарýшны, некранáльны (*запáс*)
– n. 1. асóба з найніжэ́йшай кáсты. 2. Figur. падóнак грамáдзтва, пáрыя -і *m.*
untouched [ʌnˈtʌtʃt] adj. 1. некранýты, някрáнуты: ***The cat left the milk untouched*** Кот пакíнуў малакó някрáнутым. 2. нячýлы, некранýты, някрáнуты: ***The miser was untouched by the poor man's story*** Скнáру не кранýў раскáз бéднага чалавéка. 3. неразглядáны: ***The last topic was left untouched*** Апóшняе пытáньне засталóся неразгле́дзеным
untried [ʌnˈtraɪd] adj. неспрабавáны, неправéраны; нявы́прабаваны
untrue [ʌnˈtru:] adj. 1. фальшы́вы. непраўдзíвы; няпрáвільны. 2. несувéрны, нявéрны. 3. неадпавéднь (*нóрме або́ прáвілу*)
untruth [ʌnˈtru:θ] n. 1. фальшы́васьць няпрáвільнасьць *f.* 2. манá, íлжа́ *f.* няпрáўда *f.*

untruthful [ʌnˈtru:θfəl] adj. 1. хлусьлі́вы, ілжы́вы. 2. нязго́дны з пра́ўдай (*паведамле́ньне*)

untwist [ʌnˈtwɪst] – v.t. раскру́чваць, разьвіва́ць
– v.i. раскру́чвацца, разьвіва́цца

unusual [ʌnˈju:ʒuəl] adj. 1. незвыча́йны; надзвыча́йны. 2. нячаста́ сустрака́ны; ро́дкі

unusually [ʌnˈju:ʒuəli] adv. незвыча́йна; ро́дка; надзвыча́йна, кра́йне

unvarnished [ʌnˈvɑ:rnɪʃt] adj. 1. неляка́ваны (*і пра падло́гу*). 2. про́сты, непрыхаро́шаны: ***the unvarnished truth*** непрыхаро́шаная пра́ўда

unveil [ʌnˈveɪl] – v.t. 1. здыма́ць *або́* адве́шваць засло́ну. 2. раскрыва́ць, адкрыва́ць, выяўля́ць: ***to unveil a secret*** раскры́ць таямні́цу
– v.i. адкрыва́ць свой твар; паказа́цца сапра́ўдным

unveiling [ʌnˈveɪlɪŋ] n. адкрыцьцё *n.* (*ста́туі, по́мнніка*)

unvoiced [ʌnˈvɔɪst] adj. 1. ня ска́заны, ня вы́казаны сло́вамі. 2. Phon. ***unvoiced sound*** глухі́ (зы́чны) гук

unwanted [ʌnˈwɑ:ntəd] adj. нежада́ны, непажада́ны; непатрэ́бны, лі́шні

unwarrantable [ʌnˈwɔ:rəntəbəl] adj. 1. неапра́ўданы, недапушча́льны; кра́йне неадпаве́дны. 2. недазво́лены, нелега́льны

unwary [ʌnˈweri] adj. неасьцяро́жны; няўва́жлівы; неабача́лівы; неабярэ́жны

unwashed [ʌnˈwɔ:ʃt] adj. 1. нямы́ты, непамы́ты. 2. ня змы́ты (*бе́раг*)

unwavering [ʌnˈweɪvərɪŋ] adj. непахі́сны

unwearied [ʌnˈwi:rɪd] adj. 1. нязмо́раны, нясто́млены. 2. нясто́мны

unwelcome [ʌnˈwelkʌm] adj. неахво́тна прыма́ны; непажада́ны (*госьць*)

unwell [ʌnˈwel] adj. нездаро́вы, хво́ры: ***He is unwell*** Яму́ нездаро́віцца

unwept [ʌnˈwept] adj. 1. неапла́каны. 2. непрали́ты, нявы́плаканы: ***unwept tears*** непрали́тыя сьлёзы

unwholesome [ʌnˈhoulsəm] adj. нездаро́вы, шко́дны (*пра е́жу, кліма́т*)

unwieldy [ʌnˈwi:ldi] adj. 1. грува́сткі, непаваро́тны; гру́зны й нехлямя́жы: ***the unwieldy armor of knights*** грува́сткі па́нцыр ры́цараў

unwilling [ʌnˈwɪlɪŋ] adj. неахво́чы, нясхі́льны; нязго́дны

unwise [ˌʌnˈwaɪz] adj. неразу́мны, няму́дры; дурны́

unwitting [ʌnˈwɪtɪŋ] adj. нясьве́дамы, ненаўмы́сны: ***an unwitting insult*** ненаўмы́сная зьнява́га

unwittingly [ʌnˈwɪtɪŋli] adv. нясьве́дама; ненаўмы́сна

unwonted [ʌnˈwɔ:ntəd] adj. 1. незвыча́йны; нязвы́чны (*пра абста́віны*). 2. непрывы́клы, непрызвыча́ены

unworkable [ʌnˈwɜ:rkəbəl] adj. невыкана́льны, нерэа́льны

unworldly [ʌnˈwɜ:rdli] adj. 1. не заціка́ўлены зямны́мі спра́вамі. 2. незямны́, звышнатура́льны. 3. нясьве́цкі

unworthily [ʌnˈwɜ:rðɪli] adv. недасто́йна, ні́зка, по́дла; гане́бна

unworthy [ʌnˈwɜ:rði] adj. 1. нява́рты, незаслу́жаны. 2. ні́зкі, гане́бны. 3. бязва́ртасны

unwrap [ʌnˈræp] v.t. разго́ртваць, раскру́чваць (*паку́нак*), распако́ўваць, адкрыва́ць

unwritten [ʌnˈrɪtən] adj. 1. няпі́саны. 2. звычаёвы. 3. не запі́саны, чы́сты (*пра а́ркуш папе́ры*)

unwritten law звычаёвае пра́ва

unyielding [ʌnˈji:ldɪŋ] adj. непадаўкі́; незгаво́рлівы; сто́йкі; упа́рты

unyoke [ʌnˈjouk] v.t. 1. здыма́ць ярмо́: ***unyoke oxen*** распрэ́гчы вало́ў. 2. разлуча́ць, адлуча́ць

up [ʌp] – adv. 1. увы́сь, уве́рх; угару́, уго́ру; дагары́: ***The bird flew up*** Пту́шка ўзьляце́ла ўгару́; ***Hands up!*** Ру́кі ўго́ру! 2. уве́рсе, угары́: ***He stayed up in the mountains several days*** Ён прабы́ў у го́рах ко́лькі дзён
– prep. 1. уве́рх (па): ***The cat ran up the tree*** Кот шмы́гнуў уве́рх па дрэ́ве. 2. на верхаві́ну: ***They climbed up the hill*** Яны́ ўзабра́ліся на верхаві́ну

ўзго́рка. 3. угару́, нагару́: ***up the river*** угару́ па рацэ́; ***up the steps*** нагару́ па схо́дах; ***up wind*** су́праць ве́тру – n. 1. рух уго́ру, падыма́ньне ўго́ру. 2. Informal пэры́яд уда́чаў, дабрабы́ту й шча́сьця: а) ***Her life is full of ups and downs*** Ейнае жыцьцё по́ўнае зьме́нлівасьці лёсу. б) ***to have one's ups and downs*** чу́цца раз лепш, раз го́рай

• ***Add this up*** Складзі́ гэ́тыя лі́кі

• ***age twelve and up*** дванаццаць гадо́ў і вышэ́й

• ***be up against,*** Informal стая́ць (апыну́цца) пе́рад *чым* (*зада́ньнем, небясьпе́кай*)

• ***bring up a new topic*** узьня́ць но́вае пыта́ньне

• ***get up*** устава́ць

• ***Get up!*** Устава́й! (*з ло́жка, са сну*)

• ***go up*** павы́сіцца: ***Prices have gone up*** Цэ́ны павы́сіліся

• ***It's up to you*** Як хо́чаш; Табе́ вырашА́ць

• ***stand up*** уста́ць (*на но́гі*)

• ***store up supplies*** трыма́ць запа́сы на скла́дзе

• ***The house burned up*** Дом цалко́м згарэ́ў

• ***The sun is up*** Со́нца ўзыйшло́

• ***Time is up*** Ужо́ міну́ў час

• ***up and down*** а) угару́ і ўні́з. б) туды́-сюды́; у шмат яки́х *або́* ро́зных ме́сцах: ***up and down the country*** шмат дзе ў кра́і

• ***up against it,*** Informal у ця́жкасьцях

• ***up north*** на по́ўначы: ***He lives up north*** Ён жыве́ на по́ўначы

• ***up to: to be up to*** а) рабіць; намЕ́рвацца, хаце́ць рабіць. б) раўна́цца да *кага́*; быць здо́льным, адпаве́дным: ***to be up to a task*** быць здо́льным вы́канаць зада́ньне. в) рабіць змо́ву: ***What are you up (to)?*** Што тут за змо́ва? Што вы тут заду́малі?

• ***up to here*** дагэ́туль

• ***What's up?*** Што тут ро́біцца? Што ста́лася?

up-and-down [ˌʌpənˈdaʊn] adj. 1. зьме́нлівы, які́ падыма́ецца і апада́е. 2. прастата́ўны

upbraid [ʌpˈbreɪd] v.t. ушчува́ць; вінава́ціць; дакара́ць

upbringing [ˈʌpˌbrɪŋɪ ŋ] n. узгадава́ньне; узгадо́ўваньне *n.*

upcountry [ˌʌpˈkʌntri] – n., pl. **-tries** цэнтра́льныя раёны кра́ю

– adv. у цэ́нтры кра́ю

– adj. які́ знахо́дзіцца *або́* жыве́ ў цэ́нтры кра́ю

update [ʌpˈdeɪt] v.t. мадэрнізава́ць; дастасо́ўваць да ча́су; дапаўня́ць (*папярэ́дняе выда́ньне*)

upheaval [ʌpˈhi:vəl] n. 1. зрух -у *m.*; зрушэ́ньне *n.* 2. палітычны перавало́т; сацыя́льныя хвалява́ньні, непара́дкі, забурэ́ньне *n.*

upheave [ʌpˈhi:v] – v.t. **-heaved** or **-hove, -heaving** падыма́ць, паднІма́ць

– v.i. узьня́цца; падыма́цца, паднІма́цца

upheld [ʌpˈheld] v., *p.t. and p.p. of* **uphold**

uphill [ʌpˈhɪl] – adv. угару, угО́ру ***a mile uphill*** адну́ мі́лю ўгару́

– adj. [ˈʌphɪl] 1. які́ ідзе́, паднІма́ецца ўгару́: ***It is an uphill road all the way*** Гэ́тая даро́га ідзе́ ўве́сь час ўгару́. 2. цяжкі́: ***an uphill fight*** цяжко́е змага́ньне

uphold [ʌpˈhould] v.t. **-held, -holding** 1. падтры́мваць; пацьвярджа́ць. 2. ухваля́ць. 3. трыма́ць, падпіра́ць

upholster [ʌpˈhoulstər] v.t. 1. абця́гваць. абшыва́ць, абіва́ць мэ́блю, рабіць мя́ккую мэ́блю. 2. дэкарава́ць пако́й (*фіра́нкамі, што́рамі, дывана́мі*)

upholsterer [ʌpˈhoulstərər] adj. спэцыя́ліст да абіва́ньня мэ́блі, абіва́льшчык -а *m.*, абіва́льшчыца *f.*; дэкара́тар -а *m.*, дэкара́тарка *f.*

upholstery [ʌpˈhoulstəri] n., pl. **-steries** 1. абі́ўка *f.* (*мэ́блі*). 2. заня́так абівА́льшчыка, дэкара́тара

upkeep [ˈʌpki:p] n. 1. утрыма́ньне *n.*, рамо́нт -у *m.* 2. кошт утрыма́ньня і рамо́нту

upland [ˈʌplənd] – n. гарыстая часцінка краю
– adj. гарысты; нагорны
upmost [ˈʌpmoʊst] adj. найвышэйшы
upon [əˈpɑ:n] prep. на
upper [ˈʌpər] – adj. 1. верхні: ***the upper lip*** верхняя губа; ***the upper floor*** верхні паверх. 2. вышэйшы (*рангам, урадам, становішчам*). 3. вышні, верхні: ***upper Nioman*** верхні Нёман, вярхоўе Нёману
– n. верх чаравіка *або* бота (*частка бота без падэшвы*)
• ***to get the upper hand*** перамагчы
upper case вялікая літара
Upper House or **upper house** (*у ЗША і Канадзе*) сенат -у *m.*, (*у Вялікай Брытаніі*) палата лордаў
uppermost [ˈʌpərmoʊst] – adj. 1. найвышэйшы, самы верхні. 2. найважнейшы. 3. наймацнейшы, найвыдатнейшы
– adv. 1. найвышэй. 2. найважней
upright [ˈʌpraɪt] – adj. 1. які стаіць праста ўверх; просты. 2. добры, сумленны
– adv. стаўма, старчма, старчакома
upright piano піяніна *n.*
uprise [ˈʌpraɪz] – v., **-rose, -risen, -rising** 1. паўставаць, узнімаць паўстанне. 2. уздымацца ўгору. 3. прыбываць (*напр. пра ваду ў рацэ*)
– n. паўставанне; уздыманне, прыбыванне *n.*
uprisen [ˌʌpˈrɪzən] v., *p.p. of* **uprise**
uprising [ˈʌpˌraɪzɪŋ] n. 1. паўстанне *n.*, бунт -у *m.* 2. уставанне *n.* 3. строма *f.*
uproar [ˈʌprɔ:r] n. 1. крыклівае замяшанне; хваляванні. 2. галас, гоман, гвалт -у *m.*, крыкі *pl.*; сумятня *f.*: ***to make uproar*** падняць галас, гоман; ***in an uproar*** у стане вялікага замяшання, разгубленасьці
uproarious [ˈʌprɔ:rɪəs] adj. 1. шумны, гаманлівы, крыклівы: ***an uproarious crowd*** шумны крыклівы натоўп. 2. гоманы, гучны: ***uproarious laughter*** гоманы, гучны і нястрымны смех

uproot [ʌpˈru:t] v.t. 1. вырываць з карэннем. 2. выкараняць, зьнішчаць
uprose [ˌʌpˈroʊz] v., *p.t. of* **uprise**
upset [ʌpˈset] – v.t. **-set, -setting** 1. перакуліць, пераварочваць дагары нагамі, абарочваць: ***to upset a boat*** перакуліць човен. 2. перашкаджаць, разладжваць: ***Rain upset our plans for a picnic*** Дождж разладзіў нашыя пляны справіць маёўку. 3. а) разьбіваць: ***to upset an argument*** разьбіць довады (*у спрэчцы*). б) нечакана перамагчы. 4. хваляваць, засмучаць, псаваць настрой, выбіваць з раўнавагі
– v.i. хвалявацца; засмучацца
– n. [ˈʌpset] 1. перакуленьне, перавернеьне *n.* 2. вялікія забурэньні, бязладзьдзе *n.* 3. нечаканая перамога (*у спаборніцтве*)
– adj. 1. перакулены, перавернуты. 2. моцна засмучаны, устрывожаны, расхваляваны. 3. парушаны, устурбаваны: ***an upset stomach*** сапсуты страўнік, нястраўнасьць
upshot [ˈʌpʃɑ:t] n. выснова *f.*; вынік -у *m.*
upside [ˈʌpsaɪd] n. верхні бок; верхняя частка
upside down 1. уверх сподам, уверх дном; дагары нагамі. 2. у поўным непарадку
upstairs [ˌʌpˈsterz] adv. нагары, на верхнім паверсе; нагару
upstart [ˈʌpstɑ:rt] n. выскачка *m.&f.*; парвэню *m., indecl.*
upstate [ˌʌpˈsteɪt] n. аддаленая ад цэнтру (*звычайна паўночная*) частка штату
upstream [ʌpˈstri:m] adv., adj. супраць плыні (*ракі*), супраць вады; у кіруну да вярхоўя ракі
upsurge [ˈʌpsɜ:rdʒ] – v.i. уздымацца, падымацца
– n. 1. раптоўнае пабольшаньне (*росту або разьвіцьця*). 2. паўстанне *n.*
up-to-date [ˌʌptəˈdeɪt] – adj. 1. які сягае да сучаснасьці. 2. які адпавядае сучасным вымогам: ***an up-to-date textbook*** падручнік напісаны паводля

наве́йшых вымо́гаў. 3. суча́сны. 4. найно́ўшы

up-to-the-minute [ˌʌptəðəˈmmɪt] adj. са́мы апо́шні, найнаве́йшы: ***up-to-the-minute news*** са́мыя апо́шнія ве́сткі

uptown [ʌpˈtaʊn] – adv. на ўскра́іне го́раду; на ўскра́іну го́раду
– n. ве́рхняе ме́ста, ве́рхні го́рад
– adj. [ˈʌptaʊn] ускра́інны: ***an uptown store*** кра́ма на ўскра́іне го́раду

upturn [ʌpˈtɜ:rn] – v.t. 1. падкладáць, скарачáць (*суке́нку*). 2. рабíць рáдыё гучне́й
– n. [ˈʌptɜ:rn] 1. пад'ём, рост -у *m.* (*цэ́наў*). 2. пале́пшаньне *n.* (*умо́ваў*)

upturned [ʌpˈtɜ:rnd] adj. 1. перакýлены, абе́рнуты. 2. загнýты ўве́рх

upward [ˈʌpwərd] – adv. 1. угарý; нагарý; уве́рх, увы́сь. 2. найвышэ́й, наймацне́й. 3. вышэ́й: ***From public school upward, she studied French*** Ад пача́ткавае шко́лы і вышэ́й яна́ вывуча́ла францýскую мо́ву. 4. вышэ́й, больш: ***children of five years and upward*** дзе́ці ад пяцёх гадо́ў і вышэ́й. 5. уве́рх: ***follow a river upward*** ісьці́ уве́рх ракí
– adj. накірава́ны ўве́рх
• ***upward of*** больш, як

upwards [ˈʌpwərdz] adv., *гл.* **upward,** adv.

uranium [juˈreɪnɪəm] – n., Chem. ура́н -у *m.*
– adj. ура́навы

Uranus [ˈjʊrənəs] n. 1. Myth. Ура́н -а *m.* 2. Ура́н -а *m.* (*плянэ́та*)

urban [ˈɜ:rbən] adj. 1. ме́ставы, гарадзкí. 2. якí жыве́ ў ме́сьце

urbane [ɜ:rˈbeɪn] adj. 1. ве́тлівы, ува́жлівы да íншых; далікáтны. 2. са сьве́цкімі мане́рамі

urbanity [ɜ:rˈbænəti] n., pl. **-ties** 1. ве́тлівасьць, далікáтнасьць, элега́нтнасьць *f.* 2. до́брыя мане́ры; уме́ньне трыма́ць сябе́ ў тавары́стве

urbanize [ˈɜ:rbənaɪz] v.t. 1. урбанізава́ць. 2. разбудо́ўваць гарады́

urchin [ˈɜ:rtʃɪn] n. 1. хлапчу́к -á *m.*, падле́так -ка *m.* 2. а) гарэ́за -ы *m.*; вало́льнік, распу́сьнік -а *m.*; б) ві́сус -а *m.*, Informal шчанюк -á *m.* 3. бе́днае, абадра́нае дзіця́. 4. марскí во́жык

urge [ɜ:rdʒ] – v.t. 1. паганя́ць, (on) падганя́ць: ***The rider urged on his horse with a whip and spurs*** Ве́ршнік падганя́ў каня́ пу́гай і шпо́рамі. 2. угаво́рваць, намаўля́ць, налега́ць: ***They urged him to stay*** Яны́ ўгаво́рвалі яго́ заста́цца. 3. дамага́цца, дабіва́цца: ***Motorists urged better roads*** Аўтамабілíсты дамага́ліся ле́пшых даро́гаў
– n. ця́га *f.*, íмпульс -у *m.*, мо́цнае жада́ньне, пра́га *f.*

urgency [ˈɜ:rdʒənsi] n., pl. **-cies** 1. пíльнасьць *f.*, пíльная патрэ́ба: ***A matter of great urgency*** ве́льмі пíльная спра́ва. 2. насто́йлівасьць, напо́рлівасьць; сур'ёзнасьць *f.* (*дамага́ньняў*)

urgent [ˈɜ:rdʒənt] adj. 1. пíльны; неадкла́дны, сьпе́шны; ва́жны: ***an urgent duty*** ва́жны абавя́зак. 2.напо́рлівы, насто́йлівы (*пра про́сьбу, дамага́ньне*)

uric [ˈjʊrɪk] adj. мачавы́: ***uric acid*** мачава́я кіслата́

urinal [ˈjʊrənəl] n. 1. пісуа́р -а *m.* (*у мужчы́нскай прыбіра́льні*). 2. мужчы́нская прыбіра́льня. 3. начны́ гаршчо́к

urinary [ˈjʊrəneri] – adj. мачавы́ (*о́рган, хваро́ба*)
– n., pl. **-naries** мужчы́нская прыбіра́льня

urinate [ˈjʊrəneɪt] v.i. мачы́цца, выдзяля́ць мачу́

urine [ˈjʊrən] n. мача́ *f.*

urn [ɜ:rn] n. 1. у́рна *f.* 2. ме́сца пахава́ньня; магíла *f.*, дол -у *m.* 3. бляша́ны бачо́к з кра́нам на ка́ву або́ гарба́ту

Ursa Major [ˌɜ:rsəˈmeɪʒər] Astron. Вялíкая Мядзьве́дзіца

Ursa Minor [ˌɜ:rsəˈmaɪnər] Astron. Мала́я Мядзьве́дзіца

Uruguayan [ˌjʊrəgˈwaɪən] – adj. уругва́йскі
– n. уругва́лец -йца *m.*, уругва́йка *f.*

us [ʌs] pron. *ускóсны склон ад* **we:** 1. а) нас: ***He saw us*** Ён нас бачыў; ***One of us*** адзін з нас. б) ***to us*** нам. в) ***with us*** з намі, пры нас: ***Her mother lives with us*** Яе маці жыве з намі

usable, *тс.* **useable** ['ju:zəbəl] adj. які можа быць ужываным; прыдатны, годны для ўжывання

usage ['ju:sɪdʒ] n. 1. карыстáньне, абыхóджаньне *n.*: ***The car has had rough usage*** З машынай абыходзіліся нядбала. 2. агульна прынятыя звычай, звычка, умóўнасьці, прáктыка. 3. нармáльны спóсаб ужывáньня мóвы

use [ju:z] – v.t. 1. ужываць; карыстáцца: ***We use spoons to eat soup*** Мы ўжываем лыжкі, каб éсьці сýп. 2. ужываць слóвы, фрáзы; гаварыць: ***to use bad grammar*** гаварыць неграматычна (няправільна). 3. стáвіцца, аднóсіцца. 4. ужываць, выдаткóўваць: ***We have used most of the money*** Мы выдаткавалі бальшыню грóшай. 5. скарыстóўваць: ***May I use your telephone?*** Ці магý пакарыстáцца вáшым тэлефóнам?

– n. [ju:s] 1. ужывáньне *n.*: ***the use of tools*** ужывáньне прылáдаў. 2. ужытак -ку *m.*: ***methods long out of use*** мэтады, якія даўнó выйшлі з ужытку. 3. карысьць, прыдáтнасьць *f.*: ***What's the use of it?*** Якáя карысьць з гэтага? 4. спóсаб выкарыстóўваньня: ***a poor use of materials*** благóе выкарыстóўваньне матэрыялаў. 5. карыстáньне *n.*: ***a park for the use of all the people*** парк для агýльнага карыстáньня. 6. патрэ́ба *f.*: ***He had no further use for it*** Гэта ямý ўжó былó непатрэ́бна. 7. прáва *абó* прывілéй карыстáньня: ***to have the use of a boat for the summer*** мець прáва карыстáцца лóдкай на працягу лéта

• ***have no use for*** а) не патрабаваць, не хацéць: ***I have no use for it any longer*** Мне гэта ўжó не патрэ́бна, мне гэта не падабáецца

• ***in use*** ужывáцца, быць ува ўжытку

• ***make use of*** карыстáцца *чым*, скарыстáць *што*; ужывáць

• ***put to use*** ужывáць: ***put to good use*** для дóбрага ўжытку

• ***used to*** а) прызвычáены, звычны: ***used to hardships*** прызвычáены да цяжкасьцяў. б) былó ранéй ***He used to come every day*** Ранéй ён прыхóдзіў штодня́; ***There used to be a house here*** Ранéй тут быў дом

• ***use up*** а) пóўнасьцю ужыць, выдаткаваць, патрáціць (*грóшы*). б) Informal змардавáць; стамíць; зьнясíліць; вычарпаць (*сíлы, запáсы*)

useable ['ju:zəbəl] adj., *гл.* **usable**

used [ju:zd] adj. 1. ня нóвы, ужывáны, стары́, нóшаны (*пра абýтак, вóпратку*): ***a used car*** ужывáны аўтамабíль. 2. [ju:st] прызвычáены: ***You'll soon get used to it*** Вы хýтка прызвычáіцеся да гэ́тага

useful ['ju:sfəl] adj. прыдáтны, прыгóдны; карысны

usefulness ['ju:sfəlnəs] n. прыдáтнасьць, прыгóднасьць; карыснасьць *f.*

useless ['ju:sləs] adj. непрыдáтны, непрыгóдны; бескарысны, дарэ́мны

user ['ju:zər] n. карыстáльнік -а *m.*

usher ['ʌʃər] – n. 1. швэйцáр -а *m.* (*у гатэ́лі, рэстарáне*). 2. білецёр -а *m.*, білецёрка *f.* (*у тэáтры, кінó, музэ́і*). 3. дружкa -і *m.* (*на вясéльлі*)

– v.t. 1. суправаджáць, увóдзіць, правóдзіць: ***He ushered the visitors to the door*** Ён правёў гасьцéй да дзьвярэ́й. 2. папярэ́днічаць *што камý-чамý*; апавяшчáць прыхóд *кагó*: ***to usher in*** адкрываць, пачынáць; папераджáць: ***People get together to usher in the New Year*** Людзі зьбірáюцца разам, каб сустрэ́ць Нóвы Год

USSR [ˌju:eses'ɑ:r] (Union of Soviet Socialist Republics) СССР

usual ['ju:ʒuəl] adj. 1. звычáйны, агýльна ўжывáны

• ***as usual*** як звычáйна

usually ['ju:ʒuəli] adv. звычáйна; бóльшай чáсткай, стáла

usurer ['ju:ʒərər] n. ліхвя́р -а́ *m.*, ліхвя́рка *f.*

usurious [ju:'ʒʊriəs] adj. ліхвя́рскі: ***Fifty per cent is a usurious rate of interest*** Пяцьдзеся́т працэ́нтаў — гэ́та ліхвя́рскі працэ́нт

usurp [ju:'sɜ:rp] v.t. нелега́льна захапля́ць (*улада́ду, пасада́ду*), узурпава́ць: ***The king's brother tried to usurp the throne*** Брат караля́ спрабава́ў захапі́ць трон.

usurpation [ˌju:sər'peɪʃən] n. узурпа́цыя *f.*

usurper [ju:'sɜ:rpər] n. узурпа́тар -а *m.*

usury ['ju:ʒəri] n., pl. **-ries** ліхвя́рства *n.*

utensil [jʊ'tensəl] n. 1. прыла́да *f.* 2. по́суд -у *m.*, пасу́длак -ку *m.*: ***Pots, pans, etc. are kitchen utensils*** Гаршкі́, патэ́льні ды інш. — гэ́та кухо́нны по́суд

uterine ['ju:təraɪn] adj. ма́тачны: ***uterine brother*** зво́дны брат

uterus ['ju:tərəs] n.,pl. **-teri**, Anat. ма́тка *f.*

utilitarian [juˌtɪlɪ'teriən] – adj. практы́чны, утылітáрны

– n. пасьлядо́ўнік утылітары́зму

utilitarianism [juˌtɪlɪ'teriənɪzəm] n. утылітары́зм -у *m.*

utility [ju'tɪlətɪ] – n., pl. **-ties** 1. карысна́сьць, прыго́днасьць, прыда́тнасьць *f.*: ***A fur coat has more utility in winter than in summer*** Фу́тра больш прыда́тнае ўзімку, чым уле́тку. 2. карысная рэч. 3. кампа́нія, яка́я выко́нвае грама́дзкія паслу́гі: ***public utility*** прадпрые́мства камуна́льных паслу́гаў

– adj. ужыва́ны для практы́чных мэтаў

utility pole электры́чны *або́* тэлефо́ны слуп

utilization [ˌju:təlɪ'zeɪʃən] n. выкарыста́ньне, ужыва́ньне з карысьцю, утылізáцыя (*адкі́даў вытво́рчасьці, цяпла́*)

utilize ['ju:təlaɪz] v.t. выкарыстóўваць: ***to utilize leftovers in cooking*** выкарыстóўваць рэ́шткі прадýктаў пры варэ́ньні

utmost ['ʌtmoʊst] – adj. 1. найбо́льшы, кра́йні, ве́льмі: ***Sunshine is of utmost importance to health*** Со́нечнае сьвятло́ ве́льмі ва́жнае для здаро́ўя. 2. найбо́льш адда́лены *або́* вы́сунуты, найдале́йшы: ***He walked to the utmost edge of the cliff*** Ён падыйшо́ў да са́мага кра́ю стро́мы

– n. усё магчы́мае: ***I shall do my utmost*** Зраблю́ ўсё магчы́мае

utopia [ju'toʊpiə] n. уто́пія *f.*

Utopian or **utopian** [ju'toʊpiən] – adj. 1. утапíчны. 2. уя́ўны, непрактычны

– n. утапíст -а *m.*, а) жыха́р Уто́піі. б) заўзя́ты, але непрактычны рэфарма́тар; ідэалíст -а *m.*

utter I ['ʌtər] adj. по́ўны, абсалю́тны: ***utter surprise*** по́ўная нечака́насьць ***utter ruin*** по́ўная руíна

utter II ['ʌtər] v.t. 1. мо́віць, вымаўля́ць, каза́ць; выка́зваць: ***the last words he uttered*** апо́шнія сло́вы, якія ён вымавіў; ***to utter one's thoughts*** выка́зваць сваю́ ду́мку. 2. выкры́кваць: ***to utter a cry of pain*** кры́кнуць ад бо́лю. 3. Obsol. выпушча́ць, пуска́ць у абаро́т (*падро́бленыя дакумэ́нты гро́шы*)

utterly ['ʌtərli] adv. ца́лкам, зусíм; абсалю́тна

uttermost ['ʌtərmoʊst] adj., *гл.* **utmost**

U-turn ['ju:tɜ:rn] n. разваро́т -у *m.* (*а́ўтам*); паваро́т на 180 гра́дусаў

uvula ['ju:vjələ] n., pl. **-las**, **-lae**, Anat. язычóк -ка́ *m.*

uvular ['ju:vjələr] adj. язычко́вы

Uzbek ['ʊzbek] – n. узбэ́к -а *m.*, узбэ́чка *f.* 2. мо́ва узбэ́каў

– adj. узбэ́цкі

V

V, v [vi:] n.,pl. **V's, v's** 1. *два́ццаць другі́я лі́тара англе́льскага альфабэ́ту.* 2. V-падо́бная фо́рма. 3. ры́мская лі́чба пяць. 4. знак перамо́гі

vacancy [ˈveɪkənsi] n., pl. **-cies** 1. пустэ́ча *f.* 2. незаня́тае стано́вішча, вака́нсія *f.* 3. свабо́днае, незаня́тае ме́сца: ***a vacancy in a motel*** во́льнае ме́сца ў матэ́лі

vacant [ˈveɪkənt] adj. 1. во́льны, пусты́: ***a vacant house*** нікі́м не заня́ты дом. 2. бязду́мны, пусты́: ***a vacant smile*** бязду́мная ўсьме́шка. 3. свабо́дны: ***vacant time*** час свабо́дны ад пра́цы

vacate [ˈveɪkeɪt] v.t. 1. звальня́ць, апаражня́ць (*пако́й, паме́шканьне*): ***They will vacate the house next month*** Яны́ вы́беруцца з до́му ў насту́пным ме́сяцы. 2. пакіда́ць незаня́тым (*ме́сца, стано́вішча*). 3. скасо́ўваць; анулява́ць: ***All former agreements were vacated by this contract*** Усе́ папярэ́днія пагадне́ньні былі́ анулява́ныя гэ́тым кантра́ктам

vacation [veɪˈkeɪʃən] – n. 1. вака́цыі, ні́кулы *pl. only*: ***a vacation from schoolwork*** шко́льныя вака́цыі. 2. адпачы́нак -ку, во́дпуск -у *m.*
– v.i. прабо́дзіць адпачы́нак

vaccination [ˌvæksɪˈneɪʃən] n. 1. прышчапле́ньне *n.*, вакцына́цыя *f.* 2. во́сьпіна *f.*

vaccine [vækˈsi:n] n. прышчэ́пка, вакцы́на *f.*

vacillate [ˈvæsɪleɪt] v.i. 1. хіста́цца, ківа́ць. 2. вага́цца, сумнява́цца

vacillation [ˌvæsɪˈleɪʃən] n. 1. хіста́ньне *n.* 2. няўсто́йлівасьць, зьме́нлівасьць, хі́сткасьць *f.* (*по́глядаў*)

vacuity [væˈkju:əti] n. **-ties** 1. пу́стка *f.*, ва́куум -у *m.* 2. Figur. бязду́мнасьць, безьзьмясто́ўнасьць *f.* 3. спусто́шанасьць *f.*

vacuous [ˈvækjuəs] adj. 1. бязду́мны, тупы́. 2. пусты́

vacuum [ˈvækjuəm] – n., pl. **vacuums** or **vacua** 1. ва́куум -у *m.*, пу́стка *f.* 2. пустэ́ча *f.* 3. пыласо́с -а *m.*
– v.t. чы́сьціць пыласо́сам, пыласо́сіць

vacuum cleaner пыласо́с -а *m.*

vacuum-packed adj. гэрмэты́чна запакава́ны

vacuum pump ва́куумная по́мпа

vacuum tube электро́нная ля́мпа

vagabond [ˈvægəbɑ:nd] – n. 1. туля́ґа, бадзя́ґа, валацу́ґа -і *m.& f.* 2. гульта́й -я́ *m.*; нікчэ́мнік -а *m.*
– adj. 1. вандро́ўны. 2. бадзя́жны

vagabondage [ˈvægəbɑ:ndɪdʒ] n. вандрава́ньне, туля́ньне, бадзя́жніцтва *n.*; вандро́ўніцтва *n.*

vagary [ˈveɪgəri] n., pl. **-ries** 1. дзіва́цтва *n.* 2. капры́з -у *m.*, пры́хамаць *f.*

vagina [vəˈdʒaɪnə] n. **-nas, -nae** Anat. по́хва, вагі́на *f.*

vaginal [ˈvædʒənəl] adj. пóхвенны, вагінáльны

vagrancy [ˈveɪgrənsi] n., pl. **-cies** 1. тулянь́ньне; бадзя́жніцтва, валацу́жніцтва *n.* 2. вандро́ўніцтва *n.*

vagrant [ˈveɪgrənt] – n. 1. бадзя́га, тулянь́га, валацу́га -і *m.* 2. вандро́ўнік -а *m.*

– adj. 1. вандро́ўны. 2. бадзя́жны, валацу́жны

vague [veɪg] adj. няпэ́ўны, неазна́чаны; няя́сны, невыра́зны: ***a vague shape*** невыра́зная фо́рма; ***a vague statement*** няя́сная зая́ва

vain [veɪn] adj. 1. ганарысты, зазна́йлівы. 2. дарэ́мны, ма́рны; бескарысны: ***She made vain attempts to reach her sister by telephone*** Яна́ рабі́ла дарэ́мныя намага́ньні дазвані́цца да сястры́. 3. пусты́, беспадста́ўны: ***a vain boast*** пусто́е самахва́льства

• ***in vain*** дарэ́мна, дарма́; ма́рна, бескарысна

vainly [ˈveɪnli] adv. 1. дарэ́мна, дарма́, ма́рна. 2. ганарыста; з зазна́йствам

valance [ˈvæləns] n. валя́н -а́ *m.*, брыж -а́ *m.*, фальбо́на *f.*

valence [ˈveɪləns] or **valency** [ˈveɪlənsi] n. **-cies** Chem. ва́ртаснасьць, вале́нтнасьць *f.*

Valentine's Day Дзень Сьвятога Валянты́на

valerian [vəˈlɪrɪən] n., Med. 1. валяр'я́навыя кро́плі, валяр'я́нка *f.* 2. Bot. валяр'я́н -у *m.*

valet [væˈleɪ] – n. 1. слугá -і́, камэрды́нэр -а *m.* 2. гатэ́льны прыслу́жнік (*які́ чы́сьціць або́ прасу́е во́пратку*)

– v.i. прыслу́жваць, быць камэрды́нэрам

• ***valet parking*** паркава́ньне з абслу́гай

Valhalla [vælˈhælə] n. Валга́ла *f.*

valiant [ˈvæljənt] adj. му́жны; адва́жны: ***a valiant soldier*** му́жны жаўне́р; ***a valiant deed*** адва́жны ўчы́нак

valid [ˈvælɪd] adj. 1. ва́жкі: ***a valid argument*** ва́жкі до́вад. 2. чы́нны, які́ ма́е сі́лу, дзейні́чае, абавя́звае: ***The contract is valid*** Кантра́кт ма́е сі́лу. 3. ва́жны: ***The ticket is valid for a month*** Біле́т ва́жны на ме́сяц

validate [ˈvælɪdeɪt] v.i. 1. узако́ньваць. 2. пацьвярджа́ць

validity [vəˈlɪdəti] n., pl. **-ties** 1. ва́жнасьць, ва́жкасьць, абгрунтава́насьць *f.*: ***the validity of an argument*** ва́жкасьць аргумэ́нту; ***the validity of an agreement*** ва́жнасьць пагадне́ньня. 2. зако́ннасьць *f.* 3. прававо́я дзе́йнасьць сі́ла (*дамо́вы, зако́ну*)

valise [vəˈliːs] n. валі́за *f.*, саквая́ж чамада́н -а *m.*

valley [ˈvæli] n., pl. **-leys** далі́на *f.*

valor or **valour** [ˈvælər] n. му́жнасьць адва́га *f.*

valorous [ˈvælərəs] adj. му́жны; адва́жны

valse [vɑːls] n. *гл.* **waltz**

valuable [ˈvæljəbəl] adj. ва́ртасны; каштто́ўны

valuables, pl. каштто́ўнасьці

valuation [ˌvæljuˈeɪʃən] n. 1. ацэ́нка *f.* 2. ацэ́ньваньне *n.*

value [ˈvælju:] – n. 1. ва́ртасьць, каштто́ўнасьць; карысна́сьць; ва́жнасьць *f.*: ***the value of education*** ва́жнасьць адука́цыі. 2. кошт -у *m.*, цана́ *f.*: ***total value*** агу́льны кошт. 3. пакупна́здо́льнасьць; ва́ртасьць: ***The value of the ruble has varied greatly*** Ва́ртасьць рубля́ мо́цна зьмяні́лася. 4. ацэ́нка ва́ртасьці, усталява́ньне цаны́: ***He placed a value on his furniture*** Ён вы́значыў цану́ на сваю́ ме́бля. 5. значэ́ньне, зна́чаньне *n.*: ***the value of a symbol*** значэ́ньне сы́мбаля. 6. Mus. даўжыня́ но́ты

– v.t. 1. ацэ́ньваць: ***The land is valued at ten thousand dollars*** Зямля́ ацэ́ненная на дзе́сяць ты́сячаў даля́раў. 2. высо́ка цані́ць: ***to value one's judgment*** высо́ка цані́ць чыю́ ду́мку

• ***values,*** pl. ва́ртасьці, ідэа́лы

valued [ˈvælju:d] adj. 1. ацэ́нены. 2. высо́ка цэ́нены

valueless [ˈvæljuləs] adj. бязва́ртасны

valve [vælv] – n. 1. кла́пан -а, вэ́нтыль -я *m.* 2. Mus. кла́пан -а, вэнты́ль -я, пісто́н -а *m.* (*у музы́чных інструмэ́нтах*). 3. Brit. электро́нная ля́мпа (*у ра́дыё*)

– v.t. рэгулява́ць кла́панам

vamp I [væmp] – n. 1. пе́рад -а *m.*, саю́зка *f.* (*у абу́тку*). 2. ла́тка *f.* (*на во́пратцы*). 3. Mus. імправізава́ны акампанемэ́нт

– v.t. 1. прышыва́ць перады́ (*да абу́тку*). 2. ла́таць. 3. імправізава́ць акампаніямэ́нт

• ***vamp up*** а) падпра́віць, паднаві́ць, падрамантава́ць. б) вы́думаць, уве́сьці ў зман

vamp II [væmp] – n., Sl. спаку́сьніца *f.*

– v.t. спакуша́ць з мэ́тай вы́карыстаць

vampire [ˈvæmpaɪr] n. 1. вампі́р -а *m.* 2. крывасмо́к -а *m.*

van I [væn] n. аванга́рд -у *m.*

• ***be in the van*** быць у аванга́рдзе

van II [væn] n. 1. фурго́н -а *m.* 2. мі́ніаўто́бус, ра́фік -а *m.* 3. бага́жны вагон у цягніку́

vandal [ˈvændəl] – n. ванда́л, ва́рвар -а *m.*

– adj. ванда́льскі, ва́рварскі

• ***Vandals*** ванда́лы

vandalism [ˈvændəlɪzəm] n. вандалі́зм -у *m.*

vane [veɪn] n. 1. крыло́ *n.* (*ветрака́, вэнтыля́тара*). 2. ло́пасьць вінта́ (*самалёта або́ парапла́ва*). 3. флю́гер -а *m.*

vanilla [vəˈnɪlə] n., pl. **-las** вані́ль *f.*

vanish [ˈvænɪʃ] v.i. зьніка́ць, прападаць; гі́нуць

vanished [ˈvænɪʃt] adj. зьні́клы

vanishing [ˈvænɪʃɪŋ] n. зьніка́ньне, зьнікне́ньне *n.*

• ***vanishing point*** пункт зьнікне́ньня

vanity [ˈvænəti] n., pl. **-ties** 1. пыхлі́васьць, ганары́стасьць *f.* 2. самалю́бства *n.* 3. бескары́сная *або́* бязва́ртасная рэч. 4. бескары́снасьць *f.* (*нага́ньняў*); неэфэкты́ўнасьць (*мэ́таду*). 5. туале́тны сто́лік

• ***vanity case*** туале́тная су́мачка

vanquish [ˈvæŋkwɪʃ] v.t. перамага́ць, пераадо́льваць

vapid [ˈvæpɪd] adj. 1. бяз смаку, прэ́сны. 2. Figur. ну́дны; вя́лы: ***vapid conversation*** вя́лая гу́тарка

vapor, Brit. **vapour** [ˈveɪpər] – n. 1. па́ра *f.* 2. выпарэ́ньне *n.*, тума́н -у *m.* 3. Figur. пуста́я фанта́зія

– v.i. 1. парава́ць. 2. выпара́цца. 3. Figur. выхваля́цца, хвалі́цца

vaporize [ˈveɪpəraɪz] – v.t. выпара́ць

– v.i. 1. выпара́цца. 2. Figur. зьніка́ць

vaporizer [ˈveɪpəraɪzər] n. выпа́рнік -а *m.*

vaporous [ˈveɪpərəs] adj. 1. па́равы; імгліс́ты. 2. па́рападо́бны. 3. Figur. міну́чы; ма́рны: ***vaporous dreams of grandeur*** ма́рныя сны аб ве́лічы

vapory [ˈveɪpəri] adj., *гл.* **vaporous**

variability [ˌveriəˈbɪləti] n. 1. зьме́нлівасьць *f.* 2. нястáласьць, няўсто́йлівасьць *f.*

variable [ˈveriəbəl] – adj. 1. зьме́нны, зьме́нлівы: ***variable winds*** зьме́нныя вятры́. 2. перамéнлівы, няўсто́йлівы. 3. перамéнны, які́ мо́жна зьмяні́ць

– n. Math. зьме́нная вялічыня́

variance [ˈveriəns] n. 1. ро́зьніца *f.*, разыхо́джаньне *n.* 2. засьцяро́га, нязго́да *f.*; спрэ́чка *f.*: ***to yield without variance*** саступі́ць без засьцяро́гі. 3. зьме́на *f.* 4. Law разыхо́джаньне, несупадзе́ньне *n.*

• ***be at variance with*** а) не згаджа́цца з *кім-чым*. б) быць у нязго́дзе з *кім-чым*

variant [ˈveriənt] – adj. ро́зны; зьме́нлівы, нястáлы: ***variant results*** ро́зныя вы́нікі.

– n. 1. ро́зная фо́рма, разнаві́днасьць *f.* 2. варыя́нт -у *m.*

variation [ˌveriˈeɪʃən] n. 1. зьме́на *f.* 2. зьмянёньне *n.* 3. зьме́неная фо́рма,

варыя́нт -у *m.* 4. Biol., Mus. варыя́цыя *f.*

varicose [ˈværəkous] adj. варыкó́зны, распу́хлы, пашы́раны: ***varicose veins*** варыкó́зныя ве́ны

varicosity [ˌværəˈkɑ:səti] n., pl. **-ties** варыкó́знасьць *f.*

varied [ˈverɪd] adj. 1. разнастáйны, разная́касны: ***a varied assortment of candies*** разнастáйны асартымэ́нт цукéрак. 2. зьмéнены

variety [vəˈraɪəti] n. **-ties** 1. разнастáйнасьць *f.* : ***The store has a great variety of toys*** У крáме вялíкая разнастáйнасьць цáцак. 2. разная́касьць *f.* 3. гатýнак -ку *m.*: ***Which variety of cake do you prefer?*** Які́ гатýнак тóрту вам больш падабáецца? 4. Biol. разнавíднасьць *f.* 5. вар'етэ́ *n.*

variety show вар'етэ́ *n.*

various [ˈverɪəs] adj. 1. рóзныя, усяля́кія: ***various opinions*** рóзныя паглядзы. 2. разная́кія; разнастáйныя; шматбакóвыя

varnish [ˈvɑ:rnɪʃ] – n. 1. ляк -у *m.*, палітýра *f.* 2. лякірóўка *f.*: ***The varnish on the table has been scratched*** Лякірóўка на сталé былá паскрэ́баная. 3. гля́нец -цу, бляск -у *m.*, палітýра *f.* 4. Figur. прыкрыццё *n.*, мáска *f.*: ***She covers her selfishness with a varnish of good manners*** Янá прыкрывáе свой эгаíзм мáскай дóбрых манéраў

– v.t. лякавáць, палíраваць

– v.i. маскавáцца

varsity [ˈvɑ:rsəti] n., pl. **-ties,** Informal універсытэ́цкая спартóвая камáнда

vary [ˈveri] – v.t. зьмяня́ць: ***The worker can vary the speed of the conveyer*** Рабóчы мóжа зьмяня́ць хýткасьць канвэ́ера

– v.i. 1. мяня́цца, зьмяня́цца: ***The weather varies*** Надвóр'е мяня́ецца. 2. адрóзьнівацца; рóзьніцца: ***The stars vary in brightness*** Зóркі рóзьняцца я́ркасьцю. 3. Mus. выкóнваць варыя́цыі

vascular [ˈvæskjələr] adj., Biol. сасýдны, сасýдзісты

vase [veɪs] n. вáза *f.*

vaseline [ˈvæsəli:n] n. вазэлíн -у *m.*

vassal [ˈvæsəl] – n. 1. васáл -а *m.* 2. слугá -і *m.*

– adj. васáльны

vassalage [ˈvæsəlɪdʒ] n. 1. васáльны стан. 2. васáльная залéжнасьць. 3. залéжнасьць *f.*; нявóля *f.*, рáбства *n.* 4. абшáр, якíм валóдаў васáл

vast [væst] adj. 1. велічэ́зны, вялíзны; велізáрны: ***a vast amount of money*** вялíзная кóлькасьць грóшай. 2. шырóкі, прастóрны, неабся́жны: ***a vast desert*** неабся́жная пустыня

vastly [ˈvæstli] adv. вéльмі, знáчна; у знáчнай ступéні

vaudeville [ˈvɔ:dəvɪl] n. 1. вадэвíль -ю *m.* 2. вар'етэ́ *n.*

vault I [vɔ:lt] – n. 1. скляпéньне *n.* 2. падвáл, склéп -у *m.* 3. схóвішча *n.* (*каштóўнасьцяў*), скáрбніца. 4. пахавáльны склеп, грабнíца *f.*

– v.t. пакрывáць скляпéньнем

• ***vault of heaven*** нябёснае скляпéньне, кýпал нéба

vault II [vɔ:lt] – v.i. 1. скакáць, пераскóкваць з упóрам. 2. скакáць; падскóкваць

– n. скачóк з упóрам *або́* з шастóм

vaulted [ˈvɔ:ltɪd] adj. скляпéністы, áркавы

VCR [ˌvi:si:ˈɑ:r] (Video Cassette Recorder) відэамагнітафóн

veal [vi:əl] – n. цяля́ціна *f.*

– adj. цяля́чы

vector [ˈvektər] n. вэ́ктар -а *m.*

veer [vir] – n. 1. зьмéна кірýнку. 2. паваро́т -у *m.*

– v.i. 1. зьмяня́ць кірýнак. 2. Figur. зьмяня́ць пóгляд, перакана́ньне

vegetable [ˈvedʒtəbəl] – n. 1. гарóдніна *f.* 2. расьлíна *f.*

– adj. 1. з гарóдніны: ***vegetable soup*** суп з гарóдніны. 2. расьлíнны: ***the vegetable kingdom*** расьлíнны сьвет

vegetal ['vedʒɪtəl] adj. расьлі́нны, гаро́днінны

vegetarian [ˌvedʒə'teriən] – n. вэгетарыя́нец -ца *m.*
– adj. вэгетарыя́нскі: ***a vegetarian diet*** вэгетарыя́нская дые́та

vegetarianism [ˌvedʒə'teriənɪzəm] n. вэгетарыя́нства *n.*

vegetate ['vedʒəteɪt] v.i. расьці́, як расьлі́на; гібе́ць, марне́ць, мадзе́ць

vegetation [ˌvedʒə'teɪʃən] n. 1. расьлі́насьць *f.* 2. вэгета́цыя *f.*: а) рост і разьвіцьцё расьлі́наў. б) ма́рнае, пусто́е існава́ньне (*чалаве́ка*)

vegetative ['vedʒəteɪtɪv] adj. 1. вэгетацыйны (*пэрыя́д*). 2. вэгетатыўны (*о́рганы*)

vehemence ['vi:əməns] n. 1. гара́чая пачуцьцёвасьць; адда́насьць, заця́тасьць *f.*; па́лкасьць. 2. сі́ла *f.*, напо́р -у *m.*; гвалто́ўнасьць *f.*

vehement ['vi:əmənt] adj. 1. мо́цны, гара́чы, па́лкі. 2. адда́ны, напо́рны. 3. нястры́мны (*плач*). 4. шалёны; гвалто́ўны (*ве́цер, дождж*)

vehicle ['vi:əkəl] n. 1. тра́нспартны сро́дак (*аўтамабі́ль, ваго́н, воз*): ***a space vehicle*** касьмі́чны карабе́ль. 2. сро́дак перада́ньня: ***Language is the vehicle of thought*** Мо́ва — сро́дак перада́ньня ду́мак. 3. правадні́к -а́ *m.* (*гу́ку, сьвятла́*). 4. Chem. раствара́льнік, распушча́льнік -у *m.*

veil [veɪəl] – n. 1. вуа́ль *f.*, вэ́люм -у *m.* 2. заслóна *f.*, вэ́люм -у *m.*: ***A veil of clouds hid the sun*** Вэ́люм хма́раў закры́ў со́нца
– v.t. 1. закрыва́ць; заве́шваць: ***to veil a portrait*** заве́сіць партрэ́т. 2. хава́ць, маскава́ць: ***a veiled threat*** прыхава́ная, замаскава́ная пагро́за
• ***draw (cast) a veil over*** а) апусьці́ць заслóну. б) затаі́ць не́шта, прыхава́ць
• ***take the veil*** прыня́ць по́стрыг ма́шкі

vein [veɪn] – n. 1. вэ́на *f.* 2. жы́ла *f.* 3. Bot. жы́лка *f.*: ***vein of a leaf*** жы́лка *або́* про́жылак на лісьце́. 3. Geol. жы́ла *f.*, про́жылак -ка *m.*: ***a vein of gold*** залатано́сная жы́ла. 4. настро́й -ю *m.*; хара́ктар -у *m.*: ***a joking vein*** жартаўлі́вы настро́й. 5. тон -у *m.*: ***comedy written in a witty vein*** камэ́дыя напі́саная ў дасьці́пным то́не.
– v.t. спаласі́ць (*бы́ццам жы́лами*)

veined [veɪnd] adj. пражылкава́ты: ***veined marble*** ма́рмур з про́жылкамі

velcro ['velcroʊ] n. ліпу́чка *f.* (*замо́к на адзе́ньні, абу́тку*)

velocity [və'lɑ:səti] n., pl. **-ties** ху́ткасьць *f.*: ***to fly with the velocity of a bird*** ляце́ць з ху́ткасьцю пту́шкі; ***the velocity of light*** ху́ткасьць сьвятла́

velour *or* **velours** [və'lʊr] n. вэлю́р -у *m.*

velum ['vi:ləm] n., pl. **-la**, Anat. мя́ккае паднябе́ньне

velvet ['velvɪt] – n. 1. аксамі́т, мо́шаст -у *m.* 2. Sl. чы́сты прыбы́так *або́* вы́йгрыш. 3. Sl. гро́шы, вы́йграныя ў аза́ртнай гульні́
– adj. 1. машасто́вы, аксамі́тны: ***She has a velvet hat*** Яна́ ма́е аксамі́тны капялю́ш; ***velvet petals*** машасто́выя пялёсткі
• ***play on velvet*** рызыкава́ць *або́* спэкулява́ць за вы́йграныя гро́шы

velveteen [ˌvelvə'ti:n] n. вэльвэты́н -у *m.*

velvety ['velvəti] adj. аксамі́тны, як аксамі́т

venal ['vi:nəl] adj. 1. прада́жны. 2. падку́пны

venality [vi:'næləti] n. прада́жніцтва, ха́барніцтва *n.*

vendor or **vender** ['vendər] n. 1. прадаве́ц -ўца́ *m.* 2. дро́бны гандля́р

veneer [və'nɪr] – v.t. 1. абліцо́ўваць, фанераваць: ***to veneer a pine desk with oak*** абліцава́ць хваёвы пісьмо́вы стол дубо́вай фане́рай. 2. паліва́ць (*по́суд*)
– n. 1. фане́ра *f.* 2. абліцо́ўка *f.*: ***a veneer of ivory*** абліцо́ўка са слано́вае касьці́. 2. Figur. во́нкавы вы́гляд; пака́з навóнкі: ***a veneer of piety*** паказна́я пабо́жнасьць

venerable [ˈvenərəbəl] adj. 1. го́дны пашáны, глыбóкапаважáны; шанóўны. 2. старадáўны, вякáмі шанавáны: ***venerable customs*** стары́я, вякáмі шанавáныя звы́чаі. 3. достóйны (*ты́тул духóўнай асóбы*). 4. прападóбны

venerate [ˈvenəreɪt] v. шанавáць, паважáць

veneration [ˌvenərˈeɪʃən] n. шанавáньне *n.*; глыбóкая пашáна, павáга *f.*

venereal [vəˈnɪrɪəl] adj. вэнэры́чны: ***a venereal disease*** вэнэры́чная хваробá

Venetian [vəˈni:ʃən] adj. вэнэцыя́нскі

Venetian blind жалюзí *indecl.*

Venezuelan [ˌvənəˈzweɪlən] – adj. вэнэсуэ́льскі

– n. вэнэсуэ́лец -льца *m.*, вэнэсуэ́лка *f.*

vengeance [ˈvendʒəns] n. пóмста *f.*, аплáта за зло

• ***take vengeance on*** or ***upon*** пóмсьціцца на *кім*

• ***with a vengeance*** зь вялíкай сíлай, гвалтóўна

vengeful [ˈvendʒfəl] adj. 1. пóмсьлівы, мсьцíвы. 2. прáгны пóмсты: ***vengeful enemies*** вóрагі, прáгныя пóмсты

vengefulness [ˈvendʒfəlnəs] n. пóмсьлівасьць, мсьцívасьць *f.*

venison [ˈvenɪsən] n. 1. алéніна *f.* 2. дзічы́на *f.*

venom [ˈvenəm] n. 1. яд (*гадзюкáў, павукóў, пчóлаў*). 2. атрýта *f.* 3. Figur. злосьць, зьéдлівасьць *f.*

venomous [ˈvenəməs] adj. 1. ядавíты; атрýтны. 2. злаcьлíвы; зьéдлівы

venous [ˈvi:nəs] adj., Anat. жы́льны, вэнóзны: ***venous blood*** вэнóзная кроў. 2. жылкавáты: ***the venous leaves*** жылкавáтыя лісты́

vent I [vent] – n. 1. адтýліна, аддýшына *f.* (*для вэнтыля́цыі*). 2. вы́пуск, вы́хад -у *m.* 3. Figur. выяўлéньне *n.*: ***She gave vent to her grief in tears*** Янá вы́ліла сваё гóра сьлязьмí

– v.t. выпушчáць; выяўля́ць: ***He vented his anger on the dog*** Ён спагнáў сваю́ злосьць на сабáку; ***to vent a grievance*** вы́казаць кры́ўду

vent II [vent] n. разрэ́з -у *m.* (*у во́пратцы*)

ventage [ˈventɪdʒ] n. 1. адтýліна, аддýшына *f.* 2. клáпан -а *m.* (*духавóга інструмэ́нта*)

ventilate [ˈventəleɪt] v. 1. вэнтыляваáць, правéтрываць: ***We ventilate a room by opening windows*** Мы правéтрываем пакóй, адчыня́ючы вóкны. 2. рабíць агýльна вядóмым; адкры́та разглядáць, дыскутаваáць

ventilation [ˌventəˈleɪʃən] n. вэнтыля́цыя *f.*, правéтрываньне *n.*

ventilator [ˈventəleɪtər] n. вэнтыля́тар -а *m.*

ventral [ˈventrəl] adj. брушны́: ***a ventral fin*** брушны́ плáўнік

venture [ˈventʃər] – n. 1. рызыкóўная задýма. 2. спэкуля́цыя *f.* 3. прыгóда *f.* 4. камэрцы́йнае мерапрыéмства

– v. рызыкаваáць; адважвацца: ***No one ventured to interrupt the speaker*** Ніхтó не адвáжыўся перапыніць прамóўцу; ***He ventured out on the thin ice and fell through*** Ён рызыкнýў пайсьцí на тóнкі лёд і праваліўся

– adj. рызыкóўны, якíм рызыкýеш: ***venture capital*** рызыкóўная інвэстыцыя (*у нóвае прадпрыéмства*)

• ***at a venture*** наўгáд

• ***Nothing ventured, nothing gained*** Ваўкá баяцца, у лес не хадзíць

venturesome [ˈventʃərsəm] adj. 1. рызыкóўны, неразвáжны. 2. адвáжны

venturous [ˈventʃərəs] adj. *гл.* **venturesome**

Venus [ˈvi:nəs] n. Вэнэ́ра *f.*

veracious [vərˈeɪʃəs] adj. 1. праўдзíвы, праўдалюбны. 2. згóдны з прáўдай

veracity [vərˈæsəti] n., pl. **-ties** 1. праўдзívасьць *f.* 2. прáўда *f.* 3. правíльнасьць, дакладнасьць *f.*

veranda(h) [vəˈrændə] n. вэрáнда *f.*

verb [vɜ:rb] n. дзеясло́ў -ва *m.*

verbal [ˈvɜ:rbəl] adj. 1. вы́казаны слóвамі, слóўны: ***A description is a verbal picture*** Апісáньне — гэ́та слóўны вóбраз. 2. вýсны: ***a verbal message*** в[illegible]-

снае паведамлéньне. 3. даслóўны: ***a verbal translation*** даслóўны пераклáд. 4. дзеяслóўны: ***verbal endings*** дзеяслóўныя канчáткі

verbose [vɜ:rˈbous] adj. 1. шматслóўны. 2. гаварлíвы, гаваркí

verbosity [ˌvɜ:rˈbɑ:səti] n. шматслóўнасьць; гаварлíвасьць *f.*

verdict [ˈvɜ:rdɪkt] n. 1. прысýд прысяжных, вэрдыкт -у *m.*: ***a verdict of "Not guilty"*** прысýд «Не вінавáты». 2. пастанóва *f.*, рашэ́ньне *n.*

verdigris [ˈvɜ:rdəgrɪs] n. 1. вóкіс мéдзі. 2. мядзя́нка *f.* (*фáрба*)

verge [vɜ:rdʒ] – n. 1. крaíй -ю *m.*; мяжá *f.*: ***to be on the verge of ruin*** быць на мяжы́ руíны; ***to be on the verge of tears*** быць блíзкім да плáчу. 2. рубéж -яжá *m.*

– v.i. быць на крaí; межавáць

verifiable [ˈverɪfaɪəbəl] adj. якí мóжна правéрыць

verification [ˌverɪfɪˈkeɪʃən] n. 1. правéрка *f.* 2. пацьвéрджаньне *n.* 3. спрáўджаньне *n.*

verify [ˈverɪfaɪ] v.t. **-fied, -fying** 1. правярáць. 2. Law пацьвярджáць

veritable [ˈverətəbəl] adj. праўдзíвы, сапрáўдны; рэчаíсны

verity [ˈverəti] n., pl. **-ties** 1. прáўда *f.* 2. праўдзívасьць *f.* 3. íсьціна *f.*

vermicelli [ˌvɜ:rmɪˈtʃeli] n. вэрмішэ́ль *f.*

vermicide [ˈvɜ:rmɪsaɪd] n. глістагóнны срóдак; глíсьнік -у *m.*

vermiform [ˈvɜ:rməfɔ:rm] adj. чэрвепадóбны

vermin [ˈvɜ:rmən] n., pl. or sing. 1. празы́ты (*блóхі, блашчы́цы, вóшы*). 2. шкóднікі (*пацукí й мы́шы*). 3. нікчэ́мны чалавéк; збрóд -у *m.*

vernacular [vərˈnækjələr] – n. мясцóвая мóва

– adj. мясцóвы (*пра мóву, гавóрку*)

versatile [ˈvɜ:rsətəl] adj. 1. шматбакóвы; разнастáйны: ***a versatile man*** чалавéк са шматбакóвым тáлентам. 2. рухóмы. 3. зьмéнлівы, няўстóйлівы

verse [vɜ:rs] n. 1. верш -а *m.* 2. радóк вéрша. 3. страфá *f.* 4. верш -а *m.* (*у Бíбліі*)

versify [ˈvɜ:rsɪfaɪ] v.i. 1. пісáць вéршы. 2. гаварыць вéршам. 3. вершавáць

version [ˈvɜ:rʒən] n. вэ́рсія *f.*, варыя́нт -у *m.*

versus [ˈvɜ:rsəs] prep. супрóць, сýпраць; у параўнáньні з *чым*

vertebra [ˈvɜ:rtɪbrə] – n., pl. **-brae** хрыбéтка *f.*; пазванóк -ка *m.*

– adj. хрыбéтны

vertebral [ˈvɜ:rtɪbrəl] adj. 1. хрыбтóвы. 2. склáдзены з хрыбéтак

vertebral column сьпíнны хрыбéт, хрыбéтнік -а *m.*

vertebrate [ˈvɜ:rtɪbrət] – n. хрыбéтная жывёліна

– adj. хрыбéтны

vertex [ˈvɜ:rteks] n., pl. **-texes** or **-tices** 1. найвышэ́йшы пункт, верхавíна, вяршáліна *f.* 2. Anat. мáкаўка *f.* (*галавы́*). 3. зэнíт -у *m.*

vertical [ˈvɜ:rtɪkəl] – adj. 1. вэртыкáльны, прастастáўны, стóцьны, старчáвы, 2. у зэ́ніце

– n. вэртыкáль *f.*, прастастáўў -ву *m.*

vertically [ˈvɜ:rtɪkəli] adv. вэртыкáльна, прастастáўна, старчмá, старчакóм, стóцьма

vertices [ˈvɜ:rtɪsi:z] n., *pl. of* **vertex**

verve [vɜ:rv] n. энтузія́зм -у *m.*; энэ́ргія *f.*; бадзёрасьць, жыцьцёвасьць *f.*

very [ˈveri] – adv. 1. нáдта, вéльмі: ***very hot*** нáдта гарáчы. 2. дакладна: ***in the very same place*** дакладна на тым сáмым мéсцы

– adj. 1. тóй сáмы: ***The very people who used to love her now hate her*** Тыя сáмыя лю́дзі, што нéкалі яé любíлі, цяпéр ненавідзяць яé. 2. сам, сáмы: ***The very thought of blood makes her sick*** Ад самóе дýмкі пра кроў ёй рóбіцца блáга; ***He was caught in the very act of stealing*** Ягó злавíлі на сáмым учы́нку крадзяжы́. 3. нáват: ***The very look betrayed him*** Нáват ягóны вы́гляд выдавáў ягó. 4.

якра́з то́е: ***The very thing I need*** Якра́з то́е, што мне тра́ба

vesicate [ˈvesɪkeɪt] v. нарыва́ць

vesicle [ˈvesɪkəl] n., Anat., Bot. нары́ў -ва *m.*, прышч -а́ *m.* (*на це́ле*)

vesper [ˈvespər] n. 1. вячэ́рня *f.* 2. вячэ́рні звон
• ***Vesper*** Вячэ́рняя зо́рка
• ***vespers*** не́шпары *pl. only*

vessel [ˈvesəl] n. 1. вадапла́ў -ва *m.* 2. судзі́на, пасу́дзіна *f.* 3. крывяно́сны сасу́д

vest [vest] – n. 1. камізэ́лька *f.* 2. падкашу́лька *f.* 3. царко́ўныя ры́зы
– v.t. 1. апрана́ць афіцы́йны ўбо́р, сьвята́рскія ры́зы. 3. надава́ць права: ***Parliament is vested with power to declare war*** Парлямэ́нту нада́дзена пра́ва абвяшча́ць вайну́

vestal [ˈvestəl] – n. 1. вэста́лка *f.* 2. цнатлі́віца *f.* 3. мана́шка *f.*
– adj. 1. вэста́льскі. 2. чы́сты; цнатлі́вы, няві́нны

Vestal Virgin вэста́лка *f.*

vested [ˈvestɪd] adj. 1. укла́дзены, замацава́ны зако́нам: ***vested rights*** правы́, замацава́ныя зако́нам. 2. апра́нуты ў ша́ты: ***a vested choir*** хор у ша́тах

vested interest 1. асабі́стае зацікаўле́ньне, інтэ́рас. 2. зако́нам замацава́нае пра́ва, карыcьць

vestibule [ˈvestɪbju:l] n. 1. вэстыбю́ль -я *m.* 2. ваго́нны та́мбур

vestige [ˈvestɪdʒ] n. сьлед -у *m.*, рэ́шткі *pl.*; прыкме́та *f.*, знак: ***not a vestige of evidence*** аніякага до́ваду

vestment [ˈvestmənt] n. 1. убо́р -у *m.*, ша́ты. 2. сьвята́рская ры́за

vetch [vetʃ] n. ві́ка *f.*

veteran [ˈvetərən] – n. вэтэра́н -а *m.*
– adj. дасьве́дчаны: ***a veteran lawyer*** дасьве́дчаны пра́ўнік

veterinarian [ˌvetərəˈneriən] n. вэтэрына́р -а *m.*

veterinary [ˈvetərəneri] – adj. вэтэрына́рны.
– n. вэтэрына́р -а *m.*

veterinary medicine вэтэрына́рыя *f.*

veto [ˈvi:tou] – n., pl. **-toes** 1. ве́та, *n.*, *indecl.* 2. пра́ва ве́та
– v.t. 1. наклада́ць ве́та. 2. не дазваля́ць, не дава́ць зго́ды: ***His parents vetoed his plan to buy a motorcycle*** Яго́ныя бацькі не далі зго́ды купі́ць матацы́кл
• ***veto power*** пра́ва ве́та

vex [veks] v.t. 1. назаля́ць; злава́ць, раздражня́ць. 2. выкліка́ць, узбуджа́ць, правакава́ць (*сва́рку*). 3. непако́іць, турбава́ць

vexation [vekˈseɪʃən] n. 1. назаля́ньне, злава́ньне *n.*; раздра́жненасьць *f.*: ***His face showed his vexation*** На тва́ры ў яго́ вы́явілася раздражне́ньне. 2. прыкрасьць *f.*; расчарава́ньне *n.*: ***Rain on Sunday was a vexation to the children*** Дождж у нядзе́лю вы́клікаў у дзяце́й расчарава́ньне

vexatious [vekˈseɪʃəs] adj. даку́члівь, назо́йлівы

via [ˈvaɪə] prep. праз, шля́хам

viable [ˈvaɪəbəl] adj. 1. жыцьцяздо́льны. 2. Figur. здаро́вы: ***a viable economy*** здаро́вая эканоміка. 3. дастатко́ва разьві́ты

viaduct [ˈvaɪədʌkt] n. віяду́к -а *m.*; мост маста́ *m.*

vial [ˈvaɪəl] n. фляко́н, фляко́нчык -а *m.*

vibrant [ˈvaɪbrənt] adj. 1. які́ вібру́е; які́ даé рэзана́нс. 2. Figur. жва́вы, прамяні́сты: ***a vibrant personality*** прамяні́сты хара́ктар

vibrate [ˈvaɪbreɪt] – v.i. 1. вібрава́ць: ***A piano string vibrates and makes a sound when a key is struck*** Калі́ націсну́ць на кля́вішу піяні́на, струна́ вібру́е і выдаé гук. 2. гайда́цца, ківа́цца. 3. дрыжэ́ць, трымце́ць. 4. гучэ́ць: ***The clanging vibrated in his ears*** Бра́згат гучэ́ў у яго́ ў вуша́х. 5. Figur. вага́цца, хіста́цца
– v.t. 1. выкліка́ць хіста́ньне, дрыжэ́ньне, вібра́цыю. 2. адме́рваць час хіста́ньнем: ***A pendulum vibrates seconds*** Ма́ятнік адме́рвае сэку́нды

vibration [vaɪˈbreɪʃən] n. 1. вібра́цыя *f.* 2. дрыжэ́ньне *n.*; трымце́ньне *n.*

vibratory [ˈvaɪbrətɔ:ri] adj. 1. які́ вібру́е або́ выклікае́ вібра́цыю. 2. здо́льны вібрава́ць. 3. вібрацы́йны: ***vibratory motion*** вібрацы́йны рух

vicar [ˈvɪkər] n. 1. вікарый -я *m.* 2. намесьнік -а, прадстаўні́к -а́ *m.*

vicarage [ˈvɪkərɪdʒ] n. 1. рэзыдэ́нцыя вікарыя. 2. вікарства *n.*

vice I [vaɪs] n. 1. благая́ звы́чка, схі́льнасьць да благо́га. 2. зло -а *n.*; грэх -у *m.* 3. ва́да, зага́на *f.* 4. наравісты́ць *f.* (*у каня́*). 5. распу́ста *f.*

vice II [vaɪs] n. ціскі́ *pl. only* (*прыла́да*)

vice-, pref. намесьнік, заступнік; віцэ-

vicennial [vaɪˈseniəl] adj. 1. дваццацігадо́вы: ***vicennial period*** дваццацігадо́вы пэры́яд. 2. штодваццацігадо́вы

vice-president [ˌvaɪsˈprezɪdənt] n. 1. віцэ-прэзыдэ́нт -а *m.* 2. заступнік, намесьнік старшыні́, віцэ-старшыня́ -і́ *m.& f.*

viceroy [ˈvaɪsrɔɪ] n. віцэкаро́ль -аля́ *m.*

vice versa [ˌvaɪsəˈvɜ:rsə] наадваро́т: ***I dislike him and vice versa*** Я ня люблю́ яго́, і ён мяне́ ня лю́біць

vicinal [ˈvɪsɪnəl] adj. суседні, вако́лічны; мясцо́вы

vicinity [vəˈsɪnəti] n., pl. **-ties** 1. навако́льле *n.*, вако́ліца *f.*, суседзтва *n.*: ***in the vicinity*** у суседзтве, у навако́лллі; ***in close vicinity*** бліза, у суседзтве. 2. бліскасьць *f.*, бліская адлегласьць

vicious [ˈvɪʃəs] adj. 1. зласьлі́вы. 2. ліхі́, немара́льны, грахо́ўны; сапсу́ты: ***The criminal led a vicious life*** Злачы́нец вёў немара́льнае жыцьцё. 3. нату́рысты: ***a vicious horse*** нату́рысты конь. 4. зага́нны: ***vicious reasoning*** зага́ннае разважа́ньне. 5. зьедлівы. 6. Informal, страшэ́нны: ***a vicious headache*** страшэ́нны галаўны́ боль

vicious circle зачараванае ко́ла

victim [ˈvɪktɪm] n. ахвя́ра *f.*

victimize [ˈvɪktɪmaɪz] v.t. 1. рабіць ахвя́рай; катава́ць; перасьле́даваць. 2. ашу́кваць

victor [ˈvɪktər] – n. перамо́жлац -ца *m.* – adj. перамо́жны

Victorian [vɪkˈtɔ:riən] adj. віктарыя́нскі

victorious [vɪkˈtɔ:riəs] adj. перамо́жны: ***a victorious army*** перамо́жнае во́йска

victory [ˈvɪktəri] n., pl. **-ries** перамо́га *f.*

victual [ˈvɪtəl] – n. харчы́ *pl.*; е́жа, е́міна *f.* – v.t. забясьпе́чваць харча́мі – v.i. запаса́цца харча́мі • ***victuals*** прыпа́сы *pl. only*

victualer or **victualler** [ˈvɪtələr] n. 1. інтэнда́нт -а *m.* (*пастаўні́к прадукта́ў харчава́ньня на карабе́ль, для во́йска*). 2. карчма́р -а́ *m.*

video [ˈvɪdioʊ] – adj. ві́дэа – n. ві́дэа *indecl.*

videotape [ˈvɪdioʊteɪp] – n. 1. відэастужка *f.* 2. відэаза́піс – v.t. запі́сваць на відэастужку

vie [vaɪ] v. **vied, vying** спабо́рнічаць. канкурава́ць

Viennese [vi:əˈni:z] – adj. ве́нскі – n. ве́нлец -ца *m.* (*жыха́р Ве́ны*). 2. ве́нская гаво́рка

Vietnamese [vɪˌetnəˈmi:z] – adj. віетна́мскі – n. віетна́млец -ца *m.*, віетна́мка *f.*

view [vju:] – n. 1. від, вы́гляд -у *m.*: ***The view from our house is beautiful*** Від з на́шага до́ма ве́льмі прыго́жы; ***It was our first view of the ocean*** Мы пе́ршы раз уба́чылі акія́н. 2. пэйза́ж, краявід -у *m.*, выява краявіду: ***Various views of the mountains hung on the walls*** На сьце́нах вісе́лі ро́зныя го́рныя выявы. 3. паня́цьце, уяўле́ньне *n.* 4. по́гляд, пагля́д -у *m.*, гле́дзішча *n.*: ***What is your view on the subject?*** Што вы ду́маеце пра гэ́та? 5. прадба́чаньне *n.* – v.t. 1. ба́чыць, глядзе́ць. 2. разглядаць; ста́віцца: ***The plan was viewed favorably*** Да пля́ну паста́віліся прыхі́льна • ***come into view*** паказа́цца, зьяві́цца: ***The ship came into view*** Паказа́ўся карабе́ль

• ***in view*** навідавóку; ***to have (keep) in view*** а) не спускáць з вачэ́й. б) мець на ўвáзе
• ***in view of*** беручы пад увáгу; мáючы на ўвáзе; з прычы́ны
• ***on view*** адкры́та, напакáз
• ***point of view*** глéдзішча
• ***with a view*** а) каб, з намéрам. б) з надзéяй

viewer [vju:ər] n. 1. глядáч -á *m.* 2. назіра́льнік -а *m.* 3. аптычная прылáда для прагляду

viewfinder [ˈvju:ˌfaındər] n. відашукáльнік, візíр -а *m.*

viewpoint [ˈvju:pɔınt] n. 1. назіра́льны пункт. 2. глéдзішча *n.*, пункт глéджаньня

vigil [ˈvıdʒıl] n. 1. чуйнавáньне, няспáньне *n.*: ***to keep vigil*** ня спаць, чуйнавáць, дыжýрыць, быць пры хвóрым. 2. пярэ́дадзень -дня *m.* 3. Often ***vigils***, pl. вячэ́рня напярэ́дадні сьвя́та

vigilance [ˈvıdʒələns] n. 1. пíльнасьць, увáжлівасьць *f.* 2. бяссóньне *n.*,

vigilant [ˈvıdʒələnt] adj. пíльны; увáжлівы

vignette [vınˈjet] n. віньéтка *f.*

vigor, Brit. **vigour** [ˈvıgər] n. 1. фізы́чная сíла, дýжасьць *f.*; дóбрае здарóўе; энэ́ргія, бадзёрасьць *f.* 3. Figur. сíла закóну: ***a law in full vigor*** закóн у пóўнай сíле

vigorous [ˈvıgərəs] adj. мóцны, дýжы; энэргíчны; бадзёры: ***vigorous protest*** энэргíчны пратэ́ст; ***vigorous constitution*** мóцны целаскла́д

vigorously [ˈvıgərəsli] adv. мóцна; бадзёра; энэргíчна

Viking or **viking** [ˈvaıkıŋ] n. вíкінг -а *m.*

vile [vaıl] adj. 1. паскýдны: ***vile weather*** паскýднае надвóр'е; ***a vile smell*** непрыéмны, паскýдны пах, смуród. 3. бры́дкі: ***vile language*** непрыстóйныя слóвы; лáянка. 4. пóдлы, нíзкі; нікчэ́мны: ***a vile criminal*** нікчэ́мны злачы́нец

vilify [ˈvılıfaı] v.t. ганьбавáць, зьнеслаўля́ць

villa [ˈvılə] n. ві́ла *f.*

village [ˈvılıdʒ] n. вёска *f.*, сялó *n.*

villager [ˈvılıdʒər] n. вяскóлвец -ўца *m.*

villain [ˈvılən] n. 1. нягóднік -а, пагáнец -ца *m.*; падлю́гла -і, паскýднік -а *m.* 2. гарэ́зла -ы *m.& f.*; свавóльнік, раскóл, вісус -а *m.*, задзíрпа -ы *m.& f.* 3. адмóўны пэрсанáж

villanous [ˈvılənəs] adj. пагáны; пóдлы, нягóдніцкі

villainy [ˈvılənı] n., pl. **-lainies** пóдласьць, нягóднасьць, нíзкасьць *f.*; ліхадзе́йства *n.*

villein [ˈvılen] n. прыгóнны -ага *m.*

villeinage [ˈvılənıdʒ] n. прыгóн -у *m.*, прыгóнная зале́жнасьць

vim [vım] n. сíла, энэ́ргія *f.*

vindicate [ˈvındıkeıt] v.t. 1. апрáўдваць. 2. адстóйваць, абараня́ць: ***The heir vindicated his claim to the fortune*** Спадкае́мец адстаяў сваё прáва на нале́жнае ямý багáцьце

vindication [ˌvındıˈkeıʃən] n. апраўдáньне *n.*; рэабілітáцыя *f.*

vindictive [ˈvındıktıv] adj. 1. пóмсьлівы, імсьлíвы: ***He is so vindictive that he never forgives anybody*** Ён такі пóмсьлівы, што нікóлі нікóму не дарýе

vindictiveness [ˈvındıktıvnəs] n. пóмсьлівасьць, імсьлíвасьць *f.*

vine [vaın] n. 1. вінагрáдная лазá; павóйная расьлíна. 2. Informal а) чýтка *f.* б) вýснае пашырэ́ньне вéстак

vinegar [ˈvınıgər] n. вóцат -у *m.*

vinegary [ˈvınıgəri] adj. вóцатны; кíслы

vineyard [ˈvınjərd] n. вінагрáднік -у *m.*

vinous [ˈvaınəs] adj. ві́нны

vintage [ˈvıntıdʒ] – n. 1. гадавы́ ўраджáй вінагрáду. 2. вінó са збóру аднагó гóду. 3. я́каснае вінó. 4. Figur. высокая́каснасьць *f.*
– adj. старóй выдáтнай мáркі (*пра аўтамабíль, фíльм*)

vintner [ˈvıntnər] n., esp. Brit. гандля́р вінóм

viola [vi'oulə] n. альт -а *m.* (*музы́чны інструмэ́нт*)

violate [ˈvaɪəleɪt] v.t. 1. парушáць (*закóн, абяцáньне*). 2. апагáньваць. 3. гвалтавáць, гвáлціць

violation [ˌvaɪəˈleɪʃən] n. 1. гвáлт -у *m*. 2. парушэ́ньне (*закóну*). 3. зьневажáньне, апагáньваньне *n*. 4. гвалтавáньне *n*.

violence [ˈvaɪələns] n. 1. грýбая сíла. 2. разьюшанасьць, лютасьць *f*. 3. Law незакóннае ўжыцьцё сíлы; гвалт -у *m*.

violent [ˈvaɪələnt] adj. 1. мóцны, шалёны, лютры: ***a violent blow*** мóцны ўдáр. 2. гвалтóўны: ***a violent death*** гвалтóўная сьмерць. 3. запáльчывы, задзíрлівы: ***violent language*** лáянка. 4. мóцны, рэ́зкі: ***a violent pain*** рэ́зкі боль. 5. буя́ны: ***a violent person*** буя́н -а *m*.

violet [ˈvaɪələt] – n. 1. фія́лка *f*. 2. фія́летавы кóлер

– adj. фія́летавы, цёмна-лілóвы

violet rays фія́летавыя прамяні́

violin [ˌvaɪəˈlɪn] n. скрыпка *f*.

violinist [ˌvaɪəˈlɪnɪst] n. скрыпáч -á *m*.

violoncellist [ˌvaɪələnˈtʃelɪst] n. віялянчэ́ліст -а *m*.

violoncello [ˌvaɪələnˈtʃelou] n. віялянчэ́ль *f*.

viper [ˈvaɪpər] n. 1. зьмяя́, гáдзіна *f*. 2. злаcьлíвы, прадáжны чалавéк

viperous [ˈvaɪpərəs] adj. ядавíты; прадáжны

viral [ˈvaɪrəl] adj. вíрусны

virgin [ˈvɜːrdʒən] – n. 1. нявíньніца, цнатлíвая *f*. 2. незамýжняя маладáя жанчынá

– adj. 1. цнатлíвы; чыcты, нявíнны. 2. дзявóцкі: ***virgin modesty*** дзявóцкая сьцíпласьць. 3. чыcты, някрáнуты: ***virgin snow*** цалíк -á *m*., чысьцюткі сьнег; ***virgin forest*** лясна́я нéруш; ***virgin land (soil)*** цальнёг -у *m*., цаліна́ *f*.

• ***Virgin*** Дзéва Марыя, Багарóдзіца

virginal [ˈvɜːrdʒɪnəl] adj. 1. дзявóцкі. 2. сьвéжы; чыcты; някрáнуты

virginity [vərˈdʒɪnəti] n. 1. нявíннасьць *f*.; дзявóцтва *n*. 2. чысьціня́, сьвéжасьць *f*.

Virgo [ˈvɜːrgou] Дзéва (*сузóр'е і знак задыя́ку*)

virile [ˈvɪrəl] adj. 1. узмужнéлы; мужчы́нскі. 2. мýжны, мóцны, дýжы. 3. я́ры, пладавíты

virility [vəˈrɪləti] n., pl. **-ties** 1. узмужнéласьць, стáласьць *f*. 2. мужчы́нская сíла, дýжасьць, мýжнасьць *f*. 3. мóцнасьць, дýжасьць *f*.

virologist [vaɪˈrɑːlədʒɪst] n. вірусóляг -а *m*.

virology [vaɪˈrɑːlədʒɪ] n. вірусалёгія *f*.

virtual [ˈvɜːrtʃuəl] adj. 1. рэчаíсны, фактычны. 2. віртуáльны

virtually [ˈvɜːrtʃuəli] adv. 1. практычна, фактычна, амáль што. 2. віртуáльна

virtue [ˈvɜːrtʃuː] n. 1. дабрадзéйнасьць, дóбраць *f*.: ***Justice is one of the basic virtues*** Справядлівасьць — адна́ з аснóўных дабрадзéйнасьцяў. 2. вáртасьць, я́каснасьць *f*.: ***the virtues of the car*** дóбрыя я́касьці аўтамашы́ны. 3. маráльная чысьціня́; цнóта *f*. 4. карысьць, эфэктыўнасьць *f*.: ***There is little virtue in this remedy*** Згэтага лéку мáла карысьці

• ***by*** or ***in virtue of*** на падстáве *чагó*; з прычы́ны *чагó*; дзéля *чагó*

virtuous [ˈvɜːrtʃuəs] adj. 1. дóбры; маráльны; прáведны. 2. маráльна чы́сты, цнатлíвы, сумлéнны

virulence [ˈvɪrələns] n. 1. атрýтнасьць, ядавíтасьць *f*. 2. зьéдлівасьць *f*., заця́тая варóжасьць

virulency [ˈvɪrələnsi] n., *гл.* **virulence**

virulent [ˈvɪrələnt] adj. 1. вéльмі атрýтны; сьмярóтны, забóйчы: ***a virulent poison*** сьмярóтная атрýта. 2. зьéдлівы; вéльмі варóжы

virus [ˈvaɪrəs] n. вірус -а *m*.

visa [ˈviːzə] – n. вíза *f*.

– v.t. візавáць

visage [ˈvɪzɪdʒ] n. 1. твар; від -у *m*. 2. вы́гляд -у *m*.

vis-á-vis [ˌviːzəˈviː] – adv. візавí, твар у твар, насупрóць: ***We sat vis-á-vis*** Мы сядзéлі візавí

– n. візавí, *indecl*.

viscera [ˈvɪsərə] n., pl. of **viscus**, Anat. вантро́бы *pl. only*

viscid [ˈvɪsɪd] adj. густы́ і вя́зкі, ліпкі, кле́йкі; цягу́чы

viscose [ˈvɪskous] n. віско́за *f.*

viscosity [vɪˈskɑ:səti] n., pl. **-ties** вя́зкасьць; ліпкасьць, кле́йкасьць *f.*; цягу́часьць *f.*

viscount [ˈvaɪkaʊnt] n. вікóнт -а *m.*

viscountess [ˈvaɪkaʊntes] n. вікантэ́са *f.*

viscous [ˈvɪskəs] n. 1. ліпкі, цягу́чы. 2. віско́зны

viscus [ˈvɪskəs] n., sing. of **viscera**

vise or **vice** [vaɪs] – n. ціскí *pl. only*
– v.t. сьціска́ць, браць у ціскí

visibility [ˌvɪzəˈbɪləti] n., pl. **-ties** ба́чнасьць *f.*: ***low visibility*** блага́я ба́чнасьць

visible [ˈvɪzəbəl] adj. 1. ба́чны: ***The shore was barely visible*** Бе́раг быў ледзь ба́чны. 2. прыкме́тны; я́ўны, відаво́чны: ***without any visible cause*** безь ніякай я́ўнай прычы́ны

visibly [ˈvɪzəbli] adv. ба́чна; я́ўна; відаво́чна

vision [ˈvɪʒən] n. 1. зрок -у *m.*, ба́чаньне *n.*: ***his vision is poor*** у яго́ слабы́ зрок. 2. прадба́чаньне *n.*, прані́кліваасьць *f.* 3. зда́нь *f.* 4. летуце́ньне *n.*, ма́ра *f.*

visionary [ˈvɪʒəneri] – adj. 1. летуце́нны; нерэалісты́чны. 2. уя́ўны. 3. прадба́члівы
– n. 1. летуце́ньнік -а *m.*; мі́стык -а *m.* 2. вяшчу́н вешчуна́ *m.*; прадказа́льнік -а *m.*

visit [ˈvɪzɪt] – v. 1. наве́дваць, адве́дваць; быва́ць у *каго́*: ***to visit one's aunt*** адве́даць сваю́ цётку. 2. аглада́ць: ***The inspector visited the factory*** Інспэ́ктар агле́дзеў фа́брыку. 3. спасьці́гнуць, напатка́ць: ***He was visited by misfortune*** Яго́ спасьці́гла няшча́сьце
– n. 1. наве́даньне; візы́т -у *m.*: ***to pay*** or ***make a visit*** наве́даць *каго́*; зрабі́ць візы́т. 2. гасьціна *f.*: ***to be on a visit*** гасьці́ць, гасьцява́ць у *каго́*
• ***visit with*** пагаварыць з *кім*

visiting card візы́тка

visitor [ˈvɪzɪtər] n. наве́днік -а *m.*; госьць -я *m.*: ***I am a visitor here*** Я тут прае́здам; Я тут госьць

visual [ˈvɪʒuəl] adj. 1. зро́кавы: ***a visual test*** праве́рка зро́ку. 2. ба́чны, які́ мо́жна ба́чыць. 3. аптычны: ***visual angle*** аптычны кут, кут ба́чаньня. 4. нагля́дны

visual aid нагля́дны дапамо́жнік

visualize [ˈvɪʒuəlaɪz] v. уяўля́ць: ***to visualize a scene*** уявіць сабе́ сытуа́цыю

vital [ˈvaɪtəl] – adj. 1. жыцьцёвы: ***vital power*** жыцьцёвая сі́ла. 2. патрэ́бны, неабхо́дны для жыцьця́: ***vital functions*** жыцьцёва ва́жныя фу́нкцыі. 3. ве́льмі ва́жны; істо́тны: ***vital industries*** істо́тныя галі́ны прамысло́васьці. 4. згу́бны; фата́льны; сьмяро́тны: ***a vital mistake*** фата́льная памы́лка
– n. ***vitals,*** pl. а) жыцьцёва ва́жныя о́рганы: ***The brain, heart, lungs, etc. stomach are vitals*** Мазгі, се́рца, лёгкія і г.д. — жыцьцёва ва́жныя о́рганы. б) істо́тныя ча́сткі

vitality [vaɪˈtæləti] n., pl. **-ties** 1. жыцьцяздо́льнасьць, жыцьцёвасьць *f.* 2. жыву́часьць *f.* 3. энэ́ргія, энэргі́чнасьць *f.*

vitalize [ˈvaɪtəlaɪz] v.t. 1. ажыўля́ць, вярта́ць да жыцьця́. 2. рабіць ажы́ўленым, вясёлым, бадзёрым, ажыўля́ць

vital statistics дэмаграфі́чная статы́стыка

vitamin [ˈvaɪtəmɪn] – n. вітамі́н -у *m.*
– adj. вітамі́нны

vitiate [ˈvɪʃieɪt] v.t. 1. псава́ць. 2. скасо́ўваць, анулява́ць

vitreous [ˈvɪtriəs] adj. 1. шкляны́. 2. шклопадо́бны

vitriol [ˈvɪtriəl] n. купарва́с -у *m.*: ***blue vitriol*** медзяны́ купарва́с; ***green vitriol*** жале́зны купарва́с. 2. се́рная кісла́та. 3. зье́длівасьць, во́страя кры́тыка

vitriolic [ˌvɪtriˈɑ:lɪk] adj. 1. купарва́сны. 2. е́дкі, як купарва́с. 3. ро́зкі; зье́длі-

вы, саркастычны: ***vitriolic criticism*** зьедлівая крытыка

vituperate [vaɪˈtu:pəreɪt] v. лаяць; ганьбіць

vivacious [vɪˈveɪʃəs] adj. жвавы, ажыўлены

vivid [ˈvɪvɪd] adj. 1. яркі: ***a vivid yellow*** ярка-жоўты. 2. поўны жыцьця, жвавы, жывы, вобразны: ***a vivid description*** вобразнае апісаньне; ***a vivid imagination*** жывое ўяўленьне

vivify [ˈvɪvɪfaɪ] v.t. ажыўляць

viviparous [vɪˈvɪpərəs] adj., Zool., Bot. жывародны

vivisect [ˈvɪvɪsekt] v.рабіць вівісэкцыю

vivisection [ˌvɪvɪˈsekʃən] n. вівісэкцыя *f.*

vixen [ˈvɪksən] n. 1. лісіца *f.* 2. сварлівая, зласьлівая жанчына

viz [vɪz, usually read aloud as **namely**] (videlicet, *лац.*) а менавіта

vocabulary [voʊˈkæbjəleri] n., pl. **-laries** 1. слоўнікавы запас: ***Reading will increase your vocabulary*** Чытаньне павялічыць твой слоўнікавы запас. 2. слоўнік -а *m.*; гласарый -ю *m.* 3. лексыка *f.*

vocal [ˈvoʊkəl] – adj. 1. галасавы: ***vocal organs*** галасавыя органы. 2. вакальны: ***vocal music*** вакальная музыка. 3. які мае голас: ***Men are vocal beings*** Людзі — істоты з голасам. 4. галасьлівы, гаваркі: ***to be vocal*** падаваць голас, быць гаваркім

– n. 1. галосны гук. 2. вакал -у *m.*

vocal cords галасавыя зьвязкі

vocalic [voʊˈkælɪk] adj. 1. галосны. 2. багаты галоснымі гукамі (*пра мову, слова*)

vocalise [ˈvoʊkəlaɪz] v. ставіць голас

vocalize [ˈvoʊkəlaɪz] v. 1. выдаваць гукі. 2. сьпяваць вакалізы. 3. выказваць

vocalist [ˈvoʊkəlɪst] n. сьпявак -еваká *m.*, сьпявачка *f.*

vocation [voʊˈkeɪʃən] n. 1. занятак -ку *m.*; прафэсія *f.*; рамяство *n.* 2. паклі-каньне *n.*

vocational [voʊˈkeɪʃənəl] adj. рамесьніцкі: ***a vocational school*** рамесьніцкая школа

vocative [ˈvɑ:kətɪv] – adj., Gram. клічны.

– n. клічны склон

vociferate [voʊˈsɪfəreɪt] v.i. крычэць; гарлапаніць; раўці

vociferous [voʊˈsɪfərəs] adj. крыклівы; гарлапаністы; гаманкі: ***a vociferous person*** крыклівая асоба. 2. гучны: ***vociferous cheers*** гучныя воклікі

vodka [ˈvɑ:dkə] n. гарэлка *f.*

vogue [voʊg] n. 1. мода *f.* 2. папулярнасьць *f.*: ***That song had a great vogue at one time*** Тая песьня была вельмі папулярная сваім часам

voice [vɔɪs] – n. 1. голас -у *m.* 2. Mus. а) партыя *f.* б) сьпявак -а *m.*: ***a choir of thirty voices*** хор з трыццацёх сьпевакоў. 3. выказваньне *n.*: ***to give voice to*** выказаць; ***They gave voice to their indignation*** Яны выказалі сваё абурэньне. 4. права голасу: ***I have a voice in this organization*** Я маю права голасу ў гэтай арганізацыі; ***I have no voice in the matter*** Я ня маю голасу ў гэтай справе; Я тут ні пры чым. 5. Gram. стан дзеяслова: ***active voice*** дзейны стан; ***passive voice*** залежны стан

– v.t. 1. агучваць, выказваць: ***They voiced their approval of the plan*** Яны ўхвалілі плян. 2. Phon. вымаўляць гук звонка. 3. Mus. а) наладжваць (*інструмэнты*). б) расьпісваць на галасавыя партыі

• ***be in voice*** быць у голасе

• ***lift up one's voice*** узьняць голас

• ***with one voice*** аднагалосна, аднадушна

voiceless [ˈvɔɪsləs] adj. 1. безгалосы; нямы; ціхі. 2. Phon. глухі (*пра зычны*)

voice mail галасавая пошта

voice-over [ˈvɔɪsˌoʊvər] n. голас за кадрам; дубляж -ý *m.*

void [vɔɪd] – adj. 1. скасаваны, несапраўдны. 2. пусты; парожны. 3. незаняты, вакантны

– v.t. 1. анульваць, скасоўваць. 2. апаражняць

– n. пу́стка *f.*
• ***void of*** без *чаго́*; пазба́ўлены *чаго́*

voidable [ˈvɔɪdəbəl] adj. які́ мо́жна скасава́ць, анулява́ць

voile [vɔɪl] n. вуа́ль *f.*

volant [ˈvoʊlənt] adj. 1. лётны, здо́льны лётаць. 2. шпа́ркі, жва́вы

volatile [ˈvɑ:lətəl] adj. 1. лятýчы, які́ хýтка выпара́ецца. 2. няста́лы, зьме́нлівы: ***a volatile disposition*** зьме́нлівая натýра

volatility [ˌvɑ:ləˈtɪləti] n. 1. выпара́льнасьць, лятýчасьць *f.* 2. зьме́нлівасьць, няста́ласьць *f.*

volatilize [ˈvɑ:lətəlaɪz] – v.t. выпара́ць
– v.i. выпара́цца

volcanic [vɑ:lˈkænɪk] adj. 1. вульканíчны: 2. выбухо́вы: ***a volcanic temper*** выбухо́вы, запа́льчывы хара́ктар

volcano [vɑ:lˈkeɪnoʊ] n. **-noes, -nos** вулька́н -а *m.*: ***active volcano*** дзе́йны вулька́н; ***dormant volcano*** сьпя́чы вулька́н; ***extinct volcano*** патýхлы вулька́н

volition [voʊˈlɪʃən] n. 1. хаце́ньне, жада́ньне *n.*; во́ля *f.*: ***He left of his own volition*** Ён адыйшо́ў па сваёй во́лі. 2. сíла во́лі

volley [ˈvɑ:li] – n., pl. **-leys** 1. залп -у *m.* 2. град -у *m.* (*камянёў, ку́ляў, стрэ́лаў*). 3. пато́к сло́ваў. 4. адбіцьцё мя́чыка на лятý
– v.i. 1. страля́ць за́лпам. 2. сы́пацца гра́дам.3. адбіва́ць мя́чык на лятý

volleyball [ˈvɑ:libɔ:l] n. 1. валейбо́л -у *m.* 2. мяч -á *m.*

volt [voʊlt] n., Electr. вольт -а *m.*

voltage [ˈvoʊltɪdʒ] n. вальта́ж -ý *m.*; напрýжаньне *n.*

voltaic [vɑ:lˈteɪɪk] adj. гальвані́чны

voltaic cell гальвані́чны элемэ́нт

voltmeter [ˈvoʊltˌmi:tər] n. вольтмэ́тар -ра *m.*

volubility [ˌvɑ:ljəˈbɪləti] n. 1. гаварлі́васьць *f.* 2. шматсло́ўе *n.*

voluble [ˈvɑ:ljəbəl] adj. 1. гаваркі́, гаварлі́вы. 2. шматсло́ўны

volume [ˈvɑ:ljəm] n. 1. кні́га (*сэрыі́нага выданьня*), том -у *m.* 2. аб'ём -у *m.*, абыймо́ *n.* 3. вялі́кая ко́лькасьць, ма́са *f.*: ***Volumes of smoke poured from the chimneys*** Клубы́ дыму валі́лі з камінóў. 5. Mus. паўната́, сі́ла гу́ку

volumetric [ˌvɑ:ljəˈmetrɪk] adj. аб'ёмны: ***volumetric capacity*** ёмістасьць *f.*; ***volumetric flask*** ме́рная ко́лба

voluminous [vəˈlu:mɪnəs] adj. 1. абшы́рны, прасто́рны. 2. шматтамо́вы (*пра твор*). 3. пло́дны, пладлі́вы (*пра пісьме́ньніка*)

voluntarily [ˈvɑ:ləntɛrəli] adv. добраахво́тна, па сваёй во́лі

voluntary [ˈvɑ:ləntɛri] – adj. 1. добраахво́тны: ***voluntary contributions*** добраахво́тныя ахвярава́ньні. 2. непрымýшаны: ***a voluntary confession*** непрымýшанае прызна́ньне. 3. сьве́дамы, наўмы́сны: ***voluntary manslaughter*** наўмы́снае забо́йства. 4. Physiol. адво́льны: ***voluntary muscles*** мýскулы адво́льных рýхаў
– n., pl. **-taries** 1. добраахво́тны ўчы́нак, добраахво́тная пра́ца. 2. добраахво́тнік -а *m.*

volunteer [ˌvɑ:lənˈtɪr] – n. 1. добраахво́тнік -а *m.* 2. *Bot.* самасе́йка *f.*; самасе́лі -ю *m.*
– v.i. 1. прапанава́ць (*сваю́ паслýгу*); вызыва́цца, бра́цца добраахво́тна: ***He volunteered to do the job*** Ён узя́ўся зрабíць гэ́тую рабо́ту. 2. пайсьці́ добраахво́тнікам на вайско́вую слýжбу
– adj. 1. добраахво́тніцкі: ***a volunteer fire department*** добраахво́тніцкая пажа́рная дружы́на. 2. добраахво́тны

voluptuary [vəˈlʌptʃueri] n., pl. **-aries** юрлі́вец -ўца *m.*

voluptuous [vəˈlʌptʃuəs] adj. юрлі́вы

voluptuousness [vəˈlʌptʃuəsnəs] n. юрлі́васьць *f.*

volute [vəˈlu:t] – n. 1. сьпіра́ль *f.*; скрýтак -ка *m.* 2. Archit. валю́та *f.*. 3. Zool сьпіра́льная ра́кавінка (*сьлімака́*).

– adj. 1. скру́чаны; сьпіра́льны: ***a volute spring*** сьпіра́льная спружы́на

vomit [ˈvɑ:mət] – v.t. вані́тава́ць, рыга́ць
– v.i. выкліка́ць вані́тава́ньне
– n. 1. вані́тава́ньне -я *n.*. 2. вані́ты *pl. only*

voracious [vəˈreɪʃəs] adj. пражэ́рлівы, пра́гны да е́жы; ненае́дны

voracity [vəˈræsəti] n. пражэ́рлівасьць, ненае́днасьць *f.*

vortex [ˈvɔ:rteks] n. **-texes, -tices** 1. вадавaро́т, вір -у *m.*; віхо́р ві́хру *m.* 2. бурлівы рух: ***to be drawn into the vortex of war*** быць уця́гнутым у вір вайны́

vortices [ˈvɔ:rtɪsi:z] n., *pl. of* **vortex**

votaress [ˈvoʊtərəs] n. 1. мана́шка *f.* 2. дэво́тка *f.*

votary [ˈvoʊtəri] n., pl. **-ries** 1. гара́чы прыхі́льнік: ***He was a votary of golf*** Ён захапля́ўся го́льфам. 2. паслу́шнік, мана́х -а *m.*

vote [voʊt] – n. 1. го́лас -у *m.*: ***The chairman is elected by a majority of the votes*** Старшыня́ выбіра́ецца бальшынёй галасо́ў. 2. пра́ва го́ласу: ***Not everybody has a vote*** Ня ўсе́ ма́юць пра́ва го́ласу. 3. галасава́ньне *n.* 4. вы́барчы бюлетэ́нь: ***to cast a vote*** галасава́ць
– v.i. 1. галасава́ць: ***to vote by proxy*** галасава́ць паво́дле ўпаўнава́жаньня. 2. Informal прапанава́ць: ***I vote that we go*** Прапану́ю пайсьці́
– v.t. 1. пастанаўля́ць галасава́ньнем: ***He was voted president*** Яго́ абра́лі старшынём. 2. прызнава́ць; ацэ́ньваць: ***The play was voted a failure*** П'е́са была́ ацэ́неная няўда́чнай
• ***vote down*** праваліць, адкі́нуць (*галасу́ючы супро́ць*)
• ***vote in*** вы́браць

vote of confidence во́тум дове́ру

voter [ˈvoʊtər] n. вы́баршчык, вы́барнік -а, вы́барц|а -ы *m.*

voters' list сьпіс вы́барцаў

vouch [vaʊtʃ] v.t. 1. а) руча́цца, паруча́цца. б) запэ́ўніваць, гарантава́ць: ***The principal vouched for John's honesty*** Дырэ́ктар шко́лы паручы́ўся за Янкаву сумле́ннасьць. 2. пацьвярджа́ць, сьцьвярджа́ць

voucher [ˈvaʊtʃər] n. 1. паручы́цель -я *m.* 2. талён -а, квіт|о́к -ка́ *m.*, пакві-тава́ньне *n.*, ва́ўчар -а *m.* 3. пуцёўка *f.*

vow [vaʊ] n. 1. урачы́стае абяца́ньне: ***a vow of secrecy*** зарóк трыма́ць таямні́цу. 2. абрачэ́ньне *n.*; зарóк -у *m.*: ***to take vows*** абрака́цца, ста́цца мана́хам ці мана́шкай

vowel [vaʊəl] – n. гало́сны -ага *m.* (*гук, лі́тара*)
– adj. гало́сны

vox [vɑ:ks] n. го́лас -у *m.*; сло́ва *n.*

vox populi [ˌvɑ:ksˈpɑ:pjəlaɪ] n., Lat. го́лас наро́ду, грама́дзкая ду́мка

voyage [ˈvɔɪɪdʒ] – n. падаро́жжа *n.*
– v.i. падаро́жнічаць

voyager [ˈvɔɪɪdʒər] n. падаро́жнік -а *m.*

vulcanite [ˈvʌlkənaɪt] n. эбані́т -у *m.*

vulcanize or **vulcanise** [ˈvʌlkənaɪz] v.t. вульканізава́ць

vulgar [ˈvʌlgər] adj. 1. гру́бы, вульга́рны: ***vulgar language*** гру́быя сло́вы, гру́бая мо́ва. 2. пашы́раны, шыро́ка ўжыва́ны; звыча́йны: ***vulgar prejudices*** or ***superstitions*** пашы́раныя прадузя́тасьці *або́* забабо́ны. 3. про́станаро́дны (*пра гаво́рку, мане́ры*)

vulgarian [vʌlˈgeriən] n. 1. вульга́рны, нявы́хаваны чалаве́к. 2. бага́ты вы́скачка, парвэню́ *m.*

vulgarism [ˈvʌlgəˌrɪzəm] n. 1. вульгары́зм -у *m.*, гру́басьць *f.* 2. вульга́рнасьць *f.*

vulgarity [vəlˈgærəti] n., pl. **-ties** 1. вульга́рнасьць *f.* 2. а) нявы́хаванасьць *f.* б) гру́бы, вульга́рны ўчы́нак; вульга́рная звы́чка, сло́вы

Vulgar Latin спро́шчаная, наро́дная лацінская мо́ва

Vulgate [ˈvʌlgeɪt] n. вульга́та *f.* (*лаці́нскі пераклад Бі́блii*)

vulnerability [ˌvʌlnərəˈbɪləti] n. ура́зьлівасьць, сла́басьць *f.*; прыступнасьць *f.* (*для напа́даў*)

vulnerable ['vʌlnərəbəl] adj. 1. слабы́, дасту́пны для ра́неньня *або́* напа́ду. 2. ура́зьлівы: ***Many people are vulnerable to criticism*** Шмат хто ўра́зьлівы на кры́тыку

vulpine ['vʌlpaɪn] adj. лісі́ны, хі́тры

vulture ['vʌltʃər] n. 1. грыф, сіп -а *m.* (*драпе́жная пту́шка*). 2. драпе́жнік -а *m.*

vulva ['vʌlvə] n., pl. **-ae** or **-as**, Anat. ву́льва *f.*

vying ['vaɪɪŋ] v., *pres. p. of* **vie** які́ спабо́рнічае

W

W or **w** [ˈdʌbəlju:] n. **W's** or **w's** *два́ццаць трэ́цяя лі́тара англе́льскага альфабе́ту*

wacky, *тс.* **whacky** [ˈwæki] adj., Sl. дзіва́цкі; эксцэнтры́чны; дуракава́ты, прысту́кнуты

wad [wɑ:d] – n. 1. кава́лачак, камя́к -а́ *m.* (*ва́ты, во́ўны*). 2. тугі́ скру́так, па́чlак -ка *m.*: ***a wad of bills*** па́чак банкно́таў. 3. клак -а, пыж -а́ *m.* (*у стрэ́льбе, патро́не*). 4. Sl. гро́шы *pl.*, бага́цьце *n.*

– v.t. 1. затыка́ць. 2. забіва́ць кла́кам. 3. набіва́ць (*ко́ўдру, матра́с*)

wadding [ˈwɑ:dɪŋ] n. набі́ўка, ва́та *f.*

waddle [ˈwɑ:dəl] v.i. хадзі́ць уперава́лку, валю́хацца

wade [weɪd] – v. 1. брысьці́ (*па вадзе́, бало́це, сьне́зе*). 2. перахо́дзіць (*раку́*)

– n. 1. перахо́д убро́д. 2. брод -у *m.*

• ***wade into,*** Informal накіда́цца, во́стра атакава́ць: ***to wade into a job*** заўзя́та бра́цца за рабо́ту

wader [ˈweɪdər] n. 1. той, хто хо́дзіць па вадзе́, бало́це. 2. бало́тная пту́шка

• ***waders*** высо́кія непрамака́льныя бо́ты

wafer [ˈweɪfər] n. 1. ва́фля *f.* 2. Relig. апла́тка *f.*

waffle [ˈwɑ:fəl] n. ва́фля *f.*

waffle iron ва́фельніца *f.*

waft [ˈwɑ:ft] – v. 1. гнаць (*па вадзе́ або́ паве́тры*): ***The waves wafted the boat to shore*** Хва́лі прыгна́лі чо́вен да бе́рагу. 2. дзьмуць, лёгка ру́хаць (*ве́трам*). 3. трыма́цца ў паве́тры *або́* на вадзе́

– n. 1. лёгкі паве́ў ве́тру. 2. узма́х -у *m.* (*крыло́м, руко́ю*)

wag I [wæg] – v., **(-gg-)** 1. ківа́ць; віхля́ць, круці́ць, матля́ць: ***The dog wagged his tail*** Саба́ка віхля́ў хвасто́м. 2. Figur. лапата́ць, балбата́ць: ***to wag one's tongue*** мало́ць языко́м; пляткары́ць

– n. віхля́ньне *n.*

wag II [wæg] n. жартаўні́к -а́ *m.*

wage [ˈweɪdʒ] – n. 1. зарабо́тная пла́та наёмнага працаўніка́, зарабо́тlак, зaро́блак -ку *m.* 2. Figur. адпла́та *f.* 3. узнагаро́да *f.*

– v.t. ве́сьці: ***to wage (a) war*** ве́сьці вайну́

wage-earner той, хто зарабля́е па на́ймy; наёмны рабо́тнік, кармі́лlец -ьца *m.*

wager [ˈweɪdʒər] – n. 1. закла́д -у *m.*: ***to lay a wager*** паста́віць ста́ўку; ***to lose a wager*** прайгра́ць закла́д. 2. ста́ўка *f.*

– v.i. закладна́цца, ісьці́ ў закла́д

wageworker [ˈweɪdʒwɜ:rkər] n. наёмны рабо́тнік -а *m.*

waggery [ˈwægəri] n., pl. **-geries** 1. сваво́льства *n.* 2. жарт -у *m.*

waggish [ˈwægɪʃ] adj. 1. жартаўлі́вы, гульлі́вы. 2. дурасьлі́вы, сваво́льны, гарэ́зьлівы: ***a waggish look*** гарэ́зьлівы по́зірк

waggle [ˈwægəl] v.t. махáць, віхля́ць
wagon [ˈwægən] n. 1. фургóн -а *m.* 2. воз -а *m.*; павóзка *f.* 3. дзіця́чы вóзік для гуля́ньня. 4. вагóн -а *m.*
• ***hitch one's wagon to a star*** мець вялі́кія надзе́і, высóка лётаць
wagoner [ˈwægənər] n. фурмáн -á *m.*, фургóншчык -а *m.*
wagon train абóз -у *m.*
wagtail [ˈwægteɪl] n. сі́таўка, плі́ска *f.*
waif [weɪf] n. 1. бязды́мнік -а *m.*, бадзя́га *m.& f.* 2. беспрытýльнае дзіця́, беспрытýльнік -а *m.* 3. бездагля́дная рэч
wail [weɪl] – v.i. 1. лямантава́ць, галасі́ць. 2. выць; завыва́ць; скугóліць
– n. 1. ля́мант -у *m.*, галашэ́ньне *n.* 2. выцьцё, завыва́ньне *n.*
wailing wall сьцяна́ пла́чу
wainwright [ˈweɪnraɪt] n. стэ́льмах -а, стальмáх -á *m.*
waist [weɪst] n. 1. стан -у *m.*, та́лія *f.* 2. крыж -а *m.*, паясьні́ца, сярэ́дзіна *f.* 3. ліф, стан -а *m.* 4. перахва́т -у *m.*; сярэ́дзіна *f.*: ***the waist of a violin*** перахва́т скры́пкі
waistband [ˈweɪstbænd] n. по́яс -а *m.* (*у спадні́цы*)
waistcoat [ˈweskət] n. камізэ́лька *f.*
waistline [ˈweɪstlaɪn] n. та́лія *f.*
wait [weɪt] – v.i. 1. чака́ць: ***Let's wait in the shade*** Пачака́йма ў це́ні; ***The children wait impatiently for their holidays*** Дзе́ці нецярпліва чака́юць вака́цыяў; ***That matter can wait until tomorrow*** Гэ́тая спра́ва мо́жа пачака́ць да за́ўтра
– n. чака́ньне *n.*: ***We had a long wait for the train*** Мы до́ўга чака́лі цягні́ка
• ***lie in wait*** быць у заса́дзе
• ***wait on*** or ***upon*** абслугóўваць: ***to wait on a sick child*** даглядáць хвóрае дзіця́; ***Will you wait on me, please?*** Ці вы мóжаце мяне́ абслужы́ць?
• ***wait out*** перачэ́кваць
waiter [ˈweɪtər] n. 1. афіцыя́нт, ке́льнэр -а *m.* 2. той, хто чака́е
waiting maid служа́нка, памага́тая *f.*
waiting man слугá -і́, прыслýжнік -а *m.*; памагáтыы -ага *m.*
waiting room пачака́льня *f.*
waitress [ˈweɪtrəs] n. афіцыя́нтка, ке́льнэрка *f.*
wake I [weɪk] – v.i. **woke** or **waked, waked** 1. прачына́цца: ***to wake up early in the morning*** прачнýцца ве́льмі ра́на; ***to wake at seven every morning*** прачына́цца а сёмай штора́ніцы. 2. аджыва́ць; абуджа́цца: ***The flowers wake in the spring*** Кве́ткі аджыва́юць увéсну. 3. ажыўля́цца, рабі́цца бадзёрым
– v.t. 1. будзі́ць: ***The noise of the traffic always wakes him*** Го́ман вýлічнага рýху заўсёды бýдзіць яго́; ***Wake him up early*** Пабудзе́це яго́ ра́на. 2. ажыўля́ць
wake II [weɪk] n. 1. кільва́тэр -а *m.* (*струме́нь вады́*). 2. струме́нь павéтра
• ***in the wake of*** сьле́дам за *чым*; адра́зу ж пасьля́ *чаго́ або́* за *чым*
wake III [weɪk] n. хаўту́ры *pl.*, паніхі́да *f.*
wakeful [ˈweɪkfəl] adj. 1. які́ ня сьпіць. 2. яко́му ня сьпі́цца, бяссо́нны. 3. пі́льны, нядрэ́мны
waken [ˈweɪkən] v.t. будзі́ць, абуджа́ць
wale [weɪl] – n. 1. рубле́ц -ца́ *m.* (*на це́ле*). 2. рубе́ц у тканíне
– v. рубцава́цца, рубцава́ць
walk [wɔ:k] – v.i. 1. ісьці́; хадзі́ць. 2. прахо́дзіцца
– v.t. 1. вадзі́ць (*на прахо́дку*): ***She walked her dog*** Яна́ павяла саба́ку. 2. правóдзіць: ***to walk a guest to the door*** правóдзіць гасьця́ да дзьвярэ́й
– n. 1. хаджэ́ньне *n.*; хадзьба́ *f.*; прахо́дка, прагýлка, прагуля́нка *f.*: ***to go for a walk*** ісьці́ прайсьці́ся; ***to take a walk*** прайсьці́ся; ***It is a long walk from here*** Адгэ́туль туды́ далёка ісьці́. 2. хада́, пахóдка *f.*: ***a heavy walk*** цяжка́я хада́. 3. пешахóдная дарóга, сьце́жка. 4. тратуа́р, хóднік -а *m.*: ***He shoveled the snow off the walk*** Ён адкі́нуў сьнег з хóдніка

• ***walk away*** адыхо́дзіць
• ***walk away from*** а) уцячы́, ухіліцца. б) пазьбе́гнуць
• ***walk of life*** сацыя́льны стан, пласт грама́дзтва
• ***walk off with*** а) атрыма́ць узнагаро́ду; вы́йграць. б) укра́сьці
• ***walk out*** а) вы́йсьці. б) вы́йсьці на страйк
• ***walk out on,*** Informal пакі́нуць *каго́*. уцячы́ ад *каго́*
• ***walk over*** лёгка перамагчы́ апанэ́нта

walker [ˈwɔ:kər] n. 1. пешахо́д -а, хад|о́к -ака́ *m.* 2. хадункі́, хадуны́ *pl. only* (*прыстасава́ньне для хадзьбы́*)

walkie-talkie, *тс.* **walky-talky** [ˌwɔ:kiˈtɔ:ki] n. ра́цыя *f.*

walking [ˈwɔ:kɪŋ] – n. хадня́ *f.*, хаджэ́нне *n.*
– adj. хадзя́чы: ***walking dictionary*** хадзя́чая энцыкляпэ́дыя; ***walking shoes*** чарані́кі зру́чныя для хадзьбы́

walk-in [ˈwɔ:kɪn] adj. дасту́пны для ўваха́ду; ***a walk-in pantry*** кладо́ўка *f.*

walking papers, Informal звальне́ньне з пра́цы, слу́жбы

walking stick ку́льба, па́лка *f.*, кіёк -йка́ *m.*

walk-on [ˈwɔ:kɑ:n] n. статы́ст -а *m.*, статы́стка *f.*

walkout [ˈwɔ:kaʊt] n., Informal 1. страйк -у *m.*, забасто́ўка рабо́чых. 2. дэманстрацы́йны вы́хад (*са схо́ду*)

walk-up [ˈwɔ:kʌp] n. 1. шматкватэ́рны дом бязь лі́фта. 2. кватэ́ра ў такі́м до́ме

walkway [ˈwɔ:kweɪ] n. 1. сьце́жка *f.*; прахо́д -у *m.* 2. перахо́д -у *m.*

walky-talky, *гл.* **walkie-talkie**

wall [wɔ:l] – n. 1. сьцяна́ *f.*: ***blank wall*** глуха́я сьцяна́. 2. мур -у *m.*, вал -у *m.* ***to drive*** or ***push to the wall*** прыпе́рці да сьцяны́
– v.t. перагарадзі́ць сьце́намі, абве́сьці му́рам *або́* ва́лам
• ***go to the wall*** а) саступі́ць, адмо́віцца, быць перамо́жаным. б) пацярпе́ць няўда́чу, збанкрутава́ць

wallboard [ˈwɔ:lbɔ:rd] n. абліцо́вачная пане́ль, абліцо́ўка *f.* (*матэрыя́л*)

walled [wɔ:ld] adj. са сьце́намі, абве́дзены му́рам: ***high-walled*** з высо́кім му́рам

wallet [ˈwɑ:lət] n. кашалёк -лька́ *m.*, партман э́т -а *m.*

walleye [ˈwɔ:lˌaɪ] n. 1. во́ка зь бяльмо́м. 2. касаво́касьць *f.*

wall-eyed [ˈwɔ:laɪd] adj. 1. бяльмо́вы. 2. касаво́кі. 3. лупа́ты

wallow [ˈwɑ:loʊ] v.i. 1. валя́цца, кача́цца: ***The pigs were wallowing in their pen*** Сьві́ньні кача́ліся у сваі́м за́гарадзе. 2. калыха́цца (*пра вадаплаву́*). 3. Figur. ***wallow in luxury*** це́шыцца раско́шай; ***wallow in grief*** патана́ць у го́ры

wallpaper [ˈwɔ:lˌpeɪpər] – n. шпале́ры *pl. only*
– v.t. выкле́йваць шпале́рамі

wall-to-wall ад сьце́нкі да сьце́нкі: ***wall-to-wall carpet*** дыва́н на ўве́сь пако́й

walnut [ˈwɔ:lnʌt] n. 1. гра́ецкі ара́х (*плод*). 2. ара́х -у *m.* (*дра́ва або́ матэрыя́л*)

walrus [ˈwɔ:lrəs] n., coll. **-rus** or pl. **-ruses** морж маржа́ *m.*

waltz [ˈwɔ:lts] – n. вальс -у *m.*
– v.i. вальсава́ць

wan [wɑ:n] adj. 1. бле́дны. 2. змарне́лы, зьнясі́лены; кво́лы; слабы́: ***The sick boy gave the doctor a wan smile*** Хворы хлапе́ц усьміхну́ўся до́ктару кво́лай усьме́шкай

wand [wɑ:nd] n. прутло́к -ка́ *m.*; па́лачка *f.*: ***The magician waved his wand*** Штука́р махну́ў сваёю па́лачкай

wander [ˈwɑ:ndər] v.i. 1. вандрава́ць. 2. бадзя́цца. 3. блука́ць ду́мкамі, трызьніць: ***His mind wandered when he had a very high fever*** Ён трызьніў, калі́ меў гара́чку
• ***wander off*** зьбі́цца з даро́гі; заблудзі́ць

wanderer [ˈwɑ:ndərər] n. вандро́ўнік -а *m.*

wandering [ˈwɑ:ndərɪŋ] – adj. вандро́ўны
– n. вандро́ўніцтва *n.*

wanderlust [ˈwɑ:ndərlʌst] n. вандро́ўная лі́хама́нка

wane [weɪn] – v.i. 1. зьмяншáцца, ме́ншаць, спада́ць; убыва́ць: ***The moon wanes after it has become full*** Ме́сяц убыва́е пасьля́ по́ўні. 2. занепада́ць: ***Many great empires have waned*** Шмат вялі́кіх імпэ́рыяў заняпа́ла. 3. зьніка́ць; га́снуць: ***The light of day wanes in the evening*** Дзённае сьвятло́ га́сьне ўве́чары. 4. канча́цца: ***Summer wanes as autumn nears*** Ле́та канча́ецца, калі́ надыхо́дзіць во́сень

– n. зьмяншáньне, спада́ньне, зані-ка́ньне *n.*

• ***be in*** or ***on the wane*** зьмяншáцца; зані-ка́ць

want [wɑ:nt] – v.t. 1. хаце́ць; жада́ць: ***He wants to become an engineer*** Ён хо́ча быць інжынэ́рам; ***He wants a new car*** Ён хо́ча мець но́вую машы́ну. 2. патрабава́ць: ***Plants want water*** Расьлі́нам патрэ́бная вада́; ***Apartment wanted*** Патрэ́бная кватэ́ра

– n. 1. жада́ньне *n.*; патрэ́ба *f.*: ***My wants are few*** Маé патрэ́бы невялі́кія. 2. недахо́п -у *m.*, нястá́ча *f.*: ***from want of*** дзе́ля нястá́чы *чаго́*. 3. нястá́ча, гале́ча *f.*: ***The old soldier is now in want*** Стары́ жаўне́р цяпе́р жыве́ ў гале́чы

• ***be in want of*** адчува́ць нястá́чу *чаго́*

• ***for (the) want of*** з прычы́ны недахо́пу *або́* адсу́тнасьці *каго́-чаго́*

• ***want for*** не става́ць, мець патрэ́бу ў *кім-чым*: ***Let him want for nothing*** Хай ён ні ў чым не адчува́е патрэ́бы; ***to want to*** Informal паві́нен: ***You want to eat a balanced diet*** Вы паві́нны харчава́цца памяркó́ўна

want ad, Informal абве́стка аб по́пыце, патрэ́бе

wanting [ˈwɑ:ntɪŋ] adj. яко́га не стае́, не хапа́е: ***to be wanting*** не става́ць; ***One volume of the set is wanting*** У камплéкце не хапа́е аднаго́ то́ма

wanton [ˈwɑ:ntən] – adj. 1. неразва́жлівы, легкаду́мны. 2. беспадста́ўны; без прычы́ны: ***a wanton attack*** беспадста́ўныя напа́дкі, напа́дкі бяз дай прычы́ны. 3. распу́сны. 4. гульлі́вы; вясёлы; дурасьлі́вы: ***a wanton breeze*** гульлі́вы ве́трык; ***a wanton child*** дурасьлі́вае дзіця́. 5. збуя́лы (*пра расьлі́ны*); раско́шны

– n. распу́сьнік -а *m.*, распу́сьніца *f.*

– v.i. 1. гуля́ць, дурэ́ць, распу́сьнічаць: ***The wind wantoned with the leaves*** Ве́цер гуля́ў зь лі́сьцем. 2. бу́йна разраста́цца; буя́ць

war [wɔ:r] – n. 1. вайна́ *f.* 2. змага́ньне *n.*: ***Doctors carry on war against disease*** Дактары́ вядзу́ць змага́ньне з хваро́бамі. 3. ваéнная спра́ва; баявы́я дзе́яньні

– adj. ваéнны: ***war casualties*** ваéнныя стра́ты, ахвя́ры вайны́

– v.i. **(-rr-)** ваява́ць

• ***be at war*** быць у ста́не вайны́, ваява́ць

• ***go to war*** а) пача́ць вайну́. б) ісьці́ на вайну́

• ***war against*** змага́цца з *чым*

war crime ваéннае злачы́нства

war criminal ваéнны злачы́нец

war cry баявы́ кліч

war games манэ́ўры

warble I [ˈwɔ:rbəl] – v.i. 1. шчабята́ць: ***Birds warbled in the trees*** Пту́шкі шчабята́лі на дрэ́вах. 2. журча́ць. журчэ́ць, цурчэ́ць: ***The brook warbled over its rocky bed*** Руча́й журчэ́ў па сваім камяні́стым рэ́чышчы

– n. 1. шчэ́бет -у *m.*; трэль *f.*, по́шчак -у *m.* (*салаўя́*). 2. журчэ́ньне, цурчэ́ньне *n.*

warble II [ˈwɔ:rbəl] n. 1. нацёрты сядло́м гуз у каня́. 2. гуз (*ад уку́су авадня́*). 3. ля́рва авадня́

warble fly гіз -а, авадзе́нь -ня́ *m.*

warbler [ˈwɔ:rblər] n. 1. пе́ўчая пту́шка, пяюха *f.* 2. шчабяту́н -а́ *m.*, шчабяту́ха *f.*

ward [wɔ:rd] n. 1. пала́та (*у шпіталі́*); ка́мэра *f.* (*у турме́*) 2. гарадзкі́ ўча́стак. 3. гадава́нец, гадуне́ц -ца *m.* 4.

ахо́ва, ва́рта *f.* 5. парыра́ваньне, абаро́нныя ру́хі. 6. вы́раз, нарэ́з -у *m.* (*у ключы́*)

• ***ward off*** адбіва́ць, адхіля́ць (*небясьпе́ку*); прадухіля́ць

warden ['wɔ:rdən] n. 1. нагля́днік, нагля́дчык -а, вартаўні́к -а́ *m.*, дазо́рлац -ца *m.* 2. нача́льнік турмы́

warder I ['wɔ:rdər] n. 1. вартаўні́к -а́ *m.* 2. турэ́мны нагля́днік

warder II n. жазло́ *n.*

wardrobe ['wɔ:rdroub] n. 1. во́пратка *f.*, гардэро́б -у *m.* 2. ша́фа *f.*, гардэро́б -а *m.*

wardship ['wɔ:rdʃɪp] n. апе́ка *f.*, апяку́нства *n.*

ware [wer] n. вы́раб, тава́р -у *m.*

• ***wares*** вы́рабы, тава́р на про́даж

warehouse ['werhaus] – n. тава́рны склад, скла́дзішча *n.*, тава́рня *f.*

– v.t. кла́сьці ў скла́дзішча

warfare ['wɔ:rfer] n. 1. вайна́ *f.*; змага́ньне *n.* 2. вае́нныя дзе́яньні

warhead ['wɔ:rhed] n. боегало́ўка *f.*

warily ['werəli] adv. асьцяро́жна, ува́жліва

wariness ['werinəs] n. асьцяро́жнасьць, ува́жлівасьць *f.*

warlike ['wɔ:rlaɪk] adj. 1. гато́вы да вайны́, баяздо́льны, боегато́вы. 2. ваяўні́чы: ***warlike tribes*** ваяўні́чыя пляме́ны; ***a warlike speech*** ваяўні́чая прамо́ва, прамо́ва з пагро́замі вайны́. 3. вае́нны

warm [wɔ:rm] – adj. 1. цёплы: ***a warm coat*** цёплае паліто́; ***to be warm from running*** разагрэ́цца ад бе́гу. 2. сардэ́чны, цёплы, гара́чы: ***a warm welcome*** цёплае, сардэ́чнае прывіта́ньне. 3. Figur. жывы́, жва́вы ***a warm dispute*** жыва́я дыску́сія. 4. Figur. сьве́жы: ***a warm scent*** сьве́жы сьлед. 5. цёплы (*пра ко́леры*)

– v. грэц|ь (-ца); награва́ц|ь (-ца): ***to warm a room*** награва́ць пако́й

• ***grow warm*** разагрева́цца, узбуджа́цца

• ***make things warm for a person*** дапяка́ць каму́

• ***warm up*** а) грэць, падагрева́ць. б) рабі́цца больш зацікаўленым, прыхі́льным. в) (*у спо́рце*) рабі́ць разьмі́нку. г) разагрева́цца

warm-blooded [ˌwɔ:rm'blʌdɪd] adj. 1. цеплакро́ўны. 2. гара́чы (*пра тэмпэра́мэнт*)

warm-hearted [ˌwɔ:rm'ha:rtəd] adj. сардэ́чны; спага́длівы; прыя́зны

warmish ['wɔ:rmɪʃ] adj. цеплава́ты

warmonger ['wɔ:rˌmʌŋgər] n. падпа́льнік вайны́

warmth [wɔ:rmθ] n. 1. цяпло́ *n.* 2. цеплыня́. 3. захапле́ньне *n.*: ***to speak with warmth*** гаварыць з захапле́ньнем

warm-up ['wɔ:rmʌp] n. 1. разьмі́нка *f.* (*у спо́рце*). 2. разагрева́ньне (*рухавіка́*); падагрева́ньне *n.*

warn [wɔ:rn] v.t. 1. папярэ́джваць, перасьцерага́ць. 2. паведамля́ць за́гадзя

warning ['wɔ:rnɪŋ] – n. перасьцяро́га *f.*, папярэ́джаньне *n.*

– adj. перасьцерага́льны

warp [wɔ:rp] – v.i. перако́швацца, кара-ба́ціцца: ***The floor has warped*** Падло́га пакараба́ціласа

– v.t. 1. крыві́ць, караба́ціць. 2. снава́ць (*ні́ткі*). 3. Figur. перакру́чваць, скажа́ць (*сэнс*)

– n. 1. перако́шаньне, пакараба́чаньне *n.* 2. асно́ва *f.* (*у тканіне*)

warrant ['wɔ:rənt] – n. 1. падста́ва *f.*: ***He had no warrant for his actions*** Ён ня меў ніякай падста́вы для сваіх учы́нкаў. 2. пісьмо́вы дазво́л, о́рдэр -у *m.*: ***a warrant to search the house*** о́рдэр на ператру́с у до́ме. 3. абяца́ньне *n.*, гара́нтыя *f.*

– v.t. 1. дава́ць дазво́л. 2. апра́ўдваць: ***Nothing can warrant such rudeness*** Ніштó ня мо́жа апраўда́ць таку́ю гру́басьць. 3. абяца́ць; гарантава́ць: ***The shopkeeper warranted the quality of goods*** Кра́мнік гарантава́ў я́касьць тава́раў

warrantee [ˌwɔ:rən'ti:] n. асо́ба, яко́й даёцца пару́ка, гара́нтыя

warrantor [ˈwɔ:rəntər] n. асо́ба, яка́я даé пару́ку, гара́нтыю; паруча́льнік, гара́нт -а *m.*
warranty [ˈwɔ:rənti] n., pl. **-ties** 1. упаўнава́жаньне *n.* 2. пару́ка, гара́нтыя *f.*
warrior [ˈwɔ:riər] n. вая́р -а, вая́кʼа -і *m.*, дасьве́дчаны жаўне́р
warship [ˈwɔ:rʃɪp] n. ваéнны карабе́ль
wart [wɔ:rt] n. 1. баро́даўка *f.* 2. на́расьць *f.* (*на дрэ́ве*)
wartime ваéнны час, час вайны́
warty [ˈwɔ:rti] adj. баро́даўчаты
wary [ˈweri] adj. 1. пі́льны, чу́йны, насьцяро́жаны: ***a wary fox*** чу́йная лісі́ца. 2. асьцяро́жны; ува́жлівы: ***wary answers*** асьцяро́жныя адка́зы ***wary of*** чу́йны на *што*, недаве́рлівы, насьцяро́жаны
was [wʌz, unstressed wəz] v., *p. of* **to be** быў, была́, было́: ***I was late. Was she late too?*** Я спазьні́ўся. Ці яна́ спазьні́лася такса́ма?
wash [wɑ:ʃ] – v.t. 1. мыць, абмыва́ць: ***to wash clothes*** мыць бялі́зну; ***to wash one's face*** памы́ць твар; ***to wash dishes*** памы́ць по́суд. 2. замыва́ць, адмыва́ць: ***to wash a spot out*** адмы́ць пля́му. 3. мыць бялі́зну. 4. бялі́ць. 5. прамыва́ць (*напр. залатано́сны пясо́к*). 6. вымыва́ць, вынО́сіць: ***The sea washed the body ashore*** Мо́ра вы́несла це́ла на бе́раг
– v.i. 1. мы́цца. 2. мы́цца, адмыва́цца: ***This cloth washes well*** Гэ́тая ткані́на до́бра мы́ецца. 3. плёскаць, плёскацца: ***The waves washed upon the rocks*** Хва́лі плёскаліся аб ска́лы. 4. Figur. вытры́мваць кры́тыку: ***This argument won't wash*** Гэ́ты аргумэ́нт не вытры́мвае кры́тыкі
– n. 1. мыцьцё *n.* 2. бялі́зна *f.*: ***to hang out the wash to dry*** вы́весіць бялі́зну со́хнуць. 3. плёскат вады́. 4. за́вадзь *f.*; мо́кры по́плаў. 5. паласка́ньне *n.*: ***mouth wash*** паласка́ньне для ро́та. 6. памы́і *pl. only.* 7. бурда́, баланда́ *f.* (*рэ́дкі нясма́чны суп*). 8. то́нкае пакрыцьцё. 9. залатано́сны пясо́к. 10. кільва́тэр -а *m.*
• ***wash ashore*** прыно́сіць, прыганя́ць, вымыва́ць на бе́раг
• ***wash away*** а) адмыва́ць, ачышча́ць. б) падмыва́ць, зно́сіць
• ***wash down*** а) змыць. б) запіва́ць е́жу
• ***wash out*** а) Sl. праваліць экза́мэн, быць вы́кінутым са шко́лы. б) размы́ць: ***The road was washed out*** Да́рогу размы́ла. в) папаласка́ць, вы́паласкаць. г) стра́ціць ко́лер. д). стра́ціць энэ́ргію, імпэ́т
• ***wash up*** памы́ць ру́кі, твар, абмы́цца
washable [ˈwɑ:ʃəbəl] adj. які́ мо́жна мыць: ***washable silk*** шоўк, які́ мо́жна мыць
washbasin [ˈwɑ:ʃˌbeɪsən] n. бале́йка *f.*, нача́ўкі *pl.*
washboard [ˈwɑ:ʃbɔ:rd] – n. до́шка для мыцьця́ бялі́зны
– adj., Figur. калдо́бісты: ***a washboard road*** калдо́бістая дарО́га
washbowl [ˈwɑ:ʃboʊl] n. таз, умыва́льнік -а *m.*
washcloth [ˈwɑ:ʃklɔ:θ] n. ану́чка для абмыва́ньня це́ла
washday [ˈwɑ:ʃdeɪ] n. дзень мыцьця́ бялі́зны
washed-out [ˌwɑ:ʃtˈaʊt] adj. 1. пабля́клы, паліня́лы ў мыцьці́. 2. Informal вя́лы, мля́вы. 3. размы́ты павО́дкамі
washed-up [ˌwɑ:ʃtˈʌp] adj. 1. зьнямО́жаны, змО́раны. 2. Informal ско́нчаны. зруйнава́ны (*асабл. пасьля́ няўда́чы*)
washer [ˈwɑ:ʃər] n. 1. мы́йнік -а *m.*, той, хто мые. 2. машы́на для мыцьця́. 3. праклА́дка, ша́йба *f.*
washerwoman [ˈwɑ:ʃərˌwʊmən] n., pl. **-women** пра́чка *f.*
washing [ˈwɑ:ʃɪŋ] n. 1. мыцьцё *n.* 2. бялі́зна *f.*
• ***washings,*** pl. а) памы́і *pl.* б) вы́мыўкі *pl.*
washing machine пра́льная машы́на
washout [ˈwɑ:ʃaʊt] n. 1. размы́лЎ -ву *m.*, я́ма *f.* (*вы́мытая вадо́й*). 2. Sl. няўда́ча *f.* 3. Sl. няўда́чнік -а *m.* 4. по́ўны права́л (*дзе́ля дажджу́*)

washroom [ˈwɑ:ʃru:m] *n. 1.* умыва́льня *f. 2.* прыбіра́льня *f.*

washstand [ˈwɑ:ʃstænd] n. мы́цельнік, рукамы́йнік -а *m.*

washtub [ˈwɑ:ʃtʌb] n. бале́я, ва́нна *f.*, начо́ўкі *pl. only*

washwoman [ˈwɑ:ʃwʊmən] n., pl **-women** пра́чка *f.*

washy [ˈwɑ:ʃi] adj. вадзяні́сты, разьве́дзены

• ***washy coloring*** паліня́лы ко́лер

• ***washy poetry*** слаба́я паэ́зія

wasp [wɑ:sp] n. аса́ *f.*

waspish [ˈwɑ:spɪʃ] adj. 1. аси́ны, як аса́. 2. зло́сны, зласьлі́вы: ***a waspish person*** зласьлі́вы чалаве́к; зье́длівы: ***a waspish remark*** зье́длівая заўва́га, рэма́рка

wasp-waisted [ˈwɑ:spˌweɪstəd] adj. зь ве́льмі то́нкай та́ліяй, фігары́сты

wastage [ˈweɪstɪdʒ] n. 1. знос -у *m.*; марнава́ньне *n.* 2. стра́та *f.*

waste [weɪst] – v.t. 1. а) марнава́ць; тра́ціць: ***Don't waste time or money*** Ня траць ні ча́су ні гро́шай; растра́чваць, раскіда́ць; ***to waste an opportunity*** прапусьці́ць наго́ду. 2. пусто́шыць, руйнава́ць. 3. аслабля́ць, зьнясі́льваць: ***The old man was wasted by disease*** Стары́ быў зьнясі́лены хваро́бай – n. марнава́ньне, марнатра́ўства *n.*; тра́та *f.*: ***a waste of money, time, or effort*** тра́та гро́шай, ча́су або́ нама́га́ньняў; ***a waste of man's ability*** марнава́ньне чалаве́чых здо́льнасьцяў. 2. зно́шваньне, псава́ньне. 3. адкі́ды *pl. only.* 4. разбурэ́ньне, зьнішчэ́ньне. 5. пустэ́ча, аблого́а *f.*, дзірва́н -у́ *m.*

– adj. 1. адкі́нуты. 2. аблого́давы, пусты́нны (*абша́р*) 3. зруйнава́ны. 4. вы́карыстаны, непатрэ́бны: ***waste products*** адкі́ды *pl. only*

• ***go to waste*** тра́ціцца, марнава́цца

• ***lay waste*** спусто́шыць, разбары́ць, зруйнаваць

• ***lie waste*** ляжа́ць аблого́й

• ***waste drain*** вадасьцёк, рыншто́к -у *m.*

wastebasket [ˈweɪstˌbæskət] n. ко́шык для съме́цьця

wasteful [ˈweɪstfəl] adj. марнатра́ўны, раскі́длівы; неашча́дны, неэкано́мны

wasteland [ˈweɪstlænd] n. аблого́а *f.*; я́лавіна *f.*; пусты́ня *f.*

waste pipe сьцёкавая труба́

waster [ˈweɪstər] n. марнатра́вец -ўца, манта́ч -а́ *m.*

wasting [ˈweɪstɪŋ] adj. 1. спусташа́льны, разбура́льны. 2. зьнясі́льны: ***a wasting disease*** зьнясі́льная хваро́ба

watch [wɑ:tʃ] – v.t. 1. глядзе́ць: ***to watch a play*** глядзе́ць п'е́су. 2. сачы́ць; назіра́ць, ціка́ваць. 3. вартава́ць: ***He watched throughout the night*** Ён вартава́ў усю́ ноч. 4. пільнава́ць; сьцерагчы́. 5. наглада́ць, дзяжу́рыць

– n. 1. ва́рта *f.*; ва́хта *f.*: ***A man keeps watch over the bank at night*** Сто́раж варту́е банк уначы́. 2. ахо́ўваньне, вартава́ньне *n.* 3. гадзі́ньнік -а *m.* (*ручны́, кішэ́нны*): ***The watch is fast (slow)*** Гадзі́ньнік сьпяша́ецца (адстае́); ***The watch keeps the right time*** Гадзі́ньнік ідзе́ дакла́дна

• ***be on the watch*** быць ува́жным

• ***watch for*** чака́ць, падпільно́ўваць: ***The boy watched for a chance to cross the street*** Хлапе́ц чака́ў зру́чнага мо́манту перайсьці́ ву́ліцу

• ***Watch it!*** Уважа́й! Асьцяро́жна!

• ***watch out*** быць асьцяро́жным; асьцерага́цца

• ***watch over*** вартава́ць, пільнава́ць, наглада́ць; ахо́ўваць

watchband [ˈwɑ:tʃbænd] n. раме́ньчык да гадзі́ньніка

watch chain ланцужо́к да гадзі́ньніка

watchdog [ˈwɑ:tʃdɔ:g] – n. 1. вартавы́ саба́ка. 2. назіра́льнік -а *m.*

– adj. назіра́льны, нагля́дны: ***watchdog committee*** нагля́дная камі́сія

watchful [ˈwɑ:tʃfəl] adj. пі́льны; насьцяро́жаны; ува́жлівы, чу́йны

watchfully [ˈwɑ:tʃfəli] adv. пі́льна; чу́йна, ува́жліва

watchfulness [ˈwɑːtʃfəlnəs] n. пі́льнасьць, чу́йнасьць, ува́жлівасьць *f.*

watchmaker [ˈwɑːtʃˌmeɪkər] n. гадзі́ншчык -а *m.*, гадзі́ньнікавы ма́йстар

watchman [ˈwɑːtʃmən] n., pl. **-men** вартаўні́к -а́ *m.*

watchtower [ˈwɑːtʃˌtaʊr] n. вартаўні́чая ве́жа

watchword [ˈwɑːtʃwɜːrd] n. 1. паро́ль -ю *m.* 2. эпі́граф -у *m.*; кліч -у *m.*: ***"Forward" is our watchword*** «Напе́рад» — наш кліч

water [ˈwɔːtər] – n. 1. вада́ *f.* 2. ва́дкасьць. 3. мо́ра, во́зера *n.*; рака́ *f.*: ***high*** or ***low water*** высо́кі *або́* ні́зкі ўзро́вень вады́. 4. паве́рхня вады́: ***to swim under water*** пла́ваць пад ваду́ю

– v.t. 1. спы́рскваць, паліва́ць. 2. забясьпе́чваць ваду́ю: ***Belarus is well watered by rivers and lakes*** Белару́сь до́бра забясьпе́чаная ваду́ю рэ́чак і азёраў. 3. набіра́ць запа́с вады́: ***The ship waters before sailing*** Вадапла́ў набіра́е запа́с вады́ пе́рад пла́ваньнем. 4. сьлязі́цца: ***Her eyes watered*** Ейныя во́чы напо́ўні́ліся сьлязьмі́. 5. разбаўля́ць, развóдзіць ваду́ю: ***watered milk*** разьве́дзенае ваду́ю малако́

• ***above water*** а) на паве́рхні вады́. б) Informal на плаву́

• ***by water*** во́дным шля́хам

• ***hold water*** 1. утры́мваць ваду́. 2. Figur. вы́трымаць выпрабава́ньне, праве́рку, кры́тыку

• ***like water*** як ваду́, ве́льмі неашча́дна

• ***make one's mouth water*** узбудзі́ць жада́ньне, каб сьлі́нка пацякла́

• ***make (pass) water*** мачы́цца, выдзяля́ць мачу́

• ***of the first water*** найвышэ́йшай ступе́ні *або́* я́касьці

• ***take (the) water*** пусьці́цца ўплаў

• ***take (the) waters*** піць мінэра́льную ваду́ (*на куро́рце*)

• ***water down*** зьмя́кчыць, зрабі́ць слабе́йшым

• ***waters,*** pl. 1. во́ды *pl.* 2. во́дная паве́рхня (*мо́ра, ракі́*). 3. во́дная плынь

water bed ло́жак з вадзяны́м матра́сам

water bird вадзяна́я пту́шка

water blister вадзяны́ мазо́ль, вады́р -а́ *m.*

water-borne [ˈwɔːtərbɔːrn] adj. 1. які́ плыве́ па вадзе́, плыву́чы. 2. водатра́нспартны. 3. які́ разно́сіцца ваду́ю (*напр. бактэ́рыі*)

water clock вадзяны́ гадзі́ньнік

water closet прыбіра́льня *f.*, туале́т -у *m.*

water color акварэ́ль *f.* (*фа́рба, малю́нак*)

waterfall [ˈwɔːtərfɔːl] n. вадаспа́д -у *m.*

waterfowl [ˈwɔːtərfaʊl] n., pl. **-fowls** or coll. **fowl** вадзяна́я пту́шка

waterfront [ˈwɔːtərfrʌnt] n. 1. парто́вы раён. 2. узьбярэ́жжа *n.*

water gap го́рная цясьні́на

water gate 1. шлюз -а *m.* 2. варо́ты шлю́за

watering can *or* **pot** паліва́чка *f.*

watering hole, Informal папуля́рны бар *або́* начны́ клюб

watering place 1. во́ды *pl.*; куро́рт зь мінэра́льнымі во́дамі. 2. вадапо́й -ю *m.*

waterless [ˈwɔːtərləs] adj. бязво́дны

water level 1. узро́вень вады́. 2. ватэрпа́с -а *m.*

water lily, Bot. вадзяна́я ліле́я, гарла́чык -а *m.*

water main вадаправо́дная магістра́ль

watermark [ˈwɔːtərmɑːrk] n. 1. адзна́ка ўзро́ўню вады́. 2. вадзяны́ знак (*на папе́ры*)

water meadow заліўны́ луг, по́плаўлаў -ву *m.*

watermelon [ˈwɔːtərˌmelən] n. каву́н -а́ *m.*

water mill вадзяны́ млын

water moccasin бало́тная вадзяна́я ядаві́тая *або́* зьмяя́

water nymph руса́лка *f.*

water polo, Sport. ватэрпо́ла *n.*

water power гідраэнэ́ргія *f.*

waterproof [ˈwɔːtərpruːf] adj. воданепранікальны, непрамака́льны

water rat 1. вадзяны́ пацу́к. 2. хаху́ля *f.*
water-repellent [ˌwɔ:tərrɪˈpelənt] adj. непрамака́льны
water-resistant [ˈwɔ:tərrɪˌzɪstənt] adj. непрамака́льны, вадастóйкі
watershed [ˈwɔ:tərʃed] n. 1. во́дападзе́л -у *m.* 2. рачны́ басэ́йн
waterside [ˈwɔ:tərsaɪd] n. узьбярэ́жжа *n.*
water ski во́дная лы́жа
waterski [ˈwɔ:tərski:] v.i. е́зьдзіць на во́дных лы́жах
water snake вадзяна́я зьмяя́
water-soak [ˈwɔ:tərsouk] v.t. намо́чваць; мачы́ць
water softener сро́дак для зьмякча́ньня вады́
waterspout [ˈwɔ:tərspaʊt] n. 1. вадасьцёкавая ры́на. 2. вадзяны́ сьмерч
water table узро́вень грунтаво́й вады́
watertight [ˈwɔ:tərtaɪt] adj. 1. воданепранікáльны. 2. Figur. ца́лкам абгрунтава́ны: ***a watertight argument*** ца́лкам абгрунтава́ны до́вад
water tower во́данапо́рная ве́жа
waterway [ˈwɔ:tərweɪ] n. 1. во́дны шлях. 2. па́лубны сьцёк
water wheel вадзяно́е ко́ла
waterworks [ˈwɔ:tərwɜ:rks] n., pl. 1. во́даправо́дная ста́нцыя; во́даправо́дная се́тка. 2. по́мпавая ста́нцыя. 3. Sl. раптóўны, нястры́мны вы́бух пла́чу
watery [ˈwɔ:təri] adj. 1. вадзяны́; мо́кры: ***watery soil*** мо́края гле́ба. 2. які́ пака́звае на дождж: ***a watery sky*** не́ба, яко́е пака́звае на дождж. 3. сьлязьлі́вы: ***watery eyes*** во́чы, якія сьлязя́цца. 4. вадзяні́сты, рэ́дкі: ***watery soup*** вадзяні́сты суп
• ***watery blue*** вадзяні́ста-сі́ні
watt [wɑ:t] n., Electr. ват -а *m.*
watt-hour [ˌwɑ:tˈaʊr] n. ват-гадзі́на *f.*
wattmeter [ˈwɑ:tˌmi:tər] n. ватмэ́тар -ра *m.*
wave [weɪv] – n. 1. хва́ля *f.* 2. Phys. хва́ля, вібра́цыя *f.* 3. Figur. хва́ля *f.*, наплы́ў -ву *m.*: ***a wave of enthusiasm*** хва́ля ўзды́му; ***a cold wave*** хало́дная хва́ля, хва́ля хало́днага пове́тра. 4. маха́ньне *n.*: ***a wave of the hand*** маха́ньне, знак руко́ю. 5. ку́дзер -а. ло́кан -а *m.*
– v.i. 1. хвалява́цца, калыха́цца: ***The reeds waved in the breeze*** Чаро́т хвалява́ўся ад пове́ваў ве́трыку. 2. кучара́віцца: ***Her hair waves naturally*** Ейныя валасы́ натура́льна кучара́выя
– v.t. 1. накру́чваць, завіва́ць: ***to wave hair*** зави́ць валасы́. 2. махаць, дава́ць знак (*руко́ю*): ***to wave a car to halt*** спыні́ць а́ўта ма́хам рукі́; ***to wave a good-by*** маха́ць руко́ю на разьві́та́ньне; ***She waved him away*** Яна́ адпра́віла яго́ ма́хам руки́. 3. пагража́льна маха́ць: ***He waved the stick at them*** Ён пагрази́ў ім кі́ем
• ***make waves*** рабі́ць шуміху
• ***wave aside*** адмахну́цца; адмахну́ць, адхілі́ць
wavelength [ˈweɪvleŋθ] даўжыня́ хва́лі
waveless [ˈweɪvləs] adj. бяз хва́ляў, спако́йны
waver [ˈweɪvər] – v.i. 1. калыха́цца, хіста́цца. 2. мігацэ́ць, мігце́ць: ***a wavering light*** мігатлі́вае сьвятло́. 3. вага́цца, хіста́цца: ***My courage wavered*** Мая́ адва́га пахісну́лася
– n. 1. мігацэ́ньне, мігце́ньне, хіста́ньне *n.* 2. вага́ньне *n.*
wavy [ˈweɪvi] adj. 1. кучара́вы. 2. хва́лісты
wax I [wæks] – n. 1. воск -у *m.* 2. парафі́н -у *m.* 3. ва́кса *f.*
– v.t. васкава́ць
– adj. васко́вы
wax II [wæks] v.i. **waxed, waxed** or (poet.) **waxen, -ing** 1. павялі́чвацца, прыбыва́ць: ***The moon waxes till it becomes full*** Ме́сяц павялі́чваецца, паку́ль ня до́йдзе да по́ўні. 2. рабі́ца, станові́цца: ***to wax angry*** раззлава́цца; ***The party waxed merry*** Кампа́нія разьвесялі́лася
waxen [ˈwæksən]adj. 1. васко́вы, з во́ску. 2. гла́дкі й бле́дны, як воск (*пра*

ко́лер тва́ру). 3. наваскава́ны; навакса́ваны

wax paper or **waxed paper** васкава́ная папе́ра

waxy ['wæksi] adj. 1. як воск. 2. васко́вы. 3. васкава́ны

way [weɪ] n. 1. даро́га *f.*, шлях -у *m.*; сьце́жка *f.*: ***a way through the forest*** даро́га празь лес. 2. спо́саб, мэ́тад -у *m.*: ***new ways of preventing disease*** но́выя мэ́тады прадухіле́ньня хваро́бы. 3. лад, укла́д -у *m.*: ***way of life*** лад жыцьця́. 4. гле́дзішча *n.*, по́гляд -у *m.*: ***This plan is bad in several ways*** Гэ́ты плян нядо́бры пад не́калькімі по́глядамі. 5. кіру́нак -ку *m.*: ***which way?*** у які́ бок; куды́?; ***that way*** туды́; ***Look this way*** Глядзі́ сюды́. 6. ход жыцьця́, жыцьцё *n.*: ***to live in a great way*** жыць на шыро́кую нагу́

• ***be in the way*** замина́ць, перашкаджа́ць

• ***by the way*** а) па даро́зе. б) між і́ншым, дарэ́чы

• ***by way of*** даро́гай на *што*, спо́сабам *чаго́*, праз *што*

• ***come*** or ***fall one's way*** нада́рыцца, тра́піцца *каму*

• ***get*** or ***have one's own way*** настая́ць на сваі́м

• ***give way*** а) саступі́ць, даць даро́гу; пахісну́цца, адступі́ць. б) залама́цца, падда́цца

• ***have a way with*** мець падыхо́д: ***to have a way with people*** уме́ць абыхо́дзіцца зь людзьмі́

• ***in a way*** у некато́рым сэ́нсе

• ***lead the way*** ісьці́ папе́радзе *або́* напе́радзе, ве́сьці, пака́заць даро́гу

• ***lose one's way*** зьбі́цца з даро́гі, заблудзі́ць

• ***make one's way*** а) прабі́цца. б) дасягну́ць по́сьпеху

• ***make way*** дава́ць даро́гу, рабі́ць ме́сца

• ***once in a way*** час-ча́сам, калі́-нікалі́

• ***out of the way*** а) з даро́гі: ***We moved the fallen tree out of the way*** Мы прынялі́ пава́ленае дрэ́ва з даро́гі. б) далёка на адлю́дзьдзі. в) незвыча́йны, дзіво́сны, неадпаве́дны: ***to do anything out of the way*** зрабі́ць што-не́будзь неадпаве́днае

• ***see one's way*** ве́даць, як зрабі́ць што́сьці

• ***take one's way*** ру́шыць у даро́гу

• ***this way and that way*** гэ́так і гэ́нак, сяк і так

• ***under way***: а) у даро́зе. б) у працэ́се падрыхто́ўкі: ***preparations are under way*** ідзе́ падрыхто́ўка

• ***ways,*** pl. звы́чка *f.*, звы́чаль -ю *m.*: ***It's just his way*** Гэ́та то́лькі яго́ная звы́чка

• ***way off*** далёка

waybill ['weɪbɪl] n. накладна́я *f.*

wayside ['weɪsaɪd] n. або́чына *f.*

way train пры́гарадны цягні́к

wayward ['weɪwərd] adj. 1. нарави́сты; упа́рты, капры́зны. 2. няста́лы, зьме́нівы

wayworn ['weɪwɔ:rn] adj. сто́млены, здаро́жаны

we [wi:] pron., мы

weak [wi:k] adj. 1. слабы́, нямо́цны: ***a weak foundation*** слабы́ падму́рак. 2. слабы́, кво́лы, няду́жы; хі́лы: ***a weak old man*** кво́лы стары́ чалаве́к; ***a weak character*** слабы́ хара́ктар; ***weak coffee*** слаба́я ка́ва; ***a weak candidate*** слабы́ кандыда́т

weaken ['wi:kən] – v.t. 1. аслабля́ць. 2. рабі́ць слабе́йшым (*напо́й*)

– v.i. слабе́ць; сла́бнуць

weak-kneed [ˌwi:k'ni:d] adj. 1. слабы́ (на но́гі). 2. слабасі́льны

weakling ['wi:klɪŋ] – n. слаба́к -а́ *m.*

– adj. 1. слабы́, кво́лы. 2. слабаво́льны

weakly ['wi:kli] – adv. сла́ба, нямо́цна, кво́ла

– adj. слабы́, кво́лы

weakminded [ˌwi:k'maɪndɪd] adj. слабы́ на ро́зум

weakness [ˈwi:knəs] n. 1. сла́басьць, кво́ласьць, нядýжасьць *f.* 2. слабо́е ме́сца, сла́басьць *f.*: ***She has a weakness for chocolate*** У яе́ сла́басьць да шакаля́ду

weal I [wi:l] n. дабрабы́т -у *m.*

weal II [wi:l] n. рубцо́ц -ца́, шрам -а *m.*

wealth [welθ] n. 1. бага́ццьце *n.*, добро́ *n.*; даста́так -ку *m.* 2. вялі́кая ко́льксьць: ***a wealth of words*** бага́ццьце сло́ваў, бага́тая ле́ксыка

wealthy [ˈwelθi] adj. бага́ты, замо́жны: ***a wealthy man*** багаты́р -á *m.*
• ***get (grow) wealthy*** багаце́ць

wean [wi:n] v.t. 1. адвуча́ць (*немаўля́ ад грудзе́й*). 2. аддзяля́ць, адлуча́ць

weapon [ˈwepən] n. зброя *f.*

weaponry [ˈwepənri] n. 1. зброя *f.* 2. узбрае́ньне *n.*

wear [wer] – v.t. **wore, worn, wearing** 1. насі́ць: ***She often wears that blue dress*** Яна́ ча́ста но́сіць гэ́тую блакі́тную суке́нку; ***to wear a beard*** насі́ць бараду́. 2. зно́шваць: ***These shoes are badly worn*** Гэ́тыя чарав і́кі мо́цна зно́шаныя; ***All that walking wore a hole in my shoe*** Ад усяе́ гэ́тае хадзьбы́ пратапта́ліся маі́ чарав і́кі. 3. вымýчваць; змо́рваць; зьнясі́льваць: ***She was worn with toil and care*** Яна́ была́ змо́раная цяжко́й пра́цай і турбо́тамі
– v.i. 1. насі́цца, зно́швацца: ***This coat has worn well*** Гэ́тае палі́то́ насі́лася до́бра; ***His coat has worn to shreds*** Яго́нае палі́то́ знасі́лася да ні́ткі. 2. Figur. трыва́ць: ***a friendship that did not wear*** сяброўства, яко́е ня вы́трывала. 3. Figur. міна́ць, цягну́цца (*пра час*): ***It became hotter as the day wore on*** Цяга́м дня рабі́лася гарачэ́й
• ***wear down*** а) вы́мучыць; змардава́ць. б) дакана́ць
• ***wear off*** ме́ншаць; сьціра́цца, падно́швацца
• ***wear out*** а) знасі́ць. б) зужы́ць, вы́карыстаць. в) стамі́ць; змары́ць; змардава́ць, зьнясі́ліць

weariless [ˈwɪrɪləs] adj. нястóмны, няўтóмны

weariness [ˈwɪrɪnəs] n. стóмленасьць, стóма *f.*; змóранасьць, змóра *f.*

wearisome [ˈwɪrɪsəm] adj. стамля́льны, зьнемага́льны; ну́дны

weary [ˈwɪri] – adj. 1. змóраны; стóмлены; зьнясі́лены. 2. стамля́льны, надаку́члівы: ***a weary wait*** надаку́члівае чака́ньне; ***I am weary of it*** Мне гэ́та ўсё абры́дла
– v.t. **-ried, -rying** 1. надаку́чваць. 2. стамля́ць
– v.i. 1. стамля́цца. 2. тужы́ць: ***She is wearying for home*** Яна́ ту́жыць па до́ме

weasel [ˈwi:zəl] – n., Zool. ла́ска, ласі́ца *f.*
– v.i. **-selled** or **-seled, -selling** or **seling** хітрава́ць
• ***weasel out*** ухіля́цца, вы́круціцца, увільну́ць

weather [ˈweðər] – n. надво́р'е *n.*: ***nice weather*** пагóда *f.*; ***hot weather*** гара́чае надво́р'е, гарачыня́ *f.*
– v.t. абве́трываць, пакіда́ць пятрэ́ць: ***Wood turns gray if weathered for a long time*** Дрэ́ва шарэ́е, калі́ яго надо́ўга пакі́нуць на дварэ́
– v.i. вытры́мваць, трыва́ць: ***The ship weathered the storm*** Вадапла́ў вытрымаў бу́ру
– adj. наве́траны: ***It was very cold on the weather side of the ship*** На наве́траным баку́ вадапла́ва было́ ве́льмі хало́дна
• ***keep one's weather eye open*** быць прыгатава́ным, трыма́ць во́ка
• ***under the weather,*** Informal а) нездаро́вы, хвараві́ты. б) нападпі́тку

weather-beaten [ˈweðərˌbi:tən] adj. 1. загартава́ны ве́трам. 2. абве́траны

weather-bound [ˈweðərbaʊnd] adj. затрыма́ны благі́м надво́р'ем

weathercock [ˈweðərkɑ:k] n. флю́гер -а *m.*

weather forecast прагно́з надво́р'я

weathering [ˈweðərɪŋ] n., Geol. вывéтрываньне *n.*, эро́зія *f.*

weatherman [ˈweðərmæn] n., pl. **-men** Informal мэтэарóляг -а *m.*, сынóптык -а *m.*

weatherproof [ˈweðərpru:f] – adj. надвóр'еадпóрны, надвóр'еўстóйлівы
– v.t. засьцерагáць ад непагóды; рабíць надвор'еадпóрным

weather strip ізаляцыйная стýжка

weather vane флюгер -а *m.*

weave [wi:v] – v.t. **wove** or (rare) **weaved, woven** or **wove, weaving** 1. ткаць; плéсьці, віць. 2. сплятáць, спалучáць: ***The author wove three plots together into one story*** Аўтар злучыў тры сюжэ́ты ў адну́ апóвесьць. 3. вéсьці апóвед
– n. 1. ткáньне *n.*, ткань *f.* 2. вязь *f.*: ***a close weave*** густáя вязь

weaver [ˈwi:vər] n. ткач -á *m.*, ткáльля, ткачы́ха *f.*

web [web] – n. 1. павуцíна *f.*, павуцíньне *n.* 2. сéтка *f.*: ***a web of railways*** чыгýначная сéтка. 3. плáвальная перапóнка (*у ка́чак, гусе́й*). 4. рулён газэ́тнае папéры
– v.t., **(-bb)** 1. абвівáць павуцíньнем. 2. ублы́тваць у павуцíньне
• ***connective web tissue*** злучáльная ткáнка
• ***web page*** старóнка на інтэрнэ́це

webbed [webd] adj. 1. як павуцíна. 2. перапóнчаты: ***Ducks have webbed feet*** Кáчкі мáюць перапóнчатыя нóгі

webfoot [ˈwebfʊt] n., pl **-feet** 1. перапóнчатая нагá. 2. птýшка *або́* жывёла зь перапóнчатымі нагáмі, лáпамі

web-footed [ˌwebˈfʊtəd] adj. перапóнчатанóгі

wed [wed] – v.t. жанíць (*дзецюка́*); выдавáць замýж (*дзяўчы́ну*); давáць шлюб. 2. Figur. спалучáць
– v.i. 1. брáцца шлю́бам, жанíцца. 2. Figur. заця́та трымáцца (*ду́мкі, по́глядаў*)

we'd [wi:d] 1. скарочанае **we had.** 2. **we should, we would**

wedded [ˈwedɪd] adj. 1. ажэ́нены. 2. Figur. адданы, вéрны
• ***wedded bliss*** сямéйнае шчáсьце

wedding [ˈwedɪŋ] – n. 1. шлюб -у *m.* 2. вясéльле *n.*
– adj. вясéльны: ***wedding cake*** вясéльны каравáй *або́* торт; ***wedding dress*** шлю́бная сукéнка

wedge [wedʒ] – n. 1. клін -а *m.* 2. клінóк -кá *m.* (*сы́ру, то́рту*)
– v.t. 1. убівáць клін; калóць. 2. заклінóўваць; уклінóўваць

wedge-shaped [ˈwedʒʃeɪpt] adj. клінавáты, клінападóбны

wedlock [ˈwedlɑ:k] n. 1. шлюб -у *m.*, жанíцьба *f.*: ***out of wedlock*** бясшлю́бны, бяз шлю́бу, па-за шлю́бам, пазашлю́бны. 2. сямéйнае жыцьцё

Wednesday [ˈwenzdeɪ] n. серадá *f.*

wee [wi:] adj. вéльмі малы́, малéнечкі

weed I [wi:d] – n. 1. зéльле, пустазéльле *n.* 2. Informal тытýнь -ю́ *m.* 3. Informal марыхуáна *f.*
– v.t. палóць
• ***weed out*** а) прапóлваць. б) выкідáць, вычышчáць

weed II [wi:d] n. жалóбны ўбóр, жалóбная павя́зка
• ***widow's weeds*** удóвін жалóбны ўбóр

weeder [ˈwi:dər] n. 1. палóльніца *f.*; палóльнік -а *m.* 2. прылáда для прапóлкі

weedy [ˈwi:di] adj. 1. зарóслы зéльлем: ***a weedy garden*** гарóд зарóслы зéльлем. 2. зельлепадóбны. 3. тóнкі і высóкі; квóлы

week [wi:k] n. ты́дзень -ня *m.*
• ***week in, week out*** тыдзень за тыднем

weekday [ˈwi:kdeɪ] n. бýдні дзень, бýдзень -ня *m.*

weekend [ˈwi:kˌend] n. субóта й нядзéля, канéц тыдня, ўíкэнд -у *m.*

weekly [ˈwi:kli] – adj. тыднёвы. 2. штотыднёвы: ***a weekly letter home*** штотыднёвы ліст дамóў
– adv. штоты́дня, штоты́дзень, раз на тыдзень
– n. тыднёвік -а *m.*

weep [wi:p] – v.i. **wept, weeping** 1. пла́каць; усхліпваць. 2. сьлязі́цца, сьцяка́ць (*кро́плямі*).
– v.t. 1. праліва́ць сьлёзы: ***She wept bitter tears*** Яна́ пла́кала го́ркімі сьлязьмі́. 2. апла́кваць: ***No poet wept for him*** Ніхто́ з паэ́таў не апла́кваў яго́
• ***weep one's life away*** праплака́ць сваё жыцьцё
weeper [ˈwi:pər] n. 1. пла́кса *f.*; плаксу́н -а́ *m.*, плаксу́ха *f.* 2. пла́чка, галасі́льніца *f.* (*па нябо́жчыку*)
weepiness [ˈwi:pɪnəs] n. плаксі́васьць *f.*
weeping [ˈwi:pɪŋ] – adj. 1. які́ пла́ча. 2. ні́цы: ***weeping willow*** ні́цая вярба́
– n. плач -у *m.*: ***soft weeping*** хлі́паньне *n.*, хліп
weepy [ˈwi:pi] adj. хліпасьлі́вы, плаксі́вы
weft [weft] n. уто́к -у *m.* (*у тканіне*)
weigh [weɪ] – v.t. 1. ва́жыць: ***to weigh oneself*** пава́жыцца. 2. (out) адва́жваць: ***The grocer weighed out five pounds of sugar*** Кра́мнік адва́жыў пяць фу́нтаў цу́кру. 3. дакла́дна абду́мваць, узва́жваць: ***to weigh the advantages and disadvantages*** узва́жыць вы́гады й нявы́гады. 4. ацэ́ньваць
– v.i. 1. ва́жыць: ***She weighed 140 pounds*** Яна́ ва́жыла 140 фу́нтаў. 2. мець значэ́ньне, вагу́. 3. Naut. здыма́цца зь я́кара
• ***weigh down*** абцяжа́рваць: ***weighed down with troubles*** абцяжа́раны кло́патамі
• ***weigh on*** быць цяжа́рам *каму́*
weight [weɪt] – n. 1. вага́ *f.*: ***to lose weight*** худне́ць; ***to put on weight*** папра́віцца, патаўсьце́ць. 2. цяжа́р -у *m.* 3. гі́ра *f.* 4. груз -у *m.*, цяжа́р -у *m.*: ***The pillars support the weight of the roof*** Калёны трыма́юць цяжа́р да́ху. 5. цяжа́р турбо́таў, адка́знасьці: ***It will be a weight off my mind*** Гэ́та здыма́е мне кло́пат з галавы́. 6. уплы|ў -ву *m.*; ва́жнасьць, ва́жкасьць *f.*: ***a matter of great weight*** спра́ва вялі́кай ва́жнасьці; ***men of weight*** уплыво́выя, аўтарытэ́тныя лю́дзі
– v.t. 1. нагружа́ць; абцяжа́рваць. 2. надава́ць вагі́, значэ́ньня
• ***by weight*** на вагу́: ***to sell the apples by weight*** прадава́ць я́блыкі на вагу́
• ***carry weight*** быць ва́жным, уплыво́вым
weightless [ˈweɪtləs] adj. 1. бязва́жкі. 2. безуплыво́вы, малава́жкі
weightlessness [ˈweɪtləsnəs] n. бязва́жкасьць *f.*
weighty [ˈweɪti] adj. 1. цяжкі́; ва́жкі. 2. ва́жны, уплыво́вы; ва́жкі, пераканаўчы: ***weighty arguments*** ва́жкія, пераканаўчыя аргумэ́нты
weir [wɪr] n. 1. гаць *f.* 2. запру́да *f.*
weird [wɪrd] adj. 1. незямны́, таёмны. 2. дзіўны, дзівакава́ты; фантасты́чны
welcome [ˈwelkəm] – interj. віта́ем: ***Welcome home!*** З прые́здам! Зь вярта́ньнем!
– n. 1. віта́ньне *n.* 2. сардэ́чная сустрэ́ча: ***You will always have a welcome here*** Вы заўсёды бу́дзеце тут жада́ным го́сьцем
– v.t. 1. сардэ́чна віта́ць. 2. гасьці́нна прыма́ць
– adj. 1. пажада́ны, прые́мны: ***a welcome letter*** пажада́ны ліст. 2. быць запро́шаным: ***You are welcome to pick the flowers*** Калі́ ла́ска, вы мо́жаце нарва́ць сабе́ кве́так
• ***wear out one's welcome*** перасядзе́ць час гасьці́ннасьці
• ***You are (quite) welcome*** Калі́ ла́ска; Нама́ за што (*адка́з на падзя́ку*)
weld [weld] – v. 1. спа́йваць, зва́рваць: ***He welded two rods together*** Ён спаяў два пруты́. 2. це́сна злуча́ць, гуртава́ць: ***Working together for a month welded them into a strong team*** Супо́льная пра́ца на працягу ме́сяца спаяла іх у мо́цную кама́нду. 3. спа́йвацца: ***Some metals weld better than others*** Некато́рыя мэта́лы спа́йваюцца лепш за і́ншыя

– n. 1. зва́рка, спа́йка *f.* 2. спа́йваньне *n.*

welder ['weldər] n. зва́ршчык, спа́йшчык -а *m.*

welfare ['welfer] n. 1. дастáт|ак -ку *m.*; дабрабы́т -у *m.* 2. сацыя́льная апе́ка

welfare work сыстэ́ма сацыя́льнага забесьпячэ́ньня

well I [wel] – adv. **better, best** 1. до́бра: ***The job was well done*** Пра́ца была́ до́бра вы́кананая; ***Shake well before using*** До́бра ўзбо́ўтайце пе́рад ужыва́ньнем. 2. шмат; далёка: ***He is well past forty*** Ямý далёка за со́рак. 3. у сапра́ўднасьці: ***I couldn't very well refuse*** У сапра́ўднасьці я ня мо́г адмо́віць

– adj. 1. до́бры, пра́вільны, у пара́дку: ***All is quite well with me*** У мяне́ ўсё ў пара́дку. 2. здаро́вы: ***I am very well*** Я чу́юся зусі́м здаро́вым; Я ма́юся до́бра

– interj. ну (*выража́е зьдзіўле́ньне, зго́ду*): ***Well! Well! Here's John*** Ну і ну! Вось і Янка; ***Well, I'm not sure*** Ну, я ня пэ́ўны; ***Well, what next?*** Ну, а што дале́й?

• ***as well*** а) таксáма; апрача́ таго́, б) адно́лькава

• ***as well as*** а) у дада́так да; а таксáма, б) гэ́так жа, як

• ***do well*** а) ме́цца до́бра. б) до́бра зрабі́ць

• ***get well*** вы́здаравець, ачуня́ць

well II [wel] – n. 1. кало́дзеж -а *m.*, сту́дня *f.* 2. сьвідраві́на *f.* 3. крыні́ца *f.*; жарало́ *n.* 4. пралёт (*ле́сьвішы*); ша́хтавы *або́* лі́фтавы ствол

– v.i. 1. біць крыні́цай, хлы́нуць. 2. налівáцца, напаўня́цца : ***Tears welled up in her eyes*** Ейныя во́чы напо́ўнілі́ся сълязьмі́

we'll [wi:l] *скаро́чанае* **we shall, we will**

well-adjusted [ˌwelə'dʒʌstɪd] adj. ураўнава́жаны; до́бра нала́джаны

well-advised [ˌwelədˈvaɪzd] adj. 1. разва́жлівы. 2. до́бра паінфармава́ны, з до́брай пара́дай

well-aimed [ˌwel'eɪmd] adj. до́бра нацэ́лены, тра́пны

well-appointed [ˌwelə'pɔɪntɪd] adj. до́бра забясьпе́чаны, асна́шчаны *або́* абсталя́ва́ны

well-balanced [ˌwel'bælənst] adj. 1. ураўнава́жаны, урэгуля́ва́ны. 2. разва́жлівы; псыхі́чна ўраўнава́жаны

well-behaved [ˌwelbɪ'heɪvd] adj. прыстóйны, добрапрыстóйны; вы́хаваны

wellbeing [ˌwel'bi:ɪŋ] n. дабрабы́т -у *m.*; памы́снасьць *f.*

well-born [ˌwel'bɔ:rn] adj. радавíты

well-bred [ˌwel'bred] adj. 1. до́бра вы́хаваны. 2. до́брага заво́ду; чыстакро́ўны (*пра жывёлу*)

well-defined [ˌweldɪ'faɪnd] adj. дакла́дна азна́чаны, акрэ́сьлены

well-disposed [ˌweldɪ'spoʊzd] adj. добразычлі́вы, спрыя́льны; прыхі́льны

well-dressed [ˌwel'drest] adj. прыбра́ны, прыго́жа апра́нуты

well-fed [ˌwel'fed] adj. нако́рмлены, адко́рмлены; сы́ты, гла́дкі

well-founded [ˌwel'faʊndɪd] adj. абгрунтава́ны

well-grown [ˌwel'groʊn] adj. ро́слы

wellhead ['welhed] n. крыні́ца *f.*; жарало́ *n.*

well-informed [ˌwelɪn'fɔ:rmd] adj. до́бра паінфармава́ны

well-kept [ˌwel'kept] adj. до́бра дагле́джаны; до́бра захава́ны

well-known [ˌwel'noʊn] adj. 1. агу́льна ве́дамы (*факт*). 2. шыро́ка ве́дамы, славу́ты

well-meaning [ˌwel'mi:nɪŋ] adj. добразычлі́вы

well-off [ˌwel'ɔ:f] adj. 1. у до́брым ста́не. 2. бага́ты, пры грашо́х, забясьпе́чаны

well-read [ˌwel'red] adj. начы́таны

wellspring ['welsprɪŋ] n. крыні́ца *f.*

well sweep, n. журавéль -ўля́ *m.* (*пры сту́дні*)

well-timed [ˌwel'taɪmd] adj. своечасо́вы

well-to-do [ˌweltə'du:] adj. замо́жны

well-wisher ['welˌwɪʃər] n. добразычлі́вец -ўца *m.*

Welsh [welʃ] – adj. валíйскі
– n. валíец -йца *m.*, валíйцы *pl.* 2. валíйская мóва
Welshman [ˈwelʃmən] n., pl. **-men** валíец -йца *m.*
welt [welt] – n. 1. рант -а *m.* (*у абýтку*). 2. аблямóўка, абшы́ўка *f.* 3. Informal піся́г -á *m.* 4. Informal удáр -у *m.*
– v.t. 1. аблямóўваць. 2. Informal ласавáць
welter [ˈweltər] – n. сумбýр, бязлáд -у *m.*, блытанíна *f.*
– v.i. 1. патанáць, бóўтацца, валя́цца. 2. уздымáцца
welterweight [ˈweltərweɪt] n. баксёр сярэ́дняй вагí
wen [wen] n. тлушчáк, тлушчавíк -á *m.*
Wend [wend] n. вэнд -а *m.*, лýжыцкі сэрб
went [went] v., *p.t. of* **go**
wept [wept] v., *p.t., p.p. of* **weep**
were [wɜːr; *unstressed* wər] v., *p.t. of* **be** быў, былí. 2. *subjunctive of* **be**: ***If I were rich, I would travel*** Калí б я быў багáты, я б падарóжнічаў
we're [wɪr] *скарóчанае* **we are**
weren't [wɜːrnt] *скарóчанае* **were not**
west [west] – n. зáхад -у *m.*
– adj. захóдні
• ***West*** Зáхад, краíны захóдняга сьвéту
• ***the West*** захóдняя чáстка Злýчаных Штáтаў, Канáды
• ***west of*** на зáхад ад
westbound [ˈwestbaʊnd] adj. якí ідзé (вядзé) на зáхад (*пра кірýнак*)
westerly [ˈwestərli] – adj., adv. 1. на зáхад. 2. з зáходу, захóдні.
– n. захóдні вéцер
western [ˈwestərn] – adj. 1. захóдні. 2. у захóдняй чáстцы
– n. Informal вэ́стэрн -у *m.* (*каўбóйскі фільм абó апавядáньне з жыцьця́ амэрыкáнскага Зáходу*)
Western civilization захóдняя цывілізáцыя
Westerner [ˈwestərnər] n. чалавéк з захóдняй чáсткі Злýчаных Штáтаў *абó* Канáды
Western Hemisphere Захóдняя Паўкýля
westernmost [ˈwestərnmoʊst] adj. найбóльш захóдні, найдалéй на зáхадзе
Westphalian [westˈfeɪlɪən] adj. вэстфáльскі
westward [ˈwestwərd] – adv. на зáхад, у захóднім кірýнку: ***to sail westward*** плы́сьці на зáхад
– adj. накірава́ны на зáхад, захóдні: ***the westward slope of the hill*** захóдні схон узгóрку
westwards [ˈwestwərdz] adv., *гл.* **westward, adv.**
wet [wet] – adj. **wetter, wettest** 1. мóкры. 2. нявы́сахлы: ***Don't touch: wet paint*** Не дакранáйся — пафарбавáна. 3. дажджлíвы, мóкры: ***wet weather*** дажджлíвае, мóкрае надвóр'е. 4. вільгóтны
– v.t. 1. мачы́ць, замóчваць
– v.i. 1. мóкнуць; макрэ́ць. 2. мачы́цца, выдзяля́ць мачý.
– n. 1. макратá, макрыня́ *f.* 2. вільгóтнасьць, вíльгаць *f.*, макрóцьце *n.*
• ***wet behind the ears*** недасьвéдчаны, зялёны
wether [ˈweðər] n. вы́легчаны барáн
wetland [ˈwetlænd] n. балóта *n.*; дрыгвá *f.*
wetness [ˈwetnəs] n. макрыня́ *f.*; макрэ́ча *f.*
wet nurse мáмка, кармíліца *f.*
wet-nurse [ˈwetnɜːrs] v.t. быць мáмкай
wettish [ˈwetɪʃ] adj. макравáты, вільгóтны
we've [wiːv; unstressed wɪv] *скарóчанае* **we have**
whack [hwæk] – n. удáр -у *m.*
– v.t. лупцавáць
• ***out of whack*** у бязлáдзьдзі, ня ў фóрме
• ***take a whack at*** Sl. паспрабавáць *што* (*анý ўдáсца*)
whacky [hwæki] *гл.* **wacky**
whale I [hweɪl] – n. кіт -á *m.*
– v.i. палявáць на кітóў; лавíць кітóў
whale II [hweɪl] v.t., Informal бíць, хвастáць; сьцябáць, лупцавáць
whaleboat [ˈhweɪlboʊt] n. кітабóйная лóдка

whalebone [ˈhweɪlboʊn] n. кітóвы вус
whaler [ˈhweɪlər] n. кіталóлў -ва *m.*, кітабóлй -я *m.*
whaling [ˈhweɪlɪŋ] n. 1. лóўля кітóў. 2. кітабóйны прóмысел
wharf [hwɔ:rf] n., pl. **wharves** or **wharfs** 1. верф *f.* 2. прычáл -у *m.*
what [hwʌt] – pron. 1. *пытáльны:* што, якí: ***What is it?*** Што гэ́та? ***What of it?*** Што з гэ́тага? ***So what?*** Ну, дык што з гэ́тага? ***What is the matter?*** Што ста́лася? У чым спра́ва? ***What is your name?*** Тваё імя́? Як цябе́ зваць? 2. *адно́сны:* ***I know what you mean*** Я ве́даю, што ты хо́чаш сказа́ць; ***Do what you please*** Рабí, што табе́ хо́чацца
– adj. 1. якí, като́ры : ***What time is it?*** Като́рая гадзíна? 2. той, якí; якí: ***Put back what money is left*** Палажы́ наза́д гро́шы, што засталíся. 3. што за: ***What a beautiful day!*** Што за прыго́жы дзень! ***What a pity!*** Шкада́! ***What luck!*** Што за шча́сьце!
– adv. як, нако́лькі: ***What does it matter?*** Яко́е гэ́та ма́е зна́чаньне?
– interj. што: ***What! Are you late again?*** Што? Ты ізно́ў спазьні́ўся?
• ***and what not*** і ўсё íншае: ***She collected buttons, beads, bangles, and what not*** Яна́ зьбірáла гýзікі, па́церкі, бранзале́ты і ўсё íншае
• ***what for*** чаму́; наво́шта
• ***what have you,*** Informal і да тагó падо́бнае
• ***what if*** што ста́лася б, калí б
• ***what's what,*** Informal што да чагó
whatever [hwʌtˈevər] – pron. 1. усё, што; што б ні: ***Do whatever you like*** Рабí, што хо́чаш; ***I am right, whatever you think*** Мая́ пра́ўда, што б ты сабе́ ні ду́маў.
– adj. 1. абы́-якí, які б ні быў: ***for whatever reason*** дзе́ля яко́й бы ні было́ прычы́ны. 2. якí-не́будзь: ***I have no plans whatever*** Я ня ма́ю аніякíх пля́наў; ***Is there any hope whatever?*** Ці ёсьць хоць яка́я надзе́я?
whatnot [ˈhwʌtnɑ:t] n. 1. уся́кая ўся́чына, барахло́ *n.* 2. палíчка для дро́бязі
what's [hwʌts] *скаро́чанае* **what is**
whatsoever [ˌhwʌtsoʊˈevər] pron., adj. *гл.* **whatever**
wheal [hwi:l] n. пухíр -á *m.*
wheat [hwi:t] n. пшаніца *f.*
wheaten [ˈhwi:tən] adj. пшанíчны
wheel [hwi:l] – n. 1. ко́ла *n.* 2. руль -я́ *m.*, абара́нак -ка *m.*; круг -а *m.*: ***a ship's wheel*** стырно́ *n.*, рулявóе ко́ла, штурва́л -а *m.*; ***a potter's wheel*** ганча́рны круг. 3. Figur. машы́на *f.*, мэханíзм -у *m.*: ***the wheels of state*** дзяржа́ўная машы́на. 4. Informal самахо́д -а *m.*; ро́вар, веласіпе́д -а *m.*
– v. 1. круціцца, вярце́цца. 2. ве́зьці на ко́лах. 3. Informal калясíць
• ***at the wheel*** а) за стырно́м. б) на кіраўні́чым стано́вішчы
• ***big wheel*** вялíкая шы́шка (*пра ва́жную асо́бу*)
• ***wheels*** а) мэханíзм -у *m.* б) структу́ра *f.* в) апара́т (*дзяржа́ўны*)
• ***wheels within wheels*** склада́ныя абста́віны
wheelbarrow [ˈhwi:lˌbærоʊ] n. та́чка *f.*
wheelchair каля́ска *f.* (*для інвалíдаў*)
wheeler-dealer [ˌhwi:lərˈdi:lər] n., Sl. дзялле́ц -ца́, дзялло́к, -ка́ *m.*
wheelhouse [ˈhwi:lhaʊs] n. ру́бка *f.*, кабíнка стырнавóга
wheelwright [ˈhwi:lraɪt] n. калёсьнік -а *m.*
wheeze [ˈhwi:z] – v.i. сапцí, хрыпе́ць
– n. 1. сапе́ньне *n.*, сап -у *m.*; хрыпе́ньне *n.*, храп -у *m* . 2. Sl. зьбíты вы́раз, стары́ анекдо́т
wheezy [ˈhwi:zi] adj. сапа́ты, хрыпа́ты
when [hwen] – adv. калí: ***When does the store close?*** Калí зачыня́ецца кра́ма?
– conj. 1. калí: а) ***Rise when your name is called*** Устань, як цябе́ вы́клічуць. 2. тады́, калí: ***You cry when you should laugh*** Ты пла́чаш, калі тро́ба сьмя́яцца
– n. час -у *m.*: ***the when and where of an act*** час і ме́сца дзе́і
whence [hwens] adv. адку́ль

whenever [hwen'evər] conj., adv. калі́; калі́-ко́лечы, калі́ б ні было́

where [hwer] – adv. 1. дзе: ***Where is he?*** Дзе ён? 2. куды́: ***Where are you going?*** Куды́ ідзе́ш? 3. адку́ль, дзе: ***Where did you get this book?*** Дзе ты доста́ў гэ́тую кні́гу?
– conj. 1. там, дзе: ***The keys are where you left them*** Ключы́ там, дзе ты іх паки́нуў. 2. куды́: ***I will go where you go*** Я пайду́, куды́ ты по́йдзеш

whereabout *гл.* **whereabouts**

whereabouts ['hwerəbauts] – adv., conj. дзе паблі́зу, бліза́ка; дзе? ***Whereabouts can I find a doctor?*** Дзе тут паблі́зу мо́жна знайсьці ле́кара?
– n., pl. прыблі́знае месцазнахо́джаньне *n.*: ***Do you know his whereabouts?*** Ці вы ве́даеце, дзе ён знахо́дзіцца?

whereas [hwer'æz] conj. 1. тым ча́сам, як; хаця́; а: ***Some people like opera whereas others do not*** Некато́рым лю́дзям падаба́ецца о́пэра, а і́ншым не. 2. дзе́ля таго́ што, так як

whereby [hwer'bai] adv., conj. пры дапамо́зе *чаго́*; чым; як: ***There is no other way whereby he can be saved*** Нямá ніякага і́ншага спо́сабу яго́ вы́ратаваць

wherefore [hwer'fɔ:r] – adv. 1. наво́шта; чаму́. 2. дзе́ля таго́, таму́
– conj. дзе́ля яко́е прычы́ны; чаму́
– n. прычы́на *f.*

wherefrom [hwer'frʌm] adv. адку́ль; з чаго́: ***Wherefrom has he so much wisdom?*** Адку́ль у яго́ гэ́тулькі му́драсьці?

whereof [hwer'ʌv] adv., conj. з чаго́; зь яко́га; пра каго́

whereupon [ˌhwerə'pɑ:n] adv., conj. 1. на чым, на яки́м. 2. у яки́м, пасьля́ яко́га

wherever [hwer'evər] conj., adv. дзе; дзе ж, куды́ ж; хоць дзе, хоць куды́: ***Wherever are you going?*** Куды́ ж ты ідзе́ш?; ***Sit wherever you like*** Сядзь дзе хо́чаш

whet [hwet] v.t. 1. тачы́ць: ***to whet a knife*** натачы́ць нож. 2. Figur. узбуджа́ць; завастра́ць (*апэты́т, жада́нье*)

whether ['hweðər] conj. ці: ***I don't know whether he is here*** Я ня ве́даю, ці ён тут
• ***whether ... or*** ці ... ці: ***It matters little whether we go or stay*** Гэ́та мала-ва́жна, ці мы по́йдзем, ці застане́мся
• ***whether or not*** так ці іна́кш; ва ўся́кім выпа́дку; ня гле́дзячы ні на што

whetstone ['hwetstoun] n. тачы́ла *n.*, асялло́к, брусло́к -ка́ *m.*

whey [hwei] n. сыро́ватка *f.*

which [hwitʃ] – pron. 1. які́, като́ры, хто: ***Which of you am I to thank?*** Каму́ з вас падзя́каваць?; ***Which way shall we go?*** У які́ бок мы по́йдзем? 2. які́, като́ры, што: ***the sight which I saw*** відо́вішча, яко́е я паба́чыў
– adj. які́, като́ры: ***Which boy won the prize?*** Като́ры хлапе́ц здабы́ў узнагаро́ду?

whichever [hwitʃ'evər] pron., adj. 1. які́ хаця́, які́ то́лькі, като́ры то́лькі: ***Buy whichever hat you like*** Купля́й капялю́ш, які́ то́лькі табе́ падаба́ецца. 2. які́ б ні, като́ры б ні: ***Whichever side wins, I shall be satisfied*** Като́ры б бок ні вы́граў, я бу́ду задаво́лены

whiff [hwif] – n. 1. паве́ў -ву *m.*, по́дых -у *m.* (*ве́тру*). 2. пах -у *m.* 3. дымо́к -ка́ *m.* (*цыгары́ты*)
– v.i. 1. дзьмуць; дзьму́хаць. 2. пы́хкаць, пуска́ць дымо́к

whiffle ['hwifəl] v.i. 1. падзьму́хваць, павява́ць (*пра ве́цер*). 2. хіста́цца, быць нерашу́чым

while [hwail] – n. час -у *m.*, адрэ́зак ча́су: ***a long while*** до́ўга; ***in a little while*** неўзаба́ве; ***a little while ago*** нядаўна; ***for a while*** на не́йкі час
– conj. 1. тады́ як; калі́, паку́ль: ***While I was speaking, he said nothing*** Калі́ я гаварыў, ён нічо́га не каза́ў. 2. хоць: ***While I like the color of***

your hat, I do not like its shape Хоць мне падаба́ецца ко́лер твайго́ капелюша́, не падаба́ецца мне ягóны фасóн

• ***while away (time)*** ба́віць, правóдзіць час

whim [hwɪm] n. прыхамаць *f.*, капрыз -у *m.*, захапле́ньне *n.*: дзіва́цтва *n.*: ***Her whim for gardening won't last long*** Ейнае захапле́ньне гаро́дніцтвам до́ўга не патрыва́е

whimsical [ˈhwɪmzɪkəl] adj. 1. капры́зны; перабо́рлівы. 2. дзівакава́ты, эксцэнтры́чны

whine [hwaɪn] – v.i. 1. скавыта́ць; скуго́ліць; ека́таць (*пра саба́ку*). 2. піш-ча́ць, хны́каць (*пра дзіця́*). 3. нарака́ць; ска́рдзіцца

– n. 1. скавыта́ньне, скуго́леньне *n.* 2. піск -у *m.*, хны́каньне, нарака́ньне *n.*

whinny [ˈhwɪni] – n. іржа́ньне *n.* (*каня́*)

– v.i. іржа́ць

whip [hwɪp] – v., **whipped** or **whipt, whipping,**

– v.t. 1. а) удара́ць; біць; лупцава́ць; сьцёбаць, паганя́ць: ***to whip a horse on*** паганя́ць каня́ пу́гай. 2. а) зрыва́ць, зьдзіра́ць зь сябе́: ***He whipped off his coat*** Ён сарва́ў зь сябе́ плашч. б) схапі́ць, наки́нуць на сябе́: ***She whipped on her robe*** Яна́ наки́нула на сябе́ капо́ту. 3. узбуджа́ць, уздыма́ць, падахво́чваць: ***to whip up some enthusiasm*** уздыма́ць энтузія́зм. 4. зьбіва́ць (*я́йка, сьмята́ну*). 5. закіда́ць ву́ду

– v.i. шуга́ць: ***The thief whipped behind a corner and escaped*** Зло́дзей шугану́ў за рог і ўцёк

– n. 1. пу́га *f.*, бізу́н -а́ *m.* 2. сьцёбаньне *n.* (*пу́гай, бізуно́м*). 3. кіраўні́к парля́мэнцкай фра́кцыі. 4. фурма́н -а́ *m.*

whipping [ˈhwɪpɪŋ] n. 1. біцьцё, лупцава́ньне *n.*; сьцёбаньне, паганя́ньне *n.* 2. абмо́тка *f.*, абмо́тваньне *n.*: ***We fastened the broken rod with a whipping of wire*** Зламáны прут мы абмата́лі дро́там

• ***whipping boy*** ахвя́рны казёл

whipstock [ˈhwɪpstɑ:k] n. пугаўё *n.*

whipt [hwɪpt] v., *p.t., p.p. of* **whip**

whirl [hwɜ:rl] – v.i. 1. круці́цца, кружы́цца; віхры́цца, вірава́ць: ***The leaves whirled on the wind*** Ліcьце кружы́лася на ве́тры. 2. прано́сіцца; праімча́цца, пракаляcі́ць. 3. Figur. адчува́ць галавакружэ́ньне: ***My head is whirling*** У мяне́ закружы́лася галава́

– n. 1. круце́ньне, кружэ́ньне *n.* 2. вір -у *m.*. 3. Figur. вір (*падзе́яў*): ***social whirl*** вір тава́рыскага жыцьця́. 3. галавакружэ́ньне *n.*

• ***whirl away*** імча́ць

whirlpool [ˈhwɜ:rlpu:l] n. вадзяны́ вір -у *m.*, вадавaро́т -у *m.*; жаку́зі *n., indecl.*

whirlwind [ˈhwɜ:rlwɪnd] n. віхо́р ві́хру *m.*, сьмерч -у *m.*

whirr [hwɜ:r] – v.i. гудзе́ць

– n. гудзе́ньне *n.*, гуд -у *m.*

whish [hwɪʃ] – n. шэ́лест, шо́лах -у *m.*; шо́рах *m.*

– v.i. шалясьце́ць, шамата́ць

whisk [hwɪsk] – v.t. 1. зьмята́ць; зма́хваць. 2 . зьбіва́ць (*я́йкі, сьмята́ну*)

– v.i. шмы́гаць: ***The mouse whisked into its hole*** Мыш шмыгну́ла ў но́рку

– n. 1. лёгкі, жва́вы рух, узма́х -у *m.* 2. ве́нічlак -ка *m.*, мяцёлка *f.* 3. калато́ўка (*для зьбіва́ньня*)

• ***whisk away*** паімча́ць

whisker [ˈhwɪskər] n. 1. валасі́на. 2. ву́сы (*у ката́, ты́гра*)

• ***whiskers,*** pl. бакенба́рды, ба́кі *pl.*

whiskered [ˈhwɪskərd] adj. 1. з бакенба́рдамі *або́* ба́камі. 2. з ву́самі (*пра зьвяро́ў*)

whiskey [ˈhwɪski] n., pl. **-kies** ві́скі *n.*

whisper [ˈhwɪspər] – v. 1. шапта́ць. 2. гаварыць пад сакрэ́там, шапта́цца: ***It is whispered that his health is failing*** Хо́дзяць чу́ткі, што ў яго́ здаро́ўе падупада́е. 3. шапаце́ць; шамаце́ць: ***The wind whispered in the trees*** Ве́цер шапаце́ў у дрэ́вах

– n. шэпт -у *m.*, шапта́ньне *n.*: ***to speak in a whisper*** гаварыць шэ́птам. 2. шапаце́ньне *n.*, шо́рах -у *m.*

whist [hwɪst] n. віст -у *m.* (*гульня́ ў ка́рты*)

whistle [ˈhwɪsəl] – v.i. 1. сьвіста́ць. 2. сьвіста́ць у сьвісто́к. 3. кліка́ць, сыгналізава́ць *або́* кірава́ць сьві́стам *або́* сьвістко́м: ***The police officer whistled the automobile to stop*** Паліцыя́нт сьвістко́м спыні́ў аўтамабі́ль. 4. высьві́стваць: ***to whistle a tune*** высьві́стваць мэлёдыю

– n. 1. сьвіст -у *m.*, сьвістло́к -ка́ *m.* (*гук*). 2. сьвістло́к -ка́ *m.* (*інструме́нт*)

• ***whistle for*** Informal чака́ць надарэ́мна

• ***whistle in the dark*** падбадзёрваць сябе́ ў стра́ху

• ***wet one's whistle,*** Informal памачы́ць губу́, вы́піць

whistler [ˈhwɪslər] n. сьвістуно́н -а́ *m.*

white [hwaɪt] – n. 1. бе́лы ко́лер. 2. бель *f.*, бе́льле *n.*, белізна́, бе́ласьць *f.* 3. бе́лая фа́рба, бяліла *n.* 4. бе́лая во́пратка. 5. бе́лыя пля́мы ў дру́ку. 6. бе́лы чалаве́к (*бе́лае ра́сы*)

– adj. 1. бе́лы. 2. бяля́вы, белава́ты. 3. бле́дны: ***to turn white with fear*** зьбяле́ць ад стра́ху. 4. серабры́сты, сівы́: ***white hair*** сівы́я валасы́. 5. сьне́жны: ***a white winter*** сьне́жная зіма́. 6. беззага́нны; чы́сты; нявінны. 7. бе́лы (*у палітычным сэ́нсе*)

• ***bleed white*** а) абабра́ць *ка́го* да ні́тку; вы́маташ, вы́цягнуць гро́шы. б) пазба́віць *ка́го* сі́лы

• ***white of an egg*** бялко́к я́йка

• ***white meat*** бе́лае мя́са (*як куры́ца, цяля́ціна*)

• ***white wines*** бе́лыя ві́ны

• ***whites of the eyes*** бялкі́ вачэ́й

white birch бе́лая бяро́за

white clover дзя́целіна *f.*, дзя́цельнік -у *m.*

white coal бе́лы ву́галь, гідраэнэ́ргія *f.*

white-collar [ˌhwaɪtˈkɑ:lər] adj. канцыля́рскі, канто́рскі, белакашу́льны: ***white-collar worker*** службо́вец -ўца *m.*, канцыля́рскі працаўні́к

whitefish [ˈhwaɪtfɪʃ] n. сіг -а *m.*

white flag бе́лы сьцяг (*сы́мбаль замі-рэ́ньня або́ капітуля́цыі*)

white frost шэ́рань *f.*

white-hot [ˌhwaɪtˈhɑ:t] adj. 1. распа́лены дабяла́. 2. ве́льмі ўзбу́джаны

Whitehall [ˈhwaɪthɔ:l] n. 1. Уайтгол (*ву́ліца ў Лёндане, на яко́й знахо́дзяцца ўра́давыя ўстано́вы*). 2. Informal брыта́нскі ўра́д

White House 1. Бе́лы Дом (*у Вашынгто́не*). 2. Informal ура́д ЗША

white matter тка́нка мазго́ў, сьпіннО́га мо́згу

whiten [ˈhwaɪtən] – v.t. бяліць, выбе́льваць

– v.i. бяле́ць

whiteness [ˈhwaɪtnəs] n. бель, бе́ласьць, белізна́ *f.*

white supremacy тэо́рыя перава́гі бе́лае ра́сы над і́ншымі

whitewash [ˈhwaɪtwɑ:ʃ] – n. 1. бялі́ла *n.* 2. апра́ўдваньне; выбе́льваньне *n.*

– v.t. 1. бяліць. 2. выбе́льваць; апра́ўдваць

whither [ˈhwɪðər] adv., conj. куды́

whitish [ˈhwaɪtɪʃ] adj. белава́ты, бяля́вы

whity [ˈhwaɪti] adj. белава́ты, бяля́вы

whiz or **whizz** [hwɪz] – n. 1. сьві́ст -у *m.* (*паве́тра*); гудзе́ньне, шыпе́ньне *n.* 2. Sl. ма́йстlар -ра *m.*, знаlве́ц -ўца́ *m.*

– v.i. сьвіста́ць; шыпе́ць: ***An arrow whizzed past his head*** Страла́ прасьвіста́ла паўз яго́ную галаву́

who [hu:] pron. 1. хто. 2. які́, яка́я: ***The girl who spoke last is my best friend*** Дзяўчы́на, яка́я выступа́ла апо́шняя — мая́ найле́пшая сяброўка. 3. хто, той: ***Who is not for us is against us*** Хто ня з на́мі, той супро́ць нас

• ***who's who*** хто ёсьць хто

whoever [huˈevər] pron. 1. хто-ко́лечы; абы́ хто, хто заўго́дна: ***Whoever wants the book may have it*** Хто заўго́дна мо́жа ўзя́ць гэ́тую кні́гу

whole [hoʊl] – adj. 1. цэ́лы, увёсь: ***He worked the whole day*** Ён працава́ў цэ́лы дзень. 2. непашко́джаны, цэ́лы: ***to get out of a fight with a whole skin*** вы́йсьці з бо́йкі цэ́лым, бяз дра́пінкі. 3. цэ́льны: ***whole milk*** нязьня́тае, цэ́льнае малако́
– n. цэ́ласьць *f.*
• ***as a whole*** як адна́ цэ́ласьць; ра́зам
• ***on the whole*** а) агу́лам беручы́, нао́гул, уво́гуле; перава́жна, у бо́льшасьці. б) у канчатко́вым вы́ніку, у ро́шце рэшт

whole note Mus. цэ́лая но́та

whole number цэ́лы лік

wholesale ['hoʊlseɪl] – n. гуртавы́, апто́вы га́ндаль, га́ндаль гу́ртам: ***He buys at wholesale and sells at retail*** Ён купля́е гу́ртам, а прадае́ ўраздро́б
– adj. 1. гуртавы́, апто́вы: ***the wholesale price*** гуртава́я цана́. 2. Figur. павярхо́ўны, беспадста́ўны: ***Avoid wholesale condemnation*** Высьцерага́йцеся беспадста́ўных, павярхо́ўных асуджэ́ньняў. 3. Figur. агу́льны, ма́савы: ***wholesale slaughter*** ма́савае зьнішчэ́ньне, разьня́ *f.*
– adv. ма́сава; гу́ртам, агу́лам; у вялі́кіх паме́рах
– v.t. прадава́ць гу́ртам

wholesaler ['hoʊlseɪlər] n. гуртаві́к -а́ *m.*

wholesome ['hoʊlsəm] adj. здаро́вы; дабратво́рны: ***wholesome food*** здаро́вая е́жа

whole-wheat ['hoʊlhwi:t] adj. непытлява́ная пшані́чная мука́

who'll [hu:l] *скаро́чанае* **who will, who shall**

wholly ['hoʊli] adv. зусі́м, ца́лкам

whom [hu:m] pron. каму́, каго́: ***To whom it may concern*** Таму́, каго́ ты́чыцца

whomever [hu:'mevər] pron. каго́-ко́лечы. 2. хоць каму́

whoop [hu:p] – n. 1. во́клік, гік -у *m.* 2. курлы́каньне, гі́каньне *n.*
– v.t. 1. крыча́ць. 2. галёкаць, паганя́ць кры́кам: ***to whoop horses on*** паганя́ць ко́ней кры́кам. 3. гі́каць

whoopee ['hwʊpi:] – interj. во́кліч ра́дасьці, захапле́ньня
– n. шу́мная гуля́нка

whooping cough ['hu:pɪŋkɔ:f] n. ко́клюш -у *m.*

whop [hwɑ:p] – v.t. **(-pp-)** Informal лупі́ць, лупцава́ць
– n. цяжкі́ ўда́р

whopper ['hwɑ:pər] n., Informal 1. не́шта вяліза́рнае. 2. несусьве́тная хлусьня́

whopping ['hwɑ:pɪŋ] adj., Informal вялічэ́зны, вяліза́рны

whore [hɔ:r] – n. 1. прастыту́тка *f.* 2. блудні́ца, распу́сьніца *f.*
– v.i. распу́сьнічаць

whorehouse ['hɔ:rhaʊs] n. публі́чны дом

who's [hu:z] *скаро́чанае* **who is, who has**

whose [hu:z] pron. чый

whosesoever [ˌhu:zsoʊ'evər] pron. чый-бы ні: ***I will accept whosesoever aid is offered*** Я прыму́ дапамо́гу, чыя́ б яна́ ні была́

whosoever [ˌhu:soʊ'evər] pron. хто-ко́лечы

why [hwaɪ] – adv. 1. чаму; чаго́: ***Why did you do it?*** Чаму́ ты гэ́та зрабі́ў?; ***Why are you crying?*** Чаго́ ты пла́чаш? 2. чаму́, дзе́ля чаго́: ***That is the reason why he failed*** Гэ́та — прычы́на, чаму́ ён пацярпе́ў няўда́чу
– n. прычы́на, падста́ва *f.*: ***She tried to find out the whys and wherefores of his behavior*** Яна́ стара́лася раскры́ць прычы́ны й мэ́ты яго́ных паво́дзінаў
– interj. *выка́звае зьдзіўле́ньне, сумне́ў*: ***Why! It's all gone!*** Што ж гэ́та! Ужо́ ўсё паїшло́! ***Why not?*** Чаму ж не?
• ***that is why*** вось чаму́; таму, дзе́ля чаго́
• ***the whys of it*** прычы́ны, асно́вы гэ́тага

wick [wɪk] n. кнот -а *m.*

wicked ['wɪkɪd] – adj. 1. дрэ́нны, злы, ліхі́; немара́льны; грэ́шны: ***a wicked person*** злы, ліхі́ чалаве́к; ***wicked***

deeds немара́льныя ўчы́нкі. 2. гарэ́зьлівы, свабо́льны, зласьлі́вы: ***a wicked smile*** зласьлі́вая ўсьме́шка. 3. Informal непрые́мны; суро́вы: ***a wicked task*** непрые́мнае зада́ньне; ***a wicked storm*** страшэ́нная навальні́ца
– n. гро́шнік -а *m.*

wicker [ˈwɪkər] – n. 1. лаза́ (*для пляце́ньня*). 2. рэч, сплёценая з лазы́
– adj. пле́цены з лазы́: ***wicker baskets*** кашы́, пле́ценыя з лазы́; ***wicker chair*** пле́ценае кро́сла

wickerwork [ˈwɪkərwɜ:rk] n. вы́рабы пле́ценыя з лазы́

wicket [ˈwɪkɪt] n. 1. бра́мка *f.* 2. вако́нца *n.*: ***Buy your tickets at this wicket*** Купі́ бі́леты ў го́тым вако́нцы. 3. бра́мка *f.* (*у крыкеце*)

wide [waɪd] – adj. 1. шыро́кі: ***a wide street*** шыро́кая ву́ліца. 2. просто́рны
– adv. шыро́ка: ***Open your mouth wide*** Раскры́й шыро́ка рот
• ***far and wide*** усю́ды, далёка й шыро́ка
• ***the wide*** вялі́кі абша́р, неабся́жная прасто́ра
• ***wide apart*** далёка адзі́н ад аднаго́
• ***wide choice*** шыро́кі, вялі́кі вы́бар
• ***wide open*** на́сьцеж
• ***wide world over*** ва ўсі́м сьве́це

wide-awake [ˌwaɪdəˈweɪk] adj. 1. ца́лкам прачну́ўшыся. 2. Figur. пі́льны; чу́йны

wide-eyed [ˌwaɪdˈaɪd] adj. 1. наі́ўны, няві́нны. 2. мо́цна зьдзі́ўлены

widely [ˈwaɪdlɪ] adv. 1. шы́рака, шыро́ка: ***a man who is widely known*** шыро́кавядо́мы чалаве́к. 2. ве́льмі, кра́йне: ***two widely different accounts*** два ве́льмі ро́зныя ро́спаведы

widen [ˈwaɪdən] – v.t. шы́рыць, пашыра́ць
– v.i. пашыра́цца

widespread [ˈwaɪdspred] adj. шыро́ка распасьцёрты, шыро́ка раскі́нуты: ***widespread wings*** шыро́ка распасьцёртыя кры́лы

widow [ˈwɪdoʊ] n. удава́ *f.*

widowed [ˈwɪdoʊd] adj. аўдове́лы

widower [ˈwɪdoʊər] n. удаўве́ц -ўца́ *m.*

widowhood [ˈwɪdoʊhʊd] n. стан удавы́

width [wɪdθ] n. 1. шырыня́ *f.* 2. по́лка, сто́лка *f.*: ***curtain taking two widths of cloth*** фіра́нка зь дзьвюх по́лак матэ́рыі

wield [wi:ld] v.t. вало́даць: ***A writer wields the pen*** Аўтар вало́дае пяро́м

wiener [ˈwi:nər] n. саcі́ска *f.*

wife [waɪf] n., pl **wives** жо́нка *f.*

wifely [ˈwaɪflɪ] adj. 1. жо́нчын. 2. жано́чы

wig [wɪg] – n. пары́к -а́ *m.*: ***The bald man wore a wig*** Лы́сы мужчы́на насі́ў парык
– v.i. **(-gg-)** 1. надзява́ць парык. 2. Informal сварыцца, прабіра́ць

wiggle [ˈwɪgəl] – v.i. ту́зацца, ёрзаць: ***The restless child wiggled in his chair*** Неспако́йнае дзіця́ ёрзаць у кро́сьле
– v.t. 1. варушы́цца. 2. ту́заць: ***to wiggle the toes*** варушы́ць па́льцамі ног
– n. ёрзаньне, ту́заньне *n.*

wiggly [ˈwɪglɪ] adj. 1. варухлі́вы. 2. хва́лісты: ***a wiggly line*** хва́лістая лі́нія

wigwam [ˈwɪgwɑ:m] n. вігва́м -а *m.*

wild [waɪld] – adj. 1. дзі́кі. 2. нецывілізава́ны: ***wild man*** дзіку́н -а́ *m.* 3. разгу́льны, распу́сны: ***to live a wild life***: жыць распу́сным жыцьцём. 4. запусьце́лы. 5. ашале́лы, разьюшаны: ***wild with rage*** ашале́лы ад гне́ву. 6. бу́рны: ***a wild storm*** бу́рная навальні́ца. 7. неверагодны, дзі́ўны, недарэ́чны. 8. жо́рсткі, лю́ты
– n. 1. дзіч, дзі́касьць *f.* 2. пусто́ча *f.*; аблога *f.*
– adv. дзі́ка, да дзі́касьці
• ***drive wild*** давадзіць да ша́лу
• ***run wild*** дзі́ка разгу́льваць
• ***take a wild stab*** рабіць наўздага́д
• ***wild fire*** вялі́кі пажа́р (*які́ цяжка патушы́ць*)
• ***wild flower*** палява́я *або́* лясна́я кве́тка

• ***wild goose chase*** бессэнсо́ўная заду́ма, пагóня за пусты́м
• ***wild land*** дзі́кі, ненасе́лены край
wild animals зьверына́ *f., coll.* зьвяр'ё *n.*
wild boar дзік -а́ *m.*
wildcat ['waɪldkæt] n. 1. Zool. рысь *f.* 2. запа́льчывы чалаве́к. 3. рызыко́ўнае гандлёвае прадпрые́мства
• ***wildcat stocks*** рызыко́ўныя а́кцыі
• ***wildcat strike*** нелега́льная забасто́ўка
wilderness ['wɪldərnəs] n. пусты́ня *f.*, дзі́кая мясьці́на *або́* абша́р
wildlife ['waɪldlaɪf] n. жыва́я прыро́да (*зьвяры́ й расьлі́ны*)
wild West or **Wild West** Дзі́кі За́хад (*захо́дняя ча́стка ЗША да ўсталява́ньня там стабі́льнай ула́ды*)
wile [waɪl] – n. хі́трасьць *f.*; хі́трыкі *pl.*, ашука́нства *n.*
– v.t. ва́біць, прыва́бліваць хі́трасьцю; прына́джваць
• ***wile away*** ба́віць час
wilful ['wɪlfəl] adj., *гл.* **willful**
will I [wɪl] *дапамо́жны дзеяслóў, пака́звае* 1. *бу́дучы час*: ***He will come soon*** Ён прыйдзе неўзаба́ве. 2. *зго́ду*: ***I will do what you want*** Я зраблю́, што ты хо́чаш. 3. *нязьме́ннасьць*: ***Boys will be boys*** Хлапцы́ бу́дуць хлапца́мі. 4. *зага́д, забавяза́ньне*: ***You will do it at once!*** Ты зро́біш гэ́та за́раз жа! 5. *праця́гласьць дзе́яньня*: ***She will read for hours*** Яна́ чыта́е гадзі́намі
will II [wɪl] – n. 1. во́ля *f.*: ***a strong will*** цьвёрдая во́ля. 2. во́ля *f.*; хаце́ньне, жада́ньне *n.*: ***He came and went at will*** Ён прыхо́дзіў і сыхо́дзіў калі́ хаце́ў. 3. Law. тэстамэ́нт -у *m.*
– v.t. 1. пастанаўля́ць, прымуша́ць сябе́: ***She willed to keep awake*** Яна́ сі́лай во́лі змо́сіла сябе́ не засну́ць. 2. выраша́ць, прадвызнача́ць: ***Fate has willed it otherwise*** Лёс вы́рашыў гэ́та іна́чай. 3. адпі́сваць, перадава́ць у спа́дчыну (*тэстамэ́нтам*): ***to will a house to someone*** запіса́ць ха́ту на не́кага
• ***against one's will*** супро́ць сваёй во́лі
• ***at will*** дастатко́ва, уво́лю
• ***good will*** до́бразычлі́васьць *f.*
• ***have one's will*** дамагчы́ся свайго
• ***ill will*** незычлі́васьць
• ***will power*** сі́ла во́лі
• ***with a will*** энэргі́чна, рашу́ча
willed [wɪld] adj. 1. рашу́чы, валявы́: ***strong-willed*** зь цьвёрдай во́ляй, хара́ктарам. 2. упа́рты
wil(l)ful ['wɪlfəl] adj. 1. самаво́льны, упа́рты. 2. сьвядо́мы, абду́маны; наўмы́сны: ***willful murder*** наўмы́снае забо́йства; ***willful waste*** сьвядо́мае марнатра́ўства
wil(l)fully ['wɪlfəlɪ] adv. 1. дабраахво́тна, па сваёй во́лі. 2. абду́мана, з наме́рам
willing ['wɪlɪŋ] adj. 1. зго́дны: ***He is willing to wait*** Ён зго́дзен пачака́ць. 2. ахво́тны, ахво́чы: ***a willing worker*** ахво́чы рабо́тнік. 3. схі́льны
willingly ['wɪlɪŋlɪ] adv. 1. ахво́ча, ахво́тна. 2. зго́дна
willingness ['wɪlɪŋnəs] n. гато́васьць *f.*, жада́ньне *n.*
will-o'-the-wisp [ˌwɪlədə'wɪsp] n. 1. блука́ючы аге́ньчык. 2. Figur. не́шта няўло́ўнае, недася́жнае
willow ['wɪloʊ] – n. вярба́ *f.*
– adj. зро́блены зь вярбы́
willowy ['wɪloʊɪ] adj. гну́ткі, стро́йны
willy-nilly [ˌwɪlɪ'nɪlɪ] adv. 1. хо́цькі-няхо́цькі, во́ляй-няво́ляй, хо́чаш-няхо́чаш. 2. без пара́дку, абы-я́к: ***Books were piled willy-nilly*** Кні́гі былі́ зва́леныя абы-я́к
wilt [wɪlt] v.i. 1. вя́нуць. 2. тра́ціць сі́лы, сла́бнуць. 3. занепада́ць ду́хам
wily [waɪlɪ] adj. хі́тры, падма́нны
wimble ['wɪmbəl] n. сьве́рдзел -дла *m.*
wimp [wɪmp] n., Sl. слабахара́ктарны, бязво́льны чалаве́к, хлю́пік -а *m.*
win [wɪn] – v.t. **won, winning** 1. выйграва́ць: ***to win the battle*** вы́йграць бітву́. 2. здабыва́ць: ***to win fame*** здабы́ць сла́ву; ***to win a prize*** здабы́ць уз-

нагаро́ду, прыз. 3. здабыва́ць, заваёўваць (*прыхі́льнасьць*), выклі́каць (*зацікаўле́ньне*): ***The speaker soon won his audience*** Прамо́ўца ху́тка завая-ва́ў прыхі́льнасьць слухачо́ў
– n., Informal вы́йгрыш -у *m.*; уда́ча *f.*; перамо́га *f.*
• ***win back*** адыгра́ць, адваява́ць
• ***win over*** перакана́ць, схіліць на свой бок: ***Mary won her mother over to her side*** Марыя схіліла ма́ці на свой бок

wince [wɪns] – v.i. уздры́гваць, мо́ршчыцца
– n. уздры́г -у *m.*; уздрыгне́ньне *n.*

winch [wɪntʃ] n. калаўро́т -а *m.*, лябёдка *f.* (*для падыма́ньня гру́зу*)

wind I [wɪnd] – n. 1. ве́цер ве́тру *m.* 2. віхо́р ві́хру -ру *m.* 3. Figur. га́зы (*у стра́ўніку, кі́шках*). 4. Mus. а) духавы́ інструме́нт. 5. дыха́ньне *n.*: ***to lose one's wind*** задыха́цца. 6. а) пустаме́льства *n.*, балбатня́ *f.* б) пыхлі́васьць *f.*, зазна́йства *n.*
– v.t. 1. ве́трыць, праве́трываць. 2. пранюхваць. 3. задыха́цца, выкліка́ць задышку. 4. дава́ць перадыхну́ць: ***They stopped in order to wind the horses*** Яны́ прыпыні́ліся, каб даць ко́ням перадыхну́ць
• ***be out of wind*** задыха́цца, стаміцца
• ***break wind*** псава́ць паве́тра
• ***down (the) wind*** зь ве́трам, у кіру́нку ве́тру
• ***fair wind*** спадаро́жны ве́цер
• ***get wind of*** дове́дацца, пачу́ць, б) пранюхаць
• ***in the eye*** or ***teeth of the wind*** про́ста супро́ць ве́тру
• ***in the wind*** нешта прадба́чанае, што ма́е ста́цца
• ***on the wind*** па ве́тру
• ***the way the wind blows*** як ве́цер дзьме, у які́м кірру́нку ве́цер паве́е
• ***throw caution to the wind*** быць неасьцяро́жным, дзе́яць неабду́мана
• ***winds,*** pl. духавы́я інструме́нты (*ча́стка аркє́стру*)

wind II [wamd] – v., **wound, winding** v.i. 1. ві́цца, абві́ва́цца: ***A brook winds through the woods*** Руча́й ві́е́цца празь лес; ***The vine winds around the pole*** Вінагра́д ві́е́цца вако́л слупа́. 2. кружы́ць: ***We wound our way through the narrow streets*** Мы кружы́лі па ву́зкіх ву́лках. 3. скру́чвацца: ***The hedgehog winds itself into a ball*** Во́жык скру́чваецца ў клубо́к
– v.t. 1. абві́ва́ць, абкру́чваць. 2. ма-та́ць, абмо́тваць, сука́ць. 3. завóдзіць: ***to wind a clock*** заве́сьці гадзі́ньнік; ***This clock winds easily*** Гэ́ты гадзі́ньнік лёгка завóдзіцца. 4. нала́джваць (*музы́чны інструмэ́нт*)
– n. 1. вы́гін -у *m.*; залóм -у *m.* 2. варо́т, заварóт -у *m.* 3. вітло́к -ка́ *m.*, абарóт сьпіра́лі
• ***wind down*** а) паступо́ва згóртвацца, спыня́цца. б) распру́жвацца
• ***wind off*** размóтваць, раскру́чваць
• ***wind up*** а) зако́нчыць, заве́сьці да канца́: ***I am winding up my work*** Я зако́нчваю сваю́ пра́цу. б) напру́жыцца, хвалява́цца: ***Sometimes he gets wound up*** Ча́сам ён ро́біцца нэрвóвы
• ***wind up in*** апыну́цца, ско́нчыць: ***He wound up in jail*** Ён ско́нчыў у турме́

wind-blown ['wɪndbloʊn] adj. наве́яны, нане́сены ве́трам

windbreak ['wɪndbreɪk] n. заслóна ад ве́тру

windbreaker ['wɪndbreɪkər] n. лёгкая спартóвая ку́ртка, вятро́ўка *f.*

winded ['wɪndɪd] adj. задыханы

windfall ['wɪndfɔ:l] n. 1. не́шта сарва́нае ве́трам. 2. апа́д -у *m.*: ***These apples are windfalls*** Гэ́тыя я́блыкі — апа́дкі. 3. Figur. нечака́ная ўда́ча

windflower ['wɪnd,flaʊr] n., Bot. курасьле́п -у *m.*, анэмóна *f.*

winding ['waɪndɪŋ] – n. 1. намóтваньне *n.*; скру́чваньне. 2. зьві́ліна, зві́ліна *f.*; вы́гін -у *m.*; заварóт -у *m.* 3. скру́тлак -ка *m.*, сьпіра́ль *f.*
– adj. 1. зьві́лісты, зві́лісты, лучы́сты; пакруча́сты. 2. сьпіра́льны: ***winding stairs*** сьпіра́льныя схóды

wind instrument духавы́ інструме́нт

windmill ['wɪndmɪl] n. 1. вятра́к ветрака́, млын -а́ *m.* 2. Informal верталёт -а *m.*

window ['wɪndoʊ] n. 1. акно́ *n.* 2. шы́ба *f.* 3. аке́нца *n.* (*на по́шце, у ба́нку, у канвэ́рце для а́драсу*). 4. вітры́на *f.* 5. аке́нца *n.* (*на экра́не кампу́тара*)

window dressing 1. ула́джваньне вітры́наў. 2. Figur. ствары́ньне фальшы́вага ўра́жаньня

windowpane ['wɪndoʊpeɪn] n. шы́ба, шы́біна *f.*

window-shop ['wɪndoʊʃɑ:p] v.i. агляда́ць вітры́ны кра́маў

window sill падвако́ньнік -а *m.*, падвако́ньне *n.*

windpipe ['wɪndpaɪp] n. ды́хальнае го́рла, трахе́я *f.*

windshield ['wɪndʃi:ld] n. ветраво́е, лабаво́е шкло (*у аўтамабі́лі*)

windshield wiper, Auto дво́рнік -а *m.*

windstorm ['wɪndˌstɔ:rm] n. віхо́р ві́хру *m.*; віху́ра *f.*

windward ['wɪndwərd] – adv. супро́ць ве́тру, пад ве́цер

– adj. наве́траны

– n. 1. наве́траны бок. 2. кіру́нак, зь яко́га дзьме ве́цер

windy ['wɪndi] adj. 1. ве́траны, вятры́сты: ***windy weather*** ве́транае надво́р'е. 2. шматсло́ўны, гаваркі́, гаварлі́вы. 3. які́ пу́шыць, выклі́кае га́зы

wine [waɪn] – n. 1. віно́ *n.* 2. цёмна-чырво́ны, бардо́вы, бурачко́вы ко́лер

– v.t. частава́ць віно́м: ***They were wined and dined*** Іх кармі́лі-паі́лі

winebibber ['waɪnˌbɪbər] n. той, хто п'е шмат віна́

wine cellar ві́нны склеп

wineglass ['waɪnglæs] n. бака́л -а *m.*

winegrower ['waɪnˌgroʊər] n. вінагрода́р -а́ *m.*

wine press давільны прэс

winery ['waɪnəri] n., pl. **-eries** вінаро́бны заво́д

wing [wɪŋ] – n. 1. крыло́ *n.* 2. крыло́ *n.* (*будынка*). 3. крыло́ *n.*, ча́стка, фра́кцыя *f.*: ***the left/right wing of the party*** ле́вае/пра́вае крыло́ па́ртыі. 3. кулі́сы (*у тэа́тры*)

– v.i. 1. акрыля́ць. 2. лётаць, узьлята́ць. 3. Figur. падганя́ць, прысьпе́шваць: ***Terror winged his steps*** Жах прысьпе́шваў ягоныя кро́кі. 4. пара́ніць у крыло́ *або́* руку́: ***The bullet winged the bird but did not kill it*** Ку́ля пара́ніла пту́шку ў крыло́, але не забі́ла яе́

• ***be on (the) wing*** а) ляце́ць. б) быць заўсёды дзе́йным, у ру́ху. в) перабіра́цца. г) ад'яжджа́ць, адлята́ць

• ***take wing*** адлята́ць

• ***under the wing of*** пад чыі́м апяку́нствам

• ***wing its way*** ляце́ць

• ***wings,*** pl. адзна́ка, дава́ная пілёту

wing case надкры́лье *n.*, надкры́лы *pl.*

winged ['wɪŋd] adj. 1. крыла́ты, з кры́ламі. 2. ху́ткі, бо́рзды, жва́вы

wingless ['wɪŋləs] adj. бяскры́лы

wingspread ['wɪŋspred] n. разма́х кры́лаў

wink [wɪŋk] – v.i. 1. мо́ргаць, мірга́ць. 2. падмі́ргваць. 3. мига́ць, мігаце́ць, мігце́ць

– n. 1. мо́рганьне, падмі́ргваньне *n.* 2. мига́ньне, мігце́ньне, мігаце́ньне *n.* 3. міг -у *m.*: ***in a wink*** мі́гам, во́бмільгам

• ***forty winks***, Informal каро́ткі сон; дрымо́та *f.*

winker ['wɪŋkər] n. 1. міргу́н -а́ *m.* 2. Informal ве́я, ве́йка *f.* 2. мо́ргаўка *f.*

winner ['wɪnər] n. перамо́жлац -ца *m.*

winning ['wɪnɪŋ] adj. 1. які́ выйгра́е, перамо́жны: ***winning team*** кама́нда, яка́я выйгра́е. 2. перамо́жны, прына́дны, прые́мны: ***a winning smile*** прына́дная усьме́шка

• ***winnings*** pl. вы́йгрыш -у *m.*

winnow ['wɪnoʊ] – v.t. 1. ве́яць. 2. адве́йваць. 3. аддзяля́ць, адсе́йваць: ***winnow truth from falsehood*** аддзяля́ць пра́ўду ад хлусьні́

– n. 1. ве́ялка *f.* 2. ве́яньне збо́жжа

winsome [ˈwɪnsəm] adj. прыва́бны, прые́мны: ***a winsome girl*** прыва́бная дзяўчы́на

winter [ˈwɪntər] – n. 1. зіма́ *f.*: ***in winter*** узі́мку. 2. Figur. апо́шні пэры́яд жыцця́; час заняпа́ду, прыгне́чанасьці
– adj. 1. зімо́вы. 2. азі́мы
– v.i. зімава́ць

wintertime [ˈwɪntərtaɪm] n. зімо́вы час, зімо́вая пара́

wintery [ˈwɪnteri] adj., *гл.* **wintry**

wintry [ˈwɪntri] adj. 1. зімо́вы: ***a wintry sky*** зімо́вае не́ба. 2. а) хало́дны, маро́зны. 3. нявы́тлы: ***a wintry smile*** хало́дная, нявы́тлая ўсьме́шка

wipe [waɪp] v.t. 1. сьціра́ць: ***to wipe the table*** сьце́рці стол. 2. абціра́ць, выціра́ць: ***Wipe away your tears*** Вы́тры сьлёзы. 3. зацірáць, змыва́ць: ***The rain wiped away all the footprints*** Дождж змыў усе́ сьляды́. 4. працірáць: ***to wipe one's glasses*** працірáць акуля́ры
• ***wipe out*** а) зьні́шчыць, пазабіва́ць. б) зьні́шчыць, разбуры́ць дашчэ́нту: ***The disease wiped out the entire population*** Хваро́ба вы́нішчыла ўсё насе́льніцтва. в) анулява́ць, скаса-ва́ць: ***The generous man wiped out all the debts owed him*** Шчо́дры чалаве́к дарава́ў усе́ даўгі́ сваі́м даўжні́ко́м

wire [waɪr] – n. 1. дрот -у *m.* 2. драця́ная се́тка. 3. про́вад -у *m.* 4. тэлегра́ф -у *m.*, тэлегра́ма *f.*: ***He sent a message by wire*** Ён паслáў тэлегра́му
– adj. драцяны́: ***wire netting*** драцяна́я се́тка.
– v.t. 1. рабі́ць правó́дку: ***to wire a house for electricity*** праве́сьці эле́ктрыку ў дом. 2. зьвя́зваць дро́там: ***He wired the two pieces together*** Ён зьвязáў два кава́лкі дро́там. 3. абгаро́джваць дро́там. 4. Informal пасыла́ць тэлегра́му
• ***get one's wires crossed*** заблы́тацца
• ***pull wires,*** Informal рабі́ць уплы́ў

wire cutter нажні́цы для ро́заньня дро́ту, шчыпцы́ *pl. only* , куса́чкі *pl. only*

wire gauge прыла́да для ме́раньня дыяме́тра дро́ту, драця́ны кало́бар

wireless [ˈwaɪrləs] – adj. бяздро́тавы
– n. ра́дыё *n.*
– v.t. перадава́ць праз ра́дыё

wire service про́савае аге́нцтва

wiretapping [ˈwaɪrˌtæpɪŋ] n. падслухо́ўваньне тэлефо́нных гу́тарак

wireworm [ˈwaɪrwɜːrm] n. 1. драця́нік -а *m.* 2. рабáк, гліст -á *m.*

wiring [ˈwaɪrɪŋ] n. электры́чная правó́дка

wiry [ˈwaɪri] adj. 1. драця́ны. 2. жы́лісты; мо́цны, ду́жы

wisdom [ˈwɪzdəm] n. му́драсьць, развáжнасьць *f.* 2. ро́зум -у *m.* 3. ве́да, эруды́цыя *f.*

wise [waɪz] adj. 1. му́дры, развáжны. 2. разу́мны: ***wise advice*** разу́мная пара́да. 3. зь вялі́кімі ве́дамі, вучо́ны: ***to be wise to,*** Sl. быць сьве́дамым *чаго́*; быць у ку́рсе спра́вы
• ***wise up,*** Sl. а) усьве́даміць, сьця́міць. б) паразумне́ць

wisely [ˈwaɪzli] adv. му́дра, разу́мна; развáжна

wisecrack [ˈwaɪzkræk] n., Sl. тра́пная заўва́га; дасьці́пны адка́з

wise guy [ˈwaɪzgaɪ] n., Sl. усёве́д, разу́мнік -а *m.*

wish [wɪʃ] – v. 1. хаце́ць, жада́ць. 2. жада́ць, зы́чыць: ***I wish you a Happy New Year*** Зы́чу Вам шчасьлі́вага Но́вага Го́ду. 3. ма́рыць
– n. 1. жада́ньне *n.* 2. пажада́ньне *n.*: ***best wishes*** найле́пшыя пажада́ньні. 3. не́шта жада́нае: ***The girl got her wish*** Дзяўчы́нка атрыма́ла то́е, што яна́ хаце́ла. 4. ма́ра *f.*

wishbone [ˈwɪʃboʊn] n. гру́дная ко́стка (*у птýшак*), ві́лка *f.*

wishful [ˈwɪʃfəl] adj. по́ўны жада́ньня, пра́гны

wishful thinking прыма́ньне жада́нага за сапра́ўднае, самападман -у *m.*

wishy-washy [ˈwɪʃiˌwɑːʃi] adj. 1. ро́дкі, вадзяні́сты. 2. няўпэ́ўнены, невыра́з-

ны; слабы́: ***a wishy-washy excuse*** слабо́е апраўда́ньне

wisp [wɪsp] n. 1. жмутло́к, шматло́к -ка́ *m.*: ***a wisp of hay*** жмуто́к се́на. 2. мала́я ча́стачка, кры́ха *f.*: ***a wisp of smoke*** малы́ клубо́к ды́му

wistful ['wɪstfəl] adj. 1. мро́йны. 2. тужлі́вы. 3. журбо́тны, су́мны; марко́тна заду́ме́нны

wit [wɪt] n. 1. ро́зум -у *m.*; дасьці́пнасьць *f.*, до́сьціп -у *m.* 2. ке́млівасьць *f.*: ***People with quick wits learn easily*** Ке́млівым лю́дзям лёгка вучы́цца

• ***be at one's wits' end*** ня ве́даць, што рабі́ць, быць у адча́і, разгу́бленасьці

• ***be out of one's wits with fright*** губля́ць галаву́ ад стра́ху

• ***have*** or ***keep one's wits about one*** а) не разгубі́цца. б) мець ро́зум у галаве́

witch [wɪtʃ] – n. 1. ве́дзьма, чараўні́ца *f.* 2. стара́я зла́я жанчы́на. 3. Informal надзвыча́йна прыго́жая дзяўчы́на *або́* жанчы́на

– v.t. 1. чарава́ць, зачаро́ўваць. 2. ачаро́ўваць

witchcraft ['wɪtʃkræft] n. чараўні́цтва, вядзьма́рства *n.*, ча́ры *pl.*; магі́чная сі́ла

witch doctor зна́хар -а *m.*, зна́харка *f.*, шапту́н -а́ *m.*, шапту́ха *f.*

witchery ['wɪtʃəri] n. 1. ча́ры. 2. Figur. чаро́ўнасьць, прыва́бнасьць *f.*

witch hunt, Sl. палява́ньне на ве́дзьмаў

with [wɪð] prep. 1. з: ***I agree with you*** Я згаджа́юся з ва́мі; ***a man with initiative*** чалаве́к зь ініцыяты́вай. 2. пры дапамо́зе *чаго́*, чым: ***to cut meat with a knife*** рэ́заць мя́са нажо́м. 3. з *чаго́*: ***We are pleased with it*** Мы задаво́леныя з гэ́тага. 4. у *каго́*: ***Leave the dog with me*** Пакі́нь саба́ку ў мяне́, са мной. 5. ад *чаго́*: ***to shake with cold*** Трэ́сьціся ад хо́ладу; ***to die with thirst*** паміра́ць ад сма́гі. 6. з *кім*, супро́ць *каго́*: ***The English fought with the Germans*** Анге́льцы ваява́лі зь не́мцамі. 7. ня гле́дзячы на *што*: ***With all his weight he was not a strong man*** Нягле́дзячы на ўсю́ яго́ную вагу́, ён ня быў ду́жым мужчы́нам

• ***be with it,*** Sl. быць у ку́рсе

• ***keep in with*** падтры́мваць знаёмства *або́* сяброўства з *кім*

• ***with thanks*** з падзя́кай

withdraw [wɪð'drɔ:] – v.t. **-drew, drawn, -drawing** 1. адыма́ць, прыма́ць, вы́маць: ***He quickly withdrew his hand from the hot stove*** Ён ху́тка адхапі́ў руку́ ад гара́чае пліты́. 2. адкліка́ць. 3. выма́ць, забіра́ць: ***He withdrew his savings from the bank*** Ён забра́ў сваé ашча́днасьці з ба́нку

– v.i. 1. выхо́дзіць: ***She withdrew from the room*** Яна́ вы́йшла з пако́ю. 2. Milit. адступа́ць

withdrawal [wɪð'drɔ:əl] n. 1. адыма́ньне *n.* 2. забра́ньне (*ашча́днасьцяў з ба́нку*). 3. адкліка́ньне *n.* 4. адыхо́д, вы́хад -у *m.* 5. Milit. адступле́ньне *n.*

withdrawn [wɪð'drɔ:n] adj. скры́тны, замкнёны (*сам у сабе́*)

wither ['wɪðər] – v.i. вя́нуць; высыха́ць, пятрэ́ць, марне́ць: ***The grass withered in the hot sun*** Трава́ пятрэ́ла на гара́чым со́нцы

– v.t. 1. высу́шваць: ***Age had withered the old lady's face*** Век вы́сушыў твар старо́й. 2. Figur. спапяля́ць: ***She withered him with a scornful look*** Яна́ спапяліла яго́ сваім пагардлівым по́зіркам

• ***wither away*** адмі́ра́ць, ча́хнуць

withered ['wɪðərd] adj. вы́сахлы, завя́лы, зачахлы; змарне́лы

withhold [wɪð'hould] v.t., **withheld, holding** 1. адмаўля́ць: ***to withhold one's consent*** ня даць зго́ды. 2. устры́мваць; уто́йваць. 3. адлі́чваць

within [wɪ'ðɪn] – prep. 1. у ме́жах, на праця́гу *чаго́*: ***within the man's powers*** у ме́жах людзкі́х сі́лаў; ***within a week*** на праця́гу ты́дня. 2. у сярэ́дзіне, уну́тры *чаго́*

– adv. 1. у сярэ́дзіне, унутры́: ***The house has been painted within and***

without Дом быў пафарбава́ны ўся-ро́дзіне й звО́нку. 2. у сабе́, у душы́: ***to keep one's grief within*** трыма́ць свой боль у сабе́

without [wɪ'ðaut] – prep. 1. без: ***I drink tea without sugar*** Я п'ю гарба́ту бяз цу́кру. 2. без тагО́ каб: ***She walked past without looking at us*** Яна́ прайшла́, не зірну́ўшы на нас; ***not without reason*** не без прычы́ны

– adv. звО́нку, знадвО́рку, навО́нкі: ***The house is clean within and without*** Дом чы́сты ўнутры́ і знадвО́рку; ***The idea came from without*** Ідэ́я прыйшла́ звО́нку

withstand [wɪð'stænd] v.i. вытры́мваць; трыва́ць; супрацьстая́ць

witless ['wɪtləs] adj. 1. бязглу́зды; неразу́мны. 2. бяздзе́ючы

witness ['wɪtnəs] – n. 1. сьве́дкla -i *m.&f.* 2. сьве́дчаньне *n.*, до́вад, до́каз -у *m.*: ***The man's fingerprints bore witness to his guilt*** Адбі́ткі па́льцаў бы́лі до́казам віны́ чалаве́ка

– v.t. 1. быць сьве́дкам: ***He witnessed the accident*** Ён быў сьве́дкам няшча́снага вы́падку. 2. сьве́дчыць

witticism ['wɪtəˌsɪzəm] n. до́сьціп -у *m.*

wittily ['wɪtɪli] adv. дасьці́пна

wittiness ['wɪtɪnəs] n. дасьці́пнасьць *f.*

wittingly ['wɪtɪŋli] adv. сьве́дама; сумы́сьля, наўмы́сна

witty ['wɪti] adj. дасьці́пны: ***a witty remark*** дасьці́пная заўва́га

wives [waɪvz] n., *pl. of* **wife**

wizard ['wɪzərd] – n. 1. чарадзе́й -я *m.*, чараўні́к -á *m.* 2. Informal знаlве́ц -ўца, ма́йстlар -ра *m.*

– adj. магі́чны, чарадзе́йскі

wobble ['wɑ:bəl] – v.i. 1. хіста́цца, ківа́ца (*з бо́ку ў бок*). 2. дрыжэ́ць. 3. хіста́цца, віхля́ць (*пра ко́лы*). 4. хіста́ца, вага́цца, віхля́ць

– n. хіста́ньне, віхля́ньне *n.*

wobbly ['wɑ:bli] adj. хі́сткі

woe [wou] – n. бядá *f.*, го́ра *n.*, кло́пат -у *m.*

– interj. О, го́ра ты маё!

woeful ['wouf əl] adj. 1. гаро́тны; су́мны, журбо́тны: ***a woeful expression*** гаро́тны, су́мны вы́раз. 2. жа́ласны, ва́рты жа́лю: ***a woeful sight*** жа́ласнае відо́вішча. 3. зага́нны

woke [wouk] v., *p.t. of* **wake**

wolf [wulf] – n., pl. **wolves** 1. воўк ваўка́ *m.* 2. Figur. лю́ты, прагаві́ты чалаве́к. 3. Sl. ба́бнік -а *m.*

– v.i. е́сьці пра́гна, пажыра́ць

• ***cry wolf*** падыма́ць фальшы́вую трывО́гу

• ***keep the wolf from the door*** не дапуска́цца да го́ладу ці жабра́цтва

• ***wolf in sheep's clothing*** воўк у аве́чай ску́ры

wolf dog n. 1. ваўкарО́з -а *m.*, ваўкада́лў -ва *m.* 2. по́месь саба́кі й ваўка́

wolverine or **wolverene** ['wulvəri:n] n. 1. расама́ха *f.* 2. фу́тра з расама́хі

wolves [wulvz] n., *pl. of* **wolf**

woman ['wumən] n., pl. **women** ['wɪmɪn] 1. жанчы́на, кабе́та *f.* 2. жО́нка *f.* 3. каха́нка *f.* 4. жанчынападО́бны мужчы́на, «ба́ба»

• ***woman of the world*** сьве́цкая жанчы́на

womanhood ['wumənhud] n. 1. жано́цкасьць *f.* 2. жано́чы род, жанчы́ны

womanish ['wumənɪʃ] adj. а) жано́цкая (*пра дзяўчы́ну*). б) жано́цкі, жанчы́нападО́бны (*пра мужчы́ну*)

womanize ['wumənaɪz] v.t. 1. рабі́ць жанчы́нападО́бным. 2. Sl. ба́бнічаць

womankind ['wumənkaɪnd] n. жано́чы род, жанчы́ны

womanlike ['wumənlaɪk] adj., *гл.* **womanly**

womanly ['wumənli] adj. 1. жано́цкі. 2. як жанчы́на, жанчы́нападО́бны

woman's rights правы́ жанчы́ны

woman suffrage пра́ва жанчы́наў галасава́ць

womb [wu:m] n., Anat. 1. ма́тка *f.* 2. Figur. ло́на, улО́ньне *n.*

women ['wɪmɪn] n., *pl. of* **woman**

womenfolk ['wɪmɪnfouk] n., pl. жанчы́ны

won [wʌn] v., *p.t. and p.p. of* **win**

wonder ['wʌndər] – n. 1. дзі́ва *n.*, цу́д -у *m.* 2. зьдзіўле́ньне *n.*
– v.i. 1. дзівіцца, дзі́ву дава́цца: ***I wonder who it was*** Цікава́, хто гэ́та бы́ў; ***I wonder what happened*** Цікава́, што ста́лася. 2. зьдзіўля́цца: ***I shouldn't wonder if he wins the prize*** Я не зьдзіўлю́ся, калі б ён вы́йграў
• ***do wonders*** тварыць, рабіць цу́ды
• ***for a wonder*** як ні дзі́ўна, на дзі́ва, не́йкім цу́дам: ***You are not late for a wonder*** На дзі́ва ты не спазьні́ўся
• ***no wonder*** а) нічо́га надзвыча́йнага. б) ня дзі́ва

wonderful ['wʌndərfəl] adj. 1. незвыча́йны, дзівуго́дны, дзівосны; чаро́ўны, цудо́ўны: ***The explorer had wonderful adventures*** Дасьле́днік перажы́ў незвыча́йныя прыго́ды. 2. выда́тны, надзвыча́йны

wonderland ['wʌndərlænd] n. край дзівосаў

wont [wɔ:nt] – adj. прызвыча́ены: ***He was wont to read the paper at breakfast*** Ён прывы́к чыта́ць газэ́ту за сьняда́ньнем
– n. прывы́чка, звы́чка *f.*: ***He rose early, as was his wont*** Ён уста́ў ра́на, як і было́ яго́ звы́чкай

won't [woʊnt] *скаро́чанае* **will not**

wonted ['wɔ:ntɪd] adj. прывы́чны, звы́чны

woo [wu:] v.i. 1. заляца́цца, сва́тацца. 2. дамага́цца: ***to woo fame*** гна́цца за сла́вай

wood [wʊd] – n. 1. дрэ́ва *n.* (*матэрыя́л*): ***The carpenter brought wood to build a garage*** Цясьля́р прывёз дрэ́ва будава́ць гара́ж. 2. драўні́на *f.* (*цьвёрдае рэ́чыва пад каро́ю дрэ́ва*). 3. дро́вы. 4. лес -у *m.* 5. бо́чка, бо́чачка *f.* (*пасу́дзіна з дрэ́ва*): ***wine drawn from the wood*** віно́, нали́тае з бо́чкі. 4. Mus. драўля́ны духавы́ інструме́нт
– adj. 1. з дрэ́ва, драўля́ны. 2. лясны́: ***wood moss*** лясны́ мох
– v.t. 1. заса́джваць дрэ́вамі. 2. нарыхто́ўваць дро́вы
• ***knock (on) wood*** каб не ўрачы́
• ***out of woods*** (*вы́бращца*) зь небясьпе́кі, бяды́

wood alcohol драўня́ны *або́* мэты́лавы сьпірт

wood block 1. кало́да *f.* (*з дрэ́ва*). 2. дрэварыт -у *m.*

woodcock ['wʊdkɑ:k] n., Zool. сло́нка *f.*, вальдшне́п -а *m.*

woodcraft ['wʊdkræft] n. 1. разьбя́рства *n.*; дрэваапрацо́ўка *f.* 2. ве́даньне ле́су

woodcut ['wʊdkʌt] n. 1. дрэварыт -у *m.*, гравю́ра на дрэ́ве. 2. адбі́так гравю́ры

woodcutter ['wʊdkʌtər] n. 1. лесару́б -а *m.* 2. дрывасе́к -а *m.*

wooded ['wʊdɪd] adj. лясі́сты, заса́джаны дрэ́вамі: ***The park is well wooded*** Парк до́бра заса́джаны дрэ́вамі

wooden ['wʊdən] adj. 1. драўля́ны. 2. Figur. зьдзервяне́лы (*твар, вы́раз*)

wood engraving 1. разьба́ на дрэ́ве. 2. дрэварыт -у *m.*, гравю́ра на дрэ́ве

woodenheaded [ˌwʊdən'hedɪd] adj. тупы́; дурны́

wooden horse трая́нскі конь

woodenware ['wʊdənwer] n. драўля́нае начы́ньне, по́суд

woodland ['wʊdlənd] – n. лясі́стая мясцо́васьць
– adj. лясны́

woodman ['wʊdmən] n., pl. **-men** 1. лесару́б -а *m.* 2. жыха́р ле́су, лесаві́к -а́ *m.*

woodpecker ['wʊdˌpekər] n. дзя́ўцел -тла *m.*

woodpile ['wʊdpaɪl] n. ку́ча *або́* шта́бэль дро́ваў

wood pulp драўня́ная мязга́

woodshed ['wʊdʃed] n. дрывотнік -а *m.*, дрывотня *f.*

woodsman ['wʊdzmən] n., pl. **-men** 1. лесаві́к -а́ *m.* 2. лесару́б, дрывасе́к -а *m.*; ле́сапрамысло́вец -ўца *m.*

woodwind ['wʊdwɪnd] n. драўля́ны музы́чны інструме́нт
• ***woodwinds*** драўля́ныя духавы́я інструме́нты (*у аркестры*)

woodwork ['wʊdwɜ:rk] n. 1. драўля́ныя вы́рабы. 2. сталя́рка *f.*

woody ['wʊdi] adj. 1. паро́слы дрэ́вамі, хмызьняко́м; лясі́сты. 2. драўля́ны

wooer ['wu:ər] n. кавале́р -а *m.*, залёт-нік -а *m.*

woof I [wʊf] n. 1. утло́к -ку́ *m.* 2. ткані-на *f.*

woof II [wʊf] – n. брэх -у *m.*
– v.i. браха́ць

wool [wʊl] – n. 1. во́ўна *f.* 2. ваўня́ныя ні́ткі. 3. сукно́ *n.* 4. ваўня́ная (суко́нная) адзе́жына
– adj. ваўня́ны; суко́нны
• ***pull the wool over someone's eyes,*** Informal пусьці́ць дым у во́чы, ашука́ць

woolgathering ['wʊlˌgæðərɪŋ] n. заду-ме́ннасьць *f.*, пусты́я мро́і; няўва́жлівасьць, расьсе́янасьць *f.*

wool(l)en ['wʊlən] – adj. ваўня́ны, шарсьця́ны; суко́нны
– n. 1. во́ўна *f.* а) ваўня́ная пра́жа. б) ваўня́ная ткані́на, шэрсьць *f.*
• ***woolens*** сукно́ *n.*; суко́нная *або́* ваўня́ная во́пратка

wool(l)y ['wʊli] adj. 1. як во́ўна, пушы́сты; бухма́ты: ***woolly clouds*** пушы́стыя аблО́кі. 2. ваўні́сты: ***woolly sheep*** ваўні́стая аве́чка. 3. Figur. няя́сны; забло́таны: ***woolly thinking*** няя́снае ду́маньне

word [wɜ:rd] – n. 1. сло́ва *n.* 2. каро́ткая гу́тарка: ***May I have a word with you?*** Магу́ прасі́ць вас на па́ру сло́ваў? 3. каро́ткі вы́ступ. 4. паро́ль -ю *m.* 5. абяца́ньне *n.*: ***The boy kept his word*** Хлапе́ц стрыма́ў сваё сло́ва. 6. ве́стка *f.*, паведамле́ньне *n.*: ***No word has come from her*** Ад яе́ не было́ ні-я́кае ве́сткі. 7. выслО́ўе *n.*
– v.t. 1. выка́заць сло́вамі: ***Word your ideas clearly*** Выка́звай сваі́ ду́мкі я́сна
• ***by word of mouth*** з ву́снаў у ву́сны, ву́сным шля́хам
• ***eat one's words*** забра́ць сваі́ сло́вы наза́д
• ***have a word with*** перакі́нуцца (абмяня́цца) сло́вам з *кім*
• ***have the last word*** мець, сказа́ць апо́шняе сло́ва
• ***in a word*** адны́м сло́вам, ко́ратка ка́жучы
• ***take the words out of someone's mouth*** перахапі́ць чыёсьці сло́вы, ду́мку
• ***the last word*** а) канчатко́вае сьве́дчаньне; заключ́нае сло́ва. б) апо́шняе, найнаве́йшае сло́ва (*наву́кі, тэ́хнікі*)
• ***on*** or ***upon my word*** а) даю́ сло́ва, абяца́ю. б) сапраўды́, няўжо́!
• ***one word led to another*** сло́ва за сло́ва
• ***The Word*** Сло́ва (*другі́я асо́бы СьвятО́й Тро́йцы*)
• ***word for word*** сло́ва ў сло́ва, даслО́ўна
• ***word of command,*** Milit. кама́нда *f.*
• ***words,*** pl. а) во́стрыя сло́вы *або́* дыскУ́сія; сва́рка *f.* б) сло́вы да пе́сьні ***to be as good as one's word*** датрымО́ўваць абяца́ньне

wording ['wɜ:rdɪŋ] n. фармулёўка, рэда́кцыя *f.*

wordless ['wɜ:rdləs] adj. 1. бясслО́ўны. 2. невыка́зны

Word of God Бі́блія *f.*, Сло́ва Бо́жае

word of hono(u)r сло́ва го́нару

word order пара́дак сло́ваў

wordy ['wɜ:rdi] adj. 1. гаваркі́, шматслО́ўны. 2. слО́ўны

wore [wɔ:r] v., *p.t. of* **wear**

work [wɜ:rk] – n. 1. пра́ца *f.* 2. заня́тlак -ку *m.* 3. твор -у *m.*: ***a work of art*** маста́цкі твор. 4. рабО́та *f.*
– v.i. 1. працава́ць. 2. зарабля́ць: ***work for a living*** зарабля́ць на пражыцьцё. 3. дзе́яць, працава́ць: ***This pump is not working*** Гэ́тая по́мпа не працу́е. 4. намага́цца, напру́жвацца: ***The ship worked to windward*** ВадаплА́ў зь ця́жкасьцю ру́хаўся супро́ць ве́тру

– v.t. 1. абрабля́ць, апрацо́ўваць: ***He worked his farm with success*** Ён уда́ла абрабля́ў сваю́ гаспада́рку. 2. дамага́цца, змуша́ць працава́ць: ***He works his men long hours*** Ён змуша́е сваіх рабо́тнікаў працава́ць даўгі́я гадзі́ны. 3. перарабля́ць: ***He worked a silver dollar into a bracelet*** Са срэ́бнага даля́ра ён зрабі́ў бранзале́т

• ***at work*** у дзе́яньні, пры пра́цы

• ***good works*** дабрадзе́йныя ўчы́нкі

• ***out of work*** беспрацо́ўны

• ***unit of work*** , Phys. адзі́нка рабо́ты

• ***work dough*** мясі́ць це́ста

• ***work in*** уста́віць, уво́дзіць: ***He worked in a few jokes in his speech*** Ён уста́віў ко́лькі жа́ртаў у сваю́ прамо́ву

• ***work off*** а) пазбы́цца. б) адпрацава́ць

• ***work on*** or ***upon*** а) узьдзе́йнічць, уплыва́ць на *каго́*. б). працава́ць над *чым*

• ***work one's way through college*** працава́ць у ча́се навуко́ві ў каледжы

• ***work out*** а) распрацава́ць (*плян*). б) разьвяза́ць, вы́рашыць (*зада́чу*); аблічы́ць (*кошт*). в) ужы́ць; вы́чарпаць (*капа́льню*). г) практыкава́цца (*фізы́чна*), трэніра́вацца, займа́цца фізкульту́раі

• ***work up*** а) распрацо́ўваць. б) узбуджа́ць. в) даслужы́цца

• ***works,*** pl. а) завод -у *m.* б) мэхані́зм -у *m.*: ***the works of a watch*** мэхані́зм гадзі́ньніка. в) збудава́ньні (*масты́, прыстані́, умацава́ньні*)

workable [ˈwɜ:rkəbəl] adj. 1. выкана́льны, рэа́льны. 2. прыда́тны для ўжы́тку

workaday [ˈwɜ:rkədeɪ] adj. штодзённы; будзённы; практы́чны; звыча́йны

workaholic [ˌwɜ:rkəˈhɑ:lɪk] n. Informal працаві́к, працагалік -а, рабацяга *m.*

workbench [ˈwɜ:rkbentʃ] n. варшта́т -а *m.*

workbook [ˈwɜ:rkbʊk] n. 1. кні́га практыкава́ньняў, дапамо́жнік -а *m.* 2. кні́га інстру́кцыяў

workbox [ˈwɜ:rkbɑ:ks] n. скры́нка для інструме́нтаў, прыла́даў

workday [ˈwɜ:rkdeɪ] n. 1.працад|зе́нь -ня *m.* 2.працо́ўны дзень; бу́д|зень -ня *m.*

worker [ˈwɜ:rkər] n. 1. рабо́тнік -а *m.*, рабо́ч|ы -ага *m.*. 2. працаўні́к -а́ *m.*

• ***worker ant (bee)*** рабо́чая мура́шка (пчо́лка)

workhorse, *тс.* **work horse** [ˈwɜ:rkhɔ:rs] n. 1. рабо́чы конь. 2. Figur. рабо́чы конь (*пра чалаве́ка, машы́ну*)

working [ˈwɜ:rkɪŋ] – n. 1. дзе́яньне *n.* 2. ме́сца распрацо́ўкі

– adj. 1. які́ працу́е, працо́ўны: ***the working population*** працо́ўнае жыха́рства

• ***working clothes*** рабо́чая во́пратка

• ***working hours*** гадзі́ны пра́цы

• ***workings*** а) ме́сца распрацо́ўкі (*напр. кар'е́р*). б) пры́нцып дзе́яньня: ***Do you understand the workings of this machine?*** Ці вы разуме́еце пры́нцып дзе́яньня гэ́тае машы́ны?

working capital абаро́тны капіта́л

working day *гл.* **workday**

workingman [ˈwɜ:rkɪŋmæn] n., pl. **-men** 1. рабо́тнік -а *m.* 2. рабо́ч|ы -ага *m.*

workman [ˈwɜ:rkmən] n., pl. **-men** 1. працаўні́к, рабо́тнік -а *m.* 2. рабо́тнік -а *m.* 3. ма́йстар сваé спра́вы

workmanlike [ˈwɜ:rkmənlaɪk] – adj. уме́ла зро́блены, майстэ́рскі

– adv. уме́ла, па-майстро́ўску

workmanship [ˈwɜ:rkmənʃɪp] n. майстэ́рства: ***exquisite workmanship*** то́нкае майстэ́рства

work of art 1. маста́цкі твор. 2. выда́тная рабо́та, выкана́ньне

workout [ˈwɜ:rkaʊt] n. 1. фізы́чнае практыкава́ньне. 2. выпрабава́ньне *n.*

workpeople [ˈwɜ:rkˌpi:pəl] n., pl., esp. Brit. працо́ўны люд

workroom [ˈwɜ:rku:m] n. працо́ўны пако́й

workshop [ˈwɜ:rkʃɑ:p] n. 1. майстэ́рня, майстро́ўня *f.*, цэх -у *m.* 2. працо́ўная сэ́кцыя, сэмінар -у *m.*

• ***a computer workshop*** кампу́тарны сэмінар

workwoman [ˈwɜ:rkwʊmən] n., pl. **-women** [ˈwɜ:rkwɪmɪn] 1. працаўні́ца *f.* 2. рабо́тніца *f.*

world [wɜ:rld] n. 1. сьвет -у *m.*: ***to sail around the world*** плы́сьці вако́л сьве-ту. 2. сфэ́ра, галі́на дзе́йнасьці: ***the world of ideas*** сьвет ідэ́яў; ***world of fashion*** сьвет мо́ды; ***the animal (vegetable) world*** жывёльны (расьлі́нны) сьвет. 3. усе́ лю́дзі: ***The world knows it*** Уве́сь сьвет гэ́та ве́дае; Усе́ лю́дзі гэ́та ве́даюць. 4. сусьве́т -у *m.* 5. ма́са *f.*, мно́ства *n.*: ***The rest did her a world of good*** Адпачы́нак даў ёй ве́льмі шмат

• ***bring into the world*** нарадзі́ць, пусьці́ць на сьвет

• ***come into the world*** нарадзі́цца

• ***for all the world*** : а) ***I wouldn't do it for all the world*** Я не зраблю́ гэ́тага ні за што́ ў сьве́це. б) цэ́ламу сьве́ту

• ***in the world*** а) усю́ды. б) уро́шце (*для ўзмацне́ньня*): ***What in the world does he mean?*** Што ён, уро́шце, хо́ча сказа́ць?

• ***not for the world*** нізаво́шта на сьве́це

• ***Old World*** Стары́ сьвет (*Эўро́па, А́зія, А́фрыка*)

• ***on top of the world*** Informal на сёмым не́бе

• ***out of this world*** а) незямны́, незвыча́йны. б) Informal непараўна́льны; выда́тны; цудо́ўны

• ***world without end*** замагі́льны сьвет

worldliness [ˈwɜ:rldlɪnəs] n. сьве́цкасьць *f.*

worldling [ˈwɜ:rldlɪŋ] n. чалаве́к захо́плены прые́мнасьцямі гэ́тага сьве́ту

worldly [ˈwɜ:rldli] adj. 1. зямны́: ***worldly wealth*** зямно́е бага́цьце; ***worldly knowledge*** ве́даньне сьве́ту. 2. сьве́цкі, быва́лы

worldly-wise [ˌwɜ:rldliˈwaɪz] adj. быва́лы, дасьве́дчаны

world series, n. бэйсбо́льны чэмпіяна́т (*у ЗША*)

world war сусьве́тная вайна́

world-weary [ˈwɜ:rldˌwɪri] adj. змо́раны жыцьцём

worldwide [ˌwɜ:rldˈwaɪd] adj. пашы́раны па ўсім сьве́це; сусьве́тны: ***the world-wide threat of atomic radiation*** сусьве́тная пагро́за а́тамнай радыя́цыі

worm [wɜ:rm] – n. чарвя́к -а́ *m.*

– v.i. 1. паўзьці́ (*як чарвя́к*)

– v.t. 1. выпы́тваць, выве́дваць: ***He tried to worm the secret out of me*** Ён стара́ўся вы́пытаць ад мяне́ таямні́цу. 2. капа́ць чарвяко́ў. 3. выганя́ць глісто́ў

• ***worm into*** по́дступам прале́зьці

• ***worm out of*** а) вы́круціцца (*зь бя-ды́*)

• ***worms,*** pl. рабакі́, глісты́ (*хваро́ба*)

wormeaten [ˈwɜ:rmˌi:tən] adj. 1. чарві́вы, пато́чаны чарвя́мі: ***wormeaten timbers*** чарвя́мі пато́чаная драўні́на. 2. Figur. зно́шаны; старамо́дны

wormgear, Tech. чарвя́чная перада́ча

wormhole [ˈwɜ:rmhoʊl] n. чарвято́чына *f.*

worm wheel, Tech. чарвя́чнае ко́ла

wormwood [ˈwɜ:rmwʊd] n. палы́н -ý *m.*, чарно́быль -ю *m.*

wormy [ˈwɜ:rmi] adj. 1. чарві́вы: ***wormy fruit*** чарві́ўка *f.* 2. пато́чаны чарвя́мі. 3. нікчэ́мны: ***a wormy creature*** нікчэ́мная істо́та

worn [wɔ:rn] adj. 1. зно́шаны, падзёрты: ***worn rags*** лахманы́. 2. змо́раны, зму́чаны: ***a worn face*** змо́раны твар

worn-out [ˌwɔ:rnˈaʊt] adj. 1. вы́нашаны, зно́шаны (*пра во́пратку*), зьбі́ты, зно́шаны (*пра чарави́кі*). 2. зьнямо́жаны, зьнясі́лены, змардава́ны

worriless [ˈwɜ:rɪləs] adj. бестурбо́тны

worrisome [ˈwɜ:rɪsəm] adj. турбо́тны, турбо́тлівы

worry [ˈwɜ:ri] – v.i. **-ried, -rying** непако́іцца, турбава́цца, трыво́жыцца: ***She will worry if we are late*** Яна́ бу́дзе непако́іцца, калі́ мы спо́зьнімся

– v.t. 1. непако́іць, турбава́ць, трыво́жыць: ***The problem worried him*** Склада́ная сітуа́цыя турбава́ла яго́. 2. дакуча́ць: ***Don't worry me with so***

many questions Не дакуча́й мне бясконцымі пыта́ньнямі
– n. 1. непако́й -ю *m.*; турбо́та, згрызо́та *f.*; кло́пат -у *m.*: ***Worry kept her awake*** Згрызо́ты не дава́лі ёй спаць • ***worry along*** не́як перакі́двацца, перабіва́цца

worse [wɜ:rs] – adj. 1. го́ршы
– adv. го́рай, горш
– n. го́ршае *n.*: ***a change (a turn) for the worse*** зьме́на на го́ршае; ***Worse cannot happen*** Го́ршага ня мо́жа быць • ***from bad to worse*** з агню́ ды ў по́лымя • ***none the worse*** ані ня го́рай

worsen [ˈwɜ:rsən] – v.t. пагóршваць
– v.i. пагóршвацца

worship [ˈwɜ:rʃəp] – n. 1. а) культ -у *m.*, пакланéньне *n.*: ***the worship of God*** пакланéньне Бо́гу, б) шанава́ньне *n.*: ***hero worship*** шанава́ньне геро́яў. 2. багаслу́жба, набажэ́нства. 3. гара́чая лю́басьць
– v., **-shipped** or **-shiped, -shipping** or **-shiping** 1. пакланя́цца Бо́гу. 2. удзе́льнічаць у набажэ́нстве, малі́цца. 3. аддава́ць глыбо́кую пашáну. 4. багатвары́ць, го́рача кахáць; мо́цна даражы́ць

worshipper [ˈwɜ:rʃəpər] n. 1. паклóньнік, прыхі́льнік -а *m.* 2. малéльнік -а, багамо́лец -ьца *m.*, багамо́лка *f.*; прыхаджа́нін -а *m.*, прыхаджа́нка *f.*

worst [wɜ:rst] – adj. найго́ршы
– adv. найго́рш
– n. 1. найго́ршы -ага *m.*
– v.t. перамагчы́, узя́ць верх: ***The hero worsted his enemies*** Геро́й перамо́г сваіх во́рагаў • ***at worst*** у найго́ршым вы́падку • ***get the worst of it*** пацярпе́ць найго́рш • ***if (the) worst comes to (the) worst*** у найго́ршым вы́падку

worsted [ˈwʊstɪd] – n. 1. грабе́нная ні́тка *або́* пра́жа. 2. сукно́ з грабе́ннай ваўня́най пра́жы
– adj. грабе́нны

worth [wɜ:rθ] – adj. ва́рты: ***This play is worth seeing*** Гэ́тую п'е́су ва́рта паглядзе́ць; ***That book is worth $5.00*** Та́я кні́га ва́ртая 5 даляра́ў; ***He is worth millions*** а) Ён вало́дае мільёнамі. б) Ён ва́рты мільёнаў
– n. 1. ва́ртасьць *f.*; до́брая я́касьць; карысна́сьць, ва́жнасьць *f.*: ***We should read books of real worth*** Мы павíнны чыта́ць кні́гі сапра́ўднай ва́ртасьці. 2. цана́ *f.*, кошт -у *m.*: ***Give me a dollar's worth of sugar*** Да́йце мне на даля́р цу́кру

worthless [ˈwɜ:rθləs] adj. бязва́ртасны; бескары́сны

worthwhile [ˌwɜ:rθˈhwaɪl] adj. ва́рты за́хадаў, карысны: а) ***a worthwhile undertaking*** карысны пачы́н. б) ***It's hardly worthwhile*** Наўра́д ці гэ́та ва́рта

worthy [ˈwɜ:rði] – adj. 1. го́дны, ва́рты: ***a worthy cause*** ва́ртая намага́ньняў спра́ва. 2. які́ заслуго́ўвае
– n. славу́тасьць, выда́тнасьць *f.*
• ***worthy of*** які́ заслуго́ўвае, ва́рты *чаго́* • ***worthy of praise*** ва́рты пахвалы́

would [wʊd] v., *p.t. of* **will**. *ужыва́ецца*: а) для *абазначэ́ньня бу́дучага ча́су*. б) *для абазна́чаньня паўто́рнага дзе́яньня ў мінулым ча́се*: ***The children would play for hours on the beach*** Дзе́ці, быва́ла, гадзі́намі гуля́лі на пля́жы. в) *для вы́казаньня жада́ньня*: ***Would (that) I were rich!*** Каб жа я быў бага́ты! г) *у пыта́ньнях у ве́тлівай фо́рме*: ***Would you help us, please?*** Ці не маглі́ б вы дапамагчы́ нам, калі́ ла́ска? д) *для абазначэ́ньня ўмо́ўнага ла́ду*: ***If he would only try, he could do it*** Калі б ён то́лькі спрабава́ў, ён мог бы гэ́та зрабі́ць • ***would rather*** лепш бы: ***I would rather read the book than go to the movies*** Я лепш пачыта́ю, чым пайду́ ў кіно́

would-be [ˈwʊdbi:] adj. 1. які́ хаце́ў бы быць. 2. які́ ме́ўся быць

wouldn't [ˈwʊdənt] *скарóчанае* **would not**

wound I [wu:nd] – n. 1. рáна *f.*: ***to dress a wound*** перавязáць рáну. 2. пашкóджаньне
– v.t. рáніць, Figur. парáніць: ***His unkind words wounded her*** Ягóныя злóсныя слóвы парáнілі ёй душý

wound II [waʊnd] v., *p.t., p.p. of* **wind**

wove [wouv] v., *p.t., p.p. of* **weave**

woven [ˈwouvən] v., *p.p. of* **weave**

wow I [waʊ] n. гáўканьне *n.*

wow II [waʊ] – v.t. захапля́ць; зьдзіўля́ць
– interj. Ах! Авóхці мне! (*вóкліч захапле́ньня, рáдасьці, зьдзіўле́ньня*)

wrack [ræk] – n. 1. рэ́шткі разбýранага, зьнíшчанага; касьця́к разьбітага (*карабля́, аўтамабíля*); лом -у *m.* 2. руíна *f.*; разбурэ́ньне *n.*
– v.t. аддавáць пакýтам, мýчыць: ***body wracked with pain*** спакýтаванае ад бóлю цéла

wraith [reɪθ] n. здань *f.*; дух -а *m.*

wrangle [ˈræŋgəl] – v.i. сварыцца, спрачáцца; вáдзіцца
– n. свáрка, спрэ́чка; звáдка *f.*

wrangler [ˈræŋglər] n. 1. крыкýн -á *m.*, звáдлівы чалавéк. 2. каўбóлй -я *m.*

wrap [ræp] – v., **wrapped** or **wrapt, wrapping,** v.t. 1. ахінáць; атуля́ць, агартáць; ахýтваць: ***She wrapped the child in a blanket*** Янá ахінýла дзіця́ кóўдрачкай; ***Wrap a shawl around you*** Накíнь хýстку на сябé. 2. абгóртваць; закрýчваць, загóртваць: ***to wrap with paper*** закруціць у папéру
– n. накíдка *f.*, плед -а *m.*
• ***under wraps*** трымáны ў таямніцы, утóены, затóены
• ***wrap up*** а) захýтацца. б) закóнчыць, падсумавáць
• ***wrapped up in*** паглы́блены у *што*

wrapper [ˈræpər] n. 1. упакóўшчык -а *m.* 2. упакóўка *f.* 3. абгóртка, бандэрóль *f.* 4. халáт -а *m.*

wrapping [ˈræpɪŋ] n., абгóртка *f.*

wrapt [ræpt] v., *p.t., p.p. of* **wrap**

wrath [ræθ] n. гнелў -ву *m.*; шал -у *m.*, абурэ́ньне *n.*

wrathful [ˈræθfəl] adj. гнéўны; узлавáны, раззлавáны

wreak [ri:k] v. 1. давáць вóлю (*злóсьці, гнéву*); спаганя́ць гнéў: ***The boy wreaked his bad temper on his dog*** Хлапéц спагнáў злосьць на сваíм сабáку. 2. пóмсьціць: ***to wreak vengeance upon one's enemy*** адпóмсьціць сваíмý вóрагу; ***to wreak punishment*** пакарáць

wreath [ri:θ] n. вянóк -кá *m.*

wreathe [ri:ð] – v.t. 1. плéсьці, віць вянóк. 2. упрыгóжваць вянкáмі. 3. Figur. абвівáць: ***Mist wreathed the hills*** Тумáн абвíў узгóркі
– v.i. вíцца: ***The smoke wreathed upward*** Дым вíўся ўгóру

wreck [rek] – n. 1. руíна, развáліна *f.* 2. разбурэ́ньне, зьнішчэ́ньне *n.* 3. касьця́к -á *m.* (*разбýранага*): ***The wrecks of six ships were cast upon the shore*** Касьцякí шасьцёх разьбítых караблёў былí вы́кінутыя на бéраг
– v.t. 1. разбурáць; развáльваць; зьнішчáць; руйнавáць. 2. спрычыня́ць авáрыю, зьнішчэ́ньне; руйнавáць

wreckage [ˈrekɪdʒ] n. 1. аблóмкі, развáліны *pl.* 2. зьнішчэ́ньне *n.*

wrecker [ˈrekər] n. 1. разбурáльнік -а *m.* 2. развáльнік -а *m.* (*пра чалавéка абó машы́ну*). 3. цягáч, авары́йнік -а *m.*: ***It took three wreckers to clear the road after an accident*** Спатрэ́біліся тры аварыйнікі, каб расчы́сьціць дарóгу пасьля́ авáрыі

wrench [rentʃ] – n. 1. гáечны ключ. 2. рывóк -ўкá *m.*: ***to give it a sudden wrench*** раптóўна пацягнýць за што, рэ́зка ірванýць, тарганýць *што*; ***The knob broke off when he gave it a sudden wrench*** Кля́мка адламáлася, калí ён рэ́зка пацягнýў яé. 3. зьвіх, вы́віх -у *m.* 4. Figur. тугá, журбá *f.*; болb -ю *m.*: ***It was a wrench to leave the old home*** Балю́ча былó пакідáць стары́ дом. 5. Figur. перакрýчаньне (*значэ́ньня, сэ́нсу*)

– v.t. 1. выкру́чваць; вырыва́ць: ***The police officer wrenched the gun out of the man's hand*** Міліцыя́нт вы́рваў рэвальвэ́р з рук чалаве́ка. 2. вывіхваць: ***He wrenched his arm*** Ён вы́віхнуў руку́. 3. перакру́чваць (*значэ́ньне, сэнс*)

• ***throw a wrench into*** ста́віць па́лку ў ко́ла

wrest [rest] – v.t. 1. крутану́ць, вы́круціць, вы́рваць сі́лаю. 2. Figur. выкрыўля́ць, скажа́ць

– n. 1. выкру́чваньне *n.* 2. ключ (*для нала́джваньня піяні́на, цымба́лаў*)

wrestle ['resəl] v.i. 1. ду́жацца, баро́цца. 2. змага́цца: ***We wrestle with the problems*** Мы змага́емся з праблёмамі

wrestling ['reslɪŋ] n. клясы́чная *або́* во́льная барацьба́, ду́жаньне *n.*

wrestler ['reslər] n. ду́жаньнік -а, барэ́ц -ца́ *m.*

wretch [retʃ] n. 1. бяздо́льнік, гаро́тнік -а *m.* 2. нягодні́к -а *m.*

wretched ['retʃɪd] adj. 1. бяздо́льны, няшча́сны, гаро́тны. 2. нікчэ́мны, нягодны: ***a wretched traitor*** нікчэ́мны здра́днік

wrick [rɪk] n. расьцяжэ́ньне *n.*

wriggle [rɪgəl] – v.i. 1. круці́цца, ту́зацца, ёрзаць: ***Children wriggle when they are restless*** Дзе́ці, калі неспако́йныя, кру́цяцца, ту́заюцца. 2. паўзьці́, выгіна́ючыся (*як чарвя́к, вужа́ка*). 3. Figur. выкру́чваца: ***Some people can wriggle out of any difficulty*** Некато́рыя лю́дзі патрапля́юць вы́круціцца з уся́кага цяжко́га стано́вішча

– n. вы́крутка *f.*, вы́крут -у *m.*

wriggler ['rɪglər] n. 1. хітру́н -а́ *m.* 2. ярзу́н -а́ *m.* 3. ля́рва камара́

wright [raɪt] n. *ужыва́ецца ў склада́ных сло́вах - пра таго́, хто ро́біць не́шта*: ***a wheelwright*** калясьні́к калесьніка́ *m.*; ***a playwright*** драмату́рг -а *m.*

wring [rɪŋ] – v.t. **wrung, wringing** 1. выкру́чваць: ***to wring clothes*** выкру́чваць бялі́зну. 2. скру́чваць, лама́ць. 3. выця́гваць: ***The old beggar could wring money from anyone by his sad story*** Стары́ жабра́к патрапля́ў вы́цягнуць гро́шы ад ко́жнага сваёй су́мнай гісто́рыяй. 4. узбуджа́ць, выклі́каць боль, спага́ду: ***Their poverty wrung his heart*** Іхная гале́ча бо́лем сьці́снула ямў сэ́рца

– n. выкру́чваньне, выціска́ньне *n.*

• ***wring one's hands*** а) лама́ць ру́кі (*ад ро́спачы, го́ра*). б) мо́цна паціска́ць: ***He wrung his old friend's hand*** Ён мо́цна паці́снуў руку́ свайму́ старо́му ся́бру

• ***wring out*** выкру́чваць

wringer ['rɪŋər] n. машы́на для выкру́чваньня бялі́зны; выціска́ч -ча́ *m.*

wrinkle ['rɪŋkəl] – n. 1. змо́ршчына, маршчы́на *f.* 2. маршчы́на, скла́дка *f.* (*на во́пратцы*)

– v.t. 1. мо́ршчыць: ***He wrinkled his forehead*** Ён змо́ршчыў лоб. 2. пакамя́чыць

– v.i. 1. мо́ршчыцца, мя́цца: ***This material wrinkles*** Гэ́тая тканіна мне́цца. 2. маршчы́ніцца (*пра ску́ру*)

wrinkly ['rɪŋkli] adj. а) змо́ршчаны; маршчы́ністы. б) памо́ршчаны, памя́ты

wrist [rɪst] n. запя́сьце *n.*

wristband ['rɪstbænd] n. 1. манжэ́та *f.* 2. бранзале́т -а *m.*; раме́ньчык -а *m.* (*да гадзі́ньніка*)

wristlet ['rɪstlət] n. бранзале́тка *f.*

wrist watch ручны́ гадзі́ньнік

writ [rɪt] n. 1. піса́ньне, пісьмо́ *n.*: ***The Bible is Holy Writ*** Бі́блія — гэ́та Сьвято́е пісьмо́. 2. Law прадпіса́ньне *n.*, паве́стка *f.*

write [raɪt] – v., **wrote, written, writing** 1. піса́ць: ***He learned to write*** Ён навучы́ўся піса́ць; ***Her ambition was to write*** Ейным жада́ньнем было́ піса́ць (быць пісьме́ньніцай). 2. піса́ць лісты́: ***He writes to her every week*** Ён пі́ша да яе́ ко́жны ты́дзень

– v.t. піса́ць, выпі́сваць: ***to write a cheque*** вы́пісаць чэк; ***Write your name and address*** Напішы́ сваё про́-

зьвішча і а́драс. 2. запі́сваць: ***She writes all that happens*** Яна́ запі́свае ўсё, што здара́ецца. 3. быць відаво́чным: ***Fear was written on his face*** Страх быў відзён на яго́ным тва́ры
• ***write down*** а) запі́сваць. б) зьні-жа́ць ва́ртасьць
• ***write off*** а) адкліка́ць. б) скаса-ва́ць, сьпіса́ць
• ***write out*** а) вы́пісаць. б) напіса́ць по́ўнымі сло́вамі. в) вы́пісацца, вычарпацца: ***The writer had written himself out*** Пісьме́ньнік вы́пісаўся
• ***write up*** падрабя́зна напіса́ць

writer [ˈraɪtər] n. пісьме́ньнік -а *m.*

writhe [raɪð] v.i., **writhed, writhed** or **writhen** [ˈrɪðən] 1. ку́рчыцца (*ад бо́лю*). 2. цярпе́ць (*ад абра́зы, со́раму*)

writing [ˈraɪtɪŋ] – n. 1. піса́ньне *n.* 2. пісьмо́вая фо́рма: ***to put in writing*** напіса́ць. 3. по́чырк -у *m.* 4. напі́санае *n.*
– adj. пісьмо́вы: ***writing paper*** папе́ра для піса́ньня
• ***writing on the wall*** знак, перасьцяро́га

writing desk пісьмо́вы стол

written [ˈrɪtən] v., *p.p. of* **write** пі́саны, напі́саны

wrong [rɔ:ŋ] – adj. 1. няпра́вільны, памылко́вы. 2. неадпаве́дны: ***at the wrong time*** у неадпаве́дны час. 3. не ў пара́дку, няспра́ўны: ***Something is wrong with the car*** З а́ўтам не́шта не ў пара́дку. 4. ле́вы, адваро́тны (*бок*): ***wrong side*** ле́вы, адваро́тны бок, спод, падыспад
– adv. няпра́вільна, памылко́ва
– n. 1. няпра́вільнасьць, памылко́васьць *f.*, зло *n.*: ***Two wrongs do not make a right*** Злом не папра́віш зла. 2. несправядлі́васьць, крыўда *f.* – v.t. 1. крыўдзіць: ***He forgave those who had wronged him*** Ён праба́чыў тым, хто яго́ крыўдзіў. 2. несправядлі́ва ганьбава́ць
• ***be in the wrong*** памыля́цца
• ***go wrong*** а) ня выйсьці, як трэ́ба; ня ўда́ецца: ***Everything went wrong*** Усё пайшло́ ня так. б) зрабі́ць памы́лку: ***He went wrong in buying this property*** Ён зрабіў памы́лку, купі́ўшы гэ́тую маёмасьць. в) ста́цца нядо́брым

wrongdoer [ˈrɔ:ŋˌdu:ər] n. крыўдзіцель -я *m.*; правапарушальнік -а *m.*

wrongdoing [ˈrɔ:ŋˌdu:ɪŋ] n. 1. парушэ́ньне *n.* (*зако́ну, пара́дку*); дрэ́нны ўчы́нак. 2. крыўджаньне *n.*

wrongful [ˈrɔ:ŋfəl] adj. 1. несправядлі́вы; крыўдны. 2. незако́нны

wrongheaded or **wrong-headed** [ˌrɔ:ŋ-ˈhedɪd] adj. упа́рты (*у сваі́х памы́лках*), тупало́бы

wrote [rout] v., *p.t. of* **write**

wroth [rɔ:θ] adj. разгне́ваны

wrought [rɔ:t] – v., *p.t., p.p. of* **work**
– adj. 1. зро́блены. 2. ко́ваны, кава́ны

wrought iron кава́нае жале́за

wrought-up [ˌrɔ:tˈʌp] adj. усхвалява́ны; узбу́джаны

wrung [rʌŋ] v., *p.t., p.p. of* **wring**

wry [raɪ] adj. 1. крывы́; перакры́ўлены, перако́шаны, скры́ўлены: ***She made a wry face to show her disgust*** Яна́ скрывілася ад пачуцьця́ агі́ды. 2. перакру́чаны, скажо́ны (*пра сло́вы, ду́мкі*)

wryneck [ˈraɪnek] n. 1. Med. крывашы́я *f.* 2. круцігало́ўка *f.* (*пту́шка*)

www [ˌdʌbəlju:ˌdʌbəlju:ˈdʌbəlju:] (World Wide Web) сусьве́тнае се́ціва

X

X, x [eks] n., **X's, x's** 1. *два́ццаць чацвёртая лі́тара англе́льскага альфабе́ту.* 2. Math. ікс (*невядо́мае ў раўна́ньнях*)

xanthous [ˈzænθəs] adj. 1. жо́ўты. 2. ры́жы. 3. жаўтаску́ры

xenon [ˈzi:nɑ:n] n. Chem. ксэно́н -у *m.*

xerographic [ˌzɪrəˈgræfɪk] adj. ксэраграфі́чны

xerography [zəˈrɑ:grəfi] n. ксэраграфія *f.*

xerophilous [zɪˈrɑ:fɪləs] adj. сухалюбі́вы

xerophyte [ˈzɪrəfaɪt] n. сухалюбі́вая расьлі́на (*як ка́ктус*)

xerosis [zɪˈrousɪs] n. ксэро́з -у *m.* (*ненармальная су́хасьць ску́ры, вачэ́й*)

Xerox [ˈzɪrɑ:ks] n. ксэ́ракс -а *m.*, ксэракопія *f.*

xerox [ˈzɪrɑ:ks] v.t. ксэракапія́ваць

Xmas [ˈkrɪsməs] n., Informal **Christmas** Каля́ды *pl. only*

xerophilous [zɪˈrɑ:fɪləs] adj. сухалюбі́вы

X-rated [ˈeksˌreɪtəd] adj. 1. дазво́лены то́лькі для даро́слых (*фільм*). 2. Informal а) парнаграфі́чны. б) бру́дны (*маральна*)

X ray [ˈeksreɪ] – v. прасьве́чваць, рабіць здымкі *або́* лячы́ць рэнтге́наўскімі про́мнямі
– adj. рэнтге́наўскі

xylograph [ˈzaɪləgræf] n. дрэварыт -у *m.*

xylography [zaɪˈlɑ:grəfi] n. ксыляграфія *f.*, дрэварыцтва *n.*

xylophone [ˈzaɪləfoun] n. ксыляфо́н -а *m.*

Y

Y, y [waɪ] n. **Y's , y's** 1. *два́ццаць пя́тая лі́тара англе́льскага альфабэ́ту*, і́грэк. 2. Math. і́грэк (*невядо́мае ў раўна́ннях*)

yacht [jɑ:t] – n. я́хта *f.*
– v.i. пла́ваць я́хтай

yachting ['jɑ:tɪŋ] – n. 1. пла́ваньне я́хтай. 2. я́хтавы спорт
– adj. я́хтавы

yachtsman ['jɑ:tsmən] n., pl. **-men** яхтсме́н -а *m.*

yachtsmanship ['jɑ:tsmənʃɪp] n. яхтава́ньне *n.*

ya(c)k [jæk] – v.i., Sl. балбата́ць, лапата́ць
– n. балбатня́ *f.*, лапата́ньне *n.*

Yahveh or **Yahveh** ['jɑ:veɪ] n. Ягво́ла -ы *m.*

yak [jæk] n., Zool. як -а *m.*

Yakut [jə'ku:t] n., pl. **-kuts** 1. яку́т -а *m.*, яку́тка *f.* 2. яку́цкая мо́ва

yam [jæm] n. 1. трапіка́льная бу́льба. 2. гату́нак сало́дкае бу́льбы

yank [jæŋk] Informal, – v.t. тузану́ць, ірвану́ць; рэ́зка штурхну́ць
• ***yank out,*** Informal вы́хапіць, вы́рваць
– n. рыво́к -ўка́ *m.*

Yank [jæŋk] n., adj., Sl. *гл.* **Yankee**

Yankee ['jæŋki] n. я́нкі *indecl.* (*1. жыха́р паўно́чных шта́таў ЗША. 2. жыха́р Но́вай Англіі. 3. амэрыка́нец*)

yap [jæp] – n. 1. брэх -у *m.*, га́ўканьне, ця́ўканьне *n.* 2. Sl. рот -а *m.*
– v.i. 1. га́ўкаць, ця́ўкаць. 2. Sl. балбата́ць, лапата́ць

yard I [jɑ:rd] – n. 1. двор двара́ *m.*, панадво́рак -ка *m.* 2. парк -у *m.* (*чыгу́начны, трамва́йны*). 3. склад -у *m.*: ***lumber yard*** склад лесаматэрыя́лаў
– v.t. трыма́ць у за́гарадзе, заганя́ць жывёлу ў за́гарадзь

yard II [jɑ:rd] n. ярд -а *m.* (*ме́ра даўжыні́*)

yardage ['jɑ:rdɪdʒ] n. даўжыня́ ў я́рдах

yardmaster ['jɑ:rdmæstər] n. нача́льнік чыгу́начнага па́рку

yarmulka ['jɑ:rmʊlkə] n. ярмо́лка *f.*

yardstick ['jɑ:rdstɪk] n. 1. я́рдавая ме́рка. 2. Figur. но́рма, ме́рка *f.*, крытэры́й -ю *m.*: ***to measure everyone by one's own yardstick*** ме́раць усіх на свой капы́л

yarn [jɑ:rn] n. 1. пра́жа, ні́тка *f.* 2. Informal раска́з, апо́вед -у *m.*, ба́йка, вы́думка *f.*
• ***spin a yarn,*** Informal выдумля́ць, раска́зваць ба́йкі

yaw [jɔ:] – v.i. ры́скаць, адхіля́цца, зьбіва́цца з ку́рсу
– n. адхіле́ньне ад ку́рсу, ры́сканьне *n.*

yawn [jɔ:n] – v.i. 1. пазяха́ць, зява́ць. 2. зе́ўраць, разьзяўля́цца: ***A wide gorge yawned beneath our feet*** Шыро́кае прадо́ньне зе́ўрала ў нас пад нага́мі
– n. 1. пазяха́ньне, зява́ньне *n.*, по́зех -у *m.*; зяво́к, -ўка́ *m.* 2. зе́ўра *f.*

yea [jeɪ] – adv. 1. але́, так; «за» ў галасава́ньні. 2. сапраўды́

– n. 1. галасава́ньне «за»: ***The yeas have it*** Бальшыня́ «за»

yeah [jeə] adv., Informal але́, так;

yean [ji:n] v.i. ягні́цца

yeanling [ˈji:nlɪŋ] n. ягня́, ягнё *n.*; ягня́тка *n.*; казляня́, казляня́ *n.*

year [jɪr] n. год -у *m.*: ***last year, past year*** мінýлы год, ле́тась; ***this year*** сёлета; ***next year*** насту́пны год, нале́та

• ***fiscal year*** фіна́нсавы, бюджэ́тны год

• ***year by year*** год за го́дам

• ***year in, year out*** з го́ду ў год

• ***years,*** pl. а) гады́ *pl.*: ***He looks young for his years*** Ён мо́лада выглядае на сваé гады; ***in years*** а) пажылы́, у гадо́х. б) гада́мі. б) век, пэры́яд -у *m.*, часы́ *pl.*, даўгі́ час: ***years of prosperity*** часы́ дабрабы́ту; ***I haven't seen him in years*** Я яго́ ня ба́чыў до́ўгія гады́ ***school year*** навуча́льны год

yearbook [ˈjɪrbʊk] n. гадавік -а́ *m.*, штого́днік -а *m.*

yearling [ˈjɪrlɪŋ] – n. аднагадо́вая жывёліна, гадавік -а́ *m.*

– adj. аднагадо́вы: ***a yearling colt*** стрыгу́н -а́ *m.*, пярэ́зімак, перазі́мак -ка *m.*: ***a yearling calf*** вы́пустак, пераза́мак

yearlong [ˌjɪrˈlɔ:ŋ] adj. які́ трыва́е год

yearly [ˈjɪrli] – adj. 1. штогадо́вы: ***a yearly trip to Europe*** штогадо́вае падаро́жжа ў Эўро́пу. 2. гадавы́: ***yearly subscription*** гадава́я падпі́ска

– adv. раз на год; штого́ду

yearn [jɜ:rn] v. 1. мо́цна жада́ць, пра́гнуць. 2. тужы́ць, сумава́ць: ***He yearns for home*** Ён ту́жыць па до́ме. 3. спагада́ць

yearning [ˈjɜ:rnɪŋ] n. 1. мо́цнае жада́ньне, пра́га *f.* 2. туга́ , журба́ *f.* 3. спага́да *f.*

year-round [ˌjɪrˈraʊnd] adj., adv. на праця́гу го́ду, цэ́лы год, кру́глы год

yeast [ji:st] n. дро́жджы *pl.*

yeasty [ˈji:sti] adj. 1. дражджо́вы, дражджавы́. 2. пе́ністы, пакры́ты пе́най: ***yeasty waves*** пе́ністыя хва́лі. 3. Figur. малава́жны; пусты́, легкаду́мны

yell [jel] – v.i. 1. крыча́ць; галасі́ць. 2. гарла́ніць, гарлапа́ніць

– n. крык, вы́крык -у *m.*

yellow [ˈjeloʊ] – n. 1. жо́ўты ко́лер, жаўцізна́ *f.* 2. жаўто́к я́йка

– adj. 1. жо́ўты. 2. Informal баязьлі́вы. 3. сэнсацы́йны; бульва́рны: ***yellow journalism*** сэнсацы́йны журналі́зм

– v.i. жо́ўкнуць; жаўце́ць: ***Paper yellows with age*** Папе́ра з ча́сам жо́ўкне

yellowed [ˈjeloʊd] пажо́ўклы, пажаўце́лы

yellow fever жо́ўтая ліхама́нка

yellowish [ˈjeloʊɪʃ] adj. жаўтава́ты, жаўтля́вы

yellow jack 1. жо́ўтая ліхама́нка. 2. жо́ўты сьцяг (*знак карантыну*)

yellow jacket аса́ *f.*, шэ́ршань -ня *m.*

yellow pages жо́ўтыя старо́нкі (*тэлефо́нны даве́днік*)

yelp [jelp] – n. цяўканьне *n.*, віск -у *m.*

– v.i. цяўкаць

yen I [jen] n. ена *f.* (*грашо́вая адзі́нка ў Япо́ніі*)

yen II [jen] – n., Informal прыхамаць, пра́га *f.*, жада́ньне *n.*: ***to have a yen for*** пра́гнуць *чаго́*

– v.i. **(-nn-)** жада́ць, пра́гнуць

yeoman [ˈjoʊmən] n., pl. **-men** 1. падафіцэ́р-інтэнда́нт (*у амэрыка́нскім флёце*). 2. дро́бны земляўла́сьнік (*у Англіі*). 3. Archaic прыдво́рны слуга́

yep [jep] adv., Sl. але́, так, ага́

yes [jes] – adv. але́, так

– n. зго́да *f.*, пацьве́рджаньне *n.*

– v.i. падтака́ць

yesman, Sl. падлі́зьнік -а *m.*, падпява́лла -ы *m.& f.*

yesterday [ˈjestərdi] – n. учо́рашні дзень

– adv. учо́ра

• ***day before yesterday*** заўчо́ра, пазаўчо́ра

yet [jet] adv., conj. 1. да гэ́тае пары́, дасю́ль, дагэ́туль: ***The work is not yet finished*** Пра́ца дасю́ль ня ско́нча-

ная. 2. яшчэ́, усё яшчэ́: ***He has not come yet*** Ён яшчэ́ не прыйшо́ў; ***Not yet*** Яшчэ́ не. 3. тым ня менш; адна́к: ***It is strange, yet true*** Гэ́та дзіўна, тым ня менш гэ́та пра́ўда; ***The work is good, yet it could be better*** Рабо́та до́брая, адна́к магла́ б быць ле́пшай

yew [ju:] n. 1. ціс -а *m.* (*дрэ́ва*). 2. ціс -у *m.* (*матэрыя́л*)

Yiddish [ˈjɪdɪʃ] n. і́дыш -у *m.*

yield [ji:əld] – v.t. 1. прыно́сіць; дава́ць: ***The land yields a good harvest*** Зямля́ даé до́бры ўраджа́й. 2. саступа́ць; падава́цца; здава́цца: ***to yield the way*** саступі́ць даро́гу

– n. 1. ураджа́й -ю *m.* 2. прыбы́так -ку *m.* 3. здабы́так -ку *m.*

yielding [ˈji:əldɪŋ] adj. пада́тлівы, сту́плівы: ***a yielding nature*** пада́тлівая нату́ра

YMCA [ˌwaɪemsi:ˈeɪ] (Young Men's Christian Association) Аб'е́днаньне Хрысьція́нскае Мужчы́нскае Мо́ладзі

yodel [ˈjoʊdəl] v.i. **-del(l)ed, del(l)ing** сьпява́ць ёдлямі

yodle [ˈjoʊdəl] v., *гл.* **yodel**

yoga [ˈjoʊgə] n. ёга *f.*

yogi [ˈjoʊgi] n., pl. **-gis** ёг -а *m.*

yogurt [ˈjoʊgərt] n. ягу́рт -у *m.*

yoke [joʊk] – n. 1. ярмо́ *n.*: ***a yoke of oxen*** па́ра запрэ́жаных вало́ў. 2. каро́мысел -ла *m.*: ***The man carried two buckets on a yoke*** Чалаве́к нёс два вядры́ на каро́мысьле. 3. ге́стка *f.* 4. Figur. по́вязі *pl.* (*сяброўства*), су́вязі *pl.* (*кро́ўныя*). 5. Figur. пу́ты *pl.*, ако́вы *pl.*, ярмо́ *n.* 6. Figur. прыгнёт -у *m.*, нявóля *f.*

– v.t. 1. надзява́ць ярмо́. 2. запрага́ць, упрага́ць. 3. спалуча́ць, зьядно́ўваць, зьвя́зваць: ***to be yoked in marriage*** быць спалу́чаным шлю́бам. 4. панявóльваць

yokel [ˈjoʊkəl] n. прасьця́к -а́ *m.*

yolk [joʊk] n. жаўтóк -ка́ *m.*

yonder [ˈjɑ:ndər] – adv. вунь там, вунь туды́: ***Look yonder*** Глянь вунь туды́

– adj. 1. вунь гэ́ны, вунь той: ***He lives in yonder cottage*** Ён жыве́ вунь у гэ́най ха́це. 2. дале́йшы, другі́, і́ншы: ***There is snow on the yonder side of the mountains*** Сьнег ляжы́ць на другі́м баку́ го́раў

you [ju:] pron. 1. а) ты, sing., *фамілья́рная фо́рма*: ***Are you ready to go?*** Ці ты гато́вы ісьці́? б) вы, pl. *і ве́тлівая фо́рма*: ***Girls, are you ready?*** Дзяўча́ты, ці вы гато́выя? ***Sir, are you ready?*** Спада́ру, ці вы ўжо́ гато́вы? 2. (*у безасабо́вых зваро́тах*): ***you never can tell*** нікóлі ня ве́даеш ; ця́жка сказа́ць

young [jʌŋ] – adj. 1. малады́, малале́тні. 2. няпóзьні, ра́ньні: ***The night was still young when they left*** Яшчэ́ быў няпóзьні ве́чар, калі́ яны́ пайшлі́. 3. недасъве́дчаны, ма́ла спрактыкава́ны: ***I was too young in this trade*** Я быў зама́ла дасьве́дчаны ў гэ́тай прафэ́сіі

– n. 1. маладня́к -у́ *m.*, мóладзь *f.*: ***It's very nice to be with the young*** Ве́льмі до́бра быць з мóладзьдзю. 2. ***the young,*** pl. малады́я лю́дзі

young blood 1. малады́я лю́дзі. 2. маладáя кроў, сі́ла, энэ́ргія

youngish [ˈjʌŋɪʃ] adj. маладжа́вы

youngling [ˈjʌŋlɪŋ] – n. 1. малады́ чалаве́к, жывёліна *або́* расьлі́на. 2. навічóк -ка́ *m.& f.*

– adj. малады́

youngster [ˈjʌŋstər] n. юна́к -а́, падле́так -ка *m.*

your [jʊr; *unstressed* jər] adj. 1. а) sing. тво́й. б) *ве́тлівая фо́рма*: ваш. 2. ва́ша (*ча́стка ты́тулу*): ***Your Highness*** Ва́ша Высо́касьць; ***Your Majesty*** Ва́ша Вялі́касьць; ***Your Holiness*** Ва́ша Сьвя́тасьць

you're [jʊr; unstressed jər] *скаро́чанае* **you are**

yours [jʊrz] pron., sing. and pl. твой, ваш: ***This pencil is yours*** Гэ́ты алавік ваш

• ***of yours*** твой, ваш: ***Is he a friend of yours?*** Ці ён ваш прыя́цель?

yourself [jʊrˈself] pron., pl. **-selves** 1. ты сам, вы са́мі, *pl.*: ***You yourself know the story is not true*** Ты сам ве́даеш, што гэ́та няпра́ўда. 2. *зваро́тная фо́рма ад* **you**: ***You will hurt yourself*** Ты пакале́чысься. 3. сам сябе́, сам сабе́: ***Don't lie to yourself*** Не падма́нвай сам сябе́

Yours truly 1. Шчы́ра Ваш (*у канцы́ ліста́, пе́рад по́дпісам*). 2. Informal ваш слуга́

youth [jʊ:θ] n. 1. маладо́сьць *f.*, юна́цтва *n.* 2. дзяцю́к, юна́к -а́ *m.* 3. мо́ладзь *f.* 4. Figur. пе́ршая ста́дыя, зара́ *f.*: ***during the youth of this country*** на зары́ разьвіцьця́ гэ́тай краі́ны

youthful [ˈjʊ:θfəl] adj. 1. малады́. 2. юна́цкі: ***Everyone admired his youthful enthusiasm*** Усе́ захапля́ліся яго́ным юна́цкім запа́лам. 3. маладжа́вы

youthfulness [ˈjʊ:θfəlnəs] n. маладжа́васьць *f.*

youth hostel інтэрна́т для малады́х турыстаў

you've [jʊ:v] *скаро́чанае* **you have**

yowl [jaʊl] n. віск, крык -у *m.*: выцьцё, скавыта́ньне *n.*

ytterbium [ɪˈtɜ:rbiəm] n., Chem. ітэ́рбій -ю *m.*

yttrium [ˈɪtriəm] n., Chem. і́трый -ю *m.*

Yugoslav [ˌju:goʊˈslɑ:v] – n. югасла́ў -ва *m.*
– adj. югасла́ўскі

yukky or **yucky** [ˈjʌki] adj. бры́дкі, га́дкі

Yule [ju:l] n. 1. Каля́ды *pl.* 2. каля́дная пара́

Yule tide [ˈju:ltaɪd] n. каля́дны час; каля́дны пэры́яд

yummy [ˈjʌmi] – adj., Sl. ве́льмі сма́чны, апэты́тны
– n., pl. **-mies** смакатá *f.*

yup [jʌp] adv., Sl. так, але́

yurt [jʊrt] n. ю́рта *f.*

YWCA [ˌwaɪˌdʌbəlju:ˌsi:ˈeɪ] (Young Women's Christian Association) Аб'е́днаньне Хрысьція́нскае Жано́чае Мо́ладзі

Z

Z or **z** [zi:] n. **Z's** or **z's** 1. *два́ццаць шо́стая, апо́шняя лі́тара англе́льскага альфабе́ту*. 2. Math. зэт (*невядо́мае ў раўна́ньнях*)

zany [ˈzemi] – n., pl. **-nies** 1. дзіва́к -а́ *m.*, прыдурква́ты. 2. бла́зlан -на *m.*
– adj. прыдурква́ты, блазнава́ты

zeal [zi:l] n. 1. запа́л -у *m.*; стара́ннасьць, дба́йнасьць, руплі́васьць *f.* 2. энтузія́зм -у *m.* 3. заўзя́тасьць *f.*

zealot [ˈzelət] n. 1. ру́плівец -ўца *m.* 2. фана́тык -а *m.* 3. энтузія́ст -а *m.*

zealotry [ˈzelətri] n. заўзя́тасьць *f.*, фанаты́зм -у *m.*

zealous [ˈzeləs] adj. 1. стара́нны, руплі́вы. 2. заўзя́ты

zebra [ˈzi:brə] n. зе́бра *f.*

zenith [ˈzi:nəθ] n. зені́т -у *m.*

zephyr [ˈzefər] n. зэфі́р -у *m.*

Zeppelin or **zeppelin** [ˈzepəlɪn] n. цэпэлі́н -а *m.*

zero [ˈzɪrou] – n., pl. **-ros, -roes** 1. нуль -я́ *m.* 2. нішто́: ***to reduce to zero*** зьве́сьці на нішто́
– adj. нулявы́
– v.t. наста́віць на нулявы́ пункт (*апара́т*)
• ***zero in on*** нацэ́львацца, бра́ць на му́шку

zero gravity бязва́жкасьць *f.*

zero hour час пача́тку, нулява́я гадзі́на

zest [zest] n. 1. жар, запа́л -у *m.*, захапле́ньне *n.*; апэты́т -у *m.*: ***The hungry man ate with zest*** Гало́дны чалаве́к еў з апэты́там. 2. піка́нтнасьць, ціка́васьць *f.*; смак -у *m.*: ***Wit gives zest to conversation*** Дасьці́пнасьць дадае́ ціка́васьці й піка́нтнасьці ў размо́ве

Zeus [zu:s] n. Зэўс -а *m.*

zigzag [ˈzɪgzæg] – adj. зыгзагава́ты
– adv. зыгза́гам, зыгза́гамі
– v.i. рабі́ць зыгза́гі; ру́хацца зыгза́гамі
– n. зыгза́г -а *m.*

zinc [zɪŋk] – n. цынк -у *m.*
– v.t., **zincked, zincking**; **zinced** [zɪŋkt], **zincing** [ˈzɪŋkɪŋ] цынкава́ць

zing [zɪŋ] – n. 1. бра́згат -у *m.*, ро́зкі зво́нны гук *або́* гуд. 2. Sl. бадзёрасьць, жы́васьць *f.*
– v.i. бразгата́ць

zinnia [ˈzɪniə] n., Bot. цы́нія, зі́нія *f.*

Zionism [ˈzaɪəˌnɪzəm] n. сіяні́зм -у *m.*

Zionist [ˈzaɪənɪst] n. сіяні́ст -а *m.*

zip [zɪp] – n. 1. сьві́ст -у *m.* (*ку́лі*). 2. Informal энэ́ргія, бадзёрасьць *f.*
– v.i. **(-pp-)** 1. сьвіста́ць (*як ку́ля*). 2. Informal дзе́яць з энэ́ргіяй. 3. зашмо́ргваць мала́нкай

zip code пашто́вы і́ндэкс

zipper [ˈzɪpər] – n. мала́нка *f.*
– v.i., v.t. зашмо́ргваць мала́нкай

zither [ˈzɪðər] n. цы́тра *f.* (*музы́чны інструме́нт*)

zloty [ˈzlɔ:ti] n., pl. **-tys** or coll. **-ty** зло́ты -ага, зло́т -а *m.*, залато́ўка *f.* (*грашо́вая адзі́нка ў По́льшчы*)

zodiac [ˈzoʊdiæk] n. задыя́к -у *m.*
zodiacal [zoʊˈdaɪəkəl] adj. задыяка́льны
zombie [ˈzɑ:mbi] n. зо́мбі *m., indecl.*; жывы́ нябо́жчык; вя́лы, апаты́чны чалаве́к
zonal [ˈzoʊnəl] adj. зо́нны, зана́льны
zone [zoʊn] – n. 1. зо́на *f.* 2. раён -у *m.* – v.t. дзяліць на зо́ны (раёны)
zoo [zu:] n. заапа́рк -у *m.*, звярына́лец -ца *m.*
zoological [zoʊəˈlɑ:dʒɪkəl] adj. заалагі́чны
zoological garden заалагі́чны парк
zoologist [zoʊˈɑ:lədʒɪst] n. зао́лаг -а *m.*
zoology [zoʊˈɑ:lədʒi] n. заало́гія *f.*
zoom [zu:m] – v.i. 1. імкліва ўзьляце́ць: ***The airplane zoomed*** Самалёт імкліва ўзьляцеў. 2. гудзе́ць, бзыча́ць. 3. (in) факусава́ць, прыця́гваць фотааб'екты́вам; (in on) засяро́джвацца на *кім-чым*
– n. 1. сьве́чка *f.* 2. гудзе́ньне (*чаго́-не́будзь у ру́ху*)
zucchini [zuˈki:ni] n., pl. **-ni** or **-nis** цукі́нія *f.* (*гаро́дніна*)
Zulu [ˈzu:lu:] n., pl. **-lus** or **-lu** 1. зулу́с -а *m.* 2. зулу́ская мо́ва
zwieback [ˈzwaɪbæk] суха́рык -а *m.*
zymosis [zaɪˈmoʊsɪs] n. браджэ́ньне *n.*
zymotic [zaɪˈmɑ:tɪk] adj. вы́кліканы браджэ́ньнем

СЛОЎНІК ГЕАГРАФІЧНЫХ НАЗОВАЎ

Aarhus [ˈɔ:rhu:s] г. Орхус
Abadan [ˌæbəˈdɑ:n] г. Абада́н
Aberdeen [ˌæbərˈdi:n] г. Абэрды́н
Abidjan [ˌæbiˈdʒɑ:n] г. Абіджа́н
Abkhazia [æbˈkɑ:ziə] Абха́зія
Abu Dhabi [ˌɑ:buˈdɑ:bi] г. Абу́-Да́бі
Abuja [əˈbu:dʒə] г. Абу́джа
Abyssinia [ˌæbɪˈsɪniə] Абісы́нія
Accra [əˈkrɑ:] г. А́кра
Addis Ababa [ˈædɪs ˈæbəbə] г. Адды́с-Абе́ба
Adelaide [ˈædəleɪd] г. Э́дэлайд, Адэлаі́да
Aden [ˈeɪdən] г. А́дэн
Adriatic Sea [ˌeɪdriˌætɪkˈsi:] Адрыятычнае мо́ра
Adzharia [əˈdʒɑ:riə] Аджа́рыя
Aegean Sea [ɪˌdʒi:ənˈsi:] Эге́йскае мо́ра
Afghanistan [æfˈgænəstæn] Аўганіста́н
Africa [ˈæfrɪkə] А́фрыка
Ahmedabad [ˈɑ:mədəbæd] г. Ахмэдаба́д
Ajaccio [ɑ:ˈjɑ:tʃoʊ] г. Ажаксьё, Ая́ча
Alabama [ˌæləˈbæmə] штат Алаба́ма
Alaska [əˈlæskə] штат Аля́ска
Albania [ælˈbeɪniə] Альба́нія
Alberta [ælˈbɜ:rtə] Албэ́рта, Альбэ́рта (*правінцыя Кана́ды*)
Albuquerque [ˈælbəkɜ:rki] г. Албэке́ркі, Альбуке́рке
Aldan [ɑ:lˈdɑ:n] р. Алда́н
Aleutian Islands [əˈlu:ʃənˌaɪləndz] Алеу́цкія астравы́
Alexandria [ˌælɪgˈzændriə] г. Александры́я
Algeria [ælˈdʒɪriə] Альжы́р
Algiers [ælˈdʒɪrz] г. Альжы́р
Almaty [ˌɑ:təˈti:] г. Алматы́, Алма́-Ата́
Alps [ælps] А́льпы (*го́ры*)
Alsace [ælˈsæs] Эльза́с
Altai [ɑ:lˈtaɪ] Алта́й
Amazon [ˈæməzɑ:n] р. Амазо́нка
America [əˈmerɪkə] г. Аме́рыка
Amman [əˈmɑ:n] г. Ама́н
Amsterdam [ˈæmstərdæm] г. А́мстэрдам
Amu Darya [ˌɑ:mu:ˈdɑ:riə] р. Амудар'я́
Amundsen Sea [ˈɑ:məndsənˌsi:] мо́ра А́мундсэна
Amur [ɑ:ˈmʊr] р. Аму́р
Anchorage [ˈæŋkərɪdʒ] г. А́нкарыдж
Andalusia [ˌændəˈlu:ʒə] Андалю́зія
Andaman Islands [ˈændəmənˌaɪləndz] Андама́нскія астравы́
Andes [ˈændi:z] А́нды (*го́ры*)
Andhra-Pradesh [ˌændrəprɑ:ˈdeʃ] А́ндгра-Прадэ́ш (*штат Індыі*)
Andorra [ænˈdɔ:rə] Андо́ра
Andorra la Vella [ænˌdɔ:rələˈvelə] г. Андо́ра-ля-Ве́льля
Angara [ˌɑ:ngəˈrɑ:] р. Ангара́
Anglesey [ˈæŋgəlsi] во́страў Э́нглсі
Angola [æŋˈgoʊlə] Анго́ла
Ankara [ˈæŋkərə] г. Анкара́
Anshan [ˌɑ:nˈʃɑ:n] г. Аньша́нь
Antananarivo [ˌæntəˌnænəˈri:voʊ] г. Антананары́ву
Antarctica [ˌæntˈɑ:rktɪkə] Анта́рктыка
Antigua [ænˈti:gə] во́страў Анты́гуа

Antwerp [ˈæntwɜ:rp] г. Антвэ́рпэн
Apennines [ˈæpənaɪnz] Апэні́ны (*го́ры*)
Apia [ɑ:ˈpi:ə] г. А́пія
Appalachians [ˌæpəˈleɪtʃiənz] Апала́чы (*го́ры*)
Apulia [əˈpju:liə] Апу́лія
Aquitania [ˌækwɪˈteɪniə] Аквіта́нія
Arabia [əˈreɪbiə] Ара́бія
Arabian Sea [əˌreɪbiənˈsi:] Арабі́йскае мо́ра
Aragon [ˈærəgɑ:n] Арагóн
Aral Sea [ˈærəlˌsi:] Ара́льскае мо́ра
Ararat [ˈærəræt] гара́ Арара́т
Arctic Ocean [ˈærərætˈ] Паўно́чны Ледаві́ты акія́н
Araguaia [ˌɑ:rəˈgwaɪə] р. Арагуа́я
Argentina [ˈɑ:rdʒəntaɪnə] Аргенты́на
Arizona [ˌærɪˈzoʊnə] штат Арызо́на
Arkansas [ˈɑ:rkənsɔ:] р. Арка́нзас
Arkansas [ˈɑ:rkənsɔ:] штат Аркансо́, Арка́нзас
Armenia [ɑ:rˈmi:niə] Арме́нія
Ascension Island [əˈsenʃənˌaɪlənd] во́страў Узьнясе́ньня
Ashgabat [ˌɑ:ʃgəˈbɑ:t] г. Ашгаба́т
Asia [ˈeɪʒə] А́зія
Asia Minor [ˈeɪʒəˌmaɪnər] Мала́я А́зія
Asmara [æsˈmɑ:rə] г. Асма́ра
Assam [æˈsæm] Аса́м (*штат І́ндыі*)
Assyria [əˈsɪriə] Асы́рыя
Astana [əˈstɑ:nə] г. Астана́
Astrakhan [ˌæstrəˈkæn] г. А́страхань
Asturias [æˈstʊriæs] Астýрыя
Asuncion [ɑ:ˌsu:nsiˈoʊn] г. Асунсьён
Athabasca [ˌæθəˈbæskə] р. Атаба́ска
Athens [ˈæθɪnz] г. Атэ́ны, Афі́ны
Atlanta [ætˈlæntə] г. Атла́нта
Atlantic Ocean [ətˈlæntɪkˈoʊʃən] Атлянты́чны акія́н
Auckland [ˈɔ:klənd] г. О́клэнд
Australia [ɔ:ˈstreɪliə] Аўстра́лія
Austria [ˈɔ:striə] А́ўстрыя
Avignon [ˌævi:nˈjoʊn] г. Авінён, Авіньён
Azerbaijan [ˌɑ:zərbaɪˈdʒɑ:n] Азэрбайджа́н
Azores [ˈeɪzɔ:rz] Азо́рскія астравы́
Azov, Sea of [ˌsi:əvˈeɪzɑ:v] Азо́ўскае мо́ра
Babylon [ˈbæbəlɑ:n] г. Бабілён
Baffin Island [ˈbæfɪnˌaɪlənd] Ба́фінава Зямля́
Baghdad [ˈbægdæd] г. Багда́д
Bahamas [bəˈhɑ:məs] Багáмскія астравы́
Bahrain [ˌbɑ:ˈreɪn] Бахрэ́йн
Baikal [baɪˈkæl] во́зера Байка́л
Baku [bɑ:ˈku:] г. Баку́
Balaton [ˈbɑ:lətɑ:n] во́зера Ба́латан, Балато́н
Balearic Islands [ˌbæliˈærɪkˌaɪləndz] Балеа́рскія астравы́
Bali [bɑ:li] во́страў Ба́лі
Balkan Mountains [ˈbɔ:lkənˌmaʊntənz] Балка́ны
Balkhash [bælˈkæʃ] во́зера Балха́ш
Baltic Sea [ˌbɔ:ltɪkˈsi:] Балты́йскае мо́ра
Baltimore [ˈbɔ:ltəmɔ:r] г. Ба́лтымар
Baluchistan [bəˌlu:tʃəˈstæn] Бэлюджыста́н
Bamako [ˌbæməˈkoʊ] г. Бамако́
Bandar Seri Begawan [ˌbændərˌseribəˈgɑ:wən] г. Ба́ндар-Сэ́ры-Бэгава́н
Bandung [ˈbɑ:ndʊŋ] г. Банду́нг
Bangalore [ˌbængəˈlɔ:r] г. Бангалю́р, Бангало́р
Bangkok [ˈbæŋkɑ:k] г. Бангко́к
Bangladesh [ˌbæŋgləˈdeʃ] Банглядэ́ш
Bangui [ˌbɑ:ŋˈgi:] г. Банги́
Banjul [ˈbɑ:ndʒu:l] г. Банджу́л
Baotou [ˌbaʊˈtoʊ] г. Баото́ў
Barbados [bɑ:rˈbeɪdoʊs] во́страў Барба́дас
Barbuda [bɑ:rˈbju:də] во́страў Барбу́да
Barcelona [ˌbɑ:rsəˈloʊnə] г. Барсэлёна
Barents Sea [ˌberəntsˈsi:] Ба́ранцава мо́ра
Bari [ˈbɑ:ri] г. Ба́ры
Barranquilla [ˌbɑ:rənˈki:jə] г. Баранкі́ля
Basel [ˈbɑzəl] г. Ба́зэль
Bashkiria [bɑ:ʃˈkɪriə] Башкартаста́н, Башкі́рыя
Basra [ˈbɑ:srə] г. Ба́сра
Basse-Terre [ˌbæsˈter] г. Бас-Тэ́р
Bathurst [ˈbæθɜ:rst] г. Ба́тэрст
Batumi [bəˈtu:mi:] г. Батýмі
Bavaria [bəˈveriə] Бава́рыя
Beaufort Sea [ˌboʊfərtˈsi:] мо́ра Бо́фарта
Beijing [ˌbeɪˈdʒɪŋ] г. Пэкі́н
Beirut [ˌbeɪˈru:t] г. Бэйру́т

Belarus [ˌbelə'ru:s] Белару́сь
Belém [be'lem] г. Бэле́м
Belfast ['belfæst] г. Бе́лфаст
Belgium ['beldʒəm] Бе́льгія
Belgrade [ˌbel'greɪd] г. Бялгра́д
Belize [bɪ'li:z] г. Бэлі́з
Bellingshausen Sea [ˌbelɪŋz'hauzən'si:] мо́ра Бэлі́нгсга́ўзэна
Belmopan [ˌbelmou'pæn] г. Бэльмапа́н
Belo Horizonte [ˌbelouˌhɔ:rə'zɑ:nti] г. Бе́лу-Арызо́нці
Benares [bɪ'nɑ:rɪz] г. Бэна́рэс
Bengal [ˌben'gɔ:l] Бэнга́лія
Benghazi [ben'gɑ:zi] г. Бэнга́зі
Benin [be'ni:n] Бэні́н
Bergen ['bɜ:rgən] г. Бе́рген
Bering Sea [ˌbɪrɪŋ'si:] Бе́рынгава мо́ра
Bering Strait [ˌbɪrɪŋ'streɪt] Бе́рынгава пратО́ка
Berkeley ['bɜ:rkli] г. Бе́рклі
Berlin [bɜ:r'lɪn] г. Бэрлі́н
Bermuda Islands [bər'mju:dəˌaɪləndz] Бэрму́дзкія астравы́
Bern [bɜ:rn] г. Бэрн
Bessarabia [ˌbesə'reɪbiə] Бэсара́бія
Bethlehem ['beθlɪhem] г. Бэтлее́м
Bhopal [bou'pɑ:l] г. Бгапа́л
Bhutan [ˌbu:'tɑ:n] Бута́н
Bihar [bɪ'hɑ:r] Біга́р (*штат Індыі*)
Bilbao [bɪl'bau] г. Більба́о
Birmingham ['bɜ:rmɪŋəm] г. Бе́рмінгэм, Бі́рмінгэм
Biscay, Bay of [ˌbeɪəv'bɪskeɪ] Біска́йская затО́ка
Bishkek ['bɪʃkek] г. Бішке́к
Bissau [bɪ'sau] г. Бісá ў
Black Forest [ˌblæk'fɔ:rəst] Шва́рцвальд
Blackpool ['blækpu:l] г. Бля́кпул
Black Sea [ˌblæk'si:] Чо́рнае мо́ра
Bloemfontein ['blu:mfɑ:nˌtem] г. Блю́мфантэйн
Bogor ['bougɔ:r] г. Бо́гар
Bogota [ˌbougə'tɑ:] г. Багата́
Bohemia [bou'hi:miə] Бага́мія, Ча́хія
Bolivia [bə'lɪviə] Балі́вія
Bologna [bə'lounjə] г. Балёньня
Bombay [ˌbɑ:m'beɪ] г. Бамба́й
Bonn [bɑ:n] г. Бон
Bordeaux [bɔ:r'dou] г. Бардо́
Borneo ['bɔ:rniou] во́страў Барне́о
Bosnia and Herzegovina ['bɑ:zniə ənd ˌhertsə'gouvinə] Бо́сьнія і Герцагаві́на
Bosporus ['bɑ:spərəs] пратО́ка Баспо́р
Boston ['bɔ:stən] г. Бо́стан
Bothnia, Gulf of [ˌgʌlfəv'bɑ:θniə] Батні́чная затО́ка
Botswana [bɑ:t'swɑ:nə] Батсва́на
Brabant [brə'bænt] Браба́нт
Brahmaputra [ˌbrɑ:mə'pu:trə] р. Брагмапу́тра
Brasilia [brə'zɪliə] г. Бразы́лія
Bratislava [ˌbrɑ:tɪ'slɑ:və] г. Браціслáва
Brazil [brə'zɪl] Бразы́лія
Brazos ['bræzəs] р. Бра́зас
Brazzaville ['bræzəvɪl] г. Бразаві́ль
Bremen ['breɪmən] г. Бре́мэн
Brest [brest] г. Брэст (*го́рад у Брэта́ні*)
Bridgetown ['brɪdʒtaʊn] г. Бры́джтаўн
Brighton ['braɪtən] г. Бра́йтан
Brisbane ['brɪzbən] г. Бры́сбэн
Bristol ['brɪstəl] г. Бры́стал, Бры́сталь
Britain ['brɪtən] Брыта́нія
British Isles [ˌbrɪtɪʃ'aɪlz] Брыта́нскія астравы́
Brittany ['brɪtəni] Брэта́нь
Brno ['bɜ:rnou] г. Брно
Bronx [brɑ:ŋks] Бронкс
Brooklyn ['brʊklɪn] Бру́клін
Bruges [bru:ʒ] г. Бру́ге
Brunei ['bru:naɪ] Брунэ́й
Brussels ['brʌsəlz] г. Брусэ́ль
Bucharest ['bu:kərest] г. Бухарэ́ст
Budapest ['bu:dəpest] г. Будапэ́шт
Buenos Aires [ˌbweməs'aɪriz] г. Буэ́нас-А́йрэс
Buffalo ['bʌfəlou] г. Ба́фала, Бу́фала
Bug [bu:g] р. Буг
Bujumbura [ˌbu:dʒəm'bʊrə] г. Бужумбу́ра
Bukhara [bu'kɑ:rə] г. Бухара́
Bulgaria [bʌl'geriə] Баўга́рыя
Burgundy ['bɜ:rgəndi] Бургу́ндыя
Buriatia [ˌbʊr'jɑ:tiə] Бура́тыя
Burkina Faso [bərˌki:nə'fɑ:sou] Буркі́на-Фа́са
Burma ['bɜ:rmə] Бі́рма

Bursa [ˈbɜːrsə] г. Бу́рса
Burundi [bʊˈrʊndi] Буру́ндзі
Byzantium [bɪˈzænʃəm] Бізанты́я
Cairo [ˈkaɪroʊ] г. Каі́р
Calabria [kəˈleɪbriə] Каля́брыя
Calais [kæˈleɪ] г. Кале́
Calcutta [kælˈkʌtə] г. Кальку́та
Calgary [ˈkælgəri] г. Ка́лгары
Cali [ˈkɑːliː] г. Ка́лі
California [ˌkæləˈfɔːrnjə] штат Каліфо́рнія
Cambodia [kæmˈboʊdiə] Камбо́джа
Cambridge [ˈkeɪmbrɪdʒ] г. Ке́мбрыдж
Cameroon [ˌkæməˈruːn] Камэру́н
Canaan [ˈkeɪnən] Ханаа́н
Canada [ˈkænədə] Кана́да
Canal Zone [kəˈnælˌzoʊn] зо́на Пана́мскага кана́лу
Canary Islands [kəˈneriˌaɪləndz] Кана́рскія астравы́
Canaveral, Cape [ˌkeɪpkəˈnævərəl] мыс Кана́вэрал
Canberra [ˈkænbərə] г. Канбэ́ра
Cannes [kæn] г. Ка́ны
Canton [ˌkænˈtɑːn] г. Канто́н, Гуанчжо́ў
Cape Town [ˈkeɪptaʊn] г. Кейпта́ўн
Cape Verde [ˌkeɪpˈvɜːrd] Ка́бу-Вэ́рдэ
Caracas [kəˈrɑːkəs] г. Кара́кас
Cardiff [ˈkɑːrdəf] г. Ка́рдыф
Caribbean Sea [ˌkærəˌbiːənˈsiː] Карыбскае мо́ра
Carpathians [kɑːrpeɪθiənz] Карпа́ты
Casablanca [ˌkæsəˈblænkə] г. Касабля́нка
Castries [kæˈstriːz] г. Кастры́з
Catalonia [ˌkætəlˈoʊniə] Каталёнія
Caucasus [ˈkɔːkəsəs] Каўка́з
Cayenne [keɪˈen] г. Кае́на
Celebes [səˈliːbiz] во́страў Цэ́лебэс
Central African Republic Цэнтра́льнаафрыка́нская Рэспу́бліка
Ceylon [sɪˈlɑːn] Цэйлён
Chad [tʃæd] Чад
Champagne [ʃæmˈpeɪn] Шампа́нь
Channel Islands [ˈtʃænəlˌaɪləndz] Нармандзкія астравы́
Changchun [ˌtʃɑːŋˈtʃʊn] г. Чанчу́нь
Changde [ˌtʃɑːŋˈdeɪ] г. Чандэ́
Changsha [ˌtʃɑːŋˈʃɑː] г. Чанша́
Changshu [ˌtʃɑːŋˈʃuː] г. Чаншу́
Chaozhou [ˌtʃaʊˈdʒoʊ] г. Чаочжо́ў
Chechnya [tʃetʃˈnjɑː] Чачэ́нія, Чачня́
Chelyabinsk [tʃelˈjɑːbɪnsk] г. Чаля́бінск
Chengdu [ˌtʃʌŋˈduː] г. Чэнду́
Cherbourg [ˈʃerbʊrg] г. Шэрбу́р
Chernyhiv [tʃərˈniːhəv] г. Чарні́гаў
Chicago [ʃɪˈkɑːgoʊ] г. Чыка́га
Chile [ˈtʃɪli] Чы́лі
China [ˈtʃaɪnə] Кітай
Chisinau [ˌkiːʃəˈnoʊ] г. Кішынёў
Chittagong [ˈtʃɪtəgɔːŋ] г. Чытагóнг
Chongqing [ˌtʃʊŋˈtʃɪŋ] г. Чунці́н
Christchurch [ˈkraɪsttʃɜːrtʃ] г. Кра́йстчэрч
Christmas Island [ˈkrɪsməsˌaɪlənd] во́страў Раства́
Chukchee Sea [ˌtʃʊktʃiːˈsiː] Чуко́цкае мо́ра
Churchill [ˈtʃɜːrtʃɪl] р. Чэ́рчыл
Cincinnati [ˌsɪnsəˈnæti] г. Цынцына́ці
Cleveland [ˈkliːvlənd] г. Кліўлэнд
Cluj [kluːʒ] г. Клуж
Cocos Islands [ˈkoʊkəsˌaɪləndz] Како́савыя астравы́
Cologne [kəˈloʊn] г. Кёльн
Colombia [kəˈlʌmbiə] Калю́мбія
Colombo [kəˈlʌmboʊ] г. Кала́мба, Калёмба
Colorado [ˌkɑːləˈrædoʊ] р. Калара́да
Colorado [ˌkɑːləˈrædoʊ] штат Калара́да
Columbia [kəˈlʌmbiə] акру́га Кала́мбія, Калю́мбія
Columbia [kəˈlʌmbiə] р. Калю́мбія
Comoros [ˈkɑːmərəʊ] Каморскія астравы́
Conakry [ˈkɑːnəkriː] г. Канакры́
Congo [ˈkɑːŋgoʊ] р. Ко́нга
Congo, Democratic Republic of the Дэмакраты́чная Рэспу́бліка Ко́нга
Congo, Republic of the Рэспу́бліка Ко́нга
Connacht [ˈkɑːnɔːt] Ко́нахт (*край у Ірля́ндыі*)
Connecticut [kəˈnetɪkət] штат Кана́тыкат, Кана́ктыкут
Constantinople [ˌkɑːnˌstæntənˈoʊpəl] г. Канстантыно́паль

Cook Islands [ˈkʊkˌaɪləndz] астравы́ Ку́ка
Copenhagen [ˈkoʊpənˌheɪgən] г. Капэнга́ген
Cordillera [ˌkɔ:rdəlˈjerə] го́ры Кардылье́ры
Córdoba [ˈkɔ:rdəbə] г. Ко́рдава
Cork [kɔ:rk] г. Корк
Cornwall [ˈkɔ:rnwɑ:l] Ко́рнуал
Corsica [ˈkɔ:rsɪkə] во́страў Ко́рсыка
Costa Rica [ˌkoʊstəˈri:kə] Ко́ста-Ры́ка
Côte d'Azur [ˌkoʊtdəˈzʊr] Лязу́рны Бе́раг
Côte d'Ivorie [ˌkoʊtdi:ˈvwɑ:r] Кот д'Івуа́р
Cotonou [ˌkoʊtoʊˈnu:] г. Катану́
Coventry [ˈkʌvəntri] г. Ка́вэнтры, Ко́вэнтры
Cracow [ˈkrɑ:kaʊ] г. Кра́каў
Crete [kri:t] во́страў Крыт
Crimea [kraɪˈmi:ə] во́страў Крым
Croatia [kroʊˈeɪʃə] Харва́тыя
Cuba [ˈkju:bə] Ку́ба
Cumberland [ˈkʌmbərlənd] р. Ка́мбэрлэнд
Curaçao [ˈkjʊrəsoʊ] во́страў Кюраса́о
Curitiba [ˌku:ri:ˈti:bə] г. Курытыба
Cyprus [ˈsaɪprəs] Кіпр
Czech Republic [ˌtʃek rɪˈpʌblɪk] Чэ́хія
Dagestan [ˌdɑ:gɪˈstɑ:n] Дагеста́н
Dakar [dəˈkɑ:r] г. Дака́р
Dalian [ˌdɑ:liˈæn] г. Даля́нь
Dallas [ˈdæləs] г. Да́лас
Dalmatia [dælˈmeɪʃə] Далма́цыя
Damascus [dəˈmæskəs] г. Дама́ск
Danube [ˈdænju:b] р. Дуна́й
Daqing [ˌdɑ:ˈtʃɪŋ] г. Даці́н
Dardanelles [ˌdɑ:rdənˈelz] прато́ка Дарданэ́лы
Dar es Salaam [ˌdɑ:ressəˈlɑ:m] г. Дар-эс-Саля́м
Darling [ˈdɑ:rlɪŋ] р. Да́рлінг
Darwin [ˈdɑ:rwɪn] г. Да́рвін
Datong [ˌdɑ:ˈtʊŋ] г. Датў́н
Davao [ˌdɑ:ˈvoʊ] г. Дава́о
Dead Sea [ˌdedˈsi:] Мёртвае мо́ра
Delaware [ˈdeləwer] штат Дэ́лавэр
Delhi [ˈdeli] г. Дэ́лі
Dengzhou [ˌdʌŋˈdʒoʊ] г. Дэнчжо́ў
Denmark [ˈdenmɑ:rk] Да́нія
Denver [ˈdenvər] г. Дэ́нвэр
Detroit [dɪˈtrɔɪt] г. Дэтро́йт
Dhaka [ˈdækə] г. Да́ка
Dili [ˈdi:li:] г. Ды́лі
Dingzhou [ˌdɪŋˈdʒoʊ] г. Дынчжо́ў
Djakarta [dʒəˈkɑ:rtə] г. Джака́рта
Djibouti [dʒɪˈbu:ti] г. Джыбу́ці
Dnepropetrovsk [ˌneproʊpeˈtrɔ:fsk] г. Днепрапятро́ўск
Dnieper [ˈni:pər] р. Дняпро́
Dniestr [ˈni:stər] р. Дне́стар
Doha [ˈdoʊhɑ:] г. До́ха
Dominica [ˌdɑ:mɪˈni:kə] во́страў Дамініка
Dominican Republic [dəˌmɪnɪkən rɪˈpʌblɪk] Дамініка́нская Рэспу́бліка
Don [dɑ:n] р. Дон
Donets [dəˈnets] р. Дане́ц
Donetsk [dəˈnetsk] г. Дане́цк
Dortmund [ˈdɔ:rtmənd] г. До́ртмунд
Dover, Strait of [ˌstreɪtəvˈdoʊvər] прато́ка Па-дэ-Кале́
Dresden [ˈdrezdən] г. Дрэ́здэн
Dublin [ˈdʌblɪn] г. Ду́блін
Dushanbe [du:ˈʃæmbə] г. Душанбэ́
Düsseldorf [ˈdu:səldɔ:rf] г. Дзю́сэльдорф
Dvina [dvi:ˈnɑ:] р. Дзьвіна́
East China Sea [ˌi:stˌtʃaɪnəˈsi:] Усхо́дне-Кітайскае мо́ра
Easter Island [ˈi:stərˌaɪlənd] во́страў Вялі́кадня
East Timor [ˌi:st ˈti:mɔ:r] Усхо́дні Тымо́р
Ecuador [ˈekwədɔ:r] Эквадо́р
Edinburgh [ˈedɪnˌbɜ:rə] г. Эдынбург
Edmonton [ˈedməntən] г. Эдмантан
Egypt [ˈi:dʒɪpt] Эгі́пет
Ekaterinburg [jɪˌkætərənˈbɛ:rg] г. Екацерынбу́рг
El Salvador [elˈsælvədɔ:r] г. Эль-Сальвадо́р
Elbe [elb] р. Эльба
Elbrus [elˈbru:s] гара́ Эльбру́с
England [ˈɪŋglənd] А́нглія, Анге́льшчына
English Channel [ˌɪŋglɪʃˈtʃænəl] прато́ка Ля-Манш
Equatorial Guinea [ˌi:kwəˌtɔ:riəl ˈgɪni] Экватарыя́льная Гвінэ́я

Erie, Lake [ˌleɪkˈɪri] во́зера І́ры, Э́ры
Eritrea [ˌerɪˈtri:ə] Эрытрэ́я
Esfahan [ˌesfəˈhɑ:n] г. Ісфага́н
Essen [ˈesən] г. Э́сэн
Estonia [eˈstoʊniə] Эсто́нія
Ethiopia [ˌi:θiˈoʊpiə] Этыёпія
Etna [ˈetnə] вулька́н Э́тна
Euphrates [juˈfreɪti:z] р. Эўфра́т
Eurasia [juəˈreɪʒə] Эўра́зія
Europe [ˈjʊrəp] Эўро́па
Everest, Mount [ˌmaʊntˈevərɪst] гара́ Эвэрэ́ст, Джамалу́нгма
Faeroes [ˈferoʊz] Фарэ́рскія астравы́, Фарэ́ры
Faisalabad [ˈfaɪsələbæd] г. Файсаляба́д
Falkland islands [ˌfɔ:klənd ˈaɪləndz] Фо́лклэндзкія астравы́
Federated States of Micronesia Фэдэра́льныя Шта́ты Мікрана́зіі
Fengcheng [ˌfʌŋˈtʃʌŋ] г. Фэнчэ́н
Fiji [fi:dʒi:] Фі́джы
Finland [ˈfɪnlənd] Фінля́ндыя
Flanders [ˈflændərz] Фля́ндрыя
Florence [ˈflɔ:rəns] г. Флярэ́нцыя
Florida [ˈflɔ:rɪdə] штат Фло́рыда
Fortaleza [ˌfɔ:rtəˈlezə] г. Фартале́за
France [fræns] Фра́нцыя
Frankfurt [ˈfrænkfərt] г. Фра́нкфурт
Fraser [ˈfreɪzər] р. Фрэ́йзэр
Freetown [ˈfri:taʊn] г. Фры́таўн
Fuji [ˈfu:dʒi] г. Фу́дзі, Фудзія́ма
Fukuoka [ˌfu:kuˈoʊkə] г. Фукуо́ка
Funafuti [ˌfu:nəˈfu:ti:] г. Фунафу́ці
Fushun [ˌfu:ˈʃu:n] г. Фушу́нь
Fuzhou [ˌfu:ˈdʒoʊ] г. Фучжо́ў
Gabon [gəˈboʊn] Габо́н
Gaborone [ˌgɑ:bəˈroʊni] г. Габаро́нэ
Galápagos Islands [gəˈlɑ:pəgoʊsˌaɪləndz] астравы́ Галя́пагас
Galicia [gəˈlɪʃə] Галі́сія
Gambia [ˈgæmbiə] Га́мбія
Ganges [ˈgændʒi:z] р. Ганг
Garonne [gɑ:ˈrɔ:n] р. Гаро́на
Gascony [ˈgæskəni] Гаско́нь
Gaul [gɔ:l] Га́лія
Gdansk [gəˈdɑ:nsk] г. Гданьск
Geneva [dʒəˈni:və] г. Жэнэ́ва
Genoa [ˈdʒenoʊə] г. Ге́нуя
Georgetown [ˈdʒɔ:rdʒtaʊn] г. Джо́рджтаўн
Georgia I [ˈdʒɔ:rdʒə] штат Джо́рджыя
Georgia II [ˈdʒɔ:rdʒə] Гру́зія
Germany [ˈdʒɜ:rməni] Нямéччына
Ghana [ˈgɑ:nə] Га́на
Gibraltar [dʒɪˈbrɔ:ltər] Гібральта́р
Gilbert Islands [ˈgɪlbərtˌaɪləndz] астравы́ Гі́лбэрта
Glasgow [ˈglæsgoʊ] г. Гла́зга
Giza [ˈgi:zə] г. Гі́за
Gobi [ˈgoʊbi] пусты́ня Го́бі
Godavari [goʊˈdɑ:vəri] р. Гада́вары
Goiânia [gɔɪˈɑ:niə] г. Гая́нія
Good Hope, Cape of [ˌkeɪpəvˌgʊdˈhoʊp] мыс До́брай Надзе́і
Gothenburg [ˈgɑ:θənbɜ:rg] г. Гётэбарг
Gottland [ˈgɑ:tlənd] во́страў Го́тлянд
Granada [grəˈnɑ:də] г. Грана́да
Great Britain [ˌgreɪtˈbrɪtən] Вялі́кая Брыта́нія, Вялікабрыта́нія
Greece [gri:s] Гро́цыя
Green [gri:n] р. Грын-Ры́вэр
Greenland [ˈgri:nlənd] Грэнля́ндыя
Greenwich [ˈgrenɪtʃ] Гро́ніч, Гры́нвіч
Grenada [grɪˈneɪdə] во́страў Грэна́да
Grenoble [grɪˈnoʊbəl] г. Грэно́бль
Grozny [ˈgroʊzni] г. Гро́зны
Guadalajara [ˌgwɑ:dələˈhɑ:rə] г. Гвадаля́ха́ра
Guadeloupe [ˌgwɑ:dəˈlu:p] во́страў Гвадэлю́па
Guam [gwɑ:m] во́страў Гуа́м
Guangzhou [ˌgwɑ:ŋˈdʒoʊ] г. Гуанчжо́ў
Guantánamo [gwɑ:nˈtɑ:nəmoʊ] г. Гванта́нама
Guarulhos [gwɑ:ˈru:ljəs] г. Гвару́льюс
Guatemala City [ˌgwɑ:təˈmɑ:lə] г. Гватэма́ла
Guatemala [ˌgwɑ:təˈmɑ:lə] Гватэма́ла
Guayaquil [ˌgwaɪəˈki:l] г. Гваякі́ль
Guernsey [ˈgɜ:rnzi] во́страў Гэ́рнзі
Guiana [giˈænə] Гвія́на
Guinea [ˈgɪni] Гвінэ́я
Guinea-Bissau [ˌgɪni bɪˈsaʊ] Гвінэ́я-Бісáў
Guiyang [ˌgwi:ˈjɑ:ŋ] г. Гуэйя́н
Gujarat [ˌgʊdʒəˈrɑ:t] Гуджара́т (*штат Індыі*)

Gujranwala [ˌguːdʒrənˈwælə] г. Гуджранва́ла
Gulf Stream [ˈgʌlfstriːm] Гальфстры́м
Guyana [gaɪˈænə] Гая́на
Ha(e)rbin [ˈhɑːrbən] г. Харбі́н
Hague [heɪg] г. Гаа́га
Haicheng [ˌhaɪˈtʃʌŋ] г. Хайчэ́н
Haiti [ˈheɪti] Гаі́ці
Hamburg [ˈhæmbɜːrg] г. Га́мбург
Handan [ˌhɑːnˈdɑːn] г. Ханьда́нь
Hangzhou [ˌhæŋˈdʒoʊ] г. Ханчжо́ў
Hanoi [hæˈnɔɪ] г. Хано́й
Hanover [ˈhænoʊvər] г. Гано́вэр
Harare [həˈrɑːri] г. Хара́рэ
Harvard [ˈhɑːrvərd] г. Га́рвард
Havana [həˈvænə] г. Гава́на
Hawaii [həˈwaɪi] штат Гава́і
Hebrides [ˈhebrədiːz] Гэбры́дзкія астравы́, Гэбры́ды
Hefei [ˌhʌˈfeɪ] г. Хэфэ́й
Hekla [ˈheklə] вулка́н Гэ́кла
Helsinki [helˈsɪŋki] г. Хэ́льсынкі
Helvetia [hælˈviːʃə] Гэльвэ́цыя, Швайца́рыя
Herat [heˈrɑːt] г. Гэра́т
Himachal-Pradesh [hɪˌmɑːtʃəlprəˈdeʃ] Гіма́чал-Прадэ́ш (*штат Індыі*)
Himalaya [ˌhɪməˈleɪə] Гімала́і
Hindu Kush [ˌhɪnduːˈkʊʃ] Гіндукў́ш
Hindustan [ˌhɪnduːˈstæn] паўво́страў Гіндуста́н, Індаста́н
Hiroshima [ˌhɪroʊˈʃiːmə] г. Хірасі́ма
Ho Chi Minh City [ˌhoʊˌtʃiːˈmɪn] г. Хашымі́н
Hokkaido [hoʊˈkaɪdoʊ] во́страў Хака́йда
Holland [ˈhɑːlənd] Галя́ндыя
Hollywood [ˈhɑːliwʊd] Го́лівуд, Галіву́д
Honduras [hɑːnˈdʊrəs] Гандў́рас, Гандура́с
Hong Kong [ˈhɑːŋkɑːŋ] г. Ганко́нг
Honiara [ˌhoʊniˈɑːrə] г. Ханія́ра
Honolulu [ˌhɑːnəˈluːluː] г. Ганалу́лу
Honshu [ˈhɑːnʃuː] во́страў Хо́нсю
Horn, Cape [ˌkeɪpˈhɔːrn] мыс Горн
Houston [ˈhjuːstən] г. Г'ю́стан
Huainan [ˌhwaɪˈnɑːn] г. Хуайна́нь
Hudson [ˈhʌdsən] рака́ Га́дсан, Гудзо́н
Hungary [ˈhʌŋgəri] Вугро́ршчына
Huron, Lake [ˈhjʊrən] во́зера Гуро́н
Huzhou [ˌhuːˈdʒoʊ] г. Хучжо́ў
Hwang Ho [ˌhwæŋˈhoʊ] р. Хуанхэ́
Hyderabad [ˈhaɪdərəbæd] г. Гайдараба́д
Iasi [jɑːʃ] г. Ясы
Ibadan [iːˈbɑːdən] г. Іба́дан
Iberia [aɪˈbɪriə] Ібэ́рыя
Iceland [ˈaɪsländ] Ісьля́ндыя
Idaho [ˈaɪdəhoʊ] штат А́йдага
Illinois [ˌɪləˈnɔɪ] штат Ілінó́й, Ілінó́йс
Illyria [ɪˈlɪriə] Лі́рыя
Inchon [ˌɪnˈtʃɑːn] г. Інчхо́н
India [ˈɪndiə] І́ндыя
Indiana [ˌɪndiˈænə] штат Індыя́на
Indianapolis [ˌɪndiəˈnæpəlɪs] г. Індыяна́паліс
Indian Ocean [ˌɪndiənˈoʊʃən] Індыі́йскі акія́н
Indochina [ˌɪndoʊˈtʃaɪnə] паўво́страў Індакіта́й
Indonesia [ˌɪndoʊˈniːʒə] Інданэ́зія
Indore [ɪnˈdɔːr] г. Індо́р
Indus [ˈɪndəs] р. Інд
Ionian Sea [aɪˌoʊniənˈsiː] Іяні́чнае мора
Iowa [ˈaɪəwə] штат А́ява
Iran [ɪˈrɑːn] Іран
Iraq [ɪˈrɑːk] Ірак
Ireland [ˈaɪrlənd] Ірля́ндыя
Irish Sea [ˌaɪrɪʃˈsiː] Ірля́ндзкае мо́ра
Irrawaddy [ˌɪrəˈwɑːdi] р. Ірава́дзі
Irtysh [ɪrˈtɪʃ] р. Іртыш
Islamabad [ɪzˈlɑːməbæd] г. Ісламаба́д
Israel [ˈɪzriəl] Ізра́іль
Istanbul [ˌɪstænˈbʊl] г. Стамбу́л
Istria [ˈɪstriə] Істрыя
Italy [ˈɪtəli] Іта́лія
Ivory Coast [ˌaɪvəriˈkoʊst] Бе́раг Слано́вай Ко́сьці, Кот д'Івуа́р
Izmir [ɪzˈmɪr] г. Ізьмі́р
Jaipur [ˈdʒaɪpʊr] г. Джайпу́р
Jakarta [dʒəˈkɑːrtə] г. Джака́рта
Jamaica [dʒəˈmeɪkə] Ямайка
James [dʒeɪmz] р. Джэймз
Japan [dʒəˈpæn] Япо́нія
Japan, Sea of [ˌsiːəvdʒəˈpæn] Япо́нскае мо́ра
Java [ˈdʒɑːvə] во́страў Ява
Java Sea [ˌdʒɑːvəˈsiː] Ява́нскае мо́ра

Jeddah ['dʒedə] г. Джы́да
Jerusalem [dʒə'ru:sələm] г. Ерусали́м
Jiangyin [ˌdʒæŋ'jɪn] г. Цьзян'і́нь
Jilin [ˌdʒi:'lm] г. Цьзілі́нь
Jinan [ˌdʒi'nɑ:n] г. Цьзіна́нь
Johannesburg [dʒoʊ'hænəsbɜ:rg] г. Ягá-нэсбург
Jordan ['dʒɔ:rdən] Ярда́нія
Jordan ['dʒɔ:rdən] р. Ярда́н
Jurua [ˌʒu:r'wɑ:] р. Журуа́
Kabul ['kɑ:bʊl] г. Кабу́л
Kalahari Desert [ˌkælə'hɑ:ri] пусты́ня Калага́ры
Kalimantan [ˌkælɪ'mæntən] во́страў Калімантáн
Kaliningrad [kə'li:nɪngræd] г. Калінінгра́д, Карале́вец
Kama ['kɑ:mə] р. Ка́ма
Kamchatka [kæm'tʃætkə] паўво́страў Камча́тка
Kampala [kɑ:m'pɑ:lə] г. Кампа́ла
Kampong Cham [ˌkɑ:mpɔ:ŋ'tʃɑ:m] г. Кампангча́м
Kanpur ['kɑ:npər] г. Канпу́р
Kansas ['kænzəs] штат Ка́нзас
Kaohsiung [ˌkaʊ'ʃʊŋ] г. Гаосю́н
Karachi [kə'rɑ:tʃi] г. Кара́чы
Kara Kum [ˌkɑ:rə'ku:m] пусты́ня Кара-ку́м
Kara Sea [ˌkɑ:rə'si:] Ка́рскае мо́ра
Karelia [kə'ri:liə] Карэ́лія
Kashmir [ˌkæʃ'mɪr] Кашмі́р
Kathmandu [ˌkætmæn'du:] г. Катманду́
Kaunas ['kaʊnəs] г. Ко́ўна, Ка́ўнас
Kawasaki [ˌkaʊə'sɑ:ki] г. Кавасáкі
Kazakhstan [ˌkæzæk'stɑ:n] Казахста́н
Kazan [kə'zæn] г. Каза́нь
Kediri [keɪ'dɪri] г. Кедыры
Kentucky [kən'tʌki] штат Кентáкі
Kenya ['kenjə] Ке́нія
Kharkov ['kɑ:rkɪv] г. Харкаў
Khartoum [kɑ:r'tu:m] г. Харту́м
Kigali [kɪ'gɑ:li] г. Кігáлі
Kilimanjaro [ˌkɪlɪmən'dʒɑ:roʊ] гарá Кілі-манджáра
Kingston ['kɪŋstən] г. Кíнгстан
Kingstown ['kɪŋztaʊn] г. Кíнгстаўн
Kinshasa [kɪn'ʃɑ:sə] г. Кіншáса
Kiribati [ˌkɪrɪ'bɑ:ti] Кірыбáці
Kitakyushu [ki:'tɑ:kju:ʃu:] г. Кітáкюсю
Kobe ['koʊbeɪ] г. Кóбэ
Kola Peninsula [ˌkoʊlәpə'nɪnsәlə] Кóльскі паўво́страў
Kolyma [kə'li:mə] р. Калымá
Komi ['koʊmi] Кóмі
Korea [kə'ri:ə] Карэ́я
Koror ['kɔ:rər] г. Кóрар
Kosciusco, Mount [ˌkɑ:si'ʌskoʊ] гарá Касьцю́шкі
Kraków ['krɑ:kaʊ] г. Крáкаў
Krasnodar [ˌkræsnə'dɑ:r] г. Краснадáр
Krasnoyarsk [ˌkræsnə'jɑ:rsk] г. Красная́рск
Kuala Lumpur [ˌkwɑ:ləlʊm'pʊr] г. Куá-ла-Лу́мпур
Kuban [ku:'bæn] Кубáнь
Kunming [ˌkʊn'mɪŋ] г. Куньмі́н
Kurdistan ['kɜ:rdəstæn] Курдыстáн
Kuril Islands ['kʊrɪlˌaɪləndz] Куры́льскія астравы́
Kurland ['kɜ:rlənd] Курля́ндыя
Kuwait City [ku'weɪt] г. Кувэ́йт
Kuwait [ku'weɪt] Кувэ́йт
Kwangchu [ˌkwɑ:ŋ'tʃoʊ] г. Гуанчжóў
Kyiv ['ki:ɪw] г. Кíеў
Kyoto [ki'oʊtoʊ] г. Кіёта
Kyrgyzstan [ˌkɪrgɪ'stɑ:n] г. Кіргізстáн
Kyushu [ki'u:ʃu:] во́страў Кю́сю
Labrador ['læbrədɔ:r] Лябрадо́р
Ladoga ['lɑ:dəgə] Лáдага, Лáдаскае во́зера
La Paz [lə'pɑ:z] г. Ля-Пáс
La Plata [lɑ:'plɑ:tɑ:] р. Ля-Пля́та
Lagos ['leɪgɑ:s] г. Лáгас (Абу́джа)
Lahore [lə'hɔ:r] г. Ляго́р
Languedoc [ˌlɑ:ŋgə'dɑ:k] Лянгедóк
Lanzhou [ˌlɑ:n'dʒoʊ] г. Ланьчжóў
Laos ['lɑ:oʊs] Лаóс
Lapland ['læplænd] Ляпля́ндыя
Laptev Sea [ˌlæptev'si:] мо́ра Лáпцевых
Las Vegas [lɑ:s'veɪgəs] г. Лас-Вэ́гас
Latgale ['lɑ:tgɑ:lə] Латгáлія
Latin America [ˌlætɪnə'merɪkə] Лаці́нская Амэ́рыка
Latvia ['lætviə] Лáтвія
Lausanne [loʊ'zæn] г. Лязáна

Lebanon ['lebənən] Лібáн
Leeds [li:dz] г. Лідс
Le Havre [lə'ɑ:vrə] г. Гаўр
Leinster ['lenstər] Лéнстэр (*край у Ірляндыі*)
Leipzig ['laɪpsɪg] г. Ляйпцыг
Lena ['leɪnə] р. Лéна
Leningrad ['lenɪngræd] г. Ленінгрáд
Leshan [ˌlʌ'ʃɑ:n] г. Лэшáнь
Lesotho [lə'su:tu:] Лесóта
Lhasa ['lɑ:sə] г. Лгáса
Liberia [laɪ'bɪrɪə] Лібэ́рыя
Libreville ['li:brəvɪl] г. Лібрэві́ль
Libya ['lɪbɪə] Лі́бія
Libyan Desert [ˌlɪbɪən'dezərt] Лібі́йская пусты́ня
Liechtenstein ['lɪktənstaɪn] Ліхтэнштэ́йн
Liguria [lɪ'gjʊrɪə] Лігу́рыя
Lille [li:l] г. Ліль
Lilongwe [lɪ'lɔ:ŋweɪ] г. Лілóнгвэ
Lima ['li:mə] г. Лі́ма
Limpopo [lɪm'pəʊpəʊ] р. Лімпóпа
Lisbon [ˌlɪzbən] г. Лісабóн
Lithuania [ˌlɪθu'eɪnɪə] Літвá
Liverpool ['lɪvərpu:l] г. Лі́вэрпул, Лівэрпу́ль
Livonia [lɪ'vəʊnɪə] Лівóнія
Ljubljana [ˌlu:bli'ɑ:nə] г. Любля́на
Lodz [ləʊdz] г. Лодзь
Loire [lwɑ:r] г. Люáра
Lombardy ['lɑ:mbərdi] Лямбáрдыя
Lome [ləʊ'meɪ] г. Лямэ́
London ['lʌndən] г. Лёндан
Long Island [ˌlɔ:ŋ'aɪlənd] вóстраў Лонг-Áйлэнд
Lorraine [lə'reɪn] Лятары́нгія
Los Angeles [lɔ:s'ændʒələs] г. Лос-Áнджэлес
Louisiana [luˌi:zi'ænə] штат Люізія́на
Luanda [lu'ændə] г. Луáнда
Lucknow ['lʌknaʊ] г. Лякнáў
Ludhiana [ˌlu:di'ɑ:nə] г. Лудыя́на
Luoyang [ˌlwɔ:'jɑ:ŋ] г. Луоя́н
Lusaka [lu'sɑ:kə] г. Лусáка
Luxembourg ['lʌksəmbɜ:rg] Люксэмбу́рг
Luzon [ˌlu:'zɑ:n] г. Люсóн
Lviv [lə'vɪv] г. Львоў
Lyons [li:'ɑ:n] г. Ліён
Macedonia [ˌmæsɪ'dəʊnɪə] Македóнія
Mackenzie [mə'kenzi] р. Макéнзі
Madagascar [ˌmædə'gæskər] Мадагаскáр
Madeira [mə'dɪrə] астравы́ Мадэ́йра
Madhya Pradesh [ˌmɑ:djəprə'deʃ] Мáдг'я-Прадэ́ш (*штат у Індыі*)
Madras [mə'drɑ:s] г. Мадрáс
Madrid [mə'drɪd] г. Мадры́д
Magdalena [ˌmægdə'lemə] р. Магдалéна
Magellan, Strait of [ˌstreɪtəvmə'dʒelən] Магеля́нава пратóка
Maharashtra [ˌmɑ:hə'ræʃtrə] Магарáштра (*штат у Індыі*)
Maine [meɪn] штат Мэйн
Majorka [mə'jɔ:rkə] вóстраў Маёрка
Majuro [mə'dʒɛ:rəʊ] г. Маджу́ра
Malabo [mɑ:'lɑ:bəʊ] г. Малáба
Malaga ['mæləgə] г. Мáляга
Malang [mə'lɑ:ng] г. Малáнг
Malawi [mə'lɑ:wi] Малáві
Malay Peninsula [ˌmeɪleɪ pə'nɪnsələ] Малáйскі паўвóстраў
Malaysia [mə'leɪʒə] Малáйзія
Maldives ['mɔ:ldi:vz] Мальды́вы, Мальды́ўскія астравы́
Male ['mɑ:leɪ] г. Мáле
Mali ['mɑ:li] Малí
Malta ['mɔ:ltə] Мáльта
Managua [mə'nɑ:gwə] г. Манáгуа
Manama [mə'næmə] г. Манáма
Manaus [mɑ:'naʊs] г. Манáўс
Manchester ['mæntʃɪstər] г. Мáнчэстэр
Manchuria [mæn'tʃʊrɪə] Маньчжу́рыя
Manhattan [mæn'hætən] Мангэ́тан
Man, Isle of [ˌaɪləv'mæn] вóстраў Мэн
Manila [mə'nɪlə] г. Манíла
Manitoba [ˌmænɪ'təʊbə] Манітóба (*правíнцыя Канáды*)
Maputo [mə'pu:təʊ] г. Мапу́ту
Maracaibo [ˌmærə'kaɪbəʊ] г. Маракáйба
Maranon [ˌmɑ:rən'jəʊn] р. Маранён, Мараньнён
Mariana Islands [ˌmæriˌænə'aɪləndz] Марыя́нскія астравы́
Marmara, Sea of [ˌmɑ:rmərə'si:] Мармурóвае мóра
Marne [mɑ:rn] р. Мáрна

Marquesas Islands [mɑ:rˈkeɪzəsˌaɪləndz] Маркі́скія астравы́
Marseilles [mɑ:rˈseɪ] г. Марсэ́ль
Marshall Islands [ˈmɑ:rʃəl ˌaɪləndz] Ма́ршалавы астравы́
Martinique [ˌmɑ:rtənˈi:k] во́страў Марты́ніка
Maryland [ˈmerələnd] штат Мэ́рыленд
Mascarene Islands [ˌmæskəˈri:nˌaɪləndz] Маскарэ́нскія астравы́, Маскарэ́ны
Maseru [ˈmæzəru:] г. Ма́сэру
Mashhad [mɑ:ʃˈhɑ:d] г. Мэшхэ́д
Masqat [ˈmʌskæt] г. Маскат
Massachusetts [ˌmæsəˈtʃu:sɪts] штат Масачу́сэтс
Mato Grosso [ˌmætəˈgrousou] Ма́ту-Гро́су
Mauna Kea [ˌmaʊnəˈkeɪə] вулька́н Ма́ўна-Ке́а
Mauritania [ˌmɔ:rəˈteɪnɪə] Маўрыта́нія
Mauritius [mɔ:ˈrɪʃəs] во́страў Маўры́цыюс
Mbabane [əmbɑ:ˈbɑ:n] г. Мбаба́нэ
Mecca [ˈmekə] г. Мэ́ка
Mediterranean Sea [ˌmeditəˌreɪnɪənˈsi:] Міжзе́мнае мо́ра
Medan [meɪˈdɑ:n] г. Мэда́н
Medellín [ˌmedəˈji:n] г. Мэдэлі́н
Mekong [ˌmeɪˈkɔ:ŋ] р. Мэко́нг
Melanesia [ˌmeləˈni:ʒə] Мэлянэ́зія
Melbourn [ˈmelbərn] г. Мэ́льбурн
Mesopotamia [ˌmesəpəˈteɪmiə] Мэсапата́мія
Mexico City [ˌmeksɪkouˈsɪti] г. Мэхіка
Mexico [ˈmeksɪkou] Мэ́ксыка
Miami [maɪˈæmi] г. Маямі
Michigan [ˈmɪʃɪgən] штат Мічыган
Micronesia [ˌmaɪkrəˈni:ʒə] Мікранэ́зія
Milan [mɪˈlæn] г. Міля́н
Milwaukee [mɪlˈwɔ:ki] г. Мілуо́кі
Mindanao [ˌmɪndəˈnaʊ] во́страў Мінданао́
Minneapolis [ˌmɪniˈæpəlɪs] г. Мінэа́паліс
Minnesota [ˌmɪnɪˈsoutə] штат Мінэсо́та
Minorca [mɪˈnɔ:rkə] во́страў Мэно́рка
Minsk [mɪnsk] г. Менск
Mississippi [ˌmɪsɪˈsɪpi] штат Місысі́пі
Mississippi [ˌmɪsɪˈsɪpi] р. Місысі́пі
Missouri [mɪˈzʊri] штат Місу́ры
Missouri [mɪˈzʊri] р. Місу́ры
Mogadishu [ˌmɑ:gəˈdɪʃu:] г. Магады́шу
Moldova [mɑ:lˈdouvə] Малдо́ва
Molucca Sea [məˌlʌkəˈsi:] Малю́цкае мо́ра
Mombasa [mɑ:mˈbɑ:sə] г. Мамба́са
Monaco [ˈmɑ:nəkou] Мана́ка
Mongolia [mɑ:ŋˈgouliə] Манго́лія
Monrovia [mənˈrouviə] г. Манро́вія
Montana [mɑ:nˈtænə] штат Манта́на
Mont Blanc [ˌmɑ:ntˈblɑ:ŋ] гара́ Манбля́н
Monte Carlo [ˌmɑ:ntiˈkɑ:rlə] г. Мо́нтэ-Ка́рла
Montenegro [ˌmɑ:ntəˈni:grou] Чарнаго́рыя
Monterrey [ˌmɑ:ntəˈreɪ] г. Мантэра́й
Montevideo [ˌmɑ:ntəvəˈdeɪou] г. Мантэві́дэо
Montreal [ˌmɑ:ntriˈɔ:l] г. Манрэа́ль
Moravia [məˈreɪviə] Мара́вія
Morocco [məˈrɑ:kou] Маро́ка
Moroni [məˈrouni] г. Маро́ні
Moscow [ˈmɑ:skaʊ] г. Масква́
Moselle [mouˈzel] р. Мо́зэль
Mozambique [ˌmouzəmˈbi:k] Мазамбі́к
Multan [məlˈtɑ:n] г. Мульта́н
Mumbai [ˌmʊmˈbaɪ] г. Мумба́й (Бамбэ́й)
Munich [ˈmju:nɪk] г. Мю́нхэн
Munster [ˈmʌnstər] Ма́нстэр (*край у Ірля́ндыі*)
Murcia [ˈmɛ:rʃə] Му́рсія
Murray [ˈmɜ:ri] р. Ма́ры
Muscat [ˈmʌskæt] г. Ма́скат
Myanmar [ˈmi:ənmɑ:r] М'я́нмар, Бі́рма
Mysore [maɪˈsɔ:r] г. Майсу́р
Nagaland [ˈnɑ:gəlænd] Нагаля́нд (*штат у Індыі*)
Nagasaki [ˌnægəˈsɑ:ki] г. Нагаса́кі
Nagoya [nəˈgɔɪə] г. Нага́я
Nagpur [ˌnɑ:gˈpʊr] г. Нагпу́р
Nairobi [naɪˈroubi] г. Найро́бі
Namibia [nəˈmɪbiə] Намі́бія
Nanchang [ˌnɑ:nˈtʃɑ:ŋ] г. Наньча́н
Nanjing [ˌnɑ:nˈdʒɪŋ] г. Наньцьзі́н
Nanning [ˌnɑ:nˈnɪŋ] г. Наньні́н
Nantes [nɑ:nt] г. Нант
Naples [ˈneɪpəlz] г. Нэа́паль

Narmada [nərˈmɑːdə] р. Нармáда
Nashville [ˈnæʃvɪl] г. Нáшвіл
Nassau [ˈnæsɔː] г. Нáсаў
Nauru [nəˈruː] Наýру
Navarre [nəˈvɑːr] Навáра
Nazareth [ˈnæzərəθ] г. Назарэ́т
N'Djamena [əndʒɑːˈmeɪnə] г. Нджамэ́на
Nebraska [nəˈbræskə] штат Нэбрáска
Negro [ˈneɪgroʊ] р. Нэ́гру
Neijiang [ˌneɪjɪˈɑːŋ] г. Нэйцьзя́н
Neman [ˈnemən] р. Нёман
Nepal [nəˈpɔːl] Нэпáл
Netherlands [ˈneðərləndz] Нідэрля́нды
Neva [ˈniːvə] р. Нявá
Nevada [nɪˈvædə] штат Нэвáда
New Caledonia [ˌnuːˌkælɪˈdoʊnɪə] Нóвая Каледóнія
Newfoundland [ˈnuːfəndlənd] Ньюфаўндлэ́нд
New Guinea [ˌnuːˈgɪnɪ] Нóвая Гвінэ́я
New Hampshire [nuːˈhæmpʃər] штат Нью-Гэ́мпшыр
New Hebrides [ˌnuːˈhebrədiːz] Нóвыя Гэбры́ды
New Jersey [nuːˈdʒɜːrzi] штат Нью-Джэ́рзі
New Mexico [nuːˈmeksɪkoʊ] штат Нью-Мэ́ксыка
New Orleans [ˌnuːˈɔːrlənz] г. Нóвы Арлеáн
New South Wales [ˌnuːˌsaʊθˈweɪlz] Нóвая Паўдзённая Вáлія (*штат Аўстрáліі*)
New York [nuːˈjɔːrk] штат Нью-Ёрк
New York [nuːˈjɔːrk] г. Нью-Ёрк
New Zealand [nuːˈziːlənd] Нóвая Зэля́ндыя
Niagara [naɪˈægərə] р. Ніягáра
Niagara Falls [naɪˌægərəˈfɔːlz] Ніягáрскі вадаспáд
Niamey [niˈɑːmeɪ] г. Ніямэ́й
Nicaragua [ˌnɪkəˈrɑːgwə] Нікарáгуа
Nice [niːs] г. Ні́ца
Nicosia [ˌnɪkəˈsiːə] г. Нікасі́я
Niger [ˈnaɪdʒər] Ні́гер
Niger [ˈnaɪdʒər] р. Ні́гер
Nigeria [ˈnaɪˈdʒɪrɪə] Нігéрыя
Nile [naɪl] р. Нілл
Ningbo [ˌnɪŋˈboʊ] г. Нінбó
Nizhni Novgorod [ˌnɪʒniˈnɑːvgərɑːd] г. Ні́жні Нóўгарад
Normandy [ˈnɔːrməndi] Нармáндыя
North America [ˌnɔːrθəˈmerɪkə] Паўнóчная Амэ́рыка
North Carolina [ˌnɔːrθˌkærəˈlaɪnə] штат Паўнóчная Каралі́на
North Dakota [ˌnɔːrθdəˈkoʊtə] штат Паўнóчная Дакóта
Northern Dvina [ˌnɔːrðərndviːˈnɑː] р. Паўнóчная Дзьвінá
Northern Ireland [ˌnɔːrðərnˈaɪrlənd] Паўнóчная Ірля́ндыя
North Sea [ˌnɔːrθˈsiː] Паўнóчнае мóра
Northwest Territories [ˌnɔːrθwestˈterətɔːriz] Паўнóчна-Захóднія тэрытóрыі (*правíнцыя Канáды*)
Norway [ˌnɔːrweɪ] Нарвэ́гія
Norwegian Sea [nɔːrˌwiːdʒənˈsiː] Нарвэ́скае мóра
Nottingham [ˈnɑːtɪŋəm] г. Нóтынгэм
Nouakchott [ˌnuːɑːkˈʃɑːt] г. Нуакшóт
Noumea [nuːˈmiːə] г. Нумэ́а
Nova Scotia [ˌnoʊvəˈsloʊʃə] Нóвая Шкóтыя (*правíнцыя Канáды*)
Novaya Zemlya [ˌnoʊvəjəˈzemliə] астравы́ Нóвая Зямля́
Novosibirsk [ˌnoʊvəsəˈbɪrsk] г. Новасібі́рск
Nukualofa [ˌnuːkwɑːˈloʊfɑː] г. Нукуалóфа
Nuremberg [ˈnʊrəmbɜːrg] г. Нюрнбэрг
Nyasa [naɪˈæsə] вóзера Ньяса
Oakland [ˈoʊklənd] г. Óкляэнд
Ob [oʊb] р. Об
Oceania [ˌoʊʃiˈæniə] Акія́нія
Odense [ˈoʊdənsə] г. Óдэнсэ
Oder [ˈoʊdər] р. Óдэр, Óдра
Odessa [oʊˈdesə] г. Адэ́са
Ohio [oʊˈhaɪoʊ] штат Агáё
Ohio [oʊˈhaɪoʊ] р. Агáё
Oka [oʊˈkɑː] р. Акá
Okinawa [ˌoʊəˈnɑːwə] вóстраў Акінáва
Oklahoma [ˌoʊkləˈhoʊmə] штат Аклагóма
Olympus [əˈlɪmpəs] гарá Алі́мп
Oman [oʊˈmɑːn] Амáн
Omdurman [ˌɑːmdərˈmɑːn] г. Амдурмáн
Omsk [ɔːmsk] г. Омск

Onega [oʊˈnegə] Анéскае вóзера, Анéга
Ontario [ɑ:nˈteriou] Антáрыё (*правíнцыя Канáды*)
Orange [ˈɔ:rɪndʒ] р. Аранжавая
Oregon [ˈɔrɪgən] штат Орэган, Арэгóн
Orinoco [ˌɔ:rəˈnoʊkoʊ] р. Арынóка
Orkney Islands [ˈɔ:rkniˌaɪləndz] Аркнэ́йскія астравы́
Orléans [ˈɔ:rliənz] г. Арлеáн
Osaka [oʊˈsɑ:kə] г. Осака
Oslo [ˈɑ:zloʊ] г. Осла
Ottawa [ˈɑ:təwə] г. Отава, Атáва
Ottawa [ˈɑ:təwə] р. Отава, Атáва
Ouagadougou [ˌwɑ:gəˈdu:gu:] г. Уагадýгу
Oxford [ˈɑ:ksfərd] г. Оксфард
Pacific Ocean [pəˌsɪfɪkˈoʊʃən] Цíхі акія́н
Padua [ˈpædʒuə] г. Пáдуя
Pago Pago [ˌpɑ:ŋgoʊˈpɑ:ŋgoʊ] г. Пáга-Пáга
Pakistan [ˈpækɪstæn] Пакістáн
Palau [pəˈlaʊ] Палáў
Palembang [ˌpɑ:ləmˈbɑ:ŋ] г. Палембáнг
Palermo [pəˈlermoʊ] г. Палéрма
Palestine [ˈpæləstaɪn] Палесты́на
Palikir [ˈpælɪkər] г. Пáлікір
Pamir [pəˈmɪr] гóры Памíр
Panama [ˈpænəmɑ:] Панамá, Панáма
Panama Canal [ˌpænəməkəˈnæl] Панáмскі канáл
Panama City [ˈpænəmɑ:ˌsɪti] г. Панамá, Панáма
Papeete [ˌpɑ:piˈeɪteɪ] г. Папэ́тэ
Papua [ˈpæpuə] Пáпуа
Paraguay [ˈpærəgwaɪ] Парагвáй
Paraguay [ˈpærəgwaɪ] р. Парагвáй
Paramaribo [ˌpærəˈmærɪboʊ] г. Парамáрыба
Parana [ˌpærəˈnɑ:] р. Паранá
Paris [ˈpærɪs] г. Пары́ж
Parnaiba [ˌpɑ:rnəˈi:bə] р. Парнаíба
Patagonia [ˌpætəˈgoʊnniə] Патагóнія
Peace [pi:s] р. Піс-Ры́вэр
Pearl Harbor [ˌpɜ:rlˈhɑ:rbər] Пэрл-Гáрбар
Pechora [pəˈtʃɔ:rə] р. Пячóра
Pecos [ˈpeɪkəs] р. Пэ́кас
Pennsylvania [ˌpensəlˈveɪnjə] штат Пэнсылвэ́йнія, Пэнсыльванія
Perm [pɜ:rm] г. Перм
Persia [ˈpɜ:rʒə] Пэ́рсія
Persian Gulf [ˌpɜ:rʒənˈgʌlf] Пэрсы́дзкая затóка
Perth [pɜ:rθ] г. Пэрт
Peru [pəˈru:] Пэрý
Philadelphia [ˌfɪləˈdelfiə] г. Філадэ́лфія, Філядэ́льфія
Philippines [ˈfɪləpi:nz] Філіпíны
Phnom Penh [ˌnɑ:mˈpen] г. Пнампэ́нь
Phoenix [ˈfi:nɪks] г. Фíнікс
Picardy [ˈpɪkərdi] Пікардыя
Pilcomayo [ˌpɪlkoʊˈmɑ:joʊ] р. Пількамáё
Pittsburgh [ˈpɪtsbɜ:rg] г. Пíтсбург
Plymouth [ˈplɪməθ] г. Плíмут
Po [poʊ] ракá По
Poland [ˈpoʊlənd] Пóльшча
Polynesia [ˌpɑ:ləˈni:ʒə] Палінэ́зія
Port-au-Prince [ˌpɔ:rtoʊˈprɪns] г. Порт-о-Прэ́нс
Port Louis [ˌpɔ:rtˈlu:i] г. Порт-Лýі
Port Moresby [ˌpɔ:rtˈmɔ:rzbi] г. Порт-Мóрзьбі
Porto Alegre [ˌpɔ:rtuəˈlegri] г. Пóрту-Алéгры
Port-of-Spain [ˌpɔ:rtəvˈspeɪn] г. Порт-оф-Спэйн
Porto-Novo [ˌpɔ:rtuˈnɔ:vu] г. Пóрту-Нóву
Port-Said [ˌpɔ:rtsəˈi:d] г. Порт-Саíд
Portugal [ˈpɔ:rtʃəgəl] Партугáлія
Port-Vila [ˌpɔ:rtˈvi:lə] г. Порт-Вíла
Potsdam [ˈpɑ:tsdæm] г. Пóтсдам
Poznan [ˈpoʊznɑ:n] г. Пóзнань
Prague [prɑ:g] г. Прáга
Praia [ˈpraɪə] г. Прáя
Pretoria [prɪˈtɔ:riə] г. Прэтóрыя
Provence [prəˈvɑ:ns] Праванс
Prussia [ˈprʌʃə] Прýсія
Puerto Rico [ˌpwɜ:rtəˈri:koʊ] Пуэ́рта-Рыка
Pune [ˈpu:nə] г. Пýна
Punjab [pʌnˈdʒɑ:b] Пэнджáб (*штат Індыі*)
Purus [pəˈru:s] р. Пурýс
Pusan [ˌpu:ˈsɑ:n] г. Пусáн
Pyongyang [ˌpjʌŋˈjɑ:ŋ] г. Пхэнья́н
Pyrenees [ˈpɪrəni:z] Пірэнэ́і
Qatar [ˈkɑ:tɑ:r] Кáтар

Qingdao [ˌtʃɪŋˈdaʊ] г. Цінда́о
Qiqihaer [ˌtʃi:tʃi:ˈhɑ:r] г. Ціціха́р
Quebec [kwɪˈbek] Квэбэ́к (*правінцыя Канады*)
Queensland [ˈkwi:nzlənd] Квінзлэнд (*штат Аўстраліі*)
Quezon City [ˌkeɪzɑ:nˈsɪti] г. Кéсан-Сíці
Quito [ˈki:toʊ] г. Кíта
Rabat [rəˈbɑ:t] г. Рабáт
Rajasthan [ˌrɑ:dʒəˈstɑ:n] Раджастáн (*штат Індыі*)
Rangoon [ræŋˈgu:n] г. Рангýн
Rawalpindi [ˌrɑ:wəlˈpɪndi] г. Равалпíндзі
Recife [rəˈsi:fi] г. Рэсы́фі
Red River [red] р. Рэд-Ры́вэр
Red Sea [ˌredˈsi:] Чырвóнае мóра
Republic of South Africa [rɪˌpʌblɪkəvˌsaʊθˈæfrɪkə] Паўдзённа-Афрыкáнская Рэспýбліка
Réunion [ri:ˈju:njən] вóстраў Рэюньён
Reykjavik [ˈreɪkjəvɪk] г. Рэ́йк'явік
Rhine [raɪn] р. Рэйн
Rhode Island [roʊdˈaɪlənd] штат Род-А́йлэнд
Rhone [roʊn] р. Рóна
Riga [ˈri:gə] г. Ры́га
Rio de Janeiro [ˌri:oʊdeɪʒəˈneroʊ] г. Рыо-дзі-Жанэ́йру, Ры́ё-дэ-Жанэ́йра
Rio Grande [ˌri:oʊˈgrændˌ] р. Ры́ё-Грáндэ
Riyadh [ri:ˈjɑ:d] г. Рыя́д
Rocky Mountains [ˌrɑ:kiˈmaʊntənz] Скалíстыя гóры
Romania [ruˈmeɪniə] Румы́нія
Rome [roʊm] г. Рым
Roseau [roʊˈzoʊ] г. Разó
Rostov [ˈrɑ:stɑ:v] г. Растóў
Rotterdam [ˈrɑ:tərdæm] г. Рóтэрдам
Ruhr [rʊr] Рур
Russia [ˈrʌʃə] Расе́я, Расíя
Rwanda [ruˈɑ:ndə] Руáнда
Ryukyu Islands [riˈu:kju:ˌaɪləndz] астравы́ Р'юкю́
Saarland [ˈsɑ:rlænd] Сáар, Сáарскі край
Sahara [səˈhærə] пусты́ня Сагáра
Saint George's [seɪntˈdʒɔ:rdʒəz] г. Сэнт-Джóрджэс
Saint Helena [seɪnthɪˈli:nə] вóстраў Сьвятóй Алéны
Saint John's [seɪntˈdʒɑ:nz] г. Сэнт-Джóнз
Saint Kitts-Nevis [ˌseɪntˌkɪtsˈni:vɪs] Сэнт-Кітс і Нэ́віс
Saint Lucia [ˌseɪntˈlu:ʃə] Сэнт-Люсíя
Saint Pierre and Miquelon [seɪntpiˌerəndˈmi:kəlɑ:n] Сэн-П'ép і Мікелён
Saint Vincent and the Grenadines [seɪntˌvɪnsənt ənd ˈgrenədi:nz] Сэнт-Вінсэ́нт і Грэнады́ны
Sakhalin [ˈsækəli:n] вóстраў Сахалíн
Salado [səˈlɑ:doʊ] р. Салáду
Salt lake City [ˌsɔ:ltleɪkˈsɪti] г. Солт-Лэйк-Сíці
Salvador [ˈsælvədɔ:r] Сальвадóр
Salween [ˌsælˈwi:n] р. Салвíн
Samara [səˈmɑ:rə] г. Самáра
Samoa [səˈmoʊə] Самóа
San Antonio [ˌsænænˈtoʊnioʊ] г. Сан-Антóніё
San Diego [ˌsændiˈeɪgoʊ] г. Сан-Дыéга
San Francisco [ˌsænfrənˈsɪskoʊ] г. Сан-Францы́ска
San Jose [ˌsænhəˈzeɪ] г. Сан-Хасэ́
San Juan [sænˈwɑ:n] г. Сан-Хуáн
San Marino [ˌsænməˈri:noʊ] Сан-Мары́на
San Salvador [sænˈsælvədɔ:r] г. Сан-Сальвадóр
Sanaa [səˈnɑ:] г. Санá
Santiago [ˌsæntiˈɑ:goʊ] г. Сант'я́га
Santo Domingo [ˌsæntədəˈmɪŋgoʊ] г. Санта-Дамíнга
São Tomé and Príncipe [ˌsaʊntəˌmeɪəndˈprɪnsɪpeɪ] Сан-Тамэ́ і Пры́нсыпэ
São Tomé [ˌsaʊntəˈmeɪ] г. Сан-Тамэ́
São Paulo [ˌsaʊmˈpaʊloʊ] г. Сан-Па́ўлу
Sapporo [səˈpɔ:roʊ] г. Сáпара
Saragossa [ˌsærəˈgɑ:sə] г. Сарагóса
Sarajevo [ˌsærəˈjeɪvoʊ] г. Сарáева
Sardinia [sɑ:rˈdɪniə] Сарды́нія
Saskatchewan [sæˈskætʃəwɑ:n] р. Саскáчэван
Saudi Arabia [ˌsaʊdiəˈreɪbiə] Саўдаўская Арáбія
Savoy [səˈvɔɪ] Савóя
Saxony [ˈsæksəni] Саксóнія
Scandinavia [ˌskændɪˈneɪviə] Скандынáвія

Schleswig-Holstein [ˌʃlezvɪgˈhoulstaɪn] Шлéзьвіг-Гольштайн
Scotland [ˈskɑ:tlənd] Шатля́ндыя, Шкó-тыя
Seattle [siˈætəl] г. Сіéтл
Seine [seɪn] р. Сэ́на
Semarang [səˈmɑ:rɑ:ŋ] г. Сэма́ранг
Sendai [ˈsendaɪ] г. Сэндáй
Senegal [ˌsenɪˈgɔ:l] Сэнэга́л
Seoul [soul] г. Сэ́ул
Serbia [ˈsɜ:rbiə] Сэ́рбія
Sevastopol [səˈvæstəpoul] г. Севасто́-паль
Seville [səˈvɪl] г. Сэві́ль
Seychelles [ˌseɪˈʃelz] Сэйшэ́лы, Сэйшэ́льскія астравы́
Shanghai [ˌʃæŋˈhaɪ] г. Шанха́й
Sheffield [ˈʃefi:ld] г. Шэ́філд
Shenyang [ˌʃenˈjɑ:ŋ] г. Шэнья́н
Shetland Islands [ˈʃetlənd ˌaɪləndz] Шэтля́ндзкія астравы́
Shijiazhuang [ˌʃi:dʒi:ədʒuˈɑ:ŋ] г. Шыцьзячжуан
Shikoku [ˈʃi:kouku:] во́страў Сікóку
Shiraz [ʃɪˈrɑ:z] г. Шыра́з
Siam [ˌsaɪˈæm] Сія́м
Siberia [saɪˈbɪriə] Сібі́р
Sicily [ˈsɪsəli] Сыцы́лія
Sierra Leone [siˌerəliˈoun] Сье́ра-Леóнэ
Sikkim [ˈsɪkɪm] Сыкі́м (*штат Індыі*)
Silesia [saɪˈli:ʒə] Сылезія, Сьлёнск
Simferopol [ˌsɪmfəˈroupəl] г. Сімферо́-паль
Sinai [ˈsaɪnaɪ] паўво́страў Сына́й
Singapore [ˈsɪŋgərɔ:r] г. Сынгапу́р
Skopje [ˈskɑ:pji] г. Скóп'е
Slovakia [slouˈvækiə] Слава́ччына
Slovenia [slouˈvi:niə] Славе́нія
Smolensk [smouˈlensk] г. Смале́нск
Snake [sneɪk] р. Сна́йк
Society Islands [səˈsaɪətiˌaɪləndz] астравы́ Таварыства
Socotra [souˈkoutrə] во́страў Сако́тра
Sofia [ˈsoufiə] г. Сафія
Solomon Islands [ˈsɑ:ləmənˌaɪləndz] Салямóнавы астравы́
Somalia [səˈmɑ:liə] Самалі́, Сама́лі
South Africa [ˌsauθˈæfrɪkə] Паўдзённая Афрыка
South America [ˌsauθəˈmerɪkə] Паўдзённая Амэ́рыка
South Australia [ˌsauθɔ:ˈstreɪliə] Паўдзённая Аўстра́лія (*штат*)
South Carolina [ˌsauθˌkærəˈlaɪnə] штат Паўдзённая Караліна
South China Sea [ˌsauθˌtʃaɪnəˈsi:] Паўдзённа-Кітáйскае мóра
South Dakota [ˌsauθdəˈkoutə] штат Паўдзённая Дакóта
South Korea [ˌsauθkəˈri:ə] Паўдзённая Карэ́я
Soviet Union [ˌsouviətˈju:njən] Савéцкі Саю́з
Spain [speɪn] Гішпáнія
Spitsbergen [ˈspɪtsˌbɜ:rgən] во́страў Шпіцбэ́рген
Sri Lanka [srɪˈlɑ:ŋkə] Шры Ля́нка
Saint Lawrence [ˌsaɪntˈlɔ:rəns] р. Сэнт-Ло́рэнс
Stockholm [ˈstɑ:khoum] г. Стакго́льм
Saint Petersburg [ˌseɪntˈpi:tərzbɜ:rg] г. Санкт-Пецярбу́рг
Strasbourg [ˈstrɑ:sbɜ:rg] г. Страсбу́р
Stuttgart [ˈʃtʊtgɑ:rt] г. Шту́тгарт
Sucre [ˈsu:kreɪ] г. Су́крэ
Sudan [suˈdæn] Суда́н
Sudeten [suˈdeɪtən] Судэ́ты
Suez [ˌsu:ˈez] г. Суэ́ц
Suez Canal [ˌsu:ezkəˈnæl] Суэ́цкі кана́л
Suining [ˌsu:iˈnɪŋ] г. Суйні́н
Suizhou [ˌsu:iˈdʒou] г. Суйчжóў
Sulawesi [ˌsu:ləˈweɪsi] во́страў Сулавэ́сі
Sumatra [suˈmɑ:trə] во́страў Сума́тра
Superior, Lake [ˌleɪksuˈpɪriər] во́зера Ве́рхняе
Surabaya [ˌsʊrəˈbɑ:jə] г. Сурабáя
Surat [səˈræt] г. Сура́т
Surinam [ˈsʊrənɑ:m] Сурына́м
Suva [ˈsu:və] г. Су́ва
Swaziland [ˈswɑ:zilənd] Свазілэ́нд
Sweden [ˈswi:dən] Швэ́цыя
Switzerland [ˈswɪtsərlənd] Швайца́рыя
Sydney [ˈsɪdni] г. Сы́днэй
Syr Darya [sɛ:rˈdɑ:rjə] р. Сырдар'я́
Syria [ˈsɪriə] Сы́рыя
Tabriz [təˈbri:z] г. Тэбры́з
Taegu [ˌteɪˈgu:] г. Тэгу́

Taejon [teɪˈdʒɔ:n] г. Тэчжо́н
Tahiti [təˈhi:ti] во́страў Таі́ці
Taipei [ˌtaɪˈpeɪ] г. Тайбэ́й
Taiwan [ˌtaɪˈwɑ:n] во́страў Тайва́нь
Taiyuan [ˌtaɪəˈɑ:n] г. Тайюа́нь
Tajikistan [tɑ:ˌdʒi:kɪˈstɑ:n] Таджыкіста́н
Takla Makan [ˌtɑ:kləməˈkɑ:n] пусты́ня Та́кла-Мака́н
Tallinn [ˈtɑ:lɪn] г. Та́лін
Tamil Nadu [ˌtæmɪlˈnɑ:du:] Таміlна́ду (*штат Інды*)
Tanganyika [ˌtæŋgənˈji:kə] во́зера Танган'і́ка
Tangier [tænˈdʒɪr] г. Танжэ́р
Tangshan [ˌtɑ:ŋˈʃɑ:n] г. Танша́нь
Tanzania [ˌtænzəˈni:ə] Танза́нія
Tarawa [təˈrɑ:wə] г. Тара́ва
Tartu [ˈtɑ:rtu:] г. Та́рту
Tashkent [ˈtæʃˈkent] г. Ташке́нт
Tasmania [tæzˈmeɪnɪə] во́страў Тасма́нія
Tatarstan [ˈtɑ:tərstæn] Татарста́н
Tatra Mountains [ˈtɑʒ:trəˌmaʊntənz] Та́тры
Taymyr [taɪˈmɛ:r] Таймы́р
Tbilisi [təˈbli:si] г. Тбілі́сі
Tegucigalpa [teˌgu:sɪˈgælpə] г. Тэгусыга́льпа
Tehran [teˈrɑ:n] г. Тэгера́н
Tennessee [ˌtenəˈsi:] штат Тэнэсі́
Tennessee [ˌtenəˈsi:] р. Тэнэсі́
Texas [ˈteksəs] штат Тэ́ксас, Тэха́с
Thailand [ˈtaɪlænd] Тайля́нд
Thames [temz] р. Тэ́мза
Thessaloniki [ˌθesəlouˈni:ki:] г. Салані́кі
Thimphu [ˌθɪmˈpu:] г. Тхімпху́
Thorshavn [ˈtɔ:rshaʊn] г. То́рсгаўн
Thuringia [θuˈrɪndʒiə] Турынгія
Tianjin [tiˌɑ:nˈdʒɪn] г. Цяньцьзі́нь
Tianmen [tiˌɑ:nˈmen] г. Цяньмы́нь
Tiber [ˈtaɪbər] р. Ты́бэр
Tierra del Fuego [tiˌerədelˈfweɪgou] Агнявая Зямля́
Tigris [ˈtaɪgrɪs] р. Ты́гр
Timor [ˈti:mɔ:r] во́страў Тымо́р
Tirana [tɪˈrɑ:nə] г. Тырана́
Tirol [tɪˈroul] Тыро́ль
Togo [ˈtougou] То́га
Tokyo [ˈtoukiou] г. То́кіё
Toledo [touˈleɪdou] г. Таледа́
Tonga [ˈtɑŋə] То́нга
Toronto [ˌtəˈrɑ:ntou] г. Таро́нта
Toulon [tu:ˈlɔ:n] г. Тулён
Toulouse [tu:ˈlu:z] г. Тулю́за
Transvaal [ˌtrænsˈvɑ:l] Трансва́ль
Trieste [triˈest] г. Трые́ст
Trinidad and Tobago [ˌtrɪnɪdædəndtəˈbeɪgou] Трынідад і Таба́га
Tripoli [ˈtrɪpəli] г. Трыпалі
Tristan da Cunha Islands [ˌtrɪstəndəˈku:nəˌaɪləndz] астравы́ Трыста́н да Ку́ня
Tuamotu [ˌtu:əˈmoʊtu:] астравы́ Туамо́ту
Tunis [ˈtu:nəs] г. Туні́с
Tunisia [tuˈni:ʒə] Туні́с
Turin [tuˈrɪn] г. Турын
Turkey [ˈtɜ:rki] Турэ́ччына, Ту́рцыя
Turkmenistan [ˌtɜ:rkmenɪˈstɑ:n] Туркмэні́ста́н
Turku [ˈtʊrku:] г. Ту́рку
Tuvalu [tuˈvɑ:lu:] Тува́лу
Ucayali [ˌu:kɑ:ˈjɑ:li:] р. Укаялі
Ufa [u:ˈfɑ:] г. Уфа́
Uganda [juˈgændə] Уга́нда
Ukraine [juˈkreɪn] Украі́на
Ulaanbaatar [ˌu:lɑ:nˈbɑ:tɔ:r] г. Ула́н-Ба́тар
Ulster [ˈʌlstər] А́лстэр, О́льстэр (*край у Ірля́ндыі*)
United Arab Emirates [juˌnaɪtədˌærəbˈemərəts] Аб'ядна́ныя Ара́бскія Эмі́раты
United Kingdom [juˌnaɪtədˈkɪŋdəm] Задзіно́чанае Карале́ўства, Злу́чанае Карале́ўства (Вялі́кая Брыта́нія)
United States of America [juˌnaɪtedˌsteɪtsəvəˈmerɪkə] Злу́чаныя Шта́ты
Ural [ˈjʊrəl] р. Ура́л
Ural Mountains [ˌjʊrəlˈmaʊntənz] Ура́льскія го́ры
Uruguay [ˈjʊrəgwaɪ] Уругва́й
Uruguay [ˈjʊrəgwaɪ] р. Уругва́й
Urumqi [ʊˈrʊmtʃi:] г. Уру́мчы
Utah [ˈju:tɑ:] штат Ю́та
Uttar Pradesh [ˌʊtərprəˈdeʃ] Утар-Прадэ́ш (*штат Інды*)

Uzbekistan [ʊzˈbekəstæn] Узбэкістáн
Vadodara [vəˈdoʊdərɑ:] г. Вадóдара (Барóда)
Vaduz [vɑ:ˈdu:ts] г. Вадýц
Valencia [vəˈlenʃiə] г. Валéнсія
Valletta [vəˈletə] г. Валéта
Valparaiso [ˌvælpəˈraɪoʊ] г. Вальпараíса
Vancouver [vænˈku:vər] г. Ванкýвэр
Vanuatu [ˌvænuˈɑ:tu:] Вануáту
Varanasi [vəˈrɑ:nəsi:] г. Варáнасі, Бэнáрэс
Vatican [ˈvætɪkən] Ватыкáн
Venezuela [ˌvenəˈzweɪlə] Вэнэсуэ́ла
Venice [ˈvenɪs] г. Вэнэ́цыя
Vermont [vərˈmɑ:nt] штат Вэрмóнт
Versailles [verˈsaɪ] г. Вэрсáль
Victoria [vɪkˈtɔ:riə] г. Віктóрыя
Victoria [vɪkˈtɔ:riə] Віктóрыя (*штат Аўстрáліі*)
Vienna [viˈenə] г. Вéна
Vientiane [vjenˈtjɑ:n] г. Віенцьянн
Vietnam [ˌvi:ətˈnɑ:m] Віетнáм
Vilnius [ˈvɪlniəs] г. Вíльня
Virginia [vərˈdʒɪnjə] штат Вірджы́нія, Віргíнія
Virgin Islands [ˈvɜ:rdʒənˌaɪləndz] Віргíнскія астравы́
Vistula [ˈvɪstʃʊlə] р. Вíсла
Vitebsk [ˈvi:tɪpsk] г. Вíцебск
Volga [ˈvɑ:lgə] р. Вóлга
Volgograd [ˈvɑ:lgəgræd] г. Валгагрáд
Wales [weɪlz] Вáлія, Уэ́йлз
Warsaw [ˈwɔ:rsɔ] г. Варшáва
Washington [ˈwɑ:ʃɪŋtən] г. Вашынгтóн
Wellington [ˈwelɪŋtən] г. Уэ́лінгтан
Western Australia [ˌwestərnɔ:ˈstreɪlɪə] Захóдняя Аўстрáлія (*штат*)
Western Sahara [ˌwestərnsəˈhærə] Захóдняя Сагáра
Western Samoa [ˌwestərnsəˈmoʊə] Захóдняе Самóа
West Virginia [westvərˈdʒɪnjə] штат Захóдняя Вірджы́нія
White [ˈhwaɪt] р. Уайт-Ры́вэр
White Sea [ˌhwaɪtˈsi:] Бе́лае мóра
Windhoek [ˈwɪndhʊk] г. Ві́ндгук
Winnipeg [ˈwɪnɪpeg] Ві́ніпэг (*правíнцыя Канáды*)
Wisconsin [wɪˈskɑ:nsɪn] штат Віскóнсін
Wroclaw [ˈvrɔ:tslɑ:f] г. Урóцлаў
Wuhan [ˌwu:ˈhɑ:n] г. Вухáнь
Wuxi [ˌwu:ˈʃi:] г. Вусí
Wyoming [waɪˈoʊmɪŋ] штат Ваёмінг
Xian [ˌʃi:ˈɑ:n] г. Сіáнь
Xingu [ʃɪŋˈgu:] р. Сінгý
Yakutia [jəˈku:ʃiə] Якýтыя, Сахá
Yalta [ˈjɔ:ltə] г. Ялта
Yamal [jəˈmɑ:l] паўвóстраў Ямáл
Yamoussoukro [ˌjɑ:mu:ˈsu:kroʊ] г. Ямусýкра
Yangon [ˌjɑ:nˈgɑ:n] г. Янгóн (Рангýн)
Yangtze [ˈjɑ:ŋtsi] р. Янцзы́
Yaounde [ˈjɑ:ʊnˈdeɪ] г. Я́ундэ
Yaren District [ˌjɑ:ˈren] г. Ярэ́н
Yellow Sea [ˌjeloʊˈsi:] Жóўтае мóра
Yellowstone [ˈjeloustoʊn] р. Елаўстóўн
Yemen [ˈjemən] Е́мэн
Yenisey [ˌjenɪˈseɪ] р. Енісе́й
Yerevan [ˌjerəˈvɑ:n] г. Ерэвáн, Эрэвáн
Yokohama [ˌjoʊkəˈhɑ:mə] г. Якагáма
Yugoslavia [ˌju:goʊˈslɑ:viə] Югаслáвія
Yukon [ˈju:kɑ:n] р. Юкан
Zagreb [ˈzɑ:greb] г. Зáграб
Zaire [zɑ:ˈɪr] Заíр
Zambezi [zæmˈbi:zi] р. Замбэ́зі
Zambia [ˈzæmbiə] Зáмбія
Zanzibar [ˈzænzɪbɑ:r] вóстраў Занзыбáр
Zhanjiang [ˌdʒɑ:ndʒɪˈɑ:ŋ] г. Чжаньцьзя́н
Zhengzhou [ˌdʒʌŋˈdʒoʊ] г. Чжэнчжóў
Zhongshan [ˌdʒu:ŋˈʃɑ:n] г. Чжоншáнь
Zimbabwe [zɪmˈbɑ:bwi] г. Зымбáбвэ
Zion [ˈzaɪən] гарá Сіён
Zurich [ˈzʊrɪk] г. Цýрых

Пашкевіч, В.

П 22 Ангельска-беларускі слоўнік : каля 30 000 словаў / В.Пашкевіч; пад рэд. С. Шупы.— Мінск: Зьміцер Колас, 2006.— 1028 с.

ISBN 985-6783-15-1

Гэты слоўнік – першы ангельска-беларускі слоўнік сярэдняга памеру (каля 30 тысячаў слоўнікавых артыкулаў). У адрозьненьне ад звыклай для беларускага карыстальніка расейскай слоўнікавай традыцыі, у ангельскай частцы слоўніка ўжыты не брытанскі, а амэрыканскі варыянт ангельскай мовы як больш пашыраны ў сьвеце. Гэта датычыць асаблівасьцяў правапісу, вымаўленьня, сэмантыкі словаў і фразэалёгіі.

Прызначаецца шырокаму колу карыстальнікаў: перакладчыкам, студэнтам, навуковым даследчыкам і г.д.

УДК 811.111'374=161.3

ББК 81.2 Англ-4

Даведачнае выданьне

Валентына Пашкевіч

Ангельска-беларускі слоўнік

Адказны за выпуск *Зьміцер Колас*
Мастак *Наталья Канаш*
Кампутарная падрыхтоўка *Юрка Станкевіч, Сяргей Шупа*

Падпісана да друку 26.06.2006. Фармат 60x90 $^{1}/_{16}$. Папера афсэтная.
Гарнітура Таймс. Друк афсэтны. Ум. друк. арк. 64,25. Ул.-выд. арк. 79,2.
Наклад 2000 асобнікаў. Заказ .55.

Выдавец Зьміцер Колас
ЛИ № 02330/0133412 ад 14.10.2004 г.
220023, Мінск, пр. Незалежнасці, 105–14.

Надрукавана ў друкарні ТАА «ЮНІПОЛ»,
ЛП № 02330/0056884 ад 30.04.2004 г.
220039, Мінск, вул. Чкалава, 38, корп. 2.